V. évfolyam 1. szám

Budapest, 1928 január 7

LELTÁROZVA 1963

UJ BUDAPEST

1985

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 30 pengő
Félévre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Pro domo

Jelen számával ötödik évfolyamába lép az Uj Budapest. Az evfordulót szükségesnek tartjuk arra, hogy kicsit befelé nézve, számot adjunk az elmult esztendőkben teljesitett munkásságunkról és azokról a célkitűzésekről, amelyeknek az évek dübörgő egymásutánjában szolgálatába akarunk szegődni.

Lapunk eddigi élete nyitott könyv, az elért eredményekről szerénytelenségnek tartjuk beszélni, jövő céljaink pedig állandóan ott lebegnek hasábjainkon komolyan, nemesen és változhatatlanul. Célkitűzésünk az elkövetkező évben sem fog változni, továbbra is azt tartjuk, hogy ennek a városnak a napipolitikától mentes, komoly és céltudatos liberális fejlődésre van szüksége, olyképpen azonban, hogy ezt a liberálizmust a radikális irányokba való átcsapástól mentesitse a hagyományok tisztelete és általában a konzervativizmus kötőfékje.

Ezeknek a céloknak lobogója alatt az Uj Budapest független minden pártérdektől és pártkasszától. Minden párt programjából elfogadjuk azt, amit lelkiismeretünk és Budapest iránt érzett szeretetünk jónak és elfogadhatónak tart, tekintet nélkül arra, hogy ezeket a megvalósithatóknak és jóknak itélt szempontokat a szélsőjobbon vagy a szélsőbalon vetették-e fel. Minden pártvonatkozástól független látásunk éppen ezért tiszta, mert túlmenően pártkereteken és egyéb érdekeken, a város egyetemes javát tudjuk szem előtt tartani.

Ha valaha szükség volt pártatlanságra és elfogulatlanságra, akkor 1928-ban igazán szükség van erre. Az évek torlódásában kevés olyan esztendő van, amely annyira jelentős lenne a főváros életében, mint ez az alig pár napos csecsemő, amikor a gazdasági és politikai problémáknak egész sorozata várja a megoldást.

De e gazdasági és politikai problémákkal legalább egyenrangúnak tartjuk az önkormányzat védelmének fontosságát. Az önkormányzatot mai strukturájában kell fenntartani és ha lesznek is rajta a modern várospolitikai élet iramának megfelelő változtatások eszközlendők, ezek a módosítások nem érinthetik az autonómia lényegét: a polgárság minden idegen befolyástól mentes jogosultságát arra vonatkozólag, hogy belső ügyeit a történelmi hagyományokhoz képest maga intézze.

Ezekben a harcokban kezünkben a toll éles fegyverével ki fogjuk venni a magunk részét. Ehhez a harchoz kérjük a közönség támogatását, azét a közönségéét, amely eddigi működésünket ismerve, érezi és tudja, hogy az Uj Budapest mindig objektiv szemlélője volt a város dolgainak, őre az autonómiának, megértő barátja a fővárosi tisztviselőknek, ellensége minden törekvésnek, melyet nem a legtisztább és legönzetlenebb közérdek mozgat a város körül.

Fontos változások a főváros vezetésében

Folkusházy a Beszkárt vezérigazgatója, Buzáth a Vásárpénztárral fuzionáló Egyesült Fővárosi elnöke lesz — Lamotte Károly az egyik új alpolgármester, és visszaállítják a harmadik alpolgármesteri állást is — Rényi Dezső végkielégítéséért perrel támadja meg a fővárost

A pártok megállapodásait a miniszterelnök elé terjesztik

— Az Uj Budapest tudósitójától. —

A beköszöntött új esztendő nagy változásokat hoz Budapest székesfőváros kommunális életében. A karácsonyi ünnepek alatt és az újév alkalmából a legilletékesebb tényezők között komoly, beható és minden részletre egyaránt kiterjedő nagy tanácskozások folytak mindazokról a fővárosi kérdésekről, amelyek az utóbbi időben a községpolitikai életet foglalkoztatták. Ezek a tanácskozások kezdetben csak a többségi pártok vezetői között folytak, később azonban, amikor a személyi kérdésekre vonatkozóan sikerült közös platformot találni, az egymás közötti bizalmas megbeszélések *megállapodásszerű jelleget öltöttek magukra.* A kulisszák mögötti kezdeményező tanácskozások után a városháza négy legnagyobb korifeusa formálisan össze is ült és végleges megállapodást kötött. Ezen a döntő megbeszélésen *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt elnöke és *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke vettek részt.

Az *Uj Budapest* munkatársa erről a rendkívül érdekes tanácskozásról és annak eredményeiről részletes és minden tekintetben *teljesen beavatott* információkat kapott. Ezen az újévi programmtanácskozáson elsőnek a *Beszkárt-ügyet* vették elő.

A nagyközönség előtt ismeretesek azok a bonyodalmak, amelyek a Beszkárt ügyvezetése körül támadtak, azzal a jelentéssel kapcsolatosan, amelyet a Beszkárt üzemének ellenőrzésére kiküldött bizottság készített. *Rényi* Dezső azóta fizetéses szabadságon van és a Beszkárt ügyeit *Sztrókay* István h. vezérigazgató irányítja. *Rényi* Dezső helyzetének tisztázása céljából konkrét tárgyalások indultak meg, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Hosszas vita fejlődött ki ugyanis arról a kérdésről, hogy *Rényi* Dezső végkielégítését mekkora összeggel állapítsák meg. Minthogy ezek a tárgyalások sikerre nem vezettek, *Rényi* Dezső nem hajlandó további alkudozásokba bocsátkozni, hanem vonatkozó szerződésbeli megállapodásának *teljes mértékben való érvényesitését követeli* és így előreláthatóan ennek az ügynek az elintézése *bírói útra terelődik.*

Amikor nyilvánvalóvá vált, hogy *Rényi* Dezső nem térhet vissza a Beszkárt élére, *Bárczy* István személye került előtérbe. Ezt a tervet azonban éppen a legilletékesebb kormánykörök ellenállása következtében *el kellett ejteni.* Ujabb puhatolódzások indultak meg tehát abban az irányban, hogy olyan személyt találjanak a Beszkárt vezérigazgatói állása számára, aki minden oldalon egyaránt akceptálható kitünő szakember legyen.

Ezzel párhuzamosan a Községi Polgári Párt oldaláról azt a követelést állitották fel, hogy a fővárosi rendezetlen közlekedésügyi problémák gyors és megfelelő megoldása érdekében *közlekedési diktátor* kreáltassék. Azon a tanácskozáson tehát, amelyet a karácsonyi ünnepek alatt a városháza négy legilletékesebb tényezője egymás között folytatott, mindezeket a szempontokat figyelembe kellett venni. *Wolff* Károly a maga részéről ragaszkodott ahhoz, hogy *bizalmi embere kerüljön a Beszkárt élére*, Kozmáék viszont azt a követelést állitották fel, hogy a Beszkárt vezetőségében *Márkus* Jenő nyugalmazott miniszteri tanácsos, volt fővárosi tanácsnok is elhelyezést találjon. *Wolff* Károly kezdetben *Márkus* Jenő ellen foglalt állást, most azután kompromisszumos alapon létrejött a végleges megállapodás, amely szerint kölcsönösen elfogadták egymás jelöltjeit: *Folkusházy* Lajos alpolgármester lesz a Beszkárt vezérigazgatója és egyben ő lesz az a közlekedési diktátor, akinek működésétől a Ripka-párt Budapest székesfőváros közlekedésügyének rendezését várja. *Folkusházy* Lajos helyettese *Márkus* Jenő lesz, aki ilyen körülmények között közismert agilitásának és minden oldalon elismert nagy képességeinek megfelelő teret fog találni. *Folkusházy* Lajos alpolgármester éltető lelke volt mindig a városházának, az ő kitünő képességeiről még politikai ellenfelei is csak az elismerés hangján szólanak, nem kétséges tehát, hogy ez a megállapodás *szerencsésnek minősithető.* De máris megállapithatjuk, hogy ez a szerencsés megállapodás pártpolitikai tekintetben sem fog akadályokat találni a végrehajtás szempontjából, mert hiszen *Márkus* Jenő kedvelt egyéniség *Rassay* Károly előtt is, akinek pártja, a Független Nemzeti Demokrata Párt, nagytehetségű vezérének óhajtását mindenesetre teljesiteni fogja. A műszaki igazgatás területén pedig *Sztrókay* vezérigazgató-helyettes megmarad eddigi hatáskörében és így különösebb bonyodalmak ebből a megegyezésből aligha fognak keletkezni.

Azzal, hogy *Folkusházy* Lajos átmegy a Beszkárt élére, megürül az egyik alpolgármesteri állás. De komoly hírek szólnak arról is, hogy a második alpolgármesteri állás is megürül, amennyiben *Buzáth* János alpolgármester van kiszemelve az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnak a Budapesti Takarék- és Vásárpénztár Részvénytársaság egyesítéséből származó új intézmény élére. Erre a pozicióra is *Folkusházy* Lajos volt kezdetben kiszemelve, most azután, hogy a *Beszkárt-ügy* így oldódik meg, *Buzáth* János személye került előtérbe. Az újesztendő tehát egyszerre mind a két alpolgármestert elviszi a városháza éléről, amit maguk az érdekeltek is szivesen vesznek, mert hiszen mindkettőnek a szolgálati ideje *lejárt.* Tavaly, amikor úgy *Folkusházy* Lajosnak, mint *Buzáth* Jánosnak az alpolgármesteri állásban való marasztalás a kérdése felmerült, a kormány ellenállást tanusított és a hosszas tárgyalások után sikerült ezt az ügyet közmegelégedésre úgy elintézni, hogy *Folkusházy* Lajos és *Buzáth* János hivatalban maradhassanak. De jelentős változást hoz annak a tervnek a megvalósitása is, hogy a városházán *visszaállitják a harmadik alpolgármesteri* állást. Ezt a tervet a *Keresztény Községi Párt* részéről vetették fel és *Wolff* Károly maga is erősen szorgalmazta *Scitovszky* Béla belügyminiszternél a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitását.

A két alpolgármesteri állás megüresedése és a Beszkárt, valamint a Vásárpénztár-probléma új megoldása következtében egész sereg igazgatósági tagsági hely ürül meg úgy a Beszkártnál, mint a Vásárpénztárnál. Ezeknek a *személyi kérdéseknek* az elintézése természetesen ma még korai volna, érdekelt körökben azonban természetesen már most megindultak az előzetes tanácskozások.

Ami a megüresedő két alpolgármesteri állás jelöltjeit jelenti, ezek között első helyen *Lamotte* Károly tanácsnok-főjegyző, a pénzügyi osztály vezetője áll, rajta kívül természetesen az idősebb tanácsnokok is kombinációban vannak.

Az ügy megvilágításának teljességéhez tartozik még, hogy a karácsonyi megállapodást *Ripka* Fe-

reno főpolgármester *Bethlen* István gróf miniszterelnök elé fogja terjeszteni. Bethlen miniszterelnök jóváhagyásától függ tehát, hogy ez a megállapodás perfektuálódik-e, vagy sem, Kozmáék köreiben azonban bizonyosra veszik, hogy ennek a megegyezésnek a végrehajtása *semmiféle nehézségbe sem fog ütközni.*

Ami végül a megállapodás perfektuálásának időpontját illeti, ez nem fog sokáig késni. Ugy tervezik ugyanis, hogy a Beszkárt közgyűlését *még ebben a hónapban*, de legkésőbb február elején összehívják. Ugyanígy szorgalmazzák az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnak a Vásárpénztárral való fúzióját is, amely körül egyelőre még zavarok vannak, de az illetékes városházi tényezők remélik, hogy az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* státusjelentése el fogja oszlatni azokat az aggodalmokat, amelyek a fúzió ellen baloldali körökben felmerültek.

Tormay államtitkár az idegenforgalmi problémákról

Az idegenforgalmi kérdésekben teljesen azonosak Ausztria és Magyarország érdekei — Miért késik a szerződés megkötése a Gellérthegyi sikló ügyében?

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Néhány nappal ezelőtt tartotta évi közgyűlését a Magyar Idegenforgalmi Szövetség és ezen a közgyűlésen ismét élénken felrajzolódott a konturja annak a nagy idegenforgalmi munkának, amely fokról fokra jobban foglalkoztatja a hivatalos köröket és az idegenforgalmi kérdésekkel foglalkozó társadalmi szervezeteket. Az idegenforgalom érdekében való összefogás egyre pregnánsabban bontakozik ki, sőt tudomásunk szerint a kormány legközelebbi tervei között szerepel a hivatalos állami idegenforgalmi szervezet felállítása is, mintájára a Franciaországban nagy sikerrel működő hivatalos idegenforgalmi szervezetnek, az *Office National de Tourisme*-nek. Az előjelek szerint tehát az idegenforgalmi munkásság most kezd kibontakozni a maga valójában és az ország gazdasági, valamint külpolitikai érdekei egyaránt azt követelnék, hogy a szervezett idegenforgalmi propaganda mielőbb tökéletesüljön és kiépüljön.

Sajnos, ezek a törekvések *bizonyos fórumokon ma sem találnak olyan gyors segédkezekre*, amilyenekre a célok megvalósításának sürgössége tekintetében szükség lenne. Különösen áll ez az idegenforgalmi törekvések egyik leghatalmasabb magjának, *a Budapest Fürdőváros Egyesület* által az 1929. évre tervezett nagy nemzetközi idegenforgalmi kongresszusnak előkészületeire. Másfél évvel ezelőtt a főváros törvényhatósága elvben kimondta, hogy a Budapest Fürdőváros Egyesületnek a nemzetközi kongresszus megrendezéséhez átadja a gellérthegyi citadellát, sőt a sikló megépítésének költségeihez *öt milliárd koronával hozzájárul.* A közgyűlésnek ily értelmű határozata alapján már régen meg kellett volna kötni a szerződést a főváros tanácsának a Budapest Fürdőváros Egyesülettel, és — bár értesülésünk szerint a szerződés ügye hetek óta teljesen érett állapotban van — *a szerződés megkötése mai napig is késik.* A nemzetközi kongresszus megtartásá
ból rendkívül káros
mert a kongresszust,
nak színhelyét kellők
készíteni, a siklót meg kell epiteni, a Citadellát és a Gellérthegy környékét rendezni kell, hiszen a fővárosnak legnagyobb érdeke, hogy értékes hőforrásainak centrumában, a Gellérthegyen, esztétikai és városrendészeti szempontból egyaránt előnyös helyen fogadhassák a már úgyis nagyszámban jelentkezett külföldi fürdőügyi kiállítókat és szakembereket.

Egészen más, sokkal szerencsésebb körülmények közé jutnak az idegenforgalmi törekvések *a hivatalos állami szervezet felállítása után.* Ma erről a kérdésről kormánykörök részletesebben még nem nyilatkoznak, kétségtelen azonban, hogy az állami hivatal felállítása legjobb úton halad előre. A kormány tagjai között van néhány kiváló szakértője az idegenforgalmi problémáknak, tehát a kormányzásban is mindjobban érvényre jutnak az idegenforga'ommal kapcsolatos országos érdekszempontok. Hogy mennyire fontosnak tartják kormánykörökben a fokozott idegenforgalmi munkásságot, ez kitűnik abból a beszélgetésből, amelyet a kereskedelmi minisztérium egyik kiváló vezetőférfiával folytattunk. Az idegenforgalom fellendítésének szükségességéről *Tormay* Géza dr. h. államtitkár, a kereskedelmi minisztérium fővasúti szakosztályának főnöke — aki forgalmi vonatkozásokban legkiválóbb ismerője a kérdésnek — az *Uj Budapest* munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Végre nálunk is utat tör annak belátása, hogy az idegenforgalmi kérdésekkel szakszerűen foglalkozni kell, különös figyelemmel a külkereskedelmi mérlegünk és fizetési mérlegünk passzivitására. Köztudomású, hogy a nagy idegenforgalmat élvező államok milyen rejtett tartalékokat nyernek abban, hogy sok ezrei az idegeneknek felkeresik az országot. Legutóbb a sajtóban *Schürff* osztrák kereskedelmi miniszter utalt arra a nagy értékre, amit a gazdasági nehézségekkel küzdő Ausztriának a mindinkább fokozódó idegenforgalom jelent. Ezért az osz
ereskedelmi miniszter pro
a vette azoknak az eszkö
tárását és alkalmazását,
idegenforgalom fokozására alkalmasak. Az elmult év őszén alkalmam volt *Schürff* miniszter úrral Bécsben az osztrák-magyar idegenforgalmi értekezlet során a bennünket közösen érdeklő idegenforgalmi kérdésekről beható eszmecserét folytatni és akkor egyértelműen megállapítottuk, hogy az *idegenforgalmi kérdések tekintetében érdekeink teljesen azonosak* és így mindent el kell követnünk, hogy az országainkat felkereső idegenek lehetőleg kölcsönösen kicseréltessenek.

— Ezért kívánatos, hogy megteremtessék a külföldön folytatott propaganda mellett magában az országban az idegenek megfelelő elhelyezésének, fővárosunkon kívül az idegent érdeklő vidékeknek, kultúrcentrumainknak, fürdőinknek feltárása, illetve az idegenek befogadására való alkalmassá tétele. Kétségtelen, hogy fővárosunk a maga gyönyörű fekvésével, múzeumaival, lüktető életével és immár elsőrangú szállodáival mindenképpen alkalmas az idegenek befogadására. A Budapesten tartózkodó, magát itt jólérző, eltávozó idegen a *legjobb propagandaeszköz* további idegenek idehozatalára, de kétségtelen, hogy néhány kivételtől eltekintve, nagyban és egészben a vidéken még sok a tennivaló.

— Az a tény, hogy ezt úgy az idegenforgalmi kérdésekkel foglalkozó társadalmi szervezetek, mint az illetékes hatóságok felismerték és a részben a szükséges teendők tanulmány tárgyául szolgálnak, reményt nyujt hogy a legutóbbi években határozot, tan nagy lendületet vett idegenforgalom hazánkban *csak fokozódni fog.*

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

Westminster és egyéb világhirű harangjátékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb **még ma** szebbnél szebb hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs!
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti Stefánia gyermekkórház mögött.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi újság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— A városházára is áll a költő mondása, hogy »Múlik az esztendő, fogy is, meg megújul«. Megkezdődött az 1928-as esztendő . . .

— Előbb még az elmult esztendő végéről beszéljen, kedves dr. Városházy. Kinek mit hozott a Kriszkindli?

— Elsőnek a polgármester kriszkindlijéről referálok, szerkesztő úr. A Sipőcz-familia Boráros-téri ódon és nemes előkelőséggel berendezett hatszobás lakásában az öreg méltóságos asszony, dr. Sipőcz Lászlóné képviseli a Jézuskát. Sőt mondhatnám, hogy negyven egynéhány esztendő óta ő maga a Jézuska, ő vásárolja és díszíti sajátkezüleg a karácsonyfát Jenő fia számára. Igy történt ez az idén is. Mondanunk sem kell, hogy a karácsonyfa alja tele és tele volt rakva szebbnél-szebb ajándékokkal, bizonyságául annak, hogy Sipőcz Jenőt mindenki szereti, de különösen rajong érte a rokonsága.

— A sok ajándék között minek örült legjobban a polgármester?

— Ezt tőle magától kérdeztem meg. A podeszta azt felelte, hogy legjobban egy albumnak örült, melyet Makoldy József által rajzolt kitünő portréja díszített. Notabene meg kell jegyeznem, hogy a portré az albumon kivül megjelent az »Uj Budapest« karácsonyi számában és pártatlan szakértők véleménye szerint a legjobban sikerült portréja Őméltóságának.

— Szóval hízelkedni akar kedves Bizottsági tag úr, azt óhajtván tudomásomra hozni, hogy a polgármester az »Uj Budapest« karácsonyi számának örült a legjobban . . . És a többi kriszkindli?

— Saját kiküldött tudósítónk Buzáthék Attila-utcai lakására ment el, megtudni a karácsonyfa részleteit. Egyenesen őméltóságába, a zord alpolgármesterbe ütközött tudósítónk, akit tisztelteljesen megkérdeztünk, hogy mit hozott a Jézuska. — »Ugyanazt, amit Nagy Palinak a vármegyénél«. — »És mit kapott Nagy Pali a vármegyénél?« — »Azt kérdezze meg tőle magától«. — »És ki az a Nagy Pali a vármegyénél?« — »Én bizony nem ismerem. De kérdezze meg az alispánt, az talán ismeri. Sőt mondhatnám, bizonyosan ismeri«.

— Diktum-faktum?

— Most már igazán magam sem tudom, hogy ki ez a Nagy Pali? És mit kapott karácsonyra Buzáth János? De hogy ünnepeltek a tanácsnokok?

— Ki jól, ki még jobban. Édes Bandiék lementek Balatonkenesére lányostul, vejestül és egész nap fakutyáztak a Balaton jegén. Lamotte Károlyék itthon maradtak, szintúgy Lobmayerék is, akik Kenesére akartak menni, de azután megijedtek a húszfokos hidegtől. Némethy Béla viszont tíznapos szabadságot vett magának és erzsébetfalvai kúriájában szieszt ázta át az ünnepeket. Gallina főjegyző pedig újévkor szökött el néhány napra Budapestről, hogy feleségét bemutassa megszállott területén lakó édesapjának.

— Hogy vannak a betegek?

— Hála Istennek, gyógyulnak. Teljesen egészséges a polgármester, ak karácsony előtt néhány napig a szobát volt kénytelen őrizni. Erősen javul Illyefalvi Lajos állapota, akit tudvalévőleg éppen kairói útja előtt vert le a lábáról egy tüdővérzési roham. Parassin professzor kezelte a kitünő Lajost, aki megállapította, hogy a tüdővérzés nem is volt tüdővérzés, csupán a sok nikotin jelentéktelen következménye. A statisztikai hivatal derék igazgatója különben már úgyon kívül van és a jövő hét elején négyheti tartózkodásra feleségével együtt Meránba utazik. Jelentem még, hogy Szabó Imre tiszti főügyész gyengélkedik és emiatt néhány napig nem jön be hivatalába.

— Ki utazik még?

— Kozma Jenő, a városházi kormánypárt kitünő vezére ment el néhány napra Dorozsmára. Nem ugyan azért, hogy a híres szélmalmot tanulmányozza, hanem fontos ügyvédi teendők szólították a szélmalmok városába. Csütörtökön este viszont Berczel Jenő kél hosszabb útra, amelyre még közismert lila díszmagyarját is magával vitte.

— Hová megy Jenő?

— Egyenesen Rómába, hogy a főváros hatóságát, amely tudvalévőleg egyházi tekintetben a hercegprímás jennhatósága alatt működő esztergomi főegyházmegyének van alávetve, Serédi Jusztinián püspökké szentelése alkalmával képviselje. Berczel az új hercegprímás római tituláris plébániatemplomának átadásánál is jelen lesz, majd az új hercegprímással együtt, az érte menő hódoló küldöttségben tér vissza Budapestre.

— Ha annyian elutaznak, ki marad a városházán?

— Maradnak azért elegen, mert soha annyi nem volt a megoldásra váró fontos probléma, mint ezidén. Autobuszügy, Beszkárt-ügy, Talbot-ügy, törvényrevizió . . . Egyik ügy fontosabb a másiknál.

— Apropos, Talbot-probléma! Adja elő a nagy párviadalt!

— Arról már bőven referáltak a napilapok, és így nékem csupán néhány konturt kell megrajzolnom. Szín: Világítási bizottság. Idő: Karácsony és újév között. Főszereplő: I. számú birkozóbajnok: Buzáth János. — II. számú birkozóbajnok: Schimanek Emil. — A színművet írta Herrmann Miksa, hangszerelte Deutsch Lajos. Az első felvonás azzal kezdődik, hogy a zsüri nem tudja eldönteni, ki veresebb a felindultságtól, Buzáth vagy Schimanek. Végül kihirdetik a holtversenyt és behozzák az elektromos mérőkészülékeket a hang izgalomfokának megmérésére. A második felvonás díszlete egy vár, melynek homlokzatán ez a felirat: Schimanek támad, Schimanek bánja. A főhősök összecsapnak, a küzdelem azonban olyan hosszúra nyúlik, hogy a második felvonást be kell fejezni és el kell kezdeni a harmadikat. A harmadik felvonás a küzdelem folytatását és befejezését foglalja magában. Győztes Buzáth János, aki knockautolta ellenfelét. Idő: 1 óra 40 perc. Csordás Elemér tiszti főorvos bekötözi a sebeket, a győztes feláll és meghajol a közönség előtt, miközben az Elektromos Művek dalárdája a »Csak egy Buzáth van a világon« kezdetü népdalt énekli.

— Szóval végetért a nagy mérkőzés.

— Dehogy ért, dehogy ért, csak pihenőt tartottak a felek.

— Egyéb mérkőzések?

— Azokra várjon jövő szerdáig szerkesztő úr, amikor a közgyülésen a közigazgatási bizottsági tagválasztásoknál lesz nagy küzdelem. Itt az a helyzet, hogy a lejáró ellenzéki mandátumokra a jelöltek nevének megállapítását a

A sportliget, sportfórum és stadion a fővárosban

Irta: PURÉBL GYŐZŐ dr.
székesfővárosi tanácsnok

Legnagyobb elismeréssel adózunk *Folkusházy* Lajos alpolgármester úrnak, aki nemcsak hogy felvetette a Nemzeti Stadion ügyét újra, hanem *sportliget keretében kívánja ezt megoldani*, tehát nem csupán csak egy nagy intézmény egyszerű megvalósításáról van szó, hanem az összes sportegyesületeket, sportszövetségeket, a munkásságot, tanuló ifjúságot egyaránt örömmel eltöltő, a szabadbani sport űzhetésének lehetőségéről. Végre valahára megoldjuk azt a súlyos nehéz kérdést, amellyel mindig küzködtünk, hogy a szabadban egy olyan hatalmas nagy területet kapunk sport céljaira liget alakjában, amely nemcsak sport, hanem közegészségügyi és gyermekegészségügyi szempontból is óriási jelentőségű lesz, *nemcsak a nemzetre, hanem a fővárosra is.*

A legutóbbi világháborúban ért súlyos embervesztesség nemzetvédelmi szempontból arra késztette az érdekelt államokat, hogy ezt valahogyan pótolják és egy olyan generációt neveljenek, akik hivatva lesznek a háború után az egyes államokat érintő, sok helyen katasztrófális veszteségeket pótolni. Eddig az ifjúság kultúrnevelésében inkább *a szellemi képesség kiépítése volt a cél*, ez a nevelés volt túlnyomórészt uralkodó, magának az emberi testnek fejlesztése, erősítése és nevelése alig volt figyelemre méltatott, a testnevelés inkább általános tornagyakorlatokban merült ki és a testnevelésnek különösebb, nagy jelentőségű lendületet nem adtak. Ma az összes államokban nagy súlyt fektetnek erre és magát a testnevelést bizonyos célirányos testfejlesztés módszeres kultiválásában merítik ki és

a sportot már nem időtöltésnek és szórakozásnak tekintik, hanem az újabb kultúra egyik erős, kiegészítő részének.

Megállapították azt, hogy a testnevelés és a sport megállapodott, életerős, munkaképes, jellemben erős, irányitásban határozott, egészséges embereket nevel s mindezek kétségtelenül erős kihatással vannak a nemzetnevelésre. Ma a törekvés az, hogy a szellemi képesség, a test és a lélek egyöntetűen, egyidőben fejlődjék az emberben és eziránvú nevelés is egyöntetű legyen. Éppen erre alkalmasnak találják a *módszeres testnevelés hatalmas eszközét.*

A világ összes nagyobb városaiban megindult egy mozgalom *a szociálhygiénia terén*, a népesség, helyesebben a népegészség fejlesztése céljából. A törekvés az, hogy a gyermekeket és a felnőtteket egyaránt a tornázás, és sportolás céljából a zárt helyiségekből kivigyék a szabad levegőre, a játszóterekre, »népmezőkre«, a sporttelepekre, hogy a »*Recreation*« jegyében — az ifjúságot edzzék, a munkában kifáradt embereket pedig a sportolás által felüdítsék. E célból külföldön a nagyobb városokban és a városokon kívül hatalmas játszótereket létesitenek, óvodások, tanulóifjúság, főiskolások részére sporttelepeket állítanak fel kellő felszerelésekkel, hogy itt a testedzés kultúráját műveljék s lehetőleg minden sportnak helyet adva, az emberek a testedzést a saját énjük alkalmatosságához képest végezhessék.

Görögország, Anglia, Amerika, Franciaország, Németország, Svédország e téren olyan eredményeket ért már el, amelyek méltán mintaképül szolgálhatnak azoknak az országoknak, ahol a testedzés kultúráját még ilyen magas fokra nem emelték.

Reánk magyarokra nézve a nagy háborús veszteség után nem közömbös, vajjon miként neveljük testben és lélekben egyöntetűen a jövő generációt és a külföldi példákon okulva, jómagunknak is a testnevelés ügyét fokozottabb mértékben kell figyelembe venni. El kell követni mindent arra nézve, hogy a testedzést oly irányba tereljük, hogy nemcsak az eddigi egyszerű tornakultusszal, hanem a módszeres sportneveléssel is foglalkozzunk. Nekünk is a külföldön annyira bevált testnevelésre kell reátérnünk, amely a szabadban játszótereken, sporttelepeken bonyolítja le a módszeres testedzést. A város belső és külső területén minél több ily sporttelepet kellene felállítanunk. Sajnos, a város teljes beépítése folytán magában fővárosunk belső területén ily szabad területeket már nem igen találunk. Azt a keveset, amit meghagytak, igyekszünk fokozatosan, egymásután iskolai játszóterekké átalakítani, tehát kénytelenek vagyunk a főváros perifériájára kimenni és ott keresni egy olyan területet, amely alkalmas arra, hogy ezt egy sportligetté kiépítve, a sport minden ágának kellő helyet adva, a különböző egyesületeknek kellő beosztással, egyhelyütt megfelelő területeket biztosítsunk, ugyancsak e helyen találjunk egy olyan nagyobbszabású területet, amely ezt a régen vajúdó kérdést megoldja, hogy végre-valahára a nemzeti stadiont is felállítsuk.

Kétségtelen, hogy a világháború befejezése óta, éppen a fentemlített indokoknál fogva, *a magyar testnevelés ügye erős mértékben haladt és emelkedett.* Megalkották a testnevelési törvényt, visszaállították a testnevelési alapot, annak jövedelmét teljesen biztosították, felállították a testnevelési főiskolát, bevezették a kötelező testnevelést, kimondották a főiskolai hallgatók kötelező testnevelését, szép számmal létesítettek az egyes sportegyesületek sporttelepeket, sőt uszodákat is állítottak fel és mindezekkel alapját vetették az igazi magyar testedzésnek és sportnevelésnek.

Maga a főváros igyekezett ezen mozgalmat erősen támogatni azzal, hogy a különböző egyesületeknek nagyszabású területeket bocsátott sport céljára rendelkezésre. (Ferencvárosi Torna Club, Budapesti Torna Club, Millennáris-pálya, Magyar Testgyakorlók Köre stb.)

Mindezek dacára kétségtelen azonban, hogy késett — ami már külföldön igen sok városban megvan — egy hatalmas, központi sporttelep és az úgynevezett stadion részére való nagyszabású területnek átengedése.

Felmerülhet ugyan az a kérdés, vajjon a különböző nagy sporttelepek mellett miért van szükség egy ilyen központi sporttelepre, amikor az említett sporttelepek egyenként is bizonyos mértékben képesek volnának nagyobb torna- és sportünnepélyek lebonyolítására?

Ezekkel az érvelőkkel szemben az a megjegyzésünk, hogy a gyakorlat már eddig is igazolta, miszerint a meglévő telepek, eltekintve még a jövőben megalakulandó sportegyesületektől, a most már meglévő egyesületeknek is kevésnek és szűknek bizonyultak és lehetőség szerint a törekvés az, hogy mindegyik ilyen nagyobb egyesületnek egy-egy terület biztosíttassék. De meg nagyobb tömegsport megnyilvánulására kevésbé alkalmasak, *ezért van szükségünk egy nagyszabású nemzeti stadionra*, ahol egyéb nemzeti ünnepségeket is tudnánk lebonyolítani. Athén, Köln, Frankfurt, Berlin, Tempelhofenfelde, Neu-Köln, Charlottenburg, Stockholm, Pershing-stadion, Colombesi Nemzeti Stadion, Jean Bouin Stadion, a grunewaldi Nemzeti Stadion, az elberfeldi Stadion, a harwardi, chicagoi (ez utolsó stadionon tartották meg az amerikai eucharisztikus kongresszust), buenos ayresi stadionok igazoló példái annak, hogy egy országnak, egy-egy nagyobb városnak ilyen nagyobb stadionra szüksége van. Fel kell építenünk itt a fővárosban sportligettel kapcsolatosan a Nemzeti Stadiont azért is, hogy a nagyobb vidéki városok példát véve tőlünk, hasonló, esetleg kisebb arányú mozgalmat indítsanak meg.

A *Nemzeti Stadion* nemcsak egy hatalmas és egy díszes versenypálya lenne, hanem a magyar testnevelésügyi központ főgyüjtőhelye, hatalmas vára. Itt volnának központosítandók mindazok az intézmények, amelyek a testnevelési kultúra fejlesztését célozzák. Itt helyezhetnők el az *Országos Testnevelési Tanácsot, Magyar Olympiai Bizottságot*, a még otthonnal nem rendelkező magyar sportszövetségeket és egyesületeket, itt helyezhetnők el helyesen és jól s véglegesen a Testnevelési Főiskolát nyilvános könyvtárával együtt, itt állíthatnánk fel egy vetítő-termet az oktató sportfilmek bemutatására, itt állíthatnók fel a Sportmúzeumot is. Eltekintve a sporttelepen a szabadban lévő és felállítható uszodáktól, a hatalmas tribünök alatt helyett adhatnánk téli fedett versenyuszodának, zárt hatalmas termeket a zárthelyi versenyek lebonyolítására, amelyben torna-, vívó-, birkózó-, boxoló- és tennisz-versenyek lennének a téli hónapok alatt rendezhetők. Állíthatnánk itt fel külföldi és vidéki vendégek elhelyezésére lakószobákat és étkező-helyiségeket. Maga a Stadion, miként előbb említettük, a *nagyszabású sportmérkőzéseken kívül* alkalmas helyül szolgálhatna mindenféle nagyobb szabású nemzeti ünnepélyek, felvonulások, levente- és cserkész-bemutatók, tanulóifjúsági tornaünnepélyek, lovasjátékok és versenyek, egyéb művészeti előadások számára is. Felhasználhatják e területeket *kiállításaink alkalmával* nagyobb attrakciók megtartására, amelyek alkalmasak arra, hogy az idegenforgalmat emeljék (nagyobb színielőadások, énekkari hangversenyek, sportünnepélyek stb., valamint a különböző, még területtel nem rendelkező állami, városi, magánalkalmazottak, cégcsapatok, leventék, cserkészek kebelében alakult sportegyesületek, szövetségek céljára megfelelő területek átengedésére.

A Nemzeti Stadion megvalósítására való törekvés egyidejű az új életre kelt olimpiai játékok gondolatával. 1896-ban rendezték az első olimpiai játékot Athénben, a régi Stadionban, amelyet természetesen megfelelően átépítettek. Nálunk már 1911-ben indult meg ez irányban a mozgalom és úgy volt, hogy 1920-ban Budapest lett volna az olimpiai játékok színhelye. Sajnos, a világháború véget vetett ezen mozgalomnak és a megrendezésre szerzett jogunk bizonytalan időre tolódott ki. A háború és a következő nehéz idők után, amidőn a gazdasági helyzetünk bizonyos mértékben konszolidálódott, *ismét felszinre került a Nemzeti Stadion ügye már törvényes rendelkezés formájában*, amennyiben az 1921. évi LIII. t.-c. 8. §-a utasításszerüleg foglalkozik e nagyszabású ügyünkkel.

A testnevelési törvény ugyanis kimondja: »Az állami pénzügyek rendezése után a nemzetközi megbizás alapján rendezendő olimpiai játékok, valamint egyéb nagyobbszabású ünnepségek és mérkőzések megtartására Budapesten Nemzeti Stadiont kell létesiteni.«

Ezzel megindul újra a mozgalom a Nemzeti Stadion érdekében azzal az egyeztetéssel, hogy ne csak egy stadion épittessék, hanem az úgynevezett egyetemes sportfórum, sportliget, ahol miként előbb említettem, minden nagyobb szabásúdolog, amely a sporttal kapcsolatos, itt nyerne elhelyezést. Nem annyira a pénzkérdés, mert hiszen erre a célra szolgálna a testnevelési adó hozadéka és a testnevelési alap tartaléka, valamint a nemzeti, állami és fővárosi áldozatkészség és a magántőke megnyilatkozása, súlyos kérdés volt inkább a terület ügye és e tekintetben különböző helyeket szemeltek ki a fővárosban és a főváros külterületén. Szóbajött elsősorban a *Vérmező*. Itt azonban területhasználati kérdés tekintetében differenciák merülvén fel, a terület kérdését kikapcsolták. Beleavatkozott itt még aztán a városrendezés kérdése is, ami a területet e célra alkalmatlanná tette. Szóbaesett később a »*Drasche*« *féle téglagyár telke*; sajnos, azonban a hosszú tárgyalások alatt a telek egy részét felparcellázták, másrészt a terület északi szélén húzódó magaslaton földcsuszamlások mutatkoztak, a megejtett helyszíni szemle megállapította, hogy ez a telek óriási áldozatok árán volna csak alkalmas stadion céljára. Később kiszemelték az Aréna-út és Thököly-út összeszögelésén elterülő, központi fekvésénél fogva igen alkalmas régi Lóversenyteret e célra, amely azonban — figyelemmel arra, hogy városrendezés folytán egyrészt más célra volt kiszemelve, másrészt a magyar államvasutaknak is igényei vannak a területre, ez sem volt megszerezhető. Majd később szó esett a Liget-telki dülőben felépült új *Lóversenytér mögött*, a főváros által a Budapesti Torna Clubnak átengedett sporttelepről, amelyet ez az egyesület fel is ajánlott az Országos Testnevelési Tanácsnak a Nemzeti Stadion céljaira. Ez a terület is a szakértők szerint alkalmatlannak bizonyult. — Később felmerült a Szent Margitsziget területe is, itt azonban a sziget zárt jellege, valamint a gyógyfürdőt használó betegek nyugalmának megzavarása akadályozta a helynek megszerzését. Az Újlaki Téglagyár területe szintén alkalmatlannak bizonyult. Ötletszerűen felmerült az újpesti Szunyog-sziget területe, azonban a tavalyi nagy árvíz, amely a sziget

---

jobboldal természetesen parlamentáris szokás szerint a mandátum eddigi birtokosaira, a baloldalra bízta. Már most a baloldalon az a helyzet, hogy vannak, akik Gál Jenőre akarnak szavazni, mint eddigi közigazgatási bizottsági tagra, vannak, akik nem akarnak reá szavazni. Sőt ez utóbbiak vannak erős többségben. 18-án majd eldől, hogy kik az erősebbek.

— Az nem kétséges, kedves barátom. Mi az újság a házassági fronton?

— Legelőbb egy belső házassági ügyről referálok. Kenessey Péter hirlapiró, az Uj Budapest belső munkatársa, eljegyezte Hercz Anna festőművésznőt.

— Gratulálunk! Csak azután fizetésemelési kérelem ne legyen belőle. Egyéb házassági hir?

— A Gellérthegy-utcai Ripka-kúrián már az utolsó öltéseket végzik a férjhezmenendő Babszy kisasszony kelengyéjén. Már ki is van tűzve az esküvő napja: január 23. A polgári esküvő a lakásban lesz, az egyházi esküvő pedig a Krisztina-téri templomban.

— Egyéb házasságok?

— Dr. Zoufaly Mária, a tiszti főorvosi hivatalba beosztott iskolaorvos és dr. Sallay Imre iskolaorvos házasságot kötöttek. Ugyancsak házasság készül az elnöki ügyosztályban is, a derék Glötzer fogalmazó szándékozik családot alapítani. És hogy teljes legyen a farsangi lagzikrónika, Rádé Károly székesfővárosi kertészeti igazgató Ella leányát eljegyezte dr. Farkas Gyula.

— Gratulálunk az összes ifjú pároknak. A viszontlátásra, kedves szerkesztő úr!

— Ajánlom magamat, kedves bizottsági tag úr.

középét teljesen elborította s ezzel megmutatta, hogy a sziget közepe az árvíz szintje alatt fekszik és a feltörő talajvíz azt elborítja, e területet is alkalmatlanná tette. Kiszemelték a *Nádor-kertet*, amelyet a főváros botanikus kert céljára szerzett meg. Azonban a kultuszminiszter úrnak a helyszínen tett véleménye szerint ez a terület *nem elég nagy a Füvészkert és a Nemzeti Stadion együttes elhelyezésére*, annál kevésbé, mert a tőszomszédságában lévő villamos telep kibővítésére e terület déli részéből akarják a szükséges helyet elvenni. Ugyancsak előtérbe került az a terv, hogy a Lágymányosnak az összekötő vasúti híd tól északra elterülő részét használják fel erre a célra, ez a terület azonban állandó kiállítás céljára van fentartva.

Legújabban *Folkusházy* Lajos alpolgármester úr a Nemzeti Stadion területmegszerzése dolgában lépéseket tett olyan irányban, hogy

az új Lóversenytér mögött lévő nagy katonai gyakorlótérből 120 hold erre a célra kihasittassék, helyesebben átengedtessék.

Az eszmét úgy az illetékes kormányférfiak, mint a sportszakkörök nagy örömmel és készséggel fogadták, sőt a területileg illetékes katonai hatóság kijelentése szerint hajlandó e területet egy sportfórum, sportliget és egy Nemzeti Stadion részére átengedni. E terület mindenképpen alkalmas, mert hiszen a főváros közelében van, a megközelítésre is alkalmas s csupán az egyes villamosvonalak kiterjesztése és kiépítése válik itt szükségessé, speciális, egyenesen idevezető, új vonalirányok megalkotásával. Maga a terület óriási terjedelménél fogva kellő és tökéletes befásítás és ligetszerű kiképzés után megfelel arra, hogy ehelyütt tételesen játszótereket, sporttelepeket, testedző gyakorlótelepet, tréningre alkalmas, sportnemenkint külön-külön (iskolai és sporszerű játékok, athletikai, torna, lovasjáték, jégpálya, uszoda, lawn-tennisz, hockey, futball, kézilabda, füleslabda, kosárlabda, kriket, kroket, golf, szabad uszoda, vizipóló, strandfürdő stb.) telepeket állítsunk fel és ugyancsak a nagy tribünök alatt elterülő zárt helyeken, vívás, birkózás, boxolás, céllövés, fedett uszoda, fedett tennisz, görkorcsolya stb. részére csarnokokat létesítenek és a sportintézmények, valamint egyesületek és szövetségek részére megfelelő egyesületi helyiségeket állítsunk fel. (OTT, KISOSz, cserkészek, leventék, külföldi és vidéki vendégek részére lakóhelyiségek, étkezőhelyiségek, testnevelési főiskola, tornatanfolyamok stb.). A terület nagysága mindezen eszmék és gondolatok kivitelére mindenképpen alkalmas. A kontemptált 120 holdból 10—20 holdat előterül lehetne használni és e nagy forgalom lebonyolítására alkalmassá tenni, amelyet természetesen parkszerűen és ligetszerűen készítenének el, úgy hogy az a nagyközönség használatára, kirándulás, üdülés céljára alkalmassá válna.

Részben például szolgálhatnának nálunk e célra a londoni *Sheperd's Bushban* épített stadion és környéke, valamint Párisban a *Pershing-stadion*, a Colombesi *nemzeti Stadion*, *Bouin*, továbbá a stockholmi, a német, kölni, frankfurti, grunewaldi, elberfeldi, valamint az amerikai harwardi, chicagói és buenos-ayresi Stadionok, amelyekről részletes ismertetést annak idején, ha a *Nemzeti Stadion kérdése tételesen napirendre kerül, fogunk közölni.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kömunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

A konflis sorsára jut a pesti utcaseprő

Helyettük elektromos csupagépek takarítják a szemetet és olvasztják a havat — Balló Alfréd fog elnökölni a jövő évi londoni köztisztasági kongresszuson

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Budapest tiszta város, — ezt mondják róla azok a külföldiek, akik Magyarországon megfordulnak. A főváros köztisztasága tényleg évek óta mindjobban tökéletesül és hogy a főváros köztisztasági adminisztrációját nemzetközi viszonylatban is menynyire elismerik, arra legjobb bizonyítékot szolgáltatott a *kölni* köztisztasági kongresszus. Ebben az évben Kölnben a német köztisztasági intézmények igazgatói kongresszusra gyültek egybe és a kongresszusra meghívták huszonnégy idegen állam köztisztasági szakembereit is. A kongreszszus elhatározta, hogy a nemzetközi útügyi kongresszus mintájára ezentúl minden évben *nemzetközi köztisztasági kongreszszust* szerveznek meg, amelynek tagjai lesznek a világ összes államainak és városainak szakemberei. Hogy a külföldi szakemberek előtt mennyire elismertek Budapest köztisztasági intézményei, ezt bizonyítja a kongreszszusnak az az egyhangú határozata, amellyel a jövő évben tartandó nemzetközi értekezlet elnökévé egyhangúan *Balló* Alfrédet, a budapesti Köztisztasági Hivatal igazgatóját választották meg. A kongresszust a jövő esztendőben Londonban fogják megtartani és eddig több mint hétszáz város köztisztasági igazgatója jelentette be részvételét.

A karácsonyi ünnepek előtt az *Uj Budapest* munkatársának alkalma volt hosszabb beszélgetést folytatni *Balló* Alfréddel, a Köztisztasági Hivatal kitűnő igazgatójával, aki a főváros legközelebbi köztisztasági programjáról, valamint a legujabb berendezkedésekről és a legközelebbi ujításokról a következőket mondotta:

Balló Alfréd

— Hogy a külföldi metropolisokkal a köztisztasági versenyt tarthassuk, igyekszünk fokozatosan a *géppel való munkára áttérni*. Az utóbbi időben rendkívül nagy a fellendülés e téren, a gyárak amelyek a háború előtt de méginkább a háború idején lőszergyártásra rendezkedtek be, a háború után, élükön a Krupp-gyárral, *rávették magukat a köztisztasági gépek előállítására*. A másik impulzus, ami az átalakulást sietteti, az autók nagymértékben való elterjedésével kapcsolatos. Az autó előretörése valóságos felfordulást okozott a nagy városok forgalmában, mert eltüntette az utcákról a ló által vontatott járművek legnagyobb részét. A folyton fokozódó autóforgalom mellett a *munkáskézzel való köztisztasági munka lehetetlenné válik*. Legjobb bizonyíték erre, hogy az autó elterjedésével az évi utcaseprőbalesetek száma nagy emelkedést mutat. Éppen ezért azokat az utcaseprőket, akik *rosszul látnak és hallanak*, kénytelenek voltunk egészséges fiatalemberekkel kicserélni. A köztisztaság fenntartásának korszerű átalakítását megkívánja egy másik körülmény is és pedig az, hogy ma az utcai szemét más, mint évekkel ezelőtt volt. Az autóforgalom előtt az utcai szemét 90 százaléka a lovaktól származott. Most ez a piszok a minimumra csökkent, viszont sokkal nagyobb lett a por, mert az autók rendkívül felkavarják az utcák porát. A fősúlyt tehát *olyan seprőgépekre kell helyeznünk*, amelyek a port intenzivebben tudják eltávolítani, mint kézisepréssel lehet.

— Az utcák locsolásánál is más elvet követünk. Eddig a locsolással *lekötöttük a port*, most fokozatosan mindig tökéletesebb gépeket alkalmazunk, amelyeknek vizsugara a port *lesodorja* az úttestekről. Ezt a célt szolgálja az az a gép, amelyet Angliából hozattunk és amelynek »*Karrier*« a neve. Annyiban tökéletesebb az eddig használt gépeknél, hogy a locsolás alkalmával felmossa, felveszi és öntartályába rakja a szemetet és a port. A régi gépek a piszkot csak félreseperték. Ennek a gépnek még mindig van hátránya, mert a téli száraz fagy idején nem lehet használni. Ugyanis a gép, hogy pormentesen dolgozhassék, maga előtt az utcán lévő szemetet felnedvesíti és úgy sepri fel. Ha száraz, fagyos idő van, nem lehet használni a gépet, mert a viz rögtönbefagy. Ilyenkor különben semmiféle gépet nem lehet használni, tehát csak a kézierőre támaszkodhatunk. Amerikában azonban már használnak olyan gépet is, amely mindazt elvégzi, amit a Karrier és nem kell felnedvesíteni a gép előtt az úttestet, mert a gépre szerelt vacuum cleaner-készülék a seprőhenger által felkavart port felszívja és a többi szeméthez rakja. Ennek a gépnek azonban az a hátránya van, hogy rendkívül nagy méretű, tehát szűkebb mellékutcákban nem használható.

— Az utcák *öntözésénél* másik újításunk is van. Hogy az imént említett célt elérjük és az utcák porát le is sodorjuk a csatornákba, ezt *öblítőgépekkel érjük el*. Ezek a gépek olyanok, mint az öntözőautomobilok, azzal a különbséggel, hogy van rajtuk egy motor által hajtott nyomószivattyú, amelynek segélyével rendkívül nagy nyomással lehet a vizet az úttestre lövelni, az erős vízsugár sodrása a port lemossa a csatornába.

— Köztisztasági újításaink közé tartozik a *hóolvasztás* is. Budapest egyes részein, különösképen fent a Várban, a havat nem lehet a csatornákba szórni, mert a csatornák szűkek és eldugulnak. Ezekről a helyekről nagy költséggel kell a Dunába fuvarozni a havat. Két évvel ezelőtt Finnországból meghozattuk a finn találmányú »*Fennie*« nevű hóolvasztógépet. Két esztendeig nem volt alkalmunk kipróbálni, mert nem volt jelentékenyebb hó, tehát csak most sikerült kipróbálnunk a gépet és a kisérletek meglepően jó eredménnyel jártak. Egy perc alatt körülbelül ezer liter összenyomott havat tud vízzé olvasztani a gép. Az olvasztás a helyszínen történik. Ennek a gépnek segítségével a *Várból a hó eltakarítása feleannyiba fog kerülni, mint eddig.*

— A legközelebbi újításunk *a szemétfuvarozó automobil lesz*. Az errevonatkozó előterjesztésünkkel már foglalkozik a törvényhatóság, úgy hogy a tavasszal a próbákat remélhetőleg elkezdhetjük. Egyelőre kétféle típusú automobilt fogunk kipróbálni és amelyik jobban beválik, az autóval való szemétfuvarozáshoz azt fogjuk bevezetni. Ezzel egyidejűen a pormentes háziszemétgyüjtést is kipróbáljuk és ha ezek a kisérletek beválnak, *nálunk lesz a legtökéletesebb pormentesítő berendezés*. Mielőtt azonban az automobilparkunkat továbbfejleszthetjük, garázsokat kell építenünk és így már tavasszal hozzákezdünk egy nagyobb garázs építéséhez a budai oldalon. Ez a garázstelep a *II. kerületi Csapláros-utcában* a legmodernebb kivitelben épül. Ezenkívül még egy kisebb garázst és laktanyát építünk a tavasszal fent a Svábhegyen, mert a svábhegyi utak tavaly óta szintén a Köztisztasági Hivatal ügykörébe tartoznak. Mindezek a modernizálások milyen tempóban fognak történni? — *ez tisztán pénzügyi kérdés*, tehát attól függ, mennyi pénzt bocsátanak e célokra rendelkezésünkre.

— Azokkal a hírekkel szemben, mintha a költségvetésben a téli munkákra felvett összeg kicsisége folytán nem lenne fedezetünk a hó eltakarításához, meg kell állapítanom, hogy ezek a hírek tévedésen alapulnak. Ugyanis, ha egy esztendőben nem kellett felhasználnunk azt az összeget, amely a hótakarításra elő volt irányozva, az összeget félretettük olyan évre, mikor több költség van, mint annak az évnek előirányzata. Az 1927. évi büdzsébe, mert tartalék volt elegendő, csak 100.000 pengőt állított be erre a célra a főváros. Ez végeredményben nem baj, mert az 1926-ra beállított 350.000 pengő megvan, és szükség esetén felhasználható. Az 1928-as költségvetésbe pedig ismét *a rendes összeg* vétetett fel erre a célra.

— A gépekre való fokozatos áttéréssel kapcsolatban létszámcsökkentést már csinálhattunk volna, azonban erre mégsem került sor, mert nagyobb lett az a terület, amely a Köztisztasági Hivatal hatásköre alá tartozik, tehát a belső területen felszabadult embereket *kihelyezzük az új köztisztasági kerületekbe*. A Hivatalnak az adminisztrációjához jelenleg 1600 alkalmazott, 8500 ló, 50 autó és 120 lovaskocsi áll rendelkezésre. Az alkalmazottak létszámában 1200 utcaseprő szerepel. A felsorolt járművek között nem szerepelnek azok, amelyek a szemétfuvarozást szolgálják. Érdekes, hogy Bécs *a köztisztasági munkánál lovat már egyáltalán nem használ*, hanem mindent autóval bonyolít le. Mi nem erőltetjük ennyire a dolgot, ellenben mindig a legmodernebb gépek felhasználásával fejlesztjük fokozatosan a köztisztaság ellátását.

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitó gépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óraloerőnként.
Árajánlat, felvilágositás dijmentes!
Általános, Müszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

HIREK

Február elsején háromhavi fizetéskülönbözetet kapnak a fővárosi alkalmazottak. Ismeretes, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága még november havában elhatározta, hogy az állami alkalmazottakéhoz hasonló módon és mértékben felemeli az alkalmazottak fizetését, még pedig a mult év december hó elsejétől kezdődően. A pénzügyi ügyosztály a fizetésemelés keresztülvitelére megfelelő fedezetet is beállított a költségvetésbe és a fizetésemelésre vonatkozó közgyűlési határozatot a törvényes felebbezési idő lejártával az elnöki ügyosztály soronkívül terjesztette fel jóváhagyás céljából a belügyminisztériumhoz. Az alkalmazottak azóta minden elsején szorongva várták a tiz-tizenöt százalékra rugó fizetéskülönbözetet, de a fizetéskülönbözet folyósítására mindeddig nem került sor, azon egyszerű okból, hogy a jóváhagyó leirat késett. *Gallina* főjegyző, az elnöki ügyosztály érdemes vezetője, ebben a tárgyban személyes tárgyalásokat is folytatott a belügyminisztérium városi főosztályával, ahol igéretet kapott, hogy *január első felében a jóváhagyó záradékot a belügyminiszter aláírja* és igy semmi akadálya sem lesz a különbözet folyósításának. Az elnöki ügyosztály úgy tervezi, hogy a fizetéskülönbözetet *február elsején egy összegben adja ki*, amikor is az alkalmazottak háromhavi fizetéskülönbözetet kapnak egyszerre, vagyis havi törzsfizetésüknek 30—45 százalékát. Március elsején azután természetesen már a felemelt fizetést kapják az összes alkalmazottak.

Badál előljárót visszatartják a szolgálatban. *Badál* Edének, az I. kerület érdemes előljárójának szolgálati ideje *ez év január elsején* lejárt. Az I. kerületben mozgalom indult meg aziránt, hogy *Badál* előljárót, akit kerülete pártkülönbség nélkül szeret és becsül, szolgálatában visszatartsák. Ebből a célból több kerületi küldöttség fel is kereste a polgármestert, aki igéretet tett arra vonatkozóan, hogy a szolgálati meghosszabbítás iránti kérelmet pártolóan terjeszti a törvényhatósági bizottság elé. Ily körülmények között nem kétséges *Badál* előljáró szolgálatban való visszatartása, annál is inkább, mert a városházán elterjedt hírek szerint Wolffék és a szociáldemokraták a visszatartásra vonatkozólag már megállapodást is létesítettek.

CONCORDIA Bank és pénzváltóüzlet
Budapest, VI., Jókai-utca 6. Telefon: L 960-60
Jelzálogkölcsönök I. és II. helyre, mezőgazdasági birtokokra, pesti és vidéki házakra. Zöldhitel, építkezési hitelek.

LOPOS GYULA
szabadalmazott ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségv[illegible] felszólításra küldök.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelíthető

Az Uj Budapest naptára

Jan. 8 Vasárnap	8—12 Inspekciós szolgálat a városházán.
Jan. 9 Hétfő	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyoszt.-ban d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépitési albizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete
Jan. 10 Kedd	d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsa ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Jan. 11 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő ellenőrző bizottság ülése. d. e. 11 ó. A kisajátitási bizottság ülése.
Jan. 12 Csütörtök	d. e. 11 ó. Rendes heti tanácsülés.
Jan. 13 Péntek	d. e. 10 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Jan. 14 Szombat	Ujitsa meg előfizetését az *Uj Budapestre*!

Györök István, aki évtizedeken át volt a városháza Városház-utcai főkapujának derék és érdemes portása, karácsony előtt meghalt. Kartársainak nagy részvéte mellett temették el a rákos kereszturi temetőben.

Amikor a négy több, mint az öt. A városgazdasági bizottság legutóbbi ülésén a *Fővárosi Pavillon* bérbeadására vonatkozólag nyolc szavazattal öt ellenében olyan határozatot hozott, amely *a közvéleményt egyáltalában nem elégíti ki*. Arról van szó, hogy a Fővárosi Pavillon bérletét a bizottság az eddigi bérlővel, *Weingruber* Ignáccal szemben *Szlavek* Ferencnek javasolja juttatni, azon az alapon, hogy *Weingruber* a brutto forgalomnak csupán 4 százalékát ajánlotta fel, míg *Szlavek* bér fejében a brutto forgalom 5 percentjét kívánja bérképpen fizetni. A városgazdasági bizottság többsége azon a véleményen van, hogy a matematika örök törvényei szerint *öt több mint négy*, vagyis *Szlavek* ajánlata kerek 25 százalékkal kedvezőbb, mint *Weingruber* Ignácé. A vendéglős- és kávésipart azonban nem a matematika, hanem az üzleti élet szabályai irányítják, ezen törvények szerint pedig *a kétszer kettő nem mindig négy, és gyakran négy több, mint öt*. Igy van ez a jelen esetben is, amikor vitán felül áll, hogy *a 4 százalékos bért fizető Weingruber effektive több bért fog beszolgáltatni a főváros kasszájába, mint az 5 százalékos bért ígérő Szlavek*, akit Budapesten senki sem ismer és akinek a szakmában elterjedt hírek szerint Magyarországon önálló üzlete még nem volt. A való élet gyakran rácáfol az elvont szabályokra és a tejszínhabos fagylalt a maga súlytalan mivoltával megdöntheti a számok legsúlyosabb alapigazságait is. Bizonyos, hogy *Weingruber* a maga közismert jó kávéjával, odaszokott törzsközönségével, 31 éves fővárosi bérlői feddhetetlen multjával, meglévő pompás inventárjával többet fog produkálni tudni, mint az amerikás kávés, akinek, ha a bérletet jogerősen elnyerné, több százezer pengős invesztició terhével kellene egy bizonytalan jövőnek nekivágnia. Nem kétséges, hogy a városgazdasági bizottság határozatát ezúttal nem fogja jóváhagyni a többi fórum, és az a *múló indiszpozició*, amely *Weingruber* helyzetét a városgazdasági bizottságban meghendikeppelte, a törvényhatósági bizottság plénuma előtt *el fog múlni*. Gondoljunk csak a *Gellért-szálló* esetére, ahol a 4 százalékos bért ígérő *Gundel* mérkőzött meg a 10 százalékot ígérő *Frenreisz* Istvánnal. A városgazdasági bizottság ebben az esetben is a magasabb bért ígérő ajánlattévő mellett foglalt állást, de a pénzügyi bizottság és a közgyűlés, továbbá a való élet *Gundel* ajánlatát igazolta. Az történt ugyanis, hogy *Gundel* a Gellért-éttermeinek forgalmát a régi, *Frenreisz-állapothoz képest megnyolcvanszorozta*, úgyhogy többszörösen nagyobb lett az az összeg, amelyet a 4 százalékos bért fizető Gundel effektive szállít a főváros pénztárába, mint az az összeg lett volna, amelyet a 10 százalékos Frenreisz fizetett volna bérül, ha a törvényhatósági bizottság nem *Gundelnek*, hanem a *városgazdasági bizottságnak* adott volna igazat. Ugyanaz az eset ismétlődik meg most a városgazdasági bizottságban, mint a *Gellért-ügyben* ez év tavaszán, és amiképpen annakidején bebizonyosodott, hogy a *tiz nem mindig több mint négy*, azonképpen az *öt* sem több, mint *a négy, ha a négy Weingrubert, az öt Szlaveket jelenti*.

VILLÁNYI PEZSGŐ
(Schaumburg-Lippe)
*
Kizárólag régi évjáratok
V., Béla-u. 8.

Halálozás. *Petrovácz* József c. főigazgató, a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanének kalocsai intézetének igazgatója, v. egyházmegyei főtanfelügyelő, a pápai Szent Gergely és a Ferencz József-rend lovagkeresztese, a Szent István-Akadémia tagja, Pestvármegye törvényhatósági bizottságának és Kalocsa városképviselőtestületének tagja, a Sárközi Takarékpénztár Rt. elnök-igazgatója életének 83-ik és házasságának 59-ik évében, 1927. évi december hó 31-én reggel Kalocsán a haldoklók szentségeinek ismételt felvétele után elhúnyt. Temetése január 2-án ment végbe Kalocsán nagy és általános részvét mellett. Az elhunytban *Petrovácz* Gyula országgyűlési képviselő édesapját gyászolja.

Január 16-án kezdődik a szellemi szükségmunka. Ismeretes, hogy az elnöki ügyosztály a szellemi szükségmunkára való jelentkezésre a karácsony és újév közötti hetet tűzte ki terminusul. Ezalatt az idő alatt többezer állásnélküli intellektuel jelentkezett a lakások szerint illetékes kerületi előljáróságon, noha a jelentkezés mérve a tavalyit meg sem közelítette. A kerületi előljáróságok a jelentkezők által kitöltött lapokat *már beszállitották az elnöki ügyosztályba*, ahol m gkezdődött a jelentkezési lapok alapján a munka. Az elnöki ügyosztály úgy tervezi, hogy egy héten belül az anyag feldolgozásában elkészül, a szellemi szükségmunkára felvettek névsorát közli az illetékes előljáróságokkal úgy, hogy *a szükségmunka január 16-án megindulhat*.

A megifjult Pannonia. Világvárosi fényes új életre kelt a Pannonia-szálló, Magyarország uri társadalmának oly sok évtizeden át második pesti otthona. A régibb magyar szállósdinasztia örökifjú sarja, *Glück* Frigyes, hetedik évtizedének küszöbén is haladó, izig-vérig szakmáját értő mesterfogadósnak bizonyult. Méltó munkatársai *Glück Erős* János és *Pelzmann* Ferenc, akik a szintén ujjáalakított éttermeket és a kávéházat vezetik.

Freschl Mihály és Fia épület- és butorasztalos üzeme Budapest (X., Juranics-utca 7.) speciálista csigalépcsők készítésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák kivitele.

„Jobbágy"-féle folytonégő kályha
a legjobban felel meg a hazai barnaszeneknek
*
Tökéletes tüzelőanyag-kihasználás, állandó és egyenletes hőmérséklet.
*
A vételár a tüzelőanyagon elért megtakarítással rövidesen megtérül.
Kérjen ajánlatot és prospektust.
M. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

Színház és mozi

Nyugat-mozgó (Telefon: T. 91—62.) Orlov. (Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Petrovich Szvetiszláv). — Szerencsekerék. (Vígjáték 7 felvonásban. Főszerepben: Zoro és Huru). — Híradó. — Előadások kezdete mindennap egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Omnia (József-körút 31. Telefon: J. 301—25.) Virradat. (Sudermann világhírű novellája filmen 10 fejezetben. Rendezte: F. W. Murnau. Főszereplők: Janett Gaynor és Georg O'Brien). — Fényes kísérő műsor. — Híradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: fél 5, egynegyed 7, 8 és háromnegyed 10 órakor, vasárnap és ünnepnap: háromnegyed 3, fél 5, egynegyed 7, 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon (Rottenbiller-u. 37b. Telefon J. 302—63.): *Orlov* (9 felvonásban, Petrovics Szvetiszláv, Vivian Gibson) — *Newyork és az újvilág csodái* (utazás Brémától Csikágóig vizen és szárazon., 5 felv.) — *Híradók.* (5, 7, egynegyed 10).

Orion Filmszínház (IV., Eskü-út 1. sz. Telefon: József 450—01.). A világfürdő királynője. (Egy midinette története 8 felvonásban. Főszerepben: Imogene Robertson, Hollay Camilla és Livio Pavanelli). — Tűzfúrók földjén. (Esküvő a kannibálok földjén 6 felvonásban). — A kis piszkos. (Amerikai burleszkslágér 2 felvonásban). — Híradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel 11—1-ig.

Palace Filmszínház (a Newyork-palotával szemben. J gyr nd lés: József 365—23.) Virradat. (F. W. Murnau 1927—28. évi egyetlen alkotása Sudermann novellája után készült filmremek 10 felvonásban. Főszerepben: Janet Gaynor és George O,Brien). — Tilos nevetni. (6 felvonásban) *a)* Dodo, a finánc; *b)* a Fox-görlök kalandjai; *c)* Kiky, a tűzoltó. — Híradók. — Előadások kezdete hétköznap: 4, 6, 8 és 10 órakor, vasár- és ünnepnap: 3, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius (Nagymező-u. 22—24. szám. Telefon: T. 220—98. és T. 292—50.) Magyar híradó. — Fox-Journal. — Az Alpok koronája. (Mont Blanc). (Turisztikai bravurok filmje 6 felvonásban). — H. Sudermann regénye filmen: Virradat. (10 f jezetben. Rendezte: F. W. Murnau. Fő zereplők: Janat Gaynor és G orge O'Brien). A zeneszámokat összeállította és a zenekart vezényli Lazarus Walter zeneigazgató. — Előadások kezdete: csü'örtökön 5-én 5, fél 8 és fél 10 órakor, a többi napokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

Tivoli (Nagymező-u. 8. Telefon: 220—40): *Orlov* (operett, 9 felv., Vivian Gibson, Várkonyi Mihály nyolctagú eredeti orosz énekkarkíséretével) — *Negyedik parancsolat* (dráma, 7 felv., Mary Carr). Vasárnap délelőtt 10—1-ig gyermekmatiné (fél 5, 7, fél 10).

Turán-mozgó (Nagymező-u. és Mozsár-u. sarok. Telefon: Teréz 264—30. sz.) Eladó a mi lányunk. (Színmű 8 felvonásban. Főszerepben: Betty Bronson). — Ember küzdj. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Rudolf Schildkraut. — A Barnum-cirkusz 3 ördöge. (Kalandortörténet 7 felvonásban. Főszerepben: Viola Dana és Ralph Ince). — Előadások kezdete mindennap 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

Ufa Filmszínház (Teréz-körút 60. sz. Nyugati-pályaudvarral szemben. Telefon L. 921—32. és Lipót 921—33. szám.) 1. Magyar híradó. 2. Páris. (A világ fővárosa filmen). 3. Napoleon. (Abel Gance mesterműve. Főszerepben: Albert Dieudonné). — A zenekart vezényli Stephanides Károly zeneigazgató. — Előadások kezdete hétköznapoon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, a pénteki ünnepnapon, szombaton és vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás d. e. 11 órától 1 óráig és d. u. az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

Áll az ex-lex a városházán

Minisztériumról minisztériumra vándorol a fővárosi költségvetés aktája — Külön hagyják jóvá az autóbuszrendelésekre vonatkozó fővárosi határozatot

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A községi háztartások ellenőrzéséről szóló törvény értelmében a belügyminiszternek január végéig jóvá kell hagynia a főváros jövő évi költségvetését, illetve a vonatkozó rendelkezések minden év utolsó napját jelölik meg a költségvetési jóváhagyás terminusául, nyilvánvalóan azzal a célzattal, hogy az új esztendő első napján már érvényes legyen az új költségvetés. Ez az első esztendő, amelyben már az új törvény rendelkezései irányadók és épen ezért úgy politikai körökben, mint városházi körökben is a legnagyobb érdeklődéssel várják *Scitovszky* Béla belügyminiszter döntését és döntésének indokolását. Tekintettel arra, hogy az új év a belügyminiszteri jóváhagyás megérkezése nélkül következett be, a fővárosi adminisztráció *tulajdonképen ex-lexbe került.* Bár ennek az ex-lexnek a gyakorlati életben és a fővárosi ügyek intézésében különösebb jelentősége nincs, az *Uj Budapest* munkatársa érdekesnek tartotta, hogy megkérdezze *Scitovszky* Béla belügyminisztert: mi az oka a késlekedésnek?

Scitovszky Béla belügyminiszter ebben az ügyben a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— A késedelemnek kettős oka van. Az egyik az, hogy *késéssel érkezett be* a fővárosi költségvetés felterjesztése, a másik ok pedig az, hogy alapos tanulmány tárgyává tettük a költségvetést úgy az általános keretek, mint a részletek szempontjából. Ezek az ellenőrző és átvizsgálási munkálatok *előrehaladott stádiumban vannak.* Most már előreláthatóan rövidesen meglesz a döntés, *pontos terminust még nem mondhatok.*

Az *Uj Budapest* munkatársának értesülése szerint a késedelemnek van egy harmadik oka is, és pedig az, hogy az anyag a pénzügyminisztérium illetékes ügyosztályát is erősen foglalkoztatja. A belügyminisztérium tulajdonképen már elvégezte a maga feladatát és áttette a főváros költségvetését a pénzügyminisztérium városi és költségvetési ügyosztályához, ahol most *serényen dolgoznak.* A pénzügyminisztériumból még vissza kell küldeni az anyagot újra a belügyminisztériumba és csak azután ír majd le *Scitovszky* Béla belügyminiszter a főváros tanácsához a jóváhagyás tekintetében.

A városházán természetesen *érthető izgalommal* várják a belügyminiszter leiratát, mert a folyó évi költségvetés összegeinek terhére addig természetszerűleg utalványozások nem eszközölhetők, míg a költségvetés jóváhagyva nincs. Itt említjük meg, hogy az autobuszrendelések kormányhatósági jóváhagyása ügyében *Lobmayer* tanácsnok tanácskozást folytatott *Köpesdy* Elemér miniszteri tanácsossal, az Állami Gépgyárak igazgatójával. E tanácskozások eredményeképen a főváros autobuszrendelések külön való jóváhagyása, illetőleg az autobuszprogramnak a 20 millió dolláros kölcsön keretében való biztosítása érdekében *megtette a kormánynál a szükséges lépéseket.*

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyogyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

»PANNONIA-SZÁLLÓ«
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 5. sz.
Az előkelő családok régi jóhirnevü találkozóhelye a város szivében, a két legnagyobb pályaudvar és a hajóállomások közelében, a villamos közuti vasutak csomópontjánál
kényelmes közlekedés minden irányban
Teljesen ujjáalakitva
legmodernebben, minden kényelemmel felszerelve
110 szoba 180 ággyal. Központi fütés. Lift. Állami telefon
Hideg és meleg folyóvizvezeték az összes szobákban. Szobák fürdőszobával és toilettel. Külön fürdőszobák
Kényelmes, izléses olvasóterem
Fodrász, manikür, pedikür
Pompás télikert, fényes éttermek, különtermek, kávéház. Kitünő magyar és Francia konyha, kiváló magyar és külföldi fajborok. Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt arak
Szállodatulajdonos: Gluck Frigyes
Az étterem és kávéház tulajdonosai:
Glück E. János és Pelzmann Ferenc

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

RENAULT
3¼ literes uj hathengeres személyautói raktáron
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

LEGTÖKÉLETESEBBEN ÉS LEGOLCSÓBBAN MEGOLDHATÓ A
FÜSTEMÉSZTÉS
az ignis szabadalmazott füstemésztő-berendezéssel
Minden gőzkazánra alkalmazható!
Magyarország részére gyártja:
Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársaság
Budapest, VI., Aréna-út 128. sz.
Több székesfővárosi és magánüzemben felszerelve és kifogástalan működésben.
Mérnöki látogatás és ajánlat díjtalanul!

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LÉGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Zászlók, címerek, címtáblák
HUNGARIA ZASZLÓGYÁR ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
BUDAPEST, IV., PAPNÖVELDE-UTCA 4 6.
Telefon: J. 402 85.

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 84. szám
Telefon: József 424-47.

vitéz HANTAY és GALAVITS
okl. gépészmérnök, elektromos berendezések vállalata
Budapest, VIII., Szigony-utca 34.
Telefon: József 373—59 sz.

TAPETA
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig
KNOPP MIKSA tapétadiszitő
IX. Ráday-utca 50. — Telefon: Józs. 401—20
Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

Arnóczky és Társa
autokarosszéria gyár
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311—18

Hirdetmény

A X., Rákoskeresztúri újtemető több parcellájának kiürítése.

A főváros tanácsa a X. ker. Ujtemető 29., 82., 99., 117. és 118. sz. sírhelytábláiban levő sírokat — minthogy annak törvényes használati ideje lejárt — az 1876. évi XIV. t.-c. 118. §-ában megállapitott rendelkezések betartása mellett kiüríttteti.

Erről a tanács az érdekelteket a köztemetőkről szóló szabályrendelet 3. §-a értelmében oly felhívással értesíti, hogy ha az emlitett sírhelytáblákban nyugvó hozzátartozóik tetemeit és síremlékeit valamelyik más temetőbe vagy ugyanezen temetőnek más parcellájába áthelyeztetni óhajtanák, ebbeli szándékukat a balparti köztemetők igazgatóságánál (VIII., Fiumei-út) e hirdetmény keltétől számitott egy éven belül jelentsék be, mert ellenkező esetben a határidő leteltével az át nem helyezett tetemeket a hatóság közös sírba fogja elhelyeztetni.

Budapest, 1927. november 17.

A székesfőváros tanácsa

Hirdessen az UJ BUDAPEST-ben

KÖZGAZDASÁG

Húzódik a döntés a Talbot-ügyben

Friedrich szerint az ellentétek teljes elsimulása várható

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A *Talbot*-centrálé ügyében *erősen kiéleződött* a helyzet a főváros és a kormány között. A főváros világítási bizottságának legutóbbi ülésén ez az ellentét személyes természetű összecsapásban robbant ki, amidőn *Schimanek* Emil műegyetemi professzornak, a kormány hivatalos Talbot-szakértőjének véleményével a főváros képviseletében *Buzáth* János alpolgármester szállt szembe. Azóta a legkülönbözőbb hirek keringenek *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszter személyéről, illetve azokról a változásokról, amelyek a kereskedelmi kormányzat vezetésében már a közeljövőben várhatók. Annyi bizonyos, hogy *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a Talbot-ügy megoldása után távozik állásából. Ezt kormánypárti körökben is számításba veszik, csupán abban a tekintetben vannak nézeteltérések, hogy *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a Talbot-ügy bonyodalmainak áldozataként távozik-e állásából, vagy pedig azért megy, mert a *Dunántúli Villamossági Részvénytársaság* elnöke lesz.

A helyzetre rendkívül jellemző, hogy a nagy összecsapás ellenére ma már az ellentétek várható enyhüléséről beszélnek pártpolitikai körökben. Az *Uj Budapest* munkatársa ugyanis beszélt *Friedrich* István országgyűlési képviselővel, a Keresztény Községi Párt egyik legtekintélyesebb tagjával és villamossági szakértőjével, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A Talbot-centrálé ügyében a legutolsó világítási bizottsági ülés óta *új momentum nem merült fel*. Jelenleg az a helyzet, hogy össze kell állítani azt a közös szakértői bizottságot, amelynek kreálásáról még a világítási bizottság ülése előtt éppen az *Uj Budapestben* adtam egy sürgető nyilatkozatot. A kormány most kinevezi azokat a szakértőit, akik a tanács által megnevezendő szakértőkkel együtt újból letárgyalják a műszaki részt. Ez a terv már akkor felmerült, amikor a *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter elnöklete alatt együtt volt a nagy műszaki bizottság, amelyben szakértő törvényhatósági bizottsági tagok is szerepeltek. Én a magam részéről annyit mondhatok még, hogy ennek a közös szakértői bizottságnak a munkájától *eredményt várok*, mert tudom, hogy mindkét oldalon jóakarattal dolgoznak az ellentétek elsimításán. Én azt hiszem, hogy a megállapodás létrehozható lesz, hogy milyen plattformon, az majd a tanácskozások során dől el.

Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter egyébként még mindig *Arosá*ban tartózkodik, ahol megrongált egészségi állapotát akarja helyreállítani.

A miniszter a képviselőház összeülésének idejére, tehát a jövő hét folyamán érkezik vissza Budapestre, tehát csak január hó harmadik hetében várható a legközelebbi lépés a Talbot-ügy megoldása felé.

Bud még mindig ellenzi az útburkolási kölcsönt

A fővárosi útkérdést a költségvetési keretek között kell a miniszter szerint megoldani

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A főváros több sürgős, megoldásra váró problémájának elintézése hosszú hónapok óta húzódik azért, mert *a pénzügyi kormányzat a legélesebben szembehelyezkedik minden olyan városházi törekvéssel, amely külföldi tőke igénybevételével próbálja a sürgős természetű beruházásokat elvégeztetni*. Igy például legutóbb városházi politikai körökben pártkülönbség nélkül mindenfelé nagy megütközéssel fogadták *Bud* János pénzügyminiszternek azt a döntését, amellyel az úgynevezett útburkolási kölcsön felvételét nem engedélyezte és ezzel egy nagyszabású programm végrehajtását akadályozta meg, de egyben a fővárosi közlekedésügy rendezésének a lehetőségét is elvette, mert hiszen új autóbuszvonalak beállítása a számbajöhető fővárosi utcák jelenlegi állapotában el sem képzelhető. Az *Uj Budapest* munkatársa az újév alkalmából szükségesnek tartotta megkérdezni *Bud* János pénzügyminisztert, hogy nem változott-e meg ebben a kérdésben az álláspontja? Akkoriban, amikor ez a kérdés aktuális volt, csak egy évre értelmezte a külföldi kölcsönök felvételének megtagadását. A pénzügyminiszter ugyanis annakidején azt mondotta, úgy a parlamentben, mint több hírlapi nyilatkozatában, hogy *ebben az évben* több külföldi kölcsön felvételét nem engedélyezheti.

Bud János pénzügyminiszter ebben az ügyben a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Külföldi kölcsönök felvételét nagyjelentőségű, országos érdekekből *mindig alaposan meg kell fontolni*. Az ilyen kérdések elbírálásánál figyelembe kell venni az ország vonatkozó pénzügyi viszonyait és azt a célt, amelyet a külföldi kölcsön felvételével megvalósítani akarunk. Valóban az elmult esztendő folyamán arra az álláspontra helyezkedtem, hogy további külföldi kölcsönök igénybevételét az adott viszonyok között nem tartom célszerűnek.

— Ami a jelenlegi helyzetet illeti — folytatta *Bud* János pénzügyminiszter, — ebben a tekintetben *még semmi újat nem mondhatok*. Ismernem kell pontosan ezt az ügyet. Ha majd a jelzett kérdésben elém kerül a főváros előterjesztése, a figyelembe veendő szempontok mérlegelése alapján fogok dönteni.

Az *Uj Budapest* munkatársa teljesen beavatott helyről azt a felvilágosítást kapta, hogy a főváros tanácsa egyelőre *nem készül* az útburkolási kölcsön felvétele ügyében a pénzügyminiszternek előterjesztést tenni. A kormány ugyanis azt a határozott álláspontott hozta a tanács tudomására, hogy a fővárosi útkérdést költségvetési keretek között kell rendezni. Különben is — mondják kormánykörökben — a főváros beruházási kölcsönéből kell fedezni az ilyen kiadásokat. Általában minden irányban olyan irányu tendencia érvényesül, hogy *külföldi kölcsönök felvételét a lehetőség szerint a minimumra kell redukálni*. A kormány ezt az álláspontját az autonómiákra is kötelezővé akarja tenni, amit annál könnyebben megtehet, mert hiszen *előzetes jóváhagyás nélkül külföldi kölcsönt felvenni úgysem lehet.*

A főváros nem vesz beteg lovat. Az *Egyesült Fővárosi* ismeretes szanálása, illetőleg a *Vásárpénztárral* történendő fuziója ügyében a 12-es bizottság határozata értelmében folyamatban van az Egyesült Fővárosi státusának megvizsgálása és ezzel kapcsolatban azoknak a módoknak a megkeresése, amelyekkel a fuziót végre lehetne hajtani. Ezeket a vizsgálatokat, illetőleg tárgyalásokat a főváros részéről *Zlinszky* kormányfőtanácsos, a Vásárpénztár-helyettes vezérigazgatója vezeti, résztvesz azokon az Egyesült Fővárosi teljes igazgatósága, élén *Gratz* nyug. külügyminiszterrel, *Kálmán* és *Leitner* igazgatókkal. A tárgyalások legnagyobb részben a Pénzintézeti Központban folynak, *Pásztor* Miksának a Pénzintézeti Központ vezérigazgatójának vezetésével és a legjobb úton vannak a teljes megegyezés felé. A főváros ezeken a tárgyalásokon azt az eléggé nem helyeselhető álláspontot foglalja el, hogy *beteg lovat nem akar vásárolni*, vagyis nem hajlandó azokat a zavaros üzemeket és affiliált vállalatokat átvenni, amelyek az Egyesült Fővárosi súlyos tehertételét jelentik. *Zlinszky* vezérigazgató-helyettes azon az állásponton van, hogy olyan megoldási módot, amely az üzemeket is a főváros birtokába kívánja bocsátani, *még csak tárgyalási alapul sem fogad el* és nem terjeszt a főváros bizottsága elé. Zlinszky vezérigazgató-helyettes szerint ezeket az üzemeket és affiliált intézeteket a Pénzintézeti Központnak kell szanálnia vagy értékesítenie, ahogy tudja. A főváros csak *értékeket keres és hajlandó fuzió esetén átvenni* és azt kívánja, hogy *a beteg lovat, mielőtt átadják, gyógyítsák meg*. A Pénzintézeti Központ vezetősége a fővárosnak ezen tagadhatatlanul korrekt álláspontját honorálja is és talán már *a legközelebbi napokban* sikerül olyan megoldást találni, amely az üzemek kérdésének kikapcsolásával *a törzsintézet átvételét lehetővé teszi*.

A Ganz és Társa—Danubius gép-, vagón- és hajógyár rt. dec. 23-án tartotta rendkívüli közgyűlését, amely a Lipták-gyárnak az ismert módozatok szerint való beolvasztását egyhangúan elhatározta. A 15 : 1 arányú részvénycserére vonatkozó hírdetmény legközelebb fog megjelenni.

A Krausz—Moskovits Egyesült Ipartelepek rt. az 1926—27. üzletévi rendes közgyűlését 1927. december 28-án tartotta dr. *Moskovits* Miklós vezérigazgató elnöklete alatt, amelyen 0.80 pengő (a tavalyi 0.60 pengővel szemben) osztalék fizetését határozta el, ami a névérték 8%-os kamatozásának felel meg. A szelvények a Magyar Országos Központi Takarékpénztár főpénztáránál (IV., Deák Ferenc-utca 7.) és a részvénytársaságnál (VIII., Örömvölgy-utca 8.) január 3-ától kezdődőleg kerülnek beváltásra.

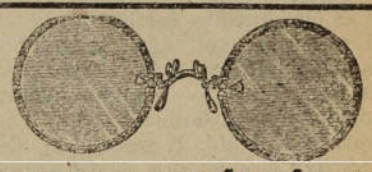
PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395-23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság

MÜVÉSZI OLAJFESTMÉNY
Dús választék és legolcsóbb árak
RÓNA MIKLÓS műkereskedésében
VII., Kertész-utca 42.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafito kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz.
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361-23

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. ↔ Telefon: J. 52-09.
Zászlókészitések, diszitések, iparmüvészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

Szakadatlan nevetés, mulatság
A MACSKA
Titkos Ilona, G. Kertész Ella, Góth Sándor, Kertész, Z. Molnár, Dénes
MAGYAR SZÍNHÁZ.

CALDERONI ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. ker., Vörösmarty-tér 1. sz.
(Haas-palota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktal- és Ultrasin üvegek. Fényképészeti készülékek

SOPRONYI BÉLA
lakatosáru, vasszerkezet, autogénhegesztés, takarékfüzhely és redőnykészitő vállalkozó
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 12/a
Telefon h. József 326-16

AEROSAN
a leghatásosabb légtertőtlenitő készülék és folyadék, melyről a Királyi Pázmany Péter Tudományegyetem közegészségtani intézete a következő szakvéleményt adta ki.
Az AEROSAN 2%-os oldata a különböző baktériumokat a következő időtartam alatt pusztitja el:
Streptococus (diptheria) 15 perc
Thyphus coli 40 »
Tuberculosis 3 óra
AEROSAN-müvek Budapest, VIII., Német-utca 22.
Telefon: József 301-86

OZALID száraz uton való fénymasolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 800-58
Gyár VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308-33

Az árváknak évi 50.000 pengőjébe kerül a jogügyi bizottság késedelmeskedése. Több ízben foglalkozott az *Uj Budapest* a gyámhatósági kölcsönökre vonatkozó szabályrendelettel, amely az ügyosztályi bürokratizmus valóságos tengeri kígyójává kezdi magát kinőni. Pénzértékünk stabilizálása kapcsán a fővárosi árvaszék még a mult esztendő legelején szabályrendelettervezetet dolgozott ki, amely szerint a gyámhatóság újra fölveszi a közvetlen kölcsönök kiutalását, ami által az addig bankbetétként kezelt árvapénzek gyümölcsözése majdnem megkétszereződik. A tervezetet az árvaszék az illetékes belső fórumok letárgyalása után a mult év áprilisában a pénzügyi bizottság elé terjesztette, ahol azonban tárgyalás nélkül le kellett venni a napirendről, mert a fővárosi törvény értelmében új szabályrendelet csak a jogügyi bizottság véleményének kikérése *után* hozható. Az akta így a jogügyi bizottság útvesztőjébe került, ahonnan közel háromnegyed esztendeje nem tud továbbvergődni. A gyámügyi küldöttség legutóbbi gyűlésén *Lázár* Ferenc dr. és *Platthy* György dr. bizottsági tagok adtak kifejezést csodálkozásuknak afelett, hogy a tervezetből még mindig nem lett szabályrendelet és megkérdezték a jelenlévő *Wurmb* árvaszéki elnökhelyettest, hogy mi az oka a késedelemnek. *Wurmb* elnökhelyettes rámutatott arra hogy *a késedelemnek egyedül és kizárólag a jogügyi bizottság, illetőleg a közjogi ügyosztály* az oka, mire *Sipőcz* polgármester igéretet tett arravonatkozólag, hogy a dolognak sürgősen utána néz és a legközelebbi ülésen felvilágosítást ad a bizottságnak. A közjogi bizottság azonban *tovább alussza téli álmát* és még hónapok beletelhetnek, amíg letárgyalja az árvaszéki kölcsönök nyujtására vonatkozó szabályrendelettervezetet. Meg kell jegyeznünk, hogy a jogügyi bizottság tárgyalása *csak formalitás*, mert az árvaszék jogászai *megkeresték és meg is találták a módját annak*, hogy az árvaszék gyámoltjainak és gondnokoltjainak érdekét a kölcsönök nyújtásánál *megfelelő módon megoltalmazzák*. Van még az ügynek egy nem érdektelen *anyagi háttere* is. A helyzet az, hogy a most mintegy másfélmillió pengőre rúgó gyámi pénzek a Pénzintézeti Központ első kúriájába tartozó intézeteknél vannak látra szóló betétként elhelyezve. Ezeknél az első kúriába tartozó intézeteknél a bankkartel által megszabott kamatláb látra szóló betéteknél 4 és fél százalék — amivel szemben elsőhelyi ingatlanbiztosítékkal az árvaszék legalább 8 százalékot elér, — *amikor még mindig olcsóbb marad, mint a kölcsönt nyujtó bankok*. A gyámi pénztár tehát eleddig a jogügyi bizottság késedelmeskedésén *kerek 50.000 pengőt veszített* csak kamatdifferenciában, nagyobb dicsőségére annak a közigazgatásnak, amely a városháza *Károly-körúti frontján divatozik*.

Az Andrássy-úti Színház új műsora

Gaál Franciska, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Delly Ferenc, Sarkadi Aladár, Pethes Sándor vendéglátéka

CORDATIC

a tökéletes autópneu

Főelárusitás:

Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Pécs szab. kir. város tanácsától.

27.207—1927. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Pécs szab. kir. város közönsége az alábbi módokon gyakorolható hirdetések jogát és pedig:

1. *a hirdetési oszlopokra* és *táblákra*, ideiglenes kerítésekre és állványokra kiragasztható, továbbá a *mozgó* (reklámfelvonulások) és *repülő* hirdetések;

2. *a favédő rácsokon*;

3. *az utcai ülőpadokon* alkalmazható hirdetések közzétételének jogát nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján 1928. évi március hó 1-től kezdve bérbe adja.

A szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt »Pécs szab. kir. város tanácsa gazdasági ügyosztályának, Pécs. Ajánlat az 27.207—1927. sz. alatt kiírt hirdetési jog bérletére« felírással ellátott, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok *1928. évi január hó 31. napjának déli 12 órájáig* nyujtandók be a városi tanács gazdasági ügyosztályánál (székház III. em. 80.), ahol és amikor azok fel fognak bontatni, amely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Ajánlat tehető csak egy, vagy tetszés szerinti összeállításban két, vagy mind a három csoportra.

Az ajánlatokhoz minden egyes bérelni szándékolt csoport után 300 *P bánatpénz* letételét igazoló nyugta csatolandó. A bánatpénzt készpénzben, óvadékképes értékpapírban vagy takarékpénztári betétkönyvben a városi letétpénztárnál kell elhelyezni.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A részletes versenytárgyalási és bérleti feltételeket a városi székház III. em. 82. sz. alatti gazdasági hivatal 1 pengő előállítási költség ellenében kiadja, illetve postán is elküldi.

A város közönsége fentartja magának a jogot, hogy a felsorolt csoportokat egyenként vagy tetszés szerinti összeállításban más-más vállalkozóknak, vagy mind a hármat együtt egy vállalkozónak adja bérbe, továbbá hogy a beérkező ajánlatok között teljesen szabadon válasszon, esetleg egyiket se fogadja el, egyes csoportokra vagy mind a háromra új versenytárgyalást hirdessen, vagy a hirdetési jogot versenytárgyalás mellőzésével más módon értékesítse, esetleg házikezelésbe vegye.

Pécs, 1927. évi december hó 24. napján tartott tanácsüléséből.

A város tanácsa.

186.828/1927. X.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 100000 kg. (10 vagon) 750—760 fokos autóbenzin szállítására **1928. évi január hó 18-án, szerdán délelőtt 11 órakor** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhívja tehát a tanács mindazokat, akik a szállításra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerű bélyeges és a szállítási feltételekben előírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt írásbeli ajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VIII., Kun-u. 8.) nyujtsák be. Az ajánlat borítékán feltűnően kell kiírni, hogy »**Ajánlat benzinre**«

A beadott ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vehetők tárgyalás alá. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nam küldhetik be. Elkésve érkezett vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács figyelembe nem vesz.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 (öt) százalékát kell a versenytárgyalást megelőzően a központi pénztárba e hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül választhasson a szállítást megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási és szerződési feltételek, amelyek egyúttal ajánlati űrlapok is, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 órák között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1927. december 22.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal és a fővárosi fuvartelep altiszti és munkásszemélyzete részére az 1928. évre szükséges nyári sapkák konfekcionálására nyilvános írásbeli versenytárgyalást tart.

A tanács felhívja tehát mindazokat, akik erre a munkára vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 fillér állami és 1 P 60 fillér városi bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett és pecséttel lezárt szabályszerű írásbeli ajánlataikat **1928. január 4-én d.e. fél 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII. ker., Kún-utca 8. sz.) nyujtsák be.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A tanács csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatokat fog tárgyalás alá venni. Elkésve érkező, vagy a szabályoknak meg nem felelő ajánlatokat figyelembe nem vesz.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson és a szállítást esetleg meg is oszthassa.

A szállítási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati mintalapok, továbbá a lepecsételt hivatalos minták a megjelölt helyen naponként délelőtt 10 és 12 órák között díjtalanul átvehetők.

Budapest, 1927 december 14.

A székesfőváros tanácsa:

Némethy s. k., tanácsnok.

Kiadótulajdonosok:

Doby Andor dr. és Schramm Ede

Felelős kiadó:

SCHRAMM EDE igazgató

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.

Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám

Telefon: 62—51.

Budapest székesfőváros útjait special-Impregnol-olajaival szabadalmazott eljárás szerint portalanítja.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók

Budapest, I., Budaőrsi-ut 11. (Saját házban)

Tatarozási és emeletráépitési munkálatokra már most előjegyez.

Schöndorfer Jenő

mérnök

központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**

papirnagykereskedése és papirnemű gyára

VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

Parafakögyár R.-T.

ezelőtt Kleiner és Bokmayer

városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.

Telefon: József 301-14 és József 301-16.

Gyár: Budapest, X., Koszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.

GYÁRT:

mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

Szobrász

mükö-, stucco- és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben

RÁKOS MANÓ

Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5

Telefon: József 80—87

PANTOL MÁRTON

„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"

vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.

RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA SAJÁT SZÜRETELÉSŰ ÉS URADALMI FAJBOROK

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK

Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.

VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J 303—85.

MEGNYILT a Lánchid kávéház

Clark Ádám-tér Fő-utca sarkán

Fényesen berendezve

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE

a Szent Gellért-Szállóban

Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband m üti. este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.

Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.

a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

IRODABÚTOROK, PÉNZSZEKRÉNYEK

HIRSCH ÉS TÁRSA

Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete Budapest, VIII., Vas-utca 17 Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA

épület- és butorasztalos üzeme

Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.

Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Uj papirkereskedés

BERNTHALLER ÉS TARSA

VI., KER., ANDRÁSSY-UT 79.

Papiráruk, levélpapirok. Szolid árak. Nyomtatványok és névjegyek. Üzleti könyvek. Könyvkötés

GEOSAN

fo.yékony sebtapasz tubusban

antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le

Főlerakat: Posewitz Tivadar

főmérnök

Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

ANNUS **női divat-szalón**

azelőtt V., Arany János-utca 15.

Most

IV., Pelőfi Sándor (Koronaherceg)-utca 10. II. em. (Lift)

A székesfőv. tisztviselők. hölgyeket legolcsóbban szolgálja ki.

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDA, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3.

Telefon 975—25 Felelős: KISS FERE

V. évfolyam 2. szám

Budapest, 1928 január 14

KÖNYVTÁR BUDAPEST

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Fleta & Comp

A Városi Színházban néhány estén át vörösre tapsolták tenyerüket azok a kiválasztottak, akik jegyet tudtak kapni Fletának, a világhírű spanyol énekesnek operai előadására. Fleta jön, Fleta megy — holnap új énekesek jönnek, mennek, tart változatlanul a művészvilág staggionehadjárata Budapest zsebe ellen, egyben minden magyar és nemzeties vonatkozású művészet ellen is.

Nem szabad felednünk, hogy a közönség fizetőképességének erősen megvannak a maga korlátolt határai. A Fléta-előadások jegyeit már elővételben sokszorosan túljegyezték, a Fleta-előadásokon vakított a sok plasztron és női váll — ám a magyarul játszó színházak féligtelt nézőterét szabadjegyesek töltik meg, a köztartozások fejében a hatóság lefoglalja a vállalat utolsó szekrényét és míg Fleta & Comp milliárdokkal vitorlázik tova, a magyar művészetet, a magyar színigazgatókat, a magyar színpadi szerzőket csődbe kergeti a közönség részvétlensége.

Nem akarunk túlzottan sovinisztának látszani és korántsem akarjuk lezárni a sorompót a szín- és énekművészet nemzetközi nagyságai előtt. Azonban itt nem egy-két világvárosi nivójú vendégszereplésről, hanem a nagyobb és kisebbrangú fléták és egyéb flótások rendszeres és megszervezett hadjáratáról van szó, amelyben a profitéhes színigazgatók az Ephialtesek. Egyes pesti színigazgatók, köztük elsősorban Sebestyén Géza, igen ügyesen ismerték fel a pesti kultúrsnobok külföldmajmolását, akiknek zsíros parasztétel minden művészi megnyilvánulás, ami magyar, de finom delikatesz minden színházi előadás, amely idegen nyelven ökrendezik feléje. Budapest színházbajáró közönségének ez a része sohasem látta az Ember tragédiáját, csak »Hétkor ma várom a Nemzetinél, ott ahol a hatos megálló« kezdetű szellemi szörnyszülöttből tudja, hogy hol a Nemzeti Színház, de elővételben veszi meg a jegyét mindenüvé, ahol idegennyelvű előadást vagy vendéget hirdet a színlap.

Ez a közönség újabb időben máshova nem is járhat, mint a Városi Színházba, ahol Sebestyén Géza közönségismerete egyre-másra halmozza a külföldi attrakciókat. Teszi ezt a város színházában, a város pénzén, a város tudtával és beleegyezésével. A polgármester ankétot hirdet a külföldi vendégjárások ellen és a város portáján a bérlő színigazgató az, aki fittyet hányva minden hazafias és kultúrvonatkozásnak, válogatás nélkül bocsátja színpadára a világot járó külföldieket, hatósági segédlettel intézvén merényletet nemcsak a közönség zsebe, hanem a törvényhatósági bizottság ellen is, amely érzésében, gondolkodásában, mindig és mindenek felett magyar.

Ezért kár Sebestyénnek milliárdos zenekari szubvenciókat juttatni, kár a fővárosi házinyomdában nyomatni a külföldieket hirdető plakátokat, a színházi és ruhatári jegyeket. Ha a főváros olyan szerencsétlen, hogy végzete a Városi Színház birtokával verte meg, akkor tulmenően Sebestyén Géza tisztelethetetlen üzleti érdekein vannak a színházában bizonyos kötelezettségei a magyar színművészettel és a magyar színpadi szerzőkkel szemben.

Az Uj Budapest ankétje a gyorsvasut ügyében

Sztrókay István, Petrovácz Gyula, Bud János és Schiffer Miksa nyilatkozatai a gyorsvasut megépítéséről — Elsőnek a pályaudvarokat összekötő hálózatot akarja Schiffer megépíteni — A kereskedelmi minisztériumban egy angol tőkecsoport szintén ajánlatot tett a gyorsvasut megépítésére

Nemzetközi pályázatot a gyorsvasut megépítésére!

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A városházán érthető feltünést keltett *Schiffer* Miksa vállalkozó azon ajánlata, hogy ötvenéves koncesszió esetén, amelynek keretében az első tíz évben beváltási jogot biztosítana a fővárosnak, hajlandó lenne a budapesti gyorsvasutat megépíteni. Az illetékes városházi tényezők még nem kezdtek hozzá az ügy tanulmányozásához, maga a probléma azonban a napisajtóban állandó megvitatás tárgya, olyan hangok hallatszanak, hogy *a fővárosnak magának kellene a vasutat megépiteni* és ily nagyértékű *koncessziót nem szabad kiadni a kezéből.*

A vélemények és álláspontok tisztázása céljából szükségesnek tartottuk a gyorsvasút problémájának néhány tényezőjét ebben a kérdésben megszólaltatni, már most leszegezzük azonban azon álláspontunkat, hogy

a főváros mai anyagi helyzetének ismeretében lehetetlenségnek tartjuk, hogy a vasutat maga a város épitse meg, akár saját anyagi erejéből, akár új kölcsön felvétele útján.

A fővárosnak a mindenesetre nagy értékű koncessziót *megfelelő biztosítékok és garanciák* nyujtása esetén *ki kell adnia a kezéből* olyképpen azonban, hogy a *beváltás lehetőségét* magának mindenesetre fentartsa és egyébként is *a legszélesebbkörü ellenőrzési jogot biztosítsa.*

Arravaló tekintettel, hogy a fővároshoz a villamosvasutak fejlesztése kapcsán az elmult évtizedben több ajánlat is beérkezett,

nemzetközi pályázat kiirását tartjuk szükségesnek a gyorsvasút megépitése és üzemben tartása céljából.

Egészen bizonyos, hogy azok a nagy külföldi cégek, amelyek, hogy csak Európában maradjunk, a *londoni, a hamburgi, a berlini* és *a párisi* gyorsvasutat építették és állandóan fejlesztik, a főváros forgalmi adatainak ismeretében szívesen jönnek Budapestre, *ha itt megfelelő vállalkozási alkalmat találnak.* Más lapra tartozik, de már most le kell szegeznünk azon álláspontunkat is, hogy

az építkezés finanszirozása nem lehet áruhitel,

mint az túlnyomó részben a Talbot-féle kölcsönnél is történik, hanem

a hazai vasiparnak kell az egész munkálatot biztositani,

olyképpen, hogy a vállalkozó részéről maga az építés egyszerű financiális művelet lenne. Ami pedig az előmunkálati engedélyt illeti:

vagy mindenkinek, vagy senkinek!

*

Erről a nagyfontosságú kérdésről *Petrovácz* Gyula országgyűlési képviselő, a Keresztény Községi Párt vezető tagja a következő nyilatkozatot adta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Kétségtelen, hogy a földalatti gyorsvasút kiépítése egy fejlődő nagy város életében előbb-utóbb bekövetkező szükségesség. Budapest belterületén a földfeletti villamos tényleg *annyira túl van terhelve* és az autó- és gyalogközlekedést oly mértékben akadályozza, hogy előrelátó városgazdaság előtt kívánatossá teszi a földalatti villamos vasúthálózat bizonyos mérvű kiépítését, szem előtt tartva természetesen a főváros érdekeit. Ez érdekek részben abból állanak, hogy a Beszkárt-ban reprezentált óriási tőkék a földalatti vasúthálózat kiépítése útján ne vesszenek el, másrészt, hogy a kiépítendő földalatti vasúthálózat a főváros részére a legelőnyösebben álljon rendelkezésre. A vonalakat úgy kell vezetni a föld alatt, hogy a belterületen lévő földfeletti villamosvasútak *fokozatosan szünjenek meg, a hangsúly viszont az épitkezéseknél ott legyen, hogy a gyorsvasút segítségével a közeli környék lakossága minél kényelmesebben jöhessen a fővárosba.*

— *Schiffer* Miksa ajánlata az én megítélésem szerint örvendetes jelenség, mert azt mutatja, hogy *Schiffer* Miksa után más vállalkozók is megérettnek látják a helyzetet arra, hogy Budapesten a gyorsvasút kiépüljön, mert mint a fővárosi kislakásépítő akciónál láthattuk, jóllehet ez akció előtt a főváros képtelen volt megfelelő anyagi eszközöket a bankoktó lakásépítés céljaira szerezni, a Kereskedelmi Bank ajánlatának benyujtása után tömegével érkeztek egyéb bankoktól és vállalkozóktól ajánlatok kislakások építésére és éppen e verseny juttatta a főváros vezetőségét abba a helyzetbe, hogy a Kereskedelmi Bank eredetileg magas ajánlata lényegesen enyhébb feltételűvé vált.

— Meggyőződésem, hogy *Schiffer Miksa kötelező ajánlatot a főváros részére a jelen pillanatban nem tehetett,* mert amennyiben tett volna, ez azt bizonyitaná, hogy Schiffer Miksa ajánlatát nem lehet komolyan venni. Komoly vállalkozó erre a magyar viszonyok szerint gigantikus méretű munkálatra ajánlatot csak az esetben tehet, amennyiben megelőzően a szükséges műszaki előtanulmányokat elvégezte, hogy ennek alapján a pénzügyi számításokat megejthesse és meggyőződjék arról, vajjon a befektetett tőke megfelelően jövedelmez-e a vállalatnak.

— Minthogy *Schiffer Miksát jó vállalkozónak tartom,* kizártnak kell vennem az ajánlatát és úgy gondolom, hogy *Schiffer* Miksa — éppen mert jó vállalkozó, — egyelőre az előmunkálatok elvégzésére kér a fővárostól koncessziót. Egy ilyen koncesszió nyujtása *Schiffer Miksát privilegizált helyzetbe juttatná,* mert lehetetlenné tenné, hogy más vállalkozó a kérdéssel foglalkozzék és a tanulmányok alapján a fővárosnak Schiffer Miksánál esetleg kedvezőbb ajánlatot tehessen a földalatti gyorsvasút kiépítésére és annak üzembevételére vonatkozólag. Éppen ezért a főváros érdekében lévőnek tartom, hogy éppen úgy, mint ahogy Schiffer Miksának előmunkálati engedélyt fog adni, adjon minden más bel- vagy külföldi csoportnak ugyancsak engedélyt az előmunkálatokra, hogy az ily módon kialakuló egészséges versenyből a főváros közönségére tényleges haszon származzék. Csak egy ilyen verseny révén lehet a fővárosnak a lehető legnagyobb előnyt biztosítani.

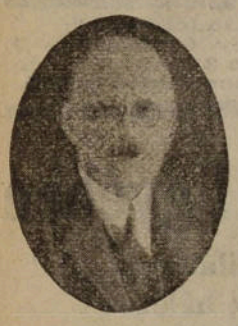
Nem utolsó szempont az előtanulmányok elvégzése után a beérkező ajánlatok elbírálásánál a pénzügyi megbízhatóság megítélése. Hallomásom szerint *Schiffer Miksa amerikai tőkével gondolja a vasút megépítését keresztülvinni.* Ezzel szemben a magam részéről szivesebben látnám ez építkezésekbe angol tőkének a bekapcsolódását, annak az angol tőkének, mely a háború után Magyarországgal szemben eddig is annyi jóindulatot tanusított. E szempont nem utolsó, ha a politikai velejárókat is figyelembe vesszük. Elég talán itt a Rothermere-akcióra utalnom, melynek eredményessége annyira érdekünk és kimélyítése inkább várható, ha minél nagyobb mértékben van nálunk az angol tőke érdekelve.

— Összegezve az eddig mondottakat, legfontosabbnak azt tartom a jelen pillanatban, hogy a főváros vezetősége *Schiffer Miksának semmi körülmények között ne adjon előmunkálatok elvégzésére kizárólagos jogot.* Minden egyéb szempont — mint amilyen a Beszkárt érdeke, a pénzügyi és egyéb rátermettség elbírálása — csak akkor

válik aktuálissá, ha a kiadott előmunkálati engedélyek alapján a vállalkozók végleges ajánlataikkal a fővárost felkeresik.

*

Sztrókay István, a Beszkárt vezérigazgatóhelyettese az alábbi nyilatkozatban ismertette az *Új Budapest* munkatársa előtt a földalatti gyorsvasút megépítésével kapcsolatos problémákat:

Sztrókay István

— *Ereky* Károly, *Becsey* Antal és *Schiffer* Miksa egygyüttes előmunkálati engedélyt kértek a Budapesten létesítendő gyorsvasuti hálózatra és egyúttal kijelentették, hogy ötven esztendőreszólóengedély elnyerése esetén hajlandók a vasút megépítését és üzembentartását is vállalni és a székesfőváros részére a beváltási jogot biztosítani. Ez az ajánlat némiképp ellentmondásban áll azzal a felfogással, hogy az összes közlekedési problémákat a fővárosnak *saját hatáskörében* kellene megoldania. Ezzel szemben én azt hiszem, hogy a főváros már amúgy is igen nagy feladatokra vállalkozott, épp ezért a fővárosnak *nem szabadna egy ilyen nagy vállalkozással járó további kockázatot vállalnia.* Ezért nem lenne helyes, az imént említett elvhez szóról szóra ragaszkodni és a magánvállalkozást az ilyen nagy feladatok megoldásából kikapcsolni. Vagyis más szóval: ha akad valaki, aki erre a feladatra vállalkozik, *ezt az alkalmat a székesfőváros közönségének meg kell ragadnia*, annál is inkább, mert megvan a mód arra, hogy a főváros ingerenciája az új vállalatnál biztosíttassék, sőt a beváltási jog módot ad a fővárosnak arra is, hogy később, mikor a vállalat már a kezdet nehézségeit leküzdötte, a főváros mégis *megszerezze a vasútat.*

— Egyébként a terv részleteit *nem ismerem és arról nem nyilatkozhatom.* Tagadhatatlan azonban, hogy az egész vállalkozásnak az alapja a helyesen kidolgozott terv, amely nemcsak a technikai lehetőségekkel számol, hanem figyelembe veszi az építési költségeket is, mert a beruházási tőke nagysága természetesen szorosan összefügg azzal, hogy hol és miként fog a gyorsvasut épülni. Nem is szólván arról, hogy a gyorsvasuti hálózat helyes vonalozása *a rentabilitást szintén nagy mértékben befolyásolja.*

— Mikor én a budapesti gyorsvasút ama tervét kidolgoztam, amely a Mérnökegyleti Közlöny 1921. évi 27. és 28. számában és különlenyomatban is a nyilvánosságra került, mindezekre a szempontokra figyelemmel voltam. Igyekeztem tehát olyan vonalakat tervezni, melyek a közönség utazási szükségletének legjobban megfelelnek és igyekeztem oly megoldási módokat választani, melyek a *legalacsonyabb építési költséget* igénylik. Mintaképül tehát nem a világ legdrágább vasutait választottam, tudniillik a *londoni és newyorki megoldásokat*, hanem leginkább a *hamburgi vasút mintája lebegett szemem előtt*, melynél az összes létező gyorsvasutak között a legkisebb beruházási tőkével sikerült a kérdést megoldani.

— Annál inkább ezt kellett tennem, mert Budapesten a lakosság rendkívül külterjes elhelyezkedése, amely még a közvetlen szomszédos városkákat is igénybe veszi. *sokkal nagyobb kiterjedésü gyorsvasúti hálózat építését teszi szükségessé, mint más nagy városokban.* Az ilyen nagy hálózatot nem lehet egész terjedelmében feltünően költséges megoldási módokkal megépíteni, másrészt a kültelkeken az olcsóbb megoldások is teljesen megfelelnek. Tehát úgy kell a gyorsvasutat megterveznünk, hogy *a különböző és olcsóbb megoldások lehetségesek legyenek* és ily módon olyan nagy hálózatot építhessünk, amely a fővárosnak és a közvetlen szomszédos városkáknak igényeit ki tudja elégíteni. Az ilyen vasútnál azután lehet számítani arra, hogy azt az utasok megfelelő számban igénybe veszik és így az aránylag alacsonyabb beruházási tőke rentabilitását biztosítani lehet.

— Természetesen magam sem gondoltam arra, hogy az egész nagy hálózat *egyszerre kiépüljön* és tervezetemben *a fokozatos kiépítés lehetőségét is megvilágítottam* és kiterjeszkedtem arra is, hogy az új hálózatban megfelelő átalakítással a meglévő földalatti vasút is bekapcsolható legyen, anélkül azonban, hogy ez a vasút, amelynek szelvénye nagyon szűk és különösen nagyon alacsony, az építendő hálózatnak törzsét képezné. Mégis a gyorsvasúti hálózat kiépítését véleményem szerint a meglévő vasút fejlesztésével kellene megkezdeni, olymódon azonban, hogy *azt a jelenlegi* földalatti tramway-jelleg megszüntetésével *gyorsvasúttá alakítanók át.* Ehhez többek között az lenne szükséges, hogy a vasúton a mai egyes kocsik helyett *vonatok közlekedhessenek és a megállóhelyek ritkításával a vasúton nagyobb utazási sebességet lehessen nyujtani a közönségnek.*

— A földalatti vasút ilymódon való átalakítását az teszi időszerűvé, hogy értesülésem szerint a kormány a *Hungária-körúti híd megépítését napirendre tüzte.* Erre nagy szükség is van, még pedig azért, mert a Margithíd ma már teljesen csődöt mondott és sürgősen gondoskodni kell e híd forgalmának megosztásáról. Természetes, ha a híd kiépül, azt a helyi vasúti közlekedés céljaira is igénybe kell venni, abból a szempontból, hogy a Margithíd, amelyen ma a nap legforgalmasabb óráiban egy-egy irányban óránként 88 vonat, illetőleg 171 villamosvasúti kocsi közlekedik, *e tekintetben is tehermentesíttessék.*

— Elgondolásom szerint azonban *nem lenne elég a Hungária-körúti hídon közúti vasúti vágányokat építeni*, hanem a hidat *két gyorsvasuti vágány* felvételére is alkalmasan kell megépíteni. Ugyanis *a gyorsvasútat nem szabad a földalatti vasúttal összetéveszteni*: a földalatti vasút csak eszköz arra, hogy a közúti forgalomtól teljesen független, külön pályatestet teremtsünk, amelyen nagyobb utazási sebességet lehet elérni, amely cél elérésére azonban nem kell éppen mindenütt földalatti vasutat építeni, mert hiszen a fővasútak gyorsvonatai sem járnak a föld alatt. A fővárosi gyorsvasút fő jellemzője a szigorúan és következetesen kiépített *külön pályatest*, a fővasutakhoz viszonyítottan mégis azzal a különbséggel, hogy a városi gyorsvasutaknál, tekintettel a sokkal sűrűbb közlekedésre, *egyetlen egy sorompóval elzárt pályaszinben fekvő útátjárót sem szabad megtürni* és gondoskodni kell arról is, hogy a gyalogosok még a megállóhelyeken se léphessenek a vágányra.

— Mikor a Hungária-körúti híd terveit a háború előtt a kereskedelmi minisztériumban kidolgozták, javaslatomra ez úgy történt, hogy a fenti követelményeknek megfelelő két gyorsvasúti vágányra is figyelemmel voltak, ennek alapján tehát kézenfekvő az a gondolat, hogy most a híd építésével egyidejűen *ez a két gyorsvasúti vágány is megépíttessék, sőt üzembe is vétessék.* Ezt a célt a meglévő földalatti vasút felhasználásával lehet elérni, a vasút ugyanis akadálytalanul meghosszabbítható a Városligeten át a Hungária-körútig azon, valamint a hídon át Óbudára. Ez a berendezkedés alkalmas lenne *az óbudai forgalomnak a Margithídról való elterelésére és a híd tehermentesítésére.*

— Ezekben látom én — fejezte be nyilatkozatát Sztrókay vezérigazgatóhelyettes, — a gyorsvasúti kérdés pillanatnyi aktualitását. Persze kivánatos lenne már ez alkalommal az is, hogy *a földalatti vasut számára a város belsejében a Vörösmarty-tér helyet alkalmasabb ponton belső végállomás teremtsünk*, ez a kérdés azonban egyelőre elhalasztható és a nagy hálózat megépítésével, illetőleg a gyorsvasuti egész hálózat kiépítésének *következő lépése keretében* is megoldható lennet

*

Felkerestük *Schiffer* Miksa mérnököt is, aki társainak és a tőkeérdekeltségnek nevében a gyorsvasút előmunkálataira vonatkozó előterjesztést a főváros tanácsánál benyújtotta. *Schiffer* Miksától, a nagyszabásu akció előzményeiről, valamint annak lényegéről kértünk nyilatkozatot. A következőket mondotta:

— Előzményei voltakép nincsenek a dolognak. Egyszerűen ennyi tör-

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— *Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr? Mit keres ilyen kora hajnali órákban a sötét elsőemeleti folyosón?*

— *Mondja, kedves szerkesztő úr, nem tudja . . .*

— *De igen, tudom. Tessék Rosta jegyzőhöz menni, ott kapható a szabadjegy.*

— *Honnan tudja, szerkesztő úr, hogy én a jegyemért jöttem?*

— *Városatyák a városházára vagy azért jönnek, hogy a villamosjegyeiket kivegyék, vagy azért, hogy a szellemi szükségmunkára protezsáljanak. A villamosjegyek Rosta tanácsjegyzőhöz, a szellemi munka Felkay tanácsjegyzőhöz tartozik. Ezért, ha városatyát látok az első emeleti folyosón, azt kérdem tőle: villamosjegy, vagy szellemi szükségmunka? Rosta, vagy Felkay? De ettől függetlenül tud-e valami ujságot?*

— *Tudok, tudok, tudok.*

— *Mondja el őket szép sorjában!*

— *Tehát kezdjük a Beszkárt hétfői titkos igazgatósági ülésén. A jelenlevők megfogadták, hogy a legnagyobb titoktartással kezelik a dolgot, magától értetődik tehát, hogy mindent tudok.*

— *Halljuk, halljuk.*

— *Csak egyes részleteket mondok el, mert nem akarok ártani az ügyeknek a teljes nyilvánossággal. Tehát Sipőcz elnökölt, aki azonnal az igazgatósági ülés összehívását kérő Bedő dr.-nak adta át a szót. Bedő azután végtelenül heves és fulmináns beszédet mondott, megtámadván a derék Rényi Dezsőt, Folkusházyt, Sipőczöt, szóval mindenkit, aki él és lélekzeni mer az Akácfa-utcában. Sipőcz, mint elnök, nyugodtan és higgadtan fogadta az orációt, megfogalmazták a kommünikét és ezzel az ülés véget is ért.*

— *Na, ezért nem kellett volna titoktartást fogadni. De mit akar a baloldal Rényi Dezsőtől?*

— *Azt én is szeretném tudni, kedves szerkesztő úr. Rényi Dezső a legderekabb leghűségesebb, legmagyarabb főtisztviselők közé tartozott annakidején a városházán, akit a Bárczy-éra oktalanul és jogtalanul mellőzött, aki tehát mindenképpen megérdemelte az alpolgármesteri széket. Hogy azután még elég energiát érzett magában arra, hogy a közlekedési ügyosztályban eltöltött évtizedek után a Beszkárt vezetője legyen, — ezt én nem bünnek, hanem érdemnek tartom. Az meg a legvitálisabb joga mindenkinek, hogy ragaszkodjon azokhoz a pénzekhez, amikhez szerződés szerint joga van. Feltéve, hogy nincs vaj a fején. Azt pedig legádázabb ellenségei sem merik Rényi Dezsőről állítani, hogy valaha életében csak gondolatban is inkorrektséget követett volna el. Rényi Dezsőnek csak becsület és tisztesség jutott osztályrészül és én hódolattal és tisztelettel emelem meg előtte a kalapomat.*

— *De hát akkor mit akarnak tőle tulajdonképpen?*

— *Politika ez uram, politika! Azt akarják egyesek bebizonyítani, hogy a Beszkárt vezérigazgatói székében minden jelölt rossz, kivéve, ha az ő patentirozott jelöltükről van szó.*

— *Ki ez a jelöltet?*

— *Ne szólj szám, nem fáj fejem! A kérdés különben a szerdai pártértekezlet után teljesen nyilt kérdéssé lett.*

— *Hogy-hogy?*

— *Ugy, hogy a polgármester a pártközi értekezleten bejelentette, hogy Folkusházy alpolgármesternek, akinek szolgálati ideje lejárt, a szolgálatban egy évre való visszatartása iránti kérelmét a közgyülés elé terjesztik. A törvényhatósági bizottság ebben az ügyben különben még február havában határozni fog. Már most a helyzet az, hogy Folkusházynak vannak barátai, vannak ellenségei. Nem kétséges, hogy a barátai többségben vannak és igy a visszatartás keresztül fog menni. Viszont az is valószínü, hogy az ellenségei meg fogják tudni akadályozni, hogy egyszerre legyen aktiv alpolgármester és Beszkárt vezérigazgató . . .*

— *Tehát?*

— *A szépen felépitett terv saját dugába dől. Az sem valószínü ugyanis, hogy a Beszkárt-kérdést még egy évig vagy kettőig nyitva lehetne tartani, érthető tehát, hogy esetleges egyéb jelöltek neve lép előtérbe. A legelső sorban Márkus Jenő neve, akit Ripkáék akarnak, újra felbukkan a Tormay-kombináció, sőt a legutóbbi napokban a Wolff-párt egy legesleg-újabb jelölt nevét vetette felszinre.*

— *Ki az?*

— *Buday Dezső. Osztatlan bizalmát birja az egész Wolff-pártnak, jóban van Sipőcczel is, szakember is, sőt állitólag a baloldalon sem haragusznak annyira rá, mint hat évvel ezelőtt. Az elterjedt hirek szerint a gondolattól maga Buday sem idegenkedik, nem úgy, mint Friedrich, aki szintén kombinációban volt a kereszténypárt részéről a Beszkárt vezérigazgatói állásra, de nem vállalta el.*

— *Miért?*

— *Azt mondotta Friedrich, hogy ő teljesen meg van elégedve, hogy nem lett a Vízművek vezérigazgatója. Az egész Beszkárt-probléma különben igen hamarosan el fog dölni.*

— *Mi ujság a vásárpénztári fronton?*

— *Azt ne tőlem, hanem a közgazdasági rovat vezetőjétől kérdje. Reám csak az tartozik, hogy Buzáth János kijelentette, hogy nem akar az Egyesült Fővárosival fuzionált Vásárpénztárnak sem elnöke, sem vezérigazgatója lenni. — marad alpolgármester. Két és fél esztendeje mindenesetre hátra van, csak 1930-ban lesz hatvanéves, addig sok viz folyik le a Dunán és ennek a sok víznek a lefolyását János barátunk az alpolgármesteri székből akarja még szemlélni.*

— *Kik mennek Newyorkba a Kossuth-szobor leleplezésére?*

— *Még bizonytalan. Bizonyos azonban, hogy maga Sipőcz is kimegy, nincs kizárva, hogy Ripka is vállalkozik a tengerentúli útra. Szó van arról is, hogy Lobmayer Jenő, a közlekedési ügyosztály kitünő vezetője is útrakeljen Két okból: A főváros vezetőségében Lobmayer beszél legjobban angolul, továbbá azért, hogy Amerikában idegenforgalmi kapcsolatokat szerezzen Budapest számára.*

— *Nagyon helyes. Miért vették le a tiszti orvosi választást a szerdai közgyülés napirendjéről?*

— *Fel se vették, szerkesztő úr. A kulisszák mögött nagy küzdelem folyik, hogy kik legyenek az új tisztiorvosok; azok-e, akiknek a legjobb lábuk volt a városatyák meglátogatására, vagy azok-e, akiket Csordás Elemér ömléltósága munkatársaul akar.*

— *Hát ez még kérdéses lehet?*

— *De még mennyire. A szak-állások betöltésénél a legutóbbi időkben nem a*

tént: *a gyorsvasút építésének előmunkálataira engedélyt kértem a főváros tanácsától* és kértem, hogy a főváros számomra a koncessziót adja meg, hogy a gyorsvasutat megépíthessem. Ha a várostól a koncessziót megkapom, *a gyorsvasútat meg fogom építeni*. Elsősorban az a tervem, hogy a főforgalmú és nagy távolságú utak forgalmi igényeit elégítem ki. A hálózatból tehát *először a Déli vasutat, a Keleti Pályaudvart és a Nyugati Pályaudvart* összekötő vonalat építeném meg. Hogy ezeknek a pontoknak gyors összeköttetésére miért van szükség, *ahhoz közelebbi magyarázat nem szükséges*. Ez lenne tehát az első etap és azután tovább fejleszteném a hálózatot. A három pályaudvart összekötő vonal megépítése *három esztendő alatt készülne el* Abban a pillanatban, midőn a város vezetősége a hozzájárulást megadja, *az építkezést megkezdem*.

Ennél többet nem volt hajlandó mondani *Schiffer* Miksa a gyorsvasút építésével kapcsolatos terveiről és nem nyilatkozott arról sem, hogy a vasútnak vagy a vasút első vonalának megépítése milyen költséget igényel, továbbá nem nyilatkozott arról sem, hogy pontosabban *milyen tőkeérdekeltség* vállalná a nagyarányú munka teljesítését.

*

Az Uj Budapest munkatársa ebben az ügyben beszélt *Bud* János dr. pénzügyminiszterrel, aki a következőket mondotta:

— Legutóbb is hangsúlyoztam, hogy külföldi kölcsön felvételénél úgy a cél, mint az általános pénzügyi helyzet mérlegelése szempontjából *az összes részletkérdéseket alaposan meg kell tárgyalni*. A gyorsvasut megépítésével kapcsolatos terveket *még nem ismerem*. Ilyen tervvel vagy javaslattal *hozzám még nem fordult senki*. A főváros tanácsa részéről sem terjesztettek még elém semmiféle javaslatot. Ilyen körülmények között tehát külföldi kölcsön felvételének engedélyezését illetően *érdemi nyilatkozatot ezidőszerint még nem tehetek*.

*

A kereskedelmi miniszternek azzal a határozott álláspontjával kapcsolatban, hogy a fővárosnak sürgősen rendet kell teremtenie Budapest közlekedési problémáiban, érdekesen vetődik fel a kérdés, hogy a kormány álláspontja szerint a gyorsvasút megépítése szervesen beleilleszthető-e a közlekedésügyi problemák megoldásába és hogy a kormánynak az ilyenirányu fejlesztéssel kapcsolatban mi az álláspontja. A távollevő kereskedelmi miniszter helyett a miniszterium egyik *vezető egyéniségéhez* fordultunk, akitől elsősorban e tekintetben kértünk választ, majd megemlítettük *Buday* Dezső országgyűlési képviselőnek azt az aggodalmát, hogy Budapest laza talajviszonyai csak kérdésesen alkalmasak a földalatti gyorsvasút megépítésére. A választ az alábbiakban adjuk:

— Kormányrészen a gyorsvasút építésére vonatkozó *Schiffer-féle ajánlatot egyáltalán nem ismerik*, az ajánlat még nem jutott túl a város vezetőségének körein. Az én álláspontom szerint — mondotta informátorunk, — attól is függ ez a probléma, hogy milyen feltételek mellett lehet a vasút építési kölcsönéhez jutni. Közvetett tudomásom szerint kétféle kölcsönajánlat is szerepel,

az egyik ajánlatnak Schiffer Miksa az exponense, a másik ajánlattal pedig egy angol tőkeérdekeltség áll a háttérben.

Milyenek ezeknek a kölcsönöknek a feltételei? Ez a nagy kérdés, mert, véleményem szerint, amely bizonyára egyezik más tényezők véleményével is, a szegény Budapestnek talán mégsem kellene momentán ekkora feladatra vállalkoznia, hiszen a közlekedés javítása tekintetében sok más egyéb sürgős tennivaló lenne. Először az autóbuszközlekedés fejlesztésére gondolok, hiszen az ez irányban való fejlődésnek éppen most nálunk is valóságos irányzata van és nagyan helyesen, mert az autóbusz a világvárosoknak jövőbeli közlekedési eszköze. A másik és még közelebbi tennivaló pedig

a Beszkárt üzemvitelének javítása lenne, hiszen talán az is Budapest közlekedési problémái közé tartozik, hogy a Beszkárt ma sem járat minden vonalán pótkocsis járatokat.

viszont ott, ahol ilyenek járnak, legnagyobbrészt harminc esztendővel ezelőtt épített, ócska és szűkpótkocsikat alkalmaznak, amelyeket csakugyan ki kellene végre küszöbölni.

— Budapest talajviszonyai tekintetében nem valószinű, hogy a gyorsvasút megépítésénél külön ösebb akadályok merülnének fel, hiszen már van földalatti vasút Budapesten. De ettől eltekintve *Sztrókay* Istvánnak a földalatti gyorsvasút megépítésére vonatkozó tervezete nem kívánja mindenütt a föld alatt, hanem éppen ellenkezően, a föld felett megépíteni a vasút pályáját. *Ezekben foglalhatom össze a mi álláspontunkat*, egyébként hivatalos és érdemleges nyilatkozat megtételére a miniszter úr illetékes

szakértelem, nem a hivatalt vezető főtisztviselők óhaja, hanem a politika játsza a főszerepet. Ez pedig nagyon helytelen. Mert ahhoz, hogy egy kerületi tisztiorvos pontosan csinálja meg a gyárvizsgálatokat, adja meg a lakhatási engedélyeket s őrizze ellen a fertőző megbetegedéseket, még sem politikai összeköttetések hanem orvosi ethika és tudás szükséges. No, de bizzunk a tiszti főorvos erejében és rábeszélőképességében, hogy a választásoknál nem politikai és egyéb nexusok, hanem az orvosi tisztesség és tudás fog győzni.

— Mit csinált Ripka Vizkereszt napján?

— A miniszterelnök hívta meg vadászatra. A kettős ünnepnapot különben mások is felhasználták egy kis kiruccanásra és leszaladtak Balatonkenesére, a főváros üdülőtelepére, ahol meleg szoba és jó koszt várta a téli vendégeket.

— Hogy állunk a közigazgatási bizottsági tagságokkal?

— A legutóbbi ülést, amelyet emberemlékezet óta minden hónap második hétfőjén tartanak, nem lehetett összehívni, mert a bizottság erősen csonka. A harc a demokrata kulisszák mögött változatlan erővel folyik, Gál Jenő és Lázár Miklós között, — bár az eredmény nem kétséges.

— És az?

— Lázár Miklós, hors concours. Az a jámbor óhaj, hogy ez, vagy az a jobboldali párt döntse el a maga szavazatával, hogy ki legyen a baloldali tag a közigazgatási bizottságban, nem fog beteljesedni. Ősi parlamentáris szokás szerint a jobboldalt nem érdekli, hogy a demokraták kit akarnak és hogyan akarnak a közigazgatási bizottságba küldeni. Ez a demokraták intern dolga, amely Wolff Károlyt egyáltalában nem érdekli.

— Igy is van rendjén! De mi ujság a házassági fronton?

— A Gellérthegy-utcai Ripka-kurián, régi szép magyar szokás szerint éjtnapot egybetéve folyik Babszi kisasszony kelengyéjének megvarrása, azaz inkább Babó kisasszonyé, mert a családban az ujdonsült menyasszonyt csak így nevezik. A lakzi január 21-én szombaton kezdődik, amikor is nagy leány- és legénybucsuztatás lesz Ripkáéknál, ezt követi hétfőn, 23-án délelőtt a polgári, esküvő, míg 23-án, hétfőn délután hat órakor a krisztinavárosi plébániatemplomban lesz a fényes egyházi esküvő. A polgári esküvőn a menyasszony részéről Drehr Imre dr. népjóléti államtitkár, országgyülési képviselő, a vőlegény részéről pedig Gally Kálmán földmivelésügyi államtitkár lesznek a tanuk, illetve a mennyegzőn a násznagyok. Az egyházi szertartást azért tartják a krisztinavárosi plébánia templomban, mert a főpolgármester elnöke a krisztinavárosi egyházközségnek. A fiatalokat maga Vass József dr. népjóléti miniszter, kalocsai nagyprépost fogja összeadni, fényes segédlettel. Már a nyoszolyólányok névsora is meg van állapítva; négy nyoszolyólány lesz. Az első Ripka Toncsy kisasszony, az ifju ara Sopronban lakó unokatestvére, azután Mezey Ili kisasszony, Babó legjobb barátnője, azután Gally Ancy kisasszony, Gally államtitkár leánya és végezetül Dezső Éva kisasszony, D. Ligeti Juliskának a leánya. Az esküvő után a nászházánál fényes lakoma, amely után az ifju pár a francia Rivierára utazik.

— Összes gratulációm az ifju páré. A viszontlátásra, kedves bizottsági tag úr!

— Ajánlom magamat, Szerkesztő úr.

Az utcai közlekedés csődje

Naponta 400.000-szer állanak meg a villamosvasutak — Mióta a közlekedési rendőrség működik, kevesebb a baleset — Pásztor Mihály könyve Budapest közlekedésének fejlődéséről

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Pásztor Mihály kitünő ujságírókollegánk, akit a főváros tanácsa igen helyesen és okosan a főváros Statisztikai Hivatalánál nagyfontosságú teendőkkel bízott meg, *a Statisztikai Közlemények* most megjelent számában az »*Utcai közlekedés Budapesten*« cimmel irt igen érdekes tanulmányt. *Pásztor* Mihály e tanulmányában pompás ujságírói érzékkel és nagyszerű statisztikai felkészültséggel egy olyan *alapvető munkát* bocsát közre, amely nélkül Budapest közlekedésének fejlesztéséről való *minden vita és tárgyalás meddő*. Pontos statisztikai adatok nélkül ugyanis a közlekedés fejlesztésének miként jéről és módozatairól *beszélni sem lehet* és mi sem bizonyi ja *Pásztor* Mihály rátermettségét jobban, mint az a körülmény, hogy éppen ezeknek, a főváros életében sorsdöntő tárgyalásoknak küszöbén irta meg tanulmányát.

A tanulmány egyik érdekes részletét az alábbiakban ismertetjük olvasóinkkal.

A főváros forgalmát illusztráló számadatok között egyike a legérdekesebbnek, hogy a főváros lakossága *15 esztendő alatt csak 9.6%-kal gyarapodott*, ellenben az egy-egy lakóra eső utazások száma (a bérkocsik, autótaxik és magánautók forgalmának a figyelmen kívül hagyásával) 55.2 *százalékkal nőtt meg*. Ez a szám kell, hogy gondolkodóba ejtsen bennünket, mert a forgalom progressziója nem vesztegel és idejében kell gondoskodni az utca egyre növekvő forgalmának levezetéséről. Az utolsó három esztendőben nőtt a magán- és bérautó forgalom, de nőtt az autóbusz utasforgalma is. És ez a konkurrencia nem ártott a villamosvasútnak. *1924-ben 208.5 millió utast szállított a Beszkárt, 1926-ban pedig 281.3 milliót*. Két esztendő alatt tehát 72.8 millióval, kevés híján 35%-kal emelkedett az utasforgalom, ami azt jelenti, hogy a mult esztendőben átlagosan napi kétszázezer emberrel utazott több a villamoson, mint 1924-ben. És érdekes, hogy az utasforgalom tavaly óta is nőtt és még most is egyre növekvőben van. Nem valószínü, hogy ilyen hirtelen támadjon ekkora új utastömeg. Az utazni akarók száma úgy látszik 2 és fél esztendővel ezelőtt sem volt sokkal kisebb, mint ma, de nem volt módjuk az utazásra. Vagy a tarifa volt magasabb annál, amennyit a zsebük megbírt, vagy kevesebb tömegszállítási eszköz állott rendelkezésre, mint amennyire szükség lett volna. Az a 73 millió utas tehát, amelylyel a villamosvasút 1926-ban többet szállított mint 1924-ben, tulajdonképen a »lemaradt utasok« tömegéből rekrutálódott.

Amint a villamosvasút 1925. évi jelentéséből kitünik, maga a vasútvállalat aggodalommal látja az utastömegeknek rapid módon való gyarapodását, mert egyik-másik reláció a mainál nagyobb forgalmat már meg nem bír. Annyi bizonyos, hogy a főváros egyik-másik pontján reggel, délben és este *a forgalom zökkenő nélkül való lebonyolítása* nagy óvatosságot és körültekintést kíván. A *Margit-híd* például csakugyan alig bírja már a Budáról és Óbudáról átáradó villamos, autó-, teher- és gyalogos-forgalmat. *A Kálvin-tér és Berlini-tér* forgalma erősen növekszik és a Rákóczi-út szintén tehermentesítésre szorul. Megszámlálták, hogy 1927-ben egy március napon a Rákóczi-út és a Nagykörút keresztezésénél reggeli 6 órától esti 10 óráig 13.043 villamos, autó, kocsi és társzekér ment keresztül.[1]) Még pedig a Rákóczi-úton ment és jött 2504 villamos és 5405 autó, kocsi, társzekér és egyéb jármü; mig a Nagykörúton 1344 vonat és 3790 közuti jármü ment keresztül. Legnagyobb volt a kocsiforgalom este 7 és 8 óra között, amikor a Rákóczi-út irányában percenként 21 vonat és jármü, a Nagykörút irányában pedig percenként 15 jármü ment át az útkeresztezésen. A jelentés különben megállapítja azt is, hogy a közlekedési rendőri intézmény bevált.

Annyi kétségtelen, hogy mióta a közlekedési rendőrök dirigálják az utca forgalmát: *jelentékenyen kisebb a forgalmi balesetek száma*. 1926 első hat hónapjában például 544 forgalmi balesetet jegyzett föl a statisztika; 1927 első hat hónapjában csak 328-at, ami 39.7%-os csökkenésnek felel meg: 1926-ban különben összesen 987 forgalmi baleset fordult elő, ebből 138 (13.9%) halálos.[2]) Volt pedig

villamos baleset . .	209	(21.1%)
autóbaleset	180	(18.2%)
motorkerékpár stb.	169	(17.1%)
társzekér	166	(16.8%)
egyfogatú	118	(11.9%)
gőzvasút	84	(8.5%)
kétfogatú	42	(4.2%)
magánfogat	19	(1.9%)

Az utolsó három esztendőben különben állandóan *emelkedő tendenciát mutatott a forgalmi balesetek száma* és az 1927. év első felében kezdődik csak

[1]) Lásd Sztrókay Istvánnak a BSzKRT helyettes vezérigazgatójának a jelentését a Rákóczi-út és Nagykörút keresztezésénél 1927 március 23-án és 24-én megtartott járműszámlálásról és a közlekedési rendőr működéséről.

[2]) Lásd Budapest Székesfőváros Statisztikai és Közigazgatási Évkönyv. 19 7. év. 271., 271. és 139. oldal.

A BUDAPESTI KORCSOLYAZÓ EGYLET
jégpályája
november közepétől március közepéig naponta reggel 8-tól este 8 ig állandóan nyitva.
Meleg időben: mütjégpálya.
Hidegben: természetes pálya
Szerdán és szombaton fél 10-ig nyitva.
NAPONTA RENDŐRZENEKAR!

valamelyes visszafejlődés. Az adatok szerint előfordult

1924-ben 769 forgalmi baleset, ebből halálos 144 ;

1925-ben 909 forgalmi baleset, ebből halálos 144 ;

1926-ban 987 forgalmi baleset, ebből halálos 138.

Az egyfogatú kocsik és motorkerékpár okozta balesetek száma csaknem megháromszorozódott három esztendő alatt ; az autóbalesetek száma szinte megkétszereződött, a teherkocsik okozta balesetek száma 147-ről 166-ra emelkedett, míg a villamosbalesetek 317-ről 209-re esett.

A forgalmi balesetek dolgában tehát a villamosvasút még mindig legelől jár, de nyomon követi az autó és a motorkerékpár, sőt a társzekér sem ad nagy előnyt a baleset-statisztikában az autónak és a motorkerékpárnak. És bár határozottan megállapítható, hogy a közlekedési rendőrség működése óta a forgalmi balesetek száma csökkent, mégis kétségtelen, hogy a gyalogos ember különösen a száguldó autókkal és motorkerékpárokkal szemben fokozott hatósági védelemre szorul. Bizonyos, hogy nem lehet minden utcakeresztezéshez egy-egy közlekedési rendőrt állítani, de viszont az is kétségtelen, hogy a közlekedés főerein a forgalom legnagyobb idején különösen reggel és estefelé bátorság és ügyesség kell ahhoz, hogy a gyalogos ember az utca egyik oldaláról az utca másik oldalára átmenjen. Az autósebesség szigorú ellenőrzése, a járdaszigetek szaporítása bizonyára sokat javítana a helyzeten. A legnagyobb eredményt azonban mégis csak attól várhatnánk, ha már az iskolában tanítanák, hogy miképen kell járni, mozogni az utcán ; a felnőtteket pedig feltűnő betűvel nyomott táblákon kellene figyelmeztetni a tudnivalókra. Természetesen az amatőr és professzionátus soffőrökre is ráférne az alapos kitanítás.

Viszont bizonyos az is, hogy csupán *csak rendszabályokkal a közlekedési problémát megoldani nem lehet.* Az állandó obszervációk alapján szerzett tapasztalatok felhasználása, a hibák kijavítása, előrelátó és egységes közlekedési politika és valamennyi tömegfuvarozási eszköz kooperációja mellett remélhetjük csak, hogy Budapest növekvő utcai forgalmát zökkenő nélkül bonyolíthatjuk le. Bizonyos, hogy már ma számolni kell azzal, hogy a lakásforgalom felszabadítása nagy változásokat fog előidézni a főváros utcai forgalmában is. Az új központi vásárcsarnok elhelyezésének kérdését is az utcai forgalom alakulásának a szempontjából kell mérlegelni, nehogy úgy járjunk, mint a nagy futball-pálya elhelyezésével. A szűk utcák közé szorított nagy futball-pályán egy-egy érdekesebb mérkőzés idején olykor harminc-negyvenezer ember gyűl össze és ezt a hatalmas tömeget a mérkőzés után a villamosvasút nem tudja hazaszállítani. Sürgősen foglalkozni kell a Margit-híd tehermentesítésének a problémájával is.

Az utcai forgalommal kapcsolatban egy sereg probléma vár megoldásra, egy sereg hiba vár kijavításra, egy sereg kérdés vár feleletre és ezt a sok mindent egyetlen mondatban úgy fejezhetnénk ki, hogy egységes közlekedési programm. Nehéz elképzelni Budapest utcai forgalmának holnapját, meg a holnaputánját e nélkül a programm nélkül, melyben helyet kér magának a földalatti vasúthálózat megépítése is. De a földalatti vasúthálózattal együtt komolyan kell foglalkozni annak a vasútnak a megépítésével is, mely közelebb hozza Budapesthez a budai hegyek gyönyörű vidékeit. A főváros népének szüksége van ezekre a csodás vidékekre, mely pihenőt kínál a munkában elfáradtaknak, ózonos levegője felfrissítené Budapest tüdejét. Kétségtelen, hogy a külföldi idegenek és a magyar vidék is szivesebben és gyakrabban látogatna el hozzánk, ha a fürdőkön. a látnivalókon és szórakozásokon kívül itt várnák a jövevényt a budai hegyek pompás nyaralói, hoteljei és szórakozóhelyei. Az idegenforgalom szempontjából is fontos lenne, ha megépítenék a nyaralók vonatát, mely egy félóra alatt a zajos Pestről, a békés budai hegyekbe röpítené az embereket. Azok az áldozatok, amelyeket mi az idegenforgalom emelésére költünk, csak lassan kamatoznak és nehezen hozzák meg azt az eredményt, melyet Budapest ipara és kereskedelme vár tőlük. A budai hegyek vasútja kétségtelenül nagy lendületet adna a főváros idegenforgalmának is.

A jó, a viszonyokhoz alkalmazkodó *tramway-menetrend meggyorsítja a villamosvasút forgalmát.* A forgalom gyorsítását célozta 1917-ben a villamosvasuti megállóhelyek csökkentése is. 1917 márciusában 1140 megállóhellyel operált Budapest két villamosvasútja, ma 820 a megállóhelyek száma. 1917 elején naponta körülbelül *550 ezerszer állottak meg a villamos onatok, ma naponta 395.677-szer állanak meg.* A megállóhelyek csökkentése elsősorban költségmegtakarítást jelent, mert a villamosvonat megállásánál és megindításánál sok villamos áram használódik el. A szakértők kiszámították, hogy *minden megállónál évenként egy vagón szénnek megfelelő áramot használnak el.* A megállók számának csökkentése időmegtakarítást is jelent. A villamoskocsi megindítása a kültelken o5 másodpercet, a belvárosban pedig átlag 25 másodpercet vesz igénybe. Ha átlag 20 másodperccel számoljuk az indításnál felhasznált időt, akkor kiderül, hogy ma ilyenformán naponként 2200 munkaóra használódik el, míg 1917-ben 3042 munkaórát használtak el. Ma naponta átlag 850 motoros kocsi van forgalomban, tehát könnyű kiszámítani, hogy egy-egy villamos vonat napi munkaidejéből két és fél órát foglal le a megállás.

A generális közlekedési programmban fontos hely jut *Budapest vicinálisainak is.* Ezek a vicinálisok hordják be nap-nap után a fővárosba a környék ama lakosságát, mely Budapestből él, de a szomszédságban lakik. A vicinálisoknak az lenne az egyik hivatásuk, hogy segítsenek megoldani a főváros lakásproblémáját és segítsenek nivellálni a budapesti lakáspiac árait. Ezt a nivelláló hatást azonban egyelőre nem érzi meg a budapesti lakáspiac. Mert a lakáskérdés megoldásában csak addig játszik fontos szerepet a vicinális, amíg olcsók a viteldíjai ; más szóval, amíg a nagyvárosi labásbérek és a környékbeli lakásbérek közötti differencia jóval nagyobb annál az összegnél, amelyet a vicinálison való ide-odautazás költsége egy esztendőben kitesz.

Sajnos, a vicinális azáltal, hogy segít kiszállítani a városból a környékre azt a népességet, melynek a városi lakásbérek már drágák : rendszerint ezzel a munkájával egyidejűleg megdrágítja a környék lakásbéreit is. A vicinálisok most reggelente huszonötezer embert hoznak be a környékről, hogy este, munkájuk végeztével hazavigye őket. A fővárosi népesség lakásérdeke az, hogy a vicinálisok utasforgalma fokozódjék és a vicinálisok utasszámát erősen lehetne fokozni, ha olcsóbb lenne a vicinálisok tarifája.

Az volt a célunk, hogy rámutassunk Budapest utcai forgalmának egyik-másik aktuális problémájára és egyúttal megmutassuk ennek az utcai forgalomnak a nagyságát, áramlásának az irányait és a forrásokat, amelyekből a főváros utcai forgalma táplálkozik. Azok a számok, statisztikai adatok, amelyekkel az utcai forgalmat exponáltuk, eddig vagy teljesen ismeretlenek, vagy olyanok voltak, amelyeket az érdeklődés elkerült. És ép ezért sorakoztattuk föl a forgalom életét, lelkét, irányát és nagyságát megvilágító adatokat, mert *ezek ismerete nélkül Budapest egységes közlekedési programmját és fejlesztési tervét elkészíteni nem lehet.*

Váltógazdaság — uzsoraalapon?

Hogy mi az egyik, mi a másik és vajjon hogy kerülnek ezek egymással kapcsolatba, vajjon ég és pokol szoros szövetségét ki és hogyan kalapálhatta össze, erre vonatkozóan szükségesnek tartok néhány, szakszerűségükben talán száraz, sőt nehézkes, a dolgok lényegét illetően azonban legalább is igen tanulságos meghatározást a következőkben közölni.

1. *Váltógazdaság* alatt a mezőgazdasági növénytermelés olyan rendszerét értjük, mely a művelés alatt álló területen ú. n. vetésforgók létesítésével azt célozza, hogy meghatározott számú és különbözőféleségű termelvény meghatározott számú éven keresztül más-más táblába vetve, talajstruktura, tápanyag és egyéb követelmények szempontjából is olyan körülmények közé jusson, mely körülmények *a termő talajon ilyenformán egymást váltó növényféleségek* életfeltételeinek legjobban megfelelve, azok maximális terméshozamát biztosítják anélkül, hogy emellett maga a termőtalaj tápereje és fizikai állapota csorbát szenvedne.

A »váltógazdaság« elnevezés tehát tulajdonképpen az ú. n. vetésforgókkal történő gazdálkodásnak fogalmát fedő gyüjtőfogalom.

Ha a vetésforgó keretén belül egymást váltó növényféleségek közé ugart is iktatunk, ez azt jelenti, hogy minden évben más-más tábla bevetetlen, tehát *üres* marad.

2. Aki másnak *szorultságát*, könnyelműségét vagy tapasztalatlanságát felhasználva, olyan kikötések mellett hitelez vagy ad fizetési halasztást, melyek neki vagy egy harmadiknak engedett *túlságos mérvű vagyoni előnyök által* az adósnak vagy kezesnek anyagi romlását előidézni, vagy fokozni alkalmasak, vagy olyan mérvűek, hogy az eset körülményeihez képest a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között szembeötlő aránytalanság mutatkozik, mondják, bizonyos büntető fogalmakkal jut összeütközésbe.

Ezek előrebocsájtása után lássuk tehát, hogy előbbi és utóbbi most már milyen alapon léphetnek egymással községi szankcióval jóváhagyott, sőt községi közigazgatás által közvetített házasságra.

A váltógazdaság tulajdonképpen szigorúan vett mezőgazdasági fogalom, mely — eltekintve a legnagyobbfokú gazdasági szakértelmet, helyi-, talaj- és klimatikus viszonyok abszolut ismeretét, valamint feltétlen üzleti elaszticitást igénylő ú. n. szabadgazdálkodástól — majdnem minden kontinentális relációban a *legracionálisabb* gazdálkodási rendszernek tekinthető

Éppen ez a racionalitás idézte elő azt, hogy a »váltógazdaság« elnevezést más üzleti vonatkozású kereseti ágak is kisajátították, melyeknek bár a szó szoros értelmében vett mezőgazdasághoz semmi közük, mindazonáltal üzletvitelükben — tehát gazdálkodásukban — egyes fázisokat ugyancsak időközönként váltva és ismételve, *e szisztematizált ténykedéssel a mezőgazdasági váltógazdálkodás fogalmát geometriai vonatkozásban tényleg fedik.*

Ebből a szempontból azután, többek között pl. *a székesfővárosi temetők ú. n. váltógazdasága*, a szó geometriai értelmében tényleg váltógazdaság. Hangsúlyozom azonban, hogy csak a szó geometriai értelmében, mert hiszen a mezőgazdasági váltógazdaság tulajdonképpeni lényege, célja, minden geometrikus kellék dacára is, *ideálisan magas.* Földnek, növénynek, embernek megadni mindent, amit föld, növény és ember egymásnak adhat.

A temetői váltógazdaság ezzel szemben a fővárosi polgárság szempontjából minden racionalitást, humanitást, minden magasabb erkölcsi alapot félrelökve, a váltógazdaság fogalmát azzal profanizálja, hogy adni csak a fő-

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON : J. 312–59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

LEGTÖKÉLETESEBBEN
ÉS LEGOLCSÓBBAN
MEGOLDHATÓ A
FŰSTEMÉSZTÉS
az ignis szabadalmazott fűtésmésztő-berendezéssel.
Minden gőzkazánra alkalmazható!
Magyarország részére gyártja:
Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársaság
Budapest, VI., Aréna-út 128. sz.
Több székesfővárosi és magánüzemben felszerelve és kifogástalan működésben.
Mérnöki látogatás és ajánlat díjtalanul!

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitó gépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás dijmentes!
Általános, Műszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon : T. 221-52.

RENAULT
3¼ literes
uj hathengeres
személyautói
raktáron
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

város zsebének ad, míg a neki teljesen kiszolgáltatott közönséget *a mezőgazdasági rablógazdálkodás épületes módszere szerint kezelve, a kiuzsorázott talaj állapotával azonos szomorú sorsra juttatja.*

A büntetőtörvénykönyv a talajuzsora szempontjából nem intézkedik. Az emberuzsora szempontjából igen!

Bizonyítani kívánom itt, hogy *a temetői váltógazdálkodás a közönség szorultságát, fizikai, lelki és morális kényszerhelyzetét használja ki azon célból, hogy magának túlságos mérvű anyagi előnyt biztosítson,* — bizonyítani kívánom, hogy *az a községi közigazgatás, mely a neki adózó polgárság izzadtságszagú garasaiból él, a legkrudélisabb formában enged szabad folyást anyagi telhetetlenségének akkor, amikor egy-egy adófizető alanya egész életén át kivajudott garasaiért méltányos elbírálás alapján történő bebocsátást kér minden adófizető községi polgár végső és egyetlen menhelyére — a sírgödörbe.* Bizonyítani kívánom, hogy *Budapest székesfőváros temetői váltógazdaságának minden egyes sírja — a községi közigazgatás humanitásának dicső Pantheonja.*

A balparti temetők »váltógazdaságának« gerincét a 30 éves »vetésforgó« képezi. Ez azt jelenti, hogy az a parcella, vagy azok a parcellák, melyekbe pl. 1923-ban elhaltakat temettek — 30 év mulva, tehát 1953-ban kiürítetnek — parlagra jutnak, hogy 1954-ben ujra kiadhatók legyenek.

A főváros szempontjából *ennek a rendszernek anyagi előnyök tekintetében óriási jelentősége van.*

A *régi gyakorlat* t. i. az volt, hogy a temető céljaira kijelölt területre egyszerűen addig temetkeztek, míg az egész temető be nem telt. Hogy ez hány év alatt következett be, az természetesen attól függött, hogy mekkora volt a temetkezésre szánt terület és az illető városrész lakosságának halandósága. A Duna jobbparti betelt temetők közül az ú. n. vizivárosi temetőbe pl., melynek területe 33,000 négyszögöl, már a XVIII-ik század második felében temetkeztek, viszont ennek a temetőnek lezárását az 1917 évi 295—17 k. gy. határozat 1896 évi hatállyal elrendelvén, nevezett temető 30 év mulva, tehát 1926 évben kiürítendő állapotba jutott. *Azok tehát, akik ide temetkeztek, 30—150 évig voltak a kiürítés ellen biztosítva* s mivel egyrészről az 1917. évben kelt lezáró határozat miatt, 1917 előtt nem lehetett tudni azt, hogy a lezárás, illetve kiürítés mikor fog bekövetkezni, másrészt pedig tekintettel arra, hogy ennek a temetőnek sírhelyeit a temető fennállásának tartamára vásárolták, az oda eltemetettek hozzátartozói nyugodtan ringathatták magukat abban a kegyeletteljes illuzióban, hogy a fővárostól *méltányos alapon* és *belátható lan időtartamra vásárolt sírhellyel* tényleg biztosították szeretteiknek azt az »örök nyugodalmat«, melynek igen rövid örökkévalóságáról községi közigazgatásunk ma oly nagy lelkiismeretességgel gondoskodik.

Hogy most már ezzel a régi gyakorlattal szemben jövedelmezőség tekintetében mit jelent a mai »váltógazdaság«, azt úgy hiszem, magyarázni sem kell. Elég, ha azt említem meg, hogy a régi gyakorlat szerint a temető fennállásának egész tartamára — mondjuk *átlagban 80 évre — olcsón* átengedett sírhelyeket, ma *30 évre méregdrágán* adják ki, és hogy *azt a 30 éves »bérletet« — az idők végtelenségéig ismételni lehet.* Igy azután kétségtelen, miszerint a főváros egy örök és kitünő üzlet csengő aranyaira váltotta polgárainak immár 30 évre limitált nyugodalmát is.

Ennek az egész rendszernek célja maradék nélkül üzleti. Üzleti célt szolgál a rövid 30 év, üzleti célt ennek a rövid időnek óriási váltságdíja — és üzleti célt a »váltó« rendszer ténye. Más célja azután — egyáltalában nincsen. Egy tisztán erkölcsi és altruisztikus alapon álló testület részéről ez mindenesetre magában véve is elég épületes.

Községi közigazgatásunk azonban úgy látszik tisztában van a fővárosi polgárság határtalan béketűrésével és tisztában van azzal is, hogy ha ez a jámbor polgárság a természet örök törvényeinek rendeltetése folytán *lelki és morális kényszerhelyzetbe jut, olyan új üzleti lehetőségek kútforrását rejti magában, melyet egész finom üzleti érzék kiaknázatlanul még akkor sem hagyhat, ha a jámbor polgári lét jogi ténye, a lelki és morális kényszerhelyzet fenforgásának kétségtelensége, túlságos mérvű anyagi kihasználás ellen magában véve is törvényes biztosítékot jelent.*

Községi közigazgatásunk tehát nem áll meg a 30 éves váltógazdaság fent körvonalazott üzleti keretében, hanem azon túl is igyekszik további kereseti lehetőségek alapját lerakni.

Teszi pedig most már ezt a következőképpen:

Valaki pl. 1923-ban, mondjuk a kerepesi-temető 53. számú parcellájában egy ú. n. kettős nagy sírhelyet vásárolt. Fizet ezért, két halott és a saját maga részére fentartott tartalékhelyért, — helyenként 90,000, összesen tehát 270,000 koronát. 1927-ben — tehát négy évvel később — a tartalékhely tulajdonosa meghal. Tekintettel arra, hogy az 1923-ban vásárolt sírhely használata 30 évre, vagyis 1953-ig szól, az 1927-ben elhalt tartalékhely tulajdonosát *az általa 1923-ban megvásárolt és teljes összegében kifizetett sírba eltemetni csak akkor lehet, ha a hozzátartozók azt a különbözetet, amely a sírhelyvásárlás és a tartalékhely tulajdonosának elhalálozása közötti időben mutatkozik — jelen esetben tehát 4 évet — a sírba már 1923-ban eltemetett két halottra vonatkozóan, halottanként évi 33 P 33 fillérrel, összesen tehát 266 P 64 fillérrel megváltják.*

Itt tehát az történik, hogy a főváros egy teljesen *motiválhatatlanul leszögezett, lefelé merev, ellenben felfelé annál elasztikusabb 30 évet kényszerít rá* azokra, akik esetleg sok évvel ezelőtt elég meggondolatlanok voltak ahhoz, hogy családtagjaik közös sírjában egy helyet a saját részükre is mertek biztosítani.

A fent 266.64 pengőt u. i. minden körülmények között meg kell fizetni, mert akár a tartalékhelyre, akár pedig új sírba temetik az elhaltat, majdnem egyre megy, viszont, hogy a hozzátartozók a kegyelet érzésének hatása alatt az esetek 90%-ában feltétlen lelki kényszerhelyzetben lévén, az utolsó fityingük árán is fizetnek, az kétségtelen.

A 30 éves turnus felállítása magában véve is motiválhatatlan abszurdum. De ennek a harminc évnek lefelé történő módosíthatatlansága olyan esetekben, ahol tartalékhelyről van szó, egyenes visszaélés a hozzátartozók erkölcsi és anyagi kényszerhelyzetével. Sokszorosan súlyos visszaélés ez már annál is inkább, mert mi sem volna könnyebb, mint legalább is azt elrendelni, hogy a tartalék-helyek elfoglalhatása 15 évre állapittassék meg, ha már a 30 éves turnus lényeges felemeléséhez nincsen elég humanitás azokban, akik a polgárság anyagi és erkölcsi érdekeinek nem szétzüllesztésére, hanem száz százalékig terjedő védelmezésére hivatottak.

Hogy ez a temetői gazdálkodás végeredményekben és számokban kifejezve, hány százalékos kihasználást jelent a fővárosi polgárság terhére, azt könnyen illusztrálják az 1926. költségvetési év adatai, melyekből kitűnik, hogy 1.073,000 pengő kiadással szemben, közel 1.500,000 pengő bevétel mutatkozik. Ezek szerint a fölösleg a tényleges kiadás mintegy 50%-a, nem beszélve arról, hogy ez a szám az 1925 évi fölösleghez viszonyítva, 500%-os progresszivitást mutat.

Ehhez az eredményhez igazán csak gratulálni lehet. Gratulálni különösen azért, mivel a főváros minden vonalon kétségbeesésig deficites gazdálkodása mellett, *éppen a temetői gazdálkodás dolgozik 50%-os haszonnal.* Node talán ez a váltógazdaság — uzsoraalapon.

Müller József Leó
m. kir. kormányfőtanácsos.

VILLÁNYI PEZSGŐ
(Schaumburg-Lippe)
*
Kizárólag régi évjáratok
V., Béla-u. 8.

Óbudai aprószentek

Látogatás a Stefánia Szövetség Kórház-utcai intézetében

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A legsötétebb Óbudán, a Kórház-utcában, kis földszintes ház szomorkodik — közel száz esztendeje. Mellette nagy üres térség, mely eddig a halottak csöndes birodalma volt, de rövidesen zajos lesz újra: a kitelepitett temető helyére vásárcsarnok kerül. A százesztendős kis vityiló a főváros tulajdona, valamikor kórház volt benne, most *a Stefánia Szövetség* Anya- és Csecsemővédő Intézetének ad hajlékot.

Az apró ablakok mögött, a süllyedő szobákban nagy és nemes munka folyik. Óbuda legmélyéről, a hegyek közül, a téglagyári kemencék vidékéről apró gyerekeikkel idejönnek az anyák, hogy szorgos doktorszem megnézze a kicsinyeket, nem betegek-e, az apró testek nem hordják e végzetes betegségek csiráit magukban. Az intézet nemcsak gyógyít, hanem felügyel, vigyáz, ellenőriz: megvalósítja a *prevenció* nemes intézményét. Nemcsak arra vigyáznak a kórház-utcai kis földszintes házban, hogy nincs-e láza a jövő apró reménységeinek, hanem ellenőrzik a fejlődésüket, mérik őket rendszeresen, tanácsokat adnak az anyáknak, hogy hogyan óvhatják meg csemetéiket a leskelődő bajoktól. Elmondják nekik, hogy a kicsinyeket csak naponta négyszer szabad táplálni, a szájukat nem szabad kimosni, ha vérszegények, ingyen kapnak csukamájolajat, zabpehelyt, hintőport, — mindent, amit egy gazdag és a gyermekekre nagy gonddal ügyelő Amerika tudott ajándékozni a legyőzött európai ország szegény közegészségének.

A barátságosan fütött teremben a meztelen apróságok egymásután kerülnek az óbudai intézet vezető főorvosa, *Fritz* Sándor dr. elé. Talpig orvos és talpig ember *Fritz* Sándor, aki garasokért bumlizik ki naponta a legsötétebb Óbudára, mert tudja, hogy orvosi és emberi missziót teljesít az elhagyott vidéken. Az ő pompás szeme a levetköztetett apróságokon rögtön meglátja a bajt: a tuberkulozist, amely legrettegettebb betegsége az óbudai nyomortanyáknak, a veleszületett vérbajt, mely nemzedékeket tesz tönkre és az egyéb ezer és ezer betegséget, amelyek Óbuda csecsemőhalandósági statisztikáját ázsai városok nívójára süllyesztik.

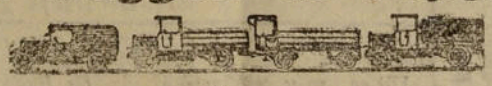
Hét esztendő óta, mióta a Stefánia Szövetség óbudai intézete *Fritz* Sándor szakszerű felügyelete mellett működik, csudálatos változás állott be a nagyobbrészt műveletlen és bizalmatlan anyák pszihéjében. Ma már megfürdetve és tiszta ruhában hozzák a csecsemőket és a kisgyerekeket, utolsó krajcárjaiékért szappant vesznek gyerekeik mosdatására az óbudai aszonyok, hogy a hetenkint vagy kéthetenkint ismétlődő orvosi vizitációra tiszta és kimosdatva vigyék el kicsinyeiket. Az asszonyok egymás előtt szégyellik magukat, ha piszkosak a gyerekek: az óbudai munkásasszonyok nem a bubifrizurájukkal vetélkednek egymással, hanem azzal, hogy kinek tisztább *Fritz* dr. előtt a gyereke.

A Stefánia Szövetség ma már *pótolhatatlan és felbecsülhetetlen értékű intézménye hazai közegészségügyünknek.*

Az anyakönyvi hivatalok hivatalból értesítik a megtörtént születésekről a szövetség illetékes intézetét és minden újszülöttből kimegy a védőnő, akár rongyok között, akár biborban jött a kis vendég a világra. A főváros jóvoltából ingyen tejet kapnak az arra rászorult apróságok, a szegény gyermekeket az állami gyermekmenhely kötelékébe utalják, mely anyjuknál hagyja meg őket, de fizet utánuk nyolc pengőt havonta, a munkásbiztosító kötelékébe tartozó szülőknél annak terhére rendelt gyógyszert a szövetségi intézet, amely hetenként egyszer arra is ügyel, hogy a viselős anyák nőorvosi felügyelet mellett készüljenek arra, hogy életet adjanak a kis jövevényeknek...

Ez az igazi *prevenció*, ez az igazi megvédése a jövő nemzedéknek, előkészítése egy szebb jövőnek, egy edzettebb, erősebb és egészségesebb új Magyarországnak.

„Jobbágy"-féle
folytonégő kályha
a legjobban felel meg a hazai barnaszeneknek
*
Tökéletes tüzelőanyag-kihasználás, állandó és egyenletes hőmérséklet.
*
A vételár a tüzelőanyagon elért megtakarítással rövidesen megtérül.
Kérjen ajánlatot és prospektust.
M. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29.

Magyar Waggon- és Gépgyár Rt.

Győr, Telefon: 201, 202, 203
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18 Telefonok: T. 43—00, L. 979—49.
Teherautók Autóbuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Raba
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

HIREK

Fizessen elő az UJ BUDAPEST-re

1928 január hó 1-ével uj előfizetést nyitunk az UJ BUDAPEST-re.

Lapunkat mindenkinek olvasnia kell. A városatya megtalálja benne mindazt, ami őt a városházán érdekli, a tanács terveit és ügyeit éppenúgy, mint a várospolitika legfrissebb hireit. A vállalkozó, kereskedő, iparos megtalálja lapunkban az összes versenytárgyalási hirdetményeket a székesfővárosi közmunkákra és közszállításokra vonatkozólag. Megtalálhatók ezenkivül lapunkban a lejárt versenytárgyalásokra beérkezett ajánlatok, nemkülönben a versenytárgyalások eredményei. Bátran állithatjuk, hogy az UJ BUDAPEST nélkülözhetetlen minden kereskedő, iparos és szállitónak, akinek összeköttetése van vagy összeköttetést akar keresni a fővárosnál. Végezetül nem nélkülözheti az UJ BUDAPEST-et egyetlen fővárosi tisztviselő sem, mert az UJ BUDAPEST fáradhatatlanul küzd az alkalmazottak érdekeiért és hirt ad minden olyan ügyről, mely az alkalmazottakat a legtávolabbról is érintheti.

Noha az előállitás drágulásával minden lapkiadóvállalatnak számolnia kell, úgy állapitottuk meg az előfizetési árat, hogy a legjobb lapot a legolcsóbban adhassuk.

Előfizetési árak :

Egész évre ..... 30 pengő
Félévre ..... 15 »

Kérjük az előfizetési összeg minél előbb való beküldését, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Az UJ BUDAPEST kiadóhivatala, IV., Dalmady Győző-utca 3

A kormány állitólag megváltoztatja a fővárosi alkalmazottak fizetésemelési skáláját. Ismeretes, hogy a fővárosi tisztviselők fizetésemelésére vonatkozó közgyűlési határozatot a főpolgármester jóváhagyás céljából felterjesztette a belügyminisztériumhoz. A belügyminisztérium most az aktát pénzügyi felülvizsgálás céljából áttette a pénzügyhöz, ahol *Gallina* főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, már több alkalommal megsürgette az elintézést. A pénzügyminiszter jóváhagyó tudomásulvétele után az elnöki ügyosztály azonnal folyósítja az alkalmazottak számára a fizetéskülönbözetet november elsejéig visszamenőleg. Szó volt arról is, hogy a karácsonykor kiadott segélyek összegét is felemelik a differencia szerint ez a terv azonban *abbamaradt*. A számvevőségek a különbözeti fizetésekre vonatkozó munkálatokat már elvégezték, úgy hogy a kormányhatósági jóváhagyó leiratnak a városházára való érkezése után a különbözetnek kifizetése három napon belül meg fog történni. A városházán elterjedt hírek szerint nincs kizárva, hogy a pénzügyminisztériumban a megállapított különbözeti skála *változást fog szenvedni*, mert a kormánynak állítólag az az álláspontja, hogy a legalsóbb kategóriákban *a tizenöt százaléknyi fizetésemelést teljesen meg kell adni*, még abban az esetben is, ha emiatt a magasabb kategóriák szenvednek sérelmet.

Uj papirkereskedés
BERNTHALLER ÉS TARSA
VI., KER., ANDRÁSSY-UT 79.
Papiráruk, levélpapirok. Szolid árak. Nyomtatványok és névjegyek. Üzleti könyvek, Könyvkötés

Scitovszky február elsejére igéri a fővárosi költségvetés jóváhagyását

Csak most kapta meg a belügyminisztériumtól az aktákat, melyeknek áttanulmányozása két heti időt vesz igénybe

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Január harmadik hetében járunk már, a fővároshoz azonban még mindig nem érkezett le a belügyminiszter döntése arról, hogy az új költségvetést jóváhagyja-e vagy sem. Úgy a városházi, mint a pártpolitikai köröket egyaránt élénken foglalkoztatja ez a kérdés, nemcsak azért mert január elseje óta a főváros tulajdonképpen ex-lexben van, hanem főként abból a szempontból, hogy a belügyminiszternek mi a véleménye az új költségvetés összeállításáról és a törvényben biztosított jogánál fogva nem fog-e *lényeges változtatásokat eszközölni az egyes tételeken*. Az *Uj Budapest* munkatársa ebben az ügyben beszélt *Scitovszky* Béla belügyminiszterrel, aki a következőket jelentette ki :

— A főváros új költségvetését *tegnap* kaptam meg a pénzügyminisztériumtól, ahol azt *alapos tanulmány tárgyává tették*. Ezek után most már magam is hozzáláthatok a költségvetés áttanulmányozásához, ami előreláthatólag kétheti időt vesz igénybe.

Arra a közbevetett megjegyzésre, hogy a költségvetés késedelmes jóváhagyása ex-lexet idézett elő a városházán, Scitovszky Béla belügyminiszter a következőket mondotta:

— Itt nem lehet ex-lexről beszélni. Engem törvényes rendelkezés *nem kötelez arra*, hogy január elsejéig a főváros költségvetését jóváhagyjam, illetőleg a főváros költségvetésének jóváhagyása tárgyában nyilatkozzam. Ilyen kötelezettséget csak a *vidéki* törvényhatóságokat illetően állít fel velem szemben a vonatkozó törvény, ennek a kötelezettségemnek természetesen már *eleget is tettem*.

Arra a kérdésre, hogy mikorra várható az új fővárosi költségvetés jóváhagyása tárgyában a döntés, Scitovszky belügyminiszter így válaszolt :

— Legkésőbb február elsejéig a főváros tanácsa megkapja idevonatkozó leiratomat.

Az Uj Budapest naptára

Jan. 15 Vasárnap	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán.
Jan. 16 Hétfő	» 11 »	Versenytárgyalási határidő az út- és csatornaépítési ügyosztályban 11 ó. Az állatkerti-bizottság ülése.
	» 12 »	A magánépítési albizottság ülése.
	d. u. 5 »	Az út- és csatornaépítési albizottság ülése
	» fél 6 »	jogügyi bizottság ülése.
	» 7 »	Az Egységes Polgári Párt értekezlete.
Jan. 17 Kedd	d. e. fél 11 »	Versenytárgyalási határidő a középítési ügyosztályban.
	» 11 »	A középítési albizottság ülése.
	d. u. 5 »	A közmunka-tanács ülése.
	» 6 »	A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Jan. 18 Szerda	» 9 »	A kislakásépítésekre felügyelő-bizottság ülése.
	d. e. 11 »	Versenytárgyalási határidő benzin szállítására a X. ügyosztályban.
	» 11 »	A kisajátítási-bizottság ülése.
	» 12 »	Rendkivüli tanácsülés.
	d. u. 4 »	A főváros rendes közgyűlése.
Jan. 19 Csütörtök	d. e. 10 »	Rendes tanácsülés.
Jan. 20 Péntek	» 11 »	A pénzügyi-bizottság ülése.
Jan. 21 Szombat	Ujítsa meg előfizetését az *Uj Budapestre*!	

A szerelem örök témája

TRIXI

Titkos Ilona, Törzs Jenő, T. Forray Rózsi, Báthory Gizella, Kósza Irma, Z. Molnár László, Zágony Kálmán.

MAGYAR SZINHÁZ.

Nincs szó adminisztrációs törvényről. Kormánypárti körökben néhány nap óta arról beszélnek, hogy a kormány *a fővárosi törvényjavaslat tervét elejtette*. E hirek szerint *konkrét tárgyalások* is folynak már abban az irányban, hogy a fővárosi adminisztrációban feltétlenül szükséges reformok *külön törvényjavaslat keretében* valósuljanak meg, ami azt jelenti, hogy a szerves fővárosi reform helyett csupán a *városházi adminisztráció területére kiterjedő törvényjavaslat készülne*. Ez az úgynevezett adminisztrácós törvényjavaslat pótolná az adminisztráció hiányait, politikai természetű rendelkezéseket azonban ez a javaslat nem tartalmazna és így természetesen *nem történnék intézkedés az új választásokról sem*. Ezeknek a hireknek komoly tápot adott *Kozma* Jenőnek, a Községi Polgári Párt elnökének cikke és nyilatkozata. Mindkettő sürgeti ennek az adminisztrációs törvényjavaslatnak a megalkotását és a sorokból az csendül ki, hogy *új fővárosi törvényre nincs szükség*, mert a választásokat, amennyiben azokra sor kerül, a most érvényben lévő három esztendős fővárosi törvény alapján is meg lehet tartani. Az *Uj Budapest* munkatársa ebben az ügyben mindazokon a helyeken érdeklődött, ahol *Scitovszky* Béla belügyminiszter intencióit ismerik. Az *Uj Budapest* munkatársának teljesen hiteles és minden oldalon ellenőrzött megállapítása szerint *szó sincs semmiféle adminisztrációs törvény alkotásáról*. Itt legfeljebb óhajtásokról van szó, és a belügyminiszter elé terjesztett kívánságokról, amelyeknek honorálását illetékes helyen *nem vették tervbe*, ellenkezően a belügyminiszterium törvényelőkészítő osztályában *készül az új fővárosi törvény*.

Breuer Szilárd — kormányfőtanácsos. A kormányzó *Breuer* Szilárdot, a fővárosi tüzoltóság főparancsnokát, kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki. Az érdemes főtisztviselő kitüntetése általános örömet keltett a városházán, ahol *Breuer* Szilárd nagy mérnöki tudását és a tűzoltóság megszervezésével kapcsolatos érdemeit régóta méltányoljak.

Százezer tagja lesz a fővárosi segítőalapnak. A segítőalap létesítésére vonatkozó szabályrendelet tárgyalására a jogügyi bizottság tudvalevőleg albizottságot küldött ki, amely már két alkalommal órákon át folytatott tanácskozásokat és *a tervezetet általában elfogadta*. Az illetékes körök megállapodása szerint a segítőalap tizenhatezer taggal fogja egyelőre működését megkezdeni. De a szabályrendelettervezetnek a közgyűlés elé való terjesztése alkalmával a tanács már arra is felhatalmazást fog kérni, hogy az üzemi tisztviselőket és munkásokat is átvehesse a Munkásbiztosító ellátásából a segítőalap hatáskörébe. Az üzemiek bekapcsolása *meg fogja háromszorozni a segítőalap* tagjainak számát, hiszen a fővárosi üzemeknél 2200 tisztviselő és 15.000 munkás dolgozik. A segítőalap működése a családtagokat is beleértve ily körülmények között *közel 100 ezer emberre, tehát a főváros lakosságának egytizedére fog kiterjedni*. A városházán úgy tervezik, hogy a segítőalap március elsején kezdi *Dulácska* Jenő dr. igazgató vezetésével a működését. Itt említjük meg, hogy *a Beszkárt nem fog csatlakozni a fővárosi segítőalaphoz*, hanem önálló biztosítót állít fel.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J 303-85.

Esetleg acélból, vagy könnyű fémből lesznek az új fővárosi autóbuszok karosszériái. Az Autóbuszüzemre felügyelő bizottság *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok elnöklésével ülést tartott, amelyen a száz új autóbusz-karosszériára kiírandó versenytárgyalás részleteit tárgyalták le. Az Autóbuszüzem előterjesztésére elhatározta a felügyelő-bizottság, hogy a pályázatot olyképpen fogja kiírni, hogy a karosszériák *acélból vagy könnyű fémből* is készíthetők lesznek, de természetesen *fából* készített modellekkel is lehet pályázni. A versenytárgyalás kiírására a *jövő hét folyamán* fog sor kerülni.

Uj bizottsági tagok. *Marinovich* Imre dr. államrendőrségi főkapitány nyugalombavonulásával kapcsolatosan az új főkapitány, *Bezzegh-Huszágh* Miklós dr. a törvény értelmében tagja lesz a törvényhatósági bizottságnak. Az erre vonatkozó belügyminiszteri leiratot Ripka főpolgármester a szerdai közgyűlésen már bejelenti. Még egy új tagja van a törvényhatósági bizottságnak, *Politzer* Gusztáv dr. személyében, akit az elhúnyt *Gründl* Károly helyére hívnak be. *Politzer* mint demokrata póttag került lisátra, időközben azonban a Ripka-párt tagja lett. *Deményi* Aladár dr. után ő a második bizottsági tag, aki a póttagi választástól a behívásig terjedő időben frontot változtatott és *más párt listáján* jut be a törvényhatósági bizottságba, mint amelyhez tulajdonképpen tartozik.

Az Első Dunagőzhajózási Társaság Nyugdijasai Egyesületének vezetősége az illetékes kormányhatóság engedélyével azoknak a tagjainak a részére, akik nyomorban vannak, a kereskedőknél és iparintézményeknél karácsony alkalmából könyöradományokat gyüjtött és ezeket 1928. évi január hó 6-án a nyugdíjegyesület helyiségében kiosztotta.

A Gellért-szálló emeletráépitése. *A következő nyilatkozat közzétételére kértek fel bennünket:* Mély tisztelettel felkérem, sziveskedjenek b. lapjuk december 24-i számában a Gellért-szállodával kapcsolatosan, melyben cégem megbízása nem a valóságnak megfelelően kommentáltatott, alanti nyilatkozatomnak helyt adni: A Gellért-szálloda emeletráépítéssel kapcsolatos újabb berendezését *csak részben szállítottam* és azoknak nagyobb részét igen kiváló és nagy multu szakmabeli cégek szállították. Miután nem szeretek idegen tollakkal ékeskedni, annál is inkább meg kellett ezt állapítanom, mert a többi cégek az elismerésre legalább úgy rászolgáltak, mint én. Teljes tisztelettel: *Kovács Béla.*

A taxaméterek átszerelése. A pengővaluta életbeléptetése következtében természetesen szükségessé vált a géperejű gékpocsik taxamétereinek átszerelése. Erre a komplikált és nagy precizitást igénylő munkára tudvalevőleg a *Hazai Taxaméter Rt.* és a *Magyar Taxamétergyár Rt.* kapott megbízást. Kapta mint egyetlen olyan magyar vállalat, mely speciálisan foglalkozik taxaméterekkel. Miért, miért nem, annakidején a vállalat vehemens támadásoknak volt kitéve bizonyos oldalról a főváros közlekedési bizottságában, ahol az a vád hangzott el, hogy a taxaméter-műhely nagyon lassan végzi a feladatát és végül is valószínüleg nem lesz képes azt kellő módon megoldani. Nos, hogy ezek a vádak milyen megokolatlanok voltak, azt nyilvánvalóan meg lehet állapitani ma, amidőn a *taxaméterek átszerelése teljes befejezést nyert.* A vállalat aránylag rövid idő alatt, igaz, hogy a legmegfeszítettebb munka árán, végezte el az igen nagy és igen komplikált munkát. De elvégezte az illetékes fővárosi tényezők és érdekelt iparoskörök, nemkülönben a közönség legteljesebb megelégedésére. Az átszerelt taxaméterek a legnagyobb pontossággal működnek, úgyhogy a legkisebb panasz se merülhet föl ellenük. Mindenesetre jól esik regisztrálnunk, hogy egy hazai vállalat, az ellene irányult okvetetlenkedések dacára ilyen kitűnő módon tett eleget a nyert megbizatásnak.

Csak Herrmann miniszter hazatérése után ül össze a Talbot-ügy szakértőbizottsága. Ismeretes, hogy a világítási bizottság legutóbbi ülésén albizottság kiküldését határozta el, mely az állami szakértőbizottsággal összeülve fog igyekezni az ellentéteket a kormány és a főváros álláspontja között a *Talbot-ügyben* eloszlatni. *Borvendég* tanácsnok, a világítási ügyosztály vezetője, a tanács nevében már hivatalosan közölte a kereskedelmi miniszteriummal a főváros megbiztottainak nevét, egyben megkezdte a közös bizottság elé terjesztendő fővárosi memorandum kidolgozását. A főváros a kereskedelmi minisztérium illetékes tényezőitől ebben az ügyben most azt a választ kapta, hogy a közös bizottság összeülésére csak *Herrmann kereskedelmi miniszternek Arosából való visszatérése után fog sor kerülni*, mivel a Talbot-ügyben ezen bizottság összehívásának jogát *a miniszter fentartotta magának.* Mivel a miniszter hazaérkezése január második fele előtt nem várható, a közös bizottság összeülésére január vége előtt sor semmiesetre sem fog kerülni, ami a régóta vajudó ügynek *ujabb elhuzódását jelenti.*

A Magyar-Német Mezőgazdasági R. T. felemelte alaptőkéjét. A Magyar-Német Mezőgazdasági R. T. legutóbbi rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az alaptőkét 1.4 millió pengőről 2.6 millió pengőre emelik fel. 78,000 darab 20 pengő névértékű részvény kibocsátása által. Az új részvényeket 2 : 3 arányban a régi részvényeseknek ajánlották fel 25 pengő kibocsátási árfolyamon. A részvények igen tekintélyes része külföldre fix kezekbe kerül. Az utóbbi hetekben a Magyar-Német Mezőgazdasági részvények a tőzsdén állandóan igen szilárdan állottak, árfolyamuk 100 pengő körül volt.

KÖZGAZDASÁG

A főváros az Egyesült Fővárosinak csupán kereteit veszi át

Az üzemeket felszámolja a Pénzintézeti Központ — Zlinszky László lesz a fuzionált pénzintézetek vezérigazgatója

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A Vásárpénztár és az Egyesült Fővárosi ismeretes ügyében a kulisszák mögött hetek óta folynak a bizalmas megbeszélések, amelyeken az érdekelt pénzintézetek vezetőin kívül résztvett a Pénzintézeti Központ teljes vezetősége és a pénzügyminiszterium illetékes tényezői is. Hosszas tárgyalások után most *sikerült a megegyezés számára olyan plattformot biztositani*, mellyel úgy a főváros vezetősége és a városházi pártok, valamint a Pénzintézeti Központ és a pénzügyminiszter is *a legteljesebb mértékben meg vannak elégedve.*

Ezen plattform szerint, mint az *Uj Budapest* arra legilletékesebb helyről értesül, a főváros, illetőleg a Budapesti Takarék és Vásárpénztár R.-T. az Egyesült Fővárosinak csupán *kereteit veszi át, aktivák és passzivák nélkül.* Az Egyesült Fővárosi üzemeit, igy elsősorban a debreceni gabonaüzletet és az Egyesült autóérdekeltségét a tárgyalások során *elkülönitik a kerettől.* Ezeket az intézményeket *a Pénzintézeti Központ fel fogja számoltatni.* Hogy végeredményben ezek után ki fogja viselni az Egyesült gazdálkodásának passzivái, az a fővárost egyáltalában nem érdekli, *de nem is érinti.*

A megállapodás szerint a főváros az Egyesült Fővárosi *házait és vidéki ingatlanait nem kapja meg*, ezeket szintén likvidálni fogják. Megkapja ellenben a főváros, illetőleg a Vásárpénztár a keret átvételével kapcsolatosan a kötvénykibocsátási jogot, amelyet a Vásárpénztár a kormánytól közvetlenül megkapni nem tudott. Ezzel a kötvénykibocsátási joggal a főváros *a legközelebbi jövőben élni fog.*

A tárgyalások menetét és a megállapodás perfektuálását még egyetlen probléma zavarja, *a nyugdíjkérdés ügye*, nevezetesen az a körülmény, hogy ki fizesse az Egyesült Fővárosi szépszámú nyugdíjasait. Ebben a kérdésben is azonban olymértékű közeledés jött létre a tárgyaló felek között, hogy a békés megegyezés ezen a ponton is biztositottnak tekinthető, *a fuzió ügye elintézettnek mondható.*

A tárgyalások során már a személyi kérdések is elintézést nyertek. *Gratz* Gusztáv nyug. külügyminiszter, országgyűlési képviselő megválik az intézménytől. A fuzionált pénzintézetek vezetője *Zlinszky* László kormányfőtanácsos, a Vásárpénztár helyettes vezérigazgatója és bankosztályának vezetője lesz, akinek kitünő szaktudása biztosíték arra, hogy az ő nagykoncepciójú vezetése alatt a fuzionált intézetek teljesíteni fogják azokat a nagy feladatokat, amelyek a főváros pénzügyi és hiteléletében az intézményre várnak.

»PANNONIA-SZÁLLÓ«
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 5. sz.
Az előkelő családok régi jóhirnevü találkozóhelye a város szivében, a két legnagyobb pályaudvar és a hajóállomások közelében, a villamos közuti vasutak csomópontjánál
kényelmes közlekedés minden irányban
Teljesen ujjáalakitva
legmodernebben, minden kényelemmel felszerelve
110 szoba 180 ággyal. Központi fütés. Lift. Állami telefon
Hideg és meleg folyóvizvezeték az összes szobákban. Szobák fürdőszobával és toilettel. Külön fürdőszobák
Kényelmes, izléses olvasóterem
Fodrász, manikür, pedikür
Pompás télikert, fényes éttermek, különtermek, kávéház. Kitünő magyar és Francia konyha, kiváló magyar és külföldi fajborok. Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak
Szállodatulajdonos: Gluck Frigyes
Az étterem és kávéház tulajdonosai:
Glück E. János és Pelzmann Ferenc

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatoka már most előjegyez.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395-23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-11, 990-71, I. 2-2-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

Vitéz HANTAY és GALAVITS
okl. gépészmérnök, elektromos berendezések vállalata
Budapest, VIII., Szigony-utca 34.
Telefon: József 373-59 sz.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mágrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Seall, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361-23

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

Hirdessen az UJ BUDAPEST-ben

„PALATINUS“
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Arnóczky és Társa
autókarosszéria gyára
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311—18

MEGNYILT
a
Lánchid
kávéház
Clark Ádám-tér Fő-utca sarkán
Fényesen berendezve

Zászlók, címerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
BUDAPEST, IV., PAPNÖVELDE-UTCA 4-6.
Telefon: J. 402—85.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

IRODABÚTOROK,
PÉNZSZEKRÉNYEK
HIRSCH ÉS TÁRSA
Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 28. Telefon: J. 308—33

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

Hambach utóda LEUTWYLER FERENC
papirnagykereskedése és papirnemű gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 84. szám
Telefon: József 424-47.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62.) Betty és a regiment. (Vidám história 8 felvonásban. Főszerepben Carl Dane és Marceline Dey). — Emden, az Óceán réme. (8 felvonásban. Főszerepben: Luis Rapel és Esterházy Ágnes). Vasárnap kivételével: Tigrisprémes hölgy. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Ellen Richter és Georg Alexander). — Előadások kezdete mindennap egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10-kor.

Odeon. (Rottenbiller-u. 37b. Telefon: J. 301—63.) Több mint generális (8 felv., Buster Keaton) — Lusták királya (6 felv., Art Arccord) — Fox Journal (5, 7, egynegyed 10).

Omnia. (József-körút 31.) Prolongálva! Virradat. (Sudermann világhirű novellája filmen, 10 fejezetben. Rendezte: F. W. Murnau. Főszerepben: Janett Gaynor és Georg O'Brien). — Fényes kisérő műsor. — Híradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 7, fél 8 és fél 10 órakor.

Orion Filmszinház. (IV., Eskü-út 1. sz. Telefon: József 450—01.) Potash és Perlmutter, avagy Cégtársak mindhalálig (Vigjáték 8 felvonásban). — Falusi Vénusz. (Filmregény a Rothschildok világából 8 felvonásban. Főszerepben: Lya Mara, Harry Liedtke, Verebes Ernő). — Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel 11—1-ig.

Palace. (A Newyork-palotával szemben) Jegyrendelés: József 365—23. Prolongálva! Virradat. (F. W. Murnau 1927—1928. évi egyetlen alkotása, Sudermann novellája után készült filmremek 10 felvonásban. Főszerepben: Janet Gaynor és George O'Brien). — Tilos nevetni (6 felvonáson át), *a)* Dodo, a finánc; *b)* a Fox-görlök kalandjai; *c)* Kiky, a tűzoltó. — Híradók. — Előadások kezdete hétköznap: 4, 6, 8 és 10 órakor, vasár- és ünnepnap 3, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

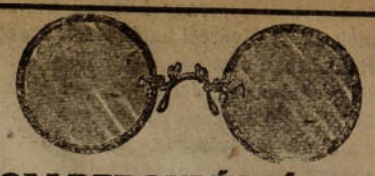
Radius. (Nagymező-u. 22—24. szám Telefon: T. 220—98., T. 292—50.) Prolongálva! Magyar híradó. — Fox-Journal. — Az Alpok koronája. (Mont Blanc). (Turisztikai bravurok filmje 6 felvonásban). — H. Sudermann regénye filmen: Virradat (10 fejezetben. Rendezte: F. W. Murnau. Főszereplők: Janet Gaynor és George O'Brien). A zeneszámokat összeállitotta és a zenekart vezényli Lazarus Walter zeneigazgató. — Előadások kezdete: 4, 6, 8 és 10 órakor.

Tivoli. (Nagymező-u. 8. Tel.: 230—49) Több mint generális (vigjáték 8 felvonásban, Buster Keaton.) — Névtelen hajó (dráma, 8 felvonásban, Róbert Frazer). — Híradó. — Vasárnap délelőtt 10—1-ig gyermekmatiné (fél 5, 7, fél 10).

Turán-mozgó. (Nagymező-u. és Mozsár-u. sarok. Telefon: Teréz 264—30. sz.) Királyok királya. (Cecil B. de Mille legnagyobb filmje 18 felvonásban. Főszerepben: H. B. Warner, Várkonyi Mihály, Rudolf és Joseph Schildkraut, William Boid). — Híradók. — Előadások kezdete mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor.

Ufa Filmszinház. (Teréz-körút 60., Nyugati pályaudvarral szemben. Tel.: L. 921—32., L. 921—33. sz.) Prolongálva! 1. Magyar híradó. 2. Páris. (A világ fővárosa filmen). 3. Napoleon, (Abel Gance mesterműve. Főszerepben: Albert Dieudonné). — A zenekart vezényli Stephanides Károly zeneigazgató. — Előadások 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás délelőtt 11 órától 1 óráig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

CALDERONI ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. ker., Vörösmarty-tér 1. sz.
(Haas-palota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktál- és Ultrasin üvegek. Fényképészeti készülékek.

Ostende kávéház
legkellemesebb
családi
szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband mellett. Este az étteremben elsőrendü cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

AEROSAN
a leghatásosabb légfertőtlenitő készülék és folyadék, melyről a Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem közegészségtani intézete a következő szakvéleményt adta ki:
Az AEROSAN 2%-os oldata a különböző baktériumokat a következő időtartam alatt pusztitja el
Streptococcus (dyptheria) 15 perc
Thyphus coli 40 »
Tuberculosis 3 óra
AEROSAN-müvek Budapest, VIII., Német-utca 22.
Telefon: József 301—86

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

Szobrász
mükő-, stucco- és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 80—87

KURCZ és LAJTA FOTOCINKOGRAFIAI MŰINTEZETE
BUDAPEST, VIII, VIG-UTCA 3. SZ.
Készit fototipia- és autotipiaklisét minden kivitelben, bárhol fényképfelvételt, művészi rajzokat, stb. — Telefon: József 353—18.

A KAMARA és CORVIN
nagysikerü műsora
POTASH és PERMUTTER
avagy Cégtársak mindhalálig
a legjobb amerikai vigjáték 8 felv.
FALUSI VÉNUSZ
filmregény a párisi Rotschildok életéből 8 felv.
Főszerepben Lya Mara, Harry Liedtke és Verebes Ernő.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 6. szám
„REX“-BENZIN
Cásszárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe“ jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

Az Andrássy-úti Színház
új műsora
Gaál Franciska, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Dally Ferenc, Sarkadi Aladár, Pethes Sándor vendégjátéka

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Ducs-fényezés.

Westminster és egyé világhirü harangjátékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb még ma szebbnél-szebb, hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti S[illegible] gyermekk órház mögött.

MAGYAR EPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest.“
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mélyés magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
Telefon 275—25
Felelős: KISS FERENC

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

V. évfolyam 3. szám

Budapest, 1928 január 21

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Cavaradossi-inváziő

Színházi lapokban, amelyek a színigazgatók különböző tevékenységét országos jelentőségű aktussá fujják fel, olvassuk, hogy Radnai Miklós, az Operaház és Sebestyén Géza, a Városi Színház igazgatója között nemes vetélkedés indult meg, hogy kettejük közül ki hoz jobb és világhírűbb Cavaradossit hamarabb Budapestre. Radnai Kiepurát hozta, Sebestyén Fletát és a színházi lapok megállapítják, a nemesnek egyáltalában nem mondható versengésben egy orrhosszal Sebestyén győzött. A születési- és pénzarisztokrácia nem az Andrássy-úti, hanem a Tisza Kálmántéri Tosca-előadáshoz vonult fel teljes számban. Örök érdeme Sebestyén Gézának, hogy ez a Tosca-előadás a város színházában teljesen olasz nyelven folyt le, a külföldiek kedvéért a magyar énekesek is olaszul tanulták meg és énekelték el szerepeiket. Stílszerű lett volna, ha a közönségnek az idegennyelvű előadáshoz a pénztárnál mindjárt idegen valutában kellett volna a jegyeket megváltani.

Amikor most másodszor emelünk szót a Fleta-ügyben, tesszük ezt a legjogosabb aggodalommal a magyar színjátszás és a magyar színművészet jövője iránt. Bécsben egyszer lépett fel Fleta, Budapestről négy telt ház busás honoráriumát küldi New-Yorkba a barbár földön szereplő uráért aggódó feleségéhez. Bécsben egyszer léptek fel a doni kozákok, Budapesten huszonötször csináltak telt házat. Divat Budapesten, hogy a rosszulmenő színházak külföldi vendégjátékra kérnek és kapnak engedélyt az illetékes hatóságoktól: jótékonysági alapon engedélyezték az ősszel a Király-színházban az olasz bábjátékszínház előadását, de már jön Jushnij, az Operett Színházba a Kék Madárkabaréval, útban van Piccaver, hogy a budapesti hangversenypódiumokon szereplő többi világnagyságról ne is beszéljünk.

És mindez az illetékes hatóságok, elsősorban a főváros engedélyével és beleegyezésével történik. Azok a színházak, amelyekben a magyar színészek magyar darabot játszanak, általában üresek, mert a Cavaradossi-inváziő a snob pesti közönség zsebéből kiszedi a szórakozásra szánt utolsó garasokat is. Jól tudjuk, hogy nem lehet behozatali tilalmat elrendelni a magas cél globetrotterei ellen, ám a külföldi vendégszereplések áradata sem lehet általános remedium a rosszulmenő színházak számára.

Színházi szabályrendeletet, színházi törvényt kell alkotni, amely szigorúan megszabja a külföldi vendégjátékok mennyiségét és minőségét. Az az ankét, amelyet a külföldi vendégjátékok ügyében nemrégiben tartottak, pusztába kiáltott szó, ha nem áll oda a magyar színjátszás védelmére a törvény szigora. A Fleta-előadások engedélyezésénél nem lehet szempont, hogy Sebestyén csak vendégjátékokból tudja kifizetni a magyar előadások deficitjét, mert a Városi Színházi vendégjárás nem Sebestyén úr magánügye. Ha a főváros már beleesett a Tisza Kálmán-téri műintézet tulajdonába, gondoskodjék másképpen bérlője érdekeiről, de a Sebestyén hóna alá nyuló városházi kéz ne tegye tönkre a magyar színművészetet, a magyar irodalmat, a magyar színjátszást.

Rentabilis lesz-e a gyorsvasut megépítése?

A gyorsvasutat a helyiérdekü vonalainak bekapcsolása nélkül nem lehet megépíteni — Ereky Károly haragos nyilatkozata azok ellen, akik minden vállalkozást el akarnak gáncsolni, ha nem ők végzik — Egy londoni és egy newyorki vasútépítő szindikátus kértek eddig előmunkálati engedélyt a gyorsvasútra

A külföldről csak finánchitelt szabad az építésre felvenni!

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az Uj Budapest mult heti anketje *a gyorsvasút építése ügyében általános érdeklődést és feltünést keltett* úgy a várospolitikai, mint közgazdasági körökben. Lapunk volt az első, amely rámutatott *a nagy terv megoldásának nehézségeire* és követelte, hogy *az egész vonalon a legteljesebb nyiltsággal kell kezelni ezt a kérdést.* A gyorsvasút üzlete ha megvalósul, *nem lehet konc*, amit ennek vagy annak odadobnak, hanem

ezt a nemzedékek hosszú sorára kiható jelentőségű problémát csak a közérdek legmesszebbmenő figyelembevételével lehet és szabad megoldani.

Ez okból hangoztattuk *a nemzetközi pályázat kiírásának szükségességét* a finanszirozást vállalni hajlandó csoportok jelentkezése céljából. Hangoztattuk, hogy a közvélemény *egységesen zudul* fel az ellen, hogy a gyorsvasút megépítésénél *más hitel, mint finánchitel szerepeljen* és nem engedhetjük, hogy

amikor tízezer- és tízezerszámra állanak munka nélkül a magyar vasmunkások, a magyar ipari élet árukölcsönt nyujtani képes külföldi tőkekonszernek lerakodó helye legyen.

A kereskedelmi minisztérium közlekedési főosztályán *két tőkecsoport* ajánlata fekszik a gyorsvasút megépítésére vonatkozóan, illetve *két külföldi szindikátus* kért előmunkálati engedélyt a gyorsvasút megépítésére, ami természetesen nem jelenti magának a gyorsvasútnak megépítését is. Az egyik külföldi konszern, amely ajánlatát a polgármester útján nyujtotta be az illetékes hatóságokhoz,

a Foundation Company, amely a Schiffer—Ereky—Becsey-csoport.

A *Foundation Company* hatalmas newyorki intézet, melynek *Londonban* affiliációja van, *a magyar ajánlatot a londoni affiliáció szignálta.* A másik tőkecsoport, amelynek látható feje a kereskedelemügyi miniszterium egyik *nyugalmazott miniszteri tanácsosa*, ajánlatát közvetlenül az illetékes szervhez, *a kereskedelemügyi minisztérium közlekedési ügyosztályához* nyujtotta be. Ez a kérelem nem nevezi meg a finanszirozó tőkecsoport kilétét, értesülésünk szerint azonban

a fentnevezett miniszteri tanácsos mögött az egyik leghatalmasabb angol vasútépítőérdekeltség húzódik meg, amely más külföldi nagy városokban is épített már gyorsvasutat és azokat üzemben tartja.

Egy pillanatig sem kétséges, hogy még más csoportok is fognak jelentkezni, egyáltalában nem Magyarország iránt érzett különös rokonszenvből, hanem azért, mert *a gyorsvasút építése minden valószínűség szerint jó üzlet.* A helyzet most már az, hogy a különféle protektorokkal fellépő, diplomáciai összeköttetésekkel rendelkező csoportok között a gyorsvasút megépítését arra kell bízni, aki *a legtöbb anyagi garanciával rendelkezik*, továbbá aki olyan szerződést hajlandó kötni, amely egyrészről a főváros hatósága számára az üzemvitelbe, a menetáralakulásba, a fejlesztési politikába való legszélesebb körű beleszólási jogot biztosítja, másrészről a főváros közönségének lehetőséget nyujt arra, hogy

a háramlási időn belül bármikor tulajdonába és birtokába jut majd a vasútnak.

Ankétünket mai számunkban folytatjuk abban a meggyőződésben, hogy ezzel szolgálatot teszünk az ügynek és a főváros közönségének.

*

Ebben az ügyben megkérdeztük *Bakonyi* János igazgatót, a Budapesti Helyiérdekü Vasutak általános igazgatási osztályának vezetőjét, aki régi kitünő közlekedési szakember. Azok tudniilllik, akik erről a kérdésről a különböző sajtóorganumokban eddig nyilatkoztak, *nem voltak par excellence közlekedési szakemberek* és így hozzászólásaik bizonyos tekintetben a laikusság bélyegét hordták magukon — kivéve természetesen *Sztrókay* Istvánnak, a Beszkárt kitünő vezérigazgatóhelyettesének ebben a kérdésben éppen az *Uj Budapest* hasábjain megjelent nagyérdekü nyilatkozatát. *Bakonyi* igazgató szakvéleményét a következőkben közöljük:

— A gyorsvasút megépítését abban a pillanatban, mihelyt a trianoni határokban változások történnek és mihelyt Nagy-Budapest terve megvalósul, *elengedhetetlenül szükségesnek tartom.* A jelenleg szóban levő tervekről nem nyilatkozom, mert azokat nem ismerem, azonban a mai viszonyok és körülmények között abban a keretben, ahogyan az ajánlatot tévő vállalkozók képzelik, *a földalatti gyorsvasút rentabilitását kétségbevonom.* Nézetem szerint a gyorsvasút létesítése szorosan összefügg a *Nyugati- és Keleti-pályaudvarok kitelepítésével.* Mielőtt egy ilyen vasút építéséről az érdemben való tárgyalások megkezdődnének, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a fontos tényt sem, hogy a gyorsvasút rendeltetése *Budapest perifériális részeinek Budapest belsejével való összekötése lesz*, ilyen körülmények között pedig elengedhetetlen kellék az is, hogy a budapesti helyiérdekü vasútnak a gyorsvasútba való bekapcsolása *megtörténjék*, ami feltétlenül szükséges, már csak azért is, mert a perifériák nagy részét Budapesttel jelenleg a *helyiérdekü köti össze* és a helyiérdekü szállítja rendeltetési helyére ezeknek a területeknek lakosságát.

— Nagy kérdés, hogy ezt a problémát hogyan sikerül megoldani. Az errevonatkozó tárgyalásoknál először *a háramlási jog szempontjait* kell figyelembe venni. A vállalkozók által benyujtott ajánlat értelmében a gyorsvasút háramlási joga a fővárost illeti majd, ugyanakkor a budapesti helyiérdekü vasút háramlási jogon *az államra száll.* Azokon a perifériális vonalakon, ahol a forgalom lebonyolítása a Beszkárt kezében van, a gyorsvasúttal kapcsolatos tervek megoldásának ebből a szempontból különösebb akadálya nem lesz. Gondolok elsősorban *Erzsébetfalva, Ujpest, Rákospalota vonalaira*, mert ezek a községek az elgondolás szerint részei lesznek Nagy-Budapestnek és ezekre a helyekre a Beszkártnak ezidőszerint is megvan az összeköttetése. Ezeknek a városoknak, illetve községeknek kivételével a perifériákat Budapesttel a helyiérdekü köti össze, tehát nyilvánvaló, hogy a gyorsvasút kérdését a helyiérdekü vasút kikapcsolásával éppen a perifériás részek miatt nem lehet

megoldani. Viszont a tárgyalásoknál *egészen bonyolult anyaggal lesz dolga a két társaságnak* és a megoldás nehézkességét leginkább a két társaság háramlási jogának különféleségében kell keresni.

— Ha a tárgyalások erre az előzetes anyagra vonatkozóan komoly stádiumba jutnak, akkor hátra van *a gyakorlati tervek kidolgozásának ügye.* Pontos számítások és külön statisztikai adatok alapján kell megállapítani, ho lenne legsürgősebb a periferiális részek szempontjából a gyorsvasút megépítése. *Erzsébetfalvát, Ujpestet, Rákospalotát* be lehet kapcsolni a gyorsvasút körzetébe, de vonalakat lehetne létesíteni *Erzsébetfalva—Kőbánya, Kőbánya—Ujpest—Rákospalota* és *Ujpest—Óbuda* között. A vonalak kijelölése sem meríti ki a bonyolult probléma lényegét, mert részletesen meg kell állapodni a két társaság összes adminisztrativ kérdésében, ki kell építeni az együttműködés lehetőségét, gondoskodni kell a közös pályák megteremtéséről, a meglévő vonalak megerősítéséről, ami mind nagy, komplikált és a közönség érdekeit mindenekfelett szem előtt tartandó munkát igényel.

— Ebből a képből látszik, hogy *a gyorsvasút teljesen a jövő zenéje és a megvalósítás csak nagy fejlődés folyamánya lehet.* Nagy-Budapest megteremtéséig nem lehet rentabilis a gyorsvasút és *nem lehet elfogadni a pályaudvarok összeköttését sem mint indokot,* mert a pályaudvarok kitelepítéséig azok között nincs olyan távolság, ami a gyorsvasút létesítését szükségessé tenné és a jelenlegi helyzetben a pályaudvarok összeköttetése teljesen kielégítő. Elég arra utalnom, hogy a keleti pályaudvart a nyugati pályaudvarral a 46-os közúti reláció olyképpen köti össze, hogy a két pályaudvar között lévő távolságot villamoson *tizennégy perc alatt meg lehet tenni, ennél gyorsabb összeköttetés pedig igazán nem szükséges.* Egyelőre ennyit mondhatok a gyorsvasút problémájáról és majd meglátjuk, *mit hoz a legközelebbi jövő.*

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* keddi értekezletén élénk vita fejlődött ki a gyorsvasút ügyében, amelynek a párt keretén belül tudvalévőleg *Ereky* Károly és *Becsey* Antal a legpregnánsabb képviselői. A gyorsvasút ügyében elfoglalt álláspontjáról kérdést intéztünk *Ereky* Károly ny. miniszter, székesfővárosi bizottsági taghoz, aki a következő nyilatkozatot tette munkatársunknak:

— A földalatti vasút eszméjét *Budapest közönsége a legnagyobb örömmel fogadta.* Természetesen egy ilyen óriási horderejű eszme felmerülése nem jelenti, *hogy másnap megtörténik az első kapavágás.* A földalatti gyorsvasút problémájában első feladat az, hogy közlekedéspolitikai szempontból az egész kérdés letárgyaltassék. Csak ezután lehet az előmunkálatokat megkezdeni és azoknak eredményétől függ, hogy egyáltalán érdemes-e az építéshez hozzáfogni. A statisztika, a különféle forgalmi nehézségek és Budapest méretei azt látszanak igazolni, hogy *a földalatti gyorsvasút rentabilis,* azonban ezek a teoretikus megállapítások nem elégségesek egy kapitalisztikus vállalat finanszirozására és csak az előzetes tervmunkák elvégzése után lehet *nyilatkozni, vajjon a gyorsvasút megépíthető-e vagy sem.*

— A koncesszió és az előmunkálati engedély *két különböző dolog.* Ha valaki vasutat akar építeni, akkor az előmunkálati engedélyből kell kiindulni és mindaddig, amíg az előmunkálatok nincsenek elvégezve, a törvény értelmében koncesszióról beszélni sem lehet. Szükségesnek tartom ennek hangsúlyozását, mert a vasútépítési alapelveket a nagyközönség már szinte elfelejtette, oly régen épültek vasutak Magyarországon. Senkinek sem kell aggódnia, hogy *zárt ajtók mögött, titkos tárgyalásokon, kéz alatt ki lehet adni a földalatti gyorsvasút munkálatait.* Nálunk *szigorú vasútjogi törvények* szabályozzák az egész kérdést, és akár a főváros, akár magánvállalkozó kezd hozzá a földalatti vasút előmunkálatainak és terveinek előkészítéséhez, az összes tárgyalások és határozathozatalok *a kereskedelemügyi minisztérium főfelügyelete alatt történnek.*

— Nekem az a *szubjektív érzésem,* hogy Magyarországon, de különösen Budapesten mindenki úgy beszél, hogy a tennivalók sokfélesége miatt lehetetlen valamihez is hozzákezdeni. Ha valaki a *földalatti vasút ideájával* jön, a másik az *omnibusz fejlesztésére* hivatkozik. És viszont, aki az omnibuszok érdekében az utak megjavítását sürgeti, annak azt válaszolják, hogy *először a Beszkárt ügyeit kell rendbehozni.* Aki a Beszkárt ügyeivel akar foglalkozni és ott áll elő reorganizációs tervekkel, azt a választ kapja, hogy nem lehet a kérdéseket incidentaliter megoldani, hanem csak egységes nagy községi közlekedési politika alapján. És aki az egységes közlekedési politikáról, annak alapelveiről beszél, akkor mindenki arra hivatkozik, hogy előbb a *detailokat kell kidolgozni.* Szóval mindenki meg tudja motiválni, miért nem csinál semmit és közben az élet rohan a maga útján előre, rendszertelenül, vezetés nélkül, városatyák filozofálása és a közönség lamentálása között.

— Mindenki arról panaszkodik, hogy Magyarországon nincs közgazdasági élet és mikor valaki közgazdasági tevékenységet akar kifejteni, egyszerre *ezren és ezren akarják elgáncsolni azt, hogy dolgozhassék,* mert annyira éhes minden vállalkozó, hogy éhséglázában állandóan kiabálja: *ne legyen semmi munka, ha azt nem ő végzi el.*

A BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ EGYLET
jégpályája
november közepétől március közepéig naponta reggel 8-tól este 8 ig állandóan nyitva.
Meleg időben: műjégpálya.
Hidegben: természetes pálya
Szerdán és szombaton tél 10-ig nyitva.
NAPONTA RENDŐRZENEKAR!

— A földalatti gyorsvasút körül megindult koncertben érdekes hang volt az is, hogy külföldi mérnökök munkáját *internacionális pályázat alapján akarták bevonni egyesek: jöjjenek az angolok!* — *felkiáltással.* Nézzünk csak szembe ezzel a kiáltással. *Magyarországot a külföldiek sohasem fogják naggyá tenni, sem az angolok, sem az amerikaiak.* Ha pénzt adnak ide, azt csak azért teszik, mert *a pénzkölcsönzés számukra üzlet.* Ha nekik nem volna biztos üzlet a pénz kölcsönadása, akkor nem is adnának pénzt. Tehát arra senki se spekuláljon, hogy *majd*

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— *Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?*

— *Ha valaha igaza volt a közmondásnak, hogy: úgy szép az élet, ha zajlik — akkor a városházán nagyon szép, mert nagyon zajos az élet.*

— *Halljuk! Halljuk!*

— *A zajról igazán jól van szerkesztő úr informálva és nem várja az én szerény megjegyzéseimet. Hiszen az egész hét a zaj jegyében folyt le. Feltünő kijelentések, érdekes politikai csoportosulások, sőt nem egyszer összecsapások jellemzik ezt a hetet, amellyel a karácsonyi ünnepi hangulat után végleg és visszavonhatatlanul megindult a mérkőzés a nagy arénában.*

— *Halljuk a részleteket!*

— *Az első bomba a Józsefvárosi Egységes Községi Polgári Párt-vacsoráján robbant fel, ahol Ripka atyánk mondott tósztot, összetartásra és egységre buzdítván mindenkit annál is inkább, mert még ezen az évben meg lesznek a községi választások. Ezen a vacsorán az az érdekes intermezzo történt, hogy Kozma Jenő, aki később jött és szólalt fel, mint Ripka, kijelentette, hogy egyelőre bizonytalan, hogy mikor lesznek a választások, de azután gyöngébb kabáthuzogatásokkal figyelmeztették, hogy Ripka már terminust is mondott. Kozma, aki igen ügyes ember, természetesen rögtön helyrehozta, amit vétett és igy történt, hogy a józsefvárosi vacsora tulajdonképpen a választási mozgalom megindulásának első etappja.*

— *Mint, kedves dr. Városházy barátom, e lap hasábjain olvashatja, Scitovszky önagyméltósága teljesen megerősíti a főpolgármester kijelentéseit. De mi van a ki- és belépőkkel?*

— *Maguk a kilépések még nem történtek meg, de elintézetteknek vehető. A Wolff-pártból a Ripka-pártba lép át Lackenbacher György, budai bádogos, aki alapítása óta tagja a Wolff-pártnak, sőt Wolff Károly szükebb pátriájának, a vizivárosi Bozóky—Divényi-féle alakulásnak egyik oszlopa volt. Wolffék viszont egy krisztinavárosi Ripka-párti városatyával lesznek gazdagabbak: Hochenburger Antal nyugalmazott tábornokkal, aki Ripka-párti listán került be a közgyűlési terembe. Az egyensúly tehát meg van mentve. Szó van még egyéb ki- és belépésekről is, ezek azonban még annyira a kezdet stádiumában vannak, hogy nem mondom meg őket, mert ha megmondanám, a vezérek rögtön akcióba lépnének.*

— *És a baloldal?*

— *Megtörtént a nagy kibékülés. A Pakots Jóska vezetése alatt álló úgynevezett Magyar Demokrata Párt megszüntette önálló szervezetét és visszalépett a Rassay-pártba. A nagy visszalépésnek két oka volt, az egyik, hogy Gál Jenő csak igy tudta megmenteni közigazgatási bizottsági tagságát, amelyre állítólag nagy súlyt helyez. Nem mintha nagyon szorgalmas látogatója lenne a közigazgatási bizottsági üléseknek, de viszont presztisz kérdést csinált abból, hogy a közigazgatási bizottságban, mint tag szerepeljen. A fuzió másik okát, amelyről nagyon érdekes közölnivalóim lesznek, még nem mondom el, mert az ügy nincs készen, — de mondhatom önnek, hogy sokkal érdekesebb az előbbi oknál.*

— *Miért titokzatoskodik, kedves dr. Városházy?*

— *Megvan rá minden jó okom. A fúziót különben főleg a józsefvárosi demokraták nem fogadják túlságosan szívesen, sőt azt a Független Nemzeti Demokrata Párt döntő értekezletén Körmöczi Zoltán dr. igen vehemensen és élesen kifogásolta. Arról is szó volt, hogy Körmöczi, de főképpen Hajdu Marcell dr. ki is lépnek a pártból, ha Gál Jenőt visszafogadják. A fúzió megtörtént, a bíróság előtt a Gál—Hajdu rágalmazási pert megszüntették, ellenben a Körmöczi—Hajdu-csoport mégsem lépett ki. Mint ők mondják, személyes tekinteteket alárendeltek a pártérdeknek, de egyelőre mégis bizonyos mértékig passzivitásban maradnak, hogy ezáltal is dokumentálják érzelmeiket, amelyek — változatlanok.*

— *És hogy állunk azokkal, akik a Ripka-párt küszöbéig jutottak el, de még nem léptek be az igéret földjére?*

— *G. Gusztávot méltóztatik gondolni?*

— *Igen. És a dolgozókat . . .*

— *A kooperáció ügyében — ahogy ők nevezik az egész dolgot, bizonyos nehézségek vannak. A Ripka-párt több bizalmas értekezleten foglalkozott ezekkel a fúziós törekvésekkel, de mint hirlik, egyelőre jobbnak látja, ha a régi Ripkapárti törzs érintetlen marad. Maga a fúzió tehát elhalasztódott, — lehet, hogy egészen hosszú időkre, talán a választásokig, de lehet, hogy még továbbra.*

— *Hogyan folyt le a szerdai közgyűlés?*

— *Komolyabb tárgy, illetőleg komolyabb vezekedési alap nem volt. A newyorki Kossuth-szobor leleplezési ünnepsége körül volt rövid küzdelem, Rusztem politizált, de nem nagyon sikerült neki. Hogy olyan Kossuth-szoborról való vita nem lehet a közgyűlési teremben, amelyen Sümegi Vilmos fel nem szólal, az csak természetes. Csöndes élet folyt a melléktermekben: itt is, ott is eldugott csoportok tárgyaltak. Wolff előbb Sipőczcel beszélgetett' majd Kozma Jenővel vonult vissza hosszabb tanácskozásra, Csilléry Bandi Lázár Ferivel beszélgetett közel egy óra hosszat, egy másik sarokban, Joanovich Pali bácsi a pipázóban cigarettázgatott csendesen, mint egyébkor szokta, a baloldalról hiányzott Baracs Marcell jellegzetes szakálla, a bizottsági tagok a tanácsnokoknak átadták a spejzcettliket, ahogyan szokták, a virsli jó volt, a kávé rossz volt, — szóval a közgyülés nem különbözött egy más rendes közgyüléstől, ha csak a Latinák—Büchler-affért nem számítjuk zajosabb momentumnak.*

— *Kinek volt igaza?*

— *Azt majd eldönti a központi járásbíróság, ahová az ügy kerülni fog. Az összeszólalkozást bőven ismertették a napilapok és ezért nem mondom el újra. Csupán az összecsapásnál jelenlevő egyik régi városházi ujságíró megjegyzését említem fel, aki kiszólt a ruhatárba a derék Viasz Gyula altisztnek: Viasz, hozza be a klubtónust!*

— *Hát az micsoda?*

— *Az ujságírók nem a legbékésebb emberek és klubjukban főleg kártyázás közben elcsúszik egy-egy nem éppen parlamentáris kifejezés. Ilyenkor a finnyásabb klubtagok a pincértől a »klubtónus« behozatalát kérik, — vagyis azt a klubokban általában kötelező úri modort, amely bizony nem mindig és nem mindenütt van meg. Hát ezt a klubtónust akarták behozatni a Latinák—Büchler afférhoz. Viasz el is ment, hogy megkeresse, de nem találta meg.*

— *Miért?*

— *Belvárosi Horváth Károly pár évvel ezelőtt elvitte magával és még nem hozta vissza. Nem lévén kéznél a klubtónus, az affér nehezen simult el. Ami pedig belvárosi Horváthot illeti, fel*

az angol vállalkozók jönnek ide pénzzel és itt üzleti tevékenységet fejtenek ki, ahogyan azt a koloniákon teszik, mert az angol koloniákon úgy a hadsereg, mint a törvényhatóság az ő kezükön van, Magyarországon pedig ez a két tényező nincs és nem lenne az angolok kezében. A gyorsvasút körül keletkezett zenebona mindenesetre jó annak megláttatására, hogy a közgazdasági élet nagyobbszabásu vérkeringésének elindítása *nagy üzleti koncepciók nélkül* nem lehetséges, valamint, hogy a külföldi tőke bekapcsolódását mi csak mint tiszta hitelüztetet kívánjuk, mert üzletembereink és vállalkozóink megvannak a legnagyobb szabású munka elvégzéséhez is.

— Ami a földalatti gyorsvasút építésének megkezdését, helyesebben a munka felvételét illeti, arra vonatkozóan *a főváros törvényhatósági bizottsága dönt*. Ha hónapokig, sőt évekig filozofálunk azon, ki, hol és mikor építsen, akkor esztendők kellenek, míg az építkezés megkezdődhet. Ha azonban snejdigul hozzáfogunk a kérdés letárgyalásához, minden felmerülő szempontot megfontolunk és megbeszélünk és gyorsan határozunk, akkor néhány hónap multán hozzá lehet kezdeni a munkához és a tervek, valamint az azokkal kapcsolatos finanszirozás kérdése remélhetően egy év alatt megvalósítható. Aki tudja, *hogyan épül Chikagó, New-York és London vasúti hálózata*, az igazat ad nekem abban, hogy a földalatti gyorsvasút megépítéséhez Budapesten is gyorsan hozzá lehet kezdeni, *ha megvan a gazdasági szándék és a jóakarat*.

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Telefon: József 424-47. Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 84. szám

Scitovszky belügyminiszter megerősíti a főpolgármesternek azt a kijelentését, hogy még ebben az évben meglesznek a községi választások

Legkésőbb kora ősszel a képviselőház elé kerül az új fővárosi törvény tervezete, amely már teljesen készen van — A belügyminiszter két választás izgalmaitól mindenesetre meg fogja kímélni a főváros lakosságát

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

A közgyülési pártok körében *élénk mozgolódások* észlelhetők. Az egyes pártok között folytatott tanácskozásokból, valamint más jelekből is alaposan lehet arra következtetni, hogy *közelednek az új fővárosi választások*. Ebben a tekintetben a legbiztosabb jel *a közgyülési átcsoportosulások előkészítése*, ami minden egyes esetben meg szokta előzni a községi választások kiírását. Kilépések és belépések váltogatják egymást a fővárosi pártok körében, egyes kisebb frakciók pedig a legnagyobb vehemenciával küzdenek aziránt, hogy *valamelyik nagyobb párt védőszárnya alá kerüljenek*.

A városházán napok óta beszélnek az *Ehrlich* G. Gusztáv vezetése alatt álló frakció szándékáról, amely odairányul, hogy *végre megtörténhessék csatlakozásuk az Egységes Községi Polgári Párthoz*. Ugyanilyen hirek keringenek a *Dolgozó Polgárok Pártjának* három tagjáról is. A Községi Polgári Párt vezetősége ezekkel a hirekkel ellentétben azt állítja, hogy a két frakció *csatlakozása nem történt meg és egyelőre nem is történik meg*, csupán arról van szó, hogy az összeíró küldöttségek összeállítási munkájában ez a két frakció együtt dolgozik a fővárosi kormánypárttal.

Ezeken az átcsoportosulási tárgyalásokon kívül még egy komoly körülmény szól amellett, hogy új községi választások előtt állunk. *Ripka* Ferenc főpolgármester szombaton este a Községi Polgári Párt egyik kerületi szervezetének vacsoráján azt a kijelentést tette, hogy *ennek az évnek a végén tartják meg az új fővárosi választásokat*. A főpolgármesternek ez a kijelentése városházi és politikai körökben egyaránt *nagy feltünést keltett*, minthogy ezideig a választások kiírásának terminusát illetően *teljes bizonytalanság* uralkodott az érdekeltek körében. Éppen ezért az *Uj Budapest* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy a főpolgármester kijelentésére vonatkozóan megkérdezze *Scitovszky* Béla belügyminisztert, aki a következőket mondotta :

— Az új fővárosi választások *junktimban vannak az új fővárosi törvényjavaslattal*. Az új fővárosi törvényjavaslat pedig már úgyszólván teljesen elkészült. Ugyancsak előkészületben van a vármegyei törvényjavaslat is. Én a magam részéről arra törekszem, hogy *ezt a két törvényjavaslatot minél előbb a képviselőház elé terjesszem*. A többi már nem az én dolgom. A képviselőház munkarendjének megállapítása ugyanis *a miniszterelnök úr feladata*. Én hát ezidőszerint még nem tudom megmondani, hogy a fővárosi törvényjavaslat tárgyalására mikor kerülhet sor. Megtörténhetik, hogy *még a nyári szünet előt abban a helyzetben lesz a képviselőház, hogy az új fővárosi javaslatot letárgyalhassa*, de valószínűbb, hogy csak *az ősz folyamán* kerülhet a fővárosi reform tető alá. Azt az álláspontomat, amely szerint az új fővárosi törvényjavaslat megalkotása sürgős és szükséges, a legkevésbé sem változtattam meg. Mindenesetre üdvös volna, *ha a fővárosi reform a kisorsolt mandátumok lejárta előtt kerülne tető alá* és így még ebben az évben ki lehetne írni az új községi választásokat. Ha az év végéig az új fővárosi törvényjavaslat nem kerülne tető alá, kénytelen volnék *egyszakaszos törvényjavaslattal meghosszabbitani a kisorsolt mandátumokat, hogy két választás izgalmaitól meg kíméljem a fővárost*. Erre azonban, azt hiszem, nem fog sor kerülni. Az év végéig még hosszú idő van hátra, minden reményünk megvan tehát arra, hogy ezalatt az egy esztendő alatt megalkothatjuk az új fővárosi törvényt és *az év végén valóban megtarthatjuk az új községi választásokat*.

A belügyminiszter nyilatkozatából kitűnik tehát, hogy *Ripka* főpolgármester — ami egyébként nem is volt kétséges — *jól van informálva*.

fogják szólítani, hogyha előbb nem, de akkor mindenesetre hozza vissza, ha legközelebb ruhát, — azaz, pardon! — pártot cserél.

— Mi újság Folkusházy visszatartása körül ?

— Teljesen rendben van a dolog és vagy a február elsejei vagy a február nyolcadiki ülésén a közgyülés is szankcionálni fogja. A Wolff-párt és a Ripka-párt megegyezése teljes a visszatartás körül és így kétségtelen, hogy a derék és okos Lajos még esztendőkig változatlanul dísze lesz az alpolgármesteri széknek, sőt egyben a Beszkárt aktiv vezérigazgatója is lesz. Folkus különben egy ideig elnökölt is a szerdai közgyülésen, sőt az ő elnöklései idejére esett a halálsorompós interpelláció a tanácsi válasz tudomásul nem vétele is. Ez azonban korántsem bizalmatlanság jele volt, mint azt a Wolff-párton nyiltan hangoztatták is, hanem csupán a pártnak az az óhaja, hogy ezt a régóta vajudó ügyet, amelynek megoldásáért Petrovácz Gyula és a derék Mihalovics plébános küzdenek a legelső sorban, végre a közgyülés is tárgyalhassa.

— Nagyon helyes. Mi újság egyébként a városházi fronton ?

— Elsőnek a beteg-frontot említem. Édes Bandi esett ágynak, igen erősen meghült és pár napig pihennie kell. A jubileumi fronton az Uj Budapest nagy aranyérmét ezen a héten Honffy Lajos adóhivatali főigazgatónak és Michál Jenő főjegyzőnek, a tanügyi osztály érdemes vezetőhelyettesének utaljuk ki. Mind a kettő megérdemli.

— És a házassági fronton van e uj ?

— Ripka Babó kisasszony esküvője hihetetlen pompával és fénnyel fog lefolyni. A napokban szerezték meg a diszpenzációt és az ifjú ara a Károly-körúti városház folyosó labirintusában félve simult fess vőlegényéhez. Szvoboda főjegyző előtt kijelentették a fiatalok, hogy közöttük semmi házassági akadály nincsen, mire megkapták a kihirdetés alóli felmentést, amely tudvalévőleg már fontos és jóvátehetetlen lépés a házassági iga felé. Az esküvőre különben a következő meghivót kaptam :

A boldog szülők örömével értesitjük barátainkat, ismerőseinket és jóakaróinkat, hogy
Ripka Ludovikát
1928 január hó 23-án d. u. 6 órakor vezeti oltárhoz a kristinavárosi plébánia templomban
Dr. Kürthy László
egyetemi belklinikai tanársegéd
Budapest, 1928 január hó

Dr. Kürthy Dezső és felesége szül. Stóke Mária
Dr. Ripka Ferenc és felesége szül. Lipcsey Ludovika

A polgári esküvőt Badál előljáró fogja végezni, az egyházi esküvőt pedig Vass József dr. kalocsai nagyprépost, m. kir. népjóléti miniszter. Diszruhás rendőrök fognak sorfalat állni a templom előtt, magának Andréka főkapitányhelyettesnek ellenőrzése alatt. Az esküvőre különben József főhercegék, akik minden évben kedves vendégei a fonyódi Ripka-kastélynak, el fognak menni.

— Mi is ott leszünk az esküvőn. A viszontlátásra, kedves dr. Városházy.

— Ajánlom magamat, szerkesztő úr.

A népegészségügy egyik fontos fejezete

Hatósági feladat a veleszületett vérbaj elleni védekezés

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

Abból az alkalomból, hogy a tisztifőorvos már a folyó évi költségvetés keretein belül megkezdi az általa kezdeményezett nemibeteg diszpenzérek felállítását, fontosnak tartjuk ezen probléma legjelentősebb részére, a veleszületett vérbaj elleni védekezésre felhivni a főváros és a törvényhatósági bizottság tagjainak figyelmét alábbi cikkünkre, melyet a kérdés egyik legavatottabb gyakorlati és elméleti ismerője, *Fritz* Sándor dr. gyermekorvos, a Stefánia-Szövetség óbudai rendelőintézetének vezetőfőorvosa irt, ez okból külön is felhivjuk olvasóink figyelmét.

A veleszületett vérbaj (syphilis congenita) gyermekvédelmi jelentősége sok tekintetben meg fog változni a főváros törvényhatóságának azon intézkedésével, hogy *Csordás* tisztifőorvos nagyszerű kezdeményezésére tüdőbeteggondozók mintájára, a nemibetegségek leküzdésére gondozó, illetve *gyógyító intézeteket állit föl*. A különböző népbetegségek leküzdése és megelőzése *hatósági feladat*, mert csökkenti az időelőtti elhalálozást, emeli a munkaképességet, megóv sok bajtól és kellemetlenségtől, megbetegedési lehetőségtől. E népbetegségek a tüdővész (tuberculosis), fertőző betegségek, fertőző nemibetegségek, alkoholizmus, csecsemőhalálozás.

A veleszületett vérbaj intézményes leküzdésével nálunk *még nem foglalkoztak*. Jó alkalom kínálkozik erre két okból: 1. a főváros a nemibetegségek leküzdésére védőintézeteket állít fel, 2. a főváros önálló csecsemő-, illetve gyermekkórházat létesít. Az első a *védekezés*, a második a *gyógyítás* tökéletesítése szempontjából fontos. Mindkét intézményre nagy jövő vár e feladat megoldásában.

A nemibetegség elleni védőintézetek működése csak úgy lehet teljes, *ha a gyógyító orvosi működés, a betegségmegelőzéssel együtt párhuzamosan jár*. Orvosok mellett segítőnek védőnőket is alkalmaznak a tüdőbeteggondozónők, illetve csecsemővédőnők mintájára. A veleszületett vérbajnak nagyrésze van a csecsemőhalálozásban, *a veleszületett gyengeségben elhaltaknak, a koraszülötteknek nagyrésze vérbajos eredetü*. A vérbajos újszülötteknek a fele az első életévben elpusztul, az egészséges újszülötteknek 15—20%-a. Ezért szükséges e betegségnek, illetve kitörésének megelőzése. Az utóbbi évek tapasztalásai és kisérletei azt bizonyítják, hogy ez a vérbajos terhes nőknek terhességük alatt való megfelelő gyógykezelésével tökéletesen elérhető. Budapesten *dr. Guszmann* magántanár János-kórházi osztályán 101 vérbajos terhes asszonyt gyógyított, ezek közül 87 egészséges élő gyermeket szült, 14, akik nem teljes tökéletes kezelésben részesültek, beteg gyermeket szültek. *A gyógykezelésnek már a terhességnek korai szakában kell kezdődnie* és egész időtartamára kiterjedni. A követendő eljárás ez lehet. Minden terhes nőt vérvizsgálatnak kell alávetni, ha a vizsgálat pozitiv eredményt ad, *gyógykezelni kell*. A gyógyításnak, a

yógyszernek a beteg részére *ingyenesnek kell lennie*, a védőintézet orvosait jól kell fizetni, mert nemcsak az egyes egyén gyógykezeléséről van szó, hanem *a társadalom többi tagjának védelméről is*, az újonnan születendő gyermekről is. *A csecsemőhalálozás leküzdése állami feladat*, nálunk a Stefánia Szövetség vállalta, Budapesten és az ország városaiban és nagyobb községeiben 100-nál több védőintézet működik. E védőintézetek betegséggyógyítással nem foglalkoznak, csak betegségmegelőzéssel, védőnői felkeresik az anyákat otthonukban, kioktatják az anyákat a célszerű táplálásra, gyermekgondozásra és nevelésre.

Az intézmény kiterjed az összes újszülöttekre, csecsemőkre, kisgyermekekre 3 éves korig. Az intézmény központjába befutnak az összes anyakönyvi bejelentések minden újszülöttre vonatkozólag. A központ beosztja a körzeti védőintézetekbe az adatokat, ennek alapján keresik fel a védőnők az egyes anyákat, bemutatásra berendelik a védőintézetbe. A védőintézetek gyermekorvos-szakorvos vezetése alatt állnak. A többszöri vizsgálat csaknem kivétel nélkül felderíti a sokszor nem ismert, a szülés és gyermekágy alatt nem mutatkozó veleszületett vérbajt. Ezen védőintézet működése a vérbaj elleni küzdelemben tovább nem terjed, felismervén *a bajt, megfelelő helyen való gyógykezelést javasolván.* Érdemes volna folytatni a küzdelmet, az általam már több helyen többször hangoztatott módon.

Minden veleszületett syphilisben szenvedő gyermek adatai (anya neve, kora, társadalmi állapota, törvényes, törvénytelen stb.) a központi nemibeteggondozó intézetbe jutnak, innen történik a további ellenőrzés; az anya- és csecsemővédő intézetben kioktatják az anyákat, hogy aki syphilises gyermeket hozott a világra, újabb terhesség esetén a legkoraibb szakban jelentkezzék gyógyítás céljából a megfelelő gyógyító intézetben. A terhesség alatti gyógykezeléssel elérhető, hogy *az ilyen anyák ép, egészséges syphilismentes gyermeket szülhetnek.* A koraszülött vagy időelőtti, veleszületett gyengeségben elhaltnak anyját is keressék fel a védőnők, rendeljék be pontos klinikai és vérvizsgálatra, sok titok fog így kiderülni és megfelelő gyógyítással néhány év alatt el lehet érni, hogy a csecsemőhalálozásnak nagy részét kitevő, az első 8—10 nap alatt elhaltak száma *jelentősen csökkenni fog. Wienben* már ilyen intézmények működnek, sőt jutalmat (20 schilling) adnak az olyan syphilises anyáknak, akik terhességük egész ideje alatt gyógykezeltetik magukat és egészséges gyermeket szülnek. Az ilyen megelőzés *nagy haszonnal jár az államra*, a társadalomra, mert a züllött gyermekek, a fiatalkoru bűnözők, hülyék, siketnémák nagy része syphilises eredetű, az ilyen célra fordított összeg jó befektetés, búsás haszonnal jár: igaz, hogy az eredmény csak évek mulva érezhető.

A veleszületett syphilis gyógyítása csak *egységes elvek alapján történhet*, a régi fajta kezeléssel szakítani kell, ennek legjobb útbaigazítója a klinika, a kórház. Az újonnan felállítandó gyermekkórházban külön osztályt kell létesíteni, ahova a szopós gyermeket anyjával felveszik, mert a kezelésnek a legkoraibb csecsemőkorban kell megkezdődni, *amikor a csecsemőt még elválasztani nem lehet* és nem szabad. A mesterségesen táplált syphilises csecsemők gyógyulási lehetősége a legjobb gyógymód mellett is igen rossz. A csecsemő életbentartási lehetősége az első kúrától függ, ha ez nem kielégítő avagy nagyon erőteljes, akkor a halálozási szám igen nagy. Ezért ajánlatos az első gyógykezelésnek a kórházban való végzése, a továbbiak már bejáróan az egyes védőintézetben történhetnek.

Ezen elvek keresztülvitelével *csökkenthető a csecsemőhalálozás*, csökkenthető a veleszületett syphilises egyének száma. Sok olyan nő kerül majd gyógykezelés alá, akik különben sohasem gyógyíthatták volna magukat, ezzel a köztudatba lehet belevinni ennek a súlyos következményeiben alig kiszámítható betegségnek mielőbbi gyógyítlását. *El fognak néptelenedni a züllött gyermekek otthonai, a hülyék intézetei, az elmegyógyintézetek, amelyeknek lakói 30%-ban bajukat ennek a betegségnek köszönhetik.* Hosszú, évtizedekre kiterjedő munka ez, a korai gyümölcse már néhány év alatt elérhető, a végleges eredmény azonban sokáig tart, *de érdemes ezért küzdeni.*

Fritz Sándor dr.

Nagyobb kifogást a banképitkezések ellen nem lehet emelni — mondja Sándy professzor

A befektetett összegekért jobb épitkezéseket nem kaphatott volna a főváros — A budapesti kislakások nem rosszabbak, mint a berlini vagy a bécsi épitkezések

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A fővárosnak a nagybankokkal közösen létesített kislakásépítési akciója *befejeződött* és az utolsó bankházba, a bécsiúti épületbe most költöznek be a lakók. A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén kifejezésre jutottak azok a hibák, amelyeket az új városi házak lakói a részükre kiutalt lakásokkal szemben emeltek. A panaszok egyik része arra vonatkozik, hogy az épületek strukturája, valamint felszerelése nagyon primitív, más panaszok szerint pedig olyan nedvesek ezek a lakások, hogy a lakók egészségét veszélyeztetik, azonkivül rengeteg költséget okoz a fűtés, mert természetesen mindegyik lakó arra törekszik, hogy lakásából a nedvességet kiűzze.

Noha a pénzügyi bizottságban *Liber* tanácsnok az elhangzott felszólalásra megnyugtatólag válaszolt, amit a pénzügyi bizottság egyhangulag tudomásul is vett, a panaszokkal kapcsolatban felkerestük *Sándy* Gyula műegyetemi tanárt, a kislakásépítkezéseket ellenőrző bizottság vezető tagját, aki az új bérházakról az *Uj Budapest* munkatársa előtt az alábbiakban nyilatkozott:

— A fővárosi kislakásokkal kapcsolatban emelt kifogásokkal szemben elsősorban le kell szögezni, hogy *a hatóság ezekre a házakra megadta a lakhatási engedélyt.* Természetes, hogy a háború előtt, mikor nem volt ilyen lakáshiány Budapesten, *sokkal rigorózusabban* járt el a hatóság az engedélyek kiadásánál és nehezebben egyezett bele a lakók beköltöztetésébe. A hatóság állásfoglalását ma befolyásolja a lakásnyomor, a lakáshiányra való tekintettel a hatóság hamarabb adja meg a beköltözési engedélyt, ez az oka annak, hogy egyes lakásoknál, ha nedvesek is voltak, *a beköltözési engedély kiadatott.* Ez szerintem *nem olyan rendkivüli hiba*, mert ha rendesen fűtik és szellőztetik ezeket a lakásokat, azok mégis rövid időn belül szárazak lesznek.

— A többi kifogásra vonatkozóan megemlítem, hogy *minden új háznál vannak kisebb hibák*, ezek a háznak úgynevezett gyermekbetegségei, de mint más építkezésnél, ezeknél a házaknál is a vállalkozó kötelezte magát, hogy *a kezdeti hibákat kiküszöböli.* A lakók információira nem mindig lehet adni, mert a lakók ezeknél a házaknál is tettek olyan nyilatkozatot, hogy leszakad a szoba mennyezete, holott semmi egyéb nem történt, mint *egy kis részén a plafonnak hibás vakolás miatt a vakolás levált.*

— Általában azt mondhatom az új városi kislakásokról, hogy *semmivel sem rosszabbak, mint a bécsi, vagy berlini kislakásépítkezések.* Természetesen olcsón és gyorsan kellett építeni, ezenkívül nagy baj volt az is, hogy az építkezéseket télen és kora tavasszal kezdték és késő ősszel és télen fejezték be, aminek az a következménye, hogy a gőz a hideg falakra rárakódik és a lakások nedvesek lesznek.

— A hatóság az összes banklakásokra *megadta már a beköltözési engedélyt.* A legutolsó volt a bécsiúti ház, ahová a napokban költöznek be a lakók. Ez azért maradt ilyen későre, mert az elkészülés a tervezet szerint is *januárra volt kontemplálva* és február elsején költözködtek volna be a lakók. Érthető, ha azok, akik a lakásukat megkapták, ezt az időpontot sem várják be, hiszen, ha nedves is a lakás, amelybe költöznek, megfelelő fűtés és szellőztetés után mégis sokkal különb, mint azok a zsufolt lakások és oduk, ahol ezek az emberek eddig laktak. Tudomásom szerint a főváros új házakra is írt ki tervpályázatot és pedig a Zsigmond-utcában, a Róna-utcában, az elsőkerületi Böszörményi-úton és a Kisfaludi-utcában emelendő kislakásos épületekre. Kívánatosnak tartanám, hogy ha ezek a házak megépülnek, *ne télen készüljenek el*, de azonkívül az építési idejük is hosszabb legyen, hogy az épületek a beköltözés idejére *teljesen kiszáradhassanak.* Azoknak az épületeknek, amelyek télen készülnek el, a nagy szükség szempontjából elkülönítetten mégis megvan az a hátrányuk, hogy a lakók télen sem megfelelőképpen kifűteni, sem rendesen szellőztetni nem tudják a lakást, tehát a nedvesség bentreked.

— Végül annyit mondhatok, hogy *nagyobb kifogást a banképitkezések ellen nem lehet emelni*, a befektetett összegekért jobb építkezéseket nem kaphatott volna a főváros, sőt a kislakásos házakba beruházott összeg nagyon rendes jövedelmet jelent a fővárosnak. Egészen más szempont, hogy *az ilyen olcsó épületnél nincs fürdőszoba*, nincsenek luxusszerkezetek, tehát *olyan tartósságot sem lehet várni, mint luxusépítkezésnél.*

Megkérdeztük *Sándy* Gyula professzort, hogy a *Tabán felépítéséről* mi a véleménye. A következőket mondotta:

— Ha lesz olcsóbb hitel és olcsóbb pénz, a Tabánban is meg fog kezdődni az építkezés. Ha a kormány, vagy a főváros, amint ezt számtalanszor kérték testületek, *kedvezményes hitelhez* juttatja az építkezést, akkor azonnal megkezdődhetne a munka, de nyolc százalékon felüli kamatozás mellett magánhitelt nem lehet ilyen építkezésbe fektetni. Egyébként az építkezés a Tabánban fokozatosan történhet. hiszen a szabályozási tervek készen vannak és azokhoz alkalmazkodva meg lehet kezdeni a munkát, *ahogyan a Bethlen-udvar építésénél is történt.*

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerű. * Kezelése könnyű. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás díjmentes!
Általános, Műszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

RENAULT
MONASIX
REIMAN
Vörösmarty-tér 3

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

ANNUS női divat-szalón
azelőtt V., Arany János-utca 15.
Most
IV., Petőfi Sándor (Koronaherceg)-utca 10. II. em. (Lift)
A székesfőv. tisztviselői hölgyeket legolcsóbban szolgálja ki.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

Állati hullákkal, ürülékkel, penészgombával van fertőzve a pesti természetes jég

Egész Európában csak Budapesten szabad még élelmezési üzemeknek természetes jéggel dolgozni — A jéggyárak évekre garantálják, hogy a természetes jég betiltása esetén nem emelik az árakat

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A fővárosi műjéggyárak azzal a kérelemmel fordultak a fővárosi közélelmezési ügyosztályához, hogy tegye kötelezővé a műjég használatát az üzemekben, mert a természetes jég használata antihigiénikus és káros. Ebben a nagyfontosságu ügyben kérdést intéztünk *Reisz* Sándorhoz, a Jégárusító R. T. vezérigazgatójához, aki a következő nyilatkozatot tette munkatársunknak:

— A jégkérdésnek mesterségesen felkavart hullámai körül a közélelmezési bizottság ülésén elhangzott beszédek, továbbá a napisajtóban az érdekeltek részéről lanszirozott deklarációk indítanak bennünket, hogy *mi is kilépjünk rezerváltságunkból* és tájékoztassuk a közvéleményt, hogy *egyáltalában nem érdemes ebből a kérdésből nagy hü-hót csapni*, mert a főváros jégszükségletének ellátásában a természetes jégnek oly alárendelt szerepe van, hogy a fogyasztásnak *legfeljebb 10—15%-át teszi ki és r észbeni* vagy egészbeni periodikus elmaradása a jéggyáraknak mindig várva-várt konjuktúrája volt; amidőn a korlátlan áremeléssel igazodhattak a fogyasztáshoz.

— Ma már nincsen Európában oly valamire való város, *ahol a természetes jég használata betiltva ne volna*, a természetes jégnek fertőző betegségek terjesztésére alkalmas volta miatt, Budapesten is ez a hatósági intézkedés csak azért késett eddig, mert nem látták még biztosítva a főváros műjéggel való ellátását, a jéggyárak elégtelen termelése folytán.

— Az 1926. év márciusában — tekintettel az enyhe időjárásra és az elraktározásra került minimális természetes jég mennyiségére — tartottunk attól, hogy a nagy jéghiány következtében *uzsoraárak fognak kialakulni:* ezért előterjesztéssel fordultunk a székesfőváros tekintetes tanácsához, melyben kötelezettséget vállaltunk a természetes jég eltiltásának ellenében egy *újabb nagy műjéggyár* felépítésére, melynek kapacitása nemcsak a természetes jeget pótolná, hanem még bő tartalékot képezne egy rendkívül meleg nyár rendkívüli szükségletének kielégítésére is, még pedig a ma érvényben lévő jégárakon.

— Hogy eme jégárak nagyon mérsékeltek, igazoljuk Európa 40 jelentősebb városának jégárstatisztikájával, mely szerint Budapesten a *jég cca 30%-kal olcsóbb.*

— Az előrebocsátottakból nagyon tévesen következtetnek azok, akik előterjesztésünkben akár *monopóliumot*, akár *drágító tendenciát* vélnek látni, hiszen éppen a jéggyárosok már az elmult évben megóvták a fogyasztóközönséget egy konjunkturális jégár kellemetlenségeitől, mert a rendkívül meleg nyár és a kevés természetes jég dacára már július havában üzembe hoztuk jász-utcai telepünket, annak produktumát normális áron dobtuk piacra és ezzel elejét vettük úgy a jéghiánynak, mint az árak emelkedésének.

— Mi a természetes jég betiltása ellenében *pönálékkal terhelt biztosítékot nyujtottunk a főváros közönségének, hogy a műjég árát a jövőben évekre kimenőleg nem fogjuk emelni*, hacsak a mai gazdasági helyzet emberileg előre nem látható felfordulása nem fog bekövetkezni.

— Ami pedig magát a természetes jég minőségét illeti, nem hivatkozunk bakterológiai vizsgálatokra; hiszen még a laikusnak is elegendő a Rákospatak vagy soroksári dunaág szennyvizét megtekinteni, hogy tisztában legyen azzal, hogy *e vizek állati hullákkal és emberi ürülékekkel fertőzöttek.*

— Maga a *jóizlés is* tiltakoznék az ellen, hogy ezt a vizet akármilyen halmazállapotában is, emberi élvezetek céljaira felhasználják. Nem is beszélve arról, hogy *ez a jég penészgombákkal telített vermekben* lesz elraktározva, nedves szalmával fedve, ami mind módot nyujt különböző nitrogén-vegyületek képződésére.

— Mégis, jóllehet a termelése vajmi kevésbe került a műjéggel szemben, a tavaszi hónapokban egy *pár fillérrel olcsóbban*, a nyári hónapokban azonban *éppoly áron kerül forgalomba, mint a műjég.*

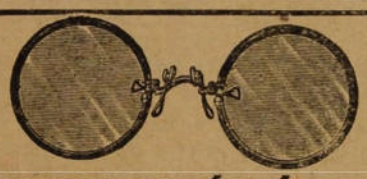
— Minden objektiv szemlélő megítélésére bizzuk tehát, hogy *monopóliumot lát-e a természetes jég eltiltásában akkor*, amikor a jéggyárak úgy quantative, mint ár tekintetében garantálják a főváros jéggel való ellátását és szolgálják a főváros közegészségügyét, amidőn azt fertőzések és járványok lehetőségétől megóvják. Monopóliumnak nevezhető-e az, midőn a hivatásos jéggyárakon kívül az összes serfőzdék, magának a *székesfővárosnak két jéggyára is* közreműködnek a piac ellátásában és az árak szabályozásában.

— A kérdés most már csak akörül forog, hogy a fuvarozás és a jég helyes elosztása a háztartási szükségletek ellátására alakult szervünk egy hatalmas üzemet állított, mely merőben feleslegessé válik akkor, ha a jéghasználatnak korlátozása nem lép életbe; *sok milliárd feküdnék parlagon*, ami természetesen és szükségszerűen akkor kellene és akkor kamatozna, ha enyhe telek következtében jéghiány állana be és ezt akartuk ajánlatunkkal megakadályozni, remélve, hogy ehhez hasonló becsületes, sőt mondhatnók önzetlenebb ajánlat a főváros tanácsához sohasem intéztetett.

Más oldalról azt az információt szereztük, hogy a jégkereskedőknek az az állítása, mintha itten a természetes jégnek a közhasználatból való kitiltása egzisztenciák egész sorát tenné tönkre, *nem felel meg a valóságnak.* Itt nagyobbrészt Budapest környéki falvak vállalkozói vannak érdekelve, pesti polgárok egészen elenyésző számban. Ezek a természetes jeget termelő környékbeliek csupán a téli szezonban, amíg a jégvermeket megtöltik, évenként négy-öt napon át alkalmaznak munkásokat, *míg a műjéggyárak állandó személyzettel dolgoznak.* Nincs tehát *semmiféle szociális szempont sem*, amely a természetes jég további használatát indokolná.

VILLÁNYI PEZSGŐ
(Schaumburg-Lippe)
*
Kizárólag régi évjáratok
V., Béla-u. 8.

MEGNYILT
a
Lánchid kávéház
Clark Ádám-tér Fő-utca sarkán
Fényesen berendezve

CALDERONI ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. ker., Vörösmarty-tér 1. sz.
(Haas-palota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktal- és Ultrasin üvegek. Fényképészeti készülékek.

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

SOPRONYI BÉLA
lakatosáru, vasszerkezet, autogénhegesztés, takaréktüzhely és redőnykészítő vállalkozó
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 12|a
Telefon h József 326—16

TAPÉTA
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig
KNOPP MIKSA tapétadiszitő
IX. Ráday-utca 50. — Telefon: Józs. 401—20
Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62—51.
Budapest székesfőváros útjait special-Impregnol-olajaival szabadalmazott eljárás szerint portalanítja.

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. ++ Telefon: J. 52—09.
Zászlókészitések, diszitések, iparmüvészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

Szobrász
mükő-, stucco- és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 80—87

MAGYAR ÉPITŐRÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Idei
Dreher
BAKSÖR-t
csapolnak:

Apostolok, Förster Miklós vendéglője	IV., Kígyó-utca 6
Dancs József éttermei	VIII., József-körut 4
Keller József vendéglője	I., Horthy Miklós-ut 48
Kodra Károly Zöldfa-vendéglője	I., Krisztina-tér 9
Kovacsevics Milos éttermei	VIII., Rákóczi-ut 29
Magyar Világ vendéglő	V., Vilmos császár-ut 68
Mátyás-pince, Baldauf Mátyás	IV., Eskü-tér 6
Nagy és Eichner vendéglője	VI., Vilmos császár-ut 9
Nagy László Postakantinja	V., Hold-utca 4
Párisi Nagy Áruház	VI., Andrássy-ut 39
Putnoky István éttermei	VIII., József-utca 26
Reigl Gy. Béla Sportbuffetje	VIII., József-körut 75
Spolarits éttermei	IV., Ferenciek-tere 7
Stowasser József	VII., Garay-utca 50
Szivós Zsigmond	VIII., József-körut 85
Szücs Lajos „Kis Rabló" vendéglője	I., Zenta-utca 3
Wagner Béla éttermei	VI., Andrássy-ut 44
Wiesner Vilmos	VII., Király-utca 79.

HIREK

Ki lesz az uj tisztifőügyész-helyettes? *Zuna* Béla dr. tiszti főügyész-helyettes betöltötte 65. életévét, így őt, mihelyt a fővárosi fizetésrendezésről szóló belügyminiszteri leirat a városházára érkezik, nyugdíjazni fogják. *Zuna* örökéért, noha a pályázat kiirása csak hetek mulva fog megtörténni, már megindult a harc. A főügyész-helyettesi állásra a legesélyesebb jelölt *Szemethy* Károly dr., akit kiváló judiciuma, nagy szorgalma és legelsőrendű jogi képzettsége predesztinálnak a nagyfontosságú állásra. Ugy halljuk, hogy *Szemethy* Károlynak komoly ellenfele nem is lesz és választása *csaknem egyhangulag fog megtörténni.*

Hetekre elhuzódott a döntés a gellérthegyi Citadella ügyében. Ismeretes, hogy a pénzügyi bizottság a gellérthegyi Citadella ügyében a Budapest Fürdőváros Egyesülettel kötendő szerződés letárgyalására *öttagú pártközi bizottságot* küldött ki, amely kedden tartotta *Édes* tanácsnok elnökletével első ülését. Az albizottsá a Fürdőváros Egyesület terveit, a már elkészített szerződéstervezetet *a legalaposabb vizsgálat tárgyává tette* és egész sereg kérdőpontot állított össze, amelyekre részint az ügyosztálynak, részint az egyesületnek kell felelnie. Ezek a kérdések főleg *a sikló műszaki terveire* vonatkoznak, de a bizottság arra is súlyt helyez, hogy a vállalkozás *anyagi részének rentabilitását lássa.* Mint értesülünk, ezek a kérdések annyira részletekbemenők, hogy a rájuk adandó feleletek megszövegezése *heteket vesz igénybe* és így a szerződés megkötése *megint sajnosan hosszú időre elhúzódik.* Ezt az évek óta vergődő problémát végre meg kell oldani és meg kell találni azt *a középutat,* amelynél úgy az építkezést finanszirozó tőkecsoport megtalálja a számitását, másrészről a főváros anyagi és erkölcsi érdekei is megvannak védve. Abban a pillanatban, amikor bizonyos, hogy maga a város *anyagilag képtelen a sokmilliárdos tervnek saját rezsiben való megvalósítására,* akkor csupán arról lehet szó, hogy megfelelő garanciákat szerez a tanács arra, hogy *az építkezés meg fog történni.* Az ellen az álláspont ellen, hogy egyrészről *a város se építsen és csináljon* a gellérthegyi kecskék és romok vidékén semmit, másrészről kákáncsomót-kereséssel a magántőke vállalkozó kedve elriasztassék, tiltakozunk, mert *ez az álláspont nem képviseli a közérdeket.*

Herrmann miniszter meg van győződve, hogy a Buzáth-Schimanek-afférban Schimaneknek van igaza

A miniszter bizik abban, hogy a szakértői tárgyalások során el fognak simulni a nehézségek — A gyorsvasut ügyében a fővárosé a kezdeményezés kötelezettsége

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A Talbot-ügy körül keletkezett bonyodalmakról ma már kevesebb szó esik ugyan a városházán, az az éles nyilatkozat azonban, amelyben *Schimanek* müegyetemi professzor a főváros szakértőit megtámadta, nyilvánvaló bizonyítéka annak a ténynek, hogy a dunántúli villamoscentrálé felépítése kérdésében még *heves harcok lesznek a főváros és a kormány között.* A kérdés most mindenesetre ebben a formában vetődik fel: *kinek van igaza? Schimanek* professzornak, vagy *Buzáth* alpolgármesternek, illetve a kormány hivatalos szakértőinek, vagy a fővárosi szakértőknek. Erre a kérdésre *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a következőket válaszolta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Én a legteljesebb mértékben meg vagyok győződve arról, hogy *az én hivatalos szakértőimnek van igazuk,* ez egészen természetes is, mert ellenkező esetben *nem foglalnék állást a bánhidai centrálé megépítése mellett.* Ami a kérdés érdemi részét illeti, én a magam részéről bizonyosra veszem, hogy a közös szakértői bizottságban, amelyben az én szakértőim mellett a főváros szakértői is helyet foglalnak, *el fognak simulni ezek a nézeteltérések,* mert teljes lehetetlenség, hogy *azonos adatok mellett* a főváros és a hivatalos szakértők *ellenkező megállapításokra* jussanak.

Szóvátettük a kereskedelmi miniszter előtt *a gyorsvasút megépítésére* vonatkozóan benyujtott ajánlatok ügyét is. Ezekre vonatkozóan *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a következőket jelentette ki az *Uj Budapest* munkatársának:

— Az ajánlatokról érdemi nyilatkozatot nem tehetek azért, mert *nem ismerem azokat.* Ahhoz, hogy ilyen ügyben véleményt nyilváníthassak, a legalaposabban ismernem kell a vonatkozó terveket, a költségvetést és egyáltalán az ajánlat minden részletét. Elvileg hangsúlyozhatom, hogy *a magam részéről is sürgősen szükségesnek tartom a fővárosi közlekedés ügyének mielőbbi rendezését.* A főváros jelenlegi közlekedési viszonyai *nem elégíthetik ki a világvárosi igényeket. A villamos túlzsufolt.* Nyilvánvaló tehát, hogy valamilyen megoldást kell keresni. Ebben a tekintetben *a fővárosé a kezdeményezés kötelezettsége.*

Pfeiffer Miklós dr. a Munkásbiztosító helyettes igazgató-főorvosa lett. *Pfeiffer* Miklós dr. székesfővárosi ideiglenes tisztiorvost a Munkásbiztosító Pénztár helyettes igazgató-főorvosává nevezték ki. *Pfeiffer* a tiszti főorvosi hivatalban fejtett ki érdemes működést, távozása érzékeny veszteség úgy a főorvosi hivatalra, mint a tisztiorvosi karra, mely egyik legtöbb reményekre jogosító és legértékesebb tagját vesztette el Pfeiffer Miklós távozásával.

A munkanélkülieket irják össze a szellemi szükségmunkások. Az elnöki ügyosztályban a szellemi szükségmunkára felveendők kijelölése már megtörtént és az illetékes kerületi elöljáróságok a jövő hét első napjaiban már ki is fogják kézbesíteni az érdekelteknek a behivókat. A hatszáz szellemi szükségmunkás *Illyefalvy* Lajos dr.-nak, a Statisztikai hivatal igazgatójának szervezete szerint elsőnek a munkanélküliek statisztikáját fogja megcsinálni. A havi 80 pengővel dotált állások elnyeréséért különben *óriási harc folyt,* úgyhogy az ügyosztály a többezer pályázó közül a felvételre alkalmasakat csak a legnagyobb nehézségek árán tudta kiválasztani. Volt olyan bizottsági tag, aki egymagában 160 protezsáltját akarta a hatszáz állásra felvétetni. *Gallina* főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője nagy körültekintéssel intézte el a felvételeket, úgyhogy azzal *a pártok meg vannak elégedve.*

Az Uj Budapest naptára

Jan. 22 Vasárnap	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán.
Jan. 23 Hétfő	d. e. 10 ó.	A közigazgatási bizottság ülése.
	d. e. 12 ó.	A magánépitési albizottság ülése.
	d. e. 12 ó.	Versenytárgyalási határidő az út- és csatornaépitési ügyosztályban.
	d. u. 5 ó.	Az út- és csatornaépitési albizottság ülése.
	d. u. fél 6 ó.	Ripka Ludovika esküvője a krisztinavárosi templomban.
	d. u. 7 ó.	Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Jan. 24 Kedd	d. e. fél 11 ó.	Versenytárgyalási határidő a középitési ügyosztályban.
	d. e. 11 ó.	A középitési albizottság ülése.
	d. u. fél 6 ó.	A közegészségügyi bizottság ülése.
	d. u. fél 6 ó.	A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Jan. 25 Szerda	d. e. 9 ó.	A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése.
Jan. 26 Csütörtök	d. e. 10 ó.	Rendes tanácsülés.
	d. u. fél 6 ó.	Az igazolóválasztmány ülése.
Jan. 27 Péntek	d. e. 11 ó.	A pénzügyi bizottság ülése.
Jan. 28 Szombat		Fizessen elő az Uj Budapestre.

AEROSAN
a leghatásosabb légtertötlenitő készülék és folyadék, melyről a Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem közegészségtani intézete a következő szakvéleményt adta ki.
Az AEROSAN 2%-os oldata a különböző baktériumokat a következő időtartam alatt pusztitja el
Streptococus (diptheria) 15 perc
Thyphus coli 40 „
Tuberculosis 3 óra
AEROSAN-müvek Budapest, VIII., Német-utca 22.
Telefon: József 301—86

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband mellett. Este az étteremben elsőrendü cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezések ben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395-23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-1', 99.-71, T. 2.2-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Ducs-fényezés.

Arnóczky és Társa
autokarosszéria gyára
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311-18

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségv tés felszólitásra küldök.

IRODABÚTOROK, PÉNZSZEKRÉNYEK
HIRSCH ÉS TÁRSA
Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

Február 1-én lesz a Fansz-bál

— *Az Uj Budapest tudósítójától.* —

A pesti farsang egyik legszebb és legnépesebb báli mulatsága esztendők óta a *Fansz-bál*, melyet ez évben is a hagyományos dátumra, február 1-re tűzött ki a Fansz vezetősége. A meghívó szerint, amely a fővárosi házinyomda stílusos munkája, a bál este 9 órakor kezdődik és arra személyjegyet 2, családjegyet 5 pengőért lehet váltani.

Érdemesnek tartjuk a bál rendezőségének névsorát közölni. Eszerint:

Díszelnökök: Ripka Ferenc dr. főpolgármester, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Folkusházy* Lajos alpolgármester, *Buzáth* János dr. alpolgármester, *Szalay* Sándor dr. kerületi elöljáró, *Barczen* Gyula, *Ilovszky* János, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tiszteletbeli tagjai.

Tiszteletbeli elnökök: Ágoston Géza dr. árvaszéki elnök, *Badál* Ede kerületi elöljáró, *Berczel* Jenő dr. tanácsnok, *Borvendég* Ferenc tanácsnok, *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos, *Csupor* József dr. tanácsnok, *Emőd* József dr. kerületi elöljáró, *Édes* Endre tanácsnok, *Gárdonyi* Albert dr. főlevéltáros, *Halász* Elemér kerületi elöljáró, *Hamvasy* István dr. kerületi elöljáró, *Illyefalvi I. Lajos dr.* statisztikai hivatali igazgató, *Lamotte* Károly dr. tanácsnok-főjegyző, *Liber* Endre tanácsnok, *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok, *Némethy* Béla tanácsnok, *Purebl* Győző dr. tanácsnok, *Rajháty* Ferenc kerületi elöljáró, *Rumbach* Dezső h. tanácsnok, *Rupp* László kerületi elöljáró, *Sebő* Béla főszámvevő, *Solty* Lajos tanácsnok, *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész, *Szente* Miklós kerületi elöljáró, *Unger* Béla dr. kerületi elöljáró, *Vajna* Ede tanácsnok, *Wigh* János kerületi elöljáró.

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének Tanácsa: Wurmb Elemér árvaszéki elnökhelyettes, elnök, *Erődi* Kálmán dr. reáliskolai igazgató, alelnök, *Budó* Jusztin dr. levéltáros, főtitkár. *Tagok a tisztviselő-osztály részéről: Szente* Miklós kerületi elöljáró, *Sebő* Béla főszámvevő, *Rumbach* Dezső h. tanácsnok, *Márkus* József dr. főjegyző, *Rajháty* Győző számtanácsos. *Tagok az oktató-osztály részéről: Haury* István dr. reáliskolai tanár, *Jablonkay* Géza dr. felső keresk. iskolai igazgató, *Lázár* Kálmán, *Végh* Mihály polgári iskolai főigazgatók, *Ölvetzky* Pál, *Ekamp* Nándor, *Urbányi* C. József, elemi iskolai igazgatók.

Vigalmi bizottság: Elnökök: *Wurmb* Elemér, a F. A. N. Sz. tisztviselő-osztályának elnöke. *Erődi* Kálmán dr., a F. A. N. Sz. oktató-osztályának elnöke. Alelnökök: *Bankó* Lajos, *Budó* Jusztin dr., *Dingha* Árpád, *Gárdonyi* Albert dr., *Haury* István dr., *Jablonkay* Géza dr., *Klázer* Kálmán, *Lázár* Kálmán, *Márkus* József dr., *Máthé* János, *Michál* Jenő, *Ölvetzky* Pál, *Sebő* Béla, *Szabó* Ignác dr., *Szente* Miklós. Főpénztáros: *Kauser* Róbert. Pénztárosok: *Balogh* János, *Ekker* Imre, *Endrődy* Aladár, *Rákóczi* Jenő, *Rozgonyi* Ferenc, *Szalay* László. Ellenőrök: *Frimel* Jenő, *Hermann* Béla, *Honffy* Lajos, *Virágh* István. Gazdák: *Fent* Nándor, *Halász* József. Cigányvajda: *B. Axmann* Gyula.

Főrendezők: Acsay Ferenc dr., *Albrecht* István, *Antony* Károly, *Bartalus* András, *Beliczay* Imre dr., *Bencze* István, *Blasnek* Hugó, *Blazsek* Gyula dr., *Bódy* László dr., *Bor* Dezső, *Breuer* Szilárd, *Burg* Ferenc, *Buzáth* Kálmán, *Felkai* Ferenc dr., *Fekete* Győző, *Fertsek* Leó dr., *Gajáry* György dr., *Gergely* Ernő dr., *Groszmann* Béla, *Gruber* Henrik, *Goszleth* Ernő dr., *Gottleb* Béla, *Guth* Ferenc dr., *Haidekker* János dr., *Harmath* Arthur, *Havlin* Károly dr., *Hodászy* Miklós, *Holtzspach* Ödön dr., *Horváth* Lajos, vitéz *Horváth* László, *Hunkár* Béla dr., *Jauernik* Nándor, *Jánossy* Imre, *Jovitza* Ignác, *Kantz* István dr., *Karlovitz* Miklós dr., *Karvaly* Viktor, *Király* Kálmán, *Kiss* Zoltán, *Klaudy* József, *Kobler* Ede, *Kovácsházy* Vilmos, *Kölber* Aladár, *Kurfürst* István, *Lamotte* Ernő, *Maróthy* Jenő dr., *Morzsányi* Károly, *Nagy* Lajos dr., *Némethy* Ferenc, *Ostián* Ferenc, *Palásthy* Béla, *Pálmay* Kálmán, *Pusztay* Kálmán, *Remete* Viktor, *Rosta* János dr., vitéz *Sághelyi* Lajos dr., *Sándor* Dénes dr., *Sebő* Gusztáv, *Seiffert* Ottó, *Schön* Elemér, *Spannberger* Alajos dr., *Stroósz* István, *Székely* Károly, *Szinte* László, *Szlatiny* Béla, *Tass* József, *Telegdy* György, *Totth* Ábris, *Tőkés* Gyula dr., *Veronács* Gyula, *Vigyázó* Géza dr., *Zilahy* Dezső.

Rendezők: Abonyi Tibor dr., *Ambrózy* Kálmán dr., *Bacsinszky* Béla, *Baghy* Károly, *Bajkay* Tibor dr., *Bajó* Károly, *Bajnok* József, *Balázs* Ferenc, *Balogh* Lajos, *Barbosik* Kálmán, vitéz *Bárány* László dr., *Bednarik* Imre, *Bekő* Balázs, *Bencsó* Nándor, *Beneda Gusztáv* ifj., *Benedek* Szabolcs dr., *Bernáth* Gusztáv dr., *Bertalan* Pál, *Békássy* Sándor, *Biró* László, *Bodnár* Gyula dr., *Boldogh* Ágoston, *Buday* Károly, *Burics* János, *Buzay* Béla, *Castiglione* László, *Cech* Valdemár dr., *Czebe* Jenő dr., *Czéh* István, *Cziffra* Kálmán dr., *Csanády* Gusztáv dr., *Csattogányi* Endre, *Csermák* Károly, *Csernoch* Rezső, *Csizek* Ferenc dr., *Csögényi* Béla, *Dausz* Gyula, *Deák Bárdos* Andor, *D. Isoz* István, *Dittrich* József, *Dózsa* Ferenc dr., *Dorogsághy* Győző dr., *Dötsch* Károly ifj., *Dvorzsák* Jenő, *Edelmann* Rezső, *Edvi* Illés Jenő, *Egedy* István, *Elek* Lajos, *Eördögh* Lajos, *Farkas* Ákos dr., *Farkas* Imre dr., *Farkas* Kálmán, *Farkas* László dr., *Fehérváry* Sándor, *Fekete* Géza dr., *Flaxmayer* József dr., *Friedrich* Lajos, *Fodor* Kálmán, *Füle* Ernő dr., *Gaál* Egon, *Gabrovitz* Ede, *Garancsy* László dr., *Gárdonyi* József, *Gáspár* Jenő, *Gengely* Géza, *Gergely* Miklós dr., *Gerstenbrein* Ferenc, vitéz *Gévay* Károly, vitéz *Gombolay* Jenő, vitéz *Gonda* Jenő, *Gyarmathy* Mihály dr., *Gyulay* J. József, *Hajnos* László dr., *Halász* Zoltán, *Hanzély* József dr., *Haraszthy* Tamás, *Havas* István, *Havasy* László, *Havadi* L. Barnabás, *Háray* István, *Háringáts* Károly, *Hegedüs* Sándor dr., *Herold* Mihály, *Herpka* Károly, *Hittrich* József, *Hódy* Imre, *Hoffmann* György, *Hollósy* Béla, *Homolyai* Rezső dr., *Honffy* István, *Horváth* Ernő, *Horváth* György, *Horváth* Károly dr., *Horváth* Vidor, *Hrivnyák* János, *Huber* Ervin, *Hunyady* Domonkos, *Ibrányi* Ferenc, *Jaksa* Ferenc dr., *Jeny* Imre, *Juhász* István dr., *Kaán* Viktor dr., *Kalmár* János, *Karfner* János, *Kállay* József, *Keil* Tibor dr., *Kelemen* Lajos, *Kenessey* Árpád, *Keresztes* Miklós dr., *Kertész* László, *Kintzig* János dr., vitéz *Kiss* Albert, *Kiss* János dr., *Klekner* Sándor, *Klement* Adolf, *Klement* Engelbert, *Klinda* Gyula, *Kontor* Elek, *Korenchy* László dr., *Kosztolányi* Károly, *Kovács* Lajos, *Krisch* Jenő, *Kubinyi* Bertalan, *Lázár* Imre gróf, *Lehel* István dr., *Lepárt* József, *Légrády* Sándor, *Ligethy* Árpád dr., *Ligethy* Gyula, *Lipovetz* Aurél, *Lissák* Kálmán, *Loschdorfer* János, *Lőrincz* Dénes, *Lukács* Sándor, *Lukácsy* József dr., *Machay* Károly, vitéz *Magyar* Győző, *Magyary* Lajos, *Mohács* József, *Maróth* Gyula, *Mártonffy* Géza, *Matinszoka* József, *Medgyessy* Iván, *Medriczky* Lajos, *Medveczky* László, *Molnár* Béla, *Molnár* József, *Morócz* Sándor, *Morvay* Endre dr., *Mossonyi* Árpád, *Mühl Jenő*, *M. Nagy* Zoltán, *Nagy* Béla, *Nedeczky* Mihály, *Nemessányi* Lőrinc, *Nemszila* László, *Németh* Sándor dr., *Noszlopy* A. Tihamér, *Nyékhegyi* István dr., *Obermayer* István, *Okolicsányi* Pál, *Oszterling* Ede, *Ozdy* Lajos, *Ozoray* Frigyes dr., *Pajzs* József dr., *Palásthy* Jenő, *Panovitz* Kálmán, *Pap* László, *Pálffy* Rudolf, *Pályi* Sándor ifj., *Peresztegi* Nándor, *Perlik* Béla dr., *Petrides* Jenő, *Pintér* Mihály, *Plenk* Béla, *Polczer* Kálmán, *Pörge* Gergely Jenő, *Protzer* Gyula, Radics László, *Radványi* Béla, *Rátz* Sándor, *Reisz Guttay* Ferenc, *Rodé* Béla, *Rokken* Ferenc, *Romhányi* István, *Rostagni* Achiles dr., *Rózay* Jenő, *Rózsavölgyi* István dr., *Ruttkay* Imre, *Sárkány* László dr., *Sáry* Lajos, *Seemann* Ferenc, *Sereghy* Lajos, *Simon* Lajos, *Sipos* Sándor, *Stéger* Lajos, *Stolmár* László, *Schwarcz* Miklós, *Schwarczer* Ede, *L. Szabó* Jenő, *Szathmáry* Illés Jenő dr., *Száraz* János, *Szász* Ferenc, *Szeiff* Károly, *Szeifert* József, *Szentmiklósi* József dr., *Széchy* András, *Székelyi* Árpád, *Széll* Lajos dr., *Szigeti* József, *Szilassy* Aladár dr., *Szilágyi* Virgil dr., *Szlovák* Pál dr., *Szombathelyi* László, *Szódy* Szilárd, *Sztankovits* Mihály, *Szvoboda* K. Endre dr., *Tallum* László, *Tamás* Károly dr., vitéz *Tardos* Géza, *Tichler* János dr., *Timár* Sándor dr., *Thordai* Lajos dr., *Till* Géza, *Tóth* F. Géza, *Tóth Kurucz* János, *Tóth* Kálmán, *Tóth* Lajos, *Tőke* Gyula, *Turcsányi* Elek dr., *Turcsányi* Endre dr., *Turkovics* Ferenc dr., *Ujlaki* Gyula, *Ujhelyi* Jenő, *Vadkerty* János, *Vancsik* Bertalan dr., *Vargha* Lajos, *Vargha* Viktor, *Vaskó* Béla, *Vastuka* László, *Vavrinecz* Dezső dr., *Vecseklőy* József dr., *Végh* Lajos dr., *Vida* József, *Vogel* Dénes dr., *Voigt* János, *Vojcsik* Lipót, *Wagner* Levente, *Weöres* László, *Wéber* Kálmán, *Wéger* Dezső, *Willner* Károly, *Wischet* Béla, *Wohl* György, *Wunderlich* Antal, *Wurmb* Gyula, *Zachár* Alajos, *Zaitz* József, *Zakariás* G. Sándor dr., *Zányi* Zoltán, *Zielinski* Tibor dr., *Zuna* Béla

KÖZGAZDASÁG

Teljes a szélcsend a Vásárpénztár fuziós frontján

A nyugdíjkérdés egyelőre megakasztotta a tárgyalásokat

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

Jelentettük az *Uj Budapest*, hogy az Egyesült Fővárosi fuziója ügyében a tárgyalások *nagyjában eredményesen végződtek*. A tárgyalások alapja az volt, hogy az üzemeket a Pénzintézeti Központ leépíti, az ingatlanokat eladja, a főváros házi pénzintézete pedig csupán kereteit veszi át az Egyesült Fővárosinak, minden tehertétel nélkül, azon célból, hogy a kötvénykibocsátási joggal rendelkező intézettel megvesse alapját a valamennyi fővárosi párt által kívánt *községi takarékpénztárnak*.

Jelentettük azt is, hogy a megegyezés létesítésének egyetlen akadálya van csupán: *a nyugdíjkérdés*. A Vásárpénztár vezetőségének az volt az álláspontja, hogy a fuzió ügyét csupán akkor engedi a fővárosi pártok elé terjeszteni, ha valamennyi függőben lévő probléma a főváros érdekeinek szem előtt tartásával megoldást nyert. A nyugdíjkérdés ügyében azonban *váratlan nehézségek* merültek fel, amelyek *esetleg az egész fuziós tervet fel fogják borítani*.

A helyzet az, hogy az Egyesült Fővárosi mai nyugdíjalapja oly kicsiny, hogy az egész alap a *már nyugalomban lévő és a fuzió után nyugalomba kerülő tisztviselők egyévi nyugdíjának kifizetésére alig elegendő*. Már most olyan tehertétellel, amilyet egy, az alkalmazottak jogos igényeit kielégítő nyugdíjalap megteremtése jelentene, *a főváros a fuzióba bele nem mehet*. A Vásárpénztár azért a probléma ezen részére vonatkozólag azt a szigorú feltételt szabta, hogy a nyugdíjasokat illetőleg a fuzió alkalmával bekövetkezendő nyugdíjazások terhét átvenni *semmi körülmények között nem hajlandó*. Ez nem az ő dolga, hanem a likvidáló Pénzintézeti Központ feladata. Azokat a tisztviselőket, akiket az Egyesült Fővárositól átvett a Vásárpénztár, a létesítendő intézeti nyugdíjalapba természetszerűleg fel fogják venni, ellenben a *régebben nyugdíjazottak* és az át nem veendő tisztviselők igényeit *közpénzekből kielégíteni nem lehet*. Súlyos része a nyugdíjkérdésnek a *valorizáció* problémája, amely az egész ügyet még komplikáltabbá teszi.

A tárgyalások most holtponton vannak, mert a Pénzintézeti Központ azt vizsgálja, hogy hogyan lehet, ha ugyan egyáltalában lehet, a főváros ezen kívánságának eleget tenni. Az *a terhes politikai atmoszféra*, amely a városházán most uralkodik, szintén késlelteti a fuzió létrejöttét, főleg az okból, hogy a pénzügyi bizottságban felszólalás hangzott el az irányban, mintha a fuzió kapcsán *bizonyos proviziók* szerepeltek volna.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a provizióra vonatkozó állítás *minden alapot nélkülöz, sőt az egyenesen rosszindulatunak mondható*. Nézzük a tárgyaló feleket. Nem valószínű, hogy a bajba jutott Egyesült Fővárosi vagy annak bármelyik vezetőségi tagja itt proviziót kérhetett volna. Ki köthetett volna ki magának más proviziót? A Vásárpénztár? A Pénzintézeti Központ? A kormány?

Akármelyik tényezőről *még csak feltételezni sem szabad és lehet*, hogy proviziót köthetett volna ki magának, vagy keresni akart volna a fuzión, annál kevésbé, mert a fuzió ötlete az egyéni korrektségében minden gyanusításon felül álló *Gratz* Gusztáv dr.-tól ered, *aki minden közvetítő nélkül, közvetlenül fordult ötletével az illetékes fővárosi tényezőkhöz*.

Személyi kérdésekben már bizonyos tervezgetések is történtek, nem egy vonatkozásban a hallgatólagos megállapodás alapján. Mivel *Buzáth* alpolgármester akar maradni és nem hajlandó a fuzió létrejötte esetén az elnöki tisztséget elvállalni, felmerült az a gondolat, hogy *Gratz Gusztáv dr. valamilyen formában továbbra is élén állana a fuzionált intézeteknek*. A tervek szerint a fuzionált pénzintézetek vezérigazgatója, *Zlinszky* István kormányfőtanácsos, a Vásárpénztár nagykoncepciójú vezérigazgatóhelyettese, ügyvezető igazgatója pedig *Walkó* István, a Vásárpénztár nagytehetségű fiatal igazgatója lesz. Bizonyosra vehető, hogy az Egyesült Fővárosi mai adminisztrációját a fuzionált pénzintézet *a lehető legkisebb arányban veszi át*.

Zászlók, címerek, címtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DÍSZITÉSI VÁLLALATNÁL
BUDAPEST, IV., PAPNÖVELDE-UTCA 4-6.
Telefon: J. 402—85.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62.) Virradat. (Dráma 12 felvonásban. Főszerepben: George O'Brien és Janet Gaynor). — Szerencselovag. (Romantikus történet. Főszerepben: John Gilbert). — Előadások kezdete mindennap egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon. (Rottenbiller-u. 37b. Telefon: J. 361—63.) A falusi vénusz (8 felvonásban. Főszerepben: Lya Mara, Harry Liedtke). — Cégtársak mindhalálig (vígjáték 8 felvonásban. Főszerepben: Pottasch és Perlmutter). — Fox Journal. Előadások kezdete: 5, 7, egynegyed 10.

Omnia-mozgó. (József-körút 31.) A váratlan. (Jack London regénye filmen, 8 fejezetben. Főszereplők: Anna Chochlowa és Fred Forell). — Az eskü. (Dráma 10 felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke és Lee Parry). — Híradók. — Előadások köznapokon fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap fél 4, fé, 6, fél 8 és fél 10 órakor.

Orion Filmszinház. (IV., Eskü-út 1.) az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél. Telefon: J. 450—01). A huszadik század legnagyobb szélhámosa. (Kalandos történet 8 felvonásban. Főszerepben: Luciano Albertini és Vivian Gibson). — A bokharai hárem. (Napkeleti történet 7 fejezetben. A legnagyobb orosz filmművészek és 10.000 statiszta közreműködésével, a főszerepben: Nadesa Bendelin és Jon Talnow). — Híradók. — Előadások fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel 11—1-ig.

Palace. (A Newyork-palotával szemben) Jegyrendelés: Telefon J. 365—23.). Várkonyi Mihály főszereplésével: Cseréljünk asszonyt. — Harry Liedtke és Lee Peery főszereplésével: Az eskü. — Ferkó álma. (Slágerburleszk). — Híradók. — Előadások mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-u. 22—24. Telefon Teréz 220—98. és Teréz 292—80). Híradók. — Cseréljünk asszonyt. (Vidám történet 7 felvonásban. Főszerepben: Várkonyi Mihály és Vera Reynolds). — Ferkó álma. (Amerikai slágerburleszk, 2 felvonásban). — Az eskü. (Gottfried Keller elbeszélése filmen, 10 felvonásban. Főszerepben: Harry Liedtke és Lee Peery). A zenét összeállította és a zenekart vezényli: Lazarus Walter zeneigazgató. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel 11-től 1-ig.

Tivoli. (Nagymező-u. 8. Telefon: 230—49.) Szerelmeskedés (színmű 10 felv., Evelyne Holt, Henry Stuart). — Finom úriház (vígj., 8 felv., Charles Murray, Chester Couklin). — Híradó. Vasárnap délelőtt 10—1-ig burleszkmatiné (fél 5, 7, fél 10).

Turán-mozgó. (Nagymező-u. és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30.) Kínai papagáj. (Színmű 5 felvonásban. Főszerepben: Marion Nixon). — Páris királynője. (Színes filmrevű, 10 felvonásban. Főszerepben: Josephine Backer és a Tiller-görlök). Tarzan és az aranyszőrű oroszlán. (Dzsungel-történet 7 fevonásban). — Előadások kezdete mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor.

Ufa Filmszinház. (Teréz-körút 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Telefon: L. 921—32. és Lipót 921—33.) 1. Magyar híradó. 2. UFA világhíradó. 3. Az orkán fia. (Az amerikai First National attrakciója. Főszerepben: Mary Astor és Milton Sills). 4. Gyere, te bűnös! (Kacagtató vígjáték. Főszerepben: Harold Lloyd). — A zenekart vezényli: Stephanides Károly zeneigazgató. — Előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás: d. e. 11—1-ig és d. u. az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart. — Jövő héten: A tizenegy ördög, a szezon első nagy futball-filmje!

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros tanácsa az idegenforgalmi-bizottság és a művészeti és közművelődési-bizottság javaslatára pályázatot hirdet **művészi plakátokra,** melyek a székesfőváros **külföldi idegenforgalmi propagandájának céljait** szolgálják. A székesfőváros ezekkel a plakátokkal fel akarja hívni a külföldi közönség figyelmét Budapest szépségeire. Éppen ezért Budapestnek speciális vonzóerejét képező és páratlan voltuknál fogva megtekintésre érdemes részleteivel tartaná kívánatosnak a külföld érdeklődését felkelteni és Budapest jellegzetes képét az idegenforgalmi reklámok között ismertté tenni. A plakátok főleg belső helyiségekben (utazási irodák, szállodák, várótermek, indóházak) kerülnek elhelyezésre.

A pályázat feltételei a következők:

1. A plakátnak kifejezően és jellemzően kell érvényre juttatni Budapest különleges szépségeit, melyek úgy fekvésben, mint világvárosi jellegében nyilvánulnak.

2. A plakáton pár szavas magyar szöveget kell alkalmazni, mely Budapest meglátogatására való felhívást tartalmaz. A plakát rendeltetéséhez képest több nyelven kerül kivitelre, így ennek megfelelően a végleges szövegek csak a kivitelnél lesznek megállapíthatók. Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának neve és címe (V., Deák Ferenc-utca 2.) a szövegen kívül, kisebb betűkkel elhelyezendő.

3. A plakát nagysága 63:95; cm ezt a nagyságot csak álló alakban lehet alkalmazni. A pályázaton csakis teljesen kidolgozott és nyomdai sokszorosításra közvetlenül alkalmas művek pályázhatnak, az alkalmazott színek számára nézve korlátozás nincs.

4. A pályázaton csak magyar állampolgárok vehetnek részt és pedig akár egy, akár több művel. A pályázat titkos, tehát minden pályázó tartozik pályaművét jeligével ellátni és egy ugyanolyan jeligével ellátott, nevét és lakását tartalmazó borítékot is beküldeni.

5. A pályázat feltételeinek és a művészi igényeknek mindenben megfelelő pályaművek díjazására a székesfőváros tanácsa három díjat tűz ki:

Az első díj ... 1,600 pengő,
a második díj 1,000 »
a harmadik díj 600 »

A székesfőváros ezenfelül bármelyik pályaművet megvásárolhatja 300 pengőért és erre a célra összesen 2,700 pengőt kíván fordítani.

7. Az első díj csak kivitelre alkalmas műnek adható ki, úgy hogy ilyennek hiánya esetén a bíráló-bizottságnak jogában áll az első díj kiadásától eltekinteni, valamint a díjak felosztását és összegét is megváltoztatni.

8. A díjazott és megvásárolt művek a székesfőváros tulajdonába mennek át, aki azok felhasználása tekintetében szabadon rendelkezik, vagy attól el is tekinthet. A háromszáz pengővel megvásárolt művek kivitele esetén azonban a művész további 300 pengő tiszteletdíjban részesül. A székesfővárosnak jogában áll az egyes terveket más hasonló célra felhasználni, azokat a művész bevonásával más felirattal vagy nagyságban alkalmazni. A pályázó köteles az ennek következtében szükségessé vált, valamint a bírálóbizottság által kívánt kisebb módosításokat külön díj nélkül egy héten belül elvégezni, valamint a nyomdai munkálatokat ellenőrizni.

9. A pályázat határideje **1928 március 16.** A pályaműveket március 12-től veszik át a tanácsi IX. ügyosztályban (központi Városháza I. pavillon, fld. 18., d. e. 10 és 1 óra között). A pályázat határnapjának déli 12 órája után érkező pályaművek a pályázatban nem vesznek részt.

10. A székesfőváros tanácsának jogában áll a pályaműveket a döntés után kiállítani. A kiállítás befejezése után 14 napon belül az el nem vitt pályaművekért felelősséget nem vállal.

11. A pályadíjakat egy 11 tagú bíráló-bizottság ítéli oda. A bíráló-bizottság elnöke a művészeti és közművelődési bizottság elnöke, vagy annak helyettese. Tagjai: A közgazdasági és közjóléti ügyosztályt vezető tanácsnok, a művészeti és közművelődésibizottság 2 tagja, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat által kiküldött 3 szakértő, a székesfővárosi idegenforgalmi hivatal igazgatója, a székesfővárosi gr. Zichy Jenő Múzeum igazgatója.

Budapest, 1928. január 12.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi iskolák részére szükséges bútorok készítésére és szállítására.

A szabályszerűen kiállított, megfelelő állami és városi bélyeggel felbélyegzett és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi február hó 10-én (pénteken) d. e. 10 óráig** kell a tanácsi VIII. (tanügyi) ügyosztály vezetőjénél, vagy annak helyettesénél benyujtani.

A munkálatokra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek a székesfőváros gazdasági hivatalánál (VIII., Dologház-utca 8.) köznapokon d. e. 9—12 óráig megtekinthetők és ott egyúttal az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is kaphatók.

Budapest, 1928. évi jan. 16.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede

Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Westminster és egyé világhirű harangjátékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb. **még ma** szebbnél-szebb, hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti Sétatér termekk órház mögött.

LEGTÖKÉLETESEBBEN
ÉS LEGOLCSÓBBAN
MEGOLDHATÓ A
FÜSTEMÉSZTÉS
az ignis szabadalmazott füstemésztő-berendezéssel
Minden gőzkazánra alkalmazható!
Magyarország részére gyártja:
Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársaság
Budapest, VI., Aréna-út 128. sz.
Több székesfővárosi és magánüzemben felszerelve és kifogástalan működésben.
Mérnöki látogatás és ajánlat díjtalanul!

A szerelem örök témája
TRIXI
Titkos Ilona, Törzs Jenő, T. Forray Rózsi, Báthory Gizella, Kósza Irma, Z. László, Zágony Kálmán. *Molnár*
MAGYAR SZINHÁZ.

A Cím változott, de a Lényeg Megmaradt!
A cenzura kívánságára **kizárólagos jogú** grandiózus attrakciónk
A kadett bűne helyett **Gyermekszív**
címen kerül bemutatásra. — Másik monumentális filmünk:
A XX. század legvakmerőbb szélhámosa
KAMARA Főszereplők: **Luciano Albertini** és **Vivian Gibson** KAMARA
Előadások 1/4 5, 1/4 7, 8 és 10 órakor

CONCORDIA Bank és pénzváltóüzlet
Budapest, VI., Jókai-utca 6 Telefon: L 966-63
Jelzálogkölcsönök I. és II. helyre, mezőgazdasági birtokokra, pesti és vidéki házakra. Zöldhitel, építkezési hitelek.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J. 303—85.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépítési munkálatokra már most előjegyez.

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld építési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállítása és készítése.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SANDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Az Andrássy-úti Színház új műsora
Gaál Franciska, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Delly Ferenc, Sarkadi Aladár, Pethes Sandor vendégjátéka

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 8
Telefon 275—25
Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 4. szám

Budapest, 1928 január 28

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

Folkusházy

Nehéz és kényes dolog személyekről írnia olyan valakinek, aki mindig a dolgokat és azok tárgyilagosságát tartotta szem előtt. Amikor ezen elvünk dacára kilépünk hüvös objektivitásunkból, tesszük ezt azért, mert akiről szó van, kiállja a legélesebb és legérdektelenebb kritikát is. Folkusházy Lajos alpolgármester, akiről ezen cikkünk szól, minden kritikán felül áll bizonyos vonatkozásokban, amint ezt róla nemcsak a barátai, de az ellenségei is elismerik.

Pedig az ellensége jóval több, mint a barátja. Folkusházy nem az az ember, aki hizelkedőkkel veszi körül magát, hogy erényeit dicsérjék; kemény, éles, logikus, tiszta fő, aki előtt még a barátai is haptákban állanak, ha akar tőlük valamit, számító, hüvös agy, kevés szentimentalizmussal és nagyon sok realitással. Ha Macchiavelli ma élne, őt venné mustrául, ha megírná a városok kormányzásának művészetét.

A most következő hetekben Folkusházy Lajos, aki a maga puritán egyszerüségének és komoly férfiasságának olympusi magaslatain sohasem kereste a népszerüség csalóka verőfényét, sem a nyilvánosság személye iránt való érdeklődését, a városházi élet középpontjába kerül. A törvényhatósági bizottság van hivatva titkos szavazással dönteni afelett, hogy vissza akarja-e a szolgálatban tartani Folkusházy első alpolgármestert, aki a jövő hónap 24-én ünnepli hatvanadik életévét és március 6-án lesz harminchat éve, hogy a főváros szolgálatában áll.

Általában nem vagyunk hivei a szolgálatban való visszatartásnak, mert egy-egy magas állásban való visszatartása a tisztviselőknek, sok jogos ambiciónak és érvényesülési lehetőségnek zárja el az utját. Kivételt kell tennünk e tekintetben Folkusházyval, aki az egész vonalon a kivételek embere. Ha ugyan az emberi mulandóság határain belül van értelme ennek a szónak, hogy: pótolhatatlan, akkor valóban az Folkusházy, akinek nagyszerü adminisztrativ tehetsége, pompás logikus esze oly szerencsésen egészitik ki Sipőcz táblabirói stilusú uri nemességét és Buzáth karakán magyarságát. Az a triasz, amely most Budapest élén áll, a mai nehéz időkben történelmi hivatást teljesit és hogy ez így történhetik, az nem utolsó sorban Folkusházy érdeme.

Nem kétséges, hogy a törvényhatósági bizottság szinte egyhangulag fogja állásában visszatartani az alpolgármester urat. A hatvanéves Folkusházyra nagyobb szüksége van Budapestnek, mint volt a negyvenötéves Folkusházyra, aki páratlan energiával tartotta vasmarkaiban a háborús Budapest közélelmezését, vagy mint volt szüksége az ötvenéves Folkusházyra, akinek nagy pénzügyi és gazdasági ismeretei és diplomatikus simasága segitették át sok tekintetben Budapestet a háború után következő évek zavaros hullámain. A hatvanéves Folkusházy, aki fiatalos hévvel szolgálati ideje kitöltése után az alpolgármesteri teendőkön felül még a Beszkárt vezérigazgatója is tud és mer lenni, olyan acélos energia, olyan aranyvaluta a mai efémer csillagok között a város számára, hogy őt már életében abba a szellemi panteonba kell számitani, amelyben a Gerlóczyak, a Kammermayerek, a Rottenbillerek érdemeire emlékezik a hálás Budapest.

Papok a politikában

Baranyay Jusztin dr. kánonjogi professzor és Ernszt Sándor pápai protonotarius nyilatkoznak az *Uj Budapest*-nek a klérus politikai szerepléséről — Magyarországon a lelkipásztori munkában alkalmazott egyházi férfiak mandátum-szerzése a jövőben meg van tiltva

A kánoni megkötöttség a bizottsági tagságra nem vonatkozik

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az egyik hétfő reggeli lapban feltünést keltő közlemény jelent meg arról, hogy *Serédi* Jusztinián dr., Magyarország új bíboros-hercegprímása, a római katholikus papoknak a politikai életben való résztvételére vonatkozóan *egészen új és elzárkózó meggyőződést hozott volna magával.* Arról lenne szó, hogy *Serédi* Jusztinián dr. helyteleniti a papságnak a politikai életben való nagyobbmérvü résztvételét, tehát arra az álláspontra helyezkedne, hogy a katholikus papság tagjai sem az országgyülés képviselőházának, sem a főváros törvényhatósági bizottságának ne lehessenek tagjai. Ez a kérdés Magyarországon már csak abból a szempontból is rendkívül érdekes, mert úgy az országos politikában, mint a főváros közgyülésén *nagyon jelentős és erős politikai szerepet visz a római katholikus egyház néhány kimagasló papja.*

Mint igen érdekes jelenséget, a következőket figyeltük meg: a kérdéssel csak liberális-radikális lapok foglalkoztak, nagy buzgalommal és fölötte rigorózus felfogással magyarázták a kánonokat, halálos biztosan tudták az új hercegprímás idevonatkozó szándékait. Érdeklődtünk olyan személyeknél, kiknek alkalmuk volt *Serédi* bíbornokkal órákat, napokat, sőt heteket együtt tölteni. Ezeknek az uraknak szinte csodásan egybehangzó információja így szólott: *Magyarország új hercegprímása jövő terveit, céljait, szándékait illetően oly bámulatraméltó tartózkodással viselkedik, hogy távolállók azt alkalmasint el sem bírják képzelni.* Senkinél az ég alatt még egy árva szóval nem érdeklődött sem személyi, sem tárgyi kérdésekben, konkrét terveire vonatkozóan nemcsak közvetlenül egy szót még ki nem ejtett, de még olyan nyilatkozatot sem tett, melyből ezeket illetően bármiféle következtetést lehetne vonni. És mindennek ellenére vannak lapok, melyek pontosan tudják, hogy *Vass Józsefet, Csiszárik Jánost* és *Breyer Istvánt* azonnal vissza fogja rendelni káptalani stallumaikba, hogy szép csendesen imádkozzanak. Igazán nem kell hozzá malicia, hogy az embernek a régi német mondás jusson az eszébe: *Der Wunsch ist der Vater des Gedankens.* Mintha bizony ennek a gondolatnak is nem annyira a kitünő informáltság, mint sokkal inkább a hő vágy volna az atyja...

Kérdést intéztünk e »szenzációra« vonatkozóan a budapesti tudományegyetem kánonjogi professzorához, *dr. Baranyay Jusztinhoz*, ki érdeklődésünkre a következőkben volt szíves felelni:

— Hogy a hercegprímás őfőmagasságának mi a nézete a klérus politikai szereplését illetően, erről sejtelmem sincs, nagyon természetes tehát, hogy erre vonatkozóan egy betűt sem mondhatok. Arra a másik kérdésre azonban, hogy mi ma a katholikus egyház hivatalos álláspontja e tárgyra vonatkozóan, a fennálló törvények, kiadott utasítások és döntvények alapján nyilatkozhatom.

— Papok politikai szereplése kánonilag csakis két pontban van korlátozva, illetőleg az egyházi felsőbbség engedélyétől függővé téve. A törvénykönyv (rövidített jelzés CJC=Codex Juris Canonici) 139. kánonjának 2. §-a értelmében az állami impérium, vagy az állami közigazgatás gyakorlásával járó hivatalt (államfő, miniszter, tartományi főnök, polgármester, bíró stb.), csakis a római szentszék engedelmével vállalhatnak. A másik megkötés az említett kánon 4. §-a szerint a *törvényhozó testületi tagságra vonatkozik.* Eszerint a törvényhozó testületbe (felsőház, képviselőház, első kamara, második kamara stb.) való beválasztást az egyházi rend valamely tagja csakis *saját püspökének és a választási hely püspökének* (a kettő természetesen összeeshet) együttes engedelme alapján vállalhat el. A törvény azt is jelzi, hogy lehetnek kivételes helyek, hol az engedély megadása magának az Apostoli Szentszéknek fenn van tartva. Ilyen volt egészen 1919-ig Olaszország, hol a híres *Non expedit* értelmében évtizedeken keresztül általános választási tilalom állott fenn.

— A CJC-t hivatalosan magyarázó bizottság 1882 április 25-én adott döntvénye értelmében bibornokok, megyés- és felszentelt püspökök a törvényhozás bármelyik szervének *csakis pápai engedéllyel lehetnek tagjai*, ha azonban valamely országban (pl. Magyarországon) alkotmányjogilag a törvényhozás született tagjai, külön engedélyre törvényhozói jogaik gyakorlását illetően nem szorulnak. Ezek a kánoni megkötöttségek, miként látható, csakis a törvényhozásban való aktiv részvételt illetik, *tehát a városi képviselőtestületekre nem vonatkoznak.*

— Emez egyetemes egyházi törvény mellett a mult évtől kezdve Magyarországra vonatkozóan egy *külön intézkedés* is történt, amely a *lelkipásztori munkában (plébános, káplán) alkalmazott egyházi férfiak mandátumszerzését a jövőben egyáltalában eltiltja.*

— A papok mindenféle egyébirányú politikai tevékenységét az Egyház nemcsak hogy nem tiltja, hanem *egyenesen szükségesnek tartja*, ama nyilvánvaló oknál fogva, hogy manapság a vallás és egyház legvitálisabb érdekei a politika porondján fölötte nagy károkat szenvedhetnek, avagy jelentős támogatásban részesülhetnek. A lelkipásztori szempontok azonban a papoknak a politikai tevékenység terén is súlyos kötelességükké teszik a legfelfokozottabb mértékü fegyelmet, a krisztusi szeretetet és állásukhoz egyedül méltó békeszeretet és engeszteléskenységet. A római pápa gondossága erre is kiterjed. A püspökök meghatározott időközökben igen részletes jelentést kötelesek tenni egyházmegyéjük állapotáról. Az 1909. évi december hó 31-én kiadott hivatalos kérdőív 48. kérdése így szól: vannak-e papok, kik a politikába és pártharcokba módfelett és meg nem engedett formában, azaz mások sérelmére és lelki hivatásuk kárára ártják bele magukat, mi történt vagy történhetnék, hogy ezek a megfelelő határok közé szoríttassanak?

Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan *Baranyay* Jusztin dr. fenti feltünéstkeltő nyilatkozatán kívül még olyan valakinek a véleményét kellett megtudnunk, aki előkelő egyházi méltóságot visel és emellett az országos politikában és a főváros politikájában egyaránt nagy súllyal esik latba a szereplése. *Ernszt* Sándor pápai protonotariushoz, országgyülési képviselőhöz, a főváros törvényhatósági bizottságának illusztris tagjához fordultunk, aki ebben a kérdésben az *Uj Budapest* munkatársa előtt a következőket mondotta:

— A hercegprímás személyével kapcsolatban erről a kérdésről *nem tudok semmit.* Nem hiszem, hogy ami a lapokban megjelent, a hercegprímástól származnék és abszolute *nem hiszem, hogy a hercegprímás erről a kérdésről nyilatkozott volna.* Azonban kétségtelen, hogy az utóbbi időben *sok mindent kombinálnak* a katholikus papság politikai szereplésére vonatkozóan, mert felmerült néhány olyan jelenség, amely ebből a szempontból *sok mindenre enged következtetni.* Ilyen jelenség volt legutóbb, hogy a gnebenposeni egyházmegyében *a lengyel prímás nem adta meg a papoknak a fellépési engedélyt.* Ebből is egész biztosan látni, hogy *egyházi körökben nem akarják a katholikus papságnak a politikai életben való túlzott résztvételét,* vagyis nem akarják azt, hogy sok pap vállaljon képviselőséget. Ennek az álláspontnak a kialakulásánál az a szempont vezethetett, hogy a római katholikus papság tagjai közül túlsokan vannak a parlamentekben. Igaz, hogy az *osztrák* választásoknál nem merült fel ilyen jelenség, viszont a *cseh* választásoknál szintén megakadályozták az egyházi körök, hogy több pap lépjen fel képviselőnek, mint amennyi a parlamentben megelőzően bent ült. Mint mondottam, nem hiszem, hogy a hercegprímás erről a kérdésről nyilatkozott volna és *a kérdés magyar részéről egyelőre többet én sem mondhatok.* Fokozott mértékben állanak megállapításaim a katholikus lelkészkedő papság fővárosi törvényhatósági bizottsági tagságára vonatkozólag. A közgyűlési teremben paptársaim *politikától mentes tevékenységet fejtenek ki* egyházuk és fővárosuk érdekében, ami a legnagyobb mértékben dícséretes.

Elektrifikálják a Vizművek egész gépberendezését

Hosszú időre biztositva lesz Budapest zavartalan vizellátása

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A főváros húszmillió dolláros kölcsönnel alátámasztott nagy beruházási programmjának egyik nagyszabású fejezete valósul meg a budapesti és környéki vízművek átépítésével. A főváros tanácsa már kidolgoztatta a vízművek megújítására vonatkozó nagy tervet, sőt a jövő hét végén valószínűleg a pénzügyi bizottság elé kerül a tízennégy és fél millió pengős beruházási terv, tehát rövidesen a közgyűlésnek is módjában lesz határozatot hozni ebben a kérdésben. A vízművek átépítésére kidolgozott terveket *Borvendég* Ferenc tanácsnok az alábbiakban ismertette az *Uj Budapest* munkatársa előtt :

— A beruházási kölcsön terhére tizennégymilliónégyszázezer pengőt vett fel a tanács a Székesfőváros Vízműveinek megújítására, részben egész új beruházások létesítésére. Ennek a nagyszabású munkának főbb pontjai a következők :

1. *A káposztásmegyeri vízműtelep* gépberendezésének megújítása és egyúttal a telep fejlesztése, ami összesen 6,239.000 pengő befektetést igényel. Ez az összeg elegendő a főtelep és a két átemelő-telep munkálatainak elvégzésére.

2. *Az óbuda—újlaki telep* új gépberendezésére és megújítására 2,337.000 pengőt irányoztunk elő.

— A munkának ez a két pontja tehát azokra a telepekre vonatkozik, ahol a kutak vannak és a fogyasztás számára a vizet termelik. A többi munkálatot az átemelőtelepeken kell elvégezni és pedig :

3. *A Krisztinavárosi átemelőtelep* megújítása és fejlesztése 2,626.000 pengőbe kerül. Ugyanakkor a kőbányai telep fejlesztése 169.000 pengő befektetést igényel.

4. Jelentős tétele ennek a beruházásnak a *medenceépítések tekintetében szükségessé vált munka.* Ugyanis mindegyik vízellátási zónának van egy medencéje. Igy például a várbeli zónának medencebővítésére 530,000 pengőt, a főnyomócsőhálózat kiépítésére 365,000 pengőt, a felsősashegyi zóna medencéjére 165,000 pengőt vettünk fel és hasonlóképpen nagyobb összeget fordítunk a *Csatárka-dülő, a Szép Juhászné melletti medence és a farkasvölgyi zóna medencéjének bővítésére,* illetve kicserélésére.

— Ezek a munkálatok összesen *13.776.000 pengőbe kerülnek.* A hátralévő összeget részben az elmaradt munkák fedezésére kívánjuk fordítani. Ilyen fontos munka a *Hungária-úti csőfektetés, amely a Váci-úttól a Soroksári-útig* terjed. A csőfektetés elvégzésére annakidején 1,200.000 pengőt kértünk, azonban a közgyűlés csak 800.000 pengőt engedélyezett, tehát 400.000 pengő szükséges még a befejezéshez. Ezt az összeget szintén a beruházás terhére akarjuk felvenni. Igy összesen 14,176.000 pengőt használnánk fel, a hátralévő 224.000 pengőt pedig a Hungária-úti csőfektetés *Thököly-út Kőbányai-úti részének elvégzésére* fordítjuk, s bár ez a munka sokkal több, vagyis 960.000 pengőbe kerül, reméljük, hogy a még szükséges 736.000 pengőt a nagy beruházási munkák során meg tudjuk takarítani.

— *Ez programmunk rövid összefoglalása* s ha a tavasszal megkapjuk a kormányjóváhagyást, a Vízművek megújításának munkálatait *1929-re be is fejezzük.* A 14 és félmillió pengős kölcsönt azokból a megtakarításokból fogjuk törleszteni, amelyeket *a üzemköltségeknél érünk el,* azáltal hogy a régi gépészeti berendezést új modern berendezésre cseréljük ki. A modern berendezkedéseknél az üzemköltség jóval alacsonyabb lesz. Ha a munkálatokat befejeztük és az új üzem megindulhat, évente összesen 1,660.000 pengőt takarítunk meg, ami megfelel a 14,400.000 pengős kölcsön 12 százalékának. A nagy megtakarítást úgy érjük el, hogy a jelenleg használatban lévő berendezések *gőzüzeműek, most azonban a vízmű egész berendezését elektrifikáljuk,* a szivattyúkat mindenütt motorokkal hajtatjuk. Az elektromos áramot az Elektromos Művek oly alacsony egységáron — *kilowatt-óránként hat fillérért* — bocsátja rendelkezésünkre, hogy a gőzturbinás üzemmel való összehasonlítás esetén is rentabilisabb az *elektromos megoldás* még akkor is, ha tekintetbe vesszük azt a nagyobb

A BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ EGYLET
jégpályája
november közepétől március közepéig naponta reggel 8-tól este 8 ig állandóan nyitva.
Meleg időben: műjégpálya.
Hidegben: természetes pálya
Szerdán és szombaton fél 10-ig nyitva.
NAPONTA RENDŐRZENEKAR

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— Mi ujság a városházán kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Még mindig kábult vagyok attól az ünnepi fénytől és pompától, amelyet a Ripka-esküvőn láttam, amely tagadhatatlanul a farsang legelegánsabb esküvője volt.

— Halljuk a részleteket!

— Tehát maga az esküvő nagy leánybúcsuztatóval kezdődött, amely szombaton este vette kezdetét és vasárnap reggel hét órakor ért véget a Gellérthegyutcai Ripka-palotában. Az igazán fényesen sikerült estélyen sürü könnyhullatások és még sürűbb pezsgősdugódurrogások közepette dr. Kürthy Lászlóné, született Ripka Ludovika nagyságos asszony búcsut mondott eddigi életének, leánypajtásainak, hogy átevezzen a házasság boldog révébe. A vasárnapi nap az esküvőre való készülődéssel telt el. Hétfőn délben félegy órakor volt a főpolgármesteri tágas dolgozószobában a Bárczy-féle antik bútorok közepette a polgári esküvő, melyet Badál Ede I. kerületi elöljáró, mint anyakönyvvezető, vezetett. Erre az alkalomra lehozták a Várból az Ujvárosházára az I. kerületi elöljáróság nagy anyakönyvét, hogy az ifjú pár adatait bejegyezzék. Az anyakönyvi bejegyzést, mint tanuk Dréhr Imre dr. népjóléti államtitkár és Gally Kálmán dr. földmívelésügyi államtitkár, aki Fonyódról a család régi barátja, irták alá. A polgári esküvő után csendes családi ebéd volt, a legszűkebb családi körben, amelyre maga a főpolgármester úr is szokatlan pontossággal érkezett meg.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy az esküvő időpontja egybeesett a közigazgatási bizottság rendes havi ülésével, amelyek pedig egyáltalában nem szoktak rövidlejáratúak lenni. Ha tehát a bizottsági ülés rendes hosszúságú lett volna, akkor nagyon későn kezdődhetett volna az esküvői ebéd. Ripka azonban az ülés kezdete előtt megkérte a bizottsági tagokat, hogy — tekintettel az esküvőre, lehetőleg röviden végezzenek az üléssel. Ugy azután minden vita nélkül és hozzászólás nélkül fogadták el a főkapitányi, ügyészségi és egyéb jelentéseket, amihez hasonló esetre pedig még az öreg Schwét bácsi, a közigazgatási bizottság legrégibb ujságírója sem emlékszik.

— Ez mindenesetre igen helyes volt. Hogyan folyt le a délutáni esküvő?

— Erről már kevesebb a mondanivalóm, hiszen bőven megírták a napilapok, sőt hetekkel ezelőtt a vőfélyek, a násznagyok, a koszorúslányok neveit pontosan megírta az Uj Budapest. Most tehát csak annyit, hogy a jelenvoltak tömegében ott láttuk többek között : Scitovszky Béla belügyminisztert, Pesthy Pál igazságügyminisztert, Bud János pénzügyminisztert, Sipőcz Jenő polgármestert, Folkusházy és Buzáth alpolgármestereket, akik a tanács tagjainak kíséretében részint a templom szentélye előtt, részint a szentélyben felállított székeken foglaltak helyet. Hat óra előtt néhány perccel érkezett meg József királyi herceg és családja, Auguszta királyi hercegasszony, Magdolna hercegnő, József Ferenc királyi herceg, Anna hercegasszony és Scefrid grófnő, Auguszta királyi hercegasszony nővére, akik a szentély jobb oldalán fentartott széksort foglalták el. Ott láttuk továbbá Andor Endre államtitkárt, Almásy Lászlót, Ángyán Béla államtitkárt, Andréka Károly főkapitányhelyettest, Alpár Ignácot, Ámon Pál kanonokot, Álgya-Papp Sándor államtitkárt, Angyal Kálmán apátplébánost, Almássy-Balogh Elemért, Asbóth Emilt, Bezzegh-Huszágh Miklós rendőrfőkapitányt, bárcziházi Bárczy István államtitkárt, Bárczy István ny. minisztert, Bayer Antal, Becsey Antal, Bittner János, Bohn József bizottsági tagokat, Bednárz Róbert apátplébánost, Bibiti-Horváth János munkáspénztári igazgatót, Bódy Tivadar ny. polgármestert, Borvendégh Ferenc tanácsnokot, Bucsánszky Bertalan főjegyzőt, Bánlaky Géza igazgatót, Baránski Gyulát, Breyer István államtitkárt, Czécsi-Nagy Miklós udv. tan.-t, Csupor Ferenc tanácsnokot, Czabalay Kálmánt, Chorin Ferencet, Csepreghy Ferenc ezredest, Csiszárik János püspököt, Csajthay Ferencet, Dési Géza országgyülési képviselőt, Dinich Vidort, Deutsch Lajos vezérigazgatót, Demény Károly államtitkárt, Ereky Károlyt, Emőd József és Badál Ede elöljárókat, Fejér Ottó államtitkárt, Gaár Vilmost, Gordon Róbertet, Görgey Istvánt, Gerlóczy Zsigmondot, Grosch Károlyt, Huszár Károly ny. miniszterelnököt, Hajós Kálmánt, Harrer Ferencet, Halász Elemér és Hamvasy István elöljárókat, Hetényi Imre főkapitányhelyettest, Hüttl Hümért, Hoór-Tempis Mórt, Issekutz Aurélt, Jánky-Kocsárdot, Kozma Jenőt, Liber Endre és Lamotte Károly tanácsnokokat, Kolozsváry Endre h. államtitkárt, báró Kornfeld Móricot, Glückstahl Samut, Kandó Kálmánt, báró Korányi Sándort, gróf Karácsonyi Jenőt, Lukács Ödön miniszteri tanácsost, Lengyel Zsolt és Ladik Gusztáv államtitkárokat, Mátéffy Viktor orsz.-gyülési képviselőt, kanonokot, Mosdóssy Imrét, Madarász István apátplébánost, Morvay Zsigmond ny. főispánt, Némethy Károly v. b. t. t.-t., Némethy Károly dr. főjegyzőt, Petri Pál államtitkárt, Papanek Ernő miniszteri tanácsost, Ruffy Pál ny. államtitkárt, Rózsa Károly vezérigazgatót, Rumbach Dezső tanácsnokot, Scheuer Róbert és Szilágyi Lajos biz. tagokat, Strache Gusztáv kir. főügyészt, Sol Lajos tanácsnokot, Szécsy Ernő tiszti főorvos-helyettest, Sümegi Vilmost, Samarjay Lajost a Máv. elnökigazgatóját, Sagmüller József apátplébánost, Simonyi-Semadam Sándort, Schimanek Emil és Söpkéz Sándor egyetemi tanárokat, Scholtz Kornél államtitkárt, Szabó Imre t. főügyészt, Tasnády-Szücs Andrást, Ugron Gábort, Usetty Bélát, Valnicsek Béla esp. plébánost, Wild Józsefet, Zsembery Istvánt, ujlaki Müller Józsefet és még sokat a közéleti előkelőségek közül.

— Gyönyörü névsor. Milyen ruhában volt az ifjú asszony?

— Szenzációs fehér creppe de satin ruhában, a polgári esküvőn borsózöld creppe de chine ruha volt rajta. Az esküvő után újra a Ripka-kúrián volt vacsora, amelyen csupán a násznépnek a legszűkebb családhoz tartozó tagjai vettek részt és természetesen Vass miniszter, aki ragyogó szellemességével a társaság központja volt. A vacsora reggel háromig tartott. Az ifjú pár azután a reggeli gyorsvonattal egyenesen a francia Rivierára utazott és jelentem, hogy az első képes levelezőlap Nizzából már be is futott tőlük.

— Mi ujság a városházán?

— Vajmi kevés, szerkesztő úr. A Folkusházy visszatartására vonatkozó előterjesztést csütörtökön tárgyalta le a tanács, az előterjesztés azonban csak február közepén kerül a közgyülés elé.

— Miért?

— Azért, mert február elsején, szerdán nem lesz közgyülés. Legjobb esetben nyolcadikán, de valószínűleg csak tizenötödikén.

— De mit szól, kedves dr. Városházy az igazolóválasztmány csütörtöki üléséhez?

— A dolog csak akkor lesz érdekes, ha a polgármester Solty tanácsnokot felmenti a hivatali titoktartás alól,

tartalékberendezést, amit az elektromos üzem inkább szükségessé tesz, mint a gőzüzem. A rekonstrukció ú ján elért megtakarításokból fogjuk fizetni a beruházás amortizációját és kamatszolgáltatásait is. A munka semmiesetre sem fogja maga után vonni a vízdíj felemelését. Ami az *átmeneti időszak* technikai szempontjait illeti, ezek nem okoznak nehézséget, mert az építés ideje alatt a jelenlegi berendezés mindaddig üzemben marad, amíg a másik berendezés működése meg nem kezdődik. A kicserélés tehát fokozatosan történik. A telepeken tartalékberendezésül Diesel-motorok szolgálnak, amelyek részben közvetlenül, részben közvetve fogják hajtani a motorokat, tehát áramszolgáltatási zavar esetén biztosítást nyujtanak arra, hogy a vízszolgáltatásban semmi akadály nem merülhet fel.

Mint a vízvezeték és világítási ügyosztály vezetőjének felvilágosításaiból látható, *a főváros vízszolgáltatása a jövőben jobban és tökéletesebben biztosítva lesz és a nagyszabású beruházás lehetővé teszi, hogy a budapesti Vízművek hosszú ideig zavartalanul működhessenek.* Végül megjegyezzük, hogy a vízművek beruházási programjának tervét *Borvendég* Ferenc tanácsnok irányítása mellett *Morvay* Endre dr. tanácsjegyző készítette.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Telefon: József 424-47. Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 84. szám

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

mert akkor ki fog derülni a hengermalom-utcai építkezés rejtélye. A bérházat Benedek Dezső műépítész építette, aki a kiírt versenytárgyaláson, mint legolcsóbb ajánlattévő nyerte el a munkát.

— De mi volt az a rejtett hiba, amely körül másfélmilliárd kavarog?

— Engem nem köt a hivatali titoktartás és így elárulhatom, hogy a betonalapról volt szó és nem is annyira rejtett hibáról, mint számolási differenciáról kell beszélni. Ami pedig a titokzatos protektorokat illeti, csak annyit jegyzek meg, hogy ezeket nem a Wolff-párt, nem a Ripka-párt, nem a szociáldemokrata párt tagjai között kell minden valószinüség szerint keresni, hanem abban a pártban, amelyhez Benedek Dezsőnek tartoznia szerencséje van.

— Mi ujság a tanács vidékén?

— Ugy hallom, újabb kormányfőtanácsosi kinevezések készülnek. Megint méltóságos lesz egy-két tanácsnok, sőt arról is szó van, hogy egy-két fontosabb üzemnek a vezetője is hozzájusson a titulushoz, amelyet már régen megérdemeltek.

— Kikről van szó?

— Ne szólj szám, nem fáj fejem. Annyit azonban elárulhatok, hogy a kitüntetendő üzemvezetők ketten vannak — és mind a kettőnek köze volt valamikor az ujságíráshoz is.

— Most már mindent tudunk. Mi ujság a házassági fronton?

— Abszolute semmi. A tisztviselők várják a fizetésemelést, addig nem mernek megnősülni.

— Nekik van igazuk. Ajánlom magamat kedves dr. Városházy.

— A viszontlátásra, szerkesztő úr!

Tisztességes és becsületes munkára vállalkozom, annak a városnak javáért akarok alkotni valamit, amelyhez családunkat elszakithatatlan kötelékek füzik — mondja József Ferenc főherceg

Fentartás nélkül való bizalmat kér a fővárostól a maga számára a Citadella-kérdés elbirálásánál — A pénzügyi bizottság által kiküldött ötös albizottság ujabb műszaki felvilágositásokat kér a Fürdőváros Egyesülettől — Ha nem történik gyorsan döntés, elmarad a balneológiai világkiállitás

A városgazdasági ügyosztály érdeklődésének homlokterében még mindig a *Citadella kérdése* áll, amely arra a nagy elánra való tekintettel, amellyel a *fiatal József Ferenc királyi herceg* ezt az ügyet kezeli, *egyre jelentősebb problémává kezdi kinőni magát.* A nagy tervnek vannak barátai és ellenségei, akik egyforma hevességgel állanak ki a porondra álláspontjuk megvédésére. Ennek a tervnek a kezdeményezői és azok, akiket a fiatal főherceg tagadhatatlanul szimpatikus akciója a Citadella kiépítésére megnyert, azt propagálják, hogy ennek az igazán grandiózus elgondolásnak, amely a gellérthegyi kecskenyájak s kőrakások helyére *Európa legmonumentálisabb kiállítási csarnokát* akarja a megfelelő miliőben emelni, igazán *nem fontos* az a lehetőség, hogy az építkezés folytán egyesek, vagy egyes érdekcsoportok telkei értékben esetleg emelkednek. Azt mondják ezek a főhercegi akciótól meggyőzött urak, hogy ilyen nagyszabású terv megvalósítására *közpénzeket áldozni nem lehet*, a háború utáni Magyarország lerongyolódott fővárosa nincs, de nem is lehet abban az anyagi és erkölcsi helyzetben, hogy a Gellérthegyen luxusépítkezést kezdeményezzen az adózók filléreiből akkor, amikor kevés a szükséglakás, a kórházak túlzsúfoltak és a gyéren befolyó városi jövedelmekre ezer és ezer fontosabbnál fontosabb közérdekü cél számít. Azt mondják ezek az urak a gáncsoskodóknak, hogy igazán nem fontos, hogy a gellérthegyi sikló és a kiállítási csarnok megépítésénél évtizedek során fog-e és mennyit fog keresni, ha ugyan egyáltalában keres a finanszirozó tőkecsoport, a fontos az, hogy a főváros *egy igazán világvárosi nivójú látványossággal* lesz gazdagabb, amely méltóan koronázza meg a budai Dunapartot: a főváros világhíres fürdőinek gyönyörű együttesét.

A helyzet azonban az, hogy a *tervnek vannak komoly és nagytekintélyü ellenzői is,* akik a maguk tiszteletreméltó jogi és erkölcsi álláspontján állnak, azt vitatják, hogy azt a nagy értéket, amelyet a gellérthegyi építkezés lehetősége a főváros közönsége számára jelent, egy tál lencséért eladni nem lehet és várni kell addig, amíg a mostani ajánlatnál kedvezőbb és garanciaképesebb tőkecsoport kívánja az építkezést végrehajtani. A gáncsoskodók azonban elfelejtik, hogy *ilyen nagyösszegü, nem túlságos lucrativitással kecsegtető vállalkozásra nincs kéznél más ajánlat,* a küszöbön áll azonban az 1929-ben Budapesten rendezendő balneológiai világkongresszus és az ezzel kapcsolatos balneológiai világkiállítás, amelyek rendezésére alkalmasabb és nagyszerűbb helyet keresve sem lehet találni a gellérthegyi Citadellánál, ha oda sikló és megfelelő autobuszközlekedésre alkalmas út épül és a Citadella ősi romjait alkalmas módon átépítik. *Ebből a szempontból kell nézni a fiatal főherceg akcióját,* akinek neve minden körülmények között megfelelő garancia arra, hogy a vállalkozás erkölcsi bázisa biztos alapon áll és a fővárosnak nincs egyéb tennivalója, minthogy *a közgyülésen elfoglalt elvi álláspontjához hiven* az anyagi garanciák megkeresése és megtalálása esetén most *már a szerződést aláirja.*

A legrövidebb időn belül azonban dönteni kell ebben az ügyben. Bizottságok és albizottságok végtelen sora ülésezik már hónapok óta, vélemények hangzanak el pro és kontra, közben kifogyunk az időből és maholnap beáll az az időpont, amikor világ csúfjára a Budapest Fürdőváros Egyesület kénytelen lesz lemondani a világkiállítás megrendezését, amelyre pedig a legnagyobb kultúrnációk versengve jelentkeztek, hogy sok milliárdos költséggel itt felállítandó pavillonjaikban hirdessék a maguk évszázados fürdőkultúrájának dicsőségét. *Egyetlen alkalom,* hogy a koldus Magyarország vergődő fővárosa egy felejthetetlen kiállítás rendezésével a fürdőkultúra terén is bemutassa a maga nagyszerű természeti kincseit az egész v ilág nak — és ez a páratlan lehetőség fővárosi albizottságok kákáncsomót keresésével sorvad el, a káprázatos terv nyepozvolimos tanácskozások retortáin semmisül meg.

Rendet és világosságot kérünk a Citadella-kérdésben és gyors döntést, amelynél a főváros érdekeinek megfelelő biztosításával a sikló és a kiállítási csarnok megépítése lehetségessé válik. Dicséretes az a buzgóság, amellyel *Sipőcz* polgármester és *Folkusházy* polgármester az ügyet sürgetik. A dönteni hivatott bizottságokat késedelem nélkül összehívják, — ám ez az ügy még gyorsabb és még gyorsabb tempót követel, mert ha az építkezéseket a legközelebbi hetekben meg nem kezdik, *nem lesz sikló, nem lesz kiállítási csarnok,* nem lesz kongresszus és idegenforgalmi propagandánk, *újra egy súlyos vereséget* könyvelhet el magának.

A pénzügyi bizottság által kiküldött ötös albizottság *Folkusházy* alpolgármester elnöklésével kedden délben ülést tartott, amelyen ismertették a bizottsággal *József Ferenc* dr. királyi hercegnek, a Fürdőváros Egyesület elnökének a Citadella ügyében a tanácshoz beterjesztett memorandumát. Magyar királyi herceg magyar hatósággal még nem érintkezett ilyen közvetlen és szívből jövő hangon, magyar királyi herceg soha egyetlen ügy érdekében sem érvényesitette annyira a saját személyének tagadhatatlan jelentőségét, mint József Ferenc, aki a memorandumot egyszerűen, mint »*József Ferenc dr.*« irta alá.

— Vettem január 18-án kelt felhívásukat — mondja a királyi herceg — az 1929. évben rendezendő nemzetközi fürdőügyi és idegenforgalmi kiállítás tárgyában. Mielőtt érdemben is részletesen válaszolnék a feltett kérdésekre, nem mulaszthatok el egy-két észrevételt. Az 1925. év vége óta foglalkozom a legintenzívebben a kiállítás kérdésével. Ezalatt a hosszú idő alatt különböző szakemberekkel és hatósági közegekkel érintkeztem és a kiállításnak úgy technikai, mint pénzügyi vonatkozásait megbeszéltem és megvitattam. Sok terv és gondolat szűrődött át a lehetőségek retorjáján. *Közel két esztendő szellemi munkája és energiája* fekszik abban a tervezetben, amely a tekintetes Tanács előtt van és várja a döntést. Egyik legkiválóbb építőművészünk, *Alpár* Ignác elgondolásai is rendelkezésére állanak a tekintetes Tanácsnak és ezeket a terveket a csatolt fényképmásolatokkal együtt már különböző fórumok előzetes megvitatására bocsátottam.

— *Mindezek a tervek még nem véglegesek,* mert a főváros magánépítési és városrendezési ügyosztályainak, valamint a Közmunka Tanácsnak és a Képzőművészeti Tanácsnak hozzájárulása is szükséges, de ha bármilyen véglegesnek látszó tervet mutatnék be az ötös bizotttságnak, a bizottság nem lehetne abban a helyzetben, hogy a kérdésben ebből a szempontból végérvényes döntést hozzon. *Ha egy nagy ügyet a parciális sszempontok tulzott mérlegelésével vizsgálunk, akkor az le fog siklani a megvalósítás útjáról.* Tisztában vagyok egy ilyen nagyarányu nemzetközi kiállítás megrendezésének összes nehézségeivel és ha ezek tudatában mégis vállalkozom arra, úgy abban a meggyőződésben voltam és vagyok, hogy *tisztességes és becsületes munkára vállalkozom a város és az ország érdekében és hogy annak a városnak javáért akarok dolgozni és alkotni valamit, — a magam módja szerint, — amelyhez családunkat ősi, elszakithatatlan kötelékek fűzik.* Éppen ezért *fentartás nélkül való bizalmat* kell kérni ennek az ügynek elbírálásánál, mert nehéz feladatomnak csak akkor tudok megfelelni, *ha abban minden tényező egyértelmüen támogat.*

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

MEGNYILT
a
Lánchid
kávéház
Clark Ádám-tér Fő-utca sarkán
Fényesen berendezve

TAPÉTA
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig
KNOPP MIKSA tapétadiszitő
IX. Ráday-utca 50. — Telefon: Józs. 401—20.
Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

— Ezerkilencszázhuszonhat július tizedikén kelt a főváros közgyűlésének az az elvi határozata, amelynek értelmében a Citadellát negyven évre az ismert feltételek mellett átadja a vezetésem alatt álló egyesületnek. Ennek az elvi határozatnak birtokában *nagyarányu előkészületeket tettem nemcsak idehaza, de a külföldön is*, hogy biztosítsam a kiállítás alapfeltételeit és nyugodtan állítom, hogy mindazt, amit egy ilyen elvi határozat birtokában ezalatt az idő alatt meg lehetett tenni, *meg is tettem és hogy annyi áldozatkészséggel, energiával és munkával alig készítettek elő ügyeket egy puszta igéret birtokában.* Azóta másfél esztendő telt el és most már jogosan kérhetem, hogy az ügyben döntés történjék és Önökön a sor, hogy *az elvi határozatból immár valóság* legyen.

Ezután József Ferenc dr. királyi herceg levele részletesen közli a megrendezendő nagyszabású nemzetközi kiállítás előkészítő munkájával kapcsolatban eddig történteket, majd megfelel a levél azokra a kérdésekre is, amelyekre a pénzügyi bizottság által kiküldött öttagu albizottság a *Budapest Fürdőváros Egyesület* vezetőségétől választ kért. A sikló ügyére vonatkozóan közli a királyi herceg levele, hogy *hány tervet nyujtott be addig az egyesület a különböző hatóságok elé*, majd közli a sikló céljára felvett összeget is, amelyet mint maximumot, *nyolcszázezer pengőben irányoztak elő.* Ismerteti a levél a Citadella keleti részének, valamint várudvarának, hasonlóképpen az építmény nyugati részének kiképzésére vonatkozó terveket is és részletesen felsorolja, hogy a Citadella milyen átalakítások után lenne alkalmas a grandiózus idegenforgalmi és fürdőügyi kiállítás nagy nemzetközi anyagának befogadására. A kiállítási telkek vételára tekintetében közli a levél, hogy 8623 négyzetméter terület vásárlása válik szükségessé és erre a célra — a harminc milliárd korona összegben megállapított és szorosan a székesfővárost illető beruházásokon kívül — ezeknek a telkeknek vételárára *ötmilliárd* koronát irányzott elő az egyesület, de amennyiben többletkiadás mutatkoznék, fölös óvatosságból ugyanerre a célra *100 ezer pengőt külön is előirányoztak.* A kiállítás után megoldandó feladatok és építkezésekre vonatkozóan részletes terveket nem csatol a levél, mert ez a kérdés szükségessé teszi külső tényezőknek, például a Közmunkatanácsnak, valamint a Képzőművészeti Tanácsnak meghallgatását is. A becsatolt fényképmásolatok, — folytatja a királyi herceg, — meg fogják győzni a bizottságot arról, hogy *szép és lelkiismeretes tervek készültek*, de azokban a végső szót a főváros *csak a különböző tényezők egybehangzó döntése után* mondhatja ki.

A levél a pénzügyi fedezet kérdését is tárgyalja és megállapítja, hogy legroszabb esetben is, ha a a társaság a tizenötmilliárdos befektetések után csalódna a vállalkozáshoz fűződő reménységeiben, tehát a szerződés megtartására a későbbiek folyamán nem lenne elég erős, *a székesfőváros akkor is csak jól járna, mert térítés nélkül jutna birtokába a megépitett siklónak és a bár még nem véglegesen kialakított épületnek.* Tehát olyan értékeket kapna a főváros, amelyek a csekély ötmilliárdos hozzájárulással szemben bőséges rekompenzációt nyújtanának.

A levél így végződik:

— Kérem Önöket uraim, hogy *az én nehéz és fárasztó munkámban ne csupán a kritikával és ne csupán a jószándék által sugallt nehézségek feltárásával, de ezeknek a nehézségeknek elhárításával is segítségemre legyenek.* Mindenekfelett arra kérem a tekintetes Tanácsot, hogy az ötös bizottság tagjainak figyelmét a *sürgősségre és a nagyarányú morális kötelezettségekre* is felhívni szíveskedjék, mert ennek az ügynek esetleges balsikere *nem az én személyes balsikerem csupán, hanem kellemetlenül hatna vissza úgy a székesfővárosra, mint az egész országra. Én az Önök tudtával, jóváhagyásával, sőt támogatásával dolgoztam eddig* és ez adott nekem erőt a küzdelemben. Én biztosan hiszem, hogy nem fognak engem továbbra sem cserbenhagyni.

Fogadja a tekintetes Tanács őszinte nagyrabecsülésem nyilvánítását:

József Ferenc dr.
s. k.

Az albizottság keddi ülésén döntést újból nem hozott, mert még újabb, főleg műszaki természetű adatok beszerzése válik szükségessé. Minden remény azonban megvan arra, hogy a legközelebbi napokban az ügy kedvező elintézést nyer.

A mulató Budapest

Budapesten csak az iparosok, a vállalkozók és a kereskedők rendelkeznek szórakozásra fordítható jövedelemfölösleggel.

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Az *Illyefalvy* Lajos dr. statisztikai hivatali igazgató szerkesztésében megjelent statisztikai közleményekben megjelent dolgozatok nivója állandó emelkedést mutat. Csak néhány héttel ezelőtt jelent meg a Közleményekben *Pásztor* Mihály kitűnő hírlapíró társunk dolgozata, amely a főváros közlekedési viszonyairól ad forrásmunkának alkalmas nagyszerű adatokat. Most dr. *Pálosi* Ervin jogakadémiai tanár tollából Budapest kriminalitása és moralitása címmel jelent meg az 1909—1925. közötti tizenhat évet felölelő nagyértékű dolgozat, melyből a mulató Budapestre vonatkozó statisztikai adatokat közöljük olvasóinkkal.

Nem lehet azt állítani, hogy a szórakozás magábanvéve a társadalmi és emberi élet valamilyen kedvezőtlen tünete vagy jelensége volna. A szórakozás is életszükséglet, sőt annál nagyobb életszükséglet, minél erősebb valamely társadalom munkatempója, minél inkább igénybe vannak véve az idegek a normálisnál nagyobb munkateljesítmények éveken át való szolgáltatása következtében. A túlhajtott munka által kizsarolt szervezetben szinte elementális erővel támad fel az a szükséglet, amit a német az *Ausspannen* szóval jelez, amelyet úgy írhatunk körül, hogy ez olyan emberi szükséglet, amely megkívánja, hogy időről-időre teljesen kikapcsolódjunk a megélhetési gondokból, az egész napon át robotszerűen végzett munkából és munkakörből.

Értékítéletet a társadalom szórakozásáról csak akkor mondhatunk, ha szembeállítjuk a szórakozás mérvét a társadalom tagjainak átlagos megélhetési viszonyaival, mert így következtetést vonhatunk a társadalom reális takarékos voltára, gondolkodásmódjára és életére vagy pedig könnyelmű és kereseti viszonyokkal arányban nem álló beteges, túlhajtott szórakozási vágyára. Ez utóbbi túlhajtott szórakozási vágy lehet kismérvű, mely csupán a megtakarítások eszközlését hiusítja meg, de lehet nagymérvű is, mely ekzisztenciákat tesz tönkre, családokat dönt nyomorba és sokszor első lépcsője a kriminalitásnak.

Budapest szórakozásának mérvére és irányára felvilágosítással szolgálhat a budapesti rendőrség által engedélyezett nyilvános mutatványok, mulatók, bálok, kártyázási engedélyek stb. megtartására és ilyen vallalatok üzemben tartására kiadott engedélyek évi száma.

Budapesten a békeévekben átlag 6080 nyilvános mutatványt engedélyezett a rendőrség. Az engedélyeknek legnagyobb része bálok és táncestélyekre esett (átlag 2081), utána következtek a panorámák 1768 engedéllyel, majd a dal- és szavalati előadások (395) és a jótékony előadások (378).

A háborús évek alatt a békeévekhez viszonyítva 25.3 százalékkal kevesebb engedélyt adtak ki. Legnagyobb visszaesés mutatkozik a dalcsarnokok engedélyezésénél: 46.1%, a báloknál 55.1%, a női zenekaroknál 52.8%, a záróramеghosszabbításoknál 41.2% és a zenélési óra meghosszabbításnál 70.4%. A férfilakosság nagyrészétől megfosztott Budapesten ahol időről-időre majdnem minden családot ért valamely gyászeset, a szórakozási kedv és a mulatási vágy annyira csökkent, hogy a mulatóknak 25%-a bezárt és 25%-kal kevesebb nyilvános előadást stb. rendeztek. Egyedül a hangversenyek száma emelkedett 11.1%-kal és a városligeti kültelki mutatványoknak a száma 43.5%-kal.

Az 1920—24. években, dacára a nehezebb megélhetési viszonyoknak és a folyton súlyosodó gazdasági krizisnek, talán a háborúból visszatért férfilakosság idegkimerültségének reflexeképpen a mulatnivágyás nagy hulláma öntötte el a magyar társadalmat. Az inflációs évek alatt engedélyezett összes nyilvános mutatványok száma még a békeévekhez viszonyítva is 39.4% emelkedést tüntet fel. A különböző szórakozási nemek közül leginkább elszaporodtak a városligeti és kültelki mutatványok, melyek a többi szórakozóhelytől eltérőleg a háborús évek folyamán is mintegy 50%-kal emelkedtek, a legutolsó években további 261.8% emelkedést tüntetnek fel. Rendkivül szaporodtak még a dal- és szavalati előadások (255.8%), a bálok és táncestélyek (200.5%). A kártyázási engedélyek 85.8%, záróra meghosszabbítások 83.6%, hangversenyek 160.3%, műlovardák 48.5% emelkedést mutatnak.

Fogyott a mulatók, dalcsarnokok, jégpályák, jótékony előadások, női zenekarok, zenélési túlóra engedélyek száma.

A békeévekben átlag 2081 bálra és táncestélyre adtak engedélyt, az inflációs években pedig 2810 bálra és táncestélyre. A békeévek és az inflációs évek bálozása között is 35 százaléknyi különbség van a békeévek javára. A békebeli Budapest lakossága dacára annak, hogy jobban keresett, kevesebbet dolgozott és nyugodtabban élt, sokkal kevesebbett bálozott, mint az 1920—24-es évek budapesti lakosa.

Az engedélyezett nyilvános mutatványoknak a száma azonban még nem nyújt teljesen megbizható képet a budapesti lakosság szórakozásának intenzitásáról, sem pedig azokról az összegekről, amelyeket Budapest lakossága jövedelméből szórakozásra fordított. Miután a vígalmi adót csak 1918-ban vezették be, a békeévekre

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

IRODABÚTOROK,
PÉNZSZEKRÉNYEK
HIRSCH ÉS TÁRSA
Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

LEGTÖKÉLETESEBBEN
ÉS LEGOLCSÓBBAN
MEGOLDHATÓ A
FÜSTEMÉSZTÉS
az ignis szabadalmazott füstemésztő-berendezéssel.
Minden gőzkazánra alkalmazható!
Magyarország részére gyártja:
Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársaság
Budapest, VI., Aréna-út 128. sz.
Több székesfővárosi és magánüzemben felszerelve és kifogástalan működésben.
Mérnöki látogatás és ajánlat díjtalanul!

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás díjmentes!
Általános, Müszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

ALEXI és UHLYARIK müszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Szondy-u 20.
Telefon: T. 9—92 és T. 9-93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben. Elvállal mindennemü villamossági szerelést.
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányu szénkefék

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Reich Samu üzeme. *A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* részletes és pontos számításokat végzett arranézve, hogy a fővárosi községi élelmiszerüzem, *Reich* Samu üzeme, a fővárosi kórházak élelmiszerszükségletét mily áron látja el. A számításokból kitünt, hogy az üzem, *Reich* Samu üzeme, által számlázott árak mellett a fővárosi kórházak ellátása *évente milliárdokkal kerül többe, mint amennyibe kerülne az ellátás a szükségletnek nyilvános árlejtés utján való fedezésével.* A vonatkozó adatokat a budapesti kamara elnökségének vezetésével az érdekelt kereskedelmi és ipari szakmák küldöttsége szerdán nyujtotta át *Vass* József dr. népjóléti miniszternek. *Belatiny* Artur kamarai elnök utalt arra, hogy a községi üzem, *Reich* Samu üzeme, a piacon árszabályozó hatást egyáltalán nem gyakorol, sőt monopolisztikus helyzete révén a *fővárosi kórházaknak a szabad forgalmi áraknál lényegesen magasabb árakat számláz* és számszerüleg évente kereken kétmilliárd koronával, tényleg azonban ennél kétségkivül nagyobb összegekkel drágítja meg a kórházak rezsijét, miután a kereskedelem és ipar a szokott éles verseny folytán bizonyára még a szabadforgalmi áraknál is *lényegesen olcsóbb árakon tette volna meg a kórházi szállításokra ajánlatait.* A tényleges különbözet pedig bőven elegendő lenne a *kórházak kimutatott deficitjének fedezésére. Vass* népjóléti miniszter válaszában kijelentette, hogy az élelmiszerüzemek, valamint általában a hahatósági üzemeknek létjogosultságát csak az esetben lehet elismerni, ha *azok egyenlő versenyfeltételek mellett árszabályozó hatást tudnak gyakorolni.* A kórházi szállítások ügyét a kamara felterjesztésében szereplő adatok felhasználásával *a legalaposabban meg fogja vizsgálni,* annak eredményéhez képest a szükséges intézkedéseket megteszi s a kérdésre az érdekelt társminiszteriumok figyelmét is *fel fogja hívni.* A küldöttség tagjai megelégedéssel vették tudomásul *Vass* miniszter válaszát a községi élelmiszerüzemről, *Reich* Samu üzeméről.

Versenytárgyalásra kerül az Erzsébet-téri Kioszk bérlete. Az Erzsébet-téri Kioszk bérletét, amely május 1-én jár le, versenytárgyalásra írják ki a legközelebbi hetekben. Szó volt arról, hogy a bérleti feltételeket olyképen állapitják meg, hogy amennyiben a Nemzeti Szinházat az Erzsébet-térre építik fel, a bérleti szerződés *bármikor megszüntethető lenne.* Ezt a tervet azonban *elejtette* a városgazdasági ügyosztály és most hat esztendőre írják ki újból a bérletet. A pályázók között természetesen ott lesz a *Központi Tejcsarnok,* amely eddig általános megelégedésre és kifogástalanul vezette az üzletet. Sőt az is bizonyosra vehető, hogy a Központi kitünő működése folytán változatlanul kezében marad a bérlet.

Hatvannégy irógépet vásárolt a főváros. Az elmult iskolaévben a fővárosi kereskedelmi iskolák és szaktanfolyamok vezetői állandóan panaszokkal ostromolták a tanügyi-ügyosztályt, hogy az oktatási célokra használatban levő irógépek teljesen elavultak és azokat sürgősen ki kell cserélni, mert különben a tanítás zavartalan menete nem biztosítható. A közoktatási ügyosztály most eleget tett az iskola-vezetők kérésének és összesen 64 új irógépet szerzett be, amelyeket már szét is osztott az érdekelt iskolák között. A közoktatási ügyosztályt a beszerzéseknél az szempont vezette, hogy lehetőleg *a közhasználatban levő irógép-márkákat szerezze be* és ezért azokat az irógépeket vásárolta meg, amelyeket az egyes iskolaigazgatók mint a munkaadók által legkeresettebb márkákat megjelöltek. Ily módon *Remington, Underwood, Continental, Mercedes, Royal* és *Ideal* irógépeket vásároltak nagyobb számmal.

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirnemű gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

Mi hiányzik az új kéményseprő-szabályrendeletből?

Az autonómia hatáskörébe kell utalni a megüresedő kerületek betöltését

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A közgazdasági ügyosztályban, ahol *Lobmayer* tanácsnok vezetése mellett intenzív munka folyik, *Kállay* Albert dr. fogalmazó most készítette el a kéményseprő ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendelet módosítását. A módosításban az az érdekes, ami még nincsen benne: *a kéményseprő munkakerületek száma.* Az erre vonatkozó döntést az ügyosztály természetszerűleg az illetékes bizottságoknak és a közgyülésnek tartja fenn. Megállapítja ellenben a szabályrendelet-tervezet, hogy minden kéményseprőmester legalább két állandó segédet köteles alkalmazni. A kéményseprőmesternek segédet fizetés nélkül a fővárosban alkalmaznia nem szabad. A kéményseprőmester köteles a kerületben lakni, ugyancsak a saját kerületében köteles segédei számára is lakást tartani.

Fontos része a tervezetnek, amely továbbra is megállapítja, hogy *a megüresedett munkakerületekre nyilvános pályázat útján kell az iparengedélyt kiadni.* Aki képesítését és megbízhatóságát kimutatni nem képes, aki rablás, gyujtogatás vagy vagyon elleni bűncselekmény miatt büntetve volt, aki nem nagykorú, gondnokság vagy csőd alatt áll, az kéményseprőipar gyakorlására nem nyerhet engedélyt.

A munkakerületek kiadásánál a szabályrendelet-tervezet *bizonyos irányelveket* állít fel. E szerint, ha a munkakerületért pályázók között Budapesten működő mester is van, az a segédekkel szemben *elsőbbségben részesítendő,* ha pedig több mester pályázik, társai közül az bír elsőbbséggel, *akinek iparengedélye régibb keletű.* Ha a munkakerületért csakis segédek pályáznak, a munkakerület kiadásánál a Budapesten alkalmazott, már megelégedéssel működő segédek előnyben részesítendők. Megállapítja végezetül a tervezet, hogy a tényleges szolgálatban eltöltött katonai idő a szakmábavágó gyakorlati időbe számítandó.

A szabályrendelet-tervezet ezután *részletesen szabályozza az ipar gyakorlását,* a mesterek és segédek egymáshoz való viszonyát, továbbá a kéményseprőknek a háztulajdonosokkal szemben fennálló kötelezettségeit. E tekintetben fontos az, hogy lakások kéményeinek évente egynél többszöri kiégetésénél a kéményseprő külön díjazást *nem igényelhet,* továbbá az, hogy a kiégetéshez szükséges zsupszalmáról a háztulajdonos köteles gondoskodni.

Igen fontos paragrafusok azonban hiányoznak véleményünk szerint a különben minden tekintetben kiváló szabályrendelet-tervezetből. A tervezet *egyetlen szóval sem említi meg* a főváros közönségének, valamint az iparossegédeknek azon régi óhaját, hogy a megüresedő kéményseprő kerületekbe végső fokon ne a kereskedelemügyi miniszter, hanem a *törvényhatósági bizottság jelölje ki az arra legérdemesebb öreg segédet.* A mai *dotációs rendszernek,* amikor összeköttetések és protektorok jutalmazása igen sok esetben egy-egy kéményseprő kinevezés, *meg kell szünnie* és a kéményseprőmesterek megválasztását az autonómia hatáskörébe kell utalni.

SOPRONYI BÉLA
lakatosáru, vasszerkezet, autogénhegesztés, takaréktűzhely és redőnykészítő vállalkozó
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 12|a
Telefon h. József 326—16

Az Uj Budapest naptára

Jan. 29 Vasárnap	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán.
Jan. 30 Hétfő	8—12. ó.	Inspekciós szolgálat a városházán.
	d. e. 10 ó.	Városok Országos Kongresszusa.
	d. e. 12 ó.	A magánépitési albizottság ülése.
	d. e. 12 ó.	Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban.
	d. u. 5 ó.	Az út- és csatornaépitési bizottság ülése.
	d. u. 5 ó.	A közoktatási bizottság ülése.
	este 7 ó.	Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Jan. 31 Kedd	d. e. ½11 ó.	Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban.
	d. e. 11 ó.	A műemlékekre felügyelő bizottság ülése.
	d. e. 11 ó.	A középitési albizottság ülése.
	d. u. 6 ó.	A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Febr. 1 Szerda	d. e. 9 ó.	A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése.
	d. e. 10 ó.	Rendes heti tanácsülés.
Febr. 2 Csütörtök	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán.
Febr. 3 Péntek	d. e. 11 ó.	A pénzügyi bizottság ülése.
Febr. 4 Szombat	d. e. 11 ó.	A hirdetővállalat ra felügyelő bizottság ülése.

Háziorvosi rendszer lesz a fővárosi segítő-alapnál. A fővárosi segítő-alap megszervezése tárgyában a jogügyi bizottság által kiküldött ötös albizotti ság tárgyalásai *gőzerővel folynak.* Ezen a héten arról tárgyaltak *Gallina* főjegyző az elnöki ügyosztály vezetője és *Dulácska* Jenő dr., a segítő-alap igazgatója az Orvosszövetség kiküldötteivel, hogy a segítő-alapnál *milyen rendszer szerint* történjék az orvosi kezelés. Az Orvosszövetséget ezen a tárgyaláson *Grosch* Károly főtitkár, *Jacobi* József dr. titkár, továbbá *Rosenák* Miksa dr. és *Körmöczi* Zoltán dr. orvosok, akik egyben bizottsági tagok is, képviselték. Az értekezleten elvi megállapodás történt a tekintetben, hogy *a fővárosi alkalmazottak kezelése a háziorvosi rendszer szerint fog történni,* vagyis minden beteg *maga választhatja meg kezelőorvosát a segítő-alap által alkalmazott orvosok közül.* Az elnöki ügyosztály most arravonatkozólag ejti meg a szükséges számításokat, hogy az orvosi kezelésnek ez a módja *mennyivel lesz drágább* a Munkásbiztositónál dívó rendszernél, ahol tudvalevőleg a betegek nem diszponálhatnak afelől, hogy ki legyen az orvosuk.

A jövő héten kiirják a karosszériapályázatot. A tanács tudvalevőleg elhatározta, hogy az Állami Gépgyár által szállitandó autóbuszok karosszériáira új versenytárgyalást fog tétetni. Az autóbuszüzemre felügyelő bizottság *Lobmayer* tanácsnok elnökletével szerdán este tartott ülésében megállapította az új versenytárgyalás feltételeit, melyek alapján az üzem igazgatósága a versenytárgyalást most már haladéktalanul ki fogja tőzni. Itt adjuk hírül, hogy a Békefy-féle kölcsön-autóbuszok február 10-én fogják járataikat megkezdeni. A kijelölt vonalak *műtanrendőri bejárása február első napjaiban jesz.*

Csak 1929 májusában lesznek beköltözhetők a Kisfaludy- és a Rónautcai fővárosi kislakások. Ismeretes, hogy a bankok által épitett kislakások most már teljesen elkészültek és azok legtöbbjébe be is költöztek a lakók. Az új házak lakói között általános a panasz, hogy a lakások nedvesek, egészségtelenek, azok kifütése pedig rengeteg pénzbe kerül. A szociálpolitikai ügyosztály illetékes tényezői éppen ezért elhatározták, hogy a most építendő fővárosi bérházakat csak akkor fogják a lakók rendelkezésére bocsátani, amikor azok teljesen kiszáradva az egészségre ártalmatlanok lesznek. A közeli hetekben meg fog történni a *Róna-utcai, a Kisfaludy-utcai és a Németvölgyi-uti* bérházak építési versenytárgyalásának kiirása, ezeket az építkezéseket azonban a főváros már nem fogja olyan galopp-tempóban végrehajtani, mint azt a bankok vállalkozóitól követelte. Ezt annál kevésbé teheti meg a középitési ügyosztály, mert az építkezések új rendje szerint előbb teljes és pontos költségvetést kell készíteni és csak *a költségvetés elkészülte után lehet a már megejtett számítások alapján a versenytárgyalást kiirni.* Ily módon a hiteltullépés *teljes biztonsággal* elkerülhető, de a számításoknak ez a módja erősen meglassítja az építkezési műveletet. Szakértői vélemények szerint *a jövő év januárja előtt* az új városi házak felépítése nem lesz befejezhető. Ebben az esetben pedig a szociálpolitikai ügyosztály a *jövő év május elseje előtt* a beköltözéseket nem fogja engedélyezni Ez az időpont tudvalevőleg egybeesik az általános felmondási tilalom megszünésével, vagyis az új fővárosi lakások a *legjobb időben* fognak a közönség rendelkezésére állani.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Csak felnőttek nézhetik meg!

GÖSTA EKMAN
alakítását a
TÖKÉLETES GENTLEMAN
főszerepében ma
• KAMARA-CORVIN-CAPITOL-ban
• Gyönyörködhetnek Reginald Denny vigjátékában, a KONFLISGRÓF-ban a CORVINBAN és KAMARÁBAN
• Francesca Bertini szepségében, a MONTECARLO PUSZTULÁSA című drámában a CAPITOLBAN

Csak felnőttek nézhetik meg!

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait special-Impregnol-olajaival szabadalmazott eljárás szerint portalanítja.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitio kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SANDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapítási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband műsorral. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készítésében, portálok, üzletek és irodaberendezések-ben. A cég főszakmája épületmunkák készítése

MAGYAR EPITŐRÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

ANNUS női divat-szalón
azelőtt V., Arany János-utca 15.
Most
IV., Petőfi Sándor (Koronaherceg)-utca 10. II. em. (Lift)
A székesfőv. tisztviselői hölgyeket legolcsóbban szolgálja ki.

KÖZGAZDASÁG

A Pesti Hazai Takarékpénztár és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank beszámolója a mult évről

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága f. hó 23-án ülést tartott, amelyen megállapította, hogy az 1927. üzletév az 1926. évi nyereségáthozattal együtt *5.066.365.79 pengő tiszta nyereséggel zárult*, szemben az 1926. évi 3.807.724.02 pengővel, ami cca 33% emelkedésnek felel meg.

Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 7-ére egybehivandó 86. rendes évi közgyűlésnek javasolni fogja, hogy *az 1927. évi osztalék kifizetésére 3,000.000 pengő fordittassék és pedig olymódon, hogy a szelvények darabonkédt 6 pengővel váltassanak be*, szemben a mult évi 5 pengővel, Javasolni fogja továbbá az igazgatóság, hogy a rendes tartalékalap javadalmazására 820.000 pengő (a mult évben 400.000 pengő), az értékcsökkenési tartalékalap javadalmazására pedig 300.000 pengő (a mult évben 200.000 pengő) fordittassék, míg a különböző hivatalnok segélyalapok 60,000 pengővel javadalmaztassanak (a mult évben 40.000 pengő).

Egyébként az 1927. évi zárszámadások szembeállítva az 1925. éviekkel, a következő jelentősebb változásokat mutatják:

A betétek és folyószámlakövetelések összege 61.728.943.68 pengővel emelkedett az év folyamán és 190.402.387.49 pengőt értel, ami a mult évi 128,673.443.81 pengővel szemben csaknem 50%-os emelkedést jelent.

A forgalmi adatok a következőképpen alakultak:

Az 1926. évi 7,483.008.200 pengő összforgalommal szemben az 1927. évben 8,956.444.000 pengő volt az összforgalom a főkönyv egyik oldalán, ebből a betétüzleti forgalom 1.871,565.000 pengőről 2.613,836.000 pengőre, a pénztárforgalom 2.151,980.500 pengőről 3.120,227.000 pengőre és a devizaforgalom 2.949,227.300 pengőről 3.656,557.000 pengőre emelkedett. A bank jelzálogkölcsöneinek összege 12.413.328 pengőről csaknem háromszorosára, vagyis 36,179.412 pengőre, a váltótárca pedig 47,894.655 pengőről csaknem kétszeresére vagyis 81.156.813 pengőre emelkedett.

A személyzeti kiadások az évközben eszközölt fizetésemelés dacára a mult évi személyzeti költségeket a létszám természetes csökkenése folytán csak lényegtelenül haladták meg, ellenben adókra és illetékekre a mult évi 954.879 pengő helyett 50%-kal többet, vagyis 1,398.893 pengőt kellett fordítani.

A bank igazgatósága *Bokor* Gyula, dr. *Mohr* Endre, dr. *Molnár* Dezső és *Szende* Béla főtisztviselőket cégvezetőkké nevezte ki.

*

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület* igazgatósága e hó 23-án tartott ülésében megállapította az 1927-ik üzletév mérlegét, *amely* 2,850,127·64 *P (tavaly* 1,827.215·— *P) tiszta nyereséggel zárul* és elhatározta, hogy a február hó 11-én tartandó 88-ik rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ezen nyereségből 200.000 P (tavaly 160.000·— P) a rendes tartalékalapra, 100.000 P (tavaly —) ingatlanértékcsökkenési tartalékalap létesítésére, 200.000 P (tavaly 100.000·— P) az egyesületi nyugdíjalapra, 100.000 P egy tisztviselői segélyalap létesítésére és a tisztviselők külön jutalmazására 100.000 P (tavaly 80.000 P) használtassék fel, *osztalékul pedig a tavalyi 10 P-vel szemben 12 P kerüljön kifizetésre*, míg 49.000 P (tavaly 40.000 P) új számlára vitessék elő.

Az eredmény, úgyszintén a mérleg egyes tételei az intézet újabb nagyarányú fejlődéséről tesznek tanubizonyságot. *A betétképződés a lefolyt évben állandóan emelkedő, de nem egyenletes irányt követett.* A könyvecskékre elhelyezett betétek 44.3 millió pengőről 67.7 millió pengőre, a folyószámlán elhelyezett tőkék 55.9 millió pengőről 74.3 millió pengőre, az intézetnél elhelyezett összes tőkék pedig 100.4 millió pengőről 142.2 millió pengőre emelkedtek. *A váltóleszámitolási üzlet egész éven át rendkivül élénkséget mutat* és ebben az üzletágban az intézet, tradicionális szokásainak megfelelően a közgazdaság minden ágára kiterjedő, nagyarányú tevékenységet fejtett ki. Ennek megfelelően a váltótárca a tavalyi 58.6 millió pengővel szemben 97.9 millió pengőt tesz, ami 39.3 millió pengő emelkedést jelent. *Megfelelő fejlődés képét tárják fel az értékpapirokra adott előlegek és folyószámlaadósok is*, amelyek a tavalyi 42.9 millió pengővel szemben 49.7 millió pengőre rúgnak. *Igen erőteljes emelkedés állapitható meg a jelzálogkölcsön üzletben*, amennyiben a folyósitott dollár-záloglevélkölcsönök összege a tavalyi 13.3 millió pengőről majdnem annak kétszeresére, vagyis 25.1 millió pengőre emelkedett, míg a községi kölcsönüzlet, az e téren még fennálló nehézségek folytán, számottevő fellendülést nem tüntet fel. A *jelzálogkölcsönüzlet fellődésével lépést tartott ezen jelzálogkölcsönöknek az e célra létesitett szövetkezetekre való engedményezése, de egyszersmind a saját 7½%-os dollár-záloglevelek elhelyezése is*, úgyhogy az engedményezett záloglevélkölcsönök összege 7.5 millió pengőről 13.8 millió pengőre, a kibocsátott záloglevelek álladéka pedig 1.7 millió pengőről 5.9 millió pengőre emelkedett.

Tekintettel arra, hogy az egyesület saját tulajdonát képező értékpapirjai úgyszólván változatlan áron vannak a mérlegben felvéve, viszont azoknak árfolyama a lefolyt évben erőteljesebben emelkedett, az intézet e címen *igen számottevő latens tartalékkal rendelkezik. Azonfelül az egyesületi házak is a tavalyihoz képest változatlanul alacsony értékben szerepelnek*, mert az ez évben végzett nagyarányú tartozások költségei az üzleteredmény terhére kerültek elszámolásra.

A pénztárforgalom a tavalyi 914.7 millió pengővel szemben 1.233.6 millió pengőt, az összes forgalom 4.914 millió pengővel szemben 7.632,5 millió pengőt, az egyesület által kezelt tőkék összege pedig a tavalyi 133.4 millió pengővel szemben 194 millió pengőt tesz.

Az egyesület nyugdíjasai helyzetének javitása érdekében a rendes közgyűlésnek a nyugdíjarányszám felemelését kivánja javasolni és ezenfelül a nyugdíjalapnak megfelelő dotációján kívül az ezen alap teherviselő képességének kímélése érdekében a lefolyt évben nyugdíjpótlások címén folyósított tetemes összegeket is az elmult év nyereség- és veszteség-számlájának terhére számolta el.

Az intézet vidéki szorosabb összeköttetései kielégitő fejlődést mutatnak és a beléjük helyezett várakozásoknak megfelelnek. Ezek a vidéki exponensek összesen mintegy 12 millió pengő alap- és tartaléktőkével rendelkeznek, betét- és folyószámlahitelező álladékuk mintegy 60 millió pengőt, váltótárca álladékuk mintegy 93 millió pengőt, a folyószámla-adósaik álladéka mintegy 18 millió pengőt tesz, mely adatokból is látható, hogy ezek is jelentős tényezői a magyar közgazdaságnak.

A szerelem örök témája
TRIXI
Titkos Ilona, Törzs Jenő, T. Forray Rózsi, Báthory Gizella, Kósza Irma, Z. Molnár László, Zágony Kálmán.
MAGYAR SZINHÁZ.

VILLÁNYI PEZSGŐ
(Schaumburg-Lippe)
*
Kizárólag régi évjáratok
V., Béla-u. 8.

Szobrász
mükő-, stucco- és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 80—87

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forróleg- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Ducs-fényezés.

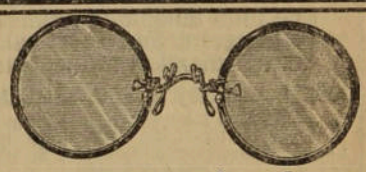
ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségv tés^ felszólitásra küldök.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkát atoka már most elójegyez.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

CALDERONI ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. ker., Vörösmarty-tér 1. sz.
(Haas-palota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktal- és Ultrasin üvegek. Fényképészeti készülékek.

Füstbemegy az Egyesült Fővárosi és a Vásárpénztár fuziós terve

A Vásárpénztár most fuzió nélkül akarja megcsinálni a községi takarékpénztárt

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár r-t.* és a *Vásárpénztár* között megindult fuziós tárgyalások *kezdenek teljesen elposványosodni*. Ezen a héten szerdán volt a fuzió ügyében a Pénzintézeti Központnál *döntőnek jelzett tanácskozás*, amelyen a Központ hozzájárulásának nagyságát akarták meghatározni arra az esetre, ha a fuzió létrejön. *Ez a tárgyalás sem végződött azonban eredménnyel*, a Pénzintézeti Központ még abban a helyzetben sincs, hogy *fixirozza az intézet nyugdíjalapjához való hozzájárulásának nagyságát.*

Arról természetesen már *szó sincs*, hogy a főváros a fuzió létrejötte esetén az Egyesült üzemelt és házait átvegye. Most csak arról van szó, hogy *mennyi nyugdíjterhet vállaljon* a Pénzintézeti Központ és mennyit a főváros. Magán a részvénytársasági kereten felül az Egyesült egyetlen értéket vinne hozományul a tervezett házasságba: *a kötvénykibocsátási jogot*, amelyet a pénzügyminisztérium ismeretlen okok miatt *eddig mindig megtagadott a főváros pénzintézetétől.*

Nem csoda ilyen körülmények között, hogy a városháza illetékes tényezői kezdik kedvüket veszteni annál is inkább, mert még mindig bizonytalan, hogy a baloldali pártok hogyan fogadják a fuziós tervet, ha az konkrét formát ölt. Illetékes körökben egyre inkább előtérbe jut az a gondolat, hogy a *Vásárpénztárnak községi takarékpénztárrá való kifejlesztését meg lehet és meg kell oldani függetlenül minden fuziós kísérlettől*, olyképen, hogy a fővárosi a Vásárpénztár számára *a kormányhatóságtól megkéri és megszerzi a kötvénykibocsátási jogosultságot.*

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62.) Szonja szerelmei. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Gloria Swanson.) — Harc a fenevadakkal. (Expediciós filmcsoda, 6 felvonásban.) — Első éjszaka. (Színmű 7 felvonásban. Főszerepben: Bert Lytlel és Dorothy Dewore.) — Előadások kezdete mindennap egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon. (Rottenbiller-u. 37/b. J. 302—63.) Fehér ördögök. (Dráma 8 felvonásban. Richard Barthelmess, Patsy Ruth Miller.) — Asszony és az ördög. (10 felvonásban. Greta Garbo, John Gilbert, Lars Hansen.) — Fox-Journál. (5, 7 és egynegyed 10.)

Omnia-mozgó. (VII., József-körút 57.) A híres asszony. (Lengyel Menyhért drámája filmen, 9 fejezetben. Főszerepben: Lyl Damita.) — Slózi személyes felléptével: A 11 ördög. (Egy középcsatár története 9 fejezetben.) — Magyar- és Fox-híradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapon: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

Orion-filmszínház. (IV., Eskü-út 1., az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél. Telefon: J. 450—01.) A konflisgróf. (Amerikai vígjáték-attrakció 7 felvonásban. Főszerepben: Reginald Denny.) — A 11 ördög. (Korda Zoltán nagy futballfilmje 9 felvonásban. Főszerepben: Evelin Holt, Gustav Fröhlich, Peti Sándor.) — Híradók. — Előadások kezdete hétköznap: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel 11—1-ig.

Palace. (A Newyork-palotával szemben.) Jegyrendelés: Telefon: J. 365—23) Lengyel Menyhért filmje: Híres asszony. Főszerepben: Lyl Damita és Warwik Ward.) — Montecarlo pusztulása. Főszerepben: Jean Angelo és Francesca Bertini. — Híradó. — Előadások kezdete hétköznap: 4, 6, 8 és 10 órakor, vasár- és ünnepnap 3, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-utca 22—24. sz. Telefon: Teréz 220—98. és Teréz 292—50.) — Magyar híradó. — Fox-Journál. — Fortuna négyesfogata. (Mese egy fő nyereményről 9 felvonásban. Főszereplők: Malzer Salser és Viola Garden.) — A híres asszony. (Lengyel Menyhért regénye filmen 8 fejezetben. Főszerepben: Lily Demita, Moon et Cuy, a párisi Palais de Danse starjainak személyes felléptével. A zenekart Lazarus Walter zeneigazgató vezényli. — Előadások hétköznapon 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel d. e. 11-től fél 2 óráig.

Tivoli. (Nagymező-utca 8. Telefon: 230—49.) Sonja szerelme. (8 felvonásban. Gloria Swanson.) — Nászéjszaka akadályokkal. (Vígjáték 6 felvonásban. Bert Lyttel, Dorothy Devore.) Vasárnap délelőtt 10—1-ig gyermekmatiné. — Híradó. (Fél 5, 7, fél 10.)

Turán-mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30.) Gyűlölet földje. (Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Pola Negri és Eyner Hanson.) — Orkán fia. (Színmű 8 felvonásban. Főszerepben: Milton Sils és Mary Astor.) — Híradó. — Előadások mindennap 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

Ufa-filmszínház. (Teréz-körút 60. sz. Nyugoti pályaudvarral szemben. Telefon: L. 921—32. és Lipót 921—33 sz.) 1. Magyar híradó. 2. Kannibálok szigetén. (Borneo szigetén készült expedíciós film.) 3. Salamon Béla a filmen meginterjuvolja az összes pesti futballistákat. 4. A 11 ördög. (Korda Zoltán szenzációs futballfilmje. Főszereplők: Evelin Holt és Gustav Frönlich.) 5. A felső tizezer. (Az amerikai Fanamet világhírű attrakciója. Főszereplők: Alice Terry és Ramon Novarro.) — A zenekart vezényli Stephanides Károly zeneigazgató. — Előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás előtt 11 órától 1 óráig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart. — Jövő héten: A novicia és lidércfény.

SHELL

petroleum ○ benzin ○ gázolaj

Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek Eredeti mexikói bitumenek

SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG

Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-1', 990-71, T. 2:2-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF

szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.

BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Az Andrássy-úti Színház új műsora

Gaál Franciska, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Delly Ferenc, Sarkadi Aladár, Pethes Sandor vendégjátéka

Westminster és egyé világhírű harangjátékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa szebbnél-szebb, meg mielőbb **még ma** hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs

Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.

Üllői-úti Sz[illegible] ermekk órház mögött.

5123, 5124. 1928—III. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telep részére szükséges

300 tonna bitumen,
3800 » bazalt zuzalék és
2000 » andezit zuzalék

szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 január 30-án (hétfőn) déli 12 óráig** a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen (X., Bihari-u. 4. sz., 7. ajtószám) kell benyujtani.

A szállításra vonatkozó felvilágosításokkal hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között a kátrányozó és bitumenező telep szolgál (X., Bihari-u. 4.) és ugyanott megkaphatók az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is.

A versenytárgyalást **1928 január hó 30-án (hétfőn) délután fél 5 órakor** tartjuk a Központi városháza, II. emelet 279. helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 január 11.

A székesfőváros tanácsa.

9204/1928—XI. tan. számhoz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a tűzoltó legénység és a fővárosi takarítónők nyári egyenruházatához szükséges anyagok (úgymint pamutvászon, csíkosvászon, karton, továbbá téliingek, keztyűk, úgyszintén sapkák és kalapok) szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Ajánlatokat lehet tenni valamenyi cikkre együttesen vagy külön-külön az egyes tételekre is, a különböző iparágak (mesterség) köréhez tartozó cikkekre azonban csak külön-külön szabad ajánlatot tenni.

A szállítási feltételek értelmében szabályszerűen kiállított 1.60 P-ős állami és 1.60 P-ős városi bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1928 február 13-án (hétfőn) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros gazdasági hivatalába (VIII., Dologház-u. 3.) közvetlenül vagy posta útján kell beadni. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás **1928 február hó 13-án (hétfőn) délelőtt 11 órakor** a székesfőváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház-u. 3.) fog megtartatni és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

A versenytárgyalási hirdetés, szállítási feltételek és ajánlati minta a főváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház-utca 3.) köznaponként 8—11 óráig díjmentesen megszerezhető és ugyanott a szállításra vonatkozólag netáni szükséges felvilágosítás is nyerhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson és hogy a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, avagy az ajánlatoktól teljesen el is tekinthessen és újabb versenytárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1928 jan. 18.

A székesfőváros tanácsa.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

KŐVEZŐMESTEREK

Út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.

VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J. 303—85.

VASS JÁNOS

műszerész

Irógépek raktára

és javitóműhelye

Rendkivül jutányos árak. Budapest, IV. ker., Molnár utca 1. szám.

4089/1928—III. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, *nyilvános írásbeli* versenytárgyalást hirdet

7.200 m- trachit zúzott kő
15.000 » bazalt » » »
1.000 » zúzott mészkő és
7.400 » trachit zuzalék

szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók *kettő pengő* lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegezett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 február 6-án (hétfőn) déli 12 óráig** a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbizottjánál, Központi városháza, II. emelet 279. számú helyiségében kell benyujtani.

A versenytárgyalást **1928 február 6-án (hétfőn) délután 5 órakor** tartjuk a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbizottjaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 január 13.

A székesfőváros tanácsa.

6212/1928—VII. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi iskolák részére szükséges bútorok készítésére és szállítására.

A szabályszerűen kiállított, megfelelő állami és városi bélyeggel felbélyegzett és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 február 10-én (pénteken) d. e. 10 óráig** kell a tanácsi VII. (közoktatási) ügyosztály vezetőjénél, vagy annak helyettesénél (IV. ker., Központi városháza, II. em. 222. számú szobájába) benyujtani.

A munkálatokra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek a székesfőváros gazdasági hivatalánál (Budapest, VIII., Dologház-u. 3. sz.) köznaponként d. e. 9—12-ig megtekinthetők és ott egyúttal az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is kaphatók.

Budapest, 1928 január 16.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede

Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

TABARIN

Nemzetközi Orfeum

*

Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncműsor

*

GEOSAN

folyékony sebtapasz tubusban

antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le

Főlerakat: Posewitz Tivadar főmérnök

Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete

Budapest, VIII., Vas-utca 17

Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3

Telefon 275—25

Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 5. szám

Budapest, 1928 február 4

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Havi öt millió

Ha azokat az okokat keressük, amelyek a szolgálati idejüket betöltött főtisztviselőket, különösen az előljárókat, állásaikban való megmaradásra késztetik a lehetőségek legvégső határáig, akkor elsősorban anyagi szempontok ötlenek szemünkbe. A tanácsnokok és előljárók reprezentacionális pótlékban részesülnek, amely természetszerűleg megilleti az aktiv szolgálatot teljesítő főtisztviselőt, de rögtön elvész, ha megkezdődik a nyugalmi korszak.

Ez a havi öt millió korona, mit tagadjuk, jelentős összeg egy-egy városi háztartásban, még akkor is, ha a hatvanötödik életév és a harmincötödik szolgálati év betöltésével nyugalomra érett főtisztviselők családi fészkéből már ki is repültek a gyerekek, hogy önálló háztartást alapítsanak. A havi öt millió hozzátartozik az évtizedes közszolgálattal kiérdemelt jobb életstandardhoz, amelyet annak megkapása idején megszokni könnyű volt, de róla lemondani vajmi nehéz. Ha még hozzávesszük, a több mint egy emberöltőnyi megszokását a hivatalbajárásnak, a tagadhatatlan tekintélyt a városházán, a kerületekben, a klubbokban és pártkörökben, akkor mindenki előtt illusztráltuk azt a vidámnak éppen nem mondható hangulatot, amely egy-egy a végzetes dátumhoz rohanó léptekkel közeledő főtisztviselő lelkét eltölti.

Pedig ez nincs rendjén, akárhogy is vizsgáljuk a dolgokat. A nyugalombavonulás nem szabad, hogy rettegett számkivetés legyen a becsületes munkában évtizedeket eltöltött köztisztviselők számára. a penziónak nem szabad erkölcsi és anyagi defektusokat okoznia. A nyugalmazás piéce de resistance-ja egy dolgos és fáradságos életnek, büszke koronája egy köztisztviselő karrierjének, de korántsem asylum, még kevésbé újonnan kezdődő hetijegyzékes és díjnoki egzisztenciák ugródeszkája.

Mert ma az a szégyenteljes helyzet, hogy nem egy nyugalmazott tanácsnok és előljáró a reprezentációnális pótlék elvesztése miatt megkevesbedett jövedelmét olyképpen pótolja, hogy visszasírja magát ideiglenes hivatalnoknak az ideiglenes status IV. vagy V. osztályába, miután a tisztviselői státus III. vagy II. fizetése osztálya után a teljes nyugdíjat élvezi. Itt is, ott is találkozunk városi hivatalokban nyugalmazott főtisztviselőkkel, akik a havidíjas, vagy ideiglenes hivatalnok címére hallgatnak, elnyűtt energiájuk maradványaival számolnak, másolnak, tizedrangú apró eljárásokat végeznek, gyakran ugyanabban az ügykörben, amelynek azelőtt hatalmas intézői voltak.

Az a joggá vált uzus, hogy nyugalmazott főtisztviselő alantas állásokba kéredzkedjen vissza, nem méltó a városhoz és nem méltó ahhoz a köztisztviselő tekintélyhez, amelynek azok az urak tagadhatatlanul kiváló képviselői voltak. Olyan megoldást kell keserni, hogy az aktiv és a nyugalmazott főtisztviselői járandóságai között ne legyen különbség, hogy a havi öt millió valamilyen formában megmaradjon azok számára, akik hűséggel és becsülettel kitöltötték szolgálati idejüket. Ezt kívánják a nyugalomba készülők, akiket állásukban visszatart és az utánuk jövők, akiket előmenetelükben gátol a havi öt millió korona.

Még mindig nincs jóváhagyva a fizetésemelés

A legujabb ok; a pénzügyminisztérium a fizetésrendezés költségvetési fedezetét nem tartja kielégitőnek – Február elsején fizetésrendezési különbözet címén az alapfizetés hatvan százalékával tartozik minden alkalmazottjának a főváros — A kormányhatóság a fizetésrendezés ügyét junktimba hozta a főváros költségvetésével és csak azzal együtt hajlandó jóváhagyni

Miért nem kaphatnak segélyt a fővárosi tisztviselők?

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A fővárosi tisztviselők hetek óta egyébről sem beszélnek, mint arról a lehetetlen állapotról, hogy a kormányhatóság *még mindig nem hagyta jóvá a tisztviselők fizetésemeléséről szóló közgyűlési határozatot.* Ezt a határozatot az állandóan növekvő drágulása és az állami tisztviselők fizetésének hasonló mértékben történt felemelése folytán a mult esztendő novemberének első napjaiban hozta a törvényhatósági bizottság. A közgyűlés intenciója az volt, hogy a *felemelt fizetéseket még a karácsonyi bevásárlások előtt megkapják a tisztviselők* és azt is kimondották, hogy a fizetések felemelése *november elsejétől kezdődőleg számittatik.*

Ezzel szemben mi történt? A közgyűlési határozatot a főpolgármesteri hivatal a törvényes 15 napi felebbezési határidő lejárta után soronkívül terjesztette fel a belügyminisztériumhoz. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, élén *Wurmb* Elemér elnökkel és *Budó* Jusztin dr. főtitkárral, küldöttségileg tisztelgett *Ripka* főpolgármesternél, akit megkért, hogy *az akta gyors jóváhagyását sürgesse ki a belügyminisztériumban. Ripka* sietett eleget tenni a fővárosi tisztviselők ezen kérelmének és eljárt *Scitovszky* belügyminiszternél, akitől igéretet kapott arra, hogy az alkalmazottak fizetésrendezésére vonatkozó közgyűlési határozatot *sürgősen letárgyaltatja* az illetékes városi főügyosztályban és a jóváhagyást a legrövidebb időn belül leküldi a főpolgármesterhez.

Azonban *miniszter tervez, ügyosztály végez!* A belügyminisztérium városi főosztálya kisütötte, hogy *a dolog egyáltalában nincs rendben.* A belügyminisztérium városi főosztályának két kívánsága volt a tisztviselők fizetésemelésével kapcsolatosan: Az egyik kívánsága az volt a belügynek, hogy a fővárosi tisztviselők kategóriái olyképpen á'líttassanak össze, hogy a fizetésrendezés, illetőleg emelés a legalacsonyabb foknál legyen a legmagasabb és a legmagasabb fizetési osztályban lévők: alpolgármestereké, tanácsnokoké és egyéb főtisztviselőké százalék szerint a legkisebb legyen. Ezt az álláspontját a belügyminisztériumnak *Gallina* főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője *megdöntötte* és sikerült elérnie, *ami időnyereség szempontjából is sokat jelent,* hogy a belügyminisztérium *hajlandónak nyilatkozott az eredeti fizetésemelési tervezet jóváhagyására.*

Hátra volt azonban *a nagyobbik baj.* A belügyminisztérium az egész aktát *fedezeti szempontból* átküldte a pénzügyminisztériumba, ahol górcső alá vették a fizetésrendezés ügyét. A pénzügyminisztérium azután megállapította, hogy a fővárosi tisztviselők fizetésemelésének a *főváros 1928. évi költségvetésben megállapított fedezete nem kielégítő, mert nem stabil bevételekre, hanem bizonyos bevételi pluszokra van alapitva,* amelyek a pénzügyminiszterium felfogása szerint *lehet, hogy be fognak folyni, de lehet, hogy nem,* amely esetben azután költségvetési hiány fog előállani. A pénzügyminisztérium az ebben az ügyben több alkalommal eljáró *Gallina* főjegyzővel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fővárosi tisztviselők fizetésemelését *junktimba kell hozni* és így letárgyalni a főváros költségvetésével, *mert ez a fedezeti kérdés okvetlenül eliminálandó.*

Ily körülmények között *tökéletesen bizonytalan, hogy mikor kerül sor a tisztviselők fizetésemelésének jóváhagyására.* Egy dátum bizonyos, és pedig az, hogy a fizetésemelés nem lesz hamarabb jóváhagyva, mint a főváros költségvetése. A költségvetés jóváhagyása tárgyában pedig *Lamotte* tanácsnok főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője *még mindig mélyreható tanácskozásokat folytat az illetékes kormánykörökkel,* amelyeknek vége, legalább is időbelileg *egyelőre kiszámithatatlan. Scitovszky* belügyminiszter az *Uj Budapest* egyik legutóbbi számában tett nyilatkozatában azt igérte, hogy *február elsejére a főváros költségvetése a jóváhagyó záradékkal, illetőleg a miniszteriális észrevételekkel együtt le fog érkezni a városházára.*

A jóváhagyás még mindig nem érkezett le, nincs tehát jóváhagyva és igy nem folyósítható a tisztviselők fizetésemelési különbözete sem, de ezen felül is az egész vonalon stagnál a városházi élet, mert különösen a szigorú hitelnyilvántartó felállítása óta utalványozás a folyó évi költségvetés terhére, annak jóváhagyása előtt nem eszközölhető. Hogy csak a legfájóbb dolgot említsük, a fővárosi tisztviselők *január elseje óta a legindokoltabb esetekben sem kaphatnak segélyt,* mert a még jóvá nem hagyott költségvetésben megállapított fedezet terhére az elnöki ügyosztály utalásokat természetszerüleg nem eszközölhet.

Hiába sürgeti a fizetésemelési különbözetek folyósítását a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, amelynek agilis elnöke, *Wurmb* Elemér elnökhelyettes ezen a héten is tisztelgett *Ripka* főpolgármesternél és *Sipőcz* polgármesternél, kérve, hogy vessék közre magukat a kormánynál a fizetésrendezés jóváhagyása ügyében; a FANSz akciója eddig csupán azzal az eredménnyel járt, hogy *a pénzügyminisztériumban megigérték, hogy az 1928-as fővárosi költségvetés letárgyalása kapcsán elsőnek a fizetésrendezés ügyét veszik elő.* Ez a sovány igéret azonban korántsem elégíti ki a tisztviselők nagy tömegét, akik nyomorúságos helyzetükben előre eszkomptálták az emelési különbözetet, azt rég elköltötték, arra régen adósságokat csináltak. A helyzet az, hogy *február elsején a negyedik elseje mult el,* amikor a fővárosi alkalmazottak nem kapták meg a részükre a törvényhatósági bizottság által már régen megszavazott fizetésemelési különbözetet. Február elsején tehát az *alapfizetés 60 százalékával tartozik minden tisztviselőjének a főváros.* Olyan összeg ez, amely minden fővárosi alkalmazott háztartásában *nagyon számit,* amelyre szükség van, *nagy, nagyon nagy szükség.*

Mindenképpen megérthető tehát az a *lázas hangulat,* amely úrrá lett úgy a központi városházán, mint a kerületi elüljáróságokon, a hivatalokban, iskolákban, tisztviselők, tanerők és altisztek között egyaránt. Az ingerült beszélgetésekben, amelyeket az alkalmazottak egymás között folytatnak, állandóan visszatérő motivum az a megállapítás, hogy a miniszteriális tisztviselők részéről a *legnagyobb fokú inkollegialitás* tapasztalható a fővárosiakkal szemben, — és jöhet idő, amikor a fővárosi tisztviselők az államiak indolenciájára *hasonló inkollegialitással* fognak tudni felelni.

Uj iskolák

Irta: PURÉBL GYŐZŐ dr.

fővárosi tanácsnok

A közoktatási ügyosztály, eltekintve a felmerülő egyéb teendőktől, ebben az évben az iskolaépítés és a gyermekvédelem jegyében indult el. Az iskolaépítés tekintetében a tizenkettedik órában vagyunk. Ugyanis a háború következtében beállott tanulóhiány megszűnt, *az elemi iskolákban az ezévi beiratás oly nagymértékű volt, hogy a jelentkező tanulókat befogadni alig tudják.* Tudott dolog, hogy 1914 óta iskolát alig építettek, a főváros lakossága erősen megszaporodott s ezzel emelkedett a tanulók száma is. Időközben a főváros, különösen egyes körzetekben, kislakásokat épített, amelyek szintén erősen növelik a tanulók számát, de egyébként a főváros eddig be nem épített területein szinte tömbszerűen lakások épültek s e helyütt iskola egyáltalában nincsen.

A lakásrendelet, mely azelőtt kötöttséget teremtett, ma nemcsak a lakások, hanem a bérletek ügyében is mozgási lehetőséget biztosít. A bérletek pedagógiai és higiéniai szempontból legtöbb esetben nem megfelelők. Ezért *a közoktatási ügyosztály két évvel ezelőtt három évre terjedő iskolaépítési programmot terjesztett elő*, melyet az összes bizottságok, valamint a közgyűlés egyhangúlag el is fogadott s ennek megfelelően a további intézkedések megtételére a tanügyi osztályt felhívta. Sajnos, az idevonatkozó költségösszegek sem az 1926, sem az 1927. évben nem vétettek fel megfelelő fedezet hiányában, a kölcsönösszegből való felvételhez az illetékes fórumok nem járultak hozzá, *lévén az iskola nem lukratív vállalkozás.* Mindössze annyi történt, hogy az 1928. évi költségvetésbe iskolaépítés céljára 2,000.000 pengő állíttatott be, amely összegből a tanácsi II. ügyosztály számításai szerint *három iskola építése sem kerül ki, holott ezidőszerint sürgősen hét iskolának a megépítésére volna szükség.*

Mindehhez az a sajnálatos körülmény is hozzájárult, hogy az Üllői-út 54. számú ingatlan tulajdonosa, *Leyrer* Lőrinc, a polgári fiúiskola céljára bérelt bérletet nemcsak hogy felmondta, hanem a bíróságnál a lakásrendelet értelmében a főváros ellen a pert megindította, azt meg is nyerte s a bérlettel szemben a saját egyszoba-konyhás lakását ajánlotta fel. Az ügy fellebbezés alatt áll. *Hasonlóképpen felmondták a következő iskolabérleteket:* VII., Aréna-út 16, amelyet eddig a főváros elemi iskola céljára használt, a VII., Damjanich-utca 29. sz. alatti, ugyancsak elemi iskolai bérletet, végül a VI. ker., Országbíró-utca 12—14. számú kisdedóvodai bérletet. Felmondás alatt áll a Práter-utcai polgári iskola bérlete. A tanügyi osztály a főváros tanácsa nevében felterjesztést intézett a népjóléti miniszter úrhoz, hogy a lakásrendeletbe, amelyből a köz céljára bérelt épületek oltalma kimaradt, ezt a pontot újra felvegyék. Sajnos, erre, ahogy azt előre jelezték, *kevés kilátás van.* Az előadottakra való tekintettel, *amennyiben mindezekből különösebb bajok fognak származni,* az ügyosztály a továbbiakban a felelősséget nem vállalhatja, mert a megfelelő előterjesztést kellő időben megtette.

A gyermekvédelmet illetőleg, miután az iskolanővérek, gondozónővérek, iskolaorvosok, valamint a gyermeknyaraltatás s a napközi otthonok kiterjesztése tekintetében a szervezések megtörténtek, az ügyosztály törekvése az, hogy *az iskolai gyermekvédelem a közoktatási ügyosztály hatáskörében egyesittessék* és az iskolák gyermekvédelmi kötelezettségei a székesfőváros különleges követelményei szerint szabályoztassanak. *Gyermekkataszter fog felállíttatni* ideiglenesen az iskolaköteleseket nyilvántartó hivatal keretében, addig is, míg az iskolakötelesek gyermekvédelmi központja elkészülhet, mert *egységes, mindenkire kiterjedő gyermekvédelmet csakis a tankötelesek tökéletes nyilvántartása mellett lehet elérni.* Az iskolaköteles gyermekvédelem 3—14 évig tart, tehát az óvodától kezdve egészen az iskolaköteles kor befejezéséig.

Az iskolakötelesek fejlődésének biztosítása érdekében három szempontot kell figyelembe venni: *szellemi, erkölcsi, testi (egészségi) fejlődést.* A szellemi fejlődés az általános iskolakötelezettség keretében folyik le, ahol a tanerőnek a szülővel állandó összeköttetésben kell lennie, amelyet a szülői értekezletek megtartásával igyekszünk előmozdítani. Előmozdítja ezt a tanulási lehetőséget a tanszereknek és tankönyveknek a szükséghez képest való díjmentes átengedése és a tandíjmentesség lehető előmozdítása. *Nemcsak a szellemi fejlődés, hanem a gyermekvédelem szempontjából is igen fontos, hogy a nyolcosztályú elemi iskola felállíttassék,* ilyen körülmények között tizennégy éves korig köteles legyen gyermek iskolába járni, mert a VII. és VIII. osztályt pótló *ismétlőiskola,* amely hetenkint kétszer kényszeríti csak a gyermekeket az iskolába járásra, *nemcsak hogy nem vált be,* hanem éppen azért, mert a hét túlnyomó részén a gyermekek teljesen szabadok, a bűnöző gyermekeknek nagy része, miként azt a gyermekbíróság és statisztika igazolja, éppen ebből az időből kerül ki.

Az erkölcsi fejlődés tekintetében a törekvés az, hogy a meglévő napközi otthonokat az óvodákra és a polgári iskolákra is kiterjesszék. A napközi otthonok teljesen átszervezendők és az itt alkalmazott tanítók rendszeresítése annyiban szükségessé válik, hogy *ne időleges pedagógiai és nevelési gyakorlattal alig bíró ifjú tanerők vezessék a napközi otthonokat,* hanem olyanok, akik e téren kellő tapasztalatot szerezve, a gyermek erkölcsi és szellemi neveléséhez különösen hozzá tudnak járulni. Szükségszerű, hogy a gyermekek a napközi otthonban ne csupán a következő napra való tanulás előkészületeivel foglalkozzanak, hanem szabad idejükben kézügyességre tegyenek szert és naponta, amennyiben az időjárás megengedi, 3 és 5 óra között a játszóterekre kimenve, felügyelet alatt bizonyos szabadmozgást végezhessenek.

Szükségszerű, hogy a gyermekvédelmet ellátó iskola és a gondozónővérek számára tanfolyam állíttassék fel a tisztifőorvos vezetésének keretében. *A közoktatási ügyosztály intézkedett, hogy mindegyik iskolában a tantestület tagjai között gyermekvédők legyenek,* akiknek kötelességük lesz az iskolát illető gyermekvédelemre vonatkozólag eljárni és a megfelelő tanulmányokat folytatni. Ezeknek kiegészítésül fog szolgálni a gyermekvédelem érdekében megszervezendő iskolánkívüli gyermekvédelmi bizottság, miként az Angliában már megvan és igen szépen bevált. Szükséges továbbá az is, hogy a gyermekvédelem tekintetében a gyermekek megfelelő ellátásban részesüljenek, ami szintén folyamatban van.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Előkészület az egész vonalon szerkesztő úr. Mindenki készül valamire, a polgármester, a tanács, a pártok.

— Ki mire készül?

— A polgármester a Folkusházy Lajos alpolgármesteri visszatartására vonatkozó aktát készíti elő. Már meg is van állapítva a terminus, amikor az ügy a törvényhatósági bizottság elé fog kerülni. Ez a dátum február 15. Addig tudniillik nem tart ülést a törvényhatósági bizottság.

— Reméljük, hogy simán keresztül fog menni a dolog és Folkus, aki igazi értéke a városnak, továbbra is mai díszes poziciójában fog maradni.

— Itt már remélni sem kell, szerkesztő úr, annyira biztos a dolog. Ellenben az elöljárók visszatartása körül zavarok vannak.

— Halljuk, halljuk! Hiszen azt méltóztatott nemrégiben mondani, hogy Badál Ede visszatartása nem kétséges.

— Azóta megváltoztak a körülmények és a pártok hangulata, a tény az, hogy Badál Ede, aki különben közszeretetnek örvend a Várban és kapcsolt részein, nyugdíjba megy. A tisztviselők egyetemes állást foglaltak az ellen, hogy bárki, akinek szolgálati ideje lejárt, visszamaradhasson. A polgármester meghajolt az érvek előtt — egyetlen főtisztviselőnek idején túl való visszatartása nyolc-tíz előmenetelt gátol meg — és ennek folyományaképpen az elnöki ügyosztály a derék Badál Ede nyugdíjaztatási eljárását már meg is indította. Értesüléseink szerint hasonló lesz a helyzet azoknál az elöljáróknál, akiknek szolgálati ideje ebben az esztendőben lejárt, a kitűnő Szalay Sándor őméltóságáról, a nagytehetségű Rupp Lászlóról és a Ferencvárosban annyira közkedveltségnek örvendő Emőd József dr.-ról lesz még ebben az esztendőben szó.

— A kérdés anyagi részéről e heti számában vezető cikket is ír az Uj Budapest.

— A főjegyző között vannak, akik ki akarnak menni elöljárónak, vannak, akik nem. Mindenesetre elöljáró lesz ebben az esztendőben Spannberger Alajos dr. A soron következő főjegyző, a derék Bucsánszky Berci nem megy ki elöljárónak, belőle tanácsnok lesz. Szó van azután Tatár Béláról, Gömöry Albertről. Muzsikó István és Szendy Károly még nem döntöttek, hogy pályázzanak-e elöljárói állásra, vagy pedig megvárják a tanácsnoki üresedéseket. Minden valószínűség szerint bejön tanácsnoknak Guth Ferenc dr. is, akit úgy Wolffék, mint Kozmáék nagyon szeretnek a Vizivárosban. De nem fog sokáig késni Holzpach Ödön dr. és Goszleth Ernő dr. elöljárósága sem.

— A gratulációt felfüggesztem a szavazás befejeztéig. Kik mennek Amerikába?

— Most már bizonyos, hogy kimegy maga Sipőcz polgármester is, hűséges titkárával, Farkas Ákos dr. tanácsjegyzővel, aki mint Jack London teghivatottabb tollú fordítója, angol tolmácsa lesz Amerikában a fővárosi küldöttségnek. Mindenesetre kimegy Liber Bandi, akinek hatáskörébe tartozik az egész szoborleleplezési ünnepség. Mint főidegenforgalmu kapacitás, kimegy Lobmayer Jenő, aki a szoborleleplezési ünnepélyt össze fogja kapcsolni az Amerikában megindítandó fővárosi idegenforgalmi propagandával. Nem kétséges, hogy Jenő barátunk, aki egyforma tökéletességgel beszéli a magyar, német, olasz, francia és angol nyelveket, nagyon jól fogja dolgát odaát elintézni. Még bizonytalan, hogy a leleplezési ünnepségre menő küldöttséggel együtt megy-e ki Zilahy Dezső, akinek az a szándéka, hogy csak a küldöttségjárás lezajlása után egyedül menjen ki, amikor a vetést learathatja. Ripka atyánk nem megy ki, azt mondja, hogy egy háromszoros apósnak nem való már ilyen nagy útra kelni. A főpolgármestert titkára, Némethy Károly dr. főjegyző fogja a leleplezési ünnepségen képviselni.

— Kik mennek ki a pártok vezetői közül?

— Egyelőre csak az a bizonyos, hogy Bródy Ernő kimegy. Minden valószínűség szerint kimegy Wolff Károly, azután Kozma Jenő. A negyedik hely még betöltetlen, erre valószínűleg, mivel a szociáldemokraták nem igen kívánkoznak kimenni, egy kinevezett bizottsági tag fog kerülni.

— Indulás?

— Március 5. Érkezési dátum: még bizonytalan, de négy-öt hétig el fog tartani az út.

— A multkor azt méltóztatott mondani, hogy újabb méltóságosok lesznek a tanácsban. Kik ezek?

— Nincs jogom elárulni. Annál kevésbé, mert a költségvetés kormányhatósági tárgyalásai során olyasféle beszélgetések is történtek, hogy a tanácsnokok, akiknek fizetési osztálya bőven megfelel az állami V-ik fizetési osztálynak, hivatalból méltóságosaknak minősittessenek. Akik ezt a tervet propagálják, azzal érvelnek, hogy az államnál, ha valaki bejut az V-ik fizetési osztályba, automatikusan méltóságos úr lesz. Semmi szükség nincs arra, hogy a tanácsnokok között megkülönböztetést tegyenek, hogy ki a méltóságos, ki a nem, amikor állásuk és fizetésük után hivatalból mindannyiukat megilleti a méltóságos címzés. Azután van itt még egy zavaró momentum. Több üzemigazgató, hivatalvezető van, akik méltóságos urak, míg a gazdájuk nem az. Hogy ez mennyire fonák helyzet, a legjobban mutatja, hogy az egyik üzemigazgató, amikor szóbakerült, hogy érdemei elismeréséül kormányfőtanácsosi címmel tüntessék ki, ő maga tiltakozott ellene, azzal a kijelentéssel, hogy amíg a tanácsnok gazdája nem méltóságos, ő sem lehet az.

— Tiszteletreméltó álláspont!

— Meglehetősen kényes azután a nem-méltóságos tanácsnokok helyzete. Hogy minden levelet, beadványt méltóságos címmel kapnak, az még hagyján! De ha eljárásuk, ankétjük, tanácskozásuk van valamelyik minisztériumban, akkor úgy méltóságozzák őket kivétel nélkül, mint annak a rendje. Már most az alaptalanul méltóságozott tanácsnok vagy kijelenti, hogy ő nem méltóságos és kínos jelenetet idéz elő, vagy pedig tűri, hogy méltóságozzák, ami szintén nem a legkellemesebb állapot.

— Ezennel előlegezem a tárgyalások befejeztéig minden tanácsnoknak a méltóságos címet! Hogy sikerült a Fanszbál?

— Mint minden évben, ezidén is kitűnően. A Fansz-bál évek hosszú sora óta a legnépesebb bálja a pesti Vigadónak, noha minden esztendőben egy másik előkelő bállal esik össze. Ezidén a Széchenyi-bállal esett össze a

Kik a protegáló városatyák?

Előkelő protektorok nevét suttogják a városházán, akik egy építkezés másfélmilliárdos differenciája ügyében memorandumot nyujtottak be a középitési ügyosztályhoz

Az igazolóválasztmány foglalkozni fog az 1926-os kislakásépitkezések titkaival

A középitkezési albizottság több tagja azt követelte, hogy saját személyükben is vállalhassanak fővárosi munkát

Meg kell reformálni a középitési albizottságot!

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az igazolóválasztmány mult heti ülésén, amelyen *Gaár* Vilmos dr. ny. kuriai bíró elnökletével *Nagy* István bizottsági tag összeférhetetlenségi ügyét tárgyalták, az összeférhetetlenségi esettel kapcsolatosan *Solty* tanácsnok tudvalevőleg *feltünést keltő bejelentést* tett. *Solty* tanácsnok megállapította a bizottsági ülésen, hogy egy városi épitkezés kapcsán több bizottsági tag személyes eljárása során egy memorandumot nyujtott át neki, amelyben arra kérték, hogy a vállalkozók számításaiban mutatkozó egy úgynevezett *rejtett hiba*, mintegy másfél milliárd koronára rúgó károsszege felett a főváros térjen napirendre, illetőleg ezt a károsszeget ne számítsa fel a vállalkozónak. Magán az igazolóválasztmány ülésén, azután a napisajtóban nagy megbotránkozást keltett *Solty* tanácsnok ezen kijelentése. Már a választmány ülésén faggatni kezdték a tanácsnokot, kik voltak azok a bizottsági tagok, akik egy épitkezés vállalkozója érdekében nála eljártak — a tanácsnok magától értetődőleg arra az egyedül helyes és korrekt álláspontra helyezkedett, hogy *őt köti a hivatali titoktartás* és ezért *a polgármester felhatalmazása nélkül erről az ügyről többet még az igazolóválasztmány előtt sem mondhat.*

Az ügy természetesen méltó feltünést keltett a városházán és a bizottsági tagok felháborodása nőttön nőtt. Nincs kétség aziránt, hogy

a legközelebbi közgyülésen, vagy napirend előtti felszólalás, vagy interpelláció kapcsán szóba kerül ez a különös ügy, amelyről a legfurcsább dolgokat suttogják a városháza folyosóin.

Az elterjedt hirek szerint magában az épitkezési úgynevezett *rejtett hibában*, ahogy az igazolóválasztmány ülésén *Solty* tanácsnok az ügyet nevezte, az épitkezést végző céget *semminemü felelősség, sem hiba nem terheli.*

Történt azonban az épitkező cég vállalkozásánál egy másik eset, *amelynek a fővárosra súlyos anyagi következményei lettek volna.* A versenytárgyaláson a vállalkozó cég a *betonalapozási munkálatra* aránylag igen magas egységárat nyujtott be, amely magas egységár a versenytárgyalási ajánlat bizottsági tárgyalásánál és műszaki átszámításánál fel sem tűnt, lévén a tervbevett betonalapozás nagyon csekély. Az épitkezésnél azonban kiderült, hogy a *betonalapozás sokkal több munkát vesz igénybe*, mint az tervezve volt és igy az aránylag magas egységár folytán a főváros *az egész munkára mintegy másfél milliárd koronát ráfizet.* Ekkor történt, hogy a cég tagadhatatlan jóhiszeműségének igazolására két bizottsági tag nemcsak, hogy eljárt az épitkezési cég érdekében *Solty* tanácsnoknál, hanem még memorandumot is nyujtott át, amelyben

azt kérték az ügyosztálytól, hogy a betonalapozásnál mutatkozó másfélmilliárdos pluszt ne a vállalkozó cég terhére irják, hanem ezt mint tényleg beépitett értéket a főváros fizesse meg.

Önként az ajkra tolul a kérdés: *ki volt ez az eljáró két bizottsági tag?* Noha minket nem köt a hivatalos titoktartás, nem akarunk elébe vágni az eseményeknek és *nem fogjuk ezt a két előkelő nevet először mi hozni nyilvánosságra*, úgyis eleget fognak beszélni róluk. Megállapitjuk azonban, hogy

a két eljáró bizottsági tag egyike egyébbel és kijárások miatt már sokat szerepelt a lapok hasábjain, nem ugyan városi dolgokban, továbbá, hogy a fentemlitett két úr egyikének sem volt még összeütközése a főváros igazolóválasztmányával, de ezen ügyekből kifolyólag minden körülmények között lesz.

Az a harc, amely három bizottsági tag, akik egyben a középitési bizottság tagjai is, körül az igazolóválasztmánynál már hónapok óta kavarog, felszínre hoz egy másik már-már feledésbe menő dolgot, az *1926-ik évi kislakásépitkezések ügyét.* Anélkül, hogy a dolgok között rejtett, vagy nem rejtett összefüggéseket keresnénk, megállapitjuk, hogy mindhárom úr, akik közül kettő az igazolóválasztmány határozata értelmében, ha nem is jogerősen, *elvesztette mandátumát*, a harmadik pedig minden valószinűség szerint szintén el fogja veszíteni, — *tagja volt annak a középitési albizottságnak, amely még Orczy tanácsnoksága idején ítélkezett a főváros által épitett kislakásoknál.*

Ezeknél a kislakásépitkezéseknél *nagyon furcsa dolgok történtek, amelyek az igazolóválasztmányt a közel jövőben szintén élénken fogják foglalkoztatni.* Noha a közszállitási szabályzat napnál világosabban előirja, hogy nyilvános versenytárgyalások alkalmával a legolcsóbb ajánlattevőknek kell juttatni a munkát,

a középitési albizottság a közszállitási szabályzat megfelelő szakaszainak teljes negligálásával nem a legolcsóbb ajánlattevőt bizta meg föld- és kőművesmunkával, hanem saját izlése szerint a harmadik, a negyedik, a tizedik, a negyvenedik helyen álló vállalkozónak juttatta a munkát.

Gyenge flastrom volt a közszállitási szabályzatra, hogy ezek a vállalkozók kötelesek és kénytelenek voltak lemenni a legolcsóbb ajánlattevő árszintjére. Akik nem akartak lemenni, azok elvesztették volna a munkát, de senki sem vesztette el, mert hosszas huzavona után mindegyik vállalkozó »átszámította eredeti ajánlatát« és aláirta azt az okmányt, amely nem egyszer tiz-husz százalékkal olcsóbb egységárakat állapított meg részére, mint ahogy az ő ajánlata szólott. *Miért tették ezt a vállalkozók?* Biztak és nem hiába biztak a pótmunkákban, amelyeknél már nem az albizottsággal, nem a tanáccsal, hanem az ügyosztállyal, álltak szembe, ahol mód nyilott számukra, hogy azt a veszteséget, amelyet az egységárak leszállításánál szenvedtek, behozzák, hiszen a pótmunkákra nem irtak ki újból versenytárgyalást, hanem azt ők kapták meg, — versenytárgyalás nélkül.

A középitési albizottság ülésein a fővárosi törvény értelmében *nem nyilvánosak és*

a sajtó munkásai nem vették igénybe sohasem azokat a kémlelőlyukakat, amelyek az altiszt urak részéről a vállalkozók számára voltak fentartva.

A tanács természetesen *kénytelen volt parirozni* az albizottságnak, hiszen a középitési bizottságban egymást érték a felszólalások, hogy a *tanács ellenszegül az autonómia akaratának*, ha nem hagyja jóvá változatlanul a középitési albizottság határozatait.

A középitési albizottságnak a sajtó számára mindvégig rejtve maradó tárgyalásai közben volt egy nagyérdekességü indítvány, *amelynek feljegyzése hozzátartozik ahhoz a képhez, amelyet erről az albizottságról meg akarunk festeni.* Az egyik albizottsági tag ugyanis az albizottságban felvetette azt az eszmét, hogy a régi, lehetetlen állapotnak a bizottsági tagok munkavállalása ügyében meg kell szünnie. »Lehetetlen állapot, — mondotta ez a bizottsági tag — hogy mi, akik milliárdos és milliárdos értékekben itéljük oda vállalkozóknak a munkákat, *ki legyünk zárva ezekből a munkákból.*«

Már-már győzött a felszólaló bizottsági tag álláspontja, a bizottság hangulata erősen amellett nyilvánult meg, hogy *az albizottság vállalkozó tagjai egymás között oszthassák ki a fővárosi vállalkozásokat*, amikor felállt az egyik bizottsági tag és kijelentette, hogy ilyen bizottsági határozatot ő magáévá semmi körülmények között nem hajlandó tenni, és nem hajlandó saját személyében munkát vállalni a fővárostól. »Könnyű neked beszélni — förmedtek rá az energikus épitészre az albizottsági tagok — te gazdag ember vagy, de mi szegények vagyunk.

Mi igenis vállalkozni akarunk, mert nem tudunk megélni és nem látjuk okát annak, hogy egy iparos, vagy épitész, csak azért, mert bizottsági tag, ki legyen zárva a fővárosi vállalkozásokból.«

Ez volt a *pszichéje* annak a középitési albizottságnak, amely 1926-ban a közszállitási szabályzat teljes negligálásával kiosztotta a kislakásépitkezések vállalkozásait! Ez az az albizottság, amelynek három tagja már közben az igazolóválasztmány elé került, különböző összeférhetetlenségi ügyek miatt!

A műszaki adminisztráció reformjával kapcsolatban sürgős szükség van a vállalkozási foglalkozást üző és iparos-bizottsági tagok *összeférhetetlenségének pontos és részletes szabályozására.* De szükség van a közszállitási szabályzat revíziójára a tekintetben is, hogy ez a fórum *egyéni felelősség terhe mellett legyen kötelezve a szabályzat rendelkezéseinek pontos betartására a tekintetben, hogy itt hiba ne történhessék és minden körülmények között a legolcsóbb és legmegbizhatóbb ajánlattevő kapja meg a különféle vállalkozásokat és szállitásokat*, nem pedig a tizedik és huszadik helyről előráncigált vállalkozók. *A középitési albizottság nem itélkező fórum, hanem adminisztrativ hatóság*, amely nem hivatott arra, hogy jogokat és kegyeket osztogasson, hanem *csupán annak megállapitására szorítkozhatik*, hogy a tanács a versenytárgyalási hirdetményben foglalt feltételeket betartotta-e, továbbá a szabályszerüen beérkezett ajánlatok közül melyik a közszállitási szabályzat intencióinak és parancsainak a legmegfelelőbb.

---

terminusa, úgyhogy a jóvérü városi fiatalság egy része pendlizni volt kénytelen a két bál között.

— Kik táncoltak a bálon?

— Táncolni mindenki táncolt. Azt kérdezze szerkesztő úr, ki nem táncolt? Nem táncolt Sipőcz polgármester . . .

— Pedig a polgármester néha táncolni szokott bálokon!

— Ugyan hol?

— Az iparos-bált ő nyitotta meg egy csárdással, amelyet Müller József Leóné őméltóságával lejtett el.

— Az kivétel volt! Sipőcz általában nem táncol, holott nagyon szeret mulatságokon lenni.

— Na, azt éppen nem mondhatnám. Tanuja voltam, amikor egy küldöttség felkérte az öreg Sziklay János bácsi vezetésével a polgármestert, az Otthon-Kör Rákosi lakomáján való részvételre. A polgármester kijelentette, hogy elmegy a lakomára, mert nem lehet olyan Rákosi-bankettet rendezni, amelyen ő részt ne venne. A küldöttség üdvözlésére idézte azután Sipőcz lord Palmerstonnak, a híres angol miniszterelnöknek azt a közismert mondását, hogy: Nagyon szép lenne a miniszterelnöki állás, — mulatságok nélkül.

— Szegény polgármester, amennyi fényezett borjúszegyet kénytelen ő a különféle pártvacsorákon megenni! Ahány kérvényt kénytelen ő a különféle bálokon és estélyeken zsebretenni, azokról a feljegyzésekről, amelyeket noteszébe ir, nem is szólva . . .

— Erről jut eszembe, egy érdekes eset a polgármesterrel és a kérvényekkel kapcsolatban. Fonyód-Bélatelepen történt, Sipőcz polgármestersége első évében. Sipőcz néhány napra szigorú inkognitóban lejött Béla-telepre a Sirály szállóba, Ripkáék és Buzáthék hivására, akik szintén ott nyaraltak. Az inkognitó azonban nem tartott sokáig, aminek ékes bizonyságaképpen a polgármester már a reggelizö asztala mellett egész sereg kérvényt és kérelmet talált. Sipőcz természetesen nem azért ment üdülni, hogy kérvényeket intézzen el és kijelentette a hozzáfordulóknak, hogy ő egyszerü magánember, hagyják békében. Békében is hagyták azután, de csak azért, mert nem találtak megfelelő módot, amivel meg lehetett volna őt ügyesen és eredményesen közelíteni. Egy kvietált századosnak, aki különben kitünő úszó volt, nagyszerü ötlete támadt. Bent a Balatonban, közel ötszáz méterre a parttól, úszás közben megszólította a polgármestert, akit a szállóból már ismert. »Van szerencsém, méltóságos uram. Gyönyörü időnk van ma!« — »Az első csöndes napom, — felelte a polgármester — amikor békét hagynak és élvezem a Balatont«.

— »Pedig én is éppen kérni akartam volna méltóságodtól valamit.« — »Nagyon örvendek — hangzott az udvariasan mosolygó válasz, — de hála Istennek most a vízben vagyunk és igy kérvényt nem lehet átadni.« — »Erre is gondoltam, — válaszolt a kapitány — és ezért vízhatlan tintával, pergamenre irtam a kérvényemet« — és a vízből egy tekercset emelt ki az ámuló Sipőcz előtt.

— Eredmény?

— Nyert. A polgármestert annyira felvidámította az ügyes trükk, hogy teljesítette a kérést. A viszontlátásra, Szerkesztő úr!

— A viszontlátásra, kedves dr. Városházy.

HIREK

Minden fővárosi tisztviselő szabadon választhatja háziorvosát. Az Orvosszövetség és a főváros elnöki ügyosztálya között a segítőalap tagjainak orvosi ellátása ügyében indított tárgyalások befejeződtek. A megállapodás szerint a segítőalap tagjai, úgy a tisztviselők, mint az altiszti és munkásszemélyzet, *a fővárosban gyakorló orvosok bármelyikét háziorvosának választhatja*, bizonyos megállapított egységes pausálé ellenében. A főváros segítőalapjának a háziorvosokkal semmi elszámolása nincsen, a pausálés összegeket a tanács *egységesen utalja ki az Orvosszövetségnek*, amely azután az átalányok szétosztásáról gondoskodni fog. Nagyobb nehézségek csupán a *szakorvosi kezelésnél* mutatkoznak. Ezt a problémát úgy megoldani, hogy bármely, magát betegnek érző fővárosi alkalmazott vagy annak családtagja, minden ellenőrzés nélkül bármely szakorvoshoz mehessen, megoldani nem lehet, mert ez sok visszaélésre és az orvosok részéről sok haszontalan munkára adhatna alapot, hiszen akkor minden torokfájós beteg a főváros költségén azonnal gégespecialista egyetemi tanárhoz menne. A tárgyalások abban az irányban folynak, *hogy legyen egy szakorvosi névsor*, szakorvost azonban csak a háziorvos utalványával szabadjon a betegnek felkeresni, olyképpen, hogy a szakorvos látogatási díját az alkalmazott részben saját zsebéből is fizetné, vagyis a szakorvos felkeresése *nem lenne a fővárosi alkalmazott számára teljesen díjtalan*. A felkereshető szakorvosok névsorát a segítőalap igazgatósága állítja össze, elsősorban természetesen *a fővárosi kórházak főorvosi karából*. Itt említjük meg, hogy a jogügyi bizottságnak a segítőalap tervezéséről szóló szabályrendelet megvitatására kiküldött albizottsága tanácskozásait befejezte és a szabályrendelet-tervezetet a jövő héten *a jogügyi* és a *közegészségügyi bizottság* le fogja tárgyalhatni olyképpen, hogy február 15-én a közgyűlés is foglalkozhat a segítőalap ügyével.

Külön ankét tárgyalja az árvaszéki kölcsönök ügyét. Ismeretes, hogy a pengővaluta behozatala kapcsán az árvaszék módosítani kívánja a gyámpénztári kölcsönökről szóló szabályrendeletet. Az errevonatkozó előterjesztés már közel egy esztendeje hánytorog a közjogi ügyosztály útvesztőiben, míg most végre tárgyalás alá kerül a dolog. *Berczel* Jenő dr., tanácsnok ebben az ügyben az árvaszék vezetőit, a pénzügyi bizottság és a gyámügyi küldöttség egyes tagjait ankétre hívta össze, hogy az ügynek a jogügyi bizottság elé való terjesztését velük megbeszélje. Ez az ankét a *jövő héten* lesz. Ily körülmények között most már remélhető, hogy a régóta hányódó probléma *végre nyugvópontra jut*.

Szakértők harca a Talbot-ügyben. Ismeretes, hogy a *Talbot-ügy* állami szakértőbizottsága részletesen válaszolt a főváros szakértői véleményére és arra a megállapításra jutott, hogy a főváros tanácsának előterjesztésében hangoztatott az az állítás, mintha a kelenföldi telepen a termelés költsége a mai berendezések mellett kilowattóránként lényegesebben öt aranyfillér alatt volna, *a valósággal ellenkezik*. *Herrmann* miniszter a saját szakértői bizottságának ezen jelentését már le is küldte a városházára, ahol *Borvendég* tanácsnok a világítási ügyosztály vezetője intézkedett aziránt, hogy a főváros és az Elektromos Művek saját, külön szakértői vegyék bonckés alá az állami szakértőbizottságnak *a fővárost mélyen sértő jelentését* és arra adják meg a maguk méltó válaszát.

A jövő héten különben *Borvendég* tanácsnok elnöklésével értekezlet is lesz ebben az ügyben a világítási ügyosztályban, amely alkalommal körvonalozzák azokat a szempontokat, amelyekre a város a szakértők között dúló harcban súlyt helyez.

Szív- és érbeteg-állomás létesült a Vasutcai dr. Pajor-szanatóriumban, a legmodernebb vizsgálókészülékekkel. Elektrocardiograph. Ugyanitt szívbetegek részére pihenő és erősítő kúrák, szénsavas fürdők, fenyőfürdők, vízkúrák, Zander stb. benlakók és bejárók részére. A teljes ellátás napidíja 12 P-nél kezdődik.

A karosszéria-pályázat. A székesfőváros tanácsa, mint ahogy jeleztük, e héten kiírta az Állami Gépgyár által szállítandó autobuszok karosszériáira az új versenypályázatot. A tanácsot, igen helyesen, az a szempont vezérelte, hogy a mai, kedvezőtlen gazdasági viszonyok közt, minél több céget kell munkához, keresethez juttatni s ép ez okból választotta külön a karosszéria-szállítást az autobuszügyben. Mint értesülünk, több szakmabeli cég fog a munkára pályázni. Ezek közt kétségkívül első helyen jön tekintetbe a *Misura* Mihály cég, mely már az első pályázat alkalmával is adott be figyelemreméltó ajánlatot. Misura a szakmában egyike a legrégibb cégeknek, mely a karosszéria-gyártásban úttörő munkást végzett és amely eddigi munkáival teljes megbízhatóságának adta bizonyítékát. A székesfőváros tűzoltóságának és több más intézménynek évek óta állandó szállítója Misura Mihály s miután a cég árak dolgában is igen versenyképes, kétségtelennek látszik, hogy pályázata alapján a szállítás jelentékeny részét el is fogja nyerni.

Elsőrangu Cserépkályhák Pospischill Oswald Budapest, Baross-u. 69

Hilbert igazgató nyugdijazása. A főváros tanácsa *Hilbert* Rezső állatkerti aligazgatót, aki betöltötte hatvanötödik életévét és harmincötéves szolgálati idejét, legutóbbi ülésén nyugdíjba helyezte. Ugy volt, hogy az állatkerti igazgatói állás, amelyet *Lendl* Adolf távozása óta *Hilbert* aligazgató töltött be, már a legközelebbi jövőben be fogják tölteni, sőt már a kombinációk is megindultak arravonatkozólag, hogy *ki lesz az állatkert új vezetője*. Értesülésünk szerint az állás betöltésére azonban még *hosszú hónapokig nem kerül sor*. Az Állatkert adminisztrációját *Hilbert* igazgatónál senki jobban nem ismeri és *Hilbert* igazgató hajlandónak nyilatkozott arra, hogy az igen mozgalmasnak igérkező ezidei nyáron *még állásában marad* és csak az ősz folyamán fog a jól megérdemelt nyugdíjba térni.

Az Uj Budapest naptára

Febr. 5 Vasárnap	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán.
Febr. 6 Hétfő	d. e. 12 ó.	Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban.
	d. e. 12 ó.	A magánépítési albizottság ülése.
	d. u. 5 ó.	Az út- és csatornaépítési albizottság ülése.
	d. u. 2 ó.	Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Febr. 7 Kedd	d. e. fél 11 ó.	Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban.
	d. e. 11 ó.	A középítési albizottság ülése.
	d. u. 6 ó.	A Kereszteny Községi Párt értekezlete.
Febr. 8 Szerda	d. e. 9 ó.	A kislakásépítkezésekre felügyelő bizottság ülése.
	d. u. fél 6 ó.	Az igazoló választmány ülése.
Febr. 9 Csütörtök	d. e. 10 ó.	Tanácsülés.
Febr. 10 Péntek	d. e. 10 ó.	Versenytárgyalási határidő a VII. ügyosztályban.
	d. e. 11 ó.	A pénzügyi bizottság ülése.
Febr. 11 Szombat	Fizessen elő az Uj Budapestre!	

VILLÁNYI PEZSGŐ
(Schaumburg-Lippe)
*
Kizárólag régi évjáratok
V., Béla-u. 8.

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncműsor
*

ANNUS női divat-szalón
azelőtt V., Arany János-utca 15.
Most
IV., Petőfi Sándor (Koronaherceg)-utca 10. II. em. (Lift)
A székesfőv. tisztviselői hölgyeket legolcsóbban szolgálja ki.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54

SOPRONYI BÉLA
lakatosáru, vasszerkezet, autogénhegesztés, takaréktűzhely és redőnykészítő vállalkozó
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 12|a
Telefon h. József 326-16

Arnóczky és Társa
autokarosszéria gyár
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311-18.

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Budapest, VII. kerület, Telefon: József 424-47. Dohány-utca 84. szám

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. Telefon: J. 52-09.
Zászlókészitések, diszitések, iparművészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

TAPETA
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig
KNOPP MIKSA tapétadiszitő
IX. Ráday-utca 50. — Telefon: Józs. 401-20
Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband mellett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131-72

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedel, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62. szám.) Montecarlo pusztulása. (Dráma 12 felvonásban. Főszerepben: Francesca Bertini, Jean Angelo). — A huszadik század legnagyobb szélhámosa. (Kalandortörténet 8 felvonásban. Főszerepben: Luciano Albertini). — Előadás mindennap egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon. (VII., Rottenbiller-utca 37/b. Telefon: J. 302—63.) Montecarlo pusztulása. Paul Poulgy fantasztikus regénye filmen 12 felvonásban. Főszereplők: Francesca Bertini és Jean Angelo. — A híres asszony. Egy táncosnő regénye 8 felvonásban. A főszereplők: Lily Damita, Fred John és Warwick Ward. — Fox-Journal. — Előadások kezdete: 5, 7 és egynegyed 10 órakor, vasár- és ünnepnap 3 órától.

Omnia mozgó. (VIII., József-körút 31. sz.) Kizárólagos joggal! Puskin. (Miklós cár udvara). (A Nordisk filmgyár új világattrakciója 9 fejezetben). — Harry Piel főszereplésével: Egy éjszaka rejtelmei. (Kalandortörténet 9 fejezetben). — Magyar- és Foxhiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, csütörtökön és vasárnap: fél 4, fél 8 és fél 10 órakor.

Palace. (A Newyork-palotával szemben). Jegyrendelés: Telefon: József 365—23 szám). John Barrymore és Dolores Costello főszereplésével: A kurtizán. — Laura la Plante főszereplésével: A nagy ágyú. — Híradó. — Előadások kezdete hétköznap háromnegyed 5, 6, 8 és 10 órakor, vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Rádius. (Nagymező-u. 22—24. T. 292—50 és T. 220—98). Magyar híradó. — Egy éjszaka rejtelmei (7 felv., Harry Piel). — A kurtizán (Prevost abbé világhírű regénye 12 felv., John Barrymore és Dolores Costello) (4, 6, 8, 10).

Tivoli. (Nagymező-utca 8. Telefon: T. 230—49.) Montecarlo pusztulása. Paul Poulgy fantasztikus regénye filmen 12 felvonásban. Főszereplők: Franceska Bertini és Jean Angelo. — Gyere te bűnös. Komoly felhívás 7 nevetséges felvonásban. Főszereplő: Harold Lloyd. — Híradó. — Előadások kezdete: fél 5, 7, fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap 3-tól. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszkmatiné.

Turán mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz: 264—30. szám). Felső tízezer. (Dráma 8 felvonásban, főszerepben: Ramon Novarro és Alice Terry). — Gyere te bűnös. (Vígjáték-attrakció 7 felvonásban. Főszerepben: Harold Lloyd). — Hiradók. — Előadások mindennap 5, fél 8, háromnegyed 10 órakor.

Ufa filmszínház. (Teréz körút 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Tel.: L. 921—32 és Lipót 921—33. szám.) 1. Magyar hiradó. 2. Lidércfény. (Az Ufa—Genius világhírű nagyvárosi életképe. Főszerepben: Ráday Imre, Elisa la Porta és Karin Evans). 3. A novicia. (Egy apácanövendék regénye. Főszereplők: Mona Martensson és Louis Lerch). — A zenekart vezényli: Stephanides Károly zeneigazgató. — Előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és ½10 órakor. Pénztárnyitás délelőtt 11 órától 1 óráig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés célajaira a telefon egész nap szolgálatot tart. — A jövő héten: Carmen — Dolores Del Rio!

KÖZGAZDASÁG

A 12-es bizottság a jövő héten dönt az Egyesült Fővárosi—Vásárpénztár fuzió ügyében

Eredménnyel végződtek a főváros tárgyalásai a Pénzintézeti Központtal — A fuzionált pénzintézet fogja kezelni a főváros összes betéteit

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az *Egyesült Fővárosi és a Vásárpénztár* ismeretes fuziója ügyében a Pénzintézeti Központ, továbbá a két pénzintézet vezetősége között *az egész héten állandóan folytak a tárgyalások.* Legutóbbi számában azt írta az *Uj Budapest*, hogy nehézségek merültek fel a fuzió körül, mert a nyugdijak kérdésében nem tudott megegyezni egymással a két tárgyaló fél. Most a helyzet annyiban javult, hogy a kérdés ezen részében is *lényeges közeledés történt*, úgyannyira, hogy a *tárgyaló felek elvileg már meg is egyeztek* és a fuzió ügye a jövő hét első napjaiban *a pénzügyi bizottság 12-es albizottsága elé fog kerülni.*

Megegyezés történt az irányban, hogy a mintegy 80.000 pengő évi terhet reprezentáló nyugdíjalap igényeinek ellátására *a két fuzionáló pénzintézet közös alapot fog teremteni, mintegy 800 000 pengő értékben.* Ez a közös nyugdíjalap fogja ellátni az Egyesült Fővárosi nyugdíjasait, ez fogja a fuzió alkalmával távozó tisztviselők igényeit kielégíteni, de természetszerűleg a már fuzionált pénzintézetek azon tagjait is ebből az alapból fogják ellátni, akik a *fuzió után* mennek nyugdíjba.

Az *Egyesült Fővárosi bizonyos vagyontárgyait* átveszi a főváros, illetőleg a Vásárpénztár. Az átveendő vagyontárgyak értékelése már megtörtént. *A Dorottya-utcai székházat* másfél millió pengő értékben, a *Fő-utca 2. szám alatti bérházat*, amelyben a Lánchíd kávéház van, továbbá a Toldi-féle könyvkereskedés, 500.000 pengő értékben számítják az *Egyesült* átveendő vagyontárgyai közé. Van az *Egyesületnek* egy nagy *debreceni telekkomplexuma is*, amelyet talán szintén át fog venni a Vásárpénztár. Ennél azonban az értékelésnél van differencia, ezt a telket ugyanis az *Egyesült* szakértői 400,000 pengőre, a főváros szakértői ellenben csak 200,000 pengőre értékelik. Az *Egyesült* alvállalatait *a Pénzintézeti Központ felszámolja.*

A tárgyalások során megegyezés történt a pénzügyminiszterrel abban az irányban, hogy az *Egyesült Fővárosi* kötvénykibocsátási joga teljes sértetlenségében átszáll a Fővárosra, amely ezzel a joggal *már a legközelebbi jövőben élni is akar.* A Vásárpénztár vezetősége, azon a véleményen van, hogy *a kötvénykibocsátási jog birtokában a főváros hiteléletét a legmesszebbmenő mértékben megtudja reformálni.* A fuzionált pénzintézet fogja a *főváros összes betéteit ugy az árvapénzeket, mint az üzemi betéteket kezelni*, vagyis teljesen azt a hatáskört tölti majd be, ami egy községi takarékpénztárnak hivatása lehet.

Az ügyek most már igen gyorsan *le fognak bonyolódni.* A *Pénzintézeti Központ* a fuzióra vonatkozó ajánlatát még ezen a héten átnyújtja *Lamotte* tanácsnoknak, aki intézkedik aziránt, hogy a 12-es bizottság a legrövidebb időn belül egybeüljön. A *Vásárpénztár* vezetősége azon a véleményen van, hogy a fuzió a legnagyobb mértékben a főváros érdekeit szolgálja és így azt meg kell valósítani. Mivel a fuzió ügyében az illetékes városházi tényezők a pártok vezetőivel szinte kivétel nélkül előzetesen megegyeztek, a *fuzió megvalósultnak tekinthető.*

A Budapesti Nemzetközi Vásár

jelentkezési határidejét meg kellett hosszabbítani a tömeges érdeklődés miatt

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az idei nemzetközi árúmintavásár szervezési munkálataival kapcsolatban a legkülönbözőbb szakmák megmozdulásáról hallunk. A magyar ipar ezúttal csakugyan impozánsan akar fölvonulni e vásárra, amelynek jelentkezési határideje már január 31-ével lejárt. Megkérdeztük *tővárosi Fischer Emil* kormányfőtanácsost, milyennek látja az előkészületi munkálatok határnapja küszöbén az ezidei Budapesti Nemzetközi Vásár esélyeit? A vásár ügyvezető elnöke a következőket mondotta munkatársunknak:

— Eredeti tervünk szerint január 31-ével kívántuk lezárni a belföldi cégek jelentkezésének határidejét. A magyar ipar azonban oly impozáns számmal jelentkezett már eddig is, hogy az ipari bemutató teljessége szempontjából nyugodtan ragaszkodhatnánk e terminushoz. De tekintettel arra, hogy éppen az utolsó napokban újra megrohanták a vásár irodáját, szinte képtelenségnek kell tartanom, hogy e nagy anyag adminisztrativ földolgozását le tudjuk zárni január 31-éig, kénytelenek leszünk tehát

ezévben is újra néhány héttel eltolni az utolsó jelentkezés határidejét.

Ez természetesen nem lehet rovására a már jelentkezett cégeknek, amelyek részére a végleges helykiutalást, az eredeti tervnek megfelelően, február elején fogjuk megejteni. A vásár külön csoportjainak szervezése is közvetlenül a befejezés előtt áll. A községfejlesztési, az útépítési, az energiagazdálkodási és a mezőgazdasági exportcsoportok résztvevői oly nagy területigényeket jelentettek be még az utolsó napokban, hogy az e célra kiszemelt területet valószínűen lényegesen meg kell nagyobbítanunk. Jellemző e négy csoport szervezésének időszerűségére, hogy a községfejlesztési és útügyi csoport létesítésének hirére már közel 1000 külföldi községi előljáróság fordult bővebb felvilágosításért a vásárirodához.

Egy konzorcium építkezni akar az erzsébetvárosi elöljáróság régi telkén. Gróf *Zichy* Lipót, a *Stabil Építő Rt.* alelnöke az elmult héten érdekes beadványt nyujtott át *Édes* tanácsnoknak, a városgazdasági ügyosztály vezetőjének. A *Stabil* a Csengery-utca és Dob-utca sarkán lévő régi elöljárósági telken hatalmas hatemeletes bérpalotát akar emelni olyképpen, hogy az építkezéshez a telket ingyen kéri a fővárostól, ennek ellenében az egész épületkomplexum negyven esztendő mulva minden térítés nélkül a főváros tulajdonába megy át. A részvénytársaság a VII. kerületi elöljáróság számára megfelelőnagyságú épületrészt hajlandó átengedni ugyanazért az évi bérért, amelyet a főváros a Csengery-utca 7. számú ház tulajdonosának a mai elöljárósági helyiségekért fizet. Bejelenti továbbá a részvénytársaság, hogy hasonló értelmű tárgyalások vannak folyamatban a magyar királyi adófelügyelőséggel, amely a VII. kerületi adóhivatalt, továbbá az államrendőrséggel, amelyik a VII. kerületi rendőrkapitányságot helyezné el az emelendő épületbe. A fővárostól a *telken kivül semmiféle hozzájárulást vagy lakbérgaranciát nem kér a részvénytársaság*, amely az épületben létesítendő lakások bérletét általában a *városi tisztviselőknek ajánlja fel* anélkül azonban, hogy a város részéről ez bizonyos kötelezettségeket vonna maga után. A városházán a *Stabil* terve tetszésre talált, mert ezzel egyrészről meg lehet oldani a VII. kerületi elöljáróság építésének régóta húzódó problémáját, másrészről a banképítkezésekkel ellentétben minden garancia *nélkül a város belterületén modern jó lakásokat kapna a főváros.* A városgazdasági ügyosztály soronkívül tárgyalja az esedékes beadványt, amely a legközelebbi hetekben már az *illetékes bizottságok elé fog kerülni.*

PAULINI GÉZA
Autójavító és alkatrész készítő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csélnak motorokat

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépítési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J. 303—85.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

Szobrász
mükő-, stucco- és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 80—87

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelíthető

Az Andrássy-úti Színház új műsora
Gaál Franciska, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Delly Ferenc, Sarkadi Aladár, Pethes Sándor vendégjátéka

MEGNYILT a Lánchid kávéház
Clark Ádám-tér Fő-utca sarkán
Fényesen berendezve

Pénteken, február 3-án
MAGYAR SZINHÁZ
Fazekas Imre uj drámája
TROJKA
Makay Margit Csortos — Kiss Ferenc — Törzs Jenő

Kezdetleges stádiumban van a gyorsvasút ügye. Ismeretes, hogy két szindikátus, egy angol és egy amerikai ajánlatot nyujtottak be a fővárosnak a gyorsvasút megépítésére. Az amerikai ajánlatot, amely a *Schiffer* Miksa nagyvállalkozó, továbbá *Becsey* Antal és *Ereky* Károly mérnökök által képviselt *Foundation Trust Company* ajánlata volt, a polgármesterhez nyujtották be, aki azt már az illetékes ügyosztály útján továbbította a kereskedelemügyi minisztériumba. A másik angol tőkecsoport, melynek látható feje *Lázár* Lajos, nyugalmazott kereskedelemügyi miniszteri tanácsos, ajánlatát közvetlenül a Vasúti és Hajózási főfelügyelőséghez terjesztette be. A két ajánlat most kerül *Tormay* Géza dr. helyettes államtitkár, a kereskedelemügyi minisztérium közlekedési főosztálya vezetőjének kezébe, aki azt *már az illetékes referenseknek ki is adta.* Arról azonban, hogy az ajánlatok ügye a közeljövőben eldőljön, *szó sem lehet*, mert a minisztériumnak még sok tényező, elsősorban a főváros álláspontját kell megismernie, amíg dönt arról, hogy az előmunkálati engedélyt egyáltalában kiadja e, ha kiadja, kiadja-e mindenkinek vagy csak az egyik jelentkezőnek. Értesülésünk szerint a fővárosnak az az elvi álláspontja, hogy az *előmunkálati engedélyt vagy mindenkinek ki kell adni, vagy pedig senkinek sem.* Magát az egész gyorsvasúti problemát pedig összhangzásba kell hozni az autobuszfejlesztési programmal, nemkülönben *a Beszkárt és a Helyiérdekű* kívánalmaival és érdekeivel.

Még mindig nincs jóváhagyva a főváros nagy autobuszmegrendelése. Ismeretes, hogy a főváros tanácsa a közlekedési bizottság javaslata alapján elhatározta, hogy a nagy közlekedési program első etappeje-ként száz autobuszalvázat rendel az Államvasuti Gépgyártól. Ezzel kapcsolatban a főváros tanácsa azt is elhatározta, hogy az autobuszfejlesztési programot kiveszik a húszmillió dolláros kölcsön felhasználására készített tervezetből és ezt a részt, kapcsolatban az új nagy autobuszgarázs építésével, *külön valósítják meg*, illetőleg a kölcsön felvételét engedélyező kormányhatósági döntés értelmében külön jóváhagyást kér a város a minisztériumtól. A száz autobuszalváz megrendelésére vonatkozó tanácsi határozatot már *bejelentették* a kereskedelemügyi minisztériumban, amelynek fenhatósága alá a főváros ezen intézkedése tartozik. A bejelentés tudomásulvételét azonban, noha azt a főváros közlekedési ügyosztálya több alkalommal sürgette, illetékes helyen még mindig nem hagyták jóvá, valószínüleg azért, mert ezt a bejelentést is a kölcsönfelhasználási jóváhagyás kapcsán akarják elintézni. A középítési ügyosztályban most készül a garázs építésének költségvetése. Az új rend értelmében ugyanis, mielőtt az építkezést versenytárgyalásra kiírnák, pontos költségvetési tervezetet készít az illetékes ügyosztály, hogy azután hiteltúllépés ne forduljon elő. Ha *Soltz* tanácsnok ügyosztálya a költségelőirányzattal elkészül, az egész autobuszfejlesztési program a kereskedelemügyi minisztériumba kerül, ahol annak jóváhagyása ezekután *simán keresztül fog menni.* A jóváhagyás a főváros és a *Mávag* szempontjából azért fontos, mert a szállítási terminusok *a megrendelés időpontjával vannak szoros összefüggésben*, a tanács pedig a megrendelést addig, amíg erre kormányhatósági jóváhagyása nincsen, *természetszerüleg nem eszközölheti.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **260 (Kettőszázhatvan) drb hótaliga** szállítására **1928. évi február 22-én, szerdán d. e. 11 órakor** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhívja tehát a tanács mindazokat, akik a szállításra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerű, bélyegeses és a szállítási feltételekben előírt bánatpénz letételét igazoló nyugtavánnyal ellátott és pecséttel lezárt írásbeli ajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (Kun-u. 8. sz.) nyujtsák be. Az ajánlat borítékára feltünően rá kell írni »Ajánlat hótaligára«. A beadott ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás folyamán fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok kerülhetnek tárgyalás alá. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács nem fog figyelembe venni. Bánatpénzül az ajánlati összeg (Ö) 5%-át kell a versenytárgyalást megelőzően a központi pénztárba letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végső döntésig kötelezettségben maradnak.

A szállítási és szerződési feltételek, melyek egyúttal ajánlati űrlapok is, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon d. e. 10—12 órák között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 január 19.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, továbbá a tűzoltólegénység és a fővárosi takarítónők nyári egyenruházatához szükséges anyagok (úgymint pamutvászon, csíkosvászon, karton, továbbá téliingek, kesztyűk, úgyszintén sapkák és kalapok) szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre együttesen vagy külön-külön az egyes tételekre is, a különböző iparágak (mesterség) köréhez tartozó cikkekre azonban csak külön-külön szabad ajánlatot tenni.

A szállítási feltételek értelmében szabályszerüen kiállított, 1.60 P-s állami és 1.60 P-s városi bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1928 február 13-án (hétfőn) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros gazdasági hivatalába (VIII., Dologház-utca 3.) kell beadni. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás **1928 február 13-án (hétfőn) délelőtt 11 órakor** a székesfőváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház-utca 3.) fog megtartatni és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

A versenytárgyalási hirdetés, szállítási feltételek és ajánlati minta a főváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház-utca 3.) köznaponként 8—11 óráig díjmentesen megszerezhetők és ugyanott a szállításra vonatkozólag netáni szükséges felvilágositás is nyerhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

Budapest, 1928 január 18.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az **árvaházak, szegényházak és menhelyek 1928. évi textilanyagszükségletének** beszerzése céljából.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári-út 31.) által már előzetesen megvizsgált mintákat **1928. évi február hó 13-án** d. e. 10 óráig kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálynál (IV., Központi Városháza, I. pavillon I. em. 29. ajtószám) benyujtani.

A szállításra vonatkozó minőségi feltételek az említett helyen naponként d. e. 9—10 óra között megkaphatók.

A versenytárgyalás **1928. évi február hó 13-án d. e. 10 órakor** veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbízottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árúkból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint az ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson.

A szállítandó árú hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemü költség, ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az árú az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

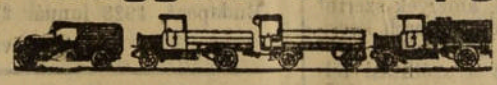
Szállítási határidő, az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesitését követő naptól számitott 90 nap.

Budapest, 1928. évi január hó 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

ALEXI és UHLYARIK műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Szondy-u 20.
Telefon: T. 9—92 és T. 9 93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben Elvállal mindennemü villamossági szerelést
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyartmányu szénkefék

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás dijmentes!
Általános, Műszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

Magyar Waggon- és Gépgyár Rt.

Győr, Telefon: 201, 202, 203
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18 Telefonok: T. 43—00, L. 979—49.
Teherautók Autóbuszok
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Asztalt
Autó-, motor- és kenőolajok

IRODABÚTOROK, PÉNZSZEKRÉNYEK
HIRSCH ÉS TÁRSA
Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait special-Impregnol-olajaival szabadalmazott eljárás szerint portalanitja.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZŰRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovalőld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségv[illegible] felszólitásra küldök.

V. évfolyam 6. szám

Budapest, 1928 február 11

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296—56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Állam és város

A főváros polgármestere és tanácsnokai a legutóbbi hetekben feltünően sokat szaladgálnak a minisztériumokba. Nem hívják őket, a polgármester és a tanácsnokok saját jó szándékukból járják a miniszteriális folyosókat, hogy kielőszobázzák a költségvetés jóváhagyását és ezzel kapcsolatban a tisztviselők fizetésemelését. Közönséges aktasürgetést instanciáznak a városi urak, hol a belügyben, hol a pénzügyben, ám a miniszteri tanácsosok, jobb esetben helyettes államtitkárok, ugyanazzal az obligát válasszal tartják jól a székesfőváros vezetőségét, amit az egyéb igazságot kereső halandóknak mondanak; az ügy tárgyalás alatt van, remélhető, hogy rövidesen el lesz intézve!

Ám ugyanakkor nagyfontosságú tárgyalások folynak a városházán. Most a kultuszminiszter jön személyesen tárgyalni a Lágymányos feltöltése ügyében, a Talbot-ügyben kizáróan miniszterekkel tárgyal a főváros és teszi mindezt készségesen, gyorsan, jóindulatulag. Az egyik oldalon merev hivatali gőgöt, bürokratikus begombolkozást tapasztalunk, ha a főváros kér valamit, ám a miniszterek elvárják és meg is kapják a készségét, a jóindulatot, a gyorsaságot, ha az ő reszortjukat érdeklő ügyeket tárgyalnak a városházán.

A város odáig süllyedt, hogy a miniszteriumokban egyszerü ügyfél lett: olyan, mint a többi, akinek sorba kell állnia egyik vagy másik titkárocska, vagy miniszteri tanácsos előtt. Hol itt az autonómia tekintélye, hol az a tudat, hogy a főváros polgármestere, vagy bármelyik tanácsnoka Budapest közönségének nevében és képviseletében jár el, annak a Budapestének, amely népességre egyhetede az országnak, de kultúrára, gazdagságra, tekintélyre több mint egynegyede! Hogyan történhetik meg az, hogy a fővárosi autonómiának a törvények betartásával létrejött határozatait naiv beamterek bírálják felül a maguk, még csak nem is szobatudós jellegü képzettségével, hogyan lehet az, hogy apró hivatalnokok hagyják vagy nem hagyják jóvá azokat a döntéseket, amelyeket Budapest törvényhatósági bizottságának a lakosság és a pártok minden rétegéből és árnyalatából összeverődött egyeteme a saját portáján fontosnak és megvalósítandónak tartott?

Mindez nem centralizmus, nem politikai irányzat, hanem a kishivatalnoki hierarchia rátörése a városi autonómiára, komolytalan cezarománia, amely azonban hatásaiban és következményeiben mindannyiunk eleven húsába vág. Az új fővárosi törvényben éppen ezért nemcsak az autonómia megnyirbálását kell a kodifikátoroknak szem előtt tartania, hanem mentesíteni kell a város vezetőségét a miniszteriális paragrafus-csavarók túlzott gyámkodásától.

Szigorúan megszabott határidőkhöz kell kötni a fővárosi határozatok kormányhatósági jóváhagyásának terminusait, de nem ám úgy, ahogy azt a a belügyminiszter legutóbb is tette, amikor január elsejével szabta meg önmagának a költségvetés jóváhagyási terminusát, de most február elején a belügyminisztérium még mindig nem rágta át magát a költségvetés kásahegyén. Rendet kérünk az egész vonalon, nem a bürokrácia túltengését, udvariasságot kérünk és nem merev elzárkózást!

A Külső Kerepesi-úton épül fel az új Rókus-kórház

A főváros 1200 ágyas nagy kórházat épít az elavult Rókus- és Kun-utcai kórházak helyébe — Még mindig rendezetlen a kórházi különszobák ügye — Pestvármegye 2000 ágyas kórházat épít a fővárosban vagy a közvetlen környéken

Némethy tanácsnok az aktuális közegészségügyi problémákról

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A budapesti kórházak létszáma és berendezési állapota hosszabb idő óta sürgeti *egy új, nagy, központi kórháznak a megépítését.* Az új kórházra elsősorban azért van szükség, mert a Rókus-kórház és a Kún-utcai kórház épülete és berendezése *teljesen kivénült* az időből, olyan mértékben, hogy ezeken a kórházakon már átalakításokkal sem lehet segíteni. Budapestnek tehát égető kórházi problémái vannak, mert a jelenlegi helyzetben, midőn a főváros közegészségügye átlagosan kielégítőnek mondható, sem tudják a kórházberendezések a közegészségügyi szükséglet kívánalmait kielégíteni.

Az új kórház megépítését eddig lehetetlenné tették a főváros súlyos pénzügyi körülményei, most azonban, mikor a reorganizálás és a beruházások építőmunkásságában fokozatosan kibontakozik a legközelebbi programm, a főváros tanácsa a legsürgősebb feladatok között az új központi kórház megépítésére is konkrét módon gondolhat. A nagyfontosságú kórházi problémáról beszélgetést folytattunk *Némethy* Béla tanácsnokkal, a közegészségi ügyosztály vezetőjével, aki a programmot az *Uj Budapest* munkatársa előtt az alábbiakban vázolta:

— A legnagyobb és tulajdonképpen egyetlen problémának jelenleg az új kórház építését kell tekinteni. Ha sikerül ennek a tervnek a megvalósítása, *a kórházprobléma belátható tanul hosszú időre meg lesz oldva.* Az új kórház építéséhez járul természetesen a továbbra is fenntartandó kórházaknak megfelelő módon való kiegészítése, mert ha a Rókus-kórházat és a Kún-utcai kórházat az új, nagy kórház építésével kapcsolatban sikerül is megszüntetni, a többi kórház továbbra is fennmarad és ezeknek tökéletesítése szintén sürgősen szükséges. Fennmarad tehát a *Szent István-*, az *Uj Szent János-*, a *Margit-kórház* és a többi kisebb kórházak.

— A kórházi probléma megoldásánál elsősorban azt tartjuk szem előtt, hogy *az ágyak száma ne csökkenjen*, tehát a megszüntetendő Rókus- és Kún-utcai kórházak ágyszámának legalább is megfelelő, de annál inkább nagyobb, mint kisebb, *uj ágyszámot tervezünk a kórházakban.* A problémát az új, nagy Rókus-kórház megépítése egymagában nem oldja meg, mert ez a kórház a közgyűlés által erre a célra kijelölt *külsőbb területen épülne fel.* Ebből következik, hogy az új Rókus megépítése esetén a város belső területén három-négyszázágyas kisebb, ugynevezett *gyűjtő-kórházat kell létesitenünk*, amely a legsürgősebb orvosi beavatkozást igénylő eseteket venné fel. Elsősorban a balesetekre, gázolásokra, öngyilkosságokra és a gyorssegélyt igénylő szülészeti esetekre gondolunk. Más feladat is hárul az új gyűjtőkórházra: ott fogjuk elhelyezni az *ágynyilvántartót és a központi adminisztrációt*, tekintettel arra, hogy az új gyűjtőkórház, központi fekvése alapján, erre legmegfelelőbb lesz.

— Nagyjából ez az elgondolás indult útjára a kórházi kérdéssel kapcsolatban és most már minden azon múlik, hogy a pénzügyi nehézségeket milyen tempóban és hogyan sikerül leküzdeni. Ismerve a már eddig megnyilatkozott hangulatot és számítva az egész közvélemény, elsősorban pedig a sajtó támogatására, remélem, hogy a kérdést *megfelelően gyors ütemben előre tudom vinni a megvalósulás felé.* Ebben a törekvésemben első lépés a néhány nappal ezelőtt megtartott ankét volt, ahol a kórházak igazgatói, a tiszti főorvos és *Solty* tanácsnok vettek részt. Ezen az ankéten eléggé határozottan alakult ki a most vázolt terv, amelynek részleteit majd a kórházak igazgató-főorvosainak értekezlete dolgozza ki. A kórházépítésnek elsősorban *anyagi oldalait szeretném biztosítani* és ha a fedezetről egyelőre csak egy elvi határozat alakjában is sikerül gondoskodni, akkor megvan a reményem, hogy *még az év folyamán legalább a tervek elkészítéséig eljutunk.*

— Az új Rókus-kórház elhelyezése tekintetében többféle megoldás lehetséges, *pillanatnyilag a Kerepesi-úti telek látszik legplauzibilisabbnak.* Ez a telek az új lóversenytérrel szemközt, a Kerepesi-út baloldalán, *a zuglói részen* terül el. Az új Rókus-kórházat egyelőre *1200 ágyasnak tervezzük* és mindazokat a kórházi osztályokat, amelyek a megszüntetésre kerülő régi Rókusban és a Kun-utcai kórházépületben megvannak, *az új kórházban nagyobbméretüen szintén létesíteni fogjuk.*

— Az új Rókus megépítését évek óta sürgeti az a tény, hogy a régi Rókus és a Kun-utcai kórház épülete teljesen elavult, modern kórház céljára egyáltalán *nem alkalmas* egyik sem, sőt átalakítani sem érdemes az épületeket, de nem is lehet, mert bármilyen összeggel akarnánk felújítani ezeket az elavult kórházakat, *jó kórház sohasem válhatna azokból.*

— A tennivalók között a kórházak ügye áll az első helyen. Ez most közegészségügyi igazgatásunk programját teljesen kitölti. Ami az igazgatás napi vonatkozásu teendőit illeti, ezek között elsősorban *a kórházi különszobák kérdését* szeretném rendezni. Két *homlokegyenest ellenkező* álláspont néz szembe egymással: az egyik el akarja törölni, a másik fenn akarja tartani a különszobákat. Szükséges, hogy maradandóbb formában megoldassék ez a kérdés is, hiszen már régóta aktuális és bizonyára a multban is ahhoz hasonló panaszok sürgették az ügy megoldását, mint amilyet *Klár* Zoltán májusban a közegészségügyi bizottság elé vitt.

Némethy tanácsnok nyilatkozata koncepciózusan foglalja össze a főváros legközelebbi közegészségügyi tennivalóit és kérdéseit. A megvalósulás felé bontakozó tervekből meg lehet állapítani, hogy Budapest kórházi berendezkedése nagy átalakulás és teljes reorganizálás előtt áll. Különösen magas színvonalra emelkedne a kórházi ellátás, ha *Pestvármegye* megépíttetné azt a kétezerágyas kórházat, amely kifejezetten a vármegye betegeit fogadná be. Ugyanis eddig az volt a helyzet, hogy a Pestvármegye minden részéből gyorsan megközelíthető Budapest kórházait elárasztották a környéki szegénysorsu betegek. A főváros lakossága számára sokkal hozzáférhetőbbek lennének a főváros kórházai, ha a vidéki áramlást másfelé lehetne terelni, mert évente a főváros kórházaiban 16—18.000 vidéki beteget gyógyítanak. A főváros tanácsa komolyan foglalkozik a tehermentesítés kérdésével és legmegfelelőbbnek az a terv látszik, amelyet *Parassin* József dr. egészségügyi főtanácsos, a főváros tüdő-

gondozó intézeteinek igazgatója vetett fel. Parassin dr. terve szerint a főváros ingyen adjon át megfelelő telket Pestvármegye kétezerágyas kórházának építéséhez. — *Demtsa* Pál dr., Pestvármegye tiszti főorvosa már nyilatkozott is erről a tervről és elismerte annak szükségét, hogy *a vármegye Budapest külső területén, illetve a fővároshoz közel eső területen felépítse* a maga külön kórházát. A terv pénzügyi megvalósítása részben a vármegyére részben a kormányra hárul.

Száz milliárdba kerül a nagy élelmiszer-vásártelep építése

Miért savanyu a pesti narancs? — Áll a harc a konzervgyárak és a vecsésiek házilag savanyitott káposztája között — A vásárcsarnokok igazgatója nyilatkozik az aktuális közélelmezési kérdésekről

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Budapest élelmiszerellátásában talán már a közeljövőben *generális újításra* van kilátás, mégpedig azzal kapcsolatban, hogy a főváros tanácsa a csepeli kikötőben meg akarja építtetni *a központi nagy élelmiszervásártelepet*, ahol úgyszólván egész munkáját lebonyolíthatná az élelmiszernagykereskedelem és ahonnan Budapest ellátását sokkal rendszeresebb és célszerűbb szempontok alapján intézhetnék a vezető körök. Erről az új, nagy, építendő vásárcsarnokról alkalmunk volt beszélni *Burg* Ferenc közélelmezési főtanácsossal, a vásárok és vásárcsarnokok központi igazgatójával.

— A tanács terve szerint — mondotta — *8 300 000 pengő költséggel épül meg a csepeli városi kikötőben Budapest új nagy élelmiszervásár-telepe*, ahol a nagybani élelmiszerkereskedelem fog lebonyolódni. A jelenlegi központi vásárcsarnokra és a főváros többi vásárcsarnokaira akkor csak a *kicsinyben való kereskedelem lebonyolításának feladata* hárul. Ha a csepeli kikötő vásártelepe megindul, akkor minden nagykereskedőt kihelyezünk a csepeli kikötőbe, javarészt felszabadul tehát a jelenleg jobbára nagykereskedőkkel megszállott dunaparti piac. A Dunaparton szintén *csak kiskereskedők maradnak*, amennyiben erre egyáltalán szükség lesz, mert ezt ma még nem lehet tudni.

— A főváros élelmiszerellátásának centrális irányításán kívül a csepeli központi vásártelep létesítésénél egyik főszempontként szerepel, hogy a csepeli városi kikötőben nagyarányú *élelmiszer-szortirozóhelyek* lesznek, ahol az egyes tömegcikkek forgalombahozatalát a kereskedelem sokkal célszerűbben és jobban lebonyolíthatja, mint az eddigi rendszer mellett. Például *tojásgyüjtőtelepek* lesznek és ezzel azt akarjuk elérni, hogy a csepeli kikötőben, amelynek a tranzitálás szempontjából is rendkívül nagy forgalma lesz, központosíttassék a kereskedelem. Például *Kelebia* vagy *Halas*, amelyek eddig tojásgyüjtőtelepek voltak, ezt a hivatásukat a jövőben átadják a csepeli városi kikötőnek. Ugyanez vonatkozik például a *gyümölcskereskedelemre. Kecskemét* elvesztené eddigi gyümölcskü forgalmi szerepét, amiből úgy a főváros lakosságának, mint az országnak is haszna származnék. Ennek a változásnak a titka abban rejlik, hogy a termelőknek, illetve a közvetlő kereskedelemnek *nem kell magukon a termelési helyeken szortirozniok az árut*, hanem egy ömegben szállíthatják az egész menniyiséget a csepeli élelmiszertelepre így *jóval kevesebb szállítási költség fogja terhelni a kereskedőket* és az elsőrendű árujuknak a kivitel számára való kijelölése után a többi árut azonnal továbbíthatják a főváros élelmiszerpiaca számára. Ez indította főképpen a tanácsot, hogy *a nagy élelmiszervásár-telep létesítéséről sürgősen gondoskodjék*. Az áralakulás szempontjából is jó hatása lesz az új rendszernek, mert a központi vásárcsarnokban jelenleg a nagykereskedők és kiskereskedők egymás szomszédságában árusítanak, a nagykereskedők összeolvadnak a kiskereskedőkkel, egymásután kezdik a detailirozást és ugyanolyan árakat érvényesítenek a kicsinyben való árusításánál, mint pl. a szomszédságukban négy-öt négyzetméter területen meghúzódó kiskereskedők. E nagyszabású feladaton kívül momentán *nagyobb átszervezésre nincs szükség a vásárcsarnokokban*. Részletmunkák sincsenek, *a központi csarnok* pipa-utcai oldalán a kicsinyben árusító mészárosokhál a gyalogjárót kellett átburkoltatni és újra szigeteltetnünk. A Batthyány-téri csarnokban is volt hasonló kisebb munka. Ami Budapestnek élelmiszerekkel való ellátását illeti, e tekintetben semmi fennakadás nincs, a felhozatal minden cikkben kielégítő. Uj áruk még nem kerültek a budapesti piacokra, de ehhez korai is még az idő. Néhány cikk árusításánál *új rendszert* vezettünk be. A nagybani narancsvásárt felhelyeztük a központi csarnok karzatára, mert a Dunaparton a narancsot megcsípte a fagy, emiatt a gyümölcsök keserűek lettek. *A narancs most kezd özönleni Budapest felé*, eddig csak spanyol áru érkezett, de most már hozzák az olasz narancsot is, amely tudvalevően március elején a legjobb. Olaszország idén megkésett a narancsterméssel, mert ott is nagy hóviharok voltak, ami késleltette az érést. Ha ilyenkor még nem olyan jó a narancs, annak *a félérett állapotban való csomagolás* az oka, mert az olasz narancskereskedők szintén azt az elvet követik, mint a mi kecskeméti gyümölcskereskedőink, hogy a szép áru kedvéért *féléretten csomagolják a gyümölcsöt*.

— Uj rend alakult ki *Budapest káposztával való ellátásában*. A vecsési káposztatermelők, akik a fővárosnak úgyszólván egész szükségletét ellátják, az ősz óta nem friss és nyers állapotban szállítják a káposztát Budapestre, hanem otthon mindannyian berendezkedtek a savanyításra, aminek árleszállító hatása van. Mert *a vecsésiek huszonnégy fillérért adják saját savanyítású káposztájukat, ugyanakkor a konzervgyárak káposztája harminc fillérbe kerül*. A káposzta tömegélelmezési cikk lévén, ez a változás feltétlenül *örvendetesnek mondható*. Hasonló változás van *a baromfikereskedelemben is*, mert az utóbbi időben a baromfiáruk legnagyobb része nem élő állapotban, hanem feltisztítottan kerül a budapesti piacra. *Ennek télen semmi hátránya sincs*, ellenben feltétlen előnyei vannak élelmezési és egészségügyi szempontból.

MEGNYILT
a
Lánchid
kávéház
Clark Ádám-tér Fő-utca sarkán
Fényesen berendezve

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő radioaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna Zander), forró ég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

AEROSAN
a leghatásosabb légtertőtlenitő készülék és folyadék, melyről a Királyi Pázmány Peter Tudományegyetem közegészségtani intézete a következő szakvéleményt adta ki.
Az AEROSAN 2%-os oldata a különböző baktériumokat a következő időtartam alatt pusztitja el
Streptococus (diptheria) 15 perc
Thyphus coli 40 „
Tuberculosis 3 óra
AEROSAN-müvek Budapest, VII. Német-utca 22.
Telefon: József 301—86

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi újság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Semmi különös, szerkesztő úr. A városházán viszonylagos csend van, aminek egyszerű oka, hogy alig akadt a héten bizottsági ülés, közgyülés pedig egyáltalában nem volt. A városi politika súlypontja tehát ezen a héten a parlamentbe terelődött át, ahol a pirosszőnyeges folyosókon meghányták-vetették a városi ügyeket a községi pártok vezérei, akik kivétel nélkül országgyülési képviselők is. A város és a honatyái beszélgetésein természetesen szóbakerültek azok a problémák, amelyek a városházát foglalkoztatják.

— Halljuk! Halljuk!

— A napokban én is fennjártam a folyosón, hogy egy bizottsági tagtársammal beszélgessek, akit otthon sohasem lehet találni, annyira leköti őt a parlamenti valorizációs vita. A keresztfolyosón Wolff Károly vonult vissza egy pamlagra Kozma Jenővel, (a Folkusházy-ügyben egy gyékényen árulnak). Petrovácz Gyula, akinek családi gyásza egyelőre kivette gomblyukából a hagyományos fehér szegfűt, Viczián Istvánnal és Buday Dezsővel beszélgetett. A jobboldali folyosón feltünik Ernszt Sándor szálas alakja, aki az elnöklésben kifáradt Czettler Jenővel társalog. De népes a baloldali folyosó is, Bródy Ernő éppen Peyerrel és Propperrel tárgyal, hogy a legközelebbi közgyülésen ellenzéki taktikáját megbeszélje. Baracs Marcel viszont Rassay Károllyal sétál...

— Ki van akkor az ülésteremben?

— Azt hiszem, senki. Kivéve Bud minisztert, aki hivatalból hallgatja a valorizációs vitát. De ő is kisiet most a teremből: várja Ripka főpolgármestert, aki a fővárosi tisztviselők fizetésemelését sürgetni megy nála.

— Eredmény?

— Egyelőre null-null a tisztviselők javára. Van is elkeseredés a városházán bőven, de erről a Hirek között számol be az Uj Budapest.

— Mi lesz a szerdai közgyülésen?

— A közgyülés Folkusházy jegyében fog lefolyni. Ez azt jelenti, hogy nagyon népes lesz a közgyülés, mert mindenki eljön, hogy szavazzon.

— Milyenek a sánszok?

— Az előkészületek az összes táborokban a legnagyobb titokban folynak. Korteskedés alig van, annyira megingathatatlanul határolódott el Folkusházy barátainak és ellenségeinek tábora. Itt minden kortézia felesleges. A barátok: a Wolff-párt és a Ripka-párt. A vezérek: Wolff és Kozma, biztosították Sipőcz polgármestert, hogy pártjaik egységesen és egyhangúan fognak leszavazni Folkusházy visszatartására. Ezzel szemben...

— Ezzel szemben?

— Nem nyugszik Folkusházy ellenségeinek tábora sem. Ugy a demokraták, mint a szociáldemokraták bizalmas értekezleteiken elhatározták, hogy vagy tartózkodnak a szavazástól, vagy pedig demonstrative leszavaznak Folkusházy visszatartása ellen.

— Melyik eset fog bekövetkezni?

— Valószinüleg az, hogy szavaznak. A demokrata vezérek ugyanis abban reménykednek, hogy nem lévén minden arany, ami fénylik, úgy Wolffék, mint Kozmáék portáján számosan fognak akadni, akik — párthüség ide, párthüség oda! — nem óhajtják Folkusházy további alpolgármesterségét. Arra is számitanak ezek a peturbánok, hogy a tanácsban és az előljárói fronton is sok a békétlen elem.

— Mi az ön jóslata, kedves dr. Városházy?

— Nem is jósolok, hanem teljes bizonyossággal állitok. Nem kétséges, hogy a közgyülés mégis nagy többséggel fogja Folkusházyt visszatartani, mert azt még legádázabb ellenségei is elismerik róla, hogy nagy érték, szinte pótolhatatlan valór ő a mai városházán. Hogy a baloldal nem fog reá szavazni, azzal régen tisztában volt mindenki, hiszen a legutóbbi alpolgármesterválasztás alkalmával sem szavaztak reá. Ami a tanácsot illeti, jelenthetem, hogy a csütörtöki tanácsülésen Sipőcz polgármester bejelentette, hogy Folkusházy visszatartására előterjesztést tett a közgyülésnek és felkérte barátilag a tanácstagokat, hogy szavazatukkal ők is erősítsék Folkusházy táborát. Afelől is bizonyos vagyok, hogy az előljárók és a többi, tisztüknél fogva városatyák, szintén Folkusházyra szavaznak. Nem kétséges, hogy nagy lesz a felvonulás minden oldalon. A jobboldadalon azért, hogy baleset ne történjék, a loldalon pedig azért, mert fontosnak tartják a demonstrációt. Azzal a törvényes rendelkezéssel kapcsolatban, hogy valamely tisztviselő visszatartásához nem kell abszolut többség és elegendő, ha egyetlen eggyel több szavazatot produkálnak, — Folkusházy visszatartása végérvényesen és jogerősen el van intézve.

— Mit tud egyebet Folkusházyról?

— Mintha mi sem történne körüle, modern Poseidonként felülemelkedik a habokon és végzi rendes hivatalos teendőit. Ahogy azonban értesülve vagyok, Folkusházy maga sem akar soká alpolgármester maradni. Amint a Beszkárt-probléma elintéződik, Folkusházy saját kérelmére nyugdíjba fog menni, hogy azután a Beszkárt ügyvezető alelnöke legyen.

— Szóval nem vezérigazgatója?

— Nem. Vezérigazgató kettő lesz, Márkus Jenő dr. és Sztrokay István. Minderre pedig valószinüleg április folyamán, a Beszkárt rendes évi közgyülésén sor fog kerülni.

— Ki megy még nyugdíjba?

— Suttognak egy tanácsnokról, akit elkedvetlenített a nagy felelősséggel járó sok munka, a rengeteg speizecetli, a töméntelen elnöklés és tárgyalás.

— Ugyan ki az?

— Nevet nem mondhatok, mert még az illető meg találna sértődni. Csupán annyit jegyzek meg, hogy illető tanácsnok még nem kormányfőtanácsos, de ha nem sikerül őt a polgármesternek lebeszélni szándékáról, rövidesen méltóságos úr lesz a nyugalombavonulással egyidejüen.

— Mi van az előljárók nyugdijazásával?

— Egyelőre semmi. A polgármester még nem intézkedett sem a nyugdijazást, sem a visszautasitást illetően. Az intézkedés egyelőre valószinüleg késni is fog és Badál előljáró ügye, akinek szolgálati ideje már lejárt, nem nyer elintézést addig, mig a soronkövetkező lejárt szolgálati idejü előljáró, Emőd dr., »veszedelmes életkora« be nem következik. Ez pedig március 29-ike.

— És a tiszti főügyészhelyettes?

— Zuna Béla dr. tiszti főügyészhelyettes nyugdijazásáról szerdán dönt a törvényhatósági bizottság.

— Utóda?

— Szemethy Károly. Szemethy helyére tiszti ügyésznek Hermann Sándor dr. tiszti alügyész kerül, tiszti alügyész Pákay László dr. lesz. Ezzel a három választással azután kireparálódik minden régi és jogos sérelem.

Egy memorandum és egy bocsánatkérés különös története

Ujabb kavarodás a Hengermalom-utcai bérház építkezése körül — Miért kellett az elektromos-bérháznál tégla helyett betonnal alapozni? — A középítési albizottság és a tanács szabályszerüen járt el a vállalkozási munka odaitélésénél

Kijáró volt-e Siegescu professzor?

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Legutóbbi számunkban részletesen foglalkoztunk azokkal a rendellenességekkel, amelyek egyes építkezési ügyekben a városházán felmerültek. Cikkünk során említést tettünk a név megemlítése nélkül az egyik fővárosi építkezésről, ahol egy *állitólagos rejtett hiba másfél milliárdos differenciájáról* van szó. Cikkünkben említést tettünk a bizottsági tagok egyértelmű felháborodásáról ezen ügyek miatt, azon reményünket fejezve ki, hogy a legközelebbi közgyülésen vagy az igazolóválasztmány legközelebbi ülésén szóba fog kerülni ez a különös ügy. Mivel az igazolóválasztmány eheti ülését elhalasztották, közgyülést sem tartottak ezen a héten, indíttatva érezzük magunkat arra, hogy az általános érdeklődést kielégítendő, *most már nevekkel és adatokkal hozzuk az ügyet szőnyegre.*

Az ügy, amelyről az *Uj Budapest* legutóbbi száma részletesen írt, a *Hengermalom-utcai építkezés ügye.* Az *Elektromos Művek* a kelenföldi áramfejlesztőtelep tisztviselői és munkásai számára saját költségén lakóházat akart emelni és az építési összeget beszolgáltatta a főváros pénztárába. A főváros középítési ügyosztálya előbb tervpályázatot, majd a tervpályázat alapján nyilvános versenytárgyalást hirdetett a *Hengermalom-utcai bérház*, az úgynevezett *elektromos bérház* építésére. Ez a versenytárgyalás 1926 utolsó hónapjaiban zajlott le és vállalkozói körökben ugyanolyan érdeklődést keltett, mint ugyanebben az évben a hasonló karakterű kislakásépítkezési versenytárgyalások. A versenytárgyalást, tekintettel a speciális körülményekre, *Solty* tanácsnok, aki ezen időkben (*Kabdebó* Gyula tanácsnokká választása előtt) a középítési ügyosztályt is vezette, olyképen hirdette meg, hogy az *alternativ feltételeket* tartalmazott. Nevezetesen a pályázó építészeknek kétféle árat kellett pályázatukban megjelölniök, az egyiket arra az esetre, ha *téglával*, a másikat pedig, ha *betonnal* végzik el az alapozást.

A beérkezett ajánlatokat a Közszállítási Szabályzat rendelkezései értelmében a középítési albizottság ülésén bontották fel, mely alkalommal a versenytárgyaláson résztvevő vállalkozók, illetőleg annak igazolt megbizottai is jelen lehettek.

Az ajánlatok felbontásánál kiderült, hogy a legolcsóbb ajánlattevő a Vogel és Weidlinger épitész-cég, utána pedig a Benedek Dezső és Czeglédy Endre dr. épitész-cég következtek.

Az ajánlati összegek közlése után *Solty* tanácsnok, mint a bizottság azidőszerinti elnöke, bejelentette, hogy a *középítési ügyosztály a technikai átszámításokat meg fogja ejteni.*

A versenytárgyalás lefolytatásával párhuzamosan egy másik munka is folyt a középítési ügyosztályban, a *Hengermalom-utcai bérházat illetően.* A Kelenföldnek ez a része meglehetősen posványos és a talajt valósággal átitatják a keserűvíz-források, amelyeknek vegyi összetétele elporlasztja az építkezéseket, úgyannyira, hogy külön építési módszerekkel kell védekezni a keserűső ellen. *Solty* tanácsnok intézkedésére az ügyosztály próbaásatásokat és furatásokat végzett a Hengermalom-utcai telken és arra az eredményre jutott, hogy bizony *meglehetősen nedves, keserűvízforrásokkal átitatott talaj az építkezési terep.* Ennek következtében az alapozást tehát nem lehet téglával végezni,

az alapozási munkát igen jó összetételü betonnal kell lefolytatni, mert ellenkező esetben a feltörő keserüvizforrások néhány esztendő alatt teljesen tönkreteszik az épület alapzatát.

Amikor ezt az építkezést jelentékenyen drágító körülményt az ügyosztály megállapította, *Solty* tanácsnok úgy intézkedett, hogy az építkezés biztonsága érdekében a technikai átszámítások kapcsán az ügyosztály *tekintsen el az alternativ téglaalapozástól* és a technikai átszámítás olyképpen történjen, hogy a vállalkozótól a főváros teljes betonalapozást követel. Mivel a vállalkozók az ajánlati felhívás szerint a betonalapozási munkára *külön egységárat voltak kötelesek megadni*, nem kellett egyebet tenni, mint a próbafúrások alapján a létesítendő alapzat kubaturáját a *betonépítési egységárral beszorozni.*

Ez a beszorzási művelet *alaposan felforgatta a vállalkozók sorrendjét.* A legelső helyre a legolcsóbb ajánlattevő a technikai átszámítás után a *Benedek Dezső—Czeglédy Endre dr.* építészcég került, a *Vogel és Weidlinger cég*, amely az ajánlatok felbontásánál elsőnek legolcsóbbnak mutatkozott, *a negyedik helyre szorult le.* A középítési albizottság ezután, mint legolcsóbb ajánlattevőnek, a *Benedek—Czeglédy cégnek* kívánta juttatni az erre vonatkozó javaslatot azután a tanács is magáévá tette és *a munkát jogerősen a Benedek—Czeglédy cég kapta meg.*

A dolgok ezen fordulata természetszerüleg kínosan és kellemetlenül érintette a *Vogel és Weidlinger céget*, amely mint legolcsóbb ajánlattévő, azt hitte, hogy biztosan ül a nyeregben és *egyetlen lépést sem kell tennie a munka biztosítására*, annál kevésbé, mert éppen akkor fejezte be a cég a *Simor-utcai fővárosi bérház* építkezését, amelynek szolid kiviteléért külön dícséretben részesült. Amikor a *Vogel és Weidlinger* cég tudomást szerzett a középítési albizottság azon határozatáról, mely szerint nem ő, hanem *Benedekék* kapják a munkát, éleshangú beadványban fordult a tanácshoz, tiltakozva az ellen, hogy

a Közszállítási Szabályzat rendelkezéseivel ellentétben ne ő kapja a munkát, aki a legolcsóbb.

Hangoztatta a beadvány, hogy az alapozást *téglával végre lehet hajtani*, nincs szükség a drágább betonépítkezésre és kérte a tanácsot, hogy a középítési albizottság javaslatával ellentétben őt, mint legolcsóbb ajánlattevőt bízza meg az építéssel.

A *Vogel és Weidlinger cég*, mint ez utóbb kiderült, ezt a memorandumot *teljes jóhiszeműséggel* szerkesztette meg. A cég ugyanis ekkor *még nem volt ismeretében* azoknak a próbaásásoknak, amelyeknek eredményeképpen a tanács téglaalapozás helyett a jóval drágább betonalapozás mellett döntött. Amikor a cég tudomására jutott annak, hogy a Hengermalom-utcában okvetlenül betonnal kell alapozni, *loyalisan elismerte*, hogy a munka nem őt, hanem az olcsóbb betonegységárat felmutató *Benedek céget* illeti meg és azon gondolkozott, hogy hogyan tegye jóvá tévedését, *az éleshangú beadványért hogyan kérien bocsánatot Solty tanácsnoktól.*

Weidlinger Andor műépítész, a Vogel és Weidlinger-cég beltagja, egyik alapítója volt az Erzsébetváros Ripka-párti szervezetének, amelynek *Siegescu* József dr. egyetemi professzor volt az elnöke. Kézenfekvő tehát, hogy *Weidlinger* műépítész ebben az ügyben *Siegescu* professzorhoz fordult tanácsért. *Weidlinger*, aki nem ismerte személyesen *Solty* tanácsnokot, *Siegescu* tanárt kérte fel arra, mutassa be őt *Solty* tanácsnoknak, hogy ő attól a cég nevében személyesen is bocsánatot kérjen.

Siegescu József dr. készséggel tett eleget a baráti felhivásnak: felkisérte Weidlinger Andort Solty tanácsnokhoz,

Weidlinger a tanácsnokot a beadvány éles kitételeiért férfiasan megkövette, kijelentvén, hogy *nem volt tudomása a beadvány megirásakor arról, hogy az ügyosztály már próbaásatásokat végzett*, amely alkalommal a talajviszonyok miatt el kellett határoznia, hogy az alapozást betonnal végezteti el.

A Vogel és Weidlinger—Siegescu—Solty-ügy ezzel a lova iasság szabályai szerint *el volt intézve.* Az igazolóválasztmány lesz hivatva eldönteni, hogy *összeférhetetlen volt-e az egyetemi tanár törvényhatósági bizottsági tagságával, amikor ezt a bemutatást elvégezte.* A *Benedek Dezső—Czeglédy Endre dr.-cég* felépítette a házat, amely nemsokára beköltözhető lesz. A cég ismeretes cementkeverési botrányára és ennek következményeire ez alkalommal nem kívánunk kitérni, csupán azt közöljük, hogy

a névtelen levélre történő cementkeverési vizsgálat lefolytatása után Solty tanácsnok egyrészről a cég költségén ellenőrző-pallért állittatott az épitkezéshez, hogy hasonló eset ne fordulhasson elő, másrészről a már beépitett cement vegyvizsgálata igazolta, hogy az ismeretes eset előtt a cementkeverés az előirt aránynak megfelelően folyt le.

Hogy ezekután mit értett *Nagy* István, az igazoló-választmány előtt előadott vallomásában a *másfélmilliárdos rejtett hibára* és *egy memorandum titokzatos közbenjáróira* vonatkozólag, *nem értjük, nem tudjuk*, de a legnagyobb mértékben *kíváncsiak vagyunk* rá. Hiszszük, hogy *Nagy* István bizottsági tag úr meg fogja a módját és alkalmát találni annak, hogy bejelentéseiről bővebb részletekkel szolgáljon *az igazság kiderítése céljából*, amelynek érdekében a föntieket a nyilvánosság tudomására hozni *magunkat kötelesnek éreztük.*

— Mi újság a kormányfőtanácsosi fronton?

— Ujabb kormányfőtanácsosi kinevezések vannak folyamatban, még pedig ez esetben csupa műszaki embert fog érni a legfelsőbb kegy. Elsőnek Linhart József műszaki főtanácsos lesz méltóságos úr, aki egy becsületben eltöltött köztisztviselői pálya után most ment nyugdíjba. De kormányfőtanácsosok lesznek a közeljövőben Orczy Gyula és Barczen Gyula is, akik mindketten mint tanácsnokok mentek annakidején hosszú és érdemes közszolgálat után nyugalomba.

— Mi ujság a bálok vidékén?

— Megvolt az Elektromos-bál is, ahol Buzáth Jánosné ő méltósága keltett nagy feltünést gyönyörü estélyi ruhájával. Fel is kérték ő méltóságát egy kis parázs Talbot-csárdásra, Buzáthné azonban azt a szellemes feleletet adta, hogy ezt a táncot ő nem járja, meghagyja azt a Talbot-ügy állami szakértőinek, — de úgy, hogy az ura fütyüljön hozzá. — Tabló! Azaz Talbó-Tabló!

— És magát, kedves dr. Városházy, ezért a borzalmas viccért még nem állították az igazolóválasztmány elé? Sokkal kisebb bünökért önnél előkelőbb városatyákat ott megfosztottak mandátumuktól! No, de mi ujság a házassági fronton?

Jelentem, hogy Ripka Babóék még mindig a francia Rivierán vannak, nagyszerüen érzik magukat és egyelőre eszük ágában sincs hazajönni. Ugyancsak a francia Riviérára utaznak 15-én Lamotte Károlyék egy hónapra.

— Jó mulatást kívánok nekik! A viszontlátásra, kedves dr. Városházy.

— Ajánlom magamat, szerkesztő úr.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitesi és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitese.

Oildag és **Greadag** a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgő vcim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Áll a harc a taxi-fronton

Az Autotaxi Rt. hajlandó leszállítani a viteldíjat, de a pirostaxisok üzeme a mai tarifa mellett sem rentabilis — Elkészült az autobusz-szabályrendelet, amely biztositja a főváros monopoliumát

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A főváros közlekedési ügyosztályában *Lobmayer* tanácsnok és *Rimanóczy* tanácsjegyző szobája előtt a szó-szoros értelmében sorban állanak az emberek, hogy kérvényüket, amelyben autótaxi rendszámot kérnek, átadhassák. Egyre-másra jelentkeznek özvegyasszonyok, öreg bérkocsisségédek, bélistás köztisztviselők és magánhivatalnokok, kvietált katonatisztek, akik mind abban a reményben élnek, hogy kapnak legalább egy autótaxi-rendszámot. Azután automobilgyárak, bankcégek jelentkeznek, akik mindjárt 100—200 taxit hajlandók kiállítani a jó üzlet reményében. A helyzet az, hogy *az autótaxi rendszámot még mindig hitbizománynak hiszi mindenki*; az özvegyasszonyok és a nyugalmazott tábornokok abban a szent meggyőződésben élnek, hogy ha rendszámot kapnak, *annak a kamataiból bőségesen meg fognak élni.*

Ezzel az úton-útfélen található reménységgel szemben pedig *nem rózsás a jelen, de még vigasztalanabb a jövő képe.* Ma sem olyan jó üzlet az autaxi-rendszám, mint az még néhány esztendővel ezelőtt volt, az pedig, hogy ha sok új rendszámot adnak ki még kevésbé lesz jó üzlet, egészen bizonyosra vehető. Igaz, hogy ma még bérbe lehet adni a jogot, társulni lehet vele, a jog tulajdonosa megkeres havonta tisztán két-háromszáz pengőt, de vajjon meddig tart ez így? Egyszerű logika, hogy ha több lesz a rendszám, kevesebb utas, kevesebb bevétel fog egyre-egyre esni: a benzin ára, a gummi ára egyre emelkedik, a fentartási költségek, a soffőrbérek nem csökkennek, *tehát kevesebb lesz a haszon.*

A közlekedési ügyosztály, ahol *Kovácsházy* főjegyző az autótaxi szabályrendelet első tervezetét elkészítette, azon a véleményen van, hogy az autóbusz-problema és a nagy autóbusz garázs ügyének elintézése után, sorra kerül az új szabályrendelet kidolgozása is. Maga a szabályrendelettervezet már elkészült de a házinyomda által sokszorosított szövegben *két szám helye üres:* az autaxik számának és a viteldíjt jelző számnak a helye. *Ezen a két számon fordul meg minden. Folkusházy* alpolgármester azonban, aki erre a két számra vonatkozó döntést, már az előterjesztést illetőleg is fentartotta magának, *még nem nyilatkozott* arra vonatkozólag, hogy a tanács hány új autótaxit akar engedélyezni és *milyen legyen az új viteldíj.*

Az új autótaxik számát illetőleg a közlekedési ügyosztály azon a véleményen van, hogy az emeritált bérkocsisségédek és régi taxitulajdonosok, nemkülönben az Autótaxi Rt.-val kötött szerződés értelmében *továbbra is kötött iparként kell az autótaxi-ipart fentartani és maximálisan 250 rendszámmal kell emelni a most forgalomban levő autótaxik számát.*

Az elterjedt hírek szerint *Folkusházy* alpolgármester szintén *a kétszázötvenes számnak* a híve, valószínű tehát, hogy a szabályrendelettervezet ezzel a számmal fog az illetékes bizottság elé kerülni.

Nagyobb probléma *a viteldíj megállapításának a kérdése.*

A közönség sürgeti a leszállítást, amelyben, mint azt *Haltenberger* vezérigazgató a tanácsnak is bejelentette, a komoly tőkével és megfelelő hátvéddel rendelkező *Auto-taxi Rt. hajlandó is belemenni.* Más a helyzet a pirostaxisoknál, akik még a bérkocsisipartársulat autotaxi-szakosztályba tömörültek és kimutatták, hogy ők különféle kocsitípusaik, kezdetleges javítási eszközeik folytán, a mai viteldíj mellett is alig képesek üzemüket fentartani, a viteldíjakból annyit sem tudtak megtakarítani, hogy kocsijaikat *egy general reparaturának vessékalá*, de az általnos hangulatra való tekintettel ők is leszállítják a tarifát. Az új jelentkezők természetesen azt igérik, amit a piros taxisok igértek, amikor a rendszámokért harcoltak, hogy ha engedélyeket kapnak, *olcsóbb tarifával hajlandók járni.* Az autotaxi viteldíjának leszállításánál még egy szempont van: *a vámhatárok kérdése.* A vámhatárokat ameddig *egyes tarifával* járhattak a taxik, most kitolják tudvalevőleg a főváros politikai határáig és csak a politikai határon túlmenő taxik tarthatnak igényt az utas részéről a viteldíj megtérítésére. Ez azt jelenti, hogy a külső városrészek felé és a környékre menő autóknál sokkal több lesz *az üres kocsikilométer,* mint eddig.

A közlekedési és a közgazdasági bizottság még az új taxi szabályrendelet előtt le fogja tárgyalni az autobusz-szabályrendeletet, amelyet szintén *Kovácsházy* főjegyző készített. Ezt a szabályrendelettervezetet most küldötték szét az érdekeltségeknek és a bizottsági tagoknak. A szabályrendelettervezet legfontosabb része az a paragrafus, amely megállapítja, hogy *a főváros környékéről a főváros belső területére bejáró autobuszoknál a határvonalnak érintése után utast felvenni tilos, tilos továbbá oly utast szállítani, aki a főváros határvonalán belül kíván leszállani.* A szabályrendelettervezet egyéb része *nem fontos,* hiszen a főváros monopóliumszerűen kezeli az autobusszal való szállítást és iparengedélyt nem fog kiadni. A fenti szakasznak abból a szempontból van fontossága, hogy *megszünteti az állandó surlódást* a főváros és a keréskedelmi miniszter között, aki eddig kiadott olyan iparengedélyt, amely a főváros belső területéről egy-egy környékező községben való utasszállításra adott magánszemélyeknek jogosítványt.

Pernyertes a főváros Frenreisz Istvánnal szemben

A Gellért-szálló vendéglői bérlete a járásbíróság előtt

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Mult év tavaszán, mikor a Gellért-szálló éttermeinek és büffetjének bérleti szerződése lejárt, az utolsó hetekben *Frenreisz* István nagyvendéglős, az éttermeknek megnyítás óta bérlője, olyan megállapodást kötött *Gundel* Károllyal, a bérlet új tulajdonosával, hogy az éttermekben és büffében lévő berendezést megfelelő összeg ellenében átadja *Gundelnek.* 1927 május elsején hajnali egy órakor kellett Frenreisznek kivonulnia a bérletből és ez meg is történt, úgy, hogy elsején reggel a rendes időben *Gundel* Károly már megnyitotta az éttermeket. Ilyen nagyszabású üzemnél, mint a Gellért-szálló nem is volt máskép elképzelhető, minthogy az éttermek előző bérlője a berendezést átadja utódának, mert ha az új bérlőnek külön kellett volna gondoskodnia teljesen új berendezésről, akkor *maga az elrendezés napokat vett volna igénybe* és ez idő alatt az éttermek üzeménck szünetelnie kellett volna, ami ilyen nagy szállónál lehetetlenség.

Gundel tehát átvette nemcsak a butorberendezést, hanem *a fehérneműt, textil, edény- és evőeszköz berendezést is* és bár előzetesen *Gundel* átvizsgálta az anyagot, az átadás után vette észre, hogy az átvett berendezésben *lényegesebb hibák és hiányosságok vannak.* Akkor szó volt arról, hogy *Gundel* Károly a fogyatékosságok miatt pert indit *Frenreisz* István ellen és kártérités utján kisérli meg a berendezés hiányosságait magáról elháritani. Ebből a perből *még sem lett semmi,* mert arra a belátásra jutottak, hogy berendezés ára *lelépési díj volt,* aminek fogalma sokkal tágabb, mint a rigorozusan vett vásárlás fogalma.

Ezzel egyidejüen a volt bérlővel szemben a főváros is hasonló megállapitásra jutott a berendezési tárgyak tekintetében. *Frenreisznak* ugyanis az éttermek és büffék architekturális berendezését a bérlet lejárta után *ugyanolyan ép és kifogástalan állapotban kellett volna visszaadnia a főváros tulajdonába, amilyen ép ez a berendezés a szálló illetve az éttermek megnyitásának pillanatában volt.* Ezzel szemben az éttermek és büffék átvételénél azt tapasztalták, hogy az épitészeti berendezés a kilenc esztendő leforgása alatt *jelentékenyen megrongálódott,* a hibák kiküszöböléséről *Frenreisz* István az *átadás előtt nem gondoskodott,* a főváros vagyontárgyát tehát *kár nem érte a bérlet ideje alatt.* E megállapitások után a főváros vezetősége *nem volt olyan konciliáns Frenreiszszel szemben, mint Gundel Károly,* mert a tiszti ügyészség utján kártérítési pert indított *Frenreisz* István ellen és beadványában kérte a bíróságot, *hogy Frenreisz Istvánt kötelezze a főváros vagyontárgyát ért károk megtérítésére.*

A kártéritési pert néhány nappal ezelőtt tárgyalta *Szathmáry* dr. törvényszéki biró. *Frenreisz* hivatkozott arra, hogy az átadott éttermek fogyatékosságai *természetes kopás* folytán keletkeztek és nem olyan természetüek és nem olyan mérvüek, amelyek miatt kártérítési pernek helye volna. Ezzel szemben a meghallgatott szakértők pontosan véleményt mondtak azokról a károkról, amelyek a helyre nem állított rongálások miatt a főváros közönségének vagyonát érték. *A bíróság Frenreisz Istvánnal szemben a főváros javára 3.500 pengő kártéritést itélt meg.*

Értesülésünk szerint ez az összeg nem fedi teljes mértékben a *Frenreisz* által hátrahagyott hiányokat, éppen ezért a főváros tiszti ügyészsége *megfelebbezte az itéletet.* Természetesen felebbezett az itélet ellen *Frenreisz* István is, aki azon az álláspónton van, hogy a kilenc évi bérlet után sem hajlandó semmit megtériteni a fővárosnak, azok után a károk után, amelyeket a berendezési tárgyakon szemmelláthatóan okozott.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

Szobrász
mükő-, stucco- és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 80—87

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára Délután tea jazzband m llett. Este az étteremben elsőrendü cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

IRODABÚTOROK, PÉNZSZEKRÉNYEK
HIRSCH ÉS TÁRSA
Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

ALEXI és UHLYARIK müszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Szondy-u 20.
Telefon: T. 9—92 és T. 9—93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben. Elvállal mindennemü villamossági szerelést.
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyartmányu szénkefék

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-11, 990-71, T. 232-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit; luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Ducs-fényezés.

HIREK

Szerdán döntenek a Citadella átépítése ügyében. A *Budapest Fürdőváros Egyesület* ismeretes tervezete ügyében a gellérthegyi sikló megépítését és a Citadella átépítését illetően a pénzügyi bizottság által kiküldött ötösbizottság állandóan folyatja a tárgyalásokat. *Szviezsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, a *Budapest Fürdőváros Egyesület* ügyvezető igazgatója azokra a műszaki és technikai kérdésekre, amelyeket az ötös albizottság feltett, a választ már megadta. Az ötös albizottság intézkedésére a *Szviezsényi* által beadott terveket és számításokat a városgazdasági ügyosztály felülbírálás céljából rövid úton átutalta a középítési, a közlekedési és a világítási ügyosztályoknak. A beérkezett jelentések alapján a városgazdasági ügyosztály már most részletes jelentéssel fog szolgálni, úgyannyira, hogy az ügy a jövő héten a közgyűlés elé kerül.

Hevesi nyugdíjba megy. Az *Uj Budapest* az elmult év utolsó hónapjaiban cikksorozatban hivta fel a közvélemény figyelmét azokra az anomáliákra, amelyek a hirdetővállalat vezetésében főleg a *Lukács Vilmos—Bonta Baumfeld Armand-féle* padszerződést illetőleg felmerültek. Cikkeink kapcsán a hirdetővállalatra felügyelő bizottság albizottságot küldött ki a padhirdetések szerződésének és általában a hirdetővállalat üzletvitelének megvizsgálására. A bizottság most készült el munkájával és azt a hirdetővállalatra felügyelő bizottság hétfői ülésén, amelyen *Liber* Endre tanácsnok elnökölt, terjesztette elő. Az üzemre felügyelő bizottság tudomásulvette a vizsgálati jelentést és elhatározta, hogy azt véleményes jelentés kíséretében a tanács elé terjeszti. Ezzel kapcsolatban *Hevesi* József dr., a hirdetővállalat igazgatója előrehaladott korára és beteges állapotára való tekintettel nyugdíjazását kérte, amit a hirdetővállalatra felügyelő bizottság pártólólag terjeszt a főváros tanácsa elé. *Hevesi* nyugdíjaztatása legkésőbb május elsejei határidővel megtörténik. Utóda *Lamotte* Ernő, adóhivatali főtanácsos, eddigi aligazgató lesz, aki már esztendők óta működik a hirdetővállalatnál. *Lamotte megválasztása bizonyos*, annális inkább, mert ugy a fővárostanácsa, mint a bizottsági tagok magasra értékelik az ő adminisztrációs képességeit és közgazdasági tudását. — Mindezek után csupán arra vagyunk kiváncsiak, hogy *mi lesz a padszerződéssel* és meddig fogják ezek az otromba padok Budapest világvárosi képét elcsúfitani?

Habtejszin és világnézlet. A pénzügyi bizottság a tanács javaslatára és ellentétben a városgazdasági bizottság javaslatával, úgy határozott, hogy a 32 év óta *Weingruber* Ignác budapesti kávés bérletében lévő *Fővárosi Pavillont*, további hat esztendőre az eddigi bérlőnek kívánja juttatni. Noha ezt a határozatot a pénzügyi bizottság *egyhangúan hozta*, *Weingruber* ellenfele, *Szlavek* Ferenc, aki az Angolpark üzletvezetője, még nem adta fel a reményt, hogy a törvényhatósági bizottságot a maga javára fordítsa és ezért körleveleket küldözget a bizottsági tagokhoz, azzal a kérelemmel, hogy a bérletet ne Weingrubernek, hanem neki ítélje oda a törvényhatósági bizottság. Nem foglalkoznánk ezzel a körlevéllel és nem csinálnánk reklámot *Szlavek* úr éppen nem világrengető megállapításainak, ha nem látnók, hogy vannak bizottsági tagok, akik világnézleti alapon kívánják elvenni a tisztességben megőszült Weingrubertől a Fővárosi Pavillon bérletét, hogy azt Szlaveknek juttassák. Nem foglalkozunk most a dolog érdemi részével, hogy a pavillon bérlete a millenáris kiállítás óta van *Weingruber* kipróbált kezében, csupán egy elvet akarunk itt kikristályosítani, mint egyetlen tanuságát annak a harcnak, amely nem kétséges, hogy az eddigi bérlő javára fog eldőlni. *A habtejszínnek és az uzsonnakávénak semmi köze nincs a világnézlethez* és a világ megreformálását nem a Városligetben kell megkezdeni. Ha *Szlaveket* egyedül ez a világnézleti alap emeli *Weingruber* fölé, akkor *máris vesztett ügye van* és a világnézleti hegyek vajúdásából nem születhetik meg egy nyári kávéház egérnagyságú üzletecskéje. Ily apró, jóformán csak a szereplőket érdeklő játékhoz *nem szabad, de nem is illik előhúzni az ősi fringiát*, amelyet a nagy küzdelmekben forgatunk, — annál kevésbé, mert a kard élét nagyon is elkoptathatja az a *gyakori használat*, amikor komoly harcok után *uzsonnához való kalácsot* aprítanak vele.

Háromszázhusz helyett ebben az évben csak százhusz szükséglakást épit a főváros. A törvényhatósági bizottság a lakásügyi bizottság javaslatára az elmult esztendőben elhatározta, hogy a folyó évi költségvetés terhére *további háromszázhusz szükséglakást épit*. Az az általános takarékosság, mely a főváros ezévi költségvetését az egész vonalon jellemzi, nem marad hatás nélkül a szükséglakás-építési akcióra sem, úgyhogy a szükséglakások számát háromszázhuszról százhuszra kellett csökkenteni. Ennek a százhusz szükséglakásnak a megépítése azonban most egyszeribe *sürgőssé vált*, mert az új autobuszgarázs építése folyton a régi lóversenytérről az ott sárkunyhókban és fabódékban jogtalanul elhelyezkedett proletárokat ki kell telepíteni. Az építendő százhusz szükséglakás ügyét már legközelebb tárgyalja a törvényhatósági bizottság.

Miért csökkent a fővárosi segély összege? (*Levél a szerkesztőhöz.*) Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Nagy örömmel olvassuk az *Uj Budapest* cikkeit a városi tisztviselők különböző fizetésemelési törekvéseiről és megelégedéssel konstatáljuk, hogy végre akadt egy sajtóorgánum, amely *bátran kitart a fővárosi tisztviselők érdekei mellett*. Az *Uj Budapest* ezen állásfoglalása biztat fel engemet arra, hogy soraimmal alkalmatlankodjam. Arról van szó, hogy nekünk, szegény nagycsaládú fővárosi kistisztviselőknek mintegy fizetéskiegészités volt az a néhány száz pengőnyi segély, amit különféle igazolt vagy nem igazolt okokból (halálozás a családban, gyerekszülés, betegség stb.) sikerült kicsikarnunk az elnöki ügyosztálytól. Mondhatnám, hogy ezt a segélyt minden városházi kistisztviselő esztendőnkint felvette a rendes bevételek közé, annyira bizonyos volt, hogy a hivatalfőnök véleményezése kapcsán az elnöki ügyosztály *teljesíti a kérelmet* és a segély megérkezik. Január elseje óta az eddigi kedvező állapot *hirtelen rosszra fordult*. Az elnöki ügyosztály nem intézte el a kérelmeket. Amikor aztán nagynehezen különféle orvosi bizonyítványok alapján megkaptuk az utalást, tapasztaltuk, hogy a segély nagyon megfogyatkozott, legjobb esetben *a fele lett*. »Illetékes helyen« azt a választ kaptuk, hogy a segélyek összegének megfogyatkozása nem az elnöki ügyosztályon múlik, hanem ennek az az oka, hogy már nem a költségvetés terhére, hanem a segítőalapra könyveltetnek el, a segítő alap pedig nem adhat akkora segélyt, amekkorát a főváros adott. Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! engemet egyáltalában nem érdekel, hogy a fővárosi költségvetés terhére vagy a segítő alapból kapom-e pár pengőnyi segélyemet, én csak azt tudom, hogy a gyerekem beteg, a fizetésemelési különbözetet még mindig nem kaptam meg és most ráadásul azt a kis segélyt, amelynek összegét az előző esztendei kiutalások révén biztosra vettem, szintén lecsökkentették. Ugy látszik, hogy *itt újból egy szerzett jogunkat akarják megnyirbálni*, ami ellen ezennel tisztelettel óvást emelünk. Szerkesztő úrnak kész híve *Egy id. hivatalnok, aki nem kap reprezentacionális pótlékot.*

A Vigadó bérlete. A székesfővárosi Vigadó bérlete ez év áprilisában lejár. Miután a jelenlegi bérlő, *Mucsnyák* Károly továbbra is reflektál a bérletre, értesülésünk szerint *minden pályázat mellőzésével, további hat évre megfogják vele hosszabbitani a szerződést.* Nagyon helyesnek és méltányosnak találjuk ezt így. Mucsnyák húsz év óta bérlője a Vigadónak és ez idő alatt a legteljesebb mértékben megfelelt vállalt feladatának, úgy hogy a főváros hatósága, de maga a nagyközönség is a legteljesebb mértékben meg lehetett vele elégedve. Árak dolgában is mindig a legszolidabb volt a bérlő, dacára annak, hogy a Vigadó voltaképpen szezón-üzlet, melyben aránylag rövid idő alatt kell behozni az igen jelentékeny rezsit. Ilyen körülmények közt csak helyeselni lehet, hogy a székesfőváros nem kisérletezik és *megmarad a két évized alatt kitünően bevált bérlőnél* és pályázat elkerülé ével meghosszabbítja vele a szerződést tudatában annak, hogy ily módon a Vigadó további hat évre megint a legjobb kezekben lesz és méltányolván azokat a nem csekély áldozatokat, melyeket Mucsnyák, aki különben bérlője a margitszigeti Strand büfféjének is, meghozott, hogy az üzemet a jelenlegi előkelő nívón tartsa meg.

Jeszenszky Sándor: Szép Budapest. Az örökké panaszkodó, városukkal elégedetlen pesti polgárok számára érdekes és értékes könyv jelent meg a napokban *Jeszenszky* Sándor kultuszminiszteriumi osztálytanácsos tollából: »Miért szép Budapest és hogyan lehetne meg szebb.« Ezt az elvet fejtegeti az iró munkájában, mely tükre a főváros szépségeinek és hibáinak s pontos története a város utolsó évszázadának. *Jeszenszky* pontos adatokon építi fel művét, de városának szépségeit és hibáit nem a rideg statisztikus szemüvegén át vizsgálja, hanem a mult tapasztalatain okulva, egy céltudatos fejlődésnek egyengeti útját. A népszerű hangon, mindenki számára irt munka az Athenaeum kiadásában jelent meg. A csinos kiállitású kötet címlapját *Balogh* Rudolf egyik gyönyörű budai felvétele diszíti. Ára 5.60 pengő.

Az Uj Budapest naptára

Febr. 12 Vasárnap	8—12 ó. Inspekciós szolgálat
Febr. 13 Hétfő	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő a IX. ügyosztályban d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a főváros gazdasági hivatalában d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépitési albizottság ülése
Febr. 14 Kedd	d. e. fél 11 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban d. u. 5 ó. A közmunkatanács ülése d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete
Febr. 15 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése d. u. 4 ó. A főváros közgyűlése
Febr. 16 Csütörtök	d. e. 10 ó. Tanácsülés
Febr. 17 Péntek	d. e. 11 ó. Pénzügyi bizottság ülése
Febr. 18 Szombat	Fizessen elő az Uj Budapestre!

Westminster és egyé világhirű harangjátékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb **még ma** szebbnél-szebb hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti Sarok ermekk órház mögött.

MISURA MIHÁLY
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. ↔ Telefon: J. 52—09.
Zászlókészitések, diszitések, iparmüvészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

OZALID száraz uton való **fénymásolás**
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 800—58
Gyár VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

VILLÁNYI PEZSGŐ
(Schaumburg-Lippe)
*
Kizárólag régi évjáratok
V., Béla-u. 8.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokra már most előjegyez.

GAZDASÁGI ÉLET

Nem a Vásárpénztár, hanem maga a főváros venné át az Egyesült Fővárosi részvénymajoritását

Az Egyesült Fővárosinak 300.000 pengő tiszta vagyont kell a fuzióba hoznia. — A fuzió után lebélyegzik az Egyesült Fővárosi részvényeit

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Egyesült Fővárosi* és a *Vásárpénztár* ismeretes fúziós terve ügyében az előkészítő tárgyalások befejezést nyertek és ma az a helyzet, hogy a *Pénzintézeti Központnak* a részvénytöbbség átvételére vonatkozó memoranduma *Lamotte* pénzügyi tanácsnok asztalán fekszik.

A Pénzintézeti Központ ajánlata *teljes mértékben figyelembe veszi azokat a szempontokat, amelyeket a Vásárpénztár vezetősége a tárgyalások során irányadóknak kitűzött.* A *Vásárpénztár* vezetősége a fúzió alapfeltételéül azt a kitételt állította fel, hogy az *Egyesült Fővárosinak háromszázezer pengő tiszta vagyont kell hozományképpen a házasságba hoznia.* Ezen háromszázezer pengőnyi tiszta vagyon kimutatása és átadása ellenében hajlandónak nyilatkoztak a fővárosi urak a *nyugdíjalap megteremtésére,* amely a fuzió esetén *nyolcszázezer pengő kezdősebességgel* indulna meg, hogy az az Egyesült Fővárosi régi nyugdíjasai a fúzió alkalmával elbocsátásra kerülőket és a Vásárpénztár nyugdíjasait alimentálni tudja.

Lamotte tanácsnok most tanulmányozza a Pénzintézeti Központ memorandumát és azt a jövő hét legelső napjaiban a pénzügyi bizottság tizenkettes albizottsága elé terjesztik. Noha a pártok vezetőivel a tárgyalások lefolytatása előtt megállapodás létesült a fúzió keresztülvitelére abban az esetben, ha az a fővárosnak anyagi és erkölcsi előnyöket biztosít, a legutóbbi napokban a baloldali pártok részéről mégis *bizonyos animozitás nyilvánult meg a fúzió ellen.* Remény van azonban arra, hogy az ebben az ügyben összehívandó pártközi konferencián a *demokraták és a szociáldemokraták is be fogják látni,* hogy a fúzióval a főváros *jó üzletet* csinál.

Mivel az egész fúziós ügynek, amúgy is a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé kell kerülnie, illetékes helyeken felmerült az a gondolat, hogy az *Egyesült Fővárosi részvény majoritását ne a Vásárpénztár, hanem maga a főváros vegye át.*

A részvénytöbbség szindikátusi alapon biztositva van és ez okból minden *tőzsdei spekuláció,* amely a részvények árát fel akarja verni, *céltalan.* A nagyközönség annál kevésbé üljön fel spekulációs törekvéseknek, mert a fúzió megtörténte után *a részvényeket le fogják bélyegezni.* Ha létrejön a fúzió, a fúzionált pénzintézetek székhelye az *Egyesült Fővárosi Dorottya-utcai palotájában lesz* és ez esetben a Vásárpénztárnak a városháza épületében most működő bankosztálya, mint a fúzionált pénzintézet fiókja működne tovább.

Az Angol-Magyar Bank zárszámadása

Két és egynegyed millió pengő a tiszta nyereség

Az Angol-Magyar Bank igazgatósága ma állapította meg zárszámadásait, amelyekből kitűnik, hogy a lefolyt évben kétségkívül az Angol-Magyar Bank számolhat be a legrohamosabb fejlődésről úgy saját tőkéjének növekedése, mint részben üzletágainak gyarapodása tekintetében is. Eltekintve a többszörös tőkeszaporitástól, mely az intézet saját tőkéit lényegesen növelte, számos olyan tranzakciót bonyolított le, melyek a bank tevékenységi körét és kereseti lehetőségeit erőteljesen kiterjesztette. A keresztülvitt tőkeemelések közvetve is használtak az ország gazdasági életének, mert azokba sikerült a banknak igen előkelő külföldi pénzcsoportokat is bekapcsolni. Ezek az összeköttetések tették lehetővé a bank hatalmas géposztályának önállósítását Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. cég alatt, továbbá a British Overseas Bank Ltd. londoni konszernje útján — amely különben a szoros kapcsolat kifejezésére két tagját is delegálta a bank igazgatóságába — rövidlejáratú és olcsó hitelek megszerzését. Az ilyen kommerciális hitelforrások megnyitása mellett azonban hosszúlejáratú kölcsönöket is tudott a bank gazdasági életünk rendelkezésére bocsátani. A lefolyt évben nevezetesen üzletágai közé sorozta a záloglevélüzletet s ez alapon mintegy 40 millió pengővel gyarapította az ország forgótőkéjét.

A nagyarányú emelkedés szembetűnően tükröződik a mérleg főösszegéből, mely az előző évhez képest majdnem megduplázódott. A rohamos fejlődés még inkább megítélhető, ha a mostani szárszámadás adatait a három év előttiekkel hasonlítjuk össze. Ezekből kitűnik, hogy a bankra bízott idegen tőkék 25 millió pengőről közel 100 millióra, váltótárcája 5.8 millióról 48.6 millióra s az adósok 14 millióról 42.8 millió pengőre emelkedtek. A fejlődéssel arányban áll az intézet kimutatott és intern tartalékainak gyarapodása, ami mellett az osztalék az 1925. évi 4 pengőről most 6.50 pengőre növekedett. Az elért eredményben persze megfelelő szerep jutott az intézet 10 budapesti és 8 vidéki fiókjának, 8 affiliált pénzintézetének s az érdekkörébe tartozó nagyarányú ipari és kereskedelmi vállalatok kedvező prosperitásának is.

A bank igazgatósága a megállapított zárszámadási adatokról alábbi közleményt adta ki:

Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatósága február 7-én tartott ülésében megállapította az 1927. üzletév mérlegét, mely 2.232,818.71 P tiszta nyereséggel zárul, az előző évi 928,219.64 P-vel szemben. A nyereség folosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja a február 29-ére egybehivott 37. évi rendes közgyűlés elé terjeszteni, hogy abból osztalékul 1,560.000 P, vagyis részvényenként 6.50 P (13%, a tavalyi 12%-kal szemben) fizettessék ki, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályokban előírt 79.223 P dotáció helyett 268.182 P (tavaly 63.636 P), a nyugdíjtartalék növelésére pedig 100.000 P (tavaly 50.000 P) fordíttassék, míg az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 146,190.80 P (tavaly 48.360 P) az 1928. üzletév számlájára vitessék át.

A bank mobilitását az jellemzi legjobban, hogy a fenti 58.4 millió P összegű betétállománnyal szemben 61.7 millió P összeg áll elsőrendű mobilitású vagyontételekben, nevezetesen pénztári készletek 3.1 millió P, a váltótárca 48.6 millió P (tavaly 20.9 millió P) és a tőzsdén jegyzett kurrens értékpapirokra nyujtott előlegek 10 millió P (tavaly 3.5 millió P) összegben.

Az 1927. év folyamán az intézet 190.4 millió P összegű váltót számitolt le (1926-ban 100.2 millió P) és e nagy forgalom ellenére fizetésképtelenségeknél egyáltalában nem volt érdekelve. Az adósok tétele — a géposztálynak Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársasággá való átalakulása, illetve különválása ellenére — az egyéb üzlet növekedésének megfelelően az előző évi 27.2 millió p-ről 42.8 millió P-re emelkedett. Az intézet saját záloglevéleinek fedezetéül szolgáló törleszlesztéses dollár-jelzálogkölcsönök 5.8 millió P-vel szerepelnek az 1927. év végén. Az értékpapírtárcában szereplő állandó jellegű érdekeltségek, az azóta bekövetkezett jelentékeny árfolyamemelkedések ellenére ismét ugyanolyan árfolyamokon vannak felvéve, mint aminők a felértékelési mérlegben szerepeltek. Ugyanez vonatkozik a bank értékes ingatlanaira is, melyek az ingatlanok forgalmi értékében beállott jelentékeny emelkedés ellenére változatlanul szerepelnek. Uj tétel gyanánt szerepel az aktivák között a géposztályból alakult fentebb említett Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.-nál fennálló 7 millió P összegű törzsrészvényérdekeltség (e társaság 11,144.000 P összegű elsőbbségi részvényeit tudvalevőleg a bank angol, holland és svajci üzletbarátai vették át); ezzel az alapítással kapcsolatban igen jelentékeny lekötött tőkék szabadultak fel a bank részére.

Az igazgatóság elhatározta, hogy a bank nyugdíjasai helyzetének javitása érdekében a közgyűlés elé javaslatot terjeszt a nyugdíjarányszámnak 30 százalékról 40 százalékra való önkéntes felemelése iránt.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank *Weiss* Fülöp elnöklete alatt e hónap 7-én tartotta meg 86-ik rendes évi közgyűlését, mely az igazgatóság összes javaslatait elfogadta. Az igazgatóságba uj tagokként *gróf Zichy* János v. b. t. t. és *Belatiny* Artúr, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a felügyelőbizottságba pedig uj tagként *Haggenmacher* Ottó választattak be. Az 1927. évre szóló osztalékszelvényt a bank február 8-ától kezdődőleg darabonként 6 pengővel váltja be.

A bankok a kislakásépitkezések árának 99 százalékát már megkapták a fővárostól. A bécsi-uti kislakások átadásával *a főváros kislakásépitőakciója végetért* és a szerdánként összeülő ötös ellenőrző bizottság az épitkező cégekkel a végső leszámolásokat ejti meg. A főváros az épitkező cégekkel, illetőleg az őket patronizáló nagybankokkal szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy *a szerződésben megállapitott összegeket az utolsó fillérig kifizeti,* mivel a kölcsönszerződésben a bankok garanciát vállaltak arra, hogy az esetleges hiányokért egy esztendeig jótállást vállalnak, ezt a garanciát pedig a főváros elegendőnek tartja Ilyképpen a vállalkozó cégek kifizetése elé akadály nem gördül és az épitkező cégek már *követelésük 99 százalékát készpénzben fel is vették a fővárosnál.* A fenmaradó *egy százalék* az egyes épületeken még vitás kiigazítások és pótlások biztosítására szolgál, de ha ezek, a már egészen jelentéktelen hiányok pótoltatni fognak, ezt a maradványt is azonnal *folyosítani fogja a szociálpolitikai ügyosztály.*

A Nemzeti Bank közgyülése

A Magyar Nemzeti Bank február 5-én tartotta Popovics Sándor elnöklésével közgyűlésének IV. rendes évi ülését. A főtanács jelentéséhez Jékey László részvényes szólott hozzá, aki elismerését fejezte ki a bank vezetőségének és tisztviselői karának, körültekintő és eredményes munkálkodásukért.

Popovics Sándor elnök válaszában köszönetét fejezte ki a felszólalásokban megnyilvánul telismerésért, majd kifejtette azokat az okokat, amelyek a főtanácsot az 1927. üzletév nyereségének felosztását tárgyaló javaslatában arra indították, hogy az 1927. év kedvező eredményét a bank belső megerősítésére fordítsák.

A közgyűlés ezután tudomásul vette a főtanács évi jelentését, majd jóváhagyta az 1927. évi zárszámadá okat és a főtanács részére a felmentvényt megadta.

Dr. Schóber Béla vezérigazgató előterjesztésére a közgyűlés elfogadta a főtanácsnak az 1927. üzletévi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát.

A bank az 1927. üzletévre szóló osztalékot a 4. számu részvényszelvény beszolgáltatása ellenében összes intézeteinél 1928 február 7-től kezdve fizeti ki.

A
LEIPZIGI MINTAVÁSÁR

a legkedvezőbb bevásárlási forrása a világnak és a legnagyobb mintalátványossága Európának!

Több mint 1600 árucsoport az összes szakmából képviselve van. 10.000 kiállító 21 országból a legjobbat és a legtökéletesebbet mutatja be

TAVASZI VÁSÁR 1928
március 4—10-ig

NAGY MŰSZAKI ÉS ÉPITÉSZETI VÁSÁR
március 4—14-ig

Nagy vasúti kedvezmény

Különvonat hálókocsival Budapesttől-Leipzigig átszállás nélkül. Indulás: március hó 2-án 23 órakor a Keleti pályaudvarról

Ingyen német és cseh vizum. Utlevelek átvétele vizumok beszerzése végett legkésőbb febr. 25-ig

Lakásbejelentések legkésőbb febr. 28-ig

Közelebbi felvilágositást nyujt a tiszteletbeli képviselő: GUHRAUER OTTÓ igazgató, Budapest, VI., Teréz körut 46. Telefon: T. 289—81, 9-3-ig és a LEIPZIGI MINTAVÁSÁR HIVATALA, LEIPZIG

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J 303—85.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hídépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkalatok. Városi csatornázások és vízvezetékek. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

PAULINI GÉZA
Autójavitó és karosszéria készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csélnak motorokat

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Becsi-út 65. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános pályázatot hirdet a Ferenc József koronázási jubileumi díj-alapítvány rendelkezésre álló

1927. évi **zenei** díjára.

A 794/1903. kgy. sz. alapító okirat rendelkezései szerint a székesfőváros az alapítványi jutalomdíjakkal nem a bevégzett tehetségeket akarja megkoszorúzni, hanem támogatni kívánja azokat, akik a magyar zeneművészet terén rátermettségüknek már nyilvánvaló jelét adták és akikről méltán feltehető, hogy ezzel az anyagi támogatással tehetségüket, képességeiket és ismereteiket teljesebben ki fogják fejleszteni s ezáltal a magyar zeneművészet felvirágoztatását fogják elősegíteni.

Az alapító okiratnak a zeneművészeti díjra vonatkozó rendelkezései a következők:

1. A zenészeti alapítványi díjban olyanok részesíthetők, akik 30-ik életévüket még meg nem haladták, a zeneszerzés vagy az előadó zeneművészet terén már kiváltak és jelentékeny fokú művészi érettséget tanusítottak s akikről alaposan vélhető, hogy a jutalomdíj segítségével szerzett tanulmányaik, esetleg külföldi tapasztalatok révén kiváló művészekké válnak.

2. A díjban elsősorban zeneszerzők részesítendők, előadó zeneművészek pedig csak abban az esetben, ha a díjra érdemes zeneszerző nem pályázik.

3. A díjat a nyertes két egymásután következő esztendőben élvezi, azonban a második esztendei díjat a tanács csak abban az esetben utalja ki, ha a jutalmazott művész az első év folyamán bizonyítékát adja annak, hogy akár mint zeneszerző, akár mint előadóművész, a jutalomra méltó.

A tanács az egy évi díj összegét 800 P-ben állapitja meg.

A pályázat alá bocsátott alapítványi díjakat a főváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése által alakítandó bírálóbizottságok ítélik oda.

Az alapítványi díjban csak magyar állampolgárok részesíthetők.

A közgyűlés a bírálóbizottságokat esetről esetre minden pályázat kiírása alkalmával a tanács javaslatára alakítja meg. A bizottság az egyik alpolgármester elnöklete alatt a tanács illető ügyosztályát vezető tanácsnokokból és a törvényhatósági bizottság tagjai közül a közgyűlés által kiküldött hat tagból áll. A bírálóbizottságba a törvényhatósági bizottságnak lehetőleg azok a tagjai küldendők ki, akik az illető szakra nézve szakértőknek tekinthetők. Érvényes határozat hozatalához az elnökön kívül legalább négy tag jelenléte szükséges. Ha a bizottság tagjai kellő számban meg nem jelennek s e miatt a bizottság egymásután két izben nem határozatképes, erről a tanács útján a közgyűléshez jelentés teendő a bírálóbizottság újjáalakítása végett. A bizottságban a szavazás nyilvános. A díj odaitéléséhez a szavazatok általános többsége szükséges. Amennyiben a bizottságban valamely díjra senki sem nyerné meg a szavazatok általános többségét, azokra, akik viszonylagosan legtöbb szavazatot kaptak, újabb szavazás ejtendő meg. A bizottság elnöke csakis szavazategyenlőség esetén szavaz, amikor is szavazata döntő.

A bírálóbizottságnak jogában áll határozathozatal előtt bármely szaktestület vagy szakegyesület véleményét meghallgatni.

A bírálóbizottság határozata végérvényes és a törv»nyhatósági bizottság közgyűlésének bejelentendő. Ha a bírálóbizottság határozata az alapító okirat azon rendelkezésének, amelyek a pályázat kiírására, a bizottság megalakítására és eljárására, a magyar állampolgárságra és az előírt korhatárra vonatkoznak, meg nem felelne, a közgyűlésnek jogában áll a bizottság határozatát megsemmisíteni s a bizottságot az alapító okiratnak megfelelő javaslat tételére utasítani. A közgyűlés idevonatkozó határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz fellebbezésnek van helye.

Ha a pályázók között a bírálóbizottság a díjra érdemest nem talál, a ki nem adott díjra a következő évben újabb pályázat hirdetendő.

Megjegyzi a tanács, hogy a pályázók az elbírálás lehetővé tétele végett eddigi művészi munkásságukat részletesen tartoznak ismertetni és igazolni, a zeneszerzők pedig e mellett olyan műveket is bemutatni, melyekből eddigi működésükből teljes képet lehet nyerni.

Akik a felsorolt alapítványi díjakra igényt tartanak, erre vonatkozó kérvényüket az alapító okiratban kikötött feltételeket igazoló hiteles okmányaikkal felszerelve, legkésőbb 1928 **március 31-ig** nyujtsák be a tanács segédhivatalához (Központi városháza, I. emelet 114. sz.)

A megjelölt határidőn túl beérkező kérvényeket a tanács minden további tárgyalás nélkül hivatalból visszaadja.

A tanács ezt a pályázati hirdetést a Fővárosi Közlönyben egymásután legalább háromszor közzétételi. A pályázati hirdetés egyes példányait a pályázni kívánók a tanácsi IX. ügyosztályban (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. emelet 41. sz.) díjmentesen megkaphatják.

Budapest, 1927 december 22.

A székesfőváros tanácsa

Versenytárgyalási hirdetmény

a Budapest székesfőváros autobuszüzeme részére szükséges gépkocsiszekrények számára.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet autóbuszüzeme részére **100 drb. új autóbusz-kocsiszekrény szállítására.**

A szállításra vonatkozó feltételek a tanács közgazdasági és közlekedési ügyosztályában (Budapest, IV., Központi Városháza, II. pavillon, I. em. 9. ajtó) szerezhetők be, együttvéve öt pengő ellenében.

Ajánlat csak irásban, a kiszolgáltatott mellékletek alapján és azok csatolásával tehető.

Az ajánlatokat ivenként 1.60 P állami okmány- és 1.60 P fővárosi-, előírt mellékleteiket pedig ivenként 16 pengőfilléres városi bélyeggel kell ellátni. Az ekként bélyegezett szabályszerűen aláírt ajánlatot lepecsételt sértetlen borítékban, legkésőbb **1928. évi február hó 28-án déli 12 óráig** a tanácsi V. ügyosztály vezetőjénél, dr. Lobmayer Jenő tanácsnoknál vagy helyettesénél személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani, avagy postán oly időben feladni, hogy az a kitűzött határidőig rendeltetési helyére beérkezzék.

Budapesten lakó vagy itt cégjegyzett vállalkozók postán nem nyujthatják be ajánlatukat.

Az ajánlat borítékja következőképpen cimzendő:

»Budapest székesfőváros Tanácsának. Ajánlat az autobuszüzem részére szükséges autobusz kocsiszekrények szállítására az 1928. évi január hó 26-án 11.524—1928. V. szám alatt közzétett versenytárgyalási hirdetmény alapján.«

Az ajánlattevőknek nemcsak az ajánlatot kell sajátkezűleg aláírnia, hanem külön-külön minden egyes mellékletet is és pedig a szállítási feltételeket, a műszaki leirást, terveket rajzokat, árjegyzékeket stb.

Bánatpénzül az ajánlati végösszegnek felfelé teljes 100 pengőre kikerekitett 5 (öt) %-a teendő le, mely összeg a szerződés megkötésétől számitott 8 napon belül 10% (tiz %)-ra egészitendő ki és biztosíték gyanánt szolgál.

A bánatpénzt a) készpénzben, b) a fővárosi közpénzek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott, illetőleg a m. kir. pénzügyminiszter által ilyenekül megállapitott fővárosi pénzintézetek által kiállított oly takarékbetéti könyvecskékben, amelyekre a kiállító pénzintézet által rávezetett nyilatkozatban az intézet tudomásul veszi, hogy az elhelyezett pénzösszeg a székesfőváros javára szerződési biztosítékul szolgál és hogy a székesfőváros abból magát szerződéses követeléseire nézve legelsősorban van jogositva kielégíteni, c) állampapirokban, d) székesfővárosi kölcsönkötvényekben, vagy e) fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben legkésőbben a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig a székesfőváros központi pénztárába kell letéti nyugta ellenében letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzett árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamok 90%-a erejéig, de sohasem a névértéken felül jönnek figyelembe.

A bánatpénz a központi pénztárba, ennek a hirdetménynek a számára való hivatkozással postán is beküldhető. Ebben az esetben a bánatpénznek legkésőbben a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig már a központi pénztárban kell lennie.

Az ajánlathoz magához sem készpénz sem takarékbetéti könyvek vagy értékpapirok nem mellékelhetők.

A letett bánatpénzről szóló letéti nyugtát, illetőleg a postai feladóvevényt vagy ezeknek közjegyzőileg hitelesített másolatát az ajánlathoz csatolni kell.

A szállítási feltételek 28. és 29. §-a részletesen tartalmazza mindazokat a vagylagos módozatokat, amelyek szerint az ajánlattevők a teljesen felszerelt kocsiszekrényekre ajánlatot tehetnek.

Az ajánlattal együtt a szállítási feltételek 4. §-ában felsorolt mellékleteket, valamint az 5. §-ban foglalt és cégszerű aláírással ellátott nyilatkozatot is be kell nyujtani.

Ajánlat csak a 115.276—1927. V. sz. tanácsi határozatban előírt Mercedes—Benz (Daimler) típusú alvázakra felszerelhető, tisztán hazai gyártmányú és a csatolt műszaki leirás és előirásoknak mindenben megfelelő komplett kocsiszekrényekre tehető.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy az ajánlati és szállítási feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőkül mindenben elfogadja.

A szállitandó kocsiszekrények, továbbá tartozékainak és felszereléseinek gyártási, valamint a nyersanyagoknak származási helyét az ajánlatban meg kell jelölni.

Olyan ajánlatokat, melyek az ajánlati és szállítási feltételeknek nem, vagy hiányosan felelnek meg, a versenytárgyalásból ki kell zárni.

A fent megjelölt határidőig beérkezett ajánlatokat az **1928. évi február hó 28-án déli 12 órakor** a Központi Városháza tanácstermében (Városház-utcai rész, I. em. 91. sz.) bontják fel. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikat legkésőb b 1928. évi április hó 15. napjáig bekövetkező döntésig vissza nem vonhatják.

A tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabad belátása szerint választhasson, vagy hogy valamennyit visszautasíthassa anélkül, hogy az ajánlattevők a közszállítási szabályrendeletnek akár az eljárásra, akár pedig az odaitélésre vonatkozó határozmányai megsértése miatt a székesfőváros, vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igényt támaszthatnának.

Budapest, 1928. évi január hó 27.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

„SCHA-CO"
TELEFON: 230-86.
a legujabb és legolcsób b sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V, Gr. Tisza István-utca 22.
Több székesfővárosi intézmény szállítója

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óraló erőnként.
Árajánlat, felvilágositás dijmentes!
Általános, Műszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

MÁVAG
Teherautomobilok, autobuszok, utcaseprőgépek, tűzoltó-, locsoló-autók, automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

STABIL ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártasi ágak: finom és polgári butorok, amer. irodaberendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés.
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 8
Telefon 275—25
Felelős: KISS FERENC

352

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

V. évfolyam 7. szám

Budapest, 1928 február 18

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 illér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Egy ellenzéki hang

Vannak sajtóhangok és pártvélemények, amelyek annak a meggyőződésünknek adnak kifejezést, hogy a belügyminiszternek a főváros költségvetésének jóváhagyását kísérő leirata dicsérően emlékezik meg arról a hatalmas munkásságról, amelyet a tanács a költségvetés megalkotása és annak egyensúlybahozatal körül végzett. Figyelmesen áttanulmányoztuk a belügyminiszter leiratát, találunk is abban néhány részletkérdésben dicsérő momentumot, de meg kell állapítanunk, hogy a leirat általánosságban és részleteiben egyáltalában nem a dicséret hangján emlékezik meg a főváros ténykedéseiről, hanem inkább annak hibáit és rendellenességeit igyekszik napvilágra hozni. Ellenzéki hang a belügyminiszternek a költségvetést jóváhagyó leirata, de ez nem az ő hozzáértő tárgyilagos kritika hangja, hanem gáncsoskodó, a kritika jogát, magáét a kritikáét gyakorló ellenzéki hang, amelynek bírálata a bírálat elmondásában kimerül, nem jelöli meg az okokat, amelyek a kritikát felidézték, még kevésbé tüz ki célokat arra vonatkozólag, hogy az általa felfedezett állítólagos hibák ki legyenek reparálhatók.

Mert ez a kákán csomót keresés, mely szerint egy 8000 pengős tétel duplán szerepel a költségvetésben, igazán nem mondható komoly kritikának. Az az olimpuszi gőg pedig, amellyel a minisztérium végigszalad a költségvetés egyes tételein, azzal a nem is sejtett célzattal, hogy hibákat fedezzen fel, visszatetszést szül mindenütt az autonómia barátai körében.

Mert komoly és jogos kritikának igazán nem lehet például, hogymi is a részletekbe menjünk, venni azt, hogy a főváros kerti földjei nincsenek megfelelő áron bérbeadva. A városházán a hetijegyzékes segédmérnök is tudja, hogy ezeket a földeket nyilvános szóbeli árverésen adják bérbe a kerületi előljáróságon. Ha a belügyminisztérium kevesli a Közszállítási Szabályzat szigorú szemelőtt tartásával előzetesen meghirdetett árverésen elért árakat, akkor jöjjön el az árverésekre és ajánljon magasabb béreket.

Nehéz szatirát nem irni ezekről a »kritikákról«, de nézzük az érem másik, komolyabb oldalát. A kormány sokalja a fővárosnak az adókból elérendő bevételeit és kevesli az üzemek jövedelmezőségét.

Az adókat illetően a fővárost igazán nem érheti semmi vád. A főváros csak azokat az adókat kapja, amelyeket az állam neki átenged. Hiába próbál a főváros új, az eddigi adónemeknél talán méltányosabb és progresszivebb adót kitalálni, jön a pénzügyminiszter és rá teszi kezét az új adónemre. Csak az autóadóra utalunk e helyütt. Tessék engedélyezni a főváros számára a lakásadót, a fentemlített autóadót, a telekértékadót, egyszerre meg fog változni a főváros adópolitikájának képe.

Ami meg a fővárosi vagyontárgyak és üzemek kis jövedelmezőségét illeti, szintén tarthatatlan a minisztérium álláspontja. Az üzemek nem azért vannak, hogy hasznot hajtsanak, hanem azért, hogy bizonyos közcélokat szem előtt tartva, a lakosság könnyebb megélhetését tegyék lehetővé.

Beszélgetés Gallina főjegyzővel a tisztviselők helyzetéről

Március elsején a rendes havi fizetéssel kapják meg az öthónapi fizetési különbözetet az alkalmazottak — Rengeteg letiltási kérelem érkezik a tisztviselők fizetésére, akiknek a különbözetek révén 700.000 pengővel tartozik a főváros — Készül a műszaki átszervezés, átminősítik a hetijegyzékeseket, megszervezik a hitelnyilvántartót

Szétválasztják a II., V. és IX. ügyosztályokat

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Az elmult szombaton, amidőn a költségvetés jóváhagyásának hire a főpolgármesteri hivatalból a régi városházára átérkezett, *örömmel lélegzettek fel a tisztviselők*, mert azt hitték, hogy a jóváhagyott költségvetés magában foglalja a tisztviselők fizetésemelésének jóváhagyását is. Kiderült azonban hamarosan, hogy a tisztviselők öröme, fájdalom, *korai volt*. Azon a címen, hogy a tisztviselők fizetésemelését a költségvetés tárgyalását megelőzően, sőt függetlenül a költségvetéstől, tárgyalta le és fogadta el a törvényhatósági bizottság, a pénzügyminisztérium és ezzel egyértelműen a belügyminisztérium arra az álláspontra helyezkedett, hogy *a tisztviselők fizetésemelése az általános költségvetésből kiszakítva tárgyalandó*.

Az örömet felváltó megdöbbenést alig csillapította a tisztviselők között az az újabb hír, hogy a fizetésrendezési akta is útban van a városházára. A tisztviselők — kitudja hányadszor? — *végtelenül elkeseredve nyilatkoztak az állami kollégák inkollégialitásáról.* Szükségesnek tartottuk, hogy felkeressük *Gallina* főjegyzőt, akivel hosszabb beszélgetést folytattunk a fizetésrendezés ügyéről és általában a fővárosi tisztviselői kar szomorú helyzetéről.

— Magam is tisztviselő vagyok — mondotta meleg hangon *Gallina* főjegyző — és mint a személyzeti osztály vezetője, *sokszorosan érzem azokat a bajokat és nehézségeket*, amelyek most a fővárosi tisztviselői kart annyira terhelik. Örömmel jelentem az *Uj Budapest* útján a főváros tisztviselői karának, hogy *a pénzügyminisztérium végre elkészült a fővárosi tisztviselők fizetését emelő közgyűlési határozat felülvizsgálásával*. A hétfői nap folyamán az illetékes pénzügyminiszteri ügyosztály még bizonyos felvilágosításokat és átszámítási tabellákat kért tőlem telefonon, amiket az ügy sürgősségére való tekintettel *még ugyanazon a napon* a késő délutáni órákban személyesen vittem fel a pénzügyminisztériumba. *Az akta ma már a belügyminisztériumban van és igazán napok kérdése, hogy leérkezzen a városházára.*

— És mikor fogják a különbözetet folyósítani? — kérdeztük.

— Az én tervem szerint csak *március elsején* — hangzott a felelet.

Próbáltuk protezsálni a tisztviselőket.

— Kedves főjegyző úr! — mondottuk — a tisztviselői kar azt várja öntől és a polgármestertől, hogy *ezeket a differenciákat azonnal, amint a miniszteri jóváhagyás leérkezik, folyósítják*. A tisztviselők november elseje óta várják ezt az igazán nem jelentékeny fizetésemelést. *Azóta minden elsején reménykednek*, hogy már a felemelt fizetéseket fogják kapni. Február elsején már a *negyedik felemelt fizetés helyett kapják a régi fizetést*. A tisztviselők ezeket a differenciákat már régen elköltötték, azt a főváros tulajdonképen nem is nekik, hanem a hitelezőiknek fizeti ki.

— Ez mind igaz, szerkesztő úr, de én mégis arra gondolok, hogy jobb, ha *egy összegben adjuk ki a különbözetet*, amikor annak az eladósodott tisztviselőnek a törzsfizetésen felül most már *kerek öt hónapi fizetésdifferencia* is rendelkezésére áll, tehát egy *nagyobb összeg* van a kezében, úgy, hogy az adósságait is rendezni tudja.

— Annyira *el vannak adósodva* a tisztviselők? — kérdeztük.

— *Nagyon*. Soha annyi *letiltási kérelem* nem érkezett az elnöki ügyosztályhoz a tisztviselők fizetésére vonatkozólag, mint az elmult hónapokban. Szerencse, hogy a törvényes rendelkezések *erősen körülbástyázzák a tisztviselők létminimumát* és csak szigorúan megszabott esetekben, gyerektartási és nőtartási perekben engedik meg bizonyos mértéken felül a fizetés lefoglalását.

— Mennyire rúg az elmaradt fizetésemelések összege?

— Én csak a közigazgatási tisztviselők fizetését tudom. A közigazgatási személyzet évi fizetéstöbblete az emelés folytán *2 millió pengő*. Ha ennek négyhónapi hányadát vesszük, mintegy *hétszázezer pengő jön ki, vagyis ez az az összeg, amivel a főváros tisztviselőinek tartozik.*

Ezután a segítőalap szervezéséről intéztünk kérdést *Gallina* főjegyzőhöz.

— A segítőalap ügyéről az orvosi ellátást illetően *még tanácskozások folynak az orvosszövetség és az elnöki ügyosztály között*. Abban már megállapodás történt, hogy a háziorvosokat illetően *a szabad orvosválasztást* fogjuk engedélyezni, vagyis minden alkalmazott, a tanácsnok épúgy, mint az altiszt, *maga választhatja meg a háziorvosát*. Valószinüleg *a teljesen szabad orvosválasztást léptetjük életbe* a szakorvosokat illetően is, olyképpen, hogy a beteg alkalmazott vagy a beteg családtag *a háziorvos utalványa alapján* mehet el a szakorvoshoz, akinek költségét részben a főváros, részben a beteg fogja fizetni, tekintettel arra, hogy fővárosi alkalmazottakról van szó, reméljük, hogy a legkiválóbb professzorok is, akik szinte kivétel nélkül fővárosi közkórházi főorvosok, *készségesen állanak betegeink rendelkezésére*. A segítőalapot illetően még azt közölhetem, hogy oda fővárosi közigazgatási alkalmazottakat helyezünk át, vagyis ebből az alkalomból *tisztviselők újabb alkalmazásától eltekintünk*. Megállapodás létesült arranézve is, hogy a segítőalap helyiségei nem lesznek a hivatalokkal túlzsúfolt városházán, hanem azokat *közel a városházához*, valószinüleg a *Gerlóczy-utca 11. számu* házban a régi lisztthivatal helyiségeiben fogjuk elhelyezni. Az alap működését április 1-én kezdi el. A segítőalap most már kezelésébe fogja venni a tulajdonát képező *balatonkenesei üdülőtelepet*, sőt arról is van szó, hogy a főváros környékén valószinüleg a *budai oldalon szanatóriumot rendezünk be*. Erre vonatkozólag már több ajánlat fekszik az ügyosztály előtt, azonban egyelőre egyik sem megfelelő. A szanatórium természetesen csupán a szanatóriumi ellátást, kezelést igénylők (tüdőbetegek, rekonvalescensek) számára lenne üzemben és egyáltalában nem zárná ki az alkalmazottak *rendes kórházi kezelését*.

— Mi ujság az *ügyosztályok visszaállítása körül?* — kérdeztük.

— *Előrehaladott stádiumban van a dolog*, sőt rövidesen a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé fog kerülni az ügy. Szétválasztjuk az út- és csatornaépítési ügyosztályt a városrendezési ügyosztálytól, kettéosztjuk alapelemeire az ötödik ügyosztályt, szétválasztjuk továbbá a kilencedik ügyosztályt is. Csupán a negyedik ügyosztályt hagyjuk

meg a mai egyesített formájában, úgyhogy a *főváros tanácsának tizenöt ügyosztálya lesz.* Ezzel kapcsolatban megcsináljuk *a műszaki szervezést is*, ami *hatvanhárom új állást jelent* és *önálló személyzetet szervezünk a hitelnyilvántartóhoz is.* Az üresedésben levő *két pénztári aligazgatói* állást még a polgármester úr amerikai útja előtt betöltjük. A költségvetés jóváhagyása kapcsán a közeljövőben meg fog történni a *hetijegyzékesek átminősítése is*, még pedig március elsejével. *Kétszázhuszonkilenc* szegény kis tisztviselőről van szó, akiknek nagy örömet fog okozni az állásuk biztosítása és véglegesítése.

Gallina főjegyző személyében igazán arra való nagyszerű ember áll az elnöki ügyosztály élén. Ő nem alárendeltjeit, hanem sorstársait látja a tisztviselői karban, amelyért spontán jó szívével minden áldozatra kész. Nem kétséges, hogy az ügyosztályok szétválasztása kapcsán létesülő *új tanácsnoki állások egyikét Gallina Frigyes dr.-ral fogja betölteni a közgyűlés bizalma és szeretete.*

Át kell építeni a pesti Vigadót!

A konyhák és mellékhelyiségek még mindig utcai frontot foglalnak el – 20%-al nagyobb volt a vigadói bálok látogatottsága, mint tavaly

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Hány fényes este zajlott le már Budapest egyik legszebb épületében, a pesti Vigadó termeiben, amelyek kortörténeti szempontból teljesen összefűződnek a magyar társadalom életével, hiszen a bálok, társadalmi ünnepségek, de a zene és művészet ünnepi megnyilatkozásai is mindenkor mértékei a kor és a társadalom szellemének! Az igazán előkelő nagy bálokat mindig a Vigadóban tartották és ott tartják ma is. Ezek a farsangi mulatságok nemcsak a társadalmi események rovatában szolgáltatnak feljegyzésreméltó adatokat. Például a háború idején elhagyottan és sötéten álltak a Vigadó termei, akkor csak az emlékezés beszélhetett fényes estékről, Pest szépeinek felvonulásáról, disztingválthangulatú mulatságokról. Épp ilyen mértékben fémjelzője volt a kornak társadalmi szempontból a Vigadó a háború után való esztendőkben, és ahogyan visszatükrözi ezeknek az éveknek sok baját és nélkülözését, épp úgy jelzi a kibontakozással együttjáró jobb társadalmi hangulat jelenségeit ma. A Vigadónak nemcsak belső élete van, de emellett önállóan, építkezési vonatkozásban, tehát külsőségekben is, megvan a maga külön élete: a kettő, a belső és külső élet összekapcsolódik és ahogyan javulnak a viszonyok, annyira tökéletesül a remekművű építészeti munka fokról fokra. Folyton tökéletesítik és javítják a Vigadó épületét, elsősorban a belső kiképzés tekintetében.

A sok hangulatban megfürdött Vigadó-épületnek tél derekán, a társadalmi érintkezés főévadában legérdekesebb az élete. A Vigadó külső és belső életéről *Vigyázó* Géza dr. tanácsjegyző néhány érdekes dolgot mondott el az évaddal kapcsolatban. *Vigyázó* dr. nemcsak főgondnoka a pesti Vigadónak, nemcsak hivatalos adminisztrátora, de gondviselője is, tehát olyan valaki, aki átérzi a jelentőséget és a szépséget, amit Budapest életében a Vigadó jelent. Ebben az évben a Vigadó belső élete ismét érdekesen mutatja a társadalom anyagi kibontakozásának útjait. Nincs több bál ebben az évben sem, mint tavaly volt, sőt az adatok e tekintetben pontosan megegyeznek a mult év adataival, de az anyagi, és ebből következően a hangulatváltozás mellett szól az egyes esték kimutatása. *Ugyanannyi bálon idén 20 százalékkal nagyobbszámú közönség fordult meg*, mint a mult esztendőben, de még feltünőbb az emelkedés a néhány év előtt volt állapothoz viszonyítottan. És művészeti téren hasonlóan emelkedik a Vigadó frekventáltsága, hónapról hónapra több koncert és kulturális esemény történik a Vigadó termeiben. Míg e kétirányú változás első jelensége tisztán társadalmi okokra vezethető vissza, a második jelenség már más szempontokra alapozódik, annál már szerep jut a Vigadó külső életének, az arhitekturális berendezés folytonos javulásának.

Tudvalévő, hogy a fővárosi Vigadó termeinek akusztikája nem mindenben elégítette ki a művészeti igényeket. Már régebben, néhány évvel ezelőtt segíteni akart a főváros ezen a bajon és az oszlopok között úgynevezett *javító függönyöket* szereltetett fel. Hasonló célokat szolgál az idén megvalósított újítás, hogy a termek dunai ablakaira *akusztikajavító, párnázott spalettákat szereltettek fel*, amelyek a teremtől távoltartják az élet zaját. Három autótaxi-állomás van a Vigadó közvetlen közelében, ha semmi egyéb, ez az ok egymagában belejátszott a termek csöndjének megbolygatásába. A most felszerelt spalettákat *kirekesztik az élet külső zaját* és az oszlopközökben elhelyezett függönyökkel együtt annyira javítják a termek akusztikáját, hogy hangversenycélokra is folyton jobban keresik a Vigadót.

Vigyázó Géza dr. tanácsjegyző a Vigadóval kapcsolatban a további teendőkről az alábbiakat mondotta:

— Az idén is folytatjuk a Vigadó rekonstrukciós munkálatait. Ezeknek a munkáknak az a célja, hogy a Vigadót a modern kor követelményeinek megfelelő reprezentációs épületté alakítsuk át. Főleg a mellékhelyiségeknek, speciálisan a toalettnek alkalmas épületrészbe való áthelyezése tartozik a sürgős feladatok közé, erre a munkára a jövő évi költségvetésben kérünk fedezetet. Az épület mostani egészségügyi berendezése *nem felel meg a Vigadó nivójának*, a toalettelhelyiségek áttelepítésére 400 millió korona szükséges és erre a célra már tavaly kértünk pénzt. Ugyanis a toalettek az utcai fronton vannak és olyan helyiséget foglalnak el, amelyből *újabb kistermet tudnánk kialakítani.* Erre pedig nagy szükség van, mert a Vigadónak a nagytermek mellett nincs elegendő kisebb terme. Esetleg étterem, helyesebben büffé céljára szolgálna ez a kisterem, alkalmas lenne a báli közönség egyrészének befogadására és nem lenne szükség arra.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband m lett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene.
Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

MEGNYILT
a
Lánchid kávéház
Clark Ádám-tér Fő-utca sarkán
Fényesen berendezve

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Közgyűlés volt szerdán, mint szerkesztő úr jól tudja, amely egyáltalában nem szűkölködött izgalmakban.

— Halljuk, halljuk!

— Tehát, már félnégy órakor kezdtek népesedni a pipázó és a buffet. Az első érkező szokás szerint Kakulyay bácsi volt, akinek méltóságosan hosszú fehér szakálla örömmel lengedezett abból az alkalomból, hogy ismét az urnák felett uralkodhat. Kakulyay bácsi ugyanis elnöke a szavazatszedő-bizottságnak és ezért azokon a közgyűléseken, amelyeken szavazás van, a hosszú fehér szakáll fiatalszívű tulajdonosa jelenik meg elsőnek. A fehér szakáll után egy fekete szakáll következett. Sietünk megállapítani, hogy a fekete szakáll olyan fekete feketében, mint a fehér fehérben: Kakulyay bátyánk szakálla van olyan fehér, mint amilyen fekete Bezegh Huszágh Miklós dr.-nak az új államrendőrségi főkapitánynak fekete szakálla. Bezegh Huszágh helyettesének, Andréka Károly bizottsági tagnak a kíséretében jóval 4 óra előtt megjelent a pipázóban, udvariasan bemutatkozott az uraknak, bizottsági tagoknak, ujságíróknak, tisztviselőknek egyaránt. Amikor aztán az ülés megkezdődött, eltérően elődjétől, Marinovich Imrétől, Bezegh Huszágh őméltósága nem Ripkáék középszárnyán foglalt helyet a második padsorban, hanem egészen fent a hegyközépen. A közgyűlési kibicek, akik mindent észrevesznek, meg is állapították, hogy az új főkapitány azért ült az ülésterem legmagasabb pontjára, hogy mindent jól lásson és rosszul halljon, — de jól megfigyelhessen.

— Át van már alakítva a büffé?

— Még nincs, de Halász Józsi szentül fogadkozik, hogy még február havában el fog készülni az egész. A büffé nagy uzsonnázó helyiségének végén már be van illesztve a falba az új ajtó, »az ősök képei« a kis-társalgóból és az uzsonnázóból el vannak raktározva, a falak még csupaszon meredeznek, de az új táblák már ki vannak választva és hír szerint a büffé szebb lesz, mint volt.

— Halljuk a Folkusházy visszatartására vonatkozó harctéri jelentést!

— A Höfer-jelentés, mint az egy komoly haditudósításhoz illik, az előcsatározások leírásával kezdődött. Kedden este még nagyon kritikus volt a helyzet. Kozmáék hétfői értekezletükön nem merték párthatározatként kimondani a Folkusházyra vonatkozó kötelező szavazást, olyan erős belső ellenzéke volt a pártban Folkusházynak. A Wolff-párt keddi értekezletén is csak immel-ámmal mondották ki párthatározatként, hogy Folkusra kell szavazni, úgyhogy szerdán reggel Folkus menthetetlennek látszott. Kozma Jenő kedden este kétségbeesett akciót kezdett: pártja valamennyi tagjának expresslevelet küldött, kérvén, hogy szerdán jöjjön el mindenki és szavazzon Folkusházyra. Ezzel szemben áll Belgrád bevétele: már szerdán délelőtt híre kelt, hogy a demokrata-front nem olyan megingathatatlan, mint az előre látszott, a liberális oldalon sok hive volt Folkusházynak, akik ugyan ellene nyilatkoztak, de mellette szavaztak. Igy érkezett el a szavazás délutánja. A szocialistákat nem kellett számbaszedni, azok valamennyien eljöttek és leszavaztak Folkus ellen. A demokraták szintén teljes számmal vonultak fel és le is szavaztak. Kozmáékat Scheuer Róbert tartotta számon: az első emeleten a főpolgármesteri hivatal előtt minden községipártit megkérdezett, hogy megkapta-e az express-levelet és annak értelmében fog-e szavazni. Erősen megoszlott a hangulat Wolff Károly portáján. Volt egy csoport, amelyik nyiltan hirdette, hogy párthatározat ide, párthatározat oda, Folkus ellen szavaz. Végül azonban a sok izgalom közepette győzött Folkus.

— Ki jósolta meg legpontosabban az eredményt?

— Ki más, mint Payr Hugó, a Kozma-párt kitünő főtitkára.— Az első értesitést Folkusnak viszont Csilléry Bandi adta le telefonon, Farkas Ákos, Sipőcz titkára csak másodiknak tudott jelentkezni. Nagy Lajos, Folkus titkára, személyesen szaladt át az immár egy évre már jogerősen visszatartott alpolgármester Veress Pálné-utcai lakására, a pontos eredménnyel és a pontos számokkal. Hivei várták nagyon, hogy Folkus személyesen is be fog jönni a közgyülésre. Ez azonban nem történt meg, mert Folkust annyira kimerítette a szerda délelőtt, amikor hat órán keresztül tárgyalt a Citadella átépítése ügyében, hogy otthon maradt.

— Folkusházy tudta, hogy bejön?

— Tudta, de még mennyire tudta. Amikor még a mult héten egy bizottsági ülésen beszélgettem vele erről a dologról, azt is megmondotta, hogy a baloldal egységesen ellene fog szavazni. »Tudom, — felelte Lajos — én azonban nagyon szeretem azokat az embereket, akikkel köszönő viszonyban vagyok. Ezeknek barátságosan köszönök. Az ilyen köszönőviszony 30 évig is eltarthat. De a testvéri szeretet nem szokott sokáig tartani . . .«

— A tisztiorvos-választás hogyan folyt le?

— Programszerüen, ugy ahogy azt a pártvezérek egymás között megbeszélték. Orfanidesz Etelka kisasszony különben az első és utolsó nőtisztiorvosa lesz Budapestnek.

— Hogy miért az első, azt tudjuk. De miért az utolsó?

— Azért, mert a törvényhatósági bizottság orvostagjai, akik nem nagyon örültek a női tiszti orvosnak, pártkülönbség nélkül eljárnak a népjóléti miniszteriumban, hogy több nőt ne engedjenek tiszti-orvosi vizsgára. Tisztiorvosi vizsga nélkül pedig nincs tisztiorvosi állás.

— Na, magunk is kiváncsiak vagyunk, hogy hogyan fog a női tiszti orvos telepengedélyeket, lakhatási engedélyeket adni, és halottiszemléket tartani.

— Erre maga a tiszti főorvos is kiváncsi.

— Kik örültek legjobban a női tiszti orvos megválasztásának?

— Természetesen a nők. Ugy örült mindenki a városanyák közül, minha legalább is őt választották volna meg.

— Kik lesznek az uj tanácsnokok?

— Az még a jövő zenéje; attól függ, hogy mikor fogja a belügyminiszter az ügyosztályok szétválasztására vonatkozó fővárosi javaslatot megerősiteni. A legelső a jelöltek sorában mindenesetre Bucsánszky Bertalan, aki a rangsorban is az első. Spannberger inkább elöljárónak megy, ugyanez a helyzet Tatár Bélával. Azután sorban következnek a jelöltek: Muzsikó, Gömöry, Schuler, Schara és egy-két jóhangzásu név hátulról, Szendy Károly és Márkus Józsi, aki a legfehérebb haju, de a legfiatalosabb energiáju főjegyző.

— Ne irjunk annyit előre a medve bőrére. Mikor utaznak Lamotte Károlyék?

— Pénteken délután, a trieszti gyorssal. A cél ez alkalommal nem a francia Riviera, hanem Mentone. Lamotte iga

hogy *bálok idején a közönség egyrésze valamelyik közeli előkelő éttermet keresse fel a szupé időpontjában.* Arról is szó van, hogy a felszabaduló kisteremben a nemdohányzók számára rendezzünk be büffét, mert a jelenlegi büffféhelyiség füstje zavarja a nemdohányosokat. Egyelőre tehát a toalettek áthelyezéséről van szó és ezt talán a jövő évi költségvetés keretein belül meg is lehet valósítani. Ezenkívül át kellene építeni úgyszólván az egész épületet, elegendő rámutatni arra, hogy a földszinten és az emeleten *a konyhák is utcai frontot foglalnak el.* Ez a rekonstruálás azonban egyelőre *a jövő zenéje,* mert nagyobb összegetek igényel. Az átalakításokat megkezdtük azzal, hogy egy folyosót dohányzóhelyiséggé formáltunk át. A további munka az anyagi lehetőségektől függ.

— Az épület reprezentációs jellegének fokozására a gondnokságnak egyéb tervei is vannak. Ilyen terv, hogy a lépcsőházat, a hangversenytermeket, a dobogót örökzöld növényekkel akarjuk díszíteni. A csillárokra az eddigi körték helyett gyertyaalakú körtéket szereltetünk, így a fény artisztikusabb lámpatestekről árasztja el az ünnepi alkalmakat. De vannak egyéb terveink is : *a fővárosi Vigadónak mindig szebbnek és tökéletesebbnek kell lennie.* Pénzkérdés az egész.

Ezek az adatok világítják meg a Vigadó külső és belső életét most, a főévad napjaiban, amikor Pest és Buda előkelő társasága fényes estélyi öltözetekben tódul a Vigadó ragyogó épülete felé. A tökéletesítésre törekvő tervek bizonyosan meg fognak valósulni, mert a reprezentatív szempontokat a törvényhatóságnak is akceptálnia kell. A magunk részéről csak egy jelenségre hívjuk fel a Vigadó vezetőségének figyelmét : az oszlopok között alkalmazott függönyöket, amelyek tényleg nagyszerűen javítják az akusztikát, ne tartsák meg eddigi dísztelen egyszínükben, hanem gondoskodjanak a függönyöknek *dekoratív elemekkel való ellátásáról is, mert ami hasznos, emellett lehet még artisztikus is.*

---

zán megérdemli a pihenést, egész nyáron idehaza gürcölt a legnagyobb forróságban, mert a költségvetés előkészületeit nem lehetett itthagynia. Most is csak azután megy el, amikor a költségvetés jóváhagyása már leérkezett a minisztériumból. Kellemes üdülést kívánunk !

— Végezetül mondja el kedves dr. Városházy, hogyan folyt le az a hires ferblipárti az Országos Kaszinóban?

— A dolog ott kezdődik, hogy Bud János önagyméltósága, hazánk szépelkü pénzügyére, nem veti meg a kártyát. Sőt. Nagyon szeret önagyméltósága zsugázni, pikétől kezdve ferbliig az összes hangszereken játszik. Az elmult héten valamelyik este egy ilyen »csendes« verődött össze. A négyes partiban képviselve volt a főváros is, Buzáth János önméltósága révén. A két másik játékos tulajdonképen csak kibicelt a Jánosok mérkőzésén. A nagy csata az állam és a főváros között a főváros győzelmével végződött, Buzáth János kerek 150 pengőt nyert el Bud Jánostól. A partie végén Bud szomoruan fordult Buzáthoz : Jancsikám, miért bántasz engem. — Ennek megvan a maga oka, kedves barátom — felelte Buzáth. — Én kénytelen vagyok vele, hogy tőled nyerjek. Kenyérre kell. És vedd tudomásul, — tette hozzá a kibicek harsogó nevetése közben, — mindaddig elnyerem ferblin a pénzedet, amig jóvá nem hagyod a fővárosi alkalmazottak fizetésemelését. Ha nem emeled törvényes úton a fizetésemet, akkor a saját zsebedből nyerem ki a gubát.

— És mit felelt Bud János?

— Ujból megigérte a fizetésrendezés jóváhagyását. De négy hónapja egyebet sem tesz, mint ezt igéri.

— A viszontlátásra kedves dr. Városházy.

— Ajánlom magamat, szerkesztő úr.

A kereszténység őskorára emlékeztető helyiségekben kénytelenek istentiszteletet tartani egyes katolikus egyházközségek — mondja Berczel tanácsnok

A belügyminiszternek a főváros költségvetését jóváhagyó leirata elismeréssel emlékezik meg a főváros vallásügyi kiadásairól — A katolikus hivek és a főváros, mint kegyúr, közös erővel épitik az uj plébániatemplomokat — A nem katolikus egyházközségek templomépitkezéseit rendkivüli segéllyel támogatja a főváros

Két év alatt 2,200.000 pengőt költ a főváros templomépítésre

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Szombaton érkezett le a főváros tanácsához a belügyminiszternek az a leirata, amellyel jóváhagyja a főváros 1928. évi költségvetését. A belügyminiszter, mint minden esztendőben, ez alkalommal is bizonyos mértékü kritikát gyakorol a főváros háztartásának rendje felett, egyes tételeket kifogásol és általában véleményt mond a főváros adminisztrációjának eredményeiről. A belügyminiszter megállapításai között legnagyobb érdeklődésre az az elismerés tarthat igényt, *amellyel a miniszter a fővárosnak a kegyúri vonatkozásokban és általában a felekezetek segélyezése tekintetében felmutatott költségvetési eredményeit honorálja.* Elismerésre méltónak mondja a belügyminiszter az egyházak támogatását, bizonyosan abból az elvből kiindulva, amelyet a vallásügyi tételek tárgyalásánál *Wolff* Károly mindig határozottan képvisel : hogy mindent meg kell tennie ugyan a fővárosnak a társadalom szociális gondozása tekintetében, kórházakat kell építenie, a szegényeket kell támogatnia, de ugyanakkor nem szabad megfeledkeznie a *lelki szegények és betegek* gondozásáról sem, ezt a szempontot pedig legjobban *a vallásügyi tételek dotálásával, a hitélet elősegítésével szolgálhatja a főváros.*

A belügyminiszteri leiratok eddig nem tartalmaztak megjegyzést a kegyúri és hitfelekezeti költségvetés tételeivel kapcsolatban. Éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy a költségvetés ezévi vonatkozásaira visszatérjünk. Beszélgetést folytattunk *Berczel* Jenő dr. tanácsnokkal. A tanácsnok a költségvetés alapján a főváros vallásügyi kiadásairól az alábbi képet rajzolta elénk :

— Az 1928. évi költségvetésben a kegyúri kiadások fejezeténél 1,200.000 pengőt vettünk fel templomépítés céljaira. Tavaly ugyan ez alatt a cím alatt 800.000 pengő került a költségvetésbe, tehát két év alatt pontosan 2,205.502 pengőt vettünk fel templomépítés céljaira. Ebből az összegből 600.000 pengő — tehát egy tételben a legnagyobb összeg — *a Ferenc József fogadalmi templom építéséhez szükséges.* Emlékezetes, hogy ennek a templomnak az alapkövét még boldogult *Csernoch* János hercegprímás tette le. A templomépítésre szánt összeg többi részét *a katholikus egyházközségek között* fogja elosztani a főváros, olyan arányban, amint az egyházközségek templomépítése megkívánja. A templomépítésen kívül a kegyúri kiadások között *a katolikus papság személyi kiadásai 583.828* pengővel, *a dologi kiadások* pedig 1,623.078 pengővel szerepelnek. Ez utóbbi tétel alatt a plébánia helyiségek bérei, a templomi ének- és zenekarok és sok más, vegyes kiadás szerepel. A főváros egész büdzséjéből, amely *200 millió pengőt tesz ki, 2 millió pengőt fordít szorosan kegyúri kiadásokra.*

— A vallásügyi kiadások között ezeken az összegeken felül szerepelnek *a felekezetek segélyei,* tehát a reformátusoké, az evangélikusoké, a zsidóké, a görögkeleti szerbeké és az unitáriusoké. A felekezetek rendes évi segélye 153.888 pengő, rendkívüli segélyük pedig 413.600 pengőt tesz ki. A rendkívüli segélyek összegében azonban ismét szerepelnek *katolikus célokat szolgáló intézmények;* mint például a Szent Ferenc-Rend segítésére szánt összegek is.

— Ezeken az összegeken kívül jelentős tételekkel szerepel az egyes felekezetek *hitoktatási segélye.* A római katolikus, görög katolikus, református és a pesti görögkeleti szerb egyházközségek együttesen 1,184.103 pengő hitoktatási segélyben részesülnek a fővárostól.

— Ami a római katolikus templomépítkezéseknél követett szempontot illeti, az építkezéseket elsősorban az teszi indokolttá és sürgőssé, hogy *a budapesti plébániák száma tizenhéttel megszaporodott* és ezeknek a plébániáknak a hívői provizorikus, meg nem felelő helyeken kénytelenek istentiszteletre összegyülni, raktárhelyiségek, pincetermek és más meg nem felelő, *a kereszténység őskorára emlékeztető helyiségekben kénytelenek hitéletüket gyakorolni.* A plébániák persze kivétel nélkül akarnak templomot építeni és a főváros a templomépítésre szánt összeget aszerint osztja fel az egyes plébániák között, hogy a legközelebbi időben *milyen lehetőségei* vannak az építkezéseknek, *hol van alkalmas telek,* vagy ha az építés már megkezdődött, mennyire előrehaladott a templomépítés. Ezek szerint a szempontok szerint mérlegeljük esetenként a helyzetet, az összeg felosztásánál pedig abból a szempontból is, hogy *hova, mekkora segítség szükséges.* A kegyúri templomok építése tulajdonképpen a főváros kötelessége, ma azonban a főváros nincs abban a helyzetben, hogy a templomok felépítését teljesen maga vállalhatná, szükség van tehát a hívők áldozatkészségére is. Ez az áldozatkészség mindenütt megnyilatkozik, a főváros azután a szükség szerint való mértékben támogatja a plébániák templomépítkezését.

— A *nemkatolikus egyházközségeknek* szintén vannak templomépítési törekvései és ha támogatásra szorulnak, *rendkívüli segélyt* kérnek a fővárostól. A kérelmet a főváros az anyagi lehetőségek határain belül lehetőleg teljesíteni szokta.

— Végül csak annyit jegyzek meg, hogy a rendes évi segélyek *teljesen azonosak az elmult évivel,* ugyanabban a mértékben állapította meg a segélyeket a főváros. Erősen emelkedett azonban a rendkívüli segélyek összege, a háború utáni idők vallásos és nemzeti törekvéseinek megfelelő arányban.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: terez 286-76.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás dijmentes!
Általános, Müszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

MISURA MIHÁLY
aut karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Őszinte beszélgetés Rényi Dezsővel arról, hogy ki lesz az utódja

Nyilatkozik az Uj Budapestnek végkielégítési ügyéről, a Finiféle szállításokról, Folkusházyról, a saját betegségéről és a Beszkárt aktuális problémáiról

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A főváros legközelebb megoldásra kerülő, nyitott problémái között egyike a legérdekesebbeknek a Beszkárt vezérigazgatói székének betöltése. Hónapok óta kombinálnak a lapok különféle személyi lehetőségeket és bár mindenkit, akinek ehhez a kérdéshez köze van, megszólaltattak már, *senkinek sem jutott eszébe, hogy közvetlenül megkérdezze a Beszkárt más. fél év óta szabadságon lévő vezérigazgatóját, Rényi Dezsőt*, akinek pedig talán mégis van legalább annyi köze a megoldáshoz, mint az ügyben érdekelt többi tényezőknek. Az *Uj Budapest* munkatársa felkereste *Rényi* Dezsőt hüvösvölgyi, Szilfa-utcai lakásán, hogy vélekedését az aktuális kérdésekről megtudja.

* * *

A kertből remekbeszabott farkaskutya rohan elő és jó, hogy a csöngetésre elősiet az inas is, mert különben életveszélyes lenne a bejutás *Rényi* Dezső nyugodthangulatú, előkelő kúriájába. Csöndes, szinte őszies eső szemelget, a budai hegyek konturjai eggyéolvadnak az ólmos, szürke, esős délelőtt hangulatával. Bent a kurián *Rényi* Dezső ép oly barátságosan fogad, mint a szobái, amelyek berendezésükkel, elsőrangú képeikkel, szőnyegeikkel, kényelmes bútoraikkal, tökéletes és kiforrott úri ízlésről tanuskodnak.

Leülünk: *Rényi* Dezső nagyszerű szinben van, bár, mint mondja, betegeskedik. És már kínál egyiptomi cigarettával, ő maga nikotinmentes hazai cigarettára gyújt.

— *Mi ujság a városházán?* — kérdi barátságosan.

Először a tegnapi közgyűlésről beszélünk, majd megemlítem, hogy a városházán *Rényi* Dezső személyével kapcsolatban ismét egy új kombinációt lanszíroznak és pedig azt, hogy a Beszkárt vezérigazgató-kérdésének megoldása ma olyan személyi akadályokba ütközik, hogy legalább átmenetileg szeretnék Rényit aktív vezérigazgatónak visszatartani.

— Egy év óta nem változott a helyzetem semmit, — mondja *Rényi* Dezső. Nem hallottam erről a legújabb kombinációról, de különben egészségi állapotom egyelőre lehetetlenné teszi, hogy bármiféle munkát vállaljak. Momentán a krónikus béldegességemet kell kezeltetnem. A Beszkárt vezérigazgatói széke *rengeteg munkát igényel*, délelőtt 9-től délután 2-ig minden pillanatát lefoglalják az embernek, 8 igazgató referádáját kell hallgatni és ezenkívül van még mindaz a terhelés, ami az ilyen állással együtt jár. Véleményem szerint akármelyik más vezetőállás nyugalmasabb és kevésbbé felelősségteljes, mint a Beszkárt vezérigazgatói állása. Éppen ezért oda *teljesen egészséges és erős fizikumú ember kell*. Tehát, mint mondom, huzamosabb ideig, a kúrám befejeződéséig semmiféle irányban nem köthetem le magam, *még ha jönnének is hozzám.*

— A Beszkárt vezérigazgató-probleméjának elhúzódásából az látszik, mintha Méltóságodnak a végkielégítésre vonatkozó tárgyalásai meghiúsultak volna?

— *Nem*, ezt egyáltalán *nem lehet mondani*, nem is hiúsulhattak meg mert *konkrétum eddig nem történt.* Purparlék voltak: szívesen elcsevegtek azokkal az urakkal, akiket a dolog érdekel, ezek a beszélgetések azonban mindkét fél tekintetében egyoldaluak. Ennek a kérdésnek a megoldása *teljesen a Beszkárt igazgatóságától függ.* Akkor lehetne meghiúsulásról beszélni, ha én végkielégítésemet kérném, bizonyos igényeket formálnék, az igényeim igazgatósági ülés elé kerülnének és ott nem fogadnák el, *akkor mondhatnám*, hogy a tárgyalás meghiusult.

— Mégis, mi a véleménye Méltóságodnak, *hogyan rendeződik ez a kérdés?*

— Tudomásom szerint a városházán *bizonyos sorrendet akarnak betartani.* Először az adhoc bizottság jelentése felett akarnak megállapodásra jutni, és csak azután következnek állítólag a vezérigazgatói probléma megoldása. Tehát a második helyen áll az én ügyem és ha ezt végkielégítés alakjában sikerülne megoldani, a problémaláncolat harmadik szeme lenne az *utód kijelölésének kérdése.*

— Méltóságod szerint a probléma egyes fázisai hagyan oldódnak meg?

— Az első pont tekintetében eddig annyi történt, hogy a jelentéseket kinyomatták, tehát valószínű, hogy a bizottság rövidesen túlesik a dolgon. Ez attól is függ, milyen az érdeklődés a bizottsági tagok részéről. Egyébként e tekintetben nagyon nehéz lenne jóslatokba bocsátkozni és úgy gondolom, hogy a legbenfentesebb városházi urak sem tudják, hogy *simán intéződik-e el a dolog, vagy pedig viták lesznek.*

— Mi a véleménye Méltóságodnak a *Fini-féle akták kikerüléséről?*

— Ezek az akták voltaképpen nem: »kikerültek«, hiszen ismerte azokat a nyilvánosság. A *Fini-féle ügyet* nálunk az igazgatóság megvizsgálta. A támadásoknál úgy állították be a dolgot, mintha *mindent Fini szállított volna*, holott *csak a posztót szállította*, ami a Beszkárt által tett rendelések és szállítások *1.2 százalékát tette ki.* Az igazgatóság sokszor megállapította, hogy *Fini mindég a legjobb árút szállította.* Ez a quintessenciája a dolognak. A szállításokat Fini, mint *kereskedelmi ügynök közvetítette a Beszkártnak és csak kizáróan posztót közvetített*, holott, mint kereskedelmi ügynök egyebet is szállíthatott volna, mert bejegyzett cége van és a közvetítésre jogosult. *A Kossalka—Lakatos-féle jelentés* ugyanezeket a tényeket szögezte le és a kérdést a *Keresztény Községi Párt már régebben letárgyalta és ugyanerre a megállapításra jutott.*

— Ha az ad hoc bizottság vizsgálati anyagát letárgyalták, Méltóságod ügyének rendezésére kerülne a sor. Ebben a tekintetben *milyenek a lehetőségek?*

— *Az egész ügy teljesen homályos*, semmiféle konkrét javaslat nem történt a végkielégítés tekintetében, még a szerződésem figyelembevétele mellett sem.

— És az utód kijelölésének kérdése?

— Az utód-kijelöltek tekintetében pontosan annyit tudok, amennyit a lapok írtak, tehát kombinációba került *Folkusházy, Márkus* és *Urbanovich.*

— Egyes kombinációk szerint *Buday* Dezső is ambicionálná a Beszkárt vezérigazgatói székét. Lehetségesnek tartja ezt Méltóságod?

— *Ilyen kombinációról nem hallottam.* Igaz, hogy sohasem kérdeztem *Buday* Dezsőtől, ambicionálja-e ezt az állást vagy nem. Nem is érintkezünk, ha valamilyen Beszkárt ügyről van szó, többnyire telefonon szoktuk megbeszélni. Arra való tekintettel, hogy ő most már 1921 óta . . . — *nem, különben erről nem beszélek.*

— És *Folkusházy?*

— Nem tudom, *Folkusházy* vezérigazgatóságát hogyan kontemplálják, hiszen egy évvel meghosszabbították az alpolgármesterségét. Ő különben is alelnöke a Beszkártnak és így fontos funkciót végez. Az egészen bizonyos, hogy mint alelnök és mint irányító megmarad.

Cigarettával kínál *Rényi* Dezső, majd búcsuzunk és megkérdem, *mit üzen a városházi sajtószobának?*

— A legmelegebben üdvözlöm *kivétel nélkül az urakat*, mindannyian rendkívül szimpatikus emberek, *öröm volt a velük való érintkezés. . . .*

K. P.

Egy fuziós tárgyalás, amelyről senki sem tud

Állitólag az előtérben van a Beszkárt és a Helyiérdekü egyesülése — A gyorsvasut problémáját a két társaság fuziója nélkül semmiesetre sem lehet megoldani

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A legutóbbi napokban különös hiresztelések keltek szárnyra a városházán és a sajtó egyrészében *a Helyiérdekű és a Beszkárt fuziójára vonatkozólag.* Arról lenne szó, hogy egy szindikátus átadná a fővárosnak a tárcájában levő részvényeket, amely pakett birtokában a főváros tulajdonába kerülne a Helyiérdekű részvénymajorításnak. Az elterjedt hírek szerint az illetékes tényezők *máris kedvezően fogadták volna a Helyiérdekű ajánlatát*, sőt arról is vannak híreink, mintha már a *közvetlen tárgyalások* megindultak volna a két vállalat között a fúzió ügyében.

Az *Uj Budapest* munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett a Beszkárt igazgatóságához, amelynek részéről *Perczell* György dr. kormányfőtanácsos, igazgató azt a kijelentést tette, hogy *a Beszkárthoz semmiféle fuziós ajánlattal nem jöttek, ilyen tárgyalásokat a Beszkárt senkivel nem folytat.* A Helyiérdekű igazgatósága viszont azt a kijelentést tette az *Uj Budapest* munkatársának, hogy *a Helyiérdekűnek eszeágában sincs a fuziós törekvés*, meg van elégedve teljesen a mai üzemvitellel és *a részvénytöbbség átengedésére a Beszkártnak ajánlatot nem tettek.*

Ilyképpen tehát *összedől a terv*, legnagyobb sajnálatára a fúziós törekvésben legjobban érdekelt félnek, a közönségnek. *Vagy talán túlságosan titkolják a mégis meglévő tárgyalásokat?* E pillanatban nem gondolunk arra, hogy egy esetleges fúzió milyen anyagi áldozatokkal járna a Beszkárt részéről és menynyivel kellene leszállnia az eladási árral a Helyiérdekűnek, csupán arra mutatunk rá, hogy a *fúzióról szóló hiresztelések a legnagyobb érdeklődést váltották ki a közönség körében*, amely azt reméli, hogy fúzió esetén azok a régi, fájdalmas problémák, amelyek évtizedek óta megakasztják a közlekedés fejlődését, megoldást nyernek. Csupán a szerencsétlen *pesterzsébeti* közlekedést említjük itt fel, mint a legfájóbb sebet, hogy a *gödöllői* vonal közlekedési nehézségeinek és a *Pálffy-téri végállomás* kihelyezésének ügyére ez alkalommal sort ne ejtsünk.

Még egy bizonyos: *a gyorsvasut problémáját a két vállalat fúziója nélkül megoldani nem lehet.* Mert arra igazán nincs szükség, hogy a 46-os vonal helyett a Keleti és Nyugati pályaudvarok között építsenek földalatti gyorsvasutat, sem arra, hogy a Keleti pályaudvart a Duna alatt kössék össze a Délivel. A gyorsvasút azt jelenti, hogy a *főváros környékét hozzák közelebb a belterületekhez*, a gyorsvasut azt jelenti, hogy *Mátyásföldről, vagy Csillaghegyről átszállás nélkül és gyorsan lehet eljutni a Belvárosba.*

A gyorsvasút Londonban éppúgy mint Newyorkban vagy Berlinben *a perifériákra való gyors kijutás lehetőségét jelenti*, nem pedig a belső városrészek földalatti közlekedését. Ám más a háramlási jog a tarifapolitika a Helyiérdekűnél és a Beszkártnál, hiszen még azt sem lehetett eddig megoldani, hogy a Helyiérdekű kocsijai a közúti vasút vágányain közlekedjenek, vagy hogy a Beszkárt kocsijai Helyiérdekű-síneken fussanak ki a környékre. Mindezeket a problémákat az *érdekek nagy ellentéte miatt belátható időn belül megoldani csak egy módon lehetséges: a fúzió útján.*

A közvélemény tehát mindenesetre a fúzió mellett nyilvánul meg. Jól tudjuk, hogy magát a fúziót sok ellentétes érdek összeegyeztetése, sok anyagi szempont tisztázása kell hogy megelőzze, ám ebben a kérdésben úgy a fővárosnak, mely a Beszkárt tulajdonosa, úgy a Helyiérdekűnek, amely üzemvitelének fejlesztését a gyorsvasuti probléma megoldása nélkül el sem képzelheti, *stílusosnak és nagyvonalúnak kell lennie.*

A főváros megmutatta, hogy vasúti kérdésekben *stílusos tud lenni*, amikor a Közutit megváltotta. Reméljük, hogy a Helyiérdekű mögött álló *pénzügyi kapacitások* szintén *nem nélkülözik azt a stílusbeli készséget, amelyet a főváros ezektől az ismert nevű uraktól méltán elvár.*

HIREK

Szudy Elemér — miniszteri tanácsos. Dr. *Angyán* Béla államtitkárnak az igazságügyminiszterium létszámába történt beosztásával kapcsolatosan a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője *Szudy* Elemér hirlapírótársunk lett, akit ez alkalommal miniszteri tanácsossá is előléptettek. *Szudy* Elemér sajtófőnökké és miniszteri tanácsossá kinevezése az egész ujságírói karnak is megbecsülése, amidőn erre az annyira fontos pozicióra nem laikust, hanem a mi sorainkból való régi, derék hirlapírókollegánkat nevezték ki. A különböző kormányok és politikai irányzatok alatt *Szudy* tanácsos mint a sajtóosztály vezetőhelyettese, minden hirlapírónak eddig is őszinte és igaz barátjaként mutatkozott, aki kitünő érzékkel, ügyes tapintattal, páratlan intelligenciával a legkényesebb problémákat is mindig sikeresen tudta megoldani. Azok a nagyszerű tulajdonságok, amelyek őt eddig jellemezték, biztosítják *Szudy* Elemér minden igaz barátját arról, hogy új állása csak kiindulópontja egy *ragyogó karriér megindulásának*, amelyre őt kiváltságos kvalitásai predesztinálják.

Rend a javadalmi őrség főparancsnokságánál. A városházán hónapok óta suttognak azokról a rendellenességekről, amelyek a javadalmi őrség főparancsnokságán felmerültek. Ebben az ügyben *több vizsgálat is folyt*. A polgármester a javadalmi őrség főparancsnokságának ügykörét most olyképen módosította, hogy a javadalmi őrség személyzeti ügyeit, úgy a felvétel, mint az elbocsátás, valamint a fegyelmi ügyekben való mindennemű vizsgálatok ügyeit a pénzügyi ügyosztály, illetve a javadalmi őrség főparancsnoksága hatásköréből az *elnöki ügyosztály hatáskörébe utalta át*. A javadalmi őrség főparancsnokságával kapcsolatosan még egy intézkedést tett a polgármester: a közszolgálat érdekében áthelyezte *Kiss* Ernő javadalmi őrségi parancsnokot a javadalmi őrség főparancsnokságától a X. kerületi előljárósághoz. A polgármester ezen intézkedései *általános megelégedést* keltettek a javadalmi őrség tisztikarában és általában a városházán. Több alkalommal bepillanthattunk abba az intenziv és igazán a főváros érdekében való munkába, amelyet a javadalmi őrség főparancsnoksága és főleg annak érdemes vezetője, *Bencze* István főparancsnok, évek hosszú sora óta végez. A polgármester fenti intézkedései alkalmasak arra, hogy a javadalmi őrség kebelében *teljes mértékben helyreálljon a fegyelem*, hogy ez a fontos intézmény közérdekű feladatát *hibátlanul teljesíthesse*.

Rövidesen kiírják a pályázatot az Erzsébet-téri kioszk bérletére. A főváros városgazdasági ügyosztálybizottsága, ahol *Dévény* fogalmazó nagy hozzáértéssel intézi a fővárosi vendéglők és kioszkok ügyeit, most az Erzsébet-téri kioszk bérletére való új pályázat kiírását készíti elő. *A Budapesti Általános Központi Tejcsarnok Rt.* bérlete lejáróban van és a tanács szigorú pártatlanságáról tesz tanubizonyságot, hogy, noha a régi bérlővel meg van elégedve, mégis új versenytárgyalást rendelt el. A Központi Tejcsarnok bérletének lejárta alkalmából meg kell állapítanunk, hogy az eddig elhanyagolt, kocsmanívóju helyet *Gerleyék* Budapest legelegánsabb kioszkjává fejlesztették, igen nagy beruházások árán. Maga a pályázat *csupán formális lesz*, hiszen az igen nagy tőkét igénylő üzletre más komoly pályázó, mint a Központi Tejcsarnok, nem igen fog akadni, annál kevésbé, mert a tanács az új pályázatban több mint két milliárdig új beruházást ir elő. Ily nagy összeg amortizációja pedig csak bevált üzletvitel mellett lehetséges.

A Déli vasut környéke

Hosszas vajudás előzte meg, de végre megszületett a közlekedés modernizálása. A főváros végre az autobuszforgalmat kifejlesztendő, 100 autobuszt rendelt.

Ez még nem jelent ugyan teljes alkalmazkodást a technikai haladáshoz. Külföldi nagy városok már 5—6 éve szakítottak a merev villamosvasuti rendszerrel, a városok belső részein még a sineket is felszedték és az autobusz-közlekedésre tértek át. *Páris* belső boulevardjain villamost nem látni, csak autobuszt. Minálunk még most is azon törik a fejüket, hogy miképen lehetne a villamost teljesítőképesebbé tenni. Látnák be végre, hogy amiképen a villamos megölte a lóvasutat, az autobusz is ki fogja a városok belső forgalmas részein szorítani a villamost. Mert olcsóbb, fürgébb, simulékonyabb.

De a jég meg van már törve. Az autobusz tért hódít végre nálunk is. Csak egy baj van; az autobuszokat nem ott járatják, ahol azokra leginkább van szükség. A városi tanács hiába teszi meg propozicióit egy-egy járatra. Pedig ezek az előterjesztések mindig objektív elgondolások alapján és a közönség igényeinek jóakaratú szem előtt tartásával készülnek. De közbejönnek a befolyásolások, esetleg az üzem hiusági szempontjai és a terv a köz kárára megbukik.

Itt van a Déli vasút mögötti városrész. Budapest egyetlen részében nem épült az utolsó 2—3 éves periódusban annyi lakóház, mint itt. Pedig eddig is sűrűn lakott volt ez a terület. De a közlekedés javítása érdekében semmi sem történt. Most itt lett volna az alkalom, hogy a Krisztina-térig járó autobuszt járassák legalább a Déli vasútig. Hát megnyitnak új vonalakat a Ferencvárosban, Lipótvárosban, pedig ezek keresztül-kasul vannak hálózva villamosvonalakkal, de azért a területért, melynek lakói majdnem kizárólag lateinerek, köztisztviselők, magánhivatalnokok, nem történik semmi. Nem gondolják az urak, hogy lesz még egyszer választás, amikor a publikum azt fogja mondani, hogy jelszavak után nem indulunk, hanem azt nézzük, hogy melyik párt tett értünk valamit. Nem azt nézik majd, hogy a jelölt egységes vagy szociálista, keresztény vagy demokrata párti-e, hanem azt, hogy *melyik párt volt az, amelyik az ő gazdasági vagy kulturális igazságaiért tett valamit*; amelyik gondoskodott róla, hogy ne térdig érő sárban kelljen a villamos megállóig kutyagolnia. (Lásd az Enyedi-utca és Böszörményi-út közti részt). Ki tett valamit azért, hogy a Kékgolyóutcai vízművet villamos gépekkel lássák el és ne kormozza be az egész környéket.

Ennél a pontnál ki kell térnem az »Uj Budapest« egyik legutóbbi számában megjelent kis cikkre, ahol azt írják, hogy ennek a víztelepnek a kéménye már 2 éve fel van szerelve füstfogóval és most már nem kormoz. Hát kérem, ez tévedés. Minden környékbeli lakó tudja, hogy a kormozás igenis vígan folyik tovább. Különben is az egész füstfogás csak szemfényvesztés. Mert feltéve, hogy a füstfogó valóban felfogja a kormot, de a széngázokat nem fogja fel, azok tovább mérgezik a levegőt, legfeljebb nem látni őket, ami még rosszabb, mert még menekülni sem lehet előlük. Ha már a gőzgépeket nem akarják villamosgépekre fölcserélni, csak egy radikális segítség volna: *tessék a környékbeli lakosságot gázmaszkokkal fölszerelni.*

Hogy a piszoknál maradjunk, miért nem kötelezik a Greguss-, Enyedi- stb. utcák telektulajdonosait, hogy e telkeket kerítsék be. Hiszen van erre szabályrendelet. Igen épületes látvány az a sok privát szemétlelep, különösen nyáron, amikor az idegenforgalmi iroda nyitott autobuszain erre viszik az idegeneket a Svábhegyre. Hát ez kitünő idegenpropaganda. Az idegen elmondhatja, hogy fölösleges Teherán külvárosait fölkeresnie, ha piszkot és kulturátlanságot akar látni, megtalálja Budapesten is. Visszatérve a közlekedéshez: a BESzKÁRt se tesz ki magáért. Arról gondoskodott, hogy a Mindenszentek körüli egy hétig tartó nagy forgalmat a Farkasrét felé simán lebonyolítsa, csak ép az esztendő többi 51 heténck forgalmán nem könnyített. Pedig nem kérnek az érdekeltek egyebet, csak még egy járatot indítson a Böszörményi-úttól a Belváros felé, a Központi vásárcsarnok érintésével, és tegye lehetővé az átszállásnélküli közlekedést a szénatéri hurok irányában.

György Lajos.

Az Uj Budapest naptára

Febr. 19 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a Városházán.
Febr. 20 **Hétfő**	d. e. 12 ó. A magánépítési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő az útépítési ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépítési bizottság ülése. d. u. 7 ó. A Községi Polgári Párt értekezlete.
Febr. 21 **Kedd**	d. e. ½11 ó. Versenytárgyalási határidő a középítési ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középítési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkatanács ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Febr. 22 **Szerda**	d. e. 9 ó A kislakásépítésekre felügyelő bizottság ülése. d e 12 ó Rendkívüli tanácsülés d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Febr. 23 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Febr. 24 **Péntek**	d. e. 11 óra A pénzügyi bizottság ülése.
Febr. 25 **Szombat**	Fizessen elő az Uj Budapestre!

Jövő szerdán betöltik az üresedésben lévő második tisztiorvosi állást. A szerdai közgyűlésen az üresedésben lévő két tisztiorvosi állás egyikét tudvalevőleg betöltötte a törvényhatósági bizottság. Az elnöki megnyitóban *Ripka* főpolgármester már bejelentette, hogy amennyiben az egyik tisztiorvosi választást anélkül meg lehet ejteni, hogy pótválasztás váljon szükségessé, az üresedésben lévő másik tisztiorvosi állás betöltésére a jövő szerdai közgyűlésen sor fog kerülni. Mivel a szerdai választás döntést hozott, az üresedésben lévő másik tisztiorvosi választást *a törvényhatósági bizottság a február 25-i közgyűlésen meg fogja ejthetni*. A törvény értelmében a főpolgármester *külön meghívóval* hozza ezt a törvényhatósági bizottsági tagok tudomására.

Folyik a harc a benzinkutakért. A főváros közlekedési ügyosztályában talán még nagyobb harc folyik a benzinkutak engedélyezéséért, mint az új autótaxirendszámokért. Ásványolajkereskedők, gyárosok és vállalkozók szinte egymásnak adják a kilincset az ügyosztályban, hogy új benzinkutak felállítására kérjenek engedélyt. Egyelőre azonban értesülésünk szerint *nem fognak új engedélyeket* kiadni, annál kevésbé, mert *Lobmayer* tanácsnoknak az az álláspontja, hogy ezt a fontos problémát szabályrendelettel kell megoldani és szabályrendeletileg kell meghatározni, hogy kik és milyen helyeken kaphatnak benzinkút felállítására engedélyt. Az erre vonatkozó előmunkálatok az ügyosztályban *Karkas* műszaki tanácsos vezetésével *folyamatban vannak*.

VILLÁNYI PEZSGŐ
(Schaumburg-Lippe)
*
Kizárólag régi évjáratok
V., Béla-u. 8.

AEROSAN
a leghatásosabb légtertőtlenitő készülék és folyadék, melyről a Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem közegészségtani intézete a következő szakvéleményt adta ki.
Az AEROSAN 2%-os oldata a különböző baktériumokat a következő időtartam alatt pusztitja el
Streptococus (diptheria) 15 perc
Thyphus coli 40 »
Tuberculosis 3 óra
AEROSAN-müvek Budapest, VIII., Német-utca 22.
Telefon: József 301—86

Schramm Ede ezüstlakodalma. *Schramm* Ede igazgató, lapunk felelős kiadója és társtulajdonosa csütörtökön délután ünnepelte a Jézus Szent Szíve templomában házassága 25. évfordulóját. Az ünnepségen nagyszámú, előkelő közönség töltötte meg a templomot. A közönség soraiban ott láttuk *Berkes* Róbert dr.-t, a Napilapok Szindikátusa igazgatóját, *Hafner* Károlyt, a Vízművek igazgatóját, *Szeifert* Alfrédet, a Pesti Hirlap igazgatóját, *Hirsch* Alfrédet, az Ujság igazgatóját, *Pajor* Mátyás igazgatót, továbbá a lapkiadók és az ujságírás reprezentáns kitünőségeit. Az egyházi áldást a jubiláló házaspárnak *Baranyay* Lajos, a Központi Sajtóvállalat R. T. vezérigazgatója adta meg, aki ragyogó beszédben köszöntötte az ezüstlakodalmas párt, rámutatván arra, hogy Trianon után az ország régi fényét és határait csak úgy szerezhetjük vissza, ha etikai alapra helyezkedünk és a házasság szentségét, amelyet megtépázott a forradalmi korok lazult erkölcse, visszaállítjuk arra a piedesztálra, amelyre azt vallásunk alapítója helyezni rendelte. A költői gondolatokban gazdag, mélyenszántó beszéd, szemmelláthatólag nagy hatást váltott ki a templomot zsúfolásig megtöltő ünneplő közönségből és utána úgy a jubiláló házaspárt, mint a kitünő szónokot *elárasztották gratulációkkal.*

Uj építésrendőri szabályzatot kapnak a mozgóképszinházak. Az Építésügyi szabályzatnak a mozgóképszínházak építkezésére vonatkozó része meglehetősen *elavult.* Amikor a Fővárosi Közmunkák Tanácsa legutoljára meghatározta azokat az irányelveket, amelyeket a mozgóképszínházak engedélyezésénél a különféle hatóságok, elsősorban a kerületi elöljáróságok szem előtt tartani kötelesek, még híre-hamva sem volt a mai, nem egy esetben a színházakénál nagyobb befogadóképességű mozgóképszínházaknak. A mozik európaszerte történő feljődésére való tekintettel *Czabalay* Kálmán dr. miniszteri tanácsos, a Közmunkatanács ügyvezető alelnöke arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Építési Szabályzatnak a mozgóképszínházakra vonatkozó részét *át kell dolgozni.* A Közmunkák Tanácsa a megfelelő javaslat megtétele céljából tárgyalásokat kezdett a főváros tanácsával, amelynek városrendezési ügyosztálya most kidolgozta azokat a módozatokat, amelyek szerint a jövőben az új mozgóképszínházak engedélyezendők. Ezek a módozatok főképen *a mozik előcsarnokainak nagyságára és a mellékhelyiségek berendezésére* vonatkoznak. Az új szabályzat a mozgóképszínházaktól *megfelelő egészségügyi berendezések létesítését fogja megkövetelni,* ami annál fontosabb, mert egyes mozgóképszínházakban a toaletteket illetőleg *valóságos ázsiai állapotok* uralkodnak. Az Építési Szabályzat módosításával kapcsolatosan a tűzoltóparancsnokság egységesen meg fogja állapitani azokat az elveket is, amelyeket a mozik engedélyezésénél *tűzrendészeti szempontból figyelembe kell venni.*

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312–59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

Kipróbálják a Szilvay-féle tűzoltókészüléket. *Szilvay* Kornél tűzoltófőtiszt, aki a budapesti tűzoltóparancsnokságon teljesít szolgálatot, újfajta tűzoltókészüléket talált fel, amely porral és szénoxidgázzal oltja el a tüzet. *Szilvay* készülékének kísérleti modelljét a tűzoltóparancsnokság az Államvasúti Gépgyárban elkészíttette és a kísérleti géppel most folynak a próbák egyelőre a *Kún-utcai tűzoltólaktanyában.* Az újfajta tűzoltókészüléket *a legközelebbi nagy gyári tüznél* fogják majd kipróbálni és ha az beválik, a tanács több darabot rendel *Szilvay* találmányából, amelynek főjelentősége abban rejlik, hogy nem áztatja el az értékes gyári berendezéseket és árukészleteket. Most ugyanis gyakran előfordul, hogy a tűzoltófecskendők nagyobb kárt okoznak, mint maga a tűz.

Egy reform, amellyel senki sincs megelégedve. *(Levél a szerkesztőhöz.)* Mélyen tisztelt főszerkesztő úr! Városi tisztviselő vagyok, aki az Aréna-úton lakom és a rozzant Aréna-úti közlekedés miatt kénytelen vagyok naponta autóbusszal bejárni hivatalomba, a Központi Városházára. Meg is voltam elégedve az autóbuszközlekedéssel, dacára annak, hogy mint városi tisztviselő nem kaptam az autóbuszra szabadjegyet, holott állandóan látok rendőrfogalmazókat az autóbuszon, akiknek igazolványát haptákban köszönti az udvarias kalauz. Bennünket, akiket élethivatásunk a Belvároshoz köt, igen kellemetlenül lepett meg a társaság azon rendelete, mely szerint az *egyes járat* nem az Apponyi-térig, hanem csupán a *Gizella-térig közlekedik.* Már most a helyzet az, hogy vagy gyalog kell mennem a Gizella-tértől a Városházára, vagy pedig átszállót kell váltanom az autóbuszüzem nagytekintetű igazgatósága által kreált 15-ös autóbuszra. Ennek a 15-ös autóbusznak az a tulajdonsága, hogy *negyedóránként közlekedik és akkor pedig zsufoltan jön a Gizella-térre, amia felszállást lehetetlenné teszi.* Nem volt szükség, mélyen tisztelt főszerkesztő úr, az egyes vonal megkurtítására, sőt szerény véleményem szerint az Apponyi-tértől az Erzsébet-hídon át a Gellért-szállóig kellene járatni, amivel a budaiak régi kívánságát teljesíthetné *Till vezérigazgató.* A szerdai közgyűlésen különben *éles kifakadásokat* hallottam az autóbuszüzem ellen, amely a közönség érdekeinek negligálásával állítja be az új vonalakat és szünteti meg a régieket. *Az egyes autóbuszvonal most nem egyéb, mint parallel futó konkurrense a földalattinak,* holott az lenne a célja és hivatása, hogy az Aréna-utat a Belváros szívével összekösse. Sürgős intézkedést kérünk a közlekedési bizottságtól, *kérve az egyes autóbusznak a régi vonalra való visszahelyezését.* Tisztelettel *Egy autóbuszutas, aki most gyalogolni kénytelen.*

Megkezdték a kéményseprő-szabályrendelet tárgyalását. Jelentette az *Uj Budapest,* hogy a közgazdasági ügyosztályban *Kállay* Albert dr. tanácsi fogalmazó elkészítette a kéményseprésről szóló szabályrendelet revizióját, mely fontos intézkedéseket foglal magában a mesterek kinevezésére és az új kéményseprőkerületi beosztásra vonatkozóan. *Lobmayer* tanácsnok, az ügyosztály vezetője, a szabályrendelet-tervezet letárgyalására az érdekeltségekből most ankétot hívott össze, amely tárgyalásait már megkezdte és azokat a jövő héten fogja folytatni. A megtartott ankét *iparjogi szempontból* vette elsősorban tárgyalás alá a javaslatot, és az ügy nehezebb részét, vagyis annak megállapítását, hogy *hánnyal szaporodjék a kéményseprőkerületek száma,* a jövő ülésre halasztotta. Nézetünk szerint pedig ez a legfontosabb része a szabályrendeletreviziónak, mert a mai tűrhetetlen állapotot, amikor egy-egy kéményseprő-hitbizomány még mindig évenként sok százmilliós munkanélküli haszhoz jelent a boldog tulajdonosnak, *meg kell szüntetni!* Mivel ezeket a túlnyomó nagy részben reáljogu ipari engedélyeket eltörölni nem lehet, a városnak azt a megoldást kell szemelőtt tartania, hogy új kerületek felállításával a régi jogokat szűkebb térre szorítsa vissza. A megtartott ankéton is elhangzott az a kifogás, amelyet az *Uj Budapest* tett szóvá, hogy a kereskedelemügyi minisztérium *túlságosan önkényesen adományozza a kéményseprő-engedélyeket* és nem tartja be a pályázók között a sorrendet a segédségben és szegénységben eltöltött évekre és szerzett érdemekre vonatkozólag. A szabályrendelet-módosításnak olyképpen kell intézkednie, hogy a *jogadományozást kiveszi a minisztérium kezéből* és azt az autonómiára bízza, amely mindig meg fogja találni a megüresedő kerületekre vonatkozólag azt a lehetőséget, hogy *az öreg és kiérdemesült segédek kapják egy munkában eltöltött élet jutalmául a sokszor vagyont érő jogosítványokat.*

22.727/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az összes közigazgatási kerületekben az 1928. évben teljesítendő kövezetjavítási munkákra.

A szabályszerüen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 február 27-én (hétfőn) délelőtt 12 óráig** kell a tanács III. (középítési út- és csatornaépítési) ügyosztály vezetője vagy helyettese kezéhez (IV., Központi városháza, II. em. 279. ajtószám alatt) benyujtani.

A munkákra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételeket II. em. 285. sz. a. naponként 9—12 óra között lehet megtekinteni. Az ajánlati minta és szerződési feltételek ugyanott egyenként 2 P-ért kaphatók és egyuttal a szükséges felvilágosításokat is meg lehet kapni.

Az ajánlatok az egyes kerületekre nézve külön-külön teendők meg.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint minden egyes ajánlat után a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A versenytárgyalás **1928 február 27-én (hétfőn) d. u. 5 órakor** lesz a Központi városháza, II. em. 266. ajtószám alatt és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1928 február 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

21.017/1928—VIII. sz. 1—3

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hírek« rovatának elején közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Kórház-utcában tervezett új élelmiszerpiac összes építkezési, hűtőgépberendezési, hőszigetelési, villanyvilágítási, vízvezetéki, kövezési és csatornázási munkálataira.

A szabályosan kiállított, megfelelő állami és városi bélyeggel felbélyegzett és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 március 9-én (pénteken) délelőtt 11 óráig** kell a tanácsi VIII. ügyosztályban (Központi városház, II. em. 218) benyujtani.

Az ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor fognak a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. emelet 196 nyilvánosan felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők is jelen lehetnek.

A munkálatokra vonatkozó részletes költségvetési minták és különleges vállalati feltételek — munkanemenként egy pengő ellenében — a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában naponta 9—12 óra között az I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám alatt kaphatók ugyanott.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928 február 9-ik napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készítésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készítése

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirmemű gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: I. 68-21

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokra már most eljegyez.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállító karosszeriákat, Amerikai rendszerü Ducs-fényezés.

Szobrász
mükő-, stucco- és mümárványmunkák
elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 80—87

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Budapest, VII. kerület,
Telefon: József 424-47. Dohány-utca 84. szám

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait **special-Impregnol-olajaival** szabadalmazott eljárás szerint portalanítja.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

LEGTÖKÉLETESEBBEN
ÉS LEGOLCSÓBBAN
MEGOLDHATÓ A
FÜSTEMÉSZTÉS
az ignis szabadalmazott füstemésztőberendezéssel
Minden gőzkazánra alkalmazható!
Magyarország részére gyártja:
Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársaság
Budapest, VI., Aréna-út 128. sz.
Több székesfővárosi és magánüzemben felszerelve és kifogástalan működésben.
Mérnöki látogatás és ajánlat dijtalanul!

GAZDASÁGI ÉLET

Megkezdődött az albizottsági tárgyalás az Egyesült Fővárosi–Vásárpénztár fuziója ügyében

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a Pénzintézeti Központ az *Egyesült Fővárosi* részvénymajoritásnak a főváros részére történendő felajánlása ügyében, már az előzetes tárgyalások alapján memorandumot dolgozott ki, amelyet *Lamotte* tanácsnokhoz a pénzügyi ügyosztály vezetőjéhez nyujtottak be. A Pénzintézeti Központ előterjesztése alapján *Lamotte* tanácsnok ülésre hívta össze a 12-es pénzügyi bizottságot, amely az ajánlat megvizsgálására *újabb ötös albizottságot* küldött ki.

Ez az ötös albizottság a *szerdai nap folyamán* már vizsgálatait meg is kezdte. Mint ismeretes, a Pénzintézeti Központ tervezete a fővárost teljesen mentesítené az Egyesült Fővárosi leányvállalatainak terhétől, olyképen, hogy a főváros *csak a keretet kapja meg a majoritás megvásárlása ellenében*, sőt az *Egyesült* 300.000 pengővel hozzá is járulna fuzió esetén a nyugdíjalap megvalósításához. A bizottsági tagok körében az egész vonalon a hangulat az Egyesült Fővárosival való *fuzió mellett nyilvánul meg*. Még természetesen vannak bizonyos tisztázandó kérdések, így a pártok soknak tartják az Egyesült Fővárosi nyugdijasainak számát és főképpen az ellen van kifogásuk, hogy *a főváros túlnagy összeggel kénytelen résztvenni a nyugdíjalap megteremtésében*. Megvan azonban minden remény arra, hogy *a nehézségek el fognak simulni* és a két fuzionált pénzintézet alapja lesz a régóta tervezett *Községi Takarékpénztárnak*.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára rt. f. hó 9-én tartotta XXI-ik évi rendes közgyűlését *dr. Miklauzics* Adolf alelnök elnöklete alatt. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését, amely a Takarékpénztárnak az elmult évben elért nagy fejlődéséről és kedvező üzleteredményéről számolt be. A közgyűlés elhatározta, hogy az 1927-ik üzletévre a 10 pengő névértékű részvények után 10% osztalékot, vagyis részvényenkint 1 pengőt fog a részvényeseknek f. hó 10-től kezdve kifizetni. A közgyűlés az igazgatóság új tagjául *báró Perényi* Zsigmond v. b. t. t. ny. minisztert választotta meg.

Végre megvalósul a gyámpénztári kölcsönök ügye. Az *Uj Budapest* többizben szóvátette, hogy a gyámpénztári kölcsönökre vonatkozó szabályrendelet-tervezet *több mint félesztendeje elintézetlenül hever* a jogügyi osztályban, ahová az aktát a pénzügyi bizottság a jogügyi bizottság elé való terjesztés megtétele céljából átküldötte. Hogy miért kellett ezt az anynyira fontos aktát hónapok hosszú során keresztül hevertetni, ma sem tudjuk, örömmel jelentjük azonban, hogy *Berczel* tanácsnok intézkedésére ebben az ügyben végre *döntő lépések történtek*. *Berczel* tanácsnok az árvaszéki kölcsönök ügyében *hétfőn értekezletet tartott*, amelyen az ügyosztályi referenseken kivül *résztvettek az árvaszék szakértői is*. Az értekezleten a szabályrendelet tervezet felét letárgyalják, a hátra lévő másik felének megvitatására a *jövő hét folyamán fog sor kerülni*. Ily körülmények között remény van arra, hogy még február havában letárgyalhatja a szabályrendelet tervezetet a jogügyi bizottság és az március első felében a közgyűlés elé kerülhet.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. közgyűlése. A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága közzétette a takarékpénztár 1927. évi mérlegét, amelyet a *február 25-ére* összehívott közgyűlés elé fog terjesztetni. A mérleg *969,459.47 P tiszta nyereséggel zárul* az előző évi 434,111.79 P-vel szemben, aminek alapján az igazgatóság részvényenként *5.50 pengő (11%) osztalék* fizetését hozza javaslatban az előző évi 4.80 pengő helyett.

A Hazai Bank új ügyvezető-igazgatója. A Hazai Bank igazgatósága dr. *Hoch* József igazgatót ügyvezető-igazgatóvá nevezte ki.

A Pesti Hazai Takarékpénztár új vezérigazgató-helyettese. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület* igazgatósága folyó hó 9-iki ülésében *Milos György* ügyvivő-igazgatót vezérigazgató-helyettessé nevezte ki, *dr. Pósch* Gyula igazgatót pedig *ügyvivő-igazgatóvá* léptette elő.

Ujra előtérben a temetkezési biztosítás ügye. *Adamy* István a Községi Temetkezési Intézet koncepciózus igazgatója, már a mult esztendőben felvetette a temetkezési biztosítás gondolatát, amely főleg Németországban nagyon el van terjedve. *Adamy* igazgató, aki a temetkezési intézetnél a legközvetlenebbül látja azt a nyomort, amely főleg az intelligens középosztály temetkezéseit teszi egyre szegényesebbekké és disztelenebbekké, olyképpen kívánja a temetkezési biztosítást megvalósítani, hogy bizonyos mérsékelt évi biztosítási díj fejében a temetkezési intézet sírhelyét és előre meghatározott osztályú temetést biztosítson a díjat fizető tag számára. *Adamy* számításai szerint egy elsőosztályú 1860 pengőbe kerülő temetés évi díjtétele 68 pengő lenne. Az elmult év folyamán arról volt szó, hogy a temetkezési biztosítást a Vásárpénztár kebelében felállítandó *városi biztosító* útján oldja meg az intézet. Az önálló városi biztosító felállításának időpontja azonban jelentősen eltolódott, a közegészségügyi ügyosztály véleménye szerint azonban a temetkezési biztosítás behozatala nem *várathat soká magára*. A temetkezési biztosítás megvalósítására *három lehetőség* mutatkozik. Az egyik az, hogy *valamely biztosítóval társulva* csinálja meg az üzletet a temetkezési intézet, a másik az, hogy erre a célra *önálló biztosítót* állítson fel a város, a harmadik pedig az, hogy minden biztosító intézet bekapcsolásától vagy felállításától el tekintsen a város és *a biztosítási ágazat a temetkezési intézet rendes üzletága lenne*. Mindegyik megoldásnak meg vannak a maga előnyei és hátrányai. Az illetékes tényezők még nem döntöttek ebben a kérdésben, de legnagyobb valószínűsége annak a megoldásnak van, hogy a biztosítást a temetkezési intézet házilag végezze és ezáltal a lehetőség szerint megkímélje a nagyközönséget az ügynökök kellemetlen látogatásaitól.

A Hazai Bank 4·50 pengő osztalékot fizet és felemeli az alaptőkét

A *Hazai Bank Részvénytársaság* igazgatósága ülést tartott, amelyen megállapította a február 18-ára kitűzött rendes közgyűlés elé terjesztendő mérleget.

E mérleg — az igazgatóság által a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával az *1927. év nyeserégéből* a nyugdíjtartaléknak 800,000 pengőre történendő emelésére fordított 200,000 pengő betudásával — 2.664,546.76 pengő bruttó nyereséget tüntet fel, amely összegből továbbá levonva a személyi kiadások cimén kimutatott 739.348.85 pengőt, a dologi kiadások cimén felmerült 646,209.32 pengőt, az ingatlanértékcsökkenési alapba helyezett 25,000 pengőt, *1.053,988.59 pengő tiszta nyereség* mutatkozik, az előző évi 838,364.93 pengő tiszta nyereséggel szemben. A nyereségből a közgyűlés elé terjesztendő javaslat szerint 720.000 pengő fordítandó osztalék fizetésére, úgy, hogy minden egyes részvény után az 1927. üzletévre *4.50 pengő osztalék* fog az előző évi 3.60 pengő osztalékkal szemben kifizetésre kerülni. A bank üzletkörének állandó bővülése, az érdekköréhez tartozó iparvállalatok fejlődése és ezzel kapcsolatosan növekvő szükségletei indokolttá teszik az intézet saját tőkéinek megfelelő szaporítását és ehhez képest az igazgatóság a társaság *alaptőkéjének fölemelésére* tesz a közgyűlésnek indítványt oly értelemben, hogy a jelenlegi 6.400,000 pengőt tevő alaptőke 90,000 darab új, az 1928. üzletév eredményében már részesedő 40 pengő névértékű részvény kibocsátása útján 10.000,000 pengőre emeltessék fel.

A
LEIPZIGI MINTAVÁSÁR
a legkedvezőbb bevásárlási forrása a világnak és a legnagyobb mintalátványossága Európának!
Több mint 1600 árucsoport az összes szakmából képviselve van. 10.000 kiállító 21 országból a legjobbat és a legtökéletesebbet mutatja be
TAVASZI VÁSÁR 1928
március 4—10-ig
NAGY MŰSZAKI ÉS ÉPITÉSZETI VÁSÁR
március 4—14-ig
Nagy vasúti kedvezmény
Különvonat Budapesttől Leipzigig átszállás nélkül, hálókocsi Prágáig. Indulás: március hó 2-án 23 órakor a Keleti pályaudvarról
Ingyen német és cseh vizum. Utlevelek átvétele vizumok beszerzése végett legkésőbb febr. 25-ig
Lakásbejelentések: legkésőbb febr. 28-ig Közelebbi felvilágositást nyujt a tisztelet beli képviselő: GUHRAUER OTTÓ igazgató, Budapest, VI., Teréz-körut 46. Telefon: J. 239—81, 9-3-ig és a LEIPZIGI MINTAVÁSÁR HIVATALA, LEIPZIG

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP. Telefon: József 361—23

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Kőszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hídépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. ++ Telefon: J. 52—09.
Zászlókészitések, diszitések, iparmüvészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62.) A kurtizán. (Dráma 12 felvonásban. Főszereplők: John Barrymore és Dolores Costello.) — Koldusdiák. (Vidám történet 10 felvonásban. Főszerepben Esterházy Ágnes és Harry Liedtke.) — Előadások kezdete mindennap egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon (Telefon: J. 302-63.) VII., Rottenbiller-utca 37/b. Február 20—22: »A felső tízezer«. Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Alice Terry és Ramon Novarro. »Véres éjszakák«. Nyugati történet a régmult időkből 8 felvonásban. Főszereplők: Tim Mc Coy, Joan Grawford és Rodd, Arcy. Híradó. Előadások kezdete 5, 7, negyed 10, vasárnap 3-tól.

Orion Filmszínház. (IV., Eskü-út 1.) az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél. Telefon: J. 450—01.) Mata Hari. (A világhírű indus táncosnő regénye filmen, 10 fejezetben. Főszereplők: Magda Sonja és Fritz Kortner). — A kétmázsás menyasszony. (Amerikai vígjáték 6 felvonásban. Főszerepben: Dorothea Devore és Jean Hersholt). — Híradók. — Jegyelővétel 11 órától 1 óráig. — Előadások hétköznap fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

Palace. (A Newyork-palotával szemben.) Jegyrendelés: Telefon: József 365, 23. szám. — Reginald Denny főszereplésével: Szervusz, apukám! — Mary Carr és Malcolm Gregor főszereplésével: Égő folyam. — Kukutyini vásár. (Slágerburleszk). — Híradók. — Előadások kezdete hétköznap: 5, 6, 8 és 10 órakor, vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-u. 22—24. Tel.: Teréz 220—98. és Teréz 292—50.) — Magyar híradó. — Fox Journal. — Offenzíva. (Epizód a világháborúból 7 felvonásban. Eredeti háborús felvételekkel. Főszereplők: Dagny Servaes és Igo Sym.) — Balogh Béla magyar filmrendező külföldön készült jubiláris filmje: A három kívánság. (Egy mai karrier története 10 felvonásban. Szereplők: Verea Schmitterlöf, Gustav Froelich, Hans Mierendorf, Alfred Abel, Németh Juliska, Egon v. Jordan, Arnold Korff és Szepes Béla. Lazarus Walter dirigál). — Előadások 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapon: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegyelővétel 11—fél 2-ig. Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

Tivoli. (Telefon: T. 230-49.) VI., Nagymező-utca 8. Február 20—22: »Carmen« (Ha én szeretlek — jól vigyázz!). Prosper Merimée világhírű novellája 12 fejezetben. Főszereplők: Dolores del Rio, Victor Mc. Laglen és Don Alvarado. »Csókpalota«. Egy elárusítónő karrierje 6 felvonásban. Főszereplő: Grete Nissen. Híradó. Előadások kezdete: 1/2 5, 7, 1/2 10, vasárnap 3-tól. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszkmatiné.

Turán-mozgó. (Nagymező-u. és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30.) A washingtoni futár. (Kalandos történet 18 felvonásban. Főszerepben: Pearle White). — Szerelmeskedés. (Schnitzler regénye 10 felvonásban. Főszerepben: Evelin Holt, Vivian Gibson.) — Előadások mindennap fél 5, egynegyed 8, háromnegyed 10.

UFA Filmszínház. (Teréz-körút 60., Nyugati pályaudvarral szemben. Tel.: L. 921—32. és Lipót 921—33. szám.) 1. Magyar híradó. 2. UFA világhíradó. 3. Az apacs szerelme. (Főszereplő: Ivor Novello). 4. Kelet lángokban. (Főszereplő: az ezerarcú Loe Chaney, partnerei: Eleanor Boardmann és William Haines). — A zenekart vezényli Stephanides Károly zeneigazgató. — Előadások kezdete hétköznapokon szombat kivételével: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás délelőtt 11 órától 1 óráig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart. Jövő héten: Syd Chaplin!

Versenytárgyalási hirdetmény

a Budapest székesfőváros autobuszüzeme részére szükséges gépkocsiszekrények számára.

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet autóbuszüzeme részére **100 drb. uj atuobusz-kocsiszekrény szállítására.**

A szállításra vonatkozó feltételek a tanács közgazdasági és közlekedési ügyosztályában (Budapest, IV., Központi Városháza, II. pavillon, I. em. 9. ajtó) szerezhetők be, együttvéve öt pengő ellenében.

Ajánlat csak írásban, a kiszolgáltatott mellékletek alapján és azok csatolásával tehető.

Az ajánlatokat ivenként 1.60 P állami okmány- és 1.60 P fővárosi-, előírt mellékleteiket pedig ivenként 16 pengőfilléres városi bélyeggel kell ellátni. Az ekként bélyegezett szabályszerűen aláírt ajánlatot lepecsételt sértetlen borítékban, legkésőbb **1928. évi február hó 28-án déli 12 óráig** a tanácsi V. ügyosztály vezetőjénél, dr. Lobmayer Jenő tanácsnoknál vagy helyettesénél személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani, avagy postán oly időben feladni, hogy az a kitűzött határidőig rendeltetési helyére bekerüljön.

Budapesten lakó vagy itt cégjegyzett vállalkozók postán nem nyujthatják be ajánlatukat.

Az ajánlat borítékja következőképpen címzendő:

»Budapest székesfőváros Tanácsának. Ajánlat az autobuszüzem részére szükséges autobusz kocsiszekrények szállítására az 1928. évi január hó 26-án 11.524—1928. V. szám alatt közzétett versenytárgyalási hirdetmény alapján.«

Az ajánlattevőknek nemcsak az ajánlatot kell sajátkezűleg aláírnia, hanem külön-külön minden egyes mellékletet is és pedig a szállítási feltételeket, a műszaki leirást, terveket rajzokat, árjegyzékeket stb.

Bánatpénzül az ajánlati végösszegnek felfelé teljes 100 pengőre kikerekített 5 (öt) %-a teendő le, mely összeg a szerződés megkötésétől számított 8 napon belül 10% (tíz %)-ra egészitendő ki és biztositék gyanánt szolgál.

A bánatpénzt a) készpénzben, b) a fővárosi közpénzek elhelyezésére alkalmasnak elfogadott, illetőleg a m. kir. pénzügyminiszter által ilyenekül megállapitott fővárosi pénzintézetek által kiállított oly takarékbetéti könyvecskékben, amelyekre a kiállító pénzintézet által rávezetett nyilatkozatban az intézet tudomásul veszi, hogy az elhelyezett pénzösszeg a székesfőváros javára szerződési biztositékul szolgál és hogy a székesfőváros abból magát szerződéses követeléseire nézve legelsősorban van jogositva kielégiteni, c) állampapirokban, d) székesfővárosi kölcsönkötvényekben, vagy e) fővárosi pénzintézetek zálogleveleiben legkésőbben a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig a székesfőváros központi pénztárába kell letéti nyugta ellenében letenni.

A fővárosi kölcsönkötvények a névérték erejéig a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzett árfolyamuk teljes összegében, más értékpapirok azonban csak a tőzsdei árfolyamok 90%-a erejéig, de sohasem a névértéken felül jönnek figyelembe.

A bánatpénz a központi pénztárba, ennek a hirdetménynek a számára való hivatkozással postán is beküldhető. Ebben az esetben a bánatpénznek legkésőbben a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig már a központi pénztárban kell lennie.

Az ajánlathoz magához sem készpénz sem takarékbetéti könyvek vagy értékpapirok nem mellékelhetők.

A letett bánatpénzről szóló letéti nyugtát, illetőleg a postai feladóvevényt vagy ezeknek közjegyzőileg hitelesitett másolatát az ajánlathoz csatolni kell.

A szállitási feltételek 28. és 29. §-a részletesen tartalmazza mindazokat a vagylagos módozatokat, amelyek szerint az ajánlattevők a teljesen felszerelt kocsiszekrényekre ajánlatot tehetnek.

Az ajánlattal együtt a szállitási feltételek 4. §-ában felsorolt mellékleteket, valamint az 5. §-ban foglalt és cégszerű aláirással ellátott nyilatkozatot is be kell nyujtani.

Ajánlat csak a 115.276—1927. V. sz. tanácsi határozatban előirt Mercedes—Benz (Daimler) tipusú alvázakra felszerelhető, tisztán hazai gyártmányú és a csatolt műszaki leirás és előirásoknak mindenben megfelelő komplett kocsiszekrényekre tehető.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy az ajánlati és szállitási feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőkül mindenben elfogadja.

A szállitandó kocsiszekrények, továbbá tartozékainak és felszereléseinek gyártási, valamint a nyersanyagoknak származási helyét az ajánlatban meg kell jelölni.

Olyan ajánlatokat, melyek az ajánlati és szállitási feltételeknek nem, vagy hiányosan felelnek meg, a versenytárgyalásból ki kell zárni.

A fent megjelölt határidőig beérkezett ajánlatokat az **1928. évi február hó 28-án déli 12 órakor** a Központi Városháza tanácstermében (Városház-utcai rész, I. em. 91. sz.) bontják fel. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikat legkésőbb 1928. évi április hó 15. napjáig bekövetkező döntésig vissza nem vonhatják.

A tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabad belátása szerint választhasson, vagy hogy valamennyit visszautasithassa anélkül, hogy az ajánlattevők a közszállitási szabályrendeletnek akár az eljárásra, akár pedig az odaitélésre vonatkozó határozmányai megsértése miatt a székesfőváros, vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igényt tá maszthatnának.

Budapest, 1928. évi január hó 27.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

„SCHA—CO“
TELEFON: 230-86. *a legujabb és legolcsóbb sokszorositó gép*
GURLITT HERMANN
V., Gr. Tisza István-utca 22.
Több székesfővárosi intézmény szállitója

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-1, 990-71, T. 252-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

IRODABÚTOROK, PÉNZSZEKRÉNYEK
HIRSCH ÉS TÁRSA
Budapest, V., Alkotmány-utca 19.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Arnóczky és Társa
autokarosszéria gyára
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311-18.

Az Andrássy-úti Színház
„Ibolya“
Gaál Franciska

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncműsor

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak finom és polgári butorok, amer. iroda berendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés.
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

TAPETA
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig
KNOPP MIKSA tapétadiszitő
IX. Ráday-utca 50. — Telefon: Józs. 401-20
Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

Egész héten
MAGYAR SZINHÁZ
Fazekas Imre uj drámája
TROJKA
Makay Margit — Csortos — Kiss Ferenc — Törzs Jenő

Egy világszép táncosnő szerelmei és titokzatos kémkedési ügye a világháboruban
Mata Hari: Magda Sonja
A legderűsebb amerikai vigjáték:
A kétmázsás menyasszony
URÁNIA, CAPITOL — KAMARA, ORION

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U.
Telefon 275—25
Felelős: KISS FERENC

HIREK

A hercegprimás vallási kérdésekről tárgyalt a polgármesterrel. *Serédi* Jusztinián dr., Magyarország bíboros hercegprímása, hétfőn délelőtt titkára kíséretében megjelent a központi városházán, hogy *Sipőcz* polgármestert meglátogassa. A hercegprímás közel fél óráig időzött a polgármesternél, aki természetszerüleg nagy reverenciával fogadta magas vendégét. Munkatársunk a hercegprímás látogatásáról kérdést intézett *Sipőcz* polgármesterhez, aki kijelentette, hogy a hercegprímás látogatása nem volt egyszerű udvariassági vizit, mert a *látogatás folyamán a részletekbemenő tárgyalást folytattak Budapest vallási életével kapcsolatosan.* A tárgyalás menetéről a polgármester természetszerüleg egyelőre nem óhajtja a nyilvánosságot tájékoztatni.

Végh János — redivivus? A fővárosi segítőalap ügye stagnál, mert az orvosszövetség még mindig nem adott választ a főváros elnöki ügyosztályának arra a kérdésére, hogy a szakorvosi rendelést is a szabad orvosválasztás alapján akarja-e a szövetség rendszeresíteni, vagy pedig kötöttszámú szakorvosokkal szakorvosi kar felállítását tartja-e szükségesnek. Az orvosszövetség kebelében meglehetősen *ideges hangulat* uralkodik a fővárosi betegek kezelését illetően. Hangoztatják az orvosszövetség vezető tagjai, hogy a beteg fővárosi alkalmazottak szakorvosi kezelését másképen, mint *a teljesen szabad orvosválasztás alapján elképzelni sem tudják*, azonban egyrészt az orvosok dotálására a segítőalap oly kis összeget akar fordítani, másrészt a fővárosi alkalmazottak annyira szegények, hogy végeredményben *az orvosok fillérekért fogják ugyanakkor kezelni a fővárosi betegeket, amikor a különféle munkásbiztosító pénztáraktól az ott fixen alkalmazott orvosok igen nagy fizetéseket húznak.* Növeli az orvosok idegességét az a szállongó hír, hogy az intézmény orvosi vezetésére *Végh* János dr.-t, a főváros nyugalmazott tiszti főorvosát kívánják állítólag meghívni. Noha *Végh* tiszteletreméltó személye ellen egyetlen fővárosi orvosnak nincs és nem is lehet kifogása, illetékes orvosi körökben mégis rámutatnak arra, hogy *Végh* János személyét nem lehet bizonyos politikai szempontoktól elvonatkoztatni, amely szempontok egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy a fővárosi orvosi kar egy igen tekintélyes részét megnyugtassák. Amikor az orvostársadalomban végre helyreállott az annyira szükséges béke, kár személyi kérdések miatt izgalmat okozni, még akkor is, ha olyan szinte pótolhatatlan értékekről van szó, amelyekkel Budapest emeritált tiszti főorvosa előrehaladott kora dacára is új állását kétségbevonhatatlanul ékesíteni tudná. Ómeltósága nyugalmi állapotát azonban ez okokból mi nem szívesen látnók megháborítva, és a segítőalap igazgatófőorvosi állásában *szívesebben látnánk egy talán kevésbé tehetséges, de fiatalabb munkaerőt.*

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedel, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelíthető

Szét kell választani a IV. ügyosztályt!

Egy ügyosztály, ahol nem lehet szivességeket tenni

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az ügyosztályok szétválasztása kapcsán a városházán helyre fog állni a restitutio in integrum, vagyis az a helyzet, amelyben az ügyosztályok a szétválasztást megelőzően voltak. Az út- és csatornaépitési ügyosztályból szétválik a városrendezési ügyosztály, a közlekedésiből a közgazdasági és a szociálpolitikaiból a közjótékonysági ügyosztály. Az elnöki ügyosztály tervezete szerint csupán egy ügyosztály marad egyesítetten: a IV. ügyosztály, amely tudvalevőleg egyrészről a régi közjogi, másrészről a régi katonai és illetőségi ügyosztályt foglalja magában.

Mindkét ügyosztály munkája erősen megnövekedett a forradalmak utáni években. A közjogi ügyosztály bonyolitja le a dispenzációkat, amelyeknek száma napról-napra szaporódik, úgyannyira, hogy ma már a házasságok háromnegyed részét dispenzációval kötik meg a házasulni akarók. Erősen meggyarapodott a *vallásügyi igazgatás* is. Ebben a közgyűlés polgári pártjainak pártkülönbség nélkül az a felfogása, hogy minden fillér amit templomépitésre, a hitélet fejlesztésére, a vallástanitásra költ a főváros, egyegy pillért szolgáltat Magyarország erkölcsi újjáépítéséhez. Sok munkát ró az ügyosztályra az egyesületi élet fejlődése, annak állandó ellenőrzése, hogy az egyéb tennivalókról, a sajtóügyi igazgatásról, a választói jegyzékek összeállításáról és állandó ellenőrzéséről, a névmagyarosítással kapcsolatos hatósági tennivalókról, az anyakönyvi hivatalok állandó ellenőrzéséről ne is beszéljünk.

Ezzel szemben keveset mondunk, ha az illetőségi ügyosztály munkásságáról megállapitjuk hogy az *valósággal megtizszereződött.* A rengeteg honossági kérvény, a repatriálási iránti kivánság, mind az illetőségi ügyosztályhoz érkezik be, a községi kötelék kilátásba helyezése, a lakhatási bizonylatok kiállítása és ellenőrzése, a honosítások után az eskü kivétele, a rendkivülien sok illetőségi megállapitás mind az ügyosztály tennivalóit gyarapitja. A béke esztendeiben, amikor nem sokat törődtek az emberek a honossággal és illetőséggel, külön ügyosztálya volt az illetőségnek. Még mindég változatlanul sok a munka a katonai dolgokkal is, a beszállásolással, elhelyezéssel stb.

Súlyosbítja a helyzetet, hogy az egész IV. ügyosztályban, *úgy annak jogügyi, mint illetőségi frontján nem egyszerü adminisztrátoroknak, hanem valóságos jogi tudósoknak kell ülniök.* Ugy a házasságkötés módozatait, mint az anyakönyvek ellenőrzését, nemkülönben az illetőség megadásánál a honosításnál követendő eljárásokat *tételes törvények szabályozzák*, amelyek igen szigorú büntetéseket rónak még azokra a tisztviselőkre is, akiknek tévedése vétlen és jóhiszemü. Ezekben *a dolgokban nem lehet szivességeket vagy kivételeket tenni, itt törvények vannak, amelyeknek engedelmeskedni kell.* Nem utolsó sorban ez a körülmény az oka annak, hogy *a IV. ügyosztály fogalmazói lesznek a legnehezebben tanácsjegyzők, mert apró szivességekkel nem tudják lekötelezni a bizottsági tagokat...*

Ily körülmények között éjt, napot együvé tesznek a IV. ügyosztály tisztviselői, hogy hivatali kötelezettségüknek eleget tehessenek és a rájuk osztott munkát becsülettel elvégezhessék. Ily nagy forgalom mellett azonban vajmi nehéz a revizió is, és az egész városházán nem ir alá egyetlen tisztviselő sem annyi aktát, mnt a IV. ügyosztály vezetője és annak helyettesei. Minden tekintetben indokolt tehát a IV. ügyosztály szétválasztása, ami annál egyszerűbb, mert *a két ügyosztály sohasem olvadt össze*, a régi ügyosztályok személyzetei megmaradtak, sőt azok külön folyosón vannak még ma is elhelyezkedve. Az elnöki ügyosztálynak tehát *sürgősen módositania kell* az ügyosztályok szétválasztására vonatkozó javaslatát, olyképpen, hogy a IV. ügyosztálynak a régi IV.-re és XI-re való szétválasztásával *teljes egészében helyreállitja a statusquoante-t!*

Az Uj Budapest naptára

Febr. 26 Vasárnap	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a Városházán.
Febr. 27 Hétfő	d. e. 12 ó.	Versenytárgyalási határidő az út- és csatornaépitési ügyosztályban
	d. e. 12 ó.	A magánépitési albizottság ülése
	d. u. 5 ó.	Az út- és csatornaépitési albizottság ülése
	d. u. 5 ó.	A Gellértfürdő működésére felügyelő bizottság ülése
	d. u. 7 ó.	Az Egységes Polgári Párt értekezlete
Febr. 28 Kedd	d. e. ½11 ó.	Versenytárgyalási határidő a középitési ügyosztályban
	d. e. 11 ó.	Középitési albizottság ülése
	d. u. 5 ó.	A közlekedési bizottság ülése
	d. u. ½6 ó.	A jogügyi bizottság ülése
	d. u. 6 ó.	A Keresztény Községi Párt értekezlete
Febr. 29 Szerda	d. e. 9 ó.	A kislakásépitésre felügyelő bizottság ülése
	d. e. 11 ó.	A kisajátitási bizottság ülése
Márc. 1 Csütörtök	d. e. 10 ó.	Rendes tanácsülés
Márc. 2 Péntek	d. e. 11 ó.	A pénzügyi bizottság ülése
Márc. 3 Szombat		Ujitsa meg előfizetését az Uj Budapestre!

Kakujay Károly az autóbusz-ügyeket fogja irányitani a Beszkártigazgatóságában. Ismeretes, hogy a pártok megegyeztek abban, hogy *Kakujay* Károly mérnök, a főváros törvényhatósági bizottságának érdemes tagja, igazgatói állásra kap meghivást a Beszkárthoz. Értesülésünk szerint *Kakujay meghivása csupán a Folkusházy-ügy elintézése után fog megtörténni* és *Kakujay* Károly aki egyike az idősebb mérnöki generációk legkivá'óbb tagjainak, a Beszkárt igazgatóságában az *autóbuszüzem műszaki irányitását fogja végezni.* A helyzet ugyanis az, hogy az autóbuszüzem zavartalan fejlődése mai önálló formájában a törvényhatósági bizottsági tagok nagy többségének véleménye szerint *nem biztositható*, főleg azért nem, mert a fejlődés során közlekedéspolitikai kérdésekben egyremásra összeütközések lennének az autóbuszüzem és a Beszkárt között. Mivel amúgy is van már egy régi közgyűlési határozat a két vállalat összeolvasztására vonatkozólag, *ezt az egyesitést a legközelebbi hónapokban végrehajtják.* Hangsúlyoznunk kell, hogy az egyesitést másképen nem is tudjuk elképzelni, minthogy *Till* vezérigazgató állását és intézkedési körét sértetlenül hagyják, és *Kakujay* Károly szerződtetése nem fogja érinteni *Tillnek sem hatáskörét, sem szerzett jogait. Kakujay* szerződtetése után természetesen lemond törvényhatósági bizottsági tagságáról.

A fővárosi autóbuszok karosszériáira egy uj cég is ad be szállitási pályázatot. A versenytárgyalásban résztvesznek *Soós Testvérek*, akik most vették át a régi, kitünő hirnevü Beney József-féle üzemet és akik minti kváló szakemberek kétségkivül méltó utódai lesznek a Beney-cégnek.

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451 04

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband m lleti.este az étteremben elsőrendü cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-1', 99-71, T. 252-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

Gundel Kontra Frenreisz

A főpolgármesterre hivatkoznak mint tanura egy érdekes polgári perben

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

Két héttel ezelőtt adtunk hírt arról a perről, amelyet a főváros vezetősége a Gellért-szálló éttermeinek, büfféinek volt bérlője, *Frenreisz* István ellen indított. A kártérítési pernek az volt az alapja, hogy *Frenreisz* István kiköltözése pillanatában *leromlott állapotban adta át az éttermek építészeti berendezését a főváros tanácsának, illetve az új bérlőnek, Gundel Károlynak.* A bíróság elsőfokú ítélete 3500 pengő kártérítésre kötelezte *Frenreisz* Istvánt a főváros javára.

Most újabb perről kell beszámolnunk, amely szintén a Gellért-szálló éttermi bérletével kapcsolatban keletkezett. A perlő ez alkalommal *Frenreisz* István, a volt bérlő, az alperes pedig *Gundel* Károly, a szálló jelenlegi vendéglőse. A per amiatt keletkezett, hogy *Gundel* Károly a berendezési tárgyak átvétele fejében bizonyos összeg megfizetésére kötelezte magát *Frenreisz* Istvánnal szemben. Midőn az átadás megtörtént, *Gundel* háromszázötven millió koronával *kevesebbet fizetett Frenreisz* Istvánnak, azzal az indokolással, hogy nem kapta meg olyan mennyiségben és olyan értékben az éttermek felszerelésének anyagát, mint az összeg megállapítása alkalmával ezt elébe tárták.

Frenreisz István ragaszkodott az eredeti összeghez, és midőn *Gundel* Károly a háromszázötvenmilliós különbözet megfizetésére nem volt hajandó, *pert indított Gundel ellen.* A perben már tartott tárgyalást *Szathmáry* dr. törvényszéki bíró. A tárgyaláson elsősorban az ügyben szerepelt szakértők véleményét ismertette a bíróság. Ugyanis annakidején, az átadás előtt, *szakértőbizottság becsülte fel Frenreisz István éttermi berendezéseinek értékét.* A bizottság szakértői *Kommer* Ferenc kormányfőtanácsos, a Vadászkürt-szálló tulajdonosa és *Márkus* Imre a margitszigeti alsó-étterem tulajdonosa voltak. A szakértői véleményből arra nézve akart pontos adatokat megtudni a bíróság, hogy annakidején milyen értékben vették fel az egyes tárgyakat és helytálló-e *Gundel* Károlynak az az érvelése, hogy néhányszáz pár evőeszközzel kevesebbet, sőt az asztalneműek közül is *kevesebbet vett át,* mint amennyi a szerződés értelmében megillette volna. Ezt a tárgyalást a bíróság néhány nappal ezelőtt tartotta és újabb tárgyalási napon fog dönteni arról, hogy további bizonyításra van-e szükség a perben. Értesüléseink szerint a peres felek közül az egyik kérte *Ripka* Ferenc főpolgármester tanuként való kihallgatását is, arra való hivatkozással, hogy *a főpolgármesternek közvetlen tudomása volna a Gundel—Frenreisz-szerződés pontjairól.* Lehetségesnek tartják azonban, hogy a per a továbbiakban nem kerül tárgyalásra, mert perenkívüli megegyezés esetén Frenreisz István *természetesen visszavonná Gundel Károllyal szemben indított keresetét.*

GAZDASÁGI ÉLET

Elkészült az árvaszéki kölcsönök uj szabályzata

Az árvapénz kétharmadrészét adják ki ingatlanfedezetre — A kamatlábat és az amortizációs időt a tanács fogja megállapitani

— *Az Uj Budapest tudósítójától.* —

Jelentette az *Uj Budapest,* hogy a pénzügyi bizottság és a jogügyi bizottság, nemkülönben az árvaszék és a tiszti ügyészség képviselőiből összehívott szakértekezlet *Berczel* Jenő dr. tanácsnok vezetésével tárgyalás alá vette azt a szabályrendelettervezetet, amelyet a fővárosi árvaszék a gyámpénztári kölcsönök újból való kibocsátása tárgyában készített. A szakértekezlet több alkalommal tárgyalás alá vette az árvaszék által készített szabályrendelettervezetet és megállapodott azokban a főirányelvekben, amelyeket az árvaszéknek a kölcsönök kibocsátásánál szem előtt kell tartani.

Az értekezleten vörös fonálként húzódott végig az az elv, hogy az *árvapénzeket csak megfelelő kamatozás mellett legelsőrangú fedezetre szabad kiadni.* Az értekezlet megállapítása szerint árvaszéki kölcsönt csupán Budapest területén fekvő ingatlanra, az árvaszék által kiküldött hites becslő által megállapított érték *egyharmad részéig szabad adni.* Mivel a nagybankok átlagban a becslési érték 40 %-ig, középbankok pedig 45—50%-ig folyósítanak kölcsönt, az árvaszék biztosítva lesz arról, hogy dubióz követelései nem lesznek és *hogy a kihelyezett pénzek háromszoros fedezettel fognak bírni.* Becsérték alatt általában *nem forgalmi becsérték* értendő, hanem az az érték, amelyet a szóban forgó ingatlannak *árverésen való eladása útján* el lehet érni.

Nagy vita folyt az értekezleten afelől, hogy az árvaszéki pénznek *mekkora hányadát adják ki kölcsönöknek és mekkora rész maradjon a pénzintézeteknél betétképpen.* Itt két felfogás küzdött egymással. Az egyik szerint a gyámpénztári kölcsönök nem haladhatják meg az összes készletpénz *egyharmadát,* mert könnyen jöhet az árvaszék olyan helyzetbe, hogy hirtelen nagykorusítások stb. folytán egyszerre nagyobb összegeket kell kifizetnie és esetleg zavarba jön, mert a kiadott kölcsönök nem mobilizálhatók. A másik felfogás szerint egész nyugodtan kiadható az árvapénzek nagyobbik része gyámpénztári amortizációs kölcsönök formájában, hiszen a befolyó annuitások fedezik a kiadásra kerülő letéteket, ha a betét formájában elhelyezett pénzkomplexum el is fogyna. Végezetül abban történt megállapodás, hogy általánosságban *az árvapénzek kétharmadát fogják kiadni amortizációs kölcsönökre,* egyharmadrészt pedig bármikor felmondható takarékbetét formájában helyeznek el a nagybankoknál. Eszerint a most mintegy másfél millió pengőt kitevő gyámpénztári állományból 500,000 pengő maradna a nagybankok takarékbetétje, 1.000,000 pengő pedig ingatlan fedezettel amortizációs kölcsönképpen kerülne kiadásra. A tervezet szerint az amortizációs időt és a kamatlábat esetenkint fogja a tanács megállapítani.

Az értekezlet végezetül megbízta *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettest, hogy a felmerült szempontok szerint dolgozza át a szabályrendelet-tervezetet, amely közel egy esztendős huza-vona után most már a *jogügyi bizottság legközelebbi ülése elé fog kerülni.*

Az Egyesült Fővárosi március elsejéig meghosszabbitotta az opciót a főváros számára. Ismeretes, hogy a pénzügyi 12-es bizottság által kiküldött albizottság tárgyalás alá vette a Pénzintézeti Központnak azt a memorandumát, amelyet az *Egyesült Fővárosi* részvénytöbbségének eladása tárgyában *Lamotte* tanácsnokhoz, a pénzügyi ügyosztály vezetőjéhez benyujtott. Noha értesülésünk szerint a Pénzintézeti Központ ajánlata teljes mértékben kielégiti anyagi és erkölcsi biztosítékok tekintetében a fővárost, a pártok körében *általában bizonyos tartózkodás tapasztalható az átvétellel szemben.* A baloldal, úgy a szocialisták mint a demokraták *nem titkolt ellenszenvvel beszélnek az Egyesült Fővárosi részvénytöbbségének megvásárlásáról* és számos baloldali bizottsági tag tette azt a kijelentést munkatársunknak, hogy a megvételt minden körülmények között ellenezni fogja. Meglepetésszerüen hatott az átvétel ügyének az Egységes Községi Polgári Pártban történt hétfőesti tárgyalása. A köztudatban úgy élt a dolog, hogy Kozmáék egyhangulag a fuzió mellett vannak, de hétfőn este kiderült, hogy a *pártnak igen komoly és jelentékeny tényezői a legélesebb ellenzői a fuzió gondolatának,* ugyannyira, hogy az ügyet a párt-értekezlet hétfőn le sem tudta tárgyalni és határozatba ment, hogy a kérdésben külön pártértekezleten fognak dönteni. Wolffék egyelőre nem foglalkoztak a fuziós tervvel, amely ujra — kitudja hányadszor? — *kátyuba került.* Az ügy most a teljes stagnáció holtvízébe jutott és nem is valószínü, hogy a közeli hetekben döntés történjen benne. *Lamotte* nincs itthon, *Folkusházy* szabadságra ment, a *pártvezérek* Amerikába hajókáznak, — taán hónapok is eltelnek, amig döntés történhetik. A részvénytöbbségtulajdonos szindikátus a főváros számára a február 15-én lejárt opciót mindenesetre *egyelőre március hó elsejéig meghosszabbitotta.*

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62. szám.) Offenziva. (Epizód a világháborúból 7 felvonásban. Eredeti háborus felvételekkel. Főszerepben: Dagny Servaes és Igo Sym). — Balogh Béla magyar filmrendező külföldön készült jubiláris filmje: A három kivánság. (Egy mai karrier története 10 felvonásban. Szereplők: Vera Schmitterlöff, Gustav Fröelich, Hans Mierendorf, Alfred Abel, Németh Juliska, Egon v. Jordan, Arnold Korff és Szepes Béla). — Előadások kezdete hétköznap egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor, vasárnap háromnegyed 3, fél 5, egynegyed 7, 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon. (VII., Rottenbiller-utca 37-b. Telefon: J. 302—63.) Február 27—29: A vak hajó. Jean Berreyre misztikus tengeri története 6 felv. (Adelqui Millar és Colette Darfeuil). — Megjött a gólya. Burleszk-vigjáték 7 pajkos felvonásban. (Harold Lloyd). — Híradó. — Előadások kezdete 5, 7, egynegyed 10, vasárnap 3 órától.

Orion filmszinház. (IV., Eskü-út 1. sz. az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél. Telefon: J. 450—01). A sanghàji fogoly. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Bernhard Götzke.) — A vén uzsorás (Amerikai filmregény 8 felvonásban. Főszerepben: Rudolf Schildkraut.) — Hiradók — Előadások kezdete hétköznap fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, — vasár- és ünnepnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel 11—1-ig.

Palace. (A Newyork-palotával szemben) Jegyrendelés: Telefon: József 365—23. szám). A sanghàji fogoly. (Filmattrakció a mai időkből. Főszerepben: Bernhard Götzke). — Férjhezadom a feleségem. (Főszerepben: Leatrice Joy). — Hiradó. — Előadások kezdete hétköznap: 5, 6, 8 és 10 órakor, vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-utca 22—24. szám. Telefon: Teréz 220—98. és Teréz 292—50.) Magyar hiradó. — Fox Journal. — Férjhezadom a feleségem. (Vigjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Leatrice Joy, Olive Brook és Lilian Tashman). — A vén uzsorás. (Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Rudolf Schildkraut, Junior Coghlan és Billie Dove). — Gárdos Kornélia, a Reinhardt-társulat volt művésznője előadja Grieg—Bergliot melodrámáját, a szinház kitünő zenekarának kisérete mellett. A zenekart Lazarus Walter vezényli. — Előadások kezdete hétköznapokon 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapon 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegyelővétel 11—½2-ig Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

Tivoli. (VI., Nagymező-u. 8. Telefon: T. 230—49.) Február 27—29: Odette. Társadalmi dráma 8 felv. (Francesca Bertini és Warwick Ward). — Ne játsz a tűzzel. Három házasság meséje 7 felv.onás ban. (Jacqeline Loogan és Mildred Harris. Chaplin). — Híradó. — Előadások kezdete: fél 5, 7, fél 10, vasárnap 3 órától. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszk-matiné.

Turán mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30. szám). Kelet lángokban. (Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Lon Chaney és Eleanor Broadmann). — Koldusdiák. (Szinmű 10 felvonásban. Főszerepben: Harry Liedtke, Eszterházy Ágnes, Verebes Ernő és Hans Junkermann). — Előadások kezdete mindennap: 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor, vasárnap délután 3 órától folytatólagosan.

Ufa filmszinház. (Teréz-körút 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Tel. L. 921—32. és Lipót 921—33. szám.) 1. Magyar hiradó. 2. UFA világhiradó. 3. Ilyenek a mai lányok! (Főszereplő: Patsy Ruth Miller). 4. Charley őse. (A »Charley nénje« cimü világhirü vigjáték testvérfilmje. Főszerepben: Syd Chaplin.) — A zenekart vezényli Stephanides Károly zeneigazgató. — Előadások kezdete hétköznapokon szombat kivételével: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás délelőtt 11 órától 1 óráig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

Egész héten
MAGYAR SZINHÁZ
Fazekas Imre uj drámája
TROJKA
Makay Margit Csortos — Kiss Ferenc — Törzs Jenő

Az Andrássy-úti Színház
„Ibolya"
Gaál Franciska

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti étermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Eltolódott a temetkezési biztosítás ügye. Jelentettük, hogy *Adamy* István, a Községi Temetkezési Intézet igazgatója kitünő tervezetet készített a temetkezési biztosítások bevezetésére vonatkozólag. A tervezetet a csütörtöki tanácsülésen *Némethy* tanácsnok referálta el, technikai okok miatt azonban a tanács határozathozatala ebben az ügyben egyelőre elmaradt. Hisszük, hogy ez a késedelem nem fog ártani a temetkezési biztosítás gondolatának, amelynek sürgős megvalósítását szociális és karitatív szempontokból várjuk a Temetkezési Intézettől.

A Moklár mérlege

A *Magyar országos központi takarékpénztár* igazgatósága 1928 február 20-án tartott igazgatósági ülésében foglalkozott az elmult év zárszámadásával s az 1927 december 31-iki zárómérleget következőleg állapította meg és pedig a tételeknek a pénzintézeti mérlegek tervezett egységesítése céljából keresztülvitt új csoportosításával: (A zárjelben álló számok az 1926. évi eredményeket jelzik.)

Vagyon: Pénztárkészlet P 3.357,564.80. Girószámlán fennálló követelések P 648.607.14. (P 1,371.413.84). Pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követelések P 12.862.892.57 (P 12,862.892.57). Váltótárca P 32,005.612.28 (P 6,744.002.21). Előlegek értékpapirokra P 11,182.393.39 (P 5,000.108.89). Adósok fedezet mellett P 29,416.393.94 (P 1,964.753.58). Záloglevelek kibocsátásának alapjául szolgáló jelzálogkölcsönök P 13,276.181.71 (P 10,322.945.74). Értékpapirok ipari és egyéb vállalatoknál fennálló állandó részvényérdekeltségek P 9,705.999.47, államadósságok, közkölcsönök és egyéb értékpapirok P 3,881.696.92 13,587.696.39 (P 5,814.121.61). Saját záloglevelek készlete 1,596.961.28 (P 1,596.961.28). Záloglevelek külön biztosításra rendelt alap P 1,014.295.40 (P 1,014.295.40). Ingatlanok P 2.320.000.—. Összesen P 121,268.598.90 (P 46,691.495.12).

Tartozás: Részvénytőke 80,00.000.— Tőketartalék 5,000.000.— Rendes tartalék 80.000.— (80.000.—). Nyugdíjtartalék 660.000.— (180.000.—) Nyugdíjalap 200.000.— Alkalmazottak segélyalapja 7,684.74 (6,136.22). Hitelezők: betétek takarékpénztári könyvekre és pénztárjegyekre 25.276.794.28; betétek és követelések folyószámlában 65,884.963.46= 91,161.757.74 (31,980,364.60). Forgalomban lévő 7 ½%-os dollárértékű záloglevelek 13,191.730.50 (13,191.730.50). Be nem váltott szelvények 5,735.14 (429.95) Átmeneti tételek 1,292.674.82 (838.590.14). Egyenleg mint eredmény 1,669.015.96 (426.516.15) *Összesen:* 121,268.598.90 (46,691.495.12). Pengő

Az évvégi forgalmi adatok a következők voltak:

A pénztári forgalom 1.798,164.802.80 pengőt ért el, 612,196.443.28 pengővel többet, mint az előző évben. Az összes forgalom 6.027,806.980.87 pengő volt, 1.903,833.798.71 pengővel több, mint 1926.ban.

E számok szerint a takarékpénztár egyike azoknak a pénzintézeteknek, melyek új részvénytőke beszerzése nélkül is a mult évben a legerősebb fejlődésen mentek át. E körülmények tették lehetővé, hogy az igazgatóság konzervativ osztalékpolitikája mellett is az osztalék jelentékeny felemelését határozza el és a közgyűlésnek a tavalyi 4.50 pengővel szemben 5.50 pengő fizetését javasolja.

Westminster és egyéb világhírű harangjátékok csodálatos hangulatát é vezheti otthonában. Hallgassa meg minél előbb **még ma** szebbnél szebb hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
[illegible] ermekkórház mögött.

A Leszámítolóbank jelentése az 1927 évről

A Magyar Leszámítoló- és Pénzváltóbank igazgatósága báró dr *Madarassy-Beck* Marcel elnöklete alatt e hónap 20-án tartott ülésében megállapította az 1927 üzletévre szóló, fennállása óta ötvennyolcadik zárszámadását, amely 2,367.141.37 *pengő tiszta nyereséggel zárul*, szemben az 1926. évi 1,297.344.30 pengővel. Az igazgatóság elhatározta, hogy a március hónap 3-án tartandó rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ebből a nyereségből a rendes tartalékalapra 150.000 pengő (tavaly 100.000 pengő), a bank alkalmazottainak nyugdíjalapja javára 400.000 pengő (tavaly 100.000 pengő), a báró *Madarassy-Beck Miksa* -alap javára 50.000 pengő (tavaly 20.000 pengő) használtassék fel, *osztalékul pedig 6½ pengő*, azaz 13% (a tavalyi 6 pengő, azaz 12%-kal szemben) kerüljön kifizetésre, míg az 1928. üzletév számlájára 33.306.84 pengő vitessék elő.

A banknak jelentése üzleteinek újabb nagyarányú fejlődéséről tesz tanubizonyságot. Lefolyt évben az intézet kimutatott saját tőkéi 50%-kal növekedtek ugyan, viszont a *tiszta nyereség 85%-kal szaporodott.* A kifizetendő osztalék alapján a részvények ezidőszerinti árfolyama után (ex kupon) számítva, *7%-ot meghaladó jövedelmet hoznak*, ha pedig az osztalékot a 80 pengős árfolyamhoz viszonyítjuk, amely árfolyam mellett kerültek mult évben az új részvények kibocsátására, úgy ezek hozama 8½%-nak felel meg.

A bank érdekkörébe tartozó vállalatok csaknem kivétel nélkül az előző évinél kedvezőbben zárják üzletévüket.

A bank igazgatósága *a nyugdíjasok helyzetének javítása* érdekében elhatározta, hogy a közgyűlésnek *a nyugdíjarányszám 45%-ról 50%-ra való felemelését* fogja javasolni.

10 százalékos osztalékot fizet az Olasz-Magyar Bank

Hatalmas fejlődésről tesz tanubizonyságot az intézet mérlege.

Husz millió pengőre emelik fel az alaptőkét

Rendkívül kellemes benyomást kelt a pénzügyi körökben a Magyar-Olasz bank most közzétett újrendszerű mérlege, amely a pénzintézet hatalmas fejlődéséről és nagy megerősödéséről tesz tanubizonyságot. Az intézet által kezelt idegen tőkék 96.2 millió pengőre emelkedtek, tehát az előző esztendővel szemben az emelkedés 32.4 millió pengő. Ebből minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy úgy a külföldi, mint a belföldi tőke fokozódó bizalommal fordult az intézet felé. A betéteknek ez az emelkedése lehetővé tette, hogy az intézet váltótárcáját 47.2 millióra fokozhatta az előző esztendei 34 millió pengőről. A mérleg adatai beszámolnak a jelzálogüzlet fejlődéséről is. A dollárértékben engedélyezett kölcsönökből az intézet állománya 1927 végén 22.5 millió pengőre szaporodott, tehát közel 18 millió pengővel több zál gleveles kölcsönt folyósított az intézet, mint 1926-ban. Az üzleteredmény-számlán a tiszta kamatjövedelem 2.2 millió pengővel szerepel és hogy az emelkedés nem áll arányban az intézet állományainak szaporodásával, az a kamatszínvonal — közgazdaságilag egyébként örvendetes — csökkenésének tudható be. A Magyar-Olasz Bank idei mérlege úgy a piac, mint a részvényes szempontjából a legteljesebb mértékben beváltja a hozzáfűzött várakozást. Az 1.7 millió pengő tiszta nyereségből részvényenkint 5 pengő kerül kifizetésre, tehát a részvények névértéke után 10 százalékot fizet. A Magyar-Olasz Bank igazgatósága elhatározta az alaptőke felemelését is. Az intézetnek mindössze 10.8 millió az alaptőkéje s így mindenképpen érthető az alaptőkének 20 millió pengőre való szaporítása. A mai viszonyok mellett nem érinti a piacot a tőkeemelés, mert hiszen a részvények jó kezekben vannak és a belföldi részvényesek is szívesen gyakorolják a jogot a Magyar-Olasz Bank részvényeire, amelyek mindig népszerű és becsült értékek voltak. Tekintettel arra, hogy az új kibocsátású részvények már ebben az évben osztalékjogosultak, a tőkeemelés a részvényesek szempontjából igen kedvezőnek mondható. A kibocsátás sikerét egyébként a Banca Commerciale Italiana vezetése alatt álló szindikátus biztosítja. Az alaptőkefelemelés után a bank saját tőkéi kerek összegben 26 millió pengőre emelkednek.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

MISURA MIHÁLY
aut karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javítása
Budapest, VIII., Őrlás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

LOPOS GYULA
szabadalmazott ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Becsi út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és kötséget felszólításra küldök.

PAULINI GÉZA
Autójavító és karosszeria készítő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csónak motorokat

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395-23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

OZALID száraz uton való **ténymasolás**
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 8. Telefon: J. 308—33

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székestő város több üzemének állandó szallitója.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Kamara mozgóban
február 25-től március 1-ig
Syd Chaplin
felléptével
Charley őse
a legmulatságosabb slágerburleszk 7 felv.
A grófkisasszony és a pincér
A főszerepben: XENIA DESNY
Előadások kezdete fél 5, negyed 7 8, és 10 óra or.

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként
10 órai kezdettel
elsőrangú varieté,
kabaré és
táncműsor
*

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

ALEXI és UHLYARIK műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Szondy-u 20.
Telefon: T. 9-92 és T. 9-93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben. E vállal mindennemü villamossági szerelést
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyarimányu szénkefék

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornazás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mélyés magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kömunkalatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

GEOSAN
fo.yékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya,
VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J. 303—85.

Nem kell többé villanylámpát venni, mert INGYEN uj izzót ad a „RÁTA" Árubeszerző és Értékesitő Szövetkezet villanylámpa és világitási karbantartó osztálya
Központi iroda: **V., Vadász-u. 33.**
Telefon: **Teréz 230-98.**

19.286/1928—III. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Zágrábi-utca Ceglédi-út és Somfa-utca folytatását képező Névtelen-utca közötti szakasza makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók kettő pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. február 27-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbízottjánál, II. emelet 297. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás 1928. február 27-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbízottjaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. február 10.

A székesfőváros tanácsa.

22.801/1928—III. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Salamon-u. (Gergely-utca és Petrőczy-utca közötti szakasz) makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat 1928. február 27-én (hétfőn) déli 12 óráig kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbízottjánál, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **19 8. február 27-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. február 11.

A székesfőváros tanácsa.

A

LEIPZIGI MINTAVÁSÁR

a legkedvezőbb bevásárlási forrása a világnak és a legnagyobb mintalátványossága Európának!

Több mint 1600 árucsoport az összes szakmából képviselve van. 10.000 kiállító 21 országból a legjobbat és a legtökéletesebbet mutatja be.

TAVASZI VÁSÁR 1928
március 4—10-ig
NAGY MŰSZAKI ÉS ÉPITÉSZETI VÁSÁR
március 4—14-ig
Nagy vasúti kedvezmény

Különvonat Budapesttől Leipzigig átszállás nélkül, hálókocsi Prágáig. Indulás: március hó 2-án 23 órakor a Keleti pályaudvarról.

Ingyen ménet és cseh vizum. Utlevelek átvétele vízumok beszerzése végett legkésőbb febr. 5-ig.

Lakásbejelentések: legkésőbb febr. 28-ig. Készségesen felvilágosítást nyújt a részletekben a képviselő: GUHRAUER OTTÓ igazgató Budapest, VI., Teréz körút 46. Telefon: J. 239—81.

Megbízás a LEIPZIGI MINTAVÁSÁR HIVATALA, LEIPZIG

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 184 darab aluminium seprőgéphenger szállítására **1928. évi március hó 7-én szerdán délelőtt 11 órakor,** a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun-utca 8.) nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni kívánnak, hogy szabályszerű, bélyeges és a szállítási feltételekben előírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt, pengőben megadott egységáras írásbeli ajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VIII., Kun-utca 8.) nyujtsák be.

Az ajánlatok a versenytárgyalás során fognak felbontásra kerülni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Csak szabályszerűen kiállított ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá. A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. Az ajánlati ürlap, amelyen a szállítási és szerződési feltétele is benfoglaltatnak, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 február 16.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal és a fuvartelep altiszti és munkásszemélyzete részére 1928 évben szükséges 460 pár altiszti cipő, 2030 pár munkás bakkancs, 31 pár hallinacsizma és 51 pár tehénbőr csizma szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 fillér állami és 1 P 60 fillér fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928. évi március hó 21-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerűen kiállított ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá. A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 február 22.

A székesfőváros tanácsa.

BOGENFURST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon József 413—80.
Készít: luxus, autobusz és teherszállító karosszériákat, Amerikai rendszerű Duco-fényezés.

22.727/1928—III. sz.

Versenytárgyalási póthirdetés.

A székesfőváros tanácsa, utalással 1928. február 10-én kelt fenti szám alatt közzétett, az összes közigazgatási kerületekben az 1928. évben teljesítendő kövezetjavítási munkákra vonatkozó versenytárgyalási hirdetés kiegészítéseül közli a pályázni szándékozókkal, hogy az egyes kerületi munkákra benyújtandó ajánlatok bánatpénzösszege az eredetileg általánosságban megállapított 2% helyett — minthogy a vállalati összeg előre nem állapítható meg — kerületenként a következő:

Az I. kerületi munkákra	. .	800 P
a II. »	»	. . 800 »
a II. »	»	. . 600 »
a IV. »	»	. . 500 »
az V. »	»	. 1.200 »
a VI. »	»	. 1.400 »
a VII. »	»	. 1.200 »
a VIII. »	»	. 1.000 »
a IX. »	»	. 800 »
a X. »	»	. 1.600 »

Az eredeti versenytárgyalásban közölt egyéb adatok és határidők változatlanul maradnak.

Budapest, 1928. február 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

20.667/1928—III. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Vezér-u., Kerepesi-út és Füredi-u. közötti szakasza makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók kettő pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. február 27-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbízottjánál, II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás 1928. február 27-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbízottjaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. február 10.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal altiszti és munkásszemélyzete lábbelijének javításához az 1928. évre szükséges bőranyagok szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 fill állami és 1 P. 60 fill. fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **folyó évi március hó 21-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8) nyujtsák be.

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállított ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem fe elő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 február 22.

A székesfőváros tanácsa

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait **special-Impregnol-olajaival** szabadalmazott eljárás szerint portalanitja.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készítésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készítése

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Kozslopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovalőld epitesi és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitese.

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás díjmentes!
Általános, Müszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U.
Telefon 275—25 Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 9. szám

Budapest, 1928 március 3

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296-56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

A diktátor

Folkusházy Lajos, akinek magasívelésű pályája esztendőkig nyugodott az első alpolgármesterség díszes és előkelő polcán, most egy ujabb lendülettel a Beszkárt diktátori székébe kerül. Az ür, melyet Folkusházy alpolgármester a városházán hagy, szinte pótolhatatlan. Bárki is lesz utóda, esztendőkig kell tanulnia és dolgoznia, míg az ő nyomába ér. Hogy mégsem marasztjuk mai poziciójában Folkusházyt, azért tesszük, mert bármennyire is nehezen pótolható az ő értékes személyisége a városházán, még nagyobb szükség van reá az Akácfa-utcai Beszkárt-palotában.

Nem akarunk kifogásokat emelni a Beszkárt kétéves interregnuma ellen, hiszen ez az átmeneti állapot nem volt szürkébb és átlagabb, nem volt jobb és rosszabb, mint az átmeneti állapotok rendszerint lenni szoktak. Ám az elmult néhány év alatt rohamos léptekkel haladt előre a közlekedés, új irányok és perspektivák nyiltak meg a közlekedés terén, amelyek mellett szótlanul volt kénytelen elhaladni a vezetőnélküli Beszkárt.

Folkusházytól, akinek egész városházi munkássága az alkotás jegyében folyt le, messze túlmenően egy igazgatói stallumon, kezdeményezést és alkotást vár a főváros közönsége. Ma már nyugodtan mondhatjuk, hogy Folkusházy személye pártkereteken felül áll, az ő nagy képességeit, kiváló tudását, páratlan szorgalmát Wolff Károlytól Bedő Mórig mindenki ismeri és méltányolja. Folkusházy Lajos nem csupán egyszerű vezetője lesz a Beszkártnak, diktátor lesz ő, Budapest közlekedési diktátora, akiben már most összpontosul a diktátori lehetőség legfontosabb tényezője: a mindenek felett való bizalom.

Feladat vár bőven a fiatal és agilis Folkusházyra. Mindenekelőtt a Beszkárt rekonstrukcióját kell végrehajtania, új kocsikat, új vonalakat vár a közönség a villamos vasúttól. A legsürgősebb teendők közé tartozik a gyorsvasuti programm megalkotása, nemcsak a földalatti vasút kiterjesztését illetően, hanem a külföldi nagyvárosok mintájára úgy is, hogy a 10—20 kilométerre fekvő környéki községekből ugyanannyi perc alatt érjen munkahelyére a dolgozó polgárság és munkásság. Az autobuszüzemnek a Beszkártba való beolvasztása kapcsán a sinnélküli közlekedés egész problématömegének megoldását várja a publikum Folkusházytól, akinek kiváló judiciumával rendet kell teremtenie ebben a szinte amerikai gyorsasággal fejlődő intézményben is, melynek régi keretei túlélték önmagukat. Ha még hozzávesszük a közlekedési programmhoz a Helyiérdekü fejlesztését, a dunai közlekedés fellendítését, az államvasuti pályaudvarok és a repülőterek problémáit, akkor látjuk, hogy a kora reggeltől késő éjszakáig dolgozó Folkusházy számára pihenés volt eddigi alpolgármesteri hivatala, mert tulajdonképpen megfeszített és hibátlan energiát követelő munkaköre csak most kezdődik el.

A név kötelez, és soha súlyosabban nem nehezedett a név annak viselőjére, mint most, amikor Folkusházytól a neve, a képességei, az acélos energiája révén a közlekedés terén komoly és nagy alkotásokat vár Budapest. Üdvözöljük a diktátort!

Miért harcol a Helyiérdekü többségi szindikátusa?

A Beszkárt és a főváros mereven elzárkóznak a Helyiérdekü részvénytöbbségének megvétele elől — A Helyiérdekü ma kitünő üzlet, de a főváros kezében deficites lenne — Az engedélyokirat értelmében a kereskedelmi miniszterium 1933-ban birtokába veheti a vasutat

Ujabb Feingold-ügy keletkezőben

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Az a nagy érdeklődés, amely az ismeretes *Schiffer-Ereky-Becsey*-féle gyorsvasúti tervet és az utána következő, *Lázár* miniszteri tanácsos nevéhez fűződő hasonló próbálkozást kisérte, *erősen szünőben van.* A két gyorsvasuti akta rákerült arra a csigalassúsággal mozgó gépezetre, amelynek *magyar bürokratizmus* a neve; e pillanatban bizonytalan, hogy melyik minisztérium útvesztőjében barangolnak az akták, de ez nem is túlságosan fontos. Éppen az *Uj Budapest* cikksorozatából vált ugyanis bizonyossá és ment át a köztudatba, hogy a *gyorsvasuti kérdést másképpen, mint a Helyiérdekű problémájának rendezése kapcsán megoldani nem lehet.* Ma már a laikus előtt is kézzelfogható, hogy olyan gyorsvasútra, amely a Nyugati pályaudvart a Keleti pályaudvarral köti össze, *szükség nincsen,* de igenis szükség van egy olyan közlekedési eszközre, amely *alkalmas Nagy-Budapest gondolatának megvalósítására.* A berlini, a párisi, a londoni gyorsvasút példája lebeg szemünk előtt, amely a város magja körül 40—50 kilométer körzetben teszi lehetségessé a környéken való lakást azáltal, hogy olcsón, gyorsan és jól munkahelyükre szállítja a város központjától távol a környéken lakó munkások és tisztviselők százezreit.

A gyorsvasút problémája, mint azt fentebb jeleztük, *előtérbe helyezte a Helyiérdekű problémájának megoldását.* Bizonyos körök hónapok óta több-kevesebb sikerrel lanszirozzák azokat a híreket, amelyek szerint a Helyiérdekű és a Beszkárt között tárgyalások indultak volna meg a két vállalat fuzióját illetően. Helyesebben arról lenne szó, hogy azon szindikátus részvényplakettjét, amely ma tagadhatatlanul a Budapesti Helyiérdekű Vasutak majorítását alkotja, *felajánlották volna megvételre a városnak, illetőleg a Beszkárt igazgatóságának.* Voltak értesülések, amelyek arról is tudtak, hogy ezek a tárgyalások már igen előrehaladott stádiumban vannak, úgyannyira, hogy a Beszkárt áprilisi közgyűlése, amely *Folkusházyt* ügyvezető alelnökké választja, *egyben ki fogja mondani a két vállalat fuzióját is.* Nem foglalkozunk tőzsdei dolgokkal és nem kérdezzük, nem is kutatjuk, hogy voltak-e és ha voltak, milyen börzei manöverek voltak e híresztelések hátterében. Megállapítjuk ezuttal nem először, hogy

a fuzió ügyében a két vállalat között hivatalos tárgyalások meg nem indultak, ami gyenge kisérlet történt a részvénymajorítást birtokló bankház részéről a pakett eladását illetően, azonnal megtört azon a merev ellenzésen, amellyel a város vezetősége, a Beszkárt igazgatósága és különösen a város egyik főtisztviselője, aki hivatalból tagja a Beszkárt igazgatóságának, az eladási ajánlatot fogadta.

Nem kétséges, hogy a gyorsvasút ügyét a Helyiérdekű nélkül megoldani nem lehet, *a Helyiérdekűnek szerzett jogai vannak,* amelyek birtokában e tárgyban elfoglalandó poziciója megingathatatlan. Az sem kétséges, hogy Budapest közönsége *jól járna,* ha a Helyiérdekű és a Beszkárt közös vezetés alá kerülne, olcsóbb, jobb és gyorsabb lenne a környékre való közlekedés. Köztudomású, hogy a Helyiérdekű *Bódy* Tivadar dr. nyug. polgármester bölcs és körültekintő vezetése mellett ma erősen aktív, a vállalat szolid, bajai nincsenek. A kötvényeket illetően a vállalat legelsőrangú helyzetben van: maga a vasút ma is aranyérték, aranyparitáson van a viteldíj, de hol a kötvények valorizációja? Mi az oka tehát, hogy a részvénytöbbséget birtokló szindikátus *meg akar válni a szolid és biztos bázison nyugvó üzlettől?*

Erre a kérdésre könnyű megadni a feleletet. Az inflációs idők válságaiban a nagy konjuktúrás jövedelmekhez szokott tőkecsoportok nem a biztos hosszúlejáratú üzleteket kedvelték meg, hanem azokat a manővereket, amelyek ha kevésbbé szolid alapokon nyugodva is, a tranzakciók révén könnyű és gyors jövedelmeket hajtanak. Amikor a részvénytöbbséget birtokló, azaz inkább képviselő nagy bankház a birtokában levő pakettet megszerezte, *már arra gondolt,* hogy azt búsás nyereséggel fogja eladni, *sőt már előzetesen kiszemelte a vevőt is a város személyében.*

Egyelőre azonban az a helyzet, hogy úgy a Beszkárt, mint a város vezetősége *komoly anyagi szempontok figyelembevételével mereven elzárkózik a többségi szindikátussal szemben.* Elismeri a Beszkárt, hogy a Helyiérdekű jó üzlet, de azt kérdi és méltán, hogy jó üzlet lesz-e a város kezében.

»Ha miénk lenne a Helyiérdekű — mondotta munkatársunknak a város egyik vezető főtisztviselője, aki egyben a Beszkárt igazgatóságának is nagytekintélyű tagja — nem tarthatjuk fenn a mai tarifát, hanem azt jelentősen le kell szállítanunk, ahogyan azt tőlünk a Beszkárt viteldíjait illetően ma is követelik.

Szaporítanunk kellene a járatok számát, mert a közönség más kivánalmakkal lép fel egy hatósági üzemmel, mint egy magánvállalkozással szemben. A mai brilliáns üzletmenettel bíró Helyiérdekűből *a főváros birtokában rövid időn belül egy deficites vállalkozás lenne,* amely a fővárosi adózó polgárság pénzén fuvarozná a környékbeli lakosokat.«

Ezen tagadhatatlanul komoly és értékes érv mellett a főváros és a Beszkárt vezetőségének van még egy szempontja, amely alkalmas arra, hogy *halomradöntse a Helyiérdekű többségi szindikátusának túlzott reményeit.* Azon szerződés szerint, amelyet a helyiérdekű vasutakról szóló törvények alapján a kereskedelmi minisztérium annakidején a vasúttal kötött, van egy külön pont, amely szerint

1933-ban a kormány az engedélyokirat alapján megszüntetheti a Budapesti Helyiérdekű Vasutak üzemviteli engedélyét, és a háramlási idő beállta előtt birtokába és tulajdonába veheti az egész hálózatot annak minden felszerelésével és tartozékával egyetemben.

Ha a Beszkárt, illetőleg a főváros ragaszkodik a Helyiérdekű átvételéhez, nem kell egyebet tennie, mint öt esztendeig várnia, amikor a kereskedelmi kormányzattal előzetesen megkötendő megállapodás értelmében *teljesen ingyen juthai birtokába annak a részvénymajoritásnak is, amelyért ma tulajdonosai hihetetlenül nagy árat kérnek.* Az engedélyokirat szerint a felmondás lehetősége abban az esetben áll be, ha a kormányzat garantálja a vasút

üzemvitelének fenntartását és a kibocsájtott kötvények kamatozását. Egyik feladat sem nehéz, hiszen a kötvények annuitásának fizetésére — még abban az esetben is, ha időközben a kötvények valorizációját határoznák el — ott vannak a folyó bevételek, a vasút további üzembentartása pedig a főváros elsőrendű érdeke. Nincs kétség aziránt, hogy már most megfelelő megállapodást lehetne létesíteni a vasutak engedélyokiratában foglalt felmondási jog érvényesítését illetőleg a fővárosnak és az államnak. Ebben az esetben pedig a *többségi szindikátus nem tehetne egyebet, mint a kötvények azon valorizációjáért folytatna frontotváltoztatva elkeseredett harcot, amely valorizációt mint többség minden lehetséges módon egyelőre mint érdekelt fél igyekszik meggátolni.* Arra azonban, hogy egy újabb Feingold—Búr-ügyet produkáljanak, *szükség nincsen, és nem is engedjük.*

Összel választják meg az uj alpolgármestereket és tanácsnokokat

A polgármester intézkedésére az amerikai út befejeztéig nem tárgyalják az ügyosztályok szétválasztását a bizottságok — Március 10-re minden fővárosi tisztviselő megkapja a fizetési különbözetet — A segítőalap tagjainak orvosi ellátását illetően létrejött a megegyezés

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A fővárosi tisztviselők fokozott izgalommal néznek az ötödik hónapja hiába várt fizetésemelések kiutalása elé. A helyzet az, hogy *Gallina* főjegyzőnek az elnöki ügyosztály kitünő vezetőjének igazán emberfeletti munkával sikerült elintéznie azt, hogy a fizetésrendezést általában jóváhagyó belügyminiszteri leirat *most már a városházán van* és a számvevőség a főjegyző intézkedésére még a leirat leérkezése előtt *hozzákezdhetett a fizetésemelési differenciák számfejtéséhez és utalványozásához.* Ezek a munkálatok a jövő hét első napjaiban végetérnek és a tisztviselők egy összegben *öt havi fizetési differenciát, tehát a régi alapfizetések 70—75 százalékát fogják kézhez kapni.* Mint Gallina főjegyző munkatársunknak kijelentette, *március 10-ére már minden fővárosi alkalmazottnak kezében lesz a fizetési különbözet.*

Az elnöki ügyosztály munkásságát most különben több fontos feladat megoldása tartja lekötve. Ezek közül a legfontosabb *a segítőalap megszervezése,* amely már túljutott a jogügyi bizottságnak erre a célra kiküldött albizottságán és legközelebb a pénzügyi-bizottság elé kerül. Nagy probléma volt itt *az orvosi kérdés rendezése.* Az Orvosszövetség ugyanis, melynek előkelő képviselői ülnek a törvényhatósági-bizottságban, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a *fővárosi segítőalap orvosi ellátásának kérdését a szabad orvosválasztás alapján kell megoldani.* A háziorvosi ellátásánál a megoldásnak ez a módja *nem is okozott gondot,* nagyobb vita keletkezett azonban a szakorvosi ellátás ügyében. E tekintetben *kedden délután* volt a döntő tanácskozás az elnöki ügyosztályban, amelyen az Orvos-szövetséget *Schmidlechner* egyetemi tanár, *Grosch* és *Körmöczy* bizottsági tagok képviselték, a főorvosi hivatal részéről maga *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos, míg az ügyosztály részéről *Gallina* főjegyző és *Dulácska* tanácsjegyző, a segítőalap igazgatója jelentek meg. Az értekezlet arra a megállapodásra jutott, hogy a *szakorvosokat a háziorvos utalványa alapján az intézmény vezető főorvosa fogja kijelölni.* Sürgős esetekben természetesen nem kell a segítőalap főorvosához fordulni, hanem a háziorvos utalványa alapján bármelyik szakorvos igénybe vehető. Ezeket az indokoltan sürgős eseteket azonban az érdekelt fővárosi alkalmazott három napon belül köteles bejelenteni a segítőalap igazgatóságának.

Tisztviselői körökben *nincsenek túlságosan megelégedve* ezzel a megállapodással, amelyet *túlzottan bürokratikusnak* tartanak. Nincsenek azonban a szakorvosi rendelések ilymódon való megnehezítésével megelégedve az *orvosok sem,* annál kevésbbé, mert a szakorvosi rendelésnél meg fog szünni tulajdonképpen a szabad orvosválasztás és *az intézmény vezető főorvosa túlnagy felelősséget vesz magára,* amikor saját tetszése szerint osztja szét a szakorvosi utalásokat. Remény van azonban arra, hogy a gyakorlatban el fognak símulni ezek az előrelátható nehézségek és az intézmény a fővárosi alkalmazottak *igazi barátjává, segítőjévé növi ki magát. Dulácska* dr. kipróbált egyénisége mindenesetre *garancia arra, hogy az intézmény hivatása magaslatán fog állani.* Az eddigi tervek szerint április első napjaiban kerülne a törvényhatóságibizottság elé a segítőalap megszervezésére vonatkozó tanácsi előterjesztés és a nem kétséges belügyminiszteri nyilvánhagyás alapján minden valószínűség szerint már *május elsején megkezdheti működését* a tisztviselők segítőalapja.

A hetijegyzékesek átminősítésén felül még egy fontos teendője van most az elnöki ügyosztálynak: *az ügyosztályok szaporítására a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitására és a műszaki igazgatás reorganizációjára vonatkozó tanácsi előterjesztés.* A tanácsnak az volt a terve, hogy az erre vonatkozó előterjesztést rövidesen az illetékes közjogi, pénzügyi és a műszaki részt pedig a középitési-bizottságok elé viszi. A helyzet azonban az, hogy *Sipőcz* polgármester intézkedésére az amerikai út befejeztéig nem kerül ez a fontos kérdés tárgyalás alá, amely tehát a legjobb esetben májusban kerül a közgyülés elé. Ily körülmények között a belügyminiszteri jóváhagyás időpontját is figyelembe véve, *szeptember előtt nem lesznek megejthetők az új tanácsnoki választások.* Értesülésünk szerint arról van szó, hogy az új állások közül *Folkusházy* és a vásárpénztárhoz kerülő *Buzáth* örökét fogják elsőnek betölteni és csak azután kerül a sor *a műszaki alpolgármesteri és a tanácsnoki állások betöltésére.*

1928 március 4-én, vasárnap délután 6 órakor hokimérkőzés és
jelmezes jégünnepély
a városligeti műjégpályán
Bemutató kocsolyázás Charlotte, a newyorki Madison Square startja és Curt Neumann fellépte. Tűzijáték. Jelmezverseny. Az ünnepély előtt a Berliner Sch. C és a B. K.E. hokimérkőzése. Jegyek előre válthatók az egyesületi irodában. Tel. L. 919-22

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám.
Telefon: József 449-21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

Arnóczky és Társa
autokarosszéria gyára
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311-18.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Felelhetnék a költővel, kedves szerkesztő úr, mely szerint: »Este van, este van, ki-ki Amerikába . . .«

— És ki marad itthon?

— Az eperfa lombján kívül, amely továbbra is feketén fog bólogatni, alig valaki. A helyzet az, mélyen tisztelt szerkesztő úr, hogy a városházi vezetőgarnitura távollétében aludni fog a városháza, nem igen lesz közgyülés, hacsak a vásárpénztár ügyében összehívott rendkivüli nem számítjuk, a legfontosabb albizottsági üléseken kívül nagyobb bizottságnak nem is lesz ülése.

— Mikor indul a társaság?

— Indulás március 5-én, hétfőn reggel hét órakor Budapest keleti pályaudvarról a párisi direkt gyorsvonattal átszállás nélkül. Érkezés Párisba kedden délután, ahonnan szerdán korán reggel Cherbourgba a hajó külön gyorsvonatán történik az utazás. Az Olimpic nevü hajóra szerdán délután hat órakor történik a beszállásolás. Zilahy igazgató, amilyen előrelátó, külön utikalauzt nyomatott, amelyben részletes utasitások foglalnak helyet az egész út tartamára. A kalauzban külön cikk ismerteti a védekezést még a tengeri betegség ellen is. A tengeri átkelés öt napig fog tartani. New-Yorkba kedden, március 13-án érkeznek a zarándokok, akik 14-én, szerdán New-York nevezetességeit tekintik meg, 15-én, csütörtökön az amerikai programm szerint résztvesznek a szobor leleplezésén. Pénteken, szombaton és vasárnap New-Yorkot és környékét tekintik meg a magyarok, akik vasárnap, március 18-án éjszaka gyorsvonattal Washingtonba utaznak. 19-én, hétfőn, az Unio elnöke fogadja a magyar küldöttséget a Fehér Házban. Március 20—28-ig a magyarok megnézik Washingtont, Pittsburghot, Clevelandet, Buffalot és a Niagarát, azután visszautaznak New-Yorkba, ahonnan a Majestic nevü óriás expressz-gőzösön visszatérnek Európába.

— Hogyan történik a hajón az elszállásolás?

— Részint egyes, részint dupla hálófülkékben. Wolff Károly mindenesetre bejelentette, hogy nem óhajt egy fülkében utazni Fábián Bélával. A paritás kedvéért kijelentjük, hogy az egy fülkébe való szállásolást Fábián Béla sem ambicionálta. A polgármesteri titkárok: Némethy és Farkas viszont minden valószínüség szerint egy fülkében fognak átkelni az Oceánon. Az útnak különben van még egy érdekes fővárosi résztvevője is: Krivoss Árpád dr., a főpolgármester veje, aki saját költségén megy ki New-Yorkba.

— Miért nem megy Bibithi?

— Fél Amerikától, amire megvan minden oka. Értesülésünk szerint ugyanis a Washingtonban székelő legfőbb száraz-bizottság hivatalosan megkérte Budapest polgármesterét, hogy Bibithit ne engedjék ki, mert félnek, hogy leitatná a newyorki szárazpárti városatyákat. Különben is az ittmaradás Bibithinek is érdeke, mert ő Amerikában néhány napon belül szomjanhalna.

— Hogy-hogy?

— Bibithi semmi körülmények között nem iszik vizet. Hogyan tudna ő limonádéval koccintani a fényes banketten!

— Kinek van randevuja Amerikában?

— Elsősorban Liber tanácsnoknak, aki a Városi Színházban rendezett fényes sikerü Balatoni esten megbeszélte Bánky Vilmával, hony találkozni fognak a newyorki Kossuth-szobor leleplezésén. De azért az amerikás küldöttség távollétében sem fognak idehaza szomorkodni az emberek. Budán folynak a borestélyek, a bőjt dacára áll a bál az egész városban. Van egy kedves budai ujság, a Budai Napló, amely szinte minden számában megemlékezik egy-egy ilyen kedélyes borestélyről. Legutoljára egy Tury Zoltán nevü derék budai úr rendezett a Budai Polgári Körben borestélyt, amely abban különbözött az évszázadok óta bizonyos rózsaszinü hangulattal átszövött borestéktől, hogy vacsora után a borgazda felállott, levetette a kabátját, elővette a hegedűjét és szép hegedűszóval köszöntötte mindazokat, akiket külön is megnevezett, mindenkinek a neki való, foglalkozásához pászoló nótát húzva el. Hogy kik voltak a banketten résztvevő urak és milyen nótát húzott el nekik a derék dr. Tury Zoltán, azt nem tudjuk, de kivánciak vagyunk, hogy ha például Till Tóni barátunk, az Autobuszüzem derék vezérigazgatója jelen lett volna a vacsorán, őt milyen szirénahanggal üdvözölte volna a házigazda. A fuvartelepi igazgatóról nem is szólva. . .

— Szóval a jó Buda nem változik. Mikor jön meg Folkusházy?

— Őméltósága tulajdonképpen el sem ment. Ugy volt, hogy elutazik, de azután az idő rövidségére való tekintettel elhatározta, hogy itthon marad és itthon tölti el azt a pár napi szabadságot, ami Sipőcz polgármester amerikai útjáig rendelkezésére áll. Sipőcz tudvalevőleg hétfőn reggel indul útra, csütörtökön tér vissza szabadságáról Folkusházy és a csütörtöki tanácsülésen már ő fog elnökölni, sőt a 12-es bizottság ülésén is ő elnökölt. Folkusházy különben csupán Sipőczék visszajövetelig marad a helyén: április végén átköltözik az Akáczfa-utcába.

— Hallott, kedves dr. Városházy, Lamotte tanácsnok mentone-i kalandjáról?

— Nem volt az olyan veszedelmes, kedves szerkesztő úr. Az történt csupán, hogy Lamotte Károly mint az egy pénzügyi szakemberhez illik, nem vitt nagy összeget magával útjára, hanem egy, a Pesti Hazai által kiállitott hitellevelet az egyik mentonei pénzintézetre. Lamotte azonban gyorsabb volt, mint a Pesti Hazai és mikor az illetékes mentone-i pénzintézetben jelentkezett, ott kijelentették, hogy nem tudnak a dologról semmit. Lamotte azonnal távíratozott helyettesének Márkus Józsinak, aki a pesti pénzintézetnél 3 perc alatt rendbehozta a dolgot. Lamotte Karcsiék már régen felvették a pénzt, sőt annak nagyobb részét már elköltötték.

— Mikor jönnek haza?

— Március 20-a körül, de addig sincs baj a városházi bilanccal, mert Márkus igazán mintaszerüen vezeti Lamotte távollétében is az ügyosztályt.

— Hol járt Sipőcz polgármester kedden délelőtt a második emeleti folyosón? Még soha sem láttuk a podesztát az első emeletnél magasabb régiókban.

— Én is ezt mondtam Sipőcznek, megkérdezvén tőle, hogy hova megy. A polgármester kijelentette, hogy a rendes szobájában annyira nem hagyják békében, annyi a kihallgatásra jelentkező, annyi a telefon, hogy elbujdosik. Bujdosóutjára én is elkisértem egy darabig, már csak azért is, hogy megmondjam Önnek, szerkesztő úr, hogy hova ment Sipőcz. Sipőcz Folkushoz ment, hogy vele a távolléte alatti dolgokat megbeszélje.

— És ott nem zavarták?

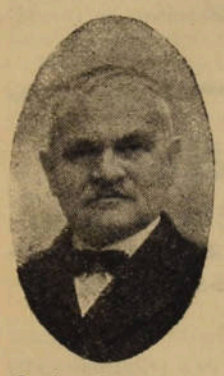
— Nagy Lajos, Folkus titkára olyan mester a gazdája eltagadásában, hogy

Mit kívánnak a kerületek?

Szalay Sándor dr. elöljáró a II. kerület kívánságairól — Az új Zeneakadémia Budán való felépítését, az állandó budai Színházat, a rózsadombi Kalváriát sürgeti a II. kerület — A rossz burkolat miatt nagyon nehéz fejleszteni a budai autobuszközlekedést

Az Uj Budapest ankétje a kerületi elöljárókkal

Az Uj Budapest tudósítójától. —

Szalay Sándor dr.

A törvényhatóság és várospolitika köreiben általános érdeklődést keltett az *Uj Budapest* multheti számában megkezdett cikksorozat, amely ismerteti a kerületek helyzetét, programmját, azokat a kívánságokat, amelyek egy-egy kerület életében legsürgősebben megoldásra várnak. E héten a II. kerület elöljárójával, *Szalay* Sándor dr. kormányfőtanácsossal folytatott hosszabb beszélgetést az *Uj Budapest* munkatársa. Az alábbiakban közöljük *Szalay* dr. nyilatkozatát, amely összefoglalóan képét adja a II. kerület helyzetének és legsürgősebb tennivalóinak.

— A legsürgősebb teendők között első helyen a *városrendezés és az azzal kapcsolatos sok munka áll.* A II. kerületnek, de egész Budának még központi csatornázása sincs, ami közigazgatási, közegészségügyi, árvízvédelmi és köztisztasági szempontból egyaránt *rendkívül hátrányokat jelent a budai városrészre.* Ha csak az árvízvédelmi szempontokat emelem ki, rámutathatok, hogy a központi csatornázás megvalósítása esetén a Duna áradása alkalmával nem kellene mindig szivattyukat felállítani a Dunaparton.

— Hasonlóan sürgős *a II. kerület általános városszabályozása is.* Az első feladat tehát az lenne, hogy megépítsék a budai központi csatornahálózatot és telepet éppúgy, mint a pesti oldalon, legfeljebb azzal a különbséggel, hogy a budai csatornahálózat építésénél érvényesíteni lehetne a modern technika minden előnyét, tehát el lehetne érni, hogy a csatornatermékeket, a csatorna különböző anyagait, amelyek földjavításra kiválóan alkalmasak, agrár célokra juttathassák. A főváros törvényhatósága előtt állhat e tekintetben *a párisi példa*, mert Páris csatornahálózatának megfelelően átalakított termékeit a francia mezőgazdaság és szőlőmívelés javítására fordítják. *Magyarországon ma mindenki a többtermelést sürgeti:* a budai csatornahálózat anyaga a pestkörnyéki humusz megjavítására kiválóan alkalmas lenne.

— A II. kerület középítési és műszaki feladatai a háború eleje óta annyira megsokasodtak, hogy nehéz közülök a legelőbb megvalósítandót kiválasztani. Az iskolák építése tekintetében a kerület jellegének megfelelően első feladat lenne *néhány erdei iskolának az emelése*, ahol a gyermekek üdülést kapnának az oktatás mellett. Hasonlóképen szükséges, hogy az *Országos Zeneakadémia végre annyi tervezgetés után felállítsa a budai részen, speciálisan a II. kerületben a maga expozitúráját.* A budai zeneakadémia létesítése azért szükséges, mert a kerület lakosságának nagy százaléka olyan intelligens családokból tevődik össze, amelyek gyermekeiknek magasabb zeneoktatást akarnak adni, jelenleg erről vagy le kell mondaniok, vagy kénytelenek gyermekeiket Pestre küldeni, ami viszont pedagógiai és morális szempontból már csak a távolságra való tekintettel is hátrányos.

— Kiemelkedő és szép pontja építési programmunknak *az állandó színház megteremtése.* Erre most alkalmas terület is kínálkozik, mert a Pálffy-térről a Ganz-gyár vasöntődéjét kitelepítik Kőbányára, tehát a Fő-utca és Pálffy-tér sarkán *nagyszerű terület szabadul fel*, amelyen impozáns kivitelben lehetne megvalósítani Budának annyira áhított állandó színházát.

— Régen tervbe vettük *a Rózsadombon létesítendő Kálváriát* és pedik a dombnak azon a részén, ahol évszázadokkal ezelőtt, tehát ősrégi időben is Kálvária volt. Ennek a Kálváriának megépítése csak úgy lenne érdemleges, ha stációit művészi kivitelben lehetne kiképezni. Budapest így eltüntetné egyik nagy hiányosságát, mert mégis csak feltünő, hogy a főváros, amely olyan sokat ad kegyúri szempontokra, az egyházi intézmények között *művészi Kálváriával egyáltalában nem rendelkezik.* Nemcsak vallási és valláspolitikai, de városszépészeti szempontból is jelentősége van ennek a tervnek és talán a közeljövőben mégis sikerül megoldást találni a rózsadombi Kálvária létesítésére.

— A kerületnek egyaránt közegészségügyi és közlekedési problémája a Rózsadomb folytatását jelentő dombos vidéknek *megfelelő közlekedési eszközökkel való ellátása*, ami egészségügyi szempontból a vidék villaszerű jellegének minél inkább való kihasználásában adódik, ezenkívül lehetővé teszi a Pasarét felett és a Törökvész-dűlő oldalán a kertváros további és fokozatos kiépülését. A megoldandó közlekedési feladatok között elsőhelyen az *autobusz-közlekedés kiépítése áll.* Mindazokra a lakott vidékekre, amelyek eddig az autobusz-programmba fel nem vétettek, az autobuszhálózatot ki kell terjeszteni, mert ha már rendezik a II. kerület közlekedésügyét, akkor rendezzék a modern világváros közlekedési érdekei szerint, ami viszont csak autóbusz útján történhet. Jelenleg csak a Széna-téri autóbuszjárat közlekedik, amit több irányban tovább kell fejleszteni. Minden remény megvan arra, hogy ez meg is történik. Egyelőre *akadály a kerület több részében az autobusz-közlekedésnek a megfelelő burkolás hiánya*, éppen ezért a burkolási tipusokat meg kell változtatni. A villamos vonalainak kiterjesztése legfeljebb egy helyen lenne kívánatos, és pedig a *Krisztina-térről a Várfok-utcán át a Várba.* Ha azonban annak a vonalnak közlekedését szintén autobusszal tudják lebonyolítani, akkor ez a megoldás sokkal jobb.

— Építészeti programmunknak felemlítem még egy monumentális tervét: *a Halászbástya alatt ereklyemúzeumot akarunk létesíteni, amelyben el lehetne helyezni a magyar történelem összes ereklyéit.* A Bástya alatt épülő ereklyemúzeum tökéletessé tenné ennek a városrésznek történelmi légkörét. A várospolitika legmodernebb irányával kapcsolatban: a *fürdővárosi jelleg kiépítésével és fokozásával kapcsolatban* szeretnők megkapni a balneológiai intézet létesítését, mert ennek az intézménynek elhelyezése kerületünkön belül felettébb célszerű és alkalmas. A *balneológiai intézet* Budapestnek, mint fürdővárosnak lesz a központja és a városi, valamint állami fürdőpolitika középpontjává fejleszti majd a fokozatos előbbrejutás. A balneológiai központ elhelyezésére megvan az alkalmas területünk és pedig a Statisztikai Hivatal szomszédságában lévő telek, amelyen ma földszintes ház áll, de ennek a háznak eltávolítása után kiváló terület lenne a balneológiai központ számára.

— Ezekben foglaltam össze azokat a kiemelkedő szempontokat, amelyeket *a kerület fejlesztésénél elsősorban követni kell.* Természetesen a programm még százfelé elágazik s a részletkérdések annyi teendőt foglalnak magukban, hogy ismertetésük egy nyilatkozat keretein belni lehetetlen.

---

ha ő mondja valakinek, hogy Folkus nincs a szobájában . . .

— Akkor?

— Igaz, hogy neki se hiszi el senki, de a kis Nagy Lajos fellépése olyan határozott, hogy szavait senki sem meri kétségbevonni.

— Megkérdezte Sipőczöt, hogy mit hoz Amerikából?

— Igen.

— És mit mondott a podeszta?

— Kijelentette, hogy egy dollárprincesszint hoz magával.

— Kinek hozza? A városnak-e vagy saját magának?

— Azt én is megkérdeztem. Sipőcz nem nyilatkozott, illetőleg a szokásos rejtélyes mosolygással felelt.

— És mit olvasott ki kedves dr. Városházy a mosolygásából?

— Azt, hogy csak a városról lehet szó, hacsak . . .

— Hacsak?

— Hacsak Sipőcz nem úgy értette, hogy a dollárt a városnak hozza, a princesszint pedig saját magának . . .

— Csak nem?

— Csak igen . . . A polgármestert még egyáltalában nem hagyom az agglegénység berkeibe temetni. Van még olyan fiatal Sipőcz Jenő, hogy kap feleséget, ha akar, minden ujjára tizet.

— Ugy látom azonban, hogy Őméltósága — egyet is soknak tart.

— Ha a feleségem nem olvasná olyan szorgalmasan ezt a rovatot, azt mondanám, hogy van benne valami. A viszontlátásra, kedves szerkesztő úr.

— Ajánlom magam, kedves dr. Városházy.

CONTINENTÁL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere-fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelíthető

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld építési és szigetelési lemezeket. Száraz gipszfalak, rabitz-falak, menyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás díjmentes!
Általános, Müszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

Európa legszebb stadionja lesz a budapesti

Nemcsak stadion, hanem a közönség számára hatalmas sportliget fog épülni a régi rákosi gyakorlótéren — Purébl tanácsnok nyilatkozata az előkészületi munkálatokról

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az a nagyszabású akció, amelyet *Folkusházy* alpolgármester ötlete és javaslata alapján a nemzeti stadion és sportliget megteremtése céljából a főváros tanácsa és a nemzet vezető körei indítottak, *fokozatosan halad a megvalósulás felé.* Tekintettel arra, hogy az 1921. évben hozott testnevelési törvény kifejezetten intézkedik a nemzeti stadionnak mielőbb való megteremtéséről, *Folkusházy* felvetette azt a gondolatot, hogy a stadiont egészen nagyszabású alapokon, nagy területen providenciális tervek alapján kell megoldani, hogy necsak az olimpiai játékok, vagy nagyobbszerű sportünnepségek céljára legyen alkalmas, de állandó testedzési és üdülési helyül szolgáljon a főváros széles társadalmi rétegeinek. Hosszú ideig foglalkoztatta a vezető köröket, hogy a nemzeti stadion számára hol lehetne legalkalmasabban és legmegfelelőbben területet kijelölni, míg végül Folkusházy alpolgármester lépéseket tett, hogy *az új lóversenytér mögött lévő nagy katonai gyakorlótérből hasítsanak ki 120 holdat erre a célra.* Az eszmét nemcsak a főváros tanácsa, de a kormánykörök és a katonai körök is helyesléssel fogadták. Ezen az alapon, tekintettel arra, hogy a nagyarányú sportliget teljes kiképzéséhez évtizedekre van szükség, *azonnal megkezdődött ebben az irányban a munka.*

A főváros tanácsa részéről *Purébl* Győző dr. tanügyi tanácsnok készíti elő a nagyszabású terv megvalósítását. A sportügyek ugyanis a közoktatásügyi ügyosztály vezetése alá tartoznak, tehát *Purébl* tanácsnok dolgozta ki a nagyszabású nemzeti stadion és sportliget terveit is, *Folkusházy* alpolgármester elgondolása szerint, de a tervek kidolgozásánál mindannak az értékes gyakorlati és külföldi tapasztalatnak az alapján, amelyet a kiváló tanácsnok eddigi munkássága közben ezirányban szerzett.

Értesülésünk szerint a nemzeti stadion és sportliget területátengedésének ügye az albizottságok egyrészén már keresztüljutott, sőt *rövidesen a közgyűlésnek lesz alkalma arra, hogy állásfoglalásával a nemzeti testedzés nagyszerű alapjait lerakja.* Az *Uj Budapest* munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott erről a kérdésről *Purébl* Győző dr. tanácsnokkal, akinek nyilatkozatát az alábbiakban adjuk a közönség elé:

— Folkusházy alpolgármester úr a *legmagasabb helyeken folytatott elvi tárgyalásokat erről a kérdésről* és a megbeszélések teljes sikerrel végződtek. Minden oldalról, minden fórumról a legnagyobb készséggel, támogatással és jóindulattal fordulnak *a nemzeti sportliget megteremtése felé.* Konkrétum is történt a dologban, mert a kisajátítási és sportügyi bizottságok tárgyalták az ügyet, *amely most kerül a középítési bizottság elé.* A terv nemcsak a sportférfiakat, de minden szakértőt teljes mértékben kielégít és mindenki egyhangúan hozzájárul az elgondoláshoz. A területátengedés ügye a középítési bizottságtól a közgyűlés elé kerül, amely végső fokon dönt ebben a kérdésben. Ilyenmódon a nemzeti stadion problémája *sokkal tökéletesebb formában a sportliget alakjában valósul meg,* ahol az összes sportágak, iskolai és sportszerű játékok, atlétikai, torna- és lovasjátékok és a sport minden ága: a jég-, úszó-, tennisz-, hockey-, football-, kézilabda-, kriket-, golf-, vízipoló- és egyéb sportok helyhez jutnak.

— Midőn a terv megvalósításához kezdtünk, elsősorban a *telekátengedés ügyével* kellett foglalkoznunk, majd a csatornák átalakításának, továbbá a parkosításnak, fásításnak, gyepezésnek és vízszolgáltatásnak kérdéstervezeteit kellett kidolgoznunk. A vízszolgáltatás problémái között a vízvezetéknek, a kutaknak, a mélykutak fúrásának és a tómedencének elkészítése szerepel. Szintén megoldandó, fontos kérdés a *világítás kérdése,* valamint a nemzeti sportligethez vezető közlekedés terveinek előkészítése, ez utóbbi annál inkább, mert a *Beszkárttal, a Hév.-vel és a Máv.-val egyaránt kellett erről a kérdésről tárgyalnom.*

— Ezeknek a kérdéseknek tervszerű előkészítése után következik a szintén nagyfontosságú feladat: *hogyan helyezhetjük el a 120 holdas területen legalkalmasabb módon a nemzeti stadiont.* Ennek a kijelölésnek alapján történik majd az eszmei tervpályázatok kiírása. Mindez együttesen hatalmas előmunkálat-komplekszum volt, de ezekkel az előmunkálatokkal már reális útjára tereltük a nemzeti stadion megvalósulását. A másik fontos kérdés a munkák beosztásának ügye: évről évre hogyan valósítsuk meg fokozatosan a nagyszabású sportliget kiképzését és kik járuljanak hozzá a munka elvégzéséhez. Ez utóbbi tekintetben az a vélemény alakult ki, hogy minden tekintetben legjobb és legmegfelelőbb lenne, ha *a stadion építését maga a főváros végezné.* Ez nem végleges megállapítás, mert lehetséges, hogy szervesen be kell vonni az Országos Testnevelési Tanácsot, amelynek a nemzeti stadion megteremtésére rendszeres alapja van, és pedig az 1921. évi 53. t.-c. alapján, amely utasításszerűen kimondja, hogy az állami pénzügyek rendezése után a nemzetközi olimpiai játékok budapesti tartása céljából nemzeti stadiont kell létesíteni.

— Ha a nagyszabású terv az elgondolásunk szerint való alakban elkészül, e tekintetben vezetni fogunk Európa összes kultúrállamai előtt, *mert ilyen méretű nemzeti stadion Európa egyetlen államában és városában sincs.*

Épül a Millenáris

Junius végén lesz az ünnepélyes megnyitás — Kovácsházy főjegyző nyilatkozata a B.S.E. ezévi munkásságáról

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A székesfőváros február 22-én tartott közgyűlése egyhangúlag tette magáévá a székesfőváros tanácsának azt az előterjesztését, amellyel a *Budapesti Sport Egyesület* sporttelepének építkezéséért 402.000 pengő erejéig szavatosságot vállalt s ezzel lehetővé tette, *hogy ezt az összegot az egyesület kölcsönvehesse.* Felkerestük *Kovácsházy* Vilmos főjegyzőt, a Budapest Sport Egyesület társelnökét s adatokat kértünk tőle a kölcsön felhasználása s a BSE-pálya, illetve Millenáris-sporttelep építkezési ügye felől.

Kovácsházy főjegyző az *Uj Budapest* számára a következőket mondotta:

— A BSE minden tagja végtelen hálát érez azzal a közgyűléssel szemben, amely átérezve a főváros tisztviselői sportolásának a jelentőségét, *ilyen nagylelkű gesztussal nyujtott támogatást a BSE-nek.* Mélységes hálával vagyunk *Sipőcz* polgármester úrnak, egyesületünk díszelnökének, aki valahányszor a BSE ügyéről volt szó s most a garancia, illetve kölcsön ügyében is egyesületünk mellé állott s ügyünket magáévá tette.

Purébl tanácsnok úr, egyesületünk elnökének a BSE színei és ügyei iránt való szinte fanatikus rajongását pedig mindenki ismeri. Az ő fáradhatatlan s lelkes munkája, szívóssága nélkül a BSE nem juthatott volna el a garancia-kérdés megoldásának ilyen impozáns és gyors sikeréhez.

Most azután a BSE Szabó József-utcai sporttelep-, pálya- és klubházépítkezése *fokozottabb tempóban haladhat tovább.* A téli hónapok alatt úgyszólván az egész földmunkát elvégeztük s ma már a pályára vezető hatalmas vasbetonalagúttal és a 80 méteres háromemeletes vasbetontribünalapozásával teljesen, a tribün betonmunkáival pedig a harmadik emeletig készen vagyunk.

— Persze az igazi nagy és tempós munka csak *most következik.* A futballpálya planirozása, a kerékpár-pálya betonmunkája, a 7 méteres magasra nyúló körtöltés, az állóhelyek betonmunkája és a vasbeton-tribün munkálatainak befejzésére *mindössze három hónapunk van tulajdonképpen.* Ezeket a munkákat *május hó végéig el kell végezni.* Júniusra maradna az uszoda versenyuszodává való átalakításának és a pálya s tribünberendezési munkálatainak a befejzése.

— Június végére tervezzük az *ünnepélyes, díszes megnyitást,* amelyre meg fogjuk hívni a törvényhatóság minden tagját, a főváros tanácsát és mindenkit, akinek a magyar sporthoz köze van.

— *Hogy milyen nagyarányú építkezésről van szó,* azt csak az értékelheti, aki személyesen megtekinti azt a lázas munkát, ami a Szabó József-utcában folyik. Az építési bizottság: *Malaky* Mihály igazgató-társelnökünk, tervező és ellenőrző építészeink: *Hajós* Alfréd és *Matyók* Aladár műépítész, *Szinte* László városi főmérnök urak — velem együtt — úgyszintén *Lauber* Dezső ny. műszaki tanácsos építésvezető, mindent elkövetnek, hogy az épülő sporttelep idejében, a programnak és céljának megfelelő módon készüljön el s amellett a fővárosnak építészeti szempontból is *impozáns látványossága legyen.*

— Augusztus hónapban azután a pálya nemcsak hazai, hanem *nemzetközi közönség előtt is le fog vizsgázni.* Augusztusban ugyanis itt rendezi meg majd a kerékpár szövetség *kerékpár világbajnoki mettingjét.* A világbajnoki versenyeknek nemcsak nagyszámú német, olasz, holland, francia, osztrák, stb., szóval európai hanem amerikai versenyzői is lesznek. A versenyzőkkel érkező kisérők, külföldi sportegyesületek, szövetségek emberei, a külföldi sportsajtó képviselői olyan nagy számban jelezték érkezésüket, hogy előreláthatólag a mettingnek nemcsak sport, hanem *Budapest főváros szempontjából nagy idegenforgalmi jelentősége is lesz.*

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULÁTOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149-93.
VARTA AKKUMULÁTOROK

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dreher sörök

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

MISURA MIHÁLY
aut karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrlás-u. 6-8-10
Telefon: Jozsef 325—01.

! Nem kell többé villanylámpát venni, mert INGYEN uj izzót ad a !
Központi iroda: V., Vadász-u. 33.
„RÁTA" Árubeszerző és Értékesitő Szövetkezet
villanylámpa és világitási karbantartó osztálya
Telefon: Teréz 230-98.

HIREK

Csilléry András felgyógyult. *Csilléry* András dr. nyug. miniszter, a főváros törvényhatósági bizottságának vezető tagja, mint örömmel értesülünk, betegségéből felgyógyult és rövidesen megkezdheti működését a városi politikában. Reméljük, hogy *Csillérynek* az a tudatos és célzatos háttérbe szorítása, amely saját pártjában igyekezett őt elkedvetleníteni, most már meg fog szünni és *Csilléry* András dr. pártjában és a törvényhatósági bizottságban újra elfoglalhatja azt a magas és előkelő poziciót, amely őt kitünő képességei révén méltán megilleti.

Rózsa Károly — kormányfőtanácsos. Elsőnek jelentette az *Uj Budapest*, hogy a főpolgármester *Rózsa* Károlyt, a Gázművek igazgatóját kormányfőtanácsosi kinevezésre terjesztette fel. *Rózsa* Károly kitüntetése most már a hivatalos lapban is megjelent, és *Ripka* főpolgármester alkalmat talált arra, hogy régi hivatali kollegájának kedves ünnepség keretében személyesen nyujtsa át a legfelsőbb helyről jött kitüntetést. A kitüntetésre vonatkozó okmányt szombaton este a főváros közgyűlési termében tartott ünnepség alkalmával adta át *Ripka* főpolgármester *Rózsa* vezérigazgatónak, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet. Külön ez alkalommal a főpolgármester *Vukacsek* Péter gázgyári alkisztnek, aki 50 éve áll a gázgyár szolgálatában, az V. osztályú magyar érdemkeresztet nyujtotta át. Még *Buzáth* János alpolgármester mondott beszédet, aki kijelentette, hogy elsősorban Ripkának köszönhető, hogy a gázgyár anynyira hűséges és becsületes munkásokat és alkalmazottakat tudott adni a hazának.

Esküvő. *Erdélyi* Mór kormányfőtanácsos, udv. fényképész leányát, *Lillyt*, vasárnap, március 4-én, délután fél 1 órakor vezeti oltárhoz a belvárosi plébániatemplomban, dr. *Márkus* Tibor fővárosi ügyvéd, volt földmivelésügyi miniszteri titkár, néhai *Márkus* Dezső, kir. kúriai bíró és szfőv. biz. tag fia.

Lejárt a karosszéria-pályázat. Annak idején az *Uj Budapest* is közölte az Autóbuszüzem versenytárgyalási hirdetményét az *Állami Gépgyár* által készítendő autóbusz alváza karosszériáira vonatkozólag. Az autóbuszüzemre felügyelő bizottság kedden délelőtt tartott ülésében bontotta fel a beérkezett ajánlatokat. Eszerint *Arnóczky és társa* tíz karosszériát ajánl (26 ülőhellyel és 8 állóhellyel) egyenkint 9850 pengőért. A *Kölber testvérek* ajánlata: 30 középtípusú (28 ülő-, 7—9 állóhellyel) 12.000 pengőért, kisebb számban 14.800 pengőért, 24—9 hellyel 10.700 pengőért, illetőleg 12.500 pengőért. *Misura* Mihály ajánl 25 nagy, illetőleg 30 középkocsi karosszériát 13.800—15.600 és 18.400 pengőért. *Zupka Lajos és fia* cég: 15 karosszériát (24 ülő-, 10 állóhely) 12.300 pengőért. *Schillinger* Gyula 20 kocsi szerelvényét 17.912, kisebb számét 14.337 pengőért. *Nay és Róna* 30 drb-ot (26+10 hely) 13.667 pengőért, 25 drb-ot (41+10 hellyel) 18.422 pengőért, 45 drb-ot (33+10 hellyel) 15.617 pengőért. *Ganz és Társa Danubius* száz kocsiszekrényt 9500—11.500—14.200 pengőért szállít, ezek favázasok volnának. A vasvázasok ára 10.400—12.800—15.400 pengő. *Ury* Imre 20 kistípust ajánl 12.700 pengőért. Az ügyosztály és az Autóbuszüzem igazgatósága az ajánlatok átszállítását megkezdte Dönteni *néhány héten belül a közlekedési bizottság fog*

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Budapest, VII. kerület, Telefon: József 424-47. Dohány-utca 84. szám

Igy is történhetik...

Közgyűlési riport 1976-ból

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Ma délután tartotta alakuló ülését az új törvényhatóság. Már 4 órakor megteltek a padok a sietve érkező városatyákkal és 4 óra 1 perckor mindenki a helyén volt, úgyhogy 4 óra 2 perckor bevonulhatott a tek. Tanács és Baracs Marcel, az ujonnan kinevezett főpolgármester pontosan 4 óra 3 perckor az ülést meg is nyitotta. Elsősorban üdvözölte az új polgármestert: dr. Fábián Bélát, nemkülönben az új tanácstagokat: Bedő Mór és Bródy Ernő alpolgármestereket, továbbá Zimmermann Dezső műszaki, Hoffmann Mihály élelmezésügyi, Hajdu Marcell tanügyi és dr. Földvári Béla pénzügyi tanácsnokokat.

Az ülés első szónoka:

FOLKUSHÁZY (Fischer) LAJOS (demokrata-párt), aki hevesen megtámadja Bedő alpolgármestert a közlekedési kérdésekben mutatkozó lassúságért. Különösen kifogásolja, hogy a Beszkártnál, melynek pedig Bedő az elnöke, a tisztviselők fizetéseiből horribilis levonásokat eszközölnek a Chevra Kadisa céljaira. Az alkalmazottaktól egy Ehrlich nevű elzsidósodott keresztény szedi be a pénzt, aki pedig a Fővárosi Bocherek Kályhagyárának igazgatója és semmi köze sincs a Chevrához, sem a Beszkárthoz. (Viharos taps a machlojka-pártnál.)

Bemutatja a jeruzsálemi városi villamos bizonyítványát arról, hogy náluk semmiféle elvonás nincs, jóllehet az Ébredők ezt már többször követelték.

BIBITHI: Buta beszéd! (Zajos taps a fajvédőknél.)

FOLKUSHÁZY: Ezután élesen támadja a Vásárpénztár vezetését. Ötven év óta követelik a Községi Takarékot s még ma sincs meg. Ez intézmény nem tesz mást, mint a szép vesepecsenyéket kiküldi külföldön tanuló zsidó egyetemi tanulóknak...

BUDAY Dezső (cionista-párt): Alle gajische Kinder gesacht...

ELNÖK: Budayt rendreutasítja.

FOLKUSHÁZY: Pártja nevében követeli a most kinevezett Tanács lemondását és a tanácsi helyeknek választás útján leendő betöltését.

FÁBIÁN polgármester (Keresztény iparos párt): Azószer...

FOLKUSHÁZY: Azzal zárja szavait, hogy nincs oly messze Makó Jeruzsálemtől, mint a főváros mai vezetősége a közérdek megértésétől. (Zajos taps, szónokot még a machlojka-dolgozópárt tagjai is melegen üdvözlik.)

A következő szónok:

BUZÁTH - BUZOGÁNY János (demokrata párt), akit a szocialisták (Csilléry és Társai), továbbá a Buday vezetése alatt álló cionisták viharos zajjal fogadnak.

SZÖKE GYULA (cionista): Jonny spielt auf! (Viharos ellentmondások.)

BUZÁTH (ki végre szóhoz jut) a kelenföldi villamos centrálé ügyét teszi szóvá. Kimutatja, mily óriási hiba volt eltérni az általa javasolt bánhidai megoldástól.

HOROVITZ GÁBOR (keresztény kisgazda): Maga beszél?

Dr. POSTA SÁNDOR (párton kivüli): Annyit ért a villamoshoz, mint én a fogtöméshez!

LATINÁK JENŐ (machlojka-dolgozó-párt): A város szégyene!

PETROVÁCZ GYULA (cionista): Ez a szólásszabadság?

BUZÁTH: Hivatkozom Zimmermann tanácsnok szavaira, aki azt mondotta, hogy a bánhidai zsidók már közbeléptek az Alliance-nál ez ügyben. Hát hol az eredmény? Önök rútul visszaéltek a bizalommal, tehát pusztuljanak. (Viharos taps a demokratáknál.)

Általános figyelem közepette állott szólásra Fábián polgármester. Ez alkalomra készült díszmagyarját Rákóczi-út és korabeli ékszerek díszítik, kucsmájának forgóját valamikor ogy Zrinyi (de genere Ádolf) hordta.

FÁBIÁN: Tisztelt Közgyülés! (Viharos taps a keresztény párton. A szélső jobboldal felállva hosszasan ünnepli a polgármestert.) Nem akarok hinni füleimnek...

PETROVÁCZ (cionista): Majd megrázom őket...

FÁBIÁN: ... e sok panasz hallatára. Én, aki naponta bejárom álruhában e várost, még soha az itt kifogásolt jelenségekkel nem találkoztam... (Viharos zaj a szocialistáknál.)

FRIEDRICH (szociáldemokrata): Fogjon egy tótot s annak mondjon ilyen meséket...

FÁBIÁN: Kényszerítve vagyok felvetni a bizalmi kérdést! Ha nem helyeslik müködésünket, leszavazhatnak! (Viharos taps a keresztény párton.)

BARACS M. elnök (fajvédő): A névszerinti szavazást elrendelem. Ennek tartamára az ülést felfüggesztem.

— Éjfél után. —

ELNÖK: Jelentem a szavazás eredményét: Igennel szavaztak 156-an, nemmel szavaztak 155-en, tehát a közgyülés egyhangúan bizalmat szavaz a tek. Tanácsnak. Az ülést bezárom...

BELVÁROSI KÁROLY (was für-e párt?): Az ügyrendhez... az ügyrendhez...

ELNÖK és közgyülés megelégedetten eloszlik.

Az Uj Budapest naptára

Márc. 4 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a Városházán.
Márc. 5 Hétfő	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő az út- és csatornaépítési bizottságban. d. e. 12 ó. A magánépítési albizottság ülése. d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépítési albizottság ülése. este 7 ó. A Községi Polgári Párt értekezlete.
Márc. 6 Kedd	d. e. fél 11 ó. Versenytárgyalási határidő a középitési ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középítési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkatanács ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Márc. 7 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépítésekre felügyelő bizottság ülése. d. u. 4 ó. Folytatólagos közgyűlés.
Márc. 8 Csütörtök	Rendes tanácsülés.
Márc. 9 Péntek	Hirdessen az Uj Budapestben!
Márc. 10 Szombat	Fizessen elő az Uj Budapestre!

A jó gyomor: boldogság! Az emberi szervezet a legtökéletesebb gép, de ennek a csodálatos műnek a munkája is csak akkor összevágó, ha minden apró alkotórésze szabadon és biztonsággal működik a maga helyén. Igen nagy baj, ha a szervezet egyik legfontosabb részében, a mechanizmus kazánjában, a gyomorban történik valami hiba. Pedig ez a mi életünkben mindennapos jelenség. Gyenge gyomorral jövünk már a világra is rendszerint és attól fogva életünk végéig legfőbb bajunk a gyomrunkkal van. Baj, ha keveset eszünk és dupla baj, ha túlterheljük a kazánt és a vége, hogy majdnem minden ember gyomorbetegségben szenved. Kezdődik a savtúltengéssel és a vele járó égéssel, majd jön a leggonoszabb következmény: a gyomorfekély, amely már annyi embernek okozta vesztét. És kiderül, hogy egyetlen igazi orvosság van csak: *a jó étvágy*, amely az *»egészséges éhség«*-ből születik. A beteget az gyógyítja meg, aki ezt elő tudja idézni. Iparkodjunk tehát ezt az »egészséges« éhséget előidézni s meglátjuk, milyen étvágyunk lesz. Ezt pedig könnyen elérhetjük, ha a gyomor bántalmainak ellensúlyozására a üres *cigelkai »István«-forrás rendkivülien hydrokarbonátos és jódtartalmu, kellemes ízü vizét* isszuk. Számtalanszor nyert beigazolást, hogy a legszigorúbb dietikus étkezésre utalt szenvedő egyén már néhány üveg elfogyasztása után boldogan tapasztalta, hogy a tegnap még kínzó gyamorfájdalom ma már csak kellemetlen emlék. Felebaráti kötelességet teljesít mindenki, ha e víz létezésére a gyomorbajosok figyelmét felhívja. A *cigelkai »István«-forrás vizének* fogyasztására nemcsak megszünik, de *végleg el is múlik a gyomorégés.* A sok szenvedőnek nem kell többé diétát tartani, mert egyszersmindenkorra megszabadul a savtúltengéstől. A pompás víz, amelynek oly sok ezren köszönhetik már egészségüket és jókedvüket, megrendelhető *a cigelkai jódos gyógyforrások vezérképviseleténél: Budapest, V., Sas-utca 29. Telefon: T. 120—20.*

Hol álljunk? *(Levél a szerkesztőhöz.)* Mélyen tisztelt szerkesztő úr, köszönöm, hogy helyet méltóztatott adni multkori soraimnak az 1-es autobusz útirányát illetőleg. Örömmel olvasom ugyanis, hogy az autobuszüzemre felügyelő bizottság elhatározta, hogy legközelebb határozni fog aziránt, hogy mikor határoz ebben a kerdésben. Már ez is hihetetlen nagy eredmény és remélhető, hogy a legközelebbi hónapokban erre a határozathozatalra sor fog kerülni. Abban a kommünikében, amely az üzemi oizottság fenti korszakos elhatározását adta köztudomásra, még valamit olvasok, ami mellett nem mehetek el szó nélkül. Arról van állítólag szó, hogy az üzemi bizottság azt javasolná, hogy addig, amíg a *Mávag-autobuszok* szolgálatba nem lépnek, az autóbuszok perronjain és belsejében is meg kell engedni az állva való tartózkodást. Mélyen tisztelt szerkesztő úr! Nem tudom, szokott-e autobuszon utazni, de én szoktam és viszont azt is meg kell állapítanom, hogy az üzemi bizottság tagjai nem igen szoktak, mert ha szoktak volna, akkor tudnák, hogy a pesti szűkreszabott autobuszok belsejében ülőhely is alig van, a kocsi belsejében állani teljesen képtelenség. Az ülőhelyek között olyan szűk járatok vannak, hogy egy megteltebb kocsin a kalauz is alig tud közlekedni, nem is beszélve az ellenőrökről, akik 10 percenként váltják fel egymást a túlzott vigyázásban, hogy véletlenül se akadjon potyautasa az autobuszüzemnek. A villamoson is vissza kellene térni a békebeli állapothoz, mely szerint: »Elől 7, hátul 5 állóhely«, de legkevésbbé sem szabad az új és modernebb közlekedést reprezentáló autobuszt háborus nivóra züllleszteni. Ha az üzem a mai kocsiszámmal nem bírja a forgalmat lebonyolítani, vegyen új kocsikat, ha pedig erre nincs pénze, vegyen néhány heringes hordót és azokban helyezze el az autobuszon el nem férő utasokat. Még mindig tágabban leszünk, mintha a patentirozott állóhelyeken leszünk kénytelenek szorongani. Tisztelettel: *Egy utas az egyes autobuszjáratról.*

Mikor kapjuk a fizetéskülönbözetet? *(Levél a szerkesztőhöz!)* Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Mi, b. lapjának hű olvasói arra kérjük, hogy a fővárosi tisztviselők fizetésemelésével kapcsolatos fizetési különbözet folyósításáról legközelebb csupán *április 1-én* méltóztassék írni. Ugyanis kilátásunk lehet, hogy addigra e fájdalmas s immár sok keserüséget okozott ügy aktái a sóhivatalhoz is elkerülnek. Egyébként továbbra is tisztelő hivei: *Több elkeseredett id. hiv.*

Az új tisztiorvosok szolgálati beosztása. *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos előterjesztésére a polgármester úgy intézkedett, hogy a legutóbbi közgyűléseken megválasztott új tisztiorvosok közül *Doby* József dr. a III. kerületi tiszti orvosi hivatalban, *Orphanidesz* Etelka dr. pedig a VII. kerületi tisztiorvosi hivatalban teljesítenek szolgálatot.

Még mindig nincs döntés a Talbot-ügyben. Ismeretes, hogy a kereskedelemügyi miniszterium és a főváros megegyeztek abban az irányban, hogy a Talbot-ügyben az állam és a főváros kiküldöttei közös tárgyalások alapján igyekeznek létrehozni az egyezséget. A főváros tanácsa a közös szakértő bizottságba kiküldendő képviselőit már megnevezte és munkatársunknak *Borvendégh* tanácsnok kijelentette, a jövő héten az ötös bizottság véglegesen megállapitja a főváros feltételeit. Ami után sor kerülhet a közös bizottság összeülésére. Döntés azonan csupán *az amerikai küldöttség visszaérkezése után lesz.*

„SHA—CO"
TELEFON: 230-86.
a legujabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V., Gr. Tisza István-utca 22.
Több székesfővárosi intézmény szállítója

A Rókus-kórház

Irta: SZENDY KÁROLY, főjegyző

Most, amikor a Rókus-kórház kitelepítésének ügye ismét napirendre került, nem lesz érdektelen, ha a Rókus-kórház felépítésének rövid történetét ismertetjük, valamint felsoroljuk azokat a törekvéseket, amelyek a Rókus kitelepítését szorgalmazták.

A Szent Rókus-kórház mai telkét szabad királyi Pest város 1711-ben Szt. Rókus és Szt. Rozália tiszteletére emelt kápolna céljaira adományozta. Ez azonban nemcsak a mai kórház telkét foglalta magában, hanem egyúttal a kápolna körül fekvő 50 köblös szántóföldet is, amelynek az volt a rendeltetése, hogy a kápolna fentartását tegye lehetővé.

A város először szegényházat, helyesebben szegényházi kórházat akart építeni s minthogy pénze nem volt, a kápolnát az épülő kórházzal egyesítették és királyi engedéllyel a kápolna céljaira adományozott szántóföldet — ekkor már építési telkeket — eladták, s az így befolyt vételárt az építésre fordították.

A kórház építése 1781-ben kezdődött s részben pénzhiány, részben az időjárás mostohasága következtében (zord telek és nagy szélviharok a félig kész épületet erősen megrongálták) csak 1796-ban lett készen.

Az első építkezés — a mai Gyulai Pál-utcai rész — költségeit a helytartótanács 55.072 forintban állapította meg. A kórház Rákóczi-úti szárnya a helytartótanács által 264.862 bécsi értékű forinttal jóváhagyott költségvetés alapján 1837-ben épült. Itt azután előfordult az a ritka eset, hogy az építkezés valóságos költsége az előirányzottnál kevesebb volt és csak 239.807 bécsi értékű forintot tett ki. A Flór-utcai szárny építési költségeit a helytartótanács 45.106 forinttal engedélyezte. Itt azonban már hiteltúllépéssel találkozunk, mert az 1862-ben épült szárny valóságos költsége 48.829 forintra rúgott. Végül a Stáhly-utcai halottasház 1868-ban 53.623 forint költséggel épült.

Pest város lakossága azonban annyira szaporodik, hogy a Rókus szűknek bizonyul és alig két év mulva, 1870 szeptember 27-én tartott közgyűléséből a törvényhatósági bizottsag már felír a képviselőházhoz és a belügyminiszterhez. Ezek a feliratok egy országos kórház felállítását kérik azzal az indokolással, hogy: »A városi kórházi épület saját betegeinek befogadására elégséges ugyan, az egész országból Pestre tóduló betegek felvételére azonban csak egy országos gyógyintézet lehet hivatva és egy ilyennek felállítása egyes törvényhatóság erejét felülmulja«.

1876-ban pedig a kórházak vizsgálatára kiküldött bizottság s annak javaslatára a közgyűlés is kimondja, hogy a Szt. Rókus-kórház higiéniai tekintetben rossz, sőt hosszabb időn át tarthatatlan s csak jelentékeny költséggel volna némileg kedvezőbb karba helyezhető. Ezután az ügy egy időre úgylátszik lekerült a napirendről, míg 1887-ben ismét szóba jön a Rókus-kórház kitelepítésének ügye, ezúttal a Rákóczi-út szabályozásával kapcsolatbani.

Az 1890. évben azután már annyira jutunk, hogy az 1890. évi 505. kgy. sz. határozat az új kórház helyéül a X. ker. külső Kerepesi-úton lévő lóversenyteret jelöli ki. Minthogy azonban erre a területre a központi pályaudvar kibővítése céljából a kereskedelemügyi miniszter igényt jelentett be, az 1891. évi 941. kgy. sz. határozat a külső Kerepesi-út és Hajcsár-út sarkán lévő telket jelölte ki erre a célra és az 1892. évi 177. kgy. sz. határozat a talajfúrásokra szükséges költséget engedélyezte. Az új kórházzal kapcsolatosan létesítendő központi gyűjtőkórház helyéül az 1892. évi 700. kgy. sz. határozat a Stáhly-utcai halottasház és a szomszédos (most a kórház gazdasági hivatala részére szolgáló) ház területét jelölte ki. Az 1893. évi 148. kgy. sz. határozat az új kórház és a központi gyűjtőkórház építésének egy állami közkórház felépítéséig függőben tartását rendelte el; a belügyminiszter a 15.174—1893. sz. a. kelt leiratával a függőben tartott tárgyalások újból való felvételére hívta fel a fővárost, az 573—1893. kgy. sz. a. kelt határozat azonban kijelentette, hogy a főváros az építés alatt lévő kórházak mellett ujabb kórházak építésére fedezettel nem rendelkezik és megujította egy állami kórház építésére vonatkozó kérelmét. A belügyminiszter 49.035—1893. sz. leiratában egy állami közkórház felállítása körül fenforgó nehézségekre utalt. Az új kórháznak mérsékelt költséggel, blokkrendszer szerint való építésére az 1894. évi 1000 kgy. sz. határozat intézkedett, az 1896. évi 1137. kgy. sz. határozat pedig az alap- és vázlattervekre nyilvános pályázatot hirdetett.

Közben újabb és újabb akadályok és halasztó, gátló okok merültek fel, amikor is a közgyűlés a kitelepítés előfeltételéül szükséges központi gyűjtőkórház helyéül — természetesen megfelelő átalakításokkal — az Erzsébet-szegényházat jelölte meg.

Mindez azonban — sajnos — csak terv maradt.

A főváros kórházügyének fejlesztése igen nagy lépéssel haladt előre az 1911. évi 1342. kgy. határozattal elfogadott programmal, amely szerint az Uj Szt.-János kórház elmebeteg-osztálya részére kétszázágyas, tüdőbetegosztálya részére 400 ágyas, a VI. ker., Forgách-, Üteg-, Frangepán- és Röppentyü-utcák között 900 ágyas, a Rónautcától északkeleti irányban 900 ágyas, a Józsefvárosi gázgyár telkén gyűjtőkórházként 450 ágyas kórház épült volna.

Ennek a programnak az első része meg is valósult, de a két 900 ágyas kórház és a két új központi kórház felépítése, amely a Rókus lebontását lehetővé tette volna, a közbejött háború miatt elmaradt.

A Rókus-kórház tehát, jóllehet már 52 évvel ezelőtt kimondották, hogy elavult, még most is áll és várja a törvényhozás vagy a közgyűlés elhatározását, azt a nagy áldozatkészséget, amely majd lehetővé teszi, hogy az öreg Rókust lebontsák és helyette egy modern nagy kórházat és egy új központi kórházat építsenek.

A Budapesti Korcsolyázó Egylet jelmezes jégünnepélye. Március hó 4-én, vasárnap délután rendezi a Budapesti Korcsolyázó Egylet szezonzáró jelmezes jégünnepélyét a városligeti műjégpályán. Az ünnepélyt megelőzőleg 6 órakor a Berliner Schlittschuh Club és a B. K. E. I. csapata koronghokimérkőzést tart. Ezután Stieber Lotti, Hecht Edith, Szentgyörgyiné Kronberger Lily, a B. K. E. tagjainak és Ilse Hornung, a W. E. V. tagjának, majd Lápócsy Jozsef a B. K. E. és dr. Dittler Hugó, a W. E. V. tagjának bemutató műkorcsolyázása következik. Az ünnepélyen, továbbá páros műkorcsolyázó együttes keretében az egylet kitünő páros gárdája: Orgonista—Szalay, Nemesné—Nemes, Rotter—Szabó és Philippovits—Dillinger mutatják be művészetüket. Fellépnek még Charlotte, a newyorki Madison Square starja a »Jégkirálynő és udvara« nagyhatású jelenetben, Curt Neumann berlini hivatásos műkorcsolyázó jégre idomított »Arabella« lovával és »Minden kezdet nehéz« cimü tréfás mutatványával. Az est kimagasló programpontja lesz az »Apacstánc« Charlotte és Neumann bemutatásában. Az ünnepélyt Georg Klemm müncheni pyrotechnikus rendezésében nagy tüzijáték fejezi be, amely a jégünnepélyre tekintettel tréfás tüzhatásokat fog kelteni. A tüzijáték után történik a jelmezversenyre benevezettek felvonulása és a jelmezek elbirálása. Jegyek az egyleti irodában egész nap előre válthatók. Telefon: L. 919—22.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

FAÁRUGYÁR
WENDAUER JÓZSEF
Budapest, II., Fő-utca 68. szám
Telefon: Teréz 299-12.

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. Telefon: J. 52—09.
Zászlókészitések, diszitések, iparművészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

GAZDASÁGI ÉLET

Városatyák nem lesznek a fuzionált Egyesült Fővárosi-Vásárpénztár igazgatósági tagjai

A Vásárpénztár készpénzben fizeti ki a majoritásért járó összeget — Zlinszky László vezérigazgatója, Walkó István ügyvezető igazgatója lesz a fuzionált pénzintézeteknek

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

Szerdán a késő délutáni órákig zárt ajtók mellett tárgyalt a 12-es bizottság a *Vásárpénztár-Egyesület Fővárosi* ismeretes fúziója ügyében. A bizottság végezetül négy szóval hat ellenében elfogadta a pénzügyi ügyosztálynak a fúzióra vonatkozó előterjesztését. Az előterjesztés szerint az *Egyesült Fővárosi részvénymajoritását a Vásárpénztár fogja megvásárolni*, amelynek a szükséges készpénz erre a célra rendelkezésére is áll. Az ügylet perfektuálása néhány napon belül megtörténik, a főváros még *bizonyos garanciákat* vár a Pénzintézeti Központ részéről, amelyeknek beérkezte után meg fog kezdődni a fuzió technikai lebonyolítása. Remélhetőleg a legközelebbi hetek alatt elcsitulnak azok az ellenzéki hangok is, amelyek a fuzió ellen megnyilatkoznak és az 1928-ik esztendő korszakos jelentőségű lesz Budapest pénzügyi életében, mert ebben az esztendőben vetik meg *alapját annak a Községi Takarékpénztárnak, amelyet Vázsonyitól Wolff Károlyig egyformán követel 25 esztendő óta minden közgyülési vezér.*

Az Egyesült Fővárosi személyzetének legnagyobb részét átveszi a főváros. Bizonyos surlódások azonban már most mutatkoznak személyi kérdésekben, az Egyesült Fővárosi részéről ugyanis olyan kívánságok hangoznak, hogy *a pénzintézet mai garnitúrája vezetőszerepet kapjon a fúzionált pénzintézetnél.* Illetékes fővárosi tényezők szerint erről természetszerűleg szó sem lehet. A fuzionált pénzintézetek vezérigazgatója *Zlinszky* László kormányfőtanácsos, a Vásárpénztár vezérigazgató-helyettese és bankosztályának vezetője lesz, míg ügyvezető igazgatója *Walkó* István, a Vásárpénztár bankosztályának ügyvezető igazgatója. A főváros nem azért csinálja meg a fuziót, hogy az *adózók pénzével támogassa tovább az Egyesült Fővárosi nem sikerült wirtschaftját* és nem sikerült vezetőit. Változatlanul tartja magát a hír, hogy az *Egyesültből és a Vásárpénztárból* alakult Községi Takarék elnöke *Buzáth* alpolgármester lesz, aki nyugalomba vonul, hogy új állásában ne legyen inkompatibilis.

Felmerült a 12-es bizottság tárgyalásai során az a kérdés is, hogy *kik legyenek a fuzionált pénzintézetek igazgatóságának tagjai.* A helyzet ugyanis az, hogy az Egyesült Fővárosi a fuzió kimondása céljából közgyűlést fog egybehívni, amely közgyűlésen a régi igazgatóság testületileg lemond. Illetékes tényezők véleménye szerint szó sem lehet arról, hogy *aktiv bizottsági tagok részt vegyenek a fuzionált pénzintézetek igazgatóságában, csupán a* felügyelettel megbizott *külön bizottság fog városatyákból megalakulni.*

A budapesti mészáros ipartestület március 4-én, vasárnap d. e. 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Mesterutca 4. szám alatt levő helyiségében. Minthogy a nyári vasárnapi húsárusítás kérdése és a fővárosi élelmiszerüzem konkurrenciája is szóba került, a közgyűlés iránt nagy az érdeklődés.

Modernizálják az ásványvízüzemet. A székesfőváros tanácsa a mult év végén az ásványvízüzem igazgatóját, *Ebner* főmérnököt és *Weszelszky* Gyula dr. egyetemi tanárt tanulmányútra küldte ki, hogy a külföldi nagy ásványvízüzemek berendezéseit tanulmányozzák. Ezeknek a tapasztalatoknak a felhasználásával a főváros vezetősége rövidesen sort kerít az *örvendetesen fellendülő ásványvízüzem modernizálására.* Az ezzel kapcsolatos kérdésekkel hétfőn délelőtt tizenegy órakor foglalkozik az ásványvízüzemre felügyelő bizottság, amikor szóbakerül elsősorban újszerű modern palackmosógépek beszerzése és az ásványvízüzem autógarázsának ügye.

Az Angol-Magyar Bank közgyülése.

Az Angol-Magyar Bank Rt.-nak *Károlyi* Imre gróf elnöklete alatt ma tartott XXXVII. évi rendes közgyülése jóváhagyta az 1927. üzletév mérlegét és az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a kimutatott 2,232.818.71 P tiszta nyereségből *osztalékul* 1,560.000 P, vagyis 50 P n. é. részvényenként 6.50 P (13% a tavalyi 12%-kal szemben) fizettessék ki március 3-ától kezdve, *a tartalékalap gyarapitására* az alapszabályokban előirt 79.223 P dotáció helyett 208.182 P, *a nyugdijtartalék* növelésére pedig 100.000 P fordittassék, míg az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 146.190.80 P az 1928. üzletév számlájára vitessék át.

A *nyugdijátértékelési arányszám* tekintetében a közgyülés elfogadta az igazgatóságnak azt az indítványát, hogy a nyugdíjarányszámnak 30%-ról eredetileg 40%-ra tervezett önkéntes felmelése helyett ez az arányszám *50%-ra emeltessék fel.*

Az előterjesztett igazgatósági jelentéssel kapcsolatban *Görgey* István dr. országgyülési képviselő a részvényesek elismerését és köszönetét tolmácsolta az igazgatóságnak, az üzletvezetőségnek és a tisztviselői karnak az elért eredményekért.

21.017/1928—VIII. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirek« rovatának elején közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a III. Kórház-utcában tervezett új élelmiszerpiac 1. föld, kőműves, elhelyező, vasbeton; 2. ács; 3. burkoló; 4. tetőszigetelési; 5. tetőfedési; 6. bádogos; 7. üvegtető; 8. hőszigetelő; 9. hűtőgépberendezési; 10. hűtő, rénvas, húsfogas; 11. redőnyszerkezet. 12. asztalos, lakatos, mázoló, üveges; 13. csatornaépítő; 14. vizvezetéki és belsőcsatornázási; 15. útép tő. 16. trachit és bazalt; 17. csempe burkolati anyag; 18. fuvarozási; 19. villamosvilágitási és erőátviteli munkálataira.

A szabályosan kiállitott, megfelelő állami és városi bélyeggel felbélyegzett és lepecsételt bor tékban elhelyezett ajánlatokat **1928 márciuz 9-én (pénteken) délelőtt 11 óráig** kell a tanácsi VIII. ügyosztályban (Központi városház, II. em. 218.) benyujtani.

Az ajánlatok ugyanaz nap délelőtt 11 órakor fognak a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében II. emelet 196. nyilvánosan felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők is jelen lehetnek.

A munkálatokra vonatkozó részletes költségvetési minták és különleges vállalati feltételek — munkanemenként 1 pengő ellenében — a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában naponta 9—12 óra között az I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt kaphatók, ugyanott a részletrajzok és az általános vállalati feltételek is megtekinthetők.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928 február 9-ik napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

23.617/1927—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a III. ker. Szentendrei-úti elemi iskola 10 tantermében szükséges linoleumfektetési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenként 80 fillérért kaphatók 1928 február 11-től kezdve, délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. em. 342. számú szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető a Központi városháza III. em. 316. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 március 6-án fkedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 február 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként 10 óral kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncműsor
*

SOÓS TESTVÉREK
(BENEY JÓZSEF UTÓDAI)
Autókarosszéria-üzeme
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ-U. 38.
Gyárt mindennemű autókarosszérlát nyerges és duco-fényezéssel, teljes kivitelben legjutányosabb árban. Elvállal min dennemü javitasokat.

TAPETA
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig
KNOPP MIKSA tapétadiszitő
IX. Ráday-utca 50. — Telefon: Józs. 401—20
Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J 303—85.

Szobrász
mükő-, stucco- és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 80—87

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-1, 99-71, T. 2-2-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband m lleti.ste az éttermben elsőrendü cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kertheiyisége.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafito kenőan agok minden gép és motor szamára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP. Telefon: József 361—23

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 8. Telefon: J. 308—33

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karoszszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész keszitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csélnak motorokat

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornazás. Kotrások dunai müfárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkalatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségv tes felszólitásra küldök.

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait special-Impregnol-olajaival szabadalmazott eljárás szerint portalanitja.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395-23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállitó
fehérnemü gyszmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes gallértisztitás

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-Mozgó. A vén uzsorás (dráma 8 felv., fősz.: Rudolf Schildkraut). Szervusz apukám (vígj. 8 felv., fősz.: Reginald Denny). Előadások hétköznap: negyed 4, fél 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10, vasárnap: negyed 3, fél 5, negyed 7, 8, háromnegyed 10.

Odeon-mozgó. (VII., Rottenbiller-u. 37/b. Telefon: J. 302—63.) Március 5—7-ig: Kelet lángokban. Történet napjainkból 10 felvonásban. Főszereplők: Lon Chaney, William Haines és Eleanor Boardmann. — A lidércfény. Társadalmi dráma 12 felvonásban. Főszereplők: Ráday Imre, Oscar Homolka, Erna Morena. — Híradó. — Előadások kezdete 5, 7, egynegyed 10, vasárnap 3-tól.

Orion Filmszínház. IV. kerület, Eskü-út 1. szám. Az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél. (Telefon: József 450—01.) Műsor: Éjszaka lilioma, amerikai dráma 9 felvonásban. Főszereplő: Norma Talmadge. A pletyka, amerikai filmregény 7 felvonásban. Főszereplő: Dorothy Philips. Híradók. Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasárnap: fél 4-fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

Palace Filmszínház, a Newyork-palotával szemben. (Jegyrendelő telefon: József 365—23.) Műsor: A szerelmes gimnazista, Fox-gyémánt vígjáték. Főszereplő: Sally Phipps. A boldogság palotája, Fox-gyémánt-film. Főszereplők: Belle Bennet és Victor Mc. Laeglen. Híradó. Az előadások kezdete hétköznapokon 5, 6, 8 és 10, vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, negyed 9 és 10 órakor.

Radius Filmszínház. VI. kerület, Nagymező-utca 22—24. szám. (Renaissance-palota. Jegyrendelő telefon: Teréz 220—98. és Teréz 292—50.) Műsor: Magyar híradó. Fox-Journal. A szerelmes gimnazista, vígjáték az amerikai college-ek életéből. Főszereplők: Sally Phipps és Charley Paddock, az amerikai csodafutó. A boldogság palotája, filmregény 8 fejezetben. Rendezte John Ford. Főszereplők: Belle Benneth, Philipp de Lacy, Victor Mac Laglen, Ted Mc. Namara és Nell Hamilton. A zenekart Lazarus Walter vezényli. Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 2-ig. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart.

Tivoli-mozgó. (Nagymező-u. 8. Telefon: T. 230—49.) Március 5—7-ig: Ilyenek a mai lányok. Egy árva kisleány romantikus története 7 felvonásban. Főszereplő: Patsy Ruth Miller. — Charley őse. Superburleszk 7 felvonásban. Főszereplő: Syd Chaplin. — Híradó. — Előadások kezdete fél 5, 7, fél 10, vasárnap 3-tól. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszkmatiné.

Turán-Mozi (Nagymező-u. 21. Tel.: T. 202—20.): Quo Vadis (Sienkiewicz reg. 14 felv., fősz.: Emil Jannings). Egy éjszaka rejtelmei (kalandos történet 7 felv., fősz.: Harry Piel). Előadások hétk.: 5, fél 8, háromnegyed 10, vasárnap 3-tól.

Ufa Filmszínház, VI. kerület, Terézkörút 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart. Műsor: 1. Magyar Híradó. 2. »Magyar Hollywood« — Szegő Sándor tréfája a vásznon. 3. »Magyar Hollywood« — Szász Ila tréfája a színpadon. 4. Jaj, a harisnyakötőm! Főszereplő: Mary Prevost. 5. Rablólovag, Biró Lajos színműve filmen. Főszereplők: Putty Lia és Joseph Schildkraut. A zenekart vezényli: Stephanides Károly zeneigazgató. Az előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8, fél 10; szombaton és vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8, és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután az előadás előtt egy órával.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 184 darab aluminium seprőgéphenger szállítására **1928. évi március hó 7-én szerdán délelőtt 11 órakor,** a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun-utca 8.) nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni kívánnak, hogy szabályszerű, bélyeges és a szállítási feltételekben előírt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt, pengőben megadott egységáras írásbeli ajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VIII., Kun-utca 8.) nyujtsák be.

Az ajánlatok a versenytárgyalás során fognak felbontásra kerülni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban beadott ajánlatokat lehet figyelembe venni. Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat a tanács nem vesz figyelembe.

Fentartja magának a tanács a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. Az ajánlati ürlap, amelyen a szállítási és szerződési feltételek is benfoglaltatnak, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 február 16.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal altiszti és munkásszemélyzete lábbelijének javításához az 1928. évre szükséges bőranyagok szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 fill állami és 1 P. 60 fill. fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **folyó évi március hó 21-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8) nyujtsák be.

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállított ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem fe elő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 február 22.

A székesfőváros tanácsa

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal és a fuvartelep altiszti és munkásszemélyzete részére 1928 évben szükséges 460 pár altiszti cipő, 2030 pár munkás bakkancs, 31 pár hallinacsizma és 51 pár tehénbőr csizma szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 fillér állami és 1 P 60 fillér fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat **1928. évi március hó 21-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállított ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá. A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A szállítási és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 február 22.

A székesfőváros tanácsa.

Szerdáig bezárólag
(1928 március 8-ig)
Norma Talmadge főszereplésével
AZ ÉJSZAKA LILIOMA
Dorothy Philips fellépésével
A PLETYKA
Korvin Kamara Orion

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállít: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

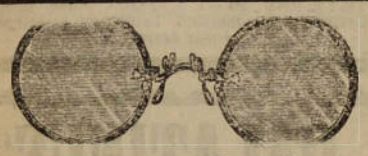
IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451 04

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti étermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Zászlók, címerek, címtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
BUDAPEST, IV., PAPNŐ UTCA 4 6.
Telefon: J. 402 85.

Andrássy-úti Színház
Csak még egyszer...
FEDÁK SÁRI

CALDERONI ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. ker., Vörösmarty-tér 1. sz.
(Haas-palota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsíptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktal- és Ultrasin üvegek. Fényképészeti készülékek

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfő város több üzemének állandó szallitója.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 844—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak: finom és polgári butorok, amer. irod. berendezés, épü etasztalos-ág. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés.
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munká atoka már most elöj-gvez.

STABIL ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Egész héten
Molnár Ferenc új drámája
MAGYAR SZINHÁZ
OLYMPIA

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
Telefon 975—25
Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 10. szám

Budapest, 1928 márci

FŐVÁROSI KÖNYVTÁR BUDAPEST

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Csipkerózsika

A vasorrú bába megbabonázta a bölcsőjében Csipkerózsikát és az egyszeri királykisasszony száz esztendeig aludt, míg csak el nem jött a mesebeli herceg. A herceg azután behatolt az elzárt kastélyba, ahol a kuktáktól a komornáig mindenki aludt és egy bűvös csókkal felébresztette a száz év óta alvó királyleányt.

Ilyen mesebeli vár a budapesti városháza, melynek központjában egyelőre senkitől sem háborítva alussza nyugodt és zavartalan álmát a közmunkához címzett egyszeri királyleány. Az alvó városházán alszik a közmunka, a sáncokon kívül ezer és ezer kőműves, mérnök, ács, bádogos, lakatos, szobafestő és még hány- és hányfajta mesterember várja remegve azt az időt, amikor felébred az alvó.

Az elmult esztendőben a húszmillió dolláros kölcsön képében mintha megérkezett volna a várva-várt herceg is aki felébreszti az alvó közmunkákat. Azonban az adminisztráció útvesztőjében és a bürokratizmus hínárjában még a vár alá sem ért el a merész szándékú ifjú. Megcsinálták a gyönyörű programmot, hogy a nagy kölcsönt milyen közmunkákra fogják felhasználni, a tervezetek azonban nem léptek ki az aktákból, jó szándékok maradtak, amelyek mint játszi délibábok ma még talán izgatják a vállalkozók fantáziáját, de holnapra már ez a csalóka lidércfény is el fog tünni.

Itt a tavasz és az alvó városházán a mindennapos adminisztráció robotjába beleőszült tanácsnokoknak sem idejük, sem kedvük a nagy programm komoly megvalósítására. Az elmult esztendőben még itt-ott akadt közmunka, de a folyó esztendőre alig maradt valami. Az új városi bérházak, a nagy csatornaépítkezés, a csarnokok kibővítése, a nagy állatvásártelep felépítése, ma még chimérák, alig túl a tervpályázaton, amelyek a legjobb esetben az őszi hónapokban jutnak a megvalósulás stádiumába.

Ezzel szemben egyre több vállalkozó és iparos megy csődbe vagy kényszeregyességbe, egyre számosabban lesznek közülök öngyilkosok, mert sem anyagilag, sem erkölcsileg nem birják a munkanélküliséget, a tétlenül való ácsorgást a városháza és a minisztériumok folyosóin. Adóhátralékaikért kíméletlenül végrehajtják őket. Az évtizedes, megbízható személyzetet fizetni kell, az a kistőke, amely az elmult esztendők látszólagos fellendüléséből mint vállalkozói haszon megmaradt, régen elfogyott, az a huszonnégy iparág, amely az építkezésnél érdekelve van, ma még sivárabb helyzetben sinylődik, mint a forradalom utáni idők inflációs sivatagában, viszont a közmunkák újra való megindulásába vetett remény és bizalom céltalanabb, mint valaha.

Ha az elmult esztendőkben az iparral és vállalkozással törődő bizottsági tagok külön ankéteket és értekezleteket tartottak szükségesnek az építkezés megindítása céljából, akkor miért van ez a nagy csend most a bizottsági tagok között?

Sürgős intézkedések szükségesek itt, injekciókat kell adni az alvó Csipkerózsikának, hogy addig is, míg egy jobb gazdasági helyzet szele őt fel nem ébreszti, ne pusztuljon el egészen!

A törvényrevizió előtt nem lesz tanácsnokválasztás

A költségvetés után az uj fővárosi törvény tervezetét tárgyalja az országgyülés — Miről tanácskozott Kozma Jenő két és fél óra hosszat Bethlen miniszterelnökkel? — Szabó Imre tiszti főügyész pályázik a legtöbb sánsszal Folkusházy örökébe

Panaszkodnak a jogászok, elégedetlenek a mérnökök

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A városházára az amerikai küldöttség elutazása után ráborult a részvétlenség csendje. Nagyobb emóciókat a szerdai folytatólagos közgyűlés sem váltott ki, a bizottsági tagok unják a nem túlságos érdekfeszitő napirendet, nagyrészben el sem jöttek, és az is, aki eljött, szinte kerülte az üléstermet. Ám a szürkének látszó hamu alatt *pirosan izzik a parázs*, mindenki tudja, hogy a megoldásra váró problémák egész sora lóg a levegőben, amelyek mihamarabb ki fogják robbantani a Kossuth szobor leleplezése Treuga Dei-jének ünnepi hangulatát.

A legelső és legnagyobb probléma *a fővárosi törvény revíziója kapcsán várható eltolódások*. Maga a fővárosi törvény sokkal hamarább a parlament elé kerül, mint bárki is gondolná; értesülésünk szerint *Scitovszky* belügyminiszternek elhatározott szándéka, hogy a nagy költségvetési vita letárgyalása után sorát ejti annak, hogy *a fővárosi törvény tervezete a képviselőház asztalára kerüljön*. Illetékes kormánykörök véleménye szerint az országgyülés még a nagy nyári szünet előtt le fogja tárgyalhatni az új fővárosi törvényt, amely esetben *már az ősz folyamán várható a községi választás*.

Arról, hogy milyen lesz az új fővárosi törvény, *komoly hír* egyelőre nincsen. Azok a találgatások, amelyek egy-két napilap hasábjain az új fővárosi törvény alapelveit illetően felmerültek, túlnyomó nagyrészben *jámbor óhajok*, amelyeket egyrészről nem tartalmaz a még mindég a városi főosztályban heverő tervezet, de másrészről nem óhajtja azokat egyetlen párt sem. Maga az egységes párt nem tulságosan érdeklődik a fővárosi törvény revíziója iránt és a városházi csatateret teljesen *Kozma* Jenőre hagyja. Hogy a kormány részéről mennyire *Kozma* Jenő uralja a városi dolgokat, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy *Kozma amerikai útja előtt teljes két és fél óra hosszat tanácskozott Bethlen miniszterelnökkel*. Vannak értesülések, amelyek ebből a tagadhatatlanul hosszúra nyúlt tanácskozásból arra következtetnek, hogy *a kormánypárt városházi frontja és a főpolgármesteri hivatal között nem zavartalan a harmónia . . .*

Az ma már bizonyosra vehető, hogy *az ügyosztályok szétválasztása nem fog megtörténni az új fővárosi törvény életbeléptéig*. Illetékes kormánykörök azon a véleményen vannak, hogy kár a városházát *két választás izgalmainak* kitenni, minek választani szeptemberben egy vagy két alpolgármestert és két-három tanácsnokot, amikor talán *még ebben az évben új választás alá kerül az egész tanács*. Ezek a kormánykörök a főváros akcióját a müszaki alpolgármesteri állás felállítására és az ügyosztályok szétválasztására vonatkozóan nem is tekintik egyébnek, mint a főváros részéről megnyilvánuló olyan *óhajnak*, amelynek a fővárosi törvénytervezet parlamenti tárgyalása alkalmával kell majd érvényt szerezni.

Még mindig teljesen bizonytalan, hogy *hány választott és hány kinevezett tagja* lesz az új törvényhatósági bizottságnak. Az a hiresztelés, mintha a belügyminisztérium máris százhúszban állapította volna meg a választott és hatvanban a kinevezett bizottsági tagok számát, *minden komoly alapot nélkülöz*, annál is inkább, mert a törvénytervezet szerint az erre vonatkozó rubrikák üresek és a belügyminiszter csak most, hogy külföldi pihenőjéről hazaérkezett, lesz abban a helyzetben, hogy a törvényrevizióval egyáltalán foglalkozzon. A kulisszák mögött azonban minden párt, elsősorban a kormánypárt községi frakciója abban az irányban küzd, hogy mennél több bizottsági tagságot kell szervezni. Azt mondják a községi pártban, hogy a *bizottsági tagság nem okoz kiadásokat, hadd érvényesüljenek az ambiciók, amelyek a városi autonomiában akarják kiélni magukat*. Van azonban egy szempont, amelyet a kormány értesülésünk szerint érvényesíteni akar a bizottsági tagságot illetően, nevezetesen az, hogy bizonyos mértékben szükség van a *virilizmus visszaállítására* akár olyképen, hogy a virilisták közül is választanák, akár pedig úgy, hogy a gazdasági (háztulajdonosi, gyárosi, nagyipari stb.) érdekképviseletek köréből az új törvény alapján *számos bizottsági tagot* nevezhet majd ki a kormány, illetőleg küldhetnek maguk az egyes testületek a törvényhatósági bizottságba.

Magán a városházán azonban az általános csend idején is *nagyfokú izgalom tapasztalható a tisztviselők körében*. Sok kombinációra ad alkalmat a *Folkusházy* alpolgármesternek a Beszkárt-hoz való szerződtetésével megürült alpolgármesteri szék betöltése. *Folkusházy* örökének egyik legjogosabb aspiránsa *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész, akiről ma már nyílt titok, hogy *maga is ambicionálja az alpolgármesteri állást*. A tiszti főügyész mai állásában meglehetősen *el van kedvetlenedve*, főleg azért, mert a státusrendezés a tiszti főügyészt előbbi megkülönböztetett méltóságából *a tanácsnoki státusba sorozta vissza*. Egy tanácsnoki állásnak megfelelő stallum pedig nem elégítheti és nem is elégíti ki a nagykoncepcióju és töretlen energiájú *Szabó* Imre dr. ambicióit, aki, mint arról legilletékesebb helyről értesülünk, *teljes komolysággal pályázik az alpolgármesteri állásra, amelyre tagadhatatlanul a legtöbb sánsza van*.

A fogalmazói kart viszont meglehetősen elkedvetleníti *Szabó* Imre alpolgármesterségének híre. Főjegyzői és tanácsnoki körökben nem alaptalanul mutatnak rá arra, hogy *Sipőcz* Jenő dr. tiszti ügyész után most a fogalmazói kar átugrásával *újra tiszti ügyész és ügyvéd kerül vezetői állásba*. »Ily körülmények között — mondják ezek a tanácsnokok és főjegyzők — kihal belőlünk minden ambició, mert azt látjuk, hogy bennünket immár szisztematikusan elkerül a közgyűlés bizalma.« Ezzel szemben áll az a körülmény, hogy a város mai helyzetében az egyik alpolgármesteri székben feltétlenül szükség van arra a *mélyenszántó jogászi tudásra és egyéb ügyvédi erényekre*, amelyek *Szabó* Imre kiváltságos tulajdonai, hiszen egy alpolgármesternek és legalább az egyik alpolgármesternek, hányszor kell *a város ügyvédjének lennie* a különböző konferenciák és ankétok során, amelyek mind a vráos autonomiáját és jogait akarják megnyirbálni. Minden valószinűsége megvan tehát annak, hogy *Szabó Imre nagy tehetsége előtt el fognak hallgatni az ambiciók* az érdekelt tanácsnokok részéről és várnak *Buzáth* János alpolgármesteri székének megüresedéséig, amikor aztán mód és lehetőség nyílik a jogos ambiciók kielégítésére.

Még egy sérelme van a *minorum gentium* fogalmazói és jegyzői karnak: az a tanácsi határozat, amely a jegyzők választását a jövőben a tanácsra, a főjegyzők választását pedig a közgyűlésre kívánja bízn

A tisztviselők azt mondják, hogy a fogalmazó- és jegyzőválasztásnál épen eléggé gyakorolhatják az arra illetékes tényezők a *szelekciót*, kár tehát a tisztviselőket egy újabb választás izgalmainak kitenni. Ezzel szemben a tanács és az erre a célra alakított pártközi bizottság, melynek *Baracs* Marcell dr., *Büchler* József, *Joanovics* Pál dr. és *Kozma* Jenő dr. voltak a tagjai, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a főjegyzőknek mint tanácsnok- és előljáró-helyetteseknek annyi a teendőjük, annyira felelősséggel teljes az állásuk, hogy a mai rendszer, amikor a jegyzők automatikusan érték el a főjegyzői státust, meg kellett szüntetni.

A városházi mérnöki kart viszont *a harmadik műszaki alpolgármesteri állás betöltése izgatja.* Itt változatlanul tartja magát az a hír, hogy *Becsey* Antal lesz a műszaki alpolgármester. A városházi mérnöki kar az első műszaki alpolgármesternek idegenből való hozását *perhorreszkálja és azt súlyos sértésnek tekintené a mérnöki karral szemben.* Minden remény megvan azonban arra, hogy a műszaki státusrendezés kapcsán *a mérnöki kar belső ellentétei is el fognak simulni.*

A városi biztosítások rejtelmeiből

Egy meglevő nagy biztosítót akarnak a főváros nyakába sózni — Egy komoly szakember nyilatkozata a városi biztosításokról

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Ismeretes, hogy a főváros tanácsa a városi biztosításokat az *Első Magyarral* és a *Gazdák Biztosító Szövetkezetével* a folyó év végéig meghosszabbította. Mivel idejében határozni kell arról, hogy a jövőre vonatkozólag a város továbbra is a meglevő nagy intézeteknél lévő biztosítások rendszerét határozza el, vagy pedig más biztosítási rendszerre, a díjtartalékolással kapcsolatos önbiztosítás rendszerére vagy önálló biztosító intézet felállítására tér-e át, a városi biztosítások körül újra megindul az a harc, amely az elmult évben oly nagy méreteket öltött. Egy nagy biztosító intézet megvásárlására tettek volna állítólag ajánlatot a fővárosnak, amely más hírek szerint azzal a tervvel is foglalkozik, hogy egy másik nem működő kis biztosítónak aktiva és passzivamentes kereteit vásárolja meg.

Ezek a hírek nagyobb részt hangulatkeltés céljából napvilágot láttak egyes sajtóorganumokban, holott a főváros városgazdasági ügyosztálya, amelynek hatáskörébe a városi biztosítások ügye tartozik, még egyáltalában nem is foglalkozott ezzel a kényes és sok érdeket érintő problémával. Bizonyos azonban az, hogy itt a legilletékesebb városházi tényezők és a pártvezérek egyöntetű állásfoglalása értelmében *valamely biztosító intézet megvásárlása, még ha csak egyszerű keretről lenne is szó, meg nem történhetik, sőt az a kombináció is halvaszületett, mintha az Egyesült Fővárosi Vásárpénztár fúziója kapcsán létesülő Községi Takarékpénztár biztosítási osztályt állítana fel.* Mindenesetre érdekesnek és fontosnak tartottuk, hogy ezekben az ügyekben nyilatkozatra kérjük a magyar biztosítási ügy egyik legelőkelőbb szakértőjét, *Láng* József gazdasági főtanácsost, a Gazdák Biztosító Szövetkezetének vezérigazgatóját.

— Ha a város az eddigi bevált biztosítási rendszer helyett újra térne át — kezdte érdekes nyilatkozatát *Láng* vezérigazgató — két megoldásról lehet szó. Az egyik egy önálló községi biztosító intézet felállítása. Bármennyire is tisztelem és kitünőnek tartom a fővárosi üzemek adminisztrációját, *a lehetetlenséggel határos,* hogy egy fővárosi üzem, még ha biztosításról is van szó, olcsóbbat tudjon produkálni, mint az arra hivatott magánvállalkozás. Ugyanis a biztosító társaságok tekintettel azokra a terhekre, melyeket az új valorizációs törvényjavaslat törvényerőre emelkedése után viselniök kell, hosszú ideig nem lesznek lukratív vállalatok, tehát egy új vállalatnak a létesítése a mostani lehető legkedvezőtlenebb gazdasági viszonyok között, *úgyszólván kizárja annak a versenyképességét.* Azonkívül egy új biztosító társaságnak létesítése és megszervezése oly horribilis üzleti befektetéssel és kockázattal jár, hogy egy ilyen nagy üzleti rizikónak a vállalása semmi esetre sem lehet a fővárosnak, mint *erkölcsi testületnek* a hivatása. Ami azt a kérdést illeti, hogy vásároljon-e a főváros egy meglevő biztosító intézetet, erre vonatkozólag *aggályaimat* a következőkben fejezhetem ki: Nem szerencsés ez a megoldás abból a szempontból, mert szinte lehetetlennek tartom, hogy egy nagyobb biztosító társaság részvényeit a főváros *százszázalékban* meg tudja vásárolni. Ugyanis ilyen vállalatoknak többnyire csak a részvénymajoritása van a patronizáló intézet vagy pénzcsoport kezében, a részvények *kisebb része* pedig tőkések, spekulánsok, szóval többnyire magánosok kezében van. Már most egy ilyen biztosító megvásárlása esetén *a spekulációnak egy olyan tág tere nyílik,* mely egyrészt a részvények árát *indokolatlanul felemeli,* másrészt pedig még mindig kizárja azt, hogy *utolsó darabig megvehetők legyenek.* Az pedig szintén etikai okokból nem helyeselhető álláspont, hogy esetleg egy közgyűlés alkalmával a főváros egy ismeretlen minoritással kerüljön kolizióba. Egy ilyen meglevő nagy vállalatnak *nagy vidéki apparátusa és szervezetei* vannak, melynek leépítése rengeteg költséget emészt fel. Fenntartása pedig kissé furcsának tűnne fel, mert — ismétlem — az sem lehet a főváros célja, hogy *a vidéken például tűzkár- vagy jégkár-biztosítást kössön.* Ha pedig a biztosító-vállalat működését csak egy szűkebb körre korlátozza, az kockázati okokból nem előnyös, mert a kockázatok kiegyenlítése szempontjából a biztosító vállalatnak a működési kör *minél szélesebbkörű kiterjesztése célirányos és szükséges.*

De általánosságban azt tartom a legfontosabb kérdésnek, hogy *szükséges-e egyáltalán a fővárosnak a biztosítást,* hogy úgy mondjam *házikezelésbe venni,* megtakaríthat-e ezen valamit. Válaszom erre, mindkét fenti esetben az, hogy *nem szükséges.* És

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak: finom és polgári butorok, amer. irodaberendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés.
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere-fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Mint előre is voltam bátor jelezni szerkesztő úrnak, a csend és nyugalom hetei költöztek a budapesti városházára. Elment az amerikás küldöttség, maholnap már meg is érkeznek a szabad és boldog új világba és a városházán nem tesznek egyebet, mint hogy számolgatják, nézegetik, töprengenek rajta, hol lehetnek a városi urak. A szerdai közgyülésen a csöndes szünetekben a társalgóban és büffében meg is jegyezték a bizottsági tagok, hogy a küldöttség most már minden bizonyosság szerint elindult Párisból, talán Cherbourgban van, épen most szállhatnak hajóra. Sőt Magyar Miklós bizottsági tag úr, aki mult évi amerikai útja óta komoly szakértőnek nyilvánittatott, óráját elővéve azt a kijelentést tette, hogy a budapesti küldöttség éppen vacsorához ül az oceánjáró hajón.

— Értesítés érkezett már a zarándokoktól?

— Levélbeli még nem, csupán Sipőcz édesanyja kapott egy táviratot a fiától, hogy szerencsésen megérkeztek Cherbourgba, semmi bajuk sincsen és mennek tovább. A képeslevelezőlapok csak a hét végén fognak érkezni.

— Ki a fő utimarsall a városházi urakat illetően?

— Ki lehetne más, mint doroghi Farkas Ákos, a polgármester kitünő titkára, nem kevésbbé kitünő fordítója a budapesti piacon könyvárusi forgalomba kerülő Jack London regényeknek. Farkas Ákosnak külön kis bőröndöt utált ki az utra a városgazdasági ügyosztály abból a célból, hogy a főváros küldöttségének utleveleit, igazoló okmányait és egyéb fontos irásait együtt tartsa.

— Ki busul legjobban a fővárosi küldöttség után?

— Gallina főjegyző, akinek erre minden oka meg is van. A helyzet ugyanis az, hogy a főváros New-York polgármesterének többek között egy gyönyörü kuruc lovast ábrázoló bronzszobrot visz ajándékba. Ez a szobor még néhai való jó Kemény Géza ideje óta az elnöki ügyosztály vezetőjének szobáját diszítette és Gallina főjegyző aki finom izlésü műbarát, naponta élvezettel legeltette szemeit a gyönyörü alkotáson. Ha most Gallina a szobor üres helyére néz, elfogja őt a bánat, mert eszébe jut, hogy részint a gazdája nincs idehaza, részint pedig a szobrot többet nem fogja látni. Egy esős délelőttön épen elveszett szobra után busult Gallina főjegyző, amikor hirtelen megszólal a telefon. Csánky Dénes, a Fővárosi Muzeum kitünő direktora jelenti be telefonon, hogy Gallina rövidesen megkapja a szobor másolatát. A Fővárosi Muzeumnak sikerült ugyanis újra kiöntetni bronzból a gyönyörü szobrot, Holló Barnabás alkotását, amely néhány hét mulva ujra Gallina szobájának ékessége lesz. Gallina most érdekes meglepetést tervez a polgármester számára. Ha megjön Amerikából, fel fogja őt kérni, hogy fontos ügyben jöjjön be Sipőcz az ő szobájába, mert csak ott tud neki valamit megmutatni. A szobába érve azután Gallina meglepetéssel fogja a polgármestert megkérdezni, hogy miért nem adták át New-Yorkban a szobrot és miért hozták haza. Csak később fog azután természetesen kiderülni, hogy a szobor ott van New-Yorkban és Gallinának csupán másolata, illetőleg másodlata van róla.

— Miért nem ment Lobmayer Amerikába?

— Részben azért, mert most úgyis elegen mentek, részben azért, mert neki nyáron úgyis ki kell mennie. Lobmayernek sokkal fontosabb tennivalói vannak idegenforgalmi szempontból Amerikában, semhogy ráérne ott hivatalos fogadtatások egész tömegén részt venni, mint azt a most elment városi urak fogják tenni. Az eddigi megállapodások szerint Lobmayer Szigethy János bátyánkkal, aki szintén kitünően beszél angolul és tagja az idegenforgalmi-bizottságnak, fog kimenni, hogy a főváros idegenforgalmi hivatalának newyorki képviseletét megszervezze.

— Mi történt egyéb érdemleges a szerdai közgyülésen?

— Vajmi kevés. Komolyabb izgalom csak napirend előtt volt, amikor Baracs Marcell szólalt fel a vásárpénztár ügyében. Ripka véleménye szerint kissé túlhosszúra nyult az érdembemenő napirend előtti felszólalás és ezért rácsengetett Baracsra, hogy ne térjen el a tárgytól. Baracs láthatóan idegesen fogadta az elnöki intést és felszólalása végeztével indulatosan kiáltott fel az emelvényre: »Kérlek, Feri, a pártvezéreket nem szokás felszólalásaikban korlátozni! Nem hiszem, hogy ezt mással is megtetted volna, hogy például Wolff Károllyal meg merted volna tenni!« Ripka válaszolt valamit az indulatos felkiáltásra, az azonban nem hütötte le Marci bátyánkat, mert még egy negyed óra mulva is erősen háborgott Ripka ellen a társalgóban. A közgyülési terem különben meglehetősen szürke volt: a távollevő vezérek helyett az alvezérek vették át a pártok vezetését. Payr Hugó, a Községi Polgári Párt derék főtitkára, Kozma távollétében helyettesével, Gaár Vilmossal sugdolózott, Wolff Károly helyét pedig a jobboldal első sorában Csilléry Bandi vette át, akit felgyógyulása alkalmával melegen köszöntöttek.

— Mi történt a társalgókban?

— Sokat beszéltek a készülő büffé új helyiségeiről, amelyeket Halász Józsi bácsi még erősen lakat alatt tart és a sajtónak szándékozik barátságos uzsonna keretében elsőnek bemutatni. A két külső büffé-terem azonban már gyönyörü bőrtapétákat kapott, melegen gratuláltak is értük Bucsánszky Bertalan dr.-nak.

— Miért éppen a kitünő Bercinek?

— Azért, mert Bucsánszkyt, aki a kárpitos és diszítő ipartestületnek iparhatósági biztosa, húszéves kiváló ipartestületi működésének elismeréseül tiszteletbeli kárpitosnak és diszítőnek nevezték ki. Ő az első tiszteletbeli kárpitos Magyarországon, aki így méltán fogadhatta a gratulációkat. A gratulálóktól Bucsánszky ősi kárpitos szokás szerint előleget kért, de természetesen nem kapott.

— Feltünően nagy számmal vonult fel a klérus szerdán délután. Mi ennek az oka?

— Megindult a harc a Regnum Marianum-beli és a rókusi plébániáért. Az előbbiért Halász Pál dr., a jelenlegi adminisztrátor és Ortvai Rezső dr., a terézvárosi káplán küzdenek. A rókusi plébániáért viszont a derék Krizs Árpád dr. indul harcba. Tehát már szerdán délután megindult a kortézia, noha a hercegprimás csak most irta ki a pályázatot, úgy hogy a választás május közepe előtt nem lesz megtartható.

— Folkusházy nem igen elnököl szerdán. Mi ennek az oka?

Szentendrei-úti körforgalom kiépítése lenne a legsürgősebb feladata, amitől a Beszkárt húzódozik ugyan, holott álláspontja még a rentabilitás szempontjából sem helytálló, mert az amortizáció, ha nem is egy-két év alatt, de mégis biztosan bekövetkezik. *Ez a körforgalmi vonal fejlesztené a külső területeket,* sőt a villamost igénybevenné Solymár és Üröm lakossága is, amelynek ilymódon a főváros felé csak az útnak egy részét kellene megtennie gyalog, nagyobbrészében rendelkezésére állna a villamoskocsi.

— Dolgozunk, amit lehet megteszünk, de több méltányosságot és törődést kívánunk a III. kerület számára. Legutóbbi intézkedéseim közül csak egyet említek: *a gyárvárosrész egészségügyi viszonyaira való tekintettel elrendeltük a gyáraknak füstemésztő készülékekkel való felszerelését.* A levegő javul, de — ez még nem minden.

Elment a Sipőcz Amerikába...

Könnyek, csókok és csokrok a Kossuth-excursion indulásánál Száztagu zenekar, lelkes beszédek búcsuztatták a főváros Amerikába menő küldöttségét

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A főváros küldöttsége dr. Sipőcz Jenő polgármester vezetésével hétfőn reggel hét órakor a keleti pályaudvarról elutazott Newyorkba, a Kossuth-szobor leleplezési ünnepére.

... Negyed hét mult néhány perccel és a kora reggeli órában a szokottnál is mozgalmasabb és tömöttebb a keleti pályaudvar hatalmas csarnoka. Valami különös izgalom hullámzik a tömegben, amelyen alig lehet keresztüljutni a fedett csarnok középső perronjára. Onnan indul el távoli útjára az amerikai zarándokcsapat különvonata. A negyedik vágányon remek Pullmann-kocsikból összerótt szerelvény áll: azon indul a többszáz főnyi magyar zarándok-társaság, amely részt kíván venni Magyarország nagy szabadsághősének newyorki ünneplésén. A különvonat ablakain feltünő nyomtatványok jelzik a vonat jellegét: *Kossuth-excursion.* Ezzel a vonattal távozik a zarándokok tömege és a középső perronon alig lehet előrejutni a harmadik külső vágányig, ahonnan viszont a rendes bécsi gyorsvonat indul útjára. A főváros küldöttsége a bécsi gyorssal utazik, a zarándokvonatot annyira túlterhelte a közönség, hogy meg kellett osztani a Newyorkba törekvő publikumot és így a magyar főváros képviselőinek a bécsi gyorsvonaton tartottak fenn helyet.

Rendkívüli kép: a tömeg közepén, a perron-sziget középső részén a főváros száztagú zenekara ül, készen arra, hogy megható és felejthetetlen dallamokkal kísérje a távolba induló magyar csapat búcsúzását. Tömeg, virágok, búcsúszavak, gondoskodó kiáltások: »Vigyázzatok a hajón!« — könnyes szemek és valami túlfütött hangulata az érzéseknek ebben a korareggeli órában: így búcsúzik a zarándokcsapat és az itthon maradó közönség egymástól.

Egymásután tünnek fel a főváros törvényhatóságának vezető-férfiai: dr. *Sipőcz* Jenő polgármester félhétkor érkezik, titkára dr. *Szlovák* Pál tanácsjegyző kíséretében. Ugyanakkor érkezik *Wolff* Károly is, s csak néhány perc mulik el, már a bécsi gyorsvonat előtt együtt áll a főváros nyolctagú küldöttsége. Jelen vannak a tanács tagjai közül is többen, *Sipőcz* Jenő polgármesterrel beszélget *Folkusházy* Lajos alpolgármester, ugyanott áll *Buzáth* János alpolgármester és *Wolff* Károly is. Wolff Károlyt elkísérte a pályaudvarra a fia, aki kimagaslik jól megtermett alakjával a tömegből. Háromnegyedhétkor *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselő érkezik a feleségével, két csodálatosan szép csokrot hoznak, a művészi csokrokat piros és fehér szegfükből állították össze, nemzetiszínű selyemszalag átkötéssel. Az egyik csokor néhány pillanattal később dr. *Sipőcz* Jenő polgármester kezében, a másik *Wolff* Károly kezében látható. Petrovácz Gyuláék meleg figyelme láthatóan meghatotta a két urat. Dr. *Sipőcz* Jenő polgármester különben is elmélyült érzékenységgel, sápadtan, szinte fájdalmas arccal áll a pályaudvari tömeg extázisában. A tanács tagjai közül *Folkusházyn* és *Buzáthon* kívül *Purébl* Győző, *Édes* Endre, *Némethy* Béla és *Berczel* Jenő tanácsnokok veszik körül *Wolff* Károlyt, *Kozma* Jenőt és a küldöttség többi tagjait. Néhány percig *Csilléry* Andrással beszélget külön a polgármester, majd *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel vált a végleges búcsút megelőzően néhány szót. *Scheuer* Róbert, *Mihalovics* Zsigmond és még néhány bizottsági tag veszi körül a főváros vezetőit, majd megkezdődik a búcsúzás pillanata: érces hangon felcsattan a Máv. dalárdájának remeken előadott dala és végig a pályaudvar hatalmas csarnokán egy pillanatra eltompul a rendkívüli lárma és zsivaj, midőn végighasít a tömegen a hazafias dal fájdalmas szava:

... bitangok tépik szét testedet ...

Ripka Ferenc főpolgármester a főváros küldöttsége elé lép, amelynek középpontjában ekkor ott áll báró *Perényi* Zsigmond, az egész zarándoklás vezetője. Perényitől jobbra dr. *Sipőcz* Jenő hallgatja könnyes szemmel a búcsúztatót.

— Hozzátok el — mondja *Ripka* főpolgármester — a szabadság nagy népétől az ígéretet, hogy a magyar igazság győzedelmeskedik és Magyarország visszakerül az őt megillető helyre. Elviszitek magatokkal milliók szívét és gondolatát és ott lesz veletek Kossuth Lajos ünnepén Budapest lelke.

Perényi Zsigmond báró köszönetet mond, mindenkinek fokozódik a meghatottsága a súlyos szavak után és a dalárda érchangú Himnusza alatt kalaplevetetten néz el mindenki a távolba, a jövőbe. *Bródy* Ernő hirtelen megfordul, a vasuti kocsi felé lép, mintha a kupé oldalán nézne valamit, — titkolt mozdulattal letörli a könnyet a szeméről.

Itt az utolsó pillanat, pontosan hét óra, a bécsi gyors indul: *Ripka* Ferenc főpolgármester odalép *Perényi* Zsigmond báróhoz és megcsókolja. Azután néhány ölelés, *Ripka Sipőczöt* is megcsókolja, erős kézszorítások, a zenekar mindent túlharsogó erővel játssza a Rákóczi-induló szédítő taktusait, amelyek már összeolvadnak a bécsi gyorsvonat kerékcsattogásával.

Akik itthon maradtak, szinte fájdalmas érzéssel hagyják el a pályaudvart. *Folkusházy* alpolgármester karonfogja *Csilléry* András, körülöttük mennek a többi urak is és az egész társaság megáll a zarándokcsapat különvonata, a *Kossuth-excursion előtt,* amely három perccel később szintén elsiklik kilenc nagy kocsijával a dályaudvarról ...

Naponta 310 aktát intéz el a budapesti árvaszék

Bírói hatáskört és függetlenséget az árvaszéknek! — Hány őrült és tékozló van Budapesten? — Ágoston árvaszéki elnök jelentése az elmult évről

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Ágoston Géza dr. kormányfőtanácsos, a budapesti árvaszék kitünő elnöke, már helyrehozta azokat a rombolásokat, amelyeket a budapesti árvaszéken a forradalmas idők végeztek. Ma már *igazán mintaszerű intézmény a budapesti árvaszék,* amely nemcsak a magyarországi árvaszékek között foglalja el az őt méltán megillető első helyet, hanem külföldön is olyan híre van, amelyet nagyszerű kezdeményezéseivel méltán megérdemel. *Ágoston* Géza dr. most állította össze jelentését az árvaszék 1927-ik évi működéséről, amelyet *hétfői ülésén fog tárgyalni a főváros közigazgatási bizottsága.* A jelentés megállapítja, hogy az elmult esztendőben 3098 vagyonnal bíró és 6266 vagyontalan kiskorú állt a budapesti árvaszék gondnoksága alatt. *A gondnokoltak összes száma 5731* volt. Ez a szám azért fontos és érdekes, mert tulajdonképpen *a budapesti őrültek és tékozlók számát jelenti,* akiket a gyámügyi törvények értelmében vagyoni szempontból árvaszéki felügyelet alatt kell tartani. Fontos megállapítása az árvaszék elnöki statisztikájának, hogy az elmult év december 31-ig *213.417 beadványt iktattak ott,* vagyis *naponta átlag 310 darabot.* Ezzel szemben a mult év december hó 31-ig *1548 elintézetlen aktája volt az árvaszéknek.* Az árvaszéki kiadó *hátralékban nem volt* az elmult esztendő utolsó napján, gyám és gondnok hátralékban szintén nem volt, a számadásokat illetően és az árvaszék a gyámpénztárban kezelt pénzeket és értékeket az elmult évben *hiánytalanul kiutalta* mindazoknak, akik a gyámhatóság alul szabadultak. Olyan fényes bizonyítvány ez az árvaszék *igazán kifogástalan vezetéséről* és működéséről, amelyet egyetlen más fővárosi hivatal számára sem tudunk kiállítani.

Ha az előbbi évek statisztikáját nézzük, *látjuk, hogy az árvaszéki ügydarabok száma állandóan nő.* 1920-ban még csak 96.000 aktát forgalmazott az árvaszék, 1926-ban 97.182 ügydarab érkezett be az árvaszékhez, *az emelkedés tehát az elmult esztendőt illetően közel 20%.* Ezzel szemben az árvaszék személyzete úgy az elnöki kart, mint a kezelő személyzetet illetően nemhogy emelkedett számbelileg, hanem folyton fogy. Az árvaszék vezetőségének új állások tervezésére vonatkozó kérelmei *elintézetlenül hevernek az elnöki ügyosztályban,* az ülnöki kar a felhalmozódott munkát maholnap egyáltalában nem fogja bírni és teljesen kidől. Hogy mennyire nő az árvaszék ügyforgalma, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy *1914 óta,* amikor pedig magasabb létszáma volt a budapesti árvaszéknek, mint ma, *megkétszereződött az akta forgalom.* Szomorúan jelenti az elnök, hogy *adminisztratív úton az ügyforgalom csökkentésére és az eljárás egyszerüsítésére az eddigi igénybevett módokon felül újabb lehetőség nincsen* és az állandóan túlfeszített munkával megterhelt személyzet a rendkívüli módon megnövekedett munkamennyiséget elvégezni képtelen. Ha már most az árvaszék működésének egyes fázisait nézzük, látjuk, hogy a *gyámi pénzek kezelése az előző évi állapottal szemben 1927-ben igen jelentősen emelkedett.* A gyámpénztár forgalma 1926-ban 4.016.988 pengő, 1927-ben pedig 13.360,339 pengő volt. Az emelkedés tehát 193.86%, 1927 végén készpénzben, értékpapirban és ékszerekben 5,728.243 pengőt és 32 fillért kezelt az árvaszék, amiből a készpénz 2,185.508 pengőt tesz ki. *Takarékpénztári betétkönyvekben ebből 1,970.920* pengő volt elhelyezve, *6.5 %-os kamat mellett.*

Külön fejezet szól *a gyermekvédelmi osztály működéséről,* amelyet éppen *Ágoston* teremtett meg, a házasságon kívül született gyermekek védelméről, a megbízott ügyvédek működésének eredményéről, az örökbefogadás és törvényesítés statisztikájáról, az *erkölcsi romlásnak kitett és züllésnek indult kiskorúak védelméről.*

Noha a legteljesebb mértékben megelégedésünket nyilvánítjuk az árvaszék működésével szemben, mégsem hallgathatjuk el, hogy a *gyámpénztári pénzek mai kezelésének módjával megelégedve nem vagyunk.* Közel 2 millió pengő van elhelyezve takarékpénztári betétkönyvekben, csupán azért, mert a jogügyi-bizottság a maga *bokros egyéb elfoglaltsága* miatt még mindig nem tartotta szükségesnek a gyámpénztári kölcsönök nyujtására tervezett szabályrendelet letárgyalását. *Maholnap egy esztendeje lesz,* hogy ez a szabályrendelet tervezet, amelyet különben és ezt lojálisan megállapítjuk, az árvaszék idejében, annak rendje és módja szerint elkészített *a jogügyi osztályban hánytorog,* különféle albizottsági tárgyalások retortáin megy át, de még mindig nem jutott el a jogügyi-bizottság plénuma elé. Az árvák érdeke a *legsürgősebben követeli,* hogy ez a szabályrendelet mihamarabb jogerőre váljon, mert a takarékpénztári betétként való kezelésnél *sokkal nagyobb jövedelmezőséget biztosít az árvapénzek számára a közvetlen kihelyezés lehetősége.*

A magunk részéről a legsürgősebb teendők egyikének tartjuk még az ülnöki kar és általában az árvaszéki fogalmazói személyzet számának szaporításán kívül a *hivatásos gyámság intézményének mielőbb való felállítását* és általában az árvaszéknek *bírói hatáskörrel és függetlenséggel való felruházását.* Ma ugyanis az árvaszék nem bíróság, hanem csak közigazgatási hatóság, aminek meg vannak a maga káros következményei, az árvaszék önálló bírói hatáskörrel való felruházása megnyugtató intézkedés lenne abból a szempontból, hogy *az árvaszék funkcionáriusai minden befolyástól mentesen láthassák el nemzetmentő hivatásukat.*

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás dijmentes!
Általános, Müszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

HIREK

Csordás győzött! A tisztifőorvos és a kerületi tisztiorvosok között tudvalevőleg évtizedek óta folyik a harc a hivatali hegemóniáért. Az előljárói törvény szerint a tisztiorvosoknak nem a főorvos, hanem a kerületi előljáró a felettes hatóságuk, még közegészségügyi szempontból is. Ily körülmények között állandó surlódások voltak a főorvos és a kerületi tisztiorvosok között, míg most a polgármester *egy okos és erélyes rendelettel* véget vetett az áldatlan háborúságnak. A polgármester a tisztifőorvost külön rendeletben a kerületi tisztiorvosok állandó ellenőrzésére szólította fel azzal, hogy a kerületi tisztiorvosok működéséről időnként részletes jelentést is kér a főorvostól. A tisztiorvosok ezen rendelet következtében *teljes mértékben a főorvos hatásköre alá* kerülnek, aminek végeredményben, ismerve *Csordás* Elemér dr. kiváló képességeit, *a közegészségügyi adminisztráció fogja elsősorban használ látni.*

Unger előljáró jubileuma. A IV. kerületi előljáróság tisztviselőkara bensőséges ünnep keretében ülte meg a kerület közszeretetben álló előljárójának, *Unger* Béla dr.-nak 25 éves közszolgálati jubileumát. A tisztviselők nevében *Thordai* Lajos dr. főjegyző, előljáróhelyettes üdvözölte *Unger* Bélát, akinek a tisztviselő kar nevében értékes ajándékot nyujtott át. Az előljáróság a Vadászkürt-szálloda különtermében banketten ünnepelte meg kiváló vezetőjét.

Hétfőn a főváros minden alkalmazottja megkapja a fizetéskülönbözetet. A főváros elnöki ügyosztálya elkészült a fizetéskülönbözetek számfejtésével és a fizetéskülönbözetet legkésőbb hétfőn, e hó 12-én, mint azt *Gallina* főjegyző az *Uj Budapest*-tel közölte, minden fővárosi alkalmazott hiánytalanul meg fogja kapni.

Ki lesz a hirdetővállalat aligazgatója? *Lamotte* Ernő, a hirdetővállalat jelenlegi helyettes igazgatója tudvalevőleg *Hevesi* nyugdíjazása kapcsán igazgatója lesz a vállalatnak. *Lamotte* örökéért máris megindult a harc, számosan pályáznak a jól dotált és tekintélyes poziciót jelentő állásra. A pályázók közül legtöbb sánsza *Kordély-Kovács* Béla nyugalmazott városi műszaki tanácsosnak van.

A FANSz közgyűlése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő-osztálya szombaton, március 10-én, délután 5 órakor tartja évi rendes közgyűlését az újvárosháza közgyűlési termében. A napirenden több fontos tárgy szerepel, ezért az elnökség ezúton is felkéri a tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Halálozás. A székesfőváros adóhivatali tisztikara megilletődve közli, hogy *Vihar* Károly adóhivatali főszámtanácsos, a VII/b adókerületi adószámviteli osztály vezetője, munkás életének 56-ik, buzgó közszolgálatának 37-ik évében folyó évi március hó 6-án hosszas szenvedés után elhúnyt. A székesfővárosnak nagytudású és fáradhatatlan szorgalmú tisztviselője, nekünk megbecsült kartársunk volt. A megboldogultat *március hó 8-án*, délután 4 órakor a Kerepesi-úti temető halottasházából kísértük örök pihenésre. Emlékét szeretettel és kegyelettel őrizzük.

Till és Kakujay. Ismeretes, hogy *Kakujay* Károly mérnököt, a törvényhatósági bizottság tagját, a Beszkárt igazgatósága igazgatói hatáskörrel szerződteti. *Kakujay* szerződtetése meglehetősen viharos érzelmeket kelt a Beszkárt vezető műszaki emberei körében, akik természetszerüleg sérelmesnek tartják a maguk szempontjából, hogy egy státusonkívüli ember kerül közéjük. Ezt a mindenesetre figyelemreméltó akciót most olyképpen kivánják leszerelni, hogy *Kakujay* a Beszkárt kebelében az autóbuszüzem irányítója lenne, amelyet a közlekedés egységesítése érdekében be akarnak olvasztani a Beszkártba. *Kakujaynak* a Beszkárt kebelében az autóbuszüzem élére való állítása kielégítené ugyan a villamosvasut-társaság mai műszaki igazgatóit, akiknek hatásköre ilyképpen nem lenne megnyírbálva, viszont Kakujaynak ez a beosztása *Till* Antalnak, az üzem mostani érdemes vezérigazgatójának, lenne igen nagy sérelme. *Till* amikor a tanácsnoki B-lista folytán idő előtt és mint a tanács egyik legtehetségesebb tagja hagyta el a városházát, olyan szerződést kapott az autóbuszüzemhez, amely őt mint kizárólagos intézkedési jogkörrel megbizott tényezőt állitja vezérigazgatói minőségben az autóbuszüzem élére. Hogy ez az üzem a maga szinte beláthatatlan prespektívájú fejlődésében már ma egyike a legrentábilisabb és legreálisabb fővárosi üzemeknek, az *szinte kizárólag Till Antal nagykoncepciójú és páratlan energiáju munkásságának tudható be.* Nincs tehát semmi szükség arra, de sem moraliter, sem jogilag nem lehet el sem képzelni, hogy *Till* fölé most revizort állítsanak, annál kevésbé, mert a főváros tanácsa és *Till* Antal között annakidején kötött szerződés ezt pregnánsan kizárja és amennyiben mégis megtörténne, *Till* szerződésszegésért egészen jogosan perelheti a fővárost. Mi habozás nélkül elismerjük, hogy *Kakujay* európai látókörére, nagy mérnöki tudására mulhatatlanul szüksége van a Beszkártnak, de *Kakujay elhelyezkedését a Beszkárt-ban csak oly módon tudjuk elképzelni, hogy az senkinek szerzett jogait nem érinti és nem jelent semmilyen irányban hatásköri összeütközést, vagy sérelmet.*

Az Uj Budapest naptára

Márc. 11 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a Városházán.
Márc. 12 Hétfő	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése d. e. 12 ó. Magánépítési albizottság ülése d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő az út- és csatornaépítési ügyosztályban d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépítési bizottság ülése d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete
Márc. 13 Kedd	d. e. fél 11 ó. Versenytárgyalási határidő a középítési ügyosztályban d. e. 11 ó. A középítési albizottság ülése d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete
Márc. 14 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakás építkezésekre felügyelő bizottság ülése d. e. 10 ó. Rendes heti tanácsülés
Márc. 15 Csütörtök	Nemzeti ünnep! 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán
Márc. 16 Péntek	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése este 8 ó. A Községi Polgári Párt vacsorája
Márc. 17 Szombat	Hirdessen az Uj Budapest-ben!

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Epitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkalatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308-33

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállala
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Westminster és egyéb világhirű harangjátékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb **még ma** szebbnél-szebb hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti Stefánia gyermekkórház mögött.

RENAULT
1800 pengő előleg és 18 hónapon át fizetendő havi
300 pengő
az ára egy legmodernebb négyüléses „R. A. 4." tipusu
Évi uladó 105 pengő **RENAULT-személyautónak** Fényüzési adó 10%
REIMAN, BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3.

Jó üzletet akar a Beszerzési kötni a fővárossal. A *Beszerzési*, illetve annak jogutóda az *Ibusz* már régebben azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy külföldi min'ára 200 utcai telefonfülke felállítására adjon a főváros a részvénytársaságnak engedélyt. Az ügyet több alkalommal tárgyalta a Hirdető Vállalatra felügyelő bizottság, amely legutóbb *Biró* Dezső, *Holczer* Sándor és *Szakáll* Géza bizottsági tagokból álló albizottságot küldött ki a részvénytársasággal folytatandó közvetlen tárgyalásokra. Az albizottság működését a legrövidebb időn belül megkezdi, de máris bizonyosra vehető, hogy *a részvénytársaság által kontemplált módon a szerződés megkötheto nem lesz.* A főváros ugyanis azon az állásponton van, hogy a 200 telefonfülkét nem a belterületen, ahol úgyis elég nyilvános telefon működik és viszont a járdatest nagyon el van különféle hirdetési alkalmatosságokkal foglalva, kell felállítani, hanem a kültelkeken, ahol amúgy is kevés a telefon. A *Beszerzési* természetszerűleg nem tartja a megoldásnak ezt a módját megfelelőnek, annál kevésbé, mert a fülkéket hirdetésekkel is el akarja látni, a hirdető felek pedig nincsenek elragadtatva attól a gondolattól, hogy ne a Kossuth Lajos-utcán, hanem a Népliget rejtett zugaiban pompázzék a hirdetésük. Nagy az ellentét *a bérösszeg körül is*, mert a főváros nem akar garasokért kiadni egy olyan koncessziót,' amely egy év alatt amortizálja a részvénytársaságnak a befektetett tőkét, viszont a főváros nem részesedik kellőképpen. Városházi körökben érdeklődéssel várják, hogy *ki fog győzni a nagy birkózásban a főváros és az Ibusz között?*

A pénzügyminisztérium iszik a medve bőrére. Noha a *Vásárpénztár az Egyesült Fővárosi részvénytőbbségének átvételére vonatkozólag az opciót teljes mértékben gyakorolta*, magának a fúziónak az Egyesült Fővárosi és a Vásárpénztár között még annyi akadály áll az útjában, hogy hónapokba fog kerülni, amíg a felmerült ellentéteket teljes mértékben kiegyenlítik. A fúzióra vonatkozó tanácsi és pénzügyi bizottsági előterjesztést március 21-én tárgyalja a törvényhatósági bizottság. A közgyűlésnek módjában lesz azokkal a *személyi igényekkel* is foglalkoznia, amelyek a fúzió kapcsán a pénzügyminisztérium részéről felmerültek. Arról van ugyanis szó, hogy a pénzügyminiszterium állítólagos kívánságára *Schneller* Lajos dr., aki a kormány megbízásából a *Molinum R. T.* ügyeit intézi, lenne az egyesített pénzintézetek vezérigazgatója. A legnagyobb elismeréssel vagyunk *Schneller dr.*-nak mindenesetre kitünő képességei iránt, tiltakozunk azonban az ellen, hogy *a fuzionált intézetek élére ne* a Vásárpénztár bankosztályának mai vezetősége, élén *Zlinszky* Lászlóval, a Vásárpénztár helyettes vezérigazgatójával, kerüljön. A főváros nem azért csinálja meg a fúziót, hogy a főváros pénzén idegen, a kommunális élettől távol álló urak kerüljenek jól dotált állásokba, hanem azért, hogy az új intézmény élére olyan urakat állíthasson, akiknek eddigi működése garancia arra, hogy az új pénzintézet, *a város pénzintézete*, a város pénzügyi céljait fogja szolgálni. *Buzáth* János dr., aki minden valószínűség szerint elnöke lesz a két pénzintézet fuziójából létesülő Községi Takarékpénztárnak, tudvalevőleg *nem bankember*, ő mellette bankszakemberekként a város pénzén *csak a városi adminisztrációval ismerős urak működhetnek.* Az átmeneti idő alatt különben értesülésünk szerint, *négyes grémium* fogja az Egyesült Fővárosi ügyeit intézni, amelynek egy tagját a Pénzintézeti Központ, egy tagját a Vásárpénztár, két tagját pedig a főváros tanácsa küldi ki.

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Telefon: József 424-47. Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 84. szám

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62.) Feltámadás. (Tolsztoj Leo világhírű regénye filmen, 10 felvonásban. Főszereplők: Rod la Roque és Doloros del Rio.) — Newyork 24 órája. (7 felvonásban.) — Nevess Budapest! (Burleszk.) — Előadások kezdete egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor, vasár- és ünnepnap háromnegyed 3, fél 5, egynegyed 7, 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon-mozgó. (VII., Rottenbiller-u. 37b. Telefon: J. 302—63.) Március 12-14. A boldogság palotája. (Filmregény, 8 fejezetben. Főszereplők: Belle Bennett, Victor Mc. Laglen és Neil Hamilton.) — Szerelmes gimnazista. (Vígjáték, 7 felvonásban. Főszereplő: Shaly Philips.) — Híradó. — Előadások kezdete: 5, 7, egynegyed 10, vasárnap 3-tól.

Orion Filmszínház. (IV., Eskü-út 1., az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél. Telefon: J. 450—01.) Elisabeth Berger nagy attrakciós filmje: Donna Juana. (Egy szerelem regénye 10 felvonásban.) — Aranykakas. (Vígjátékattrakció 8 felvonásban. Főszerepben: Liane Haid.) — Híradók. — Előadások hétköznap fél 6, fél 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel 11—1-ig.

Palace. (A Newyork-palotával szemben. Jegyrendelés: Telefon J. 365—23.) Rod la Roque főszereplésével: Gerard brigadéros. — Az ellenállhatatlan Harry. (Vígjáték. Főszerepben: Louise Moran Normann). — Híradó. — Előadások hétköznapokon 5, 6, 8 és 10 órakor, vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-utca 22—24. Telefon: T. 220—98 és T. 292—50.) Magyar híradó. — Fox Journal. — Repülőgépen Londontól Fokföldig. (Cobham kapitány kalandos expedíciója 6 felvonásban. Előszó. Irta: Paulini Béla.) — Gerard brigadéros. (Egy Napoleon-korabeli »Hári János« kalandjai, Conan Doyle regénye nyomán 8 fejezetben. Rendezte: Donald Crisp. Főszereplők: Phylis Haver, Rod la Roque, Max Barwin, Sam de Grasse és Julia Tays.) — A zenekart Lazarus Walter vezényli. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapon: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegyelővétel 11-től fél 12 óráig. Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

Tivoli-mozgó. (VI., Nagymező-u. 8. Telefon: T. 230—49.) Március 12—14. Vádolom magam. (Az első ballépés következményei, 7 felvonásban. Főszereplő: Paul Wegener és Grete Mosheim.) — Kelet lángokban. (Történet napjainkból, 10 felvonásban. Főszereplők: Lon Chaney, William Haines és Eleanor Boardmann.) — Híradó. — Előadások kezdete 5, egynegyed 8, fél 10, vasárnap 3-tól. Vasárnap d. e. 10—1-ig fényes burleszkmatiné.

Turán-mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30. szám.) A rablólovag. (Biró Lajos regénye, 10 felvonásban. Főszerepben: Putty Lia és Joseph Schildkraut.) — Chaplin a Markóban. (Burleszk-attrakció 6 felvonásban. Főszerepben: Charly Chaplin.) — Több mint szerencse. (Színmű 8 felvonásban. Főszerepben: Marion Nixon.) — Előadások kezdete minden nap: 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor, vasárnap délután 3 órától folytatólagosan.

UFA filmszínház. (Teréz-körút 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Telefon: L. 921—32. és L. 921—33.) Orgonaavató hét! Prológot mond: Martinek István. — Híradók. — Burleszkek. — Tinta Matyi kalandjai. — Professzor Luedtke orgonaszólója. — Eismann Mihály új tangója, énekli és táncolja: Leszay Kató, táncpartnere: Sughó László. — Jégvirágok. (»A szent hegy« testvérfilmje, 10 felvonásos UFA-sláger. Főszereplő: Leni Riefenthal.) — Dirigál: Stephanides Károly. — Előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás délelőtt 11 órától 1 óráig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

32.309—1928. X. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros tanácsa az idei tavasz és nyár folyamán a makadamutaknak olajjal való portalanítására **1928. évi március hó 28-án (szerdán) délelőtt 11 órakor** a székesfőváros köztisztasági hivatalában (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyilvános írásbeli árlejtést tart.

Felhívja a tanács azokat, akik a versenytárgyaláson résztvenni óhajtanak, hogy 1 P 60 f. okmánybélyeggel és 1 P 60 f. fővárosi bélyeggel ellátott magyar nyelvű, zárt borítékban elhelyezett részletes ajánlataikat a jelzett időpontig a köztisztasági hivatalnál nyujtsák be. Elkésetten érkező, vagy nem szabályszerű ajánlatok nem jönnek figyelembe. Az ajánlatok felbontása ugyanakkor és ugyanott fog történni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Megjegyzi a tanács, hogy csak oly ajánlatokat fog figyelembevenni, amelyek nemcsak az összes olajozási munkák (lásd »Ajánlati és szállítási feltételek« I. része), hanem a szükséges porolaj mennyiség szállítására és külön az olaj felrakásával járó munkákra is (lásd »Ajánlati és szállítási feltetelek« II. rész) kiterjednek és fentartja magának a jogot, hogy a megoldások közül szabadon választhasson. Az ajánlatokhoz mintát és a székesfővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézet (Központi Városháza, II. emelet) hivatalos vegyelemzési bizonylatát mellékelni kell.

A szállítási és felrakási munkára vonatkozó közelebbi kívánságok és igények a köztisztasági hivatalnál (VIII., Kun-utca 8. sz.) hétköznapokon délelőtt 11 és 1 óra között megtudhatók. Ugyanott kaphatók díjtalanul az »Ajánlati és szállítási feltételek« is.

Az ajánlat biztosítására 5000 (Ötezer) pengőt kell a hirdetményre való hivatkozással előzetesen készpénzben, vagy biztosítekul elfogadható értékpapirokban a székesfőváros tanácsánál fennálló szabályok szerint bánatpénz gyanánt a székesfőváros központi pénztáránál (Központi Városház, I. em., 119.sz.) letenni. A nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Az az ajánlattevő, aki a munkát, vagyis a szállítást elnyeri, bánatpénzét a szállítási összeg 5 (Öt) százalékára köteles kiegészíteni. Ez az összeg a munka teljesítéséig biztosítekul fog szolgálni.

A többi ajánlattevő bánatpenzét rövid uton visszakapja.

A tanács fentartja magának azt a jogot, hogy az egységárra, minőségre, valamint a mennyiségre való tekintet nélkül szabadon választhasson és a munkát és a szállítást esetleg meg is oszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa. A főváros azzal (azokkal), akinek (akiknek) az ajánlatát elfogadja, külön szerződést fog kötni.

Megjegyzi a tanács, hogy a székesfővárosi okmánybélyeg a Központi Városház iktató hivatalában (I. em. 114. sz.) kapható.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának az 1928. évi március hó 1. napján tartott üléséből.

A székesfőváros tanácsa.

UNITAS országunk legnagyobb autoiparvállalatának
Úr- és hölgyvezető-iskolája az első!
Budapest, V., Zápolya-u. 13. Telefon: L. 906—69.

MAGYAR SZINHÁZ
Egész héten
Molnár Ferenc új darabja
OLYMPIA

ELISABETH BERGNER: DONA JUANA
AZ ARANYKAKAS (LIANE HAID) **KAMRA ORION**
NIONGA NÉGER SZERELMI REGÉNY **CORVIN**

Andrássy-úti Színház
Csak még egyszer...
FEDÁK SÁRI

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállító
fehérnemű gozmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes gallérttisztítás

ALEXI és UHLYARIK műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Szondy-u. 20.
Telefon: T. 9—92 és T. 9—93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben. Elvállal mindennemű villamossági szerelést.
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányu szénkefék

„SHA—CO"
TELEFON: 230-86.
a legujabb és legolcsóbb sokszorositó gép
GURLITT HERMANN
V., Gr. Tisza István-utca 22.
Több székesfővárosi intézmény szállitója

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62—51.
Budapest székesfőváros útjait **special-Impregnol-olajaival** szabadalmazott eljárás szerint portalanítja.

Schillinger Gyula
autókarosszéria-gyár
luxus- és teherautokat gyárt legelsőbbrendü kivitelben
Budapest, VI., Üteg-utca 9. sz.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 380—37.

31.694/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Kerepesi-úti temető 56. sz. parcellájának és utainak rendezésére.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók kettő pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 március 19-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbizottjánál, II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás **1928 március 19-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbizottjaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 február 27.

A székesfőváros tanácsa.

169.811/1927—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Alkér-utca (Cserkesz-utca és Gergely-utca közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók kettő pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 március 19-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbizottjánál, II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás **1928 március 19-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbizottjaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 február 27.

A székesfőváros tanácsa.

157.371/1927—X.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a IX ker., Ecseri-utcában fekvő és Budapest székesfőváros közönsége tulajdonában lévő fuvartelephez tartozó kantint és tartozékait korlátozott italmérés mellett kantin-üzlet folytatása céljára bérbeadni kívánja és erre **1928. évi március hó 22-ike délelőtt 11 óra** határidővel nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A feltételeket tartalmazó ajánlati ürlapok a fuvartelepen (IX., Ecseri-utca 6.) délelőtt 9 és 12 óra között díjtalanul kaphatók. A bérlemény a helyszinen ugyanakkor megtekinthető.

A versenytárgyalás 1928. évi március hó 22-én délelőtt 11 órakor a fuvartelep igazgatósági épületében (IX., Ecseri-utca 6.) lesz és azon az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatokat magyar nyelven szerkesztve, az ajánlattevő által két tanú előttemezése mellett, sajátkezűleg aláirva, okmánybélyeggel ellátva, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban kell a fuvartelephez közvetlenül benyujtani. Az ajánlat boritékára rá kell irni:

»Ajánlat kantinra«.

Budapesti pályázók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül 300 P, azaz Háromszáz pengőt kell letenni a fuvartelep pénztáránál a versenytárgyalási hirdetmény számára való hivatkozással. Az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Fentartja a tanács magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi február hó 23-án tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

145/1928—X.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal szeméttelepén (Kispest r. t. város határában) lévő szemétdombok feltöltésre, talaj-javitásra felhasználható anyagának elszállitására **1928. évi március hó 28-án (szerdán) délelőtt 11 órakor** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhivja a tanács azokat, akik erre vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 f. állami és 1 P 60 f. fővárosi okmánybélyeggel és a bánatpénz letételét igazoló nyugtával ellátott és pecséttel lezárt irásbeliajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VII., Kun-utca 8.) nyujtsák be. Az ajánlat boritékára rá kell irni:

„Ajánlat a szemétdombok anyagának elszállítására".

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Csak szabályszerüen kiállitott és pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül 2.000.— pengőt kell a versenytárgyalást megelőzően, a székesfővárosi központi pénztárnál a hirdetményre való hivatkozással letétbe helyezni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek, amelyek egyúttal ajánlati ürlapok is, a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun-utca 8.) hétköznapokon délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Az elszállításra kiirt szemétdombok anyaga hétköznapokon délelőtt megtekinthető.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi február hó 28. napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

170.146/1927—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Szőlőkert-utca (Kiscelli-utca és Törzs-utca közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. szám alatt kaphatók kettő pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett, borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 március 19-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbizottjánál, II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyújtani. A versenytárgyalás **1928 március 19-én (hétfőn) d. u. 5 órakor** lesz a II. emelet 266. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbizottjaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 február 27.

A székesfőváros tanácsa.

18.423/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a II. ker., Margit-utcai támfal építési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 március 26-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 március 26-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 1.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede

Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451-04

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Magyar Waggon- és Gépgyár Rt.

Győr, Telefon: 201, 202, 203
RÁBA
1, 3, 5 tonna hordképességü
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18 Telefonok: T. 43—00, L. 979—49.
Teherautók Autóbuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Rába
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forróleg- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 300-48.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld építési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZŰRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-1', 990-71, T. 252-35 Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállító karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
Telefon 278—25.
Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 11. szám

Budapest, 1928 március 17

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Budapest—New-Yorkban

Egy csöndes és eseménytelen hétköznapon néhány negyedórára megállt a new-Yorki utca szédületes forgalma, az ujvilág robotos népe néhány percre fülfigyelt azokra az idegenszerű, angol kiejtéssel elhangzó szavakra, amelyekkel egy maroknyi európai nemzet félénk és gyámoltalan küldöttsége ünnepelte nemzeti hőse [illegible]rának leleplezésével azt a Szabadsá[illegible] amelynek gigászi emlékműve először tünik szemébe Amerika földjéből az Oceánt járó gőzös utasának. Amikor az idegen élet zuhatagában nyelvünktől és értelmünktől annyira elütő hangzatok és világnézetek áradatától körülvéve ott állt levett kalappal a trianoni Magyarország maroknyi küldöttsége a newyorki szobor előtt, vajjon mire gondolhattak azok az urak, akiket Budapest főváros közönsége kiküldött a világ másik végére, hogy ott a dunaparti fővárost méltóképp képviseljék?

És mire gondolhattak a budapesti urak, amikor a szobor leleplezése után látták a technikai fellendülésnek, az iparnak és a kereskedelemnek azt a minden képzeletet felülmúló elánját, amely Amerika népét a világ első népévé emelte? Az emberi szabadságnak szinte korlátok nélküli végtelensége, az Államoknak a nép igazi akaratát megnyilvánító, egyszerű és mégis nagy és fenséges demokráciája, vajjon milyen összehasonlításra késztették honfitársainkat, akik álmos és szük határaink közül kikerülve, Wells időgépén századokkal jutottak előre időben a gigantikus lehetőségek országában?

És ha hazajönnek a budapesti urak, túlmenően a Kossuth-szobor leleplezésének egy életre szóló élményén, mi lesz az, amit tapasztalataikból megvalósíthatóknak tartanak majd ideát? Nem reménlünk, de nem is várunk tőlük forradalmi jelentőségü újításokat, nem kívánjuk, hogy apostolai legyenek azoknak a szociális és karitativ intézményeknek, amelyeket egy-egy tudós délibábos álmaiból életrehivott nagylelkű mecénások megmérhetetlen gazdagsága. Amit mi várunk a főváros Amerikát járó küldöttségétől, az sokkal kevesebb annál, amit fentebb elsoroltunk, a mi számunkra azonban mégis több és jelentőséggel teljesebb.

Azt szeretnők, hogy a fővárosi küldöttségnek az amerikai demokráciával való találkozásából áldás és haszon származzon erre a városra. A márciusi szellő szabadságos igézete fogja el a küldöttség tagjait, az a tavaszi szellő, amely nyolcvan esztendővel ezelőtt egy vértelen és mégis annyira diadalmas forradalomba hajtotta Budapest népét. Az amerikai út nyomán következzen el a lelkek tisztítótüzü forradalma, amely végre egyesíti azokat az ellentétes ézelmeket, amelyek Budapest lakosait ma még mindig elválasztják egymástól. Vajka a new-yorki szobor alatt Bródy Ernő, Kozma Jenő és Wolff Károly kölcsönösen megbocsátanának egymásnak és a város szeretetében egyesülve egyesítenék a várcsi pártok egymástól széthúzó erőit. Ha a tengeren-túli magyar szobor alatt a magyar lelkeket megszállja az egyetértés és a szeretet fehér galambja, akkor elmondhatjuk, hogy Kossuth Lajosnak még halóporaiból is csak áldás virágzik. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Kik és miért harcolnak a Községi Takarékpénztár ellen?

A fővárosnak és üzemeinek 30,000.000 pengő betétje van a nagybankoknál — A kötvénykibocsátási jog birtokában a főváros teljesen függetlenitheti magát a pénzintézetektől — A fuzió után a Községi Takarék fogja kezelni a 20,000.000 dolláros kölcsönt is

Rendre kell tanítani a renitens üzemigazgatókat!

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Noha a főváros vezetősége a pártvezérekkel egyetemben az Oceán tulsó partján van, a városházán egyre-másra érlelődnek a nagyobbnál nagyobb problémák, amelyek minden bizonnyal fejtörést fognak okozni az Amerikából hazatérő uraknak. A városházán ma az a jelszó, hogy semmi érdemlegesebb ügyet nem intéznek el addig, míg az amerikás küldöttség haza nem érkezik és igy a többi között pihen a Vásárpénztár—Egyesült Fővárosi fuziós ügye, a gyorsvasúti probléma, a segítőalap szabályrendelettervezete, az ügyosztályok szétválasztása és több más hasonló jelentőséggel teljes ügy.

A városházán most uralkodó csendben csak az *Egyesült Fővárosi-Vásarpénztár fuziós ügye okoz nagyobb emóciót.* Végleges döntés ebben a dologban *sem fog Sipőczék hazaérkeztéig történni*, ám az addig rendelkezésre álló közel egy hónapot az illetékes tényezők alkalmasnak tartják arra, hogy a pártok véleménye kijegecesedjen, olyannyira, hogy a pártvezérek hazaérkezésük után már kész helyzetet találjanak.

Több alkalommal kifejtettük a fuzióra vonatkozó véleményünket, ismertettük a dolog hisztórikumát és rámutattunk arra, hogy a fuzió a főváros számára tulajdonképpen *kompenzációs üzletet jelent*, mert

csupán a fuzió ellenében, illetőleg bizonyos fuziós terhek vállalása ellenében engedélyez a pénzügyminisztérium a főváros számára a nagybankok rovására olyan nagyjelentőségü előnyöket,

amelyeknek egyébként való megszerzése a főváros számára teljességgel lehetetlen, sőt az erre vonatkozó törekvések *mindenkor kudarcot vallottak a pénzügyminisztérium merev ellenállásán.*

Ezen előnyök közül a legfontosabb és a főváros legvitálisabb érdekeibe vágó *a kötvénykibocsátási jognak a megszerzése*, amellyel a főváros területén ma, néhány vezető nagybank rendelkezik, de ezek jogosítványa is a békéből kelt, újabb erre vonatkozó engedélyt a kormányzat hosszú idő óta nem adott ki. Azon a körülményen, hogy a főváros nélkülözi a kötvénykibocsátási jogot, illetve azt konkrét esetben sem engedélyezi részére a pénzügyminisztérium, feneklett meg a Tabán beépítési terve az elmult esztendőben. Ez alkalommal ugyanis a főváros a Vásárpénztár útján nyereménykötvények kibocsátása formájában akarta biztosítani a *Tabán beépítéséhez szükséges mintegy 100 millió pengő tőkét. Bud* azonban ridegen elzárkózott a kérelem teljesítése elől, amely, ha a Vásárpénztár [illegible]r akkor rendelkezik a kötvénykibocsátási joggal, nem is tartozott volna elébe.

Igaz, hogy a kötvénykibocsátási jog e pillanatban imaginarius érték, hiszen látjuk, hogy a budapesti nagybankok záloglevelei nem a legkönnyebben találnak piacot Amerikában, sőt magának a *Bankers Trust Company*-nek a 20,000.000 dolláros kölcsönre kibocsátott kötvényei a tengerentúli pénzpiac állandó feszültsége következtében *meglehetősen nagy munkával voltak csak elhelyezhetők.* Egy olyan valőr azonban, mint a kötvénykibocsátási jog, nem egy hónapra vagy egy évre szól, hanem állandó stabil érték amellyel a főváros bármikor élhet, azt valósággal *tezaurálhatja* és a kötvénykibocsátási jog, illetőleg az *önálló pénzintézet birtokában függetlenítheti magát a budapesti pénzintézetektől.*

A kötvénykibocsátási jog tagadhatatlanul nagy értékén felül egyéb előnyöket is rejt magában a fuzió. Vegyük először a 20,000.000 dolláros kölcsön kezelését, amely e pillanatban tudvalevőleg a Nemzeti Bank hatáskörébe tartozik. A Nemzeti Bank ezt a kezelést nem szerelemből végzi: azért *fél percent jutalékot kap.* Nem kétséges, hogy

a Községi Takarékpénztár a főváros egyszerű előterjesztésére meg fogja kapni a kötvénykibocsátási jog mellé a fővárosi kölcsön kezelését is, ami magában évi 10.000 dollár megtakarítást jelent

a főváros, illetőleg ugyanennyi hasznot a létesítendő *Községi Takarékpénztár* számára.

Van azonban a Községi Takarékpénztár létesítésének még egy fontos momentuma, amelynek megvizsgálása kapcsán azt hisszük nyilvánosságra hoztuk azokat *a rugókat is, amelyek a terv ellenzőit mozgatják.* Jól informált helyről nyert értesülésünk szerint

a fővárosnak, illetőleg a főváros üzemeinek összesen mintegy 30,000.000 pengő betéte van elhelyezve takarékkönyvben, illetőleg folyószámlán a fővárosi nagybankoknál.

Igaz ugyan, hogy van egy *tanácsi határozat*, amely szerint az üzemi pénzek kivétel nélkül a Vásárpénztárnál kezelendők, azonban az üzemigazgatók nem azért *kakasok a maguk udvarán*, hogy a tanácsi határozatnak eleget tegyenek. Egyes bankérdekeltségek részéről, nem véve ki a kisebb jelentőségű intézeteket sem, *elszánt hadjárat folyik a fővárosi betétekért*, jól tudva azt, hogy a főváros könnyű és kellemes hitelező, amely sok esetben évekig nem mondja fel, illetőleg nem veszi ki a betétet.

Nem kétséges egyetlen percig sem, hogy abban a minutumban, hogy amikor a fuzió révén létesül a Községi Takarékpénztár, a mai anomália megszünik és *a Községi Takarékpénztárnak meg lesz az ereje és hatalma ahhoz, hogy a renitens üzemigazgatókat rendre és betéteiknek, illetőleg folyószámláiknak a Községi Takarékpénztárba való kezelésére szoritsa.* Nem tévedünk, ha azon véleményünknek adunk kifejezést, hogy az a nagy ellenzés, amely egyes pártoknál a fuzió útján létesítendő Községi Takarékpénztár ellen felsorakozik, túlnyomó nagyrészben a budapesti nagybankok öntudatos vagy öntudatlan befolyásolásának tulajdonítható. Hogy a fentemlített 30,000.000 pengőnek bankszerű kezelése és kihelyezése milyen hasznot jelent a létesítendő pénzintézet számára, azt azonnal látjuk, ha *összevetjük az elsőrendű pénzintézetek betéti kamatlábát és kihitelezési feltételeit.*

A Községi Takarékpénztár gondolatának első propagálója *Vázsonyi* Vilmos volt. Helytelenül teszi az a párt, amely Vázsonyi utódjának vallja magát, hogy ellenez egy olyan tervet, melynek első gondolata el-

hunyt nagy vezérétől származik. Ugyanez a helyzet a szociáldemokratáknál is, akik véleményünk szerint *nem ismerik és nem értékelik kellően azokat a valőröket, amelyeket a Községi Takarékpénztár létesítése jelent a főváros szempontjából.* Az az érv, hogy a Községi Takarékpénztárat létesíteni kell, de a fuzió nélkül, *a dolgok nem ismeréséből származik.* Legyünk őszinték: a kormányhatóságnál a Községi Takarékpénztár létesíthetésének *ára van, ez az ár a fuzió.* Ezért cselekedett helyesen a Vásárpénztár, amikor a fuziós tárgyalásokat megkezdette, mert tudta és látta, hogy más módon mint a fuzióval a *Községi Takarékpénztár létesítésének nagy célját elérni nem lehet.*

A tüdőbeteggondozó intézetek igazi szerepe és hivatása

Irta: NÉMETHY BÉLA tanácsnok

A tüdővész okozta nagy halálozási arányszám szomorú jelentőséggel figyelmeztet a tuberkulozis veszedelmére. Csonka-Magyarország ma az európai művelt államok között a legnagyobb tuberkulózis halálozást mutatja; az 1920—1924. évi országos átlag 31 volt 10.000 előre számítva. Csak természetes, hogy ilyen körülmények között a védekezésnek a veszedelem mértékéhez kell alkalmazkodnia. E tekintetben nem is lehet panasz.

A népjóléti kormány sok áldozatkészséggel épít az országban tüdővész leküzdésére szolgáló intézményeket, a székesfőváros törvényhatósága pedig 360.000 pengőt szavazott meg az 1928. évi költségvetésben új tüdőbeteggondozó intézetek létesítésére.

A tüdővész ellen folytatott küzdelem legfontosabb eszközei: a tüdőbeteggondozó intézetek, voltaképen nem gyógyító intézetek. A hygiéne tudományának hatalmas haladása a gyógyítás mellé és ezen túl, ezt meghaladva egy másik gondolatot állított: a profilaxist, a betegség ellen való védekezés gondolatát. A társadalom egészsége szempontjából ugyanis nem elég a betegeket gyógyítani, hanem ezenfelül még az egészségesek védelméről is kell gondoskodni. Ez utóbbi célra szolgálnak a tüdőbeteggondozó intézetek.

Mi dolga van hát akkor a tüdőbeteggondozó intézetnek? Az első teendő: a betegek felkutatása. A kiindulási pont a beteg otthona, ahol a beteg és a környezete életviszonyait kell megvizsgálni. Csak ily környezet-tanulmány alapján lehet a szükséges intézkedéseket helyesen megállapítani.

A diszpanzer feladata az volna, hogy minden egyes családban, amellyel foglalkozik, a család speciális viszonyaihoz képest szabja meg a teendőket. Jól tudjuk, hogy a szükséges teendők nagy része ma még sajnos nem valósítható meg, de ha a diszpanzerek feladatát megakarjuk érteni, legalább elvben kell megállapítani mindazt, amit csinálnánk, ha módunkban volna megtenni és igyekeznünk kell arra, hogy előbb-utóbb csakugyan képesek is legyünk azt megtenni.

A legfontosabb természetesen a beteg elkülönítése volna és pedig lehetően a saját otthonában. A mai lakásviszonyok között azonban ez legtöbbször alig lehetséges. A súlyos, nyilt tüdőbeteget ki kellene emelni az otthonából, mert az egész családot beteggé teheti. Azért egyik legfontosabb követelmény, hogy a tüdőbeteggondozó intézet el tudja helyezni kórházba a súlyos tüdőbetegeket. A jövő nemzedék védelme és megmentése érdekében pedig a gyermekeket kell a beteg környezetétől olyan helyre kihelyezni, ahol nincsenek kitéve a fertőzés veszélyének. Ez az, amit nagy eredménnyel valósit meg Franciaországban az Oeuvre Grancher és amit nálunk is meg lehet valósítani, ha a diszpanzerek együttműködnek a gyermekvédelmi szervezetekkel.

Egészségtelen, túlzsúfolt lakás helyett, egészséges, jó lakást jó ideig nem adhat majd a tüdőbeteggondozó intézet. A lakásnyomor okozta bajokon azért fekvőcsarnokokkal lehetne úgy-ahogy segíteni, ahova legalább a nap néhány órájára volnának a tüdőbetegek friss levegőn elhelyezhetők. A beteg gyermekek pedig az erdei iskolákban — amilyent a főváros is létesít — találhatnak egészséges életviszonyok között gyógyulásra.

A társadalom és a beteg szempontjából egyaránt fontos a beteg foglalkozása. Vannak foglalkozások, amelyek a betegnek ártanak, gyógyulását hátráltatják, sőt részleges gyógyulás után visszaesést okoznak. Viszont ha a villamoskalauz, élelmiszerárus, a tanító stb. nyilt tüdővészben szenved, közérdek, hogy azt az embert eltávolítsák a helyéről. Csakhogy más foglalkozást ajánlani vagy valakit a foglalkozásától eltiltani csak úgy lehet, ha egyúttal más keresetre adunk lehetőséget. Ilyen esetekben a diszpanzer feladata volna, hogy olyan munkaalkalomról gondoskodjék, ami veszélytelen és a betegnek való. Külföldi intézetek erre sok szép példát mutatnak.

Szanatóriumot építeni költséges és jóideig alig lehet remény arra, hogy a tüdővész leküzdésére elegendő olcsó szanatórium létesüljön. Ezen a hiányon talán a lényegesen olcsóbb üdülőhelyek létesítésével lehetne segíteni. Az üdülőhelyeket a budai hegyekben fekvő csarnokszerű, favázas, olcsó kivitelben lehetne előállítani, áprilistól októberig, tehát hat hónapon át volnának üzemben és bizonyos mértékben pótolhatnák a hiányzó szanatóriumokat.

Ma még nem tartunk ott, hogy ezek az intézmények mind rendelkezésre álljanak a tüdőbeteggondozóknak. A diszpanzer orvosi tanácsot és gyógykezelést is ad a betegnek, de az igazi hivatása nem a gyógykezelés, hanem az egészségesek védelme, a profilaxis, úgy, ahogy itt elmondottuk. A diszpanzer feladata: ha nem ápolható otthon a beteg, a beteget kórházban elhelyezni; ha gyermek van a családban, a gyermeket egészséges környezetbe eljuttatni; ha az élelmezés elégtelen, élelmet szerezni; ha nincs kereset, segélyt, munkaalkalmat nyujtani stb. Azért a tüdőbeteggondozó-intézet egymagában még nem hozhat teljes sikert a tüdővész ellen folytatott küzdelemben. Ehhez még más egészségügyi, jótékonysági és szociális intézmények is szükségesek, amelyek a tüdőbeteggondozó-intézetekkel szoros kapcsolatban vannak és amelyek a diszpanzerekkel szervesen együttműködnek. A tüdővész ellen folytatott küzdelem széles, nagy szervezetet igényel és ennek a szervezetnek csak a középpontja a tüdőbeteggondozó-intézet, amely azonban az egész apparátus felett rendelkezik. A tüdőbeteggondozó-intézetek hálózatának kiépítésével párhuzamosan azért mindig gondoskodni kell arról is, hogy kórház, üdülő, gyermekvédelmi és más egészségügyi, jótékonysági és szociális intézmények is álljanak rendelkezésre, ha azt akarjuk, hogy a tüdőbeteggondozók valóban meg tudjanak felelni a hivatásuknak.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Melyik városházát méltóztatik kegyeskedni említeni, kedves szerkesztő barátom?

— Melyiket, hát a budapestit. Tudtommal . . .

— Azért, mert egyelőre a newyorki városházáról van miegymás mondanivalóm nagybecsü lapja számára. A város vezérei, ugyanis mint tudni méltóztatik, Newyorkba hajókáztak, egyelőre csak kábelgrammok és rádiógrammok számolnak be érkezésükről, továbbá a szoborleleplezésről. Tudjuk azt, hogy a newyorki Sipőcz a város hajóján küldöttséggel indult a budapesti Walker elé, azt is tudjuk, hogy Holló Barnabás Kesergő Kurucát, amelyért még mindig eleget sóhajtozik Gallina főjegyző, a budapesti Sipőcz már átadta a neweyorkinak. A többi szenzációról egyelőre nincs hírünk, pedig néhányat érdeklődéssel várunk közülük.

— Például?

— A pestiek találkozását a Niagarával! Képzelem, mennyire meg lesznek illetődve mind a ketten, ha bemutatják őket egymásnak.

— A hajóútról vannak hirei, kedves dr. Városházy?

— Tekintettel szorult anyagi körülményeimre, nem szervezhettem meg a pontos rádió hírszolgálatot és igy csak azokra a hirekre vagyok utalva, amelyek az út egyes résztvevőitől Budapestre érkeztek.

— Halljuk, halljuk!

— Tehát egy radiogramm, amely az út egyik résztvevőjétől budapesti családjához érkezett, a következő szavakat tartalmazza:

altalanos felhaborodas foevaros elsoe osztaj.

— Hát ez mit jelent?

— A dodonai szavaknak mély értelmük vagyon. A főváros küldöttsége arra való tekintettel, hogy egy világváros polgármestere és kiküldöttei tesznek látogatást a szoborleleplezés kapcsán egy másik világváros vezetőinél, természetesen első osztályra váltott jegyet. Budapest polgármestere, amikor hivatalosan utazik, csak az első osztályon foglalhat helyet és nem a túrista-osztályon.

— És az országgyülés küldöttsége?

— Ahhoz nekem igazán semmi közöm nincs. Ezt intézzék el az országgyülési képviselők a saját elnökükkel. A dolog historikumához tartozik azonban, hogy tudomásom szerint a főváros saját kiküldötteinek minden költségét fedezi, míg az országgyülés csupán bizonyos összeget utalt ki, amiből azután az egyes kiküldöttei útiköltségeiket fedezhették. Azokat az országgyülési képviselőket, akik a hajón fel voltak háborodva, hogy ők a túrista-osztályon utaznak, Bródy Ernő pedig az első osztályon, gyengéden figyelmeztetem, hogy senki sem akadályozta volna meg őket, ha a túrista-osztály helyett első osztályon utaznak. Igy történt azután, hogy a főváros urait külön harangszó hívta a vacsorához, miközben udvarias stewardok előre figyelmeztették őket, hogy méltóztassanak szmokingjaikat felölteni, a túrista-osztály fentemlített képviselői pedig estélyi ruha és harangszó nélkül ülhettek este 8 órakor a diner-hez.

— Egyelőre maradjunk az első osztályon. Kik aludtak együtt?

— Mindenkinek külön kabinja volt, kivéve Némethy Károlynak és Farkas Ákosnak, akik egy közös kétágyas kabinban utaztak. Ebből azután a legnagyobb kalamajka keletkezett. Némethy hivatalához képest állandóan Ripkáról beszélt álmában fennhangon, mig Farkas Ákos magától értetődően Sipőczről. Ebből azután nézeteltérés támadt, Joanovich Pali bácsi mint a küldöttség doyen-ja ugy oldotta meg a fogas problémát, amikor salamoni ítéletet kérően eléje mentek, hogy hangtalanul álmodjanak. A küzdő felek a tanácsot meg is fogadták és attól kezdve csend volt a titkári kajütben, hacsak a tengeri betegség okozta nyögéseket nem számitjuk.

— Szóval tengeri betegség is volt?

— Volt, volt, amint arról szintén megemlékezik egy radiogramm. Nem akarok gyengédtelen lenni, nem akarok rémiteni és nem közlöm, hogy kiknek volt a fővárosi urak közül a legsulyosabb tengeri betegsége. Csupán azt közlöm, hogy az adta ki magából a legtöbb epét, aki amugy is a legmérgesebb. Sapienti sat! Jelzem egyben, hogy a Zilahy idegenforgalmi igazgató által még Budapesten kiosztott tengeri betegség elleni zacskók az utolsó darabig elfogytak, úgy hogy a hajón ujakat kellett beszerezni.

— Csak azután hiteltullépés ne legyen belőle! De miért nem ment huszár is Amerikába?

— Mert sokba került volna. Pedig a főváros fehérkucsmás, halványkék atillás huszárait az Oceán tulsó partján is megcsodálták volna. Erről jut eszembe különben egy kedves történet, amelyet az amerikai út huszármentességével kapcsolatosan Salgó Ignác szerkesztő, a városháza élő lexikonja, adott elő. Tehát egyszer a boldog béke azóta elmerült éveiben a főváros küldöttséget menesztett Bárczy polgármester vezetésével Szarajevóba, az annektált tartományok fővárosába. Bárczy nagyon szerette huszárját, az öreg Skultétyt, aki azóta jobb hazába költözött szegény. Skultéty két dologról volt nevezetes: jó fejjel magasabb volt, mint a főváros akármelyik más altisztje, felül a két méteren, mindezen felül pedig hors cours neki volt Budapesten a leghosszabb bajusza, amely, ha jól kipödörte és kikente, majdnem a válla szélességéig ért pedig széles válla is volt a derék Skultétynek. Tehát ezt a Skultétyt vitte le magával Bárczy Szarajevóba és amikor az ottani városházán fogadta az eléje járuló hatalmasságokat, Skultétyt kucsmában, tarsollyal, karddal a nagyterem bejáratához állitotta. Mikor azután jöttek a jó bosnyákok és hercegócok, földig hajoltak az ámuló Skultéty előtt, akit legalább is Budapest főpolgármesterének tartottak, annál is inkább, mert őket sem értette Skultéty, viszont Skultétyt sem értették meg ők. Bárczy tekintélye egyszerre oda lett és az öreg bosnyákok odalent még ma is emlegetik a magyar polgármester gyönyörü bajuszát . . .

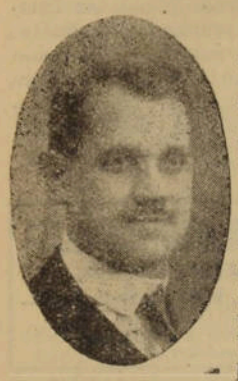
— Mi ujság a budapesti városházán?

Mit kívánnak a kerületek?

Unger Béla előljáró nyilatkozik a Belvárosról, amelyik legkisebb kerülete a fővárosnak és a Lipótváros felé szeretne terjeszkedni — A belvárosi szük utcákról teljesen ki kellene tiltani a lófogatu közlekedést — A Ferenc József-rakpartot mentesíteni kell az élelmiszer-bódéktól

Az Uj Budapest ankétja a kerületi előljárókkal

— Az Uj Budapest tudósítójától. —

A kerületielőljárókkal folytatott ankétek során az *Uj Budapest* e héten elérkezett a IV. kerülethez és ezzel kapcsolatban fel kell vetnie a kerületek sürgős átrendezésének, helyesebben az új kerületi beosztásnak problémáját, mert a IV. kerület ma már túl kicsi ahhoz, hogy adminisztrációja a munkát kellőképen elvégezhesse. Ugyanis a IV. kerület területre nézve *legkisebb* a főváros kerületei között, viszont, mint városközpont, annyira túlzsúfolt és annyi munkát ad, hogy a kerületi előljáróság, amelynek konstrukciója a terület nagyságához viszonyított, csak *állandó túlterhelés mellett tudja feladatát elvégezni*. A kerületek új beosztása régebben foglalkoztatja a főváros törvényhatóságát, hasonlóképpen a kormányt is. Kétféle kombináció merült fel, egyik szerint 14, másik szerint 18 új kerületből állana Budapest az új beosztás után. A két terv közül valószínűbb a 14 kerületes beosztás, mégpedig a tervezet szerint a következő kontemplációval: az I. kerületből két kerület lenne, a II. és III. kerület maradna eddigi keretei között, a IV. kerületet kiterjesztenék az V. kerület irányában, még pedig azért, mert a kerületnek csak 26.000 lakosa van ugyan, ténylegesen azonban nappal 100 ezernél több ember foglalatoskodik a IV. kerületben és ennek a tömegnek rengeteg ügyes-bajos dolga mind a IV. kerület előljáróságához tartozik. A IV. kerület megnagyobbítása *a Tisza István-utcáig történne, vagyis az V. kerület belső részét csatolnák a IV. kerülethez*. Egyébként az V. kerület változatlanul maradna még azzal a különbséggel, hogy külső részét is elvennék és a VI. kerület külső részével együtt egy új kerületet formálnának belőle. A VII. kerület megmaradna, külső részéhez azonban hozzászakítanák a X. kerülettől Rákosfalvát és így Zugló és Rákosfalva együttesen adnák a harmadik új kerületet. A VIII. kerület külső részét Kőbányához csatolnák, a IX. kerület külső része pedig Kőbánya külső részével együtt adná a negyedik új kerületet, vagyis a XIV. közigazgatási kerületet.

Az új kerületi beosztás ilyen keretek között azon az alapon történne, hogy a főváros területének és népességének figyelembevételével *hogyan lehetne jól megoldani az adminisztrációt*. A tervet azért ismertetjük a IV. kerületről szóló helyzetképünk közlésével együtt, mert *a IV. kerületnek rendkívül fontos és sürgős érdeke, hogy az V. kerület belső részét hozzákapcsolják*. Erről a problémáról, valamint általában a IV. kerület programmjáról *Unger* Béla dr. kerületi előljáró az alábbiakban snyilatkozott az *Uj Budapest* munkatársa előtt:

— A főváros ősi középpontjának és legelőkelőbb kerületének, a Belvárosnak *elég szerények az óhajtásai*. Elsősorban régi, szűk határaira kell rámutatnom, amelyek várostörténeti hagyományokat őríznek ugyan, de közöttük az egyre fejlődő kerület immár alig fér el. Legfontosabb óhajtásunk tehát, hogy *ezeket a szoros kereteket sürgősen tágítsák*. Köztudomás szerint már régebben tárgyalások folynak abban az irányban, hogy a kerületek területét arányosítsák, mert a túlságosan megnőtt, nagy kerületek adminisztrálása már csaknem teljesen lehetetlenné vált és a mai állapotok mellett a közönség is sok kárt és hátrányt szenved. A kerületek arányosítása tekintetében az adószámviteli osztályok szaporításával és az adóalkerületek szervezésével a kezdő lépések megtörténtek. Ezt a munkát kell követnie a kerületek teljes átszervezésének és arányosításának.

— *A Belváros csak az V. kerület felé terjeszkedhet*. A Lipótváros belső része teljesen azonosjellegű a Belvárossal, utóbbinak határát tehát a Deák Ferenc-utcától legalább is a Lánchídig, helyesebben a Tisza István-utcáig kell kitolni. Szó van azonban arról is, hogy az *új Belváros egészen a Szabadság-térig terjedjen*. A Lipótvárost nem éri sérelem, mert észak felé ennek a kerületnek bőséges területek állanak rendelkezésére és így nagy erővel és régen megindult fejlődésének semmi sem áll útjában.

— A másik fontos kívánsága a Belvárosnak, hogy *juttassák végre szabad levegőhöz*. A kerület lélegzőszerve, a Dunapart, a Ferenc József-rakpart: ez lenne a sétaútja a IV. kerületnek, ha a Ferenc József-rakpart számára végre *a szabad korzó jellegét* biztosítanák. Ennek a célnak eléréséért a kerületi választmány évek óta küzd, sajnos a törekvés hiábavalónak bizonyult, eddig nem történt semmi. A IV. kerület Dunapartja részben a vásárcsarnoki övezethez tartozik, éppen ezért a Fővám-térrel együtt a Dunapartnak ezt a részét is *eláraszt-ják a piaci árusok*. A minden tekintetben jobb és szebb sorsra méltó városrészt dísztelen bódék csúfítják el, *piszok és bűz fertőzi meg a levegőjét*, holott ugyanakkor ez a vidék a városnak azok közé a részei közé tartozik, ahol *modern luxusbérházak állnak és ahol a legdrágábbak a lakások*. A IV. kerület Dunapartján a világ legszebb panorámája tárul a szemlélő elé, azonban a belvárosi ember saját kerületében mégsem élvezheti a pompás Dunapartot és e tekintetben minden hiábavaló, hiába ülésezik és sürget cselekvésre a kerületi választmány, hiába panaszkodnak a Ferenc József-rakpart háztulajdonosai és lakói, — az életüket megkeserítő állapotok miatt.

— *Nem lenne ördögi dolog a segítés*: egészen természetes megoldás e tekintetben, ha a piacot átszorítják a Ferencváros területére. A piac ilyen körülmények között is közel lenne a város szívéhez és ott senkinek sem lenne útjában. A Ferenc József-rakpartot végesvégig tiszta, szép és gondozott sétahellyé kell átalakítani és az egyetlen engedmény az lehet, ha a decemberi évad idején a karácsonyfák árusítását engedélyezik.

— Ezenkívül is van néhány szembetünő *és a kerületet elértelenítő jelenség*. Az Erzsébet-híd alatt szemétgyűjtő kocsi áll. Ennek eltávolításáért szintén régen harcol a kerületi választmány, de mindeddig — annak ellenére, hogy kis dologról van szó, — nem tudott eredményt elérni, holott a part dísztelenségét ez a mesterséges por és piszoktelep jelentősen fokozza.

— Ami a Belváros közlekedését illeti, e tekintetben *sok tennivaló van*. A közlekedés javítását a Belvárost keresztül-kasul szelő autóbuszjáratoktól várjuk, ezen a téren már bontakozik is a jobb jövő képe. Sürgősen szükséges azonban néhány műszaki és városrendezési intézkedésnek a foganatosítása, a Veres Pálné-utcából egyetemes közóhaj alapján el kell távolítani végre legalább az egyik villamosvasuti sinpárt, mert a szűk utcán végig haladó két kocsijárat állandóan veszélyezteti az emberek életét. A gyalogjárónak van olyan része, ahol egy ember is alig tud elhaladni, midőn a villamos végig halad az utcaszakaszon. Erélyesen sürgetjük *a Váci-utca jobb világítását*. Nem a Belváros jellegéhez méltó a mai bágyadt félhomály, amely az éjszaka különben is feltünően csendes kerületet *még álmosabbá és szomorúbbá teszi*. E tekintetben sürgetéseinket talán rövidesen eredmény kiséri, úgy értesültem, hogy kétezer új égőt akarnak felszerelni a *Váci-utcában*.

— A Belváros közlekedésére különleges és előkelően régi kereteimellett egyébként is nagy gondot kell fordítani és akik szeretik a Belvárost, emellett ismerik a közlekedés természetét, olyan álláspontot foglalnak el, hogy *a Belváros területéről véglegesen ki kell tiltani a lófogatú járműveket*. A forgalom nagyobb részét úgyis az autók bonyolítják le, a szűk utcákon a kocsik lassan haladhatnak az autók tömkelegében és *megzavarják teljesen a Belváros közlekedési rendjét*. Sok veszedelmet, rengeteg akadályt és mindenek felett kiküszöbölendő lassúságot okoznak a lovaskocsik. Senkit sem érne sérelem, ha a kerületben csak a gépjárművek közlekedhetnének, sőt a Belváros forgalmát ezáltal jobban lehetne szabályozni és gyorsabbá lehetne tenni. Az audiatur et altera pars elve alapján meg kell jegyeznem, hogy ennek a tervnek ellenzéke is van és tárgyilagos szempontok alapján figyelemreméltónak kell mondani az ellenzékokait is. Ugyancsak forgalmi szempontból, de városrendészeti és esztétikai szempontból is ki kellene sajátítania a fővárosnak a *Petőfi Sándor-utcai főpostával* szemben lévő házat, mert ez a régi ház beugrik az előkelő utca rendezettségébe és a forgalom lebonyolítását is rendkívül akadályozza. Körülbelül ezeket a változtatásokat kívánja legsürgősebben a IV. kerület közönsége.

— Vajmi kevés. 1. Klein Sári, a titkárnők gyöngye, Londonba megy, hogy az április első napjaiban újra európai földre lépő budapesti urakat fogadja. Sári nem megy egyedül: Szvoboda főjegyző és Havlin fogalmazó ugyanazzal a társasutazással mennek Londonba, amellyel Sári, a titkárnők gyöngye. 2. Lamotte-ék még mindig Mentonében vannak, Illyefalviék Abbáziában. Csordás Elemér viszont ifjú feleségével Olaszországban piheni ki a tisztiorvosi választások fáradalmait. 3. Szlovák Paliéknál abból az alkalomból, hogy az egyik gyerek születésnapja volt, nagy gyerekzsúrt tartottak. Értesülésünk szerint a születésnapra beérkező ajándékok nemcsak, hogy bőven fedezték az uzsonna költségeit értékben, hanem azt jelentősen felül is multák. Szóval Pali barálunk még a bika alatt is borjút talál. 4. A hét jubileumai: Halász Elemér az V. kerület derék előljárója 35 éve áll a főváros szolgálatában. Volt is bankett, amelyen lelkesen ünnepelték ezt a derék, melegszívű embert. Ugyancsak bankettel ünnepelték szolgálati jubileuma alkalmából Sztrókay Istvánt, a Beszkárt vezérigazgatóhelyetesét. Az ünneplés alkalmával Folkusházy vágott ki gyönyörü beszédet, természetesen itt is bankett követte a hivatalos ünnepséget. 7. Márkus Jenő Beszkárt vezérigazgató-helyettessé való megválasztása csak a jövő heti igazgatósági ülésen fog megtörténni.

— Egyébb hír?

— E héten nincs. A viszontlátásra kedves szerkesztő úr.

— Ajánlom magamat, kedves dr. Városházy.

RENAULT

1800 pengő előleg és 18 hónapon át fizetendő havi

300 pengő

az ára egy legmodernebb négyüléses „R. A. 4.“ tipusu

Évi uladó 105 pengő **RENAULT-személyautónak** Fényüzési adó 10%

HEIMAN, BUDAPEST, V., KÖRÖSMARTY- É. 3.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54

A fővárosi tisztviselők egy esztendeje

A Pansz közgyűlése köszönetet szavazott Sipőcz polgármesternek és Gallina főjegyzőnek — A szolgáltatások életbelépte előtt már levonják a segitőalap javára a fizetés 2 százalékát

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő osztálya március 10-én az új Városháza közgyülési termében tartotta évi rendes közgyűlését. *Wurmb* Elemér árvaszéki elnök-helyettes, a Szövetség elnökének vezetése mellett. A közgyűlésen nagy érdeklődést keltett a szövetség évi jelentése, amely élénk bizonyságul szolgál annak a küzdelemnek, amelyet a főváros tisztviselői és alkalmazottai a fizetésrendezésért és rendkívüli segélyért a mult évben folytattak.

Wurmb elnök üdvözölte a közgyűlésnek rendkívül nagy számban megjelent tagjait, majd a jegyzőkönyv vezetésére felkérte *Fazekas* Béla dr. árvaszéki fogalmazót, hitelesítésére pedig *Göbel* József dr. tisztiorvost és *Benesch* István számtanácsost. Ezután általános figyelem mellett *Budó* Jusztin dr. levéltáros, a Szövetség főtitkára terjesztette elő a tisztviselőosztály 1927. évi működéséről szóló jelentést.

— Önök ítélni fognak most működésünk felett, — kezdte jelentését a főtitkár. — Elmarasztalnak bennünket, vagy felmentenek, mindenesetre fel vagyunk vértezve: *legerősebb vértünk a tiszta lelkiismeret.* A bajok orvoslására mostoha körülmények között a leggyorsabban és legjobban ható gyógyírt megtalálni: nem mindig könnyű dolog. Mindenesetre nehezebb, mint a bekövetkezett jelenségek, vagy tények ismeretében kritikát gyakorolni, vagy pálcát törni. Azon a helyen, ahol mi vagyunk, azokkal az erőkkel, amelyekkel mi rendelkezünk: megküzdeni és csatát nyerni — *jelette nehéz dolog.* Elismerem, a csüggedés gyenge lélekre vall, és feltétlenül gyengeség, ha valaki visszariad a nehézségektől, mielőtt azokkal megküzdött volna. De kérdem, nem mindnyájunk közös tapasztalata-e, hogy napjainkban minden, de elsősorban maga az élet sokkal nehezebb, mint valaha volt. Nem önigazolás ez, de a való tények feltárása, a maguk meztelen valóságában, olyan elemzésnek a rendjén, mely higgadt mérlegelés után ítél.

— Bár tehát önök itt-ott meddő sikertelenséget látnak a mi munkásságunkban, remélem, hogy az elmondottak után azt olyképpen fogják beékelni az ok és okozat láncolatába, hogy nem a mi hanyag nemtörődömségünknek, nembánomságunknak és agilitásunk hiányának eredménye a sikertelenség, hanem idegen-területű, merev elgondolások kategorikusz imperativusza, megfellebbezhetetlen elhatározások sziklaszirtje, amelyen a legóvatosabb kormány is csak hajótörésre számíthat.

— A szövetség tisztviselőosztályának az anyagi helyzet javítására irányuló komoly lépései voltak azok, melyeket a félévi segély ügyében tett. A félévi segélyt évekig megkaptuk, arra komolyan számítottunk, hiszen egy év küzdelmeiben megfogyatkozott energiánk felfrissítéséhez volt az szükséges. A félévi segélyt más években nyár elején megkaptuk. Az igazgatótanács 1927 június 9-én határozta el, hogy *Ilovszky* János törvényhatósági bizottsági tagot, a Szövetség tiszteletbeli tagját ebben az ügyben indítványtételre kéri fel, sőt felkéri arra is, hogy ha szükséges, népes küldöttséget vezessen a főpolgármester elé. Ilovszkyn kívül a közgyűlésen június 22-én, *Kabakovics* József dr. bizottsági tag is megfelelő indítványt tett, azt a közgyűlés elfogadta és a határozatot jóváhagyás végett felterjesztette a kormányhoz. Eljártunk tehát az ügyben, kérelmeztünk, a saját hatóságunk meghallgatott és megértett bennünket, a többi az óhajok és vágyak ködében veszett el. Általános kormányszempontok nem engedték, hogy a félévi segély sok leromlott egészségű embert talpraállítson, vagy legalább egészségesebb levegőhöz juttasson.

— Jött az ősz és újból felgyürköztünk. A szeptemberi igazgatótanácsi ülést kizáróan a drágasági segély és a fizetésrendezés ügyének szenteltük. Mert bármily magas helyről eredt is az a megállapítás, hogy a pengőszámításra való áttérés nem eredményezett drágulást, a piaci moloch pusztító és egyre jobban fojtó falánkságát valamennyien a saját létünkön éreztük és *ezért kérnünk, kérelmeznünk kellett.* Sőt hogy kérésünk biztos meghallgatásra találjon, szeptember 23-án szövetségünk társosztályaival együtt szövetségtanácsi ülést tartottunk, amelyen elhatároztuk, hogy fizetésünknek a növekvő drágaság arányában való felemelését fogjuk kérni, továbbá a drágasági segélyért, illetve annak terhére felveendő fizetési előlegért írásban fordulunk a főváros tanácsához.

— A két memorandumot szeptember 28-án nyujtottuk be a tanácshoz, október 12-én adtuk át a főpolgármesternek, két nappal később pedig a polgármesternek. Október 18-án a közgyűlési pártok vezetőinek is átnyujtottuk a memorandumot, sőt *táblázatos kimutatásokba foglalt adatokkal támogattuk kérelmünk jogosságát.* Igyekezetünket, sajnos, *így sem koronázta siker. Hogy ki volt az, akin kérésünk meddősége múlott: mindnyájan tudjuk.* November 13-án a Hivatalos Közlönyben megjelent az állami alkalmazottak fizetésemeléséről szóló kormányrendelet és két nappal utóbb mi is tanácskozást folytattunk az ügyosztállyal, hogy fizetésünk megállapítása a felállított norma szerint ugyan, de mégis megfelelő kikerekítésekkel történjék. A közgyűlésnek ez ügyben tanusított jóakarata mindnyájunkat hálára kötelezett, mert a tanács javaslatába felvett kérelmünket a XI-ik fizetési osztály jobb kikerekítése tekintetében *teljes egészében elfogadták.*

— És jött az advent, a várás ideje, amely azonban nem négy hétre, hanem ugyanannyi hónapra terjedt. Hogy ez idő alatt, amely semmiképen sem szolgálta sem a közügyet, sem az alkalmazottak magánügyét, hányszor tettünk sürgető lépéseket, arról legjobban a főpolgármester és a polgármester urak tudnának tanuskodni. *A türelem már-már szakadni kezdett,* midőn a polgármester most február 9-én az elnöki ügyosztály vezetőjével együtt jóformán könyörgésre fogta a dolgot, csakhogy végre a magasságbeli irgalom irántunk meginduljon. Igy született meg néhány nappal ezelőtt a még novemberben 10—15 százalékkal felemelt fizetésünk jóváhagyása, *lenyesegetésekkel és az úgynevezett »Abbau« szellemében.*

A főtitkár jelentése ezután ismertette a karácsonyi jutalmak ügyét, amelyet az első elgondolás szerint kategorizálás szerüen oldottak volna meg, ami a legnagyobb irigységet és visszavonást szülhette volna a tisztviselők között. Mégis *Sipőcz* Jenő dr. polgármester álhatossága és *Tatits* Árkád dr. belügyi h. államtitkár megértő figyelme a főváros tanácsának álláspontját juttatta győzelemre, tehát mindenki egyenlően, egyhavi fizetést kapott karácsonyi segélyül. Az eredményért a szövetség *Sipőcznek* és *Tatitsnak,* valamint az elnöki osztály melegszívű vezetőjének, *Gallina* Frigyes dr. főjegyzőnek mély háláját fejezte ki.

A továbbiakban a főtitkári jelentés a segítőalapról szóló szabályrendelet ügyét ismertette, amely még mindig a tervezet stádiumánál tart, bár az Orvosszövetség már végleges álláspontot foglalt el az orvosi ellátás kérdésében. Nagy elkeseredést keltett a főváros tisztviselői között, hogy a segítőalap számára *a kétszázalékos járulékot már január elseje óta levonják,* anélkül, hogy ellenérték képpen az egyes szolgáltatásokat *életbe léptették volna.* Némi megnyugvást keltett azonban, hogy a kormányjóváhagyás után az orvosi ellátásra és gyógyszerekre fordított költségeket az év elejétől kezdődően megtérítik a tisztviselőknek. Ezután ismertette a jelentés, hogy a *Wurmb Elemér*-alap kamataiból 1060 pengőt, a *Szövetség költségvetésében biztosított összegből* 2000 pengőt fordítottak sürgősen rászoruló tisztviselők gyógyüdültetési segélyére. E tekintetben *113 folyamodvány érkezett a Szövetséghez,* 58 tisztviselő részesült segélyben, 39 kapott 40—40 pengőt, 19 pedig 80—80 pengőt.

A szövetségnek február elsején rendezett táncmulatsága, amelyet a közóhajnak engedve a *bál rangjára emeltek,* jelentékeny összegeket jövedelmezett és bár pontos adatok még nincsenek, már meg lehet állapítani, hogy az idei bál a *Wurmb Elemér-alap tőkéjének* felemelését jelentékenyen elősegíti. A Szövetség mindent elkövetett a *Mária-utcai kaszinóhelyiség és kaszinói élet fejlesztésére,* s a törekvésnek meg vannak az eredményei, a kaszinóban folyton élénkül az élet és mind gyakrabban rendeznek ott jubileumi és társasvacsorákat. Ezután ismertette a jelentés a szabadságidő kérdésében tett intézkedéseket. A *Wurmb-gyógyüdültetési alapitvány* tőkéjét a mult évben 10.400 pengőről 14.000 pengőre emelték fel. A fővárosi zenekar 1927-ben is jelentékenyen elősegítette a zenei kultúra fejlődését, a kultuszminiszter ezért külön elismeréssel adózott, a Szövetség pedig 2400 pengővel járult hozzá a zenekar megerősítéséhez. Végül megemlékezett a jelentés *Pálos* Ödön gazdasági főfelügyelő indítványáról, amely arra vonatkozott, hogy a hosszabb idő óta kifogástalanul szolgáló ideiglenesen alkalmazottakat egy-előre legalább a XI. fizetési osztályban véglegesítsék.

A közgyűlés *Budó* Jusztin dr. főtitkár jelentését élénk tetszésnyilvánítással fogadta. és egyhangúan elfogadta. *Virágh* István számtanácsos előterjesztésében elfogadták a zárszámadást, valamint a költségvetést, majd a számvizsgálóbizottság tagjaivá megválasztották *Koronthály* Kálmán főszámtanácsost, *Virágh* István és *Plach* József számtanácsosokat. Két indítvány felett döntött még a közgyűlés, amelyek közül *Gergelyi* Ernő dr.-nak az igazgatótanácsnak szavazandó köszönetre vonatkozó indítványát egyhangúan elfogadták, a másik indítványban pedig *Márkus* József dr. főjegyző ismertette az elnökség álláspontját. Ezt az indítványt kiadták a tanácsnak.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10 Telefon: J 303—85.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZŰRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és keszitése.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-70.

! Nem kell többé villanylámpát venni, mert INGYEN uj izzót ad a !
Központi iroda: V., Vadász-u. 33.
„RÁTA" Árubeszerző és Értékesitő Szövetkezet
villanylámpa és világitási karbantartó osztálya
Telefon: Teréz 280—98.

HIREK

Egy indiszkréció következményei. A főváros tanácsa a hirdetővállalatra felügyelő bizottság előterjesztésére *Hevesi* József dr.-t, a hirdetővállalat igazgatóját saját kérelmére nyugdíjazta. Az üzemi bizottság azon ülésén, amelyen *Hevesi* nyugdíjaztatását elintézték, *éles felszólalás* hangzott el azok ellen, akik a hirdetővállalat ügyeiben, elsősorban a padhirdetések ügyében lefolytatott vizsgálatok eredményét az *Uj Budapest*-tel közölték. Volt felszólalás, amely *sajnálatos indiszkréció következményeinek* tüntette fel a hirdetővállalat ügyében írt cikksorozatunkat, sőt ezen ülésen illetékes helyről intelem is hangzott el, hogy a *bizottság tagjai a jövőben a bizottság tárgyalási anyagát tartsák titokban.* Ezzel a *szánalmas állásfoglalással* szemben szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy a padhirdetések, a rácshirdetések és általában a hirdető vállalat belső ügykezelésének dolga *talán sohasem került volna napvilágra, ha az Uj Budapest minden érdektől és befolyástól mentesen,* tisztára a közérdeket tartva szem előtt, ezeket az ügyeket *nyilvánosságra nem hozta volna.* Reméljük, hogy az az éra, amely *Hevesi* nyugalombavonulásával a hirdetővállalatnál kezdődik és amelyet méltán vallhatunk a mi indiszkréciónk következményének, nem fog félni annyira a nyilvánosság reflektorától, mint a régi rezsim, amely *disztelen, de mégis sima* elvonulásának annál is inkább örülhet, mert értesülésünk szerint *egyelőre nincs szó* a még mindig milliárdos jövedelmet hajtó padhirdetési szerződés nullifikálásáról.

Május végén választják az új tiszti főügyészhelyettest. *Zuna* Béla dr. tiszti főügyészhelyettes szolgálati ideje lejárván, a nyugdíjazási eljárást folyamatba tették. A törvényhatósági bizottság azonban még nem intézte el a nyugdíjazás ügyét, úgyhogy a pályázat kiírására szükséges időt is számítva, *május vége előtt aligha választják meg az új tiszti főügyész-helyettest.* A közgyűlési pártok bizalma a tiszti főügyészhelyettesi állást illetően szinte teljes egyhangúsággal fordul *Szemethy* Károly dr. felé, aki a főváros ügyészi karának tagadhatatlanul legtehetségesebb és legértékesebb tagja. Annál valószínűbb *Szemethy* Károly dr. megválasztása, mert a *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész alpolgármesterré választásával az ügy folyamán megüresedő főügyészi állásnak is csak ő lehet az egyetlen komoly jelöltje. Szó van azonban arról, hogy *Várady* Jenő dr. tiszti ügyész, amennyiben az ősz folyamán *Szemethy* tiszti főügyész lesz, *legyen Szemethy mellett a tiszti főügyész-helyettes.*

SOÓS TESTVÉREK
(SENEY JÓZSEF UTÓDAI)
Autókarosszéria-üzeme
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 38.
Gyárt mindennemű autókarosszériát nyerges és duco-fényezéssel, teljes kiviteliben, legjutányosabb árban. Elvállal min dennemű javításokat.

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. ↔ Telefon: J. 52—09.
Zászlókészitések, diszitések, iparművészeti, cimfestő-mároló és szobafestő munkák.

TÜSKÉK

Baker Budapesten

Bécsből jelenti a telefon, hogy a Szt Pál templomban Frey jezsuita atya prédikált a bécsi hercegérsek rendeletére azon az engesztelő istentiszteleten, amelyet ma és holnap újabb könyörgés fog követni Bécs város lakosságának erkölcstelensége ellen. A templom mindkét nembeli hivekkel zsufolásig megtelt, hogy meghallgassa a szentbeszédet, amely egyetlenegyszer sem emlitette a néger táncosnő nevét. Ugyanezen alkalommal szomorúan állapitotta meg egy magasrangú bécsi bíró, hogy maholnap nem lesz az osztrák fővárosban serdülőfélben lévő gyermek, aki romlatlan . . .

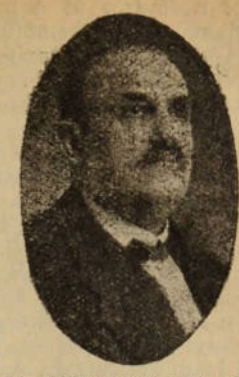
Ugyanazt a Josephine Bakert, aki ellen a bécsi hercegérsek engesztelő istentiszteletet tart, május elsejére mint nagy és előkelő attrakciót reklámozza Zerkovitz Béla úr, a Royal Orfeum ezidőszerinti igazgatója. A fekete táncosnő tehát a körúti szinpadon is el fogja andalitani az élvhajhász budapesti közönséget erotikus vonaglásaival, a párisi kloáka feltartóztathatlanul egybeömlik a budapesti kloákával, a művészet és erkölcs nagyobb dicsőségére. Ugyanakkor olyan közleményeket is olvashatunk, hogy a néger táncosnő az egyik mulatóban orfeumbeli előadása után minden vendéggel táncolni fog, aki természetszerüleg a súlyos belépőjegy árát leszurkolja. Sápadt és vérszegény budapesti diákok, magyar Paul Kranz-jelöltek, gyüjthetitek az uzsonnapénzt; ki nem elégitett, erotikus szenzációkat sóvárgó borbélylegények, készülhettek a nagy szenzációra, jön Baker, az isteni Baker saját combjaival, hogy elhozza számotokra mindazt a gyönyört, amelyet karikás szemeitek elé a groteszk ábrázolatok, szennyes könyvek nem tudtak eléggé megeleveniteni.

Zerkovitz úr azonban, azt hisszük, korán dörzsöli zeneszerzésben elfáradt kezeit; Baker lehet hogy eljön Budapestre, de nem bizonyos, hogy fel fog a körúti művészházban lépni. Van főkapitányság és van városháza is Budapesten, sőt a Royal Orfeumnak szinházi nyitási engedélye is van. Ez a szinházi nyitási engedély pedig nyiltan és világosan jogot ad a polgármesternek arra, hogy beleavatkozzon a Royal Orfeum müsorába, hogy azt, amit erkölcstelennek tart, leparancsolja a szinpadról. Nem akarjuk a Royal Orfeum egyéb dolgait ez alkalommal előhozni: az Orfeum azon kötelezettségét, amely magyar artisták szerződtetésére vonatkozik, és nem emlékezünk meg a Szinházvizsgáló Állandó Bizottság bizonyos irányú müszaki kifogásairól sem. Most csak a Baker-ügyről beszélünk, azért most jóelőre, hogy hazánk nagy zeneszerzője még idejében stornirozhassa azt a szerződést, amelyet ugysem fog tudni betarthatni a fekete primadonna budapesti vendégszereplését illetően.

A szerdai közgyülés a Baker-ügyben két alternativa között választhat: a bécsi példára való hivatkozással mint kegyúr már most elrendelheti, hogy a főváros templomaiban mindazon napokon, amikor Baker fel fog lépni, engesztelő szentmise-áldozatokat mutassanak be. Esetleg azt a megoldási módot is választhatja a törvényjavaslati bizottság, hogy a tanácsot utasitsa, a főkapitányt pedig felkéri a Baker-féle vendégszereplés betiltására. Hogy a két megoldási mód közül a törvényhatósági bizottság melyiket fogja választani, annak elbirálását az egyházaknak a közgyülésben ülő lelkészeire és a törvényhatósági bizottság nótagjaira bizzuk . . .

Az Uj Budapest naptára

Márc. 18 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a Városházán.
Márc. 19 Hétfő	d. e. 10 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. e. 11 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépitési albizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Márc. 20 Kedd	d. e. ½11 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Márc. 21 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. e. 11 ó. A kisajátitási bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Márc. 22 Csütörtök	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Márc. 23 Péntek	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Márc. 24 Szombat	Fizessen elő az Uj Budapestre!

Halász József főigazgató, a városháza gondnoka és a közgyülés háznagya, aki gyönyörűen átépitette a közgyülési terem büfféjét

Az új városi házakban nem csökkentik, a régiekben viszont felemelik a házbért. Az ujonnan épült fővárosi házak lakói közül eddigelé a *Hunyor-utcai* és a *Kolozsvári-úti* kislakások bérlői azzal a kérelemmel járultak a tanácshoz, hogy a túlmagas házbért szállitsák le, mert azt fizetni nem képesek. A leszállitásra a közeljövőben *bajosan fog sor kerülni.* A kérvényezők az ügyosztályban azt a választ kapták, hogy az ügyet megvizsgálják és amennyiben az épittető bankokkal történő végelszámolás során arról szerez meggyőződést a főváros, hogy a tényleges épitkezési költség az előirányzatot nem érte el, akkor *a differencia arányában le fogják szállitani a lakbéreket.* Az érdekelt lakókat természetesen nem nyugtatta meg ez a nyakatekert okoskodás, mert mióta városháza a városháza, azóta *nem történt meg,* hogy a tényleges költség az előirányzottnál kisebb lett volna. Ezen az alapon *sohasem fogják az uj fővárosi házakban a lakbért leszállitani.* Hogy azonban az új fővárosi házak, elsősorban a banképületek lakói ne hivatkozhassanak arra, hogy az új házakban jóval magasabb a házbér, mint a régiekben, az ügyosztály most arra vonatkozólag készit javaslatot, hogy az 1929 május elsején történő általános lakásfelszabaditás során *nivellálják a házbéreket,* ami magyarul azt jelenti, hogy *a régi házak házbéreit felfogják emelni.* A magunk részéről a legnagyobb megütközéssel közöljük ezen értesülésünket, mert lehetetlennek tartjuk, hogy a lakásfelszabadulás idején a házbéremelést illetően a főváros járjon elő rossz példával. A főváros a kislakások épitkezésével *tagadhatatlanul szociális kötelezettséget* teljesitett, ez a kötelezettség az *épitkezésen túlmenően kiterjed a lakbérek megállapitására is.* Üzleti szempontjait a főváros más helyütt érvényesitse, a fővárosnak, mint háziúrnak *karitativ kötelezettségei is vannak,* annál is inkább, mert a leromlott gazdasági viszonyok közepette ma is számosan kénytelenek házbérükkel adósak maradni a fővárosi bérházakban is.

OZALID száraz uton való fénymasolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 8. Telefon: J. 308—33

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munká atoka már most elój-gyez.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dreher sörök

Ellentét a főváros és a pénzügyminisztérium között a kommün alatti magatartásuk miatt elbocsátott tanerők ügyében. Ismeretes, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága pártközi megegyezés alapján a mult év április 21-én tartott közgyülésén felhatalmazást adott a tanácsnak, hogy a kommunizmus alatt tanusított magaviseletük miatt jogerős ítélettel elbocsátott tanerők ügyét méltányossági szempontok szerint rendezze, abban az esetben, ha az érdekelt tanerők ezt a közgyülési határozat kormányhatósági jóváhagyását követő 15 napon belül kérelmezik. Az illetékes tényezők között megállapodás jött létra arra vonatkozólag is, hogy azon tanerők számára, akiket erre az eljárás során érdemeseknek fognak tartani, kegyképpen *1927 július hó 1-től* kezdődőleg olyan ellátást engedélyeznek, amely megfelel az illető tanerők által élvezett fizetés nyugdíjának. Aziránt is megállapodás történt, hogy a nyugdíj alapjául szolgáló fizetést az esetenkénti összegnél 10 százalékkal magasabbra vegyék, továbbá, hogy az arra rászorult érdemes tanerők egyszeri segélyben részesüljenek, amely azonban *személyenként 4000 pengőnél* több nem lehet. Az érdekelt tanerők kérvényeiket rég beadták a tanácshoz, amely az egész aktatömeget szabályszerüen a belügyminisztériumhoz továbbította. Az ügy a belügyminisztériumból a pénzügyminisztériumba került, amely *Ripka* főpolgármester közvetítésével tárgyalásokat kezdett a közoktatási ügyosztállyal és a tiszti főügyésszel. A pénzügyminisztérium a főváros szempontjait az elbocsátott tanerők ügyében *a méltányosság határain túlmenőnek tartja* és a maga részéről *vétót emelt a pártközi megegyezés pontjai ellen.* Nem tartja a pénzügyminisztérium az egyszeri segély kiutalását engedélyezhetőnek, arra való hivatkozással, hogy a segély e fajta formája *az államnál sohasem volt divatos.* Hiába igyekeznek a főváros képviselői ezzel az állásponttal szemben azt az érvet felhozni, hogy ez a 4000 pengőt meg nem haladható segélyösszeg tulajdonképpen az *elmult esztendők nyugdíjvisszatérítése*, a pénzügyminisztérium egyelőre *hajthatatlannak mutatkozik.* Hasonló merev és rideg álláspontot foglal el a pénzügyminisztérium a *nyugdíj-folyósítás időpontjára vonatkozólag is*, amennyiben nem az 1927 július 1-re való visszamenést, hanem a *folyó dátumot* hajlandó csupán engedélyezni. Az ellen is tiltakozik a minisztérium, hogy a nyugdíj alapjául szolgáló fizetés 10 százalékkal felemeltessék. Ily körülmények között az egész ügy *egyelőre kátyuba került*, nem nagy örömére az elbocsátás óta túlnyomó nagyrészben nyomorgó tanerőknek.

Kevés a fizetés, sok a levonás. (*Levél a szerkesztőhöz.*) Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Hosszú vajudás után megszületett a nevetséges egérke: *megkaptuk a régóta várt fizetéskülönbözetet.* A fizetéskülönbözetben azonban, amelyet jóelőre elköltött minden fővárosi tisztviselő úgyannyira, hogy azt egyenesen hitelezőink számára inkasszáltuk, *vajmi kevés örömünk telt*, ami kis örömünk lett volna, *azt is elrontotta a számvevőség.* Nyugdíjjárulék, adó- és segítőalapi hozzájárulás címén olyan nagy összegeket vontak le a fizetési differenciából, hogy alig maradt valami belőle. A levonás általában a 8 százalékot is elérte, ezzel szemben a karácsonyi dupla fizetés után *nem kaptunk különbözetet, holott az jogosan járt volna.* Ha ugyanis az illetékes pénzügyminisztériumok idejében tárgyalás alá vették volna a törvényhatóság, illetőleg a főpolgármester által még a mult év novemberének első napjaiban az illetékes tényezőkhöz felterjesztett fizetésemelést, akkor az karácsonyig a jóváhagyást megkapta volna és mi karácsonyra nem a dupla régi, hanem a dupla új fizetést kaptuk volna meg. Hogyan jövök én, Szerkesztő Ur, ahhoz, hogy azért ne kapjak a karácsonyi segély után fizetéskülönbözetet, mert *Kärntler* államtitkár úr osztályában hónapokig elintézetlenül feküdt a mi aktánk. Tisztelettel: *Egy kezelőtiszt, aki epedve várja a nyaralási segélyt.*

A magyar kisdednevelés vezérkönyve. Budapest székesfőváros tanácsa régi hagyományos szokásához híven (elemi iskolai helyi tanterve ma is páratlanul áll a világirodalomban) újból egy értékes pedagógiai művel gazdagította a nevelés irodalmát. A kisdednevelés vezérkönyve mintegy negyven oldalas illusztrációval és több (18) színes melléklettel tizenhét ív terjedelemben a székesfőváros házinyomdájából került ki, elismerésre méltó kiállításban. Több neves pedagógus közreműködésével szerkesztette *Bardócz* Pál v. állami szakfelügyelő ny. iskolalátogató főigazgató. A könyvhöz *Mosdóssy* Imre min. tanácsos, tanfelügyelő irt meleg ajánlatot, dr. *Imre* Sándor v. államtitkár pedig bevezető cikkeket. Az általános rész 24. fejezete a 3—6 éves kisgyermek testi-, erkölcsi, értelmi nevelését és a kisdedóvó feladatának s nevelési eljárásainak útmutatását és a foglalkoztatás tervét foglalja magában. A különös rész I—VIII. fejezetei pedig: a beszélgetés, mese, vers, ének, játék; a munkaszerű játékos foglalkozások; agyag, papir, cirok, háncs stb. a szociális nevelés közös munkáinak a játékos rajzolás és a játékos (mozgások) testgyakorlásnak értékes módszeres utasításait és fokozatos meneteit foglalja magában, mindenütt beszélő illusztrációkkal. A kötet *évtizedes gyüjtés eredménye.* A Fröbel- és Montessori-féle foglalkoztatásoknak a magyar kisdednevelésbe bekapcsolható részletein kívül felöleli: Kacsóh Pongrácnak és Bély Mihálynak poszthumus és a kisdednevelés köréhez tartozó értékes kéziratait is. A munkatársak között szép névsorával találkozunk az óvónőikar elismert vezetőinek és akik büszkék lehetnek a gyakorlati pedagógiának — a külföld által is megirigyelhető — eme gazdag tartalmú, szépen illusztrált kötetére. Az első pedig azt igazolja, hogy a szerkesztő lelkiismeretesen teljesítette hivatástól és gyermekszeretettől áthatott, szivós kitartásra való, nehéz, nem mindennapi feladatát. A kötetet a szülők is bármelyik könyvkereskedés útján beszerezhetik.

Lesz-e taxicsónak a Dunán? A főváros tanácsához négy vállalkozó intézett azonos tartalmú beadványt arra vonatkozólag, hogy a Dunán taxival felszerelt motorcsónakok járatására kapjanak engedélyt. A beérkezett kérvényeket, amelyek közül az egyiket Csécsy-Nagy nyug. altábornagy adta be, a tanács felterjesztette a kereskedelemügyi miniszterhez, amely ebben az ügyben dönteni hivatott.

A legjobb soffőr-iskola. Egyik legnagyobb autó-vállalatunk, az »*Unitas*« (V., Zápolya-u. 13.) soffőr-iskolát létesített, ahol a tanítványok a legalaposabb kiképzésben részesülhetnek már csak azért is, mert a hatalmas üzemben az autókezelés minden részletével megismerkedhetnek. A tavaszi szezon kezdetével igen sok hölgy- és úr-vezető-tanítvány iratkozott be az *Unitas* soffőrképző intézetébe, melyet elsőrangu szakerők vezetnek.

514/1928—X.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal szeméttelepén (Kispest r. t. város határában) lévő szemétdombok feltöltésre, talaj-javitásra felhasználható anyagának elszállitására **1928. évi március hó 28-án (szerdán) délelőtt 11 órakor** nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhivja a tanács azokat, akik erre vállalkozni akarnak, hogy 1 P 60 f. állami és 1 P 60 f. fővárosi okmánybélyeggel és a bánatpénz letételét igazoló nyugtával ellátott és pecséttel lezárt irásbeliajánlataikat a köztisztasági hivatalhoz (VII., Kun-utca 8.) nyujtsák be. Az ajánlat boritékára rá kell irni:

„Ajánlat a szemétdombok anyagának elszállitására".

Az ajánlatokat ugyanakkor és ugyanott a versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Csak szabályszerüen kiállitott és pecséttel lezárt és sértetlen boritékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül 2.000.— pengőt kell a versenytárgyalást megelőzően, a székesfővárosi központi pénztárnál a hirdetményre való hivatkozással letétbe helyezni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek, amelyek egyúttal ajánlati ürlapok is, a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun-utca 8.) hétköznapokon délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Az elszállításra kiirt szemétdombok anyaga hétköznapokon délelőtt megtekinthető.

A székesfőváros tanácsa.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rezbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395-23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszeria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait **special-Impregnol-olajaival** szabadalmazott eljárás szerint portalanitja.

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállító
fehérnemü gymosodyára
VIII., Kis Stáció utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes galérlisztitás

PAULINI GÉZA
Autójavitó és karosszeriakészitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csónak motorokat

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 2-2-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és sajkornázás. Kotrások dunai mü árgyakkal, csatornakotrókkal és excavatorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasuépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépitések. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetek. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncmüsor

Andrássy-úti Színház
Csak még egyszer...
FEDÁK SÁRI

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere-fehérnemüt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti étermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

KOVACS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

ALEXI ÉS UHLYARIK müszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Szondy-u 20.
Telefon: T. 9-92 és T. 9-93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben. E vállal mindennemü villamossá i szerelést
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyartmányu szénkefék

Schlinger Gyula
autókarosszéria-gyár
luxus- és teherautokat gyart legelsőbbrendü kivitelben
Budapest, VI., Üteg-utca 9. sz.

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfő város több üzemének alkalmi szállitója.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ES TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Becsi ut 85. Tel.: Ú. 625-05
Árjegyzékek és költségvetések kívánságra küldetnek.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS SZENTGELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő radioaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forróleg- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

Hirdessen az ÚJ BUDAPEST-ben

GAZDASÁGI ÉLET

Miért nem kezdik meg az uj városi bérházak építését. A folyó évi költségvetésbe a 20,000.000 dolláros kölcsön terhére a tanács jelentős összegeket állított be a *Kisfaludy-utcai, Rónai-utcai és a Németvölgyi-úti kislakásos bérházak felépítésére.* A bankok által épített bérházak ügyének közgyűlési tárgyalása alkalmával kimondották ugyanis, hogy ezt a három bérházkomplexumot a főváros *saját rezsiben* építi fel. Az erre vonatkozó tervpályázatot ki is írták, azonban az építkezés föld- és kőművesmunkáinak versenytárgyalására még mindig nem került sor. A középítési ügyosztály igen helyesen, hogy az építkezésnél hiteltúllépés ne forduljon elő, arra az álláspontra helyezkedett, hogy míg a teljesen pontos előzetes költségvetés el nem készül, *az építkezés megindításáról szó sem lehet.* A helyzet már most az, hogy az előzetes költségvetés hónapok óta készül és hónapok óta késlekedik az építkezés megkezdése. *Egyik bürokratikus túltengésből tehát a másik végletbe esett a tanács* aminek ismét a lakástkereső közönség látja a kárát. Amikor a magánépítkezés a nagybankok könyörtelen kölcsönpolitikája miatt teljesen megfenekiett, akkor lehetetlen, hogy egy olyan többmillió pengős munkaalkalom, mint a saját rezsiben építendő fővárosi bérházak, még *időtlen időkig tévelyegjen az ügyosztályi útvesztőkben.*

Végre tető alá kerül a gyámpénztári kölcsön szabályzata. A gyámpénztári kölcsönökről szóló szabályrendelet tervezet tengeri kigyója *végre elérkezett az utolsó állomáshoz.* A szabályrendelet-tervezet, melyet éppen egy esztendeje indított útnak az árvaszék, tudvalevőleg átment a jogügyi és pénzügyi bizottság tagjaiból alakított albizottság retortáin és az albizottsági tárgyalás eredményeképpen *Wurmb* árvaszéki elnökhelyettes és *Weszter* Gusztáv dr. árvaszéki ülnök a tiszti ügyészség közbejöttével *most szövegezik meg a végleges szabályrendeletet.* A szabályrendelet-tervezet értesülésünk szerint még a húsvéti ünnepek előtt a jogügyi és pénzügyi bizottságok elé fog kerülni, hogy azután a törvényhatósági bizottság elé jusson. Ugy az árvaszéki kölcsönök típusait kedvelő közönség, mint maga az árvaszék *nagyon várja,* hogy a gyámpénztárnak közel 2,000.000 pengőnyi készpénze *ne a nagybankokat hízlalja, hanem kikerüljön a közvetlen gazdasági életbe!*

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága e hó 9-én tartott ülésében megállapította az 1927. üzletév mérlegét, amely 6,984.093.33 pengő tiszta nyereséggel zárul az 1926. évi 5,259.022.61 pengővel szemben. A mutatott nyereségben kizárólag a folyóüzleti gestio eredményei foglaltatnak. A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság az e hó 10-ére egybehivott LX. évi rendes közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy az 1927. évi osztalék fizetésére 4,554,000 pengő fordíttassék (az 1926. évi 4,140,000 pengővel szemben) oly módon, hogy részvényenként 5½ pengő kerüljön osztalék fejében kifizetésre a mult évi 5 pengővel szemben.

A Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság. Az igazgatóság a közgyűlésnek az 1927. üzletévre részvényenkint 3 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

Az Olaszbank tőkeemelési közgyűlése. A Magyar—Olasz Bank Részvénytársaság e hónap 12-én tartotta meg dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöklete alatt VIII. rendes közgyűlését, amely az igazgatóság javaslatának megfelelően 5.— pengő = 10% osztalék kifizetését határozta el (szemben az 1926. évre kifizetett 4.— pengő = 8%-kal).

Két pengő osztalékot fizet a Hungária-malom. A Hungária Egyesült Gőzmalmok Rt. nyilvánosságra hozta 1927. évi mérlegét, mely 210.199 pengő tiszta nyereséggel zárul, az előző évi 183.092 pengős nyereséggel szemben. A nyers üzleti eredményből az előző évvel megegyezően ez idén is 200.000 pengőt fordít a vállalat az értékcsökkenési tartalékra, miáltal ez 520.000 pengőre emelkedik. Az 1927. évi mérleg az előző évivel szemben lényegesebb változást csak az igénybevett hitelek terén mutat, amennyiben a hitelezők tétele 8.7 millió pengőről 9.7 millió pengőre emelkedett, míg az elfogadványok az előző évi 3.3 millió pengővel szemben 3.7 millió pengővel szerepelnek a mérlegben. A Hungária-malom igazgatósága az e hó 17-ére egybehivott ezévi rendes közgyűlésnek mint értesülünk, két pengős osztalék kifizetését fogja javasolni, vagyis ugyanannyit, mint amennyit a vállalat tavaly is fizetett. Ez az osztalék a részvényeknek kerek 8%-os jövedelmezőséget biztosít.

Ujabb tőkeorientáció a Citadélla átépítésére. A városgazdasági ügyosztály a tiszti ügyészséggel egyetértően a közgyűlés határozata értelmében most készíti a Gellérthegyi sikló és a Citadella átépítése ügyében a főváros és *a Budapest Fürdőváros Egyesület R. T.* között kötendő szerződés végleges szövegét. *Szviezsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, a Fürdőváros Egyesület páratlan agilitású igazgatója a szerződés parafálásával kapcsolatosan több tőkeérdekeltséggel folytat tárgyalásokat az építkezés finanszirozására. A tárgyalások *meglehetősen sok nehézséggel járnak,* mert a szerződés-tervezet mai enyhített formájában is *túl rideg és sok pozitiv teher mellett meglehetősen kevés vállalkozói haszonnal kecsegtet.* Értesülésünk szerint *az a bankház,* amelyet közgazdasági körökben a vállalkozás finanszirozójaképpen emlegettek, *teljesen kikapcsolódott* az üzletből és most *egy olyan szindikátussal folynak beható tárgyalások, amelyek élén egyik nagybankunk vezető pozicióban levő egyénisége áll.*

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62.) Dona Juanna. (Dráma 9 felvonásban. Főszerepben: Elisabeth Bergner.) — Öklöharc. (Színmű 12 felvonásban. Főszerepben: Richard Bartholmes.) — Előadások kezdete hétköznapokon egynegyed 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor, vasár- és ünnepnap háromnegyed 3, fél 5, egynegyed 7, 8 és háromnegyed 10 órakor.

Palace. (A Newyork-palotával szemben.) Jegyrendelés: Telefon: J. 365—23.) Bánky Vilma és Ronald Colmann legújabb és legszebb alakítása: A szerelem éjszakája. — A felhők között. (Motorkerékpárral a Dolomitokban.) — Híradók. — Előadások kezdete hétköznap háromnegyed 5, fél 7, egyenegyed 9 és 10 órakor, vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, egyenegyed 9 és 10 órakor.

Odeon mozgó. (VII., Rottenbiller-u. 37/b. Telefon: J. 302—63.) Március 19—21. »A varázsló«. Dráma 6 felvonásban. Főszereplők: Alice Terry, Paul Wegener és Petrovich Szvetiszláv. »A jégvirágok«. Vigjáték 9 felvonásban. Főszereplők: Leni Riefensthal, Louis Trenker és Hans Scheneeberger. Híradó. Előadások kezdete: 5, 7, negyed 10, vasárnap 3-tól.

Rádius. (Nagymező-utca 22—24. Telefon: Teréz 220—98 és Teréz 292—50.) Magyar híradó. — Fox Journal. — Fellegek felett. (Motorkerékpáron a Dolomitok csúcsaira. Pátria világhíradó.) — A szerelem éjszakája. Irta: Calderon de la Barca. Rendezte: George Fitzmaurice. Főszerepben: Bánky Vilma, Ronald Colmann, Montegue Love és Natalie Kingston.) — A zenekart Lazarus Walter dirigálja. — Előadások kezdete mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel 11-től fél 2-ig.

Tivoli mozgó. (VI., Nagymező-utca 8.) Telefon: T. 230—49.) Március 19—21. »Jégvirágok«. Sportvígjáték 9 felvonásban Főszereplők: Leni Riefensthal, Louis Trenker és Hans Schneeberger. »A Nevada hőse«. Izgalmas történet 6 felvonásban Főszereplő: Buck Jones. Burleszk és híradó. Előadások kezdete: 5, negyed 8, fél 10, vasárnap 3-tól. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszkmatiné.

Turán-mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30.) A legionista. (A »Halállégió« testvérfilmje 12 felvonásban. Főszerepben: Milton Sils és Viola Dana.) — Papa kedvence. (Színmű 8 felvonásban. Főszerepben: Bebe Daniels.) — Előadások 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor, vasárnap délután 3 órától folytatólagosan.

Ufa filmszínház. (Teréz-körút 60., a Nyugati pályaudvarral szemben. Telefon: L. 921—32. és L. 921—33.) 1. Magyar híradó. 2. UFA-világhíradó. 3. Magyar film! Zsuzsánna és a vének.)Főszereplők: Berczik Baba, Zátony, Hajmássy, Vendrey, Berczi.) 4. Búcsükeringő. (Strauss operettjének filmváltozata. Főszereplők: Liane Haid, Willy Fritsch, Susy Vernon.) Dirigál: Stephanides Károly. — Előadások kezdete: a csütörtöki ünnepnapon, szombaton és vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor, többi napokon: 5, negyed 8, és fél 10 órakor. — Pénztárnyitás d. e. 11—1-ig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

19.988/1928—XI. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Rudas-gyógyfürdőhöz tartozó vendéglő bérletére.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt borítékban elhelyezett alánjatokat **1928. évi március 30-ig délelőtt 9—11 óra között** kell a tanácsi XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője vagy megbízottja kezéhez (Közp. Városháza II. em., 240. ajtószám alatt) közvetlenül beadni. Elkésve érkező vagy az eredeti ajánlatot módosító ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vétetnek. Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámára való hivatkozással 1000 P, azaz egyezer pengőt kell letenni a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás **1928. évi március hó 30-án délelőtt 12 órakor** a IV. ker. Központi Városháza II. em., 235. ajtószámú helyiségben lesz megtartva és azon az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati ürlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (IV., Központi Városháza II. em., 240. dr. Dévény Andor s.-fogalmazónál) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között megszerezhetik.

A versenytárgyaláson csak magyar állampolgárok vehetnek részt.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, újabb nyilvános versenytárgyalást tarthasson, esetleg a bérleménynek hasznosítása tekintetében tetszés szerint bármilyen más módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázók ajánlata felett tetszése szerint dönt, anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1928 március 8.

A székesfőváros tanácsa.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Egész héten
MAGYAR SZINHÁZ
Molnár Ferenc új darabja
OLYMPIA

Az ünnepi műsor premierje:
II. József és a suszterlányka
(Őfensége házasodik)
Harry Liedtke, Xenia Desny
CORVIN: 5, egynegyed 8, fél 10
KAMARA: ¼ 5, ¼ 7, 8, 10
A diadalmas szépség
(A feketekesztyűs leány)
Lily Damita
CAPITOL: 5, egynegyed 8, fél 10
ORION: fél 6, fél 8, fél 10

MISURA MIHÁLY
aut karosszéria és kocsigyár,
autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrlás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak finom és polgári butorok, amer. irod. berendezés, épü etasztalos-ág. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

GUNDEL ÉTTERMEI ÉS POLGÁRI VENDÉGLŐJE
a Szent Gellért-Szállóban
Külön szobák és termek bankettek, esküvők, házibálok és mulatságok céljára. Délután tea jazzband m llett. Este az étteremben elsőrendű cigányzene. Diétás konyha betegek részére.
Gundel nyári vendéglője az Állatkert mellett.
a főváros legkedveltebb kerthelyisége.

Arnóczky és Társa
autokarosszéria gyára
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311—18.

Szobrász
mükő-, stucco és műmárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 380—37.

165.010/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Szerdahelyi-utca (Mátyás király-tér és Telekitér közti szakasz) kocsi- és gyalogút-aszfaltozási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi március hó 26-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. évi március hó 26-án (hétfőn) délután 6 órakor** lesz a II. em. 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 6.

A székesfőváros tanácsa.

4237/1928—XI. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker., Erzsébet-téri kioszk tejivócsarnoki helyiségeinek bérletére.

A vállati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi március hó 30 ig délelőtt 9—11 óra között** kell a tanácsi XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője, vagy megbizottja kezéhez (Központi Városháza II. em., 240. ajtószám alatt) közvetlenül beadni. Elkésve érkező ajánlatok vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vehetők.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámára való hivatkozással 6000 P, azaz hatezer pengőt kell letenni a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás **1928. évi március hó 30-án déli 12 órakor** a IV. her. Központi Városháza II. em. 235. ajtószámú helyiségben lesz és azon az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati ürlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (dr. Dévény Andor tanácsi s.-fogalmazótól, Közp. Városháza II. em. 240.) hétköznapokon 9—12 óra között szerezhetik meg.

A versenytárgyaláson csak magyar állampolgárok vehetnek részt.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, újabb nyilvános versenytárgyalást hirdethessen, esetleg a bérleménynek hasznosítása tekintetében tetszés szerint bármilyen más módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázók ajánlata felett tetszése szerint dönt, anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1928 március 8.

A székesfőváros tanácsa.

186.450/1927—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budafoki-úti főgyüjtőcsatorna munkálatai részére szükséges 80.000 kg. bitumen szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A szállításra vonatkozó felvilágositásokkal hétköznapokon délelőtt 9—12 között a tanácsi III. ü. o. F. alosztály (II. em. 267.) szolgál.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 267. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi április hó 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. évi április hó 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 6.

A székesfőváros tanácsa.

23.311/1928. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

23.331/1928—I. c. szám. Az Országos Munkásbiztosító Intézet kórházai részére szükséges marha-, borjú- és sertéshús, valamint sertészsir és egyéb különféle hentesáruk szállítására versenytárgyalást hirdet. A szállítandó húsneműek hozzávetőleges mennyiségét feltüntető kimutatás, valamint a szállítási feltételek az Országos Munkásbiztosító Intézet gazdasági osztályánál (VIII., Fiumei-út 19/b, I. em. 33. sz. alatt) vehetők át. A szabályszerűen kiállított árajánlatok, amelyekhez a bánatpénz letételét igazoló nyugta csatolandó, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban közvetlenül vagy posta útján — ez utóbbi esetben kettős borítékban — legkésőbb **1928. évi március hó 16-án (pénteken) délelőtt 10 óráig** nyujtandók be az Országos Munkásbiztosító Intézet gazdasági osztályában, I. em. 33. szám alatt.

Az ajánlatot tartalmazó boriték »Árajánlat az Országos Munkásbiztosító Intézet kórházai részére szükséges húsneműekre a 23.311/1928. számú hirdetmény alapján« felirással látandó el.

Bánatpénz címén 1928. évi március hó 16-án délelőtt 9 óráig készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az ajánlati összeg 5%-a (öt százaléka) teendő le az Országos Munkásbiztosító Intézet főpénztáránál. Az értékpapírok a budapesti értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam mellett fogadtatnak el.

Az ajánlatok felbontása **1928. évi március hó 16-án (pénteken) délelőtt 10 órakor** a gazdasági osztályban fog megtörténni, amelynél az ajánlattevők vagy gazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 február 24.

Az Országos Munkásbiztosító Intézet.

Hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az 1928. évben kiegészíteni kívánja a székesfőváros külső képére vonatkozó festménygyüjteményét és pedig olyan képekkel, melyek a főváros fekvésének páratlan szépségeit, nemzetközi szempontból is figyelmet érdemlő részleteit, világvárosi képét ábrázolják, amellett alkalmasak arra, hogy külföldi képzőművészeti kiállításokon művészi kvlításaikkal is felébresszék az érdeklődést. Erre a célra legalább 6.000 pengőt kíván foddítani és ezt az összeget azon a kiállításon óhajtja felhasználni, melyet a városligeti Műcsarnokban folyó évi június havában a pályaművekből rendez.

Számításba jöhet minden olyan festmény, mely tárgyát a fent körvonalazott körből merítette.

A megvásárlandó műveket a székesfőváros vásárlóbizottsága jelöli ki és ugyanő állapítja meg az egyes képek vételárát. A vásárlóbizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy a művészek által megjelölt árnál alacsonyabbat ajánljon fel. A vásárlóbizottság javaslatát a tanácshoz terjeszti be, melynek határozata végleges.

A képek méreteire vonatkozólag megjegyzi a tanács, hogy lehetőleg a szokásos nagyságú képeket kívánja figyelembe venni, már csak azért is, mert intenciói szerint ezek a képek külföldön is kiállításra kerülnek és igy a rendesnél nagyobb méretü képek szállitása nehézségeket okoz. Ez okból kívánatos a pasztell mellőzése is. Megjegyzi továbbá a tanács, hogy műemlékek és várostörténeti szempontból érdekes részletek ábrázolását csak abban az esetben tartja kivánatosnak, ha az ábrázolt tárgyak általános művészettörténeti szempontból érdeklődés felkeltésére alkalmasak. A székesfőváros környékének olyan ábrázolása, mely erre nem jellemző és a helyi kapcsolatot nem érezteti, hanem csupán egyszerű tájkép, figyelembe nem jöhet.

Nyomatékosan rámutat a tanács arra, hogy a vásárlásainál a tárgyi vonatkozások elbirálása mellett elsősorban a festmények művészi értékeit és általános festői kvalitásait fogja mérlegelni, hogy a megvásárolt képek méltóképpen reprezentálhassák festészetünk mai színvonalát.

A pályázaton résztvevő festményeket május hó 31-én kell a Műcsarnok titkári hivatalának beküldeni, megjelölve, hogy a székesfőváros városképpályázatán kíván a mű résztvenni. Kiállításra csak azok a művek kerülhetnek, melyeket a képzőművészeti vásárlóbizottság által kiküldött felvételi zsüri elfogad.

Felhivja a tanács a művészek figyelmét arra is, hogy a pályázat feltételeinek megfelelő műveket más kiállításokon is külön figyelemben fogja részesiteni, a nélkül, hogy a vásárlásra előirányzott összeget a kiállítás előtt felhasználhatná. A kiállítás megtartása után azonban, amennyiben a teljes összeget a vásárlások nem merítették ki, jogában áll a vásárlóbizottságnak más kiállításokon szereplő mű megvásárlását hozni javaslatba a kitűzött összeg terhére.

Budapest, 1928 március 1.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede

Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451-04

„SHA—CO"
TELEFON: 230-86.
a legujabb és legolcsóbb sokszorosító gép
GURLITT HERMANN
V., Gr. Tisza István-utca 22.
Több székesfővárosi intézmény szállítója

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-1, 99-71, T. 2-2-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 6. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULÁTOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149-93.
VARTA AKKUMULÁTOROK

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ

FAÁRUGYÁR
WENDAUER JÓZSEF
Budapest, VI., Csángó-utca 22.
Telefon: Teréz 299-12.

Oildag és Greadag a legtökeletesebb műgrafito kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszfalt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361-23

UNITAS
országunk legnagyobb autoiparvállalatának
Ur- és hölgyvezető-iskolája az első!
Budapest, V., Zápolya-u. 13. Telefon: L. 906-69.

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerű. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás díjmentes!
Általános, Műszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-u. ca 22
Börszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállít: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 8
Telefon 275—25. Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 12. szám

Budapest, 1928 március 24

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Solt

A solti templom lélekharangja megkondult, a solti halálmozi áldozatainak jajveszékelése Budapestig ér. Olvasva a szörnyű katasztrófa részleteit, felvetődik a kérdés: vajjon a budapesti mozikban, színházakban és szórakozóhelyeken biztonságban van-e a közönség élete? Kérdés, hogy a technika vágtatásszerű fejlődésével lépést tart-e az a védelmi szerkezet, amely éppen a technikai fejlődés által fokozott mértékben fennálló tűz- és robbanásveszedelmektől van hivatva megvédelmezni a lakosság életét?

Kérdésünk azonban nem csupán a szórakozóhelyek biztonságára vonatkozik. A hétköznapi élet minden ágazatában találkozunk az életveszedelmek tömegét jelentő technikai újításokkal: a filmraktárak, az utcai benzinkutak, a benzint és más könnyen robbanó vegyi szereket a legforgalmasabb utcákon szállító teherautomobilok fokozott veszélyt jelentenek a járókelőkre, hogy a géperejű közlekedés fejlődéséről, nemkülönben a gyári szerencsétlenségeknek a gépüzem fokozatos terjedésével lépést tartó szaporodásáról ne beszéljünk.

Az emberi élet mindennél becsesebb és noha arra kellőképpen rátermett emberek állanak a budapesti tűzoltóság és annak felügyeleti hatósága élén, azt a szerény véleményünket vagyunk bátrak megkockáztatni, hogy nem látjuk egyenlő arányban fejlődni a technikai haladást és a haladás-okozta szerencsétlenségek ellen védekező rendszabályokat. Vannak problémák, amelyeknek megoldásánál százalékos egyességet kötni nem lehet, ezeket a problémákat a maguk adottságában kell vizsgálni és megoldani, hogy problémák egyáltalán ne legyenek.

Hány iskolai és egyesületi mozi van ma is Pesten, amelyeknél a tűzrendészeti előírásokat annál kevésbé tartják be, mert a hatóság egyáltalában azt sem tudja, hogy ezek az alkalmi mozik a világon vannak! Hány fenyegető szerencsétlenséget hárított el a szerencsés véletlen, amikor benzin és egyéb robbanások pusztíthatták volna el százszámra a közönséget! A gyáripar fejlődésével kapcsolatban mennyivel, jaj mennyivel emelkedik a gép által okozott balesetek száma. Az elmult esztendőben 328 halállal végződő baleset volt a főváros területén, amelyek közül harmincat automobilgázolás, hatvanhatot rázkódás és zúzódás okozott.

Egy modern város fejlődése megköveteli a lakosság biztonságára való vigyázást, a balesetek és erőszakos úton bekövetkező halálesetek okainak lehető megszüntetését is. Ez a fejlődés azonban éppen ugy kell, hogy kiterjedjen a praeventióra, mint a megtörtént balesetek kapcsán a megtorlásra is. Solton éppenúgy, mint Budapesten.

A solti mozgóképszinház-szerencsétlenségnél fel kell figyelniök egy pillanatra azoknak, akiknek kezében van a budapesti polgárság életbiztonságának sorsa, hogy hasonló katasztrófák a főváros területén ne fordulhassanak elő és ne ismétlődhessen meg a német szinház égése. A solti áldozatok, amikor a technikai haladás mártirjai, egyben szerencsétlen áldozatai is a hatóság nemtörődömségének, caveant consules, hogy Budapestet ne rázkódtassa meg ilyenfajta szerencsétlenség!

Az egyházak a néger primadonna ellen

Nyilatkoznak a római katolikus, ágostai evangélikus, református és izraelita egyházak vezető férfiai Josephine Baker budapesti vendégjátékáról — A keresztény Európának nincs szüksége néger erkölcsök importálására, mondja az egyetemi ifjuság hitszónoka — Raffay püspök lesujtó kritikája a főváros szinügyi bizottságáról

Miért alszik még mindig a szociálpolitikai ügyosztály?

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az *Uj Budapest* legutóbbi számának az a közleménye, amely állást foglal Josephine *Baker*, a párisi meztelen néger táncosnő budapesti vendégszereplése ellen, *széles körökben keltett feltünést.* Számos oldalról kaptunk elismerő nyilatkozatot akciónkért, főleg a tekintetben, hogy *elindítottuk azt a társadalmi megmozdulást*, amely immár kétségtelen, hogy meg fogja akadályozni *Baker kisasszonynak Zerkovitz úr körúti műintézetében való vendégszereplését.* A táncosnő maradjon Bécsben, ródlizzon a Semmeringen, táncoljon a pezsgőző pasasokkal ruhában vagy ruha nélkül Párisban vagy Alaszkában, de *hagyja békében Budapestet*, még akkor is, ha a májusi műsor bemutatása kapcsán *Zerkovitz & Comp* zsebe sajnosan fogja nélkülözni a sem művészinek, sem erkölcsösnek nem mondható produkciót.

Mai számunkban tovább folytatjuk a Baker-hadjáratot. Megszólaltatjuk *Tóth* Tihamér dr. egyetemi professzort, az egyetemi ifjúság hitszónokát, aki az *Uj Budapest cikke nyomán vasárnap az Egyetemi-templomban tudvalevőleg kiprédikálta a »fekete tánccsodát«.* De hogy abba a gyanuba ne essünk, hogy egyoldalú felekezeti irányban vagyunk túlkonzervativak és retrográdok, hasábjainkon az alábbiakban megszólaltatjuk a budapesti vezető hitfelekezetek legkitünőbb egyéniségeit: *Raffay* Sándor dr. evangélikus püspököt, a magyar lutheránus egyház büszkeségét, *Ravasz* László dr. református püspököt, a dunamelléki egyházkerület európai hírű vezető főpapját, továbbá *Hevesi* Simon dr. a pesti izraelita hitközség nagyképességű vezető főrabbiját, a hazai zsidóság szellemi vezérét.

Nem kétséges, hogy *a beérkezett nyilatkozatok alapján sürgősen jelentkezni fog a szociálpolitikai ügyosztály, amely eddig mély hallgatásba burkolódzik.* Azok a súlyos szavak, amelyek *Raffay* püspök ajkáról pörölycsapásként hullanak a szociálpolitikai ügyosztályra, *nem maradhatnak nyomtalanok sem a Baker-ügyben, sem a szociálpolitikai ügyosztály működésének egyéb színházi vonatkozásaiban. Liber* tanácsnoknak, amidőn amerikai útjáról hazatér, első teendője lesz revizió alá venni ügyosztályának színházi politikáját.

Itt adjuk a beérkezett nyilatkozatokat:

Tóth Tihamér dr.,

a Pázmány-egyetem ny. r. tanára és az egyetemi ifjúság hitszónoka:

— Szülők, nevelők, tanárok ajkán meg nem szűnik a jogos panasz afölött, hogy a mai nagyvárosi élet az emberi organizmus fejlődését mennyire megelőzőleg veti fel a gyermek lelkében a sexuális világ kérdéseit. Kétségtelenül egyik sötét oldala mai kultúránknak, hogy *ezernyi ingerével mesterségesen siettetett sexuális érést idéz elő* és tereli a gyermek figyelmét már abban a korban az életnek erre a területére, amelyben még sem higgadt megfontolás, sem belátás, sem az ösztön gyakorlásával egybekötött óriási felelősség tudata a testet-lelket rontó fertőtől meg nem mentheti.

— A nagyváros fertőző bacillusaitól *senki sem ment.* Nincs ellenük gázmaszk, behatolnak már a gyermekszobákba. De ha a nagyvárosi élettel ugyis együtt jár a tömérdek erkölcsi veszedelem, kérdem, szabad-e ezt a veszedelmet a néger táncosnőnek sem művészi, sem bármiféle más szempontból meg nem okolható idehozatalával fokozni? Persze, azt fogják erre a néger nő rajongói felelni, hogy abba az orfeumba gyermek úgysem fog eljutni. Ezt én is hiszem. De igenis el fognak jutni minden gyermek kezébe bizonyos lapoknak és képes hetilapoknak színes riportjai, érzékizgató leírásai, tíz-tizenöt fotografiával illusztrált cikkei, nagy hűhóval fog a pályaudvari fogadtatáshoz kivonulni Pest lakóinak fehérbőrű, de néger-erkölcsű rétege és másnap mindenki olvasni fogja — mint olvasta a bécsi megérkezés után — hogy a tömeg mily ekstázissal őrjöngött, mialatt leemelték az új hódító poggyászát a hálókocsiból: 127 pár cipőt, 64 kg. pudert és így tovább. Éz az egész világeseménynek ez a káromló címe volt az egyik bécsi lapban: *»Die schwarze Madonna im Schlafcoupé«.*

— *Hát kinek van erre szüksége?* Mikor úgyis legideálisabb nevelőink törekvését negyed óra alatt tönkreteszi az utca, mikor a köröttünk terpeszkedő erkölcsi fertő sara már-már becsap a fehér leányszobák ablakain is, kinek áll akkor érdekében, hogy ily újságcikkek tömegével tömje meg ifjaink fantáziáját!? Valaha Nyugat vitte a kultúrát Keletre. Néhány évvel ezelőtt nagy ellentmondást váltott ki *Spengler* pesszimista megállapítása a »Der Untergang des Abendlandes« című könyvében. Dehát nem a hanyatlás legvilágosabb jele-e, ha a keresztény Európa néger erkölcsöt importál magának? Kérdezzék meg a szülőket, lesz-e egyetlen egy is, aki Pestre akarja hozni a néger nőt. *Ifjúságunk, egyetlen magyar reményünk erkölcsisége érdekében lángoló arccal kell tiltakoznunk e tervezett merénylet ellen.*

Raffay Sándor dr.

evangélikus püspök

kemény arckifejezéssel és a következő szavakkal hárította el magától az érdemben való nyilatkozást:

— *Nem, én nem nyilatkozom már semmiféle ilyen dologban!* Eleget prédikáltam, de *Magyarországon az erkölcsök javitására hiábavaló a szándék és a törekvés!* Ugylátszik, *rothadunk*, hát csak rothadjunk tovább! Ha tizenkét becsületes ember összefogna, meg lehetne állítani mindent, ez azonban nem történik, hanem tizenkét becstelen ember mindig akad, aki vállvetve dolgozik *az erkölcs lerontására.* Mit lehet itt tenni? — mikor magyar színházban *»Húzd rá Jonny!«*-kat játsszanak. Nézzük csak a *jazzmuzsika* ügyét. Egész Budapestet elborítják ezek a vad és minden magyar vonatkozástól mentes zenekarok, ugyanakkor a magyar dal hivatott kifejezőinek, a cigányoknak, ennek az alapjában véve értékes társadalmi rétegnek *el kell sorvadnia, mert a belügyminiszternek könnyen megtehető egyetlen gesztusa sincs arra, hogy ezen az állapoton változtasson. A Baker-ügyről* nyilatkozzam? *Nem nyilatkozom!* Én becsületes és igazszavú ember vagyok, eszerint mondok meg mindent, *de itt már hiábavaló minden küzdelem. Botrány*, ami a főváros színházaiban történik. *És mit csinál a főváros színügyi bizott-*

sága? Állítólagos művészi szempontok miatt *túlzottan tág liberalizmussal* kezeli a dolgokat és nagyon könnyen eltéríthető attól az állásfoglalástól, amelyet az *igazi művészet és az igazi erkölcs ir parancsolóan eléje.* Ne vegyék rossznéven, de *nem nyilatkozom,* mert hiábavalónak tartok itt már minden állásfoglalást.

Tekintettel arra, hogy *Raffay* püspök ilyen határozottan elhárította magától,

Broschkó Gusztáv Adolf dr.,
a budapesti evangélikus egyházmegye esperese

tette evangélikus részről a következő nyilatkozatot:

— Ha megfelel az a tény a valóságnak, hogy ez a néger nő mezítelenül táncol, *minden eszközzel meg kell akadályozni a szerepeltetését.* Azt hiszem, még ma is áll, amit Kölcsey mondott, hogy: *Minden állam támasza s talpköve a tiszta erkölcs.* A *kultuszminiszternek,* mint az ifjúság legfőbb pedagógusának *kellene közbelépnie* elsősorban az ifjúságra való tekintettel ebben az ügyben.

Élitélő szavakkal nyilatkozott a deszkákon dúló erkölcstelenségekről

Ravasz László dr.,
dunamelléki református püspök:

— Nem tudok közelebbit arról, — mondotta — hogy ki ez a szegény szerecsen nő, annyit azonban tudok, hogy *mocskos, beteg és az egész emberi kultúrára árnyékot vető mulatságok azok, amikkel mostanában itt-ott szórakoznak.* Szeretném, ha a reklámot jelentő tüntetések helyett *minél több intelligense mber határozná el magában,* hogy tudomásul sem veszi Josephine Bakernek és a hozzá hasonló szerencsétlenek szerepeltetését.

— Általánosságban kijelenthetem, hogy ha a hatalom rajtam állna ebben a kérdésben, *minden meztelenséget és szemérmetlenséget letiltanék a színpadról.* Az erkölcstelenséget szigorúan üldözném, a nyilvánosság deszkáiról kisöpörném. Nemcsak a szerecsen táncosnőket, akiknek mezítelenségében még lehet valami naturalitás, de főképpen a fehérbőrűek nuditását, mert nálunk nagyobb baj a hiányzó ruha, mint a szerecseneknél a meglévő ruha. Midőn *Josephine Baker ellen is szólok,* szeretném, ha az emberek figyelembe vennék, hogy *itt nemcsak Josephine Bakerről van szó, hanem a budapesti irodalom, művészet és színpad kétharmadrészéről.*

Érdekes módon foglalkozik a néger táncosnő ellen kezdett akció ügyével

Hevesi Simon dr.,
budapesti vezető főrabbi

az *Uj Budapest* munkatársa előtt tett nyilatkozatában:

— *Josephine Baker-t nem ismerem,* ebben a vonatkozásban róla nem beszélhetek. *Nagyon helyeslem,* ha olyan dolgokat, amelyek nem számolnak a közönség erkölcsi érzésével és finomabb ízlésével, *kiküszöbölnek a színpadról.* Sőt ez még abban az esetben is szükséges, ha van a közönségnek olyan része, melynek ilyen tisztult erkölcsi érzése és finomult izlése nincs. Tudom nagyon jól, hogy az irodalmi cenzurát általában azért nem kedvelik, mert *a szépirodalmi cenzura révén a politikai szabad véleménynyilvánítás* is könnyen ilyen ellenőrzés alá eshetne. Mindamellett a törvény határozottan pornografikus irodalmi termékeket kirekeszti a forgalomból, mégpedig a törvény védelme alatt álló társadalom és az ifjúság érdekében.

— Ha tehát általában a Kanzl-paragrafusok nem rokonszenvesek, a mutatványos dolgokban szükséges korlátozó rendelkezések viszont egyáltalán nem tekinthetők a szabad véleménynyilvánítás korlátozásának. Véleményem szerint *a társadalom rendje fölött őrködő hivatalos tényezőknek kötelességük afelett is őrködni, hogy a közönség és az ifjúság minél kevesebb erkölcsi rontás veszélyének legyen kitéve.*

Fortwursteln...

Készül az 1929-iki költségvetés, amely nem emeli, de viszont nem is csökkenti az adókat — Az elmult év zárszámadása alig tüntet fel változást a költségelőirányzathoz képest

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Lamotte tanácsnok, aki nyári szabadságideje helyett most volt egy hónapi üdülésen a francia tengerparton, szabadságáról hazaérkezett és helyettesétől dr. *Márkus* József főjegyzőtől átvette ügyosztálya vezetését. *Lamotte* hazaérkezése a pénzügyi ügyosztályban a munka forszírozott megkezdését jelenti abban az irányban, hogy az elmult évi zárszámadások idejére elkészüljenek és hogy az 1929-iki fővárosi költségvetés a vonatkozó miniszteri rendeletekben megszabott időben kerüljön az illetékes szervek elé.

Ami az elmult évi zárszámadásokat illeti, jelentjük, hogy *a zárszámadás teljesen elkészült* és azt még a husvéti ünnepek előtt szét fogják küldeni a pénzügyi bizottság tagjainak. A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén *Folkusházy* alpolgármester is bejelentette a zárszámadások elkészültét és javaslatára külön bizottságot küldtek ki a zárszámadások felülvizsgálására. Ez a bizottság majd a pénzügyi bizottság plénumának fog működéséről jelentést tenni.

Mióta a zárszámadásokkal dolgozik a főváros, *nem volt rá eset, hogy a költségvetési év végétől számított annyira rövid időn belül történjen meg a zárszámadások összeállítása,* mint azt most néhány hónap alatt sikerült *Sebő* Bélának, a főváros kitünő főszámvevőjének keresztülhajtania.

Sebő, aki aránylag fiatalon került mai magas tisztjébe, beigazolta, *hogy nem volt érdemetlen a beléje helyezett bizalomra,* mert igazán kitünő, nagyszorgalmú munkaerőt nyert benne a város. A zárszámadás idejében való elkészülése *teljes egészében Sebő Béla érdeme.*

Ami most már magát a zárszámadást illeti, *az nagyjából kitaposott utakon halad.* Szürke és jelentéktelen volt az elmult esztendő a bevételek és kiadások szempontjából, hiszen a nagyobb beruházások nem a folyó költségvetési előirányzat, hanem a húszmilliódolláros kölcsön terhére íródtak. Sem a bevételeket, sem a kiadásokat illetően *nem történt jelentősebb változás az előirányzathoz képest,* befolytak az előirányzott bevételek, kiadásra kerültek az előirányzott kiadások, úgyhogy végeredményben a zárszámadás a költségelőirányzathoz képest *változást alig tüntet fel.*

A zárszámadás elkészültével kapcsolatosan *Body* tanácsjegyző vezetésével megkezdődtek a jövő évi költségvetés előkészületi munkálatai is. Az ügyosztály már nyomdába adta

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— A régi városházán vajmi kevés, az újon azonban talán tulontúl is sok. Az események a Váci-utcában szerdán reggel tiz órakor vették kezdetüket, amikor Halász József bátyánk, a közgyülés derék háznagya és a városháza tiszteletreméltó gondnoka, nála szokatlan izgalommal várta a sajtó képviselőit, hogy nekik az újonnan épitett tanácskozó- és büfféhelyiségeket megmutassa. A városhá[illegible]. ujságírók csaknem teljes számmal vonultak fel az ünnepélyes bemutatóra, amelyet jelenlétével megtisztelt Édes Bandi és Bucsánszky főjegyző is. Meg kell állapitanunk, hogy a főpróba nagyszerüen sikerült: a pompás fotelekkel felszerelt tanácskozó-helyiségek, a tágas és kényelmes étkezőszobák csakúgy megnyerték a satjó magas tetszését, mint a számos új telefon, amelyek közül néhányat a sajtó máris egyszersmindenkorra lefoglalt magának, hiszen a napilapok fővárosi rovatvezetői városházi munkásságuk jelentékeny részét a közgyülésekkel kapcsolatosan végzik el. Ellenben a bemutatóval kapcsolatos uzsonnáról talán szerkesztő úr adhatna bővebb felvilágositást.

— Az uzsonna fényesen sikerült, dacára annak, hogy a Községi Élelmiszerüzem, Reich Samu üzeme nem minden városházi ujságíróval szimpatizál egyformán, amiben neki tökéletesen igaza van, mert a sajtó sem rajong egyértelmüen érte.

Az első szónoklatot különben Édes tanácsnok mondotta, meghatottan emlékezve meg arról a lelkes és k itartó munkásságról, amelyet a sajtó képviselői a törvényhatósági bizottság üdvözléseivel kapcsolatosan folytatnak és azon reményének adott kifejezést, hogy az új helyiségekben a sajtó jól fogja magát érezni. Az ujságírók nevében Salgó Ignác, a rovatvezetők doyenje adott szellemes és tartalmas választ, majd a fiatalság nevében Pakots Gyurka, az öreg Pakots szintén monoklis fia köszöntötte Schwét apánkat, akinek tudvalevőleg a régi városháza folyosóján a polgármesteri hivatal előtti falmélyedésben már a legközelebbi jövőben fából készült szobrát fogják felállitani. Lelkesen ünnepelte azután az egész társaság Halász Józsefet, akinek páratlan szorgalma, kifinomult müizlése hordták össze az új helyiségekbe mindazt a szépet és jót, amelyet nemcsak az ujságírók, hanem a délutáni premieren a városatyák is nagyon megdicsértek. Az egész munkálat vezetése Halász Józsin kivül Horváth kezelőtisztet dicséri, aki két hónap óta éjt nappalá téve dolgozott, hogy idejére elkészüljenek az uj helyiségek. De halljuk, mi történt délután!

— A premierről majd én teszek jelentést! A város atyjai és anyjai nagy élvezettel sétáltak az új helyiségekben és különösen a társalgók végén levő hall nyerte meg a fiatalabb bizottsági tagok tetszését. Voltak azonban, akik nem alaptalanul a megigért szökőkutat reklamálták Halász Józseftől, akit valósággal elhalmoztak pártkülönbség nélkül köszönettel és gratulációval. Halász Józsi a szökőkútra vonatkozólag kijelentette, hogy ami késik, az nem múlik. a köszönetekre vonatkozólag pedig meghatottan rebegte, hogy ez életének legszebb és legboldogabb napja volt. Ami az új tanácskozó-termeket illeti, azokat mindjárt le is foglalták maguknak az egyes pártok: a legnagyobb vitatkozás a legszélsőbb terem körül folyt le, amelyre elsőnek Scheuer Róbert tette rá a Ripkapárt nevében a kezét. Amikor ezt meghallotta Csilléry Bandi, úgy is, mint alvezér, tiltakozott a lefoglalás ellen, mondván, hogy egyénileg senkinek sincs joga intézkedni. Tekintettel azonban arra, hogy a régi nagy jobboldali társalgót is beleszámítva, most már összesen öt helyiség áll a tanácskozás céljaira a pártok rendelkezésére, sőt, ha az első emeleten levő főpolgármesteri tanácskozótermet is ideszámítjuk, akkor meg éppenséggel hat, közölhetem, hogy végeredményben minden párt ki lesz elégitve, sőt még az ezután elkövetkezendő pártoknak is jut majd megfelelő tanácskozóhelyiség.

— Ki szentelte fel az új helyiségeket tanácskozási alapon?

— Ki más, mint Lobmayer Jenő. Az ülésen elején vészes hirek keringtek arról, hogy nagy kavarodás lesz az autobuszüzem által megvásárolt két Rába-autobusz miatt, főleg pártértekezleti határozatuk alapján a szocialisták igértek nagyobb tumultust. Lobmayer azután sietve összehivta a jobbszélső tanácskozóterembe az autobuszüzemre felügyelő bizottságot, amely azután zárt ajtók mellett órákig tanácskozott.

— Miért haragszik a szélsőbal Gallina főjegyzőre?

— Nem kell ezt a haragot olyan komolyan venni, csupán a politika által okozott izgalmi állapotban látszott a helyzet némiképpen feszültnek. Nem kétséges azonban, hogy Gallina, aki a legderekabb, legkomolyabb főtisztviselők közé tartozik a városházán és kapcsolt részein, helyesen számolta össze a szavazatokat, amit a kedélyek lecsillapultával a leghangosabbak sem vontak kétségbe. Azokat a fenyegetőzéseket pedig, hogy lesz még alkalma a balodalnak Gallinával szemben kimutatni a foga fehérjét, senki sem veheti egyébnek, mint az izgalomban és harcilázban elhangzott következmény nélküli közbeiktásoknak, mert köztudomásu dolog, hogy a legközelebbi tanácsnoki állásra egyhangúlag fog Gallina felé fordulni a pártok bizalma.

— Ki hiányzott a szerdai közgyülésről?

— Az amerikás városatyákon kivül jóformán senki. Feltünést keltett azonban, hogy Bezzegh-Huszágh főkapitány úr, aki Andréka főkapitányhelyettes és választott bizottsági tag kiséretében eddig pontosan megjelent minden közgyülésen, az ülés elején hiányzott. Kiderült azonban, hogy hiányzásról szó sincs, csupán késedelemről. Némethy tanácsnok azután be akarta ugratni a közeledő április elsejére való tekintettel a főkapitányt, hogy az új termekben a sok zöldasztal tulajdonképen arra való, hogy a szünetekben a városatyák bakkot és chemin-t játszanak. Bezzegh-Huszágh elértette a tréfát és kijelentette, hogy ezt ő már régen tudja, sőt arról is értesülése van, hogy a pinkát odabent saját helyettese, Andréka Károly kezeli . . .

Mi újság a régi városházán?

— Csend, nyugalom. Lamotte-ék megjöttek Mentoneból. Csordás Elemérék is útban vannak Olaszországból, viszont az elmult vasárnapra, összekötve azt a március 15-i nemzeti ünneppel, Lobmayerék és Gallináék szöktek el néhány napra vidékre. Egyébként teljes az unalom. A derék Gajáry Gyurival, Solty tanácsnok titkárával történt különben az elmult héten kedves eset.

— Halljuk!

— Tehát Gajáry György fogalmazó úr, unokaöccse néhai való jó Gajáry Ödönnek, már hetedik esztendeje látja el a középitési ügyosztályban a tanácsnoki titkári teendőket. Ebbeli minőségében fő feladata, hogy az állástkereső mérnökök, munkát kereső vállalkozók, tervezők és feltalálók légióit távoltartsa gazdájától, aki hivatalos teendőivel annyira túl van halmozva, hogy ideigeneket csak a legritkább esetben fogad. Mondani sem kell, hogy a rohamramenők a legkülönfélébb harci cseleket

azt a felszólítást és utasítást, amely a jövő évi költségvetéshez szükséges adatok beszolgáltatására szólítja fel az egyes ügyosztályokat és fővárosi intézményeket. Az erre vonatkozó felszólítás a szokásos sablonszerű nyomtatvány: *a beterjesztés kötelező határideje május vége* és azt az obligát felszólítást tartalmazza, hogy a főváros egyes szervei tartózkodjanak a felesleges kiadások jegyzékbe foglalásáról, mert ezeket a pénzügyi ügyosztály amúgy is törölni fogja. *Hangsúlyozza a pénzügyi ügyosztály körirata, hogy a bejelentett kiadási előirányzatok csupán a régi keretek között mozoghatnak, vagyis, hogy az egyes szervek a folyó évi költségvetés keretei között vehetnek fel új kiadási tételeket.*

Értesülésünk szerint, a főváros a *jövő esztendőre* sem *új adónemet*, sem a meglevő adók emelését nem tervezi, ami a legnagyobb mértékben megnyugtató a lakosság szempontjából. Ezzel szemben *nem túlságosan megnyugtató* az a körülmény, hogy a jövő esztendőben a meglevő adók csökkentésére, vagy éppen eltörlésére *sem fog sor kerülni*. A bevételek tehát a jövő esztendőben is az ez évi keretek között fognak maradni és így természetesen a kiadások sem lesznek túlságosan emelhetők. Mindez természetesen csupán a pénzügyi ügyosztálynak a tanácshoz intézendő költségvetési előterjesztésére vonatkozik, *más kérdés*, hogy a tanács nem fog-e a beruházások fokozhatása céljából *az adópréshez folyamodni*. Végeredményben tehát az 1929. évi költségvetés is a »*fortwurstelni*« jegyében fog elkészülni.

A pénzügyi ügyosztály úgy tervezi, hogy *augusztus második felében*, amikorra már a legtöbb tanácsnok visszatér szabadságáról, terjeszti a tanács elé a jövő évi költségelőirányzatot. *Lamotte* tanácsnok, akinek legfontosabb teendői a költségvetés összeállításával kapcsolatosan éppen a nyári hónapokban vannak, egész nyáron Budapesten fog maradni és személyesen intézi a költségvetés összeállítását.

igénybe veszik, hogy Gajáry szivét megpuhítsák. Így legutóbb is megjelent nála egy ismeretlen idős urinő, aki minden áron be akart jutni Solty tanácsnokhoz. Gajárynak csak hosszas fáradtság után sikerült őnagyságától megtudnia, hogy egy 25 évvel ezelőtt elhunyt fővárosi mérnök özvegye, aki ugyancsak özvegy leányát, a férjével állítólag az Andrássy-út építésénél közreműködött Solty tanácsnok segítségével akarja a fővároshoz bejuttatni. Minthogy Solty tanácsnok még ezekután sem emlékezett egykori állítólagos legkedvesebb munkatársára, az urinő utolsó kísérletképen előhúzta elhalt férje 30 esztendős fényképét és azt küldte be maga helyett az ámuló Gajáryval. Solty tanácsnok azonban még ezekután sem tudott visszaemlékezni és így a csalódott hölgy az elnöki ügyosztályhoz utasíttatott, hogy Felkay tanácsjegyzőnél próbáljon szerencsét . . .

— *Egyéb újság?*

— *Szaporodik a városháza. Günther Tivadar, Ripka szimpatikus fiatal titkára rövidesen nagyapai örömökhöz fogja juttatni a hosszú szakállú Günther bácsit, az egykori derék bizottsági tagot. Még egy nagyapa készül a városházán: Schwét Henrik, a Pester Lloyd kitűnő fővárosi rovatvezetője rövidesen szintén nagyapa lesz, Vészi főszerkesztő az új Schwét-csemete részére különben 1950-től kezdődőleg máris biztosította a Lloyd városi rovatvezetői pozícióját. És ha már a nagyapáknál tartunk, megemlítem, hogy Némethy tanácsnok 3 és féléves unokája bizonyságául annak, hogy jó vérből való, egy hét alatt megtanult rummyzni, azzal a módosítással, hogy a Jolly Jockert — rövid, de nemes egyszerűséggel — bohócnak nevezi . . .*

— *Gratulálunk az összes nagyapáknak! A viszontlátásra, kedves szerkesztő úr.*

— *Ajánlom magamat, kedves dr. Városházy.*

Mit kívánnak a kerületek?

Halász Elemér, a Lipótváros elöljárója a Hungária-körut—Óbudai híd megépítését sürgeti — A Népház kibővítése, népfürdő építése, külterületi parkok az V. kerület legfőbb kívánságai—A villamost a Csáky-utcán át meg kell hosszabbitani

Az Uj Budapest ankétje a kerületi elöljárókkal

A kerületi elöljárókkal folytatott ankétje során e héten az *Uj Budapest* elérkezett az V. kerülethez, amely belső részében legszabályosabb és legszebben kiépült kerülete a fővárosnak, külső részében azonban sok olyan teendő vár elintézésre, amely a városrendezés szempontjából feltétlenül a legsürgősebb feladatok közé tartozik. Munkatársunk hosszabb beszélgetést folytatott *Halász* Elemérrel, az V. kerület elöljárójával, akihez kérdést intézett a IV. kerület elöljáróságának arra az óhajára vonatkozóan is, hogy a Belváros az V. kerület irányában, illetve annak területéből szeretné fejleszteni a maga területét. *Halász* elöljáró a szomszédos kerület óhajtására egyáltalán nem reflektál, mert mint mondotta, sokan foglalkoznak az ilyen tervezgetéssel, azonban *ezek nem pozitivumok*. Egyébként az V. kerület problémáiról az alábbiakban nyilatkozott:

— Az elmult év folyamán a kerületben több utcát megnyitottunk és leszögezni kívánom, hogy *Scheuer* Róbert bizottsági tag úr az utcanyitásokkal kapcsolatos munkáknál nagy segítségére volt az elöljáróságnak, tárgyalt a hatóságokkal, a felekkel, eszméket hozott és mint az V. kerület nyitott szemmel járó lakója, *minden tekintetben segítségünkre volt, sőt a tanácsnál is kisürgette az új utcák nyitását*. Ezek az utcák a következők: a *Hollán*-utca egy része, még pedig a 7. számú háztól a *Sziget*-utcáig; a *Tátra*-utca a *Katona József*-utcától a *Sziget*-utcáig; a *Katona József*-utca a *Pozsonyi*-úttól a *Pannónia*-utcáig és a *Sziget*-utca a *Pozsonyi*-úttól a *Tátra*-utcáig. Ezekkel az utcanyitásokkal kapcsolatban közcsatornákat, kocsi- és gyalogutakat, burkolásokat, gáz- és vízcsőfektetéseket kellett végezni, ami elég nagy munka volt. Hasonló utcarendezési munkákat csináltunk a *Berzenczey*-utcában, a *Wahrmann*-utca és *Zápolya*-utca között, a *Gorove*-utcában, továbbá a *Kálmán*-utca, *Gorove*-utca és a *Hold*-utca között. Az utcanyitásokat a kerület e részének *nagy fejlődése tette szükségessé*, mert ezen a környéken 40—50 új bérház épült. Ezeket a városrendezési munkákat egyébként folytatni kell, *egészen a Wahrmann-utcáig*. Ugyanaddig kell kiterjeszteni az autobuszjáratot is, még pedig lehetőleg az ősszel, mert a kiterjesztést a kerület közlekedési igényei feltétlenul megkívánják.

— A kerület legfontosabb problémái között első helyen a *Hungária-körút—óbudai híd megépítését kell említenem*, amit a III. kerület elöljárója is mint életbevágó fontosságú dolgot említett fel az *Uj Budapest* számára tett nyilatkozatában. Amíg a híd meg nem épül, a kerület külső része nem fejlődhet igazán.

Azon a környéken nagyon sok fővárosi telek is van, a híddal kapcsolatban azoknak értéke rendkívül emelkedne. Ehhez a problémához fűződik e környék feltöltésének ügye. A Váci-út és Duna között húzódó lipótvárosi keskeny városszakaszon folyton és nagymértékben jelentkezik a talajvíz, sok helyen egészen a Váci-útig ellepi az ingatlanokat. Tehát a híd megépítése és ennek a környéknek feltöltési munkája feltétlenül a *legközelebbi feladatok közé tartozik*.

— A másik fontos problémánk *a kerületi elöljáróság épületének bővítése*. A főváros tanácsa hozott már olyan határozatot, hogy az V. kerületi elöljáróság jelenlegi épületéhez szárnyépületet kell építeni. A tanács felhívására az ügyosztály az idei költségvetéstervezetbe tényleg fel vett *háromszázhúszezer pengőt erre a célra*, azonban ezt a tárgyalások folyamán törölték. Ez az építkezés a sürgős feladatok közé tartozik, mert a közigazgatás rovására esik, ha nem csinálják meg ezt a toldaléképületet. A jelenlegi helyiségek annyira elégtelenek, hogy a hivatalok egyrészét a választmányi teremben kellett elhelyezni és ha a választmány ülést tart, ezeket a hivatalokat ki kell tenni az előszobákba. Ezenkívül is sötét és irodahelyiségnek meg nem felelő hivatali szobákba szorultak egyes hivatalnokok. Az elöljáróság toldaléképületével kapcsolatban új utcanyitásra lesz szükség. *Az új utca a Futura és Pénzverde épülete között meglévő elzárt utcával kezdődne* és az elöljáróság hátsó frontjának kiépülésével az elöljáróság előtt derékszögalakban haladna a Markó-utcáig.

— A kerület elsőrendű kívánságai közé tartozik az is, hogy *a külterületen parkot létesítsenek*. Lehetetlen állapot, hogy a Szabadságtértől kezdve az V. kerületben egyetlen park sincs. Egy-két nagyobb parknak a létesítése feltétlenül a kerület közegészségügyi érdekei közé tartozik. A másik szociális irányú kívánságunk, hogy *a Népházat bővítsék ki*. Erre is volt már tanácsi határozat, de azt ismételten felfüggesztették. Társadalmi szempontok sürgőssé teszik a feladat megoldását, a szegényosztálynak a Népházhoz fűződő igényeit nem lehet kielégíteni, kétszáznegyvennégy ágy van a Népházban és ez az ágyszám feltétlenül kevés, naponta 30—40 embert kell eultasítani. A kibővítéssel kapcsolatban szintén szociális feladat a *népfürdő megépítése is*, amely a Népházzal kapcsolatos lesz. Az épületet eredetileg úgy építették, hogy bal- és jobboldali részén új épületszárnnyal legyen bővíthető. Az egyik szárnyépületben az éjjeli szálló bővítését lehetne megoldani, ugyanott elhelyezhető lenne a népkonyha, a másik szárnyon pedig az iskolát és a fürdőt kellene megépíteni. Ezen a külső területen *egyáltalán nincs fürdő*; minden kerületben építenek népfürdőt, csak éppen az V. kerületet hagyják fürdő nélkül. A fürdő megépítésére az intézménnyel kapcsolatban speciálisan is szükség lenne.

— Közlekedési szempontból fel kell említenem *a villamosvasút vonalának bővítését*, amire a Szemere-utcai villamosnak továbbvezetésénél lenne szükség. Ilymódon a villamos a Lipót-körút keresztezésével *a Csáky-utcán a Dráva-utcáig haladna*. Sőt kialakulna a 2-es jelzésű villamos körforgalmi útirányа, mert mint értesülök, az Aréna-úti aluljáró problémájánál is találtak megoldást, és pedig olyan formában, hogy a talajt mélyíteni fogják a villamos pályatest számára, ahhoz hasonlóan, mint a Lánchídfőnél történt. Igy tehát megoldható lesz mégis a megszakítás nélkül való közlekedés kérdése ezen a helyen is. Ezek azok a feladatok, amelyek *ma legjobban foglalkoztatják az V. kerület elöljáróságát*.

UJ BUDAPEST
előfizetési ára:
félévre . . . 15 pengő
egész évre . . 30 „

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ“
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZŰRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Ostende kávéház
legkellemesebb
családi
szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

ALEXI ÉS UHLYARIK műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Szondy-u 20.
Telefon: T. 9—92 és T. 9—93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben. Elvállal mindennemü villamossági szerelést.
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányu szénkefék

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

A nagybankok másfélmillió pengővel akarták szanálni az Egyesült Fővárosit, ha ezzel meg tudták volna akadályozni a Községi Takarékpénztár felállitását

A Kisipari Hitelintézet is be fog olvadni a Községi Takarékpénztárba — Sulyos személyi harcok az uj intézet vezető pozicióinak betöltésére

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A szerdai közgyűlés zsúfolt padsorai mutatták, hogy nem mindennapi érdekességű ügy szerepel a törvényhatósági bizottság egyébként szürke napirendjén. Az *Egyesült Fővárosi—Vásárpénztár fuziója* és ezzel kapcsolatosan a Községi Takarékpénztár felállításának ügye még azokat a bizottsági tagokat is a közgyűlési terembe szólította, akiket csak *egészen ritkán* lehet ott látni. A termet fűtő lázas izgalom egyáltalán nem bizonyult alaptalannak, több kirobbanáshoz is vezetett, anélkül azonban, hogy a fuzió ügyét a szerdai közgyűlés letárgyalhatta volna.

Nem kétséges azonban, hogy *Wolffék és Kozmáék egységes állásfoglalása folytán* a törvényhatósági bizottság a fuzió mellett fog dönteni, holott mindkét pártban számosan vannak olyanok, akik a legnagyobb mértékben ellenzik a fuziót és a Községi Takarékpénztárat az Egyesült Fővárosi bekapcsolása nélkül kívánják megvalósítani. Azonban ezek az elégedetlen elemek is teljesen alávetik magukat a pártfegyelemnek, elnyomva egyéni meggyőződésüket, meg fogják szavazni a fuziót annál is inkább, mert köztudomású dolog, *hogy a pártvezérek megállapodása, illetőleg a tizenkettes bizottság határozata alapján a Vásárpénztár a Pénzintézeti Központ ajánlata alapján az opciót máris gyakorolta* és így a közgyűlési tárgyalás a lényeget illetően már csak *eső után köpönyeg* és a törvényhatósági bizottságnak a fuziót illetőleg nem lehet már egyéb feladata, mint azokat a technikai módozatokat megbeszélni, amelyek figyelembevételével a Községi Takarékpénztár *szervezeti szabályzata megalkotható lesz* és a főváros új pénzintézete működését megkezdheti.

A nagybankok természetszerűleg *még ma is a legélesebb hadjáratot folytatják a fuzió ellen.* Nem érdektelen részlete ennek a harcnak az az ajánlat, amelyet a Pénzintézeti Központ az Egyesült Fővárosi szanálása érdekében a fővárosi tárgyalások megindítása előtt a nagybankoknak tett. A bankok hajlandóságot mutattak arra, hogy *másfélmillió pengővel sietnek az Egyesült Fővárosi segítségére,* amely összeg elég lett volna *a bilánc egyensulyba hozatalára.* Ez az üzlet mégsem jött létre, még pedig azért nem, *mert a másfélmilliópengős szanálási akciónak főfeltétele az lett volna, hogy a főváros ne csinálja meg a Községi Takarékpénztárat.* Az Egyesült Fővárosi természetszerűleg *semmi garanciát sem tudott nyujtani* arra vonatkozólag, hogy a Községi Takarékpénztárat nem fogja a főváros saját maga megcsinálni és — *így a bankok akciója dugába dőlt.*

Értesülésünk szerint már a legközelebbi hetekben a törvényhatósági bizottság elé fog kerülni *a Községi Takarékpénztár szervezési szabályzata,* amely a főváros birtokában levő összes pénzintézeteket egyesíteni fogja. E pillanatban még nincs eldöntve, hogy a Vásárpénztár vágóhídi főüzlete mai formájában és keretében marad-e fenn, vagy pedig a Községi Takarékpénztár egyik alosztálya marad-e? Bizonyos azonban, hogy *a Vásárpénztár bankosztálya összes aktiváival és passziváival beleolvad a Községi Takarékba,* továbbá, hogy *a Kisipari Hitelszövetkezet Rt.,* amely kisipari kölcsönök nyujtásával fejtett ki eddig érdemes tevékenységet, szintén *beleolvad* és *annak, mint egyik alosztálya fog működni.* A főváros tehát a jövőben csupán *egyetlen pénzintézetet fog fenntartani* és ami a legfontosabb, *a fővárosi és üzemi pénzek betétjeivel alimentálni.*

A kulisszák mögött *a személyi kérdések tekintetében hihetetlenül éles harc indult meg.* Bizonyosra vehető, hogy *Gratz* Gusztáv v. külügyminiszter országgyűlési képviselő, az Egyesült Fővárosi elnöke, *nem fog résztvenni* a Községi Takarékpénztár vezetésében. A *Buzáth-kombináció* a Községi Takarékpénztár elnöki állását illetően *változatlanul előtérben van,* dacára annak, hogy erről *maga Buzáth* tud egyelőre a legkevesebbet. A pénzügyminisztérium igen erősen protezsálja a Községi Takarékpénztár vezetőtisztségére *Schneller* Lajos dr.-t, eki valamikor a Leszámitoló Banknak volt igazgatója, majd a *Bacher-féle vagyonkomplexumot felszámoló Molinum Rt. vezetője lett.* A Schneller-féle kombinációval szemben a városi urak egyelőre *a legélesebb ellenállást fejtik ki,* a vezérigazgatói tisztséget Zlinszky Lászlónak, a Vásárpénztár jelenlegi vezérigazgató helyettesének kívánva biztosítani. A városnak ezeket a személyi kérdéseket mindenesetre *már most tisztáznia kell,* mert ha már le is nyeljük a békát, a béka bendőjében lévő *apró kavicsokat* nem óhajtjuk a békával együtt szintén lenyelni.

Itt a tavasz a városi kertekben!

Rumbach tanácsnok a fővárosi kertészet ezévi feladatairól — Park lesz a Béke-téren, folytatják a Városmajor rendezését, rendezik a Gellérthegy északi oldalát

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A szép és egészséges nagyváros kialakításánál rendkívül fontos szerepe van a parkosításnak, mert nemcsak közegészségügyi, de városesztétikai szempontból fontos, hogy a kőtömbök és utcasíkok természettől elvonatkoztatott hatását itt-ott felváltsa a kert és parkművészet szépsége és egészsége. A főváros tanácsa erre a szempontra az utóbbi időben sok gondot fordít, a főváros kertészete általában nem eléggé méltatott, csodálatosan szép eredményeket ért el a városnak nagyon sok részén. E tekintetben kiváló érdem illeti *Rumbach* Dezső tanácsnokot, aki nemcsak gonddal, de nagy érzékkel is őrködik Budapest kertjei felett.

Az *Uj Budapest* munkatársa érdeklődött most a tavasz közeledtével a *főváros kertészetének nagyobb feladatai felől.* Ebben az évben kétségtelenül legnagyobb munka a Kossuth Lajos-tér rendezése, amit a szobor felállítása tett szükségessé — mondotta munkatársunknak *Rumbach* tanácsnok. — A rendezésre vonatkozó tervet az Országos Képzőművészeti Tanács megbízásából *Lechner* és *Rerrich* építészek dolgozták ki. E terv a tér beosztását a teret körülvevő épületek tömegeivel és a tér határvonalaival harmonikusan oldja meg. A tervnek van hibája is és hogy az Akadémia-utcából a Személynök-utcába átmenő villamosvasuti forgalom több helyen megtörik, tehát nehézkessé válik. De különben is ennek a tervnek megvalósítása nagy költségbe ütközik és így az ügyosztály a tér rendezésére vonatkozó terv alapulvételével új tervet dolgozott ki. Ezt a *sétányügyi bizottság és a Közmunkák Tanácsa* is elfogadta, majd a főváros tanácsa a tervet megküldte az Országos Képzőművészeti Tanácsnak is, azonban ismét közbejött Tisza István gróf szobrának a Kossuth Lajos-téren való elhelyezése, tehát a rendezés dolgában végleges nem lehetett állást foglalni, mert alkalmazkodni kell az elhelyezendő szoborhoz is. Ilyen körülmények között *a Kossuth Lajos-tér rendezése tulajdonképpen nyilt kérdés,* tehát ebben az évben csak a Kossuth-szobor körül lévő terület kertészeti rendezését lehet megvalósítani. A rendelkezésre álló fedezet az egész tér kialakításához úgysem lenne elegendő, erre az 1929—30 évek költségelőirányzatában kell fedezetet kijelölni.

Az egyéb munkák között meg kell említeni *a városmajori park rendezését,* amely 1922-ben kezdődött és azóta a rendelkezésre álló hitelkereten belül évről-évre folytatódott. Az első kerületben lévő Lovas-úton a háború idején a katonaság ideiglenes baraképületeket emelt, azokat a mult évben végre eltávolitották, tehát a felszabadult terület parkírozása az összel megkezdődhetett. *A Gellért-hegynek a Tabán felé eső oldalán* a parkírozás és vízlevezetés munkája egy-két kisebb feladattól eltekintve elkészült. Ebben az évben a *Gellért-hegynek a Gellért-fürdő felé lejtő részén* történik kertészeti rendezés, ott az utak építése már meg is kezdődött. A budai oldalon kisebb parkmunkák létesülnek a *Várfok- és Ostrom-utca találkozásánál, a Hunyadi János-út mellett lévő Csolnak-utcánál, valamint az Attila-körút és a Görög-útca sarkán.*

A pesti oldal park-programmjának összeállításánál az ügyosztály különösen a *külső területekre volt figyelemmel.* Ez év tavaszán elkészült a VI. kerületben lévő *Béke-tér* kertje, ugyanott *a sápadt proletárgyermekek számára játszótér is létesült.* Az ügyosztály még 1914-ben kidolgozta az Aréna-út és Lőportár-utca között lévő régi zsidótemető parkozási tervét, a munkát azonban a háború megakasztotta, sőt az ottlévő kislakásos épületek miatt mai napig sem készülhetett el teljesen. Ennek a területnek egyrészén most játszóteret akarnak létesíteni, amely beilleszkedik a parkosítás későbbi programmjába.

A tavaszi munkaprogramm túltömöttsége miatt a főváros kertészete *csak ősszel* végezheti el a IX. kerületi Szent István-kórház előtt lévő területnek, valamint a X. kerületi Szent László-térnek parkosítását. Ellenben megkezdődtek a kertmunkák a Széchenyi-fürdő bővítésével kapcsolatban, ezenkivül a Város- és Népliget egyes kipusztult parkrészein. A fásítás programmjában ez évben tizennégy utca szerepel. A főváros tanácsa gondot fordít arra is, hogy a *parkokban megfelelőszámú ülőpad álljon a közönség rendelkezésére.* Az utóbbi két évben rengeteg padot állíttatott fel az ügyosztály, ezt a munkát idén folytatják, e tekintetben a közönségnek minden kívánságát ki akarják elégiteni.

A főváros kertészetével kapcsolatban meg kell emlékeznünk arról, hogy az *1926 és 1927 években új és modern berendezésű munkáslakásokat* épittet a főváros a Népligetben, valamint a Vágány-utcában, a központi kertészeti telep mellett. Erre azért volt szükség, mert a fővárosi kertészet munkásai legnagyobbrészt a környékbeli falvakból valók, ugyanis ezek az emberek legalkalmasabbak a kertmunkák elvégzésére. A munkáslaktanyák tekintetében ebben az évben a *vágányutcai laktanyáknak* bővítését vették tervbe.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Epitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicsleadás és szállitás Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kömunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dreher sörök

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óraloerőnként.
Árajánlat, felvilágositás dijmentes!
Általános, Müszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

HIREK

Riport Szibériából. Az *Uj Budapest* egyik legutóbbi számában a tanács által tervezett ügyosztály-szétválasztások kapcsán megemlékezett a IV. ügyosztályról is, amelynél az ügyosztályok számának szaporítása kapcsán a *restitutio in integrum* elve nem érvényesült. A mai IV. ügyosztály ugyanis a régi IV. (katonai és illetőségi) és a régi XI. (közjogi) ügyosztályokból tevődött össze, de csak formailag, mert *lényegileg egyesülni ma sem tudott.* Erre vonatkozó cikkünk élénk tetszést váltott ki a városháza Károly-köruti frontján, ahonnan több előkelő tisztviselő sietett ebben az ügyben közölt információinkat kiegészíteni. Megtudtuk többek között, hogy a IV. ügyosztálynak *még ma is két iktatója van,* külön a honosítások és illetőségek és külön a házassági és egyéb jogi természetű ügyek számára. Az illetőségi és honosítási alosztály iktatója kezeli a Budapesten élő hatvanezer külföldi lakhatási bizonylatát és egyéb ügyeit és havonta harmincezer aktát forgalmaz, vagyis többet mint a főváros összes ügyosztályai együttvéve! Ez az iktató különben független az elsőemeleti nagy iktatótól is, mig a jogi alosztály iktatója a nagy iktatóval szerves összefüggésben van. Az illetőségi és honositási ügyekből *évente kétszázezer pengő bevétele van a fővárosnak,* ez az ügyosztály tehát a legaktivabb az egész városházán. A személyzet ennek ellenére kevés és rosszul fizetett: délelőtt nem lehet dolgozni annyi az ügyfél, délutánonként pedig csupán husz bejáró tisztviselő számára van külön munkadíj engedélyezve. Az alosztályba beosztott tisztviselői és kezelői kar nagy szorgalmát és munkabirását dicséri, hogy ily körülmények között is *példás rend* uralkodik az illetőségi és honossági ügyekben és hogy restancia alig van. Amikor az egész városháza ugyszólván elüzemiesedik, amikor az ügyosztályok általánosságban eredeti közigazgatási hivatásuktól eltérve túlnyomóan nagyrészben nem egyebek, mint *a városi üzemek központi képviseleti,* akkor kétszeres dicséret illeti a IV. ügyosztályt, amelynek keretében nem működnek üzemek, *amelynek munkássága még ma is kizárólagosan a legpregnánsabb értelemben vett közigazgatásban merül ki.* Az illetékes tényezőknek tehát egy pillanatra rá kell figyelniök a Károly-köruti frontra, amelyet méltán neveznek a többi ügyosztályok *a városházi Szibériának* és az ügyosztályok számának szaporítása kapcsán ki kell elégiteni az ügyosztály által támasztott jogos igényeket, annál is inkább, mert az a néhány fogalmazó, aki viszont a jogi alosztályban a dispenzációkat, az egyházi közigazgatást és az egyesületi ügyeket végzi, *szintén minden elismerésre érdemes.*

Ünnepség Kossuth Lajos első budapesti szobránál. A Svábhegyi Polgári és Közművelődési Egyesület, amely *Perczel* Béla kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag vezetése alatt működik, továbbá a *Virányos-Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület* szép ünnepséget rendezett a márciusi nagy napok megemlékezéseül a budai hegyvidék legszebb helyén, a Disznófő felett, ahol *Kossuth* Lajosnak első budapesti szobra áll. A szobrot néhai *Eperjessy* István kezdeményezésére a budai hegyvidék lakóinak nemes áldozatkészségéből a *Budapest-Zugligeti Egyesület* és a *Szabad Polgári Kör* emelte, azon a helyen, ahol Kossuth Lajost a Törvényható ági Tudósítások szerkesztéséért *Eötvös* József királyi fiskus egy kapitány kiséretében 48 gránátossal 1837 májusában elfogatta. Az ünnepségen koszorút helyeztek *az első budapesti Kossuth-szobor* talapzatára.

Magántanulók részére összevont tankönyvek, kivonatok, segédkönyvek
ZSOLDOS tanintézet
Telefon: József 424-47. Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 84. szám

TÜSKÉK

Beketow százezer pengője

Az elmult héten, mint azt a napilapok hirüladták, korszakalkotó elhatározás érlelődött meg a városházán a kultúra és művészet fejlesztését illetőleg. Az Úr 1927-ik évét Budapest történetében nem a Községi Takarékpénztár létesítése, nem a főváros vezetőségének amerikai útja, nem a centrale alapítása fogja emlékezetessé tenni, hanem az a megható áldozatkészség, amellyel a főváros minden szép és jó iránt való lelkesedésében hóna alá akar nyulni Beketow Mátyásnak, a Fővárosi Cirkusz közkedveltségnek örvendő igazgatójának.

Arról van szó, hogy a cirkuszépület, amelyben nyári estéken a derék és népszerű Mátyás lovait mutogatja élénk ostorpattogás közepette a nagyérdemü közönségnek, az idők folyamán elavult. Viharvert és öreg a cirkusz, alapos renoválásra szorul és a főváros százezer pengővel siet a nagyszerű terv megvalósítására, hogy a Beketow-féle mutatványoknak lyuk- és rozsdamentes vasfalak közepette tapsolhasson Budapest. A százezer pengőn, amelyet, mint elismerésének és hódolatának csekély jelét nyujt át a Székesfőváros Beketownak, teljesen átépitenék a cirkuszt, oly képpen, hogy az épület újabb évtizedeken át sikeresen dacolhasson az idő vasfogával

Ha emlékezetünk nem csal, abban a szerződésben, amelyet Beketow annakidején, mint a legmagasabb ajánlattevő, a cirkusz bérletére vonatkozóan a fővárossal kötött, már foglaltattak bizonyos kikötések a renoválásra és az állandó jókarban tartásra vonatkozólag. Arról is tudomásunk van, hogy Beketow és a régi bérlő között egy és más peres ügyek keletkeztek a cirkusz átadása miatt. Azt is tudjuk, hogy Beketow nemcsak lovagolni tud, hanem sírni is, ha talán nem is jobban, de mindenesetre hasznosabban. Beketow ugyanis jó néhány percenttel sírta le már a főváros százalékban kikötött bérrészesedését, úgyannyira, hogy ma jelentősen kevesebb bért fizet, mint az az alapszerződésben ki volt kötve. Noha az alapszerződést a törvényhatósági bizottság szankcionálta, az a megállapodás, amelyet a bérösszeg leszállítására vonatkozólag kötött a főváros Beketowval, ismeretlen okokból máig sem került a törvényhatósági bizottság elé.

Lehetetlenségnek tartjuk, hogy amikor a főváros járványkórházában a betegeket takaró rozzant pokrócokra a hiányos tetőzeten át becsorog a víz, amikor hosszú és kinos teleken át még mindig fedél nélkül vagy pincék mélyén nyomorognak ezrek és ezrek, akkor a főváros új kórházak és új szükséglakások épitése helyett nemzeti ajándékot adjon az oroszból magyarrá vedlett cirkuszigazgatónak. Az az ellenérv, hogy a főváros nem Beketownak épit, hanem saját magának, hiszen az épület nem az igazgatóé, hanem a fővárosé, szánalmas szofizma, mert az átépítésre nem a fővárosnak van szüksége, hanem az élelmes cirkuszigazgatónak. Hagyják a cirkuszépületet úgy ahogy van; ha egyébnek nem kell, az elhasználódott traverzeket ócskavasnak adja el a főváros. A Beketow-féle kultúrára, a Beketow-féle művészetre egyetlen pengőt sem szabad áldoznia annak a közületnek, amelynek iskolákra, kórházakra, szociális intézkedésekre alig vannak fillérei. A Fővárosi Cirkusz átépítése nem közérdek, Beketow használja az épületet úgy, ahogy van, ha pedig ez nem tetszik neki, térjen vissza fatornyos hazájába . . .

Az Uj Budapest naptára

Márc. 25 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a Városházán.
Márc. 26 Hétfő	d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő az út- és csatornaépitési ügyosztályban d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépitési albizottság ülése d. u. 7 ó. Pártértekezlet az Egységes Községi Polgári Pártban
Márc. 27 Kedd	d. e. fél 11 ó. Versenytárgyalási határidő a középitési ügyosztályban d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése d. u. 5 ó. A közmunkatanács ülése d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete
Márc. 28 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése d. e. 11 ó. A kisajátitási bizottság ülése d. u. 4 ó. A főváros közgyülése
Márc. 29 Csütörtök	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Márc. 30 Péntek	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a XI. ügyosztályban d. e. 12 ó. A városgazdasági bizottság ülése d. u. 6 ó. A Beszkárt igazgatósági ülése d. u. ½9 ó. Pártvacsora az Egységes Községi Polgári Pártban
Márc. 31 Szombat	Hirdessen az Uj Budapestben!

A háztulajdonosok a szabad kéményseprőválasztást kivánják. Az új kéményseprési szabályrendelet kapcsán *a Háztulajdonosok Országos Szövetsége* felterjesztést intézett a fővároshoz, amelyben kéri a szabályrendelet olyértelmü intézkedését, hogy miután egy kerületben több kéményseprőmester van kinevezve, a háztulajdonos a kerületében lakó kéményseprőmesterek közül *szabadon választhasson.* Az évenkénti kéményégetés megszüntetését is kérik a háztulajdonosok, mert véleményük szerint a kéményégetés *rendkivül károsan rongálja a kémények falát és ezáltal fokozza a tüzveszélyt.* A Háztulajdonosok Szövetsége statisztikát állitott össze, amely szerint 1918 óta, mióta évenként kötelező a kéményégetés, *megkétszereződött a kéménytüzek száma,* ugyanakkor, amikor ezen idő alatt az összes tüzesetek száma egyáltalán nem emelkedett.

Ripka Ferenc főpolgármester megtekintette a Magyar Radiátorgyár Rt. gyártepét. *Ripka* Ferenc főpolgármester meglátogatta a *Magyar Radiátorgyár Rt.* Gyömrői-úton lévő modern gyártelepét, hogy személyesen is meggyőződést szerezzen ennek a szépen fejlődő magyar iparvállalatnak úttörő munkájáról. A főpolgármester kíséretében voltak: *Solthy* Lajos szív. tanácsnok, *Frischfeld* Ede főv. főmérnök, továbbá *Friedrich* István volt miniszterelnök, országgyülési képviselő, *Usetty* Béla, *Szilágyi* Lajos és *Désy* Géza országgyülési képviselők, *Bohn* József, *Scheuer* Róbert főv. bizottsági tagok, *Fejér* Gyula h. államtitkár, *Papanek* Ernő min. tanácsos és a többi szaktekintély. A főpolgármestert és a többi megjelent vendégeket a gyár igazgatóinak és tisztviselőinek élén a gyár vezérigazgatója, *Beck* József okl. mérnök fogadta és végigkalauzolta a teljes üzemben lévő gyártelepen, egyúttal felvilágositásokkal szolgált arra nézve, hogy *a gyár ezidőszerint több mint 600 munkást foglalkoztat* s hogy a gyár kizárólag magyar mérnökök vezetése mellett a kitünő hírnévnek örvendő központi fűtőberendezéseket (kazánokat, radiátorokat), továbbá a közismert »*Marabu*« folytonégőkályhákat, kereskedelmi gépeket gyárt. A kórházak és szállodák részére szükséges gőzfőzőüstök, valamint mosógépek és mosóberendezések, mángorló- és vasalógépek, amelyeket a *Magyar Radiatorgyár* igen tetszetős és praktikus kivitelben készit, osztatlan tetszést arattak. Örömmel hallotta a főpolgármester és a megjelent vendégek, hogy a Magyar Radiátorgyár gyártmányai az export révén a külföldön is, főképpen Jugoszláviában, Romániában, Görögországban, sőt a tengerentúl is nagy elterjedtségnek örvendenek. A főpolgármester a látottak felett legteljesebb megelégedését nyilvánította és köszönetét fejezte ki a gyár vezetőjének, *Beck* József mérnök, vezérigazgatónak a nyújtott szakszerű felvilágositásokért és főképp azért *a hatalmas munkáért,* amelyet vállalata révén a magyar ipar fejlesztése érdekében kifejt.

Halálozás. *Tury* István székesfővárosi műszaki főtiszt, a középitési ügyosztálynak egyik legmunkásabb és legrokonszenvesebb régi tagja, 49 éves korában, hivatali szolgálatának 16. évében Budapesten meghalt. Temetése csütörtökön, március 22-én, délután 4 órakor volt a kerepesi-temető halottasházából.

A XX. m. kir. osztálysorsjáték április 14-én kezdődik. Az összes sorsjegyeknek a felét kisorsolják, tehát minden második sorsjegy nyer. A nyeremények összege több mint 6 millió pengő, melyet azonnal készpénzben fizetnek ki. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 500.000 pengő nyerhető, jutalom 300.000 pengő, főnyeremény 200.000 pengő, ezenkivül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, pengő stb. Nyerési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbizhatóságban leli magyarázatát ezen intézmény napról-napra fokozódó közkedveltsége. Sorsjegyek az eddigi áron: egész 20 pengő, fél 10 pengő, negyed 5 pengő, nyolcad 2½ pengő, az összes árusitóknál kaphatók.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

A kémlelőlyuk megmaradt. Az elmult év szeptemberében az igazoló választmány egyik ülésén kiderült, hogy a középítési albizottság ülésterméhen kémlelőlyukak vannak, amelyen az érdekelt vállalkozók kihallgathatják, sőt sok esetben ki is hallgatják az albizottságnak a törvény értelmében titkos és zárt tárgyalásait. Mindenki meg volt győződve arról, hogy a leleplezés után az illetékes tényezők *azonnal gondoskodni fognak a kémlelőlyuk betöméséről*, hogy hasonló hallgatózások a jövőben ne fordulhassanak elő. Az elmult héten dolgunk volt a városháza III. emeletén, amikor is azt a szenzációs felfedezést tettük, hogy *a kémlelőlyuk változatlan tágasságban díszlekedik a középítési bizottság üléstermének ajtaján*. Ez az ajtó a harmadik emelet 353. számú szobájában van és egy kisebb előszobát köt össze a nagy tanácskozóteremmel. Az előszobában nem lévén senki, magunk is bekukucskáltunk a mintegy kisujjnyi vastagságú repedésen és megállapíthatjuk, hogy *az előszobából a tanácskozóasztalnál ülők mindegyike jól látható és a nyílás annyira széles, hogy azon minden suttogva kiejtett hang is kell hogy hallható legyen, amely a bizottsági teremben elhangzik*. Megjegyezzük, hogy amikor vizsgálatunkat a helyszínén elvégeztük, a bizottsági ülésteremben nemcsak hogy nem volt ülés, hanem ott senki sem tartózkodott. Ajánljuk a *kémlelőlyuk*, azaz inkább *kémlelőnyílás* sürgős betömését az illetékes tényezők figyelmébe, amelyeket ez alkalommal azért sem kívánunk megnevezni, mert *az az illetékes tényező felelős azért is, hogy a kémlelőlyuk mindmáig betömetlen maradt.*

A Szaszovszky-alapítvány kamatainak kiosztása. Néhai *Szaszovszky* József tanácsnok-főjegyző emlékére tett alapítvány 1927. évi kamatait az alapító oklevél rendelkezéseinek megfelelően március hó 19-én, József-napján osztották ki a »József« fiúárvaház jutalomra kijelölt növendékei között. A rendes évi háziünnepség az elhunyt tanácsnok-főjegyző lelkiüdvéért tartott gyászmisével kezdődött, amelyen megjelentek a *Szaszovszky-család* tagjai. A gyászistentisztelet után a székesfőváros tanácsa képviseletében *Bärtl* Tivadar tanácsjegyző három kiváló előmenetelű tanulónak, *Iványos* József, *Németh* József és *Tőke* Gyula árvaházi növendékeknek közvetlen, meleg szavak kíséretében az alapítvány kamatából fejenként 80—80 pengő jutalmat adott át. Említésre érdemes, hogy a régi alapítványok elértéktelenülése miatt ma *ez az egyetlen alapítvány*, amelynek kamata az árvaházi növendékek jutalmazására felhasználható.

Elkészült az új közgyűlési büffé. Lapunk más helyén emlékezünk meg a közgyűlési terem új bűfféhelyiségeinek és tanácskozási termeinek megnyitásáról. Ez alkalommal azonban nem mulaszthatjuk el, hogy a legnagyobb dicsérettel ne adózzunk *Halász* József segédhivatali főigazgatónak, a közgyűlés kiváló háznagyának, aki páratlanul rövid idő, két hónap alatt, minden hiteltúllépés nélkül végezte el a nagy munkát.

Az építési és berendezési munkálatokban a következő cégek vettek részt:

Általános, jogos feltünést kelt az új helyiségek pompás tapétázása. Ezt a munkát a közismert *Südfeld Gyula* cég (V., Mária Valéria-utca 10.) végezte. A nemesizléssel kiválasztott tapéták gyönyörű harmoniában olvadnak össze az egész berendezéssel. A cég, melyet Südfeld Sámuel, ezelőtt 65 évvel alapított, valósággal remekelt ezzel a munkájával, mely nagy dicséretben részesül mindenki részéről.

*

Az összes asztalos- és kárpitosmunkát a közel 40 év óta fennálló *Szentesi Mihály*-cég (IX., Márton-utca 9.) végezte. A kitűnő hírnévnek örvendő cég állandó szállítója a székesfővárosnak és ezt a feladatot is azzal a nagy megbízhatósággal oldotta meg, amely minden munkáját jellemzi s amely mindenkor csak elismerést szerez neki.

*

A nagyszabású építésátalakító, kőműves-, elhelyező és falkiváltási munkákat *Vaits Sándor* építőmester (VIII., Baross-utca 77., telefon: J. 425—01.) végezte, az adott technikai feladat bravuros megoldásával és a megadott, aránylag rövid határidő meglepően pontos betartásával.

*

Csak természetes, hogy az ilyen pazar berendezés nem lehet híján a pompás szőnyegeknek. E szőnyegek egy részét a *Vágó és Társa szőnyegáruház* (IV., Kamermayer Károly-u. 3) szállította. A cég ma már vezetőhelyet foglal el Budapest szőnyegáruházai közt és a társalgó és buffet részére szállított szőnyegeivel is teljes elismerést vívott ki az illetékes tényezőknél.

Nem vásárol biztosítóintézetet a főváros. Jelentette az *Új Budapest*, hogy a folyó év végével lejáró városi biztosítások ügye állandóan izgalomban tartja a biztosítási piacot. Olyan hírek vannak elterjedve, hogy a főváros egy biztosítóintézet megvásárlásával akarná az önálló városi biztosító felállításával kapcsolatosan az összes városi biztosításokat tesaurálni. E híresztelések kapcsán akadtak *sanda mészárosok* is, akik a megvásárlandó biztosítók közül éppen azt a biztosítóintézetet akarták letaglózni, amelynek igazgatóságában az egyik városházi párt vezére is helyet foglal. Mint értesülünk, csakugyan történtek felajánlások egyes biztosítóintézetek megvásárlását illetőleg úgy a tanácsnál, mint a Vásárpénztárnál, ahol ezeket a jelentkezéseket tudomásul is vették, anélkül azonban, hogy döntöttek volna, vagy hogy egyáltalában ígéretet is tettek volna. A jelentkező biztosítóintézetek közül azonban *éppen az az intézet hiányzott*, amelyiknek igazgatóságában a fentemlített bizottsági tag helyet foglal és így tárgytalanok mindazok a következtetések is, amelyeket az a bizonyos sanda mészáros a vásárláshoz fűzött. A városi biztosítások további lebonyolítása tekintetében *semmi intézkedés mindmáig nem történt*, sőt az illetékes ügyosztály még hozzá sem látott a tervezet elkészítéséhez. Kétségtelen azonban, hogy az önálló városi biztosító felállítására belátható ideig sor nem fog kerülni és a városi biztosításokat *nyilvános versenytárgyalások útján fogják kiosztani a hazai biztosítóintézetek között*, feltéve, hogy a biztosítók nem kapnak versszemet. Más kérdés ugyanis, hogy *a biztosításokat hogy lehet majd mentesíteni a kartel nem kétséges szándékaitól*, de hisszük, hogy az illetékes városházi tényezőkben *lesz annyi üzleti érzék*, hogy az önálló biztosító felállításának mumusával a kartel tagjainak *mohó étvágyát* jóindulatulag lecsillapítsák.

Hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az 1928. évben kiegészíteni kívánja a székesfőváros külső képére vonatkozó festménygyüjteményét és pedig olyan képekkel, melyek a főváros fekvésének páratlan szépségeit, nemzetközi szempontból is figyelmet érdemlő részleteit, világvárosi képét ábrázolják, amellett alkalmasak arra, hogy külföldi képzőművészeti kiállításokon művészi kvlításaikkal is felébresszék az érdeklődést. Erre a célra legalább 6.000 pengőt kíván foddítani és ezt az összeget azon a kiállításon óhajtja felhasználni, melyet a városligeti Műcsarnokban folyó évi június havában a pályaművekből rendez.

Számításba jöhet minden olyan festmény, mely tárgyát a fent körvonalazott körből meríttette.

A megvásárlandó műveket a székesfőváros vásárlóbizottsága jelöli ki és ugyanő állapítja meg az egyes képek vételárát. A vásárlóbizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy a művészek által megjelölt árnál alacsonyabbat ajánljon fel. A vásárlóbizottság javaslatát a tanácshoz terjeszti be, melynek határozata végleges.

A képek méreteire vonatkozólag megjegyzi a tanács, hogy lehetőleg a szokásos nagyságú képeket kívánja figyelembe venni, már csak azért is, mert intenciói szerint ezek a képek külföldön is kiállításra kerülnek és így a rendesnél nagyobb méretű képek szállítása nehézségeket okoz. Ez okból kívánatos a pasztell mellőzése is. Megjegyzi továbbá a tanács, hogy műemlékek és várostörténeti szempontból érdekes részletek ábrázolását csak abban az esetben tartja kívánatosnak, ha az ábrázolt tárgyak általános művészettörténeti szempontból érdeklődés felkeltésére alkalmasak. A székesfőváros környékének olyan ábrázolása, mely erre nem jellemző és a helyi kapcsolatot nem érezteti, hanem csupán egyszerű tájkép, figyelembe nem jöhet.

Nyomatékosan rámutat a tanács arra, hogy a vásárlásainál a tárgyi vonatkozások elbírálása mellett elsősorban a festmények művészi értékeit és általános festői kvalitásait fogja mérlegelni, hogy a megvásárolt képek méltóképpen reprezentálhassák festészetünk mai színvonalát.

A pályázaton résztvevő festményeket május hó 31-én kell a Műcsarnok titkári hivatalának beküldeni, megjelölve, hogy a székesfőváros városképpályázatán kíván a mű résztvenni. Kiállításra csak azok a művek kerülhetnek, melyeket a képzőművészeti vásárlóbizottság által kiküldött felvételi zsüri elfogad.

Felhívja a tanács a művészek figyelmét arra is, hogy a pályázat feltételeinek megfelelő műveket más kiállításokon is külön figyelemben fogja részesíteni, a nélkül, hogy a vásárlásra előirányzott összeget a kiállítás előtt felhasználhatná. A kiállítás megtartása után azonban, amennyiben a teljes összeget a vásárlások nem meríttették ki, jogában áll a vásárlóbizottságnak más kiállításokon szereplő mű megvásárlását hozni javaslatba a kitűzött összeg terhére.

Budapest, 1928 március 1.

A székesfőváros tanácsa.

Westminster és egyéb világhirű harangjátékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb. **még ma** szebbnél-szebb hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti Stefánia gyermekkórház mögött.

Arnóczky és Társa
autokarosszéria gyára
Budapest, VIII., Práter-utca 64. sz.
Telefon: József 311—18.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelíthető

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451 04

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokra már most előjegyez.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállító karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

SOÓS TESTVÉREK
(BENEY JÓZSEF UTÓDAI)
Autókarosszéria-üzeme
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 38.
Gyárt mindennemü autókarosszériát nyerges és duco-fényezéssel, teljes kivitelben, legjutányosabb árban. Elvállal mindennemü javitásokat.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

KURCZ és LAJTA FOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE
BUDAPEST, VIII, VIG-UTCA 3. SZ.
Készit fotolipia- és autotipiaklisét minden kivitelben, bárhol fényképfelvételt, művészi rajzokat, stb. — Telefon: József 353—18.

SEMPERIT auto-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER ÉS TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-34.

Hirdessen az UJ BUDAPEST-ben

GAZDASÁGI ÉLET

Reich Samu veresége a klinikai fronton

A kultuszminiszter érdekes leirata a Kamarához

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Ismeretes, hogy az elmult év nyarán a klinikai húspanamák feltárása kapcsán Klebelsberg kultuszminiszter olyan intézkedést tett, hogy a fővárosi klinikák hússzükségletüket egyelőre a *Községi Élelmiszerüzemtől Reich* Samu üzemétől szerezzék be. Szakkörökben annakidején nagy feltünést keltett a kultuszminiszter ezen elhatározása, mert jogosan féltették a magánkereskedelem érdekeit a *Községi Élelmiszerüzemtől, Reich* Samu üzemétől.

Néhány hónappal ezelőtt a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az ipari érdekeltségek bevonásával küldöttséggel járult az illetékes kormánytényezők elé, azt kérvén, hogy *a klinikai hússzállításokra írjanak ki a Közszállítási Szabályzat értelmében nyilvános versenytárgyalást,* mert lehetetlen állapot, hogy a közszállítások rendjére felügyelő kormányhatóság legyen az, amely monopolisztikus kedvezéseket ad a *Községi Élelmiszerüzemnek, Reich* Samu üzemének. Kimutatta a személyes tisztelgés kapcsán a küldöttség, hogy a *Községi Élelmiszerüzem, Reich* Samu üzeme a mindenkori nagykereskedelmi áraknál drágább árakon szállít az állami és a városi kórházaknak.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara akciója *gyors eredménnyel* járt, mert *Klebelsberg* kultuszminiszter már ebben az ügyben válaszolt is a kamarának. Közli a miniszter, hogy a *Községi Élelmiszerüzemre, Reich* Samu üzemére csak próbaképpen bízták a klinikák ellátását, ez a próbaidő lejárt és *a jövőben nyilvános versenytárgyaláson fogják a Közszállítási Szabályzat értelmében a klinikák szükségleteiket beszerezni.* A *Községi Élelmiszerüzem, Reich Samu üzeme tehát vereséget szenvedett a klinikai fronton* és győzött a szabadiparnak és kereskedelemnek az álláspontja, amelynek a városi kórházaknál is előbb-utóbb diadalt kell aratnia.

Amikor a miniszter a mult esztendő derekán idő hiányában a *Községi Élelmiszerüzemre, Reich* Samu üzemére bízta a klinikák húsellátását, nagy diadalmi ének zengett a Soroksáriúton, hogy íme, az egész iparban a *Községi Élelmiszerüzem, Reich* Samu üzeme az egyetlen derék és megbízható cég, akire olyan fontos feladatot, mint a klinikai betegek ellátása, rá lehet bízni. Olyan vélemények hangzottak el annakidején a *Községi Élelmiszerüzem, Reich* Samu üzeme barátai körében, hogy a kórházi ellátás körül hiábavaló minden ellenőrzés, ha maga a szállító nem megbízható, hús helyett csontot fognak kapni a betegek. A kultuszminiszter fenti leiratához ezzel szemben azt a reflexiót vagyunk bátrak fűzni, hogy a világ teremtése óta minden szállító igyekezett rosszat szállítani, ellenben minden vásárló vigyázott arra, hogy neki rosszat ne szállítsanak. Az a szomorú eset, hogy a klinikákon voltak egy alkalommal megvesztegethető tisztviselők, *korántsem jelenti azt, hogy minden klinikai tisztviselő gazember.* Szánalmas tehát az az álláspont, hogy az ellenőrzés elejtésével a szállítónak kell minden körülmények között becsületesnek lennie. Ha a miniszternek sikerülnie fog és nem kétséges, hogy ez így lesz, *megfelelő szervezetet felállítania az ellenőrzés tökéletes keresztülvitelére,* akkor igazán feleslegessé fog válni a *Községi Élelmiszerüzemnek, Reich* Samu üzemének a nagykereskedelmi áraknál drágább megbízhatósága a szállítások tekintetében, mert akkor a klinikáknak lesznek eszközei, amelyekkel megtudja mérni a jó és a silány hús között a különbséget. Ennyit a *Községi Élelmiszerüzemnek, Reich* Samu üzemének vereségéhez a klinikai fronton.

A városnak nincs pénze telekvásárlásra. Megírta az *Uj Budapest,* hogy városrendezési ügyosztályban közel egy esztendeje hánytorognak azok a kérvények, amelyekben a többé-kevésbbé megszorult telektulajdonosok ingatlanaikat megvételre ajánlják fel a fővárosnak. *Liftner* Emil műszaki tanácsos, aki az ügyosztályban a teleküggyeket intézi, *Folkusházy* alpolgármester rendeletére külön kimutatást készitett azokról a telkekről, amelyeket tulajdonosai a fővárosnak eladásra felkinálták. A lista, amelyet még tárgyalás alá sem vett a kisajátitási bizottság, hetenként ujabb adatokkal bővül, mert számosan vannak, akik a telekpiac mai rossz konjunktúrájában a városra mint vevőre számítanak. Mint értesülünk azonban, *nem sok remény van arra, hogy a közeljövőben nagyobb telekkomplexumokat vegyen a főváros.* A folyó évi költségvetésbe komoly összeg erre a célra beállítva nincsen, *Lamotte* tanácsnok a pénzügyi ügyosztály vezetője pedig *nem mutat tulságos hajlandóságot arra,* hogy a telekvásárlások céljára valamely külön fedezetről gondoskodjék. Szakkörök véleménye szerint pedig a főváros *soha kedvezőbb helyzetben nem lesz* a telekvételeket illetőleg mint ma, amikor a bankok közismert épitkezésellenes politikája miatt szinte krach uralkodik a telekpiacon, sőt a lakáskereslet lanyhasága miatt vajmi kevés lehetőség nyílik arra, hogy a folyó esztendőben nagyobb magánépitkezések induljanak. *Folkusházy* alpolgármester intézkedésére azonban a kisajátitási bizottság a pártvezérek Amerikából való hazatértéig még azokat a kisebb jelentőségű vásárlásokat is függőben tartja, amelyek megindultak, ugyannyira, hogy nagyobb vásárlásokra a folyó évben sor aligha fog kerülni.

Elalszik a köztisztviselők lakásépitési akciója. A Kertváros Szövetség, amely az Országos Földbirtokrendező Bíróság határozata alapján tudvalevőleg 94 katasztrális hold fővárosi telket is kisajátitott magának, anyagi erők hiányában tárgyalásokat kezdett a fővárossal azirányban, hogy a nagyobbrészt rákosi telkeket a főváros beljebbfekvő közműves telkekre cserélje át, amelyeken a szövetségben egyesült köztisztviselők lakbérük lekötése ellenében társasházakat épitenének. Az erre vonatkozó megállapodást jóvá is hagyta a kisajátító bizottság, amelynek azonban bizonyos kikötései voltak a szövetség irányában. A rákosi családiháztelkekről való lemondás ellenében a főváros ugyanis azt a kikötést javasolta, hogy a szövetkezeti házak épitésére átadandó telkeket a szövetség csupán 90 éves örökbérlet formájában kapja meg. A megoldásnak ez a módja nem tetszett a Kertváros Szövetségnek és a Szövetség most hosszabb memorandummal igyekszik a fővárost álláspontja megváltoztatására reábirni. A város rendezési ügyosztályban meg is van a hajlandóság arra, hogy örökbérlet helyett a tisztviselő társadalom tulajdonába bocsássák ezeket a telkeket és így a dolognak ez a része nem ütközne különösebb akadályokba. A főváros azonban a Kertváros Szövetséggel megkötendő végleges megállapodásban azt a feltételt fogja felállítani, hogy a házak építése, még pedig úgy a társasházakat mint a családi házakat illetően *bizonyos záros határidőhöz kötessék* és amennyiben ezen határidő alatt az épitkezés meg nem kezdődnék a *telkek nem szállnának át a szövetségi tagok tulajdonába.* A fővárosnak erre a kikötésre azért van szüksége, mert nem tarthatja esztendők hosszú során át értékes telkeit egy meg nem valósuló cél számára lekötve. Szakkörök véleménye szerint ezt a kikötést a Kertváros Szövetségbe tömörült tisztviselők jelentékeny része *nem fogja tudni teljesiteni* és így a nagy görögtűzzel megindult akció két-három társasház épitkezésévé fog összezsugorodni.

A Magyar Általános Ingatlanbank Rt. évzáró igazgatósági ülése dr. *Horváth* Lipót elnöklete alatt, dr. *Halom* Dezső vezérigazgató által előterjesztett eredményszámla szerint megállapította, hogy a bank tiszta nyeresége áthozattal együtt 819.550.32 P. A közgyűlés elé terjesztendő indítvány szerint részvényenkint *10 P* osztalék (a névérték 20 százaléka) fog e hónap 31-étől kezdve fizettetni. Tavaly az osztalék 7 P volt (azaz 14 százalék). A mérlegszámlán a régi felértékelési mérlegben megállapított értékben, illetve beszerzési árban van könyvelve. A bank 33 bérház felépítését tette lehetővé, melyekben 763 lakás és 155 üzlethelyiség létesült. Az intézet nagyszabású telekparcellázást és értékesitést indított meg.

A Magyar Pamutipar Rt. igazgatósági ülése elhatározta, hogy a közgyűlésnek részvényenkint 2 P (mult évben 2 P) osztaléknak 1928 április 2-től kezdődőleg való kifizetését fogja javasolni.

A Mezőgazdasági Ipar Rt. most tette közzé a zárószámadását, mely 1.11 millió pengő tiszta nyereségről számol be. Az április 2-án megtartandó közgyűlésen részvényenként 1.30 pengő osztalék kifizetését fogják javasolni.

A Magyar Őstermelő Rt. igazgatósága e hónap 17-én tartott ülésében megállapította az 1927. évi december 31-el lezárt mérlegét, mely 396,147.77 P veszteséggel zárul. Az igazgatóság elhatározta, hogy az 1928. évi március 29-re összehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy a kimutatott veszteség az intézetnek 2.500,000 pengőt kitevő tőketartalékából irassék le. Az okok, melyek az intézet fennállása óta *első izben* a mérleg passzivitását előidézték, egyrészt azok a jelentékeny elemi károk, melyek a vállalat dunántúli béruradalmának termésében igen nagy kiesést okoztak és az intézet konszernjéhez tartozó, mintaszerüen felszerelt nagyarányú szőlősgazdaságok termését úgyszólván megsemmisitették, másrészt az általános fogyasztási válság, mely a hízlalási üzem eredményét rontotta le. A mezőgazdasági üzemek racionalizálását végrehajtották és az üzemek egységes irányitását összpontositották *Stein* Manó kezébe, aki a Magyar Őstermelő Rt. igazgatósági tagja, aki az ország egyik legkiválóbb gazdasági gyakorlati szakembere és aki ezt a feladatot vállalta. Az intézet konszernköréhez tartozó iparvállalatokaz elmult évben is eredményesen dolgoztak és a folyó év első negyedében forgalmnk tovább emelkedett.

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-1, 990-71, T. 2-2-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártasi agak: finom és polgári butorok, amer. irodaberendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere-fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 452—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

Schillinger Gyula
autókarosszéria-gyár
luxus- és teherautokat gyárt legelsőbbrendü kivitelben
Budapest, VI., Üteg-utca 9. sz.

Nem kell többé villanylámpát venni, mert INGYEN uj izzót ad a „RÁTA" Árubeszerző és Értékesitő Szövetkezet villanylámpa és világitási karbantartó osztálya
Központi iroda: V., Vadász-u. 33.
Telefon: Teréz 230—98.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat Mozgó. (Telefon: T. 91—62. szám.) Gerard brigadéros. (Szinmű 9 felfelvonásban. Főszerepben: Rod la Rocque). — A szerelmes gimnázista. (Szinmű 8 felvonásban. Főszerepben: Charles Farrel). — Előadások kezdete hétköznapon 5, 7 és 9 órakor.

Odeon mozgó. (Telefon: J. 302—63. VII., Rottenbiller-utca 37/b.) Március 26—29. »A sanghai fogoly». Izgalmas keleti történet 8 felvonásban. Főszereplő: Bernhard Goetzke. »Egy mindenki ellen«. Egy pénznélküli milliárdos kalandjai 8 felvonásban. Főszereplők: Carlo Aldini és Mindszenthy Mária. Hiradó. Előadások kezdete: 5, 7, negyed 10, vasárnap 3-tól.

Palace. (A Newyork-palo ával szemben. Jegyrendelés: Telefon: József 365—23. szám). Bánky Vilma és Ronald Colmann legújabb és legszebb alakítása: A szerelem éjszakája. — A felhők között, prolongálva. (Motorkerékpárral a Dolomitokban). — Hiradók. — Előadások kezdete hétköznap: háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor, vasár- és ünnepnap: háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-utca 22—24. szám. Telefon: Teréz 220—98., Teréz 232—50.) Magyar hiradó. — Fox Journal. — Fellegek felett. (Motorkerékpáron a Dolomitok csúcsaira. Pátria világhiradó). — A szerelem éjszakája. (Irta Calderon de la Barca. Rendezte: George Fitzmaurice. Főszereplők: Bánky Vilma, Ronald Colmann, Montegue Love és Natalie Kingston). — A zenekart Lazarus Walter dirigálja. — Előadások kezdete mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel 11-től fél 2-ig.

Tivoli mozgó. (Telefon: T. 230—49. VI., Nagymező-utca 8.) Március 26—28. »A diadalmas szépség«. Világvárosi történet 8 felvonásban. Főszereplő: Lili Damita. »Ofensége házasodik«. II. József és a suszterlányka. Főszereplők: Harry Liedtke, Xenia Desny. Hiradó. Előadások kezdete: 5, negyed 8, fél 10, vasárnap 3-tól. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszkmatiné.

Turán Mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30. szám.) A szerelem tolvaja. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben Dolores del Rio, Lloyd Hughes). — Nem vagyok azonos. (Burleszk-attrakció 7 felvonásban. Főszerepben: Buster Keaton). — Előadások mindennap 5, 7 és 9 órakor.

Ufa Filmszinház. (Teréz-körút 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Telefon: Lipót 921—32. és Lipót 921—33. szám). 1. Magyar hiradó. 2. UFA világhiradó. 3. Magyar film! Zsuzsánna és a vének. (Főszerepben: Berczik Baba, Zátony, Hajmássy, Vendrey, Berczi). 4. Búcsúkeringő. (Strauss operettjének filmváltozata. Főszerepben: Liane Haid és Willy Fritsch, Susy Vernon). Dirigál: Stephanides Károly. — Előadások kezdete hétköznapon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás délelőtt 11-től 1-ig és délután az előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Maglódi-úti iskolánál levő 3 névtelen utca makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi március 26-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél, vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **folyó évi március 26-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 9.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budafoki-úti főgyűjtőcsatorna munkálatai részére szükséges 80.000 kg. bitumen szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a. A szállításra vonatkozó felvilágositásokkal hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között a tanácsi III. ügyosztály F. alosztály (II. em. 267. szám) szolgál.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi április 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. a. sz. alatt benyujtani. A versenytárgyalás **folyó évi április 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. em. 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 6.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Farkasréti temetőben végzendő földmozgósítási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai 0.50 pengőért kaphatók **folyó évi február 29-től kezdve délelőtt 11—1 órák között** a szekesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A felvilágosítás megszerezhető Hoffer Ferenc székesfővárosi mérnöknél a központi városháza III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **folyó évi április 3-án (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 353. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 február 29.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállító
fehérnemű gozmosógyára
VIII., Kis Sándor-utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes gallérfisztitás

ÓRIÁSI FŐNYEREMÉNYEK
Magyar Kir. Osztálysorsjáték
Az elérhető legnagyobb nyeremény
pengő **500.000** pengő
Jutalom és nyeremények:
300.000
200.000
100.000
50.000
40.000
30.000
stb. stb.. összesen több mint
6 millió pengő készpénzben
80.000 sorsjegy közül
40.000 biztosan nyer,
ehát a sorsjegyek fele nyer!
Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos árai:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
20 P	10 P	5 P	2.50 P

Sorsjegyek az összes árusitóknál!
Huzás április 14-én kezdődik!

„PALATINUS“
ÉPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Andrássy-úti Színház
Csak még egyszer...
FEDÁK SÁRI

TÜNTETŐ
tapsok fogják kisérni
brilliáns **JAZZ** filmünket
Táncoló Bécs
(Lya Mara — Ben Lyon)
és nagyszerü filmdrámánkat:
Isten segits!
(Billie Dove)
Corvin, Kamara, Orion

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként
10 órai kezdettel
elsőrangú varieté,
kabaré és
táncműsor
*

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

Egész héten
Molnár Ferenc új darabja
MAGYAR SZINHÁZ **OLYMPIA**

UNITAS
országunk legnagyobb autoiparvállalatának
Ur- és hölgyvezető-iskolája az első!
Budapest, V., Zápolya-u. 13. Telefon: L. 906—69.

RENAULT
1800 pengő előleg és 18 hónapon át fizetendő havi
300 pengő
az ára egy legmodernebb négyüléses „R. A. 4.“ tipusu
Évi uladó 105 pengő **RENAULT-személyautónak** Fényüzési adó 10%
REIMAN, BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX“-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
Telefon 275—25
Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 13. szám

Budapest, 1928 március 31

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296—56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Klotür ?

Csak a dicséret hangján emlékezhetünk meg arról a tárgyilagos nyugalomról, amellyel a törvényhatósági-bizottság elnöksége a teremben most duló obstrukciós vitát kezeli. Bölcseség és türelem jellemzik Ripka, Folkusházy és Buzáth elnöklését, olyan erények, amelyek szerencsésen egyesítik a providenciális államférfiak előkelő higgadtságát a közhivatalnoki pálya edzett idegnélküliségével. Amikor azonban a háborgó tengereken való uralkodás művészetét csodáljuk, nem zárkózhatunk el azon véleményünk kifejezése elől, hogy még sincs minden a rendjén és az elnöklés mai módja, a törvényhatósági-bizottság mai ügyrendje a legkevésbé sem alkalmas arra, hogy a közgyülés tárgyalásának méltóságát biztosítsa.

Amióta parlamentarizmus van a világon, folyik a vita afelett, hogy az ellenzéki obstrukcióval szemben van-e jogosultsága a többségi klotürnek, hogy a többség a maga nem vitás győzelmének tudatában köteles-e türni az ellenzéki szónokok nem szünő ostromát, különösen akkor, ha az ellenzék küzdelme nem a szőnyegen fekvő ügy érdemére, hanem csupán arra irányul, hogy ötletes vagy kevésbé ötletes harci eszközeivel a többséget az idő folyása alatt kifárassza, nyugodt poziciójából kiemelje és olyan fegyverekkel gyengítse a többség nem kétséges diadalát, amelyek azt pyrrhusi győzelemmé devalválják.

Az obstrukció és a klotür egyképpen politikai fegyver és amikor vita tárgyává tesszük, hogy Budapest fővárosának közgyülési termében az obstrukció ellenében jogosult-e a klotür, bármennyire objektivek is akarunk lenni, bizonyos politikai szempontok figyelembevételétől nem zárhatjuk el magunkat. Ha felül a pártkereteken magasabb perspektivából nézzük a közgyülési terem viharzó tengerét, a harci eszközök sorában az obstrukcióval szemben feltétlenül jogosultnak kell a klotürt tartani. Ha nem lehet eltiltani az obstrukciót, nem lehet megakadályozni a klotürt sem, vagyis azt, hogy a nyilvánvaló többség a maga akaratát haladék és feltétel nélkül ráoktrojálhassa arra a kisebbségre, amely idő nyerése révén a csatát is megnyerni képzeli.

A város parlamentjében nem tarthatjuk megengedhetőknek és alkalmazhatóknak azokat a szigorú ügyrendi szabályokat, amelyekkel az országgyülés házszabálya biztosítja a többségi akarat feltétlen érvényesülését és teszi lehetetlenné a hosszantartó obstrukciót. A közgyülési terem atmoszférája más, mint a parlamenté, azok a nagyobbrészt gazdasági kérdések, amelyek itt szőnyegre kerülnek, általánosságban kevesebb gyujtóanyagot, azaz kevesebb politikai momentumot tartalmaznak, mint az országgyülésen szóbakerülő problémák. Annak az új ügyrendnek tehát, amelyet az új törvényhatósági-bizottság az új fővárosi törvény célkitüzései alapján meg fog alkotni, azon a középúton kell haladnia, amely tágabb kezelhetőség mellett érvényesíti ugyan minden körülmények között a többségi akaratot, de ezzel szemben nem zárja ki a kisebbségi vélemény kellő kidomborításának szabadságát és lehetőségét, még bizonyos enyhébb obstrukciós tünetek mellett e m.

A városháza válsága

Az Egyesült Fővárosi ügye immár áthidalhatatlan ellentéteket teremtett a pártok között — Scitovszky a nyári szünet előtt a parlament elé viszi a fővárosi törvényjavaslatot és lehetőleg még ebben az évben választat — A kvalifikácionális törvény megváltoztatásával mérnök és orvos tagjai is lesznek a tanácsnak

Husvét után ankéton ismerteti a kormány a fővárosi törvény tervezetét

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Mikor e sorokat írjuk, még teljesen bizonytalan, hogy a *nagy kő*, amely elrepült, hol áll meg és kit hogyan talál meg. Nem tudni, ki lesz győztes a nagy obstrukciós harcban, a jobboldal-e, amely szilárdan kitartva álláspontja mellett már csak azért is állja és birja a harcot, mert turnusokba osztottan jobban tudja tartani az inspekciót, vagy a baloldal-e, amely egyelőre nem lankadó tűzzel ostromol, harcol és küzd. Egy bizonyos azonban és ezt a közgyülés egyik oldalán sem tagadhatják: az autonómia száz sebtől vérezve és haldokolva fog heverni a porondon, *az Egyesült Fővárosi ismeretes ügyében bárki is legyen a győztes.*

A hétvégi közgyűléseken, dacára *Scitovszky* belügyminiszter határozott kijelentésének a *Gál Jenő-féle* interpellációra adott válaszában, nyiltan beszélték jobboldalon és baloldalon egyaránt, hogy a *fuzió ügyében folytatott meddő küzdelemnek csak feloszlatás lehet a vége.* Sápadtan és fáradtan támolyognak a társalgókban a bizottsági tagok, az elnökség tagjai, akik valamenynyien túl vannak az ötvenötön, szemmelláthatólag *alig birják már az éjszakai elnöklések meg-megújuló izgalmait*, a szenvedélyes szóharcok, személyes invektivák nem szünő áradatában felbomlott nemcsak minden pártközi béke, de *egyes viszonylatokban a különböző pártállású bizottsági tagok között még a személyes érintkezés is.* Ismételjük: bárki lesz győztes a most folyó küzdelemben, *a közgyűlés munkarendje, munkaképessége menthetetlenül elveszett* és ha nem most, hát a Talbot-ügy közgyülési tárgyalásánál ki fog derülni, hogy az *egyes pártok között levő mélységes szakadékok teljességgel áthidalhatatlanok.*

Azok a nyilatkozatok, amelyeket a közgyülési viharokkal kapcsolatosan az illetékes államférfiak részben a parlamentben, részben a sajtó előtt tettek, igazolják azon régebbi értesüléseinket, hogy *a most folyó közgyűlés nem sokáig fog életben maradni.* A mi információnk szerint legfeljebb *ennek az esztendőnek a végéig marad együtt a most ülésező törvényhatósági bizottság,* hogy helyet adjon azután az új fővárosi törvény értelmében megalakulandó *városi parlamentnek.* Arról a régebbi tervről, hogy a mostani ciklus ki nem sorsolt fele január elsején túl is ülésezzen, esetleg ki nem egészítés nélkül, esetleg a lejáró mandátumok meghosszabbításával, ma már éppen annyira nincsen szó, mint arról, hogy a mai tanácsot az új fővárosi törvény még három esztendeig megerősítse tisztségében. A kormányt, ha más nem, a törvényhatósági bizottság mai zilált állapota száz százalékig rávette arra, hogy *a mai törvényhatósági bizottság, a mai tanács uralmát ne hosszabbitsa meg,* továbbá, hogy az új fővárosi törvény minél előbb való letárgyalásával igyekezzen a városházán rendet teremteni. *Scitovszky* belügyminiszter éppen ezért a költségvetési appropriációs vita lezajlása után már be fogja terjeszteni az új fővárosi törvény tervezetét és ha ez jogerőre emelkedik, *az év végén, legkésőbb a jövő esztendő legelején meg lesznek az új törvény alapján tarthatók a törvényhatósági bizottsági választások.*

A törvénytervezetet a belügyminiszter még mindig *hétpecsétes lakat alatt őrzi*, maga a miniszter a legszigorubban megtiltotta a városi osztálynak ebben az ügyben a bárki részére történő információt, ugyannyira, hogy még *a legbenfentesebb egységespárti képviselők is alig tudnak pozitivumot.* Beszéltünk számos, a törvényhatósági bizottságban helyet foglaló országgyülési képviselővel, akik kijelentették munkatársunk előtt, hogy *a törvénytervezetről pozitivumot alig tudnak*, sejtelme sincs senkinek arról, hogy hány tagja lesz a tervezet szerint a törvényhatósági bizottságnak, mennyi lesz ebből a választott, mennyi a kinevezett, hogyan kivánja a miniszter a tanácsot összeállítani, mennyiben kivánja a kvalifikacionalis törvényt megváltoztatni, hogyan képzeli el az üzemek igazgatásának és ellenőrzésének új rendjét, a főváros adórendszerét, az összeférhetetlenségek rendezését és azt a számtalan problémát, amelyeknek megoldása egyképen vár az új fővárosi törvényre.

A törvényhatósági bizottság pártjai kivétel nélkül azon az álláspontón vannak, hogy ha nem is szaporítják a bizottsági tagok számát, *azt csökkenteni nem lehet és nem szabad.* Valamennyi közgyülési pártnak ugyanis *rengeteg sok kültagja van*, akik a kerületekben melegen érdeklődnek a városi ügyek iránt *és számot tartanak a törvényhatósági bizottsági tagságra.* Nem kétséges, hogy a közgyülés ügyrendjének megfelelő módosítása után, amikor a céltalan interpellációk és céltalan felszólalások korlátok közé lesznek szorítva *közönyös*, hogy kétszáz- vagy négyszáz tagja van-e a törvényhatósági bizottságnak. A belügyminiszter különben értesülésünk szerint *a húsvét után következő legközelebbi hetekben a városi* vezetőség tagjait és a közgyülési pártok kiküldöttjeit *ankétra fogja összehivni*, hogy kívánságaikat az új fővárosi törvénynek a parlament elé való terjesztése előtt megismerje.

Az új törvényhatósági bizottság összeállításával kapcsolatosan a városházi közvéleményt nem kevésbbé közelről érdekli annak a problémának a megoldása, hogy *milyen lesz az új tanács.* E tekintetben közölhetjük az egyetlen pozitiv információt, amelyet a belügyminiszter az új fővárosi törvény ügyében az egyik kereszténypárti országgyülési képviselőnek elárult: nevezetesen az, hogy az új fővárosi törvény *meg fogja változtatni a kvalifikácionális törvénynek azt az intézkedését*, mely szerint csupán jogi minősítésü tisztviselők választhatók meg tanácsnokokká. Az új fővárosi törvény a belügyminiszter elgondolásában *a tanácsnoki állást általában főiskolai végzettséghez köti* és csupán a polgármesteri állásra pályázóktól követeli meg a *jogi fakultás elvégzését.* Ez a megoldás magában foglalná a mérnökök régi kívánságát a *mérnök-alpolgármesteri* állást illetően, de ezzel egyidejüleg az orvosok kívánsága is teljesülne, akik évtizedek óta követelnek *orvos-tisztviselőt a közegészségügyi osztály élére.* Az új fővárosi törvény életbelépte után, tehát *a jogászokon felül mérnök- és orvostagjai is lennének a tanácsnak*, ezzel szemben viszont arról is szó van, hogy egyes ügyosztályok vezetésére csak egységes ügyvédi és bírói vizsgával rendelkező egyént szabadna megválasztani.

Az *elöljárói állásoknál*, ugyanezen helyről származó értesülésünk szerint, megmaradna a jogi képesítés előírása, mert a miniszter nem akarja, hogy a városházi fogalmazói kar az új fővárosi törvény kapcsán *még több poziciót veszítsen el*.

Mindez azonban *ma még csak a jövő zenéje*, amelyről azonban sokat beszélgetnek a büffében és a pipázókban éjszakánként azok a városatyák, akiket nem hagy szundikálni *a haza gondja*. A közgyűlési teremben változatlan tart az obstrukció, melynek káoszában a legöregebb városházi rókák sem ismerik ki magukat. Bizonyos csupán az, hogy *az Egyesült Fővárosinak a törvényhatósági bizottság szőnyegén fekvő ügye túlnőtt a lokális kereteken és ma már tagadhatatlanul országos probléma*. E pillanatban, noha régi álláspontunkhoz a fúziót és a Községi Takarékpénztár felállítását illetően változatlanul hívek vagyunk, feleslegesnek tartjuk a nagy vitában véleményünket ismételni. Megállapítjuk azonban, hogy a fúzió ügye volt az *az élesztő*, amely a közgyűlési atmoszférában régóta lappangó betegségi tüneteket megerjesztette, amely kirobbantotta az egyes pártok között azokat a mai közgyűlés három évi ciklusa alatt eddig nem tapasztalt ellentéteket, amelyekre az elmúlt ciklus alatt a közgyűlési ellenzék kivonulását illetőleg emlékezhetünk csak vissza. Hogy a robbanásokat előidéző tényezők helyesen és a város érdekében cselekedtek-e, azt a mai perspektiva nélküli állapotban megítélni nem lehet, annál kevésbbé, mert *ennek eldöntése már a történelem ítélőszéke elé tartozik*. A városháza válsága kitört, *videant consules*, hogy a dolgozó százezrek ennek ne lássák a kárát.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

Rakovszky Iván szervezi meg a Közmunkák Országos Tanácsát

Ujpesttől a Boráros-térig park lesz a Duna mindkét partján – Pénz hiányában elodázódott az uj szigeti nagyszálló épitése

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A közmunkatanács budai palotájába, amely a *Döbrentei-tér* modern bérházai közepette a közhivatalok archaikus előkelőségét képviseli, beköszöntött a tavasz. Uj célkitűzések, új irányzatok lengenek a csöndes folyosókon, amelyek várják az új gazdát, *Rakovszky* Iván nyug. belügyminisztert, aki a legközelebbi hetekben fog néhai *Zielinski* Szilárd örökébe kerülni.

Az új elnök, aki mögött hosszú és érdemes közpálya áll, van hivatva arra, hogy a miniszterelnök megbízásából előkészitse a közmunkatanács országossá való szervezéséről a törvénytervezetet. A jövőben *a Fővárosi Közmunkák Tanácsa átalakul a Közmunkák Országos Tanácsává*, amely az egész országra kiterjedően lesz épitkezési felebbezési fórum, egyben kezdeményezője és rendszerbe foglalója az egész országra kiterjedően az épitkezési rendszabályoknak.

Ma már bizonyosra vehető, hogy a számos pályázó közül *Rakovszky* Iván kerül már a legközelebbi hetekben a közmunkatanács élére, folynak is már a tárgyalások az *új elnök tiszteletdíjának és reprezentációs költségének megállapitásáról*. A közmunkatanács elnökének fizetése nincs, tiszteletdíját és reprezentációs költségelt mindig a minisztertanács állapitotta meg olyképpen, hogy az elnöki illetmény a békében az államtitkári és miniszteri fizetés között mozgott. A közmunkatanács utolsó elnökének, *Zielinski* Szilárd dr.-nak 1921-ben a tiszteletdíja és reprezentációs költsége együttesen kilencvenezer koronát tett ki.

A Közmunkák Tanácsa addig is, amíg az új elnök elfoglalja hivatalát, folytatja rendes tevékenységét, amely általános épitésrendészeti ügyeken felül főleg a sziget kezelésére és felügyeletére terjed ki. *Az elmult évben felvett kölcsön részben még tart*: a feltöltési munkálatok legsürgősebb részét végrehajtották belőle, a maradék azonban korántsem elegendő arra, hogy a nagyszállót felépítsék. Szó volt arról, hogy a nagyszálló felépítésére újabb kölcsönt vesznek fel, ez a terv azonban a tanács ellenkezésén hajótörést szenvedett. A sziget pengőpénzben megállapított belépődíja a folyó évben is marad a régi, nem csökkentik, mert bizonyos mértékig *exkluziv helynek akarják fentartani a szigetet*, de viszont nem is emelik, hogy a látogatottsága ne csökkenjen.

A Közmunkák Tanácsa Budapest városképének, épitészeti szépségeinek legfőbb őre és ebbeli minőségében a legutóbbi hetekben nagy fába vágta a fejszéjét. Elhatározta ugyanis a Közmunkák Tanácsa, hogy a Dunapartot parkosítani fogja olyképpen, hogy *úgy a pesti, mint a budai parton harminc-negyven méter területen belül újabb épitkezést nem enged*, a még beépítetlen telkeknek a Dunapartra eső részét, amint a telek többi részén épitkezésre kerül a sor, *megváltja*. Az így nyert területeken *parkokat fognak létesiteni*, úgyhogy *a Duna mindkét partján néhány évtized mulva park lesz, Ujpesttől le a Boráros-térig*. Elhatározta a tanács, hogy az Országház-tértől a Margithídig terjedő nagyobbrészt még üres dunaparti területet is már *ilyen parkszerű előtérrel engedi csupán megépiteni*, sőt a Palatinus-házak felett lévő üres telkek, amelyek József főherceg tulajdonát képezik, csak *hasonló korlátozással lesznek beépithetők*. A szükséges kisajátítások költségeit *az államkincstár fedezi* és a kormány már arra is igéretet tett, hogy a jövő évi költségvetésbe erre a célra nagyobb összeget fog felvenni.

Ennek *a grandiózus tervnek végrehajtására különben már Rakovszky Iván lesz hivatott*. Amikor azonban *Rakovszkyt* a legmelegebben üdvözöljük, nem mulaszthatjuk el, hogy *Czabalay* Kálmán dr. miniszteri tanácsosnak érdemeiről meg ne emlékezzünk. *Czabalay* évek hosszú sora óta viseli a Tanács vezetésének nagy felelősségét és tette ezt a legsúlyosabb időkben akkora tehetséggel, szorgalommal és becsülettel, hogy a közvélemény által nem túlságosan szeretett intézményt mindenki által becsültté tette. Az új elnöknek első feladata lesz, hogy *Czabalay* Kálmán dr.-nak, akinek nevéhez fűződik a sziget visszaszerzése, *alelnöki kinevezését* az illetékes helyeken megfelelő súllyal szóbahozza.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák
elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 380—37.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Semmi ujság, szerkesztő úr. Semmi, abszolute semmi.

— Hát a közgyülés, az obstrukció, mindez önnek nem ujság?

— Nem ujság, szerkesztő úr. Egyáltalában nem az. A közgyülés, mint humorizálási és csipkelődzési alkalom elvesztette varázsát, mióta olyan sokáig tart. Arról nem is beszélve, hogy most már az összes lapok nem is hasábokat, hanem mindjárt oldalakat humorizálnak keresztül. Ezzel a túlnyomó nagyrészben naponszárított humorral én a versenyt felvenni nem tudom, ezért tisztelettel bejelentem szerkesztő úrnak, hogy enyhe humoromat beszüntettem, csak tényeket fogok állitani, aforizmákat pedig életemben el nem ejtek.

— Igen helyesen teszi, kedves dr. Városházy. Halljuk tehát a tényeket!

— Az első tény, amely humorosnak éppen nem mondható, az, hogy Ripka atyánk megváltotta kemény arany frankokért és lirákért az elsőosztályú hálókocsi-jegyet Budapesttől Abbáziáig és vissza. A mult hét péntek délutánjára szólt ez a jegy és úgy látszott, hogy nem kell halasztani az utazást. Pénteken délután azonban egyre-másra iratkoztak fel a szónokok, ügyhogy Günther Tivadar, az agilis fiatal főpolgármesteri titkár, a menetjegyirodában hosszas tárgyalások után szombatra cserélte át a hálókocsi-jegyet. Szombaton azután vasárnapra cserélték át, ma pedig az a helyzet, hogy a főpolgármesteri hivatal a menetjegyirodától visszakérte a hálókocsi-jegy árát, mert egyáltalában bizonytalan, hogy a főpolgármester lemehet-e belátható időn belül Abbáziába.

— Ki nem tudott még az obstrkució miatt elutazni?

— Solty Lajos bátyánk csengődi birtokára akart leszaladni husvét előtt, hogy a tavaszi vetéseket saját személyében irányitsa. Egyelőre azonban ő is itt kénytelen maradni, hasonlóan Hamvasy Pistához, akit az obstrukció miatt viszont Meránban vár hiába szépséges felesége. Berczel Jenő viszont Balatonkenesére sem tudott lemenni, pedig az igazán nincsen messze. A bizottsági tagok közül egyik-másik azonban — pártfegyelem ide, pártfegyelem oda — elutazott. Igy elment Horváth IV. Károly, ismeretlen helyre, Fóthy Vilmos viszont Vas Bélára, Bánóczi László pedig Büchler Józseffel együtt Stadler bácsira utazik . . .

— Belvárosi Károly elutazott?

— De el ám! Ami a lovagias ügyet illeti, Vitéz Aladár segédei, Hajdu Marcell dr. és Körmöczi Zoltán dr felük nevében, akit Horváth Károly tudvalevőleg nem a leghizelgőbb kifejezésekkel illetett, felkeresték a derék Belvárosit, hogy tőle elégtételt kérjenek. Horváth Károly kijelentette, hogy a legteljesebb mértékben megadja az elégtételt Vitéz Aladárnak már csak nevére való tekintettel is, előbb azonban egy kicsit el kell utaznia. Szólt és elutazott, állitólag Rómába, hogy ott az olasz bajnokoktól leckéket vegyen, mert állitólag az ellenfelének a fülére pályázik. Szó van azonban arról, hogy a párbaj háromszori golyó- és nadrágváltással folyjon le . . .

— Akkor más segédek kellenek, nem Hajdu Marcell, aki tudvalevőleg lovagias ügyekben nem ismer tréfát. Na, de végeredményben egészen bizonyos, hogy nem lesz fegyveres elégtételadás, majd kibékülnek a felek jegyzőkönyv-váltással, hiszen bibithi Horváth és Petrovácz is kibékültek, pedig ők sokkal sulyosabban össze voltak haragudva . . .

— Bizony, elég régi volt a harag! A dolog úgy kezdődött, hogy a Magyarság cimü napilapban irt cikke miatt Komáromi Jánost a bíróság elé állitotta bibithi Horváth János őméltósága. A sajtópör bizonyos rágalmazó kitételek körül folyt, az őméltósága által használni szokott poharak, illetőleg vedrek ürtartalmát illetően. Komáromi János barátunk a bírósági tárgyalásra tanuként felvonultatta Petrovácz Gyulát, aki azt vallotta, hogy látta egy alkalommal a Baross-téren őméltóságát, amint egy nyitott konflisban aludt olyképpen, hogy a konflisból mindkét lába kilógott. Ebből támadt azután a nagy harag és ha az Egyesült Fővárosi szanálását nem a főváros vállalta volna magára, a haragvó felek ki sem békültek volna. Az obstrukciós éjszakák alatt azonban János barátunk odalépett Petrováczhoz: »Mondd, Gyula, miért haragszol te én reám tulajdonképpen?« — »Én nem haragszom, — volt a felelet — hiszen te haragszol reám«. — »Én bizony nem haragszom«. — »Hát akkor szervusz!« — »Szervusz!« A jelenetnek tanuja volt Nagy Feri, a Wolff-párt legmozgékonyabb tagja, aki rögtön egy pohár bort töltött Horváth Jancsinak. — »Én nem iszom, megölne egy pohár bor«. — »Hát akkor pláne igyál, János«, — mondotta harsogó nevetés közben Nagy Feri, aki azután természetesen barátságosan parolázott Jánossal, ezzel is mutatván, hogy csak tréfált.

— Ha már a poharaknál tartunk, hogy sikerültek a Gábor-napok?

— Volt ott pohár bőven, szerkesztő úr, úgy a Horovitz Gábor-párton, mint a Tauffer Gábor-párton. A poharak üresek nem voltak sem a szélsőjobbon, sem a szélsőbalon. De hát igazán meg lehet bocsátani egy ilyen obstrukciós kis italozást, pláne a hajnali órákban.

— Megkapta minden városatya rendesen a kimenőjét?

— Ki megkapta, ki nem kapta meg, aki azután nem kapta meg, különféle cseleket vett igénybe, hogy az asszonyt odahaza leszerelje. Az egyik városatya példának okáért kimenője ügyében Fehéri Armandhoz, a Pesti Hirlap kitünő fővárosi szerkesztőjéhez fordult azzal a kéréssel, telefonáljon az elnök-ség nevében feleségének, hogy reggelig a közgyülésen kell maradnia, mert az éjjel egy óráig tartó ülés után hajnalig fog húzódni a pártközi konferencia, melyen neki részt kell vinnie. Fehéri kijelentette a városatyának, hogy neki annyiszor kell a városi vezetőség kérelmére lapja hasábjain bizonyos tekintetek szerint a tényeket beállitania, hogy privát ügyekben csak mindig az igazságot hajlandó vallani. A telefonálásból ezek után természetesen nem lett semmi.

— Meddig fog ezekután tartani a közgyülés?

— Én is ezt kérdeztem Ernst Sándor őméltóságától, aki Wolff helyett most vezére a kereszténypártnak. Ernst azonban kijelentette, hogy ő nem jósol, annál kevésbbé, mert a jósok állása a jeruzsálemi templom lerombolása óta megszünt.

— Hát ez meg micsoda?

— A jeruzsálemi templomnál tudvalevőleg tizenkét jós volt alkalmazva, akiknek egyéb dolguk nem volt, minthogy jósoltak. Természetesen a templom lerombolását nem tudták megjósolni és ezért állásukat megszüntették; őket pedig lenyakazták. Ezóta természetesen nem hálás dolog a jóslás. Ez okból én is egyetlen jóslatot engedek útjára, azaz inkább csak szerény véleményt: ha a vezérek nem mentek volna Amerikába, ma már régen vége lenne az obstrukciónak.

— Magam is amondó vagyok. De mi hir Amerikából?

— Megérkeztek az első képeslapok. Sipőcz édesanyjának küldte természetesen a legtöbbet, de jutott Szlovák Palinak és néhány bizottsági tagnak is belőle. Kozma Payr Hugónak irt, meg természetesen Ripkának, aki most roszszabbul érzi magát, mintha az Oceánjáró hajón tengeri betegséget kapott volna. Pedig tengeri betegségben sem volt hiány.

— Honnan tudja?

— Berkes Róbert barátom, a Köz-

Mit kívánnak a kerületek?

Rupp László, a Terézváros elöljárója kerülete felosztását, az autóbuszvonalak szaporitását, a közvilágitás javitását, uj vásárcsarnokok létesitését sürgeti — Egyik napról a másikra deszkakunyhók és sárkalyibák születnek az Angyalföldön — Aszfaltozni kell az Andrássy-út lovaglósétányát

Az Uj Budapest ankétja a kerületi elöljárókkal

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Cikksorozatunkban, melyet közönségünk általános tetszésére az egyes kerületek kívánságainak ismertetése céljából indítottunk, a *Terézváros következik.* Hajdan a főváros egyik leghangosabb kerülete, ahonnan a választási hadjáratok viharaiból új politikai szempontok, új városházi világnézetek keltek szárnyra: ma ép olyan egyszerű és csendes kerülete a fővárosnak, mint a többi, a nincstelenség, az általános lerongyolódás épen úgy urrá lett a főváros hatodik kerületében, mint a többi kilencben. Az Aradi-utcai elöljárósági palotának korlátlan ura és koronázatlan fejedelme *Rupp* László, a régi, a főváros történetében annyira jelentős familiának arisztokratikus külsejű, komoly és higgadt tagja. Hűvös, előkelő úr, ám mégis *atyja kerületének*, népszerű *Laci* bácsija, hogyne, hiszen több mint 25 esztendeje működik a terézvárosi elöljáróságon és 15 esztendeje elöljáró. Kevés elöljáró ismeri úgy az alája tartozó közigazgatási kerületet, mint *Rupp* László, aki a Terézváros kívánságairól, céljairól, aktuális problémáiról a következő nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* munkatársának:

— A VI. kerület — mondotta *Rupp* elöljáró — területre egyik legnagyobb kerülete a fővárosnak: 1393 hektár, a főváros területének 7.2 százaléka, lakosainak száma: 163.925, vagyis *népesség szempontjából a VII. kerület után legnagyobb kerülete a fővárosnak.* Magától értetődően ilyen óriási kerületet adminisztrálni, még pedig jól adminisztrálni nagyon is nehéz és így megérthető, hogy *szinte évtized óta folyik a mozgalom a kerület felosztására.* Az adófelügyelőségi felosztás nem is kettő, hanem mindjárt három részre osztotta a VI. kerületet: a legbelsőbb rész a körútig, a középső rész a körúttól az Arénaútig, a külső rész pedig az Arénaúttól a főváros határáig terjed.

Az ideális megoldás természetesen az lenne, hogy a kerületek megosztása kapcsán a mai óriási Terézvárost három részre osztanók, *és így három kerület lenne a mai VI. kerületből.* A megoldásnak ezt a módját involválná az a körülmény is, hogy a kerület lakossága a legnagyobb mértékben *heterogén:* a belső részeken szinte kivétel nélkül kereskedő társadalom lakik, a külsőbb részeken pedig a legtöbb lakosunk kisiparos, tisztviselő, munkás. Nem valószínű azonban, hogy annakidején *a főváros mindjárt három új terézvárosi kerület gondját venné a nyakába a mai egy helyett* és ezért máris meg lennénk elégedve az egyszerű kettéosztással.

— A kerület legnagyobb problémája mindenesetre *a lakásügy.* A hatósági építkezések *nem túlságosan örvendeztették meg* a VI. kerületet: a Gyöngyösi-úti városi kislakásokon kívül egyéb hatósági építkezés *a Terézvárosban nem történt.* Ellenben a magánépítkezés, főleg a ráépítkezés *a főváros egész területén minálunk öltött a legnagyobb mérveket*, sőt ma is jelentős mértékben folyik. A főváros egész területén adószámviteli osztályunk kimutatása szerint nálunk vették legtöbben igénybe *a tatarozási adókedvezményt*, bizonyságául annak, hogy a Terézváros lakóiban van általában legtöbb vállalkozási kedv és a háztulajdonosoknak általában itt volt a legtöbb pénzük a tatarozás végrehajtására. Az építkezés kapcsán kell azonban megemlékeznem azokról az *anomáliákról*, mondhatnám ázsiai állapotokról, amelyek a kerület külső részén uralkodnak. A főváros telkein, szinte máról holnapra apró deszka és sárkalyibák nőnek ki a földből, beköltöznek a családok, minden engedély, hatósági eljárás, bérleti viszony nélkül. Amikor azután az elöljáróság mérnöki osztálya kitelepíti őket az idegen telken jogtalanul felépített kunyhókból, pár óra mulva ötven lépéssel odább, egy másik telken újra felépül a nyomorult viskó. Az efajta *»építkezések«* ellen tenni valamit vajmi nehéz, egyfelől áll a hatóság, a magántulajdon szentsége — *a másik oldalon a nyomor, a kétségbeesés, a lakásnélküliség.* Az is megtörtént, hogy egy túlságosan élelmes szélhámos felparcellázta önhatalmulag a főváros telkét és két-három négyszögöles »parcellákat« adott albérletbe szegény munkásembereknek, akik ott deszkabódékat emeltek. A túlságosan élelmes főbérlőt *lecsukták*, a deszkabódékat szétverték, de nem lehet minden telek mellé rendőrt állítani, a kitelepítettek számára pedig lakást nem tudunk adni, hisz ezek még a fővárosi szükséglakások *pár pengős bérét sem tudnák megfizetni*, feltéve, hogy lenne ott számukra üres lakás.

— Ami az útépítéseket illeti, örömmel jelentem, hogy sok minden történt a háborús évek kényszerű munkátlansága óta e téren. Az Andrássy-út külső része a Hermina-úttól meg van nyitva, itt már csak az építkezések megkezdésére várunk, hiszen a telkek ki vannak szabva. Folyik a Hungária-körút kiépítése is, hogy az Andrássy-út folytatása ne legyen a teherfuvarok országútja. Folyik a *Rákospatak szabályozása*, amely nagy fejlődést van hivatva biztosítani a kerület külső részének, épül a *főgyüjtőcsatorna*, amely a létesítendő mellékcsatornákkal szintén a mi kerületünk külső részeit fogja felvirágoztatni, terjed a *vízvezeték* a külsőbb részeken: szóval *a cselekvések és alkotások olyan sorozatáról számolhatok be*, amely büszkén dobogtatja meg minden terézvárosi polgár keblét.

— Nincs azonban elragadtatva a kerület *a közlekedés fejlődésétől*, amely szinte céltudatosan elkerüli a Terézvárost. Az új autóbuszvonalak közül egyelőre *egyet sem kapott a Terézváros*, melynek külsőbb részein, villamostól távol eső fertályai *epedve várják a kultúrát és fejlődést jelentő fővárosi autóbuszokat.* Különösen az *Angyalföld* sinyli a rossz közlekedést, pedig itt a legsürgősebben cselekedni kell valamit. Hasonlóan rossz helyzetben vagyunk a *vásárcsarnokokat* illetőleg. A *Hunyadi-téri* csarnok a kerület legszélén fekszik és mondhatnám inkább az Erzsébetváros érdekeit szolgálja, mint a mienket. A legsürgősebb tennivaló ezen a téren a *Ferdinánd-téri* piac, népszerű nevén: *Lehel-piac* rendezése. Reméljük azonban, hogy az általános csarnoki problémák rendezése kapcsán erre is sor fog kerülni. Hasonló panaszunk van a *parkokra* vonatkozólag. A Liszt Ferenc-tér és Jókai-tér parknak nem nevezhető növénykultúráját kivéve, leszámítva a Hunyadi-téri néhány bokrot, *a belső részeken nyilvános kertje nincs a VI. kerületnek*, amely ilyen körülmények között *a leglevegőtlenebb, legsivárabb városrész.* Legfőbb ideje lenne, hogy nyilvános parkot létesítsenek a Terézváros belső részein. Ez azonban, mi tudjuk a legjobban, még a messze jövő zenéje. Egyetlen parkunk változatlanul a *Városliget.* Ez azonban annyira kiesik a kerület belsőbb részeitől, és annyira kerületközinek mondható, hogy *igazán nem terhelhető meg vele a Terézváros parkszámlája.* Kívánsága a kerületnek továbbá *az intenziv világítás.* Igaz, hogy az *Andrássy-úton* felszerelt gázkandallóberek nagyon szépek és emelik az *Andrássy-út* világvárosi jellegét, de a kültelkeken a helyzet borzalmas, sok helyütt még mindig petroleummal látják el a közvilágítást. Ezen pedig úgy közbiztonsági, mint városszépészeti okokból a *legrövidebb időn belül segiteni kell.*

— Örvendetesen fejlődik a kerület *hitélete*, főleg katholikus szempontból. A katholikus egyházközségek határai tudvalevőleg nem közösek a közigazgatási kerületek határvonalaival és így tulajdonképpen az Erzsébetvárosba eső *Regnum Marianum* egyházközség és a *Hermina-úti* egyházközség is részben terézvárosiakból regrutálódik. Az ezekben az egyházközségekben Isten dicsőségére emelt templomok *jó fényt vetnek a terézvárosi katholikusok hitéleti buzgamára.*

— Hogy még egy kerületi kívánságot említsek, amelyik nekem is személyes ügyem, közlöm az *Uj Budapesttel az Andrássy-úti lovaglósétány átalakitására vonakozó kívánságunkat.* Az az idő, amikor az *Andrássy-út* lovaglósétányán büszke úrfiak és delnők lovagoltak ki, *elmult*, akik lovagolni akarnak, *rendesen autón robognak ki hátaslovaikhoz.* Ma már az Andrássy-úton néha-napján csak rendőrlegénység lovagol ki a laktanyába, ezért pedig nem érdemes a sétányt fenntartani. A lovaglósétány ugyanis poros, esős időben sáros és így a *sétáló közönség számára gyakran használhatatlan.* Az volna szerény kérésünk, hogy legalább az *Andrássy-út napos oldalán aszfaltozzák át ezt a gyalogjárót*, hogy azt így déli időben a sétáló közönség, főleg a gyerekek használhassák.

— Hogy nyilatkozatomat az *elöljárók stereotyp panaszával végezzem: kevés a személyzet.* Kevés a fogalmazói személyzet, kevés a kezelőszemélyzet, kevés a mérnök, kevés a tisztiorvos. Azonban az a panasz egyidős a fővárosi törvénnyel és azon vajmi nehéz segíteni. Reméljük azonban, hogy az új fővárosi törvény, illetőleg a kerületek szétválasztása kapcsán *az elöljáróknak ez a panasza is meg fog szűnni.*

---

ponti Sajtóvállalat kiváló igazgatója már hazajött Amerikából és elmesélte, hogy a tengeri úton — tisztesség ne essék szólván — a nagy vihar idején annyit okádott a zarándokcsapat, hogy a városi vezéreknek, ha ezelőtt netalán volt is epéjük, már egyáltalában nincsen, mert a tengeri úton mind kihányták.

— Na, azelőtt sem voltak túlságosan epések, hiszen például Bródy Ernő galambepéje közismert, pláne ha lakáskérdésekről beszél. De mikor jönnek haza az amerikás magyarok?

— Április tizedike táján idehaza lesz valamennyi, Klein Sárival súlyosbítva, aki a küldöttség elé megy Londonba, nem valószínű azonban, hogy a lord Rothermere által adandó diner-re őt is meghívják.

— Lehet, hogy meg fogják hívni, de hogy Sári a városi választások ügyét okvetlenül meg fogja a nemes lorddal tárgyalni, az nem kétséges. De kik mennek el húsvéti vakációra?

— Az még bizonytalan, de minden valószínűség szerint az egész városháza, ha csak az ünnepnapok alatt is nem lesz közgyülés, el fog szaladni a fővárosból.

— Csak annyit mondjon még kedves dr. Városházy, tulajdonképpen ki az oka ennek a nagy obstrukciónak?

— Ki más, mint Halász József, a nagyszerű közgyülési háznagy, akit mint az obstrukció legfőbb okát, Ripka már be is jelentett Bethlennél.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy ha Józsi bácsi nem csinálta volna meg az új társalkodótermeket és a büffehelyiségeket, akkor a városatyák nem éreznék jól magukat a közgyülési teremben és kapcsolt részein. Ha nem éreznék jól magukat, akkor hazamennének, ha hazamennének, akkor nem lenne obstrukció.

— A logika szenzációs! A viszontlátásra kedves dr. Városházy.

— Ajánlom magamat kedves, Szerkesztő úr.

Douglas Fairbanks
KARD ÉS KORBÁCS
(„Z" FIA)
Jöjjön ide, menjen oda LORI NADRÁGBAN
Sally Phyps vigjáték Laura La Plante vigjáték
Kamara Orion Capitol

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaőrsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatoka már most előjegyez.

Ujabb támadás a hirdetővállalat monopoliuma ellen

Hirdetések telefonfülkékért, vagy telefonfülkék hirdetésekért? — Az Ibusz az ujságárusító pavillonok után a telefonfülkékre felveendő hirdetésekkel akar konkurrenciát csinálni a fővárosnak

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Érdekes és *minden részletében feltünő ügy* foglalkoztatja néhány hónap óta a főváros hirdetési vállalatára felügyelő bizottság tagjait. Egy magáncég ajánlatáról van szó, amely új ötletnek a felvetésével kapcsolatban a padhirdetések, farácshirdetések, valamint egyéb magánvállalkozások után újabb olyan hirdetési területet szeretne magánkézre juttatni, ami által ismét jelentősen *csökkenne a hirdetővállalat egysége.* A főváros törvényhatósága részéről elsősorban *elvi szempontból* tanusítanak ellenkezést ezzel az ajánlattal szemben, másodsorban pedig azért, mert az ajánlat olyan feltételeket szeretne megszerezni a magánvállalkozás számára, amelyek *maguk után vonnák a főváros hirdetővállalatának minimális részesedését, viszont ugyanakkor leraknák az alapjait egy új magánhirdetési vállalatnak.*

Néhány hónappal ezelőtt *egy még meg nem alakult cég* ajánlatot tett a főváros hirdetővállalatának, hogy Budapest utcáin nyilvános telefonfülkéket állít fel, a fülkék külső oldalaira hirdetéseket vesz fel és a hirdetések után húsz százalékot biztosít a főváros hirdetővállalata számára. *Az ötlet új volt* és az utcai telefonfülkék létesítésére vonatkozó alapgondolat valószerűnek látszott, bár rögtön az ajánlat megtétele után *gyanusnak tünt fel* a dolog azoknak a szakembereknek a szemében, akik ismerik a reklámüzlet fortélyait. Az ajánlattevő társaságnak *egy miniszteri osztálytanácsos az exponense,* maga a társaság mindenesetre *nagyon jó összeköttetésekkel* rendelkezik, sőt jó helyről kapott értesülésünk szerint az egész üzleti terv hátterében Budapestnek és egész Magyarországnak egyik legnagyobb beszerzési és szállítási vállalata, az *Ibusz* áll, amelynek, mint félhivatalos állami szervnek, természetesen *megvannak a hathatós összeköttetései.*

Midőn a főváros hirdetővállalatának felügyelőbizottsága az ajánlatot vizsgálni kezdte, elsősorban az a szempont vetődött fel, hogy a *hirdetések lesznek-e a telefonfülkékért, vagy pedig a telefonfülkék a hirdetésekért.* Az ajánlattevő cég egyelőre *kétszáz utcai telefonfülkét* akart felállítani. A bizottság kalkulációkat végeztetett az utcai telefonok rentabilitására és arra az eredményre jutott, hogy a vállalkozás üzleti alapjául semmiesetre sem *a telefondíjakból befolyó jövedelmet* szánták, hanem *azt a jelentős jövedelmet,* amely a telefonfülkék oldalain alkalmazott hirdetésekből származik. Midőn eddig a megállapításig eljutott a bizottság, *közelebbről kellett megvizsgálnia* a kérdést. Az ajánlat szerint a magáncég a kétszáz utcai telefonfülkét teljesen a saját költségén létesítené, maga gondoskodna a telefonok kezeléséről *és mint önálló vállalkozás,* maga bonyolítaná le a hirdetések felvételét is és azok után a főváros hirdetővállalatának *húsz százalékot térítene meg.* A vállalkozás vezetője felmutatta a magyar királyi kincstártól kapott koncessziót is, amely *a felállítandó kétszáz utcai telefonfülke engedélyét erre a társaságra ruházza.* Ha a dolog ilyen előrehaladott stádiumban van, nyilvánvaló, hogy nagyon jó összeköttetésekkel kell rendelkeznie a vállalkozónak, sőt bizonyos az is, hogy az összeköttetés szálai határozottan a kormány felé vezetnek és a kincstár által adott koncesszió minden tekintetben bizonyíték arra, hogy *ezt a dolgot az állam, nem pedig a főváros tekinti kedvenc tervének.*

A hirdetővállalat felügyelőbizottsága a konkrét adatok alapján megállapította, hogy telefonfülkék létesülnének ugyan a budapesti utcákon, de ugyanakkor létesülne *egy új hirdetővállalat is,* amely feltétlenül nagy károkat okozna a főváros hirdetővállalatának. Állítólag az ajánlattevők részéről bizalmas körben elhangzottak olyan kijelentések is, hogy *a kétszáz telefonfülke csak a magja annak a minden tekintetben rentabilis és feltétlenül megvalósuló új hirdetési vállalatnak,* amely hivatott lesz arra, hogy a székesfőváros hirdetővállalatától lassan elhódítsa Budapest minden hirdetési területét. Feltétlenül ezek mellett az üzleti szempontok mellett szólt az ajánlattevők által benyújtott tervezet is, amelyből kitünik, hogy a kétszáz telefonfülke legnagyobb részét *Budapest belső területén* lévő forgalmas utvonalakon és utcákban akarják felállítani. Ha a vállalkozásnak a nyilvános *telefon-igények* kielégítése lenne elsősorban a programmja, akkor speciálisan a *külső területeken* kellett volna először tervbe vennie fülkéket, mert a külterületek lakóssága a legtöbb helyen tényleg nehezen juthat nyilvános telefonhoz. Ez viszont nem áll a belső városrészekre, a forgalmas utvonalakra, amelyeken úgyszólván minden második-harmadik házban, üzletekben, kávéházakban, dohánytőzsdékben ugyis van nyilvános telefonállomás. E tény alapján logikusan fel kellett tételeznie a felügyelőbizottságnak, hogy a vállalkozás a fülkék nagyobb részét azért akarja a főváros legforgalmasabb részein elhelyezni, mert ott a kereskedők és *általában a cégek sokkal jobban megfizetik az utcai hirdetéseket.*

A felügyelőbizottság többizben és hosszasan tárgyalta már a kérdést és elsősorban kifejezésre juttatta ismételten azt az álláspontját, hogy a *fővárosi hirdetővállalat épségén nem enged rést ütni.* Éppen a reklámpadok botránya alkalmával szögezte le a bizottság egyszer és mindenkorra azt a határozatát, hogy semmiféle magánhirdetési vállalkozás tervét és ajánlatát nem veszi figyelembe, eleve elutasitja a folyton felbukkanó *fény-, aszfalt- és egyéb magánhirdetési vállalkozásokra* vonatkozó ajánlatokat. A tél elején, midőn az *Uj Budapest* megkezdte a nagy harcot a hirdetővállalat ügyvezetésének megtisztitásáért, a bizottság a lapok utján is figyelmeztetett minden vállalkozót, hogy semmiféle ajánlattal ne forduljanak a hirdetési vállalathoz, mert engedményeket a főváros a vállalat egysége tekintetében nem tesz. Midőn az utcai telefonfülkékkel kapcsolatos ajánlat a bizottság elé került, éppen ezen az elvi alapon rögtön *a legélesebb ellenzésre talált.* Az ajánlattal mégis komolyan foglalkozni kellett, mert az ajánlatot komoly és nyomatékos módon tették meg. A bizottság előtt az elvi ellenzésen kivül azonnal nagy ellenszenvvel találkozott az ajánlattevők feltétele, még pedig különösen a főváros számára felajánlott csekély részesedés tekintetében, másrészt pedig azért, mert a magáncég saját kezelésében akarta lebonyolitani a hirdetések felvételét, tehát így új hirdetési vállalat is alakult volna az utcai telefonfülkék létesítése kapcsán. A bizottság az ajánlatot néhány tárgyalás után *elutasította,* ellenben javaslatára a hirdetővállalat tett olyan ellenajánlatot a telefonfülkéket létesítendő társaságnak, hogy saját kezelésében felvesz hirdetéseket a fülkékre és a hirdetések után a *brutto bevétel hatvan százalékát a maga számára igényli, negyven százalékot pedig megtérit a magáncég számára.* A fővárosi hirdetővállalatnak ezt az ellenajánlatát viszont *ez a cég nem akarta elfogadni* és jelentékeny összeköttetések igénybevételével kivánta jobb álláspontra birni a főváros hirdetővállalatát.

A felügyelőbizottság az eredmény telen tárgyalások után úgy látta jónak, ha a kérdés alapos és részletes megvizsgálására albizottságot küld ki. Ennek az ad hoc-bizottságnak *Szakál* Géza, *Holzer* Sándor és *Biró* Dezső bizottsági tagok lettek a delegáltjai. Az ad hoc-bizottság azonnal megkezdte munkáját és a hirdetővállalat vezetősége útján közölte *megváltozhatatlan feltételeit az utcai telefonfülkék felállitására alakuló céggel.* Az ujabb tárgyalások ennek a magáncégnek azt az újabb ajánlatát eredményezték, hogy a történtek után már *ötven százalékot* lenne hajlandó a főváros számára megtériteni, ha saját kezelésében lebonyolithatná a telefonfülkék hirdetési üzletét. Az ad hoc-bizottság semmiesetre sem fogadja el a feles részesedést, a hirdetések felvételét *feltétlenül a hirdetővállalat számára akarja fentartani.* A legközelebbi ülés a napokban lesz, midőn a bizottsági tagok most már vizsgálat alá veszik azokat a pontos számításokat, amelyeket a kétszáz telefonfülke hirdetéseiről *Lamotte* Ernő, a hirdetővállalat vezetője készittetett. Ennek az anyagnak megvizsgálása után az albizottság megteszi jelentését a felügyelőbizottságnak és értesülésünk szerint ezen az alapon a döntés *feltétlenül elutasító lesz,* mert a főváros részéről senki sem hajlandó egy új magánhirdetési vállalkozáshoz hozzájárulni, még abban az esetben sem, ha ennek a vállalkozásnak hátterében nagyon magas összeköttetéseket és erős pressziókat mozgósító tényezők állanak is. A konkrétum az lesz, hogy a telefonfülkék cége vagy elfogadja a főváros ajánlatát és üzleti álláspontját, vagy pedig nem kerül hirdetés a kétszáz telefonfülke oldalaira. Ez utóbbi esetben valószinüleg *jó ideig nem lesznek nyilvános telefonállomások Budapest utcáin.*

A fővárosi nyugdijasok panaszai

Harc a nyugdijkülönbözetért a főváros és a kormány között

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az újvárosháza baloldali társalgótermében, március 25-én, vasárnap délelőtt tartották meg — *Krisztinkovich* Béla elnöklete alatt — évi közgyűlésüket a fővárosi nyugdíjasai.

Az elnökség felolvasott évi jelentése rendkivül érdekes világot vet azokra a küzdelmekre, melyeket a főváros nyugdíjasainak vívniok kell igazságukért, már nem is a fővárossal, hanem — a főváros támogatása mellett — a kormánnyal, hogy az 1923. évi és ma is érvényben lévő XXXII. törvénycikket — mely a nyugdíjak megállapitásáról rendelkezik — *a kormány elismerje.*

Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a nyugdíjasok jogfosztása nemcsak hogy *emberségtelen eljárása a kormánynak, hanem még törvénytelen is.*

Az egyesületnek ez a küzdelme a legszélesebbkörü érdeklődésre tarthat számot, mert maga a főváros törvényhatósága is magáévá tette az egyesület jogi felfogását és minden felsőbb nyomás ellenére, a mult évi decemberi közgyűlésén újból és ismételten kimondta, hogy *a főváros fentartja régebbi álláspontját, mely szerint a régi és új nyugdíjasokat a fennálló törvény értelmében is egyenlő elbánásban kell részesiteni.*

Még pedig kimondta ezt a közgyűlés, a belügyminiszternek arra a leiratára, melyben a fővárosi törvényhatóságtól azt követelte, hogy korábbi határozatait megváltoztatva, *mondja ki,* hogy illetmények tekintetében különbség van az 1925 évi július elseje előtt és elseje után nyugdíjba ment fővárosi tisztviselők között.

Sőt a főváros — tudatában e kormánynak a nyugdíjasokkal szemben követett törvénytelen jogfosztásának — már *harmadik éve fölveszi költségvetésébe,* nyugdíjkülönbözet címén, azokat az összegeket, melyeket a kormány, a fentemlített törvényt el nem ismerve, nem enged a nyugdíjasoknak kifizetni.

Hasonlóan jellemző a fővárosi nyugdíjasok helyzetére a következő eset is: Az elmult évben az egyesület arra kérte a főváros tanácsát, hogy a nagyarányú városi építkezéseknél *nyugdíjas műszaki tisztviselőket* alkalmazzon kisegítő építési ellenőrökül. És a főváros — felsőbb rendeletre való hivatkozással — kivül álló szakembereket, nagyobbrészt állami alkalmazottakat bízott meg ezzel a munkával és nekik juttatott sok százmillió koronát; aminél jóval kevesebb pénzért a saját nyugdíjasai is, teljesen megfelelően végezték volna el az ellenőrzést. A főváros műszaki nyugdíjasainak pedig csak oly terhes és alacsonyfokú munkálatokat ajánltak fel, *amit egyetlen nyugdíjas sem volt hajlandó elfogadni.*

Az évi jelentés felolvasása közben — nevének említésekor — a nyugdíjasok többször is hosszasan éljenezték *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert.

Ezután áttértek az elnökség és tisztikar választására és megválasztották a következőket: Elnök lett: *Kún* Gyula, helyettes elnök: *Krisztinkovich* Béla, társelnökök: *Almády* Géza, özv. *Brukner* Józsefné, *Göth* Ilona, *Gruber* Nándor, *Melly* Béla dr. és *Vimmer* Antal. Ügyvezető elnökké megválasztották *Szilágyi* F. Lajost. Titkárok lettek: *Neuhold* Ferenc és *Schrott* Béla. Jogtanácsos: *Zoltán* Menyhért dr. Pénztáros: *Perényi* Lajos. Ellenőr: *Muzsik* Ferenc. Számvizsgálók: *Éber* József, *Gyulányi* István és *Weiszberger* Antónia. Gazda: *Ábrányi* Lajos. Igazgató: *Schrott* Béla.

MISURA MIHÁLY
aut/karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

HIREK

Olvasóinkhoz!

Április elsejével uj negyedév kezdődik s uj előfizetést nyitunk az

UJ BUDAPEST-re.

Nem kell nagyhangú, üres frázisokat pufogtatnunk, olvasóink elégszer tapasztalják, hogy az

UJ BUDAPEST

pártokon kívül álló, független programmu, s mindenkinek, akár függ a várostól, akár független, szüksége van lapunkra.

Minden anyagi érdek nélkül, önzetlenül szolgáljuk gyönyörű fővárosunkat s olvasóinkat, ezért hisszük, hogy olvasóink ezt méltányolják s előfizetnek lapunkra.

Az Uj Budapest előfizetési ára

Egész évre .. .. 30 P
Fél évre .. .. 15 P

Kérjük az előfizetési díj mielőbbi beküldését.

—

Megváltoztatják a fővárosi zászló színeit. Érdekes és nagyjelentőségű akciót kezdeményezett *Gallina* főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője. A fővárosnak háromszínű zászlajában tudvalevőleg a *kék, sárga és vörös* színek foglalnak helyet, amelyek megegyeznek a *románok nemzeti színeivel.* A Budapesten járó külföldiek, akiknek tiszteletére a fővárosi középületekre, elsősorban a Gellért-szállóra a fővárosi zászlót is kitűzték, több alkalommal csudálkozva kérdezték a fővárosi urakat, hogy *mióta tartozik Budapest Romániához.* A fővárosi főtisztviselők természetesen eloszlatták minden esetben a *kínos félreértést,* amely azonban az utóbbi időben *egre gyakoribbá vált, úgyannyira, hogy a miniszterelnökség is tudomást szerzett róla.* A miniszterelnökség részéről felszólítás érkezett *Gárdonyi* Albert dr. fővárosi főlevéltároshoz, aki azután utána járt, hogy hogyan lett éppen kék-sárga-piros a főváros színei. Mint munkatársunknak *Gárdonyi* főlevéltáros kijelentette, a főváros színei 1873-ból az egyesítés évéből származnak, amikor több tervezet készült a főváros színeinek meghatározására. A *régi Pestnek kék,* a *régi Budának lila volt a városi színe,* a kék-sárga-piros színt *teljesen önkényes kombináció alapján* állította össze az erre kiküldött bizottság. Már az egyesítés évében indítványozta *Fridrich* Lajos, az egykori neves címerfestő, hogy a fővárosi zászló sárga mezejébe alul ékezetesen szőjjék bele a nemzeti színeket, ezt az indítványt azonban annakidején elvetették. Most arról van szó, hogy vagy a *Fridrich-féle régi tervezetet elevenítsék fel, vagy pedig a főváros is a nemzetiszínű lobogót használja, közepén a nemzeti címerrel. Gárdonyi* főlevéltáros a színváltoztatással kapcsolatosan azt javasolja, hogy ugyanez alkalommal *a főváros címerét is rajzolják át,* illetőleg változtassák meg, mert a ma használatban levő címer heraldikai szempontból *jelentéktelen és unalmas.* A szín, illetőleg címerváltoztatással kapcsolatosan mindenesetre *érdekes probléma is merült fel,* lévén a címerváltoztatás joga királyi jog és kérdéses, hogy a kormányzó úr őfőméltóságának *van-e joga a fővárosi címerváltoztatás engedélyezésére.* Mindenesetre örömünket fejezzük ki azon, hogy a probléma nyilvánosságra hozatalával *annak megoldását elősegítettük.*

TÜSKÉK

Rózsa Károly alkot

Az alkotásnak az a láza, amely a csendes és eseménytelen Ripka-rezsim után eltölti a gázgyár vezetőségét az elmult napokban egyszerre két új jelentős határállomáshoz érkezett. Kheopsz fáraó, aki piramisokat épített ,Romulus és Remus, akik az örök város alapjait vetették meg, Nagy Péter cár, aki a Névapart fagyos bozótjai helyére Szentpétervárt hívta életre, úttörői voltak annak az építő szellemnek képest, amely Rózsa Károlyban, a gázművek kiváló vezérigazgatójában lakozik. A gázgyárnak szűk lett a Tisza Kálmán-tér, kitör a szellem belőle és eget kér, hogy új és nagyszerű alkotásokkal adja át emlékét a minden bizonnyal hálás utókornak.

A gáz elszáll és így a gáz terén halhatatlant alkotni vajmi nehéz. A gázgyár azonban kilépve a gázgyártás kissé túlszürke mezejéről, ambiciója gyorsvonatán elindult, hogy a nagy alkotók közé írja be nevét az örökkévalóság könyvébe. Leszerelt gázkandaláberek szegélyezik ezt a diadalutat, amely nem túlságosan hosszú, alig néhány száz méter, hiszen a Tisza Kálmán-téri gáztartálytól csupán a Rákóczi-út és Vas-utca sarkáig, a közismert Kisrókusig tart. Ezen a telken akarja kiélni magát Rózsa Károly építő-szelleme, itt óhajt építkezni a kitűnő vezérigazgató. Az elterjedt hírek szerint hatemeletes palota emelkedne a stílustalan és ósdi bérkaszárnya helyén, az egész alagsort és a földszinti frontot a gázművek eladási-osztálya foglalná el, az első emeleten lennének az igazgatósági-irodák, a többi emeleten pedig lakások épülnének.

Hogy mi történne az új palotával szemben levő mostani eladási-irodával, arról nem szól a nagy tervet bejelentő tudósítás, amely különben azt is elárulja, hogy a gázművek a Kisrókusért cserébe odaadnák a Tisza Kálmántéri tízezer négyszögöles óriási telket, de természetesen ráfizetést kérnek a fővárostól, mert ez a hatalmas telek többet ér, mint a Kisrókus telke. Klasszikus! Egy fővárosi üzem, mint egyenrangú tárgyalófél lép fel a főváros tanácsával szemben, cserél vele, különálló értékeket emleget!

Ezzel a mind mohóbbá váló gázgyári étvággyal a legélesebben kell szembeszállnia annak a tisztes irányzatnak, amely az üzemek leépítését írta zászlajára, azzal a célzattal, hogy fővárosi üzemnek nem szabad adófizető polgárok kenyerére pályáznia, üzletágazatainak egyre szélesebb körökre való kiterjesztésével. A gázgyár gyártson és áruljon gázt, ne áruljon sem szénsavat, sem tüzelőszert. Ne cseréljen telkeket, ne építsen magánlakásokat, ne szervezzen eladási-irodákat. Amint a gáztűzhelyeken csöndesen, nyomtalanul és kéken lobban a gáz, őméltósága ambiciója elégüljön ki azokban a bokros tennivalókban, amelyek a gázszolgáltatás körül éppen eléggé sűrűen sorakoznak fel. Ha a gázgyár vigyáz arra, hogy az Alkotás-utcai szerencsétlenséghez hasonló ne fordulhasson elő, törődik azzal, hogy az elrozsdásodott utcai gáz vezetékek kellő tempóban cseréltessenek ki újakkal, javítja a gáz minőségét, vigyáz a közterületek világítására: teljesítette kötelességét önmagával és a közzel szemben és csak annyit tehet még meg, hogy egyes érdeklődő pártkörökben gyakorlati bemutatással népszerűsíti a háztartási-gáz használatát.

Az Uj Budapest naptára

Ápr. 1 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a Városházán.
Ápr. 2 **Hétfő**	d. e. 12 ó. A magánépítési bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépítési bizottság ülése.
Ápr. 3 **Kedd**	d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középítési albizottság ülése.
Ápr. 4 **Szerda**	d. e. 11 ó. A kisajátítási bizottság ülése.
Ápr. 5 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Ápr. 6 **Péntek**	
Ápr. 7 **Szombat**	Megérkezik az Uj Budapest húsvéti száma!

Elégtétel Gallina főjegyzőnek. A közgyűlési obstrukció viharos hangulatában súlyos inzultus érte *Gallina* Frigyes dr.-t, a főváros elnöki ügyosztályának általánosan szeretett és tisztelt vezetőjét. Egy szavazás alkalmával olyan közbeszólások hangzottak el, mintha *Gallina* dr. nem a valóságnak megfelelően olvasta volna össze a szavazatokat. Noha az elnöklő *Ripka* főpolgármester azonnal a legerélyesebben védelmezte meg a kötelességét mindig híven teljesítő *Gallina* főjegyzőt azzal, hogy esküt tett fővárosi főtisztviselőről fel sem lehet tételezni azt, hogy hamisan számol, mégis olyan színezete volt a dolognak, mintha az incidens kapcsán egyes közgyűlési frakciók, illetőleg bizottsági tagok *Gallina* Frigyes iránt érzett szimpátiája meglazult volna. Az első izgalmak lecsillapultával azonban maguk az incidenst előidéző bizottsági tagok is rájöttek *támadásuk jogtalan és igaztalan voltára* és még a közgyűlés tartama alatt felkeresték *Gallina* Frigyes dr.-t, akit biztosítottak úgy a maguk, mint pártjuk változatlan ragaszkodásáról, kijelentvén, hogy a közbekiáltásnak, *amely a túlfűtött izgalom következménye volt, nagyobb jelentőséget nem kell tulajdonítani,* és azokért teljes elégtételt szolgáltatnak *Gallinának.* Amidőn ezt a magunk részéről örömmel és megelégedéssel regisztráljuk, újólag megállapítjuk azt, hogy *Gallina* Frigyes dr. pártkereteken felülállóan az egész közgyűlés osztatlan bizalmát és szeretetét élvezi, amit ez a derék, szorgalmas és nagytudású főtisztviselő *teljes mértékben meg is érdemel.*

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. ++ Telefon: J. 52—09.
Zászlókészitések, diszitések, iparmüvészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

FAÁRUGYÁR
WENDAUER JÓZSEF
Budapest, VI., Csángó-utca 22.
Telefon: Teréz 299-12.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár

A keresztény szervezetek Josephine Baker ellen. Az *Új Budapest* legutóbbi számában Josephine *Baker* néger táncecsodának a Royal Orfeumban tervezett vendégszereplése ügyében megszólaltatta felekezeti különbség nélkül a budapesti egyházak vezetőit, akik kivétel nélkül ellene nyilatkoztak annak, hogy az exotikus primadonna Budapesten felléphessen. *Baker-cikkeink nyomán máris megmozdult a társadalom*, az országgyűlésen néhány nappal ezelőtt *Petrovácz* Gyula szólalt fel, tiltakozván az erkölcsrontó mutatvány ellen, a parlament szerdai ülésén pedig *Meskó* Zoltán, akit igazán nem lehet azzal megvádolni, hogy a szélsőjobbhoz tartozik, jelentette ki, hogy amennyiben *Baker* fellépését Budapesten engedélyeznék, ő is ott lesz a tüntető magyar ifjúság között. A *Baker-vendégszereplés ügyében* munkatársunk beszélgetést folytatott *Petrovácz* Gyula országgyűlési képviselővel, aki kijelentette, hogy a fővárosi keresztény szervezetek *együttes akciót indítanak az erkölcsrontó métely behurcolása ellen.* A fővárosi keresztény szervezetek felíratokkal fognak ebben az ügyben fordulni az államrendőrség budapesti főkapitányához, a székesfőváros polgármesteréhez, a miniszterelnökhöz, az országgyűlés mindkét házához és a kormányzóhoz. Tiltakozni fognak e felíratban az ellen, hogy *Baker* kisasszony erótikus rángásai még piszkosabbá tegyék Budapest amúgyis eléggé züllött moralitását, a hercegprimást pedig, mint a magyar katholikusok fejét, fel fogják kérni arra, hogy az egyház minden erejét és befolyását vesse latba *Baker* kisasszony budapesti vendégszereplése ellen. Ha pedig — mondotta munkatársunknak *Petrovácz* képviselő — mindez nem használ, a budapesti keresztény szervezetek tízezerszámra fognak felvonulni a körútra, hogy tüntessenek Baker kisasszony ellen. Ez alkalommal pedig nem éretlen suhancok lármás felvonulásáról lesz szó, hanem komoly férfiak impozáns felvonulásáról, *amelynek élén ott fognak haladni Budapest összes kereszténypárti képviselői.* Mindezek után megismételjük multkori tiszteletteljes kérdésünket: *a színháznyitási politikai engedély alapján mit szól mindezekhez a főváros szociálpolitikai ügyosztálya*?

A városligeti Schmidt-Néparéna, mely a főváros közönségénél méltán örvend nagy népszerűségnek, március 31-én, szombaton, nyitja meg ezidei szezónját. Az igazgatóság nagy áldozatkészséggel igazán elsőrangú, pompás számokról gondoskodott és szenzációs attrakciókra tett szert. Egyik fenomenális szám lesz *Rosi Bébé*, a legkisebb állatszelídítőnő, aki az ő humoros medvéivel a külföldön is mindenütt óriási sikert aratott. Kiemelendők még a 3 *König*, a víg tiroliak, 3 *Ameroni* légtornászok, 5 *Castello* akrobaták, *Gerard*, az utólérhetetlen magyar bohóc, partnerével, *Kenedivel*, *Jancsi*, a népszerű kuplé-énekes-bohóc. *Schmidt* Mihály igazgató, aki most ünnepli 25 éves jubileumát, nagyszerű új idomításokkal lép a közönség elé. Mindehhez járul még egy egész tömege a jobbnál jobb számoknak, úgyhogy a Néparéna az idén is bizonyára igen látogatott lesz. A helyárak az idén is a legolcsóbbak és 40 fillértől 1 pengő 40 fillérig terjednek.

Élénk érdeklődés az osztálysorsjegyek iránt. Már április 14-én kezdődik az új sorsjáték, melynek játékterve rendkívül előnyös és a hirtelen meggazdagodás reményét kelti fel az érdeklődőkben. A sorsjegyek mennyisége 80,000, melyek közül 40,000 számot biztosan kisorsolnak, tehát *minden második sorsjegy nyer!* A sorsjegyek ára egy-egy osztályra, 20 pengő, fél sorsjegy 10 pengő, negyed 5 pengő. A jutalom 300,000 pengő, a főnyeremény 200,000 pengő, úgyhogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500,000 pengő. Kisorsolás alá kerül azonkívül 100,000 pengő, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000 pengő stb., összesen több, mint 6 millió pengő *készpénzben*. A sorsjegyek iránt óriási az érdeklődés.

A szakorvosi kezelésre vonatkozólag megegyeztek az Orvosszövetség és a főváros. A segítőalap tagjainak orvosi ellátását illetően az Orvosszövetség és az elnöki ügyosztály tudvalevőleg *a háziorvosi ellátás rendszerében* állapodtak meg olyképpen, hogy az alkalmazottakat az általuk választott háziorvosok kezelik, akiknek fizetését a főváros *egységesen az Orvosszövetség útján utalványozza ki.* Nagyobb vita volt az elnöki ügyosztály és az Orvosszövetség kiküldöttei között *a szakorvosi ellátást* illetően, míg hetekig tartó tárgyalás után most ebben a kérdésben is végre létrejött a megegyezés. A megegyezés szerint a háziorvosi utalványok alapján *az intézmény vezető főorvosa fogja a szakorvosi névsorban szereplő orvosokhoz a betegeket utalni.* A szakorvosi névsort az Orvosszövetség állítja össze és abban képesítésük szerint minden szakorvos helyet foglalni. A szakorvosok fizetése szintén az Orvosszövetség útján fog utalványoztatni. A segítőalap létesítéséről szóló szabályrendelet ezekután *teljesen készen van* és azt a húsvét után következő héten fogja letárgyalni a főváros jogügyi bizottsága. A közgyűlési határozat miniszteriális jóváhagyása után történik meg *Dulácska* Jenő tanácsjegyzőnek, az intézmény lelkes életrehívójának a segítőalap igazgatói állására való szerződtetése. Arra vonatkozólag, hogy ki lesz a segítőalap igazgató-főorvosa, még nem történt döntés. Szó van *Végh* nyug. tiszti főorvos szerződtetéséről, de viszont nagy pártja van *Pfeiffer* Miklós dr. Országos Munkásbiztosító-intézeti helyettes főorvosnak is. *Pfeiffer* Miklós dr. a fiatalabb orvosi generáció nagytehetségű tagja, akinek hatalmas energiája mindenesetre nagy hasznára lenne a fővárosi tisztviselők segítőalapjának.

Megtörtént a hetijegyzékesek átminősítése. A folyó évi költségvetés kapcsán tudvalevőleg a törvényhatósági bizottság elhatározta a fővárosnál alkalmazott hetijegyzékeseknek havidíjasokká való átminősítését. Összesen 229 hetijegyzékesről volt szó, akiknek az átminősítésére vonatkozó munkálatokat az elnöki ügyosztály *már elvégezte.* Az új havidíjasok részben *március elsejétől*, részben pedig *április elsejétől* kapják új illetményeiket.

A Fővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdíjpótló Egyesülete f. é. március 25-én tartotta rendes évi közgyűlését, ahol a nagy számban megjelent tagok előtt az elnökség bemutatta az évi zárószámadásait, az évi jelentést és a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a közgyűlés a tisztikarnak a felmentvényt megadta. A közgyűlés — amelyen *Viasz* Gyula elnök elnökölt — igen szép lefolyású volt és a tagok közül többen nagy elismeréssel adóztak az elnökségnek az elmult évben kifejtett munkálkodásáért. A közgyűlés a Himnusz eléneklésével végződött.

A lakások fertőtlenítése a közelgő nyár alkalmából fokozottabb fontossággal bír. Poloskáknak Cyánnal való irtása, egereknek, patkányoknak biztos sikerrel való pusztítása tekintetében a legajánlhatóbb cég a *Standard-vállalat* (IV., Kossuth Lajos-utca 17), mely a legolcsóbb is. FF FANSz tagjainak a legnagyobb kedvezményeket nyújtja.

Semperit. Ez a világhírű autó pneumatik-márka egyre nagyobb teret hódít nálunk is. Joggal. A Semperitnek oly kiváló tulajdonságai vannak, tartósság dolgában annyira megbízható, hogy csak természetes, ha automobilistáink szívesen használják. A Semperitet a *Salzberger és Társa* cég (VI., Révay-u. 9) hozza forgalomba.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat mozgó. (Telefon: T. 91—62. szám). A táncoló Bécs. (Látványos filmregény 8 felvonásban. Főszerepben: Lya Mara, Ben Lyen). — A szerelem éjszakája. (Romantikus történet 10 felvonásban. Főszerepben: Bánky Vilma és Ronald Colmann). — Előadások kezdete mindennap: fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon mozgó. (VII., Rottenbiller-u. 37/b.) Telefon: 302—63. Április 2—4. »Isten segits«. Egy hitetlen leány regénye 7 felvonásban. Főszereplő: Billie Dove. »Őfensége házasodik«. Regényes történet II. József ifju korából 6 felvonásban. Főszereplő: Harry Liedtke Xenia Desny, Livio Pavanelli. — Hiradó. Előadások kezdete: 5, 7, ¼10. Vasárnap 3-tól.

Palace. (A New-york palotával szemben. Jegyrendelés: Telefon: József 365—23. szám). Lóry nadrágban. (Laura la Plante főszereplésével). — Honolului pokol. (Izgalmas történet az exotikus világban). — Sicc, mint lovasrendőr. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10 órakor, vasár- és ünnepnap: háromnegyed 4, háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Rádius filmszínház. (VI., kerület, Nagymező-utca 22—24. szám. (Renaissance-palota. Jegyrendelő telefon: Teréz 220—98 és Teréz 292—50). Műsor: Magyar hiradó. Fox-Journal. Pátria Világhiradó. A nagy leszámolás, dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Rin-Tin-Tin és Nanette, a világhírű farkaskutya-pár. A nőstényördög, főszereplők: Irene Rich, Myrna Loy, Forrest Stanley. A zenekart Lazarus Walter vezényli. Az előadások kezdete: hétköznapokon 5, negyed 8, fél 10, vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—fél 2 óráig.

Tivoli mozgó. (VI., Nagymező-utca 8.) Telefon: T. 230—49. Április 2—4. »A Szerelem éjszakája«. Romantikus történet 10 felvonásban. Főszereplők: Bánky Vilma és Ronald Colman. »Mindenki tett, nincs tovább«. Dráma a Rivierán 7 felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke, Erna Morena Eddy Croy. *Hiradó.* Bánky Vilma és Rod La Rocque riportfilm. Előadások kezdete: 5, ½8, ¼10, vasárnap és ünnepnap 3-tól. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszkmatiné.

Turán mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30 szám). Nyu. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Emil Jannings, Elisabeth Bergner és Konrad Veidt). — Romeo és Furia. (Burleszk-attrakció 7 felvonásban. Főszerepben: Harry Langdon). — Előadások kezdete mindennap: 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

Ufa filmszínház. (Teréz-körút 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Tel.: L. 921—32. és L. 921—33. szám). 1. Magyar hiradó. 2. UFA világhiradó. 3. Menjen oda, jöjjön ide! (Amerikai vigjáték. Főszereplő: Sally Phipps). 4. Titanic. (Fox gyémántfilm. Főszereplők: Georg O'Brien és Virginia Valli). — Dirigál: Stephanides Károly. — Előadások kezdete hétköznap: szombat kivételével: 5, egynegyed 8, fél 10 órakor, szombaton és vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak: finom és polgári butorok, amer. irodaberendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi Irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
Estenként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncműsor

Schillinger Gyula
autókarosszéria-gyár
luxus- és teherautokat gyárt legelsőbbrendü kivitelben
Budapest, VI., Üteg-utca 9. sz.

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállító
fehérnemű gozmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége: Hófehér, tükörfényes gallértisztitás

Egész héten
Molnár Ferenc új darabja
MAGYAR SZINHÁZ
OLYMPIA

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: **NAY ÉS RÓNA** gép- és szállitóeszközgyár

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

SEMPERIT auto-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER ÉS TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-34.

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait special-Impregnol-olajaival szabadalmazott eljárás szerint portalanitja.

GAZDASÁGI ÉLET

Senki sem akarja a városi biztositót

Az Adria vezérigazgatója a legerélyesebben cáfolja a városházi kooperációt

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Még mindig beszélnek arról a *beavatottak*, még mindig közlik bizalmasan a *jólértesültek* s még mindig kisért a városháza foloysóin az a hír, hogy a főváros saját komplexumainak biztosítási díjait lemérsékelni igyekezvén, házi kezelésben önálló biztosítóintézetet állít fel, vagy egy már meglevő biztosítóintézet kereteit megvásárolván, *azt fővárosi biztosítóintézetté fejleszti*. Komoly illetékes körök ezt a tervet állandóan életképtelennek, szükségtelennek és így alaptalannak nyilvánították. Március 10-i számunkban *Láng* József gazdasági főtanácsos szakszerű szempontokból magyarázta meg ezen terv költséges, felesleges és nem is egész etikus mivoltát. Most legújabban egy napilap hasábjain látott napvilágot egy új variációja ennek a sokat lanszirozott hírnek, mely úgy szólt, hogy az *Adria* — természetesen viszontbiztosítási szolgálatok fejében — a fővárosnak ajándékozná egyik alvállalatát, a *Hungária biztosítóintézetet*, hogy majd ez szolgáljon keretül a felépítendő városi biztosítónak. Szükségesnek tartottuk, hogy *a legautentikusabb helyről* tudjuk meg, mi az alapja ezeknek az állandóan és mindig másformában felbukkanó híreknek. Felkerestük *Reiner* Mihály kormányfőtanácsost, az *Adria* biztosítóintézet vezérigazgatóját, aki munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

— *Felkérem az Uj Budapestet*, hogy azt az előttem érthetetlen, állandóan felszínen levő *álhírt*, hogy az Adria bárminő formában, akár eladás, akár ajándékozás formájában egyik intézetét a fővárosnak felajánlotta volna, a *legkategórikusabban cáfolja meg*.

— *Nem puhatolózott* nem hivatalos formában az Adria a fővárosnál egy ilyen tervnek mikénti fogadtatása tárgyában? — kérdeztük.

— Annál kevésbé érdeklődtünk vagy puhatolóztunk, mert — és ezt a legnagyobb nyomatékkal jelentem ki — az Adria biztosítónak a fővárossal szemben *semminemű ilyen üzleti tervei nincsenek és nem is voltak*. Tehát minden kombináció *önkényes kitalálason alapszik*. Nekem magamnak, mint szakembernek, ehhez egyéb hozzátennivalóm nincs, minthogy teljes egészében csatlakozom *Láng* József barátomnak az *Uj Budapestben* kiváló szaktudású okfejtéssel megalapozott véleményéhez, hogy a főváros számára biztosítóintézet létesítése vagy vásárlása *rendkívül költséges, felesleges, szükségtelen*. Remélem, hogy e nyilatkozatommal egyszersmindenkorra *végleg elvágom azt a »biztosítási meseláncot«*, amely a fővárost az Adriával összekötötte.

Ujabb merénylet Óbuda közegészségügye ellen. A III. kerület gyári közegészségi szempontjából a legelhanygoltabb kerülete Budapestnek. A malmokon kívül itt működik a *Goldberger-gyár*, amelynek nehéz füstje valósággal ráfekszik a kerület lakosságának tüdejére, ősz táján itt árasztja döbbenetes bűzét a *Leipziger-gyár*, amelynek környékén a szeszévad idején csak befogott orral járhat a kényesebb idegzetű közönség. A *Leipziger-gyár* az őszi hónapokban olyan keserű szagot terjeszt, hogy a környékbeli lakosság az ablakot állandóan zárva tartani kénytelen. A sok óbudai gyárhoz most *egy újabb rosszszagú intézmény készül csatlakozni*, amelyre a kellő időben történő megelőzése céljából felhívjuk az elöljáróság, a tanács és a közmunkatanács figyelmét. Arról van szó, hogy *a demontirozott Erzsébet-malom épületét textilgyárrá akarják átalakítani*, szóval egy megszűnő, nagy füstöt termelő gyár helyett új, az eddiginél piszkosabb és büdösebb gyári vállalatot akarnak létesíteni. *Lehetetlen állapot*, hogy a kies fekvésű és nagyobbrészt szegény ember által lakott III. kerület ne tudjon mentesülni a borzalmas illatokat terjesztő gyáraktól, a *legnagyobb mértékben* felháborító, hogy a százmilliárdos vagyonokat reprezentáló gyári konszernek hatalma és befolyása bérházak és családi házak közepett *változatlanul tudja megtartani* azokat a gyárakat, amelyeknek csak a kőbányai vagy a lágymányosi bűzös övezetben szabadna elhelyeződnie.

Az autóbusz-karosszériák szállítása ügyében úgy látszik, *nem várható hamarosan döntés*. Az illetékes székesfővárosi tényezők a beadott ajánlatokat most hasonlítják össze és egyelőre átszámításokat végeznek. A különböző tervek alapján valószínűleg egységes *karosszéria-típust* fognak megállapítani és aztán esetleg újabb ajánlattételre fogják felszólítani az érdekelt cégeket az ily módon kidolgozott egységes terv alapján. Mértékadó helyen ugyanis változatlanul fennáll az az igen helyes intenció, hogy *a munka megosztásával lehetőleg minél több szakmabeli cégek juthassanak foglalkozáshoz* és ily módon támasszák alá karosszériaiparunkat, mely ezidőszerint bizony nagy munkahiánnyal küzködik. Hiszen annak idején éppen azért választották el az alvázak szállítását, melyet tudvalevőleg az *állami gépgyár* és a vele *kooperáló Ganz-Danubius* nyertek el, a karosszériák szállításától, hogy karosszéria-üzemünk jussanak munkalehetőséghez, ami az adott közgazdasági viszonyok között valóban *nagyon óhajtandó*.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. igazgatósága minap tartott ülésében megállapította az 1927. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a f. évi március hó 29. napjára egybehívandó rendes évi közgyűlésnek részvényenként, a tavalyi 3 pengővel szemben 3.50 pengő osztalék kifizetését fogja indítványozni.

Ki finanszirozza a Citadella átépítését? A Budapest Fürdőváros Egyesület által kezdeményezett Citadella-átépítés pénzügyi részének megoldása késik, mert *Krausz Simon-érdekeltsége*, amely tizenhárommilliárd koronával vett volna részt a pénzügyi műveletekben, elhatározását megmásítva, az akciótól visszalépett. A Citadella átépítése és a gellérthegyi sikló megépítése ügyében a legutóbbi napokban értekezlet volt *Bud* pénzügyminiszternél, amelyen részt vettek *Vass* népjóléti miniszter, *Dréhr* államtitkár, *Ripka* főpolgármester és *Scitovszky* Tibor, a Hitelbank elnöke. Az értekezleten kifejezésre jutott *a miniszterelnök azon kívánsága, hogy Scitovszky vegye kezébe a finanszírozás ügyét, amit a Hitelbank elnöke meg is igért*. Szó volt arról, hogy az állam nyolcszázezer- és a főváros négyszázezerpengős hozzájárulásán felüli egymillió pengőre rúgó pénzszükségletet a Hitelbank és a Kereskedelmi Bank együttesen adják össze, ez a *terv azonban meghiúsult*, úgyhogy *Scitovszky saját bankján kívül álló tényezőkkel* iparkodik az üzletet nyélbe ütni. A dolog különben a legközelebbi napokban megoldódik, annál is inkább, mert az építkezés megkezdése tovább nem halasztható el, ha azzal 1929 májusára, a balneológiai világkiállítás és világkongresszus tervezett terminusára készen akarnak lenni. A Citadella átépítésétől függetlenül a sikló megépítésére a *tárgyalások már befejeződtek*, még pedig *teljes eredménnyel*.

AEROSAN
a leghatásosabb légfertőtlenitő készülék és folyadék, melyről a Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem közegészségtani intézete a következő szakvéleményt adta ki:
Az AEROSAN 2%-os oldata a különböző baktériumokat a következő időtartam alatt pusztitja el
Streptococus (diptheria) 15 perc
Thyphus coli 40 »
Tuberculosis 3 óra
AEROSAN-müvek Budapest, VIII., Német-utca 22.
Telefon: József 301—86

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezések-ben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULÁTOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149-93.
VARTA AKKUMULÁTOROK

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetési felszólitásra küldök.

RENAULT
1800 pengő előleg és 18 hónapon át fizetendő havi
300 pengő
az ára egy legmodernebb négyüléses „R. A. 4." tipusu
Évi utadó 105 pengő RENAULT-személyautónak Fényüzési adó 10%
REIMAN, BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3.

„PALATINUS"
ÉPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ ÉS URADALMI FAJBOROK

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

KURCZ és LAJTA FOTOCINKOGRAFIAI MŰINTEZETE
BUDAPEST, VIII., VIG-UTCA 3. SZ.
Készit fototipia- és autotipiaklisét minden kivitelben, bárhol fényképfelvételt, művészi rajzokat, stb. — Telefon: József 353—18.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere-fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VII., Hungária-út 15. szám alatt létesítendő 30,000 voltos alállomás építésénél szükségelt

föld-, kőműves- és elhelyező-,
vasbeton-,
vasbeton- és műkőlépcső-,
talajvízszigetelő- és kátránypapirfedőmunkálatokra.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

A fenti munkacsoportokra együttesen teendő ajánlat.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt s az előírt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1928. április hó 11-én délelőtt 10 óráig** Budapest Székesfőváros tanácsi XII. (Világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, Eller Károly kezelőfőtiszt úr kezeihez (Központi Városháza II. em. 295.) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított 2%-nak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a »Vállalati feltételek«-ben körülírt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ü. o-ban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a »Külön kikötések«-ben foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci-út 74. sz. IV. em. 424.) hétköznapokon d. e. 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil építész irodájában (IV., Veres Pálné-utca 7. sz. I. em.) tekinthetők meg d. e. fél 9-től fél 11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát, vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatba adása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1928 március hó 16.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 6. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

46.694/1928—III. tan. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Istenhegyi-út (Óra-út és Hieronymi-út közötti szakaszának) makadámszerű útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 április 10-én (kedden) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 április 10-én (kedden) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 23-án.

A székesfőváros tanácsa.

42.900/1928—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással, a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Róna-utca 2369. hrsz. alatti telken létesítendő négyemeletes kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges alábbi munkálatokra: föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunka, vasmunka, ácsmunka, tetőfedőmunka, bádogos munka, műkőmunka, szobrászmunka, asztalosmunka-, lakatosmunka, mázolómunka, üvegesmunka, burkolómunka.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint és ívenkint 80 fillérért kaphatók 1928 március 23-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a középítési ügyosztály III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek, minták Szabolcs Ferenc tervező és művezető műépítésznél, VI., ker., Szondy-utra 91. szám, telefon: Teréz 288—83. megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók. A tervek a Központi városháza, III. emelet 333. számú helyiségében is megtekinthetők.

Az ajánlatok **1928 április 12-én délelőtt 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be.

Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott **11 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni. Elkésve beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek és fel sem fognak bontatni.

Budapest, 1928 március 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér-, patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-u. 17 Telefon: J. 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

47.859/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen »Munkáslakóház« építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyezőmunkára.

E hirdetményben felsorolt munkákra csak együttesen lehet ajánlatot tenni.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. április 10-én (kedden) déli 12 óráig** a Székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen (X., kerület, Bihari-utca 4. szám, 7. ajtószám alatt) kell benyújtani.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 1 P-ért 1928 március 26-tól kezdve hétköznapokon d. e. 9—12 óra között a kátrányozó és bitumenező telepen (X., ker., Bihari-utca 4. szám, 7. ajtószám alatt) kaphatók.

A rajzok, tervek Antal Dezső tervező műépítésznél (IV., Királyi Pál-utca 11. szám alatt) tekinthetők meg, aki egyúttal a szükséges felvilágosításokat is meg fogja adni 1928 március 26-tól kezdődően hétköznapokon d. e. 11—12 óra között.

A versenytárgyalást **1923 április 10-én (kedden) délután 4 órakor** tartjuk a Központi városháza, II. em. 279. sz. helyiségében és azon az ajánlattevők vagy igazolt meghatalmazottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

29.327/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Budafoki-úti főgyüjtő csatorna (Sárbogárdi-út és Hengermalom-utca közötti 970 folyóméter szakasz) építési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 április 23-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. em. 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 április 23-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. em. 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

UNITAS országunk legnagyobb autoiparvállalatának
Ur- és hölgyvezető-iskolája az első!
Budapest, V., Zápolya-u. 13. Telefon: L. 906—69.

Viscor Diesel traktorok
a legbiztosabb s legolcsóbb üzemü
teherszállitógépek
Szerkezete egyszerü. * Kezelése könnyü. * Tartóssága nagy.
Üzemanyag fogyasztása: 220 gr. gázolaj óralóerőnként.
Árajánlat, felvilágositás díjmentes!
Általános, Műszaki, Üzemgazdasági és Autotechnikai Vállalat
BUDAPEST
VI., Podmaniczky-u. 13.
Telefon: T. 221-52.

Ismét itt az alkalom!
Ezer meg ezer ember nyert már a
magy. kir. osztálysorsjátékon!
Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!
Április 14-én kezdődik
az uj sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy
még ma rendeljen egy sorsjegyet bármely főárusitónál,
mert akkor **reménye** biztosan lesz, sőt **váratlanul meg is gazdagodhat!**
Az elérhető legnagyobb nyeremény:
500.000
Jutalom és főnyeremények:
300.000 pengő, **200.000** pengő, **100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000** stb. stb. pengő
A sorsjegyek fele okvetlenül nyer!
Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos árai:
Egész 20 P | Fél 10 P | Negyed 5 P | Nyolcad 2.50 P

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-11, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon; T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
Telefon 275—25.
Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 14. szám

Budapest, 1928 április 7

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296—56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Levél Ugronhoz

Ha megengedi Nagyméltóságod, úgyis mint Magyarország nyugalmazott belügyminisztere, úgyis mint országgyűlési képviselő és székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag és úgyis mint a Royal Orfeumot bérlő részvénytársaság ezidőszerinti elnöke, abból az alkalomból, hogy néhány hét mulva az Ön elnöksége alatt álló részvénytársaság orfeumában Josephine Baker kisasszony fogja idomait rángatni, néhány sorral vagyunk bátrak Önt felkeresni. Hogy mindjárt a dolog velejére térjünk, hogyan méltóztatik összeegyeztetni az Önre, mint képviselőre és városatyára sokszorosan kötelező erkölcsi világrendet azzal az amoralitással, amelyet Baker kisasszony vonaglása jelent? Mint Magyarország rendjének hónapokon, még pedig annyira súlyos hónapokon át volt legfőbb őre, hogyan méltóztatik beleegyezését adni a vezetése alatt álló részvénytársaságnál ezekhez a produkciókhoz, amelyekben minden van, csak rend és erkölcs nincsen?

Nem akarunk frázisokkal hajigálózni, következtetéseket levonni és ezért az Önhöz intézendő kérdéseket röviden és szabatosan fogalmazzuk meg. A név és a mult kötelez, az a nagy név és az a nagy mult, amely Önre reflektorszerűen világít, nem téveszthető össze azzal a Jupiter-lámpával, amelynek fényénél Baker kisasszony fogja extázisba hozni Budapest aranyifjúságát. Zerkovitz művészeti igazgató úr tudatta-e Önnel, hogy Baker kisasszonyt szerződteti és egyáltalában van-e tudomása Önnek a készülő vendégszereplésről? Mint részvénytársasági elnök, végig méltóztatta-e már hallgatni a saját részvénytársasági orfeumának e havi műsorát, amelyben Dénes Oszkár színművész úr már előzetesen énekel azokról az isteni gyönyörökről, amelyeket Baker kisasszony mutatványai ő benne kettettek?

Ha Ön lenne, kegyelmes Ur, e pillanatban Magyarország belügyminisztere, engedélyezné-e a Baker-féle produkciót? Ha Önhöz mennének deputációba komoly és nagynevű képviselők a Baker-vendégszereplés ellen, mit felelne nekik és mit cselekedne? Méltóztatott azokat a híreket olvasni, amelyek a bécsi Baker-előadásokkal kapcsolatosan a hercegérsek által elrendelt könyörgő istentiszteletekről szóltak? Méltóztatik-e tudni, hogy a Baker kisasszonyt felléptető bécsi műintézet szomszédságában abban az órában, amikor Baker kisasszony száma következik a színpadon, megkondulnak egy templom harangjai, kinyílnak az ajtók, az oltár elé lép a pap és könyörög, hogy Baker kisasszony mutatványaiért az Egek Ura ne sújtsa Bécset?

Várjuk az Ön nyilatkozatát, kegyelmes Ur. Komoly, férfias, lemondó nyilatkozatát, ahogy annakidején komolyan és férfiasan tudott lemondani miniszteri állásáról. Vagy a Baker-vendégjátékról mondjon le, mint a produkciókért végeredményben felelős részvénytársasági elnök, vagy pedig országgyűlési képviselőségéről és fővárosi bizottsági tagságáról. Mert a kettő együtt — Isten és ember előtt összeférhetetlen.

Április 13-ától éjjel-nappal együtt marad a közgyülés, amig le nem törik az obstrukciót

Határás turnusokban felváltva elnökölnek Ripka, Sipőcz, Folkusházy és Buzáth — Lamotte tanácsnok az Amerikából hazatérő fővárosi küldöttség informálására Londonba utazott — A vásárpénztár bankosztálya elkészitette a Községi Takarékpénztár szervezeti szabályzatát

A Pénzintézeti Központ meghosszabbitja a főváros opcióját

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Az obstrukciós közgyűlésnek a mult héten a péntekről szombatra virradó éjszaka történt váratlan félbeszakítása után az egyhetes izgalomban kimerült fővárosi főtisztviselők és bizottsági tagok *szinte pánikszerűen menekültek el Budapestről*, hogy az ünnepek alatt kipihenjék magukat és erőt gyüjtsenek a jövő küzdelemre. *Ripka* főpolgármester ugyanis elutazása előtt intézkedett, hogy péntekre, e hó 13-ára, összehívassék a főváros folytatólagos közgyűlése. Azért csak 13-ára és nem 11-ére, szerdára, mert e két napon van a *zsidó husvét* és a főpolgármester nem kívánta a zsidóvallású bizottsági tagok *vallási érzületét* a közgyűlés ünnepnapra eső összehívásával megbántani.

Noha a főváros vezetőségéből a nagyhéten csak *Folkusházy* és *Buzáth* alpolgármesterek tartózkodtak Budapesten, az összes illetékes tényezők bevonásával már megtörtént az a megállapodás, hogy az április 13-án összeülő törvényhatósági bizottság *nem fog addig szétmenni, amíg az Egyesült Fővárosi részvénytöbbségének megvásárlása ügyében döntő határozatot nem hoz.* Az Amerikában tartózkodó polgármesterrel ez a megállapodás *kábel útján* történt, *Ripka* még elmenetele előtt megállapodott *Folkusházyval* és *Buzáthtal* az ügyek ilyetén való intézésére vonatkozólag. Itt említjük meg, hogy *Ripka* főpolgármester és *Lamotte* pénzügyi tanácsnok az Amerikában zarándokló *Sipőczöt naponta hosszú kábeltáviratban értesítették a közgyűlésen történtekről*, ilyképen úgy *Sipőcznek*, mint a fővárosi küldöttség többi tagjának az obstrukcióról *pontos és kimerítő értesülései vannak.*

A megállapodás szerint a jövő hét péntekjén összeülő törvényhatósági bizottságban *határás turnusokban* fogják egymást az elnöki székben felváltani *Ripka, Sipőcz, Folkusházy* és *Buzáth*. A baloldal természetszerüleg már most szervezkedik a további ellenállásra: a vitarendezők még az ünnepek előtt kiadták a szigorú parancsot a baloldali pártokhoz tartozó bizottsági tagoknak, hogy az *ünnepek után mindenki idehaza legyen*, mert minden felszólalásra, minden szavazatra okvetlenül szükség van. Hasonló felkészültséggel, bár *tagadhatatlanul fölényesebben* várja a jobboldal a jövő heti küzdelmeket: úgy a közép-, mint a Wolff-párt továbbra is *a jól bevált tízes turnusokat fogja alkalmazni*, a turnus-beosztásnak ez a módja a bizottsági tagokra általában kényelmesnek és kedvezőnek mondható és foglalkozásukban sem zavarja meg túlságosan őket.

A tárgyalási rend ezen módja lehetségessé fogja tenni, hogy *az elnökség a törvényhatósági bizottságot együtt tartsa mindaddig, amíg a fúzió ügyében nem dönt.* A főváros vezetősége reméli, hogy *32 óra alatt* végez az obstrukcióval, vagyis, hogy a közgyűlés nem fog a vasárnapi napba belenyúlni. Ebben az ügyben a döntő faktorok ellenben el vannak arra is szánva, hogy *a törvényhatósági bizottság esetleg egy teljes hétig együtt marad*, mindenesetre addig, *amíg az ellenzék teljesen ki nem merül*, és nem viszik a fuzió ügyét odáig, hogy a szavazás az eredeti javaslatra és a beterjesztett indítványokra lefolytatható legyen.

A nagyhét históriumához tartozik, hogy *Lamotte* Károly dr. tanácsnok főjegyző a pénzügyi ügyosztály vezetője, kedden reggel az Orient-expresszel *Londonba utazott. Lamotte* Károlynak az a feladata, hogy a fővárosi küldöttség tagjait, akik az amerikai út után Nagypénteken érkeznek Cherbourgból Londonba, az obstrukció állásáról *személyesen informálja* és velük a tanács állásfoglalását megbeszélje. *Lamotte* résztvesz a fővárosi küldöttségnek lord Rothermere-nál való tisztelgésében is és a küldöttséggel együtt fog Budapestre hazatérni. Hogy *Lamotte* ezen feladatának megfelelhessen, külön böröndben magával vitte Londonba a fuzióra vonatkozó aktákat, valamint a közgyűlési tárgyalás eddigi részletes jegyzőkönyvét is.

A nagyhéten egyes napilapokban olyan hírek láttak napvilágot, hogy a kormány illetőleg a Pénzintézeti Központ *meghódol az obstrukciónak.* Leteszi a fegyvert és a fúzióra vonatkozó ajánlatot visszavonja. Egyes sajtóorganumok, amelyek különösen szeretnek a jólértesültség palástjában tündökölni, azt is hírül adták, hogy a *nagy visszavonulás* olyképpen fog megtörténni, hogy a Pénzintézeti Központ azt az opciót, amelyet a Vásárpénztárnak a részvénytöbbség eladásához adott és amely részvényvásárlást elhatározó döntés a belügyminiszter jóváhagyásához van kötve, *április 15-től nem hosszabbitja meg* és ezáltal az egész fúzió dugába fog dőlni. Illetékes helyen nyert értesülésünk szerint a Pénzintézeti Központ *máris készségét nyilvánította az iránt*, mint az Egyesült Fővárosi felügyelőhatósága, hogy az *opciót április 15-én túl is mindaddig meghosszabbítja*, amíg a törvényhatósági bizottság, illetőleg a kormány ebben az ügyben az utolsó szót nem mondja ki.

A husvét előtti héten az általában pihenő és az ünnepre készülő városházán *Zlinszky* László vezérigazgatóhelyettes vezetésével nagyfontosságú munkálaton dolgozott, azt teljesen be is fejezte a Vásárpénztár bankosztálya. A Vásárpénztár bankosztálya ezen idő alatt *teljesen elkészítette a létesítendő Községi Takarékpénztár szervezeti szabályzatát*, amelynek alapján a fuzionált pénzintézet működni fog. Maga a szervezeti szabályzat azonban, amely a tanács elé való terjesztés előtt *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész kezén fog keresztülmenni, *két igen fontos pontot nélkülöz.* Az egyik pont, amelyik hiányzik a tervezetből, de amely az összes külföldön működő, községi takarékpénztárak szervezeti szabályzatában benne van az, hogy a *Községi Takarékpénztárban elhelyezett betétekért a főváros minden vagyonával felel.* A másik hiányzó pont az lenne, hogy *az összes fővárosi intézmények és üzemek kötelezetlenek betétjeiknek és folyószámláiknak a Községi Takarékpénztárban leendő elhelyezésére.*

Mindkét pont *nagyon fontos és a létesítendő községi takarék fejlődése szempontjából óriási jelentőségű.* A betevő közönségnek nem elég, hogy a Községi Takarékpénztár firmatábláján ott díszeleg a főváros címere; ahhoz, hogy a Községi Takarékpénztár elsőrendű pénzintézetté fejlődhessen, *okvetlenül szükséges a fentemlített szavatosság kimondása.* Nem kevésbbé fontos, annak pa-

rancsoló módon való előírása, hogy az *üzemi pénzek csak a Községi Takarékpénztárban legyenek kezelhetők*. Ezen a téren ma, noha a tanács több alkalommal elrendelte a fővárosi üzemek pénzkezelésének a Vásárpénztár bankosztályához való irányítását, *ma féktelen szabadosság uralkodik*. A mintegy harmincmillió pengőre rugó üzemi betétekből csak tizenhétmillió pengő van a *Vásárpénztár bankosztályánál* elhelyezve. Egyes üzemigazgatók, például a *gázgyár érdemekben dús vezérigazgatója*, minden tanácsi határozat ellenére nem a Vásárpénztár bankosztályánál, hanem magánpénzintézetnél kezeli az üzemi pénzeket. Ezekre az üzemi pénzkezelésekre, főleg a gázgyár pénzügyi politikájára, még lesz alkalmunk visszatérni, ehelyütt csupán fokozottan követeljük, hogy az *Egyesült Fővárosi részvénytöbbségének megvásárlása végre teremtsen rendet az üzemi pénzkezelés terén.*

Nincs kétség ezekután, hogy a közgyűlés többsége *minden tüzön és vizen át keresztülviszi a maga akaratát* és az Egyesült Fővárosi részvénytöbbségének megvásárlása minden hangulatkeltő híresztelés ellenére most már *teljes bizonysággal* meg fog történni.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatoka
már most előjegyez.

Harc a városi bérletekért

Az Erzsébet-téri kioszkra egy, a Rudasfürdő vendéglőjének bérletére kilenc, a budai Vigadó-kávéház bérletére két pályázó jelentkezett

— *Az Uj Budapest tudósítójától* —

A városgazdasági bizottság pénteken délben bontotta fel *Édes* Endre tanácsnok elnöklete mellett a főváros vendéglő- és kávéházhelyiségeinek bérleteire beérkezett ajánlatokat.

A budai Vigadó vendéglőjének és kávéházának bérletére két ajánlat érkezett. Az első ajánlattevő *Kass* Béla, a budai Vigadó kávéházának jelenlegi bérlője. Mint tudvalevő, a tanács az éttermet és a kávéházat most közös bérletre írta ki. Kass a két helyiség bérletéért évi 10.000 pengőt ajánl, viszont nem vállalja annak a 21.000 pengőnek a lefizetését, amelyet a főváros mérnöki hivatala az átalakító munkálatokra az ajánlattevőktől megkíván. Ezt az összeget már 1928 május elsején letétbe kellene helyezni. Ajánlatában *Kass* elmondja, hogy 1896 óta önálló vendéglős, szállótulajdonos és kávés, volt Szentesen, Aradon, Kecskeméten, Szolnokon, Makón, jelenleg pedig a budai Vigadó kávéházának a bérlője. Külön ajánlatot is tesz a fővárosnak, amelyszerint a kávéházba teljesen új bútorokat állítana be még ez évben és egyéb átalakítási munkálatokat is végeztetne. Kéri a főváros tanácsát, hogy a huszonegyezer pengős átalakítási feltételtől tekintsen el.

A másik ajánlattevő *Jäger* Ignác, aki jelenleg a budai Vigadó éttermének a bérlője. Évi bérösszegül 8400 pengőt ajánl és kötelezettséget vállal a huszonegyezer pengő befektetésére, illetve lefizetésére. A mellékelt leírásban elmondja, hogy harminc év óta önálló vendéglős Budapesten, több üzlete volt és a budai Vigadó vendéglőjének nyolc év óta a bérlője.

Következett az Erzsébet-téri kioszk bérletére beérkezett ajánlatok felbontása. A két nagy tejvállalat fuziójából keletkezett *Budapesti Tejkereskedelmi Rt.* pályázik egyedül az Erzsébet-téri kioszk bérletére, de alternativ ajánlattal. Az első ajánlat szerint évi bérül az ételek és italok után befolyó bruttó bevétel öt százalékát ajánlja, de ennek összege tizenhatezer pengőnél kevesebb nem lehet. Ajánlatában előadja, hogy a cég negyvenöt év óta áll fenn, részvényeinek jelentékeny százaléka a főváros kezében van. Budapest tejellátása körül rendkívül nagy hivatást teljesit, a cég napi tejeladása 150—170.000 liter. A kommunizmus alatt a kioszk berendezését vandál módon megrongálták, annak felújítását most a cég vállalja, de tekintettel arra, hogy árai 30—80 százalékkal alacsonyabbak a kávéházak árainál, ilyen polgári vonatkozású hivatása mellett a cég jobb ajánlatot nem tehet. *Garantálja*, hogy a bérlet elnyerése esetén a kioszk tiszta, megbízható és olcsó étkezőhelye marad a polgári közönségnek.

Ugyanennek a cégnek *alternativ ajánlata szerint* a toldaléképületekkel elrontott, remek alépítményű Erzsébet-téri kioszkot 230.000 pengő befektetéssel az ajánlatához csatolt építészeti tervek szerint átalakítaná. A terveket *Kocsis* dr. műegyetemi tanár készítette és megvalósítás esetén az elrontott épület *műremek-jellege visszaállíttatnék*, és ebből a szempontból a kioszk díszére válna Budapestnek. Az így átépített kioszk azonnal a főváros tulajdonába menne át. Ebben az esetben a cég a bruttó bevétel öt százalékát ajánlja fel, leköti, hogy a beszolgáltatott bérösszeg évi húszezer pengőnél kevesebb nem lehet, de ugyanakkor ellenszolgáltatásul kéri, hogy a főváros *hat év helyett tizenöt évben* állapítsa meg a bérlet idejét, hogy a cég a terheket megfelelően felosztathassa.

Ezután a bizottság a *Rudas-fürdő vendéglőjének* bérletére beérkezett kilenc ajánlatot bontotta fel.

Wéber Rudolfné vendéglős háromezer pengő évi bért ajánl. Cége 1869-ben alakult, bérlője volt az Emke-kávéháznak, a Lukács-fürdőnek, a Palace-szálló éttermének, utoljára pedig a Horthy Miklós-úton, a jelenlegi Ketter-étterem helyiségében volt vendéglős.

Podruzsik Károly szálló-éttermi főpincér évi háromezerötszáz pengő bért ajánl. A szakmát a Hungária-szállóban sajátította el, azután Angliába ment, ott a háború idején két évig internálva volt, majd hazajött és 1919 óta a Dunapalota éttermének főpincére. A Rudas-fürdő vendéglőjének fellendülése esetén a béren kívül hajlandó megfelelő százalékot is biztosítani a főváros javára.

Szép Józsefné szül. *Valentin* Júlia, a fürdő éttermének *jelenlegi bérlője*, nyolcezer pengő évi bért ajánl. Előadja, hogy 1893 óta atyja, 1901 óta özvegy anyja, 1918 óta pedig ő bérelte az éttermet. Szülei és ő 34 év óta lelkiismeretesen vezették a vendéglőt, minden igyekezete odairányul, hogy a bérletet újból megkaphassa és ha ajánlata nem lenne kielégítő, hajlandó a legjobb ajánlattevő feltételeit is vállalni.

Kass Béla hatezer pengő évi bért ajánl, ezenkívül saját költségén hajlandó lenne egészen az Erzsébet-hídfőig egységes és rendezett parkot létesíteni, amelyet a forráslátogató közönség minden fogyasztási kötelezettség nélkül használhatna. Bevezetné éttermében a *diétikus reggelit*, nyáron pedig reggel 7 és 9 óra között zenét rendszeresítene az üdülő közönség számára. A bruttó bevétel hat százalékát ajánlja, amely hatezer pengőnél kevesebb nem lehet.

Özv. *Rausch* Antalné és fia, *Rausch* László vendéglősök hatezerhatszáz pengőt ajánlanak. 1924 óta Balatonföldváron van vendéglőjük.

Riedl József, a főváros kenesei üdülőtelepének a szakmában jónevű éttermi vezetője évi tízezer pengőt ajánl, mint legmagasabb ajánlattevő. *Wagner* János, a Rudas-fürdő éttermének főpincére hatezer pengőt, özv. *Evva* Lajosné szül. Rákosi Márta ötezer pengő bért, vitéz *Miklós* József volt vendéglős, a Spolarich-cég alkalmazottja évi hatezer pengő bért ajánl.

Az összes ajánlatokat előkészítés céljából kiadta a bizottság *a városgazdasági ügyosztálynak.*

Westminster és egyé világhir harang
játékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb, még ma szebbnél-szebb hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti Stefánia gyermekkórház mögött.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— *Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?*

— *Csend, nyugalom, amely a közelgő husvétot megilleti. Pihennek a fegyverek és a harcosok, itt a Nagypéntek, a magunkbaszállás ünnepe, amikor mindenki megbánja bűneit . . .*

— *Azt ön is megteheti, kedves dr. Városházy! Mert büne van elég. A rengeteg villanyáram és sonkászsemlye, a sok gyorsírói ceruza és miegyébb, amit a közgyülési obstrukcióban el méltóztatott használni. De hallom, hogy április 13-án újra méltóztatik kezdeni az egészet . . .*

— *De még mennyire, kedves szerkesztő úr, kezdődik elölről. Bejelentem önnek, hogy a magam részéről nyolcórás obstrukciós beszédre készülök. Obstrukciós beszédemben fel fogom olvasni az egész telefonkönyvet, telefonszámokkal együtt. Ha pedig pártom kívánni fogja, nem zárkózom el az elől sem, hogy Földvári Béla összegyüjtött beszédeit felolvassam, amelyek igy duplán kerülnek majd a Fővárosi Közlönybe.*

— *Csak azt ne tegye, kedves dr. Városházy! Mindenki menekülni fog a teremből, mert a telefonkönyvi adatok még talán érdeklik a bizottsági tagokat valahogy, de Földvári bizottsági tag úr beszédei annál kevésbé. Szóval megindul a nagy folytatólagos obstrukció . . .*

— *Nemcsak szóval, de tettel is. A derék Baján Gyula, a Fővárosi Közlöny kitünő szerkesztője, külön gyorsírókat és kisasszonyokat szerződtetett erre az alkalomra, annál is inkább, mert a legszebbik kisasszonyát, aki ennek dacára a legjobban tud gépelni is, el akarják vinni tőle.*

— *Majd közbenjárunk, hogy ne vigyék el! Mi hir az amerikás fővárosiakról?*

— *Útban vannak hazafelé. A zarándokok egy része már haza is érkezett, akik épületes dolgokat mesélnek azokról a harcokról, amelyek az utasok között kitörtek. Fábián Béla országgyülési zarándok erősen összekülönbözött Bródy Ernő fővárosi zarándokkal, főképpen azért, mert Fábián úgyis, mint országgyülési képviselő, a turista-osztályon utazott, ezzel szemben Bródy, mint a fővárosi küldöttség tagja, első osztályon tette meg az utat. Bródy meg volt elégedve ezzel az állapottal, Fábián ellenben jobban szerette volna, ha fordítva van a dolog, ő utazik az első osztályon és Bródy a harmadikon.*

— *Mi történt még valami érdekes a zarándokhajón?*

— *Egy élelmes ifjú zarándok a turista-osztályon utazott és elvesztette a pénzét. Néminemű zsugán. Annyira utolsó fillérjét, azaz centjét is elvesztette a fentemlített élelmes fiatalember, hogy alig maradt hitele egy radiogrammra, amelyet Budapesten lakó, szeretett szüleihez intézett. A sürgöny igy szólt: »Utazás turistaosztályon kibírhatatlan, küldjetek pénzt elsőosztályú pótlékra, hatszáz dollárt, mert öngyilkos leszek!« — A pénz ugyancsak radiogrammon még a hajóra megérkezett, amivel azután az élelmes fiatalember összes veszteségeit visszanyerte. A másik viccnek szerzője Kovács Dénes volt országgyülési képviselő, a népszerü Dini bácsi, aki, mikor a zarándokokat a pályaudvarra kikisérte, ezekkel a szavakkal búcsúzott el Platthy Györgytől: »Kedves Gyuri bátyám, ha netán a tengerbe fultok, légy szíves egy palackba bezárva az utolsó üzenetedet nekem átadni«. — Jó, jó, — hangzott a zord felelet, — de, hogy kapod te ezt meg?» — »Csak úgy, hogy a jövő nyáron Riminibe utazom és előre érzem, hogy a palackot én fogom kihalászni a tengerből.» — Ugyancsak Dini bátyánk azt a kívánságát fejezte ki a vonatra való kikisérés alkalmával Fábián Bélának, hogy egy közepes tengeri szerencsétlenség érje őt. — »Mi az a közepes tengeri szerencsétlenség?» — kérdezte Fábián. — »Hát csak az, — felelete a körülállók harsogó kacaja közepette Dini bácsi, — hogy a gépetek elromlik és három évig hánykódtok az Oceánon. Én majd gondoskodom, hogy repülőgépen élelmezzenek titeket, addig legalább békén hagyod a parlamentet.»*

— *Jó! Ki hova megy husvétra?*

— *Mindenki elmegy, aki él. Ha a nagybajuszú Skultéty bácsi élne, akkor azt mondanám, hogy ő reá marad a városháza, Igy azonban nem tudom, kire marad. Annak leírása, hogy ki hova megy, a lehetetlenséggel határos, mert a városatyák teljes névsorát le kellene nyomatni, pedig a papiros drága. Nagyobb különítmény megy azonban Balatonkenesére, ahol a derék Kuszenda Béla alig győzi a szobákat előkészíteni.*

— *Hallom, vége van a Vitéz Aladár — Horváth Károly lovagias ügynek. Hogyan intéződött el a dolog?*

— *Az általam proponált elintézési mód helyett jegyzőkönyv-váltással. Hogy a segédek társasága az egész vonalon rettenthetetlen legyen, illetőleg, hogy a nagy bajvivó Hajdu Marcival szemben a másik oldalon is kardbajnok álljon szemben, Horváth Károly egyik segéde Posta Sándor dr. a kardvivás olimpiai világbajnoka volt. A másik segéd viszont B. Virágh Géza volt, akinek rettentő szemöldökei megtették hatásukat úgyannyira, hogy a békés elintézés lehetségessé vált. A jegyzőkönyvben mindenki vissza von mindent — még az ellenfeléről való gondolatait is.*

— *Nagyon helyes! Akár Vitéz Aladárt, akár Belvárosi Károlyt érte volna baleset a párbajban, Ripka kénytelen lett volna nemzeti gyászt elrendelni.*

— *Na, annyira nem sajnálta volna senki sem a küzdő feleket. Reméljük azonban, hogy lesz még szőlő lágykenyérrel, lesz még ellenfele kardja által gulyással aprított városatya.*

— *Kinek mit hozott a nyuszika?*

— *Hogy a városatyáknak mit hozott, azt nem tudom, ellenben a Szlovák Pali kisfiának hozott tíz pengőt.*

Mit kivánnak a kerületek?

Hamvasy előljáró, a VII. kerület legfontosabb problémájának az uj elöljárósági épület megépitését és a kerület szétosztását tartja — Az Erzsébet sugárut megépitése, a Thököly-ut meghosszabbitása, Zugló csatornázása, a Keleti pályaudvar kihelyezése az Erzsébetváros legégetőbb problémái — A régi Lóversenytér gunyhói botrányköve a VII. kerületnek

Az Uj Budapest ankétja a kerületi előljárókkal

A kerületi elöljáróságok panaszaiés tennivalói közül nagy határozottsággal és teljesen kidolgozottan emelkedik ki az a programm, a mely Budapest legnagyobb, de évtizedek óta legjobban elhanyagolt kerületének, a VII. kerületnek életérdekeit sürítették össze. Erről a nagyszabású programmról *Hamvasy* István dr. a VII. kerület kiváló elöljárója az alábbi nyilatkozatban tájékoztatja az *Uj Budapest* ankétje utján a főváros törvényhatóságát:

— Az érettségi írásbeli vizsgálaton feladott fizikai tétel kidolgozása óta *nem került elém nehezebb feladat, mint az Uj Budapestnek az a kívánsága*, hogy a főváros VII. kerületének bajairól, azoknak orvoslásáról nyilatkozzam. — Ha a kerület minden baját és betegségét felakarnám sorolni, — kezdte nyilatkozatát *Hamvasy* dr., — nem lenne elégséges az a keret, amelyet egyszeri nyilatkozás lehetősége nyújt, mert évtizedekre visszamenő mulasztások *súlyos és szomorú következményeit és bajok tömegeit kellene a törvényhatóság elé tárnom.* Valósággal megdöbbentőek ezek az állapotok és most, hogy mégis nyilatkoznom kell a VII. kerület problémáiról, megkisérelem, hogy a feladatnak a rendelkezésre álló keretek között valahogyan megfeleljek A kerület egyformán sürgős kívánságai közül elsőhelyen említem a kerületi elöljáróságok új épületének megépítését. Nincs és nem is lehet elfogadható ok, amely az építtetés azonnal való megkezdését csak bármily rövid időre is elhalaszthatná. Csak két dolog szükséges ehhez. Az egyik, hogy a kerületi adminisztráció csődjének és a polgárság türelmének elvesztésével járó kellemetlenségek elkerülése céljából *meg kell teremteni* azokat az előfeltételeket és lehetőségeket, amelyeknek alapján az építkezés a legrövidebb időn belül megkezdődhet. A másik, ami a feladat megoldásához szükséges, az összes intéző körök részéről megnyilvánuló komoly akarat, amely az épitkezés megvalósításánál nem fogad el akadályokat. *Tizenhat évvel ezelőtt*, midőn a VII. kerületi elöljáróság a Dob-utca és Akácfa-utca sarkán lévő régi, rozoga épületben zsufolódott össze, a lehetetlen állapotok láttára már akkor elhatározta a törvényhatóság az új elöljárósági épület felépítését. Erre a célra a Dob-utca, Hársfa-utca és Csengery-utca sarkán *nagyméretü telket vásárolt*, sőt a tervek is elkészültek. Azóta a helyzet nem változott semmit, legfeljebb annyiban, hogy az elöljáróság a proletárdiktatura idején a Csengery-utcában lévő Munkásbiztosító Pénztár helyiségeit foglalta el és azóta is a magánlakások céljaira épült ház *célszerütlen és szük helyiségeiben szorong*. Budapest legforgalmasabb elöljáróságának tisztviselői kara cselédszobákban, kamrákban, fürdőszobákban és egyéb sötét zugokban kénytelen tönkretenni szemét és egészségét. Egy év óta fáradtságot nem ismerve dolgozom azon, hogy a kerületet érdeklő, közérdekü kívánságok ébrentartására és orvoslására a kerület országgyülési képviselőit, törvényhatósági bizottsági tagjait és agilis polgárait *egy szervezetbe tömöritsem*, hogy ez a szervezet megnövekedett és egyesült erővel dolgozzék a kerület fejlesztéséért. Hiszem, hogy a kerületi elöljáróság problémája tekintetében a feljajdulás mégsem talál süket fülekre és az illetékes körök nem vezettetik félre magukat attól a hamis érvéléstől, hogy amíg a kerület szétválasztásának kérdése el nem intéződik, *az új elöljárósági épületre vonatkozó tervezetet sem lehet elkészíteni*, mert nem lehet tudni, mekkora hivatali helyiségre lesz szükség.

— Erre vonatkozó terveimet már a tanácshoz beterjesztettem és arról részletesebben nem kivánok nyilatkozni, de ugyanakkor szólni akarok azokról az érdekekről, amelyek a VII. kerület területének közigazgatási szempontból *helyes módon való megosztását* sürgetik. Minden terv kialakulása előtt elsősorban figyelembe kell venni a kormányhatóság által annyira hangoztatott szigorú takarékosság elvét, amely lehetetlenné teszi, hogy a VII. kerület három részre való felosztásával a mostani adó-alkerületek határaihoz igazodjék. Véleményem szerint *a kerület szétosztásának helyes vonala az Aréna-út, vagy még inkább a Hermina-útlehetne*, azonban ugyanakkor Rákosfalvának a Kerepesi-út baloldalán fekvő részét a VII. kerület külső részéhez kellene csatolni, mert az természetes folytatása Zugló területének. E terv alapján a kerület belső részének elöljárósági épülete a *Rottenbiller-utcától a Károly-körút felé terjedő városrész bármely pontján felépithető lenne*, a külső kerület számára pedig a *Stefánia-út környékén* kellene elöljárósági épületet emelni. Ez a szétosztás a lakosság számarányának is legjobban megfelel.

— *Városrendezési szempontból* régi kívánsága a VII. kerületnek, hogy a belső Erzsébetvárosnak legyen a Belváros felé haladó főbb útvonala, ezért a kerület belső részének szük sikátorai között széles sugárútat kell épiteni. Ez a kerület közlekedésének megfelelő lebonyolítása szempontjából is feltétlenül szükséges. Szükséges az úgynevezett és évtizedek előtt tervbevett *Erzsébet-sugárút* megépítése és bár köztudomású, hogy ez rengeteg költséget igényelne, mégis a kisajátítások fokozatosan megkezdődhetnének és az Erzsébet-körúttól befelé haladó útszakaszt egy évtizeden belül meglehetne nyitni. Hasonlóképpen fontos feladat, hogy a *Thököly-útat meghosszabbitsák a Bosnyák-tértől egészen Rákosfalváig*, ebben az esetben a mostani szántóföldeken rengeteg kertes családiház épülne. Nemcsak a lakásviszonyok és a városfejlődés kivánják ennek az útvonalnak a továbbépítését, hanem a főváros anyagi érdekei is, mert ott nagy kiterjedésü telkei vannak. Az *Erzsébet-királyné-út és Külső Kerepesi-út között nincsen kocsiközlekedésre alkalmas összekötő útvonal.* A Hungária-körút VII. kerületi szakaszának száz méter hosszuságú része kiépítetlen, ennek a munkának elvégzése nagyobb kiadást sem jelent, tehát sürgősen meg kell kezdeni. A külső terület felé irányuló közlekedés legfőbb és legtürhetetlenebb akadálya az úgynevezett halálsorompó, amelynek eltávolítására köztudomás szerint régóta erélyes akció folyik és talán a legközelebbi időben eredmény is mutatkozik.

— *Zuglónak* a Czobor-utca és Rákospatak felé eső része teljesen csatornázatlan és a botrányos állapot miatt a szennyvíz az utcákon folyik szét. Nem hiszem, hogy az országban volna olyan elhanyagolt falu, ahol a közegészségügy legelemibb előfeltételeit így mellőz-

---

— *Hogy-hogy?*

— *Ugy történt a dolog, hogy egy nagynéni a husvét alkalmából vizitelt Szlovák Paliéknál. »Kedves Laci, — mondta a nagynéni a kisfiúnak, — már zárva voltak az üzletek, amikor jöttem, nesze, itt van tiz pengő, végy magadnak egy szép labdát.« — »Kezeit csókolom, kedves néni, de én nem veszek labdát, hanem a pénzt beteszem a takarékba.«*

— *Apja fia! Mi ujság házassági ügyekben?*

— *Özvegy Rimanóczyné, aki valamikor a közegészségügyi ügyosztályban volt a legszebb asszony, jelenleg pedig az István-kórházban tisztviselő, újra férjhez ment: Boldizsár Béla máv. tisztviselőhöz. Örömmel jelentem továbbá, hogy a városházi rovatvezetők családja megszaporodott: Schwét Henrik, a Pester Lloyd kitünő rovatvezetője egy egészséges unokának adott életet. A legifjabb Schwét-görl két kiló nyolcvan dekát nyomott születése alkalmával és az Éva névre hallgat. Schwét atyánk különben, aki mint nagyapa fiatalabbnak érzi magát, mint valaha, az első és egyetlen fővárosi rovatvezető, aki effektiv unokával rendelkezik.*

— *Mi az, hogy effektiv?*

— *Mondhattam volna, hogy legitim, — mert illegitim unokák azt hiszem, szép számmal akadnak . . . Mindezek után kellemes husvéti ünnepeket, kedves szerkesztő úr!*

— *Önnek is minden jót, kedves dr. Városházy.*

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

„PALATINUS"
ÉPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfő város több üzemének állandó szallitója.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Börszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10. 00 pár

Schillinger Gyula
autókarosszéria-gyár
luxus- és teherautokat gyárt legelsőbbrendü kivitelben
Budapest, VI., Üveg-utca 9. sz.

BUTOR
MŰASZTALOSOK TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE
UJPEST, ÁRPÁD-UTCA 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtjuk

nék. Ennek az állapotnak kiküszöbölésére a Rákospatak medrében azonnal gyüjtőcsatornát kell építeni.

— A kerület *közlekedési viszonyairól* szólva első helyen említem, hogy a *Rákóczi-út forgalmának tehermentesítésére a Dohány- és Weselényi-utcákban az autóbuszforgalom a közelmultban megindult.* Szükség van azonban az autóbuszforgalom folytatólagos kiépítésére. E járművek közlekedésének góc-pontja a *Feld-féle színház előtt lehetne.* Ott találkoznék a *Dohány-utca—Weselényi-utcai* autóbusz a *Szent László-út felé induló járattal,* ugyanott kezdődhetne az *István-út járata a Kerepesi-uton át a Nagyicce vendéglőig.* A Hungária-út kiépülésével az Erzsébet királyné-út és Kerepesi-út között meglehetne nyitni a *villamosközlekedést is.*

— Ismertetni akarom még a *kerületnek néhány fontosabb problémáját.* A Keleti pályaudvar felől tóduló füst és korom megfertőzi az egész környék levegőjét, ennek, valamint a közlekedés érdekeinek alapján mielőbb komolyan foglalkozni kell a *Keleti pályaudvar kihelyezésének kérdésével.* Szintén egészségügyi érdekek kívánják az *ipartelepeknek külső területre való kihelyezését.* A közélelmezés a közegészségügy, valamint a háztulajdonosok érdekszempontjai alapján előtérben áll a *Garay-téri piac* rendezésének problémája. Sok értekezlet után az a konkrét terv és kívánság alakult ki, hogy a piac maradjon a jelenlegi helyén, azonban létesítsen a főváros egységes árúbódékat, a föld alatt pedig pincéket és hűtőkamrákat. *A Bosnyák-téri piac* rendezése szintén sürgős. Hasonlóképpen nem lehet elodázni a *régi Lóverseny-tér rendezését* sem, mert az ott meghuzódó kunyhókban nem emberhez méltó állapotban huzódnak meg családok. Számukra a *főváros által emelendő kislakásos házakban* kell helyet találni. Szociális szemszögből szintén elsőrendű kívánságai vannak a kerületnek. *Nincsenek közterein ek és gyermekjátszótereink,* a belső részek annyira beépültek, hogy csak kisajátítás útján lehetne gyermekjátszó-tereket létesíteni. E kívánalmak teljesítése *a levente- és sporttelep elhelyezésével egyidejüen a régi Lóversenytér területén történhet.* Szükségünk van tanonc- és leventeotthon felállítására, népház építésére, népfürdőre, tüdőbeteg-dispensairre és a szegény emberek téli nyomorának enyhítése céljából a kerületnek legalább három helyén létesítendő melegedő-szobákra. Kultúrális szempontból felemlítem, hogy az Erzsébet királyné-út lakósai számára új iskola, valamint gazdasági középiskola építését sokáig nem lehet halasztani.

— Ha kissé hosszúra nyúlt volna nyilatkozatom, mentségül felhozom, hogy *napról-napra felém zug a nagy kiterjedésű kerület minden panasza,* tehát minden komoly alkalmat meg kell ragadnom, hogy a törvényhatóságot a VII. kerület bajainak csökkentésére és a kerület fejlesztésére serkentsem.

Jól forgatják a kardot a városházi fiatalok

Látogatás a B. S. E. vivótermében

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Még most sem csendesültek el azok a hullámok, amelyeket a Budapesti Sport Egyesület vívócsapata kavart fel az idei *II. osztályú kardcsapatbajnokságban elért eredményével.* Ezért csupa kíváncsiságból benéztünk a *Vas-utcai* felsőkereskedelmi iskola minden kényelemmel berendezett torna-, illetve vívótermébe, hogy megnézzük ezt a hirtelen feltünt *»vérünkből« való vívógárdát* — munkaközben.

Valóban meglepő az az intenzív munka, ami ott folyt. Legalább negyven-ötven ember sürgött-forgott zajos kardcsattogás közepette. Fiatalok, öregek, kezdők, haladók dolgoztak szorgalmasan. Siettünk felkeresni a vívószakosztály agilis elnökét, *Hodászy* Miklós testnevelési h. igazgatót, aki kész örömmel ad felvilágosítást a vívószakosztály multjáról és jelenlegi munkájáról.

— Az ismeretlenség homályából a mult évben tünt fel a *B. S. E.* fiatal, tetterős vívógárdája, amikor megnyerte Magyarország III. osztályú kardcsapatbajnokságát. *Nagy dolog volt,* mert mint ismeretlen egyesület bizony támogatásra sehonnan sem számíthatott. Ezzel a győzelemmel bekerült a második osztályba és itt már a régi neves csapatok között ugyancsak össze kellett magát szednie, hogy vissza ne essék a harmadik osztályba. Hál' Isten, ez nem következett be, mert a lelkes csapat a II. osztályból a III. helyre küzdötte fel magát a nyolc helyezett közül. Olyan eredmény, amivel a vívás mai magas színvonalát tekintve, nagyon meg lehetünk elégedve! A verenycsapat tagjait egymásután mutogatja *Hodászy* elnök. — Az ott dr. *Csanády* Gusztáv az elnökiből, a csapat vívókapitánya, *Horváth* Sándor mester kedvenc tanitványa, aki ilyen jelentős versenyek alkalmával mindig erősen *formáján felül* vív és munkájába minden képességét beleadja az egyesület győzelméért. Aki a *Laci bácsival (Berty* László ezredes, Európaszerte ismert vívóbajnok és mester) dolgozik; *Hajós* Jóska, a legiskolázottabb vívó és nemcsak a kardot, hanem a tört is kultiválja. Épp itt jön *Klell* Kálmán szakosztályunk érdemes titkára és vívója, akinek agilis ténykedését most gyengélkedése miatt fájdalmasan nélkülözzük. Jelenleg *Prückler* Bandi látja el a nagy gondot igénylő munkakört, aki egyébként egyike a legtusserősebb vívóinknak. Azután egymásután jelöli meg *Pécsi* Miklóst és *Toperczer* Lászlót, akik még a versenycsapat tagjai voltak. »De ezzel nem zárul le a tehetséges vívók listája — folytatja *Hodászy-Ronts* István, aki majd 50 éves létére is fiatalos rugékonysággal dolgozik, éppen most a XI. ügyosztályba beosztott Dr. *Lukácsy*-val. *Vigyázó* Lajos, *Harrer* Rezső, *Tarsoly* Ernő a régi gárdából, dr. *Kenessey*, *Czakó*, *Ruttkay*, *Konz* a fiatalok közül mind a haladók közé számitanak.« Majd a törözők felé visz az utunk. Itt *Kovács* Ilonka, *Kertész* Olga, *Patonay* Margit és *Friedrich* Berta dolgoznak nagy buzgalommal. Még a barátságos mérkőzésekre tér ki kedves kísérőnk a következőkben: A II. osztályban elért eredményt meg előzte az idei szezónban több barátságos mérkőzés és pedig: a fővárosi elektromosművek vívószakosztályával szemben rendezett kettős csapatmérkőzés eredménye 11 : 5, 14 : 2, a *B. E. A. C.* csapatával szemben 10 : 6, a *Terézvárosi Torna Club* vívói ellen 14 : 2, a B. S. E. javára.

— Büszke vagyok saját nevelésű vívóinkra, de meg is érdemlik a megbecsülést, mert ilyen eredményeket csak szorgalmas, céltudatos munkával lehet elérni. Ez főként *Horváth* Sándor és *Berty* László kiváló mestereink érdeme, mert az ő odaadó, lelkes fáradtságot nem ismerő munkájuk hozta meg méltó gyümölcsét.

Elbúcsúzva a megnyerő modorú elnöktől, megállapítják, hogy *itt van jövője ennek az igazi magyar úri sportnak.* A városi tisztviselő és tanítótársaságnak ebből a testet-lelket felüdítő, meleg barátságtól átfűtött sporthelyiségéből is jóleső érzéssel távoztunk és a kardcsattogás zaja még sokáig csengett fülünkben.

(v. i.)

Kérjen mindenütt
Sopron-Győri tejet!

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak: finom és polgári butorok, amer. irodaberendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

AUTOBUSZ felépítmények gyártja: **NAY ÉS RÓNA** gép- és szállítóeszközgyár

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULÁTOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149-93.
VARTA AKKUMULÁTOROK

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

SEMPERIT auto-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER ÉS TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-34.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 380—37.

Fazekas György
műbutor- és iskolaberendezések gyára
Kispest, Kinizsi-utca 22. sz.
Városi iroda: IV., Irányi-utca 15.
Kitünő minőségü butorokban specialista

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY-UTCA 11. SZ.

FAÁRUGYÁR
WENDAUER JÓZSEF
Budapest, VI., Csángó-utca 22.
Telefon: Teréz 299-12.

VIKTORIA
ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITŐ VÁLLALAT
Rumbold B. Fiai
Alapittatott 1842. Telefon: J. 52—09.
Zászlókészitések, diszitések, iparművészeti, cimfestő-mázoló és szobafestő munkák.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállító
fehérnemű gőzmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége: Hófehér, tükörfényes gallérti sztitás

Zászlók, címerek, címtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
BUDAPEST, IV., PAPNÖVELDE-UTCA 4-6.
Telefon: J. 402—85.

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17.
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték. Csatornázás. Hydrotheraphia.

Három öltönyt pótol
a szabadalmazott, vendégtükörrel készült
Smoking-Sacco
Utazásnál is igen célszerü és nagy megtakaritást jelent. Kizárólagosan készíti:
TUZA ISTVÁN angol uriszabó
VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: J. 375—93
FANSz tagoknak részletfizetési kedvezmény

Oildag és **Greadag** a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai iparteleppél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

HIREK

Folkusházy, Márkus és a Beszkárt. Ismeretes, hogy *Folkusházy* Lajos alpolgármesternek a Beszkárthoz való vezérigazgatói szerződtetését *paktum hozta létre*, amelynek során a Keresztény Községi Párt és az Egységes Polgári Párt *Folkusházy* szerződtetését junktimba hozták *Márkus* Jenő nyug. fővárosi tanácsnoknak vezérigazgató-helyettesi minőségben való alkalmaztatásával. Az obstrukciós közgyűléseken az a hír terjedt el, hogy ez a megállapodás felbomlik, aminek következtében nem *Márkus* Jenő dr., hanem *Perczel* György dr. kormányfőtanácsos, a Beszkárt elnöki és jogi osztályának igazgatója lesz *Folkusházy* mellett, éppen az ő kívánságára, vezérigazgató-helyettes. Mint értesülünk, *ez a kombináció téves. Perczel* dr. erős szervezőképességét, mély jogászi tudását illetékes helyeken nagyrabecsülik, azonban a Beszkárt vezérigazgató-helyettesi állásának betöltését jelen pillanatban *nem belső adminisztrációs szempontok, hanem politikai momentumok és paktumok irányítják.* Értesülésünk szerint Wolffék változatlanul állják a megállapodást, és nincs kétség aziránt, hogy *Márkus Jenő dr. szerződtetése néhány héten belül meg fog történni.* Ugy volt, hogy még húsvét előtt letárgyalja valamelyik igazgatósági ülés úgy a *Márkus*-féle szerződést, mint *Kakujay* Károly bizottsági tagnak műszaki igazgatói alkalmaztatását is, *az obstrukciós viharokban azonban annyira kimerült Folkusházy, hogy a Beszkárt igazgatói ülést hetek óta nem tarthatott.* Nincs kétség azonban aziránt, hogy húsvét után *Márkus* Jenő dr. szerződtetése meg fog történni, amely alkalommal annak is módját fogják ejteni, hogy *Perczel* György dr. érdemei is *megfelelő elismerésben* részesüljenek.

A főjegyzői állások betöltése. A főváros közigazgatási és jegyzői kara *memorandumban kérte a tanácsot*, hogy vegye revizió alá azt a javaslatát, amellyel az eddigi jogszabályoktól eltérően a főjegyzői állásoknak külön választás útján való betöltését tartja szükségesnek. A memorandum szerint ez az újítás visszaesést jelentene a jelenlegi helyzettel szemben, amelynél a főjegyzői állások automatikus előlépéssel töltetnek be. Az újabb választással járó izgalmak a közigazgatás nyugodt menetének megzavarását vonnák maguk után, de egyébként is a választási rendszernek a tisztviselői kar hátrányára való kiterjesztése *sérelmes lenne*, mert megtörténhetnék, hogy egyetemi végzettséggel bíró jegyzők a hatodik fizetési osztályban végleg megrekednének. Az új rendszernél a választással kapcsolatos és a szelektálásra vonatkozó ideális elv helyett a gyakorlatban a *főjegyzői állások betöltése egyszerű politikummá, pártpolitikai nézetek ütközőpontjává válna.* Intő például szolgál e tekintetben az 1926. évi általános tisztújítás, midőn kevésen múlt, hogy a jegyzői karnak harminc régi és bevált tagja a párttusák hevében nem vesztette el kenyerét. Nemcsak a tisztviselők életének és előmenetelének biztonsága, de a közigazgatás nyugodt és zavartalan továbbvitele szól a tanács álláspontja ellen. A memorandum azzal végződik, hogy leghelyesebb megoldás lenne, *ha a főjegyzőket és tanácsjegyzőket életfogytiglan a tanács választaná, amit a készülő új fővárosi törvényben biztosítani lehetne.*

TÜSKÉK

Prof. Beketow sír...

Vasárnap, április elsején a bécsi gyorsvonattal egy előkelő idegen érkezett Budapestre, aki a pályaudvaron éneklő jellegű német-zsargon nyelven rendelt magának autótaxit. Az előkelő idegent nem várták küldöttségek a perronon, még kevésbbé vonultak fel fogadtatására fehérruhás szüzikék, hiszen az idegen bármennyire nevezetes személye is fővárosunknak, tulajdonképpen magyar állampolgár, aki, noha évtizedek óta eszi könnyen szerzett keresetéből a foszlós magyar kalácsot, magyarul még mindig nem tanult meg, nem akar, vagy nem tudott megtanulni.

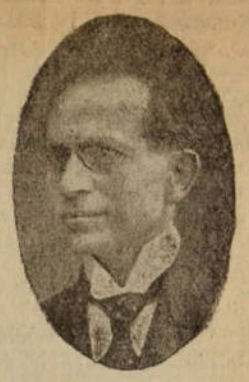
Az előkelő idegen Bécsből érkezett Budapestre, ahol hónapokig igazgatott egy cirkuszt az osztrák főváros kedélyes népe számára. Mert hogy el ne felejtsük a cirkuszigazgatókat illetően duplán kötelező bemutatást, Mathias Beketowról van szó e szerény sorokban, a Fővárosi Cirkusz közkedvelt bérlőjéről, aki sikerekben és idegen artistákban dús nyári szezonja után a mult év őszén Bécsbe utazott, hogy cirkuszdirektori tudományát egyetlen percig se hagyja parlagon.

A bécsi szép napok alatt azonban Prof. Beketow sokat és sűrűn gondolhatott Magyarországra, mert a főváros tanácsa előtt hetek óta egy érdekes beadvány fekszik, amely a szentimentálisnak egyáltalában nem mondható Prof. Beketowot vallja szerzőjének. Herr Mathias Beketow, az összes cirkusztudományok szabadalmazott professzora ezen beadványában elárulja, hogy nemcsak a lovacskák idomításához ért nagyszerűen, hanem a magasabb cirkuszi tudományokhoz is. A beadvány ugyanis nem kíván sem kevesebbet, sem többet annál, hogy a főváros a nemes vállalkozó házbérét az elmult évre visszamenően szállítsa le kerek öt százalékkal olyképpen, hogy Prof. Beketow 1927-ben ne tizennégy, hanem csupán kilenc százalékot fizessen házbérül a főváros pénztárába.

Ahogy szakkörökben tudják, Prof. Beketow az elmult esztendőben milliárdokat keresett a Fővárosi Cirkuszon. A városgazdasági ügyosztály kötelességszerűen tárgyalás alá veszi a beadványt, ám annak elutasítása, értesülésünk szerint, nem kétséges. Ez természetes is. Beketow üzletfele a fővárosnak: vagy meg tudja fizetni a bért a cirkuszban és akkor szerződése lejártáig maradhat, vagy nem és akkor menjen ki azonnal belőle. Rá kell mutatnunk azonban arra a Prof. Beketow régebbi hovátartozandóságát jellemző mentalitásra, amellyel az arénák frakkos lovagja naiv fejőstehénnek nézi a fővárost, azt hívén, hogy akkor és annyi tejet ereszthet ki belőle, amennyit akar. Mosolyogni valók Prof. Beketow krokodilkönnyei, — bár a cirkuszban a kivénhedt paripák helyett igazán kíváncsiak lennénk krokodilmutatványokra, ám a krokodilusok drágák a túlságosan élelmes direktornak, akinél a krokodilra csupán a könnyek emlékeztetnek. Ám sem a könnyek, sem az azok letörlésére használt nagy színes zsebkendők nem hatják meg a fővárost, amely e ravasz próbálgatás után fokozott figyelemmel kíséri a cirkusz irodájában lejátszódó eseményeket.

Az Uj Budapest naptára

Ápr. 8 **Vasárnap**		Teljes hivatalos szünnap.
Ápr. 9 **Hétfő**	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán.
Ápr. 10 **Kedd**	d. e. 12 ó. d. e. 12 ó. d. u. 5 ó. d. u. 5 ó.	A magánépítési bizottság ülése. Versenytárgyalási határidő az út- és csatornaépítési ügyosztályban. Az út- és csatornaépítési bizottság ülése. A Közmunkák Tanácsának ülése.
Ápr. 11 **Szerda**	d. e. 9 ó.	A kislakásépítkezésekre felügyelő bizottság ülése.
Ápr. 12 **Csütörtök**	d. e. 10 ó.	Rendes heti tanácsülés.
Ápr. 13 **Péntek**	d. u. 4 ó.	A főváros közgyülése.
Ápr. 14 **Szombat**		A főváros közgyülése.

Schwét Henrik
a Pester Lloyd fővárosi rovatvezetője, aki most nagyapa lett.

Mit kívánnak a kerületek? Az *Uj Budapest* ismeretes cikksorozata, amely idő multával e heti számában már az Erzsébetváros kívánságait ismerteti, városházi és gazdasági körökben élénk érdeklődést váltott ki. A kerületi elöljárók legutóbbi értekezletén nem hivatalos formában foglalkoztak az *Uj Budapest* cikksorozatával, a legnagyobb elismeréssel emlékezve meg akciónkról, amely végre a kerületek speciális kívánságait is szóhoz juttatja. Nagy visszhangja támadt közleményeinknek a szaksajtóban is: az elmult hetekben a *Vállalkozók Lapja*, majd a *Budai Napló* közöltek szemelvényeket az egyes kerületek főleg műszaki természetű óhajtásairól, legutóbb pedig a *Budai Ingatlan Ujság*, a Budai Ingatlan Tulajdonosok Egyesületének hivatalos közlönye ismerteti hasábokon keresztül a budai elöljárók nyilatkozatait a legsürgősebb tennivalók ügyében. A magunk részéről örömünket fejezzük ki fenti akciónk sikere felett, annál is inkább, mert a jó és céltudatos várospolitika főfeladatának nem az országos politika kérdéseivel való foglalkozást, hanem az egyes kerületek és városrészek gazdasági, városrendezési és építési célkitűzését tartjuk.

Utügyi Szemle cím alatt új havi folyóirat jelent meg, melynek hiányát eddig úgy a szakkörök, mint a nagyközönség igen érezte. A lap kiváló hazai és külföldi szakértők bevonásával: az útépítés, városrendezés és útforgalom kérdéseit tárgyalja. A lap műszaki irányítását ismert nevű útépítő szakértőnk: *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki tanácsos vállalta, míg a lap jogi és közgazdasági részét dr. *Székely* Zsigmond és dr. *Spiró* Dezső neves szakírók vezetik.

Az első szám tartalmából kiemeljük a következőket:

Hermann Miksa m. kir. kereskedelemügyi miniszter akciója: Az országos úthálózat modernizálása. — Dr. *Temesváry* Imre: Az utépítés az államköltségvetésben. — Dr. *Őrffy* Imre: A jövő útja. — *Forster* Gyula államtitkár előadása: A községek fejlesztése és az útépítés. *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki tanácsos tanulmányútja: Budapest székesfőváros úthálózatának jövője. — Ezenkívül még számos cikk.

Ezekből látható, hogy az új lap tartalmas és változatos. Szerkesztősége és kiadóhivatala, V., Aulich-u. 8.

Élénk érdeklődés az osztálysorsjegyek iránt. Már április 14-én kezdődik az új sorsjáték, melynek játékterve rendkívül előnyös és a hirtelen meggazdagodás reményét kelti fel az érdeklődőkben. A sorsjegyek mennyisége 80.000, melyek közül 40.000 számot biztosan kisorsolnak, tehát *minden második sorsjegy nyer!* A sorsjegyek ára egy-egy osztályra, 20 pengő, fél sorsjegy 10 pengő, negyed 5 pengő. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, úgyhogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500.000 pengő. Kisorsolás alá kerül azonkívül 100.000 pengő, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő stb., összesen több, mint 6 millió pengő *készpénzben*. A sorsjegyek iránt óriási az érdeklődés.

Rakovszky Iván beiktatása a Közmunkatanács elnöki székébe. Legutóbbi számában jelentette az *Új Budapest*, hogy *Rakovszky* Iván nyug. belügyminiszternek a Közmunkatanács elnöki állására való kinevezése küszöbön áll. *Rakovszky* Iván elnöki és *Czabalay* Kálmán dr. miniszteri tanácsos alelnöki kinevezése azóta már meg is jelent a hivatalos lapban. *Rakovszky* Iván dr., a Fővárosi Közmunkák Tanácsának most kinevezett új elnöke, ma délelőtt fogadta a hivatal tanácskozótermében az egybegyült tisztikar üdvözlését. *Czabalay* Kálmán dr. alelnök tartalmas beszédben tolmácsolta Rakovszky Iván előtt a tisztikar örömét a kinevezés felett. *Rakovszky* Iván elnök hosszabb beszédben, ugyancsak igen melleg hangon válaszolt az üdvözlő szavakra. Rövid történeti visszapillantást vetett a Közmunkák Tanácsa alapításának idejére és összehasonlítást tett a mai viszonyokkal. Hangoztatta, hogy Budapesten még sok városrendezési és városfejlesztési feladat vár megoldásra. Ebben az országos jelentőségű munkában a Közmunkák Tanácsának intézménye, meggyőződése szerint, nem nélkülözhető. Kitért arra, hogy Budapest nemcsak a főváros lakosaié, hanem az egész országé; *ezért Budapest fejlesztéséért és felvirágoztatásáért országos áldozatokat kell hozni.* Ma, az ország megcsonkított állapotában még inkább, mint azelőtt. Ebben a nagy munkában számít a Közmunkák Tanácsa kipróbált tisztviselői karának további buzgalmára. Befejezésül hangoztatta, hogy ő benne a tisztviselői kar jóbarátot és igazságos főnököt fog találni. Ezután a tisztviselők bemutatására került a sor, akikkel az új elnök barátságosan elbeszélgetett.

Az új büntetőnovella a kerületi elöljárók előtt. A kerületi elöljárók március 27-én, kedden tartották meg *Szalay* Sándor dr. kormányfőtanácsos elnökletével rendes havi értekezletüket. A jegyzőkönyvet *Spannberger* Alajos dr. főjegyző, a Terézváros érdemes elöljáró-helyettese vezette. Az értekezlet legfontosabb tárgya az új büntetőnovella ismertetése volt, főleg a kerületi elöljáróságokat érdeklő iparrendészeti és kihágási ügyekben. Ez alkalommal megjelentek az elöljárók értekezletén a budapesti kir. ügyészség kiküldöttei is, nemkülönben a fővárosi tiszti ügyészség képviselője, akiknek bevonásával a kerületi elöljárók megbeszélték azokat az irányelveket, amelyeket az új büntetőnovella alkalmazásánál a főváros valamennyi kerületében *egységesen alkalmazni fognak.*

Zseniális magyar találmányra hívjuk fel olvasóink figyelmét. *Tuza István* angol úriszabó (VIII., Mária Terézia-tér 3) szabadalmazott szmoking-saccoöltönyöket készít. A rendes fekete sacco vendégtükör alkalmazásával egy perc alatt elegáns szmokinggá alakítható át, ami nemcsak nagyon célszerű, hanem nagy megtakarítást jelent. Érdekes, hogy Tuza Istvánnak ezt a szabadalmát egy amerikai cég nagy összegért vette meg. A FANSz tagjai a Tuza-cégnél részletfizetési kedvezményben részesülnek.

Művészi bútorok. Ujpest műasztalosai, akik évtizedek óta kitünő hírnévnek örvendenek, termelő- és értékesítőszövetkezetet létesítettek Ujpesten, az Árpád-u. 18. sz. alatt. Állandó kiállításuk megérdemli a megtekintést. Remek bútorok láthatók ott, melyek minőség dolgában elsőrangúak, ár dolgában pedig lényegesen olcsóbbak, mint bárhol másutt. A szövetkezet a FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtja ár és fizetési határidő tekintetében.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám.
Telefon: József 449-21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300-58
Gyár VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308-33

GAZDASÁGI ÉLET

Lignitből — fűtőolaj

Modernizálják a gyöngyösi lignitbánya üzemét

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat a főváros vezetősége, hogy a változott viszonyok közepette gyöngyösi lignitbányájának termékeit hogyan lehetne leggazdaságosabban értékesíteni, tekintettel arra, hogy az ország feljavult szénbehozatalának mérlege a lignitnek, mint túlságosan nyers tüzelőanyagnak felhasználását ebben az alakban *célszerűtlenné tette.* Az utóbbi hetekben többizben bizottság járt a gyöngyösi bányában s a tárgyalások abban az irányban szeretnének eredményt elérni, hogy a lignitet megfelelő üzemi berendezkedés után olajjá alakítsák át és így használják fel a főváros háztartásában.

A tárgyalások eredményeiről *Havas* Sándor, a Budapest—Gyöngyösvárosi Szénbánya R. T. igazgatója az alábbiakban tájékoztatta az *Uj Budapest* munkatársát:

— A gyöngyösi bányát 1924-ben azért szerezte meg a főváros, mert onnan akarta biztosítani az iskolák és kórházak tüzelőanyag-ellátását. A bánya megvásárlása ebből a szempontból is meglehetősen gazdaságos volt, a lignit akkor kisegítette tüzelőanyaggal a fővárost, azonban a határok megnyitásával, különösen a német szénvidékek megközelítésével olyan konkurrencia állott elő a szén és koksz behozatala révén, hogy *a lignitnek nyers alakban való eltüzelése többé nem gazdaságos.* Elsősorban abból a szempontból, hogy ennek a nagy víztartalmú szénnek a bányától a főváros területére való fuvarozása *rendkívül nagy költségeket igényel.*

— A változott körülmények között a fővárosnak olyan megoldást kell találnia, amelynél *a lignitből a legjobb porosszénnel egyenértékű fűtőszenet állíthat elő és emellett oly melléktermékeket kap, amelyek feldolgozásánál fűtőolajokhoz jut.* Ezt a rendszert Németországban már évtizedek óta kultiválják, Olaszország pedig, amelynek rengeteg lignit-telepe van, *külön törvényt alkotott arra a célra,* hogy az egész ország területén hogyan kell felhasználni a lignitet, részben elektromos centrálék táplálására, részben nemesített szén és faszén előállítására. Mindkét metódus mellett Olaszországban a kátrányt motorikus olajokká dolgozzák fel. Az olasz állam az ilyen törekvéseket nagy szubvenciókkal támogatja, így 1924—25-ben *százhatvan millió líra szubvenciót nyújtott* olyan vállalatoknak, amelyek a fenti célt szolgálják. Olaszországnak ezek a szubvenciói az ország gazdasági élete szempontjából bőséges kárpótláshoz jutnak a felállított új ipartelepek közvetlen és közvetett adóinál, a nagyszámú munkás foglalkoztatásánál, de legfőképen annál a csökkenésnél, amelyet Olaszország a külföldi szenek bevitelénél elért. Végeredményben tehát a szubvenciókkal alátámasztott gazdasági akció a *külkereskedelmi mérleg passzivitásának csökkenését jelenti.*

— A mi szénbehozatalunk a hivatalos kimutatás szerint körülbelül százötvenezer vagon külföldi szénre, negyvenezer vagon kokszra, tízezer vagon faszénre és tízezer vagon olajra tehető. A hazai lignit feldolgozásának eredménye és célja az lenne, hogy *az országnak ezt a szénbehozatalát csökkentse,* sőt külkereskedelmi mérlegünk passzivitása teljesen megszüntethető lenne, ha a szénnek és a rokonanyagoknak behozatalát sikerülne felére csökkenteni.

— Ebből a tárgyilagos képből világosan kitünik, hogy *a székesfővárosnak érdeke az új rendszerre való áttérés,* amelynél bányájában nemesített szenet és olajokat állíthat elő. Ezáltal a főváros a legjobb és legolcsóbb tüzelőanyagét biztosítaná üzemei számára és azonkívül a kátrány egész mennyiséget szintén saját üzemeiben használhatná fel. Ugyanakkor a főváros közönsége a drága külföldi koksz és szén helyett fűtési célokra *olcsóbb és jobb fűtőanyagokat kaphatna.* Ehhez az akcióhoz azonban szükség lenne az állam segítségére is, oly módon, hogy az állam a szükséges tőkét, vagy annak egy részét *szubvenció alakjában* nyujtaná, ami az állam részéről, épúgy mint Olaszországban, nemzetgazdasági szempontból kiváló befektetés lenne, mert a nemesített eljárással kapcsolatos gazdasági előnyöknél az állam szintén bőséges rekompenzációhoz jutna.

Állami garanciával kap kölcsönt a Fürdőváros Egyesület. Az a közgyűlési határozat, amely a *Budapest Fürdőváros Egyesületnek* a gellérthegyi Citadella átépítésére, a sikló megépítésére és a balneológiai világkiállítás megrendezésére vonatkozó tervének megvalósítására 400.000 pengő segélyt juttat, a főváros hozzájárulásának időpontját akképpen állapítja meg, hogy arra csupán az alaptőke *többi részének befizetése után kerül sor. Szviezsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, a Fürdőváros Egyesület igazgatója mindmáig nem volt abban a helyzetben, hogy az alaptőkebefizetést igazolja, mivel a *Krausz-Simon-érdekeltség,* mint ezt jelentette az *Uj Budapest,* kitért a nagyszabású terv megvalósítása elől ugyannyira, hogy az egyesület helyiségei is, amelyek eddig *Krausz Simonék* Nádor-utcai telephelyén voltak, *elköltöztek onnan.* Azok a tárgyalások, amelyeket az építkezés finanszirozására a kormány felkérésére *Szcitovszky* Tibor, a Hitelbank elnöke folytat, most némi késedelmet szenvedtek a miniszterelnök elutazása folytán. Értesülésünk szerint azonban nem kétséges, hogy a miniszterelnök hazaérkezése után, április közepén *a kormány meg fogja adni azokat a garanciákat, amelyek az építkezés megkezdésére okvetlenül szükségesek.* A helyzet ugyanis az, hogy az amortizációs bázis megtalálására okvetlenül szükség van egy úgynevezett *ausfall-garanciára,* vagyis annak biztosítása, hogy kedvezőtlen üzletmenet esetén a finanszirozó tőkecsoport az annuitásokat *minden körülmények között* megkapja. Tekintettel arra, hogy az építkezés *elsőrendű nemzeti és városfejlesztési ügy,* ez a garancia az illetékes tényezők részéről *máris biztosítottnak vehető,* és ily körülmények között *az építkezés május első napjaiban meg fog indulhatni.* Eddig tizennégy ország jelentkezett, hogy önálló nagy pavilonnal akar résztvenni a világkiállításon; a legutóbbi napokban *Csehszlovákia* jelentette be ebbeli igényét. Ha még tekintetbe vesszük, hogy egy világkiállítás jelentőségén felül *komoly, stabil és fruktábilis értékek* maradnak a Gellérthegyen, akkor csak örömünket fejezhetjük ki azon, hogy a nagykoncepcióju tervezet *most már minden kétséget kizáróan a megvalósulás stádiumába kerül.*

A Községi Takarék és a Kisipari. A Vásárpénztár és az Egyesült Fővárosi ismeretes fuziós ügye kapcsán illetékes helyeken már tárgyalnak a fuzió után létesítendő *Községi Takarékpénztár szervezeti szabályzatáról is.* E szervezeti szabályzat egyik lényeges momentuma a főváros érdekkörébe tartozó intézetek egyesítése, amely szerint a *Kisipari Hitelintézet rt., amely száz százalékban a főváros tulajdona, a jövőben mint a Községi Takarék egyik alosztálya működne.* Ez a terv nagy ellenzést váltott ki kereskedő és iparos körökben, amelyek a Kisipari Hitelintéztet r.-t. tervezett beolvasztását retrográdnak, ipar- és kereskedelemellenesnek tartják. A Kisipari Hitelintézet ma *teljes mértékben betölti azon hivatását,* hogy a hozzáforduló kisexistenciákat hitellel ellássa és félő, hogy a ma hibátlanul funkcionáló intézményt *a beolvasztás elsorvasztaná.* A Községi Takarék nagy összegekkel, nagy hitelekkel fog dolgozni és a kezelésébe kerülő mamutösszegeket *sokkal előnyösebben* fogja nagy tételekben kihelyezni tudni, mintsemhogy párszáz pengős kölcsönigények kielégítésével foglalkozzon. Az a gondolat, hogy a kisipar hiteligényének ellátása a Községi Takarékpénztárak üzletkörébe tartoznék, *nem új,* külföldön többhelyütt megpróbálkoztak vele, azonban az az ipar és kereskedelem ennek hasznát sohasem látta. Külföldön, főleg Németországban, ahol az ipari és kiskereskedelmi hiteligények községi intézet útján való ellátása leginkább van elterjedve, mindenütt rájöttek arra, hogy a legmegfelelőbb mód úgy a a kommunitás, mint az iparos társadalom szempontjából *a külön intézmény.* Hiszszük, hogy nálunk is alaposan megfogják gondolni a dolgot, mielőtt az *egyesítést végleg elhatároznák,* amely tönkretesz egy jól vezetett, virágjában levő intézményt és *sokkal hiányosabban* valósítja meg azt a célt, amely a Kisipari Hitelintézet R.-T. mai szervezetében *száz százalékig meg van valósítva.*

UNITAS országunk legnagyobb autoiparvállalatának
Ur- és hölgyvezető-iskolája az első!
Budapest, V., Zápolya-u. 13. Telefon: L. 906—69.

Mary Pickford: A külváros gyermeke
A CORVIN és KAMARA
nagy husvéti programja
BRÓDY SÁNDOR: A SZERETŐ

PAULINI GÉZA
Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat mozgó. (Telefon: T. 91—62. szám). A táncoló Bécs. (Látványos filmregény 8 felvonásban. Főszerepben: Lya Mara, Ben Lyon). Mindenki tett. Nincs tovább. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Harry Liedtke). — Híradók. — Előadások kezdete mindennap fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon. (Rottenbiller-utca 37/b. Tel.: 302—63.) Kard és korbács (szinmű, 8 felvonásban. Douglas Fairbanks) — Vadnyugati sárkány (arizonai tört. 5 felv., Art. Accord). — Fox Jounal. Előadások: 5, 7, egynegyed 10.

Palace. (A Newyork-palotával szemben. Jegyrendelés: Telefon: József 365—23. szám). Reginald Denny főszereplésével: Üsd le, Denny! (Avagy táncmester a ringben.) — Newyork. — Kitty és Kelly. (Főszerepben: Viola Dana). — Híradó. — Szombati előadások: fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10 órakor, vasár- és ünnepnap: háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-utca 22—24. sz. Tel.: T. 220—98., T. 292—50.) Prolongálva! Magyar híradó. — Fox Journal. — Pátria világhíradó. — Zseniális ötlet. (Vigjáték 7 felvonásban. Főszerepben: Lois Moran és Edmund Lowe.) — A régi határ. (Történet az elveszett Erdélyből. Főszerepben: Igo Sym, Mary Kid, Hans Otto és Werner Pittschau. — Die Weinprobe. (A borkóstoló). (Burleszkopera 1 felvonásban. Szövegét irta: Erich Fischer dr. Zenéjét szerezte: Heinrich Marschner. Szereplők: Hermann Enderlein, Eugen Schöndorfer és Elsa Bartl, a müncheni kamaraopera tagjai). — A zenekart Lazarus Walter vezényli. — Előadások kezdete hétköznapokon: 6 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon: fél 5, 7 és fél 10 órakor. Jegyelővétel 11 órától fél 2-ig.

Tivoli. Nagymező-utca 8. Tel.: 280—49. Kard és korbács (romantikus történet, 8 felvonásban Douglas Fairbanks) — Zigoto szerencséje (burleszk 6 felv.) — Bányk Vilma és Rod la Roque riport. Vasárnap délelőtt burleszk matiné. Előadások 5, egynegyed 8, fél 10 órakor.

Turán mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—30. szám). A táncoló Bécs, (8 felvonásban. Főszerepben: Lya Mara és Ben Lyon). — A démon. (10 felvonásban. Főszerepben: Lucy Darrain). — Előadások kezdete mindennap: 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

Ufa Filmszinház. (Teréz-körut 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Tel.: L. 921—32. és Lipót 921—33. szám). 1. Magyar Hiradó. 2. Ufa világhiradó. A newyorki Kossuth-szobor leleplezése. 3. Orgonakoncert! 4. Vendetta. Főszereplők: Monte Blue és Mirna Loy. 5. Sötét Oroszország. (Filmregény a menekült orosz arisztokraták világából. Főszereplők: Susy Vernon és Michael Bohnen). — Dirigál: Stephanides Károly. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451-04

Magyar Olaj- és Vegyipar R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 76. szám
Telefon: 62-51.
Budapest székesfőváros útjait special-Impregnol-olajaival szabadalmazott eljárás szerint portalanítja.

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú variété, kabaré és táncműsor
*

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
WEINGRUBER KÁVÉHÁZA
VÁROSLIGET
• HUSVÉT-VASÁRNAPJÁN MEGNYÍLIK

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

ALEXI és UHLYARIK műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Szondy-u. 20.
Telefon: T. 9—92 és T. 9—93.
Mindenféle villamossági cikkek eladása nagyban és kicsinyben. Elvállal mindennemü villamossági szerelést.
Disco világitótestek
Schunk & Ebe gyártmányu szénkelék

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere-fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér-, patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-u. 17 Telefon: J. 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

KOVÁCS OSZKÁR
BÁDOGOSMESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
Budapest, IX., Gyep-utca 56. szám.
Telefonhivó: J. 145—45.

MISURA MIHÁLY
autókarosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Magyar Kir. Áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak
IGAZGATÓSÁG: BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 19-23. SZ.
Telefon; József 460-29 — Eladási osztály József 311-39
GYÁRAK:
BUDAPESTI M. KIR. ÁLLAMI GÉPGYÁR
BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI-ÚT 21 — TELEFON: J. 460-26, J. 365-00
Vasuti állomás: Budapest-Józsefváros.
DIÓSGYŐRI M. KIR. VAS-ÉS ACÉLGYÁR
DIÓSGYŐR — Telefon: Miskolc 2-48
Vasuti állomás: Diósgyőr-Vasgyár.
Telefon: József 460-29 — Eladási osztály József 311-39

Gyártmányok:

GÉPEK: Rendes és keskenyvágányú gőz- és motoros mozdonyok, motoros hajtányok és sínautók. Félstabil gőzgépek túlhevítővel és anélkül, kipuffogós és kondenzátor üzemre. Ipari **stabilmotorok,** szívógáz- és földgázüzemre. **Lokomobilok** gőz-, benzin- és szívógázüzemre. Magánjárók, gőz- és szívógázüzemre. **Traktorok** vontatási és szántási célokra, benzin-, petróleum- és nyersolajüzemre. Golyóscsapágyas **cséplőgépek** rendes kivitelben és szalmaaprítós szerkezettel. Szalmakazalozók vasból és fából. Cséplőgépekre szerelhető lóherefejtő-, kukoricamorzsoló-, bab- és borsócséplő- és repce-cséplőkészülékek. Szalmafelhordók. **Teherautomobilok, autobuszok,** locsolóautók, tűzoltóautók, kombinált tűzoltó- és locsolóautók. **Automobilok különleges célokra.** Utcaseprőgépek. Uthengerlők, gőz-, benzin-, nyersolaj- és szívógázüzemre. Lakókocsik. **Öntözőkocsik.** Vízállomási berendezések. Téglasajtolók.

GÉP- ÉS KOCSIALKATRÉSZEK: Gőzkazánok, sajtolt keretlemezek, kerékpárok, kerékvázak, kerékabroncsok és tengelyek, úgy a rendes, mint a keskenyvágányú mozdonyok, tenderek és vagónok részére. Kovácsolt gép- és hajtóalkatrészek, könyöktengelyek stb. **Tartalékalkatrészek mozdonyokhoz, mezőgazdasági gépekhez, automobilokhoz.** Automobil-alkatrészek, ú. m. öntvények, kovácsolt- és sajtolt alkatrészek.

HIDAK ÉS VASSZERKEZETEK: Vasúti és közúti hidak, bármely méretben és kivitelben. Hídszerkezetek és magasépítési vasszerkezetek, alacsony- és magasfeszültségű antennaállványok. Daruk, fordítókorongok, tolópadok, zsilipszerkezetek, »Bauer«-féle szab. kettős vaslétraállványok.

FÉLTERMÉNYEK: Ingot, buga és lapka, különféle méretekben.

HENGERELT ÁRUK: Kereskedelmi rúdvasak. **I** és **U** vastartók. Szerkezeti és idomvasak. Durva-, kazán- és hajólemezek. Bordás- és tekercsrugóacél. Reszelőacél. Verőlécek és dobsínek.

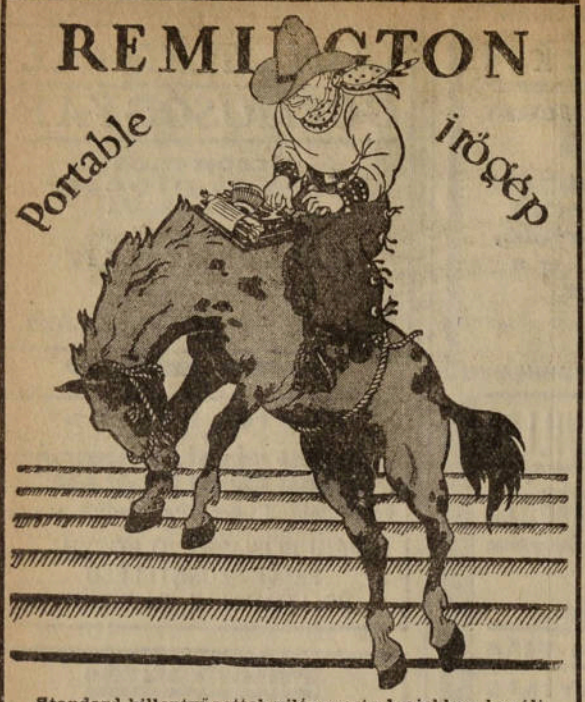
FELÉPITMÉNYI ANYAGOK: Nagy- és kisvasúti sínek, hozzávaló szög- és laposhevederek, alátétlemezek, hevedercsavarok, tyrefondok, sínszegek és Groveri gyűrűk. Csúcssínek és vasaljzatok. Teljes nagy- és kisvasútváltók, kitérők, keresztezések és fordítókorongok.

ÖNTVÉNYEK: Acélöntvények, Martin-, mangán-, tégely- és elektroacélból nyersen és megmunkálva. **Különféle vasöntvények** nyersen és megmunkálva.

CSÖVEK: **Öntöttvascsövek** 6 m. hosszúságig, karmantyús vagy karimás kötéssel. Öntött idomcsövek.

KERESKEDELMI ÁRUK: Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikás kályhák és tűzhelyek. **Jobbágy-féle szabadalmazott folytonégő-kályhák.**

APRÓBB ANYAGOK: Gazdasági és egyéb acélszerszámok. Különféle szerszám- és gyorsesztergaacélok. Szegecsek, csavarkulcsok stb. Különféle minőségű tűzálló (dynas és chamotte) téglák, normális és alakos kivitelben. Barnaszénkátrányszurok.

Standard-billentyüzettel, világszerte legjobban bevált irodában, otthon és úton egyaránt

legalkalmasabb

húsvéti ajándék

Felhivásra dijmentesen, vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken

18 havi részletfizetésre is kapható.

REMINGTON IRÓGÉP RT.

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218—09. Lipót 975—20.

Üllői-út és Ferenc-körút sarkán levő, a székesfőváros tulajdonát képező »Mária Terézia« gyalogsági laktanyában szükséges homlokzattatarozási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 4 (négy) pengőért kaphatók 1928 március 23-ától kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a Központi városháza III. em. 310. alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 április 17-én (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti ülésteremben **10 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 március 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

42.653/1928—II. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. kerület,

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme

HARMATVIZ

a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.

Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Széchenyi Gyógyfürdő

A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

SHELL

petroleum ○ benzin ○ gázolaj

Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek

SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-11, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

46.721/1928—II. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a »Fővárosi Közlöny« hivatalos hirdetések rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Farkasréti temetőben levő csontfülkés sirboltokba szükséges égetett cserép csonttartó ládika szállitási munkára.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai 50 f.-ért kaphatók 1928 márc. 30-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A mintaládika megtekinthető *Hoffer* Ferenc székesfővárosi mérnöknél a központi városháza, III. emelet 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 április 17-én, kedden délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti ülésteremben 10 **órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 március 23-án.

A székesfőváros tanácsa.

45.486/1928—III. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlti feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a III. kerület, Perényi-út (a 16.348. hrsz. ingatlantól a 16.763. hrsz. ingatlanig terjedő szakasz) ideiglenes makadámszerű rendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928 április 16-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928 április 16-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. emelet 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 március 27.

A székesfőváros tanácsa.

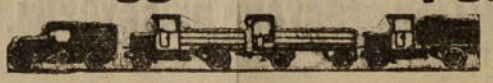
Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede

Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.

GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Magyar Waggon- és Gépgyár Rt.

Győr, Telefon: 201, 202, 203

RÁBA

1, 3, 5 tonna hordképességü

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 18 Telefonok: T. 43—00, L. 979—49.

Teherautók Autóbuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó

Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó

Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

RENAULT

1800 pengő előleg és 18 hónapon át fizetendő havi
300 pengő
az ára egy legmodernebb négyüléses „R. A. 4." tipusu
Évi utadó 105 pengő **RENAULT-személyautónak** Fényüzési adó 10%
REIMAN, BUDAPEST, V., VÖRÖSMARTY-TÉR 3.

MÁVAG

Teherautomobilok, autobuszok, utcaseprőgépek, tüzoltólocsoló-autók, automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek

Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle **hengerelt áruk,** acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, **öntött vascsövek** és karikás kályhák

Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-ut 21.
Telefon: József 460—29.

Ismét itt az alkalom!

Ezer meg ezer ember nyert már a
magy. kir. osztálysorsjátékon!
Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!

Április 14-én kezdődik
az uj sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy
még ma rendeljen egy sorsjegyet bármely főárusitónál,
mert akkor **reménye** biztosan lesz, sőt **váratlanul meg is gazdagodhat!**

Az elérhető legnagyobb nyeremény:
500.000

Jutalom és főnyeremények:
300.000 pengő, 200.000 pengő, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 stb. stb. pengő

A sorsjegyek fele okvetlenül nyer!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos árai:
Egész 20 P | Fél 10 P | Negyed 5 P | Nyolcad 2.50 P

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
Telefon 275—25. Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 15. szám

Budapest, 1928 április 21

ÚJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Ki győzött?

Ha új Mariusként végignézünk a közgyűlési romokon, azon elmélkedve, hogy ki győzött a küzdő felek közül, szomorú megállapításokra jutunk. A szerda délutáni közgyülésen, amikor farkasszemet néztek egymással a zsúfolt padsorok, a közgyűlés minden pártja azt hitte, hogy ő győzött, ő az, aki felemelt fejjel és kidüllesztett mellel hagyhatja el a csatateret. Óriási tévedés! A négyhetes obstrukciós küzdelemben nem győzött senki, itt csak legyőzöttek vannak, az egyetlen győztes a romok felett a széthúzás, a békétlenség ördöge, amely a közgyűlés munkaképességét, ha ez nem is volt mindig ideális, de tűrhetőnek mutatkozott, hosszú időkre megmérgezte.

Ki is győzhetett volna? A baloldal, amely jobb érzése és elvi álláspontja ellenére kényszerült bele egy, az első pillanatban kilátástalan obstrukcióba? A balközép-e, melynek ma már sirban nyugvó vezére pendítette meg azt az eszmét, melynek betartására multja kötelezi pártját és azt jelentéktelen formai aggályok miatt nem akarta ez alkalommal megvalósítani? A jobbközép-e, amelyet a kormányhoz való tartozandósága utasított parancsolóan a kormánynak annyira kedves terv támogatására? Végezetül a jobboldal-e, amelynek egyébként szilárd egységét megbontották a taktikai hibák, úgyannyira, hogy a párt vezére csak a bizalmi kérdés felvetésével volt képes a felháborodott kedélyeket lecsillapítani?

Ebben a küzdelemben még pyrrhusi győzelem sincsen, annyira csak vesztesek vannak. A legtöbbet azonban nem valamelyik közgyűlési párt vesztette, hanem az autonómia szelleme, amelynek hiányosságait tulontúl megmutatta, gyenge pontjait erősen megtámadta az obstrukciós küzdelem. Bebizonyosodott, hogy az autonómia mai rendje középkorból itt felejtett váracska az obstrukció legmodernebb tankjaival szemben, nem kétséges többé, hogy a törvényhatósági bizottság mai összeállítása nem szolgálja az autonómia érdekeit és a napnál világosabb, hogy a törvényhatósági bizottság mai ügyrendje avult gyermekmese, amely végnélküli szóáradatokat tud produkálni, de a közgyűlés rendjének, méltóságának fenntartására, munkaképességének biztosítására egyáltalán nem alkalmas.

Az obstrukciós vita újabb tápot adott a főváros ellenségeinek, akik megelégedéssel mutathatnak rá arra a tagadhatatlan körülményre, hogy a törvényhatósági bizottság mai összetételében munkaképtelen. A revizió gondolatában ma már Ernszt Sándortól Peyer Károlyig mindenki egyetért. Azok, akik az obstrukcióért felelősek jobboldalon és baloldalon egyaránt, magukra vessenek ezután, ha az új fővárosi törvény a törvényhatósági bizottság összeállítását, hatáskörét illetően túl fog lőni a célon, ha jobban megszorítja a városatyák parlamentjének működési lehetőségét, mint ahogy azt a városnak és az autonómia gondolatának barátai szeretnék. Össze kell tehát gyűjteni a tépett zászlókat és a kicsinyes érzelmeket félretéve az összes pártoknak fel kell sorakozniok az autonómia védelmére!

Megkezdődött a fuzió technikai lebonyolítása

A Vásárpénztár a közgyűlési határozatra támaszkodva az április 26-i határidő előtt él az opcióval — A Vásárpénztár teljesen beleolvad a Községi Takarékba és megszűnik a mai igazgatóság mandátuma — Teleszkyt szeretnék megnyerni az elnöki állásra, amelyet mégis Buzáthtal töltenek be

Mennyit hoz Erneynek a Beszkárt igazgatósági tagság?

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Nem túlzott *Wolff* Károly dr. a Keresztény Községi Párt vezére, amikor az obstrukciót felszámoló szerdai közgyűlésen megállapította, hogy *az Egyesült Fővárosi részvénymajoritásának a Községi Takarék létesítése céljából való megvásárlása az utolsó ötven esztendőben a legnagyobb cselekedete volt a fővárosnak.* Amint a *Közúti* megváltása fordulópont volt a főváros közlekedésének életében, azonképpen a Községi Takarék felállítása új irányokat, új célkitűzéseket jelent a főváros pénzpolitikájában. A legteljesebb partatlansággal állapítjuk meg, hogy *mindkét alkotás Wolff Károly energiájához*, etikai szempontból tisztult és magasabbrendű egyéniségéhez fűződik és mindkét alkotás alkalmas arra, hogy *Wolff* Károlynak, mint cselekvő és alkotó politikusnak, nevét megörökítse Budapest történetében.

Azok az engedmények, amelyeket a harminckét órás obstrukció után a döntő pártértekezleten a Keresztény Községi Párt vezére az ellenzéknek tett, lényegeseknek nem mondhatók és a tranzakció érdemét nem érintik. Nem fontos ugyanis egyelőre, hogy a részvénymajoritás *mekkora mértékével* rendelkezik a főváros és az sem túlságosan jelentős, hogy a pártok milyen számarányban lesznek képviselve a létesítendő új intézet igazgatóságában. Ami a részvénymajoritás hatvankét- vagy nyolcvankétszázalékos többségét illeti, ez e pillanatban még teoretikus jelentőségű, hiszen a Községi Takarék létesülése kapcsán történendő részvénycsere után a szabadon úszó részvények úgyis *el fognak sorvadni és fel fognak szívódni*, amint azt legutóbb a Bur részvényeknél láttuk. Ami pedig a pártok számaránya szerint összeállított igazgatóságot illeti, erre vonatkozólag az a szerény véleményünk van, hogy a Községi Takarék csinálhat jó üzleteket, csinálhat rossz üzleteket, de lehetetlennek tartjuk, bármely párt képviselői üljenek is külön vagy egyenként az igazgatóságban, hogy ha az ügyvezető igazgatók megfelelő szakértelme biztosítva van, esetleges politikai momentumok miatt *a hitelt igénylő közönség bonitását elhanyagolja és tudva adjon kölcsönt olyan feleknek, akik megfelelő fedezettel nem rendelkeznek.* A közgyűlési vitának az igazgatósági tagok politikai pártállására vonatkozó részét mi ez okból *naivnak* véljük és biztosak vagyunk afelől, hogy amit a Vásárpénztár bankosztályának sok milliárdos kihelyezését sem jobbra, sem balra sohasem érintette politikai szempont, azonképpen a Községi Takarék irányításánál *mellőzve lesz minden pártpolitikai tekintet.*

Ami már most a tranzakció lebonyolításának technikai részét illeti, a törvényes 15 napos fellebbezési idő bevárása után a közgyűlési határozat felkerül a belügyminisztériumba. Mivel azonban az előzetes tárgyalások során a belügyminisztérium hozzájárulása a hozandó közgyűlési határozathoz a főpolgármester útján már biztosíttatott, a Vásárpénztár bankosztálya az április 26-án lejáró határidő lejárata előtt élni fog az opció jogával és *a részvénymajoritást megvásárolja.* A majoritás megvásárlása után kerül sor az Egyesült Fővárosi közgyűlésére. Ezen a közgyűlésen lelép a most fungáló igazgatóság, megkapja a fölmentvényt és megválasztják az új igazgatóságot. Egyben megváltoztatják a takarékpénztár nevét Községi Takarékpénztár R. T-ra. A közgyűlési pártok a létesítendő új intézet igazgatóságába delegáltjaikat a meg állapított számarány szerint még e hónapban kijelölik. Amint a névváltoztatás megtörténik, sor kerül a Budapesti Takarék- és Vásárpénztár R. T. mérlegmegállapító és a fúziót elhatározó közgyűlésére is.

A *Vásárpénztár mai formájában teljesen megszűnik*, illetőleg szőröstől-bőröstől beolvad a Községi Takarékba. Megszűnik a most fungáló igazgatóság hatásköre is, a bőrgyári igazgatók, hentesek és egyéb hasonló pénzügyi tekintélyek jól dotált vásárpénztári igazgatósági állása megszűnik és ezek az urak nem lesznek a jövőben abban a helyzetben, hogy töredékrészvényeik jogosultsága és jó nekszusaik révén annak a Vásárpénztárnak ügyeiről honorárium ellenében határozzanak, amely értékét és tekintélyét *tulajdonosának*, a fővárosnak köszönheti. A fúzió kapcsán megszűnik *egyes vezető urak poziciója is*, amelyben eddig a megszokottság tartotta elsősorban őket. *Az öreg bútorok lomtárba kerülnek*, a vér új áramlása fogja felfrissíteni az elaggott szervezetet. Megszűnik természetesen a Vásárpénztár igazgatósági tagjainak honorárium is, annál is inkább, mert a létesítendő Községi Takarék igazgatósági tagjai *semmiféle díjazásban nem fognak részesülni.*

Auer Pál dr.-nak, aki pártokon kívül állóan szólalt fel a szerdai közgyűlésen, volt egy indítványa, amelyet minden párton lelkesen megtapsoltak és nincs kétség aziránt, hogy amikor a Községi Takarékpénztár szervezeti szabályzatát a törvényhatósági bizottság tárgyalni fogja, *Auer* indítványa jogerőre fog emelkedni. Az indítvány úgy szól, hogy a Községi Takarék igazgatósági tagjai *semmiféle címen honoráriumban ne részesüljenek*, legyenek azok tagjai a törvényhatósági bizottságnak vagy nem. Véleményünk szerint az indítvány *helyes, okos és tisztességes*, úgyannyira, hogy azt nemcsak a Községi Takarékpénztárnál, hanem a Beszkártnál is meg kell valósítani.

Lehetetlen állapot ugyanis, ami a Beszkártnál az igazgatósági tagok honorálása terén uralkodik. Azok az igazgatósági tagok, akik egyben tagjai a törvényhatósági bizottságnak is, semmiféle díjazásban nem részesülnek, ezzel szemben a kívülről beválasztott igazgatósági tagok honoráriuma megdöbbentően *nagy*. Értesülésünk szerint a Beszkárt *evenként több, mint egy milliárdot költ igazgatósági és végrehajtó-bizottsági tagjainak díjazására*. Megdöbbentő például, hogy *Erney* Károly úr, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület elnöke, aki tudvalevően az egyik legnagyobb jövedelmű bankvezér Budapesten, *a Beszkárttól igazgatósági és végrehajtó-bizottsági tagságának munkájáért évi kétszáznegyven millió korona díjazásban részesül.* Nem ismerjük azokat az egetverő érdemeket, amelyeket őméltósága a Beszkárt igazgatása terén szerez, lehetetlennek és szégyenletesnek tartjuk azonban, hogy egy városi részvénytársaság, egy ható-

-ági üzem, amelynek jövedelme szakasz- és átszálló-jegyekből tevődik össze, *egymilliókétszázezer darab szakaszjegy árát kapja évenként az igazgatósági üléseken folytatott működéséért.*

A Községi Takarék immár elvitathatatlan létesítése kapcsán nagyobb erővel, mint valaha, megindult a személyi kombinációk áradata. Az egyik kombináció szerint *Teleszky* János dr. nyug. pénzügyminisztert kívánnák megnyerni elnökigazgatói minőségben a Községi Takarék élére. Az egyik vezető városházi tisztviselő azonban e kombinációt hallván, hijelentette, hogy *az egész Községi Takarék nem fog annyit keresni, hogy Teleszky fizetése kiteljen belőle.* Változatlanul tartja magát a *Buzáth-kombináció*, eszerint *Buzáth Folkusházy példáját követné*, nyugdíjazását kérné a törvényhatósági bizottságtól és elnökvezérigazgatója lenne a Községi Takaréknak. Ezt a kombinációt minden párton szívesen fogadják, mert *Buzáth* nagy energiáját, hajthatatlan egyéniségét és mindenek felett való tisztességét pártkülönbség nélkül tisztelik és becsülik.

Schneller Lajosnak, a *Molinum* felszámolójának vezérigazgatói megbízását még mindig híresztelik, főleg olyan körökben, amelyek a Schneller-kombinációt a pénzügyminiszter egyenes kívánságának szeretik feltüntetni. Városházi körökben ezzel szemben utalnak arra, hogy ha a főváros már lenyelte a békát, nem fogja a béka bendőjében levő kavicsokat is lenyelni és azokat még külön megfizetni. Ezek a komoly is illetékes városházi tényezők *Zlinszky* László vásárpénztári vezérigazgató-helyettes személyében megfelelő egyéniséget látnak arra, hogy az *új intézet pénzügyi vezetője legyen.* A fúzió kapcsán nagy változások várhatók a vásárpénztár *vágóhidi főintézetében* is, az erre vonatkozó terveket azonban *egyelőre nem tartjuk célirányosnak* ismertetni.

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fűtési berendezések gyártása. Központi fűtések. Fürdőberendezések. Vizvezeték. Csatornázás. Hydrotheraphia.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

A nyolcosztályú elemi iskolákról

Irta: PUREBL GYŐZŐ dr.
székesfővárosi tanácsnok, egyetemi magántanár

Az ország összes elemi iskoláira vonatkozólag a m. kir. közoktatási miniszterium a tantervet kiadta, amely azonban inkább vidéknek készült, Budapest székesfőváros speciális helyzetére kevésbbé volt figyelemmel. Természetesen most amikor az új tantervnek megfelelően az iskolai tankönyveket át kell hogy alakitsuk, erre vonatkozólag új pályázatot ki is irtunk. Az új pályázatra kiírt könyvek birálata is megtörtént, amelynek alapján a könyveket forgalomba is hoztuk.

Tekintettel arra, hogy miként előbb emlitettem, a tanterv a budapesti viszonyoknak kevésbbé megfelelő, a szakférfiak és a tantestület tagjai részéről a fővárosi helyes tantervre vonatkozólag a véleményeket beszerezvén, ez most feldolgozás alatt áll s az igy átdolgozott tantervet fogjuk újból a közoktatási miniszteriumhoz felterjeszteni elfogadás céljából.

Ezzel kapcsolatosan foglalkozik a közoktatási ügyosztály, hogy a *hat osztályból álló elemi népiskolát nyolc osztályuvá egészitse ki.* Külföldön már régen keresztülvitték ezt az egységes gondolatot s ezzel elérték azt is, hogy a 14 éves tanköteles korig a gyermekek teljes mértékben foglalkoztatva vannak, mert hiszen a nálunk a VII., VIII. osztályt időkitöltésképen képviselő ismétlő iskola a mai viszonyoknak, de meg tanismeretek megszerzése céljából *abszolute meg nem felelő.* Nem megfelelő egyrészt anyagánál fogva, másrészt azért, mert a tanulók nincsenek az egész héten lefoglalva, csupán csak a hétnek két napján s igy a többi négy nap szabad, amikor is a gyermekek semmiképen sincsenek az ismeretek kibővitésére igénybe véve, sőt ellenkezőleg nagy része az utcára kerül és az ilyenekből kerül ki azután a gyermekbűnözők nagy kontingense. Sokat jelentene a VII. és VIII. osztálynak a bevezetése az iparostanonciskola tökéletesebb átszervezésére nézve is; ugyanis ma az iparostanoncoknak mondhatni 90%-át az ugynevezett előkészitőbe kell küldeni, hogy ott megtanuljanak tisztességesen irni, olvasni és számolni és nem egy esetben ez az egyéves előkészitő az ismeret hiányában két évre is kitolódik. Lévén pedig az inas legtöbb esetben három évre szerződtetve, magára a szaktanulásra mindössze egy év marad. Már pedig ha a VII. és VIII. osztályból tökéletes elemi képzéssel kikerülne a tanuló, akkor az iparostanuló az inaskodásának háromesztendei iskolai kiképzését az iparostanonciskolában teljesen a szakmájának fordithatná. Arra is jó volna a VII. és a VIII. osztály, hogy a kevésbbé tehetséges tanulók nem mennének a IV. elemiből a középiskolákba, ahol legfeljebb a III. osztályig mennek fel és onnan kikerülve egy befejezett egész nélkül, tanulmány tekintetében fél emberek maradnak. Tehát bizonyos mértékben tehermentesitené a középiskolát s azok nem volnának tulzsufoltak különösen az alsóbb osztályokban.

Pedagógiai szempontból is nagyon fontos volna a nyolcosztályu elemi iskola, mert ebben az esetben a most hat osztályba beszoritott tananyag jobban megosztatván, az egyes tantárgyakat intenzivebben lehetne tanitani és az anyagot a tanuló korához képest megosztani. Nevezetesen 13 és 14 éves korban a tanulók felfogási képessége sokkal fogékonyabb és igy bizonyos önállóság mellett a már komolyabb felfogást igénylő magasabb osztályu tárgyakat nem sablónosan, hanem egyéniségéhez képest tudná felfogni, elsajátitani és az életben felhasználni. Ezen nyolcosztályu elemiben csupán az életben szükséges gyakorlati számtant tanulnák a gyermemekek s nem az algebrát és a magyar nyelv mellett legfeljebb a német nyelv volna felveendő mint nyelvismereti tárgy. Egyebekben az elemi iskolának mostani hatosztályu anyaga bővittetnék ki. A leányoknál pedig mindezekhez még fehér- és ruhanemüvarrás, varrógépkezelés és az azon

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat

Schillinger Gyula
autókarosszéria-gyár
luxus- és t. herautokat gyárt legelsőbbrendü kivitelben
Budapest, VI., Üteg-utca 9. sz.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— Mi újság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Obstrukció a végtelenségig, illetőleg a leszerelésig, szerkesztő úr. Én is énekelhetném Virgillal, hogy: »Arma virumque cano«, de nem óhajtok sem a jobboldali, sem a baloldali hősökről hosszabb elmefuttatást közölni. Száraz tényként jegyzem fel tehát, hogy Buzáth János hétfő délután négy órától kezdődően tizenkilenc óráig egyhuzamban, azaz kedden délelőtt tizenegy óráig volt a közgyűlésen, hazament, megfürdött, átöltözött és jött vissza. Kemény egy magyar fiú a Buzáth János! (Öregnek nem merem mondani, mert megver.) A legvidámabb m á s n a p o s kedden délelőtt mindenesetre bibithi Horváth János őméltósága volt, akit csak a kedd déli órákban lehetett nagynehezen hazaküldeni. A kitartás pálmáját azonban vitán kivül Schwét Henrik barátunk, a Pester Lloyd kitünő fővárosi szerkesztője vitte el, aki hétfőn délután négy órától kedden délután fél két óráig egyfolytában kitartott, hazament, megcsókolta a kis unokáját, félháromra visszajött és mintha mi sem történt volna, a szerdára virradó éjfélig egyfolytában küldte a »flekkeket« a Lloydnak. Kapott is érte nyilvános dicséretet egy jobboldali közbeszóló részéről, aki mikor a baloldalon a sajtóra hivatkoztak, hogy az sem bírja az obstrukciót, élénken közbekiáltott: Schwét az bírja! Nagyszerűen viselkedett Sipőcz is, aki hé főn délután négy órától kedden reggel nyolc óráig egyhuzamban volt a közgyűlésen, ő elnökölt a legnyugodtabban, a legkevésbbé izgatottan és annyira belejött a virrasztásba, hogy a titkárainak erőszakkal kellett őt hazavinni. Délután háromkor Sipőcz azután már megint a közgyűlésen volt. . . .

— Gratulálunk őméltóságának, annál is inkább, mert köztudomás szerint rendes körülmények között este tizenegykor mindennap az ágyban van. Na, majd szeptemberben az ötvenedik születésnapján külön megemlítjük ezt a nagy teljesitményt előtte! Egyébb érdekességek?

— Voltak szép számmal, de csak mozaikszerűen tudom őket előadni, amikor az én turnusom volt soros, csak akkor jegyeztem fel a jó dolgokat. Történt egy éjszakai szünetben, hogy a Wolff-párt és a Kozma-párt tagjai összevegyülten vacsoráztak az egyik asztalnál. Ripka odaült közéjük és nyájasan legeltetvén szemeit az egy Wolff párti — egy Ripka párti rendszer szerint összeült társaságon, megjegyezte: »Ezekben a küzdelmekben annyira egygyéforrott a két párt, hogy igazán nem lehet őket ezentúl szétválasztani!« — Mire Joanovich Pali bácsi csendesen megjegyezte: »Ez olyan nagy dolog, hogy csak te fogod tudni megcsinálni, kedves Feri!«

— Jó! Ki volt a leglassúbb és ki a leggyorsabb szónok?

— A leglassúbb vitán kivül Pászty Károly szociáldemokrata városatya volt, aki idő és torok-kimélés céljából olyan lassan beszélt, hogy a gyorsirók egyszerű levelező gyorsirással tudták jegyezni. A leggyorsabban beszélő viszont pedig Vértes Emil volt, percenként kétszázötven szótaggal. Az ő beszéde alatt öt percenként kellett váltani a gyorsirókat. A legtöbbet Lévay Sándor beszélt, szintén szociáldemokrata, beszéde kétszázhatvanhárom gépirásos oldalt tesz ki, ami a Közlönyben huszonnyolc nyomtatott oldal lesz. A legtöbb limonádét beszéd közben Zimmermann Dezső itta, a legnagyobb csülköt pedig Repold Károly ette meg.

— Hiszen nem is beszélt . ..

— Éppen azért érdemelte meg! Ami az alkoholt illeti, feltünően kevés fogyott el az obstrukció alatt, söröshordó csapolására azonban óránként sor került. A statisztikai hivatal Pásztor Miska barátunk vezetésével most állitja össze, hogy hány csirke kelt volna ki, ha a keményen elfogyasztott tojásokat az obstrukciós szónokokkal kiköltetik, hány csülök vérzett el az obstrukciós harcban, nemkülönben, hogy mennyi volt az elfogyasztott feketék száma.

— Kérjük sürgősen a pontos adatokat. Hogy állunk Gallina polgármesterségével?

— Ugy történt a dolog, hogy szünet közben Gallina az elnöki emelvényen maradt, mert referensei oda hozták neki az elintézetlen aktacsomagokat az elnöki ügyosztályból. A baloldalon kórusban kezdték kiabálni, látva Gallina munkálkodását: »Éljen Gallina, megválasztjuk polgármesternek, ha megigéri, hogy berekeszti a közgyűlést«. — Mire Gallina igy riposztozott vissza: »Előbb válasszanak meg az urak, ameddig arra sor kerül, még mindég együtt ül majd a közgyűlés, ráérek azután berekeszteni!«

— Nagyszerű! Ki volt a legpontosabb békejós?

— Klár Zoltán, aki különben a padtördelésből is egyest kapott. Amikor Glücksthal elkezdett beszélni óriási vihar közepette, Klár megjegyezte, hogy most már biztosnak látja a békét. — »Miért?« — »Azért, — felelte Klár, — mert a Glücksthal hóhem zsidógyerek. Ha ő beszél, akkor már nem vetésről, vagy boronálásról, hanem aratásról van szó. Meglátjátok, Samu bácsi már előre aratja a békehozás diadalát.«

— Igaza is volt! Ki mondta a legtalálóbb hasonlatot?

— Gárdonyi főlevéltáros, akinek pedig nem tartozik tulságosan a szakmájába az anekdotamondás. Gárdonyi megkérdezte az obstruáló ellenzéki városatyákat: »Ha egy zsidó lemegy Mucsára és tudja azt, hogy csak egy italmérési engedélyt adnak ki, mit csinál? Nem kér új engedélyt, mert ugysem kapna, hanem megveszi az egyetlen eladósodott kocsmát, amelynek megvan az engedélye. Ugyanigy vagyunk mi az Egyesült Fővárosival«.

— Ez se rossz! Kik voltak az előkelő idegenek a közgyűlésen a szerdai éjféli békekötésnél?

— Elsősorban Huszár Károly kegyelmes úr, aki mint jó ujságiróhoz illik, a sajtó padjaiban foglalt helyet. Még egy másik főszerkesztő is ott volt, Rassay Károly, aki a demokraták pártértekezletén elnökölt és utána megvacsorázott. Kijelentette, hogy annyira izlik neki a debreceni kolbász, hogy a legközelebbi választásokon már csak a kolbász kedvéért is bejön városatyának...

— Még egy előkelő idegen jelentkezett a pénteki közgyűlésen: Rakovszky kegyelmes úr, a Közmunkatanács elnöke, aki most lett tagja a törvényhatósági bizottságnak. Sümegi bácsi odament hozzá és melegen köszöntötte: »Örülök, hogy látlak, kegyelmes uram, harminc éve verekszem a Közmunkatanács eltörléséért, most legalább tudom, hogy kit akarok eltörölni«. — »Csak nem — felelt tréfás ijedezéssel Rakovszky — megigérem Vilmos bátyám, hogy olyan rendes intézményt csinálok a Közmunkatanácsból, amit te sem fogsz eltörölni akarni!«

— Helyes! Mi ujság egyébként?

— Csordás tiszti orvos cyánnal akarja fertőtleniteni a tiszti főorvosi hivatalt. Egy eddig ismeretlen bacillus ütötte fel ott tanyáját: a furor matrimonii Cs., magyarul: házassági járvány. A legutóbbi hat hónapban kerek hat házasság létesült a főorvosi hivatalban . . .

— Az kiabál legjobban, akinek a háza ég. Ezt a bizonyos bacillust őméltósága hozta be a főorvosi hivatalba!

való varrás és egyéb a háztartásban szükséges ismeret vétetnék fel. Az elemi iskola felső négy osztálya mintegy kiegészítője volna az egységes elemi ismeretek megszerzésének és végeredményében az iparnak és kereskedelemnek nevelné a tanulókat.

A m. kir. közoktatásügyi miniszter elvben hozzájárult ahhoz, hogy bármelyik város, amennyiben úgy kívánná, *felállíthat ilyen nyolc osztályu elemi iskolát.* Pécs városa élt is ezzel az engedéllyel és négy elemi iskoláját így ki is egészítette. Tanulmányozván ezeket az iskolákat, a legnagyobb elismeréssel adózhatunk és megállapithatjuk azt, hogy az ilyen iskola a gyakorlati életnek teljesen megfelel és be is vált. Ugy a fiú, mint a leánytanulók igen szép eredményt értek el, különösen számtanból, mértanból, történelemből és irodalomtörténetből. Dolgozataik elsőrendűek. A magyar nyelvi dolgozataikba beapplikálják a kereskedelmi levelezést, a kézműipari életben szükséges mindennemű irásbeli munkát, a számtanból pedig a kézműiparhoz szükséges egyszerű könyvvitelt és árkalkulációt. Különös gondot fordítanak még a mezőgazdaságtanra és az énekre, a leányoknál pedig a háztartás körüli munkák ismeretére. A tanulók teljesen az életnek megfelelő ismereteket szereznek. Megállapitották azt is, hogy a szülők igen szivesen adják gyermekeiket a VII. és VIII. osztályba, úgyhogy ezek az osztályok túlzsúfoltak. Láttuk azt is, amidőn a tanulókat megkérdeztük, hogy a fiútanulók valamennyien iparos, illetve kereskedőtanoncok óhajtanak lenni. Tankönyvük még ninesen és az ismereteket részben az V. és VI. osztályú könyvekből, részben pedig a polgári iskola III. és IV. osztályú könyveiből előadásszerűen merítik.

Az elemi iskola egységes ismeretképzése szempontjából alkalmasnak és szükségesnek tartjuk, hogy itt a fővárosban, az ország szívében, egyelőre, ha kísérletképpen is, *Budán legalább egyet, Pesten pedig három ilyen elemi iskolát állitsunk fel,* amelynek tananyagát mi állítanánk össze és a tanerőit pedig az elemi iskola kiválóbb tanerőiből válogatnánk ki. Nevezetesen az elemi iskolai képző most már öt esztendőből áll, de meg a mi tanítóink, illetve tanerőink túlnyomó része a Pedagógiai Szemináriumot is elvégezte igy tehát minden ismeretük megvan arra, hogy az egyébként is az V. és VI. osztály bővi ett anyagából vett VII. és VIII. osztály tárgyait taníthassák.

A polgári iskola tanerői bizonyos idegenkedéssel fogadják a VII. és VIII. elemi osztályoknak felállítását, holott semmi okuk sincs erre, mert ez a polgári iskolát abszolute nem érinti, annak az anyagát nem öleli fel s miként előbb említettem, legfeljebb az amúgy is túzsúfolt polgári iskolák létszámát a gyengébb kvalitást illetőleg apasztanák. Viszont a polgári iskola előbb-utóbb a felsőkereskedelmi iskola, illetve a kereskedelm iskola alsó négy osztályává fejlődne ki.

Bár a közoktatási minisztérium a nyolc osztályú elemi iskolának a felállítását 1931-re tűzte ki, a mi általunk önkéntes jelentkezési alapon felállítandó ilyen elemi iskola addigra gyakorlati például szolgálhat a pedagógusoknak és *könnyebbé fogja tenni annak idején a tantervnek megfelelő kidolgozását.* Mindenesetre meg kell kezdeni a gyakorlati életnek megfelelő és az elemi ismeretek szerzése szempontjából *annyira helyes és egységes rendszert.* Az élet majd meg fogja mutatni, hogy mennyien lesznek az önkéntes jelentkezők, akik a felső két osztályt igénybe fogják venni. Remélem és hiszem, igen sokan, különösen a szülők lesznek azok, akik szívesen fogják látni, hogy gyermekeik tökéletesebb kiképzést nyerve, a tanköteles korig teljesen le lesznek foglalva s nem kerülnek ki az utcára.

— Ebben Önnek teljesen igaza van, szerkesztő úr. De most én kérdek valamit: Hol husvétolt Méltóságod?

— Kenesén, kedves dr. Városházy és legmagasabb megelégedésemet ez alkalommal külön akarom nyilvánitani. A koszt elsőrangú ott, Löhnert Mátyás közélelmezési főfe ügyelő főzte, aki a Hungáriának volt évtizedeken át a chef-je, kényelmemről pedig Kuszenda igazgató kiválóan gondoskodott, hogy a Gengely Géza által mintaszerüen kezelt könyvtárról ne is beszéljek. De legjobban konveniált a társaság: Némethy Béláné pompásan rummyzik, csak azért veszit, mert mindig kulörre megy, Édes Bandiné nagyszerű, bájos asszony, Jolyka leánya pedig elsőrangúan táncol, nemkülönben Dingha Györgyi is. A tarokparti kibicelésénél viszont azt a felfedezést tettem, hogy Márkus Józsi nem túlságosan ért a játékhoz, mert mindig kontrát kapott, hol Némethy Bélától, hol Klázer Kálmántól, de a leggyakrabban Dingha Árpádtól . . . Alsózni ellenben kiválóan tud Édes Bandi, igen jól játszik Muzsikó Pista és külön kell megemlékeznem Kenese legjobb és legszimpatikusabb alsós partneréről: Édes Endrénéről, aki még a híres bajnokot, saját sógorát, Némethy Bélát is négyszáz poennel verte meg egy óra alatt . . . Lent üdültek még az ünnepek alatt Berczel Jenőék is, gyerekek nélkül. A méltóságos asszony ellenben boldogan mutatta huszárönkéntes-fia legújabb fényképét . . .

— Fess fiú lehet, ha az apjára üt . . .!

— De mikor lesz kész az új szálló?

— Május végére, de ez azután a legszebb és legmodernebb épület lesz az egész Balatonon!

— Lemegyünk a megnyitásra! Hallom, hogy Lamotte Karcsi páratlan szeretettel és gonddal irányítja az épitkezést.

— Ugy is van! A viszontlátásra, kedves dr. Városházy!

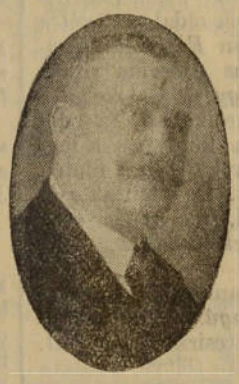
— Ajánlom magam, szerkesztő úr!

Mit kivánnak a kerületek?

A Józsefvárosban a legnagyobb a gyermekhalandóság, kevés a szabad tér és kicsinyek az iskolaudvarok — Wigh előljáró autobuszvonalakat, népfürdőket és szobrokat kér a kerület részére — Meg kell tisztitani a Józsefvárost az utcai nők áradatától!

Az Uj Budapest ankétja a kerületi előljárókkal

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Lapunknak a kerületi előljárókkal folytatott ankétje befejezéséhez közeledik és meg lehet állapitani, hogy hétről hétre fokozódik az érdeklődés, amely várospolitikai körökben az *Uj Budapest*-nek ezt az eredeti és mind en tekintetben hézagpótló cikksor ozatát kiséri. Maguk a kerületi előljárók tudják a legjobban, hogy az *Uj Budapest* milyen szolgálatot tett a kerületeknek, midőn egymás mellé illesztette a kerületek kivánságait és programmját és az egész anyagot tíz hét leforgása alatt letette a főváros asztalára. E héten a VIII. kerület érdemes előljárójával, *Wigh* Jánossal folytatott beszélgetést az *Uj Budapest* munkatársa. *Wigh* előljáró a kerület problémáiról az alábbiakban nyilatkozott:

— Kerületünk adminisztrációja szempontjából a legsürgősebb feladatok közé tartozik, hogy *az előljáróság épületét egy emelettel kibővitsék.* Ma hivatali helységeink annyira túlzsúfoltak, hogy sem a tisztviselők nem tudnak dolgozni, sem a közönséggel nem lehet megfelelőképpen foglalkozni. Például felemlítem, hogy egy kétablakos szűk szobában négy munkakört látnak el, kilenc ember szorong a helyiségben és olyan nagyforgalmú ügykörnél, mint a szegényügyek, kis szobában kell fogadni a százával jelentkező embereket. Az adminisztráció biztosításának másik feltétele, hogy a tisztviselők létszámát szaporitsák. A VIII. kerület a lakosság száma tekintetében harmadik helyen áll a kerületek között, munkaköre pedig van akkora, mint a VI. és VII. kerületé. Különösképpen a szegényügy ad óriási munkát a VIII. kerületben. Hogy a szegényügyek intézése nálunk milyen munkát jelent, arra elegendő felhoznom, hogy *az összes kerületek közül a VIII. kerület kapja a pénzbeli és egyéb segélyezések legnagyobb százalékát.* A főváros által erre a célra fordított összegnek 14 százaléka jut a VIII. kerületnek. Hetenként háromszor van nálunk segély-kiosztás, minden alkalommal négy-ötszáz ember jelentkezik. Ehhez a nagy munkához viszonyítottan kevés a személyzetünk, ami a közönség érdekeit szolgáló gyors lebonyolítás szempontjából sok akadályt jelent. Természetesen igyekszünk így is minden jogos igényt kielégiteni.

— *A kerület műszaki feladatai* közül elsőhelyen az utak építését említem. A mult év folyamán a *Szerdahelyi-utca* és *Horánszky-utca* kocsiútja és járdája új aszfaltburkolatot kapott, ezenkívül a *Népszinház-utcában, a Rökk Szilárd- és Baross-utcában, a József-körúton, a Bezerédy- és Aggteleki-utcában, a Práter-, Kőfaragó-, József- és a Ludoviceum-utcában* végeztünk kisebb-nagyobb útépítéseket. A VIII. kerületben már csak tizenegy utcában van makadám-burkolat. Ezeknek rövid időn belül való fokozatos átépítését programmba vettük. A jövő évi aszfaltozási programmjába a *Kemény Zsigmond-* és *Losonczy-utcát* vettük fel. A belterületen sok beépített és sűrűn lakott utca van, amelynek nincs megfelelő burkolata. A legközelebbi műszaki feladatok között szerepel a *Déry-, Nap-, Hunyadi-,* valamint *Szigetvári-utca* és a *Corvin Színház körül lévő tér rendezése.* Városszépészeti és közegészségügyi szempontból a *Baross-utcában* lévő dohánygyár és a *Rákóczi-úton* a Rókus-kórház eltávolítása mielőbb kivánatos, mert mind a két elavult épület *csak elékteleniti a várost.*

— A kerület szépségét nagyban emelné, ha az illetékes vezetőkörök az *új Nemzeti Színház felépitéséhez megtalálnák a módozatokat.* Kerületünk álláspontja szerint az új színháznak a régi helyén, a Rákóczi-út és Múzeum-körut sarkán kellene felépülnie, márcsak a tradició szempontjából is. Az építkezésekkel kapcsolatban említem meg, hogy kivánatos lenne a magánépítkezés megkezdődése, mert a kerületnek nagyrésze alkalmas építkezésre: egyes utcákban nagyon sok az apró, földszintes ház. *A magánépitkezés nagyon kevéssé jelentkezik a kerületben,* leginkább a körúttól befelé történtek magánépítkezések, többnyire emeletráépítés formájában. Nagyobb építkezés csak a *Corvin-színház körül, a Sándor-téren és a Baross-utcában volt.*

— A kerület *közlekedése* eléggé hiányos. Négy villamosvonalunk van, ebből kettő, a Rákóczi-úti és az Üllői-úti bekapcsolódik a szomszédos kerületek közlekedésébe és így józsefvárosi villamosvonalnak tulajdonképpen csak a *Népszinház-utcai és Baross-utcai járat tekinthető.* Mind a négy vonal hosszában szeli a kerületet, ugyanakkor keresztjáratunk egyetlenegy sincs. Tekintettel arra, hogy egyes vonalak között nagy és sűrűn lakott területek feküsznek, a jelenlegi közlekedés nem elégíti ki a kerület igényeit. Ezen egyrészt *autóbuszjáratokkal lehet segiteni: az Orczy-útról a Práter-utcán keresztül, a Kálvária-térről pedig a József-utcán keresztül kell autóbuszjáratot indítani.* Szükségünk van olyan közlekedési vonalra is, amely *a Józsefváros külső részének közepén az Üllői-utat összekötné a Rákóczi-úttal.* A Rákóczi-út villamosforgalma oly nagy, hogy ott célszerű lenne akár a földalatti közlekedésre való átteréssel, akár más módon könnyíteni a lehetetlenné váló zsúfoltságon. Sok panaszra ad okot, hogy a kerepesi-úti temetőhöz és az izraelita temetőhöz egyedül a *24-es jelzésű villamos* közlekedik. Legalább szaporítani kellene ezeket a járatokat: a közönségnek eminens érdeke ez, mert nagy számmal keresi fel a temetőket. Ugyancsak baja a Baross-utcai közlekedésnek, hogy az Orczy-út felől 11 óra után alig van villamosjárat.

— *Társadalmi és erkölcsi szempontból* régi kivánsága a VIII-ik kerületnek, hogy *a Conti-, Kender-, Fecske-, Vig-, Német-, Bérkocsis- és Nap-utcák környékét tisztitsák meg az utcai nőktől.* Fontos ennek az óhajnak a teljesítése, mert ezekhez az utcákhoz iskolák és középületek vannak közelségben és a kis családi házakban rendes polgárok laknak, akiknek életét és jó érzését állandóan *súrolja és botránkoztatja az utcai nők áradata.*

BUTOR
MŰASZTALOSOK TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE
UJPEST, ÁRPÁD-UTCA 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebb menő kedvezményeket nyujtjuk

HIREK

A főváros felterjesztése a belügyminiszterhez a fővárosi törvény revíziója ügyében. Ismeretes, hogy a képviselőház munkarendjében az egyik legközelebbi programmpont a fővárosi törvény revíziójának tárgyalása. *Scitovszky* belügyminiszter úgy tervezi, hogy még a parlament nyári szünete előtt tető alá hozza a fővárosi törvény revízióját. A revizió alapelveit a belügyminiszter utasítására a főpolgármester ismertette *Sipőcz* polgármesterrel, aki még amerikai útja előtt megtette a tervezetre vonatkozóan észrevételeit és azokat a belügyminiszterhez eljuttatta. A polgármesteri észrevétel c pillanatban már a belügyminiszter asztalán fekszik és arról kérdést intéztünk *Sipőcz* polgármesterhez. A polgármester azonban érdeklődésünkre kijelentette, hogy *ebben az ügyben elfoglalt álláspontjáról mindaddig, amíg illetékes helyeken a tervezet végleges megszövegezésére vonatkozólag döntő lépés nem történik, nem tartja ildomosnak nyilatkozni.* Teljes mértékben méltányoljuk a polgármester úr köteles diszkrécióját, hangsúlyozzuk azonban, hogy a törvénytervezet parlamenti tárgyalása előtt *szükségesnek tartjuk*, hogy a javaslatban foglalt irányelvekkel a városháza és általában a városházi élet okvetlen megismerkedjék. A törvénytervezetet szerény véleményünk szerint *teoretikusok* készítették, akik a városháza életét, a városi adminisztráció labirintusait nem ismerik és nem ismerhetik. Lehetnek, sőt egész biztosan vannak a javaslatban olyan jóhiszemű tévedések, amelyeket egy ankét során és a sajtó ismertetései kapcsán *könnyű kireparálni* anélkül, hogy a minisztérium presztizse csorbát szenvedne. Erre annál is inkább szükség van, mert a parlament elé a törvényrevizió *már mint politikai kérdés* kerül, amikor is a részletes tárgyalások során még a kisebb jelentőségű technikai módosításokat is pártpolitikai szempontok irányítják. Azt óhajtjuk, hogy a belügyminisztérium elsősorban adminisztracionális és csak azután politikai kérdésnek tekintse a fővárosi törvény revízióját, főleg annak azon vonatkozásait, amelyek a központi és kerületi közigazgatásra, a tanácstagok számának és hatáskörének megállapítására, nemkülönben az ügyes-bajos feleknek a hatósági tényezőkkel való érintkezésére vonatkozik. Hogy az új törvény szerint hány választott és hány kinevezett tagja legyen a törvényhatósági bizottságnak, milyen legyen a választói cenzus, az lehet politikai pártállás vagy világnézet kérdése, amelyekbe ez alkalommal beleavatkozni természetszerűleg nem akarunk. A nagyközönséget azonban a politikai résznél jobban érdeklik technikai problémák, amelyeknek *fontosságára nyomatékosan hívjuk fel ehelyütt a belügyminiszter figyelmét.*

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicsleadás és szállitás Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Végig a föld alatt fog közlekedni a gellérthegyi sikló

A kormány garantálja a felveendő kölcsönt

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Mióta a főváros közgyülése megszavazta azt a szerződést, amelyben a *Budapest Fürdőváros Egyesület* részére négy évtizedre átengedte a Citadellát, fokozott gyorsasággal haladnak előre azok az előkészítő munkák, amelyeknek kedvező befejezése után talán mégis lehetővé válik, hogy 1929 nyarán Budapesten megtarthatják az egész világon szertekürtölt nemzetközi fürdőügyi és idegenforgalmi kiállítást. A főváros a Fürdőváros Egyesülettel kötött szerződésében lefektette, hogy az egyesületnek, illetve a mögötte álló részvénytársaságnak abszolut biztos tőkeérdekeltséget kell garantálnia, hogy a főváros által megszavazott összeghez hozzájuthasson. Hetekkel ezelőtt részletesen ismertette az *Uj Budapest*, hogy többféle tőketájékozódás történt Fürdőváros Egyesület felé, azóta határozott irányban *egészen a megvalósulásig* jutottak ezek a tárgyalások. A konkrétumról ma még nem lehet írni, mert olyan nagyszabású vállalkozásról van szó, amely *az ország gazdasági ügyeit is érinti*, tehát a dolog konkretizálásához a kormány hozzájárulása is szükséges. Jelenleg *a miniszterelnök előtt* van a fürdőváros egyesület ügye, de rövid néhány nap multán már ott is véglegesen elintéződik. A kormány, értesülésünk szerint, vállalja a felveendő kölcsön garanciáját.

A gellérthegyi munkálatok a sikló terveinek megvalósításával kezdődnek. A Közmunkák Tanácsa kedden délelőtt külön értekezleten tárgyalta a sikló ügyét és megvitatta a napokban megtartott közigazgatási bejárás eredményeit. Az ülésen résztvett *Rakovszky* Iván nyugalmazott belügyminiszter, a Közmunkák Tanácsának elnöke. Ezuttal *Szikszay* Gerő miniszteri tanácsos, mint a kereskedelmi miniszter megbízottja elnökölt az ülésen, és résztvettek a következők,: *Becsey* Antal és *Kossalka* János bizottsági tagok, továbbá *Wargha* László városrendezési szakértő és *Kempelen* Ágoston műszaki tanácsos, mindketten a főváros képviselői. Ezenkivül a főváros tisztiügyészsége részéről *Szemethy* Károly dr. Az ülésen ismertették a véglegesen elfogadott tervet, amely a közigazgatási bejárás alapjául szolgált. A terv szerint a sikló *az Erzsébethíd-kávéházzal szemben indul és egész úton földalatt halad a Citadelláig.* A sikló negyvenöt fokos szög alatt teszi meg az utat, pályájának közepén kitérővel, ahol későbbi időpontban külön állomást is fognak létesíteni a hegyoldal lakóinak kényelmére.

Az értekezleten elfogadták a közigazgatási bejárás eredményeit, április 30-án *még egy bejárás* lesz, amely után rövidesen megkezdődhetnek a sikló építési munkálatai.

Az Uj Budapest naptára

Ápr. 22 Vasárnap	Inspekciós szolgálat a városházán.
Ápr. 23 Hétfő	d. e. 12 ó. A magánépítési bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az út- és csatornaépítési bizottság ülése.
Ápr. 24 Kedd	d. e. ½11 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középítési albizottság ülése. d. u. ½6 ó. A jogügyi bizottság ülése.
Ápr. 25 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakás-építkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. e. 11 ó. A kisajátítási bizottság ülése.
Ápr. 26 Csütörtök	d. e. 10 ó. A főváros tanácsának ülése.
Ápr. 27 Péntek	Csekklapot küldtünk Önnek, de még mindég nem küldte be az előfizetési díjat.
Ápr. 28 Szombat	A legjobb, a legtartalmasabb, a legfüggetlenebb városházi hetilap az Uj Budapest!

AUTOBUSZ felépítmények gyártja: **NAY ÉS RÓNA** gép- és szállítóeszközgyár — X., Kápolna-tér —

A Nyugati pályaudvar kihelyezése. A kerületi előljáróságok kívánságait ismertető cikksorozatunknak az a közleménye, amely *Rupp* Lászlónak, a Terézváros érdemes előljárójának nyilatkozata alapján a főváros ezen egyik legnagyobb kerületének helyzetét ismerteti, némi kiegészítésre szorul. A VI. kerületnek ugyanis van egy kívánsága, amelynek fontosságára *Rupp* előljáró utólag hívta fel az *Uj Budapest* figyelmét. A Nyugati pályaudvar kitelepítéséről van szó, amely mint idegen test évtizekek óta ékelődik a városrész közepébe, mereven elválasztván a Terézvárost az V. kerülettől, meggátolván a két kerület összenövését és egymással való közlekedését. Most, hogy Trianon erősen megcsökkentette a budapesti pályaudvarok forgalmát, amúgyis erősen háttérbe szorult a Nyugati pályaudvar jelentősége, hiszen innen a forgalom túlnyomó nagyrészt a Keleti pályaudvarra terelődött át. A Nyugati pályaudvar ma egy holt terület, kihasználatlan sinhálózattal borítva, amely fölöslegesen foglalja el a tért és akadályozza meg a Terézváros fejlődését. A kerület polgársága már több alkalommal kérvényezte és deputációzta illetékes helyeken a Nyugati pályaudvar kitelepítését, amely azonban mindmáig *még csak a tervezgetés stádiumába sem tudott elérkezni.* Amikor tehát az *Uj Budapest* cikksorozatában egységes képet kiván nyujtani olvasóközönsége számára a kerületek kívánságairól, nem mellőzheti el a Terézvárosnak a Nyugati pályaudvar kitelepítésére vonatkozó kívánságát sem.

Házasság. *Gerlei* Károly Gedeon, szkv. m. kir. honvédhuszárfőhadnagy, *Gerlei* Lajosnak, a Központi Tejcsarnok R. T. vezérigazgatójának fia, április hó 24-én, kedden délután fél 6 órakor tartja esküvőjét az erzsébetvárosi plébániatemplomban *Katona* Máriával, *Katona* Bélának, az Ujság közgazdasági szerkesztőjének leányával.

Halálozás. *Ács* Ferenc, a főváros nyugalmazott főszámvevője, 66 éves korában meghalt. Negyvenhat évig volt tisztviselője a fővárosnak, az új számvevőségi generáció teljesen az ő keze alatt nőtt fel. Páratlan szorgalmú, nagytudású tisztviselő volt, a legutóbbi esztendőkig ő végezte a költségvetés összeállításának és a zárszámadások elkészítésének óriási felelősséggel járó munkáját. Temetése kartársainak nagy részvéte mellett ment végbe. — Súlyos csapás érte *B. Virágh* Géza törvényhatósági bizottsági tagot, a Független Budapest főszerkesztőjét. Anyósa, özv. *Hoffmann* Jakabné, szombaton, e hó 14-én este elhúnyt. Temetése e hó 18-án folyt le az újpesti temetőben általános részvét közepette. — Csáthy és pottornyai dr. *Pottornyay* Lászlóné, székesfővárosi elemi iskolai tanítónő az elmult héten hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytban dr. *Pottornyay* László székesfővárosi tanácsjegyző nejét gyászolja. — *Kocsisovszky* Lajos székesfővárosi főmérnök, az út- és csatornaépítési ügyosztály érdemes tisztviselője hosszas betegeskedés után meghalt. Temetésén az ügyosztály *Rumbach* tanácsnok vezetésével teljes számban megjelent.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállal
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám.
Telefon: József 449-21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Mit kell a gázműveknek propagálnia? Érdekes meghívót kézbesített számunkra az elmult napokban a posta. Az egyik polgári kaszinó, mint az Egységes Községi Polgári Párt kerületi központja közli, hogy a kaszinóban a székesfővárosi gázművek bemutató előadást fog tartani a gáz helyes és takarékos használatáról a háztartásokban. Az előadáson a gázművek szakelőadója a helyszínen főzéssel és sütéssel mutatja be, hogy miként kell a különböző gázfogyasztó készülékeket gyakorlatilag használni. A meghívó szerint az előadás különösen a hölgyeket érdekli, már csak azon »alapvető különbségek« folytán is, amelyek a gáz- és a széntüzelés között a gáz javára fennállnak. Csak helyeselni tudjuk, hogy a gázgyár érdemekben és építési tervekben dús vezérigazgatója a gáz propagálásának olyan új módját találta fel, amellyel Kolumbusz atyánknak az idők folyamán kissé elavult tojását a gázrezsón újra felfedezheti. Szerény véleményünk szerint azonban ez a várospolitikai vonatkozásokban az Egységes Községi Polgári Párttól szemmelláthatólag nem független gázgyári propaganda *kissé hiányos* és így annak bizonyos érdekesebb vonatkozásokban való kiterjesztését ajánljuk a gázban gazdag, de ötletekben szegénynek tetsző Tisza Kálmán-téri műintézet figyelmébe. Az a hatalmas akció, amely a folyó év során a gázgyárnak *szénsavtermelésre* való berendezését tűzte ki programmul, nélkülözi a megfelelő propagandát, nem is beszélve a gázgyár *pénzkezelési* technikájáról, amely, utalással a tanács azon határozatára, hogy az összes üzemek a vásárpénztár bankosztályánál kötelesek szabad pénzeiket elhelyezni, *minden figyelmet* és szakszerű propagandát megérdemel. Néminemű propagandát megérdemelne a Böszörményi-úti halálos szerencsétlenségek kapcsán az autógejzerek helyes használata is, azonban sajnálattal tapasztaljuk, hogy őméltósága érdeklődése a propaganda irányában egyes egységespárti kaszinók sütéssel és főképpen *főzéssel* kapcsolatos előadásaiban teljesen és tökéletesen kimerül.

A Fővárosi Cirkusz sorsa. *Beketow* Mátyás, a Fővárosi Cirkusz bérlője, tudvalevően öngyilkos lett. A főváros és Beketow között a cirkuszra vonatkozólag annak idején kötött szerződés értelmében Beketow halála esetén a bérlet özvegyére, illetőleg árváira száll át. A Beketow-család képviseletében *Zboray* Miklós dr. ügyvéd az elmult napokban megjelent a városgazdasági ügyosztályban, bejelentette *Beketow* öngyilkosságát és kérte ezen bejelentésének tudomásulvételét azzal, hogy *átmenetileg a cirkusz megfelelő nívón mozgó vezetését sikerült biztosítani.* Megállapítjuk ezzel kapcsolatban, hogy *Beketow* a fővárossal szemben vállalt kötelezettségeit mindenkor pontosan teljesítette és ha az utóbbi esztendőkben más irányt is vett a szórakozóhelyek vezetése, mint amilyen divatjamult irányokat *Beketow* kitüzött magának, az ő érdemei a város cirkuszának fejlesztése körül elvitathatatlanok.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt tető- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz

Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP. Telefon: József 361—23

Rakovszky programmja

Pozitiv tartalmat akar belevinni a közmunkatanácsba

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A Közmunkák Tanácsának keddi ülésén a tanács új elnöke, *Rakovszky* Iván ny. belügyminiszter részletes programmot adott, amelyet főbb vonásaiban mi is szükségesnek tartunk ismertetni, már csak azért is, mert a programm úgyszólván teljes egészében Budapest főváros fejlődésével függ össze.

Rakovszky Iván azzal kezdte elnöki székfoglalóját, hogy a Közmunkatanács az első évtizedben nagy és maradandó alkotásokkal írta bele nevét a főváros történetébe, később azonban bizonyos ellanyhulás mutatkozott, mert felülkerekedett az adminisztrációs tevékenység. Ennek legfőbb oka az volt, hogy maguk a körülmények voltak alkalmatlanok nagyobb koncepciók megvalósítására. A továbbiakban ismét a régi nagy tradicióknak kell érvényesülni. A háború után Budapest elmaradt a többi európai világváros mögött, amit rohamléptekkel kell behozni. Az egész ország és a kormány is újból lelkes szeretettel karolja fel a főváros szépítésének és fejlesztésének problémáját. Azokkal a támadásokkal szemben, amelyek során a közmunkatanács megszüntetését szokták követelni, ki kell jelentenie, hogy a tanácsra szükség van azért, mert a főváros külső képének kialakítását teljes objektivitással kell intézni.

Programmjában elsősorban a *főváros szabályozási terveinek és építési szabályzatának* alapos áttanulmányozásával akar foglalkozni. A részleteket illetően elsősorban a *Tabán* rendezésének kérdése érdekli, e tekintetben egyelőre annyit jelent ki hogy tipikusan magyar dolog, hogy valamit lerombolunk, mielőtt biztosítanánk a helyén történő építkezést. A Tabán rendezésének késedelme ma már indokolatlan s a közmunkatanács legfontosabb feladata, hogy ehhez a problémához teljes energiával fogjon hozzá. A Gellérthegyet Budapest centrális parkjává kell kifejleszteni. Az óbudai és Boráros-téri hidak építése azért sürgős, mert csak a két Dunapart tökéletes összekapcsolásával érhető el az az ideális állapot, hogy a Duna jobbpartján legyen a főváros lakónegyede, a balpart pedig maradjon meg az üzleti és ipari élet számára. Az Erzsébet-sugárút megvalósítása és az Andrássy-út meghosszabbítása mulhatatlanul szükséges városrendezési feladatok és megoldásukhoz csak bátorság kell, mert kitünő tervek állnak rendelkezésre.

Végül megemlékezett *Rakovszky* Iván a közmunkatanács hatáskörének kibővítéséről, amit a főváros szempontjából különösen azért tart szükségesnek, mert így a környező községek építési ügyei a tanács hatáskörébe vonhatók. Azzal fejezte be programmját, hogy a Közmunkatanács jelenlegi funkciójába, amely nagyrészt palliativ munkásságban merül ki, *pozitiv teremtő tartalmat* akar önteni és ha új feladatkörében eredményeket érhet el, többre becsüli majd minden politikai sikernél.

Visszatartják a szolgálati idejüket kitöltött főtisztviselőket. Ismeretes, hogy *Badál* Edének, az I. kerület előljárójának szolgálati ideje lejárt. A főjegyzők, akik *Badál* visszatartásával előmentelüket látták gátolva, akciót indítottak aziránt, hogy *Badált* a szolgálatban ne tartsák vissza. A bizottsági tagok részéről azonban *Badál* visszatartására irányuló lépések történtek, amiknek eredményeképen *Sipőcz* polgármester *már utasította Gallina főjegyzőt,* az elnöki ügyosztály vezetőjét, hogy *a Badál visszatartására vonatkozó tanácsi előterjesztést terjessze a törvényhatósági bizottság elé.* Ugyancsak rövidesen tárgyalja a közgyűlés Emőd József dr.-nak, a IX. kerület előljárójának visszatartását is, aki március 29-én töltötte be hatvanadik életévét. Itt említjük meg, hogy *Solty* és *Rumbach* tanácsnoknak a szolgálatban való visszatartása *szintén meg fog történni,* az erre vonatkozó tanácsi előterjesztés május közepén kerül a közgyűlés elé.

A gyermekek és felnőttek egyaránt egészségük fenntartására hetenként háromszor a legjobb eredménnyel használják a Zander, gyógygymnastika és orthopad gyakorlatokat a *Vas-utcai dr. Pajor szanatórium* legtökéletesebben berendezett Zander és orthopad gyógyintézetében. Speciális gyógytorna a világhírű Schultes gépeken, hibás testtartás és hátgerincelferdülések gyógyítására. A Zander termekben elhelyezett gépek, hőlég készülékek, villanyos-gyógyeszközök stb. rendszeres okszerű használata petyhüdt szervezetét üdíti, rheumáját gyógyítja, bélrenyheségét megszünteti és általában jó segítőtársa lesz egészségének fenntartására és betegségek elleni megóvására. Túlságosan elhízottak soványítása, természetes úton, üdítően megy végbe.

1928 április 15: Renault győz Marokkóban

Felvevőnivatal;	Távirat száma:	Szó:	Hó és nap:	Óra és perc:
Billancourt	63	70	4 16	17 50

TÁVIRAT

reimann budapest vörösmarty tér 3

április tizenötödikén lefutott 700 kilométeres marokkói grand prix inditott 5 renault hathengeres gép fölényes győzelmét hozta stop három vivasix első második harmadik nyilt sportkategóriában stop első abszolut győztes 110 kilométeres óraátlaggal második 10 perccel harmadik 14 perccel mögötte stop két monasix első második 1500 köbcentis kategóriában stop első 92 kilométeres óraátlaggal második 6 perccel mögötte stop renault verte összes más inditott márkákat — renault

Vezérképviselet: REIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.

Baker és a Keresztény Női Tábor. Joggal kérdi az olvasó, hogyan kerül egymás mellé ez a két név, a tűz és a víz, a keresztény és magyar erkölcs és a tengerentúli obscén nuditás? Ugy, hogy a Keresztény Női Tábor józsefvárosi szervezete *Petrovácz* Gyula országgyűlési képviselő beszéde nyomán elhatározta, hogy amit nem tett esztendők óta, amikor *Clark* budapesti tartózkodása idején kiment tüntetni az utcára, Baker kisasszonynak Royal Orfeumbeli produkciója kapcsán újból megteszi, tiltakozó felvonulást rendez az ellen, hogy a néger táncosnő produkciója megmételyezze Budapest amúgy is eléggé laza erkölcsi életét. A fejvesztett szaladgálás, amelyet a körúti műintézet a Baker-produkció előjátékaként produkál, korántsem téríti el kitűzött céljaitól a budapesti ifjúság erkölcsének és tisztességének hivatott őreit. Azok a komoly és jelentős tényezők, amelyeknek élén *Petrovácz* Gyula országgyűlési képviselő áll, nem térithetők el szándékaiktól, *minden rendelkezésükre álló törvényes módon igyekeznek meggátolni a szerecsen dáma budapesti produkcióját.* Ezeket az urakat nem hatja meg *Zerkovitz* úr írásbeli és személyes panaszkodása, nem hajlandók sem a maguk, sem a Royal Orfeum költségén Bécsbe menni, hogy *Baker* kisasszony produkciójának erkölcsös voltáról meggyőződjenek, hanem változatlanul állván erkölcsük és világnézetük sziklaszilárd alapján, meg tudják és meg fogják akadályozni azt, hogy Josephine *Baker* Budapesten fellépjen. Ennek a harcnak következő etappja lesz az az interpelláció, amelyben az országgyűlés jövő szerdai ülésén fogja megkérdezni *Petrovácz* a belügyminisztert a Baker-ügyre vonatkozó álláspontját illetően, *végső fegyvere pedig a Keresztény Női Tábor komoly és méltósággal teljes felvonulása,* amelynek impozáns akaratmegnyilvánulását a döntő faktoroknak *nem lehet és nem szabad* lekicsinyelniök.

Az óbudaiak a Nemzeti Stadionért. Az *Óbudai Hegyvidéki Szövetség,* mely az ottani lakosság társadalmi- és érdekszövetségének tekinthető, április 23-án tartja tizenötödik évi rendes közgyűlését, *Szilágyi* Károly elnöklete mellett. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel az a teljesen új eszmét reprezentáló érdekes memorandum is, amelyet a szövetség a nemzeti stadion és sporttelep ügyében az Országos Testnevelési Tanácshoz intézett. Az óbudaiak ebben a beadványban szembeszállnak az eddigi tervvel, amely a Nemzeti Stadiont a X. kerületi nagy katonai gyakorlótér egy részén kívánja elhelyezni. *Az óbudaiak maguknak szeretnék a stadiont.* Memorandumuk szerint a budai oldal nem kietlen és nem kultúrálatlan terület: a III. kerületben lévő teljesen síkterületű, úgynevezett *Kaszás,* amely a Fehéregyházi- és Hévízi-utaktól északra, a Kaszás-út, Pomázi-út és Aranyárok között terül el — szerintük sokkal alkalmasabb lenne a nagyszabású nemzeti stadion számára, mint a kultúrálatlan X. kerületi gyakorlótér. Több érvet is felhoznak álláspontjuk mellett. Sportszempontból elsősorban tiszta levegő szükséges, ez Óbudán megvan. A Kaszás elnevezésü területet nyugatról a Hármashatárhegy láncolata, északról az Üröm-, Arany- és Péterhegyek övezik és ellátják állandóan erdei és hegyi levegővel. A víz szempontjából is kedvező ennek a területnek a fekvése: keleti oldalán közel fekszik a Duna, északon a híres Római-fürdő bő forrásait élvezhetik, délen pedig rendelkezésre áll a kihasználatlanul elfolyó Árpádmalom-forrás. A memorandum felemlíti még, hogy *a vidék villamosközlekedése elsőrangú,* tehát mindezeknek a szempontoknak alapján a főváros közönsége még fokozottabb hálát érezne a tanács és *Folkusházy* alpolgármester iránt, ha a tervet ilyen értelemben módosítaná.

AZ UJ BUDAPEST TELEFONSZÁMA: T. 296—56

GAZDASÁGI ÉLET

A jövő héten a jogügyi bizottság elé kerül a gyámpénztári kölcsönök ügye. Az *Uj Budapest* több alkalommal sürgette a gyámpénztári kölcsönök rendezéséről szóló szabályrendelet jogügyi bizottsági tárgyalását. A szabályrendelet-tervezetet a jogügyi bizottság albizottsága már letárgyalta és az árvaszék *Wurmb* Elemér elnökhelyettes vezetésével a szabályrendelet-tervezeten végrehajtotta az albizottság által kívánt módosításokat. Mint munkatársunknak *Buzáth* alpolgármester, a jogügyi bizottság elnöke kijelentette, *immár semmi akadálya nincs annak, hogy a véglegesen előkészített tervezet a bizottság plénuma elé kerüljön.* A jogügyi bizottság legközelebbi ülését kedden, e hó 24-én tartja, melynek napirendjén *egyetlen tárgyként* szerepel a gyámpénztári kölcsönök ügye. A Községi Takarékpénztár létesítése a gyámpénztári kölcsönügy törvényben szabályozott rendezését *nem érinti.* A takarékbetét formájában elhelyezett árvapénzeket azonban természetesen a *Községi Takarékpénztár* fogja gyümölcsöztetni.

Takarékautomatákat állít fel a Kisipari Hitelintézet. Az a céltudatos akció, amellyel *Széll* Jenő, a Kisipari Hitelintézet kitünő vezérigazgatója a fővárosi iparosságot takarékosságra igyekszik szoktatni, *új stációhoz érkezett. Széll* vezérigazgató legutóbbi külföldi tanulmányútja során Németországban mindenütt látott úgynevezett takarékautomatákat, amelyek egy huszpfenniges pénzdarab bedobása ellenében bélyegzővel ellátott nyugtát szolgáltatnak ki. A nyugták ellenében az automatát kezelő takarékpénztár a jelentkező tag takarékkönyvébe bevezeti a megfelelő ellenértéket. *Széll* vezérigazgató hozatott Németországból egy ilyen automatát, amelyet az egyik ipartestület helyiségében fognak felállítani, hogy az ott megforduló tanoncok a takarékosság erényében gyakorolhassák magukat. Ha az akció eredményesnek mutatkozik, a Kisipari *más helyeken* is fog takarékautomatákat felállítani.

A főváros nyugdíjasai hadikötvények valorizálását kérik. Megható tartalmú, elkeseredett hangú beadvánnyal fordult a Nyugdíjas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete *Vass* József dr. népjóléti és munkaügyi miniszterhez. A beadvány elpanaszolja, hogy a főváros közalkalmazottai közül a háborúk idején hazafias érzésből nagyon sokan nemcsak kis örökségüket, félretett pénzüket fordították hadikölcsönjegyzésre, hanem adósságokat is vállaltak, most aztán kötvényeik teljes elértéktelenedése és nyugdíjuk csekély volta mellett a legnagyobb nyomorba jutottak. Addig jó szívvel vállalták a csapások minden terhét, míg az országos bajok lehetetlenné tették a kívánságokat is, most azonban, midőn a kormány megkötöttsége az ország sok belső ügyében megszünt és az ország anyagi viszonyai jobbra fordultak, a nyugdíjasok alkalmasnak látják az időt, hogy *a kormány hadikötvényeik tekintetében velük szemben emberséges belátásra jusson.* Felemlítik a nyugdíjazás különbözőségével kapcsolatos sérelmüket is, tudniillik, hogy a kormányzat a szanálási törvény alapján jelentékeny különbséget tesz az 1925 július elseje előtt és után nyugdíjazottak között, ami a régi nyugdíjasokra *rendkívüli sértő és méltánytalan.* Az úgynevezett szanálási százalékot ezenkívül éppúgy fizetniök kell, tehát indokoltnak tartják és kérik, hogy a kormány a hadikötvények részleges valorizálását az árvákon kívül terjessze ki *az ősjegyző régi nyugdíjasok kötvényeire is.* A beadványt már átadták a népjóléti miniszternek.

Uj versenytárgyalást írnak ki a Budai Vigadó vendéglőjének bérletére. Közölte az *Uj Budapest*, hogy a Budai Vigadó kávéházának és vendéglőjének bérletére csupán a mostani bérlő nyújtott be ajánlatot. A városgazdasági ügyosztály az eredménnyel megelégedve egyáltalában nincsen és ezért *Édes* tanácsnok azt a javaslatot terjeszti a városgazdasági ügyosztály legközelebbi ülése elé, hogy a versenytárgyalást ismételjék meg. Az új feltételeket olyképen állapítanák meg, hogy a legutóbbi versenytárgyalás alkalmával a pályázóktól kért 21.000 pengő tatarozási hozzájárulást törlik, illetőleg a tatarozást a város fogja végrehajtani. Reméli az ügyosztály, hogy a lényegesen enyhített feltételek kapcsán szakkörökben *nagyobb lesz az érdeklődés* a Budai Vigadó kávéházának és vendéglőjének a bérlete iránt.

A Wiener Bank-Verein, Wien, igazgatótanácsa megállapította az 1927. üzletév mérlegét, mely 6,132.604.36 schilling tiszta nyereséggel zárul, a tavalyi 4,615.870.81 schillinggel szemben. Az igazgatótanács a folyó évi április 30-iki közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy részvényenként — mint mult évben — 1.80 schilling = 90% osztalék fizettessék.

A Nova Közlekedési és Ipari Rt. megállapította 1927. évi mérlegét. Az értékcsökkenési tartalék 100.000 P-vel, a nyugdíjalap 40.000 P-vel szerepel a mérlegben, amely az előző évi 1,057.446 pengő 10 fill. szemben 1,565.809.77 pengő tiszta nyereséget tüntet fel. Az e hó 30-iki közgyűlésnek az igazgatóság azt javasolja, hogy részvényenkint 3 P (az elmult évben 2 P) osztalékot fizessen.

A Központi Tejcsarnok kapja meg az Erzsébet-téri Kioszk bérletét. Az Erzsébet-téri Kioszk bérletére kiírt legutóbbi versenytárgyalásra tudvalevőleg csupán a *Budapesti Tejkereskedelmi R.-T.*, a Központi Tejcsarnok alapítása jelentkezett, azzal az alternativ ajánlattal, hogy hatévi bérlet esetén az előírt összeget, 15 évi bérlet esetén pedig 230.000 pengőt invesztál olyképpen, hogy az elrontott épület műremek jellege visszaállíttatik. A városgazdasági ügyosztályban most folynak a számítások aziránt, hogy melyik ajánlat a kedvezőbb a főváros szempontjából. Valószinüleg a 15 éves bérlet mellett foglal az ügyosztály állást, annál is inkább, mert *a kioszk mai tejcsarnok jellegét a főváros fenn akarja tartani.* Itt említjük meg, hogy a *Kollegerszky-kioszk* bérletére is rövidesen kiírják a versenytárgyalást, az egyetlen ajánlattevő minden valószinüség szerint itt is a Központi Tejcsarnok lesz.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat igazgatósága április 11-én tartott ülésében elhatározta, hogy az *április 28-ára* egybehivandó évi rendes közgyűlésnek indítványozni fogja a tartalékok és jóléti alapok megfelelő gyarapítása mellett, részvényenként *harminc pengő* osztalék fizetését.

A Villamos Tröszt közgyűlése. A *»Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára«* cég (Tröszt) közgyűlése jóváhagyta az 1927. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 2. számú osztalékszelvénye április 14-től kezdve 2 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat mozgó. (Telefon: T. 91—62. szám). A vágyak oltára. (Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Mae Murray). — A két kocavadász. (Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: Zoro és Huru). — Előadások kezdete mindennap fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon mozgó. (Telefon: J. 302—63. VII., Rottenbiller-utca 37/b.) Április 23—25. »Sándor Mátyás». Jules Verne regénye 12 fejezetben. Főszereplők: Mr. Joubé és Yvette Andreyor. »Bobby autót vezet«. Sláger burleszk 2 felvonásban. Híradó. Előadások kezdete: 5, negyed 8, fél 10, vasárnap 3-tól.

Palace filmszínház. A Newyork-palotával szemben. (Jegyrendelő telefon: József 365—23). Műsor: »Balao, a majomember», az izgalmak filmje. »Csókos leány«. Madge Bellamyval. »Az osztrák alpok«. Híradó. Az előadások kezdete: Hétköznapokon 5, 6, 8 és 10, vasárnap: háromnegyed 5, fél 7, negyed 9 és 10 órakor

Rádius filmszínház, VI. kerület, Nagymező-utca 22—24. szám. (Renaissance-palota. Jegyrendelő telefon: Teréz 220—98 és Teréz 292—50). Műsor: Magyar Híradó, Fox-Journal. »Csókos leány«. Filmregény hét fejezetben. Főszereplők: Madge Bellamy, Charles Morton. »Balao, a majomember«. Gaston Leroux grand guignol regényének filmváltozata hét fejezetben. Főszereplők: Edmund Lowe és Lois Moran. A zenekart Lazarus Walter vezényli. Az előadások kezdete mindennap: 5, 7, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11-től fél 2 óráig.

Tivoli mozgó. Telefon: T. 230—49. VI., Nagymező-utca 8. Április 23—25. »A rejtélyes bőrönd«. Kalandos történet 6 izgalmas felvonásban. Főszereplők: Douglas Fairbanks és Wallace Berry. »Az asszony és a pénz«. (Szerelem és üzlet.) Egy házasság regénye 7 felvonásban. Főszereplők: Gabriel Gabrio, Eve Francis, Paul Guidé. Híradók. Előadások kezdete: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnap 3-tól.

Turán mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—20. szám). »Sötét Oroszország«. (Dráma 10 felvonásban. Főszereplő: Michael Bohnen. Eredeti orosz balalajka-zenekar minden előadáson). — »Üsd le, Denny«. (Vigjáték-attrakció 8 felvonásban. Főszereplő Reginald Denny). — Előadások kezdete mindennap 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

Ufa filmszínház, VI. kerület, Teréz-körút 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33). Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart! Műsor: 1. Magyar híradó, 2. Ufa Világhíradó, 3. Orgonakoncert, 4. »Manci, ne lopj!« UFA-vigjáték. Főszereplők: Lilian Harvey, Dina Gralla, Werner Fuetterer és Bruno Kastner. 5. »Pánik«. Harry Piel milliómárkás filmje. Dirigál: Stephanides Károly. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelíthető

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vízgyógyintézet

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncműsor
*

MISURA MIHÁLY
autókarosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javítása
Budapest, VIII., Óriás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

HUSZÁR PUFI az Andrássy-uti Szinházban

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaőrsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatoka már most előjegyez.

Hirdessen az UJ BUDAPEST-ben

4.513/1928/III.
54.508/1928/III. } szám.
54.511/1928/III.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

1. a II. ker., Lotz Károly-utca, Budakeszi-út és Pasaréti-út közötti szakaszának;

2. a II. ker., Pasaréti-út és Névtelen-utca, Névtelen-utca és a 11.510/42. helyrajzi számú ingatlan, illetve a Budakeszi-út és Pasaréti-út közötti szakaszának;

3. a X. ker., Cserkesz-utca, Szlávy-utca és Alkér-utca közötti szakaszának csatornázási munkáira.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, I., emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és mind a három munkára nézve külön-külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. május 7-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyújtani. A versenytárgyalás **1928 május 7-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 április 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

58.527/1928/XI. tan. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a fővárosi altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, a tűzoltólegénység és a javadalmi őrség téli egyenruházatához szükséges posztó-, bélés-, újjabélés, barchend és kamgarn anyagok szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a főváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház-u. 3), megszerezhetők. Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre, avagy külön-külön az egyes tételekre is.

A kellően felbélyegzett, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi május hó 11-én** (pénteken) délelőtt 11 óráig a székesfőváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház-u. 3) kell benyújtani.

A versenytárgyalás 1928 május hó 11-én, pénteken délelőtt 11 órakor a fő város gazdasági hivatalában fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 április 16.

A székesfőváros tanácsa.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZŰRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapíttatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállítója.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 380—37.

153.790/1927—III. szám.

46.630
64.629 } 1928—III. szám.
50.301

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvnáos írásbeli versenytárgyalást hirdet:

1. a IV. ker., Magyar-utca és Gróf Károlyi-utca (Kossuth Lajos-utca és Gróf Károlyi-utca, illetve Magyar-utca és Múzeum-körút között);

2. a VII. ker., Besnyői-út (Stefánia-út és Francia-út között);

3. az V. ker., Balaton-utca (Kohárv-utca és Szemere-utca, illetve Falk Miksa-utca és Honvéd-utca között);

4. a VII. ker., Hungária-körút (Thököly-út és István-út között) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben leteendő bánatpénz összege minden munka után külön-külön az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. szám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és minden egyes munkára nézve külön-külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. április 30-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak megbizottjánál, II. emelet 279. ajtószámú szobájában benyujtani. A versenytárgyalás **1928. április 30-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számú helyiségben (ülésterem), ahol a vállalkozók vagy megbizottjaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 április 7.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451-04

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY-UTCA 11. SZ.

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér-, patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-u. 17 Telefon: J. 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

OZALID száraz uton való **fénymásolás**
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

Három öltönyt pótol
a szabadalmazott, vendégtükörrel készült
Smoking-Sacco
Utazásnál is igen célszerü és nagy megtakarítást jelent. Kizárólagosan készíti:
TUZA ISTVÁN angol uriszabó
VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: J. 375—93
FANSz tagoknak részletfizetési kedvezmény

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULÁTOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149-93.
VARTA AKKUMULÁTOROK

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere-fehérnemüt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak finom és polgári butorok, amer. irodaberendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállító
fehérnemü gozmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes gallértisztitás

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszériákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

UNITAS országunk legnagyobb autoiparvállalatának
Ur- és hölgyvezető-iskolája az első!
Budapest, V., Zápolya-u. 13. Telefon: L. 906—69.

SEMPERIT auto-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER ÉS TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-34.

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-11, 990-71, T. 232-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Kőszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

FAÁRUGYÁR
WENDAUER JÓZSEF
Budapest, VI., Csángó-utca 22.
Telefon: Teréz 299-12.

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-ter 5. sz.
Szállít: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár

Fazekas György
műbutor- és iskolaberendezések gyára
Kispest, Kinizsi-utca 22. sz.
Városi iroda: **IV., Irányi-utca 15.**
Kitünő minőségü butorokban specialista

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 8
Telefon 275—25. Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 16. szám

Budapest, 1928 április 28

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 3.
Telefon: Teréz 296–56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Két nyilatkozat

Scitovszky belügyminiszternek a fővárosi törvény reviziója ügyében az elmult héten két nyilatkozata is nyilvánosságra került. Az egyik belügyminiszteri nyilatkozat szerint a kormány »nincs abban a helyzetben«, hogy a törvénytervezetet annak a parlament elé való terjesztése előtt hozzászólás és megvitatás céljából a fővároshoz leküldje. A másik nyilatkozatban a belügyminiszter kijelenti, hogy az ősi alkotmány és a fővárosi törvény reviziója nem eltiporni, hanem restaurálni fogja a megtépázott autonómiát.

Az első számú nyilatkozat egy parlamenti közbeszólás, a második egy névaláírással ellátott vezércikk keretében hangzott el és így azok autentikus voltában kételkedni semmi okunk nincsen. Ezt a formai momentumot azon okból kívánjuk ennyire precizen leszögezni, mert így még kirívóbbá, még érthetetlenebbé tesszük a két megnyilatkozás között lényegileg fennálló ellentétet. Szinte úgy látszik nekünk, hogy a belügyi tárca költségvetési tárgyalásánál más volt a belügyminiszter, mint aki az autonómia bástyájának változhatatlanságáról szóló vezércikket Misericordia vasárnapján az egyik reggeli lapban megírta.

Nem kétséges, hogy a belügyminiszter az autonómia bajnoka. Erre utalja őt állása, a rendi alkotmány romjain életrekelt nagyjelentőségű tisztség, melynek betöltője, lovagja és egyben legfőbb ellenőre a megyei és városi autonómiának. Ha hozzátesszük még, hogy Scitovszky éppen a vármegyei önkormányzat történelmi jelentőségű sáncaiból került mai díszes méltóságába, hogy az autonómia szolgálatában hosszú emberöltőket szolgált család sarja, akkor bebizonyítottuk, hogy Scitovszky Bélának egész belső világa, világnézete azt írja elő, hogy ne a centralisztikus irányzatnak, hanem az önkormányzat által nyujtott és századokon át bevált alkotmány biztosítékoknak legyen híve.

Ily körülmények között teljességgel megmagyarázhatatlannak tartjuk azt az álláspontot, hogy a belügyminiszter úr nem kívánja tervezetét megvitatás céljából a főváros törvényhatósági-bizottsága elé juttatni. Elismerjük, hogy a közgyülés mai összetétele nem felel meg, nem is felelhet meg mindenben a kormány izlésének, nem tartjuk kétségesnek, hogy a tervezetet a város parlamentje nagy izgalmak és meg-megújúló viharok izgalma között tárgyalná meg. Ám a kohó lobogó tüzében edződik acéllá a vas és bármekkorák lennének ezek a viharok, csak használnának az autonómia ügyének, mert a fővárosi törvénytervezetet olyan szempontok szerint és megvilágításban vennék bonckés alá, amely szempontokat és megvilágításokat a belügyminisztérium törvényelőkészitői a maguk teoretikus elzártságukban nem tudnak, de nem is tudhatnak. Más a való, vérző élet, más a szobatudósok üvegházba való elmélete.

Túl azonban minden elméleten, efémer kényelmetlenségek felé kell, hogy emelkedjen egy történelmi hivatás érzete. Vigyázzon a belügyminiszter úr, hogy jó szándékai ellenére ne egyen az autonómia sírásója.

Kétmilliónyolcszáztizennégyezer pengő a főváros elmult évi háztartási feleslege

Elkészült a főváros első pengő zárszámadása, amely teljesen igazolja a költségvetés reális voltát — Az elmult évben a dollárkölcsönből ötvenegymillió pengőt használtak fel és még ötvenhétmillió áll rendelkezésre — Egymilliárdkétszázmillió pengő a főváros brutto vagyona

A főváros adósságai megközelitik a négyszázmillió pengőt

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az a komoly céltudatosság és becsületes igyekezet, amellyel *Sipőcz* polgármester a főváros ügyeit vezeti, egy újabb jelentős határállomásához érkezett: a főváros csütörtöki tanácsülésén *Lamotte* tanácsnok beterjesztette a főváros zárszámadását az 1927. esztendőről. Ez a zárszámadás két szempontból nevezetes: *az első pengőköltségvetés után ez az első pengőzárszámadása a városnak*, továbbá azért, mivel a főváros fennállása óta nem volt példa arra, hogy már áprilisban elkészült legyen a zárszámadás, amelynek tárgyalására a béke esztendeiben is *június előtt sor egyáltalában nem került*. A pontos dátumra történő beterjesztés *Sebő* Bélának a főváros kitünő főszámvivőjének az érdeme, akiről ez alkalommal elegendőnek tartjuk annak megállapítását, hogy méltó utóda *Ács* Ferencnek.

A főváros elmult évi zárszámadása 161.120.000 pengő bevétellel szemben 158.316.000 pengő kiadást tűntet fel. A felesleg tehát 2.814.000 pengő. A zárószámadási eredményt szembe állítva a költségvetéssel és a külön közgyülési határozatokkal megállapított 160.041.000 bevételi és 160.040 pengő kiadási hitellel és az előirányzott 6.000 pengő háztartási felesleggel, megállapítható, hogy a *zárószámadás szerint a bevétel 1.084.000 pengővel több, a kiadás pedig 1.724.000 pengővel kevesebb az előirányzottnál*, vagyis az eredmény 2.808.000 pengővel kedvezőbb, mint azt a költségvetés összeállításánál a tanács maga elé kitűzte. A város vezetőségét tehát a fentieken felül dicséret illeti az irányban is, hogy *jól kalkulált, a valóságnak megfelelően állította össze a költségvetést*, mert a költségvetési adatoktól a zárszámadási adatok *alig különböznek*.

Nem érdektelen az *egyes bevételi többletek* idejegyzése. A legjelentékenyebb bevételi többletnek látszik a *községi adópótlék*, amely 9.408.000 pengő. Ez a többlet csak látszólagos, mert magában foglalja a szabad foglalkozást űzők 5 százalékos kereseti adóját is, melynek előírása 10.209.000 pengőt tesz ki. Bevételi többlet mutatkozik a *vizműveknél* a vízfogyasztás emelkedése következtében 2.418.000 P, az *ínségadónál:* 1.535.000 pengő. A *végrehajtási díjakban és üzemi térítésekben:* 659.000 pengő, a *gázműveknél:* 461.000 pengő, a *közlekedési adónál* szintén a forgalom emelkedése következtében: 440,000 pengő, a *forgalmiadó részesedésnél* szintén a nagyobb forgalom következtében: 190.000 pengő, a *szemétfuvarozási illetéknél* a házbérjövedelem emelkedése következtében: 81.000 pengő, a *tűzoltási járulékoknál* a tűzkár-biztosítások emelkedésének következtében 78.000 pengő.

A bevételi többletekkel szemben áll azonban a *»bevételi kevesebbletek«* számsorozata, vagyis azon differenciáknak kimutatása, amely zárszámadás bevételi oldalán az előirányzat és a tényleges befolyás között fennáll. A *fogyasztási adó* az elmult esztendőben 1.073.000 pengővel kevesebbet hozott az előirányzottnál, a főszámvevő megjegyzése szerint azért, mert *a fogyasztás nem emelkedett a feltételezett mértékben.* 737.000 pengővel kevesebb volt a tényleges bevétel a *sertésközvágóhídnál és vásárnál* a forgalom nagy csökkenése következtében, 599.000 pengő a *vigalmiadónál* a pótkezelés megszüntetése miatt, 537.000 pengő az *Elektromos Műveknél*, mert a kőolajvilágítás elektrifikálása is elmaradt, 209.000 pengő a *vásárdíjaknál* a sertésfelhozatal csökkenése következtében, 160.000 a *Széchenyi-fürdőnél* 147.000 pengő a *marhaközvágóhídnál*, a forgalom csökkenése következtében, végezetül 85.000 pengő a *vegyészvizsgálati díjaknál*, mert jogerős bírói ítélet hiányában azok egyrésze nem volt előirányozható.

A pénzügyi ügyosztálynak a tanács elé terjesztett jelentésében külön fejezetet foglal el a *20.000.000 dolláros beruházó kölcsön ügye.* Megállapítja a főszámvevő, hogy a húszmilliódolláros kölcsönből visszafizették az 1926-ban felvett kétmilliódolláros függőkölcsönt és megkezdték a külön közgyülési határozattal megállapított beruházó programm végrehajtását. E programm megvalósításaképpen az elmult esztendőben felépültek az I., V., VI., IX. és X. kerületi kislakások (számszerint 960), bérházak a Lenke-úton, a Raktár-, Hunor- és Veder-utcában, a Váci-út és Faludi-utca sarkán és a Gróf Haller-utcában (összesen 1070 lakás és üzlethelyiség). Megvásároltak a lakásépítkezés céljaira a beruházókölcsön terhére 65.270 *négyszögöl telket*, felépültek a Széchenyi- és Szent Gellért-gyógyfürdők uszodái, az Állatkertben munkáslakóházak és gazdasági épületek, megindult az autóbuszüzem és a vágóhidak fejlesztési programmja, a vízművek rekonstrukciós munkája, végül emeletek épültek különböző iskolákra és a Szent Gellért gyógyfürdő szállodájára. A beruházó programm végösszegeként megállapított 107.800.000 pengővel a közgyülés eddig 50.585.899 pengő 10 fillért engedélyezett felhasználásra és így a programmszerű beruházások céljaira még 57.214.100 pengő 90 fillér áll rendelkezésre.

A zárszámadás, ősi szokás szerint a jelentés végén megállapítja *a községi háztartás vagyonát*, amely ebben az esztendőben azért érdekesebb, mert *ez az első kimutatás, amely pengőértékben állapítja meg az egyes vagyontételeket.* A községi háztartás vagyona brutto *1 milliárd, 195 millió 259 ezer pengőt tesz ki.* Ebből ingatlanvagyon 627.127.000 pengő, bútorok, felszerelési tárgyak 198.758.000 pengő, anyagok 3.061.000 pengő, cselekvő tőkék 272.224.000 pengő, haszonvételi jogok 27.542.000 pengő, cselekvő hátralékok 63.300.000 pengő, pénzkészlet 3.247.000 pengő. Ezzel szemben a fővárosnak a zárszámadás elkészülte idején *391.441.000 pengő adóssága van*, 20.795.000 folyótartozása és 23.726.000 pengő fentartott hitelösszege. A főváros tartozásai tehát összesen 438.962.000 pengőt tesznek ki, vagyis a főváros tiszta vagyona 756.297.000 pengő. Az összeállításban az ingatlanvagyon értékét az 1914-es leltárban már szerepelt ingatlanokat illetően *aranyértéknek* tekintették, az időközben beszerzett ingatlanokat pedig megfelelő értékelés kapcsán számították át a beszerzési ár alapulvételével pengőértékre.

A tanácsi tárgyalás után a zárszámadás a pénzügyi bizottság zárszámadást felülvizsgáló albizottsága elé kerül, majd a pénzügyi bizottság *és még május havában a törvényhatósági bizottság elé.*

A budapesti iskolásgyermekek harminchat százaléka beteg

Tüdőbaja van 7,118 tanulónak, a gyermekek egynegyede pedig rosszultáplált és vérszegény

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A székesfőváros iskolaorvosi intézménye, amely *Csordás* Elemér dr, tisztifőorvos vezetésével működik, most tette közé az elmult tanévi első felében való működéséről jelentését. Megállapítja a jelentés, hogy a kezdet nehézségein túljutván, az intézményt a közoktatási ügyosztály és a főorvos együttes munkája kibővítette és modern alapokra fektette. A folyó tanév első felében már az összes kisdedóvókat, a női ipariskolákat és a női felsőkereskedelmi szaktanfolyamokat is bevonták az intézménybe úgyhogy az iskolaorvosok száma negyvenhétről hatvankettőre emelkedett.

Az iskolaorvosok munkájukat e félévben is a tanulók általános vizsgálatával kezdték meg. Ez kiterjedt a tanulók külsejének, tisztaságának, a fej- és ruhaélősdieknek, a bőrbetegségeknek, az esetleges fertőző kiütéses betegségeknek külső vizsgálatára, valamint az általános szemvizsgálatra is. Az elemi iskolák alsó osztályaiban a szülők, különösen az anyák teljes számmal jelentek meg a vizsgálatokon. Ha a szülő látja, — mondja a jelentés — hogy gyermekével, gyermekének egészségével milyen behatóan foglalkoznak, milyen türelemmel és gyengédséggel bánnak vele, szívesen jön el bármily áldozat árán is és szívesen viszi gyermekét az iskola-szakorvoshoz. Az iskolaorvosoknak azonban — és ezt hangsúlyozza a jelentés — nem tartozik hatáskörébe a *tanulók gyógykezelése*, mivel ők csak a baj megállapításának, a megelőzésnek munkáját végzik. A betegnek talált gyermekeket az iskolaorvosok, ha szüleik jómódúak, magánorvoshoz, ha szegényebbek, klinikai rendelésre utasítják, ha pedig a szülők betegpénztári tagok, a betegpénztárhoz küldik. *Az iskolaorvosoknak csak azon tanulókat áll jogukban kezelniök*, de ez egyben kötelességük is, akik igazoltan szegények, akiknek szülei semmiféle betegpénztárnak vagy ilyen célú egyesületnek nem tagjai.

Igen fontosak voltak azok a kísérletek, amelyeket az *Országos Tejpropaganda Bizottság* kezdeményezésére egyes kiválasztott növendékek rendszeres tejtáplálásával folytattak. Ezek a kísérletek még most is folyamatban vannak és abban állanak, hogy a gyerekeket pontosan mérlegelik, megfelelő mennyiségű tejjel látják el, hogy a tejjel való táplálkozás eredményeit figyelemmel kísérhessék. A kísérletek még folyamatban vannak és azok eredményét külön fogja publikálni a népjóléti minisztérium.

A jelentés végezetül *érdekes statisztikai adatokat* tartalmaz. A folyó tanév első felében az iskolaorvosok a rájuk bízott 81.822 tanuló közül részletes egyéni vizsgálat alapján 77.110 tanulóról állítottak ki egyéni törzslapot. A megvizsgált tanulók közül beteg volt 29.610 egészséges 47.504, *vagyis a fővárosi iskolákba járó tanulók harminchét százaléka beteg.* Az egyes betegségnemeket vizsgálva, látjuk, hogy legnagyobb számmal a *tüdőbaj* szerepel; *tüdőbaja* volt 7.118 tanulónak, *szívbaja* 2.187, *idegbaja* 3.318-nak. A betegek közül 134-*nek súlyos nyílt tuberkulózisa volt. Rosszultáplált, vérszegény* volt 22.983 tanuló, *tetves* pedig 2.805. Ezek a számok mindennél jobban mutatják a budapesti iskolás gyermekek *borzalmas szocialhygenikus viszonyait* és parancsolóan mutatnak rá arra a körülményre, hogy az iskolaorvosi intézmény a maga mindenesetre imponáló munkásságában *vajmi keveset ér*, ha a beteg gyermekek gyógyítására, kórházba utalására a tüdőbeteg ifjúság diszpenzérekben való kezelésére *mód és lehetőség nem nyílik.*

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karoszszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatoka már most előjegyez.

Westminster és egyé b világhir ü harang-
játékok csodálatos hangulatát élvezheti otthonában. Hallgassa meg mielőbb, még ma szebbnél-szebb hangú asztali, fali és álló óráinkat. — Vételkényszer nincs
Óragyár, Budapest, Tömő-u. 26. sz.
Üllői-úti Stefánia gyermekkórház mögött.

Fazekas György
műbutor- és iskolaberendezések gyára
Kispest, Kinizsi-utca 22. sz.
Városi iroda: IV., Irányi-utca 15.
Kitünő minőségü butorokban specialista

FAÁRUGYÁR
WENDAUER JÓZSEF
Budapest, VI., Csángó-utca 22.
Telefon: Teréz 299-12.

MAGYAR AMERIKAI FAIPAR RT.
Budapest, X., Kerepesi-ut 29/a.
Telefon: József 344—62, J. 443—11.
Az ország legnagyobb iskolapad, iskolabutorgyára. Gyártási ágak: finom és polgári butorok, amer. irodaberendezés, épületasztalosság. Saját fürészüzem. Erdőkitermelés
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag úr?

— Mint irodalomtörténeti tanulmányaiból tudni méltóztatik, néhai való jó Bodnár Zsigmond elmélete szerint a hullámhegyeket hullámvölgyek szokták követni. Ez a történelmi processzus megismétlődik a városházán is, ahol az obstrukciós hullámhegyek után a csendes részvétlenség hullámvölgyeibe buktunk le. Csend van, szerkesztő úr, az egész városházán, azonban a hamu alatt izzik a parázs és alig várja hogy újra fellobbanjon . . .

— A jósok, kedves dr. Városházy, — mint azt már egyszer kijelentettem önnek — Jeruzsálem elpusztulása alkalmával megbuktak. Ne jósoljon tehát, hanem tényeket kérünk, tényeket, tényeket, tényeket . . .

— Azzal is szolgálhatok, ha úgy méltóztatik parancsolni. A tanács lázas buzgalommal igyekszik azokat a hiányokat megszüntetni, amelyeket a munkarenden az obstrukció vita ejtett. Dolog van bőven. Hogy végigszaladjak a tanácson, Gallina a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitásán, Solty az új városi házak építésén, Rumbach nagy csatornaépitési programmján, Berczel a plébánosok és kántorok fizetésemelésén, Lobmayer az autótaxi-ügyön, Lamotte a zárszámadáson és a jövő évi költségvetésen, Purébl a nyolcosztályú elemi népiskolán, Vajna az új nagy élelmiszervásáron, Liber az új szegényházi építkezésen, Némethy a Rókuskórház modernizálásán dolgozik. Édes üzemeit igazgatja, Borvendég viszont a Talbot-üggyel verekszik. Szóval munka van bőven és bizony pihenni senkinek sincs ideje.

— És Sipőcz?

— Sipőcz egész héten azzal volt elfoglalva, hogy amerikai útiemlékeit szedte rendbe a derék Farkas Ákossal, a nagy zarándoklat útimarsalljával. Az összeállítás most már teljesen készen van és a Fővárosi Közlönyben jelenik meg. Egyelőre ugyanis az a helyzet, hogy a zarándokút eredményeit nem viszik a törvényhatósági bizottság elé, hanem a Fővárosi Közlöny útján ismertetik meg a bizottsági tagokkal.

— Mit csinálnak az alpolgármesterek?

— Tárgyalnak reggeltől estig. Folkusházynak pláne megszaporodott a tennivalója, mert már effektive is átvette a Besszkárt vezetését, Buzáth pedig készül . . .

— Talán nagyobb útra?

— Nem, penzióba. Egyre komolyabb ugyanis az a hír, hogy a sok elnök- és vezérigazgatójelöltet, — akik legnagyobb részben önjelöltek — a Községi Takaréknál csak úgy lehet visszavonulásra bírni, ha arra igazán rátermett olyan valaki kerül kombinációba, aki elől mindenki kénytelen megfújni a riadót. Ilyen ember Buzáth, vele nem tud, de nem is akar konkurrálni senki és így nem kétséges, hogy János apánk városházi hivatalát hamarosan felcseréli a Dorottya-utcai palota párnázott elnök-igazgatói szobájával . . .

— Mivel nagy bankettek után mindenki a morzsákon rágódik, mondjon el még valamit az amerikai útról!

— Annyit mondhatok, hogy a napokban gyönyörü ajándék érkezett a polgármesteri hivatalba. Szlovák Pali bontotta fel a londoni bélyegzővel ellátott tcsomagot, amely lord Rothermere-nek, Magyarország nagy barátjának a polgármesternek dedikált fényképét tartalmazza. A remek fénykép, az igazán meleg szívre és baráti együttérzésre való dedikálás nagyon meghatotta a podesztát, aki rendkívül szivélyeshangú táviratban mondott köszönetet a nemes lordnak az igazán kitüntető figyelemért. Másnap újabb csomag érkezett Londonból, Farkas Ákos polgármesteri titkár nevére. A csomag fényképeket tartalmaz, feladó a Daily Mail. A fényképek Southamptonból valók, ahol tudvalevőleg egy hölgy a polgármester. Az egyik képen Sipőcz kellemes mosollyal kalaplevéve üdvözli angol kollegáját, a képen látható még fényes egyenruhában az angol Viasz Gyula, a southamptoni polgármesternővel és urával lefényképezve. A képen Sipőcz bricseszben és kockás angol harisnyában szerepel, Wolff Károlyon kamásni van, (Pesten sohasem láttuk rajta) Bródy Ernőn pedig az obligát keménykalap és kezében a Vázsonyi által örökségül reáhagyott félszivar. A harmadik képen Sipőcz koszorút helyez a londoni névtelen katona emlékművére. A felvételek megtekintésére a főtisztviselők valóságos fiókzarándoklást rendeztek a polgármesteri hivatalba . . .

— Jó úti történet?

— Az is van még raktáron, megjegyzem azonban, hogy a Farkas Ákos táskájából való. Ugy történt a dolog, hogy New-Yorkban sétára készültek a fővárosi küldöttség tagjai. Egy fiatal élelmes gyerek odasomfordált a küldöttség tagjaihoz, akik közül Bródy Ernő tetszett neki a legjobban, valószínüleg a vörös képe miatt, vagyis benne óhajtotta felfedezni az általa kívánt komoly alkoholistát. A fentnevezett amerikai fiatalember azt súgta németül Bródy Ernő fülébe, hogy valami egészen szenzációs néger pálinka van raktáron, ha a mister parancsolja, hoz a szállodába egy litert tizenkét dollárért. Már most az a helyzet, hogy Bródy Ernő vörös orra dacára sem túlságosan rajongója az alkoholnak és ezért visszautasította az ajánlatot. Ellenben odaküldte a törekvő bootleger-t Nemes püspökhöz azzal, hogy őméltósága már régóta nélkülözi az alkoholt és biztosan nagyobb mennyiséget fog venni. »Csak azután hangosan beszéljen vele, — mondotta Bródy — mert a püspök úr nagyothall«. Az ifjú ezek után odaállt a püspök elé és olyan hangosan ajánlotta a maga hamisitatlan négerpálinkáját őméltósága figyelmébe, aki történetesen hölgyekkel társalgott, hogy az idős pap ijedten fogta be a fiú száját, figyelmeztetvén őt arra, hogy a legközelebbi rendőrnek adja át . . .

— És mit mondott a fiú?

— Ő is méltatlankodott, de azután Bródy Ernő egy tízcentessel megvigasztalta. Maga Bródy mondotta el azután az ajánlat előzményeit Nemes püspöknek, aki természetesen nagyot nevetett az ügyön.

— Hogy sikerült a washingtoni repülés?

— Ez Liber Bandi nevéhez fűződik. Bandi soha életében nem ült még repülőgépen és nem is szándékozott életében repülőgépre ülni. Washingtonban az ottani polgármester egy városi főmérnököt adott Bandi barátunk mellé azzal, hogy kalauzolja az európai tanácsnokot a város azon szociális intézményeiben, amelyekre a meagyar kolléga kiváncsi. Tudni kell ugyanis, hogy Liber függetlenül a küldöttség többi tagjaitól mindenütt a resszortjába vágó ügyek

Mit kívánnak a kerületek?

Egy városrész, melynek belseje nagyváros, közepe falu, külső övezete gyár — Emőd előljáró nyilatkozata a Ferencvárosról, amely Budapest egyik legelhanyagoltabb kerülete — Egyetlen park sincs a Ferencvárosban, ahol a por számum módjára lepi el a kórházakat

Az Uj Budapest ankétja a kerületi előljárókkal

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Budapestnek talán legjellegzetesebb kerülete a Ferencváros, a »Franzstatt«, amely a maga külön tradicióival és a sport, különösképpen a futball révén internacionális szempontból is elért népszerűségével a főváros életében valóságos *külön kis várossá alakult.* A társadalmi viszonyai is ehhez a speciális helyzethez formálódtak a Ferencvárosnak, de ha közelről meg akarja ismerni valaki a Ferencvárost, megfelelő képet csak abból a koncentrált adatgyűjteményből kaphat, amely a kerület legjobb ismerőjének, az előljárónak közigazgatási asztalára jut. *Emőd* József dr., a Ferencváros előljárója, érdekesen vázolta az *Uj Budapest* munkatársa előtt a nagykiterjedésű IX. kerület viszonyait, kívánságait, helyzetét. A nyilatkozatot az alábbiakban adjuk:

— Talán sokan csodálkoznak azon, ha *a Ferencvárost Budapest egyik legelhanyagoltabb kerületének nevezem.* Az elhanyagoltságot részben maga után vonja a kerület speciális helyzete. Kerületünk három részből áll. A Vámház-körúttól a Ferenc-körútig a *városi jellegű rész* terjed, a Ferenc-körúttól a Haller-utcáig a *falusi jelleg*, a Haller-utcától Pesterzsébetig a *gyári jelleg* dominál. A kerület elmaradottságának legfőbb oka, hogy az eredetileg szépfekvésű városrész legszebb nagyedét, a Dunapartot és az ahhoz közeleső területet elfoglalják a *teherpályaudvar* rendszertelen elhelyezkedései, valamint a *közraktárak.* Ilyen helyzetben a kerület elzártan áll a levegőtől, nem is fejlődhet, a városrendezés szempontjai tehát feltétlenül és sürgősen a teherpályaudvar és a közraktárak kitelepítését követelik. Ugyancsak a fejlődés és a városrendezés kívánja a *Boráros-téri híd megépítését*, mert a Dunán átvezető állandó út friss kapcsolatot létesít a budai oldal és Kelenföld életével. Rögtön fellendülne a kerület, ha a dunaparti teherpályaudvart, valamint a közraktárakat kitolnák Csepel-szigetig, amit a kikötővel kapcsolatosan a fejlődés úgyis megkövetel. — a Ferencváros legszebb részén nagy lendülettel kezdődhetne meg a városi élet. Hogy a Dunapart elzárása mennyire oka a hátramaradottságnak, arra elegendő egy példát említenem. A Ferencváros belső része, amely tökéletesen városi jellegű, azonkívül közel van a főváros központjához, *üres telkeket mondhat magáénak*, mint a *Gregersen-* és *Machlup*-féle bőrgyárak területei, amelyeken a Dunapart elzártsága és használhatatlansága révén semmi féle szempontból sem lukrativ vállalkozás az építkezés. Az állam nagy adókedvezményeket adott ezekre a területekre, a kedvezmény 1915-ben lejárt, *de építkezés nem történt.*

— A kerület egészségügyi viszonyait és levegőtlenségét okozza és hátráltatja az is, hogy *egy parkja sincs a Ferencvárosnak.* A szegény lakosság nem viheti gyermekeit friss levegőre, pedig ezen a bajon lehetne segíteni azáltal, ha a Haller-utcában levő országos vásárteret, amely rendeltetésének különben sem felelt meg, *befásítanák és a közönség részére átadnák.* Ez által a Szent László, Szent István és Gellért-kórházak is egészségesebb levegőhöz jutnának. Jelenleg az a helyzet, hogy egyheti nyári szárazság után a por felszárad *és számum módjára borítja el a kórházakat.*

— Egészségügyi szempontból legnagyobb hiány a kerületben, hogy a külső részek számára mindeddig nem épült népfürdő. A külső részeken a bűzös gyárak, a csont- és rongygyűjtőtelepek foglalkoztatják a munkások nagy tömegeit, a munkások egészsége az állandó piszok miatt veszélyben forog, amivel szemben prevenciót *két népfürdő építése* és nyári Dunafürdő létesítése jelentene. Nem kell nagyszabású befektetésre gondolni, a a legegyszerűbben kell megépíteni a népfürdőket, ha másként nem, *melegzuhany-rendszerrel*, s akkor a munkásság nem lesz kénytelen porosan és bűzösen hazatérni lakásaiba. A kerületben lévő szemétgyűjtőtelepeket, á központi csatornatelepet, a bűzös gyárakat, valamint a csont- és rongygyűjtőtelepeket kihelyezni nem lehet, mert a Budapesten állandó északnyugati szelek következtében ezeknek a telepeknek a Ferencváros külső része nyujt legjobb elhelyezést. Ez a helyzet természetesen *hátráltatja a lakóházak építését*, de viszont ugyanakkor a telepekhez hasonló jellegű vegyi gyárakat befogadhat. A fejlődésnek éppen ezzel kapcsolatban vannak lehetőségei, mert a vegyi gyárak alakulásának feltétele, hogy közelükben fejlett, más irányú ipar alakult ki.

— A hosszú háromszöghöz hasonló Ferencváros közlekedési viszonyai *elég jók*, három irányban, az Üllői-úton, Mester-utcán és Soroksári-úton egészen a határig végigvezet a villamos, legújabban pedig az *autóbuszjárat tizenötös relációja* a Ráday-utcától egészen a Haller-utcáig közlekedik. A kerület külső részén jobbára *bolgár szántóföldek* vannak, a terjeszkedésre, a kultúrálódásra abban az irányban meg van a lehetőség.

— A kerület adminisztrációjának legnagyobb baja, hogy *nincs megfelelő elöljárósági épület.* Az elöljárósághoz tartozó hivatalokat öt épületben helyezték el, mindenütt kis szobákban, folyosók és előszobák nélkül és hogy ez mit jelent a közönségnek, csak az konstatálhatja, aki valamelyik folyósótlan szoba előtt, az összezsúfoltságban félórát kénytelen várakozni. Uj elöljárósági épület kell, amelynek elhelyezése a Ferencváros közepén, a Mester-utca és Haller-utca között legcélszerűbb. A főváros pénzügyi ügyosztálya elzárkózik az előljáróság épületének költségei elöl, mert nem lukratív befektetésről van szó. Mindamellett előljárósági épületre mégis szükség van, az adminisztráció is fontos, és midőn új székházat sürgetek, nem gondolok grandiózus épületre, hanem olyanra, amely egyszerü kivitel mellett, tág szobákkal és megfelelő folyosókkal az adminisztráción keresztül a közönség igényeit szolgálja. A *Bakács-téri kétemeletes épületre* nem érdemes emeletet építeni, előljáróság céljára az az épület teljesen alkalmatlan, de a főváros, amelynek tulajdonában van az épület, szintén előnyösebb megoldáshoz jutna, ha a földszinten visszaállítaná az üzlethelyiségeket, az emeleten pedig lakásokat létesítene, mint ez annakidején volt.

— Nem lennék a Ferencváros elöljárója, ha nem emlékeznék meg a *Ferencvárosi Torna Club* nagy jelentőségéről. Az FTC Budapestnek és Magyarországnak mindig büszkesége volt, a külföldön először ismertetett meg bennünket a legjobb értelemben. A nagy futballmérkőzéseken negyvenezer ember szokott résztvenni, de a nagyszabású sportnapok közlekedése a legminimálisabb igényeket sem elégíti ki. Könnyen segíthetne ezen a főváros, hiszen az Autóbuszüzem kocsijai talán mégis arra valók, hogy sportnapokon a tömegek rendelkezésére álljanak. Ezt a speciális, alkalmi közlekedést a Calvintértől a sportpályáig kellene lebonyolítani. Az Autóbuszüzem nagyon jól járna, de a közönség is. A sport, az FTC, a futball pedig *megérdemel ennyi figyelmet a hatóságok részéről.*

---

iránt érdeklődött és különösen kiváncsi az amerikai szegényházi és szociálpolitikai intézményekre. A mérnök mondott valamit Libernek, aki ugyan nem értette meg, hogy miről van szó, de igent intett rá. Igy történt, hogy egy városi automobil egyenesen a repülőtérre vitte a főmérnököt és európai vendégét. Csak ekkor kezdte sejteni a derék Bandi, hogy itt nem kevesebbről van szó, minthogy repülőgépről nézzék meg Washingtont és környékét. Bandi egyrészről nem akarván visszatáncolni, másrészről angolul nem tudván megmondani a washingtoni főmérnöknek, hogy ő nem mer repülőgépre ülni, kénytelen-kelletlen beszállt a repülőgépbe. Őméltósága ugyan azt mondja, hogy mindent gyönyörüen látott, a washingtoni külön kórházvárost, amelynek építészeti remekművére akarták az ő figyelmét külön felhívni, de viszont vannak a küldöttségnek rosszmájú tagjai, akik Liber előadásával szemben utalnak arra, hogy a repülőút után igen sápadtan tért vissza hoteljébe és olyasfélét mondott, hogy a tengeri betegség, amelyet tudvalevőleg csak ő állott ki a küldöttség tagjai közül, bliktri ahhoz a zuhanáshoz képest, amivel egy repülőgép ezer méter magasságból hirtelen leereszkedik . . .

— Borítsunk fátylat az amerikai repülőgépekre!

— Mit hallott Rajháthy betegségéről?

— Szegény Rajháthy előljáró súlyos beteg, az Uj Szent Jánosban fekszik és most már bejelentem, hogy az Uj Budapestben nem ő, hanem a helyettese fog az előljárói an ten Kőbánya kívánságairól nyilatkozni . . .

— Jobbulást kívánok neki! A viszontlátásra kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, kedves szer kesztő úr!

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelíthető

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyogyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

BUTOR MŰASZTALOSOK TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE
UJPEST, ÁRPÁD-UTCA 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebb menő kedvezményeket nyujtjuk

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: NAY ÉS RÓNA gép- és szállitóeszközgyár — X., Kápolna-tér —

UNITAS országunk legnagyobb autoiparvállalatának Ur- és hölgyvezető-iskolája az első!
Budapest, V., Zápolya-u. 13. Telefon: L. 906-69.

STABIL ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS műszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451-04

A közmunkatanács munkaköréből sok anyag visszautalható az autonomia hatáskörébe — mondja Rakovszky Iván

Részletesen nyilatkozik az Uj Budapestnek a Közmunkák Országos Tanácsa megszervezéséről, a Tabán beépitéséről és a gellérthegyi siklóról

Nem szabad változtatni a Citadella külső képén!

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Általános érdeklődéssel várta a közvélemény, hogy a Közmunkák Tanácsának elnöki székére, amely évek óta betöltetlen volt, kit kívánja kinevezni a kormány. Érdekes volt ez abból a szempontból is, mert mindenki érezte, hogy az elnöki székbe olyan személyiségnek kell kerülnie, akinek szereplése nemcsak személyi megoldást jelent, *de jelenti a nagy feladatok előtt álló közmunkatanács kereteinek értékes tartalommal való kitöltését is.* Most, hogy a kormány döntésre határozta el magát, mindenki megnyugvással vette tudomásul, hogy *Rakovszky* Iván nyug. belügyminiszter került az elnöki székbe, mert ambicionálja és nagy közigazgatási és esztétikai tudással készíti elő a Közmunkák Tanácsának érdemes és aktív munkásságát. Ezek a tények kitüntek abból a nagy tervek konturjait felölelő programmból is, amelyet *Rakovszky* Iván elnöki székfoglalójában adott. Az *Uj Budapest* mindenkor elsőrendű fontosságú várospolitikai feladatnak tekintette a városrendezés legcélszerűbb irányelveinek követését, mert az egész világ által szépnek mondott Budapest további alakulása ezektől az irányelvektől függ. Az *Uj Budapest* munkatársa előtt *Rakovszky* Iván külön nyilatkozatot tett a Közmunkák Tanácsának idevágó terveiről. Elsősorban arról a kérdésről nyilatkozott, hogy a közmunkatanács átszervezése és hatáskörének kibővítése mennyiben érinti a tanácsnak a székesfőváros vezetőségével való kooperációját és milyennek akarja *Rakovszky* a főváros tanácsával való együttműködést. Nyilatkozata erről a kérdésről a következő:

— A Közmunkatanács hatáskörének kibővítése *területi bővítés formájában* merült fel. E terv szerint a kormány a Közmunkák Tanácsának hatáskörét nemcsak a székesfővárosra, de az ország valamennyi városára, sőt különösebb jelentőséggel bíró községeire is kiterjeszti. Az ilyen irányú kiterjesztés magában véve alig érdekli a fővárost és annak közönségét. Mégis fontos Budapest szempontjából is, két okból. A székesfőváros határán fejlődő városok ma Budapesttől teljesen függetlenül állítják össze és hajtják végre városrendezési terveiket. Világos, hogy ilyen körülmények között a főváros állandóan a saját terveivel ellenkező, vagy legalább is *nem kongruens szisztémákba* ütközik, amelyek hátrányosan befolyásolják nemcsak a főváros építészeti fejlődését, de közlekedésügyét is. Ha országos jellegű közmunkatanács intézkednék, annak módjában lenne az egymással határos városok és községek építkezésében összhangot teremteni. A másik ok, amiért az országos hatáskörű közmunkatanács felállítása a székesfővárost érdekli, az a körülmény, hogy ezzel a reformmal a közmunkatanács szervezetében is *lényeges módosulásnak kell bekövetkeznie.* Éppen ez a probléma okozza a legnagyobb nehézséget az Országos Közmunkatanács megalakítása kérdésében, mert az új szervet is mindenki olyannak képzeli, hogy annak megállapításában az autonómia is részt vesz. El kell azonban kerülni azt a veszedelmet, hogy a fővárost érdeklő kérdésekben a vidék reprezentánsai — vagy fordítva: a vidéket érdeklő kérdésben a főváros képviselői — *a közvetlen érdekelteket majorizálhassák.*

— Ha a kormány az országos közmunkatanácsról szóló törvényjavaslatot csakugyan benyujtja, sor kerülhet a jelenlegi közmunkatanács sokat vitatott hatáskörének *revíziójára* is. Én a magam részéről nem csinálok titkot abból, hogy nézetem szerint *a közmunkatanács jelenlegi munkaköréből meglehetős nagy anyag ma már visszaadható az autonómia hatáskörébe és a közmunkatanács részére csak a nagy elvi kérdésekben való döntés, valamint az ellenőrzés és irányítás ügyköre koncentrálandó.*

Mint emlékezetes, *Rakovszky* programjában megemlékezett a Tabán rendezéséről és azt a legsürgősebb feladatok közé sorolta. Erről a problémáról részletesebben szintén az *Uj Budapest* munkatársa előtt nyilatkozott az alábbiakban:

— A Tabán rendezésének kérdését *három főszempont* alapján vázolhatom. Az első szerint a rendezést *nem a bontási munkák folytatásával, hanem az építkezések megkezdésével kell bevezetni.* Elegendő üres telek áll rendelkezésre a Tabán területén, azokon meg lehet kezdeni az építkezést, a telkek száma az ilyen irányú törekvéseket kielégítheti. A második főszempont, hogy a szabályozás terveivel alkalmazkodni kell kissé az élethez és azon olyan kisebb változtatásokat kell végezni, hogy nagy beépített telkek, hatemeletes modern objektumok kisajátítására ne kelljen szorítkozni. Ezt úgyis kifejezhetem, hogy *a vonalak megszabásába az életnek is van valami beleszólása,* nemcsak a papírra lerögzített terveknek. A harmadik és legfontosabb teendő, hogy a kérdésben a közmunkatanács és a székesfőváros megtalálja az együttműködést, elsősorban a telkekre vonatkozóan, mert tudvalevő, hogy a Tabán területén a Közmunkák Tanácsának és a székesfővárosnak egyaránt *sok telke van.* Az együttműködés hatáskörébe tartozik az anyagi feltételek előteremtésének megállapítása is, mert a Tabán közműveit el kell készíteni és azok nagy összegeket igényelnek. Nem kérdéses, hogy az együttműködés lehetősége meg lesz és így a Tabán rendezésének problémája a szükségszerű fejlődéssel együtt elindul a megoldás felé.

Végül a gellérthegyi sikló építéséről és a Citadella átépítéséről *Rakovszky* Iván a következőket mondotta:

— A hivatalos tárgyalásokon résztvett a Közmunkatanács. A gellérthegyi siklót *helyes ötletnek* tartom, mert a Gellérthegyen nagyszerű park van, amit a közönség nagyrésze nem használ, mert nem akar háromszáz lépcsőfokon felhaladni. Ha néhány fillérért feljuthat a publikum, megváltozik a helyzet és Budapest közönsége nagyszerű sétaterületet kap. A Citadella kihasználását szintén nagyon helyes dolognak tartom, de csak úgy, *ha az épület sziluetjén és külső képén változás nem történik.* A város közepén emelkedő kősziklán várnak kell lennie és ha nem volna Citadella, szépészeti okokból *építeni kellene.* Mindig szebben fogja koronázni a hatalmas sziklacsúcsot ez az épület, mint bármi más, hivalkodó és soktornyú, modern építmény.

KÖZPONTI SZÁLLÓ
(Hotel Central)
VII., Baross-tér 23. sz.
(a Keleti p. u. szomszédságában)
egészen átépítve
teljesen
ujonnan berendezve
megnyilt!
Szobák fürdőszobával, telefonnal (Interurban) rádióval, központi fütés, állandó hideg-meleg folyóviz, lift, elegáns hall, irószoba, autogarage
Mérsékelt árak
A szálloda és hall berendezéseit Lingel butorgyár szállitotta

Mindennemű gazdasági és műszaki
kötéláruk hevederek, zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömítőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak), Bokor-utca 27. szám
Saját gyártmány! Telefon: Óbuda 625—03

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Noszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld építési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-u'ca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-ter 5. sz.
Szállít: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10. 00 pár

SEMPERIT auto-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER ÉS TÁRSA, VI., Révay-utca 9 Telefon: Teréz 224-84.

1928 április 15: RENAULT Renault győz Marokkóban

Felvevőhivatal;	Táviratszáma:	Szó:	Hó és nap:	Óra és perc:
Billancourt	63	70	4 16	17 50

TÁVIRAT
reimann budapest vörösmarty tér 3
április tizenötödikén lefutott 700 kilométeres marokkói grand prix inditott 5 renault hathengeres gép fölényes győzelmét hozta stop három vivasix első második harmadik nyilt sportkategóriában stop első abszolut győztes 110 kilométeres óraátlaggal második 10 perccel harmadik 14 perccel mögötte stop két monasix első második 1500 köbcentis kategóriában stop első 92 kilométeres óraátlaggal második 6 perccel mögötte stop renault verte összes más inditott márkákat — renault
Vezérképviselet: REIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-11, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 380—37.

HIREK

A jövő héten kiírják a pályázatot a főügyészhelyettesi állásra. A legutóbbi közgyűlés tudvalevőleg elintézte *Zuna* Béla dr. tisztifőügyészhelyettes nyugdíjazását. Értesülésünk szerint a *Zuna* távozásával megüresedő főügyészhelyettesi állásra a pályázatot a jövő héten kiírják és az állást még május havában be is töltik. Az állás betöltése azért sürgős, mert *Szabó* Imre dr. *Folkusüázy* távozásával ősszel alpolgármester lesz és így *jövendőbeli utódjának* gyorsan bele kell tanulnia a tisztiügyészség vezetésébe.

A segítőalap megkezdte a segélyek kifizetését. A fővárosi segítőalap létesítéséről szóló szabályrendelet meglehetősen nehezen esik át a különböző bizottságok retortáin. Ismeretes, hogy a jogügyi bizottság bizonyos változtatásokat óhajtott létesíteni a szabályrendelet-tervezeten, amelyeket az elnöki ügyosztály már végre is hajtott. A tervezet most kijavított formájában került a jogügyi bizottság elé és *Dulácska* tanácsjegyző, aki az alap igazgatója lesz, reméli, hogy június közepére a közgyűlési határozat jóváhagyása is le fog érkezni a belügyminiszteriumból és július 1-én az alap megkezdheti működését. A segítőalap részére most vettek ki helyiséget a Calvin-téren, *a hármas számú ház félemeletén*. Az intézmény itt *bankszerű berendezéssel* fog működni, egyetlen óriási teremben pultokkal és várópadokkal. Az orvosi ellátás kérdésében az Orvosszövetséggel *most már véglegesen befejeződtek a tárgyalások*, olyan módon, hogy úgy a budapesti orvosok, mint a fővárosi tisztviselők igényeit sikerült százszázalékban közös nevezőre hozni. Mivel azonban a segítőalap a fenti okok miatt csupán *hónapok multva kezdheti meg működését*, holott az alkalmazottak fizetésének két százalékát az alap céljaira hosszabb idő óta levonják és a főváros is a megfelelő hozzájárulást kiutalja, szükséges volt, hogy *az átmeneti idő alatt is rendezzék a segítőalapi kiutalásokat*. Erre annál is inkább sor kellett, hogy kerüljön, mert a főváros tanácsa fedezet hiányában április elseje óta az elnöki ügyosztály által addig folyósított temetkezési, halálozási, szülési és betegségi segélyek kiutalását *kénytelen volt beszüntetni*. A legutóbbi tanácsülés foglalkozott ezzel a dologgal és elhatározta, hogy a temetkezési, halálozási és gyógyszerköltségeket, nem különben a szülési segélyeket az alap üzemviteli szabályzatában megjelölt összegek *ötven százalékáig* egyelőre folyósítja, az igazolt orvosi kiadásokat pedig arra való tekintettel, hogy az alkalmazottak fizetéséből már erre a célra levonásokat eszközölnek, minden egyes esetben *a méltányosság szempontjai szerint rendezi*. Noha az ilyképpen kiutalásra kerülő összegek tagadhatatlanul többek a semminél, az alkalmazottak tömegét, amely a segítőalap működésétől messzebbmenő segítséget vár, a megoldásnak ez a módja *természetszerűleg nem elégíti ki és türelmetlenül tiltakozik* az ellen hogy *egy ennyire fontos szabályrendelet még hónapokig tévelyegjen a bizottságok útvesztőjében*.

Május elsejétől felemelik a tisztviselők lakbérét. A csütörtöki tanácsülésen *Gallina* főjegyző referátuma alapján intézkedett a tanács aziránt, hogy május elsejétől kezdve a főváros közigazgatási és közoktatási személyzete a lakásrendelet által kontemplált béremeléshez képest öt százalékkal magasabb lakbért kapjanak.

Kérjen mindenütt
Sopron-Győri tejet!

TÜSKÉK

Ami van és ami nincs

Hogy ne csigázzuk fel a kíváncsiságot, előljáróban megmondjuk, hogy mi van és mi nincs. Van egy főkapitányi rendelet, amelyet Bezzegh-Huszágh főkapitány okosan és megértően bocsátott ki: eszerint tilos az utcán szemetelni és a jövőben nyugati példára meg fogja büntetni a rendőrség azokat, akik az utcán gyümölcshéjat, papírt vagy egyéb szemetet elszórnak. Ezzel szemben mi nincs? Nincs szemétkosár az utcán, ahová a közönség a szemetet bedobhatná. Dr. Pesti Polgár ezekután, hogy a főkapitány úr parancsának is engedelmeskedjen, utcai szemétkosarak hiányában egyebet nem tehetvén, bal és jobb nadrágzsebébe rakja a narancshéjat, retiküljében őrzi az elhasznált villamosjegyet, mindaddig, amíg haza nem ér, hogy otthon azután a szemetet méltó helyére, a szemetesládába csúsztassa.

Van tehát egy főkapitányi rendelet, amelynek nem lehet eleget tenni, mert hiányzanak hozzá a megfelelő eszközök. Miért nincs szemétkosár? Elmondotta az Uj Budapest az elmult év végén a hirdetővállalatról írt cikksorozatában. Ami volt, elmult és amikor a tanács elhatározta, hogy a szemétkosarakat az utcán hirdetések nélkül fogja felállítani, fellélekzettünk, hogy mégis lesz szemétkosár, az európai kultúrának emez elengedhetetlen tartozéka. Az egyelőre ötszáz darab utcai szemétkosár beszerzési ügye azonban a hirdetővállalattól elkerülvén, mégsem sikerült. A közegészségi ügyosztály a beszerzési költségeket felvette a folyó évi költségvetésbe, ezt a tételt azonban a pénzügyi osztály »fedezet hiányában« törölni méltóztatott.

Most, hogy a főkapitány ismeretes rendelete megjelent, észbekaptak a városházán az összes illetékes tényezők. Változatosság okából most újra a régi tervhez tértek vissza: vagyis ahhoz, hogy egy vállalkozó hirdetések ellenében ingyen állítsa fel az utcákon a szemétkosarakat. Vállalkozó természetesen a jó reményekkel kecsegtető üzletre akad bőven, és széltében-hosszában folynak a tárgyalások.

Nekünk azonban a szemétkosár-üzlethez volna néhány szavunk. Nem olyan szegény a főváros, hogy azt a pár ezer pengőt, amibe a belső részeken szemétkosarak felállítása kerülne, ne tudná nélkülözni. Elég volt a vásári csinadrattából, a reklámpadokból, a rácshirdetésekből! Hirdetések nélkül kérjük a felállítandó telefonfülkéket, nemkülönben a szemétkosarakat is. A szemétkosarakon egyetlen hirdetés lehet és pedig az, hogy a közönség udvariasan felkéretik, hogy a narancshéjat, az elhasznált villamosjegyet ne a járdára dobja, hanem dobálja a szemétkosárba. Legyenek a szemétkosarak egyszerű, kevés felirattal ellátott, könnyen észrevehető kosarak, nem vállalkozók által sebbellobbal felszerelt tákolmányok, amelyeknél a hirdetésre alkalmas forma alatt elvész a szemétkosár-lényeg.

A hirdetés maradjon a hirdetési oszlopokon, táblákon, a fényreklám a háztetőkön és a villamosmegállók jelzőoszlopain. Reklámmentes, ízléses kiállítású szemétkosarakat kérünk a pesti utcára, mennél sürgősebben!

Az Uj Budapest naptára

Ápr. 29 Vasárnap	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Ápr. 30 Hétfő	d. e. 12 ó. d. e. 12 ó. d. u. 5 ó. d. u. 7 ó.	A magánépítési albizottság ülése. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. Az út- és csatornaépítési albizottság ülése. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Máj. 1 Kedd	d. e. fél 11 ó. d. e. 11 ó. d. u. 5 ó. d. u. 6 ó.	Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. A középítési albizottság ülése. A Közmunkák Tanácsának ülése. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Máj. 2 Szerda	d. e. 9 ó. d. e. 11 ó. d. e. 12 ó. d. u. 4 ó.	A kislakásépítésekre felügyelő állandó szakértő bizottság ülése. A kisajátítási bizottság ülése. Rendkívüli tanácsülés. A főváros közgyűlése.
Máj. 3 Csütörtök	d. e. 10 ó.	Rendes tanácsülés.
Máj. 4 Péntek	Ujítsa meg előfizetését az Uj Budapestre!	
Máj. 5 Szombat	Hirdessen az Uj Budapestben!	

A Városház-utcai fronton, a földszinten lesz az automata-telefonközpont. A tanácsot tudvalevőleg hatszázezer pengő költséggel szerzi be a Telefongyártól az új automata-telefonközpontot. A csütörtöki tanácsülésen *Gallina* főjegyző ismertette azokat az építési munkálatokat, amelyek a nagyterjedelmű automata-telefonközpont elhelyezésére a városházán szükségesnek mutatkoznak. Az automata-telefonközpontot a Városház-utcai front földszintjén, a főszámvevői hivatal mellett fogják elhelyezni, ahol most egy számvevőségi ügyosztály működik. A szükséges építkezési munkálatokat a legközelebbi hetekben megkezdik.

Báró Kazyné nem kap autobusz-engedélyt. Báró *Kazy* Károlyné azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy részére Budafok és a Központi Városháza között autobuszok járatására adjon a főváros engedélyt. Báró *Kazyné* kérelmében nemcsak személy-, hanem teherszállításra is engedélyt kért, azzal az indokolással, hogy Budafokról a piaci árúsok nem tudják árúikat könnyűszerrel Budapestre, a központi csarnokba szállítani. A tanács csütörtöki ülésében foglalkozott a kérelemmel és *azt nem találta teljesíthetőnek*. Természetes, hogy a kérvényező meg fogja felebbezni a tanács határozatát és a még mindig rendezetlen autobusz-engedélyezési kérdés mellett megeshetik, hogy a kereskedelmi minisztérium, mint az már több hasonló esetben megtörtént, *az engedélyt kiadja*. Ideje, hogy az autobusz-szabályrendelet a törvényhatósági bizottság elé kerüljön, amikor is a *hasonló problémák el lesznek kerülhetők*.

Szív- és érbeteg-állomás létesült a Vas-utcai dr. Pajor Szanatóriumban a legmodernebb vizsgáló készülékekkel. (Electrocardiograph stb.). Ugyanitt szívbetegek részére pihenő és erősítő kúrák, szénsavas és fenyőfürdők, vízkurák, Zander és gyógygymnastika stb. benlakók és bejárók részére. A vizsgálat és gyógykezelések szakorvosi felügyelet alatt a legprecizebben végeztetnek.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. sz.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készítésében, portálok, üzletek és irodaberendezések ben. A cég főszakmája épületmunkák készítése

Schöndorfer Jenő
mérnök
központi fűtési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér-, patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-u. 17 Telefon: J. 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

Három öltönyt pótol
a szabadalmazott, vendégtükörrel készült
Smoking-Sacco
Utazásnál is igen célszerű és nagy megtakarítást jelent. Kizárólagosan készíti:
TUZA ISTVÁN angol uriszabó
VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: J. 375—93
FANSz tagoknak részletfizetési kedvezmény

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

Mégis a Gellérthegyen lesz a fürdőügyi kiállítás. A *Budapest Fürdőváros Egyesület*-nek, illetve a fővárosban jövő évben rendezendő nemzetközi fürdőügyi és idegenforgalmi kiállításnak ügye két héttel ezelőtt a miniszterelnök elé került. Hogy a kérdésben legmagasabb helyen tartották fenn a döntést, annak nemcsak a fővárossal kötött szerződés és a kiállítással kapcsolatos, országos gazdasági érdekeket is érintő financiális rész volt az oka, hanem elsősorban az, hogy nemzetközi viszonylatban teljesen előkészítették a kiállítás propagandáját és az ország idegenforgalmi érdekeit sértette volna, ha bármely okból el kellett volna halasztani a kiállítás megtartását. Szerdán *Bethlen* István gróf miniszterelnöknél teljesen zárt és bizalmas jellegű, fontos értekezlet volt ebben az ügyben. Egyes lapok értesülései az ankétről *csupán kombinációk* voltak, annál inkább, mert *a miniszterelnök kérésére az értekezletről nem szivároghatott ki semmi.* E közlésekkel szemben illetékes helyen kijelentették az *Uj Budapest* munkatársa előtt, hogy ezen a döntő tárgyaláson *rendes mederbe terelődött* a fürdőügyi kiállítás ügye és a rendezőség elgondolása szerint megy keresztül a miniszterelnök kezén az ügy, még pedig valószínűleg néhány napon belül. A tárgyalás eredményével mindenki meg van elégedve, mert *jóirányú pozitivumok* jöttek létre, amelyek előreláthatóan biztosítják a Citadella átépítését és a kiállítás megtartását. Az értekezlet arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kiállítást a külföld mintájára kell előkészíteni, ahol minden nagy kiállítás előtt *rendeznek egy jelentős terepet.* Igy például a düsseldorfi egészségügyi és népjóléti kiállítást nem provizórikus épületben helyezték el, hanem *maradandó építkezés* előzte meg a kiállítást, amelynek lezárulása után az épületet műcsarnok céljára avatták át. Ilyen példa egyébként a *városligeti Vajdahunyad vára* és erre a mintára *építik át a Citadellát is*, amely a nemzetközi kiállítás után *Budapest kurszalonjává alakul át* és alkalmas lesz a nagyszabású box-, birkozó-, vívó- és fedett teniszversenyek megtartására is. A Citadellában létesítendő kiállítási terem *szebb lesz, mint az Iparcsarnok*, a kis előadóterem tervének méretei pedig teljesen azonosak az Opera méreteivel. Minden érv az eredeti terv megtartása mellett szól, ha másutt tartanák a nemzetközi kiállítást, provizórikus épületben kellene elhelyezni, ami nagy költséget igényel és ellene szól a célszerűség elve is. Az Iparcsarnokot nem lehet felhasználni a kiállítás céljára, mert tradició alapján hosszú évek óta május hónapban az *Árumintavásár* befogadására használják fel. A szerdai értekezlet lényege tehát az, hogy a megjelent hirekkel ellentétben *kedvező fordulathoz érkezett* a fürdőügyi kiállítás, illetve azzal kapcsolatban a Gellérthegy rendezésének ügye. *A végleges döntés* természetesen a miniszterelnök kezében van.

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
cs. és kir. udvari szállító
fehérnemű gőzmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes gallértisztítás

A taxibeszerzés és a magyar ipar

Kik haragusznak a magyar autógyárakra?

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Most, mikor az egész ország szomorú szívvel vizsgálja külkereskedelmi mérlegünk lesujtó tételeit, *élénk feltünést keltett* a főváros jogügyi- és közlekedés ügyi bizottságainak egy határozata, mely *élesen szembehelyezkedik az állandóan hangoztatott magyar iparpártolással.* A készülő autótaxi szabályrendeletről van szó. E rendelet tervezetében van egy mondat, mely a fenti okokból és a kereskedelmi kormány intencióit ismerve, úgy szólott, hogy autótaxi-engedélyt csak magyar gyártmányú kocsi tulajdonosa nyerhet. Ezt a mondatot a fent említett két bizottság törölte a tervezetből és így a szerdán a közgyűlés elé kerülő szabályrendelet-tervezet *nem is foglalja ezt magában.* Kötelességünknek tartottuk utánajárni, hogy mi lehetett az oka a bizottsági tagok határozatának. Megállapítottuk, hogy az eddig a *Magyar Általános Gépgyár* által előállított taxiautók minősége és versenyképessége ellen nem emeltetett semmi oldalról panasz. Ellenben körülbelül három okra vezethető vissza a bizottsági tagok állásfoglalása. Első ok az volt, hogy *nem akartak monopoliumot adni* egy gyárnak, mert egy ilyen monopolisztikus helyzetet többféle szempontból aggályosnak tartottak. Második ok az volt, hogy a kocsik árát túlmagasnak vélték, a harmadik ok az új autótaxi fuvarosok köréből a kocsik javítása tekintetében a gyárral szemben elhangzott panaszokból fakadt. Illetékesés szakszerű helyeken történt lelkiismeretes utánjárás alapján a fenti okokról a következő információkat kaptuk:

Az első ok nem helytálló, mert hiszen már a *Weiss Manrféd-gyár* is megjelent a piacon s így, ha a *Fejes-féle* kisebb üzemtől el is tekintünk, minden esetre meg van már a konkurrencia és *így monopóliumról nem lehet szó.* Ami a kocsik árait illeti, számszerű adatok azt mutatják, hogy a *MÁG-kocsik a külföldi egyenlő nagyságú, teljesítményű és minőségü kocsik árainak belföldi paritásával egyenlő nivóban mozognak.* Ez különben természetes is, mert hisz ellenkező esetben a gyár a pesti piacon privát eladásaiban nem volna versenyképes, már pedig gyártmányainak jó részét *privát vevőknek adja el*, az árak köztudomásúak és így természetesen az autótaxi-árak sem lehetnek magasak. A harmadik indok, mely a bizottsági tagokat fenti határozatukban befolyásolta, az a taxitulajdonosoknak gyakori panasza a MÁG javítási üzemével szemben volt. Ennek azonban főleg *pszichikai magyarázata* van. Ismeretes ugyanis, hogy a vállalkozók — különösen pedig az új taxi-fuvarozók — kiknek nagyrésze eddig ebben a branschban nem dolgozott, oly természetű üzemi kiadásokat mint példának okáért benzin beszerzése, mellyel, mint állandó kiadási tétellel, előre is számolnak, szívesebben viselik el, mint a javítási költségeket, mert ezek előre meg nem határozható időpontokban szabálytalanul lépnek fel. A javítások által okozott *ellenszenves hangulat* bár tárgyilag nem igazolható, lélektanilag érthető és azért a MÁG igyekezett az ebből eredő elégedetlenséget letompítani, az által, hogy az autótaxisokra egy évig terjedő *gyári garanciát* léptetett életbe, noha például az Autótaxi Budapesti Automobil Közlekedési Részvénytársasággal szemben csak félévi szavatosságot vállal, amivel ez a vállalat nagyon is meg van elégedve. Az új taxisok az autók karbantartásának nehéz és kényes feladatát nem ismervén teljesen, bizony nagyon lestrapálták kocsijaikat és innen eredtek a fenti panaszok. Azonban folyton fejlődve és tanulva a multakon, ezek a hibák is mindinkább kiküszöbölődnek.

Látjuk tehát, hogy ezek a nem helytálló okok *nem nyujtanak alapot az ország siralmas gazdasági helyzetében ilyen veszedelmes határozat hozatalára. Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszter legutóbbi beszédében is a magyar ipar legfokozottabb védelméért szállt harcba s így reméljük, hogy a szerdai közgyűlés még *utolsó pillanatban* jóvá teszi a bizottságok hibáját és síkra száll a magyar ipar mellett, annál is inkább, miután úgyis csak *elvi jelentőséggel bírna egy ellenkező határozat*, mert gyakorlati keresztülvitelében a kereskedelemügyi kormányzat *semmi szín alatt nem fog belemenni.*

Ugyancsak itt említjük meg azt a nem teljesen idetartozó kombinációt, mely szerint a főváros autóbuszüzeme is akart volna kísérletezni mindenféle külföldi ajánlat után *idegen gyártmányú autógummik* bevezetésével, a zonban rájött, hogy a sok hangzatos, reklamirozott külföldi gyártmánynál még *mindig többet ér a szolid hazai magyar munkáskezeknek kenyeret adó magyar gyáripar készítménye.*

Házikezelésben valósitják meg a temetési biztositást

A Temetkezési Intézet tervezete harminc százalékkal olcsóbb, mint a biztositó intézetek ajánlata — A kockázat csökkentésére egy nagy német viszontbiztositó intézettel tárgyalnak

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Adamy István, a főváros temetkezési intézetének igazgatója nagy szorgalommal és ambicióval dolgozik azon, hogy a fővárosnak ezen üzeme, amelynek »hatáskörébe« mindannyian eljutunk egyszer, olcsón és jól teljesítse szomorú kötelességét. Adamy ötlete volt, hogy a külföldi mintára, mint azt az *Uj Budapest* már megírta, nálunk is létesítsék a temetkezési biztosítás intézményét, vagyis, hogy csekély évi díj lefizetése ellenében mindenki előre gondoskodhasson temetési költségeinek fedezetéről. Az igazán szocialis érzékre való terv most már rövidesen a megvalósulás stádiumába kerül, amelynek bizonyságául *Némethy* Béla tanácsnok a közegészségi ügyosztály vezetője *Adamy* igazgatóval a közeli hetekben Bécsbe utazik, hogy ott az évtizedek óta nagyszerűen bevált, a város kezelésében működő temetkezési biztosító intézményt a helyszínén tanulmányozhassa.

Mint munkatársunknak *Adamy* igazgató kijelentette, a temetkezési biztosítás nagy hasznát az ingyen temetések számának csökkentésében, a jobb temetések számának szaporodásában és a kegyeletnek emberi mivoltunkhoz méltó alakulásában és javulásában látja. A temetkezési biztosítás elsősorban *a leszegényedett középosztály érdekeit szolgálná*, de mindezt csak házikezelésben felállítandó intézmény biztosítaná.

Adamy tervezete a Temetkezési Intézet keretén belül *külön biztosítási alosztály felállítását hozza javaslatba.* Temetést bárki biztosíthat magának orvosi vizsgálat nélkül, aki huszadik életévét már betöltötte és hatvanadik életévét még nem haladta túl. Ha a biztosított a biztosítás érvénybelépése napjától számított egy éven belül hal el, törvényes örökösei a befizetett díjakat visszakapják, mert a biztosított osztálytemetés kiszolgáltatása csak a tagság második évében igényelhető. A biztosított tagsága megszünik, ha díjfizetését egy éven át elmulasztotta, továbbá ha elköltözése folytán kilép a tagok sorából, amely esetben a kilépés időpontjáig történt befizetését három százalékkal kamatoztatva utalják ki. Amennyiben a biztosított tag időközben történt elköltözése folytán *vidéken halt el* és a temetést a távolság folytán nem a temetkezési intézet bonyolította le, az intézet a jogosult hozzátartozóknak a kezelési költségek levonása után ugyanazt az összeget utalja ki, amennyibe a temetés Budapesten az intézetnek került volna.

Érdekes része *Adamy* tervezetének *a fizetendő díjskála megállapítása.* A Temetkezési Intézet ajánlatot kért a Trieszti biztosítótól és a Gazdák biztosítójától. Kiderült, hogy mindkét biztosító intézet átlagosan húsz százalékkal drágábban kalkulálta a temetésbiztosítást, mint a főváros. Tekintettel arra a körülményre, hogy a biztosító intézetek az alapdíjakon felül *részletfizetési és más pótdíjat is szednek*, ezek a mellékilletékek a díjtételeket további 5—10 százalékkal drágítják meg. Mindenképen indokolt tehát, hogy a főváros házikezelésben valósítsa meg a temetkezési biztosítás nagy gondolatát. Arra vonatkozólag, hogy a kockázat megfelelően csökkentessék, a Temetkezési Intézet az *egyik nagy német biztosító intézettel* indította meg a közvetlen tárgyalásokat.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

PAULINI GÉZA
Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedél, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY-UTCA 11. SZ.

MISURA MIHÁLY
autókarosszéria és kocsigyár,
autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-u. 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Schillinger Gyula
autókarosszéria-gyár
luxus- és teherautokat gyárt
legelsőbbrendü kivitelben
Budapest, VI., Üteg-utca 9. sz.

AEROSAN
a leghatásosabb légtertőtlenitő készülék és folyadék, melyről a Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem közegészségtani intézete a következő szakvéleményt adta ki:
Az AEROSAN 2%-os oldata a különböző baktériumokat a következő időtartam alatt pusztitja el
Streptococus (dyptheria) 15 perc
Thyphus coli 40 „
Tuberculosis 3 óra
AEROSAN-müvek Budapest, VIII., Német-utca 22.
Telefon: József 301—86

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

Figyelmeztetés

a budapesti automatikus távbeszélőszolgálat megindítása alkalmából

A budapesti távbeszélőhálózat előfizetőállomásainak automatikus kiszolgálása a Krisztina automatikus központnak üzembehelyezésével folyó évi

április 28-án, este 9 órakor megkezdődik.

Követni fogja azt május 12-én este az ezen automataközpontba tartozó állomások *folytatólagos bekapcsolása.* Ez utóbbi időponttól kezdve a Krisztina-központ körzetébe tartozó összes előfizetők már automatikusan fognak hívni.

Az automatikus átkapcsolások szükségképpen bizonyos

számváltozásokkal

fognak járni, melyekről a közvetlenül érdekelt előfizetők külön értesítést kapnak. Hogy az állomás átkapcsolása melyik nap kerül sorra és számváltozás esetén mi lesz az állomás új száma, arra a hálózat összes előfizetőinek idejében rendelkezésre bocsátott »1. *sz. Kimutatás*« ad felvilágosítást. Ezen kimutatás fedőlapján az előfizetők pontos útmutatást kapnak arról, hogy a változott viszonyoknak megfelelően, honnan és miképpen kell valamely állomás kapcsolási számát kikeresni. A későbbi átkapcsolások csoportokra osztva, előre meghatározott napon fognak megtörténni, minden csoport átkapcsolása előtt új »Kimutatás« fog megjelenni, mely az összes előző kimutatásokba felvett változásokat is tartalmazza és ennélfogva ezeket feleslegessé fogja tenni.

Minden automatikus kiszolgálásra átkapcsolandó állomás tulajdonosa az átkapcsolás előtt egy

„Utmutatást"

kap kézhez, mely a készülék helyes használatára vonatkozó előírásokat tartalmazza.

A manuális központokban egyelőre továbbra megmaradó előfizetők egy másik »Utmutatást« kapnak, mely arra vonatkozólag ad felvilágosítást, hogy *manuális központba tartozó előfizető miképpen kaphat automatikus központbeli állomással kapcsolatot.*

A postavezérigazgatóság nyomatékosan felkéri az előfizetőket, hogy

a rendelkezésükre bocsátott kimutatásokat és utmutatásokat őrizzék meg

és hogy úgy a számok kikeresésénél, mint pedig az állomások felhívásánál *az előírásokhoz alkalmazkodjanak.* Ezen előírások betartása a kívánt kapcsolások gyors és biztos létrejöttét biztosítja, azok be nem tartásából eredő hibákért pedig az előfizetők egyedül magukat okolhatják és indokolatlanul tulajdoníthatnák azokat az automatikus berendezés helytelen működésének.

Az átkapcsolások utáni első időben tehát

nem sikerült hívások

is elő fognak fordulni, amint azt külföldi hasonló berendezések üzembevételekor szerzett tapasztalatok is mutatják.

Nem lehet azonban állítani, hogy a várható hibák 100 százalék erejéig az előfizetők részéről elkövetett helytelen készülékkezelésnek a következményei, mert hiszen *az automatikus központi berendezés is emberi munka eredménye* és azon a leggondosabb kipróbálás és felügyelet mellett is fordulhatnak elő hibák, annyival is inkább, mert a berendezéseknek üzembevétel előtti kipróbálása a régi manuális központi berendezéseknek, továbbá az előfizetői vezetékek rákapcsolása nélkül történt meg, miután ezek az automatikus berendezéssel csakis az üzembevételkor köthetők össze. Az ezen körülményből esetleg felmerülhető szórványos hibákat tehát előzetesen nem is lehetett kiküszöbölni.

A legtöbb esetben azonban a fellépő hibák oka az lesz, hogy az előfizetők, minthogy az eljárás új, szokatlan és némi gyakorlatot igényel, a készülékek helyes kezelésére vonatkozó utasítások megtartása körül akaratlanul és tudtukon kívül hibákat követnek el.

A bekapcsolást követő átmeneti időben tehát, mint azt eddig minden nagyvárosi telefonhálózatnak automatikus kiszolgálásra való átmenetelénél tapasztalták, elkerülhetetlenül fel fognak lépni bizonyos forgalmi torlódások, melyek főképpen abból erednek, hogy sokan fognak igyekezni automatikus állomásaikat nyomban kipróbálni és az azzal történt változást ismerőseiknek stb. tudtára adni. Ezáltal a foglaltsági esetek száma az első napokban megszaporodik és a kapcsolat létrejöttéhez szükséges idő, mely rendes körülmények között *legfeljebb 16—17 másodperc*, érezhető mértékben *meghosszabbodik.* Ez okból a postavezérigazgatóság azt a kérelmet intézi az előfizetőkhöz, hogy egyrészt az átkapcsolás után az említett torlódásoknak kisebb mértékre való leszor tása érdekében

ne használják állomásaikat felesl - gesen,

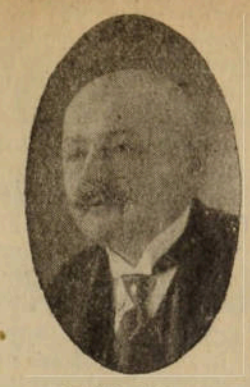
másrészt pedig ne tegyék le hívás közben a hallgatót, ha nem kapnak nyomban kapcsolatot, hanem egy kis türelemmel várják meg, míg a kért kapcsolat tényleg létesül, vagy pedig a foglaltsági hang észlelhető. Mindezen tünetek azonban csak *múló természetűek* és amint a közönség az új szabályokat megtanulta és a hívási eljárást megszokta, azok teljesen meg fognak szünni.

A posta a maga részéről minden lehetőt elkövet, hogy a berendezés okozta hibák ne fordulhassanak elő az előfizetői készülékek helytelen kezelés okozta hibákra pedig a hibát elkövetőket az automatikus központi felügyelet figyelmeztetni fogja. Viszont a postavezérigazgatóság

a nagyközönség türelmét és megértő közreműködését kéri

ahhoz, hogy a budapesti távbeszélőközpontok nagyhorderejű automatizálása a szolgálatnak joggal várt nagymértékű megjavulását eredményezze és ismételten figyelmeztet arra, hogy a kapcsolások megbízható, pontos létrejötte elsősorban *a helyes számhivástól*, azaz a számhívótárcsa szabályszerű használatától függ.

Magyar Királyi Postavezérigazgatóság.

Kollár Gábor

A Mészáros Ipartestület vasárnapi közgyülésén 346 szavazattal Kollár Gábort, az ipartestület egyik legderekabb tagját választotta meg elnökéül. Az új elnök 1898 óta gyakorolja az ipart, a mészárosok tőle várják az ipari problémák megoldását. Az új elnök a héten bemutatkozó látogatáson jelent meg Vajna tanácsnoknál.

GAZDASÁGI ÉLET

Az átmeneti idő alatt négyes bizottság őrzi ellen az Egyesült Fővárosi vezetését

Május első hetére várják a kormány jóváhagyását

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A Községi Takarékpénztár létesítése körül *csend lesz* mindaddig, míg a belügyminiszter jóváhagyó leirata nem érkezik le a városházára. A közgyűlési határozat jóváhagyása azonban nem kétséges, úgyannyira, hogy a főváros tanácsa, illetőleg a Vásárpénztár igazgatósága *bizonyos intézkedéseket a fuzió előkészítésére már meg is tett.*

A legfontosabb átmeneti intézkedés az Egyesült Fővárosinak a főváros, mint a részvénymajoritás birtokosa, részéről történő *ellenőrzése.* A Pénzintézeti Központ és a főváros ebben az irányban *olyan* megállapodást létesítettek, hogy az átmeneti idő alatt *négyes bizottság fogja az Egyesült Fővárosit ellenőrizni*, amelynek két tagját a főváros, egy tagját a Vásárpénztár, egy tagját pedig a Pénzintézeti Központ delegálja. A Pénzintézeti Központ delegáltja : *Schneller* Lajos dr. lesz, aki most is a Pénzintézeti Központ megbízottja az intézetnél. A Vásárpénztár a négyes grémiumba *Melly* Béla dr. udvari tanácsost, az intézet elnökét jelöli. Ma még bizonytalan, hogy ki lesz a főváros által delegált két szakértő. Tekintettel azonban arra, hogy annak idején a főváros megbízásából *Ereky* Károly és *Friedrich* István vizsgálták át az Egyesült Fővárosi ügyvitelét, valószínű, hogy a főváros megbizottai *ez alkalommal is ugyanazok az urak lesznek.*

A négyes grémium működése meglehetősen *negatív lesz*, már csak azért is, mert a tanácsnak a Pénzintézeti Központtal történt megállapodása értelmében az intézetnek *új üzletet kötnie nem szabad*, de nem is túlságosan lehet, mert nincs pénze. Ez a tilalom természetesen nem áll a Vásárpénztárra, amely egyelőre változatlan keretek között folytatja működését.

Illetékes városházi körökben remélik, hogy a belügyminiszter jóváhagyó határozata a törvényes fellebbezési határidő bevárta után, *május első napjaiban* meg fog történni. A jóváhagyás után a legfontosabb tennivaló lesz a *Pénzintézeti Központ garanciájának megszerzése* a váltókövetelések és egyéb kinnlevőségek behajtására vonatkozólag. A fuziót illetően ezt a feltételt tudvalevőleg az obstrukció megszüntetését elhatározó pártközi értekezlet kötötte ki. Ennek a garanciának a vállalkozását a Pénzintézeti Központ szóbelileg már megigérte és nem kétséges, hogy azt jogérvényesen is vállalni fogja.

A személyi kombinációk áradata változatlanul tovább zuhog, e tekintetben *a legfantasztikusabb hiresztelések* látnak napvilágot. A sok elhelyezkedési kísérleten túlmenően a legvalószínűbb a *Buzáth-kombináció*, amely esetben *Schneller* természetszerüleg nem kerülne *az intézethez*, hanem *Zlinszky* László, a Vásárpénztár helyettes vezérigazgatója lenne a Községi Takaréknál *Buzáth* után az első ember. Azok a hiresztelések, amelyek egyes *volt miniszterek* elhelyezkedési kísérleteiről szólnak, változatlanul tartják magukat, mivel azonban ezek az urak elsősorban pártemberek, teljességgel valószínűtlen, hogy *az elhelyezkedéshez fűzött remények valóra váljanak.*

Megismétlik a Köztisztasági Hivatal cipőbeszerzési versenytárgyalását. A Köztisztasági Hivatal az utcaseprők és munkások részére cipő, illetőleg bakkancs szállítására írt ki pályázatot. A versenytárgyaláson a hazai bőr és cipőipar reprezentáns képviselői vettek részt, többek között *Wolfnerék* és az *IOKSz* bőripari szakosztálya. A Köztisztasági bizottság hétfői ülésség kellett volna dönteni, hogy kik kapják a mintegy 40.000 pengő értékű rendelést, azonban az üzemi bizottság tagjai hosszú és izgalmas vita után sem tudtak megegyezésre jutni. Hiányzott ugyanis állítólag az a lehetőség, hogy az egyes gyárak és iparosok által benyújtott mintákat megfelelően értékeljék, mert egyes bizottsági tagok az egyik, mások pedig a másik gyár mintáját itélték jobbnak. *Némethy* tanácsnok végezetül solamoni bölcsességgel olyképen döntötte el a kérdést, hogy *új pályázatot hirdetnek*, amelynek során a főváros fogja pontosan meghatározni azokat a méreteket és minőséget, amelyek alapján a cipők illetőleg bakkancsok ára pontosan *közös nevezőre* lesz hozható. Az új versenytárgyalás tulajdonképpen *szükebbkörű versenytárgyalás* lesz, mert arra május 8-iki határidővel csupán az *eredeti versenytárgyaláson résztvett cégeket* szólítják fel.

Egy évre meghosszabbítják, azután új pályázatot írnak ki a Budai Vigadó vendéglőjének bérletére. Istmeretes, hogy a főváros tanácsa a folyó évi május hó elsejével lejáró két budai bérletet : a vigadó vendéglőjének és kávéházának bérletét, versenytárgyalás útján kívánta betölteni. A megszabott határideig azonban csupán két pályázó jelentkezett, a vendéglőnek és a kávéháznak jelenlegi bérlői. Szakkörökben úgy magyarázzák a pályázat meddőségét, hogy a főváros 21.000 pengőre rúgó beruházási költséggel oly nagy terhet kíván az új bérlő nyakába varrni, amelyet reális számitású bérlőnek vállalnia nem állott módjában. A városgazdasági bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott a két bérlet ügyével és arra a határozatra jutott, hogy mindkét bérletet jövő május elsejéig a jelenlegi bérlő kezében hagyja, de már most intézkedik az új pályázati felhívás közrebocsátásáról, amely a meddőnek bizonyult versenytárgyalásban foglalt beruházási kényszert eltörli.

Bauxit Trust A. G. A Bauxit Trust A. G. folyó hó 21-én tartotta meg Zürichben rendes évi közgyülését, melyen *Vida* Jenő úr, a társaság alelnöke, m. kir. gazdasági főtanácsos, a felsőház tagja elnökölt. A közgyülés az igazgatóság által előterjesztett üzleti jelentést és zárszámadásokat egyhangúlag elfogadta és az 1928 január 31-én lejárt üzletévre részvényenként 10 svájci frank (20 százalék) kifizetését határozta el. Az osztalék folyó évi május hó 1-től kezdve a 3 százalékos svájci szelvényadó levonásával a Magyar Általános Hitelbanknál, Budapest, a 4. és folytatólagos számú szelvényekkel ellátott és ezen alkalommal új szelvényivekre kicserélendő régi szelvényivek beszolgáltatása ellenében kerül kifizetésre.

A Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth Magyar Gépgyári művek R. T. folyó évi április hó 23-án dr. *Scitovszky* Tibor elnöklete alatt megtartott XIX. rendes közgyülésén elhatározta, hogy az 1927. évi 598.042.26 P összegü nyereségből részvényenként 1 P osztalék fizettessék. A szelvények május 1-től kezdődőleg Budapesten az intézet központjánál, valamint az Általános Hitelbanknál kerülnek beváltásra.

A Ganz-Danubius igazgatósága elhatározta, hogy a közgyülést május 14-én tartja és részvényenként 6 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

HUSZÁR PUFI az Andrássy-uti Szinházban

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Csend van a Talbot-ügy körül. A *Talbot-ügyben minden csendes.* A főváros ötös bizottsága még mindig nem készítette el azt az ellenmemorandumot, amelyet válaszképpen a kormány szakértő bizottsága által készített memorandumra, a főváros és a kormány közös bizottsága elé fognak terjeszteni. Értesülésünk szerint nincs is remény arra, hogy ez az újabb szakvélemény pár hónapon belül elkészüljön, úgy hogy a Talbot-ügy közgyűlési tárgyalása most már bizonyosan őszre marad, *nagy örömére* azoknak, akik nem szeretik az obstrukciós, lármás közgyűléseket.

Kavarodás egy italmérési engedély körül. A tanács a mult év augusztusában megnyílt Széchenyi-strandfürdő büfféjét a megtartott nyílvános versenytárgyalás után tudvalevőleg a *Grosz Albert* és *Kolossa Viktor* cégnek adta bérbe. Kötelezte azonban a tanács *Groszt* és *Kolossát*, hogy záros határidőn belül mutassák be a közös névre kiállított italmérési-engedélyt és fenntartotta magának a jogot, hogy amennyiben a bérlők az italmérési-engedélyt produkálni nem tudják, tőlük a bérletet minden kártérítés nélkül elvehesse. A cégtársak közül csupán *Kolossa* Viktor tudott a legutóbbi időkben csak a saját nevére kiállított italmérési-engedélyt produkálni, miért is a tanács, élvén szerződésadta jogával, a szerződést *egyoldaluan felbontottnak* jelentette ki. Egyben úgy intézkedett a tanács, hogy a büffé-helyiségeket az Élelmiszerüzemnek, *Reich* Samu üzemének adta bérbe. Ennek a megoldásnak mindenki csak *örülni tud.* A strandfürdő büfféje nem elégedhetik meg egy szakember szürke kezelésével, annak vezetésénél érvényesíteni kell azokat a magasabbrendű szempontokat, amelyek az Élelmiszerüzemnek, *Reich* Samu üzemének annyira sajátos megnyílvánulásai. A Városi Színház és a közgyűlési-terem büfféje után ujabb hatalmas térhódítást jelent a közélelmezés és főleg a tömegélelmezés terén a strandfürdő büfféjének elfoglalása, amely mindenképpen méltó ahhoz az igazán egetverő zsenialitáshoz, amerikai stílusú koncepcióhoz, történelmi jelentőségű büffépolitikához, amelynek immár szűk lett a Soroksári-út.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62.) A fekete szirén. (Színmű 10 felv. Főszerepben Josephine Baker.) — Ballao. (Dráma 8 felv. Főszerepben Eugen O'Brien.) — Előadások kezdete mindennap fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Odeon. (Rottenbiller-u. 37/b. Telefon: 302—63.) Ballao, a majomember. (Filmregény 7 felv. Edmund Lowe, Lois Moran.) — A csókos leány. (Vígjáték 7 felv., Madge Bellamy, Farrel Mc Donald.) — Fox-Journal. (5, 7, egynegyed 10.)

Palace filmszínház, a Newyork-palotával szemben. (Jegyrendelő telefon: J. 365—23.) Tilos a flirt! Főszereplők: Putty Lia és Malcolm Gregor. — Kokaincsempészek. Főszereplők: Conway Tearle és Frankie Darro. — Sicc és az árnyéka. — Híradó. — Nz előadások kezdete hétköznapokon 5, 6, 8 és 10, vasárnap háromnegyed 5, fél 7, negyed 9 és 10 órakor.

Radius filmszínház. (VI., Nagymező-utca 22—24.) Renaissance-palota. Jegyrendelő telefon: Teréz 220—98. és Teréz 292—50.) Magyar Híradó. — Fox-Journál. — Kokaincsempészek. Egy kisfiú története 7 fejezetben. Főszereplők: Conway Tearle és Franhie Darro. — A gólfjáték. Amerikai sportfilm 2 felv. — Pátria-világhíradó. — A gyémántvonat, egy mozdonyvezető regénye. Főszereplők: Monte Blue és Edna Murphy A zenekart Lazarus Walter vezényli. Az előadások kezdete hétköznapokon 5, negyed 8, fél 10, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 2 óráig.

Tivoli. (Nagymező-u. 8. Tel.: 230—49) Sándor Mátyás. (Verne regénye 12 felv. Mr. Joubé, Yvette Andreyor.) — Burleszkek.—Híradó. (5, egynegyed 8, fél 10.)

Turán-mozgó. (Nagymező-u. és Mozsár-u. sarok. Telefon: Teréz 264—20.) Pánik. (Dráma 10 felv. Főszerepben: Harry Piel.) — Éjszaka rózsája. (Színmű 8 felv. Főszerepben: Putty Lia.) — Előadások kezdete mindennap 5, fél 8, háromnegyed 10 órakor.

Ufa-filmszínház. VI., Teréz-körút 60. A nyugati pályaudvarral szemben. (Tel.: Lipót 921—32. és Lipót 921—33.) Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart. 1. Magyar híradó. 2. Ufa-világhíradó. 3. Orgonakoncert. 4. Somogyi Olga operaénekesnő Khasanagörljeivel. 5. A szerelem pilótája. Fox-vígjáték. Főszereplő: Olive Borden. 6. A rettenetes éjszaka. Főszerplő: Lil Dagover. Dirigál Stephanides Károly. Az előadások kezdete hétköznapokon 5, negyed 8, fél 10, vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI., Lovag-utca 9. sz. székesfővárosi elemi iskola épületében szükséges központi gőzfűtőberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként 4 P-ért kaphatók 1928 április 18-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának (IV., Közp. Városháza) III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi Városháza III. emelet 329. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok *1928 május 8-án (kedden)* d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében d e 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest 1928 április.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a fővárosi altiszti létszámhoz tartozó alkalmazottak, a tűzoltólegénység és a javadalmi őrség tél egyenruházatához szükséges posztó-, bélés-, újjabélés-, barchend- és kamgarnanyagok szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a főváros gazdasági hivatalában (VIII., Dologház-utca 3.) megszerezhetők. Ajánlatot lehet tenni valamennyi cikkre, avagy különkülön az egyes tételekre is.

A kellően felbélyegzett, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatokat **1928. évi május hó 11-én (pénteken) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros gazdasági hivatalában (VIII., Dolooház-utca 3.) kell benyujtani.

A versenytárgyalás **1928. évi május hó 11-én, pénteken délelőtt 11 órakor** a főváros gazdasági hivatalában fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. évi április hó 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII., Róna-utca 2,369. hrsz. alatti telken létesitendő IV. emeletes kislakásos bérház építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbeton-, ács-, vas-, tetőfedő-, bádogos-, műkő-, asztalos-, szobrász-, mázoló-, üveges- és burkolómunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenkint és ivenkint 0.80 P-ért kaphatók 1928. évi április hó 23-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középítési) ügyosztály (IV., Központi városháza) III. em. 324. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Szabolcs Ferenc tervező és művezető műépítésznél (IV., Szondy-utca 92. Telefon: 288—83.) délelőtt 9—12 órák között, vagy a központi városháza III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. évi május hó 10-én, csütörtök délelőtt 11 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 1 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. évi április hó 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI., Szív-utca 19—21. sz. székesfővárosi elemi iskola épületében szükséges központi gőzfűtőberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai munkanemenként 4.— P-ért kaphatók 1928 április 18-tól kezdve d. e. 11—1 órák közöt a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának (IV. Közp. Városháza) III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi Városháza III. emelet 329. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok *1928 május 8-án (kedden)* d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 április.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Ostende kávéház
legkellemesebb
családi
szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULÁTOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149-93.
VARTA AKKUMULÁTOROK

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként
10 órai kezdettel
elsőrangú varieté,
kabaré és
táncműsor
*

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám.
Telefon: József 419-21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Nádor-utca 8. szám
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hídépités. Mindennemű beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték. Csatornázás. Hydrotheraphia.

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

CONTINENTAL
GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos
kilós és pipere-
fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
Telefon 275—25. Felelős: KISS FERENC

re-borúra osztogatják a vállalkozásokat és szállításokat, végre egyszer *mőresre kell tanítani*. Az új fővárosi törvényben szükségesnek tartjuk egy *üzemi ügyosztály* szervezését, amely üzemi ügyosztály ügyosztályi kereteken felülállva kizárólag a fővárosi hatósági és üzemi rendelések és munkaalkalmak dolgát őrzi ellen, arra vigyázva, hogy a főváros vagy annak bármely üzeme *egyetlen szeget se vehessen másképpen, mint versenytárgyaláson* !

A fogalmazói kar panaszai

A harmadik alpolgármesteri állásra a jogi minősitést, a régi fogalmazói létszám visszaállitását, az „ideiglenes" cim eltörlését, az ideiglenes hivatalnokok véglegesitését kérik a fogalmazók

— Az Uj Budapest tudósítójától —

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének keddi tanácsülése nagyjelentőségű problémával foglalkozik : sorban megvitatás alá vonja a fővárosi kezelőszemélyzet, adóhivatal, javadalmi őrség tisztviselőinek és alkalmazottainak, valamint a fogalmazói karnak a sérelmeit. A *fogalmazói kar* panaszai közül különösképen kettőre helyeznek fősúlyt, *az általános sérelmekre és az ideiglenes fogalmazók sérelmeire*. A panaszokat hosszabb előterjesztésben ismertetik, amely szerint a közérdek követelménye alapján a közönség ügyes-bajos dolgait *lelkesedés és ambició által fütött tisztviselői karnak kell intéznie*, azonban ambiciót és tetterőt csak olyan tisztviselői gárdától lehet várni, amely előtt nem zárják el az előrejutás, az előléptetés kapuját. E tekintetben a jegyzői, fogalmazói és az idegilenes státusban egyaránt sivár a helyzet.

A főváros lakossága megnövekedett, az adminisztrációs munka nagyobbodott, mégis megszüntettek négy tanácsi ügyosztályt és egy alpolgármesteri állást. Az ország nagy területeinek elrablása után a létszámcsökkentés az államnál indokolt volt, a megnagyobbodott Budapestnél azonban nem. Most, mikor három ügyosztály visszaállításáról és a harmadik alpolgármesteri állás új megszervezéséről van szó, szintén nem ringathatja magát illuziókban a fogalmazói kar, mert a harmadik alpolgármesteri állás *műszaki* lesz, az egyik tanácsnoki szintén. Tehát *két jogi állás marad* és mivel nincs annyi műszaki tisztviselője a fővárosnak, hogy azokkal a létesítendő stallumokat be lehetne tölteni, külső emberek kerülnek be és ez a veszedelmes precedens azzal fenyegeti a fogalmazói kart, hogy politikai érdemek honorálásául a jogi stallumokba is behozhatnak külső embereket.

Az előterjesztés szerint nem a mérnöki kar ellen szólnak ezek a megállapítások, mert a mérnököknek nagy feladataik vannak Budapestnek világvárossá való fejlesztésénél. A mérnöki tudás honorálása megnyilatkozhat abban, hogy mérnök emberek elérhessék a legmagasabb pozíciókat, de — *nem a jogászok sutbatétele mellett*. Az előljáróságokon a mai keretek között nem tudnak megfelelni a feladatoknak, egy szegénységi bizonyítványért sokszor heteken keresztül kell a feleknek sorba állni, az I. és IX. kerületben pedig oly nagyok a távolságok, hogy a perifériákról majdnem félnapi járás után juthatnak be a szegény emberek a nagykiterjedésű kerület előljáróságába.

A fogalmazói kar sérelmeit az előterjesztés több pontba foglalva határozati javaslat formájában terjeszti a tanácsülés elé. E javaslat szerint a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége indítson harcot a *status quo ante*-ért, tehát a harmadik *jogi* minősítésű alpolgármesteri állásért, a tizenhat régi tanácsi ügyosztály fogalmazói létszámáért, a segédfogalmazói állás eltörléséért. Ez utóbbit úgy akarja kiküszöbölni a javaslat, hogy a beválasztottak mint fogalmazók rögtön a *IX. fizetési osztályban* kezdjék pályájukat. Ezeken a kívánságokon kivül a megnövekedett lakosság számának megfelelően szükségesnek tartják a műszaki alpolgármesteri állás, valamint két műszaki ügyosztály és a megfelelő fogalmazói létszám megszervezését, az előljáróságoknak kétszeresére, tehát *huszra való szaporitását*, az előljáróságok fogalmazói, mérnöki és orvosi létszámának emelését, valamint azt, hogy a harmincöt év óta szolgáló tisztviselőket, hasonlóképpen a hatvanadik életévüket betöltött tisztviselőket *kivétel nélkül nyugdijazzák és helyüket friss erőkkel töltsék be*.

Az előterjesztés másik része az *ideiglenes hivatalnokok statusának rendezését sürgeti*. A készülő szabályrendelet az eddiginél rosszabb helyzetbe hozná az ideiglenes hivatalnokokat. Elsősorban kifogásolni kell az ideiglenes hivatalnoki elnevezést, amely sok súlyos következménnyel járó félreértésre adott már alkalmat. Az ideiglenes hivatalnok alatt mindenki ideigóráig alkalmazott hivatalnokot ért, nem pedig a valóságnak megfelelően, nyugdíjjogosultsággal rendelkező alkalmazottat. Egyszerűen a *hivatalnok* elnevezés lenne megfelelő. A polgármester az ideiglenes címek adományozása helyett — mint például ideiglenes tanácsi segédfogalmazó, stb. — a miniszteriumokban szokásos *címzetes* elnevezéseket adhatná meg : címzetes tanácsi segédfogalmazó és így tovább. Az előterjesztés szükségesnek tartja, hogy az ideiglenes hivatalnokok fizetése a *szolgálati idővel együtt szintén emelkedjék*, ha pedig valaki fővárosi szolgálata alatt magasabb képesítést szerez meg, a polgármesternek legyen joga őt egy fokkal, *soronkivül* előléptetni. A fővárosnak eminens érdeke, hogy hivatalnokait önképzésre buzdítsa. Az ideiglenes hivatalnokok kérelmei közé tartozik, hogy tíz évi szolgálat után megfelelő képesítés esetén a *beosztási szak legalsó állására véglegesitsék őket*. A tíz évi szolgálat után való véglegesítés a fővárosra semmiféle terhet nem jelent, ennyi idő alatt tisztába lehet jönni a hivatalnok képességeivel, éppen ezért tíz évi munkájának eredményeképen *megérdemli a tisztviselő a véglegesitést*.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 206-54.

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272-64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai műtárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviccseladás és szállítás. Vizi szállítások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A szerdai közgyülés, mint méltóztatik tudni, a csend és nyugalom jegyében folyt le. A nagy obstrukciós vihar után vajmi kevesen jöttek el a nagyobb emóciókkal egyáltalában nem kecsegtető programm végighallgatására. Néhányan unatkoztak csupán a teremben, a többség (félreértések elkerülése végett nem Wolffék és a kormánypárt, hanem az egész közgyülés osztatlan többsége) a büffében orientálódott az uzsonnakávé és vajaskifli iránt.

— Viharok nem voltak?

— Vajmi kevés, az is inkább apró zivatar, egy-két mennydörgéssel, villámlással, szóval nemcsak a közgyülés hangulata, hanem a vihar is nyári jellegü volt. Amikor Ripka az obstrukciós rekedtség után pihent hanggal a bizottságokba való választás eredményeit kihirdette, a szociáldemokraták észrevették, hogy a közoktatásügyi bizottságba a mandátumáról lemondott Siegescu József dr. helyett Kollmann Dezső dr. kerül. Első pillanatban jelentős ellenzéki térhódításnak gondolta Kollmann különben egyhangu megválasztását mindenki, a jobbszemü szocialisták azonban, élükön Büchlerrel és a kis Bánóczyval, rájöttek hamarosan arra, hogy nyul rejtőzik a bokor mögött. A szavazás alkalmával derült ki ugyanis, hogy Kollmann, aki szonorus egyéniségének megfelelő halksággal eddig mint pártonkivüli szerepelt, belépett a kispolgárok városi pártjába, amely a legujabb időben Kozmáékkal fejt ki bizonyos irányu együttmüködést. Volt is tehát Kollmann körül lárma bőven, a zivatar azonban elsimult és Kollmann ezentul a kispolgárok szineit fogja fentemlített szonorus egyéniségével kapcsolatban a közoktatásügyi bizottságban lobogtatni.

— Helyesen teszi! Miért jártak hat óra után olyan hosszu orral a közgyülésen a főjegyzők?

— Mert csak akkor tudták meg, hogy a szállongó hirek dacára Badál mégis megmarad előljárónak. Kozmáék kézzel-lábbal küzdöttek a visszatartás ellen, a Wolff-párt azonban, amely Badál főtámasza, váratlan segitséget kapott a szélsőbalon : a szociáldemokraták mind egy szálig leszavaztak Badál visszatartása mellett. Kapták is szemrehányást bőven a főjegyzők részéről, akik keserüen hangoztatták, hogy éppen a szociáldemokratáktól, akik mindég igyekeztek felülemelkedni a személyi vonatkozásokon, nem várták volna ezt az eljárást. Ki is jelentették a szociáldemokrata vezetők, hogy a jövőben jobban meg fogják gondolni a dolgot.

— Csakugyan olyan nagy baj ez a visszatartás?

— De még mekkora! Példát statuál a többi visszatartásra, esztendőkre zárja el az előmenetel lehetőségét. A legnagyobb baj, hogy a mostani öreg főjegyzők, ha meg is választják őket tanácsnoknak vagy előljárónak, egy-két évi főtisztviselői szolgálat után, amely tudvalevőleg reprezentációs költségekkel és egyéb jókkal van összekötve, mehetnek a nyugdíjba. A mostani előljárók között van olyan is, aki a jövő esztendőben előljáróságának husz esztendős jubileumát ünnepelheti meg. Minden szeretetem és rokonérzésem ezeké a főjegyzőké, akikről a központi városházán látom, hogy reggeltől napestig huzzák az igát, fogadják a feleket, végzik a nehéz és felelősséggel teljes ügyosztályi adminisztrációt, referálnak a bizottsági és albizottsági üléseken . . . És látom esztendők hosszu sora óta, hogyan öregednek, hogyan kopaszodnak, hogyan esnek össze! Néhai jó Faller főjegyző jut ilyenkor az eszembe . . .

— Ki volt az a Faller főjegyző?

— Arra már nem emlékszik Szerkesztő ur. Faller a milleneumi időkben volt főjegyző a városnál, (akkor még tanácsnok-főjegyzői állás nem volt) és ebbeli minőségében a személyzeti ügyeknek volt a főreferense. Történt egy alkalommal, hogy egy előljáró azzal a kéréssel fordult hozzá, támogassa azt a kivánságát, hogy a szolgálatban visszatartassék. Faller a következő szavakkal hütötte le az előljáró ur ambicióját : »Kedves barátom! Te vagy dolgoztál harmincöt évig a városnál, vagy nem dolgoztál. Ha nem dolgoztál és erősnek érzed magad további szolgálatra, akkor téged el kell bocsátani, mert hütlen voltál a kenyéradó gazdáddal szemben. Mert ha rendesen dolgoztál, akkor neked, harmincöt év alatt ugy tönkre kellett menned, hogy boldogan mehetsz a nyugalomba!« Az előljáró ezekután örülvén, hogy kegyelemben elbocsátatott, azonnal beadta nyugdijazás iránti kérelmét.

— Más idők, más emberek! Mi történt egyéb nevezetes a közgyülésen?

— Vajmi kevés, mondhatnám semmi. Az egyes pártokban nagy konventikulumok voltak, főleg a katolikus vallásu bizottsági tagok tárgyaltak sokat a közeledő plébános választások alkalmából. Hir szerint a legközelebbi közgyülés napirendjére már ki lesz tüzve a rókusi és a Regnum Marianum-beli plébániák betöltése.

— Miért rajzottak a bizottsági tagok oly nagy számmal Csordás tiszti főorvos és helyettese, a derék Szécsi Ernő körül?

— Én magam kérdeztem meg Elemért, aki azután borzalmasan panaszkodni kezdett. Azt mondta, hogy a helyzete maholnap tarthatatlanná fog válni, annyian támadják meg iskolaorvosi és iskolanővéri elhelyezés miatt. Valaki például el kezd vele a bulgár földrengésről beszélni, mire Elemér részvétét fejezi ki az áldozatok nagy száma miatt. A bulgár földrengésről való tartalmas eszmecsere után előáll a kérelem, egy iskolaorvosi vany iskolanővéri állás betöltése irányában. A főorvosi hivatal felkérésére ezennel közlöm, hogy sem iskolaorvosi, sem iskolanővéri állás nincs, belátható időn belül nem is lesz, ez okból — a szives igéreteket ne méltóztassék komolyan venni.

— Nagyon helyes! Hallom, hogy helyreigazitani óhajt valamit.

— Igen! A sajtótörvény huszadik paragrafusa alapján Némethy Béla tanácsnok kéri a következő helyreigazitás közlését : 1. Valótlan, hogy engemet sógornőm, Édes Endréné alsójátékban négyszáz pointtel megvert volna. 2. Valótlan, hogy kártyaveszteség fejében fizettem volna Édes Endrénének. 3. Valótlan, hogy feleségem a rummynak nevezett kártyajátékban mindég kulőrre menne. Ezzel szemben való az, 1. hogy Édes Endrénét két alkalommal Balatonkenesén kettes alsós partiban megvertem, összesen négyszáz pointtel, miután a gibicek nagy örömére több alkalommal elfogtam az adu kilencesét, számos alkalommal a kézből bemondott ultimóját is. 2. Való, hogy Édes End-

Mit kívánnak a kerületek?

A ceglédi vasutvonalat, mely két részre osztja Kőbányát, mielőbb el kell távolítani — Rengeteg kiépítetlen utvonala van a X. kerületnek, rossz a közlekedés, kevés a csatorna, alig van a külterületen vizvezeték

Az Uj Budapest ankétja a kerületi előljárókkal

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Ezzel a cikkünkkel befejeződik az *Uj Budapest*-nek a kerületi előljárókkal folytatott ankétje, amely gazdag és hasznos anyagot hordott össze a főváros vezetőségének és a törvényhatóságnak asztalára. Az anyag egységes áttekintése bizonyitékot nyujt arra, hogy a kerületek bajaival és kívánságaival foglalkozó cikksorozatunk *megfelelt annak a nagy várakozásnak és érdeklődésnek*, amellyel az ankétet már egy-két cikk megjelenése után kisérték. A kerületek közül sorrendben *utolsónak maradt a X. kerület*. Sajnos, az *Uj Budapest* ebben a kerületben nem találhatott érintkezést az előljáróval, mert *Rajháthy* Ferenc sulyos betegen fekszik az Uj Szent János kórházban. Távollétében *Sebő* Gusztáv főjegyző, előljáróhelyettes tett nyilatkozatot a kerület aktuális problémáiról és kivánalmairól. A nyilatkozatot az alábbiakban adjuk:

— A kerület kialakulása és fejlődése szempontjából mindenekelőtt arra a nagy akadályra akarok rámutatni, amit ebből a szempontból a *ceglédi vasútvonal* okoz a kerületben. Régi kivánságaink közé tartozik, hogy telepitsék át külsőbb területre ezt a vasútvonalat, amely szétválasztja a X. kerületet, akadályozza a forgalmat, lehetetlenné teszi a városrendezési szempontok érvényesülését és a legnagyobb mértékben irritálja a kerület egész életét. A ceglédi vasútvonal eltávolítása megszüntetné az úgynevezett *halálsorompó problémát is*. De ugyancsak a szabad fejlődés szempontjából rendkívül fontosnak tartom, hogy a kerület főútvonalainak, köztük a Kerepesi-útnak, a jövőben rendes, kiépített, villamosközlekedéssel ellátott kereszt-összeköttetései legyenek, mert a közlekedést és a fejlődést egyaránt gátolja, hogy a kerületnek e határozott vezetővonalait ma nem köti össze megfelelő mellékútvonal. Ilyen úttá kell kiépíteni *a Hungária-körutat és a Fehér-utat*. A közlekedés feladatai közé tartozik a sugárútvonalak hiányos összeköttetéseinek megszüntetése. A külső Kerepesi-úton csak a HÉV-re való átszállással, drága tarifa mellett lehet tovább jutni, a kőbányai vasútvonal pedig megszünik a Belső-Jászberényi-úton, ahelyett, hogy a 28-as relációba bekapcsolódnék. A kerület közlekedésének tehát olyan bajai vannak, amelyeket sürgős megfontolás és alapos felülvizsgálat alá kell venni. Szintén a közlekedés kérdéséhez tartozik, hogy a X. kerület nagyrészén *nincsenek megfelelően kiépített utak*. Két olyan nagy útvonalnak mint a *Kerepesi-út* és a *Hungária-körút*, mielőbb rendes kőburk alatthoz kellene jutnia, mert lehetetlen állapot, hogy két ilyen nagyjelentőségű és nagyforgalmú útvonalnak ne legyen megfelelő burkolása és a kocsik kénytelenek legyenek a legnagyobb nehézséggel küzdeni. A *X. kerületnek rengeteg kiépítetlen útvonala van*, ezeknek az útaknak teljes rendbehozatala azok közé a feladatok közé tartozik, amelyek döntően beleszólnak a kerület életébe, fejlődésébe, a polgárság zavartalan közlekedési rendjébe. Különösképpen meg kell emlékeznem ebből a szempontból Rákosfalváról, amelynek gyászos állapotáról már neve után rosszat lehet sejteni, a valóság azonban sötétebb minden sejtelemnél, mert Rákosfalvának se útja, se csatornája, se vízvezetéke, se villamosvilágítása nincs. Külföldi metropólisokra gondolva, megdöbbentőnek látszik ez a tény, mert Rákosfalva mégis Budapesthez tartozik, nem nevezhető nagy távolságnak, amely Rákosfalvát a főváros centrumától elválasztja, ezenkívül *fejlődésképes és lakott területe a városnak*, tehát nemcsak elmaradottság, de valósággal érthetetlen helyzet, hogy Rákosfalva a mai állapotban kénytelen sinylődni.

— A Kerepesi-út közlekedési mizériáján csak *autóbusz járatokkal lehet segíteni*. Autóbusznak kell összekötnie a Kerepesi- és Gyömrői-utat, nemkülönben az új Lóversenyteret, mert az így létesített összeköttetés jelentékeny változást eredményez a kerület rossz közlekedési viszonyaiban. Az előbb említett útbeosztások hátrányain is javítana az autóbuszközlekedés.

— Ezeknek a fejlődési akadályoknak megszünése után a X. kerület élete *egészen átalakulhat*, vérkeringése gyorsabbá válhat és a kerület minden tekintetben fokozatosan fejlődhet. Városrendezési szempontból már most szükségesnek tartom annak hangoztatását, hogy a tervek előkészítésénél nem szabad apáink és nagyapáink hibájába esnünk. A régiek a főváros területén való építkezéseknél szinte akarattal úgy intézték a dolgokat, hogy ne maradjon talpalatnyi terület sem szabadon. Jóelőre gondoskodni kell tehát arról, hogy a közegészségügyi és esztétikai érdekek jegyében *Kőbányának nagy parkjai, szabad területei, játszóterei maradjanak*. A nagyvárosokat széppé tevő levegős rendszer megvalósítható a fővárosnak azokon a területein, amelyek még ezután indulnak nagyobb fejlődésnek, így tehát Kőbánya is; a többi kerületek helyzete sokkal nehezebb ebből a szempontból. Ugyancsak a közegészségügy és a város-esztétika követeli meg Kőbányán, hogy a piacteret egységesen kiképezzék, területének burkolását elvégezzék és általában felszereljék a piacot.

A Rákosfalva környékének szabályozása szintén az égető fontosságú problémák közé tartozik, az ottani telkek tulajdonosai és bérlői létérdekükkel mondhatják egyenlőnek a szabályozást. A patak alsó folyásánál a munkálatok már megkezdődtek és tekintettel arra, hogy a szabályozás szakaszok szerint történik, az eddigi tempó mellett a X. kerületre csak néhány év multán kerülne sor, ha a fentebb vázolt érdekek elismerésével nem teszik sürgősebbé a munka elvégzését. A főnyomócső és a főgyüjtőcsatorna kiépítése szintén fontos problémája kerületünknek, az első: *Kőbánya külső kerületének vízzel való ellátását*, a második: *nagy és kiterjedt területen a csatornázás kérdését is megoldaná*.

— Nem zárkózhatom el a kerület nagy lakásbajainak felsorolása elől. Kőbánya lakásszükséglete rendkivül jelentős kívánalmakkal áll a köz- és magánépítkezés elé, mert körülbelül másfélezerre tehető a sürgősen szükséges lakások száma. Az utóbbi esztendők hatósági építkezéseinél nyolcszázötven lakás keletkezett a X. kerületben, sajnos, ennek a kerület lakossága nem sok hasznát látta, *alig jutott néhány lakás a kőbányaiaknak*, mert a lakásokat más kerületbelieknek utalták ki, tehát egyáltalán nem vették figyelembe azt a szempontot, hogy szociális átérzéssel gondolni kellett volna a kőbányai szegény lakosság összezsúfolt voltára, valamint arra, hogy a kőbányai új lakásokból talán a kőbányai lakosoknak is érdemes lett volna juttatni. A magánépítkezés vállalkozási kedve nélkül lakásokra a továbbiakban is csak a hatósági építkezéseknél, a középítkezéseknél várhatunk. Ki kell azonban terjedni a középítkezéseknek kulturális és szociális területekre is, például sürgős szüksége van a X. kerületnek középfokú iskolára és középfokú gazdasági iskolára. A szociális építkezések közé tartozik egy fürdő létesítése: érthetetlennek látszik, hogy az óriási kiterjedésü kerületnek nincs fürdője. De szükség van *kulturházra* is, továbbá népházra, levente- és tanonc-otthonokra, anya- és csecsemővédő intézményre, vöröskereszt-épületre és tüdőbeteg-gondozóra. Fontosnak tartanám a kőbányai vigadó megépítését is, mert a társadalmi intézmények és a társadalmi élet ott helyhez juthatnak. A jelenlegi helyzetben vigadó hiányában a Tisztviselőtelep, belső Kőbánya és Rákosfalva nagy kiterjedései mellett a társadalmi élet laza és széteső. A lakásbajokon elsősorban *kislakásos házak, kertes családi telepek létesítésével* lehet segíteni, ezeket az irányelveket kell tehát szem előtt tartani a középítkezéseknél. A magánépítkezés kedvét a középosztálybelieknek, főleg a tisztviselőknek nyujtott olcsó telkekkel és olcsó kölcsönökkel kellene lehetővé tenni. Akkor a szőlőtelepek helyén, továbbá az Óhegyen újabb tisztviselőtelep és kertváros létesülne.

— Végül meg kell emlékeznem a kerületi adminisztrációnak arról a nagy hátrányáról, amely a *munkaerők hiányában* mutatkozik. Közigazgatásunk gyorsabb és jobb lebonyolításának érdekében a tisztviselőszemélyzet létszámát öt-hat munkaerővel kellene szaporítani. A népjóléti és szociális követelményekkel, valamint a fellendülő építési és ipari ügyekkel kapcsolatban *sürgős lenne e kérésünk teljesítése*.

---

réné kártyaadósságát a lovagiasság szabályai szerint a kódexek által meghatározott huszonnégy órán belül négy darab ezüst penegő alakjában lefizette. 3. Ami azon állítást illeti, hogy feleségem a rummynak nevezett kártyajátékban mindig kulőrre menne, nem felel meg a valóságnak, ezzel szemben a valóság az, hogy igen gyakran egyszerü rummyra megy, nem mindig eredmény nélkül.

— Ezennel közreadjuk a helyreigazitást, azon reményünknek adva kifejezést, hogy Édes Bandiné megtanul kártyázni. Ha már benne vagyunk a rektifikációkban, egyéb helyreigazitás?

— Az is van. Meg kell cáfolnom azt a legendát, mintha Liber Bandi Washingtonban a repülőgépre szállás alkalmával félt volna. Egyáltalában nem félt, nem volt kénytelen rávülni a repülőgépre, mert az nem hivatalos ut volt, hanem magánrepülés, amelyre Némethy Károly főjegyző is elkisérte Bandi barátunkat. Kihallgattam az összes szemtanukat, sőt magát az utitársat is. A tanuk egybehangzó állitása alapján közlöm a bíróság azon végzését, miszerint az egész ut alatt félelemről egyáltalában nem volt szó, a légi utazás gyönyörü volt és Liber Bandi annyira megszerette a légi turisztikát, hogy Londonból a Rothermere-reggeli után csak azért nem jött repülőgépen haza Budapestre, mert nem volt rá pénze.

— Ezennel közöltük az összes helyreigazításokat! Van egyébb hire, kedves dr. Városházy?

— Csak ajánlhatom magamat Szerkesztő ur! A viszontlátásra!

— Isten vele, kedves dr. Városházy!

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

CORDATIC
a tökéletes autopneu

BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

AUTOBUSZ felépítmények gyártja: NAY ÉS RÓNA gép- és szállítóeszközgyár — X., Kápolna-tér —

BUTOR MŰASZTALOSOK TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE
UJPEST, ÁRPÁD-UTCA 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebb menő kedvezményeket nyujtjuk

Megvalósitják a hivatásos gyámságot

Készülőben az árvaszék szabályrendelet-tervezete — A törvénytelen gyermekek 92 százalékával ma senki sem törődik, sem az apa, sem az árvaszék

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Elsőnek adunk hírt azokról a nagyszabású előkészületekről, amelyek egy égetően sürgős és elsőrendű fontosságú probléma megoldására Budapest székesfőváros árvaszékénél folynak. Hosszú tanulmányozás után az árvaszék a napokban kitűnő elnökének, *Ágoston* Géza dr.-nak kezdeményezésére olyan szabályrendelet megalkotásához teszi meg az első lépéseket, amely hivatott lesz arra, hogy Budapest gyermekvédelmének nemzetvédelmi és társadalmi szempontból egyaránt roppant fontosságú kérdését *tervszerűen és rendszeresen* megoldja, sőt olyan mértékben, amely előreláthatóan alapjául szolgálhat a gyermekvédelem *országos rendezésének* is.

A gyermekvédelem terén ma az egész ország területén nagy kaosz uralkodik. Ennek bizonyítására elég felemlíteni, hogy ezek a kérdések öthat minisztérium hatáskörébe tartoznak, a belügy-, külügy-, népjóléti-, kereskedelmi- és földmívelésügyi minisztériumok ügykörében egyaránt van egy rész a gyermekvédelem feladataiból, ami természetesen *hihetetlen rendszertelenséget és a problémának teljes széthullottságát* jelzi. Az országos állapothoz igazodik e tekintetben jelen helyzetben a főváros is, ahol a szociálpolitikai, közoktatási ügyosztályok és az árvaszék egyaránt hatáskörükhöz tartozónak mondhatják ennek a szociális területnek egyes fázisait. A rendszertelenség miatt Magyarország és Budapest a gyermekvédelem terén meglehetősen elmaradt a külföld mögött. Németország, Ausztria és Svájc sokkal előbbre vannak, általában a külföld rohamosan fejleszti a gyermekvédelem rendszeres, szociális berendezkedését, ugyanakkor Magyarország ólomcsizmákban baktat a külföld után, *gyári törvényünk ötvenegy éves, gyermekvédelmi törvényünk pedig huszonötéves*, tehát mindkettő felett átszáguldott az idő. Ennek a horribilis szociális kérdésnek rendezése és megoldása voltaképp állami feladat, de mert a dolgok nem jutnak előre a megkívánt mértékben, éppen ez teszi nagyjelentőségűvé Budapest székesfőváros árvaszékének akcióját, amely *a rendezés első igazi megvalósításának lesz a mintaképe.*

A szabályrendelet a törvénytelen, árva- és dajkaságba adott gyermekek életéről és neveléséről akar gondoskodni, sőt valószínűleg felöleli az elmegyógyintézeti ápoltak bizonyos mértékű gondnokoltságát is, mert e tekintetben szintén nagy összevisszaság és rendszertelenség uralkodik. A nagyszabású munkát *Ágoston* Géza dr., a székesfőváros árvaszékének elnöke és *Csorna* Kálmán dr. árvaszéki ülnök készítik elő. A szociálpolitikai ügyosztálynak szintén nagy szerepe lesz a hivatásos gyámságról, tehát a rendszeres gyermekvédelemről szóló szabályrendelet előkészítésénél, mert a jelenlegi helyzet szerint a gyermekvédelem Budapesten a főváros szociálpolitikai ügyosztályának hatáskörébe tartozik. *Liber* Endre tanácsnok és az árvaszék elnöksége között mindjobban kialakul az együttműködés ebben a kérdésben.

Budapest törvényhatósága óriási áldozatokat hoz évről-évre a gyermekvédelmi munka támogatására, az 1928. évben négyszázötvenezer pengőt állítottak be a költségvetésbe, azzal a célzattal, hogy Budapest törvényes és törvénytelen gyermekeinek védelmét ebből az összegből a főváros biztosíthatja. Eddig a szociálpolitikai ügyosztály az *Országos Stefánia Szövetség* útján akart megfelelni ennek a feladatnak. A Stefánia Szövetség, amely ma az anya- és csecsemővédelem szolgálatát, mint hivatalos megbízatással működő társadalmi szervezet, ellátja, a főváros szociálpolitikai ügyosztályával tartott fenn főképpen anyagi összeköttetést a budapesti gyermekvédelem feladatainak elvégzésére. Az utóbbi időben egyre jobban előtérbe nyomult a gondolat, hogy a Stefánia Szövetség kereteiből emeljék ki a budapesti gyermekvédelem ellátását, illetve a szövetség és a szociálpolitikai ügyosztály együttesen állítsák fel a budapesti főtelepet, hogy a főváros, amely nagy áldozatokat hoz a gyermekvédelemért, közvetlenül láthassa és intézkesse a budapesti gyermekek sorsát. Ugylátszik, ezt a tervet ilyen formában *mégsem sikerül megvalósítani*, ellenben egész megoldáshoz vezethet az árvaszék tervezete, amely felett majd a törvényhatóságnak kell határoznia.

Ez a terv a hivatásos gyámság rendszerének bevezetésével akarja megoldani a problémát. Ma minden gyermeknek *egy gyámja van*, de ez az állapot a törvénytelen gyermekeknél nem megfelelő, a törvénytelen anyát nem lehet megfelelő gyámnak tekinteni és általában *nem lehet alkalmas egyéni gyámokat találni*. Pedig feltétlen igazság a tapasztalat által bebizonyult az a tény, hogy minden gyermekvédelemnek alapja a gyermektartás, vagyis az, hogy a törvénytelen gyermek az anyával együtt automatikusan ellátást kapjon. A gyermekvédelem terén előrehaladott külföldön a védelmet egységesen gyakorló szervek perbe fogják az apát és kíméletlenül behajtják a tartási díjat. A külföldön ez annál könnyebben megtörténhet, mert *a törvénytelen gyermek felett még az anyának sincs gyámsága.* A hivatásos gyámságról szóló rendeletervezet tehát egységesen rendezné a budapesti gyermekvédelem problémáját, sőt a kibontakozó koncepció szerint, az anya-, és csecsemő, valamint törvénytelen gyermekvédelem, közigazgatási, szociális és anyagi feladatairól egyképpen gondoskodnak. Az árvaszék és a szociálpolitkai ügyosztály együttesen létesítenek tehát új szervet, amely a hivatalos gyámság jellege alatt az Országos Stefánia Szövetség hatásköréből kivenné a budapesti gyermekekről való gondoskodást, a *feladatot egységesen oldaná meg* és ezzel lerakná alapjait a gyermekvédelem országos rendezésének is.

A hivatásos gyámságról szóló szabályrendelet nem áll majd ellentétben a gyámi törvénnyel, tehát *külön törvény meghozatala nem szükséges.* Különben a belügy- és igazságügyminiszter is kijelentette, hogy a hivatásos gyámság létesítése szükséges. Az árvaszék elnökségének az a célja a rendkívül nagyfontosságú szociális szabályrendelet elkészítésével, hogy az országos gyermekvédelem megszervezéséhez mintául szolgáljon. A Stefánia-Szövetség, mint félhivatalos társadalmi szervezet sokat tesz a gyermekvédelemért, de az ország területén összesen százötven gyermekvédő állomása van, holott *legalább nyolcszáz ilyen állomásra* lenne szükség. Magyarországon *négyszázezer törvénytelen gyermek* van, ebből ezer, kétezer gyermeknek az anyja érvényesíti per útján a tartásdíjat, körülbelül huszonötezer törvénytelen gyermeket helyeztek el a menhelyeken, *háromszázhetvenezer törvénytelen gyermek sorsáról azonban nem tud senki*, életük és nevelésük igazodik a véletlenhez. A székesfőváros által felállítandó hivatásos gyámság-intézményt, amely a törvénytelen gyermek életét, egészségügyét, de főképpen nevelését is biztosítja, meg lehet valósítani országos viszonylatban is, még pedig a városok és vármegyék törvényhatóságai útján. Ez utóbbi, országos viszonylatú problémát azonban már a gyermekvédelmi törvény megalkotása után lehet csak rendezni, mert mindaddig nem szünik meg a kaosz, míg törvény útján, szervesen, minden irányba való kiterjesztéssel nem rendezik ezt a nagyszabású nemzet- és embervédelmi problémát. Ha *Ágoston* Géza árvaszéki elnök nagykoncepciójú terve sikerül, a főváros *halhatatlan érdemű példát* állít az országos gyermekvédelem elé. A kérdést egyébként néhány nap mulva pártszempontokra való tekintet nélkül megvitatják a törvénykatósági bizottság vezető férfiaival.

Csonka lesz-e a közgyülés?

Éles ellentét az igazoló választmány és a tiszti főügyész álláspontja között

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Alpár Ignác halála váratlan nehézség elé állitotta a főváros igazoló választmányát. A derék *Alpár bácsi* évtizedek óta tagja volt a törvényhatósági bizottságnak, ahová a vizivárosi listán került be. Ennek a listának *Kozma* Jenő dr. volt a vezetője, utána *Kollár* Lajos következett, mint rendes tag és *Alpár* Ignác mint póttag. *Kollár* halála után került *Alpár* a törvényhatósági bizottságba, mint egyetlen póttag. Az ő halálával a lista ki is merült, mert több póttagot annakidején nem választottak. A listán a soron következő póttag *Bárány* Oszkár, az ismert nagyiparos és gyáros lenne, akinek behivása vagy be nem hivása felett illetékes helyeken *megindult a vitatkozás.*

Két vélemény áll szemben egymással: az egyik az igazoló választmány véleménye, amely szerint *Bárány* Oszkár behivásának útjában semmi akadály nem áll. Az igazoló választmány ugyanis még 1925 decemberében *Gaár* Vilmos dr. inditványára elhatározta, hogy amennyiben a póttagokul megválasztott személyek megbizása halál vagy lemondás folytán megszünnék, az igazoló választmány az igy megüresedett póttagsági helyre az az illető pártlajstromon feltüntetett sorrendben a következő jelöltet behivja és őt a póttagok közé sorozza. Ezzel a véleménnyel és határozattal szemben áll *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész azon álláspontja, hogy a választási törvényen változtatni az igazoló választmánynak nem áll módjában, *ujabb póttagok behivásáról szó sem lehet* és igy ha a póttagok is elhaláloznak vagy lemondanak, senki be nem hivható és a törvényhatósági bizottságnak *csonkának kell lennie.* Az igazoló választmány és a tiszti főügyész álláspontja között *éles harc indult meg*, amit az is bizonyit, hogy az igazoló választmány fenti határozatát a tiszti főügyész *panasszal támadta meg a közigazgatási bírósághoz.* A közigazgatási bíróság ebben az ügyben még mindig nem hozott döntést és a döntés meghozataláig mindenesetre valószinüleg függőben marad *Bárány* Oszkár behivása is, mert nem kétséges, hogy *Bárány* Oszkárnak az igazoló választmány által póttaggá történő behivását a tiszti főügyész a közigazgatási bíróságnál szintén *panasszal fogja megtámadni.*

Erről az érdekes jogi komplikációról beszélgetést folytattunk egyik kiváló jogi szakértőnkkel, aki a kényes problémát a következőkben világitotta meg előttünk:

— A törvényes rendelkezésekből önként következik, hogy a törvényhatósági bizottságban helyet nyert pártokat választókerületenként törvényesen megilleti fele annyi póttag, mint ahány tagot az illető választókerületben a törvényhatósági bizottságba beküldtek. Ha a pártokra választókerületenként eső póttagok közül egynek vagy többnek ebbeli minősége lemondás vagy elhalálozás folytán megszünik, akkor, ha helyet adnék *Szabó* Imre dr. tiszteletreméltó jogi okfejtésének, az illető párt elvesztené azt a törvényesen biztositott jogát, hogy bizottsági tagjai sorában beálló megüresedés esetében a tagjai feleszáma arányában a *saját pártállásu* póttagok sorából egészittessék ki a törvényhatósági bizottság. Az az eset is előállhatna, hogy az egyik pártot illető bizottsági tagság megszünésével a másik pártból hivatnék be a póttag rendes törvényhatósági bizottsági taggá. Kifejezett tételes intézkedés hiányában a törvényes rendelkezéseket másként értelmezni nem lehet, mint ugy, hogy a pártokat választókerületenként megilleti az a jog, hogy *megválasztott bizottsági tagjai feleszámának megfelelő póttaggal rendelkezzenek.* E törvényes alapon tehát az igazoló választmányt megilleti az a hatáskör, hogy az elhalt vagy lemondott póttag helyébe *ugyanazon pártlajstrom sorrendje szerint uj póttagot behivjon.*

Értesülésünk szerint az igazoló választmány legközelebbi ülését már a jövő héten meg fogja tartani, amikor *Bárány* Oszkárt póttagnak és egyben rendes törvényhatósági bizottsági tagnak is behivja. Hogy azonban *Bárány* Oszkár a közigazgatási bíróság döntésének bevárása előtt lesz-e városatya, az e pillanatban *teljesen kétséges.*

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. s.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

1928 április 15: RENAULT Renault győz Marokkóban

Felvevőhivatal:	Távirat száma:	Szó:	Hó és nap:	Óra és perc:
Billancourt	63	70	4 16	17 50

TÁVIRAT
reimann budapest vörösmarty tér 3
április tizenötödikén lefutott 700 kilométeres marokkói grand prix inditott 5 renault hathengeres gép fölényes győzelmét hozta stop három vivasix első második harmadik nyilt sportkategóriában stop első abszolut győztes 110 kilométeres óraátlaggal második 10 perccel harmadik 14 perccel mögötte stop két monasix első második 1500 köbcentis kategóriában stop első 92 kilométeres óraátlaggal második 6 perccel mögötte stop renault verte összes más inditott márkákat — renault
Vezérképviselet: REIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.

HIREK

Márkus és Kakujay. Hosszas vajudás után végre megszületett az a szerződés, amely *Márkus* Jenő dr. miniszteri tanácsost, volt fővárosi tanácsnokot és *Kakujay* Károly mérnököt a Beszkárt kötelékébe hozza. A szerződtetésnek mindenki örül, aki igaz barátja a fővárosi közlekedési fejlesztésének. *Márkusban és Kakujayban* olyan új erőket nyer a *Folkusházy* vezérigazgatósága alá került Beszkárt, hogy a fővárosi villamosvasutak vezetősége most már igazán *a legelsőrendű gárdával* veheti fel a harcot a közuti hálózat fejlesztésére és a közlekedés javítására. *Márkus* Jenőt igazán nem kell bemutatnunk az *Uj Budapest* olvasóinak, hiszen mindenki, aki a város ügyeivel közelebbről foglalkozik, meg van győződve róla, hogy az a nagy tehetség, szorgalom és szervezőképesség, amelyek *Márkus* Jenő tulajdonai, csak díszére fognak válni új méltóságának is. *Kakujay* Károlyról is csak a legjobbat mondhatjuk, az ő személyével kapcsolatban azonban ki kell jelenteni, hogy szerződtetése *nem lehet akadálya* a Beszkártnál évtizedek óta dolgozó kitünő vezető mérnökök érvényesülésének.

Harc a konyhakerti gazdaságért. A belügyminiszter azon határozata, amely többek között a konyhakerti gazdaságot is megszüntetendőnek itélte, *váratlan komplikációknak* lett kutforrása. A főváros konyhakerti gazdasága két tanyából áll, az *István-majorból*, amely kétszázhusz kataszrális hold terjedelemben a Gyáli-ut mellett terül el és a *lőrinci telepből*, amely kétszázhetven hold terjedelmü. Noha a most a Hatósági Zöldségüzemhez tartozó konyhakerti gazdaság likvidálása még hónapokig eltarthat, már megindult a versengés, hogy a két major kinek a kezébe kerüljön. Különösen az István-major az, amelyikért nagy versengés folyik. Ezt egyrészről a kőbányai kisemberek szeretnék megszerezni és maguk között felparcellázni, másrészről pedig a *közgazdasági egyetem* tart rá igényt, amely a főváros területén nagyszerüen felszerelt mintagazdaságot kapna a szakirányu oktatás demonstrativ uton való fejlesztésére. A tanács még nem döntött ebben a kérdésben, de értesülésünk szerint a *döntés a közgazdasági egyetemre lesz kedvező.*

A Fansz is megvitatja a segitőalapról szóló szabályrendeletet. A fővárosi segitőalap felállitására vonatkozó tervezet a közeljövőben már a *jogügyi bizottság elé kerül.* Mivel azonban egyes tisztviselői kategóriák főleg a nagyösszegü levonások miatt kifogásokat hangoztattak, az elnöki ügyosztály ugy intézkedett, hogy ebben a tisztviselői társadalmat par excellence közelről érintő kérdésben a szabályrendelet-tervezet szövegének végleges megállapitása előtt a fővárosi tisztviselők erkölcsi képviselete, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége is meghallgattassék. *Gallina* főjegyző intézkedésére ez okból a szabályrendelet-tervezet a legközelebbi időben a FANSz tanácsa elé kerül, amely a tisztviselőtársadalom sajátos érdekei szempontjából meg fogja a tervezetre *észrevételeit tenni.*

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

A MAVAG két hónap mulva megkezdi az autobuszok szállitását

A főváros még ez évben megkapja a száz autobuszt
A berlini autobuszüzem vezérigazgatója Budapesten

A szerdai közgyülésen tudvalevőleg elfogadták a száz autóbusz beszerzésére vonatkozó tanácsi előterjesztést. Az autóbuszokat különféle méretekben az *Állami Gépgyár* fogja szállitani, amely okos előrelátással idejében hozzákezdett az alvázak gyártásához. Azok a tárgyalások, amelyeket a szállitás ügyében a közlekedési ügyosztály még a közgyülési határozat meghozatala előtt folytatott, bizonyossá tették, hogy a kereskedelemügyi minisztérium jóvá fogja hagyni a főváros hozandó határozatát. Az Állami Gépgyár ily körülmények között nyugodtan munkálkodhatott és hogy menynyire gyors tempóban folyt *Köpesdy* Elemér gyárában a munka, mi sem bizonyitja jobban, minthogy a száz autóbusz első csoportja, számszerint tiz darab, julius elsején további tizenöt darab pedig julius tizenötödikén karosszériákkal felszerelten a főváros birtokába fog kerülni.

Ily módon az esztendő végéig *mind a száz autóbuszt forgalomba lehet majd állitani.* Az Állami Gépgyár igazán mintaszerüen végzi dolgát és nem tehet azokról a zavarokról, amelyek a karosszéria-készités és szállitás körül felmerültek. Az Autóbuszüzem igazgatósága már több versenytárgyalást irt ki a karosszériák szállitására, azonban ezek a versenytárgyalások ugy technikai, mint anyagi szempontból *sikertelenek maradtak.* Technikai szempontból azért, mert a pályázók hibásan konstruáltak, anyagi szempontból pedig azért, mert a különböző typusu pályázatokat nem lehetett közös nevezőre hozni. Legutóbb azután ugy igyekeztek a bajon segiteni, hogy a *Ganz-Danubius* tervei alapján szólitották fel szükebbi versenytárgyalásra az érdekelt cégeket, azonban ez a megoldás sem bizonyult jónak, mert a benyujtott ajánlatok technikai részével az üzem igazgatósága nem volt megelégedve.

Lobmayer tanácsnok császármetszéssel oldotta meg a nagy problémát. Budapestre hivatta *Kwerg* vezérigazgatót, a berlini autóbusz közlekedés legfőbb parancsnokát, aki egyben a karosszéria-gyártás európai hirü szakértője. *Kwerg* igazgató vezetésével napokon át tartó munka után sikerült a Ganz-Danubius gyárban megtalálni azt *a normaltypust*, amely Budapesten forgalomba fog kerülni. A három legnagyobb magyar karosszéria gyár, a *Ganz Danubius*, a *Nay és Róna* és a *Kölber* cég állapitják meg közösen most a kiirásra kerülő harmadik és egyben *legutolsó* pályázat technikai feltételeit.

Remény van tehát arra, hogy a rövidesen kiirandó versenytárgyalás alapján a karosszériák szállitása sem fog haladékot szenvedni és *julius elsején uj korszak kezdődhetik Budapest közlekedésében.*

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31 elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lőfogatu és kézikocsik készilését és javitását. Telefonhivó: J. 394-41

CIPŐK hölgyek és urak részére elsőrangu kivitelben
BLUM CIPŐÁRUHÁZ, VIII., Baross-u. 88.
Olcsó árak – Fővárosi tisztviselőknek fizetési kedvezmény.

Az Uj Budapest naptára

Máj. 6 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Máj. 7 Hétfő	d. e. 11 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12. ó A magánépitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az üt- és csatornaépitési albizottság ülése. d. u. 7 ó. Pártértekezlet az Egységes Községi Polgári Pártban.
Máj. 8 Kedd	d. e. ½10 Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztban. d. e. 10 ó. A szegényházi bizottság ülése. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt pártértekezlete.
Máj. 9 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő szakértő bizottság ülése. d. e. 11 ó. A kisajátitó bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Máj. 10 Csütörtök	d. e. 10 ó. A főváros tanácsának ülése. d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban.
Máj. 11 Péntek	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése. d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a XI. ügyosztban.
Máj. 12 Szombat	Ujitsa meg az előfizetését az Uj Budapestre

A B. S. E. kirándulásai. A Budapesti Sport Egyesület, mely *Goszleth* Ernő dr. főjegyző vezetésével működik, május havában a következő kirándulásokat rendezi: *Május 6.* Találkozás 7.30-kor a Pálffy téren. Indulás a 7.50-es hév.-vel. Utirány: *Szentendre, Pisszentlászló, Lepenc patakvölgye, Visegrád.* Hazautazás 7 órakor a Budapest Józsefvárosi Keresztény Polgárok Köre által bérelt külön hajóval. Érkezés Budapestre este 10 órakor. Hajójegy ára 3 pengő, mely VIII., Baross-u. 65, I. em. 24. ajtószám alatt váltandó meg. Vezető: *Beregszászy* Ilona. *Május 12. Lázár* Kálmán szakosztályi alelnök délután 6 órakor tartja a pedagógiai filmgyár IX., ker., Hungária krt. 350. sz. a. levő (F. T. C. pályával szemben) helyiségében vetitett képes előadását *Pécsről és környékéről. Május 12—13.* Találkozás május 12-én (szombat) 13.30-kor a keleti pályaudvar I., II. oszt. pénztárai előtt. Indulás a 13.50-es gyorsvonattal. Utirány: *Nagybátony, Fiskalitáshuta, Galyatető* (hálás). Május 13-án utirány: *Kékes, Kaparóház, Mátrafüred, Gyöngyös.* Hazautazás 19.59-kor. Érkezés Budapestre 22.12-kor. Jelentkezni lehet a kirándulásra május 5-ig VIII., Baross-u. 65, I. em. 24. ajtószám alatt. Vezető: *Hegyi* Gyuláné. *Május 20.* Találkozás 8 órakor a Retek-utcai hurokvágánynál. Utirány: Julianna major, Nagykopaszhegy, Budakeszi, Zugliget. Vezető: *Végh* Mihály. *Május 26—28.* Találkozás 11.30-kor a Petőfi téri hajóállomásnál. Indulás a 12 órai hajóval. Hálás a hajón. Május 27-én indulás Mohácsról 4.55-kor. Érkezés Villányba 5.40-kor. Utirány: *Harsányi-hegy, Máriagyüd* (bucsujáróhely), *Siklós, Harkány* (gyógyfürdő). Harkányból indulás vonattal 20.43-kor, érkezés *Pécsre* 22.16-kor. (Hálás). Május 28. Pécs város nevezetességeinek megtekintése. Hazautazás 14.05-kor.14.05-kor. Érkezés Budapestre 21.55-kor. Jelentkezni lehet május 19-ig VIII., Baross-utca 65, I. em. 24. ajtószám alatt. Vezető: *Lázár* Kálmán. Az eddig ki nem kézbesitett B. S. E. tagsági igazolványokat *Hegedüs* Elemér szakosztályi titkárnál lehet átvenni. (Központi városháza, tanácsi VII-ik ügyosztály irodája). Budapest, 1928 április 25.

Halálozás. *Geschader* János nyug. székesfővárosi adófőpénztáros életének 79-ik évében Kispesten meghalt. Egyike volt azoknak, akik már a főváros egyesitésekor teljesitettek szolgálatot, amelyet nagy odaadással s elismeréssel végzett 1907-ben történt nyugdijazásáig. Temetése szerdán délután volt a kispesti temető halottas- házából. Az elhunytban *Kovácsházy* Vilmos főjegyző nagybátyját gyászolja.

Vasuti Utmutató. Megjelent a Vasuti Utmutató, a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyvének ezidei első nyári teljes hazai kiadása. Ez, immár 48 év óta, *megszakitás nélkül* megjelenő, egyben Magyarország *egyetlen régi multu*, népszerü közlekedési szakkönyve e kiadásban közli az összes állami és magánkezelésben levő vasutak, helyijáratok és kisvasutak, továbbá postajáratok, postát szállitó vonatok, végül hajó- és légijáratok pontos menetrendjeit, részletes dijszabásait, a táblázatosan összeállitott kedvezményeket és közvetlen kocsik stb. menetrendjeit. Az utazás érdekeit különlegesen szolgálja a már közkedvelt és e kiadással egybefüzve megjelenő Idegenforgalom és belső vándorforgalom Utmutatója, hol a Balaton hivatalból felülvizsgált részletes ismertetése mellett a magyar városok, fürdők, az ujak között Szeged, Budafok és Harkányfürdő nivós és pontosan tájékoztató leirásai is bennfoglaltatnak. A csaknem 400 oldalas kötet ára 1 pengő 60 fillér. Kapható az Ibusz összes pályaudvari és városi pavillonjaiban, az összes menetjegyirodákban, könyv-, papirkereskedésekben, és a dohánytőzsdékben, valamint a rikkancsoknál. Az Országos Autóbusz menetrendek hivatalos kiadása külön füzetben néhány nap mulva kerül szétküldésre. A Vasuti Utmutató nemzetközi nagy kiadása, az összes külföldi anyag beérkezése után, de mindenesetre még a pünkösdi ünnepek előtt jelenik meg.

Átépitették a Központi Tejcsarnok városligeti pavillonját. *Gerlei* Lajos a Központi Tejcsarnok kiváló vezérigazgatójának nevéhez fűződik az az érdemes alkotás, amellyel ez az agilis és ambiciózus részvénytársaság uj szinnel gazdagitotta a Városligetet. A Tejcsarnok megépitette és az elmult héten a nagyközönség számára is megnyitotta a városligeti fasorral szemben levő pavillont. A megnyitás alkalmából *Gerlei* igazgató kedves ünnepséget rendezett, melyre hivatalosak voltak a tanács tagjai, az illetékes városi bizottság tagjai és a sajtó képviselői. Az ünnepség alkalmával bemutatták a megjelenteknek a nagyszerü hütőkészülékeket, a pompás konyhai és szolgálati helyiségeket, melyeknek izléses kivitele a *Hofbauer és Piazza* épitőcégnek korrekt és szolid munkája. Az ünnepséget uzsonna követte, az első felköszöntőt *Gerlei* vezérigazgató mondotta, köszönetet mondva a tanácsnak, hogy a terület átadásával és az épitkezés engedélyezésével módját ejtette annak, hogy a középosztály egy olcsó és izléses étkezőhelyiséghez jusson. Hangsulyozta *Gerlei* vezérigazgató, hogy tulajdonképpen a főváros számára épitettek, hiszen az egész épület az épitkezés pillanatában a főváros tulajdonába ment át. A tanács részéről *Édes* Endre tanácsnok mondott meleghangu pohárköszöntőt, üdvözölvén a részvénytársaság vezetőségét az önzetlenül teljesitett nagy munka alkalmával. *Berczel* tanácsnok a sajtó munkásait éltette, akiknek nevében *B. Virágh* Géza bizottsági tag, lapszerkesztő mondott köszönetet.

Junius első napjaiban szétosztják az uj autótaxi rendszámokat. A szerdai közgyülés tudvalevőleg elfogadta a tanács előterjesztését az uj autótaxi szabályrendelet megalkotására vonatkozóan. Arra való tekintettel, hogy az érdekeltek a közlekedési ügyosztályban ismételten és türelmetlenül sürgették a szabályrendelet megalkotását illetőleg az uj szabályrendelet alapján a rendszámok kiosztását, *Lobmayer* tanácsnok igen helyesen intézkedett, hogy még a szabályrendelet-tervezetet annak bizottsági tárgyalásai előtt felküldte a kereskedelemügyi minisztériumba. A kereskedelemügyi minisztérium illetékes szakosztálya természetesen pontosan értesült idők folyamán azokról a változásokról is, amelyeket a tervezeten a szakbizottságok eszközöltek. Azok a tárgyalások, amelyeket ebben az ügyben a közlekedési ügyosztály a minisztériummal lefolytatott, teljes eredményre vezettek, ugyannyira, hogy a minisztérium az anyag teljes ismeretében *a döntés meghozatalával nem fog késlekedni.* Az ügyosztály számitása szerint a törvényes tizenőt napos felebbezési határidő bevárása után, *május huszadikán* már a kereskedelemügyi miniszteriumban lesz az akta, amely a szabályrendelet teljes ismeretében a jóváhagyást néhány nap alatt meg fogja tudni adni. Ily körülmények között a tanács már *junius legelején* abban a helyzetben lesz, hogy az ügyosztály előterjesztése alapján az uj rendszámokat szétossza.

A pénzügyi bizottság elé kerül az árvaszéki kölcsönök ügye. A jogügyi bizottság legutóbbi ülésén elfogadta az árvaszéki kölcsönökre vonatkozó szabályrendelet albizottsági előkészitését és a szabályrendelet-tervezetet most már teljes egészében magáévá tette. A nagyfontosságu ügy május tizenegyedikén kerül a pénzügyi bizottság és tizenhatodikán a közgyülés elé.

A Nova Közlekedési és Ipari Rt. *Krausz* Simon elnöklete alatt megtartott közgyülése jóváhagyta az igazgatóság által előterjesztett 1927. üzletévi jelentését, mérleget és zárszámadást és részvényenként 3 pengő osztalék fizetését határozta el. Az 5. számu osztalékszelvények május 1-től kezdve a társaság pénztáránál beváltatnak.

Az Urikány—Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt. április hó 28-án tartott közgyülése az 1927. üzletévi osztalékot részvényenként 10 pengőben állapitotta meg. A 100 pengő névért kü részvények 37. számu szelvénye 1928. május hó 1-től kezdve a társaság pénztáránál és a Magyar Általános Hitelbanknál került beváltásra. *Gattein* István dr. igazgatóhelyettessé és *Antal* Lajos cégvezetővé neveztetett ki.

A Magyar Vasuti Forgalmi Rt. a napokban megtartott közgyülésén elhatározta, hogy az 1927. évre szóló 31. sz. részvényszelvény május 3-tól kezdve 2 pengővel (10 százalék) váltassék be a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepénél, Budapest, V., Nádor-u. 4. sz. és a Wiener Bankverein wieni főintézeténél.

Keleti vásár

Az elmult hét szombatján megnyilt a városligeti Iparcsarnokban és annak környékén az ezévi *Nemzetközi Vásár*, mely méltó reprezentánsa az egyre nagyobb arányokban fejlődő magyar iparnak és kereskedelemnek. Ami szépet és jót termelni tudnak magyar munkáskezek, pazar elrendezettségben találjuk a Keleti Vásáron. Külön szenzációja a vásárnak az *utügyi kiállitás*, itt a modern és legmodernebb utburkolatok kelnek egymással versenyre. A vásáron tett sétánkról az alábbiakban számolunk be:

Ahogy a Meinl-cég mintaszerüen vezetett üzleteivel és elsőrangu áruival az üzletvilágban az első helyre küzdötte fel magát és a Meinl név ma már fogalommá vált, éppen ugy a tavaszi árumintavásáron is ez a világcég művészies, izléses és amellett praktikus üzletérdekeket szem előtt tartó rendezményével az idén is, mint minden évben, a kiállitás egyik fénypontja. Örülünk, hogy ezt az elismerten elsőrangu céget a megszokott helyén találjuk és ott világhirü kávé- és teakeverékeit, valamint kakaó-, csokoládé- és pralenée-gyártmányait megtekinthetjük és megizlelhetjük.

A »MARABU« készitmények hatalmas térhóditása. A Magyar Radiátorgyár nagy pavillonja általános feltünést keltett és a megjelent belföldi és külföldi látogatók nagy érdeklődését váltotta ki. A magyar gyárnak ezek a különféle termékei egymás mellé állitva diadalmas dokumentumai a magyar munkának s a magyar alkotóképességnek. *Beck* József mérnök, vezérigazgatónak elévülhetetlen érdeme az, hogy a külföldi kályhaipart kiszoritott az országból és ezáltal rossz külkereskedelmi mérlegünk javitását szolgálta, de ugyanezen szempontból érdeme az is, hogy a *Marabu*-kályhákat magyar szén eltüzelésére szerkesztette s igy a Marabu-kályhák évente 2,000.000 métermázsa külföldi szén behozatalát teszik felesleges-sé. A nagy tömegben készitett kályhákon kivül (melyek a magyar fogyasztásnak 95%-át elégitik ki), a gyár egyéb kiváló gyártmányokkal is ellátja a magyar fogyasztást: *Marabu*-kazánokkal, *Marabu*-gőzmosóberendezésekkel és *Marabu*-gőzfütőszerelvényekkel. A gyár »*Oranier*« és »*Ichor*« elnevezésü folytonégő kályhái szintén a magyar munka diadalát dicsérik. A vásár látogatóinak érdeklődése állandóan fokozódó mértékben nyilvánul meg a gyárral szemben.

A Dreher-gyártmányok impozáns kiállitása megállásra készteti a szemlélőt. A népszerü *Dréher Baksör*, a *Dréher-Maul* csokoládétáblákból készitett hatalmas vázák, a hires *Dréher-Fockink*-likőrök, a gourmandok kedvelt *Dréher-Brandy*-je, a pompás *Dréher-rumok* gazdag csoportositásban váltakoznak a kiállitás területén.

A kiállitás gépcsarnoka mögött **Kunstädter Vilmos** (József-körut 7.) hatalmas méretü és igazán feltünő világhirü képviseletének, a *Bicella ultraviolette sugarakat átbocsátó, törhetetlen, hajlitható drótüvegből készült pavillont mutat be*, melynek anyaga a mezőgazdaságban óriási jelentőségü. A pavillonban a cég szabadalmai az *Ozalid száraz utoni fénymásolás*, mely igazán szenzációs, valamint a minden szakember előtt kedvelt *kézi rotációs*, mely a drága villanyrotációs gépeket teljesen pótolja, nagy feltünést keltettek és általános érdeklődést váltottak ki.

Klose V. F. felvonógyár, VI., Gömb-u. 44. Telefon: L. 960-24., felvonófülkéket, villamos átkapcsolókészülékeket állit ki a legmodernebb kivitelben. Különösen érdekes a cég kiállitásán *egy teljes felvonókészülék bemutatása egy épület keresztmetszetében.*

Budapest Székesfőváros Ásványviz Üzeme rendkivül izléses pavillonban csinált reklámot a *Harmat-viznek* és a *Hungária-forrásnak*, amelynek gyógyitó hatása már világszerte közismert.

Az Egyesült Épitőipari és Hajózási Rt. (Központi iroda: V., Vilmos császár-út 28.) bemutatja a Nemzetközi Vásáron a minőségben páratlanul álló mükögyártmányait: mükö-lépcsőket, lábazatokat, mellvédeket, mükö-keritéseket, mükö-padokat, — cementlapokat, mozaik-lapokat stb., stb., továbbá bemutatja az Árumintavásár jobboldali bejáratánál, a Gerbeaud-kioszk átellenében levő pavillonjánál és az Utügyi Kiállitáson az utólérhetetlen szilárdságu *Duromit-betonból készült járdát.*

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
Budapest, III., Bécsi-út 85. Tel.: Ó. 625-05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték. Csatornázás. Hydrotheraphia.

Három öltönyt pótol
a szabadalmazott, vendégtükörrel készült
Smoking-Sacco
Utazásnál is igen célszerü és nagy megtakaritást jelent. Kizárólagosan készíti:
TUZA ISTVÁN angol uriszabó
VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: J. 375—93
FANSz tagoknak részletfizetési kedvezmény

Ma
nyitjuk
felsőszigeti
éttermünket
Két zenekar játszik felváltva:
Eric Borchardt
világhirü jazz- és tangó zenekara
és
Pertis Pali
cigányzenekara
Ugyanekkor nyilik **uj nyári bárunk is**
A
NEWYORK RT.
igazgatósága és személyzete

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 362—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10. 00 pár

Parafakögyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Hoszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-10, 990-71, T. 232-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

CONTINENTAL
GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos
kilós és pipere-fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szallitója.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak), Bokor-utca 27. szám
Saját gyártmány! Telefon: Óbuda 625—03

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám,
Telefon: József 449-21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér-, patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-u. 17 Telefon: J. 428—20
Székesf. övárosi tisztviselőknek kedvezmény.

FELDOLY fest—tisztit—legszebben
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. Gyár: Thököly-ut 33. Telefonszám: József 394—41 és 446—72

árvaszéknél elhelyezett letéteik után magasabb kamatozásban részesüljenek, mint eddig.

A nyilvánosság elé tartozónak tartjuk végezetül azon információinkat, amelyet *a székesfővárosi alapok vagyonleltárairól* szólnak és megmutatják, hogy az *egyes üzemek pénzei* hol vannak elhelyezve. Az *Elektromos Müveknek* a mult év december 31-én 1,730.928 pengő és 94 fillér gyümölcsöző pénzkészlete volt. A *Gázmüvek* gyümölcsöző pénzkészlete ugyanezen időben 1,174.857.40 pengő volt: a vonatkozó kimutatásban egyik világitási üzemet illetően sincs közölve, hogy hol gyümölcsözik ez a pénz. A gyümölcsözést illetőleg csupán a *Gázgyárról* van biztos adatunk, amelyről köztudomásu, hogy a *Magyar Általános Takarékpénztár Rt.* odaadó hive. A *Gellértfürdőnek* ugyanezen időpontban 25.128 pengő 15 fillér, a *Széchenyi-gyógyfürdőnek* 166.409 pengő 78 fillér, a *székesfővárosi fuvartelepnek* 46.352 pengő betéte gyümölcsözik a nyilvánosság számára ismeretlen helyeken. Az *Autóbuszüzemnek* a mult év december 31-én 224.446 pengő betéte volt a *Vásárpénztár* folyószámláján, a *Hirdető Vállalatnak* 356.571 pengője részben a *Pesti Hazainál*, részben az *Angol-Magyar Banknál*, részben a *Vásárpénztárnál*, a *Lóhusüzemnek* 100.295 pengője a *Vásárpénztárnál*, a *Kátrányozó és Bitumenező Telepnek* 69.670 pengő 92 fillérje a *Postatakarékpénztárnál*, 61,082 pengője volt a *Vásárpénztárnál*. Igen érdekes az *Állatkert* folyószámlája, amelyből 19.540 pengő a *Vásárpénztárnál* van vezetve, 84.885 pengő ellenben az *Olaszbanknál*. Figyelemreméltó végezetül a *Postatakarékpénztárnál több üzem által is vezetett folyószámla*. Egyes helyeken ki van tüntetve ugyanis, hogy a Postatakarékpénztár csupán 2 százalékot térit, ily körülmények között érthetetlen a Postatakaréknak még csak átmenetileg való favorizálása is.

A fenti adatok alapján, amelyek a polgármester és a törvényhatósági bizottsági tagok legélénkebb figyelmére tarthatnak számot, megismételjük azon kivánságunkat, mely szerint a Községi Takarékpénztár szervezeti szabályzatában okvetlenül fel kell venni olyan pontot, hogy az összes fővárosi és üzemi pénzek kivétel nélkül a főváros saját intézeténél kezelendők, nem pedig különféle kamatlábak mellett különféle pénzintézeteknél, amelyeknek sorrendjét és a folyószámlák összegét nem a biztonság és a kamatozás nagysága, hanem a *pénzeteintézknek a fővárosi betetekért folytatott közismert versenyfutása és protekciós hadjárata határozza meg.*

Harc egy autóbuszengedély körül

A kereskedelemügyi minisztérium pártfogolja, a főváros ellenzi báró Kazyné kérelmét, aki személy- és teherautóbuszokat akar járatni Budaőrs és Budapest között

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Miközben a főváros közlekedési ügyosztálya és az autobuszüzem lázas izgalommal készül a MÁVAG-féle autobuszok megérkezésére és a forgalom intenziv módon való fejlesztésére, a fővárosi autobusz-közlekedésre törvényben gyökerező jogainál fogva *ujabb végzetes csapást* készül mérni a kereskedelemügyi miniszter. Arról van szó, hogy egy konkrét eset kapcsán a miniszter »*személyszállitással kombinált rendes járati időhöz kötött iparszerü árufuvarozásra*« jogositó igazolványt szándékozik kiadni báró *Kazy* Ferencné budapesti lakosnak, aki Budaőrsről Budapestre kiván teherrel és utasokkal megrakottan autobusz-járatokat inditani.

Mivel a főváros számos sürgető felirata ellenére sincs a fővárosi autobusz-közlekedés monopóliuma a főváros és a környékbeli községeket illetően kormányhatóságilag jóváhagyottan rendezve, aminek folyományaképpen több alkalommal előfordult, hogy a minisztérium ilyen engedélyeket kiadott (hogy csak a Berlini-tér—Csillaghegy között engedélyezett járatra utaljunk), a legutóbbi tanácsülés az autobusz közlekedésére jogositó iparengedélyek ügyében *ujabb, az eddigieknél határozottabb hangu és élesebb felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez.*

A felterjesztés megállapitja, hogy a gépkocsival való iparszerü árufuvarozás és a rendes járatu időhöz kötött gépkocsival üzött személyszállitás *két különböző valami* és a két iparengedélyt *egyesiteni nem szabad és nem lehet*. Bizonyitja a két ipar különállását az a körülmény is, hogy a főváros a két ipar gyakorlására külön szabályrendeletet készit elő. Ami báró *Kazy* Ferencné kérelmét illetően a minisztérium azon álláspontját illeti, hogy a kormányhatóság hajlandó báró *Kazy* Ferencné kérelmét a maga részéről megfontolás tárgyává tenni és azt teljesiteni, arra való tekintettel, hogy annak teljesitése más vállalatok érdekeit nem sérti, hogy a budaőrsi lakosok ezidőszerint is saját vagy bérelt szekereikkel, autóikkal járnak be a budapesti piacokra — megállapitja a főváros, hogy ezen járatok esetleges engedélyezése *sulyosan befolyásolná a főváros közlekedésének külső képét, a főváros egész közlekedésének rendjét és biztonságát.*

Megállapitja a főváros, hogy olyan személyfuvarozással kombinált teherfuvarozási járatot, amely a fővárosba, a főváros belső területére tart, már csak esztétikai szempontból sem szabad megengedni. Az ország fővárosának az utcáin csomagokkal, ládákkal, kosarakkal megrakott és ezenfelül húsz-harminc személlyel zsúfolt áruszállitó-gépkocsik *balkáni jelleget kölcsönöznének* a fővárosnak, arról nem is beszélve, hogy ezek a gépkocsik nemcsak a rajtuk utazók, de a főváros egész közlekedésének a biztonságát is veszélyeztetnék. A főváros területére befutó akár egy ilyen kombinált járatnak az engedélyezése is *sulyos precedenst* alkotna. Az első ilyen engedély után a főváros környéke többi helységeinek lakói is joggal kérhetnének ilyen kombinált járatokra engedélyt és ezek kérelme sem volna kevésbé alátámasztott, mint a folyamodóé. Az ilyen kombinált járatok engedélyezése illuzórissá tenné a többi külön személy- és külön áruszállitó vállalkozásokat. Aggályosnak mondja az árufuvarozásnak és személyszállitásnak egyidőben való engedélyezését az *államrendőrség főkapitánysága is* és ez okból a kérelmezett iparengedély kiadását a főváros tanácsa a maga részéről a leghatározottabban ellenzi. Akarjuk hinni, hogy a kereskedelemügyi kormányzat *magáévá fogja tenni a főváros álláspontját* és ügyelni fog arra, hogy a főváros autobuszmonopóliumán csorba ne essék.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel: J. 300—58
Gyár VIII., Conti-utca 8. Telefon: J. 308—33

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Folytatólagos közgyülés volt szerdán, azzal az unalommal és részvétlenséggel, ami a folytatólagos közgyüléseket kiséri szokta. Melegen és szeretettel üdvözölték az álmos közgyülésen Sipőcz polgármestert abból az alkalomból, hogy az őt ért baleset nem járt komolyabb következményekkel.

— Halljuk, halljuk!

— Az információt a leghitelesebben adhatom elő, mert magától a polgármestertől tudom, hogy hogyan történt az eset a halszálkával. Ugy kezdődött a dolog, hogy a Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete, amelynek a polgármester az elnöke, vacsorát rendezett abból az alkalomból, hogy a polgármester szerencsésen hazaérkezett Amerikából. Sipőcz ünneplését összekötötték Lukács Jenő dr. ünneplésével, aki alelnöke a Tisztviselők Egyesületének és a budapesti polgári törvényszék elnökévé nevezték ki. A polgármester hithü keresztény lévén, nem ette végig az ilyen banketteknél szokásos menüt, hanem a pénteki napra való tekintettel halat kért a felszolgáló pincértől. Kapott is egy gyönyörüen pirosra sült, mégpedig roston sült süllőt, amelyet nagy étvággyal elfogyasztott. Közben azonban felelgetett jobbra-balra, mert mindenki kiváncsi volt előre már az amerikai élményekre, ugyannyira, hogy nem tudott a szálkákra vigyázni és egy pár centiméteres szálka lecsuszott a torkán. A podeszta érezte, hogy baj van a szálkával, azonban azt hitte, hogy lenyelte és nem fog történni semmi baja. Alighogy bekapta az utolsó falatot, már szólásra is emelkedett és huszperces felköszöntőben ünnepelte Lukács Jenőt. Ráth Endre volt országgyülési képviselő viszont Sipőczöt köszöntötte fel, aki ezután, mint mondani szokás: »közkivánatra« egyórás szabad előadásban számolt be azokról az amerikai tapasztalatairól, amelyek tisztviselőtársait érdekelhetik. Elmondván a beszédet, nyugodtan hazament, a szálkát már el is felejtette. Az ármányos szálka pedig ott lapult meg a csöndes éjszakában a polgármesteri mandulára rájahajolva és kicsiben mult, hogy majdnem katasztrófát okozott. Könnyen megtörténhetett volna ugyanis, hogy alvásközben a szálka lecsuszik a gégébe és ott fulladást okoz, bekerülhetett volna a nyelőcsőbe, ami szintén hasonló kellemetlenségekkel járhatott volna, sőt az is megtörténhetett volna, hogy egy-egy erősebb nyelés alkalmával belefuródik a mandulába, ahonnan azután csak torokmetszéssel lehetett volna eltávolitani. Mindez azonban, hála Istennek, nem következett be, a polgármester álma és halszálkája felett őrködött a jó Istenke, jutalmul azért, hogy nem evett böjtnapon hust. Reggel karcoló fájdalomra ébredt Boráros-téri lakásán a podeszta, mire rögtön eszébe jutott neki az időközben elfelejtett halszálka. Autóján rögtön a Rókusba szaladt, ahol a kitünő Lénárt professzor egy csipesszel megszabaditotta a polgármestert fájdalmától és a halszálkától. Másnap már be is ment hivatalába Sipőcz, aki annál jobban csodálkozik a szálka-ügyön, mert egész amerikai utja alatt alig evett egyebet, mint halat és még soha életében halszálkával baja nem volt.

— Csak örvendeni tud mindenki a szálka-ügy szerencsés kimenetelén! Mi történt egyéb érdemleges a szerdai közgyülésen?

— Vajmi kevés! A főbejárat előtt levő rendőr épp olyan feszesen szalutált Andréka főkapitányhelyettes urnak, mint máskor, a terem éppen annyira be volt melegitve, mint máskor, mert Halász Józsi bátyánk, akinek figyelme mindenre kiterjed, a csikorgó májusi napon befüttetett a közgyülési termet melegitő óriási kazánokba. Csend volt jobboldalon és baloldalon egyaránt: többen voltak a büffékben és pipázókban, mint a közgyülési termekben. Nagyobb vita csupán Szentirmay Imréné, Kozma párti városanya felszólalása alkalmával keletkezett. Önagyságának a szélső baloldal nem tudja megbocsátani, hogy a demokrata párt listáján került a közgyülési terembe és az ellenzéki zászló mellől a kormánypárti husosfazék mellé szegődött. A város bubifrizurás anyjának halk beszédét bizony elnyomta a baloldal tomboló zsivaja. Volt is rendreutasitás bőven, különösen az általában csöndes és nyugodt vérmérsékletü Gál Benőre járt ki a rendreintések rudja. Ripka atyánk, aki természetesen az első öt percben már berekedt, izgatottan kiáltott rá Gál Benőre: »Nem értem, miért zavarja a szónokot állandóan a bizottsági tag ur?« — »Jogom van hozzá, — replikázott az egész közgyülés harsány kacagása közben a szociáldemokraták ismert nevü statisztikusa. — Én hoztam őt be ide, az én listámon jött be, hát csak jogom van kiabálni!« Minden viharnak vége van egyszer és Szentirmayné is befejezhette mondókáját, amelynek lényegéről csak a gyorsirói feljegyzések alapján fog értesülni a kiváncsi utókor, mert hallani belőle igazán nem lehetett semmit sem.

— Föltéve, hogy kiváncsi lesz rá! Ki hiányzott szerdán?

— Hiányzott Purébl Győző, aki Hágában a filmoktatási világkongresszuson képviseli a fővárost. Ott volt ellenben több hónapos szünet után először Illyefalvi Lajos, akit felgyógyulása alkalmából minden oldalról a legszivélyesebben üdvözöltek. Ott voltak ezenkivül az összes plébánosok, jeléül annak, hogy a két uj plébános megválasztása most már hamarosan meg fog történni.

— Mi lesz a jövő pénteki diszközgyülésen?

— Olyan ünneplésben lesz része Harmsworth képviselőnek, Rothermere lord fiának, amilyet még nem pipált Budapest. Az ünnepség részleteit a szerdai közgyülés egyik szünetében beszélték meg Liber tanácsnok, a fogadtatás főrendezője, Zilahy Dezső és Halász József főigazgató, a közgyülés háznagya. Az ünnepi beszédet a gyönyörüen fellobogózott teremben Ripka főpolgármester fogja tartani. A bizottsági tagokat fel fogják kérni, hogy az ünnepélyes alkalomra fekete ruhában jelenjenek meg. A diszközgyülés után bankett lesz a Gellért-szállóban, az eddigi tervek szerint itt a polgármester fog beszélni, mégpedig angol nyelven. A diszvacsorára meghivják a törvényhatósági bizottság jelentékenyebb tagjait és a sajtó képviselőit is.

— Gyönyörü ünnepség lesz! Hogy állunk a szolgálati idejüket kitöltött főtisztviselők visszatartásával?

— Először is gratulálok szerkesztő urnak a multheti vezércikkéhez, amely ugy a tisztviselői karban, — mint az különben az Uj Budapest mai számának más oldalain olvasható — mint a pártok körében mély hatást keltett. A Wolff-párt hozott is rögtön egy határozatot, melyszerint ő tisztviselők visszatartásához a jövőben nem járul hozzá. Hasonló határozatot hoztak Koz-

GAZDASÁGI ÉLET

10 éves a Kisipari

Tiltakoznak a Községi Takarékba való beolvasztás ellen
Üzembehelyezték a takarékautomatákat

— Az Uj Budapest tudósitójától. —

A *Budapesti Kisipari Hitelintézet* r. t. f. évi május 1-én tartotta tíz éves jubiláris közgyülését *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok elnöklete alatt. Ezen a közgyülésen leplezték le *Purebl* Győző d. volt elnök arcképét.

A közgyülés az alaptőkének 600,000 pengőről 850,000 pengőre való felemelését határozta el és ezzel az intézet saját tőkéje, 84,000 pengő hiányszavatossági tartalékot nem számitva 1.200,000 pengővel emelkedett. A felemelt alaptőke lejegyzése biztositva van, mert a kisiparosság által át nem vett részvényeket a főváros veszi át.

Meg kell még jegyezni, hogy a közgyülésen felszólaltak az ipari érdekképviseletek részéről *Sóty* Zoltán lakatosmester, *Fock* Géza festő, *Keresztes* Béla kárpitos, *Latinák* Jenő szőv. biz. tag, szerszámgyáros, *Nagy* Antal szőv. biz. tag, asztalos, *Barta* Artur műiparos, *Lehner* István lakatosmester és még mások. Mindnyájan az intézet működésével szemben a legnagyobb elismeréssel adóztak és igen élesen tiltakoztak egyik szőv. biz. tag. által felvetett és az egyik délutáni lapban emlitett gondolat ellen, hogy a Budapesti Kisipari Hitelintézet r. t. a Községi Takarékpénztárba beolvasztassék. Mindnyájan hangsulyozták, hogy ragaszkodnak ehhez az intézethez, amely kizárólag a kisiparosság hiteligényeinek kielégitésére van hivatva. Felkérték *Ilovszky* János törv. hatósági biz. tagot, az intézet alelnökét, hogy az összes politikai pártok vezetőjével lépjen érintkezésbe és juttassa kifejezésre az iparosság egyöntetü óhaját.

A tizéves jubileum alkalmából felkeresték *Széll* Jenőt, az intézet kitünő vezérigazgatóját, aki a következő nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* számára:

— Ezen a közgyülésen helyeztük üzembe a Magyarországon legelső *takarékautomatákat*, amelyek az iparostanonciskolákban fognak felállittatni. A takarékautomaták üzembe helyezése alkalmával elfogadta a közgyülés azt a javaslatomat, hogy *alapitványt létesitsünk*, amelyből a legközelebbi, Magyarországon tartandó világkiállitás alkalámval első, második, illetve harmaidk díjat nyert oly jelenlegi iparostanoncok fognak jutalmat kapni, akik az intézetnél rendszeresen takarékoskodnak. A Budapesti Kisipari Hitelintézet r. t. ugyanis már eddig 15,000 drb 1 pengős ajándék-takarékbetéti könyvet osztott szét az iparostanoncok között és a takarékossági kedv további fokozására legalább 1 pengős saját betét után minden tanoncnak takarékperselyt is ad. Az *ajándékbetéti-könyv* akciója még teljesen a kezdet stádiumában van, de az eddigi eredmények is már igen biztatóak és igazolják az akció helyességét. A most üzembe helyezett takarékautomaták ennek az akciónak a kiegészitését célozzák és reméljük, hogy ez a kisérlet nálunk is be fog válni. Németországban ugyanis a takarékautomatákkal kitünő eredményeket értek el.

A magunk részéről azt hisszük, hogy az az ut, amelyet a *Budapesti Kisipari Hitelintézet r. t.* követ, a helyes ut, mert nem elég takarékossági napokat tartani és ilyenkor az érdeklődést egy napra felkelteni, hanem komoly, céltudatos, — igaz fáradságos — munkával el lehet jutni ahhoz a célhoz, hogy a takarékosság utján képzett tőkéknek a termelés szolgálatába való állitással *gazdasági talpraállitásunkat nagymértékben elősegitsük* és hogy a kisipari hitelellátás céljaira szükséges tőkék megszerzésének problémáját is megoldjuk.

A főváros és a söröshordók. A főváros hatáskörébe tartozik a hordóhitelesités, amelyet a város a hordójelző-hivatal utján bonyolit le. A főváros hordójelző-hivatalánál az elmult esztendőben hordóhitelesitésiilleték cimén 47.083 pengő 17 fillér folyt be, raktári-illeték cimén 584 pengő 88 fillér, vegyesek cimén pedig 10.74 pengő 24 fillér. A főváros az elmult évben 52.153 darab közönséges hordót hitelesitett, 30.814 pengő 95 fillérért és 98.517 darab sörszállitási hordót 16.268 pengő 22 fillérért. Ezzel szemben a hordójelző-hivatal az elmult évben 67.741 pengő 01 fillért adott ki, amiből 39.411 pengő 37 fillér az alkalmazottak fizetésére forditatott. Megállapitható tehát, hogy a *hordójelző-hivatal az elmult évben közel 20.000 pengős deficittel dolgozott*, nem nagy örömére azoknak, akik a nem altruisztikus jellegű fővárosi üzemeknél a jövedelmezőséget keresik. Való, hogy a hordójelzés mint mértékhitelesitési hatósági feladat és közérdek, de éppen annyira közérdek az is, hogy a hordógyárak legalább annyit fizessenek a hitelesitésért, hogy ez a hatósági feladat deficittel ne járjon. Nem tudjuk megérteni, hogy miért kerül egy söröshordó átlagos hitelesitése csupán 1.60 fillérbe, amikor egy közönséges hordó hitelesitéséért ennek a négyszeresét kell fizetni. Miért viseltetik a tanács és a hordójelző-hivatal ennyire finom gyengédséggel a sörgyárak iránt, amelyeknek mohósága, profitéhsége közismert és egyáltalában nem involválja ezt a könnyelmű bőkezűséget? A söröshordók hitelesitésének költségét nem a köznek, hanem a *sörgyáraknak kell megfizetnie!* Közérdek az, hogy a söröshordók ürtartalmával csalni ne lehessen, de egyáltalában nem tartozik a közérdekű feladatok közé, hogy a sörgyárak dús mérlegeinek és rejtett tartalékjainak kimélése szempontjából verejtékes adófillérekből szedje össze a főváros azt a pénzt, amely a hordójelző-hivatal deficitjének pótlására szükséges. Reméljük, hogy a hordójelző-hivatal jövő évi költségvetésének összeállitása előtt el lesz tüntetve ez a kirivó méltánytalanság, *kellő mértékre emelődnek a söröshordók hitelesitési dijai*, dacára a sörkartel kétségbevonhatatlanul elsőrangu összeköttetéseinek.

Láng L. Gépgyár Rt. A Magyar Általános Hitelbank tanácstermébe hivta össze május 10-ére a Láng. L. Gépgyár. Rt. rendes közgyülését. A 227.927.27 pengős tiszta nyereség 2,542.493 pengős gyártási jövedelem és másfél millió pengős alap s ugyanilyen összegü tőketartalék mellett éretett el.

A Nemzetközi Vásár mérlege. Most, hogy bevégződött a Nemzetközi Vásár, nem látszhatunk ünneprontóknak és igy jogosan tehetünk egy-két megjegyzést annak rendezésére. A Nemzetközi Vásár *nagy üzlet*, rengeteg a kiállító, óriási a helypénz, ezzel szemben azonban az effektiv eredmény vajmi kevés. *Rossz a rendezése a vásárnak*, rossz a beosztása, összevissza van zavarva minden, az együvé tartozó dolgok nincsenek együtt, ugyannyira, hogy a közönség, főleg a komoly vásárló közönség nem tudja tájékozni magát, félórai ide-oda csavargás után megunja az egész vásári komédiát. A vásárt rendező Kereskedelmi- és Iparkamara nem nyerészkedésre alakult magáncég, hanem törvény alapján létesitett altruista testület. Szomoruan látjuk azonban, hogy a kamara falain belül egy csoport *kizárólagosan kezében tartja* a Nemzetközi Vásár rendezését, melynek számadatai azonban sohasem kerülnek a nyilvánosság elé. Csodálkozunk azon, hogy a főváros közgazdasági ügyosztálya, amely területet és ezenfelül jelentékeny szubvenciót bocsát a Nemzetközi Vásár rendezősége kezeihez, nem él a szükséges mértékben jogaival és nem alkalmazza azokat a rendszabályokat, amelyek a tultengő ambició, tulmagas helypénzek és egyéb anomáliák megfékezésére okvetlenül szükségesek. Hisszük, hogy *Lobmayer* tanácsnok a legközelebbi vásár alkalmával kissé mélyebben fog belenézni a Nemzetközi Vásár számadataiba, mert a vásár mai formájában *mélló reprezentánsa a rendezői hibáknak*, de korántsem az ipar és kereskedelem életnyilvánulásainak.

Hollós Ödön előadása. Az *Erzsébetvárosi Kaszinó* a napokban rendkivül érdekes vitaestét tartott az Erzsébetváros ujjáépitésével kapcsolatban. A vitaestély keretében felszólalt *Hollós Ödön* kincstári főtanácsos, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatója is, aki nagy avatottsággal és általános érdeklődés közepette szólott hozzá e kérdéshez. Hollós Ödön kifejtette, hogy a jelenlegi gazdasági pangás mellett mily nagy hatása lenne az épitkezésnek, különösen a magántőke épitkezésének, melyre Vass miniszter szerint az épitkezés feladata hárul. *Hollós* Ödön kijelentette, hogy *a magántőkében megvan a legnagyobb hajlandóság az épitkezésre*, különösen akkor, ha a városi hatóságok akadályozó intézkedései és az adótörvény ma már tulhaladott paragrafusai nem állják utját a nagyméretü épitkezésnek és nem fosztják meg ezt az akciót jövedelmezőségétől. A hallgatóság az érdekes, objektiv és szakszerü előadást nagy tetszéssel fogadta.

Tizennégyen pályáztak a Köztisztasági Hivatal cipőbeszerzésére. Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a köztisztasági alkalmazottak cipő- és bakkancsszükségletének biztositására a Köztisztasági Hivatal által hirdetett versenytárgyalás nem járt eredménnyel, mert a pályázók által beadott mintákat nem lehetett közös nevezőre hozni. A Köztisztasági Hivatal éppen ezért megismételte a versenytárgyalást azzal a módositással, hogy a Köztisztasági Hivatal adta meg azt a mustrát, amelyre a pályázó cégeknek ajánlatot kellett beadni. A május 8-án lejárt versenytárgyalásra a következő cégek jelentkeztek: *Iparosok Országos Központi Szövetkezete* Böripari Szakosztálya, *Wolffner* Gyula és Társa, *Bretschneider* Vilmos és Fia, *Schiffer* A. és Fia, Kecskemét, *Keresztény Iparosok Országos Szövetkezete*, továbbá *Grandics*, *Bárány*, *Gálfy*, *Mátó*, *Kosztándi*, *Blasko*, valamint *Majló*, *Kiss* és *Hegedüs* együttesen, a *Bezák* és *Rudalics* cégek. A pályázatok egyében a döntést a *jövő hét folyamán* hozzák meg.

A Földhitelbank Rt. igazgatósági ülésén megállapitotta az 1927. évi üzleti eredményét, amely 1.029,286.43 pengő tiszta hasznot mutat. E hó 14-iki közgyülésnek javasolják, hogy *osztalékul a tavalyi 5 pengővel szemben idén 6 pengőt fizessen*. Az intézet kedvező eredményeit elsősorban a földbirtok és telekparcellázás terén kifejtett munkásságának köszönheti. A bank birtokállományát az elmult évben 6 uradalom megvásárlásával is gyarapitotta. A telepités és a fővárosi parcellázás terrén is hatékonyan szolgálta a magyar gazdasági érdekeket és nagyban hozzájárult a főváros fejlesztéséhez, végül ugyancsak fokozatos fejlődést mutat ki a banküzlet minden ágában.

Az Első Magyar Általános Biztositó Társaság május hó 4-én tartotta 1928. évi rendes közgyülését, amely az 1927. évi nyereséget 207.633.50 pengőben, az osztalékot pedig *15* pengőben állapitotta meg.

A Magyar Asphalt Rt. jubiláris közgyülése. A *Magyar Asphalt Részvénytársaság* 50 éves fennállása alkalmával május 7-én megtartott évi közgyülése az osztalékot 1.80 pengőben állapitotta meg.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti étermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafito-kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható szt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Böripari Szakosztálya Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Börszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.00 pár

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyogyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

CZGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 36-—24.
Vörösréz-, alumínium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

Zászlók, címerek, cégtáblák
HUNGÁRIA ZASZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
BUDAPEST, IV., PAPNÖVELDE UTCA 4-6.
Telefon: J. 402-85.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

SCHNABEL ANDRÁS JÓZSEF
szemfedel, temetkezési és ravatalozási cikkek lerakata.
BUDAPEST, I., GELLÉRTHEGY UTCA 11. SZ.

Három öltönyt pótol
a szabadalmazott, vendég ükörrel készült
Smoking-Sacco
Utazásnál is igen célszerü és nagy megtakaritást jelent. Kizárólagosan készíti:
TUZA ISTVÁN angol uriszabó
VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: J. 375—93
FANSz tagoknak részletfizetési kedvezmény

KIRNBAUER JÁNOS mü- és ércöntőmester
BUDAPEST, VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat mozgó. (Telefon: T. 91—62.) Ne légy babonás. (Szinmü 8 felv. Főszereplő: Douglas Fairbanks.) — Kokaincsempészek. (Dráma 7 felv. Főszereplő: Convay Tearle.) — Vidám férjek klubja. (Vigjáték 7 felv. Főszereplő: J. Farrel Mc Donald és Louise Fazenda.) — Előadások kezdete fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Palace filmszinház, a Newyork-palotával szemben. (Jegyrendelő telefon: J. 365—23.) Müsor: Autókirálynő, főszereplő: Madge Bellamy. — Kétlelkü ember, főszereplő: Carl de Vogt. Jelenetek a Folie Bergers revüjéből, a főszerepben Josephine Bakerrel. — Hiradó. Az előadások kezdete hétköznapokon 6, 8 és 10, vasárnap háromnegyed 5, fél 7, negyed 9 és 10 órakor.

Radius filmszinház, VI. ker., Nagymező-u. 22—24. sz. Renaissance-palota. Jegyrendelő telefon: Teréz 220—98 és Teréz 292—50.) Müsor: Magyar hiradó. Fox-Journal. Amerika sportja (uszás, atlétika, lovaspóló, tennisz. Sportképek Amerika legnevesebb bajnokairól.) Pátria világhiradó. J'accuse, Abel Gance mestermüve 14 felvonásnan. Főszereplők: Severin Mars, Roumold, Joube, Angela Guys és Marie Dauvray. A zenekart Lazarus Walter vezényli. Az előadások kezdete hétköznapokon 5, negyed 8, fél 10, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel; d. e. 11 ½ 12 ó áig. — Május hó 11-én, pénteken, g Regnum Marianum előadása miatt egy előadást tartunk délután 5 órai kezdettel.

Turán-mozgó. (Nagymező-u. és Mozsár-u. sarok. Telefon: Teréz 264—20.) Szerelem a természetben. (Az Ufa nagy kulturfilmje.) — A börtön leánya. (Dráma 8 felv. Főszerepben: Puthi Lya és William Collier.) — Párisi házasság. (Szinmü 8 felv. Főszerepben: Rush Weyher és Hans Junker.) — Az előadások folytatólagosak.

Ufa-filmszinház, VI. ker., Teréz-körut 60. sz. A Nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart! Müsor: 1. Magyar hiradó. 2. Ufa világhiradó. 3. Legényfogó, főszereplő: Mary Prevost. 4. Titkok tükre, Ufa Grand Guignol filmjáték. Főszereplők: Felicitos Malten, Fritz Rasp és Rina di Liguoro. Dirigál: Stephanides Károly. Az előadások kezdete hétköznapokon 5, negyed 8, fél 10, vasárnap háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával.

65.567/1928—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos Hirdetések« rovatának élén közölt általános feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Egressy-ut 73. sz. alatt levő Kertészképző iskolában épitendő virágház épitésével kapcsolatosan szükséges kőmüvesmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenként 3.20 P-ért kaphatók 1928 május 1-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., közp. városháza, III. emelet 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a központi városháza III. emelet 314. ajtószám alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 május 22-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. emelet 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 április 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

58.510—1928. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny »Hivatalos Hirdetések« rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az Angyalföldi fögyüjtőcsatorna Tomori-ut és Béke-utca közötti 770 fm. hosszu, 2.30 m. belméretü szakaszának épitési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 1 (egy) pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön boritékban elhelyezett ajánlatokat **1928 május 29-én kedden déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás 1928 május 29-én kedden délután 5 órakor lesz a III. emelet 351—352. szám (ülésterem) alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 április 27.

A székesfőváros tanácsa.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

59.383/1928—II. sz.

Tervpályázati hirdetmény.

1. Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános névaláirásos tervpályázatot hirdet a X. ker., Maglódi-uton a (8285—6.), (8310—11.) hrsz. telken épitendő uj szeretetotthon (szegényház) terveire.

2. A tervpályázaton résztvehet minden magyar honos épitészmérnök, aki a Mérnöki Kamara tagja.

3. A pályázatra vonatkozó helyszinrajz, tervezési tájékoztató és tervezési programm 1928. május 7-től (hétfő) kezdve a tanácsi II. (középitkezési) ügyosztály kezelő hivatalában (IV., Központi Városház III. emelet 342. ajtószám) d. e. 11—1 óráig névaláirás ellenében dijtalanul átvehető.

4. Készitendő: 1:200 leptékben *a)* az eltérő emeletsorokról 1—1 alaprajz; *b)* annyi homlokzat és *c)* annyi metszet, amennyi a terv megértéséhez szükséges; *d)* telek beépitését feltüntető helyszinrajz 1:500 léptékben; *e)* rövid müleirás és köbtartalom kimutatás, a számitás módját feltüntető vázlatokkal, amelynél a beépitett térfogat a pince (alagsor) padlótól a homlokzat felső éléig számitandó.

5. Pályamunkák a legegyszerübb módon állitandók ki, kasirozás, keretezés, üvegezés stb. és távlati kép mellőzésével; azok minden lapja, illetve darabja névaláirással és lakáscimmel látandó el, összecsomagolva és lepecsételve »Tervpályázat a székesfőváros által a X. ker., Maglódi-uton épitendő szeretetotthon épitésére» felirattal legkésőbb **1928. évi augusztus 31-én (péntek) déli 12 óráig** elismervény ellenében a tanácsi II. ügyosztály kezelőhivatalában (IV. kerület, Központi Városháza III. emelet 342. ajtó) személyesen vagy megbizott utján adandók be.

6. Postán beküldött terveknél a postai bélyegzőre vonatkozik a határidő.

7. Az elkésett, a nem kivánt rajzot tartalmazó vagy hiányos pályaművek a birálatból kizáratnak.

8. A birálóbizottság elnöke dr. Buzáth János Budapest székesfőváros alpolgármestere, illetőleg helyettese, tagjai:

a) a tanács II., III. és IX. ügyosztályok tanácsnokai vagy helyettesei;

b) a középitési bizottság 3 épitésztagja;

c) a Magyar Mérnök és Épitész Egylet, a Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetsége, a Magyar Mérnöki Kamara egy-egy épitész tagja és a Magyar kir. Kereskedelmi Minisztérium épitési osztályának egy épitész képviselője;

d) a székesfőváros Erzsébet-szegényház igazgató-gondnoka és igazgató-főorvosa;

e) a szociálpolitikai- és közjótékonysági bizottság két tagja.

9. A kitüzött pályadijak a következők:

I. dij	12.000	P
II. dij	8.000	»
III. dij	6.000	»

és legfeljebb 12 megvételá 1.500 » amennyiben a bizottság erre érdemes tervet javaslatba hoz.

10. A birálóbizottság, amelynek határozata végérvényes, a beérkezett pályaművek megbirálását azonnal elkezdi, a legrövidebb idő alatt befejezi, az eredményt a döntés után azonnal kihirdeti és a pályadijakat 8 nap alatt jelentkezésre kifizeti.

11. A beérkezett pályaművek a birálat befejezése után a birálati jegyzőkönyv másolatával együtt 2 hétig nyilvánosan a Központi Városháza III. emelet 354. számu üléstéremben kiállitatnak.

12. A dijazott és megvásárolt pályatervek a főváros tulajdonába mennek át, de csakis ennél az épitkezésnél használhatók fel.

13. A nem dijazott és meg nem vásárolt pályaművek a kiállitás után 30 napon belül a tanácsi II. ügyosztály tervtárában (III. emelet, 321. ajtó) a birálati jegyzőkönyv egy példányával együtt átvehetők. Ezen időn tul a főváros tanácsa a tervekért felelősséget nem vállal és azokat megsemmisitteti.

14. Jelen pályázattal járó kötelezettségen tul a tanács a pályázókkal szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal, sőt fentartja magának a jogot, hogy a kivitelre nézve ezen pályázattól teljesen függetlenül is intézkedhessék.

15. Pályatervének beadásával pályázó ezen hirdetésnek pontjait magára nézve kötelezőnek elismeri.

16. Egyéb fel nem sorolt vonatkozásban ezen pályázatra nézve a m. kir. kereskedelmi miniszter 79.049/1928. sz. alatt kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

Budapest, 1928. április 26.

Budapest székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállito
fehérnemü gyzmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes gallérfisztitás

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak), Bokor-utca 27. szám
Saját gyártmány! Telefon: Óbuda 625—03

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. szám,
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér-, patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-u. 17
Telefon: J. 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUD FOKI-ÚT 9 11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték. Csatornázás. Hydrotheraphia.

SEMPERIT auto-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER ÉS ARSA, VI., Révay-utca 9 Telefon: Teréz 224-84

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncmüsor
*

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok Dreher sörök

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ“
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

STEAUA
KŐOLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V. ker. Hádor-utca 8. szám
„REX“-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: I. 68-21

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

NYOMATOTT WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST, IV., DALMADY-U. 3
elefon 275—25 Felelős: KISS FERENC

V. évfolyam 19. szám

Budapest, 1928 május 19

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-u. 4
Telefon: Teréz 296—56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

A kórházak ügye

Az a bátor és okos beszéd, amellyel Csordás Elemér dr. tiszti-főorvos a közigazgatási bizottság e havi ülésén a főváros borzalmas közegészségügyi állapotaira a bizottság, a tanács és a sajtó figyelmét felhivta, dicséretet érdemel és a főorvos ur előtt beszéde alkalmával tisztelettel emeljük meg a kalapunkat, Végre egy ember, talpig férfi, aki felelőssége tudatában ki mer állni a placcra, meg meri mondani a dolgokat, nevén nevezi a gyereket, nem rejtélyeskedik, nem lapit, nem titkolódzik, mint annyian mások, hanem harsány hangon kiáltja az alvó városházán, hogy már ég a szomszéd háza! Vannak bajok, amelyeken csak az segit, ha teljes őszinteséggel és teljes brutalitással fölfedjük a véres rongyokat, amelyek alatt pirosan izzik a seb. Ilyen vörösen égő nyilt sebe a fővárosnak a kórházak ügye is. Már a háboru előtt siralmas volt a kórházak szempontjából a helyzet, de felépült a Zita-kórház, amely a háboru után is jó ideig segitett a bajokon. Az ócska barakkokat azonban le kellett bontani és ma a Rókus százéves zugolyaiból a betegek ellen naponta uj rohamra indulnak a poloskák, a Gellért-kórház büzhödt ágyaira a rongyos kátránypapirtetőn át becsurog az eső, a szegény asszonyok a kórházak szülik meg angolkóros és vérbajos magzatjukat, mert nincs ágy a kórtermekben, kevés az orvos, kevés az ápolónő.

Frázis azonban van bőven. Egy frázis kedvéért épitették fel az elmult évben ötmillió pengő költséggel a Széchenyi-strandfürdőt, egy nagyképü parvenü tempónak köszönheti létét a Gellért-szálló hullámfürdője és uj traktusa. A huszmillió dolláros kölcsön felvételénél kimondották, hogy abból csak hasznos beruházás eszközölhető. Az emberek egészsége és halála azonban nincs összefüggésben a hasznos kiadásokkal és igy az amerikai kölcsönből lehet a strandfürdő homokbaojtott márványkolosszusának deficitjét fedezni, ám a kórházak kapualjaiban befogadásért esdő betegek nem érdeklik azt a világvárosi politikát, amely Potemkin-fürdők létesitésében és fitogtatásában éli ki a maga groteszk nagyzási őrületét . . .

A legnagyobb baj az, hogy a betegeknek, a kórházaknak, a közegészségügynek a tiszti-főorvoson kivül nincs protektora. Protekció nélkül pedig vajmi nehéz boldogulni a mai felemás világban. Ha a kórház-ügy állást kereső szerény fiatalember lenne, már rég állásba dugta volna a városnál valamelyik befolyásos városatya. A kórház-ügy azonban majd csak akkor fogja érdekelni a protektorokat, ha arról lesz szó, hogy melyik cég kapja meg az épitési munkálatokat.

Kétszeres köszönet jár ki tehát Csordás Elemér tiszti-főorvosnak, amikor kiméletlenül leszaggatta a városi közigazgatás népjóléti minisztériumi ellenőrzéssel sulyosbitott szennyes részéről a leplet. Nálunk azonban minden csoda három napig tart, egy hét mulva már a gyorsirói feljegyzéseken kivül emléke is alig marad a májusi közigazgatási bizottsági ülésnek, amely ujabb bizonyság amellett, hogy szavakban nagyok vagyunk, cselekedetekben azonban ügyefogyottak és szegények.

Normálrendszer vagy középár?

Negyven szakmabeli érdekeltséget kért fel a főváros, hogy véleményt nyilvánitson a Közszállitási Szabályzat reviziójáról — A kövezők az olcsó árak romboló rendszerét, a mérnökök a kiirás szabálytalanságát teszik szóvá — A textilkartel a hazai ipar védelmét, a közszállitók a Szabályzat pontos betartását kérik

Előkészíti a főváros a Közszállitási Szabályzat revizióját

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest* azon akciója, mellyel a közszállitások terén mutatkozó anomáliák, a közmunkák vállalatba adásánál egyre nagyobb számmal jelentkező rendellenességek orvosságául a *Közszállitási Szabályzat revizióját* jelölte meg, a szakkörök és az ipari és kereskedelmi érdekeltségek *széleskörü érdeklődését* váltotta ki. Tulmenően a kereskedelemügyi minisztérium általunk közölt álláspontján, a főváros közgazdasági ügyosztálya állandóan ébrentartja ezt a problémát, melynek megoldása megnyugvást fog kelteni az iparosok, kereskedők és vállalkozók azon tömegeiben, amelyek a közmunkák és közszállitások mai rendjével megelégedve egyáltalában nincsenek. A Közszállitási Szabályzat revizijójával a mult esztendő végén foglalkozott egy közgyülési interpelláció kapcsán a főváros tanácsa. A tanács *Lobmayer* tanácsnok javaslata alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Közszállitási Szabályzatnak az erre alkalmas időben való módositása elől elzárkózni nem kiván, az általános revizió kérdésének napirendre való tüzését azonban nem látja indokoltnak. Hogy pedig az érdekeltségek véleménye ebben a kérdésben meghallgattassék, elhatározta a tanács, hogy azoknak az egyesületeknek, és érdekeltségeknek, amelyek a Közszállitási Szabályzat revizijója tárgyában számitásba jöhetnek ,átiratot intéz azzal a kérdéssel, hogy a szóbanforgó érdekeltség, illetőleg egyesület, *milyen mértékig* kivánja a Közszállitási Szabályzat revizióját. A tanács ezt az irásbeli ankétot azon célzattal inditotta utnak, hogy az érdekelt szakkörök meghallgatása alapján előterjesztést tegyen a kereskedelemügyi miniszterhez a Közszállitási Szabályzat, a Közszállitási Szabályrendelet és az általános szállitási feltételek megreformálására vonatkozólag.

A tanács e határozata alapján *Kovácsházy* Vilmos főjegyző és *Fáth* Ferenc fogalmazó átiratot intéztek a következő érdekeltségekhez: Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara, Budapesti Ácsmesterek Ipartestülete, Budapest Székesfővárosi Asztalos Ipartestület, Budapesti Bádogos stb. Ipartestület, Budapesti Epitőmesterek Ipartestülete, Budapesti Kárpitos stb. Ipartestület, Baross Szövetség, Budapesti Kőmüves- és Kőfaragómesterek Ipartestülete, Budapesti Kövezőmesterek Ipartestülete, Budapesti Egyesült Lakatos stb. Ipartestület, Budapest Székesfővárosi Szobafestők stb. Ipartestülete, Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesülete, Budapesti Tetőfedő és Kályhásmesterek Ipartestülete, Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete, Budapesti Villanyfelszerelő stb. Ipartestület, Magyar Epitésvállalkozók Országos Egyesülete, Magyarországi Epitőanyagkereskedők, Szövetsége, Magyar Épületfakereskedők Országos Szövetsége, Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, Iparjogvédelmi Egyesület, Keresztény Iparosok Országos Szövetsége, Magyar Kereskedelmi Testület, Országos Kereskedő és Iparos Szövetség, Magyar Merkantil Szövetség, Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, Magyar Vaskereskedők és Vasiparosok Országos Egyesülete, Magyar Vasmüvek és Gépgyárak Országos Egyesülete, Magyar Mérnök és Epitész Egylet, Országos Iparegyesület, Ipartestületek Országos Szövetsége, Magyar Elektr. Szerelési és Mechanikai Szövetség, Magy. Tégla és Agyagárugyárosok Orsz. Egyesülete, Orsz. Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, Magyar Epitőmesterek Országos Szövetsége, Tüzifakereskedők és Gőzfavágók Országos Egyesülete, Magyar Konzervgyárosok Országos Szövetsége, Magánmérnökök Országos Szövetsége, Fővárosi Kereskedők Egyesülete, Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

A fővárosi átiratra elsőnek a *Kereskedelmi- és Iparkamara* válaszolt. Megállapitja a Kamara, hogy a Közszállitási Szabályzat alkalmazása körül érdekelve van majdnem minden ipari és kereskedelmi szakma. A probléma sokkal fontosabb azonban, semhogy a Kamara kellő megfontolás és adatgyüjtés nélkül véleményt merne nyilvánitani és ezért *haladékot kér* a fővárostól.

Az *Epitőiparosok Országos Szövetsége* hivatkozik a még *Walkó* miniszter által összehivott ankétre, megállapitván, hogy már akkor a legsürgősebbnek tartotta az egyesület a vállalatbaadás módjának a bánatpénzek és biztositékok letételének revizióját. A *Kárpitosok Ipartestülete* a Közszállitási Szabályzatok egységesitését, az ajánlati feltételeknek a legszélesebb körben való nyilvánosságra való hozatalát,, a bánatpénzek lehető legalacsonyabb megállapitását, a közmunkákra való előlegezési rendszer imperativ módon való megállapitását, a szakmai képesitéshez kötött munkáknak kizárólag képesitéssel biró szakiparos részére való kiutalhatását, továbbá azt kéri, hogy zártkörü pályázat csak 2500 pengőn aluli munkánál legyen kiirható.

Részletes és beható választ ad a főváros kérdésére a *Kövező Iparosok Ipartestülete*, amely a költségvetési tervek és talajminőségi próbák pontos és részletes körülirását kéri oly módon, hogy az a kivitel alkalmával tényleg végrehajtás alá is kerüljön. Az ipartestület azt tapasztalja, hogy a hatóság ritka esetben tér el attól a felfogástól, hogy a munka a legolcsóbbnak itéltessék oda. Ennélfogva mindenki igyekszik legolcsóbb lenni, ami az árak kialakulásában romboló hatásuva vált. A most divatos gyilkolóverseny azzal az eredménnyel járt, hogy a munka kivitelének minősége *egyre lejjebb és lejjebb esett.* Sok esetben elbukott a vállalkozó és a hatóságnak meglehetősen körülményes módon sikerült, ha sikerült érdekeit megvédelmezni. A kövezők a mai visszás helyzet megszüntetésére a *Németországban ma érvényben lévő középajánlati rendszert* ajánlják, melynek lényege abban van, hogy a befutott ajánlatok közül a legolcsóbb és legdrágább kikapcsolása után, a hivatalos költségvetés öt százalékos ingadozás keretén belül legjobban megközelitő ajánlattevőnek ajánlatát fogadják el. Ezáltal elérik azt, hogy minden ajánlkozó a lehető legreálisabban fog számolni, hogy a hivatalos költségvetést megközelitse. A németországi rendszernek bevezetése természetesen feltételezi azt, hogy a hivatalos költségvetés a *legreálisabban legyen kalkulálva* és *teljes diszkrécióval* kezeltessék.

Részletesen foglalkozott a Közszállitási Szabályzat revizijójával az *Ácsmesterek Ipartestülete* is. Követelik az ácsmesterek a törvényes képesitéssel nem biró pályázók ajánlatainak nullifikálását, továbbá, hogy csak a szállitandó cikkek, vagy ipari munkák gyártásával foglalkozó, legalább egy év óta üzemben lévő kézmüipari vagy gyári vállalatok pályázhassanak és kaphassanak munkát. Ezzel kapcsolatban az ácsmesterek posztulátuma, hogy azok ajánlatai, akik ipari képzettségüket, illetve jogosultságukat nem tudják igazolni, figyelembe ne vétessenek. Az Ácsok Ipartestületének beadványa a fentieken kivül számos szakma-

tek között megtartani, akkor *József Ferenc dr.* királyi herceggel együtt, az általa reprezentált, rendkivül nagyfontosságu idegenforgalmi országos érdekeket érné *minősithetetlen sérelem.*

A Budapest Fürdőváros Egyesület még nem irta alá a fővárossal kötött szerződést. *Bethlen* István gróf miniszterelnök a nála két alkalommal tartott, hosszabb bizalmas értekezlet során annyira fontosnak találta idegenforgalmi szempontból, de egyéb szempontokból is a kiállitás megtartását, hogy az értekezlet eredményeképpen a Fürdőváros Egyesület mögül elvonult magántőke helyére ma már *nagy összeget biztositott az állam a Citadellában megrendezendő kiállitás alátámasztására.* A kiállitási épitkezések összes költsége hárommillió pengőt tesz ki: erről az összegről kell gondoskodnia a Budapest Fürdőváros Egyesületnek, hogy *a magyarság nemzetközi szégyenére a kiállitás lehetősége el ne bukjék.* A miniszterelnöknél tartott értekezleten *Bud* pénzügyminiszter egymilliókétszázezer pengőt ajánlott meg a kiállitási épitkezések céljaira, a bankok jelenlévő képviselői *háromszázezer pengőt* ajánlottak, a magyar királyi Államvasutak *százhatvanezer pengőt*, tehát olyan tőkéket biztositottak a kiállitás megrendezésére, hogy az egyesület vezetősége részéről szinte természetesnek látták a fővárosnak megfelelő módon való bekapcsolódását abba a munkába, amely Budapest legszebb helyét, a Szent Gellért-hegyet akarja bevonni a kulturába és a kulturkereteken belül nemzetközi kiállitáson akarja bemutatni a magyar nemzetnek az élethez és fejlődéshez való jogát és akarja ismertetni a magyar kulturát, hogy a fővárosnak ujabb barátokat és dicsőséget szerezzen.

A királyi hercegnél tartott legutóbbi értekezleten alakult ki a fentebb emlitett helyzet, hogy a *Fürdőváros Egyesület céltalannak tekinti a fővárossal való további tárgyalást.* A Gellérthegyen néhány hét mulva meg kell kezdeni a munkálatokat, mert különben nem készülhet el sem a Citadellának *Warga* László városrendezési szakértő által készitett grandiózus átalakitási terve, de nem épülhet meg a sikló sem. Annyi bizonyos, hogy a közgyülés által megszavazott szerződés elől nem térhet ki a főváros, mert a szerződés megkötésének feltételéül a Fürdőváros Egyesület háta mögött lévő tőke bonitását jelölték meg. Tekintettel arra, hogy nem magántőke, hanem állami tőke szerepel most már a Budapest Fürdőváros Egyesület mögött, a bonitáshoz többé kétség nem férhet, sőt a tőke állami jellege miatt a bonitás kérdését márcsak morális okok miatt sem lehet felvetni. A szerződésnek a közgyülés által megszavazott formában nem kétséges a megkötése, de hogy egyébként és a továbbiakban *milyen helyzet alakul ki a főváros és a Budapest Fürdőváros Egyesület között, ennek rövid időn belül a központi és az uj városházán kell eldőlnie.*

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

következő levelezőlapot kaptam tőle: »Kedves Szerkesztő ur! Igéretemhez képest irok. Hága, Párizs, London volt tanulmányi utunk célja. Hágában a kongresszuson és kiállitáson, a magyar estén, valamint egy szövetségi vacsorán nagy tisztességet szereztünk a magyar névnek. Beszédeket is mondottam. Londonban Rothermere lordhoz vezettem a magyar küldöttséget és üdvözlő beszédet is mondtam. Párizsban a különböző vacsorákon mondtam felköszöntőket a magyarok nevében. Tanulmányutunk filmügyekben és pedagógiai ügyekben volt. Otthon többet. Az összes igen tisztelt Szerkesztő urakat szivélyesen üdvözlöm. Üdvözöl igaz szeretettel Dr. Purébl«.

— Tudom, hogy a derék Győző nagyszerü ember. Egyéb külföldi üdvözlet?

— A változatosság okából Benito Mussolini arcképével diszitett képeslapot kaptam Olaszországból, Czebe Jenőtől. A derék Jenő Mussolininek oly erős hive, hogy még a nekem küldött levelezőlapon is éljenzi a Ducét.

— Házasság?

— A tiszti főorvosi hivatalban változatlanul dul a házassági járvány. A bacillust, amely egy év alatt öt tiszti főorvosi hivatalit fertőzött meg, legujabban Medvey Béla dr., a főorvosi hivatalba beosztott hatósági orvos kapta meg, aki ennek folytán megnősült.

— Nem baj! Majd megválasztjuk őszre tiszti orvosnak, hogy legyen mit apritania a tejbe.

— Egyéb házasság?

— Van még egy házassági hirem, de — az érdekelt felek még az eljegyzésnél sem tartanak. Ha meg lesz az eljegyzés, közreadom a hirt, amely az utóbbi évek egyik legérdekesebb városházi házassági hire lesz.

— Hegyezem a füleimet! A viszontlátásra, kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat Szerkesztő ur!

Amerika . . .

Irta: Liber Endre tanácsnok, m. kir. kormányfőtanácsos

I.

Amerikai utunknak tulajdonképpeni célja a newyorki Kossuth-szobor leleplezésén való részvétel volt. De azt hiszem, mindenki természetesnek fogja tartani, hogy akkor, mikor egy hazafias kötelesség lerovása érdekében oly hosszu utat tettünk meg, ebbeli kötelességünk teljesitése után a székesfőváros kiküldöttjei felhasználták az alkalmat egyuttal arra is, hogy tapasztalataikat bővitsék, az amerikai viszonyokat alapos tanulmány tárgyává tegyék és tapasztalataikból levont következtetésekkel és látókörük kiszélesitésével hasznára legyenek azoknak az ügyeknek, amelyeknek az intézése rájuk van bizva és ezzel hasznára legyenek a mi szeretett fővárosunknak és szeretett hazánknak is.

Magam is tagja lévén a főváros hivatalos küldöttségének, természetesen mindenben együtt kellett működnöm kiküldött társaimmal, akikkel lehetőleg minden irányban iparkodtunk ismereteinket bőviteni és az amerikai életről minden vonatkozásában helyes benyomásokat szerezni. A magam részéről egész amerikai utunkról részletes beszámoló-jelentést készitettem, amely a főváros egyik hivatalos kiadványában, a »*Városi Szemle*«-ben fog megjelenni és ebből a beszámoló-jelentésemből ragadok ki néhány részletet, amelyek a szociálpolitikai kérdésekkel foglalkozóknak az érdeklődésére tarthatnak számot, amennyiben kizárólag közjótékonysági és szociálpolitikai kérdésekre vonatkoznak.

Newyorkban ugyan egy kissé megijesztettek, mert amikor a város tanulmányozására elindultunk és kisérőnktől megkérdeztem, hogy Newyork város mit tett a szociálpolitikai kérdések megoldására, tőle azt a feleletet kaptam, hogy földalatti vasutat épit. (57 km, 9 millió dollár). Először azt hittem, hogy nem értettük meg egymást, hisz az Amerikába érkezőknek olyan szokatlan az amerikai angol nyelv, hogy az sem lett volna meglepő, de később, amikor kértem, hogy jobban fejtse ki az álláspontját és erre azt felelte, hogy a legjobb szociálpolitika a gazdasági kérdések helyes és észszerü megoldása, belátam, hogy *neki igaza van*, de hol olyan a gazdasági élet, hogy szociálpolitikára nem volna szükség? Nálunk semmiesetre sem, de még náluk sem. Mindenesetre az ő gazdasági helyzetük mellett egészen más a felfogásuk a szociálpolitika tennivalóiról, mint nekünk és ez az oka annak, hogy mikor elindultunk kisérőnkkel és arra kértem, hogy először egy szociálpolitikai intézményt mutasson meg nekünk, elvitt bennünket a rendőrség kezelésében lévő fogházba és azt mutatta meg.

Az amerikai felfogás szerint a szociálpolitika alatt általánosabb *népjólétet értenek*, náluk a közegészségügy éppugy szociálpolitika, mint a nevelés, a javitás, vagy mint a nálunk is a szociálpolitika fogalma alá eső kérdések: az általános embervédelem, a munkáskérdések, anya- és csecsemővédelem, gyermekvédelem, közjótékonyság, elhagyottak gondozása, elaggottak ápolása, szegények segélyezése stb. És amint különbözik felfogásuk a terjedelem tekintetében, ugy különbözik a végrehajtás tekintetében is, mert ezeknek a kérdéseknek a megoldását semmiképpen nem tartják állami, vagy hatósági feladatnak, hanem elsősorban a társadalom, egyesületek és főként az egyházi szervezetek feladatának. Ennek oka ismét a gazdasági életre vezethető vissza. Náluk ugyanis az egyéneken keresztül a társadalom és annak szervei gazdaságilag erősebbek és éppen gazdasági erejüknél fogva abban a helyzetben vannak, hogy az erősebb legyen mindig segitségére a gyengének. Hogy mit tud tenni Amerikában az erős és megszervezett társadalom, éppen ez lesz cikkemnek tulajdonképpeni tárgya.

Természetesen cikkem tulságosan hosszura nyulna, ha ezekkel a kérdésekkel egészen részletesen és minden egyes amerikai várost illetően foglalkoznék, — ahol utunk folyamán megfordultunk, — talán kissé tulságosan is igénybe vennám olvasóim szives figyelmét és éppen ezért csak két város intézményeiről kivánok beszámolni: Newyork városról, itt kiváltképpen a gyermekvédelemről és pedig főként a városi, a hatósági gyermekvédelemről, azután Buffaloról, ahol különösen a katolikus egyházak által folytatott nagyarányu szociálpolitikai tevékenységről kivánok adatokat felsorolni. Tulajdonképpen ez a két kép elég tanulságos ahhoz, hogy megfelelő fogalmat alkothassunk az amerikai szociálpolitikai viszonyokról és hogy ezekből az adatokból a magunk részére még bizonyos tanulságokat is levonhassunk.

Zarándokutunk alkalmával az Egyesült-Államok különböző nagy városaiban a legtöbb időnket lefoglalták a nagyszabásu ünnepségek és hivatalos fogadtatások, amelyeken nemzeti nagy ügyünk propagandája volt a mi dolgunk is. De azért kevés szabad időmet örömest használtam fel arra, hogy a hivatásom körébe eső közigazgatási ágak, tehát a szociálpolitika, közjótékonyság, és különösen a gyermekvédelem ottani állapota, a hatóságoknak ezen a téren kifejtett tevékenysége iránt is érdeklődjem és azokról, ha nem is mélyebb tanulmányt, hosszabb időzést igénylő alapos meggyőződést, de legalább termékenyitő benyomásokat szerezzek.

A szakkönyvekből már előbb is tudtam, de azért a helyszinén ujból meglepve tapasztaltam, hogy szakmámban mennyivel több feladat nehezedik a mi állami és városi hatóságainkra, mint az Egyesült-Államokban. Ennek a különbségnek, mint emlitettem, az a mélyreható oka, hogy ott a társadalom hasonlithatatlanul erősebb, tehetősebb és szervezettebb, mint nálunk. Mint Munroe, az amerikai városstudomány kitünő müvelője is megállapitja: »A városi közjótékonyság lényegében magánügyekezet tárgya. — Az Egyesült-Államokban a közönség éppen nem látja szivesen, hogy a közjótékonyság a hivatalos igazgatás hatáskörébe kerüljön. A közönség átengedi a közjótékonyságot az egyes polgárok jóakaratu és nemes tevékenységének, amelyet az egyesületi vagy egyházi szervezetek hajtanak végre.«

Ami ilyen uton ellátatlan marad, vagy uj kisérletként jelentkezik, vagy amiknek nagyobb egységbe való szorosabb összefoglalása szükséges, arról vagy nagy területekre kiterjedő, egyesületközi nemzeti szövetségek gondoskodnak, igy pld. az amerikai Vörös Kereszt (*Red Cross*), a gyermekegészségügyi »*American Child Health Association*«, a játékterekről és gyermeknevelésről gondoskodó »*Playground and Recreation Association of America*«, az általános szociálpolitikai »*Ameri-*

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

*

Eladási központ:

Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

LEGUJABB TIPUSAI:

2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

can Association for Community Organisation«, a »*National Conference of Social Work*« stb., stb. — vagy pedig az állam és városok veszik tevékenységük körébe. Állam és város tehát lényegileg csak subsidiarius, pótló és kisegitő működést fejtenek ki.

Még igy is akad elég dolguk, még az amerikai népmilliók hasonlithatatlanul jobb gazdasági, termelési és kereseti helyzete mellett is. A bámulatos gazdasági tevékenységnek ott is meg vannak a versenyben elhulló áldozatai, vagy a sors és a maguk hibájából elesettjei.

Hiven igazán ahhoz az amerikai életelvhez, hogy minden egyént elsősorban a maga kezdeményezésére, erélyére és munkájára kell bizni; még a közjótékonyságnál és segitésnél is elsősorban az a vezérelv, hogy a segélyezettet talpra kell állitani. A segélyezés csak átmenetileg van elgondolva, hogy az illető, vagy hozzátartozói visszasegittessenek a rendes egyéni munka, kereset s a hozzátartozókról való gondoskodás rendes utjára. Csak amikor ez nem lehetséges, csak ekkor szerepelhet az illető egyén vagy család az egyházak, az egyesületek, az állam és a városok nyilvántartásának állandó személyi lapjain.

Mellőzve ez alkalommal a többi ellátó szerveket, és a szociálpolitika és a közjótékonyság egyéb ágait, ezuttal csak a nagyvárosi gyermekvédelemről szólok pár szót, azt is konkréte a legnagyobb amerikai város, a kb. 7.000,000 lakost számláló Newyork példáján illusztrálván. A számadatokat azokból a pompásan kiállitott képes jelentésekből veszem, amelyeket *James Walker* newyorki polgármester volt szives nekem átadni. (»*Seven Years of Progress, 1918—1925*« és »*Tenth Annual Report of the Board of Child Welfare of the City of Newyork*« *1925.*)

A város gyermekvédelmi hatóságának a cime: »*Board of Child Welfare, City of New-York*«. Emellett azonban, mint nálunk is a közoktatási és közegészségi ügyosztályok is, nagy kapcsolatos tevékenységet fejtenek ki. A gyermekvédelmi hatóság elsősorban az olyan családokat vonja gondozása körébe, amelyeknek férfi feje meghalt, vagy valamely okból nem tudja, vagy nem akarja teljesiteni törvényes és természetes családfenntartói kötelességét, s amelyekben a lakhatási engedéllyel biró anya 16 éven aluli gyermekkel él együtt.

A segités alapelve, hogy a család ilyen megcsonkitott szervezettel is együtthagyandó, az anya vezérlete és felügyelete mellett. Csak ha a pontos nyomozás eredményeképpen a hatóság ugy találja, hogy az anya erre a szerepre alkalmatlan, csak akkor veszi el tőle a gyermekeket, hogy kihelyezésre alkalmas, becsületes családba helyezze el tartásdij mellett; de akkor is a gyermekvédelmi szervek állandó felügyelete alatt tartják őket és gondozóikat. A gondozott családok száma, amelyekben az apa meghalt, vagy teljesen megrokkant, vagy fogságban, vagy őrültek, vagy csavargók házában stb. volt elhelyezve, a legutóbbi kimutatás szerint 9.493 volt 25.265 gyermekkel. Az évi segély összege 5,000.000 dollárt tett ki. A havisegély maximuma gyermekenkint 18.85 dollárt tett ki, tehát a mi pénzünk szerint kb. 107 pengőt; 77 állandó nyomozó müködik, akik legfeljebb csak közlekedési készkiadásaikat kapják meg. Ezek a jelentés (1925) évében 14.087 uj esetben jártak el és 66.119 felügyeleti látogatást vagy pótnyomozást végeztek. A jelentés nem hallgatja el, hogy sok esetben a segély emlitett maximuma is kevésnek bizonyult, de ennek az emelését ez idő szerint még állami törvény tiltja. (Az 1915. évi General Municipal Law 228. fejezete szól a gyermekvédelemről [Law governing boards of Child Welfare]). A munkások főtelepén, Manhattanben az átlagos lakásbér egy hónapra 26 dollár, s ha az anya pld. 3 gyermek után kap 56.55 dollár segitséget, marad a családnak, tehát hármuknak, ha az anya is keres, sőt négyüknek, ha az anya nem keres, mindössze havi 30.5 dollárjuk, azaz 170 pengőjük. Ennek az elégtelensége annál jobban kitünik, ha tudjuk, hogy a bizonyos okokból zárt intézetekben nevelt gyermekeknél egy gyermekre havi 20—30 dollárt vesznek be az állami vagy városi költségvetések. A gyermekvédelmi osztálynak van azután egy külön segélyalapja (»*Emergancy Found*«), amelyből a gyermekek sérvkötő, orthopéd-cipő, gummiharisnya, szemüveg stb. szükségletét fedezik, de esetleg a család elköltözködési költségeit (kilakoltatás esetén), orvosszámláját, stb. is fizetik.

A talpraállitás politikájában nagy szerepet játszik az anyának és már nem iskolaköteles gyermekeinek elhelyezése kereső állásba. A jelentés évében 3.677 jelentkező közül 2.151-et sikerült állandó keresethez juttatni, s 5.880 esetben adtak pályaválasztásra vagy változtatásra tanácsot. Sok esetben a gyermeket pótiskoláztatás alá fogták.

A gyermekvédelmi osztály 5.000 esetben nyujtott fogorvosi vagy egyéb klinikai segitséget.

Ezt a tevékenységet nagymértékben egészíti ki az iskolai hatóság gyermekegészségügyi tevékenysége, amiről szintén álljon itt néhány beszédes adat. A gyermekétkeztetésnél kiszolgáltatott adatok száma 1,250.000, a vakok osztályaiban 68 gyermeket a siketnémákéban 377, a gyenge látásuakéban 898, a rosszul táplált és vérszegény gyermekek kerti és háztetőkerti »roof garden« iskoláiban 3.357 gyermeket, a tuberkulózisra hajlamosak közül szanatóriumi telepeken és hajókon 620-at iskoláztak. Ezenkivül külön iskolák speciális berendezésekkel gondoskodtak 6.103 gyengetehetségü, 873 szivbeteg és 2.729 félnyomorék gyermekről, akik még valahogyan képesek a helyváltoztatásra. Viszont azokat a nyomorék gyermekeket, akik kénytelenek otthon mozdulatlanul feküdni, a hét néhány óráján külön tanitók keresik fel és oktatják. Az iskolakerülők és a gyengetehetségüek javitó osztályaiban 374 gyermeket próbáltak »megreformálni«. Viszont külön gond van a tehetségesekre is, akik közé 66.100 gyermeket számitottak, az elemi iskolát látogató 764.752 gyermek közül. Naponta 138.000 gyermek játszott a különböző iskolai játszótereken, 35.000-et küldtek a szünidei gyermektelepekre, mig a newyorki üdülő- és szórakoztató helyeken 513.000 gyermek előtt 2.500 felolvasást, mesedélutánt, stb. rendeztek.

A gyermekvédelmi és iskolai osztály hivatalos működését nagymértékben segitette a polgármester mellett alakult hölgybizottság, »*Mayors Commitee of Women*«, amely gyermekeknek és anyáknak 3,868.130 kvart tejet, 4.535 tonna szenet szolgáltatott ki társadalmi gyüjtésből és 137.667 gyermeket vitt napi hajóutra a Hudsonre vagy messzebbre, a nyilt tengerre, »allday water trips«, sokszor az anyák kiséretében is, hogy a családi jelleg még jobban megóvassék.

A gyermekek egészsége érdekében kifejtett eme tevékenység meg is szülte a kedvező eredményeket, amennyiben a gyermekhalálozási arányszám 10 év óta 21 ponttal esett. A csecsemőhalandósági arányszám most ezrenkint 65 körül jár, mig az általános halálozási arányszám 11:61 (1898-ban még 20:26 ezrelék volt). A jelentések büszkén állapitják meg, hogy New-York egészségesség tekintetében is élén halad a 10 legnagyobb észak-amerikai nagyvárosnak és az a hely, amely egészséges csecsemők megszületésére és megélhetésére a legtöbb esélyt nyujtja. (A következő hely Cleveland-ot illeti).

A mondottakból látható, hogy az amerikai városok szociális lelkiismerete is éber. Hazai összehasonlitásokba ne bocsátkozzunk, s azzal se büszkélkedjünk, hogy a mi segitésünk számadatai aránylag sok esetben magasabbak. Hisz az, hogy a mi hatóságainknak többet kell tenniök, — ismételjük — társadalmunk és gazdasági helyzetünk nagyobb erőtlenségének folyománya. Egyes dolgokban a teendők specializálásában, egyes ágak behatóbb és szeretettel teljesebb felkarolásában igen is jó iskolánk lehet Amerika.

(Folytatása következik)

A fővárosi üdülőtelep a Balaton gyöngye

Junius 10-én nyilik meg a balatonkenesei uj szálló

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A főváros legnagyobb jóléti intézményének, a tisztviselők számára létesitett balatonkenesei üdülőtelepnek *nagyszabásu munkálatai befejeződtek*. Most végzik az utolsó simitásokat az uj nagyszálló épületén és junius 10-én ünnepi külsőségek között átadják a tisztviselők használatába a nagyszerüen megkonstruált és minden kényelemmel, valamint az üdüléshez szükséges teljes berendezéssel ellátott telepet.

A balatonkenesei üdülőtelep épitkezését 1923-ban kezdték és a legutóbbi napokig tartott, mig mindazok az objektumok elkészültek, amelyek az üzem folytatásához, a tisztviselők nyári életének kellemessé tételéhez szükségesek. Gyönyörüen kiképzett, negyvenhét katasztrális hold területü park áll rendelkezésére az üdülőknek, a parkot fásitották és sétautakkal látták el, tehát a nagykiterjedésü kertben az üdülők összezsufoltság nélkül a legkellemesebb sétahelyet találják. A parknak a Balaton partját szegélyező részén hatszáz méter hosszuságban védelmi munkálatokat is folytatnak, azonban a feltöltés és a kotrás csak a nyár folyamán kezdődhet és előreláthatóan egy-két évig tart. Ez idő alatt az üdülőtelep nagyhosszuságu strandjáról *minden nádast és pocsolyát eltüntetnek*. Ezidőszerint is elég nagy strand áll az üdülők rendelkezésére, egyébként a park kiépitése azért tart hosszabb ideig, mert a siófoki kikötőfelügyelőséggel, tehát *állami szervvel* karöltve kell elvégezni a munkálatokat, ami alkalmazkodási kötelezettséget és hosszabb időt jelent.

Az üdülőtelep *két szállóépületében százhatvanöt egy- és kétágyas szoba áll a tisztviselők rendelkezésére*. A második, tehát a most elkészült szálló téli használatra is alkalmas, központi fütéssel és melegvizszolgáltatással van ellátva, ugyhogy a szálló lesz a legmodernebb épület az egész Balaton mellett. A szállóépület épitkezési feladata szokatlanul érdekes volt, mert a talaj rendkivülisége folytán az uj szállót ötszáz betoncölöpön kellett felépiteni. A kenesei partnak ezen a környékén ingoványos, süppedékes, iszapos a talaja, valamikor a Balaton medre volt ez a terület, az épitkezést tehát nagyon nehezen lehet megvalósitani. Mégis az egész telep kiváló konstruktőrje, *Lavotta* Gyula müszaki tanácsos, hosszas tanulmányozás után oly *sikeresen* oldotta meg a feladatot, hogy a bizonytalan és alkalmatlan területen egész *kis paradicsomot* sikerült létesitenie. Az épületben a legnagyobb kényelem biztositása mellett történik gondoskodás minden modern igény kielégitéséről. Ettermek, hallok, dohányzók, női szalónok és olvasótermek állnak az üdülők rendelkezésére. Külön érdekessége a telepnek a *játékház*, amely *mintaszerü kuglizópályát* tartalmaz, ezenkivül alkalmassá tették asztali tenisz- és más játékok befogadására is. Az üdülőtelephez sok gazdasági és müszaki épitmény is tartozik: istállók, garázsok, szennyviztisztitó berendezés, vizvezeték, valamint villamosáramfejlesztő-telep, mert minden technikai követelmény tekintetében ellátja önmagát az intézmény.

Az uj szállóépület épitészeti stilusa *modern*. Sima falsikokkal, kevés diszitménnyel megoldott konstrukció. A belső architekturánál elsősorban a célszerüséget és a kényelmet vette tekintetbe a müépitész. A kertrendezési munkálatokat a főváros kertészeti hivatala készitette. A szállóépületek belső berendezése igen izléses.

Az üdülőtelep junius 10-iki felavatásán a tanácsot *Folkusházy* alpolgármester képviseli. Az üdülőtelepnek jelenleg *Kuszenda* Béla az igazgatója. A nagyszabásu jóléti intézmény felett egyelőre az elnöki ügyosztály diszponál, mihelyt azonban a kormány jóváhagyja a fővárosi tisztviselők segitőalapjáról készült tervezetet, a kenesei üdülőtelep felett a tisztviselők segitőalapja fog rendelkezni. A tisztviselők részéről olyan rendkivüli érdeklődés mutatkozik az üdülőtelep iránt, hogy julius-augusztus hónapra mind a két szállóépület majdnem *minden szobáját előre lefoglalták*.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt Kleiner és Bokmayer
városi irodák: Budapest Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14 és József 301-16.
Gyár: Budapest, X., Kőszlopi-u. 2. Tel: J. 390-46.
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitz-falak, menyezetek, stuccomunkák stb. szállitása és készitése.

Oildag és **Greadag** a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható azbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. sz
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. s.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

BUTOR MŰASZTALOSOK TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE
UJPEST, ÁRPÁD-UTCA 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebb menő kedvezményeket nyujtjuk

HIREK

Kalendárium és kályha. (*Levél a szerkesztőhöz.*) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Az *Uj Budapest* annyiszor tett tanuságot a városi tisztviselők irányában őszinte jóindulatáról, hogy panaszunkkal nem hivatali felsőbbségünkhöz fordulunk, hanem Szerkesztő urat keressük fel abban a reményben, hogy igy akciónknak nagyobb sikere lesz. A Természet bölcs rendelése folytán, melynek utjait kifürkészni nem lehet, az idei május zordon télhez hasonlatos: a hőmérő higanya a zérófok körül táncol, mintha csak február vagy legjobb esetben március lenne. Ha már ilyen téllel kacérkodó májusunk van, odahaza fütünk, legalább is este és reggel, mert nyomorult mivoltunkban könnyebben sebez meg bennünket az alattomos influenza. Azok az urak azonban, akik a városházi és elöljárósági hivatalokban a fütés léte vagy nem léte fölött határoznak, szigoruan a kalendáriumhoz tartják magukat, amely szerint *a fütési szezon elmult.* Most már fagyhat, eshet a hó vagy a jeges zuzmara, nem fog tüz támadni a fagyos városházi kályhákban. Szerény véleményünk szerint ezt a hosszu, méreteiben tultengő copfot *le kellene sürgősen vágni a városi közigazgatásról,* elrendelvén azt, hogy *amikor hideg van, fütsenek, amikor meleg van, ne fütsenek.* Azt hisszük, hogy a fütési problémának ilyetén való megoldásával mindenki meg lenne elégedve, még az az általunk nem ismert hatalmasság is, aki a hivatalok fütése vagy nem fütése felett pénzügyi szempontból őrködik. A meleg és hideg napok és időszakok általában váltogatják egymást, van ugy, hogy februárban örömmel nyitjuk ki az ablakot a beáramló tavaszi levegő előtt, de van ugyanis, mint most májusban, hogy a hivatalos tavasz beköszönte után két hónappal didereg a szegény tisztviselő a fütetlen szobákban. Kérjük Szerkesztő urat, méltóztassék ügyünket szeretettel pártfogásba venni. Tisztelettel: *Több gémberedett ujju tisztviselő, akinek a májusi hideg miatt nagy a restanciájuk.*

Tanári jubileum. A VII. ker. nyár-utcai müötvös ip. tan. isk. tantestülete lelkes ünneplésben részesitette a napokban *Sándor* Gyula rajztanárt, aki a nevezett iskolánál immár 25 éve müködik és különösen a szakrajzoktatásban uttörő munkát végzett. Ő volt a szakiskola felállításának kezdeményezője és szervezője. *Kindlovits* Pál igazgató ünnepi ülés keretében nyujtotta át a székesfőváros és a 8. sz. felügyelőbizottságnak elismerőiratait, *Régenbold* Oszkár tanár pedig a kartársak ajándékát.

A főváros és a forgalmiadó. Néhány hónappal ezelőtt *Vértes* Emil bizottsági tag inditványt terjesztett elő a közgyülésen aziránt, hogy a főváros a forgalmi adónak az egész vonalon egy fázisossá való tétele tárgyában irjon fel a kormányhoz. A közgazdasági ügyosztály az inditvány kapcsán, amelyet a törvényhatósági bizottság elfogadott, elkészitette a pénzügyminiszterhez intézendő felirat tervezetet, amely az inditvány szellemében készült el. A közgazdasági ügyosztály feliratterveztének van egy igen érdekes pontja, amely hivatott arra, hogy a forgalmi adónak egy fázisossá való tétele kapcsán a fővárosi forgalmi adó részesedésének nagyságát megóvja. Azt fogja ugyanis a főváros a felterjesztésben a kormánytól kérni, hogy a fővárosnak a forgalmi adóból való részesedését a forgalmi adóból fixirozzák akkora összegben, amekkorát a főváros a *legutóbbi esztendőben részesedés cimén a pénzügyi kormányzattól kapott.*

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat

32 automobil-öntözőkocsi, 120 lovaskocsi, négy utcamosógép:
Budapest nyári köztisztasági programmja

— Az Uj Budapest tudósitóját ól —

A nyár közeledtével aktuálissá válik a kérdés, hogy Budapest utcáinak megfelelő portalanitásáról történt-e gondoskodás, illetve a Köztisztasági Hivatal rendelkezésére álló apparátus meg tud-e felelni azoknak az igényeknek, amelyeket a főváros egészségügyi szempontjai alapján a portalanitás tekintetében vele szemben támasztani kell. Felkerestük *Balló* Alfrédet, a Köztisztasági Hivatal igazgatóját, aki Budapest nyári hónapjaiban köztisztasági programjáról az alábbiakban nyilatkozott:

— Egyelőre az eddigi autó- és lovaskocsi létszám fog dolgozni a nyári hónapokban, tehát körülbelül a munkateljesitmény ugyanaz lesz, mint tavaly volt. A nyáron *egymillió négyszögméter* makadam kocsiut területet portalanitunk olajjal. Ehhez a munkához nyolcvan régi kiselejtezett kocsit használunk fel. Az utak nyolcvan százalékánál elegendő az egyszeri olajozás, a husz százaléknál pedig kétszer kell olajjal felöntözni és az egész nyárra portalanná teszi az uttestet. Ezenkivül dolgozni fog *harminckét automobil-öntözőkocsi, százhusz lovaskocsi, két automobil-utcamosógép és két lófogatu utcamosógép.*

— Nemsokára szaporodni fog modern automobil-öntözőkocsink száma, mert a tanács már hozzájárult, hogy az eddiginél nagyobb befogadóképességü *négy uj öntözőkocsit* szerezzünk be. Az eddigi automobil-öntözőkocsik befogadóképessége háromezerötszáz liter volt, az uj kocsik *ötezer liter vizet vehetnek fel egyszerre.* Csak a közegészségügyi bizottság fogadta el eddig a beszerzés tervét, hátra van a pénzügyi bizottság, valamint a közgyülés hozzájárulása, tehát ugylátszik, hogy az *ősz előtt* már nem juthatunk hozzá a négy uj automobilhoz.

— Nagyobb mértékben egyelőre már csak azért sem tudjuk szaporitani automobiljaink számát, mert *nincs megfelelő garázsunk.* Sürgősen meg akarjuk épiteni tehát a budai garázst, erre a munkára a költségfedezet már megvan, tehát a garázs a jövő év folyamán, 1929-ben fel fog épülni és akkorra tervezzük automobil-parkunk kiegészitését is, nagyobbszámu automobil beszerzésével, ami azután végre lehetővé teszi a százhusz lóüzemü kocsi teljes kiküszöbölését.

— Budapest nyarának portalanságához hozzájárul majd, hogy a II. ügyosztály sok utat kátrányoz, illetve bitumenez. Ez elősegiti az utcák karbantartását. Automobil és lovaskocsiink még mindig nem tudják elegendő mértékben kielégiteni a portalanitás igényeit, a kültelki utak e tekintetben sok kivánnivalót hagynak hátra. Annyi bizonyos, hogy *Budapest belterülete nem lesz poros,* de hangoztatni kivánom, hogy az egész város portalansága szempontjából rendkivül fontos a makadamutak kiküszöbölése, vagy pedig tökéletesebb megépitése, amit éppen a bitumenezéssel lehet elérni.

— Eszközeinket folyton tökéletesiteni akarjuk, a beszerzendő négy uj automobil-öntözőkocsi, mosóberendezéssel is el lesz látva, tehát az uj gépek nemcsak megnedvesitik és otthagyják az utcák porát, de a port lemossák és lesodorják az utcákról. Ennek révén el lehet érni ugyanazt, amit a régi időben a tömlővel való locsolásnál értek el. A jövőben csak ilyen szerkezetü kocsit fogunk beszerezni, mert a köztisztaságot *sokkal tökéletesebben szolgálhatja,* mint eddigi berendezéseink. Ennyit mondhatok a Köztisztasági Hivatal nyári programjáról, ami a mult év nyarához viszonyitottan sok változást nem mutat fel, de igy is nagyjában megfelelhetünk a nyáron szükséges köztisztasági munkálatoknak. Viszont a tökéletesebb berendezkedés terén megtettük a szükséges előkészitő lépéseket, tehát Budapest köztisztasági ügyei nem stagnálnak, hanem fokozatosan és a gazdasági lehetőség szerint folyton tökéletesednek.

CIPŐK hölgyek és urak részére elsőrangu kivitelben
BLUM CIPŐÁRUHÁZ, VIII., Baross-u. 88.
Olcsó árak — Fővárosi tisztviselőknek fizetési kedvezmény.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 286-76.

Az Uj Budapest naptára

Máj. 20 Vasárnap	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán
Máj. 21 Hétfő	d. e. 11 ó.	A köztisztasági bizottság ülése.
	d. e. 12 ó.	A magánépités bizottság ülése.
	d. e. 12 ó.	Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban.
	d. u. 5 ó.	Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
	d. u. 7 ó.	Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Máj. 22 Kedd	d. e. 10 ó.	Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban.
	d. e. 11 ó.	A középitési albizottság ülése.
	d. u. 6 ó.	A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Máj. 23 Szerda	d. e. 9 ó.	A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése.
	d. e. 11 ó.	A kisajátitási bizottság ülése.
	d. u. 4 ó.	A főváros közgyülése.
Máj. 24 Csütörtök	d. e. 10 ó.	Rendes tanácsülés.
Máj. 25 Péntek	d. e. 11 ó.	A pénzügyi bizottság ülése.
Máj. 26 Szombat	Fizessen elő az Uj Budapestre!	

Budáról nem lehet a városházára telefonálni. Mióta a főváros budai részén mindenütt életbeléptették az automata telefont, állandóak a panaszok, hogy Budáról nem lehet a városházára telefonálni. A városháza telefonállomásai számszerint össze-vissza vannak, részben a Lipót, részben a Teréz, részben a József-központban. Magukat a számokat a telefonkezelőkön kivül senki sem tudja, mert a feleknek egyszerü bemondás alapján kapcsolják ősidők óta a központos kisasszonyok a városházát. Mióta azonban Budán automataközpont van, nem lehet az automataállomásokról a városházát kérni, aminek az a következménye, hogy aki Budáról akar a városháza központjával beszélni, ki kell keresni a telefonkönyvből a városháza valamely számát és arra kell kapcsolást sajátkezüleg végeznie. A városházi központnak azonban az a tulajdonsága, hogy állandóan mással beszél, Ma tehát Budáról nem lehet a városházára kapcsolást szerezni, annál kevésbbé, mert a városházi telefonszámok nem egymás mellett vannak, és igy minden számot külön kell felhivni. Értesülésünk szerint ez a felemás állapot *ebben az évben nem is igen fog megváltozni.* Most kezdték el a Városház-utca és a Gerlóczy-utca sarkán az automata telefonközpontot épiteni. A központ szerelése csak julius elején fog megindulni, maga a városházi automata-telefonközpont pedig *december vége előtt üzembe nem lesz helyezhető.* December vége előtt tehát automataállomásról csak a most érvényben lévő egyes számokat lehet felhivni, decembertől kezdődőleg azonban folytatólagosak lesznek a városházi telefonszámok is, ugyannyira, hogy ha valamelyik szám mással beszél, *az automataközpont automatikusan egy nem beszélő vonalba fogja a felhivót* bekapcsolni. Az elnöki ügyosztály, ahol *Rosta* János dr. tanácsjegyző intézi az automataközpont épitési ügyeit, már aziránt is intézkedett, hogy könnyü, jól megjegyezhető száma legyen annak idején a városháza automatikus telefonközpontjának. Megjegyezzük végezetül a városházi automataközpontról, hogy annak *harmincöt bemenő, harmincöt kimenő állomása lesz, a mellékállomások számát pedig hatszázra fogják szaporitani.*

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállító
fehérnemű gőzmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. sz.
Speciális különlegessége:
Hófehér, tükörfényes gallértisztitás

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték. Csatornázás. Hydrotheraphia.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

KIRNBAUER JÁNOS mü- és ércöntőmester
BUDAPEST, VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

Havidijasok, akik milliárdos értékeket kezelnek . . .

Az adóhivatali kar sérelmei és kívánságai — Ahol kétszáz szervezett állásra százhatvanhét ideiglenes esik

— Az Uj Budapest tudósítójától —

Budapest adminisztrációjának érdekei megkivánják, hogy illetékes körök ne odázzák sokáig a fővárosi tisztviselők státusának rendezését, mert a mai helyzetben a jó adminisztrálás megakad azon a tényen, hogy a tiz év alatt sokat fejlődött főváros ügykezelése kinőtt a mai keretek közül. A *státusrendezés sürgősségét* bizonyitják azok a mozgolódások is, amelyek a tisztviselők között az utóbbi időben egyre türelmetlenebbül sürgetik ennek a problémának a megoldását. Legutóbb számoltunk be a *fogalmazói kar* státusrendezési mozgolódásairól és kívánságairól, most pedig a *főváros adóhivatalainak státusrendezési problémáit* ismertetjük. Ennek a kérdésnek szintén sürgős a rendezése, mert az adóhivatalt a kényszerüség eláraszt*otta ideiglenes tisztviselőkkel*, aminek sem egyéni, sem a köz szempontjából nincsenek előnyös következményei.

A háboru után a főváros adóhivatalának teljesen uj adónemek behajtásáról kellett gondoskodnia. 1921-ben jött a forgalmi adó, 1923-ban pedig a kereseti adó: mind a kettő *rendkivüli munkatöbbletet rótt az adóhivatalra.* A munkapluszt a tisztviselők létszámának lényeges emelése nélkül elvégezni nem lehetett, a személyzetet folyton szaporitani kellett, de a státus érintése nélkül, csak ideiglenes minőségü hivatalnokokkal lehetett szaporitani a tisztikar létszámát.

A megszaporodott munka az adóhivatalok átszervezését is szükségessé tette és ez szintén sietteti az adóhivatali tisztviselők státusának átalakitását. A főváros területén a mult évben fejezték be az állami pénzügyi adminisztráció átszervezéseit, amihez természetesen simulnia kellett a fővárosnak is, tehát *tizennyolc adókerületre kellett bontani a fővárosi adókezelést* s minden egyes adókerületben külön adószámviteli-osztályt kellett létesitenie. Az uj szervezet mellett a főváros adókezelését tizennyolc adókerületben harminchat önálló hivatal végzi és ezeknek a hivataloknak egyöntetü müködését három részre tagolt központi hivatal irányitja és ellenőrzi. Ennek a központi hivatalnak áll az élén *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató, aki páratlan eréllyel és szaktudással tartja fenn a nehéz viszonyok között a munkával rendkivül megterhelt szervezet rendjét. Az adóhivatal az ő igazgatása mellett mindenkor azt tartja szem előtt, hogy a főváros adókezelése az állam részéről semmiféle kifogásra okot ne szolgáltasson. Ugyanis abból az évi kétszázmillió pengő adóbevételből, amelyet a főváros harminchét hivatala kezel, csak hatvanmillió pengő illeti a fővárost, százegyvenmillió pengő pedig az államkincstár javára szolgál. Ilyen körülmények között az állam a legnagyobb figyelemmel kiséri a főváros adókezelését, tehát midőn az adóhivatali tisztviselők státusának átrendezéséről van szó, a kormánynak a saját anyagi érdeke szem előtt tartásával szintén *siettetni kell az adóhivatali státus bővitését.*

A főváros adóhivatala két részből áll, *a számviteli és a végrehajtói karból.* Mind a két csoportnál nagyszámban vannak ideiglenes tisztviselők. A számviteli karon kétszáz végleges és százhatvan ideiglenes tisztviselő dolgozik, a végrehajtói karon pedig hetvenhét a végleges és harmincöt az ideiglenes végrehajtó száma. *A rengeteg ideiglenes tisztviselő minden előmeneteli kilátás nélkül teljesiti a maga nehéz hivatását*, tehát az adóhivatal vezetőségének mindent el kell követnie, hogy ezeknek a tisztviselőknek jövőt biztositson. Az adóhivatal igazgatósága nem akar méltatlan tisztviselők számára jövőt biztositani, éppen ezért mindent elkövet a tisztviselők továbbképzéseért. Ma már az adóhivatalnokoktól egyébként is *magasabb kvalifikációt* kivánnak, mert a tisztviselőnek érettségit kell tennie, ezenkivül államszámviteltani államvizsgával és adóhivatali szakvizsgával is megterhelik az adótisztviselőket, a hivatal vezetősége pedig nagy fáradsággal tanfolyamot tart számukra és husz előadás keretében negyven órán át tökéletesiti hivatásuknak a tisztviselőket. A legnagyobb méltánytalanság tehát, hogy *négy-hét éve szolgáló tisztviselők ma is ideiglenes minőségben dolgoznak* és az adóhivatalra százhatvanhét ideiglenes hivatalnok kilátástalan helyzetének morális sulya nehezedik. *Kétszáz szervezett állásra ma százhatvankét ideiglenes hivatalnok* jut, pedig az adóügyeket nem lehet olyan tisztviselőkkel intéztetni, akik anyagilag nem nyugodtak és nem függetlenek. Ez másképp azt jelenti, hogy az adóhivatali szolgálat nem türi a tisztviselőknek ily hosszu ideig való ideiglenes minőségét.

A tizennyolc adókerületre való felosztással kapcsolatban a tisztviselők státusrendezésére vonatkozóan az adóhivatal igazgatósága *fontos javaslatot készitett*, amely szerint az ideiglenes hivatalnokok felét *ujonnan szervezendő végleges állásokba* juttatnák. A státusrendezési tervezet részletes programmja a következő: Az adóhivatal igazgatója a harmadik fizetési osztályba jutna és szerveznének három uj aligazgatói állást a negyedik fizetési osztályba. Ez azért szükséges, mert a rendkivüli munkával megterhelt adóhivatalt egy központi igazgató csak *emberfeletti erőfeszitéssel* irányithatja. A tizennyolc adókerület mindegyikének élére egy *főszámtanácsos* kerülne, ami öt uj állás szervezését teszi szükségessé. Ezenkivül a százhatvan ideiglenes hivatalnok közül nyolcvanat véglegessé szerveznének át. *Hat uj elsőosztályu számtanácsost, öt uj másodosztályu főtisztet és huszonhét első- és másodosztályu tisztet* kiván véglegesiteni a státusrendezés, a végrehajtói szakon müködő harmincöt ideiglenes hivatalnok közül pedig tizennyolcnak a véglegesitését kivánja. A státusrendezés tehát a számviteli karon nyolcvannal, a végrehajtói karon pedig tizennyolccal akarja szaporitani a végleges állások számát, amely után a számviteli szak végleges tisztviselőinek száma háromszázkilenc, a végrehajtói szak tisztviselőinek száma kilencvenöt lenne.

Ez a rendezés egyelőre megoldaná Budapest adókezelésének adminisztrativ problémáit és kiküszöbölné azt az abszurdumot, hogy *havidijas hivatalnokok milliárdos értékeket kezeljenek.* A főváros tisztviselőinek általános státusrendezése *nem késhet soká*, de az elsőrangu fontosság tekintetében az adóhivatali szak tisztviselőinek ügyét éppoly sürgősen rendezni kell, már csak azert is, mert az adóhivatalokba a *legkitünőbb tisztviselők kellenek*, velük állandó érintkezést kénytelen találni a főváros számottevő publikuma és a velük való érintkezésen keresztül formál véleményt a székesfőváros tisztviselői karáról. A kiegyezés után, midőn a ma életben lévő fővárosi törvényt megalkották, az adóhivatali szolgálat gyülöletes és megvetett szolgálat volt, ellene fordult minden antipatia, ma már azonban, midőn az állam és főváros létének az adó a gerince, meg kell változnia annak az elfogult itéletnek, amely az adószolgálattal szemben hajdan kialakult. *Jó adóhivatali adminisztrációt pedig csak anyagilag és erkölcsileg nyugodt tisztviselői kartól lehet kivánni.*

CONTINENTAL
GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos
kilós és pipere-
fehérneműt
HÁZHOZ SZÁLLIT
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Sorba veszem az eseményeket, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, ott ahol a multkor elhagytam. Kezdem tehát a mult pénteki diszközgyülésen, amely a komoly méltóság és honfibu jegyében folyt le. Zsaketben, vagy legalább is sötét zakóban és csikos nadrágban jelentek meg a város atyjai, a tanácsnokok deli termetén is divatos zsaket feszült, sőt Gallina Frici barátunk is felvette erre az alkalomra remekbeszabott uj zsaketjét, amelyről pedig megesküdött, hogy csak a tanácsnoki eskütételre fogja először felvenni . . . Gyönyörü hölgykoszoru virágzott a karzaton : a középső erkélyen Ripkáné trónolt három leányával, éppen az elnöki emelvény felett. Harmsworth karosszéke elé az előadói pódiumra, ahol üveg alatt az interpellációk és inditványok jegyzéke szokott lenni, zöldbetüs plakát ünnepélyeskedett ezzel a körirattal : Is this justice ? A beszédeket olvasta Szerkesztő ur a napilapokból, és igy csupán néhány érdekesebbnek tetsző apróságot emlitek fel. 1. Ripka félretette a hangszóró, és hangerősitő nélkül adta elő saját baritonján mondókáit. 2. Ripka a tizenkét tagunak jelzett küldöttség helyett tizennégy városatya nevét olvasta fel. Erre azután a derék Szerdahelyi Sándor, a Népszava fővárosi szerkesztője, aki különben a szociáldemokrata pártot egyedül képviselte a közgyülésen és azt is csak ujságirói hivatásból tette, epésen jegyezte meg: »Itt szabad a számokban tévedni. Ez nem Széchenyi-strandfürdő !« 3. A küldöttség tagjai között a legelőkelőbb városatyák foglaltak helyet, köztük kivétel nélkül a pártvezérek. Ripka a küldöttség tagjai között felolvasta Wolff Károly nevét is. Wolff azonban kijelentette környezetének, hogy tévedésből került neve a listára, ő csak hitelesiti a jegyzőkönyvet és nem megy a küldöttségbe. Nem is ment.

— Ugocsa non coronat ! Mi történt a banketten ?

— Tekintettel arra, hogy csak száz városatyának van frakkja, száz városatya kapott meghivót. Meg kell állapitanom, hogy frakk tekintetében a demokraták az összes pártokat le tudják szavazni. Sokan érdemrendek nélkül, sokan érdemrendekkel jelentek meg. Nem is tudtuk, hogy Wolff Károlynak annyi kitüntetése van, közel egy tucat apró medaillon fityegett igen jól szabott frakkja hajtókáján. Komoly kitüntetésekkel felszerelten jelent meg Joanovics Pali bácsi is, akinek még a nyakába is jutott fityegő. A legszebben dekorált plasztron azonban kétségenkivül Némethy Károly főjegyzőé volt, aki az arany sarkantyus rendet viselte nyakában, mig mellén a legszebb háborus kitüntetések adtak egymásnak találkozót. A vacsora szép volt, jó volt, Gundel remekelt, jók voltak a borok, vidáman gyöngyözött a pezsgő és felejthetetlen látvány volt a Gellérthegy oldalán felvonult sok tizezernyi nép. A budai bömbölde kitett magáért, a vámőrök a derék Bencze Pista parancsnoksága alatt vidáman lengették fáklyáikat, az anglius képviselőnek nagyon tetszett a hullámfürdő. Az egész olyan volt, mint egy szép álom, amig fel nem csendültek a Magyar Hiszekegy komor ütemei . . . A sok ünneplés után azonban jött az érem másik oldala is, szerdán és csütörtökön Liber és Némethy tanácsnokok a pesti nyomort, a tömeglakásokat, a kórházakat demonstrálták Magyarország nagy barátja előtt.

— Helyesen tették ! Az élet nem csupa muzsikaszó! Mi történt a szerdai rendes közgyülésen?

— Ripka visszaállitotta a hangszórót, elnöki bejelentőjében elbucsuztatván Kakulyai bácsit, akinek lengő szakálla a szavazatszedő küldöttség trónusa helyett a Beszkárt igazgatóságában fog ezután pompázatosan tündökölni. Utódául Herceg Béla gyárost hivták be, aki azonban még nem jelent meg a szerdai közgyülésen. Általában kevesen jöttek el : főleg a középen és a jobbszélsőn hiányoztak a bizottsági tagok. Igaz, hogy a müsor sem volt tulságosan érdekes, és főképpen nem alkalmas arra, hogy politikai bonyodalmak keletkezzenek belőle. Feltünően kevés volt minden párton az országgyülési képviselő, ami természetes is, hiszen a miniszterelnök ugyanezen időben mondotta nagy beszédét a Házban. A büffékben nagy kapacitálás folyt Krizs Árpád és Halász Pál érdekében a közeledő plébánosválasztások alkalmából, és csupán Kolmann Dezső körül volt némi jelenet, akinek, mint néhai szélső baloldalinak, a szociáldemokraták és a demokraták különösképpen nem tudják megbocsátani, hogy — finoman fejezve ki magunkat — »közös plattformra lépett a kormánypárttal«.

— Éljen a husosfazék! A nagy szavazások csendben folytak le ?

— Csendben és rendben. A szavazásoknál kiderült, hogy egyik párt sem buzgólkodott az eljövetelben : tanácsostól, előljáróstól alig esett egy-egy tárgyra százötven szavazat. Kedves volt, amikor a rendőrségi hozzájárulásról szóló felterjesztésnél szavazásra kerülvén a sor, Balkányi Kálmán, az Omke kitünő vezére, bejött a terembe és saját pártjához már nem jutván idő elmenni, a szélsőjobbon Wolff mellé állt. Wolff azután annak tudatában, hogy Balkányi velük szavaz, udvariasan besegitette a kitünő Balkányit maga mellé a padba. Ugy hallom, hogy Balkányit nagyon meghatotta ez a kitüntető figyelem.

— Szép dolog az udvariasság. Egyébb megfigyelése a szavazásnál?

— Wolffék és Kozmáék nagyon vigyáznak egymásra, ha közösen szavaznak. A Wolff-párt heroldjai figyelmeztetik a szavazás időpontjára a kormány párti városatyákat és viszont. Igy például bibiti Horváthért, aki egy pohár sör mellett busult szavazás közben a haza állapotján, három Wolff-párti küldönc is jött, figyelmeztetvén őt arra, hogy szavazás következik, jöjjön be.

— És János?

— Nem ment be. Nem mintha politikai pártállása változott volna meg (hiszen olyan párt a szociáldemokratákon kivül nincs is, amelyben ő már ne lett volna), hanem egy érdekes viccet mesélt el neki valaki, amit ő azonnal hasonlóval akarván viszonozni, a szavazást elmulasztotta.

— Mi ujság egyébként?

— Még egy bankettről akarok beszá-

Amerika . . .

Irta: Liber Endre tanácsnok, m. kir. kormányfőtanácsos

II.

Amerikai Kossuth zarándokutunkról egyik legszebb emlékem az a nap, amelyet a Newyork állambeli, több mint félmillió lakosu Buffalo városban tölthettem sok magyar ember között s különösen tanulságos volt számomra az, hogy a Szociális Testvérek Társaságában, amint ott nevezik a »Sisters of Social Service«, a lelkes magyar, Schwarz Mária testvér kalauzolása mellett betekintést nyerhettem a buffaloi egyházmegye 21 katholikus közjótékonysági intézményének működésébe. Az ő szakszerü vezetése mellett több szociális intézményt tekinthettünk meg, igy megnéztük elsősorban a Catholic Charities Campaign Offic-t, ahol éppen akkor volt folyamatban a 21 jótékonysági intézet költségeinek előteremtésére meginditott gyüjtés, az ugynevezett Charity Drive, amely egy hét alatt kb. 400,000 dollár adományt gyüjtött össze jótékony célra.

A mintaszerü berendezést a hivatalban éppen jelenlévő buffalói püspök és az ottani egyházközség plébánosa magyarázták meg, a legnagyobb előzékenységgel és udvariassággal mutatva meg nekünk minden adminisztrációs teendőt, kezelést és adatokat. Ott természetesen nyilvános utcai gyüjtésről nem lehet szó, mert hiszen ezek az adományok kizárólag a katholikus hivők részéről folynak be.

Megnéztük azután az »Our Lady of victory« egyházközséget, amelynek nemcsak gyönyörü szép plébániatemploma van, belseje csaknem tiszta márványból épitve, hanem a templom mellett közvetlenül javitóintézet, árvaház és bölcsőde is van, amelyeket mind a katholikus egyházközség saját maga tart fenn. Ezek az intézmények, amelyek Buffalo külső részében vannak, egy egész kis városrészt foglalnak magukba és mint Father Baker szeretetművei ismeretesek egész Amerikában, ezeknek a fenntartására szükséges összeget ugyanis Father Baker szerzi meg az amerikai katholikus hivőktől.

Az u. n. német katholikus árvaházban (German Roman Catholic Orphan Home) apácák kezelése alatt 3—16 éves gyermekek vannak elhelyezve, fiuk és leányok egyaránt, azonban a fiu- és leányárvák egymástól teljesen el vannak különitve, maga az árvaház a modern hygiénia és pedagógia minden követelményének megfelelően van berendezve, az iskola azonban, ahová a gyermekek járnak, külön épületben van. Ugyancsak a katholikus egyház kezelésében van az általunk megszemlélt aggok-háza (Aged People's Home), amelyben nagyrészt nők találnak elhelyezést, valamint a »St. Mary's Infant Asylum and Hospital«, bölcsőde csecsemők részére és szülőház.

Ezekbe a jótékony intézményekbe Mária testvér volt szives bevezetni, mindenütt a legkimeritőbb felvilágositásokat adták és előzékenyen mutatták meg az intézményeket a legapróbb részletekig. Hálás köszönettel tartozom Mária testvérnek az ő fáradhatatlan buzgólkodásáért és jóságáért, aminek a révén volt alkalmam ismereteimet ezen a téren is kiegészitenI. Mária testvér egyébként is a vele együttmüködő magyar szociális testvérekkel felbecsülhetetlen nagy szolgálatokat tesznek az ottani magyarságnak. Az ujonnan kikerülő szociális-nővérek nemcsak gyakorlati uton szereznek ujabb ismereteket, de szorgalmas látogatói a »Buffaloi College«-nek, ahol elméleti ismereteiket is bővithetik. De azt aztán nyugodt lelkiismerettel állapithatom meg, hogy a magyar szociális-nővérek a legnagyobb közszeretetnek örvendenek.

A buffaloi »Chatolic Charity« tevékenységének főirányai a gyámoltalan családok, a beteg, elhagyott, elégtelen jövedelmü anyák, segitésre szoruló csecsemők és egyéb gyermekek, árvák, rokkantak és aggok sokirányu segitése.

Ezt a tevékenységet számos intézményre oszolva teljesiti, amelyek működéséről a következőkben adok néhány, mult évi forgalmiadatot.

A családok gondozásával foglalkozó »Family Department« 516, a St. Vincent de Paul Society« 1002 családot gondozott; a »Child Placing Department« 261 leány és 602 fiu családi elhelyezéséről gondoskodott. A csecsemők és kisgyermekek részére napközi otthont nyujtottak a »Guardian Angel Day-Nursery« és a »Felician Sisters Day-Nursery«, naponta 55 gyermeknek. Régi gyermek- és anyavédő intézmény az előbb már emlitett és 1854-ben alapitott »St. Mary's Infant Asylum and Hospital«, amely megnyitása óta 222,826 szülő- és beteg anyát és 15,122 csecsemőt gondozott. Most 150 ággyal rendelkezik a menhelye és 84 ággyal a kórháza. Tavaly naponta 71 anyát és 173 gyermeket gondozott átlagban. A védőotthonok (Protective Homes) közé tartoznak még az: »Asylum of Our Lady of Refuge«, a »Nazareth Home« és a »St. Agnes Training School«, amelyek évi létszáma 255 növendék volt. Ez utóbbi háztartási oktatással is foglalkozik.

A katholikus árvaházakban (Orphan Homes (1467 növendék nyert gondozást és nevelést.

(Folytatása következik.)

---

molni. Ez szerdán délben volt. Ripka Gellérthegy-utcai kuriájában látta vendégül ebédre Magyarország hercegprimását. Hogy az ebéd és a hercegprimás hangulata kitünő volt, arról mindenki meg van győződve, aki a méltóságos asszony háziasszonyi erényeit ismeri.

— Házassági hir?

— Schwét Henrik a városházi ujságirók atyamestere és egyszeres effektiv nagyapa, ujabb nagyapai örömöknek néz elébe. Jenő fia eljegyezte Vértes Nusi kisasszonyt, és a közeli hónapokban meg lesz az esküvő. Még egy házassági hirem van : Pakots Gyuri, az Estlapok kitünő városházi munkatársa, aki édesapjától, a neves demokratavezértől főleg abban különbözik, hogy ő jobbszemén hordja a monoklit, mig édesapja állandóan a balszemén : — szintén nősül, junius első napjaiban.

— Gratulálunk az összes ifju pároknak ! Mi van kedves dr. Városházy azonban a harmadik házassági hirrel, amelyre legutóbb célzást tett?

— Még mindig nem perfekt a dolog. Hogy azonban többet mondjak mint legutóbb, közlöm, hogy ez a házasság egyes vonatkozásaiban hasonlitani fog ahhoz a szindarabhoz, amelyet a Fővárosi Operettszinházban »Ábris rózsája« cimen játszanak . . .

— Részleteket, részleteket !

— Tekintettel egyes szereplő személyek közéleti, sőt közjogi poziciójára, nevet egyelőre nem mondok

— Pedig mindnyájan égünk a kiváncsiságtól! A viszontlátásra kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, kedves Szerkesztő ur !

Kompromisszum a Citadella ügyében

A polgármester ügyes ötlete lehetővé teszi a békés kibontakozást

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A főváros és a Budapest Fürdőváros Egyesület között folyamatban lévő tárgyalás a mult héten, mint megirtuk, *válságos fordulat elé* érkezett, mert *József Ferenc dr.* királyi hercegnél, az egyesület elnökénél, ujabb értekezlet volt, amelyen már-már ugy látszott, hogy a Fürdőváros Egyesület kénytelen megszakitani a tárgyalást a főváros vezetőségével. Azóta ujból megkezdődtek a tárgyalások, mert az idő sürget, a balneológiai világkongresszust 1929-re meghirdették, tehát *a gellérthegyi Citadella átalakitási munkálatait és a sikló épitését mielőbb meg kell kezdeni.* E hét elején az egyik várospolitikai hetilapban egy magasállásu közfunkcionárius olyan nyilatkozatot tett, mintha a gellérthegyi tervek *kátyuba jutottak volna* és a kongresszust az iparcsarnokban kellene megtartani. Mint illetékes helyről értesülünk, ezen nyilatkozat *magánvéleménynél* egyébbnek nem tekinthető, mert a valóságban egészen másként állnak a dolgok, sőt az ügyben döntő szerepet játszó főváros vezetősége *olyan megoldási módozatot talált*, amely most már a közeli napokban meghozhatja a végleges döntést.

Sipőcz Jenő dr. polgármesternek kell tulajdonitani azt a *szerencsés ötletet*, amely alapjául szolgál majd a gellérthegyi balneológiai világkongresszus megtartásának. A Citadella átengedésével kapcsolatos közgyülési határozatban ugyanis kimondták, hogy a gellérthegyi közmüvek létesitésére a Fürdőváros Egyesületnek nyujtott négyszázezer pengő hozzájáruláson kivül egymilliókétszázezer pengőt fordit a főváros. Tekintettel arra, hogy a magyar idegenforgalom szempontjából nagyfontosságu kiállitást a továbbiakban nem magántőke, hanem az állam és a főváros együttesen készíti elő, az állam, valamint a bankok és az államvasut által erre a célra nyujtandó egymilliókétszázezer pengőn kivül és a főváros által megszavazott összegen kivül a fővárosnak további nyolcszázezer pengővel kellett volna hozzájárulnia a Citadella átalakitásához és a Gellérthegy rendezéséhez, mert a meglévő fedezeten belül a siklót nem lehetett volna megépiteni. Ennek az összegnek előteremtése okozott komplikációt a kormány, a Fürdőváros Egyesület és a főváros vezetősége között folyamatban levő tárgyalásoknál és ezzel kapcsolatban vetette fel *Sipőcz* Jenő dr. polgármester azt a szerencsés gondolatot, hogy a Gellérthegyre vezető autó és kocsiutat, amely egymilliókétszázezer pengőbe került volna, 1929-*re ne épitse meg a főváros*, hanem a jókarban lévő eddigi ut kijavitására forditson *százezer pengőt*, a közmüre megszavazott egymilliókétszázezer pengő további részét pedig forditsa a sikló megépitésére.

A kompromisszumos gondolat előreláthatóan *rövidesen végleges megállapodáshoz vezet*, elfogadta a gondolatot a Fürdőváros Egyesület is, tehát lemondott arról, hogy elsőranguan kidolgozott tervei szerint *maga gondoskodjék a sikló építéséről*. De lemondott természetesen a Fürdőváros Egyesület a sikló kezeléséről is. Most tehát az a helyzet alakult ki, hogy *a főváros a már megszavazott összegből felépiti a siklót, amely rögtön a főváros tulajdonába és kezelésébe megy át.* A többféle szempontból előnyös megoldásnak nem utolsó sorban kedvező szempontja az, hogy a gellérthegyi siklót ilyenmódon rögtön bele lehet illeszteni a főváros egységes közlekedési programmjába.

A tárgyalások, amelyeket most már ezen az alapon *Sipőcz* polgármester személyesen irányit a főváros részéről, néhány napon belül kedvező megoldáshoz fognak vezetni. Nemcsak a kormány és az idegenforgalmi társadalmi mozgalmat reprezentáló Fürdőváros Egyesület tartja fontosnak a Gellérthegynek ezzel a fontos aktualitással kapcsolatos átalakitását, hanem a főváros közönsége is, elsősorban pedig a budai rész polgársága, amely valószinüleg a jövő hét folyamán *nagygyülésen fogja követelni* a szerencsés alkalommal kapcsolatos gellérthegyi átalakitásokat. Egyébként értesülésünk szerint a Citadella és a sikló épitésének megvalósitását, a Citadellában létesitendő nagy tömegek befogadására olkolmos termek épitését egy másik nagyszabásu társadalmi esemény terve is fontossá tette a polgármester előtt : ez a terv a balneológiai kiállitás után való esztendőben, 1930-ban Budapestre összehivandó eucharisztikus világkonferencia lesz, amelyről *Serédi* Jusztinián dr. hercegprimás már nyilatkozott és amelyett méltó keretek között szintén *csak a gellérthegyi Citadella nagy termeiben lehet majd megtartani.*

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

*

Eladási központ:

Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

LEGUJABB TIPUSAI:

2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

Harc a világitóreklámért. Az *Ibusz*, amely egyike a legsokoldalubb állami üzleteknek, ujabb időben a hirdetésre vetette rá magát és többek között egy magába olvasztott hirdető részvénytársaság ötleteit igyekszik kamatoztatni. Az *Uj Budapest* bőségesen ismertette azt a akciót, amelyet az *Ibusz* egy általa alimentált részvénytársaság koncessziója kapcsán az utcai telefonfülkék hirdetéseiért inditott. A főváros hirdetővállalatát és a hirdetővállalatra felügyelő bizottság lelkiismeretes tagjait nem tévesztették meg sem az *Ibusz* szép szólamai, sem a protektorok hadjárata és szigoru eréllyel védelmezi a főváros hirdetési monopóliumát. A helyzet az, hogy az *Ibusznak* nem az utcai telefonfülkék kétséges jövedelmére van szüksége, hanem *a kétszáz telefonfülkével kétszáz hirdetési objektumot akar szerezni a város legexponáltabb részein.* A legutóbbi tárgyalások során azután az is kiderült, hogy nem is a kevesét jövedelmező plakáthirdetésekről van szó, hanem az Ibusz a telefonautomatákat *világító reklámoszlopokká* akarja kiképezni és azokat — a főváros hirdetővállalatának konkurrenciát csinálva — a jelentkezőknek kiadni. A most forgalomban levő világitóhirdetések berendezése közel *kétszázezer pengőjébe került a hirdetővállalatnak*, amely természetesen nem látná szivesen minden a valószinüség szerint olcsóbb árakat kináló konkurrenst. A plakáthirdetések felvételének jogát, a telefonautomata-bódékat illetően a hirdetővállalat *már felajánlotta* az Ibusznak, amely azonban *változatlan kitartással ragaszkodik a világitóreklámokhoz.* E pillanatban *a harc eldöntetlen*, dacára annak, hogy a legutóbbi hetekben *ujabb protektor* jelentkezett az Ibusz támogatására a városházán egy néhány hét előtt nyugalmazott államtitkár személyében, akinek hivatali állásánál fogva jelentős része volt a telefonkoncessziók kiadásában is . . .

Nyilatkozat. Az *Uj Budapest* cimü lap 1927. évi október hó 29-én megjelent számában »*Reich Samu üzlete*« cim alatt közlemény jelent meg, amely *Reich* Samu ur, a fővárosi élelmiszerüzem vezérigazgatójának müködésével foglalkozott. Ezen közlemény tartalma miatt *Reich* Samu vezérigazgató ur magát sértve érezvén, készséggel kijelentem, hogy *Reich* Samu urat személyében sérteni és egyéni becsületében, vagy jóhirnevében megbántani szándékomban nem állott és cikkem célja csupán az érdekelt kereskedelem részéről az élelmiszerüzem ellen hangoztatott panaszoknak tolmácsolása volt. Készséggel kijelentem tehát, hogy *Reich* Samu vezérigazgató ur által inkriminált állitások tévedésen alapulnak s ebből kifolyólag a cikk tartalmáért őszinte sajnálkozásomnak adok kifejezést. Budapest, 1928 május 22. *Dr. Doby Andor* s. k.

Elfogadták a statisztikai hivatal jövő évi költségvetését. A statisztikai hivatalra felügyelő bizottság kedden délelőtt *Gallina* Frigyes dr. főjegyző elnökletével ülést tartott, amelyen a statisztikai hivatal jövő évi költségvetését tárgyalták. Az ülésen *Gál* Benő szóvátette, hogy a hivatalnak a jövőben a *munkás-statisztikák* összeállitására különös gondot kell forditania. A költségvetés egyébként szigoruan az idei keretek között mozog és a jövő évre a szellemi szükségmunkát illetően külön költségvetési tételt fel nem vesz. Most a statisztikai hivatalnál folyó szellemi szükségmunka fedezete is a stitisztikai hivatal költségvetésén kivül esően *külön közgyülési* határozattal állapittatott meg.

Belgrád városa Lobmayer tanácsnokhoz. Az idei Nemzetközi Vásár alkalmából a belgrádi kereskedők egy nagyobb küldöttsége érkezett Budapestre, akiknek tiszteletére a város vacsorát is rendezett. Ezen a vacsorán *Lobmayer* tanácsnok francia nyelvü beszéddel köszöntötte a jugoszláv urakat, mig *Joanovics* Pál dr. nyug. államtitkár, törvényhatósági bizottsági tag szerb nyelvü beszéddel üdvözölte a küldöttséget. A belgrádi kereskedelmi és iparkamara abból az alkalomból, hogy hazaérkeztek Belgrádba, hosszabb francia nyelvü levélben fordult *Lobmayer* tanácsnokhoz. Kijelentik a levélben a szerb kereskedők, hogy egész budapesti tartózkodásuk alatt *a legnagyobb benyomást rájuk Lobmayer tanácsnok pohárköszöntője tette. Lobmayer* tanácsnok meghatottan olvasta el a belgrádiak levelét, amelyet legértékesebb trofeái közé sorozott.

GAZDASÁGI ÉLET

Az Általános Takarék az ország harmadik intézete

A tőkeemeléssel 33.000.000 pengő lesz az intézet saját tőkéje

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Pár év előtt biztatóan indult pénzintézeteink külföldi részvény-elhelyezése, de utóbbi időben ez is megakadt, mert a magyar érdekeltség egyre óvatosabb magatartást tanusitott függetlenségének megóvása érdekében az ilyen pénzügyi müveleteknél. Ennek a törekvésnek szem előtt tartásával mégis igen nagy eredményeket sikerült a *Magyar Általános Takarékpénztárnak* alig egy esztendő alatt elérni. Mult év folyamán ugyanis két alaptőkeemelést hajtott végre. Az elsőt 1927 március 31-én, amikor az alaptőkét 5.84 millióról 8 millió pengőre emelték. A második 1927 julius 30-án volt, amikor 12 millió pengőre emelték a részvénytőkét. Az uj kibocsátásu részvények felét ez alkalommal egyik legtekintélyesebb londoni bankcég: Lazard Brothers & Co. Ltd. vette át.

A takarékpénztár most *ujabb tőkeemelés előtt áll* s ez alkalommal meglehetős nagyarányu tőkeszaporitást visz keresztül, mert alaptőkéje 20 millióra, tartalékalapjai pedig 13 millió pengőre emelkednek. Ezuttal *egyik legnagyobb newyorki bankcéggel állapodott meg* az intézet a részvények felének átvételére, de most már 88.50 pengő lesz az uj részvények kibocsátási árfolyama.

A sorozatos tőkeemelések okát keresve, ezt gyorsan megtaláljuk *az intézet rendkivül rohamos üzleti fejlődésében.* E részben elegendő arra utalni, hogy 1925-ről 1928-ra váltóleszámitolása 120.97 millióról 251.22 millióra, váltótárcája 20.99 millióról 44.61 millióra s betétei 33.78 millióról 81.37 millióra emelkedtek. Már ebből a szempontból is *őszinte megelégedéssel* kell ezt a szerencsés kézzel megkonstruált és keresztülvitt pénzügyi müveletet üdvözölni. A tőkeemelésről az intézet az alábbi közleményt adta ki:

A *Magyar Általános Takarékpénztár rt.* igazgatósága elhatározta, hogy 1928 *május 31-re rendkivüli közgyülést hiv egybe*, melynek az *alaptőke felemelését* fogja javasolni. A javaslat szerint kibocsátásra kerül 160.000 darab uj részvény, amelyből 80.000 darabot felajánlanak a régi részvényeseknek olykép, hogy 3 *darab régi részvény egy uj részvény átvételére jogosit.* Az uj részvény *kibocsátási ára* 88 *pengő* 50 *fillér* és — mivel csak 1929. évi osztalékjogosultsággal fog birni — megfelelő *kamattérítésben* részesül. *Az elővételi jogot junius 2—11-ig bezárólag* lehet majd gyakorolni. A további 80.000 darab részvényt, ugyszintén azon részvényeket, amelyeket a régi részvényesek nem vesznek át, előzetes megállapodása alapján, Newyork egyik legelőkelőbb bankcége, a *J. & W. Seligman & Co.* cég veszi át a következő feltételek mellett: Az uj részvények vételára csupán 1929 január 1-től kezdődő osztalékjogosultsággal, részvényenként 88.50 pengő, vagyis a részvényeseknek felajánlott árral azonos. Az ilykép átveendő részvények *öt évig nem kerülhetnek forgalomba.* Ennek biztositására a részvények a »*Central Union Trust Co. of Newyork*«-nál, Newyork egyik legnagyobb trust-társaságánál kerülnek letétbe, amely társaság ezen részvényekre »American share«-ket bocsát ki. Ezek 1933 julius 1-ig magyar részvényekre nem cserélhetők ki. A magyar részvények alapján kiállitott American sharo-ket a J. & W. Seligman & Co. cég Newyorkban nyilvánosan kibocsátja és amint lehetséges, a newyorki tőzsdén jegyezteti. A részvények szavazati joga tekintetében a magyar érdekek hatályos védelemben részesülnek. A J. & W. Seligman & Co. cég Hohenlohe Alfréd herceg utján, aki a cég európai képviselője, képviselteti magát a takarékpénztár igazgatóságában. Az alaptőkefelemelés keresztülvitele után, előzetesen lctesitett megállapitások alapján, még egyéb, a takarékpénztár üzleti erejét fokozó és jövő fejlődését biztositó tranzakciók lépnek életbe. A tőkeemelés javasolt megvalósitása után a takarékpénztárnak 20 millió pengő alaptőkéje és több, mint 13 millió pengő nyilt tartalékalapja, vagyis *összes saját tőkéje több mint 33 millió pengő lesz.*

—

Az Egyesült Fővárosi Takarék utolsó közgyülése. Az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* e hó 29-ére kitüzött rendes évi közgyülése egyrészt letárgyalja az 1927. év üzleti eredményeit, másrészt végrehajtja azokat a sorozatos tranzakciókat, amelyek az intézetnek a Vásárpénztárba illetve a most már kormányhatóságilag engedélyezett *Községi Takarékpénztárba való beolvasztása következtében szükségessé váltak.*

A Belvárosi Takarék tőkeemelése. A *Belvárosi Takarékpénztár* igazgatósága elhatározta, hogy *a junius 2-ára egybehivott rendkivüli közgyülésnek* javaslatot fog előterjeszteni a takarékpénztár alaptőkéjének felemelése tárgyában. Az igazgatóság javaslata szerint *120.000 darab uj részvény kerül kibocsátásra*, amelyből a takarékpénztár 40.000 darabot felajánl a régi részvényeseknek 3 : 1 arányban, mig a további 80.000 darab részvénynek átvétele a takarékpénztár külföldi üzletbarátai részéről szerződésszerüleg biztositva van.

25%-kal nagyobb osztalékot fizet a Beocsini. E hó 24-én tartja a *Beocsini Cementgyári Unió* ezévi rendes közgyülését, amelynek a vállalat igazgatósága az *előző évi 8 pengővel szemben 10 pengős osztalék* kifizetését fogja javasolni. Az osztalékemelkedés tehát eléri a 25%-ot. A *Beocsini* nyilvánosságra hozott 1927. évi mérlege egyébként 1,024.342 pengő tiszta nyereséggel zárul az előző évi 783.165 pengővel szemben.

A Vásárpénztár tőkeemelése. Előbb a *Budapesti Takarék- és Vásárpénztár* felügyelőbizottsága, majd a tanács, végül a szombati pénzügyi bizottság tárgyalta az intézet jelenlegi 500.000 pengős alaptőkéjének nagyarányu felemelését. A tanács *Vajna* Ede tanácsnok előterjesztése alapján kimondotta, hogy bár szükséges volna az intézet alaptőkéjének négymillió pengőre való felemelése, a főváros mai pénzügyi viszonyai mellett csupán két és félmillió pengőre való tőkeemeléshez járul hozzá. A pénzügyi bizottság elvileg hozzájárult a tőkeemeléshez és erre a célra *2,000.000 pengőt leköt*, de a tranzakció keresztülvitelét csak akkor engedélyezi, ha a Vásárpénztár kapcsolatát a Községi takarékpénztárral már rendezték.

PANTOL MÁRTON
„BUDAI KÉMÉNYSEPRŐ"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3. sz.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZŰRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Mindennemű gazdasági és műszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak), Bokor-utca 27. szám
Saját gyártmány! Telefon: Óbuda 625—03

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV. Semmelweis-utca 2.
Telefon 208-54.

BÖHLER VILMOSNÉ
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: J. 456-90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székestő város több üzemének állandó szallitója.

CZ GLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 363—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST., IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak, Autolámpák javitása

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér-, patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-u. 17
Telefon: J. 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

SHELL
petroleum ○ benzin ○ gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSASÁG
Központi iroda: Budapest. V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-10, 990-71, T. 252-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5. s.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemű festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása

PALÁGYI GYULA RT.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10.
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csélnak motorokat

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozó hely
Tulajdonos: Gross Ödön

A banképitkezések epilógusa. Megemlékeztünk arról a háboruságról, amely a bankkislakás-épitkezések epilógusaként két vállalkozó, névszerint a *Fehér és Dános*-cég és az *ifj. Walla* József mozaik-, cementáru- és műkőgyár rt., továbbá a főváros között felmerült. A *Fehér és Dános*-cég a *Kereskedelmi Bank, Walláék* pedig a *Pesti Hazai* garanciájával épitették a kislakásokat, az épitkezésekre felügyelő állandó szakértőbizottság szigoru ellenőrzése mellett. A végszámlák benyujtásával mindkét cég *hatszázezer pengős pótszámlát* nyujtott be a fővárosnak, amely tekintettel az annakidején megkötött szigoru szerződésre, a vállalkozók követeléseit *egyáltalában nem volt hajlandó akceptálni.* Az annakidején kötött vállalati szerződés értelmében összehivták a választott biróságot, amely ellen a két vállalkozó cég *illetékességi kifogást* emelt. Amidőn a választott biróság megállapitotta a maga jogszerü illetékességét, a két épitész cég ezt a határozatot *megfelebbezte.* A felebbezés során azután *Walláék* és a *Fehér és Dános*-cég ügyvédei felfüggeszteni kérték az eljárást, azzal a megokolással, hogy *egyességi tárgyalások* vannak folyamatban. Ezeknek az egyességi tárgyalásoknak a hirét *derüs nyugalommal* fogadta az épitkezésekre felügyelő állandó bizottság és a főváros tanácsa, amely semmiféle egyességi tárgyalásokról nem tud, de azokba belemenni sem hajlandó, változatlanul állván azon jogi és műszaki álláspontján, hogy *sem a Walla-cégnek, sem a Fehér és Dános-cégnek egyetlen fillér sem jár.* A szakértőbizottság legelőkelőbb tagjainak véleménye szerint az egyességi tárgyalások megkisérlésével az érdekelt vállalkozóknak csak az a célja, hogy megmeneküljenek azon összegek letételétől, amelyeket a választott biróság összehivása kapcsán ők deponálni kötelesek. Ugy városházi, mint műszaki körökben nagy érdeklődéssel várják a hadjárat ujabb bonyodalmait, bár illetékes tényezők *nem tartják egyetlen pillanatig sem az ügyet a fővárosra nézve veszélyesnek.*

A segitőalapi szabályrendelet-tervezet a Fansz előtt. A fővárosi segitőalap létesitésére vonatkozó szabályrendelet-tervezetet a jogügyi bizottság által kiküldött albizottság most már részleteiben is letárgyalta. *Gallina* főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, a tervezetet hozzászólás céljaból a keddi nap folyamán rövid uton átküldte *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyetteshez, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége ügyvezető elnökéhez. *Wurmb* a segitőalapi tervezet letárgyalására a *Fansz* szövetségtanácsát fogja összehivni. Az alkalmazottak Szövetségét közelről érinti a szabályrendelettervezet, amely ellen, értesülésünk szerint, egyes vonatkozásokban *élénk kifogásai vannak* a fővárosi alkalmazottaknak. A Fansz mindenesetre néhány napon belül megteszi észrevételeit a tervezetre, amely még megjárja a *Nyugdijas Fővárosi Tisztviselők Egyesületét* is és legkésőbb *junius közepén* a közgyülés elé fog kerülni.

Megjelenik a biztositási évkönyv. A magyar gazdasági életben az utolsó évek alatt legnagyobb jelentőséget nyert a biztositásügy. A valorizátió kérdése, a munkások betegsegitő és balesetbiztositása, az öregségi, aggkori járadékbiztositás problémája szinte háttérbe szoritotta a magánbiztositást. A Magyar Biztositási Évkönyv ez évi XX. kötete ismertetni fogja a biztositási magánjogi törvényeket, rendeleteket, az összes vállalatok mérlegét, jelentéseit, vagyonkimutatásait, a biztositási intézmény fejlődését az utolsó évtizedben. A könyvben az utolsó évek judicaturája, rendeletei, adótörvényei megtalálhatók. Az 500 oldalas diszkötet nélkülözhetetlen kézikönyv lesz mindenki számára, a könyv ára előre megrendelve 8 pengő; kiadja a Biztositási és Közgazdasági Lapok, Budapest, VI., Vörösmarty-utca 43. sz.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-mozgó. (Telefon: T. 91—62. szám.) A kölni dóm koldusa. (Szinmű 8 felvonásban. Főszerepben: Karl de Vogt és Brigette Helms.) — Gránátosok. (Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Norma Talmadge és Eugen O'Brien.) — Csákó és kalap. (Roda Roda vigjátéka. Főszerepben: Harry Liedtke és Olga Csehova.) — Előadás kezdete: fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10.

Palace. (A Newyork-palotával szemben. Jegyrendelés: Telefon: József 365—23.) Henny Porten főszereplésével: Önagysága szédeleg. — A hómezők hősei. (A sarkvidéki kutatók szenzációs expediciós filmje.) — Hiradó. — Előadások kezdete hétköznapon: 6, 8 és 10 órakor, vasárnap és ünnepnapokon: háromnegyed 5, fél 7, egynegyed 9 és 10 órakor.

Radius. (Nagymező-utca 22—24. sz. Telefon: T. 220—28 és T. 292—50.) Magyar hiradó. — Fox Journal. — Halálrózsák. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Conrad Veidt, Walter Killa, Elga Brink és Mary Parker.) — Pátria Világhiradó. — A bánatos utca. (Vae Victis.) Erkölcsrajz napjainkból 9 felvonásban. Főszereplők: Greta Garbo, Asta Nielsen, Werner Krauss és Esterházy Ágnes. — A zenekart Lazarus Walter vezényli. — Előadások kezdete: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Jegyelővétel 11-től fél 2-ig, vasárnap egész nap.

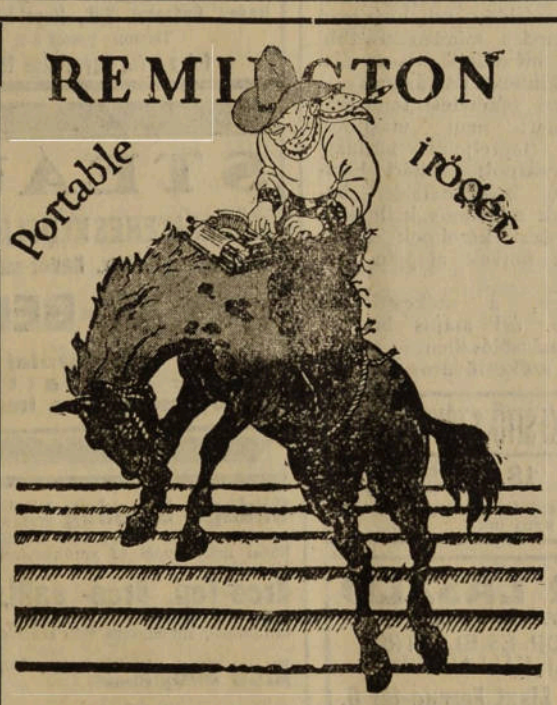
Turán-mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Telefon: Teréz 264—20.) Bünök háza. (Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: Sussi Vernon és Albert Steinrück.) — Szerelem, gyülölet, halál. (Szinmű 8 felvonásban. Főszerepben: Lee Parry és Alfons Fryland.) — Halló, ki lesz a párom? ! (Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: Liane Haid.) — Előadások kezdete 5, fél 8, háromnegyed 10 órakor.

Ufa-Filmszinház. (Teréz-körut 60, Nyugati pályaudvarral szemben. Telefon: L. 921—32 és Lipót 921—33.) 1. Magyar hiradó. 2. Ufa világhiradó. 3. Hon. E. Harmsworth magyarországi tartózkodása filmen. 4. Milliók a holdban! (Amerikai Fox-filmjáték. Főszerepben: Olive Borden. 5. Az utolsó ember. (Az Ufa világhirü filmjének reprize. Főszerepben: Emil Jannings.) — Dirigál: Stephánides Károly. — Előadások kezdete hétköznapon: 5, egynegyed 8 és fél 10 órakor, vasár- és ünnepnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. — Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
SZENT GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJE
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A LEGTÖKÉLETESEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZET
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5
Telefon: József 380—37.

Kacagóesték az Andrássy-úti Szinházban
A legdrágább jegy 6 pengő

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és úton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható.
REMINGTON IRÓGÉP RT.
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 12. szám.
Telefon: Teréz 218—09. Lipót 975—20.

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangú varieté, kabaré és táncműsor

CORVIN-KAMARA
Május 24-től 31-ig bezárólag
Milliók a holdban
Vigjáték 8 felv. Főszerepben: OLIVE BORDEN
Divatkirálynő
F.lmregény 8 felv Főszerepben VIRGINIA VALLY

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI VIGADÓ
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti étt ermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Stumpf Sándor
kocsigyárló kovácsmester, VII., Thököly-ut 31
elvállalja kövezési és ulburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. Telefonhivó: J. 394-41

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUD FOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték. Csatornázás. Hydrotheraphia.

CIPŐK hölgyek és urak részére elsőrangu kivitelben
BLUM CIPŐÁRUHÁZ, VIII., Baross-u. 88.
Olcsó árak — Fővárosi tisztviselőknek fizetési kedvezmény

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat, Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303—85.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6-hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Az érettségizett kezelők sulyos sérelmei

A IV. fizetési osztályba akarnak jutni

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A fővárosi tisztviselők státusrendezési mozgalmát lapunk eddig is a legnagyobb figyelemmel és megértéssel kisérte és teret adott azoknak a kivánságoknak, amelyek megfelelő adminisztráció kiépitésével kapcsolatban segiteni akarnak *a tisztviselők mai kuszált státus-beosztásán.* A főváros tisztviselői karában külön figyelemre tarthat igényt a *kezelői kar*, amelynek ugy az állások rendszeresitése, mint azok javadalmazása tekintetében *feltünő sérelmei vannak.* A kezelőhivatalnokok a fogalmazói és adóhivatali karhoz hasonlóan szintén elérkezettnek látják az időt sérelmeik és kivánságaik konkretiszik, hogy az idő a főváros egész tisztviselő táborában sürgeti és érleli a státusrendezést, mert az edzálására, mint általában ugy látdigi beosztást tulhaladta a főváros adminisztrációjánál elvégzendő munka mennyisége. A kezelői kar ebben az ügyben *hosszabb memorandumot nyujtott be a főváros tanácsához*, és a memorandumban érdekes tervezetet bocsát az illetékes tényezők elé, különösen a kezelői kar státusának *két részre való választása tekintetében.*

A memorandum hivatkozik arra, hogy a státusrendezés legerősebben a kezelői kart sujtotta, egyrészt magasabb állásaiknak ijesztő mértékben történt redukálása révén, másrészt azáltal, hogy leszállitották az elérhető legmagasabb fizetési osztály fokozatát és igy a *fiatalabb nemzedéknek kétségbeejtő perspektivát nyujtottak a jövőre.* A memorandum elismeri, hogy bizonyos tultengés és visszásság csakugyan volt a kezelői szakon és talán nem volt indokolatlan az a méltatlankodás sem, amely kifogásolta, hogy a *négy polgári iskolai képzettséghez kötött kezelői állásoknál harminc főigazgató elérhetett ugyanolyan fizetést, mint a főiskolai végzettséghez kötött hasonlószámu főjegyző.* A memorandum hangoztatja, hogy ezzel szemben a háromszázharminc kezelőhivatalnoki állást betöltő személy közül nyolcvannégy személynek érettségi bizonyitványa van, sőt többen közülök magasabb foku képzettséggel is rendelkeznek. A magasabb kvalifikációjuak tekintélyes száma felett *nem lehet minden további nélkül napirendre térni*, hanem abból kétféle következtetést kell levonni, és pedig először azt, hogy a fővárosnál kevés a középfoku képesitéshez kötött állások száma, ezenkivül pedig *feltünő tény*, hogy a főváros intéző körei szivesen látják a kezelő státusban az érettségivel rendelkező hivatalnokokat és azokat magasabb képesitésüknek megfelelő munkakör elvégzésére használják fel. Ugyanis a közigazgatási munka sokfélesége következtében a kezelőszakon számtalan olyan teendő van, amelynek elvégzése feltétlenül *nem kiván ugyan magasabb képzettséget*, de ugyanakkor a funkcionárius részéről *magasabb látókört feltételez*, mint amilyen a négy polgári iskolát végzett személy részéről várható. Ilyen munkakör az anyakönyvelés, a halálesetek felvétele, az ezzel kapcsolatos hagyatéki ügyek intézése, a tanoneszerződések megkötése, a helyszini vizsgálat, a városbirák mellett való funkcionálás, a munkakönyvek kiszolgáltatása és sok más fontos teendő, amelyeknél az érettségizett kezelők sokkal inkább felhasználhatók.

Éppen ezeket a magasabb iskolázottságu kezelőket sujtotta a státusrendezés, mert *mig más középfoku képesitéshez kötött szakok tagjai elérhetik a negyedik fizetési osztályt is*, például a számvevőségnél, az adóhivatalnál, a pénztárnál, addig a kezelőhivatalnokok legfeljebb csak a *hatodik fizetési osztályba kerülhetnek*, ami a négy polgári iskolai bizonyitvánnyal rendelkező tisztviselőket kielégitheti, de *rendkivül sérelmes a középfoku képesitésü tisztviselőkre.* A memorandum szerint a főváros tanácsának figyelembe kell vennie az etikai szempontokat is, midőn a kezelőhivatalnoki karon szolgálatot teljesitő nyolcvannégy középfoku képesitéssel rendelkező hivatalnoknak az *eddigi státusból való kiemeléséről határoz.*

A kezelőhivatalnokok tehát konkrét tervet nyujtottak be a tanács elé, amelyben kérik a kezelői szaknak két csoportba való osztását olyképpen, hogy az egyik csoportba kerüljenek az eddigi törvényes rendelkezéseknek megfelelő *négy középiskolások*, a másik csoportba pedig az *érettségi vizsgával rendelkező hivatalnokok.* Mind a két csoport a tizenegyedik fizetési osztályban kezdené a müködését, de mig a négy középiskolások csak a hetedik fizetési osztályig juthatnának fel, a középfoku képesitéssel rendelkezők számára egy állással megnyitnák a *negyedik fizetési osztályt is*, mint az a többi hasonló kvalifikációhoz kötött állásoknál van. A változás a memorandum nem költségtöbbletet jelentő uj állások szervezésével, hanem a főváros tanácsa által 1926-ban javasolt létszám keretein belül akarják elérni és ennek a célnak elérésére mindenekelőtt a kezelői állások megszüntetésével és kezelőtiszti állásokba való beolvasztással mutatkozó négyszázhuszonkét állást használnák fel. Tehát a főváros tanácsának az érettségizett kezelőhivatalnokok javára meg kellene szüntetnie *százhusz állást*, aminek következtében *a négy középiskolai végzettségüeknek csak háromszázkét állás maradna.* A háromszázkét állásból kétszázhuszonkilenc a férfi tisztviselőknek, és hetvenhárom a női tisztviselőknek jutna.

A memorandum a kezelőhivatalnokok beosztását a státusrendezés után olyképpen kivánja, hogy a *százhusz érettségizett hivatalnokot nyolc fizetési osztályban, a háromszázkét négy középiskolai végzettségü kezelőhivatalnokot pedig öt fizetési osztályban helyezzék el.* Az uj beosztás természetesen maga után vonná az egyes fizetési osztályokban viselt hivatalos cimek megváltozását is. A négy középiskolások a legmagasabb fokon, a hetedik fizetési osztályban a *segédhivatali igazgatói* cimzést kapnák, az érettségivel rendelkezők pedig *közigazgatási tiszt, főtiszt, aligazgató, igazgató és a legmagasabb fokon a főigazgató cimzéshez jutnának.* A kezelői státusnak ilyenmódon való megosztása a közigaz-

Parafakőgyár R.-T.

ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46

GYART:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

SHELL

petroleum o benzin o gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSAS.
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-II, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A májusi fagyos időben a szerdai közgyülésen hivatalosan is beköszöntött az uborkaszezón, mélyentisztelt Szerkesztő ur. Az uborkákat a főváros kertészeti hivatala szállitotta, bár e szépensvejfolt hivatalt a Harmsworth-banketten nem lehetett felfedezni, ugyannyira, hogy az asztalok diszitéséhez szükséges virágokat egy magáncégtől volt kénytelen beszerezni az Idegenforgalmi Hivatal. Az uborka szépen fejlett, frissen zöld, szóval mindenképpen megérdemli, hogy a róla elnevezett szezónnak hirnöke legyen.

— Szóval...

— Szóval csend és álmosság ülte meg a közgyülési termet. Ripka atyánk melegen elparentálta Rajháthy előljárót, akit félórával a közgyülés megnyitása előtt hantoltak el a Kerepesi-uti temetőben. Bejelentette azután, hogy az igazoló választmány a negyedik választókerület kormánypárti listáján megüresedett póttagságra Bárány Oszkár nagyiparost hivta be, aki ilyenmódon tagja is lett a közgyülésnek. A jobbközép megéljenezte Bárány Oszkárt, de felpattant Joanovich bácsi és izgatott hangon jelentette ki, hogy az igazoló választmány ezen határozata törvénytelen és Bárány Oszkár törvénytelenül lett városatya.

— Hol az igazság?

— Azt nem vagyok hivatva eldönteni sem én, sem Pali bátyám. Majd megmondja a közigazgatási bíróság. A helyzet az, hogy Bárány Oszkár effektiv városatya lett, mindjárt be is jött a közgyülésre, ahol Kozma Jenő melegen köszöntötte uj közkatonáját, aki a gazdasági életben számottevő tényező. Ezután a napirend lemorzsolása következett, szónok alig volt, ha akadt is felszólaló, nem igen hallgatták. Sok apró-cseprő interpellációval mégis eltartott este tizenegyig az ülés. Nagyobb vita volt a plébánosválasztások ügyében, ahol a szocialisták csináltak egy kis murit.

— Hát itt kinek van igaza?

— Noha nem érzem magamat jogositott birónak ebben az ügyben sem itélkezni, mégis azon álláspontomnak adok kifejezést, hogy a katolikusoknak jelen esetben százszázalékosan igazuk van. Lehet, hogy formailag nincs teljesen igazuk Wolfféknak, de lényegileg azután teljességgel az ő oldalukon van az igazság. Nekem például sohasem jutott eszembe, hogy egyáltalában érdekeljen, hogy kit választ a zsidó hitközség rabbijává. Ez belügye a zsidóságnak, de belügye minden néven nevezendő felekezetnek is, hogy kit akar lelki előljárójául. Ami a kegyuri jogot illeti, — a kegyuri jog ezen részéről ezennel lemondok, de lemondhat minden nem katolikus felekezetü városatya is. És igazán nem fontos, hogy ez részükre privilegizált jog-e, vagy csupán a más vallásuak lojális magatartásából folyik-e. Ismétlem tehát: a szociáldemokratáknak nincs igazuk.

— Miért volt Puréblnek olyan nagy udvara a szerdai közgyülésen?

— Sorbaálltak a városatyák, hogy a tanügyi választások és az uj iskolai beosztások alkalmából kivánságaikat előadják. Nevetve jegyezte meg a derék Győző: „Bárcsak az alpolgármester választásánál állnátok igy sorba az érdekemben."

— Vagyis?

— Dr. Purébl Győző közoktatásügyi tanácsnok, egyetemi magántanár, a legkomolyabban pályázik az alpolgármesteri állásra. Minden egyébb hirescteléssel szemben e helyütt is megerősitem, az Uj Budapest mult heti információját, hogy az alpolgármesteri széket, illetőleg székeket csak ősszel fogják betölteni. Folkusházy, aki a hét végén érkezik haza Brioniból, nagyon szeretne már végleg átmenni a Beszkárthoz, ahol számos sürgős teendő vár reá, de Sipőcz egyelőre nem engedi. A Községi Takarék ügyeinek huzódása folytán Buzáth is csak ősszel válhat meg a városházától, és igy a városházi korifeusok elhatározták, hogy minden őszre marad. Mivel az ügyosztályok számának szaporitására és a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitására vonatkozó tanácsi előterjesztést még a nyári szünet előtt letárgyalja a törvényhatósági bizottság, megvan a valószinüsége annak, hogy az erre vonatkozó közgyülési határozatot a kormányhatóság a nyári szünet alatt jóváhagyja. Ily körülmények között az őszi ülésszakban egyszerre három alpolgármestert választhat a közgyülés, amikor azután az összes remények beteljesedhetnek.

— A pillanatnyi helyzet?

— Szabó Imre behelyettesitéséről egyelőre nincs szó. Erről Szabó Imre sem tud, de nem tudnak a pártvezérek sem. Szabó Imrének különben az az eléggé nem helyeselnető álláspontja van ebben az ügyben, hogy az esetleges behelyettesitést csak abban az esetben fogadná el, ha az összes pártvezérek beleegyezésével történnék. Mivel azonban Folkusházy egyelőre nem megy, az egész dolog tárgytalan.

— Ki lesz műszaki alpolgármester?

— Ha egyáltalában lesz műszaki alpolgármesteri állás, amit a közgyülési és a minisztériumi jogászok és mérnökök nagy párviadala fog végeredményben eldönteni, akkor hors concurs Solty Lajos. Ha Rumbach megérdemelte, hogy nyugalomba vonulása előtt sürgősen tanácsnokká válasszák meg, akkor Soltyt illetően sem lehet az alpolgármesteri választásnál kivételt tenni. Solty alpolgármestersége néhány hónapig tartana, utána műszaki alpolgármesterré Becsey Antalt tippelik a beavatottak.

— Rumbach mikor megy el?

— Rumbach kézzel-lábbal tiltakozik a maradás ellen, de Sipőcz azt az alternativát állitotta fel, hogy vagy mint helyettes tanácsnok megy nyugalomba, vagy megválasztják tanácsnoknak, de ebben az esetben a jövő évi költségvetést még ő köteles a bizottságokban és az üléseken képviselni. Ilyképpen Rumbach novemberig mindenesetre megmarad.

— Ki lesz az uj kőbányai előljáró?

— Nem lehessen tudni. Szegény

gatásnak csak javára válhatna és a fővárosnak anyagi áldozatokat sem kellene hoznia a státusrendezésnél. A középfoku képesitéshez kötött uj közigazgatási tisztviselők természetesen a fontosabb pozíciókba kerülnének és nem történhetnék meg, hogy egyik-másik vezetőállásban levő kezelőhivatalnok *pirulva érezze alantasának szellemi fölényét.* Az állam régebben felismerte, hogy az érettségizett kezelőhivatalnokokat külön elbánásban kell részesiteni, és ezért 1925-ben megnyitotta az érettségizett hivatalnokoknak az állami rendszerü *ötödik fizetési osztályt.* A memorandum kérelme ezek szerint *nem ütközik tételes törvénybe,* ami a megvalósitásnál a főváros tanácsának helyzetét megkönnyiti.

A részletesen kidolgozott tervezetet a kezelőhivtalnokok már régebben eljuttatták *Sipőcz* Jenő dr. polgármesterhez, a kerületi előljárók testülete pedig hasonló szellemben pártoló javaslatot terjesztett a tanács elé. Azonban évek óta nem történt semmi és most, midőn a főváros tisztviselői általában mozgolódnak az összes státusok rendezéséért, a kezelőhivatalnoki kar is *fokozottan szorgalmazza memorandum-tervezetének tárgyalását és elfogadását.* Az adminisztráció és a méltányosság szempontjai mindenesetre a mellett szólnak, hogy a *kezelőhivatalnokok kérelmét a tanács mielőbb tárgyalás alá vegye.*

Rajháthy utódát csak ősszel választja meg a törvényhatósági bizottság, amely az ősz folyamán egyszerre három, ha nem négy uj előljárót fog választani. Az összes öreg főjegyzők ily körülmények között előljárók lehetnek. Szó van azonban arról, hogy a derék Spannberger főjegyzőt, aki legelső és legjogosultabb aspiránsa az előljárói széknek, a főpolgármester még a nyár előtt behelyettesitse.

— Csak örülnénk Spannberger behelyettesitésének, már csak azért is, mert ő volt a világháboru egyik legvitézebb katonája! Mi hir a nyári üdülésekről?

— A polgármestert kérdeztem meg elsőnek, hogy hova megy a nyáron. Megerősitette információmat, hogy nyaralási gócpontja Balatonszemes lesz, de szó van arról is, hogy egy-két hetet a Salzkammergutban töltsön el. Egyéb nyaralási hireim a téli időjárás miatt még nem aktuálisak.

— És a házassági hirei?

— Csak annyit jelentek be szerkesztő urnak, hogy multkori közlésem után a városházáról egész kirándulócsapatok mentek el a Fővárosi Szinházba, hogy megnézzék az „Ábris rózsája" cimü szindarabot. Eltalálni azonban még senki sem tudta, hogy kiről van szó. Egyelőre nem is mondom meg. Van egy pozitiv házassági hirem is: Zsille Zsigmond nyomdai főtiszt megnősült. A házassági értesitéseket saját maga irta, lévén az ujdonsült férj a városháza közismert kaligrafikusa.

— Gratulálunk az ifju párnak! A viszontlátásra kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, szerkesztő ur!

Amerika...

Irta: Liber Endre tanácsnok, m. kir. kormányfőtanácsos

III.

Ezeket a gyermekvédelmi intézményeket nemcsak intenziv vallásos élet tölti el, hanem a tanuláson kivül az egészség és esztétika vidám kultusza is. A nővérek lelkes jelentésekben számolnak be a cserkész- és sportcsapatok teljesitményéről és a zene müveléséről is.

Nem feledkeznek meg a keresetképtelen aggokról sem. A katolikus szervezet öt kertes házat tart fenn számukra, amelyekben 497 ember volt a mult évi létszám.

A szervezet mult évi bevételei 842.408 dollárt, kiadásai 847.778 dollárt tettek ki. Rendkivül nagy a pénzügyi egyenértéke a szerzetek és egyéb önkéntes segitőtársak munkateljesitményének.

A bevételek legnagyobb része önkéntes adomány. Azelőtt minden egyes célra külön gyüjtöttek, de előállott az a helyzet, hogy egyes célokra *(pl. árvák)* a szükségesnél is több jött össze, mig más intézmények *(pld. aggok gondozása)* részére a legszükségesebb összegeket sem tudták előteremteni. Erre a buffaloi püspök beszüntette az egyházi gyüjtési engedélyeket, egy bizottságot szervezett, amely felülvizsgálta az egyes intézetek által beadott költségvetéseket, egységes kulcs szerint megállapitotta, mibe kerülhet egy-egy gondozott gyermek, anya vagy agg eltartása, és a hiányzó összegek előteremtésére gyüjtési hetet rendezett. *(Catholic Charity Campaign).*

A *„Campaign"* mindig a fekete vasárnapot követő hétre esik. Eddig 5 éven át tartottak ilyen gyüjtést s az előirányzott összeg mindig befolyt. A gyüjtési hetet megelőzőleg minden vasárnap, minden plébániai templomban a szent mise előtt felolvassák a püspöknek, mint a „Campaign" elnökének fölhivó levelét. A gyüjtést megelőzőleg 4 héten át minden szombat este rádión előadást tartanak a gyüjtés céljairól, ezenkivül a villamosokon és egyes forgalmasabb helyeken nagy illusztrált plakátok hivják fel a közönséget az adakozásra, például ilyen jelmondattal: *„Know the Joy of Giving!"* (Ismerd meg az adás gyönyörüségét!")

Igen élénk a sajtópropaganda is, s eközt nagyon ügyes a szervezet által hetenkint kiadott képes „Bulletin", amely, nevek nélkül, de részletesen ismertet egyes segitési, tipikus eseteket. Valóságos családi tragédiák ezek, aminőknél szomoruabbakat egy naturalista iró sem tudna festeni. Az esetek végén mindig ott van, velős szavakban, a segitésre való buzditás.

Az egyes plébániákra anyagi tehetségük szerint vetik ki a beszolgáltatandó kontingenst. A plébániai gyüjtés élén egy egyházi és világi elnök áll, de a plébániák ismét kerületekre vannak osztva, amelyek élén állanak a *„Team Captains";* melléjök vannak rendelve a gyüjtősegédek *(„Team Workers"),* kik megkapják a maguk utcájukat, minden katolikus kereső részére a főhadiszálláson, vagyis a püspök által kinevezett egyházi igazgató és világi elnök vezetése alatt működő központi irodában *(„Head Quartel")* kiállitott gyüjtőlapokat. A gyüjtőlapok az adományokkal együtt visszakerülnek a *„Team Captains"* utján a köponti irodába a jelentéssel együtt. (Mind ez persze *egységes blankettákon* történik.) A pénzt banktisztviselők számlálják meg és továbbitják a bankba. Minden plébánia aznapi összes munkájáról pontos kimutatást kap, amely föltünteti a kontigensből még be nem folyt összegeket. Gondoskodnak továbbá, hogy az összes napilapok részletes kimutatásokat közöljenek az aznapi adományokról, amelyek között sok meghaladja az 1000 vagy 500 dollárt. Érdekes sajátsága a gyüjtésnek, hogy *csak katolikusokhoz* fordul, s a szervezés ezért simul a plébániákhoz.

A segités alapelve az intenzivitás; tehát nem mentől több segitési esetre dolgozik, hanem inkább egy-egy család, gyermek, vagy aggastyán állandó és hathatós gyámolitására. A segités általános emberi szempontokon kivül, vallásos és családvédelmi szempontokat is követ, igy pld. előmozditja a vallásos kötelmek teljesitését, a vadházasságok megszüntetését, az örökbefogadást stb.

Természetes, hogy a katolikus szervezet széleskörü kooperációt tart fönn a városi közjóléti osztállyal *(„Bureau of Public Welfare")* az orvosi és jogi tanácsokat adó, a lakásokat rendbehozó, a gyermekek üdültetéséről, étkeztetéséről, játékszereiről stb. gondoskodó egyéb egyesületekkel.

Az engem kalauzoló Szociális Testvérek Társaságáról külön meg kell még emlitenem, hogy ezek a nővérek, 1923 óta a magyar katolikusok között működnek nagy buzgalommal.

Meg kell még emlitenem a *Jézus társaságbeli atyák* vezetése alatt álló kitünő *„Canisius College"*-alapitványt, amely lehetővé teszi teljesen szegény, vagy árva ifjaknak a magasabb tanulmányok elvégzését évi segélyeivel. Ezeket a segélyeket az illető vagy mint egyszerü adományt veszi igénybe, vagy kölcsönnek fogja fel, amelyet egyszer, ha ugy találja, hogy helyzete már megengedi, visszafizet az intézménynek, hogy a tőke egyre nagyobbodva, minél többeknek lehessen hasznára a jövőben is.

A buffaloi katolikus közjótékonyságot az igazi charitás hatja át.

Végül bizonyára érdekelni fogja tisztelt olvasóimat az *„Unió"* katolikusainak legujabb statisztikája, amelyet szintén szociális nővérek szivességéből kaptam meg.

Az „Unio" összes lakosságát most százhusz millióra becsülik. Ebből a római katolikusokra esik az *„Official Catholic Direktory"* legujabb hivatalos évkönyve szerint 19.689.049 lélek. Ez a mult évvel szemben 205.753 főnyi gyarapodást jelent. (11 százalék). A katolikus egyház ott 25.753 lelkészt, 18.383 templomot számlál, a papok száma 1 év alatt 783-al, a templomoké 642-vel emelkedett. 141 szeminárium jelenleg 14.432 növendéket készit elő a papi pályára. 7061 parokiai iskolában 2,281.837 gyermek tanul. A katolikus árvaházakban most 51.961 árvát nevelnek.

IV.

Amerikai utunknak, a Kossuth-szobor leleplezésén való részvételünk mellett, mint emlitettem, voltak egyébb céljai is. Egyike volt ezeknek a céloknak az, hogy eleget tegyünk azoknak a meghivásoknak, amelyek a főváros főpolgármesteréhez még Budapestre érkeztek *New-York város, Pittsburg, Cleveland, Buffalo* városok polgármestereitől, továbbá a pittsburgi és a clevelandi kereskedelmi kamarák elnökeitől. Ezeknek a meghivásoknak annál is inkább kész örömmel tettünk eleget, amint ezt meghivóinknak már Budapestről is jeleztük, hogy az amerikai hatóságok vezetői bennünket, magyarokat, megismerjenek, mert hiszen az utóbbi időkben Amerikában nagyon keveset hallottak rólunk, és ha megismertek bennünket, vegyék tudomásul azt a nagy igazságtalanságot is, ami Magyarországgal történt.

Örömmel kell megállapitanunk, hogy az amerikai hatóságok mindenütt *a legmelegebb vendégszeretetet tanusitották velünk szemben,* ugy a hivatalos fogadtatások alkalmával, mint egyebütt is és egészen bizonyos, hogy ottlétünk mély benyomásokat gyakorolt nemcsak a hatóságok képviselőire, hanem azokra az előkelő amerikaiakra is, akikkel az utunk folyamán volt alkalmunk tárgyalni vagy csak beszélgetni. Ebben a tekintetben nagyon megkönnyitette a helyzetünket az a nimbusz, amely Magyarország nagy fiának, Kossuth Lajosnak alakját és emlékezetét Amerikában ma is körülövezi és amely lehetővé tette, hogy ebben a nagy világvárosban az ő szobrát felállitották.

(Folyt. köv.)

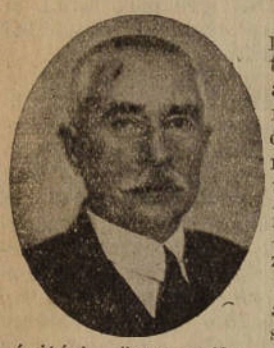

A középitési ügyosztály mai helyzete csufsága az adminisztrációnak — mondja Solty tanácsnok

Annyira degradálták az ügyosztályt, hogy az ma csak végrehajtója a gazda-ügyosztályoknak. — Az uj épitkezéseket és a fenntartási munkálatokat kizáróan a műszaki ügyosztály hatáskörébe kell utalni

Az uj fővárosi törvény rendezi a műszaki ügyosztályok felelősségét

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Néhány nappal ezelőtt teljesen beavatott helyről feltünően érdekes információt kaptunk a fővárosi törvény készülő revíziójáról, különösen a *műszaki*, elsősorban *a középitési ügyosztály munkakörére* vonatkozóan, amelyet információnk szerint egy a hatáskör, mint a felelősség tekintetében *radikális változtatásoknak akarnak* átvezetni. Ennek az információnak alapján az *Uj Budapest* munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott *Solty* Lajos tanácsnokkal, akinek kiváló tudását, nagy képzettségét mi sem mutatja jobban, mint hogy a polgármester azon általános hangulat, ellenére, hogy a kiszolgált tisztviselőket állásukban visszatartani nem szabad, *őt hivatalában egy esztendeig visszatartotta.* Első kérdésünk volt a középitési ügyosztály vezetőjéhez, van-e tudomása a fővárosi törvény revíziójánál műszaki vonatkozásban tervezett radikális változásokról.

— Nem, erről nincs tudomásom, — mondotta a tanácsnok, — hallottam ugyan arról, hogy a törvény megalkotásánál vannak ilyen szempontok, részleteket azonban nem tudok és nem mondhatok.

A következő kérdésünk az volt, hogy milyen nagyobbszabásu műszaki feladatokat kell elvégeznie a fővárosnak a közeljövőben. *Solty* tanácsnok a következőkben válaszolt:

— A középitési ügyosztályt idők folyamán annyira degradálták, hogy nem más, mint végrehajtója azoknak a munkálatoknak, amelyeket az ugynevezett *gazda-ügyosztályok* előkészitenek. Mi csak a tervpályázatok kiirása után foglalkozunk a dolgokkal, de ez a módszer nem szerencsés és nem rendbenlévő, mert attól a pillanattól kezdődően, midőn a közgyülés elhatároz valamit és a fedezetet is kijelöli, attól a pillanattól a II. ügyosztálynak kellene kezében tartania egy-egy nagyobbszabásu munkát. Ezzel szemben a valóságban a legcsekélyebb dolgokat is a gazda-ügyosztályok intéznek el, viszik tanácsülésbe és csak azután kapjuk mi a felzetét a munkálatok aktáinak, azzal a lényeggel, hogy *„Tessék elintézni!"* Gyakran még az a megjegyzés is szerepel a hozzánk juttatott felzeten, hogy *„A hitel keretein belül!"* Az ilyen nyomatékos megjegyzés nem egyéb, mint felszakitása hegedt sebeknek, ami talán még sem szükséges.

— Ez a rendszer *valóságos csufsága az adminisztrációnak*, mert nemcsak nagy időt veszitünk minden munkánál, de mindjobban veszitenek munkaalkalmakat az azokra szoruló iparosok, ugyanis a jelenlegi rendszer mellett az adminisztrációval kapcsolatos késlekedés következtében azokat a munkálatokat sem lehet elvégezni, amelyekre a költségvetésben fedezet van. Egészen bizonyos, hogy a főváros közgyülésének a műszaki ügyosztályok felállitásánál nem az adminisztráció növelése volt a főcélja, hanem ellenkezően éppen az, hogy a *felesleges adminisztrációs közvetitést kikapcsolja a műszaki feladatok előkészitéséből.* Ez a vezérlő szempont másképpen azt jelenti, hogy a középitési ügyosztálynak kellene átadni a rendelkezést azok felett a *hitelek felett*, amelyeken végeredményben ugyis *ez az ügyosztály diszponál.*

— A mai rendszer mellett a gazda-ügyosztályok véleményt és tervezeteket kérnek a középitési ügyosztálytól, majd az akta visszakerül az illető ügyosztályhoz, tanácsülésbe megy és csak *azután érkezik vissza hozzánk a felzettel.* Ez a rendszer óriási mértékben való *felesleges huzása az időnek.* Ha a főváros tanácsa mégis fenn akarja tartani ezt a rendszert, akkor gondoskodnia kell a középitési ügyosztály *létszámának emeléséről*, mert a rengeteg adminisztrativ munkatöbbletet, amely ebből a rendszerből származik, a tisztviselők jelenlegi létszáma mellett elvégeznie nem lehet. Sok vitatkozás és csatározás volt már a jelenlegi állapot miatt, végeredményben azonban nem tudtunk elérkezni semmiféle pozitivumhoz, a dolgok előkészitése változatlanul a gazda-ügyosztályok kezében maradt, nekünk, középitési ügyosztálynak pedig nem maradt más, mint a végrehajtás feladata.

Arra a kérdésünkre, milyen változtatásokkal lehetne helyes irányba terelni a mai rendszert, *Solty* tanácsnok az alábbiakban nyilatkozott.

— Mindazokat az uj épitkezéseket és épületfenntartási munkálatokat, amelyek ugyis kizáróan műszaki természetüek, *első lépésüktől utolsóig* a műszaki osztály hatáskörébe kell utalni. Ez természetesen nem jelenti, hogy a városgazdasági, közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály ne csinálhasson programmot. *Igenis*, a programmot nekik kell megállapitaniok, például, ha iskolára van szükség, akkor az iskola épitését a közoktatási ügyosztály programmjába kell felvenni, mi elkészitjük a terveket, ők szóljanak hozzá, de a továbbiakban, az ügyosztályoktól teljesen függetlenül, *nekünk kell elvégezni a feladatokat*, vagyis a megvalósitásnál a rendelkezésnek mégis *nálunk kell lennie.* Hogy egy példát emlitsek, kislakásépitésekkel két ügyosztály foglalkozik, a kilencedik és a második, a jelenlegi rendszernél egyik ügyosztály *akadályozza a másikat*, pedig a közgyülésnek annak idején az volt a határozott intenciója, hogy a lakásinség miatt siettesse a főváros kislakásépitkezési akcióját és éppen ezért ruházott fel *nagyobb hatáskörrel* öttagu bizottságot is.

— Általában az egész problémánál arra kell helyezni a fősulyt, hogy az adminisztráció egyszerübb, gyorsabb és jobb legyen. Ezt az eredményt csak az adminisztrációs közvetités kikapcsolásával lehet elérni. Hangoztatni kivánom, és bizonyos szempontokra való tekintettel ezt nem elegendő egyszer mondanom: *nem hatalmi kérdést akarok csinálni*, de nem akarok elzárkózni a felelősség elől sem. Viszont ha felelős vagyok, akkor meg kell adni a lehetőséget, hogy a felelősséget én vállalhassam, ami másképen annyit jelent, hogy a középitési ügyosztályt minden beavatkozás és befolyás alól mentesiteni kell. Ezzel kapcsolatban elegendő utalnom a *Széchényi-fürdő* épitkezésére, az épitkezéssel kapcsolatos hiteltullépésre, amelynek vizsgálatát éppen ezekre a körülményekre való tekintettel, nagyon körültekintően kellett lefolytatni.

A pirostaxisok is megfelebbezték az uj szabályrendeletet

A bécsi példára hivatkoznak, ahol az autotaxi-ipar felszabaditása az összes engedélyeseket tönkretette

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Mint lapunk legutóbbi számában megirtuk, a közgyülés által elfogadott autótaxi szabályrendelet ellen ugy az Autótaxi R. T., mint a Bérkocsis-Ipartársulat autotaxi-szakosztálya felebbezést adtak be a kereskedelemügyi miniszterhez. Mindkét vállalat a szabályrendeletben *1250-ban megállapitott uj autótaxi létszámot* kifogásolja. Közöltük azokat az indokokat, amelyeket az Autótaxi R. T. felebbezésében előadott, s most miután alkalmunk volt betekintést nyerni a Piros-taxi által benyujtott felebbezésbe, vázolni fogjuk azokat a szempontokat, melyek alapján ezek a derék iparosok sérelmezik az uj szabályrendelet egyes rendelkezéseit.

Elsősorban azt mondja felebbezésében a Pirostaxi, hogy az uj engedélyek számának 1250-ben való megállapitása nem a tényleges forgalomnak beható tanulmányozása után jött létre, hanem az a közlekedési igényeknek teljesen figyelmen kivül hagyásával, ötletszerüleg történt. *A pártokat a sivár gazdasági helyzetben állandóan ostromolják a rendkivül nagyszámban lévő foglalkozásnélküli existenciák*, akiket igy óhajtanak kenyérhez juttatni. Már pedig az engedélyek horribilis létszámemelése, melyet nem a kellő körültekintéssel és átgondolással vett fel a törvényhatóság a szabályrendeletbe, a pártok által óhajtott célt *nem fogja elérni*, mert az lesz a következménye, hogy *nemcsak az uj engedélyesek, hanem az iparnak régi tisztes munkásai is tönkre fognak menni.* A miniszteri leirat határozottan megkivánta, hogy a Budapesten kiadható rendszámokat *a szükséglethez képest* kell megállapitani. Egyetlen hivatalos tényező sem meditált azon, hogy tulajdonképpen milyen mértékü emelés lenne szükséges, hanem egyszerüen kikerekitették az engedélyek számát 1250-re. Annak ellenére, hogy a mai autótaxi-létszám *teljesen elegendő a forgalom lebonyolitására.* Csupán rendkivüli esetekben s igen csunya időben mutatkozik némi hiány, ez azonban az egész világon igy van. Az autótaxik által naponta befutott kilométerszám pedig *jóval alatta van a külföldi világvárosok hasonló kimutatásaiban szereplő indexszámnak.* Sérelmesnek tartja a felebbezés a szabályrendeletet azért is, mert az *az ipartörvény nyilt megsértésével jött létre.* E törvény imperative előirja, hogy *uj engedélyek kiadása esetén az illető érdekeltség meghallgatandó, ami a jelen esetben nem történt meg.*

Nem vette tekintetbe a törvényhatóság *az autóbusz-forgalom nagyarányu kiépitését sem*, mely már kezdeti stádiumában is veszedelmes konkurrenciája az autótaxi-iparnak, de a tervbe vett kiépités befejezésével az *autótaxikat ma igénybevevő közönség igen tekintélyes részét fogja elvonni.*

„Az ötletszerü, incidentaliter történt létszámmegállapitást az jellemzi legjobban, hogy a szabályrendelettervezet összes egyéb paragrafusai tekintetében kikérték előzetes véleményeinket es észrevételeinket — panaszolják a pirostaxisok — melyeknek több esetben helyt is adott a főváros közönsége, a létszám tekintetében azonban a mi véleményünkre, megkérdezésünkre ugy látszik *nem volt szükség* s igy mi erre nézve nem is nyilatkozhattunk, mert velünk a tervezetben létszámot egyáltalában nem közöltek, a létszámnak a helye ugyanis üres volt. A politikai okokból történt létszámemelésnél *Bécs szomoru példája lebeghetett volna* az illetékesek szemei előtt, hol az ugyanily okból történt nagyszabásu engedélykiadás azt eredményezte, hogy *az autótaxi-ipar teljesen tönkrement:* ugy a régiek, mint az uj engedélyesek képtelenek megélni az egészségtelen üzleti marakodásban." Kifogásolja felebbezésében a Pirostaxi azt is, hogy hiányzik a szabályrendeletben az, hogy *kell-e a jövőben fizetni az engedélyekért s ha kell, mennyit?* Itt ugyanis a régiekkel szemben az egyenlő elbánás elvén esnetik egy sulyos sérelem, mert hisz ezek az emberek sok ezer pengőt fizettek annak idején. Felebbezésében megemliti még a Pirostaxi a szabályrendelet egynéhány jogi tévedését és hibáját s arra kéri a minisztert, hogy az érdekeltségek és a kereskedelem és iparkamara szakvéleményének meghallgatása után *küldje vissza a városnak a szabályrendeletet.*

A felebbezés *megállapitásai gondolkodóba kell, hogy mindenkit ejtsenek.* A tetszetős és népszerüvé vált létszámemelés nem-e fogja-e esetleg azt eredményezni, hogy a sorvadó és gondokkal küzdő iparágakhoz egy *ujabb tisztes ipar fog csatlakozni*, melynek becsületes, derék munkásait *félteni kell a gazdasági elmerüléstől?*

SEMPERIT autó-, motor-, hinto-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Kacagóestek az Andrássy-uti Szinházban
A legdrágább jegy 6 pengő

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

HIREK

A Pester Lloyd jubileuma. Ahhoz az ünnepi bokrétához, amellyel a társadalom és a hivatalos tényezők a *Pester Lloyd* hetvenötéves, *Vészi* József ötvenéves jubileumán keresztül a magyar ujságot, a magyar hirlapirói tollat ünnepelték, az *Uj Budapest* is néhány szál virággal óhajt hozzájárulni. Tesszük ezt nemcsak ujságirói együttérzésünkből kifolyólag, hanem azért is, mert az ujabb és legujabb idők zavaros hirlapirásában a korrektségnek, a megbizhatóságnak, a pártatlanságnak akarunk a Pester Lloyd jubileumával kapcsolatosan örömtüzet gyujtani. A Lloyd jubileumában a mi szivünkhöz a városházi rovat áll a legközelebb, amely, mióta a lap fennáll, lelkiismeretes, pontos és mindenkor jólértesült krónikása a kommunális ügyeknek. És ha saját személyében ez alkalommal nem is ül jubileumot, essék egy fénysugár az ünnepi rakétákból a derék *Schwét* Henrikre is, aki huszonhárom esztendeje szolgálja egyfolytában hűséggel és kitartással a jó öreg Lloydot. *Schwét* Henrikben összpontosul a városházi ujságirás minden erénye és kiválósága: az abszolut pontosság, a korrekt pártatlanság, a fővárosi adminisztrációnak, minden városházi ügynek olyan tökéletes ismerete, amilyennel városházi ujságiró alig, de a főtisztviselők és városatyák közül is csak kevés dicsekedhetik. A Pester Lloyd jubileumi száma különben illusztris munkatársakat kapott a városházáról: a városházi melléklet első cikkét *Ripka* főpolgármester, második cikkét *Sipőcz* polgármester irta, mig a jubileumi szám harmadik városi vonatkozásu cikke *Schwét* Henrik tollát dicséri, aki értékes tanulmányban számol be annak az 1853-ik évnek fővárosi költségvetéséről, amelyben a jubiláns Pester Lloyd első számát utnak inditotta.

A miniszterelnök és a polgármester tárgyalása dönti el a Citadella átépitését. A fürdőügyi kiállitás és a Citadella átépitése ügyében, mint megirtuk, tiz nappal ezelőtt a polgármester által felvetett eszme alapján *kompromisszumos alapon* uj tárgyalás kezdődött, amelynek alapja az, hogy a főváros egyelőre nem épitene uj autóutat a Gellérthegyre, hanem az erre a célra megszavazott 1,200.000 pengő tetemes részét a siklónak *házikezelésben való megépitésére* forditaná. Azóta a tárgyalások és az előkészités munkálatai ezen az alapon folytatódtak. *Sipőcz* dr. polgármester referáltatott magának az ügy minden fázisáról, sőt a gyorsabb adminisztrativ elintézés céljából a Citadella átépitésének és a sikló megépitésének összes műszaki vonatkozásu aktáit *kiemeltette* az ügyosztályoktól és egyesitette, hogy az áttekintés ilymódon könnyebb legyen. Egyébként értesülésünk szerint *döntő fontosságu* értekezlet lesz a napokban ebben az ügyben *Bethlen* István gróf miniszterelnöknél, aki *Sipőcz* Jenő dr. polgármesterrel tárgyal az államnak és a fővárosnak a fürdőügyi kiállitási terület megvalósitására nyujtandó tőketámogatásról. Ezzel az értekezlettel előreláthatóan befejeződik a hosszu idő óta huzódó ügy és pedig kedvezően. Szerdán délután *József* Ferenc dr. királyi herceg elnöklésével ülést tartott a Budapest Fürdőváros Egyesület és az ülésen az a vélemény alakult ki, hogy a döntésig, a dolgok végleges tetőalá jutásáig még *várakozó álláspontra* kell helyezkednie az egyesületnek. Egyébként a királyi herceg elnöklése mellett leszögezték azt is az ülésen, hogy összefogással és fokozottabb munkateljesitménnyel a késedelmeskedésre való tekintet nélkül *mégis sikerül 1929 májusára elkésziteni a kiállitás területét*, ha junius folyamán a gellérthegyi munkálatok megkezdődhetnek.

3.5 milliárd főnyi volt tavaly London utasforgalma. A londoni községtanács statisztikája szerint *London személyforgalma* a mult esztendőben 3507 millió utasra rugott. Ebből a helyi vasuti vonalak 522 millió, a fővasuti vonalak 299 millió, a közuti vonalak 970 millió, az autóbuszok 6716 millió személyt szállitottak. Tekintettel arra, hogy Londonnak 7.8 millió lakosa van, e szerint egy lakóra átlag 105 vasuti, 124 közuti vasuti és 220 autóbusz utazás esik évenként. Az előző évekkel való összehasonlitás azt mutatja, hogy az autóbuszok forgalma az összes többi közlekedési eszközök rovására állandóan emelkedik. A statisztika szerint Londonnak összesen 308 vasuti állomása van, amelyekbe naponta 8958 vonat érkezik és ugyanennyi indul ki. Legnagyobb forgalma a Mansion House állomásnak van napi 833 érkezéssel, utána a Waterloo pályaudvarnak 583 és végül a Liverpool Street állomásnak 466 érkezéssel. London legforgalmasabb pontjain 12 óra alatt megszámlált járművek száma a következő: Hyde Park Corner 64.268, Trafalgarsquare 56.831, Marbleme Arch 47.586, Piccadilly citons 44.091. A hidak között legforgalmasabb a Westminsterhid, melyen 12 óra alatt 23.969 jármü megy keresztül. Erről és még egy sereg nagyon érdekes dologról ir a város kitünő tudományos folyóirata *Lamotte* Károly dr. tanácsnok és *Illyefalvi* I. Lajos dr. statisztikai hivatali igazgató kitünő szerkesztésében megjelenő „*Városi Szemle*“ legfrisebb száma, melyben többek között *Wildner* Ödön, *Szenkovits* László, *Király* Kálmán, *Melly* József, *Kelényi* B. Ottó, *Forgó* Pál, *Ambrózy* Kálmán és mások irtak tanulmányokat.

Uj állások a fővárosnál. A főpolgármester pályázatot hirdet az üresedésben lévő és a harmadik fizetési osztály illetményeivel egybekötött *egy műszaki minősitésü tanácsnoki* állásra. A pályázat határideje *junius 8.* Ezt az állást, értesülésünk szerint, *Rumbach* Dezső helyettes tanácsnokkal még a közgyülés nyári szünete előtt betöltik. Mivel azonban *Rumbach* rögtön megválasztása után nyugalomba vonul, kétségtelen, hogy a kijelölő-választmány döntése a második és harmadik helyet illetően *utmutatást fog arra is szolgáltatni, hogy ki lesz Rumbach utóda?* — A polgármester pályázatot hirdet a IV. fizetesi osztályba sorozott *egy műszaki főtanácsosi*, az V. fizetési osztályba sorozott *egy műszaki tanácsosi*, a VII. fizetési osztályba sorozott *két II. osztályu főmérnöki*, a IX. fizetési osztályba sorozott *egy műszaki II. osztályu főtiszti*, a XI. fizetési osztályba sorozott *két műszaki II. osztályu tiszti*, a havi 144 pengő fizetéssel és 78.25 pengő negyedévi lakáspénzzel javadalmazott *egy kerületi szülésznői*, a VII. fizetési osztályba sorozott *egy bakterológiai intézeti osztályvezetői*, az V. fizetési osztályba sorozott *egy számvevőségi főszámtanácsosi*, az V. fizetési osztályba sorozott *két adóhivatali főszámtanácsosi*, a XI. fizetési osztályba sorozott *egy adóhivatali II. osztályu tiszti*; a XI. fizetési osztályba sorozott *három II. osztályu pénztári tiszti*, a IX. fizetési osztályba sorozott *egy II. osztályu kezelő főtiszti*, a XI. fizetési osztályba sorozott *négy II. osztályu kezelőtiszti*, a XI. fizetési osztályba sorozott *egy II. osztályu kezelőnői*, a IX. fizetési osztályba sorozott *egy II. osztályu nyomdai főtiszti*, a XI. fizetési osztályba sorozott *II. osztályu nyomdai tiszti* és a XI. fizetési osztályba sorozott *egy gépészi állásra*. A pályázat határideje 1928 *junius 6-án (szerdán) déli 12 óra*. — A polgármester pályázatot hirdet a kórházi gazdasági szakon megüresedett és a XI. fizetési osztályba sorozott *két kórházi II. osztályu* tiszti állásra. A pályázat határideje *1928. junius 6 (szerdán) déli 12 óra*. Mivel ezeknél a pályázatoknál csupán előlépés számba menő, már fővárosi szolgálatban álló tisztviselők megválasztásáról lehet szó, a főváros szolgálatában még nem állók számára a fenti állásokra való pályázás teljesen *céltalan és kilátástalan*

Az Uj Budapest naptára

Junius 3 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságon.
Junius 4 Hétfő	d. e. 11 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Junius 5 Kedd	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsa ülése.
Junius 6 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakás-épitkezésekre felügyelő állandó bizottság ülése. d. e. ½10 ó. Vresenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés. d. e. 12 ó. Pályázati határidő közigazgatási tiszti állásokra és 2 kórházi II. osztályu tiszti állásra.
Junius 7 Csütörtök	d. e. 8—10 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Junius 8 Péntek	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése. d. e. 12 ó. Pályázati határidő egy müszaki tanácsnoki állásra.
Junius 9 Szombat	Ujitsa meg előfizetését az Uj Budapestre!

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

Zászlók, cimerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde-utca 4-6.
Telefon: J. 402-85.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

PALÁGYI GYULA R.T.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

„PALATINUS“
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Ujra megtiltják a szinházi előcsarnokban a dohányzást. A főváros városrendezési ügyosztálya, illetőleg a szinházakat ellenőrző állandó bizottság a nemsokára lezárandó szinházi évad kezdetén tudvalevőleg *igen liberális álláspontot* foglalt el a dohányzásnak a szinházakban való megengedését illetően. Kimondotta ugyanis az állandó ellenőrző bizottság és a főváros tanácsa, hogy azokban a szinházakban, amelyeknek előcsarnoka jól záródó ajtóval van a nézőtértől elválasztva, egyelőre *kisérletképpen a dohányzást megengedi.* A főváros ezen engedélye a szinigazgatók és a közönség nagy tetszésével találkozott és a szenvedélyesebb dohányosok a szünetekben nagy élvezettel füstölték el cigarettáikat. Mióta azonban a dohányzás a nők között egyre nagyobb méretekben terjed, egyre többen és többen cigarettáznak felvonásközökben a szinházi előcsarnokokban, amelyekben napról-napra nagyobb a füst. A városrendezési ügyosztály inspekciós tisztviselői és a tüzoltóság több alkalommal megállapitotta, hogy az előcsarnokok óriási füstje a felvonásközök után behuzódik a nézőterekre, kellemetlenkedvén a közönség azon részének, amely még mindig nem dohányos. Értesülésünk szerint a legközelebb megkezdődő szezonvégi szinházi bejárásokon és az uj szinházi évet megnyitó vizsgálatokon *az összes szinházaknál ujra be fogják tiltani az előcsarnokokban való dohányzást.*

A BSE vivóversenye. *A „Budapesti Sport Egyesület"* vivószakosztálya a mult héten tartotta meg ezévi házibajnokságát. A verseny döntőjébe hatan kerültek: dr. *Csanády* Gusztáv, *Hajós* József, *Klell* Kálmán, *Pécsi* Miklós, dr. *Prückler* András és *Vigyázó* Lajos. A döntő küzdelem az utolsó pillanatig nyilt volt, s a *végső helyezés az utolsó asszón dőlt el.* A helyezések a következők: 1. dr. *Prückler* András négy győzelemmel, 2—3—4. *Pécsi* Miklós, dr. *Csanády* Gusztáv, *Klell* Kálmán három-három győzelemmel, 5. *Hajós* József két győzelemmel, 6. *Vigyázó* Lajos. Az eredmény érdekesen mutatta az egyenlő képességü vivógárda fejlődésének ujabb etappját. *Berty* László és *Horváth* Sándor, a szakosztály kiváló mesterei élvezhették *derekas munkájuk eredményét.* A győztes dr. *Prückler* András jó idegzetü és kiváló tempóérzékü vivó, akinek nevével — ha technikai tudását is növeli — találkozunk még a jövőben. A második *Pécsi* Miklós különösen szép parádjaival érte el a jól megérdemelt helyezését. Támadását fejlesztenie kell. A harmadik dr. *Csanády* Gusztáv kevesebbet mutatott, mint amennyit tud. Támadásai gyorsak ugyan, de kevéssé vannak előkészitve. A megszokott formáján alul dolgozott. *Klell* Kálmán képességei és tudása révén nagyon könnyen érhetett volna jobb helyezést. Ugyanez áll *Hajós* Józsefre is, aki szintén erősen formáján alul vivott. Talán az előző napi verseny utóhatásaképpen. A sikerült versenyt népes társasvacsora követte, amelyen *Kovácsházy* Vilmos, a BSE kitünő társelnöke osztotta szét az értékes tiszteletdijakat. Beszédében kiemelte rendületlen hitét a BSE szép jövőjében, amelyben vezérszerepet fog betölteni — eddigi és a jövőben várható szereplései alapján — az egyesület *vivószakosztálya* is.

A Budapest Sport Egyesület turista szakosztálya kirándulásai. Junius 3. Találkozás 7.30-kor a Pálffy-téren. Indulás a 7.50-es Hév.-vel. *Utirány:* Pomáz, Nagycsikóvár, Bölcsőhegy, Kőhegy, Szentendre. Hazautazás a 19.44-es Hév.-vel. Érkezés Budapestre 20.40-kor. *Vezető: Bandhauer* Irén. Junius 9—10. Kirándulás Salgótarjánba és környékére. Találkozás junius 9-én (szombat) reggel 6.30-kor a Keleti p. u. I—II. oszt. jegypénztárai előtt. Indulás a 7.00-es gyorsvonattal. *Utirány:* Somoskőujfalu, Karancs, Salgótarján (hálás). Junius 10-én (vasárnap) ind. a 7.12-es vonattal. *Utirány:* Somoskő, Salgó, Salgótarján. Hazautazás: 17.59-kor. Érkezés Budapestre 22.10-kor. Jelentkezési határidő: junius 4 (Baross-u. 65. I. 24. telefon J. 305—00). *Vezető: Trenovszky* János. Junius 16—17. Kirándulás a Gerencsére. Találkozás junius 16-án (szombat) 11.45-kor a Keleti p. u. I—II. oszt. jegypénztárai előtt. Indulás a 12.10-es személyvonattal. *Utirány:* Bánhida, Turul, Öreg-Kovácshegy, Tardos (hálás). Junius 17-én (vasárnap). *Utirány:* Gerencse, Bagolyhegyi-völgy, Sártvány-puszta, Neszmély. Hazautazás a 18.03-as vonattal. Érkezés Budapestre 21.03-kor. Jelentkezési határidő: junius 11. (Baross-u. 65. I. 24. tel. J. 305—00.) *Vezető: dr. Fekete* Mihály. Junius 24. Találkozás a Nyugati p. u. I—II. oszt. jegypénztárai előtt 7.45-kor. Indulás 8.15-kor. *Utirány:* Piliscsaba, Pilisszántó, Pilistető, Klastrom-puszta, Csár. Hazautazás 19.37-kor. Érkezés Budapestre 21.03-kor. *Vezető:* Háray István. Szakosztályjelvények kaphatók *Hegedüs* Elemér szakosztályi titkárnál (IV., Központi városháza, tanügyi-osztály iroda). *Ára 2 P 50 fillér.*

GAZDASÁGI ÉLET

Ősz előtt nem kezdi meg működését a Községi Takarék

A Vásárpénztár közgyülése is halasztódik — Junius elsejétől már a fővárost terheli az Egyesült Fővárosi üzletvitele

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A Községi Takarék felállitása körül még mindig *teljes a szélcsend.* A felállitandó takarék szervezeti szabályzata, mint azt *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész az *Uj Budapest* mai számában bejelenti, már legközelebb a tizenkettes bizottság és a pénzügyi bizottság ele fog kerülni. A szervezeti szabályzat megállapitásában azonban csak kezdetüket veszik azok a *sulyos tennivalók,* amelyek az Egyesült Fővárosi részvénymajoritásának átvételével és a Községi Takarék felállitásával kapcsolatosan a fővárosra várnak.

Mint az Egyesült Fővárosi mai számunkban megjelenő közgyülési közleményében foglaltatik, a részvénycsere határideje junius 14-e. A kereskedelmi törvény azonban jogot biztosit bármely részvényesnek arra, hogy a közgyülési határozatot, amelyet az Egyesült Fővárosi ügyésze a cégbirósághoz fog beterjeszteni, a törvényes határidő alatt megtámadja. A közgyülési határozat ebben az esetben a táblához, majd ujabb felebbezés esetében a kuriához kerül, mely jogerősen állapitja meg, hogy törvényszerü volt-e a közgyülési határozat meghozatala.

Illetékes városházi helyeken számolnak azzal, hogy az Egyesült Fővárosinak a részvényösszevonást és a részvénytőkefelmelést kimondó határozata *nem fog jogerőre emelkedni felebbezés nélkül.* Ha eddig az időpontig el is készül és kormányhatósági jóváhagyást nyert a létesitendő Községi Takarék szervezeti szabályzata, a főváros részéről az akciák átvétele *a jogerő előtt meg nem történhetik.* Ha pedig itt felebbezések fognak történni, a közgyülési határozat jogerőre emelkedése és maga az Egyesült Fővárosi átvétele *szeptember előtt nem várható.*

Értesülésünk szerint a *Vásárpénztár* is megvárja az Egyesült Fővárosi közgyülési határozatának jogerőre emelkedését, és *rendes közgyülését mindaddig meg nem tartja,* mig azon már a majoritás szempontjából a főváros tulajdonát képező Egyesült Fővárosival a fuziót ki nem mondhatja. Igy tehát a Vásárpénztár ez évi rendes közgyülése sem igen lesz meg ősz előtt. A Községi Takarék felállitása tehát *meglehetősen elhuzódik,* ami annál sulyosabb tehertétel a főváros számára, mert junius elsejétől kezdődően az Egyesült Fővárosi mai keretének fenntartása *már a főváros számlájára megy.*

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: NAY ÉS RÓNA gép- és szállitóeszközgyár X., Kápolna-tér

MAGYAR ÉPITŐ RESZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben. Sürgönycim: „Epitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér- patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-utca 17. Telefon: József 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangu varieté, kabaré és táncmüsor

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZAM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

LOPOS GYULA
szabadalmazott ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

A banképitkezések epilógusa. Legutóbbi számunkban foglalkoztunk azzal a háborusággal, amely a kislakásépitkezésekre felügyelő ellenőrző bizottság működése kapcsán egyes bankkislakás-épitkezések körül kitört. E közleményünk kapcsán arról is megemlékeztünk, hogy a *Fejér és Dános* cég, amely a Kereskedelmi Bank garanciájával épitett különben igen jó kivitelű kislakásokat, szintén résztvesz ebben a háboruságban. A *Fejér és Dános* cég most levelet intézett szerkesztőségünkhöz, melyben közli, hogy a céggel kapcsolatban akár 600.000 pengős, akár ennél kisebb vagy nagyobb pótszámla ügyében választott bíróság nem hivatott egybe és a cég a választott bíróság ellen illetékességi kifogást nem emelt. Mindezekből önként következik, hogy a cég a választott bíróság illetékességi megállapitását sem meg nem felebbezte, sem az eljárás felfüggesztését nem kérte. Udvariasan tért adunk a helyreigazitásnak, mert magunk is meggyőződtünk arról, hogy a választott bíróság összehivásának fenti folyamata nem a *Fejér és Dános* céget, hanem a Pesti Hazai garanciájával épitkező *Walla és Szentgyörgyi* céget illeti. Annak előrebocsájtásával, hogy információink a kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság egyik kiváló szakembereitől származnak, ebben az ügyben kérdéssel fordultunk *Liber* tanácsnokhoz, aki a kislakásépitkezési akció ügyét nagy szorgalommal és hozzáértéssel intézi. *Liber* tanácsnok megerősitette azon értesülésünket, hogy a kislakásépitkezéseket illetően differenciák merültek fel a főváros és egyes épittető cégek között. Tény, hogy a *Fejér és Dános* cég az épitkezési szerződésben szabályozott választott bíróság összehivását mindezideig nem kérte, de tény az is, hogy az épitkezéseknek a tanács által készitett végszámláját illetően *a Fejér és Dános cég kijelentette, hogy ezt a számadást végelszámolásnak nem tekintheti.* Illetékes tényezők véleménye szerint nem kétséges, hogy a *Fejér és Dános* cég attól az eredménytől, vagy eredménytelenségtől teszi függővé további eljárását, amelyet a *Walla és Szentgyörgyi cég* választott birósági akciója elérni fog. Mindezek után csak ismételten leszegezhetjük a főváros tanácsának a nagy költségekbe került műszaki ellenőrző bizottság által egyértelműen támogatott azon álláspontját, hogy a fővárost a bankkislakásépitkezésekből kifolyólag a megállapitott hitelkereteken felül *semmilyen kötelezettség nem terheli*, és a felépitett kislakásos bérházakra bátran kifüggeszthető az a fővárosi épitkezéseknél teljességgel szokatlan tábla, hogy *„Itt hiteltullépés nem történt"*.

A pezsgőadó élete és szomoru halála. A pénzügyminiszter a héten rendeletet bocsájtott ki, amely szerint az eladási ár huszonöt százalékát képező pezsgőadót megszünteti és ehelyett a pezsgőre husz százalékos fényüzési forgalmi adót rendszeresit, amely a termelés helyén fizetendő. Hogy azonban a pezsgőadó megszüntetésével, amely eddig tudvalevőleg a főváros egy igen jelentékeny bevételét alkotta, a főváros és általában a törvényhatósági joggal felruházott városokat károsodás ne érje, elrendelte a pénzügyminiszter, hogy a pezsgőre kivetett fényüzési forgalmi adóból befolyó állami jövedelem harminchét és fél százaléka kezelési költség cimén továbbra is a városokat illesse, olyképpen azonban, hogy a fővárost illetően ez a részesedés évi háromszázezer pengőnél több nem lehet. A pénzügyminiszter rendelete, amely a pezsgőgyárosok, továbbá a pezsgőárusitásával foglalkozó kereskedők és szórakozóhelyiségek *osztatlan tetszését* nyerte el, a városházán nem keltett meglepetést. *Lamotte* tanácsnok, a pénzügyi ügyosztály vezetője a pezsgőadó megszüntetése tárgyában heteken át folytatott tárgyalásokat a pénzügyminiszteriummal és neki köszönhető, hogy a pezsgőadó formájának módositása a fővárost nemcsak hogy *anyagilag nem kárositja*, hanem az részére *jelentékeny munkamegtakaritást jog eredményezni anélkül, hogy a pezsgő megadóztatásából származó jövedelme csökenne.* A folyó évre a főváros költségvetésében pezsgőadóból befolyó jövedelem cimén 299.000 pengő van előirányozva, tehát a pezsgőadó helyébe lépő fényüzési forgalmi adóból származó városi jövedelemrészesedés a költségelőirányzattal számszerüleg *pontosan megegyezik.* A pezsgőadó beszedésével rengeteg munkája és kellemetlensége volt a városnak: a pezsgő-csempészés a legvirágzóbb iparágak egyikévé nőtte ki magát, ugyannyira, hogy a vámhatároknál gyakran füleltek le élelmes csempészeket a városi finánccok. Egy üveg pezsgőn kerek egy pengő volt az adó és igy a pezsgő-csempészés a legjelentékenyebb hasznot hajtotta, az egyébb adó alá eső élelmezési és élvezeti cikkek csempészéséhez képest. Igen körülményes és tekervényes volt a pezsgőadó beszolgáltatásának módja és az erre a célra szolgáló blanketták kitöltése is, ugyannyira, hogy igen sok kereskedő és kisebb kávés éppen ezekre a nehézségekre való tekintettel, nem tartott üzletében pezsgőt. A pezsgőadó helyébe lépő fényüzési forgalmi adónak a termelés helyén való lerovása leegyszerüsiti az adó behajtását és kezelését, megszünteti a csempészést, könnyebbé és olcsóbbá teszi a pezsgő árusitását, ugyannyira, hogy az uj rendelkezéstől az érdekeltségek a *pezsgő fogyasztásának növekedését* várják.

A gyöngyösi lignitbánya sorsa. Megemlékezett az *Uj Budapest* arról a tervről, hogy a főváros tulajdonát képező gyöngyösi lignitbányát *benzolgyártásra* rendezzék be, mert a lignittermelés immáron hasznot egyáltalában nem hajtó vállalkozás. A nagy költségekre való tekintettel most *ez a terv is kutba esett*, és igazán bizonytalan, hogy mi lesz a gyöngyösi lignitbányával. Annak idején, mikor a bányát megszerezte a főváros, indokolt volt a vásárlás a fütőanyaghiány szempontjából, de azóta hatalmasat lendült a hazai szénbányászat, jelentősen olcsóbbodott a külföldi szén, ugyannyira, hogy a lignittel való fütés ma többe kerül a fővárosnak, mint ha egyenesen Londonból szerzi be szénszükségletét. Arról nem is beszélve, hogy a lignittel való tüzelés kellemetlen szagú égési termékei még ellenszenvesebbé teszik ezt a fütési anyagot. Hogy ilyen körülmények között mi fog történni a gyöngyösi lignitbányával és az abba ölt fővárosi milliárdokkal, — *e pillanatban egészen kétséges.*

Még juniusban meglesz a Beszkárt közgyülése. A Beszkárt igazgatósága értesülésünk szerint *Folkusház* alpolgármesternek, a Beszkárt vezérigazgatójának Olaszországból való hazaérkezte után fogja mérlegmegállapitó igazgatósági ülését megtartani és a Beszkárt ez évi közgyülésének időpontját kitüzni. A közgyülést *még junius havában* okvetlenül megtartják. A mérleg különben *igen jó üzletév* eredményeiről fog beszámolni, ugyannyira, hogy a Beszkárt, mint az elmult évben, ezidén is tiz százalékos osztalékot fog fizetni. Az osztalékfizetés jelen esetben csak névleges jelentőségü, mert a fővárosnak, amely a részvénytőkének száz százalékban birtokosa, az osztalékon felül is *jelentékeny térítéseket* ad a Beszkárt. Az igazgatóságnak a közgyülés elé terjesztendő jelentése azt is megállapitja, hogy az elmult üzletévben a Beszkárt folytatta beruházásait és sikerült a rekonstrukciós munkálatok jelentős részét elvégeznie.

Bizalmas tárgyalások indultak meg a Beszkárt és a Helyiérdekü között. Néhány hónappal ezelőtt megemlékezett az *Uj Budapest* a Helyiérdekü részvénymajoritását birtokló bankháznak arról a tervéről, hogy a Helyiérdekü részvénytöbbségét a Beszkártnak, illetőleg a Beszkárt tulajdonosának, a fővárosnak eladják. Ezek a tárgyalások eddig nem hivatalos formában folytak, amelyek során a főváros vezetőségének egyrészében hajlandóság mutatkozott a Helyiérdekü átvételére. Vannak azonban a tervnek *éles ellenzői* is, akik azon az álláspónton vannak, hogy a Helyiérdekü fenntartása és üzletvitele oly nagy terheket jelentene a főváros számára, amely mellett az átvétellel kapcsolatos közlekedési egységesités *mit sem érne.* A két társaság között a bizalmas tárgyalások most *nagyjából befejeződvén*, minden valószinüség szerint még a nyári szünet előtt sor kerül arra is, hogy a *Helyiérdekü hivatalos formában ajánlatot tegyen.*

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár május 29-én tartotta meg 81. évi rendes közgyülését, amely megállapitotta a takarékpénztár 1927. évi mérlegét és ennek alapján elhatározta, hogy a jelenleg forgalomba levő 30 pengő névértékü részvénynek névértékét 10 pengőre leszállitja s a 10 pengőre leszállitott névértékü részvényeket tizével 100 pengő névértékü részvényekre vonja össze és cseréli át. A kicserélés végett be nem mutatott részvények $^1/_{10}$ részvényekként maradnak forgalomban. Elhatározta továbbá a közgyülés, hogy az ily értelemben történő névértékleszállitás és részvényösszevonás folytán keletkező alaptőkét 3.600.000 pengőre emeli fel. A régi részvényesek a nekik biztositott *elővételi jog alapján* a kibocsátásra kerülő uj részvényekből minden összevont 100 pengő névértékü részvényük után 1 darab uj 100 pengő névértékü részvényt vehetnek át darabonkint 100 pengő áron és 1 pengő 53 fillér illeték megtéritése ellenében. Az elővételi jog az $^1/_{10}$ hányadrészvények után is ugyanebben az arányban gyakorolható akként, hogy az $^1/_{10}$ hányadrészvények minden darabja után $^1/_{10}$ uj kibocsátásu hányadrészvény vehető át darabonként 10 pengő áron és 15 fillér illeték megtéritése ellenében. Az elővételi jog a kibocsátási árnak és illetéknek egyszerre való lefizetése mellett *junius hó 2-től 14-ig* bezárólag az intézet központi pénztáránál *(V., Dorottya-u. 4)* gyakorolható.

A „Hungária" Műtrágya, Kénsav és Vegyi Ipar Rt. május hó 25-én tartott rendkivüli közgyülése elhatározta 87.000 darab uj részvény kibocsátása által az alaptőke felemelését. Ezek a részvények teljes egészükben *a régi részvényeseknek bocsáttatnak rendelkezésére* olykép, hogy minden két régi részvény ellenében egy darab uj részvény fog kiszolgáltatni 40 pengős kibocsátási árfolyamon. Az 1928. évi üzleti eredményben már az uj részvények is részesülnek. *Az elővételi jog* junius 2-tól junius 12-ig bezárólag gyakorolható délelőtt 10—1 óra között a „Hungária" pénztárnál (V., Árpád-u. 8).

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-UT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték Csatornázás. Hydrotherapia

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfővárostöbb üzemének állandó szállitója.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

BUTOR Műasztalosok Termelő- és Értékesitő Szövetkezete
Ujpest, Arpád-utca 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtjuk

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS, papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

KIRNBAUER JÁNOS mü- és érctöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

Három öltönyt pótol
a szabadalmazott, vendégtükörrel készült
SMOKING-SACCO
Utazásnál is igen célszerü és nagy megtakaritást jelent. Kizárólagosan készitik:
TUZA ISTVÁN angol uriszabó
VIII., Mária Terézia-tér 3. Telefon: J. 375—93
FAN Sz tagoknak részletfizetési kedvezmény.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

CORVIN SZINHÁZ
MÁJUS 31-TŐL JUNIUS 7-IG:
VARIETE
Dupon mestermüve 9 felvonásban
Főszereplők:
EMIL JANNINGS
és
PUTTY LYA
MONTECARLO ASSZONYA
főszerepben:
ERNA MORENA és HARRY LIEDTKE
KAMARA SZINHÁZ

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

IRÓGÉPEK
és kellékek jutányos árban
VASS JÁNOS müszerész
IV., Molnár-u. 1. (Eskü-térnél)
Telefon: J. 451—04.

MÁVAG
Teherautomobilok, autobuszok, utcaseprőgépek, tüzoltólocsoló-autók, automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek
Kiváló egyéb gyártmányok:
Ipari és stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle hengerelt áruk, acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, öntött vascsövek és karikás kályhák
Jobbágy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat Mozgó. (Tel.: T. 91—62.) *Rivaldák hercegnője.* (Dráma. Fősz.: Ronald Kolman.) — *A hegyek ösztiája.* (Amer. tört. Fősz.: Rolff.) — *Nászéjszaka.* (Szinmü. Fősz.: Colen Moore.) — Előadások kezdete: fél 4, fél 6, három negyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Palace Filmszinház, a Newyork-palotával szemben. (Jegyrendelő telefon: József 365—23.) Műsor: *Ketten egy szekrényben*, vigjáték. Főszereplő: Willy Fritsch. *Az én fiam*, főszereplők: Werner Krauss és Carmen Boni. *Híradó.* Az előadások kezdete hétköznapokon: 6, 8 és 10, vasárnap: háromnegyed 5, fél 7, negyed 9 és 10 órakor.

Radius Filmszinház, VI. kerület, Nagymező-utca 22—24. szám. (Renaissance-palota. Jegyrendelő telefon: Teréz 220—98 és Teréz 292—50.) Műsor: *Magyar híradó. Fox-Journal. A szerelem bolondja*, regényes történet hét fejezetben. Főszereplők: Ricardo Cortez és Jetta Goudal. *Virradat*, Hermann Sudermann regénye filmen. Rendezte: F. W. Murnau. Főszereplők: Janet Gaynor, G. O'Brien, Margaret Livingston és J. Farrel Mc. Donald. A zenekart Lazarus *Walter* vezényli. Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—fél 2-ig, vasárnap egész nap.

Turán Mozgó. (Nagymező- és Mozsár-utca sarok. Tel.: T. 261—20.) Harmsworth érkezése és fogadtatása. — *Utolsó ember.* Dráma 7 felv.-ban. Fősz.: Emil Jannings. — *Halálhid.* Szinmü 8 felv.-ban. Fősz.: Renet Adorée és Thomas Meighan. — Előadások 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

Ufa Filmszinház, VI., Teréz-körut 60. A Nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart! Műsor: 1. *Magyar híradó.* 2. *UFA Világhiradó.* 3. *Telefon-görl*, amerikai filmjáték. Főszereplő: Madge Bellamy. 4. *A kétujju ember.* Főszereplő: Lon Chaney. Dirigál: *Stephanides* Károly. Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasárnap: háromnegyed 4, háromnegyed 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával.

80.979/1928.—X.

Versenytárgyalási hirdelmény

A székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 10 (tiz) vagon autóbenzin szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy 1.60 P állami és 1.60 P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat *1928 junius 12-én, délelőtt 11 óráig* a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be, az ajánlat boritékára rá kell irni *„Ajánlat benzinre"*. Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa. Az ajánlati és szerződési feltételek, amelyek egyuttal ajánlati ürlapok is, a köztisztasági hivatalnál naponként d. e. 10—12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 május 27.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., Németvölgyi-ut és Fery Oszkár-utcában fekvő 12,943—44. hrsz. alatti telken létesitendő háromemeletes kislakásos II. számu bérház épitésével kapcsolatban szükséges 1. föld-, kőmüves-, vasbeton, elhelyező és válaszfal, 2. vas-, 3. ács-, 4. tetőfedő-, 5. bádogos-, 6. burkoló-, 7. parketta-, 8. kőfaragó-, 9. mükö-, 10. asztalos-, lakatos-, mázoló-, 11. üveges-, 12. vászonredőny-, 13. szobafestő-, 14. kályhás-, 15. takaréktüzhely-, 16. vizvezeték-, csatorna-, gázszerelő-, 17. villanyszerelőmunkára.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtaványai munkanemenként és ivenként 80 fillérért kaphatók 1928. május 29-től kezdve délelőtt 11—1 órák közt a székesfővárosi tanács II. (középitesi) ügyosztályának IV., Központi városháza, II. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Medgyaszay István tervező és müépitésznél (I., Ménesi-ut 59/a sz., telefon J. 410—09) délelőtt 10—12 órák közt, vagy a Központi városháza, III. em. 332. számu szobájában.

Az ajánlatok *1928 junius 25-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig* a tanácsi II. (középitési ügyosztály, III. em. 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. szám alatti üléstermében délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 május 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett.
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Kisfaludy-utcában a 6893. hrsz. alatti telken létesitendő háromemeletes kislakásos bérház épitésével kapcsolatosan szükséges 1. föld, kőmives, elhelyező, válaszfal-, szigetelő-, vasbeton-, 2. vas-, 3. szobrász-, 4. mükö-faragó-, 5. ács-, 6. tetőfedő-, 7. bádogos-, 8. asztalos-, lakatos-, mázoló-, 9. üveges-, 10. padozat, 11. burkoló-, 12. szobafestő-, 13. esslingeni redőny-, 14. viz-, csatorna-, gázszerelő-, 15. villanyszerelő és csengő-, 16. takaréktüzhelyek-, 17. vaskályha-, 18. cserépkályha-munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtaványai munkanemenként és ivenként 80 fillérért kaphatók 1928. május 29-től kezdve délelőtt 11—1 órák közt a székesfővárosi tanács II. (középitesi) ügyosztályának IV., Központi városháza, II. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Schömer Ferenc tervező és művezető müépitésznél (II. ker., Corvin-tér 5. sz., telefon: A/517—72, délelőtt 10—12 órák közt), vagy a Központi városháza III. em. 332. sz. alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok *1928 junius 25-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig* a tanácsi II. (középitési ügyosztály, III. em. 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. szám alatti üléstermében délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 május 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

Faárugyár
Wendauer József
Budapest, II., Fő-utca 168
Telefon-automata: 530-23

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

CIPŐK hölgyek és urak részére elsőrangu kivitelben
Blum cipőáruház, VIII., Baross-u. 68.
Olcsó árak. — Fővárosi tisztviselőknek fizetési kedvezmény.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készit: luxus, autobusz és teherszállitó karosszeriákat. Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Fazekas György
mübutor- és iskolaberendezések gyára
Kispest, Kinizsi-utca 22.
Városi iroda: IV., Irányi-utca 15.
Kitünő minőségü butorokban specialista

HOLZMANN HENRIK KÁROLY
csász. és kir. udvari szállitó
fehérnemü gőzmosógyára
VIII., Kis Stáció-utca 5. szám.
Speciális különlegessége:
Hófehér tükörfényes gallértisztitás

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 22. szám

Budapest, 1928 junius 9

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Teréz 296-56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

A tölgyek alatt

A tölgyek alatt, ahol Arany János szeretett üldögélni, a juniusi téli estéken tizezer teriték várja egymás hegyén-hátán luxus-vacsorával azt az ötszáz embert, akinek még van pénze és kedve a szigeten vacsorázni. A tölgyek alatt golfpálya épült, a tölgyek alatt autóstrádát létesitenek, a tölgyek alatt a kies gyepen uj és uj terveken töri fejét a szigeti vezérkar. A tölgyek alól egyre nagyobb számban marad el a középosztály, nem birván az egymásra licitáló szigeti vendéglők horribilis árait, a tulmagas beléptidijakat. A tölgyek alatt divó üzletvezetés egyáltalában nem alkalmas arra, hogy Margit királykisasszony szigetét a közönség előtt kedveltté tegye.

Amikor a Közmunkák Tanácsa a Margitszigetet bérlő részvénytársaságtól az elmult évben, a részvénypakettet egy dicséretreméltó huszáros vágással megvásárolta, mindenki azt hitte, hogy uj éra virradt a szigetre, az uj vezetőség a főváros közkincsévé fogja tenni a Duna ékességét. Meg is történtek a sziget vezetésében a mindenki által várt változások, tudomásunk szerint jelentős személyzetszaporitás is történt, az uj vezetőség azonban nem váltotta be sem a hozzáfüzött reményeket, sem saját igéreteit. Az uj szálló felépitése, amely a sziget uj birtokosának legelső programmpontja volt, bizonytalan időre halasztódott el, a föltöltési munkálatok folytatásáról vagy abbahagyásáról senki sem tartja szükségesnek a nyilvánosságot értesiteni, amely arra is méltán kiváncsi, hogy a közmunkatanács által annak idején felvett kölcsönnek a részvénypakett vételárának kifizetése után fennmaradó része mikor és milyen célokra adatott ki. De sem a beváltatlan igéretekről, sem a kölcsön amortizációjáról nem hallani semmit...

Azok a pártok, amelyek komolyan és becsületesen programmjukba vették a sziget fejlesztését, nincsenek, de nem is lehetnek megelégedve a szigeti vezérkar ezidei tevékenységével. A szigetnek nem lehet egyedülvaló célja, hogy a belépődijakból eltartsa a Fővárosi Közmunkák Tanácsát, a szigetnek higienikus és szociális jelentősége van, amelyeket a közmunkatanácsnak éreznie, értékelnie és fejlesztenie kell. Az a körülmény, hogy egy magántársaság kezéből mintegy hatósági kezelésbe került a sziget, annak vezetőségét nem menti fel a kritika alól, annál kevésbbé, mert hatósági üzemnél sokkal indokoltabbnak tartjuk annak az altruisztikus vezetésnek, szociális gondolkodásnak érvényesitését, amelynek a sziget mai vezetésében csak hiányát tapasztaljuk a törvényhatósági bizottságnak a sziget vezetőségéhez politikailag közel nem álló pártjai. A városházi Wolffnak ügyelnie kell a szigeti Wolfra, akitől őt egy f betün kivül világnézetek szakadéka választja el, annál is inkább, mert az éles dunai szél erősen zörgeti a szigeti haraszlot...

Kozmáék egyszerre két alpolgármesteri állást akarnak idegennel betölteni

A két jelölt: egy kiváló mérnök és egy egységespárti jogászképviselő. — Sem az elöljárókat, sem a szolgálati idejüket kitöltött tanácsnokokat nem fogják állásaikban visszatartani

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy az alpolgármesterválasztást és az azzal függő problémákat a törvényhatósági bizottság őszi ülésszakára halasztották. A közgyűlés azonban még a nyári szünet előtt le fogja tárgyalni az ügyosztályok szaporitásáról és a harmadik alpolgármesteri állás felállitásáról szóló tanácsi előterjesztést ugyannyira, hogy *őszre az összes megüresedő állásokat együtt fogják betölteni.*

Noha az alpolgármesterválasztás még hónapok mulva fog megejtetni, a kulisszák mögött a *legélesebben indult meg a kortézia.* Ezekbe a személyi vonatkozásu küzdelmekbe természetszerüleg nem avatkozik bele az *Uj Budapest* és csupán krónikási kötelességünknek teszünk eleget, amidőn közöljük, hogy *Szabó* Imre dr. tiszti fűügyésznek az egyik alpolgármesteri állásra való behelyettesitése valószinüleg még a nyári szünet előtt meg fog történni.

A jelölési harcokkal kapcsolatban, olyan hirünkről kell beszámolni, amely alkalmas arra, hogy a *tisztviselők körében a legnagyobb elkeseredést váltsa ki.* Most már nemcsak arról van szó, hogy a müszaki képzettséghez kötendő harmadik alpolgármesteri állásba egy idegen mérnököt jelöljön az egyik párt, arculcsapván ezzel a ténykedésével a főváros tiszteletreméltó mérnöki karát, hanem az *egyik jogi minősitéshez kötött alpolgármesteri állásba is idegent akarnak hozni.*

A párt, amely a szolgálatban levő tanácsnokok között nem talál magának megfelelő alpolgármesterjelöltet: az *Egységes Községi Polgári Párt*, a jelölt: *egy egységespárti*, nemrég ellenzéki képviselő, *császári és királyi kamarás*, tagja a főváros törvényhatósági bizottságának. A képviselő ur *a megfelelő minősitéssel is* rendelkezik, aminek folytán jelölése e tekintetben nem ütközne akadályokba. Ha azonban kilenc esztendővel visszanézünk a város történetébe, nem tartjuk kétségesnek, hogy a képviselő ur jelöltetése *sem fog nagyobb emóciókkal járni*, mint amilyenekkel járt annak idején az *esztergomi polgármester* jelölése Budapest egyik alpolgármesteri székébe...

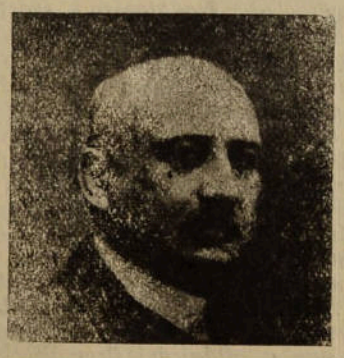
A városházi választásokkal kapcsolatban *még egy értesülésünkről* számolunk be. A legutóbbi két főtisztviselői visszatartással kapcsolatosan valamennyi pártokban nagy felháborodás támadt azok ellen a vezérek ellen, akik ezekhez a visszatartásokhoz *pártjuk nevében hozzájárultak.* Ezzel kapcsolatban *a legkomolyabb pártközi mozgalom* indult meg aziránt, hogy a jövőben *senkit, semmilyen cimen vissza ne tartsanak*, sem előljárót, sem tanácsnokot. Valamennyi párt körében már most kialakult az a hangulat, hogy ez a szigoru határozat *a most szolgálatban álló tanácsnokokra is a legkérlelhetetlenebb módon vonatkozzék.*

A Máv. javára oldották meg a halálsorompó-kérdést

Az Országos Középitési Tanács a vasuti pálya felemelése mellett döntött — Petrovácz Gyula nyilatkozik a fővárosi személyi változásokról és a mandátumok meghosszabbitásáról

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Hosszu harc után végre döntés történt a Ceglédi-uti halálsorompó eliminálása ügyében és ha az eredmény nem jelenti is a fővárosnak és az érdekelteknek százszázalékos kielégitését, lényegében mégis eredménnyel járt a küzdelem, mert a

sok szomoru nevezetességgel sulyosbitott sorompó már nem sokáig veszélyezteti a főváros lakosságának életbiztonságát. Köztudomásu, hogy a halálsorompó ügyében milyen hajlithatatlan eréllyel képviselte a lakosság érdekeit *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselő, a Keresztény Községi Párt vezetőtagja. A halálsorompóval kapcsolatos helyzetről Petrovácz képviselő az alábbiakban nyilatkozott az *Uj Budapest* munkatársa előtt:

— Két álláspont került szembe egymással a kérdés megoldásánál. Az érdekeltek az egész ceglédi vasutvonalnak a *körvasutba való kitelepitését kivánták.* A másik álláspontot az államvasut képviselte, amely meg akarja tartani a jelenlegi vonalat és csak a pályát akarja felemelni. A főváros által tartott ankéton ez a két álláspont olyan élesen került szembe egymással, hogy se kompromisszum, se megállapodás *nem történhetett.* Én kifejtettem a kihelyezés mellett felsorakoztatható müszaki, közlekedési és gazdasági indokokat. Álláspontomhoz mind a három másik községi párt jelenvolt megbizottja egyhanguan csatlakozott. Ezzel szemben az államvasutak részéről *Görög* főfelügyelő fejtette ki a vasut álláspontját, amely főként vasutközlekedési szempontokból a *pálya felemelését tartja a kérdés legjobb megoldásának.*

— A pályafelemelés ellen főleg azért van aggályunk, mert a felemelést a főváros ilyen előkelő villanegyedéhez nem méltó töltés formájában *akarja a vasut megcsinálni*, és még arra sem hajlandó, hogy viaduktszerüen, városias és elfogadható külső kivitellel tegye tetszetősebbé az épitményt. A székesfőváros hajlandó lenne körülbelül *huszmillió pengőnyi* áldozatot hozni, ha a kérdést Budapest érdekeinek megfelelően oldanák meg. Az erre a célra felveendő kölcsön első részlete gyanánt az ügyosztály *kétmillió pengőt már be is állitott* jövő évi költségvetésébe.

— A kereskedelmi miniszter a két álláspont felett való döntést az Országos Középitési Tanács véleményétől tette függővé. A tanács már foglalkozott is *Zelovich* Kornél előadása alapján a kérdéssel és a fővárosi kiküldöttek szavazataival szemben az összes többi szavazatokkal együtt *az államvasut álláspontjára helyezkedett.* Miután ezzel a

pályafelemelés befejezett ténnyé vált, nekünk most nem maradhat más hátra, mint arra törekedni, hogy a felemelés *a városkép lehető megóvásával* és akként történhessen meg, hogy a közlekedés jövő szempontjai a legteljesebben figyelembe vétessenek.

— Különösen vigyáznunk kell arra, — folytatta nyilatkozatát *Petrovácz* képviselő, — hogy az Andrássy-ut meghosszabbitásának *a vasutvonal alatt való átvezetése pályaszinben történjék*, és ne a vasut tervei szerint, az uttest süllyesztésével. Vigyázni kell arra is, hogy *ne zörgős vashidak, hanem karcsu ivek vezessék át* az uttestek felett a vasuti pályát és ez minden meglévő és minden tervezett utvonalnál és utcánál már most megépittessék.

— A kérdés megérett a megoldásra, a jövő épitési ciklusban a munka feltétlenül megkezdődik és három éven belül be is fejeződik.

Ezután a várospolitika aktuális kérdései felől érdeklődött az Uj Budapest munkatársa *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselőnél, és elsősorban arra kért nyilatkozatot, hogy *a nyár előtt lesz-e választás a fővárosnál.*

— *Rumbach* kivételével nem hiszem, hogy választás lenne — hangzott a válasz.

— Folkusházy alpolgármester állitólag nem akarja bevárni az őszt, mert sürgetik a Beszkárt-problémák. Ideiglenes mgoldásképpen lehet szó helyettesitésről?

— Ugy látszik, igen, mert *Folkusházy semmiféle kapacitálásnak sem akar eleget tenni, az őszig való maradás tekintetében.* Minden valószinüség szerint *Szabó* Imre dr. tiszti főügyészt bizza meg a főpolgármester a helyettesitéssel. Véleményem szerint a személyi változások nagy problémáját *teljes egészében az őszre kellene halasztani*, most csak az egy alpolgármesteri és három tanácsnoki állás szervezési javaslatát kellene letárgyalni, a személyi megoldásokra pedig legmegfelelőbb időpont lenne az ősz. Egyébként is őszig még *sok minden történhet...*

— Mi az álláspontja a Keresztény Községi Pártnak a mandátumok meghosszabbitása ügyében?

— *Tudomásul vettük a dolgot.* A meghosszabbitás feltétlenül a törvény revíziójával áll kapcsolatban.

— A fővárosi vezetőállások szervezése az eredeti elgondolás szerint történik-e?

— *Igen.* Az alpolgármesteri állás műszaki jellegü lesz, a három tanácsnoki állásból pedig *kettő lesz műszaki.*

— Kik a jelöltjei a Keresztény Községi Pártnak az uj vezetőállásokra?

— Négy név áll előtérben: *Solty* Lajos tanácsnok, nagy érdemeinek jutalmául az alpolgármesteri székbe kerül, ha csak egy évre is. A másik három név közül *Király* Kálmánét és *Warga* Lászlóét említhetem. Annyi bizonyos, hogy *Király* Kálmán az utépitési ügyosztály élére *hors concurs* fog kerülni.

— Várható-e nagyobb esemény a Keresztény Községi Párt részéről a nyári szünet előtt?

— *Nem.* A legközelebbi közgyülésen megválasztjuk a két plébánost és az őszig *különösebb programmunk nincs.*

PALÁGYI GYULA R.T.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

A fővárosi fogalmazónak szoba-konyhás lakásra sem futja a lakbéréből

Ujabb értekezleten panaszolta el sérelmeit a fővárosi fogalmazói kar

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Néhány hét óta a tisztviselői mozgalmak révén napirenden tartjuk a fővárosi tisztviselők státusrendezését, amely szerencsés megvalósulás esetén *nagy adminisztrációs és szociális előnyöket jelentene.* A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének fogalmazói kara a napokban értekezletet tartott és ismét felvetett sok olyan sérelmet, amelyre a fogalmazói kar orvoslást vár. Az értekezleten főjegyzők, tanácsjegyzők és fogalmazók töltötték meg zsufolásig a termet.

Márkus József dr. főjegyző, a szövetség ügyvezető alelnöke ismertette a tanács elé terjesztendő memorandumot és megjegyezte, hogy a memorandum-tervezet szövegét az *Uj Budapest* már részletesen ismertette. Éppen a megjelent cikkel kapcsolatban a fogalmazói karon kivül álló tisztviselők részéről *bizonyos sértődés* is történt.

— Amikor mi jogos sérelmeink méltányos orvoslását kérjük, — mondotta *Márkus* főjegyző általános helyeslés közben — korántsem akarunk más szakon lévő kollégáink érdekeinek ártani. És nem akarjuk őket megbántani. Mi csak *a saját érdekeinket védjük*, de ugyanakkor szem előtt tartjuk azt is, hogy törekvéseink ne érintsék mások éredkeinek a határát. A *FANSz.* csakis ilyen elvek mellett harcol, de ennek szem előtt tartása mellett a célokért mindenkor teljes erővel veti ltaba a befolyását.

Márkus főjegyző beszéde után az árvaszéken több ülnöki, főjegyzői, jegyzői és fogalmazói állás szervezésére vonatkozóan nyujtottak be kiegészitő inditványokat. Érdekes bejelentése volt az alelnöknek az ideiglenes fogalmazók számára is: megnyugtatta őket, hogy az ideiglenes fogalmazók érdekében folytatott munkálatok oly stádiumban vannak, hogy *a létszám felét rövidesen beválasztják.*

Azután az értekezlet különböző, a szociális helyzet javitására irányuló inditványokat fogadott el. Ezek az inditványok bekerülnek a memorandumba. Az értekezlet a beválasztott tisztviselők számára *három évenként emelkedő korpótlékot kiván*, mert lehetetlennek tartja, hogy nyolc-tiz évig legalább fizetésben ne emelkedjenek a beválasztott tisztviselők. Hasonlóképpen kéri a fogalmazói kar *a családi pótlék megfelelő felemelését*, mert havi tizenhárom pengőből feleséget

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Ha arról teszek jelentést szerkesztő urnak, hogy csend van, akkor keveset mondtam, mert a csend hatalmas zaj ahhoz a némasághoz képest, amely a városházi sivatagot betölti. Üresek a folyosók, magamfajta szegény városatya alig jár rajtuk. Csupán a tanácsnoki párnázott ajtók mögött van némi élénkség, készül a jövő évi költségvetés. A költségvetés előkészitése azután olyanformán történik, hogy a tanácsnok urak bezárkóznak referenseik vezérkarával, és se élő, se holt nem tud hozzájuk bejutni.

— Mikor lesz vége a költségvetési előkészületeknek?

— Az e pillanatban teljesen bizonytalan, lévén az egyes ügyosztályok költségvetési programmja az ügyosztály vezetőjének alpolgármesteri expozéja is. Minden tanácsnok „ki akarja futni a formáját", vagyis olyat akar a költségvetés keretén belül produkálni, hogy a bizottsági tagok, kivétel nélkül meg legyenek elégedve vele.

— Szaladjon végig az egyes ügyosztályokon, kedves dr. Városházy, és mondja el, hogy ki mit csinál?

— Gallina főjegyző, aki egyelőre nem alpolgármesterjelölt, a segitőalapot szervezi és lázasan készül a jogügyi bizottság szombati ülésére, amely az ügyosztályok szaporitása és a harmadik alpolgármesteri állás megszervezése tárgyában fog javaslatot tenni a közgyülésnek. Rumbach, a második ügyosztály vezetője, a különféle ut- és csatornaépitési protekciókat igyekszik a költségvetés keretén belül összeegyeztetni. Tanácsnokká való megválasztása különben nem fog nagyobb emóciókat kelteni, azok a műszaki főtanácsosok ugyanis, akiket a kijelölő választmány második és harmadik helyen fog jelölni, már eleve elhatározták, hogy Rumbach javára visszaléпnek, akinek megválasztása ilyképpen egyhangu lesz. Soltynak, a középitési ügyosztály vezetőjének az uj bérházak épitkezése miatt fő a feje, de sok gondja van a költségvetés összeállitásával is, ugy hogy e pillanatban még teljesen bizonytalan, hogy mikor mehet csengődi tuszkulánumába nyaralni. Berczel Jenőt a plébános választások izgatják e pillanatban legjobban. Maradék idejét elfoglalja a költségvetés összeállitása. Szerencséje Berczelnek, hogy a vallásügyi kiadások terén az összes pártok jóindulatával találkozik, mert az egyházi kiadásokat senki sem sokalja. Sok gondja, baja van a derék Lobmayer Jenőnek is, aki végre eléri élete álmát: az autóbusz szabályrendelet a jogügyi bizottság elé kerül. Jenő barátom különben sokat szerepel a különféle külföldi vendégek fogadtatásánál és a tiszteletükre rendezett banketteken: alig hogy ékes francia nyelven üdvözölte a Budapestre érkezett finn képviselőket, már arra kell készülnie, hogy angolul köszöntse a Keresztény Leányszövetség Budapestre érkező ötven tagját, továbbá, hogy német nyelven üdvözölje a jövő héten Budapestre ellátogató svéd kereskedelmi küldöttséget. Lamotte Károly a költségvetés adatainak összhangba és egyensulyba hozatalával van elfoglalva. A kitünő Károly lesz különben a nyár folyamán a legstabilabb tanácsnok; ő az egyetlen a tanács tagjai közül, aki az egész nyár folyamán Budapesten marad, a költségvetés miatt nem mehetvén szabadságra. Igy csak felesége fog ellátogatni a Forgách grófok ősi, családi kastélyába, mialatt Károly barátunk idehaza a szalmaözvegyek bus kenyerét eszi. Purébl örül, hogy elhalasztották őszre a tanügyi választásokat, neki is elég dolga van a tanügyi költségvetés előkészitésével, arról nem is beszélve, hogy maradék idejét a Budapesti Sport Egyesület vezetése foglalja le, amelynek Győző érdemekben dus elnöke. Ami ideje még marad ezekután, azt egyetemi előadásai foglalják le ugyannyira, hogy a zamárdi-i fürdőtelep gondjaival, ahol Purébl szintén elnök, csak hetenként egyszer ér rá foglalkozni. Vajna reggel héttől este tizenegyig egyfolytában hivatalában dolgozik, a költségvetés összeállitásán kivül a nagy élelmiszervásár felállitása a legfontosabb dolga, Liber Bandi szintén költségvetést csinál, neki szerencséje van, mert a költségvetéseinek legnagyobb része már átment az albizottságokon, amelyek teljesen meg vannak elégedve Bandi kitartó és szivós munkásságával, hogy képzőművészetre, irodalomra, szociális feladatokra esztendőről-esztendőre többet sikerül kisajtolnia a pénzügyi ügyosztálytól. Némethy Béla azon gondolkozik, hogy hol épitse fel az uj Rókus-kórházat. Pesterzsébeti kastélyában különben unokáival játszik szabad idejében, és készül szabadságra, amely junius 18-án meg fog kezdődni. Előbb azonban egy kis köztisztasági tanulmányutat tesz Németországban. Borvendég Francinak a Talbot-ügyet sikerült őszre halasztania, tul van a világitási üzemek költségvetésein és zárszámadásain, szóval ő a legboldogabb tanácsnok. Végezetül Édes Bandiról emlékezem meg, aki a Citadella ügyével bajlódik, vendéglőket ad bérbe és reggelenként gukkerrel szemléli az eget, mert a felhőzet elosztásától függ a Széchenyi-stranfürdő aznapi bevétele...

— Na ez nem valami tulságosan sok lehet a mai felfordult időjárásban. Mit csinál Folkusházy?

— Vasárnap este érkezett Budapestre és mint fürge fiatalemberhez illik, hétfőn már be is jött hivatalába, frissen, üdén, barnára sülten. Brioniba volt Folkus, ahol alaposan kipihente magát.

— Miért volt szükség erre a koratavaszi pihenőre, nyáron nem fog ráérni?

— Minden valószinüség szerint nem. Noha a Folkusházy-fronton óráról-órára változik a helyzet, mégis valószinü, hogy Folkusházy őszig maradni fog. Ő ugyan nem nagyon szeretne, mert az Akácfa-utcában a problémák egész sorozata vár az ő nagy eszére és tapasztalataira. A helyzet azonban az, hogy Sipőcz, — akiről különben mindjárt itt lekopogom, hogy egész télen nem volt beteg — fáradt, pihenni akar. Hasonló a helyzet Buzáthal is. Már most bármennyire kiváló ember is Szabó Imre és bármennyire belemenne már valamennyi párt abba, hogy Ripka őt behelyettesitse, még sem lehetne mint ujdonsült alpolgármesterre az egész nyáron át a városházát rábizni. Annál kevésbbé, mert Szabó Imre már villát vett ki Földváron, hogy ott töltse a nyarat. Igy azután mégis csak az a megoldás látszik valószinünek, hogy Folkusházy a nyáron megmarad, a többiek — ahogy mondani szokták — rája hagyják a városházát. Folkus kénytelen-kelletlen bele fog menni ebbe a megoldásba, már csak azért is, mert nagyon szereti a meleget, a meteorológusok pedig a hüvös tavasz után meleg nyarat jósolnak...

— Ne tépázza meg kedves dr. Városházy Sirius babérait! Mi van Emőd Józseffel?

és gyermeket eltartani nem lehet. Az *egyke* ellen csak ugy lehet sikeres küzdelmet folytatni, ha a családalapitásnak megadják az anyagi előfeltételeit. A jelenlegi helyzetben, tekintet nélkül a doktori képesitésre, a legtöbb tisztviselő még tiz-tizenegy évi szolgálat után is az *ideiglenes fogalmazói karban van, tehát átlagosan havi kétszázötven pengő a fizetése.* Ugyanakkor a lakbére oly csekély, hogy abból *egyszobás lakásra is csak akkor telik a főváros bérházaiban is, ha a fogalmazó a lakbérre ráfizet.* Hogyan nevelhetne ebben a helyzetben gyermeket, ha mindezeken felül havonként tizenhárom pengő családi pótlékot kap. Az értekezlet ezután kifejezésre juttatta azt a véleményét, hogy a nehéz körülmények között *a meddőség és az egyke-rendszer előidézője éppen az állam és a főváros*, amelynek pedig jó példával kellene előljárnia.

Vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyző inditványozta, hogy az ideiglenes fogalmazókhoz hasonlóan a beválasztottak részére is kérjék a főiskolai pótlékot. *Lázár* Sándor az ideiglenes fogalmazók lakbérének felemelését javasolta. *Kégl* Elemér dr. fogalmazó kérte a FANSz. elnökségét, hogy a fővárosi törvény előkészitő munkálataiba kapcsolódjék be és tegye lehetővé, hogy a főváros jogásztisztikara meghallgattassék és ne döntsenek a „rólunk, nélkülünk" elv alapján. *Nyékhegyi* István dr. inditványozta, hogy a kereseti adót ne vonja le a tisztviselőktől a főváros. Ezenkivül kérte, hogy a teljes szolgálati évvel nyugdijazottakat havidijas minőségben ujból *ne alkalmazzák.*

A szociálpolitikában, amint cikkem során erre többször rámutattam, a munka tulnyomó része a társadalomnak jut, annak a társadalomnak, amely gazdaságilag erősebb, magára vállalhat bizonyos terheket és a hatóságnak inkább más, gazdasági kérdések megoldását engedi át. A mi társadalmunk is kiveszi részét a szociálpolitikából, a közjótékonyságból, a maga filléreivel szivesen hozzájárui minden nemes cél megvalósitásához, de nálunk ezeknek a kérdéseknek az elintézése mégis inkább a hatóságok kezében van, a feladatok javarészének a megoldásában a sulypont a hatóságokra nehezedik, pedig arra kell törekedni, hogy nálunk is, ha nem is egyedül, de a hatóságokkal karöltve, minél nagyobb mértékben vegye ki a részét a társadalom szociálpolitikai munka elvégzésében. Tudjuk jól, hogy a szociális kérdések megoldásánál igen fontos szerepe van az elintézési módok könnyedségének, mert minden ilyen kérdés elintézésének a való élethez kell alkalmazkodnia és ezen a téren a társadalom munkássága inkább igénybevehető, mert a hatósági intézkedések sokszor akarva, nem akarva bürokratikusak, néha csak szabályrendeletmódositásokkal lehet változtatni bizonyos intézkedéseken.

Az amerikai példa arra int bennünket, hogy amint az ország gazdasági helyzete megengedi és amint a magyar társadalom megerősödik, *ez a társadalom minél nagyobb mértékben vegye ki részét abból a munkából, amely a szociális kérdések helyes megoldására irányul.* Amint teljesen igazat kellett adnom New-Yorkban annak a bennünket kisérő városi tisztviselőnek, aki arra tanitott engem, hogy a *jó gazdasági viszonyok mellett kevésbbé fontos a szociálpolitika*, viszont tagadhatatlanul áll az is, hogy a szociálpolitikai kérdéseknek a helyes megoldása jótékony hatással van a gazdasági élet fejlődésére. Különösen nálunk, egy vesztett háboru és a trianoni béke által teremtett rossz gazdasági viszonyok közepette, a szociálpolitikának igen fontos a szerepe és a magyar társadalomnak a lehető legnagyobb mértékben kell támogatni a hatóságokat, abban a törekvésében, hogy a megoldatlan szociálpolitikai kérdések minél nagyobb mértékben minél előbb nyerjenek megoldást.

Adja Isten, hogy a magyar társadalom minél előbb abba a helyzetbe jusson, hogy a szociális munkában, ha nem is lehet egyszerre olyan szerepe, mint amilyen van Amerikában, *mielőbb tudjon elérni olyan eredményeket, amelyek közelebb viszik megcsonkitott országunk szivét, a magyar fővárost és egész hazánkat a gazdasági élet megerősödéséhez.* Vége.

Amerika...

Irta: Liber Endre tanácsnok, m. kir. kormányfőtanácsos

Hogy mennyire tisztelik Amerikában Kossuth Lajost és milyen tiszteletben iartják, az ő emlékét, annak egyik igen frappáns bizonyitéka az, hogy Washingtonban, a „Fehér Ház"-ban, a köztársaság elnökének fogadószobája előtti szalónban két szobor van elhelyezve egy-egy falmélyedésben, az egyikben *Washington szobra*, a másikban *Kossuth Lajos szobra.* De jellemző az is, hogy az amerikai szenátus elnöke beszélte el, hogy van neki egy testvére, aki akkoriban született, amikor Kossuth Lajos Amerikában járt és ennek a testvérének szülőik a Kossuth Lajos nevet adták, éppen arra a közkedveltségre és népszerüségre való tekintettel, amely Kossuth Lajos nevéhez füződött.

Egy másik célunk volt az, hogy amerikai magyar testvéreinkkel szemben testvéri együttérzésünknek adjunk kifejezést, őket az óhazához való ragaszkodásban megerősitsük, hogy ők is segitségünkre legyenek abban a küzdelemben, amelyet a magyar igazság győzelméért és a magyar feltámadásért minden magyar embernek ugy az ország határain belül, mint a határokon kivül folytatnia kell. *Amerikában szétszórva kb. másfélmillió magyar él;* legtöbben közülök New-York-ban laknak, ahol kb. ötszázezer magyar lakik, Clevelandban — amint ők nevezik ezt a várost, az amerikai Debrecenben — nyolcvanezer magyar él. Amint hallottuk, a magyar munkásokat mindenütt megbecsülik, mert kitartó és jó munkások, de egyébként a társadalom minden rétegében találkozunk magyarokkal, amint pld. New-Yorkban a városi tisztviselőket képző tanfolyamnak az elnöke magyar ember és magyar ember Cleveland város egyik tanácsnoka is, akik bár hosszabb ideje élnek Amerikában, a magyar nyelvet ma is igen jól beszélik. Nem érdektelen pld. az sem, hogy amikor Pittsburg városa nyilvánosságra hozta azt a szándékát, hogy közadakozásból uj egyetemet akar épittetni, ennek az uj egyetemnek a költségeire az első adakozó a Pittsburg vidéki magyar egyesület.

A magyarok Amerikában is számottevő tényezők, akik a legközelebbi jövőben valószinüleg már nagyobb politikai eredményeket is el tudnak érni és ebben az esetben a mi ügyünknek nagyban elősegitői és támogatói lehetnek. Nemzeti érdek kivánja meg tehát, hogy az amerikai magyarsággal, különösen ha sikerül őket egy külön szövetségbe összehozni, amint ezt a mi érdekeinknek egyik legnagyobb szószólója, Lord Rothermere kivánja megvalósitani, az érintkezést szüntelenül fenntartsuk és velük éppen ugy, mint a többi jóakarókkal, együttesen dolgozva iparkodjunk a trianoni béke lehetetlen határait megváltoztatni.

Ezen a nagy nemzeti hivatáson kivül volt még egy más hivatása is az Amerikában járó fővárosi küldöttségnek, az t. i., hogy *megismerje az amerikai városok igazgatását*, megismerje intézményeiket, hogy azután megtéve az összehasonlitásokat, az ott tapasztaltakat a mi fővárosunk és annak lakossága javára értékesitse. Ha azoktól a nagy amerikai méretektől eltekintünk, amelyeket utánoznunk ugy sem lehet és nem is akarunk, sokszor jóleső érzéssel állapitottuk meg, hogy különösen a kultura, a művészet, a hatósági szociálpolitika terén, de egyéb más vonatkozásokban is, a mi fővárosunk áll olyan magas szinvonalon, hogy a mi intézményeinket is bátran bemutathatjuk az amerikaiaknak, pedig gazdasági helyzetünk összehasonlithatalanul rosszabb, mint az övék; de azért mindaz, mit ott láttunk, ott tapasztaltunk és hasznositathatunk, a magunk javára hasznositani kell.

— Mint azt vonal alatt és vonal fölött is jelentettem szerkesztő urnak, Emőd megy nyugalomba. Minden valószinüség szerint még a nyár előtt. Igy azután a szegény Rajháthy örökén kivül még egy behelyettesitésre váró előljárói szék lesz.

— Ki a jelöltje, kedves dr. Városházy?

— Az egyik állásra, mint már többizben kijelentettem, Spannbergernek nem lehet konkurrense. A másik állásra vonatkozóan Bucsánszky Berci lenne soron, de ő nem megy ki előljárónak, amiatthogy sok évtizedes központi városházi szolgálata után meg is érdemli, hogy tanácsnok legyen. Soron következik Tatár Béla dr., minden valószinüség szerint ő lesz a Ferencvárosban egyelőre a helyettes, ősztől kezdve pedig a végleges előljáró.

— Megérdemli a derék Béla az évtizedes katonai ügyosztályi számkivetés után.

— Házassági hir?

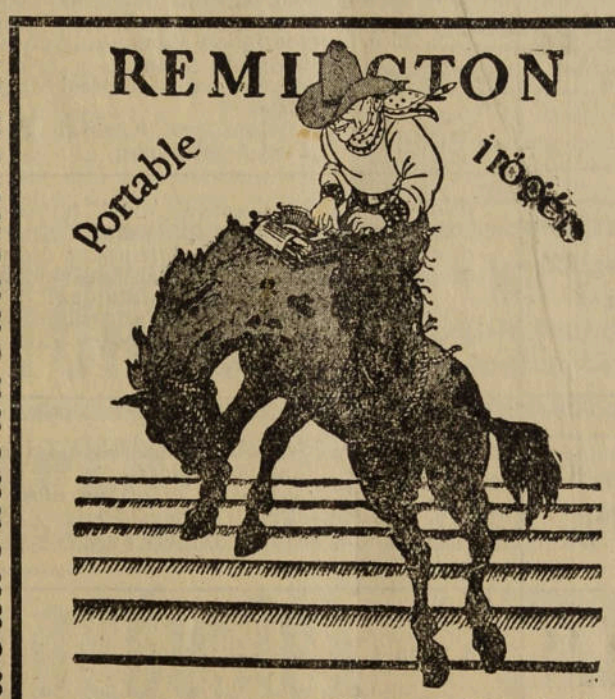
— Örömmel jelentem, hogy ifjabb Györgyi Kálmán, Honffy adóhivatali igazgató szimpatikus fiatal titkára, eljegyezte Weichart Mimi kisasszonyt.

— Gratulálunk az ifju párnak. Egyéb hire, kedves dr. Városházy?...

— Az ön kitünő kollégája, Gárdonyi Jenő szerkesztő, kétheti üdülésre autotaxin San Marcoba utazott Az üdülési költségeket B. Virágh Géza bizottsági tag fedezi, vagyis mint főszerkesztő, mig az uttevelet Zilahy-Kiss Jenő dr. nyug. alpolgármester állitotta ki..

— Kellemes üdülést a fiatal Gárdonyinak! A viszontlátásra, kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, szerkesztő ur!

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt

legalkalmasabb ajándék

Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken

18 havi részletfizetésre is kapható

REMINGTON IRÓGÉP RT.

BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.

TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

DÁN ADRIÁN

festéknagykereskedő

Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.

TELEFON: J. 312—59.

Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

„PALATINUS"

ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

*

BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ.
TELEFON: 121—45.

HIREK

A főváros palotavásárlásai. A *Wenckheim-palota* szerencsétlen megvásárlása után most ujabb hasonló kaliberü üzletet készül kötni a főváros: arról van szó, hogy az államtól és a Károlyi hitbizománytól megvásárolják az *egyetem-utcai gróf Károlyi palotát.* A vételár *ötmillió pengő lenne*, olyan összeg tehát, amely dollárra átszámitva is igen jelentősen terhelné évtizedek hosszu során át a főváros háztartását. Nem kétséges azonban az sem, hogy a nagyértékü objektumra más vevő szintén évtizedeken keresztül nem jelentkezne, mert azt a luxust, hogy egy ilyen óriási értékü, jövedelmet alig hajtó palota birtokosa legyen, lecsonkult országunkban senki meg nem engedheti magának. Legkevébé a főváros, mert az adófizető polgárok filléreiből összegyüjtött milliók nem arra valók, hogy arisztokraták megunt vagy elértéktelenedett palotáit vásárolják meg rajtuk a köz számára. Ha elkezdenők számolgatni, hogy ebből az ötmillió pengőből hány kórházat, iskolát, venereás vagy tüdőbeteg diszpanzért, szegényházat, kislakásos bérházat lehetne épiteni, ha arra gondolunk, hogy a járványkórházak rozzant tetőzetén a lepedő nélküli szalmazsákokra becsorog az eső, hogy a perifériákon órákat kell gyalogolniok a gyermekeknek, hogy iskolájukba eljussanak, ha megnézzük a régi lóversenytér irtózatos tömeglakásait, az angyalföldi vagy a zuglói proletártanyákat, akkor meg is mondottuk kritikánkat erről a vételi tervről, amely mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy a főváros közönségének a tanács és a közgyülés *szociális gondolkodásába vetet hitét* megerősitse.

Elkészült az uj Millenáris-pálya. Hétfőn délután mutatta be a *Budapesti Sport Egyesület* vezetősége a törvényhatósági bizottság tagjainak és a sajtó képviselőinek az uj Millenáris pályát. A régi omladozó emelvény helyett huszonnégyezer személyre épitett gyönyörü tribün fogja a versenyek alkalmával várni a látogatók tömegeit. Nagyszerü betonpályát épitettek a kerékpárversenyek számára, amelyet az ebben az évben Budapesten rendezendő kerékpárok világbajnokság alkalmával fognak felszentelni, bebizonyitva azt, hogy az uj pálya *nemzetközi viszonylatban is elsőrangu.* Az épitési munkálatokat a két európahirü sportpályaépitő, *Hajós* Alfréd és *Matyók* Aladár tervei szerint végezte az *Országos Épitő R. T.* Az épitkezési költség, amelyet nagyrészben kölcsönből fedezett a Budapesti Sport Egyesület, *hatszáznegyvenezer pengőre rugott.* A bemutatót uzsonna követte, amelyen lelkes szavakkal ünnepelték *Purébl* Győző tanácsnokot a BSE elnökét és *Kovácsházy* Vilmos főjegyzőt, az egyesület társelnökét, akiknek nem lankadó buzgalma, páratlan agilitása tette lehetővé, hogy a fővárosi alkalmazottak uj és nagyszerü sporttelepel rendelkezzenek.

Megszervezik az idegenforgalmi hivatalt. Az idegenforgalmi hivatalra felügyelő bizottság legutóbbi ülésén az elnöklő *Lobmayer* Jenő tanácsnok nagyfontosságu bejelentést tett. *Sipőcz* polgármester elrendelte a tizenkét esztendő óta ideiglenes jelleggel működő hivatal megszervezését, ami által végleges állásba jut az a derék és kiváló hivatalnoki kar, amely *Zilahy* Dezső igazgató nagyszerü vezetése mellett olyan hallatlan szorgalommal és fáradhatatlan agilitással igyekezett eddig is Budapest idegenforgalmát megszervezni. A megszervezési munkálat a *nyári szünet alatt már meg fog kezdődni*, és a hivatal szervezeti szabályzata az *első őszi rendes közgyülés elé* kerül.

A nyugdijasok sérelmei. *A Nyugdijas Fővárosi Tisztviselők* f. hó 2-án tartották igazgató-tanácsi ülésüket, amelyen elkeseredve vették tudomásul, hogy a székesfőváros közgyülésének a nyugdijasok, özvegyek és árvák érdekében még december hó 21-én egyhangulag hozott jószivü határozatát, melyben a különböző nyugdijas kategóriák eltörlésével, őket a tényleges szolgálatbeliek törzsfizetésével egyenlő ellátásban kivánta — rendkivüli segélykép — részesiteni, *a kormány még ma sem hagyta jóvá. Krisztinovich* Béla müszaki főtanácsos, a nyugdijasok egyesületének helyettes elnöke bejelentette, hogy a belügyminiszterhez felterjesztett közgyülési határozat még február 1-én tetetett át véleményezés végett a *pénzügyminiszteriumba*, ahol annak elintézését osztályról-osztályra követve, ő is szorgalmazta, sőt magas pártfogók közbenjárását vette igénybe és az egyesület tagjaival küldöttségben járt *Ripka* Ferenc főpolgármester urnál, aki minden tőle telhetőt megigért és a *nyugdijasokat jóindulatáról ez alkalommal is biztositotta.* Örömmel üdvözölték a székesfővárosi nyugdijasok a *szegedi* állami, államvasuti és törvényhatósági nyugdijasok (katonai és polgári), nyugbéresek és kegydijasok mozgalmát, kik ugyancsak a régi és uj nyugdijasok közt fennálló méltánytalan különbségek megszüntetését szeretnék a kormánynál elérni. Sérelmeik megvitatása junius 27-ére, Szegedre országos gyülést hivtak össze. Ugyanezen programmal, valamint az összes közalkalmazottak sérelmeinek megbeszélése céljából a *KANSz* is fog október hónapban Győrött országos vándorgyülést tartani. E gyülés eredményében azonban, a multban szerzett tapasztalatok után, a székesfővárosi nyugdijasok *nem biznak.* Nevezetesen a *KANSz* ülésein a kormány részéről odarendelt hivatalos hatósági képviselők jelenléte a *szólásszabadságot nagymértékben korlátozza*, sőt egy alkalommal a szókimondó résztvevő *igazoltatásnak volt kitéve.* A székesfővárosi nyugdijasok elhatározták továbbá, hogy a *szülőtlen* árvák érdekében, kiknek lakáspénzét a kormány f. évi május 1-től kezdve nem engedi kifizetni, a tanács utján a belügyminiszterhez felterjesztést intéz. Végül a székesfővárosi alkalmazottak *segélyalapjára* vonatkozó szabályrendelet-tervezetet tárgyalták és *sok értékes módositást hoztak javaslatba.*

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Orlás-utea 6-8-10
Telefon: József 325—01.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5.
Telefon: József 380—37.

Az Uj Budapest naptára

Junius 10 **Vasárnap**	d. e. 8—10 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Junius 11 **Hétfő**	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése. d. e. 11 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Junius 12 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a Köztisztasági Hivatalban. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Junius 13 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. e. 11 ó. A kisajátitási bizottság ülése. d. e. 12 ó. Rendkivüli tanácsülés. d. u. 4 ó. A főváros rendes közgyülése.
Junius 14 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Junius 15 **Péntek**	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Junius 16 **Szombat**	d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő az Autobuszüzemnél.

Megint kimaradt a tanácsülésből a Citadella ügye. A nemzetközi fürdőügyi kiállitás grafikonja egyre ijesztőbb és szinte szánalmatkeltően egyhelyben vonagló hullámvonalakat mutat. A grafikonra való pillantás meggyőzi az embert arról a feltünőnek látszó jelenségről, hogy a nemzetközi fürdőügyi és idegenforgalmi kiállitás megtartását 1925-ben határozták el, nemsokkal később megkezdődtek az előkészités munkálatai, a külföld avizálása, a belső propaganda, a tervek, különösképen a Citadella nagy munkát adó rengeteg müszaki tervének elkészitése. A Budapest Fürdőváros Egyesület példátlan lelkesedéssel, szinte felbecsülhetetlen idealizmussal érlelte a kiállitás tervét és az előkészitő munkának volt is annyi eredménye, amennyit Budapest soha semmiféle kiállitás kapcsán nem kapott: egymásután jelentkeztek részvételre külön pavillonokkal a nagy államok és a világ minden részéből érkeztek a szereplésre való értesitések. *József Ferenc* dr. királyi herceg külön külföldi utat tett, hogy Budapestnek a külfölddel való megismertetése és az idegeneknek Budapestre való vonzása ügyében az idegenforgalmi kiállitás gondolatán keresztül közvetlenül tárgyaljon a külföldi nagy szakemberekkel. Rengeteg munka, rengeteg fáradság, rengeteg idealizmus, rengeteg jóakarat és három eltelt év: ezt a képet mutatja a fürdőügyi kiállitás grafikonja és a szerdai tanácsülésből, amelynek programmjába felvették az egész fürdőügyi kiállitást és a Citadella-komplexum végleges letárgyalását, *ismét kimaradtak ezek az akták.* A József Ferenc dr. királyi hereeg nagyszabásu akciójáról készült grafikon ismét idegesen ugrott egyet, mert megint nem történt semmi. A pénzügyi bizottság pénteki ülése sem tárgyalhatta természetesen az ügyet. Legutóbb már *Sipőcz* Jenő dr. polgármester személyesen vette kezébe ennek a végtelenbe nyuló és személyi motivumokkal behintett rétestésztának az összegöngyölitését s a polgármester utasitására a különböző ügyosztályokban szerteszórt aktákat egyesitették a városgazdasági ügyosztály asztalán. A kompromisszumos megoldásról már emlitést tettünk, tehát egészen simán került volna tanácsülésbe, illetve a pénzügyi bizottság ülésére ez a kérdés, azonban *Édes* Endre tanácsnok elutazott Párisba s emiatt a tanácsülés tárgyai közül megint kimaradt a Citadella. Remélhető azonban, hogy néhány napon belül mégis elintéződik a dolog, mert a városgazdasági ügyosztály mostani vezetője, *Bucsánszky* főjegyző vette át az egész komplexumot, hogy előkészités után, tanácsülésbe vigye.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

GAZDASÁGI ÉLET

Ujabb akció az Élelmiszerüzem ellen

A Községi üzem drágábban árusit, mint a magán kereskedelem

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az élelmiszeripar és kereskedelem érdekképviseletei szerdán délután az Országos Kereskedő és Iparos Szövetség helyiségeiben *Ledermann* Mór elnöklete alatt értekezletre gyültek össze, hogy megvitassák a belügyminiszternek azt a rendeletét, amely az Élelmiszerüzemet uj fiókok felállitásától eltiltotta és egyuttal előirta, hogy működését csakis a lajstromba foglalandó népélelmezési cikkek árusitására szoritsa. Az értekezleten a *Mészáros Ipartestület*, a *Hentes Ipartestület*, a *Sütők Ipartestülete*, az *Országos Vendéglős Egyesület*, az *Országos Sertéskereskedelmi Egyesület*, a *Sajt- és Vaj Nagykereskedők Egyesülete*, a *Sütők Országos Szövetsége* és más élelmiszerszakmabeli testületek vettek részt. *Posch* Gyula, *Muzsik* Ferenc, *Pogány* Jenő, *Bukovszky* Ferenc és mások konkrét adatokat terjesztettek elő annak igazolására, hogy a községi üzem *a megszüntetési tervek óta is folyton terjeszkedik* és uj fiókokat nyit, még olyan házakban is, ahol már hentes- vagy mészárosüzlet van, sőt az érdekeltség kihivására még *abban a házban is* fiókot nyitott, ahol a Mészáros Ipartestület helyiségei vannak. Az értekezlet számszerü adatokkal igazolta, hogy a községi üzem *drágábban árusit, mint a magánkereskedelem* és csak ugy tudja üzemét fentartani, hogy a kórházak szükségleteinek fedezésénél *a napiárak bő köpönyegébe* rejti el egyéb veszteségeit. Az érdekképviseletek által összeállitott adatokat az értekezlet felkérésére *Ledermann* Mór bizottsági tag fogja a fővárosi közgyülés elé terjeszteni.

A segitőalap igazgatóságában egyenlő arányban lesznek képviselve a tisztviselők és a főváros megbizottai. Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a főváros elnöki ügyosztálya a segitőalap létesitésére vonatkozó szabályrendeletet hozzászólás céljából kiadta a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének*. Több belső konferencia után *Gallina* főjegyző összeült a *FANSz* kiküldötteivel, amikor is az alkalmazottak szövetsége előadta a tervezettel szemben kivánságait és észrevételeit. *Gallina* főjegyző készségesen honorálta a *FANSz* kivánságait, amelyek közül a legjelentősebb az, hogy a segitőalap igazgatóságában egyenlő arányban legyenek képviselve a *FANSz*-nak, mint az alkalmazottak testületének és a főváros tanácsának, mint munkaadónak kiküldöttei. Az elnöki ügyosztály a *FANSz* erre vonatkozó álláspontját elfogadta, és a szabályrendelet tervezet már megfelelően módositva fog kerülni a jogügyi bizottság plénuma elé. A szabályrendelet-tervezetet a törvényhatósági bizottságnak a nyári szünet előtti *utolsó közgyülése tárgyalja le* és a közgyülési határozat kormányhatósági jóváhagyása után a *segitő-alap azonnal megkezdi működését.*

Tárgyalások a Hitelbank tőkeemeléséről. A Magyar Általános Takarékpénztár és Belvárosi Takarékpénztár uj részvénykibocsátásai tudvalevőleg időszerüvé tették a *többi pénzintézet alaptőkeemeléseit is.* A Magyar Általános Takarékpénztár sikeres tranzakciójával az eddigi sorrendet megbontotta és a közelmult napokban végrehajtott emisszióval a sorrendben a vezető pénzintézetek sorában a harmadik helyre emelkedett. Ezek a kibocsátások, ugy látszik, nyom nélkül még sem fognak elmulni, mert a vezető pénzintézetek *állandóan foglalkoznak a tőkeemelés kérdésével.* Erre mutat, hogy a *Magyar Általános Hitelbank* nemrég érdekes megállapodást létesitett a londoni *Prudential biztositóval.* A megállapodás értelmében az emlitett londoni vállalat, amely tudvalevően a bécsi Creditanstalt főrészvényese, a Magyar Általános Hitelbank legközelebb kibocsátandó *uj részvényei nagy részének elhelyezését, illetve átvételét garantálta.* Meg kell jegyezni, hogy a londoni Prudential az, amely a bánhidai centrálé felépitésére és a MÁV. elektrifikálására folyósitott 2.4 millió font kölcsön jelentős részét vállalta, illetve a kibocsátandó kötvényeket dijtartalékai számára átveszi.

Az Angol-Magyar Bank érdekkörébe tartozó szénbányák és épitőipari vállalatok fuziója. A *Nagybátonyi Szénbánya Rt.*, az *Ujlaki Tégla- és Mészégető Rt.*, valamint az *Egyesült Épitőipari és Hajózási Rt.* igazgatóságai az elmult napokban ülést tartottak és elhatározták, hogy a junius 20-ra egybehivandó közgyüléseiknek azt a javaslatot fogják tenni, hogy *„Nagybátony-Ujlaki" Egyesült Iparmüvek Rt.* cég alatt egyesüljenek. Az uj vállalat 8 millió pengőt meghaladó saját tőkével fog rendelkezni és a beolvadó vállalatok részvényei ezen uj társaság részvényeire — amelyek már az 1928. üzletév eredményében is részesednek — lesznek átcserélendők. Ezen átcserélés azon az alapon fog megtörténni, hogy *5 darab Ujlaki Téglarészvény, 6 darab Nagybátonyi és 3 darab Egyesült Épitő-részvény 4 darab Nagybátonyi részvénynek felel meg.* A fuzionált vállalat elnöke: *Kállay* Tibor dr., társelnöke: *Fleissig* Sándor, alelnökei: *Magyar* Pál és *Müller* József, vezérigazgatója: *Lantos* Ernő, helyettes vezérigazgatói: *Müller* Pál és *Lukács* Emil lesznek.

A Magyar Általános Takarékpénztár közgyülése. A *Magyar Általános Takarékpénztár Rt.* rendkivüli közgyülését 1928 május 31-én tartotta meg dr. *Horváth* Lipót elnök-vezérigazgató elnöklete alatt. A közgyülés elhatározta, hogy a társaság alaptőkéjét 160.000 darab uj 50 pengő névértékü részvény kibocsátása utján felemeli. Az uj részvényekből 80.000 darabot a régi részvényeseknek ajánlanak fel olykép, hogy minden *3 darab régi 50 P névértékü részvény 1 darab uj 50 P névértékü részvény átvételére jogosit. Az uj részvények kibocsátási ára 88 pengő 50 fillér* és minthogy csak 1929 január 1-től részesednek a társaság hasznaiban, kamattérités fejében minden uj részvény után fizetnek 1929 március 15-én 3 pengő 25 fillért, vagy a részvényes kivánsága szerint 3 pengőt — ezen összegnek leszámitolt ellenértékét — azonnal, olykép, hogy ez az utóbbi összeg az uj részvény vételárából mindjárt le is vonható. Az elővételi jog 1928 junius 2-től 11-ig bezárólag gyakorolható Budapesten, a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. főpénztáránál (V., Gróf Tisza István-utca 8.) délután 3—5 óra között.

A Belvárosi Takarékpénztár rt.-nak szombaton *Székely Ferenc* udvari tanácsos elnöklete alatt megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta az intézet alaptőkéjének 6 millióról 12 millió pengőre való felemelését. E célból 120.000 darab az 1928. üzletév teljes osztalékára jogositó uj részvény kerül kibocsátásra, amelyekből az intézet 40.000 darabot 3:1 arányban felajánl a régi részvényeseknek, még pedig hozzászámittatik 6 százalék kamat ez év január 1-től a befizetés napjáig és a részvénybélyegilleték. Az elővételi jog junius 4. és 15-ike között gyakorolható az intézet pénztáránál.

A harmincéves Országos Központi Hitelszövetkezet. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó 1087 községi és körzeti hitelszövetkezet, melyeknek működési köre az ország 2677 községére terjed ki, junius 4-én délután 5 órakor a székesfőváros uj városházának közgyülési termében tartotta országos kongresszusát, mely egyreszt alkalmat nyujtott központjuk, az Országos Központi Hitelszövetkezet 30 éves fennállásának megünneplésére, másrészt kiindulópontja egy nagyarányu szövetkezeti propagandának, melynek célja a szövetkezeti élet ujjászervezése és főképp a szövetkezeti tőkék társadalmi uton való felfrissitése. A kongresszus iránt nemcsak a közéleti tényezők, de a szövetkezetekben tömörült gazdatársadalom részéről is általános és élénk érdeklődés mutatkozott és igy a kongresszust arra használta fel a gazdaközönség, hogy öntudatos és erőteljes formában adjon kifejezést a szövetkezeti eszme és a mezőgazdaság érdekeit védelmező hitelszövetkezetek iránt érzett bizalmának. A kongresszus napirendjének keretében három értékes előadás hangzott el.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér- patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-utca 17. Telefon: József 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

RENAULT
RENAULT MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: **NAY ÉS RÓNA** gép- és szállitóeszközgyár — X., Kápolna-tér —

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Fazekas György
műbutor- és iskolaberendezések gyára
Kispest, Kinizsi-utca 22.
Városi iroda: IV., Irányi-utca 15.
Kitünő minőségü butorokban specialista

Kacagóesték az Andrássy-úti Szinházban
A legdrágább jegy 6 pengő

BUTOR Müasztalosok Termelő- és Értékesitő Szövetkezete
Ujpest, Arpád-utca 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtjuk

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester. VII., Thököly-ut 31. sz.
elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

CORVIN SZINHÁZ
Junius 7-től 14-ig
ÜZLET ÉS SZERELEM
vigjáték 8 felvonásban.
Főszereplők: MADGE BELLAMY és GAMES HALL
A HETEDIKMENYORSZÁG
filmregény 12 felvonásban
Főszereplők:
JANET GAYNOR és CHARLES FARREL
A Bremen startja
eredeti felvételek

KAMARA MOZGÓ
Junius 7-től 14-ig
A nyomorultak
VIKTOR HUGO regénye 2 részben, 16 felvonásban
Főszereplők:
Gabriel Gabrio
és **Sandra Milowanoff**
A Bremen startja
eredeti felvételek

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
BUDAPEST, VIII., FECSKE-UTCA 19. SZÁM
Telefon: József 413—80.
Készít: luxus, autobusz és teherszállító karosszeriákat. Amerikai rendszerü Duco-fényezés.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULATOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149—93.
VARTA ACCUMULÁTOROK

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat Mozgó. (Tel.: T. 91—62) *Rivaldák hercegnője.* (Dráma. Főszer.: Ronald Kolmann.) — *A hegyek bestiája.* (Amer. tört. Főszereplő: Rolff.) — *Nászéjszaka.* (Szinmű. Főszereplő: Colen Moore.) — Előadások kezdete: fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Palace (Newyork-palotával szemben. Telefon: J. 355—23). *A prágai diák.* Főszereplő: Conrad Veidt. *Zigoto bajban.* Főszereplő: Zigoto. — Hiradók. — Előadások kezdete: háromnegyed 5, fél 7, negyed 9, 10 órakor.

Radius (Nagymező-u. 22—24. T. 220—98 és T. 292—80). Fox Journal. Eredeti felvételek a Bremen startjáról, a Gray Islandon való tartózkodásáról és az amerikai fogadtatásáról. — *A prágai diák.* Főszereplő: Conrad Veidt, Werner Krauss és Eszterházy Ágnes. *Hotel Imperial.* 10 felv. Főszereplő: Pola Negri. (Előadások kezdete: mindennap: 5, negyed 8, fél 10.)

Turán Mozgó. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Tel.: T. 264—20.) Harmsworth érkezése és fogadtatása. — *Utolsó ember.* Dráma 7 felv.-ban Főszereplő: Emil Jannings. — *Halálhid.* Szinmű 8 felv.-ban. Főszereplő: Renet Andorée és Thomas Meighan. — Előadások 5, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.

Ufa (Teréz-körut 60. Tel.: Lipót 921—32 és 921—33). Magyar—Ufa-Hiradó. — *Fel a fejjel.* Ufa-attrakció. — *Testszinü harisnya.* Fox-vigjáték. Főszereplő: Madge Bellamy, James Hall. (Előadások kezdete: negyed 6, negyed 8, fél 10.)

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Attila-körut (Mikó-utca és Krisztina-körut közötti szakasz) makadámkocsiut és trachytgyalogut, bitumen átépitési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV. Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat *1928 junius 11-én (hétfőn) déli 12 óráig* kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás *1928 junius 11-én (hétfőn) délután 5 órakor* lesz a III. emelet 351—352. számu (ülésterem) helyiségben, ahol a vállakozók vagy megbizottak jelen lehetnek.

Budapest, 1928 május 30.

A székesfőváros tanácsa

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a ferencvárosi helyi kikötőben épitendő 400 fm. daruvágány vasbeton alépitményének munkálataira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és külön boritékban elhelyezett ajánlatokat *1928 junius 11-én (hétfőn) déli 12 óráig* kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás *1928 junius 11-én (hétfőn) délután 5 órakor* lesz a III. emelet 351—352. számu (ülésterem) helyiségében, ahol a vállakozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 május 18.

A székesfőváros tanácsa

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfővárosi tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 10 (tiz) vagón autóbenzin szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy 1.60 P állami és 1.60 P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat *1928 junius 12-én délelőtt 11 óráig* a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be, az ajánlat boritékára rá kell irni „Ajánlat benzinre". Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa. Az ajánlati és szerződési feltételek, amelyek egyuttal ajánlati ürlapok is, a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10—12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 május 27.

A székesfőváros tanácsa

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangu varieté, kabaré és táncmüsor
*

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, V II., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-UT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték Csatornázás. Hydrotherapia

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 23. szám Budapest, 1928 junius 16

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Teréz 296-56
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Uj szinekurák

Noha a Községi Takarékpénztár működésének megkezdésétől hónapok választják el a fővárost, a polgármesteri és pártvezéri előszobákban máris sorba állanak az uj intézetnél felvételre pályázók. Hogy a mai bélistás világban ezren és ezren áhitoznak a száraz kenyeret jelentő kistisztviselői állás után, egyáltalában nem csodálható. A dijnoki állásért esengők szomoru raportján kivül azonban számos, méltóságos és kegyelmes ur jelenti ki protektora utján vagy sugalmazott ujságcikkben készségét arra vonatkozólag, hogy a város bankjának egy-egy jól dotált igazgatói székébe beleüljön. Ezek az urak nem dolgozni akarnak, kamatoztatni kivánják nevüket és összeköttetéseiket, vagy mint a régi Róma veterán harcosai, közéleti sebeiket mutogatják, mint ajánló-levelet, hogy hátralevő éveikben gond nélkül szabdalhassák egy-egy vezetői stallum dus kuponjait.

Precedensekre azután bőven lehet hivatkozni. Ha a Pesti Hazai nagyhatalmu vezérigazgatója négymilliárdos bankvezéri jövedelmén felül évi kétszázmilliót kaphat a Beszkárt igazgatóságában kifejtett pótolhatatlan müködéséért, miért ne kapjon ugyanannyit, vagy még többet az a másik ur, akinek rövid, de eseményekben gazdag közéleti működéséből csak a kisebb-nagyobb cimzés maradt meg. Ha kimondották, hogy a Községi Takaréknál városatyák nem lehetnek fizetéses igazgatósági tagok, akadnak majd minden pártban olyan önzetlen mártirok, akik a szent célért hajlandók feláldozni magukat és zsebredugni az igazgatósági tantiémeket. Amig a Beszkárt azon igazgatósági tagjai, akik egyben városatyák is, ellenszolgáltatás nélkül és altruisztikusan teljesitik kötelességeiket, beleértve az igazgatóságban tisztjüknél fogva helyetfoglaló városházi urakat is, miért ne részeltessék sok százmilliós fizetésekben a Pesti Hazai elnökét, a Ganz Danubius vezérét, vagy a Máv nyugalmazott elnökigazgatóját?

Vannak azonban a jelen ügyben a közéleti tisztességnek olyan akadályai, amelyek mellett szó nélkül el nem mehetünk. Amint összeférhetetlennek tartottuk mindig a bizottsági tagságot a fizetéses igazgatósági tagságokkal, ugy lehetetlennek tartjuk, hogy közpénzekből létesült hivatalos intézmény bárkinek is igazgatósági tantiémet fizessen. Nem lehet és nem szabad adófillérekből milliárdos jövedelmekkel rendelkező bankvezérek tárcáját duzzasztani, azt a deficitet, amellyel a Községi Takarék az első esztendőkben okvetlenül dolgozni fog nem szabad emeritált közéleti nagyságok megélhetési bázisának biztositásával sulyosbbitani. Fognak akadni pártkülönbség nélkül a törvényhatósági bizottság tagjai között érdemes férfiak, akik a köz szolgálatát nobile officiumnak tartva, hajlandók lesznek prezencmárkák nélkül is résztvenni az üléseken.

A kormány nem engedélyezi az ügyosztályok szaporitását

A belügyminiszterium nem akar elébevágni az uj fővárosi törvény intézkedéseinek — A városházán is tudják a kormány ezen álláspontját, de dokumentálni akarják a mai helyzet tarthatatlanságát

Folkusházy november 1-ig feltétlenül megmarad a Városházán

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Gallina főjegyzőnek, az elnöki ügyosztály kitünő vezetőjének a központi igazgatás szervezetének módositása, továbbá a műszaki statisztikai és számvevőségi szakokon ujabb állások szervezése tárgyában készitett előterjesztését tudvalevőleg már letárgyalta a tizenkettes bizottság, sőt a jogügyi bizottság is. A tizenkettes bizottság aképpen döntött, hogy a mostani V. ügyosztályban egyesitett közlekedési és közgazdasági ügyosztályokat nem tartja szétválasztandóknak: a jogügyi bizottság azonban *Kabakovics* József dr. javaslatára az *eredeti ügyosztályi előterjesztést* tette magáévá. E szerint visszaállittatnék mind a tizenhat ügyosztály, amelynek redukcióját a létszámcsökkentési törvény folytán volt kénytelen elhatározni annak idején a főváros.

Az előterjesztésnek, amelyet a *jövő hét péntekjén* már a pénzügyi bizottság is tárgyalni fog, legfontosabb megállapitása, hogy az ügyosztályok összevonása az azóta eltelt három évi tapasztalat tanulsága szerint *a gyakorlatban nem vált be*, mert a célbavett egyszerüsités helyett az ügymenet bonyolultabb, nehézkesebb és lassubb lett. A szanálás befejezése után a gazdasági viszonyok megszilárdulása még érezhetőbbé tette az erőszakosan keresztülvitt fővárosi létszámcsökkentést, igy különösen a műszaki ügyosztályok személyzethiánya volt nemcsak a nagyközönségnek, de magának a fővárosnak is sok alkalommal kárára. Az ügyosztályok összevonása folytán az ügyköröknek olyan hatalmas és általában véve egymással szerves kapcsolatban nem lévő tömege jutott az összevont ügyosztályok illetékessége alá, amely már eleve kizárta ezeknek az ügyeknek ugy a közérdeket, mint a jogos magánérdeket egyaránt kielégitő intézését.

A létszámszaporitás gerince ily módon *a műszaki állások szervezése lett.* A javaslat, amely már a tizenkettes pártközi konferencia bélyegzőjével került a pénzügyi bizottság elé, *tizenkét uj műszaki főtanácsosi, tiz műszaki tanácsosi, tizennyolc főmérnöki, hét mérnöki és tizenhat segédmérnöki állást statuál.* Megoldja az elnöki ügyosztály javaslata *a hitelnyilvántartó hivatal* szervezését is, amelynek mai működése nem kifogástalan, de nem is lehet, mert tulnyomó nagyrészben ideiglenes hivatalnokok végzik a nagy felelősséggel járó és milliárdos érdekeket védő hivatali munkát. A hitelnyilvántartó hivatal megszervezése *egy helyettes főszámvevői, egy számvevőségi főtanácsosi, tizennégy számvevőségi II. oszt. tiszti, hét segédmérnöki állás szervezését vonná maga után.*

Nem kevésbé fontos része az elnöki ügyosztály előterjesztésének a *statisztikai állások szervezése.* A statisztikai tudomány nagy fontosságát egyre nagyobb érdeklődéssel kiséri és méltatja a modern nemzetgazdaság. A főváros statisztikai hivatala, mióta *Illyefalvi* L. Lajos dr., a kitünő tudós, áll az élén, szociálpolitikai és szociálgazdasági szempontok egész özönét vetette felszinre, ám azt a *megfeszitett iramot*, amellyel a hivatal mai nagy munkakörét ellátja, a régi személyzettel tovább folytatni nem lehet, ha annak vállaira nem akarunk elviselhetetlen terheket róni. Az elnöki ügyosztály a statisztikai szakon *egy statisztikai titkári, egy statisztikai segédtitkári, egy statisztikai fogalmazói, két statisztikai segédfogalmazói, egy statisztikai főfelügyelői, egy statisztikai felügyelői, egy statisztikai főtiszti, egy statisztikai tiszti, három kezelő főtiszti és egy kezelőtiszti állást akar megszervezni,* — ezen állások megszervezése után a főváros statisztikai hivatala a hasonló európai intézmények között az első vonalba fog fellendülni.

Igen érdekes nyilatkozatot tett munkatársunknak a szervezés költségeire vonatkozóan *Gallina* főjegyző. A szervezendő alpolgármesteri hatáskörrel és jelleggel felruházott tanácsnoki állás illetménye egy évre 19.45 pengő és 20 fillér, a a három tanácsnoki állás illetménye egy évre 5.553 pengő és 60 fillér lenne. Az egész szervezés végeredményben 604.788 pengő és 50 fillérjébe kerülne a fővárosnak, a tényleges költségtöbblet azonban csupán 505.924 pengő lenne, mert a fenti költségösszegből le kell vonni a megszüntetendő *negyvennégy havidijas hivatalnoki* állás egy évi illetmény összegét.

A szervezésre vonatkozó előterjesztést *az utolsó nyári közgyülésen fogja* letárgyalni a törvényhatósági bizottság. Az elnöki ügyosztálynak az a terve, hogy a közgyülési jóváhagyás után az előterjesztést sürgősen felküldi a belügyminisztériumba. A kormány igy még a nyár folyamán abban a helyzetben lesz, hogy a főváros szerint elkerülhetetlen létszámszaporitást engedélyezze. Illetékes belügyminisztériumi helyen azonban azt a véleményt nyilvánitották az *Uj Budapest* munkatársának, hogy *a kormányhatóság az ügyosztályok szaporitására vonatkozó közgyülési határozatot nem fogja jóváhagyni.*

A kormánynak értesülésünk szerint az uj állások szervezése ügyében az az álláspontja, hogy nem kiván praejudikálni az uj fővárosi törvénynek. „Az uj fővárosi törvény — mondották a belügyben az *Uj Budapest* munkatársának — annyira *fel fogja forgatni* a főváros mai státusának egész technikai berendezését, hogy néhány hónapi esetleges várakozás miatt nem lehet, de nem is szabad az országgyülés megnyilvánulandó akaratának a fővárosi életet illetően *elébevágni.*“ Illetékes fővárosi helyen közöltük ezen értesülésünket. Azt a meglepő információt kaptuk, hogy *a főváros el van készülve arra,* hogy a szervezés kormányhatósági jóváhagyással késni fog, sőt esetleg teljesen el is marad. „Mégis — mondották munkatársunknak a városházán — a főváros tanácsa a törvényhatósági bizottság elé terjeszti és a közgyülés el is fogja határozni a létszámszaporitást. *A főváros ezzel megtett mindent, amit megtehet.* A főváros dokumentálni akarja ezen elhatározásával, hogy *a mai helyzet a városházán tarthatatlan,* és annak megmaradásáért már most elhárit magától minden felelősséget.“

Ilyképpen a szervezési javaslat is azon két malomkő közé jutott, amely ma az autonómia, illetőleg a kormányzat között *felőről minden pozitiv lehetőséget.* Azok az *ellentétek,* amelyek az autonómia és a kormányzat között egyre mélyebb szakadékban tátonganak, egyáltalában nem fognak csökkenni a szervezésre vonatkozó közgyülési határozat hónapokon át tartó hevertetése által.

Ily körülmények között kétségtelen, hogy a *Folkusházy* távozásával megüresedő alpolgármesteri állás betöltését sem tartja a kormányhatóság a legsürgősebb feladatnak. *Befejezett tényként jelenthetjük,* hogy *Folkusházy* alpolgármester fogja még az őszi hónapokban a pénzügyi bizottságban a költségvetést letárgyalni, ugyhogy *távozására és örökének betöltésére november elseje előtt sor semmiesetre sem kerül.* A helyzet tehát az, hogy véglegesen elaludt *Szabó* Imre dr. tisztifőügyész helyettesitésének terve is. Bizonytalan *Buzáth* János dr. sorsa is: a legujabb hirek szerint *Buzáth* alpolgármester marad és *más valaki* lesz a Községi Takarék vezérigazgatója.

Budapest utjai

Irta: **Király Kálmán**, székesfővárosi műszaki tanácsos

Ha a nyugateurópai nagyvárosok utait tanulmányozzuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy *a művelt nemzetek fővárosainak vezetőségei semmiféle pénzáldozattól sem riadnak vissza*, midőn arról van szó, hogy a városi uthálózatot a modern közlekedési eszköz: az *autó*, valamint az *autóbusz* igényeinek megfelelően átalakitsák. Tudatában vannak annak, hogy ez az átalakitás a kocsiközlekedés lebonyolitását megkönnyiti, emellett esztétikai és higiénikai szempontból is kivánatos.

A kulturnemzetek nemes versengésében a magyar mindig kivette a részét s szükséges, hogy az utak modernizálása tekintetében se maradjon hátul. Az erre vonatkozó előmunkálatokon már *tul vagyunk*. Ugy a kormány, mint a városi hatóságok, elsősorban természetesen a székesfőváros, számos próbautat épitett, hogy a különböző ujabb utépitési eljárásoknak használhatóságát különleges viszonyaink és éghajlatunk mellett tanulmányozza. Bár a próbautak munkálatainak befejezése óta eltelt idő rövid arra, hogy végleges következtetéseket levonhassunk, ma már mégis abban a helyzetben vagyunk, hogy a hazai tapasztalatokat összevetve a külföldi eredményekkel, a követendő utépitési és utgondozási irányelveket megállapithassuk. Javaslataim e tekintetben a következők:

A székesfővárosi aszfalt- és keramitutak *mindennemü forgalomnak meglelenek*. Ezek átalakitást tehát nem igényelnek, legfeljebb itt-ott javitásra szorulnak. Nagyobbmértékü ujraburkolás esetén azokon az utvonalakon, ahol autóbuszforgalom várható, a *mainál vastagabb betonlapról kell gondoskodni*. Evégből a régi betonlapot nem kell eltávolitanunk, elegendő, ha azt (az esetben, ha az jó karban van) *vastagitjuk*. Mivel külföldön a gyalogutszegélyezés mellett lévő magasságkülönbség általában fele a mienknek, tehát meggondolás nélkül csökkenthetjük a mai szegélyfellépő magasságát.

Figyelemmel arra, hogy hazai bazaltköveink legtöbbje *kiváló utburkoló anyag*, amelynek felülete egyenletesen kopik, vagyis nem gömbölyödik, emellett igen tartós, ezért elsődendü burkolattal ellátott utaink az autó és autóbusz igényeinek szintén megfelelnek. Azokon változtatásra szükség nincs. Esetleges átkövezésük alakalmával a kavicshézagkitöltés helyett bitumenes hézagkiöntést kell alkalmaznunk, hogy a por- és sárképződést csökkentsük és hogy a burkolat vizáthatlanná váljék.

A *másodrendü kövezeteket*, ha felületük nem elég sima, vagy ki kell cserélni, vagy bitumes boritóréteggel bevonni és ilymódon hézagmentes burkolatokká átalakitani.

A *kiskőburkolatok*, ott, ahol az emelkedés nem nagy, idővel bitumenes bevonással látandók el.

A vizzel kötött, ugynevezett közönséges zuzott (makadám) utburkolatokat, ha az emelkedési viszonyok azt megengedik, a por- és sárképződés megszüntetése végett minél előbb megfelelő kötőanyag alkalmazásával hézagmentesekké és vizáthatlanná kell tennünk.

Ahol a forgalom kicsi, ott a másodrendü kövezetek, valamint a kiskő- és zuzottkőutak bevonására kátrányt vagy bitument a helyszinen alkalmazhatunk. Nagyobb forgalom esetén a keverőeljáráshoz kell folyamodnunk, vagy pedig aszfaltrétegeket kell elhelyeznünk. Ez utóbbinak minőségét a közlekedés igényeinek megfelelően kell megválasztani: nagy forgalom esetén *sheet-aszfaltot, közepes forgalomnál topeka-burkolatot vagy bitumacot készitünk*.

Az előadottakon kivül sürgősen el kell követnünk mindent, hogy utainkon az autóközlekedés biztonságos és kellemes legyen. Át kell tehát épitenünk a veszélyes utfordulókat és meg kell szüntetnünk az ugrasztókat; az utteknők helyett átereszekről gondoskodunk, a makadámutak kövezett átjáróit pedig az utfelület kátrányozása vagy bitumenezése alkalmával eltávolithatjuk.

Azonban nem elégedhetünk meg azzal, hogy a meglévő utakon javitjuk meg a viszonyokat. Ezzel egyidejüleg uj utakat is kell épitenünk. Mindenekelőtt a főutvonalak hálózatát kell kiegésziteni. Föltétlenül szükséges, hogy körutak épitésével a külső városrészeket egymással összekössük. Helyenként evégből kisajátitásra lesz szükség.

Uthálózatunknak ismertetett átalakitása *nagy áldozatokkal jár*. Ezeket a költségeket azonban nem szabad sokalni, mert annak egyik részét utfenntartás cimén takaritjuk meg, másik része pedig megtérül abban a nagy haszonban, mely a jó utburkolatok révén közgazdasági életünk összes megnyilvánulásaiban jelentkezni fog.

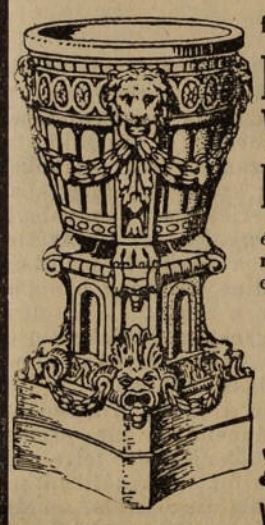
Uthálózatunk modernizálásakor az a tudat serkentsen minket fokozottabb tevékenységre, hogy *utépitő munkásságunkkal szeretett hazánk boldogulásának utját egyengetjük*.

„TYPON“

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci-utca 58. sz. fidsz. - Telefon: József 422-42.

Művészies és általánosan elismert legjobb minőségü fagyellentálló és vasbetétekkel ellátott mükőből készitett

Pálmatartók Virágvázák
Virágtartók Szökőkutak
Kertipadok Ballustradok

és egyéb különféle működiszitmények a legmesszebbmenő garancia melletti fagyellentálló, vasbetétekkel ellátott mükőből készitve

Tervezi és készíti: **BAUM L. szobrász**

Műterem és mintaraktár:
BUDAPEST, VI., HERMINA-ÚT 41. SZ.
Az „Angol-park“ közvetlen közelében :: TELEFON: TERÉZ 229-51.

Vidékre komoly érdeklődőknek fényképekkel és rajzokkal készséggel rendelkezésre állok

Vidékre való szállitást saját felelősségemre végzem!

MI UJSÁG A VÁROSHAZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A májusi tél után forró juniusi napok következtek, a májusi uborkaszezónt felváltotta a juniusi élet. Mintha az időjárás egyenes arányban állana a város nemes atyjainak lelki berendezkedésével: amikor hideg van, hidegek a kedélyek is, és a forrósággal arányosan lesz forró a hangulat.

— Halljuk, halljuk!

— Kezdem az eseményeket vasárnappal, amikor Ripka atyánk vendégül látta a kormány tagjait a bélatelepi Sirály-szállóban. Nem akarok versenyre kelni az esti lapok Homéroszaival, akik époszokat, sőt ódákat zengtek a week-endező miniszterekről és még azt is megirták, hogy milyen szinü Bud Ónagyméltósága kimondhatatlan ruhadarabjának ama bizonyos madzagja. Egy cáfolattal azonban tartozom a halhatatlanság számára: A bélatelepi sejouron nem volt szó politikáról, még kevésbé a fővárosi törvényjavaslatról, ahogy azt az esti lapok igricei elregélték. Csupán annyi történt, hogy vidám huszonegyezés közepette Scitovszky belügyminiszter ur, mivel Ripka sokáig gusztálta a piros ászhoz kapott cviklit, megkérdezte Kozma Jenőtől:“ Azután készültök-e a választásokra?“ „Készülünk, készülünk, — felelte Kozma Jenő —, hogyne készülnénk.“ Eközben Ripka szomoruan konstatálta, hogy fuccs lett. (Nem ugyan a fővárosi választásokon, hanem a kezében tartott kártyák mián.) Ha még hozzátesszem, hogy Vass Önagyméltósága Ripka atyánkat állandóan „der alte Tabaner“ cimmel becézte, hogy Scitovszkynak élénk szemrehányásokat tettek miniszter kollégái, hogy a kártyaszenvedély legyürésének legfőbb őre létére huszonegyessel delektálja magát, akkor mindent elmondottam a bélatelepi szép napokról, ami a Uj Budapestet érdekelheti.

— Pártértekezletek?

— Azok is voltak a héten, viharosabbak és kevésbé viharosabbak. A kevésbbé viharos Kozmáéké volt, amelyen a szerdai közgyülés napirendjén kivül egy elnöki bejelentés formájában az üresedésben levő előljárói állásokkal is foglalkoztak. Kozma bejelentette, hogy az üresedésben lévő két előljárói állást hamarosan be fogják egyelőre helyettesités utján tölteni. Noha a behelyettesités a főpolgármester diszkrecionális joga, bejelentette, hogy ugy tudja, Spannenberger Alajost és Guth Ferencet fogják behelyettesiteni. A pártértekezlet tagjai közül erre számosan Bucsánszkyt kezdték éljenezni, lévén ő a pártnak komoly jelöltje. Ugyancsak közbeszólás formájában azonban az is elhangzott, hogy Bucsánszky tanácsnok lesz és igy az ő személye az előljárói behelyettesitéseknél nem jön számitásba. Ebben azután mindenki meg is nyugodott.

— Mi történt Wolfféknál, kedden este?

— Engedje meg, kedves Szerkesztő ur, hogy a Wolff-párt belső dolgairól az Uj Budapest utján tájékoztassam némiképp a nyilvánosságot. Lehet, hogy soraim nem fognak mindenkinek jól esni, de ez igazán nem érdekel. Tehát Wolfféknál kedden este folytatódott az a bomlási folyamat, amelyet a vezér Amerikából való hazatérése inditott meg. Wolff a hosszu obstrukció végén érkezett meg amerikai utjáról a fővárosba, és egy tál lencséért eladta mindazt az eredményt, amelyet a kéthetes vita türése és visszaverése a keresztény közvélemény előtt tagadhatatlanul jelentett. Wolff sietett békét kötni az ellenzékkel, amiért is Csilléry András és számos párthive ki akart lépni a pártból és csak hosszas kapacitálások után állt el ezen szándékától. Wolff azonban nem tanult az eseményeken, és tovább folytatta diktatórikus pártvezéri politikáját, amely lehet, hogy Wolff közismert, hajthatatlan elveinél fogva indokolt, de diplomatikusnak egyáltalában nem mondható. Az első összecsapás kedden, a plébános-választások ügyében történt, ahol Wolff nem tudta keresztülvinni a Regnum Marianum egyházközségének akaratát, Halász Pál dr. megválasztását illetően. A próbaszavazás után — mint annyiszor — Wolff kénytelen volt enunciálni, hogy a pártnak nincs határozott akarata, és a bizottsági tagok bölcs belátására bizza, hogy Ortvaira, vagy Halászra szavazzanak. A lappangó ellentétek az elkeseredett hangulatban a Községi Takarék ügyénél robbantak ki. A Wolff-pártban egész nyiltan beszélték, hogy Wolff a Községi Takarék vezető pozicióit a Keresztény Liga embereivel kivánja betölteni, elsősorban Baross Gáborral, a Postatakarékpénztár nyugalmazott vezérigazgatójával, akit a párt egyáltalában nem ismer. Anélkül, hogy az elégedetlen Wolff-pártiaknak más jelöltjük lett volna, egymásután álltak fel és tiltakoztak a vezéri diktatura ellen. Wolffot, akinek jóhiszemüségét és jóindulatát különben senki kétségbe nem vonta, a legnagyobb mértékben elkeseritette ez a megnyilvánuló hangulat. Több izben felszólalt, utolsó beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be: „Ha az urak akarják, én le fogom vonni a konzekvenciákat.“ Erre egyelőre nem került a sor, azonban a szerdai közgyülésen már tényként beszélték, hogy a Wolff-párt ketté fog szakadni. A konzervativebb, mondhatnók idősebb rész Wolff vezérlete alatt marad, a fiatalokból álló többség azonban Friedrich István köré csoportosul, akinek ilymódon jelentős szerepe lehet már a legközelebbi jövőben a városi politika irányitásában.

— Majd meglátjuk, hogy mit hoz a jövő! Mi történt a szerdai közgyülésen?

— A szerdai közgyülés sem volt izgalom nélkül való. A plébánosválasztás még a legmezeibb hadakat is behozta a közgyülési terembe, illetőleg a főpolgármester tanácskozótermében felállitott urnák elé. A Regnum Marianum-beli egyházközség sorsát a szociáldemokraták döntötték el, akik szavazataikkal Ortvai Rezső dr. segitségére siettek, azzal az indokolással, hogy Ortvai az idősebb káplán, megérdemli a plébánosi stallumot. Ugyanez volt az álláspontjuk a szocialistáknak a rókusi plébániánál is. Itt azonban mégis Krizs Árpád győzött, akit szeretetreméltó egyéniségéért pártkülönbség nélkül kedvel mindenki.

— És a Regnum Marianum egyházközségének protestálása?

— Ha megengedi Szerkesztő ur,

A Pedagogiai Filmgyárral Európa legelső intézményét teremtette meg Ágotay igazgató

A hágai nemzetközi filmkiállításon a főváros aratta a legnagyobb sikert — Operációs filmeket, tudományos felvételeket készitenek a Hungária-körúti uj nagy telepen

Megnyilik a főváros ezernégyszáz személyes kertmozija

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A hágai nemzetközi filmügyi kiállításon rendkivül ismertté és értékeltté tette a magyar filmipart a főváros Pedagógiai Filmgyárának kiállitási anyaga, olyannyira, hogy azóta az egész világról a szakemberek *valóságos áradata* indult a budapesti Pedagógiai Filmgyár felé. *Ágotay* vezérigazgatót a bécsi nagyszabásu Uránia Tudományos Szinház rögtön a kiállitás után meghivta, hogy az összel tartson előadást Bécsben a magyar rendszerről és ismertesse, hogyan alakult ki a magyar filmpedagógia rendszere, valamint a Pedagógiai Filmgyár. A hágai kiállitás anyagával tehát a magyar filmpedagógia *egyszerre felugrott az első helyre*, magára vonta az egész világ érdeklődését és a közben eltelt rövid idő alatt olyan rengeteg ajánlatot kapott külföldi államoktól, különösen a filmek csereüzletére vonatkozóan, hogy teljesen ingyen valósággal a világ oktatófilmjeinek központjává válik rövidesen a budapesti Pedagógiai Filmgyár és igy döntő szerepet játszik majd abban a nagy transzformációban, amelyet a film az összes iskolák életében, az *elemi iskolától egészen az egyetem legfelső évfolyamáig* jelent.

Ez a korszakalkotó jelentőségü eredmény rátereli a figyelmet a Pedagógiai Filmgyárra, amely méltán vált ilyen módon a főváros büszkeségévé. Az *Uj Budapest* munkatársa ellátogatott a Pedagógiai Filmgyár uj telepére, amely az FTC sportpályával szemben, nagy területen, remeken megoldott konstrukciók révén ma már annyira előnyös helyzetbe jutott, hogy rendszerét és berendezkedését a világ minden részéből Budapestre érkező szakemberek bámulattal ismerik el. A legcsodálatosabb ennek a nagyszerü gyártelepnek a kialakulásában, hogy egészen primitiv épület *célszerü és okos felhasználásával* épült meg, olyan anyagi megtakaritás mellett, amelynek a főváros háztartásában is jelentősége van és mégis olyan kiváló megoldással, hogy a filmgyártás és a filmpedagógiával kapcsolatos feladatok elvégzésére kiválóan alkalmas. A gyár egy zseniális, vasakaratu és kiválóan racionális embernek, *Ágotay* Béla nyugalmazott szakfelügyelő-főigazgatónak, a gyár vezérigazgatójának *tisztán egyéni eredménye*. Ágotay 1913-ban az összes iparosszakmák tökéletes ismeretével kis részvénytársaságot hozott létre, amely *Pedagógiai Filmgyár Rt.* néven kezdte meg működését. A gyárnak összesen nyolcvanezer pengő alaptőkéje volt, de néhány évi szivós munka után már szép eredményeket ért el. Akkor még a gyár a *Kinizsi-utcai épületben volt*, ahol a zeg-zúgos és szük helyiségekben minden szegletnek okszerü felhasználásával *mégis megfelelt a maga feladatának*. 1923-ban a kultuszminiszter négyszázezer pengőt folyósitott arra a célra, hogy a Pedagógiai Filmgyár munkáját a kultuszkormány keze alá vonja. *Purébl* tanácsnok, aki nagy koncepcióju gazdája a gyárnak, minden szeretetével ragaszkodott ahhoz, hogy *a filmgyár a jelleg tekintetében megmaradhasson a székesfőváros adminisztrációjának közelségében. Purébl* kérésére tehát Sipőcz polgármester kiment a Kinizsi-utcába és a gyárnak ott látott grandiózus fejlődése és eredményei annyira lekötötték a figyelmét, hogy nagy lelkesedéssel *több, mint félnapot töltött a gyár helyiségeiben* és mindent a legnagyobb érdeklődéssel részletesen megvizsgált. Ez a látogatás *eldöntötte a filmgyár sorsát*, mert rövid idő multán a főváros *egymillió pengőt* folyósitott arra a célra, hogy a gyár százhuszonegyet megvásároljon. A főváros nagyobb érdeklődését *Purébl* zsenialitása a gyár méreteinek, a pedagógiai filmgyártás nagyszabásu fejlesztésének céljaira használta fel, de olyan biztoskezü vezetéssel, hogy a Pedagógiai Filmgyár a fővárostól kölcsönkapott, esetenként növekvő összegeket nyolc százalékos kamattal együtt mindenkor pontosan visszafizette, sőt néha még előbb, mint a terminus volt. *Purébl* a Pedagógiai Filmgyárat azért tudta rohamosan fejleszteni és egészen elsőrangu szinvonalra emelni, mert egyrészt az összes iparokat tökéletesen ismeri, másrészt nagy tudásával és pedagógiai intellektusával *rendszert dolgozott ki a pedagógiai filmoktatásra*, amely az összes oktatási módok között a legszemléltetőbb és az egész világon fokról-fokra jobban szóhoz jut a nevelésben. Emellett az volt Puréblnek a másik főtitka, hogy a filmgyár minden jövedelmét azonnal és tökéletes okszerüség mellett mindig belefektette magába a gyárba.

A rendszerre, ahogyan a filmgyár kiépült, jellemző, hogy jelenlegi uj telepén, ahol *Ágotay* tervei alapján novemberben kezdték meg az épitkezést, egymilliárd koronát takaritottak meg azzal, hogy *Ágotay* minden anyagot, amely a telepen lévő nagy közkonyhától, az átalakitás munkájától visszamaradt, házilag ugy épitették be a filmgyárba, hogy egymilliárd koronával került kevesebbe az épitkezés.

Még ma is épitkeznek a telepen, tüneményes gyorsasággal, szinte két heti munkával készül el a gyár nagyszabásu nyári mozgója, a *Ligetmozi*, ahol ezernégyszáz ember számára lesz hely és üdülő szórakozást fog nyujtani a környék egész lakosságának. A legolcsóbb jegy negyven fillér lesz, és amellett, hogy a legjobb filmeket játsszák, felbecsülhetetlen értéke lesz annak is, hogy a mozi műsorában *Ágotay* kifejezésre juttatja azokat a kulturális szempontokat, amelyeket nagy filmanyaga révén a mozi keretében könnyen megvalósithat a népoktatás javára. *A nyári mozihelyiségnek óriási szinpada épült*, boszorkányos gyorsasággal, az épitkezésnél kikerült régi téglák felhasználásával készült el a fedett hátterü nagy szinpad és a kisebb helyiségek. A rossz deszkaanyagokból *házilag ezernégyszáz széket* csináltak, a kert különböző pontjairól néhány nap alatt óriási fákat ásatott át gyökerestől *Ágotay*, hogy a nyári mozihelyiséget a látogatók számára üdültető hatásuvá tegye.

Nem cikket, hanem *tanulmányt* kellene irni akkor, ha a filmgyár falai között létesült nagyszabásu munkaeredményeket kellőképpen ismertetni akarnánk. *Ágotay*-t évekkel ezelőtt egyes bizottsági tagok el akarták gáncsolni a további munkában, de a fejlődés erősebb volt, mint egyes bizottsági tagok magánjóslatai és ma az a helyzet, hogy kint a külföldön az egész világ filmpedagógusainak érdeklődését *centrálisan magához vonzotta a filmgyár*, a belföldön pedig kiváló egyetemi, műegyetemi, orvoskari és középiskolai tanárok lelkes altruizmusa révén nagyszerü tudományos bizottság áll a gyár mögött. A gyár képei *uj harci fegyver* módjára indulnak el az egész ország területén, de épp ugy elvégzik nagyszabásu funkciójukat az egyetemeken is. *Bakay* professzor operációs filmeket, *Pollermann* Artur a népjóléti miniszterium számára egészségügyi propaganda-filmeket készittetett. *Rohringer* műegyetemi tanár, a vizszabályozás kormánybiztosa számára klasszikus filmfelvételeket készitett a gyár a negyvenezer holdnyi tiszamenti árterület szabályozási munkálatairól, tehát hosszu éveken keresztül a műegyetem hallgatói pontosan és részletesen láthatják ennek a nagyarányu munkának mindenkori gyakorlati részletét. A legujabban készült tudományos filmek között szerepel a higanyesés törvényeiről készült felvétel, amelyet az állatorvosi főiskola számára *Groh* tanár készittetett, vagy például *Abonyi* egyetemi professzor filmje, aki a filmgyár révén ezerszeres nagyitásban rögzitette le hallgatói számára a *vizcsepp életét*.

A gyár rohamlépésben halad az elmaradott és tőkeszegény magyar filmipar dominálása felé. A kormány részéről pedig annyira honorálják *Ágotay* munkáját, hogy *Klebelsberg* kultuszminiszter egyik államtitkárát küldte ki a gyár tanulmányozására és hosszu leiratban fejezte ki köszönetét Ágotaynak. Talán ennek a munkának az eredménye, hogy már a *filmalap is a Pedagógiai Filmgyárban akar dolgoztatni*.

---

az egyház nyelvén felelek: Roma locuta, causa finita! Majd bele fognak törődni a Damjanich-utca vidékén Ortvai Rezsőbe, sőt azt is biztosra veszem, hogy egy év mulva bálványozni fogják! Egyébb érdekes momentum nem is volt a szerdai közgyülésen, ha csak az nem, hogy Bárány Oszkár, Kozmáék legujabb tagja, délután félháromkor még Bécsben volt, félötkor már a közgyülési teremben állt haptákba vezére előtt. Bárány Oszkár annyira komolyan vette ugyanis a pártfegyelmet a közgyülésre való megjelenésre vonatkozóan, hogy repülőgépen jött a közgyülés megnyitására Bécsből Budapestre. Volt természetesen szerdán interpellációk özöne, nem beszélve az inditványokról. Valamennyien a tanácsi temetőbe kerültek és ott alusszák örök álmukat.

— Hogy állunk az előljárói behelyettesitésekkel?

— A jövő héten meg fognak történni a behelyettesitések. Spannberger Alajos dr. és Guth Ferenc dr. lesznek az uj helyettes előljárók. Spannberger soron van, és igy az ő behelyettesitését semmiképpen nem érheti gáncs. Sok a kifogás ellenben az idősebb főjegyzők részéről Guth Ferenc ellen, aki aránylag fiatalon és a ranglétra végéről lesz helyettes előljáró: Guth alig negyvenhét éves és másodosztályu főjegyző. A helyzet azonban az, hogy Wolffék és Kozmáék között a legközelebbi három előljárói állásra paktum van: Spannberger, Guth és Holtzspach személyében. A rangsorra csak ő utánuk fog sor kerülni, ha ugyan egyáltalában sor kerül...

— Szóval szegény Tatár meginf várhat.

— Ugy látom magam is, hacsak az egyesült baloldal keresztül nem huzza a számitásokat, amire már volt példa.

— Hogy állunk a nyaralásokkal?

— Édes Bandi egyelőre tanulmányuton van, a német városok köztisztasági viszonyait szemléli. A jövő héten hazajön, de rögtön szabadságra is megy utána. Berczel betegszabadságon van, a fogaival van baja. Hétfőn különben a városházán életbelép a nyári időszámitás. Szabadságra mennek: Lobmayer, Purébl, Borvendég, Némethy Béla és Solty Lajos. Az utolsó közgyülés junius 27-én lesz; rengeteg tárggyal: julius első napjaiban tehát teljesen kiürül a városháza. Ripka egyelőre Reichenhallba megy, hogy a közgyülési viharokban elfáradt gégéjét kurálja. Julius végén bélatelepi kuriájába vonul a főpolgármester ur, Szent Istvánra hazajön a körmenetre, utána ujra Bélatelepre megy és ott marad szeptember elejéig. Sipőcz a Salzkammergutban fog néhány hetet tölteni, azután Szemesre megy, ahol édesanyja és sógora társaságában fog néhány hetet eltölteni. Folkusházy Pesten marad és vigyáz a városházára, Buzáth családjával szintén julius első napjaiban Bélatelepre vonul, ahol János barátunknak gyönyörü villája van.

— És Ön, kedves dr. Városházy?

— Én itt maradok Budapesten, kedves Szerkesztő ur, hogy a kánikulai eseményekről is állandóan informáljam Önt. És most kegyelemben elbocsájtom, mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

— Ajánlom magamat, kedves dr. Városházy!

YOGHURT
készitményünk
5% zsirtartalommal
Tápláló
Üditő
Gyógyhatásu
Kapható fióküzleteinkben és elárusitóhelyeinken
BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RT.

Thiergärtner és Slöhr Rt.
I., BUDAFOKI-UT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték Csatornázás. Hydrotherapia

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

HIREK

Amiről már nem is beszélnek... A félévi segélyről van szó, amelyről ezidén már nem beszélnek a városházi hivatalokban. Az elmult esztendőkben ilyenkor a gondos városházi családapa már számolgatta azt a szinte fizetésszámba menő egyhavi járandóságot, amely junius utolsó napjaiban *félévi segélyként* pontosan megérkezett cimére. Ez a félévi segély volt a fővárosi tisztviselők nyaralásának az alapja, amiből a nyári szabadság ideje alatt néhány hétre a környékre, vagy a Balatonra tudott elmenni a hivatali munkában elcsigázott fővárosi alkalmazott. A nehezen várt félévi segélyből egy-egy pár cipőcskére, ruhácskára is tellett a fővárosi alkalmazottnak, sőt a gondosabbak már ilyenkor megvásárolták a tankönyveket, hogy a nyári szünidőben is nézegesse azokat a rakoncátlan nebuló... Az elmult esztendőben azonban a kormányhatóság már nem engedélyezte a félévi segélyt, sőt a karácsonyi segély is majdnem áldozatául esett a takarékossági láznak. Ujra itt a junius, itt a kánikula, *de már senki sem beszél a félévi segélyről.* Hiába is beszélnének, mert félévi segély ez idén annyira nem lesz, hogy az illetékes fővárosi tényezők *még csak szóba se hozták* ezt az ügyet a mindenható pénzügyminisztérium előtt. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, amely hü sáfárja a tisztviselő érdekeknek, *hallgatni kénytelen,* hiszen a tisztviselők már most örülnek, ha a karácsonyi segélyt nem fogja baleset érni. Ily körülmények között nem csoda, ha erősen emelkedett az előlegkérések és hivatalos kölcsönkérések száma, a segélyekről nem is beszélve, amelyeket azonban már csak igen szük keretek között tud kiutalni az elnöki ügyosztály. A fővárosi tisztviselő életstandardja napról-napra romlik, előmenetele a gyakori visszatartások miatt szinte kilátástalan, munkájuk egyre több lesz, a drágaság folyton nő. Ezeket a reflexiókat kivántuk az 1928. évi félévi segély elmaradásához hozzáfüzni.

A Károlyi-palotát mégis megvásárolja a főváros. Jelentette az *Uj Budapest,* hogy a Károlyi-vagyon kezelősége és a főváros között tárgyalások indultak meg az Egyetem-utcai palota és a hozzátartozó kert megvásárlása ügyében. Az objektum vételára *ötmillió pengő lenne,* amely összegből elsősorban a birói itélet szerint az öröklésre jogosult kiskoruakat elégitené ki a hitbizomány kezelősége. A palota megvásárlásának ügye ezen a héten *jelentős lépéssel haladt előre,* amennyiben a vásárláshoz az illetékes városházi tényezők hozzájárulása biztositottnak tekinthető. A vétel perfektuálása esetén a palota hatalmas termeiben elsősorban a most egy budai iskolában szorongó *Zichy-muzeumot* helyezné el a főváros, a palota hatalmas kertjét pedig *nyilvános kertté és gyermekjátszótérré alakitanák át.* A legutóbbi tanácsülésen *Liber* tanácsnok bejelentette, hogy ujabb két grófi palota eladására tettek ajánlatot a fővárosnak, ő azonban mind a két ajánlatot, amelyek közül az egyik egy *legitimista érzelmeiről ismert mágnás* palotáját akarta volna szintén muzeum céljaira a fővárosnak eladni, *már eleve visszautasitotta.*

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, V II., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agya i utca 75. szám

Egy ügyosztály fejfájára

Miért akarják megszüntetni a közgazdasági ügyosztályt?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A tizenkettes bizottság szombati ülésének volt egy szomoru szenzációja: a pártvezérekből álló bizottság elhatározta, hogy a közigazgatási ügyosztályt teljesen megszünteti és beolvasztja a közélelmezési ügyosztályba. Noha, mint lapunk más helyén is olvasható, a jogügyi bizottság az elnöki ügyosztály előterjesztését fogadta el, a veszély a közgazdasági ügyosztály feje felől nem mult el, mert könnyen meglehet, hogy a pénzügyi bizottság nem a jogügyi, hanem a tizenkettes bizottság tervezetét hagyja jóvá.

A közgazdasági ügyosztály megmentése érdekében már megindult az akció. Az illetékes kereskedelmi és ipari tényezők lehetetlennek tartják, hogy amikor minden közület a kereskedelem és ipar fejlesztését tartja legfontosabb feladatának, a főváros tanácsának közgazdasági ügyosztályát éppen abba a közélelmezési ügyosztályba olvasszák be, amely a maga üzemi politikájával éppen ellenlábasa a kereskedelem és ipar szabadságát hivatásszerüen védelmező közgazdasági ügyosztálynak. Illetékes faktorok véleménye szerint nemcsak hogy nem szabad megszüntetni, illetőleg más ügyosztályba olvasztani az V. ügyosztály mostoha gyermekét, a közgazdasági ügyosztályt, hanem azt különválasztva, ki kell fejleszteni kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági ügyosztállyá.

Ha a mai közgazdasági ügyosztályt nézzük, melynek alapitója a tehetséges és jószándéku Vita Emil dr. volt, fejlesztője a szorgalmas Purébl Győző dr., látjuk azt, hogy a mai elszigetelt helyzetében is a fontosabbnál fontosabb problémák és feladatok egész hadserege felett parancsnokol. Ez az ügyosztály végzi az ipari közigazgatást, hatósági felügyelet alatt tartja az ipartestületeket, mint II. foku iparhatóság, végzi a konkrét iparügyek másodfokon történő elbirálását, megalkotja a közgazdasági vonatkozásu szabályrendeleteket, elbirálja az ipari kihágásokat, kezeli a cimerhasználati engedélyeket, hatósága a Dunapartoknak és a ferencvárosi helyikikötőnek, parancsnoka az üzleti zárórának, az idegenforgalmi ügyeknek, az utcai árusitásnak, a Teleky-téri zsibárus telepnek, a kéménysepröiparnak, irányitója a kisiparosság hitellel való ellátásának, az árumintavásároknak, a közraktáraknak, gazdája a mezőgazdasági bizottságnak.

Ennyi rengeteg tennivaló mellett, főképpen mikor az ügyosztály működési köre a leggyakorlatibb irányu és a mindennapi élet legfontosabb problémáit öleli fel, nem szabad fejfát készitenia közgazdasági ügyosztály sirhantjára, hanem azt fontosságának megfelelően fejleszteni és önállósitani kell, hogy célját és hivatását betöltse.

Hambach utóda LEUTWYLER FERENC
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

Az Uj Budapest naptára

Junius 17 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon. d. e. ½11 ó. A balatonkenesei üdülőtelep ünnepélyes megnyitása.
Junius 18 Hétfő	d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Junius 19 Kedd	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Junius 20 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. e. 11 ó. A kisajátitási bizottság ülése.
Junius 21 Csütörtök	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Junius 22 Péntek	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Junius 23 Szombat	Fizessen elő az „Uj Budapest"-re!

SEMPERIT autó-, motor-, hinto-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

BUTOR Müasztalosok Termelő- és Értekesitő Szövetkezete
Ujpest, Arpád-utca 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtjuk

Házasság. *Braun* Edit és *ifj. Pakots* György e hó 17-én, vasárnap, a IX. kerületi anyakönyvezetőségen házasságot kötnek. E házassággal városházi sajtóirodai kedves kollégánk, *Pakots* Gyurka, az Estlapok népszerü városházi munkatársa veszi magára Hymen rózsaláncait. *Ifj. Pakots* György fia *Pakots* Józsefnek, a kitünő országgyülési képviselőnek és törvényhatósági bizottsági tagnak.

A Kozma-párt nem hoz idegenből polgármestert. Legutóbbi számában megirta az „Uj Budapest", hogy az Egységes Községi Párt az egyik jogi minősitésü alpolgármesteri állásra egy egységespárti képviselőt kiván jelölni, aki egyben császári és királyi kamarás. E közleményünkkel kapcsolatban Kozma Jenő dr., az Egységes Községi Polgári Párt elnöke azt a nyilatkozatot tette munkatársunknak, hogy szó sincs arról, mintha a párt az esetleg üresedésben levő alpolgármesteri állásra idegent kivánna jelölni. Lehet, hogy vannak a párt egyes tagjaiban erre vonatkozó velleitások, a párt a maga egységes egészében azonban elutasit magától minden olyan törekvést, amely nem fővárosi státusbeli férfit óhajt a nagyfontosságu pozicióba ültetni. A magunk részéről örömmel regisztráljuk Kozma Jenő nyilatkozatát, mert azt látjuk belőle, hogy az Egységes Községi Polgári Párt kiváló vezére egy pillanatig sem hagyja az alpolgármesteri állás betöltésénél figyelmen kivül azokat a tehetségeket és erőket, amelyek a városházi urakban kétségbevonhatatlanul megvannak.

Őszre halasztották a tiszti főügyészhelyettes megválasztását. A szerdai közgyülésen tárgyalás folyt le *Ripka* főpolgármester és *Szabó* tiszti főügyész között az üresedésben levő tiszti főügyészhelyettesi állás betöltése ügyében. A főügyész azt szerette volna, hogy *Zuna* Béla dr. utódát még a nyári szünet előtt megválassza a törvényhatósági bizottság. Kiderült azonban a tanácskozás során, hogy junius 27-ig, az utolsó rendes közgyülésig, a nyári szünet előtt már nem lehet a pályázatot kiirni és a kijelölő választmány ülését megtartani. Ilyképpen a tiszti főügyészhelyettesi állás betöltése *őszre marad.* Az őszig renelkezésre álló néhány hónap alatt csak erősödhetnek az állás egyetlen esélyes jelöltjének, *Szemethy* Károly dr.-nak sánszai, akit széleskörü jogi tudása, kiváló szorgalma és nagy adminisztrativ gyakorlata *predesztinálnak arra,* hogy egyelőre főügyészhelyettes, *Szabó* Imre dr.-nak esetleg alpolgármesterré való választásával pedig a *főváros tiszti főügyésze legyen.*

Vasárnap nyilik meg a főváros balatonkenesei üdülőtelepe. A főváros balatonkenesei üdülőtelepén elkészült az uj kétemeletes pompás szálloda, amelyet e hó 17-én ünnepélyes keretek között fognak megnyitni. A megnyitó ünnepségre a polgármester aláirásával művészi kivitelü meghivókat küldött szét az elnöki ügyosztály. A meghivottak két csoportban indulhatnak. Szombat délután 2.15 órakor, vagy 4.35 órakor lehet indulni, akik e vonatokkal utaznak, egy éjszakát az üdülőtelep szállodájában fognak eltölteni. A vasárnap reggel indulók számára külön kocsikat csatolnak a 7.30 órakor induló gyorsvonathoz.

— **Plébánosválasztás után.** Véget ért a plébános választási küzdelem, ami amint előrelátható volt Ortvai R. és Krizs Árpád győzelmével. Megkérdeztük a győztes Krizs Árpádot, aki szimpatikus tagja a közgyülésnek is, mit szól az eredményhez. Krizs Árpád dr., az uj rókusi plébános a következő nyilatkozatot tette az Uj Budapest munkatársának: Nem kellemes dolog részt venni az ilyen harcban, mások számára sok mindenfélét kérek, de a magam számára nem szeretek kérni. Ezért majdnem megbuktam. Nem törtem magam nagyon, hogy megválasszanak, nem jártam egy bizottsági tag lakásán sem, nem korteskedtem, mert ugy éreztem, hogy a közgyülés csak kötelességét teljesiti, amikor a legöregebb kórházi lelkészt megválaszt a rókusi plébániára. Valami nagy örömet nem érzek, mert az Uj Szt. János kórházban becsültek és szerettek s nem tudom, hogy fogadnak majd az uj helyen, azután az erős és semmiképp sem helyes korteskedés után, amelyet egy fiatal káplán mellett kifejtettek. A pályázatra különösképp az csábitott, hogy megpróbálhassam végre megvalósitani a Szt. Antal persely segitségével régi tervemet, hogyan lehet az egyházközség szegénygondozását olyan tökéletessé tenni, amilyen volt a régi keresztény egyházközségekben. Erre megvan a kész tervem. Valami nagyon rosszul esett az egész választási harc alatt és pedig az, hogy alig-alig került szóba a négyévi frontszolgálatom, hét hadi kitüntetésem s harctéri sebesülésem, amelyről az Uj Budapest nemrég oly szépen emlékezett meg. Nagyon szomoru jelenség az, ha a társadalom nem becsüli meg a harctéri érdemeket. Egyik községi hetilapban ezt irta a gyönki főjegyző: Az országnak katonára van szüksége, honvédségünk pedig katonák nélkül áll. Ámde nem sorozhatunk, csak toborozhatunk. Felhivjuk az ifjuságot, hogy jelentkezzék önkéntes szolgálatra. Megmagyarázzuk nekik a katonáskodás szükségét, minden előnyét s az eredmény semmi. Kötelességszerüen meghallgatnak bennünket, szó nélkül ott hagynak bennünket. Nem jelentkezik egy sem. A tömegmegbeszélés után jön az egyénenkénti beszélgetés, magyarázás, előnyben részesités. Eredmény ismét semmi. Elmondjuk tehát az apáknak is meggyőzően a szükségeseket, de eredmény itt sincs, csak mély hallgatás... Hát lehet azon csodálkozni? Olyan országban, ahol a háborus érdemet nem becsülik meg, nem jutalmazzák, hanem fölényes s néhol gúnyos mosollyal térnek napirendre felette. Lehet várni, hogy valaki önként jelentkezik katonának, mint 1914-ben én tettem?! A háborus érdemek meg nem becsülése nagyfoku erkölcsi sülyedést jelent s az igazságosság oly nagy hiányát, hogy ez csak rosszra vezethet. A régi római is akkor hanyatlott le, amikor kiveszett az igazságosság, megromlott az erkölcs s a hadi érdemeket, vagyis a többekben megnyilvánuló hazaszeretetet nem jutalmazták többé. Szomoru prespektivát nyujt a magyar jövő, ha itt is az a közszellem lesz urrá. Nagyon sokan becsaptak a szavazásnál, de különben a választási harc folyamán az egyéni szimpátiának sok jelével találkoztam s támogatóimnak ezuton is köszönetet mondok.

GAZDASÁGI ÉLET

Várallan nehézségek a Községi Takarék körül

A pénzügyminiszter meg kivánja kötni a Községi Takarék betétpolitikáját — Junius 30-án lesz a Vásárpénztár közgyülése

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Kedden délelőtt szigoruan zárt ajtók mögött órákon keresztül nagyfontosságu tárgyalások folytak le *Sipőcz* polgármester termeiben. Az értekezleten a polgármesteren kivül résztvettek *Folkusházy* és *Buzáth* alpolgármesterek, *Szabó* tiszti főügyész, a pártvezérek közül pedig *Kozma* Jenő és *Wolff* Károly. A bizalmas megbeszélésen a Községi Takarék felállitásáról volt szó, amely — értesülésünk szerint — a legutóbbi hetekben *váratlanul felbukkant nehézségekkel* találkozott.

Kétségtelen, hogy az Egyesült Fővárosi részvénytöbbségének megvásárlásával a főváros *jelentékeny szolgálatot* tett a kormánynak. A pénzügyminiszterium azonban a főváros szives készségét azzal viszonozta, hogy *olyan tilalomfákat állit a Községi Takarék utjába*, amelyek *teljesen életképtelenné teszik* a különben nagyrahivatott intézményt. A keddi bizalmas tárgyaláson, amelyet szerdán a közgyülés után folytattak, *éles kifakadások* hangzottak el a pénzügyminiszterium azon intenciója ellen, amely a Községi Takarék *betétpolitikáját kivánja annyira megkötni*, hogy az, a főváros betéteit nem számitva, a minimumra kell, hogy összezsugorodjon. Elhatározták, hogy a pénzügyminiszterium ezen álláspontja ellen *illetékes helyeken meg fogják tenni a szükséges lépéseket.*

Az Egyesült Fővárosi ismeretes részvénytőkeemelésénél a befizetési határidő junius 14-én, *csütörtökön lejárt.* Mivel a főváros az emelést elhatározó közgyülési döntés cégbirósági jóváhagyása előtt nem volt abban a helyzetben, hogy részvényei után a tőkeemelési rátákat befizesse, a fővárost illető részvénymajoritás után a befizetést a *Pénzintézeti Központ teljesitette.*

A héten különben a Vásárpénztár igazgatósági ülést tartott, amelyen az ez évi rendes közgyülés határnapjául *junius hó 30-át* jelölték ki. A Vásárpénztár multévi mérlege a tartalékalapok bő dotálása után 127.000 pengő tiszta nyereséggel zárul, ami a rossz gazdasági viszonyokat tekintve, *respektábilis eredmény.* Nincs döntés még aziránt, hogy a Vásárpénztár mikor fogja megtartani a Községi Takarékpénztárral elhatározandó, a fuziót tárgyaló közgyülését. Mivel az Egyesült Fővárosi tőkeemelését elhatározó közgyülési döntés esetleg csak hónapok mulva lesz jogerős, a fuziós közgyülés minden valószinüség szerint *ősz előtt nem lesz megtartható.*

Ki lesz a Beszkárt uj igazgatósági tagja? A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság ezévi rendes közgyülését junius 23-án, déli 12 órakor fogja megtartani a társaság Akácfa-utcai palotájában. Az elmult évi nyereség-veszteségszámla a bevételi oldalon a szállitásokból 57,586.988 pengőt, különféle bevételek cimén pedig 2,802.946 pengőt tüntet fel. A bevétel az elmult évben összesen 60,392.263 pengő volt. Ezzel szemben a vasutüzem személyi és dologi kiadásai 40,121.197 pengőre, a székesfőváros által birtokba vett vasutak megváltásával járó teher 4 millió 315.847 pengőre, a közlekedési adó 4,956.322 pengőre, a területhasználati dij 1,024.673 pengőre rugott. Bőven dotálták az értékcsökkenési alapot: 1,243.395 pengővel, mig a nyugdijalap javadalmazása a megváltási egyezségből kifolyólag 2,645.000 pengőben állapittatott meg. Feltünően nagy az alkalmazottak betegség- és balesetbiztositási járuléka: 1,854.000 pengő. Legfőbb ideje tehát, ha a Beszkárt megcsinálja az önálló munkásbiztositót, amelyre a törvény alapján joga is van. A testnevelési alapot az elmult évben 100.000 pengővel segélyezte a Beszkárt igazgatósága. Az ezévi közgyülés napirendjén szerepel még az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak választás utján való kiegészitése, továbbá azok a teendők, amelyeket a kereskedelmi törvény a részvénytársaságok közgyülése számára előir. Az igazgatóságban Márkus Jenő dr. vezérigazgató-helyettes helye ürül meg. Utódául a Községi Polgári Pártban, amely Márkus utódát kijelölni jogosult, Bacsinszky Vladimir nyug. Máv. üzletvezetőt emlegetik. A Beszkárt közgyülését megelőzően a kisvasutak, igy a Burvillamos és a Szentlőrinci fogja megtartani ezévi rendes közgyülését.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

PALÁGYI GYULA R.T.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése.
Épületasztalosság.

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: NAY ÉS RÓNA gép- és szállitóeszközgyár — X., Kápolna-tér —

Kacagóesték az Andrássy-úti Szinházban
A legdrágább jegy 6 pengő

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld: ÓRAGYÁR TÖRÖK U. 26. TEL.: J. 414 91.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, II. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

FELDOLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közlisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

SATEUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

SHELL
petroleum o benzin o gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSAS.
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-II, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

SZINHÁZ ÉS MOZI

Nyugat-Mozgó. (Teréz-körut, telefon: T. 91—62. sz.) Florenci hegedüs. Dráma 8 felv.-ban. Főszereplők: Conrad Veidt és Elisabet Brugnen. — Sárga ördög. Keleti történet 8 felv.-ban. Főszereplő: Pola Negri. — Éva asszony multja. Szinmü 8 felv.-ban. Főszereplők: Ivan Mosjoukine és Rineuba. — Előadások fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

Palace Filmszinház, a Newyork-palotával szemben. (Jegyrendelő telefon: J. 365—23.) Müsor: Nobile tábornok legutolsó utja Olaszországból a sarki Kingsbay-be. Lyon Lea, főszereplők: Ivan Mosjoukine és Mary Philbin. Egy diszes család, főszereplők: Betty Comson és Kenneth Harlan. Hiradó. Az előadások kezdete minbennap: 6, 8 és 10 órakor.

Rádius Filmszinház, VI., Nagymező-utca 22—24. szám (Renaissance-palota). Jegyrendelő-telefon: T. 220—98 és T. 292—50. — Müsor: Pénz! Pénz! Pénz! (uj film), amerikai erkölcsrajz. Főszereplők: H. Mayal, Kath. Mac Donald, Jack Dougerty és Frances Raymond. Lyon Lea, Bródy Sándor szinjátéka 10 felvonásban. Főszereplők: Ivan Mosjoukine és Mary Philbin. A zenekart Lazarus Walter vezényli. Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—fél 2-ig, vasárnap egész napon át. A nézőteret a legujabb rendszerü amerikai Lakeside-hütőkészülékkel hütjük.

Turán-Mozgó. (Nagymező- és Mozsár-utca sarok. Tel.: 264—20.) Égő határok. Dráma 8 felvonásban. Főszereplő: Olga Csehova. — Párási éjszakák. Szinmü 8 felvonásban. Főszereplők: Eleine Hamerstein és Lou Tellegen. — Kurtizánok tündöklése és nyomorusága. Dráma 8 felvonásban.

UFA Filmszinház, VI., Teréz-körut 60. szám. A Nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: L. 921—32 és L. 921—33.) Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart! Müsor: 1. Magyar Hirabó. 2. UFA Világhiradó. 3. A finnugor kongresszusról készült eredeti felvételek. 4. Békeffy-vokálkvartett, a m. kir. Operaház tagjainak művészegyüttese. 5. A nagy komédiás, főszereplő: Lew Cody. 6. Nem divat a szerelem! Amerikai sláger. Főszereplők: Esther Ralston és Einar Hansen. Dirigál: Stephanides Károly. Az előadások kezdete hétköznapokon: negyed 6, negyed 8, fél 10, vasárnap: délután fél 4 órakor diszelőadás a finn-észt vendégek tiszteletére, rendes előadás: 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1 óráig és délután előadás előtt egy órával.

KAMARA MOZGÓ
JUNIUS 14-TŐL 21-IG
A nagy szüret
Dráma 14 felvonásban
Főszerepben: DOLORES DEL RIO és VICTOR MC LAGLEN
A IV. parancsolat
Filmregény 8 felvonásban
Főszereplő: MARY CARR, HENRY VICTOR, BELLE BENNET
Előadások naponta 6, 8 és 10 órakor

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként 10 órai kezdettel elsőrangu varieté, kabaré és táncmüsor
*

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Fazekas György
műbutor- és iskolaberendezések gyára
Kispest, Kinizsi-utca 22.
Városi iroda: IV., Irányi-utca 15.
Kitünő minőségü butorokban specialista

RENAULT MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb grafitos kenőanyaom minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenféle célra használható.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az 1928. évben szükséges, összesen mintegy 100.000 kg. sulyu különféle csatornázási vasszerelvényekre, ugymint viznyelőrácsokra, aknakeretekre, vasfedőlapokra stb.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat **1928 julius 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani.

A versenytárgyalás **1928 julius 2-án (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a III. emelet 351—352. számu (ülésterem) helyiségében, ahol a vállalkozók, vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 junius 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS,
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz. elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

V. évfolyam 24. szám

Budapest, 1928 junius 23

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

A plébánosválasztás utóhangjai

Az események mellett, amelyek a mult heti plébános-választó közgyülés után a Regnum Marianum egyházközségben lejátszódtak és napról-napra megujulnak, egyházjogi és várospolitikai szempontból nem mehetünk el szó nélkül. Kétségtelen, hogy Ortvai Rezső megválasztása a törvényes jogszabályok teljes figyelembevételével jött létre. Viszont az is kétségtelen, hogy a Damjanich-utcai egyházközség hiveinek igazuk van, amikor tiltakoznak az idegenből jövő pap ellen és azt óhajtják lelkiatyjokul megtartani, aki velük élt, velük örült, velük bánkódott eddigi bajaik közepette.

Nem kétséges, hogy az a történelmi evolucióként jelentkező önálló megalakulása az egyházközségnek, amely tudvalevőleg a forradalmak után jött létre, hasznos volt az Egyházra és a hivekre egyaránt. Az uj egyházközségek egyrészt jelentős jövedelemhez jutottak a felekezeti adóból, másrészről az egyházközség autonom szervezete olyan tömegeket vonzott az egyházközségek belső lelki közösségébe, amelyek azelőtt mindennel törődtek, csak templomukkal és papjukkal nem. Nagyon helyes cselekedete volt a Keresztény Községi Pártnak, amikor a kegyuri jogban gyökeredző lelkészválasztást a katolikus vallásu bizottsági tagok monopóliumává tette. Ez a monopólium természetes következménye volt az egyházközségek megalakulásának, de ugy látjuk, hogy a természetes fejlődés már tulment a választásnak ezen módján is, és ezért a lelkészavatás olyan változáson kell, hogy keresztül menjen, amely ugy Róma érdekeinek, mint a hivek azon óhajának is megfelel, hogy saját pásztorukat ők maguk jelölhessék ki.

A megoldás módját, amely a Damjanich-utcai események megismétlődését van hivatva elkerülni, mi abban látjuk, ha a lelkészválasztó törvényhatósági bizottság olyan módon lesz köteles figyelembe venni a hivek akaratát, amennyire Ortvai Rezső megválasztásánál nem vették figyelembe. A mai helyzet, amikor a plébános-jelölteknek éppen ugy kunyerálni kell a szavazatokért, mint annakelőtte, azzal a különbséggel, hogy csupán a törvényhatósági bizottság katolikus tagjaitól kénytelenek pártfogást esedezni, alig változott ahhoz a szégyenletes állapothoz viszonyitva, amiben azelőtt volt részük a plébánosjelölteknek. Miért ne lehetne olyan megoldást találni, hogy a biboros hercegprimás és a törvényhatósági bizottság együttes, hármas jelölése alapján maga az egyházközség választhassa meg a papját? Kin esne ily módon sérelem? A következő plébános-választást már ugy szeretnők látni, hogy a hercegprimás és a törvényhatósági bizottság vétójogának fenntartásával maga az egyházközség válasszon.

Hiteles részletek az uj fővárosi törvényjavaslatból

Elkészült az önkormányzati testületek ujjászervezéséről szóló törvényjavaslat, amely a kormány bizalmi emberét teszi legnagyobb urrá a vidéki törvényhatóságokban — A törvénytervezet hajszálnyira megegyezik a Ripka-tervezettel: megszervezi a közgyülési kis tanácsot, megszünteti a tanácsot, megállapitja a tanácsnokok egyéni felelősségét

Visszatér a virilizmus és csak férfi lehet tagja a törvényhatósági bizottságnak

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Noha a nyári uborkaszezón kezdi előrevetni árnyékát és junius közepén megkezdődött ugy a belügyminisztériumban, mint a városházán a főtisztviselők szabadságra való menése: az *Uj Budapest* abban a helyzetben van, hogy *autentikus forrásból eredő értesülése* kapcsán már most körvonalazza azokat az alapelveket, amelyeket a belügyminisztérium a készülő fővárosi törvényjavaslat gerincéül szánt. Hangsulyoznunk kell, értesülésünk abszolut megbizható voltán felül azt is, hogy tulmenően az egyes sajtóorgánumok önkényes kombinációin, a magyar sajtóban az *Uj Budapest az első*, amely ezeket a szenzációs adatokat a közönség elé viszi.

A fővárosi törvény reformja szerves összefüggésben van a közigazgatási reformmal. Azok a társadalompolitikai és közigazgatáspolitikai alapelvek, amelyek a már elkészült közigazgatási reform anyagát alkotják, természetszerüleg megegyeznek a fővárosi törvény reviziójának alapelveivel. A két revizió közötti szerves összefüggést mi sem bizonyitja jobban, mint hogy a javaslat, amelyet a legutóbbi minisztertanács fogadott el és az országgyülés őszi ülésszakának első tárgya lesz, *„az önkormányzati testületek ujjászervezése“* cimet viseli homlokán. A szakemberek előtt egyetlen pillanatig sem kétséges, hogy a közigazgatási törvényjavaslatnak a városokra és a városi tisztviselőkre vonatkozó részeit *változás nélkül fogja átvenni a belügyminisztérium városi osztálya a fővárosi törvény revizióiáról készülő javaslatba.*

A javaslat szerint a törvényhatósági bizottságnak tagjai 1) választott tagok, 2) azok, akik szakszerüség és érdekképviselet révén tagok, 3) örökös tagok, 4) azok, akik hivatali állásuknál, illetőleg tisztüknél fogva tagok. Megállapitja a javaslat, hogy városokban *száznyolcvannál több tagja* nem lehet a törvényhatósági bizottságnak, amelynek *egyrészét a legtöbb adófizetők sorából választják.* A törvényhatósági joggal felruházott városok tehát a vidéken a *virilisták soraiból* is választanak, nincs kétség ezekután aziránt, hogy az *uj fővárosi törvény is rendszeresiteni fogja a virilizmus intézményét.*

Szakszerüség cimén a pénzügyigazgatóság, az államrendőrség, az államépitészeti hivatal, a gazdasági felügyelőség kiküldöttei, a vitézi szék kapitánya, a tanfelügyelő, a tankerületi főigazgató tagjai a törvényhatósági bizottságnak. Érdekképviselet cimén tagok az ügyvédi, közjegyzői, mérnöki és orvosi kamarák, a kereskedelmi és ipari kamarák kiküldöttei, örökös tagok a közélet terén különös érdemeket szerzett egyének.

A törvényhatósági választójogot a tervezet aktiv választójog szempontjából *a hatévi helybenlakáshoz köti.* A passziv választójog szempontjából a törvényhatósági bizottság tagjává *csak férfit lehet választani*, még pedig csak olyan egyéneket, akik aktiv választójoggal rendelkeznek, életüknek harmincadik évét betöltötték, bárhol vagy bármily egyenesadót, vagy községi adót fizetnek.

A javaslat megszervezi a *törvényhatósági kisgyülést*, amelynek törvényhatósági városokban 15—20 törvényhatósági bizottsági tag tagja. Városi törvényhatóságokban az összes törvényhatósági tagok *husz százalékánál* számuk nagyobb nem lehet. A kisgyülés tagjainak háromnegyed részét a törvényhatósági bizottság választja, de szolgálatban álló köztisztviselőt a kisgyülés tagjává nem lehet választani. A kisgyülés tagjainak *egynegyed részét* vidéken a főispán nevezi ki, tehát *Budapesten a főpolgármester fogja kinevezni.* Havonta legalább *egy rendes kisgyülést* kell tartani, és az első fokon intézkedik azokban a törvényhatósági közérdekü ügyekben, amelyekben az intézkedés joga a törvény hatálybalépésének időpontjában a törvényhatósági bizottságot illette és amelyet a törvény kifejezetten nem utal változatlanul a törvényhatósági bizottság hatáskörébe. A kisgyülés másodfoku fóruma azoknak a közérdekü ügyeknek, amelyekben most másodfokon a törvényhatósági bizottság határoz. Végezetül a kisgyülés előkészíti a törvényhatósági *bizottság elé terjesztendő ügyeket.*

Fontos rendelkezése a javaslatnak a *városi tanács hatáskörének megszüntetése.* Az uj törvény szerint a városokban a polgármester a hatáskörébe utalt egyes ügyeket vagy ügycsoportok intézését személyes felelősségének érintetlensége mellett a *főjegyzőre és az egyes tanácsnokokra is bizhatja.* Azokban az ügyekben, amelyek eddig törvény vagy szabályrendelet értelmében a törvényhatósági, illetőleg a városi tanács hatáskörébe tartoztak, a jövőben a *polgármester egyéni hatóságként intézkedik és határoz.*

A fővárosi tisztviselőket a javaslatnak az a része érdekli a legközelebbről, amely a *városi tisztviselők alkalmazására vonatkozik.* Eszerint a főorvost, a levéltárost, a városi számvevőket és a kezelő személyzet tagjait a főispán, mint a törvényhatóság feje élethossziglan nevezi ki. A polgármestert a törvényhatósági bizottság közgyülése hat évre választja. A többi tisztviselőket a törvényhatóság közgyülése *életfogytiglan választja meg.* A törvény hatálybalépésétől számitott hat hónap alatt általános tisztujitást kell tartani.

Mint a fentiekből látható, a *javaslat szinte teljes egészében megszünteti a törvényhatóságok autonomiáját* és a főispánnak, mint a kormány bizaimi férfiának *olyan messzemenő jogokat* biztosit a törvényhatósági jogok intézésében és olyan jogkört állapit meg még a kisebb jelentőségü akták elbirálására is, *ami eddig példátlan a városi autonomiák Magyarországon való fejlődésében.* Hangsulyoznunk kell azon megállapitásunkat, hogy ez a tervezet szinte *szóról-szóra megegyezik azzal a tervezettel*, amelyet *Ripka* főpolgármester néhány héttel ezelőtt *a pártvezérekkel ismertetett.* A fenti, a vidéki törvényhatóságok életét szabályozó uj törvényjavaslat talán csak abban különbözik a főpolgármester ur által ismertetett javaslattól, hogy a *Ripka-féle javaslat* még a fenti javaslatnál is *jobban megszükiti a polgármester hatáskörét, — a főpolgármesteri jogkör előnyére.*

Ismételjük: nem kétséges, hogy az uj fővárosi törvény tervezete *hajszálnyira meg fog egyezni azzal a javaslattal, amelyet ismertetni alkalmunk volt.* És aminthogy nem kétséges, hogy a vidéki városi autonomiák képviselői a legmesszebbmenő módon fognak pártkülönbség nélkül felszólalni a törvényjavaslat parlamenti tárgyalásán, a belügyminisztérium immár nem is titkolt centralisztikus törekvései ellen, azonképpen a fővárosi törvényhatósági bizottság képviselő tagjainak *már most szervezkedni kellene* a városi autonomia megvédésére. Egyéni szempontok, pártérdekek, klikkekhez való tartozandóságok nem homályosithatják el az ezen küzdelemhez való azonnali csatlakozást, mindazon képviselők részéről, *akik barátai az atuonomiának.* A belügyminiszter ur sokszor ismételt nyilatkozata az autonomia megvédelmezéséről ilyen szomoruan fest a valóságban: *az autonomia és annak leghivebb képviselője, a törvényhatósági bizottság, csak árnyékhatalom a kormány mindenkori bizalmi embere mellett.*

A Kun-utcai kórház borzalmai

Ahol a kórteremben egyetlen asztal, az udvaron egyetlen fa sincsen

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Gorkij Maxim regényeire kell emlékezni, ha az ember belép Budapest legsötétebb és legridegebb kórházába, a Kun-utcai szomoru épületbe, amely valamikor rabokat tartott zártan falai között és épitészeti rendszerében ma is egészében magán viseli a börtön jellegét. A főváros elhatározta ugyan, hogy a Rókus-kórházat és a Kun-utcai kórházat azonnal lebontatja, ha az uj nagy Rókus-kórház megépül, tekintettel azonban a kórházi viszonyoknál mutatkozó nehézségekre, e terv megvalósulásának közelsége nem látszik nagyon valószinünek, sőt az a megdöbbentő terv fenyeget, hogy a volt dologházat nem bontatja le a főváros, hanem továbbra is felhasználja szegény betegeknek e lidércnyomásos helyen való ápoltatására.

A dologház-kórház börtönszerü épületében ugy érezhetik magukat a betegek, mint akiknek a betegség fogdájából sosem lehet többé visszajutniok az egészség szabadságába. Az ütött-kopott, rendszertelen és rossz épület a legnagyobb fáradozások mellett sem keltheti a kórház jellegét és bár tisztántartására nagy gondot forditanak, épületanyaga miatt mindig azt a hatást kelti a betegekben és a szemlélőben, mintha az épületben a piszok lenne az ur.

Az *Uj Budapest* munkatársa egy beteg látogatása kapcsán végigszaladt a szörnyüséges épületen, beletekintett a kórtermekbe és belépett azokba a mellékhelyiségekbe, ahol a férfi- és nőbetegeket még szekszuális szempontból is káros helyzet fenyegeti. Talán az egész kórház szimbólumául szolgálhat az a rozzant kis fabódé, amely a kórház udvarán *a halottak szalmazsákjainak a szellőztetésére „épült"*. A bódé deszkafalának oldalára vágott durva nyilás a szellőzőkészülék, de a szörnyü kis kamra ágybetétraktára is a kórháznak, mert a halottak szellőztetett matracaiból *vesznek ki szükség szerint darabokat, ha uj betegnek kell ágyat vetni.* A primitivizmus az egész kórházban iyen. Az ápolónők számára lehangolóan szomoru terem szolgál az épület földszintjén, ahol egy nagy helyiségben nem tulságosan tiszta lepedők osztják részekre a helyet és egy-egy ilyen szük lepedőcellában kell élniök azoknak az ápolónőknek, akik egész napon át nagy testi és lelki fáradsággal végzik nehéz munkájukat. De az orvosok sincsenek jobb helyzetben, egy-egy kórteremben lepedővel elkeritett *vacak kis hely* szolgál az orvos átöltöző- és mosdóhelyiségéül.

A bejáró betegek számára egy *rozsdás pad a váróhelyiség*, a rossz ajtó mögött urológiai betegeket is kezelnek, kint a padon akaratlanul végighallgatják a betegek azokat a beszélgetéseket, amelyeket orvosnak és betegének a diagnosztizálás és kezelés alkalmával kell folytatni. A kórtermekben sivár állapotban feküsznek a betegek, egyetlen kórházban sem lehet látni *a lelki nyomottságnak* azt a megnyilatkozását, amely a börtönhangulatu termekben fekvő szegény nők arcát megüli. Talán még sem mulik véletlenen, hogy az odakerülő betegeknek legnagyobb része az első napokban *szökni akar a kórházból*, amit néhány nap multán csak a fásultság és a kényszerhelyzetbe való tehetetlen belenyugvás akadályoz meg. Például a nagy férfikórteremben *nincs egyetlen asztal sem*, amelynél a betegek leülhetnének és ha a férfibeteg felkel, hogy néhány lépést tegyen, vagy néhány soros levelet akar irni, *csak az ágy szélére ülhet.*

A változatosság legfeljebb annyiban mutatkozik, hogy az ágy széléről más szög alatt látja azokat a nagy falfelületeket, amelyekről elszomoritóan hull a vakolat. Ebben a férfikórteremben történt meg, és tessék a törvényhatóság részéről bárkinek személyesen meggyőződni a tényekről, hogy az *ápolónő saját pénzén szerzett be nagy csomagolópapiriveket*, amelyekkel azután a bomladozó falat a sajnálat esztétikai ösztönével itt-ott elfedte. A járóbetegek részére két kis udvar áll rendelkezésre, mind a kettő *fogházudvarhoz* hasonló, de az egyiket még sulyosabbá teszi, hogy egyetlen árnyékot adó fa sincs a területén.

Ennek az állapotnak betetőzéséül a kórház egyik ápolónője elárulta, hogy a kórtermekben hihetetlen mennyiségben tanyázik a poloska, amelyet állandó és tulhajtott takaritás mellett sem lehet az öreg épületből kiirtani. Talán a közel jövőben határoz a főváros vezetősége, hogy a kórház milyen sorsra jusson. Az egyik terv szerint csak az öreg Rókust bontanák le, *a Kun-utcai börtönépületet* pedig továbbra is megtartanák gyüjtőkórház céljára. A kórházról szóló tényeket röviden ugy lehet összefoglalni, hogy a legkisebb összeget is kár befektetni ebbe az épületbe, mert betegségből felgyógyult egész nemzedékek szörnyü kedélyállapotának megteremtésére alkalmas ez az idejétmulta hely, tehát egyébbre nem való, minthogy sürgősen és könyörtelenül *a bontócsákány végezzen vele.*

Hambach utóda LEUTWYLER FERENC
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

REMINGTON

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt

legalkalmasabb ajándék

Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken

18 havi részletfizetésre is kapható

REMINGTON IRÓGÉP RT.

BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.

TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Egyelőre azt kérdezze, kedves szerkesztő ur, mi ujság Balatonkenesén? — mert sejtheti, hogy az üdülőtelep megnyitása nélkülem nem zajlott volna le. Tehát ott voltunk számosan, pártkülönbség és pártvezérek nélkül, ami végeredményben szintén csak javára szolgált a derüs és kellemes napnak. Feltünést keltett, hogy a Kozma-párt részéről csupán ketten érdeklődtek Balatonkenese megnyitása iránt; a két Horváth, a bibiti és a belvárosi. Viszont őróluk igazán nem tudni, hogy csakugyan Kozma Jenő képviseletében utaztak-e le, mert nincs kizárva, hogy időközben megváltoztatták pártállásukat. Náluk az nem megy nehezen. De hagyjuk a csipkelődést! Az uj szálló gyönyörü, talán tul előkelő is, ha a tisztviselők levont két százalékaira gondolunk, az ebéd ragyogó volt, a vacsora nemkülönben. Látszik, hogy a derék Kuszenda Béla, a telep igazgatója, igazán hivatása magaslatán áll. Ugratás, móka, játék volt bőven. A főtisztviselők, élükön Spannbergerrel, aki a legközelebbi helyettes előljáró lesz, Márkus Józsival, Dingha Bélával, Klázer Kálmánnal tarokkoztak, Muzsikó Pista Kabakovits Jóskával alsósban mérte össze az erejét. A szocialisták, élükön Büchler Józseffel, szintén az alsós gyönyöreiben delektálták magukat. De akadt rummy partie is bőven, a népszerü ramschliről nem is szólva... Ha még megemlitem, hogy az elnöki ügyosztály néhány jótorku fiatalemberrel rendelkezik, akik a vonaton a csöndes juniusi éjszakában nem is kiméltek hangszálaikat és vidáman énekeltek, akkor mindent elmondottam a balatonkenesei kirándulásról, amit el lehetett mondani!

— És az épület?

— Alle Achtung, kedves szerkesztő ur! Lamotte Károly barátomat kell különösen megdicsérnem, akinek nyugateurópai izlése megmentette Balatonkenesét attól, hogy obligát hotelkaszárnya legyen belőle, amelyik miben sem különbözik a délafrikai hasonló intézményektől. Uri, finom és magyar épület a balatonkenesei uj szálló, stilus és formaérzékkel gazdagon, mondom szerencsésen találkozott Lavotta Gyula teremtő zsenije Lamotte Károly pazar áldozatkészségével.

— Egyéb ujság?

— Politikai berkekben teljes a csend. Wolffék és Friedrichék között a nagy összecsapást erre a hétre várták, de elmaradt ugy a szokásos hétfői intéző bizottsági ülés, mint a keddi pártértekezlet. A nagy mérkőzés tehát a jövő keddi pártértekezletre marad, sőt az sincs kizárva, hogy egyelőre teljesen el fog maradni. Az eheti pártértekezlet azért nem hivatott egybe mert folynak a puhitások és tapogatózások aziránt, hogy hogyan lehetne az ellentéteket nyilt összeütközés nélkül eliminálni.

Lehet, hogy ez sikerülni is fog, bár vannak, akik az ellenkezőjét állitják. Mindenesetre a párt vezetésében reformokat kell belehozni, Wolff mellől el kell távolitani azokat a tehetségtelen embereket, akik csak vezérük rövidlátásának és saját hizelkedésének köszönhetik mai pozicióikat. A párt tagjai azt mondják, hogy elég volt a diktaturából, ők is részt óhajtanak venni a párt dolgainak intézésében, és nem türik, nem fogják engedni, hogy megkérdezésük nélkül határozzanak a legfontosabb kérdésekben. Elég volt a kinevezési rendszerből, a párt üdvözli Cézárt, de meghalni nem akar. A helyzet tehát most az, hogy a kedélyek némileg lecsillapodtak, s arra való tekintettel, hogy szerdán a nyári szünet előtt utoljára ül össze a törvényhatósági bizottság, valószinüen nem is fog az ősz előtt nyilt pártszakadásra sor kerülni. Szóval halogatják a dolgokat, kérdéses azonban, hogy ez az „auslaufen lassen" tempó fog-e tetszeni az izgatott kedélyü fiatalságnak...

— Én is azon a nézeten vagyok, hogy őszig már nem fog történni semmi a Wolff-párt kebelében. Mi ujság a városházán?

— Meg volt a jelölő-választmány ülése. Rumbach szerdán egyhangulag lesz tanácsnok, viszont a jelölési lista arra enged következtetni, hogy utána Csárrmannra és Wossalára fog sor kerülni. Igy is van rendjén.

— Szabadságok?

— Sipőcz pakol: édesanyja már Szemesen is van. Őméltósága szintén utra kész. Juliusban Wolff Kozmával megy külföldi autóturára, mint tavaly. A juliusi első napokban mindenki elszalad Budapestről, Ripka Reichenhallba, Buzáth Fonyódra, Szabó Imre Balatonföldvárra, a szocik Latinákra utaznak. A tanácsnoki frontról alásan jelentem szerkesztő urnak, hogy Berczell Jenő meggyógyult, Némethy Béla Németországban a köztisztaságot tanulmányozza, Édes Endre Párizsban van. Lobmayer és Solty már hivatalosan szabadságon lennének, de még mindig itt kénytelenek rostokolni. Purébl Zamárdin üdül.

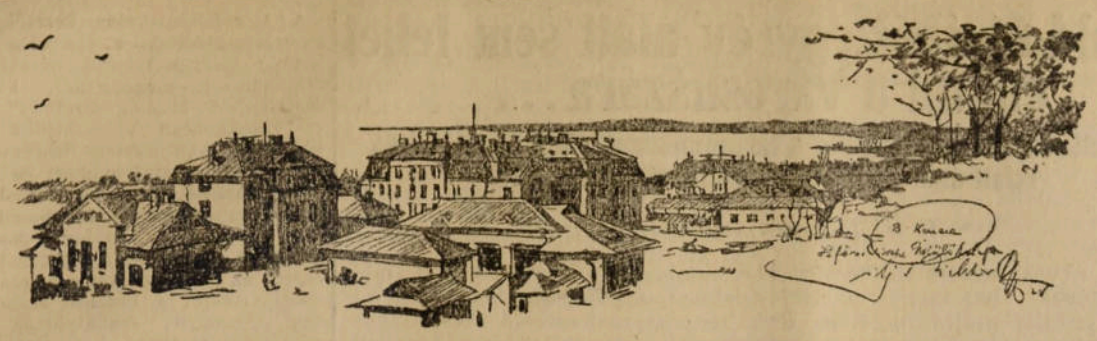
— Halálozás?

— Meghalt Lipcse László földmivelésügyi miniszteri tanácsos, Ripka főpolgármester sógora. Csütörtökön délután temették el nagy részvét mellett.

— Házasság?

— Vasárnap délben megvolt a kis Pakots Gyurka esküvője. Ujságiró kollégái a lakodalmi ebédet Balatonkenesén ették végig, ahol sokat koccintottak az ifju pár egészségére. Egyéb hirem nem lévén, tisztelettel üdvözlöm önt kedves szerkesztő ur.

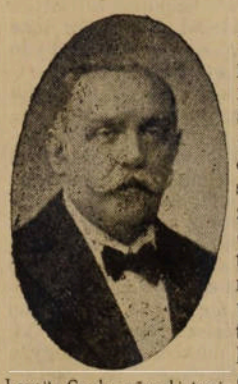
— Menjen maga is nyaralni, kedves dr. Városházy!

A balatonkenesei üdülőtelepet ünnepélyesen megnyitották

Jelentős intézménnyel gazdagodott a tisztviselők segitőalapja — Fürdőszobás, loggiás kényelem várja a munkában elfáradt fővárosi tisztviselőket

— Az Uj Budapest tudósitójától —

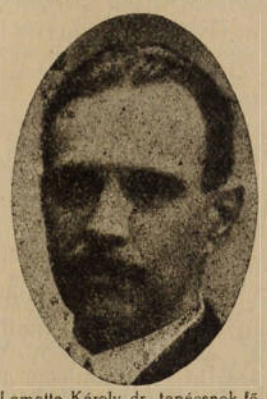
Lavotta Gyula műszaki tanácsos, az épitkezés tervezője.

1928 junius 17-ike fordulópontot jelent a fővárosi tisztviselők életében: önzetlen és becsületes emberek sok éves fáradozásának gyümölcseként most már teljes egészében megnyilhatott a tisztviselők balatonkenesei üdülőtelepe. Amikor ott álltunk az előcsarnokokban, amelyeken még alig száradt meg a malter és hallgattuk *Folkusházy* alpolgármester, *Lamotte* tanácsnok-főjegyző és *Wurmb* árvaszéki elnök-helyettes, a FANSz. ügyvezető elnöke megkapó szavait, éreztük csak át teljes jelentőségében azt a nagy erőt, amelyet a fővárosi alkalmazottak egyesülése rejt magában. A béke éveiben még el sem lehetett volna képzelni, hogy a főváros tisztviselőinek saját üdülőtelepük legyen a magyar tenger partján: egy megváltozott kornak, egy kiszélesbedett világszemléletnek kellett jönnie, hogy a legkisebb tisztviselő a legnagyobbal érezhesse magát egy szinvonalon, amidőn Balatonkenese küszöbét átlépi.

A reggeli személyvonattal indultak a törvényhatósági bizottság képviselői, a tanács tagjai és az ujságirók az ünnepélyes megnyitáshoz. Maga a szép aktus a pesti vonat megérkezése után folyt le, az ujonnan épült szálló atriumában. *Lamotte* tanácsnok-főjegyző tartotta az első beszédet: megemlékezett a távollevő *Vajna Ede* tanácsnokról, aki az ingoványos kenesei parton az első kapavágást tette, hivatali elődjéről az elnöki ügyosztály élén, *Lobmayer* tanácsnokról, aki folytatta *Vajna Ede* megkezdett munkáját, amelyet neki sikerült végre tető alá hoznia. Hivatalosan átadta ezek után az épületet *Folkusházy* alpolgármesternek. *Folkusházy* néhány meleg, szivélyes szót mondott, majd a tisztviselők nevében *Wurmb* Elemér árvaszéki elnök-helyettes, a FANSz. ügyvezető elnöke mondott mélyenszántó beszédet. Az üdülőtelep — mondotta *Wurmb* Elemér — a maga szépségével, a reá forditott sok gonddal és költséggel egyik szimbóluma annak a szeretetteljes gondoskodásnak, amely a székesfőváros törvényhatóságát és vezetőségét alkalmazottai iránt mindig jellemezte. Köszöntötte a telepet épitő tanácsnokokat, majd megemlékezett *Lavotta* Gyula műszaki tanácsosról, az épitkezések zseniális tervezőjéről és *Dulácska* Jenő tanácsjegyzőről, aki mint a létesitendő segitőalap igazgatója, az elnöki ügyosztály részéről meleg érdeklődéssel és szeretettel vett részt az épitkezésben.

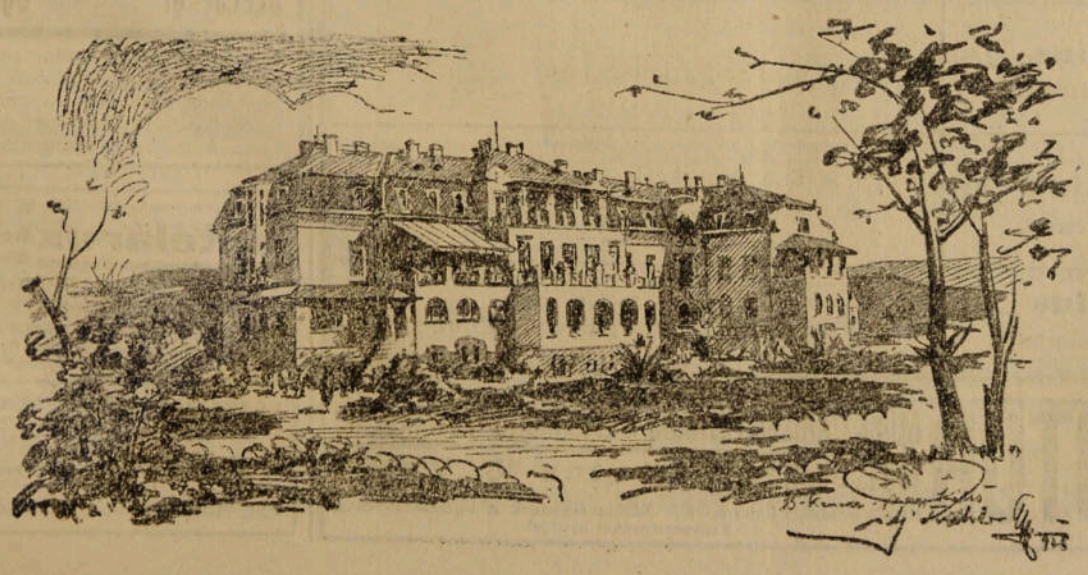
Lelkes éljen hangzott fel a szónoklatokra, majd az ünneplő közönség megtekintette a gyönyörü uj szálló európai nivóju berendezését. Ragyogóan uj és tiszta, szinte luxuriózusan előkelő minden: a csempés fürdőszobák, a tágas erkélyek és loggiák, az egyszerü és mégis finom és stilusos butorzat. Disztingváltak és nivósak a közös termek is: az étkezők, társalgók, könyvtárszobák. Külön épület fogadja magába a billiárdtermeket és kuglipályákat, az egész épületsorozatot pedig, amely büszkesége lehetne bármely nyugateurópai fürdővárosnak is, gyönyörü park, nagyszerü strand és a gazdasági épületek és telepek egész sorozata veszi körül. A hivatalos átadás ezzel véget is ért és ünnepélyes diszebéd következett. Az ünneplő közönség egy felejthetetlen élménnyel gazdagodottan tért vissza az esti órákban a fővárosba.

Mint munkatársunknak *Dulácska* Jenő tanácsjegyző, a Segitőalap kitünő igazgatója kijelentette, maga a telep 47 katasztrális hold terjedelmü területet foglal el a vizpart és a vasuti töltés dombjai között. A balatonkenesei vasutállomástól az üdülőtelep kényelmes autói személyenként 30 fillérért szállitják a vendégeket az üdülőtelepre. A telep legfontosabb épitménye a két szálloda, amelyek 80—80, összesen tehát 160 egy-, illetve kétágyas szobával rendelkezik. Az üdülőtelepet a székesfőváros tiszti alkalmazottai, a nyugdijasok és özvegyek, valamint azon családtagok vehetik igénybe, akik után az ellátottak családi pótlékban részesülnek. A pen-

Lamotte Károly dr. tanácsnok főjegyző, aki befejezte a balatonkenesei épitkezést.

ziódijak igen mérsékeltek és azokra még ma is ráfizet a segitőalap. Az uj nagyszálló központi fütéssel, hideg- és melegviz-berendezéssel van ellátva és igy télen is kellemes és kedves szórakozást nyujt. A fővárosi tisztviselők egy nagyszerü és nagyértékü intézménnyel gazdagodtak a balatonkenesei üdülőtelep révén. Hisszük, hogy Balatonkenese *hasznára és javára lesz a munkában elfáradt fővárosi tisztviselőknek!*

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-utea 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos-utca 5.
Telefon: József 380—37.

LOPOS GYULA
szabadalmazott ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dreher sörök

Oildag és Greadag a legtökéletesebb grafitos kenőanyaom minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP
Telefon: József 361—23.

MÜLLER LÁSZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULATOR ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149—93.
VARTA ACCUMULÁTOROK

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

HIREK

Az Uj Budapest uj telefonja. A belvárosi állomásoknak az automataközpontba való kapcsolása alkalmával az Uj Budapest szerkesztőségének és kiadóhivatalának telefonszáma is változást szenvedett. Uj telefonszámunk: **Automata 892—47.**

Szeptember előtt mégsem lesznek készen az uj autóbuszok. A kereskedelemügyi miniszter hetek óta igéri annak a fővárosi közgyülési határozatnak a jóváhagyását, amely engedélyt adott a száz autobusznak a huszmillió dolláros kölcsön terhére való beszerzésére. Mindaddig, amig ez a jóváhagyás le nem érkezik, maga a megrendelés az Autobuszüzem részéről *jogszerüleg nem perfektuálható.* Igaz ugyan, hogy a főváros közlekedésügyi tanácsnokának és a száz autobuszt szállitó *Állami Gépgyár* vezérigazgatójának eljárására a főváros teljes biztositékot kapott arra vonatkozólag, hogy a beszerzést a kormányhatóság engedélyezni fogja, maga az akta hivatalos elintézése azonban *érthetetlen módon késik. Lobmayer* tanácsnok az elmult napokban fennjárt a kereskedelemügyi miniszteriumban, ahol azt az igéretet kapta, hogy most már néhány napon belül a kereskedelemügyi miniszterium jóváhagyása le fog érkezni a fővároshoz. A kedvező hir hallatára *Till* Antal vezérigazgató azonnal érintkezésbe lépett a Magyar Általános Gépgyárral és megállapodott *a szállitásra vonatkozóan.* A megállapodás szerint, amennyiben a leirat néhány napon belül csakugyan megérkezik és a rendelés perfektuálható lesz, szeptember elsején harminc kiskocsi-alvázat, november elsején 45 középkocsi-alvázat, 1929 február elsején pedig a 100 kocsiból még fennmaradó 25 nagykocsi-alvázat fogja a gépgyár leszállitani. Itt emlitjük meg, hogy a tanács döntött az autókarosszériák szállitására vonatkozóan: a nagy és középkocsik karosszériáinak a szállitásával a *Ganz-Danubius* gyárat biztuk meg, a kistipusu kocsik szállitását a *Nay és Róna*-cég, a *Kölber-gyár* és a *Zupka Antal*-cég kapta.

Aki nem akar dohányozni, maradjon a nézőtéren! Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a főváros egyes szinházakat illetően vissza akarja vonni azon engedményét, amely szerint felvonásközökben a szinházi előcsarnokokban szabad a dohányzás. A városrendezési ügyosztály és az állandó szinházvizsgáló bizottság a tilalom visszaállitását azzal indokolja, hogy nagyon elszaporodtak a dohányosok és a füst az előcsarnokokból tulnagy mértékben huzódik be a *belsőbb helyiségekbe.* Ez a terv egyelőre csak elgondolása volt a városrendezési ügyosztálynak, amely a magasabb tényezők ellenkezésén *máris hajótörést szenvedett.* Az ebben az ügyben döntő faktoroknak az az eléggé nem helyeselhető álláspontjuk van, hogy amennyiben ez a közönség életbiztonságát és a szinház tüzbiztonságát nem veszélyezteti, *senkit azon jogában, hogy felvonásközökben dohányozzék,* korlátozni nem lehet. Azoknak, akik nem dohányoznak, a felvonásközökben az előcsarnokokba kimenni nem a legnagyobb élvezet, de viszont a közönségnek ezt a tagadhatatlanul kisebb részét *senki sem kényszeriti arra,* hogy felvonásközökben ülőhelyét vagy a belső termeket elhagyja. A tilalom visszavonása ezekután *nem igen fog megtörténni,* és értesülésünk szerint a szinháznyitási engedélyek alkalmával a tanács csak azt fogja elrendelni, hogy a szinházak a felvonásközök után *alaposan szellőztessék ki a dohányfüstöt az előcsarnokokból.*

A Hold-utcából egy év alatt sem lehet eljutni a Városházára...

Miért elintézetlen még mindig a kommunizmus alatti viselkedésük miatt állásuktól megfosztott tanerők ügye?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Három évvel ezelőtt a főváros közgyülésének baloldali pártjai erős mozgalmat inditottak, hogy a kommunizmus után állásuktól megfosztott tanárok és tanitók ügyét vegye revizió alá a főváros, mert a tanerőknek nagy tömegben való elbirálásánál a kommunizmus után igazságtalanságok történtek. A kérdés annakidején várospolitikai körökben sok heves vitatkozásra adott okot, mig azután addig fejlődött a dolog, hogy a közgyülés állást foglalt ebben a kérdésben és határozatával *módot adott a revizió megkezdésére.* Kerek egy év telt el azóta, de a kérdés máig sem jutott nyugvópontra, mert a főváros vezetősége eleget tett ugyan a közgyülés határozatának, de az egész kérdést a kormány még nem birálta el.

Érdeklődtünk *Szabó* Imre dr. tiszti főügyésznél, aki az alábbiakban nyilatkozott a kérdésről:

— Mikor a közgyülés meghozta határozatát, megállapitotta azokat a méltányosságból tehető engedményeket, amelyek az esetben gyakorolhatók, ha a szintén méltányosság alapján gyakorolt felülvizsgálat arra az eredményre vezetne, amely szerint — különösen az ujabban szolgáltatott adatok alapján — az elbocsátás jogkövetkezményének enyhitéséről lehetne szó. A közgyülés azt is kimondotta, hogy a feltételeknek egyes esetekben való alkalmazása, a tiszti főorvos javaslatának meghallgatása mellett, végérvényesen a tanácsra tartozik.

— Azonban a közgyülésnek ez a határozata csak a kormány jóváhagyása mellett hajtható végre. A jóváhagyás mindeddig nem érkezett meg. A főváros tanácsánál mégis azt hiszik, hogy a kormány jóváhagyása többszöri sürgetés után *legközelebb le fog érkezni.*

Az *Uj Budapest* munkatársa aziránt érdeklődött a főügyésznél, hogy a revizió milyen eredményre vezetett és hány volt tanár és tanitó remélheti helyzetének javulását a revizióval kapcsolatban.

— Körülbelül százhetvenöt tanárról és tanitóról van szó, — mondotta a főügyész, — ennyien részesülnek kegyként nyugdijban, illetve méltányossági kárpótlásban. Természetesen a teljes mértékig rehabilitáltak a jövőben ismét *megválaszthatók is lennének.*

Más oldalról szerzett információnk szerint a kultuszminisztérium és a főváros között a *tanerők nyugdijigénye* és a *nyugdijazás időpontja* körül merültek fel differenciák. Ezeket a differenciákat azonban *egy esztendő alatt* el lehetett volna intézni.

Az Uj Budapest naptára

Junius 24 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Junius 25 Hétfő	d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Junius 26 Kedd	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. ½11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Junius 27 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. e. 12 ó. Rendkivüli tanácsülés. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Junius 28 Csütörtök	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Junius 29 Péntek	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a központi városházán és a kerületi előljáróságokon.
Junius 30 Szombat	Félévi előfizetése lejárt, ujitsa meg előfizetését az „Uj Budapest"-re!

A négyközépiskolás kezelők válasza az érettségizetteknek. (Levél a szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Méltóztassék megengedni, hogy „Az érettségizett kezelők sérelmei" c. cikkére vonatkozóan válaszoljunk és arra kérjük mélyen tisztelt Szerkesztő urat, mint a melegszivü embert és a kisemberek barátját, hogy kegyeskedjék levelünk lényegét becses lapjában leközölni. A státusrendezés tényleg a kezelési szakot sujtotta legjobban és ezért az bizony nagyon reászorul a megjavitásra. A kezelési szakon éppen ugy törvények szabályozzák az előirt négy középiskolai képzettséget, mint bármely más státusnál a hasonló, vagy magasabb képesitést és az igen tisztelt érettségizett kollegák éppen olyan jól tudták, mint mi, amikor kisebb-nagyobb számmal előzönlötték a kezelési szakot, lehetetlenné téve azok részére a státusba jutást, akik joggal számithattak volna arra és akik nem becsülték volna le azt a tiszteletre méltó társadalmat, amely mindég becsülettel megállotta a helyét, bárhova állitották érettségi hiányával is! Ha pedig már közöttünk vannak, — azaz, mint jó házigazdához illik, mi őket szeretettel befogadtuk, nagyon kérjük kartársainkat, hogy ne igyekezzenek a hálátlan vendég szerepére vállalkozni, akik a jóhiszemü házigazdát saját otthonából kiszoritják. Kérdezzük még, mélyen tisztelt Szerkesztő urtól, hogy egy rosszul sikerült házasságért kötelezhető-e kártalanitásra, vagy egyéb jóvátételre az, aki abban teljesen ártatlan. Nagyon köszönjük a kezelésiszak érdekében kifejtett nagybecsü működést, de legyen szabad azt kérnünk, hogy az esetleg ujabb státusrendezésnél minket, a vendéglátó házigazdát, — ki ne hagyjanak, annál kevésbé, mivel mi képezzük az évtizedes törzset, melyből az égfelé törő hajtás sarjadzott. Nem szégyen ma már semmiféle munka, hanem dicsőség, bármilyen formájában vagy keretében teljesitjük is az életnek kötelességünket, mert, sajnos, — Trianon büneként, — magasabb képzettséggel egészen alacsonyrendü munkát végez igen sok embertársunk! Végül még annyit: nagybecsü lapjában felsorolt bármely munkakört évtizedek óta jól és pontosan ellátjuk éppen ugy, mint nagyra becsült és a mi rovásunkra felfelé törni igyekvő kartársaink és higyje el Szerkesztő ur, hogy nincsen azok egyikében sem ördöngősség, illetve reánk sem lehetetlenség! Nem kell ide magassabrendüség, hanem értelem, becsületesség, megbizhatóság és lelkiismeret és ugy érezzük, hogy ha ez meg van bennünk, — minthogy meg is van, érettségi nélkül is közmegelégedésre elláthatjuk a reánk bizott feladatokat. Ha pedig a felsorolt egyéni jótulajdonságok hiányoznak az emberből, az esetben még a legmagasabb képzettség sem lesz képes számunkra az elismerést elnyerni. Kérelmünket a Szerkesztő ur szives jóindulatába ajánlva, vagyunk Budapest, 1928 junius hó 6-án, mély tisztelettel: Több négy középiskolás kezelési tisztviselő.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

BUTOR Müasztalosok Termelő- és Értékesitő Szövetkezete
Ujpest, Arpád-utca 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtjuk

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Budapest Csillag tura-ut. A *Budapest Sport Egyesület* 1928 julius 8-án rendezendő motorkerékpárversenye a magyarországi motorosok egész tömegét mozgatja meg. A nagy érdeklődésre való tekintettel, a rendező egyesület utónevezéseket *junius 20-ig fogad el.* Ezen ujszerü versenyen sok olyan vidéki motoros vesz részt, akikkel ezideig versenyeken még nem találkoztunk. A vidéki versenyzők lakhelyüktől indulnak s az általuk választott utvonalon jönnek Budapestre. A budapesti versenyzők a Központi Városházáról indulnak s a választott ut megtétele után a Millenáris sporttelepre futnak be. A táv tetszés szerint választható, azonban 150 km-nél rövidebb nem lehet. A versenyzők julius 8-án d. u. 3—7 óra között a BSE ujonnan átépitett *Millenáris sporttelepére futnak be,* ahol ugyanakkor nemzetközi kerékpár- és motorverseny lesz. A verseny iránt nem csak propaganda jellegénél fogva nagy az érdeklődés, hanem a dijazás *szokatlan gazdag volta* is bizonyára kellemes emlékeket fog a versenyzőkben hagyni. Budapest székesfőváros tanácsa a győztes klub team részére egy hatalmas vándordijat tüzött ki. Vidéki városok team csapatai a BSE-vándordijért küzdenek. Ezenkivül a fővárosi üzemek, valamint gyárak és cégek *több mint 50 értékes tiszteletdijat ajánlottak fel.* Az egyéni győztesek, valamint a helyezettek az egyesület diszitett nagy plakettjét nyerik. Minden résztvevő, aki az általa választott utat megteszi s a célba az előirt időn belül beérkezik, plakettet kap. Nevezni, valamint a verseny iránt érdeklődőknek felvilágositással *Kazinczy* Gábor titkár Központi Városháza III. emelet 399. sz. alatt naponta 12—2 között szolgál.

A nyugdijasok is helyet kérnek a Segitő-alap vezetésében. A Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapjára vonatkozó szabályrendelet a Nyugdijas Fővárosi Alkalmazottak Egyesületének igazgatósági tanácsülésén is tárgyalva lett. Az egyesület felterjesztést intézett a tanácshoz, hogy az „Intéző Bizottságban" az egyesület, illetve a nyugdijasok, özvegyek és árvák képviselete részére legalább 3 helyet biztositson, egyrészt mert a nyugdijasokat — létszámuk arányában — ez a szám jogosan illeti meg, másrészt figyelemmel kell lenni arra is, hogy mivel a szabályrendeletben intézőbizottsági tagul a nyugdij-egyesület elnöke jelöltetett ki, aki rendszerint a legidősebb, érdemdús tisztviselők közül lesz választva és ha esetleg már aggkoru, tőle nem kivánható, hogy a gyakori bizottsági üléseken személyesen megjelenjen, kivánatos, hogy őt az igazgató-tanács által delegált más elnökségi tag helyettesitse. Ezen változtatáshoz a Fővárosi Alkolmazottak Nemzeti Szövetsége is hozzájárult. Kéri továbbá a nyugdijegyesület, tekintettel a nyugdijasok és hozzátartozóik szomoru helyzetére és arra a nyomoruságra, mellyel valamennyien küzdenek, az illetményeikből levonandó járulék egy százalékban állapittassék meg. A szabályrendelet egyik szakaszának az a rendelkezése, hogy a tagoknak a kiválasztott orvossal meg kell állapodni, bővebb magyarázatra szorul. Mit tartalmazzon ezen megállapodás és jóváhagyás végett be kell-e azt az Intéző Bizottságnak mutatni? Ugyancsak tisztázandó lenne az is, minő megterheléssel jár a fekvő betegre nézve, ha az orvost lakására kénytelen hivatni, mert a szabályrendelet értelmében a beteg az orvost a rendelésre kijelölt helyen és időben köteles felkeresni. Kéri az egyesület, hogy külföldi speciális fürdőhelyek is igénybevehetők legyenek, mert valószinüleg azokkal is lehet szerződéses viszonyba lépni. (Marienbad, Karlsbad, Pöstyén, Tátra és Adria.) Végül, tekintettel arra, hogy mivel a szabályrendelet oly gyermekek részére is engedélyezhet igényjogosultságot, akik nem kapnak ugyan családi pótlékot, de mint a tag háztartásában élők általa tartatnak el, ezek elhalálozása esetén az eltartó családfő részesüljön temetési segélyben. Ez alkalommal arra is kérte az egyesület a Segitőalap Intéző Bizottságát, tegye lehetővé, hogy az általa kibocsájtott és ezután kibocsájtandó hirdetményekről a nyugdijasok is értesüljenek. Nem lenne méltányos, ha hivatalba nem járó, esetleg folyton szobához kötött öreg nyugdijasok, mivel a „Fővárosi Közlönyt" nem olvassák, a kedvezménytől elesnének, vagy valamelyik határidőt elmulasztva károsodnának, holott illetményeikből az alap járulékai rendszeresen levonatnak.

GAZDASÁGI ÉLET

Ujra felvetődött a fővárosi biztositó gondolata. Az Egyesült Fővárosi tranzakciójával kapcsolatban illetékes városházi körökben ismét szóba került az *önálló városi biztositó* felállitásának terve. Az önálló városi biztositó felállitásáról többizben megmondottuk véleményünket, amely abban csucsosodik ki, hogy amig a biztositók közötti verseny a város számára aránylag alacsony tarifákat produkál, *uj biztositó intézet felállitását szükségesnek nem tartjuk.* A fentemlitett illetékes városházi körök fantáziájának sekélyességére mutat, ha a létesitendő Községi Takarékpénztár munkaterét nem tudják egyébb fontos feladatokkal betölteni, mint a városi biztositó felállitásának halvaszületett ideája. Arról, hogy ez a városi biztositó egyébb biztositási ügyletekkel is foglalkozzon, tása, *szó sem lehet,* mert igazán nem hatósági feladat, hogy Kajászóröcsögén jégkár ellen biztositson a főváros, vagy hogy Nagy István pölöskei iparost exekutálja a nem fizetett életbiztositási dijak miatt. A hatósági biztositó intézet felállitása ellen *tiltakozni kell mindenkinek,* aki a közérdeken felül figyelemre méltatja a meglevő biztositók jogos magánérdekét, annál is inkább, mert egy uj biztositó intézet felállitása és rezsije olyan összegeket emészt fel, hogy azokból a főváros által ma fizetett biztositási dijak kétszerese is kitelne. Egészen más lapra tartozik a *temetkezési biztositás problémája,* amelyet éppen most tanulmányoz külföldön *Adamy* igazgató. A temetkezési biztositást egyrészről nem szabad magánintézetek konkurenmint a városi objektumok biztosiszabad a közönségre az esetleg olcsó pénzen vállalkozó intézetek életbiztositási ügynökeit rászabaditani. A temetkezési biztositást, ugy, amint azt Bécsben és Lipcsében csinálják, *szigoruan hatósági alapon kell megvalósitani,* szövetkezeti formában, a Temetkezési Intézet mai, jól funkcionáló szervezetének felhasználásával, minden nagyobb beruházás nélkül. Amig tehát egyrészről a kárbiztositásoknál a *szabad verseny hive* vagyunk, a temetkezési biztositás altruisztikus gondolatát, ugy mint magát a temetkezést, *hatósági monopóliummá* kivánjuk tenni.

Még mindig a városházán hever a gyámpénztári kölcsönről szóló szabályrendelet. Közel egy esztendeig tartó előkészités után a legutóbbi rendes közgyülés tudvalevőleg elfogadta a gyámpénztári kölcsönök nyujtásáról szóló szabályrendeletet, amely lehetővé teszi, hogy a gyámpénztár rendelkezése alatt álló összegeket *ne protekciós bankokban* helyezzék el, hanem azt az árvák és gondnokoltak érdekeinek kellő megóvása mellett *közvetlenül kisemberekne helyezzék ki.* Ha a főváros egy-egy közgyülési határozat gyors kormányhatósági jóváhagyására sulyt helyez, az a szokás, hogy *a felebbezési határidő bevárta előtt* felküldik az aktát előzetes tanulmányozás céljából az illetékes miniszteriumba. Igy történt ez legutóbb az Egyesült Fővárosi részvénytöbbségének megvásárlását elhatározó közgyülési aktával is, sőt az autótaxi-szabályrendeletet is már azelőtt felküldték a kereskedelemügyi miniszteriumba, mielőtt a tizenötnapos törvényes kifüggesztési határidő lejárt volna. Az árvaszék és általában ez a szabályrendelet *mostoha gyermeke a fővárosnak,* mert egyébb sürgős elfoglaltsága közepette a pénzügyi ügyosztály még mindig nem jutott abba a helyzetbe, hogy a szabályrendelet előzetes felküldésére ráért volna. Nincs kétség aziránt, hogy ily körülmények között *ősz előtt nem lesz jogerős szabályrendelet* az árvapénzek kihelyezéséről, aminek egyrészről örülnek a bankok, hogy továbbra is olcsó kamat mellett kezelhetik a gyámpénztári betéteket, másrészről azonban tovább várhatnak a kisemberek, akik noha kellő ingatlanfedezettel birnak, a bankkölcsönnél lényegesen kedvezőbb kamatozásu gyámpénztári kölcsönt még jó néhány hónapig nem fogják tudni felvenni.

A Magyar-Francia Biztositó Rt. ormódi Ormódy Vilmos elnöklete alatt tartotta 48-iki rendes közgyülését. Az évi tiszta nyereség 83,617.41 pengő, melyből osztalék gyanánt, a tartalékalapok bőséges dotálása után, részvényenként 4% = 4 pengő (mint tavaly) kerül a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főintézeténél kifizetésre.

ciájául odadobni, másrészről nem

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték Csatornázás. Hydrotherapia

PALÁGYI GYULA R.T.
fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agya utca 75. szám.

Pantol Márton
„Budai Kéménysepro"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Művészies és általánosan elismert legjobb minőségü fagyellentálló és vasbetétekkel ellátott mükőből készitett
Pálmatartók Virágvázák
Virágtartók Szökőkutak
Kertipadok Ballustradok
és egyéb különféle mükődiszitmények a legmesszebbmenő garancia melletti fagyellentálló, vasbetétekkel ellátott mükőből készitve
Tervezi és készitti: **BAUM L. szobrász**
Műterem és mintaraktár:
BUDAPEST, VI., HERMINA-ÚT 41. SZ.
Az „Angol-park" közvetlen közelében :: TELEFON: TERÉZ 229-51.
Vidékre komoly érdeklődőknek fényképekkel és rajzokkal készséggel rendelkezésre állok
Vidékre való szállitást saját felelősségemre végzem!

Kacagóesték az Andrássy-úti Szinházban
A legdrágább jegy 6 pengő

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

ZUPKA LAJOS FIA
Autókarosszeria gyár
Alapitva 1880
Budapest, IX., Tüzoltó-utca 25
Telefon: József 306-44.

KAMARA MOZGÓ
JUNIUS 21-TŐL 28-IG
DICK TURPIN
a gáláns bandita. Romantikus filmregény 8 felv.
Főszerepben: TOM MIX
A PÁRISI FRUSKA
vigjáték 8 felv. Főszereplő
NORMA SHEARER
Előadások naponta 6, 8 és 10 órakor

TABARIN
Nemzetközi Orfeum
*
Esténként
10 órai kezdettel
elsőrangu varieté,
kabaré és
táncműsor
*

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák :: :: készitése :: ::

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós
és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

SZINHÁZ ÉS MOZI

NYUGAT-MOZGÓ. (Teréz-körut. Tel.: T. 91—62. sz.) *Manon.* Dráma 8 felvonásban. Főszereplő: Putty Lya. — *Vig özvegy.* Lehár világhirü operettje filmen. Főszereplő: John Gilbert és Mea Murray. — *Orlac.* Szinmű 8 felvonásban. Főszereplő: Conrad Veidt. — Előadások fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ. (A Newyork-palotával szemben. Jegyrendelés: József 365—23.) Reginald Denni főszereplésével *Jaj doktor ur!* Vigjáték 8 felvonásban. — Laura La Plante főszereplésével *A nagy ágyu.* Vigjáték 8 felvonásban — *Híradó.* — Előadások kezdete hétköznap és vasárnap 6, 8 és 10 órakor.

TURÁN-MOZGÓ. (Nagymező-utca és Mozsár-utca sarok. Tel.: 264—20) *Aki a pofonokat kapja.* Dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Lon Chaney, John Gilbert és Norma Shearer. — *Beduin táncosnő.* Keleti történet 8 felvonásban. Főszereplők Norma Talmadge és Josef Schildkraut. — *Éva asszony multja.* Szinmű 8 felvonásban. Főszereplők: Ivan Mosjoukine és Natalie Lisenko.

UFA. (Teréz-körut 60 Nyugati pályaudvarral szemben. Tel. L. 921-32. és L. 921—33.) *A film őskora.* Huszonötéves filmcsemegék, Kőváry Gyula konferánszával. Dirigál: Stephanides Károly. — Előadások kezdete hétköznapokon negyed 6, negyed 8, fél 10, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás délelőtt 11—1-ig és előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., diana-uti elemi iskola emeletráépitése és átalakitásával kapcsolatosan szükséges központi gőzfütő, valamint vizvezeték, csatornázás és gázberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.80 pengőért kaphatók 1928. évi junius hó 18-ától kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Orbán Jenő tervező-müépitésznél (VI. ker., Podmaniczky-utca 9. szám) d. u. 4—6 óráig, vagy a Központi városháza III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. évi julius hó 3-án (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály II. em. 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. A munkálatok elrendelésére csak akkor fog sor kerülni, ha a szükséges hitelösszegre vonatkozó belügyminiszteri jóváhagyás megtörténik.

Budapest, 1928. évi junius hó 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

SHELL
petroleum o benzin o gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSAS.
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-II, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Ostende kávéház
legkellemesebb
családi
szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

„TYPON“
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58- sz. fidsz. - Telefon: József 422-42.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit“ VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: **NAY ÉS RÓNA**
gép- és szállitóeszközgyár
X., Kápolna-tér

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér- patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-utca 17. Telefon: József 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz.
elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX“-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 25. szám

Budapest, 1928 junius 30

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Nyár

A szokásos jókivánságok után, amelyet a főpolgármester a közgyülés befejeztével nyilvánit a szabadságra menő bizottsági tagoknak, hivatalosan is megkezdődik a városháza nyári szünete. A városatyák és tisztviselők a munkában eltöltött esztendő fáradalmait pihenik ki, a polcokon porosan és fáradtan alusznak az akták, csupán a költségvetés van ébren, hogy számoszlopaiban nyilvánosságra hozza azt a sok vágyat, reményt és kivánságot, amelyet a város népe választott vezéreivel szemben táplál.

A péterpálnapi bágyasztó hőségben nincs kedvünk mérlegre tenni az elmult közgyülési ciklus eredményeit. Mával is fogyott a földi kin — mondja a költő, egy esztendővel távolodtunk attól a kataklizmától, amelyet a háboru és a forradalmak jelentettek, egy esztendő alatt tovább heggedt a seb, amelynek gyógyulását már nem fogja megérni a ma élő nemzedék. Hiszen a seb száját még mindig varratok tartják összekötve: ezer és ezer szál, amely az elmult rémségekhez köt bennünket, egy zürös világ emléke, itt remegőn még mindig sziveinkben. Asztalunkon krumpli, vállainkon gond és teher álmainkban fantomok; nem, Pesti Polgár nem nyaral, nem pihen, tikkadt szemeit az égi és földi hatalmasságokra veti, hiszen már azt sem tudja, honnan várja a segitséget!

Azok az urak, akik szabadságra mennek, tisztviselők és városatyák egyaránt, ha egy-egy szabad félórájuk akad a senki által nem irigyelt nyári pihenésben, gondolkozzanak ezeken a bajokon. Jól tudjuk, ők sem Istenek, vézna és erőtlen kezeikkel nem tudják megállitani az idő forgó kerekét, és a magyar globusnak a gazdasági bajokból való megváltása mindenhonnan kiindulhat, csak a budapesti városházáról nem. De azért mindenkinek meg kell tennie kötelességét, fel kell használnia a maga szük kis körét, hogy lámpát gyujtson és világitson a sötétben.

Azoknak, akik elmennek, mindezekután kellemes pihenést és békés nyugalmat kivánunk! Nappaluk legyen vidám, álmuk legyen könnyü, és ha hazajönnek, friss kedvvel és kipihent idegekkel lássanak hozzá a munkához! És ha visszatérnek az elhagyott iróasztalhoz, az árván maradt közgyülési padba: használják fel frissült munkakedvüket azok javára, akik itt töltik a nyarukat a naptalan pincelakások, a csenevész fák, a forrásgót lihegő utcakövezet és a rosszszagu csatornák között. Tul az operenciák kék ködén gondoljanak arra az urak, hogy az itthonmaradott százezrek unják az elvénhedt jelszavakat, a szinehagyott frázisokat, nagyképü szónoklatok lelkinek csufolt sovány táplálékát: gazdasági programmot, munkaalkalmat, jó közlekedést és tiszta kórházat várnak azon egyébként nagyon érdekes probléma felszinen tartása helyett, hogy ki legyen a Községi Takarék ügyvezető alelnöke.

Intim interju Rumbach Dezsővel, aki három hónapig lesz tanácsnok és ősszel nyugalomba vonul

Amikor Kammermayer volt a polgármester és Lechner a Baudirektor... Rumbach Dezső dédapja főorvos volt Pesten, és ő alapitotta az első pesti fürdőt — Érdekes visszaemlékezések a kilencvenes évek Pestjéről, amikor csak a Belvárosban volt aszfaltos utca

Hogyan lett Rombach-utca Rumbach Sebestyén utcájából

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Rumbach Dezső műszaki főtanácsost, aki 1892 szeptember 27-én lépett a főváros szolgálatába, a főváros törvényhatósági bizottságának 1928 junius 27-én tartott közgyülése egyhangulag tanácsnokká választotta. Három hónap hijján kerek harminchat esztendeig kellett várakoznia *Rumbach* Dezsőnek, amig eljuthatott addig az állásig, amely a műszaki képesitésü tisztviselők számára a városházán a legmagasabb: a tanácsnoki székig. Megválasztása alkalmából felkerestük *Rumbach* Dezsőt; nemhogy obligát programmot kérjünk tőle az elkövetkező tanácsnoki esztendőkre, hiszen tudvalevő, hogy Rumbach a kora őszi hónapokban letárgyalván a költségvetést, saját kérelmére penzióba vonul, hanem hogy számonkérjük tőle a főváros szolgálatában becsülettel eltöltött évtizedeket, hogy egy késői dagerrotypet kapjunk a kilencvenes évek városházájáról, amikor a fiatal *Rumbach* Dezső a műegyetem elvégzése után a főváros szolgálatába lépett.

...Az előszobában műszaki tanácsosok, mérnökök tömege referálásra várakozva, rajzokkal, tervekkel, aktákkal, a tágas és levegős szobában nagyraszabott mérnöki iróasztal előtt ül Rumbach Dezső. A legelegánsabb tanácsnok, a nyakkendője mindig friss, nadrágján a bug élesre vasalt: látszik, hogy a mérnöki pedantériát nemcsak a hivatalban tartja szem előtt, de ruházatában is. Szemközt a falon néhai való jó *Fock* Ede életnagyságu arcképe, közismert ferencjóskájában, a sarokban külön emelvényen *Fock* Ede siremlékének kicsinyitett mása. De nini, mintha a *Rumbach* Dezső aranykeretes cvikkere mögül a Fock Ede jóságos szeme villanna elő: igen, ebben a szobában és ebben az ügyosztályban minden Fock Edére emlékeztet, az ő szigoru becsületességére, mélyérzésü jóságára, nagy mérnöki tudására...

— *Fock* Ede volt az első főnököm, — kezdi *Rumbach* Dezső. — Harminchat évvel ezelőtt mint napidijas kerültem a városhoz, *Kammermayer* Károly volt a polgármester, *Gerlóczy* Károly az alpolgármester, *Lechner* a „Baudirektor." A mérnöki hivatal második osztályába kerültem, amely az ut- és csatornaépitéssel foglalkozott, de hozzátartoztak a szépészeti ügyek is. Az én hivatalom a mai uj városházán volt, a mai *Váci-utcában*, amelyet akkor még *Lipót-utcának hivtak*. Itt lettem *Fock* Ede mérnök asszisztense, ekkor kezdődött barátságunk, amely eltartott a sirig.

— Már családi tradicióim a városhoz vonzottak. Dédapám dr. *Rumbach* Sebestyén Pest városának főorvosa, mint annakidején mondották *fizikusa* volt Mária Terézia uralkodásának utolsó éveiben és II. József császár alatt. Dédapám különben arról volt nevezetes, hogy *ő épitette az első pesti fürdőt* a mai Aréna-uton, az ugynevezett Vasfürdőt. A mai *Rombach-utcában* volt a háza, egyike a legszebbeknek az akkori pesti házak között: a *Radvánszky-ház*, az *Orczy-ház* és a *Sebastiani-ház* tőszomszédságában. A ház még ma is áll, a *Rombach-ucca 9. szám alatt, ma a Hadik—Barkóczy hitbizományé*. Később az utcát is róla nevezték el *Rumbach-utcának*, és később, amikor dédapám neve feledésbe ment, torzitotta el a pesti argot dédapám nevét *Rumbachról Rombachra*.

Rumbach Dezső

— Arra kivánesi szerkesztő ur, hogy az ut- és csatornaépitési szempontból *milyen volt Pest*, amikor a főváros szolgálatába léptem? Hát bizony, aszfalt alig volt másutt, mint a Belvárosban, a mellékutcák trachittal és makadámmal voltak burkolva, ha ugyan egyáltalában burkolva voltak, a főutakon azonban pompás gránit kövezet volt. Persze a kövezés lépést tartott az uj utak és utcák megnyitásával: A Lipót-körut éppen hogy megnyilt, alighogy megnyitották a József-körutat, melynek végén az Üllői-ut sarkán, ahol a Mária Valéria kávéház van, *már állt a családi házunk*. A Ferenc-körut még meg sem volt nyitva, hogy a külső periferiákról ne is beszéljünk... A főgyüjtő éppen akkor épült, a külső városrészekben rengeteg volt a magáncsatorna, ha ugyan egyáltalán volt csatorna. Hol vagyunk természetesen ma ezektől a kövezési módoktól! Már a kilencvenes évek elején a gránitot kiszoritotta a bazalt, hiszen egymásután nyiltak meg a hazai bazaltbányák. És hol vagyunk ma ezektől a régi kövezésektől, az autók, a cement és beton-utak viharos korában!

Elmerengve néz maga elé *Rumbach* Dezső, akit ezután aziránt interpellálunk meg, hogy *mikor megy nyugalomba*.

— Én szerettem volna még a nyár előtt elmenni, de a polgármester ur nem engedett, azt mondotta, hogy nekem kell végig csinálni a költségvetést a pénzügyi bizottságban és a közgyülésen. Igy november előtt aligha mehetek el. Hogy azután *mi a programmom? Itt maradok Pesten, élek csendesen, nyugodtan.* Megérdemlem harminchat évi nehéz munka után...

A titkár egyre gyakrabban nézeget be a párnázott ajtón, gyülnek és türelmetlenek a referensek, az előszobában. Egy tanácsnok délelőtti munkarendjében nagy idő egy félóra! Közben telefon szól, nem tudjuk ki beszél, de a tanácsnok válaszából azonnal megértjük, hogy miről van szó. *„Igen, ma délután lesz az albizottság ülése. Ilyen dolgokban ismersz engemet, tudod, nem protezsálok senkit. Döntsenek a bizottsági tagok."*

Ez a beszélgetés jellemzi a legjobban *Rumbach* Dezsőt, aki mindig dolgozott, puritán és becsületes volt, és aki harminchatéves közszolgálat után egy jól és dolgosan eltöltött élet emlékével mehet nyugalomba. *Rumbach* Dezső álmát öreg napjaiban nem fogja zavarni semmi. Az a lelkes eljen, amely Rumbach Dezsőt a közgyülési teremben a választás után fogadta, bizonysága annak, hogy van még pártokon és vitán felül álló érdem, amely, ha későn is, megtermi a maga gyümölcsét. A főváros nagy mérnökei sorában *Fock* Ede és *Solty* Lajos után méltó helyet foglal el *Rumbach Dezső*.

A főváros éleshangu feliratban kéri a kormányt az autótaxi érdekeltségek felebbezésének elutasitására

Az érdekeltség nem a közérdeket tartja szem előtt, és eddigi kis létszámánál fogva a helyzet előnyeit máris kihasználhatta — Megállapitja a főváros, hogy az Autótaxi R. T.-nek a kisiparosok nem tudtak konkurenciát teremteni

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A törvényes felebbezési idő bevártával most küldte fel a főváros az autotaxi-ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendeletet jóváhagyás céljából a kereskedelemügyi miniszteriumba. A szabályrendelethez csatoltan felküldötte a főváros az illetékes kormányhatósághoz azt a két felebbezést is, amelyeket az *Autótaxi Rt.* és a *Budapesti Bérkocsi Ipartársulat Autótaxi Szakosztálya* a fővároshoz felterjesztett.

A szabályrendelet a főváros hosszabb indokolásával érkezett a kereskedelemügyi miniszteriumba. A főváros felterjesztése *szokatlanul éles hangon* száll szembe a két taxi-érdekeltség felebbezésével és azoknak elutasitásával az eredeti szabályrendelet jóváhagyását kéri a kereskedelemügyi minisztertől.

A taxi-érdekeltségek felebbezése a főváros azon megállapitását, hogy a mai forgalmi viszonyok mellett 1150 autotaxira van szükség, *önkényesnek és ötletszerünek minősiti.* Ezzel szemben megállapitja a főváros felterjesztése, hogy a forgalomba állitható gépkocsik számának 1250 darabban való megállapitása *gondos mérlegelés után* történt. A kereskedelemügyi miniszter előtt is ismeretes, hogy a közönség körében hosszu idő óta állandó a panasz, hogy Budapesten kevés az autótaxi, nemcsak különös alkalmakkor vagy rossz időben, amint azt a felebbezés állitja, hanem általában rendes, normális időben is. A nagy budapesti szállodák és idegenforgalmi szervek, nemkülönben a sajtó állandóan panaszolja az autótaxik számának alacsony voltát. Hogy az autótaxi-érdekeltségek mennyire nem a közérdeket tartják szem előtt, amikor a szaporitás ellen foglalnak állást, bizonyitja, hogy felebbezésükben még azt az állitást is megkockáztatják, hogy a meglevő 745 autótaxi teljesen elegendő a mai forgalom lebonyolitására. A főváros felterjesztése azt a véleményt fejezi ki, hogy az érdekeltségek csak a *saját tulzott és egyoldalu érdekeik szemszögletéből* tárgyalják az autótaxik szaporitásának kérdését.

Sulyosan elitélő szavakat használ a főváros az *Autotaxi Rt.-gal* szemben is. *„A főváros a közlekedés és a közönség érdekeit kivánja szolgálni akkor, amikor ezzel a verseny nélkül álló vállalattal szemben egy tőkeerős versenytársat kiván felállitani. Csak a közönség érdekét szolgálhatja, ha uj és tetszetős külsejü kocsikkal több uj vállalat áll majd a mai egyetlen vállalattal szemben, amelyet a többi 335, jobbára kisiparosi tulajdonban levő géperejü bérkocsi eddig semmiféle irányban egészséges versenyre nem késztethetett.“*

Megállapitja a felebbezés, hogy a felebbezők eddigi kis létszámuknál fogva *a helyzet előnyeit máris kihasználhatták*, a kiadott összegeket eddig megkeresték, de különben is a rendszámvásárlásoknál való *szertelen üzérkedést*, melyet a főváros állandóan rosszalt, *éppen a felebbezők fejlesztették ki.* Nem lehet vitatni a még lófogatu iparukat üző bérkocsisoknak *elsőbbségi igényét.* A törvényhatósági bizottságot a felterjesztés szerint ezen elsőbbségi igény megállapitásánál szociális szempontok vezették, mert ezen kisexisztenciák lófogaturól géperőre való áttérésének lehetőségét *méltánytalan lett volna elzárni.* Megállapitja végezetül a főváros felterjesztése, hogy a régi szabályrendeletnek az a rendelkezése, mely szerint *nagykocsi lehet külföldi gyártmány*, az uj szabályrendelettel *hatályát vesztette.* Megjegyzi még a főváros, hogy a tarifamódositásra vonatkozó tárgyalások befejezés előtt állanak és hogy a tarifát szabályozó és a szabályrendeletnek majdan függelékét alkotó közgyülési határozatot rövidesen szintén *fel fogja a főváros a kereskedelemügyi miniszterhez terjeszteni.*

A főváros ezen határozott és szigoru állásfoglalása *érthető recenzust keltett* az érdekeltségek körében, akik most a kereskedelemügyi miniszterium ellen indulnak rohamra, hogy azt érveikkel meggyőzni igyekezzenek.

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

„PALATINUS”
ÉPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Kánikulai forróságban lezajlott szerdán délután az utolsónak hirdetett közgyülés, amelyről csak az ülés végén derült ki, hogy mégsem volt utolsó, mert jövő szerdán folytatják. Némi kis nyári zivatar is kerekedett mindjárt az ülés elején az előljárói behelyettesitések miatt, azonban a főpolgármester megnyugtató szavai után elült a szocialisták haragja. Szivárvány nem ragyogott a borus égen, de viszont a baloldal azzal vigasztalta magát, hogy az előljáró választásnál minősitett lista alapján szavaznak és nagyon könnyen meg lehet, hogy a behelyettesitett előljáró nem lesz előljáró. Ebben azután mindenki megnyugodott. Unalmas napirend volt egyébként: nagyobb emóció nélkül szavazták meg Vajna Edének az élelmiszervásártelep épitésére a milliókat, egy-két interpelláció is elhangzott a tátongó üres padok előtt. Nagyobb volt az élet a büffében, fagylaltot is mértek a kisasszonyok, és igy kellemesen le lehetett hüteni a felhevült kedélyeket. A vezérek alig mutatkoztak, Kozma Jenő sürgött-forgott a társalgóban, Wolff Károly vonult vissza egy sarokba néhány hivével, a balodaliak viszont uzsonnáztak, és nem sokat törődtek a politikával.

— És Friedrich?

— Friss és elegáns volt, mint mindig, vidáman beszélgetett párthiveivel. Nem ugyanazokkal, akikkel Wolff társalgott. De ez nem akar célzás lenni.

— Hanem?

— Csak annak hangsulyozása, hogy dacára a szigoru kommüniképeknek, a bizalom nincs százszázalékig helyreállitva. Ismerem azokat a bizonyos kézlegyintéseket, amelyekkel egyes urak olympuszi gőgjükben a pártbontási kisérleteket szokták intézni, de ez alkalommal nem vált be a tiz év óta használt metódus. Elég volt a vállveregetésekből, az audienciákból, az elzárkózottságból! A pártvezér nem földöntuli hatalmasság, hanem primus inter pares, akit hivei szeretete állit az élre. Meg kell azonban állapitanunk, hogy itt nem a p r o g r a m m ellen van kifogás elsősorban, hanem a d i k t a t u r a ellen. A kedélyek a Wolff-párton lecsillapodtak, olyképpen, hogy sem Friedrich István, sem Baross Gábor nem lesz a Községi Takarék vezére. A hur azonban nagyon megvan feszülve, és nagyon kérdés, hogy mikor pattan el. Bizonyos különállás változatlanul észlelhető, kiváncsiak vagyunk, hogy a vezér tanult-e a történtekből!

— Majd elválik! Hogy állunk az uj helyettes-előljárókkal?

— Spannberger behelyettesitésének mindenki örül, de Guthtal szemben erősen megoszolnak az érzelmek. Keserüen kérdezték tőlem az öreg főjegyzők, hogy Guth akkor is helyettes előljáró lett volna, ha eddig Kőbányán teljesitett volna szolgálatot és nem a Wolff—Kozma közös szük patriájában? Jelentem különben Szerkesztő urnak, hogy a polgármester már aláirta a behelyettesitéssel kapcsolatos áthelyezési aktákat. Eszerint Spannberger Kőbányára kerül, Guth a Ferencvárosba. A hatodik kerületben Rupp Laci bácsi helyettese Tatár Béla lesz, aki eddig a közjogi ügyosztályban fejtett ki érdemes működést. Holtzspach a Ferencvárosból viszont a második kerületbe kerül előljáróhelyettesnek, mig a kilenc kerületben a behelyettesitett előljáró helyettese Haidekker főjegyző lesz.

— Miért megy ki Tatár a hatba?

— Debuisset iam pridem! A központi városházáról a multak tanulsága szerint sokkal nehezebb előljárói állásra pályázni, mint magából a kerületből. Tatár utóda a Károly-köruti fronton viszont Czebe Jenő dr. lett, aki megérdemli az előre való rukkolást.

— Miért volt olyan feltünően szórakozott Ripka a szerdai közgyülésen?

Másutt járt az esze, nem a közgyülési tárgyakon. Öméltósága nagy beszédre készül: a felsőház hétfői ülésén József főherceg után ő lesz az első szónok az öregségi biztositási törvényjavaslat mellett. Ez lesz különben Ripkának parlamenti szüzbeszéde is, érthető, hogy ki akarja vágni a rezet.

— Nyaralási hirek?

— Mindenki megy, mennél előbb. Alig tudom őket számon tartani. Ripka jövő szombaton utazik Reichenhallba, Sipőcz a jövő hét elején egyelőre Szemesre. Folkusházy egész nyáron itt marad, Buzáth viszont csak augusztusban megy el, amikor Sipőcz már visszajön. A tanácsnokokat illetően feljegyzem, hogy Némethy huszonnyolc órát ült egyfolytában gyorsvonaton, hogy Németországból hazaérkezzen a tanácsi választásra. Édes nem tudott hazajönni, mert még meszszebb van, mint a sógora: Párisban üdül. A vezéreket illetően közlöm, hogy Wolff ésKozma ezen a nyáron nem együtt mennek autóutra: Wolff Norvégiába megy kocsikázni, hogy a havasoktól fenséget, a fjordoktól hüvösséget tanuljon. Kozma Jenő barátom viszont Franciaországba megy, Párizsba és a tengerpartra. Ugyanez az utiránya változott sorrendben Petrovácz Gyulának is, aki a nyarat Boulogne sur Mer-ben fogja tölteni, miután résztvesz Párizsban a nemzetközi épitészeti kongresszuson. Baracs Marci bátyánk egyelőre svábhegyi villájában pihen, később külföldre megy. Bródy Ernő szintén.

— Kik maradnak itthon?

— Lamotte mindenesetre, a költségvetés miatt ugyanis nem mehet el. Lobmayer viszont a jövő héten megy szabadságra, valószinüleg külföldre. Purébl már nyaral Zamárdin, de a közgyülésre ő is természetesen hazajött. Gallina viszont csak augusztusra tud elmenni, de addig is szorgalmasan evez, már erősen le van barnulva.

— Egyéb ujság?

— Gratulálok az összes megválasztottaknak, és üdvözlöm önt Szerkesztő ur!

— A viszontlátásra, kedves dr. Városházy!

Konfliktus a hercegprimás és a főváros között

A hercegprimás elrendelte, hogy a fővárosi iskolák zászlószentelési ünnepélyein katholikus lelkészek csak akkor fungálhatnak, ha azokon más felekezet papja hivatalosan részt nem vesz — A főváros tiltakozott a hercegprimás rendelete ellen és inkább teljesen beszünteti a zászlók egyházi megáldását

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A városháza nyáreleji csendjét az elmult héten izgalmas esemény verte fel, amely alkalmas arra, hogy az öreg falakon tulmenően az egész ország érdeklődésére tartson számot. Arról van szó, hogy egyelőre beláthatatlan következményü konfliktus keletkezett a főváros és a hercegprimás között a *fővárosi iskolák zászlószentelési ünnepélyeit illetően.*

A fővárosi iskolák az odajáró tanulók erkölcsi és testi fejlődését különféle cserkész és levente alakulatok szervezésével is elő akarják mozditani. A modern pedagógia szempontjából *nagyjelentőségüek ezek a mozgalmak*, fejlesztik az ifjuság bajtársi érzését, elvonják őket a rossz társaságtól, kirándulásaikkal, sportbeli teljesitményeikkel, jótékonyan hatnak különösen a külvárosok ifjuságának egészségi állapotára is. Magától érthetődik, hogy a legtöbb ilyen alakulat *zászlóval rendelkezik*, amelyet rendesen megspórolt pénzéből vásárol meg az ifjuság.

A zászlók körül tört ki a harc. A zászlókat ugyanis rendesen ünnepélyes külsőségek között szokták megáldani a különböző hitfelekezetek papjai. Békés egyetértésben áldotta meg eddig minden hitfelekezet a maga ritusa szerint a zászlókat. A legutóbbi hetekben azonban a hercegprimás körrendeletet intézett a budapesti lelkészkedő papsághoz, melyben közölte velük, hogy az Egyház parancsa szerint a jövőben római katolikus lelkészek *csupán abban az esetben* jelenhetnek meg és fungálhatnak zászlószentelési ünnepélyeken, *ha azokon más felekezet papja hivatalosan nem vesz részt.*

A városházán természetesen *nagy megrökönyödést* keltett a hercegprimás fenti rendelete. Nemcsak megrökönyödést, hanem *ellenhatást is*, bizonyságául annak, hogy a városháza mai vezetősége igazán hivatása magaslatán áll. A polgármester attól a gyönyörü gondolattól vezéreltetve, hogy bizonyos nagy emberi vonatkozások tul vannak az egyes felekezetek különleges szempontjain, arra az álláspontra helyezkedett, hogy az iskola falai közé semmi körülmények között nem engedi belevinni a vallási kérdések feszegetését. „Ha a hercegprimás ur Őeminenciája erre vonatkozó nézetét továbbra is fenntartja, jelentették ki a városháza illetékes tényezői —, a mi részünkről a megoldás nagyon egyszerü: *egyáltalában nem fognak az ünnepségek alkalmával megáldást nyerni a zászlók*, a zászlószentelések egyszerü *szürke ünnepségek* lesznek, az iskolaigazgatók rövid szónoklatával *mindennemü egyházi szertartás nélkül.*"

A főváros vezetősége módot keresett és talált arra is, hogy *fenti másithatatlan álláspontját* közvetlenül a biboros hercegprimás tudomására hozza. A hercegprimás a főváros ezen kijelentésére *még választ nem adott:* illetékes helyeken mindenesetre nagy figyelemmel és érdeklődéssel kisérik a konfliktust a főváros és a hercegprimás között.

Ujabb székházat kapott a magyar ipar

Felavatták a Budapesti Szabóiparosok Hitel és Termelő Szövetkezetének székházát

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Lélekemelő ünnepélyességgel diszgyülés keretében avatta fel a *Budapesti Szabóiparosok Hitel és Termelő-Szövetkezete* e hó 24-én Hársfa ucca 24. sz. alatti palotáját. Ezelőtt huszonnyolc évvel a Szabóiparosok Körének Rombach uccai helyiségében egy kis szobát kapott az a százegy derék lelkes kisiparos, akik szövetkezetüket *Vikár* Béla elnöklete alatt megalakitották, 1906-ban már megvették a Hársfa ucca 24. alatti egyemeletes házukat, melyből most ezt a háromemeletes palotát varázsolták elő. *A testvéri összetartás, a szorgalmas, becsületes munka, az üzleti tisztesség, megbizhatóság, a kiváló vezetés* hozta létre a szövetkezeti eszme eme kiváló diadalát.

Az ünnepélyes diszülést *Bálint* Menyhért elnök nyitotta meg, aki üdvözölte a társadalmi élet megjelent kiválóságait. A kereskedelmi kormány képviseletében *Fodor* Jenő dr. államtitkár, a székesfőváros tanácsa képviseletében *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok, gróf *Hadik* János és az *Ioksz* nevében *Horváth* János dr. alelnök, továbbá az Ioksz részéről még vitéz *Patassy* Rezső ü. v. igazgató, *Grünwald* Jenő igazgató, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara részéről *Moór* Jenő kamarai titkár, az Országos Ipar-Egyesület részéről *Naményi* Ernő igazgató, a Kisipari Hitelintézet Rt. részéről *Széll* Jenő vezérigazgató jelent meg. Kimaradásukat meleg és elismerő sorok kiséretében kimentették: báró *Szterényi* József, gróf *Hadik* János és *Kulcsár* József, az Ioksz vezérigazgatója.

Bálint Menyhért elnöki megnyitójában visszapillantást vetett a szövetkezet körülményeire, az első idők küzdelmes és majdnem reménytelennek látszó sötét napjaira. Vázolta azt az egyenlőtlen harcot, melyet a szövetkezetnek az irigységgel és a konkurrens kartelekkel meg kellett vivnia. Első hatalmas feltünést jelentő eredmény az volt, midőn 1901-ben *a főváros nagy szállitását a harmincöt százalékkal olcsóbb szövetkezet a kartellel szemben elnyerte*, noha kétszáz százalékkal nagyobb munkabéreket fizetett, mint a kartell. Ettől kezdve a kormány és a főváros figyelme a kiváló teljesitmények és tisztességes árak folytán ráterelődött a szövetkezetre, melynek a kormány *gépsegélyt* adott és ettől kezdve *a nagyobb állami és fővárosi szállitásokból derekasan és becsülettel kivette részét.*

A diszgyülés tomboló lelkesedése közben meghajtja az elismerés zászlaját a szövetkezet vezérigazgatójának, *Tibor* Samunak kiváló szaktudása, agilitása és pénzügyi zsenialitása előtt, melynek köszönhető, hogy az utolsó két esztendő veszteséges gazdasági viharai dacára, ime már az 1900-ban szövetkezett százegy tag helyett hétszázhatvanhét szövetkezeti tag látja büszke otthonát.

Az elnöki megnyitó után *Fodor* Jenő államtitkár a kereskedelemügyi miniszter, valamint saját maga nevében szeretettel üdvözli a szövetkezetet, mint a tiszta, becsületes szövetkezeti eszme egyik legkiválóbb képviselőjét.

Lobmayer Jenő tanácsnok a székesfőváros tanácsának üdvözletét tolmácsolja s egyuttal a saját nevében is üdvözli a szövetkezetet. Legyen ez a házavatás hajnalhasadása egy szebb, egy virágzóbb korszaknak, legyen ez a ház tanyája a békés együttmüködésnek s a szeretetnek, mert ha ezek a feltételek megvannak, csak ugy lehet abból a szakadékból, melybe ez a szerencsétlen ország és főleg annak kiváló iparossága került, a boldogulás csucsára felvezető utat megtalálni. Isten áldását kérte a szövetkezet további munkálkodására.

Az ország első hatóságainak képviseletében elmondott két beszéd frenetikus hatást váltott ki. Azután sorban üdvözölték különböző testületek és egyesületek nevében a házavató szövetkezetet. A Budapesti és Kereskedelmi Iparkamara nevében *Moór* Jenő titkár, az Országos Ipar-Egyesület nevében *Naményi* Ernő ügyvezető igazgató, a Keresztény Szabóiparosok Országos Szövetkezete nevében *Müller* Antal ker. tanácsos, főv. biz. tag, ki testvéri szeretettel üdvözölte a rokonszövetkezetet, melynek megigérte, hogy mint eddig, ezentul is ugy ő maga, mint szövetsége, kéz a kézben segitségére lesz a közös munkálkodásokban. A Férfiszabó Ipartestület nevében *Kövér* Károly alelnök, a Szabómesterek Országos Szövetsége nevében *Lajta* Rezső szólalt fel, ki rámutatott arra, hogy a főváros ruházati iparosságának elismeréssel kell adózni ezért a sikerért, amelyet e szövetkezetbe tömörült 760 kisiparos elért, egyben hangoztatta fontosságát annak, hogy a munkaadómestereknek a kisiparosokkal karöltve kell munkálkodniok a ruházati iparosok helyzetének megjavitásáért.

Nagy szeretettel és ovációkkal fogadta a diszülés a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatójának, *Széll* Jenőnek a kisiparosok iránti szeretettel áthatott kiváló gazdasági tudásu és okfejtésü beszédét. A kézmüipari Szaksajtó központja nevében *Barta* Artur szólalt fel, a szövetkezet tagjai közül *Ahmási* Andor és *Adler* Lipót köszönték meg a vezetőségnek kiváló, fáradhatatlan és diadalmas munkáját. A szónokok nagyrésze szeretettel emlékezett meg *Ulmann* Jákóról, a Szabó Hirlap szerkesztőjéről, ki maga is szólásra emelkedett és a diszülés tetszésétől többizben megszakitott beszédében önérzetesen emlékezett meg a szabóiparosok becsületes, kitartó munkásságáról és annak eredményeiről, *Bálint* Menyhért elnök s a vezetőség tagjainak fáradhatatlan buzgalmáról.

Végül *Horváth* János dr. emelkedett szólásra, kinek mint az előző szónokok nagyrésze megállapitotta, oroszlánrésze volt a szövetkezet munkájában, megalakitásában és eredményeinek kivivásában.

A hangos ovációkkal végződő beszéd után *Bálint* Menyhért elnök bezárta a diszülést, melynek notabilitásai között ott láttuk *Gaul* Károly nyugalmazott államtitkárt, a technológia igazgatóját, kinek megjelenését az elnök külön megköszönte, mondván, hogy az iparosok ezen ősz bajnoka fiatalos buzgalommal megjelenik minden alkalommal, hol az iparosságot érdeklő események történnek. A házigazdai tisztet *Bálint* Menyhért elnökön kivül *Tibor* Samu ügyvezető igazgató és *Hirsch* Teofil, a szövetkezet ügyésze látták el lekötelező nyájassággal. A késő déli órákig elhuzódó diszes ünnepélyről emelkedett hangulatban, büszke önérzettel mentek el a szövetkezet tagjai és elégülten néztek vissza a Hársfa ucca 24. alatti palotára, saját otthonukra, szorgos kezeik gyönyörü alkotására.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MAZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92. :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

FLIEGL BÉLA §§ TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

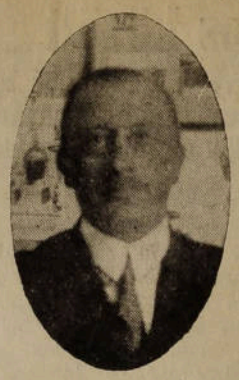
Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték Csatornázás. Hydrotherapia

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

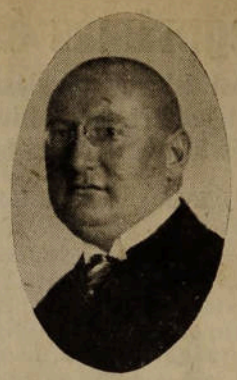
FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

HIREK

Közgyülési csendélet. Minden kommentár nélkül közöljük a junius 13-án tartott közgyülés gyorsirói feljegyzései alapján *Klár* Zoltán dr. interpellációjának és *Melha* Armand dr. felszólalásainak azon kitételeit, amelyek alkalmasak arra, hogy a városatyák szótárának alapját megalkossák. *Klár* Zoltán dr. felszólalásában a következő kifejezések fordultak elő: *„A tanácsnok ur őméltósága elejtette a sajtót.“ „Egy névtelen feljelentés olyan aljas, hitvány dolog...“ „Hitvány fráter!“ „Leghitványabb galiciai, leghitványabb zsidó!“ „Hazugság!“ „Példátlan aljas rágalom!“ „A bizottsági tag, aki névtelen feljelentéseket protegál és szorgalmaz, valamint bizottsági tagságát arra használja fel, hogy egy védtelen asszony kiutasitását szorgalmazza, ez alkalommal közönségesen hazudott és rágalmazott!“ — Viszont Melha* Armand dr. beszédéből valók a következő nem kevésbé sulyos kijelentések: *„Ez olyan hazugság, olyan rágalom, amelyhez hasonló el sem képzelhető!“ „Ez inszinuáció, vagy hamisitás!“ „A bizottsági tag ur megnyilatkozása jajgatás és óbégatás!“ „Ez az akció olyan gaz és olyan hitvány, hogy az intézőtünkön tulterjedő hangja és szaga van, büze van!“, „Ez a botrányos akció alkalmas arra, hogy jóhiszemü zsidókat is komisz megvilágitásba hozzon, másrészről cselekvésre késztette azokat, akik a lármát meghallották és a büztől az orrukat fintoritották!“* Ilyen és ehhez hasonló kifejezések hangozhattak el a közgyülési teremben és az elnök csupán két alkalommal tartott szükségesnek enyhe rendreutasitást alkalmazni, holott mindkét bizottsági tag ellen *széksértési pert* kellett volna indittatnia. A megindítandó vizsgálat fogja eldönteni, hogy *özv. Weiszkopfné* zavaros ügyében a két szenvedelyes városatya közül, melyiknek van igaza...

Dr. Spannberger Alajos

Dr. Guth Ferenc

az uj helyettes előljárók.

Julius 15-én megkezdi müködését a segitőalap. A főváros törvényhatósági bizottságának utolsó közgyülésén szerepel tudvalevőleg a segitőalap ügye is, amelynek elintézését régóta várják az érdekelt fővárosi tisztviselők. A helyzet ugyanis az, hogy mult év december óta az összes alkalmazottak fizetéséből levonják a segitőalap céljaira a két százalékot. Az alap hónapok óta beszedi a pénzt, azonban a megigért ellenértékeket nem szolgáltatja ki. Hogy az alkalmazottak ne legyenek továbbra is kénytelenek várni, a tanács ugy határozott, hogy az alap a belügyminisztérium jóváhagyásától feltételezetten már julius 15-én megkezdi müködését.

Szép napok a strandfürdőn. Most, hogy junius végén egyszerre hirtelen erővel ránk köszöntött a kánikula, a Városligetben is egyszerre megváltozott az élet. Vidám fiatalság robog reggeltől a késő esti órákig autobuszon, villamoson és földalattin a Városligetbe, hogy felkeresse a nemrég megnyilt strandfürdőt. A liget öreg fái a gyönyörü fürdőpalota környékén csodálkozva néznek egymásra: évtizedes csendjüket felveri a sok kacagás, a zsivaj, a fürdőélet elmaradhatatlan kisérője. A zölden csillogó tiszta viz, a gyönyörü strand, a pompás épületek hivogatják, csalogatják a közönséget, amely boldogan ad igazat *Berczel* tanácsnoknak a fürdő koncepciózus elgondolójának és épitőjének. Most már mindenki előtt kétségtelen, hogy *erre a fürdőre szükség volt* és éppen a liget közepén volt szükség, ahol egész városrészek jutottak máról holnapra ehhez a gyönyörü csodapalotához. Szóval a közönség meg van elégedve a strandfürdővel, ami erősen meglátszik a többi strandfürdő látogatottságán is: Budapest szépérzésü közönsége azt szereti, ami szép, ami stilusos, ami nivós, és ezért elsősorban a strandfürdőt tünteti ki szeretetével. Viszont a pénztári rapportokkal a derék *Bucsánszky* főjegyző a városgazdasági ügyosztály ezidőszerinti vezetője és *Zombory* fürdőigazgató vannak nagyon is megelégedve. Az állandóan zsufolt fürdő *bőven behozza az épitkezés törlesztéses kamatait*, ugyannyira, hogy a szemet és lelket delektáló gyönyörü fürdő *egyik aránylag legtöbbet jövedelmező üzeme lett a fővárosnak.*

Készül a szabályrendelet a hivatásos gyámságról. *Agoston* Géza dr. nak, az árvaszék ezidőszerinti kitünő elnökének megválasztása alkalmával tudvalevőleg egyik programmpontja volt a hivatásos gyámság intézményének megvalósitása. A szép és nagy gondolat valóraváltására azonban mindezideig nem kerülhetett sor, mert a belügyminisztérium, amely az ország legfőbb gyámügyi hatósága, olyképen kivánta a hivatásos gyámság intézményét a fővárosban megvalósitani, hogy az része lett volna a készülő uj gyámügyi törvénynek. E tárgyban *Agoston* árvaszéki elnök néhány nappal ezelőtt szakértekezletet hivott egybe, amely elhatározta, hogy a főváros nem fog várni az uj gyámügyi törvény még esztendőkig tartó megalkotására, hanem *szabályrendeleti uton* igyekszik a nagy problémát a törvénytelen gyermekek érdekében mennél előbb megoldani. Az erre vonatkozó szabályrendelet-tervezet a nyár folyamán elkészül és *ősszel már a közgyülés elé fog kerülni.*

Az Uj Budapest naptára

Julius 1 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Julius 2 **Hétfő**	d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. A Magánépitési bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5. ó. Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése.
Julius 3 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése.
Julius 4 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakás épitkezésekre felügyelő albizottság ülése. d. u. 4 ó. A Főváros folytatólagos közgyülése.
Julius 5 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés. d. e. 12 ó. Pályázati határidő az Uj-Városházán.
Julius 6 **Péntek**	Fizessen elő az Uj Budapestre!
Julius 7 **Szombat**	d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő a Központi tüzelőszerraktárban. d. e. 12 ó. Pályázati határidő a központi iktatóban.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

YOGHURT
készitményünk
5% zsirtartalommal
Tápláló
Üditő
Gyógyhatásu
Kapható fióküzleteinkben és elárusitóhelyeinken
BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RT.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

SHELL
petroleum o benzin o gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSAS.
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-II, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

BUTOR Műasztalosok Termelő- és Értékesitő Szövetkezete
Ujpest, Arpád-utca 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtjuk

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: **NAY ÉS RÓNA**
gép- és szállitóeszközgyár
X., Kápolna-tér

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe“ jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

GAZDASÁGI ÉLET

A BSzKRT. közgyülése

Tavaly 17 millióval több utas használta a villamost, mint tavalyelőtt — Bacsinszky Vladimir lett az igazgatóság uj tagja

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság junius 23-án tartotta V. üzletévi rendes közgyülését Sipőcz Jenő dr. polgármester, társasági elnök elnöklésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1927. üzleti évre vonatkozó jelentését és zárószámadását s mind az igazgatóságnak, mind a felügyelő-bizottságnak megadta a felmentést. Elfogadta a közgyülés az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. Emberbaráti és közművelődési célokra az idén is összesen 20.000 pengőt adományozott a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság és pedig:

a Természettudományi Társulatnak	2400 P
a Szent István Akadémiának	2000 P
a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek	2400 P
a Magyarországi Hirlapirók Nyugdijintézetének	2400 P
az Anya- és Csecsemővédő Egyesületnek	2400 P
a fonyódi és kenesei székesfővárosi üdülőtelepnek	2400 P
a Pro Juventute intézménynek	1200 P
a Stella Csillagászati Egyesületnek	1400 P
a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak	1400 P
és a B. Sz. K. Rt. közművelődési és sportegyesületei részére	2000 P

A közgyülés Bacsinszky Vladimir dr. volt államvasuti üzletvezetőt az igazgatóság tagjává, Sebő Béla székesfővárosi főszámvevőt pedig a felügyelőbizottság tagjává megválasztotta. A székesfőváros közönségét a közgyülésen Csupor József dr. székesfővárosi tanácsnok képviselte, aki a főváros köszönetét és teljes elismerését fejezte ki az igazgatóságnak, a felügyelőbizottságnak, továbbá a vasut tisztviselőinek és alkalmazottainak az elmult üzletévben kifejtett eredményes működésükért.

Az igazgatóság jelentéséből a következőket emeljük ki:

A B. Sz. K. Rt. törekedett lépést tartani a közforgalom fejlődésével s az 1927. évben az üzem teljesitőképességét nagy mértékben növelte: az **1926. évben teljesitett 74,231.539 kocsikilométerrel szemben az elmult évben 84,410.699 kocsikilométert teljesitett,** bár e többteljesitmény elérése érdekében jelentékeny anyagi áldozatokat kellett hoznia. Az egy kilométerre eső bevétel ugyanis évek óta állandóan csökken, aminek főképen az az oka, hogy a B. Sz. K. Rt. számára megszabott menetrend mellett a kocsik kihasználása, a nap legforgalmasabb óráit kivéve, nem lehet eléggé gazdaságos. Az igazgatóság azonban célszerü intézkedésekkel törekedett az üzem gazdaságosságát fokozni s ez a törekvése az elmult évben is eredménnyel járt. Beszámol a jelentés a rekonstrukciós programm lebonyolitásáról. Az 1927. évben 27.308 méter pálya felujitását végezte el a társaság ugy, hogy az eredeti programmból már csak 17.100 méter pálya rekonstukciója maradt hátra. A pályafelujitási munkákkal kapcsolatban az 1927. évben is folytatta a BSzKRt. a forgalom javitását és az egységes hálózat kifejlesztését szolgáló uj épitkezéseit, amelyek közül megemlitjük az aréna-uti egységes forgalom megteremtése érdekében végzett nagyobbarányu pályaépitéseket. Az áramtermelés és elosztás terén is jelentékeny munkálatokat végzett a társaság. Befejezte a Révész-utcai áramfejlesztő telep 15.000 lóerős uj torbogenerátorának felállitását és az ezzel összefüggő uj vizmü épitését. Az uj gép üzeme igen gazdaságos, amennyiben naponta kereken 1000 pengő értékü szénmegtakaritást jelent. Nagy körültekintéssel intézte az igazgatóság a szén beszerzést s az üzem szénszükségletét kedvező feltételek mellett biztositotta. A főmühelyek teljesitőképességének növelése révén a kocsik javitása és karbantartása terén is jó eredményeket ért el a BSzKRt.

Rendkivül figyelemreméltó adatokat tár fel a jelentés a forgalmi eredmények terén. Ezek közül kimagaslik az üzemben tartott kocsik számának emelkedése. Mig ugyanis az 1926. évben naponta átlag 1186 kocsi volt üzemben, az 1927. évben ez a szám 1259-re növekedett, ami a kocsipark 80 százalékát teszi ki. A menetsebességet mintegy 6 százalékkal növelték, miáltal minden egyes kocsi naponta átlag 13 kilométerrel többet futott, mint a megelőző évben. Mint örvendetes jelenséget emliti meg a jelentés, hogy bár a vasut teljesitménye növedett, a sulyosabb természetü balesetek száma nem emelkedett, hanem csökkent. — Az 1927. évben 298,512.499 volt a szállitott utasok száma, — 17,192.581-el több, mint 1926-ban, a bevétel utasonkint a közlekedési adóval együtt 19.2 fillér, közlekedési adó nélkül 17.6 fillér tett ki.

Beszámol a jelentés az 1927. év pénzügyi eredményeiről. 60,392.263 pengő volt a társsaság bevétele a kiadások pedig BSzKRt kezelésében álló BUR, földalatti és szentlőrinci vasutak részesedésével együtt 60,218.032 pengőt tett ki, a tiszta nyereség tehát 171.902 pengő volt. A kiadások között jelentékeny összeggel szerepel a közlekedési adó, amely közel öt millió pengőt tett ki, valamint a székesfőváros által birtokba vett vasutak megváltásával járó teher, amely 4,315.847 pengő kiadást jelentett. Jelentékenyen gyarapitotta a BSzKRt a nyugdijalapot is.

*

A BSzKRt üzemkezelésében álló vasutak, a Budapest—Ujpest—Rákospalotai Villamos Közuti Rt., a Ferenc József Földalatti Villamos Vasut Rt. és a Budapest—Szentlőrinci Helyi Érdekü Villamos Vasuti Rt. junius 25-én tartották meg évi rendes közgyülésüket. Mind a három vasutvállalat közgyülése elfogadta az igazgatósági előterjesztéseket, megállapitotta a mérleget és zárószámadást s az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak egyhangu határozattal megadta a felmentést. A Ferenc József Földalatti Villamos Vasut Rt. és a Budapest—Szentlőrinci Helyi Érdekü Villamos Vasuti Rt. e vasutak engedélyidejének lejártáig a BSzKRt.-tal üzemviteli szerződést kötöttek.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, alumínium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

Faárugyár
Wendauer József
Budapest, II., Fő-utca 168
Telefon-automata: 530-23

Mégis Reményi—Schneller? Noha a Keresztény Községi Párt hivatalos kommünikében közölte a nyilvánossággal, hogy a párt kebelén belül a Községi Takarék személyi problémái folytán előállt bonyodalmak teljesen megszüntek, és a párt ebben a kérdésben százszázalékos bizalommal viseltetik vezére iránt, — az izgalmak még mindig nem mondhatók teljességgel lecsillapultaknak, és értesülésünk szerint a probléma egyáltalában nem nyert megoldást, hanem csak *elhalasztódott.* Amikor a Községi Takarék vezetése körül felmerült legujabb hirekről számot adunk, csak krónikási kötelességünknek teszünk eleget, anélkül, hogy e *kérdésben egyelőre állást foglalnánk.* A legujabb hirek szerint *Buzáth* alpolgármester elnöksége teljesen háttérbe szorult, sőt az a helyzet, hogy *Buzáth* minden valószinüség szerint *még vezérigazgatói minőségben sem kerül a Községi Takarékhoz.* A takarék elnöke a most készülő alapszabályok szerint a mindenkori polgármester lesz, mig vezérigazgatóul *Reményi-Schneller* Lajos dr. a Leszámitoló Bank volt igazgatóját emlegetik. *Reményi-Schnellert* igen jó hirek előzik meg, fiatal és tehetséges bankvezérnek mondják, aki a *Molinum* szanálásánál és a Pénzintézeti Központ részéről az Egyesült Fővárosi ügyeinek intézésénél kitünő képességekről tett tanuságot. A hirek szerint *Reményi-Schneller* helyettese *Zlinszky* László a Vásárpénztár mai helyettes vezérigazgatója és bankosztályának vezetője lesz.

Jóváhagyták a száz autobusz megrendelését. A napokban érkezett le a főpolgármesterhez a kereskedelemügyi miniszter azon elirata, melyben közli, hogy jóváhagyta azt a közgyülési határozatot, hogy a huszmillió dolláros kölcsön terhére száz darab uj autóbuszt rendeljen a főváros. A miniszteri leirat alapján az Autobuszüzem igazgatósága a szállitás perfektuálására vonatkozóan az Államvasuti Gépgyárral a tárgyalásokat megindította.

Harc a városházi büffért. A városháza első emeletén a központi pénztár helyiségeivel szemben egy kis zugban közel husz esztendeje működik a városházi büffé, amely alkoholnemüek szigoru kizárásával hideg felvágottat, süteményt árusit a tisztviselőknek és a városházán megforduló idegeneknek. A büffé alapitója a népszerü *Margit asszony* néhány héttel ezelőtt meghalt és mint ilyenkor szokás megindult a háboruság a büffé bérletéért. Nem kevesebb, mint tizennégy ajánlat érkezett már be a városgazdasági ügyosztályhoz, amely azonban ugy határozott, hogy a nyár folyamán mindenesetre az elhunyt bérlő örököseinek kezén hagyja a büffét és csak az ősz folyamán fog annak további sorsáról dönteni.

Összeférhetetlenség a szigeten. Az *Uj Budapest* két héttel ezelőtt megjelent vezércikkére, amelyben a szigeten egyre gyakrabban mutatkozó hibákat és rendellenességeket tettük szóvá, felfigyelt a napisajtó és a törvényhatósági bizottság. Az a néhány *közhely,* amelylyel *Rakovszky* Iván, a Közmunkák Tanácsának elnöke megvédeni igyekezett a sziget mai vezetőségét, az a néhány cikk, amellyel az egyik kormánypárti hirlap hasábjain ugyancsak Önagyméltósága, mint a lap belső munkatársa hangulatot igyekezett teremteni a sziget sivár üzleti politikája mellett, egyáltalában nem jön számitásba az *egyre erősödő közhangulat mellett,* hogy a sziget mai vezetésében duló hiányokat meg kell szüntetni és a sziget vezetését reorganizálni kell. Nem kétséges, hogy mindez igen gyorsan meg fog történni, megtörténne akkor is, ha a sziget még mindig magántulajdon volna, meg fog történni különösen most, amikor a sziget a közmunkatanácsnak nemcsak birtokába, de kezelésébe is jutott. Mindenesetre rá kivánunk azonban mutatni arra a *különleges pozicióra,* amelyet *Rakovszky* Iván a sziget ügyeiben elfoglal, hogy ezáltal kellő értékére szállitsuk le az ő cáfolatait. *Rakovszky* Iván nemcsak elnöke a Közmunkák Tanácsának, de ugyancsak elnöke annak a részvénytársaságnak is, amely a sziget ügyeit intézi. Igaz ugyan, hogy ez a részvénytársaság ma csak formailag müködik, mert a közmunkatanács elnöke a legkisebb dolgokat illetően is saját személyében intézkedik és parancsol. A forma azonban megvan, és igy nyilvánvaló, hogy amikor a közmunkatanács elnöke a szigetet bérlő részvénytársaságot védi, akkor nem egy hatóság véd egy üzemet, hanem *Rakovszky* Iván közmunkatanácsi elnök védi *Rakovszky* Iványt, a szigeti részvnéytársaság elnökét. Jelen alkalommal még csak arra vagyunk kiváncsiak, hogy a szigetet bérlő részvénytársaság *igazgatósági tantiémjei, milyen összegre rugnak, továbbá,* hogy a szigetet bérlő részvénytársaság üzleti feleslegével mennyiben járul hozzá a Közmunkák Tanácsának fenntartásához, amely büszkén hirdeti, hogy *nem felesleges intézmény,* már csak azért sem, mert alimentálja és eltartja önmagát. Reméljük, hogy ha a szigeti pólópálya nem is fogja belátható időn belül zöld gyepét gyeremekjátszótérnek átadni, a Margitsziget *vezetésében és vezetésének ellenőrzésében* rövidesen meg fog szünni az az összeférhetetlenség, amely a szigeti virágágyak szinpompás harmóniájába nagyon rikitó és odanemillő foltot kavar.

A kenesei üdülőtelep. A mult heti számunkban hosszabban beszámoltunk a kenesei üdülőtelep felavatásáról. Ezzel kapcsolatban meg kell kölön is emlékeznünk azokról a kiváló vállalkozókról, akik az üdülőtelep elkészitése és diszitése körül kiváló érdemeket szereztek. Különösen kellemes benyomást keltett a felavatáson résztvevők előtt a Sieburger és Társa (VI., Apponyi-tér 2) cég által rendkivül izlésesen készitett falkárpit. Ugyancsak nagy elismeréssel gyönyörködtek az izléses csillárokban, amelyeket a Shaku-Do cég (IX., Mester-utca) szállitott. Az épitőmesterek által végzett munkáknál a legnagyobb elismerést Hlatky József mérnök, épitési vállalkozó által végzett munkák tetszettek különösen s a jelenlevő Hlatky mérnöknek sokan gratuláltak a jól végzett munkáért. Az ut és kövezési munkálatok szolid és jól sikerült elvégzéséért Halmos István és Fia (X., Halom-utca 25) cég érdemel meg minden elismerést.

A butorokat a hirneves *Thék* Endre butorgyár készitette, igazolva a cégnek a világpiacon is közismert elsőranguságát.

A Pátria Általános Biztositó Részvénytársaság e hó 22-én tartotta közgyülését. Az 1927. üzleti évről szóló jelentést Dárdai Ede vezérigazgató, kormányfőtanácsos terjesztette elő, amit a közgyülés helyesléssel tudomásul vett és a fölmentvényt megadta. A mérlegben kimutatott tiszta nyereség 44.054.50 pengő, amelyből osztalékul részvényenkint 2.50 pengőt fizetnek.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. 1928 junius 20-án tartdtta XXXIII. évi rendes közgyülését. A közgyülés helyesléssel tudomásul vette az 1927. évről szóló jelentést és elhatározta az 1927. évre részvényenként 1.— pengő osztaléknak ezévi junius 21-től való kifizetését.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Rt. igazgatósága dr. Scitovszky Tibor elnöklete alatt megtartott ülésén megállapitotta az 1927. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy az e hónap 30-ára egybehivandó közgyülésen — mint a mult évben — fél pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Egyedülli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállító- és mentőkocsik

SZINHÁZ ÉS MOZI

NYUGAT-MOZGÓ. (Teréz-körut. Tel.: T. 91—62. sz.) *Manon.* Dráma 8 felvonásban. Főszereplő: Putty Lya. — *Vig özvegy.* Lehár világhirü operettje filmen. Főszereplő: John Gilbert és Mae Murray. — *Orlac.* Szinmü 8 felvonásban. Főszereplő: Conrad Veidt. — Előadások fél 4, fél 6, háromnegyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ. (A Newyork-palotával szemben. Jegyrendelés: József 365—23.) Reginald Denny főszereplésével *Jaj doktor ur!* Vigjáték 8 felvonásban. — Laura La Plante főszereplésével *A nagy ágyu.* Vigjáték 8 felvonásban — *Hiradó.* — Előadások kezdete hétköznap és vasárnap 6, 8 és 10 órakor.

TURÁN-MOZGÓ. (Nagymező-ucca és Mozsár-ucca sarok. Tel.: 264—20) *Aki a pofonokat kapja.* Dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Lon Chaney, John Gilbert és Norma Schearer. — *Beduin táncosnő.* Keleti történet 8 felvonásban. Főszereplők Norma Talmadge és Josef Schildkraut. — *Éva asszony multja.* Szinmü 8 felvonásban. Főszereplők: Ivan Mosjoukine és Natalie Lisenko.

UFA. (Teréz-körut 60. Nyugati pályaudvarral szemben. Tel. L. 921-32. és L. 921—33.) *A film őskora.* Huszonötéves filmcsemegék, Kőváry Gyula konferánszával. Dirigál: Stephanides Károly. — Előadások kezdete hétköznapokon negyed 6, negyed 8, fél 10, vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás délelőtt 11—1-ig és előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart.

90.744/1928—VII. szám.

Pályázati hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a VII., Egressy-uti Községi Kertészképző Iskola 1928. évi szeptember hó 15-én kezdődő kétéves tanulói tanfolyamára pályázatot hirdet.

Elsősorban azok az ifjak pályázhatnak, akik az előirt kétéves gyakornoki idejüket az iskola gyakorló telepén töltötték el és a felvételre való alkalmasságukat az iskola vezetősége megállapitotta.

Másodsorban pályázhatnak olyan 16—18 éves kertészsegédek, akik a négy középiskola elvégzése után valamely hazai kertészetben három évig kertésztanulóként működve, kertészsegédi képesitést nyertek.

A felvételnél a budapesti illetőségüek, továbbá a székesfőváros adófizető polgárainak gyermekei előnyben részesülnek.

A felvett tanulók az iskola internátusában laknak és teljes ellátást élveznek, amelyért havi 60 pengő ellátási dijat fizetnek.

Ha közalkalmazott gyermeke:	
Beiratási dij egy évre	11 P
Tandij egy évre	44 P
Ha más foglalkozásunak a gyermeke:	
Beiratási dij egy évre	22 P
Tandij egy évre	88 P

Az igazoltan szegénysorsu és jó előmenetelü tanulók kedvezményes ellátásban részesülnek.

A pályázati kérvényhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési anyakönyvi kivonatot. 2. Iskolai bizonyitványt. 3. Kertészsegédi képesitő bizonyitványt. 4. Erkölcsi bizonyitványt. 5. Hatósági orvosi bizonyitványt. 6. Szülői beleegyező nyilatkozatot arról, hogy a pályázót tanulmányi ideje alatt a szülők anyagi támogatásban részesitik. 7. A kedvezmények elnyeréséhez szegénységi bizonyitványt.

A folyamodónak a székesfőváros tanácsához cimzett és szabályszerüen felszerelt kérvényeit **1928 julius 15-ig** a Székesfővárosi Községi Kertészképző Iskola igazgatóságához (VII., Egressy-ut 73. sz.) kell benyujtani.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi junius hó 14. napján tartott üléséből.

Folkusházy, s. k.,
h. polgármester.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára irásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros részére szükséges és a folyó évi augusztus 1-től december végéig leszállitásra kerülő 14,000 tonna **kemény hasáb és dorong tüzifa szállitására.**

A szabályszerüen kiállitott, lepecsételt boritékban elhelyezett bélyeges és a szállitási feltételekben részletesen körülirt ajánlatokat **1928 julius 7. napján (szombaton)** d. e. 10 óráig kell a Központi tüzelőszerraktárnál (X., Ceglédi-ut 1—3. sz.) benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott délelőtt fél 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A szállitásra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek hétköznapokon d. e. 11—1 óra között a Központi tüzelőszerraktárnál tudhatók meg.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A székesfőváros fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1928 junius 16-án.

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS, papirnemügyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Migden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. fidsz. - Telefon: József 422-42.

Hambach utóda LEUTWYLER FERENC
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Epitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mélyés magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

ZUPKA LAJOS FIA
Autókarosszeria gyár
Alapitva 1880
Budapest, IX., Tüzoltó-utca 25
Telefon: József 306-44.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

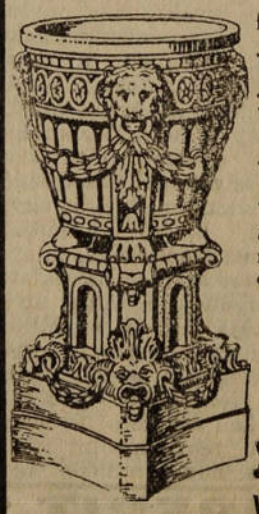
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Láncshid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

KIRNBAUER JÁNOS mü- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

Művészies és általánosan elismert legjobb minőségü fagyellentálló és vasbetétekkel ellátott működből készitett
Pálmatartók Virágvázák
Virágtartók Szökőkutak
Kertipadok Ballustradok
és egyéb különféle működiszitmények a legmesszebbmenő garancia melletti fagyellentálló, vasbetétekkel ellátott működből készitve
Tervezi és készitti: BAUM L. szobrász
Müterem és mintaraktár:
BUDAPEST, VI., HERMINA-ÚT 41. SZ.
Az „Angol-park" közvetlen közelében :: TELEFON: TERÉZ 229-51.
Vidékre komoly érdeklődőknek fényképekkel és rajzokkal készséggel rendelkezésre állok
Vidékre való szállitást saját felelősségemre végzem!

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő radioaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 26. szám

Budapest, 1928 julius 7

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Államiak és városiak

Elmult julius elseje, amely minden esztendőben örömnapja szokott lenni a szabadságra menő és a szabadságra készülő fővárosi tisztviselőnek. Junius utolsó napjaiban, julius elején utalványozták évről-évre az egyhavi fizetést kitevő félévi segélyt, amely lehetővé tette a kispolgári nivóju nyaralást, a több hust, a nagyobb karéj kenyeret, az iskolás könyvek előre való beszerzését, egy kis ruhácskát a gyerek és az asszony számára, néhány pár apró cipő... A fővárosi tisztviselők félévi segélye elmaradt az elmult évben, elmaradt az idén is. Nem szólnánk egy zokszót sem, ha nem lenne viszont biztos értesülésünk arról, hogy a minisztériumi tisztviselők julius elsején, mint minden esztendőben, ebben az esztendőben is, a legnagyobb titokban változatlanul megkapták a félévi segélyt.

Nem hinnők, hogy bármelyik miniszter is ki merte volna utalni ezeket a segélyeket a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulása nélkül. Nem kétséges, hogy a pénzügyminiszter tudtával és beleegyezésével kapták meg a félévi segélyt az állami tisztviselők jelentős kategóriái, annak a pénzügyminiszternek a tudtával és beleegyezésével, aki ugyanennek a segélynek a kiadását szigoruan eltiltotta a fővárosi tisztviselők részére. Mi ez? Önagyméltósága kétféle mértékkel mér, a balkeze nem tudja, hogy mit csinál a jobb? Vagy tán nagyon is tudja, és ezzel megteremti az első és a másodosztályu köztisztviselők kategóriáját?

Nem kétséges, hogy ami jár az állami tisztviselőknek, az jár a városiaknak is. Erről a helyről ünnepélyesen felszólitjuk az összes fővárosi alkalmazottak nevében a Nemzeti Szövetséget, hogy sürgősen lépjen akcióba a tisztviselők félévi segélye ügyében. Felszólitjuk az Alkalmazottak Szövetségét, hogy most már minden kényelmi és opportunitási szempontot félretéve, hozzon erélyes határozatot, és követelje az összes kategóriák számára a félévi segélyt. Kötelességévé tesszük az Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének, hogy necsak a főváros vezetőségéhez menesszen e tárgyban küldöttségeket, amelynek nehéz helyzetét a kormánnyal szemben nem kell külön ecsetelni, hanem közvetlenül a belügyminiszternél és a pénzügyminiszternél járjon el a sérelmes osztályozás megszüntetésére és a félévi segély azonnal való engedélyezésére.

Elég volt a meghunyászkodásból, az elkenési politikából, a végeláthatatlan csillapitó akciókból. Az alkalmazottak tömegei érdekeik éles és következetes képviseletét követelik meg a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségétől ugy a félévi segély, mint a tisztviselői visszatartások, a státusrendezés, a fizetésrendezés és a tisztviselő társadalom ezer baja ügyében!

A főváros vallásügyi kiadásai 1929-ben

Berczel Jenő dr. tanácsnok nyilatkozik az uj templomépitkezésekről — Folytatják a Bakáts-téri templom renoválását és tatarozzák a Szegényház-téri templomot — 33.500 pengőt kapnak az evangélikusok, 88.000 pengőt a reformátusok, 106.000 pengőt az izraeliták

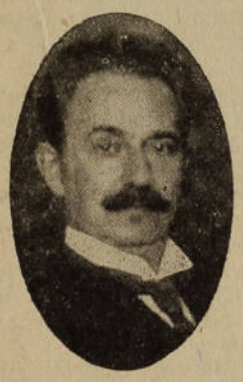
Mennyit keres a főváros az illetőségeken?

— Az uj Budapest tudósitójától —

Évtizedek óta a *városháza Szibériájának* tartják a Károly-körut frontot, ahol tudvalevőleg az illetőségi és közjogi ügyeket intézik. *Berczel* Jenő dr.-nak kellett erre a törvénycitátumokkal övezett, hideg frontra kerülnie, hogy bebizonyitva lássuk: meleg érző szivvel, koncepcióval, munkakedvvel életet és szellemet lehet belevinni a száraz akták és a kérlelhetetlen paragrafusok világába is. *Berczel* Jenő nem lankadó munkakedvét, páratlan energiáját és ügyszeretetét mi sem ecseteli élénkebb szinekkel, mint a főváros jövő évi költségvetésének vallásügyi része. A hitélet teljes ismeretével, az egyházi személyek bajainak minuciózus figyelembevételével készült ez a költségvetés annak jeléül, hogy *Berczel* Jenő megérezte és megértette a nagy erkölcsi törvényt, amely szerint *a templomok befogadóképessége forditott arányban áll a börtönök zsufoltságával.* Mennél több templomot épitünk felekezeti különbség nélkül, mennél buzgóbban fejlesztjük a hitéletet, annál jobbak az erkölcsök, annál kevesebb a bünöző, ugy hogy végeredményben *társadalompolitikai szempontból* cselekszik jót az, aki a lelkeket igyekszik a vallásos élet propagálásával megnemesiteni.

— Mikor ebbe az ügyosztályba kerültem, — kezdi az érdekes beszélgetést *Berczel* tanácsnok — első feladatomnak tekintettem, hogy meghallgatván a panaszokat, igyekezzem azokon segiteni. Az autonóm egyházközségek felállitásával egész uj müvelési ágazatokat kapott a lelkészek pastorális munkássága, és természetes, hogy a mai gazdasági viszonyok közepette rosszul befolyó adók a legtöbb esetben alig fedezik az egyházközségek szükségleteit, nemhogy templomépitésre telne az egyre szaporodó uj egyházközségekben. Pedig igazán megható jelenségekkel találkozunk: például a *Szent László egyházközségben* egy vasuti fékező összes megtakaritott pénzét, száz pengőt, adta oda a templomépitkezési alapra, itt is, de másutt is számosan vállalják önként az egyházi adó kétszeres fizetésének terhét, hogy mielőbb templomhoz jussanak a hivők. Csak a *Regnum Marianum* nagyszerü templomépitési akciójára utalok itt, amely kilenctizedrészben társadalmi gyüjtésből épült fel, holott a fővárosnak kegyuri kötelessége a katolikus templomok felépitése.

— Magától értetődően azon igyekeztem a jövő évi költségvetés összeállitásánál, hogy *minden kegyes kérést teljesithessen egyházi téren, minden panaszt megszüntethessen a főváros.* A kegyuri jogon a fővárost terhelő személyzeti fizetések általában *a régiek maradtak*, a jövő évben is felemelt fizetésüket kapják a káplánok, ami által a plébánosok kiadásai jelentősen csökkennek. A római katolikus egyházban a jövő évben *huszonöt plébánost, hét helyi lelkészt, ötvennégy*

Dr. Berczel Jenő
székesfővárosi tanácsnok

segédlelkészt fizet a főváros. A katólikus egyházi személyzet összes fizetése a jövő esztendőben *530.000 pengő lesz.* A dologi kiadások során a szokásos általános tatarozási munkálatokon felül folytatólagosan rendbehozzuk *a belvárosi templom* orgonáját. Uj fedelet kap az *óbudai templom* toronysisakja. Huszonötezer pengővel járulunk hozzá a *Szent István Bazilika* részére beszerzendő *hősök harangjához*, sekrestyés lakást épitünk a *kelenföldi* plébániánál, uj számlapot kap a *józsefvárosi plébánia* templom tornyórája. A *Bakáts-téri templom* renoválására 84.000, ugyanennek a templomnak központi fütéssel való ellátására 85.600 pengővel járul hozzá ebben az évben a főváros. Megkezdjük az *Erzsébetvárosi plébániatemplom* helyreállitását egyelőre 100.000 pengő erejéig, ugyanebben a templomban 40.000 pengő költséggel központi fütést létesitünk.

— A *felekezeti segélyek* során sikerült elérnem, hogy *a rendes évi segélyek majdnem a duplájára emelődnek.* Jelentősebb tételek itt az *ágostai evangélikus egyházak* 33.500 pengő segélye, a *református egyházak* 88.000 pengő segélye, az *izraelita hitközségek* 106.000 pengőnyi segélye. A rendkivüli segélyek sorában a *kelenföldi* református egyház 20.000, az *angyalföldi* 24.000 a *külső ferencvárosi* 25.000, a *kőbányai* ágostai evangélikus 24.000, az *unitárius* egyház 24.000, a *pesti izr. hitközség* 40.000, az *aut. orthodox izr.* hitközség 20.000 pengő hozzájárulást kap templom, illetőleg paplak épitésekre. A *Jezsuita-rend* 25.000 pengőt kap hozzájárulásképen, a *Manreza lelkigyakorlatos ház* épitési költségeire, a *Budai Kapucinus rend* 24.000, a *zuglói református egyház* 20.000 pengő tatarozási költséget fog kapni.

Azután a tárcájához tartozó egyéb kiadásokat illetően kérdeztük meg *Berczel* tanácsnokot.

— A *katonai elszállásolások dolga* a jövő évben változatlan lesz. A tiszti elszállásolás részben a Mária-utcai tisztiszállóban, részben a Ferenc József-laktanyában létesitett tiszti otthonban történik. Az átvonuló katonatiszteket pedig szállodákban helyezzük el.

— Nagy terhet ró a városra az *illetőségi, állampolgársági és a külföldiek nyilvántartásával* kapcsolatos különmunkák dijazása is, a folyó évben közel 40.000 pengő. Az államrendőrségi költségekhez a hozzájárulás még nincs megállapitva, itt be kell várni a belügyminiszter végleges döntését. Az országgyülési képviselők és községi választásoknak a székesfővárost terhelő költségére a jövő évre 250.000 pengőt irányoztunk elő. Ezzel szemben 320.000 pengő van előirányozva községi kötelékbe való felvételért szedett dijakért, 36.000 pengő anyakönyvi kivonatokért és 18.500 pengő dispenzációkért. Vagyis végeredményben a honositási és illetőségi dijakon *keres a főváros.*

Nyilvános Könyvtárak Amerikában

Irta: Liber Endre kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácsnok

I.

Az Egyesült Államok könyvtárainak rendkivüli haladottsága nemcsak az állam, a városok és az egyének gazdagságára és áldozatkészségére vezethető vissza, hanem fejlődésüknek önállóságára is. Az európai nagy könyvtárak büszkén hivatkozhatnak hagyományaik régiségére, de ez egyszersmind gát is, mely uj berendezések, modern könytár-rendszerek bevezetésének utját állja. Ilyenek a katalogizálás és a katalogusok ujabb szisztémái, a kölcsönzés lehető megkönnyitése, a nyitott könyvespolcok, honnan az olvasó maga keresheti ki a könyvet vagy válogathat, a nyilvános katalogusok, a könyvtári órák kiterjesztése késő estéig stb., s ami a legfontosabb a céljuknak tökéletesen megfelelő könyvtárépületek. Az egyes könyvtárak hagyományai akadályozzák azt is, hogy nálunk még egyes országok keretén belül sem lehet keresztülvinni a könyvtári szabályzatok azonosságát, vagy az egységes katalogizálást.

Az Egyesült Államok területén ezt az „American Library Association" működése segiti elő, s ennek az egységes könyvtári rendszernek központja a nagyszerüen berendezett washingtoni „Library of Congress", mely a Capitol szomszédságában, kétemeletes hatalmas renaissance palotában van elhelyezve. A könyvtárt először csak a kongresszus tagjainak használatára szánták és a könyvtáron kivül ma sem ad ki könyvet csak a kongresszus tagjainak és a felsőbb állami hivatalnokoknak. 1897-ben költözött át mai uj épületébe, mely akkor több mint 6,000.000 dollárba került. A könyvtárépület központja az aranyozott kupolával fedett olvasóterem, a külső falak amerikai fehér gránitból épültek és ragyogóan emelkednek ki a zöld park környezetéből. A külső lépcső feljárat előtt a „Neptun udvara", egy barokk hatásu szökőkut, bronz csoportjaival hatásosan válik el a fehér gránitháttértől.

Hármas bronzajtó, amerikai művészek reliefjeivel diszitve, vezet a vestibulebe és innen a 72 láb magas hallba, melyet a világ legszebb lépcsőházának tartanak és olasz, csiszolt márványburkolatával, fehér márvány korinthi oszlopaival, lépcsőjével, ballustrádjaival, faragott architektonikus és dekorativ diszleteivel rendkivüli, mondhatnók pompás hatást mutat. A hallt, folyósókat, termet a kormány által felszólitott reprzentativ amerikai művészek diszitették, irányok tekintetében válogatás nélkül, a klasszicizmustól az elfogadható individuális irányokig; irók, tudósok, művészek, a mythologia és symbolikus világ alakjai fogadnak mindenütt márványban, bronzban, freskók szineiben.

A déli oldal lépcsője a képviselők és szenátorok olvasótermébe vezet, az előbbit olasz márványkandalló felett a „Törvény" és a „Jog" mozaik képei, utóbbit az „Unio" cimere diszíti. A keleti folyosó lépcsőjén a látogatók karzatára jutva, nagyszerű kilátás nyilik a központi olvasóterem rotundjába, melynek átmérője száz láb, magassága 125 láb, ezer olvasóra van berendezve és elragadó hatásu gazdag, sokszinű márványburkolatával, mely a legsötétebb tennessee-i márványtól a numidiai veresen át a sienai sárga márványig árnyalódik. Bronz és márványszobrai nagy embereket ábrázolnak vagy a vallás, tudomány, irodalom jelképei. A kupola dobján körülfutó kép a Civilizáció haladása Blashfieldtől, az emberi haladás nagy népeinek és korainak symbolikus ábrázolása: a kupola elefántcsontszinű stucco diszei finom hatással emelkednek a sokszinü terem fölé.

A raktárak vasszerkezettel és polcokkal kilenc emeletre oszlanak a tetőig. Kiterjedésre jellemző, hogy az összes polcok hossza 231.680 láb, (70.662 m.) melyen több mint két millió kötet könyv férel. De hely van még további két és fél millió könyv elhelyezésére. Igy ez a nyugati félgömb legnagyobb könyvtára s ha az igazgatása alatt lévő jogi könyvtárt a Capitoliumon és a Smithsonian Institution könyvtárát hozzávesszük, a British Museum gazdagságával vetekszik legalább is mennyiség tekintetében. Ez a könyvtár kapja meg az Egyesült Államok kötelés példányait is a kiadóktól.

Természetes, hogy a könyvkiszolgáltatás a legmodernebb berendezés szerint történik. Az olvasóteremtől a raktárakig kábelhez kapcsolt könyvszállitó kocsik futnak le és fel, a kivánt könyv céduláját pneumatikus uton juttatják el a raktár tisztviselőjéhez s igy a könyv pár perc alatt az olvasóteremben van. A kongresszus tagjai részére az olvasóteremből a Capitoliumig vezető alaguton juttatják el a könyvet.

Mivel a könyvtár régi épületében kétszer is ütött ki tűzvész, mely nagy károkat okozott, itt ugy az épitkezés, mint a raktárak vas- és acélkonstrukciójának felállitása a legujabb tűzellenes védelem tekintetbe vételével történt, azonkivül nappal és éjjel folytonosan őrök cirkálnak.

Katalogizálási rendszere több elfogadott és főleg a decimális rendszernek felhasználásával A-tól Z-ig osztja be a tudományokat, inkább praktikus, mint tudományos elméleti rendezés szerint. Nyomtatott karton kártyáit az Egyesület Államok könyvtárai, intézetei, sőt magánosok részére is csekély költség ellenében küldi szét, ami elősegiti a könyvtárak egységes rendszerű vezetését. Kiadványai a legkülönbözőbb könyvtári érdeklődést elégitik ki: évi jelentések, bibliográfiák, referenc-listák, aktuális kérdésekről szóló katalogusok, könyvtári szabályzatokról, rendszerekről szóló utasitások, stb. Összes tisztviselőinek és alkalmazottainak száma 604.

A kongressus könyvtárát a „Newyork Public Library" közeliti meg anyaga gazdaságára nézve, csakhogy mint nyilvános könyvtár az arisztokratikusan tudományos rendszert fiókkönyvtárai által ideális kölcsönkönyvtárrá fejlesztette, mely az amerikai rendkivüli áldozatkészségnek egyik bizonyitéka. Az amerikaiak benne látják a municipális öszme kifejeződése s a nép szellemi fejlődése között fenálló összeköttetést, a megnyitás évében azt mondták, hogy ennek a könyvtárnak az uj épülete ugyanaz lesz Newyork részére, amik a régi katedrálisok a középkori városok részére voltak.

(Jövő számunkban folytatjuk.)

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden ajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.

Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, lépcsőket, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Szobrász
műkő-, stucco és műmárványmunkák
elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos utca 5
Telefon: József 380—37.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A szerdai közgyülésen a nagy meleg annyira ráfeküdt a kedélyekre, hogy hamarosan kitört a várható zivatar. Volt szidalom, becsületsértés bőven, minden pillanatban ugy látszott, hogy szükség lesz a tiszti főügyészre a széksértési kereset megindítása okából. A nagy nyári zivatar nem is mulik el nyomtalanul, egész sereg becsületsértési pör van keletkezőben ugyannyira, hogy a julius eleji közgyülésnek ősszel a járásbiróságon lesz folytatása. Igy is van rendjén... Különben csendesen és nyugodtan kezdődött a közgyülés: az izzadó városatyák néhány negyedóra alatt megették az összes fagylaltot a büfékben. A pártvezérek távollétükkel tündököltek, hat óra volt, mire fáradtan és a nagy forróságtól verejtékezve, ők is megérkeztek. Nagyobb beszélgetés nem igen volt, politikai esemény még kevésbbé...

— És Friedrich?

— Nem jött el. Részben azért, mert levelet irt, részben azért, mert meleg volt.

— Halljuk a Friedrich-ügy hiteles történetét!

— Friedrich számára barátai régóta akarnak valami elhelyezkedést a városnál. Előbb arról volt szó, hogy a vizmüvek vezérigazgatója lesz, a megoldásnak ezt a módját azonban maga Friedrich hiusitotta meg azzal, hogy Magyarország volt miniszterelnöke nem lehet egy fővárosi tanácsnoknak alárendeltje. A Községi Takarék problémájának kialakulásánál azután ujra felvetődött a Friedrich-kombináció. Igaz ugyan, hogy a Vásárpénztár elnöki állását már hónapokkal ezelőtt felajánlották Friedrichnek, aki azonban ezt szintén nem volt hajlandó elfogadni azzal, hogy vagy ügyvezető elnöke lesz a Községi Takaréknak, vagy nem lesz semmi. A leghitelesebb nyomozás alapján ezennel megállapitom, hogy sem Friedrichnek, sem barátainak a Vásárpénztár szombati közgyüléséről nem volt előzetes tudomása. Annál kevésbbé lehetett, mert akkor Friedrich előre megmondta volna, hogy kár a benzinért, nem óhajt a Vásárpénztár elnöke lenni. Főleg nem hajlandó megtenni azt a szivességet, hogy egy gyenge és az ő képességeinek meg nem felelő eldugott állást foglaljon el csupán azért, hogy az általa és pártja által kivánt állást más olyan valaki töltse be, aki Wolff szivéhez és Ligájához közelebb áll.

— És mi most a helyzet?

— Igen egyszerü. Wolff nem szabadult meg Friedrichtől, Friedrich bizottsági tag marad, és ellenzéki vezér. Egyelőre a párt keretén belül, de holnap... ki tudja?

— Egyéb ujság a szerdai közgyülésen?

— Sokan és melegen gratuláltak Ripkának a felsőház hétfői ülésén elmondott beszéde alkalmából, mely igazán státusférfiui megnyilatkozása volt Budapest közszeretetben álló főpolgármesterének. Mint halljuk, lelkes ünneplésben volt része őméltóságának a lex Vass II. körül kifejtett beszédéért: a felsőházi ülésen elsőnek József főherceg sietett hozzá a szemközti padsorokból, és melegen gratulált az igazán szép beszédért. Jelentem továbbá, hogy Sipőcz hiányzott a szerdai közgyülésen: öccsével Sipőcz Lászlóval, a Hangya igazgatójával és Schindler Pál jogszigorló urral Salzburgban szivja a jó hegyi levegőt. Tizenötödikén azonban Budapestre jön ujra őméltósága, majd egy-két napi tartózkodás után Balatonszemesre megy, ahol szeptember elejéig fog pihenni.

— Egyéb nyaralások?

— Folkusházy Budapesten nyaral, mint mindig: őrzi a városházát. Buzáth csak augusztus elsején megy el Fonyódra, Ripka szombaton utazik Reichenhallba. Gallina főjegyző Németországba megy tanulmányutra, főbb állomásai Köln, Frankfurt és Berlin. Solty csak augusztusban megy, természetesen Csengődre. Berczel és Rumbach szintén augusztusban mennek el, még ők maguk sem tudják, hogy hova. Lobmayer e héten megy minden valószinüség szerint külföldre. Csupor a Tátrába megy, Purébl Zamárdin üdül, Lamotte egész nyáron ittmarad, Vajna Kőbányán vett ki nyári lakást, Borvendég a Zugligetben üdül. Édes, Párizsban pihen. Némethy pedig Dömsödön játszik az unokáival.

— Szép programm! Mit csinálnak az uj helyettes előljárók?

— Elfoglalták hivatalaikat. Tatár Béla is elbucsuzott a IV. ügyosztályból és már a Terézvárosban van. Nagy ünneplés és vacsora kiséretében folyt le a bucsuzkodás, sőt a derék Tatár Béla értékes ezüstkazettát is kapott ajándékul régi kollégáitól.

— Reméljük, hogy őszre előljáró lesz belőle. A viszontlátásra, kedves Szerkesztő ur.

— Ajánlom magamat kedves dr. Városházy!

Vasárnap nyilik meg az ujjáépitett Millenáris pálya, melyre méltán lehetnek büszkék a fővárosi tisztviselők

Tizennyolcezer néző fér el egyszerre a pályán, Európa legmodernebb és legtökéletesebb pályáján — Footballpálya, strand és pompás klubbhelyiségek a tisztviselők otthonává avatják a Millenáris pályát

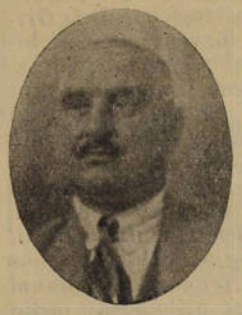
— Az Uj Budapest tudósitójától —

Kovácsházy Vilmos
főjegyző, a BSE alelnöke

A BSE agilis s fáradhatatlan vezetőinek kitartó munkáját eredmény koszoruzta. *Készen áll a Millenáris sportpálya* és a BSE e hó 8-án rendezi a pálya ünnepélyes megnyitását.

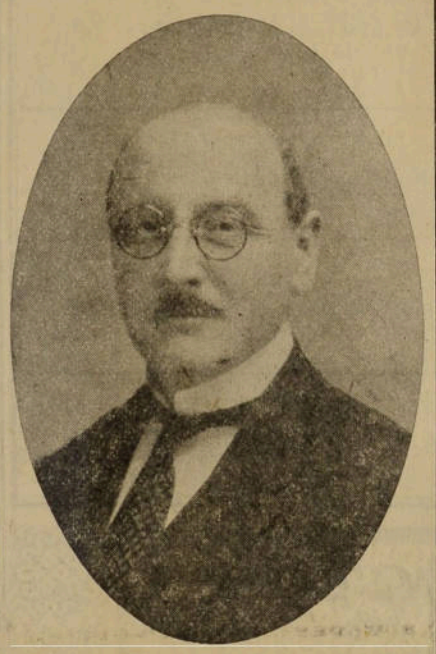
Vasárnap délután a rendőrzenekar muzsikája, az Elektromos dalárda éneke és ünnepélyes szónoklatok után átadják a pályát hivatásának és megkezdődnek a BSE által ez alkalomra rendezett versenyek. Több bicikliverseny és motorvezetéses kerékpárverseny szédületes tempója fog gyönyörüséget okozni a nagyközönségnek és a BSE derék tagjainak, kik Európa *legszebb kerékpárpályáját* nevezhetik immár magukénak. A versenyek lefutása alatt robognak be az egész ország területéről az ugyancsak a BSE által rendezett *Budapest csillagtura* versenyzői. A benevezett nyolcvan motorkerékpáros 100—130 kilométer távolságot tesznek meg és menetleveleiket az ország minden részében a csendőrség és rendőrség, cserkészparancsnokságok láttamozzák. Az utolsó láttamozás a pályán történik, melynek alagutján a délután folyamán mindnyájan befutnak, hiszen egyrészük már szombaton indul el, hogy a kitüzött időre érkezhessék. A különböző láttamozásokból állapitja meg azután a versenyintézőség a legjobb átlagot és jelöli ki a csillagtura győzteseit.

Lauber Dezső
a Millenáris pálya epitője

A magyar kerékpár és motorsport rövid idő alatt *bámulatos eredményt ért el* s nemzetközi viszonylatban is olyan előkelő poziciót foglalt el, hogy *a Nemzetközi Kerékpáros Szövetség az idei kerékpár világbajnokságot Budapesten rendezi.*

Miután Budapestnek nem volt megfelelő pályája, elhatározta a BSE. hogy a Millenáris pályát modern motor és kerékpárpályává épiti át. A decemberi tizenkétfokos hidegben is állandóan négyszáz munkás dolgozott, hogy a pálya idejében elkészüljön. A hatalmas teljesitménynek megkoszoruzása lesz az, hogy augusztus hóban *a kerékpár világbajnokságot* e pályán rendezik. A BSE szerencsés kézzel választott, mikor mult évben a szükebbkörü versenytárgyaláson az *Országos Épitő R.-T.-t* bizta meg a Millenáris pálya épitésével, mert *Lauber* Dezső műszaki tanácsos, az Országos Épitő R.-T. igazgatója, személyében olyan ember vette kezébe ezt a munkát,

Dr. Purébl Győző
tanácsnok, a B. S. E elnöke

akit nem a rideg üzleti érdek hajszol fokozott munkára, hanem egy győzedelmes sportmult minden babérja, dicsőséges emléke. *Lauber* Dezső ugy tünt fel Magyarország sportéletének egén, mint egy fénylő üstökös és ehhez a pályához mindenekfelett egy jubilláris emléke is füződik, mert pont harminc évvel ezelőtt, *1898 junius 26-án itt nyerte meg Magyarország kerékpárbajnokságát.* Ettől kezdve a sport minden ágában: tenisz, bandy, jéghocky, golf, kerékpár stb. állandóan *Lauber* dicsőségét hangoztatták a sportemberek, garmadával gyüjtötte össze győzelmei trofeáit és egyik diadalmas zászlóvivője volt annak a küzdelemnek, mely kivivta a fiatal magyar sport elismerését az egész világon.

Igy tehát benne a sportember és a mérnök szaktudása egyesült, mikor mult év telén *Hajós* Alfréd müépitész és *Matytyók* Aladár vasbetonmérnök tervei alapján hozzáfogott a pálya felépitéséhez. *Hajós* és *Matytyók* neve és az általuk elkészitett tökéletes terv volt a másik garanciája annak, hogy létrejött ez a gyönyörü alkotás. *Hajós* Alfréd 1924-ben stádionterveivel megnyerte a párizsi szellemi olimpiász épitészeti dijját és az ország számos sporttelepét épitették fel *Hajós* és *Matytyók* tervei alapján, ugyhogy mindketten valóságos specialistái a sportpályák tervezésének. A tervezők és épitészek ilyen szerencsés megválasztása után igyekszünk képet adni a gyönyörü BSE pályáról.

Hajós Alfréd
a Millenáris pálya tervezője

A motorpályának erős lejtése miatt a régi helyén és magasságban levő tribün *nem volt használható* és ezért azt egy emelet magasságra kellett emelni, ugyhogy most a tribün bármely pontjáról a *verseny egész lefolyása és annak minden fázisa tisztán és élvezhetően látszik.* A tribün alatt viszont olyan helyiségeket épitettek, melyek egy modern sportpályánál nélkülözhetetlenek, de meg a BSE egyesületi életére is szükséges. A BSE klubhelyiségének nagy társalgója, mely huszonhét méter hosszuságban és tizenkét méter szélességben foglal itt helyet, módot nyujt arra, hogy a főváros tisztviselői nemcsak sportügyekben adjanak a pályán találkozót, hanem a minden kényelemmel berendezett klubhelyiségben *a maguk társadalmi életének is kedves otthonát találják meg.* Bármikor lehet itt vivóversenyeket és előadásokat, ünnepségeket is rendezni. A félemeletre az ottlevő altiszti lakásokon, vendéglői személyzeti lakásokon kivül kerültek az *öltözők*, melyeknek berendezése *mintaszerüen tökéletes.* Nagyszerü zuhanyok és mosdók állnak a sportolók rendelkezésére. Ugyancsak közvetlenül a tribün alatt találtak elhelyezést a szövetségi és egyesületi helyiségek. Természetesen a kerékpársport céljaira épitett gyönyörü betonpályán kivül a footballsportnak és atlétikának is megfelelő helyet adtak, nem beszélve az uszás sportjáról, melynek a Millenáris uszómedence átépitésével és modernizálásával uj otthont teremtett az agilis BSE.

Matyók Aladár
a Millenáris pálya tervezője

A tribünre, valamint a félemeleti és emeleti helyiségekre két másfélméter széles lépcső révén, a tribün előtt levő körlépcsőkre pedig a tribün két végén levő két és félméter széles külső lépcső révén lehet feljutni. A tribünön körülbelül *négyezer ülőhely* van, száznegyven darab kétsorban elhelyezett páhollyal, a körlépcsőkön pedig kb. *kétezer néző fér el.* A körlépcső mögött lévő s a tribün által fedett folyosó arra szolgál, hogy eső esetén a körlépcsőn helyet foglaló közönség menedéket találjon. Másrészt természetesen a forgalom lebonyolitását is szolgálja. E folyosó a két főlépcső által is megközelithető. A tribünnel szembeni körlépcsős állóhelyeken, valamint a fordulókban kb. *tizenkettőezer főnyi közönség helyezkedik el,* mely a tribünön levő közönséggel együtt *tizennyolcezerfőnyi nézőtömeget* jelent. Oly szám ez, mely külföldi viszonylatban is tekintélyesnek mondható. A pálya sportszerü és a BSE folyó hó 8-án rendezi a pálya ünnepélyes megnyitását. Vasárnap délrésze négy sportot van hivatva szolgálni. Az uszómedence és strandfürdő az uszás sportját, a 60—105 méter alapterületü footballpálya a labdarugást, a 360 méter alapterületü futópálya a futást, atletikát, továbbá a 425 méter területü 120 kilométer sebességnek megfelelő lejtésekkel biró betonpálya *a motor- és kerékpársportot.* A tribün alsó része, mely a földszinti és félemeleti helyiségeket foglalja magában, betonoszlopokon nyugszik. A menyezetek vasbetonból készültek, mig a tribün maga faszerkezetből áll. A lépcsők vasbetonból vannak készitve, a motorpálya ugyancsak vasbetonból készült, a futópálya elsőrendü salakkal, a footballpálya *gyeptéglákkal.* A vasbetonból készült motorpálya mindazon tapasztalatok alapján készült, mely a külföldi pályák tervezéséből leszürödött. A versenyzők 120 kilométer maximális sebességgel mehetnek.

Eddig még minden sportember és szakértő, kik megnézték a pályát, melyen az Országos Épitő szorgos munkásai az utolsó simitásokat és a tisztogatás nagy munkáját végzik e sorok irásakor, azzal az érzéssel és határozott tudattal távoztak, hogy Európában ehhez fogható tökéletes alkotás, mely oly müvészi szakértelemmel foglalja egybe magába a versenyzők, a nézőközönség és a sportegyesület kivánalmait, nem található és Purébl Győző dr. tanácsnok, az egyesület kiváló elnöke, a fáradhatatlan *Kovácsházy* Vilmos és *Malaky* Mihály társelnökökkel egyetemben büszkén tüzheti ki a pálya ormára az egyesület zászlaját, mert az ő törhetetlen vasakaratuknak diadalmas megnyilvánulása ez az alkotás, melyről pár hét mulva a világ minden zugába fogja a táviró és telefon ontani a világbajnoki versenyekről szóló hireket. A *BSE tagjai boldogak és büszkék,* hogy ilyen nagykoncepcióju vezetőik vannak, kik tehetségükkel és szeretetükkel, fáradhatatlan munkájukkal egyesületüket erre a nivóra emelték.

A Millenáris sportpálya

A Fonciére Általános Biztositó Intézet mérlege most jelent meg. Ez a mérleg szemléletes bizonysága a fonciére kiváló munkásságának és egyszersmind méltó *a közel 70 ves intézet nagy hirnevéhez és bevezetettségéhez.* A mérleg aktiv tételei dacára az óvatos értékelésnek, nagy anyagi erőről tesznek tanuságot. A pénzintézeteknél elhelyezett kamatozó követelések értéke 643,559.46 pengő. Az intézet tulajdonát képező értékpapirok 895,456.94 pengős értéket reprezentálnak és a Fonciére ingatlanainak értéke 3,436.207 pengő. A viszontbiztositóktól 1,047.201.89 pengőt követel az intézet. A különféle adósok 305,280.07 pengővel tartoznak. Az intézet dijtartalékai az üzletév végén a viszontbiztositott rész levonásával az élemi ágazatban 1,537,433.53 pengő, az életagazatban pedig 947.731.19 pengőt tettek ki. Az intézet dijbevételei 9,629.884.97 pengő tekintélyes összegre emelkedtek.

A Fonciere üzletéve nyereséges volt, de az 1927 üzletév nyereségét az igazgatóság inditványára a most folyó üzletév számlájára viszik át. A Fonciére ez intézkedését a valorizációs törvény által a biztositó társaságokra háritott nagy terhek, a megnövekedett üzletviteli költségek indokolják, valamint az, hogy a társaság az elmult esztendő folyamán bőséges leirásokat eszközölt.

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

Thiergärtner és Stöhr Rt.
I., BUDAFOKI-ÚT 9—11. TELEFON: J. 385—17
Egészségügyi és fütési berendezések gyártása. Központi fütések. Fürdőberendezések. Vizvezeték Csatornázás. Hydrotherapia

HIREK

Esküt tettek az uj tisztviselők. A mult csütörtöki tanácsülésen megválasztott fővárosi tisztviselők kedden délelőtt tették le az esküt *Gallina* Frigyes dr. főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője kezébe, akit *Sipőcz* polgármester még elutazása előtt az eskü átvételével megbizott. Az eskütétel után *Gallina* főjegyző meleghangu beszédben üdvözölte az ujonnan megválasztottakat, azt a kérést intézve hozzájuk, hogy a tanács bizalmát munkásságukkal igyekezzenek kiérdemelni.

Miért bukott meg a veneréás diszpenzérek ügye? Ismeretes, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága még az elmult esztendőben a folyó évi költségvetés terhére jelentős összeget szavazott meg abból a célból, hogy a főváros valamelyik kerületében veneréás diszpenzért állitsanak fel és egyben a házasság előtti orvosi tanácsadást is megszervezzék. Igen előnyös megoldási mód is kinálkozott: *a Hungária fürdő r.-t.* igen olcsón felajánlotta a használatonkivüli Nyár-utcai népfürdő helyiségeit a diszpenzér céljaira, azonban ezeket a helyiségeket a közegészségügyi bizottság nem tartotta a célnak megfelelőeknek. Ezzel azután a dolog jogerősen el is intéződött, ma már senki sem beszél a veneréás diszpenzérről, amelynek felállitása pedig *halaszthatatlanul fontos és szükséges lenne.* A megszavazott összeget más célra fogják felhasználni, Budapest legnagyobb idealistája, *Csordás* tiszti főorvos pedig ismét egy álommal lesz szegényebb...

Még a nyár folyamán megkezdik a fonyódi leányárva-üdülőtelep épitését. Liber tanácsnok nagy szociális érzékre való terve, a fonyódi leányárva-üdülőtelep megvalósitása rövidesen elintéződik. A közgyülés erre vonatkozó határozatának jóváhagyása után még a nyáron megkezdik az üdülőtelep épitését olyképen, hogy a jövő év május elsejétől kezdve *hatvanas turnusokban* már ott fognak üdülhetni az árvák.

Az Uj Budapest naptára

Julius 8 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Julius 9 Hétfő	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Julius 10 Kedd	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése.
Julius 11 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakás-épitkezésekre felügyelő bizottság ülése.
Julius 12 Csütörtök	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Julius 13 Péntek	Ujitsa meg előfizetését az Uj Budapestre!
Julius 14 Szombat	Hirdessen az Uj Budapestben!

Csak parkettás szobák lesznek az uj városi házakban. A középitési ügyosztály gyors tempóban látott hozzá a *Kisfaludy-uccai*, a *Rónauccai* és a *Németvölgyi-uti* kislakástelepek megépitéséhez. A föld- és kőmüvesmunkát már mindenütt elkezdték, ugy hogy a lakások a jövő év május elsején teljesen kiszáradva és lakhatóan fognak a szerencsés kiválasztottak részére rendelkezésre állhatni. A tanács határozatához képest mindhárom bérházban csak *parkettás szobák lesznek*, mégpedig az egyszobás lakások fürdőszoba nélkül, a két- és a háromszobás lakások pedig fürdőszobával. Az előirányzat szerint a bérházak épitkezése légköbméterenként annyiba fog kerülni, mint amennyibe az *Angol-Magyar Bank által épitett bécsi-uti kislakások kerültek.* Ennek következtében a lakások bérei is *ugyanolyan magasak lesznek* mindhárom bérháztömbben, mint amilyen lakbérek ma a Bécsi-uti házakban vannak. Itt emlitjük meg, hogy az a hir, mintha a bankok által épitett kislakás-telepeken a főváros *a lakbérek leszállitására készülne*, tévedésen alapul. A lakbérek olyképen vannak a bankok által felépitett kislakásokban kontemplálva, hogy *azok egész pontosan az amortizációs költségeket fedezik.* Mint munkatársunknak *Liber* tanácsnok, a szociálpolitikai osztály vezetője kijelentette, a jövő évi költségvetésben a bankok által épitett kislakásokból összesen *negyven pengő haszna* lesz a fővárosnak, és ez is csak azért, mert ezt a negyven pengőt *már nem lehetett a lakbérek között arányosan szétosztani.*

Béke a Damjanich-uccai fronton. Örömmel jelentjük, hogy a *Regnum Marianum* egyházközségében a legutóbbi plébánosválasztással kapcsolatos harcok *elsimitottnak tekinthetők.* Az elintézéssel ugy az ujonnan megválasztott plébános, mint *Halász* Pál dr. hivei meg vannak elégedve, és remélhető, hogy a választás alkalmával felmerült zavaró incidensekre rövidesen a feledés jótékony fátyola fog borulni. *Ortvai* Rezső dr. a törvényhatósági bizottság által jogerősen megválasztott plébános, a megállapodás szerint teljes rendben és nyugalomban fogja uj plébániáját elfoglalni, mig mellette a segédlelkészi teendőket *Halász* Pál dr. fogja változatlanul ellátni. Az első nagyobb plébánia megüresedése esetén azután *Ortvai* Rezső dr.-t át fogják választani más kerületbe, a *Regnum Marianum* egyházközségének plébánosa pedig most már minden valószinüség szerint *Halász* Pál dr. lesz. *Béke velünk!*

Sikerültek a szinházi záporpróbák. A főváros szinházvizsgáló bizottsága ebben az esztendőben, mint máskor is, a szinházi évad befejeztével sorbajárta a szinházakat, hogy a tüzrendészeti és biztonsági intézkedések végrehajtásáról meggyőződjön. A bizottság *Csármán* Ferenc müszaki főtanácsos vezetésével járta végig a szinházakat, az eljárásokon *Ziegler* és *Vanczák* bizottsági tagok jelentek meg rendszeresen. A vizsgálatok során elsőnek az Operát tekintették meg a bizottság tagjai, ugy itt, mint a többi állami szinházakban *mindent rendben találtak.* Kitünően sikerültek a *Magyar Szinház*, a *Fővárosi Operettszinház*, a *Royal-Orfeum*, a *Királyszinház* és a *Vigszinház* záporpróbái is, ugyannyira, hogy az uj szezón megkezdésére semmi különleges intézkedés elrendelésére szükség nem volt.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

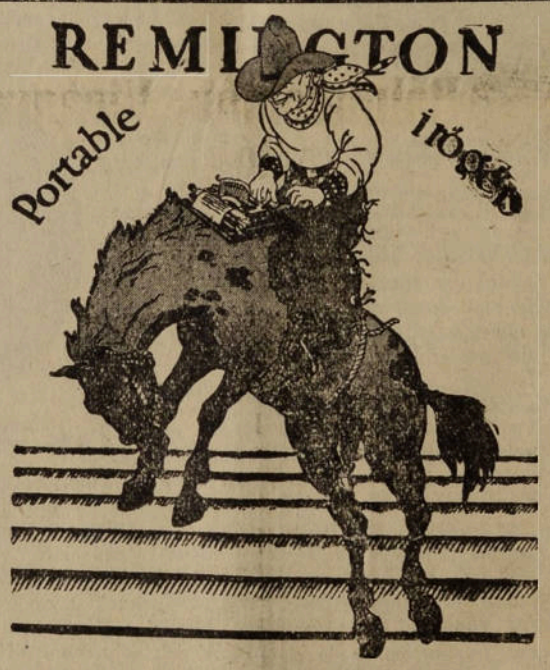
Ostende kávéház
legkellemesebb
családi
szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Epitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kömunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható
REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

BUTOR Müasztalosok Termelő- és Értékesitő Szövetkezete
Ujpest, Arpád-utca 18. Közlekedés az 55. villamossal
Kiváló minőségü butorok — A FANSz tagjainak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyujtjuk

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS,
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

SHELL
petroleum o benzin o gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSAS.
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18
Tel.: L. 968-II, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

GAZDASÁGI ÉLET

A Községi Takarék menetrendje

Csütörtökön délután 5 órakor lesz az alakuló közgyülés — Elnök: Sipőcz, vezérigazgató: Reményi—Schneller, vezérigazgatóhelyettes: Zlinszky László

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A nagy mü befejezéséhez közeledik, e hó 12-én csütörtökön délután öt órakor *a volt Egyesült Fővárosi* Dorottya-utcai palotájában megalakul a *Községi Takarék*. A város önálló pénzintézetének megalakitására büszke lehet a mai nemzedék, évtizedek vágya valósult meg az uj intézmény életrehivásával, melynek jelentősége ugy pénzügyi, mint várospolitikai szempontból *e pillanatban még teljességgel felbecsülhetetlen.*

A közgyülés értesülésünk szerint tulnyomó nagyrészben azon formaságok elintézésére lesz hivatott, amelyeket részvénytársaságok alakitása és fuziója kapcsán a kereskedelmi törvény előir. Be fogják terjeszteni a közgyülésen a budapesti törvényszéknek, mint cégbiróságnak azon jogerős és senki által meg nem felebbezett végzését amellyel az Egyesült Fővárosi alaptőkeemelését *tudomásul vette.* Az erre vonatkozó birósági határozat már *Zlinszky* Lászlónak, a Vasárpénztár kitünő vezérigazgatóhelyettesének kezében van. Mivel idő közben az Egyesült Fővárosi igazgatósági tagjai megbizásukról leköszöntek, a közgyülés meg fogja választani az erre vonatkozó fővárosi közgyülési határozat alapjan az *uj igazgatósági tagokat is.*

Az ujonnan alakuló részvénytársaság mindenkori elnöke a polgármester lesz, vezérigazgatójául pedig *Reményi-Schneller* Lajos dr. van kiszemelve. Nagy tisztesség ez a választás *Reményi-Schnellerre*, akit bankkörökben kiváló képességeiről jól ismernek, de a városházán őt még nem ismerik. Nem kétséges azonban, hogy hamar meg fognak barátkozni vele. Vezérigazgatóhelyettese az uj intézménynek *Zlinszky* László, a Vásárpénztár jelenlegi vezérigazgatóhelyettese lesz, akinek érdeme a Vásárpénztár bankosztályának pompás megszervezése és hibátlan működése. Az uj intézmény, — amelynek alakulásáról részletes tudósitást fog hozni az *Uj Budapest*, — működését már a jövő héten megkezdi.

Arra vonatkozólag, hogy a Vásárpénztár működését hogyan korlátozzák és főképen, hogy a mai vásárpénztár működését hogyan korlátozjelenlegi helyén, vagy beolvad-e a Községi Takarékba, — *még nem történt döntés.*

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

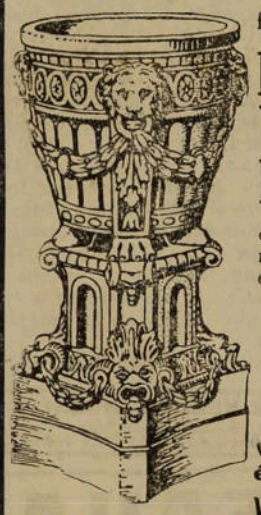
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Művészies és általánosan elismert legjobb minőségü fagyellentálló és vasbetétekkel ellátott működből készitett
Pálmatartók Virágvázák
Virágtartók Szökőkutak
Kertipadok Ballustradok
és egyéb különféle működiszitmények a legmesszebbmenő garancia melletti fagyellentálló, vasbetétekkel ellátott működből készitve
Tervezi és készíti: **BAUM L. szobrász**
Műterem és mintaraktár:
BUDAPEST, VI., HERMINA-ÚT 41. SZ.
Az „Angol-park" közvetlen közelében :: TELEFON: TERÉZ 229-51.
Vidékre komoly érdeklődőknek fényképekkel és rajzokkal készséggel rendelkezésre állok
Videkre való szállitást saját felelősségemre végzem!

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit" VÉDJEGYVEL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU

MÜLLER LASZLÓ
OKL. VEGYÉSZMÉRNÖK
AKKUMULATOR ÉS ELEKTRO-TECHNIKAI VÁLLALATA
Budapest. VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Telefon: T. 149—93.
VARTA ACCUMULÁTOROK

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

KIRNBAUER JÁNOS mü- és ércöntőmester
BUDAPEST, VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA épitési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!
1 Vérmérgezéstől biztosan megóv a **Salan**

ZUPKA LAJOS ÉS FIA
Autókarosszeria gyár
Alapitva 1880
Budapest, IX., Tüzoltó-utca 25
Telefon: József 306-44.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Migden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. fldsz. - Telefon: József 422-42.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

LOPOS GYU A
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Zászlók, cimerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde-utca 4-6.
Telefon J. 402-85.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

59.383/1928—II. szám.

Tervpályázati hirdetmény

1. Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános névaláírásos tervpályázatot hirdet a X. ker., Maglódi-uton a (8285—6), (8310—11) hrsz. telken építendő uj szeretetotthon (szegényház) terveire.

2. A tervpályázaton résztvehet minden magyar honos építészmérnök, aki a Mérnöki Kamara tagja.

3. A pályázatra vonatkozó helyszinrajz, tervezési tájékoztató és tervezési programm 1928 május 7-től (hétfő) kezdve a tanácsi II. (középitkezési) ügyosztály kezelő hivatalában (IV., Központi városház III. emelet 342. ajtószám) d. e. 11—1 óráig névaláirás ellenében dijtalanul átvehető.

4. Készitendő: 1:200 léptékben *a)* az eltérő emeletsorokról 1—1 alaprajz, *b)* annyi homlokzat és *c)* annyi metszet, amennyi a terv megértéséhez szükséges, *d)* telek beépitését feltüntető helyszinrajz 1:500 léptékben, *e)* rövid műleirás és köbtartalom kimutatás, a számitás módját feltüntető vázlatokkal, amelynél a beépitett térfogat a pince (alagsor) padlótól a homlokzat felső éléig számitandó.

5. Pályamunkák a legegyszerübb módon állitandók ki, kasirozás, keretezés, üvegezés stb. és távlati kép mellőzésével; azok minden lapja, illetve darabja névaláirással és lakáscimmel látandó el, összecsomagolva és lepecsételve „Tervpályázat a székesfőváros által a X. kerület, Maglódi-uton épitendő szeretetotthon épitésére" felirattal legkésőbb *1928 augusztus 31-én (péntek) déli 12 óráig* elismervény ellenében a tanácsi II. ügyosztály kezelőhivatalában (IV. kerület, Központi városháza III. emelet 342. ajtó) személyesen vagy megbizott utján adandó be.

6. Postán beküldött terveknél a postai bélyegzőre vonatkozik a határidő.

7. Az elkésett, a nem kivánt rajzot tartalmazó, vagy hiányos pályaművek a birálatból kizáratnak.

8. A birálóbizottság elnöke dr. Buzáth János Budapest székesfőváros alpolgármestere, illetőleg helyettese, tagjai:

a) a tanács II., III. és IX. ügyosztályok tanácsnokai vagy helyettesei,

b) a középitési bizottság 3 épitész tagja,

c) a Magyar Mérnök és Épitész Egylet, a Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetsége, a Magyar Mérnöki Kamara egy-egy épitész tagja és a Magyar kir. Kereskedelmi minisztérium épitesi osztályának egy épitész képviselője,

d) a székesfőváros Erzsébet-szegényház igazgató-gondnoka és igazgató-főorvosa,

e) a szociálpolitikai- és közjótékonysági bizottság két tagja.

9. A kitüzött pályadijak a következők:

I. dij	— — —	12.000 P
II. dij	— — —	8.000 „
III. dij	— — —	6.000 „

és legfeljebb 12 megvétel 1.500 P amennyiben a bizottság erre érdemes tervet javaslatba hoz.

10. A birálóbizottság, amelynek határozata végérvényes, a beérkezett pályaművek megbirálását azonnal elkezdi, a legrövidebb idő alatt befejezi, az eredményt a döntés után azonnal kihirdeti és a pályadijakat 8 nap alatt jelentkezésre kifizeti.

11. A beérkezett pályaművek a birálat befejezése után a birálati ejgyzőkönyv másolatával együtt 2 hétig nyilvánosan a Központi városháza III. emelet 354. számu ülésteremben kiállittatnak.

12. A dijazott és megvásárolt pályatervek a főváros tulajdonába mennek át, de csakis ennél az épitkezésnél használhatók fel.

13. A nem dijazott és meg nem vásárolt pályamüvek a kiállitás után 30 napon belül a tanácsi II. ügyosztály tervtárában (III. em. 321. ajtó) a birálati jegyzőkönyv egy példányával együtt átveendők. Ezen időn tul a főváros tanácsa a tervekért felelősséget nem vállal és azokat megsemmisitteti.

14. Jelen pályázattal járó kötelezettségen tul a tanács a pályázókkal szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal, sőt fentartja magának a jogot, hogy a kivitelre nézve ezen pályázattól teljesen függetlenül is intézkedhessék.

15. Pályatervének beadásával pályázó ezen hirdetésnek pontjait magára nézve kötelezőnek elismeri.

16. Egyéb fel nem sorolt vonatkozásban ezen pályázatra nézve a m. kir. kereskedelmi miniszter 79.049—1908. szám kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

Budapest, 1928 április 26.

Budapest székesfőváros tanácsa.

81.393/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa 1000 darab utcai papir- és hulladékgyüjtőkosár szállitására **1928. évi julius hó 24-én (kedden) délelőtt 10 órakor** nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja tehát mindazokat, akik ezen szállitásra vállalkozni akarnak, hogy szabályszerü bélyeges és a szállitási feltételekben körülirt bánatpénz letételét igazoló nyugtatvánnyal ellátott és pecséttel lezárt irásbeli ajánlataikat, melynek boritékán feltünően kell kiirni, hogy „ajánlat papir- és hulladékgyüjtőkosárra" a köztisztasági hivatalban (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

A beadott ajánlatok az ugyanakkor és e helyütt megtartandó versenytárgyalás során fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt és sértetlen boritékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta utján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Budapesti vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2 (kettő) %-át kell a versenytárgyalást megelőzően a főváros központi pénztárába a szállitás megnevezése nélkül e hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlatokhoz kell csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A szállitási, illetve szerződési feltételek, melyek egyuttal ajánlati ürlapok is, a köztisztasági hivatalban hétköznapokon délelőtt 10—12 órák között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1928. évi junius hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

90.744/1928—VII. szám.

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa az 1926/27. iskolaév folyamán a III., Kiskorona-u. 10. sz. alatt Községi Felsőmezőgazdasági Iskolát nyitott.

Ezen iskola célja atyjuk foglalkozásához visszatérő kert- és mezőgazda ifjakat nevelni, miért is az iskola gazdatiszti minősitést nem ad, hanem végzett növendékeit érettségi bizonyitvánnyal bocsátja az életbe.

A Felsőmezőgazdasági Iskolába elsősorban a székesfővárosban lakó szülők gyermekei vétetnek fel, vidékiek csak akkor, ha a fővárosi lakók gyermekeinek felvétele után még hely van.

Pályázhatnak olyan 14. életévüket betöltött tanulók, akik a polgári, vagy középiskola negyedik osztályát jeles, legalább jó eredménnyel elvégezték.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési anyakönyvi kivonatot. 2. A polgári vagy középiskola IV. oszt. bizonyitványát. 3. Hatósági orvosi bizonyitványt. 4. Hatósági bizonyitványt arról, hogy a szülő vagy gyám is gazdálkodással foglalkozik. 5. Szülői (gyámi) nyilatkozat arról, hogy az iskolát sikerrel elvégzett növendékek szülői birtokán gazdálkodással fog foglalkozni.

A felvételi és tandijakra, továbbá tandijmentességre vonatkozólag az iskola igazgatósága ad bővebb felvilágositást.

Felhivjuk mindazokat, akik ezen iskolába kivánnak felvétetni, hogy a fent felsorolt bizonyitványokkal felszerelt kérvényüket a székesfőváros tanácsához cimezve **augusztus 15-ig** a III., Kiskorona-u. 10. sz. Községi Felsőmezőgazdasági Iskola igazgatóságánál nyujtsák be.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi junius hó 14. napján tartott üléséből.

Folkusházy, s. k.,
h. polgármesteer.

90.744/1928—VII. szám.

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a VII., egresi-uti Községi Kertészképző Iskola 1928. évi szeptember 1-én kezdődő első éves **gyakornoki tanfolyamára** pályázatot hirdet.

Felvételre pályázhatnak olyan 14—16 éves ifjak, akik a négy középiskolát, vagy a középiskolával egyenjogositott intézetet sikerrel elvégezték.

A felvételnél előnyben részesülnek a budapesti illetőségüek, továbbá a székesfőváros adófizető polgárainak gyermekei.

A felvett tanulók az iskola internátusában laknak és teljes ellátást élveznek, amelyért havi 60 pengő ellátási dijat fizetnek.

Ha közalkalmazott gyermeke:

Beiratási dij egy évre	9 P
Tandij egy évre	36 P

Ha más foglalkozásunak a gyermeke:

Beiratási dij egy évre:	18 P
Tandij egy évre	72 P

Az igazoltan szegénysorsu és jó előmenetelü gyakornokok kedvezményes ellátásban részesülhetnek.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési anyakönyvi kivonatot. 2. Iskolai bizonyitványt. 3. Erkölcsi bizonyitványt. 4. Hatósági orvosi bizonyitványt. 5. Szülői beleegyező nyilatkozatot, hogy a pályázót tanulmányai ideje alatt a szülők anyagi támogatásban részesitik. 6. A kedvezmény elnyeréséhez szegénységi bizonyitványt.

A folyamodóknak a székesfőváros tanácsához cimzett és szabályszerüen felszerelt kérvényeit **1928 julius 15-ig** a Székesfőváros Községi Kertészképző Iskola igazgatóságához (VII., Egressy-ut 73. sz.) kell benyujtani.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1928. évi junius hó 14. napján tartott üléséből.

Folkusházy, s. k.,

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Poewilz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

Faárugyár
Wendauer József
Budapest, II., Fő-utca 168
Telefon-automata: 530-23

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Újlak) Bokor-u. 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák :: :: készitése :: ::

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfővárostöbb üzemének állandó szállitója.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Uzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz.
elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér- patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-utca 17.
Telefon: József 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414 91.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

CONTINENTAL
GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós
és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár,
autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrlás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 27. szám

Budapest, 1928 julius 14

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 3013 9

Reményi-Schneller

A Községi Takarék megalakulása alkalmából a pártok bizalma egyhangulag Reményi-Schneller Lajos dr. felé fordult, amikor a vezérigazgatói szék betöltéséről volt szó. Hogy ez az értékes bizalmi nyilatkozat előzetesen mennyit ér, azt csak az tudja megitélni, aki ismeri a városházi pártok egymáshoz való viszonyát és azt a személyi harcot, amely az alakuló Községi Takarék kulisszái mögött lezajlott. Az uj vezérigazgató, akinek koncepciózus egyéniségéről, fiatalos energiájáról és széleskörü közgazdasági müveltségéről bankkörökben sok szépet és jót mondanak, nem kerül kitaposott utra, amikor a városi szolgálat ösvényén elindul. Reményi-Schneller dr. egy üres papirlapot kap a kezébe, hogy azt gondolataival teleirja, egy üres keretet kap, hogy azt eszmékkel és alkotásokkal teletöltse. Az alkotók, az ujitók feladata a Reményi-Schneller Lajosé, akit szeretettel köszöntünk diszes poziciójában.

Friedrich

Friedrich István, Magyarország egykori miniszterelnöke, tehát nem lett ügyvezető alelnöke a Községi Takaréknak, sőt még egyszerü igazgatósági tagja sem. Bármennyire sajnálattal fogja is a főváros közönsége Friedrich energikus fiatalságát a Községi Takaréknál nélkülözni, szerény véleményünk szerint mégis igy van a dolog rendjén. A Községi Takarék szük terület egy olyan szétrobbanó energia tevékenysége számára, mint amilyennel Friedrich rendelkezik, viszont a közgyülési teremben, ha soha nem volt, most igazán szükség van Friedrich Istvánra. Azok a jelszavak, melyek tiz évvel ezelőtt frissen csengtek, elfakultak, a zászló, hajh, megkapott: a Friedrich István gyakorlati érzékére, közgazdasági ismereteire, ifjonti merészségére van a közgyülés jobboldalának szüksége, hogy teljesen ki ne csusszon alóla a talaj. Lehetnek féltékenykedések, amelyek egy szürke büró iróasztala mellé akarnák dugni Magyarország volt miniszterelnökét, mint ahogy csöndes rezignáltsággal helyezkedett el a Munkásbiztositónál egy másik volt miniszterelnök: Budapest közönsége azonban azt a kovászt, amelyet Friedrich István tagadhatatlanul grandiózus egyénisége jelent, nem nélkülözheti.

Szigethy és Müller

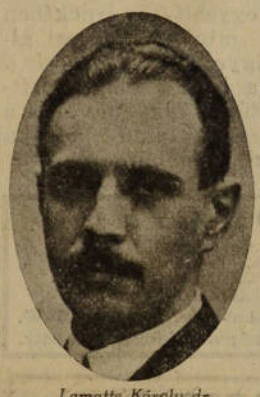
A Községi Takarék megalakulásával két értékes név tünik le a közgyülés egéről: Szigethy János felsőházi tagé és Müller József Leó kormányfőtanácsosé. Mindkettő nagytudásu, szorgalmas és tehetséges tagja volt a törvényhatósági bizottságnak, mindketten maradék nélkül végezték el mindenkor a rájuk bizott feladatokat, és értékes müködést fejtettek ki a bizottságokban. Amikor pártjuk bizalma és kivánsága fontosabb pozicióba állitja őket, mint a bizottsági tagság, nem veszünk bucsut tőlük, mert tudjuk, hogy a közélet terén érdemes egyéniségükkel még gyakran fogunk találkozni.

A Községi Takarék nem lesz konkurense a bankoknak

Csupán betétgyüjtéssel és folyókölcsönök nyujtásával foglalkozik és egyenlőre nem gondol kötvénykibocsájtásra — A Vásárpénztár megmarad, de bankosztálya beolvad a Községi Takarékba — A pénzügyi ügyosztály a realitás bázisára hozza vissza az ügyosztályok és a bizottságok féktelen és zabolázatlan alkotási lázát

Változatlanul szilárd a főváros kölcsöne a new-yorki tőzsdén

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Lamotte Károly dr.

A városházi érdeklődés homlokterében dacára a kánikulai csendnek, a *pénzügyi kérdések* állanak. A Községi Takarék megalakulása és a költségvetés előkészitése a legfontosabb programmpontjai a városházának, amelynek második emeletén a pénzügyi ügyosztályban szivós és szakadatlan munka folyik. *Lamotte Károly* dr. tanácsnok-főjegyző, a pénzügyi ügyosztály vezetője áll e munkálatok középpontjában: *Lamotte* nyaralni sem megy, annyi a tennivalója, hogy jelenlétét egy pillanatig sem nélkülözheti a városháza. *Folkusházy* helyettes polgármester a legapróbb részletekre kiterjedően érdeklődik állandóan ugy a Községi Takarék, mint a költségvetés ügyei iránt, *Folkusházy* kezében futnak össze a szálak, az ő egyetlen intézkedése irányt szab az események forgásának.

A legfontosabb probléma mindenesetre a Községi Takarék megalakulása. Maga a Vásárpénztár *lecsökkentett keretek között megmarad*, teljességgel megszünik a Vásárpénztár bankosztálya, amely beolvad a Községi Takarékba. Abban az irányban, hogy a Vásárpénztár bankosztályának eddigi helyiségeivel mi fog történni, fiókja lesz-e ott a Községi Takaréknak, vagy becsukják ott a boltot, döntés még nem történt. A Községi Takarék alapszabályának *tervezete teljesen készen van*, és az már az első közgyülésen az ősszel a törvényhatósági bizottság elé fog kerülni.

Hangsulyozottan jelentjük, hogy *a Községi Takarék felállitása egyáltalában nem jelenti azt, hogy a főváros és a bankok eddig fennálló jóviszonyán változás állana be.* A Községi Takaréknak nem lesz, de nem is lehet hivatása, hogy *a bankok üzletkörét elvegye*, annál kevésbbé, mert a fővárosnak a pénzintézetek müködése ellen eddig soha *sem volt és a jövőben sem lesz kifogása.* Ilyen körülmények között szó sincs tehát arról, hogy a Községi Takarék megalakulásával a főváros az egyes intézeteknél vezetett folyószámláit felmondja és takarékbetéteit kivegye. Természetszerü dolog, hogy a pénzelhelyező bizottság, amely az egyes intézeteknél elhelyezhető folyószámlák és takarékbetétek nagyságát meghatározza, mindenkor gondoskodni fog arról, hogy a Községi Takarék megfelelő tőkék felett rendelkezzen. A Községi Takarék müködésének körét *szigoruan meg fogják határozni az alapszabályok*, amelyekre vonatkozólag már most elmondható, hogy az nem fog tulemelkedni a rendes takarékpénztári üzletágakon. A Községi Takarék feladata tehát egyrészről a betétek gyüjtése, másrészről hitelnyujtás lesz, természetesen megfelelő maranciák mellett. A város pénze nem *Csáky szalmája*, hogy azt kellő fedezet nélkül lehessen kihelyezni. Amortizációs kölcsönök folyósitására egyelőre természetszerüleg *nem vállalkozhatik a Községi Takarék*, mert szabály, hogy folyó betéteket törlesztéses kölcsönök nyujtására felhasználni nem szabad. Lehet, hogy lesz idő, amikor amortizációs kölcsönök nyujtására is gondolhatunk, de ez az idő nem fog előbb bekövetkezni, mig a pénzpiac felvevőképessége a záloglevelek irányában kedvezőbb nem lesz. Ma természetszerüleg *záloglevelek elhelyezésére nem is gondolnak*, nincs kizárva azonban, hogy a jövőben ugy a záloglevél, kibocsájtására vonatkozó jogával, mint *az Egyesült Fővárositól örökölt kötvénykibocsájtási joggal élni fog a Községi Takarék.*

A költségvetést illetően közölhetjük, hogy a költségvetési adatok egyetlen ügyosztály kivételével elérkeztek a pénzügyi ügyosztályba. A költségvetés a bevételi részen általánosságban *a tavalyi számokat tünteti fel*, a kiadási oldalon ellenben a számadatok ezidén messze tulhaladják a tavalyi kereteket. És ez természetes is, minden ügyosztály, minden bizottság igyekszik produkálni, de nem számolnak azzal, hogy a kiadáshoz bevétel is kell, mert *deficites költségvetést nem lehet produkálni. A mai helyzet egyáltalában nem logikus:* az ügyosztályok és bizottságok épitkeznek, alkotnak, tervezgetnek a költségvetések összeállitása alkalmával, de csak papiroson, mert a pénzügyi osztálynak, mely a költségvetés realitásáért felelős, le kell nyesnie a szárnyakat, *és a realitás bázisára kell visszahoznia az alkotás vágyától égő költségvetési tételeket.* A jövő évben már másképen fogja az ügyosztály csinálni a költségvetés összeállitását: felesleges munkától és felesleges csalódásoktól kimélik meg ezáltal az ügyosztályokat és a bizottságokat. Ami a költségvetési adatokat illeti, közölheti az *Uj Budapest*, hogy a költségvetés szigoruan *a tavalyi keretek között fog mozogni. Nem lesznek uj bevételi források*, és a kiadási oldal sem

A pénzügyi ügyosztály uj adók behozatalára előterjesztést nem tesz, ha a pénzügyi bizottság és a közgyülés bölcsesége ugy fogja találni, hogy az egyes albizottságok által kontemplált uj kiadásokra csakugyan szükség van, *majd gondoskodik maga uj bevételi forrásokról.*

Téves az a hir, mintha az ügyosztály a vigalmi adó eltörlésére gondolt volna. A vigalmiadó eltörléséről szó sincs, csupán arról, hogy az adónem pausalirozásával próbálnak segiteni a szinházi igazgatókon. Meg kell azonban állapitani, hogy Közép-Európában még mindig Budapeten *legkiebb a vigalmiadó*, amely a szinházak rezsijében egészen jelentéktelen szerepet tölt be. Hogy a direktoroknak mégis fáj a vigalmiadó, az természetes, és ennek oka a szinházak rossz konjunktúrájában keresendő, amelyről a város természetszerüleg nem tehet. A költségvetés az előirt terminusokban az illetékes fórumok elé fog kerülni, és a törvényszabta határidőben, *november 15-én fel lesz a kormányhatósághoz terjesztve.*

A huszmillió dolláros kölcsön felhasználását illetően közöljük, hogy programmszerüen történik. A kölcsönnek fel nem használt részét a Nemzeti Bank kezeli. Arra vonatkozólag, hogy a kezelés átkerül-e a Községi Takarékhoz, még nem történt intézkedés. A kötvények poziciója az amerikai piacon *meglehetősen szilárd:* a newyorki tőzsdén a legutóbbi nagy hossz alkalmával a mi kölcsönünk is felment 89¾-re, *most kissé visszaesett* 86-ra. Ezek az apró ingadozások azonban természetszerüleg nem jelentősek és nagyon csekély összeggel vannak alatta a 92-es kibocsájtási árfolyamnak. Az árfolyam aránylagosan magas értéke mindenesetre azt bizonyitja, hogy az amerikai pénzpiac *megérti és megbecsüli a főváros gazdasági és pénzügyi politikáját.*

Leszállitják az üzemi alkalmazottak fizetését

A félévi segély ügye a Fansz előtt — Egyetlen üzemigazgatónak sem lehe a jövőben nagyobb fizetése, mint a polgármesternek

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Legutóbbi számában hirt adott az *Uj Budapest* arról, hogy a miniszteriális tisztviselők ebben az évben is, mint máskor, megkapták a rendes félévi segélyüket. Ám a félévi segélynek a kiutalását a fővárosi tisztviselők számára szigoruan eltiltotta a pénzügyminiszter. Vezércikkben szólitotta fel az *Uj Budapest* a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségét, hogy minden kényelmi és opportunitási szempontot félretéve, hozzon erélyes határozatot és követelje az összes fővárosi alkalmazottak számára *az egyhavi fizetést kitevő félévi segélynek a kiutalását.*

Cikkünk érthető megdöbbenést keltett a városi alkalmazottak valamennyi kategóriájában. *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes, a Fansz elnöke távollétében *Márkus* József dr. főjegyző a Fansz kitünő ügyvezető alelnöke *azonnal intézkedett*, hogy az alkalmazottak szövetségének megfelelő szervei még ezen a héten üljenek össze és határozzanak a további tennivalók felett. Örömmel üdvözöljük a tisztviselő társadalom ezen megmozdulását, mert azt látjuk belőle, hogy *az alkalmazottak szövetsége elismerésreméltóan és nagy igyekezettel dolgozik az alkalmazottak érdekében.* Ezzel kapcsolatban azonban szomoruan meg kell állapitanunk azt is, hogy a Fansz tiltakozása csupán *elvi jelentőségü* lesz, mert a kormányhatóság és annak városházi képviselője, a főpolgármester, változatlanul kitart azon álláspontja mellett, hogy *a félévi segély nem engedélyezhető.*

A komány ezen *merev álláspontja* érthető elkeseredést kelt a tisztviselők lelkében. Illetékes tisztviselői körökben rámutattak az *Uj Budapest* munkatársa előtt arra, hogy végre véget kell vetni annak a hiedelemnek, mintha *a fővárosi tisztviselők aránytalanul jobban lennének dotálva, mint az államiak.* Az állami és városi tisztviselők kategóriái között *ma már semmi különbség nincs*, ami lényegtelen eltérés egyes fizetési osztályoknál mutatkozik, az is az államiak, és nem a városiak javára történik. Az állami és városi tisztviselők között e pillanatban csak az a különbség, hogy a városházán tisztviselői szempontból sokkal nehezebb, több időbe és energiába kerülő munka folyik, mint akármelyik minisztériumban, no meg abban, hogy az állami tisztviselőknek *nem kell instanciázniok* a karácsonyi és nyári segélyekért, ők megkapják ezeket a segélyeket boritékban, a hivatali szobába szállitva.

A félévi segély ügyével kapcsolatosan a kormány *egy messzemenő jelentőségü tervéről* adhatunk hirt. Arról van szó, hogy az illetékes kormányhatóság megfelelő módon „nivellálni" akarja az összes fővárosi üzemi alkalmazottak fizetését és jövedelmét. Mondanunk sem kell, hogy a „nivellálás" alatt a leszállitás fogalma rejtőzik, vagyis tulajdonképen *a fővárosi üzemi alkalmazottak fizetésének jelentős leszállitását* tervezi a kormány. Illetékes helyeken a tervet azzal indokolják, hogy lehetetlen állapot, miszerint egyes üzemigazgatóknak szerződéses viszonyukból kifolyólag jóval nagyobb *fizetése és jövedelme van, mint a polgármesternek.* Azt is kifogásolja a kormány, hogy az alsó kategóriákban egyes üzemeknél a tisztviselők magasabb fizetésekkel rendelkeznek, mint az ugyanolyan képzettséggel és szolgálati idővel rendelkező fővárosi tisztviselők. A „nivellálást" kormányrendelettel fogja elintézni a kormány, olyképen, hogy *üzemigazgatónak egyetlen viszonylatban sem lehet több jövedelme, mint a polgármesternek, és megfelelő módon ezzel aránylagosan redukálni fogják az összes üzemi tisztviselők fizetését is.*

Nem kétséges, hogy egyes üzemeknél a fizetések terén csakugyan vannak *kilengések*, amelyeket ez alkalommal *részletezni nem kivánunk.* Amikor azonban az üzemi alkalmazottak fizetését le kivánja szállitani a kormány, gondoljon arra, hogy ezek az üzemi tisztviselők nagyrészben nem véglegesen szervezett, nyugdijas állásban levő tisztviselők, hanem *kisexisztenciák*, akik fölött állandóan ott lebeg az elbocsájtás és a kenyértelenség réme. Azt a *bizonytalanságot*, amelyet a nyugdijügyek szervezetlensége folytán, az üzemi tisztviselők állása jelent, magasabb fizetéssel kell pótolni. Igy van ez rendjén és *igy van ez az állami üzemeknél is.*

A kormány helyesen cselekszik, ha mérséklettel és méltányossággal kezeli azt a minden tekintetben kitünő és értékes társadalmi osztályt, amelyet a fővárosi tisztviselőtársadalom jelent. Hogy ez nem igy történik, abban nagy részük van a *közgyülésen helyetfoglaló pártoknak* is, amelyek politikai befolyásukat minden egyébb ügy érdekében felhasználják, mint a fővárosi alkalmazottak ügye. *Vigyázzanak a pártok*, hogy a legközelebbi bizottsági tagválasztások alkalmával ez a rövidlátó és méltánytalan politika *meg ne bosszulja magát.*

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok
Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai:
VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

Kitört a kánikula, Szerkesztő ur, szóval senki sincs a városházán. Üdülnek az egész vonalon, csupán a városháza közismert őre, Folkusházy, vigyáz, hogy el ne lopják a városházát. A bizottsági tagok csendes undorral viseltetnek a nagy kánikulában a városháza iránt: a Széchényi-fürdőre felügyelő bizottság legutóbbi ülésén tekintettel a kánikulára, egyetlen bizottsági tag jelent meg Kovács Ernő patikus személyében, aki azután „egyhangulag" meg is szavazta a strandfürdő dijainak felemelését. Még ciframbb eset volt az üzemszervező bizottság ülésén. A belügyminiszter ismeretes leiratára való tekintettel Folkusházy igen sürgősen össze kellett, hogy hivja ezt az ülést, amelyre a pártok legfontosabb tagjai voltak hivatalosak. A kitüzött idő után jóval félórára csakugyan meg is jelent két bizottsági tag a harminc közül. Folkusházy ily körülmények között természetszerüleg nem tarthatta meg az ülést, el kellett azt halasztani a jövő hétre, amikorra remélhetőleg hüvösebb lesz az időjárás és szorgalmasabbak lesznek a városatyák.

— Hogyan sikerült a svájci bankett?

— Igen jól, leszámitva azt, hogy Gundel barátunk kosztja kissé sok kalóriát foglalt magában a nagy nyári melegben. Viszont ő nem tehet róla, mert a tanács ugy akarta, hogy a derék svájci hegylakók megtudják, hogy mi az az igazi jó magyaros konyha. A beszédek ezzel szemben finomak és elegánsak voltak: Folkusházy, aki Zsitvay Tibor házelnök és Max Jaeger, Svájc bécsi követe között a virágokkal diszitett házigazdai főhelyen ült, alaposan kivágta a rezet. Még szükebb barátai sem gondolták, hogy Őméltósága olyan precizen és helyes kiejtéssel beszél németül, mint ahogy ezt a tósztot elmondotta. Sokan örömmel és szivesen üdvözölték Szudy Elemért, a kitünő sajtófőnököt, akit magas és fontos állása dacára nélkülözünk a fővárosi banketteken. Ott volt ellenben Nagy Emil képviselő, aki őszülő haját meghazudtoló fiatalos hévvel tette a szépet a svájci hölgyeknek, nem különben Samarjay Lajos, a MÁV. elnökigazgatója, akit az őt nem ismerő magyarok és svájciak egyaránt angol főurnak néztek. Zilahy bátyánk, ugylátszik, a kánikulára való tekintettel, enyhébben kezeli a sorompókat a meghivásokat illetően, a meghivottak között akadt egy-két nem közkedveltségnek örvendő hirlapiró is . . .

— Spongyát reá! Mi történt a bankett után?

— Mi történhetett volna más, mint menetel a hullámfürdőbe. Folkusházy vezette a kirándulást, amelyen résztvett Zsitvay Őnagyméltósága, valamint több bizottsági tag és a svájciak közül is számosan. A vendégek nem részesülhettek abban a látványban, hogy Folkusházyt a hullámok hátán lássák. Lajos ugyanis azt mondotta, hogy elég baja van neki a közgyülési hullámokkal, a Gellért hullámaira ezekután nem vágyik. Folkus tehát vakitóan fehér mellényben tartott cercle-t a hullámfürdő hölgyei között, egy-egy fessebb trikó láttára elismerő pillantásokat lövelvén közismert cvikkere alól...

Apropos! Hullámok! Hogy állunk a közgyülési hullámokkal?

— A kánikulai szélcsend csillapitólag hatott a hullámokra, amelyeket ezekután csak az őszi szelek fognak ujra felkorbácsolni . . . Ok és mód lesz reá bőven, hogy ismét a hullámoknál maradjanak, az egyenlitői számumokat is rettentő meleg és baljós csend szokta megelőzni. A Wolff-párt kebelében is ilyen baljós szélcsend uralkodik, kérdés, hogy ki fogják-e tudni őszig a megsértett oroszlánt engeszteli?

— Az a kérdés, hogy a vezérek leszállnak-e az Olympusról, vagy tovább is a felhők fönségébe fognak-e burkolózni. Mi van a nyaralási hirekkel?

— Ripka tudvalevőleg Reichenhallba utazott, ahonnan már irt is képeslapot, közölvén, hogy a jó levegő nagyszerüen használ hangszálainak. Sipőcz viszont Gasteinben üdül, innen irta hüséges titkárának, a derék Farkas Ákosnak, hogy nagyszerüen érzi magát. A podeszta a hét végén néhány napi tartózkodásra Ischlbe utazik, ahonnan a jövő hét közepe táján Budapestre ér, hogy néhány napi itt tartózkodás után egy hónapra Szemesre menjen le sógora villájába.

— Egyéb nyaralási hirek?

— A pártvezérek egyelőre itthon vannak, itthon tartotta őket a Községi Takarék megalakulása, amely a kánikula legnagyobb eseménye. De rövidesen szétrebbennek valamennyien, fogadom, hogy a jövő hét elejére egyetlen vezért sem fog látni Szerkesztő ur a városházi folyosókon . . .

— Megkezdődött a közgyülési terem átalakitása?

— Még nem, meg kell várni az erre vonatkozó közgyülési határozat belügyminiszteri jóváhagyását. Tudatom ellenben Szerkesztő urral, hogy szó sincs arról, miszerint a tanácsnokok bársonyszékeket kapnának. Ujságirói kitalálás az egész, hasonlatos a békeesztendők hires kánikulai cápájához, amelyet tizés husz mázsa közötti sulyban minden esztendőben elfogtak Fiumében. A tanácsnoki székek teljesen megegyezőek lesznek azokkal, amelyeket a törvényhatósági bizottság többi kevésbé szerencsés tagjai foglalnak el; egyszerü felhajthatós székek lesznek és csupán ebben fognak különbözni a mostani székektől. No meg abban, hogy ezentul a pad helyett a széktámlából is letörhetnek egy-egy darabot a város haragvó atyjai . . .

— Mi ujság egyéb?

— Semmi különös nincsen, de hogy nagyon rövid ne legyen a rovat, elmondok Szerkesztő urnak egy kedves történetet. A multkor a nagy melegben a Rudas langyos medencéjében üldögéltem. Komoly

Nyilvános Könyvtárak Amerikában

Irta: Liber Endre kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácsnok

II.

A „*Lenox*“ és „*Astor*“ könyvtárakból alakult intézmény gazdagitásához „*Astor*“ utódai még csaknem 7 millió dollárra menő különböző alapitványokkal járultak hozzá. A „*Lenox*“ könyvtár épületét, felszerelését és csaknem teljes könyvanyagát (125.000 kötet) James *Lenox* ajándékozta. Hozzájárult ehhez Samuel J. *Tilden* kétmilliós adománya, mig a fiókok kifejlesztésére *Andrews Carnegie*, (aki csak New-Yorkban 65 nyilvános könyvtárat alapitott), 5 milliót adott 1901-ben. A szabadon álló modern renaissance épület, melybe az „*Astor*“ és „*Lenox*“ gyüjteményeket is átvették, a város épittette; a mai könyvtár-igényeknek megfelelő változtatásokat azonban nem akadályozta meg a stilushoz való ragaszkodás. Az 1911-ben megnyilt pompás épület kétemeletes, csak a hátsó front emelkedik ki egy emelettel, ahol a központi olvasóterem és a nyilvános katalogusterem van elhelyezve; igy elérték, hogy az épület mindenütt természetes világitást kap. Épitési költsége a berendezéssel együtt 9 millió dollárba került és pazar hatást tesz, különösen a hall, a lépcsők és kiállitási termek, melyek csaknem egy láb vastagságra vannak tiszta fehér márvánnyal burkolva. A belső termek élénken szinesek a csiszolt szines márvány burkolástól.

A földszinten az ujságolvasóterem, a kölcsönző, a gyermekolvasó, a reggelizőszobák, könyvkötészet, nyomda van elhelyezve. A raktár a hátsó fronton hét emeletre osztva a pincétől az egész épület magasságában emelkedik, a legmodernebb berendezéssel, öt könyvlifttel. Az első emeleten van *a kiállitási terem*, melynek márványburkolata rejti a könyvtár tárlókban kiállitott kincseit. Itt van még a folyóiratok terme kétszáz olvasóra 7000 folyóirattal, külön szobák a technika és más szaktudományok kutatói részére, a vakok olvasója. A második emeleten vannak elhelyezve az igazgatósági szobák, a katalogizáló, a kutatószobák, a szláv és keleti gyüjtemény. A harmadik emelet pompásan világitott termeiben van a város történetére vonatkozó gyüjtemény és olvasóterem 60 személyre, 20.000 kötettel; a fényképező szoba, zenegyüjtemény, a művészettörténeti gyüjtemény és a képtár, mely a „Lenox“-képtárt, a Stuart-gyüjteményt és főleg amerikai és japán metszeteket foglal magában. A rendkivül értékes „Americana“ talán a leggazdagabb kézirat és ősnyomtatványgyüjtemény az egész Amerikában. Legrégibb okmány a Columbus levele, melyben első utazásáról küldött értesitést, Vespucci, Cortez, Pisarro jelentései, továbbá különböző okmányok az első települők idejéből.

A nyilvános katalogusteremben 6000 katalógus fiók *két millió kártyát foglal magában* a falaknál körülfutó szekrenyekben; felvilágositást adó tisztviselők segitik az olvasót, hogy a katalógus cédulák óriási tömegében fel tudja találni magát. Itt van a British Museum, a Bibliotheque National és a Library of Congress teljes katalógusa is és többszáz kötet bibliografiai munka. A kivánt cédulákat pneumatikus uton továbbitják a raktárakba. A pompás, renaissance menyezetü olvasóteremben az ablakok alját nyitott polcokon 30.000 kötetből álló kézikönyvtár foglalja el s mintegy 80 olvasóra van berendezve. A könyvszállitó hat lift folytonosan forgalomban van. Természetes, hogy a világitási, szellőztetési, fütési, közlekedési, könyvszállitási, tüzrendészeti berendezés a legmodernebb és legtökéletesebb.

A könyvtár kölcsönzési berendezése a legnagyobb a világon. Könyvanyaga a 44 fiókkönyvtárral együtt kétmilliónyolcszázezer kötet, maga a központi könyvtár *a hetedik helyen áll a világkönyvtárak között*. Kölcsönzési forgalma hét és fél millió és csak gyermekeknek 150.000 könyvet ad kölcsön egy év alatt, vakok részére pedig 7938-at. Vándorkönyvtárainak forgalma több mint két millió kötet évenkint. Rendkivül fontos intézménye a Library School, mely könyvtári tisztviselőket szaktanulmányok és gyakorlat alapján képez ki.

A *Cleveland Public Library* uj épületét 1925-ben nyitották meg. Az épületnek alkalmazkodni kellett a környezet stilusához (*Federal Building*), de ugy, hogy belül mégis megfeleljen a modern könyvtár céljainak. Francia renaissance stilusát belső udvarán a telek szabálytalansága miatt a korai olasz nyerstégla épületek festőibb formáival cserélték fel, de a természetes világitás mindenütt a legfontosabb megoldási kérdés maradt.

A könyvtár ötemeletes, a raktáraknál mezzaninokkal oldották meg a hely kérdését. Mai könyvanyaga csaknem egy millió kötet, de ennek kétszerese fér el a polcokon. A raktárak vasszerkezetü állványokkal és hat automata lifttel vannak felszerelve. Tizenhat olvasóteremben mindenütt nyitott kézikönyvtárak állanak az olvasók rendelkezésére.

Habár hallja nem hasonlitható nagyszerüségben a *Library of Congress* épületének gazdagságához, de a szines márvány itt is pazarul van alkalmazva, éppen ugy, mint a hatalmas méretü *Brett Memorial Hall*-ban, melyet William *Brett* emlékére nevezték el, kinek vezetése alatt fejlődött ki a kis gyüjtemény nagyvárosi könyvtárrá. Két emelet magasságra emelkedik, világossárga rózsaszin erezetü márványburkolatával. Itt van elhelyezve a 200 személyre berendezett folyóirat olvasóterem, több mint 1000 folyóiratával. Külön olvasóterme van az angol és az idegennyelvü szépirodalom kedvelőinek, ahol főleg estefelé a világ minden nyelvén olvasnak. Ebbe a terembe tervezik a legközelebbi jövőben felállitani *Petőfi* Sándor halhatatlan magyar költő szobrát. Ezen az emeleten van a kölcsönző és a nyilvános katalógus 3451 fiókjában másfélmillió könyvkártyával.

Az első emelet olvasótermei szakok szerint vannak felosztva, philozophia és vallás, sociologia és nevelés, történelem és a többi részére. A második emelet folyosóit kiállitási szekrények foglalják el; legimpozánsabb terme a John G. White Folklore gyüjtemény, ma már több mint 50.000 kötettel s igy a leggazdagabb Amerikában. *Csak az „Ezeregyéjszaka“ 20 különböző nyelven 100-féle kiadásban van meg.* az európai kulturnyelvektől kezdve jávai és izlandi forditások is. A másik olvasóterem ezen az emeleten a szépmüvészetről szóló könyveknek van fenntartva, gazdag zenei anyaggal is. Vannak külön olvasótermek gyermekek részére 3—14 éves korig, a tanuló fiatalság rendelkezésére és a felnőttek oktatására szolgáló „Extension Division.“

A harmadik emelet az igazgatóság és a különböző osztályoké, a negyedik emeleten a raktárokon kivül a tisztviselők részére konyha, reggeliző szoba, clubhelyiség és balkon van, amely utóbbi az egész épületen körülfut.

A szintén világos alagsorban van az ujságolvasó-terem körülbelül 100 különböző nyelvü napilappal és olvasóterem a vakok részére 2000 kötettel, Braille-rendszerü és különböző ujabb betütipusokkal. A raktárak az olvasótermek mellett az egész épület magasságában vannak elhelyezve a legmodernebb berendezéssel, hat automata könyvlifttel és két személyszállitó lifttel.

Az általunk megszemlélt és átanulmányozott kisebb amerikai könyvtárak e legnagyobbak mellett, melyek az amerikai fiókkölcsönzési rendszert képviselik, *a Pittsburg Carnegie Library, a Shenley parkban*, Andrew *Carnegie* alapitása, épülete olasz renaissance stilusu. Könyvtári anyaga 280.000 kötet. Gyermek olvasójában 50.000 könyv áll rendelkezésre, forgalma több mint 3000 kötet. A *Carnegie Institut* könyvtárán kivül természetrajzi muzeuma, zene-, előadó-, club- és tornatermek vannak épületében.

Buffaloban a *Public Library* 1897-ben nyilt meg, mai könyvállománya 430.000 kötet. Földszintén pompás olvasóterem és hires autogramm-gyüjtemény van, az emeleteket a Society of Natural Science muzeuma foglalja el. Gyermekolvasója igen gazdag, könyvanyagát az iskolákkal együtt válogatják ki. Az első könyvtár volt, mely bevezette, hogy nyitott könyvpolcairól az olvasók maguk kereshetik ki a könyveket és olyan sikerrel, hogy olvasóinak száma megsokszorozódott és vesztesége is minimális volt, mert átlag 5000 könyv közül *csak egy tünt el a polcokról.*

---

kánikulaszakértők, élükön Kállay Tamással, azon a véleményen vannak, hogy nincs az az uszoda, amely lehülési szempontból felérne a Rudas gőzfürdőjének medencéjével. Nagy társaság volt együtt tehát a langyos medencében, közöttük Roboz Imre, a Vigszinház igazgatója. A duma során Roboz azzal a kérdéssel fordult hozzám, mint bizottsági taghoz, hogy van az, hogy a gőzfürdőből nem lehet átjárni az uszodába és viszont. „Ez nagyon emelné a gőzfürdő látogatottságát — mondotta Roboz — amely a nyári szezonban bizony meglehetősen gyönge.“ „Igen ám, nél, — válaszolta Roboz nevetve, — hetne ellenőrizni, hogy akik a gőzbe váltották a jegyeket, átmehetnek-e az uszodába és viszont, mert hiszen nem lehet kivánni, hogy ugyanazon pénzért gőzfürdőre és uszodára is érvényes jegyet adjon a főváros.“ „Mi sem könnyebb ennél, válaszolta Roboz nevetve, az uszodában kék nadrágokat kell kiadni az uszoda belépődijáért, a gőzfürdőben a mai köténveket a gőzfürdő belépődijáért. Aki aztán gőzfürdő- és uszodajegyet egyszerre vált, az fekete nadrágot kapna, aminek a viselése az összes helyiségekben való megfürdésre jogositana.“ A körülállók, élükön Bedő Móriccal, nagy hahotával fogadták az igazán amerikai izü ötletet, amelyet ezennel a tanács figyelmébe ajánlunk. Ajánlom magamat Szerkesztő ur!

— A viszontlátásra kedves dr. Városház!

Művészies és általánosan elismert legjobb minőségü fagyellentálló és vasbetétekkel ellátott műkőből készitett

Pálmatartók Virágvázák
Virágtartók Szökőkutak
Kertipadok Ballustradok

és egyéb különféle működiszitmények a legmesszebbmenő garancia melletti fagyellentálló, vasbetétekkel ellátott műkőből készitve

Tervezi és készíti: **BAUM L. szobrász**

Műterem és mintaraktár:
BUDAPEST, VI., HERMINA-ÚT 41. SZ.
Az „Angol-park“ közvetlen közelében :: TELEFON: TERÉZ 229-51.

Vidékre komoly érdeklődőknek fényképekkel és rajzokkal készséggel rendelkezésre állok

Vidékre való szállitást saját felelősségemre végzem!

Kipróbálta Ön is talán?
Ugy-e legjobb szer a SALAN!

2 Kéz-, láb-, hónaljizzadást azonnal megszüntet a **Salan**

ZUPKA LAJOS ÉS FIA
Autókarosszeria gyár
Alapitva 1880
Budapest, IX., Tüzoltó-utca 25
Telefon: József 306-44.

„TYPON“
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Migden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. fidsz. - Telefon: József 422-42.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépités vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich ut 9.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz-, viz-, gőz-, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92. :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő“
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

HIREK

Uj főjegyzők. A *Spannberger* Alajos dr. és *Guth* Ferenc dr. főjegyzők előljárói behelyettesitésével megüresedett főjegyzői állásokra a tanácsjegyzők közül *Unger* Ferenc és *Vigyázó* Géza dr. rukkolnak elő. Mindketten régi érdemes munkásai a városnak: *Unger* a közélelmezési ügyosztályban fejt ki tevékenységet, *Vigyázó* pedig a városgazdasági ügyosztályban a fürdők és a vigadók referense. Előlépésük *osztatlan örömet* keltett ügyosztályaikban, amelyeknek személyzete szeretettel köszöntötte előbbrejutásuk alkalmával a két derék tisztviselőt. Itt említjük meg, hogy *Szendy* Károly, aki a másodikosztályu főjegyzők rangsorában az első helyet foglalja el, az előljárói behelyettesitések kapcsán, *elsőosztályu főjegyző lett. Szendy* Károlyt nem kell bemutatnunk e lap olvasóinak, ismerik őt olvasóink a lapunk hasábjain megjelent cikkeiből, amelyek egy nagytudásu, a város ügyeit a legaprólékosabban ismerő, kiváló főtisztviselő képét rajzolják elénk. *Szendy* Károly tizenhét esztendeje dolgozik a közegészségi ügyosztályban, és nála alaposabb ismerője a kórházi ügyeknek *nincsen a városházán.* Hisszük, hogy az elsőosztályu főjegyzői besorozás csak muló epizód *Szendy* Károly életében, akit minden valószinüség szerint még ebben az esztendőben *tanácsnokká vagy előljáróvá* fog választani a törvényhatósági bizottság.

Az altisztek külön üdülőtelepet épitenek maguknak Balatonfüreden. A balatonkenesei üdülőtelep megnyitása alkalmából az ünneplő közönség körében meglepetést keltett, hogy a gyönyörüen fayanszozott fürdőszobák és egyéb luxuriózus berendezések közepette *megfeledkeztek a fővárosi altisztekről,* noha az altisztek fizetéséből levont két százalékokat éppen ugy felhasználta a segitőalap az üdülőtelep felépitésénél, mint *a tisztviselők által fizetett két százalékokat.* Utána jártunk az ügynek, annál is inkább, mert a fővárosi altisztek igazán emgérdemlik, hogy róluk *is* történjék gondoskodás. Értesülésünk szerint maguk az altisztek kivánták, hogy őket ne nyaraltassák a balatonkenesei fővárosi üdülőtelepen. *„Éppen eleget állunk haptákban a hivatalban* — mondották az altisztek —, *nyáron egyedül, magunk között kivánunk lenni."* Ily körülmények között tárgyalások indultak meg arra vonatkozóan, hogy a segitőalap kötelékében levő nagyszámu altiszti személyzet számára *a Balaton partján* külön üdülőtelepet épitenek. Arról van szó, hogy *Balatonfüreden* szerez a fővárosi segitőalap megfelelő telket, amelyen talán már jövő nyárára állani fog *az altisztek külön üdülőtelepe.*

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS, papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tél.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

Hambach utóda LEUTWYLER FERENC
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

Ünnepélyes keretek közt nyilt meg a Millenáris pálya

A megnyitó ünnepségen lelkesen ünnepelték a pálya tervezőjét és épitőit — A kerékpársport reneszánsza a BSE anyagi boldogulását jeleni

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Ünnepet ült vasárnap délután a főváros tisztviselői kara: ünnepélyes külsőségek között megnyilt a főváros tisztviselő egyesületének, a *Budapesti Sport Egyesületnek* Millenáris pályája. A nivós és finom ünnepségre teljes számmal vonult fel a BSE tiszti kara, élén *Purébl* Győző tanácsnokkal, az egyesület kiváló elnökével, aki balatoni nyaralását szakitotta félbe, hogy kedves kötelességének eleget téve a megjelent előkelőségek előtt reprezentálja az egyesületet, és *Kovácsházy* Vilmos főjegyző, társelnökkel, akinek páratlan agilitása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a főváros tisztviselőkara saját sportpályával dicsekedhetik. A főváros és a társadalmi élet reprezentáns képviselőin kivül közel ötezer főnyi közönség vett részt a megnyitó ünnepségen, bizonyságául annak, hogy *Budapest népe máris szivébe zárta az öreg Millenárist,* amely dajkája és elinditója volt a már nemzetközi viszonylatokban is elsőrangu magyar sportnak.

Nem feladatunk az ünnepi szónoklatok ismertetése, amely már részletesen megjelent a napilapokban. Ehelyütt csupán arra mutatunk rá, hogy *minden fővárosi tisztviselő szivét büszke öröm dagasztotta,* amikor végigtekintett a hatalmas pályán, *saját* pályáján, a mérceteiben és kivitelében impozáns tribünön, *saját* tribünjén. Rengetegen gratuláltak *Lauber* Dezsőnek, a pálya épitőjének, annál is inkább, mert a világviszonylatokban is elsőrangu sportférfiut külön kapcsok is kötik a fővároshoz: *Lauber* Dezső magasivelésü mérnöki pályája a városházáról indult el, amelynek a kitünő sportférfiu érdemekben dus műszaki tanácsosa volt. Nem fukarkodtak az elismeréssel *Hajós* Alfrédnak, a pálya szerencsés kezü tervezőjének, aki 1924-ben a stadion terveivel tudvalevően megnyerte a párizsi szellemi olimpiász épitészeti diját. Ha még megemlitjük *Matyók* Aladárt, a pálya másik épitőjét, és *Fónagy* Bélát, az Országos Épitő R.-T. népszerü *„mérnök urát"*, akkor hiven beszámoltunk a megnyitó ünnepségek kapcsán azokról, akiknek szorgalma, munkás keze uj értékkel gazdagitotta Budapest sportéletét.

Feltünést keltett a megnyitó ünnepség gazdag és kitünő büfféje, amely *György* Viktornak, a pálya fiatal, szakmabeli viszonylatban elsőrangu vendéglősének izlését és eleganciáját dicséri. A megnyitó versenyek azt bizonyitották, hogy a BSE vezetőinek munkássága és áldozatkészsége *a kerékpársport reneszánszát hivja életre Magyarországon,* és biztositékot szolgáltattak arra, hogy a pályán a Szent István-nap hetében lejátszódó kerékpár világbajnokság *impozáns* tömeget fog a versenyek megtekintésére csábitani.

A kerékpárpályán felül, amely Európa egyjobban és legszebben épitett pályája, a fővárosi tisztviselők számára egy nagyobb jelentőségü szempontja is van a vasárnapi ünnepségnek. A kerékpárpályából befolyó jövedelem lehetővé teszi azt hogy *a fővárosi tisztviselők a BSE keretében hódoljanak az atletikának, a vivásnak, a tenisznek és a többi testedző sportoknak,* amelyekkel munkában elfáradt testüket felüdithetik és ujra ruganyossá tehetik. A kenesei üdülőtelep mellett a Millenáris sportpálya fontossága abban rejlik, hogy a főváros tisztviselő társadalma az önképzésnek, a kari összetartásnak és az egymáshoz való ragaszkodásnak olyan etappjaihoz jutott el, amelyek *nemzeti szempontból is* mérhetetlen értéket jelentenek.

Az Uj Budapest naptára

Julius 15 **Vasárnap**	d. e. 8—12. inspekciós szolgálat a városházán. d. e. 12 ó. Pályázati határidő a IV. ügyosztályban. d. e. 12 ó. Pályázati hirdetmény a Községi Kertészképző Iskola kétéves tanulói tanfolyamára. d. e. 12 ó. Pályázati határidő a Ludovika Akadémia alapitványi helyének betöltésére.
Julius 16 **Hétfő**	d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 12 ó. Pályázati határidő kéményseprői kerületre az V. kerületben. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése.
Julius 17 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A középitési albizottság ülése.
Julius 18 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelőbizottság ülése.
Julius 19 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Julius 20 **Péntek**	Hirdessen az Uj Budapestben!
Julius 21 **Szombat**	Fizessen elő az Uj Budapestre!

1600 millió utas utazott tavaly Berlin közuti vasutain és autobuszain. *Budapest* közlekedési eszközein tavaly nem egészen 310 millió ember utazott. Ezzel szemben *Berlin* közuti és helyiérdekü vasutait, az autobuszt és a gyorsvasutat összesen 1597 millió utas használta a mult esztendőben; 132 millióval több, mint 1926-ban. Az utasok számának ezt a nagy emelkedését az egységes tarifa rendszeresitésével és az átszállás liberális kitágitásával okolják meg. Érdekes, hogy 1925-ről 1926-ra az utasok számának az emelkedése csak 15 millió volt a mult esztendő 132 milliójával szemben. Legtöbben utaztak a mult esztendőben *a közuti vasutakon.* A közuti vasuton ugyanis 830 millió ember utazott, a városi és helyiérdekü vasuton 380 millió; a gyorsvasutat 223 millió vette igénybe, az autobuszt pédig 158 millió. Az is érdekes, hogy az utolsó békeesztendő óta 24%-kal emelkedett Berlin város utasforgalma. Meg lehet állapitani, hogy Berlin minden lakójára átlag 400 utazás esik egy esztendőben. Erről és még egy sereg nagyon aktuális és nagyon érdekes kérdésről ir a *Lamotte* Károly és *Illyefalvi* I. Lajos kitünő szerkesztésében megjelenő *Városi Szemle,* a főváros közigazgatási és statisztikai folyóirata, melynek ma megjelent legfrissebb számában *Wildner* Ödön „Tavasz ébredése a pesti és budai városházán" cimmel pompás történelmi korrajzot fest arról, hogy a pesti és budai magisztrátus miként állotta meg a helyét a 48-iki mozgalmakban. Nagyon érdekes *Weis* István tanulmánya is az északamerikai várospolitika ujabb irányairól. Tanulmányt irtak még a füzetbe *Liber* Endre a főváros küldöttségének amerikai utjáról; *Szalay* Sándor a lakáspiac szervezéséről, *Wolff* Hellmuth a közlekedési balesetstatisztikáról és *Czebe* Jenő az állampolgárságra vonatkozó rendelkezésekről.

Jugoszlávia ingyen tengerparti telkeket ajánlott fel a fővárosi tisztviselőknek. Nemrégiben Budapesten járt a jugoszláviai idegenforgalmi hivatal igazgatója, aki ebbeli minőségében tisztelgő látogatást tett a városházán is. A jugoszláv idegenforgalmi szakembert a városházán *Gallina* Frigyes dr. főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, fogadta, akinek az idegenforgalmi igazgató kormánya megbizásából érdekes ajánlatot tett. Jugoszlávia hajlandónak nyilatkozik arra, hogy az Adria partján a fővárosi tisztviselők számára bárhol *óriási telket hasitson ki az állami tulajdonban levő ingatlanok közül,* hogy ott a főváros tisztviselői számára tengerparti üdülőtelepet létesitsen. Jugoszlávia a telkeket egyszersmindenkorra dijmentesen engedné át a fővárosi tisztviselőknek és arról is gondoskodna, hogy a főváros épitkezése ott *olcsón legyen végrehajtható.* Az érdekes ajánlatról, amelyet Jugoszlávia budapesti követsége utján irásban is megerősitettek, *Gallina* főjegyző jelentést tett *Sipőcz* polgármesternek. A polgármester nagy érdeklődéssel fogadta az ajánlatot és megbizta *Gallina* főjegyzőt, hogy a részletes tárgyalásokat folytassa le. Mint *Gallina* főjegyző munkatársunknak kijelentette, nyári szabadságidejének egy részét arra forditja, hogy szétnézzen a jugoszláv tengerparton, talál-e megfelelő területet. A főváros illetékes szervei, értesülésünk szerint, *szimpátiával viseltetnek a terv iránt* és csupán arról van szó, hogy a főváros tulajdonjogát *esetleges konfliktusok idejére is* sérthetetlenül biztositsák.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Ázsiai állapotok a külső Kerepesi uton. *(Levél a Szerkesztőhöz)* Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Tudom, hogy b. lapja szivesen ad helyet a közérdekü városi problémáknak és ezért Önhöz fordulok panaszommal. A Külső Kerepesi utról van szó, amely autón tizpercnyi távolságra van a városházától, de azt hinné az ember, hogy mérföldekre van tőle legalább is Kukutyinban, ha nem Középázsiában. A Hungária körúttól a Cinkotai Nagyiccéig terjedő része a Kerepesi-utnak Budapest legforgalmasabb és legelhanyagoltabb utteste. Igaz ugyan, hogy az elmult nyáron javitották, sőt hónapokig tartó munkával állitólag ujjáépitették az uttestet, azonban. ugylátszik, a vállalkozók nem nagyon jeleskedtek, mert *az utvonal gödrösebb, mint valaha.* Járművel ezen az utvonalon csak *életveszély árán* lehet közlekedni és hogy mennyire rosszul csinálták meg tavaly az uttestet, bizonyitja az is, hogy már a folyó évben is állandóan javitani kell. *Szégyene a fővárosnak*, hogy viszont a Cinkotai Nagyiccétől, amely már a vármegye felügyelete alá tartozik, pompás kiskővel van kirakva az országut. Magától értetődik, hogy ezt a szomoru állapotban lévő utvonalat elhanyagolják a Köztisztasági Hivatal, valamint a Kertészeti Hivatal nagytekintélyü alkalmazottai is. *Locsolásról szó sincs ezen a borzalmas utvonalon*, amelyen egy-egy jármü jötte alkalmával kilométerre üzik egymást a felkavart porfelhők. A Cinkotára közlekedő villamosnak az országut felé eső részen Mátyásföldig nem lehet nyitva tartani az ablakokat, *olyan porözön ömlik be rajta.* Nem kevésbé érdekes a Fővárosi Kertészet *tüntető távolmaradása* a Kerepesi uttól. *Räde* ur, a Kertészeti Hivatal európai hirü vezetője, gyönyörü és szakszerü cikkeket ir a lapokba, de az, ugylátszik, nem érdekli őt, hogy a Kerepesi utat szegélyező fákat, amelyek nagyszerü lombozatukkal árnyat adtak, *a kommunizmus alatt kivágták* és azóta pótlásukról gondoskodás nem történt. Ilyen csekély fontosságu hir tiz esztendő alatt nem jut el a Kertészeti Hivatal hatalmasságaihoz. Nem elég, ha a Kertészeti Hivatal kardvirágokat tenyészt a Szabadság téren, vannak fontosabb tennivalói is, mint a reklámszerü virágkiállitások a belsőbb fekvésü parkokban. Räde ur kapjon fel egyszer cikkirás helyett kocsijára és szörnyüködjön el a Kerepesi ut kivágott fáin. *Rendet kérünk*, mélyen tisztelt Szerkesztő ur a Külső Kerepesi utra, amellyel nem törődik sem az utépitő ügyosztály, sem a Köztisztasági Hivatal, sem a kertészeti üzem. Kiváló tisztelettel: *Több Kerepesi uti lakos, aki a legközelebbi bizottsági tagválasztások alkalmával erősen megnézi, hogy kire voksol.*

Az öngyilkosságok Budapesten. Mikor *Illyefalvi* I. Lajos dr. a székesfőváros statisztikai hivatalának vezetését átvette, kész programmot hozott magával, melyet pontosan, de fokozatosan hajt végre. Nagy látókörére és az időszakos szükségletek átérzésére jellemző, hogy tervszerü munkájában is helyet tud biztositani az aktuális szükségletek kielégitésének. Illyefalvi dr. meglátta, hogy az öngyilkosságok kérdése mennyire uralja a közvéleményt s ezért gondoskodott sürgősen arról, hogy a hivatal által állandóan gyüjtött idevágó adatok megfelelően kiegészitve, kommentárokkal kisérve gyorsan publikáltassanak. A munkát *Melly* József dr. egyetemi magántanár nagy körültekintéssel végezte el s vizsgálódásaiban nemcsak a székesfőváros anyagára, de nemzetközi jellegü adatokra is támaszkodott. Nézete szerint az öngyilkosságokban, az életösztön inversiójában nemcsak a gazdasági krizis mutatkozik meg, mert ez a pathológiai jelenség az egyénben a psziché teherbirásának gyengülésével is kiváltódhatik. Igy tehát a helyzet javulása nem várható kizárólag a magángazdasági közviszonyok szanálásából, hanem mulhatatlanul szükséges, hogy a közerkölcsök javitása, a hitélet intenzivebbé tétele érdekében minden eszköz felhasználtassék. A részleteket is alaposan megvilágitó közlemény méltóan járul hozzá ennek a sulyos szociálpathológiai jelenségeknek tudományos szempontokból való megismertetéséhez.

GAZDASÁGI ÉLET

Egyetemi magántanár lett az Elektromosmüvek egyik igazgatója. A főváros több kitünő egyetemi magántanárt emlithet büszkén hivatalnoki karában. A közkórházi főorvosokról, akik nagyrészben egyetemi tanárok, nem is szólva, a közgazdasági egyetemen egyetemi magántanár *Purébl* Győző dr. tanácsnok, Debrecenben egyetemi magántanár *Melly* József dr. belvárosi tisztiorvos, és szintén egyetemi magántanár *Szabó* Sándor dr., a főváros kitünő nyugalmazott tisztifőorvosa is. A diszes lista most ujabb értékes névvel gyarapodott, müegyetemi magántanár lett *Herman* József dr., a székesfőváros elektromos müveinek müszkai igazgatója is. *Herman* igazgató tervezte annak idején a Révész uccai áramfejlesztőt és csak nemrégiben lett *egyhangu kitüntetéssel* a müegyetem müszaki doktora. Az uj egyetemi magántanár igen értékes irodalmi munkásságot is kifejt, könyvei *a legnagyszerübb müszaki munkák közé* tartoznak. Kitüntetése alkalmából pályatársai *melegen gratuláltak* a kiváló müszaki igazgatónak.

Végleg elaludt a tüzoltási járulékok ügye. Régi terve a főváros tanácsának, hogy a tüzoltóság fentartásának óriási költségeit *egy külön adónem* behozatalával fedezze, amelyet a biztositó társaságok fizetnének. A helyzet ugyanis az, hogy amikor a főváros tüzoltósága kötelességszerüen védi polgárainak élet- és vagyonbiztonságát a tüzesetek alkalmával, ezzel mérhetetlen szolgálatokat tesz *a biztositó társaságoknak* is. A pénzügyi ügyosztály a tüzoltási járulékok behozatalára vonatkozóan tárgyalásokat kezdett a pénzügyminiszteriummal, a miniszterium azonban ennek a fontos céladónak a behozatalát *nem tartotta időszerünek*. Igy tehát a tüzoltói járulék is azok közé *a meg nem valósitott adónemek* közé fog tartozni, amelyek légiószámra alusszák örök álmukat a főváros irattárában.

Megkezdik az uj vámházak épitését. A főváros tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott *a vámhatárok kihelyezésével*, amely régi kivánsága a periferiális területeknek. Az uj határok mentén harmincnégy uj vámhivatali épületet emelnek, még pedig a *Budafoki uton*, a *Fehérvári uton*, a *Kondorosi uton*, a *Péterhegyi uton*, a *Kőérbereki uton*, a *Budaörsi uton*, a *Spanyolréti uton*, a *Budakeszi uton*, a *Csucs hegyen*, a *Bécsi uton*, a *Pomázi uton*, a *Szentendrei uton*, a *Soroksári uton*, a *Gubacsi uton*, az *ujpesti hidnál*, a *Kalász uccában*, a *Mester uccában*, a *Gyáli uton*, az *Üllői uton*, a *Gyömrői uton*, a *Maglódi uton*, a *Külső Jászberényi uton* és végül több külterületi vasuti pályaudvaron. Az uj vámhivatalok épitése tulnyomó nagyrészben *fővárosi telkeken* fog megtörténni.

Őszig nem létesitenek uj benzinkutakat. A főváros közlekedési ügyosztályában több száz kérvény feksik, amelyekben az uj benzinkutak engedélyezését kérik. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy csupán néhány benzinkut van a főváros területén, holott az érdekeltségek szerint több száz uj kutra lenne szükség az autók számának állandó emelkedése miatt. Mondani sem kell, hogy a kérvényezők még az *autótaxinál is értékesebb hitbizománynak* tekintik a benzinkutengedélyt és protekoraik révén mindent elkövetnek, hogy engedélyhez jussanak. Uj kut engedélyezésére azonban közel egy esztendeje nem került sor, a legutóbbi alkalommal is csak a legnagyobb nehézségek árán sikerült az érdekeltségeknek *három uj kutra* engedélyt kiharcolniok. *Folkusházy* alpolgármester most olyképen intézkedett, hogy a benzinkut engedélyezése iránt beadott kérvényeket *őszig pihentessék* és addig az ügyosztály tervezetet fog kidolgozni, hogy a főváros területén *hol van szükség uj benzinkutakra.*

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

Mindennemü gazdasági és müszaki kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós
és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai üzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbesz fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenféle tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Miniszteriummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közlisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

SHELL

petroleum o benzin o gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSAS.
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-II, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

YOGHURT

készítményünk
5% zsirtartalommal
Tápiáló
Üditő
Gyógyhatásu
Kapható fióküzleteinkben és elárusitóhelyeinken
BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RT.

Kovács Oszkár

BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

Széchenyi Gyógyfürdő

A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

RENAULT MONASIX

RENAULT
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

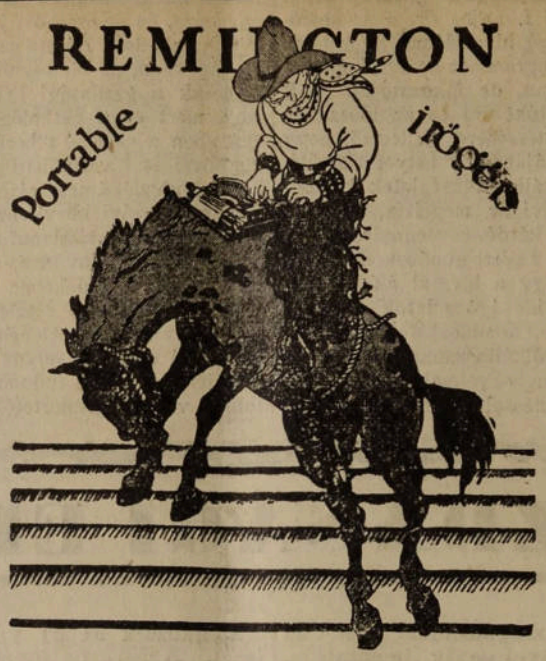
„MINIMAX"

a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási. Mindenkor használatra készen all s bárki által könnyen kezelhető.
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASAG
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 85.
Telefon: Teréz 237-31.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.

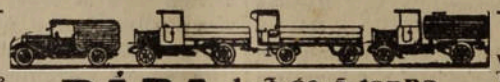
Budapest, III. Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére.

REMINGTON

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható
REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

Győr, Telefon: 201, 202, 203

Budapest, V. Deák Ferenc-u. 18 Telefonok: T. 43-00, L. 979-49.
RÁBA 1, 3 és 5 tonna hordképességü
Teherautók Autóbuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

PALÁGYI GYULA R.T.

fa-, vas- és rézbutorgyár
Budapest, VII., Angol-utca 33.
Telefon: J. 395—23.
Iskolák, kórházak, internátusok, szállodák stb. teljes berendezése. Épületasztalosság.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Parafakőgyár R.-T.

ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Zászlók, cimerek, cimtáblák

HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde-utca 4-6.
Telefon: J. 402-85.

AUTOBUSZ felépitmények gyártja: **NAY ÉS RÓNA** gép- és szállitóeszközgyár — X., Kápolna-tér —

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit

CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a *X., Ceglédi, Bihari és Balkán uccák által körülzárt telektömbön létesitendő szükséglakások* épitésével kapcsolatosan szükséges összes (generál) munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 12 pengőért kaphatók 1928 julius 9-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi Városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető *Skultéty* János mérnöknél, a IV., Központi Városháza III. em. 335. ajtószám alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatokat *1928 julius 26-án (csütörtökön) d. e. fél 10 óráig* a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 254. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 julius 4-én

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az *I., Diana-uti elemi iskola* átalakitási toldalék és ráépitésével kapcsolatosan szükséges *villanyszerelési munkákra.*

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 3 pengőért kaphatók 1928 julius 9-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztályának, IV., Központi Városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető *Orbán* Jenő tervező müépitésznél (VI., Podmaniczky ucca 9., telefon 245—66) vagy a Központi Városháza III. em. 325. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok *1928 julius 24-én (kedden) d. e. fél 10 óráig* a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 julius 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon Teréz 266-76

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VII., József körut 64. sz. Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Orczy-utca 6-8-10 Telefon: József 325—01.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASAG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

MAGYAR IRODALMI KÖNYVTÁR BUDAPEST

V. évfolyam 28. szám

Budapest, 1928 julius 21

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30159.

Berczel

Vannak alkotók, akiket koruk nem ért meg, és csak akkor fedezik fel őket, amikor ibolya nő haló poraik felett. Berczel Jenőé a szomoru dicsőség, hogy a közvélemény hamarosan elégtételt adott neki azon alkotásaiért, amelyekért alig egy esztendővel ezelőtt még gáncs és szidalom érte. Berczel Jenő nagy alkotásairól, a strandfürdőről és a hullámfürdőről van szó, amelyek ma már olyan nevezetességei alkotásokban szegény Budapestünknek, hogy büszkén mutathatunk rájuk bármely nyugateurópai barátunk előtt is. Ma már senki sem beszél a szülési fájdalmakról, a hiteltullépésekről és az azokat kisérő kellemetlen mellékzöngékről, ma már mindenki csak az alkotásokat látja, amelyek előkelő tényezői európéer voltunknak. A nagy kaleidoszkop forog tovább: amidőn most egy pillanatra megállitjuk a zugó kereket, le kell emelnünk a kalapot az alkotásai árnyékában szomorkodó Berczel Jenő előtt, akinél gyorsabban még senkit sem igazolt az idő.

Mérnökök forradalma

A Mérnök és Épitész Egylet nem tulságosan jelentős malma alatt összeült az a bizonyos kupaktanács, hogy enyhe politizálás mellett ítéletet mondjon elevenek és holtak felett. A kicsiny egérke, amely a nagy vajudásból életre kelt, valóban nevetséges: elhatározták a bizottságosdit játszó mérnök urak, hogy a főváros azon határozata ellen, mely meddőnek mondotta ki az autóbuszgarázs épitésére kiirt tervpályázatot, panaszra mennek, tiltakoznak és felebbeznek a kormány előtt. Mázsás jogi érvekkel dobálództak a mérnök és épitész urak, akiknek legszecesziósabb stilusu homlokzatpárkányán sincsenek olyan cikornyák, amilyeneket ez alkalomból mész és malter helyett izlésüknek mindenesetre hajlékonyabban engedelmeskedő szóvirágokból összefontak. Hátrább az agarakkal, urak! Hogy a zsüriben résztvevő komoly és érdektelen mérnök-szakemberek egyhangulag eredménytelennek jelentsék ki a pályázatot, és ugyanakkor az érdekeltség tiltakozó feliratokat szövegezzen: ez olyan stilustalan valami, amely a fentemlitett urak stilusérzékére igazán nem a legjobb fényt veti.

A barakkok páriái

Adassék dicséret a barakkok páriáinak, akik az ötvenfokos hőségben a pavillonok kemencéiben izzadnak és végzik hihetetlen energiával hivatalos kötelességüket! Télen kifüthetetlenek ezek a borzalmas cellák, nyáron lehetetlen bennük a tartózkodás a vértforraló hőség miatt: miért nem vigyáztak az arra illetékesek ennek a háborus tákolmánynak az összeállitásánál arra, hogy a benne való tartózkodás ne legyen életveszélyes? Sürgősen ki kell kutatni a városházi pavillonok tervezőit és épitőit, és három hónapra be kell őket zárni valamelyik déli fekvésü cellába...

Kánikulai körinterju az izzadó városházán

Az Uj Budapest részletesen beszámol, hogy a nagy melegben ki van itthon, ki nyaral, mit csinálnak az ügyosztályok, a szakhivatalok és az üzemek — A pokoli forróságban változatlan energiával és munkabirással dolgozik a főváros minden tisztviselője

Szeptember közepéig tart a főváros nyári szünete

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Hivatalosan már az utolsó közgyülés bezárásával megkezdődött a városháza nyári szünete, a pártvezérek, a városatyák, a tanácsnokok nagyrészben szabadságra mentek, ám a boltives dolgozószobákban éppen olyan serényen folyik a munka, mintha tél közepe lenne. Meg kell állapitanunk azonban, hogy *csak a tisztviselők dolgoznak*, mert a bizottsági üléseket a legnagyobb erőfeszitések árán még akkor sem lehet megtartani, ha azok összehivása mulhatatlanul szükségesnek mutatkozik. A bizottsági tagok teljes részvétlensége miatt nem lehetett a héten megtartani a *kisajátitó bizottság* és a *kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság* üléseit sem. Ezek a bizottságok természetesen nem komolyabb kezdeményezések eldöntésére ülnének össze, hanem halaszthatatlanul fontos ügyek megvitatása céljából, hiszen *pártközi megegyezés*, hogy a nyári szünet alatt a pártvezérek távollétében *fontosabb iniciálás* nem fog történni a városházán.

Az *Uj Budapest* munkatársa végigjárta a kánikulás városházát, hogy ügyosztályról-ügyosztályra járva szétnézzen a nagy melegben, *mit dolgozik a főváros*. Utunk eredményéről az alábbiakban számolunk be:

A polgármesteri hivatalok

vidékén teljes a csend. A polgármesteri hivatalban *Farkas* Ákos dr. tanácsjegyző teljesit szolgálatot: a *polgármester* már Szemesen pihen, a Balaton mellett üdül augusztus elsejéig *Szlovák* Pál dr. tanácsjegyző, a másik titkár is, aki *Farkas* Ákost augusztus közepén fogja felváltani. A főpolgármesteri hivatalban *Ripka* távollétében *Némethy* Károly dr. főjegyző tart inspekciót. Az alpolgármesterek közül *Folkusházy* egész nyáron hivatalában marad és végzi a polgármesteri teendőket, *Buzáth* alpolgármester egyelőre még Pesten van, de augusztus elsején ő is Fonyódra megy, hogy szabadságát ott töltse.

Az elnöki ügyosztály

a tennivalók egész sorozatát intézi el a nagy hőség ellenére is. *Gallina* főjegyző, az ügyosztály vezetője, a jövő héten megy szabadságra, egyelőre Bécsbe repül, majd a jugoszláv tengerpartra megy, hogy a jugoszláv kormány által a fővárosi tisztviselők részére *üdülőtelep céljaira felajánlott telkeket* megtekintse. Az ügyosztályok szaporitására és a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitására vonatkozó közgyülési határozat már felment a belügyminisztériumba. *Gallina* helyettese *Dulácska* Jenő dr. tanácsjegyző lesz, aki a segitőalap szervezésén munkálkodik serényen. A polgármester szigoru rendeletére *őszig uj alkalmazás nem lesz a városházán*, — amit a protektor urak szives figyelmébe ajánlunk.

A középitési ügyosztály

vezetője *Solty* tanácsnok csengődi birtokán nyaral. Helyettese *Lavotta* müszaki tanácsos. Az ügyosztály különben serény munkában van, hiszen a nyár az ő tulajdonképeni szezónja. *Nagyban folynak az épitkezések* azokban a keretekben, amelyeket a költségvetés előir.

Az utépitési ügyosztály

egyelőre *Rumbach* tanácsnok vezetése alatt müködik. Itt folyik az egész városházán a leglázasabb munka: rengeteg az *ut- és a csatorna épités*. Folyik a főgyüjtő épitése is. *Rumbach* augusztus elsején megy szabadságra, egyelőre reumáját fogja kezelni a Lukács-fürdőben.

A közjogi ügyosztály

a szabványos munkát végzi: a honositási és illetőségi bizonyitványok kiállitását, a dispenzációk kiállitását. Hetenként átlag kétszáz uj magyar honpolgártól veszi ki az esküt *Berczel* tanácsnok, aki augusztus elsején kezdi meg szabadságát. Egyelőre Balatonszemesre, azután *Bad-Gasteinbe* megy.

A közlekedési ügyosztály

Lobmayer tanácsnok távollétében, aki legutoljára Boroszlóból üdvözölte ügyosztályát, az autótaxiszabályrendelet jóváhagyását várja. *Gömöry* főjegyző vezeti az ügyosztályt, de a hét végén ő is elmegy, és *Kovácsházy* főjegyzőt hagyja itt vezetőül. Az alvázak és karosszériák szállitására vonatkozó szerződések elkészültek és ezzel is egy lépéssel közelebb jutottunk az *uj autóbuszok üzembehelyezéséhez*.

A pénzügyi ügyosztály

a költségvetés összeállitásának nagy munkáját végzi. A főfelügyeletet *Lamotte* tanácsnok-főjegyző gyakorolja, aki nem is megy szabadságra december előtt.

A tanügyi ügyosztály

vezetője *Purébl* tanácsnok Zamárdin üdül. Helyettese *Michál* főjegyző, tekintettel a nagy kánikulára az iskolák téli tüzelőszer ellátását igyekszik biztositani.

A közélelmezési ügyosztály

vezetője, *Vajna* tanácsnok, augusztus 1-én megy szabadságra, egyelőre maga sem tudja, hova. Helyettese *Muzsikó* főjegyző lesz. Sok dolog nincs a nyáron a közélelmezési ügyosztályban, hiszen a nagy problémák, az *élelmiszer-nagyvásár* ügye, a *Garay-téri*, a *Krisztina-téri* és a *Kórház-utcai* piacok rendezése megoldódván, a kánikulára csak *a rendes üzemvitel biztositása* maradt.

A szociálpolitikai ügyosztály

az igazságügyminisztériummal tárgyal *a Károlyi palota átvételére* vonatkozóan. Folyik a fonyódi *leányárva-üdülőtelep* épitésének előkészitése, a lakásért esengők rohamának visszaverése, és a szokványos munka. *Liber* tanácsnok aug. elsején megy szabadságra, távollétében *Schuler* főjegyző fogja helyettesiteni, aki jelenleg még külföldön pihen.

A közegészségi ügyosztály

Némethy tanácsnok távollétében *Szendy* főjegyző vezetése alatt szorgalmasan dolgozik. Elkészült — mint az lapunk más helyén olvasható — *a nagy kórházépitési programm*. Az ügyosztály ezenfelül mulat a temetkezési vállalkozókon, akik — *ki tudja hányadszor?* — ismét a temetkezési monopólium megszüntetésén harcolnak a főváros ellen a kereskedelemügyi minisztériumban. Mondanunk sem kell, hogy *reménytelenül*.

A városgazdasági ügyosztály

Bucsánszky főjegyző vezetése alatt intézi a nyári szünetben egyáltalában nem csökkenő mennyiségü üzemi aktáját. Az *ásványvizüzem* megfeszitett munkával dolgozik, hogy kellő mennyiségü Harmat-vizet tudjon a nagy kánikulában produkálni, igen erős a strandfürdő és hullámfürdő üzeme is. *Bucsánszky* főjegyzőnek, akit elsején vált fel az ügyosztály vezetésében a most Tobelbadban üdülő *Édes* tanácsnok, egyéb bokros elfoglaltsága mellett arra is van ideje, hogy az *erzsébetvárosi uj előljáróság* felépitéséről is javaslatot terjesszen a tanács elé.

A világitási ügyosztály

környékén minden csendes. *Borvendég* tanácsnok külföldön pihen, a Talbot-ügy csak hazaérkezése után lesz ujra aktuális. Helyettese *Schara* főjegyző, főleg arra ügyel, hogy a *főváros vizellátásában* ne legyen a nagy melegben semmi fennakadás.

A szakhivatalok

közül *a tiszti főorvosi hivatal* Csordás Elemér dr. főorvos vezetésével dolgozik. Helyettese *Szécsi* Ernő dr., a Svábhegyen pihen, hogy hamarosan kéznél legyen, ha szük-

ség van reá. Az árvaszéket *Kovács* Jenő dr. vezeti: folyik az árvaszéki kölcsönök kiutalása és a valorizációs törvénnyel kapcsolatos sok tennivaló. A tiszti főügyész szabadságon van, helyettese *Reichl* Milton dr. a rangban legidősebb tiszti ügyész, — *Szemethy* Károly ugyanis csak az *első őszi közgyülésen* lesz főügyészhelyettesnek megválasztva.

Az üzemek

természetesen változatlan energiával dolgoznak, itt a vezetők távolléte nem okoz különösebb zavart, hiszen mindenkinek megvan az állandó helyettese.

A fentiekben adtunk számot *a városháza nyári munkásságáról*, ujabb bizonyitékot szolgáltatva arról, hogy a főváros tisztviselői kara a kánikulai forróságban *változatlan energiával dolgozik és végzi fontos feladatainak egész tömegét*. A városháza rendes élete *szeptember közepén* fog elkezdődni, amikor a pártvezérek és a polgármester hazajövetele után *ujult erővel indulhat meg a bizottságok munkássága*.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR
olcsón mos kilós
és pipere fehérnemüt
Házhoz szállit
Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS,
papirnemügyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

Elkészült a főváros nagy kórházépitő programja

Megszünik a Rókus, a régi Szent János, a Dologház-utcai és a Telepy-utcai kórházak — A Tisza Kálmán-téren épül fel az 1600 ágyas központi kórház és 500 ágyasra kibővitik a Margit-kórházat

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A kánikulától égő városházán egy olyan nagyarányu munka folyik, amely jelentőségénél fogva *évtizedekre hat ki Budapest életére*. Arról van szó, hogy a közegészségi ügyosztályban *Némethy* tanácsnok irányitása mellett *Szendy* Károly főjegyző, az ügyosztály kitünő vezetőhelyettese *elkészitette a főváros nagy kórházi programját*. A Szendy-féle programm megszünteti az elavult kórházak ma divatos mizériáit és olyan alapokra helyezi Budapest kórházügyét, hogy *az messze ki fog magaslani egész Közép-Európában*

Az elgondolás azzal a megállapitással kezdődik, hogy *a mai elavult kórházakat tovább reparálgatni nem érdemes és azok helyett uj kórházakat kell épiteni*. Elsősorban a Rókus-kórház megszüntetése aktuális, mert ez a kórház — mint azt *Szendy* Károly főjegyző néhány hónappal ezelőtt éppen az *Uj Budapest* hasábjain megjelent cikkében fejtette ki — több mint egy évszázada állván, *teljesen betöltötte hivatását* és a szó szoros értelmében *rommá lett*. A Rókus-kórház helyett ezerhatszáz ágyas uj nagy központi kórházat tervez a közegészségi ügyosztály, még pedig a Tisza Kálmán téren, a mai Gázgyár területén. A gázgyár telke a községi alapé, és igy annak felhasználása nem ütközik nehézségbe. Mindenesetre naiv fantázia azonban a gázgyár vezetőségének az az álláspontja, amely a gázgyár telkéről mint a Gázművek *önálló vagyontárgyáról* beszél. *A Gázművek nem önálló jogalany, az minden tartozékával együtt a főváros közönségéé*. Abban az esetben, ha az uj Rókus a gázgyár mai telkén épül fel, természetszerüleg gondoskodni fog a főváros törvényhatósági bizottsága arról, hogy a gázgyár számára *uj igazgatósági épület* emeltessék esetleg a Kisrókus helyén, azonban ehhez a müvelethez a gázgyárnak mint *önálló nagyhatalomnak* diplomáciai képviseletre egyáltalában nincsen szüksége.

A kórházügy rendezésének egységes gondolata a pesti oldalon a Rókus megszüntetésével kapcsolatban óhajtja megszüntetni *a Dologház-utcai és a Telepy-utcai kórházakat is*. De javitják az állapotot Budán is. főleg Óbudán, ahol a százhusz ágyas *Margit-kórház* mai befogadó képessége mellett egyáltalában nem felel meg az igényeknek. A Margit-kórházat a tervezet szerint uj épitkezésekkel *százhusz ágyasról ötszáz ágyasra bővitenék* és ezzel kapcsolatban a régi Szent Jánost, amely szintén teljesen elavult, *megszüntetnék*.

Ha ezeket az épitkezéseket végrehajtják, *évtizedekre rendezve van a főváros kórházügye*. Az ügyosztály nagy általánosságban az elkészitett tervezet alapján azt is kiszámitotta, hogy *mennyibe kerülnek ezek az uj épitkezések*. A számitások szerint a Margit-kórház kibővitése és az uj Rókus-kórháznak a Tisza Kálmán téren való *felépitése 18—20 millió pengőbe kerülne*. Az épitkezéseknek ebből az összegből való végrehajtása csak akkor volna lehetséges, ha az uj központi kórház a gázgyár tizezer négyszögöles telkén épülne meg. Ha az uj kórház elhelyezésénél az a gondolat győzne, hogy azt nem a város lakott részén, hanem valahol a perifériákon kell felépiteni, igy esetleg a Külső Kerepesi-uton, akkor ez az összeg az épitkezésekre a több földmüvek és a közmüvek bevezetésének szükségessége miatt *nem volna elegendő*

Az *egységes kórházprogramm* végrehajtásának lehetőségét a közegészségi ügyosztály tervezete *anyagi szempontból két feltételhez köti*. Az első feltétel az, hogy a népjóléti minisztérium most már állandóan és visszavonhatatlanul megtéritsen a fővárosnak a kórházak deficitjét, illetőleg olyan ápolási dijat engedélyez, hogy a fővárosi kórházak *veszteség nélkül* működhessenek. A másik feltétele az épitpezés megkezdésének az, hogy a kórházak megszüntetése révén felszabaduló telkeket *a főváros értékesiteni tudja*. Óriási telekkomplexumokról, hihetetlen értékekről van itt szó, amelyek a visszabocsájtás után jelentős mértékben fogják emelni a községi alap vagyonkomplexumát. A *Rókus és a Kisrókus, a régi Szent-János, a Dologház-utcai és a Telepy-utcai fiókkórházak* telke az ügyosztály becslése szerint mint egy tizmillió értéket reprezentál. Ha az ügyosztályi tervezetben foglalt épitési költséget illetően a nagyobbik számot, *a huszmillió pengőt*, vesszük is alapul, akkor is *kerek ötven százalékkal csökkentené az épitési költséget a telkek értékesitése*. A közegészségi ügyosztály tervezete olyképpen kontemplálja az ügyet, hogy az 1929. évi költségvetésbe *hárommillió* pengőt vegyenek fel az épitkezésre, 1930-ra pedig *hatmillió* pengőt, amelyből *hárommillió* a kórházi deficitek eltünése révén már megtérülne.

Mondani sem kell, hogy az uj kórházakat a közegészségi ügyosztály *a legmodernebbeknek, a technika és a tudomány haladásának legmegfelelőbbeknek kivánja épiteni*. Nem palotákról van szó, hanem arról, hogy közegészségügyi célból, a betegek gyógyitása céljából, a legmegfelelőbbek legyenek az uj kórházak. *Az uj kórházakban nem lesznek poloskák*, mert a padozat és az ágyak elkészitésénél legkisebb rést sem fognak hagyni az élősdiek petéi számára, *modern, nagyszabásu intézmény lesz az uj központi kórház*, olyan, amilyen Európában ma csak Münchenben és Hamburgban van. Az egyes pavillonokat *alagutak fogják összekötni*, központi ételelosztás és a technika ezer vivmánya fogja tökéletessé tenni az uj intézményt.

A koncepciózus tervezet még augusztus folyamában megkezdi vándorutját az illetékes szakbizottságok asztalain és *Némethy* tanácsnok terve szerint már *az első őszi közgyülés napirendjén is* szerepelni fog.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur? Figyelmeztetem azonban, hogy a kánikuláról ne merjen beszélni olvasóinknak ezekben a forró napokban, akkor is melege van, ha nem tölti drága idejét olvasással. Minek figyelmeztessük őt még külön is arra, hogy mekkora meleg van!

— Engedelmeskedem a parancsnak Szerkesztő ur, de mivel a meleg a legaktuálisabb téma, elmondom, hogy ügyes emberek hogyan védekeznek ellene. A legmelegebb a városházán a pavillonokban van, amelyekben a hivatalnokok csak ugy tudnak segiteni magukon, ha hivatalosan átköltöznek a kevésbé napos oldalra. Sok szoba amugy is üres most a szabadságon levők miján. Igy például az árvaszéki pavillon napos frontja teljesen üres, a tisztviselők a kibirhatatlan forróság miatt átköltöztek a tulsó oldalra. A történetem ott kezdődik, hogy Kovácsházy Vilmos főjegyző, aki ezidőszerint vezetője az V. ügyosztálynak, nem tudott átköltözni, mert a tulsó oldalon nem az ügyosztályhoz tartozó hivatalok foglalnak helyet. Kovácsházy azonban nem azért sportember, hogy ne tudott volna segiteni magán. Beszerzett saját költségén egy elektromos ventillátort, és azt asztalára helyezte. A ventillátor elé pedig az ablak és a fal közé kötelet feszitett, amelyre vizes lepedőt helyezett olyképen, hogy a ventillátor szele a vizes lepedőn keresztül éri a derék Kovácsházy munkában verejtékező homlokát.

— Ügyes fiu a Vili! Mindig mondtuk...

— Ne mondjon semmit kedves dr. Városházy. Amikor Kovácsházyt tanácsnokká fogják választani, magára ugysem lesz szükség, elég lesz ott a többi 239 bizottsági tag.

— Azért én is reá szavalok, ha arra kerül a sor. Bejelentem egyébként Szerkesztő urnak, hogy a törvényhatósági bizottság három uj taggal szaporodik. Szigethy János bácsi helyett, aki a Községi Takarék igazgatósági tagja lett, Wünscher Frigyes mérnököt, a soron következő póttagot hivják be, Müller József Leó utóda a törvényhatósági bizottságban Munkácsy Gyula lakatosárugyáros lesz. Szegény Valnicsek Béla barátomat Pilis Károly gépgyári felügyelő fogja a közgyülési teremben követni. Valnicsek Béla temetésén különben részt vettek pártkülönbség nélkül az összes Budapesten tartózkodó bizottsági tagok, hogy bucsut vegyenek ettől a drága, kitünő embertől.

— Az Örök Világosság fényeskedjék neki! Mi ujság bankett ügyekben?

— Kettő is volt a héten, az egyik az amerikai orvosok tiszteletére. E bankett fénypontja az a történelmi jelentőségü pillanat volt, amikor Buttler Wright, az Egyesült Államok budapesti követe meleg kézrázással üdvözölte Müller József Leó kormányfőtanácsost, Guatemala budapesti főkonzulát. Észak és Közép Amerika eme nagyfontosságu találkozása Európa keletén mély nyomokat hagyott a jelenlevők lelkében. Az ünnepi beszédet különben Liber tanácsnok mondotta, aki kezd veszedelmesen jól beszélni angolul. A német Oceán-repülők bankettjén a Gellértben pedig Berczel Jenő mondott hatásos felköszöntőt. Hühnefeld báró különben a bankett előtt megfürdött a hullámfürdő pompás habjai között és azt az udvarias kijelentést tette Bánlaky igazgatónak, hogy az az Oceán, amit átrepült, mindenesetre kevesebbet ér a gellértfürdői oceánnál.

— Nyaralási hirek?

— Mindenki nyaral. Méltóztassék azonban megengedni, kedves Szerkesztő ur, hogy nagybecsü lapjában költőt avassak, Némethy Béla tanácsnok személyében, aki nyári pihenése alatt hivatottsággal áldoz a költészet muzsájának. Mutatóba, mielőtt elbucsuznék öntől, le is közlöm Némethy Béla barátom egy mély érzésektől fütött kiváló poémáját, amely meleg, családias hangjával szinte oázis a mai erkölcstelen világban. Ime a költemény:

Lakodalmi vers

— Édes Ica esküvőjére —

Mivégre lettünk, mért születtünk,
Ki tudná azt megmondani?
Hanem ha az, ki Ur felettünk,
Ki kötni tud és oldani.

Vagyunk, mert Ő ugy látta jónak,
S megyünk nem ismert cél felé.
Kiben a rossz, kiben a jó mag
Virul, miként Ő rendelé.

Mégis mi hát, amért az ember
Egy élten át kinlódva küzd?
Ha kell, lapul, ha kell, nagyot mer,
Biztatva egymást: üsd, csak üsd!

A boldogságnak vágya éget,
Ez hajt, ez nógat, ösztökél,
Mindent ledönt, nem türve féket,
Ez izzó, égő szenvedély.

Ahány az ember, annyiféle
A boldogságról szótt mese.
De haj! ki kérkedhetne véle,
Hogy ő e kincsnek részese!

Ez pénzre vágyik, nagy vagyonra,
Mig él, csak gyüjt, szerez, kapar.
Amaz, habár korog a gyomra,
Szerezni csak nevet akar.

A harmadik hatalmi lázban
Törtetve tör magasba fel.
Gyönyört talál ez a kalászban,
Amaz, uj szunyogfajt ha lel.

Én azt hiszem, rossz utra tévedt,
Ki boldogságot igy keres.
Mire nagy kinnal célhoz érhet,
A lélek és a szív — üres.

De ha üres a szív s a lélek,
Halandó boldog nem lehet.
Üres kaptárt, miből a lépet
Kiszedték, sutba vetheted

Akikhez én e szókat ontom,
Szerelmesek, szivük teli.
Azért e pár, hitemre mondom,
A boldogságot megleli.

Megküzdtek ők, sok nagy veszéllyel,
De bátran álltak vészt, vihart.
Mig kélt a nap és tünt az éjjel, —
Mert partot ér, ki hün kitart.

Áldott az Ur, ezerszer áldott,
Ki összefüzte szivetek!
Én már bevégzem s félreállok,
Uj utra bizva menjetek!...

Európában Budapesten legnagyobb az öngyilkosok száma

Nem szerint a férfiak, felekezet szerint a protestánsok, foglalkozás szerint a cselédek között van a legtöbb öngyilkos — Az öngyilkosok száma nagyobb, mint a békében volt, de kevesebb, mint a nyolcvanas években

A házastársi kötelék, mint az öngyilkosság ellenszere

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az ujabb tudományos kutatások egészen bizonyossá tették, hogy az egyszerü demografiai adatok: születések, halálozások, valamint a természetes szaporodás mérőszámai *nem világitják meg eléggé valamely zártabb társadalomcsoport biológiai energiáját.* Ha tehát valamely népesoport vitalitását, életerejét pontosabban és megbizhatóbban kivánjuk megfigyelni, ugy még más adatokra is szükség van, nevezetesen olyanokra, melyek a lakosság szellemi és testi állapotáról tökéletesebben tájékoztatnak. Elképzelhető ugyanis, hogy valamely népesoport kedvező szaporodási mérleg mellett is elkoresosodik. Az idevágó módszerek még nagyon kezdetlegesek s ezidőszerint a vizsgálódásban egyfelől a nyomorékstatisztikákat, másfelől az elmebetegeket, hülyéket, valamint az öngyilkosságokat feljegyző adatgyüjtésekre támaszkodhatunk.

Az embernek a csiraplazmához kötött tulajdonsága *az élethez való ragaszkodás, az életösztön.* Nagy és mélyreható változásoknak kell az emberben végbemenni, hogy az életösztön negativuma, *az öngyilkosság* bekövetkezzék. Az öngyilkosság az egyénre nézve egyéni tragédia szomoru eredménye, de ha ilyen esetek sürün fordulnak elő, ugy abban már *komoly társadalompathológiai* jelenséget kell látnunk. Már régi keletü tapasztalások arra mutatnak, hogy az öngyilkosságok a városokban gyakoriabbak és igy ez a kérdés is speciális városi probléma.

Nagyon nehéz feladat ezt a kórjelenséget a tömegmegfigyelés módszereivel vizsgálat alá venni, mert ebben majdnem kizárólag *a haláloki adatgyüjtésre kell támaszkodnia,* hiszen a többi idevágó feljegyzések rendőrségi, mentőegyesületi közlések, a dolog természetéből kifolyólag megbizhatatlanok. Minden nehézség ellenére foglalkozni kell a kérdéssel, bár egészen bizonyos, hogy az öngyilkosok között leginkább a társadalom értéktelenebb, gyengébb lelki konstitucióju elemei szerepelnek. Ezeknek tulzott protegálása pedig fajegészségtani nézőpontból indokolatlan!

Ha a székesfőváros öngyilkossági arányszámait 1874-től 1927-ig végigpillantjuk, ugy meg kell állapitanunk, hogy azok az utolsó békeévekben *alacsonyabbak voltak, mint napjainkban.* Ugyanis *1874-ben* 334.5, *1875-ben* 339.9 öngyilkosság esett *egymillió lakóra, 1925-ben* 552.1, *1926-ban* 573.4 és *1927-ben* 517.9. És ha csak a legutóbbi másfél évtized indexeit vizsgáljuk, ugy kiderül, hogy az *1910—1913* években az átlag 462.5 volt, ami a háborus években *1914—1918-ban* 357.4-re csökkent, de viszont az *1923—1927 években* ismét 505.0-re növekedett. Nincs ebben valami csodálni való, mert közismert tény, hogy a nagy nemzeti megmozdulások az egyéni öncéluságot elnyomják, ami viszont az öngyilkossági esetek ritkulásához szokott vezetni. A háboru elveszett s vele együtt sokak exisztenciája, reménysége és a régi nagy országra szabott keretek lebontása természetszerüleg *a székesfőváros népének lelkét támadta meg legerősebben.*

Az öngyilkosoknak nemek szerint való megoszlását kutatva megállapitható, hogy az adatok nagy eltolódásokat mutatnak. A háboru előtt *az öngyilkosok 68.4 %-a jutott a férfiakra és 31.6 %-a a nőkre,* az utóbbi esztendőkben átlag csak *57.8 %-a a férfiakra és már 42.2 %-a nőkre.* A női öngyilkosok száma *szaporodott tehát,* ami valószinüvé teszi, hogy az öngyilkosságok számának növekedése általában ezzel függ össze.

Az anyagot korcsoportok szerint vizsgálva kiderül, hogy az öngyilkosságok számszerü növekedése a *fiatal nők és általában a magasabb koru egyének csoportjára esik.* Az élet viszontagságainak az utóbbi években nagyobb számmal müködő kereső nők jobban vannak kiszolgáltatva és az is valószinü, hogy az öregebb egyének, kik jobbhoz voltak szokva, nehezebben alkalmazkodnak a keserübbé vált viszonyokhoz. *A házasélet nálunk is profilaktikumnak tekinthető* az öngyilkossággal szemben, mert az életösztön felborulása a házasságban élők között ritkábban mutatkozik. *Hitfelekezetek szerint vizsgálva* az anyagot, arra a sokszor emlegetett tapasztalásra jutunk, hogy a keresztény felekezetek közül a római katholikusok, azután az izraeliták öngyilkossági indexei alacsonyabbak az évi átlagnál, viszont *a protestáns felekezetekéi azt meghaladják.*

Az öngyilkosoknak *foglalkozások szerint való elemzése* meg arra hivja fel a figyelmet, hogy a bizonytalanabb exisztenciáju egyének arányszámai magasabbak. A férfiak rovatában *a kereskedelem és hitellel foglalkozók és az ipari segédmunkások,* a nők rovatában pedig messzire kiemelkednek *a háziselédek magas arányszámai.* A nyugdijasoknak évek hosszu során át tartott keserves sorsa is magas öngyilkossági indexekben jelentkezett.

Az ugynevezett motivumstatisztikák értéke nagyon csekély, pedig ez nagyon elősegitené a profilaxis szervezését. Általában fiataloknál *a reménytelen szerelem és családi viszály,* öregebbeknél *gazdasági leromlás,* de leginkább *betegségek* az öngyilkosságot kiváltó motivumok. A székesfőváros öngyilkossági indexeit 11—20%-kal rontják az idegenek, amit igy mindenesetre számitásba kell venni a helyzet elbirálásánál. A psychopata öngyilkos a nagyobb publicitást keresi s ezért jön fel szörnyü tettének elkövetése végett vidékről is a székesfővárosba, de hozzájárulnak az idegenek rovatának számszerü növekedéséhez *a Dunából kifogott öngyilkosok is.*

Ha ezeket a tényeket figyelembe vesszük, a helyzetet valami fenyegetőnek nem tarthtjuk, annál kevésbbé, mert az utóbbi években látható magas arányszámoknál *jóval magasabb indexek voltak már a 80-as években.*

De egészen más képet látunk akkor, ha *Budapest öngyilkossági indexeit más európai nagyvárosok arányszámaival hasonlitjuk össze.* A fővároséhoz hasonló magas öngyilkossági indexeket általában csak *Berlin és Drezda* adatgyüjtéseiben látunk, viszont a többi európai nagyváros arányszáma *lényegesen kedvezőbb.* Ez a tapasztalás követeli igazán az intenzivebb hatósági beavatkozást. A m. kir. belügyminisztérium 153.000/1928. számu rendeletét már azért is *örömmel kell üdvözölnünk,* mert az életuntak időleges ellenőrzés alá való helyezése, életvédelmi otthonok létesitése *Münchenben* már a multban is sikeres intézménynek bizonyult.

Minden eszközt fel kell használni, mert nagyon kivánatos, hogy a társadalom energetikai értékét megóvjuk. De nagy hibát követnénk el akkor, ha *tulbecsülnénk azt a veszteséget,* mely népünket az öngyilkosságok révén fenyegeti. Mégis a humanitás magasztos elve azt követeli, hogy ezeket *ne dobjuk oda sorsuknak* és igyekezzünk őket a produktiv élet számára megmenteni. Kétségtelen, ha sikerül a társadalomban a szociális lelkiismeretet felébreszteni, ugy az öngyilkosságok szaporodása által teremtett probléma *mihamarabb végleges megoldást fog nyerni.*

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

3 Fájó torok öblitésére legjobb szer a salan

Világszabadalom!

A „Töreky"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már meleg vizet ad és 15 perc alatt 2 kiló fa eltüzelésével 180 liter 42° C melegviz előállitását teszi lehetővé. Ezáltal egy fürdő készitése 9 fillérbe kerül.

Készitő:
MAURER SÁNDOR
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ.
Szaküzletekben kapható.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépitös, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépitös. Ut- és vasutépitös. Hidépitös. Mindennemü beton- és vasbetonépitös. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

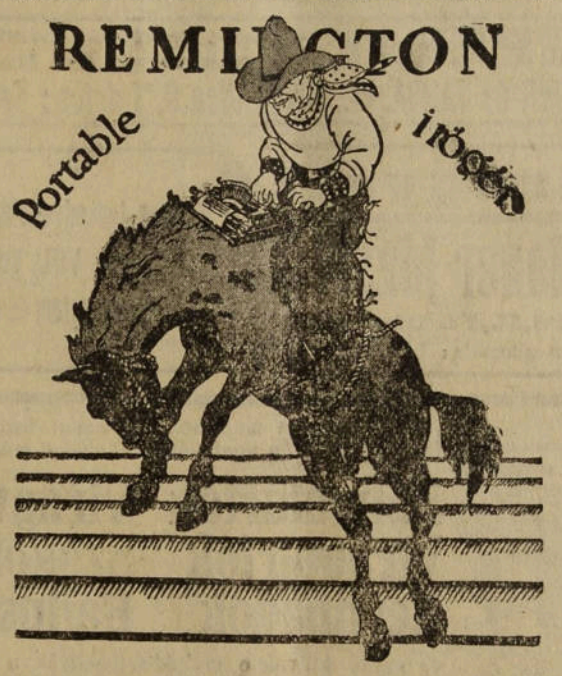
Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz.
elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR. TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Specialista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható
REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

HIREK

Pompéry Elemér — nyugalomban. A kereskedelemügyi miniszter *Pompéry* Elemért, a szabadalmi bíróság elnökét saját kérelmére az elmult hó végével véglegesen nyugalomba helyezte és hivatali szolgálata alól felmentette. *Pompéry* Elemér kedvelt és népszerü tagja a főváros törvényhatósági bizottságának, amelynek tagjai pártkülönbség nélkül szeretettel és megbecsüléssel veszik körül a vidám, mindig jókedvüen adomázó *Pompéry bácsit*. Amikor *Pompéry* Elemér egy munkában és tisztességben eltöltött közszolgálati pálya után a jól megérdemelt nyugalomba vonul, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy kedves és vonzó egyéniségét ezután sem fogja nélkülözni a budapesti városháza.

A Fővárosi Könyvtár és az Olimpiász. A Fővárosi Könyvtár az amszterdami IX. olimpiász alkalmából „Sport és testnevelés“ cimmel aktuális bibliografiát adott ki, amelyben a könyvtárnak a sportügyre vonatkozó válogatott anyagát szakszerü csoportositásban foglalta összse. Az összefoglalás első része az általános munkák cimeit adja; a szakcsoportok keretében különösen kiemelkednek gazdag anyagukkal „A sport és a lelki kultura“, „A sport és a testi kultura“ és „A sport egészségtana“ c. fejezetek. Külön csoportositva megtaláljuk benne a sporttörténet és a különböző sportágakra vonatkozó irodalom anyagát is. A bibliografia a szokásos izléses formában, egy etruszk vázáról kombinált fejlécdiszitéssel jelent meg. E mü a könyvtár helyiségeiben mindenki részére könnyen hozzáférhető és a sport-, testnevelés irodalmában — amely rendszeresen nincs még összefoglalva — a müvelt közönség tájékozódását nagyban elősegiti.

Miért van oly messze a Gellért-szálló a városházától? *(Levél a Szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!* Külföldi barátaim, akik látogatásomra Budapestre érkeztek, a főváros tulajdonát képező Gellért-szállóban vettek lakást, ahol most én is gyakrabban megfordulok. Nem akarom Szerkesztő urat azon elvi álláspontommal untatni, hogy szerény véleményem szerint a szállóigazgatás és vezetés nem hatósági feladat, csupán azt vagyok bátor tisztelettel kérdezni, hogy miért van oly messze a Gellért-szálló a városházától? Itt van egy igazán mintaszerü intézmény, amely *Lánlaky* és *Kurtz* igazgató urak bölcs vezetése mellett nagyszerüen betölti hivatását, de miért kell a Gellért-szállónak olyan ázsiai jellegü külsőségek között a külföldiek figyelmét a Balkán közelségére felhivnia, mint amilyenek között jelenleg leledzik? Amikor egészen kisforgalmu és kisjelentőségü külvárosi utcák a pártvezérek és kerületi törzsfőnökök atyai jóindulata folytán uj aszfaltburkolattal rendelkeznek, miért van a Gellért-szálló kocsifelhajtója és járdája még mindig a középkorból itt-ragadt otromba négyszögü kövekkel befedve? Amikor a rosszemlékü Magyar-Amerikai Bank Berlini-téri épitkezésénél azt a bizonyos zöld házikót egy-kettőre át lehetett a tér egyik részéről annak másik részére telepiteni, a szálló legdrágább dunaparti lakosztályaiból a Dunára és a pesti oldalra táruló gyönyörü kilátást miért zavarja enyhe piszokzöld szinfolttal a kép aljában az a bizonyos zöld házikó? Miért van — ismétlem — tisztelt Szerkesztő ur, a Gellért-szálló oly messze a központi városházától és annak utépitési albizottságától és ügyosztályától? Nagyon kérem Önt, Szerkesztő ur, aki minden igaz ügynek barátja, méltóztassék intézkedni aziránt, hogy a Gellért-szálló a legrövidebb időn belül egy befolyásos városatya protektort kapjon, akinek nem alkalmazottak elhelyezése, hanem a zöld házikó elhelyezése fekszik a szivén. Kiváló tisztelettel *dr. Protektorhiányos Közérdek.*

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

A Fővárosi Könyvtár által az Olympiász alkalmából kiadott Bibliographiai Szemle gyönyörü fejléce

Az Uj Budapest naptára

Julius 22 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Julius 23 **Hétfő**	d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u 5 ó. Az ut- és csatornaépitési ügyosztály ülése.
Julius 24 **Kedd**	d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő a Köztisztasági Hivatalban. d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése.
Julius 25 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő albizottság ülése. d. e. 11 ó. A kisajátitási bizottság ülése.
Julius 26 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Julius 27 **Péntek**	**Ujitsa meg előfizetését az „Uj Budapest“-re!**
Julius 28 **Szombat**	**Ha nyaralni megy, jelentse be elmváltozását, hogy a lapot Ön után küldhessük!**

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Faárugyár
Wendauer József
Budapest, II., Fő-utca 168
Telefon-automata: 530-23

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Dr. Pajor szanatórium és vizgyógyintézet

Művészies és általánosan elismert legjobb minőségü fagyellentálló és vasbetétekkel ellátott működből készitett
Pálmatartók Virágvázák
Virágtartók Szökőkutak
Kertipadok Ballustradok
és egyéb különféle működiszitmények a legmesszebbmenő garancia melletti fagyellentálló, vasbetétekkel ellátott működből készitve
Tervezi és készíti: **BAUM L. szobrász**
Műterem és mintaraktár:
BUDAPEST, VI., HERMINA-ÚT 41. SZ.
Az „Angol-park“ közvetlen közelében :: TELEFON: TERÉZ 229-51
Vidékre komoly érdeklődőknek fényképekkel és rajzokkal készséggel rendelkezésre állok
Vidékre való szállitást saját felelősségemre végzem!

Az altisztek üdülőtelepe. Az *„Uj Budapest“* legutóbbi számában emlitést tettünk arról, hogy a segitőalap az altisztek részére *Balatonfüreden* kiván üdülőtelepet létesiteni. Ebben az ügyben kérdést intéztünk a *F. A. N. Sz. altiszti osztályának vezetőihez*, akik a következőképen nyilatkoznak: Nagy örömmel értesültünk arról, hogy felettes hatóságunk az altiszti üdülőtelep létesitésének kérdésével foglalkozik annál is inkább, mert hazánk mai megesonkitottsága folytán *ez az intézmény lenne hivatva pótolni igen sokak számára az elszakitott otthont.* Ugyanis az altisztek tulnyomó többsége Nagymagyarország különböző vidékeiről került fel a fővárosba, s nyáron kis szabadságát — a régi boldog időkben — *vidéken lakó hozzátartozóinál tölthette el*, ma azonban a megszállás következtében ennek a lehetőségétől *igen sokan elestek.* Az üdülőtelep céljára legalkalmasabb hely volna a *Balaton*, de tekintve, hogy az altiszteknek *utazási kedvezményük nincs*, kivánatos volna, hogy az lehetőleg a *fővároshoz közelebb eső részen, Világos* vagy *Aliga* környékén létesülne, s annak megvalósitásánál az volna a vezérlő elv, hogy minél egyszerübb, egészséges és lehetőleg olcsó legyen, hogy a legszegényebb családos altisztek is igénybe vehessék. Erre vonatkozólag idézzük *Lamotte* tanácsnok urnak egy, ebben az ügyben tett kijelentését, amit mint az elnöki ügyosztály akkori vezetője mondott előttünk: — Ezt a kérdést ugy szeretném megoldani, — mondotta a tanácsnok ur, — hogy ezek a szegény emberek kevés pénzért egészséges helyen, kellemesen tölthessék el szabadságukat a családjukkal. Azt akarom, hogy *ez a kéthetes üdülésük ne kerüljön több kiadásukba, mintha itthon maradnának, mert hiszen akkor nem csináltunk semmit, ha az üdülés költségeit nem birják fedezni, ennélfogva azt nem vehetik igénybe. Lamotte* tanácsnok urnak ehhez a kijelentéséhez, — amely nagy megértésről és messzemenő jóindulatról tanuskodik, — *semmi hozzáfüzni valónk nincs.* A mi összes kivánságainkat ez a kijelentés magába foglalja, és ha megvalósul, *igen hálásak leszünk érte.*

A Fansz csak ősszel tárgyalja a félévi segélyek ügyét. Legutóbbi számában jelentette az *Uj Budapest*, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége választmányi ülésen kivánt foglalkozni az *Uj Budapest* azon hiradásával, mely az állami alkalmazottak egyes kategóriájának félévi segélyét tette szóvá. *Márkus* József dr. főjegyző, a Fansz ügyvezető alelnöke, a választmány összehivására meg is tette a szükséges lépéseket. Bármilyen sürgős lett volna is azonban ebben a tisztviselőket exisztenciájukat érintő ügyben az alkalmazottak hivatalos szervének állásfoglalása, a kánikulai melegben a nagyobbrészt szabadságon lévő választmányi tagokat nem lehetett volna olyan számban egy választmányi ülésre összehivni, hogy *a tisztviselők éles állásfoglalását* megfelelően demonstrálni lehetett volna. A nyári szünet alatt való tiltakozás a polgármester és a főpolgármester távollétében amugy is csak *elvi jelentőségü* lett volna és ezért *Márkus* főjegyző igen helyesen olyképen határozott, hogy a Fansz állásfoglalása a félévi segélyek ügyében *a szeptemberben megtartandó első őszi választmányi ülésre fog maradni.* Véleményünk szerint nem kétséges, hogy a szeptemberi tiltakozás is csupán *osztentativ* lesz, *minden gyakorlati érték nélkül.* Fontosnak tartjuk azonban, és e pillanatban *beláthatatlan jelentőségünek*, hogy a Fansz vezetősége végre *gyakorlatibb álláspontot* foglal el, belátja azt, hogy *a kéregetés és a deputációzás ideje* lejárván, élesebbhangu határozatokban kell nyilvánosságra hoznia a fővárosi tisztviselők *kétségbeesett elégedetlenségét* és szinte *reménytelennek látszó helyzetét.*

Lánchid Kávéház

a Kereskedelmi Minisztériummal szemben

Kitünő magyar és francia vacsorák

Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:

Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

LEGUJABB TIPUSAI:

2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó,
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**
papirnagykereskedése és papirnemü gyára
VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

CORDATIC

a tökéletes autopneu

BUDAPEST

VI., Mozsár-utca 9. szám

GAZDASÁGI ÉLET

Reményi-Schneller kerül Friedrich helyett a Vásárpénztár igazgatóságába

Egy összegben megváltják Demkó szerződésen alapuló jutalékát — A Községi Takarék megkezdte müködését

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A mult hét csütörtökjén — mint arról az *Uj Budapest* részére kiadott hivatalos közlemény alább számol be — *megtörtént a Községi Takarék megalakulása* és az intézet végre megkezdhette müködését. *Folkusházy* alpolgármester vezetésével *Lamotte* tanácsnok a pénzügyi ügyosztály vezetője, *Reményi-Schneller* vezérigazgató és *Zlinszky* László vezérigazgatóhelyettes állandóan permanenciában vannak, hogy az alakulást most már technikailag is perfektuálják. Az alakuló közgyülést közvetlenül követő igazgatósági ülésen kivül az uj intézet igazgatósága ezen a héten is tartott ülést, amely a kisebb jelentőségü személyi kérdéseket intézte el, és igyekezett megoldani azokat a problémákat, amelyet a Községi Takarék megalakulása kapcsán a főváros pénzügyi életében felmerültek.

A Községi Takarék problémakomplexumának legjelentősebb tétele *az Egyesült fővárosi struktúrájának és folyó üzleteinek szerződésszerü átvétele.* Egy külön probléma a Vásárpénztár jövő helyzetének kijelölése, amire vonatkozólag most már végleges döntésekről számolhatunk be. Tudvalevő, hogy a Vásárpénztár bankosztálya beolvad a Községi Takarékba. A Községi Takarék, hogy a városházán is legyen hivatalos helyisége, a Vásárpénztár bankosztályának *eddigi helyiségeit átveszi.* A Községi Takarék fiókjaként fog müködni a Vásárpénztárnak a *Központi Vásárcsarnok épületében lévő bankiizlete is.*

A Vásárpénztár müködése ezek szerint a *Vágóhid területére fog szorulni.* Mivel eddig a Vásárpénztár vágóhidi főtelepét pénzügyileg a bankosztály alimentálta, magától értetődően a Községi Takarék és a Vásárpénztár között szoros kapcsolat fog kifejlődni, hiszen a vágóhidi kihitelezésekhez szükséges összegeket *a Községi Takarék fogja a Vásárpénztárnak rendelkezésére bocsájtani.* Ily körülmények között természetes, hogy a Vásárpénztár igazgatóságában *a Községi Takarék is képviseltetni óhajtja magát.* A Vásárpénztár igazgatóságában egy hely üres, *Friedrich* István helye, aki tudvalevően nem fogadta el az igazgatósági tagságot. *Friedrich* ezen elhatározását már *irásban is bejelentette Folkusházy alpolgármesternek,* és igy a Vásárpénztár igazgatóságában megüresedett hely rövidesen betöltésre kerül, még pedig *Reményi-Schneller* Lajossal, a Községi Takarék vezérigazgatójával.

Az a harc, amely a Vásárpénztári üzletek jutalékai körül kitört, *csendesedőben van. Zlinszky* László, a Községi Takarék vezérigazgatóhelyettese uj szerződtetésével megvált a vásárpénztártól és igy az ő személyét illetően a jutalékkérdés automatikusan megoldódott. Ami *Demkó* vásárpénztári vezérigazgató jutalékrészesedését illeti, az szerződésen alapul, amely a szerződéslejárat előtt *törvényes uton nem szüntethető meg.* Szó van azonban arról, hogy a közhangulat nyomása alatt *Demkó* szerződésileg biztositott jutalékrészesedését valamely kis összegben megváltják.

Belső személyi kérdésekről lényeges döntés még nincsen. Bizonyos azonban, hogy *Walkó* István, a Vásárpénztár bankosztályának kitünő ügyvezető igazgatója, képességéhez méltóan fog a Községi Takarék életében is elhelyezkedni. Az intézet jogügyi osztályát *Rose* Henrik ügyvéd fogja vezetni. Az alakuló közgyülésről egyébként a következő kommünikét bocsájtották ki:

Budapest székesfőváros községi takarékpénztára most tartotta meg alakuló közgyülését. Az uj igazgatóság tagjaivá választattak: dr. *Sipőcz* Jenő, dr. *Bárczy* Dezső, *Ascher* István, *Almási—Balogh* Lóránd, dr. *Buzáth* János, dr. *Csupor* József, *Fáber* Fülöp, dr. *Gündisch* Guido, *Haller* István, *Kondor* Bernát, dr. *Lamotte* Károly, *Müller* József Leó, *Rassay* Károly, *Rausch* Aladár, *Sándo* Pál és *Szigethy* János. Az uj felügyelő-bizottság tagjaivá megválasztattak: *Andrássy* Béla, *Erősdy* Sándor, *Neuschloss-Knüsly* Kornél, dr. *Pető* Ernő és *Taubner* Vilmos. A közgyülést követő igazgatósági ülés elnökké dr. *Sipőcz* Jenőt, alelnökké dr. *Bárczy* Dezsőt választotta meg, mig vezérigazgatóvá dr. *Reményi-Schneller* Lajos neveztetett ki. Az igazgatósági ülés ezenkivül a szervezéssel kapcsolatos folyó ügyeket intézte el. Ezzel az 1846-ban alapitott Egyesült Budapesti fővárosi takarékpénztár községi takarékpénztárrá való átalakitása megtörtént s az intézet megkezdi müködését.

Megkezdődött az árvaszéki kölesönök folyósitása. A gyámpénztári kölcsönök kihelyezésére vonatkozó fővárosi szabályrendeletet a belügyminiszter jóváhagyólag tudomásul vette és az erre vonatkozó belügyminiszteri határozat *szokatlan gyorsasággal* már le is érkezett az árvaszék elnökségéhez. A szabályrendelet értelmében az árvaszék már meg is kezdte a gyámpénztári kölcsönök folyósitását, amelyek megszavazásánál az árvaszéki teljes ülés természetszerüleg azzal a köteles pedantériával jár el, amely az árvák és gondnokoltak vagyonának kihelyezésénél *mindenek felett álló szempont.* A bankok mai szükmarku hitelpolitikája mellett *igen nagy az érdeklődés* a szolid feltételekkel folyositásra kerülő gyámpénztári kölcsönök iránt

A tanács külön albizottságot küldött ki a VII. ker. előljáróság épitkezése ügyében. Ismeretes az a szomoru állapot, amelyben a VII. ker. előljáróság ma is van. Az előljáróság drága pénzért egy rossz bérházban kénytelen elhelyezkedni, mert mindezideig nem kinálkozott mód az uj székház megépitésére. Az utóbbi időben több ajánlat érkezett a fővároshoz, amelyek az előljáróság ezen problémájának megoldására vonatkoztak. A legérdekesebb ezek közül a *Stabil Épitő Részvénytársaságé,* amely hajlandónak nyilatkozott a VII. kerületi előljáróság és a kerületi rendőrkapitányság részére méltányos bér mellett megfelelő helyiséget rendelkezésre bocsájtani, ha az épitkezés céljára a *Dob-utca, Csengery-utca* és *Hársfa-utca* által határolt fővárosi telekkomplexumot dijmentesen megkapja. A jól megkonstruált ajánlat szerint a felépitett bérházak harmincöt esztendő mulva dijmentesen jutnának a főváros birtokába. A Stabil épitkezési ajánlatán felül két eladási ajánlatot is benyujtottak a fővárosnál. *Freistädtler* pasa ajánlotta fel előljárósági székház céljaira egy *Dohány-utcai* bérházát a fővárosnak, hasonló célból egy másik bérházat is felajánlottak a fővárosnak, amely viszont a *Kertész-utcában* van. Mivel a VII. kerület székház-problémájának megoldása a mai borzalmas állapotok miatt *rendkivül sürgős,* a csütörtöki tanácsülés olyképen határozott, hogy a beérkezett ajánlatok letárgyalására a középitési és pénzügyi bizottság tagjaiból külön albizottságot küld ki, amely a lehetőség szerint még a nyári szünet alatt letárgyalja az ügyet. A bizottság tagjaivá a tanácsülés *Friedrich* Istvánt, *Kozma* Jenőt, *Wolff* Károlyt, *Déri* Ferencet, *Bródy* Ernőt, *Becsey* Antalt, *Petrovácz* Gyulát, *Büchler* Józsefet, *Lázár* Ferencet, *Usetty* Bélát, *Várkonyi* Kálmánt és *Sávolt* Jánost küldötte ki. A megoldás előterében a *Stabil* ajánlata áll, amelyet értesülésünk szerint az épitkezésre vonatkozóan az illetékes ügyosztályok elvileg már *a megegyezésre megfelelő plattformot is találtak.*

A közérdek győzött a főváros harcában az Ibusz ellen. Az *Uj Budapest* több alkalommal részletesen foglalkozott azzal a *tervszerü hadjárattal,* amelyet az Ibuszhoz cimzett részvénytársaság inditott a főváros ellen az általa létesitendő utcai telefonautomaták hirdetési jogáért. Nem kevesebb, mint *kétszáz utcai telefonautomata* felállitására kapott engedélyt ez a monopolisztikus helyzetet élvező részvénytársaság a kereskedelemügyi minisztériumtól. Az Ibusz befolyásosabb és kevésbé közbenjárói utján azt kérte a fővárostól, hogy a felállitandó telefonautomaták hirdetéseit *ő kezelhesse,* olyképpen, hogy a hirdetésekért befolyó pénz bizonyos százalék levonása után teljes egészében a részvénytársaságot illesse. A hirdetővállalat; a vállalatra felügyelő bizottság és a tanács erélyesen ellen tudott állni a jelentkező protektoroknak, és mint örömmel jelenthetjük, hónapokig tartó tárgyalás után sikerült a közérdeket teljes mértékben megvédenie az Ibusz ellen. A megállapodás szerint a telefonautomaták felállitásával nyert hirdetési felületeket *az Ibusz bérbeadja a főváros hirdetővállalatának,* amely kizárólagossági joggal fogja a hirdetéseket a telefonautomaták falaira rászerelni. A kérdés ilyetén megoldása azért fontos a hirdető vállalat szempontjából, mert a főváros többmilliárd korona költséggel állitotta fel a világító reklámoszlopokat, amelyeket exisztenciájukban tett volna tönkre az Ibusz konkurrenciája. Az Ibusz elleni harc vezérkari főnöke *Liber* tanácsnok volt, aki mellett nagy igyekezettel dolgozott *Lamotte* Ernő a Hirdető Vállalat igazgatója az üzemi bizottság tagjai közül pedig *Szakáll* Géza és *Sümegi* Vilmos.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formáló, hető asbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

Szerény hozzászólás a fürdőárak emeléséhez. A Széchenyi-strandfürdő árainak emelését a multheti nagy hühó után végre egyhangulag elfogadta a fürdő üzemére felügyelő bizottság és hozzájárult ahoz a tanács is. Hogy az elfogadás simán és egyhanguan történt, az az elnöklő *Bucsánszky* főjegyző diplomáciai sikere, aki a fürdőárak emelésével járó anyagi érdekét a fővárosnak opportunusan tudta összeegyeztetni az állitólagos szociálpolitikai szemponttal. Szerény véleményünk szerint nagyon is gyenge alapokon nyugszik az a szociálpolitika, amely azon vitatkozik, hogy husz vagy harminc fillérrel drágább legyen vagy olcsóbb legyen a Széchenyi-strandfürdő belépődija. Most, hogy elült a strandfürdő körül keletkezett müfelháborodás, megmondhatjuk, hogy a strandfürdő és a hullám fürdőbe való járás, *nem higiénikus szükséglet, nem tisztasági szükséglet*, hanem *luxus*, amit annak rendje és módja szerint meg kell fizetnie annak, aki azt igénybe veszi. Szociálpolitikai feladat ingyenes Duna-fürdők létesitése, népfürdők felállitása a munkás- és kistisztviselő osztályok számára, de korántsem tartjuk szociálpolitikai feladatnak a strandfürdőben való kellemes elernyedés olcsóbbá tételét. A strandfürdő és a hullámfürdő belépődijainak megállapitásánál vannak bizonyos *rideg pénzügyi szempontok*, amelyek mellett szó nélkül nem lehet elmenni. *Megköveteljük* a városgazdasági ügyosztálytól és a fürdőkre felügyelő bizottságtól, hogy a két fürdő árait minden szentimentalizmustól mentesen olyképen szabja meg, hogy az amortizáció biztositva legyen. *Megdöbbentő*, hogy az eddigi árak és az eddigi látogatottság mellett *negyvenhat fürdőnapon át napi nyolcszáz pengőt fizetett rá a főváros a Széchenyi strandfürdőre* olyképen, hogy *ennyi hiányzott naponta az előirt amortizáció napi összegéből.* Azért épitettük a strandfürdőt, hogy deficitje legyen? Deficitje lehet a kórházaknak, a villamosvasutaknak, az elektromos müveknek, a szegényházaknak, az iskoláknak, de *nem lehet deficitje egy luxusüzemnek*, amelynek a szociálpolitikához és *hygiéniához ezen a világon semmi köze nincsen.*

Elkészült a főváros uj versenytárgyalási szabályzata. Az *Uj Budapest* több alkalommal megemlékezett azokról a rendellenességekről, amelyek a fővárosi munkák vállalatbaadásánál a Közszállitási Szabályzat elavulása után felmerültek. A kereskedelemügyi miniszter hónapok óta tervezi a Közszállitási Szabályzat jelentős revizióját, sőt e tekintetben véleményes jelentés tételre szólitotta fel a főváros tanácsát, amely azonban memorandumával még nem készült el, mert az egyes ipari érdekeltségek szociális kivánságaikat még nem valamennyien jelentették be. A főváros tanácsa azonban nem akarván várni a miniszteriumi tárgyalások befejezéséig, most saját hatáskörében olyképpen dolgozta ki az általános ajánlati feltételeket, hogy azok a Közszállitási Szabályzat idejét multa intézkedéseit *megfelelően korrigálják.* Az erre vonatkozó tervezetet a középitési ügyosztály készitette el, amely *Solty* tanácsnok és *Hiller* tanácsjegyző vezetésével az érdekeltségekkel is megfelelő tanácskozásokat folytatott ez ügyben. Meghallgatta az ügyosztály a *Magyar Mérnök és Épitész Egylet* referenseit is, sőt megbeszéléseket folytatott az ügyosztály *a kereskedelemügyi minisztérium* illetékes szakosztályával is. Maga a szabályzat természetszerüleg elsősorban az épitkezési munkákra vonatkozik, intézkedik *a vállalat átruházásáról, az alvállalatbaadásról, a tervek elkészitéséről, a hulál, a csőd és a gondnokság eseteiről, a birói illetékességekről, a kézizálogkérdésekről, a többlet- és pótmunkákról, a kötbérről.* Az uj szabályzat meg fogja szüntetni azt a mai rendetlen állapotot, hogy a felülvizsgálat késedelme folytán a vállalkozó sokszor *esztendők multán* jusson csak a pénzéhez. A jövőben, ha a vállalkozó később kapja meg a pénzt, mint a szabályzatban előirt terminus, ugy *pénze után a késedelmi időre a törvényes* kamatot igényelheti. A szabályzat, melyet a tanácsülés már elfogadott, rövidesen *teljes terjedelmében* nyilvánosságra kerül.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Baross ucca (Mária Terézia tér és Baross ucca 114—116. szám közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat *1928 julius 23-án* (hétfőn) *déli 12 óráig* kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás *1928 julius 23-án* (hétfőn) *délután 5 órakor* lesz a III. emelet 351—352. számu (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 julius 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a III. kerület, Majláth ucca (Flórián tér és Szentendrei ut közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat *1928 julius 23-án* (hétfőn) *déli 12 óráig* kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás *1928 julius 23-án* (hétfőn) *délután 5 órakor* lesz a III. emelet 351—352. számu (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928 julius 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

„TYPON“
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Migden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléke és a szükséges berendezést szállitja
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. fidsz. - Telefon: József 422-42.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

Szobrász
műkő-, stucco és műmárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos utca 5
Telefon: József 380-37.

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

Zászlók, cimerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde-utca 4-6.
Telefon: J. 402-85.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe“ jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipszlapfalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Poloskairtás Cyangázzal részletre
Egér- patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-utca 17. Telefon: József 428-20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő“
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe:
II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

„PALATINUS“
ÉPITŐ- ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit“ VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 29. szám

Budapest, 1928 julius 28

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30139.

A nyugdijasok

Annyi herce-hurca után végre megkapják elmaradt járandóságaikat a főváros nyugdijasai, még pedig egy félévre visszamenően. Csak örülhet mindenki, hogy végre megszolgált pénzükhöz jutnak azok, akik egy emberöltőt tisztességgel és becsülettel töltöttek el a főváros szolgálatában. Joggal tolul azonban ajkunkra a kérdés: miért oly későn? Miért kellett hat hónapig várniok a város veteránjainak a megérdemelt fillérekre. Miért ült a nagyfontosságu aktán hónapokig a belügyminisztérium? Ugyanaz a belügyminisztérium, amely a kakasviadalokat betiltó fővárosi határozatot sürgősen és soronkivül tudta lakók csődje felé . . .

A házbér

Itt van a nyakunkon augusztus elseje, amikor már az alapbér nyolcvanöt százalékát kell a háztulajdonosnak házbérül kifizetnünk. Ugyanakkor a népjóléti miniszter ur, ugyis mint helyettes miniszterelnök, a képviselőház utolsó nyári ülésén szükségesnek tartja leszögezni, hogy a házbérek felszabaditása terén a kormány szigoruan tartja magát az előirt programhoz, és csak az ágyrajárók lehetnek legföljebb azok, akikről ő külön gondoskodni kiván. A népjólét miniszterének nyilatkozata rideg, de legalább őszinte. Megtudjuk belőle, hogy az uj épitkezésekre ne számitsunk, a lakásokat felszabaditják, mielőtt a lakástermelés kellő eredményekkel járt volna. Közben pang az épitkezés, a magántőke még a mai horribilis bérek mellett sem tartja érdemesnek uj házak épitését. Biztos lépésekkel haladunk a lakók csődje felé.

A hotelportások és a német énekesek

Szakemberek mondják, hogy a bécsi hotelportások tavalyi budapesti látogatásának köszönhető az a sok idegen, aki Bécsbe vetődvén, nem mulasztja el felkeresni a fővárost. Igy legutóbb a több mint kétezer Budapestre érkezett német dalost a hotelportások küldték a magyar metropolisba. Dicséret és hála az ügyes ötletnek, amely egyben azt is bizonyitja, hogy az idegenforgalom terén nem aktákra, nem bürokratizmusra van szükség, hanem életrevalóságra, frisseségre és ötletességre. Ezt azért tartjuk szükségesnek most külön is felemliteni, mert előttünk a Szent István nap, Csonka-Magyarország nemzeti jelentőségü ünnepe. Van egy állitólagos nagybizottság az ünnepség előkészitésére, amely a nyilvánosság teljes kizárásával müködik. Kocsikorzó és ökörsütés helyett ötleteket kérünk a Szent István napra! Talán forduljunk ujból a bécsi hotelportásokhoz...

Barangolás az autótaxi-dsungelben

Ötszáz taxi-fókára ötezer kérvény-eszkimó — Elsősorban a konflis-rendszámokat váltják át, csak azután jön a többi érdekeltség — Órák kérdése a szabályrendelet jóváhagyása

Szeptember közepére kiadják az uj engedélyeket

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Látszólag minden stagnál az izzadó városházán a folyó közigazgatás legmulhatatlanabb életnyilvánulásain kivül. A közlekedési ügyosztály az, ahova a kánikulai forróság ellenére változatlan irammal futnak be naponta az uj autótaxik engedélyezése iránti kérvények. És valóban, az érdekeltség nem téved, amikor azt hiszi, hogy a taxi-ügy *megérett a döntésre.* A kereskedelemügyi minisztérium a maga részéről már jóváhagyta a fővárosnak az autótaxi-közlekedés szabályozásáról hozott határozatát, az akta már visszakerült a belügyminisztériumba, ahonnan *Tomcsányi* miniszteri tanácsos napok, esetleg órák alatt leküldi a városházára.

Az autótaxi-ügyben *egyetlen pontban tér el a miniszteriális álláspont a főváros akaratától.* Ez a pont pedig az ujonnan engedélyezendő autótaxik *létszámának* kérdése. A főváros ugyanis ötszázötben jelölte meg a successive kibocsájtásra kerülendő uj engedélyek számát, mint amely szám pótolni hivatott Budapest mai taxihiányát. A kormányhatóság ezt a számot mindenesetre soknak tartja, és azon a véleményen van, hogy ha ilyen nagy számot engedélyeznének, az *felboritaná Budapest közlekedésének mai rendjét.* A most birtokban levő engedélyesek helyzetére is tekintettel akar lenni a kormányhatóság, akiknek nem kiván tul*nagy konkurrenciát teremteni* az uj engedélyek kiadásával. Annál kevésbbé, mert a minisztérium részben magáévá tette a felebbező érdekeltségek azon álláspontját, hogy Budapest közlekedési rendjének helyreállitásához *kevesebb uj kocsi engedélyezése is elegendő,* mint a főváros közgyülése által elhatározott ötszázöt uj kocsi. Arra való tekintettel, hogy *Herrmann* kereskedelemügyi miniszter a *legmerevebben* ragaszkodik azon álláspontjához, mely a forgalomba helyezendő uj kocsik beállitásánál a magyar ipar nagyfontosságu szempontjait veszi figyelembe, az automobilgyártással foglalkozó két magyar cég, a *MÁG* és a *Weiss Manfréd* gyár teljesitőképességére is ügyelni kell.

A helyzet most az, hogy a fentemlitett két gyár közül a főváros által eredetileg kontemplált ötszázöt kocsit maga a MÁG *egy éves munkakampány alatt tudja leszállitani,* mert ügyes alkalmazkodással külön taxitypus gyártására rendezkedett be és *kb. 100—110 kocsija van raktáron. Weiss Manfrédék* ugyan még az automobilgyártás kezdetén tartanak, azonban ismerve a gyár európai nivóját, e téren is meg fogják helyüket állani. Mivel a kormány a budapesti utcákon a jövőben külföldi gyártmányu autótaxit *türni nem fog,* az uj kocsik üzembehelyezésének alkalmazkodnia kell a gyárak teljesitőképességéhez.

De más szempontok is vannak amellett, hogy a főváros az engedélyeket fokozatosan adja ki. A főváros vezetőségének ugyanis változatlanul az a véleménye, hogy *Budapesten nincs olyan nagy hiány autótaxikban,* mint azt az engedélyekért kérvényezők állitják. A déli és a kora esti órákban és esős idő alkalmával *nem lehet taxit kapni az utcákon* — mondják a városházán — de ez ugyanigy van Bécsben és Párisban is, ahol kerek *tizennégyezer taxi* áll a közönség rendelkezésére. A főváros illetékes szakemberei azon a véleményen vannak, hogy kétszáz uj taxi-engedely kiadása a mai mizériákat teljesen megszünteti és ennél többet a gazdasági élet mai lezüllöttségében a meglevő ipar derék munkásainak *exisztenciális veszélyeztetése nélkül kiadni nem szabad.*

Ha már most azt nézzük, hogy *kik fognak elsősorban engedélyt kapni,* akkor kétségtelen, hogy a még lófogatu rendszámokkal rendelkező bérkocsisoknak kell az elsőbbséget juttatni. Erre vonatkozó készségét már a szabályrendelet megalkotása alkalmával kifejezte a közgyülés és *valóban méltányosnak kell mindenki előtt annak lennie,* hogy ezeket a szegény és öreg konfliskocsisokat kell átmenteni elsősorban a közlekedés uj rendjébe. Hogy az autótaxi rendszámokért *mikor és mennyit fog kelleni* a bérkocsisoknak fizetniök, hogy hány rendszámra fognak egy ujat kapni, ezek mind olyan problémák, amelyek *Folkusházy* okos mérsékletére várnak a megoldásnál.

A város értesülésünk szerint elsősorban a *lófogatu rendszámokkal rendelkező bérkocsisokat fogja kielégiteni* és csak azután kerül sor a többi igényekre. Nem kétséges, hogy a *Márta* és a *Pirostaxi* is fog rendszámokat kapni, viszont az is bizonyos, hogy azok a különféle társadalmi alakulatok, amelyek rendszámokért folyamodtak, *sem lesznek az osztogatásnál kizárhatók.* Igy rendszámhoz fognak jutni idők során a most garázsokban állomásozó bérautófuvarozók, a nyugdijas és rokkant katonatisztek, a rendszámukat annakidején önhibájukon kivül elvesztett bérkocsisok, a főiskolai hallgatók különböző egyesületei és esetleg a néhány direkt autótaxifuvarozásra alakult részvénytársaság. Ezek között a részvénytársaságok között elsősorban az jön értesülésünk szerint tekintetbe, amelyben többek között *Wein* Dezső dr. fogorvos, a kommunizmus utáni idők ismert politikusa is helyet foglal. A városházán általában az a hangulat, hogy csak *megfelelő tőkével vagy garanciával* rendelkező alakulatoknak fognak rendszámokat adni, mert nincsen szükség arra, — mint munkatársunknak mondották, — hogy az önálló engedélyesek számát szaporitsák.

A városházán jelenleg *kilencszáz kérvény van benyujtva autótaxi elnyerése iránt, a kilencszáz kérvényező mintegy ötezer rendszámot kér.* Ily nagy törtetés mellett természetesen *visszaélések* nem kerülhetők el. A közlekedési ügyosztály éber szemmel vigyáz arra, hogy *kijárók és zugirászok* ne sarcolhassák meg az autótaxi-engedélyekért folyamodó közönséget. Több alkalommal előfordult, hogy a közlekedési ügyosztály illetékes referense figyelmeztette a kérvényezőt arra, hogy a kérvény beadásánál *minden protekció felesleges* és annál is inkább óvta a hiszékeny embereket a különféle kijárók tolakodásától, mert *magánszemélyek minden valószinüség szerint egyáltalában nem fognak rendszámokat kapni.* Az is előfordult, hogy egy zugirász ellen, aki több engedélyre várótól csalt ki kisebb-nagyobb összegeket, feljelentést tett a főváros a rendőrségen. Az ipse természetesen megszökött és a főkapitányság most körözését rendelte el.

A városházán *minden órában várják az autótaxi-szabályrendelet leérkezését.* Tekintettel arra azonban, hogy a rendszámok kiadásánál a döntést a közlekedési bizottság tartotta fenn magának, *nem valószinü,* hogy szeptember közepe előtt a taxi-ügy rendezésére sor kerülhessen. Az sincs kizárva az általános idegességre való tekintettel, hogy a törvényhatósági bizottság is *direktivákat fog akarni adni* a rendszámok kiosztásánál a tanácsnak és a közlekedési bizottságnak. Ebben az esetben pedig még tovább huzódhatik az ügy. Az igénylők nagy számára való tekintettel amugy is bizonyos, hogy kivéve azokat, akik engedélyekhez fognak jutni, *a rendszámok kiosztásával senki sem lesz megelégedve.* Ebben az esetben pedig igazán nem fontos, hogy a tanácsot vagy a közlekedési bizottságot szidják-e majd az érdekeltek és hoppon maradt kijáróik. A közérdek azonban parancsolóan követeli, hogy *a MÁG és a Weiss Manfréd-gyár meglevő készletének felhasználásával még a Szent István ünnepek előtt legalább száz uj engedélyt adjon ki a főváros.*

Itt emlitjük meg, hogy az autótaxik podgyászszállitása ügyében *érdekes ankét volt a kereskedelem-*

ügyi minisztériumban. Ujabb időben ugyanis egyre több a panasz aziránt, hogy a soffőrök az egészen kis terjedelmü kézicsomagokért is pótdijakat számitanak fel, még akkor is, ha a kis csomagot az utas a kezében tartja. Az értekezlet megállapitotta, hogy csak *a nagyobb terjedelmü podgyásznak számitó csomagok* azok, amelyekért az utastól pótdij övetelhető. Erre vonatkozólag a legközelebbi időben a tanács rendeletet is ki fog bocsájtani.

WEISZ JÓZSEF ÉS TÁRSA építési vállalkozók
Budapest, I., Budaörsi-ut 11. (Saját házban)
Tatarozási és emeletráépitési munkálatokat már most előjegyez.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

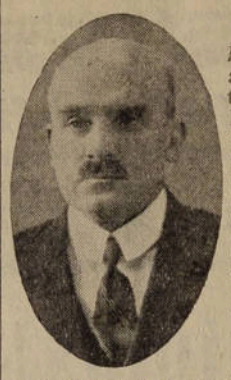
MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

A főváros sikere Párisban

Budapest részvétele a párisi nemzetközi társadalomjóléti héten

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Dr. Csorna Kálmán árvaszéki ülnök

A *„Nemzetközi Társadalomjóléti Hét"* elnevezés alatt Párisban tartott négy önálló kongresszus, u. m. a lakásügy és városrendezés, a közés magánsegélyezés, a gyermekvédelem és a társadalmi munka kongresszusa julius hó 1-től 13-ig folyt le sokezer tag részvételével.

Dr. *Csorna* Kálmán árvaszéki ülnök, aki a főváros részéről volt jelen a kongresszuson, alábbiakban számolt be a kongresszus lefolyásáról:

— Feltünő volt a kongresszuson *a németek nagyszámu megjelenése* és szervezett munkája, még inkább a különböző nemzetek részéről a nők rendkivüli érdeklődése. A négy kongresszus anyagát több-kevesebb szerencsével választották meg. Mindenesetre volt a felvett témák közt rendkivül időszerü és gyakorlati jelentőségü is. Igy kiragadom mutatóban a következő problémákat: *A lakásépitkezés árai. A falusi lakásépités. A szegénysorsuak lakáskérdése. A segélyezés terén az idegenhonosok, a középosztálybeliek, az aggok és a csökkent elmetehetségüek segélyezésének kérdése volt szőnyegen.*

— A gyermekvédelmi kongresszus anyagát főleg *az anyaotthonok szükségességére*, az anyatejjel való táplálás előmozditására, a plain air iskolák létesitésére és a fiatalkoruak birósságának müködésére vonatkozó kérdések képezték, mig a társadalmi munka kongresszusa a szociális munka szervezetének, tanitásának és az egyes esetekben való alkalmazás módszerének, valamint a szociális munka és az ipar és hygiénia egymáshoz való viszonyának kérdéseit tárgyalta.

— Budapest székesfőváros a négy kongresszus közül csak a gyermekvédelmi és a társadalmi munkakongresszusára küldött ki képviseletet és pedig az árvaszék részéről dr. *Ágoston* Géza elnök, dr. *Csorna* Kálmán, dr. *Szokola* Leó ülnökök személyében; a IX. ü. o. részéről pedig dr. *Flaxmeyer* József fogalmazó és *Pálos* Ödön igazgató voltak jelen.

— A kiküldöttek közül dr. *Csorna* Kálmán francia nyelven szólt hozzá a kongresszusnak a szociális munka köz- és magánjellegü szerveinek szerepéről és viszonyáról szóló programmpontjához és ismertette ezzel kapcsolatban Budapest székesfőváros gyermekvédelmi munkarendszerének elveit. *Szokola* Leó angolnyelvü felszólalásában ugyanezen témát országos szempontból világitotta meg, *Pálos* Ödön pedig német nyelven szólt a kérdéshez. A magyar előadók felszólalását *látható tetszéssel és tapssal fogadta a nagyszámu és előkelő hallgatóság.*

— A kongresszussal kapcsolatban lakásügyi és társadalmi munkaügyi kiállitás is volt, amelyen azonban Magyarország igen szerényen, mondhatnám alig volt képviselve, szemben Ausztriával, Csehszlovákiával stb.

— Igen értékes anyagot tartalmaznak továbbá a kongresszus összes tagjaihoz eljuttatott francia és angol nyelven irt jelentések és vélemények, amelyek egész köteteket tesznek ki és majd minden müvelt ország jelenlegi szociális tevékenységének hü tükrét adják.

— Hasonlóképen rendkivüli jó szolgálatot tett az a francianyelvü, 125 oldal terjedelmü *tájékoztató füzet* is, a mely Páris és környéke szociális intézményeinek felsorolását és leirását tartalmazza és amely az egyes meglátogatni kivánt intézmények kiválogatását megkönnyitette. Magam részéről *számos köz- és magánintézményt látogattam meg,* ahol mindenütt előzékenyen adtak felvilágositást. Különösen értékes felvilágositásokat, rendeleteket és egyéb felhasználható anyagot kaptam a párisi *l'Assistance Publique* igazgatójától a hatósági gyermekvédelmet illetőleg, amely intézmény azért bir reánk különös fontossággal, mivel az elhagyott gyermekek magyar védelmi rendszere alapjában a francia 1904. évi törvény tervezetének átvételéből származott és vele számos rokonvonást tüntet fel.

A szerzett anyag feldolgozása után a francia gyermekvédelmi viszonyokról *külön tanulmányban* fogok beszámolni.

A kongresszus lebonyolitását illetőleg még azt jegyzem meg, hogy a főváros kiküldöttein kivül még számosan jelentek meg a magyar állam képviseletében is, hogy továbbá a magyar résztvevők működésének és irányitásának megszervezése terén *hiányok mutatkoztak.* Mert mig pl. a németek külön irodát tartottak fenn, gép- és gyorsirókkal, tolmácsokkal rendelkezhettek, a tanácskozásokat egész terjedelemben jegyeztették, saját sajtójukat állandóan értesitették és a felszólalókat minden módon támogatták, addig a magyar résztvevők a vezetést és támogatást nélkülözték, az egész anyagról tájékozódásuk nem volt, *sőt azt sem tudták, mikor és hol lesz magyar felszólalás.*

— Ennek dacára bátran állithatom, hogy a magyar kiküldöttek végeredményben nemcsak szép sikerrel, de hasznos, a jövőre szóló tapasztalatokkal és bőséges feldolgozandó anyaggal tértek haza.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Áll a kánikula, mint eddig, változatlanul, és a csendet nem kavarja fel jelentősebb esemény. Folkusházy a városháza legszorgalmasabb fiatalembere, könnyen és elegánsan viseli azt a terhet, amelyet a nyári városháza vezetése vállaira rakott. Reggel kilenckor már benn van, referenseket, feleket fogad, tárgyal, telefonál, minisztériumba jár, örül, ha délután négy órakor ebédhez ülhet. Este hatkor ujra kezdődik a tánc: ekkor jutnak be hozzá azok a referensek, akik a délelőtti órákban hiába várakoztak bebocsájtásra, ekkor folyik le egy-egy bizalmasabb belső tanácskozás, vagy Őméltósága az Akácfa-utcába hajtat, ott is el van ő kissé foglalva, lévén a Beszkárt vezérigazgatója... Ennyi munkabirás, ennyi tetterős fiatalság, ennyi szorgalom és energia . . .

— Mondja, kedves dr. Városházy, mi az apropója a sok dicséretnek? Ön akar valamit mondani!

— Igaza van, Szerkesztő ur. Tehát bejelentem, hogy Folkusházy visszavonhatatlanul és végérvényes marad, alpolgármester marad. Az már a tavasz folyamán elhatározódott, hogy a pénzügyi bizottság októberi ülésein a költségvetést illetően még Folkusházy fogja a tőle megszokott ökonomikus elnökléssel lefolytatni, de közben változott a helyzet ugyannyira, hogy Folkusházy marad november elseje után is, marad február elsejéig, amikor a visszatartás lejár, sőt azt is megsugom Szerkesztő urnak, hogy marad február elseje után is...

— Hogyan? Miért?

— Ugy és azért, mert Folkusházyt igazán nem nélkülözheti a városháza. Nem kétséges, hogy a törvényhatósági bizottság annak idején hozzá fog járulni az ő ujabb visszatartásához, viszont az sem kétséges, hogy Folkusházynak a Beszkártnál való pótlására majd akad megfelelő megoldás. Arról van szó, hogy a derék Márkus Jenő rukkolna Folkusházy visszamaradása esetén előre, Folkusházy pedig alelnöke lenne ujra a Beszkártnak.

— Nem nyári kacsa az egész, kedves dr. Városházy?

— Ön, mint régi képzett hirlapiró, tudhatná Szerkesztő ur, hogy nyáron kacsák nincsenek, legfeljebb a budai vendéglők bólés nyári éjszakáiban, nyáron cápák vannak... De mióta Fiume nem a miénk, az a bizonyos cápa az Uj Budapest helyett az uj Róma, vagy az uj Milano cimü városi hetilapok hasábjait keresi fel.

— Kevesebbet beszéljen, és többet mondjon, kedves bizottsági tag ur! Egyéb ujságja van-e a városházi frontról?

— Nem igen. De ha már frontokról beszélünk, jelentem Szerkesztő urnak, hogy a balatonkenesei front igen élénk. Balatonkenesén van ugyanis a főváros üdülőtelepe, melynek uj szállóját igazán nyugateurópai izléssel és kulturával rendezte be Lamotte Károly barátom. Tisztaság, csin és ragyogás jellemzi Balatonkenesét, ahol azonban nincs minden rendjén.

— Hogy-hogy?

— Lentjártam a héten a kenesei üdülőtelepen, és nekem, aki a fővárosi tisztviselőtársadalom ismert barátja vagyok, megvan a jogom arra, hogy Kenesének necsak a fényoldalait, hanem az árnyoldalait is észrevegyem. El is mondom őket sorjában. Régi baja a fővárosi tisztviselőknek, hogy tulon-tul dühöng közöttük a kasztrendszer. Külön kasztja van a fogalmazóknak, külön a kezelőknek, külön a számembereknek, külön a mérnököknek, hogy a tanárság egészen különálló, a többi kasztoktól teljesen elkülönitett társadalmáról ne is beszéljünk. Már most a helyzet az, hogy ezek a kasztok kelletlen-akarattal összekerültek Kenesén, ahol élik tovább a maguk külön életét, a maguk külön kasztja szerint. Külön vannak a fogalmazásiak, külön a tanügyiek, külön a más szakok. Nagy a versengés természetesen a különböző tisztviselő kategóriák között...

— Erről majd én beszélek, kedves bizottsági tag ur! Én azt hittem, hogy Kenesén egy csendes nyugalmas, meghitt helyet találok, azt a komolyságot és azt a szolidságot, amely a fővárosi tisztviselőket annyira jellemzi. Ezzel szemben mit láttam? Flancot, öltözködést, versengést, a krepdesin és egyéb hangzatos nevü selyemruhák terén. Meg kell állapitanom, hogy ebben a versengésben a tanitónők és tanárnők járnak elől jó példával, a tisztviselő-asszonyok csendes idegenkedése mellett. Mint kiküldött kémeim jelentik, az egyik beutalt tanitónő egy hét alatt tizennégy különböző ruhában jelent meg, más ruha volt rajta az ebédnél minden nap, és más a vacsoránál. Nem kell mondanom, hogy az efajta divatkiállitás, amely egyáltalában nem kivétel, hanem igen gyakori dolog, nincs inyére azoknak, a tisztviselő feleségeknek, akiknek egyrészről nem is telik arra, hogy a legmodernebb ruhakölteményekben pompázzanak a kenesei üdülő terraszán, de ha telne is esetleg nekik, akkor sem öltözködni akarnak Kenesére menni, hanem pihenni és fürödni...

— Teljesen igaza van, kedves Szerkesztő ur. Hátha még tudná, hogy milyen tumultuózus jelenetek vannak a beutalások körül, milyen sirások, hogy a penzió árából engedjen az elnöki ügyosztály, akkor még jobban kirivóakká tenné ezeket a rendellenességeket. Egyáltalában rendet kell teremteni a kenesei beutalások körül! Én megértem, hogy a főváros egyébként kitünő tanügyi személyzete tizhetes vakációjából bőven ráér nyaralni, de azt már nem értem, hogy a többi szakok igényeinek mellőzésével miért kell a kenesei beutaltaknak általában nyolcvan százalék erejéig tanszemélyzetnek lenniök! Tudomásom szerint van egy határozat, hogy a beutaltak fele tanszemélyzet, fele közigazgatási személyzet kell, hogy legyen. Igy fordulhat azután elő, hogy tanitónők családi pótlékban nem részesülő hozzátartozóikkal a legjobb szobákat tartják lefoglalva, viszont a fővárosnak egy kitünő közélelmezési főtanácsosa a kertészlakás albérleti szobájába szorult. Minderről természetesen nem tehet sem a kitünő Dulácska Jenő, aki példátlan szorgalommal és agilitással inspekciózik hetenként Kenesén, hogy minden rendben legyen, sem Kuszenda igazgató, aki atyai gondviselője a kenesei telepnek, itt a rendszerben van a hiba, kedves barátom, amin pedig a lehető legsürgősebben segiteni kell.

— Nagyon helyes, mélyen tisztelt uram, dr. Városházy! Mit tud még előadni védelmére ?

— Artatlannak érzem magamat...

— Na ne mondja! Még elhiszem!

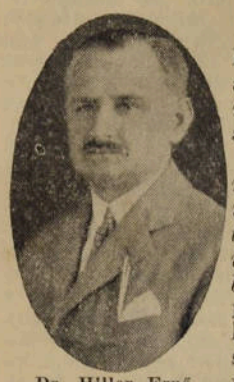
— ...és kérem tisztelettel felmentésemet.

— Majd a legközelebbi választások alkalmával felmentik Önt tisztségétől, kedves dr. Városházy, addig is a viszontlátásra!

— Ajánlom magamat, Szerkesztő ur!

Miért volt szükséges az uj általános vállalati feltételek létesitése?

Irta: **dr. Hiller Ernő**, szőv. tanácsjegyző

Dr. Hiller Ernő
tanácsjegyző

Több oldalról hangzott el az a kérdés, hogy *mi késztette a székesfővárost a magasépitési munkák általános vállalati feltételeit tárgyaló uj szabályzat kibocsájtására* épen mostan, mikor köztudomás szerint a kormány a Közszállitási Szabályrendelet megváltoztatására készül. T. i. az általános vállalati feltételek szabályozása csak a Közszállitási Szabályrendelet keretei között történhetik meg, ha tehát ez a szabályrendelet a közel jövőben módosulni fog, akkor szükségképen a székesfőváros emlitett uj szabályzatának is módosulnia kell majd. Kérdés tehát, nem lett volna-e célszerübb a szóbanlévő uj szabályzat kibocsájtásával *várni* addig, amig a Közszállitási Szabályrendelet tervbevett revíziójára *tényleg sor kerül?* Ha pedig a várakozás a közérdek rovására esett volna, mik azok az indokok, melyek az uj szabályzat megalkotását, illetőleg az eddig érvényben volt s közel két évtizeden át alkalmazott, korábbi hasonló szabályzat hatályon kivül helyezését mulhatatlanná tették?

A több helyről felmerült ily értelmü érdeklődésekre az alábbi fejtegetések szolgáljanak tájékoztatásul.

A Közszállitási Szabályrendelet revíziójának a kérdése eredetileg onnan indult ki, hogy *az érdekelt vállalkozóközönség a szabályrendelet egyes intézkedéseinek a módositása vagy hatályon kivül helyezése iránt az utóbbi években mozgalmat inditott.* Főleg a szabályrendelet oly intézkedéseiről van itten szó, melyek az utóbbi idők gazdasági nehézségei közepette sulyos teherként jelentkeztek, amilyenek pl. a bánatpénz és biztositék letételére vonatkozó intézkedések.

Ezzel a mozgalommal kapcsolatban merültek fel azután itt is, ott is, a hatóságok körében éppugy, mint a magánosokéban, olyan észrevételek és kivánalmak, hogy a Közszállitási Szabályrendeletnek egyéb, kinek-kinek a szemében elavult vagy hátrányos intézkedéseit is *módositani kellene* s hogy általában ez a szabályrendelet már megérett a gyökeres revizióra.

Igy alakult ki a köztudatban *az a téves hiedelem*, hogy a Közszállitási Szabályrendelet revíziója közvetlenül a küszöbön áll.

Ezzel szemben illetékes helyről szerzett biztos tudomásunk szerint a revizió kérdése még *csak a kezdeti stádiumban van* s tekintve, hogy a közgazdasági életbe nagyon is mélyen begyökerezett jogszabállyal állunk szemben, ennek revíziója előreláthatólag *csak hosszabb idő mulva* s csak alapos előkészités és megfontolás után fog megtörténni. Egyébként is értesülésünk szerint a revizió, ha az tényleg megvalósul, a szabályrendelet legfontosabb alapintézkedéseit, azokat, melyek e nagyjelentőségü jogszabály gerincét alkotják s melyek hasonló ügyletekre nézve *más országok ilynemü szabályzataiban is benne vannak*, egyáltalán nem fogja érinteni s legfeljebb csak kisebb jelentőségü módositásokról lehet majd szó.

Mindezekből tehát látható, hogy a Közszállitási Szabályrendelet tervbe vett revíziója a székesfőváros által kibocsájtott s fennebb emlitett uj szabályzatot *egyelőre nem érinti*, ha pedig idővel a Közszállitási Szabályrendelet mégis módosulni fog, ugy semmi különösebb akadálya sem lesz annak, hogy a székesfőváros is a maga szabályzatát, ezt a tanácsi határozat jellegü intézkedést, megfelelően módositsa, illetőleg a módositott Közszállitási Szabályrendelet keretei közé beillessze. Ilykép egyuttal érthetővé válik az is, hogy a székesfőváros *nem tartotta szükségesnek* azt, hogy az emlitett uj szabályzata megalkotását a Közszállitási Szabályrendelet esetleges revíziójának bizonytalan időpontjáig függőben tartsa.

Ami pedig azokat az okokat illeti, melyek az uj szabályzat sürgős megalkotását elodázhatatlanná tették, erre nézve az alábbiakat jegyezzük meg.

A székesfőváros régebbi hasonló szabályzata még a békevilágban létesült, amikor — azt lehet mondani — *az élet minden különösebb szabályozás nélkül is folyt a maga rendes, egészséges medrében.* Ez a régi szabályzat az akkori viszonyokhoz és emberekhez volt szabva, tehát csak a legtágabb kereteket nyujtotta. Azóta azonban az élet a maga legkülönbözőbb megnyilvánulásaiban alaposan megváltozott. Megváltoztak a közgazdasági viszonyok, a közigazgatás teendői, az emberek erkölcsei stb. stb. A változott viszonyok folytán sok olyan uj kérdés vetődött a felszinre, melyek a multban egyáltalán nem léteztek s viszont sok olyan kérdés, mely azelőtt is szerepelt, *ma már teljesen megváltozott alakban* nyilvánul meg előttünk. Mindezeknek a kérdéseknek a szabályozása tekintetében tehát, mely kérdésekre nézve a régebbi szabályzat támpontot egyáltalán nem, vagy nem megfelelő mértékben nyujtott, ugy a székesfőváros, mint a vállalkozók érdekében késedelem nélkül intézkedni kellett.

Hogy mi a különbség a székesfőváros uj és régebbi szabályzata között, ennek részletezése tulhaladná e cikknek a cimbeli tárgyhoz szabott kereteit. Különben is az egyes fontosabb kérdések ismertetése az *Uj Budapest* hasábjain legutóbb megjelent közleményben már *nagyjából megtörtént.* Itt csak jellemzésül és példaképen mutatunk rá arra, hogy a régi szabályzatban a 20%-on felüli többletmunkák, valamint a tanácsi engedélyezés nélkül végzett többlet- és pótmunkák kérdése egyáltalán *nem volt megnyugtatóan szabályozva* s ennek folytán a multban e kérdések körül kialakult gyakorlat sem érintette a legkedvezőbb módon a székesfőváros anyagi érdekeit. E nagyfontosságu kérdések most már az uj szabályzatban kimeritő részletességgel és a szerzett tapasztalatoknak megfelelően vannak szabályozva s ilykép — reméljük — a székesfőváros idefüződő érdekei is hathatósabb védelemben fognak részesülni, anélkül, hogy emiatt a tisztes vállalkozói kar érdekei bármi sérelmet is szenvednének. Vagy felemlitjük pl. azt is, hogy *a régi szabályzatban a részletfizetések és a végjárandóság kiutalására vonatkozó határidők*, továbbá a felülvizsgálat s a leszámolás kérdései, melyeknek pedig mindegyike közelről érinti a vállalkozókat, egyáltalán nem, vagy nem kellő módon voltak szabályozva. Az uj szabályzat most már ezekre a kérdésekre nézve is a vállalkozók érdekeinek megfelelően világos és kimeritő szabályozást nyujt.

A fölhozott példákhoz hasonló kérdések sokasága s általában a vállalati ügyek körüli helyzet rendezetlensége, illetőleg a régebbi szabályzat hézagossága és elavult volta szolgáltak indokul arra, hogy az általános vállalati feltételekre vonatkozó *uj szabályzat megalkotása mulhatatlanul napirendre vétessék.* A jogbizonytalanság megszüntetése s az ingadozó és sokszor téves, sőt káros gyakorlat helyébe minden kérdésre nézve részletes és biztos zsinórmérték nyujtása ugy a székesfővárosnak, mint a vállalkozói karnak közeli és halaszthatatlan érdekében állott. Ezért tehát mindazok, akik a székesfőváros közönségének vagy hatóságának bizalmából a közigazgatás eme ágazatának az intézőiül és őreiül állittattak oda, első kötelességüknek tartották, hogy a szóbanlévő uj szabályzat megalkotása iránt a köz érdekében késedelem nélkül intézkedjenek.

Végezetül még megjegyezzük, hogy a *szóbanlévő uj szabályzat, melyet, mint ismeretes, a székesfőváros tanácsa már letárgyalt és elfogadott, a Fővárosi Közlöny jövő heti számában* lesz teljes egészében közhirré téve s az alkalmazásban vétele e közhirrétételtől számitott *15 nap mulva fog megkezdődni.* Az uj szabályzat 28 nyomtatott oldalra terjed ki s igy tehát a régi szabályzatnál 16, az állam hasonló szabályzatánál 4, a tanács ut- és csatornaépitési ügyosztályának szabályzatánál pedig 1 oldallal nagyobb terjedelmü.

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

4 Pattanásait visszafejleszti a **salan**

Lánchid Kávéház

a Kereskedelmi Minisztériummal szemben

Kitünő magyar és francia vacsorák

Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

STEAUA

Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.

„REX"-BENZIN

Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

GOSCHY FERENC kocsilámpa készitő
BUDAPEST, IX. KER., TÜZOLTÓ-UTCA 27/b.
Kocsilámpák és minden e szakmába vágó cikkek elvállaltatnak. Autólámpák javitása.

CONTINENTAL GŐZMOSÓGYÁR

olcsón mos kilós
és pipere fehérnemüt

Házhoz szállit

Telefon: József 462—27.
VII., Nyár-utca 5. szám.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

HIREK

Méltóságos cimet kap három tanácsnok. A főpolgármesteri hivatal a legközelebbi napokra várja három fővárosi tanácsnoknak *Édes* Endrének, *Lobmayer* Jenő dr.-nak és *Purébl* Győző dr.-nak kormányfőtanácsosi kinevezését. A kormányzói kegy arra minden tekintetben érdemes férfiakra sugároz ez alkalommal; a méltóságos cim egy munkás és szorgalmas közéleti pálya megkoronázásaképpen éri *Édest*, *Lobmayert* és *Purébit*. Nem szükséges az *Uj Budapest* olvasói előtt a három kiváló tanácsnok érdemeit méltatni, az *Uj Budapest*-ben megjelent nyilatkozataik és cikkeik ékesszólóan tesznek tanuságot az ő tisztességben eltöltött munkás életük mellett. Boldognak érezzük magunkat, hogy baráti jobbunkat nyujtva feléjük, *elsőnek üdvözölhetjük őket* a magas kitüntetés alkalmából.

Bogenfürst György józsefvárosi városbiró.

Bogenfürst György a VIII. kerület városbirája. Szép és méltó elismerés érte a Józsefváros egyik legtekintélyesebb és legnépszerübb polgárát, *Bogenfürst* Györgyöt, amidőn őt polgártársai bizalma és szeretete a városbirói székbe emelte. Hétfőn tette le *Folkusházy* alpolgármester kezébe az esküt az uj városbiró, és kedden már *elfoglalta hivatalát*. Nagy ut, amit ez a kiváló férfiu 1897-től a mai napig megtett. Ugyanis ekkor lépett be tanoncnak a kis Bogenfürst a Fecske-utca 11. alatti műhelybe. Ugyanitt volt segéd, munkavezető, majd átvette az üzletet és mint önálló automobil-karosszéria és kocsigyártó törhetetlen akarattal és szorgalommal virágoztatta azt fel, ugy, hogy 1910-ben már sajátjának mondhatta a Fecske-utcai házat is. 1914-ben feleségét és két gyermekét hátrahagyva hadbavonult, 1915-ben *Przemysl*ben a vár átadásakor fogságba került, és Szibériában sinylődött. Hogy a fogságban is milyen közismert volt törhetetlen hazafisága, meg nem alkuvó jelleme, annak élénk bizonyitéka, hogy az itt halálraitélt népbiztosok kicserélésére szánt tuszok között ő is *hét hónapig szenvedett a Butiszkaja tyurma* moszkvai legridegebb fogház cellájában. Mikor a kicserélés után hazajött, betegen és megrokkanva, ujult erővel hozzálátott üzlete ujjáépitéséhez és rövid idő mulva, már ott látjuk a kiállitásokon a *Bogenfürst* György cég izléses, szolid alkotásait, melyet a kiállitások legkiválóbb látogatói elismeréssel néztek meg és a kiváló iparosnak meghozták a számtalan dicséretet és aranyérmet. Rövid idő mulva *Bogenfürst* saját ipartestületében is vezetőszerephez jutott és a segédvizsgáló bizottság elnöke lett. Ma neve szakmájában egyike a legelsőknek, személye pedig a Józsefváros *legnépszerübb és legtekintélyesebb polgárai közt szerepel*. A magunk részéről gratulálunk a városbirói megválasztásához, mely méltó betetőzése egy kiváló polgártársunk pályafutásának.

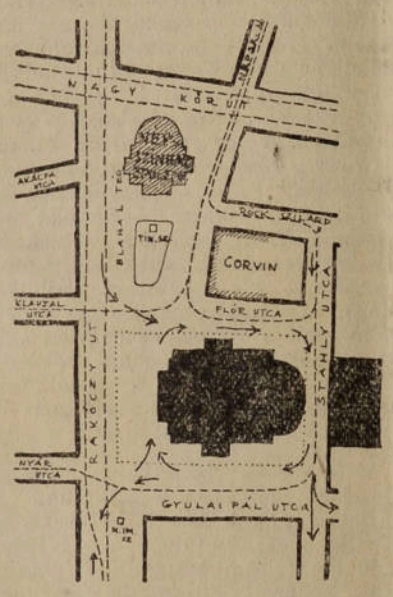
DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

Hol épüljön az uj Nemzeti Szinház?

Igen aktuális probléma. Fantasztikus tervek mellett ajánlanak olyan megoldásokat, amik eleve lehetetlenek.

Az uj szinházat a Kossuth Lajos-utca és Károly-körut keresztezésére tenni *anyagilag megoldhatatlan*, bár szépészetileg gyönyörü hatása lenne. Ezt a kérdést el kell vetnünk, mert elképzelni is lehetetlen azt az összeget, amit kérnének a *Vigyázó báró, Astória, Neumann stb. házakért*, melyeket térnyerés végett kellene megszerezni.

Nem lehet az uj szinházat a régi, eredeti telekre felépiteni, mert *közlekedésileg megoldhatatlan lesz*. Látjuk, mi van a Népszinház épületénél, ahol a Rákóczi-ut és körut

hatalmas forgalma megbénul, ha egy-két autó nem tud elég gyorsan a bejáró elé felhajtani (életveszélyes a gyalogközlekedés ilyenkor), de különösen sulyos a helyzet akkor, amikor a legforgalmasabb helyen állnak meg a hatalmas társzekerek a diszletekkel. Elég tehát az ilyen akadályokból egy is. Ha a régi telekre épitenék fel a szinházat a Rákóczi-ut és Muzeum-körut sarkán, *ez már eredetében is megbukik*.

Egy cikkiró legutóbb az *Erzsébetteret* jelöli ki az uj Nemzeti Szinház helyéül. Szép eszme, de kérdem, nem fáj az illetőnek az amugyis tér- és parkokban szegény Pestünket még jobban megnyomoritani?

Az uj Nemzeti Szinháznak a helye csakis *a közeljövőben lebontandó Rókus-kórház területén van*. Ez a terület oly nagy, hogy a kisajátitandó sáv nélkül (pontozott rész) is minden tekintetben ideális szinháztelek lesz. A mai Rókus háta mögötti *Stáhly-utcában* lehet a diszletraktárt felépiteni, ahonnan akár hidon vagy alaguton lehet a szinházba jutni, ha egyszer a *Stáhly-utca* olyan forgalmas lesz, hogy erre szükség lenne.

Impozáns, négy oldalára szabad homlokzatu szinházat lehet ide tervezni, melynek három oldala gyönyörüen érvényesül majd a *Blaha Lujza-tér* felől, a szélesitett *Rákóczi-ut* és szélesitett *Gyulay Pál-utca* felől. Járművekkel az odajutás ideális, torlódás nem lesz, mert csak a *Kossuth Lajos-utca* felől egyenesen, vagy a *Gyulay Pál-utcából* jobbra kanyarodva lehet a főbejáróhoz hajtani, az üres kocsik pedig kivétel nélkül csak a *Flór-utca* felé hajthatnak el. Jármüpark pedig magától adódik a *Gyulay Pál-utca széles részén*.

Az illetékes körök szivleljék meg az eszmémet, tárgyaljanak a fővárossal, amig nem késő, hogy *végrevalahára régóta tervezett uj Nemzeti Szinházunk illő és legalkalmasabb helyén felépüljön*.

A kultuszkormány pedig épitsen azonkivül a Muzeum-körut és Rákóczi-ut saroktelkére *egy hatalmas üzletházat*, mert ez a telek csak erre van predesztinálva, de azután a magántőke se maradjon tétlen és szerezze meg a Vigyázó-telket, épitsen oda ő is üzletházat, igy meg fogjuk érni azt, hogy eltünik a tüzfalaktól és rokkant épületektől csufos főutkeresztezésünk.

Balázs Gyula épitőmester.

Az Uj Budapest naptára

Julius 29 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi elöljáróságokon.
Julius 30 **Hétfő**	d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése.
Julius 31 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése.
Aug. 1 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése.
Aug. 2 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Aug. 3 **Péntek**	**Ujitsa meg előfizetését az „Uj Budapest"-re!**
Aug. 4 **Szombat**	**Ha nyaralni megy, jelentse be cimváltozását, hogy a lapot Ön után küldhessük!**

A tisztviselői segélyek ügye. *(Levél a Szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!* Olvastam nagybecsü lapjában azt a megható gyorsaságot, amelylyel a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége az *Uj Budapest* lelkes és okos cikke alapján elhatározta, hogy szeptemberi választmányi ülésén fog foglalkozni a félévi segélyek ügyével és azt a lehetőség szerint az illetékes tényezőknél ki fogja sürgetni. Gratulálok Szerkesztő urnak, hogy a *Fansz* urai ennyire pontosan olvassák nagybecsü lapját, azonban a dolgok ilyetén elintézésével nem vagyunk, nem lehetünk megelégedve. A helyzet az, melyen tisztelt Szerkesztő ur, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének nem az *Uj Budapestből* kellene megtudnia, hogy mi van a félévi segély dolgával, hanem az alkalmazottak szövetségének határozatait és eljárásait kellene az *Uj Budapestnek* a félévi segély ügyét illetően ismertetnie. Ahogy én ismerem a Fansz vezetőségét, azon a bizonyos szeptemberi ülésen *már szó sem lesz a félévi segélyről*, amely fölött egy vállránditással térnek napirendre, hanem azt fogják bejelentgetni, hogy mindent elkövettek abban az irányban, hogy *a karácsonyi segély terén* ne legyen fennakadás. Végre rá kellene azonban mutatni a kormány előtt arra, hogy a városházi alkalmazottak nem *másodosztályu köztisztviselők*, hogy nekünk mindaz jár, amit az államiak kapnak, *minden külön kunyerálás nélkül*. Szerkesztő urnak kész hive *Egy tisztviselő, aki szintén nem kapott boritékpénzt*.

Középen lesz az ajtaja az uj villamos-kocsiknak Az uj motorkocsik tervezését a *Beszkárt igazgatósága befejezte*. A legmegfelelőbb kocsitipus megállapitása céljából végzett beható tanulmányok eredménye szerint *a középjáratu kocsi* mutatkozott a legalkalmasabbnak, melynek alacsony peronja egy lépcsőfokkal elérhető és amelynek külön kocsivezetőfülkéje van. E kocsitipus aránylag kis átmérőjü kerekei mellett megfelelő teljesitőképességü motorok még akadálytalanul alkalmazhatók. Az uj kocsikat fel fogják szerelni a külföldi vasutakon bevált mindazon uj berendezésekkel, amelyek a közönség kényelmét minél jobban szolgálják és az üzembiztonságot emelik. A kocsik *teljes vasvázzal* készülnek s e járműveken kisérletképen mellőzik *a légféket*, helyette rövidzáró villamos- és solenoid-féket, továbbá *elektromágneses sinféket* alkalmaznak. A kocsikat kettesével ikeregységekké csatolják, hogy azokat olyan viszonylatokban is járathassák, amelyeknek végállomásán nincsen hurokvágány. 20 ilyen kocsipárt rendeltek meg, azok szállitása a folyó év végére várható.

Fővárosi mérnökök, mint tervező épitészek. Egy iskola terveit, amely különben a jövő év folyamán fog csak megépülni, a középitési ügyosztály egy minden tekintetben kiváló müszaki tanácsosa készitette el ahelyett, hogy amint azt a jóizlés és a közmorál előirja, *nyilvános tervpályázaton* szólitották volna fel versengésre az ország tervezőmérnökeit és épitészeit. A dolog annál sulyosabb, mert értesülésünk szerint a középitési ügyosztály azt a rendszert, hogy tervpályázat mellőzésével *belső embereket* biz meg egyes munkák tervezésével, *rendszeresiteni akarja*, nagy sérelmére és kárára kiváló tervezői gárdánknak. Az ügyosztály ezen szándékát a legnagyobb mértékben *helyteleniteni vagyunk kénytelenek*. Városi mérnök csak *a főváros mérnöke* lehet, nem lehet sem négy, sem több vagy kevesebb százalékért tervező épitész, sem külön dijazásért épitési ellenőr. A Széchenyi strandfürdő botrányának egyik legfőbb oka, véleményünk szerint, az volt, hogy *a fürdő tervezője és épitési ellenőrei aktiv szolgálatban álló fővárosi mérnökemberek voltak*. Jól tudjuk, hogy egyes miniszteriumokban szintén szokássá vált tervezéseknek házilag való elkészitése, mint kirivó esetre, a gödöllői premontrei gimnázium épitkezésére vagyunk bátrak ehelyütt utalni. Ami azonban szabad a mindenható miniszteriális uraknak, azt nem szabad, de nem is lehet a fővárosnak kritika nélkül utánoznia és átvennie. Ha egy városi mérnök nyilvános tervpályázaton arat dijat és dicsőséget, *ám tegye*, de tiltakozunk az ellen, hogy *suba alatt* osztogassák a tervpályázati megbizásokat. *Nagyobb fizetést* kérünk a városi mérnökök számára, nem pedig tervpályázatban és épitési ellenőrségben jelentkező dugsegélyt!

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

A Dentaria és a főváros. A városháza Károly-körúti frontján székel néhány esztendeje egy illatszerkereskedő cég, mely homlokán a *Dentaria R.-T.* nevet viseli. A cég a szakmában elég jó hirnévnek örvend és egyike a brans számottevő alakulásainak. Minden valószinüség szerint meg is érdemli a jó hirnevet, mert nem kétséges, hogy az üzletnek a részvénytársaság bő mezébe burkolózó tulajdonosai igen jó összeköttetésekkel rendelkező urieemberek. A részvénytársaság igazgatósági tagjainak neveit nem tartottuk érdemesnek a céghivatalban megnézni, mert a mi szempontunkból teljesen mellékes, hogy *Fehérnek*, vagy *Feketének* hivják-e őket. Elég az hozzá, hogy a *Dentaria* a háboru lelépéses esztendeiben foglalta el mai helyiségét, hogy milyen uton és módon, azt nem kutatjuk, de ez már nem is érdekes, annyira régen történt a dolog. Köztudomásu azonban, hogy abban az időben, amikor a cég mai helyiségeinek birtokába került, üzlethelyiségekben meglehetősen nagy hiány volt, különösen a Belvárosban, és akkoriban mindenki irigyelte az üzlethelyiségért a *Dentariát*. A részvénytársaságnak azonban szük lett az üzlethelyiség és mert régi összeköttetéseit a városhoz nem vesztette el, illetőleg ujakat sikerülhetett szereznie, *ujabb helyiségeket kapott a városházán*. Ezek a helyiségek a Vásárpénztár emeleti helyiségei, amelyek a Károly-körúti front sarkának első emeletét foglalják el. A Vásárpénztár ugyanis, amelynek bankosztálya beolvad a Községi Takarékba, a *Károly-körut* és *Gerlóczy-utca* sarkán levő földszinti helyiségeket megtartja, a felső nyolctiz szobáját pedig a *Dentariának adja át*. Ugy halljuk, hogy az átadás már *a legközelebbi napokban meg fog történni*, és erre vonatkozólag a *Dentaria R.-T.* és a főváros között a megfelelő megállapodás *már létesült is*. A magunk részéről *sok szerencsét kivánunk a Dentariának* az uj helyiségekhez, és csupán azt vagyunk bátrak illő szerénységgel kérdezni, hogy amikor a főváros százezer és százezer pengős béreket fizet még mindig magánházakban elhelyezett hivatalai után, amikor a központi városházán egyre jobban összeszorulnak a hivatalok és a hivatalnokok, amikor legutóbb az automatikus telefonközpontnak vagy a hitelnyilvántartónak csak hetekig tartó, verekedésnek is beillő tárgyalások után sikerült helyet szerezni: *a véletlenül megürült vásárpénztári helyiségekbe miért nem hivatalokat telepitenek és miért adják ezeket a helyiségeket bérbe magánérdekeltségeknek*. Mégis csak meg kell nézni a céghivatalban, hogy *kik a Dentaria R.-T. igazgatósági tagjai . . .*

Megkezdődött az Andrássy-ut lovas-utjának átalakitása. Az *Uj Budapest* azon cikksorozatában, melyben az előljáróságok kivánságait sorolta fel az előljárók nyilatkozatai alapján, *Rupp* László, a Terézváros érdemes előljárója, azon véleményének adott kifejezést, hogy *az Andrássy-ut lovaglósétányát a legsürgősebben aszfaltozni kell*. Javaslatát *Rupp* előljáró azzal indokolta, hogy ma az automobilizmus korában lovasok alig járnak az Andrássy-uton, amelynek lovaglósétánya ősszel és télen süppedő sár, nyáron pedig valóságos porfészek. *Rumbach* tanácsnok intézkedésére az ut- és csatornaépitési ügyosztály soronkivül tárgyalás alá vette az *Uj Budapest* cikke alapján a Terézváros kivánságát, és annak teljesitésére sikerült *még a folyó évi költségvetés keretei között* megfelelő fedezetet biztositani. Az Andrássy-ut lovaglósétányának aszfaltozását *már megkezdték* és az rövidesen el is fog készülni. *Itt emlitjük meg*, hogy az ügyosztály elhatározta az *Andrássy-ut, Bajza-utca* és *Aréna-ut közötti szakaszának átburkolását*. Az Andrássy-utnak ez a része még puhafa kockával van burkolva, amely idők multával teljesen tönkrement. A Szent István-napi ünnepekre való tekintettel, amikorra az ügyosztály nem akar az Andrássy-uton nagyobb forgalmi akadályt támasztani, az átépités csak *augusztus utolsó napjaiban* veszi majd kezdetét. *A Bajza-utca—Aréna-uti szakasz* átkövezésével az Andrássy-utról teljesen el fog tünni a puhafa burkolat, *az Andrássy-utnak a Vilmos császár-uttól az Operáig terjedő részén* keményfa burkolat van, amelyet tavaly hoztak rendbe: ez az utvonal marad az egyetlen faburkolatu utvonala a városnak, a ferencjózsefi idők szép emlékeként.

GAZDASÁGI ÉLET

A jövő héten adják át hivatalosan a Vásárpénztár bankosztályát a Községi Takaréknak

Gratz Gusztáv tanár lesz a budapesti egyetem jogi fakultásán — Rendkivüli közgyülésen alaptőkét emel a Vásárpénztár

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Noha a Községi Takarék közgyülése már hetekkel ezelőtt megvolt, az uj intézet még mindig nem tudott a rendes kerékvágásba jutni. Még mindig elintézetlenek a *belső személyi kérdések*, amelyek egyformán izgalomban tartják a volt *Egyesült Fővárosi* és a *Vásárpénztár* bankosztályának a személyzetét. E pillanatban még csak annyi a bizonyos, hogy az uj intézet szinte kivétel nélkül átveszi az *Egyesült Fővárosi teljes személyzetét*. A *Vásárpénztár* bankosztályát illetően már döntés történt abban az irányban, hogy a teljes személyzet átkerül a Községi Takarék státusába.

Döntés történt *Gratz* Gusztáv személyét illetően is. *Gratz* megvált az intézettől, és a legközelebbi hetekben a Pázmány Péter tudományegyetem jogi karára fogják kinevezni rendes tanárnak. *Gratz* egyetemi tanári kinevezése a most nyugalomba menő öreg egyetemi tanárok eltávozásával *egyidejüen fog megtörténni*.

A jövő héten lesz a Vásárpénztár bankosztályának hivatalos átadása a Községi Takarék számára. A két részvénytársaság igazgatósága egy közös határnapot fog kitüzni, amely napig köttetett üzletek a Vásárpénztárt az attól a naptól kötött üzletek pedig a Községi Takarékot terhelik. A legközelebbi hetekben meg fogják tartani a *Vásárpénztár rendkivüli közgyülését is*, amelyen hivatalosan bejelentik a bankosztálynak és a banküzleteknek a *Községi Takarékhoz való távozását*. A rendkivüli közgyülés egyben alaptőke felemelést is el fog határozni, hiszen a bankosztály kivonulásával a Vásárpénztár *betétei is elmennek*.

A Községi Takarék az első hatalmas betétet már megkapta: a *huszmillió dolláros kölcsönnek Budapesten kezelt tranche-ét a Nemzeti Bank átutalta a Községi Takarék kezelésébe*.

Még a nyáron döntenek a VII. kerületi előljáróság felépitése ügyében. Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a VII. kerületi előljáróság ügyében a tanács a pénzügyi és a középitési bizottság tagjaiból tizenkéttagu bizottságot küldött ki. Ennek a bizottságnak, amelyben a pártvezérek is helyet foglalnak, lesz a feladata eldönteni, hogy az uj előljárósági épület felemelésére a *Stabil R.-T.* ajánlatát fogadják-e el, amely tudvalevőleg a *Dob-utca*, a *Csengery-utca* és a *Hársfa-utca* közötti telekkomplexumon kiván épitkezni, vagy *a felajánlott bérházak valamelyikét* vásárolják-e meg az előljáróság céljaira. Az előljárósági épületek ügye a városgazdasági ügyosztályhoz tartozik, melynek ezidőszerinti vezetője *Bucsánszky* főjegyző, kijelentette az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a tanács által kiküldött bizottságot igen gyorsan, minden valószinüség szerint még julius havában össze fogják hivni. A bizottság elsőnek *elvi döntést* fog hozni, hogy épitkezés vagy vétel utján kivánja-e a VII. kerületi előljáróság jövendőbeli hajlékát biztositani. *A gyors döntésre* szükség van részben azért, hogy ha az épitkezés mellett döntenek, azt minél hamarabb meg lehessen kezdeni, részben azért, hogy ha vétel utján kivánják a problémát megoldani, megfelelő idő álljon rendelkezésre, mert *Freistädtler* lovag, aki egyik Dohány-utcai bérházát szintén felajánlotta az előljáróság céljaira, ezen ajánlatával *csak szeptember 15-ig* hajlandó kötelezettségben maradni. Az illetékes tényezők hangulata mindenesetre az *épitkezés mellett nyilvánul meg*.

8.45 százalékos lesz az árvaszéki amortizációs kölcsön. A belügyminiszter a gyámpénztári kölcsönök kiadásáról szóló szabályrendelet jóváhagyó záradékában megállapitotta, hogy a kölcsönök augusztus hó elsejétől kezdve folyósithatók. Máris számos ingatlantulajdonos jelentkezett, aki a főváros területén levő ingatlanára árvaszéki kölcsönt óhajt szerezni. Az árvaszék, melyet ezidőszerint *Kovács* Jenő dr. elnökhelyettes vezet, a jelentkezőkkel a tárgyalásokat megindította, a becslési eljárást lefolytatta és az aktákat az ügyészséghez küldte át, hogy a belügyminiszteri leiratban kontemplált augusztus elseje után a kölcsönök azonnal folyósithatók legyenek. A kölcsönnyujtásra rendelkezésre álló hitelkeret *még nem merült ki*, amit annak lehet tulajdonitani, hogy az árvaszéki kölcsönök nyujtása *szélesebb körökben még nem lett publikussá*. Nem kétséges azonban, hogy az árvaszéki pénzeknek kölcsönnyujtásra kiszabott egyharmada, ami jelenleg mintegy *ötszázezer pengő*, rövidesen kiosztásra fog kerülni. A szabályrendelet szerint a kölcsönök kamatlábát a tanács előterjesztése alapján a pénzügyi bizottság szabja meg. Mivel a pénzügyi bizottság a nyári szünet miatt nem ülésezik, a tanács a pénzügyi bizottság utólagos jóváhagyásától feltételezetten a harminc évre terjedő amortizációs kölcsön évi annuitását *8.45 százalékban* állapitotta meg. A folyó kölcsönök kamatlábát a Nemzeti Bank mindenkori kamatlábánál *két százalékkal magasabban* állapittatott meg.

A Kereskedelmi Bank félévi mérlege. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1928 junius 30-ával lezárt félévi mérlege az 1927. évi nyereségáthozat nélkül *2,903.016.74 pengő nyereséggel zárult*, szemben az 1927. első félévben elért 2,651.261.78 pengő nyereséggel, mig az egész 1927-es üzletév kimutatott nyeresége összesen 5.066.365 pengő volt. Több, már lebonyolitott üzlet nyereségének elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Az idei első félév mérlegadatai összehasonlitva az 1927 junius 30-iki félévi mérleg adataival, a következőképen alakultak: a váltótárca 67,736.060 pengőről 85,350.945 pengőre, az adósok 84.150.884 pengőről 99,733.061 pengőre, a záloglevél- és községi kölcsönüzletben kihelyezett tőkék 25,306.747 pengőről 49,032.527 pengőre, a takarék- és folyószámlabetétek összege pedig 171,996.446 pengőről 213,380.655 pengőre emelkedett. Az elért eredmény megitélésénél figyelembe veendő az is, hogy mig az 1927. első félévben csupán 669.338 pengő adót és illetéket fizetett a bank, addig az 1928. első félévben e címen 1,133.678 pengő kiadás merült fel.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS,
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

Ostende kávéház
legkellemesebb
családi
szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

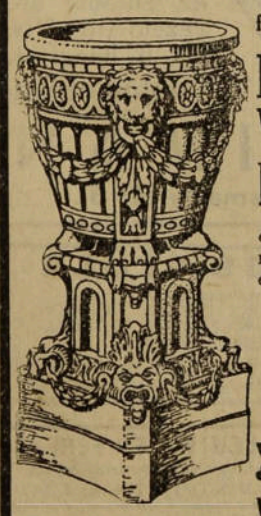
HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, allvány- és anyagtelepe:
II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszfedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal minden célra való számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Művészies és általánosan elismert legjobb minőségü fagyellentálló és vasbetétekkel ellátott műkőből készitett
Pálmatartók Virágvázák
Virágtartók Szökőkutak
Kertipadok Ballustradok
és egyéb különféle műkődiszitmények a legmesszebbmenő garancia melletti fagyellentálló, vasbetétekkel ellátott műkőből készitve
Tervezi és készíti: **BAUM L. szobrász**
Műterem és mintaraktár:
BUDAPEST, VI., HERMINA-ÚT 41. SZ.
Az „Angol-park" közvetlen közelében :: TELEFON: TERÉZ 229-51.
Vidékre komoly érdeklődőknek fényképekkel és rajzokkal készséggel rendelkezésre állok
Vidékre való szállitást saját felelősségemre végzem

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MAZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ
TELEFON: J. 378-92. :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. igazgatósága julius hó 20-án tartott ülésében megállapitotta az 1927. évi mérleget. A zárószámadások *28.660.60 pengő tiszta nyereséget mutatnak ki*, mely nyereségegyenleg a következő év számlájára fog átvezettetni. A folyó évi julius hó 31-ére egybehivott rendes közgyülés napirendjén az alaptőkének 1.440.000 pengőről 1,920.000 pengőre leendő felemelése szerepel, az alaptőkeemelési müvelet részletes feltételeit a közgyülés fogja megállapitani.

Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparmüvek Részvénytársaság. A folyó évi junius 23-án tartott fuziós közgyülések határozatai folytán az *Ujlaki Tégla- és Mészégető Rt.*, valamint az *Egyesült Épitőipari és Hajózási Rt.* részvényeinek a fenti társaság részvényeire való átcserélése az *Angol-Magyar Bank Rt.* pénztáránál (V., Vilmos császár-ut 32), folyó hó 21-én, szombaton vette kezdetét. Az Ujlaki részvények 5:6 arányban, az Egyesült Épitőipari részvények pedig 3:4 arányban kerülnek átcserélésre.

A Rohonczi Hugó-cég ujabb sikere a városnál. A Diana uccai iskola gőzfütőberendezési munkálatait a főváros tanácsa legutóbb tartott ülésén *Rohonczi* Hugó okleveles mérnök műszaki berendezések egészségügyi gyárának itélte. A cég mint legolcsóbb ajánlattevő kapta meg a munkát, azonban az ajánlatában egy formahiba volt, melytől azonban a tanács eltekintett, miután husz év óta, mely idő alatt *Rohonczi* a fővárosnak különböző munkákat végzett, mindig a legtökéletesebbet és legjobbat nyujtotta és soha egyetlen panasz vagy hiány szállításaiban nem volt. S miután most is, mint legolcsóbb ajánlattevő szerepelt, indokolatlan lett volna, hogy a tanács elüsse régi derék szállitóját a pályázat megérdemelt eredményétől egy lényegtelen formaság miatt. A Lehel-téri műhelybérház, a Szent János-kórház elmebeteg-pavillonjának, a Gömb uccai és Soroksári uti iskoláknak, az Erzsébet uccai szeretetháznak és még számos intézményünknek szakmájába vágó munkálatai dicsérik a *Rohonczi* Hugócég kiválóságát.

Tüz az Egyesült Izzónál. A fővárosban ujabban gyakori tüzesetek alkalmával derék tüzoltóink haláltmegvető hősiességgel és emberfeletti fáradozással tüntették ki magukat. Különösen áll ez az *Egyesült Izzó* ujpesti telepén kitört tüzvész mentési munkálataira. Az itt teljesitett munkája derék tüzoltóságunknak már csak azért is megérdemel minden dicséretet, mert ez a hatalmas iparvállalat egyike azon keveseknek, mely szomoru és silány gazdasági életünkbe némi világot gyujt. Külkereskedelmi mérlegünket tekintve, jóleső érzés, hogy még mindég vannak a magyar iparnak olyan termékei, melyeket Kinában és Egyptomban ugyanugy megtalálunk, mint a Balkánon. Ilyenek *az Egyesült Izzó gyártmányai*. Éppen azért lett volna *pótolhatatlan veszteség*, ha a tüzeset katasztrófálisan végződött volna és kivitelünk egy ilyen kiváló tényezője hosszabb időre megbénult volna.

108.764/1928—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, hivatkozással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI. ker. Váci és Gyöngyösi uti kislakásos bérházak keritésépitésével kapcsolatosan szükséges föld-, vasbeton- és elhelyezőmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 0.80 pengőért kaphatók 1928 julius 21-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV. ker., Központi városháza, III. emelet 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Scultéty János mérnöknél, a Központi városháza III. emelet 336. számu ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 augusztus 7-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. emelet 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 julius 17-én.

A székesfőváros tanácsa.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett

Iparosok Országos Központi Szövetkezete

Bőripari Szakosztálya

Budapest

Központi iroda: V., Nádor-utca 22.

Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.

Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.

Budapest, III., Lajos-utca 115.

Telefon: Automata 625-23.

Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

Pantol Márton

„Budai Kéményseprő"

vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.

RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

„PALATINUS"

ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

*

BUDAPEST

V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ

TELEFON: 121—45.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára

BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM. Telefon: J. 368—24.

Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

Világszabadalom!

A „Töreky"-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már meleg vizet ad és 15 perc alatt **2 kiló fa** eltüzelésével 180 liter **42° C melegviz** előállitását teszi lehetővé. Ezáltal **egy fürdő készitése 9 fillérbe kerül.**

Készíti:

MAURER SÁNDOR

BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ.

Szaküzletekben kapható.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.

BÁDOGOS-MESTER

BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.

Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz-, viz-, gőz-, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Kazántelepek
villamoscentrálék
részére

Jéggyári
és hűtőberendezések

Motoros
aggregátumok
világitási célokra

Szivattyúk

Motóros úthengerlők

Mindennemű
vasszerkezetek

GANZ-DANUBIUS-nál

az ország legrégibb és legnevesebb gépgyáránál!

GANZ-DANUBIUS

BUDAPEST

X, Kőbányai-út 31. SZ.

Telefon: TERÉZ 104—73

Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Migden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készülékei és a szükséges berendezést szállitja

ALEXANDER B. és Tsa

Váci-utca 58. sz. fidsz. - Telefon: József 422-42.

RENAULT

RENAULT-MONASIX

az európai urvezető ideális kis 6 hengeres **automobilja**

REIMAN

Vörösmarty-tér 3.

LOPOS GYULA

szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA

BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.

Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Hambach utóda **LEUTWYLER FERENC**

papirnagykereskedése és papirnemü gyára

VIII., TISZA KÁLMÁN-TÉR 1. Telefon: J. 68-21

Beszerzési források:

Feik Ágoston

épület-bádogos, légszesz-, vizvezeték és csatorna berendezési vállalata. Budapest, VII., Murányi-utca 59. sz.

Cselkó László szobafestő és mázoló m., Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

Demeter Sándor cipészmester. Budapest, VII. Péterfy Sándor-u. 39.

Kovács István

épület és redőny napellenző műlakatos
Budapest, VII., Bethlen utca 12. — Telefon: J. 459—21.

Tóth István étkezdéje. Budapest, VII, Nefelejts-u. 12. Telefon: J. 342 12

„MINIMAX"

a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási. Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető.

Prospektussal és felvilágositással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASAG

BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 85

Telefon: Teréz 237-31.

BOGENFÜRST GYÖRGY

autókarosszéria és kocsigyár

Budapest, VII., Fecske-utca 19

Telefon: József 413—80

Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat

Amerikai rendszerü Duco-fényezés

VOZÁNY PÁL

okl. gépészmérnök villamossági vállalata

Iroda és mühely:

Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37

Telefon: József 373—34

Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések

ROHONCZI HUGÓ

okl. mérnök

egészségügyi müszaki berendezések gyára

Budapest, VI., Fóthi ut 19. sz.

Budapest Székesfővárosi Vigadó

Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.

Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem

Mucsnyák Károly, bérlő

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA

épület- és butorasztalos üzeme

Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.

Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.

Telefon: József 350—97.

ZUPKA LAJOS ÉS FIA

Autókarosszeria gyár

Alapitva 1880

Budapest, IX., Tüzoltó-utca 25

Telefon: József 306-44.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

V. évfolyam 30. szám — Budapest, 1928 augusztus 4

ÚJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30139.

A hang

A héten két leirat is érkezett a kormányhatóságtól a fővároshoz, amelyek mellett nem mehetünk el szó nélkül. Az egyik leirat a főváros azon határozatát kritizálta, amellyel egy vállalkozónak előmunkálati engedélyt adott a földalatti gyorsvasut megépitésére, a másik leiratban pedig a főváros azon határozatával szállt vitába a belügyminisztérium, amellyel a törvényhatósági bizottság kivánságára felemelte az olajjal portalanitandó utak területének nagyságát. Ehelyütt nem kivánjuk érdemben vita tárgyává tenni, hogy helyes és indokolt-e a kormányhatóság állásfoglalása. Ez alkalommal az érem másik oldalát nézzük: a leiratoknak azt az egészen furcsa tenorját, amelyből a lekicsinylés, a fensőbbség érzésének millió és millió sugara viharzik a minisztériumi harsonákból a főváros felé. Ezen a hangon az alispánok szoktak beszélni renitens körjegyzőkkel, főnökök azokkal a tisztviselőkkel, akiket holnap el akarnak csapni. Ugy látszik, sem a belügyminisztériumban, sem a kereskedelemügyiben nem volt megfelelő hang raktáron, kölcsön kellett azt kérni valamelyik kaszárnyától, ahol történetesen egy őrmester volt a telefonnál...

Epilógus egy revolverdörrenéshez

Jól tudjuk, hogy Steinhardt Antal öngyilkosságáért, aki a közélelmezési ügyosztály egyik előszobájában lőtte halántékon magát, sem Vajna tanácsnok, sem a tanács nem felelős, hanem kizárólagosan a hetvenéves épitész agyongyötört élete, ahogy mondani szokták; „pillanatnyi elmezavara." A revolverdörrenés mégis visszhangot vet bennünk és kérdezzük, akkor is csattannia kellett volna-e a ravasznak, ha a tanácsnokon kivül más is megmondhatta volna az épitésznek, hogy az ügye kedvező elintézést nyert, a tanács megszavazta részére a kért összeget. Nem kétséges, hogy a főváros adminisztrációja, mint minden adminisztráció, lassu és körülményes, de viszont az sem kétséges, hogy jóakarattal, közvetlenséggel egyszerüsiteni és könnyiteni lehet a tanácsnoki előszobák sokszor kétségbeejtően nehézkes bürokratizmusán. Tisztelet és becsület Vajna Edének, aki példátlan lelkiismeretességgel és szorgalommal, a legapróbb részletekbe menő személyes felügyeletével és ellenőrzésével vezeti ügyosztályát, azt is tudjuk róla, hogy ő a legszigorubb, a legpedánsabb, a legkövetkezetesebb fővárosi tanácsnok. Hozzá csak nagyon körülményesen és nehezen, a titkárkisasszony kérlelhetetlenül szigoru rostáján átvergődve lehet bejutni. Mi tudjuk ezt róla. Szegény Steinhardt Antal, ugy látszik, nem tudta és mert gyenge idegeivel nem volt képes a várakozás nehéz perceit megröviditeni, maga ellen emelte a fegyvert. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni...

Talpig fegyverben várják a pártok az őszi harcokat

Az őszi program: költségvetés, Talbot-ügy, fővárosi törvény — Lehet-e Vázsonyi János a demokratapárt vezére? — A Kozma-párt és a Wolff-párt elégedetlenkedik és világnézeti jelszavak helyett gazdasági célkitüzést követel

Alakulóban a közgyülés keresztény ellenzéke

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A városháza nyári szünete kezd véget érni: maholnap itt van *Szent István*, amikor az ünnepélyes körmenetben már résztvesznek a főváros vezetősége és a jobboldali pártok vezető férfiai. A törvényhatósági élet nyári szünete azonban egyáltalában nem akadályozta meg a pártokat, hogy *bizonyos vélemények és irányzatok ki ne jegecesedjenek*. Hogy a pártok menynyire élénk figyelemmel kisérték a vakáció tartama alatt is a városházát, mi sem bizonyitja jobban, mint a pénzügyi bizottságnak keddi és a központi választmánynak szerdai ülése, amelyekre pártkülönbség nélkül szinte *teljes számmal* vonultak fel a törvényhatósági bizottság tagjai.

Nincs kétség aziránt, hogy *1928 ősze*, a kilencedik évfordulója annak, hogy a főváros mai vezetősége és többségi pártjai uralomra jutottak, *eseményekben dus lesz*. Hacsak a legsürgősebb tennivalókat nézzük: *a költségvetés tárgyalása, a Talbot-ügy, a fővárosi törvény revizióia* — egyik gyujtóbb anyag a másiknál, az amugy sem tulságosan békés hangulatu kedélyek fellángolására. Ha még hozzávesszük, hogy mindig akadnak napi érdekességü problémák, személyi és egyéb kérdések, amelyek még *erősebb szenvedelmeknek adhatnak tápot*, mint a fentemlitett nagy ügyek: akkor tisztában lehetünk azzal, hogy az egyes pártok keretében megnyilvánuló ellentéteket nem hogy nem fogják a pártkérdéseket jelentő nagy ügyek elsimitani, hanem kilátás van arra, hogy a pártkereteken belül tömegesen fognak jelentkezni az egységet, a harmóniát *alaposan zavaró momentumok*.

Jelen pillanatban az egyes pártok közül csak *a szociáldemokraták* mondhatók egységeseknek. Az ő állásfoglalásukat egyetlen momentum dirigálja: *a városi bizottság határozata*. Az illetékes intéző-bizottság határozatát a szociáldemokrata frakciók minden tagja egyéni véleményére való tekintet nélkül elfogadni és követni *köteles*, elfogadja és követi is.

A *demokratákat* illetően a helyzet az, hogy a régi sebek nemhogy begyógyultak volna, hanem megujultak. *Nincs vezére a demokratapártnak*, vagy hogy még precizebben fejezzük ki magunkat: *a demokrata pártban csak vezérek vannak*. A választott vezér *Rassay* Károly lenne; ő azonban nem foglal helyet a törvényhatósági bizottságban, és a Községi Takarék igazgatósági tagsága *igazán nem az a pozició*, amelyben egy városi párt vezérét el lehet képzelni. A többi vezér, kezdve *Baracs* Marcelen és végezve *Bródy* Ernőn, inkább az országgyülésen fejt ki tevékenységet és türi, hogy a *minorum gentium* kormányozza a baloldal városi politikáját. Érzi ezt a vezérnélküli sulyos állapotot maga a párt is, amely az ősz folyamán *vezérválasztásra készül*. Arról van szó, hogy *Vázsonyi* Vilmos fia, *Vázsonyi* János dr. lenne a demokratapárt vezére. Ezt a megoldási módot azonban nagyon kevesen helyeslik, a fiatal Vázsonyit egy nagy név örökségén kivül *semmi nem predesztinálja arra, hogy idősebb és komolyabb férfiak vezetője legyen*. A demokrata párt nem *családi hitbizomány*, még akkor sem, ha egyesek másképen, mint *régensek*, nem tudnak vezetőszerephez jutni. Valamit azonban *okvetlenül tenni kell*, mert a demokrata párt mai formájában *önmagának karrikaturája*, elsőrendü közérdek pedig, hogy a baloldalról egészséges ellenzék kisérje kritikai figyelemmel a többség müködését.

Nincs valami tulságosan nagy egység *a kormánypártban sem*. A *Kozma-párt*, amely a legszélsőségesebb elemeket fogja egyetlen egységbe *Seeliger* Vilmostól *Demény* Aladárig és vissza, kétségenkivül *a leghibridebb pártja* a törvényhatósági bizottságnak. Ma még összetartja őket *Kozma* Jenő tagadhatatlanul ügyes és koncepciózus diplomáciai érzéke, az első komoly vihar azonban esetleg *alkatelemeire képes bontani azt a pártot, amely minden, csak nem homogén*. A párt tagjai közül számosan elégedetlenek nemcsak egyes fővárosi tanácsnokokkal, hanem a párt sok tekintetben csak jelszavakban kimerülő gyakorlatiatlan politikájával szemben is, és azt kérdezik, hogy *a kormánypártiságon kivül mi az a jelszó, mi az a program, mi az a célkitüzés, amely őket összetartja*. Ha hozzávesszük mindehhez *Kozma* Jenő és *Wolff* Károly sokak által nem jó szemmel nézett szoros baráti együttmüködését az egyik oldalon, *Ripka* főpolgármester mindjobban való háttérbe szoritását a másik oldalon, *Kállay* Tibornak Bethlenre támaszkodó önálló városi politikáját a harmadik oldalon, — akkor hü karakterisztikonját adtuk az Egységes Községi Polgári Pártnak, amely a maga *elaggottságában és tehetetlenségében* igazán rászorul egy Voronoff-injekcióra . . .

Nunc venimus ad fortissimum: nézzük a *Wolff-pártot*, amely a maga tibeti elzárkózottságában egyebet sem csinál, mint *epizódalakokat* termel vezérének, aki ugy jár-kel, mintha *modellt állna az önmaga szobrához*. Nem kétséges, hogy *Wolfféknál legerősebb az a törekvés*, amely kohézióra akarja kényszeriteni az össze nem tartozó elemeket, akik között nyugalmazott tábornokok és egyéb magasrangu köztisztviselők éppen ugy helyet foglalnak, mint levitézlett ébredők, békés keresztényszocialisták, és a kormánypárt felé egyre sürübben kacsintgató akarnokok. Ezeket a különböző tényezőket mindezideig összetartotta *Wolff* Károly személyi varázsa és becsületes programja. A varázs azonban mindinkább oszladozóban van, a vezért ma korántsem szeretik annyira és annyian saját pártjában, mint öt esztendővel ezelőtt, a program pedig idejét multa, elkopott, nincs aki felfrissitse. *Wolff* maga jó szónok, talpig becsületes férfiu, jóhiszemü, jóindulatu ember, aki azonban minden a pártvezérséghez szükséges tulajdonsággal rendelkezik, csak *gyakorlati érzékkel nem*. A helyzet azonban az, hogy a *Wolff* mögött álló keresztény tömegek, sőt magának pártjának egy jelentékeny része is *megunta a szinfalhasogatást*, a fényezett borjuszegy és turóscsusza között mindig ugyanazon tenorban jelentkező filozófikus pohárköszöntőket: a keresztény tömegek és Keresztény Községi Párt *gyakorlati célkitüzést, praktikus programot* követel vezérétől, amelyet az, ugy látszik, *nem képes megadni*. Nem titkolható elégedetlenség vált urrá ezért a *Wolff-párt berkeiben*, amely kivéve *Wolff* legközvetlenebb környezetét, *mindjobban uralkodni kezd minden árnyalaton*. Ezek a törekvések ma még csak *a párt programjának felfrissitését és bizonyos pártreformokat* követelnek, de tudván azt, hogy esetleg egy *vezéri kézlegyintéssel* akarják az ő tisztességes törekvéseiket leinteni, arra is gondolnak, hogy *kilépnek a pártból és más utakon igyekeznek eredményeket elérni*. A Wolff-párti *peturbánok* száma mintegy *harmincra-negyvenre tehető:* Ha ezek találkozni fognak, még pedig nem kétséges, hogy hamarosan találkoznak, a kormánypárti elégedetlenekkel, könnyen lehetséges, hogy *ellenzéki alapon megindul még a törvényhatósági bizottság most folyó*

ciklusában az az uj keresztény párt, amely a legközelebbi választásokon igen erős ellenfele lesz ugy Kozma Jenőnek, mint Wolff Károlynak...

Az bizonyos, hogy a szociáldemokrata munkásságot kivéve *a főváros minden rétege elégedetlen azokkal, akiket a törvényhatósági bizottságba küldött.* A városi pártok képtelenek megérteni, hogy az ő feladatuk nem a politizálás, *a törvényhatósági bizottság közgyülési terme nem fiókparlament,* tőlük nem nagyképü politikai nyilatkozatokat, hanem gazdasági programot vár a főváros népe. Amelyik párt ezt a történelmi szükségszerüséget legelőbb felismeri és sajátjává teszi, amelyik párt kopott jelszavak helyett komoly gazdasági programot hoz, az a párt fog győzni a választásokon. Nem világnézeti harcot vár a városatyák gyülekezetétől Budapest, hanem az adóterhek leszállitását, a közszolgáltatások olcsóbbitását, a város épitését és szépitését. Azé a párté a jövő, amely *az őszi nagy küzdelmek során a közönség pulzusán tartva kezét, nyitott szemmel néz maga elé!*

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Budapest emberdeficitje

Kevesebben születtek és többen haltak el Budapesten az idei év első öt hónapjában, mint tavaly — Emelkedett az idegenforgalom és a csődök száma, többen utaznak és többet fürdenek

Az Uj Budapest tudósitójától

A főváros *statisztikai hivatala,* amely az utóbbi időben különös gonddal figyeli Budapest gazdasági életének megnyilvánulásait: most adta ki legfrissebb jelentését, amely *az év első öt hónapjának népesedési, gazdasági és szociális jelenségeiről számol be.* Ebből a jelentésből kitetszik, hogy *a születések száma emelkedő, a halálozások száma pedig csökkenő tendenciát mutat.* Viszont sajnálattal kell konstatálni, hogy *a halálozások száma még mindig meghaladja a születések számát;* bár az emberdeficit az idén az év első öt hónapjában sokkal kisebb volt, mint a mult esztendő első öt hónapjában. A folyó évben ugyanis *január 1-től május végéig 119-el haladta meg a halálozások száma a születésekét,* mig a mult esztendő ugyanez idejében *737-re rugott az emberdeficit.* A halálokok között természetesen még mindig a tüdővész tartja a rekordot. Ma is az a helyzet, hogy *minden nyolcadik halálozás a tüdővész müve Budapesten.* Nagy aratása volt a *rákbetegségeknek és a szivbajoknak* is. Az idén az év első öt hónapjában 579 halottja volt a rákmegbetegedéseknek, a mult esztendőben pedig csak 485. Meglepően emelkedik a *halálos balesetek és az öngyilkosságok száma.*

A gazdasági életre vonatkozó statisztikai adatok azt mutatják, hogy nagy erőfeszités folyik ebben a milliós nagyvárosban a mindennapi kenyérért és a jobb életstandardért. Az év első öt hónapjában *292 cégjegyzést könyveltek el* és ezzel szemben *515-re rugott a cégtörlések száma.* Az inzolvenciák száma szintén emelkedő tendenciát mutat. Tavaly az év első öt hónapjában *147 fizetésképtelenséget* jelentettek be, az idén *231-et.* Tavaly a kényszeregyezségeknél az aktivák 8.8 millió pengőt, a passzivák 17.4 millió pengőt tettek ki az év első öt hónapjában, az idén pedig az aktivák 13.1 millió pengőre, a passzivák 21.7 millió pengőre rugtak.

Az áruforgalom emelkedik. Az idén az év első öt hónapjában 19.6 millió q árut hoztak be Budapestre és 4.8 millió q-t szállitottak el innen. Tavaly ugyanez idő alatt 1¼ millió q-val kisebb volt a behozatal. Az áruforgalom statisztikájából az látszik meg, hogy az épitési tevékenység folyton-folyvást gyengül és hogy az idén kevesebbel költ Budapest a gyomrára, mint tavaly ilyenkor. *Az épitőtevékenység gyengülése* a magyarázata annak, hogy az idén sokkal kevesebb fát, deszkát hoztak be a fővárosba, mint tavaly, téglát, cserepet csak ötödannyit hoztak be, mint a mult esztendőben, cement, gipszáru csak feleannyi érkezett, viszont terméskövet, kavicsot, egyáltalában utburkoló anyagot ötszörannyit hoztak fel az év első öt hónapjában, mint a mult esztendőben. Emelkedett a *külföldi szénbehozatal is,* ellenben csökkent a behozatal vas- és acélárukban, élőállatokban, gabonanemüekben, gyümölcsökben, viszont emelkedett husárukban és emelkedett egyéb élelmicikkekben, különösen zöldségben és zöldfőzelékben. Emelkedett a behozatal fonal- és szövetárukban, valamint a papirosáruban is.

Javuló tendenciát mutat az *idegenforgalmi statisztika.* A közuti vasutakon az idén az év első öt hónapjában több mint 11 millió emberrel több utast szállitottak, mint a mult esztendőben. Ugyanezen idő alatt ma naponta *76.000 emberrel utazik több a Beszkárt. vonalain, mint tavaly.* Szállodába szálló idegen nem sokkal több fordult meg Budapesten az idén az év első öt hónapjában, mint tavaly, de 32 és fél ezerrel több éjszakát töltöttek itt az idegenek.

Az idén az év első öt hónapjában körülbelül *100.000 emberrel több fürdött a községi és a magánfürdőkben.* Május 1-én az idén 92 lakás és 156 üzlethelyiség, tavaly ugyanebben az időben 53 lakás és 119 üzlethelyiség állott üresen. Május végéig az idén 287 uj lakóház készült el, mig tavaly ugyancsak május végéig 123 lakóház. Az átalakitásokkal együtt az idén május végéig 2.415 uj lakás keletkezett 8.693 szobával, mig tavaly ugyanez idő alatt csak 597 uj lakás támadt 3.477 szobával.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A melegről nem beszélek, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, mert az egyáltalában nem ujság, egyszerüen bejelentem tehát, hogy a kánikula változatlanul dühöng. Azok a tanácsnokok, akik julius 29-én, amely nap fordulópont volt a tanácsnokok szabadságidejében mentek el, örültek, hogy a kánikula hátralevő részén lehetnek szabadságon, azok viszont, akik hazaérkeztek, sajnálják, hogy nem maradhattak tovább oda.

— Halljuk a részleteket!

— Kezdjük legelőbb az uj méltóságosokkal: Purébllel, Lobmayerrel és Édes Bandival. Mindnyájunk derék Győzője zamárdi-i villájában töltötte a nyarat a róla elnevezett utcában, a róla elnevezett villában. A legfrissebb tanügyi méltóságos egész nap uszkált a Balatonban, vitorláson evezett, előkészitette őszi előadásait a közgazdasági egyetemre, ahol tudvalevőleg mint magántanár arat sikereket. Nem kétséges ezek után, hogy Győző van legjobban lesülve valamennyi tanácsnok között. Ami Édes Bandit illeti, ő a hegyi levegőnek hódolt: Németországban meg Párisban járt, hogy a köztisztaságot tanulmányozza, a végén pedig Tobelbadban kötött ki, ahol nagy sikere volt Édes Jolikának, őméltósága kisebbik leányának, aki a legfessebb és a legtemperamentumosabb volt az ott nyaraló magyar urileányok között. A méltóságos asszonynak viszont, aki fiatalság és frisseség dolgában saját leányával is erősen versenyre kél, egyébb teendői is voltak a kies osztrák fürdőhelyen. Szeptemberben a gólya fog bekopogtatni Brassoványi Sándorné sz. Édes Éva portáján, elő kell tehát készíteni a nagymamajelöltnek a kis fejkötőcskét, réklicskéket az eljövendő magyar honpolgár számára... Ami pedig Lobmayer Jenő barátomat illeti, közlöm, hogy hétfőn este ő is visszavonhatatlanul megérkezett, noha csak három hétig volt tulajdonképpen szabadságon. Jenő azonban három hét alatt olyan nagy utat járt be, hogy más három hónap alatt sem tudja elvégezni... Zilahy Dezső, az Idegenforgalmi derék igazgatója, ámuldozott a mult hónapban, hogy Lobmayernek miért kell annyi vizum. Most azután minden kiderült. Jenő barátom, aki különben csak idehaza az Uj Budapestből tudta meg, hogy kormányfőtanácsos lesz, ugy indult el Budapestről, hogy maga sem tudta, hova megy. Egy darabig Németországban barangolt, majd lereszkedett Hollandiába, hogy egy hét mulva Párisban kössön ki. Innen azután a „kék vonaton", amely a francia Rivierát köti össze Albion ködös partjaival, Londonba ugrott át, ahol három napot töltött. Innen Folkestone-be, a legdivatosabb angol fürdőhelyre ment, ahol az unatkozó angolok spleenjét csudálta meg, majd Scheveningenbe ugrott át, hogy azután Interlakenben kössön ki. Itt már várta Folkusházy távirata, hogy jöjjön haza, mert az autotaxi ügy végleges megoldásánál az ő jelenléte nélkülözhetetlen.

— A többi tanácsnok?

— Vajna Ede az a tanácsnok, aki sohasem megy szabadságra, de legkevésbé olyan időben, amikor szabadságideje van. Már régen szabadságon kellett volna lennie, már csak azért is, mert a leánya, aki tavaly hónapokig feküdt izületi gyulladásban, epedve várta a levegőváltozást. Vajna atyánk, hogy a család is meg legyen elégedve és a főváros se nélkülözze őt, olyképpen oldotta meg a fogas kérdést, hogy Kőbányán vett ki nyaralót magának. Ilyképpen megvan a szükséges levegőváltozás, viszont ő is bejárhat a városházára. Az ügyosztályi személyzet nem nagyon örül azonban a dolgok ilyetén beosztásának, mert nekik itt kell maradniok addig, amig a tanácsnokuk el nem megy. Főleg a fess Muzsikó Pistáné panaszkodik, hogy az ura nem mehetvén szabadságra, neki is itt kell rostokolnia Budapesten... Ezzel szemben megérkezett a legfehérebb haju tanácsnok, Solty bácsi csengődi birtokáról. Az ő nyaralása volt a legegyszerübb, de egyben a leghasznosabb is; nap és levegőkurát vett, ki is pihente alaposan a téli influenzáját és neuraszténiáját. Ha megemlitem még, hogy Gallina Fricitől még mindig nem kaptam képeslapot annak jeléül, hogy egyelőre ifju házasként édesapja birtokán üdül, hogy Berczel Jenőék is végre szabadságra mehetnek, hogy Rumbach is elment, hogy Liber Bandiék még mindig nem tudják, hogy hol töltik a szabadságot, — akkor beszámoltam az összes nyaralási hirekről.

— Még nem! Mit csinálnak a vezérek?

— Folkusházy tudvalevőleg itt van, Arany János verse jut eszembe, ha rágondolok: Egy, csak egy legény van talpon a vidéken... Buzáth János bátyám a már nem éppen fiatal családapa szalmaözvegységének kétesértékü babérait tépdesi: egyedül lakik a nagy Attila-utcai lakásban, a huszárja takarit rá; a Belvárosi-kávéházban reggelizik, az Országos Kaszinóban ebédel és Gundelnél vacsorázik. Augusztus első napjaiban megy le Fonyódra, noha a Balaton nem tesz tul jót fáradt idegeinek, de János barátunk szegény köztisztviselő, akinek nagy családja mellett nem igen telik külföldi utazásra... Meg azután Klárika leánya csak akkor boldog, ha az édesapja vele van, mert akkor van tánc, csónakkirándulás, mulatság bőven.

— Ha már Fonyódon vagyunk, mit csinál a másik szomszédvár?

— A Ripka-villában minden csendes. A derék Ludovika nagyasszony válogatott ételekkel várja Reichenhallból hazatérő urát, aki gyógyult hangszálakkal boldogan iparkodik Fonyódra, hogy közismert fehér tengernagyi sapkáját megsétáltathassa a strandon. Ott vannak természetesen az összes unokák, odavárják augusztus végére az öregebbik József főherceget is, aki nagyon szereti Budapest főpolgármesterét. (A fiatalabbik már nem annyira, a Citadella miján.)

— És a podeszta?

— Boldogok azok, akiknek nincs történetük! Sipőcz Jenő, miután salzkammerguti sejour-ját befejezte, teljes csendben Szemesre vonult sógorának, Schindler államtitkárnak ott bérelt villájába. Őméltósága vidáman uszkál a Balatonban, nagyokat sétál, jókat ebédel: és mint megrögzött agglegényhez illik, hidegen és ridegen utasitja vissza a feléje mosolygó szép szemek pillantásait.

— Ami késik, nem mulik.

— Na, már nem tart sokáig a próba... Szeptember 19-én fontos évfordulót fog ünnepelni özvegy Sipőcz Lászlóné méltóságos asszony: Jenő fiának ötvenedik születésnapját. Az ötvenen tul pedig nem igen szoktak nősülni a méltóságos agglegények...

— Igaza van, kedves dr. Városházy! Uti figura docet: Folkusházy sem nősült. Nyaralnak a pártvezérek is?

— Nyaralnak, nyaralnak. Ki külföldön, ki Budapesten. Ilovszky János a Balaton hullámaiban a balatoni ünnep előkészületeiben uszik nyakig, B. Virágh Géza bizottsági tagtársam és Önnek Szerkesztőtársa, az egyik fővárosi szanatóriumban nyaral, ahol meg is operálták.

— Hallom, hogy nagyszerüen sikerült az operáció!

— Igen, minden rendben van. Történt azonban, hogy az operáció alatt, miközben mélyen aludt, az egyik orvosnak az a gondolata támadt, hogy Géza bácsi közismert dus személdökéből leborotvál egy darabot. Alig emlitette ezt a tervét az egyik asszisztensnek, Géza bácsi álmából felugrott az operációs asztalon és rákiáltott Ádám professzorra: Nem engedem a személdökömet, tanár ur, az az én büszkeségem!

— Jobbulást kivánunk a betegnek! A viszontlátásra, kedves Szerkesztő ur.

— Ajánlom magamat, kedves dr. Városházy!

Amerikai képtárak, muzeumok és a müvészi élet

Irta: Liber Endre kormányfőtanácsos, fővárosi tanácsnok

(Két közlemény)

I.

Bár a Kossuth-szobor leleplezésére utazó székesfővárosi küldöttség amerikai utja programmban olyan bőséges volt, hogy jóformán minden percre esett valami foglalatosság, minden alkalmat megragadtunk utunkon, hogy a kiszabott „hivatalos“ látnivalókon felül bepillantást nyerhessünk a csodálatos földrész életébe. Az élet mozgalmasságának és tempójának külső jelei mellett azonban, melyet méreteinek impozáns volta miatt meg kellett bámulnunk, kerestük a bepillantást a világrész lelki életébe is és különös örömmel vettük, hogy módunk nyilt az amerikai művészi életről, annak alkotásairól, de különösen az Európában aggodalmasan köztudomásuvá vált intenziv gyüjtői tevékenységéről személyes meggyőződést szereznünk. De felkerestünk tudományos muzeumokat is, melyeknek uj rendszere kezd példaadó lenni a mi földrészünkön is.

Elsőnek márc. 29-én néhány newyorki nagy áruházat tekintettünk meg, amelyek az európai nagy áruházaktól abban különböznek, hogy nagy felhőkarcolókban vannak elhelyezve és az egész nagy épület csupán az áruház céljait szolgálja.

Délután a newyorki hatalmas Szépművészeti Muzeumot, a Metropolitan Muzeum of Art-ot néztük meg. Ez a muzeum ellentétben az európai muzeumokkal, magánmuzeum, 1870-ben gazdag newyorki polgárok létesitették és tartják fenn ma is a városnak igen csekély hozzájárulásával. Az épület déli része, ahol a bejáró van, kétemeletes, az uj épületszárny pedig háromemeletes; az egész épület épitészeti szempontból New-York város legszebb épületei közé tartozik. A földszinten nagyrészt szoborgyüjtemény van és az emeleteken van elhelyezve a képtár, összesen negyven teremben. A muzeum anyaga rendkivül gazdag; az amerikai mestereken kivül természetesen európai mesterek művei is találhatók, sőt az utóbbiak képezik a muzeum anyagának legnagyobb részét. A Szépművészeti Muzeum megtekintése után hosszabb időt töltöttünk a rendkivül érdekes Natural History Muzeumban. Egy rövid délután alig elegendő egy ilyen muzeum megtekintésére, mégis mint a világ egyik legérdekesebb muzeumát, a lehetőséghez képest elég részletesen tanulmányoztuk át és talán nem lesz érdektelen, ha erről a muzeumról kissé bővebben számolunk be.

Az American Museum of Natural History, New-Yorkban a Central Park egyik oldalán emelkedik 15 acre 6.075 ha. területen, 710 láb 216 hosszu monumentális épületével, tömör, kiszögellő tornyaival. A telket és az épületet, mely 10,766.000 dollárba került, New-York városa adta; a telek egy részét fentartották a muzeum előrelátható bővülésével szükségessé válható épitkezésre. A gyüjtemények beszerzésére a legnagyobb adomány, egy millió dollár, Morris G. Jesup ajándéka volt, kinek szobra a Memorial Hallt disziti.

Különböző gyüjteményei négy főosztályba sorolhatók, melyek három emeleten vannak elosztva. Ezenkivül 100.000 kötetes szakkönyvtár áll a látogatók rendelkezésére.

Az anthropologiai osztály az emberfajokat a primitiv természetes állapotban élő, vagy a kultura által még alig befolyásolt emberfajoktól kezdve mutatja be. Az ethnografiailag is rendkivül érdekes csoportot a történelem előtt élő ember kezdi meg primitiv életének maradványaival; az indián, perui, mexikói régiségek, arany, ezüst tárgyak, keramikus eszközök, indián fafaragások egészitik ki az ősi kulturákat. Itt van Észak-Amerika, Afrika, Ázsia, Oceania benszülött népeinek életét jellemző ruházatok, kultusztárgyak, házieszközök gyüjteménye, melyet a magas művészi fokon álló gazdag kinai kiállitás tetőz be. A különböző emberfajokat fényképek és plasztikus másolatok utján mutatják be, a kihalt emberfajokat a csontleletek alapján rekonstruált alakokkal.

A geológiai és paleontológiai osztály a föld alakulataival és az ősállatok történetével foglalkozik. Itt lehet tanulmányozni a földkéreg elemeit, az ásványokat, azoknak összetételeit a sziklákban, az erők hatásait, melyek a földkérget megváltoztatták és mai formáját megadták. A fossiliak utján a földön keletkező élet fejlődését követhetjük, az ember koráig. A Memorial Hallban találjuk a világ legnagyobb meteoritját, a 36 tonna (360 mm.) sulyu „Ahnighito“-t. Morgan ajándéka a remek ásványgyüjtemény és a Tiffany-féle drágakőgyüjtemény. A paleontológiai osztályon van az ősreptiliák, halak, amphibiak nagy gyüjteménye, a szárazföld legnagyobb ősállatai: a Dinosaurus, Brontosaurus csontmaradványaival, valamint az emlősök gyüjteménye az eocen és paleocen korok állataival. Különösen érdekes itt a ló fejlődésének története fossil ötujju őseitől a különböző variációkon át a mai háziállatig. Kiegésziti az egészet az ember megjelenésének kora a földön, az ősemberfajoknak s a velük együttélő állatoknak maradványai, valamint az őséletre vonatkozó felfedezések. Érdekes pl. a földön talált legrégibb fának megkövült darabja. A falfestmények a hiányos maradványokból igyekeznek rekonstruálni az ismeretlen világot.

A zoológiai osztály a mai világ állatainak elterjedését, életét, szokásait mutatja be. Sok ezer gerinces és gerinctelen állat a mikroszkopikus fajoktól az emberig terjedő fejlődésben, nagyság szerint pedig a 76 láb (23.180 m.) hosszu óriás kék bálnáig és a 12 láb (3.3660 m.) magas elefántig. A Darwin-terem mutatja be az állatfajok egymáshoz való viszonyát és az előállott variációkat a létért való küzdelem nyomán. Az állatvilág teljes és szisztematikus gyüjteményét megtaláljuk itt, de legtökéletesebb a madarak gyüjteménye, a saroktól az egyenlitőig terjedő szinesen gazdag, ragyogó állatvilág bemutatása, természetes életük formájában, fészkükön ülve, repülve stb. Hasonló szines a pillangógyüjtemény, melyben csak a vándorpillangóknak 1200 fajtája van képviselve. Külön teremben van elhelyezve az ember és a majmok öszehasonlitó kiállitása és láthatjuk, hogy a legalacsonyabb fokon álló afrikai pigmeat is milyen óriási távolság választja el az emberforma orangutántól. Az északamerikai óriásfák példányai közt feltünik egy sequoia-fa átmetszete, mely 1341 éves volt még friss és élő állapotában.

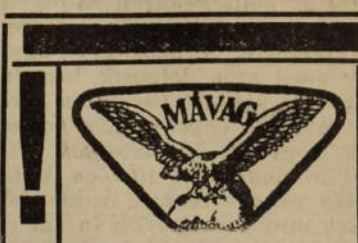
Az egész muzeumot kiegésziti a nagyarányu nevelési-osztály, mely kölcsöngyüjteményeket tart fenn a természetrajzi tárgyakból az iskolák részére, vetitőgépeket küld ki megfelelő képekkel, sőt, ha szükséges, a hozzávaló előadások szövegével. Azonkivül a muzeum tisztviselői és tudósok is tartanak előadásokat az 1500 személyre berendezett földszinti előadóteremben. Az iskolák részére, melyek állandó látogatói a muzeumnak, kellő vezetésről mindenkor maga a muzeum gondoskodik. Ezenkivül a muzeum kiadványai terjesztik a természet ismeretét értesitők, kézikönyvek, füzetek alakjában, a Natural History cimü szakfolyóirat pedig nemcsak a muzeum, hanem általában a szaktudományos világban előforduló kérdésekről, felfedezésekről ad népszerü ismertetéseket.

Csak egész röviden kivánok itt megemlékezni az amerikai művészetről is. Amint már a newyorki épitésekkel kapcsolatban megemlitettem, az amerikaiak architekturájában igen nagy fejlődés észlelhető, a felhőkarcolók stilusa, azoknak külső megjelenése természetesen egészen más, mint az európai épitkezés. Már az iparművészetükben nem igen található semmi különös amerikai iz, a művészetnek ez az ága európai nyomokon jár, sőt majdnem azt lehet állitani, hogy bronz, porcellán és egyéb mütárgyakat Amerika részére is inkább Európa szállitja. Mükereskedések az egész városban mindenütt találhatók, de mégis a Fifth-Avenu és a Park-Avenue környéke az, ahol a mükereskedők nagyobb számban vannak egymás mellett és ezekben a kereskedésekben a modern művészet produktumai vannak tulsulyban; láthatunk eredeti régiségeket is, de inkább a fiatal művészeknek a munkái, akik a franciák külsőségeit iparkodnak másolni.

(Folyt. köv.)

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

5 Óvatos nőknek naponta nélkülözhetetlen a salan

Teherautomobilok, autobuszok, utcaseprőgépek, tüzoltólocsoló-autók, automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek

Kiváló egyeb gyartmányok:

Ipari és stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle hengerelt áruk, acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, öntött vascsövek és karikás kályhák

Jobbagy-féle folytonégö kályháink felülmulhatatlanok!

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL ÉS GÉPGYÁRAK

Budapest, X., Kőbányai-út 21.

Telefon: József 460—29.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett

Iparosok Országos Központi Szövetkezete

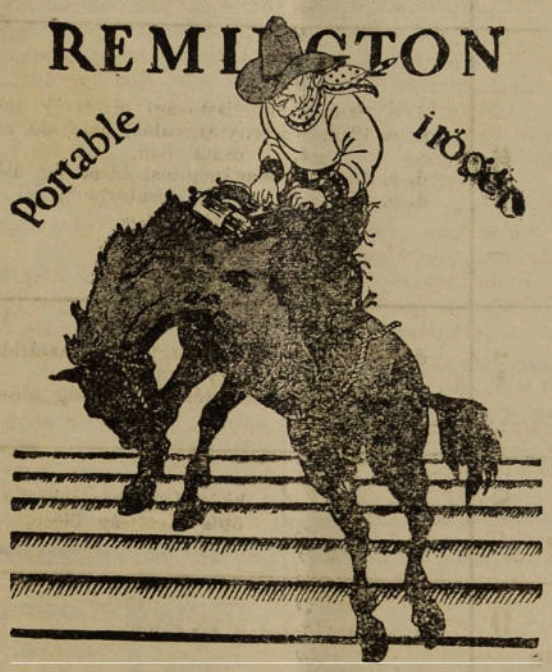
Bőripari Szakosztálya

Budapest

Központi iroda: V., Nádor-utca 22.

Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.

Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt

legalkalmasabb ajándék

Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken

18 havi részletfizetésre is kapható

REMINGTON IRÓGÉP RT.

BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.

TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

Világszabadalom!

A „Töreky“-féle fürdőkályha a begyujtás utáni percben már meleg vizet ad és 15 perc alatt 2 kiló fa eltüzelésével 180 liter 42° C melegviz előállitását teszi lehetővé. Ezáltal egy fürdő készitése 9 fillérbe kerül.

Készíti:

MAURER SÁNDOR

BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 31. SZ.

Szaküzletekben kapható.

HIREK

Készül a költségvetés. Mint a pénzügyi osztályban jelentették munkatársunknak, most már az összes ügyosztályok beterjesztették a költségelőirányzatra vonatkozó adataikat *Lamotte* tanácsnokhoz. Legutoljára az előirt határidőn tul a közélelmezési ügyosztály is beterjesztette a költségelőirányzatot, a pénzügyi ügyosztály többszöri erélyes sürgetésre. A pénzügyi ügyosztály most azon dolgozik, hogy a költségvetés kiadási rovatát a bevételi rovattal *egyensulyba hozza*, vagyis, hogy az *ügyosztályok étvágyát a kiadásokat illetően kellő mértékig egyensulyozza.* A kiadási tételeket mindenesetre olyan mértékben fogja redukálni *Lamotte* tanácsnok, hogy a költségvetés *aktiv legyen.* A költségelőirányzat *szeptember közepén* kerül a főváros tanácsa elé, és azt még *szeptember havában* le fogja tárgyalni a főváros pénzügyi bizottsága is.

A főváros képviselete az Olimpiászon. Örömmel jelentjük az *Uj Budapest* olvasóinak, hogy az amsterdami olimpiászról, ahol találkozót adtak egymásnak a gerelyvetés, a gátfutás és a többi sportágak nagyságai, *a főváros hivatalos képviselete sem maradhatott távol.* Oh, nem a polgármester ment ki Amsterdamba, nem is valamelyik tanácsnok, hogy tanuja legyen azon történelmi jelentőségü pillanatnak, amikor a kalapácsvetés világrekordját megjavitják: a *tanügyi ügyosztályból ment ki egy kicsiny, de válogatott expedició*, hogy az amsterdami olimpiászon nyerendő tapasztalatait a *főváros testnevelési igazgatásában kamatoztathassa.* Hogy mely *olimpiai eredmények* azok, amelyeknek kihatása lehet a fővárosi iskolák tornaoktatására, azt a mi szerény értelmünk felfogni nem tudja, mert nem rendelkezünk azokkal a magasabb ismeretekkel, amelyek eme világrengető pedagógiai tények megitéléséhez okvetlenül szükségesek. Lehet, hogy majd akadnak történelemtudósok, akik a főváros tanügyi képviseletének az olimpiászon való jelenlétét, és annak Magyarország sorsának további alakulására való hatását megfelelően értékelni tudják, — *mi erre nem vagyunk képesek*, és ezért egész egyszerüen azt a tiszteletteljes kérdést vagyunk bátrak felvetni, hogy az amsterdami kiutazásra miért kellett a fővárosnak *hatezer pengőt* azon a bizonyos ablakon kidobnia. Mert még szerényebb véleményünk szerint ablakon kidobott pénz volt két urnak és főleg három hölgynek az olimpiászra való kiküldése. Bizonyos, hogy e kiküldöttek, akiknek személye és pedagógiai értéke ellen kifogásunk nincsen, egy felejthetetlen élménnyel lesznek gazdagabbak, amidőn a világ legjobbjainak sportbeli vetélkedését látják, ezzel a felejthetetlen élménnyel azonban főleg a *három hölgyet illetően* egyáltalában nem lesz gazdagabb a főváros közoktatási ügye, mert legeslegszerényebb véleményünk szerint a rudugrás világbajnokságának semmi köze nincs ezen a világon ahhoz, hogy a Lovag-utcai elemi iskola növendékei jól csinálják-e a szabadgyakorlatokat. Az efajta *luxuskirándulásokhoz* a főváros közoktatási ügyének ezen a világon semmi köze nincsen, még kevésbé a főváros közönségének, amely méltán csudálkozhatik, hogy adófilléreiből *amsterdami kéjutazásokra* költ a főváros.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

Solty tanácsnokot, aki pályázatot akart hirdetni az uj iskolák terveire, a tanács szavazta le

A tanácsnok nyilatkozik, hogy a legteljesebb mérnöki szabadság alapján áll

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest* mult heti számának azon közlése, melyben szóvátettük, hogy a főváros középitési ügyosztálya ujabban *belső mérnökökkel* végezteti el a tervpályázatot, müszaki és városházi körökben élénk feltünést keltett. Cikkünkkel részletesen foglalkoztak a napisajtó egyes orgánumai is, valamennyien helytelenitvén, hogy a kiváló magyar épitész tervezői kar *éppen a főváros részéről üttetik el munkaalkalmaktól.* Munkatársunk ebben az ügyben kérdéssel fordult *Solty* tanácsnokhoz, a középitési ügyosztály vezetőjéhez, aki az ominózus ügyet a következőkben világitotta meg előttünk:

— Csak helyeselhetem az *Uj Budapest* állásfoglalását, amely az én mérnöki és köztisztviselői felfogásommal *hajszálnyira megegyezik.* Hangsulyozottan jelentem ki, hogy az *Uj Budapestben* közölt aggályok bennem már az ügy előkészitésénél is megvoltak, de a tanácsban leszavaztak engemet. Én magától értetődően *a legteljesebb mérnöki szabadság álláspontján* állok, és ezért azt az előterjesztést tettem a tanácsnak, hogy a szóbanforgó három iskola: a *Római-fürdői*, a *Lenkeuti* és az *Üllői-uti* iskola megépitésére ugy, ahogy az a multban mindig szokásos volt, *nyilvános tervpályázatot hirdessünk.*

— A tanácsban azonban az az álláspont jegecesedett ki, hogy itt nyilvános tervpályázat kiirására *idő nincsen*, mert az iskoláknak *1929. szeptember elsejére készen kell állaniok.* Igy történt azután, hogy a tanácsülés *Lavotta* müszaki tanácsost és *Szinte* László főmérnököt bizta meg a három terv elkészitésével. Meg kell jegyeznem, hogy *nem iskolapaloták épitéséről* van szó: három egyszerü 5—7 tantermes iskolát épitünk igazgatói lakás nélkül. A három iskola teljes berendezésével együtt *alig másfélmillió pengőbe fog kerülni.*

— A tervezés házilag való elkészitésénél a tanácsnak *anyagi szempontjai nem voltak.* A három iskolát illetően a tervpályázat huszonhatezer pengőbe került volna. Tiztizenkétezer pengőbe pedig a tervezés *igy is bele fog kerülni.* A tanács — ismétlem, — csupán a *gyorsasági szempontot* nézte, amikor a tervezés házilag való véghezvitele mellett hozott döntést. Egyénileg ugyan azon a véleményen voltam, hogy *nyilváños tervpályázatra is lett volna idő*, azonban a tanács másképpen döntött. Megemlitem még, hogy a három iskola megtervezésének ilyetén való elintézése egyáltalában *nem precedens* a jövőt illetően, és visszautasitom azokat a hireszteléseket, mintha az ügyosztály a jövőben minden tervezést *házilag akarna elintéztetni.* Erről nincs szó, nem is lehet, mert ez ellenkezne *közismert nézeteimmel*, az igazán páratlan magyar tervezői kart illetően.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

Az Uj Budapest naptára

Aug. 5 **Vasárnap**	Balatoni kulturnap! d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Aug. 6 **Hétfő**	d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Aug. 7 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése.
Aug. 8 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő ötös bizottság ülése.
Aug. 9 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Aug. 10 **Péntek**	Hirdessen az Uj Budapestben!
Aug. 11 **Szombat**	Ujitsa meg előfizetését az Uj Budapestre!

Bankfiókot kérünk a strandfürdőbe, Szerkesztő ur! *(Levél a Szerkesztőhöz).* Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapja több alkalommal foglalkozott a strandfürdő ügyeivel, ezért levelet irok Önnek, remélvén, hogy az illetékes tanácsnok ur hamarabb elolvassa panaszomat, ha azt az *Uj Budapest* közli, mintha közvetlenül irom meg hozzá. Arról van szó, röviden és egyszerüen, Szerkesztő ur, hogy *bankfiókot kérünk a Széchenyi strandfürdőbe*, még pedig lehetőleg a most létesült Községi Takarék által felállitandó fiókot, egy uszóruhás igazgató és megfelelő számu szintén trikós bankgörlök vezetése alatt! A különféle biztositékok összege ugyanis, amelyet időn tul való nem fürdés, ruhakölcsönzés, papucskölcsönzés és százféle egyéb cim alatt a pénztárnál letétbe kell helyeznünk, *olyan nagy*, hogy egy nagyobb család azt egy összegben lefizetni nem képes. *Ezért van szükség külön bankfiókra*, ahol például én, akinek Budán kis családi házam van, letétbe tudom helyezni a megfelelő telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratot, hogy amennyiben családommal együtt a meghatározott időn belül a hullámokból elő nem bujnék, házacskám biztositék fejében a strandfürdő igazgatósága javára elárverezhető legyen. Jelentős foglalkozási ága lenne a bankfióknak *a kézizálog-üzlet* is, amelynél ékszereket és egyéb értéktárgyakat fogadnának el biztositékul, sőt az egészet *egy külön árverési csarnokkal* is össze lehetne kapcsolni, mondjuk a fürdő medencéjében, ahol a fürdési idő lejárta után az összegyült és ki nem váltott ékszereket és értéktárgyakat *elárvereznék.* Mindazok pedig, akiknek ruhája is ez alkalommal árverezésre kerülne, a bankgörlök vezetésével *tüntető menetben vonulnának fel a városházára.* Kiváló tisztelettel

dr. Nimolista Szvetozár.

A belügyminisztérium jóváhagyása után azonnal megnyitják a Károlyi-palota kertjét. A törvényhatósági bizottság azon határozatát, melyben a Károlyi hitbizománytól három év alatt törlesztendő ötmillió pengőért megvásárolta az Egyetem-utcai Károlyi-palotát, a belügyminisztérium *még mindig nem hagyta jóvá.* A szociálpolitikai ügyosztály a megvételre és az átvételre vonatkozóan már megtette a szükséges előkészületeket. *Liber* tanácsnok érintkezésbe lépett az igazságügyminisztériummal, mint a hitbizomány felügyeleti hatóságával és máris elintézte, hogy a minisztérium a vételt elhatározó fővárosi közgyülési határozat kormányhatósági jóváhagyása után a *vétel perfektuálásra az engedélyt azonnal meg fogja adni.* Az ügyosztály ily körülmények között elhatározta, hogy amint a jóváhagyás leérkezik, a *palota kertjét a közönség számára azonnal megnyittatja.*

Hivatalok lesznek a Piarista-épületben. A népjóléti minisztérium tudvalevőleg november elsején kiköltözik a *Piarista épületből*, amely igy visszaszáll a főváros birtokába. Szó volt arról, hogy a nagyon értékes telken *szállót épit a főváros*, ez a terv azonban csirájában megbukott, mielőtt egyáltalában valamelyik bizottság elé kerülhetett volna. A városgazdasági bizottság már döntött a tekintetben, hogy *mi lesz a piarista épülettel, ha azt a népjóléti minisztérium csakugyan kiüriti.* Az épületben a főváros változatlanul hivatalokat fog elhelyezni, még pedig elsősorban azoknak a hivatalait, amelyek ma magánházakban vannak elhelyezve. Egyetlen lakás is lesz az épületben: *a belvárosi plébános* fog az épület dunai frontján megfelelő lakáshoz jutni. Hogy mely hivatalok kerülnek a piaristaépületbe, azt *külön ankéton* fogja elhatározni a városgazdasági ügyosztály.

GAZDASÁGI ÉLET

A Hungária-fürdő ügye. Ismeretes, hogy a *Hungária-fürdő r.-t.*, mielőtt a fürdőt lerombolná, hogy annak helyén bérházat emeljen, azt az ajánlatot tette a fővárosnak, vegye bérbe a fürdőt annál is inkább, mert a belső Erzsébetváros területén más közfürdő nincsen. A szociálpolitikai ügyosztály a középitési ügyosztály bevonásával ebben az ügyben értekezletet tartott *Liber* tanácsnok elnöklésével a városházán, amelyen a részvénytársaság részéről megjelent *Szegő* vezérigazgató is. Az értekezlet azzal az eredménnyel végződött, hogy a főváros a bérbevételre, illetőleg az esetleges vételre vonatkozóan nem nyilatkozhat mindaddig, amig nincs tisztában azzal, hogy a bérbevételre, illetőleg vételre felajánlott objektum *milyen értékeket képvisel.* Az értekezlet eredményeképpen a szociálpolitikai ügyosztály megkereste a középitési ügyosztályt, hogy *helyszini szemle alapján* becsülje fel a szóbanforgó objektumokat és azután tegyen eljárása eredményéről a szociálpolitikai ügyosztálynak jelentést. A városházán értesülésünk szerint a *hangulat kedvező a fürdő bérbevételét illetően*, sőt az elől sem zárkózik el az ügyosztály, hogy amennyiben a vételár nem lenne tulmagas, az egész ingatlan *megvásárlását* javasolja a törvényhatósági bizottságnak.

Teljes gőzzel folyik a munka az épitési ügyosztályokban. A főváros két épitési ügyosztályának most van a főszezónja: ugy a középitési, mint az ut- és csatornaépitési ügyosztályban *teljes erővel folyik a munka. Solty* tanácsnok, a középitési ügyosztály vezetője, *visszatért nyári szabadságáról* és most az ő vezetése alatt folynak azok a nagyobbrészt tatarozási munkák, amelyekre az ügyosztály folyó évi költségvetésében *megfelelő fedezet mutatkozik.* Hasonlóképen erős munka folyik az ut- és csatornaépitési ügyosztályban is. Itt a legfontosabb tennivaló a *Budafoki-uti* és az *angyalföldi* főgyüjtő-csatorna épitése, valamint a *Hidegkuti-ut* átépitése már befejezés előtt állanak, ezenkivül *huszonnyolc utat és tizenöt csatornát* épit meg még a nyár folyama alatt a főváros.

Őszre halasztották a Vásárpénztár tőkeemelését. Legutóbbi számában megirta az *Uj Budapest*, hogy a *Vásárpénztár* a legközelebbi hetekben rendkivüli közgyülést fog tartani, amelyen el fogja határozni alaptőkéjének felemelését. A *Vásárpénztár* alaptőkeemelésére azért van szükség, mert a bankosztály kivonulásával *betéteit is elvesztette a Vásárpénztár*, már pedig a vágóhidi üzletek alimentálása *meglehetősen nagy tőkéket vesz igénybe.* Mint munkatársunknak *Lamotte* Károly dr. tanácsnok-főjegyző, a pénzügyi bizottság vezetője kijelentette, *ez a terv megváltozott*, az alaptőkét felemelő közgyülés *bizonytalan időre elhalasztódott* és azt ősz előtt *semmiesetre sem fogják megtartani.* Arra vonatkozólag, hogy a vágóhidi üzletek financirozása a jövőben milyen tőkék igénybevételével fog megtörténni, *döntés még nem történt.* Itt emlitjük meg, hogy a *Vásárpénztár* bankosztálya már átköltözködött a *Községi Takarék Dorottya-utcai főüzletébe* és a Károly-köruti üzlet *fióküzletté degradálódott.* Hasonlóképpen a *Községi Takarék fióküzlete lett a Vásárpénztárnak a Központi Vásárcsarnokban elhelyezett üzlete is.*

A főváros egyezkedik Walláékkal. Ismeretes, hogy a Széchenyi strandfürdő épitkezését illetően az épitkező *Walla-cég* és a főváros között ellentétek merültek fel. Az ellentétek *anyagi természetüek* voltak, mert Walláék az éjszakai munkát és a pótmunkák dijait *bőkezüen akarták megfizettetni a fővárossal.* A *Walla-cég* az épitkezés befejeztével a főváros nézete szerint horribilis összegü különszámlát terjesztett a középitési ügyosztályhoz, melynek vezetője, *Solty* tanácsnok, azonnal kijelentette, hogy a szóbanforgó összegben *a számla elfogadhatatlan* és ezt a főváros honorálni semmi körülmények között *nem fogja. Walláék* sürgetésére, hogy az ügy békésen el legyen intézhető, a középitési ügyosztály *ellenajánlatot tett a Walla-cégnek. Walláék* étvágyára jellemző, hogy a főváros ellenajánlata, amely komoly szakértői becslések alapján készült, *kerek egynyolcada volt annak az összegnek, amelyet a Walla-cég a fővárosnak felszámitott. Walláék* előbb perrel fenyegetőztek, majd jobb belátásra jutva, ujabb ajánlatot tettek a fővárosnak, amely az eredeti ajánlattal szemben mintegy *30—40 százalékos mérséklést mutat.* A főváros tudomásul véve az ujabb *Walla-féle ajánlatot*, szintén hajlandóságot érez az eredeti összeg felemelésére. Mint munkatársunknak *Solty* tanácsnok, a középitési ügyosztály vezetője kijelentette, az ügyosztály a szükséges számitásokat már most végzi és *minden remény megvan arra*, hogy a sok port felvert tulkiadási ügy nyugvópontra ér.

Ahol a Magyar Aszfalt nem tud győzni... Ismeretes az a szinte monopolisztikus helyzet, amelyet a *Magyar Aszfalt R.-T.* a fővárosnál élvez. Nincs megfelelő konkurrenciája a *Magyar Aszfaltnak*, illetőleg a kartellnek, amit a versenytárgyalások eldöntése alkalmával sajnosan érez a tanács és az utépitési bizottság. Egy vidéki lap nyomán most érdekes adatokat közölhetünk a kitünő részvénytársaság vidéki üzleteiről, annak bizonyságaképpen, hogy *még a Magyar Aszfalt számára sem mindenütt fenékig tejfel, illetőleg aszfalt.* Arról van szó, hogy *Csorna* község előljárósága aszfaltozási munkálatokra hirdetett versenytárgyalást, amelyen, csodák-csodája egy magáncég olcsóbb tudott lenni, mint a kartellbe tömörült aszfaltozási vállalatok képében megjelent hatalmas Góliát: *a Magyar Aszfalt R.-T.* A magáncég, mint Dávid jelent meg a porondon (a hasonlat alatt ne tessék a *felelkezeti hovatartozandóságot* érteni, mert a Dávidot jelképező magáncég véletlenül keresztény volt) megterpesztette lábát, és elhajitotta a parittyakövet, még pedig teljes sikerrel, mert *sikerült ledöntenie az ez alkalommal inkább aszfalt, mint agyaglábakon nyugvó kartelt.* A nagyközség természetesen az olcsóbb ajánlattevő *magáncégnek* adta a munkát, de már a vármegyénél barátai akadtak a *jó összeköttetésekkel rendelkező kartelnek*, és igy másodfokon a kartel győzött. A község megfelebbezte a belügyminiszterhez a megye határozatát és a belügyminisztérium döntése a megye határozatának megváltoztatásával *a kartellel szemben a szerény magáncégnek adott igazat.* Az egyszerü vidéki esetből levonhatják komoly tanulságot a város azon főtisztviselői, akiknek kezében van Budapest aszfaltozása. Az aszfaltkartel nem mindenható, *a Magyar Aszfalt hatalma nem végtelen*, sem a vidéken, és reméljük, a jövőben a *budapesti városházán sem . . .*

A Pesti Hazai félévi mérlege. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* igazgatósága legutóbbi ülésén foglalkozott az intézet félévi mérlegével, amely minden üzletág fokozatos fejlődéséről tesz tanubizonyságot. A folyó első félév eredménye a tavalyi, 1,512.300 pengővel szemben 1,781.165 P-t tesz, amely a tiszta nyereségnek cca 18%-os emelkedését jelenti, ezenfelül azonban egyes elért nyereségek későbbi elszámolásra tartattak fenn. Az egyes üzletágak álladéka a következő képet tünteti fel: A betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék álladéka az 1927. év junius hó 30-iki 57.7 millió pengőről 76 millió pengőre, a folyószámlabetétek és hitelezőké pedig 71.3 millió pengőről 89 millió pengőre, ugyhogy az intézetnél elhelyezett összes tőkék álladéka 129.1 millió pengőről 165.1 millió pengőre emelkedett. A váltótárca ugyanez időszakban 84.7 millió pengővel szemben 95.1 millió pengő álladékot mutat, leszámitolásra kerülvén 1927. év első felében 131.8 millió pengő, a folyó év első felében pedig 156.1 millió pengő értékü váltó. Az adósok, beleértve a pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követeléseket és az értékpapirokra adott előlegeket, 67.6 millió álladékról 14 millió emelkedést mutatnak az 1927 junius 30-hoz képest. Folyósitásra került a folyó év első felében 17.4 millió pengő dollár záloglevélkölcsön, a tavalyi 2.9 millió pengővel szemben és 2.5 millió pengő dollárkötvénykölcsön, ugyhogy a dollár jelzálogkölcsönök álladéka a mult év junius 30-iki 16.1 millió pengőről 41.7 millió pengőre, a dollár kötvénykölcsönök álladéka pedig 350.000 P-ről 3.8 millió pengőre, ezzel szemben az engedmény utján továbbadott záloglevélkölcsönök álladéka 7.5 millió pengőről 26.5 millió pengőre, a forgalomban levő saját kibocsájtásu dollár záloglevelek összege pedig 3.8 millió pengőről 9.2 millió pengőre emelkedett. Különösen emlitésre érdemes, hogy a fenti eredményt az intézet *az adóknak számottevő, mintegy 20%-os emelkedése ellenére* érte el, viszont a személyi és tárgyi kiadások összege a tiszta nyereség százalékszerü emelkedésén fényegesen alul marad, ugyhogy mindezt összevetve, az 1928. évi üzleteredmény és az osztaléknak mikénti alakulása tekintetében kizakodó véleménynek van helye

Az Angol-Magyar Bank félévi nyeresége. Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatóságának jul. 27-én tartott ülése foglalkozott az 1928 jun. 30-án lezárt félévi mérleggel, amely a bank üzleteinek minden irányu továbbfejlődéséről tesz tanuságot. Az 1927. év első felében, amikor az intézet alaptőkéje 240.000 darab osztalékjogosultsággal biró részvényből állott, a tiszta nyereség (áthozat nélkül) 916.459.91 pengő volt, ezzel szemben a most lefolyt félév 360.000 drb osztalékra jogosult részvényből álló alaptőkével 1,505.878.68 pengő tiszta nyereséget eredményezett, a tavalyi 146.190.80 pengő nyereségáthozat figyelembe vétele nélkül és anélkül, hogy több már lebonyolitott üzlet nyeresége a kimutatott eredményben bennfoglaltatnék. Az idei első félév mérlegének fontosabb számadatai, összehasonlitva az 1927 junius 30-iki félévi mérleg adataival, a következők:

	1928	1927
	ezer pengőben	
Pénztári készletek	6.838	8.291
Váltótárca	50.676	26.493
Adósok	53.798	54.818
Jelzálogkölcsönök	15.064	—.—
Betét takarékkönyvekre és folyószámlában	60.075	45.644
Hitelezők	45.251	34.446

Az intézetre bizott idegen tőkék összege — a fentiek szerint — a tavalyi 80 millió pengővel szemben mintegy 106 millió pengőre emelkedett. A bank összes üzleteinek fejlődése a forgalom jelentékeny emelkedésében is kifejezésre jut. A számszerüen kedvezőbb üzleteredmény mellett a tavalyinál nagyobb összegü osztalék fizetése az általános gazdasági viszonyok további fejlődésétől is függ.

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Poloskairtás
Cyangázzal részletre
Egér- patkányirtást legujabb módszerrel
STANDARD Kossuth Lajos-utca 17. Telefon: József 428—20
Székesfővárosi tisztviselőknek kedvezmény.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, V II., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Még egyszer a Dentaria. Megirta az *Uj Budapest*, hogy a *Vásárpénztár* bankosztálya *Károly-körut* és a *Kammermayer Károly-utca* sarkán levő helyiségének első emeletét a *Dentaria részvénytársaságnak* kivánja átadni, amelynek illatszertárja amugy is a városháza épületében van. *Kifogásoltuk*, hogy amikor a főváros gondnoki hivatala nem tudja elhelyezni a szük városházán a hivatalokat, egy véletlenül megürülő helyiséget magáncégnek adjanak bérbe. Munkatársunk ebben az ügyben kérdést intézett a városgazdasági ügyosztályhoz, melynek hatáskörébe tartozik a városházi bolthelyiségek bérbeadása. *Bucsánszky* főjegyző az ügyosztály ezidőszerinti vezetője kijelentette, hogy neki a legutóbbi napokig *nem tettek jelentést* arról, hogy a Vásárpénztár Károly-köruti fiókjának emeleti helyiségeit kiüritik és hogy ezekre a helyiségekre a *Dentaria reflektál*. Kijelentette a főjegyző, hogy a *legnagyobb mértékben meggondolás tárgyává fogják tenni*, hogy a helyiség megürülte esetén bérbe adják-e a Vásárpénztár emeleti traktusát és ha igen, *kinek*. *Bucsánszky* főjegyző *gerinces nyilatkozatán* egyelőre mindenesetre hajótörést szenvedett a *Dentaria* szép terve. Egyelőre tehát teljes a szélcsend a Dentaria vizein, és addig is, mig erről a frontról ujabb jelentést adhatunk, közöljük a dallamos esengésü részvénytársaság igazgatósági tagjainak névsorát, akik dr. *Horváth* Lajos, *Geiger* Sándor, *Geiger* Imre, dr. *Simon* Béla és *Rothmann* Ármin urak.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

Kazántelepek villamoscentrálék részére
Jéggyári és hűtőberendezések
Motoros aggregátumok világítási célokra
Szivattyúk
Motóros úthengerlők
Mindennemű vasszerkezetek
GANZ-DANUBIUS-nál
az ország legrégibb és legnevesebb gépgyáránál!
GANZ-DANUBIUS
BUDAPEST
X, Kőbányai-út 31. SZ.
Telefon: TERÉZ 104—73
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

„PALATINUS"
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Mindennemü gazdasági és műszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Migden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készülékek és a szükséges berendezést szállitja
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. fidsz. - Telefon: József 422-42.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz-, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

PAX
Gyártja: vörösrézből készült kézi tűzoltókészülék a legjobb
Hirmann Ferenc fémárugyár
Budapest, VII., Csányi-utca 7. szám

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9 szám

Beszerzési források:

Feik Ágoston
épület-bádogos, légszesz-, vízvezeték és csatorna berendezési vállalata. Budapest, VII., Murányi-utca 59. sz.

Cselkó László szobafestő és mázoló m., Budapest, VII., Nefelejts-utca 55

Demeter Sándor cipészmester, Budapest, VII. Péterfy Sándor-u. 39

Kovács István
épület és redőny napellenző műlakatos
Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Telefon: J. 459—21.

Tóth István étkezdéje, Budapest, VII, Nefelejts-u. 12. Telefon: J. 342-12

Tervez, épit kölcsönt nyujt a
Jelzálog Épitési Vállalat
Budapest, IX., Boráros-tér 3 I. em. 2

Gubicza Dezső kertépitő
Budapest, I., Ménesi-út 3. Tel.: J. 370-92

Maricsek Károly villanyvilágitási-, telefon- gáz- és vizvezetékberendező. Bádogos. Tel.: J. 28-76. Budapest, VII., Hernád-u. 45.

Tausz Jakab épület- és műlakatos Budapest, VII., Hernád-u. 35.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagfelepe:
II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich ut 9.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VIII, Fecske-utca 19
Telefon József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrlás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai iparlepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden alta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

ZUPKA LAJOS ÉS FIA
Autókarosszeria gyár
Alapitva 1880
Budapest, IX., Tüzoltó-utca 25
Telefon: József 306-44.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 31. szám — Budapest, 1928 augusztus 11

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30139

Az üzemi palota

A kánikula rossz hatással volt az urak agymüködésére, a nagy hőség groteszk lápvirágot izzasztott ki a csöndes augusztusi napokban egyes üzemigazgatók torz fantáziájából. Óh nem uj kórházakról, szegényházakról, árvaházakról, szükséglakásokról, népfürdőkről, uj utakról, vizvezetékről, csatornázásról van szó, mást, mindennél pompázatosabbat és nagyszerübbet vajudik az idők méhe. Palota kell az üzemeknek, hatalmas, gyönyörü alkotás, márvány-lépcsőházzal, központi fütéssel, párnás szobákkal az üzemi igazgatók és üzemi titkok számára.

A Rákóczi-ut és Vas-utca sarkán, alig egy puskalövésnyire a központi városházától, mint komor, dacos sasfészek fog állani az üzemi palota, a kontra városháza. Külön telefonközponttal, külön nagy személyzettel, esetleg külön tanácscsal és polgármesterrel fog dolgozni az uj központi üzemiroda, felszerelve a modern technika minden vivmányával, automata-gépemberekkel, rádióval, televizorral és repülőgépekkel. Külön osztályt szerveznek az igazgatók kocsi- és autóparkjának felügyeletére, külön osztály fogja számfejteni az igazgatók renumerációját, külön vezeték köti össze őket majd a városháza telefonközpontjával, arról nem is beszélve, hogy külön futárszolgálatot szerveznek az igazgatók és az üzemek között. Hogy a létesitendő palota magasabb emeletein külön lakosztályokat épitenek az üzemigazgatók számára, azt nem vonja kétségbe senki, aki ismeri az egyes üzemek mélyén rejtőző gyönyörü lakásokat . . .

De félre a tréfával, hova fejlődtünk, vagy hova sülyedtünk, hogy egyáltalában szó lehessen erről az üzemi palotáról, a főváros testében külön testként mozgó, a főváros autonómiájában külön autonómiaként élő üzemi hatalmasságoknak erről az ujabb féktelen tervéről? Amikor a legelsőrendü életszükségleteket ellátó közüzemeken felül az egész gazdasági élet, az egész város, az egész törvényhatósági bizottság az üzemek leépitését követeli, az üzemesitett széneladás, szappangyártás és borkereskedés szomoru évtizedében a közönség filléreiből szerzett rejtett tartalékjaikat reprezentációs paloták épitésére kivánják felhasználni azok az üzemek, amelyek véres könnyeket sirnak, ha egy-egy naiv bizottsági tag valamely közszolgáltatás árának leszállitására mer inditványt tenni a törvényhatósági bizottság ülésén. Ha valamikor igazunk volt abban, hogy a fővárosi üzemek szinte kivétel nélkül öncélt szolgálnak, hogy a közönség érdekein tulmenően saját hierarchiájuk fenntartása, saját méltóságos igazgatókkal sulyosbitott szervezetük kiépitése a céljuk; akkor sokszorosan igazunk van most, amikor, mint modern bábeli torony, ércnél maradandóbb emlékoszlop készül épülni az üzemek mindenhatósága és a törvényhatósági bizottság pártkülönbség nélküli tehetetlensége bizonyitására!

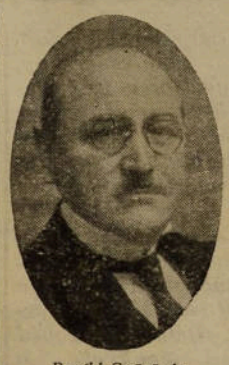
Purébl tanácsnok részletesen nyilatkozik a közoktatási programról az uj iskolai évben

Nyolcosztályossá szerveznek át három népiskolát, két erdei iskolát állitanak fel, készül a polgári iskola és a felsőkereskedelmi reformja — 20.000 tankönyvet ajándékozott Budapest az argentiniai és a braziliai magyar gyermekeknek — 1929-ben ujabb három iskolát épit a főváros

Októberben megejtik a tanügyi választásokat

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Mióta *Purébl* Győző dr. áll a főváros közoktatási ügyosztálya élén, azóta uj, nagyivelésü lendületet vett Budapest közoktatásügye. *Hallatlan energia, szorgalom* és *ügyszeretet* jellemzi a közoktatási ügyosztály érdemes főnökét, — csupa olyan tulajdonság, amelyeknek erős mértékben veszi hasznát Budapest tanulóifjusága, a nemzet jövendő reménysége. A még nyaraló és pihenő városházán már teljes munkakészséggel áll készen a közoktatási ügyosztály, élén tanácsnokával, az őszi program végrehajtására. Az uj iskolaév küszöbén az *Uj Budapest* kérdést intézett *Purébl* tanácsnokhoz, melyek azok a legfontosabb tennivalók, amelyeket sürgősen végre keli hajtani, melyek az ügyosztály legközelebbi tervei, elgondolásai és célkitüzései.

Purébl Győző dr. tanácsnok

— Az elmult iskolaév nagyszerü eredményei után — kezdte az érdekes beszélgetést *Purébl* tanácsnok — fokozott figyelemmel és energiával törekszünk programunk megvalósitására. Az elmult iskolai év a gyermekvédelem és az iskolaépités jegyében folyt le, az oktatásügy szempontjából annyira fontos ezen két programpontunk lesz a jövőben is vezérlő csillagunk. Egész vázlatosan néhány adatot közlök az *Uj Budapesttel*, határköveit munkásságunknak: az iskolai szünetben *tizenötezer gyermeket* nyaraltattunk, fenntartottuk és fejlesztettük az iskolaorvosi és iskolanővéri intézményt, amelynek kiváló voltáról a legnagyobb dicséret hangján nyilatkoztak az ittjárt német orvosok és tanárok. Elkészült az ügyosztály *jövő évi költségelőirányzata*, amelybe ez alkalommal vettünk fel először önálló kereteket a *gyermekvédelem* számára. A törvényhatósági bizottság a költségvetés tárgyalása alkalmával látni fogja, mibe kerül az iskolaköteles gyermekek védelme, és ezekhez a számadatokhoz igazithatja azután további tennivalóit.

— Visszatérve még egy pillanatra az *iskolaorvosi* és *iskolanővéri intézmények* látogatására az ittjárt külföldiek által, közlöm, hogy a Budapestre kerülő idegen tanügyi férfiak nem kevésbé nagy lelkesedéssel nyilatkoztak *gyógypedagógiai intézeteink kiválóságáról*. Az iskolák tanszerekkel és tankönyvekkel való ellátása tárgyában jelenthetem, hogy a jövő tanévben fokozatosan fejleszteni fogjuk az ifjuság *ingyenkönyvekkel és tanszerekkel való ellátását*. A kiselejtezett tankönyvekből különben két vagónt küldöttünk *Argentinába* és *Braziliába* az ott iskoláztatás alá kerülő magyar gyermekek számára. Mintegy *huszezer tankönyvet küldtünk* igy az én kezdeményezésemre iskolán tul lakó véreink gyermekei számára . . . Azt hiszem, a *hajóköltséget megéri* az a nagy nemzeti eredmény, amelyet ez az akció tagadhatatlanul jelent.

— *Az erdei iskolák* ügyében közlöm, hogy a *Déri* tanügyi tanácsnoksága alatt megindult, majd a háboru miatt abbamaradt ez a gyönyörü intézmény *végre megvalósuláshoz jut*. A fővárosi tulajdonban levő *Léderer-telepen*, amelynek két egyemeletes lakóházát már sikerült teljesen kiüritenünk, egyelőre *százszázötven gyermek számára kizárólagosan bentlakással fog az őszszel megindulni az erdei iskola*. A telepen most kétszáz gyermek nyaral, akik nagyszerüen érzik magukat a tizholdas ős parkban. Hangsulyozom, hogy az *erdei iskola megalakitása nem luxus*, erre szükség van a gyengébb és betegesebb gyermekek szempontjából. *Micsoda eredmény*, ha a Svábhegy klimatikus levegőjében a szabad levegőn játszva tanulhatnak azok a gyermekek, akik eddig betegségük és testi gyengeségük miatt félbe voltak kénytelenek szakitani iskolai tanulmányukat. Szó van arról is, hogy a *Labanc-uti iskolát* bejáró erdei iskolává alakitsuk át.

— Az *iparostanonciskolák* terén folytatom tevékenységemet hogy azokat *teljesen lehessen önállósitani*. A tanácsnak e tekintetben *kész programja* van, amelynek megvalósitása megkezdődött akkor, amikor önállóan igyekezett megszervezni az iparostanonc iskolai tanszéket. olyamatban van a *tanügyi státus részleges átszervezése is;* arról van szó, hogy az ideiglenes tanerők állásait fokozatosan átszervezzük végleges állásokká. Erre vonatkozólag részben már megvan a közgyülés jóváhagyása is, mintegy *kétszáz állás betöltéséről* van itt szó, a *választásokat* ezekre az állásokra *még ebben az esztendőben* okvetlenül megejtjük, de valószinüleg még október havában.

— Utban van a *nyolcosztályu elemi iskola* felállitása is. Hangsulyozom, hogy a nyolcosztályu elemi iskola *a mi gondolatunk*, és azt a mi tervünk és elgondolásunk alapján tette magáévá a kultuszminisztérium és lett az 1930-ra az egész országra vonatkozóan kötelezővé. A folyó tanévben próbaképpen összesen *3 népiskolát szervezünk át nyolcosztályuvá: egyet Budán, kettőt Pesten*. Most állitjuk össze a nyolcosztályu népiskolák *próbatantervét*. Ugy gondolom, hogy ha ez a próbatanterv beválik, akkor az 1929/30 iskolai évben már *az összes elemi iskolák át lesznek szervezhetők*. A nyolcosztályu elemi iskola különben *helyiségkérdésé zsugorodott* már nálunk össze, annyira rendben vagyunk egyéb vonatkozásokban ezekkel az ügyekkel. A nyolcosztályu elemi iskolák megszervezésével kapcsolatos lesz *a polgári iskolák átszervezése*, továbbá *a felsőkereskedelmi iskolák alsó osztályainak reformja*.

— Örömmel jelentem az *Uj Budapestnek*, hogy a jövő évi költségvetésbe *ujabb hárommillió pengő lesz beállitva iskolaépitésekre*. A folyó évi költségvetés terhére beállitott három uj iskolának, a *Lenke-utinak*, a *Ceglédi-utinak* és a *Római-fürdőinek* tervei készülőben vannak és azok épitése is rövidesen meg fog kezdődni. Megvan minden reményünk, hogy 1929 közepére készen lesz a három uj iskola, amelyeket már türelmetlenül vár a környék lakossága. A jövő évben a VI., a VII. és a VIII. kerületekben fogunk uj iskolákat épiteni.

— A fentieken kivül még *számos fontos tennivalónk lesz a most következő iskolaévben* — fejezte be az érdekes beszélgetést *Purébl* tanácsnok, — amelyek azonban már nem érdeklik a nyilvánosságot, lévén tulnyomó nagyrészben szakkérdések. Vissza kell térnem azonban végezetül az *Uj Budapest* legutóbbi számára, amelyben egy cikk szemérehányja az ügyosztálynak, hogy öt szakemberrel képviseltette magát az amsterdami Olimpiászon. Az *Uj Budapest* cikkére megjegyzem, hogy kiküldötteink, akik kivétel nélkül elsőrendü tornászszakemberek, *nem magára az Olimpiászra mentek ki*,

az ő amsterdami tartózkodásuk csak részlete volt egy nagyobb utnak, amelynek főbb állomásai *Köln*, *Berlin*, *Párizs* és *Hága*. Azoknak a hölgyeknek és uraknak, akiket erre a tanulmányutra kiküldtünk, köszönheti a főváros azt, hogy iskolai tornánk ma Közép-Európában a *legelsők közé tartozik*. Hogy ezt az iskolai tornát változatlanul *nivón tarthassuk*, volt szükség erre a tanulmányutra, amely ismétlem, egyáltalában *nem kárbaveszett költség*. ü

....Közben szólt a telefon, a titkárkisasszony mind türelmetlenebbül tekintgetett be az ajtón, jelezvén, hogy az előszobában a kihallgatásra jelentkezettek egész tömege várakozik. Bucsut vettünk tehát *Purébl* tanácsnoktól, abban a meggyőződésben, hogy Budapest közoktatásügye *igazán jó kezekbe van letéve*.

Rejtélyes utakra tévedt az autótaxi-ügy

A kereskedelmi miniszterium magának akarja fenntartani az uj engedélyesek kijelölésének jogát? — Egy bizonyos: Szent Istvánra nem lesz több az autótaxi — Még mindig rendezetlen a tarifa ügye

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a belügyminisztériumban, illetőleg a kereskedelemügyi minisztériumban az autótaxik számának szaporitásáról szóló fővárosi szabályrendelet jóváhagyása napok kérdése. A legutóbbi időkig ugy volt, hogy a kormányhatóság *simán jóvá fogja hagyni a szabályrendeletet*, amely *ötszázöt uj autótaxit* állit a pesti utcára. Néhány nappal ezelőtt azonban olyan *zavaró momentumok* léptek fel a szabályrendelet körül, amelyek egyrészről alkalmasak arra, hogy ujra hónapokra odázzák el a nagyfontosságu probléma megoldását, másrészről fel kell hogy ébresszék a *legszélesebb körök érdeklődését a kereskedelemügyi minisztérium illetékes ügyosztályának viselkedése iránt*.

Lobmayer tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, annakidején soronkivül terjesztette fel a közgyülési határozatot a belügyminisztériumhoz, amelynek részéről *Tomcsányi* miniszteri tanácsos véleményezés céljából az aktát leküldte a kereskedelemügyi minisztériumba *Wimmersperg* államtitkárhoz. Azok, akik az autótaxi rendszámok adományozása során uj exisztenciát remélnek teremteni maguknak, természetszerüleg *a legnagyobb figyelemmel kisérték az akta minden mozdulását*. Az államtitkár ur azonban az érdekeltségek nála járó küldöttségeinek kijelentette, hogy egyáltalában nincs szó arról, hogy az autótaxi-aktát *hamarosan* elintézi a kereskedelemügyi minisztérium. „Látják az urak — mondta az államtitkár, az asztalán felhalmozódó aktacsomókra mutatva — *hat heti restanciám van*, és igy igazán nem tudom, hogy az önök ügyét mikor fogom elintézni." Azt azonban kijelentette *Wimmersperg* báró, hogy szó sincs arról, miszerint a minisztérium *változatlanul jóváhagyná* a főváros törvényhatósági bizottságának határozatát.

Más oldalról szerzett információink is megerősitik, hogy az *autótaxi-ügy rejtélyes utakra tévedt*, amelyekről senki sem tudja, hogy *hova fognak kilyukadni*. Sőt arról is van hirünk, hogy a kereskedelemügyi minisztérium a szabályrendelet jóváhagyása során *meg fogja fosztani a fővárost attól a jogától, hogy az uj jogositványokat kiadja*, eszerint az engedélyek kiadását a szabályrendeletben, illetőleg az azt jóváhagyó leiratban a kereskedelemügyi miniszter *fenn fogja tartani a saját számára*. Az érdekeltségek körében természetesen *nagy megdöbbenéssel* forognak közszájon ezek a hirek, annál is inkább, mert már a főváros vezetőségének is van értesülése arról, hogy *az ügy nem megy simán*. Az autótaxi-ügy körül megindulo huza-vona egy nagyon jelentős eredménnyel jár: *Szent István ünnepén, a külföld és a magyar vidék nagy budapesti találkozása idején, Budapesten megint nem lesz elég autótaxi, az engedélyre várók és a sok száz uj kész kocsival rendelkező magyar autóipar ölbetett kezekkel várhatja, amig Wimmersperg államtitkár ur fel fogja restanciáit dolgozni*.

Ugyanakkor a taxaméter-órák felállitásának anomáliájáról is meg kell emlékeznünk. Tudjuk a multból, hogy a tarifa- és a taxaméterórák között *sohasem volt összhang*, illetőleg mindig bizonyos átszámitásokra volt szükség, hogy az utas a tarifát kiszámithassa. A be nem avatottak, főleg a külföldiek és vidékiek emiatt gyakran meg voltak tévesztve és ez autótaxi-közlekedésünknek egy sulyos szépséghibája volt. Szokássá vált a nagyközönség körében a *taxaméter órákat gyártó vállalatoknak az okolása* és lassanként egy olyan tévhit alakult ki, hogy ezek monopolisztikus helyzetüket kihasználva, a közönség érdekeivel nem törődve, kényelmes lassusággal végzik az átszerelési munkálatokat. Ezen a téren is *az az igazság*, hogy az órákon minden változás azoknak érzékeny preciziós szerkezete miatt csak rendkivül aprólékos és hosszadalmas munkával történhetik meg és ha most a kiadandó uj rendszámok alkalmával a kocsiknak órákkal való ellátása akadálytalanul nem lesz lebonyolitható, *annak a függőben levő tarifakérdés az oka*. Tudniillik a rendelkezésre álló hosszu hónapok alatt a tanácsnak *bőven lett volna ideje* a tarifa végleges megállapitásához, mert ha ez most csak az utolsó percben fog megtörténni, megint hosszu hetekbe, esetleg hónapokba fog kerülni, mig az összes autók el lesznek látva a megfelelő órákkal. Érdeklődtünk a gyáraknál, ahol szintén azt mondják, hogy *munkásaik ölbetett kézzel ülnek*, mert nem tudják, hogy a *mai husz százalékkal, vagy pedig csak tiz százalékkal csökkent tarifa lesz-e érvényben*. Az óráknak más-más tarifával való átdolgozása hosszu hónapokig tartó technikai munkát igényel és jelenleg az a helyzet, hogy az uj rendszámok kiadásakor, vagy még később fogják a tarifát megszabni, a gyárak tehát *nincsenek abban a helyzetben*, hogy az órák átalakitásához hozzáfogjanak. Mennyivel célszerübb lett volna a tarifa végleges megállapitását előbb eszközölni, hogy mire az uj rendszámok kiadására kerül a sor, addig az átalakitások nagymunkája elvégződött volna s az összes taxik *a tényleges tarifát mutató órákkal jártak volna*.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi ut 19. sz.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur? Hallom, hogy a polgármester ur nem a legjobb véleménnyel van Önről...

— Igaza is van Őméltóságának, kedves Szerkesztő ur, és egyebet mit tehetvén, szánom-bánom büneimet, és tisztelettel kérem felmentésemet. A bünt azzal követtem el, hogy megirtam a polgármester ur ötvenedik születésnapját, amely szeptember 19-én fog bekövetkezni. Az Uj Budapest természetszerüleg jár Őméltósága szemesi nyaralóhelyére is, és a Podeszta nagy megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy a nagy titok napfényre került... Ki is jelentette hüséges titkárának, Farkas Ákosnak, hogy meg fog szökni mindenféle ünneplés elől. Őt ne ünnepeljék azért, hogy állitólag öregszik, amikor még mindig ő a legfiatalabb.

— Kihirdetem a biróság határozatát: A vádlott előrehaladott korán felül a polgármester fiatal kora az egyetlen enyhitő körülmény, és ezért a biróság a vádlott bünösségének kimondása mellett az itélet meghozatalát egyelőre felfüggeszti. Ez ugyan nem teljesen perrendszerü, de azt hiszem, hogy Önt egyelőre kielégiti. Mit csinál egyébként a polgármester Szemesen?

— Már elmondtam a multkor Szerkesztő urnak, most csak némi kiegészitéseket sorolok fel. Azonkivül, hogy uszik és csolnakázik eleget Budapest polgármestere, sakkozik is rengeteget. Őméltóságáról kevesen tudják, hogy egyik leghivatottabb ismerője a hatvannégy kockás mezőnek. Ellenfelei Sipőcz László, a polgármester testvéröccse, aki tudvalevőleg a Hangya igazgatója, és unokaöccse, Schindler Pál jogszigorló ur, a fia Schindler Árpád honvédelmi államtitkárnak, a polgármester sógorának. Az igazságnak tartozom annak megállapitásával, hogy a nagy meccseken rendesen a polgármester szokott győzni, aki városházi ellenfeleit is igen gyakran megmattolja. A szemesi szép napok azonban már nem tartanak soká, Nagyboldogasszony napján visszatér Budapestre Sipőcz Jenő és átveszi hivatala vezetését. Ugyanekkor szabadságra megy Folkusházy, aki különben az elmult napokban pár napra távol volt Budapesttől, a Tátrába ugrott fel kétnapos pihenőre...

— Ha már a Balatonnál vagyunk, hogy sikerült a Kultur-nap?

— Kitünően. Két jelentésem van róla: az egyik szerint Ilovszky János barátom zamárdi-i villájában három napig egyfolytában aludt a Kultur-nap után, annyira ki volt merülve. A másik hirem Balatonkeneséről szól, ahol a Fővárosi Üdülőtelepen kitünő barátom, Kuszenda Béla igazgató igazán nagystilü Kultur-napot rendezett, bizonyságául annak, hogy nemcsak az üzem rendbentartásához, hanem az ünnepségek rendezéséhez is nagyszerüen ért... Tehát Balatonkenesén a Kultur-nap már délelőtt kezdődött, volt tenniszverseny, uszóverseny, csónakverseny, gyönyörü dijakkal, külön a hölgyek és külön az urak számára. A versenyek erősen vonzották a versenyzőket, akik között nagyszámmal szerepelt a fővárosi tisztviselőkön kivül a kenesei és almádi intelligencia is, sőt számosan voltak, akik Balatonfüredről menekültek át a Kultur-nap tumultusai elől a kiesfekvésü Kenesére. Délben diszebéd volt különleges menüvel, a Kultur-napra való tekintettel a főpincér ceruzája ez alkalommal kivételesen csak egyszerüen irt. Délután mókás versenyek voltak; volt nagy kiszolgálási verseny, hogy melyik pincérlány tud lassabban kiszolgálni. A lassusági verseny eredményét megállapitani nem lehetett, mert az összes pincérlányok holtversenyben együttesen győztek... Este azután nagy kivilágitás volt, a két szállodát gyönyörü villanykörte-girlandokkal épitették fel. Hatalmas lámpasor égett a hegygerincen is, ugy, hogy a kivilágitás tekintetében a kenesei üdülőtelep hors concurs megnyerte volna az első dijat, ha a Kultur-nap rendező bizottsága egyáltalában erre dijat tüzött volna ki. Nagyszerü kivilágitást rendeztek a strandon is, este félkilenc és kilenc között pompás tüzijáték fejezte be a nagyszerü ünnepséget. Azért éppen félkilenc és kilenc között rendezték a tüzijátékot, mert ekkor szünetelt az égiháboru, és a bölcs Dulácska tanácsjegyző, a segitőalap igazgatója, nem kivánta összekavarni a tüzijáték villámait az ég villámaival...

— Igaza volt a derék Jenőnek. Egyéb ujság?

— Vajmi kevés, hacsak annyi nem, hogy a derék Lázár Jocónak, Szerkesztő ur kitünő kollégájának leánya született. Jocó barátunk egy évvel ezelőtt nősült, és már beköszöntött a kis trónörökös.

— Na, a lányokat csak Hollandiában számitják trónörökösnek! Mivel pedig az Ön mondanivalója, ugy látszik, kimerült, elmondom, hogy miért lett lánya fiu helyett Jocó barátomnak. Ott kezdődik a dolog, hogy Paizs Ödönnek, az Est lapok egyre kövéredő fővárosi rovatvezetőjének három leánya van. Mikor a harmadik leány megszületett, Paizs Ödön egy Amerikában tanult ősi indián átkot mormolt el magában, hogy mindazoknak, akik kinevetik őt a harmadik leány miatt, a jövőben csak leányuk szülessen mindaddig, amig Paizsné fiuval nem örvendezteti meg az urát. A Paizs-féle indián átok borzalmasan beteljesedett: leány érkezett György Endréék portájára, leányunokája lett Schwét Henriknek, a Pester Lloyd nagypapamunkatársának, és most beérkezett a harmadik leánycsemete Lázár Jocóékhoz.

— Mi lesz ennek a vége?

— A kontra és rekontra átkok szerint, Paizséknak a negyedik gyerekük is leány lesz, — amit tiszta szivemből én is kivánok nekik.

Amerikai képtárak, muzeumok és a müvészi élet

Irta: Liber Endre kormányfőtanácsos, fővárosi tanácsnok

(Két közlemény)

II.

(Folytatás.)

Kiállitási helyiség bőségesen áll rendelkezésükre, de az ezekben kiállitott alkotások művészi értelemben véve egyformák, csaknem unalmasak. New-Yorkban való tartózkodásunk ideje alatt volt a Central Station (Központi pályaudvaron) levő pompás kiállitási helyiségben egy internacionális portrékiállitás, ahol László Fülöpön kivül főként Halmi Arthur művei voltak nagyszámban képviselve a magyar származásu művészek közül; voltak azután spanyol portréisták és természetesen igen sok amerikai, akiknek a képei igazán elismerésre méltók voltak.

Nagy általánosságban talán nem tulzás az a megállapitás, hogy az a nagy munka, amely Amerikában folyik, a dollárok utáni küzködés, nem nagyon kedvez a művészetbeli fejlődés lehetőségeinek. Az amerikai képzőművészet, eltekintve a bevándorolt európai művészek alkotásaitól, még eléggé ifju korát éli, ami természetesen nem jelenti azt, hogy közöttük nincsenek kiváló és hires mesterek. Köztudomásu, hogy Whistlernek édes anyjáról festett portréja Párisban, a Louvre-ban, a nagy francia művészekkel: Ingresvel és Delacrois-val egy teremben van kiállitva. Ez a megtiszteltetés más nemzet művészeit még nem érte, de igaz az is, hogy Whistler az amerikaiak büszkesége.

A newyorki Kossuth-szobor leleplezése a magyar művészet néhány kiváló reprezentánsának is alkalmat adott arra, hogy New-Yorkban kiállitást rendezzenek, igy külön kiállitása volt Horvay Jánosnak, a newyorki Kossuth-szobor megalkotójának; volt kiállitása Kisfaludy Stróbl Zsigmond mesternek és a festők közül Márffy Gyulának. Kiállitásaiknak megvolt a külön sikerük, nemcsak az anyagi sikert, hanem erkölcsi sikert is értve ezalatt. Horvay és Sróbl mesterek kalauzolása mellett volt alkalmam New-Yorkban a művészet kérdéseivel is behatóbban foglalkozni és főként nekik köszönhetem, hogy az egyes műgyüjtők gyüjteményeit is megtekinthettem és néhány művész atelierjében is látogatást tehettem.

Mindenesetre a legnagyobb büszkeséggel töltött el, hogy a hires Metropolitan-muzeumban van elhelyezve Munkácsy Mihálynak „Éjjeli csavargók" cimü képe, a Carnegie-könyvtárban pedig ugyancsak Munkácsy „Milton"-ja. Ez a hatalmas drámai kép a könyvtárnak egyik legelőkelőbb helyiségében főhelyen van elhelyezve, de sajnos, kissé sötétedik, ami arra enged következtetni, hogy nincs kellőképen gondozva. Ugyancsak ennek a könyvtárnak a képtárában találtunk még két Munkácsy-vázlatot és két igen szép Bruck Lajos-képet.

A műgyüjtők közül csupán a magyarok közül kivánok néhányat megemliteni. Kiss Emilnek egy egész terem gyönyörü szép Munkácsy-képe van, de igen szép képei vannak Fényestő, Márktól és más magyar mesterektől is. Boross Jenőnek csodálatosan szép régi gyüjteménye van, Konta Sándor gyüjteménye pedig tele van értékes szép képekkel és szobrokkal.

New-Yorknak ma egyik legfelkapottabb portréfestője Halmi Arthur, akinek műterme tele van szebbnélszebb, érdekes képekkel, viszont ezzel arányban áll a jövedelme is. Mindenesetre egyike azoknak a magyar művészeknek, akik külföldön nemcsak előkelő hirnévre, de egyuttal óriási jövedelemre is tettek szert.

Ami a szobrászatot illeti, ezen a téren számottevő eredményekről nincs módomban beszámolni. Amerikai parkjai, utjai tele vannak szobrokkal, de az igazán szép emlékmüveik legnagyobb részét európai mesterek készitették. Mindenesetre az a törekvés, hogy a művészeknek alkalmat adnak tehetségük érvényesitésére, arra enged következtetni, hogy a szobrászatban is már a legközelebbi jövőben Amerikának meg lesznek a maga nagymesterei.

Érdekes, hogy nagy mozgófénykép szinházaikban is, mint például a Roxy-ban, eredeti képeket, régi és modern mesterek müveit és művészi szobrokat helyeznek el. Igy többek között a Roxy-ban két gyönyörü Kupetzky-képet találtunk.

Általában az amerikai tud nagyszerü épületeket, csodás szinházakat, nagyszerü pályaudvarokat épiteni és mindenben, ahol a technika, a mathematika nagyszerüt alkothat ezeket megcsinálják, de eltekintve néhány kiváló festőjüktől, képet vagy szobrot szivvel alkotni ma még nem igen tudnak és ha az amerikaiak valami igazán szépet vagy művészit akarnak kapni, kénytelenek ma is a jó öreg Európához fordulni. Ezzel a megelégedett érzéssel, kulturánk lelkiségének tudatával eltelve nézhetjük hát a művészet versenyét a két nagy világrész között.

— *Egyéb történet a kánikulából?*

— *Nem is annyira történet, mint egy kérdés és egy felelet reá. Mint lapunk a mult héten közölte, a piarista épület a népjóléti minisztérium kiköltözése kapcsán visszaszáll a fővárosra, amely hivatalokat akar ott elhelyezni. Régi dolog azonban, hogy a belvárosi plébánosnak nincs megfelelő lakása, és az ügyosztály ezért megállapodott abban, hogy a hivatalos épületben lakást kap Bednárz Róbert belvárosi plébános is. Bednárz ebben az ügyben járt fenn éppen Édes tanácsnoknál. A tanácsnok kijelentette neki, hogy a lakása rendben van, meg fogja kapni, még pedig a templom felől eső oldalon. „De én a Duna felé eső oldalon szeretnék lakni", — mondotta Bednárz plébános. „Nincs rendben az, kedves barátom, — replikázott Édes Bandi — neked a templomfelőli oldalon kell laknod, hogy mindig a hivatásod és a templom lebegjen a szemed előtt, nem pedig a Duna felé eső oldalon, hogy a korzóra menő nőket nézzed." Bednárz kijelentette, hogy ő csak azon okból szeretne a Duna felé eső oldalon lakást, mert ott jobb a levegő, és Édes Bandi feltevését, mint teljesen alaptalant, a legerélyesebben visszautasitotta. Amivel a dolog a lovagiasság szabályai szerint befejezést is nyert.*

— *Én is befejezem a látogatást, kedves dr. Városház, ajánlom magamat.*

— *Isten vele, Szerkesztő ur!*

Furcsaságok a pesti utcán

Az Uj Budapest razziája a Retek-utcában, a hullám-fürdő előtt, a Horányba induló motorcsónaknál, a kékszinü autóbuszokon

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

1.

. . . Nyár van, a legforróbb kánikula, az autók tömegei hajtanak a *Retek-utca* irányában a zöldbe és pontosan most kell a városi tanács bölcs határozata folytán *a Retek-utcát kövezni.* A por egyenesen elviselhetetlen, az autók pedig torlódnak, mert az utcáknak csak a fele szabad. Hasonló a helyzet a Svábhegyen is, ahol a főszezónban kell a Gázmüveknek a csöveket lefektetni, hogy még a kedvét is elvegye a szerencsétlen pesti kirándulóknak, ha a Vilmos császár-ut barikádjaiból kirándulni akarna. Ugyanez a helyzet sok-sok uton.

2.

. . . *Autón a Gellért-hullámfürdője* bejárójához jutni olyan, mint egy Jeritza előadás az Operában — miért — mivel a Kelenhegyi-uton az utjavitáshoz szükséges kőhányások az uttest felét elfoglalják és igy esütörtököt mond a közlekedés. Ennek is éppen most kell, igen bölcs intézkedések alapján ott lenni, hogy a fokozott autóforgalom sehogyse legyen lebonyolitható. *Botrányos jelenetek* folynak le ottan nap-nap után, mert a kocsik nem tudnak egymásnak kitérni.

3.

. . . Elkészült a *Sárbogárdi-uti nagy gyüjtőcsatorna* még a mult esztendőben, de a Horthy Miklós-uti keresztezésnél a kövezet még ma is süppedt, hepe-hupás és igen sürgős rendbehozatalért kiált. Eddig 3 autó tengelytöréséről tudok, mert a soffőr nem láthatja, különösen este nem, hogy kocsiját 50 cm. mély gödrökbe vezeti. De ugyanilyen bukkanók vannak a Gellért körül is.

4.

. . . Figyelem hosszu idő óta a *Köztisztasági Hivatal éjszakai utcatisztitását*, de nem tudom megérteni azt, hogy azokon az utakon, hol villamosvágány van, csak az uttest közepét tisztitják, mig a vágányok közét egyáltalán nem, a vágány és járda közötti részt pedig csak simogatja az utcaseprő. Kérdem, miért van tisztiorvos, vagy talán nem tudja ezt a szörnyü dolgot? Minden villamos porfelhőt visz maga után, az autókról ne is beszéljünk! Hol vannak azok a jó békebeli rövid tömlők, melyekkel végigmosták azelőtt az utcákat, pedig akkor még nem járt annyi autó. Locsoljanak és tisztitsanak ezzel, a gépek pedig tisztitsák az egész uttestet, ezt követeljük, mint adózók.

5.

. . . Elnézem az *utcai villamoslámpákat*, melyek fehér tányérjai feketék a portól és piszoktól, igen természetes tehát, hogy fényt igy nem igen adhatnak. Hát olyan nagy dolog lenne, ha azokat legalább minden 2 hónapban megtisztitanák? München a világ legtisztább városa, ott nemcsak a lámpákat, de még a járdát és az uttestet is sorolják! Miért nem lehetne ezt nálunk is megtenni?

6.

. . . Ujabban nagy lendülettel lát neki az *Elektromos Müvek* az uttest feletti felső világitási rendszerre, ott, ahol nem tudják a házak falába erősiteni a lámpatesteket tartó huzal horogját, ott a járda szélén oszlopot helyeznek el. Ez rendjén is volna igy, de hol van a *Közmunkák Tanácsa*, mely megengedi belterületen ily csuf rácsostartók elhelyezését és nem ir elő csinos kivitelü öntöttvas vagy más csinos oszlopot? Ilyen rácsostartó nem utcára, hanem országutra vagy mezőre való, villamos távvezető oszlopnak!

7.

. . . Bizonyára sok pesti látta már a *Horányba induló motorcsónak* csinos uszóházikóját az Erzsébethidnál. Azonban elékteleniti a csinos házikót egy helyesirási hibákkal teli, naivul fogalmazott kézirásu menetrendi és tarifatájékoztató, amit oda felragasztottak. Nincsen nálunk fórum, mely megrendszabályozza az ilyen bántó dolgot?

8.

Pár nap óta *kékszinü autobuszok* is robognak az utcákon. Megtudtam, hogy kék lesz ezentul az autobuszok szine. Az Autobuszüzem kezelésében bordó, vörös, piros, sárga, kék és szürke autobuszok, tehát hatféle szinü kocsik szaladnak. A kék a legujabb, mert a sárga állitólag kényes. Nem érünk meg olyan időt soha, hogy valamenyi kocsi egyszinü legyen, mert bizonyára jön majd valaki, aki más szint ajánl és akkor ujra átfestik a kocsikat az uj szinre! Félő, hogy a Beszkártnak is megtetszik a kék szin és a három évig tartó átmázolás után ő is átmázoltatja sárgaszinü kocsijait ujra kékre. Hát miért nem volt jó a sárga szin az autobusznál? Hisz a kék szinen jobban látszik a por és piszok, mint a sárgán! De ez az uj kék szin sem lehet végleges, mert rajta van a főváros szine egy keskeny szegély alakjában (piros-sárga-kék), tudtommal ezt a szint pedig a főváros megváltoztatja, mert hasonló az oláhok szinéhez, akkor megint csak ujra kell mázolni. Vagy olyan szociálisan gondolkodnék az Autobuszüzem, hogy munkaalkalmakat akar teremteni?

b. gy.

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

6 Korpás fejbőr Kezelésére legjobb a salan

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

Szobrász
műkő-, stucco és műmárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII.. Szt. Domonkos utca 5
Telefon: József 380—37.

„MINIMAX"
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási. Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető.
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 85
Telefon: Teréz 237-31.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

HIREK

Vajna tanácsnok leánya meghalt. Szerdán reggel egy szomoru gyászhir döbbentette meg a városházát: hosszas szenvedés után, 21 éves korában meghalt *Vajna* Ede tanácsnok *Lili* leánya. *Vajna* Lili, aki élete virágjában hagyta itt gyászba borult családját, egy orvosi tévedés áldozata. Tavaly mandulagyulladást kapott, utána izületi gyulladás lépett fel, amely teljesen legyengitette és végül sirba vitte. Csütörtök délután temették el általános részvét mellett. A gyászeset alkalmából számosan keresték fel részvétnyilatkozatukkal a családot.

A fővárosi biztositások ügye. A főváros tanácsa az elmult évben tudvalevőleg ugy határozott, hogy a fővárosi ingatlanok tüzkárbiztositását a folyó év végéig meghosszabbitja és azután fog dönteni arról, hogy milyen formában kiván a jövőben az ingatlanok biztositásáról gondoskodni. Arra való tekintettel, hogy már közeledik december 31-e és a tanács a biztositási szerződések további meghosszabbitásába belemenni semmiképen sem akar, *Édes* tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője, megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az illetékes tényezők az akták teljes ismeretében határozhassanak a főváros további teunivalói felől. A gazdasági hivatal az ügyosztály intézkedésére összeállitotta a biztositások teljes listáját, azoknak az objektumoknak a jegyzékével, amelyek az egyes társaságoknál biztositva vannak. Az ügy most az ügyosztályba került, amely különböző nagyfontosságu számitások megejtése után a tanácsülés elé fogja a biztositások dolgát terjeszteni. A biztositások további intézését illetően *kétféle megoldás van előtérben:* vagy nyilvános pályázat során fogják a hazai biztositó intézeteknél továbbra is a biztositási szerződéseket megkötni, vagy pedig önálló biztositó felállitásával iparkodnak a biztositóintézetek *állutolagos nagy hasznát* kiküszöbölni.

Az egri török minaret. Teljesen ép török minaret csak kettő van az országban, mégpedig a pécsi Jakovali Hassan dsaminak (most Szt. János kápolnának) karcsu tornya és a dsámi nélkül magában álló egri minaret. Utóbbin a földrengés nagy repedéseket okozott, alsó részén pedig egy helytelen restaurálás durva cementburkolást boritott a faragott kövekre. Ez most hámlik és a köveket is hámlasztja. Sürgős helyreállitásra van szükség. Eger város tanácsa felkarolja ennek az érdekes és a város diszére szolgáló müemléknek az ügyét és azt restauráltatni fogja. — Ezzel és még sok más aktuális problémával foglalkozik a dr. Lamotte Károly és dr. Illyefalvi I. Lajos kiváló szerkesztésében megjelenő Városi Szemlének most megjelent száma. Nagyobb eredeti tanulmányokat irtak a Városi Szemle részére: Liber Endre a főváros küldöttségének amerikai utjáról, Weigel Pál az idegenforgalmi statisztikáról, Mayer Ferenc a háztartási számadásokról, dr. Melly József a székesfőváros csecsemőhalandóságáról, dr. Vas Bernát a közegészségügyi és bakteriológiai intézet működéséről, dr. Csorna Kálmán a székesfővárosi gyermekvédelmi tevékenységről, dr. Czebe Jenő az 1886 : XXII. községi (illetőségi) törvény módositásáról. Dr. Wildner Ödön „Tavasz ébredése a pesti és budai városházán" cimü történelmi tanulmánya, melyben az 1848. év március—juniusi eseményeivel foglalkozik, a Városi Szemle e számában nyer befejezést.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

DÁN ADRIÁN
festéknagykereskedő
Budapest, VIII., Kisstáció-u. 5.
TELEFON: J. 312—59.
Mindennemü festékáruk és lakkok megbizható beszerzési forrása.

16.000 tagja van a segitőalapnak

Füreden és Hévizen telepeket épit az alap — A szabad orvosválasztás győzött az egész vonalon

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Hosszas vajudás után végre megkezdte müködését *a fővárosi tisztviselők segitő alapja.* Az erre vonatkozó közgyülési határozatot ugyan még nem hagyta jóvá a belügyminisztérium, azonban a dolog sürgősségére való tekintettel a törvényhatósági bizottság határozata szerint *elindulhatott nagyfontosságu utjára a segitő alap.* A nagyjelentőségü intézmény *határkövet jelent a fővárosi alkalmazottak életében,* olyan összekötő kapcsot, amely alkalmas arra, hogy *erős egységgé kovácsolja össze a fővárosi tisztviselőtársadalom széthulló elemeit.* Azzal a szeretettel, amellyel az *Uj Budapest* a fővárosi tisztviselők ügyét felkarolja, fogunk foglalkozni mindig a segitő alap ügyeivel. Örömünket fejezzük ki azon, hogy éppen *Dulácska* Jenő tanácsjegyző, az elnöki ügyosztály vezetőhelyettese, lett az alap igazgatója. *Dulácska* nagykoncepcióju, szorgalmas és tehetséges ember, aki minden tekintetben alkalmas arra, hogy az alap megszervezésével járó nehéz és uttörő munkásságot elvégezze. A megalakulásra és az alap működésének megkezdésére vonatkozólag kérdést intéztünk *Dulácska* igazgatóhoz, aki a következő nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* számára:

— A fővárosi tisztviselőtársadalom *méltán üdvözli örömmel* a segitő alap megalakulását, mert az alap *hüséges istápolója és védelmezője lesz a főváros minden alkalmazottjának.* Munkánk méreteire jellemző, hogy *kerekszámban tizenhatezer emberről kell orvosi és gyógyszerellátás szempontjából,* valamint egyéb tekintetekből gondoskodni. Fontos szempontunk az is, hogy a segitő alap ne legyen *egyszerü másolata a Munkásbiztositónak,* a fővárosi alkalmazottaknak igényeik vannak, amiket honorálni kell. Ez okból létesitettük az Orvosszövetséggel egyetértően a szabad orvosválasztás rendszerét. A legközelebbi jövőben már felszólitást intézünk a *budapesti gyakorló orvosokhoz,* hogy jelentkezzenek háziorvosokul. *Minden jelentkező orvos felvétetik a listába,* amelyből az alkalmazottak szabadon választhatják orvosaikat. Mint jellemző tünetet emlitem, hogy mig a munkásbiztositónál egy ellátott család után *évi 1 pengő 60 fillér jut* az orvosra, addig mi minden egyes alkalmazott családja után *évi 25 pengőt fizetünk a háziorvosnak.* Ha tekintetbe vesszük, hogy általában a pénztárba beosztottak *tiz százaléka keresi fel évenként az orvost,* akkor olyan mellékjövedelmet nyujtottunk a budapesti orvostársadalomnak, *amely igazán jelentős.*

A kórházi ápolás a fővárosi kórházakban fog az alap terhére megtörténni. Ha a beteg *szanatóriumba akar menni,* a szanatóriumi ellátás során megtéritjük a *napi 6 pengős ápolási dijat.* A szakorvosi kezelést illetően a központi orvos utalása alapján szintén a szabad orvosválasztás alapjára helyezkedtünk, a gyakorlat során azután ki fog jegecesedni a *legmegfelelőbb eljárási mód.*

— Szó van arról, hogy *Balatonfüreden* és *Hévizen* külön *telepet* állitunk fel a szivbetegek, illetőleg a reumás megbetegedésben szenvedők részére. Ha még hozzáteszem azt, hogy *igazolt orvosi költségek cimén az alap eddig több mint százezer pengőt fizetett ki,* akkor vázoltam azokat a kereteket, amelyekben a tisztviselők *igazi segitőtársai és barátját alapoztuk meg.*

A Szent István-hét. A Szent István-hét társadalmi nagybizottsága dr. *Strausz* István országgyülési képviselő, elnök vezetése mellett igen élénk propagandát folytat az ünnepi hét érdekében. Felhivta a vidék lakosságát is, hogy az egyes vidékek lehetőleg népviseleteikben vonuljanak fel a fővárosba. Emellett komoly kulturális programm összeállitása érdekében is dolgozik a bizottság, olyan programm megvalositására törekszik, mely méltó formában mutatja be az ország kulturáját, iparát, kereskedelmét. A bizottság több ülésen foglalkozott az előkészületekkel s legnagyobb akciót inditott a magyar anyák nemzeti ünnepe méltó megrendezésére. Ezen nemes és szép ünnep a Szent István-hét egyik kimagasló eseménye lesz. Az ünnep Szent István napján délután félhat órakor a Nemzeti Muzeum kertjében, illetve a muzeum lépcsőzete és Arany János szobra körül fog lefolyni. A részletes programm összeállitása most történik. *Száz anya részesül ez alkalommal egyenként kétszáz pengő megjutalmazásban, mig az anyák gyermekeit Vass József miniszter ruhával látja el.* A társadalmi bizottság felkérésére a Budapestre érkező anyák elszállásolásáról, ünnepi ebédjéről és ellátásáról általában a főváros gondoskodik. A Szent István hetére Budapestre felutazók érdekében szép és emellett gyakorlati programmot készit elő a társadalmi nagybizottság. A társadalmi nagybizottság Szent István hetére a magyar anyák bizottságával karöltve emlékkönyvet ad ki, mely emlékkönyv részletesen foglalkozik a Szent István-ünnep jelentőségével. Részletesen foglalkozik az emlékkönyv a magyar anyák nemzeti ünnepével is, melyet részben gróf *Klebelsberg* Kunóné, gr. *Bethlen* Istvánné, *Vass* József népjóléti miniszter és *Huszár* Károly volt miniszterelnök irnak és teljes részletességgel ismertetik a magyar anyák nemzeti ünnepét, annak jövőbeli célkitüzéseit. Továbbiakban a könyvben Budapest ismertetése van, melyet részben *Orbók* Attila, *Berkes* Imre, *Szederkényi* Anna, *Tábori* Kornél, *Ráskay* Dezső egyetemi tanár stb. irnak. A könyv egyben angol- és németnyelvü utmutatóul is szolgál Budapesten. Az emlékkönyvet a Budapestre érkezők dijtalanul, ajándékként kapják, azonkivül vidéken is szétosztják. A társadalmi nagybizottság központi irodája *VIII., Üllői ut 4.* szám alatt van, ahol egyéb szükséges felvilágositást adnak.

Az Uj Budapest naptára

Aug. 12 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Aug. 13 **Hétfő**	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Aug. 14 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése.
Aug. 15 **Szerda**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon. Pályázat ihgtáridő a Községi Felső Mezőgazdasági Iskolába való felvételre.
Aug. 16 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Aug. 17 **Péntek**	d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a VIII. ügyosztályban.
Aug. 18 **Szombat**	Ujitsa meg előfizetését az Uj Budapestben!

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csőlnak motorokat.

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester. VII., Thököly-ut 31. sz.
elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Diktatura? *(Levél a szerkesztőhöz). Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!* Mint a közgyülés jobboldali kormányzó pártjának egyik szerény tagja fordulok Szerkesztő urhoz, hogy *megszoritsam a kezét* multkori cikkéért, amelyben a Községi Keresztény Pártban uralkodó állapotokat tette szóvá. Az Ön álláspontjával, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, *egyetért a párt kilencven százaléka*, ha mindjárt nem is fogja ezen egyetértését, illetőleg együttérzését a pártértekezlet nyilvánossága előtt dokumentálni. *Igaza van* Szerkesztő urnak, amidőn azt irja, hogy az idők változása során elkopott az a programm, amellyel kilenc esztendővel ezelőtt a választók elé léptünk, és hogy Budapest keresztény tömegei uj programmot, uj célkitüzést várnak *Wolff* Károlytól, a Keresztény Községi Párt egyebekben érdemes vezérétől. Én ott voltam Szerkesztő ur azokon az első értekezleteken, amikor a *Wenckheim-palotában*, a *Károlyi-palota fehértermében*, majd *a Sasok helyiségeiben* alapjait vetettük meg annak a pártnak, amelyik ma már hatalom lett a városházán és az országgyülésen egyaránt. Ma azonban, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, *nem lehet világnézetekkel operálni*, ha én kimegyek a választókerületembe a választóim közé, nem azt kérdik, hogy a vidéki városokban hogyan alakulnak, ha ugyan egyáltalában alakulnak a Keresztény Községi Pártok, hanem azzal a kérdéssel fordulnak hozzám, *miért nem olcsóbb a gáz, miért nem szállitják le az elektromosáram árát, miért nem kövezik és világitják rendesen a külvárosi utcákat, és mikor lesz husz fillér a szakaszjegy?* Ezekre a gyakorlati kérdésekre hiába akarnék filozófiai emelkedettségü szólamokkal válaszolni, meg sem hallgatnának, legfeljebb kinevetnének. Én többizben próbáltam ezen nézetemnek hangot adni, de bizottsági tagtársaim *vállukat vonogatták*, mikor pedig a vezérhez fordultam, azt a választ kaptam, *legyek nyugodtan, hamarosan minden rendbe fog jönni.* Ennek már öt esztendeje, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, és még nem jött rendbe semmi. De mégis rendbe jött valami: országgyülési képviselő lett az a két-három ur, akiket mindig mint a Wolffhoz legközelebbállókat emlegettek. Ez azonban más lapra tartozik, maradjunk a felvetett kérdésnél! *Én mondom* Szerkesztő urnak, nem kell itt uj pártról beszélni, abba be ugysem léphetnénk, hiszen köt az irásos becsületszavunk, amire mi többet adunk, mint némely renegátok a tuloldalon. *Nem uj pártot akarunk, programmot kérünk* a Keresztény Községi Párt számára, *gazdasági célkitüzést* kivánunk a mai vezéri diktatura helyett. Diktaturára lehet szükség ideig-óráig, diktaturával meg lehet szerezni a hatalmat, de *megtartani sohasem.* Szerkesztő urnak régi hive: *egy Wolff-párti közkatona.*

GAZDASÁGI ÉLET

Walkó István: a Községi Takarék ügyvezető igazgatója. Örömmel jelentjük, hogy a Községi Takarékpénztár Rt. igazgatósága *Walkó* Istvánt, a Vásárpénztár bankosztályának volt kitünő ügyvezető igazgatóját az intézet ügyvezető igazgatójává nevezte ki. *Walkó* István a fiatalabb generációhoz tartozik, és aránylag ifjan jut előkelő poziciójába. Müködését a Pesti Hazai Takarékpénztárnál kezdte el, majd mikor a Vásárpénztár elhatározta bankosztály felállitását, az uj intézményhez hivták meg. Itt főnökével, *Zlinszky* László vezérigazgatóhelyettessel karöltve fejtett ki nagyon értékes tevékenységet, és az ő kiváló tudása, szorgalma és kellemes egyénisége nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a Vásárpénztár banokosztálya a jelentősebb közpénzintézetek sorába küzdötte fel magát. Nem kétséges, hogy uj poziciójában is érvényesiteni fogja azokat a *kitünő értékeket*, amelyek már eddig is a magyar közgazdasági élet egyik jelentös faktorává tették a fiatal Walkó Istvánt.

A Dentária lemaradt... Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a Vásárpénztár bankosztályának megüresedő helyiségeire meglehetősen szép reményekkel pályázott a *Dentária részvénytársaság is*, a melynek a leginségesebb háborus esztendőkben sikerült gyönyörü üzlethelyiséget kapni a városháza *Károly-köruti frontján*. A virágok nyilnak és elhervadnak: a Dentaria reményei azonban még bimbójukban elsorvadtak, mert el kellett sorvadniok. Az illetékes városházi tényezők *már döntöttek a Vásárpénztár* bankosztályának emeleti helyiségeiről, eszerint a helységeket a *Hirdető Vállalat fogja megkapni*, a Dentaria pedig egyelőre megmarad régi üzlethelyiségében. Ami mindenképpen csak helyeselhető.

A Huskereskedelmi különös mérlege. A főváros hivatalos lapjának legutóbbi száma közli a *Budapesti Huskereskedelmi Részvénytársaságnak* ez évi közgyüléséről szóló hivatalos meghivót. A közgyülés napirendje a kereskedelmi törvényben megállapitott obligát kötelezettségeket sorolja fel, az a maga egészében érdektelen, hacsak a tárgysorozat *e)* pontját nem nézzük, amely az igazgatóság és a felügyelőbizottság *tiszteletdijának megállapitásáról* kiván intézkedni. A közgyülési meghivó a törvény szerint közli az intézet *mérlegszámláját* is, mely első pillanatra nem látszik egyébnek, mint egy jólfésült fővárosi üzemnek szokásos évi mérlege. Ha azonban elővesszük azt a bizonyos nagyitóüveget és cserkészünk a mérlegszámla rideg számoszlopai között, *meglepő érdekességeket* fedezhetünk fel. A részvénytársaság vagyontárgyai között meglepően nagy összeggel, az *alaptőke tizenhatszorosával* szerepel a *„felszerelések“* rovata. Felszerelések cimén 809.108 pengő és 92 fillér van felvéve a részvénytársaság mérlegébe, amely 2,122.891 pengő 22 fillér árukészlettel rendelkezik, viszont a hitelezők rovata 3,580.000 pengővel szerepel. Nehogy valamely naiv lélek azt higyje, hogy a Huskereskedelmi *„felszerelések“* rovatában gondosan elrejtett vagyontárgy a Huskereskedelmi alapitásához és müködéséhez füződő vágóhidi eszközöket rejti magában. *Szó sincs róla!* Ezek a felszerelések a Huskereskedelmi bérletében lévő két nagy gazdaságnak, az *adonyi*nak és a *törönylőbi*nek felszerelését rejtik el, amelyek mögött bizonyos *rosszulsikerült vásárpénztári kölcsönök* bujdokolnak. Feltünően sokkal *tartozik* a Vásárpénztárnak ez a nem éppen jól sikerült gyermeke, amely viszont tőketartalék képzésére gondot egyáltalában nem fordit. A mérlegszámlából különben *igen fontos adatok hiányoznak*, igy nem találjuk benne a részvénytársaság *elmult évi rezsijének* számadatait, holott igazán kiváncsiak lennénk, hogy *tisztviselőinek fizetésére mit költ a Huskereskedelmi.* E tárgyban kérdést intéztünk *Demkó* Dezsőhöz, a Vásárpénztár kitünő vezérigazgatójához. Azt a figyelemreméltó választ kaptuk, hogy a Huskereskedelminek *tisztviselői nincsenek*, mert egész ügykezelését a Vásárpénztár látja el. Ez az egyetlen oázis a Huskereskedelmi kopár sivatagában, ez a körülmény azonban korántsem menti fel a részvénytársaság igazgatóságát, hogy *egyébb adatait a nyilvánosság elé tárja.* Az a momentum, hogy az elmult évben a *Huskereskedelmi* mindössze 228 pengő 66 fillér nyereséget mutat ki, 500.000 pengős alaptőkéje mellett, az *altruizmus mázát* vonja az intézetre. Ez a *félszázalékos nyereségben megnyilvánuló* állitólagos altruizmus azonban a maga titokzatos birtokbérleteivel és egyéb üzleteivel *nagyon is érdekli* a törvényhatósági bizottság nyilvánosságát!

A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR

Budapest Székesfővárosi Vigadó
Bankettek, társasvacsorák, lakomák stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók.
Elsőrangu konyha
Szolid árak
A földszinten polgári étterem
Mucsnyák Károly, bérlő

ZUPKA LAJOS ÉS FIA
Autókarosszeria gyár
Alapitva 1880
Budapest, IX., Tüzoltó-utca 25
Telefon: József 306-44.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden ajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest.“
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

„PALATINUS“
ÉPITŐ-
ÉS INGATLANFORGALMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
*
BUDAPEST
V. KERÜLET, RUDOLF-TÉR 6. SZ
TELEFON: 121—45.

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST, VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Zászlók, cimerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde-utca 4-6.
Telefon: J. 402—85.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

INGYEN MEHET BUDAPESTEN
A SZENT ISTVÁN ÜNNEPI HÉTEN:
az Állatkertbe, az Angol-Parkba, a Margitszigetre, a Margitszigeti kiállitásokra, Gellérthegyi ünnepélyre, sportmérkőzésekre, mulatókba, ***Ingyen*** hajókázhat a Dunán, ***Ingyen*** reggelizhet, uzsonnázhat, ebédelhet, borotválkozhat, fürödhet. ***Ingyen*** fényképezteti le magát. ***Ingyen*** kap értékes ajándéktárgyakat, ***féláron*** mehet színházakba, cirkuszokba, ***árengedményt*** élvez éttermekben, üzletekben. Mindezt a kedvezményt a Szent István Ünnepi Hét Társadalmi Nagybizottsága által kiadott kedvezményes szelvényfüzet biztositja és minthogy a Nagybizottság a füzetet korlátozott példányszámban adja ki, ajánlatos annak mielőbbi megrendelése.
A füzet ára 10.— pengő.
Kapható a Nagybizottság központi adminisztrációs irodájában Budapest, VIII., Üllői-út 4. I. em. 2.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros tanácsa versenytárgyalást hirdet a közvágóhidak és állatvásárok részére szükséges széna, szalma és zab szállítására.

Az egészévi takarmányszükséglet 104 vagon széna, 55 vagon szalma és 41 vagon zab. Azonban ajánlat tehető vagy az egész mennyiségnek, vagy pedig 10 vagon szénának, 6 vagon szalmának és 4 vagon zabnak szállítására.

Az ajánlatot az előirt ajánlati űrlapon kell megtenni és azt zárt borítékban folyó évi *augusztus 17-én (péntek) déli 12 óráig* kell a tanácsi VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 214. ajtószám alatt) benyujtani, ahol a részletes szállítási feltételeket tartalmazó ajánlati felhivás és az előirt ajánlati űrlap is díjmentesen kaphatók.

Budapest, 1928 julius 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádat, lépszesz-, víz-, gőz-, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

LIPCSEI ŐSZI VÁSÁR

1928 évi augusztus 26-tól szeptember 1-ig

A világ legnagyobb vására Önnek is alkalmat ad szükségleteinek előnyös beszerzésére. Európa legnagyobb mintalátványossága! Kimeritő ajánlatot talál itten ujdonságokban, kvalitás-árukban és márkás cikkekben.

Nagy vasuti kedvezmény

Budapest-keleti pályaudvarról augusztus hó 24-én 20'35 órakor különkocsik indulnak, melyek a Prágából kiinduló különvonathoz lesznek csatolva.

Ingyen német cseh vizum

Utlevelek ávétele ezen vizumok beszerzése végett legkésőbb augusztus hó 17-ig.

Lakásbejelentések legkésőbb augusztus 16-ig

Közelebbi felvilágositási nyujt a tiszteletbeli képviselő: GUHRAUER OTTÓ igazgató, Budapest, V., Teréz-körut 46. Telefon: Aut. 239-81. Hivatalos idő: 9—2-ig és a

LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány- és anyagtelepe: II., Horthy Miklós-ut 42. Tel. J. 425-91.
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich ut 9.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MAZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ
TELEFON: J. 378-92. :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN.

Beszerzési források:

Feik Ágoston épület-bádogos, légszesz-, vizvezeték és csatorna berendezési vállalata. Budapest, VII., Murányi-utca 59. sz.

Cselkó László szobafestő és mázoló m., Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

Demeter Sándor cipészmester, Budapest, VII, Péterfy Sándor-u. 39

Kovács István
épület és redőny napellenző műlakatos
Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Telefon: J. 459—21.

Tóth István étkezdéje, Budapest, VII, Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342-12

Tervez, épit kölcsönt nyujt a
Jelzálog Épitési Vállalat
Budapest, IX., Boráros-tér 3 I. em. 2.

Gubicza Dezső kertépitő
Budapest, I., Ménesi-út 3. Tel.: J. 370-92

Maricsek Károly villanyvilágitási-, telefon- gáz- és vizvezetékberendező. Bádogos. Tel.: J. 28-76. Budapest, VII., Hernád-u. 45.

Tausz Jakab épület- és műlakatos Budapest, VII., Hernád-u. 35.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

Kazántelepek villamoscentrálék részére
Jéggyári és hűtőberendezések
Motoros aggregátumok világitási célokra
Szivattyúk
Motóros úthengerlők
Mindennemű vasszerkezetek

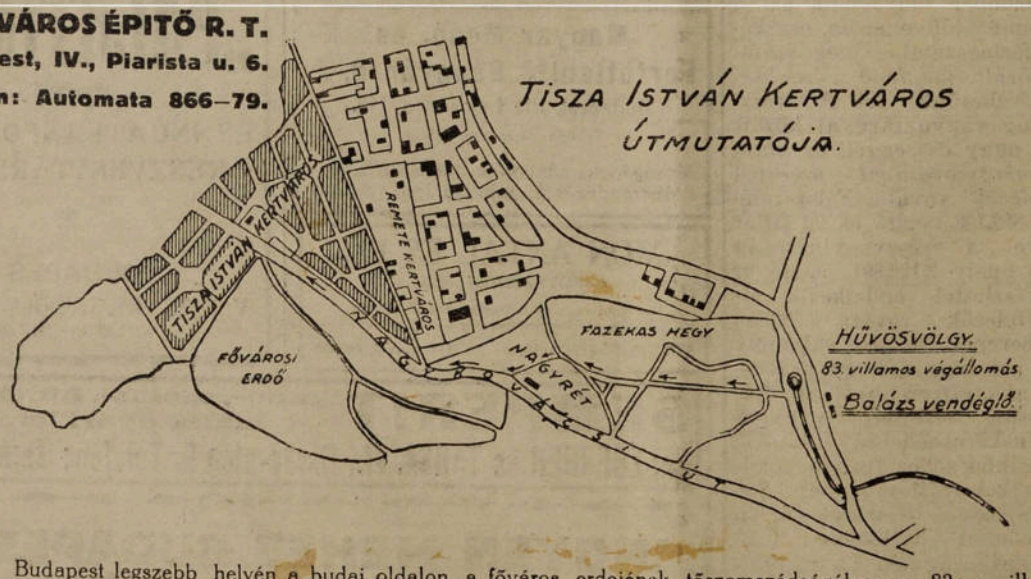
GANZ-DANUBIUS-nál

az ország legrégibb és legnevesebb gépgyáránál!

GANZ-DANUBIUS
BUDAPEST
X, Kőbányai-út 31. SZ.
Telefon: TERÉZ 104—73
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

TISZA ISTVÁN KERTVÁROS ÚTMUTATÓJA.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

LT ALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 32. szám — Budapest, 1928 augusztus 18

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30139.

Wimmersperg

„Láthatják az urak, hogy hathetes restanciám fekszik feldolgozatlanul az iróasztalon — mondotta báró Wimmersperg kereskedelemügyi államtitkár, amikor az érdekeltség az autótaxi-szabályrendelet jóváhagyását sürgette meg nála. Igazán nem tudom, hogy mikor fog az autótaxiügyre sor kerülni, csak azt tudom, hogy a főváros tervezetét nem fogjuk változtatás nélkül jóváhagyni." És mindezt nem egy alantasrangu tisztviselő adta az engedélyért esengők utján Budapest nagyközönségének tudomására, hanem egy vezető állásban levő férfiu, valóságos államtitkár, kegyelmes cimmel, a II. fizetési osztályból! Hogyan vélekedjenek a kisebb hivatalnokok a fővárosi autonómia méltóságáról, tekintélyéről, számbelileg az ország egyhetedét, vagyonilag egyharmadát képviselő főváros népéről, ha azt látják, hogy a minisztert rezidéáló államtitkár asztalán a főváros egy nagyfontosságu ügye egyszerü restanciás aktadarabbá sülyedhetett. A városháza ma gyarmata a különböző minisztériumoknak, önállóságnélküli dominium, leltári tárgy, tétel az adóbevételi rovatban, büntetőexpediciók szinhelye. Ha ezt eddig nem tudtuk teljes bizonyossággal, báró Wimmersperg államtitkár urnak sikerült róla bennünket meggyőznie . . .

A családi pótlék

Olvassuk, hogy a Közalkalmazottak Nemzeti Szövetsége ujabb erélyes akciót indit a családi pótlék és a lakbér felemelése iránt. Nagyon helyes a mozgalom, a lakbérek folytonos emelkedésén felül a drágulási index egyre magasodó számai bizonyitják, hogy azok a köztisztviselők, akik fizetésükből családtagokat is eltartanak, mindig nehezebben és nehezebben küzködnek meg a drágaság tornyosuló hullámaival. Csak helyeselhetjük a KANSz. mozgalmát. Am ugyanakkor ámulva kérdezzük, hogy mit csinál a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége? Nyaral. Ezzel azután, ugylátszik, a maga részéről legalább egyelőre elintézte a problémát, mert nem olvasunk és nem hallunk róla, hogy a városi tisztviselők kpviselete hasonló mozgalmat kezdeményezett volna. Holott a városi tisztviselőket talán még jobban sujtja a drágaság, mint a vidéken lakó közalkalmazottakat: Budapesten nagyobb a lakbér, többe kerülnek az élelmiszerek, mint vidéken. A tisztviselők egyesületének élén lenni nemcsak diszt jelent, de kötelezettségekkel is jár. Ezeket a kötelezettségeket igazán nem lehet hónapokra felfüggeszteni, csak azért, mert felfelé tulságosan lojálisak akarnak lenni az urak. Sürgősen össze kell hivni a FANSz. rendkivüli közgyülését, amely hivatva lesz arra, hogy az elmaradt félévi segélytől kezdve, a státusrendezésen át a családi pótlék és a lakbér felemeléséig az összes aktuális problémákat letárgyalja . . .

Friedrich István lesujtó kritikája a városházi közéletről, a törvényhatósági bizottság programmtalanságáról és a mandátumok meghosszabbitásáról

„A mostani megkövesedett bizonytalanság helyébe jön majd az egységespártositott városháza", — A városházi vezérkar átmeneti jellege, a közgyülési elnöklés és egyébb fontos dolgok

Szükség van-e a városházán keresztény ellenzékre?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest* két hét előtti cikke, melyben a nyári szünet végefelé jártával a városházi és a közgyülési politikai állapotokat tettük szóvá, *széles körökben keltett feltünést.* Mindenki tudott eddig is arról az *általános impotenciáról,* mely a közgyülési pártok elaggottságának legbiztosabb jele, arról a *káoszról és kottériákról,* amelyek a pártok keretén belül uralkodnak, lehetetlenné teszik az egészséges városházi gazdasági programm kialakulását, — de *a legyávult kritikátlanságban erről beszélni is alig mert valaki.* Változatlanul hirdetve azon álláspontunkat, hogy *a jobboldali pártok programmjának teljes restaurációjára van szükség* a főváros jövőjének biztositására, kérdést intéztünk a városházi állapotokról *Friedrich* István bizottsági taghoz. Azért voltunk nagyon kiváncsiak *Friedrich* István véleményére, mert a Wolff-párti klikkek között ő képviseli azt a vezéri diktaturától mentes *ellenzéki álláspontot,* amely mögé gondolatban már most, távol a választások időpontjától *felsorakoznak a keresztény tömegek.* Az a kimagasló pozició, melyet *Friedrich* István a városháza és általában a politikai életben elfoglal, kétszeresen érdekessé teszi mondanivalóit az *Uj Budapest* számára.

— Igaz-e, hogy egy keresztény ellenzék van kialakulóban? — kérdeztük.

— Hogy egy keresztény ellenzék volna kialakulóban, arról nem tudok és nem is tartom valószinünek, hogy ilyen terv felmerült volna a keresztény bizottsági tagok között. Ellenzék csak ott alakulhat ki, ahol célirányos kormányzás folyik, ahol körülhatárolt programm szerint gyakorolják a hatalmat. A városházán ilyesmiről szó sincsen. *Kinos vergődés, utolsó pillanatokban létrejött beteg paktumok az egyik oldalon, a másik oldalon meghunyászkodás és kacsintgatás a kormány felé.* Autonómia, amit a minisztériumok iróasztalaitól ide-oda rángatnak, dirigálnak. Hiába akar az egész törvényhatóság egyhanguan valamit — *Bethlen* István városházi pártjával együtt — a belügyminisztériumban *mindig akad egy osztály, vagy miniszteri tanácsos ur,* aki sokkal okosabb, mint az egész városháza tanácsostul, közgyülésestül és dönt az egy erős akarat nevében. A városházán uralkodó tohuvabohu-val és a kormány és az őt támogató *Ripka Kozma*-párt közötti rejtélyes viszonnyal szemben ellenzék még nem tudott kialakulni, mert *ahol nincsen akció, ott nem támadhat reakció sem.*

— Annyi bizonyos, hogy az autonómia megszüntetésére készülnek *Bethlen* hivei. Olyan fővárosi törvény fog kikerülni a dunamenti palotából, hogy azzal a városháza is haptákba állittassék és egységespárti módra uniformizáltassék. Az egy erős akaratnak kell majd a városházát is uralnia. *A mostani megkövesedett bizonytalanság helyébe jön majd az egységespártositott városháza.*

— Természetesen ez ellen a tendencia ellen a magam részéről a parlamentben és sajtóban *erőteljes harcra vagyok elszánva* és igyekezni fogok minél több harcostársat ehhez verbuválni. Ebben a kérdésben *bármilyen párttal vagyok hajlandó összefogni* és a harcot bármilyen fórumon felvenni.

— Ugy harcolni az autonómiáért, hogy szép beszédekben életünket és vérünket ajánljuk fel érte, de a kormány iránti megható hajlandóságunkról semmi szin alatt sem vagyunk készek lemondani — az én szememben — *szánalmas politikai misztifikáció.* Akinek többet ér a kormány, mint az autonómia, az tartson ki jusqu'au bout a kormány mellett, aki az autonómia védelmét komoly ügynek tartja, az, ha kell minden vonalon a konzekvenciákat is vállalni fogja. A *vitam et sanguinem, sed avenam non* politikai erkölcse engemet sohasem fog vezérelni.

— *Amint tehát látja, az, amiről ma még nincsen szó, bekövetkezhet. Ha a helyzet ugy alakul, lehet még keresztény ellenzék is.* Természetesen én csak a magam személyéről beszélek, amikor kijelentem, hogy például az autonómia védelmében nem vállalkozom az ide-oda rángatott tekintetes tanács és a városházi monopólium után törtető konszolidációs kormány között a tépelődő és habozó Hamlet dán királyfi szerepére. Még megjegyzem, hogy *meg vagyok arról győződve, hogy a törvényhatósági Bethlen-pártban isé többen vannak, akik ebben a kérdésben velem egyező véleményen vannak.*

— Csak egy példát akarok még ebben a vonatkozásban felhozni. Hát lehetséges csak elképzelni is, hogy olyan perverz harakirimerénylet, mint amilyen a kormánynak az a szándéka, hogy a választásokon a jelölőiveken szereplő aláirók leszavazottaknak is tekinttessenek, ne kényszeritsen számos városatyát pártállásra való tekintet nélkül a végső politikai konzekvenciák levonására?

— Mit szól a városházán dominálló általános programmtalansághoz Nagyméltóságod?

— Általános adópolitikai, beruházási, szociálpolitikai és üzempolitikai programm sajnos nincsen. *Incidentaliter felvetődött problémák és ingatlanvásárlási apropos-k rendszertelen egymásutánjából áll a törvényhatósági élet.* Különösen kártékonyan hat e téren a vezető pozíciók körüli bizonytalanság és kritika. *Folkusházy* lebeg a Beszkárt és az alpolgármesteri szék között, *Buzáth* közeledik a szolgálati idejének maximumához, amit kormányberkekben nem tudnak türelmesen bevárni, *Sipőcznek* a fővárosi takaréknál való elhelyezkedése pedig nagy meglepetést okozott azoknál, akik nem jövőbeli ravasz tervek szemszögéből tartják vele a barátságot, hanem puritán személyét értékelik. A városháza vezérkara *nem teszi a stabilitás benyomását,* tulságosan kidomborodott rajta az *átmeneti jelleg.* Aláaknázták azok, akik az eljövendő fővárosi törvény medvebőrén előre osztozkodnak. Ez az a Damokles kardja, amely a váraosatyák nagy részét a némaságig megijesztette és a vörös tengeren át az igéret földjére — *Bethlen* paradicsomába — elvezérelte. Ahol ennyire a bizonytalanság, félelem a jövőért, drukk, begyulladtság és idegesség nyomja a lelketet, lehet ott programmok mérkőzéséről csak álmodni is? Különben is a közgyülések vásári zaja, tőzsdei nyüzsgése, az ott uralkodó példátlan figyelmetlenség lehetetlenné teszi a parlamenti munkát.

— Miért vannak ilyen állapotok a közgyülésen?

— A közgyülési terem *akusztikája kriminális.* Az elnöklés *meghatóan kedélyes.* Általános diskurálás, társalgás, a tanácsnokok gyötrése, saját hangjukat nem halló szónokok kinlódása, protekciók tobzódása, általános zürzavar, ez az ugynevezett *közgyülés.* Hogy az elnök urak miért engedték idáig lesülyedni ezt a fórumot, azt nem tudom megérteni. Annyi társalgó és büfféterem van a közgyülési terem szomszédságában, hogy igazán nem volna szükség a közgyülési termet ennyire profanizálni. *Ripka* főpolgármester ur most felsőházi tag, ott van alkalma tárgyalási rendről, csendről magának fogalmat alkotni. Az a zsivaj, amely ma uralja az ugynevezett közgyülést, az egyenesen *botrányos skandalum.* Azért tartózkodnak is a közgyülés legértékesebb elemei a felszólalásoktól. Ezt a passzivitást pedig olyanok használják ki, akik *nivótlanságukkal képtelenek érdeklődést kelteni.*

Nincs kizárva, hogy a közgyülésnek ezt a szánalmas devalvációját bizonyos körök kárörömmel nézik, azt remélvén, hogy ez a züllés is nekik dolgozik.

— Milyeneknek látja a legközelebbi választások esélyeit kegyelmes Uram?

— Most csak a kisorsolt bizottsági tagok választása aktuális. Az a kérdés, hogy meghosszabbitják-e ezek mandátumait, vagy pedig a jelenleg érvényben lévő törvény értelmében lefolytatják-e a választásokat. Csak az utóbbi lehetőségnek van politika-erkölcsi alapja. Aki a mandátumokat azért akarja meghosszabbittatni, hogy a választóközönséget ne tegyék ki ismételten választási izgalmaknak, annak nem a publikum fáj, hanem fél a választások esélyeitől. Semmi sem indokolja a mandátummeghosszabbitási terveket. *Nagyon jól hatna a városházi politikára a bizottsági tagok felének felfrissitése.* Mandátumokat fortwurstlizni amig az uj fővárosi törvény csodaható büvészereje majd kiépiti a dicsőséges egységespárt fellegvárát, az lehet jámbor terv, hiu ábránd, de az sikerülni nem fog, hanem az első étape-ban vagy a másodikban meg fog bukni. *A magam részéről legalább azon leszek minden erővel, hogy megbukjon.*

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADÓK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Van-e joga a kereskedelemügyi miniszternek az autótaxi-engedélyek kiadását magának fenntartani?

A kormány és a főváros között a szabályrendelet jóváhagyására még mindig nem indultak meg a tárgyalások

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy az autótaxi szabályrendelet kormányhatósági jóváhagyása *bizonytalan időre* tolódott el, mert *Wimmersperg* báró kereskedelemügyi államtitkár tulnagy hivatalos restanciával rendelkezik. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén *Lázár* Ferenc dr. sürgette meg a szabályrendelet jóváhagyását. Az elnöklő *Folkusházy* alpolgármester lojálisan kijelentette, hogy a főváros mindent elkövet a jóváhagyás kieszközlésére és a jövőben is mindent el fog követni. *Folkusházy sztereotyp válasza* nem tulságosan alkalmas arra, hogy a lázongó kedélyeket megnyugtassa, annál kevésbé, mert olyan hirek is vannak forgalomban, hogy a halogatás oka tulajdonképpen a miniszterium azon terve, amely szerint *az engedélyek kiadását magának kivánja fentartani.*

A városháza illetékes tényezői *szintén tudnak* a kereskedelmi miniszterium ilyenirányu tervezgetéséről, bár erre vonatkozólag a tárgyalások a főváros és a kormány között még nem indultak meg, aminthogy a főváros közlekedési ügyosztályában mindmáig nem tudják, hogy a kereskedelemügyi minisztérium *mikor fog végre az autótaxi-üggyel foglalkozni.* Illetékes tényezők hangsulyozták munkatársunknak, hogy amennyiben a kormány csakugyan saját magának kivánja az uj rendszámok engedélyezését fentartani, *nagyon ügyesen* kell az erre vonatkozó lehetőséget kihámoznia az ipartörvény paragrafusai közül. Az uj ipartörvény ugyanis az efajta, zárt számhoz kötött iparengedélyek kiadását az *alsóbbrendü iparhatóságokra bizza.* Városházi szakemberek véleménye szerint a kereskedelemügyi miniszterium mint harmadfoku iparhatóság csupán abban az esetben vindikálhatja magának a taxi iparengedélyek kiadásában való döntést, ha *teljesen szabaddá teszi az ipart* és felebbezések révén adja ki azután a szükséges engedélyeket az ipar gyakorlására vonatkozólag azoknak, akiknek *éppen szándékában van.* Ha a kereskedelemügyi miniszterium csak abban az esetben eszközölhetne az elöljáróságok által összeállitott listán változtatásokat, ha a meglevő taxiérdekeltségek a másoknak kiadott ujabb iparengedélyeket *hozzá megfelebbeznék.*

A megoldásnak ez a módja azonban *annyira lealázó* lenne a fővárosra, hogy még azok sem tartják elfogadhatónak, akik *nem tulságos barátai az autonómiának.* Hogy melyik megoldási mód fog a végén győzedelmeskedni, az e pillanatban *még teljesen bizonytalan.* Csak egy bizonyos: ha *esik az eső*, akkor azért nincsen elég autótaxi, mert *csunya idő van*, ha *süt a nap*, azért kevés a taxi, mert *szép idő* van. Azok a *tumultuózus jelenetek*, amelyek a Szent István-nap alkalmával a taxiállomások körül le fognak zajlani, vajjon alkalmasak-e arra, hogy *Wimmersperg báró felséges nyugalmát* megzavarják?

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Pantol Márton
„Budai Kéménysepró"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

LIPCSEI ŐSZI VÁSÁR
1928 évi augusztus 26-tól szeptember 1-ig
A világ legnagyobb vására Önnek is alkalmat ad szükségleteinek előnyös beszerzésére. Európa legnagyobb mintalátványossága! Kimeritő ajánlatot talál itten ujdonságokban, kvalitás-árukban és márkás cikkekben.
Nagy vasuti kedvezmény
Budapest-keleti pályaudvarról augusztus hó 24-én 20'35 órakor különkocsik indulnak, melyek a Prágából kiinduló különvonathoz lesznek csatolva.
Ingyen német cseh vizum
Utlevelek ávétele ezen vizumok beszerzése végett legkésőbb augusztus hó 17-ig.
Lakásbejelentések legkésőbb augusztus 16-ig
Közelebbi felvilágositási nyujt a tisztelt lelbeli képviselő: GUHRAUER OTTÓ igazgató, Budapest, VI., Teréz-körut 46. Telefon: Aut. 239 81. Hivatalos idő: 9—2-ig és a
LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Élénkül az a bizonyos elsőemeleti folyosói front, kedves Szerkesztő ur. A boltivek alatt a déli órákban egyre nagyobb számmal jelennek meg a bizottsági tagok, hogy megbeszéljék az őszi eshetőségeket. Az István-napi körmenet visszahozza a fővárosba azokat, akiknek vallásos érzése vagy közéleti dignitása parancsolja, hogy levett kucsmával haladjanak a processzióban a szent ereklye után. Az ünnepségre természetesen felérkezik Ripka főpolgármester, aki a hétem is egy napot Budapesten töltött, hogy a közigazgatási bizottság ülésén elnököljön. Ripka csak az ünnepségre utazik fel a fővárosba, utána ismét visszatér fonyódi kuriájába, hogy szeptember közepéig odalent pihenjen. Ugyancsak felérkezik ugyancsak Fonyódról ugyancsak a körmenetre Buzáth alpolgármester ur: mint azonban Fonyódra kiküldött kémeim jelentik, Ripka és Buzáth még utazás alkalmával sem kerülnek véletlenül sem egy kupéba. Ripka és Buzáth egyetlen helyen vannak együtt: a közgyülési elnöki emelvényen, de ott sem szivesen. Magától értetődőleg Sipőcz polgármester is részt vesz az ünnepségen, annál is inkább, mert szombat óta ismét ő a főváros hivatalos vezetője. A polgármester ur ugyanis most már véglegesen hazatért, szabadságát teljesen befejezte és elfoglalta hivatalát.

— Mit szól a polgármester távozását bejelentő különféle törvényreviziókhoz, kedves dr. Városházy?

— A fővárosi törvény tervezete távolról sincs annyira kész, mint azt egyes szenzációs cikkek ujságolják. A belügyminisztériumban éppen ugy szabadságon van mindenki, mint a városházán, egy pillanatig sem kétséges, hogy a folyó ügyeket intéző szünidei referenseknek kisebb dolga is nagyobb annál, semhogy a fővárosi törvény reviziójával törődjenek. Ami az egyes napilapokban megjelent tervezetet illeti, az nem több és nem kevesebb annál, mint ami a közigazgatási törvényjavaslat nyilvánosságra hozatala alkalmával a kormány általános terveiben bennfoglaltatott. Hogy a belügyminisztérium a fővárosban a saját bizalmi emberének, a főpolgármesternek akkora hatáskört akar biztositani, mint amekkora a vármegyékben lesz a törvényjavaslat szerint a főispánnak, azon nem ütközik meg senki, annyira természetes. Ami a szőnyegen fekvő törvénytervezetet illeti, nagyon ismerős, nagyon hasonlit ahhoz a tervezethez, amelyet husvét tájékán a fővárosi közgyülési pártok, élükön a kormány fővárosi pártjával, egyhanguan visszautasitottak. Csak akkor nem mint belügyminisztériumi tervezet, hanem mint Ripka tervezete került az ügy köztudomásra, és azt suttogták, hogy az egész tervezet Krivoss Árpád dr. tehetséges budai fiskálisnak, a főpolgármester vejének, legsajátabb egyéni alkotása... A tervezetről közölhetem, hogy nem eszik a levest olyan forrón, amint főzik. Hol van még a szentesitéstől a közigazgatási törvény, és hol van még a közigazgatási reformtól a fővárosi törvény reviziója! A Sipőcz távozásáról szóló nyári kacsákról pedig az a mondanivalóm, hogy ezek a hirek hozzátartoznak a polgármester jó étvágyának biztositásához. A polgármester nem érzi jól magát és nincs étvágya, ha legalább háromhavonkint egyszer el nem akarja valaki küldeni a Beszkárt, vagy a Községi Takarék elnökének, vagy legalább is tanácselnöknek a közigazgatási birósághoz. A leghitelesebben jelenthetem Önnek, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, hogy Sipőcznek esze-ágában sincs elmenni, igen jól érzi magát a polgármesteri székben, étvágya és közérzése kitünő és csak mosolyog ezeken a naiv buktatási kisérleteken.

— És Folkusházy?

— Hangsulyozom, hogy Folkusházy áll legtávolabb azoktól a tervektől, amelyek a Ripka polgármestersége, illetőleg főpolgármesteri hatáskörének a legszélesebb körökre való kiterjesztése helyett most a változatosság okából az ő polgármesterségét lanszirozzák. Folkusházy teljesen meg van elégedve mai poziciójával és eszeágában sincs a polgármesteri babérokra törekedni. Különben is csütörtökön szabadságra ment, mégpedig a Kanári-szigetekre. Nyári kacsák ezek Szerkesztő ur...

— Lelke rajta, kedves dr. Városházy. Mi van a többi nyaralóval?

— Jelentem Szerkesztő urnak, hogy a Wolff Károly—Kozma Jenő féle nyaralás végéhez közeledik. A két illusztris pártelnök minden cáfolat ellenére együtt autózott külföldön, és bőven volt alkalmuk megbeszélni a városházi aktualitás problémákat. Nem kétséges, hogy megbeszélték azokat a vizivárosi elöljáróválasztástól kezdve a legmagasabb államügyekig... Szeptember elsejére különben az összes pártvezérek Budapestre érkeznek, bizonyos lévén, hogy a törvényhatósági élet ezen az őszön nagyon korán meg fog indulni...

— Egyéb hir a városházáról?

— Egy házassági hirrel szolgálhatok. Németh Margit kisasszony, a Fővárosi Közlöny szerkesztőségének legszőkébb és legfitosabb gépirótündére férjhez megy. A vőlegény Hahn József mérnök, épitész, tartalékos huszárfőhadnagy.

— Gratulálunk! Egyéb ujság?

— Nincs egyéb, ha csak egy anekdótát nem mondok el, amelyről hangsulyozom, hogy külföldről származik. Aktualitását az adja meg, hogy Budapesten hasonló halálozás történt.

— Halljuk! halljuk!

— Az eset szinhelye Ausztria, ahol a schönbrunni hires állatkertben jobblétre szenderült néhány hónappal ezelőtt Leó, az öreg apacsimpánz, még néhai jó Ferenc József ajándéka. Leót tavaly nyáron ölte meg a hüvös időjárás, éppen akkor, amikor dr. Braun, a schönbrunni állatkertnek európai hirü vezérigazgatója, nyaralni ment. A vezérigazgató távollétében óriási kétségbeesés ülte meg a személyzet lelkét. Nem tudták, hogy mit csináljanak. Végre a következő táviratot küldték a nyaraló vezérigazgató után:

Leó meghalt. Vegyünk másik csimpánzt, vagy megvárjuk vezérigazgató urat?

— És mit válaszolt dr. Braun?

— Nem tudom. De nem is fontos. Ajánlom magam, kedves Szerkesztő ur!

— A viszontlátásra kedves dr. Városházy!

A székesfőváros nyugdijasai

A fővárosi nyugdijasok 49 %-a hatvan évnél fiatalabb — Az özvegyek többsége is fiatalabb, mint hatvan év, bár a korukat többnyire letagadják — Az összes nyugdijasok 9.7 %-a a teljes fizetést kapja nyugdijul

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A szekesfővárosi statisztikai hivatal az 1927. évben az *Uj Budapest* hasábjain kisérelte meg először megvilágitani részletes adatokkal a főváros nyugdijasainak számát és társadalmi viszonyait. Az 1927. évi évkönyv alapján most adta közzé dr. *Illyefalvi* I. Lajos, a statisztikai hivatal igazgatója, a következő összeállitást:

Budapest székesfővárosnak 1927 végén összesen *1006 nyugdijasa volt; 930 férfi és 76 nő.* A nyugdijasoknak aránylag csekély rétege került ki a végleges tiszti alkalmazottakból. Ezek száma 417 volt s közülük 32 volt nő. Jelentősebb az altiszti személyzet nyugdijasainak száma, minthogy ezek közül 452-nek fizet a székesfőváros nyugdijat, a férfiakon kivül 32 nőnek, 34 ideiglenes hivatalnok, 3 havidijas vagy napidijas hivatalnok és 88 tüzoltó és 12 egyéb alkalmazott egészitik ki még a nyugdijasok számát. A végleges tiszti alkalmazottak közül *a jogi szakokon* 67 nyugdijas volt, *a mérnöki és műszaki szakon* 40, *a tudományos szakokon* 8, *a számviteli és pénzügyi szakon* 113, *a kezelői szakokon* 98, *gazdasági irányu szakokon* 35, *a közegészségügyi szakokon* 47 nyugdijas volt, mig a többi egyéb szakokról ment nyugdijba.

A nyugdijasoknak *49 százaléka 60 évesnél fiatalabb koru volt* s nagyobb részük *nyilván az u. n. B-listázás során kényszerült állását elhagyni.* A 60—65 éves korban is a nyugdijasok *13.4%-a* volt s ilyenformán a 65 éven felüliekre csak *37.6% maradt*, valamivel tehát több, mint a nyugdijasok egyharmad része. A végleges tiszti személyzetnél kiváltképpen erősen érvényesült *a 60 évnél fiatalabb koru nyugdijasok terhe:* ezeknek 55.9%-a nem érte el ezt a korhatárt. Az altiszteknél pl. sokkal kedvezőbb volt a helyzet, minthogy ezek nyugdijasai között csupán 37.6% volt 60 évnél fiatalabb s viszont 65 évnél idősebb 43.1%.

A székesfőváros Évkönyve közli azokat az adatokat is, amelyek a nyugdijas fővárosi alkalmazottak tisztviselői *volt rangfokozatát jelentik.* Ez adatok szerint egy az *I.* és 5 a *II.* fizetési osztályba tartozó tisztviselőnek fizet a főváros nyugdijat. A *III.* fizetési osztály nyugdijasainak száma azután megélénkül (18), hogy a *IV.* (29) és az V. (38) fizetési osztályba tartozó nyugdijasoknál mind nagyobb számokat lássunk. Jóval több a nyugdijasok száma a *VI., VII.* és *VIII.* fizetési osztályokban, a *VI*-ba 76, a *VII*-be 54, a *VIII*-ba 79 tisztviselő tartozott korábbi szolgálata alatt. Feltünő nagy számban találunk a *IX.* (41), valamint a *X.* fizetési osztályba tartozó (59) nyugdijasokat; ezek jórészt a már emlitett *létszámcsökkentés áldozatai.* 60 évnél fiatalabb korban nyugdijba ment tisztviselőt az *V. fizetési osztályig* bezárólag csak keveset találunk. A *VI. fizetési osztálytól lefelé* azonban mind jobban jelentkezik az a szabály, hogy a kisebb fizetési osztályu nyugdijasok között több a 60 évnél hamarább nyugdijba küldött vagy ment egyén.

Az *altiszteknél* nem domborodik ki annyira az alacsonyabb fizetési csoportba tartozó nyugdijasok száma, sőt ellenkezőleg, a legtöbb nyugdijast az I—VI. fizetési osztályba sorolt altiszteknél látjuk.

Igen érdekesek azok a számok, amelyeket arra vonatkozólag sorolhatunk fel, hogy *a főváros nyugdijas alkalmazottai a tényleges szolgálatban élvezett fizetésüknek hány százalékát kapják nyugdij gyanánt.* Az összes nyugdijasokat egybefoglalva, ezeknek 7.6%-a kapott csupán 40%-os nyugdijat, 42—50%-os nyugdijas volt a nyugdijasok 14.7%-a, 52—60%-os nyugdijat élvezett a nyugdijasok 16.7%-a. Az egykori fizetés 62—70%-át kapta 17.4%-uk, 72—80%-os nyugdijjal ment nyugdijba majd ekkora részük (17.5%), 10.5%-uk 82—90%-os nyugdijjal rendelkezett, 92—98%-os nyugdijra volt a nyugdijasok 5.9%-ának, 100%-os nyugdijat pedig 97 egyén, az összes nyugdijasoknak *9.7%-a kapott.*

A 60 évnél fiatalabb nyugdijasok helyzetét a 65 éven felüli nyugdijasok helyzetével szembeállitandó, csupán azt a két számot közöljük, hogy a 60 évnél fiatalabb nyugdijasok között mindössze *51 volt olyan, aki legalább 80% nyugdijat élvezett*, az összes nyugdijasoknak tehát csupán 10.4%-a. Sőt: 100%-os nyugdija közülük mindössze 3 egyénnek volt. A legalább 80%-os nyugdiju 65 éven felüli nyugdijasok száma ezzel szemben 211 volt, — arányszám szerint is 50.6% — sőt a különbséget még inkább megvilágtja az a tény, hogy az öreg nyugdijasok közül 83 teljes nyugdijat élvezett. A 60 évnél fiatalabb nyugdijasok között *elég sokan*, 60-an voltak olyanok, akik csupán a minimális 40%-os nyugdijjal mentek el nyugdijba. A kedvezőtlen helyzetükre éles fényt vet az, hogy 71%-a e nyugdijasoknak legfeljebb korábban élvezett fizetésének $^2/_3$ részét érte el. A 65 éven felüli nyugdijasok sorában *egészen ritka eset* a hasonló kicsi nyugdij élvezése.

A 60 évnél fiatalabb nyugdijasokat aszerint is osztályozhatjuk, hogy *minő korunak.* 40 évnél fiatalabb e nyugdijasok közül csupán 60 volt, arányszám szerint 10.1%. A 41—50 esztendősök száma 174 volt, 33.1%-a a nyugdijasoknak. Ilyképp mégis kétségtelen, hogy a 60 éves kornál hamarább nyugdijba küldött fővárosi alkalmazottak közül a nagyobb többség, 57.8%, legalább az 50 éves kort meghaladta.

Megjegyzendő, hogy mind e számok, melyeket eddig feldolgoztunk, csupán az u. n. közigazgatási szolgálatban dolgozó alkalmazottak létszámára vonatkoznak. Ha a tanügyi személyzet nyugdijasait is hozzáadjuk, végeredményben Budapestnek. 1926-ban 2700 nyugdijasa volt. (1927-ről nem ismerjük még a tanügyi nyugdijasok számát.)

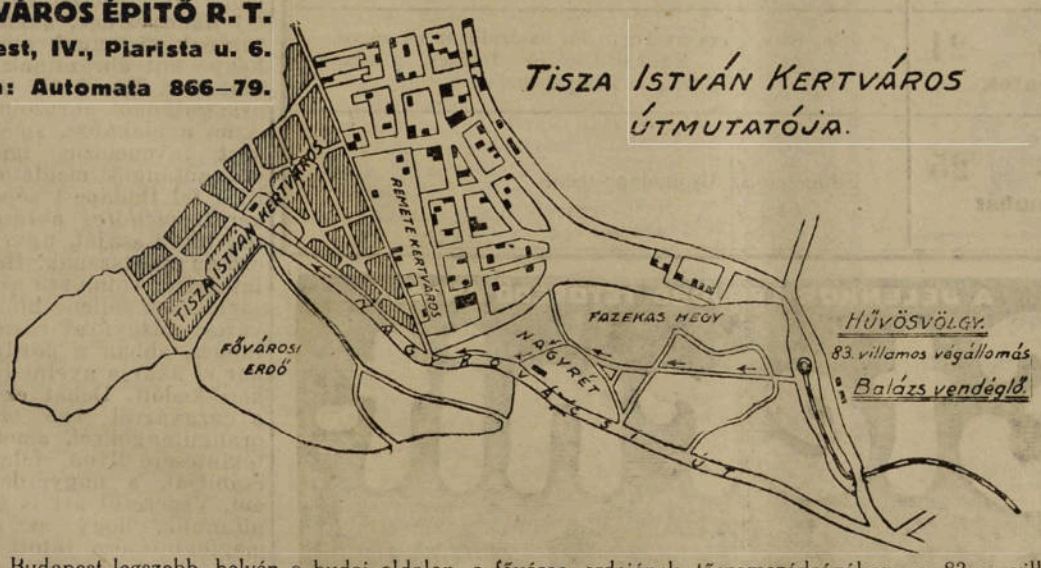
A fővárosnak a nyugdijterhét azonban az özvegy nyugdijasok, valamint a félvagy egész árvák *neveltetési járulékai is emelik.* Az özvegyi nyugdij 1927-ben 1046 nőt illetett meg, kik közül 438-an tisztviselők özvegyei, 493-an pedig altisztek özvegyei voltak. A tisztviselők özvegyeinél az V. fizetési osztálytól kezdve le a X-ig bezárólag nagyjában *egyforma csoportok* képződnek a tisztviselők özvegyeiből, viszont a magasabb és legalacsonyabb fizetési osztályok (s természetesen elsősorban a legmagasabb két, I. és II. fizetési osztály tisztviselőinek) özvegyei már kisebb számmal fordulnak elő. Az altiszteknél is, ugy látszik, hogy ezek tulnyomó része az altisztek számára megállapitott fizetési fokozatok középhelyén szolgált altisztek özvegyei közül kerültek ki. Az *özvegyek többsége* (55.3%) *60 évnél fiatalabb*, a 65 évnél idősebb elem képviselete már jóval kisebb, 28.7%. A 60 évnél fiatalabb özvegyeknek, akárcsak a hasonló koru nyugdijasoknak, csak csekély része (63 özvegy) nem haladta meg a 40 éves kort. 50 éven alul maradt további 180 özvegy, mig 50—60 éves volt közöttük 134. Amint történni szokott a nők korbevallásánál, itt is számos olyan özvegyet találtak, kinek kora *nem volt pontosan megállapitható*, t. i. 126-ot, az összes 60 évnél fiatalabb koru özvegyeknek csaknem ötödrészét.

Az özvegyi jogon nyugdijat élvezők közül 206-nak volt olyan koru gyermeke, hogy utána neveltetési járulékot kapott. A viszonyok szomoru jele az, hogy ezeknek az özvegyeknek fele része (101) csak *egy gyermek anyja* volt, *73-nak két gyermeke volt*, három gyermeke csupán 19-nek, négy gyermeke csak 10-nek, öt vagy éppenséggel több gyermeke pedig csupán 3 özvegynek volt. Igaz, hogy ezeknek a számoknak a jelentőségét erősen befolyásolja az, hogy a tisztviselők árva gyermekei csupán *24 éves korig, az altiszteké pedig 16 éves korig kaphatnak neveltetési járulékot*, de ha másfelől gondolunk arra, hogy az özvegyi nyugdijat és neveltetési járulékot is élvezők annyiszor csak $^1/_3$ részét teszik az összes özvegyeknek, mégis kitünik az, hogy *nem lehet minden rendben a főváros tiszti vagy egyéb személyzetének gyermekáldása körül.*

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

7 Szúnyogcsípés ellen biztos szer a SALAN

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS“,

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfővárostőbb üzemének állandó szállitója.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414 91.

„Shaku-Do“ Művészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntöde IX. Mester-utca 26.

HIREK

A szinházi előcsarnokokban az idén is megengedik a dohányzást. *Csárrmann* műszaki főtanácsos, a városrendezési ügyosztály vezetője, háromhetes szabadságáról visszaérkezve, átvette hivatala vezetését. Az ügyosztályban élénk és nagy munka folyik: Szent Istvánra valamennyi szinház kinyitja kapuit és meg kell ejteni a szokásos szezónelejei szinházi müszaki bejárásokat. A *Magyar Szinház* és a *Király Szinház* bejárása már a mult héten megtörtént, ezen a héten kedden a *Vig Szinházba* és az *Uj Szinházba*, csütörtökön a *Nemzeti Szinházba*, pénteken a *Belvárosi Szinházba* és az *Andrássy-uti Szinházba* ment ki a szinházakat vizsgáló állandó bizottság. A bizottság *valamennyi szinházban mindenütt a legteljesebb rendet találta*, ugy hogy *Csárrmann* müszaki főtanácsos már a bejárások alkalmával valamennyi szinháznak megadta a használhatási engedélyt. Egyes szinházakban nagyobb vitát provokált *az előcsarnokokban való dohányzás ügye*. A tanács ugyanis az elmult szezónban azokban a szinházakban, amelyek nagyobb előcsarnokkal rendelkeznek, engedélyt adott arra, hogy felvonásközökben a közönség az előcsarnokban dohányozhasson és ne kelljen kimennie kiskabátban az utcára. Az engedélynek az lett a következménye, hogy a közönség felvonásközökben nagy tömegekben tódult az előcsarnokokba, amelyekben a sok dohányzás folytán óriási lett a füst, hogy az a nézőtérre is beszivárgott. A füstnek erről a beszivárgásáról az inspekciós tüzoltótisztek jelentést is tettek a tanácsnak, amely utasitotta az illetékes ügyosztályt, hogy a szezónelejei bejárások alkalmával *csináljon rendet*. A szinházak igazgatói azonban annyira vehemensen ragaszkodtak a tavaly nagynehezen kiharcolt engedélyhez, hogy *Csárrmann* főtanácsos jobbnak látta, ha a közönség érdekében változatlanul továbbra is megadja az előcsarnokban a dohányzásra az engedélyt. Az engedélyt mindazokban a helyiségekben, amelyek azzal tavaly is rendelkeztek, a folyó szezónra is változatlanul megadták, kikötötte azonban a bizottság, hogy a felvonásközök után, a mikor a közönség helyét a nézőtéren ujra elfoglalta, *az előcsarnokokat alaposan ki kell szellőztetni*.

Tanácskozások az uj Rókus megépitéséről. Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a közegészségügyi ügyosztály nagyszabásu *kórházépitő programmot készitett*, amelynek során kibővitik a Margit-kórházat és a Rókust a Tisza Kálmán-térre telepitik, ahol a gázgyár telkén 1200 ágyas uj kórházat fog épiteni a főváros. Az ügyosztály erre vonatkozó tervezete már elkészült és most, hogy *Némethy* tanácsnok szabadságáról megérkezett, közvetlenül a Szent István-napi ünnepek után le fogja azt tárgyalni a kórházigazgatók értekezlete. A tervezet azután a törvényhatósági bizottság által még a tavasz folyamán kiküldött *tizenkettes rókusi bizottság* elé fog kerülni. *Némethy* tanácsnoknak az a terve, hogy az ügyet már a szeptemberi *első közgyülés napirendjére* felvéteti. Ha sikerül az uj Rókus megépitését még a költségvetés letárgyalása előtt a törvényhatósági bizottsággal elfogadtatni, a jövő évi költségvetésbe az épitkezés első fázisához szükséges *hárommillió pengő föl lesz vehető*. Ebben az esetben *kora tavasszal* hozzá lehet kezdeni magához az épitkezéshez is.

TÜSKÉK

A cyan lovagjai

Ilyenkor nyárutón, amikor a nyaralók visszatérnek fővárosi lakásaikba, tömeges cyan-szerencsétlenségektől tarka a mentők baleseti statisztikája. Szakemberek véleménye szerint egyedül a cyangázzal való poloskairtás eredményes, a cyan pedig a legveszedelmesebb mérges gázok közé tartozik, amelyből már igen kevés mennyiség is elegendő arra, hogy kiirtson egy emberi életet. Még veszedelmesebbé teszi a cyangázt az a tulajdonsága, hogy nehezebb lévén a levegőnél, a föld szinére törekszik, egy tömegben marad, nem oszlik el és ezzel gyakorivá teszi a mérgezéseket.

Önként felmerül a kérdés, hogy miért türi a hatóság a hangzatosnál hangzatosabb nevü poloskairtóvállalatok garázdálkodását a cyangázzal? Olyan olcsó a magyar emberélet, hogy minden esztendőben tudunk néhányat áldozni belőle a cyangázosok könnyelmüsége és vigyázatlansága következtében? Sokkal kevésbé fontos és hasznos tevékenységek végzésére közüzemek alakultak, az a közület, amely fontosnak tartja a hatósági virstligyártást és szénárusitást, miért nem tartja elsőrendü feladatának, hogy a poloskairtók garázdálkodásától megmentse a főváros népét?

Nem elég, hogy a poloskairtókat az előljáróságok tessék-lássék ellenőrzése alá vették, mert ahány szerencsétlenség poloskairtással még történt, valamennyinél kiderült, hogy nem a hangzatos nevü vállalat az oka a balesetnek, hanem az a szerencsétlen, aki a cyangáz belehelése folytán egy poloskamentes szebb hazába költözött. A szabályalkotók szigorusága elsikkad a bürokratizmus tengeri kigyói között és mindig marad minden a régiben. Az a néhány felkiáltójel, amelyet az idei cyanmérgezések már produkáltak, figyelmeztessék a tanácsot arra, hogy sürgősen és kiméletlenül üzemet kell felállitani a cyannal való irtás számára!

Az Uj Budapest naptára

Aug. 19 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Aug. 20 **Hétfő**	Hivatalos ünnep. d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Aug. 21 **Kedd**	d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő az Országos Munkásbiztositó Intézet gazdasági osztályában. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Aug. 22 **Szerda**	d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő az Állami Központi Autóüzem Telepén. d. e. 11 ó. A kislakás épitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő az Országos Munkásbiztositó Intézet gazdasági osztályában.
Aug. 23 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés. d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő az Országos Munkásbiztositó Intézet gazdasági osztályában.
Aug. 24 **Péntek**	d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő az Országos Munkásbiztositó Intézet gazdasági osztályában.
Aug. 25 **Szombat**	Hirdessen az Uj Budapestben!

A kórházi és gyógyszersegélyek. A székesfővárosi alkalmazottak segitőalapjáról szóló szabályrendeletben biztositott segélyek közül a tanács a szülési és anyasági, a temetési, a kórházi és a gyógyszer- (gyógyászati segédeszköz) segélyek ötven százalékának kifizetését az igényjogosultak részére még márciusban engedélyezte. Minthogy a közgyülés az erre vonatkozó szabályrendeletet a belügyminiszter utólagos jóváhagyásának reményében *azonnali hatállyal* életbe léptette, a tanács utasitotta az elnöki ügyosztályt, hogy ezen segélyösszegek *még ki nem fizetett ötven százalékának* az igényjogosultak részére való azonnali kifizetése iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket. Elrendelte egyben a tanács, hogy a jövőben a szülési és anyasági, a temetési, a kórházi, valamint a gyógyszer, illetőleg gyógyászati segédeszköz-segélyek cimén *a szabályrendelet szerinti teljes összegek utaltassanak ki*. Az orvosi pótkezelés pótlásául a tanács további intézkedésig továbbra is csupán segélyt folyósit *havi huszonötezer pengő keretében* az igénybevett kezelőorvosok részére kifizetett dijak igazolása mellett.

Ida. A szomoruságtól megtört szivvel jelentjük, hogy Ida őnagysága vasárnap hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A poétikus női név ez alkalommal nem egy mélyérzésü leányszivet takar, akiről *Gárdonyi* irta meg egyik legszebb regényét: *Ida* orangutáng volt, Sumatrában született, a budapesti Állatkertben halt meg, egy árvát és egy özvegy majmot mint gyászoló férjet hagyva hátra. Nem kétséges, hogy az Állakertet látogató közönség könnyes szemmel fogja nézni a ketrecet, melyet *Ida* örökre elhagyott. Mert a vérszegénységben és bélhurutban kimult *Ida* kedvence volt fiatalnak-öregnek, a róla kiadott bulletineket nagy izgalommal olvasta a közönség. Az Állatkert igazgatósága tudta, hogy a közönség szereti az orangutang-familiát és ezért szükségesnek és helyesnek tartotta, hogy a sumatrai majomfamilia budapesti sejour-jára külön is felhivja a közönség figyelmét. Igy történt, hogy néhány héttel ezelőtt külön plakátokat ragasztotak ki a budapesi uccákra, amelyek egyszerü tömondatban jelentették be az orangutangok ittlétét. Hogy pedig teljesen stilszerü legyen a dolog, a tömondat fölé képet rajzoltak, hétszin nyomásban, a budapesti házinyomda nagyszerü előállitásában. Ha rejtvényrovata lenne az *Uj Budapest*nek, akkor külön dijat tüznénk ki annak megállapitására, hogy mit ábrázolnak az állatkerti plakátok. Téved, aki azt hiszi, hogy orangutángot ábrázolnak. Oh, nem. Azon a plakáton, amelyen az Állatkert invenciózus igazgatósága az orangutángok meglátogatására szólitja fel Budapest népét, egy jól sikerült *vizilófej* ábrázoltatik, rémesen tátva száját, ugy hogy agyarai erősen kilátszanak. Ha nem az Állatkertről volna szó a plakát aláirásában, azt kellene hinni, hogy a fővárosi gázgyárat rajzoltatta meg a tanács, abban a pozitúrában, amikor el akarja nyelni Budapest szénkereskedőit. Dehát ez esetben nem a gázgyárról van szó, hanem az orangutángokról, amelyeknek megtekintésére ilyen felemás plakátok csábitják a nagyérdemü közönséget. Végezetül azt is meg kell állapitanunk, hogy az orangutángok megtekintésére tátott szájjal hivogató viziló sem tökéletes: hiányzik róla az a *copf*, amelyet az efajta intézkedések igazán megérdemelnek.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezések. A cég főszakmája épületmunkák készitése

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit-
PALA
CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MÜVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA, VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

GAZDASÁGI ÉLET

Vitéz Kaszala Károly benzinkutja

Szabályrendelet készül a benzinkutakról. — Kartelbe tömörültek a régi engedélyesek érdekeik védelmére

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az érdekeltségek részéről a készülő autótaxi-szabályrendeleten kivül a legnagyobb figyelem a *benzinkutak* felé fordul. Ezelőtt néhány esztendővel egy téves tanácsi határozat következtében több budapesti nagykereskedő cég jutott *igen nagyértékü koncessióhoz* benzinkutak felállitására, azzal a közigazgatási életben *igazán szokatlan* kikötéssel, hogy az engedélyesek a szerződésben meghatározott idő lejárta után, amennyiben arra reflektálnak, *opciót kapnak* a szerződés meghosszabbitására is. A téves tanácsi határozat ügyében annak idején szigoru vizsgálat is megindult a városházán, de a dolgon már segiteni nem lehetett, mert a határozat az érdekeltségnek *ki volt kézbesitve.*

Az autóforgalom hihetetlen mértékü fellendülése *váratlan virágzásnak* inditotta az utcai benzinkutakat. Ily körülmények között természetesen *vad roham* indult az uj engedélyek kiadásáért, a tanács azonban okulva a tapasztalatokon, arra az álláspontra helyezkedett, hogy uj engedélyeket mindaddig nem ad ki, amig az egész problémát szabályrendeletileg nem rendezik. A szabályrendelet-tervezetet *Lobmayer* tanácsnok intézkedésére a közlekedési ügyosztályban *Kempelen* müszaki főtanácsos már el is készitette és az most véleményezés végett a tiszti ügyészségnél van.

Azt az elvet, hogy uj koncessziót nem adnak ki, a tanács egyetlen esetben törte át. *Vitéz Kaszala Károly*, a Budapest—Római repülő-ut hőse, világrekorder, kért és kapott egyedül a legutóbbi időben koncessziót benzinkutra. *Vitéz Kaszala engedélye uj izzásba hozta a kedélyeket*, és az ő engedélyére való hivatkozással a legkülönfélébb protekciók érvényesülnek, hogy az uj engedélyek kikaphatók legyenek.

A régi engedélyesek, akik között a legjelentősebb világcégek budapesti képviseletei is helyet foglalnak, *szindikátusba tömörültek érdekeik védelmére* és egységesen léptek fel a városházán. A szabályrendeleti szervezésnél és az uj engedélyek kiadásánál a közérdek parancsolóan előirja, hogy az *autótaxihitbizományok mintájára ne csináljanak benzinkut-monopóliumokat*, hanem arra ügyeljenek, hogy a közönség az utcai kutaknál mennél jutányosabban és mennél jobb minőségben kaphasson benzint.

Fényes Artur jubileuma. Gyönyörüen ivelő pályafutásának jelentős állomásához érkezett *Fényes* Artur, az Angol Magyar Bank igazgatója, a bankvilágnak és a székesfőváros előkelő társadalmának ez a rendkivül szimpatikus és mindenki által szeretett tagja. Most töltötte be ugyanis a bankban való szolgálatának 25. évét és ezt az alkalmat szivesen ragadták meg ugy tisztviselőtársai, mint *Fényes* Artur igazgatónak igen nagyszámu tisztelői és barátai, hogy szeretetükkel és jókivánságukkal halmozzák el őt. A közgazdasági sajtó körében különösen nagy népszerüségnek és szeretetnek örvend *Fényes* Artur és nekünk nagy örömünkre szolgál, hogy jubileuma alkalmából mi is leróhatjuk neki őszinte tiszteletünk és nagyrabecsülésünk adóját.

Államositani akarják a tüzbiztositást. A kereskedelemügyi miniszter az elmult napokban leiratot intézett a kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben utal arra az akcióra, amelyet a törvényhatóságok inditottak meg *a tüzbiztositás államositására és általánosan kötelezővé tételére* és felhivja a kamarákat, hogy az érdekeltségek állásfoglalását és a kamara véleményét minél gyorsabban terjesszék fel a minisztériumba. A miniszter leiratában összegezte is azokat a szempontokat, amelyek a tüzbiztositás államositása és kötelezővé tétele mellett és ellen szólnak. Az államositás mellett a miniszteri leirat szerint a következő figyelemreméltó szempontok szólnak: A biztositás nem lehet közönséges, tehát *haszonszerzésre alapitott üzlet*, hanem általános jóléti intézménynek kell lennie, amit az önző célokat szolgáló magánvállalkozás kezéből éppen ugy ki kell venni, mint például a vasutat, vagy a postát. A biztositási üzlethez nem annyira vállalkozói leleményességre, mint inkább pontosságra és főképen megbizhatóságra van szükség. Éppen ezért a biztositási üzletet a pontos és lelkiismeretes állami hivatalnokok is elláthatják és a dijak behajtását a már fennálló szervek, az állami adóügyi s egyéb hatóságok végezhetik. Az állami biztositás lényegesen csökkentené az üzletszerzési költségeket, mert az állam nem szorulna ügynökök közvetitésére. *Tekintélyes jödelemi forrást biztositana a befolyó dijak révén az államnak*, ami lehetővé tenné a közterhek mérséklését. A miniszteri leirat ezután csoportositja az államositás ellen szóló szempontokat is. Igy kifejti, hogy a biztositás mai fejlett szervezetét az üzletszerü vállalkozói tevékenységnek köszönheti, helytelen lenne tehát olyan üzletágat, amely magánosok kezében jól müködik, *állami kezelésbe venni.* Ezek alapján kivánja a kereskedelmi miniszter, hogy a kereskedelmi s iparkamarák az érdekeltek állásfoglalása alapján *véleményüket előterjesszék.*

Rossz vágányon a temetkezési biztositás ügye. Több alkalommal megemlékezett az *Uj Budapest Adamy* Istvánnak, a főváros Temetkezési Intézete agilis igazgatójának arról a tervéről, hogy külföldi mintára Budapesten is bevezessék a temetkezés esetére szóló biztositást. *Salamon* Géza dr. tanácsjegyző, *Bárány* László dr. tanácsi fogalmazó és *Adamy* igazgató a nyáron külföldön jártak és megfordultak azokban a városokban, amelyekben részint házilag a müködő községi temetkezés üzemek kebelében, részben egyéb módon létesitették a temetkezési biztositás intézményét. A kiküldöttek jelentésüket már elkészitették és azt *Némethy* tanácsnok, aki most tért vissza szabadságáról, rövidesen tárgyalás alá is veszi. A tanulmányut során kiderült, hogy a temetkezési biztositás életbeléptetése *nem annyira egyszerü*, mint ahogy azt eleinte gondolták. A kiküldöttek különösen *Bécsben szereztek rossz tapasztalatokat.* Az ottani temetkezési üzem vezetői *óva intették* budapesti kollegáikat, hogy *községi kezelésben ne szervezzék meg a temetkezési biztositást, mert arra okvetlenül ráfizetnek.* A községi kezelésnél ugyanis lehetetlen ridegen érvényesiteni azokat a szempontokat, amelyek nélkül viszont biztositási üzletet vezetni nem lehet. Az ügyosztály most azon fáradozik, hogy a külföldi tapasztalatok felhasználása kapcsán olyan *plattformot teremtsen*, amelyen az üzem üzleti érdeke és a biztositás tagadhatatlanul nagyértékü szociális gondolata *megférnek egymással egy gyékenyen.* Amennyiben ezt a két fontos tényezőt a tárgyalások során nem fog sikerülni egy nevezőre hozni, a tanács *a temetkezési biztositás gondolatát el fogja ejteni.*

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetők. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

INGYEN MEHET BUDAPESTEN
A SZENT ISTVÁN ÜNNEPI HÉTEN:
az Állatkertbe, az Angol-Parkba, a Margitszigetre, a Margitszigeti kiállitásokra, Gellérthegyi ünnepélyre, sportmérkőzésekre, mulatókba, ***Ingyen*** hajókázhat a Dunán, ***Ingyen*** reggelizhet, uzsonnázhat ebédelhet, borotválkozhat, fürödhet. ***Ingyen*** fényképeztetheti le magát. ***Ingyen*** kap értékes ajándéktárgyakat, ***féláron*** mehet szinházakba, cirkuszokba, ***árengedményt*** élvez éttermekben, üzletekben. Mindezt a kedvezményt a Szent István Ünnepi Hét Társadalmi Nagybizottsága által kiadott kedvezményes szelvényfüzet biztositja és minthogy a Nagybizottság a füzetet korlátozott példányszámban adja ki, ajánlatos annak mielőbbi megrendelése.
A füzet ára 10.— pengő. Kapható minden dohánytőzsdében és
a Nagybizottság központi adminisztrációs irodájában
Budapest, VIII., Üllői-út 4. I. em. 2.

REMINGTON

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható
REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ218—09, LIPÓT 975—20.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker. budaörsiuti és csendutcai kislakásos bérházcsoport keritésépitésével kapcsolatosan szükséges kőmives és vasbeton munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 3.20 P-ért kaphatók 1928. évi augusztus hó 10-étől kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztályának IV. Központi városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Herczegh János székesfővárosi segédmérnöknél, a Központi városháza II. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok *1928. évi augusztus hó 27-én (kedd) délelőtt fél 10 óráig* a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. évi augusztus hó 8-án.

A székesfőváros tanácsa.

SZINHÁZ ÉS MOZI

CORVIN Szerdáig:
A sejk halála
(Ch. Farrel, Greta Nissen)
Csütörtöktől: **Az oceán Don Juanja**
(Victor Mc Laglen)
Ezenkivül a kisérőműsor. — Előadások 6, 8, 10, ünnepnap fél 5, negyed 7, 8, 10.

KAMARA Szerdáig:
A sejk halála
(Ch Farrel, Greta Nissen)
Csütörtöktől: **Az oceán Don Juanja**
(Victor Mc Laglen)
Ezenkivül a kisérőműsor. — Előadások fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ
a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365 23.) Műsor: 1. *Ujjé, repülünk!* Vigjáték Glinn Tryon és Patsy Ruth Millerrel. 2. *Ördöngös Lóri*, vigjáték Laura la Planteval. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

MEGNYILT
a
TABARIN
teljesen átalakitva
szenzációs varieté- és táncműsorral

Szombaton nyit az
Andrássy uti Szinház
Kacagó esték! A legdrágább jegy 6.— P.
Jegyek már válthatók

Beszerzési források:

Árvay R. László Pala- és cserépfedő-mester. Budapest, VII., Damjanich ucca 24. Telefonhivó: J. 368-06

Binzberger Ferenc kalapjavitó, Budapest, VII., Nefelejts ucca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos ucca 97.

Böhm József Elektromos gépjavitó üzeme Budapest, VII., Nefelejts u. 55. Tel. J. 435-64

Cselkó László szobafestő és mázoló m., Budapest, VII., Nefelejts-utca 55

Demeter Sándor cipészmester, Budapest, VII, Péterfy Sándor-u. 39

Feik Ágoston épület-bádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata. Budapest, VII., Murányi-utca 59. sz.

Gubicza Dezső kertépitő Budapest, I., Ménesi-út 3. Tel.: J. 370-92

Tervez, épit kölcsönt nyujt a **Jelzálog Épitési Vállalat** Budapest, IX., Boráros-tér 3 I. em. 2.

Kovács István épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Telefon: J. 459—21.

Maricsek Károly villanyvilágitási-, telefon- gáz- és vizvezetékberendező. Bádogos. Tel.: J. 28-76. Budapest, VII., Hernád-u. 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweis-u. 2 Telefon: Automata 195-35.

Szőke András Ablaktisztitó és padlóbecreszto Budapest VII., Nefelejts ucca 54. II. 3.

Tausz Jakab épület- és műlakatos Budapest, VII., Hernád-u. 35.

Tóth István étkezdéje, Budapest, VII, Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formában használható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Kazántelepek villamoscentrálék részére
Jéggyári és hűtőberendezések
Motoros aggregátumok világitási célokra
Szivattyúk
Motóros úthengerlők
Mindennemű vasszerkezetek

GANZ-DANUBIUS-nál
az ország legrégibb és legnevesebb gépgyáránál!

GANZ-DANUBIUS
BUDAPEST
X, Kőbányai-út 31. SZ.
Telefon: TERÉZ 104—73
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

RENAULT MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX,
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX,
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KONYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 33. szám

Budapest, 1928 augusztus 25

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30139

Friedrich

Okos, bátor, kemény és kegyetlen volt az a nyilatkozat, amelyet Friedrich István, Magyarország volt miniszterelnöke, országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag tett az Uj Budapest munkatársának a városházi közállapotokra vonatkozólag. Friedrich a gyakorlati embert jellemző preciz tapintással diagnosztálta a városháza legnagyobb bajait, az elaggott és beteg szervezetnek azokat a veszedelmes tüneteit, amikor a haldoklót a pusztulástól már csak az azonnali operáció mentheti meg. A diagnózis megtörtént, a városházi daganat az operatőr gyors kezére vár. Vajjon akad-e sebész, aki a fekélyek kivágására vállalkozik, van-e gyógyszer, amely az egészség utján vezeti vissza az elaggott szenvedőt? A nagybeteg autonómia halálos ágyánál Friedrich István, mint bölcs professzor mutatkozott be, akinek éppen ezért a gyógyitás nehéz munkájában is tehetségéhez méltó szerepet kell juttatni. Azok a pártvezérek, akik eddig különféle kuruzsló módszerekkel igyekeztek javasasszony módjára a nagybetegen segiteni, kudarcot vallottak. Az a bizalom, amely mindig a gyógyulás első feltétele, Friedrich Istvánnal szemben mindenképpen megvan. Reméljük, neki sikerülni fog, ami másoknak nem sikerült...

A német vendégjátékok

Már szinte unalmas önmagunk előtt is, amikor mindig azt hajtogatjuk, hogy a kormány heteken és hónapokon át nem hagyja jóvá a főváros legfontosabb szabályrendeleteit, megakasztva ezzel a városházi élet amugy sem tulságosan egészséges vérkeringését. Az egyes minisztériumoknak azt az egyre feltünőbbé váló hanyagságát tette szóvá éles és elmés formában az Uj Budapest legutóbbi számában Friedrich István, és ehhez a kor- és kórképhez szolgálunk néhány ujabb ecsetvonással, amikor az Uj Szinház német vendégjátékait tesszük szóvá. Az történt az Uj Szinháznál, hogy az ott leszerződtetett német vendégjáték megtartását a főváros tanácsa a Szent István-napi ünnepekre való tekintettel betiltotta. A szinházigazgató a belügyminiszterhez szaladt, ugyanahhoz a belügyminiszterhez, akinél négy hónapon át hevert elintézetlenül az év elején a fővárosi alkalmazottak fizetésének felemelése, ugyanahhoz a belügyminiszterhez, aki hónapok óta nem intézi el az autótaxi-szabályrendeletet. Ugyanaz a belügyminiszter kétszer huszonnégy óra alatt megváltoztatta a főváros tanácsának a német vendégjátékok betiltására vonatkozó határozatát, és engedélyezte azoknak az egyfelvonásos malacságoknak az ezeréves Magyarország emlékünnepén való előadását, amely malacságokról a napilapok kritikusai megállapitották, hogy csak az előadóművészek „izlése" tette őket elviselhetőkké. Mindez történt a Szent István-nap és a fővárosi autonómia nagyobb dicsőségére.

Kik kértek autótaxi-rendszámot?

Különös lista gróf Teleki Józseftől Hohenlohe Károly hercegig, Békefiéktől Baross Gáborig és Wein Dezsőig — A főváros és a kereskedelemügyi miniszterium közös állásfoglalása szerint magánosok csak kivételes esetekben kapnak engedélyt — Egy értekezlet a kereskedelemügyi miniszteriumban, amelyen semmit sem határoztak

Ujra hónapokra tolódott el a szabályrendelet jóváhagyása

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Aki látta azokat a *tumultuózus jeleneteket*, amelyek Szent István-napján a budapesti taxiállomásokon lejátszódtak, aki tanuja volt azoknak a *fékevesztett kijelentéseknek*, amelyekkel az indulatos közönség az ünnepnapok alkalmából a főváros tanácsát és a kereskedelemügyi minisztériumot illette: csak *megbotránkozásának adhat kifejezést Wimmersperg államtitkár azon eljárása fölött, amelylyel az autótaxi probléma megoldását ujabb hosszu hónapokra odázta el.* Azok a körülmények, amelyek az államtitkár ur hivatalába való visszatérése óta az autótaxi-ügy körül felmerültek, egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy a *probléma gyors megoldását* elősegitsék.

Az elmult héten diszkrét és bizalmas értekezlet folyt le a kereskedelemügyi minisztériumban az autótaxi-ügyben. Az értekezleten résztvettek a főváros és a rendőrség képviselői is, és azon *Wimmersperg* államtitkár ur elnöklésével *elhatározták, hogy legközelebb határozni fognak arról, hogy mikor fognak határozni.* A legközelebbi határozat időpontja is *erősen kitolódott*, mert az államtitkár ur volt szives közölni az értekezlet résztvevőivel, hogy *Herrmann* kereskedelemügyi miniszter szabadságáról való visszatértéig remény sincs az ujabb határozathozatalra. De, megakadt az ügy a városházán is, *Folkusházy* alpolgármester hat heti szabadságra ment, amiről szeptember vége előtt nem tér vissza. A közlekedési ügyosztály nincs és nem is lehet abban a helyzetben, hogy az alpolgármester távollétében a rendszámok kiadásáról döntsön, — vagyis legenyhébb számitás szerint *két hónapba belekerül, amig a végleges döntés megtörténhetik.*

Talán sikerül némi világosságot deritenünk az autótaxi-dsungelben, ha közöljük, hogy a *kulisszák mögött hihetetlen erőfeszitéssel folyik a küzdelem az ujabb rendszámok elnyeréséért.* Testületek és magánosok *kétségbeesett hajszája* folyik az uj rendszámok után, tobzódik a protekció, sőt arról is beszélnek, hogy az illetékes tényezők olyképpen fogják az összes kivánságokat kielégiteni próbálni, hogy az *egyes pártok listája alapján fogják a pártok közgyülési számaránya szerint az uj engedélyeket kiosztani. Hasonló esetre már volt példa, amikor a kislakások kiosztásánál a tanács a pártok kivánságait figyelembevéve végezte el nehéz munkáját.* Azonban *mindez csak terv*, mert egyre valószinübbé válik a kereskedelemügyi minisztériumnak e pillanatban még *ügyesen rejtegetett azon terve*, hogy a rendszámok kiosztását ne a főváros, hanem a minisztérium végezze. Ami magyarra forditva annyit jelent, hogy *nem a fővárosi, hanem a kereskedelemügyi protekciósok kapnák meg az uj engedélyeket...*

A *közérdeknek* vélünk szolgálatot tenni, amidőn megbizható adataink alapján közöljük azok listáját, akik taxirendszámért folyamodtak. Hadd lássa a közönség, kik azok, akik érdemeikben vagy összeköttetéseikben bizva *autótaxi-hitbizományhoz* iparkodnak jutni.

Az autótaxi rendszámokért folyamodó *magánszemélyek* listája nem érdekes. Volt és jelenlegi bérkocsis iparosok, soffőrök, bérautósok, mérnökök, katonatisztek, pilóták, B-listás tisztviselők, özvegyek, magánzók váltják fel egymást a tarka listán, akik *vajmi kis számban fognak engedélyhez jutni.* Bármily nagyok is az ellentétek az autótaxiügyben a főváros és a kereskedelemügyi minisztérium között, abban teljességgel egyetértenek, hogy *magánszemélyeknek csak a legkisebb számban fognak engedélyeket kiosztani*, inkább tőkeerős egyesületeknek adják az engedélyeket, hogy a *közlekedés biztonságát* és rendjét megvédelmezzék.

Kétszeresen érdekes tehát, *melyek azok az egyesületek, részvénytársaságok és egyéb jogi személyek*, amelyek engedélyhez kivánnak jutni. Vannak közöttük olyanok, akiknek *minden jogcimük* megvan arra, hogy az iparban eltöltött multjuknál fogva ujabb rendszámokat kapjanak, viszont vannak egészen *ujsütetü részvénytársaságok és egyéb alkalmi alakulatok is*, amelyek direkt erre a célra adták össze a pénzt, amelyek kizárólag *a jó üzlet reményében jelentkeztek a pecsenyeszagra.*

A legnagyobb reménnyel az uj taxiszámok kiosztása elé a *Budapesti Bérkocsi Ipartársulat lófogatu szakosztálya* néz, amely a most üzemben lévő 236 konflisrendszám helyett kér autórendszámokat. Az *Autótaxi részvénytársaság* 200 ujabb kocsira jelentett be igényt, mig a *Budapesti Bérautó Fuvarozók Ipartársulata*, amely a VI. kerületben Lehel-utca 25. szám alatt székel, 100 engedélyt kiván kapni. Ugyancsak 100—100 rendszámot kér a *Bérautófuvarozók Szövetkezete*, (V. Kossuth Lajos-tér 9.) a *Keresztény Iparosok Szövetségének Bérautótaxi szakosztálya* (Pirostaxi tulajdonosok, nemkülönben a *Kézmüiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége keretében müködő Pirostaxi Tulajdonosok Szakosztálya*, amely stilszerüen a *pékek* ipartestületének Hársfa-utcai palotájában ütötte fel tanyáját. Meglehetősen nagy étvágya van a *Budapesti Bérkocsiipartársulat Autótaxi szakosztályának*, amely illő szerénységgel a kiosztásra kerülő összes rendszámokat kéri. Ötven kocsira kér engedélyt a *Bérautófuvarozók Hitel Egylete*, amely a Bank-utca 6. szám alatt székel, továbbá ugyancsak ötven kocsira a *B-listás Közszolgálati Alkalmazottak Országos Szövetkezete*, amely *Tomcsányi* Belizár nyugalmazott miniszteri tanácsos elnökletével a Károly király-ut 7. szám alatti helyiségében várja az engedélyek megérkezését. Ugy látszik, politikai hitvallást akart tenni a *Turul Bérautó Fuvarozók Egylete*, amikor kereken *48 rendszámot kér!* A *Budapesti Gépjármüvezetők Autótaxi Képviselete* (VIII., Tisza Kálmán-tér 16.) szintén ötven engedélyt kér, viszont a *Müegyetemi Segitőegylet*, amely szintén *Turul Autóforgalmi R. T. cimen van* megalakulóban ötven rendszámmal megelégedne.

Külön lapra tartozik a *katonai alakulatok taxi kérelme. A MOVE (Magyar Országos Véderő Egylet* VI., Podmaniczky-utca 45.) harminc engedélyt kér, a *HADRÖA (Hadirokkantak, Özvegyek, Árvák Országos Szövetsége* V. Falk Miksa-utca 9.) ötven engedélyre tart igényt, ugyanannyit kér a *Nyukosz* részére báró *Lukasich* és *Tallián* altábornagy elnökök aláirásával beérkezett kérvény, nemkülönben ötven rendszámra pályázik a *Hadviseltek Autóforgalmi Szövetkezete* is, amely *Arthner* altábornagyot vallja vezérének. Az *Országos Vitézi Szék* tiz engedélyt szeretne kapni, három engedéllyel megelégedne a *Hungária MTE XII. IV. Béla korporációja*, tizzel a *Centrum Hitelszövetkezet, mint az OKH tagja* és a *Budapesti Egyetemi és Főiskolai Ifjuság Gazdasági Intézménye*, öt engedéllyel ki lenne elégitve a *II. kerületi Iparoskör*, harminccal a *Budapesti Szállitási Munkások Fuvarozási Szövetkezete* és két engedéllyel a *Magyar Keresztény Szocialista Vas- és Fémmunkások Országos Szövetsége.* Meghatóan kedves a *Gépkocsivezetők Arvagyerekeit Felruházó Asztaltársaság*, amely változatosság okából szintén rendszámokat kér, de nem határozza meg, hogy *hány*

engedély birtokában tudná folytatni nemes hivatását.

Ezekután minden megjegyzés nélkül közöljük azoknak az uj alakulatoknak a listáját, amelyek autótaxi engedélyekkel kívánják alaptőkéjüket megsokszorozni. A *Munk és Davidsohn* cég háromszáz, az *Általános Gépkocsi R. T. (Baross* Gábor és *dr. Wein Dezső;* IV. Kigyó-utca 2.) háromszáz, a *Budapesti Autóbusz Közlekedési R. T.* (II. Ganz-utca 8. *ez a Békefi-féle autóbusztársaság)* százötven, a *Gerta Géperejü Szállitmányozási R. T.* ötven, a *Budapesti Autóüzem Kereskedelmi R. T.* (V, Erzsébet-tér 14. Igazgatósági tagok: ifj. Gróf *Teleki* József és *Luczenbacher Raoul)* ötven, *Urbán* Zsigmond és Társai (IV. Apponyi-tér 1.) kétszáz, az *Astória Automobilgyár és Kereskedelmi R. T.* huszonkilenc, a *Flórián Garage R. T. (Kricsfalusy* Mihály nyug. államtitkár és dr. *Bódy* György) 50, a *József kir. herceg Szanatórium Egyesület* 50, *Magyar Autóközlekedési R. T.* (dr. *Kiss* Ferenc nyug. postafőigazgató) negyven, az *Országos Műszaki Egyesület* negyven, *Delmár Walter és Társai Budapesti Gépkocsi Közlekedési R. T.* (IV., Kossuth Lajos-utca 14.) száz, végezetül a *Soló Taxi R. T.* (herceg *Hohenlohe* Károly Egon) száztiz kocsira kér engedélyt.

Az igazgatósági tagok nevei közül csupán azokat tudtuk közölni, amelyek a *cégjegyzékben szerepelnek, a be nem jegyzett csendestársak és a protektorok névsorával legnagyobb sajnálatunkra ez alkalommal nem szolgálhatunk...*

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormű, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

Pantol Márton
„Budai Kéményseprő"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

A főváros ujabb és legujabb esete a Walla-céggel

Miért zárták ki Walláékat a lehullott vakolat pótlására kiirt pályázatból? — Nemcsak a kárért, hanem az elmaradt haszonért is perli a Walla-céget a főváros

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a Széchenyi-strandfürdő hiteltullépésére vonatkozólag tárgyalások indultak meg a középitési ügyosztály és az épitkezést végző *Walla-cég* között. *Walláék* ugyanis arra való hivatkozással, hogy a kereseti kimutatások alapján esedékes összegeket a főváros annakidején nem fizette ki számukra a kellő pontossággal, aminek folytán több alkalommal kénytelenek voltak a munkával megállani, *nagyobb igénnyel léptek fel a fővárossal szemben.* A középitési ügyosztály nem is zárkózott el az elől, hogy *Walláéknak* méltányos összeget fizessen ezen a cimen, és ezért a *Walla-cég által kért összeg bizonyos hányadát* fel is ajánlotta kárpótlásképpen. A *Walla-cég* azonban ezt az összeget kevésnek tartotta, és ujabb beadványt intézett a fővároshoz, most már redukálván igényeit. Az ujabb *Walla-féle összeget* a főváros is hajlandónak nyilatkozott *tárgyalási alapul elfogadni*, a tárgyalások ezen a héten megkezdődnek, mivel *Lavotta* műszaki tanácsos, az ügy referense, visszaérkezett szabadságáról.

Másképpen áll a dolog a *másik Walla-féle épitkezéssel* a Széchényi-fürdő uj népfürdőjének ismeretes vakolat-leomlási históriájával. Itt az a helyzet, hogy a főváros a lehullott vakolat *azonnali pótlására szólitotta fel Walláékat. Walláék* a pótlást megtagadták azzal az indokolással, hogy ők hibátlanul épitettek. A főváros azonban ezt a magyarázatot nem fogadhatta el, versenytárgyalást hirdetett a vakolatjavitás kipótlására és *ebből a versenytárgyalásból Walláékat kizárta.*

A pótlási munkálat *már folyamatban van*, de ettől függetlenül a főváros tiszti ügyészsége birói szemlét hajtatott végre a fürdőben konstatálható hiányok megállapitására vonatkozóan. Ezt azért tette a tiszti ügyészség, mert a *főváros Walláékat pörli arra az összegre, amibe a vakolat pótlása kerül, mintegy 30—35.000 pengőre.* Perli azonban a főváros a *Walla céget az elmaradt haszonra is*, és kéri a bíróságot, hogy *Walláékat kötelezze azon összegek megfizetésére*, amelyek a fürdő nyitvatartása esetén a főváros pénztárába befolytak volna. Ennek a pörnek, amely elé nagy érdeklődéssel néz a müszaki világ, első tárgyalása még az ősz folyamán meglesz a budapesti törvényszéken.

A Walla-ügyre vonatkozóan kérdést intéztünk *Solty* tanácsnokhoz, a középitési ügyosztály vezetőjéhez, aki nyári szabadságáról visszaérkezve már elfoglalta hivatalát. *Solty* tanácsnok kijelentette az *Uj Budapest* munkatársának, hogy a legkevésbé sem áll *Walláék* azon védekezése, hogy a vakolat lehullásért ők nem hibásak, és azért egyedül a fürdőből feltörő kénes gázok a felelősek. *Egészen furcsa felfogás ez* — mondotta *Solty* tanácsnok, — amely egyáltalában nem helytálló. *Walláék* tudták, hogy nem hideg vizesés, hanem meleg fürdő számára épitenek, ahol nagy mennyiségben fordulnak elő a közismert kénes gőzök. A *Széchenyi-fürdő* egyéb részein *tizenöt év óta* áll a vakolat, pompásan, szilárdan, ugy ahogy azt épitették. Miért nem hullott le ez a vakolat mindjárt az épitkezés után ugy mint a *Walláék vakolatja? Walláék* felelősségét meg kellett állapitani, mert a vakolat lehullása az ő hibájukból történt, és ki kellett zárni a helyreállitási munkálatból, mert ha valaki valamit rosszul épitett meg, annak kijavitásával *ugyanazt nem lehet megbizni.*

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— M ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Mint minden évben, Szent István után élénkülni kezd a városháza. Az idei nyárutón még ragyogóbb és szebb volt az ünnepélyes körmenet, mint valaha, a nyári naftalinozás után előkerült Ripka atyánk közismert diszmagyarja, mely mintha ez alkalommal kissé jobban poentirozta volna szeretett főpolgármesterünket... Őméltósága különben bronzvörösre sült le a fonyódi strandon, hangszálait rendbehozta a reichenhalli levegő, és mintha bajuszát is, melybe itt-ott már ősz szálak vegyülnek, sárgábbra szivta volna az áldott balatoni napfény. Külön kell megemlékeznem az istván-napi ünnepségekkel kapcsolatosan Lobmayer Jenő barátomról, aki igazán páratlan szeretettel és agilitással, nemkülönben imponáló nyelvtudással tette emlékezetessé az itt megforduló külföldiek előtt a budapesti tartózkodását. Az egyik nap a Gundelnél izzó olasz beszédet mond a milanói motorosok tiszteletére adott ebéden, ugyanazon estén a Gellértben hibátlan franciasággal üdvözli a kerékpáros világszövetség budapesti kongresszusának résztvevőit, harmadik nap lelkesen lángoló magyar szónoklata hozza tüzbe a Budapestre érkező amerikai magyarokat, ugyanaznap délelőtt a zászlótartó ünnepségen harmincezer embert villanyoz fel nemesen férfias beszédével, hogy István-nap keddjén viszont a közgyülési teremben a polgármester nevében intézzen üdvözlő beszédet az amerikai magyarokhoz. Mennyi energia, mennyi tudás, mennyi lelkesedés!

— Magam is ugy látom, hogy Jenő barátunk pályafutása egyre magasabban ivel fölfelé. De hallom, hogy a jövő héten szabadságra megy Lobmayer.

— Egyelőre az a helyzet, hogy csak szeretne menni. Juniusban csak felét vette ki a szabadságának, és szivesen elmenne néhány hétre Karlsbadba, hogy a gyomrát kurálja. Nem valószinü azonban, hogy elmehet, mert szeptember végére, amikor nemzetközi idegenforgalmi kongresszus lesz Budapesten, ujra itt kell lennie.

— Sipőcz megérkezett?

— Igen, frissebben és egészségesebben, mint valaha. Csütörtökön ő elnökölt a tanácsülésen, mert Folkusházy már kivette szabadságát.

— Hová ment Folkus?

— Csak megy, Szerkesztő ur, minden valószinüség szerint szombaton este. Ugy volt, hogy a Kanári-szigetekre megy, mert a derék Lajos nagyon szereti a meleget, és ha Pesten elmulik a kánikula, ő megy utána. Ez a terv azonban bizonyos közlekedési nehézségek miatt meghiusult, a Kanári-szigetekre ugyanis még nincs bevezetve a naponkénti hajósjárat. Igy azután Lajos San Sebastianba megy, a derék Zilahy Dezső most szerzi meg a vizumokat számára. San Sebastian különben a legelőkelőbb fürdőhelye Spanyolországnak, arról nevezetes, hogy állandó nyaraló helye a spanyol királyi párnak, sőt Zita királyné is itt szokott nyaralni.

— Csak nem azért...

— Ne fejezze be a mondatot, kedves Szerkesztő ur, mert blamálja magát. Az alpolgármesteri karból tudvalevőleg nem Folkusházy az, aki izig-vérig legitimista. Folkus egyszerüen azért megy olyan messzire, hogy távol legyen Budapesttől, az autótaxi-kérvényektől, a telekeladási ajánlatoktól, és mindattól a protekciós hadjárattól, amelynek ki van téve. Ugyan azt is hallottam, hogy Folkus részben büszkeséget akar a hidalgóktól tanulni, részben a spanyol bikaviadalok vonzzák, már csak azért is, hogy ott előtanulmányokat végezzen és kérdezősködjön a bikaviadalok bíróinál, hogyan kell a pénzügyi bizottság költségvetési tárgyalásain elnökölni.

— Olyan éles összetüzések várhatók az őszi kampányban?

— Szerkesztő ur téved: még sokkal élesebbek. Folkus különben a spanyol ut alkalmából ismét bebizonyitja, hogy fiatalember; lázasan tanul spanyolul. Mire visszatér az ibériai félszigetről, perfektül fog spanyolul beszélni, amint hogy tavaly hat hét alatt itáliai utja alkalmával tökéletesen megtanulta az olaszok klasszikus nyelvét.

— Egyéb nyaralási hirek?

— Az istván-napi ünnepekre mindenki igyekezett elszökni hazulról, akinek módja nyilott reá, hogy a körmenetben távolléte fel ne tünjön. Lamotte Károly is elmenekült a költségvetési gőzfürdőből egy hétre, felesége családjának felvidéki ősi grófi kastélyába. Solty atyánk csengődi birtokára ruccant le, megnézni, hogy milyen volt a termés, panaszkodik is eleget, hogy a kukoricája meg a krumplija teljesen kiszáradt. Közlöm még, hogy Liber Bandi Salzburgban van, Purébl Győző viszont a fiumei árumintavásárt látogatta meg, mert szivszerelme, haj, a tanügyi osztály élén is visszavágyik az ipari és kereskedelmi ügyekhez. Édes Bandi viszont itthon volt az istván-napi ünnepek alatt, lakását az esti órákban elözönlötték a látogatók, akik a gyönyörü dunai ablaksorból fájdalom és költségmentesen nézhették végig a gellérthegyi tüzijátékot.

— Apropos, tüzijáték! Ki volt az irányitója a szépen sikerült istvánnapi ünnepségeknek?

— Zilahy Dezső, akinek mellére ezennel feltüzöm a vitézségi medáliát. Amit a derék Dezső az utolsó három hétben leisztolt, az igazán emberfeletti, a szorgalomnak a hozzáértésnek olyan csimborasszója, hogy le kell venni előtte a kalapot. De kijárt a dicséret munkatársainak is: az agilis Markos Bélának és az elegáns Huszko Viktor-

Az Uj Budapest ankétja a vigalmi adóról

Lamotte tanácsnok: Egész Európában Budapesten legkisebb a vigalmi adó — Beöthy László, Lázár Ödön, Neumann Dezső és Roboz Imre szinigazgatók éles polémiája a tanácsnoki nyilatkozattal — A főváros nemzetközi adataival szemben színházaik nemzeti missziójára hivatkoznak az igazgatók

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A budapesti szinházak és az egyéb szórakozóhelyek egyik legfájdalmasabb és legégetőbb problémája *a vigalmi adó kérdése.* A gazdaságilag tönkrement és talpraállani nem tudó Budapest szinházi és mozi világának sötét utján *a vigalmi adó az egyik legveszedelmesebb szakadék.* Az egyre nagyobb számmal pusztuló szórakozóhelyek főkönyveinek *Tartozás* oldalán a vigalmi adó a legjelentékenyebb tétel. A zárszámadás adatai szerint az elmult esztendőben 2,062.276 pengő 90 fillért vett be a főváros a vigalmi adóból: *vérrel és vassal,* de még igy is 568.648 pengő 59 fillérre rugott az év végén a szinházak, a mozik, a mulatók, a kávéházak vigalmi adó hátraléka. Minden évad elején a szinházak és a többi szórakozóhelyek vidékéről egyetlen jajkiáltás szakad ki a lelkekből a pénzügyi ügyosztály felé: *Töröljék el a vigalmi adót!* — megkezdődik a különböző érdekképviseletek deputációzása, az adó enyhitése és a behajtás könnyitése tekintetében.

A közeli hetekben kezdődő szini évad alkalmával az *Uj Budapest ankétot rendez a vigalmi adó ügyében.* Megszólaltatjuk az alábbiakban *a főváros illetékes tényezőit, az érdekképviseletek vezetőit,* hogy a főváros vezetősége és a törvényhatósági bizottság *tiszta képet alkothasson magának erről a nagyjelentőségü problémáról.*

Lamotte Károly dr.

tanácsnok főjegyző

a pénzügyi ügyosztály vezetője a következő nyilatkozatot tette a vigalmi adóról munkatársunknak:

— A vigalmi adó olyan jelentékeny bevételi forrása a fővárosnak, hogy *arról le nem mondhat, sőt még enyhitéséről sem lehet szó.* Éppen ezért a jövő évi költségvetésben a vigalmi adóból befolyó összegeket *a folyó évi előirányzat szerint vettem fel.* Ami az érdekeltségek panaszait illeti, megállapitom, hogy *egész Európában Budapesten legkisebb a vigalmi adó.* Erre vonatkozólag az ügyosztály kérdést intézett az összes európai nagyvárosokhoz, és a beérkezett számadatokat a közönség helyes tájékoztatása céljából *hivatalosan közre fogja bocsájtani az ügyosztály.*

Arról, hogy nálunk a szinházak rosszul mennek és még ezt a kis vigalmi adót sem tudják fizetni, *én igazán nem tehetek.* Ez az általános gazdasági helyzet *rajtam kivül eső következménye.*

Lamotte tanácsnok nyilatkozatára vonatkozólag szükségesnek tartottuk kérdezni a legnagyobb fővárosi szinházak vezetőit. Elsőnek

Beöthy László

a Belvárosi Szinház igazgatója

a Szinigazgatók Szövetségének elnöke nyilatkozott, aki a következő érdekes választ adta kérdésünkre:

— A Szinigazgatók Szövetsége nem fogja abbahagyni azt az évek óta folytatott akcióját, amely az igazságtalannak és kegyetlennek tartott vigalmi adó eltörlésére irányult. A magyar szinházak valóban rosszul mennek, és az is igaz, hogy erről *Lamotte* tanácsnok ur nem tehet. Fájdalom, nemcsak *Lamotte* tanácsnok ur, hanem a szinházak sem tehetnek arról, hogy az országot sujtott szerencsétlenség legrettenesebb kihatásában *éppen a magyar művészi kulturát sujtotta.* Ha *Lamotte* tanácsnok ur a vigalmi adó *nemzetközi adataival* akarja fejbevágni a magyar szinházak ebbeli természetes és dicsérendő követését, ezzel szemben *mi magyar szinházak a magunk nemzeti jelentőségére, a magunk nemzeti érdemeire, a magunk nemzeti missziójára hivatkozunk.* Nem hiszem, hogy a főváros mindennel ugy siet a külföldi példák megszivlelésében, mint éppen *a vigalmi adóval,* s eközben elfelejti, hogy *a maga nagy és nemes hivatásának ellenére egyik jelentős tényezőjévé válik a magyar szinészet pusztulásának.*

Lázár Ödön

a Király Szinház igazgatója:

Ahhoz, amit a Szinigazgatók Szövetsége általam nagyrabecsült elnöke a vigalmi adóról mondott, igen kevés hozzáadni valóm van. A tanácsnok urnak mindenesetre megvan az oka, hogy *ilyen szigoru álláspontra helyezkedjék.* Csak egyet nem értek: az állam és a főváros annyi pénzt áldoz arra, hogy a magyar kulturát a külföld előtt ismertté tegye. Ennek a legkézzelfoghatóbb eszközét: a szinházat pedig nemhogy támogatnák, sőt ellenkezőleg, a legnagyobb terhekkel sujtják. Már pedig a magyar szinpadi irodalom, tehát Budapest szinházai igen sokban hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyar kulturát legalább is egy szinvonalon állónak tartják a nagy nyugati államokéval.

Azt hiszem, nem kell bővebben fejtegetnem, hogy *Herczeg* Ferenc „Kék róká"-ja, *Molnár* Ferenc „Liliom"-a, „Játék a kastélyban" stb. és *Martos* és *Szirmai* „Alexandra" cimű operettje, amely az egész világot diadallal járja be és hirdeti a magyar kultura dicsőségét, — *többet használ a magyar kulturfölény bebizonyitására, mint azok az eszközök, amelyekre annyi, de annyi felesleges pénzt áldoznak.*

A budapesti szinházak helyzetét *nem lehet a külföldi nagy városok szinházaihoz hasonlitani.* A külföldi nagy városok szinházait az idegenforgalom tartja el, a budapestieket pedig az a kis közönség, amely erején felüli áldozatokat hoz. A külföldi szinházak helyárai *mégegyszer olyan nagyok, mint a budapestieké.* Azokból könnyű a vigalmi adót fizetni. A kiadások pedig nemhogy nem nagyobbak, hanem *jóval kisebbek a budapestiekénél.*

Neumann Dezső

a Magyar Szinház igazgatója:

— Mindenben fenntartás nélkül aláirom *Beöthy* László nyilatkozatát. A főváros a Szent István-nap alkalmával megkért bennünket, hogy nyissuk ki a szinházak kapuit, ami *nagyon sulyos anyagi áldozattal járt.* Mi a magyar kultura szolgálatában készséggel tettünk ennek a kérésnek eleget. A vigalmi adó dolgában tehát már nem nyilatkozni kell, hanem cselekedni: *törölje el a főváros ezt a hálátlan adónemet, a magyar szinházi kultura kerékkötőjét.*

Roboz Imre

a Vigszinház igazgatója:

— A vigalmi adó *a háborus mentalitás maradványa.* Olyan időben született, amikor százával állott sorban a közönség minden szinházi pénztár előtt, csak hogy jegyet kaphasson. Minden este minden szinház telve volt, a vigalmi adó terhét *alig érezte.* — Ezek az idők megváltoztak, a gazdasági élet visszatért a békeidők vágányába, *a szinházak nagy konjunktúrája elmult.* Sőt. Ma nehezebb a helyzetük mint bármikor, sokkal nehezebb mint a háboru előtt volt. Ilyen körülmények között *lehetetlenség a vigalmi adó intézményéhez ragaszkodni,* mert annak terhét a szinházak nem birják el. A külföldi nagyvárosok példája, ahol szintén van még vigalmi adó, nem lehet mértékadó a mi szempontunkból. Tudvalevő dolog, hogy ott óriási idegenforgalom van, naponta több százezer idegen fordul meg állandóan Párisban, Berlinben, sőt még Bécsben is, akik minden este valahova szórakozni mennek. Ezeknek a külföldi metropolisoknak szinházait elsősorban az ott járó idegenek frekventálják. — A budapesti szinházak azonban — az Operát kivéve — a magyarnyelvü publikumra vannak utalva. Az ország megcsonkitása elvette azokat a városainkat, amelyeknek publikuma azelőtt a legjobb szinházbajáró elem volt, valahányszor megfordult Budapesten.

— A mi szinházaink tehát segitő kézre vannak rászorulva, a kiméletlen adóztatást meg kell szüntetni. Be kell végre látni, hogy a szinházak olyan kulturmunkát végeznek és olyan komoly tényezői Magyarország művészi és szellemi életének, hogy nem lehet a futballversenyekkel, lóversenyekkel és sok más alacsonyabb rendű látványossággal egy kalap alá vonni. Disztingválni kell és lehet, mert vannak olyan adóalanyok, amelyek talán elbirják a terhet, a szinházak azonban nem.

— Nem a külföldi példa után kell indulni, hanem azon az uton, amit Klebelsberg kultuszminiszter, a magyar kultura legfőbb őre, kijelölt, amikor felhivta *a vidéki városokat,* hogy a szinházak vigalmi adóját szüntessék be. Ha a sokkal szegényebb vidéki városok eleget tudtak tenni ennek a felhivásnak, lehetetlen, hogy Budapest főváros tanácsa magára vállalja egy kihatásaiban fel nem becsülhető szinházi krizis felidézésének ódiumát.

nak is, akik ugy beszélnek franciául és angolul, mint magyarul.

— Hozzájárulok a kitüntetésekhez! A pártvezérek itthon vannak?

— Megérkezett mindenki. Itthon van Wolff Károly, aki Kozma Jenővel csinált külföldi autóturát. Megérkezett Franciaországból Petrovácz Gyula is, hogy megnézze a Kerepesi-uton az ő tervei szerint épülő gyönyörü templomot. El sem ment Friedrich István, aki svábhegyi villájának árnyékos kertjében külön arzenált épitett az őszi harcokra. A brüsszeli szakszervezeti kongresszusról hazaérkeztek a szocialdemokraták, Gasteinből megjött Baracs Marci bátyánk, Olaszországból Bródy Ernő. Megemlitem még Szerkesztő urnak, hogy Kivovits Károly is megérkezett. Kivovits mester, mint Folkus, szintén Spanyolországba akart utazni, de még sem ment el, mert nem tud vért látni...

— Ne is lásson. Van-e házassági hire, kedves dr. Városházy?

— Risztics Ilona kisasszony, aki egyrészről arról nevezetes, hogy nőben ő az egyetlen számvevőségi főtiszt a városnál, másrészről huga a világhirü pilótának, férjhez megy. Még egy házassági hirem van: szerdán volt az esküvője Schwét Jenőnek, a derék Schwét Henrik szerkesztő kisebbik fiának.

— Gratulálunk az összes ifju pároknak! Ajánlom magamat kedves dr. Városházy!

— A viszontlátásra, kedves Szerkesztő ur!

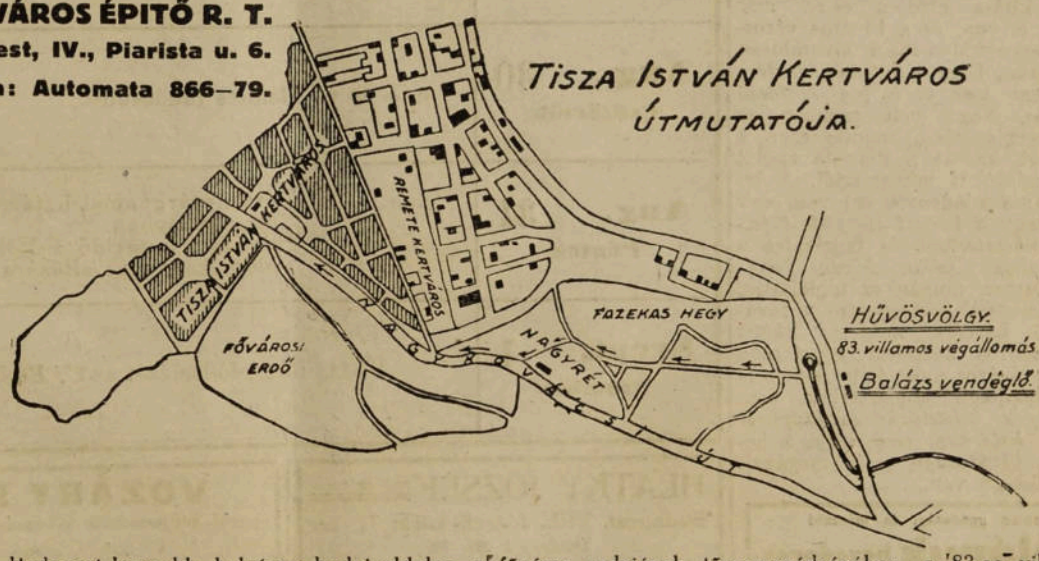
Kipróbálta Ön is talán?
Ugy-e legjobb szer a SALAN

8 Minden fertőzéstől megvéd a salan

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a '83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire, cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS"

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

HIREK

Alig párszázezer pengővel lesz nagyobb a főváros jövő évi költségvetése, mint az idei volt. A pénzügyi ügyosztályban *Lamotte* Károly dr. tanácsnok-főjegyző vezetésével serényen folynak a jövő évi költségvetés előkészitő munkálatai. A költségvetés első nyers tervezete már *készen is van*, amelyet *Lamotte* tanácsnok a jövő hét első napjaiban fog a polgármesternek bemutatni. A tavaly elhatározott uj rend szerint a költségvetés egyes tételeit az ügyosztályok szerint állitották össze és az ebben a formában is fog a költségvetés az illetékes bizottságok és a közgyülés elé kerülni. A költségvetési tervezet *uj bevételi forrásokat egyáltalában nem tüntet fel:* alig néhány százezer pengővel lesz több a bevételi előirányzat, mint a folyó évben volt, és ezt is *a házbéremeléseknek köszönheti a főváros.* A házbér emelése folytán ugyanis emelkedett a *házbéradó is*, ami a bevételi oldal *néhány százezer pengővel való több-dotálását* fogja maga után vonni. Az ügyosztály legfontosabb munkája a *kiadási tételek csökkentése lesz.* Noha az egyes ügyosztályoknak a polgármester tudomására adta, hogy a költségvetési adatok kizárólag *az ez évi keretekben vehetők fel*, nem volt ügyosztály, amely a kiadási rovatban a folyó évi kereteket *igen nagy mértékben tul ne lépte volna.* Az ügyosztályok nagy beruházási kedvét maga a tanács fogja elsősorban a *bevételi rovat reális szürkeségével összhangba hozni.* Mint munkatársunknak *Lamotte* tanácsnok kijelentette, az adott nehéz körülmények között mégis remény van arra, hogy uj, szép akciókat kezdeményezzen a jövő esztendőben a főváros. A Károlyi-palota vételárára *1,700.000 pengő lesz felvéve a költségvetésbe* és minden valószinüség szerint sikerülni fog a közegészségi ügyosztály azon kivánságát is teljesiteni, hogy az *uj Rókus* épitésének első részlete, 3,000.000 pengő fel legyen vehető a költségvetésbe. A költségvetést különben az eddigi tervek szerint *Folkusházy alpolgármesternek* Budapestre való visszatérte után *október legelső napjaiban* fogja tárgyalni kezdeni a pénzügyi bizottság.

A népjóléti miniszter még mindig nem mondta fel a Piarista épület bérletét. Ismeretes, hogy a népjóléti miniszterium megvette a *Lánchid-utca 1.* számu házat és annak lakóit kilakoltatta, hogy ott helyezze el a miniszetrium hivatalos helyiségeit. Az épület átalakitása erre a célra már *folyamatban is van*, és a főváros városgazdasági ügyosztálya nem hivatalosan arról is értesült, hogy *november elsejére a miniszterium már át is fog költözni uj palotájába.* Nagy volt azonban az ügyosztály meglepetése, amidőn ezen a héten leiratot kapott a Piarista épület ügyében a népjóléti minisztertől. A leiratban ugyanis mindenről szó van, csak arról nem, hogy *a bérleti szerződést felmondja a miniszterium*, és bejelentse a fővárosnak, hogy *mikor kiván kiköltözni.* A leiratban csupán az foglaltatik, hogy az augusztusi bérnegyedre a fővárosnak járó házbért, mintegy 24.000 pengőt, *a főváros központi pénztárába átutalták.* A főváros most felterjesztéssel fordult a népjóléti miniszterhez, arra kérvén, hogy *a kiköltözködés időpontját sürgősen határozza meg*, mert a helyiségekre a fővárosnak saját magának is égető szüksége van.

TÜSKÉK

Az ökör és a tojás

Ez a két egymástól teljesen elütő fogalom olyképpen kerül egymással paradoxonszerü kapcsolatba, hogy a közös nevező Budapest székesfővárosnak mindnyájunk által szeretve tisztelt élelmiszerüzeme. Az ökröt a fentnevezett derék élelmiszerüzem még derekabb vágólegényei cipelték ki a tattersaali népünnepélyre, ahol első királyunk emlékének megünneplésére valódi „magyarosch" népünnepséget rendeztek élelmes vállalkozók. Alig hatvan fillért szedtek egy-egy füstös és rágós népünnepélyi ökörszeletért az élelmiszerüzemi National-kasszák, büszkén hirdetve belföld és külföld előtt egyaránt, hogy nálunk mindenre van üzem, sok egyéb hatósági üzem mellett évenként egyszer most már müködésbe lép a népünnepélyi ökörsütési üzem is.

De mi köze az ökörnek a tojáshoz? Látszólag semmi, valójában igen sok. A Községi Élelmiszerüzem ökröt süt, sört mér, virslit árul, büfféket alapit és alimentál, ahelyett, hogy a tojás egyre magasabb régiókba ugró árával törődne. A tojás, noha a falusi szemétdombokon a kukac egyáltalában nem drágult meg, még háborus viszonylatban is szédületes ármagasságokat ért el: a tavalyi juliusi darabonként tiz filléres árral szemben ma 16—17 fillér. Hol van itt az élelmiszerüzem eredeti hivatása, az árnivelláló hatás, hol van itt még csak igyekezet is arra, hogy az élelmiszerüzem megállitsa az elsőrendü életszükségleti cikkek egyre vadabb iramban növekvő árait, hogy egyensulyozza a kereslet és kinálat zavaros szintjét, hogy megszolgálja azt a számunkra érthetetlen bizalmat, amellyel egyes pártok még mindig viseltetnek az élelmiszerüzem iránt.

Van egy, a törvényhatósági bizottság által választott bizottság, amelynek feladata lenne, hogy az élelmiszerüzemre felügyeljen. Ebben a bizottságban minden párt helyet foglal, s a bizottsági tagok pártkülönbség nélkül semmit sem csinálnak. Egy olyan fontos albizottságnak, mint az élelmiszerüzemre felügyelő bizottság, egyéb hivatása is van, minthogy azzal törődjön, megtiltotta-e a vezérigazgató az élelmiszerüzemi alkalmazottaknak, hogy a bizottság tagjait informáljak-e, vagy nem. Egy olyan fontos bizottságnak, mint az éleimiszerüzemre felügyelő bizottság, az lenne szerény véleményünk szerint hivatása, hogy tulmenően az ökörsütéseken és élelmiszerüzemi büffépolitikán, arra vigyázna, hogy az üzem ne térjen el eredeti árnivelláló céljától és a termelők és kufárok tulhajtott áraitól igyekezzen az elsőrendü élelmiszereket illetően mentesiteni Budapest agyonsanyargatott népét. Quo usque tandem abutere?

Az Uj Budapest naptára

Aug. 26 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi elöljáróságokon.
Aug. 27 **Hétfő**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Aug. 28 **Kedd**	d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése.
Aug. 29 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitésre felügyelő bizottság ülése.
Aug. 30 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Aug. 31 **Péntek**	d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. Pályázati határidő a Rókus-templom karnagyi állására.
Szept. 1 **Szombat**	Ujitsa meg előfizetését az *Uj Budapestre!*

Előléptetések a fogalmazói karban. *Spannberger* Lajos és *Guth* Ferenc főjegyzők kerületi előljárói állásra történt behelyettesitésével a főjegyzői karban üresedés állott be. I. oszt. főjegyzőjévé julius 1-től kezdődő hatállyal *Szendy* Károly II. oszt. főjegyzőt, az ilymódon megüresedett II. oszt. főjegyzői állásra pedig ugyanezen időponttól kezdődő hatállyal a soron következő *Unger* Ferenc és *Vigyázó* Géza I. oszt. tanácsjegyzőket léptették elő. Egyidejüleg *Matolay* Viktor II. oszt. tanácsjegyző automatikusan I. oszt. tanácsjegyző lett.

Néger a Rudasban. *(Levél a szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Eddig csak regényekben és ujságokban olvastam arról a gyakran lincselésig fokozódó antipatiáról, amellyel a fehér faj Amerikában a négerekkel szemben viseltetik. The colored gentleman az Óceán másik partján nem utazhat, nem étkezhet, nem fürödhet együtt a fehérbőrü embertársaival. Csudálkoztam ezeken a hireken, sőt nem is tulságosan adtam hitelt nekik csütörtökön reggelig, amikor sorsom a Rudas-fürdő nagy bazinjébe vezetett. A kékesen derengő friss reggeli vizben ott lubickolt, hápogott és vigyorgott egy valódi néger. Fekete haját, amely gyapjas volt és göndör, kezeit, amelyek nagyok voltak és feketék, épp ugy megcsodáltam, mint nagy fehér fogsorát, amely széles mosolyra torzult, amikor engemet meglátott. A néger ruha nélkül volt és igy nem ismertem meg, nem tudom, honnan ismert engemet, bár őszintén szólva erre a kérdésre akkor sem tudtam volna választ adni, ha választékos eleganciáju parkettáncos vagy lokálportás öltözékében pillantom meg Őfeketeségét. Valami szag áramlott a néger fekete bőréről felém, valami orrfacsarintó illat, mely erősebb volt, mint a fürdő tojásszaguan kénes kigőzölgése. Mérhetetlen undor fogott el, szerkesztő ur, életemben először éreztem, hogy a bőröm fehér és hogy felebaráti szeretet ide vagy oda, nekem ehhez a négerhez semmi közöm a világon nincsen. Gyorsan kiugrottam a medencéből, megtörülköztem, felöltöztem, elmentem és közben megkérdeztem a fürdőszolgákat, hogyan kerül a Rudasba néger. Azt a nem éppen kellemes feleletet kaptam, hogy gyakran van néger vendége a fürdőnek, mert ők sem vetik meg a Rudas örömeit. Világért sem akarom, hogy szerkesztő ur a fajok harcába keveredjék, mégis alázatosan vagyok bátor feleletet esedezni azon kérdésemre, miért nem utasitják a tisztálkodni kivánó néger pasasérokat a gőzfürdők helyett kádfürdőbe, amikor rajtam kivül számosan vannak fehérbőrüek, akik nem hajlandók afrikai testvéreikkel egy kamrában gőzölögtetni fáradt tagjaikat. Mit szól mindezekhez Édes tanácsnok ur, és van-e a néger inváziról tudomása Kállay Tamás városatyának, a Rudas legfőbb és fellebbezhetetlen ellenőrének? Tisztelettel: egy törzsvendég, aki nem óhajt kapucinerszinü emberekkel együtt fürödni.*

PAULINI GÉZA
Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csőlnak motorokat.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MAZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ
TELEFON: J. 378-92. :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közüsztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

LIPCSEI ŐSZI VÁSÁR
1928 évi augusztus 26-tól szeptember 1-ig

A világ legnagyobb vására Önnek is alkalmat ad szükségleteinek előnyös beszerzésére. Európa legnagyobb mintalátvényossága! Kimerítő ajánlatot talál itten ujdonságokban, kvalitás-árukban és márkás cikkekben.

Nagy vasuti kedvezmény

Budapest-keteti pályaudvarról augusztus hó 24-én 20'35 órakor különkocsik indulnak, melyek a Prágából kiinduló különvonathoz lesznek csatolva.

Ingyen német cseh vizum

Utlevelek átvétele ezen vizumok beszerzése végett legkésőbb augusztus hó 17-ig.

Lakásbejelentések legkésőbb augusztus 16-ig

Közelebbi felvilágositási nyujt a tiszteletbeli képviselő: GUHRAUER OTTÓ igazgató, Budapest, VI., Teréz-körut 46. Telefon: Aut. 239 81. Hivatalos idő: 9—2-ig és a

LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG

Lánchid Kávéház

a Kereskedelmi Minisztériummal szemben

Kitünő magyar és francia vacsorák

Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai iparlepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszfedő- és szigelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 36!—23.

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci-utca 58. sz. lőldszint. — Telefon: Aut. 860-72

Stumpf Sándor

kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz. elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lőfogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

LOPOS GYULA

szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

WIHART FERENC

ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

GAZDASÁGI ÉLET

Megindult a betétek áradata a Községi Takarék felé

Készül az uj intézet szervezési szabályzata

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az elmult héten közgazdaságilag nagyjelentőségü látványnak voltak tanui a Szent István-napi ünnepre Budapestre ránduló százezrek. Az *Egyesült Fővárosi* temetési szertartásának utolsó momentuma ragadta meg a járókelők figyelmét: végig a városon leszedték az *Egyesült Fővárosi* cimtábláit, hogy azokat a sokkal jobban hangzó *Községi Takarék* cégérével cseréljék fel. Ezzel az aktussal *végleg bezárult a koporsó a régi jóhirnevü pénzintézet* fölött, melynek utóda legalább is olyan hosszu életre számithat, mint ahány emberöltőt a régi *Vereinigte* megért.

Az a néhány nap, mióta az uj intézet cégtáblája az utcán függ, megmutatta, hogy annak az erkölcsi tőkének, amely a Községi Takaréknak már *a nevében is rejlik*, igen szép gyümölcsei lesznek. Mióta Községi Takaréknak hivják az Egyesült Fővárosit, *megindult a betétek áradata*, olyannyira, hogy a közönség köréből való betétgyüjtés is *a legszebb eredményekkel kecsegtet az uj intézet számára.*

Az uj intézet igazgatósága természetszerüen a betétgyüjtés terén *nem kiván a régi nagybankoknak konkurrenciát teremteni*, aminthogy az egész vonalon *barátságos érintkezést* akar a pénzintézetekkel fenntartani. A Községi Takarék Dorottya-utcai igazgatósági palotájában különben is igen *serény munka folyik*, most történnek az átkönyvelések, átszervezések, az uj üzletágak, uj üzletkörök megismerése és kibővitése. Folyamatban van uj intézet szervezési szabályzatának elkészitése is, mely végső fokon a törvényhatósági bizottság elé fog kerülni. Nem kétséges, hogy kitünő vezérkarával az élen a Községi Takarék méltó lesz a főváros presztizséhez és hamarosan el fogja méltó helyét foglalni az ország vezető pénzintézeteinek sorában is.

A fővárosi biztositások rejtélye. Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a gazdasági hivatal előterjesztése kapcsán a városgazdasági ügyosztály foglalkozni kezd a város tűz- és betörés elleni biztositásainak ügyével. A helyzet ugyanis az, hogy az elmult évben egy esztendővel meghosszabbitott biztositási szerződések *az év végével lejárnak* és ezért a tanácsnak már most döntenie kell, hogy *milyen formában* kivánja a jövőben a biztositások dolgát rendezni. Értesülésüak szerint az ügyosztály előterjesztése *már elkészült*, konkrét inditvány is van arra vonatkozólag, hogy milyen metódus szerint intézzék a biztositási ügyeket, azonban az egész előterjesztést minden részletével együtt *a titokzatosság legsürübb köde fedi. Édes* tanácsnok, az ügyosztály vezetője, kijelentette munkatársunknak, hogy a biztositások ügyéről való nyilatkozást *egyelőre korainak tartja.* Az a homály, amelybe a városgazdasági ügyosztály a biztositások dolgát mesterségesen kavarja, egyáltalában nem helyénvaló. A biztositások jövőbeni intézésénél elsősorban *elvi álláspontot* kell elfoglalni; megmarad-e a főváros az eddigi rendszer mellett, amikor részben közvetlen megbizás, részben versenytárgyalás alapján kötötte meg a biztositó intézetekkel, főképpen az *Első Magyar Biztositóval* és a *Gazdák Biztositó Intézetével* a szerződéseket, vagy pedig *önálló biztositó felállitásával*, esetleg megfelelő *kártartalék gyüjtése során önbiztositással* kivánja-e az elemi csapások következtében beálló károk megtérítéséről gondoskodni. Mindenesetre szükségesnek tartjuk, hogy a fővárosi biztositások ügyének legalább elvi része ne *a városgazdasági bizottság nyilvánosságmentes ülésén* döntessék el, hanem mód nyiljék arra, hogy ezzel a nagyfontosságu dologgal *nyilvánossággal rendelkező bizottságok* is foglalkozhassanak.

Októberben megkezdik az uj iskolák épitését. Ismeretes, hogy idő nyerése céljából a főváros közoktatási és épitési ügyosztálya ugy határozott, hogy a folyó évi költségvetés terhére felállitandó három uj iskola terveit házilag készitik el és nem nyilvános tervpályázaton szólitják versenyre az ország tervező épitészeit. Értesülésünk szerint az ügyosztály megbizott tisztviselői a három uj iskola első tervvázlatával már elkészültek és azt a legközelebbi hetekben már a tanácsnak is bemutatják. Amennyiben a tanács a vázlathoz hozzájárul, a legrövidebb időn belül sor kerül az épitkezések megkezdésére is. Mint *Solty* tanácsnok az *Uj Budapest* munkatársának kijelentette *az épitkezést október első heteiben okvetlenül mind a három helyen meg fogják kezdeni.*

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár 1928 első félévi mérlegtételei a multévi junius 30-i állományokkal összehasonlitva, az intézet üzletének *számottevő fejlődését mutatják.* Könyvecskékre és pénztárjegyekre elhelyezett takarékbetétek 58.6%-kal 32.3 millió P-re, a folyó- és csekkszámlán elhelyezett tőkék 46.21%-kal 4.35 millió betétek 51.24%-kal emelkedtek, mig a P.-re, vagyis az állandó jellegü összes hitelezők tétele 18.8%-kal csökkent. Az idegen tőkék a 100 millió pengőt meghaladják. A takarékpénztári vállalatai, élükön a söripari konszernnel, az elmult félévben is gyarapodtak.

A pénzintézetek egységes félévi mérlegei. *A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének* kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek ez év elején elhatározták, hogy mérlegeiket a jövőben egységes alapelvek szerint fogják elkésziteni és az igy egységes elvek szerint fölállitott mérlegeket nemcsak az évi közgyülésekkor, hanem *félévenkint is közzéteszik.* A táblázat, amely nemcsak a belföldi közönség előtt, de a külföld részéről is messzemenő érdeklődésre tarthat számot, a következő nagyfontosságú és gazdasági életünkre igen kedvező adatokat tartalmazza: A Tébe kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek egységes félévi mérlegre (1928 julius 30.) szerint a budapesti pénzintézeteknél a könyvecskékre, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek és egyéb hitelezők követeléseinek végösszege 1.549,747.000 pengő. Az értékpapirokra, árukra és adósok egyéb fedezete alapján adott hitelek végösszege: 772,236.000 pengő. Az *államadósságok és egyéb kölcsönök* összege: 53,332.000 pengőt tesz ki. A záloglevelek alapján kibocsátott jelzálogkölcsönök végösszege pedig 371,418.000 pengő. A pénzintézeteket e nagyjelentőségü és örvendetes elhatározásukban *fontos bankpolitikai szempontok* vezették. Mindenekelőtt az egységesség elve, annyival is inkább, mert az egyes külföldi államokban is egységesség látható a mérlegekben és különösen Németországban az összes pénzintézetek egységes minta szerint állitják föl mérlegeiket.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága augusztus 2-án tartott ülésében foglalkozott az intézet 1928 junius 30-án lezárt félévi mérlegével, amely 855.648.12 P tiszta nyereséggel zárul az előző teljes esztendő 969.459.47 P nyereségével szemben. A félévi mérleg egyéb adatai is a fokozatos fejlődés képét nyujtják. Az év eleje óta a takarék- és folyószámlabetétek összege 20,179.460 P 23 fillérről 27,263.267.69 pengőre, a váltótárca 20,763.354.72 pengőről 20 millió 078.460.12 pengőre, a záloglevelek és községi kötvények forgalma pedig 43,895.118.70 pengőről 25,153.201.99 pengőre emelkedett. Ezzel szemben a kiadások terén számottevő változás nem következett be, ugyhogy az üzemi koefficens az az előző évi 51½%-ról 42%-ra csökkent. A junius 2-iki rendkivüli közgyülésen elhatározott alaptőkeemelési művelet 6 millió pengőről 12 millió pengőre teljes sikerrel lebonyolitást nyert, amiből kifolyólag az év második felében már ujabb tőkék állanak a takarékpénztár rendelkezésére. A takarékpénztár részvényei julius 31-ike óta a newyorki tőzsde kiegészitő részét képező Curb Marketen hivatalosan is jegyeztetnek. Az intézet ez évben Budapesten, a Váci-uton uj fiókot nyitott, Pesterzsébeten pedig érdekkörébe vonta az Ipari és Kereskedelmi Bank Rt.-ot.

A Magyar-Olasz Bank félévi mérlege. A Magyar-Olasz Bank R.-T. igazgatósága a folyó évi augusztus hó 6-án megtartott ülésén megállapitotta az 1928 junius 30-án lezárt félévi mérleget. Ez a félévi mérleg a nyereségáthozat figyelembevétele nélkül 1,254.404.59 P tiszta nyereséggel zárul, amely tiszta nyereség — még a folyó év második negyedében alaptőkefelemelés folytán befizetett 184.000 darab uj részvény figyelembevétele mellett is — az 1927. év első felére 787.365.90 P összegben megállapitott tiszta nyereség megfelelő emelkedését jelenti. Bizonyos korábbi tranzakciók lebonyolitásából származó nyereségek későbbi elszámolás részére tartattak fenn. A takarkbetétkönyvekre és folyószámlákon elhelyezett betétek állománya az 1927 junius 30-iki állománnyal szemben 47,514.092.80 pengőről 60,579.908.84 pengőre szaporodott, igy a hitelezők tétele 44,022.397.30 pengőről 42,053.575.71 pengőre csökkent. A váltótárca 51,422.070 pengőről 62,581.354.73 pengőre, az adósok tétele 41,986.411.44 P-ről 45,777,899.12 pengőre és az intézet által folyositott jelzálogos kölcsönök állománya 14 millió 188.662.51 pengőről 29,816.579.33 pengőre emelkedett.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi ut 19. sz.

„MINIMAX"
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási. Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető.
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 85
Telefon: Teréz 237-31.

„Shaku-Do" Művészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntőde IX. Mester-utca 26.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA Előadások hétköznapokon ½6, ½8, ½10 ünnep és vasárnap 4, 6, 8, 10 órakor
ROD LA ROQUE attrakciós vendégjátéka: **A GÓLYA** P. D. C. produkció
GEORGE O'BRIEN sláger: **ÁMOR HAJÓJA**

PALACE FILMSZINHÁZ a Newyork palotával szemben. (Telefon: J. 365-23)
1. **A gólya**, főszereplő: Rod la Rocque.
2. **Az orfeum hercege**, fősz.: Petrovits Szvetiszl.
3. **Hiradók.**
Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapozon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ
EGÉSZ HÉTEN
BIRÓ L. SZINMÜVE:
Hotel Imperial

CORVIN Kamara
Nagyszabásu műsora:
Az óceán Don Juanja
(Főszerepben VICTOR Mc LAGLEN, a Carmen torreadorja)
Isten veled szinpad!
(Főszerepben BARBARA BEDFORD)

Szeptember 1-én nyit az
Andrássy uti Szinház
Uj műsor! A legdrágább jegy 6.— pengő
Jegyek már válthatók

MEGNYILT A TABARIN
TELJESEN ÁTALAKITVA, SZENZÁCIÓS VARIETÉ- ÉS TÁNCMŰSORRAL

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a vámvonal kihelyezésével kapcsolatosan szükséges **21 darab kut furási és szerelési munkálataira.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai épületenkint 1 pengőért kaphatók 1928 augusztus 16-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztálynak IV. Közp. Városháza, III. em. 342. sz. szobájában. A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszely Sándor műszaki felügyelőnél (telefon: Aut. 697—60), vagy a Közp. Városháza III. em. 310. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928 szeptember 10-én (hétfőn) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandó be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti üléstermében fél 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. A munka odaitélése csak a fedezet jóváhagyása után történik.

Budapest, 1928 augusztus 7.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **VIII. ker., Kun-utcai központi tűzőrség épületében szükséges gőzfűtőberendezési munkálatokra.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai darabonkint 2.40 pengőért kaphatók augusztus 25-től kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztálynak IV., Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában. A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél, a Közp. Városháza III. em. 329. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928 szeptember 11-én (kedden) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 augusztus.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a vámvonal kihelyezésével kapcsolatosan szükséges **33 darab vámépületnek föld-, kőmives-, elhelyező, műkő-, vasbeton-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, burkoló- és redőnymunkálataira.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai épületenkint 1 pengőért kaphatók 1928 augusztus 16-tól kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanácsi II. (középitési) ügyosztálynak IV., Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában. A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszely Sándor műszaki felügyelőnél (telefon: Aut. 697—60), vagy a Közp. Városháza III. em. 310. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928 szeptember 10-én (hétfőn) d. e. 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandó be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. sz. alatti üléstermében fél 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. A munka odaitélése csak a fedezet jóváhagyása után történik.

Budapest, 1928 augusztus 7.

A székesfőváros tanácsa.

Beszerzési források:

Árvay R. László Pala- és cserépfedő-mester. Budapest, VII., Damjanich ucca 24. Telefonhivó: J. 368-06

Binzberger Ferenc kalapjavitó, Budapest, VII., Nefelejts ucca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos ucca 97.

Böhm József Elektromos géplavitó üzeme Budapest, VII., Nefelejts u. 55. Tel. J. 435-64

Cselkó László szobafestő és mázoló m., Budapest, VII., Nefelejts-utca 55

Demeter Sándor cipészmester, Budapest, VII. Péterfy Sándor-u. 39

Feik Ágoston épület-bádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata. Budapest, VII., Murányi-utca 59. sz.

Gubicza Dezső kertépitő Budapest, I., Ménesi-út 3. Tel.: J. 370-92

Tervez, épit kölcsönt nyujt a **Jelzálog Épitési Vállalat** Budapest, IX., Boráros-tér 3 I. em. 2.

Juhász Gábor Elvállal mindennemü óra és ékszer javitást jutányos áron. — Óra és ékszer raktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts ucca 51. sz.

Kovács István épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Telefon: J. 459—21.

Maricsek Károly villanyvilágitási-, telefon- gáz- és vizvezetékberendező, Bádogos. Tel.: J. 28-76. Budapest, VII., Hernád-u. 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweis-u. 2 Telefon: Automata 195-35.

Nagy István Beton-, terazzo-, padló- és fulburkoló-mester, BUDAPEST, Nefelejts ucca 53. zzám.

Szőke András Ablaktisztitó és padlóbeeresztő Budapest, VII., Nefelejts ucca 54, II, 3.

Tausz Jakab épület- és műlakatos Budapest, VII,, Hernád-u. 35.

Tóth István étkezdéje, Budapest, VII, Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342 - 12

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **100.000 kg. autóbenzin** szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy 1.60 pengő állami és 1.60 pengő fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat **1928 szeptember hó 18-án d. e. 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be. Az ajánlat boritékára rá kell irni: „Ajánlat benzinre". Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint d. e. 10—12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 augusztus 21.

A székesfőváros tanácsa.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agya, utca 75. szám.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTARSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 34. szám

Budapest, 1928 szeptember 1

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30139

Az utca csődje

A pesti utca, amely a béke boldog éveiben mintaképe volt a csendnek és az előkelő nyugalomnak, elérkezett a csődhöz. A pesti utca ma kakofóniától zajos, ideges, türelmetlen tükörképe nyomoruságos életünknek, a pesti utca a maga száguldó halálgépeivel, villamosaival, motorkerékpárjaival, autóbuszaival és kereszteződéseivel életveszélyes lett mindenkire, aki akár gyalog, akár valamely közlekedési alkalmatosságon megfordul rajta. A pesti utca szük kereteit tulnőtte a közlekedés vágtató fejlődése, a pesti utca ma élő anakronizmus, amelyet azért nem lehet egy tollvonással eltüntetni a földről, mert a szélén házak vannak, amelyeket lebontani és helyükbe ujat épiteni nem képes a trianoni Budapest. Nem vádolunk senkit és nem rekriminálunk, ahogy senkisem tudhatta előre a világháborut, azonképpen nem álmodhatta meg senki sem a közlekedés vernei fantáziát tulszárnyaló mai méreteit. A pesti utca csődje elérkezett, hiányzik azonban ennek a csődnek a tömeggondnoka: senki nincsen, aki a közlekedésképtelen pesti utcát vizsgálat alá tudná vonni, hogy megállapitsa, mit lehet felhasználni belőle a jövendő számára. A sok taxiengedély- és benzinkut-protektor mellé valamelyik hatalmas városatya támogatását kérjük a csődbejutott pesti utca számára...

Ankét a zsirról

A zsir egyre drágul, és két pengő nyolcvanfilléres ára már olyan magasságokat ért el, hogy sikerült felébresztenie a közélelmezési ügyosztályt, amely tudvalevőleg a legnehezebben ébredő magyarok közé tartozik. Ott még természetszerüleg nem tartunk, hogy a zsir árának csökkentésére komoly intézkedés történjen a főváros közélelmezési ügyosztálya és annak dédelgetett élelmiszerüzeme részéről, de annyi eredményt mégis sikerült elérni, hogy az összes közélelmezési főtanácsosok részvételével ankét volt, amelyen konstatálták, hogy a zsir ára valóban emelkedett. Egyébb konkrétum nem is történt azután az értekezleten, amelyen különben elhatározták, hogy legközelebb határoznak arról, hogy egyáltalában mikor fognak határozni. Ezzel a lélekemelő momentummal véget is ért az ankét, amely egyáltalában nem zavart sok vizet, arról nem is beszélve, hogy a zsir árának emelkedő tendenciáját egyáltalában nem zavarta meg. De ez nem is fontos: a fontos az, hogy az urak meglegyenek önmagukkal elégedve. Ezennel felhatalmazzuk őket, hogy a tükör elé állva megveregethessék saját, méltóságos vállaikat... A drágaság letörésére nem ankétok kellenek, hanem komoly intézkedések. Ha az ankétok során erre eddig nem tudtak rájönni, kérjük az urakat, olvassák el Sipőcz polgármester jelentését a következő hasábon...

Sipőcz polgármester félévi jelentése az aktuális problémák megoldását sürgeti

„Amig a lakástermelés rendes folyamata helyreállitva nincsen, a lakásforgalmat felszabaditani nem lehet" — A drágaság letörésére a védővámok leszállitását, a kartellek megrendszabályozását és az élelmiszertörvény megalkotását látja szükségesnek a polgármester

A polgármester megdicséri a közigazgatási személyzetet

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A polgármesteri jelentés évtizedes szokás szerint hü tükre a főváros életének, örömének, bánatának: különösen az, mióta *Sipőcz* Jenő dr. ül a polgármesteri székben, aki a maga nagy szorgalmával, pontosságával és Budapest népe iránt érzett szeretetével igyekszik azon, hogy ez a jelentés, mennél hüségesebb, megbizhatóbb és lelkiismeretesebb határkő legyen a kommunális életben. *Sipőcz Jenő dr. polgármesteri jelentései éppen ezért eseményszámba mennek*, de az eddigi jelentéseket is felülmulja e tekintetben az a beszámoló, melyet a polgármester a folyó év első felétől fog a közigazgatási bizottság legközelebbi ülése elé terjeszteni.

Megállapitja előljárójában a jelentés, hogy a főváros közigazgatását a félévben is nagy mértékben foglalkoztatta a fővárosi lakosság gazdasági, erkölcsi, kulturális és szociális igényeinek lehetőség szerint való kielégitése. Az általános helyzet az elmult évihez képest nem változott, bár *a közigazgatás feladatai mindinkább szaporodtak.*

A nagy munkaszaporulat különösen a bizonyitványügy kezelésénél mutatkozik, aminek okául a *nehéz gazdasági viszonyokat* jelöli meg a polgármester. Ugyanez a körülmény játszik közre a *közjótékonysági ügykezelés* szomoru képénél, ugyannyira, hogy szinte naprólnapra láthatólag szaporodik a hatósági támogatásra szorulók száma. A segélyezésnél meleg elismeréssel emlékezik meg a polgármester *lord Rothermere* nagylelkü adományáról, amely a hatósági támogatásra szorulók nyomorának enyhitésére nagyon jótékonyan hatott.

Megállapitja a polgármester, hogy az épitkezési engedélyek késedelmes kiadása és a telekkitüzések lassusága miatt az épittetők kénytelen engedély és kitüzés nélkül hozzáfogni az épitkezéshez, hogy anyagi veszteségeket ne szenvedjenek. A telekszabályozási eljárás nehézkessége és a telekkönyvi korlátozások keresztülvitele miatt sokszor *évekig kell visszatartani a lakhatási engedélyeket*, ami vizsont az adómentességet hátráltatja és indokolatlanul szaporitja az adminisztrációs munkát. Ezeken a bajokon *jól begyakorolt műszaki erők felvételével és az eljárások egyszerüsitésével kellene segiteni.*

Igen éles hangot használ a polgármesteri jelentés az egyre szaporodó benzinkutak melletti olajárusitás szabályozásának szükségességére vonatkozólag. Itten *szigoru kormányhatósági intézkedéseket sürget a polgármester*, mert esztétikai szempontból sem tartja megengedhetőnek, hogy az olaj árusitásával keletkező foltok az uttestet és a járdát bepiszkitják.

Foglalkozik a polgármester jelentése a *lakásüggyel is.* Közli, hogy a tanács előterjesztését ebben az ügyben a törvényhatóság is elfogadta, ám *ezeket a lakásügyi kérdéseket a kormány nélkül tisztázni nem lehet.* A fővárosi lakásprobléma megoldásának alaptételéül megállapitja a polgármester, hogy *amig a lakástermelés rendes folyamata helyreállitva nincsen*, a lakásforgalmat felszabaditani nem lehet. Mindenekelőtt a *lakástermelés fokozása* tehát az, amire a hatóságoknak törekednie kell. Ezt az épitkezésekre biztositott adómentesség további kiterjesztésével, valamint olcsó hitelek hatósági biztositásával lehet elérni. Ebben az ügyben *nagyon sürgősen szükség van a kormányhatóság intézkedéseire*, mert a lakásviszonyok látszólagos javulása mellett is több mint ezer család lakik földalatti odukban, deszkaviskókban és egyébb emberi lakásra teljességgel alkalmatlan helyiségekben. A polgármester szerint a lakásnyomor következtében fellépő *lakásuzsora és haszonlesés* éppen ezt a legnyomorultabb társadalmi réteget sujtja.

Megemlékezik a polgármester az *élelmiszerek drágulásáról is*, amelynek lecsökkentésére *fontos intézkedéseket tart szükségeseknek.* Megfelelő kereskedelmi szerződések alapján csökkentendők volnának a fontosabb élelmicikkekre és vágóállatokra fennálló magas védővámok, lehetővé kellene tenni a *fővárosi állatvásárok transitforgalmát* méltányos vámkezelési eljárással, a budapesti viszonylatban is meg kellene adni az *élelmiszer exportnak adott tarifakedvezményeket.* A forgalmi adónak az egyes elsőrendü élelmicikkekre történt eltörlése a közellátás szempontjából *kiterjesztendő volna egyébb fontos élelmicikkekre*, különösen a lisztre, husra és cukorra is. A lisztre és husra nézve csak az egyfázisu adó lerovása van ugyan érvényben, de ez is még *lényeges teherrel nehezedik a fogyasztó közönség vállaira.* Különösen sulyos tehertétel ez a *cukornál*, amelyet a forgalmi adón kivül még a kincstári haszonrészesedés is terhel, mely által nálunk, termelő államban, a *cukor ötvenhatvan százalékkal drágább, mint Ausztriában.* Sürgeti még a polgármester ezen a téren a *karteleknek törvényhozási uton való szabályozását* és a fogyasztás érdekeibe ütköző müködésük megakadályozását, továbbá, hogy *egységes élelmiszertörvénnyel* és kellő szigorusággal alkalmazott büntetőrendeletekkel az élelmiszerek forgalomba hozatala egyöntetüen szabályoztassék.

Tanügyi téren büszkén mutat rá a polgármester *az iskolaorvosi intézményre*, amelyet az elmult évben a kisdedóvókra is kiterjesztette. A fővárosi iskolákba járó összes tanulók ma már valamennyien *állandó orvosi felügyelet alatt állanak.* Tovább fejlesztették *az iskolaorvosok mellett működő gondozónővérek intézményét is*, akik az elmult iskola évben már az iskolai gyermekvédelemnek karitativ részét is ellátták. Rövidesen megnyitják a *Svábhegy oldalán tervezett erdei iskolát is.*

A polgármester végezetül dicsérően emlékezik meg a közigazgatási személyzet müködéséről, a *személyzet általában véve elismerésre méltó igyekezettel tett eleget nagyfontosságu kötelezettségeinek.*

Érdekesen csik össze a polgármester félévi jelentése a tanács csütörtöki állásfoglalásával a drágaság letörését illetően. Nem kétséges, hogy a közigazgatási bizottság jövő hétfői ülése a *legszélesebb mederben fogja tárgyalni* a polgármesteri jelentést és ezzel kapcsolatosan az üzemek kérdését. Elsősorban a *Községi Élelmiszerüzemről van szó*, amely a maga gyengeségének akcióképtelenségének igen nagy mértékéről tett tanuságot, amikor mindezideig nem tudta utját állni a drágaság növekedésének. Ma már szó sincs arról, hogy az Élemiszerüzem tettekkel tényező konkurrense legyen a magánkereskedelmnek, — a virstligyártó, büffépolitikát üző élelmiszerüzem ma már alig törődik az elárusitó üzletekkel, amelyeknek megszüntetésére a belügyminiszter ugyis felhivta a főváros tanácsát: az Élelmiszerüzem főfoglalkozása ma a kórházak ellátása, az élelmiszereknek a kórházak számára való bevásárlása. *Igy fest a Községi Élemiszerüzem a drágulás szomoru hónapjaiban!*

Az Uj Budapest ankétje a vigalmi adóról

Tasnády-Szüts András államtitkár elismeri a főváros megértő viselkedését, de esetenkénti könnyitések helyett általános leszállitást tart szükségesnek — A mozikat a vigalmiadónál is erősebben sujtja az elektromos áram horribilis ára — A mozi éppen ugy kulturtényező, mint a szinház, ezért ugy is kell vele bánni

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest*-nek a vigalmi adó tárgyában tartott ankétját legutóbbi számunkban a szinházi érdekeltségek tették meg észrevételeiket a vigalmi adó ügyében. Ankétünk folytatásaképpen most a mozgókép szinház-érdekeltségek képviselőit kérdeztük meg. Elsősorban

Tasnády-Szüts András

államtitkárt, a Mozgóképüzem Engedélyesek Országos Egyesületének elnökét

kerestük fel, ki e kérdésben a következőkben tette meg nyilatkozatát:

— A mozik nagyon rá vannak szorulva, hogy kedvezményeket kapjanak, mert több az engedély, mint kellene s ez nagyon kifejezésre jut a bevételekben. Igy a mozik *valóságos élethalál-harcot vivnak a megélhetésért.* A vigalmi adó, mint minden közteher, sulyosan nehezedik a mozikra, de el kell ismerni, hogy a főváros vezetőségét, főleg pedig akiknek a vigalmi adó ügye hatáskörébe tartozik: *Lamotte* tanácsnok és *Remete* tanácsjegyző elismerésre méltó megértéssel kezelték ezt az ügyet. S ahol szükségesnek mutatkozott, ott nem is késett a segitség. Mindenesetre helyesebb lenne az inciáliter nyujtott könnyitések helyett a *vigalmi adó általános leszállitásához folyamodni.* A mozik ugyanis éppen olyan *kulturtényezők*, mint a szinházak, mert hisz a mozik lehetővé teszik, hogy a közönség ama része is, mely anyagilag kevésbé tehetős, a bemutatott képek utján az *egész világgal megismerkedjék és műveltsége nivóját emelje.*

Décsy Gyula

a Magyar Mozgóképüzem Engedélyesek Országos Egyesületének társelnöke:

— Annak hangsulyozásával, hogy azok a városi urak, akik a vigalmi adó ügyét intézik, a megadott merev szabályzati keretek között a *lehető legjobb indulattal viseltetnek.* Ki kell jelentenem, hogy nem az ő dolguk kiszámitani a mozik teherviselő képességét és megállapitani azt, hogy a tizenöt év előtti igazság, ugy, ahogy más ezer az élet ezer viszonylatában, ugy a vigalmi adó tekintetében is *megváltozott.* Nevezetesen a gazdag, egymillió lakosu Budapest egy szegény várossá lett. A *gazdag Budapestnek*, amikor a vigalmi adó szabályzatait megteremtették, öt-hat premier mozgókép-szinháza volt, ma a *szegény Budapestnek* tizenhárom elsőhetes mozgókép-szinháza van. Napokon, heteken keresztül állt sorban a közönség, hogy a mozikba bejuthasson. Ma sorban várják a mozik üres nézőtérrel a közönséget. Ne tévesszen az még senkit, hogyha egy évben nyolc-tiz műsorképes telt házat is csinálunk. Az se tévesszen meg senkit, hogy a mozik külföldön hasonló vagy nagyobb vigalmi adó százalékot fizetnek, mert a magyar mozik budget-je ezzel szemben azt mutatja, hogy a *rendőri dij*, ami külföldön ismeretlen fogalom, *sulyos százalékkal* szaporitja a közterheket. Amig a külföldön a villamosáram a mozikban ipari áram cimén lesz az elektromos társaságok által elszámolva, nálunk ezen a téren éri a legsulyosabb sérelem a mozikat, mert az Elektromos Művek, ami a főváros tulajdona, mint *világitóáramot*, szóval a legdrágábban számitják a villany árát. A külső reklám, ami tulajdonképpen a fővárosnak világvárosi jelleget ad és villágosságot visz be a különben nem eléggé megvilágitott terekre és utcákra, talán *husz százalékába kerül külföldön* annak, amit mi Budapesten fizetünk. Ezen a téren igazán *csak a főváros segithetne.* Hogy a plakáthirdetés a városban annyira megdrágult, hogy a mozik már a mult évben kénytelenek voltak nagyrészt lemondani a hirdetésnek ezen legelemibb formájáról s ezen a téren is a minimumra szoritkoztak, ez is köztudomásu dolog és az is a főváros hatáskörébe tartozik. Tehát az a sajnálatos körülmény áll fenn, hogy a *főváros egyik ügyosztálya nem bir tudomásul arról, hogy közben a másik ügyosztály mennyit drágitott.* Főleg pedig arról nem vesz tudomást, hogy az áramot, amit a mozik részére világszerte leszállitottak, nálunk ilyen horribilis árban adják. *Ez szorul orvoslásra!* Mindezekkel szemben világszerte el van ismerve, hogy a magyar mozik az élén haladnak, közönségüknek a legjobbat nyujtják és természetesen ezt a legdrágábban fizetik meg. Amikor ma már elismerten rendkivül fontos kulturfaktor a mozgóképszinház, *kulturellenesnek kell elismerni a vigalmi adót.* Valamint nem juthat eszébe senkinek, hogy egy könyvért, vagy ujságért vigalmi adót szedjenek, épp ugy nem szabad a mozit sem vigalmi adóval sujtani.

Gyárfás Gyula

a Magyar Mozgóképengedélyesek Országos Egyesületének ügyvezető alelnöke

— Augusztus 21—25-ig zajlott le *Berlinben* a mozisok világkongresszusa, melyen tizenhét nemzet képviselői vettek részt A kongresszus egyik főtárgya a vigalmi adó kérdés volt és az a *szerény megjegyzésem*, hogy ezen a kongresszuson ugy a német birodalmi kultuszminiszter, mint *Berlin város* főpolgármestere kijelentették, hogy a vigalmi adó véleményük szerint eltörlendő, mert az *egy háborus intézmény*, mely sujtani akarta a nehéz időkben is szórakozni akarók tömegét. Ma, mikor a világ összes vezető államférfiai meggyőződtek arról, hogy a film hatalmas kulturális missziót teljesit, minden könnyitést meg kell tenni, hogy a film mindenhova eljuthasson. Ők maguk még ez évben *leszállitják a vigalmi adót* és előkészitik annak végleges eltörlését, melyet eddig is csupán a horribilis fizetési kötelezettségek hátráltattak, melyek a békekötésből erednek.

Az egyes mozgóképszinházak igazgatói következőkben nyilatkoztak:

Castiglione Henrik

m. kir. kereskedelmi tanácsos, a Corvin mozgó ügyvezető igazgatója.

— Nem kutatom az adó jogos vagy jogtalan voltát, ha az adóztatás ily cimen jogtalan, viszont a városnak az e tétel alatt befolyó összegekre szüksége van. Módját fogja ejteni, hogy más alapon biztositsa magának ezt a jövedelmet. Természetesen tőlünk.

— Csak a puszta tényből indulok ki, mikor azt gondolom, hogy — bocsánat a triviális hasonlatért — a tehénnek enni kell adni, hogy megfejhessük. A mai viszonyok oly rettentő siralmasak, hogy a *mozi minden, csak nem üzlet.* Tengődés a szó szoros értelmében, egy jobb jövő reményében.

— *Ki kell* bőjtölnünk ezt az áldatlan időszakot s ebben a városnak is segitségünkre kell lennie. Aminthogy — biztosra veszem, mert eddig is jólesően tapasztaltuk — segitségünkre is van. Hiszen, hogy az eddigi jóindulatu megértést az uj szezonban sem vonja meg tőlünk annál is inkább, mert a méltányos indokok — sajnos — szaporodtak.

Daróczy József

alezredes, a Palace filmszinház igazgatója:

— A vigalmi adó egy háborus lehetetlenség. Igaz, hogy külföldön is van *(nem mindenütt)*, de nem kell a külföldi példákból a rosszat utánozni. Azt kijelenthetem, hogy egy külföldi államban sincs *olyan hatalmas adózás, mint nálunk.* A közönségnek teherbirására való tekintettel, tulajdonképpen inkább le kellene szállitani a helyárakat, mint felemelni, igy tehát arról szó sem lehet, hogy a vigalmi adó a közönségre hárithatő legyen. Vi-

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Tisztelettel jelentem Szerkesztő urnak, hogy az őszi nagy előadások idejére az összes szereplők megérkeztek, hiánytalanul itt van mindenki, kezdődhetik a nagy előadás, a költségvetésről, a Talbot-ügyről, a fővárosi törvény reviziójáról! Igaz ugyan, hogy az utóbbi nagy szinjátéknak fő-főrendezője, Scitovszky kegyelmes ur még nyaral, de itt van a sugó Ripka személyében, és igy az előadás megkezdésének semmi akadálya nincs... Jelentem Szerkesztő urnak mindenekelőtt, hogy megérkezett a polgármester, akinél volt alkalmam tisztelgő látogatást is tenni. Megállapitom, hogy Őméltósága frissebb, pihentebb és nyugodtabb, mint valaha, kissé meghizott, mint ahogy az már egy az ötödik X-hez nagyon veszedelmesen közeledő uriemberhez illik, egyébbként azonban szinte duzzad a fiatalságtól. A haja azonban, amely vetekedett a frissen tilolt len szinével, mintha kicsit fehérebbnek látszanék: egyre több benne a fehér szál, amelyeket a polgármester bizony hiába akarna letagadni. Sipőcz különben, alighogy hazaérkezett, belekerült a városházi forgatag kellős közepébe, sőt Folkusházy és Buzáth távollétében az összes aláirások is nyakába szakadtak. Neki kell elnökölnie a tanácsüléseken, fogadnia a sok felet, akik nem tudni mi okból egyre nagyobb tömegekben tódulnak a pompás képekkel diszitett polgármesteri előszobába... Panaszkodik is eleget derék titkárja, Szlovák Pali nagyságos ur, aki hamarosan leadja titkári működésében a balatoni nyaralás alatt szerzett kilókat, no meg Széll Rózsa kisasszony, aki a nyugalmas tengerparti üdülésből csöppent a napi száz levél megirására vissza irógépéhez. Mondanom sem kell, hogy a titkárság alig várja a szabadságidő végeztét, hogy helyreálljon a polgármesteri hivatalban a normális munkarend...

— És a tanács?

— Az is visszatérőben van, bár a szorgalmasabbja erősen titkolja ittlétét. A helyzet ugyanis az, hogy ha a közönség nem tudja a tanácsnokok bentlétét, békén hagyja őket, illetőleg hagyja őket dolgozni. Ez a helyzet elsősorban a főpolgármesternél, aki hivatalosan nincs itt, azonban tulajdonképpen mégis itt van, hogy a minisztériumokban a főváros ügyeiben eljárhasson és hivatalában fogadhassa a legsürgősebb referátumokat. A legnagyobb magyar ittlevő azonban hors concours Vajna Ede, akit különben leányának elvesztése is a fővárosban tartott ezidén. Vajnánál a helyzet az, hogy augusztus elsején a hivatalát annak rendje és módja szerint átadta helyettesének, a derék Muzsikó Pistának, akitől azután a legkomolyabban elbucsuzott. Másnap azonban éppen ugy bejött a városházára, mintha semmi sem történt volna: bezárkózott a hivatalába és dolgozott a késő délutáni órákig olyképpen, hogy maga a főjegyzője sem tudta róla, hogy tulajdonképpen itthon van. Őméltóságát különben titkárnője változatlan elszántsággal tagadja le, és ezért azt ajánlom tisztelt Szerkesztő ur, ne is próbáljon vele beszélni.

— Helyes! Mi ujság a politikában?

— A városházi élet hivatalos megindulásától egyelőre messze vagyunk, de a kulisszák mögött teljes titokban már megkezdődött az élet. A Ripka-párt hetenként pénteken a Gellért teraszán gyülekezik, aminthogy egész nyáron át hivták a párt tagjait az irásos meghivók ezekre a pénteki vacsorákra. A nyár folyamán azonban vajmi kevesen jelentek meg, hogy Gundel mester főztjében gyönyörködjenek a varázsos estéken: bezzeg eljön mindenki, mióta megjött Kozma vezér, és a pártvacsorákon rendszeresen megjelenik. Kedden viszont a Wolff-párt vezető férfiai gyültek össze egy kis barátságos eszmecserére a hüvösvölgyi Wippner-féle vendéglőben, ott voltak a párt legtekintélyesebb tagjai, sőt — horrendum dictu! — ott volt Kozma Jenő is...

— Csak nem?

— Nem, nincs arról szó, hogy Kozma Jenő belépjen, azaz, hogy visszalépjen a Wolff-pártba. Csupán arról van szó, hogy Wolff és Kozma nyári autóutjának eredményeképpen a most jövő szezónban még teljesebb lesz az együttmüködés a kormány városházi pártja és Wolff Károlyék között. Ennek megpecsételéseképpen jelent meg a vacsorán Kozma Jenő, akit különben a Wolff-pártiak szeretettel ünnepeltek... Hogy azután a kooperációhoz mit szólnak egyrészről a Kozma-párt balszélső tagjai, élükön a balodali renegátokkal, másrészről a Wolff-párt jobbszélső szárnya, amely a legradikálisabb keresztény irányzattal tart a maga szempontjai szerint élénk barátságot, — azt én nem tudom megmondani. Hogy azonban ez a kooperáció nem fog az egész vonalon simán menni, az egy pillanatig sem kétséges. A jobboldali pártok heterogén voltát csak egy nagy erős és eleven gazdasági programm felállitásával lehet eltakarni, mert a régi célok már nem célok, a régi ideálok már nem ideálok... Ha a vezérek belátják, hogy revideálni kell eddigi álláspontjukat, hogy a tömegeknek nem elég az égi manna, hanem azok gazdasági célkitüzést, gazdasági...

szont a mozik különböző adókkal és díjakkal ugy tul vannak terhelve, hogy a vigalmi adó eltörlése *rendkivül métlányos és jogos kivánság.* Hogy a forgalmi adóról, magas rendőrilletékről és többféle egyébb cimen szedett díjakról említést ne tegyek, csak egy jogos panaszát akarom megemliteni a moziknak s ez a *villanynak méregdrága volta.* Az egész világon mint ipari áramot kapják a mozik a villanyt, nálunk az Elektromos Művek szerint a vetitőgép nem gép, hanem *világitási eszköz,* természetesen, mert igy drágább a villany!

Décsy Oswald

a Royal Apolló igazgatója:

— Miután a vigalmi adó kérdését kartársaim nyilatkozata teljes mértékben kimeriti, adalékot akarok szolgálni ahhoz, hogy *milyen terheket viselt a mozi a konjunktura idején a mostanihoz képest.* A legnagyobb konjunkturában a premier mozgóképszinházak hat-nyolcszáz pengőt fizettek heti műsorokért. Ez a kölcsöndij oly nagy mértékben emelkedett, hogy ma már 3—6000 pengőt tesz ki, sőt kivételes nagy filmeknél 20.000 pengőig is terjed. *Kell-e ehhez kommentár,* ha tekintetbe vesszük, hogy közben a bevételek az akkori időkhöz viszonyitva, *husz százalékra csökkentek.* Ezekhez a mérhetetlen nagy kölcsöndijakhoz járnak egyébb olyan kiadások is, melyek a régi időben a mozisok előtt ismeretlen fogalmak voltak. Igy például: *forgalmi adó, cenzuradij, filmalap* stb. már előttem ismertetett dijak és járulékok. Azt hiszem ezekután könnyü képet szerezni a mozik teherviselő képességéről.

Gerő István

a Capitol mozgó igazgatója:

— E kérdéshez egy uj szempontból óhajtok egy néhány reflexióval hozzájárulni. És pedig külföldi nagy városokkal való összehasonlitás szempontjából. *Belgrágban,* melynek fejlődése hatalmas lendületet vett, hat mozi van, *Budapesten nyolcvan.* A két város közöti különbség távolról sem felel meg ennek az aránynak. Ami Bécset illeti, ott magas a vigalmi adó, de még mindig nem teszi ki megközelitőleg sem azt az összeget, az ottani házbér és vigalmi adó együttes összege, mint itten. *Bécsben* ugyanis házbérekért filléreket fizetnek a mozik, az itteni horribilis összegekkel szemben. *Berlinnek* idegenforgalma naponta akkora, mint itt a város belterületének a lakossága. A két város lakosságának teherviselő képességéről nem óhajtok párhuzamot vonni. Páris a világ fővárosa, hol naponta egy millió idegen fordul meg, igaz, hogy a vigalmi adó nagyobb, mint nálunk, de avval a párisi városi tanács csupán az amerikai kézben levő mozikat sujtja, melyek nem üzleti szempontból tartják fenn mozijaikat, hanem mint európai bemutatómozikat s igy azok anyagi eredményeivel nem is igen sokat törődnek. A francia mozi tulajdonosokkal viszont nagyon kedvező megállapodásokat köt a város. *Fővárosi hatóságaink nagyon sokban kiváló példát adtak* az egész világnak intézkedéseikben s kivánatos volna, ha ebben az ódiozus vigalmi adó ügyben is előljárnának a jó példával.

Dr. Hódossy Béla

vezérigazgató:

— A vigalmi adónál legsérelmesebbnek tartom, hogy a társulati és egyébb adóktól eltérően nem a mozik teherbirásához van szabva. A mozgószinház, amely üzletévét veszteséggel zárta, a veszteségből is tartozik vigalmi adót fizetni vagyis *a vigalmi adó a már ugyis meglévő ráfizetést még tetemesen megnöveli.* — Az már régen tulhaladott álláspont, hogy a vigalmi adót át lehet háritani a közönségre. Az elsőhetes mozik békebeli legmagasabb helyára 2 K 50 fillér volt, ami pengőre átszámitva 2 P 90 fillérnek felel meg, aminek vásárló értéke a mozgószinház szükségleteivel (villany, film, rendőri ügyeleti dij stb.) viszonylatban nem felel meg a békebeli 2 K 50 fillérnek. De csak a számokat véve is alapul a mai legmagasabb ár 2 P 80 fillér, vagyis helyárak tekintetében még nem értük el a békebeli nivót, pedig a közönség helyárainkat ma *egyenesen tuldrágának tartja.*

— A régi mozgószinházak házbérszerződéseiket, amelyek ma 100 százalékra emelkedtek, vigalmi és forgalmi adó nélkül kalkulálták és kötötték meg. Például az Uránia 1916-ban könnyen fizetett a kincstárnak 69.000 aranykorona bért, mert nem volt vigalmi és forgalmi adója — mig ma vigalmi és forgalmi adóköteles lévén a lakbér teher alatt majdnem összeroppan.

— Nézetem szerint a deficittel dolgozó mozgószinházakat teljesen mentesiteni kellene a vigalmi adótól, hogy erőre kapjanak és megerősödjenek, s addig a fővárosnak meg kellene elégednie a nyereséget felmutatni tudó szinházak vigalmi adójával, amelyeket végre is csak az a veszély fenyegetne, hogy kevesebb a tiszta nyereségük. Mert a deficites mozgószinházak előbb-utóbb mégis csak elpusztulnak, és nemcsak a fővárosra, hanem az államra nézve is megszünnek mint adóalanyok. Hogy nem korábban pusztultak el, abban *Lamotte* tanácsnoknak és *Remete* tanácsjegyzőnek vannak *elévülhetetlen érdemei,* akik mindenkor segitségünkre voltak.

Ungerleider Mór

a Projectograph R. T. vezérigazgatója:

— A vigalmi adó megszületésekor a világháboru szomoru idejében az volt az észrevételem, hogy ez az adó nem mint jövedelem szerepeljen a fővárosi bevételek listájában, hanem sujtani akarták vele a mulatni kivánkozó, nem komoly elemeket. Annakidején is történt, ugy a szinházak, mint a moziszakma részéről tiltakozás, de az érdekeltek nem mentek bele nagyobb akcóba, mert *Vázsonyi* Vilmos, ki annakidején tudvalevőleg a fővárosnál hatalmas tényező volt, azzal vigasztalta meg az érdekelteket, hogy *ő maga sem helyesli ezt az adónemet,* de tekintve annak előbb említett intencióját a háboru idejére, mikor annyi magyar anya sir, jogosultnak tartja. Emiatt aztán abba is hagyták az akciót, de *Vázsonyi* kijelentésén kivül még egy oka volt ennek. *A nagy pénz-fluktuáció.* Minden mulató, minden szinház, minden mozi jól ment. Az emberek nem tudták, mit hoz a holnap, jól akartak élni s a pénznek nem volt reális értéke. Ez az állapot még folytatódott, sőt még jobban kiélződött a háboru utáni nagy konjunktura idején. Ugy, hogy a vigalmi adó *nem számitott komoly kiadásnak.* Ma azonban a helyzet különösen a filmszakmánál más. A mozik, meg az egyes mozikat bérlő filmkölcsönzők agyon vannak terhelve különböző adókkal, különösen a *filmalap, a cenzura,* ugy, hogy minden évben tönkre megy a filmkereskedők egy része. Tudniillik a mozik reviziója óta a szinházak nem az engedélyesek kezén vannak, hanem *bérlők kezeiben,* mert az engedélyes miután maga nem tudott prosperálni, menekült előle és biztositott évi dijért bérbeadta. Most tehát a mozisok legtöbbje *még az engedélyesnek is nagy összeget fizet.* Ezek a horribilis terhek már nem fokozhatók, hanem sürgősen enyhitendők volnának s éppen azért jó magam is az igazságnak megfelelően azon a véleményen vagyok, hogy a vigalmi adó törlendő. Hogy a város bevételeire is gondoljak, csak az a megjegyzésem, hogy a székesfőváros, akkor midőn Budapest Nagymagyarország boldog és békés időket élő gazdag fővárosa volt, *nem épitett annyi luxusfürdőt és oly gyors tempóban,* mint ma, mikor szegény kis koldus ország vagyunk. A többit az illetékes ügyosztályra bizom.

Schacherer Károly

az Orion mozgó igazgatója:

— A mozik vigalmi adójára vonatkozó álláspont nem lepett meg. Teljes mértékben fedi ugyanis az adóügyi hivatalok szobáit betöltő véleményt, mely szerint nálunk jó megélhetési viszonyok, jó közlekedés — különösen az *esti órákban,* amikor a szinnazak és mozik kezdenek — virágzó vállalatok és nagy idegenforgalom van. Egyébként nem volna lehetséges, hogy külföldi példákra hivatkozva, de hát ha már itt tartunk, ugy ajánlatosnak mutatkozna azok mellé a külföldi adó vigalmi adatokhoz még a következő statisztikákat és adatokat beszerezni: Mit fizetnek a mozik áramért és plakátragasztásért? Ezen dijakat ugyanis Budapesten a fővárosnak fizetjük. Ami pedig a statisztikát illeti, kettőre hivom fel az illetékesek figyelmét, az egyik az idegenforgalmi statisztika, másik pedig a munkanélküliségre vonatkozó. Ha a kapott adatokat összehasonlitjuk, ugy bizonyossággal kiderül, hogy mi viszonylag többet fizetünk, mint bármelyik külföldi kollégánk. Vigasztalan és sivár helyzetünkben csak az nyujt vigaszt és reményt, hogy az adók és illetékek tömegében ez az egy kivétel, mert az *egyet hozzáértő urak intézik még pedig jóakarattal és megértéssel.*

Raskó Oszkár.

— Ne szavaljon, kedves dr. Városházy! Ezeket én már elmondtam á-tól cettig. Arról nem is beszélve, hogy mindez nem a vonal alá való. Inkább valami jó nyári történetet kérünk!

— Az is van a tarsolyomban. Tehát Lbeir Bandi, a Városi Szinház legeslegfőbb intendánsa, nyári szabadságidejét Salzburgban tölti, azaz csak töltötte, mert már utban van Olaszország felé. Ez a történet azonban még Salzburgból való, ahol tudvalevőleg az ezidén ünnepi játékok is voltak Max Reinhardt vezetésével. Tehát egy fiatal magyar iró, aki tulajdonképpen Reinhardthoz akart kimenni rendezést látni, a hotel előcsarnokában megszólitja Liber tanácsnokot és rövid kihallgatást kér tőle. A fiatalember olyan esdeklően beszélt, hogy Liber leültette és megkérdezte, hogy mit akar. Az ifju, aki különben meglepő jártasságot árult el szinházi ügyekben is többek között azt is tudta, hogy a tanácsnok ur a Városi Szinház főparancsnoka, azt az ajánlatot tette Libernek, hogy alakitsák át olcsó drámai szinházzá a Városi Szinházat és adják elő ott az ő „Napoleon Varsóban" cimü darabját... Liber a hosszu előadás alatt kényelmetlenül izgett-mozgott a széken, a fiatalember azonban nem hagyta zavartatni magát, és hogy a tanácsnokot a nagyjelentőségü tervnek megnyerje, mindjárt el is mesélte a darab tartalmát. Eszerint Napoleon, amikor az orosz hadjáratot megvivandó Moszkvába ment, Varsóban egy a tiszteletére rendezett estélyen megismerkedik Kontusovszka grófnővel. A császárnak a grófnőt meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt. Ostromolni is kezdte a lengyel szépséget, aki nem is mondott nemet, és hajlandó volt egy éjszakát együttölteni a világverő hőssel. Közben természetesen nemzetközi bonyodalmak állnak elő, Napoleonnak tovább kellene mennie, de ő nem megy. A harmadik felvonásban azután már reggel van. Kontusovszka grófnőről kiderül, hogy nem is grófnő és nem is lengyel, orosz kémnő volt, aki miután becsületét feláldozta a haza oltárán, nyiltszinen megöli Napoleont... És Napoleon, utolsó szavával Franciaországot éltetve, Varsóban az orosz hadjárat előtt meghal...

— Mi történt azután?

— Liber elragadónak találta a darabot, és megkérte az irót, hogy vigye helyetteséhez, Schuler főjegyzőhöz. Barátságosan elbucsuzott az ifjutól, azután szaladni kezdett, mindig hátra pillantván, hogy nem érte-e az ifju utól. Szegény Liber, még mindig szalad, ha azóta meg nem állt... A viszontlátásra, kedves Szerkesztő ur!

— Ajánlom magamat, kedves dr. Városházy!

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

1 Vérmérgezéstől biztosan megóv a **salan**

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMENY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormű, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

Pantol Márton
„Budai Kéménysepró"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZŰRETELÉSŰ
ÉS URADALMI FAJBOROK

FLIEGL BÉLA ⟆⟆ TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légaszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414 91.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

HIREK

Miből, Szerkesztő ur, miből? *(Levél a szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Abban a nyilatkozatáradatban, amely a három pengős ár felé gravitáló zsir körül a napilapokban megindult, olvasok egy nyilatkozatot, amely klasszikus logikájánál fogva különösen megragadta a figyelmemet. Arról van szó, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, hogy hosszas, de senki által nem reklamált hallgatás után, a zsirkérdésben megszólalt Reich Samu kormányfőtanácsos ur is, a Községi Élelmiszerüzemnek mindnyájunk által szeretve tisztelt vezérigazgatója. A Soroksári-uti orákulum mint elsőrangu szakértő foglalkozik a zsir drágaságának okaival és megállapitja, hogy a drágulás főoka abban rejlik, hogy a nyaralásból hazatérő közönség a zsir további drágulásától tartva, nagy tételekben vásárolja és tartalékolja ezt a nagyfontosságu élemiszert. A kormányfőtanácsos ur ezzel kapcsolatban azt a tanácsot adja, hogy ne vásároljunk és ne tartalékoljunk zsirt, mert az egészen biztosan olcsóbb lesz. „Valóban kacagtató" — mondotta volna néhai való jó Vázsonyi Vilmos, ha megérte volna Reich Samu egetrendítő nyilatkozatát. Én ugyanis nem tartalékolhatok zsirt, mert nincs rá pénzem, sőt a nyaralásból sem tértem vissza, egyáltalában nem lévén nyaraláson. Nekem tehát igazán nem nehéz a vezérigazgató ur bölcs tanácsát a zsirnak a „kis tételek"-ben való vásárlására vonatkozólag megfogadni, annál kevésbbé, mert ilyenkor hónap végén, magamfajta tisztviselő embernél bizony nagyon gyéren akad guba. Ugyanakkor azonban azt is olvasom, hogy a tojás ára azért emelkedik, mert a hűtőházak számára most szerzi be a főváros a téli tojásszükségletet. Vagyis ott tartunk, Szerkesztő ur, hogy a Községi Élelmiszerüzem, amelyet annak idején a bürgebus népszerüsitésére alapitott Folkusházy tanácsnok ur és csak az idők folyamán nőtte ki magát tettekkel tényező intézménnyé, egyenesen részt vesz az élelmiszerek drágitásában, ahelyett, hogy az élelmiszerárak letörésére, vagy hogy egy a Soroksári-uton nem népszerütlen nagyképü kifejezést használjak: „nivellálására" vállalkozna. Tisztelettel: Egy háziasszony, aki negyedkilónként tartalékolja a zsirt.*

Halálozás. *Papp* Jenő ujságiró kollégánknak, a *Magyarság* fővárosi rovatvezetőjének édesapja, *Papp* Jenő céckei nyug. igazgató-tanitó *Okányban* váratlanul elhunyt. A derék öregur, aki a régi Erdélyben egész nemzedékeket nevelt magyar és hazafias szellemben, gyermekeit látogatta meg és egyik leányánál érte váratlanul a halál. Fia, *Papp* Jenő, szabadságidejét Ausztriában töltötte és csak mikor az elmult hét végén Budapestre érkezett, értesült édesatyja elhunytáról. *Papp* Jenő mélységes gyászában részvéttel osztozik az egész városházi ujságirói kar.

Kavarodás a kiscelli kastély körül. Ismeretes, hogy *Schmidt* Miksa butorgyáros felajánlotta a fővárosnak nagyértékü mübutorokkal berendezett kiscelli kastélyát abból a célból, hogy a főváros ott muzeumot létesitsen. Kikötötte azonban az ajándékozó, hogy a kastély körül a *Schmidt* Miksa által már megszerzett és a fővárosnak ajándékozandó ingatlanok bevonásával *örök időkre parkot létesitsenek. Schmidt* Miksa ajánlata annakidején nagy örömet keltett a városházán és a közmunkatanácsnál is, az lévén a városrendészeti elgondolás, hogy az óbudai hid megépitése után egyenes sugárutat épitenek a kiscelli kastélyhoz és az azt övező parkhoz, amelynek környékén a tisztviselők számára villanegyedet parcellázna a főváros. Mint annyi más érdekes és szép terv, *Schmidt* Miksa álma is, ugy látszik, *hajótörést szenved a bürokratizmus zátonyain.* A közmunkatanács hivatalosan foglalkozott már a tervvel, azt a legnagyobb lelkesedéssel tette magáévá, a főváros azonban mindmáig *nem foglalt hivatalosan állást az ügyben.* A főváros állásfoglalására annál nagyobb szükség lenne, mert az ajándékozási szerződés ellenében a fővárosnak meg kellene vásárolnia, vagy egyébb uton megszereznie, néhány a kastély környékén levő ingatlant, amelyeknek tulajdonosai mos *kétségbeesett helyzetben vannak.* Másnak *eladni*, mint a fővárosnak, nem tudják az ingatlant, de nem is vásárolja meg azt senki, arra gondolván, hogy az ingatlanok kisajátitási eljárás alá fognak esni. *Epitkezni* szintén nem tudnak ezek a szerencsétlen telektulajdonosok, mert ezekre a telkekre a főváros a *Schmidt-ügy* eldőléséig csupán ideiglenes, három évre terjedő épitési engedélyt ad ki. Ily körülmények között könnyen érthető, hogy magát *Schmidt* Miksát is elkedvetlenitette a hatóságok tulzott bürokratizmusa. *Schmidt* Miksa kijelentette a közmunkatanács illetékes urai előtt, hogy már bánja az egész ajándékozási igéretet, mert azt látja, hogy tervét, amely neki számtalan milliárdjába került, *nem fogadják a kellő megértéssel.* Ugy tudjuk különben, hogy az első őszi közgyülésen interpelláció formájában fogják szóvátenni az egyre kinosabbá váló *Schmidt-ügyet*, amely, ugy látszik, *végképpen el akar süllyedni a bürokratizmus hinárjában.*

Nagy István ügye a közigazgatási biróság előtt. Ismeretes, hogy a főváros igazoló választmánya *Nagy* István bizottsági tag személyét illetően kimondotta az összeférhetetlenséget. Az igazoló választmány ezen határozatát az érdekelt bizottsági tag megfellebbezte a közigazgatási birósághoz, amely most érdekes *közbeeső határozatot hozott* az ügyben. A közigazgatási biróság leirattal fordult az igazoló választmányhoz, azzal a felszólitással, hogy a választmány hallgasson ki több fővárosi tisztviselőt, akik a városgazdasági ügyosztályban teljesitenek szolgálatot, és a kihallgatásról felvett jegyzőkönyveket terjessze fel a birósághoz. A közigazgatási biróság által elrendelt kihallgatások megejtése céljából *Gaár* Vilmos dr., az igazoló-választmány elnöke *szeptember 13-ra ülésre hivta össze a választmányt.*

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk *Országh* Tivadar kiváló hegedűművész államilag engedélyezett hegedűtanfolyamát, ahol jónevü tanerők vezetése alatt nagyszerü eredményeket értek el a növendékek. Beiratások VII., Damjanich-utca 32. sz. alatt megkezdődtek.

A lúgkőárusitás betiltása a háztartásokat nem fogja érzékenyebben érinteni, mivel az Univers Magyar Vegyiművek, budapesti cég, melynek gyártmányait már több kiállitáson kitüntették, ujabban egy olyan lúgkőkivonatot hozott forgalomba, mely a lúgkövet minden tekintetben nemcsak pótolja, de szennyoldás és használhatóság tekintetében magasan felülmulja. Nagy előnye ezen lúgkőpótló kivonatnak, hogy tablettákban készül, nem mar, nem mérgez és olcsóbb, mint a lúgkő volt. A cég készitményét Univers lúgkőkivonat elnevezés alatt hozta forgalomba és kapható mindenütt.

Az Uj Budapest naptára

Szept. 2 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó.	Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi elöljáróságokon.
Szept. 3 **Hétfő**	d. e. 12 ó. d. u. 5 ó.	A magánépitési bizottság ülése. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Szept. 4 **Kedd**	d. e. 11 ó.	A középitési albizottság ülése.
Szept. 5 **Szerda**	d. e. 9 ó. d. e. 10 ó.	A kislakásépitésre felügyelő bizottság ülése. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban
Szept. 6 **Csütörtök**	d. e. 10 ó.	Rendes tanácsülés.
Szept. 7 **Péntek**	Hirdessen az „Uj Budapest"-ben!	
Szept. 8 **Szombat**	Ujitsa meg előfizetését az *Uj Budapestre!*	

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi ut 19. sz.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz.
elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

„MINIMAX"
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási. Mindenkor használatra készen áll s bárki által könnyen kezelhető.
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 85
Telefon: Teréz 237-31.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. 10idszint. — Telefon: Aut. 860-72

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közliszviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

ORSZÁGH TIVADAR
HEGEDŰMŰVÉSZ ÁLL. ENG.
HEGEDŰ-TANFOLYAMA
VII., DAMJANICH-UTCA 32., I. 1.
BEIRATÁSOK NAPONTA.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

LUGKŐ helyett
csak
Univers lugkőkivonatot
használjon tabletákban. Nem mérgez, nem mar és olcsóbb, jobb, mit a lugkő volt.
Kérje mindenütt, ne fogadjon el mást!
Gyárjta:
Univers Magyar Vegyimüvek, Budapest,
Központi iroda: VII., Baross tér 14.
Telefon: József 456-33.

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és műhely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

GAZDASÁGI ÉLET

Politikai érdemek szerint fogják kiosztani a taxi-engedélyeket

A szétosztási a kereskedelemügyi minisztérium „intenciói" szerint a főváros fogja végrehajtani

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest* mult heti cikke, melyben közöltük az autótaxi engedélyért folyamodó jogi személyek névsorát, széles körökben keltett méltó feltünést. Cikkünk kapcsán egész sereg napilap foglalkozott az üggyel, közölvén az *Uj Budapest* adatait a beadott kérvényekre vonatkozóan. A kérvények áradata azonban még most is változatlan erővel hömpölyög a közlekedési ügyosztályba: *Rimanóczy* tanácsjegyző, aki az ügyosztályban az autótaxi-ügy referense, szabadságáról visszaérkezvén a kérvények ujabb légióját találta az ügyosztályi irodában, amely a tanácsjegyző szabadságideje alatt az *ujonnan beérkező kérvények összegyüjtésére* vállalkozott.

Noha az autótaxi fronton — *látszólag minden csendes*, a kulisszák mögött mégis *érdekes események történnek*. *Herrmann* miniszter még hetek mulva tér vissza szabadságáról, mig *Folkusházy* alpolgármestert október elseje előtt hivatala nem várja vissza Budapestre. Mivel *Herrmann* és *Folkusházy* távollétében az autótaxi-ügyben érdemleges intézkedés *nem fog történni*, a kulisszák mögötti események csak előkészitői a végleges határozatnak. Mindenesetre érdekes, hogy a városházi és a minisztériumi közvéleményben egy *olyan eldőlése kezd kijegecesedni az autótaxi-ügynek*, amely a legnagyobb mértékben sértő a főváros autonomiájára nézve.

Arról van szó, hogy a kereskedelmi minisztérium olyképpen kivánja megoldani az autótaxi kérdést, hogy az *autonómia is megmaradjon és a kereskedelemügyi minisztérium étvágya is ki legyen elégitve*. Azokkal a tervezgetésekkel, mintha a főváros kezéből a minisztérium kivenné a formai döntést, *elhallgattak* a Lánchid-utcai palotában. A megoldás formájaként most azt a tervet kolportálják, hogy magát a kiosztás nehéz munkáját a főváros tanácsa végezné el, még pedig *„teljes egyetértésben"* a kereskedelemügyi minisztériummal. Vagyis a kereskedelemügyi minisztérium akarata és befolyása érvényesülne az egész vonalon a rendszámok kiosztásánál olyképpen azonban, hogy *a kiosztás technikai műveletének minden ódiumát maga a főváros viselné*.

Minden valószinüség amellett szól, hogy a kormány ebben a kérdésben is, mint minden más fővárosi kérdésben, *száz százalékig fogja érvényesiteni tudni akaratát*. Még bizonyosabb, hogy a fenti adottságok esetén a taxi-engedélyek *politikai pártok koncai lesznek*, még pedig azoké a pártoké, amelyek a kormányhoz közelállóknak vallják magukat. Az autótaxi engedélyek sorsa az autonomia gyámoltalansága és kimerültsége következtében ugyanaz lett, mint a patikaengedélyeké, közjegyzői kinevezéseké, és egyébb koncesszióké; kisebb-nagyobb husdarabok azokban a bizonyos fazekakban.

Karácsony előtt nem készülnek el az uj autóbuszok. Jelentette az „Uj Budapest", hogy a kereskedelemügyi miniszter felhatalmazása alapján a tanács megrendelte a száz uj autóbusz-alvázat az *Állami Gépgyártól*. A közlekedési ügyosztály és az Autóbuszüzem vezetősége természetesen *élénk figyelemmel kiséri az Állami Gépgyár munkáját*, mert mindenkinek érdeke, hogy az uj kocsik mennél előbb elkészüljenek. A főváros legutóbb azt az információt kapta az Állami Gépgyárak vezetőségétől, hogy az első alvázak *október első napjaiban elkészülnek* és a karosszériák rászerelése az alvázakra meg fog kezdődhetni. A közlekedési ügyosztály reméli, hogy *közvetlenül karácsony előtt már üzembe helyezheti a teljesen elkészült autóbuszok első csoportját*.

A Közmunkák Tanácsa telkeket vásárol. Az elmult héten három érdekes átirás történt a budai, illetőleg a pesti telekkönyvi hivatalokban. A budai oldalon *Botzenhardt* János és birtoktársainak III. kerületi, *Lajos-utcai* 183. szám alatti ingatlanát 140.000 pengőért, a III. kerületi Lajos-utcai 185. számu ingatlannak felerészét pedig, amely *Breitner* Hugó tulajdona volt, 16.000 pengőért vásárolta meg a közmunkatanács. A pesti oldalon a Gregersen-cégnek Vágány-utcai 4000 négyszögöles telkét vásárolták meg a Közmunkák Tanácsa 305.000 pengőért. A közmunkatanács tehát a *három ingatlanért kereken félmillió pengőt adott ki*. A feltünést keltő ingatlanszerzések ügyében kérdéssel fordultunk *Czabalay* Kálmán dr. miniszteri tanácsosához, a Közmunkatanács alelnökéhez. Az alelnök ur nyilatkozata szerint az *óbudai telekvételek az óbudai hid megépitésével* vannak kapcsolatban, mig a Gregersen-telket a *Dunapart kiépitése céljából* szerezte meg a közmunkatanács. Amennyire helyeselhetjük a hidépitéssel kapcsolatos telekmegszerzéseket, annyira *kárhoztatnunk kell a Gregersen-telek megvásárlását*, és általában azt a park-kiképzési programmot, amelyet a Közmunkák Tanácsa a pesti Dunapartnak a Margithidtól északra eső részének szépitése céljából maga elé tüzött. Ez a program, amelynek végén egy dunaparti parkövezet kiépitése szerepel, sok-sok millióba kerülő *naiv ábrándozás*, melynek állitólagos artisztikus volta nincs arányban az érte hozandó áldozattal. A Közmunkák Tanácsának ez a halvaszületett ideája a mögötte meghuzódó üzleti szempontokkal *méltán tarthat igényt a főváros rigorózusabb érdeklődésére*.

A Chinoin közgyülése. A Chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára rt. folyó évi julius hó 30-án tartott rendes évi közgyülésének határozata értelmében az elmult 1927-es üzletévre is — ugy, mint tavaly — 3 pengő osztalékot fizet. A szelvények augusztus hó 1-től kezdődőleg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és az Angol-Magyar Bank Rt.-nál kerülnek beváltásra.

A Leszámitolóbank félévi mérlege. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank közli az intézet 59. üzletévének első félévi mérlegét, mely az előző évi nyereségáthozat nélkül 1,189.776.24 pengő tiszta nyereséggel zárult. Az 1927. évi félév nyeresége 1,006.076.46 pengőt tett ki. Az idei junius 30-án zárult első félévben elért nyereség az 1927. évi első félévi nyereséggel szemben közel 20%-os emelkedésnek felel meg, mely kizárólag a folyó félév rendes üzleti eredménye, miután az a régebbi érdekeltségek lebonyolitásából és egyéb üzletek realizálásából eredő hasznot nem foglalja magában. A 20%-os többletnyereség annál számottevőbb, mert az intézetet a folyó évben az előző évivel szemben 50%-kal több adó terheli. A főbb mérlegadatok az 1927 junius 30-iki adatokkal szembeállitva, a következő számszerü fejlődésről tesznek tanuságot: A készpénzkészlet 1927 junius 30-án 958.050.60 pengő, mig 1928 junius 30án 3,009.826.41 pengő volt. A váltótárca 30,185.954.69 pengőről 38,251.120.51 pengőre, az adósok tétele 47,567.631.36 pengőről 62,092.216.11 pengőre, a jelzálogkölcsönök összege pedig 18,191.146.18 pengőről 32,796.839.44 pengőre emelkedett. Lényegesen emelkedtek az intézet kezelésére bizott idegen tőkék is. A takarék-, folyószámlabetétek 51,069.501.74 pengőről 64,665.256.12 pengőre, a hitelezők tétele pedig 22,740.853.12 pengőről 33,068.952.22 pengőre szaporodott. Emelkedés mutatkozik a sajátkibocsátásu záloglevelek tételében is, mert amig 1927 juniusában 8,880.074.85 pengő, az ez év junius végén 12,218.255.01 pengő összegü eimlet volt már forgalomban. Nem szerepel még az intézet kibocsátványai között a junius folyamán létrejött községi kölcsönüzlet, amely egymagában közel 20 millió pengő uj tőkeimportot jelent az országnak. Az intézet ugyanis 3,400.000 dollár 35 év alatt visszafizetendő 7%-os községi kölcsönt nyujtott Debrecen városának, mely kölcsön alapján kibocsátott kötvények Amerikában teljes sikerrel kerültek elhelyezésre.

A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNITMŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

PAULINI GÉZA
Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

„Shaku-Do" Müvészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntöde IX. Mester-utca 26.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MAZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ
TELEFON: J. 378-92. :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
Telefon: Automata 819-73
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezések-ben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA-FILMSZINHÁZ, VI., ker., Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33). Műsor: 1. Magyar Híradó. 2. UFA Világhirek. 3. Hongkong, UFA-attrakció. 4. Felhőkarcoló, P. D. C. világsláger. 5. Ákom Lajos orgonahangversenye. Dirigál: Stephanides Károly zeneigazgató. Az előadások kezdete: hétköznapokon negyed 6, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. sz. (Telefon: Automata 874—02). Műsor: 1. Senorita, vigjáték 9 felvonásban. Főszereplők: Bebe Daniels és James Hall. 2. Az ügyvéd és a férje, Louis Vernieuil és Georges Beer vigjátéka 8 felvonásban. Főszereplő: Florence Vidor. Az előadások kezdete mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI (Teréz-körut 28. Tel.: Automata 213—43 és 259—52). Két Paramount-attrakció egy műsorban! Senorita (amerikai regény 9 fej., főszereplő: Bebe Daniels és James Hall). Az ügyvéd és a férje (L. Verneuil világhirü francia vigjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Florence Vidor és Arnold Kent). Paramount junior star. Hiradók. Előadások: 4, 6, 8, 10.

FORUM, IV., Kossuth Lajos-utca 18. Jegyr. tel.: Automata 895—34 és 897—07. Magyar Hiradó. Fox Hiradó. Harry Liedtke ez évi parádés filmje: Strandszerelem, vigjáték. A névtelen utas, a francia filmgyártás remeke, a főszerepben: Charles Vanel. Amundsen és Malmgreen északsarki expedíciója prolongálva. Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION-FILMSZINHÁZ, IV., Sskü-ut 1. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Aut. 831—02). Műsor: 1. Hongkong (A 37-es rab), történet egy kinai mulatóban 8 felvonásban. 2. A legyőzhetetlen, Luciano Albertini és Vivian Gibson bravurfilmje 7 felvonásban. 3. Magyar és külföldi hiradók. Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1 óráig. Az előadást csak 16 éven felüliek nézhetik meg.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Tel.: József 365—23). Műsor: 1. A felhőkarcoló. Főszereplők: Sue Carol és William Boyd. 2. A strandszerelem, Harry Liedtke legujabb vigjátéka. 3. Hiradók. Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10 órakor, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, a Royal-szálló épületében, VII., Erzsébet-körut 45—47. sz. (Tel.: József 429—46 és József 419—02.) Műsor: 1. Lujza királynő, történelmi szinmű két részben, 14 fejezetben. Főszereplő: Mädy Christians. 2. Hiradók. Az előadások kezdete hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8, fél 10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 1-ig és délután 4 órától.

CORVIN Kamara
Szeptember 6-án, csütörtökön először
ZORO és HURU legjobb vigjátéka:
Erő és szépség
Ezenkivül:
Römmi világháboru
burleszkvigjáték. Főszereplők: Ham and Eggs

Szeptember 1-én nyit az
Andrássy uti Szinház
Uj műsor! A legdrágább jegy 6.— pengő
Jegyek már válthatók

MEGNYILT A TABARIN
TELJESEN ÁTALAKITVA, SZENZÁCIÓS VARIETÉ- ÉS TÁNCMŰSORRAL

Andreu-Rivels és Gypsi Rhouma-Jé
szombaton kezdik meg egyhónapos vendégjátékukat a
ROYAL ORFEUN
nagy megnyitó revüjében.
Vasárnap délután fél 4 órakor teljes esti műsor, mérsékelt helyárakkal!

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

Szobrász
mükő-, stucco és műmárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII., Szt. Domonkos utca 5
Telefon: József 380-37.

Beszerzési források:

Árvay R. László Pala- és cserépfedő-mester. Budapest, VII., Damjanich ucca 24. Telefonhivó: J. 368-06

Binzberger Ferenc kalapjavitó, Budapest, VII., Nefelejts ucca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos ucca 97.

Böhm József Elektromos gépjavitó üzeme Budapest, VII., Nefelejts u. 55. Tel. J. 435-64

Cselkó László szobafestő és mázoló m., Budapest, VII., Nefelejts-utca 55

Demeter Sándor cipészmester, Budapest, VII. Péterfy Sándor-u. 39

Feik Ágoston épület-bádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata. Budapest, VII., Murányi-utca 59. sz.

Gubicza Dezső kertépitő Budapest, I., Ménesi-út 3. Tel.: J. 370-92

Tervez, épit kölcsönt nyujt a
Jelzálog Épitési Vállalat Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

Juhász Gábor Elvállal mindennemü óra és ékszer javitást jutányos áron. — Óra és ékszer raktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts ucca 51. sz.

Kovács István épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Telefon: J. 459—21.

Maricsek Károly villanyvilágitási-, telefon- gáz- és vizvezetékberendező. Bádogos. Tel.: J. 28-76. Budapest, VII., Hernád-u. 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweis-u. 2 Telefon: Automata 195-35.

Nagy István Beton-, terazzo-, padló- és fulburkoló-mester, BUDAPEST, Nefelejts ucca 53. szám.

Szőke András Ablaktisztitó és padlóbeeresztő Budapest VII., Nefelejts ucca 54, II. 3.

Tausz Jakab épület- és műlakatos Budapest, VII., Hernád-u. 35.

Tóth István étkezdéje, Budapest, VII, Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342 12

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt tedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden célra való számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám. Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP. Telefon: József 361—23

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—08.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 35. szám — Budapest, 1928 szeptember 8

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30139

Vakulj, magyar!

Már láttunk ilyen ankétozást egy alkalommal, amikor szintén az élelmiszerek árának állandó drágulásáról volt szó. A háboru idején történt, hogy ankétozásokkal próbálták megállitani az állandóan növekvő drágaságot és végül is arra lyukadtak ki, hogy át kellett térni az egész vonalon a kötött forgalomra. Félünk, hogy megint erre a szomoru utra fog rátérni a hivatalos bölcsesség, amelyik most nem tud kiokosodni a gyógyitó medicina felől. A közélelmezési ügyosztályt akkor kell helyesen és okszerüen vezetni, amikor a drágaságról és ehhez hasonló problémákról van szó, nem pedig akkor, amikor a hatósági üzem egyetlen hivatását abban látja, hogy hivatlan konkurenciát teremtsen a hivatásos kereskedelemnek. A közüzemek árnivelláló hatása a minimumra csökkent, és az üzemek már azt sem tartják szükségesnek, hogy a vádak ellen védekezzenek. A közélelmezési bizottság keddi ülésén Pakots József igen helyesen mutatott rá arra az Uj Budapest által közölt észrevételre, hogy az élelmiszerüzem vezérigazgatója a zsir drágulásának okául azt a falrengető megállapitást fedezte fel, hogy a közönség tartalékolja a zsirt. A drágaság letörésére nem akarunk tanácsokat adni, nem akarjuk elenni a közélelmezési tanácsnok ur kenyerét. De az ankétezésekből, a feliratokból az értekezletekből teljesen elég volt. Az ankétok mesterségesen növelik a drágaságot. De azért: Vakulj, magyar!...

Rendkivüli közgyülések

Tehát a demokrata bizottsági tagok rendkivüli közgyülés egybehivását kérték abból a célból, hogy a főváros feliratban kérje a kultuszminisztériumot az elsőéves egyetemi hallgatók létszámának szaporitására. Tisztelet és becsület az autonomia felirati jogának, de ha már rendkivüli közgyüléseznek az urak, fontosabb témákat tudnánk számukra összeszedni, mint az egyetemi tanszabadság kétségen kivül nagyfontosságu dolga. Itt van például a drágaság ügye, amely az ellenzék által favorizált egyetemi polgárok szempontjából is fontos, mert őket is sujtja. A közgyülési ellenzék egyes pártjai azonban nem viseltetnek tulságosan nagy érdeklődéssel a drágaság kérdése iránt, valószinüleg azért, mert a drágaság ellen nem lehet olyan félelmetesen ható tirádákat dübörögtetni, mint a nyugateurópai kultura nevében a tanszabadság mián. Valóban megható az a ragaszkodás, amellyel az urak saját szónoklataikkal szemben viseltetnek, az a lázas igyekezet, hogy a nyári álmát alvó parlament helyébe szószéket teremtsenek maguknak. Egészen bizonyos, hogy az ő közvéleményük nagyon meg lesz hatva vezéreik hősi tetteitől s a bajvivók irányában senki sem fog fukarkadni az elismeréssel. Csak az a baleset ne következzen be, hogy az egyetemre belveendő ifjak éhenthalnak a drágaság miatt...

Fekete ultimó a városházán

A fővárosi tisztviselők sulyos helyzetén csak azonnal kiadandó drágasági segéllyel lehet enyhiteni — A fizetések rendezését, a családi pótlék felemelését, a különmunkák tisztességes dijazását kérik a tisztviselők — Mindenkit nyugdijba kell küldeni, aki kitöltötte szolgálati idejét!

A FANSZ áll a tisztviselők akciójának élére

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A szó legszomorubb értelmében *fekete ultimója volt* a mult hét péntekjén a budapesti városházának: ekkor kapták ugyanis ki szeptemberi fizetésüket a fővárosi tisztviselők. Aki látta az elcsüggedt ábrázatokat, a reménytvesztett tekinteteket, a gondot, a félelmet, az aggódást, hogy a hivatalos levonásokkal sulyosbbitott pár garas fizetésből hogyan fog eleget tenni a tisztviselő kötelezettségeinek, miből fizeti meg az élelmiszerek toronymagasságban kavargó árait, hogyan iratja be gyermekét az iskolába, miből vásárol számára tankönyveket... annak látnia kellett, hogy *elérkeztünk az utolsó órához*, amikor a nagy nemzeti munkát teljesitő tisztviselő-társadalom *nem várhat tovább*. A fővárosi alkalmazottak elérkeztek az egyetlen szál ruhához, az utolsó falat kenyérhez, elérkeztek ahhoz a lelkiállapothoz, amikor adósságokkal tulterhelt örömtelen magánéletük már hivatalos kötelességük teljesitésében is megakadályozza őket.

Fölöslegesnek tartjuk a további részletezést, annál is inkább, mert a főváros alkalmazottai imponáló méltósággal, férfias türelemmel huzzák az uri szegénység keserü igáját. Egyesületüknek, a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* vezetőségében a tisztviselő társadalom olyan kiválóságai foglalnak helyet, akiknek bölcs mérséklete hüvösre temperálja a tulizgatott kedélyeket. Azonban elérkezett már az ideje annak, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége *kilépjen izoláltságából*, hogy az alkalmazottak erkölcsi testülete is hangot adjon azoknak a panaszoknak és keserüségeknek, amelyek ma még titkon és elfojtva égnek az alkalmazottak lelkében. Ugy tudjuk, hogy a *Fansz* vezetősége már a legközelebbi hetekben komoly akcióba lép, igazgatótanácsa és választmánya *illetékes helyeken fel fogják a legteljesebb őszinteséggel tárni a tisztviselők immár türhetetlen helyzetét*, és élére állanak a tisztviselőtársadalom akciójának.

Szó van arról is, hogy, — mint már annyiszor — a *Fansz* ujabb memorandumokat terjesszen a polgármester és a főpolgármester elé. Meg kivánják ebben a memorandumban állapitani a fővárosi alkalmazottak, hogy a *jelenlegi fizetések és lakáspénzek távolról sem elégségesek a szükségletek fedezésére.* A fizetések és a lakáspénzek a békebeli illetményeknek csak *egy bizonyos hányadát* teszik ki, eltekintve attól, hogy ennek a hányadnak az értéke *jóval kisebb* a békebeli illetmények megfelelő százalékának vásárlóerejénél, ugy hogy a visszaesés tulajdonképpen *kétirányunak mondható.* Az alkalmazottak legelső kivánsága tehát az illetményeknek *az életviszonyok megfelelő mértékig való általános felemelése*, főleg pedig a *létminimum meghatározása* és pedig olyan mértékben, hogy ez a legkisebb fizetési osztályokban is tisztviselői álláshoz *illő* és *méltó* megélhetést biztositson.

Ezzel kapcsolatosan kivánja a tisztviselő társadalom *a családi pótléknak a megélhetési viszonyok által valóban megkövetelt felemelését.* Itt a számok maguktól beszélnek, mert egyenesen komikumként hat annak tudomásulvétele, mintha a feleséget vagy gyermeket havi *tizenhárom pengő hatvan fillérből el lehetne tartani!* Az élet nemcsak a tisztviselővel szemben, de a tisztviselő családtagjaival szemben is felállitja a maga követeléseit, amelyek teljesitése elől a *főváros egyetlen tisztviselője sem zárkózhatik el.* Addig is tehát, amig az illetmények elérik a békebeli száz százalékot, illetve a pénz vásárlóereje csökkenésénél fogva kifejezésre jutnak a teljes értékükben a *családi pótlék mulhatatlanul felemelendő*, oly mértékben, hogy abból legalább annyira amennyire családtagokat el lehessen tartani.

Arra való tekintettel, hogy az ujabb szabályzat megszüntette a réginek azt az egyébként igen helyes rendelkezését, hogy az a tisztviselő, aki az állásának megfelelő fizetési osztály első fokozatában betöltötte a várakozási időt, előléphet a következő magasabb fizetési osztály legalacsonyabb fokozatába, — kivánják a fővárosi tisztviselők a *korpótlék intézményének rendszeresitését*, illetve visszaállitását. Sulyos a helyzet a *különmunkákkal is.* A délelőtt tárgyalásokkal és értekezésekkel telik el: a tulajdonképpeni hivatali munka, főleg az ügyiratok elintézése, *elmarad délutánra.* Ahelyett, hogy a tisztviselő fáradságos délelőttje után a délutáni szabad idővel rendelkeznék, ezt üdülésre vagy a családja körében való pihenésre forditaná, kénytelen csaknem nap-nap után visszatérni hivatalába, hogy *kötelességének kifogástalanul eleget tudjon tenni.* Mert ezt — dacára a nem kielégitő fizetésnek — megkövetelik tőle, habár az érvényben levő szabályzat szerint a rendkivüli időben teljesitett munkájáért külön dijazásra általában igényt nem is tarthat. Kivánják ezeknél fogva a tisztviselők *a hivatalos időn tul teljesitett munkának tisztességes dotálását.*

Egész sereg kivánsága van még a fővárosi tisztviselő-társadalomnak, mely a *Fansz* utján ezekenk az óhajoknak végre hangot is fog adni. Kivánják a tisztviselők a *kereseti adó fizetése alól való mentesitést*, melyet a fővárosra kell átháritani. Fontos kivánsága a tisztviselő-társadalomnak, hogy a *szabályzatnak a nyugdijazásra vonatkozó rendelkezése teljes egészében végrehajtassék.* Az, aki betöltötte szolgálati idejét és egyuttal betöltötte életének hatvanadik életévét, vagy aki betöltötte életének hatvanötödik évét, *megérett arra*, hogy a becsületesen teljesitett munka után pihenhessen. A fiatalabb munkaerők sorompóbaállitását *megköveteli a közérdek is*, amely okból a szolgálatban való visszatartásnak csak a legkivételesebb esetekben lehet helye.

Nincs kétség aziránt, hogy a fővárosi tisztviselő-társadalom fenti *legeminensebb kivánságait teljesiteni kell.* Magának *a polgármesternek kell élére állania* a tisztviselők mozgalmának, hiszen maga is tisztviselőcsaládból származik, és a tisztviselők sorában foglalt helyet, mig a közbizalom mai diszes állásába nem szólitotta. A polgármesternek kell *szeretettel és erővel segiteni a mai állapotokon*, amikor másodikán már a tisztviselők legnagyobb része alig néhány pengőt csörget a zsebében. Ha nézzük a drágulási index egyre magasabb régióba törő lázgörbéjét, akkor senki előtt sem lehet kétséges, hogy *komolyan és becsületesen végre kell hajtani az egész vonalon a fizetésemelést*, és addig is amig ez az akció megtörténik, a legsürgősebben ki kell adni minden fővárosi alkalmazott számára *drágasági segélyképpen az ebben az évben szintén elmaradt félévi segélyt.*

Nem kétséges, hogy a városházi tisztviselők különböző kategóriái között *bizonyos érdekellentétek* forognak fenn. Más kivánságai vannak a *fogalmazói* karnak, mások a *pénztári* kar óhajai, ismét mások a *pénztári* kar óhaaji, ismét mások a *mérnöki* szak sérelmei. Akkor azonban, amikor általános érdekről van szó, amikor az egész tisztviselői kart a maga egészében fenyegeti ma-holnap a teljes lerongyolódás és pusztulás réme, *félre kell tenni ezeket a kari sérelmeket* és a közös érdekek zászlaja alá kell csoportosulnia minden szaknak. A FANSz. vezérkara élén *Wurmb* elnökkel, *Márkus* József dr. alelnökkel és *Budó* főtitkárral, *valóban hivatása magaslatán áll* és hisszük, hogy ezekben a nehéz napokban *kellő erővel és méltósággal fogják reprezentálni a városi alkalmazottak egyetemének postulátumait.*

Ultratej

az angolkór (rachitis) megelőzése és gyógyitása ultraviolett sugarakkal besugárzott tejjel

A fejlődő gyermeki szervezet legnagyobb ellenségeinek egyikét, az **angolkórt**, az orvosi tudomány legujabb kutatásai szerint ultraviolett sugarakkal telitett tejjel lehet megelőzni, illetve gyógyitani Ilyen tejet **e hó közepétől kezdve**

Ultratej

elnevezéssel fogunk forgalomba hozni.

Ultratejünket a világhirü **hanaui Kvarclámpagyár kvarclámpáival**

szakértők által sokszorosan megvizsgált, bevált módszer szerint készitjük. Gyógyitó hatását hirneves orvostanárok állapitották meg.

Az **ULTRATEJ** kitünő minőségü, kiméletesen pasztőrözött, természetes vitamindús tej, amely különleges **kék palackokban**, mindenkinek hozzáférhető olcsó árban, valamennyi fióküzleteinkben, ivócsarnokainkban és egyéb elárusitóhelyeinken lesz naponta kapható. Megrendeléseket ugyanott és központi telepünkön már most elfogadunk.

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.

Zászlók, cimerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde-utca 4-6.
Telefon: J. 402-85.

Kinek van igaza?

Háboruság a birósága és a főváros között egy szabályrendelet jogerőssége körül

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Feltünéstkeltő harc keletkezett a budapesti központi kir. járásbiróság és a székesfőváros szociálpolitikai ügyosztálya között. Az alábbiakban közöljük a harc egyes fejezeteit, azután pedig meg fogjuk hozni döntésünket.

Első összecsapás:

Báró *Apor* István kir. járásbiró elé az elmult hónapban egy nagyon fogas kérdés került. Arról volt szó, hogy a járásbiró ur itéletet volt kénytelen mondani arra vonatkozólag, hogy *jogosult-e az üzletbérlő a háztulajdonosnak havonként fizetni az üzletbért.* Az üzletbérek havonként való fizetését illetően ugyanis kimondja a főváros uj lakbérleti szabályrendelete, hogy amennyiben ellenkező kikötés nem tétetett, a részletfizetés jogosult. Ezt a szabályrendeletet arra való tekintettel, hogy az szerinte nem volt törvényesen meghirdetve, *a járásbiró ur nem ismerte* el és itéletében a háztulajdonosnak adott igazat, kimondván, hogy *nincs törvényes jogszabály, amely az üzletbérnek részletekben való fizetését általánosságban engedélyezné.*

Második összecsapás:

Schuler főjegyző, *Liber* őméltóságának, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjének helyettese levelet intézett az itéletnek a napilapokban való közlése után báró *Apor* István kir. járásbiróhoz. Megállapitja *Schuler* főjegyző, hogy a főváros közgyülésének 1927 junius 22-én kelt 1003. számu közgyülési határozata lehetővé tette az üzletbérek havi részletekben való fizetését. Ezt a szabályrendeletet a szakminiszteriumok meghallgatása után a belügyminiszter jóváhagyta és az életbe is lépett. A járásbiró urnak tehát *nincs igaza.*

Harmadik összecsapás:

A birói itélet és a fővárosi főjegyző levele nagyon felkavarta a kedélyeket ugy a háztulajdonosok, mint a kereskedők körében. Tetézte az ellentmondást egy kitünő jogi szaklapnak, a *Magyar Törvénykezésnek* legutóbbi száma, amelyben *Pongrácz* Jenő dr. foglalkozik az érdekes jogesettel. *Pongrácz* szerint a főváros szabályrendelete *törvényesen nem hirdettetett ki*, de ha azt a főváros hivatalos lapja, a *Fővárosi Közlöny* közölte volna is, akkor sem lenne érvényben, mert a polgári perrendtartást életbeléptető törvény szerint a birróságok a lakbérleti szabályrendeletet függetlenül a közigazgatási kihirdetéstől csak akkor tartoznak alkalmazni, ha azt a *hivatalos lapban*, a Budapesti Közlönyben közzétették. A jogi szaklap szerint a főváros tévedett, és a birónak volt igaza...

Negyedik összecsapás:

Az ügy ilyen stádiumában az *Uj Budapest* szükségesnek látta, hogy mint döntőbiróság a párviadalt befejezze. A biróság elnökéül *Szabó* Imre dr. tiszti főügyészt kértük fel, aki, nem kétséges, a közigazgatási jog terén *a legfőbb és legfellebbezhetetlenebb orakulum.* A főügyész szerint *nincs igaza báró Apor Istvánnak*, de *nincs igaza a Magyar Törvénykezésnek sem.* A főügyész ur nyilatkozata szerint a polgári perrendtartást életbeléptető törvény a szabályrendelet életbeléptetésének feltételéül a *hivatalos lapban* való közlést jelöli meg. Nincs szó a törvényben speciálisan a *Budapesti Közlönyről*, az állam hivatalos lapjáról, és jogszokássá vált, hogy *helyi érdekeket* érintő szabályrendeletnek *a szóbanforgó hely hivatalos lapjában való közzététele.* A szabályrendelet közzététele a főváros hivatalos lapjában, a *Fővárosi Közlönyben*, megtörtént, sőt a szabályrendelet *egyébb előirt módokon is* meghirdettetett. *Tévedett tehát a járásbiró ur*, amikor a szabályrendeletnek az üzletbérek részletben való fizetésére vonatkozó részét nem akceptálta, és nem kétséges, hogy a felsőbb birróságok amennyiben eléjük kerül az ügy a járásbiró urnak ezt a tévedését annak rendje és módja szerint *ki fogják reparálni...*

A biróság itélete:

A döntőbiróság végitélete szerint a párviadalban 2:0 arányban a főváros szociálpolitikai ügyosztályát jelentjük ki győztesnek.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

ADLER HENRIK
egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, V., Pannonia ucca 8a.
Telefon: Automata 142-64
Készit: központi fütés, melegviz-berendezés, vizvezeték, csatornázás, gáz- és épületbádogosmunkákat

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

PAX
vörösrézből készült kézi tűzoltókészülék a legjobb
Gyártja: **Hirmann Ferenc**
fémárugyár
Budapest, VII., Csányi-utca 7. szám

LUGKŐ helyett
csak
Univers lugkőkivonatot
használjon **tabletákban.** Nem mérgez, nem mar és olcsóbb, jobb, mit a lugkő volt.
Kérje mindenütt, ne fogadjon el mást!
Gyárlja:
Univers Magyar Vegyimüvek, Budapest,
Központi iroda: VII., Baross tér 14.
Telefon: József 456-33.

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A hüvösebb időjárás, kedves Szerkesztő ur, visszahozta nyári nyugalmából az egész törvényhatósági bizottságot, polgármesterestől, városatyástól, sőt városanyástól is. Itthon van mindenki, egy-két eltévedt fecskemadarat kivéve, akik közül Folkus atyánk a legnevezetesebb, aki a legmesszebbre repült. Őméltósága változatlanul San-Sebastianban pihen, élvezvén a még mindig forró spanyol napsugarat, Sipőcznek a feje is alig látszik ki a sok tennivalóból; az előszobája tele van bizottsági tagokkal, sőt tagnőkkel, a küldöttségekről, amelyek valósággal elözönlik, nem is szólva. Hétfőn különben Ripka is fenn volt egy napra és lement Fonyódra, miután azt hitte, hogy minden rendben van a városházán és kapcsolt részein. Közben azután Pakots Jóska átadta Sipőcznek a rendkivüli közgyülést összehivó ivet, mire Sipőcz már szerdán telefonáltatott Ripkának, mint a közgyülés elnökének, hogy jöjjön, mert baj van, Ripka csütörtökön reggel meg is érkezett, hogy közismert diplomáciai érzékével elcsendesitse a háborgó kedélyeket.

— Eredmény?

— Még csak a félidőt tudom, amely 1:0 a drágaság javára. Közlöm Szerkesztő urral, hogy a pártélet is mindenütt kezd fellángolni, bár szeptember legvége, október legeleje előtt aligha lesz a városházán nagyobb emóció. Októberben aztán megindul a közgyülési cséplőgép, jön a Rókus-kórház kitelepitése, a Talbot-ügy és egész sereg kisebb-nagyobb szenzáció.

— Mi igaz a Wolff-párt bomlásáról szóló hirekről?

— Szerkesztő urnak alássan jelentem, egyetlen szó sem igaz. Azt, hogy a Wolff-párt sohasem volt homogén, mindenki tudja, hiszen azok a jelszavak, amelyek a pártot összetartják, általános átfogó erejüek és természetszerüleg nem tudják, nem tudhatják kiküszöbölni a kisebb eltéréseket és problémákat. Nagy dolgokban azonban, minden cáfoló híresztelés ellenére, a párt mindig egységesen és egyöntetüen járt el és fog eljárni. — Való, hogy a párt keretén belül van egy csoport, amely az egész párt által kivánt célok elérése, egyébb, talán radikálisabb és gyorsabban célravezető eszközöket kivánna érvényesiteni, mint a párt vezetősége. Kétségtelen azonban, hogy ezek a célkitüzések sohasem haladnak a pártkereteken tul, azok az urak, akikről szó van, céljaikat és eszményeiket kizárólagosan a párt falain belül kivánják és fogják is megvalósitani. Ez a tényleges helyzet. De ha mondjuk, hogy ki is akarna válni az a huszonöt ember, akikről szó van, ők is azt kérdezik, amit én kérdezek Szerkesztő urtól: hova menjenek? Önállóak nem maradhatnak, mert arra számuk tulkicsiny. Más párthoz nem csatlakozhatnak, ezt tiltja a becsületérzésük és az a szempont, hogy amit ők nem találnak meg a saját pártjuk keretein belül, az az ő véleményük szerint a többi pártokban még kevésbé van meg. Azt is tudják ezek az urak, hogy távozásuk viszont teljesen legyöngitené magát a Keresztény Községi Pártot, amely az ő kiválásuk esetén ötven-hatvan főnyi táborra csökkenne le, mig ma, tagadhatatlanul, a közgyülés legnagyobb pártja. Ily körülmények között a leghatározottabban jelenthetem, hogy Friedrichék nem fognak kiválni, de viszont mód és alkalom fog nyujtatni számukra, hogy különleges szempontjaikat a párt keretein belül maradva érvényesithessék a városi politikában.

— Helyesen van, kedves dr. Városházy. Készülnek-e nagyon a polgármester ötvenedik születésnapjának ünneplésére?

— Az egész vonalon lázas izgalom uralkodik, tisztelt Szerkesztő ur. Részleteket azonban nem közölhetek, mert az „Uj Budapest"-et a polgármester is olvassa, aki igy idő előtt értesülne a meglepetésekről.

— Szóval várjunk szeptember 19-ig! Mi lesz a választásokkal?

— A helyzet még mindig teljesen bizonytalan, bár több, mint valószinü, hogy Folkusházynak a Beszkárthoz való átmenetele február elsejéig, amikor lejár a közgyülési egyévi meghosszabbitás, — eltolódott. Az előljáró-választásokat hamarosan megejtik, nincs kizárva, hogy már az első októberi közgyülésen. Tudatom Szerkesztő urral, hogy a legkomolyabb aspiránsok száma eggyel megszaporodott: Muzsikó István főjegyző barátom a legkomolyabban és leghatározottabban pályázik az egyik előljárói állásra. Tekintve azt a nagy népszerüséget, amelyet a derék Pista pártkülönbség nélkül élvez a városházi pártok minden részén, megválasztása nem kétséges.

— Csak helyeselni tudom véleményét, kedves Szerkesztő ur! De hiszen ugy volt, hogy Muzsikó tanácsnok lesz...

— Muzsikó megunta a tanácsnokságra váró állást és ezért kiván kimenni előljárónak. Azt a néhány szolgálati évét, ami még hátra van, magasabb állásban szeretné eltölteni. Jelentem továbbá, hogy a főügyészhelyettesi állás betöltése sem várat sokáig magára: október havában Szemethy Károly barátom már főügyészhelyettes lesz.

— Mi ujság a tanács vidékén?

— Berczel Jenő vasárnap rukkol be, Lobmayer Gasteinbe ment el három hétre, de szeptember végére az idegenforgalmi kongresszusra már hazaérkezik, utban van Olaszor-

A taxi-rendszámot kérők szomoru listája

Katonatisztek, nyugdijasok, soffőrök, tisztviselők és egyébb szegény emberek elkeseredett rohama a taxiengedélyekért a főváros közlekedési ügyosztálya ellen — Nyugalmazott miniszter, hercegnő, menekült joghallgató és kormányfőtanácsos váltogatja egymást a különös névsorban — Még mindig bizonytalan, hogy mikor és milyen formában hagyja jóvá a kormány a főváros szabályrendeletét

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *autótaxi fronton minden csendes.* Szünetelnek a megbeszélések, félbeszakadtak az értekezletek, vége az ankétezésnek: minden van, csak *autótaxi nincsen.* A gyorsiró kongresszus és a hét elején Budapesten lezajlott orvos-kongresszus alkalmából ujból kiderült, hogy Budapesten *borzalmas nagy a hiány közlekedési eszközökben,* ez a hiány azonban korántsem zavarja az illetékes tényezőket, amelyek már hónapok óta *nem képesek eldönteni,* hogy jóváhagyható-e mai formájában a törvényhatósági bizottságnak az autótaxi forgalom szabályozásáról készitett rendelete.

Azt a viszonylagos nyugalmi állapotot, amelyben az autótaxi-ügy most van és minden valószinüség szerint még hónapokig fog leledzeni, felhasználjuk arra, hogy az *autótaxi engedélyért folyamodók névsorát részben közzétegyük.* Teszszük ezt minden célzatosság nélkül, csupán azt az eredményt akarjuk vele elérni, hogy a nagyközönség lássa, *kiknek jutott eszébe az autótaxi engedélyért való folyamodás.* Az engedélyért folyamodó *jogi személyek listájának* érdekesebb neveit már közöltük, most az engedélyért folyamodó magánszemélyek vannak soron. A névsornak különös érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy egy küldöttségnek adott válaszában *Sipőcz* polgármester néhány nappal ezelőtt maga jelentette ki, hogy azokon kivül, akik az ipar szempontjából rendszámra jogosultak, sulyt kell helyezni azok kérelmére is, akik *szociális szempontból vannak rászorulva* arra, hogy a taxi-engedély révén maguknak uj exisztenciát teremtsenek.

Nagy számmal vannak a listán olyanok, akik mint *volt bérkocsi iparosok* tartanak igényt rendszámra. Ezek a szerencsétlen emberek családi, vagy anyagi körülményeik miatt annakkidején kénytelenek voltak olcsó pénzen elherdálni bérkocsi-rendszámaikat, vagy azt egyszerüen visszaadni a főkapitányságnak, még mielőtt az autótaxi rendszámok legutóbbi kiosztása *egyáltalán felszinre vetődött volna.* Keresztények és zsidók *békés egyetértésben* férnek meg ezen a listán, de vannak számosan közöttük tényleges bérkocsi iparosok is, akik az ipartársulati akciótól függetlenül is be akarták biztositani magukat, amikor saját nevükben rendszámért folyamodtak. Itt emlitjük meg, hogy rengeteg a pályázók között a *soffőr* is, hogyne, hisz Pesten több, mint hétezer alkalmazott gépkocsi vezető van, akik szivesen vennék az uj engedélyt. A taxi engedélyért folyamodó bérautósok névsorában feltünik *Nikolas Wzevodolov* orosz ezredes neve, aki szintén önálló taxi-tulajdonos szeretne lenni.

Nagy és előkelő a rendszámért folyamodó *katonatisztek* listája: báró *Bánffy* Ferenc nyug. főhadnagy, *Madarász* Henrik ny. csendőralezredes, *Bunyevácz* Viktor szkv. százados, *Eigen* Pál, *Réthelyi-Hegedüs* Károly, *Lasek* Rezső nyugalmazott századosok, *Meszk* Béla nyugalmazott tengerészkapitány, *Kiss* István nyug. alezredes, *Csicseri* Zsigmond nyug. altábornagy, *Frank* Antal nyug. alezredes, *vitéz Rétay* Oszkár nyug. tábornok, *Werner* József százszázalékos hadirokkant főhadnagy, *Almássy* Zsigmond nyug. csendőrezredes, dr. *vitéz Szentannai* Félix ötvenszázalékos hadirokkant főhadnagy, *vitéz Czapáry* Jenő nyug. őrnagy, tábori pilóta, *Benedik* József nyug. alezredes, tábori pilóta, *Hemmes Szy* Ferenc nyug. ezredes, *Fráter* Lóránd nyug. honvédhuszár százados, *báró Diószeghy* Ervin nyug. főhadnagy, pusztaheténvi *Herczig* Ottó nyug. ezredes, *vitéz Szentiványi-Wallershausen* Alfréd nyug. százados, *Paletta* Jenő rokkant főhadnagy, *gutory Földes* Gyula nyug. honvéd ezredes, *Boronkay* Jenő nyug. huszárkapitány, *Hamvay* Sándor ny. százados, tábori pilóta, *Fabinyi* Béla nyug. őrnagy, *Demeter* Kálmán nyug. alezredes, *Mouillard* Viktor ny. altábornagy, *Barkóczy-Klopsch* Béla nyug. ezredes, *Saághy* Dezső nyug. rokkant százados a katonatiszti listának szembetünőbb nevei.

Elszomoritó az autótaxi engedélyért folyamodó *nyugdijasok és özvegyek listája.* Hát olyan kevés a nyugdij Magyarországon, hogy még magasrendü köztisztviselők is az autótaxi rendszámból akarják jövedelmüket fokozni? Autótaxi engedélyért folyamodik *Vass* János dr. nyug. miniszter, a Károlyi-kormány volt közélelmezési tanácsadója, aki egyszerre mindjárt két engedélyt kér. Ugyancsak két engedélyt kér özv. dr. *Jeszenszky* Istvánné közjegyző özvegye, akinek elhalt ura az elmult ciklusban törvényhatósági bizottsági tag is volt. Taxiengedélyt kérnek özv. *Szentgyörgyi-Czeke* Aladárné vezérkari ezredes özvegye és özv. *Bottyondy* Tivadarné MÁV. igazgató-helyettes özvegye, dr. *Fischer* Ignácné ideggyógyász özvegye, dr. *Boda* Dezső néhai főkapitány özvegye szintén autótaxi engedélyért folyamodik. Nem maradt ki a sorból, ha már a főkapitányoknál tartunk, néhai *Rudnay* Bélának az özvegye sem és taxiengedélyt kér az érdemes *Krecsányi* Kálmán nyug. detektiv-főnök is. Megható *Kovács* Mihályné kérvénye, aki mint „alezredes hadiözvegye" irja alá magát. Engedélyt kérnek továbbá *Mayer* Gyula nyug. MÁV. osztályfőnök, *Kuthy* Béláné földmivelésügyi főfelügyelő özvegye, özv. *Radványi* Árminné iparfelügyelő özvegye, *Rózsa* Vilmos ny. iskolaigazgató, özv. dr. *Schlammer* Ágostonné MÁV. nyugdijas, *Kis* Adolf nyug. munkásbiztositó igazgató, *Kósa* Olivér nyug. határrendőr főfelügyelő, dr. *Toboffy* Zoltánné fővárosi főreáliskolai tanár özvegye, dr. *Adorján* László nyug. miniszteri titkár, báró *Römy* Emil nyug. MÁV. főintéző, dr. *Szekeres* Dezsőné főszolgabiró özvegye és sokan mások.

Legtarkább rovata a kérvényezők listájának az, amelyik a *vegyes foglalkozásuakat* tartalmazza. Gépészmérnöktől kezdve, menekült joghallgatóig a középosztály minden foglalkozási ága megfordul ebben a szomoru névsorban. Van köztük olyan, aki, mint beadványában irja, *élete utolsó kártyáját tette fel a postára,* amikor kérvényét benyujtotta. Számosan vannak közöttük az arisztokrácia tagjai is; a hercegek közül *Portia* Aladárné, akinek ura valamikor Ausztria legnagyobb hitbizományának volt a birtokosa, kivánja leromlott anyagi viszonyait egy taxi-engedéllyel megjavitani. Ifj. *gróf Teleki* Sándor, akinek foglalkozását közelebbről nem ismerjük, *három engedélyt kér,* mig *gróf Nyáry* István nyug. miniszteri tanácsos *„legalább tizet."* A kormányfőtanácsosi kart *pákai Kölber* Alajos képviseli, aki *hat engedélyt* szeretne kapni, dr. *Paulovics* Sándor római palatinus gróf viszont *egy engedéllyel megelégedne...*

Érdekesebb név még a listában *Biller* Margit neve, a huga *Biller* Irénnek és *„állásnélküli színésznőnek"* vallja magát. Utána következik a *névtelenek listája,* akik gondosan megfogalmazott, iratokkal pontosan felszerelt kérvényben várnak segedelmet a főváros tanácsától. A beérkezett kérvények száma eddig *tulvan az ezerkétszázon,* de napról-napra legalább öt-hat ujabb kérvényt kézbesit a közlekedési ügyosztálynak a tanács központi segédhivatala. Vajjon hányan fognak a reménykedők közül az engedélyek kiosztása után — *egy csalódással gazdagabbak lenni?*

---

ságból hazafelé Gallina Frici és derüs jó kedvvel megérkezett Svájcból a kitünő Agoston Géza. Géza bátyámról megemlitem, hogy minimális költséggel három hét alatt végigmászta az összes svájci havasokat, lévén ő a városháza leglelkesebb turistája. Liber Bandi szintén berukkol a jövő héten, egyelőre Olaszországban fájitja a szivét, hogy az ottlévő muzeális kincseket nem tudja megszerezni a főváros számára...

— Egyébb ujság?

— Némethy Béláról kiderült a héten, hogy amilyen okos ember, olyan jó szónok is. A társadalomegészségi muzeum felavatásán ő képviselte a polgármestert és a tanácsot és az ő beszédének egyik talpraesett passzusához kapcsolódott azután Vass miniszter beszéde. „Ez a hatalmas kulturintézmény, — mondotta lelkes ünneplés közepette Némethy Béla, — uj tanujele annak, hogy Magyarországnak igenis helye van a nap alatt és hogy ezt a helyet nem lehet tőle elvitatni." Az őszhaju, de fiatalos szivü Némethynek mindenki gratulált a fényes beszédhez.

— Egyébb ujság?

— Egy szomoru halálozási hirem van: Rosta János, a tehetséges Rosta jegyzőnek édesapja nyolcvanhárom éves korában elhunyt.

— Részvétemet fejezem ki. A viszontlátásra kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, tisztelt Szerkesztő ur!

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

2 Kez-, láb-, hónaljizzadást azonnal megszüntet a SALAN

HIREK

Felavatták a Szent Domonkos-egyházközség uj kulturházát. A *Regnum Marianum* római katolikus egyházközség nagyszerü szociális és kulturális tevékenysége mellett meg kell emlékeznünk a *Szent Domonkos-rend* áldozatkészségéről is, amellyel céltudatos müködés során uj otthont igyekezett teremteni a kulturális és szociális törekvéseknek. Az egyházközség a vasmunkások szakszervezetének Thököly-uti épületét még a tavasz folyamán megvásárolta és azt fényes ünnepségek között vasárnap megfelelő átalakitások után kulturházzá szentelte fel. A rend és az egyházközség hatalmas templomában délelőtt tiz órakor *Mészáros* János dr. prelátus-kanonok, érseki helytartó ünnepi szentmisét pontifikált, amelyen diszes közönség vett részt, élén *Sipőcz* polgármesterrel. A mély áhitatot keltő szentbeszédet P. *Márton* Bernát házfőnök mondotta, majd diszközgyülés volt az uj kulturház udvarán. *Perneczky* Jenő ny. altábornagy, az egyházközség világi elnöke beszélt, majd *Mészáros* János dr. érseki helytartó megáldotta az uj kulturházat. *Haller* István országgyülési képviselő mondott még beszédet, majd P. *Badalik* Bertalan plébános köszönte meg a hivek áldozatkészségét. Délben szeretetlakoma volt a kulturház disztermében, este pedig kerti ünnepély fejezte be a szép napot. Megemlitjük, hogy a vásárlást és az épitkezést az egyházközség legnagyobb részben *kölcsönpénzen* tudta csak elvégeztetni, amelynek magas kamatait is alig tudják a hivek fizetni. Szép cselekedet volna, ha a kegyes cél érdekében a főváros törvényhatósági bizottsága is *megfelelő áldozatkészséget* tanusitana!

A gömbház. 1923 óta Drezda város évenként megismétlődő kiállitást rendez a német munka eredményeinek a bemutatására. Az üveg-, a keramia- és a papirkiállitás után az idén a *„Technische Stadt“* került bemutatásra. A kiállitás főattrakciója a világ első gömbháza. A gömbház elnevezés korántsem frázis, mert az egész ház egy kerek alapon nyugvó teljes gömböt képez. A gondolat egy frankfurti mérnöké, aki szerint a jövő egyedüli háza a gömbház. Előnyeit abban látja, hogy bár a házak fent csaknem érintkeznek egymással, miáltal az egész rendelkezésre álló légtér kihasználható, gömbalakjuknál fogva lent minimális helyet foglalnak el. A tervező még nagy előnyt lát abban, hogy a ház alsó részének kerek voltánál fogva elesnek az utcasarkok, a kereszteződések áttekinthetőbbek lesznek és a forgalom igy könnyebben bonyolitható le. A gömbház tisztán vasból készült szerkezete impozáns látvány. Szilárd betonalapon egy gáztartály alakjára emlékeztető váz emelkedik öt emelet magasságba és ekköré van épitve vizszintes vasrudak és sinek által tartva a gömb. Kivül ezüstszürkére van festve a ház és hatalmas villanyreklámok diszitik. Belül vaslépcső vezet fel és körülbelül két méter átmérőjü vascsőben felvonó közlekedik. A gömbház alsó emeletén üzletek, fent pedig kávéház lesz a kiállitás tartamára berendezve. Erről és még egy sereg érdekes témáról közöl cikket a főváros közigazgatási és statisztikai folyóirata dr. *Lamotte* Károly és dr. *Illyefalvi* I. Lajos kitünő szerkesztésében megjelenő Városi Szemle legfrisebb száma, melyben többek között dr. *Ereky* István, dr. *Csorna* Kálmán, dr. *Némethy* Károly, dr. *Rötzer* Ferenc és dr. *Eperjessy* István és mások irtak tanulmányokat.

LOPOS GYULA
szabadalmozott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

TÜSKÉK

A nóta vége

Az István-napi nóta, amely a Boldogasszony anyánkról szóló sokszázéves zsolozsmával kezdődik, mindig ugyanazzal a diszharmónikus akkorddal végződik: a botránnyal, amelybe az istván-napi ünnepségek egyrésze fullad. Tavaly előtt nagy diszelőadás volt István király napján az egyik fővárosi footballpályán, egy esztendő is belefelt, amig a felfogadott nyomoruságos statiszták pár pengőnyi éhbérüket a polgármester különös jóindulata révén a fővárostól megkaphatták. Az elmult esztendőben a Stefánia-uti virágkorzó posványosodott botrányba: szégyenletes reklámhadjárat lett a nagy hühóval beharangozott parádéból, balkáni giccse a nizzai virágkorzónak, melynek pörei, ugy tudjuk, még mindig folynak a biróság előtt.

Az idén változatosság okából megint a Stefánia-uttal van baj. Ebben az évben kétpengős belépődijak mellett „történelmi felvonulást“ rendeztek a Stefánia-uton, kölcsönvett kosztümökbe öltöztettek fel néhány viharvert kóristát, hogy velük a dicső magyar mult kopott és torz tükörképét prezentálják az ámuló vidékiek elé. Bevétel volt bőven, segéllyel sem fukarkodtak az illetékes tényezők: mégis mi történt? Ujra panaszokat látunk a lapokban, hogy az ünnepséget rendező ismeretlen nagyságok adósak maradtak szegény emberek pár fillérével, és megint olvasunk hangulatkeltéseket arról, hogy az istván-napi ünnepségnek állitólagos deficitjét a fővárosnak kell fedeznie.

Elég volt, rendező és főrendező urak azokkal az ünnepi játékokkal, amelyeknek harmadik felvonása a városházi jajgatás az elmaradt statiszta-fizetések fedezésére! Nem akarunk az ezévi istván-napi ünnepség szánalmas kontra és rekontra nagybizottságainak taglalásába belebenni, ez alkalommal csupán arra kérünk felvilágositást, hogy miért nincsen egységes kéz a Szent Jobb mögött, amely az ünnepségeket központilag irányitaná, viselve ennek a rendezésnek minden erkölcsi és anyagi felelősségét? Miért adnak különféle engedélyeket kétes vagy már nem is kétes alakoknak ünnepségek rendezésére, akik miután biztositották a maguk polgárinak egyálalában nem nevezhető hasznát, fütyülnek a hátuk mögött támadó özönvizre, és jajgatni hagyják pár fillérükért a szegény embereket? Hogy ezeken a protekciós népünnepélyeken egy tizede sem lép fel az ott hirdetett művészeknek, hogy a groteszkül kiagyalt „népiesch“ mulatságok fabatkát sem érnek, és azokkal nem hogy dicsekednünk nem lehet, de szégyelnünk kell magunkat a vidék előtt: még hagyján, — de hogy pár pengős követelésükhöz ne jussanak éhenkórász statiszták, ez olyan szégyenfoltja, most már ugy látszik, rendszeresen, Szent István ünnepének, amely ellen a legélesebben kell tiltakoznia minden tisztességes embernek.

Az Uj Budapest naptára

Szept. 9 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Szept. 10 **Hétfő**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Szept. 11 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése.
Szept. 12 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitésre felügyelő bizottság ülése.
Szept. 13 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés. d. u. 5 ó. Az igazoló választmány ülése.
Szept. 14 **Péntek**	Fizessen elő az „Uj Budapest“-re!
Szept. 15 **Szombat**	Hirdessen az „Uj Budapest“-ben!

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Koporsók a villamoson. *(Levél a szerkesztőhöz). Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Külföldet járt ember vagyok, aki kezdve a berlini fényreklámokon és végezve a newyorki Brodway-i reklám óriásain, száz és ezer változatban láttam a hirdetés művészetének legkülönbözőbb megnyilatkozásait. Vannak a külföldi reklámok között izlésesek, vannak kevésbbé izlésesek, de a legizléstelenebb mind valamennyi között a reklámnak az a módja, amelyre a Beszkárt tiszteletreméltó igazgatósága adta árva fejét. Arról van szó, mélyen tisztelt szerkesztő ur, hogy koporsók jelentek meg a villamos-pótkocsik tetején, amelyek különféle ravasz tükrözésekkel hirdetik az egyik mosószer kitünőségét. Nem ismerem a technikai berendezését ennek a nem tulságosan izléses reklámfajtának, csak azt látom, hogy majd minden teherautóbuszon ott disztelenkedik a tükröző koporsó, arról nem is beszélve, hogy már egyes üzletek is szükségesnek tartották a reklámnak ezt a módját a bolt bejárata fölött megcsillogtatni. A legsötétebb hortobágyi éjszakában nem villog olyan kisértetiesen az a bizonyos kimondhatatlan ruhadarab, mint ahogy ez a villogó koporsó sérti különösen napfény idején a közönség szemét. Nem tudjuk, hogy a Beszkárt miért tartotta szükségesnek a koporsók felszerelését a villamoskocsikra, talán csak nem akarja az igy elérendő többletjövedelemből a szakaszjegyek árát leszállitani? El a mozgó koporsókkal ugy a villamoskocsikról, mint a boltok kapuzatáról! Tisztelettel egy járókelő, akinek szeme nem birja a szines tükrözést.*

Több, mint ötvenezer aktát iktatott az év első felében az árvaszék. *Agoston* Géza dr., a budapesti árvaszék kitünő elnöke, most készitette el a közigazgatási bizottság számára jelentését az árvaszék működéséről a folyó év első felében. A jelentés szerint junius 30-án 3273 vagyonnal biró kiskoru, 6336 vagyontalan kiskoru, 1247 vagyonnal biró gondnokolt és 4896 vagyontalan gondnokolt tartozott az árvaszék felügyelete alá. Jellemzi az árvaszék dicséretreméltó müködését, hogy sem az elmult évről, sem az azt megelőző esztendőkről egyetlen gyám és gondnok sincsen a számadást illetően hátralékban. A folyó év első felében az árvaszék 50.501 beadványt iktatott, a hátraléka pedig mindössze 2114 ügydarab volt. A folyó év első felében az árvaszék mindazoknak, akik a gyámhatóság alól szabadult, pénzeit és pénzértékeit *hiánytalanul kiutalta.*

Karácsonyra megnyilik a Madarász-utcai csecsemőkórház. Majd tiz esztendeje folyik a harc a népjóléti minisztérium, a Stefánia Szövetség és a főváros között a Madarász-uccai csecsemőkórház épületének befejezését és a kórház megnyitását illetően. Hosszu küzdelem után a főváros végre teljesen birtokába kapta az épületet, azzal a kötelezettséggel, hogy azt szerelje fel. *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségügyi osztály kiváló vezetője a legerélyesebben sürgeti az épitkezés befejezését. Remény van arra, hogy az összes installációs munkálatok november végére elkészülnek és a kórház, amely kétszáz beteg csecsemő befogadására készül, karácsonyra megnyitható lesz.

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk *Országh Tivadar*, a kiváló hegedüművész államilag engedélyezett hegedütanfolyamát, ahol a mester személyes vezetése mellett kezdő foktól a legmagasabb kiképzésig hegedüoktatást nyerhetnek a zenére hajlammal birók. A beiratások VII., Damjanich-u. 32., I. em. 1. sz. alatt naponta 11—2, 5—7 óra között folynak.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közlisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—07.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ
TELEFON: J. 378-92. :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormű, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák :: :: készitése :: ::

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz. elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

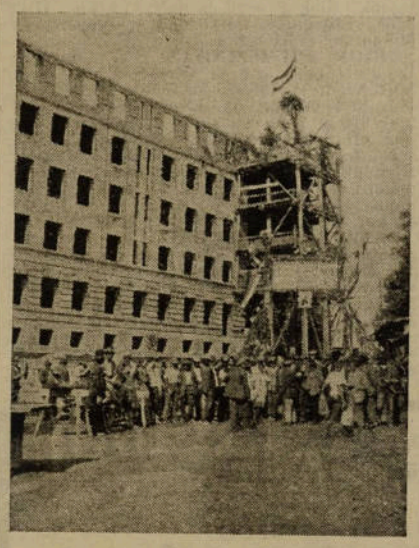
GAZDASÁGI ÉLET

Hiteltullépés helyett – megtakaritás

A Róna-utcai bérház falegyen ünnepélye

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Lélekemelő ünnepély zajlott le augusztus hó 25-én: a főváros *Róna uccai* bérházának falegyen-ünnepélye. A sok városi épitkezési mizéria után, jól esik regisztrálni azt a tényt, hogy végre egy olyan munka első stációját ünnepeljük, mely ugy a főváros hivatalos hatóságainak és a felügyelő-bizottság tagjainak, mint a szakembereknek és a főváros közönségének *legnagyobb elismerését vivta ki.*

A Róna uccai bérház terveit nyilvános pályázaton *Szabolcs* Ferenc tervező-épitész pályázata nyerte el, kinek tervei szerint nyilvános pályázaton *Wihart* Ferenc épitész kapta meg a munkát, ki erre az alkalomra társul vette maga mellé *Mekovszky* Ferencet, régi mesterét. A két kiváló szakember junius 11-én megkezdte a munkát. Szorgos kezek kitartó, becsületes munkájának eredményeképpen *tiz hét alatt 300 ember fáradságával* a hatalmas négyemeletes épület amerikai gyorsasággal falegyent ért el. *Mekovszky* szakmájának egyik legrégibb mestere, a mult évben ünnepelte ötvenéves működésének évfordulóját s kinek félszázados tevékenységét számos köz- és magánépitkezése, ami ritkaság számba megy.

A főváros két izben jegyzőkönyvi elismerése hirdeti *Wihart* Ferenc épitészmérnök épitőmester, ma szakmájának legnagyobb kiválóságai közé tartozik. A farkasréti temető kriptaépitkezése, az Angol-Magyar Bank bécsi uti bérháza, a III. ker. halottasház stb., stb. épitkezéseinek stilusa és kivitele mindenkor dicsősége lesz mesterének.

Kettőjük és *Szabolcs* tervező közös munkáján kivül a szép teljesitmény *Woszala* műszaki főtanácsos nagy érdeme, ki az épités vezetésében és ellenőrzésében, tapintatos előrelátással és gyakorlati szaktudással nemcsak a jó kivitelt könyvelheti el érdeméül, hanem azt is, hogy segitségére volt a vállalkozóknak ahhoz, hogy a horribilis drágaság ellenére a vállalt tisztességes munka érdekében, erőfeszitéssel is meghozott áldozatok árán elérték, hogy *az előirányzott hitelkereten jóval belül maradt az épitkezés végösszege.*

Ugyancsak a felügyelő-bizottság tagjainak buzgalma, előrelátása, lelkiismeretes szaktudása komoly tényezője volt az elért eredménynek, amiért az ünnepélyen megjelent *Petrovácz* Gyulának és *Fóthy* Vilmos biz. tagoknak külön köszönetet mondott a főváros képviseletében *Woszala* Sándor műszaki főtanácsos, ki ugy a tervezőnek, mint az épitési vállalkozónak és a 300 munkásuknak is tolmácsolta a főváros köszönetét. Ma már a vakolást végzik a bérházon és kétségtelen, hogy a megállapitott *1929 május 1.-i határidőre*, sőt még hamarább is beköltözhető lesz a főváros Róna uccai szép bérpalotája.

Park lesz a Gregersen-telek helyén. Jelentette az „Uj Budapest", hogy a Fővárosi Közmunkák Tanácsa négyszögölenként 103 pengőért megvásárolta a *Gregersen-cégnek* az Elektromos Művek Váci-uti telepe háta mögött fekvő, közel négyezer négyszögöl kiterjedésü telkét. Az igen értékes telket jóval a békebeli áron alul, négyszögölenként 103 pengőért sikerült a közmunkatanácsnak megvásárolnia, a miben *Rakovszky* Iván elnök kezdeményezésén kivül nagy érdeme van *Czabalay* Kálmán dr. államtitkárnak, a tanács alelnökének is. Értesülésünk szerint a telek megvételét a Közmunkák Tanácsának nagy *parképitő programmja tette szükségessé.* Ezen terv szerint, amely *Rakovszky* Iván legsajátabb elgondolása, gyönyörü park létesülne a telek helyén, friss levegőt és zöldet vive az épülő uj Lipótváros idomtalan bérkaszárnyái közé. Arról is szó van, hogy a fővárosi pénzalapnak már birtokában lévő egyéb dunaparti telkeit is *parkszerüen képeznék ki*, ami által az uj Lipótvárost a maga teljes egészében modern és levegős városrésszé tudnák tenni. A közmunkatanácsot önzetlen akciójáért dicséret illeti.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII., Kun-utcai tűzőrségi épületben létesitendő központi fütésberendezés épitésével kapcsolatosan szükséges kazánház pincék és kémény épitésének föld-, kőmüves- és elhelyezőmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenként 1 pengőért kaphatók 1928 augusztus 23-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési ügyosztályának, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszelyi Sándor műszaki felügyelőnél (telefon: Aut. 897—60) a Központi városháza III. em. 310. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. szeptember 11-én (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében **10 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 augusztus 21.

A székesfőváros tanácsa.

ORSZÁGH TIVADAR
HEGEDŰMŰVÉSZ ÁLL. ENG.
HEGEDŰ-TANFOLYAMA
VII., DAMJANICH-UTCA 32., I. 1.
BEIRATÁSOK NAPONTA.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4 Telefon: J. 381-17.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut 860-72.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépitési, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

„Shaku-Do" Művészi Bronzszobrok gyára és szoboröntőde IX. Mester-utca 26.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest. I., Budafoki-ut 4047. hrsz. (uj) alatti kelenföldi telepen létesitendő 33 méteres gépházbővités: föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt s az előirt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok feliratt al ellátottt, lepecsételt boritékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1928 szeptember 24-én délelőtt 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsa XII. (Világitási és vizvezetéki) **ügyosztályának** kezelőirodájában, a kezelőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. em. 295) kell benyujtani, vagy oly időben postán feladni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számitottt 5 százaléknak megfelelő összegü bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülirt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot a jelentkező ajálkozni szándékozók az Elektromos Müvek épitési irodájában (V., Váci-ut 74. sz., IV. em. 424) hétköznapokon délelőtt 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil épitész irodájában (IV., Veres Pálné-utca 7. sz. I. em.) tekinthetők meg délelőtt ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges müszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló müszaki jellegü munkát, mint önálló cég végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1928 szeptember 4.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müveinek igazgatósága.

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA-FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart! Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. Ufa világhiradó. 3. Hisztérika. Metro-akció. 4. Férfi férfi ellen. Ufa-sláger. Stephanides Károly dirágál. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) Müsor: 1. A kisértetek vonata, Arnold Redley színmüve 10 felvonásban. Főszereplők: Verebes Ernő és Hilda Jannings. 2. Marietta királysága, vigjáték 9 felvonásban. Főszereplő: Lya Mara. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI (VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. Jegyrendező telefon: Automata 213-43 és Automata 259—52.) Müsor: 1. Ramon Novarro nagy filmje: A zsarnok, Metro Goldwyn attrakció 8 felvonásban. Főszereplők: Ramon Novarro, Marceline Day és Roy D'Arcy. 2. Ketten a lejtőn, amerikai regény 8 felvonásban. Főszereplő: Norma Shearer. 3. Hiradók. 4. Békeffy vocalkvartett. Az előadások kezdete, mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-utca 18. Jegyrendelés tel.: Automata 895—43 és 897—07. Edgar Wallace regénye: A sárga Mefisztó, bünügyi dráma. Főszereplők: Jack Trevor és Évi Éva. Halló Wien! (A királynő férje). Vidám udvari történet. Főszereplők: Liane Haid, Nagy Kató. Magyar Hiradó. Fox hiradó. Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ, VII., Rottenbiller-utca 37-b. Tel. J. 302—63. Szept. 10—13. A világ szeme. Egy kinoriporter kalandjai. Főszereplők: Nick Stuart és Sally Phippo. — A praeri lovagja izgalmas történet. Főszereplő: Tom Mix; Amundsen és Malmgren északsarki expediciója. — Hiradó. — Előadások kezdete köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

OMNIA, VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. Halló . . .! Wien . . .! Bécsi történet 10 fejezetben. Főszereplők: Liane Haid és Nagy Kató. Wiener Blut, Johan Strauss szcenirozott keringője. Szereplők: Dalmady Erzsébet és Kőpeczy Boócz Lajos. 2. Kisértetek vonata, Grand guignol 8 fejezetben. Főszereplők: Hilde Jennings és Verebes Ernő. 3. Magyar és Paramount Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. szám. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: 1. Kizárólagos joggal! Itél a Dnyeszter, 12 fejezet az orosz felfordulás napjaiból. Főszereplő: Olga Csehova. 2. Zigoto tüzben, a világ legbátrabb gyávájának kalandjai 8 felvonásban. 3. Hiradó. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8, fél 10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel dél előtt 11-től— fél 1-ig és délután 4 órától.

TIVOLI-MOZGÓ, VI., Nagymező-utca 8. Tel. Aut. 230—49. Szept. 10—13. A névtelen utas. Dráma a tengeren. Főszereplők: Charles Varrel és le petit Jean. A világ szeme. Egy kinoriporter kalandjai. Főszereplők: Nick Stuart és Sally Phipps. Hiradók. Előadások hétköznap 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) — Müsor: 1. A zsarnok, Ramon Novarro első idei filmje 7 felvonásban. 2. Ketten a lejtőn, világvárosi történet Norma Shearerrel 7 felvonásban. 3. Külföldi és Magyar Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: 1. Nem nősülök, Szenes Béla vigjátéka filmen. Főszereplő: Loise Moran. 2. Marietta királysága. Főszereplő: Lya Mara. 3. Magyar és Gaumont Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

CORVIN Szeptember 6-án, csütörtökön először Kamara

ZORO és HURU legjobb vigjátéka:
Erő és szépség
Ezenkivül:
Römmi világháboru
a legmulatságosabb burleszkvigjáték. Főszereplők: HAM and EGGS

Rott—Békeffi „PELIKÁN"
Zsufolt házak az Andrássy-uti Szinházban

Andreu-Rivels és **Gypsi Rhouma-Jé**
ROYAL ORFEUM
nagy revüjében.
Kezdete 8 órakor. Tel.: J. 421-68.

TABARIN
attrakciós szeptemberi műsora vezet!
Kezdete 10 órakor — Záróra 6 órakor

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TOMÓ-U. 26. TEL.: 414 91.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 haza ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formáló, fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenféle tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS rákapcsolható csónak motorokat.

Beszerzési források:

Árvay R. László Pala- és cserépfedő-mester. Budapest, VII., Damjanich ucca 24. Telefonhivó: J. 368-06

Binzberger Ferenc kalapjavitó, Budapest, VII., Nefelejts ucca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos ucca 97.

Böhm József Elektromos gépjavitó üzeme Budapest, VII., Nefelejts u. 55. Tel. J. 435-64

Cselkó László szobafestő és mázoló m., Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

Demeter Sándor cipészmester, Budapest, VII, Péterfy Sándor-u. 39

Feik Ágoston épület-bádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59. sz.

Gubicza Dezső kertépitő Budapest, I., Ménesi-út 3. Tel.: J. 370-92

Tervez, épit kölcsönt nyujt a **Jelzálog Épitési Vállalat** Budapest, IX., Boráros-tér 3 I em. 2

Juhász Gábor Elvállal mindennemü óra és ékszer javitást jutányos áron — Óra és ékszer raktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts ucca 51. sz.

Kleizer József okl. kőművesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII., Rózsa ucca 9.

Kovács István épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Telefon: J. 459—21

Maricsek Károly villanyvilágitási-, telefon- gáz- és vizvezetékberendező, Bádogos. Tel.: J. 28-76. Budapest, VII., Hernád-u. 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweis-u. Telefon: Automata 895-35.

Nagy István Beton-, terazzo-, padló- és fulburkoló-mester, BUDAPEST, Nefelejts ucca 53. szám.

Rzimatschek Károly paszományos, Budapest, VII., Dohány ucca 26 Készit minden e szakmába vagó paszományokat

Schwarcz Zsigmond bádogos- és szerelő, Budapest, VII. ker., Dembinszky ucca 10.

Szőke András Ablaktisztitó és padlóbeeresztő Budapest, VII., Nefelejts ucca 54. II. 3.

Tausz Jakab épület- és mülakatos Budapest, VII., Hernád-u. 35.

Tóth István étkezdéje, Budapest, VII, Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342-12

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi ut 19. sz.

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Fővárosi Nyilvános Könyvtár

V. évfolyam 36. szám Budapest, 1928 szeptember 15

ÚJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

FŐVÁROSI KÖNYVTÁR BUDAPEST

Az ötvenéves Sipőcz

Egy születésnap margójára

A pálya, amely *Sipőcz* Jenőt kilenc évvel ezelőtt a szerény tiszti ügyészi szobácskából a fényes és hatalmas polgármesteri székbe lendítette, fordulóponthoz érkezik a jövő szerdán, amikor a polgármester betölti életének ötvenedik esztendejét. Az a szeretet és ragaszkodás, amellyel a polgármester személyével szemben egy decennium óta viseltetünk, arra kötelez bennünket, hogy ennél az évfordulónál egy pillanatra haptákba vágja magát az ujságirói toll, és köszöntse a férfiut, Budapest első polgárát, aki ime az ötödik X küszöbét lépi át. Hisszük, hogy az itt elmondandók értékes ecsetvonásokkal fognak szolgálni ahhoz a portréhoz, amelyet a főváros politikától mentes közönsége a polgármester személyéről magának megalkotott.

•

Ahogy az obligát életrajzok kezdődnek: *Sipőcz* Jenő 1878 szeptember 19-én látta meg a napvilágot az Andrássy-uton, egy lakásban, melyet *Sipőcz* László dr. székesfővárosi árvaszéki elnökhelyettes bérelt. Az elnökhelyettes ur már akkor tekintélyes férfiu volt, hivatalát az akkori Lipót-utcában tartotta, ahol sok alkalommal megfordult a fiatal gyermek is. Az elemit *Sipőcz* Jenő az Őz-utcai iskolában, a középiskolát a Piaristáknál végzi el, majd a budapesti egyetemen hallgat jogot. A komoly, szótalan, a gyermekjátékoktól visszahuzódó kis diák büszkesége apjának és bálványozott kincse édesanyjának: hogyne, amikor mindig szinjeles, minden osztályát, minden iskoláját kitüntetéssel végzi! (Az öreg méltóságos aszszony, *Sipőcz* édesanyja, ma sem arra büszke, hogy a fia *polgármester lett*, hanem arra, hogy *az iskolában mindig tiszta jeles volt...*) Egyetemi tanulmányai bevégzése után *Nagy* Dezsőnek, a hires józsefvárosi fiskálisnak, a képviselőnek irodáját vezeti, előbb mint helyettes, később mint gyakorló ügyvéd. A század elején önállósitja magát: édesapjának ragyogó neve és a fiatalember kiváló jogi képzettsége rövidesen nagy, polgári ügyekkel elhalmozott irodát teremtenek számára. Kliensei közé tartozik nagybányai *Horthy* Miklós ellentengernagy, a legelső mágnások, számos külföldi cég, főleg németek és franciák. Amikor 1906 november 1-én, még édesapja életében a fiatal *Sipőcz* Jenő a főváros ügyészségéhez kerül, már ismertnevü jogász, akinek cikkei sürün jelennek meg a jogi szaklapokban. 1917-ben az ügyvédvizsgáló állandó bizottság tagja lesz, egyike a legképzettebb, de egyben a leghumánusabb cenzoroknak. Amikor a forradalom után polgármesterré választják, *Bubla* Ferenc kuriai tanácselnök, az ügyvédvizsgáló bizottság elnöke, gratuláló levelet intéz hozzá, amelyben az ügyvédi vizsgákon tanusitott „kimagasló müködéséért" hálás köszönetét nyilvánitja neki. (Erre a levélre viszont valamennyi gratuláció közül a polgármester a legbüszkébb...)

•

... E sorok irója 1920-ban, egy nyári délelőttön ismerkedett meg *Sipőcz* Jenő tiszti ügyész urral. Ujságirói hivatása közben egy beszédet kellett megszereznie, amelyet az ügyész urnak *Clark* angol főmegbizott előtt kellett a városi tisztviselők nevében tartania. Az ügyész ur gyorsirási jegyzeteiből apró betüivel azonnal volt szives átirni a beszédet, amely tulajdonképpen kiindulópontja volt közéleti karrierjének. A *Wenckheim*-palota, majd a *Károlyi*-palota lázas tömegekkel telitett termeiben egyszerre *Sipőcz* felé fordul a keresztény Budapestet megalkotni kivánók bizalma, amikor elolvassák a nemes és férfias, hazafias fájdalommal és mégis reménységgel telitett beszéd szövegét. A fiatal tiszti ügyészt pedig senki sem ismeri személyesen: nem szerepel a törtetők és tolongók között, végzi hivatalos kötelességeit, szabad idejét nem politikai pártklubokban, hanem az édesanyjánál tölti. Arról van szó még, hogy *Bódy* maradjon helyettes főpolgármester, mikor egyszerre váratlanul megérkezik *Sipőcz* kormánybiztosi kinevezése, és a kormánybiztos az egyszerű ügyészi szobácskából, amelyben ma *Szemethy* Károly hivataloskodik, egyszerre az uj városháza fényes főpolgármesteri dolgozótermébe kerül, a *Bárczy-féle* műkincsek és nagyértékű butorok közé...

•

Mint kormánybiztos rövid ideig fungál *Sipőcz* Jenő. Az alakulóban lévő Keresztény Községi Párt bizalma egyre szélesebb rétegekben terjed feléje, és *Sipőcz* kormánybiztos hosszas tépelődés után elhatározza, hogy pályázik a polgármesteri állásra. Az őt annyira jellemző puritán tisztelet egyideig még visszatartja, hogy *Bódy* Tivadarral a választás alkalmával harcba szálljon: de meggyőzik őt arról, hogy itt nem az ő egyéni szerénységéről van szó, hanem *a parancsoló közakaratról*, hogy Budapest polgármestere legyen. E sorok irója az első, akinek a polgármesterjelölt elhatározását elmondja. „Két kivánságom van, szerkesztő ur, — mondja *Sipőcz* a jelöléssel kapcsolatosan. — Az egyik, hogy *Rényi* Dezső legyen az egyik alpolgármester, akinek nemes, férfias magyarságát az őt ért mellőzés évei után szivesen látnám magam mellett az elnöki emelvényen. A másik kivánságom *Lobmayer* Jenő tanácsnokságára vonatkozik, lévén ő legkedvesebb barátaim egyike..."

•

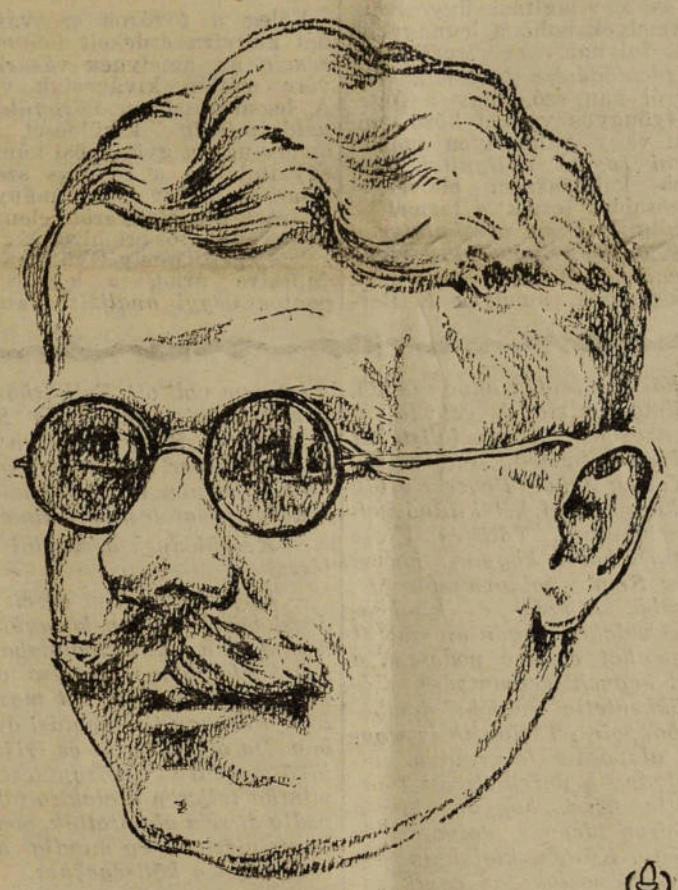
... És azután *a polgármesterség hosszu, nehéz kilenc éve.* Az elvakult szenvedélyek küzdelme a városháza kitisztitása jegyében, a politikai intrikákhoz nem szokott polgármester háboruja azokkal, akik ugródeszkának használták fel a közgyülési porondot a képviselőség és a miniszterség felé. Olajöntés a háborgó tüzekre, békés és barátságos egyeztetés ott, ahol már nincs keletje a békitő szónak, mert mindent tulharsog a gyülölet vak lármája és mindezek felett a szív bensejében pillanatig sem nyugvó akarat, hogy a lezüllött, lerongyolt, lecsigázott fővárost régi nagyságába emeljék vissza: ez a kilenc éves története *Sipőcz* Jenőnek, aki célkitüzésétől férfias elhatározásában, sokszor a makacsságig menő elszántságában egyetlen pillanatig sem tért el. Közben egy második polgármesterválasztás izgalma, amikor néhai apjának ellenfelét, *Bárczy* Istvánt, gyűri le, mintegy elégtételt szolgáltatva a hülő poroknak, beszédek, beszédek és beszédek végtelen tömege bankettek sorozatán, a reprezentálás, a tárgyalás, a kiegyenlités ezernyi gondja civakodó, irigy és hiu pártvezérek közepette, az amerikai ut, melynek során Rothermere lord igaz barátságába fogadja Budapest polgármesterét... és mi az eredmény? — egyre több ősz hajszál a halántékon, fáradt idegek, és egy levélhullásos őszi reggelen átlépés az ötödik X-en, uton az öregség felé...

•

Nincs neki barátja, nincsen pártja, és alig vannak ellenségei: Sipőcz a kiegyenlitések, a béke embere. Ki is lenne barátja abban a konglomerátumban, amely törvényhatósági bizottságnak nevezi magát? A *pártvezér*, aki kilenc esztendeje hiu féltékenykedéssel ügyel arra, hogy ő legyen az első és nem *Sipőcz?* A *másik pártvezér*, aki a legutóbbi polgármesterválasztás alkalmával idegen jelöltet állitott ellene és csak azután békélt meg vele, amikor akarata ellenére mégis polgármester maradt? És a *minorum gentium* közül ki legyen barátja a polgármesternek, akiről mindenki tudja, hogy nem lehet tőle olyan *szivességet* kérni, aminek üzleti szaga van? A protekciók és kijárások khaotikus törvényhatósági bizottságában ki legyen barátja a polgármesternek, aki maga a megtestesült tisztesség és becsület? Nem, *nincsenek barátai Sipőcz Jenőnek!* Az autótaxis és gyufakartelles, háboruutáni Magyarországon az ő utja egy külön ut, *Sipőcz* Jenőt mindig tisztelni és becsülni fogják, pártkülönbség nélkül, de barátai nem lesznek, amig polgármester lesz...

•

... Amint itt ülünk szemben vele a kényelmes polgármesteri dolgozószobában, nézve őszülő fürtjeit, a ráncokat, amelyek egyre szaporábban szarkalábozzák át a szeme alját, az acélos és mégis szelid szemét, amely derüsen és mégis komolyan csillog az aranykeretes szemüvegen át, — önként ajkunkra tolul a kérdés, amely kicsit gro-

AZ ÖTVENÉVES SIPŐCZ

teszk, de mégis érdekes: *mi akar lenni a polgármester ur, ha egyszer nem lesz polgármester?* — A felelet rövid, gyors, határozott, látszik, hogy *Sipőcz* gyakran feladta magának ezt a kérdést és felelt is reá: — *„Ügyvéd akarok lenni,* — mondja, — *ügyvéd,* aki azonban városi ügyekkel nem foglalkozik.“ Ha jellemezni akarjuk *Sipőczöt,* őszintén, a fotografálógép hüségével és pontosságával, ezt a nyilatkozatát kell ideirnunk. A polgármester egy becsületes érzésü, tisztalelkü és kezü jogász, puritán biró, aki minden foglalkozás között a legszebbnek a legszentebbnek tartja a jogi studiumokkal való foglalkozást, az igazság keresését. *A jognak, az igazságnak, a tisztességnek apostola polgármesteri állásában Sipőcz Jenő, akit az évforduló alkalmából szeretettel köszöntünk.*

Doby Andor dr.

„MINIMAX“
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási. Mindenkor használatra készen áll a bárki által könnyen kezelhető.
Prospektussal és felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASAG
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 85
Telefon: Teréz 237-31.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Titokzatos tárgyalások a gyöngyösi lignitbánya ügyében

A főváros meg akar válni a gyöngyösi lignitbányától, és a kitünő fokára számos eszkimó jelentkezett

Az Uj Budapest tudósitójától

Emlékezetes, hogy a főváros annakidején az általános tüzelőanyag inségre való tekintettel nagy anyagi áldozatok árán szerezte meg a *gyöngyösi lignitbányát,* amely ötvenegy százalékban ma is Budapest székesfőváros, negyvenkilenc százalékban pedig *Gyöngyös város* tulajdona. Számos iskola és kórház kályháit és központi fütőberendezését alakitották át akkoriban lignitfütésre, és a lignit a nyugateurópai szénvidékek kiviteli tilalmának idején csakugyan jó szolgálatokat is tett a fővárosnak.

A széntermelés általános fejlődése és a hazai gyárak egyre nagyobb arányokban meginduló bányászata olyan éles konkurenciát eredményeztek a szénárak terén, hogy a legutóbbi évben a lignittel való fütés *kezdte magát nem kifizetni.* Noha az elmult fütési szezonban még *ezer vagón lignitet* fűtött el a főváros, egyre elfogadhatóbb lett az az álláspont, hogy a nem gazdaságos lignitfütést be kell szüntetni, és helyette az egész vonalon a széntüzeléshez kell visszatérni.

Ilyen előzmények után indultak meg azok a tárgyalások az érdekeltség és a világitási ügyosztály között, amelyek noha a legnagyobb titokban folynak, *a közvélemény élénk érdeklődésére tartanak számot.* Arról van szó, hogy a főváros és Gyöngyös városa közös bányájában vagy valamilyen módon *nemesiteni fogják a lignitet,* és a magasabb kalóriaszám elérésével gazdaságosabbá teszik a termelést, vagy pedig *teljesen beszüntetve a termelést, a bányát eladják.*

Vevő van bőven. Elsősorban azok az érdekeltségek, amelyek a Bergius-féle és egyébb eljárásokkal *nemesitett lignitet akarnak Magyarországon is forgalomba hozni.* Van olyan érdekeltség is, amely *olasz mintára* benzolt akar a lignitből lepárolni. Végezetül van olyan érdekeltség is, amely a bánya megvételével a *lignit-bányászást egyszerüen meg akarja szüntetni azért,* hogy a főváros a lignittermelés megszüntetése esetén *tőlük immár konkurrenciamentesen vásárolja a tüzelőanyagot.*

A tárgyalások, melyben résztvesz a gyöngyösi polgármester is, hir szerint *a kereskedelemügyi miniszterium tudtával történnek.* Ennek ellenére a legnagyobb mértékben *megbotránkoztatónak* tartjuk, hogy ennyire fontos tárgyalásokról ne *informálják a törvényhatósági bizottság és a sajtó nyilvánosságát.* Megértjük, hogy a nem sikerült gyöngyösi üzletre az illetékes tényezők *a feledés jótékony fátyolát* akarják boritani, a főváros törvényhatósági bizottsága azonban *méltán kiváncsi arra,* hogy hogyan gazdálkodták el a befektetett milliárdokat, és hogyan és kinek akarják most a bányát *átadni, illetőleg eladni.*

Főleg a főváros szénvásárlásainál annyira érdekelt *bánya-konkurencia* az, amelynek vásárlási tervére méltán kiváncsiak vagyunk. A legsürgősebben *közgyülési vizsgálóbizottság* kiküldését kérjük, amely ugy a gyöngyösi bánya, mint egyáltalában a főváros szénvásárlásainak aktáit áttanulmányozza és eljárása eredményéről jelentést tesz a törvényhatósági bizottságnak. Az a *bányaléq,* amely Gyöngyösről Budapestre árad, a legsürgősebben pontos *vegyi analizisre* szorul!

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Boker-utca 27. szám.
Sajat gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—08.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III.. Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, száritóberendezések, minden ipar részére

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A közigazgatási bizottság hétfői ülésével most már hivatalosan is megkezdődött a városházi szezón, kedves szerkesztő barátom. Arra való tekintettel, hogy ez a bizottság kezdi a fővárosi autonomia egyik legfontosabb szervévé kinőni magát, magam is elmentem a hétfői ülésre, hogy szerkesztő urnak hiven referálhassak a történtekről. A közigazgatási bizottság a közgyülési terem jobboldali társalgójában tartja üléseit, abban a teremben, ahol közgyülések alkalmával a demokraták és a szociáldemokraták ütik fel a sátorfájukat. Pásztor Mihály barátom, a jeles városházi ujságiró, keresztelte el azt a termet jó néhány évtizeddel ezelőtt „pipázó“-ra, és ez az elnevezés azóta rajta is ragadt. A bizottsági tagok között érkezés sorrendjében a legelső Hann Arnold nyug. államtitkár, aki minden ülésen lelkiismeretesen felszólal az adóügyek őt érdeklő tárgyalásánál. Utána Csilléry Bandi jön: betegségét már kihevervén vidám és ujra kerek a képe. Viszont alaposan le van soványodva Bedő Móric, aki ugy látszik, már nem kedvelője ebéd alkalmával a három-négy husételnek. Jön a „kis“ Lázár Miklós, a bizottság uj tagja, aki a baloldalon a legjobb koponyák közé tartozik. Platthy György bácsi együtt érkezik Szabó tiszti főügyésszel, most érkezik Bezzegh-Huszágh főkapitány ur, aki barátságosan kezel még a fogalmazói asztal tagjaival is. Sztrache Gusztáv királyi főügyész már sokkal komorabb: ahogy bejön, Gaár Vilmoshoz siet és vele társalog hosszasan. A szocialistákat Györki Imre képviseli, a kormánypártot Kozma Jenő, Peyer Károly viszont hiányzik. A két kitünő polgármesteri huszár, Tóth és Viasz most mélyet hajol, hogyne, jön a gazdájuk: Sipőcz polgármester ur, aki frissebb, fiatalabb és kipihentebb, mint valaha. Elegánsan szabott burberry-ruhát visel a podeszta, a salzburgi hegyek megmászása erősen lecsökkentette enyhén domborodó embonpointjét. Buzáth is megérkezik, alaposan lebarnulva. viszont halvány a derék Szécsi főorvoshelyettes képe, hogyne, hiszen egész nyáron idehaza dolgozott a hivatalában. Közben kialakulnak a beszélgető csoportok: az egyik sarokban egy jogi-abteilung ül össze, Sipőcz polgármester, Szabó tiszti főügyész, Sztrache kir. főügyész. Buzáth a két Csilléry: András és Béla között foglal helyet és nagy hévvel magyaráz nekik valamit. Az akadémikus tiz percnyi várakozási idő után megérkezik Ripka atyánk, aki frissen vasalt fehér mellényt vett fel erre az alkalomra. (Azt hiszem. Ripka az egyetlen ember Magyarországon, aki még fehér mellényt visel.) Pont tiz óra tiz perckor megszólal a kezdetet jelentő elnöki csengő, az estilapok ujságirói, élükön a bölcs Schwéth Henrikkel és Paizs Ödönnel, élénken jegyezni kezdenek, ami az urak ajkáról el fog hangzani, már az utcán lesz a lapokban, mire az ülés véget ér...

— A seregszemle kedves városházi Homérosz barátom, nem teljes. Lázár Ferit is kihagyta, hogy Folkusházyról ne is beszéljek.

— Lázár Ferit azért hagytam ki, mert nem volt ott. Folkusházy pedig nem is lehetett ott, lévén Spanyolországban. Hogy azonban milyen gondos ember Folkus, mi sem bizonyitja jobban, mint hogy távolmaradását hivatalosan is kimentette.

— Készülődnek a szerdai közgyülésre?

— Egyelőre csak a derék Halász Józsi bácsi, mint a közgyülés háznagya, van lázas izgalomban. Amit Reichenhallban nyaralása alkalmával magára szedett, azt most mind leadja a nagy tisztogatási dirigálásban. De olyan tiszta és friss is lesz jövő szerdára a közgyülési terem, mintha teljesen átalakitották volna, pedig át sem alakitották, mert a belügyminiszter még mindig nem járult hozzá a költségekhez.

— Mi ujság a központi városházán?

— Egyre nagyobb számmal járnak fel a bizottsági tag urak, akik főleg a tanügyi ügyosztályban szorgoskodnak, hogy protegáltjaikat elhelyezzék. Meg is jegyezte a kitünő Purébl Győző: ha mindenki rám szavazna, aki most eljön valamit kérni hozzám, majdnem egyhangulag lennék alpolgármester...

— Egyébb kaland?

— Véletlenül az is van a tarsolyomban, még pedig a javából. A kaland hőse Fóthy Vilmos, aki a közgyülési teremben pártokon kivül állóan képviseli a közérdeket. Fóthy, akinek monoklija közgyülések alkalmával veszedelmesen csillog a karzat szépeire, az Uristen azon teremtményei közé tartozik, akikre nem igen szoktak hájakat és bájakat bizni. Fóthy azonban nem azért legény a talpán, még pedig a javából, hogy a hájakat főleg azonban a bájakat fel ne keresse a saját otthonukban. Egy ilyen felkeresés alkalmával történt, még pedig a legsötétebb Ferencvárosban, hogy a szeptemberi este korán kezdődő homályában a második emeleti lakásba váratlanul betoppant a férj. Fóthy arra való tekintettel, hogy nem óhajtott önagysága férjének saját személyes ottlétéről bővebb felvilágositásokat adni, a konyhaajtón sürgősen eltávozott a lakásból. A nagy sietségben azonban ott felejtette a felöltőjét, sőt a kalapját is. A helyzet több oldalról mutatkozott kritikusnak. Részben nem akart kabát és kalap nélkül hazamenni, másrészről kabátjában benne volt névjegytárcája is, ami a legsulyosabb komplikációkra adhatott volna okot. Fóthy barátunk tehát beült a legközelebbi kávéházba és levelet irt önagyságának, arra kérvén, hogy egy óra mulva ha arra jár, a lakás utcai ablakán keresztül hajtsa le hozzá a kabátot és a kalapot. Az üzenet megérkezett önagysága legszemélyesebb kacsóihoz és Fóthy a meghatározott időben lesben állt az utcán, hogy tulajdon kalapjához és kabátjához ezen kissé szokatlan uton jusson hozzá. Teltek a negyedórák és félórák, közben a kapukat is bezárták és Fóthy egyre izgatottabban járt fel és alá a ház előtt. Végre este 11 óra tájban leérkezik hozzá a kabát és a kalap. Felveszi és boldogan akar odébállni, mikor egy sulyos kezet érez a vállán. Ijedten fordul hátra, hát egy rendőr áll a hátamögött és a leghivatalosabb komolysággal igazolásra szólitja fel. — „Fóthy Vilmos bizottsági tag vagyok“ — dadogja ijedten. — „Azt mindenki mondhatja“ — válaszol a rendőr mogorván. —

Kapunyitás előtt

Valamennyi párt elégedetlen a törvényhatósági bizottság mostani programtalanságával — Az uj Rókus megépitését kiradirozták a költségvetésből, de csipkegyüjtemény megvásárlására van pénze a fővárosnak — A költségelőirányzat egyetlen uj bevételi forrást sem produkál és csak a kiadások megszoritásával képes megtartani az egyensulyt

Uj pártalakulás a közgyülésen?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A hételejei pártértekezletekkel hivatalosan is megindul a városházi szezón: a jövő hét szerdáján már az első őszi közgyülésre jön össze a törvényhatósági bizottság, hogy a drágaságról és az egyébb szőnyegen fekvő fontos problémákról tárgyaljon. Illő, hogy kapunyitás előtt szétnézzünk a pártok portáján, megvizsgáljuk, hogy a most kezdődő ülésszakon micsoda eredményeket várhat tőlük Budapest dolgozó népe.

A helyzetkép nagyon-nagyon szomoru, talán soha nem volt annyira kétségbeejtő a törvényhatósági bizottság állapota, mint most, 1928 kellemetlen őszén. A törvényhatósági bizottság általános semmittevése kezdi nagyon is megbosszulni magát, soha olyan távol nem állottak a keresztény és nemkeresztény tömegektől saját pártjaik, mint ezidén. Szinte pártkülönbség nélkül leszögezhetjük azon megállapitásunkat, hogy a *pártok és a választóközönség között szakadék tátong*, a pártok nem törődnek a város problémáival, apró interpellációkban élik ki városatyai mivoltukat.

Pedig a törvényhatósági bizottság munkásságára soha olyan nagy szükség nem volt, mint ezekben a szomoru időkben. A drágaság rémén felül a közszolgáltatások tulmagas árai, a fővárosi utak és utcák szinte életveszélyes állapota, a Talbot-ügy azok a legsulyosabb problémák, amelyeknek megoldását a most következő ülésszakban is hiába várja Budapest közönsége az állitólag őt képviselő városatyai gyülekezettől. Mint *Friedrich* István, aki a közgyülési pártvezérek közül a legtisztábban látja a kétségbeejtő gazdasági helyzetet, éppen az *Uj Budapest* hasábjain állapitotta meg: a *közgyülés munkarendjén ma alig szerepel egyébb, mint incidentaliter felvetődött telekvásárlások ügye, a közgyülés elnöksége egyrészről nem képes megfelelő munkaprogramot állitani a törvényhatósági bizottság elé, másfelől képtelen arra, hogy a közgyülési termet annyira jellemző vásári zsivaj lecsillapitásával komoly tanácskozó testületté emelje vissza a törvényhatósági bizottságot.*

Magától értetődik ilyen körülmények között, hogy a közgyülés valamennyi pártján *általános idegesség* lett urrá. *Elégedetlenek minden vonalon a vezérekkel*, akiknek halogató és tétovázó politikája a mai mélyszintre süllyesztette a közgyülés niveját. Jól tudják valamennyi párton, hogy a jövő évben valamilyen formában meglesznek a törvényhatósági bizottsági választások, akár olyképpen, hogy a jelenlegi törvény értelmében ujra választják a törvényhatósági bizottság felét, akár olyképpen, hogy az uj fővárosi törvény uj választást fog elrendelni. Érzik azt is az egész vonalon, hogy a pártok mai programtalansága a legkevésbbé sem alkalmas arra, hogy a *tömegek érdeklődését és voksait megszerezze*, és egyöntetüen félnek attól, hogy az ő malomalatti politikájukat mellőző, kizárólagosan gazdasági érdekeket felsorakoztató uj programmal esetleg jelentkező valamilyen uj pártalakulat *erősen meg fogja tizedelni valamennyi létező közgyülési párt sorait.*

A közgyülés valamennyi pártjára *nehéz árnyékként* sulyosodik a költségvetés ügye. A délutánonként tartott polgármesteri konferenciákról kiszürődött hirek egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy megnyugtassák a pártokat és a főváros közönségét. Már bizonyosra vehető, hogy azok a *nagy ujitások és alkotások*, amelyekkel a tavaszi tárgyalások folyamán az albizottsági üléseken megörvendeztették a pártokat, szinte kivétel nélkül elvéreztek a pénzügyi tanácsnok rideg vörös ceruzája alatt. Igy már most kétségtelen, hogy az *uj Rókus megépitése és a nagy kórházépitő program megvalósitása nem fog a jövő költségvetési évben sem megkezdődhetni:* kell a pénz a Lágymányos feltöltésére, az államrendőrségi hozzájárulás fedezésére és egész sereg olyan kiadásra, amelyeket *az általános gyengeség és erélytelenség folytán sikerült a kormánynak a főváros nyakába varrnia.* Ugyanakkor azonban milliárdos csipkegyüjtemények megvásárlásával örvendeztetik meg a főváros közönségét, amelynek a poloskás Rókus és a börtönből átalakitott Dologház-utcai kórház helyett modern, uj, higienikus betegellátási intézményekre volna szüksége.

Azt is hibáztatják valamennyi párton, hogy az uj költségvetés a házbér emelésével automatikusan emelkedő házbéradón kivül *egyetlen uj bevételi forrással sem számol.* Tehetetlennek, kezdeményezésre képtelennek és ügyefogyottnak tartják a főváros pénzügyi politikáját, amely uj bevételi lehetőségek helyett csak azzal törődik, hogy a mai bevételi keretek között lehessen a kiadások lehető csökkentésével deficitmentes költségvetést produkálni. Utalnak arra, hogy a kormánynak a költségvetést illetően egyébb kivánsága nincsen, mint hogy *takarékoskodjon az egész vonalon;* ám ugyanakkor egész sereg nagy és fontos kiadás teljesitését háritja át saját magáról a *főváros gyenge vállaira.*

Hozzá kell vennünk még az általános diagnozis felállitásához a fővárosi tisztviselők elkeseredett hangulatát, amelyről állandóan cikkezik az *Uj Budapest.* Ma már az is bizonyosra vehető, hogy *Folkusházyt* a közgyülés által megszabott ideig. február elsejéig, okvetlenül visszatartják hivatalában; vagyis ujra el van zárva az előmenetel egész sereg jobb sorsra érdemes tisztviselő elől. Idevehetjük még az *elöljáró-választások és a főügyészhelyettes megválasztásának elhuzódását*, és a tisztviselők azon megállapitását, hogy a közgyülésen *ma egyetlen párt sincs, amely az ő érdekeiket védelmezné.*

A *háttérben* pedig fenyegető rémként ott áll a fővárosi törvény reviziója, vagyis az a lehetőség, hogy az autonomia mai tespedt állapotát *a kormány az autonomia teljes megcsonkitásával igyekszik eliminálni.* Nem kétséges ily körülmények között, hogy a pártkeretek az egész vonalon lazulnak, és nincs kizárva a lehetősége annak sem. hogy már a mostani ülésszakon *egy uj programmal alakuló uj nagy párt messzehallatszó szava fog frissen és fürgén beleharsanni a halotti csendbe . . .*

„De kérem" — dadogja Fóthy még rémültebben — itt az igazolványom. — „Engem nem érdekel a maga igazolványa", — feleli még sötétebben a rend derék őre — engem az érdekel, hogy honnan lopta ezt a kabátot és el akarom a társát fogni, aki ezt magának felülről lehajitotta." — „Drága biztos ur, csak annyit engedjen meg, hogy a maga főkapitányának telefonáljak, itt egy szerelmi ügyről van szó, dehogy vagyok én tolvaj!" — mondotta Fóthy. Hosszas kérlelés és nagy rimánkodás után végre beleegyezett abba a rendőr, hogy Fóthyt beviszi a kerületi kapitányságra és ha az inspekciós rendőrfogalmazó elhiszi amiket mond, akkor szabadon engedi. Igy is történt; a rendőrfogalmazó természetesen elfogadta Fóthy igazolását és igy minden nagyobb kellemetlenség nélkül végetért a különös találka.

— Egyszer azért mégis leütik Fóthy jobb sorsra érdemes derekát! Népesedési mozgalom?

— A lányos széria folytatódik a városházán. Ezen a héten Edes Endre tanácsnok ur lett egy vidáman süvöltöző kisleány boldog nagyapja, szintén leánya született Vogel fogalmazónak, Borvendég titkárának.

— Jó partikat kivánunk a legifjabb honleányoknak!

— Halálozás?

— A kitünő Körmendy autobuszüzemi aligazgatónak, meghalt az anyósa, özv. Sziklaffy Pálné, 75 éves korában.

— Béke poraira!

— A viszontlátásra, kedves dr. Városház.y.

— Ajánlom magamat, kedves szerkesztő ur!

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

LUGKŐ helyett
csak
Univers lugkőkivonatot
használjon tabletákban. Nem mérgez, nem mar és olcsóbb, jobb, mit a lugkő volt.
Kérje mindenütt. ne fogadjon el mást!
Gyárjta:
Univers Magyar Vegyimüvek, Budapest,
Központi iroda: VII., Baross tér 14.
Telefon: József 456-33.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

Pantol Márton
„Budai Kéménysepről"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Kipróbálta Ön is talán?
Ugy-e legjobb szer a SALAN!
3 Fájó torok öblitésére legjobb szer a
salan

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Oildag es Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Ostende kávéház
legkellemesebb
családi
szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
Telefon: Automata 819-73
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

ORSZÁGH TIVADAR
HEGEDŰMŰVÉSZ ÁLL. ENG.
HEGEDŰ-TANFOLYAMA
VII., DAMJANICH-UTCA 32., I. 1.
BEIRATÁSOK NAPONTA.

HIREK

A belügyminiszterium még mindig nem vette tárgyalás alá a fővárosi státusrendezés ügyét. Ismeretes, hogy a törvényhatósági bizottság utolsó közgyülése két uj tanácsnoki állás szervezését, a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitását és a mérnöki szak jelentős szaporitását határozta el. Az erre vonatkozó közgyülési határozatot a főváros idejében felterjesztette a belügyminiszteriumhoz, ahonnan azonban válasz mindezideig nem érkezett. *Gallina* Frigyes dr. főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője szabadságáról visszaérkezvén, most személyesen eljár a belügyminiszteriumban, hogy ebben az annyira fontos városházi kérdésben mennél előbb *döntést provokáljon.*

A belügyminiszterium és a Kertváros. Ismeretes, hogy a főváros a Kertvárosban résztvevő köztisztviselőkkel csereakciót határozott el oly módon, hogy az Országos Földbirtok Rendező Bíróság által a köztisztviselőknek juttatott telkekért a főváros a *Zuglóban* és *Rákosfalván* családi házak épitésére, a *Hungária-körutón*, a *Bertalan-utcában*, a *Lenke-uton* és a *Csendőrlaktanyánál* társasházak épitésére alkalmas telkeket ad cserébe. A közgyülési határozatot felterjesztették a belügyminiszteriumhoz, ahol ugy a főváros mint az érdekelt köztisztviselő társadalom megsürgette az akta elintézését. A belügyminiszterium most leiratot intézett a fővároshoz, melyben közli, hogy a csereakciót *tárgyalás alá vette*, azt saját közegeivel felülvizsgáltatja és határozatáról *rövidesen értesiteni fogja a főváros tanácsát.*

A plébánosválasztás problémái. Az a háboruság, amely *Ortvai* Rezső dr.-nak a *Regnum Marianum* egyházközség plébánosává történt megválasztása körül kavarog, csak nem akar elülni. A helyzet az, hogy a *Regnum Marianum* egyházközség hivei változatlanul ragaszkodnak *Halász Pál* dr. személyéhez. noha *Halász* a legengedelmesebb módon alávetvén magát egyházi főhatósága intézkedésének, a lappangó tüzek lángragyujtásától a legteljesebb mértékben távol tartja magát. Az illetékes egyházi tényezők előtt nem kétséges, hogy a gordiusi csomót csak olyképpen lehet kettévágni, ha *Ortvai* részére más plébániáról gondoskodnak. Szó van arról, hogy *Ortvai* Kőbányára kerüljön, *Valnicsek* Béla örökébe, sőt annak a megoldásnak is vannak hivei, hogy a Bazilikának legyen *Ortvai* a plébánosa, mert *Madarász István* dr., a jelenlegi apátplébános. a kultuszminisztériumba kerül a katolikus egyházi ügyek intézésének élére. Két uj plébánia megszervezéséről is van a fentieken kivül szó, ugy hogy *Ortvai* elhelyezésére *elég alkalom nyilna.* A baj csupán abban a körülményben rejlik, hogy egy *plébános* kizárólagosan akkor választható át *egy másik plébánia* élére, ha arra más, *káplán-pályázó* nincsen. Azt pedig senki sem tudja *Ortvai* Rezső dr-nak garantálni, hogy valamelyik plébánia betöltésénél *egyetlen ellenfele sem lesz.* Meglehetősen *bonyolódott tehát az egész probléma*, de annak megoldását változatlan lázas izgalomban várják a *Damjanich-utcában és környékén.*

Mire való a hatásköri bíróság? *(Levél a Szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Érdeklődéssel olvastam nagybecsü lapja legutóbbi számában azt a közleményt, amely a főváros szociálpolitikai ügyosztályának egy lakásügyi járásbirósági itélet elleni felszólalásáról számol be. E pillanatban nem érdekel, hogy igaza volt-e a levél megirásánál Schuler főjegyző urnak, vagy nem, csupán a levélirás technikai részét kivánom szóvátenni. Egészen szokatlan dolog mélyen tisztelt Szerkesztő ur, hogy egy közigazgatási hatóság a sajtóban közölt nyilt levéllel hivja fel valamely hibára vagy tévedésre a kir. bíróság egyik tagját. Nem tudom, hogy Schuler főjegyző ur osztja-e ezen véleményemet, ami végeredményben nem is fontos, de azt tudom, hogy már az egyetemen tanitanak a hatásköri bíróságról, amelynek feladata tudvalevőleg a közigazgatási hatóságok és a bíróságok közötti hatásköri összeütközések elbirálása és nivellálása. Ha a szociálpolitikai ügyosztály nincsen megelégedve valamely közigazgatási hatósági intézkedéssel azért, mert a bíróság itélete vagy intézkedése közigazgatási szabályrendeletbe ütközik, joga van arra, hogy ezen itélet vagy intézkedés ellen a hatásköri bíróságnál keressen orvoslást. A megoldásnak az a módja, hogy a hatásköri bírósághoz való fordulás helyett a közigazgatási lakosságnak nem is vezetője, hanem annak egy közepesrangu tisztviselője előttem reklámhajhászásnak tetsző nyilttéri levelezést folytasson, szerény véleményem szerint mélyen sérti a kir. bíróság tekintélyét, és a legkevésbé sem alkalmas arra, hogy a lakosság körében a bíróság iránti tiszteletet növelje. Nem tudom, hogy a főváros ezidőszerinti vezetője, aki kiváló jogász, a főjegyző ur ezen levelezgetéséről tudomással bir-e, és azonositja-e magát azzal. Ugyanez a kétségem fennáll a tiszti főügyész urra vonatkozólag is, aki Szerkesztő ur lapjában igazat ad a főváros álláspontjának, de arról elfelejtkezik nyilatkozni, hogy egy fővárosi főjegyző, vagy akár tanácsnok is, jogositva van-e, nemhivatalos formában — mert a hirlapi közlést egy hatóság részéről hivatalos formának el nem ismerhetem — véleményének kifejezést adni. Olyan kérdések ezek, Szerkesztő ur, amelyek igen fontosak az általános jogérzék és jogbiztonság szempontjából is, és ezért fel kellett őket vetnem. Remélem azonban, hogy a mélyen tisztelt szociálpolitikai ügyosztály levelezgetési kedvét ezen néhány sorom kissé le fogja hüteni. Kiváló tisztelettel: Egy biró.*

Jugoszláviában nem létesit fürdőtelepet a főváros. Jelentette az „Uj Budapest", hogy a belgrádi idegenforgalmi hivatal igazgatója a fővárosi alkalmazottak részére üdülőtelep létesitésének céljaira megfelelő nagyságu területet ajánlott fel, teljesen dijmentesen a jugoszláv tengerpart bármely pontján. A főváros elnöki ügyosztálya köszönettel fogadta a jugoszláv ajánlatot, és ugy volt, hogy *Gallina* Frigyes dr. főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, személyesen tekinti meg azokat a telkeket, amelyeket a jugoszláv kormány a fővárosi alkalmazottak számára létesitendő üdülőtelep céljaira a legmegfelelőbbeknek tartott. *Gallina* főjegyző ugy tervezte, hogy olaszországi utja alkalmával fog átmenni Dalmáciába, azonban a horvátországi viszonyok ugy utazásától, mint az egész tervtől eltéritették *Gallina* főjegyzőt. Az elnöki ügyosztály azon a véleményen van, hogy a nagy pénzbe kerülő beruházásokat a megkapandó telkeken csak abban az esetben lehetne fruktábilisan eszközölni, ha azok tulajdonjogi és egyébb biztonságára vonatkozólag a főváros részéről semmi kétség fel nem merülne. Jugoszlávia mai helyzete azonban az efajta biztositékok megadására *nem a legalkalmasabb.* Éppen ezért *Gallina* főjegyző olaszországi tartózkodása alkalmával felmerült az a gondolat, hogy ha már a fővárosi segitőalap idegen földön épit üdülőtelepet, akkor az épitkezést *ne jugoszláv*, hanem a velünk barátságos viszonyban levő *olasz tengerparton eszközölje.* Azok a tárgyalások, amelyeket megfelelő ingyen telek megszerzésére inditott meg az illetékes tényezőkkel *Gallina* főjegyző, a *legteljesebb siker reményével kecsegtetnek.*

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Az Uj Budapest naptára

Szept. 16 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Szept. 17 Hétfő	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt intéző-bizottsága ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Szept. 18 Kedd	d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a Köztisztasági Hivatalban. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Szept. 19 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Szept. 20 Csütörtök	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Szept. 21 Péntek	Fizessen elő az „Uj Budapest"-re!
Szept. 22 Szombat	Hirdessen az „Uj Budapest"-ben!

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J.-425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

ADLER HENRIK
egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, V., Pannonia ucca 8a.
Telefon: Automata 142-64
Készit: Központi fütés, melegviz-berendezés, vizvezeték, csatornázás, gáz- és épületbádogosmunkákat

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
Győr, Telefon: 201, 202, 20[9]

RÁBA 1, 3 és 5 tonna hordképességü
Budapest, V. Deák Ferenc-u. 18 Telefonok: T. 43-00, l.. 979-49.
Teherautók Autóbusz
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

„Shaku-Do" Müvészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntöde IX. Mester-utca 26.

GAZDASÁGI ÉLET

A polgármester nem fogad el dijazást a Községi Takaréktól. Nyári vakációja után az elmult héten elnökölt elsőizben a Községi Takarékpénztár igazgatósági ülésén *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, az intézet elnöke. A polgármestert abból az alkalomból, hogy elsőizben vett részt az igazgatósági ülésen, az igazgatóság tagjai pártkülönbség nélkül melegen ünnepelték. Itt emlitjük meg azon értesülésünket, hogy a polgármester igazgatósági tagsági, illetőleg elnöki müködéséért egyetlen fillér tiszteletdijat semmilyen formában el nem fogad és ezen elhatározását illetékes helyen már hivatalosan is bejelentette.

Megélne-e az önálló városi biztositó? Jelentette az „Uj Budapest", hogy a városgazdasági ügyosztály most dolgozza ki azt a tervezetet, amely szerint a jövő évi január elsejétől kezdődőleg a fővárosi biztositások ügyét rendezni kivánja. Ezzel a kérdéssel kapcsolatos érdekes fejtegetést közöl a *Biztositási és Közgazdasági Lapok* legközelebb megjelenendő száma. A közlemény azt a kérdést teszi fel, hogy *megvalósitható-e a városi biztositó intézet.* A közlemény szerint a város épületei és ingóságai tényleges értéküknek átlagosan legfeljebb 20—30 százalékáig vannak ma biztositva és egy városi számlára dolgozó biztositó intézet a százszázalékos értékek biztositásával *közel másfélmillió pengős dijproduktumhoz jutna,* amely már maga elegendő egy elemi biztositó fenntartásához. A városi biztositás rentabilitása tehát az elemi áldozatokkal biztositva lenne, különösen, ha hozzákalkuláljuk az egyébb kárbiztositási ágazatok dijszerzeményét. Ily körülmények között *feltétlenül érdemes lenne a városnak saját biztositó intézetet tartani.* annál is inkább, mert kétségtelen, hogy a városi biztositó által reprezentált üzletekhez előkelő viszontbiztositók megnyerhetők volnának. Érdekes megállapitása a közleménynek, hogy a biztositó társaságoknak nem kell félniök a városi biztositó dijfeltételeinek konkurrenciájától sem, mert a város rossz dijakkal saját intézetét gyengitené. Az uj intézménynek tehát nem volna semmi oka a *kartel* dijszabása alól kivonnia magát. A városi biztositó gondolata tehát *komoly biztositási szakemberek szerint is mindenképpen megvalósitásra alkalmas.*

Csak Folkusházy hazaérkezése után tárgyal a Beszkárt a viteldijak leszállitásáról. Ismeretes, hogy a Beszkárt igazgatósága már több alkalommal tárgyalta a viteldijak leszállitására vonatkozó inditványokat. Az akció a villamos-viteldijak leszállitására a városházi élet őszi megindulása alkalmával most ujból megkezdődött, és ezért érdeklődtünk *Márkus* Jenő dr. min. tanácsosnál, a Beszkárt vezérigazgatóhelyettesénél. Kérdésünkre azt a választ kaptuk, hogy a tarifa-leszállitás tárgyalására csak akkor kerül sor, ha *Folkusházy* alpolgármester, a Beszkárt vezérigazgatója *nyári szabadságáról visszatér.* Itt emlitjük meg azon értesülésünket, hogy a Beszkárt a legközelebbi hetekben megkezdi a *Villányi-uti vonalnak,* amely a Horthy Miklós-utról kiindulva az *Alkotás*-utcába torkolik be, megépitését. A legközelebbi hetekben különben fejlődésének egy jelentős etapjához ér a villamosvasut, a Ganz megkezdi a Beszkárt által megrendelt *negyven termeskocsi leszállitását,* amelyek uj, középajtós rendszerükkel, nagy befogadóképességükkel jelentős segitséget fognak nyujtani a mindinkább növekvő forgalom lebonyolitására.

A Szikra rendkivüli közgyülése. A *„Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt.* aug. 25-én *Fleissig* Sándor alelnök elnöklete alatt alaptőkeemelő rendkivüli közgyülést tartott. A *Svenska Tandsticks Aktiebolaget (STAB)* ugyanis a magyar kormánnyal kötött ismeretes szerződése értelmében kötelezettséget vállalt, hogy az egész magyar gyufaipart egy társaságban egyesiti. Ennélfogva a *STAB* apportként bevitte a „Szikrá"-ba az *albertfalvai, kecskeméti, tokaji, kiskunfélegyházai, szombathelyi* és *pesterzsébeti* gyufagyárakat. A fent felsorolt gyárak megszerzése folytán *az egész magyar gyufaipar a „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. keretében egyesittetett,* mely hivatva lesz az *ország egész gyufaszükségletét kielégiteni.*

„Ultratej" néven kerül forgalomba a kvarcfénnyel besugárzott tej. Az orvosi tudomány az angolkór gyógyitása és megelőzése terén nagy lépéssel jutott előre, amikor a dr. Scholl-féle eljárással Scheer német professzor kisérletei alapján megállapitották, hogy a csecsemők vérének foszfortartalma nagy befolyással van a csontképződésre. A normális csecsemő vérének foszfortartalma 4.05—4.08 milligramm százalék, mig az angolkóros gyermekeké 2—3 milligramm százalék. Megállapitották, hogy a kvarcfénnyel besugároztatott tej a gyógyulási folyamatot rendkivül elősegiti, az pedig egyenesen meglepő, hogy milyen nagyszerüen vált be a betegség megelőzésénél. Ezeknek az orvosi eredményeknek alapján hozza most forgalomba a Budapesti Ált. Központi Tejcsarnok az „Ultratejet", amely orvosi felügyelet mellett készül ultraviolett-sugarak alkalmazása mellett s ezzel a csecsemőtáplálásnak uj, egészségesebb alapját veti meg a fővárosban.

A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

Szobrász
műkő-, stucco és műmárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII.. Szt. Domonkos utca 5
Telefon: József 380—37.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

Ultratej
az angolkór (rachitis) megelőzése és gyógyitása Ultraviolett sugarakkal besugárzott tejjel

A fejlődő gyermeki szervezet legnagyobb ellenségeinek egyikét, az **angolkórt** az orvosi tudomány legujabb kutatásai szerint ultraviolett sugarakkal telitett tejjel lehet megelőzni, illetve gyógyitani. Ilyen tejet **e hó közepétől kezdve**

Ultratej

elnevezéssel fogunk forgalomba hozni.

Ultratejünket a világhirü
hanaui Kvarclámpagyár kvarclámpáival,

szakértők által sokszorosan megvizsgált, bevált módszer szerint készitjük. Gyógyitó hatását hirneves orvostanárok állapitották meg.

Az **Ultratej** kitünő minőségü kiméletesen pasztőrözött, természetes vitamindús tej, amely különleges **kék palackokban,** mindenkinek hozzáférhető olcsó árban, valamennyi fióküzletünkben, ivócsarnokainkban és egyéb elárusitóhelyeinken lesz naponta kapható. Megrendeléseket ugyanott és központi telepünkön már most elfogadunk.

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **6 (hat) darab automobil elé szerelhető hóeke szállítására** nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1 pengő 60 fillér állami és 1 pengő 60 fillér fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat **1928 október 2-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 szeptember 3.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **300.000 (háromszázezer) kg. nyirfavessző** szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállakozni akarnak, hogy 1.60 pengő állami és 1.60 pengő fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat **október 2-án d. e. 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 9 és 12 óra között dijtalanul kaphatók. Ugyanott megtekinthető az ajánlati minta is.

Budapest, 1928 szeptember 3.

A székesfőváros tanácsa.

STEAUA

Kőolajkereskedelmi R.T.

Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.

„REX"-BENZIN

Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST, VI., TEREZ-KORUT 34.

Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."

Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kömunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA-FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. UFA Világhiradó. 3. Ákom Lajos orgonaszólója 4. Spion, Thea von Harbou „326" cimü regénye filmen. Fritz Lang mesteri rendezése. Dirigál: Stephanides Károly. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8, fél 10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) Müsor: 1. Therese Raquin, Zola Emil regénye 10 felvonásban. Főszereplő: Gina Manes. 2. Vigyázat, nászutasok, slágerburleszk 8 felvonásban. Főszerepelő: Monti Banks. 3. Magyar és Paramount Hiradók. Az előadások kezdete, mindennap: háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI-MOZI, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata: 259—52.) Müsor: 1. Therese Raquin, Zola világhirü regényének filmváltozata 10 fejezetben. 2. Vigyázat, nászutasok, Amerika nagy burleszkvigjátéka hét felvonásban. Főszereplő: Monti Banks (Pilotti). 3. Békeffy vocal-kvartett teljesen uj müsorral. 4. Hiradók. Az előadások kezdete, mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-utca 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. Ofensége a hordár. Udvari történet 8 vidám felvonásban. A kettős főszerepben Hans Junkermann. Mary Kid. Vadászat Brazilia őserdeiben. Expediciós film. Állatkert a mellényzsebben. Burleszk attrakció. Magyar hiradó. Fox hiradó. Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10. — Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ, Telefon: J. 302—63. VII., Rottenbiller-utca 37-b. September 17—19. Hétfőtől szerdáig. Az elsodort ember. Egy bünös éjszaka története 9 felvonásban. Főszereplők: Emil Jannings, Belle Benneth, Phyllis Haver. Burleszk és hiradó. Előadások kezdete: hétköznapokon 5. vasár- és ünnepnap fél 4 órától.

ORION-FILMSZINHÁZ. (IV., Eskü-ut 1. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. — Telefon: Automata 831—02.) Spion, The von Harbou világhirü titokzatos regénye filmen, 12 fejezetben. Főszereplők: Rudolf Klein Rogge, Gerda Maurus, Willy Fritsch és Lupu Pick. — Hiradók. Előadások hétkönap fél 6, fél 8 és fél 10, vasár- és ünnepnapokon fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. — Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig. — Az előadást csak 16 éven felüliek nézhetik meg.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. Egy az Istenünk! (Ez Amerika.) Történet a newyorki getthoból 8 fejezetben. Főszereplők Georg Sydney és Pathsy Ruth Miller. Jisgadal, szcenirozott ünnepi óda. Előadja Fehér Artur. Irta: Szabolcsi Lajos. 2. Dorina és a véletlen, vigjátékattrakció 8 fejezetben. Főszereplők: Verebes Ernő és Fay Mabler. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

PALACE-FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: Nagy vigjátékesték! 1. Ofensége a hordár, vidám történet 8 felvonásban. A kettős főszerepben: Hans Junkermann. 2. Állatkert a mellényzsebben, az 1928. évi burleszkversenyen I. dijat nyert Metroslágerburleszk. 3. Vadászat Brazilia őserdeiben, expediciós-film. 4. Magyar és Gaumont Hiradó. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: 1. Kizárólagos joggal! Itél a Dnyeszter, 12 fejezet az orosz felfordulás napjaiból. Főszereplő: Olga Csehova. 2. Zigoto tüzben, a világ legbátrabb gyávájának kalandjai 8 felvonásban. 3. Hiradó. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8, fél 10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 1-ig és délután 4 órától. A müsor második hétre is prolongálva!

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49. VI., Nagymező-utca 8. September 17—19. Hétfőtől szerdáig. A Sárga mefisztó bünügyi regény London kódos rejtelmeiből 9 felvonásban. Főszerepben Jack Trevor és Andre Lafayette. Isten veled szinpad. Történet egy kis görlről, aki nem hoditotta meg a világot 8 felvonásban. — Főszereplő: Barbara Bedford, Hiradó, Syd nősül. Amerikai burleszk. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

CORVIN SZEPTEMBER 20-tól **Kamara**

2 nagy attrakció

A komédiáslány

W. D. Griffith 8 felv. drámája

Szállodák őrangyala

Filmjáték 8 felvonásban. — Főszereplő: ADOLPHE MENJOU

Rott—Békeffi „PELIKÁN"

Zsufolt házak az Andrássy-uti Szinházban

Andreu-Rivels
és
Gypsi Rhouma-Jé

ROYAL ORFEUM

nagy revüjében.

Kezdete 8 órakor. Tel.: J. 421-68.

TABARIN

attrakciós szeptemberi műsora vezet!

Kezdete 10 órakor — Záróra 6 órakor

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

CSAK AZ „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.

ETERNIT-MÜVEK HÁTSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

LOPOS GYULA

szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA

BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.

Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat

KOREK E.

Iroda: Budapest, V II., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: vi., Agya; utca 75. szám.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei igazgatósága nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I., Budafoki-ut 4047. hrsz. (uj) alatti kelenföldi telepen létesitendő 33 méteres gépházbővités: föld-, kőmüves-, vasbeton- és elhelyező munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt s az előirt okmánybélyegekkel ellátottt pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok feliratttal ellátottt, lepecsételt boritékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1928 szeptember 24-én délelőtt 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsa XII. (Világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. em. 295) kell benyujtani, vagy oly időben postán feladni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számitottt 5 százaléknak megfelelő összegü bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülirt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot a jelentkező ajálkozni szándékozók az Elektromos Müvek épitési irodájában (V., Váci-ut 74. sz., IV. em. 424) hétköznapokon délelőtt 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil épitész irodájában (IV., Veres Pálné-utca 7. sz. I. em.) tekinthetők meg délelőtt ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges müszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Müvek igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló müszaki jellegü munkát, mint önálló cég végzett.

Az Elektromos Müvek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1928 szeptember 4.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müveinek igazgatósága.

MUCSNYÁK KÁROLY

Budapesti Székesfővárosi Vigadó étterem

Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.

TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 37. szám

Budapest, 1928 szeptember 22

ÚJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Előszó a költségvetéshez

Tul a városháza szokványos bürokratikus életén és a mindennapi élet apró-cseprő tennivalóin előreveti árnyékát a jövő évi költségvetés pénzügyi bizottsági és közgyülési tárgyalása, amely minden eddigi budgetvitánál zajosabbnak és viharosabbnak igérkezik. Mindaz a keserüség, amely egy esztendő során át a lelkekben felgyülemlett, mindaz a nincstelenség, amely a maga nyomorusága orvosságát a közülettől várja, harci rendekbe sorakozik, hogy a költségvetés bevételi oldala ellen rohamra induljon. Jól tudjuk, hogy senkinek álláspontja ma nem nehezebb és felelősségteljesebb, mint a tanácsé, amely a közönség és a kormány előtt egyképpen viseli az ódiumát annak, ha a kevés bevétellel sok kiadást helyezve szembe, deficites költségvetést produkál. A költségvetés közeli tárgyalásával kapcsolatosan az a kérésünk a fővárosi pártokhoz, hogy a budgetvitát ne használják ki pártpolitikai szempontokból az eljövendő községi választásokra, hanem nemes buzgalommal és férfias önmegtartóztatással arra törekedjenek, hogy a sulyos időket baj nélkül evezze át a főváros. A költségvetést kritizálni könnyü, a köteles elővigyázatot és a takarékosságot védelmezni bizony nagyon nehéz. Az urak akkor tesznek igazán szolgálatot választóközönségüknek és a fővárosnak, ha a kritikus zordon bunkója helyett a gyógyitó orvos lancettáját tartják kezükben!

A béka

A béka, amelyet a törvényhatósági bizottság a szerdai közgyülésen a numerus clausus tárgyalása alkalmával lenyelt, akalmas arra, hogy az összes gyomrokat alaposan megfeküdje. Önként ajkunkra tolul a kérdés: mi szükség volt és szükség volt-e egyáltalán a béka lenyelésére. Szükség volt-e az idejétmulta ügyet a közgyülési arénába hozni, amikor egy pillanatig sem kétséges, hogy az egész dologhoz a törvényhatósági bizottságnak vajmi kevés köze van. Ugyanezen a cimen beleavatkozhatna a törvényhatósági bizottság a braziliai közállapotokba, azzal az indokolással, hogy az Oceán másik felén budapesti illetőségü munkások is tartózkodnak. Érdeme az immár kilenc éves törvényhatósági bizottságnak és a közgyülés mindenkori elnökségének, hogy a numerus clausus világnézeti harcától mindezideig sikerült a maga békés nyugalmát megóvnia. Aki szelet vet, vihart arat, a közgyülés esetleges munkaképtelenségéért, a pártkeretek ok nélkül való megbomlasztásáért viseljék a felelősséget azok, akik minden komoly ok nélkül megnyitották a szélzsákokat. A drágaságról, a közüzemi dijak leszállitásáról szivesen halljuk komoly mondanivalóit azoknak az uraknak, akik a parlament szünetelése alatt egy érdektelen, de szónoki babérok aratására alkalmas békát nyelettek le velünk. A közgyülésen egy izgalmas botránnyal, a belügyminisztériumban egy elintézetlen aktával több: ez a béke a mérlegen.

Mi a baj az utépitési ügyosztályban?

A meg nem érdemelt támadások az ügyosztály egész személyzetét elkeseritették — Az autóközlekedés terjedésével kapcsolatos uj utburkolási eljárásokat nem lehet máról-holnapra életbeléptetni — Az Istenhegyi-ut és a Budakeszi-ut burkolásának igaz története — Rumbach tanácsnok nyugalomba megy

Ismét megnyirbálták az ügyosztály költségelőirányzatát

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A főváros utépitési ügyosztálya váratlanul a közérdeklődés gócpontjába került. A legutóbbi hetekben divat lett a közönség körében és egyes sajtóorgánumokban az utépitési ügyosztályt szidni, annak munkásságát gáncsolni, az ügyosztály vezetőjét és tagjait semmittevéssel vádolni. Az akciót *Szterényi* József báró kezdte meg a *Pesti Hirlap* hasábjain, folytatta egyébb lapokban és fővárosi bizottsági üléseken mindenki, aki néhány hetes külföldön tartózkodása alkalmával a pompás külföldi utakon szerzett *tapasztalatait akarja itthon fitogtatni.* A sok szóbeszéd után magunk is a *legpontosabban akarunk foglalkozni* azzal a problémával, hogy *van-e baj és ha van, mi az az utépitési ügyosztályban.*

Baj mindenesetre van. Végigjártuk az ügyosztályt: minden hivatali szobában lázas munkát és emellett kisérőül nagyfoku elkeseredést találtunk. A kora reggeli órákban fáradtan és porosan szaladnak be kültelki munkaellenőrzésükről a tisztviselők, már referálni sietnek, ülésre rohannak, hogy kora ebédután ismét kiszaladjanak a perifériákra a vállalkozókat ellenőrizni. Az utépitési alosztálynak *négy végleges tiszti létszámhoz tartozó tagja van csupán,* akik reggel héttől este kilencig szinte kizárólag munkák ellenőrzésével foglalkoznak. Ezt a munka-ellenőrzést a békében jelentékenyen *nagyobb számu személyzet* végezte, noha akkor a főváros utépitési munkateljesitménye *feleannyi sem volt.*

Mi a baj az utépitési ügyosztályban? A legelső és a legnagyobb baj az, hogy *kevés a személyzet.* A közgyülés azon határozata, amely az utépitési ügyosztályt ujból elválasztja a városrendezési ügyosztálytól, még valahol a belügyminisztériumban hánytorog, az ut és csatornaépitési ügyosztály vezetőjének tehát most nemcsak saját ügyosztályának a békeévek óta lényegesen megsokasodott feladatait, hanem a városrendezési ügyosztályt, és ott végső fokon az épitkezések engedélyezését, a kisajátitásokat, a telekrendezéseket és kitüzéseket is vezetnie kell. A legnagyobb baj, *ismételjük az,* hogy kevés a személyzet, nem is ideiglenes hivatalnok, hanem havidijasok gürcölnek mérnöki oklevéllel az ügyosztályban, intézve sokszor milliárdos ügyeket anélkül, hogy a *véglegesitéssel járó felelősséget* vállalni és értékelni tudnák.

Még egyébb bajok is vannak azonban az utépitési ügyosztályban. Az ügyosztály minden esztendőben megcsinálja a maga nagy, széleskörü programját, és a költségvetési tárgyalás során kiadásaira fedezetet kér a tanácstól, a pénzügyi bizottságtól, a közgyüléstől. Fedezetet azonban *nem kap eleget:* igy most, amikor az egész város visszhangzik az utépités szükségességétől, a pénzügyi ügyosztály és a tanács határozata értelmében már bizonyos, hogy az *utépitések kerete a jövő költségvetési évben nem lehet nagyobb, mint a folyó évben volt.* Hogy az egyes kerületek bizottsági tagjai pártkülönbség nélkül a saját kerületük részeinek utjavitását és utépitését forszirozzák, az éppen annyira természetes, mint az, hogy az eljáró bizottsági tagok *személyes sérelemnek* veszik, ha az uj utakra vonatkozó kivánságaikat az ügyosztály nem teljesiti.

Baj van egyébb is, elegendő menyyiségü. Az a panasz a közönség körében, hogy a főváros nem egyezteti az utépitésekkel kapcsolatban az ugyanazon alkalommal történő gáz- és villamoskábel, továbbá postakábelek lefektetését. A *való helyzet* az, hogy a főváros tanácsa minden esztendőben felszólitást intéz a világitási üzemekhez és a postavezérigazgatósághoz, hogy február hó 15-ig jelölje meg azokat az utvonalakat, amelyeken kábeleket óhajt lefektetni vagy javitásokat kiván eszközölni. De ettől az akciótól függetlenül is minden nagyobb munka megkezdésénél felszólitják és összehivják azokat az intézményeket, amelyek az utca szintje alatt dolgoznak, közölvén velük, hogy ezen és ezen az utvonalon *utjavitás készül,* ezzel kapcsolatban tehát az egyébb munkákat is el kell végezni, nem pedig külön feltépni valamely kábelépités miatt ujból az utvonalat. Mint velünk *Rumbach* tanácsnok közölte, a folyó esztendőben már *egyetlenegyszer sem fordult elő,* hogy ezeket a kábelfektetési munkálatokat és csőkicseréléseket ne az uttest javitásával vagy épitésével *egyidejüen végezték volna el.*

A *legnagyobb baj* mindenesetre az utépitési ügyosztályban azok a *forradalmi jelenségek,* amelyek az utépités terén Európaszerte felléptek. Az autóközlekedés rohamos fejlődése máról holnapra használhatatlanná tette a régi, vizzel kötött makadámutakat és a főváros régi 1,700.000 négyzetméter területü vizzel kötött makadámburkolatát bitumennel kötöttel kell kicserélni. Ez a munka *állandóan folyamatban van,* de természetszerüleg nem megy azzal a gyorsasággal az anyagi és létszámnehézségek miatt, mint ahogy azt a közönség elvárná. Emiatt van feltépve mindenütt állandóan a pesti utca, és *ez a sok panasz szülőanyja.* A folyó esztendőben 400.000 négyzetméter vizzel kötött makadámburkolatot alakitott át bitumennel kötötté a főváros; a hátralévő részét e munkának a *következő években fogják fokozatosan elvégezni.*

Áttérve most már a konkrét panaszokra, az *Istenhegyi-ut* és a *Budakeszi-ut* épitése ellen merült fel sok panasz. Az Istenhegyi-utnál az a helyzet, hogy az Automobil Clubbal egyetértően a főváros az utnak derékszögben való fordulatait (az ugynevezett *halálkanyarodókat)* az épitésnél lefaragta olyképpen, hogy most már életveszély nélkül lehet majd az uton autóval közlekedni. Az utépités, főleg a bitumennel való épités sajátsága az, hogy csak meleg időben lehet végezni, arról a főváros nem tehet, hogy a tavaszi esőzések miatt csak későn lehetett a munkához hozzálátni. Megvan azonban minden remény arra, hogy a *hónap végére az Istenhegyi-ut átépitése el fog készülni.*

Senki sem csodálkozik ily körülmények között, hogy az ügyosztály elleni állandó és éles támadások a végletekig elkeseritették Rumbach tanácsnokot az ügyosztály érdemes vezetőjét. Mint bizalmasai előtt a tanácsnok számos alkalommal kijelentette, *alig várja a napot, amikor itt hagyhatja a várost és nyugalomba mehet.* A tanácsnokot egyelőre azonban köti a polgármesternek tett azon igérete, hogy az ügyosztály költségvetését ő fogja képviselni a pénzügyi bizottságban és a közgyülésen. Ha a költségvetést az illetékes bizottságok előtt letárgyalta *Rumbach* tanácsnok, *egyetlen napig sem fog várni, hogy nyugalomba vonuljon.*

A *Budakeszi-utat* illetően a helyzet az, hogy a főváros három vállalkozónak, a *Biehn*-cégnek, a *Hirsch Mihály R. T.*-nek és az *Utépitő és Aszfaltépitő R. T.*-nek megbizást adott arra, hogy az ut egyes szakaszait egy ujfajta *Topeka-burkolattal* burkolják. A megbizás alkalmával azonban bizonyos próbaidőt kötött ki a főváros azzal, hogy csak a próbaidő letelte *után* fog fizetni. Arról, hogy egyes vonatkozásokban ez a próbaburkolás *nem vált be,* a főváros nem tehet, annál kevésbé, mert az utépitési ügyosztálynak *kötelessége,* hogy a külföldön bevált utburkolási módszerekkel kisérletezzék főleg abból a szempontból, hogy ezek a *módszerek a mi klimánk alatt hogyan válnak be.*

Ezek a legnagyobb bajok az utépitési ügyosztályban. Ezeken a bajokon azonban csak *jóakarattal és türelemmel* lehet segiteni, azokban az urakban azonban, akik a legélesebben kritizálnak, *sem jóakarat, sem türelem nincsen.*

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hűtőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelű kovaföld építési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRUT 54.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

A FANSz. teljes erejét a karácsonyi segély biztositására forditja

Albizottság egyezteti az egyes szakok kivánságait a státusrendezést illetően

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Megemlékeztünk arról a *fekete ultimóról*, amely augusztus utolsó napján szétterpeszkedett a városházán, amikor szétosztották a tisztviselők között a szeptemberi fizetéseket. A helyzet az elmult két hét alatt nem változott, hacsak azt nem vesszük változásnak, hogy azóta *mindenki elköltötte a drágulás rettentő hullámai közepette a szeptemberi fizetést*, és ma az a helyzet, hogy a tisztviselők *az októberi fizetésre vesznek fel akontókat és kölcsönöket.*

A nyári vakáció után végre megmozdult a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* is. A FANSz gazdasági bizottsága *Márkus* József dr. ügyvezető alelnök vezetésével ülésre jött össze, amelyen részint hivatalos formában, részint bizalmasan megtárgyalták a városi tisztviselőket érintő összes problémákat.

A státusrendezés ügyében végre sikerül közös nevezőre hozni az elágazó kari érdekeket és megszerkeszteni azt a memorandumot, amelyet a *FANSz most már az összes karok nevében* kiván a státusrendezés ügyében az illetékes felsőbbség elé terjeszteni. A végleges memorandum megszerkesztésére *külön albizottságot* küldött ki a gazdasági bizottság; ez az albizottság a közeli hetekben elkészül munkájával, amelyet azután a *Nemzeti Szövetség választmánya* fog tárgyalás alá venni.

Élénk diskusszió tárgyát képezte a bizottsági ülésen, és azonkivül is, a drágaság és ezzel kapcsolatosan a fizetésemelés, illetőleg a drágasági segély ügye. Megállapitották az ülésen résztvett delegátusok, hogy *az egyre fokozódó drágaságban a tisztviselők megélni nem tudnak.* A kérdés az volt, hogy drágasági segélyt kérjenek-e a polgármestertől és a főpolgármestertől, vagy pedig minden energiájukat a karácsonyi *egyhavi fizetést kitevő segély biztositására* forditsák.

Érett megfontolás után az az álláspont győzött, hogy a karácsonyi segélyekre vonatkozó szerzett jogokat nem szabad a drágasági segély érdekében folytatandó küzdelemben veszélyeztetni, annál kevésbé, mert a karácsonyi segélynek költségvetési fedezete van. A karácsonyi segély mégis csak *egy havi teljes fizetést tesz ki*, a drágasági segély pedig, ha azt sikerülne is elérni, *néhány százaléka lenne csupán a fizetésnek.* Azt az *erkölcsi erőt*, amelyet a karácsonyi segélyért folytatott küzdelem a szokásjog alapján nyert, nem teheti kockára a fővárosi tisztviselő-társadalom egy bizonytalan értékü drágasági segélyért.

Értesülésünk szerint a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének minden arra hivatott szerve *most már állandóan permanenciában marad*, hogy a tisztviselők és általában az alkalmazottak helyzetét folytonosan figyelemmel kisérje. Örvendünk, hogy a FANSz *hivatása magaslatán álló vezetősége megtalálta azt a helyes pozíciót*, amelyet a tisztviselőtársadalom és a felsőbbség között el kell foglalnia.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TOMÓ-U. 26. TEL.: 414-91.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, lépcsőaesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

TUNGSRAM

JÓ' VILÁGITÁS = JÓ' MUNKA

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

LUGKŐ helyett
csak
Univers lugkőkivonatot
használjon tabletákban. Nem mérgez, nem mar és olcsóbb, jobb, mit a lugkő volt.
Kérje mindenütt, ne fogadjon el mást!
Gyárija:
Univers Magyar Vegyiművek, Budapest,
Központi iroda: VII., Baross tér 14.
Telefon: József 456-33.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— *Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?*

— *Teljes izgalmasságával megindult a városházi szezón, Szerkesztő ur. Hogy az elején kezdjem, megemlékezem a polgármester szerdai születésnapjáról, amely a ragaszkodás, a barátság, a szeretet jegyében zajlott le. Már a kora reggeli órákban ünnepi ruhákba öltözött főtisztviselőkkel volt tele a polgármester titkári szobája, alig győzte a derék Szlovák Pali az uj üveket kitenni, olyan gyorsan teltek meg azok a gratulálók aláirásaival. Elsőnek természetesen a polgármesteri hivatal személyzete, élén Szlovák Pállal üdvözölte gazdáját, majd sorra jöttek a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, élén Wurmb Elemér elnökkel, továbbá az ujságirók küldöttsége, az ügyészség, az árvaszék, a statisztikai hivatal, a levéltár képviselői. Az üdvözlésre kitett ivet elsőnek a maga és hivatala nevében Zilahy Dezső irta alá. Zajosabb ünneplés azonban nem volt, tekintettel a polgármester családi gyászára. Szomoru nevezetességü a polgármester ötvenedik születésnapja családja körében; ugyanezen a napon temették a Kerepesi-uti temető halottasházából a polgármester sógornőjét, Sipőcz Lászlónak, a Hangya igazgatójának feleségét, pati Nagy Ildikót. A polgármester a gyász miatt el sem jött a közgyülésre, a temetésen viszont testületileg vett részt a főváros tanácsa és ott volt számos, a polgármesterhez közelálló bizottsági tag is.*

— *Halljuk a közgyülési részleteket!*

— *Az összes részleteket nem mondhatom el Szerkesztő urnak, mert akkor tele lenne a lapja a referádámmal és még hirdetéseket is kénytelen lenne kihagyni, amitől Isten óvja Önt! De ettől függetlenül a napilapok részletesen közölték a vihar eseményeit és igy én csak az apró, de azért nem kevésbé érdekes dolgokat mondom el. A dolog ugy kezdődött, hogy már a pártértekezletek lefolyása sem volt sima. A Ripka-párt hétfői értekezlete váratlanul harcias hangulatu volt, sok volt az ellenzéki felszólalás, nem ugyan a numerus clausus ügyében, hanem az autótaxi és egyébb ügyekben. Magára a Pakots-inditványra nem vetett nagy sulyt a párt, mert Ripka azt a kijelentést tette a kormánypárti vezéreknek, hogy a Pakots-féle inditvány még tárgyalásra sem kerül, mert annyi fontos tárgy van a napirenden, hogy ezzel az idejétmulta dologgal nem fognak a demokraták előhozakodni. Hamarosan kiderült, hogy Pakots nélkül számitottak, mert a balpárti vezér nem hagyta annyiban a dolgot, és kijelentette, hogy a demokraták nem türik, hogy a rendkivüli közgyülés tárgya elsikkadjon. Erre azután a Keresztény Községi Párt vezetőivel együtt arra a megállapodásra jutott a kormánypárti vezérkar, hogy nem fogják megszavazni az inditvány sürgősségét, amely ily körülmények között a feltámadás reménye nélkül hantoltatik el a tanácsi temetőbe. A Wolff-párt kedd esti értekezletén Friedrich István, Takáts István és Tauffer Gábor csak azon hirek hatása alatt tekintettek el attól, hogy a Wolff-párt élesen állást foglaljon ebben a kérdésben, mert tudtak a Kozmával kötött egyezségről és biztak benne.*

— *Halljuk, halljuk!*

— *A szerdai közgyülésen Pakots beszéde alatt kiderült, hogy a kormánypárt nem akarja vagy nem tudja állani a megállapodást és felfordul minden. Wolffék ugyanis saját személyes vereségüknek tekintették a sürgősség elfogadását. Meg is indult a szemrehányások áradata Wolfféktól Kozmáék felé. Kozma idegesebb volt, mint valaha, közismert diplomáciai képességeivel igyekezett lecsillapitani a háborgó kedélyeket, a dolog azonban ez alkalommal nem ment olyan simán, mint máskor. A Ripka-párt liberális szárnya, élén a lipótvárosiakkal: Glückstahl Samuval és Spett Feri bácsival, hangoskodva bizonygatták, hogy bizony ők elfogadják Pakots inditványát, mert abban semmi kivetni valót nem találnak. „Ami pedig Wolffékat illeti, — mondották a kormánypárti liberálisok — igazán nem vagyunk velük összeházasodva. Honnan veszik Wolffék a bátorságot, hogy minket a saját álláspontunk elfogadására presszionáljanak". A nagy tumultusban végetért Pakots felszólalása és az elnöklő főpolgármester — mit tehetvén egyebet? — a hozzáérkezett kérelmeknek sietett eleget tenni és felfüggesztette az ülést, hogy a szünet alatt a pártok értekezletet tarthassanak.*

— *Mi történt a pártértekezleteken?*

— *A Wolff-párt értekezletén, amelyen a távollevő Wolff Károly helyett, aki egyes verziók szerint betegeskedik, más verziók szerint egészséges és minden különösebb ok nélkül van távol Pesttől, Csilléry András elnökölt, akinek sikerült minden nagyobb megerőltetés nélkül ebben a kérdésben egységessé kovácsolni a párt egyébként szétható elemeit. Abban a taktikában állapodtak meg Wolffék, hogy ha le is szavazzák őket a szőnyegen fekvő kérdésben, magában a vitában nem vesznek részt ugyannyira, hogy annak tárgyalása elől kivonulnak. Annál izgalmasabb volt a kormánypárt értekezlete. Kozma Jenő látva a lázongó indulatokat, kijelentette, hogy mindenki a szive szerint szavazzon. „Amint a zsidóságot érintő kérdésről van szó, — állapitotta meg rezignáltan a pártértekezleten Kozma, — akkor egyszeriben vége van a kormánypárt egységének". A kormánypárton különben igyekeztek az egész dolgot könnyedén felfogni, hangoztatván, hogy semmi baj nem történt, azonban kivülről másképpen látják a szakértők a dolgokat.*

— *Eredmény?*

— *Ebben a harcban csak legyőzöttek voltak. Vesztett Ripka, aki mégis csak kénytelen volt eltürni, hogy saját pártja szavazzon meg egy a kormánynak kellemetlen feliratot. Vesztettek Wolffék, akik mivel a kormánypárt cserbe hagyta őket, egyedül maradtak és leszavazták őket. Vesztett a kormánypárt, amely nyiltan megmutatta, hogy Ripkával szemben is ellenzékbe megy ha akar, és inkább Kállay Tibor ellenzéki magatartása a politikai ideálja, mint a husosfazekakhoz való ragaszkodás, annál is inkább, mert a fazekakban csak cibereleves van, hus nélkül. Nem nyertek a demokraták, mert kétségtelen dolog, hogy a főváros felirata elkésetten és megtépázottan egyáltalában nem fog használni az egyetemi ügyeknek. Végezetül nem*

Étterműnket
megnyitottuk

A művészszobában

BRO DOL GUT
dszky ly tenberg

játszik

A New-York Rt.
igazgatósága és személyzete

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz. elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

Pantol Márton
„Budai Kéménysepről"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

nyertek a szociáldemokraták sem, akiknek szónoka nyiltan kijelentette, hogy az egyetemi numerus claususnál sokkal jobban érdekli őket a nyomoruság numerus claususa, ahol már nincs is numerus clausus...

— Hát akkor miért volt ez a nagy lárma a kis omlettért?

— Azt csak Ripka tudja megmondani, akinek számitásai, ugy látszik, saját dugájukba dőltek, saját pártjának forrongó és lázadó magatartása miatt. E pillanatban még kétséges, hogy mit rejt a jövő méhe, egyre többen vannak azonban, akik nyilt pártszakadásokról beszélnek.

— Halljuk, halljuk!

— Egyelőre, nem érzem magamat jogositottnak, hogy közléseket tegyek. Sem erről az ügyről, sem arról a másik, lovagias ügyről, amelyik a szerdai közgyülés izgalmában keletkezett.

— Kik között?

— Éppen azt nem mondhatom meg, — csak annyit árulok el róluk, hogy mindketten méltóságosak és mindketten kaszinótagok. Megjegyzem, hogy ez esetben nem a Lipótvárosi, hanem egy másik Kaszinóról, sőt Casino-ról van szó...

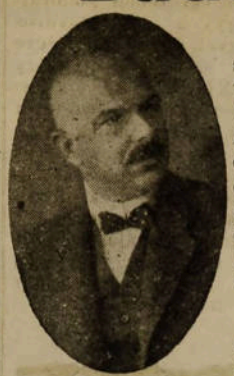
— Eredmény?

— Több mint valószinü, hogy jegyzőkönyv váltással fogják elintézni a dolgot. Még egy házassági hirem van szerkesztő ur számára: ifj. Györgyi Kálmán, a kitünő Honffy igazgatónak titkára, az Iparművészeti Muzeum európai hirü igazgatójának fia, házasságot kötött Weichart Emilia urleánnyal.

— Gratulálok az ifju párnak. A viszontlátásra, kedves Szerkesztő ur!

— Ajánlom magamat, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur!

Budapest csatornái

Zaitz László műszaki tanácsos

A helyes elvek szerint megépitett csatornahálózat tekintve, hogy elsőrangu egészségügyi érdekeket szolgál, a *modern városépitésnek egyik legfontosabb tényezője.*

A székesfőváros csatornahálózata összesen mintegy 460 km. hosszu különféle csatornaszakaszból tevődik össze.

A mintegy 35 évvel ezelőtt megépitett uj főgyüjtőcsatornák annak idején nem mindenütt illeszkedhettek bele szervesen a változatlanul meghagyott régi csatornahálózatba, s igy még a 90-es évekből nagyon sok omladozó, rossz esésü s iszaplerakodásra hajlamos csatorna maradt reánk, amelyek az idők folyamán siralmas hálózati viszonyokat idéztek elő.

Amikor ugyanis az 1914-től 1921-ig eltelt 7 évben a munkaerőhiány és a nehéz pénzügyi viszonyok miatt a hálózat rendszeres fentartása és tisztántartása jóformán teljesen szünetelt, a csatornahálózatban évek során át felhalmozódott iszap a szennyvizek lefolyásában olyan sulyos zavarokat idézett elő, hogy már-már a hálózat megbénulásától kellett tartani.

Haladéktalanul meg kellett kezdeni ekkor az egész csatornahálózat, valamint az ezzel szervesen összefüggő s elavult berendezésü *csatorna szivattyutelep teljes reorganizációját.*

Legelső teendőnk volt természetesen az egész hálózat alapos kitisztitása, amti 5 évi állandó munka után 1927-ben fejeztünk be, s ezzel kapcsolatban közel 100.000 köbméter csatornaiszapot emeltünk ki.

A csatornák egyszeri alapos átmosása után most már a csatornatisztitási kirendeltség megszervezésével intézményesen gondoskodtunk a csatornák állandó jókarbantartásáról.

A továbbiakban a nagymértékben meginduló épitkezésekre való tekintettel a meglevő hálózat fejlesztését hajtottuk végre.

E tekintetben is sokat kellett pótolni, hiszen 1914-től 1926-ig a csatornaépitési tevékenység jóformán szünetelt. Az épitési kedv fellendülésével főleg a külső, még csatornázatlan városrészek viztelenitéséről kellett gondoskodni.

A legutóbbi években épült, illetve tervezés alatt álló csatornák hosszusága és költsége:

1925. évben	1.239 folyóméter	17.583	P
1926. „	4.900 „	187.283	P
1927. „	17.353 „	822.509	P
1928. „	18.000 „	1.318.000	P
1929. „	19.000 „	1.495.000	P

A külső városrészek csatornázási igényeinek ily kielégitése után a jövőben *főleg a régi, omladozó csatornaszakaszok fokozott mértékben való épitését tervezzük.*

Ezeknek a hibás s bizony néhol még a török időkből itt maradt, beomlással fenyegető csatornáknak átépitése nemcsak a felettük lebonyolódó, mind nagyobbarányu közforgalom szempontjából szükséges, de a hálózat rendszeres tisztántarthatása is sürgeti az átépitések végrehajtását.

A csatornahálózat tisztitásánál ugyanis végre szakitani kell a régi, pócegödörtisztitásához hasonló eljárási rendszerrel, s át kell térni a gépi eszközökkel való módszeres tisztitásra. Gépi eszközöket azonban csak simafalu, modern csatornaszakaszokon lehet alkalmazni, mert az omladozó falu régi tégla és terméskőcsatornák a gépi eszközöket előrehaladásukban akadályozzák.

A központi csatornaszivattyutelep teljes befejezés előtt álló elektrifikálása, valamint az ujonnan elkészült nagyszabásu iszapkezelő épület ugyancsak nagymértékben fogja szolgálni a csatornahálózat jövőbeni tisztántartását.

A csatornázási osztály legfontosabb feladatát képezi még a közeljövőben immár 20 éves és teljesen elavult csatornázási szabályrendelet gyökeres módositása. A régi szabályrendelet egy nagyon sulyos hibája többek között az is, hogy a háziscatornáknak az utcai csatornába való bekötését bármely iparosnak megengedi, s a hozzá nem értők részéről a közcsatornák ilyeténképen való állandó megbolygatása igen sok hálózati zavarnak lesz okozója.

A csatornázással kapcsolatos mindennemü kérdésnek helyes szempontok szerint való gyökeres rendezése már csak azért is *sürgős feladat*, mert a hatalmas csatornahálózatunk karbantartása és tervszerü továbbfejlesztése a főváros háztartásában olyan jelentős tételt képvisel, hogy annak okszerü felhasználása elsősorban *a székesfőváros közönségének fontos érdeke.*

Zaitz László,
müszaki tanácsos.

Kipróbálta Ön is talán?
Ugy-e legjobb szer a SALAN!

4 Pattanásait visszafejleszti a
salan

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Erzsébet Jéggyár
Hajtsár ucca 56
Szállit minden mennyiségben Budapestre és vidékre **műjeget**
TELEFON: JÓZSEF 396-32.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formából való aszbeszt fedő- és szigelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden célra tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

SEMPERIT autó-, motor-, hinto-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Ostende kávéház
legkellemesebb családi szórakozóhely
Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

VASSZERKEZETEK
HAAS és SOMOGYI B.T.
BUDAPEST VI.

HIREK

Visszatartsák-e Szalay előljárót? Érdekes küldöttség jelent meg néhány nappal ezelőtt a polgármesternél. A küldöttségben résztvettek kivétel nélkül a kerületi előljárók, sőt a két behelyettesített előljáró, *Spannberger* Alajos dr. és *Guth* Ferenc is. Az előljárók küldöttségét *Rupp* László, a VI. kerület érdemes vezetője vezette a polgármester elé, tolmácsolván az előljárók azon kívánságát, hogy *Szalay* Sándor dr. II. kerületi előljárónak, kormányfőtanácsosnak, az előljárói értekezlet elnökének, a szolgálatban való visszatartását javasolja a polgármester a törvényhatósági bizottság előtt. A legteljesebb tisztelettel emlékezünk meg az előljárók ezen kollégiális eljárásáról, amidőn *Szalay* Sándornak visszatartása érdekében eljártak. Annál is inkább, mert *Szalay* Sándor dr. valóban disze és büszkesége az előljárói karnak, aki huszonegyéves előljárói működése alatt példaképét alkotta meg a fővárosért és kerületéért lelkesedő, minden tekintetben kiváló és nagyszerű főtisztviselőnek. *Szalay* Sándor visszatartása ellen azonban az ő minden személyes kitünősége daczára is *a legélesebben állást kell foglanunk. Szalay* Sándor közel egy emberöltőt töltött el a II. kerület élén, oly hosszu ideig élvezte, hangsulyozzuk, hogy teljesen megérdemelten, az általa elérhető legmagasabb fizetést, mint nagyon kevesen a főtisztviselői karban. Eredményes és kiváló munkássága után megérdemelten fog ugyanezen legmagasabb fizetéssel nyugdijba menni. Az sem kétséges, hogy ha továbbra is szolgálatban maradna, hivatalát éppen annyira buzgalommal és szorglommal látná el közmegelégedésre, mint eddig. Amikor azonban a főjegyzők egész sora vár a jól megérdemelt előlépésre, amikor harminckét-harmincnégyéves közszolgálattal deresedő fejjel várják a *Tatár Bélák*, a *Muzsikó Istvánok*, a *Szendy Károlyok*, a *Gömöry Albertek*, a *Márkus Józsefek* azt az előlépést, amely közszolgálatuk végén magasabb jövedelmet, a maguk és családjaik számára annakidején magasabb nyugdijat jelent: *akkor egyetlen pillanatig sem habozhat sem a polgármester, sem a törvényhatósági bizottság Szalay Sándor dr. nyugalombamenetelét illetően.* Annak az időnek, amikor ötször-hatszor visszatartották szolgálatukban az előljárókat, *vége van.* A fiatalok, akik már nem is fiatalok, az általánosan leromlott gazdasági válság közepette sokkal jobban el vannak eddigi sorsuk miatt is keseredve, semhogy őket *további visszatartásokkal szabadna izgatni.*

A székesfőváros nyugdijasai kérik nyugdijaik rendezését. Almády Géza ny. székesfővárosi tanácsnok, m. kir. udvari tanácsos kezdeményezésére mintegy 10 év előtt alakult meg a „Nyugdijas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete“ Krisztinkovich Béla műszaki főtanácsos elnöklete alatt f. hó 15-én tartotta meg az egyesület a szokásos havi igazgatótanácsi ülését. Szilágyi F. Lajos műszaki főtanácsos, ügyvezető elnök, Gruber Nándor reáliskolai igazgató, Bossányi-Havass Rezső igazgatótanácstag, továbbá Schrott Béla igazgató-titkár felszólalásai után határozatilag kimondatott, hogy azon kéréssel fordulnak a tanács utján a törvényhatósági bizottsághoz, hogy mint autonóm testület hasson oda, miszerint az 1927. december 21-én hozott közgyülési határozat teljes egészében honorálttassék. Azaz, hogy a székesfőváros nyugdijasai, özvegyei és árvái végre megkaphassák azt az összeget, mely nekik az 1923. XXXII. t.-c. 17. §-a értelmében törvényesen járna. Szó volt még a lakáspénz és családi pótlék megfelelő felemeléséről is, mert a jelenlegi havi 13 pengő 60 fillérből egy családtagot eltartani képtelenség. Tekintettel a rohamosan emelkedő drágaságra egy gyorssegély azonnali kiutalása most már mulhatalanul szükséges. Az igen látogatott és igen beható eszmecserét folytató ülés 1 óra felé ért véget.

—

Az Uj Budapest naptára

Szept. 23 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Szept. 24 **Hétfő**	d. e. 10 ó. Versenytárgyalási határidő a tanácsi XII. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Szept. 25 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Szept. 26 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése.
Szept. 27 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Szept. 28 **Péntek**	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Szept. 29 **Szombat**	Fizessen elő az „Uj Budapest“-re!

A polgármester üdvözlése. Dr. *Sipőcz* Jenő polgármestert 50. születésnapja alkalmából a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége tisztviselői, oktató és altiszti osztálya *Wurmb* Elemér elnök vezetése mellett együttesen üdvözölte. Wurmb Elemér elnök a következő beszédet intézte a polgármesterhez: „Méltóságos polgármester ur! Polgármesterségének eddigi ideje alatt már több izben jelentünk meg Méltóságod előtt, hogy életének bizonyos fordulópontjain tisztelettel üdvözöljük. A mai napon azonban Méltóságod egy különleges fontosságu évfordulóhoz érkezett el, amidőn életének 50. évét betölti. Kétségtelen az, hogy az emberből bizonyos melankólikus érzelmeket vált ki az évek mulása, de viszont a borongós érzelmekért kárpótlást nyujt az a tudat, ha addigi élete nem mult el szép emlékek, eredmények nélkül. Már pedig ha Méltóságod visszatekint elmult éveire, akkor egy igazán szép, sikerekben gazdag és nagyivelésü életpályát lát maga mögött. Boldog, a legszebb harmóniaju családi körben, ritka lelki tulajdonokkal ékes szülők szerető körében eltöltött gyermek- és ifjukor, tartalmas és mind-mind szebb, nagyobb eredményekben gazdag férfikor jelzik Méltóságod eddigi életét. Kilenc évvel ezelőtt, ugyszólván a férfikor elején, érte el Méltóságod pályája zenitjét, amikor hazánk fővárosának polgármesteri székébe, e diszes méltóságba emeltetett. A magyar nemzet történelmének leggyászosabb korszakában a legnehezebb viszonyok közepette foglalta el Méltóságod e diszes poziciót. Nem akarom én s nem is érzem hivatottnak magam arra, hogy Méltóságod polgármesterségének a főváros történetében korszakos jelentőségét méltassam, de hogy mily hatalmas tényező az a fenkölt szellem, amelylyel Méltóságod hivatását felfogja, az a nemes önzetlenség és puritanizmus, mely Méltóságodat annyira jellemzi, azt fényesen dokumentálta az a mult évi felejthetetlen fényü Jenő-nap, amely a főváros keresztény polgársága, sőt az egész magyar keresztény társadalom szeretetének oly impozáns megnyilvánulása volt. Ily eredmények után, ily teljes testi és szellemi frisseségben ez a mai évforduló az Istennek nagy és szép ajándéka! Erre az évfordulóra hoztuk el mi ma a székesfőváros összes közigazgatási, közoktatási és altiszti személyzetének őszinte, mély szeretetét, legjobb kivánatait. Tartsa meg az Uristen Méltóságodat sok-sok éven át jó erőben, egészségben, nyujtsa meg a Gondviselés minél hosszabbra annak a drága lénynek életét, aki Méltóságod szivéhez a legközelebb áll: a szerető édesanyjáét, hogy minél tovább örvendhessen kiváló fia dicsőségének és adja meg a Gondviselés Méltóságodnak és mindnyájunknak azt a legszebb és legnagyobb ajándékot, hogy amint mi éltük át a magyar nemzet legnagyobb tragédiáját, élje meg a legboldogitóbb vágyunk teljesedését, a magyar feltámadást! Ugy legyen! Az Isten éltesse Méltóságodat soká!“ Dr. *Sipőcz* Jenő hálás köszönettel fogadta a szeretet eme megnyilvánulását. Kijelentette, hogy a maga részéről mindenkor a legnagyobb szeretettel viszonozza a ragaszkodásnak ezt a megnyilatkozását.

„TYPON“
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint — Telefon: Aut. 860-72.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

REMINGTON
Portable irógép

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható
REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

RENAULT
RENAULT MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva-ucca 24.

GAZDASÁGI ÉLET

A Fővárosi Könyvtár egy éve. A Fővárosi Könyvtár most adta ki évi értesitőjét, amelyben az 1927. év könyvtári eseményeit foglalja össsze. *Enyvvári* Jenő igazgató tömören rávilágit a könyvtár eredményeire, de egyszersmind feltárja a tudományos központi könyvtár szomoru helyzetét is. A könyvtárnak a Wenckheim-palotába történő, most már közeli átköltözése azonban a jelen technikai hiányait rövidesen meg fogja szüntetni. A könyvtár értékét elsősorban forgalma bizonyitja, amely viszont az olvasóközönség bizalmát fejezi ki. A legkülönbözőbb társadalmi osztályokból keresték fel az idén is a *Fővárosi Könyvtárt* és a forgalmi statisztikának mintegy 30 százalékos emelkedése azt mutatja, hogy a könyvtár minden társadalmi réteg számára tudott nyujtani hasznos és szórakoztató olvasnivalót. Az olvasók száma 16.129 volt, akik a tudományos központi könyvtárból 204.520, a 12 fiókkönyvtárból pedig 732.741 kötetet használtak fel. A könyvtár egész forgalma tehát *937.261 kötet volt*. A könyvtár ebben az esztendőben is hatalmas gyarapodásra tett szert: a központ a mult esztendőben 9804, a fiókkönyvtárak pedig 22.671 kötetet szereztek be. Ezek szerint a könyvtár egyévi gyarapodása 32.475 kötetre rugott. Az értesitő közli a tudományos központ beszerzéseinek válogatott jegyzékét, amelyből látható, hogy a hazai és külföldi irodalom legjobb termékei szerepelnek a beszerzések között. Különös gondot fordított a könyvtár vezetősége arra, hogy az érdeklődés homlokterében álló tudományágakból minél nagyobb számban juttasson az érdeklődők számára munkákat. A *Budapesti Gyüjtemény* gyarapodásának jegyzéke hasonlóan sokoldalu és gazdag gyarapodásról számol be. Közli az értesitő a könyvtárnak járó folyóiratok és hirlapok jegyzékét is. 542 folyóirat járt a jelentés évében a könyvtárnak, amelyeknek összeválogatása a folyóiratok értéke és a tudományos érdeklődés szempontjainak szemelőttartásával történt. A könyvtár fiókhálózata az elmult esztendőben a *Döbrentei-utcai* 11. sz. fiókkönyvtárral bővült. Ugyanebben az évben a tanács elhatározta, hogy a kőbányai *Kolozsváry-uton* levő uj fővárosi bérházban ismét egy fiókkönyvtárat létesit. Tanácsi határozat alapján a könyvtár hat intézmény számára dolgozott fel u. n. *vándorkönyvtárakat*, amelyeknek kötetszáma 2751 volt.

Kinevezés. A kormányzó *Árvay* József műépitészt érdemei elismeréseül kormánytanácsossá nevezte ki.

A lágymányosi centrále. A főváros világitási ügyosztálya hétfőn délelőtt mutatta be a világitási bizottság tagjainak és a sajtó képviselőjének az ujonnan felépült lágymányosi centrálét és a városháza udvarán létesült alelosztó állomást. A modernizált lágymányosi centrále Európa egyik legkiválóbb üzeme lesz, ami elsősorban *Deutsch* Lajosnak, az Elektromosművek kiváló vezérigazgatójának érdeme. A magasfeszültségü kazánok egy kilowatt órának megfelelő energiát 65 deka barnaszénből állitanak elő, ugyanakkor, amikor a meglevő kazánok, amelyek csupán 15 atmoszféra nyomásuak, ugyanezt az energiát csak egy kiló husz deka szénből képesek produkálni. A *Láng-gyárban* készült a 36.000 lóerős gőzturbina, amely a magyar gépgyártás minden versenyt felülmuló, páratlan fejlettségét bizonyitja. Ennek a gépóriásnak speciális szilárdságu nyers öntvényeit az *esseni Krupp-gyár* szállitotta. Most készül a *Láng-gyárban* ennek a mamuthgépnek a párja, amelynek befogadására az óriási gépház beágyazott vasbeton talapzataival már készen áll. A gépek előállitásában és felszerelésében a németországi *A. E. G.* szabadalmainak és speciális gyártmányainak felhasználásával a *Ganz Villamossági*, a *Teudloff-Diettrich*-gyárak, a *Magyar Brown-Bowery Művek* és más cégek vettek részt. A bizottsági tagok és *Sipőcz* polgármester, aki szintén résztvett a bemutatón, melegen gratuláltak a hatalmas alkotáshoz *Buzáth* alpolgármesternek, *Borvendég* tanácsnoknak és *Deutsch* Lajosnak, az Elektromos Művek vezérigazgatójának.

A Schmidt-kastély a mérlegen. Ismeretes, hogy *Schmidt* Miksa butorgyáros a Kiscelli-uton lévő kastélyát örök időkre felajánlotta tulajdonul a fővárosnak, azzal a feltétellel, hogy a *Schmidt* által meg nem szerzett környékbeli ingatlanokat a főváros megvásárolja, hogy az ilyképpen tulajdonul kapott telken Attila-park név alatt a kastélyban létesitendő iparművészeti muzeum számára megfelelő keretet biztositson. Az erre vonatkozó akták a Közmunkák Tanácsától néhány héttel ezelőtt már le is érkeztek a fővároshoz és azokat a tanács is tárgyalás alá vette. Mielőtt a tanács az elfogadás vagy el nem fogadás kérdésében végleges döntést hozna, szükségesnek tartotta, hogy az egész ügyet *anyagi szempontból elbirálás tárgyává tegye*. A helyzet ugyanis az, hogy elsősorban azok a telektulajdonosok, akiknek ingatlanát meg kellene vásárolni, megváltási ár fejében jelentős összegeket kérnek, a *Schmidt* Miksa által már megvásárolt és az ajándékozással egyidejüleg a főváros tulajdonába kerülő egyes telkeken pedig jelentős adósságok is vannak, amiket Schmidt a telkek megvásárlása alkalmával természetszerüleg az ingatlanokon hagyott és nem fizetett ki. Meglehetősen nagy összegeket képvisel az ajándék elfogadása esetén a közművek berendezése és az egész területnek parkszerü kiképzése is. A tanács tehát felszólitotta az illetékes ügyosztályokat és hivatalokat, tegyenek jelentést, hogy a megvásárlással kapcsolatos költségek milyen összegekre rugnának. Az egyes hivatalok és intézmények jelentéseiket a legsürgősebben már el is készitették és azok *már be is érkeztek a városrendezési ügyosztályba*. A városrendezési ügyosztály most jelentést fog tenni a törvényhatósági bizottságnak arról, hogy az adomány elfogadása arányban áll-e a hozandó áldozatokkal és a törvényhatósági bizottság lesz hivatva dönteni, hogy az adományt és az azzal járó meglehetősen sulyos kikötéseket a főváros hajlandó-e elfogadni.

A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ORSZÁGH TIVADAR
HEGEDŰMŰVÉSZ ÁLL. ENG.
HEGEDŰ-TANFOLYAMA
VII., DAMJANICH-UTCA 32., I. 1.
BEIRATÁSOK NAPONTA.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

ADLER HENRIK
egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, V., Pannonia ucca 8a.
Telefon: Automata 142-64
Készit: Központi fütés, melegviz-berendezés, vizvezeték, csatornázás, gáz- és épületbádogosmunkákat

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

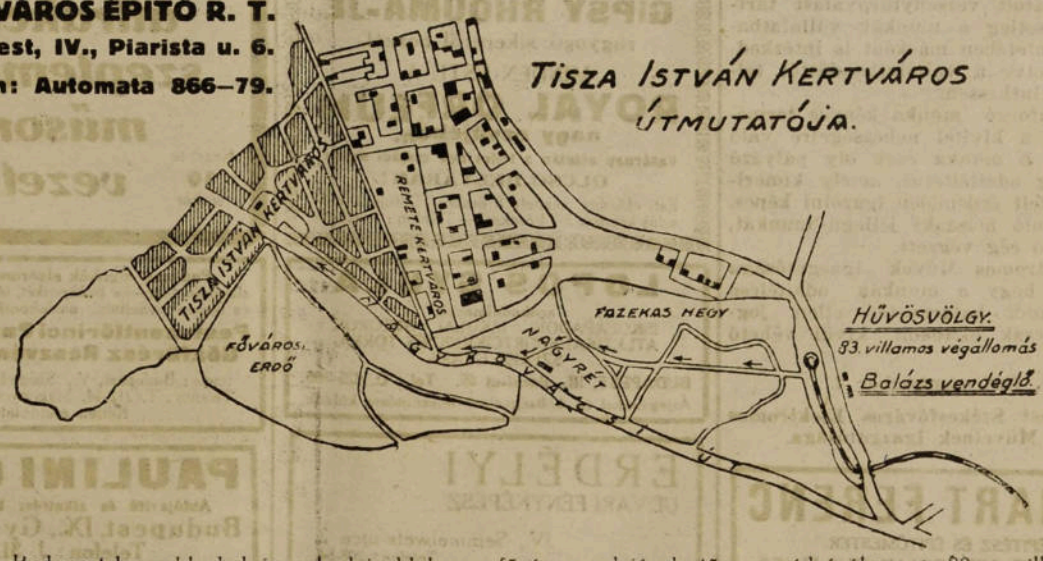
Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agya; utca 75. szám

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

TISZA ISTVÁN KERTVÁROS ÚTMUTATÓJA.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyrettől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

ennek kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

„Shaku-Do" Művészi Bronzcsillárok gyára és szobrontőde IX. Mester-utca 26.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I., Budafoki-ut 4047. hrsz. (uj) alatti kelenföldi telepen létesitendő 33 méteres gépházbővités: föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munkálataira.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerüen kiállított ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerüen aláirt s az előirt okmánybélyegekkel ellátottt pengőértékü, tanukkal láttamozott ajánlatok feliratal ellátottt, lepecsételt boritékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1928 szeptember 24-én délelőtt 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsa XII. (Világitási és vizvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. em. 295) kell benyujtani, vagy oly időben postán feladni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számitottt 5 százaléknak megfelelő összegü bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülirt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigoruan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot a jelentkező ajálkozni szándékozók az Elektromos Művek épitési irodájában (V., Váci-ut 74. sz., IV. em. 424) hétköznapokon délelőtt 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil épitész irodájában (IV., Veres Pálné-utca 7. sz. I., em.) tekinthetők meg délelőtt ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, ugy ujabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegü munkát, mint önálló cég végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1928 szeptember 4.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA-FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. UFA Világhiradó. 3. Ákom Lajos orgonaszólója 4. Spion, Thea von Harbou „326" cimü regénye filmen. Fritz Lang mesteri rendezése. Dirigál: Stephanides Károly. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8, fél 10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljaira a telefon egész nap szolgálatot tart.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) Müsor: 1. A szálloda árangyala, vigjáték 7 felvonásban. Főszereplő: Adolphe Menjou. 2. Az őserdő leánya, vigjáték 7 felvonásban. Főszereplő: Clara Bow. 3. Magyar és Paramount Hiradó. 4. Történelmi diszfelvonulás Szent István napján. Az előadások kezdete mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10 órakor.

DÉCSI-MOZI, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: Két Paramount-szuperattrakció egy müsorban. 1. Hula — az őserdők leánya, a szerelem románca 9 fejezetben. Főszerepelők: Clara Bow és Clive Brook. 2. A szállodák árangyala, Vajda Ernő vigjátéka 8 felvonásban. Főszereplők: Adolphe Menjou és Katheryn Carver. 3. Paramount News és Hiradó. Az előadások kezdete, mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-utca 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. Serdülő lányok. (Szózat a szülőkhöz a steiglitzi tragédia nyomán.) Főszereplő: Grete Mosheim. — Kohn és Kelly Párisban. (Két após mulatságos éjjeli tanulmányutja.) A szezón legjobb vigjátéka. — Magyar Hiradó. — Fox Hiradó. Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor,

ODEON-MOZGÓ, Telefon: J. 302—63. VII., Rottenbiller-utca 37-b. Szeptember 24—26. Hétfőtől szerdáig. Henny Porten nagy filmje „Ki a Ghettóból." Filmregény 10 felvonásban. Főszereplők: Ernst Deutsch, Jacob Tiedtke és Zátony Kálmán. „Válóperek angyala." Vigjáték 7 felvonásban. A főszerepben Madge Bellamy. Hiradó. — Előadások kezdete: hétköznapokon 5. vasár- és ünnepnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. A singapuri titok, nagy Metro-attrakció 8 fejezetben. Főszereplők: Ramon Novarro és Joan Crawford. 2. Hol bujkálsz, Tom! Vigjáték-attrakció 8 felvonásban. — Főszereplők: Tom Moore és Bessie Lowe. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznap: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10-kor.

ORION-FILMSZINHÁZ. (IV., Eskü-ut 1. Tel.: Aut. 831—02). Spion (Fritz Lang mestermüve 12 fej., történet a kémek világából). Magyar és külföldi hiradók. Előadások hétk.: fél 6, fél 8, fél 10, szombat és vasárnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

PALACE-FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: 1. Cohen és Kelly Párisban (két após tanulmányutja Párisban. . éjjel). — Főszereplők: George Sidney és Farnel Mc. Monall. 2. Serdülő leányok, korrajz a mai ifjuság életéből. Főszereplő: Grete Mossheim. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: Kizárólagos joggal! 1. Cirkusz, egy félszeg fickó kalandjai. Főszereplő: Charlie Chaplin. Star-világattrakció! 2. Önagysága az ügyvédem, vigjáték 8 felvonásban. Irta: Vajda László. Főszereplők: Carmen Boni és Alexander George Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, negyed 8, fél 10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 1-ig és délután 4 órától.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49. VI. Nagymező-utca 8. Hétfőtől szerdáig Szeptember 24—26. Henny Porten nagy filmje „Ki a Ghettóból." Filmregény 10 felvonásban. Főszereplők: Ernst Deutsch, Jacob Tiedtke és Zátony Kálmán. 2. „Zigoto tüzben." Amerikai burleszk 8 felvonásban. Főszerepben: Zigoto. Hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

Beszerzési források

ÁRVÁY R. LÁSZLÓ Pala- és cserépfedőmester. Budapest, VII., Damjanich-utca 24. Telefonhivó: J. 368—06.

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BOHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55. Tel. J. 435—64.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

DEMETER SÁNDOR cipészmester. Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

FEIK AGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padló- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és mülakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **6 (hat) darab automobil elé szerelhető hóeke** szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállalkozni akarnak, hogy 1 pengő 60 fillér állami és 1 pengő 60 fillér fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat **1928 október 2-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 szeptember 3.

A székesfőváros tanácsa.

Szeptember 27-én, csütörtökön jelenik meg,
a szezon leggyönyörübb filmje:

A négy fivér

(Fox film) Epizód a népek háborujából 10 fejezetben. Főszereplők:
Margaret Mann, James Hall és June Collyer,

Bemutatja, a

KAMARA ⊠ CORVIN ⊠ CAPITOL

Rott—Békeffi „PELIKÁN"

Zsufolt házak az Andrássy-uti Szinházban

Egész Budapest
ANDREU-RIVELS
és
GIPSY RHOUMA-JÉ
ragyogó sikeréről beszél.
MINDEN ESTE A
ROYAL ORFEUM
nagy revüjében.
Vasárnap délután a teljes esti családi müsor.
OLCSÓ HELYÁRAK!
Esti előadás kezdete 8 órakor. Délutáni előadás kezdete fél 4 órakor. — Telefon: J. 421-68

TABARIN

attrakciós szeptemberi müsora vezet!

Kezdete 10 órakor — Záróra 6 órakor

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Padozati munkák elsőrangu kivitelben
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I.
Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrinciper"
Kérjen árajánlatot!

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csőlnak motorokat.

„MINIMAX"
a legtökéletesebb kézi tüzoltó készülék. Független a vizhiánytól. Oltóereje óriási. Mindenkor használatra készen áll a bárki által könnyen kezelhető.
Prospektussal és ingyen világositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 85
Telefon: Teréz 237-31.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST, VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közlisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 38. szám

Budapest, 1928 szeptember 29

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30915

Novedades

A madridi színházégés szomoru felkiáltójel a nagyvárosok számára, hogy vigyázzanak színházaik tüzbiztonságára, mert, ime, könnyen történhet végzetes katasztrófa! A spanyol főváros tragédiája után már azt olvassuk a párizsi lapok ban, hogy a Szajna partján könnyen előfordulhat hasonló tüzeset, mert a párizsi színházak a tüzrendészet legelemibb követelményeinek figyelmen kivül való hagyásával házak közé ékelve, nem egyszer pincehelyiségekben nemcsak színházat játszanak, de játszanak a közönség életével is. Örömmel állapitjuk meg, hogy Budapesten egyetlen szinházban sem kell félni tüzkatasztrófától. A Gyapju-utcai német színház égése szomoru memento volt a főváros városrendezési ügyosztálya előtt, amely kérlelhetetlen szigorral hajtatta végre a színházak igazgatóságával azokat a védelmi és óvatossági rendszabályokat, amelyeket szükségesnek talált megvalósitani. A sok esetben tulzottaknak, sőt indokolatlanoknak talált rendszabályok most igazolást nyertek a Novedades-szinház égésénél, ez a tüzvész igazolta nemcsak a szinházakat mostan vizsgáló bizottságot, hanem haló porában Janicsek Andor tüzoltófőparancsnokot is.

A drágaság

Megusztuk tehát a drágasági vitát is, a közgyülési cséplőgép azonban ez alkalommal nem nagy eredménnyel müködött. Szavak, szavak és megint szavak rettenetes áradata, amelytől azonban nemhogy csökkenne a drágaság, hanem nőttön-nő! A sok szócséplés közepette egyetlen megvalósitásra érdemes momentumot nem termelt a közgyülési vita, az egész drágaság elleni küzdelme a törvényhatósági bizottságnak kimerült tanácsok adásában, amelyeket a kormány részben maga is tud, részben pedig a fővárosi tanács állásfoglalása kapcsán már maga is megvalósitott, vagy kijelentette, hogy egyáltalában nem óhajtja megvalósitani. A drágasági vitára a közgyülési hadszintérre felvonultak az üzemi bárók is, akikre azonban sem mint trénre, sem mint szanitécekre szükség nem volt, amint hogy a fővárosi üzemeknek igazán nincs közük a drágaság letöréséhez. Az élelmiszerüzem, melynek müködése abban a klasszikus tanácsban merült ki a nyomorgó középosztály és a munkásság számára, hogy ne tartalékolják a zsirt, mert ez az oka a drágaságnak, — megelégszik azzal, ha büfféket tart üzemben és a fővárosi kórházakat a magánkereskedelem konkurenciájának kizárásával konkurenciamentes, szabott árakon az összes szükségletekkel ellátja. Nem, az üzemekre igazán nem lehet a drágaság letörésénél számitani! Annál kevésbbé, mert a Soroksári-uti telep ahelyett, hogy próbavágások eszközlésével irányárat szabna meg, azzal törődik csupán, hogy a változatosság okáért szintén általa bérelt strandfürdői büffébe porcellánból vagy fémből készitett teáskannákat szerezzenek-e be . . .

Friedrich István a mandátum-prolongáció ellen

Beruházások nem eszközölhetők folyó bevételekből, hanem csak kölcsönökből
— Az élelmezési üzemek utján nivellálni kell az elsőrendü élelmicikkek árait
— A Vass-féle szociális politika és a Klebelsberg-féle kulturpolitika tulszárnyalták a nemzet gazdasági erejét

Pártközi takarékossági bizottságot?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az aktuális várospolitikai problémákról kérdést intéztünk *Friedrich* István országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági taghoz, aki a *fővárosi választások, a drágaság, a tisztviselői fizetésjavitások* és a *költségvetés szociális tételei* ügyében a következő nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* munkatársának:

— A legnagyobb megbotránkozással hallottam, hogy a kormánypárt berkeiben a *mandátummeghosszabbitás erkölcstelen tervét lanszirozzák*. Megint egy hallatlan jogfosztás, a választók egy ujabbi kisemmizése. Miért ne lehetne a törvényes időben választatni? Azért, mert a jövő évben egy ujabb fővárosi törvénnyel, bizonyos célok részére, testhezállóvá akarják formálni Budapest autonómiáját? Addig még sok mindenféle történhetik, bizonyos számitások csütörtökét is mondhatnak, miért tehát a törvény intézkedései elé akadályokat görditeni? A kisorsolt városatyák mandátuma ez év végén lejár, addig és nem tovább vannak megválasztva, helyettük *uj bizottsági tagok választandók*. Ha az uj eljövendő törvény uj választások megtartása iránt fog intézkedni, akkor lehet ujból választatni. Én nem féltem a közönséget az izgalmaktól. Nem a közönség, hanem bizonyos városatyák izgulnak már mostan, hacsak a választásokról hallanak is.

— Remélem, hogy a közgyülés összes pártjai együttesen tiltakozni fognak ez ellen a *mandátum-prolongáció* ellen és hogy a képviselőház sem lesz kapható ilyen törvényjavaslat megszavazására.

— A törvényhatósági bizottság felfrissitése nagyon helyes és üdvös lenne. Ha egy esztendőre is választunk csak, akkor is a bizottsági tagok felének a részbeni kicserélődése a törvényhatóság életére jó hatással volna. Különben is a törvényben *fix terminusok* vannak megállapitva, ezek az egészet sürgőssé teszik. Hamar ki fog bujni a szeg a zsákból. Az ügyre ki van mondva a sürgősség.

*

— A fővárosnak a mostani drágulási hullámmal szemben nézetem szerint csak *két kötelessége* van: a költségvetés összeállitásánál a legnagyobbfoku takarékosságot gyakorolni és az élelmezési üzemek utján az elsőrendü élelmicikkek árait, a lehetőségek határain belül nivellálni. A drágaság letörésére és hasonló kunsztokra a főváros vezetősége nem vállalkozhatik. Ugyis fiaskóval végződne. Emlékezzünk csak a *Ripka-féle felvonulásra*, amikor a főpolgármesteri hivatal elfoglalásakor a drágaság letörését tuzte ki céljául. *Mi lett az eredmény?* A drágaság azóta lassan, de biztosan nőtt, a megélhetés még nehezebb lett, a dolgozó társadalom még jobban elproletárosodott. Nem azért mondom ezt, mintha *Ripka* főpolgármestert okolnám a drágulás szüntelen emelkedéseért, hanem azért, mert a rossz és elhibázott kormányzati gazdaságpolitika hatásai alól, a főváros sem a polgármester, sem a tanács, sem a főpolgármester hókusz-pókuszaival nem tudja magát kivonni.

— *Vajna* tanácsnok javaslatait a főváros lakosságának érdeke szempontjából helyeseknek tartom, de hogy azokat a kormány általános gazdaságpolitikai programjába hogyan tudja beilleszteni, az már más kérdés. Ezt én megitélni nem tudom, mert a kormány gazdasági programját ezideig, minden fáradozásom ellenére, nem sikerült megismernem.

*

— A főváros összes alkalmazottainak a fizetésjavitása, vagy amint mondják valamelyes drágasági pótlék engedélyezése, *óriási probléma*, amelyhez én csak annak az előrebocsátásával mernék nyulni, hogy ilyen célokra fedezetet ma egyes-egyedül *költségvetési megtakaritásokból* lehet előteremteni. Az adminisztráció egyszerüsitésével kell megtakaritásokat produkálni. Meg vagyok győződve, hogy *ez az ut járható*. De kell is, hogy járható legyen, mert *más ut nincsen*. A közterhek fokozásáról, az adók emeléséről szó sem lehet. És még valami. *Beruházások nem eszközölhetők folyó bevételekből, hanem csakis kölcsönökből*. Ennek a szempontnak az érvényesitésével szintén módositani lehetne a költségvetés egyes csoportjait. Az üzemeknél a munkabéreket emelni és ugyanakkor a tarifákat is leszállitani nehéz dió lesz, de ezzel is meg lehet birkózni, ha a beruházásokat kizárólag kölcsönökből fogják eszközölni.

— Megfontolás tárgyává kellene tenni, hogy *egy takarékossági bizottság* létesitése nem volna-e célirányos. Természetesen ennek a pártok megegyezésével kellene megalakulnia, hogy javaslatai a közgyülésen elfogadtassanak. *Megfelelő puvoárral* ellátva ez a bizottság érdekes felfedezéseket tehetne a labirintusokban. *Meg kellene próbálni.*

*

— A szociális terhek folytonos növekedése is nagy gond, de itt ügyelembe kell venni azt, hogy ameddig közgazdaságunk ki nem evickélődik a mai válságos helyzetéből, ezek a terhek nem fokozhatók tovább. Erre a célra is *ma* csak költségvetési megtakaritásokkal lehet fedezetet elővarázsolni. Egy *elproletárosodó társadalom* nem terhelhető meg növekedő népjóléti terhekkel. A *Vass* József-féle szociális politika és a *Klebelsberg* Kunó-féle kulturpolitika *messze tulszárnyalta a nemzet gazdasági erejét*. A gazdasági ujjáépités mérföldekkel lemaradt a kormány e két rekordere mögött. Ez nagyon nagy baj, aminek sajnálatos következményei maholnap feltétlenül érezhetőkké lesznek. A fővárosnál, bármennyire fájdalmas is legyen az, ez a két kormányzati ág szintén *összhangba hozandó a főváros dolgozó társadalmának teherviselő képességével*. Annyi bizonyos, hogy a pénzügyi bizottságnak nagyon nehéz munkája lesz az idei költségvetés összeállitásával.

*

Nem kétséges, hogy *Friedrich* István ma a jobboldal legaktivabb tagja. Éppen ezért nagy érdeklődéssel tekintünk *Friedrich* költségvetési beszéde elé, amely az összes aktuális problémákat fel fogja ölelni.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, híd- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Lánchid Kávéház
a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magy. kir. áll. pincészeti borok
Dréher sörök

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
Telefon: Automata 819-73
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

Nagy viharok lesznek a költségvetés körül

Hibáztatják a Rókus felépitésének elodázását és a Lipót-körúti bérházak eladásának tervét — Négyszázkilencvennyolc pengő a főváros jövő évi költségvetési feleslege

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Hónapokig tartó munka után végre elkészült a főváros ezévi költségvetése, amelyet *Lamotte* Károly dr. tanácsnok-főjegyző, a pénzügyi osztály vezetője már bemutatott a sajtó képviselőinek. A költségvetést a hét végére kinyomatják, szétküldik a pénzügyi bizottság tagjainak, ugyannyira, hogy a pénzügyi bizottság, amint *Folkusházy* alpolgármester, a bizottság elnöke külföldi utjáról hazaérkezik, a legrövidebb időn belül összeülhet és *érdemleges tárgyalását elkezdheti.*

A főváros ezévi költségvetése 214,270.018 P. bevételt és 214,270.516 P. kiadást tüntet fel. A kiadások tételénél rendes kiadás 203,069.801 P., rendkivüli kiadás 11,200.217 P. A bevételek oldalán rendes bevétel 206,403.025 P., rendkivüli kiadás 7,867.491 P. A költségvetés feleslege tehát *mindössze 498 pengőre rug.*

Ez a költségvetés az első, amely az eddigi szokástól eltérően az *egyes ügyosztályok működési körén belül* csoportositja a bevételi és kiadási tételeket. A tizenkét ügyosztály szerint tizenkét főcsoportból áll tehát a költségvetés. E csoportok között csupán a második ügyosztály, a *középitési ügyosztály* nem kapott helyet, mert az erre eső kiadási és bevételi tételeket azoknak az ügyosztályoknak a számlájára irták, amelyeknek a középitési ügyosztály épitkezik. A középitési ügyosztály helyett külön fejezetet kapott a városrendezési ügyosztály, melynek hatáskörébe tudvalevőleg a tüzoltóság is tartozik.

Még alkalmunk lesz a költségvetés részletes birálatára visszatérni, jelen alkalommal csupán az általánosabb tételek ismertetésére szoritkozunk. A főváros igazgatása a jövő esztendőben 44,044.626 penőbe fog kerülni, vagyis a költségvetésnek mintegy husz százalékát az administráció emészti fel. A legtekintélyesebb fejezete a költségvetésnek a közoktatási ügyosztályé, amely 45,639.430 pengőre rug. Út- és csatornaépitésre a jövő évben 28,456.070 pengőt költ a főváros, közjótékonyságra szociálpolitikára és közművelődésre 18,693.371 pengőt, közegészségre és köztisztaságra 15,597.032 pengőt, közvilágitásra és vizszolgáltatásra 15,883.539 pengőt.

A rendkivüli kiadások között szerepel a *szellemi szükségmunka* 250.000 pengővel, a *Kisipari Hitelintézet alaptőke felemelése 400.000* pengővel, a *Pedagógiai Filmgyár alaptőke felemelése* 588.000 pengővel, *uj kisdedóvók és iskolák épitése* 2,000.000 pengővel, *uj szeretetotthon épitése* 300.000 pengővel, *ujabb szükséglakások épitése* 400.000 pengővel, a *Károlyi-palota vételárának első részlete* 1,700.000 pengővel, *uj bakteriológiai intézet felépitése és uj tüdőbeteggondozó intézet felállitása* 300—300.000 pengővel. A Károlyi-palota vételárának fedezésére a költségelőirányzat szerint a főváros el akarja adni a *Lipót-körúti bérházait*, mig az alaptőke felemelésének biztositására a főváros tárcájában felhalmozott *idegen részvényeket fogják eladni.*

Nem kétséges, hogy a költségvetés körül hetekig fognak dulni a harcok ugy a pénzügyi bizottságban, mint a közgyülésen. A baloldal főleg azt kifogásolja, hogy a költségvetésből kimaradt az *uj Rókus építésére szánt 3,000.000 pengő.* Sok az ellensége pártkülönbség nélkül *a bérházak eladásának*, azon a cimen, hogy értékes vagyontárgyaitól a fővárosnak nem szabad megválnia, mert ez előbb-utóbb egy *általános végeladáshoz vezet.* Az szinte bizonyosra vehető, hogy a költségvetés mai formájában *nem fog megmaradni* és azon a bizottsági tárgyalások alkalmával még *számos változtatást eszközöl a törvényhatósági bizottság.*

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formától ható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden lajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

Pantol Márton
„Budai Kéménysepró"
vendéglője, I. ker., Pauler-utca 3.
RÉGI ELISMERT JÓ KONYHA
SAJÁT SZÜRETELÉSÜ
ÉS URADALMI FAJBOROK

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Itt az ősz, szerkesztő ur, megindult az esőzés és megkezdődött a szezón. A bankettek sorozatát mult vasárnap az uj rókusi plébános, a derék Krizs Árpád dr. beiktatási ünnepsége inditotta meg. Krizs Árpád tiszteletére, akit városszerte mindenki szeret és becsül, előkelő közönség gyült össze a tisztviselők kaszinójában, élükön Sipőcz polgármesterrel. Volt felköszöntő bőven, a legnagyobb sikere mindenesetre Némethy Béla tanácsnoknak volt, aki mint protestáns ember köszöntötte fel az uj plébánost, a felekezetek egyetértésére és barátságára üritvén poharát.

— Ügyes volt és okos gondolat! Általában ugy látom, hogy kitünő Bélánk most kezdi kifutni a formáját, egyre több a barátja, akik szeretettel és ragaszkodással veszik körül. Egyébb banket?

— Most vasárnap viszont Ortvai Rezsőt iktatják be a Regnum Marianum plébánosi stallumába, a megfelelő bankett kiséretében. Ezzel azután be is végződött a Damjanich-utcai affér. A helyzet az, hogy az egyházi főhatóság nem látja szivesen azt a turbulenciát, amely Ortvai megválasztása körül kavarodott, és most már juszt is ott marad Ortvai, mert a primás tekintélykérdést csinált az egyébként jelentéktelen ügyből. Még egy bankettről számolok be, amely a Gellért-szálló nagytermében fog október 3-án, szerdán este 8 órakor lezajlani. A Budai Társaskör ezen alkalommal társasvacsora keretében kivánja megünnepelni „Buda lelkes és hüséges fiának" dr. Ripka Ferencnek, a székesfőváros főpolgármesterének nevenapját. A borgazda tisztét az eddigi szokásnak megfelelően — ahogy a meghivó mondja — „ünnepelt vezérünk vállalta." Értesülésünk szerint barátai nagy ovációval fogják Ripka atyánkat megünnepelni, aminthogy nem kétséges, hogy a szintén közelgő Jenő-napok alkalmából megint egy egész sereg ünneplés lesz.

— Mi jelenteni valója van a közgyülésről, kedves dr. Városházy?

— A pénteki folytatólagos közgyülés, mint az már szokás, a melegitett káposzta enyhén unalmas jegyében folyt le. A kereszténypárt részéről elsőnek Buday Dezső beszélt, talán kissé tulságosan szakszerüen, majd Friedrich István következett. Igazán talpraesett, csillogó friss beszédet mondott az uj Magyarország első miniszterelnöke, amely minden ötletessége és fordulatossága mellett sem nélkülözte a komoly statisztikai adatok egész tömegét. Olyan szine volt az ügynek, mintha nem is egyszerü felszólalás lett volna Friedrich beszéde valamely szőnyegen fekvő közgyülési ponthoz, hanem pártvezéri programmbeszéd. Erre mutattak különben azok a külsőségek is, melyek között Friedrich beszéde lefolyt. Éber Antal, aki Buday beszéde alatt a büffében uzsonnázott, kávéja felét otthagyta, hogy Friedrich beszédéből egyetlen mondatot se mulaszszon el. De zsufolt padsorok ültek a kereszténypárton is, a szónok háta mögött, ahol minden frappánsabb kijelentést lelkesen megtapsoltak. Ám egyes mondatoknak sürün tapsolt a szélső baloldal is, főleg akkor, ha a népszerü szónok Éberrel vitázott, aki tudvalevőleg nem tartozik a szociáldemokraták előtt a kedveltebb egyéniségek közé. Feltünő volt, hogy a baloldalról Lázár Miklós is áttelepedett a Ripka-párti padokba, a beszéd tartamára, valószinüleg nem azért, hogy a fővárosi kormánypártba belépjen, hanem nagyon érdekelte őt Friedrich beszéde. Meg kell azonban a teljesség kedvéért azt is állapitanunk, hogy a jobboldalon is számosan voltak, akik nem tapsoltak Friedrichnek, azt a látszatot keltvén, hogy Friedrich beszédével a Wolff-pártnak csak egyik része van megelégedve.

— Egy egyszerü tetszésnyilvánitásból ne vonjon ilyen sulyos következtetéseket kedves dr. Városházy, hiszen Ön is tudja, hogy Friedrichék nem lépnek ki a Wolff-pártból...

— Annál kevésbé, mélyen tisztelt szerkesztő ur, mert a párt a maga egészében elfogadja Friedrichék programmját a gazdasági célkitüzéseket és a főváros jövendő irányitását illetően. Egyébként különben a pénteki közgyülés unalmában tépett sebeiket kötözték az egyes pártok. Kozmáék büszkén hirdették, hogy közöttük nincs pártütő, és azt igyekeztek bizonygatni, hogy a szerdai szavazás az ő személyes sikerük. Ezzel szemben áll Ripka rossz kedve... Kiküldött kémeim jelentése szerint különben erős repedések mutatkoznak az egységes párt amugysem tulságosan egységes firmamentumán... De hát majd meglátjuk, hogy mit hoz a jövő!

— Mi van a szabadságon levőkkel?

— Elsősorban a podesztáról kell megemlékeznem, aki tulzott lelkiismeretességből elment a Városok Országos Kongresszusának, amelynek ő az elnöke, miskolci ülésére. Sikerült is egy alapos meghülést szereznie, Folkusházy San-Sebastiánból utókurára Montreaux-be ment, a jövő hét elején itthon lesz, hogy megindítsa elszánt védekező harcát az autótaxi-protektorok ellen. Jelentem még, hogy Lobmayer Jenő barátom szintén hazaérkezett, még pedig szokása szerint szabadságának lejárta előtt. Jenő sohasem tudja egyfolytában kiélvezni a szabadságát, most is hazahivta az autótaxi-ügy és a Budapesten megrendezett idegenforgalmi kongresszus. Megérkezett Liber Bandi is, aki a tőle megszokott elannal vetette bele magát ügyosztálya ügyeibe, és három nap alatt sikerült elérnie, hogy máris nyakig uszik a tennivalókban. A személyi hirekből közlöm, hogy Lamotte Károly is néhány napig a betegszobát őrizte, azonban a költségvetés előkészitésének nehéz heteiben nem igen ért

M. kir. kupaktanács, vagy autonómia

Irta: Lázár Miklós

A ma gondjaitól és a holnap reménytelenségétől fásult közvélemény édes-keveset törődik azzal, hogy *Budapest törvényhatóságának autonómiája siralomházban várja a kormány halálos ítéletét.* A főváros boldogtalan polgárságát a napi élet egyéb bajai, keserüségei, ideg- és lelketölő megpróbáltatásai foglalkoztatják, a megriadt sajtó nem néz a mélyére a problémának, talán attól tartva, hogy beleszédül, a közgyülés pedig elképesztő nyugalommal várja, mikor hurkolják a nyakára a kötelet. Hiába: sok a szolga és nagy a szolgaság. Jobb hallgatni, mint beszélni, jobb hizelegni, mint őszintén véleményt mondani és a legjobb azt a néhány független, gerinces megközelithetetlen férfiut, aki még ki meri nyitni a száját, üldözni, kisebbiteni és rágalmazni. Ebben a fülledt, lakájatmoszférában végtelenül jól esett nekem Budapest polgármesterének, *Sipőcz* Jenőnek buskomoly, elhatározott beszédét olvasnom, amely a városok kongresszusának elnöki székéből hangzott el *az önkormányzat védelmében.*

Kétségtelen tény, hogy a régi fővárosi törvény reformra szorul. A haladó korszellem, napjaink igényei, a nagyvárosokra szakadt és fölöttünk egyre tornyosuló feladatok, már régen parancsolóan követelik a törvény felfrissitését, uj időkhöz illő és méltó rendezését. Ezzel az általános óhajjal szemben senki előtt nem titok, hogy *Budapest törvényhatóságának reformjáról készülő törvény nem egyéb, mint a centralizáció maradéktalan kiépitésének zárókőletétele.* Nem vagyok reformellenes, sőt kivánom, hogy Budapest a modern időkhöz és a rohanó élethez alkalmazkodjék városi igazgatása teljességében. A törvényhozás bölcsessége azonban nem abban áll, hogy azt, amit a közszükséglet és közfelfogás évszázadokon át teremtett és amely a nemzet igazgatási és politikai géniuszának legpregnánsabb kifejezője, *egyszerüen eldobja magától,* hanem abban, hogy annak *főjellemvonásait megtartva, azt a folytonosan átalakuló korhoz idomitsa.* A kormány azonban először elveket állit fel és csak azután akarja alkalmazni ezeket az intézményekre. A belügyminiszter *kontár szabói* ruhát szabnak, aztán előveszik a nemzet évszázados institucióit és azt mondják: *a kezed nem fér bele, levágom, a szived igen nagyon dobog, ez a ruha nem birja ki, a dobogását kitépem!*

Értsük meg végre, miről is van szó? *Két nagy közigazgatási és politikai irányzatról, a centralizációról és a decentralizációról.* A népek élete kipróbálta mindkettőt, a tanuságok garmadával fekszenek előttünk.

A centralizáció biztositék *egyesek,* a decentralizáció az *összesség* kezében. Amannak, legyen az kormány, kormányzó párt, uralkodó, diktaturára törő frakció, *biztositja a hatalmi tulkapások büntetlenségét,* emennek biztositja az *önrendelkezési jogot,* tehát a legfőbb szabadságot. A centralizáció uniformizálja a hivatalnokot a bürokráciába, a polgárságot a közügyek iránti tétlenségbe.

Az autonómia felébreszti a tisztviselőben a gondolkozás szükségét és az önérzetet, a polgárokban pedig a közügyek és a közkötelességek iránti felelősséget. A centralizáció *csak a kormány* hatalmát növeli és nem az államét. Csak *megfizetett szolgálatok* állnak majd az állam rendelkezésére, amelyek nem is adhatják meg neki az óhajtott hatalmat, hiszen napjaink történelme igazolja: *ugyanazon ország közadójából az egész országot kitartani nem lehet.*

Mi hát *a célja* ennek a „reform"-nak? *A cél az, hogy mindenkit sorsa, érdeke és élete a mai kormányzathoz kössön, hogy a közélet veszitse el minden varázsát.* Komoly férfiu ugyanis nem azért jelenik meg a fórumon, hogy beszéljen és beszéltessen magáról. A szabad polgár *cselekvési kört* keres a közéletben és ha azt látja, hogy ott csak szolgai engedelmességet várnak, vissza fog huzódni irodája, műhelye, üzlete zugába.

A polgárságot ez a „reform" le akarja szoktatni a közügyekben való részvételtől. Budapest önkormányzati lépcsőzetén kényelmesen járhat fel és alá a polgármester ur, *nem fog utjába állani senki, de támogatni sem fogja senki.* Igenis, támogatni fogják a kéregetők, a kapaszkodók, a megrémültek, a panamisták, de az önkormányzatnak azt az elemét, amely hazafias buzgalomtól vezéreltetve, pártoktól és kormányoktól függetlenül, önzetlenül csakis az igazságot kereste, el fogja veszitení. *A tisztviselőkről pedig a bürokrácia holt vizein lemálik az a kis önállóság is, amely beléje szorult, mintha a fővárosnak nem tisztviselőkre, hanem cselédekre volna szüksége.*

Autonómia helyett ime előttünk áll — *a pártadminisztráció. Egyik oldalon a hatóságilag engedélyezett bürokrácia minden erejével, hatalmával, a másik oldalon a leszerelt és kifosztott nemzeti társadalom.*

Ez a *hübérrendszer* legjellemzőbb vonása: *kötelességek jogok nélkül! Budapest polgárságának minden rendü és rangu kötelessége meglesz, de joga nem lesz!* A törvényhatósági bizottság közgyülése: m. kir. kupaktanáccsá devalválódik. Diszpolgárt választhat, de polgármestert nem választhat többé. A pesti városházából pedig a belügyminisztérium egyik ügyosztálya lesz, egy rozoga tutaj, odaláncolva az állami bürokrácia lomha gályájához.

A mai közgyülésnek históriai kötelessége a multtal és a jövővel szemben: *minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel megvédeni az önkormányzat alaknázott várát.* Ebben a harcban, erre a harcra *omoljanak le a pártkeretek, vonuljon fel végre az autonomisták egységes frontja!* Meggyőződésem, hogy nincs olyan világnézleti vagy politikai szakadék, amelyre hidat ne verjen az önkormányzat védelmének mindnyájunkat összefogó nagy és nemzeti gondolata...

---

rá arra, hogy beteg legyen, és ezért bár lázasan, máris elfoglalta hivatalát. A főjegyzők közül Bucsánszky érkezett meg a héten, hogy frissült erővel vegye fel a küzdelmet a tanácsnoki stallumért.

— Mi ujság a titkári fronton?

— A polgármester titkári hivatalában lázas munka folyik: válaszolni kell a rengeteg gratulációra, amely a polgármesterhez ötvenedik születésnapja alkalmából befutott. A három titkárkisasszony reggeltől estig leveleket ir, máris felül vannak az ezredik levélen. Farkas Ákos elsején érkezik haza borsodi szőllejéből, viszont Folkusházy titkári szobájából szabadságra is alig tudott elszaladni Nagy Lajos, annyi a tennivalója.

— Mi ujság a lovagias fronton?

— Örömmel közlöm szerkesztő urral, hogy az a félreértés, amely a törvényhatósági bizottság két méltóságos tagja között egy összeszólalkozásból kifolyóan felmerült, a lovagiasság szabályai szerint jegyzőkönyvváltással elintéztetett, ugy, ahogy azt én előre megjósoltam.

— Házassági hir?

— Király Kálmán műszaki tanácsos Babszy leányát eljegyezte Just László okleveles mérnök. A jövendőbeli apósnak ebből az alkalomból szeretettel gratuláltak pályatársai. Egyben jelentem, hogy Günther Tivadarnak, Ripka titkárának, szerdán fia született. Mindezekután ajánlom magamat, kedves szerkesztő ur!

— Isten vele, kedves dr. Városházy!

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

5 Óvatos nőknek naponta nélkülözhetetlen a **salan**

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett

Iparosok Országos Központi Szövetkezete

Bőripari Szakosztálya

Budapest

Központi iroda: V., Nádor-utca 22.

Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.

Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

BOGENFÜRST GYÖRGY

autókarosszéria és kocsigyár

Budapest, VII., Fecske-utca 19

Telefon: József 413—80

Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat

Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Ostende kávéház

legkellemesebb családi szórakozóhely

Tulajdonos: GROSS ÖDÖN

FARKAS LAJOS

mérnök

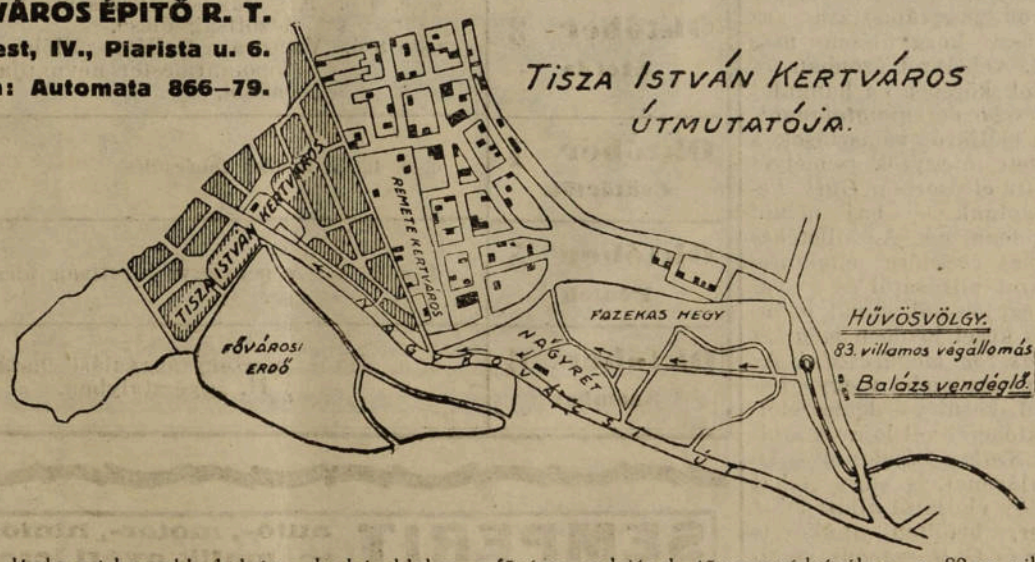
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó

Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.

Budapest, IV., Piarista u. 6.

Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

HIREK

A főváros és a sajtó. Régi panasza a komoly sajtónak, hogy a városházán teljesen rendszertelen és szerte van szórva a sajtóügyek ellátása és ellenőrzése. A helyzet most az, hogy minden ügyosztály, hivatal és üzem külön tart fenn összeköttetést a sajtóval, külön intézi el az előfizetéseket, az esetleges hirdetések feladását, aminek következtében igen gyakran rendellenességekre és visszaélésekre nyilik alkalom. Lehetetlen, hogy minden hivatalvezető vagy üzemigazgató tisztában legyen az egyes lapok értékével, elterjedtségével és igy bizony megesik, hogy olyan, magukat sajtóorgánumoknak nevező nyomtatványok élveznek bizonyos vonatkozásokban fővárosi támogatást, amelyeknek a nyilvánossághoz semmi közük nincsen. Főleg az *üzemek* azok, amelyeknek halvány fogalmuk sincs a sajtóról, de azért költségvetésükben jelentős tételek szerepelnek a sajtóval kapcsolatosan. *Sipőcz* polgármester a hozzáérkezett sok panasz folytán most *végre rendet teremt a sajtódzsungelben.* A polgármester megbizta az elnöki ügyosztályt, hogy a sajtó megfelelő ellenőrzésére és a sajtóügyek központositására tegyen előterjesztést. *Gallina* főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, olymódon fogja a *sajtó teljes centralizációját* megoldani, hogy az ügyosztály *egy referens tanácsjegyzőjének kezén fog keresztül menni minden sajtóakta.* Az elnöki ügyosztály a sajtóügyek központositásával kapcsolatosan a legszigorubban meg fogja tiltani a főváros valamennyi ügyosztályának és üzemének, hogy az elnöki ügyosztály vezetőjének láttamozása nélkül *bármilyen cimen bármilyen sajtóorganumnak egyetlen fillért is kifizessen.* Örömmel üdvözöljük ezt a kitünő koncepciót, amely alkalmas arra, hogy a *sajtókullancsoktól,* a magukat hirlapiróknak nevező mégcsak hirdetési ügynököknek sem mondható *kétes exisztenciáktól* megtisztitsa a tájékozatlan városházi ügyosztályokat és a fővárosi üzemeket.

Csak a költségvetés letárgyalása után lesznek az előljárói választások. A főpolgármester pár hónappal ezelőtt a *Rajháthy* Ferenc halálával és az *Emőd* József dr. nyugalomba vonulásával megüresedett előljárói állásokat tudvalevőleg *Spannberger* Alajos dr. és *Guth* Ferenc dr. főjegyzőkkel helyettesitette be. A városházán mindenki meg volt győződve arról, hogy az ilyképpen behelyettesitett főjegyzők előljárói megválasztása az egyik első őszi közgyülésen meg fog történni. A helyzet azonban az, hogy a pártok körében a hangulat *sokkal idegesebb és nyugtalanabb,* semhogy az előljárói választások a behelyettesitett főjegyzők személyét illetően, — itt elsősorban *Guth* Ferencre gondolunk — baj nélkül megejthetők lennének. Az illetékes tényezők tehát egyelőre eltekintenek a pályázat kiirásától és a választások megejtésétől, annál is inkább, mert a közel jövőben *még két előljárói állás fog megüresedni.* Az év végével nyugalomba megy *Badál* Ede, az I. kerület érdemes előljárója, és október 1-vel lejár a szolgálati ideje *Szalay* Sándor dr. II. kerületi előljárónak is. Igy tehát rövidesen négy előljárói állást lehet majd egyszerre betölteni, amikor is *Spannberger* és *Guth* szerzett jogainak épségben tartásával ki lehet majd elégiteni a *többi jogos aspirációt is.* Értesülésünk szerint az előljárói választások legközelebbi terminusa *november vége előtt nem jósolható.* Huzódik a *főügyészhelyettes megválasztása* is, amire a költségvetés letárgyalása előtt most már semmi körülmények között sem **fog sor kerülni.**

Nem lesz létszámszaporitás

Téves hirek a státusrendezésről szóló közgyülési határozat főpolgármesteri véleményezéséről — Az uj fővárosi törvény fogja orvosolni a főváros személyzeti bajait

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A fővárosi tisztviselők érdeklődésének homlokterében változatlanul a státusrendezés és ezzel kapcsolatban az ügyosztályok számának és személyzetének szaporitása áll. Az erre vonatkozó tanácsi előterjesztést, miután az keresztül ment a különböző szakbizottságok retortáin, a nyári szünet előtti utolsó közgyülésén egyhangulag elfogadta a törvényhatósági bizottság. Az akta azután megkezdte szokásos vándorutját a hivatali labirintusban a belügyminisztériumhoz, ahol az elnöki ügyosztály annak elintézését több alkalommal meg is sürgette.

Az elmult napokban olyan hirek keltek szárnyra a napisajtóban, hogy a belügyminisztérium a státusrendezésre vonatkozó közgyülési határozatot hozzászólás céljából leküldte a főpolgármesterhez. Az *Uj Budapest* munkatársa ebben az ügyben *Gallina* főjegyzőhöz, az elnöki ügyosztály vezetőjéhez intézett kérdést, aki kijelentette, hogy a közgyülési határozat leküldéséről *semmit sem tud.* Ezután *Némethy* főjegyzőhöz, a főpolgármesteri hivatal vezetőjéhez, fordultunk információért, aki kijelentette, hogy azok a hirek, mintha a státusrendezési akta a főpolgármesteri hivatalba került volna le véleményezés céljából, *tévedésen alapulnak,* mert a főpolgármester az ügyet mindeddig nem kapta kézhez.

Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint *nem is fog arra sor kerülni,* hogy a belügyminisztérium véleményezés céljából a státusrendezésre vonatkozó közgyülési határozatot a főpolgármesterhez leküldje, azon egyszerü okból, mert a *belügyminiszter ezt a közgyülési határozatot nem fogja jóváhagyni.* A kormány azon az állásponton van hogy az uj fővárosi törvényig nem akarja választási izgalmakkal megzavarni a *városháza mai csendjét,* — ha ugyan a városházán uralkodó elkeseredett hangulat egyáltalában *csendnek nevezhető.* Ilyképpen tehát *bizonytalan időre* halasztódik el az ügyosztályok számának szaporitása, aminek főleg a *munkával tulzsufolt műszaki ügyosztályok fogják elsősorban kárát látni.*

Az Uj Budapest naptára

Szept. 30 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Október 1 **Hétfő**	d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. e. 10 ó. A köztisztasági bizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Október 2 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11. ó. Versenytárgyalási határidő a köztisztasági hivatalban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Október 3 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. este 8 ó. Vacsora a Gellért-szállóban Ripka főpolgármester névnapja alkalmából.
Október 4 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Október 5 **Péntek**	d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Október 6 **Szombat**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban.

SEMPERIT autó-, motor-, hintó-pneumatik gyári lerakat
SALZBERGER és TÁRSA. VI., Révay-utca 9. Telefon: Teréz 224-84

Padozati munkák elsőrangu kivitelben
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I. Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar"
Kérjen árajánlatot!

ADLER HENRIK
egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, V., Pannonia ucca 8a.
Telefon: Automata 142-64
Készit: Központi fütés, melegviz-berendezés, vizvezeték, csatornázás, gáz- és épületbádogosmunkákat

Visszatartsák-e Szalay dr. előljárót? *(Levél a szerkesztőhöz.) E cim alatt jelent meg az „Uj Budapest" 1928. évi szeptember 22-iki számában egy közlemény, amely Szalay Sándor dr. ker. előljáró, kormányfőtanácsos, a ker. előljárók értekezlete elnökének jellemzésére vonatkozó részében, valóban felemelő érzéssel töltheti el nemcsak őt magát, hanem a főváros egész tisztikarát. A cikk következtetéseiben azonban annyira eltér a nemes kiindulásból folyó logikától és annyira a succrescentia személyi érdekei szolgálatába lép, szinte feltehető, hogy a közlemény irója nem érdeklődött a ker. előljárók tekintélyes testületének, Szalay Sándor dr. szolgálatban való visszatartására irányuló kérelmének közérdekü indoka iránt. Tudvalévő, hogy az uj fővárosi törvényrendezet a közeljövőben nyilvános tárgyalás alá kerül. Ez a törvény nagyjelentőségü reform a főváros közéletében, amely számtalan vonatkozásban kihat a kerületi közigazgatás szervezetére is. Köztudomásu tény a főváros illetékes tényezői előtt, hogy ma a kerületi előljárósági igazgatásnak nincs alaposabb elméleti és gyakorlati ismerője dr. Szalaynál, aki tudományos munkásságával és évtizedes eredményes tevékenységével ennek számtalan tanujelét adta. Ezt a nagyszerü tudást, amely mellé még pompás szónoki képesség is járul, az uj fővárosi törvény életrekelésének idejében a főváros polgármestere, a tanács és a törvényhatósági bizottság — kizárólag a közérdekből — nem nélkülözheti és az átmeneti időre Szalay dr.-t a közszolgálatból csak azért nyuglijba nem engedheti, hogy helyébe a közleményben név szerint is felsoroltt,— bár egyébként kifogástalan közszolgálatot teljesitő, de végeredményében a kerületi közigazgatást gyakorlati és egységes irányitásában ez idő szerint mégis csak kezdő főjegyzők egyikét egy évvel korábban léptesse elő. A kerületi előljárók, akik maguk is tagjai a tisztviselői karnak, bizonyára jól megfontolták szép cselekedetük erkölcsi és szellemi hatását; mi a főváros törvényhatóságának tagjai pedig, csak büszkeséggel tekintünk olyan főtisztviselőinkre, akik kiváló lelkikészségükkel és példaadó közéleti munkásságukkal, oly emelkedő irányzattal váltak érdemessé a polgárság, kartársaik és a fővárosi vezetőség értékes megbecsülésére, hogy a muló idő csak nélkülözhetetlenségüknek bizonyságául szolgál. Több főv. törvényhatósági bizottsági tag nevében: Dr. Kiss Menyhért.*

A főváros fenntartja a szinházakban a ruhakikészitési tilalmat. A szinházvizsgáló állandó bizottság évekkel ezelőtt ugy döntött, hogy valamennyi szinházban tüzbiztonsági okokból eltiltotta a ruhák kikészitését. A szinházi ruhatárosok minden esztendőben kérvényekkel és küldöttségekkel ostromolják a városrendezési ügyosztályt kérve a tilalom felfüggesztését. Az elmult hetekben *Klár* Zoltán dr. bizottsági tag vezette a ruhatárosok küldöttségét *Rumbach* tanácsnok elé, de értesülésünk szerint a ruhatárosok akciója *ez alkalommal sem vezetett eredményre.* A tanács azon az állásponton van változatlanul, hogy a ruháknak előadás után a bejáratok közelében székekre való kikészitése *elzárja a szabad közlekedést,* és még a legjobban felszerelt szinházat is tüzveszélyessé teszi. De ettől eltekintve a tanács azon a véleményen van, hogy a ruhák kikészitése *antiszociális,* mert előnyt nyujt a ruháikat kikészittetőknek azokkal szemben, akik éppen ugy megfizették a ruhatári dijat.

A Székesfővárosi Zenekar népszerű hangversenyakciója. A székesfőváros közgyülése és tanácsa rendeletéből a Székesfőváros Népmüvelési Bizottsága a pesti Vigadóban *október hó 7-én*, vasárnap d. u. 5 órakor népmüvelési hangversenyakciót indit meg. A hangversenyeken a Székesfővárosi Zenekar és kiváló művészek müködnek közre. A főváros ezen hangversenyeinek nagy szociális és kulturális jelentősége van, mivel lehetővé teszi az anyagiakban szükölködő társadalmi osztályoknak (köztisztviselők, magántisztviselők, iparosok, munkások stb.) a legnemesebb szórakozást és a zenei müveltség megszerzését és mélyitését. Ezért a bizottság minden hangverseny látogatónak ingyen adja *A Zene* c. folyóiratot, mely a hangversenyek müsorainak részletes ismertetésén kivül népszerü esztétikai és zenetörténeti cikkeket tartalmaz és a zenei élet főeseményeiről tájékoztatja a közönséget. A hangversenyek látogatásának megkönnyitése érdekében a Népmüvelési Bizottság a köztisztviselőknek, népmüvelési egyesületeknek, szervezeteknek cca *30% kedvezményt nyujtó jegyeket ad ki.* A hangversenyeket a bizottság három (A, B, C) bérleti sorozatba osztotta be. Minden sorozat 10—10 hangversenyből áll. A bérletek 50%-os kedvezményt nyujtanak. A bérletek a megfelelő sorozatba tartozó felemelt helyáru hangversenyre ráfizetés nélkül érvényesek. A bérletet váltó a többi hangversenyekre is kedvezményes jegyet kap és nem csak a hangverseny napján, hanem egész éven át ingyen kapja A Zene c. folyóiratot. Egy-egy sorozatra szóló bérletek ára 6.—, 8.—, 10.—, 15.— pengő. Bérletjegyeket és jegyeket a Népmüvelési Bizottság hivatali helyiségében (IV., Váci-utca 62. f. 1. Tel. Aut. 845—29.) köznapokon d. e. 9—2 között és pénteken d. u. 5—7 között lehet megváltani.

Élénk érdeklődés az osztálysorsjegyek iránt. Már október 20-án kezdődik az uj sorsjáték, melynek játékterve rendkivül előnyös és a hirtelen meggazdagodás reményét kelti fel az érdeklődőben. A sorsjegyek mennyisége 80.000, melyek közül 40.000 számot biztosan kisorsolnak, tehát **minden második sorsjegy nyer!** A sorsjegyek ára egy-egy osztályra 20.— pengő, fél sorsjegy 10.— pengő, negyed 5.— pengő. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, ugy hogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben egy félmillió pengő. Kisorsolásra kerül azonkivül 100.000 pengő, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000 pengő, összesen több mint 6 millió pengő összegben. A sorsjegyek iránt óriási az érdeklődés.

Felhivás! Az osztálysorsjáték főelárusitóknál általános szokás, hogy a sorsjátékban résztvevőknek az eddig játszott sorsjegyeket a következő I. osztályra is felajánlják a folytonosság biztositása végett. Tekintetel az óriási keresletre, kéretnek mindazok, kik a sorsjegyeket bármely oknál fogva nem akarják megtartani, hogy azokat sürgősen az illetékes helyre küldjék vissza.

GAZDASÁGI ÉLET

A főváros a bérkocsisokkal tárgyal a rendszámok megváltásáról. Ismeretes, hogy a kereskedelemügyi miniszternek a főváros autótaxi szabályrendeletét részben jóváhagyó leirata kiköti, hogy elsősorban a meglévő bérkocsi-rendszámok tulajdonosai jogosultak autotaxi rendszámra olyképpen, hogy *két konflis-rendszámért egy taxi-rendszámot adhat ki a főváros.* A miniszter azt is kikötötte, hogy azok a bérkocsisok, akik az autótaxi-rendszámot nem akarják igénybevenni, a főváros régebben gyüjtött megváltási alapjából 3000 pengő megváltási árban részesedjenek rendszámonként. A bérkocsisok között nagy felzudulást keltett a miniszter ezen állásfoglalása, és a helyzet az, hogy a kétszáztizennégy konflis-rendszám birtokosa mind azt óhajtja, hogy ő maga kapjon *társ nélkül* egy konflis-rendszámot az uj iparághoz, kétségtelen lévén, hogy egy taxi-rendszám fele többet ér, mint 3000 pengő. Ily körülmények között a közlekedési ügyosztály most aziránt folytat tárgyalásokat, hogy azok a bérkocsisok, akik autórendszámra kivánnak áttérni, a főváros által adandó megváltási áron felül még bizonyos összeget juttassanak azoknak a kartársaiknak, akik váltságdij ellenében az iparukkal teljesen szakitani akarnak. Értesülésünk szerint ezek a tárgyalások kedvező stádiumban vannak és ezért rövid időn belül megkezdhető lesz a *rendszámok tényleges kiosztása is.* Itt emlitjük meg, hogy a *Keresztény Községi Párt* hétfőn este tartott értekezletén *Wolff* Károly dr. inditványára arra az igen helyes és szociális álláspontra helyezkedett, hogy a rendszámok kiosztásánál elsősorban a *kisexisztenciákon kell segiteni.*

A fővárosnak megvételre kinálják a lovranai Grand Hotelt. A főváros segitőalapja a nyáron külön orvosi beutalások alapján számos tengeri levegőre szoruló tisztviselőjét küldte le Lovranába olyképpen, hogy az ellátásnak egy részét a főváros segitőalapja, másik részét pedig a beutaltak fizették. Az üdültetésre vonatkozólag az elnöki ügyosztály annak idején a *lovranai Grand Hotellel* létesitett igen előnyös megállapodást. Azokra a hirekre való tekintettel, hogy a főváros a jugoszláv vagy az olasz tengerparton üdültetésre szoruló alkalmazottai számára telepet akart létesiteni, a lovranai Grand Hotelt túlajdonosai felkinálták a fővárosnak, illetőleg a segitőalapnak. A vételár, mint munkatársunknak *Gallina* főjegyző az elnöki ügyosztály vezetője kijelentette, 150.000 dollár lenne. A főváros elnöki ügyosztálya a vételár horribilis volta miatt természetesen *még a tárgyalásokat sem inditja meg a Grand Hotel tulajdonosaival.*

Dormándy Géza a Dunagőzhajózási Társaság magyarországi vezetője. Az *Első Dunagőzhajózási Társaság* igazgató tanácsa a társaság magyarországi képviselőjének, budapesti forgalmi igazgatójának és a Mohács-Pécsi Vasut üzletigazgatójának nevezte ki *Dormándy* Géza igazgatót, akinek kiváló képességei a legteljesebb mértékben érvényesültek *Gordon* Róbert nyolc hónapos betegsége alatt, ugyhogy a vezetéssel való megbizatása nem is történt meglepetésszerüen. Az uj vezető 1921-ben vált meg a hadseregtől, mint vezérkari ezredes és az azóta eltelt néhány év alatt szokatlanul fényes karriért futott be a magyar közgazdasági életben. Még futólagos ismerősei sem tartják azonban meglepőnek pályájának ezt a meredek ivelését, miután erélye, kivételes szervezőképessége és mind szélesebb gazdasági látóköre nemcsak a Dunagőzhajózási igazgatótanácsának bizalmát szerezte meg, hanem egyre növekvő tekintélyt biztositott számára a magyar gazdasági életben. Igy aztán szinte természetes volt, hogy egyre terebélyesedő hatásköre végül is a DGT ügyeinek *egyetemes irányitásához vezetett.*

Uj versenytárgyalást irnak ki az utcai szemétkosarak szállitására. Ismeretes, hogy a főváros köztisztasági hivatala a főbb uteákon és tereken felállitandó szemétkosarak szállitására versenytárgyalást hirdetett, amelyen az összes számottevő vaskeritést gyártó cégek résztvettek. A köztisztasági bizottság legutóbbi értekezletén foglalkozott a beérkezett ajánlatokkal és egyik ajánlatot sem tartván elfogadhatónak, utasitotta az illetékes ügyosztályt, hogy uj versenytárgyalást irjon ki.

A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

A Magyar Kirá'yi Osztálysorsjáték
első osztályának huzása már 20-án kezdődik!
Az elérhető legnagyobb nyeremény
500.000
Jutalom és nyeremények
300.000 | 200.000 | 100.000
50.000 | 40.000 | 30.000
25.000 | 20.000 | 15.000
stb. pengő, összesen több mint
6 millió pengő készpénzben.
80.000 sorsjegy közül
40.000 biztosan nyer,
minden második sorsjegy!
Sorsjegyek a hivatalos árakon:
Egész 20 pengő | Fél 10 pengő | Negyed 5 pengő | Nyolcad 2.50 pengő
az árusitóknál kaphatók.

RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
CSAK AZ „Eternit" VÉDŐSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és érbetegek külön osztálya

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

„Shaku-Dó" Müvészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntőde IX. Mester-utca 26.

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfővárostöbb üzemének állandó szállitója.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erősátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és építését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Ismét itt az alkalom!
Ezer meg ezer ember nyert már a
magy. kir. osztálysorsjátékon
Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!
Október 20-án kezdődik
az uj sorsjáték nagyon ajánlatos, hogy
még ma rendeljen egy sorsjegyet bármely főárusitónál,
mert akkor **reménye** biztosan lesz, sőt **váratlanul meg is gazdagodhat!**
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000
Jutalom és nyeremények készpénzben:
300.000 200.000 100.000
50.000 40.000 30.000 25.000 20.000 15.000
stb., stb. pengő, összesen több mint **6 millió pengő,** mely összeget azonnal kifizetik.
A sorsjegyek fele nyer!
Az 1. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed
20 P	10 P	5 P

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ben. Sürgönycim: „Epitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviccsaladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetők. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. UFA Világhiradó. 3. Confetti, filmrevü. 4. Ákom Lajos tanár orgonaszólója. 5. Diktátor, főszereplők: Mary Astor és Gilbert Roland. Stephanides Károly dirigál. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével ¼ 6, negyed 8, fél 10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!
CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) Müsor: 1. Négy fivér, dráma 10 felvonásban. Fox világfilmje! Főszereplő: James Hall. 2. Győzelem vagy halál, amerikai vigjáték 6 felvonásban. Főszereplő: Silver King. 3. Fox-Journal és Magyar Hiradó. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.
CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) Müsor: 1. A diktátor, Woodward regénye 8 felvonásban. Főszereplők: Mary Astor és Gilbert Roland. 2. Confetti, comedia d'arte 8 felvonásban. Főszereplő: Jack Buchanan. 3. A minta farm, Fox-burleszk 2 felvonásban. 4. Magyar és Paramounth Hiradó. — Az előadások kezdete, mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8, háromnegyed 10 órakor.
DÉCSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: 1. A marrokói kémnő, P. D. C. szuperfilmje 9 felvonásban. Főszereplők: Várkonyi Mihely, Jetta Goudal és Josef Schildkraut. 2. A holtak szigete, First National attrakciója 8 felvonásban. Főszereplők: Lewis Stone és Doris Kenyon. 3. Paramount és Magyar Hiradók. Az előadások kezdete, mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.
FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. Petrovich Szvetiszláv: A nőorvos, a „Doctor Schäffer" cimü filmben. Partnere: Evelin Holt. Mit tudsz még... Glena Tryon vigjátékattrakciója. Az eltörhetetlen kalap. (Burleszk.) Magyar hiradó. Fox hiradó. Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.
ODEON-MOZGÓ. VII., Rottenbiller-utca 37-b. Telefon: J. 302—63. Október 1—3. — Hétfőtől—szerdáig. „Szombatok szombatja" (A jazz énekes). Exsuperfilm 8 felvonásban. Főszereplők: Warner Bland, Al Jolson és May Mc. Avoy. A dalbetétet Bihari Sándor operaénekes a Városi Szinház tagja énekli. „Ofélia frakkban". Vigjáték 6 felvonásban. A főszerepben: Madge Belamy. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. Vampirok, Metro-Goldwin attrakció 10 fejezetben. Főszereplők: Lon Chaney, Conrad Nagel és Marcelline Day. 2. Mit tudsz még? Vigjáték attrakció 8 fejezetben. Főszereplő: Glenn Tryon. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, negyed 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.
ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hídfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: A marokkói kémnő, Jetta Goudal egyetlen idei fellépte Várkonyi Mihály és Josef Schildkrauttal 8 felvonásban. 2. A vampirok, misztikum 8 felvonásban. — Főszereplők: Lon Chaney, Conrad Nagel és Marcelline Day. 3. Külföldi és Magyar Hiradók Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig.
PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: 1. Marokkói kémnő, főszereplők: Várkonyi Mihály, Jetta Goudal és Josef Schildkraut. 2. Szőke egy éjszakára, főszereplő: Marie Prevost. 3. Eltörhetetlen kalap, slágerburleszk. Főszereplők: Sally Phips és Nick Stuart. 4. Hiradók. Az előadások kezdete, hétkönapokon: 5, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.
ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: Kizárólagos joggal! 1. Cirkusz, egy félszeg fickó kalandjai. Főszereplő: Charlie Chaplin. Star-világattrakció! 2. Önagysága az ügyvédem, vigjáték 8 felvonásban. Irta: Vajda László. Főszereplők: Carmen Boni és Alexander George Az előadások kezdete, mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 1-ig és délután 4 órától.
TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49. VI. Nagymező-utca 8. Hétfőtől szerdáig Október 1—3. „Szombatok szombatja." — Exsuperfilm 8 felvonásban. Főszereplők: Warner Oland, Al Jolson és May Mc. Avoy. A dalbetétet Bihari Sándor operaénekes a Városi Szinház tagja énekli. „A komédiásleány." Történet egy vándorcirkusz életéből 8 felvonásban. Főszereplők: Carol Dempster. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnap 3 órától.

Négy fivér
(a FOX gyémántfilmje)
Az anya . . . . . **Margaret Mann**
József . . . . . **James Hall**
A fiatalasszony . . . . . **June Collyer**
Egy gárdatiszt . . . . . **Habsburg Lipót** főherceg
Az idei szezon legnagyobb attrakciója
KAMARA ⊠ CORVIN ⊠ CAPITOL

Rott—Békeffi „PELIKÁN"
Zsufolt házak az Andrássy-uti Szinházban

Egész Budapest
ANDREU-RIVELS
és
GIPSY RHOUMA-JÉ
ragyogó sikeréről beszél.
MINDEN ESTE A
ROYAL ORFEUM
nagy revüjében.
Vasárnap délután a teljes esti családi müsor.
OLCSÓ HELYÁRAK!
Esti előadás kezdete 8 órakor. Délutáni előadás kezdete fél 4 órakor. — Telefon: J. 421-68

TABARIN
attrakciós szeptemberi műsora vezet!
Kezdete 10 órakor — Záróra 6 órakor

Nem kell reklám a
PUSZIPAJTÁS-nak
mert a legjobban dicsérik, akik látták a
Királyszinházban

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Beszerzési források

ÁRVAY R. LÁSZLÓ Pala- és cserépfedőmester. Budapest, VII., Damjanich-utca 24. Telefonhivó: J. 368—06.

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákosesaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55. Tel. J. 435—64.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JÁKAB épület- és mülakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 312—12.

Erzsébet Jéggyár
Hajtsár ucca 56
Szállit minden mennyiségben Budapestre és vidékre **müjeget**
TELEFON: JÓZSEF 396-32.

FLIEGL BÉLA ⟆⟆ TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TOMÓ-U. 26. TEL.: 414-91.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4 Telefon: J. 381-17.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr Uj ISTVÁN

V. évfolyam 39. szám — Budapest, 1928 október 6

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak: Egész évre . . . . . 30 pengő. Fél évre . . . . . 15 pengő. Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ: DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. Telefon: Automata 892—47. Postatakarékp. chequeszámla: 30913

Ripka

A fehér asztal barátságos hangulatában pihenőt tart a kritikusi toll és az általános illumináció közepette felgyujtjuk a magunk szerényke ünnepi gyertyáját is. Az a kitünő galéria, amely a szerda esti vacsorán a főpolgármester asztalát övezte, nemcsak a közjogi méltóság nagy fontosságát hangsulyozta, hanem arra is rámutatott, hogy e méltóságot betöltő férfiu ékes és gazdag polgári erényekben. Vajha az a társaság, amely Ferenc-napot ünnepelni gyült össze a Gellért márványos kupolatermébe, áttelepülne a zöld asztalhoz is, megvitatni fővárosunk ezer gondját, baját! Vajha, nemcsak politikai stafázs lett légyen a vacsorázó asztaltársaság a főpolgármester pártvezéri mivolta körül, hanem alátámasztója egy alkotmányos poziciónak, amely az autonómia sérthetetlensége és a kormányhatalom mindenhatósága között igyekszik az egyensulyt és a békét biztositani. A mi jogi érzékünk szerint ennek a harmóniának a megteremtése és gondozása, tekintet nélkül a személyre, a főpolgármester mindenkori feladata és korántsem a napi problémákkal való törődés, amelyre az önkormányzat megfelelő szervei vannak hivatva. A miniszterek és azok az egyéb funkcionáriusok, akik a névnapi ünnepségen megjelentek, ottlétükkel a főpolgármesteri állás idealizált magasságát, mondhatnók inkarnációját bizonyitották, azt is igazolván, hogy Ripkát nemcsak a Krisztinában, de a Várban is kedvelik...

Az uj Rókus

Most már elintézettnek vehetjük, hogy a költségelőirányzat szükreszabott keretei közé nagyobb összeg lesz beállitható az uj Rókus épitkezésének megkezdésére, mint az a hatvanezer pengő, amellyel a budget ugy a kórház épitési munkálatait, mint a városligeti cirkusz épitését egyképpen honorálni kivánta. És ez helyes is. A magunk részéről a főváros jövő évi költségvetésében nem is tudunk fontosabb és komolyabb tételt elképzelni, mint a kórházprogramm megvalósitására szánt összeg. Az önkormányzatnak félretéve minden cirkuszsegélyezési, palotavásárlási és egyébb kiadást, szebb és nemesebb feladata nem lehet, mint hogy beteg polgárai számára tiszta és rendes kórházi ágyat biztositson. Sulyt helyezünk azonban arra, hogy a kórházprogramm, amelynek jelentős dotálásáról kétségen kivül gondoskodni fog a törvényhatósági bizottság, ne vesszen el a bürokrácia utvesztőjében, mint azt legutóbb az iskolaépitések végrehajtásánál is láttuk. Azok az ügyosztályok, amelyeknek ehez az épitkezéshez közük lesz, minden egyébb dolgukat félretéve, haladéktalanul és sürgősen végezzék el a feladat reájuk eső részét. Talán az elnöki ügyosztály a sajtóaktáknál használatos piros előadói ivet osztana szét, hogy a kellő gyorsaság az uj Rókus felépitését illetően biztositható legyen...

Rossz auspiciumok között indul meg a költségvetés tárgyalása

A baloldali pártok választási demagógiára kivánják felhasználni a költségvetés közgyülési vitáját — A jobboldal minden körülmények között biztositja a költségvetés megszavazásával a háztartási egyensulyt — Kimélyültek az ellentétek a fővárosi pártok között

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A pénzügyi bizottság tegnapi ülése és *Sipőcz* polgármester komoly, tartalmas expozéja utjára inditotta a főváros jövő évi költségvetését. Soha *sivárabb és szomorubb auspiciumok* nem előzték meg a költségvetés tárgyalását, mint az idén, amikor minden remény megvan arra, hogy a *demagógia hullámai* lehetetlenné fogják tenni az érdemleges vitát, a meggyőzés fegyverei helyett a pártszenvedélyek lesznek urrá a közgyülési teremben, az egyes pártok nem a főváros érdekei szerint, hanem pártagitációjuk szempontjából fogják vizsgálni a költségvetési tételeket.

Nem kétséges, hogy *a főváros költségvetése rossz*, de mindjárt hozzátehetjük, hogy a *legjobb, amelyet a mai viszonyok közepette a tanács, illetőleg a pénzügyi ügyosztály alkothatott*. Kevés a bevétel és a pártok mégis türelmetlenül tiltakoznak a tulmagas adók ellen, sok a kiadás és mégis minden pártnak, minden kerületnek, minden ügyosztálynak az a keserve, hogy fontos és jelentős célok megvalósitására nincs fedezet a költségvetésben. *Ki a hibás ilyen körülmények között?*

Elsősorban *a kormány*, amely a forradalmak óta lehetetlenné teszi a főváros tervszerü pénzügyi politikáját. A fővárosnak ma önálló adópolitikája nincs, de nem is lehet, mert amint egy-egy uj *céladóról* lenne szó, a kormány siet azt megtiltani, vagy pedig magának lefoglalni. A telekértékadót, a telekértékemelkedési adót, a tüzbiztositási adót, csak ugy nem engedélyezi a kormány, mint a pótadó eltörlését, viszont arról sem lehet szó, hogy az idejétmulta, a behajtást illetően rengeteg összegeket felemésztő antiszociális adókat eltöröljék vagy megreformálják. Egyre világosabb a pénzügyminiszterium azon tendenciája, hogy *uj adók helyett az államot illető adók behajtásából eredő százalékokból akarja segélyezni a főváros törvényhatóságát*. Ám ezek az adók, a forgalmi adót kivéve, nagyon gyéren hoznak és az adók behajtása, mint az a költségvetésből nyiltan kiderül, rengeteg pénzébe kerül a városnak.

Ezzel szemben minden ügyosztály és üzem arról panaszkodik, hogy terveit és céljait nem dotálja kellőképpen a költségvetés. A pénzügyi tanácsnok és a polgármester pedig felelős nemcsak a kormánnyal, de a főváros törvényhatóságával szemben is, hogy a költségvetési egyensuly fel ne boruljon, hogy a bevételek fedezzék a kiadásokat. Igaz, hogy ez az egyensuly csak *látszólagos*. Az elmult esztendőben a háboru utáni évek háztartási feleslege mentette meg a deficites költségvetéstől a fővárost, a folyó esztendőben pedig a Lipót-körúti bérházak eladása és a főváros tulajdonában levő részvények piacra dobása az a két tétel, amely *a költségvetési hiány rémét* elüzi a főváros feje felől.

A helyzet tehát igen nagy mértékben sulyosnak, sőt *aggasztónak mondható*. Ha mindezekhez hozzávesszük egyes tényezők nem is titkolt károrömét, amely a főváros zilált állapota fölött mindjobban megnyilvánul, ha hozzászámitjuk a közgyülési pártok egymás iránt érzett gyülöletét és vak bosszuszomját, ha idevesszük a közgyülés laza, a mai viszonyoknak egyáltalában meg nem felelő ügyrendjét, amely ok s cél nélküli obstrukciók példátlan lehetőségére nyujthat alkalmat: akkor leszögezhetjük tulzás nélkül azon álláspontunkat, hogy a városháza *mai állapotát nemcsak sulyosnak, de valósággal válságosnak kell tartanunk*.

Az bizonyos, hogy a jobboldali pártok, *Wolffék* és *Kozmáék*, végeredményben biztositani fogják a költségvetés közgyülési elfogadását, olyan formában, hogy a város háztartási egyensulya biztositva lesz. A baloldalon azonban nyiltan hirdetik, hogy a költségvetési vitát *a legalkalmasabb trambulinnak tartják arra, hogy félretéve minden politikai felelősséget, ott és ugy támadják a város vezetőségét és a város mai vezetéséért felelős többségi pártokat, ahol és ahogyan lehet*. A baloldalon nem is titkolják, hogy a közgyülési vitát bevezetésnek tartják az *uj községi választásokra* és ezért a demagógia minden fegyverével fogják követelni a költségvetés egyensulyára való tekintet nélkül a *közszolgáltatások árainak leszállitását, a husfogyasztási adó eltörlését* és ezzel szemben a beruházásoknak olyan mértékü fejlesztését, amire a főváros a bevételi rovat szük korlátai között *ma teljességgel képtelen*.

Nehezen hihető, hogy az elvadult állapotok közepette sikerülne olyan plattformot találnia főpolgármesternek és a polgármesternek, amely a költségvetés zökkenő nélküli közgyülési letárgyalását biztositaná. *Annál kevésbé, mert a költségvetés megszavazását illetően egyes vonatkozásokban a jobboldalon nagy meglepetések várhatók.*

A polgármester és az önkormányzat

Mit mondott Sipőcz a Városok Kongresszusának miskolci ülésén?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest* legutóbbi számába *„M. kir. kupaktanács, vagy autonómia“* cimmel *Lázár* Miklós, fővárosi bizottsági tag, a kitünő publicista nagyértékü cikket irt, amely a cikkiró kiváló egyéniségéhez méltó feltünést keltett a városházán és a törvényhatósági bizottság tagjai között. *Lázár* Miklós ezen cikkében a meleg dicséret hangján emlékezik meg *Sipőcz* polgármesternek a Városok Kongresszusának miskolci ülésén tartott beszédéről, amely az elnöki székből az önkormányzat védelmében hangzott el. *Sipőcz* Jenő dr. ezen alkalommal elmondott beszédét annakidején hézagosan közölte a napisajtó. Több oldalról hozzánk juttatott kivánságnak teszünk eleget, amidőn most közöljük a polgármester miskolci beszédének *hiteles szövegét*. Ime a beszéd:

A Magyar Városok Országos Kongresszusának célja: a magyarországi városok érdekei megóvásán és támogatásán, a várostudomány fejlesztésén és e tudomány eredményeinek, valamint a gyakorlati tapasztalatoknak a városok javára való értékesitésén munkálkodni.

Közel két évtizede lesz már annak, hogy Kongresszusunk ezen az alapon müködik, mindig gondosan őrködvén, hogy minden pártpolitikától távol, a városok egyetemes érdekeinek szem előtt tartásával, tárgyilagosan foglaljon állást a városokat érdeklő kérdésekben.

Ha Kongresszusunk tagjainak, a városoknak, mint önkormányzati hatóságoknak egyik legfőbb kötelességük, hogy önkormányzati szabadságuk épsége felett féltő gonddal őrködjenek, ez a kötelesség még fokozottabb mértékben áll a városok érdekképviseletére, a Városok Kongresszusára!

Kongresszusunk, mint városaink közös tanácskozó testülete, a legilletékesebb, hogy megállapitsa a *városok egyetemét érintő sérelmeket.*

Azok az erők, amelyek a városokban, a városi önkormányzati szabadságban benne rejlenek, csak akkor nyilvánulhatnak meg s akkor hatnak, ha öntudatosan jelentkeznek, összekapcsolódnak és egy nagy eredő erőben összefognak.

A városokkal szemben való idegenkedésnek *ma már nincs semmi alapja.* Ha a negyvennyolcadiki nagy átalakulásunk előtt ez az idegenkedés jogosult volt is, mert a városokat a bécsi kormány tartotta hatalmában, ennek már nincs jogosultsága, mert ma már városaink a *nemzeti ügynek előharcosai*, a kultura úttörői. Ahol nincs város, ott nincs kultura és megforditva: *ahol nincs kultura, ott nem keletkezik város.* Ipar és kereskedelem, vagyon és intelligencia nélkül nincs város. Város csak az, melynek van ipara, kereskedelme és értelmisége s mely egy vidéknek gazdasági társadalmi és politikai központja. Összhangot kell tehát létesiteni a város és vidék között. Elő kell mozditani a városok fejlődését. Az önálló törvényhatósággá való átalakulás utjából el kell háritani minden akadályt.

Miskolc városa, mely a legfiatalabb városi törvényhatóság, a legszebb, legmeggyőzőbb példája annak, hogy a törvényhatósággá átalakulás milyen lehetőséget nyujt a város fejlődésére.

Az önkormányzati szabadság nem öncél, hanem az erőteljes állami életnek egy fontos feltétele. A magyar szellem az önkormányzatot mindig állami, *országos ügynek*, a nemzet végrehajtó hatalma *egy részének tekintette*, akár országos, akár helyi feladatokra vonatkozott.

Az önkormányzati hatóságoknak nem azért kell törekedniök jogaik épségben tartására, hogy *államok legyenek az államban.* Ez távol álljon — és meggyőződésünk, hogy távol is áll — tőlünk. Ellenkezőleg, azért van szükség az önkormányzati jogok épségére, hogy *ezzel is az államnak, mint az önkormányzati hatóságok összességének az erejét növeljék, külön-külön is konzerválják és gyüjtsék, amire mint akkumulátortelepekre szükség lesz akkor, ha az államhatalom netán oly kezekbe kerül, amelyek az állam eszményi céljait félreismerik, vagy a hatalmat nem az állam érdekében érvényesitik.*

Anyavédőintézet a Lenke-uton

Ünnepélyesen nyitották meg az uj intézményt

Az Uj Budapest tudósitójától

A székesfőváros tanácsa az 1927. évben épitett uj városi bérházcsoportokban hat uj anya- és csecsemővédelmi intézetet állitott fel, még pedig az I., Lenke-ut, a III., Bécsi-ut, a VI., Madarász-utca, a IX., Gróf Haller-utca, a X., Ceglédi-ut és a X., Kolozsvári-uti bérházcsoportokban. Az intézetek a mult héten készültek el és az elsőt, az I., Lenke-uti bérházcsoportban lévőt a székesfőváros tanácsa ünnepélyesen nyitotta meg.

Az intézményeket a székesfőváros tanácsa az Országos Stefánia-Szövetséggel közösen tartja fenn, amely szövetség az egész országban, igy tehát a fővárosban is végzi az anya- és csecsemővédelem munkáját. Az intézet magába foglalja a kerületi védőintézetet, ahol az anyák orvosi tanácsot kapnak és a szükséghez képest természetbeni segélyben részesülnek. A védőintézet célja tanitani és oktatni az anyát és csecsemőjével együtt állandó orvosi kezelés alatt tartani. Közvetlenül a védőintézet mellett van elhelyezve a bölcsőde, ahol 25 csecsemő nyer elhelyezést. A bölcsőde berendezése áll egy városzobából, ahol az anyák egy ablakon keresztül adják be gyermekeiket a fürösztőszobába. Itt az intézetek védőnői a gyermeket levetkőztetik, megfürösztik és intézeti ruhába öltöztetve adják be ismét egy ablakon keresztül a bölcsőde helyiségeibe, a csecsemő hazulról hozott ruháit egy vászonzacskóba teszik és az intézet mosókonyhájában fertőtlenitik.

Másik városzobán keresztül lehet bejutni a napközi otthon helyiségeibe, ahol a három éven aluli gyermekek nyernek elhelyezést. A napközi otthon beosztása szintén hasonlit a védőintézet beosztásához, tehát fürdőszobán keresztül kerül a gyermek intézeti ruhába öltöztetve a napközi otthonba.

Az egész intézetnek berendezése a modern hygienia szabályainak teljes betartásával történt és ott mindent meg lehet találni, amelyre ezeknek az intézeteknek szüksége van. A gazdasági rész, a konyhák, mosókonyhák külön vannak elhelyezve, csak a védőnők lakószobái illeszkednek a bölcsőde és a napközi otthon mellé. Az intézetben tiz anya is nyer elhelyezést, még pedig olyan anyák, akik a szülés után, amikor a kórházat el kell hagyniok, foglalkozást még nem kaptak.

A szülők gyermekeiket reggel 6 órától kezdődően hozhatják az intézetbe, ahol a gyermekek este 8 óráig maradhatnak és ott teljes ellátást kapnak. A gyermekek szakszerü kezeléséről és ápolásáról az Országos Stefánia-Szövetség gondoskodik, kiképzett védőnői utján.

Az ünnepélyes megnyitáson megjelent előkelőségeket Liber Endre tanácsnok üdvözölte és ismertette előttük az intézet célját, azután pedig megtekintették az intézetet.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

! MÁVAG !
Teherautomobilok, autobuszok, utcaseprőgépek, tüzoltókocsoló-autók, automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek
Kiváló egyéb gyartmányok:
Ipari és stabilmotorok lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle hengerelt áruk, acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, öntött vascsövek és karikás kályhák
Jobbagy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A pénzügyi bizottság pénteki ülésével elindult a nagy kő, amely ki tudja hol áll meg, kit hogyan talál meg? Magára a költségvetési vitára és az azt bevezető polgármesteri expozéra még visszatérek, chelyütt csak azt jelezem, hogy soha olyan izgalmasnak nem igérkezett a pénzügyi bizottság költségvetési vitája, mint ez alkalommal. Ugyan a viharból kaptunk némi kis előszelet szerdán délután is, amikor Klár Zoltán dr. viharzotta ki magát a közegészségügyi bizottság ülésén.

— Mi a véleménye erről az ügyről, kedves dr. Városházy?

— Az első perctől kezdve szimpatiával kisérem Klár Zoltán közéleti müködését, mélyen tisztelt szerkesztő ur. Azon a véleményen voltam és vagyok, hogy a községi politikában helyet kell biztositani a fiatalságnak és nem szabad tulszigoruan megitélni, ha ez a fiatalos hevület tulmagas lendületekbe tör. A legélesebben el kell azonban itélnem azt a személyi hajszát, amelyet Klár Zoltán dr. nyilvános ülésen most már másodizben rendezett. Megengedem, hogy száz százalékig igaza van neki az Uj-Szent-János kórház ügyeiben, az elintézésnek azonban nem az a módja, hogy a piacra sietünk és kiteregetjük a szennyest. Akár Némethy tanácsnok, akár Buzáth alpolgármester szivesen állt volna négyszemközt rendelkezésére a temperamentumos bizottsági tagnak és elintézte volna tizenöt másodpercen belül az ügyet, ugy, amint az annak a rendje. Személyi eltévelyedésekből botrányt csinálni, lehet hasznos, sőt bizonyos vonatkozásokban népszerü dolog is, de nem a nyilvánosság elé való. Amennyire lelkesen tapsoltam Klár Zoltánnak, amikor a Markó-utcai fogház dolgait ismertette a közgyülésen, annyira nem vagyok vele megelégedve most, amikor a kórházi szennyest a napfényre viszi kimosni.

— Igaza van, kedves dr. Városházy! Hogy sikerült a szerdai bankett?

— Kiválóan, szerkesztő ur. Ripka atyánk összegyüjtötte maga köré mindazokat, akik szeretik és tisztelik, olyan sokan jöttek össze, hogy alig fértek el a Gellért márványos kupolatermében. Ripka Vass és Pesthy között foglalt helyet, Vass jobboldalán viszont Sipőcz ült, aki mellett azután Herrmann miniszter székelt. Ott volt rengeteg képviselő, sok tanácsnok, majd valamennyi főjegyző, és a budaiak százai, akik lelkes tetszésüket nyilvánitották, valahányszor a főpolgármester neve szóba került.

— Ki nem volt ezekután ott?

— Hiányzott Folkusházy, aki előző este ért haza szabadságából, távol voltak ellenben Buzáth és Borvendég, akik viszont egyáltalában nem a szabadságuk lejárata miatt hiányoztak. Számosan jelen voltak Wolffék párthivei is, és itt-ott elvétve akadt egy-egy demokrata városatya is. Feltünően nagy éljenzést kapott Sipőcz polgármester, aki viszont ezidén először jelent meg a Ripka-féle névnapi ünnepségen. Ha még jelzem, hogy Gundel mester menüje kitünő volt, továbbá, hogy a borgazdai tisztséget ellátó Ferenc gazda zsebe a késő éjszakai órákig együttmaradó társaság torkán lefolyt jó néhány hektóliter itóka árával lett vékonyabb, — akkor mindent elmondtam az ezévi Ferenc napról, ami szerkesztő urat érdekelheti.

— Előbb Folkusházyt emlitette kedves dr. Városházy. Hogy érzi magát Lajosunk?

— Még nem beszéltem vele, csak futólag láttam a városháza folyosóján, amint csütörtökön Ripkához sietett a pártközi értekezletre. Arca lebarnult, pihent és nyugodt, használt neki San-Sebastian, Biaritz és Montreaux, ahol Folkus szabadságidejét töltötte. Kiküldött kémeim jelentése szerint különben Folkus atyánk rengeteget fürdött az Atlanti-óceán hüs hullámaiban, akkor amikor Budapesten már átmeneti kabátban dideregtek a korai őszön az emberek. Hogy még egy érdekeset mondjak Folkus nyaralásával kapcsolatban, közlöm szerkesztő urral, hogy Lajos, aki az elmult évben olaszországi utja alkalmával olaszul tanult meg tökéletesen, San-Sebastiánban már tökéletes spanyolsággal érdeklődött a bikaversenyek holléte iránt...

— Bámulatos energia! Hol van viszont Liber Bandi?

— Stockholmba ruccant el, ahol a képzőművészeti kongresszuson képviselte hivatalosan a fővárost. Jelentem továbbá, hogy Muzsikó Pista barátom végre szabadságra mehetett, de most sem pihen, mert erősen és sok kilátással gyüjti a voksokat az előljárói választásokra. Megérkezett szabadságáról Berczel Jenő is, aki büszkén mutatta be a héten barátainak snájdig huszárönte fiát. Megérkezett Csordás Elemér is, a főorvosi hivatal részéről már ő jelent meg a szerdai közegészségügyi bizottsági ülésen.

— Egyébb ujság?

— Inter budgetviták silent Musae... Hogy azonban ezekben a szomoru napokban némiképen felderitsem szerkesztő urat, tisztelettel jelentem, hogy a jó öreg Budán a Pénteki Borgazda Társaság Zboray Gyula dr. elnöklete mellett megtartotta évadnyitó értekezletét. Ott voltak az értekezleten Kozma Jenő, továbbá Benedek Sándor dr. a közigazgatási biróság másodelnöke, Tury Zoltán és Poich Félix közigazgatási birák, Zilahi Kiss Jenő dr. nyug. alpolgármester, Finászy Béla és Szalay József miniszteri tanácsosok és számosan Buda vezető egyéniségei közül. Megállapitást nyert az értekezleten, hogy a most kezdődő évadban a társaságnak mind a harmincegy tagja egy-egy borestélyt rendez, azonkivül egy később meghatározandó időpontban közös nagy borestélyt rendeznek, melyre az állami és városi notabilitásokat, a Budai Polgári Kör tagjait és a borgazdák barátait fogják meghivni. Elhatározták még, hogy dr. Kozma Jenőnek a kerület országgyülési képviselőjének és a Budai Polgári Kör elnökének borestélyét névünnepe alkalmából, november 16-án, karöltve a Budai Polgári Körrel rendezendő vacsorán fényes külsőségek között ünneplik meg. Ez alkalommal dr. Kozma Jenő, mint a társaság soros borgaz-

A városmérés és jelentősége

Irta: Oltay Károly, műegyetemi nyilv. rendes tanár

A nagyobb embertömegek, társaságok együttéléséhez, különösen a mai fejlettebb kulturigények mellett nagyon sok olyan technikai működés kell, melyeket kisebb-nagyobb csoportok élethivatásként végeznek a többiek érdekében, de amelyekről a nagy tömegnek, a közönségnek, vagy egyáltalán nincs, vagy csak alig van tudomása. Működésük eredményeit, a civilizáció ugynevezett vivmányait, mint megszokott természetes dolgokat élvezik s alig gondolnak arra, hogy azokat milyen sok szellemi és fizikai munka tervszerü összeműködése hozza létre. Vajjon jut-e eszébe valakinek egy pohár friss viz élvezése közben az a sok technikai, szellemi és fizikai tevékenység, amit végezni kellett addig, amig az a pohár viz a kezébe jutott; vajjon nem tartja-e mindenki magától értetődőnek, hogy a lakásáról a villamos, az autóbusz, a hajó, a vasut gyorsan és kényelmesen eljuttatja távoli vidékekre s gondol-e ilyenkor arra a sok embertársára, akiknek rendszeres munkája hozta létre azt az időtakarítást, tehát pénzt is jelentő kényelmet. Bizonyára nem, hiszen az élet sok gondja nem engedi az embert folyton meditálni már megszokott dolgok felett. Ámde ha valamelyik működésben zavarok állnak elő, ha a vizcsap nem ad vizet, a gázcsőből nem jön gáz, ha nincs áram, ha megáll a villamos, vagy ha a vasut zavarai miatt bajba kerül a közlekedés, meg az élelmezés, akkor már rögtön tudomást szerzünk ezekről a nagy tömegek előtt rejtett működésekről s azok nagy kommunális jelentőségéről.

A vázolt működések zavarainak hatása rögtön megnyilvánul, ámde vannak olyan kommunális tevékenységek is, melyeknek hibái vagy tökéletlen végrehajtásuk csak lassan érezteti hatását; a közönség érzi a bajt, de nem tudja, hogy az honnan származik.

Egy ilyen utóbbi tipusu technikai működés a *városmérés*. Ez a társadalom legnagyobb része előtt majdnem teljesen ismeretlen társaséleti tényező, pedig működésének hatását a város minden lakója megérzi és rossz, vagy tökéletlen végrehajtása mindenkinek kellemetlenségeket, esetleg sulyos károkat okoz.

Mi is a városmérés?

A város és a hozzátartozó külsőség területe, főleg a tulajdonjog miatt, kisebb-nagyobb részletekre tagozódik, t. i. telkekre, utakra, utcákra, terekre, parkokra mezőgazdasági földekre, erdőkre, vizfolyásokra, tavakra stb. A városmérés feladata megállapitani valamennyi, önállónak vehető ilyen részlet alakját, területét, helyét és magassági fekvését. De a városmérés nemcsak a tulajdon határait állapitja meg, hanem a telkeken és földrészleteken belül a beépités és a művelés határait is, a közterületeken pedig mindent, ami azon valami technikai, vagy egyéb szempontból jellemző, tehát a járda-, a burkolat határait, a már meglévő technikai művek (közlekedés-hálózat, vizvezeték, csatornázás, partmű stb.) határait, továbbá a terep lejtését, illetve helyesebben magassági kialakulását.

A vázolt részleteknek helyszinrajzi és magassági helyzetét pontos mérésekkel *egységesen, összefüggő* módon kell megállapitani.

A városmérés eredményét áttekinthető módon nagy méretarányu térképen lehet feltüntetni, de mert a térképezés kisebb pontosságot adhat, mint amilyen a közvetlen mérés, azért a városmérés tulajdonképeni eredményei azok a számértékek (hosszak, szélességek, szög- és egyéb méretek), melyeket a mérés közvetlenül szolgáltat s amelyek áttekinthető összefoglalásban a mérés után rendelkezésre állnak. Ezekből az eredményekből aztán tisztán rajzi munkával — kartografálással — bármilyen méretarányu térképek készithetők.

Vajjon mi a jelentősége ennek a kétségkivül nagyarányu, sok munkát és sok költséget igénybevevő munkálatnak?

A városmérés helyszinrajzi adatai elsősorban is a birtokjog, a *telekkönyv* számára jelentősek. Pontos és részletes adatai szabatosan definiálják az egyes birtoktárgyakat, tehát a tulajdonos is, a vevő is pontosan tudják a szóbanforgó telek helyét, fekvését, alakját és nagyságát, azaz a telek értékének minden tényezőjét. Esetleges elbirtoklások kevés munkával és kevés költséggel biztosan megállapithatók s a helyes határok helyreállithatók. Lehetővé válik a birtokmegosztások (parcellázások) szabatos és gyors keresztülvitele. Szóval *a városmérés a maga szabatos adataival a telekkönyvet s vele az egyéni birtoklási biztos alapokra helyezi, ami együtt jár az ingatlan hitel megszilárdulásával s igy kétségkivül a telekérték fokozásával is.*

Fontos a városmérés jelentősége a *szabályozási és városfejlesztési tervek* és azok megvalósitása szempontjából. Az utóbbiak ugyanis a tulajdonjog bizonyos mértékü korlátozását jelentik s emiatt végrehajtásuk a legkényesebb kommunális működések közé tartozik. Városszabályozási és fejlesztési terveket csak akkor lehet késziteni, ha a városmérés adatai már rendelkezésre állanak, mert csak ezek teszik lehetővé az utcavonalozások, az utcalejtések megállapitását és helyszini kitüzését.

Itt érzi meg a közönség leghamarabb és legérzékenyebben a városmérés hiányát, vagy tökéletlen kivitelét, mert szabályozási terveket lehet hiányos városmérések alapján is késziteni, de azokat a valóságba rendszeresen átültetni nem lehet. Gondos és részletes — a magasságokra is kiterjedő — városmérés nélkül a szabályozási munkák kapkodók és rendszertelenek, sohasem lehet tudni, hogy egy már megállapitott szabályozási vonalat, vagy magasságot nem kell-e megváltoztatni a csatlakozó részek későbbi szabályozása miatt, vagy pedig azért, mert kitüzés a rendelkezésre álló hiányos adatok miatt hibás volt. Itt tehát fontos tulajdonjogi érdekekről van szó, mert *a szabatosan és egyértelmüen végrehajtott szabályozási terv hiánya bizonytalanná teszi a teleknek beépitésre való kihasználását, a nehézkesen végzett kitüzések hosszadalmassá teszik az épitési engedélyek kiadását, együttvéve tehát csökkentik a telekértéket.*

A városmérés hiánya, vagy tökéletlen volta már e két szempontból is sulyos zavarokat okozhat a város gazdasági életében, de ez még egyáltalán nem minden hatása.

A városmérés ugyanis még sok egyéb, igen fontos kommunális működésnek is alapját alkotja. Igy a technikai magán- és közművek tervezésének és megépitésének mind a városmérés az alapja, mert utakat, földszini és földalatti vasutakat, épületeket, mindenféle az utcán, vagy az uttest alatt elhelyezett vezetékeket jól megtervezni, elhelyezni és megépiteni csak akkor lehet, ha a terep helyszinrajzi és lejtési viszonyai (magassági adatai) már ismeretesek.

A városmérés tehát szilárd bázisa az ökonomikus és fejlett, illetve fejleszthető gazdasági életnek s tökéletlen végrehajtása abban sulyos költségeket jelentő zavarokat okoz.

(Folytatása következik.)

---

dája fogja a borgazdai tisztet ellátni.

— Éljenek és igyanak soká a jó budaiak. Hallom, hogy a Wolff-párt sem marad tétlen, hogy elnöke névnapját megünnepelje...

— Jól van értesülve, szerkesztő ur! Szerdán este a Keresztény Községi Párt nagytermében volt értekezlet, Wolff Károly névnapjának megünneplését előkészitendő. Petrovácz Gyula országgyülési képviselő vezette a népesen látogatott értekezletet, melyen megjelentek a keresztény élet kiválóságai, elsősorban a Keresztény Asszonyok Szövetsége, akik tudvalevőleg a leglelkesebb hivei Wolff Károlynak. Elhatározták az értekezleten, hogy a folyó évben, amikor a választásokra való tekintettel minden párt különösen szeretettel üli meg vezére névünnepét, a Keresztény Községi Párt és a mögéje csoportosuló szervezetek is fényessé és emlékezetessé akarják tenni a névnapi estét. Az ünnepség a folyó évben tehát nem egyszerü névnap lesz, hanem nagy keresztény napot rendeznek Wolff Károly napján Budapesten, amelynek keretében a Keresztény Asszonyok pártszövetsége jubiláris kongresszust, az összes keresztény pártszervezetek pedig nagygyülést tartanak. Ugyanezen a napon leleplezik Wolff Károly arcképét is. A napot pedig Wolff Károly tiszteletére rendezett diszvacsora fejezi be.

— Jó kivánságainkat az összes Ferenceknek, Jenőknek és Károlyoknak! A viszontlátásra, kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, kedves szerkesztő ur!

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

6 Korpás fejbőr kezelésére legjobb a salan

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, V II., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: vi., Agyag utca 75. szám.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27 szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—08.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewilz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

ÜVEGBETON
KEPPLER SZABADALMA

HAAS és SOMOGYI
BUDAPEST
VI. FRANGEPAN U. 7.

HIREK

A FANSz. ülése. A FANSz. szövetségtanácsa Wurmb Elemér székesfővárosi árvaszéki elnökhelyettes elnöklete alatt a tisztviselő, oktató és altiszti osztály nevében ülést tartott, melyen foglalkoztak a fővárosi alkalmazottakat érintő fontos gazdasági kérdésekkel. A tárgysorozatot dr. Haury István reáliskolai tanár, az oktató osztály főtitkára ismertette. Dr. Erődi Kálmán, az oktató osztály elnöke, dr. Márkus József, a tisztviselő osztály ügyvezető alelnöke, Szente Miklós, Végh Mihály és Viasz Gyula hozzászólása után elhatározta a szövetségtanács, hogy kérni fogja a Tanácstól a drágaságra való tekintettel kormánynyilatkozattal is megigért és már esedékes fizetésemelést, vagy egyelőre ennek pótlására drágasági segély kiutalását. Kérni fogja továbbá a családi pótlék és a lakbérnek a méltányos és a szükségletnek megfelelő felemelését. Kéri továbbá, hogy a fővárosi bérházakban lakást elsősorban fővárosi alkalmazottaknak adjanak, gondnoki és házfelügyelői állásokat pedig csak fővárosi alkalmazottak kaphassanak. Wurmb Elemér elnök inditványára elhatározta a szövetségtanács, tegye lehetővé a Tanács a fővárosi alkalmazottaknak családi és társasházak épitését telek és olcsó kölcsön nyujtásával. Mindezen ügyekben a Tanácshoz memorandumot nyujt be s a memorandum szövegét külön is megküldi a főpolgármester, polgármester uraknak, valamint a törvényhatósági bizottság tagjainak.

„A Zene", a Székesfővárosi Zenekar hivatalos lapja október elsején megjelent számával immár a tizedik évfolyamába lépett. Tavaly váratlanul elhunyt alapitója és főszerkesztője, dr. Sereghy Elemér örökét Siklós Albert, a Zeneművészeti Főiskola nagyhirü zeneszerzési tanára, a kitünő esztétikus és zenetudományi iró vette át. A tetszetős külsejü és igen tartalmas, kéthetenként megjelenő lapot nemcsak szakembereknek szánja szerkesztője, hanem a zenekedvelő, hangversenyek és szinházak iránt érdeklődő művelt olvasóközönségnek. Az első cikkben az uj főszerkesztő ad rövid programmot; a Beköszöntőt zenei életünk vezére, Hubay Jenő irta. Érdekes beszámolót ad Antos Kálmán a berlini „zenepedagógiai hétről". Szines riportot olvashatunk továbbá Stravinszky és Krenek uj operáiról, azonkivül operánk ezidei műsortervezetéről; a továbbiakban pedig a Fővárosi Zenekar legközelebbi két hangversenyén műsorra tűzött zenekari művek analizisét találjuk. A zenepedagógia, a zenetudomány, a hangversenyélet és a szinház köréből meritett gazdag hirrovat egészíti ki a rövidesen bizonyára nagyon népszerü, csinosan kiállitott zenelapot, melynek — biztató bemutatkozója után — a legszebb jövőt jósolhatjuk.

A Remington-irógép térhóditása a fővárosnál. Nemrég került forgalomba a Remington-irógép legujabb tipusa, amely praktikus elrendezésével még inkább érvényre juttatja ennek a közismerten kitünő irógépnek azokat az előnyeit, amelyek már a multban is a legelsőbbrendü márkává avatták a Remingtont. Ennek tulajdonitható az a nagyarányu térhóditás, amelyre a mind népszerübb Remington az utóbbi időben az állami és fővárosi hivatalokban szert tett. A főváros kereskedelmi iskoláiban szintén nagy előszeretettel használják tanitáshoz a Remingtont, amelynek jó hirneve kiválóságán kivül elsősorban Schäffer Vilmos igazgató agilitásának és szaktudásának tulajdonitható.

Az Uj Budapest naptára

Október 7 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon. d. e. 12 ó. Pályázati határidő a VII. ker. előljáróságon.
Október 8 Hétfő	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése. d. e. 11 ó. A pénzügyi bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Október 9 Kedd	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. A Közmunkák Tanácsának ülése. d. u. 5 ó. A pénzügyi bizottság ülése. d. u. 7 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Október 10 Szerda	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. e. 10 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Október 11 Csütörtök	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés. d. u. 5 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Október 12 Péntek	d. e. 10 ó. A pénzügyi bizottság ülése.
Október 13 Szombat	d. u. 5 ó. A pénzügyi bizottság ülése.

REMINGTON

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt

legalkalmasabb ajándék

Felhivásra díjmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken

18 havi részletfizetésre is kapható

REMINGTON IRÓGÉP RT.

BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.

TELEFON: TERÉZ218—09, LIPÓT 975—20.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

SOHASEM KELL LELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ORAGYÁR, TŐMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST, VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormű, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Miért éppen Szalay? *(Levél a szerkesztőhöz.) Nagy érdeklődéssel olvastam, mélyen tisztelt szerkesztő ur, azt a magas nivóju vitát, amely Szalay Sándor dr. kormányfőtanácsos, II. ker. előljáró visszatartása körül nagybecsü lapjában lezajlott. Igaza van szerkesztő urnak, amikor a fiatalok nevében Szalay visszatartása ellen tört lándzsát és igaza van Kiss Menyhért bizottsági tag urnak is, aki Szalay előljáró kiváló képességeit akarja gyümölcsöztetni a fővárosi törvény reviziója alkalmából. Az én nézetem szerint a két álláspontot össze lehetne egyeztetni: Szalay Sándor mint nyugdijazott előljáró is igen jó szolgálatokat tehet a törvényreviziónak. Hány előljáró van, kezdve néhai Goreczky Zsigmondon és végezve Szepessy Rezsőn, aki nyugdijaztatása után is szolgálni tudott más minőségben és más beosztásban a városnak! Szalay nyugdijazása, mélyen tisztelt szerkesztő ur, nem egyszerü visszatartási kérdés, hanem megokolt és mindenképpen teljesitést érdemlő kérdése a főjegyzői karnak, mondhatnám kabinetkérdés. A polgármester ur, ha szigoruan keresztül akarja vinni az egész vonalon azt az elvet, hogy senki sem pótolhatatlan, nem jöhet önmagával ellenkezésbe azzal, hogy Őméltósága visszatartására tesz előterjesztést a törvényhatósági bizottságban. Azon az emlékezetes audiencián, amelyre Kiss Menyhért bizottsági tag ur céloz, mikor is az előljárók összessége kérte a polgármestert, hogy Szalayt tartsák vissza, a polgármester ur kijelentette, hogy méltányolja az előljárók szeretetteljes ragaszkodását egymás iránt, ám utalt arra, hogy a fiatalok előrejutásának sem szabad akadályokat gördíteni az utjába. Az előljárói kar összetartására jellemző, hogy a polgármester ur ezen kijelentését a jelenvolt előljárók közül többen megéljenezték, amint azt nekem az egyik előljáró négyszem közt elmesélte... Ami Kiss Menyhért bizottsági tag ur azon megjegyzését illeti, hogy a succresentia személyi érdekeinél fontosabb a kerületi közigazgatás gyakorlati és egységes irányitása, arra vonatkozólag csak az a megjegyzésünk van, hogy mi is töltöttünk néhány évtizedet már a város szolgálatában! Az előljáró ur tehát, akinek hatvanadik születésnapja alkalmából melegen gratulálunk, menjen nyugdijba minden disz és babéros külsőség közepette, annál is inkább, mert kerek tizenkilenc esztendeje van abban a fizetési osztályban és előkelő rangban, amelyben mi legjobb esetben négy-öt esztendeig fogunk teledzeni. Szerkesztő urnak soraim szives közléséért köszönetet mondva, vagyok készséges hive: Egy öreg főjegyző.*

Élénk érdeklődés az osztálysorsjegyek iránt. Már október 20-án kezdődik az uj sorsjáték, melynek játékterve rendkivül előnyös és a hirtelen meggazdagodás reményét kelti fel az érdeklődőben. A sorsjegyek mennyisége 80.000, melyek közül 40.000 számot biztosan kisorsolnak, tehát **minden második sorsjegy nyer!** A sorsjegyek ára egy-egy osztályra 20.— pengő, fél sorsjegy 10.— pengő, negyed 5.— pengő. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, ugy hogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben egy félmillió pengő. Kisorsolásra kerül azonkivül 100.000 pengő, 50.000, 40.000, 30,000, 20.000 pengő összegben. A sorsjegyek iránt óriási az érdeklődés.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közlisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és műbutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46. (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

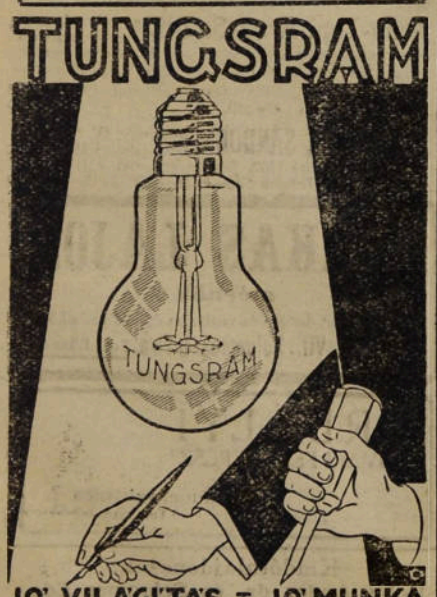
Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon Automata 883—55

Háziasszonyok!
Megszünt a kefélés,
ha a jól bevált
„AJÓMI"-val
bevonjuk felkefélt parketjét. — Higénikus, kényelmes. — Telefonhivásra kiküldünk. Telefon: Aut. 882—52. — Budapest, IX., Pipa-utca 6. szám.

FELHIVÁS
a köztisztviselőkhöz és közalkalmazottakhoz!
AZ „ANNUITÁS"
HÁZÉPITŐK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Tükör-utca 2.
Telefon: Automata 113—06.
a m. kir. Népjóléti és Munkaügyi Miniszterium 5748/1928. számu, valamint a m. kir. Pénzügyminiszterium 127805/1928. számu leirata alapján megkezdi a családi- és társasházak épitésének keresztülvitelét.
Az épitkezni kivánó köztisztviselelők és közalkalmazottak 30 éves törlesztésre, lakbérüknek lekötése ellenében, kisebb hozzájárulással épitkezhetnek.
Részletes felvilágositás az „ANNUITÁS" irodájában: d. e. 9—2-ig és d. u. 4—7-ig

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

TUNGSRAM

JÓ VILÁGITÁS = JÓ MUNKA

GAZDASÁGI ÉLET

Plakátversenyt rendez a Hirdetővállalat

Uj és modern szellem a Hirdetővállalat vezetőségében
Miért drágult meg a plakátkiragasztás?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A főváros üzemei közül a Hirdetővállalat az, amely a legközvetlenebb és a legszorosabb kapcsolatot tartja fenn a főváros kereskedelmi és ipari életével. Nagyszerü lendületet vett az üzem, mióta *Lamotte* Ernő került igazgatói minőségben a hirdetési üzem élére. Lamotte a városgazdasági ügyosztályban szerzett üzemi tudásával, kipróbált szervezőképességével és adminisztrativ érzékével nagy segitségére van a Hirdetővállalat ügyeinek intézésénél *Liber* tanácsnoknak, akinek hatáskörébe tartozik a Hirdetővállalat felügyelete.

Érdekes bizonyitékát szolgáltatta *Lamotte* igazgató az elmult hetekben annak, hogy a vállalat nemcsak a rideg üzleti szempontokat veszi figyelembe, hanem a magasabb esztétikai célkitüzések sem idegenek előtte. A Hirdetővállalat igazgatósága az elmult héten előterjesztést intézett a tanácshoz és az üzemre felügyelő bizottsághoz, amelyben *plakátversenyt* hoz javaslatba.

A *plakátversenyt* nem képzőművészek, hanem a hirdető cégek számára fogják kiirni. Évente 6—10.000 pengő összegben fognak kiosztani kisebb-nagyobb dijakat azon cégek között, akik akár plakát, akár világitóreklám formájában a legtökéletesebbet, a legizlésesebbet produkálják. Az első dij 1000 pengő lesz. Már a zsürit is összeállitották. A zsüri tagjai a képzőművészeti bizottság soraiból, az ügyosztály és a Hirdetővállalat képviselőiből és a Közmunkák Tanácsának kiküldötteiből fognak kikerülni.

A Hirdetővállalatot különben erősen igénybe veszi a teljes erővel megindult *hirdetési szezon*. Kitünően bevált *a világitóoszlopokon elhelyezett hirdetés*, ugyannyira, hogy a közeljövőben harminc uj oszlopot fognak felállitani. Hogy a város kevésbé forgalmas részein felállitott oszlopok kelendőségét is biztositsák, a Hirdetővállalat jelentős árkedvezményben fogja részesiteni a jövőben azokat a hirdetőfeleket, akik nem egy meghatározott világitóoszlopra adnak fel hirdetést, hanem *a vállalatra bizzák*, hogy az jelölje meg a plakátok kifüggesztési helyét.

Ismeretes, hogy a *szinházak* panaszkodtak amiatt, mert a Hirdetővállalat a plakátok kiragasztási dijat felemelte. Munkatársunk ebben a kérdésben *Lamotte* igazgatóhoz fordult, aki kijelentette, hogy nem általános emelés történt, hanem *arányositás*. A helyzet eddig az volt, hogy a két és több ives plakátok ragasztási dija aránytalanul olcsóbb volt, mint a negyed és féliveseké. Ezen az aránytalanságon történt most változtatás olyképpen, hogy a három és négyives plakátok kiragasztási dija *arányban áll a negyed és félives plakátok ragasztási dijával.*

A jövő héttől kezdve naponta egy autóbusz-alvázat szállit az Állami Vas- és Gépgyár. A tanács még a [illegible] hónapok alatt a kereskedelmi miniszter jóváhagyása [illegible] megrendelte a száz uj autóbusz alvázát az *Állami Vas- és Gépgyárnál*. A gyár dicséretes buzgalommal látott hozzá a rendelés teljesitéséhez és megfeszitett munkával iparkodott azon, hogy az alvázak mielőbb elkészüljenek. Értesülésünk szerint a száz alváz első részletét, hat darabot, a jövő héten bocsátja a gyár a fővárosi autóbuszüzem rendelkezésére. A jövő héttől kezdődőleg pedig naponta egy teljes elkészitett alvázat fog a gyár a fővárosnak átadni, ugy, hogy az év végéig mind a száz darabot le fogják szállitani. Az autóbuszüzem igazgatósága megtette az intézkedéseket, hogy az elkészitett alvázakra a karosszériák rászerelése a Ganz-gyárban azonnal kezdetét vegye. Mint munkatársunknak *Lobmayer* tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője kijelentette, minden remény megvan arra, hogy december első napjaiban már *az uj autóbuszok első csoportja a közlekedés szolgálatába legyen állitható.*

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

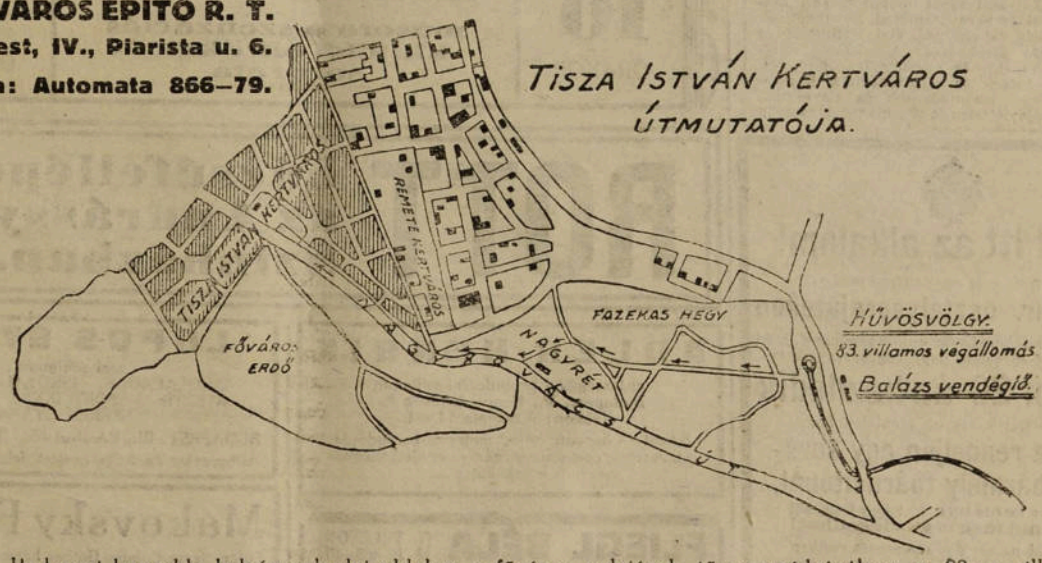
RENAULT
RENAULT-MONASIX
az európai urvezető ideális kis 6 hengeres automobilja
REIMAN
Vörösmarty-tér 3.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

TISZA ISTVÁN KERTVÁROS ÚTMUTATÓJA.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

„Shaku-Do" Művészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntöde IX. Mester-utca 26.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Százados-uti kislakásos telepen **300 drb vaskályha** szállítására.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint kaphatók 1928. évi október hó 2-ától kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél, a Központi városháza III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. évi október hó 23-án (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. évi október hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Százados-uti kislakásos telepen **250 drb csikótüzhely** szállitására.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint kaphatók 1928. évi október hó 2-ától kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél, a Központi városháza III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. évi október hó 23-án (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. évi október hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Stumpf Sándor

kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz. elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.

Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."

Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kömunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Ismét itt az alkalom!

Ezer meg ezer ember nyert már a

magy. kir. osztálysorsjátékon

Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!

Október 20-án kezdődik

az uj sorsjáték nagyon ajánlatos, hogy

még ma rendeljen egy sorsjegyet bármely főárusitónál,

mert akkor **reménye** biztosan lesz, sőt **váratlanul meg is gazdagodhat!**

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000

Jutalom és nyeremények készpénzben:

300.000 200.000 100.000

50.000 40.000 30.000 25.000 20.000 15.000

stb., stb. pengő, összesen több mint **6 millió pengő,** mely összeget azonnal kifizetik.

A sorsjegyek fele nyer!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed
20 P	10 P	5 P

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. Ufa világhiradó. 3. Ujjé, házat veszünk! 4. A gránicon, szcenirozott baka-nóták, 5. Szövetségesek. Harsányi Zsolt szinpadi tréfája. Szereplők: Herczeg Jenő, Faragó Ödön és Érckövy Károly. 6 Világháboru, Leo Laske monumentális müve. — Stephanides K. dirigál. — Előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) Müsor: 1. Ördög bibliája, Pathé Cinoromans-gyár társadalmi drámája. Főszereplők: Jean Angelo és Lucien Dalsac. 2. Asszony a kinpadon, főszereplők: Lilly Damita és Wladimir Gaidarow. 3. Schweitzer Oszkár hegedümüvész koncertje. 4. Fox-Journal és Magyar Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¾8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) Müsor: 1. A riadó, vidám filmregény 8 felvonásban. — Főszereplő: Jackie Coogan. 2. Bernhard Kellermann utazása Dárius birodalmában (Perzsiában), hat felvonásban. 3. Magyar- és Paramoun-Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8, háromnegyed 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

DÉCSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) Müsor: 1. A csillagok utja, Metro szuperattrakció 9 fejezetben. Főszereplők: Greta Garbo és Lars Hanson. 2. A texasi lovag, hét fejezetben. Főszereplő: Amerika Vénusza — Joan Crawford. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. Az uj dohányzó- és váróterem megnyilt!

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—02.) Lilly Damita utolsó európai filmje: Asszony a kinpadon. A férfi főszereplő: W. Gaidaroff. — Az ördög bibliája. (Egy herceg regénye) — Magyar hiradó. — Fox hiradó. — Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII., Rottenbiller-utca 37-b. Telefon: J. 302—63. Október 8—10-ig. Hétfőtől—szerdáig. „Önagysága az ügyvédem." Vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: Carmen Boni és Georg Alexander. — „Győzelem vagy halál." (Rablók a pusztán.) Fejezetek Mexicó hőskorából 6 felv. Főszereplők: Fred Thomson és Ruth Clifford. — Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon: 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) — Müsor: 1. A Csillagok utja, attrakció 10 fejezetben. Főszereplő: Greta Garbo. Dalmady Erzsébet énekbetétjével. — 2. Riadó, Jackie Coogan ezévi első filmje 10 fejezetben. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, köznapokon: 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Assisi szent Ferenc, énekbetéttel, hétköznapokon délután fél 4 órakor, vasárnap délelőtt 11 orakor.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1. szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. Csillagok utja, Victor Seastróm mesteri rendezésében egy szinésznő drámája. Főszereplők: Greta Garbo és Lars Hanson. 2. Három csésze tea, amerikai vigjátékslager 8 felvonásban. Főszereplők: Alleen Pringle, Lew Cody és Owen Moore. 3. Külföldi Hiradó. — 4. Magyar Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: Stárok müsora! 1. Asszony a kinpadon, főszereplők: Lil Damita és Wladimir Gaidaroff. 2. A tetszhalott férj, főszereplők: May Mc. Avoy és Conrad Nagel. 3. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: Kizárólagos joggal! 1. Cirkusz, egy félszeg fickó kalandjai. Főszereplő: Charlie Chaplin. Star-világattrakció! — 2. Flörtől a feleségem, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Carmen Boni. Az előadások kezdete, mindennap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től fél 1-ig és délután 4 órától.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49. VI. Nagymező-utca 8. Hétfőtől szerdáig Október 8—10-ig. „A marokkói kémnő." Egy kémnő szerelme 8 felvonásban. Főszereplők: Jetta Guidal, Várkonyi Mihály és Joseph Schildkraut. „Győzelem vagy halál." (Rablók a pusztán.) Fejezetek Mexikó hőskorából 6 felvonásban. Főszereplők: Fred Thomson és Ruth Clifford. — Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

CORVIN Kamara

A szezon legnagyobb filmsikere, a

NÉGY FIVÉR

folytatja diadalutját a

CORVINBAN és KAMARÁBAN

KEZDETE **10** ÓRAKOR

TABARIN

műsora a szenzációs külföldi attrakciók sorozata

ZÁRÓRA **6** ÓRAKOR

ROTT bűcsúfellépései az Andrássy-úti Szinházban.

ADLER HENRIK

egészségügyi berendezési vállalata Budapest, V., Pannonia ucca 8a. Telefon: Automata 142-64

Készit: Központi fütés, melegviz-berendezés, vizvezeték, csatornázás, gáz- és épületbádogosmunkákat

LOPOS GYULA

szobadalmazott ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA

BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05. Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.

BÁDOGOS-MESTER

BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.

Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, göz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Makovsky Ferenc

Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze

Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Padozati munkák elsőrangu kivitelben slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók

Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság

Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I. Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar" Kérjen árajánlatot!

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS

Szent Gellért Gyógyfürdője

a régi Sárosfürdő rádioaktiv hévforrásai

A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett

Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Beszerzési források

ÁRVAY R. LÁSZLÓ Pala- és cserépfedőmester. Budapest, VII., Damjanich-utca 24. Telefonhivó: J. 368—06.

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55. Tel. J. 435—64.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz **KOCSÁRD FERENC** kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Bethlen-utca 43. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbecresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és mülakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

Custodis Alphons

mérnöki iroda és speciális épitési vállalat

Budapest, V., Nádor-utca 19.

Telefon: Teréz 120-07.

Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai iparlelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható eszbeszt fedő- és szigelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden célra való számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP. Telefon: József 361—23

FARKAS LAJOS

mérnök

Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó

Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

ERDÉLYI

UDVARI FÉNYKÉPÉSZ

IV., Semmelweis-utca 2.

Telefon: 208-54.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Budapest, 1928 október 13

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Az expozé

A Községi Takarék körül a pénzügyi bizottságban keletkezett háboruság a polgármesteri expozétól elvonta a figyelemnek és a méltánylásnak azt a mérvét, amelyet ez a beszéd szakszerüségénél, alaposságánál és józanságánál fogva minden körülmények között megérdemelt volna. A polgármester expozéja hü tükre az ő szonórus egyéniségének: nem pukkannak benne sokatmondó, mégis jelentéktelen frázisok, hiányzanak belőle a nagyképü szóvirágok, nélkülözi ez az expozé a Potemkin-alkotások délibábos igérgetéseit is. Hüvös, okos és mérsékelt a polgármesteri expozé, reális beszéde egy reális embernek, premisszák és konkluziók logikus egymásutánja. Nem ment a polgármesteri beszéde bizonyos enyhe pesszimizmustól sem, aminthogy egész jövőnk, nemzeti és kommunális életünk alaptónusa a sötét szin. Abban, hogy a polgármesteri expozé inkább védekezik, mint igér, nagy része van a közgyülési terem mai nyomasztó atmoszférájának, annak a politikailag szinte lehetetlen helyzetnek, amelynek ingoványos labirintusában a polgármester és a tanács alig találja meg a követendő utirányt. Egy háborut vesztett ország gazdaságilag lezüllött fővárosának szomoru helyzetképe az a költségvetés és az azt bevezető polgármesteri expozé, melynek első oldalára nyugodtan rá lehetett volna nyomtatni a Nicsevo-t, a haidokló Lengyelország jelmondatát. Amint azonban az expozé ködös pesszimizmusán mégis keresztülvilágol a jobb jövőbe vetett hit, azonképpen reméljük, hogy lesz még költségvetés, lesz még polgármesteri expozé, amely a nincstelenség okozta huzások és törlések helyett, alkotások arany mázával fogja bevonni a szürke számsorokat. Bár lehet, hogy ezt az expozét már csak a fiaink fogják hallani...

A Dax-ügy

A nyolcgyermekes Dax főorvos tehát lemondott városi állásáról, és az Uj Szent János-kórház ismeretes ügyében immár nincs ki ellen vizsgálatot tartani. A szokásos módon bünös helyett bünbakot találtak egy alantasabb tisztviselő személyében és marad minden a régiben. A leghatározottabban felállitjuk a dilemmát: vagy rend van a kórházak vidékén, és akkor Klár Zoltánt kell vádjaiért, amelyek be nem bizonyulnak, felelősségre vonni, vagy pedig nincsen rend és akkor a legteljesebb purifikációt követeljük az egész vonalon! Azt a felemás megoldást azonban, hogy a kis bünösöket, ha ugyan egyáltalában bünösök, lefejezik, a nagy bünösöket, ha vannak egyáltalában nagy bünösök, futni hagyják: elintézésnek nem fogadhatjuk el. Az elégtétel ezen módja ellen tiltakozunk a Székesfővárosi Közkórházi Poloskák Önsegélyző Egyesülete, a Borravalóért Markukat Tartó Ápolónők Klubja és a Saját Betegeiket Kórházi Betegeknél Nagyobb Figyelemre Méltató Orvosok Szövetsége nevében...

A fővárosi alkalmazottak ujabb jajkiáltása

Julius elsejéig visszamenőleg tizenöt százalékos drágasági segélyt kérnek — A családi pótlék kicsiny volta miatt 16.000 fővárosi alkalmazott összesen csak 12.000 családtagot tart el — Olcsó telkeket és olcsó kölcsönt kérnek a tisztviselők, hogy családi házakat és öröklakásokat épithessenek

A tisztviselőket senki sem védte meg a költségvetési vitában

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A pénzügyi bizottság kedd délutáni ülésén kellemetlen feltünést keltett az a *lebecsülés*, amellyel egyes bizottsági tagok a fővárosi tisztviselők minden dicséretet megérdemlő munkásságáról beszéltek. Jellemző, hogy ilyen nyilatkozat anélkül hangozhatott el a pénzügyi bizottságban, hogy akár a pénzügyi bizottságnak valamelyik tagja, vagy a bizottság elnöke védelmébe vette volna azt a tisztviselői kart, amelyről azt mondották, hogy *munka helyett csoportokba verődve kaszinózik*, ugyannyira, hogy nem létszámszaporitásról, hanem *létszámcsökkentésről* kell egyes vonatkozásokban beszélni. Reméljük, hogy a fővárosi tisztviselőtársadalom erkölcsi képviselete, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, meg fogja találni azt a módot, amely kellő erélyyel utasitja vissza a *méltánytalan támadást*.

Örömmel állapitjuk meg, hogy a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége a legteljesebb mértékben hivatása magaslatán áll* és érdemes elnökének *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettesnek, ügyvezető alelnökének *Márkus* József dr. főjegyzőnek és főtitkárának *Budó* Jusztin dr. főlevéltáros-helyettesnek vezetésével az akciók egész sorozatát bonyolitja le a tisztviselők érdekében. Nagy segitségére vannak az elnökségnek ebbeli munkásságában *Erődy* Kálmán dr., a *Fansz* oktatóosztályának kitünő elnöke, *Haury* István dr. a *Fansz* oktatóosztályának főtitkára és a népszerü *Viasz* Gyula, a Fansz altiszti osztályának elnöke.

Az akciók sorozatát az a memorandum nyitja meg, amelyet a *Fansz* a tanácshoz intézett. Ez a memorandum *hat pontból áll* és kéri elsősorban az alkalmazottak fizetésének a békebeli nivóra való felemelését abban a formában, mint ahogy azt a tanács a lakbéreknél tette s teszi, figyelembe véve a pengő vásárlóerejét. Amig ez megvalósulhat, addig is kéri a *Fansz*, hogy 1928 julius elsejétől számitott hatállyal a mai törzsfizetés 15 százalékát utalja ki a tanács nyugdijba be nem számitható drágasági pótdij gyanánt. Kérik továbbá a tisztviselők a lakbéreknek oly módon való rendezését, hogy az megfeleljen a pengő vásárló erejének, illetve a tényleges lakbérviszonyoknak. Kérik megszüntetését annak, hogy a lakbéreket családi pótlek szerint különböztessék meg és kérik főleg a családi pótlék felemelését arra a mértékre, ami a családalapitást és a gyermekek neveltetését lehetővé teszi. A tisztviselők a családi pótlék progressziv módon való megállapitását kérik a tanácstól olyképpen, hogy külön kategóriába sorozzák a feleséget, külön a gyermeket tiz évig és tiz éven felül. Kérik még ezenkivül, hogy az altisztek részére a családi pótlék utalványozásának idejét tizenhat évről husz évre emeljék fel.

Megható az az őszinteség, amelylyel a tisztviselőtársadalom a memorandummal kapcsolatban szemérmes uri szegénységéről leráncfa a leplet. *Az állandó sulyosbodó megélhetési és lakásviszonyok nagyfoku nyugtalanságot keltettek a tisztviselőtársadalom soraiban* — mondja finoman, mégis annyira érthetően a tisztviselők memoranduma. A szanálási törvényjavaslattal kapcsolatban a miniszterelnök kilátásba helyezte az illetmények terén a békebeli állapotokra 1928 julius 1-én való visszatérést. Sajnos ez sem az állami, sem a fővárosi alkalmazottaknál nem történt meg. A tényleges helyzet az, hogy a fővárosi alkalmazottak tulnyomó többsége békebeli illetményeinek *még hatvan százalékát sem kapja meg*. Igy szisztematikusan ismétlődnek ujabb és ujabb fizetési mozgalmak. A *folytonos izgalmak és a létért való küzdelem* — jajdul fel a tisztviselők memoranduma — *felőrli az idegeket, ez károsan visszahat a munkateljesitményre, ez pedig a közszolgálat kárára megy.*

Ez okból azt kérik a tisztviselők, hogy négy féléven keresztül megfelelő százalékos emeléssel 1930 január 1-ével minden alkalmazott békebeli fizetésének száz százalékát érje el olyképpen, hogy a mindenkori törzsfizetés 1928 julius elsejével 15 százalékkal, 1929 január elsejével 15 százalékkal, 1929 julius elsejével 12 százalékkal és végül 1930 január elsejével 12 százalékkal emelkedjék. Addig is, amig ez megtörténhetik drágasági segélyt kérnek a tisztviselők, mivel *„az amugy is kétségbeejtő helyzetben levő tisztviselőtársadalmat a tanév elején a gyermekek neveltetésével járó kiadások az őszi és téli beszerzések lehetetlen feladat elé állitják."*

Részletesen indokolja a tisztviselők memoranduma a családi pótlék felemelésének szükségességét, hangsulyozván, hogy ma már igen fontos kormányprogram az *egyke elleni küzdelem*. E téren az a kétségbeejtő helyzet uralkodik, hogy a fővárosi alkalmazottak között 16.000 családfentartóra 12.000 eltartott (feleség, gyermek) esik. E szomoru statisztikát csakis a *családi pótlék méltányos rendezése* változtathatja meg.

Külön memorandumban kérik a tisztviselők, hogy a főváros *olcsó telek és kölcsön* nyujtásával tegye lehetővé alkalmazottak részére családi házak és öröklakások épitését. Az állami alkalmazottak számára a kormány hathatós támogatásával már többször családi házat épitettek és ugyancsak az állami alkalmazottakat illetően most szervezenek meg egy olyan hatalmas akciót, amely ismét többezer családot juttat egészséges és biztos otthonhoz. A kis fizetésü városi alkalmazott csak ezen az egyetlen módon szerezhet magának munkaképtelensége idejére egy kevés vagyont, biztos és nyugalmas családi otthont és csak igy szüntethető meg a sajnálatos és szomoru helyzet, hogy *nyugdijas fővárosi alkalmazottak egészségtelen bérházak második és harmadik udvarának sötét lakásaiban élik le életük utolsó éveit.* A fővárosi alkalmazottak — állapitja meg keserüen a memorandum — nem fordulhatnak más hatóságokhoz, és nem is nyertek eddig senki részéről sem támogatást olyannyira, hogy a Kertváros néven ismert ilyen akcióból a fővárosi alkalmazottak kimaradtak, pedig *az akció részére a telkeket a főváros adta.*

Még egy memorandumuk fekszik a polgármester előtt a fővárosi alkalmazottaknak: Azt kérik, hogy a már meglevő és az ezután épülő fővárosi bérházakban a lakásokat *elsősorban fővárosi alkalmazottaknak juttassák*, házgondnokul kizárólag fővárosi tisztviselőt, tanár, tanitót, házfelügyelőként pedig fővárosi altiszteket alkalmazzanak. A főváros eminens érdeke, hogy a tulajdonát, vagyonát képező objektumok felügyeletével, kezelésével *saját alkalmazottait* bizza meg.

Azt a reményüket fejezik ki a memorandumok során a fővárosi tisztviselők, hogy *a miniszertanács teljes tudatában lévén a tisztviselőkérdés végtelen fontosságának, nem fog elzárkózhatni a főváros azon előterjesztése elől, amelyben a tisztviselőkön akar segiteni.*

Reméljük, hogy a közgyülésen a költségvetési vitában fog akadni bizottsági tag, aki megáévá teszi a városi tisztviselők ügyét. A belügyminiszter egy éven belül uj községi választást akar. — *A fővárosi alkalmazottak nagyon meg fogják nézni, hogy kire szavazzanak.*

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Mi volt stockholmi tartózkodásom legnagyobb élménye?

Liber tanácsnok elmondja az Uj Budapestnek, hogy kikkel ismerkedett meg a stockholmi kiállitáson és mi a véleménye a göteborgi muzeum főigazgatójának Magyarországról és Trianonról

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Liber Endre tanácsnokot, a szociálpolitikai ügyosztály kitünő vezetőjét tudvalevőleg kiküldték a főváros képviseletében a stockholmi képzőművészeti kiállitásra. *Liber* csak néhány napig tartózkodhatott a svéd fővárosban, mert közben a költségvetés tárgyalása miatt haza kellett jönnie. Azzal a kérdéssel fordult az *Uj Budapest* a tanácsnok urhoz, hogy *mi volt stockholmi tartózkodásának legnagyobb élménye.* A következő kedves, mondhatnók, megható választ kaptuk:

— Rövid stockholmi tartózkodásom ideje alatt jóleső érzéssel töltött el az, hogy nemcsak a hivatalos körök, hanem magánemberek is *milyen nagy mértékben adták tanujelét a magyarok iránt való szeretetüknek.* Igy is, hogy csak egész rövid ideig maradhattunk, ez alatt az idő alatt is annyi meghivásban volt részünk, hogy azoknak ugyszólván egyáltalában nem lehetett megfelelni.

— A hivatalos körök részéről *Eugen* főherceg, a svéd király öccse, igazán kitüntető rokonszenvvel fogadta a magyarokat, amit igazol az a körülmény is, hogy kiállitásunkat már annak megnyitása előtt is *alaposan végignézte* és minden apró részlet felől a legmeszszebbmenő módon érdeklődött, a tiszteletünkre adott ünnepi vacsorán pedig késő éjjeli óráig beszélgetett velünk a magyarországi kulturális viszonyokról, majd részletességgel mutatta be nekünk az ő nagyszerü műgyüjteményét. Nem akarok ezuttal a budapesti művészi körökben is igen jól ismert *Schulzberg* Anzelmről, a kiállitás rendező bizottságának elnökéről beszélni, aki a magyarok iránt való szimpátiáját és barátságát már többszöri budapesti tartózkodása alkalmával is megható módon juttatta kifejezésre. Nem akarok beszélni arról a szivélyes fogadtatásról sem, amelyben a kiállitás rendező bizottsága vagy akár Stockholm város vezetősége bennünket részesitett, csak egy *kisebb epizódot* akarok elmondani, amelyet mi magyarok mindnyájan stockholmi tartózkodásunk legszebb élményének tartottunk.

— Október 5-én, a kiállitás megnyitásának napján, este a stockholmi magyar követség vezetője, *Török* Béla követségi tanácsos adott estélyt a magyarok tiszteletére, minthogy azonban ez a hivatalos estély csak este fél 10 órakor kezdődött, szivesen tettünk eleget *Rasch* Herman stockholmi előkelő mérnök barátságos meghivásának, aki nemcsak vacsorára hivott meg bennünket, hanem palotájában gyönyörü műgyüjteményét is bemutatta nekünk, amelyek között néhány kiváló Tintoretto, Rembrandt, Velasquez stb. képet is volt alkalmunk megnézni. A vacsorán a hivatalos magyar kiküldöttek közül *Kertész* Róbert államtitkár, *Haas* Aladár min. osztálytanácsos, *Déry* Béla, a kiállitás kormánybiztosa, *Csánky* Dénes főv. muz. igazgató, *Kisfaludy-Strobl* Zsigmond szobrászművész, *Rerrich* Béla épitész tanár és én vettünk részt.

— Vacsora alatt a házigazda üdvözölte a vendégeket, majd megszólalt egy őszbecsavarodó, hatalmas külsejü, meleghangu tudós. Axel L. *Romdal,* a göteborgi muzeum főigazgatója, akinek nevét a tudományos világ Európaszerte ismeri. Beszédében utalt arra, hogy junius hónapban, amikor a Museumsverein tagjainak volt Budapesten a kongresszusa, szintén Budapesten volt és akkor volt alkalma megnézni a magyar koronát is. Érdekesen irta le, hogy az a sok tudós, aki vele együtt volt, milyen szivszorongva leste, hogy meglássák *Szent István koronáját,* amint ő fejezte ki magát, mint amikor a gyermekek várják Karácsony szent ünnepén az ajtó megnyilását, hogy előttük felragyogjon a *diszes karácsonyfa.* Ők is meglátták a magyar koronát, amit részletesen le is irt és amikor ezt elmondotta, egyuttal annak a reménységének adott kifejezést, hogy ez az értékes szimbolum, amely mindenkor Szent István egész országát jelképezte, mielőbb visszakapja a maga nagy jelentőségét, *Szent István koronájának fénye ismét az egész Nagy-Magyarországot fogja beragyogni és az igazságtalanul elvett országrészeket Magyarország mielőbb vissza fogja kapni.*

— Őszinte meghatottsággal mondta el az ősz tudós ezeket a szavakat és ezzel be is fejezte a beszédét. Messze idegenben, idegen házában, idegen nemzetiségbeli tudós szájából hangzottak el ezek a nagyjelentőségü szavak és a hallgatók között nem volt senki sem, akinek szemei nem teltek volna meg könnyekkel; mindnyájan hosszu időn át teljesen szótlanul maradtunk állva, de mindegyikünk szivében megrezdült egy húr, amelyen egészen csendben felhangzott a mi nemzeti imádságunk: Hiszek Magyarország feltámadásában!

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Csendes unalommal folydogál a költségvetési vita, mélyen tisztelt szerkesztő ur. A várt szenzációk tulnyomó nagy részben nem következtek be, nyugodtan, komolyan és megértéssel mérlegelik a pénzügyi bizottság nagytekintélyü tagjai Lamotte tanácsnok ezévi munkáját. Feltünő volt, hogy a pártvezérek általánosságban távol maradtak a vitában való részvételtől, főleg a jobboldalon, ahol Wolff Károly helyett Buday Dezső, Kozma Jenő helyett Harrer Ferenc vett részt az általános vitában, mert a vezérek a közgyülési harcra tartogatják a puskaport. A baloldal ezzel szemben az általános vitára is a vezéreket jelölte ki szónokul, Baracs Marcelt és Büchler Józsefet. Ami a polgármester expozéját illeti, erre vonatkozólag nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni, mert ugy tudom, hogy szerkesztő ur vezércikket irt róla. A pártok vezérszónokait illetően közlöm, hogy Buday Dezső alaposan és szakszerüen szólt hozzá a dolgokhoz. A ferencvárosi vezér különben a gyorsirók réme, lévén ő egyike a leggyorsabban beszélő szónokoknak. Utána Büchler József következett, aki nagy szónoki varvevel boncolgatta a költségvetést, néhol valósággal drámai magaslatokba emelkedvén, különösen mikor a Visegrádi-utca egyik borzalmas nyomortanyájának gorkiji mélységü képét festette a bizottság elé. Nagy szónoki készség és jogászi alaposság jellemezte a középpárt hivatalos szónokának, Harrer Ferencnek beszédét. Az is igaz viszont, hogy Harrernek könnyü alaposnak lennie, elég ideje volt tanácsnok és alpolgármester korában megismerkednie a legaprólékosabb városházi ügyekkel is. Általános meglepetést keltett kedden délután, amikor Folkusházy bejelentette, hogy az általános vitát befejezték és a törvényhatósági bizottság jelen volt tizennyolc tagja közül tizenkettő a részletes vita alapjául elfogadta a költségvetést.

— Kik nem fogadták el?

— Sem a szociáldemokraták, sem a demokraták nem fogadták el, mert ők a költségvetés elfogadását politikai kérdésnek tekintik és nem óhajtottak a tanácsnak bizalmi nyilatkozattal szolgálni. Hangsulyozom különben, hogy a jobboldal teljesen egységes volt az általános elfogadás során, bizonyságául annak, hogy a pártban nincsenek ellentétek. Legalább olyanok nincsenek, amelyek tulnőnek a pártkereteken. Szerdán reggel azután megkezdődött az üzemigazgatók rohama a részletes tárgyalásnál, mert minden tanácsnok sulyt helyez arra, hogy minden üzemigazgatója kéznél legyen, ha valamilyen felvilágositásra van szüksége.

— A kedd délutáni ülésen egy furcsa közbeszólást hallottam...

— Igen, igen! Éber Antal, a Magyar Olasz Bank kitünő vezére kiáltotta közbe, amidőn az egyik ügyosztály vezetőjéről volt szó, hogy: „Reklámtanácsnokok!" Nem tudom, kire vagy kikre célzott a kiváló pénzügyi szakember, de a kritikája mindenesetre felületes és igazságtalan volt. A tanácsnokok nem fognak Éber Antaltól külön engedélyt kérni, ha valamelyik ujságban városi dolgokról nyilatkozni akarnak. Nagyon rossz szolgálatot tesz Éber Antal pártjának, ha mindenáron össze akarja őket a tanáccsal veszíteni. Vagy tán a sajtó ellen van valamilyen kifogás? A magam részéről szeretem Éber Antal kissé szarkasztikus, de mindig elmés beszédeit hallgatni, azonban kérem őt, hogy ne legyen pápább a pápánál, és ne tévedjen személyes terekre. Ha már a sajtóról van szó, kifogást emelek Magyar Miklós bizottsági tag ellen is, aki a világitási bizottság ülésén „nehezményezte", hogy a sajtó képviselői előbb kapták meg a világitás müvek költségvetését, mint a bizottsági tag urak. Ugy látszik, Magyar Miklóst annakidején az asztal körül kergették, ha a gázgyári költségvetésről nem értesült hamarabb, mint a reggeli lapok. Sőt, az elemiben ezen hibájáért direkt meg is akarták buktatni...

— Ne tüzeljen annyira, kedves dr. Városházy!

— De igenis, haragszom! Azok a bizottsági tag urak, akik epedve lesik a sajtó kegyeit, és remegnek, ha egy-egy közbeszólásuk nem lát legalább tiz lapban napvilágot, viselkedjenek szerényebben és még gondolatban se merjék a sajtót megbántani!

— Mi van Folkusházyval?

Most már bizonyos, hogy rövidesen elköltözik az Akácfa-utcába. A Beszkártnál annyi sulyos és fontos probléma vár megoldásra, hogy az ő nagy gyakorlati tudását tovább nélkülözni nem tudják. A menetrend a következő: Folkusházy még letárgyalja a költségvetést, a lehetőség szerint elintézi az autótaxi engedélyek kiosztását, azután megy.

— Utóda?

— E pillanatban még teljesen bizonytalan. A kulisszák mögött éles és elkeseredett harcok dulnak, hogy ki legyen a második alpolgármester. Mert az első Folkusházy távozása után Buzáth János bátyánk lesz. Bizonyos azonban, hogy egyetlen pártnak sincs olyan kijegecesedett jelöltje, akit a többiek vita nélkül fogadnának el. Hogy a legesélyesebb neveket mondjam... De tudja mit, kedves szerkesztő ur, neveket nem mondok. Közlöm azonban Önnel, hogy komoly információim szerint szó van Szabó Imre tiszti főügyész behelyettesitéséről az egyik alpolgármesteri székbe. Arról lenne szó, hogy Szabó Imre az uj fővárosi törvény életbelépéséig, illetőleg az uj fővárosi törvény által elrendelendő általános tisztujitásig, mint behelyettesitett

A városmérés és jelentősége

Irta: **Oltay Károly**, műegyetemi nyilv. rendes tanár

II.

Folytatás és vége.

Budapesten a városmérés terén meglehetős sulyos bajok vannak, de ezek nem a vezetőség hibájából, vagy mulasztásából származnak, hanem abból a hétmérföldes csizmával haladó fejlődésből, amelyen a város átment s amely még most is tart s amellyel kétségkivül alig lehetett minden tekintetben lépést tartani. Kulturtörténeti szempontból nagyon büszkék lehetünk arra, hogy Pest, Buda és Óbuda polgárai a városmérés nagy kommunális jelentőségét már 1833-ban felismerték s hogy az általuk sürgetett felmérést Pest város tanácsa már 1866-ban elhatározta s szakszerü előkészités után 1867-ben Pest város határának felmérését meg is inditotta. E száraz tényeket regisztrálva voltaképen ragyogó sorokat irtunk a magyar technikai kultura történetébe, ragyogó sorokat, mert ezzel a városméréssel megelőztük a müvelt nyugati államok nagyon sok, nagyon nagy városát, többek közt a volt monarchia dédelgetett kedvencét, Bécset is.

Érdekes megemliteni, hogy a városmérés szükségességének gondolata vidéki városainkban már ebben az időben is megvolt, sőt tetté is vált például Kecskeméten, mely már 1863-ban elkészitette mintaszerü módon Szilády magánmérnökkel a város 1:900 méretarányu, acéllemezeken levő papirosra rajzolt térképét. Kecskemét ezzel a fővárost négy évvel megelőzte és érdekes, hogy az uj modern felméréssel is megelőzi, mert az már 1928 január óta folyamatban van.

A „Pest városi határ" felmérése 1867-ben indult meg. Célja volt „egyrészt, hogy minden a város határában levő birtok idoma ábrázoltassék, másrészt pedig az, hogy ezen felvétel és az elkészitendő pontos fekrajzi térképek alapján az épitési és szabályozási vonalak a város összes területében véglegesen meghatároztassanak." A felveendő terület mintegy 18.853 magyar (1200 négyszögöles) hold volt.

E városmérés fontosabb feltételei a következők voltak:

1. A mérés, numerikusan háromszögelt alappontokra támaszkodva, grafikusan — mérőasztallal — végzendő és pedig a beltelkek (intra villanum 1:720, a kültelkek (extra villanum) 1:1440 méretarányban.

2. Az egyes szelvények 26 × 22 hüvelyk nagyságu, üveglemezre ragasztott finom rajzpapiroson készitendők.

3. Az egyes szelvényekről, vászonra huzott jó rajzpapiroson két-két másolat állitandó elő (nyilvántartási szelvények).

4. A kültelkekről 1:1440, a beltelkekről 1:720, az egész városról pedig 1:7200 és 1:14.400 méretarányu átnézeti térképek rajzolandók.

5. A főháromszögelésben türhető legnagyobb hiba 4000 ölre 1 láb (azaz $^1/_{24000}$), a beltelkek felmérésében 1000 ölre 3 láb (azaz $^1/_{9000}$), a kültelkekében 1000 ölre 1 öl (azaz $^1/_{1000}$).

6. A mérési eredmények alapján — a teleknyilvántartó osztály közreműködésével — uj telekkönyv készitendő.

7. A felmérés csak a vizszintes helyzet meghatározását végezze, magassági felvétel nem volt előirva.

A városmérés általános és technikai feltételeinek előkészitését, valamint a vállalkozó mérnök ellenőrzését egy permanens, csupán néhány szakértőből álló bizottság végezte, melynek vezetője a Műegyetem geodézia professzora volt.

A városmérést pályázat utján magánmérnökkel végeztették. A vállalatot Halácsy Miklós és Sándor mérnökök kapták meg, akik azt 5 év alatt 1872-ben minden elismerést kiérdemlő gonddal és szabatossággal végezték be.

Budapest felmérése a hetvenes évek vége felé teljesen elkészült s szilárd meggyőződésem, hogy ez a mérés — nem teljes volta dacára is — lényegesen hozzájárult ahoz a hatalmas fejlődéshez, mely a kis vidéki városkákból alig ötven év alatt nagy és modern fővárost tudott elővarázsolni.

A felmérés feltételeiből látható, hogy nem volt szó, sajnos, teljes városmérésről. A mérés csupán helyszinrajzi volt, magasságokat — egy kis terjedelmü alappont-hálózaton kivül — nem mértek, már pedig ugy a szabályozási müveletekhez, mint a városokban folyamatban levő technikai tervezésekhez okvetlenül szükségesek a térszin magassági adatai is. A magassági felvétel elmaradása nagy hiánya a régi felmérésnek *s nagyon sajnálatos, hogy ennek pótlása a felvétel utáni hosszu idő alatt mindmáig nem történt meg.*

Másik nagy baj a nyilvántartás kellő megszervezésének hiánya volt. A felvétel megtörténte után nem gondoskodtak az időközi változások folytonos és rendszeres keresztülviteléről, vagyis a nyilvántartás kellő keretekben való megszervezéséről. Ehez hozzájárult a grafikus felvételi mód ama tökéletlensége, hogy az eredeti felvételt rajzpapiros őrzi, ami még üvegre huzva is kopásnak, rongyolódásnak, elpiszkosodásnak van kitéve, élettartama korlátozott s emiatt nem alkalmas az időközi változások keresztülvitelére.

A grafikus felvételnek másik nagy hátránya, hogy egy bizonyos méretarányban készül. Ez a méretarány az első felmérés alkalmával nem volt elegendően nagy. Már méréskőzben megállapitotta a bizottság, hogy jobb lett volna az intra villanumra 1:360-as méretarányt megállapitani.

A modern városmérés természetesen kiküszöbölte az egyébként is kisebb pontosságot nyujtó grafikus eljárást s ehelyett numerikus eljárásokat vezetett be, amelyek eredményeiből akármikor, akármilyen méretarányu térképezés lehetséges.

Budapest felmérése tehát már teljesen elavult s ha pótlása a legközelebbi jövőben meg nem történik, ugy abból a város technikai müveleteiben a legnagyobb bajok származhatnak. Az elavultság hatása máris nagyon szembetünő; hiszen máris általános panasz a müszaki közigazgatás ellen; a kerités-épités engedélyezések, a telekosztások keresztülvitele nagy késedelmekkel történik, az utaink — különösen a budai oldalon rossz vonalozásuak és meredekek, a földalatti vezetékekről csak hiányos elhelyezési terveink vannak, tehát az ujabb földalatti munkáknál (csatornáknál, vezetékeknél stb.) gyakran sulyos költséget jelentő összeütközések, áthelyezések fordulnak elő, a szabályozási vonalak és magasságok gyakran változnak stb. stb. Ha ehez hozzávesszük még, hogy a városi vasuthálózatunk a közeljövőben sürgős reformálásra és átalakitásra szorul, hogy a modern forgalom a közutaink vonalozásának ugyancsak sürgős megváltoztatását követeli, hogy a szabályozási terveinknek elkészitése és az életbe való átültetése csak magassági felvételek alapján végezhető, láthatjuk, hogy *a fővárosnak ma a városmérésnél aktuálisabb technikai problémája alig van.*

A hatalmas munkálatot természetesen a város egyébként is tulterhelt müszaki hivatalai nem végezhetik, leggyorsabban és leggazdaságosabban az ismét magánmérnökökkel volna végeztetendő.

---

alpolgármester müködne. Ez hir szerint Ripkának legszemélyesebb terve és kivánsága. Hogy azonban ez a terv nem fog-e megdőlni a Wolff párt ellenzésén, sőt esetleg magának Szabó Imrének állásfoglalásán, azt e pillanatban még nem lehet tudni. Szabó Imre ugyanis azon az eléggé nem helyeselhető állásponton van, hogy csak abban az esetben fogadja el a behelyettesitést, ha ebbe valamennyi párt beleegyezik. A helyzet az, hogy egyelőre nem egyezik bele. Teljesen bizonytalan tehát, hogy az alpolgármester-kérdésben mit hoz a legközelebbi jövő.

— Majd elválik! Névnapi hir?

— A Keresztény Községi Pártban a Károly-napra igen élénken folynak az előkészületek. Nagy a készülődés a Jenő fronton is, ugy Budán, ahol Kozma Jenőt fogják ünnepelni, mint Pesten, ahol Sipőcz névnapja alkalmából lesz nagy illuminació. Lázár Ferenc névnapja alkalmából viszont a Lipótvárosban volt nagy ünnepség.

— Egyébb hir?

— Részvéttel jelentem, hogy Softics Nándor főszámtanácsosnak, aki az elnöki ügyosztályban müködik, felesége élte virágjában elhunyt. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

— Őszinte részvétünket a derék Softicsnak! A viszontlátásra, kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, kedves szerkesztő ur!

Kipróbálta Ön is talán? Ugy-e legjobb szer a SALAN!

7 Szúnyogcsípés ellen biztos szer a **salan**

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:

Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

Telefon: Automata 819-73

LEGUJABB TIPUSAI:

2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

A Magyar Kirá yi Osztálysorsjáték

első osztályának huzása már 20-án kezdődik!

Az elérhető legnagyobb nyeremény

500.000

Jutalom és nyeremények

300.000	200.000	100.000
50.000	40.000	30.000
25.000	20.000	15.000

stb. pengő, összesen több mint

6 millió pengő készpénzben.

80.000 sorsjegy közül
40.000 biztosan nyer,

minden második sorsjegy!

Sorsjegyek a hivatalos árakon:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
20 pengő	10 pengő	5 pengő	2.50 pengő

az árusitóknál kaphatók.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett

Iparosok Országos Központi Szövetkezete

Bőripari Szakosztálya

Budapest

Központi iroda: V., Nádor-utca 22.

Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.

Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR

szanatórium és vizgyógyintézet

BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és érbetegek külön osztálya

Stumpf Sándor

kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz. elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Ifj. WENDT JÓZSEF

papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9. — Telefon: Automata 883—55

HIREK

Ki lesz Rumbach utóda? *Rumbach* Dezső tanácsnok, aki ugy hatvanadik életévét, mint szolgálati idejét betöltötte, mert 1867 junius 14-én született és 1892 szeptember 27-én lépett a főváros szolgálatába, a költségvetés letárgyalása után, vagyis egy hónapon belül, nyugalomba fog vonulni. Rumbach már hónapok óta állhatatosan kéri felmentését a további szolgálat alól Sipőcz polgármestertől, a polgármester azonban mindezideig azon az álláspontón volt, hogy Rumbachnak le kell tárgyalnia ügyosztálya költségvetését és csak azután kérheti nyugdijazását. Rumbach örökéért a kulisszák mögött máris erős harc folyik. Az ügyosztályok szétválasztása kapcsán tudvalevőleg szó volt arról, hogy a városrendezési ügyosztály elválik ujra az ut- és csatornaépitési ügyosztálytól és ujból önállósitja magát. A belügyminiszterium azon ismeretes elhatározása, hogy az uj fővárosi törvény életbeléptéig szerkezeti változásokat nem engedélyez a városházán, a két ügyosztálynak ezt az annyira fontos szétválasztását is bizonytalan időre halasztotta el. Arról beszélnek, hogy *Csárrmann* Ferenc műszaki főtanácsos, aki az utépitési ügyosztály keretében a városrendezési ügyosztályt ma is ténylegesen vezeti, legyen az uj tanácsnok, *Rumbach* örökét pedig behelyettesitéssel töltsék be egyelőre, olyképpen, hogy a rangban legidősebb műszaki főtanácsos, *Molnár* László, aki jelenleg is *Rumbach* helyettese, vezesse tovább az ügyosztályt. Arról is szó van, hogy esetleg *Molnárt* be is helyettesitik, talán meg is választják a tanácsnoki állásra. Ebben az esetben *Csárrmann* megválasztása maradna el arra az időre, amikorra a városrendezési ügyosztály ujra önálló hatáskört kap. A két nagy rivális, *Király* Kálmán és *Zaitz* László között ilyképpen a választási mérkőzés időpontja az uj, általános tisztujitásig mindenesetre eltolódna.

Miért éppen egy öreg főjegyző?

— Levél a szerkesztőhöz —

Az „Uj Budapest" 1928 október 6-iki számában „Egy öreg főjegyző" anonim leple alatt ujabb levél jelent meg a szőv. ker. előljárók értekezlete nagyérdemü elnökének visszatartása ügyében, azzal a titkos, tehát mélyen plántált illusióval, hogy minden közérdeknek s ritka nagy egyéni képességeknek is kötelessége háttérbe vonulni, ha az uj generáció előhaladásának eshetőségéről van szó. Hát a közkormányzatban épp ugy, mint a hadvezérleti területeken a közérdek s a valóban nagy tehetség megbecsülése elsőrendü szempont volt mindig. A magyar politikusok ifju serege nem méltatlankodik, hogy külföldön a 80 éven felüli Apponyi Albert s a magyar sajtóban a 80 éven felüli Rákosi Jenő csillogtatják csodálatos képességüket, aminthogy a világháboruban Hindenburg és vezértábornok társai vitték diadalról-diadalra a német lobogót, akik mindnyájan már elhagyták a hatvanas évüket. Igaz, hogy ezek az összehasonlitások a szőnyegen lévő kérdés keretében merészek, de nem kevésbbé volt merész az „öreg főjegyző" sem, a főváros vezetőségének kioktatásában.

Az ifjuság még nem érdem, az öregség nem lehet akadály a közélet szolgálatában, ott az összesség, a köz érdeke kell, hogy döntő szempont legyen. Éppen ezért e visszatartás nem lehet kabinetkérdése az érdemes főjegyző karnak; mert a visszatartásról a polgármester, a tanács s legfőképpen a közgyülés van hivatva dönteni, — kabinetkérdést kabinettel rendelkező miniszterek szoktak csinálni, de ők is csak akkor, midőn rájöttek arra, hogy a többség már elejtette kabinetjüket s a kabinetkérdés felvetése pusztán a „l'honneur du drapeau", a zászló becsületéért történik.

Nagyon érthető, ha az „Egy öreg főjegyző" minél előbb szeretne ker. előljárói stallumba ülni, de nem egyeztethető össze az illusztris ker. előljárói testület erkölcsi komolyságának tiszteletben tartásával, hogy azzal destruálja a testület szellemét, hogy egyik tagja „négyszemközt" elmesélte, hogy a polgármester ur, minden feltünhető érdek megvilágitása mellett adott tapintatos választ a ker. előljáró urak közül többen megéljenezték. A „négyszemközti" elmesélés, valamely esemény megitélésénél nem szokott döntő bizonyitó erővel birni s igy e destruktiv gesztusért nem lehet koszorut helyezni a „Névtelen Öreg Főjegyző" (anonimus notárius senex) szobrára.

De bucsuzóul mégis a békesség olajágát helyezem e végső nyilatkozatra; a döntést tisztelettel az illetékes hivatalos tényezőknek adjuk át, hogy ezzel azután a törvény, az élet és ennek munkája vegye át jogos birodalmát. Egy öreg bizottsági tag.

A szerkesztő megjegyzése: Az általunk ismert bizottsági tag levelét azzal a megjegyzéssel tesszük közzé, hogy azzal több alkalommal megindokolt álláspontunk szerint nem értünk egyet. Ezen levél leadásával a Szalay-ügyet a magunk részéről befejezettnek tekintjük annál is inkább, mert Szalay visszatartására semmi remény nincs.

Az Uj Budapest naptára

Október 7 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Október 8 **Hétfő**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 10 ó. A köztisztasági albizottság ülése. d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Október 9 **Kedd**	d. e. 10 ó. A középitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Rendkivüli tanácsülés. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Október 10 **Szerda**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Október 11 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Október 12 **Péntek**	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Október 13 **Szombat**	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.

Kik tanuljanak gyorsirást? (Levél a szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt főszerkesztő ur! Mély tisztelettel kérjük, hogy az alábbi levelünket nagybecsü lapjában közölni kegyeskedjék. A székesfőváros a tisztviselői részére gyorsirói tanfolyamot létesitett és rendeletet adott ki arra nézve, hogy a főváros ideiglenes és havidijas hivatalnokai ezt a tanfolyamot látogatni és a gyorsirásból vizsgát tenni kötelesek, mert ennek hiányában végleges állásra megválaszthatók nem lesznek. Eddig ez rendjén lenne, de értesülésünk szerint ezt egy ujabb hasonló rendelet fogja követni, amely állitólag az összes végleges tisztviselőkre nézve is kötelezővé akarja tenni a gyorsirás tudományának elsajátitását és az abból való vizsgázást. Ez a tervezett rendelet reánk, előrehaladottabb koru végleges tisztviselőkre nézve lehetetlen, mert állandó anyagi gondoktól kimerült és kábult agyunk minket képtelenné tesz arra, hogy tanulással foglalkozzunk. A hivatali gyakorlat szerint egyébként gyorsirásra évtizedes szolgálatunk alatt soha szükség nem volt. A tanfolyam látogatását és tanulást lehetetlenné teszik reánk nézve hivatalbeli elfoglaltságunk, mellékfoglalkozásunk és ez utóbbit nélkülözőknél pedig a mellékfoglalkozás utáni hajsza, azaz a saját és családunk léteért folytatott küzdelemben való felőrlődésünk. Ez a tanfolyam anyagiakban egyeseknek lehet előnyös, de a nagyszámu közigazgatási tisztviselők nagy többségére bizony a legnagyobb mértékben hátrányos, sőt anyagi kárral járó. Ezért tisztelettel legyen szabad javasolnunk, illetve kérnünk azt, hogy reánk, végleges tisztviselőkre vonatkozóan, önkéntes jelentkezésre szóló felhivás adassék ki, esetleg 30 évtől lefelé való korhatárban állapittassék meg a jelentkezésre való kötelezettség. Kérelmünket a mélyen tisztelt főszerkesztő ur szives jóindulatába ajánljuk és a szives közlésért hálás köszönetünket fejezzük ki. Budapest, 1928. október hó 10. Mély tisztelettel: Több fővárosi tisztviselő.

Felhivás! Az osztálysorsjáték főelárusitóknál általános szokás, hogy a sorsjátékban résztvevőknek az eddig játszott sorsjegyeket a következő I. osztályra is felajánlják a folytonosság biztositása végett. Tekintettel az óriási keresletre, kéretnek mindazok, kik a sorsjegyeket bármely oknál fogva nem akarják megtartani, hogy azokat sürgősen az illetékes helyre küldjék vissza.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—08.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII.. Szt. Domonkos utca 5
Telefon: József 380—37.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Zászlók, címerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV.. Papnövelde ucca 4—6.
Telefon: Automata 832-79.

Padozati munkák elsőrangu kivitelben
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I.
Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar"
Kérjen árajánlatot!

MINDNYÁJAN CSAK
KAKAS-PASZTÁT
HASZNÁLUNK
MERT KIPRÓBÁLTUK ÉS
LEGJOBBNAK TALÁLTUK
GYÁRTJA
MAGYARORSZÁG LEGRÉGIBB GYÁRA:
BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR RT.
GYŐR-BUDAPEST
K K

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviccsaladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag utca 75. szám.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Háziasszonyok!
Megszünt a kefélés,
ha a jól bevált
„AJÓMI"-val
bevonjuk felkefélt parketjét. — **Higiénikus, kényelmes.** — Telefonhivásra kiküldünk. Telefon: Aut. 882—52. — Budapest, IX., Pipa-utca 6. szám.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

SOHASEM KELL LELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR, ÜLLŐI-ÚT 26. TEL.: 414-91.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és építését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

PAX
Gyárija: vörösrézből készült kézi tűzoltókészülék a legjobb
Hirmann Ferenc
fémárugyár
Budapest, VII., Csányi-utca 7. szám

GAZDASÁGI ÉLET

Ki a bünös?

Kinek a számlájára vette a Községi Takarék az ötezer darab Magyar-Német Mezőgasdaságit? — Lipthay Lajos dr. lesz a Községi Takarék jelzálog-osztályának vezetője

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Nem foglalkozunk ez alkalommal azzal a kérdéssel, hogy a Halászügy rendezésében részt fog-e venni a Községi Takarék. Nézzük az éremnek a másik oldalát, amelyre eddig vajmi kevés sulyt vetettek a városházán és a Községi Takarék igazgatóságában. Az a kérdés: *kinek a számlájára vette annak idején a Községi Takarék az ötezer darab Magyar-Német Mezőgazdaságit* és ha véletlenül haszon lett volna az eladáson, ezt a hasznot *kinek a számlájára könyvelték volna el.* Ez a kérdés a Wiener Bankverein igazgatóinak ismeretes törvényszéki tárgyalási napjaiban *különösen aktuális...*

Az bizonyos, hogy a Községi Takarék a *maga százezer pengős havi rezsijét* nem tudja megkeresni betétek gyüjtéséből és jól-rosszul sikerülő kihelyezésekből. Mi voltunk az elsők, akik felhivtuk a figyelmet arra, hogy a Községi Takaréknak kell kezelnie az összes fővárosi és üzemi pénzeket. *Mi történt azonban?* Maradt minden a régiben, a közpénzek csak ugy a nagybankoknál vannak elhelyezve, mint eddig, a Községi Takarék óriási rezsijét *adófillérekből* utalja át minden elsején a főváros a Dorottya-utcába.

A legsürgősebben el kell készitení és a törvényhatósági bizottság elé vinni a *Községi Takarék szervezeti szabályzatát*, amelynek tervezetét értesülésünk szerint már elkészitette *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész. *A város pénze nem Csáky szalmája* és azzal nem lehet felelősség nélkül gazdálkodni. Sulyos mulasztásnak tartjuk, hogy ez a szervezeti szabályzat már régen nem került a törvényhatósági bizottság elé. Lett volna olyan fontos az utolsó juliusi közgyülésen ez a szabályzat, mint a Károlyi-palota megvásárlása!

Értesülésünk szerint a Községi Takrék legközelebb szerződtetni fogja *Lipthay* Lajos dr. bizottsági tagot, aki a Kisbirtokosok Földhitelintézetének jogtanácsosa, *jelzálogosztálya* élére. Amennyire ellene vagyunk általánosságban, hogy a Községi Takarék személyzetét szaporitsák, annyira helyesnek tartjuk *Lipthay* Lajos szerződtetését, amely csak előnyt és hasznot fog a Községi Takarék számára jelenteni. A szerződtetéssel kapcsolatosan *Lipthay* természetszerüleg lemond törvényhatósági bizottsági tagságáról, amit őszintén sajnálunk, mert *Lipthayt* a jobboldal egyik legértékesebb egyéniségének tartjuk, akinek távozása veszteség a Keresztény Községi Pártra.

Legujabb jelentés az autótaxifrontról. A közlekedési ügyosztályba még mindig százszámra érkeznek az autótaxi engedélyek, igy a legutóbbi napokban a *Grünwald és Schiffer* cég tett nagyszabásu ajánlatot autótaxi járatására. E pillanatban teljesen bizonytalan, hogy döntés mikor lesz az uj rendszámok kiosztása ügyében. Szó van arról, hogy az uj rendszámokat csak akkor osztják ki, ha a bérkocsisok igényével teljesen tisztában lesz a tanács. Ezzel szemben van olyan megoldási tervezet is, hogy a bérkocsisok maximális igényét hasitsák ki a kiosztásra kerülő 280 rendszámból és a fennmaradó számokat a legrövidebb időn belül osszák szét a nem bérkocsisok között. *Folkusházy* alpolgármester a városházán elterjedt hirek szerint az *utóbbi megoldás felé hajlik.* A bizonytalanság tehát az egész vonalon teljes, és *nincs remény* arra, hogy a bérkocsisok, akiknek jogosultságát mindenki elismeri, *belátható időn belül engedélyhez jussanak.*

A kamatkondiciók megváltozása. A Magyar Nemzeti Bank kamatlábfelemelése folytán a fővárosi pénzintézetek elhatározták, hogy a látra szóló, valamint lekötött betétek után a kamatlábat a változott viszonyoknak megfelelően felemelik. Azok az adóskamatok, amelyek nem igazodnak az adósok tulnyomó részével fennálló megállapodások alapján automatikusan a jegybank mindenkori alakulásához képest állapittatnak meg, ami remélhetőleg lehetővé fogja tenni, hogy az ily természetü hiteligények kielégitésénél a bankkamatláb emelkedése az ügyfelekkel szemben ne érvényesüljön teljes mértékben.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

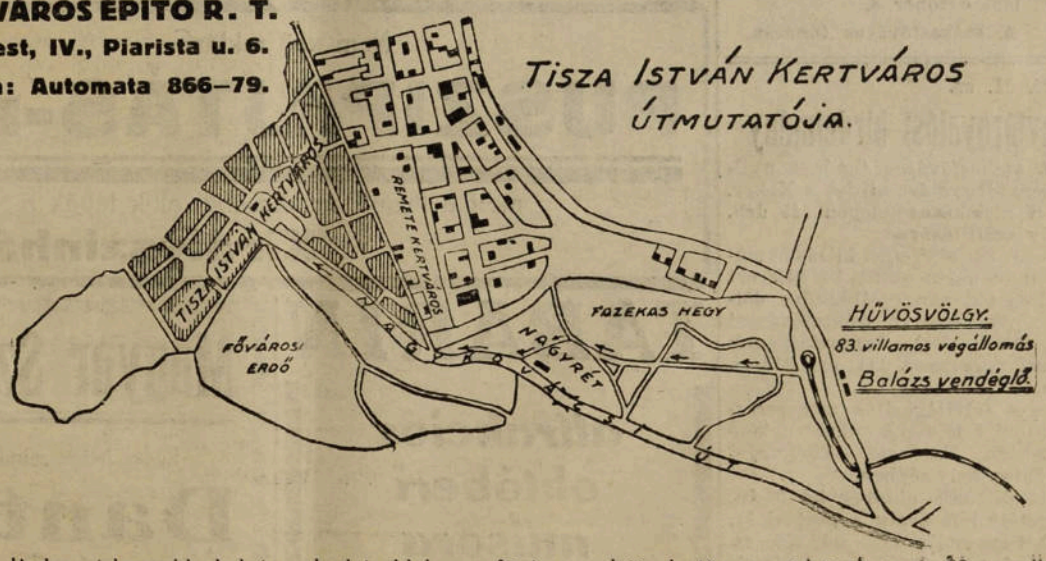
MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385—52.

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és műbutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46, (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

TISZA ISTVÁN KERTVÁROS ÚTMUTATÓJA.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

„Shaku-Do" Művészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntőde IX. Mester-utca 26.

140.856—1928. X.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **1200 (Egyezerkettőszáz) darab utcai papir- és hulladékgyüjtő kosár szállitására ujabb nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.**

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállakozni akarnak, hogy 1 pengő 60 fillér állami és 1 pengő 60 fillér fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat **1928 november hó 6-án délelőtt 11 óráig** a székesfőváros köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának 1928. évi szeptember hó 27. napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

131.830—1928. II. sz.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker. Kőbányai-uti kislakásos telepen **130 drb. vaskályha szállitására.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928 október 9-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél a központi városháza III. em. 328-b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 október hó 30-án, kedden, délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 8.

A székesfőváros tanácsa.

140.214—1928. II. sz.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker. Ciprus-utcai kislakásos telepen **145 drb. csikótüzhely szállitására.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928 október 9-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél a központi városháza III. em. 328-b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 október hó 30-án, kedden, délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 9.

A székesfőváros tanácsa.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 924—33.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. UFA világhiradó. 3. Looping the Loop (Botto, a bohóc). „Varieté" testvérfilmje. Főszereplők: Jenny Jugo, Werner Krauss és Warwick Ward. — 4. Gerard bohóc. Nagy cirkuszjelenet. — 5. Amazon, a vizek királynője. Expediciós csodafilm. — 6. Ákom Lajos orgonaszólója. — Stephanides K. dirigál. — Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. A titokzatos futár, Stendhal: „Rouge et noir" cimü regénye filmen. Főszereplők: Ivan Mosjoukine és Lilly Dagover. — 2. Szépségápolás nagyban, francia bohózat. 3. Tyukszüret, kétfelvonásos burleszk a Fuchs-bohócokkal. 4. Francia, Amerikai és Magyar Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) — Müsor: Vigjáték-esték! 1. Ne játssz a tüzzel, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: Wallace Beery és Raymond Hatton. 2. A fehér pantallo, vigjáték 8 felvonásban. 3. Tyukszüret, burleszk 2 felvonásban. 4 Magyar- és Paramont-Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8, háromnegyed 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

DECSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) — Müsor: 1. Lon Chaney uj nagy filmattrakciója: Földalatti Newyork, Metro-Goldwyn-világfilmje 9 felvonásban. 2. Liane Haid kettős főszereplésével: Rapanni, az uj Atlantisz-regény 8 felv. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07.) — Müsor: Mosjoukine és Lil Dagover szereplésével a Titokzatos futár. Dráma 12 felvonásban. Stendhal—Rouge et noir klasszikus regénye filmen. Burleszkek. Hiradók. Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ, VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: József 302—63. Hétfőtől—szerdáig. Október 15—17. „Az asszony a kinpadon." Történet napjainkból 9 felvonásban. Főszereplők: Lilly Damita és Wladimir Gaidarow. „A sárga Mefisztó." Bünügyi regény 9 felvonásban. Főszereplők: Jack Trevor és Andre Lafayette. — Hiradó. — Csütörtöktől—Vasárnapig. Október 18—21. „Ha az Istenek összefognak." Világfilm 1 előjáték és 10 felvonásban. Főszereplők: Dolores Costello és Warner Oland „Riadó" Jackie Coogan és Claire Windsor. — Fox Filmdráma 8 felvonásban. — Főszereplő: Journal. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasárnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. Looping the Loop (Botto, a bohóc), grandiózus filmjáték 10 felv. Főszereplők: Jenny Jugo és Werner Krauss. 2. Ne játssz a tüzzel, vigjátékattrakció 8 fejezetben. Főszereplők: Wallace Beery és Raymond Hatton. 3. Hiradók. Előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. Looping the Loop, (Botto, a bohóc), attrakciós film 8 felvonásban. Főszereplők: Werner Krauss, Warwick Ward és Jenny Jugo. 2. Földalatti Newyork, Lon Chaney mesterfilmje 8 felv. Betty Compson és Marcelline Day-val. 3. Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: 1. A titokzatos futár, Stendhal „Rouge et noir" cimü regénye filmen. Világattrakció! Főszereplők: Ivan Mosjoukine, Lil Dagover és Agnes Petersen. 2. Ruha teszi az embert, slágerburleszk. 3. Coco és az elvarázsolt kastély. Tinta Matyi legujabb trükkje. 4. Hiradók. — Az előadások kezdete hétköznapokon: ½5, ¼7, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: ¼4, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Kizárólagos joggal! — Prolongálva a negyedik hétre is! — 1. Cirkusz. Egy félszeg fickó kalandjai. — Főszereplő: Charlie Chaplin. Star-világattrakció! — 2. Flörtöl a feleségem, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Carmen Boni. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, ¼8 és ½10 órakor. — Szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49. VI. Nagymező-utca 8. Hétfőtől szerdáig Október 15—17. „Négy fivér." Megható történet 10 felvonásban. — Főszereplők: Márgaret Mann, James Hall és June Collyer. — A prológust és dalbetéteket Kende Mária művésznő énekli. „Az ördög bibliája." Dráma 10 felvonásban. Főszereplők: Renee Meribel és Lucien Dalsace. Hiradó. — Október 18—21. Csütörtöktől—Vasárnapig. „Ha az Istenek összefognak" Világfilm 1 előjáték és 10 felvonásban. — Főszereplők: Dolores Costello és Warner Oland. „Elkésett vőlegény." Vigjáték 7 felvonásban. Főszereplő Sully Phips és Nick Stuart. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasárnap 3 órától. Vasárnap. d. e. 10 és ½12 órai kezdettel fényes burleszkmatinét tartunk.

CORVIN Kamara
uj müsora:
1. AZ ELKÉSETT VŐLEGÉNY
FOX vigjátékslager
2. „BLAUE DONAU"
Lányi Viktor zenés miniatürje. Főszereplő: László Andor
3. KERINGŐKIRÁLY
JOHANN STRAUSS szerelme filmen

Nem kell reklám a
PUSZIPAJTÁS-nak
mert a legjobban dicsérik, akik látták a
Királyszinházban

TABARIN
attrakciós októberi müsora vezet!
Kezdete 10 órakor
Zárórа 6 órakor

Magyar Szinház
Egész héten minden este
Danton halála

Rott búcsúfellépései az Andrássy-úti Szinházban.

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopéd- és mücipész Budapest, VII. Dámjanich-utca 30. Tel. hivó: J. 312—63.

GROSSMANN HENRIK speciális érefényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KÁLLÓ JENŐ kályhásmester Budapest, VII., István-ut 12. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kömüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padló- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 16.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és mülakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

FELHIVÁS
a köztisztviselőkhöz és közalkalmazottakhoz!
AZ „ANNUITÁS"
HÁZÉPITŐK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Tükör-utca 2.
Telefon: Automata 113—06.
a m. kir. Népjóleti és Munkaügyi Miniszterium 5748/1928. számu, valamint a m. kir. Pénzügyminiszterium 127805/1928. számu leirata alapján megkezdi a családi- és társasházak épitésének keresztülvitelét.
Az épitkezni kivánó köztisztviselelők és közalkalmazottak 30 éves törlesztésre, lakbérüknek lekötése ellenében, kisebb hozzájárulással épitkezhetnek.
Részletes felvilágositás az „ANNUITÁS" irodájában: d. e. 9—2-ig és d. u. 4—7-ig

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ALTALÁNOS NYOMDA, KÖYNV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN.

Tek.
Fővárosi Nyilvános Könyvtár
Bpest
V. Gr.Károlyi-

Budapest, 1928 október 20

Uj BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Az a bizonyos hat esztendő

A pénzügyi bizottság budgetvitájában az egyik szélsőbali bizottsági tag „hat sötét esztendőnek" nevezte azt az időszakot, amikor a jobboldal a szociáldemokrata párt hatékony és céltudatos ellenőrzése nélkül intézte a város ügyeit. Érdemes ezzel a váddal foglalkozni, nem ugyan emelőjének személyisége miatt vagy azért, mert a jobboldalnak tulságosan védekeznie kellene ellene. A szociáldemokrata közbeszólás volt a pénzügyi bizottsági vitában az első, amely tulmenően a gyorsirói feljegyzések hivatalos nyilvánosságán a tömegeknek volt szánva, hogy jelszó legyen az elkövetkezendő községi választások idejére. Ezzel a jelszóval tehát még gyakran fogunk találkozni, ezért ez a jelszó megérdemli, hogy még csirájában tekerjük ki a nyakát.

Az a bizonyos hat esztendő csakugyan sötét volt, sötétté tette az az árnyék, amely az őt megelőző még borzalmasabb és még sötétebb korszakra rája terült. De már derengett a napfény, a hat esztendő lelkes és hűséges katonái egy szebb, jobb és nagyobb Budapest derengő fényében igyekeztek eltakaritani a romokat és felépiteni az uj Budapestet. „Melynek halálos, ugy tetszék, elaszta, életre pezsdült a kór sivatag" — mondja a költő Széchényi koráról, és ezt a „reményben gazdag, tettben szapora", korszakot láttuk megismétlődni a bizonyos hat esztendő alatt mi, krónikásai a még lázas, de gyógyuló városházának.

Ez a korszak vonja be a nagy tömegeket a városi politikába, ez a hat esztendő ül le az ostendei asztalhoz, hogy vezekeljen elődjei könnyelmü adósságcsinálásaiért, ez az időszak váltja meg egy erélyes mozdulattal a Közutit, és veszi az egyesitett vasutakat a főváros birtokába és kezelésébe, ez az éra és ennek az érának vezető férfiai azok, akik ideget nyüve, energiát pocsékolva puritán lelkesedésük olthatatlan lángjával igyekeznek napfényessé tenni a hat sötét esztendőt. Büszkék vagyunk erre a hat sötét esztendőre, mert az mindig dicsőséges korszaka marad Budapest életének!

Ha voltak kilengései ennek a korszaknak, azokat megmagyarázhatóvá és megérthetővé teszi az ideges közszellem, mely akkor uralkodott. A történelem távlatában azonban elmosódnak ezek az esetleges apró tévedések, és az idő ceruzája retusálja a kis szépséghibákat. Elhalványodnak a konturok, s a nagy mérlegen csak az nem találtatik könnyünek, ami érték és ami maradandó. Ha majd eljön a nagy mérés ideje, elválik, mit becsül többre Budapest népe: azt a hat, illetőleg azt a tiz esztendőt-e, amelynek határköveit alkotások jelzik, amely puritán közéletet igyekezett teremteni a városi politika minden vonalán, vagy azt a cinikus és felelőtlen kritikát-e, amely ha már önmaga nem tud alkotni, alkotásokat igyekszik lerombolni.

A közigazgatási törvényjavaslat a fővárost illetően feltünő és fontos intézkedéseket tartalmaz

Harmincötéves szolgálat után a főiskolát végzett tisztviselőknek okvetlenül nyugdijba kell menniök — Erősen megszükitik a közigazgatási bizottság hatáskörét, elveszik tőle az árvaszéki másodfoku itélkezést — A tanács feliratban fejezi ki aggályait a javaslat sérelmes intézkedéseivel szemben

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A városházán nagy vehemenciával folyik a költségvetés vitája és látszólag egyéb nem is érdekli most a politikai köröket. A kulisszák mögött azonban *nagyfontosságu tárgyalások folynak a fővárosi törvény reviziójáról*, amely, mint a folyó esztendő legfontosabb problémája, előreveti árnyékát a városháza legközelebbi munkásságára is.

E pillanatban még mindig bizonytalan, hogy *az országgyülésen mikor kerül sor az uj fővárosi törvényjavaslat letárgyalására. Szitovszky* belügyminiszter az erre vonatkozó döntést természetszerüen a miniszterelnöknek tartotta fenn, *Bethlen* azonban a képviselőház keddi ülésén *nem nyilatkozott* arra vonatkozólag, hogy időbelileg mikor kivánja a fővárosi törvényt az országgyülés által tárgyaltatni. *Teljesen bizonytalan* ily körülmények között, hogy a már a képviselőház elé terjesztett közigazgatási törvényjavaslat előtt vagy után kerül sor a fővárosi törvény reviziójára, csupán az bizonyos, hogy a kisorsolt mandátumok érvényességét egy esztendővel meghosszabbitó egyszakaszos törvényjavaslattal a legközelebbi hetekben foglalkozni fog a képviselőház. Szerdán délben különben *a polgármester hosszabban tárgyalt a belügyminiszterrel* erről az egyszakaszos törvényjavaslatról, ez alkalommal sor került a polgármester és a belügyminiszter között *egyéb aktuális fővárosi ügyek tárgyalására is.*

Jól informált helyről szerzett értesülésünk szerint mégis valóbbszinü, hogy a közigazgatási törvényjavaslatot a fővárosi törvényt *megelőzően* fogja tárgyalni a képviselőház. A közigazgatási törvényjavaslat, amelyet az országgyülési tárgyalást megelőzően a képviselőház közigazgatási és közjogi bizottsága fog megvitatni, *több olyan nagyfontosságu rendelkezést tartalmaz*, amelyekre vonatkozólag maga a törvényjavaslat is kimondja, hogy azokat *az ország egész területére*, beleértve a főváros területét is, kivánja érvényeseknek kimondani.

Igy teljes egészében ki lesz terjesztve a közigazgatási törvény *második fejezete* a fővárosra. Ez a fejezet megállapitja a hatósági fokozatokat, a jogorvaslati határidőket és egyes jogorvoslatok ügyében bizonyos korlátozásokat állit fel. Ugyanez a fejezet a fővárosra terjedő érvénnyel *erősen megszükiti a közigazgatási bizottság hatáskörét.* A közigazgatási bizottság hatásköre fegyelmi, gazdasági, kisajátitási, börtönügyi vonatkozásokban megmarad, ellenben azokban az ügyekben, amelyekben valamely jogszabály elsőfoku hatóságként a közigazgatási bizottságot jelöli meg, a közigazgatási bizottság helyett elsőfokon a törvényhatósg első tisztviselője fog eljárni. Bizonyos vonatkozásokban megszünik a jövőben a közigazgatási bizottság *felebbviteli hatásköre* is, amikor is helyette a *kisgyülés* fog eljárni. *Érdekes*, hogy ebben a vonatkozásban a közigazgatási törvényjavaslat *prejudikál a fővárosi törvénynek*, mert hiszen e pillanatig *elhatározva még nincsen*, hogy a főváros törvényhatóságát illetően az uj törvény *meg fogja-e a kisgyülést egyáliálában valósitani.* Fontos része ennek a fejezetnek az is, amely megszünteti a közigazgatási bizottság albizottságaként eddig működő *gyámügyi küldöttséget* és az árvaszék határozatai ellen *közvetlenül a minisztert jelöli meg mint felebbezési fórumot.*

Fontos rendelkezéseket tartalmaz a közigazgatási törvényjavaslat *az önkormányzati tisztviselők képesitésére vonatkozóan is*, annak hangsulyozásával, hogy ezek az intézkedések a fővárosra is érvényesek lesznek. A közigazgatási gyakornokok alkalmazásánál az előirt elméleti minősitést jövőben a főváros is köteles lesz respektálni, jogi képesitéshez kötött olyan közigazgatási állásra, amely a kilencedik, vagy még magasabb fizetési osztályba van sorozva, csak az alkalmazható és léptethető elő, aki a megkivánt elméleti képzettségen felül a *gyakorlati közigazgatási vizsgát* is sikeresen kiállotta. *Polgármesterré* azonban az is megválasztható, aki ezt a gyakorlati közigazgatási vizsgát nem tette le. Gyakorlati közigazgatási vizsgára csak az bocsátható, aki a megkivánt elméleti képesités megszerzése után a közigazgatási szolgálatban *legalább három évi gyakorlatot* eltöltött. Az elméleti képesités alól mentesek, akik a törvény hatálybalépte idejében a közigazgatási szolgálat fogalmazási szakában az 1883. I. t. c.-ben megállapitott elméleti képzettség birtokában tényleg alkalmazásban vannak. A gyakorlati vizsga alól mentesek, akik a törvény hatálybalépte idejében a IX ik vagy ennél magasabb fizetési osztályba sorozott közigazgatási fogalmazási állást töltenek be.

Nem nyilatkozik azonban a törvényjavaslat arra vonatkozólag, hogy a fővárosnál a közigazgatási gyakornokokat *ki fogja kinevezni.* Csupán általánosságban van elrendelve, hogy *közigazgatási gyakornokok kinevezése a belügyminiszter hatáskörébe tartozik.* Nagyon valószinü azonban, hogy a fővárost illetően a közigazgatási gyakornokok kinevezését a főpolgármester vagy a polgármester jogkörébe fogják utalni.

A legfontosabb fejezete a fővárosi tisztviselőkre is érvényesen a közigazgatási törvényjavaslatnak a *64. szakasz.* E szerint ha a tisztviselőnek igénye van arra, hogy szolgálati idejét *kedvezményesen* (hét hónapot nyolc hónapnak) számitsák, nyugalomba helyezését hivatalból el kell rendelni akkor, ha már legalább *35 évi valóságos szolgálati ideje* van. Amennyiben erre a beszámitásra a tisztviselőnek igénye nincs, akkor *40 szolgálati év* után indul meg hivatalból a nyugdijazási eljárás. Ez a paragrafus *teljesen fel fogja boritani a városháza mai rendjét*, mert egész sereg olyan tisztviselőt fog nyugdijba küldeni, akiknek eddig nem kellett nyugalomba menniök, mert noha 35-ik szolgálati évüket már betöltötték, nem multak el hatvan évesek, — erre a hatvan évre azonban az uj rendelkezés *ügyet sem fog vetni.*

Illetékes városházi tényezők hivatásukhoz illő komolysággal tanulmányozzák állandóan a közigazgatási törvényjavaslatot, főleg azon intézkedéseit, amelyekben *expressis verbis* ki van mondva, hogy azok *a fővárost illetően érvényesek lesznek.* Elsősorban a *tiszti főügyésznek* ad sok gondot és fejtörést a vármegyei törvényjavaslat ilyenirányu tanulmányozása. Értesülésünk szerint *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész a legközelebbi hetekben *előterjesztést tesz a tanácsnak, hogy a törvényjavaslatnak a fővárost illető rendelkezéseiről a belügyminiszterhez feliratot intézzenek.* Ez a felirat tartalmazni fogja a főváros kivánságait és óhajait, a törvényjavaslat fővárosi vonatkozásait illetően. Főleg egyes *gyakorlati intézkedések* azok, amelyekre vonatkozóan *aggályai lesznek a fővárosnak.* Az autonomiát illetően egy fontos szempontot fog ebben a felterjesztésben a főváros felvetni, nevezetesen azt, hogy a törvénynek azon intézkedése, mely szerint a közigazgatási gyakornokokat a belügyminiszter nevezi ki, *vonatkozik-e a fővárosra is*, és ha nem, akkor, *ki fogja ezeket a kinevezéseket eszközölni.*

Magát a fővárosi törvényt ille-

tően a városházi illetékes tényezőknek az az értesülése van, hogy a *törvényjavaslat annyira kezdetleges stádiumban van még, hogy irásba sincs foglalva.* A városházi illetékes tényezőknek a belügyminisztériumból nyert értesülése szerint belügyminiszternek az a szándéka, hogy a törvényjavaslatot hozzászólás és véleményezés céljából annak parlamenti beterjesztése előtt *nem fogja leküldeni a fővárosnak.* A városháza értesülése szerint a belügyminiszter elegendőnek tartja, ha a javaslatot az országgyülés elé való terjesztés előtt ismerteti a *pártok vezéreivel.* A belügyminiszter ezen szándékát illetékes városházi helyeken *nagyon aggodalmasnak tartják,* mert a fővárosi törvénynek nem csupán politikai javaslataik, hanem gyakorlati természetü intézkedései is lesznek. E tárgyban a főváros vezetőségét a belügyminiszternek még akkor meg kell hallgatnia, amikor a javaslaton való esetleges változás a *miniszteri reputáció sérelme nélkül eszközölhető.*

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések

ROHONCZI HUGÓ

okl. mérnök

egészségügyi műszaki berendezések gyára

Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA

épület- és butorasztalos üzeme

Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.

Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

STABIL

ÉPITŐ RT.

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.

Telefon: T. 140-17, 239-01.

Harc a szikviz körül

Külön helyiségben vagy a pultra szerelt készülékkel gyárthatják-e a vendéglősök a szikvizet? — A tiszti főorvos előterjesztésére a tanács felirt a kereskedelemügyi miniszterhez

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A korcsmárosoknak egy küldöttsége a minap felkereste *Ripka* főpolgármestert és intervencióját kérte oly irányban, hogy a közegészségügyi hatóság ne csináljon nehézségeket, ha *a vendéglősök házilag állitják elő a szódavizet.*

A főpolgármester az ilyenkor szokásos barátságos válasszal bocsátotta el a küldöttséget, de végeredményben természetesen *az illetékes tényezők döntésétől* teszi függővé ennek a kérdésnek az elintézését.

A mi véleményünk az, hogy a korcsmárosokra *jóformán semmi előny sem háramlik abból, ha ők maguk állitják elő a szódavizet,* mert ily módon csak alig számbavehető, lényegtelenül olcsóbban jutnak a szódavizhez, mint ahogy azt a gyárak szállitják nekik. A közönség pedig még kevésbbé várhat előnyöket a dologból, mert a korcsmárosok bizonyára *egy fillérrel sem olcsóbbitanák meg,* az elért megtakaritás révén, az italok árát; azonkivül pedig nem lenne meg a garanciája annak, hogy a vendéglőkben a szódavizgyártás a higiénia követelményeinek megfelelően, azzal *a szigoru pedantériával* történik-e meg, mint ahogy azt a fennálló rendeletek előirják. A szódavizgyárak állandóan a tiszti orvosok szigoru ellenőrzése alatt állanak. A vendéglőkben, ahol legfölebb egy napra való készletet lehetne előállitani, fizikai lehetetlenség volna a kivánatos ellenőrzés gyakorlása.

A nyugati államokban a szódavizgyártás *képesitéshez kötött ipar.* Nálunk ez még nincsen igy. Nálunk egyelőre csak a szigoru szabályrendeletek nyujtanak biztositékot abban az irányban, hogy a szódavizgyártás a közönség érdekének megfelelően történjék meg. Ennek a garanciának egyszeribe vége, ha minden korcsmában lehet szódavizet gyártani, kellő hozzáértés, meg nem felelő gépezettel, nem eléggé tiszta és higiénikus helyiségben.

Minden érv az ellen szól tehát, hogy a korcsmárosok maguk gyárthassák a szódavizet, amire különben semmi komoly ok sincsen.

*

Kérdést intéztünk e tárgyban dr. *Csordás* Elemérhez, a székesfőváros tiszti főorvosához, hogy *az ügyben mi az álláspontja.*

A tiszti főorvos igy nyilatkozott:

— A kereskedelemügyi miniszter ismeretes rendelete *sok vitára adott okot a tiszti orvosok körében.* A rendelet ugyanis nem mondja meg tisztán, hogy a korcsmárosok, vendéglősök és kávések *csak külön helyiségben* gyárthatják-e a szikvizet. vagy pedig a szikvizet gyártó készüléket, az ugynevezett *szifont* rászerelhetik-e a pultra. Igy történt, hogy a helyiségeket felülvizsgáló tiszti orvosok sok esetben *eljárást indittattak vendéglősök és korcsmárosok, nemkülönben kávéháztulajdonosok ellen,* mert nem a rendeletnek megfelelő módon szerelték fel a szikvizgyártó készüléket.

A félreértések tisztázása céljából előterjesztésemre a tanács *feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez,* kérvén a rendelet szakszerü és hivatalos magyarázatát. Közegészségi szempontból *hangsulyozni kivánom,* hogy a régi rendszert, amikor csupán az ötven szikvizgyár telepét kellett a tiszti orvosoknak felülvizsgálniok, *sokkal helyesebbnek tartottam,* mint most, amikor több mint ezer vendéglői üzemet kell felügyelet alatt tartaniok. A tiszti orvosok egyébirányu hatalmas elfoglaltsága mellett a felülvizsgálat *pontos és szigoru keresztülvitele majdnem lehetetlen,* holott *elsőrendü érdekek* füződnek ahoz, hogy a közönség által használt szikviz előállitása tiszta és rendes legyen.

— *Nem kétséges,* hogy a kereskedelemügyi miniszter a rendelet magyarázata alkalmával olyképpen fog dönteni, hogy *csak külön helyiségben* állitható elő a vendéglősök, kávések és korcsmárosok által a szikviz. Az ellenőrzés ilyképpen *könnyebben keresztülvihető* és elkerülhető az, hogy *minden zugkorcsma pultjára gyanus tisztaságu szifont szereljenek fel.* A közérdeknek és a közegészségügynek természetesen az a megoldás lenne a legmegfelelőbb, *ha a vendéglőkben, korcsmákban és kávéházakban a szódavizgyártást ujból teljesen eltiltanák.*

AMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK

Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.

VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

LOPOS GYULA

szabadalmazott ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA

BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.

Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára

BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM. Telefon: J. 368—24.

Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

Mindennemü gazdasági és müszaki

kötéláruk hevederek zsinegek

SZALKAY PAPP JÓZSEF

kötél- és géptömitőanyag-gyárában

Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám. Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

STEAUA

Kőolajkereskedelmi R.T.

Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.

„REX"-BENZIN

Császárolaj

Aszfalt

Autó-, motor- és kenőolajok

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A tanácsteremben szinte vágni lehet a füstöt, kedves szerkesztő ur, oly sokáig ülnek és annyira idegesen dohányoznak ott egyszer délelőtt, egyszer délután a pénzügyi bizottság tekintélyesebbnél tekintélyesebb tagjai. A cigarettázásban Folkusházy jár elől a jó példával, aki szinte egyik cigarettáról a másikra gyujt rá. A szellőzések, amelyek az ülések felfüggesztésével kapcsolatosak, nem igen tudják a nagy füstöt eloszlatni, aminek természetes következménye, hogy a nem dohányos emberek elsősorban maga a polgármester, lehetőség szerint nem vesznek részt az üléseken. Viszont az is igaz, hogy a polgármester a részletes vitánál amugy sem igen szokott jelen lenni.

— Érdemlegesebb felszólalások?

— Nem igen akadnak. A nagy ágyuk a közgyülési nagy vitákra tartják magukat, helyi érdekek, kerületi kivánságok nagyobbrészt azok, amelyek a vitában szóhoz jutnak. Nem is érdemes sokat beszélni róluk. Meg kell azonban emlékeznem arról a kinos felszólalásról, amely a kedd délutáni ülésen megdöbbentette nemcsak a pénzügyi bizottságot, de a tanács tagjait is. Éber Antal vezérigazgató urról volt szó, aki a tőle megszokott ridegséggel és hidegséggel tette kritika tárgyává a közoktatási ügyosztály költségevetését. Kegyetlen és kiméletlen volt Éber Antal, a Magyar Olasz Bank sem lehetett hüvösebb és keményebb nála, amikor telkeket adott el legutóbb a vezérigazgató tudta nélkül a fővárosnak. Hogy miért haragszik Éber Antal a tanügyi ügyosztályra, azt igazán nem tudjuk, talán ő maga sem tudja, tény azonban, hogy amiket mondott, abban sokkal több volt a tulzás, mint a tények helyes ismerete. A főváros igazán nem épit iskolapalotákat, szó sincs fényes tanácstermekről és fogadó szálákról, a főváros összes iskoláinak tanácskozó termei nem fejtenek annyi fényt és pompát, mint a nyilvános számadásra kötelezett Magyar Olasz Bank tanácskozóterme, amelyet a fentemlitett előkelő pénzintézet szükségesnek tartott az egyik napilap képes mellékletén az elmult héten a betevők és ügyfelek nagy tömegének in effigie is bemutatni... Ki-ki azonban a maga gusztusa szerint, ha Éber Antal a rendreutasitás határain belül gondolatait szabadon nyilvánitja, — ám tessék. Feltünő volt azonban a pénzügyi bizottsági ülésen, hogy az elnöklő alpolgármester nem tartotta szükségesnek a saját tanácsnokát megvédelmezni, egyetlen jó szava nem volt Folkusházynak a derék Purébl Győző számára, akinél pedig nincsen jobb szándéku, szorgalmasabb, becsületesebb ember... Lehet, hogy sok mindenhez ért Éber Antal, nem vonom kétségbe, de a tanügy nem bankvezérség, ahhoz nemcsak ész, hanem szivis kell. A vezérigazgató ur pedig ezen husdarabból nagyon kis mennyiségben rendelkezik...

— Eszembe jut az egyszeri Rotschild, aki szivbajos lévén, kidobatta a titkárával a koldusokat, mert nem birta a nyomort látni. Magam is furcsának találom azt a hangot, amelyet egyes bizottsági tag urak érdemes főtisztviselőkkel szemben megütnek. Hogy történt a Latinák esete Vajna tanácsnokkal?

— Tudni kell, hogy Latinák Jenő bizottsági tag, akinek pártállását e pillanatban pontosan nem ismerem, a legtekintélyesebb városatyák közé tartozik. Ugyan a közgyülésen keveset szerepel, ott is inkább közbeszólás formájában, ő tudja, miért. Ellenben küldöttségeket szokott vezetni a városházára, amikor is megköveteli, hogy az ő méltóságos személyét akkora tisztelettel vegyék körül az előtte leboruló tanácsnokok, mint ahogy az őt megilleti. Vele történt meg az a borzalmas és kihatásában elképesztő eset, hogy amikor legutóbb egy küldöttséggel megjelent Vajna tanácsnoknál, a tanácsnok ur elkövette azt a szörnyü bünt, hogy cigarettázva merészelte végighallgatni azt a szörnyü sérelmet, amelyet Latinák küldöttsége élén előadott. Vajna később szántabánta ebbeli bünét, el is határozta, hogy ha ebből a slamasztikából kimenekül, nagyobb egyházi alapitványt tesz, de ugy halljuk, hogy Latinák ur még mindig haragszik, és most azon gondolkozik, hogy páratlan vakmerőséggel elkövetett bünc selekményéért, hogy lehetne Vajna Edét halálra vagy legalább is életfogytiglani fogságra itélni...

— Na, ne okozzon álmatlan éjszakát Vajna Edének Latinák Jenő! Lesz még városatya-választás Kőbányán!

— De lesz ám, kedves szerkesztő ur! Lesznek aztán olyan kimaradások, hogy az életben többé nem fogjuk hallani egy-két most annyit szereplő bizottsági tag ur nevét.

— Adj Uram esőt, de mindjárt! Mi ujság Folkusházy portáján?

— A helyzet teljesen kusza. Amint hallom, Folkusházy maga nagyon szeretne már elmenni a Beszkárthoz, de ezt ugy szeretné megcsinálni, hogy távozásával ne legyen sértődés és a pártok ne haragudjanak meg reá. Hogy valóban elmegy-e vagy marad-e, azt nem tudja sem ő, sem Ripka, sem Sipőcz. Annyira az élen táncol ma minden, és annyira pillanatnyi tényezők behatása dönti el ezt a kérdést, hogy biztosat nem lehet tudni. Az bizonyos, hogy ha Folkusházy a költségvetés letárgyalása után elmegy, kháosz marad utána, mert nem lehet tudni, hogy ki lesz az utóda. Szó van arról, hogy esetleg Szabó Imrét, esetleg az egyik tanácsnokot, (aki a legutóbbi időkben nem szerepelt alpolgármester jelöltként, holott azelőtt neki volt a legnagyobb

Aki Budapest érverésén tartja a kezét...

1500 oldalt, 668 táblázatot és számtalan nagyérdekességü adatot tartalmaz a főváros most megjelent statisztikai és közigazgatási évkönyve — Részletes statisztika a fővárosi alkalmazottakról, uj táblák a csecsemőhalálozásokról, a közmunkákról, a kereskedelemről, a részvénytársaságokról

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Dr. Illyefalvy I. Lajos a statisztikai hiv. igazg.

Monumentális, 1500 oldal terjedelmü kötet, a *Fővárosi Statisztikai Hivatal* legujabb Évkönyve fekszik előttünk. Az őszi könyvpiac szenzációja ez a mamutkötet. A hatalmas évkönyvet *Illyefalvy I. Lajos* dr. szerkesztette. Meg kell állapitani, hogy az, amit *Illyefalvy* igazgató ma a statisztikai hivatalban művel, az nem puszta adathalmozás és nem puszta szerkesztés. *Illyefalvy* I. Lajos hivatalos helyiségében fut össze ma Budapest idegrendszere. A milliós város testének minden működése, lelkének minden megnyilvánulása élesen kirajzolt képekben, félre nem ismerhető konturokban jelenik meg abban a hivatalos szobában.

A statisztikai hivatal régi tradicijához hiven, különös gonddal őrködik kiadványai felett, melyeknek elseje, legjelentősebbje mindig a *Statisztikai Évkönyv* volt. Most is az és méltán, mert ez a hatalmas kötet, amely immár harmadizben jelenik meg másfélezer oldalnyi terjedelemben, hónapokig fogja lebilincselve tartani azt a közönséget, amely Budapestnek és a főváros lakosságának jóvoltáért harcol és küzd.

Az Évkönyvnek statisztikai, tehát táblás része *ezer oldal*, melyhez szervesen kapcsolódik a főváros 1927. évi közállapotait tárgyaló *Közigazgatási Évkönyv* szöveges része közel ötszáz oldal terjedelemmel. A Statisztikai Évkönyv *668 táblázatot* tartalmaz, melyeknek mindegyike egy-egy kis atomot szolgáltat ahhoz a plasztikus reliefhez, melyen fővárosunk képét látjuk kibontakozni az elmult év eseményeiben.

Csaknem kivétel nélkül viszontlátjuk az *Évkönyv* előttünk fekvő évfolyamában a tavalyi nagyjelentőségü adatokat megfelelően továbbépitve, jelentősen kibővitve, uj és uj szempontokból megvilágitva. Maga az Évkönyv *24 fejezetre* oszlik, amelyek közül tartalmilag némelyik növekedett, másik csökkent, hogy helyet adjon uj, aktuálisabb vagy jelentősebb adatok tengerének.

Az éghajlati és topográfiai viszonyok fejezete után a főeredményekre szoritkozva következnek az épület és lakásviszonyokra vonatkozó fejezetek, melyeknek adatai a nagyarányu fejlődés folyamatát tükröztetik vissza. Uj szempont érvényesült a népességi fejezetnél, ahol igen érdekes *visszapillantó táblázatokat* illesztett be *Illyefalvy* igazgató. Általában meg kell jegyezni, hogy az egyes kérdések tárgyalásánál beállitott visszapillantó táblázatok nem utolsó érdekességü táblázatai a *Statisztikai Évkönyvnek* és nem egy aktuális kérdést segitenek megvilágitani, elénk tárva annak történelmi fejlődését is.

A népmozgalmi táblák között elsőrendü fontosságuak a *csecsemő- és gyermekhalálozásra* vonatkozó táblázatok, melyek részint hosszabb időszakra visszapillantva, részint a szülők kora és foglalkozása szerint is részletezve adják az év kis halottainak adatait.

A közigazgatási fejezetnek egyik kiemelkedő része *a fővárosi alkalmazottaknak 1928 februárjában történt részletes felvétele.*

Külön fejezet foglalkozik *az épitésekkel és közmunkákkal*, ahol sikerült az egyes táblákat a németországi nagyvárosok megfelelő viszonyaival összehasonlitania *Illyefalvy* igazgatónak. A közegészségügyi fejezetben nemcsak kórházaink és rendelőink ezévi forgalmát találjuk meg, hanem részletes áttekintést kapunk a fertőző betegedések alakulásáról csaknem egy emberöltőn keresztül.

Sok uj és érdekes adatot tartalmaz *a kereskedelemről és iparról szóló fejezet is*, mely gazdag részvénytársasági statisztikát nyujt uj és sajátos szempontok szerint feldolgozva, továbbá érdekes adatokat közöl a főváros gyáriparáról és külkereskedelméről. *A közlekedés* cimü fejezetben igen érdekes visszapillantást találunk a főváros személyforgalmáról és az idegenforgalomról.

A szociális fejezet táblázatai közül nagyjelentőségü és igen nagy érdeklődésre tarthat számot a *fizikai és szellemi munkanélküliségre vonatkozó táblázatok*, amelyeket a szellemi szükségmunkások gyüjtöttek be a hivatal számára. Az árakat tartalmazó részben ez évben különválasztva találjuk a nagy- és kiskereskedelmi árakat, amelyeket gazdag külföldi anyag tesz összehasonlithatóvá. Érdeklődésre tarthatnak számot a hivatal részletes ártáblázatai is, amelyek az összes szükségleti cikkek áralakulását szemléltetik, kimutatva mindegyiknél az abszolut és százalékos drágulást.

Csak a legőszintébb elismerés hangján szólhatunk *dr. Illyefalvy I. Lajos igazgató* e páratlanul gazdag tartalmu uj munkájáról, melyet nem nélkülözhet az, aki *bármilyen viszonylatban is foglalkozik a fővárossal, vagy annak lakosságával.*

---

sánsza rá) behelyettesiti a főpolgármester. A legutóbbi behelyettesitések azonban egyes pártoknál olyan furorét idéztek elő, hogy bajosan képzelhető el a főpolgármester akciója e tekintetben az összes pártok egyértelmü beleegyezése nélkül. Olyan jelölt pedig egy sincs a sok közül, akinek behelyettesitésébe az összes pártok egyhanguan belemennének, mert akkor nem is kellene behelyettesités, mindjárt meg lehetne ejteni a választást is. Viszont, ha az uj fővárosi törvény által kontemplált általános tisztujitás hamarjában meglesz, akkor pár heti behelyettesitésért kár is az izgalom, pláne, ha a behelyettesitett alpolgármester ur esetleg nem is biztos afelől, hogy meg fogják választani. Még sok egyéb hübnere is van ennek a dolognak, kedves szerkesztő ur, amiket nem akarok részletezni, mert régi álláspontom, hogy személyi ügyekben irásban nem szeretem magamat exponálni.

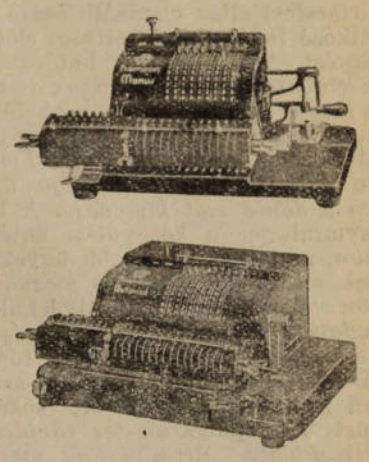
— És szóban?

— Az urnánál mindenesetre. Közlöm egyben, hogy a főügyészhelyettesi állásra, a legközelebbi napokban kiirják a pályázatot, a pályázat a kiirással eldőltnek is vehető: Szemethy Károly barátomnak nincs komoly ellenjelöltje.

— Szavazzon rá kedves dr. Városházy, mert nagyon derék ember! Egyebekben szeretettel üdvözlöm Önt.

— A viszontlátásra, mélyen tisztelt szerekesztő ur!

Hamann
számológépek
a legjobbak

FORGÁCS és GERŐ
V., SAS-U. 1. félemelet
TELEFON: AUT. 805—03.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és mübutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46. (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

REMINGTON
Portable
irógép

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható
REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ 218—09, LIPÓT 975—20.

ÜVEGBETON
KEPPLER SZABADALMA

HAAS és SOMOGYI
BUDAPEST
VI. FRANGEPAN U. 7

HIREK

A bolygó akta. A törvényhatósági bizottság tudvalevően az utolsó nyári közgyülésen letárgyalta és elfogadta az ügyosztályok számának szaporitására és a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitására vonatkozó tanácsi és bizottsági előterjesztést. A közgyülési határozatot az elnöki ügyosztály annak rendje és módja szerint felküldte a belügyminiszterhez, aki azonban nem tartotta szükségesnek, hogy *öt hónap óta ebben a nagyfontosságu ügyben a döntő szót kimondja.* A belügyminiszter a közgyülési határozatot, amint az fontosabb ügyeknél szokásos, a jóváhagyás megadása előtt véleményezés céljából leküldte *Budapest székesfőváros főpolgármesteréhez.* Az akta tehát a főpolgármesteri hivatalba került, azonban nem tartózkodott ott sokáig, mert a főpolgármester *rövidesen visszaküldte.* Értesülésünk szerint a főpolgármester ez alkalommal *nem véleményezte* a státusrendezésre és a harmadik alpolgármesteri állás visszaállitására vonatkozó közgyülési határozatot. Az akta visszaérkezvén, a belügyminisztériumban az illetékes tényezők asztalára került, ahol *nem voltak megelégedve a főpolgármesteri véleményezéssel.* Ujra leküldték tehát *megfelelő kommentár kiséretében* az aktát a főpolgármesteri hivatalba, *amely most ujra ott van,* várván *a boldogitó igent.* Hogy mi volt az oka a főpolgármester elhatározásának, azt *nem tudjuk,* aminthogy rejtély az is, hogy miért utazott le az akta *immár másodszor a Várból a Váczi-utcába.*

A végleges alkalmazottaknak nem kell gyorsirást tanulniok. Legutóbbi számában panaszos levelet közölt az *Uj Budapest* a városi alkalmazottak gyorsirás-tanulása ügyében. Erre vonatkozólag az elnöki ügyosztálytól a következő felvilágositást kaptuk: A székesfőváros tanácsának 1926 szeptember 9-én kelt 108.258/1926. I. számu határozata értelmében a havidijas és ideiglenes hivatalnokok (ezek is különleges munkára: pl. adóhivatali, műszaki, közélelmezési stb. szakon alkalmazottak *kivételével* és csak akkor, ha *főiskolai képesitéssel nem birnak)* kötelesek az irodai gyorsirói képesitést megszerezni. Ezek sem kötesek azonban a székesfőváros által rendezett gyorsirói tanfolyamot látogatni, hanem a képesitést *magánuton is megszerezhetik.* A székesfőváros csak segitségére siet az emlitett alkalmazottaknak akkor, amikor módot nyujt nekik arra, hogy a gyorsirást — éppen ugy, mint a gépirást, vagy az idegen nyelveket — a székesfőváros által rendezett *ingyenes tanfolyamokon* elsajátithassák. *Arról azonban szó sem volt,* hogy a végleges alkalmazottakat a gyorsirás elsajátitására kötelezzük. Ilyen intézkedés *nem történt és a jövőben sem szándékozunk ilyen irányban rendelkezni.*

Megreformálják az oktatásügyi fegyelmi szabályzatot. A mostani közoktatásügyi fegyelmi szabályzat legnagyobb részében már elavult és ezért a közoktatásügyi ügyosztály a szabályzat átdolgozását határozta el. Az uj oktatásügyi szabályzatot *Babarczy* tanácsjegyző fogalmazza meg, aki munkájánál figyelembe veszi a közigazgatás rendezéséről a belügyminiszter által benyujtott törvényjavaslatnak a közigazgatási tisztviselőkre általában érvényes fegyelmi eljárási szabályokat.

Scitovszky és Wekerle a FANSz kivánságairól

Az Uj Budapest munkatársa ismertette a két miniszter előtt a fővárosi alkalmazottak kivánságait — A belügyminiszter és a pénzügyminiszter megértéssel és méltánylással fogadták a tisztviselők kérését a fizetésjavitásra vonatkozólag

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Legutóbbi számában jelentette az *Uj Budapest,* hogy a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* memorandumot terjesztett a tanács és a főpolgármester elé a fizetésrendezés ügyében. A memorandumban kérték a tisztviselők, hogy 1928 julius 1-ig visszamenően egyelőre egy esztendőre 15 százalékos drágasági segélyben részesüljenek a fővárosi alkalmazottak. Kérték ezenkivül a tisztviselők a családi pótlék felemelését is.

A FANSz memorandumát illetően az *Egységespárt* szerdai vacsoráján munkatársunk kérdést intézett *Scitovszky* belügyminiszterhez. Az *Uj Budapest* munkatársa azt a nagy szolgálatot tehette ez alkalommal a fővárosi tisztviselőtársadalomnak, hogy a fővárosi alkalmazottak memorandumát részletesen ismertette a belügyminiszter előtt. Munkatársunk előadását a belügyminiszter *nagy figyelemmel és megértéssel* hallgatta végig, hangsulyozván, hogy a fővárosi alkalmazottak fizetésrendezési mozgalmait már a multban is mindig érdeklődéssel és figyelemmel kisérte. Kijelentette a miniszter, hogy a fővárosi tisztviselők iránt érzett szeretete és rokonszenve a *jövőben sem fog megváltozni.* Méltányolja a tisztviselők kérelmét a 15 százalékos drágasági segélyt illetően, de konkrét nyilatkozatot ebben az ügyben még nem tehet. Nem tehet még pedig azért, mert nem akar elébe vágni a tanács és a polgármesterek állásfoglalásának, de azért sem nyilatkozhat még, mert a pénzügyminisztertől függ a kérdés pénzügyi részének megvizsgálása.

A belügyminiszter ezen nyilatkozatával kapcsolatosan, amely a fővárosi tisztviselők *háláját és szimpátiáját* biztositja számára, *Wekerle* Sándor dr. pénzügyminiszterhez fordult az *Uj Budapest* munkatársa. *Wekerle* előtt is részletesen ismertette munkatársunk a *FANSz* beadványát és annak pénzügyi vonatkozásait. Felemlitvén, hogy a *Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* az ugynevezett *KANSz*-nak felterjesztése már a kormánynál van. A *KANSz* azt kéri, hogy a családi pótlékot tisztviselőknél családtagonként havi 30 pengőre, kezelőknél és dijnokoknál havi 25 pengőre, altiszteknél pedig havi 20 pengőre emeljék fel.

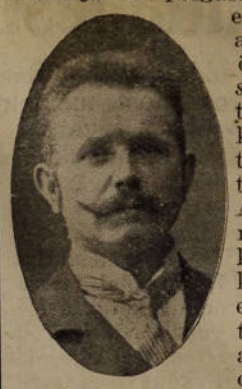
Wekerle pénzügyminiszter kijelentette munkatársunknak, hogy a *KANSz memorandumát még nem kapta kézhez.* Mihelyt abba a stádiumba kerül az ügy, hogy foglalkozhatik vele, nem fog elzárkózni a tisztviselői kar méltányos kérelme elől és a lehetőség határain belül mindent el fog követni, hogy olyan megoldást találjon, amely általános megelégedést vált ki. Kijelentette a miniszter, hogy ha az állami alkalmazottak meg fogják kapni a családi pótlék kért felemelését, *ez irányadó lesz a fővárosra is.*

Nyékhegyi István dr.

Az Uj Budapest naptára

Október 21 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Október 22 **Hétfő**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése. d. u. 7 ó. Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.
Október 23 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Rendkivüli tanácsülés. d. u. 6 ó. A Keresztény Községi Párt értekezlete.
Október 24 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Október 25 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés.
Október 26 **Péntek**	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Október 27 **Szombat**	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.

35 éve szolgál a polgármester huszárja. A polgármesteri hivatal egyik érdemes altisztje, a jó öreg *Komorovszky* Antal most töltötte be a székesfővárosnál eltöltött szolgálatának 35-ik évét. A kedves modoru, szolgálatkész és mindenkivel szemben előzékeny magatartásu altisztet a főváros tanácsa 35 évi hüséges és buzgó szolgálatának az elismerésével tüntette ki, azonkivül megfelelő jutalomban részesitette. *Komorovszky* Antal a IV. oszt. polgári hadi érdemkereszt tulajdonosa, aki közvetlen *Sipőcz* Jenő polgármester mellett teljesit szolgálatot, ezt megelőzően pedig a főváros árvaszékénél szolgált, ahol több mint két évtizeden keresztül a polgármester édesatyjának, dr. *Sipőcz* László árvaszéki elnöknek az altisztje volt, amit még most is nagyon büszkén emleget. Feljebbvalói és kartársai meleg szeretettel vették körül és elhalmozták jókivánságaikkal az *öreg Komorovszkyt,* aki 70-ik életévének a küszöbén mélyen elérzékenyülve köszönte meg a megbecsülésnek és szeretetnek eme őszinte megnyilvánulását.

A FANSz. lakásépitési akciója. Legutóbbi számában közölte az *Uj Budapest,* hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége beadványt intézett a polgármesterhez, melyben kéri, hogy az állami tisztviselőkhez hasonlóan a fővárosi alkalmazottak is épithessenek öröklakásokat és családi házakat és kérték, hogy a főváros olcsó telekkel és olcsó kölcsönnel siessen az épitkezést illetően alkalmazottai segitségére. A polgármesteren és a főpolgármesteren kivül az alkalmazottak szövetsége ezt a memorandumot *Liber* tanácsnokhoz, a szociálpolitikai ügyosztály kitünő érzékü vezetőjéhez juttatta el azzal a kéréssel, hogy a tanácsnok a maga hatáskörében intézkedjen megfelelő előterjesztés megtétele iránt. Értesülésünk szerint a tisztviselők lakásépitési akciója *a legjobb irányban vett utat arra,* hogy ugyanazon kedvezményeket megkapják, amelyeket az állam biztositott tisztviselői számára.

A nyugdijasok és a főpolgármester. A Nyugdijas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete üdvözölte *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert névnapja alkalmából, mire őméltósága a következő meleghangu sorokat intézte az egyesület elnökségéhez: Igen tisztelt Elnökség! Nevemnapjára küldött üdvözlő soraikat igen köszönöm. A közélet emberének ez a legszebb jutalma, ha látja, hogy együttéreznek vele és ünnepét azért tekintik ünnepnek, mert törekvéseivel is együtt éreznek. Ezért becsülöm nagyra üdvözlésüket és nemcsak egy napra szóló megnyilatkozásnak tekintem, hanem jelentkezésnek a jövő közös nagy munkájára, melyből minden igaz embernek ki kell vennie a maga részét. Még pedig nem hangos beszédekkel, hanem munkával abban a körben, ahová a Gondviselés rendelte. További munkásságukra Isten áldását kérem és maradok szives üdvözlettel Budapest, 1928 október hó 12-én kész hivük *Dr. Ripka* s. k.

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon Automata 883—55

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék építése és tervezése

SOHASEM KELL LELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR, LŐMŐ-U. 26. TEL.: 414-91

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Víg-utca 24. — Telefon: József 385—52.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 haza ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszfedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

GAZDASÁGI ÉLET

Rövidesen letárgyalják a Községi Takarék szervezeti szabályzatát. A *Halász-üggyel* kapcsolatosan minden oldalon felmerült az a kivánság, hogy a *Községi Takarék szervezeti szabályzatát* végre meg kell alkotni, mert csak ezen a módon lehet egyrészről irányt szabni az intézet vezetésének, másrészről felelősségre vonni az intézet vezetőségét, ha nem szabályszerüen jár el. A Községi Takarék szervezeti szabályzatát *Szabó* tiszti főügyész *Lamotte* pénzügyi tanácsnokkal még a nyár folyamán részletesen kidolgozta és azt, mint *Reményi-Schneller* vezérigazgató munkatársunknak kijelentette, a Községi Takarék egyik legközelebbi ülése fogja tárgyalni. Az igazgatóság erre vonatkozó határozata kapcsán azután a főváros jogügyi, közgazdasági és pénzügyi bizottsága fog a szervezeti szabályzattal foglalkozni, amikor is módja lesz a szakbizottságoknak, majd a törvényhatósági bizottságnak és a belügyminiszternek a Községi Takarék *teljes üzleti gesztióját meghatározni.* Ezzel a szabályzattal kapcsolatosan csupán egy kérdésünk van: *miből fogja a Községi Takarék az évi 1,200.000 pengős rezsijét megkeresni?*

A fővárosi alkalmazottak és a kertváros-akció. Lapunk legutóbbi számában foglalkoztunk a *FANSz* ismert memorandumával, melyet a fővárosi alkalmazottak panaszaik és kivánságaik tárgyában a tanácshoz intéztek. Ennek keretében idéztük a memorandum egy passzusát, mely azt sérelmezi, hogy a fővárosi alkalmazottak a kertváros néven ismert akcióból kimaradtak. Erre vonatkozólag *Gárdos* Aladár alezredes a *Kertváros rt.* ügyvezető igazgatója a következő nyilatkozatot tette munkatársunk előtt: — A földbirtoktörvény értelmében Budapesten házhelyhez jutottak között igen nagy számmal voltak székesfővárosi tisztviselők, és bármely székesfővárosi tisztviselőnek, különösen ha hadviselt volt, jogában állott házhelyet igényelni. S az igénylők között még tanácsnok is volt. A székesfőváros azonban tiltakozott az ellen, hogy az *OFB* a székesfőváros területén házhelyek céljára területet megváltson, s tisztviselőinek megtiltotta azt, hogy házhelyet igényeljen avagy a már megigért házhelyet igénybe vegye. Annak dacára *hatvankét székesfővárosi tisztviselő és negyvennyolc székesfővárosi altiszt kapott házhelyet.* Nagy tévedés az, hogy a székesfőváros *adott telkeket* házhelyek céljaira, hanem az az igazság, hogy a földbirtoktörvény adta házhelyek kisajátitását a székesfőváros minden igyekezettel meg akarta akadályozni, ami azonban „uti figura docet" nem sikerült. Helyet adtunk fenti nyilatkozatnak, mert egy lépésnek tekintjük az ügyek tisztázásához.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. megtartott igazgatósági ülése az előterjesztett 1927/1928. évi mérlegét, amelyben az üzletév alatt megszerzett Borsodi Bányatársulat üzemeinek beolvasztása is kifejezésre jut, jóváhagyta. Az igazgatóság az ez év október hónap 30-ikára egybehivandó közgyülésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy az üzletév 2,917.307.97 P-t kitevő nyereségből (mult évben 2,940.288.98 P.) részvényenként a mult évhez hasonlóan 6 P osztalék kifizetését szavazza meg és 215.000 P-t a társaság különböző jóléti alapjai javára, valamint közművelődési és közjótékonysági célokra forditson. A vállalat 62.4 millió P. értékü áruforgalmat bonyolitott le. Az uj üzletév viszonyai eddig a mult évhez hasonlóan fejlődtek. Az igazgatóság Fejér Ernő és Sivó Jenő cégvezetőknek az igazgatóhelyettesi cimet adományozta, dr. Orbán László cégvezetőtitkárt cégvezetőfőtitkárrá és Acél Tivadar, Kucsera Emánuel, dr. Siklóssy József és dr. Zorkóczy Dénes társulati tisztviselőket cégvezetőkké kinevezte.

Nyilatkozat

A napilapok hiradásai szerint a főváros pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén oly kijelentés hangzott el, hogy a Magyar Epitő Részvénytársulat a főváros részére végzett csatornamunkálatoknál nem követi az előirásokat, nem használ megfelelő mennyiségü és minőségü cementet és hogy az általa végzett munka nem megfelelő. Ezzel szemben a valóság az, hogy a Magyar Epitő Részvénytársulat a fentemlitett munkáknál, amelyek az illetékes szakközegek állandó legszigorubb ellenőrzése mellett folynak, nemcsak a legmesszebbmenően betartotta az előirásokat, hanem oly kitünő munkát végzett, hogy a hatóságok részéről külön dicsérő elismerésben részesült. Különben is a társulat közel 40 éves fennállása alatt a legkülönbözőbb hatóságok részére és mindig azok legteljesebb megelégedésére végzett fontos közmunkákat.

Ehhez képest a vállalat igazgatósága annak megállapitása végett, hogy a fentemlitett vádak és az azokhoz füzött következtetések a tényeknek semmiféle vonatkozásában meg nem felelnek, a főváros illetékes tényezőitől a legszigorubb vizsgálat sürgős lefolyását és ennek alapján megfelelő elégtétel nyujtását kérte, fentartván magának, hogy bünvádi uton is **megtorlással éljen** azok ellen, akik hamis és félrevezető adatok szolgáltatásával alkalmat adtak a bizottsági felszólalásra.

Budapest, 1928 október 18-án.

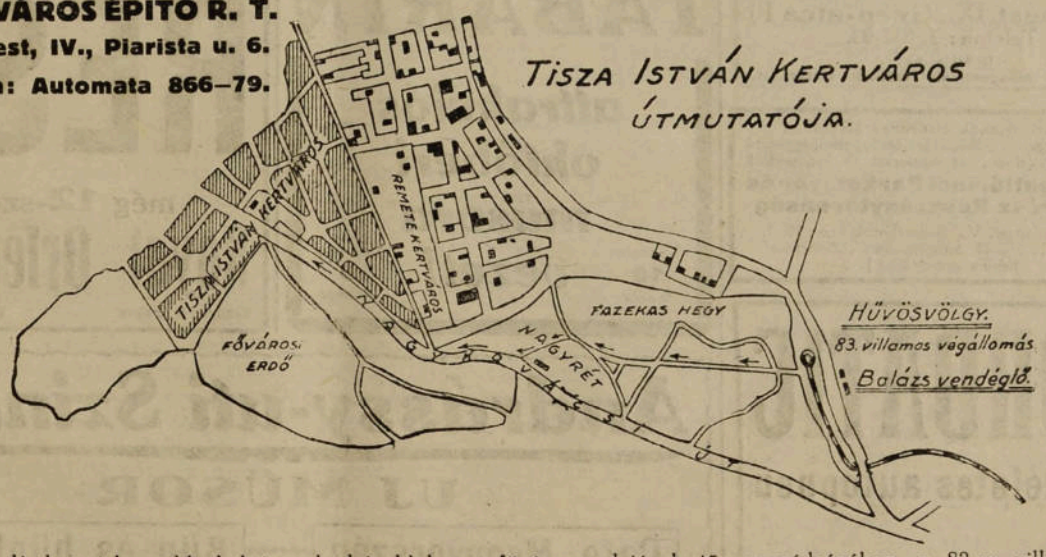
A Magyar Epitő Részvénytársulat igazgatósága

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és érbetegek külön osztálya

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

„Shaku-Do" Müvészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntöde IX. Mester-utca 26.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

TUNGSRAM

JÓ VILÁGÍTÁS = JÓ MUNKA

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton építési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III.. Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

PAULINI GÉZA
Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Padozati munkák elsőrangu kivitelben slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétagyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I.
Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar"
Kérjen árajánlatot!

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: 1. Magyar Híradó. 2. UFA Világhiradó. 3. Korda Sándor filmremeke: Szép Heléna szerelmei, főszereplők: Korda Mária, Huszár Puffy, Pártos Guszti, Lewis Stone és Ricardo Cortez. 4. Filmripacsok, Ben Lyon és Mary Astor vigj. 5. Ákom Lajos orgonaszólója. Stephanides K. dirigál. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Szép Heléna szerelmei, rendezte Korda Sándor. Főszereplők: Korda Mária, Ricardo Cortez, Lewis Stone és Pártos Gusztáv. — 2. Filmripacsok, szinjáték 6 felvonásban. — Főszereplők: Mary Astor Ben Lyon. — Fox Journal és Magyar Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) — Müsor: 1. A kedélyes kórház, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Bebe Daniels. — 2. Madame Pompadour, filmregény 10 felv. — Főszereplő: Dorothy Gish. 3. Magyar- és Paramount-Híradó. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8, háromnegyed 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

DÉCSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213-43 és Automata 259—52.) — Müsor: 1. Két Paramount-attrakció egy müsorban! Madame Pompadour, filmjáték 10 fejezetben. Főszereplők: Dorothy Gish és Antonio Moreno. 2. Kedélyes kórház, vigjátéksláger 8 felvonásban. — Főszereplő: Bebe Daniels. — 3. Híradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

FÓRUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07.) — Müsor: Mosjoukine és Lil Dagover szereplésével a Titokzatos futár. Dráma 12 felvonásban. Stendhal—Rouge et noir klasszikus regénye filmen. Burleszkek. Hiradók. Előadások kezdete hétköznap: 5, negyed 8 és fél 10. Vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: József 302—63. Hétfőtől—szerdáig. Október 22—24-ig. „Rapa-Nui." (A kincsek szigete.) Filmregény 8 felvonásban. Főszereplők: Liane Haid és André Roane. — „Az elkésett vőlegény." (Max és Móric a kanibálok szigetén). Fox slágervigjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Sally Phyps és Nick Stuart. Hiradó. Csütörtöktől—vasárnapig. Október 25—28. „Csillagok utja." Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Greta Garbo és Lars Hanson. — „Flörtöl a feleségem." Vidám történet egy ifju férjről, akivel kikezd a felesége. — Főszereplők: Carmen Boni és Gustav Frölich. — Fox Journal. — Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

OMNIA VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. Arany-város, Universál-attrakció 8 fejezetben. Főszereplők: Renée Andorée és Conrad Nagel. 2. Charlotte kicsit bolond, vigjátékattrakció 8 felvonásban. — Főszereplők: Putty Lya és Livio Pavanelli, Barra Béby és Gellért Margit klasszikus táncokkal. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. Song, filmjáték 10 felvonásban. Főszereplők: Anna May Wong, Heinrich George és Ad. Schlettow. 2. Phyllis Haver amerikai vigjátéka 6 felv. 3. Magyar Híradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: 1. A titokzatos futár, Stendhal „Rouge et noir" cimü regénye filmen. Világattrakció! Főszereplők: Ivan Mosjoukine, Lil Dagover és Agnes Petersen. 2. Ruha teszi az embert, slágerburleszk. 3. Coco és az elvarázsolt kastély, Tinta Matyi legujabb trükkje. 4. Hiradók. — Az előadások kezdete hétköznapokon: ½5, ¼7, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: ¼4, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. A müsor második hétre is prolongálva!

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Kizárólagos joggal! — Prolongálva a negyedik hétre is! — 1. Cirkusz. Egy félszeg fickó kalandjai. — Főszereplő: Charlie Chaplin. Star-világattrakció! — 2. Flörtöl a feleségem, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: Carmen Boni. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, ¼8 és ½10 órakor. — Szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11-től ½1-ig és délután 4 órától.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49. VI. Nagymező-utca 8. Hétfőtől szerdáig Október 22—24. „A falklandi csata." Hatalmas tengeri ütközet filmen 10 felvonásban. — „Rapa-Nui." Filmregény 8 felv. Főszereplők: Liane Haid és Andre Roané Hiradók. Október 25—28. Csütörtöktől—vasárnapig. — „Charlotte kicsit bolond." Vigjáték 8 felvonásban. — Főszereplők: Putty Lia, Livio Pavanelli és Alfons Fryland. — „Mirney és szerelem." Szinmü 8 felv. Főszereplők: Charles Byer és Skates Gallacher. — „Aff az erkölcs őre." Burleszk. Hiradó. — Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 tól.

CORVIN Kamara
Október 25-én
jelenik meg a szezon kiemelkedő filmműsora:
KIS GARNIZON
HARRY LIEDTKE
HANS JUNKERMANN
katonai vigjátéka
ASZFALTVIRÁG
Amerikai dráma 8 felv. Fősz.: Virginia Vally

TABARIN
attrakciós októberi műsora vezet!
Kezdete 10 órakor
Záróra 6 órakor

RESO
még 12-szer a
Royal Orfeumban
Kezdete 8 órakor
Telefon: J. 421—68

Andrássy-uti Szinház
UJ MŰSOR
Cafe Mennyország
Vadnai László bohózata
Bün és bünhödés
Szenes Béla bohózata
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agya utca 75. szám.

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGÁRIA passepartout műintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESDNER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vízvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopäd- és műcipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális érczfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHASZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KALLÓ JENŐ kályhásmester Budapest, VII., István-ut 12. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Dembinszky-utca 23.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és mülakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 312—12.

FELHIVÁS
a köztisztviselőkhöz és közalkalmazottakhoz!
AZ „ANNUITÁS"
HÁZÉPITŐK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Tükör-utca 2.
Telefon: Automata 113—06.
a m. kir. Népjóleti és Munkaügyi Miniszterium 5748/1928. számu, valamint a m. kir. Pénzügyminiszterium 127805/1928. számu leirata alapján megkezdi a családi- és társasházak épitésének keresztülvitelét.
Az épitkezni kivánó köztisztviselelők és közalkalmazottak 30 éves törlesztésre, lakbérüknek lekötése ellenében, kisebb hozzájárulással épitkezhetnek.
Részletes felvilágositás az „ANNUITÁS" irodájában: d. e. 9—2-ig és d. u. 4—7-ig

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr UJ ISTVÁN

VI. évfolyam 43. szám — Budapest, 1928 október 27

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

A táskapénz

A fővárosi üzemek egyik legsulyosabb bajára mutatott rá a pénzügyi bizottság költségvetési vitájában Wolff Károly, azt mondván, hogy lehetetlen a Beszkárt napi bevételeiből, a táskapénzekből rekonstruálni az üzemet és alkotásokat konstruálni, olyan alkotásokat, amelyeket egymásra következő nemzedékek által fizetendő kölcsönpénzekből szabadna csak világra hozni. Örvendünk, hogy a jobboldal vezérének álláspontja ebben az ügyben megegyezik a mi régóta vallott elvünkkel és velünk együtt a táskapénz rákfenéjére irányitotta a nyilvánosság reflektorát.

Ám a táskapénzzel nemcsak a Beszkártnál találkozunk, találkozunk minden üzemnél, az autóbuszüzemnél éppen ugy, mint a gázműveknél, az élelmiszerüzemnél csakugy, mint a konyhakerti gazdaságnál. Ez a korszak nem ismeri az annuitásokat, a poziciójukat és üzemüket féltő üzemigazgatók alkotási bódulatukban csak produkálni, produkálni és produkálni akarnak, azon bizonykodván, hogy az ő üzemük annyira jövedelmes, hogy a folyó bevételekből ime még sulyos beruházásokra is tellik!

Azzal, hogy ezeket a fölöslegeket végeredményben a közönség keserves filléreiből szedik össze, hogy a közszolgáltatások magas árai alatt nyögve-nyög háboruutáni, gazdaságilag tönkrejutott, szerencsétlen nemzedékünk, azokkal nem törődnek ezek a cinikus üzemigazgató urak. A lipicaiak vidáman vágtatnak a köruton, vivén méltóságos terhüket, az autók ruganyos pamlagjain arról álmodoznak a vezérek, hogy a miniszteri fizetést meghaladó jövedelmük után most már ők is megkapják az excellenciás cimet, a hevülő szivek üzemi palotákról ábrándoznak, melyneg gulájához és piramisához már hordják a téglákat a gázfogyasztók, az egész vonalon a táskapénz üli az orgiákat, az üzemi rentabilitásnak, az üzemi luxusnak a napi bevételekből való biztositása és fokozása.

A táskapénz nem efemer probléma, véres és fájó valóság ez, amelynél csak egy fontosabb annyi és annyi üzem költségvetésében: a táskapénzeknek, a bevételeknek olyképpen való elmaszkirozása, hogy a költségvetési tárgyalások során ne tudják őket kihámozni a kiváncsi természetü bizottsági tagok, ha ugyan veszi valaki magának a fáradtságot, hogy kissé mélyebben nézzen az üzemi titkokba, melyeket féltékenyen őriznek az üzemigazgató urak. A titkolózás ugyanis egyik fő jellemvonása az elkapatott üzemi méltóságoknak, akik személyes sértésnek veszik, ha bizottság vagy ujságiró kissé behatóbban érdeklődik, hogy mit rejtenek azok a bizonyos táskák. A táskák sok mindent rejtenek bizonyos anyagból, ami már nem fér el az üzemigazgatók füle mögött... A pénzügyi bizottság előtt koldusrongyokban siránkoznak az üzemi hercegek, akiknek táskáját a továbbiakra vonatkozóan is ajánljuk Wolff Károly figyelmébe!

Semmi okom, hogy programomon változtassak, — mondja Folkusházy, aki nyugdijba megy

Teljesen bizonytalan, hogy ki lesz Budapest uj alpolgármestere — Rumbachot és Szalayt nyugdijazzák, Soltyt visszatartják — Az ügyosztályok számának szaporitásáról szóló közgyülési határozatot részben jóváhagyja a belügyminiszter és karácsonyra uj tanácsnokot kap az önállósitott utépitési ügyosztály

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A pénzügyi bizottság általában csendes, de meg-megujuló viharokkal teletüzdelt költségvetési vitája közben *megérlelődtek azok a személyi problémák*, amelyek hónapok óta tartják izgalomban a városházát. Legutóbbi számában megemlékezett az *Uj Budapest* arról, hogy a belügyminiszter az ügyosztályok szaporitásáról szóló határozatot, amellyel a főpolgármester az első leküldés alkalmával nem azonositotta magát, ujból leküldte véleményezés céljából a főpolgármesteri hivatalba. *Ripka* azon álláspontját ugyanis, hogy az egész státusrendezési és ügyosztályszaporitási tervezetet el kell tenni arra az időre, amikor a képviselőház a fővárosi közigazgatás egész beosztásával foglalkozhatik a törvényrevizió kapcsán, — *a belügyminiszter nem tette magáévá.* A belügyminiszter élénk figyelemmel kiséri a városháza belső ügyeit és belátta, hogy a városházán *teljesen beütött a műszaki adminisztráció csődje* és az utépités javulásáról, nemkülönben a fontosabbnál fontosabb városrendezési problémák megoldásáról nem lehet addig szó, *amig a műszaki ügyosztályok mai kuszált összevisszaságát gyökeresen nem rendezik.* A belügyminiszterium ezen nézetét osztja most már a főpolgármester is és a legközelebbi napokban már elkészül *Ripka uj javaslata* a státusrendezés ügyében. Ezen javaslat szerint a főpolgármester magáévá fogja tenni a juliusi közgyülési határozatnak *a műszaki ügyosztályok szétválasztására és a műszaki személyzet szaporitására vonatkozó részét.* A főpolgármester azt javasolja a belügyminiszternek, hogy ily körülmények között a közgyülési határozatnak a műszaki adminisztrációra vonatkozó részét *hagyja jóvá*, a harmadik alpolgármesteri állás felállitására a közgazdasági és közlekedési ügyosztályok ujból való szétválasztására, továbbá a hitelnyilvántartó hivatal megszervezésére vonatkozó részét pedig ejtse el, azzal az indokolással, hogy ilyen szerkezeti reformok megalkotására nem a törvényhatósági bizottság a hivatott, hanem az országgyülés, amely a fővárosi törvény reviziójának tárgyalása alkalmával ezekről a hiányokról *is* gondoskodni fog. A főpolgármester ezen állásfoglalását értesülésünk szerint osztják a városháza illetékes tényezői és igy semmi akadálya sincs annak, hogy a közel félesztendeje a belügyminiszteriumban heverő akta *most már gyors elintézést nyerjen.*

A gyors elintézésre annál is inkább szükség van, mert *Rumbach* tanácsnok közvetlenül a költségvetés közgyülési letárgyalása után visszavonhatatlanul nyugalomba megy és az annyit támadott ügyosztályt sem a polgármester, sem a közgyülési pártok nem kivánják *egyetlen percig sem felelős vezető nélkül hagyni.* Tehát még karácsony előtt meglesz a szétválasztott ügyosztályok uj tanácsnokainak megválasztása. A városrendezési ügyosztály élére hors concours *Csárrmann* Ferenc műszaki főtanácsos kerül, az utépitési ügyosztály uj tanácsnoka pedig a *Molnár* László-, *Király* Kálmán-, *Zaitz* László listából fog kikerülni.

Ezen a héten végérvényesen elintéződött a *Folkusházy-probléma* is. Az *Uj Budapest* munkatársa ebben az ügyben közvetlenül *Folkusházyt* kérdezte meg, aki a következő kijelentést tette: „*Semmi okom sincs arra, hogy az előirt programmon változtassak*“ — Az *előirt program* pedig az, hogy *Folkusházy* november 15-én elfoglalja vezérigazgatói állását a Beszkártnál. Munkatársunk azt a kérdést is feltette *Folkusházynak*, hogy ki lesz az utóda. Az alpolgármester ur az e kérdésre való feleletet mosolyogva háritotta el magától, noha ez a probléma *a közeli hetekben gerince lesz a városházának.* Változatlanul tartja magát a hir *Szabó* Imre dr. főügyész alpolgármesteri behelyettesitéséről. Maga a főügyész nincs ellene ennek a megoldásnak, azonban csak abban az esetben lenne hajlandó, mint behelyettesitett alpolgármester működni, ha az uj fővárosi törvény által elrendelt általános tisztujitás *megfelelő időbeli távolságra esik a behelyettesitéstől. Szabó* Imre dr.-nak teljesen igaza van abban, ha nem akar *három hétig behelyettesitett alpolgármester lenni.* Azonban *erősen dolgoznak* az érdekelt tanácsnokok is, ugy a behelyettesités, mint a megválasztás ügyében.

A főjegyzői kar *Szabó* Imre behelyettesitésében és esetleges megválasztásában a fogalmazók ujabb nagy sérelmét látja, azzal az indokolással, hogy a tanácsnoki és előljárói megválasztásokat nehezen váró főjegyzők ebben az esetben ujra egy előlépési alkalomtól üttetnek el. Olyan véleményt is hallottunk az egyik főjegyző részéről, hogy a *főpolgármesternek nem áll jogában Szabó Imrét behelyettesitenie*, mert erre a behelyettesitésre *jogilag* csak akkor nyilnék mód, ha előbb a belügyminiszter a törvényhatósági bizottságot feloszlatná. A törvény szerint ugyanis behelyettesitésre csak akkor van joga a főpolgármesternek, ha *a törvényhatósági bizottság a választásban akadályozva van.* De ki akadályozza meg a törvényhatósági bizottságot, hogy alpolgármestert válasszon — kérdezte keserüen tőlünk a főjegyző. Jogilag mindenesetre igaza van a főjegyző urnak, — a helyzet azonban az, hogy ujabb időben *szokássá vált a behelyettesités*, noha a törvényhatósági bizottság munkaképességét és a választási lehetőséget semmi sem gátolta: csak *Spannberger* és *Guth* behelyettesitését emlitjük meg, mint ennek a legutóbb már *szokássá vált főpolgármesteri jognak* legkirivóbb hajtásait.

Egy visszatartásról és egy nyugdijazásról számolhatunk be még ez alkalommal. *Solty* tanácsnokot, aki ez év februárjában volt hatvanéves és szolgálati idejét már régebben betöltötte, egy esztendőre vissza fogják tartani. Az erre vonatkozó polgármesteri előterjesztést *még karácsony előtt* letárgyalja a törvényhatósági bizottság. Ezzel szemben *Szalay* Sándor dr. előljárót nyugdijazni fogják, az erre vonatkozó ügyosztályi előterjesztés *november végén* kerül a közgyülés elé. Arra való tekintettel, hogy *Badál* Ede visszatartási ideje is lejár az év végével, *a jövő év elején egyszerre négy előljárói állást* tölthet be a törvényhatósági bizottság.

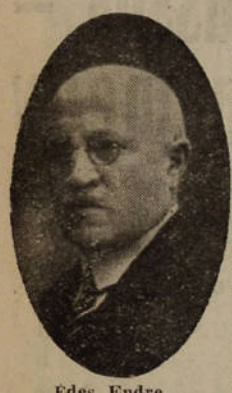
Solty visszatartása ellen szintén van bizonyos akció, azon az alapon, hogy az előljárókat szolgálati idejük leteltével nyugalomba küldik, akkor bármennyire kiváló műszaki szakember is legyen *Solty*, ő sem lehet kivétel. Ugy tudjuk azonban, hogy *Solty visszatartása befejezett dolog.* A középitési ügyosztály tehát csak egy esztendő mulva fog uj vezetőt kapni *Wossala* vagy *Lavotta* személyében. Az előljárói állások betöltésénél érdekes tendencia, hogy központi főjegyzők is erősen fognak pályázni az állásra (elsősorban *Muzsikót* emlegetik) azzal az indokolással, hogy közeledvén a 35. szolgálati évhez, *nincs idejük már a tanácsnoki állást megvárni.* Általában az a helyzet, hogy az öreg főjegyzők aggodalommal néznek a fővárosi törvény elé, amely a 35 évi szolgálati idővel a *kötelező* nyugdijazást fogja előirni.

Uj méltóságosak a városházán

Édes, Lobmayer, Purébl

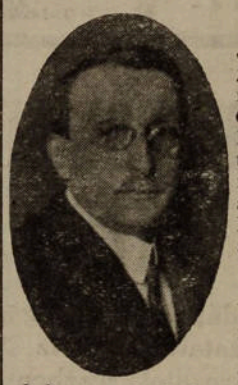
— Az Uj Budapest tudósitójától —

A városháza rideg szobáit bearanyozza az őszi verőfény, a tanácsnokok komoly előkelőséggel berendezett szobáiban ünnepet ülnek az őszülő halánték tanácsnokok. Mi lehet ünnepnap egy tisztviselő életében, akinek pályáját szűkre szabott lehetőségek közé szoritja az adminisztráció ezer fékje és gátja? A napfény, a kitüntetésnek, a dicsőségnek, az elismerésnek a sugara. Az elmult héten három ilyen sugár állitotta három kormányfőtanácsosi kitüntetés formájában az elismerés, a szeretet, a megbecsülés reflektora elé a főváros három főtisztviselőjét: Édes Endrét, Lobmayer Jenőt és Purébl Győzőt.

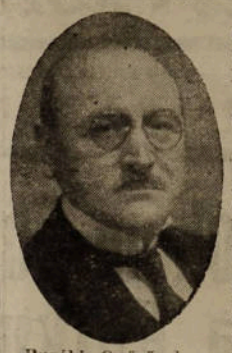
Édes Endre

Édes Endre 1892 augusztus 9-én lépett a főváros szolgálatába mint egy forintos napidijas. Tizenkilenc éves volt akkor Édes Endre, aki a Csepel-rakparton a gazdasági hivatalban teljesitett először szolgálatot. 1894-ben irnokká választják, 1901 juliusában fogalmazó és megindul a karrier, melynek betetőzését jelenti a kormányfőtanácsosi kitüntetés. A fiatal Édes Endre tehetségét és nagyrahivatottságát mi sem mutatja jobban, mint hogy 1901 juliusában a gyakornoki és segédfogalmazói fokozatok elkerülésével egyszerre fogalmazóvá választják. Az ő nevéhez fűződik az általános titkos választójog alapján az első választói névjegyzék gyors és pontos összeállitása, a háborus viszontagságok és a forradalmak dúlásai után ő regenerálja a kórházakat. Tavaly a városgazdasági ügyosztály élére került, ahol ismét nagy szervezőképességéről és páratlan szorgalmáról tett tanuságot.

Lobmayer Jenő dr.

Lobmayer Jenő az egyetlen jogi doktor a tanácsnokok között. Ő a tanács nyelveket tudó globetrottere, beszél németül, franciául, angolul és olaszul. Mint dijnok kerül a városhoz, 1899-ben fogalmazógyakornok, 1905-ben segédfogalmazó, 1908-ban fogalmazó, 1910-ben még mint fogalmazó a főváros képviselője a brüsszeli világkiállitáson. 1920-ban tanácsnokká lesz és a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztály élére kerül. 1926 áprilisa óta a közgazdasági és közlekedési ügyosztály vezetője, itt megkezdi a fogaskerekü elektrifikálását, folytatja a Beszkárt rekonstrukciós munkálatát, két izben szállitja le a géperejü bérkocsik viteldiját. Nyelvismerete folytán a polgármester igen gyakran őt bizza meg a külföldi vendégek fogadásával és nagyobb ünnepségeknél a főváros reprezentálásával és a külföldi kongresszusokon is már többször képviselte a fővárost sikerrel, eredménnyel és odaadással.

Purébl Győző dr.

Purébl Győző dr., a harmadik uj méltóságos ur, 1894-ben lépett a főváros szolgálatába. 1912-ben már tanácsnok-helyettes, mint fiatal jegyző a közgazdasági ügyosztályban. 1920-ban mint ujonnan megválasztott tanácsnok kerül a közgazdasági ügyosztály élére, ebbeli minőségében egyik irányitója a háborus és forradalmi lezüllés után a főváros gazdasági életének. Megszervezi a budapesti Árumintavásárt, hathatós munkásságot fejt ki az autonóm vámtarifa előkészitésén, kifejleszti a Kisipari Hitelintézetet, megszervezi a főváros fa- és szénellátását. Előmozditja a Budapest területén való mezőgazdálkodást és megmenti az elsenyvedéstől a Budapesti Sport Egyesületet. Az ujabb időkben mint a tanügyi osztály vezetője fejt ki értékes működést.

Az Uj Budapest melegen gratulál a három uj kormányfőtanácsosnak, akik diszei nemcsak a fővárosnak, de az országnak is.

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:

Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

Telefon: Automata 819-73

LEGUJABB TIPUSAI:

2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

RÁZSÓ JENŐ

épület-, tömegmukák és mübutor-asztalos

Budapest, IX., Lónyai-utca 46, (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

Az 1924. évi IX. t.-c. alapján szervezett

Iparosok Országos Központi Szövetkezete

Bőripari Szakosztálya

Budapest

Központi iroda: V., Nádor-utca 22.

Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.

Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Mindennemü gazdasági és müszaki

kötéláruk hevederek zsinegek

SZALKAY PAPP JÓZSEF

kötél- és géptömitőanyag-gyárában

Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.

Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, minden ajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.

Telefon: József 361—23

STABIL ÉPITŐ RT.

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.

Telefon: T. 140-17, 239-01.

AMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK

Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.

Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.

VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

VOZÁRY PÁL

okl. gépészmérnök villamossági vállalata

Iroda és mühely:

Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37

Telefon: József 373—34

Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

FARKAS LAJOS

mérnök

Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó

Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Ugy szép az élet, ha zajlik, — mondja a költő, kedves szerkesztő ur, de Önnek fentnevezett irótársa annakidején valószinüleg nem a budapesti városházára gondolt, ahol ugyan zajlik az élet, de egyáltalában nem szép. Vagy tetszenek-e Önnek azok az elnyujtott vitatkozások, melyeket a pénzügyi bizottságban fáradtan jegyez fel a gyorsirók ceruzája, amelyek belevesznek a semmitmondó részletekbe, de óvatosan kerülik a nagy problémákat, amelyekhez viszont nem értenek. Hála Istennek, nem vagyok politikus, mélyen tisztelt szerkesztő ur, és igy nincs véleményem a házszabályrevizióról, amely körül az országgyülés bizottságaiban már folyik a csata. Ellenben sürgősnek tartok egy ügyrend-módositást, amely lehetetlenné teszi, hogy nivótlan felszólalások álmos pergőtüzében őrlődjön föl ennek a szerencsétlen városházának minden energiája. Lehetetlen állapot, hogy a városházán minden ősszel hetekre megálljon az adminisztráció, mert a tanácsnokok hátuk mögött szurkoló referensekkel a pénzügyi bizottságban kénytelenek lesni, hogy mikor és ki vágja őket pofon. A főpolgármesternek a nyár folyamán ideje lett volna erre a...

— Ne politizáljon kedves dr. Városházy, azt elvégzem én magam a vonal fölött. Inkább arról beszéljen, hogy miért haragszik Bedő Móric Sipőczre?

— Hogy haragszik-e azt nem tudom, de hogy nincs oka rá, az bizonyos. A helyzet az, hogy Bedő Móric ugy a pénzügyi bizottságban, mint a közigazgatási bizottság hétfői ülésén rossznéven vette, hogy Sipőcz nem jelenti ki, miszerint ő esküdt ellensége a numerus claususnak és mindenkit hajlandó kardpárbajra kihivni, aki ezen véleményét nem osztja. Meglehet, hogy ha Sipőcz ezt a kijelentést tette volna, Bedő Móric azonnal belépett volna a fajvédő párt legszélsőbb jobboldali szárnyába, de a polgármester az én szerény véleményem szerint igen helyesen cselekedett, amikor a pénzügyi bizottság szombat délutáni ülésén korrekten és hüvösen beszélt. Budapest polgármestere ebbeli minőségében nem elegyedhetik a napi politikai vitába. Budapest első polgára, felül áll az efféle események hullámain, az ő tógájába sem az egyik, sem a másik párt nem törülközhetik, az ő kijelentése sem jobbra, sem balra nem lehet érv és nem lehet támogatás. Budapest polgármestere igen helyesen cselekedett, amikor csupán arra a kérdésre felelt, amelyhez neki köze van, hogy a maga részéről mindent elkövet Budapest rendjének és biztonságának megvédése iránt. A numerus claususról meg lehet Sipőcz Jenőnek a véleménye, valószinüleg meg is van, ez a magánvélemény azonban senkire nem tartozik, mondhatnám, nem is érdekel. Nem pedig azon egyszerü okból, mert a felelős állásban lévő polgármesternek a nyilvánosság számára egy ilyen kifejezetten országos politikai kérdésben nincs és nem is lehet véleménye. Csak dicsérni tudom Sipőcz Jenőnek okos és nyugodt magatartását, amelynek nagyrésze volt abban is, hogy ez az országos politikában elég zavart okozó kérdés a maga szenvedélyt keltő bacillusaival nem fertőzte meg a városházát, és hogy a közigazgatási bizottság hétfői ülése nem politikai csata szintere lett, hanem egységes, erős és méltóságos dokumentálása annak, hogy ez a város békét, rendet és nyugalmat akar.

— Ki volt a hétfői ülés hőse?

— Meghajtom a tollamat az én derék barátom, Lázár Miklós felé, akinek felszólalásánál okosabb, komolyabb és higgadtabb beszédet keveset hallottam még városatya ajkáról. A kis Lázár, — ahogy barátai becézni szokták — a közigazgatási bizottság rendkivüli ülésének ünnepélyes fórumán levette a rukkzakját, kivette belőle a marsallboti pálcát, amelyet minden városatya a táskájában hord és a kezében tartja, hogy onnan többet ki ne eressze. Röviden: Lázár Miklós hátfőn olyan vezéri allüröket csillogtatott meg, amelyek a demokratapárt handabandázó, önző és nivótlan veszekedéseitől egyszerre komoly léniába sorakoztatták mögéje azt a budapesti közvéleményt, amely Wolffot és Kozmát természetszerüleg nem ismerheti el vezérének, mert alkatánál, elhelyezkedésénél, temperamentumánál fogva szélsőbali ellenzéki. Szimfóniája volt ez a beszéd a mai Budapest vergődő emberének, amellett egy stilisztikai remekmü, amely kellemesen ütött el azoktól a dadogásoktól, amelyekhez egyes jobbsorsra érdemes városatya-uraságok részéről hozzá vagyunk szokva. Az Uj Budapest aranyérmét ezennel feltüzöm a kis Lázár mellére!

— Az adományozást jóváhagyom! De miért nem Ripka elnökölt a közigazgatási bizottság ülésén?

— Öméltósága néhány napra elszökött Budapestről. A fehérhaju Ludovika nagyasszony egyik lányával Badenben töltött nehány hetet, és a főpolgármester ur mint jó családapához illik, mikor haza akartak jönni, értük ment a badeni szanatóriumba. Pont erre a távollétére esett az összehivási kérelem, és igy Ripka, aki csak hétfőn este érkezett vissza, nem vehetett részt az ülésen. A badeni sejour alatt különben Feri bátyánk annak is módját találta, hogy hangszalait kellően megerősithesse arra a nagy igénybevételre, amely a közgyülési költségvetési vita alkalmával várható.

— Mit csinálnak az uj méltóságosok?

— Boldogok ugy ők, mint becses nejeik. Mondani sem kell, hogy hivatali szobáik még ma is virággal vannak telve, elhalmozták őket üzemeik, barátaik, tisztelőik a késő ősz minden virágos pompájával. Nagy üdvözlések voltak, bankettek is ies-

A fővárosi tisztviselők helyzete

Irta: Szőke Gyula dr. bizottsági tag az országgyülés felsőházának tagja

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Az Uj Budapest folyó évi október hó 13-iki számában „A fővárosi alkalmazottak ujabb jajkiáltása" cimü cikkben kifogásolod, hogy a fővárosi törvényhatóságnak pénzügyi bizottságában a tisztviselőket lebecsülő felszólalás hangzott el és jellemzőnek találod, hogy senki a bizottsági tagok közül, vagy a bizottság elnöksége részéről a tisztviselőket védelmébe nem vette.

Régen elszoktam az ujságirástól és igy csak kivételes alkalmakkor fogok tollat a nyilvánosság számára. A jelen eset is kivételes alkalom. Nem azért, hogy a sajtóban szerepeljek, hanem mert a főváros tisztviselői karának minden igazságtalan megtámadása nekem, aki hosszu idő óta éber figyelemmel kisérem a munkálkodásukat, parancsoló kötelességgé teszi, hogy az ő védelmükre, vagyis jobban az ő megtámadott igazuk hirdetésére szót emeljek. Igy most én találom különösnek, hogy a sajtónak a pénzügyi bizottságban jelen volt képviselői a napilapokban is csak a támadást hozták, az én felszólalásom fölött azonban elsiklottak. Ez szinte érthetetlen akkor, amikor nyomban az elhangzott támadás után kértem szót és utasitottam vissza a tisztviselőket lebecsülő felszólalást, rámutatván arra, hogy egyes hivatalokban előfordulnak hibák, de ezt általánositani és ilyen hangon a fővárosi tisztviselői karról beszélni nem szabad.

Gondolom, az illetékesek előtt az én álláspontom a tisztviselői kérdésben is meretes. Jól dijazott, jól munkálkodó tisztviselői kart kivánok és éppen ezért éveken át sürgettem egyrészt a fizetés rendezését, másrészt a hivatalos idők okszerü beosztása mellett a szorgalmas munkálkodást. Hibák, sőt talán egyes esetekben visszaélések is vannak, de ugy tapasztaltam, hogy ha ezek a felsőbbség tudomására jutnak, mindig megtorlásban részesülnek. Ezeket tehát, ha felpanaszoljuk, nem a sajtóban közölt általánositó támadással, hanem az egyes eseteknek a vezető tisztviselőkkel való közlésével lehet és kell elintézni és orvosolni a bajt, hogy el ne terjedjen.

A sajtó pedig ne csak azt hallja meg, amikor a támadások elhangzanak, hanem hallja meg azt is, ha a tisztviselők mellett tárgyilagos felszólalás történik. Igazán nem helyezek sulyt arra, vajjon a köz érdekében tett felszólalásaim az egyes sajtóorgánumok részéről minő közlésben részesülnek, mert egyrészt nem a lapok számára szólalok fel, másrészt az egyes felszólalások a nagy nyilvánosságot talán nem is érdeklik. De sulyt helyezek azon megnyilatkozások helyes közlésére, amelyek általános érdeküek, vagy amelyek az intézmények kritikáját tartalmazzák.

A sajtónak nagy hatalma van. És amikor ezen hatalom képviselői a közérdekü felszólalásokat a nyilvánossággal közlik, az ország és a főváros érdekében hatalmukat csak tárgyilagosan gyakorolhatják. Nem lehet az pártpolitikai kérdés, hogy mi, akik ellenőrizzük a főváros tisztviselőinek működését, minő kritikával illetjük őket. Még kevésbbé szabad pártpolitikai kérdésnek lenni, hogy a sajtó ezen kritikát hogyan adja vissza és mely kritikákról emlékezik meg. Nem félek attól, hogy a lebecsülő megnyilatkozások elkedvetlenitik a tisztviselőket, mert meggyőződésem az, hogy a főváros tisztviselői kara általában annyira hivatásának tudatában végzi működését, hogy a kötelességteljesitésben az ilyen lebecsülések nagyobb ellanyhulást nem okozhatnak. Tartok azonban attól, hogy akik a lapokban az ilyen közléseket olvassák, egyoldalu információ alapján alkotnak maguknak véleményt a főváros közigazgatásáról és bizony nem fognak jó véleményt alkotni a tisztviselői karról, amely pedig általában hivatása magaslatán állva, határozottan jó szót érdemel.

Ma ugyan szokás erősebb kritikát gyakorolni, nemcsak azért, mert mindenki ideges és a saját kis baját, vagy az egyszerü kis hibákat általánositja, hanem mert ki van mondva a halálos itélet a mai közigazgatási rendszerre, reformálni akarják a közigazgatási szakértők szerint elavult intézményt. Igaz-e ez az elavulás, erről máskor fogok szólani. De ha igaz volna is, nagyon kell óvakodni attól, hogy a rendszer hibáit a tisztviselők terhére irjuk és a tisztviselők lebecsülésével akarjuk kifelé igazolni, hogy mennyire megérett a főváros közigazgatása a gyökeres reformra. Az én három évtizedes tapasztalatom engem nem arról győzött meg, hogy a főváros közigazgatása elavult volna, vagy az mélyreható gyökeres változásokat kivánna. Feltétlenül vannak rendezendő dolgok, de ezekért az egész rendszert feláldozni nem tartom célirányosnak. De ha vannak is, akik saját véleményükért hajlandók a fennálló törvényeink egy részét módositani és ki nem próbált, elképzelt rendszereket, a kipróbált és gyakorlatilag bevált rendszerek helyébe ültetni, vigyázzanak, hogy ezen céljuk kivitelében ne bántsák a közigazgatás tekintélyét, a tisztviselők munkáját, az alkalmazottak értékét, mert ha ezekhez nyulnak, nem lesz az a rendszer, nem fognak tudni hozni olyan uj fővárosi törvényt, amely az elveszett tekintélyt, a lecsökkent munkakészséget, a kölcsönös bizalmat és a szeretetet pótolni tudná.

Engedd meg, kedves szerkesztő uram, hogy ez legyen az én válaszom a cikkedre. Lehet, hogy sokan nem értenek velem egyet, de azok, akik a főváros érdekeit a szivükön hordják, kell, hogy egyetértsenek velem abban, hogy a jó közigazgatást, a megbecsült, anyagilag is ellátott, jól munkálkodó, képzett és szorgalmas tisztviselői karral lehet fenntartani. Ilyennek kivánom én a főváros közigazgatását és ezért emelek szót a tisztviselők anyagi helyzetének javitása és a megbecsülésük érdekében.

Kiváló tisztelettel készséges hived:

Dr. Szőke Gyula.

nek... Ha most sorba veszem az uj méltóságosokat, közlöm, hogy Édes Bandi kapta a legtöbb virágot. Telistele van vele a szobája, és mikor üdvözöltem őt a kitüntetés alkalmából, az egyik virágos vázán apró papirfecnit találtam. Szórakozottan kezembe gyürtem a kis papirdarabot, mire az ujdonsült méltóságos ur ijedten rámkiáltott: „Tedd vissza a helyére azt a papirost!" — „Mi a baj" — dadogtam rémülten. — „Kérlek, a feleségem reggel itt volt, és azokra a virágokra, amiket haza akar vitetni ilyen cédulácskákat tett. Képzeld mi történik velem otthon, ha nem kerül minden virág pontosan haza." Szóval egy uj méltóságos urnál is nagyobb ur van: egy uj méltóságos asszony. Purébl is nagyon örül a kitüntetésnek, őt a tanügyiek üdvözölték zárt sorokban, Lobmayert pedig az Idegenforgalmi Hivatal, a rengeteg ipartestület. Mindenki örül a kitüntetésnek, csak három hölgy nem, a három titkárnő, akiknek most egyéb dolguk sincs, mint köszönő leveleket irni. Azt hiszem, ötszáz levélben már mindegyik kiegyezne...

— Házasság? Eljegyzés?

— Ki házasodik költségvetési időben?

— A viszontlátásra, kedves dr. Városházy. Ugyan remélem, ön nem fog a költségvetési vitában felszólalni...

— Nem, hacsak Reich Samu üzeméről nem mondok el egyet-mást... A viszontlátásra, kedves szerkesztő ur!

FELHIVÁS
a köztisztviselőkhöz és közalkalmazottakhoz!
AZ „ANNUITÁS"
HÁZÉPITŐK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Tükör-utca 2.
Telefon: Automata 113—06.
a m. kir. Népjóléti és Munkaügyi Miniszterium 5748/1928. számu, valamint a m. kir. Pénzügyminiszterium 127805/1928. számu leirata alapján megkezdi a családi- és társasházak épitésének keresztülvitelét.
Az épitkezni kivánó köztisztviselelők és közalkalmazottak 30 éves törlesztésre, lakbérüknek lekötése ellenében, kisebb hozzájárulással épitkezhetnek.
Részletes felvilágositás az „ANNUITÁS" irodájában: d. e. 9—2-ig és d. u. 4—7-ig

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

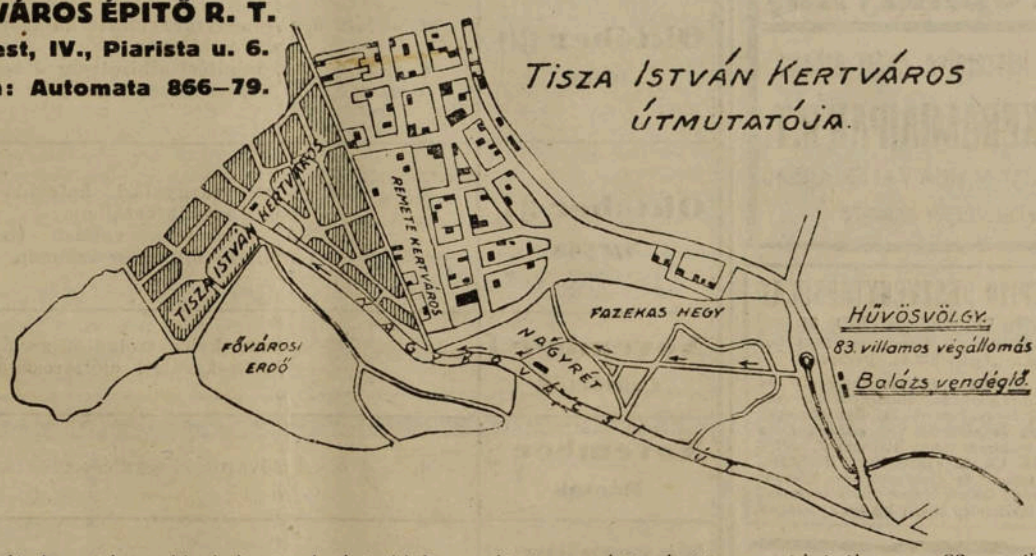
CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett öntvények gyártása. — Állandó cinezés.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Misura Mihály
autó karoszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Orczy-utca 6-8-10
Telefon: József 825—01.

Stumpf Sándor
kocsigyártó kovácsmester, VII., Thököly-ut 31. sz.
elvállalja kövezési és utburkolási szerszámok készitését és javitását, ugyszintén lófogatu és kézikocsik készitését és javitását. — Telefonhivó: József 394-41

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyrétől néhány percnyire cca 320 házhellyel lelesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

HIREK

Fejlődik az Idegenforgalmi. Amig a tavalyi költségvetési vitában erős támadások érték a székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalát, az ez évi költségvetés tárgyalása alkalmával a felszólalók csak dicsérettel emlékeztek meg a fővárosnak erről a kitünő intézményéről. A dicséret Lobmayer Jenő dr. tanácsnokot, az illetékes ügyosztály vezetőjét és Zilahy Dezsőt, az intézmény kitünő igazgatóját illetik, akiknek nagy hozzáértése, páratlan szorgalma nagyban hozzájárul ahhoz, hogy Budapest idegenforgalma napról-napra fejlődőben van. Ez alkalommal külön dicsérettel kivánunk megemlékezni az Idegenforgalmi Hivatal egyik igen jelentős akciójáról, amely alkalmas arra, hogy az intézet hirét külföldi relációkban is ismertté tegye és Budapestnek jó nevet és dicsőséget szerezzen. Az Idegenforgalmi a legutóbbi időkben gyönyörü mélynyomásu képekkel ellátott propaganda füzeteket készitett, amelyek uj fényképfelvételek és müvészi rajzok alapján páratlanul tisztán és finoman mutatják be Budapest szépségeit. Gyönyörü mélynyomásu levelezőlap-sorozat egészíti ki ezeket az izléses füzeteket, amelyek a főváros áldozatkészsége mellett a magyar nyomdaipar fejlettségéről is tanuságot tesznek. Kultura és izlés jellemzi az Idegenforgalmi Hivatal ezen akcióját, amelynek során a fővárost meglátogató előkelő idegenek dijmentesen kapják kézhez az Idegenforgalmi Hivatal artisztikus propaganda anyagát.

Ahol a padláson és a folyosón tanitanak...

Purébl tanácsnok méltó választ adott Éber Antal szakszerütlen és alaptalan vádjaira

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Ismeretes, hogy a pénzügyi bizottság budgetvitájában Éber Antal bizottsági tag élesen megtámadta a főváros tanügyi politikáját. A közoktatási ügyosztály a kemény és igazságtalan támadásra gyors választ adott, amely kimutatja Éber támadásának teljes alaptalanságát, de egyben rámutatott azokra a bajokra is, amelyeket sürgősen orvosolni kell, hogy Budapest európai hirü oktatásügyének fejlődése biztositva legyen.

Éber vádjának legsulyosabb része az volt, hogy az iskolahelyiségek nincsenek kellőképpen kihasználva, nagy igazgatói szobák és tantestületi termek nehezitik meg azt, hogy a tanulókat elhelyezze a főváros. Egy-két iskolát leszámitva, amelyeket a külföldieknek szoktak mutogatni, a többi iskolák annyira tul vannak terhelve, hogy az valóságos szégyen. A Százados-utcai iskolában már a padláson is tanitanak, a Hidegkuti-uti iskolában a folyosón tanitanak és van olyan iskola, amely csak nyolc tanteremmel bir, de naponta huszonnégy osztályt lát el háromszori váltakozással. Kérdezzük Éber Antalt, hol itt a hygieniának az az egytizedrésze, amely a Magyar-Olasz Bank székházpalotájának olyan kitünő sajátsága?

Részletesen foglalkozik Purébl tanácsnok ezután azokkal a tételekkel, amelyeket az 1929. évi költségvetésből töröltek. Arra a vádra, hogy a közoktatási ügyosztályban pénzpocsékolás folyik, kimutatja Purébl tanácsnok memoranduma, hogy a régi időben az ideiglenes tanerőket nem tüntették fel tételesen a költségvetésben, hanem egyébként könyvelték el. A költségvetési többletet a közoktatásügyi ügyosztályban az alkalmazottak lakbéremelése, részben fizetésemelése idézi elő, részben a háromszáz napközi otthon felállitása és fenntartása és a régi iskolanemekhez képest tizenöt uj intézmény alakulása.

Ami azt a vádat illeti, hogy a tanárok kellőképpen nincsenek kihasználva, kimutatja az ügyosztály, hogy ugy a minisztérium, mint a felsőbb hatóságok a legteljesebb mértékben meg vannak elégedve a tanárok elfoglaltságával. Épp igy helytelen volt az az állitás, hogy a fővárosi népiskolákban a helyesirási eredmény gyenge. Éber tájékozatlanságát különben tanügyi kérdésekben mi sem mutatja jobban, mint az a cáfolat, amelyet az ügyosztály az iskolák gyakorlati oktatása tárgyában adott az elhangzott vádakra. A tanerőket a tanitásban szigoruan és tisztán az előirt és ellenőrzött hivatalos tanterv kötelezi, amelynek megállapitása nem a főváros, hanem a kultuszminisztérium feladata.

— „Mindenütt az országban kulturfölényről beszélünk, — adja meg a méltó választ a beszámoló végén Purébl tanácsnok Éber Antalnak — mindenütt emlegetjük, hogy Trianon egyebet nem hagyott a mi számunkra, mint a kultura. Természetesnek találjuk, hogy ezen védőfegyvert teljesen kihasználva, azt a kulturnivót, melyet mi a békében fenntartottunk és amely természetszerüleg az idők folyamán önmagától adódoan kiegészült, továbbra is fenntartsuk." — Nincs ezek után egyéb hátra, minthogy Éber továbbra is propagálja a törvényhatósági bizottságban az üzemek eladását, amely kedvenc kaptafája (talán ért is hozzá), de hagyja békét a főváros kulturáját jelentő fővárosi iskolákat, amelyekhez — mint az Purébl tanácsnok válaszirata alapján megállapitható — semmi érzéke nincsen.

Miért nem áll meg az autóbusz a Váci-utcában? *(Levél a szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Városházi tisztviselő vagyok és a közlekedésügyi bizottság bölcsessége olyképen osztotta be az uj autobuszvonalakat, hogy az én lakásom közelébe is jutott egy. Uj autobuszvonalról gondoskodott a fentnevezett bizottság, arról azonban már nem volt ideje elmélkedni, hogy az utasok a városházára ne gyalogoljanak sokat a legközelebbi autóbusz megállótól. A legközelebbi szót is ugy méltóztassék érteni, hogy az a vezérigazgató ur nagyobb dicsőségére kerek egy kilométernyire van a központi városházáról. Van ugyanis autóbusz megálló a Váczi-utca és Eskü-ut sarkán, innen pedig megállás nélkül szalad a Békefi-féle kölcsön-autóbusz a Gizella-térig, rossz motorjaival irgalmatlanul rázván azt a közönséget, amelynek a városházán lenne dolga. Olyasfélét hallottam, hogy állitólag a rendőrség a közlekedés biztonsága okából tiltotta be a Váczi-utcai autóbusz megállót. A megálló megszüntetéséről az autóbuszüzem igazgatósága elfelejtette a nyilvánosságot értesiteni, aminthogy általában nem helyez sok sulyt arra, hogy az uj vonalak megindítása a lapokban közöltessék. Rendet kérünk a Váczi-utcában és kérjük vissza a régi megállót. Szerkesztő ur kész hive: Egy fővárosi tisztviselő, aki az Aréna-uton lakik.*

A Székesfőváros Népmüvelődési Bizottsága október hó 28-án, vasárnap délután 5 órakor tartja legközelebbi hangversenyét a Pesti Vigadóban. A hangversenyen a Székesfővárosi Zenekaron kivül Brezó Margit operaénekesnő működik közre. A hangverseny müsora: 1. Beethoven: Coriolán-nyitány. 2. Kerntler: Antik suite. 3. a) Meyerbeer:Ária az Ördög Róbert c. operából. b) Thomas: Románc a Mignon c. operából. Énekli: Brezó Margit operaénekesnő. 4. Wolf: Olasz szerenád. 5. Schumann: II. C-dur-Váci-utca 62, földsz. 1) hétköznap d. e. karnagy. Jegyek 80 fillértől 3 pengős árban a Népmüvelődési Bizottságnál (IV., Váci-utca 62, földsz. 1) hátköznap d. e. 9—2 között és a hangverseny napján a Vigadó pénztáránál délután 4 órától válthatók. Közalkalmazottak és diákok kedvezményt kapnak.

Az Uj Budapest naptára

Október 28 Vasárnap	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
Október 29 Hétfő	d. e. 12 ó. A magánépitési albizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
Október 30 Kedd	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
Október 31 Szerda	d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a központi segédhivatalban. A protestáns vallásu tisztviselők számára hivatalos szünnap.
November 1 Csütörtök	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.
November 2 Péntek	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 3 Szombat	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

FLIEGL BÉLA ⟆⟆ TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmühádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicseladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Padozati munkák elsőrangu kivitelben slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I. Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar"
Kérjen árajánlatot!

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utc 2
Telefon: 208—54

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Föherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

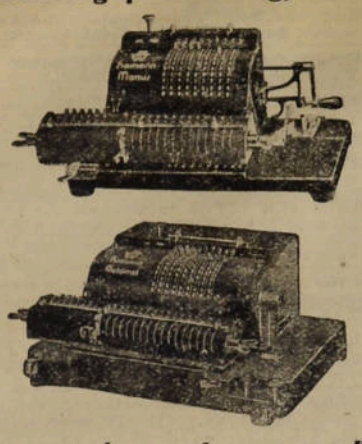
MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő, Gr. Festetich-ut 9

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon Automata 883—55

HAMANN
számológépek a legjobbak

FORGÁCS ÉS GERŐ
V., SAS-UTCA 1., félemelet
TELEFON: AUT. 805—03.

„TYPON“
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

Szobrász
mükő-, stucco és mümárványmunkák elsőrangu kivitelben
RÁKOS MANÓ
Budapest, VII.. Szt. Domonkos utca 5
Telefon: József 380—37.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

PAULINI GÉZA
Autójavító és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385—52.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézet
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

GAZDASÁGI ÉLET

Jelentkezzenek a Fansz-nál azok a tisztviselők, akik családi házat akarnak épiteni!

Tárgyalások az Annuitás Házépitők Szövetkezete és a Fansz között

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Jelentette az Uj Budapest, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége beadvánnyal fordult a polgármesterhez, kérvén, hogy olcsó városi telekkel és kölcsönnel segitsék elő a tisztviselők házépitési akcióját. Ebben a nagyfontosságu ügyben az elmult héten olyan jelentőségü lépés történt, amely az évtizedek óta elintézetlenül huzódó problémát egy csapásra megoldhatja.

A kormány engedélyt adott az Annuitás Házépitők Szövetkezetének, hogy egyelőre hárommillió dollár kölcsönt vegyen fel az amerikai pénzpiacon köztisztviselők számára családi házak és társasházak épitésére. A szövetkezet engedélyt kapott arra, hogy a köztisztviselő-kategóriák számára házbérük ellenében épitkezési kölcsönöket folyósitson hétszázalékos alapon, amelyekhez hozzájárul az Annuitás és egy csekély biztositási koefficiens. A biztositási dij ellenében a tisztviselő időközi halála esetén egy biztositóintézet fizeti ki a tőkecsoportnak a hátralevő annuitásokat, de fizet akkor is, ha a tisztviselőt fegyelmi uton elcsapják állásától, vagy arról önként leköszön. Ebben az esetben természetesen a biztositóintézet visszkövetelési joga megmarad. Az épittetőnek tehermentes telekkel és az épitési összeg husz százalékával kell készpénzzel rendelkeznie. Az épitkezéseket maga a szövetkezet végzi, olyképen, hogy az minden más vállalkozónál olcsóbb és jobb.

Az Annuitás részéről Kálmán Gusztáv v. b. t. t., nyug. kereskedelemügyi államtitkár, a szövetkezet elnöke, báró Bánffy Zoltán igazgatósági tag és Bokor Imre vezérigazgató a napokban személyesen jártak el az Alkalmazottak Nemzeti Szövetségénél, amelynek részéről Wurmb Elemér árvaszéki elnökhelyettes, elnök és Budó Jusztin dr. levéltáros, főtitkár vették fel a tárgyalásokat. A legnagyobb probléma a telekkérdés, de remény van arra, hogy ez is megoldódik olyképpen, hogy a főváros saját alkalmazottai számára az épitkezés céljaira igen olcsón fog telkeket külön részletfizetési alapon eladni.

Az Annuitás ebben az ügyben különben beadvánnyal fordult a polgármesterhez is, aki a beadványt szintén a FANSz-hoz tette át. A FANSz. vezetősége különben felszólitást intéz ezen az uton is a tisztviselőkhöz, hogy akik saját telekkel rendelkeznek és az épitési hozzájárulást is ki tudnák fizetni, a statisztika összeállitása céljából irásban jelentkezzenek dr. Budó Jusztinnál, a FANSz. főtitkáránál. Azok is jelentkezzenek, akik telekkel nem rendelkeznek, még pedig a lehetőség szerint hamarosan, mert a FANSz. vezetősége tisztán akar látni a tekintetben, hogy hányan óhajtanának az épitkezési akcióban résztvenni.

A főváros betonüzeme ellen. A Beton-, Gipsz- és Burkoló Iparosok Szövetségének legutóbb tartott ülésén a tárgyalás alatt levő ügy fontosságára való tekintettel az összes szövetségi tagok megjelentek. Több komoly felszólalás történt az irányban, hogy dacára annak, hogy a városháza minden pártja határozott igéretet tett arra vonatkozólag, hogy minden erejével azon lesz, hogy a székesfőváros tanácsa a nem fontos városi üzemeket legrövidebb időn belül megszüntesse, — ez még sem történt meg s igy például a városi betonüzem in floribus dolgozik. Felszólitották az elnökséget, hogy minden törvényes eszközt vegyen igénybe az irányban, hogy ezen üzemek megszüntetésének ügyében eredményt érjen el. Járjon el az illetékes hatóságoknál, valamint ha szükségesnek mutatkozik, a belügyi és kereskedelemügyi miniszternél. A szövetség vezetősége megnyugtatta a tagokat s kijelentette, hogy reméli, hogy az üzemek megszüntetésére vonatkozó igéret rövid időn belül megvalósitható lesz és nem válik szükségessé egy erőteljesebb intervenciónak igénybevétele. — Az érdekeltség ezen állásfoglalását helyesnek tartjuk és a betonüzemet sürgősen megszüntetendőnek tartjuk.

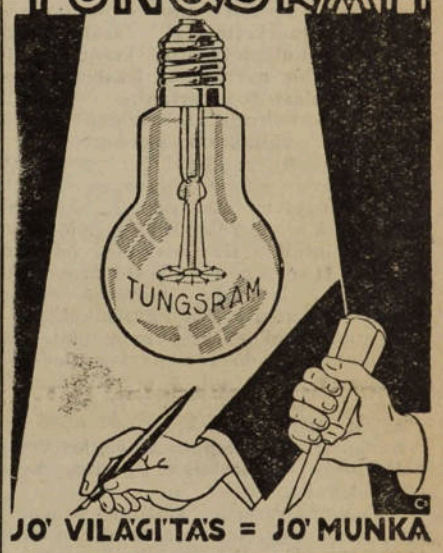
Százezer pengőbe kerül egy uj villamoskocsi. A sajtó képviselőinek Márkus Jenő dr. miniszteri tanácsos, a Beszkárt vezérigazgató-helyettese és Tóbiás Károly műszaki igazgató az elmult héten bemutatták a Ganz-gyárban készült uj villamoskocsi-tipust, amely eltérően az eddigi megoldástól, a kocsi közepén bir feljáróval olyképen, hogy a leszálló közönség számára is külön ajtót kontemplálnak a konstruktőrök. Az uj kocsi-tipus, mint azt Tóbiás igazgató előadta, rendelkezik a legmodernebb műszaki felszerelésekkel, életmentő készülékkel és azokkal a technikai ujitásokkal, amelyeket a Beszkárt műszaki vezetői külföldön láttak. A két kocsiból álló villamos-szerelvény százezer pengőbe kerül, vagyis olyan összegbe, amiért egy kisebbfajta bérházat lehet kapni. Értesülésünk szerint annak idején versenytárgyalásra szólitották fel a villamoskocsi-gyártással foglalkozó két hazai gyárat, a Ganzot és a Győri Waggont, azonban csudák-csudájára a két ajánlat szószerint egyező volt, bizonyságául annak, hogy egyik vaggongyár sem veti meg a kartelszerü törekvéseket... Ily körülmények között még aránylag csekélynek kell tartanunk a százezer pengős árat. Természetes, hogy az uj kocsi-tipus külsőre nagyon tetszetős, azonban véleményünk szerint van egy sulyos hibája. Az uj kocsitipusban kevés az ülőhely, mindössze 27, tehát kevesebb, mint a legrégibb tipusu forgalomban levő villamoskocsinak a befogadóképessége. Ha tekintetbe vesszük, hogy az ugynevezett ezres kocsinak, amelyeket a régi Közuti eredetileg a hüvösvölgyi és zugligeti forgalomban járatott, de amelyek ma már nagyrészben a négyes viszonylatban járnak, befogadóképessége ennél jóval nagyobb, akkor arra kell figyelmeztetnünk a Beszkárt-tot, hogy az ezután megrendelésre kerülő kocsiknál a férőhelyek gazdaságosabb kihasználásáról gondoskodjék. Az uj kocsik berendezése még egy szomoru bizonyitékot szolgáltat: szemben a békebeli állapottal, amikor csupán ülni lehetett a kocsi belsejében és meghatározott számban állani a perronokon: az uj kocsi-tipuson sokkal több az állóhely, mint az ülőhely. Ugy látszik, a Beszkárt stabilizálni akarja az állóhely intézményét, ami a technika és kultura haladásával szemben erős visszafejlődést jelent Budapest közönsége számára.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

FRIED MÁRTON **takaréktüzhely-gyára**
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

SOHASEM KELL LELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR, I. ŐMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

TUNGSRAM

JÓ' VILÁGI'TÁS = JÓ' MUNKA

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

MINDNYÁJAN CSAK
KAKAS-PASZTÁT
HASZNÁLUNK
MERT KIPRÓBÁLTUK ÉS LEGJOBBNAK TALÁLTUK
GYÁRTJA
MAGYARORSZÁG LEGRÉGIBB GYÁRA:
BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR RT.
GYŐR-BUDAPEST

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és érbetegek külön osztálya

„Shaku-Do“ Művészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntőde IX. Mester-utca 26.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Róna-utca 2369. hrsz. alatti bérház épitkezésével kapcsolatban szükséges földfeltöltő munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 80 fillérért kaphatók 1928 október hó 25-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a Központi Városháza III. em. 331. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 november hó 12-én (hétfőn) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 20.

A székesfőváros tanácsa.

140.856—1928. X.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **1200 (Egyezerkettőszáz) darab utcai papir- és hulladékgyüjtő kosár szállitására ujabb nyilvános irásbeli versenytárgyalást fog tartani.**

A tanács felhivja azokat, akik erre a szállitásra vállakozni akarnak, hogy 1 pengő 60 fillér állami és 1 pengő 60 fillér fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő irásbeli ajánlataikat **1928 november hó 6-án délelőtt 11 óráig** a székesfőváros köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-utca 8. sz.) nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szállitási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között dijtalanul kaphatók.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának 1928. évi szeptember hó 27. napján tartott ülésében.

A székesfőváros tanácsa.

140.214—1928. II. sz.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker. Ciprus-utcai kislakásos telepen **145 drb. csikótüzhely szállitására.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928 október 9-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnöknél a központi városháza III. em. 328-b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 október hó 30-án, kedden, délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 9.

A székesfőváros tanácsa.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. UFA Világhiradó. 3. Colleen Moore nagy amerikai vigjátéka. 4. Ákom Lajos orgonaszólója. 5. Gondanyó, Sudermann regénye filmen. Főszereplő: Mary Carr. — Stephanides K. dirigál. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Nevető ember, Hugo Victor regénye. Főszereplők: Conrad Veidt és Mary Philbin. 2. Ki a férjem? A humor világfilmje 7 felvonásban. Főszereplők: Lew Cody és Aileen Pringle. — 3. Fox Journal és Magyar Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) — Müsor: 1. A köpenicki hercegnő, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Colleen Moore. — 2. Gondanyó, Sudermann regénye 10 felvonásban. Főszereplő: Mary Carr. — 3 Magyar és Paramount-Hiradó. Az előadások kezdete, mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

DECSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) — Müsor: Vigjátékok vigjátéka: Ki a férjem? nyolc fejezetben. Főszereplők: Aileen Pringle, Lew Cody és Roy Darcy. 2. Férfi, asszony és bün! Metro-világattrakció 9 fejezetben. Főszereplők: John Gilbert, Nagles Jeanne és Marc Mc. Derm. 3. Hiradók. Előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07.) — Müsor: Conrad Veidt és Mary Philbin szereplésével: A nevető ember. (Dráma 12 felvonásban. Hugo Victor regénye nyomán.) — Kraszin, az északi sark hőse. — Ferkó és a szerelem. (Burleszk.) — Magyar Hiradó. — Fox Hiradó. Előadások kezdete hétköznap: 5, ¼8 és ½10. Szombat, vasár- és ünnepnap:: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: József 302—63. Csütörtöktől—vasárnapig. „A titokzatos futár" Világattrakció 14 felvonásban. Főszereplők: Ivan Mosjoukin és Lil Dagover. „Csillagok utja" Dráma 8 felvonásban. — Főszereplők: Greta Garbo és Lars Hanson. — Október 29—31-ig. Hétfőtől—szerdáig. A földalatti New-York. Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Lon Chaney és Betty Compson. — A kedélyes kórház. Vigjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Bebe Daniels és Richard Arlen. — November 1—4. Csütörtöktől—vasárnapig. A kis garnizon. Katona bohózat 7 felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke és Hans Junkermann. — Ki a férjem? Vigjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Lew Cody és Aileem Pringle. Fox Journal. — Előadások kezdete: köznapokon 5, vasárnap 3 órától.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. Song, filmjáték 10 felvonásban. Főszereplők: Anna May Wong, Heinrich George és Ad. Schlettow. 2. A férfi, asszony és a bün, dráma 8 felvonásban. — Fősz.: John Gilbert. 3. Magyar és Külf. Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. A nevető ember, Hugo Victor örökbecsü regénye 12 fejezetben. Főszereplők: Conrad Veidt és Mary Philbin. A szinpadi előjátékot irta: Gács Demeter. Előadja: Fehér Artur. 2. Tötyike, a drága gyermek Tigi-burleszk 2 felv. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: 1. Gondanyó, Hermann Sudermann regénye filmen. — Főszereplők: Mary Carr és Grete Mosheim. 2. A köpenicki hercegnő, Colleen Moore idei első vigjátéka. 3. Ferkó és a szerelem, slágerburleszk. 4. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8, 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Kizárólagos joggal! — Prolongálva a negyedik hétre is! — 1. Cirkusz. Egy félszeg fickó kalandjai. — Főszereplő: Charlie Chaplin. Star-világattrakció. Főszer.: Charlie Chaplin. 2. — Fehér éjszakák Fox-expedicios gyémántf. 8 fej. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, ¼8 és ½10 órakor. — Szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11-től ½1-ig és délután 4 órától.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49. VI. Nagymező-u. 8. Október 25—28-ig. Csütörtöktől—vasárnapig. Hirnév és szerelem. Egy életre való fickó vidám kalandjai 7 felvonásban. Főszereplők: Charley Byer és Pat Avery. — Charlott kicsit bolond! Egy szeszélyes asszonyka története 8 felvonásban. Főszereplők: Putty Lia, Livio Pavanelli és Alfons Fryland. Burleszkek. — Október 29—31-ig. Hétfőtől-szerdáig. Asszony a kinpadon. Történet napjainkból 9 felvonásban. Főszereplők: Lilly Damita és Wladimir Gaidarow. — Fel a kezekkel. Izgalmas történet 6 fejezetben. Főszereplő: Tom Mix. A film keretén belül Solti Hermin közkedvelt szinművésznő személyes fellépte uj sláger dalokkal! Nagy művészi verseny Solti Hermin és Lilly Damita között. — November 1—4-ig. Csütörtöktől—vasárnapig. A kis garnizon. Katonai bohózat 7 felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke és Hans Junkermann. — Aszfaltvirág. Dráma 7 felvonásban. Főszereplő: Virginia Vally. — Előadások kezdete: köznapokon 5, negyed 8, fél 0, vasár- és ünnepnap 3 órától. — Vasárnap d. e. 10—1-ig fényes burleszkmatinét tartunk olcso helyárakkal.

CORVIN November 1-től Kamara

TOLSZTOJ ÖRÖKBECSÜ MŰVE:

KARENIN ANNA

Főszereplők: GRETA GARBO és JOHN GILBERT

Hiradók *Burleszkek*

TABARIN

attrakciós októberi műsora vezet!

Kezdete 10 órakor — Záróra 6 órakor

KIRÁLY SZINHÁZ

November 3-án, szombaton

ZERKOVITZ-SZILÁGYI operettje

Eltörött a hegedüm

Andrássy-uti Szinház

UJ MŰSOR

Cafe Mennyország — Vadnai László bohózata

Bün és bünhödés — Szenes Béla bohózata

Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákóczi-ut 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGÁRIA passepartout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopád- és mücipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális érczfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KALLÓ JENŐ kályhásmester Budapest, VII., István-ut 12. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Dembinszky-utca 23

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és mülákatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk!

„GLOBUS" Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök.

Gyászruhák soron kivül készülnek — GLOBUS ruhafénytelenitő vállalat — Gyüjtőtelep: VI., KIRÁLY-UTCA 31 — Telefon: Aut. 101—16 — Számos elismerés

Széchenyi Gyógyfürdő

A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN.

V. évfolyam 43. szám Budapest, 1928 november 3

Fővárosi Nyilvános Bpest

Uj BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Nyitány a költségvetéshez

Nyolc esztendeje figyeljük Sipőcz polgármester expozéit, azokat a mélyenszántó, bölcs mérsékletre és nemzetgazdasági tudásra egyképpen valló beszédeket, amelyek a polgármesteri székből a költségvetés prológusaként évről-évre elhangzanak. Örömmel állapitjuk meg, hogy ezek a költségvetési expozék esztendőről-esztendőre felfelé emelkedő irányzatot mutatnak, de valamennyi eddigi expozét felülmulja az a beszéd, amellyel a polgármester a keddi közgyülésen a költségvetés ezévi vitáját megnyitotta. Egy tömör essay az ezévi expozé, tudatos és gerinces megnyilatkozása annak a fővárosnak, mely ma a trianoni Magyarországnak a népességet illetően egyhetedét, a gazdaságot és a kulturát illetően pedig majd felét képviseli. Hogy csak egy-két gyöngyszemét említsük meg ennek a Carlyle tollára méltó dolgozatnak, idejegyezzük azt a megállapitást, amely a kartellek működését kárhoztatja, azt a bölcs gondolatot, amely a szociális fejlődés terén elért eredmények mindenáron való megtartásának szükségességét határozza meg, azt a mérsékletet, amelyet a városfejlesztés egyes fellengzős jelszavaival szemben tanusitanunk kell és azt a kérést, amelyet a főváros jövője érdekében az erők egyesitése iránt intézett a podeszta a közgyülés tagjaihoz. Az expozéból a polgármester konzervativ, a fejlődés vivmányaival szemben azonban mégis fogékony lelkülete tárul elénk. Azokhoz a nehéz időkhöz, amelyekben most élünk, méltó polgármestere van Budapestnek...

Háromszáz autótaxi

A taxi-ügy suba alatti elintézésével nem vagyunk megelégedve. Az igéretek, amelyek a taxi-engedélyek kiosztásával kapcsolatosan felelős helyeken elhangzottak, igéretek maradtak, amelyeknek délibábos füstjében egy háromszáz taxi járatására berendezett uj nagy vállalatnak mammut-konturjai bontakoznak ki. Nem kétséges, hogy a taxi-engedély ma értékes jogositvány, amely ezer és ezer pengőket ér és a háromszáz engedélyt kapó Baross Gábor—Wein Dezső-féle vállalat olyan hitbizományhoz jut dijmentesen, melylyel a dohányimport-monopólium és a gyufakartell engedélye veheti csak fel értékben a versenyt. De ha már nem kisexisztenciák felsegélyezésére osztják ki az engedélyeket, ha a város, feledve minden magasabb szociális szempontot, nem a hadviseltek és a Bé-listások érdekeit tartja szem előtt, akkor kérdezzük, miért nem állitja fel a város Buday Dezső okos inditványa szerint házikezelésben a taxi-üzemet és ajándékozza saját magának a háromszáz engedélyt? Sok dolgok vannak földön és égen, Horatio, amelyet bölcselmetek felfogni nem tud — álmélkodik a töprengő Hamlet, pedig nem ismerte a budapesti taxi-engedélyek ügyét, amelynek rejtelmeihez képest a dán királyfi problémája szelid elsőfoku egyenlet, egy ismeretlennel...

Friedrich István a polgármesteri expozéról, a mandátumok meghosszabbitásáról és a keresztény irányzat kocapolitikusainak baklövéseiről

„Inkább Sipőcz intakt személye, mint a fehérvérüségben szenvedő álkonszolidáció valamelyik szemforgató perzekutora" — A mandátummeghosszabbitás ostyájában a közgyülés feloszlatásának szándéka rejlőzik — Általános titkos uborkafáramászás, az autonomiának kényszerzubbonyba való öltöztetése, Kállay kilépésének hatása a városházi politikára és egyéb problémák

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Abból az alkalomból, hogy a költségvetés közgyülési tárgyalásával a főváros életének egyik igen fontos etappe-ja kezdődik, szükségesnek és érdekesnek tartottuk az aktuális problémákról megkérdezni Friedrich István véleményét. A mai zavaros városházi helyzetben, egy meddő és kilátástalan budgetvita előtt, amely sokak véleménye szerint a mandátumokat meghosszabbitó javaslat törvényerőre válása után a törvényhatósági bizottság feloszlatásával fog végződni, — különösen fontosak Friedrich István megállapitásai, annál is inkább, mert ezek a megállapitások reflektor erejével és fényével árasztanak világosságot a városházi kháoszban, amelynek mélyén a Kállay Tibor kilépésével meggyöngült egységes párt, a parlamenti képviselet feloszlása kapcsán három-négy frakcióra szétesö demokratapárt viaskodnak a reménytelen jövővel.

Mi a véleménye Nagyméltóságodnak Sipőcz expozéjáról? — volt első kérdésünk.

— *Sipőcz* Jenő polgármester expozéját nagy érdeklődéssel hallgattam és engem tulnyomórészben teljesen kielégitett. *Sipőcz* csendes, szerény, első tisztviselője a fővárosnak, aki nem dolgozik reklámok nagy hűhójával, hanem minden görögtüz nélkül elmondja ilyenkor expozéját, amely most is tagadhatatlanul *kedvező fogadtatásban részesült a közgyülés nagy többségénél.*

— Megállapithatom, hogy *Sipőcznek ma nagyobb pártja van a törvényhatóságban, mint amikor megválasztották.* Akkor csak *Bárczy* István erős személyisége tudott vele szemben érvényesülni. Ez az egyedüli komoly ellenfél azonban legujabb politikai elhelyezkedése miatt kikapcsolódott a lehetőségek sorából. *Sipőcz ma hors concours áll.* Nincsen számottevő konkurrense. Pedig *Sipőcz* nagyon nehéz viszonyok között küzdötte fel magát erre a piedesztálra. Neki kellett viselnie a keresztény irányzat kocapolitikusainak a baklövéseiért az ódiumot, egészen ártatlanul. Őt támadták azoknak a maulmachereknek az akrobatamutatványaiért, akik a magasztos kereszténynacionalista erkölcsi alapot „kurzus"-sá devalválták. Ugyanakkor azonban küzdenie kellett *Sipőcznek* kormányberkekből táplált illegitim ambiciókkal is. Az angolkóros konszolidáció szeretné őt kvártélycsináló exponensévé tenni a városházán. E cél érdekében sok borsot törtek orra alá, de az eredmény éppen az ellenkezője lett annak, amire törekedtek. A baloldal nagy része, sőt tulnyomó része ma azt mondja: inkább *Sipőcz intakt, puritán személye, mint a fehérvérüségben szenvedő álkonszolidáció valamelyik szemforgató perzekutora.*

— Mindezt azután betetőzte az egységespárt volt elnökének, *Kállay* Tibornak a vasárnapi cikke, amelyben nem mond kevesebbet, minthogy Budapesten ma az egy erős vezérlőakarat nevével már nemcsak képviselői mandátumot, hanem bizottsági mandátumot sem lehet kapni. Természetes, hogy a mai bágyadt és misztikus tétlenségben drukkoló rendszer patronázsa mellett még kevésbbé lehet a polgármesteri székbe felkapaszkodni. A teljes kiábrándulás mai napjaiban erről már szó sem lehet, más már a légkör. Befellegzett az egy erős vezérlőakarat politikai hitbizományának. A politikai kóristák magasztaló dalai tragikómikus rekedtségben fognak ellanyhulni. A szükségessé váló aklimatizálódás előjelei már mutatkoznak. A cimtáblát nemsokára át kell festeni. *Kállay Tibor és barátai elhomályositották már Bethlen István városházi transzparensét. Szilágyi* Lajos legközelebb már tisztázni akarja a közgyülés termében *bizonyos demarkációs vonalak* ügyét. Kállay vezérkari főnöke sztratégiai szemlét tart a városházán. Tudni akarja, milyen viszony van a Kozma-párt és a kormány között. Az erők átcsoportositását tartja szükségesnek. *Potemkin falai* a városházán is repedeznek. Össze fognak omlani.

Ezután a mandátummeghosszabbitásról kérdeztük meg Friedrichet:

— A mandátummeghosszabbitó törvényjavaslat nem más, mint gyáva kitérés a harc elől. *Rückwärtskonzentrirung.* Kitérés az ellenség elől. Prolongációja az agóniának. A bekövetkező debácle későbbre halasztása. Büvészfogás, amellyel a megszünt helyzeti energiákat egy kis időinjekcióval akarják felfrissiteni. A kialakuló uj mozgási energiák elől a jogfosztás vásári bódéjában keresnek buvóhelyet. Igy akarnak bujósdit játszani, amig az uj fővárosi törvény autonómiafosztó bravurjaival, nem tákol összse nekik egy uj többséget. Amig a városháza kezes báránnyá nem lesz. Amig — a legujabb találmány szellemében — *a választóközönség gravitációja a közgyülésre meg nem szünik.*

— *Feloszlatási szándék a mandátummeghosszabbitás ostyájában feltálalva.* Előkészület a városházi diktatura-intervallumra. Mussolinizmus paródiái papircsákóval és nyalóka-fascessel. Hamelni patkányfogóval. Városházi diktatura, mint egységespárti rádiófelvevőállomás. Leadóállomás az elnöki tanácsnál lesz. Ott az egységespárti főkaszárnyában. Az „átmeneti és kisegitő" diktatura hivatása lesz, a cseppfolyós halmazállapotu városházi Bethlen-pártot szilárd halmazállapotuvá alakitani.

— Igy képzelik ezt el a politikai sonntagsreiterek és kocavadászok. Valósággal *kacagni kell ezeken a bugris elgondolásokon.* Nem is hiszi el a dolgozó társadalom, hogy a nagyképüsködő nyilatkozatok mögött milyen *paprikajancsi mutatványok készülnek.* A választóközönség kidriblizése és az autonómiának kényszerzubbonyba való öltöztetése. Mindezek mellett pedig *általános titkos uborkafáramászás.*

— Az ember egyenesen kedvet kap a politikai akciókra. Pseudodiktátorok, epigonok, dilettánsok, törpék, protekciósok, kulisszatologatók, kóristák, napraforgók, barázdabillegetők, liktorok, konszolidációs kegyencek, pecsovicsok, aranyásók, lógósak, kameleonok, kibicek, vándor igricek, cupringerek, smarocerek, kozákok, janicsárok lampionos menete közeledik a városház felé. Énekük: „Ez a harc lesz az utolsó." — Azután: „minden a miénk lesz."

— Igy képzeli magának a jövendőt *a kis városházi politikai Móric.* Várjuk már, fogadni fogjuk nádpálcával. Meghuzzuk a fülét a dolgozó társadalom nevében, kiporoljuk a bugyogóját. Akiket ők, az elhivatottak, az eljövendők és providenciálisak balekeknek, paliknak és vurcniknak gondoltak, azok ott fognak állani a demokratikus közvélemény élén és el fogják oltani ezt a kis tüzijátékot. A politikai Kismiskák csintalan játékainak véget fogunk vetni. Nemcsak a nagykanizsai, hanem a budapesti polgárok szeméről is leesett már a hályog. A rózsaszinü pápaszem is összetörött már. Politikai majálisokat és quadrilleket nem fognak már türni.

Sipőcz expozéjáról gazdaságpolitikai vonatkozásban mi Nagyméltóságod véleménye? — volt utolsó kérdésünk.

— Amit a polgármester a magántőkének és a közületeknek a nemzet-

gazdasági szerepléséről mondott, azt *nem tudom magamévá tenni.* Nem helyeslem, ha az állam és városok a vállalkozás terén terjeszkednek. Ez államszociálizmus felé vezetne minket. Megsemmisithetné az önálló, független exisztenciák tizezreit. Az egyes iparágak nacionalizálásával való kokettirozást pedig egyenesen veszélyesnek tartom. A népszövetség pénzügyi bizottsága is megállapitotta, hogy az államapparátus nem alkalmas magángazdasági tevékenység kifejtésére.

— El kell azonban ismernem, hogy *a gazdasági életből kiszorult keresztény kisexisztenciák tömege hajlik az államositott üzemek teoriája felé.* Ők inkább a bürokrácia kezében látják a nagy üzemeket, mint a független tőke kezében. Az elproletárosodott keresztény társadalom a bürokrácia felhizlalásában véli jövendő megélhetését biztositani. *Szerencsétlen tévedés* és együgyü tájékozatlanság!

— Az egészségesen kialakult magántőke helyébe az adóprésekkel kisajtolt áltőkéket, a városi és állami áltőkéket vonultatják igy fel a nemzetgazdaságba. *Moszkva* ideológiájának tükörképe.

— Hogy idejutottunk, az is csak a konszolidáció nyolcéves gazdaságpolitikai tehetetlenségének a szomoru következménye.

— Azt azonban, amit *Sipőcz* a kartellek sürgős és szükséges megrendszabályozásáról mondott, teljes egészében helyeslem. *Igenis, jöjjön a kartelltörvény.*

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz-, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Jajkiáltás az autonomiáért

A városok kongresszusa éleshangu feliratot intézett a kormányhoz a közigazgatási törvényjavaslat autonomiát sértő intézkedései ügyében

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Jelentette az *Uj Budapest*, hogy a városok kongresszusa miskolci ülésén foglalkozott a belügyminiszter által az országgyülés elé terjesztett közigazgatási törvényjavaslattal, melynek egyes fontosabb rendelkezései a főváros törvényhatóságára is vonatkoznak. A kongreszszuson elhangzott felszólalások és inditványok alapján a magyar városok most *Sipőcz* polgármester aláirásával terjedelmes memorandumot intéztek a kormányhoz, felsorakoztatván aggályaikat a törvényjavaslat egyes sérelmes intézkedései ügyében.

Ennek a feliratnak vannak egyes passzusai, amelyek mellett a főváros törvényhatósága *sem mehet el szó nélkül*, annál kevésbbé, mert a képviselőház elé terjesztett egyszakaszos törvényjavaslat a lejárt fővárosi mandátumok meghosszabbitásáról szintén azt a lehetőséget rejti magában, hogy *a törvényhatósági bizottságot a kormány feloszlathatja.* Azok a *nemesveretü szavak*, amelyek a memorandumot aláiró *Sipőcz* polgármester mint a kongresszus elnöke és *Várhidy* Lajos, mint a kongresszus előadója, a javaslat azon intézkedésével szemben használnak, amely a törvényhatósági bizottság feloszlatását szabályozza, alkalmasak arra, hogy *mindenkor dicsőségére szolgáljanak az autonómia védelmének.* A memorandum ezen részét a következőkben ismertetjük az *Uj Budapest* olvasóival:

A törvényhatósági bizottság tervezett felosztása ellen komoly aggályunk van. A törvényjavaslat eddig soha nem gondolt hatalmat adna a belügyminiszter kezébe és ezzel egyszersmindenkorra lehetetlenné tenné az u. n. nemzeti ellenállást. A hatalom birtokosában mindig megvan az a készség, hogy az akaratával szembehelyezkedő törvényhatóság müködését az állam biztonságát veszélyeztető magatartásként fogja fel; az ellene irányuló ellenállást az állammal való szembehelyezkedésnek minősitse. A városokra nézve pedig különösen aggályos az a rendelkezés, hogy „feloszlatásnak van helye akkor is, ha a törvényhatósági bizottság müködése olyan irányt vesz, hogy annak következtében a törvényhatóság gazdasági helyzete válságossá válhatik.“ Ez a meghatározás olyan általános keretek között mozog, olyan határozatlan és elasztikus, hogy alig van város, amelynek a bizottságát a miniszter ez alapon egy kis szabados értelmezéssel bármikor fel nem oszlathatja. Egyáltalában nagy hátránya a törvényjavaslatnak, hogy mindig abból a felfogásból indul ki, mintha a törvényhatósági bizottság bizonyos forradalmi elemekből állana, amellyel szemben a törvényt és az állam biztonságát a központi hatalom birtokosának kellene megoltalmazni és nem gondol az ellenkezőjére, amire pedig a közelmult története (Károlyi-forradalom és proletárdiktatura) intő például szolgálhatna.

Igy az autonómia lassanként elsorvad, pedig az önkormányzatok erősitése nem városi vagy megyei érdek, hanem fontos nemzeti és fajfenntartási érdek. A polgári társadalom a kormánytól való függés miatt már ugyis annyira elgyengült, hogy abban — tisztelet a csekély kivételnek — már nincs kellő erő az önkormányzat védelmére. Ezáltal a polgárból lassanként kivész a szabad kritika megnyilatkozása, tompul a közügyek iránt az érzék és elhalványul a közérdek tisztelete.

Már pedig a proletárdiktatura tanulságul szolgálhatna, hogy az önkormányzatot öntudatos, független akaratnyilvánitásra kell szoktatni, mert alkotmányvédő szerepet csak egy gerinces társadalomtól lehet várni, gerinces polgárokra pedig a mai külpolitikai viszonyok között, a közeljövőben még nagy szükség lehet.

A polgári szabadság és függetlenség fejleszti a felelősség érzését. Az a polgárság, amely mindig csak felfelé tekint s onnan felülről várja nemcsak az irányitást, hanem a kitüntetést és egyéb jókat, az nem fog soha a maga lábán járni. Az ilyen polgárságnak elég, ha egy meggondolatlan ember hamisra állitja utjában a váltót és vesztébe rohan. Ezek a körülmények szükségessé teszik, hogy az autonómiák további elsorvasztásának utját álljuk és megakadályozzunk minden olyan kisérletet, ami az autonómia gyöngitésére alkalmas.

Egyes törvényhatóság, még ha jogtalan ellenállást fejtene is ki, könnyen ellensulyozható a végrehajtó hatalom által. A végrehajtó hatalom tulkapásának ellensulyozására ellenben csak ugyszólván az összes törvényhatóságok, vagy a törvényhatóságok tulnyomó részének az ellenállására volna szükség. Már pedig ez utóbbi esetben ez az egész nemzet akaratnyilvánitását jelentené. Ezt az állásfoglalást pedig lehetetlenné tenni nem áll az ország érdekében. Már pedig, ha a törvényjavaslat rendelkezése igy válik törvénnyé, akkor a belügyminiszter a gerincesebb törvényhatósági bizottságokat bármikor feloszlathatja s ezáltal állásfoglalásának gyakorlati érvényesitését lehetetlenné teszi.

E rendelkezés tehát csak akkor kelthet megnyugvást, ha a törvényjavaslat ugy módosul, hogy a feloszlatás szükségességének megállapitása ne a belügyminiszter, hanem a közigazgatási biróság hatáskörébe tartozzék.

Asphalt utépitő, szigetelő és tetőfedő vállalat
KOREK E.
Iroda: Budapest, VIII., József-körut 64. sz.
Telefon: József 449—21.
Telep: VI., Agyag-utca 75. szám.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéllemények gyártása. — Állandó cinezés.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Kedden délután négy óra tizenhárom perckor megkezdődött a törvényhatósági bizottság budgetvitája, hogy beláthatatlan ideig tartson. Az első szónok a közgyülés ősi hagyományai szerint Sipőcz polgármester volt, akinek beszédével egyébként az Uj Budapest vezetőcikke foglalkozik, és igy én csak a külsőségek leirására szoritkozhatom. Csend és figyelem jellemezte a közgyülést, amikor Sipőcz beszélt, csupán Éber Antal csintalankodott Kozma Jenő háta mögött, állandó közbeszólásaival igyekezvén zavarni a jól felépitett tartalmas és nivós beszédet. Éber Antal, ugy látszik, nem tudja megvárni, amig a költségvetési vitában reá kerül a sor, bölcsességének egyáltalában nem nevezhető közhely-megállapitásait igyekezett tehát már előre szétsziporkáztatni, ha ugyan a fahangu közbeszólások sziporkáknak tekinthetők. Ugy a jobboldalon, mint a baloldalon éles visszautasitásban részesültek ezek a közbeszólások, bizonyságául annak, hogy a Magyar Olasz Bank vezérigazgatója egyáltalában nem örvend közkedveltségnek. Az egyik közbeszólásra Petrovácz Gyula hangosan jegyezte meg: „Hogy blamálja magát mindig ez az ember!“

— De még mennyire blamálja! Sokan gratuláltak Sipőcznek?

— Annyian, hogy amikor beszéde után az elnöki emelvényről a társalgóba igyekezett, hármas és négyes sorokban álltak előtte a bizottsági tagok, hogy udvariasan kezet fogjanak vele. Az elnöklő főpolgármester által hirdetett tiz percnyi szünetből tiz, majd tizenöt perc lett, és Sipőcz még mindig nem tudott továbbjutni, mint a társalgó ajtaja...

— Miért tartott olyan sokáig a szünet?

— Annak Joanovics Pali bácsi, a Keresztény Községi Párt kitünő ügyvezető elnöke az oka. Őméltósága, mint egy régi providenciális államférfiuhoz illik, bizonyos magasabb perspektivából szemléli állandóan a dolgokat és igy rájött, hogy annak a borzalmas szócséplésnek, amely a költségvetési vita tárgyalása alkalmából a közgyülésen ki fog törni, ezen a világon semmi értelme nincs. Pali bácsi tehát, visszaemlékezvén azokra a sikerekre, amelyeket az elmult évi költségvetési vita alkalmával a közgyülésen aratott, megszervezte a vitarendező bizottságot. Ez az ő elnöklete alatt a községi párti Scheuer Róbertből, a szociáldemokrata Bánóczi Lászlóból és a demokratapárti Weiler Ernőből áll.

— Mi az, hogy demokrata? És ha már demokrata, melyik frakcióról méltóztatik beszélni?

— Hagyjuk a viccelődést, kedves szerkesztő ur, inkább elmondom, hogy a tulajdonképeni költségvetési vita hétfőn fog kezdődni. Az első nap szónokai a felszólalás sorrendjében: Kozma Jenő, Wolff Károly, Peyer Károly és Bródy Ernő. Arra vonatkozólag is megállapodás történt, hogy az általános vitában csupán a pártok vezérszónokai vesznek részt, hogy ezáltal is megröviditsék az ügyeket. Wolffék részéről a vezéren kivül Friedrich István és talán Ernszt Sándor, Kozmáék részéről Kozmán kivül Éber Antal és Glückstal Samu vesz részt. Egy-két szónok lesz Peyer Károly beszéde után a szociáldemokrata oldalon is, és remény van arra, hogy a demokraták sem fogják ellovagolni magukat.

— Mit jelent ez a dodonai kifejezés, kedves dr. Városházy?

— Azt jelenti, hogy a demokratákkal soha sincs tisztában az ember. Ott több a vezér, mint egy operettszinházban a primadonna. A demokrata sztárok különben kisebb és nagyobb tanácskozást folytattak a közgyülés tartama alatt, aggódó arcukon látni lehetett, hogy a középeurópai egyensuly kérdése most ő tőlük függ, és egyetlen szavukkal lángba borithatják a világot. A lángbaboritás szerencsére elmaradt, mert a derék bajtársaknak tudvalevőleg vizes a gyufájuk. Ez egyelőre nem fontos, a fontos az, hogy minden demokrata töredékfrakció külön ki fogja akarni a költségvetési vitában a maga örökéletünek szánt álláspontját fejteni, és igy a vita nagyon el fog nyulni.

— Mi a program?

— Egyelőre hétfőtől kezdve minden délután ülés lesz. A helyzet ugyanis az, hogy a polgármester tüzzel-vassal keresztül akarja vinni, hogy november 15-én déli 12 órakor Scitovszky őnagyméltósága asztalán heverjen a költségvetés. Ha tekintetbe vesszük, hogy az utolsó ülés után a pénzügyi ügyosztálynak még három napra van szüksége, hogy a közgyülési hozzászólások és határozatok alapján a tervezetet átgyurja, kinyomassa és expediálja, akkor valószinünek látjuk, hogy jó néhány éjszakai közgyülés is lesz a jövő hét közepén a városházán...

— Miért tértek át kedden oly feltünő gyorsasággal az interpellációkra?

— Végezni akartak velük, hogy ne hátráltassák a költségvetési vita későbbi gyors menetét. Latinák Jenő urat pláne nem illett az interpellációjával várakoztatni...

— Halljuk a Latinák-ügyet!

— Nem fogja hallani, kedves szerkesztő ur. Latinák illemtanár urral, az ő politikai és egyéni sulyához és jelentőségéhez képest egyetlen sorban végezünk. Ellenben meleg szivvel gratulálunk Vajna Edének, akinek tógájához igazán nem érhet fel a Latinák-féle okvetetlenkedés.

— Egyéb ujság?

— Tekintettel a helyszükére, telegrammstilusban közlöm az ügyeket. Tehát: 1. Folkusházy november 15-én elfoglalja a BSzKRT vezérigazgatói székét. Utódát még karácsony előtt megválasztja a közgyülés. 2. A keddi közgyülésen melegen üdvözölték Munkácsy Gyula tüzhelygyárost, uj bizottsági tagot, aki Müller József Leó helyébe került be. A derék Munkácsy Magyarország legelső tüzhelygyárosa. 3. Vasárnap volt a törökőri templom felszentelése, amelyet Serédi biboros hercegprimás végzett. Ott volt Ripka és Sipőcz is, és mindenki melegen gratulált a gyönyörü templom tervezőjének, Petrovácz Gyulának. Kiderült, hogy a derék Gyula uri szerénysége mögött egy nagykoncepcióju épitőmüvész zsenije lakozik. 4. Ilovszky János kidüllesztett mellel járt a közgyülésen. Megkérdezték tőle, hogy minek örül. „Annak, — felelte Ilovszky, — hogy Peyer rámfogta, hogy zsidó vagyok. Azóta sok uj vevő jött vásárolni külön az üzletembe, azzal, hogy a zsidóknak támogatniok kell egymást. A tiszta haszon egyelőre 1700 pengő. Most nagy dilemmába vagyok, hogy megcáfoljam-e Peyert, mert az őseim között

Ki finanszirozza a halálsorompók eltüntetését?

Sulyos diferenciák a ceglédi vonal utátjáróinak megszüntetése miatt a Máv. és a főváros között — Király müszaki tanácsos megmagyarázza, hogy a körvasuti megoldás helyett miért megfelelőbb a magasvasut megépitése — A magasvasut viaduktjai alatt teljes szabályozási szélességben fog áthaladni a meghosszabbitott Andrássy-ut

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A főváros zuglói perifériájának egyik legfontosabb problémája a MÁV ceglédi vonal utátjáróinak megszüntetése *végre elintézést nyert.* Lehet, hogy a *Herrmann* miniszter által meghatározott megoldási mód, vagyis a vasuti töltésnek magasvasutra való felemelése nem a legtökéletesebb, de illetékes szakemberek véleménye szerint a főváros jövő közlekedése szempontjából a leggazdaságosabb. A VII. kerület külső részén az elmult vasárnap különben az érdekeltségek bevonásával nagygyülést tartottak, amelyen *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselő és *Mihalovics* Zsigmond herminamezei plébános, akik az akció élén állottak az első perctől kezdve, számoltak be az elért eredményekről. A nagygyülés résztvevői *hálásan fogadák a felvilágositásokat* és melegen éltették a külső Erzsébetváros *két vezérférfiát*, akik igazán önzetlenül állottak a közérdeket jelentő nagyfontosságu probléma szolgálatába.

A nagygyülésen felszólalt *Király* Kálmán müszaki tanácsos is, aki a főváros legkitünőbb mérnökei közé tartozik. Amikor *Herrmann* miniszter a magasvasuti megoldás mellett döntött, a MÁV szakembereinek kiséretében a főváros részéről *Király* tanácsos is kiutazott, hogy *Drezda*, *Berlin* és *Hamburg* magasvasutait a szakértő mérnök szemeivel megnézze. Az ut eredményéről külön füzetben számol be most a tanács és a MÁV számára *Király* tanácsos, ez a tanulmányuti jelentés nemcsak a szakemberek számára tanulságos olvasmány, hanem a laikusok részére is *érthető magyarázata* a nagy problémának.

Király Kálmán müszaki tanácsos

Király tanácsos dolgozata elején azokat a megoldási módokat veszi sorba, melyek a ceglédi vasutvonal problémájának megoldására kinálkoztak. A forgalom elterelése a *balparti körvasutra* nem volt megfelelő, mert a vasuti utazásnál hat és fél kilométer utmeghosszabbitást idézett volna elő, ami a menetidőnek 20—30 perccel való meghosszabbitását jelentette volna. A *pályatest alásüllyesztése* sem oldotta volna meg a problémát, mert tulnagy emelkedéseket idézett volna elő a pályaszinten. A legkönnyebben végrehajtható megoldásnak tehát a pályaszint emelése kinálkozott, ami által a kereszteződutak szintje változatlanul fog maradni. Ezen megoldás mellett foglalt állást a MÁV igazgatósága előterjesztésére az *Országos Középitési Tanács* is és hogy az épitkezés ne legyen tulságosan drága, olyképpen kivánják a pályatestet felépiteni, hogy a magasvasut a városnak azon részéig, ahol már lakott terület van, *viaduktszerüen* épittessék ki, a beépitetlen területeken és az ipartelepek mentén pedig egyelőre elegendő lesz a *töltésen való vezetés.*

A tanulmányut során azt az érdekes megfigyelést tette *Király* tanácsos, hogy a németek a közlekedésnek a nagyvárosokban minél olcsóbbá és gyorsabbá való tétele céljából egyrészt a távolsági forgalmat szolgáló nagyvasutat beviszik a városba, lehetőleg közel annak magjához, ezenkivül pedig a helyi közlekedés lebonyolitására városi gyorsvasutat létesitenek. A távolsági forgalmat szolgáló nagyvasutat a németek általában rézsük vagy támfalak által határolt töltésen vezetik, a helyi vasutak részére pedig leginkább vasszerkezetü viaduktokat épitenek, bár ujabban, ahol magasvasut épitésére a megfelelő szükséges hely nem áll rendelkezésre, *földalatti vasutról* gondoskodnak.

A MÁV a magasvasutat jelenleg csak *két vágányra* kivánja kiépiteni, később pedig lassanként még *nyolc vágányt* kiván itt elhelyezni. A szükséges terület erre már most rendelkezésre áll, miért is a város felüli határon támfal, a határ felüli oldalon parksávba helyezett lapos, farkozott rézsü alkalmazása volna a legajánlatosabb. A magasvasut pályaszintje alatt az összes keresztező főutak, elsősorban az *Andrássy-ut meghosszabbitása* teljes szabályozási szélességben mai utszintben lesznek átvezethetők.

A magasvasut ellenzői főként a *szépészeti szempontra* hivatkoznak, midőn a töltést kifogásolják. Ennek részben az az oka, hogy nálunk a MÁV a meglevő magasvasuti szakaszain (talán azért, mert azok különleges vannak) nem igen igyekezett *tetszetős megoldásokat* alkalmazni. Ezzel szemben külföldön a töltésnek parksávba helyezésével kislejtésü rézsüvel, a rézsünek parkozásával, csinos támfal épitésével és annak zöldnövénnyel való befuttatásával igyekeztek a lakossággal a magasvasutat megkedveltetni.

Király szerint ebből a szempontból *nagyon fontos az aluljárók áthidalása.* Az épitendő hidak szépészeti szempontból kifogástalanok legyenek! Emellett arra is figyelemmel kell lenni, hogy csapadékviz a hidon ne csurogjon keresztül, vagyis a hidszerkezetnek teljesen zártnak kell lennie.

Értesülésünk szerint a hid megépitése tárgyában még *bizonyos pénzügyi természetü differenciák vannak a MÁV és a főváros között.* Hisszük azonban, hogy ezek az utóbbi időkben *kiélesedett ellentétek* hamarosan kiegyenlitődnek és akkor remény van arra, hogy a *halálsorompók hamarosan eltünnek a föld szinéről.*

jó pár száz évre visszamenően se zsidó se pogány nem volt, vagy pedig hallgassak-e és várjam az ujabb vevőket?" 5. Gallina Frici nagyon örül. Volt a szobájában egy gyönyörü, busuló kurucot ábrázoló bronzszobor, Holló Barnabás müve. A szobrot az amerikai küldöttség magával vitte az év tavaszán, és a newyorki polgármesternek ajándékozta a főváros nevében. Frici barátunk azóta vigasztalhatatlan volt, annyira szerette a gyönyörü szobrot. Most azonban egyszerre felvidult, mert sikerült a szobornak egy uj eredeti példányát kiöntetnie és azt büszkén mutogatja látogatóinak.

— Miért sürgött-forgott annyit a derék Nagy Feri a keddi közgyülésen?

— Ő a Wolff Károly névnapi ünnepségének a főrendezője, és ebbeli minőségében rengeteg a tennivalója. Az ünnepség, amelyet a keresztény Budapest impozáns megnyilvánulásának terveznek, november 4-én délelőtt 11 órakor kezdődik a Keresztény Községi Párt Ferenciek-terei helyiségében, ahol Wolff arcképét leplezik le. Ünnepi szónokok: a párt nevében Szigethy János, néhai való jó Bakó László Márta leánya szaval, a keresztény nők nevében Toperczer Akosné, a Sasкör részéről Förster Aurél bátyánk beszél. Este a Gellértben lesz nagy bankett, amelyen a résztvevők száma eddig 1200, de ahogy Nagy Feri jósolja, többen lesznek mint 2000-en. A diszszónokok itt Sipőcz és Ernszt lesznek és általában olyan ünnepséget készitenek elő, hogy a Ferenc-nap elbujhat mellette.

— A viszontlátásra, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur.

— Ajánlom magamat, kedves szerkesztő ur!

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9. — Telefon Automata 883—55

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

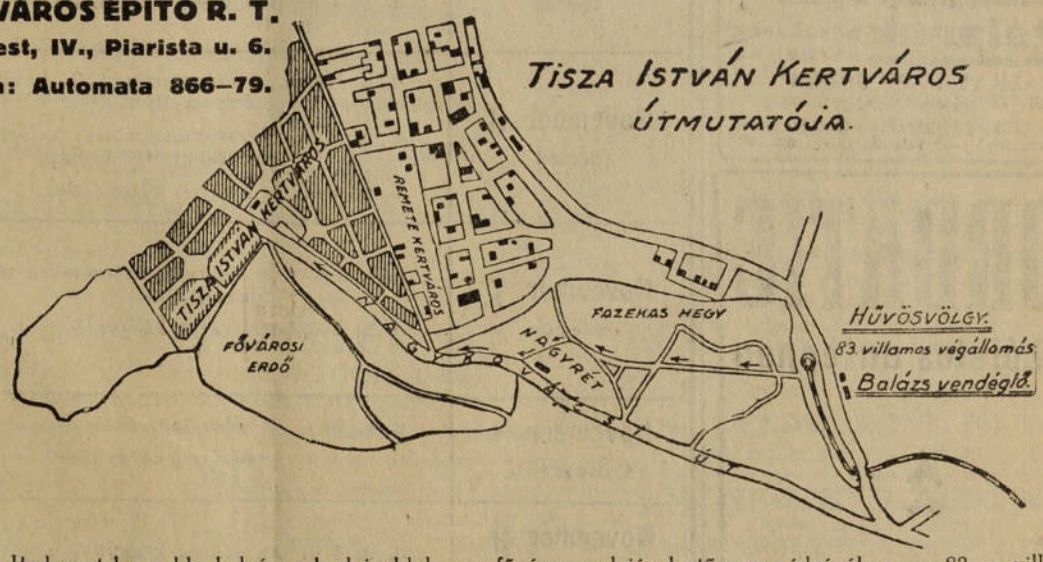
KIRNBAUER JÁNOS mü- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

FRIED MÁRTON **takaréktüzhely-gyára**
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

TISZA ISTVÁN KERTVÁROS ÚTMUTATÓJA.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

HIREK

Éber Antal a Garay-téren. Olvassuk, hogy a Garay-tér kitelepitésével kapcsolatosan rendezett népgyülésen váratlanul felszólalt *Éber* Antal bizottsági tag, a Magyar-Olasz Bank kitünő vezérigazgatója is. A kiváló főtanácsos, hiven eddigi városházi működéséhez, ez alkalommal is főtanácsokat osztogatott, nem ugyan a kormánynak, hanem a fővárosnak, kijelentvén, hogy a Garay-téri piac kitelepitésére semmi szükség nincsen és ő ezt az álláspontot nyiltan képviselni is fogja a főváros közgyülésén. Azt a lehetőséget, hogy a Garay-téri vásárosok helyébe levegős, szabad park kerüljön, „egy ötletgyáros eltévelyedett működésének" tudta be a főtanácsos ur. A kereskedők, akik nem akarnak a Garay-térről elköltözni, *Éber* ur választói közé tartoznak, a gyerekek ellenben, akiknek a Csikágó kőrengetegében parkra és játszótérre van szükségük, nem rendelkeznek szavazati joggal és igy nem tudják Éber Antalnak, a megbukott képviselőjelöltnek táborát gyarapitani. A friss levegőt, beteg és vérszegény csikágói gyermekek gyógyitóirját nem protezsálja a főtanácsos ur, az ő számára nem léteznek humánus célkitüzések, ő előtte az egész világ egyetlen nagy bolt, annak is a közepe a Garay-tér, ahol Őméltósága választóközönsége van összesürüsitve. Őméltóságának nem kell iskola, nem kell park, nem kell játszótér, Őméltósága cvikkerén keresztül csak az üzlet látható, a profit, a bussines. A Magyar-Olasz Bank elad: telkeket részletfizetésre, a fővárosnak ellenben készpénzért. A Magyar-Olasz Bank vezérigazgatója elvesz: levegőt a gyerekektől... Kegyelettel adózunk néhai való jó *Vázsonyi* Vilmos szellemének, amely a Magyar-Olasz Bank kitünő szivü vezérigazgatójával a főváros törvényhatósági bizottságát annak idején megajándékozta!

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Mindennemü gazdasági és müszaki
kötéláruk hevederek zsinegek
SZALKAY PAPP JÓZSEF
kötél- és géptömitőanyag-gyárában
Budapest, III. ker., (Ujlak) Bokor-utca 27. szám.
Saját gyártmány! — Telefon: Óbuda 625—03.

CORDATIC
a tökéletes autopneu
BUDAPEST
VI., Mozsár-utca 9. szám

A Fansz és az Uj Budapest

A Nemzeti Szövetség köszönete lapunknak — Változatlan hüséggel oltalmazzuk ezután is a fővárosi tisztviselő társadalom vitális érdekeit

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az elmult szombaton október 27-én választotta meg a kórházi alosztály tisztikara az áthelyezés következtében megüresedett választmányi tagsági helyet. Budó Jusztin dr., a Fansz főtitkára jelent meg az elnökség képviseletében, hogy vezesse a választást. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének választmányában Nyékhegyi István dr.-t választotta meg képviselőjéül az alosztály, aki formás beszédben köszönte meg az alosztály bizalmát. — Amikor a megválasztást és a bizalmat őszinte szivvel hálásan köszöni, — mondotta Nyékhegyi — igéri, hogy munkálkodásával azt meg is fogja hálálni. Nem csak passziv szemlélője kiván lenni a mozgalmaknak, de aktiv cselekvő, aki a kórházi alosztály speciális sérelmeit is fel fogja tárni illetékes helyen és azon lesz, hogy azok orvosoltassanak is. Természetesen a Fansz csak reális sérelmeket karol fel, fantasztikumokkal nem állhat elő, mert tekintélyénél fogva nem kompromittálhatja magát. A Fansz nem a forradalmak idejére emlékeztető bizalmi rendszer csökevénye, amely nem respektálta a tekintélyeket, a Fansz igenis a tekintély és a hivatali szubordináció bázisán áll és müködése éppen azért találkozik rokonszenvvel a főpolgármester, a polgármester uraknál és a tanácsnál. A Fansz ot felülről is szükségesnek tartják éppen a polgármester ur és a tanács szociális érzékénél és gondolkodásánál fogva, mert a legalkalmasabb szerv a kiseberek bajainak megállapitásaira. A Fansz utján a legkisebb kategóriák is eljuttathatják panaszaikat a legfelsőbb helyre a jóindulatu meghallgatás biztos reményében. A Fansz megmutatta, hogy kellő sullyal és befolyással rendelkezik, amely képes a feltárt sérelmek orvoslására. Bizalmat szerzett önmagának felülről, tekintélyt kifelé és befelé, vezetőségében magasrangu tisztviselők ülnek, akik kellő sullyal birnak a tanács előtt. Amikor mégegyszer köszönöm a megtisztelő bizalmat — fejezte be beszédét Nyékhegyi — kérem a jó Istent, adjon nekem erőt, hogy az önök érdekében erősen és intenzivebben munkálkodhassam.

A tapssal fogadott beszédre dr. Budó Jusztin levéltáros, a Fansz népszerü titkára válaszolt.

— A mai nehéz helyzetben — mondotta általános figyelem közepette Budó Jusztin dr. — szükség van az olyan agilis fiatalemberekre, mint Nyékhegyi dr., akivel értékes tagot nyert a Fansz választmánya. Budó dr. ezután a Fansz és a sajtó viszonyáról beszélt. Nagy harcainkban és küzdelmünkben nagy segitségünkre van az Uj Budapest (általános éljenzés és taps), amely önzetlenül, szivesen és hozzáértéssel foglalkozik a fővárosi tisztviselők exisztenciális ügyeivel. Amig számos sajtóorgánumnál csak közönyt és meg nem értést tapasztalunk ügyeinkkel szemben, az Uj Budapest bátor és erős harcosa a fővárosi alkalmazottak vitális érdekeinek. Megragadja az alkalmat, hogy az Uj Budapestnek az egész Fansz nevében hálás köszönetét és nagyrabecsülését nyilvánitsa. (Lelkes éljenzés és taps.)

Budó Jusztin dr. beszédével véget is ért a nivós ünnepség, amely egy kisebb jelentőségü tisztujitás alkalmát is fel tudta használni arra, hogy komoly és értékes megnyilatkozások szinhelye legyen. A magunk részéről hálás köszönettel vesszük tudomásul a Fansz irántunk érzett bizalmának és ragaszkodásának ezen ujabb megnyilvánulását. Változatlan hüséggel és kitartással fogjuk védelmezni a jövőben is az alkalmazottak ügyeit, és ebbeli munkásságunkban továbbra is számitunk a Fansz kitünő vezetőségére, amely államférfiui bölcsességgel, okos tapintattal és mégis lendületes erővel vezeti a fővárosi tisztviselők társadalmát a Scyllák és Charybdisek között. Nem kétséges, hogy a tisztikarnak ez év végén lejáró mandátumát a Fansz közgyülése szeretettel és impozáns egyhanguságggal fogja ujra a kipróbált hüséges vezetőkre bizni.

Az Uj Budapest naptára

November 4 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon. d. e. 11 ó. Wolff Károly névnapja a Keresztény Községi Pártban. este ½9 ó. Vacsora Wolff Károly tiszteletére a Gellért-szállóban.
November 5 **Hétfő**	d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 6 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. Versenytárgyalási határidő a Köztisztasági Hivatalban. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 7 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 8 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. Rendes tanácsülés. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 9 **Péntek**	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 10 **Szombat**	d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.

A Feszty Körkép és a főváros. *Feszty Árpád remekművét: a Magyarok bejövetele Körképet már 34 év óta szemlélik ugy a magyar közönség, mint a magyar fővárosba érkező idegenek, ez utóbbiak, sajnos, a Körkép-épület mostoha elhelyezéséből kifolyólag csekélyebb számban. A Körkép jövedelmezősége azonban oly csekély, hogy az azt fenntartó családi részvénytársaság minden jövedelmét feleméstette közel két évtized óta a Körkép és épület állandó tatarozása, ami százmilliókat emésztett fel. Éppen ezért a Körkép érdekeltsége, amely néhai Feszty Árpád családtagjaiból és barátai köréből alakult, családi részvénytársaság formájában tartja fönn a Körképet, 18 év óta minden osztalékigényről lemondva, csakhogy a Körkép állagát a romlástól megóvhassa és ezt a nemzeti műkincset épségben megőrizhesse. Anyagi eszközeik azonban elégtelenek lévén, már évek előtt a székesfőváros tanácsához fordultak azon kérelemmel, hogy a Körképet teljesen rendbehozhassa. A főváros elvileg hajlandó is lett volna az üggyel foglalkozni, azonban az illetékes ügyosztály azt kötötte ki, hogy a Feszty-család az állam támogatását is szerezze meg a tatarozási költségekhez való hozzájárulás formájában. Ez a kikötése a székesfővárosnak teljesedésbe ment, amennyiben a kultuszminisztérium 41217—1928. szám alatti leiratával a Körkép restaurálásának felé költségét magára vállalta: Igy a döntés most ezen nemzeti műkincs végromlásának megakadályozását illetőleg a székesfőváros kezében van, amely bizonyára felismeri a Körkép nagy nemzeti és kulturális jelentőségét és segitségére siet az érdekeltségnek a Körkép megmentésében.*

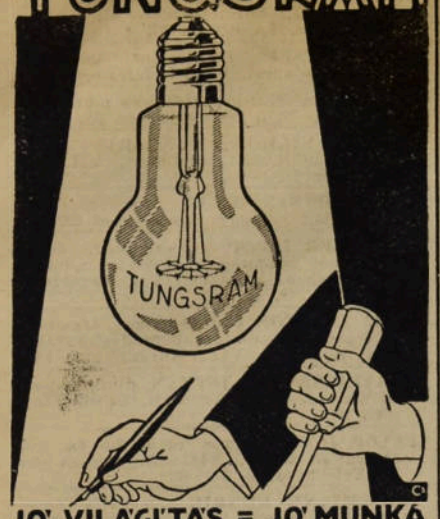
A fővárosi kölcsönkötvények. A fővárosi kölcsönkötvénytulajdonosok október 28-án délelőtt Zala Zsigmond főv. bizottsági tag elnökletével népes értekezletet tartottak. Zala Zsigmond elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a felértékelési törvény nem tiltotta meg a székesfővárosnak, hogy kötvényadósságait rendezze, amit bizonyit az a körülmény is, hogy a különböző vasuti kötvényeket, amelyeknek megszerzéséhez a MÁV.-on keresztül a belügyminiszter hozzájárulása is szükséges, annak dacára, hogy a felértékelés alól ezek a kötvények is kikapcsoltattak, külföldön állandóan vásárolják. A főváros a külföldi kölcsöneit száz százalékig rendezte, a főváros presztizse, hitelképessége és az igazság érdekében áll, hogy végre a belföldi hitelezőkkel is leüljön a főváros vezetősége tárgyalni. Több, mint tizezer, javarészt elszegényedett kötvénytulajdonosról van szó, akik közül sokan ingatlanaikat bocsátották áruba, hogy a főváros kölcsöneinek jegyzéséből részüket kivehessék. Dr. Paczner Jenő kimutatta, hogy az infláció a fővárosból hadigazdagot csinált. 1914-ben a főváros tiszta vagyona 287 millió aranykorona volt, mig most vagyona minimálisan 1000 millió pengőre becsülhető. Az értekezlet több felszólalás után magáévá tette azt elhangzott javaslatot, hogy nyolctagu bizottságot küld ki a kérdés állandóan való napirenden tartása érdekében s memorandumot fog kidolgozni, melyet a főváros vezetőihez és a pénzügyminiszterhez küldöttség utján juttat el.

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

TUNGSRAM

JÓ VILÁGITÁS = JÓ MUNKA

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.

Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

Cserépkályha,
kandalló, felszerelve, gyári árban:
LLOYD KERAMIAIPAR R.T.
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-U. 10
Telefon: Lipót 989—75

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385—52.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

GAZDASÁGI ÉLET

Hány mészárost tart el egy kiló hus?

Megjegyzések egy nagygyüléshez

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A mészárosok és vendéglősök vasárnap nagygyülésen jöttek össze a régi képviselőházban, ahol megjelentek a szakmabeli iparosok, akik áruik helyett saját személyükben ütik meg az elsőrendüen hizlalt minőséget. A kövér és még kövérebb mészárosok és hentesek szokásuk szerint a Községi Élelmiszerüzemmel voltak megakadva, azon közismert véleményüknek adva kifejezést, hogy minden bajuknak és bánatuknak egyedül a Soroksári-uti telep az oka.

Nem titok, hogy a legkevésbbé sem szimpátizálunk a Községi Élelmiszerüzemmel és annak vezérigazgatójával, azt vallván, hogy az élelmiszerüzem messze eltávolodott a háborus közélelmezési akciók során részére felállitott irányelvtől, az olcsóbb fajtáju husok árusitásától, és most létének legfőbb célja, hogy a kórházaknak szállitson, szinházakban és strandfürdőkön pedig büfféket állitson fel. Ám az Élelmiszerüzemnek mégis nivósabb ellenfeleket kivánunk, mint Kollár Gábor ur és társai, akik nem tudnak egyebet rikoltozni papagály-módra, mint a ceterum censeo-t és azt hiszik, hogy ha ez az intézmény megszünik, akkor minden hentes és mészáros három nap alatt megveheti azt a sarokházat, amely ősidőktől kezdve ott szerepel a bőségesen táplálkozó husiparosok vérmes, sőt véres álmai között...

Ha a két ipartestületnek hozzáértőbb vezetősége lenne, mint amilyen van, akkor nem zárkózna el bizonyos statisztikai adatok felvételétől. Azt tudjuk, hogy a háborus esztendők óta a főváros husfogyasztása egyharmadára csökkent. Ezzel szemben nem tudjuk, hogy menynyivel emelkedett a mészárosok és hentesek száma, mert az ipartestületek titkárai fontosnak tartják ezeknek a titkoknak féltékeny őrzését. A mi tudomásunk szerint a békeállapothoz képest megháromszorozódott a mészárosok és hentesek száma Budapesten, nem is beszélve a különféle hentesáru-részvénytársaságokról, amelyeknek fiókjai behálózzák az egész várost. A helyzet tehát az, hogy a békebeli husmennyiség egyharmadát fogyasztó budapesti közönségnek háromszor annyi hentest és mészárost kell eltartania, mint amennyit a békében eltartott. Hogy ezt a statisztikai adatot a mészárosok és hentesek számára teljesen érthető nyelvre fordítsuk le: egy kiló hus 1928-ban kilenczer annyi mészárost és hentest tart el, mint amennyit békében kénytelen volt eltartani.

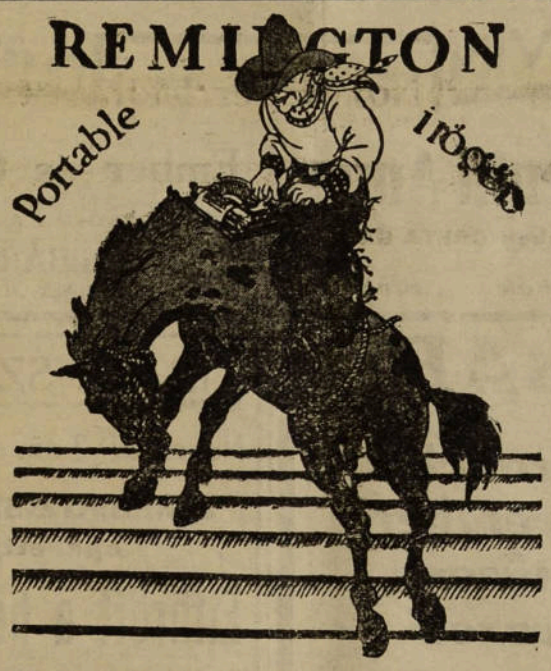
Egyelőre ne beszéljenek tehát nekünk az urak a fővárosi üzemekről, hanem seperjenek a maguk ipartestülete előtt, van ott elég seperni való. Ha majd a két ipartestület legalább igyekezetet mutat arra, hogy magát a háborus és forradalmas tagfeleslegektől megtisztitsa, ha majd a kényszeregyezségi statisztikából azt látjuk, hogy csakugyan rosszul megy az iparos uraknak (amit egyelőre nem látunk), akkor hajlandók vagyunk a krokodilkönnyeknek hitelt adni. Addig is azonban a nagyralátó két iparág szarvait a Községi Élelmiszerüzem tömegélelmezési alapra való helyezésével és külföldi hus- és zsirbehozatallal kell letörni.

Klikkuralom a Községi Takaréknál. Azok a hirek, amelyek a Községi Takarék jólpárnázott igazgatói szobáiból a nyilvánosságra szivárognak, egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy a közvéleményt a köztulajdont képező intézmény belső dolgait illetően megnyugtassák. A *Halász-ügy* titokzatos vonatkozásai a bizonyos *Nostro-számlával*, a demokrata igazgatósági tagok kiválása, az uj szerződtetések és alkalmazások, az intézet százezer pengős havi rezsije olyan hullafoltok a Községi Takarék testén, amelyek arra utalnak, hogy a Dorottya-utcai takarékpénztár ismét a nála nem szokatlan főnixmadárszerü megujhodásra szorul. *Mai formájában céltalan és életképtelen a Községi Takarék*, amelynek ereibe a Gratzék megmentésére eszközölt injekciók után még ma sem akar a rendes vérkeringés visszatérni. A Takarék *szervezeti szabályzata* még az igazgatóság által sem tárgyaltatott le és csak december közepén kerül a pénzügyi bizottság elé, a pénzügyi ügyosztály költségvetése egyáltalában nem nyilatkozik arról, hogy a Községi Takaréknál *mennyi fővárosi pénz* van folyószámlán elhelyezve, viszont azt se tudjuk, hogy ezeket a pénzeket mai halódó szervezete mellett képes-e egyáltalában a Községi Takarék gyümölcsözően elhelyezni. Ezekhez a szomoru tünetekhez ez alkalommal még egyetlen megjegyzésünk van, hogy teljes legyen a Takarék sulyos állapotáról a diagnózis. Az Egyesült Fővárositól származott régi tisztviselők, az igazgatókat sem véve ki, kellemetlen jövevényekként, felesleges idegenekként kezelik azokat a tisztviselőket, akik a Községi Takarékba a Vásárpénztár bankosztályának megszüntetése kapcsán áthelyeztettek. A mór megtette kötelességét, a mór mehet — mondják az Egyesült Fővárosi régi tisztviselői, akik a főváros pénzén élve merik fitymálni és lenézni annak a Vásárpénztári bankosztálynak a tisztviselői karát, amelynek derék emberei a Vásárpénztárban egy hónap alatt többet produkáltak, mint az Egyesült Fővárosi arisztokratái évtizedek alatt, — amely működésükért még a nyugdijaikat is majd a főváros fogja fizetni. Rendet és alkotómunkát követelünk a Községi Takaréknál, komoly célkitüzést és inicativát a vezetésben, politikától mentes együttműködést és békét az igazgatóságban és egymás megbecsülését a tisztviselői karban!

A budapest—wieni személyhajójáratok megszüntetése. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. igazgatósága közhirré teszi, hogy a budapest—wieni személyhajójáratokat az alacsony vizállásra és az előrehaladott évadra való tekintettel a folyó évben akként szünteti meg, hogy az utolsó menet Budapestről Wienbe október hó 29-én, Wienből Budapestre pedig november hó 1-én lesz. A Gönyü—Győr közötti csatlakozó hajójáratok november hó 1-én szintén megszünnek. A gyorsárufelvétel a budapest—wieni irányban október 29-én, a Wienből lefelé irányuló forgalomban október hó 31-én megszünik.

A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

REMINGTON

Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt

legalkalmasabb ajándék

Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken

18 havi részletfizetésre is kapható

REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ218—09, LIPÓT 975—20.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

SOHASEM KELL LELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR. TŐMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és mübutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46. (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

„Shaku-Do" Müvészi Bronzcsillárok gyára és szoboröntöde IX. Mester-utca 26.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az **Aréna-ut 150. sz. alatti Népszállóban szükséges szobafestő- és mázolómunkálatokra.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenkint 80 fillérért kaphatók 1928. október 26-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi Városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A szükséges felvilágositások megszerezhetők Skultéty János mérnöknél, a Központi Városháza III. em. 336. számu ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 november 13-án (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. számu szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 október 23.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.
A kiadóhivatal vezetője:
Láng Manó igazgató.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Oildag es Greaaag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai üzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formát tartó aszbeszfedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Teleton: J. 381-17.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Padozati munkák elsőrangu kivitelben slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I.
Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar"
Kérjen árajánlatot!

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk!
„GLOBUS" Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök.
Gyászruhák soron kivül készülnek **GLOBUS** ruhafénytelenitő vállalat
Gyüjtőtelep: VI., SZIV-UTCA 31
Telefon: Aut. 101—16 *Számos elismerés*

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. 2. UFA Világhiradó. 3. Colleen Moore nagy amerikai vigjáték. 4. Ákom Lajos orgonaszólója. 5. Gondanyó, Sudermann regénye filmen. Főszereplő: Mary Carr. — Stephanides K. dirigál. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!
CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Nevető ember, Hugo Victor regénye. Főszereplők: Conrad Veidt és Mary Philbin. 2. Ki a férjem? A humor világfilmje 7 felvonásban. Főszereplők: Lew Cody és Alleen Pringle. — 3. Fox Journal és Magyar Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.
CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) — Müsor: Milton Sills és Doris Kenyon: Az órások völgye. Monumentális filmregény 10 f. — Betty Bronson: Liliom az én virágom. Romantikus történet. Magyar- és Paramount Hiradó. — Előadások: 4, ¾6, ¾8, ¾10 órakor.
DECSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) — Müsor: Vigjátékok vigjátéka: Ki a férjem? nyolc fejezetben. Főszereplők: Aileen Pringle, Lew Cody és Roy Darcy. 2. Férfi, asszony és bün! Metro-világattrakció 9 fejezetben. Főszereplők: John Gilbert, -agles Jeanne és Marc Mc. Derm. 3. Hiradók. Előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.
FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07.) — Müsor: Conrad Veidt és Mary Philbin szereplésével: A nevető ember. (Dráma 12 felvonásban. Hugo Victor regénye nyomán.) — Kraszin, az északi sark hőse. — Ferkó és a szerelem. (Burleszk.) — Magyar Hiradó. — Fox Hiradó. Előadások kezdete hétköznap: 5, ¼8 és ½10. Szombat, vasár- és ünnepnap:: 4, 6, 8 és 10 órakor.
ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J. 302—63. November 5—7. Hétfőtől—szerdáig. „Hirnév és szerelem." Egy életrevaló fickó vidám kalandjai 7 felvonásban. Főszereplők: Charley Byer és Pat Avery. — „Aszfaltvirág." Dráma 7 felvonásban. Főszerepben: Virginia Valli. — Hiradó. — November 8—11-ig. Csütörtöktől—vasárnapig. „Cirkusz." Egy félszeg fickó szomoru és vidám története 7 felv. Főszerepben: Charlie Chaplin. — „Világvárosi rejtelmek." Regény San-Francisko alvilágából 6 felv. Főszerepben: Richard Talmadge. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 5 órától.
ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hídfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. Song, filmjáték 10 felvonásban. Főszereplők: Anna May Wong, Heinrich George és Ad. Schlettow. 2. A férfi, asszony és a bün, dráma 8 felvonásban. — Fősz.: John Gilbert. 3. Magyar- és Külf. Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. A nevető ember, Hugo Victor örökbecsü regénye 12 fejezetben. Főszereplők: Conrad Veidt és Mary Philbin. A szinpadi előjátékot irta: Gács Demeter. Előadja: Fehér Artur. 2. Tötyike, a drága gyermek Tigi-burleszk 2 felv. 3. Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ¼8, ½10 órakor. Szombaton, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.
PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: Cecil B. De Mille nagy triója. Várkonyi, Philis Haver, Josef Schildkraut főszereplésével „A 10. ucca" és Rinty és Társa: Főszerepben: Rin-tin-tin. Ferkó legujabb slágerburleszkje és Hiradók. — Előadások kezdete hétkönap 4, 6, 8 és 10 órakor. Vasárnap 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. Jövő héten jön a Magyar Rapszódia.
ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Kizárólagos joggal! — Prolongálva a negyedik hétre is! — 1. Cirkusz. Egy félszeg fickó kalandjai. — Főszereplő: Charlie Chaplin. Star-világattrakció. Főszer.: Charlie Chaplin. 2. — Fehér éjszakák Fox-expediciós gyémántf. 8 fej. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, ¼8 és ½10 órakor. — Szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11-től ½1-ig és délután 4 órától.
TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI. Nagymező-utca 8. November 5—7. Hétfőtől—szerdáig. „Rinty és Társa." Rin-tin-tin ezévi első nagy attrakciója 7 felvonásban. — „Fehér éjszakák." Expediciós film 8 felvonásban. — „A tyuk szüret." Slágerburleszk. Hiradók. — November 8—14. Csütörtöktől—szerdáig. „Cirkusz." Egy félszeg fickó szomoru és vidám története 7 felvonásban. Főszerepben: Charlie Chaplin. — „Világvárosi rejtelmek." Regény San-Francisko alvilágából 6 felvonásban. Főszereplő: Richard Talmadge. — Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon: 5, ¼8, ½10, vasárnap 3 órától. Vasárnap d. e. 10—1 óráig fényes burleszkmatinét tartunk.

CORVIN November 1-től **Kamara**

Karenin Anna
Főszerepben GRETA GARBO
Burleszkek *Hiradók*

Ember és Ördög
Főszereplők: NORMANN KERRY, LYONEL BARRYMORE, AILEN PRINGLE
A ZSIBÁRUS
Fősz.: GEORG SIDNEY, MARION NIXON

TABARIN
attrakciós novemberi müsora vezet!
Kezdete **10** ókor
Záróra **6** órakor

KIRÁLY SZINHÁZ
November 3-án, szombaton
ZERKOVITZ-SZILÁGYI operettje
Eltörött a hegedüm

Andrássy-uti Szinház
UJ MŰSOR
Cafe Mennyország
Vadnai László bohózata
Bün és bünhödés
Szenes Béla bohózata
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és érbetegek külön osztálya

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGÁRIA passepartout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopäd- és műcipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális érefényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KALLÓ JENŐ kályhásmester Budapest, VII., István-ut 12. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kömüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-u. 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Dembinszky-utca 23.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZOKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és műlakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Óriás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. [illegible] 44.02. Budapest, 1928 november 10

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Három beszéd

A Keresztény Községi Párt elnöke három érdekes beszédet tartott az elmult napokban, az elsőt a párt arcképleleplezési ünnepélyén, a másodikat a Gellért-szállóban a tiszteletére rendezett vacsorán, a harmadikat a közgyülés költségvetési vitájában. A három beszédből egy portré ecsetvonásai tevődnek össze, a három beszédből Wolff Károly igazi arculatja fordul felénk, amelylyel mint a községi politika jelentős tényezőjével, érdemes külön foglalkozni. Az első esztendők Sturm und Drang periódusa után egy uj Wolff Károlyt mutat ez a három beszéd, amelyek azt bizonyitják, hogy a lehiggadt elméletek sallangoktól mentes alapelvek lettek, mondhatnók, hogy a forradalmi idők lávája tiszta és egyszerü kristállyá jegecesedett. Leegyszerüsitett vonalak jellemzik Wolff Károly mai világszemléletét, amely alapjaiban ugyanaz maradt, ami tiz évvel ezelőtt volt, ám a változatlan célkitüzést sok esetben uj eszközökkel igyekszik elérni. A keresztény és nemzeti irányzat elérésére uj hangokat hallunk Wolfftól a munkásság ezen alapon való megszervezésére, amihez kapcsolódik, hogy Wolff a keresztény és nemzeti eszme legnagyobb ellenségének a szociáldemokraciát tartja. Bizonyos ezekután, hogy a Keresztény Községi Párt részéről az uj községi választások alkalmával a legerősebb harc a szociáldemokraták ellen fog megindulni, aminthogy a szociáldemokrácia a jobboldalon Wolff Károlyt tartja a legnagyobb ellenségének. A három beszéd mindenesetre értékes jelensége volt a városházi közéletnek, annak bizonyitékául, hogy vannak még férfiak, akik a hétköznapi csetepaték fölé tudnak gondolataikkal és tetteikkel emelkedni...

Az adminisztráció revíziója

Logikusan és világosan állitotta fel a tételt a költségvetési vitában Wolff Károly a fővárosi törvény revizióját illetően. Igaza van Wolffnak: nem a fővárosi törvény revíziójára van szükség, amelyet három évvel ezelőtt ugyanez a kormány és ugyanez az országgyülés alkotott meg, legfeljebb az adminisztráció revíziója az, amelyet megkövetel a gyakorlati élet vágtató üteme. Nem szabad a revizió során az általános titkos választójoghoz, a lajstromos szavazáshoz nyulni, egyáltalában ügyelni kell arra, hogy a választóközönség akaratának megnyilatkozási lehetősége megmaradjon. Hogy az adminisztrációban vannak hibák, az kétségtelen, ám ezeket a hibákat ki lehet küszöbölni anélkül, hogy mindenáron politikumot keverjenek egyszerü technikai ujitásokba és a rossz adminisztrációért nem szabad felelőssé tenni a jó tisztviselőket, mint azt tárgyalásánál a belügyminiszter is tette...

Nincs törvényes ok a közgyülés feloszlatására — mondja az igazolóválasztmány elnöke

Gaár Vilmos nyilatkozata a mandátumokat meghosszabbitó törvényjavaslat azon intézkedéséről, amely a törvényhatósági bizottság időközi feloszlatása esetén négy hónappal eltolja az uj választások kiirását — „Nem a belügyminiszter kénye-kedve, hanem a törvényhatósági bizottság müködése adja meg az alapot a feloszlatásra"

— Az Uj Budapest tudósitójától —

„A mandátumhosszabbitás háttere a törvényhatósági bizottság feloszlatása." Ez a kijelentés ismétlődött meg minduntalan „a székesfővárosi törvényhatósági bizottság ujjáalakitásának elhalasztásáról" szóló törvényjavaslat képviselőházi vitájában. Ezuttal nemcsak a baloldalról gyanusitották meg a kormányzatot a fővárosi közgyülés feloszlatásának a szándékával, hanem *aggodalmas hangok hallatszottak a kereszténypárti oldalról is*, ahol nem kisebb egyéniség tartotta szükségesnek intő szavát felemelni, mint maga *Ernszt* Sándor. A képviselőházi vitában a feloszlatásról szóló hireknek először *Kun* Béla, Hódmezővásárhely képviselője adott hangot, aki azt mondotta, hogy „ugy látszik, *salvus conductus* akar lenni ez a törvényjavaslat a kormány számára, ha elköveti azt a bünt, hogy a feloszlatás méltatlan eszközéhez nyulna." *Kun* Béla ugyanis gyanusnak itélte meg azt a körülményt, hogy a fővárosi mandátumok meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslat 1. §-ának 3. bekezdésébe a belügyminiszter bizonyos rendelkezést vett fel a feloszlatásra vonatkozólag. *Ernszt* Sándor, mint a kereszténypárt vezérszónoka, bár elfogadta a javaslatot, — kizárólag a belügyminiszter személye iránti bizalomból — olyan *éleshangu beszédet mondott a mandátumhosszabbitás ellen, hogy bármelyik baloldali ellenzéki képviselőnek is becsületére vált volna. Ernszt* Sándor nagy figyelmet érdemlő és kétségkivül feltünést keltő beszédében abból a kijelentésből indult ki, hogy nem tartja okos dolognak a fővárossal való folytonos kisérletezést. A multban egyszer a kormány már sulyosan megsértette a főváros autonomiáját, amidőn feloszlatta a törvényhatóságot és hosszu ideig interregnum alatt tartotta. *Veszélyes dolog* az ilyesmi és nem mutat előrelátó kormányzásra. A főváros autonomiájával azzal a nagy respektussal kell bánni, amit a főváros közönsége megérdemel. Ugyancsak éles hangon támadta a mandátumhosszabbitó törvényjavaslatot. *Friedrich* beszédéből is a feloszlatás fenyegető veszedelmétől való félelem hangja csendült ki.

Ilyen körülmények között, — minthogy a kormány feloszlatási terveiről szóló hirek *tekintélyes egyéniségek részéről a képviselőházban is hangot kaptak*, szükségesnek tartottuk, hogy megkérdezzük dr. *Gaár* Vilmos nyug. kuriai birót, az Egységes Községi Polgári Párt egyik vezető tagját, miként itéli meg a budapesti törvényhatósági bizottság feloszlatásának a lehetőségét. Dr. *Gaár* Vilmos, a fővárosi igazolóválasztmány elnöke, a felsőház tagja, aki mint elsőrendü jogász is figyelmet érdemel, a következőket mondotta az *Uj Budapest* munkatársának:

— Közéletünknek egyik szomoru jelensége, hogy a társadalom intelligens rétegei is mende-mondáknak ülnek fel és készpénzül fogadnak el mindenféle riasztó hireket. Igy mostanában sokat beszélnek mindenfelé arról, hogy a *székesfőváros törvényhatósági bizottságát a költségvetés elfogadása után feloszlatják és interregnum fog bekövetkezni.* Ha a törvény a belügyminiszternek teljesen szabad tetszésére bizta volna a feloszlatást, akkor még valószinüsége volna az ilyen mende-mondáknak. Amikor azonban az 1924. évi XXVI. t. c. 19. §-ában *előfeltételekhez* kötötte annak a lehetőségét, hogy a törvényhatósági bizottság feloszlatható legyen és amikor azonkivül, még a miniszteri feloszlatást *birói ellenőrzés alá is helyezte*, akkor igazán érthetetlen, miként lehet ilyen hireket valóságként elfogadni. Majdnem azt mondhatnám, nevetséges dolog olyan hireknek bedülni, hogy a belügyminiszter önkényesen valamilyen rejtett célok érdekében interregnumot akarna teremteni. Mert mit is mond az idézett törvény 19. szakasza? Ezeket mondja:

— „A törvényhatósági bizottság feloszlatható a főpolgármester előterjesztésére vagy annak meghallgatása után:

1. Ha a bizottság a törvénnyel vagy törvényes rendelettel szembehelyezkedik.

2. Ha felettes hatósága törvényes intézkedéseinek a végrehajtását jogellenesen megtagadja.

3. Ha tartósan munkaképtelenné vált."

— Ha ezeket a lehetőségeket sorra megvizsgáljuk, megállapithatjuk, hogy az első pontban foglalt lehetőség egyáltalán nem jöhet figyelembe, mert hiszen a törvényhatósági bizottság a maga összetételében olyan, hogy a törvénnyel vagy törvényes rendelettel egyáltalán *nem is akar szembehelyezkedni.* Bizonyitja ezt az a tény, hogy a pártvezérek pártállásra való tekintet nélkül minden beszédjükben és cselekvésükben a törvény és a törvényes rendelkezések alapján állanak. A második bekezdés alapján ugyanezekből az indokokból a feloszlatásnak azért nem lehet helye, mert hiszen ki van zárva az, hogy a feletes hatóságai által tett törvényes intézkedéseknek a végrehajtását *megtagadja*, akkor, amidőn a törvényhatósági bizottság egyeteme, de annak mindenesetre tulnyomó többsége a törvénnyel és a törvényes rendelettel *nem helyezkedik szembe.* Itt meg kell még jegyezni azt is, hogy a megtagadásnak *jogellenesnek* kell lennie, ami azt jelenti, hogy a törvényhatósági bizottságnak az 1872. évi XXXVI. t. c.-ben biztositott tiltakozási jogának a gyakorlása maga nem *jogellenes eljárás* és igy ha olyan eset adódnék, hogy a törvényhatósági bizottság remonstrál, ez magában véve jogos feloszlatási ok nem volna. A harmadik eset, amidőn a törvényhatósági bizottságot jogosan lehet a belügyminiszternek feloszlatnia, — *magától a törvényhatósági bizottságtól függ.* A harmadik pont ugyanis *a munkaképtelenségre vonatkozik.* Ha a pártok szélsőséges csatározásokkal, oktalan szóbeszédekkel nem fecsérelik a közgyülés idejét, ha megadják a lehetőségét annak, hogy a székesfőváros közigazgatása rendes folyamatát megőrizhesse, akkor *nincs törvényes alap arra nézve*, hogy a törvényhatósági bizottság feloszlattassék, még ha — feltéve de meg nem engedve, *volna is szándék* valamelyes interregnum megteremtésére. Szinte látom vagy hallom az ellenvetést, hogy „a miniszternek a mai önkényes időkben *nem igen kell okot keresnie arra*, hogy akaratát a törvény megőrzésének látszata mellett megvalósitsa." Akik igy gondolkodnak elfelejtik azt, hogy a *feloszlató miniszteri rendelet ellen panasznak van helye a közigazgatási birósághoz* és a panasz előterjesztésére *a bizottsági tagok egyharmadának már megvan a joga.* Viszont elfelejtik azt is, hogy *Magyarországon a független biróság mindenkor politika nélkül müködött és müködik ma is.* A képviselőválasztások idejéből láttuk, hogy a közigazgatási biróság *mandátumokat semmisitett* meg, amelyeknek birtokosai azokat törvénysértéssel szerezték meg. Nem tételezhető fel tehát egyrészről a felelőségének teljes tudatában lévő *belügyminiszterről*, hogy ok nélkül a feloszlatást elrendelné, — mert hiszen ezt a cselekedetét a független biróság birálja felül, — másrészről pedig nem tehető fel a *független biróságról*, hogy a feloszlató rendeletet meg ne semmisitse olyan esetben, ha erre törvényes ok nincsen.

— A kifejtettekből megállapitható, hogy a törvényhatósági bizottságnak a feloszlatása *a bizottság magatartásától függ.* Nem a belügyminiszter kénye-kedve, hanem a törvényhatósági bizottság müködése adja meg az alapot és a lehetőséget arra, hogy van-e a feloszlatásra törvényes tényalladék, avagy nincsen. Az a körülmény, hogy a választások elhalasztását célzó törvényjavaslat egyik rendelkezése szerint a törvényhatósági bizottságot a meghosszabbitott idő alatt való feloszlatása esetén nem kell egybehivni, az idézett 19. szakaszban meghatározott *két hónapon belül*, még nem ok a nyugtalanságra, mert hiszen az elhalasztó törvényjavaslat

célja nem valósulhatna meg, ha az első szakasz harmadik bekezdésébe foglalt rendelkezést fel nem vették volna. Különben ugyanis előállhatna az az eset, hogy a törvényhatósági bizottságot jogellenes magatartása miatt fel kellene oszlatni, de de két hónapon belül a választást ki is kellene irni, pedig az uj fővárosi törvény alapján már a reá következő egy vagy két hónapon belül megint uj választásnak kellene kitenni a székesfőváros választópolgárságát. *Ezt akarja a törvényjavaslat elkerülni.*

Gaár Vilmos szakszerü megállapitásai és ezek alapján alkotott véleménye szerint tehát a mandátumhosszabbitó törvényjavaslatnak *nincs rejtett célja.*

Megkezdődtek a beiratkozások a városligeti **műjégpályán** az egyleti csarnokban délelőtt 9—1-ig, délután 3—6-ig. Vasárnap délelőtt 9—1-ig.

STABIL ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

A főváros olcsó telkeket ad el részletfizetésre alkalmazottainak

A lakásügyi bizottság már a jövő héten tárgyalja a nagyjelentőségü előterjesztést — A város megelégszik a másodikhelyi bekebelezéssel, amivel lehetővé teszi az épitkezési kölcsön felvételét

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Megirta az Uj Budapest, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége beadvánnyal fordult a polgármesterhez, kérvén, hogy a fővárosi tisztviselők számára lakásépitkezés céljaira olcsó telket és olcsó hitelt biztositson a főváros. A FANSz. akciójára azért volt szükség, mert számos tisztviselő van, aki rendelkezik a saját ház épitésére szükséges takarékossági hajlammal és esetleg némi tőkével is. Serkentette e tekintetben a fővárosi alkalmazottakat, hogy a minisztertanács a Kálmán Gusztáv v. b. t. t. elnöklete alatt működő Annuitás házépitő szövetkezetnek engedélyt adott arra, hogy az amerikai piacon dollárkölcsönt vegyen fel és általában biztositsa az épitkezni kivánó köztisztviselők hitelellátását.

A FANSz. akciójának az olcsó telek megszerzésére vonatkozóan váratlanul gyors eredménye lett. A szociálpolitikai ügyosztály, ahová a FANSz. beadványa került, érdekes javaslatokat dolgozott ki a probléma megoldására. A tervezet szerint a főváros saját telkeiből adna el ugy a pesti, mint a budai oldalon házépités céljaira megfelelő parcellákat a fővárosi tisztviselőknek olyképpen, hogy a telek vételárának biztositására a főváros megelégedne a telekkönyvi második helyi bekebelezéssel.

A megoldás ezen módjának nagyon nagy előnye van. Nincs ugyanis egyetlen fináncember sem, aki épitkezési kölcsönt adna magánfélnek olyan telekre, amely nem az ő tehermentes tulajdona. Azzal, hogy a főváros saját alkalmazottaival szemben a második helyi bekebelezéssel megelégszik, lehetőség nyilik arra, hogy a szabadon maradó első helyre megfelelő összegü épitkezési kölcsönt vegyenek fel az alkalmazottak.

Az egész probléma különben tető alá kerül, mert rögtön a költségvetés közgyülési letárgyalása után, minden valószinüség szerint már a jövő héten, a lakásügyi bizottság fog foglalkozni a szociálpolitikai ügyosztály ezen javaslatával. Arról is szó van, hogy a telekkérdés megoldása után a FANSz. kérdőiveket bocsásson ki az alkalmazottak szövetségének tagjaihoz, hogy kik kivánják igénybe venni a fővárosi telkeket és kik rendelkeznek az épitkezési tőke bizonyos százalékával, amely az egész akció előfeltétele.

Az épitkezési akcióval kapcsolatosan folyamatban vannak a tárgyalások a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége és az Annuitás házépitő szövetkezet között is. E tárgyalások a legszebb reményekre jogositanak annál is inkább, mert az Annuitás a Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetségével már megfelelő megállapodást kötött, amelyet a kormány is jóváhagyott.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Sziv- és érbetegek külön osztálya

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III.. Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, száritóberendezések, minden ipar részére

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 358—97.

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrlás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés..

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Folynak a közgyülések, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, renditetetlen nyugalommal és unalommal. Már a hétfői közgyülést megelőző vasárnapi nap is a politika jegyében zajlott le. Elsőrendü politikai esemény volt Bedő Mór temetése vasárnap délben. Egy harcos ember, egy becsületes férfiu szállott vele sirba, akinek politikai pályafutása mintaképe volt az igazságért hevülő igaz férfiunak. Érdekes, hogy e politikai pálya végén Bedő egészen a konzervativ irányba fordult. Ha csak arra a beszédére célzok, amellyel a pénzügyi bizottság egyik ülésén Folkusházynak formálisan bizalmat szavazott, ha Szilágyi Lajos közgyülési beszédére utalok, amely megállapitotta, hogy Bedő utolsó közéleti szereplése egy közbeszólás formájában zajlott le, amelyben a polgármesternek felelősségéhez és munkásságához mért fizetést követelt, — akkor azt látom, hogy Bedő Mórban az igazságérzet nagyobb volt, mint ahoz a demokratapárthoz való tartozóság, amelynek földváribélái ilyen belátásra sohasem jutottak volna. Megható volt, hogy Bedő legnagyobb politikai ellenfele, Folkusházy alpolgármester, kiment a temetésére, és mondhatom, hogy ott egyike volt a legszomorubbaknak. — A vasárnapi nap másik eseménye Wolff Károly arcképleleplezése és névnapi vacsorája volt. A Gellért márványoszlopos diszterme régen és ritkán hallotta a szeretetnek azokat a megnyilvánulásait, amelyekkel ezernégyszáz budapesti polgár ünnepelte a keresztény Budapest vezérét. A vacsorára — Buzáth kivételével — teljes számban vonult fel a főváros vezetősége, ott voltak az előljárók, a főjegyzők és feltünően hiányoztak az üzemigazgatók, egyéb elfoglaltságuk miatt. A szónokok közül a legnagyobb sikert Sipőcz és Wolff aratták, a polgármester finoman játszott a szivek hurjain, Wolff pedig megragadó lelkesedéssel, tüzes páthosszal mondott beszédet, amellyel különben vezércikkünk foglalkozik. Azokra a baloldali megállapitásokra, melyek szerint Wolff csillaga tünőben van, impozáns megnyilatkozás volt a vasárnapi este, amely napnál fényesebben bizonyitotta, hogy minden ellenkező vélemény dacára komoly tömegek vannak Wolff mögött, amelyekkel számolni kell.

— Mi volt a hétfői közgyülésen?

— Hétfőn éppen ugy, mint kedden, kedden éppen ugy, mint szerdán, szerdán éppen ugy mint csütörtökön: beszédek, beszédek, beszédek végtelen tömege. Az első szónok Kozma Jenő volt, aki szokásához hiven megfontoltan, okosan és ugy beszélt, amint az egy nagy guvernementális párt vezéréhez illik. Utána Wolff Károly következett, aki ha az előző nap a szivekre akart hatni, közgyülési beszédében az értelemre appelált. Peyer Károly volt még a hétfői nap jelentős szónoka, aki viszont azzal tüntette ki magát, hogy a szociáldemokratáknál szokatlan módon engedékeny és megértő magatartást tanusitott még Wolff beszédével szemben is. A keddi napnak viszont Bródy Ernő volt az első szónoka, majd Szilágyi Lajos mondotta el közgyülési szüzbeszédét.

— Halljuk, halljuk!

— Szilágyi beszéde ötletes volt, de az ötleteknek komoly következményei is lesznek... A következő szónak, Friedrich István szinte sziporkázott az ötletességtől és szellemtől, megállapitásai mint rakéták zugtak fel, ugyannyira, hogy Éber Antal a tőle megszokott cinikus mosollyal meg is jegyezte, hogy Friedrich beszéde csak rakétákból áll. Friedrich azonban mint elsőrangu politikai debatter rögtön válaszolt Ébernek, egyben alaposan le is főzve a kitünő professzor urat. „Szükség van a rakétákra — mondotta Friedrich —, mert csak a rakétákkal lehet belevilágitani a sötétségbe." A költségvetési vita különben Wolff egy értékes megállapitását kapta fel olyan jelszóvá, amelyikkel minden szónok elkezdi a beszédét. Megállapitotta Wolff, hogy a törvényhatósági bizottság fölött egy sötét árny lebeg, amelyről nem tudjuk, hogy miből áll, mit akar és mikor fog leszakadni...

— Mi van az alpolgármesterválasztással?

— Hogy választás lesz-e, vagy behelyettesités, az e pillanatban teljesen bizonytalan. Tény csupán az, hogy Folkusházy, aki különben betegségéből felgyógyulva kedden délután már megjelent a közgyülési emelvényen a költségvetés letárgyalása után el fog menni. Még a taxi-ügy elintézését sem várja meg, amely pedig az ő mesteri kezét várja a gordiusi csomók szétvágásánál. A legkalandosabb hirek keringenek arról, hogy ki lesz az utóda. Van olyan verzió, hogy a főpolgármester Szabó Imrét be fogja helyettesiteni, és alpolgármestert választani már csak az uj fővárosi törvény alapján összeülő közgyülés fog. Ripka és általában a Községi Polgári Párt erősen harcol a megoldás ezen módja mellett, amelynek hir szerint sikerült már megnyerni a Wolff-párt jelentős részét is. Állitólag Wolff még mindig ellene van Szabónak, ugy a behelyettesitést, mint a választást illetően. Viszont olyan hirek is vannak, hogy karácsony előtt választás lesz, a szabad verseny elve alapján. A választással kapcsolatban ellenben az a hir van elterjedve, hogy azon Szabó Imre nem is fogja jelöltetni magát, mert ő csak egyhangu bizalom alapján óhajt alpolgármester lenni. A helyzet mindenesetre egyre jobban bonyolódik, és bizonyos, hogy olyan megoldást, amellyel mindenki meg lenne elégedve, nem fognak találni.

— Egyéb ujság?

— A keddi közgyülésen melegen gratuláltak a keresztény-párti bi-

A főváros uj szobrai és emléktáblái

Irta: **Liber Endre** kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácsnok

Aki az európai városokban jár, feltétlenül szemébe fog ötleni, hogy ezek a városok utcáik, tereik díszitésében mennyivel gazdagabbak, mennyivel bőkezübbek a mienknél és különösen az, hogy a közterek diszeiben milyen nagy változatosságot talál a sétáló, szemben a budapesti nagyobbára portrészerü emlékszobrokkal. A nagy emberek emlékének megörökitése mellett, mely természetszerüleg sehol sem hiányzik, mindenütt ott vannak kedves, nem sulyos gondolatokkal és emlékekkel terhelt, hanem a lélek felüditésére finom hangulatokat ébresztő önálló, öncélu szobrok, dekorativ szobor- és emlékmüvek, végül, de talán legelső sorban a kutak, melyek a természetes szükséglet kielégitéséből eredve, lassan-lassan szimbólumokká nőnek, csobogó vizükkel életet vive a szürke kőfalak közé.

Ám igazságtalan volna, rögtön első tekintetre megejteni a szigoru itéletet Budapest elmaradottsága fölött. A szemben álló városokban gazdag pártfogók kegyében védve nőtt a müvészet virága és gyökeret vert az utcán is, mig a mi városunk ezalatt ellenség rabságát, idegen nép elnyomó irigységét, felkelések és leveretések dúló viszontagságait volt kénytelen elviselni, hogy a végén is ötven év alatt mint nagyratörő selfmademan igyekezzék behozni — néhol csak külsőségekben — nyugati példaképeit. Mig Buda és Pest két kis mezővárosként csak éppen megélhetése gondjait birta vállain elhordozni, mellette Bécs császárjai kegyéből felvirágzott, Páris a Lajosok és Napoleonok bőkezüsége és korlátlan hatalma folytán a világ centrumává nőtt, Rómát a legfőbb egyházi hatalom megértő gondja tett méltó világi székhellyé és a kis német városok is, szuverénjaiknak sokszor csak divatszerü kedveltéséből, beállottak a szépülés, kicsinosodás nagy versenyébe.

De nem szabad elfeledkeznünk a német, svájci, holland városok más mecenásairól sem, mely talán még fájóbban hiányzott a miénkben. Ez volt a jómódu polgár, ki városa fellendítéséért vagyonokat áldozott és az emlitett városokban mennyi kut hordozza egy-egy család lelkes bőkezüségének emlékét és egyben élő tanujelét annak a ragaszkodásnak és szeretetnek, mely aziránt a város iránt él polgáraiban.

Nem is az esztétikai gyönyörüség hiánya az, ami kivánatossá teszi számunkra ezeket a kutakat és szobrokat, nem is emiatt nélkülözzük őket legjobban, hanem mert hiányzik nekünk általunk ez a megnyilvánulója a városszeretetnek és a polgári ragaszkodásnak és büszkeségnek. Itt sem szemrehányást mondunk, csak tényeket szögezünk le és könnyen meg tudnók a magyarázatot is találni a két város őslakosságának bevándorolt voltában, lassu átalakulásában, kicsinyes viszonyaiban, szegényes életmódjában.

Az eredmény azonban az ma, hogy a világvárossá megnőtt Budapest utcái nem hordják magukon a szeretetnek ezt a bélyegét, ezeket a szobrokat és kutakat, melyek ugy diszitik a város képét, mint egy-egy virág, bájos szalag, amivel a szülő gyermeke fejét ékiti, nem mert szüksége van reá, hanem mert szép és mert szereti. Sőt ehelyütt az értetlenség még azt is elbontotta, elrontotta, amit a régi korok alkottak, eltüntetve azoknak a koroknak levegőjét, utolsó nyomait is.

A székesfőváros közönsége, mint az igazi nagy közönségnek képviselője — ha eddig nagy feladatai mellett talán nem is tudott erre időt és módot szakitani — feltétlenül feladatot lát maga előtt ezen a téren. A csinositás vágyát fel kell ébreszteni, ha ellankadt, felébreszteni példával és tettel, elöljárva az alkotásban. A vezetésem alatt álló ügyosztály kezdettől fogva ebben a gondolatban kezdte meg munkaprogrammjának kidolgozását és ha az átmenet évei a fedezet erős megszükitésével nem is nyujtottak alkalmat a gyors eredményekre, az előkészités folyt és a kissé tágabb keretek azonnal lehetővé tették a munka tényleges megkezdését.

Természetesen mindenkor a rendelkezésre álló eszközöket kellett figyelembe venni, ennek következtében azután az első eredmények egyoldalusága talán téves következtetéseket engedett levonni. Holott a programm első része a székesfőváros tulajdonában már meglevő, illetve a Szépmüvészeti Muzeum részéről erre a célra átengedett szobrok felállitásáról szólt és csak ezután következhetett a nagyobb befektetéseket igénylő közvetlen vásárlás, rendelés, különösen pedig kutak állitása, valamint nagyobbarányu alkotások előkészitése.

Az első évek munkája után először az idei évben lehetett intenzivebb müködést kifejteni.

Még az év elején felállitásra került a József-körut és József-utca sarkán Kiss György régi neves szobrászmüvészünk „Csirkefogó“ cimü bronzszobra, mely kedves humorával hivatott hangulatot vinni a kis parkirozott térségre, majd a Városligetben a Stefánia-ut mentén Erdey Dezső „Vizhordó“-ja és az Erzsébet-téren Füredy Richárd fehér márvány kerti szobra, mely dekorativ beilleszkedésével ennek a kertnek szépségét kivánja emelni. Tóth István „Polipölő“-je a Hunyadi János-ut mentén a hegyoldalba illesztve hirdeti a férfierőt és a küzdelem szépségét.

A Stefánia-ut mentén elhelyezett első szobor azonban egy nagyobb programm első lépése volt csak. A szobrok elhelyezésére illetékes bizottság kivánatosnak látta ugyanis, hogy a Városliget forgalmasabb részén több szobornak csoportos elhelyezése által olyan területet létesitsen, mely müvészi diszével a magyar főváros müvészetszeretetét hirdesse, esztétikai élvezetet nyujtson a sétálóknak, de alkalmas legyen arra is, hogy jeles müvek összegyüjtésével a magyar müvészek tudásáról is képet adjon.

A Stefánia-utnak az Iparcsarnok előtt elhuzódó részén, az Iparcsarnokhoz vezető bejáratnál ehhez képest már felállitásra került Beszédes László „Pányvavető csikós“-a, vele szemben pedig most helyezik el Holló Barnabás „Toldi“-ját, hogy igy ez a két tősgyökeres magyar szobor az Iparcsarnokban tartott kiállitások látogatóit már itt kinn igazi magyar levegővel fogadja. Természetesen mindez csak kezdet, amihez a Stefánia-uton valamivel előbb hozzájárul az ugyancsak felállitás alatt levő kut, melyen Horváth Géza „Ifjuság“ cimü szobra nyer elhelyezést és ugyancsak természetes, hogy a további programm tovább kivánja épiteni ezt a valóban szoborkertnek alkalmas területet. Nem akarom a még előkészités alatt levő és véglegesen még meg nem állapitott tervet részletezni, mely a szökőkutas köröndnek diszszobrokkal való ellátását célozza, mert az igen messze vezetne, azonban a teljesség kedvéért emlitem futólag ezt is.

Elhelyezzük a Bakács-téri templomon Assisi Szent Ferenc szobrát, Strobl Alajos egyik legkiválóbb alkotását, mely az átszellemült szentnek emlékét a legtisztább müvészi eszközeivel fogja hirdetni. A Strobl-hagyatékból vásárolt két másik szobor elhelyezése is folyamatban van. Az „Olvasó leányok“ az Andrássy-ut végére, a Szépmüvészeti Muzeum elé kerül, mig Liszt Ferenc markáns mellszobrának felállitásáról még folynak a tárgyalások.

Uj kutat is kap a legközelebbi időben a főváros, ezt azonban a Magyar Népnevelő Filmipari Rt. áldozatkészségéből, mely Szentgyörgyi Istvánnal kutat készittetett lord Rothermere tiszteletére. A kut szobra a magyar igazságot ábrázolja, a kut a Baross-utca és Reviczky-utcák találkozására, a Wenckheim-palota elé kerül.

Azonban a régmult emlékeit sem hanyagoljuk el és a Krisztina-téri Mária-szobor, valamint a Széna-téri Nepomuki Szent János-szobor, Budapest két legrégibb utcai szobra restaurálta-tása mellett Carló Adami városvédő Athéné-szobrának a régi budai vizvezeték diszének, az I. kerületi előljáróság, a régi budai városháza előtt való elhelyezése a napokban történik meg.

Ugyancsak a régmult emlékeit akarjuk éleszteni a Széchenyi-sétatéren (a Szabadság-tér déli részén) állitandó emlékkel, mely azt örökiti meg, hogy ezt a teret, mint a főváros első sétaterét, gróf Széchenyi István kezdeményezésére létesitették és az első fát felesége ültette. Az emlékmü, mely Telcs Ede alkotása, már munkában van.

A helyi vonatkozásokat örökitik meg az emléktáblák is és ezeket is a folyó évben illesztettük programmunkba, hogy tervszerü és rendszeres munkával minden érdemes helyet megörökithessünk. A táblák első sorozatába a budapesti városkapuk helyei szerepeltek, mint a Váci- és Kecskeméti-kapu táblája, mely már helyén áll, mig a Hatvani-kapu dombormüves, a kapu régi képét ábrázoló táblája munkában van. Emléktábla örökiti meg a régi pesti szinház helyét, ugyancsak dombormüves tábla fogja őrizni a régi Rondella, a magyar szinészet bölcsőjének képét. A Központi Városháza történeti jelentőségét szintén emléktáblán örökitettük meg.

Ám nemcsak a topográfiai jelentőségü helyeket kivántuk programmunkba illeszteni, hanem a nagy emberek emlékét is. Bihari János halálának helyét és a százéves évfordulót emléktábla hirdeti a Lónyai-utca 34. számu házon, mig a Várszinházon Sidló Ferenc erőteljes Beethoven-táblája mondja el az érdeklődőnek, hogy Beethoven 1800 május 7-én Budán járt és ott hangversenyt adott. Az emléktáblák idei sorát végül a mohácsi emléktábla zárja be, mely a mohácsi vész 400 éves évfordulóját és ennek az évfordulónak a trianoni Magyarországra való jelentőségét fogja hirdetni az utókornak is.

Azt hiszem, ez a felsorolás eléggé meggyőzhet arról, hogy igenis iparkodunk behozni a város fejlődési évei alatt elmulasztottakat. Iparkodunk a müvészet eszközeivel széppé tenni és megszerettetni ezt a várost, feltárni és megismertetni emlékét és átszőni rajta azt a müvészi hálót, mely, mint emlitettem, azokat a külföldi városokat — lépten-nyomon a müvészet emlékeire bukkanva — olyan megkapóvá teszik. Gyors volt a fejlődésünk, annál nagyobb tehát a mai feladat, különösen most, mikor a rendelkezésre álló anyagi eszközök szük volta miatt csak lépésenkint haladhatunk. Nem is tartom az eredményeket teljesnek, de ugy érzem, hogy megindulásul elég sokat tettünk és a továbbépités, ha céljaink megértéssel és méltánylással találkoznak, már napról napra könnyebb lesz. Ugy sem versenyezni akarunk a nyugati példaképekkel, legalább is nem az alkotások gazdagságában, számában, méreteiben, de igenis versenyezni abban a szeretetben, mely a magunk városához fűz és melynek ezek a nyilvános emlékek legbeszédesebb tanujelei.

---

zottsági tagok Tabódy Tibornak, aki Csilléry lemondása folytán tagja lett az országgyülésnek. Sokan sajnálták Csilléry lemondását, az bizonyos, hogy a képviselőház egyik legtehetségesebb tagját veszti el benne. De vigasztalódjunk, Bandi bátyánk természetszerüleg megmarad bizottsági tagnak, és a közgyülésen nemkülönben a közigazgatási bizottságban változatlanul folytatni fogja értékes müködését. Hasonlóan sokan gratuláltak Nagy Ferencnek, aki a névnapi vacsora megrendezésével tett tanuságot arról, hogy a legagilisabb és legszervezőképesebb tagja a Wolff-pártnak.

— Egyéb ujság?

— Repold Károly bizottsági tag urról álljon itt egy versezet. Bankett volt a Gellértben, amelyre Repold Károly is meghivást kapott. El is ment, annak rendje és módja szerint jólsvejfolt frakkot öltve magára. A banketten azután látta Repold, hogy mindenkin szmoking van csak ő rajta van frakk. Egyetlen szót sem szólt, eltünt, és három perc mulva szmokingban tért vissza. A rejtély mindmáig megoldatlan, annak, aki leghamarabb helyesen megfejti, Repold Károly az Uj Budapest utján félkiló Gerbeaud-ot ad.

— Helyesen teszi Repold atyánk! A viszontlátásra, kedves bizottsági tag ur!

— Ajánlom magamat Szerkesztő ur!

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

STELLA
CIPŐKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VII., KIRÁLY UCCA 57.
TELEFON: JÓZSEF 321—73.
A fővárosi alkalmazottak beszerzési forrása
Állandóan nagy raktárt tartunk elsőrendü
női-, férfi-, gyermek-, uxus-, sport-, vadász- és strapacipőkben, továbbá házi-, tenniszcipőkben és szandálokban.
Nagy választék:
külföldi női divathócipő, valamint férfi- és gyermek hó- és sárcipőkben, divatszinü la selyem- és florharisnyák és zoknik.
4 havi hitel! Mérsékelt árak!

Kizárólag a FANSZ tisztviselői élvezik az 55 éve fennálló
LUSTIG EDE
cégnél
Rákóczi-ut 2
azon rendkivüli kedvezményt, hogy a legszigorubb értelemben vett kirakati, tehát készpénzárak mellett
hat hónapi folyószámlahitelt kapnak.
Uri és női fehérnemüek, kötött áruk, ágy,- asztal- és minden más vászonnemü, esernyők, cérna-, selyem- és gyapjuharisnyák legolcsóbb beszerzési forrása.

ÜVEGBETON
KEPPLER SZABADALMA

HAAS és SOMOGYI
BUDAPEST
VI. FRANGEPAN-U. 7.

Ujabb és legujabb rejtelmek az autótaxi-frontról

Kik támogatják és finanszirozzák Wein Dezsőt és Baross Gábort, akik háromszáz taxirendszámot fognak kapni? — Az Általános Gépkocsi Közlekedési R. T. és az Autótaxi R. T. rejtélyes kapcsolata — Rendkivüli közgyülésen fogják számonkérni a rendszámok szétosztását

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az a harc, amely a kereskedelemügyi miniszter által a főváros részére engedélyezett 505 uj autótaxirendszám szétosztása körül megindult, *egyre nagyobb hullámokat ver.* Az akták változatosság okából a főváros közlekedési ügyosztályától most ujra felkerültek a kereskedelemügyi minisztériumba, azon a cimen, hogy a bérkocsisok fellebbezését, amellyel a miniszter által részükre két konflisrendszám beszolgáltatása ellenében engedélyezendő egy autótaxi-rendszám ügyében nyujtottak be, ismét a miniszternek kell elbirálnia. A miniszter egyelőre nem foglalt állást ebben a kérdésben, valószinüleg azért, mert a napról-napra ismétlődő küldöttségjárások, nagygyülések és intervenciók közepette *maga sem tudja megállapitani, hogy hol az igazság.*

Van azonban az éremnek egy *másik oldala is.* E pillanatban magukon a bérkocsisokon kivül senki sem törődik az ő ügyükkel; mindenki elismeri, hogy a bérkocsisoknak igényük van, mégpedig jogos igényük a rendszámokra, a probléma megoldásánál azonban egyáltalában nem fontos, hogy ők egy vagy két rendszámot lesznek-e kötelesek beszolgáltatni, hogy autótaxi-engedélyt kapjanak. Az izgalom a bérkocsisok részére kiosztandó rendszámok levonása után *fennmaradó engedélyek körül dul,* főleg azért, mert abban a felterjesztésében, amellyel a tanács a bérkocsisok kérelmét kommentálva a kereskedelemügyi miniszterhez fordult, bennefoglaltatik a tanács azon állásfoglalása is, hogy *háromszáz rendszámot kiván egy summában az Általános Gépkocsi Közlekedési rt.-nek juttatni, melynek ezirányu kérvényét annak idején Baross Gábor és dr. Wein Dezső aláirásával juttatták a tanács elé.*

Miért álltak el a *pártvezérek,* ha ugyan elálltak, azon szándékuktól, hogy a bérkocsisok kielégitése után fennmaradó rendszámokat elsősorban kisexisztenciáknak juttassák, szociális missziót vélve teljesiteni a hadirokkantak és B-listások kielégitésével? A pártvezérek, annak idején *egyhangulag* jelentették ki a náluk jelentkező küldöttségnek, amelynek vonala a pirostaxisoktól az egyetemi korporációkig huzódott, hogy *nyitott ajtókat döngetnek,* minden közbenjárás és eljárás *felesleges,* mert minden párt önmagával és a közönséggel szemben való elsőrendü kötelességének tartja, hogy minden egyéb igény kielégitése előtt a különféle szociális alakulatok és társadalmi osztályok legyenek azok, amelyek megfelelő tőke igazolása esetén autótaxiengedélyekben részesülnek.

Mi történhetett a kuliszák mögött, hogy ugy a pártok vezérei, mint a főváros tanácsa dezavuálván önmagát, az ismeretlenség homályából feltörő *Általános Gépkocsi Közlekedési rt.*-nek kivánja juttatni egy masszában a háromszáz engedélyt? Micsoda kijelentések és sugalmazások történhettek a kereskedelemügyi minisztérium részéről, hogy a főváros ilyen felterjesztés megtételére kaphatott tanácsot vagy utasitást, a nyilvánosság előtt azt dokumentálván, hogy a rendszámok kiosztása terén a főváros és a kormány között minden fogcsikorgatás ellenére teljes az összhang? Micsoda befolyások, sugdolódzások, intrikák és elgáncsolások történhettek, hogy az intézkedésre hivatott tényezők figyelmen kivül hagyva a *Turul* Bérautófuvarozó Egyletének az „Egységes pártba tömörült" bérautófuvarozóit, az *Országos Vitézi Széket,* a *Nyukoszt,* a *Movet, az Autótaxi rt.-t, Békefyéket,* a József Főherceg Szanatóriumot, herceg *Hohenlohe* Szólótaxi részvénytársaságát, a dr. *Siegescu* fémjelzésével futó *Astória Automobilgyár és Kereskedelmi Részvénytársaságot,* nemkülönben az egyéni kérelmeknek a hadirokkant ezredesektől és pilótaszázadosoktól *Biller* Margitig terjedő frontját, minden igéret, intervenció, és jogos érdek dacára *éppen ezt a részvénytársaságot* tüntette ki a milliárdokat érő hitbizomány adományozásával?

Olyan kérdések ezek, amelyekre *konkrét feletet nem tudunk, nem tudhatunk adni,* viszont sokkal komolyabbnak tartjuk az ügyet, semhogy felelőtlen találgatásokba és a közszájon forgó hiresztelések nyomdafesték alá való bocsátásába kezdenénk. Tény az, hogy a *legkülönfélébb okok és indokok hiresztelteknek, amelyek a Wein Dezső—Baross Gábor társaság uj dominiumának mellékzöngéiül itt is, ott is elhangzanak.* A főváros vezetősége lesz hivatva, hogy annak idején a nyilvánosság előtt e tárgyban elhangzó kérdésekre a törvényhatósági bizottság előtt kielégitő választ adjon. E helyütt csupán egy olyan körülményre kivánunk rámutatni, amely alkalmas arra, hogy az Általános Gépkocsi Közlekedési rt. megkapandó koncessziójáról *uj világitásba* helyezze.

Az összes érdekeltségek, amelyek uj engedélyekért folyamodtak, természetszerüleg *nem hagyják abba akciókat* a kormány és a főváros közös plattformjának megbuktatására és egyik viharos értekezlet a másik után mulik el. Igy szemtanui voltunk csütörtökön este a *pirostaxisok értekezletének,* amelynek során a régi képviselőház zsufolásig megtelt nagytermében előkelő országgyülési képviselők és székesfővárosi bizottsági tagok tiltakoztak az ellen, hogy *háromszáz uj engedély egyetlen mamutrészvénytársaság hitbizománya legyen.* A tiltakozók, a gyülésezők, a kielégitetlenek között nem találjuk az *Autótaxi R. T.*-t, népszerü nevén a *Mártát,* amely pedig a kezeink között levő hiteles adatok szerint annakidején *200 uj rendszámért folyamodott.*

Mi az oka annak, hogy az Autótaxi R. T., amely pedig sohasem tartozott az igénytelenebb és kevéssel beérő vállalatok közé, régi erélyes metódusát abbahagyva, egyetlen hangot nem hallat ebben a bábeli zürzavarban? Viszont ki áll, illetőleg, kik állanak pénzügyileg a *Wein Dezső—Baross Gábor alakulás mögött,* mert sem az ismertnevü fogorvosról, sem a Postatakarékpénztár nyugalmazott vezérigazgatójáról nem tehető fel, hogy a háromszáz taxi üzembe helyezésével és garageirozásához szükséges mintegy kétmillió pengőt a *sajátjukból* fedeznék. Utalunk arra a *hiresztelésre,* hogy *az Általános Gépkocsi Közlekedési rt. mögött a maga pompásul kiépitett szervezetével, hatalmas tőkéjével és nem utolsó sorban összeköttetéseivel az Autótaxi rt. áll.* Bizonyos, hogy a nyilvánosság előtt az Autótaxi R. T. *volt az érdekeltek közül az egyetlen, amely még nem tartotta szükségesnek,* hogy a *Wein Dezső—Baross Gábor*-féle kombináció ellen tiltakozzék, de *egyéb jelek* is kézenfekvővé teszik azt a feltevést, hogy, egyelőre a kulisszák mögött, az *Általános Gépkocsi Közlekedési rt. és az Autótaxi rt. között megvan az a kapcsolat, amely az ilyen nagy vállalkozás finanszirozásához és üzemviteléhez szükséges.*

Lehet, hogy voltak pártvezérek, akik a megoldás ezen módjához hozzájárultak. *Jelentjük azonban, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak többsége a megoldás ezen módjával megelégedve nincs és a költségvetési vita befejezése után rendkivüli közgyülésen fogja számonkérni a háromszáz taxiengedély adományozásának rejtelmeit.*

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:

Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.

Telefon: Automata 819-73

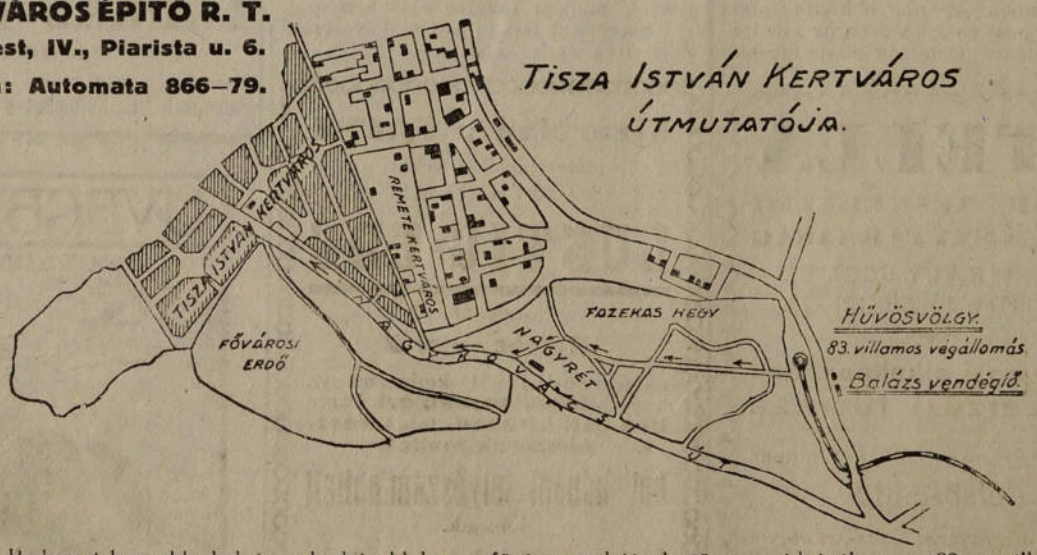
LEGUJABB TIPUSAI:

2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.

Budapest, IV., Piarista u. 6.

Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

BOGENFÜRST GYÖRGY

autókarosszéria és kocsigyár

Budapest, VII., Fecske-utca 19

Telefon: József 413—80

Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat

Amerikai rendszerü Duco-fényezés

„TYPON"

uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:

ALEXANDER B. és Tsa

Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA

épület- és butorasztalos üzeme

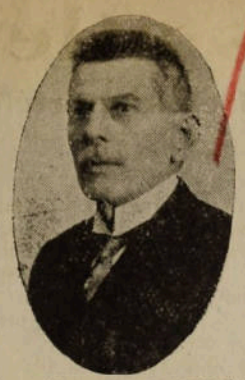
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.

Speciálista csigaléposök készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

HIREK

Tiz esztendő. E sorok irója már tiz évvel ezelőtt is krónikása volt a városházának és a „forradalom" kitörésének decenniumán visszaemlékezik e tiz év előtti városházára. A tanácsteremben a nemzeti tanács székelt, *Hock* János, a forradalom papja, egymásután vette ki a jelentkező hatóságoktól a „hűségesküt". A polgármester előszobájában egy borzashaju ifju galileista ütötte fel sátorfáját, ez a nevezetes fiatalember volt az, aki a nemzeti tanács nevében telefonon elcsapta a pozsonyi hadtestparancsnokot. Ijedten és fejetlenül bujtak össze hivatali szobákban a városi tisztviselők, már kezdett alakulni a VAOSz. és Nagyváradról Budapestre készült Ágoston Péter, hogy majd mint népbiztos foglalja el helyét a polgármesteri szobában. A nyugalom óráiban jó visszaemlékezni a harcos napokra, — mondja Homéros — ám a derüs görög bölcseség mintha nem lenne applikálható a mai időkre. Vagy talán jó-e most visszaemlékezni ezekre a napokra, amelyekre gondolva csak az undor és az utálat fog el még ma is minden jóérzésü embert. Nem, ezekre a napokra sohasem lesz kellemes az emlékezés, ezek a napok szégyenfoltjai maradnak mindenkor a városháza történetének...

Szilágyi Hugó siremlékének felavatása. Vasárnap délelőtt avatták fel ünnepélyes külsőségek között Szilágyi Hugó dr. siremlékét a kerepesi temetőben. Szilágyi Hugó tragikus halálának egyesztendős évfordulóján volt ez a szomoru ünnepség, amelyen az özvegyen, két fián és a családtagokon kivül megjelent az elhunyt széles baráti köre, köztük volt szükebb kollégái, a városházi ujságirók, akiknek nevében B. Virágh Géza mondott meleg baráti és kollégiális érzéstől átfütött emlékbeszédet, amely mélységesen meghatotta a szomoru és egyben felemelő ünnepség résztvevőit.

Munkácsy Gyula ünneplése. Egy hosszu, becsületes munkában eltöltött iparoskarriért ünnepel a keresztény társadalom, mikor az uj városatyák között szeretettel üdvözli Munkácsy Gyula kályhagyárost. Nem hangos reklám, hanem tisztességes és szorgos munka, kiváló teljesitmények, a közügyért való önzetlen, lelkes tevékenység, nagy áldozatkészség határkövei annak az utnak, melyet polgártársai szeretetétől övezve Munkácsy Gyula idáig megtett. Készitményei mind megannyi gyöngyszemei a magyar iparnak, pályázatokon, kiállitásokon, versenyeken mindig az első volt a halkszavu, de lelkes harcosa a Keresztény Községi Pártnak, mely büszke lehet a kiváló szakismeretü és népszerü uj törvényhatósági tagjára. Az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó november 5-én bankett keretében ünnepelte az uj városatyát.

A Székesfőváros Népmüvelési Bizottsága november hó 11-én, vasárnap délután 5 órakor a Pesti Vigadóban a Magyar Hét kapcsán magyar hangversenyt rendez. A hangversenyen a Székesfővárosi Zenekaron kivül Maleczky Oszkár, a m. kir. Operaház tagja és Zipernovszky Fülöpke hegedümüvésznő müködik közre. A hangverseny müsora: 1. Erkel F.: Csobánc-nyitány. 2. Régi magyar dalok. Kern—Molnár gyüjteményből, zenekarra feldolgozta Vaszy Viktor. Énekli: Maleczky Oszkár, a m. kir. Operaház tagja. 3. Dohnányi: Rurália hungarika. 4. Hubay: Változatok egy magyar téma felett. Előadja: Zipernovszky Fülöpke hegedümüvésznő. 5. Liszt: Prometheus. Szimfónikus költemény. Vezényel Bor Dezső karnagy. Jegyek 0.80—3 pengős árban a Népmüvelési Bizottságnál (IV., Váci-utca 62, fldsz. 1) hétköznap délelőtt 9—2 óra között és a hangverseny napján délután 4 órától a Vigadó pénztáránál válthatók.

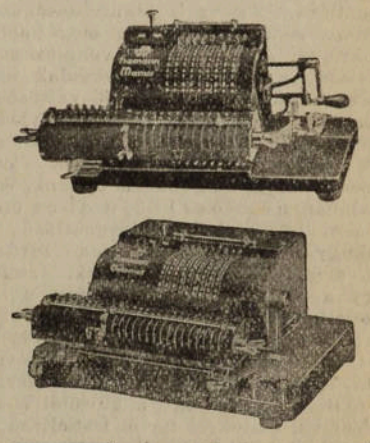
Schubert és a Fővárosi Könyvtár. Schubert halálának százéves fordulóján, tekintettel a nagy zeneköltőnek magyar vonatkozásaira, Budapest székesfőváros, mint a magyar zenevilág középpontja, is méltóképpen ki akarja venni részét az ünneplésből. Ezért a Fővárosi Könyvtár ez alkalomra egy Schubert-bibliografiát adott ki (Aktuális kérdések irodalma 44. sz.), amelyben egyrészt összefoglalta Schubertnek magyar vonatkozásu irodalmát, másrészt a könyvtár Schubert tárgyu külföldi irodalmát is bemutatta. A pontos névmutatóval ellátott mü a könyvtár utmutatása szerint külön magyar- és németnyelvü müvészi boritólappal jelent meg a főváros házinyomdájában.

A müjégpálya megnyitása. A Budapesti Korcsolyázó Egylet f. évi október 22-én tartotta évi rendes közgyülését, amelyen az évdijas tagjainak beiratási és tagsági diját állapitotta meg. A tagsági dijak azonosak a mult évi dijakkal. A 35 napos tagok, akik a természetes jégpályát naponta és december 27-től kezdődőleg, ha addig még 35 jégnap nem volt, a természetes jégalkalmak beszámitásával a 35. jégalkalomig a müjégpályát is másodnaponkint használhatják, 20 pengő tagsági dijat fizetnek. Ide tartoznak a régi jogu kötvényesek és törzstagok is, akik a 35 napos minimumig a pályát dijtalanul használhatják. A 70 napos tagok, akik a müjégpályát a megnyitástól kezdődőleg a 70. jégalkalomig másodnaponkint, a természetes jégpályát pedig naponta használhatják, 38 pengő tagsági dijat fizetnek. A mindennaposok, akik a természetes és müjégpályát naponta használhatják, 54 pengőt fizetnek. A közgyülés a tisztviselők kedvezményét ez évben is fenntartotta. A november 5-ig beiratkozó köztisztviselők és családtagjaik 40 százalék kedvezményben, az azon tul beiratkozók 25 százalékos kedvezményben részesülnek. Változatlan marad a beiratási dij, amely 24 pengő. Az uj alapszabályok szerint mindenki december 3-ig jegyét megváltani tartozik. A december 4-től kezdődően beiratkozók, még ha előző évben tagjai is voltak az egyletnek, ujból beiratási dijat fizetnek. A müjégpálya területe 7400 négyzetméter, amely előreláthatólag november első felében megnyilik. A beiratások már megkezdődtek, a tolongás elkerülése végett ajánlatos, hogy mindenki jegyét mennél előbb váltsa meg.

MINDNYÁJAN CSAK
KAKAS-PASZTÁT
HASZNÁLUNK
MERT KIPRÓBÁLTUK ÉS
LEGJOBBNAK TALÁLTUK
GYÁRTJA
MAGYARORSZÁG LEGRÉGIBB GYÁRA:
BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR RT.
GYŐR-BUDAPEST

HAMANN
számológépek a legjobbak

FORGÁCS ÉS GERŐ
V., SAS-UTCA 1., félemelet
TELEFON: AUT. 805—03.

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon: Automata 883—55

FELHIVÁS
a köztisztviselőkhöz és közalkalmazottakhoz!
Az „ANNUITÁS"
HÁZÉPITŐK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Nádor u. 24.
Telefon: Automata 113—06.
a m. kir. Népjóleti és Munkaügyi Miniszterium 5748/1928. számu, valamint a m. kir. Pénzügyminiszterium 12805/1928. számu leirata alapján megkezdi a családi- és társasházak épitésének keresztülvitelét.
Az épitkezni kivánó köztisztviselelők és közalkalmazottak 30 éves törlesztésre, lakbérüknek lekötése ellenében, kisebb hozzájárulással épitkezhetnek.
Részletes felvilágositás az „ANNUITÁS" irodájában: d. e. 9—2-ig és d. u. 4—7-ig

Padozati munkák elsőrangu kivitelben slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök utca 16. I. Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar" Kérjen árajánlatot!

Butorok Lányinál
részletre Akácfa ucca 7

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

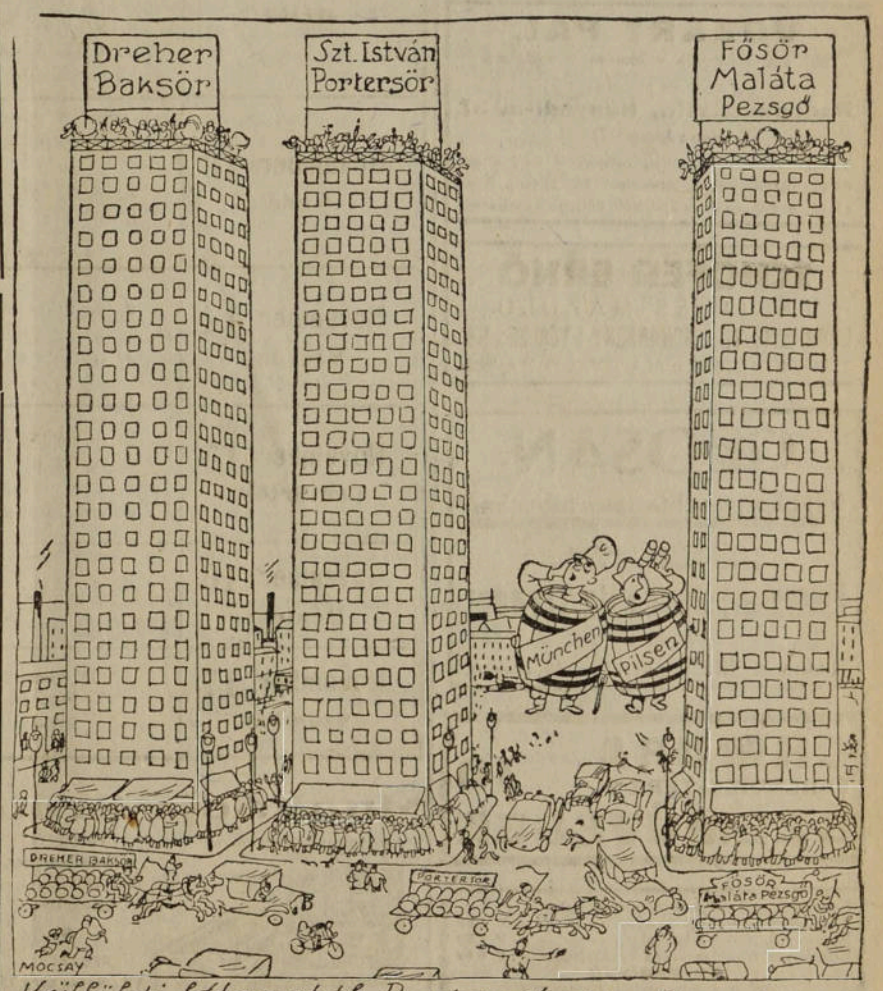
MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicsellátás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi iroda: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kahe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipszlapfalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbesz fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

Külföldi látogatók Budapesten: — Ejnye, de megnőttek ezek amióta utaljára itt járunk!

„Shaku-Do" Müvészi Bronzcsillárok gyára és szobaöntöde IX. Mester-utca 26.

Miért nem áll meg az autóbusz a Váci-utcában? Az Uj Budapest ez évi október 27-én megjelent számában panaszos levelet tettünk közzé, amelynek előttünk ismert irója szóváteszi, hogy az autóbuszüzem máról holnapra megszüntette a megállóhelyet a Váci-utcában, továbbá, hogy az uj vonalak életbeléptetéséről az üzem igazgatósága nem informálja kellőleg a nyilvánosságot. A panaszos levélre választ kaptunk a Székesfővárosi Autóbuszüzem igazgatóságától, amely igen udvariasan a szerkesztőség informálása céljából indokolt választ ad közleményünkre, e válasznak ismertetését azonban mi közérdekünek tartjuk. Megállapitja az autóbuszüzem igazgatósága, hogy a Váci-utcai megállóhelyet az államrendőrség budapesti főkapitánysága szüntette meg. Ez rendben is lenne, noha tudomásunk szerint ugy a villamos, mint az autóbusz megállóhelyeit nem a főkapitányság állapitja meg, hanem egy ugynevezett „műtanrendőri bejárás", amikor az illetékes szakbizottságban a főváros, a vasuti és hajózási főfelügyelőség, az államrendőrség budapesti főkapitányságának közlekedési osztálya is képviselve van. Furcsának találjuk, hogy az államrendőrség budapesti főkapitányságának közlekedési szakosztálya a Váci-utcai megálló ellen felmerülő aggályait nem tartotta szükségesnek a műtanrendőri bejárás alkalmával érvényesiteni és évekre volt szüksége, amig az autonómia szerveinek negligálásával rájött arra, hogy a Kossuth Lajos-utcától a Gizella-térig a közönségnek nincs szüksége autóbuszmegállóra. Az üzem igazgatóságának válasza ezek után arra a megállapitásunkra tér át, hogy az uj vonalak megindítását, a már meglevő vonalak vezetésében beálló szükségszerü változtatásokat az üzem nem publikálja kellőképpen. Erre vonatkozó aggályainkat, amelyeket a panaszos levél kapcsán mi is magunkévá tettünk, egyáltalában nem oszlatja el az üzem válasza. A plakátok kiragasztását mi csakugy nem tartjuk az üzemi hirdetések megfelelő publikálásának, amintahogy azt sem tartjuk elégségesnek, ha „üzemi ismertetőt" függesztenek ki a végállomásokon és a kocsik belsejében. A publikálásnak egyéb módjai is vannak, amely módokat az államvasutak és a Beszkárt — hogy a külföldi közlekedési vállalatokról ne is beszéljünk — már olyan régen felismertek, hogy egyéb utakat is találtak a közönséggel való érintkezésre, mint az ebzárlati hirdetmények és adófizetési felszólitások közé a plakátok kiragasztása.

A főváros atlétái

Igen élénk a tisztviselők sportélete

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A fővárosi tisztviselők sportegyesületének, a BSE.-nek atlétikai szakosztálya október 29-én délután nagysikerü atlétikai háziversenyt rendezett a Millenáris versenypályán.

Részletes eredmények a következők:

100 m. senior sikfutás:	I. Solt	11.3
	II. Légrády	11.9
	III. Bajor	12.0
	III. Molnár	12.0
100 m. ifj. sikfutás:	I. Stuhl	12.2
	II. Németh	12.3
	III. Buday Gy.	12.4
200 m. sikfutás:	I. Bajor	24.6
	II. Molnár	24.8
	III. Buday	25.0
300 m. ifj. sikfutás:	I. Stuhl	41.2
	II. Zagora	41.3
	III. Buday	41.5
400 m. sen. sikfutás:	I. Szakáll	56.0
	II. Thuráczy	57.1
800 m. sikfutás:	I. Pernyész	2.16.4
	II. Kalemenovics	2.16.8
	III. Horváth	2.18.2
Sulydobás:	I. Gyöngyössy	11.47
	II. Bajor	11.30
	III. Horváth	10.10
Discos:	I. Gyöngyössy	35.50
	II. Czakó	33.0
	III. Pernyész	29.80
Gerelyvetés:	I. Gyöngyössy	40.20
	II. Solt	35.60
	III. Horváth	33.20
Hármasugrás:	I. Solt	12.53
	II. Bajor	12.50
	III. Buday	11.20
Magasugrás:	I. Mayer	157
	II. Bajor	157
	III. Buday	150
Ifj. magasugrás:	I. Horváth	150
200 m. gátfutás:	I. Bajor	28.1
	II. Solt	28.8
	III. Németh	30.0
Rudugrás:	I. Horváth	280
	II. Gyöngyössy	260
	III. Mayer	250
Távolugrás:	I. Solt	612 cm.
	II. Bayer	601 „
	III. Buday	565 „
Ifj. távolugrás:	I. Buday	598 cm.
	II. Németh	591 „
	III. Zagora	540 „
4×100 m. stafétafutás:	I. BSE/a	47.1
	II. BSE/b	48.6
	III. Árvaszék	50.0
	IV. Ping-pong	50.2

Ugy az ifjusági, mint a seniorverseny eredményei igen jóknak mondhatók, ha figyelmbe vesszük azt, hogy a szakosztály rövid ideje működik és hogy a fővárosi tisztviselők zömét a megélhetésért vivott kemény küzdelem arra kényszeriti, hogy a szabad idejét is mellékfoglalkozás vállalása révén jövedelemszerzésre forditsa.

A szakosztály sikeres működését elsősorban az egyesület agilis elnökének, dr. Purébl Győző tanácsnoknak hathatós és megértő támogatása tette lehetővé, kivüle dr. Felkai Ferenc szakosztályi elnöknek, Wiesner Frigyes tanárnak különösen az atléták nevelése terén, Bajó Károly intézőnek és Asztalos Gyula alelnöknek vannak érdemeik a felmutatott eredmények elérése körül.

Az Uj Budapest naptára

November 11 **Vasárnap**	d. e. 8—12 ó. Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi elöljáróságokon.
November 12 **Hétfő**	d. e. 10 ó. A közigazgatási bizottság ülése. d. e. 12 ó. Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. d. e. 12 ó. A magánépitési bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése. d. u. 5 ó. Az ut- és csatornaépitési bizottság ülése.
November 13 **Kedd**	d. e. ½10 ó. Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. d. e. 11 ó. A középitési albizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 14 **Szerda**	d. e. 9 ó. A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 15 **Csütörtök**	d. e. 10 ó. A főváros tanácsának rendes ülése. d. e. 12 ó. Pályázati határidő a II. ügyosztályban. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.
November 16 **Péntek**	d. e. 11 ó. Pályázati határidő a XII. ügyosztályban.
November 17 **Szombat**	Hirdessen az „Uj Budapest"-ben, amely a legjobb, legelevenebb, legfrissebb városházi orgánum!

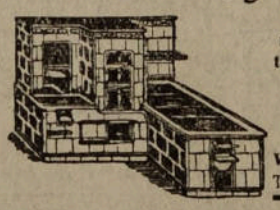
VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewilz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

CHMURA
FERENCIEK-TERE 2.
JÓ SZEMÜVEGEK

Korcsolyák tökéletes homoruan köszörülése tükörfényesre kidolgozva — — — — P 1.60
Korcsolyák cipőre felszerelése — — — — P 1.60
Korcsolyák nikkelezése és köszörülése — P 4.80
Korcsolyák
minden gyártmányból kiválasztva, a legjobbakat a legolcsóbb árban kaphatók. Az általunk eladott korcsolyákat szakszerüen beállitva s felcsavarva díjmentesen szolgáljuk ki
Léber Kálmán borotva- és késáru-gyára, nikkelezőtelepe és müköszörüldeje
Budapest, VIII., Rákóczi-út 61
Telefon: J. 358—09. Alapittatott 1889-ben

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—30

Ékszereket ingyen becsül meg! Eladó ékszerekért és zálogcédulákért a legmagasabb árat fizetem. **Borsodi,** Alsóerdősor 3. Rákóczi-ut mellett

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN OLTÁS — Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32, I. em. 1, Rókussal szemben

Jó kávé, jó egészség!
Köztudomásu, hogy a balkáni népek, amelyek a legtöbb kávét fogyasztják, a legmagasabb életkort érik el; mert a tiszta hamisitatlan babkávé egyenletes, jó közérzetet teremt és az egészség megtartásának legjobb szere.
Meinl Gyula rt.

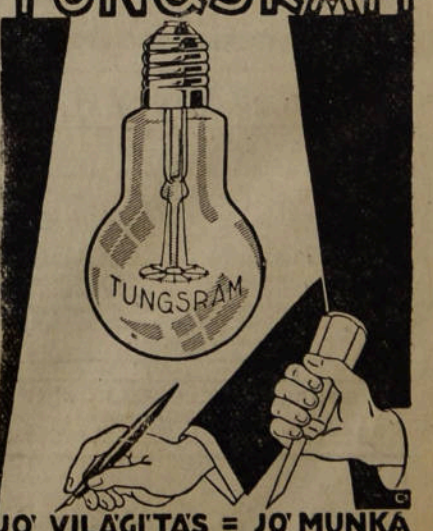
Különleges
FÉRFI FEHÉRNEMÜEK
házi kabátok, pyjamák
occasio árban
VESTA MUZEUM-KÖRUT 2
E lapra hivatkozók 5% engedményt kapnak.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vízgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk!
„GLOBUS" Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök.
Gyászruhák soron kivül készülnek **GLOBUS** ruhafénytelenitő vállalat
Gyüjtőtelep: VI., SZIV-UTCA 31
Telefon: Aut. 101—16 *Számos elismerés*

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Teleton: J. 381-17.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

TUNGSRAM

JÓ VILÁGITÁS = JÓ MUNKA

GAZDASÁGI ÉLET

Szenzációs ujitás a modern utépités terén

Külkereskedelmi mérlegünk javulását várják egy magyar utburkolási szabadalom sikerétől

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az automobil térhóditása sokkal rohamosabb, mint az egyéb, főként lófogatu járművek pusztulása, ezért tehát, *kevés kivétellel*, világszerte az ugynevezett *vegyesközlekedés* korszakát éljük. Az utak szempontjából ez a *legkedvezőtlenebb*, miután a különböző járművek különböző képen veszik igénybe az utburkolatot, emellett minden járműnek a közlekedés *biztonsága* szempontjából *más-más igénye van.* A vegyes forgalom különösen nálunk igen nagyarányu, ahol *speciálisan tagozódott forgalomról egyetlen utvonalunkon sincs szó.* Ennek tulajdonitható, hogy mind a hazai, mind a külföldi utépitő szakembereket esztendők óta izgatja a probléma: olyan utburkolatot előállitani, *amely ezeknek a heterogén igényeknek és igénybevételeknek a leginkább megfelel.*

Mindezideig tényleges sikert ezen a téren elérni nem lehetett, a fővárosban létesitett ugynevezett próbaszakaszok bizonyitják ezt legjobban. Ugyanez az oka annak, hogy a főváros vezetősége mindezideig nem is döntött afelől, *melyik rendszerrel végeztesse a főváros több mint 2 millió négyzetméternyi területet kitevő vizes makadámutjának müburkolását.* A próbák most is folynak, legutóbb a Balaton-utcában bizott meg a főváros három vállalkozót próbaszakaszok készitésével. A nagy igyekezettel folyó munkálatokat pénteken délután tekintette meg *Ripka* Ferenc főpolgármester, akit erre a szemlére *Rumbach* Dezső müszaki tanácsnok kisért el. A müszaki tanácsnok adta meg a helyszinén a szükséges szakszerü felvilágositásokat, amelyekből kiderült, hogy a Balaton-utca első szakaszán

kilátás van arra, hogy a modern utépités terén korszakalkotó ujitást produkált egy magyar vállalat.

E szakasz egész épitési technikája *teljesen szokatlan*, gyorsasága és egyszerüsége meglepő, az ajánlati költségvetésből kitünik, hogy mintegy

30 százalékkal olcsóbb a szokásos finomabb burkolási rendszereknél.

Magyar szabadalom ez a kiválónak igérkező módszer, amely hosszu évekig tartó beható és a hazai különleges éghajlati és forgalmi viszonyoknak megfelelően kidolgozott eljárás.

A kérdéses vállalat, az *Utburkoló és Épitőanyag Gyárak R. T.*

sajtolt mészhomoktéglákkal burkolja az utat.

Az evakuált térben bitumennel átitatott téglákat *szállitásra és épitésre kész* állapotban hozza forgalomba a vállalat: valamint azt az utca szélén lerakják, azon nyomban épiteni is lehet az utat, szinte bokáért megint olyan hirek kerültek forgalomba, hogy a Beszkárt igazgatósági ülése mindjárt *február 15-ig fog engedélyt adni Folkusházynak*, hogy a Beszkárt-nál viselt hivatalos állását megtarthassa. A helyzet ugyanis az, hogy *Szilágyi* és *Friedrich* keddi beszéde után a főpolgármester *nem tartja a közgyülés hangulatát alkalmasnak arra*, hogy *Folkusházy* távozásával megüresedő alpolgármesteri széket behelyettesités utján töltse be, és a probléma elodázásának *legmegfelelőbb módjául* ezen okokból *Folkusházynak még három hónapig való visszatartása kinálkozik.*

Mégis szükség van mészáros-statisztikára! Legutóbbi számában azt a kivánalmat állitotta fel az Uj Budapest, hogy sürgősen állitsák össze a békebeli állapothoz képest a mészárosok statisztikáját, mert ma a helyzet az, hogy az egyharmadára csökkent husfogyasztást háromannyi mészáros és hentes látja el, mint békében, ami azt is jelenti, hogy egy kiló husból és zsirból kilencannyi iparos él, mint azelőtt. Közleményünk természetesen válasz nélkül maradt, mert a két ipartestület nagy reprezentációs költségeket, fizetéseket és általányokat élvező vezetőit nem érintette tulságosan kellemesen ennek a közérdekü statisztikának a kivánta. Felkérjük a polgármestert, hogy az ezévi statisztikai szellemi szükségmunka irányelveinek összeállitása kapcsán gondoskodjon a megfelelő adatok felvételéről nemcsak a mészáros- és hentesipart illetően, hanem valamennyi, élelmiszert előállitó ipart és kereskedelmet iletően is. Ennek a statisztikának az összeállitása nem fontos sem a mészárosipartestületnek, amelynek életcélja tagrevizió helyett kimerül az élelmiszerüzem elleni hadakozásban, sem a hentes-ipartestületnek, amely legujabban a szappangyárosokkal rejtélyesen megegyező fronton harcol a községi szappanüzem ellen. Jól teszik a fenti ipartestületek iparhatósági biztosai, ha az ipari autonómiának tultengéseit igyekeznek lefaragni!

Az élelmiszerüzem és a Magyar Hét. Megkezdődött tehát Budapest utcáin a Magyar Hétnek nevezett akció, amelynek során azt célozza a kereskedelmi és iparkamarának az efajta ügyekben szakértő titkári kara, hogy ezen a héten a magyar ipart pártolja Budapest közönsége, hiszen az év többi ötvenegy hetében ugyse nagyon lelkesedünk a magyar ipari termékekért, amint azt külkereskedelmi mérlegünk passzivitása szomoruan bizonyitja. A főváros, amely figyelmes előzékenységgel támogatja anyagilag és erkölcsileg a fentnevezett titkári kar kisebb-nagyobb vállalkozásait, kezdve az Árumintavásáron és végezve a Magyar Héten, kitüzette az összes hivatalos épületekre a nemzetiszinü lobogót, annak bizonyságául, hogy a város vezetősége szivében mindig és mindenek fölött magyar. A Magyar Hét aktualitása alkalmából azonban nem érdektelen egy pillantást vetni az élelmiszerüzem Soroksári-uti telepére, hogy a büffépolitika virágzó esztendeiben hogyan és miként pártfogolja az élelmiszerüzem vezetősége a magyar ipart. Nem térünk vissza ez alkalommal a tisztelt vezérigazgató ur bélrendeléseire, azokat az elmult évben kellő világitásba helyezte az Uj Budapest. Legyen szó ez alkalommal az élelmiszerüzem teherautóiról, amelyek a magyar ipar nagyobb dicsőségére az olasz Fiatgyár műhelyéből kerültek elő. Amikor az autótaxi és annyi teherautomobil büszkén hirdeti a Magyar Hét alkalmából, hogy a kocsi a magyar ipar terméke, az élelmiszerüzem teherautóit a Fiat-gyár jelzésén kivül semmi sem disziti az iparvédelmi hét tulipános hangulatában. Nem, az élelmiszerüzemet a teherautók rendelésénél nem hangolta a magyar ipar irányába a kereskedelemügyi miniszter ismeretes rendelete, az élelmiszerüzem autóit idegen gyárakban készült kerekeken hajtja idegen földön épitett motor, a Soroksári-uti központból az üzemi fiókok felé. Állitólag az élelmiszerüzemnek van egy külön felügyelőbizottsága, amelyben ott ülnek olyan bizottsági tagok is, akiknek részrehajthatatlansága és pártatlansága vitán felül álló. A bizottsági tag uraknak a nyilvánosság számára nincs mondanivalójuk a Magyar Héten az élelmiszerüzem olasz teherautóiról, aminthogy az üzem büffépolitikájának egy másik jelentős hajtása is csak egyetlen mondatban került a nyilvánosság elé. A Széchenyi-strandfürdő büfféjének az élelmiszerüzem részéről történt berendezéséről jegyzett be az egyik bizottsági tag néhány hét előtt interpellációt a közgyülés napirendjére, a bizottsági tag azonban az interpellációt nem mondotta el, sőt mikor annak elmondására felszólitották, nem is volt jelen a közgyülési teremben. Helyes dolog lenne, ha a fentnevezett Fiatautók összesitett reflektorait néhanapján a Soroksári-uti telep felé irányoznák...

Szellemi szükségmunka a Községi Takaréknál. Amikor Sipőcz Jenő dr. polgármester, mint a Községi Takarék elnöke, az intézet igazgatóságának ülésén első izben elnökölt, kijelentette, hogy a Községi Takarék uj alkalmazásokat egyáltalában nem fog eszközölni, mert az ujonnan alakult intézet két komponensének, az Egyesült Fővárosi Takaréknak és a Vásárpénztárnak elegendő számmal vannak tisztviselői a munka elvégzésére. Azonban: polgármester tervez — protektorok végeznek... a Községi Takaréknak máris három uj igazgatója van: Lipthay Lajos dr. jelzálogosztályi, Miklós Ferenc dr. jogügyi és Szombathy Kálmán propaganda-igazgató személyében, akiket az igazgatóság már jogerősen szerződtetett is. Speciell e három ur ellen kifogásunk nincs és nem is lehet. Lipthay Lajos a Wolff-párt egyik legértékesebb és legtevékenyebb tagja, aki szimpatikus közgyülési szereplése kapcsán mindenkor okos mérsékletről és a dolgokhoz való értéséről tett tanubizonyságot. Miklós Ferenc a Keresztény Községi Párt keresztényszocialista frakciójának a tagja, jónevü belvárosi ügyvéd. Szombathy Kálmán viszont mint a Háztulajdonosok Szövetségének igazgatója tett kitünő szervezőképességéről tanuságot. A személyek ellen — ismételjük — kifogásunk nincsen, kifogásunk van azonban az ellen, hogy a Községi Takarék havi százezer pengős, az intézet által egyelőre meg nem keresett és igy adófillérekből összetevődött rezsijét ujabb jelentős tételekkel szaporitották. A szellemi szükségmunka ezen módja nem hivatása a Községi Takaréknak, annál kevésbbé, mert az intézet meglevő tisztviselői karából legalább addig, amig az üzletmenet nem aktiv, mindhárom pozicióra megfelelő ember akadt volna.

A Széchenyi Népgyógyfürdő férfi és női osztálya ismét megnyilt. Dij 1 pengő.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

szorkányos gyorsasággal. Alapozásnak *megfelel a vizes makadám is, avagy pedig 15—20 centiméter vastag cementréteg*, amely vékony homokréteggel behintve, minden különösebb eljárás nélkül alkalmas a téglaburkolat ráépitésére. Ezeket a téglakockákat kövezőmunkások szorosan egymás mellé helyezik és

ezzel az egyszerü és tüneményes gyors eljárással valójában már el is készült a müburkolat.

Rögtön átadható a forgalomnak, miután az automobilok és kocsik *sulya „hengerli" ki a felületet*, amely két-három napon belül

teljesen hézagmentessé válik,

sima és portalan lesz, könnyen tisztitható, főleg pedig percek alatt javitható.

Javitásra azonban elég ritkán kerül sor, miután ez a burkolási rendszer *tartósság szempontjából messze felülmulja az összes eddigi eljárásokat. Debrecen* és *Hajduszoboszló* közt már *több, mint hét hónapja* van használatban egy ilyen müaszfalttégla burkolatu ut, amely azonbanu eddig *észrevehető változást nem mutat.*

Örvendetes lenne, ha ez a kitünnek igérkező magyar szabadalom a fővárosban épugy beválna, mint a vidéken, mert hiszen

magyar anyagról, magyar munkások teljesitményéről lévén szó, külkereskedelmi és szociális szempontból is rendkivül előnyös

lenne ennek a rendszernek a bevezetése a főváros utvonalain. Milliókat takarithatnánk meg azáltal, hogy *nem kellene importálni a drága külföldi utburkoló anyagokat*, a következő iparosok nagyarányu foglalkoztatása pedig

jelentékenyen hozzájárulna a munkanélküliség csökkentéséhez.

A gyakorlati kivitelnek azonban elengedhetetlen föltétele, hogy a vállalat *itt a fővárosban állithassa elő saját szabadalmazott gépeivel ezeket a téglákat, amelyek*

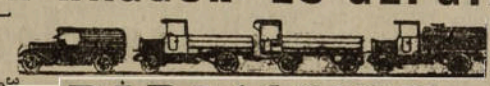
jelenleg a debreceni gyárban készülnek.

Ha tehát a főváros meggyőződik e módszer kétségtelen előnyeiről, akkor *nagyobb téglamennyiség lekötésével* saját érdekét is szolgálná, ha ezáltal lehetővé tenné *a vállalat letelepedését Budapesten.* Az eddigi eredmények és a kilátások arra engednek következtetni, hogy ez a gondos és hosszas munkával létrejött, speciális viszonyainkhoz versenyen felül alkalmazkodó eljárás

kivivja a megérdemelt sikert

és a főváros *meg nem épitett utvonalairól kiszoritja a költséges, külkereskedelmi szempontból hátrányos és gyakorlatilag csak fél sikerrel bevált különböző külföldi módszereket.*

Folkusházy és a Beszkárt Ismeretes, hogy a Beszkárt igazgatósága ez év tavaszán olyan értelmü megállapodást kötött Folkusházy Lajos székesfővárosi alpolgármesterrel, hogy nyugalombahelyezése után, legkésőbben azonban ez év november 15-ig ténylegesen is átveszi a vállalat vezetését olyképpen, hogy városházi működését beszünteti. Ez a terminus most eltolódást szenved, még pedig azért, mert a költségvetési vita, illetőleg a törvényhatósági bizottság által elfogadott költségvetésnek a belügyminiszterhez való felterjesztése ez év november 15-ig nem fog megtörténhetni, már pedig ezeknél a munkálatoknál Folkusházy alpolgármesternek, mint a pénzügyi bizottság elnökének, szakértelmét és munkásságát nélkülözni nem lehet. Értesülésünk szerint azonban Folkusházy szerződésének van egy olyan klauzulája, amely szerint indokolt esetben ezt a november 15-iki terminust a Beszkárt igazgatósága eltolhatja. Mivel a szerződésben foglalt ezen eventualitás beállott, a Beszkárt igazgatósága a legközelebbi napokban ülést fog tartani, melyen engedélyt kap Folkusházy arra, hogy a vezérigazgatói szék elfoglalását elhalaszthassa. Ez a halasztás minden valószinüség szerint december 15-ig fog szólani. *Az utolsó huszonnégy órában* különben változatosság

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
Győr, Telefon: 201, 202, 20

RÁBA 1, 3 és 5 tonna hordképességü
Budapest, V, Deák Ferenc-u. 18 Telefonok: T. 43-00, L. 979-49.
Teherautók Autóbuszok
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Pótkocsik Speciálkocsik
A magyar utaknak legjobban megfelelő autó
Szolid kivitel, gazdaságos üzem, előnyös árak és feltételek!
Ajánlati felhivások cégünkhöz cimzendők. Képviseletünk nincsen.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385—52.

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmunkák és műbutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46, (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

TABARIN

attrakciós novemberi műsora vezet!

Kezdete **10** órakor — Záróra **6** órakor

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **III. számu (vári) vizmedence bővitéseként épülő 5000 köbméter ürtartalmu vasbetonvizmedence föld- és betonmunkáira.**

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok (1. a vállalatbaadás általános feltételei, 2. a vállalatbaadás részletes feltételei, 3. az ajánlati szövegminta, 4. a medence tervrajza, 5. az ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap) a székesfőváros vizműveinek igazgatóságánál összesen 9 pengőért kaphatók a folyó évi október 27. napjával kezdődően déli 11—1 órák között a IV. ker., Egyetem-utca 2. sz. II. em. 23. sz. alatt levő hivatalos helyiségben, ahol a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is meg lehet kapni.

A munka természetére és a kivitel nehézségére való tekintettel a munkálatot csak olyan cég fogja megkapni, amely cég kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü vasbetonmunkálatokat mint önálló cég sikerrel végzett.

Az ajánlatokat **folyó évi november 16. napján délelőtt 11 óráig** a Központi Városházán a vizvezetéki és világitási ügyosztályban, II. emelet 302. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak november 16. napján déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1928 október 25-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **Sashegyen épitendő 1200 m³ ürtartalmu vasbetonvizmedence föld- és betonmunkáira.**

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok (1. a vállalatbaadás általános feltételei, 2. a válalatbaadás részletes feltételei, 3. az ajánlati szövegminta, 4. a medence tervrajza, 5. a ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap) a székesfőváros vizműveinek igazgatóságánál összesen 9 pengőért kaphatók a folyó évi október 27. napjával kezdődően déli 11—1 órák között a IV. ker., Egyetem-utca 2. sz., II. emelet 33. szám alatt levő hivatalos helyiségben, ahol a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is meg lehet kapni.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munkálatokat csak olyan cég fogja megkapni, amely cég kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü vasbetonmunkálatokat mint önálló cég sikerrel végzett.

Az ajánlatokat **folyó évi november hó 16. napján délelőtt 11 óráig** a Központi Városházán a vizvezetéki és világitási ügyosztályban II. em. 302. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak november hó 16. napján déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1928 október 25-én.

A székesfőváros tanácsa.

Eladó szabadalom!

Dr. Ebel Siegfried Sámuel Wien 92275. sz.

„Elektrotherapeutikus berendezés"

cimü magyar szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Bővebbet:

Áron és Molnár szabadalmi iroda

BUDAPEST. VIII., RÁKÓCZI-UT 15.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: Erich Pommer UFA-produkció legszebb filmje: Magyar Rapszódia. Irta: Székely János. Rendezte: Hans Schwarz. Főszereplők: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch, Heltai Andor. Ákom Lajos tanár orgonaszólója. — Stephanides Károly dirigál. Veres Jancsi 14 tagu cigányzenekarával. Előadások kezd. hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Rémnapok Szibériában, főszereplők: Lou Chaney, Ricardo Cortez és Barbara Bedford. 2. A turfbotrány, amerikai történet 7 felvonásban. 3. Fox Journal és Magyar Híradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) — Müsor: 1. Párbaj az operabálon, filmregény 8 felvonásban. Joe May uj, monumentális rendezése. Főszereplő: Claire Rommer. 2. Az óceánrepülő, regényes történet 7 felvonásban. Főszereplő: Monte Blue. 3. Szép álmokat, burleszk 2 felvonásban. 4. Paramount- és Magyar Híradó. Az előadások kezdete, mindennap: 4, háromnegyed 6, háromnegyed 8 órakor.

DECSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) — Müsor: 1. Az izgalmak nagy filmje: Embervadászat, Metro-Goldwyn-attrakció 10 fejezetben. Főszereplők: Amerika Vénusza: Joan Crawford és James Murray. 2. Ezüstpók, detektivtörténet 8 felvonásban. — 3. Az amerikai burleszkhumor gyöngye: Gratulálok apukám! 4. Híradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. — Müsor: Magyar Rapszódia. Főszereplők: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch, Báthory Gizella, Heltai Andor. A betétszámokat Radics Béla cigányzenekara adja elő. — Jövő héten: Huszárcsiny. — Előadások kezdete hétkönap: 5, negyed 8 és ½10. — Szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J. 302—63. — Hétfőtől—szerdáig. November 12—14-ig. „Liliom az én virágom." Romantikus történet 9 felvonásban. Főszereplők: Betty Bronson és Monte Blue. — „A zsibárus." Szinmü 8 felvonásban. Főszereplők: Georg Sidney és Marion Nixon. — Hirado. Csütörtöktől—vasárnapig. November 15—18. „Párbaj az operabálon." Szerelmesek története 8 felvonásban. Főszereplők: Claire Rommer, Angelo Ferrary és Anton Pointner. — „Az ezüst pók." Misztikus történet 8 felvonásban. Főszereplők: Marie Paudler és Walter Rilla. Fox Journal. — Hétfőtől—szerdáig. November 19—21. „A balkezes ezermester." Vigjáték attrakció 8 felvonásban. Főszereplők: George Jessel és Gertrude Astor. — „Turfbanditák." Egy turfbotrány története 6 felvonásban. Főszereplők: Viola Dana. Híradók. — Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Müsor: 1. Párbaj az operabálon. Szines karneváli történet 9 felvonásban. Főszereplő: Claire Rommer. — Az ezüst pók. Misztikus történet 8 felvonásban. Főszereplők: Marja Paudler és Une Jens Krafft. — Hiradók. — Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, ¼8 és ½10 órakor. Vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) 1. Rose Marie. Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Joan Crawford és James Murray. Ezüstpók. Világvár. riport 8 fv. Főszereplők: Marie Paudler és Walther Rilla. — Magyar- és Külföldi Hiradók. — Az előadások kezdete hétköznapokon: fél 6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1-ig.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: Magyar Rapszódia. Irta: Székely János. Rendezte: Hans Schwarz. Főszereplők: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch, Báthory Gizella és Heltai Andor. Zenekari kisérettel ellátja ifj. Stephanides Károly vezénylete mellett a Palace zenekara. — Közreműködik Járóka Ferenc cigányprimás és bandája. — Az előadások kezdete hétkönapokon: ½5, ¼7, 8 és 10 órakor. Vasárnap 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: 1. Wings, a szárnyas ember szimfóniája két részben, 14 fejezetben. Az első szinkronizált film Budapesten. Az eredeti kisérőzenét vezényli: P. Horváth Dezső. 2. Swinx, jubiláris rejtvényfilm. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, ¼8 és ½10 órakor. — Szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11-től—fél 1 óráig és délután előadás előtt egy órával. — A müsor a második hétre is prolongálva!

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI. Nagymező-u. 8. Hétfőtől—szerdáig November 12—14. „Cirkusz." 7 felvonásban. Főszerepben: Charlie Chaplin. — „A Tizedik utca." Dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Phyllis Vaver, Várkonyi Mihály és Joseph Schildkraut. — Híradók. Csütörtöktől—vasárnapig. November 15—18-ig. „Az ezüst pók." Misztikus történet 8 felvonásban. Főszereplők: Marie Paudler és Walter Rilla. — „Turfbanditák." Egy turfbotrány története 6 felvonásban. Főszerepben: Viola Dana. Híradók. — November 19—21. Hétfőtől—szerdáig. „Liliom az én virágom." Romantikus történet 9 felvonásban. Főszereplők: Betty Bronson és Monte Blue. — „A balkezes ezermester." Vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők George Jessel és Gertrude Astor. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon: 5, ¼8 és ½10, vasár- és ünnepnap 3 órától.

Corvin Szinház

1. **HIRADÓK**
2. **BURLESZKEK**
3. **KARENIN ANNA**
(Greta Garbo, John Gilbert)
Prolongálva

Előadások hétköznap: fél 6, fél 8, fél 10
vasárnap: ¼5, 6, 8, 10.

Kamara Mozgó

1. **HIRADÓK**
2. **TURFBANDITÁK** (Viola Dana)
3. **Rémnapok Szibériában**
(**Lon Chaney,** Barbara Bedford)

Előadások:
hétköznap ½5, ¼7, 8 és 10,
vasárnap ¼4, 5, ¾7, ¼9 és 10 órakor

Még a felvonásközöket is áttapsolják az

„Eltörött a hegedüm..."

előadásain a KIRÁLY SZINHÁZBAN

Az előadások a „Magyar Hét" alatt 8 órakor kezdődnek.

Andrássy-uti Szinház

UJ MŰSOR

Cafe Mennyország
Vadnai László bohózata

Bün és bünhödés
Szenes Béla bohózata

Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

Retikülök, pénztárcák, böröndök karácsonyra gyári áron

MELEG GÁBOR böröndös mesternél
Budapest, Rákóczi-ut II. — Váci-utca 31.
Jelen lap előfizetője 10 százalék engedményben részesül

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII. Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGARIA passe-partout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopäd- és mücipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális ércfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KALLÓ JENŐ kályhásmester Budapest, VII., István-ut 12. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kömüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo , padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Dembinszky-utca 23.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és mülakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

Zászlók, cimerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VALLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde ucca 4—6.
Telefon: Automata 832—79.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

FRIED MÁRTON **takaréktüzhely-gyára**
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.
A kiadóhivatal vezetője:
Láng Manó igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖYNV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTARSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVAN

VI. évfolyam 45. szám Budapest, 1928 november 17

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Amit Purébl tanácsnok nem tudott a közgyülésen elmondani...

Részletesen válaszol az Uj Budapest utján Éber Antalnak, akinek vádjait különben a közoktatásügyi bizottság legközelebbi ülése fogja visszaverni

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A közgyülési vitának egyik legérdekesebb része a tanügyi osztály költségvetése volt, amelynél Éber Antal részesitette kiméletlen támadásban a közoktatásügyi ügyosztályt és annak kiváló vezetőjét, Purébl Győző dr. tanácsnokot. Mivel az idő rövidsége miatt Purébl tanácsnok nem volt abban a helyzetben, hogy részletesen válaszoljon a költségvetési vitában elhangzottakra, elsősorban Éber Antal vádjaira, az Uj Budapest szükségesnek tartotta Purébl tanácsnok megszólaltatását az őt ért támadások ügyében. Szükségesnek tartottuk Purébl tanácsnok nyilatkozatát főképpen azért, hogy a főváros tanszemélyzete és a szülők kellő értékére szállithassák le Éber Antal támadását. Arra a kérdésünkre, hogy mit mondott volna, ha a közgyülési vitában szóhoz jutott volna, Őméltósága a következőket válaszolta:

Éber Antal törvényhatósági bizottsági tag ur a pénzügyi bizottságban a költségvetés tárgyalása alkalmával már elmondott észrevételeit a törvényhatósági bizottság közgyűlésén kiegészitette, illetve folytatta. A pénzügyi bizottságban elmondott észrevételeire vonatkozólag válaszomat tételes, a fővárosi számvevőségtől kapott statisztikai adatok alapján *azonnal megadtam*, figyelemmel azonban arra, hogy a pénzügyi bizottságban a válaszra igen kevés idő állott egyrészt rendelkezésre, tehát válaszomat teljesen elmondani nem tudtam, másrészt más oldalról is merültek fel észrevételek, *szükségszerünek tartottam*, hogy irásban tegyem meg jelentésemet s ez nem azt jelenti, amit ennek az igen tisztelt bizottsági tag ur imputált, hogy teljes áttekintésem nincsen az ügyosztály felett, hanem mert *nem volt alkalmam terjedelmes nyilatkozatomat máshol megtenni.*

Jelezhetem, hogy a tanügyi költségeket a költségvetési háztartás összkiadásaival összehasonlitva, amig az 1913-ban 106,726.000 pengő volt, ezzel szemben a tanügyi összkiadás 25,616.000 pengő, tehát az egésznek 21.2%-a, addig 1929-ben 203,069.000 pengővel szemben a tanügyi összkiadás 43,188.000 koronát tesz ki, ami szintén az összkiadásoknak 21.2%-át teszi ki, *tehát azonos teljesen az 1913. évi állapottal.* Tehát mig az előző esztendőkben a tanügyi kiadás az összkiadásoknak *egynegyed részét képezte, addig ma az egyötöd részét képezi.* Nagyon természetes, hogy amidőn az költségvetésben minden a duplájára emelkedett, a kulturélet haladásával számolva, azzal lépést tartva, a tanügyi költségvetések is emelkedtek, részben a szükségnek és az igényeknek megfelelően ujabb iskoláknak, intézményeknek és szociális ellátásnak létesitésével, másrészt a közigazgatással egyarányban haladó státus- és fizetésrendezéssel.

Tekintettel arra, hogy jelentésemben egyes részletkérdésekre máris kiterjeszkedtem, ismétlésekbe bocsájtkozni nem óhajtok, csupán azt jegyzem meg, hogy a jelentésemben foglaltakat továbbra is fenntartom és annak számadatai teljesen helyesek.

Emlitették, hogy a közoktatási tárca személyi kiadásai két év alatt 21 millióról 26.5 millióra szöktek fel, az emelkedés tehát közel 6 és fél millió pengő. Helyreigazitás szerint a személyi kiadás 1928-ban 27,468.844 pengő volt, evvel szemben 1929-ben 33,974.191 pengőt tett ki. Tehát az emelkedés 6,505.347 pengő.

Éber bizottsági tag ur kitért a *tanitói fizetésekre is*, jelezvén azt, hogy az a banktisztviselőknél nagyobb, helyesebben, egy arányban van. Jelezhetem, hogy egy elemi iskolai kezdő-tanitónak a fizetése havi 190 pengő, ami egy évre 2280 pengőt tesz ki, lakbér pedig 704 pengő. Egy nagy része a tanitóknak havi 220 pengőt kap, ami egy évben 2640 pengőt tesz ki, a lakbér pedig 816 pengőt. 132 olyan tanitó van, aki havi 334 pengőt kap, ami egy évben 4800 pengő és 1636 pengő lakbért tesz ki. Az igazgatói kezdőfizetés havi 356 pengő, évente 4272 pengő és lakbér 1636 pengő. Jelzem, hogy tanitónak *legalább 20 esztendőt kell szolgálni*, mig ezt az állást eléri. A polgári iskoláknál a kezdőfizetés a tanitónak havi 258 pengő, évi 3096 pengő, lakbér 936 pengő. A polgári iskolai tanárok zöme havi 288 pengőt kap, ami egy évben 3456 pengőt tesz ki, lakbér 1276 pengő. Ezeket a fizetéseket a pénzügyminiszteriummal együtt történt tárgyalások után a főváros szabályrendeletileg állapitotta meg, amelyet a belügyminiszter ur jóváhagyott.

Ezek a fizetések nem olyan nagyok, mint ahogy azt feltüntették, csak éppen annyi, *amennyi ma a mai megélhetés nehéz standartját valamelyest kielégiti.* Az összes mellékes járulékok: havipótlék, közlekedési segély, családi pótlék az egész országban *egyöntetüen van megállapitva.*

Méltóztassék még megengedni, hogy kitérhessek arra a vádra, hogy a *tanitóságnak egy nagy része nem tanit* és mintegy a kötelességét talán nem teljesiti. Jelenthetem, hogy minden intézkedés megtörtént abban az irányban, hogy a tanerők teljesen igénybe legyenek véve és szolgálatukat teljesitsék.

Ami a tanulók költségét illeti, ez a 172 pengőtől egész 800 pengőig variálódik, egyedüli magas tételünk az 1700 pengő. Ez utóbbi a gyógypedagógiára vonatkozik, ahol az 1921. évi XXX. törvény alapján a tanköteles nyomorék gyermekek ellátásával foglalkozunk, amelyeknek 70%-át egészségesen a társadalomnak visszaadjuk. Ezzel szemben külföldön, különösen *Németországban és Zürichben a költségek jóval magasabbak a különböző tipusokhoz viszonyitva.*

Ami azon észrevételt illeti, hogy egy osztályra csupán csak 22 tanuló jut a statisztikai hivatal szerint, ezt helyesbiteni kell a tanügyi szempontból való számitás alapján. Jelentésemben erre részletesen kiterjeszkedtem és megjelöltem, hogy ha azoknak a tanitóknak a számát, akik ténylegesen és tételesen csakis a tanitással foglalkoznak, számbaveszem és nem számitom azokat a tanerőket, akik egyéb intézményeknél teljesitenek szolgálatot, akkor átlag egy osztályra 31 tanuló esik, amely szám a külföldi viszonyoknak teljesen megfelel, de van ennél magasabb létszám is, amennyiben van osztály, ahol negyvenen-ötvenen is vannak.

Ami azon állitást illeti, hogy *Éber* bizottsági tag ur talált iskolát, ahol csak tiz tanuló volt az osztályban, ahogy ő megemlitette, gazdasági ismétlőiskolában, ez tényleg elő is fordulhatott, azonban ezeknek a beiskolázására a *törvény kötelez bennünket* és bármennyire törekedtünk ezeket a körzetükhöz közel lévő szomszédos iskolákba összecsoportositani, előfordulhat mégis, hogy a nagy távolságokban lévő iskolákban ezt a csoportositást, minden akaratunk daczára, keresztülvinni nem tudtuk.

Kifogás tárgyát képezte jelentésemben az is, hogy a tanitói elfoglaltságot ismertetvén, egy tanitóra hetenként 50 órát hoztam ki, ezen állitásomat teljes mértékben fenntartom, mert ezt *részben a gyakorlatból, részben pedig a tanitótestület jelentéséből vettem.* A tanitó az alsó két osztályban 22, 23, 24 órát is köteles tanitani, mig a III., IV., V. és VI. osztályban heti 30 órát ad le. Ha most hozzászámitjuk azt, mivel két hétig a tantestület beteg tagjainak helyettesitését a tantestület tagjainak kell ellátni, kétségtelen, hogy ebből hetenkint 5—10 óra is esik egy-egy tantestületi tagra, ha most hozzáveszem a szülőkkel való érintkezést, a szülői értekezlet, a tanitótestületi értekezlet megtartását, a kétségtelenül sok dolgozatnak (számtan, szépirás, fogalmazás, geometria, mértan, stb.) javitását, az uj tanterv szerinti óráról-órára való elkészülést, a tantestületben elvégzendő tiszti funkciók (könyvtáros, szertárosi, tantestületi jegyzői stb.) minőségében végzett szolgálatát, különböző hivatalos ünnepélyek rendezését, a gyermekeknek vasárnap való templomba kisérését, kirándulásokra való vezetését stb., akkor egészen nyugodtan kihozzuk a heti 50 órát.

Ami a tanitóknak és tanároknak működését illeti, ebben megnyilatkoztak az illetékes körök a közgyűlés szine előtt, a tanfelügyelő és a tankerületi főigazgató, kezünkben van a kultuszminiszteriumnak *legmagasabb elismerése* s bátran kijelenthetjük, hogy tanerőink magas nivón állnak, a külföldiekkel felveszik a versenyt.

Erős megtámadtatásban részesültem, sőt egyenesen tévutra való vezetéssel vádoltak engem, amidőn a Hidegkuti-uti iskola folyóson való tanitásáról és a Századosutcai iskola padláson való tanitásáról beszéltem a jelentésben. A Hidegkuti-uti iskolában a folyosón való tanitásról *személyesen szereztem annak idején tapasztalatot*, amikor ott hitoktatás, tornatanitás és napközi otthonban való tanitás folyt. Ma talán a hitoktatás helyesebb beosztásánál fogva nem szerepel, azonban a tornatanitás és a napközi otthonban való tanitás még ma is folyik ott.

Ami pedig a *Százados-utcai iskolában* a padláson való tanitásra vonatkozik, jelenthetem, hogy kezem között van a szakfelügyelőnek, az iskolaigazgatónak és az iskolaszéknek, valamint a tanfelügyelőnek erre vonatkozó jelentése, sőt a tiszti orvosnak a nyilatkozata is, amely szerint ott a tanitás egészségi szempontból nem kivánatos és csak szükségszerüleg, más expediens és iskola hiányában engedtetett meg. A Százados-utcai iskola épitésekor csak a III. emeletig állapitottak meg iskolahelyiségeket, a IV. emelet padlásszerü, most mansardnak nevezett helyiségeit pedig főzőtanfolyam konyhája, éléskamrája és ruhaszáritó helyiségül használták. Amidőn a polgári iskolát oda helyezték, használták fel tantermekül ezeket a helyiségeket. A polgári iskola IV/c. osztálya az iskolaigazgató padlása és ruhaszáritója volt. Tehát jelentésemben foglaltak, a *valóságnak teljesen megfelelnek.*

Ami a többi apróbb kifogásokat illeti, ezekre jelentésemben megfeleltem s azokat fenntartom. *Nagyon szeretném, ha azok, akik oly erősen kifogás tárgyává teszik a közoktatásügyi ügyosztály működését, észrevételeikkel eljönnének az ügyosztályba, ahol megkaphatják a részletes és tételes információt s akkor nem lesz szükségük arra, hogy máshova forduljanak, ahol esetleg téves információkat kapván, erre alapitják a szinte támadó észrevételeiket.*

Legeslegujabb rejtelmek az autótaxi-frontról

Herrmann miniszter feltünő nyilatkozata a parlamentben, mely szerint a főváros kérte háromszáz engedélynek egykézre való juttatását — Ha az Autótaxi R. T. sem áll az Általános Gépkocsi Közlekedési R. T. mögött, ki finanszirozza Baross Gáborék vállalkozását?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az Uj Budapest legutóbbi számában megjelent közleményünk, amely az autótaxi-front ujabb és legujabb rejtelmeit ismertette, széles körökben keltett feltünést. Az autótaxi-ügyben az elmult héten sem történt ujság, hacsak annak nem nevezzük *Herrmann* kereskedelemügyi miniszternek a képviselőházban ebben az ügyben tett nyilatkozatát. A kereskedelemügyi miniszter parlamenti nyilatkozatában a kérdés közismert történetén felül azt a meglepő kijelentést tette, hogy *a főváros kivánsága* háromszáz autótaxinak egy nagy vállalat részére való juttatása. A miniszter mindjárt megállapitotta, hogy a főváros ezen kivánsága ellen *neki kifogása nincsen.*

A miniszter egyéb nyilatkozataival ehelyütt nem tartjuk szükségesnek foglalkozni, a háromszáz taxiengedélynek egyetlen nagy vállalkozó részére történő adományozása tekintetében tett miniszteri nyilatkozat azonban *annyira feltünő*, hogy igen éles kérdések feltevését teszi szükségessé. Nem kétséges, hogy a Baross—Wein-féle alakulatról van szó, amely *csudálatos előrelátással* már közel egy esztendeje *egészen pontosan* háromszáz autótaxi járatására kért engedélyt. A városházán az utóbbi időkben ezt a kérdést a legnagyobb titokzatossággal és elzárkózottsággal kezelték. Magát azt a felterjesztést, amelyben a főváros a háromszáz autótaxinak egy vállalkozó részére történő adományozását javasolta, a közlekedési ügyosztályon kivül, indiferens helyen gépelték le, azt azonnal egy előkelő tisztviselő vitte sajátkezüleg magához a miniszterhez, hogy valahogy a *nagy titok* utközben ki ne tudódjék.

Téves azonban a miniszter azon beállitása, hogy a háromszáz autótaxi-engedélynek egyetlen kézhez való juttatásának terve *a főváros kivánsága lenne.* A főváros azon az álláspontón volt ugyan, hogy a kocsikat tőkeerős érdekeltségeknek juttassák, ám korántsem a főváros jelölte ki a Baross—Wein-csoportot, mint az autótaxi-hitbizomány egyetlen jövőbeli birtokosát. A miniszter ur vagy nem tudja a dolgokat, vagy nem akarja beismerni. A háromszáz engedélynek Baross Gábor és Wein Dezső kezére való juttatása *kormánykörök kivánsága volt* — készségesen koncedáljuk, hogy ezek a kormánykörök *nem azonosak* a kereskedelemügyi miniszteriummal — és a főváros nem tehetett egyebet, minthogy engedelmeskedett a felülről jött nyomásnak és megtette azt a felterjesztést, amelyért *a politikai felelősséget a kereskedelmi miniszter most a fővárosra kivánja tolni.*

Ezt a felelősséget mi ezennel tisztelettel visszaháritjuk a kormányra. A bérkocsisoknak, a pirostaxisoknak, a bérautófuvarozóknak, a Bé-listásoknak, a rokkantaknak, a rendszámok elnyeréséért küzdő jogi és magánszemélyeknek tehát *nem a főváros ellen* kell harcba szállaniok, amely jobb belátása és egyéb tervei dacára kényszeritve volt a háromszáz taxiengedélynek egy kézre való juttatásáról szóló előterjesztés megtételére, hanem a kereskedelemügyi kormányzat ellen, amely ebben az ügyben a fővárost ráncigálja maga elé védőpajzsul. Az a rendkivüli közgyülés, amelyet ebben az ügyben rövidesen egybe fognak hivni, azt is tisztázni fogja, hogy melyek a főváros fölterjesztésének e pillanatban még *általunk sem érintett kulisszatitkai.*

Az autótaxi-üggyel kapcsolatosan annak megállapitásával tartozunk még, hogy ujabb értesüléseink szerint az *Autótaxi R. T.* az engedélyek kihasználását illetően *nem kötött megállapodást az Általános Gépkocsi Közlekedési R. T.-vel*, amely *Baross* Gábort és *Wein* Dezsőt jelenti. Az *Autótaxi R. T.* önmaga küzd az engedélyekért, amelyeket a részvénytársaság eddigi működése kapcsán, még pedig mindig hibátlan és jól bevált közlekedéséért *jogosan vindikál is.* Ennek bizonyságául szolgál az a körülmény is, hogy a régi képviselőházban tartott tiltakozó nagygyülésen a részvénytársaság *Kirchner* nevü igazgatója is megjelent, ott fel is szólalt, az Autótaxi R. T. nevében is tiltakozván az Általános Gépkocsi R. T. által kapandó koncesszió ellen. Regisztráljuk ezt a körülményt, amelyre azonban a szállongó hirek kapcsán előbb is *spontán felhivhatta volna az Autótaxi R. T. a nyilvánosság figyelmét.* Ezek után kétszeres sullyal esik latba az a kérdés, hogy *kik állanak Barossék háta mögött, miféle tőkék azok, amelyek a háromszáz engedély finanszirozására szükséges több millió pengőt a vállalkozás céljaira folyósitani tudják?*

Különleges
FÉRFI FEHÉRNEMÜEK
házi kabátok, pyjamák
occasio árban
VESTA MUZEUM-KÖRUT 2
E lapra hivatkozók 5% engedményt kapnak.

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk!
„GLOBUS“ Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök.
Gyászruhák soron kivül készülnek GLOBUS ruhafénytelenitő vállalat
Gyüjtőtelep: VI., SZIV-UTCA 31
Telefon: Aut. 101—16 Számos elismerés

Budapest és az ország legjobb bevásárlási helye
BUTOROTTHON állandó kiállitása. Szolid árak, fizetési kedvezmény
Tulajdonos: POÓR VINCE, Baross-u. 15 (Vöröskereszt épület)

CHMURA FERENCIEK-TERE 2. JÓ SZEMÜVEGEK

A FANSz tagjainak
és a Székesfővárosi zeneiskolafolyamok növendékeinek
BEKE PÉTER PÁL
HANGSZERÜZEME, VIII., DOBOZI-UTCA 31.
Készpénzvásárlásoknál 5% kedvezményt nyujt.
FANSz tagoknak 6 havi hitelt is.

Eladó szabadalom!
Dr. Ebel Siegfried Sámuel Wien 92275. sz.
„Elektrotherapeutikus berendezés“
cimü magyar szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad Bővebbet:
Áron és Molnár szabadalmi iroda
BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 15.

Retikülök, pénztárcák, böröndök karácsonyra gyári áron
MELEG GÁBOR böröndös mesternél
Budapest, Rákóczi-ut II. — Váci-utca 31.
Jelen lap előfizetője 10 százalék engedményben részesül

ALAPITTATOTT 1847.
SCHUNDA V. J.
HANGSZERGYÁR ÉS HANGSZERÜZLET
MAGY. KIR. UDVARI SZÁLLITÓ STB.
BUDAPEST, IV./Sz. Magyar-utca 18.
Operaház, Zeneművészeti Főiskola, Nemzeti Zenede, Filharmóniai Társaság, Színházak, Cserkészek, Leventék stb. szállitója.
Bármely HANGSZER alkatrészek, hurok szakszerü javitása. Különösen a világhirü SCHUNDA-féle
cimbalmok és tárogatók
továbbá tilinkók, olasz mandolinok, gitárok stb. kaphatók. — Ugyszintén zongorák, pianinók és harmóniumok eladása, becserélése, bérbeadása, javitása, hangolása és vétele!
Legkedvezőbb részlettizetési feltételek mellett is! — A lehető legjobbat a legjutányosabb áron.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A közgyülési sivatag perzselő homokjában alig akad egy-két üditő oázis, mélyen tisztelt Szerkesztő ur. Két ilyen szigetecske akadt csupán, amelyekre érdemesebb a nyilvánosság reflektorát vetiteni. Az egyik Éber Antal régóta beharangozott „támadása“ volt Purébl tanácsnok ellen. Kiderült azonban, hogy a derék Győző nyaka vasból van, az Éber-féle guillotine pedig fából, és igy a nagy garral hirdetett kivégzés nem sikerült. A másik szigetecske Szentirmai Imrének, a Ripka-párt oszlopos tagjának konok felszólalása volt a tanügyi problémákhoz. Mindenesetre furcsa, hogy őnagysága, akit a kultuszminiszter az elmult évben véletlenül éppen akkor, amikor a Ripka-pártba belépett, budapesti középiskolai tanári megbizással látott el, közgyülési beszédét arra használta fel, hogy a kultuszminiszter ur őnagyméltóságának egyébként minden tekintetben helyes tanügyi politikáját dicsérje. A baloldal természetszerüleg nem érdekelték őnagysága elcsépelt frázisai, vihar és közbeszólás volt bőven, mint legutóbb, amikor Szentirmainé a rezsóügyeket szellőztette Őnagysága azonban makacsul beszélt és beszélt, mint miniszterelnökök szokták nagy parlamenti debattok idején, amikor az ellenzéki elkeseredés árjai zugnak körötte: az előtte ülő gyorsirónak diktálta le beszédét, mitsem törődve a zajgó hullámokkal. A baloldalon, ahol eddig a rezsó szónoklattal kapcsolatosan emlegették Szentirmainét, feléje is kiáltották, hogy: „diktátor“...

— Ne busuljon, kedves dr. Városházy, lesz még városanya választás!

— Én is amondó vagyok. Egyebekben közlöm szerkesztő urral, hogy Folkusházy örökéért, aki december 15-én tudvalévőleg most már végérvényesen és visszavonhatatlanul átmegy a Beszkárthoz, az egész vonalon megindult a legélesebb küzdelem. Noha személyi kérdésekben nem szoktam véleményemet nyilvánitani, nagy általánosságban mégis szükségesnek tartom, hogy vázoljam a helyzetet. Egyelőre arról van szó, hogy Szabó Imre legyen-e az alpolgármester, vagy a tanács valamelyik tagja. Szabó Imre behelyettesitésétől éppen a főügyész kérésére eltekintett a főpolgármester, mert a kitünő Szabó Imre igen helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy ő nem akar puffer lenni azoknak a küzdelmében, akik a behelyettesités elvi kérdése körül folytatnak csatát. Annál kevésbbé, mert nem egy alkalommal előfordult, hogy az alpolgármester téli szabadságra ment és három-négy héten át mégis kitünően funkcionált a városháza. Tehát bizonyos, hogy behelyettesités nem lesz. A választás időpontja értesülésünk szerint az első januári közgyülés, amikor el fog dőlni, hogy Szabó Imre lesz-e az uj alpolgármester, vagy valamelyik tanácsnok. Maga Szabó Imre igen világos és félre nem érthető álláspontot foglalt el e tekintetben is. A saját nagy egyéni tekintélyét és állásának nivóját nem reszkirozza azzal, hogy egy olyan küzdelembe menjen bele, amelynek győzelmi kilátásai nem százszázalékosak. Ha Szabó Imre érdeklődései és tárgyalásai során azt fogja látni, hogy győzelme kétséges, nem is vesz részt a választási küzdelemben, mert semmi kedve ahhoz, hogy ellenségeket szerezzen magának, amikor most minkenki tiszteli és becsüli. Ha Szabó Imre nem venne részt a választási küzdelemben, akkor valamelyik tanácsnok jutna az alpolgármesteri babérhoz. Hogy kicsoda, az e pillanatban teljesen bizonytalan. A legsürübben emlegetik — szigoruan rangsorban véve a neveket — Csupor, Berczel, Liber, Borvendég, Némethy és Lamotte neveit. Csak egy a bökkenő: hogyan fognak ennyi embert jelölni, bizonyos lévén, hogy a jelölés elmaradása a legnagyobb sérelem lenne valamennyiükre nézve...

— Jelölik mind a hatot vagy a hetet! Ezt a luxust a kijelölő választmány igazán megengedheti magának.

— Majd elválik. Egyebekben jelentem, hogy Rumbach tanácsnok a jövő szerdai közgyülésen nyugdijba megy, és állásától is azonnal megválik. Szó van arról, hogy Csármannt behelyettesitik, esetleg meg is választják tanácsnoknak, arról is beszélnek, hogy Molnár László főtanácsost, Rumbach ezidőszerinti helyettesét bizzák meg a két ügyosztály vezetésével, de az sincs kizárva, hogy megvárják a belügyminiszter döntését az uj műszaki állások szervezése ügyében, ami hir szerint csak hetek kérdése, — és egyszerre töltik be a két műszaki tanácsnoki állást. Ebben az esetben a városrendezési ügyosztály vezetője Csármann lesz, mig Molnár mellett egyenlő sánsszal pályáznak Király Kálmán és Zaiz László.

— Mit szól a Szilágyi-féle támadásokhoz, kedves dr. Városházy?

— Ebben az esetben is fából volt a penge, amellyel Szilágyi vágni akart. Az első beszéd alkalmával még azt lehetett hinni, hogy Szilágyi nemcsak a maga nevében beszél, hogy vannak mögötte, a második beszédnél azonban kiderült, hogy őméltósága egyedül van. A puska igy visszafelé sült el, Szilágyi kénytelen volt kilépni a Községi Polgári Pártból és ezáltal jövőbeli felszólalásainak értékét előre dezavuálta, a támadás pedig azzal a nem várt eredménnyel járt, hogy Ripka köré tömöritette a Községi Polgári Pártnak azt a tagjait is, akik eddig nem voltak pontosan mellette.

— Hallom, hogy helyre akar igazitani egyes dolgokat, kedves dr. Városházy?

— Két ügyben kérem szives fáradozását, szerkesztő ur. Elsőnek Csilléry Bandi barátom tiltakozott

Borzalmas állapotok a városrendezési ügyosztályban

Miért nem jelölt ki telket a városrendezési ügyosztály a kelenföldi tüdőbeteg-diszpanzérnek? — Százharminc százalékkal nőtt az ügyosztály munkája, harmincöt százalékkal csökkent a tisztviselők száma, ugy hogy a városrendezési ügyosztályban másfélszer annyit dolgozik ma mindenki mint békében — A mérnöki ügyosztályok létszámszaporitási kérelme még mindig elintézetlenül hever a belügyminisztériumban

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A közigazgatási bizottság hétfői ülésén Csordás Elemér dr. tiszti főorvos élesen megtámadta a főváros műszaki igazgatását, amely hosszabb idő óta nem jelölt ki telket a Budán létesitendő tüdőbeteg-diszpanzér céljaira. A támadás nagy izgalmat váltott ki ugy a városházán, mint a sajtóban és ezért az Uj Budapest fontosnak tartotta, hogy az ügy kulisszatitkait a nagy nyilvánosság előtt tisztázza. Természetszerüleg nem kivánunk elébe vágni a polgármester által már meginditott vizsgálatnak, csupán azokra az okokra fogunk rámutatni, amelyeknek egyik kirivó következménye volt a tüdőbeteg-diszpanzér telke ügyében felmerült tagadhatatlan késedelmeskedés.

A főváros tanácsa ez év március 22-én tartott üléséből felhivta a városrendezési ügyosztályt, hogy a Kelenföldön létesitendő diszpanzér céljaira a körönd közelében 120—140 négyszögöles telket jelöljön ki. Az erre vonatkozó tanácsi határozat április 7-én érkezett az ügyosztályba. Május 22-én a közegészségi ügyosztály megsürgette az aktát, kérve a telek kijelölését. Az ügyosztály a kérelemnek nem tudott eleget tenni, mert a tüdőbeteg-diszpanzér céljaira alkalmasnak mutatkozó egyetlen fővárosi telek, a Herz és Bäumel-féle, nem fekszik olyan építési övezetben, amelyen az építési szabályzat megváltoztatása nélkül egyemeletes házat lehetne épiteni, de különben is a telek részben tartalékban volt a Bár-Madas-féle református leányinternátus céljaira (amit időközben más telken helyeztek el), részben kórház céljára, amelyre a közegészségi ügyosztály a Kelenföldön telket kért szintén. Közben rövid uton megérkezett a városrendezési ügyosztályba a közegészségi ügyosztály azon értesitése, hogy a kelenföldi diszpanzérnél sürgősebb a VII. kerületi, lakottabb hely közönségét magába foglaló, diszpanzér. Az ügyosztály ily körülmények között természetszerüleg az utóbb érkezett kérelmet vette elő, a kisajátitó bizottság junius 13-án tartott ülése elé terjesztette a Dohány-utca 30. számu 254 négyszögöles teleknek 153.000 pengőért való megvásárlását, amit ugy a kisajátitó bizottság, mint még a törvényhatósági bizottság az utolsó nyári közgyülésen elfogadott. Abból a 300.000 pengőből, amelyet a tiszti főorvos mint a tüdőbeteg-diszpanzérok épitésére tartalékolt összeget jelölt meg a közigazgatási bizottság hétfői ülésén, tehát már csak 147.000 pengő maradt, amiből a Dohány-utcai diszpanzér épitése el sem kezdhető, még kevésbbé vásárolható telek egy ujabb diszpanzér céljaira a Kelenföldön.

A városrendezési ügyosztály tehát nem járt el és nem intézkedett lassabban a kelenföldi diszpanzér-telek ügyében, mint ahogy általában a „sürgős“ jelzéssel ellátott akták ügyében eljárni és intézkedni szokott. Egy pillanatra sem tagadható azonban, hogy ez az eljárás és intézkedés minden körülmények között sok késedelemre, emiatt rengeteg kifogásra és szemrehányásra adott okot. A kelenföldi telek-ügy csak egy láncszem a szemrehányásoknak, az elégedetlenségnek, a türelmetlenségnek abban a végtelen láncolatában, amely a városrendezési ügyosztályt minden vonalon nem alaptalanul illeti. Ha nézzük a telekrendezések, a telekkitüzések, a bérleti ügyek, az épitési engedélyek elintézésének lassuságát, akkor rá kell jönnünk arra, hogy a városrendezési ügyosztály mai szervezetében organikus hibák vannak, beteg az egész test és a gyógyitás nem várathat már soká magára, ha az ügyosztály munkaképességét a teljes megsemmisüléstől meg akarjuk óvni.

Sipőcz polgármester néhány szóval már jelezte a közigazgatási bizottság hétfői ülésén, hogy mi a baj. Megmondjuk mi is két szóval: kevés a személyzet. Ezzel szemben rengeteg, sőt egyre nő a munka. Az épitési engedélyeknél, főleg a budai oldalon, az a helyzet, hogy épitési engedély megadásánál a lakhatási engedély megadását már feltételezetten attól teszik függővé, hogy időközben be kell szerezni a telekrendezés, illetőleg a szabályozás igazolását. Ettől függ ugyanis az adómentesség engedélyezése. A legritkább eset azonban, hogy idejére készen legyen a telekrendezés, emiatt késik az adómentesség engedélyezése, nem egyszer el is marad. Ha még hozzávesszük, a hivatalos néven F. alosztályként szereplő mérnöki személyzet egyébirányu munkásságát, a vagyonleltári dolgok felügyeletét, a bérleti ügyek intézését, amiben benne foglaltatnak a haszonbérleti, az ipari bérleti és a gazdasági bérleti dolgok, és figyelemre méltatjuk azt a körülményt, hogy az F. alosztály egész személyzete kora reggeltől a késő esti órákig naponta a legerősebb munkát fejti ki, nem kétséges, hogy a hiba nem a személyekben, hanem a rendszernek csufolt rendszertelenségekben van.

Mint a városrendezési ügyosztálynak a létszámszaporitás ügyében a tanácshoz még 1927 márciusában intézett jelentése kifejti, az elintézendő akták száma az ügyosztályban nőttön-nő. 1913-ban 21.727 aktát, 1914 első felében 11.136 aktát intézett el az ügyosztály. A háboru alatt az épitkezési tevékenység csökkenése miatt természetszerüleg csökkent az elintézendő akták száma is, de 1926-ban 22.221, 1927-ben 24.725, 1928. év első tiz hónapjában 25.197 aktát intéz el a városrendezési ügyosztály, amelynek folyó évi munkássága rekord lesz az év végére, az elintézett akták száma felül lesz a 30,000-en. Tekintetbe kell venni, hogy amig a békeidőkben a felzeteket külön iktatták és ezáltal 40 százalékkal szaporodott az elintézett akták száma, ma már minden elintézett aktát csupán egyszer iktat az ügyosztály, ugyannyira, hogy az aktaszaporulat a békéhez arányitva kerek 100 százalékosnak vehető.

Nézzük ezzel szemben, hogyan állunk a személyzet csökkenésével. 1914-ben a B. alosztályban 11, a C. alosztályban 13, a D. alosztályban 22, az E. alosztályban 17, az F. alosztályban 5 műszaki alkalmazottja volt az ügyosztálynak, összesen tehát 68. Ezzel szemben jelenleg 41 műszaki alkalmazott dolgozik, vagyis amig az elvégzendő munka, még pedig a közönség által állandóan sürgetett, a békearányokat meghaladó minőségü munka 100 százalékkal emelkedett, addig a személyzeti létszám harmincöt százalékkal fogyott. A helyzet tehát az, hogy egy a városrendezési ügyosztályba beosztott mérnök vagy egyéb műszaki képesitéssel rendelkező tisztviselő százötven százalékkal végez kevesebb fizetésért több munkát, mint amit a békében teljesitett.

Ezek a borzalmas, mondhatni botrányos állapotok, amelyeket a saját bőrén érez minden, a városrendezési ügyosztállyal bármilyen érintkezésbe jutó budapesti polgár, csak személyzet-szaporitással javithatók meg. Az ügyosztály még az elmult évben azt kérte a tanácstól, hogy legalább 25—30 mérnöki képesitésü tisztviselővel szaporitsák az ügyosztály személyzetét. Erre vonatkozólag már határozatot is hozott a főváros törvényhatósági bizottsága, a belügyminiszter azonban még mindig nem döntött a létszámszaporitás kérdésében. Ez a helyzet a maga rideg meztelenségében abban a városrendezési ügyosztályban, amely esztendők óta felelős vezető-tanácsnok nélkül működve a legárvább, a legelhagyatottabb és a legigaztalanabbul támadott ügyosztálya a tanácsnak!

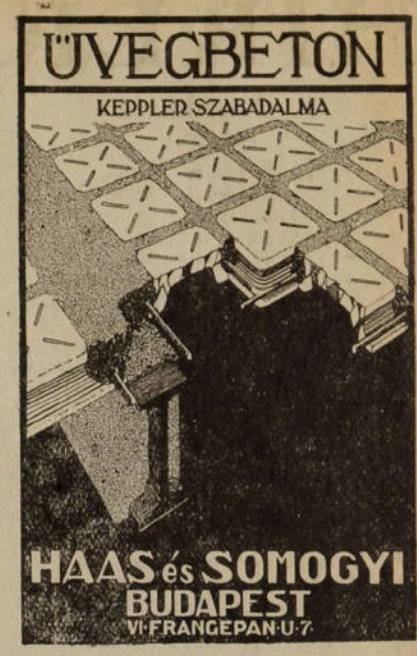
az ellen, hogy őt bátyámnak neveztem, kijelentvén, hogy öreg a nagyapám, mert ő még nem bátyja senkinek sem. Ezt ezennel el is ismerem. A másik helyreigazitás azon megjegyzésemre vonatkozik, hogy a Wolff-féle névnapi vacsorán nem jelentek meg az üzemigazgatók. Több üzemigazgató fordult hozzám azzal a kéréssel, irjam meg, hogy ők azon egyszerü okból nem mentek el a névnapi vacsorára, mert nem hivta őket senki. Ha hivták volna őket, szivesen elmentek volna, mert saját személyüket illetően megtisztelve érezték volna magukat...

— Ezt a reklamációt ezennel továbbitom Nagy Ferihez! De hallom, szintén Feri barátom buzgólkodik Sipőcz névnapi estje körül.

— Ugy van, szerkesztő ur. Hétfőn, november hó 19-én este 8 órakor a polgármester névnapja alkalmából teaestély lesz a Gellért nagycsarnokában. Az estélyen ugyan senki sem fogja a szentekhez hasonlitani Budapest népszerü polgármesterét, de mindenki ott lesz, aki őt szereti és tiszteli. Ebben az esetben pedig el sem fér a sok ember a hatalmas csarnokban. Jelentem még, hogy Kozma Jenő névnapja alkalmából a Budai Vigadóban volt vacsora, csütörtökön este fél kilenckor, e vacsora ünnepi momentumait már megirták a napilapok, és igy én csak annak megállapitására szoritkozhatom, hogy Jenőt nagyon szeretik Budán.

— Meg is érdemli! A viszontlátásra, kedves dr. Városházy!

— Ajánlom magamat, szerkesztő ur!

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414 91.

Kellner és Sándor
épület és vasszerkezeti lakatosok
Budapest, IX, Tompa-u. 24
Telefon: József 410-65

A főváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Kizárólag a FANSZ
tisztviselői élvezik
az 55 éve fennálló
LUSTIG EDE
cégnél
Rákóczi-ut 2
azon rendkivüli kedvezményt, hogy a legszigorubb értelemben vett kirakati, tehát készpénzárak mellett
hat hónapi folyószámlahitelt
kapnak.
Uri és női fehérnemüek, kötött áruk, ágy,- asztal- és minden más vászonnemü, esernyők, cérna-, selyem- és gyapjuharisnyák legolcsóbb bevásárlási forrása.

STELLA
CIPŐKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VII., KIRÁLY UCCA 57.
TELEFON: JÓZSEF 321—73.
A fővárosi alkalmazottak beszerzési forrása
Állandóan nagy raktárt tartunk
elsőrendü
női-, férfi-, gyermek-, uxus-, sport-, vadász- és strapacipőkben, továbbá házi-, tenniszcipőkben és szandálokban.
Nagy választék:
külföldi női divathócipő, valamint férfi- és gyermek hó- és sárcipőkben, divatszinü la selyem- és florharisnyák és zoknik.
4 havi hitel! Mérsékelt árak!

Shaku-Do
müvészi bronzcsillárok gyára és szoboröntöde
Budapest,
IX. ker., Mester-utca 26.
A fővárosi alkalmazottaknak 4-6 havi hitel készpénzárakon.
Mintatermeinkben ugy polgári, mint luxuslakások részére állandóan nagy választékot tartunk.

HIREK

Naptár
(47. hét)

Vasárnap, november 18.: d. e. 8—12: Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi elöljáróságokon.

Hétfő, november 19.: d. e. 10 ó.: A Köztisztasági bizottság ülése. — d. e. 12 ó.: Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. — d. e. 12 ó.: A magánépitési albizottság ülése. — d. u. 6 ó.: A Keresztény Községi Párt intéző bizottságának ülése. — d. u. 7 ó.: Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete. — d. u. 8 ó.: Teaestély Sipőcz Jenő dr. polgármester névnapja alkalmából a Gellért-szálló nagytermében.

Kedd, november 20.: d. e. ½10 ó.: Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — d. e. 11 ó.: A középitési albizottság ülése. — d. u. 7 ó.: A Keresztény Községi Párt értekezlete.

Szerda, november 21. d. e. 9. ó.: A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. — d. e. 10 ó.: Rendkivüli tanácsülés. — d. u. 4 ó.: A főváros közgyülése.

Csütörtök, november 22. d. e. 10 ó.: Rendes tanácsülés.

Péntek, november 23. d. e. 10 ó.: A pénzügyi bizottság ülése.

Szombat, november 24.: Hirdessen az Uj Budapestben, mert ez a legjobb és legolvasottabb városi hetilap!

A Keresztény Községi Párt vidéki terjeszkedése. Az az épitő munka, amelyet a Keresztény Községi Párt a budapesti városházán a keresztény renaissance jegyében végez, egyre nagyobb mértékben vivja ki az egész ország keresztény társadalmának csodálatát és becsületét. A Pécsi Keresztény Községi Párt meghivására a budapesti Keresztény Községi Párt Pécsett háromnapos előadás sorozatot rendez, melynek során pénteken, 16-án délután *Ernszt* Sándor, *Czettler* Jenő és *Petrovácz* Gyula, szombaton, 17-én délután *Frühwirth* Mátyás, *Vicián* István és *Haller* István tartanak előadásokat, 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor pedig *nyilvános diszgyülés lesz*, mely alkalommal *Wolff* Károly, *Csilléry* András és *Haller* István beszélnek. A nyilvános diszgyülést délben egy órakor bankett követi. A pécsi előadás sorozatra *Wolff* Károly dr. kiséretében a Keresztény Községi Párt *15—20 kiváló tagja rándul le Pécsre.*

Készül a szabályrendelet az ideiglenes tisztviselők státusának rendezéséről. Az elnöki ügyosztályban Felkay tanácsjegyző megkezdte az ideiglenes tisztviselőkről szóló szabályrendelet megfelelő modernizálását és kiegészitését. Az erre vonatkozó tanácsi előterjesztést minden valószinüség szerint még a karácsonyi szünet előtt letárgyalja a főváros törvényhatósági bizottsága.

Épül a Talbot-centrále. A bánhidai Talbot-centrále épitési munkálatai annyira előrehaladtak, hogy az épitkezés előreláthatólag még ezidén tető alá kerül. Amint értesülünk, az üvegtetők szállitásával a fővállalkozó Ganz-Danubius-gyár a Haas és Somogyi rt. céget bizta meg, mely azokat szabadalmazott „Wema" ragacsnélküli rendszerben fogja kivitelezni.

Miért áll percekig az autóbusz a Csanády-utcában? (Levél a szerkesztőhöz.) Az a gyorsaság, amellyel az Autóbuszüzem vezetősége egy az Uj Budapest-ben megjelent panaszos levélre válaszol, azzal biztat engemet, mélyen tisztelt szerkesztő ur, hogy sulyos panaszomat az Uj Budapest-ben közzétett levelem nyomán orvosolni fogja az üzem vezetősége. Az Autóbuszüzem terjeszkedésének egyik legfontosabb etappe-ja volt az uj Lipótvárosnak, ami alatt a Lijót-köruttól kifelé terjedő amerikai gyorsasággal épült és egyre fejlődő városrész értendő, belekapcsolása az autóbuszközlekedésbe. Az autóbusz a Pannónia-utcán megy ki a Csanády-utcáig, hogy annak egy részén áthaladva, a Visegrádi-utcán folytassa ujra befelé utját. Arra való tekintettel, hogy a gyorsan közlekedő autóbusz az uj Lipótváros két főütőerén halad végig, teljesen ki volt elégitve közlekedési igényünk, mig az elmult hetekben a Lipótváros uj bérházai egy uj házacskával szaporodtak; az Autóbuszüzem bódét emelt a Csanády-utcában, amelynek üvegablaka mögött egy jóképü ellenőr szemlélgeti csendesen pipázgatva a világ folyását. Mióta a kis házacska felépült, akár van utas, akár nem, a Csanády-utcai házikó előtt percekig áll az autóbusz, a vezető és a kalauz leszállnak, kinyujtóztatják fáradt és gémberedett tagjaikat, miközben elszámolásaikba rejtelmes hieroglifeket ir a fentnevezett ellenőr. Azóta, mélyen tisztelt szerkesztő ur, dühöngve dühöng az autóbusz utazóközönségének az a jelentékeny része, amely a Visegrádi-utcában lakik és percekig kell várakoznia, amig otthonához ér. A törzslakók már nem is mennek körül a Csanády-utcán, leszállnak a Pannónia-utcában és jó kivánságaikat küldve az üzem igazgatóságának, gyalog teszik meg utjukat, ami által még mindig hamarább érnek haza, mint ha a Csanády-uteában várakoznak. Hogy mi az oka a Csanády-utcai várakozásnak és általában a bódé építkezésének, arról az üzem igazgatósága elfelejtette a közönséget értesiteni és az uj Lipótváros lakói csak a kalauzok információjára vannak utalva, amely szerint akkor és annyit kell a Csanády-utcában várakozni, amikor és amennyivel korábban érkezett az állomásra a 15. jelzésü autóbusz. Szóval a bódécskának olyan forgalomszabályozásféle hivatása lenne, amihez azonban nekünk semmi közünk nincsen. Temperálják az autóbuszok menetidejét a Boráros-téri végállomáson, ahogy akarják, de várakozás nélkül engedjék a Csanády-utcában tovább az autóbuszt és ne várakoztassák ott ok nélkül a közönséget. Vagy talán az üzem igazgatóságának valamilyen oka van, hogy haragudjon a Visegrádi-utca lakóira, akik között szerepel egy előkelő Ripka-párti korifeus, az üzem igazgatóságára felügyelő bizottságának egyben tevékeny tagja is? Soraim közreadásáért szerkesztő urnak köszönetet mondva, vagyok tisztelettel: egy Visegrádi-utcai lakos, aki még nem városatya.

A székesfőváros uthálózatának reformálása. A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet összes szakosztályai f. hó 23-án délután 6 órakor az egylet székházában (IV., Reáltanoda-utca 13—15. szám alatt) egyetemes ülést tartanak, amelyen a főváros egyik legagilisabb mérnöke, Király Kálmán műszaki tanácsos, a budapesti uthálózat modernizálását fogja mintegy száz tervrajz, térkép, táblázat és fénykép vetitése kapcsán szabad előadás keretében tárgyalni. Az uthálózatnak az autó igényeinek megfelelő átalakitása egyike a legsürgősebb hatósági feladatoknak. Épp ezért a főváros utügyi politikája ma mindenkit érdekel. Értesülésünk szerint az előadó mindenekelőtt a fővárosi uthálózat fejlődését fogja számos grafikon által illusztrálva ismertetni. Miután a hallgatóság megismerte a főváros uthálózatának multját, előadó behatóan fogja ismertetni a fővárosi utépitő mérnököknek az utóbbi időkben kifejtett munkásságát. Az eredményeket szebbnél szebb vetitett képeken fogja az előadó bemutatni. Megismerjük: a különféle ujabb utépitési eljárások lényegét, a hegyiutak fordulóinak helyes kiképzési módját, a különböző utburkolatok előnyeit és hátrányait, a közlekedés szabályozását célzó intézkedéseket (a járdaszigeteket, a fényjelzőket, az átjárók festését), az utak célszerü fásitását, a terek csinos parkozását, a földalatti közmüvek célszerü elhelyezését és a vágányzónák tartós burkolását. Az előadás legérdekesbb része mindenesetre a harmadik, amelyben az előadó, aki a legközelebb betöltésre kerülő ut- és csatornaépitési ügyosztály tanácsnoki állásának egyik legkomolyabb jelöltje, a fővárosi uthálózat jövő kialakitását és a probléma pénzügyi vonatkozásait fejtegeti. Nézetünk szerint az előadás vázának fenti ismertetése elég izelitő ahhoz, hogy mindenkit az előadás meghallgatására animáljon. Vendégeket az egylet szivesen lát.

A Székesfőváros Népmüvelési Bizottsága által november 18-án, vasárnap délután 5 órakor a Pesti Vigadóban rendezendő Csajkovszky-hangversenyen a Székesfővárosi Zenekaron kivül Maas Marcel belga zongoraművész működik közre, aki Csajkovszky B-moll zongoraversenyét adja elő. Ezenkivül az V. (E-moll) szimfónia és Francesca da Rimini szimfónikus költemény kerül előadásra. Vezényel Bor Dezső karnagy. Jegyek 0.80—3 pengős árban a Népmüvelési Bizottságnál (IV., Váci-utca 62, földsz. 1) délelőtt 9—2 óra között és pénteken délután 5—7 óra között és a hangverseny napján délután 4 órától a Vigadó pénztáránál válthatók. Közalkalmazottak és diákok kedvezményt kapnak.

Álmeneti és télikabátok
valódi angol szövetekből gyönyörü kivitelben, **nagyon olcsón, készen kaphatók.** A vevő kivánságára ugyanazon árért **mérték után is készitek**
WIDDER férfiszabó, IV., Városház-u. 20
Telefon: Automata 880—20

Államszámviteltani államvizsgára előkészitünk!
Jegyzetbérlet Prospektus
SZONTAGH
Budapest, IV, Váci-u. 54. Tel.: 853-70

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben be endezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

MODERN **BUTOR** SZALON
állandó nagy kiállitása **Üllői-ut 14**
Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezmény

Butorok Lányinál
részletre **Akácfa ucca 7**

Ékszereket ingyen becsül meg! Eladó ékszerekért és zálogcédulákért a legmagasabb árat fizetem. **Borsodi,** Alsóerdősor 3. Rákóczi-ut mellett

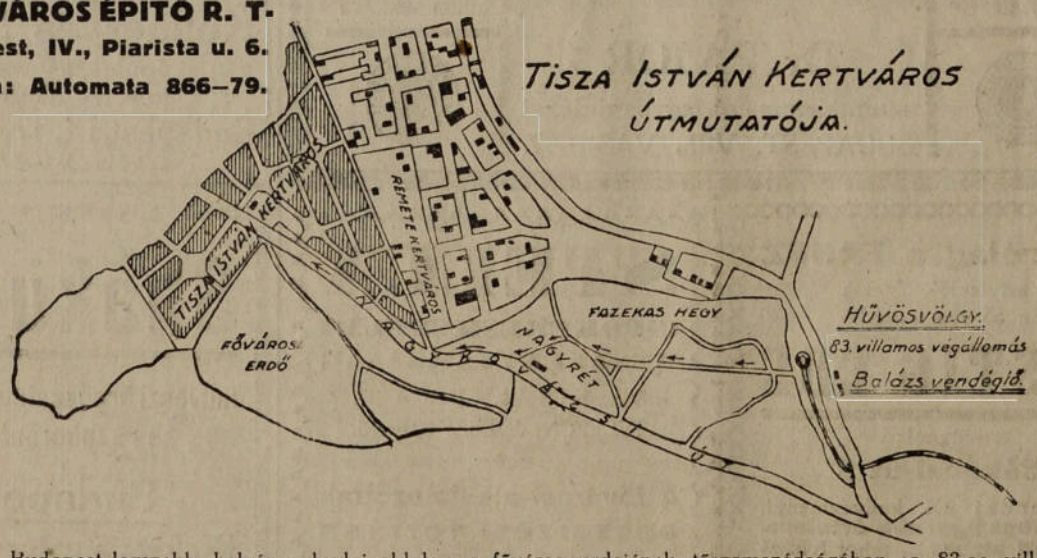
SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN OLTÁS — Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rókussal szemben

Korcsolyák tökéletes homoruan köszörülése tükörfényesre kidolgozva — — — — P 1.60
Korcsolyák cipőre felszerelése — — — — P 1.60
Korcsolyák nikkelezése és köszörülése — P 4.80
Korcsolyák
minden gyártmányból kiválasztva, a legjobbakat a legolcsóbb árban kaphatók. Az általunk eladott korcsolyákat szakszerüen beállitva s felcsavarva dijmentesen szolgáljuk ki
Léber Kálmán borotva- és késáru-gyára, nikkelezőtelepe és müköszörülője
Budapest, VIII., Rákóczi-út 61
Telefon: J. 358—09. Alapittatott 1889-ben

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapesti Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Budapesti Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T.
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

GAZDASÁGI ÉLET

Kicserélik a Vásárpénztár egész vezetőségét

Melly és Demkó mennek, de még bizonytalan, hogy ki lesz az utódjuk — Kétszeri tőkeemeléssel megnyolcszorozzák a Vásárpénztár alaptőkéjét

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A hét elején, mialatt a közgyülési teremben változatlan unalommal folyt a költségvetési vita, nagyfontosságu tárgyalások kezdődtek a Vásárpénztár ügyében. A Vásárpénztárt illetően a helyzet ugyanis az, hogy a pénzügyi bizottság a részvénytársaságnak még ez év tavaszán tervezett tőkeemeléséhez nem járult hozzá, azzal az indokolással, hogy a Községi Takarék elhelyezkedésétől függ a tőkeemelés perfektuálása. Noha a Községi Takarék ügyei a bizonytalanabbak, mint valaha, a város vezetősége még sem zárkózhatik el a Vásárpénztár ügyeinek rendezése elől. Mert nemcsak egy tőkeemelés keresztülviteléről van szó, hanem arról is, hogy a tőkeemeléssel kapcsolatosan tetőtől talpig reorganizálják az intézményt, amely ugyan bizonyos vonatkozásokban maradéktalanul betöltötte hivatását, azonban vezetőségének egy része olyan mellékutakra vitte az intézet ügyvitelét, amely sok tekintetben nem vált a részvénytöbbséget birtokoló főváros előnyére.

A Vásárpénztár alaptőkéje a békében négy millió aranykorona volt. Az átértékelési intézkedések kapcsán az alaptőke a legutolsó emelés folytán 500.000 pengőre rug, amely a vásárok hiteligényeinek ellátására vajmi kevés. Amikor a Vásárpénztár bankosztálya a Községi Takarékba olvadt bele, elkerültek a Vásárpénztártól azok a fővárosi tőkék is, amelyek az intézmény mintegy 12 millió pengőnyi forgótőke-szükségletet biztositottak. Most arról van szó, hogy egymásután két tőkeemelést vigyenek keresztül: az első tőkemelés megötszörözné a Vásárpénztár alaptőkéjét, a második tőkeemelés pedig az első izben két és fél millió pengőre emelt alaptőkét további másfél millió pengővel 4 millió pengőre emelné.

A tőkeemeléseket a főváros pénzéből vinnék keresztül. Az első számu tőkeemelésre a főváros ez évi, a másodikra a főváros jövő évi költségvetésében lenne fedezet. A tőkeemelésekkel kapcsolatosan teljesen reorganizálni akarják a Vásárpénztár vezetőségét, amely az adonyi birtokbérlettel és egyéb tevékenységével arról tett tanubizonyságot, hogy a vásárok hitelellátásához kitünően ért, de egyéb vonatkozásokban tulzottan könnyükezü és olyan vállalkozó kedvvel rendelkezik, amely egy altruisztikus intézmény keretein jelentős mértékben tulnőtt. Az elterjedt hirek szerint elsősorban Melly Béla udvari tanácsos, elnök távozásáról van szó, akivel egyidejüleg Demkó Dezső, a Vásárpénztár vezérigazgatója is nyugalomba menne. Melly és Demkó örökének betöltését illetően különböző verziók forognak közszájon, amelyekről egyelőre korai beszélni.

A magunk részéről kifogásoljuk a Vásárpénztár tőkeemelését és egyáltalában fennmaradását. Tessék a Vásárpénztárt beolvasztani a Községi Takarékba és nem a főváros folyó bevételeiből tezaurálni az alaptőkeemeléshez szükséges összeget! A mészáros- és hentesipar mai helyzete mellett a vásári kölcsönök nyujtását is fölöslegesnek tartjuk, egyáltalában nem közérdek, hogy kereskedők és bizományosok hada gazdagodjon az olcsó vásárpénztári kölcsönök révén, amelyek végeredményben egyáltalában nincsenek kihatással a hus árának olcsóbbodására. Az a három és fél millió pengő, amelylyel a Vásárpénztár alaptőkéjét fel akarják emelni, sokkal hasznosabb célokra fordítható, a Községi Takarék pedig egyre duzzadó betétállományából esetleg a főváros kikapcsolásával felvett kölcsön segitségével bőven elláthatja a birtokbérletektől és hasonló kiruccanásoktól mentesitett Vásárpénztár redukált hiteligényeit!

Hány mészárosnak van háza Budapesten? Több alkalommal foglalkoztunk a husdrágasággal kapcsolatosan a mészárosok ipartestületének belső ügyeivel és támadásainkra most válasz is érkezett a Magyar Husiparosok Lapjá-tól, amelyet a konkurrens mészároslap állandóan kényszerhivatalosnak nevez. A választ maga az ipartestület elnöke adja meg, aki mesteségéhez hiven taglózni akar, amit valószinüleg jobban is forgat, mint a tollat. Nekünk azonban csak a toll lévén a fegyverünk, amely finomabb eszköz a mészárosbárdnál, a tőlünk megszokott udvarias hangon válaszolunk, nem ugyan a mészárosok goromba kitételeire, amelyek mellett fölényes mosollyal megyünk el, hanem a válaszcikknek a közönséget érdeklő lényeges megállapitásaira. A közönséget a nagyhangu cikkecskének az a megállapitása érdekli leginkább, hogy az 1914. év végén Budapesten 768 iparos űzte a mészárosipart, ezzel szemben 1928. év elején a budapesti mészárosipartestületnél 1224 mészárosiparos volt tagként bejegyezve. Tény tehát, hogy a mészárosok száma a békeállapothoz viszonyitottan csakugyan megduzzadt, ezzel szemben a husfogyasztás jelentősen csökkent. Kénytelen tehát a „kényszerhivatalos" is elismerni, hogy igazunk van. Ami azon megállapitásunkat illeti, hogy a kényszeregyezségi statisztikában nem szerepelnek a mészárosok, azt szintén kénytelen elismerni a saját hivatalos lapja által kiválónak tartott ipartestületi elnök ur. Azt mondják, a nagy fizetésekkel és egyéb illetményekkel dúsan dotált ipartestületi vidékeken, hogy a husipari üzletek tulajdonosai egyik napról a másikra élnek és még akkor sem szoktak aktivákkal rendelkezni, amikor még nem fizetésképtelenek. Hogy a mészárosok vagyoni viszonyait kellő világitásba helyezzük, közöljük, hogy Budapesten 235 olyan háztulajdonos van, aki mészárosnak vagy hentesnek irta be magát, ami azt jelenti, hogy a szállodások (411) után közvetlenül a mészárosok következnek az összes iparosok között a háztulajdon szerint mint leggazdagabbak. Ezek után az ipartestületi vezetők reprezentációs költségekkel és utazási átalányokkal sulyosbitott krokodilkönnyek értékét a kellő nivóra szállitottuk le!

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

Köztudomásu, hogy a balkáni népek, amelyek a legtöbb kávét fogyasztják, a legmagasabb életkort érik el; mert a tiszta hamisitatlan babkávé egyenletes, jó közérzetet teremt és az egészség megtartásának legjobb szere.

Meinl Gyula rt.

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

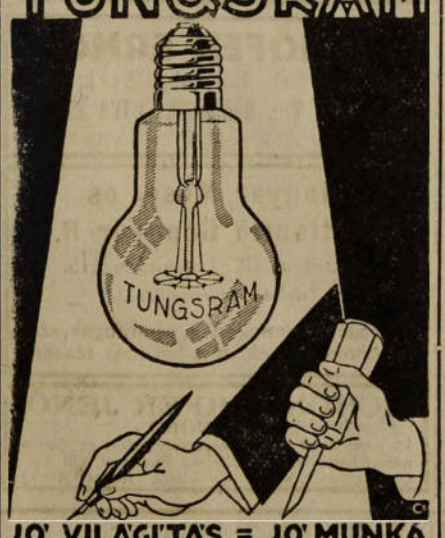
Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon: Automata 883—55

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

FRIED MÁRTON **takaréktüzhely-gyára**
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és mübutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46, (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

LOPOS GYULA
szabadalmazott ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

FLIEGL BÉLA §§ TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

Padozati munkák elsőrangu kivitelben slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság
Iroda: Budapest, V., Személynök ucca 16. I. Telefon: T. 212-44. Sürgönycim: „Lőrincipar"
Kérjen árajánlatot!

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. 1. lépcsőszint. — Telefon: Aut. 860-72.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGÁRIA passepartout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopäd- és mücipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális ércfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KALLÓ JENŐ kályhásmester Budapest, VII., István-ut 12. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kömüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vízvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Dembinszky-utca 23.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JÁKAB épület- és mülakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Műsor: Erich Pommer UFA-produkció legszebb filmje: Magyar Rapszódia. Irta: Székely János. Rendezte: Hans Schwarz. Főszereplők: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch, Heltai Andor. Ákom Lajos tanár orgonaszólója. — Stephanides Károly dirigál. Veres Jancsi 14 tagu cigányzenekarával. Előadások kezd. hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!
A műsor a második hétre is prolongálva!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Műsor: 1. A Néva leánya, dráma 8 felvonásban. Főszereplő: Claudia Victrix. 2. Huszárcsiny, vigjátékattrakció 12 felvonásban. Főszereplők: Werner Pittschau, Dina Gralla és Albert Paulig. 3. „A Gróf Zeppelin" megérkezése Amerikába. — 4. Magyar Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) — Műsor: 1. Szeplőtlen asszony, filmregény 9 felvonásban. Főszereplők: Pola Negri, Beregi Oszkár és Einar Hanson. 2. Az álomlovag, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: Mary Carr és Fred Thomson. 3. Magyar- és Paramounth Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8, ¾10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. — Minden vasárnap délelőtt 11—1 óráig mérsékelt helyáru vigjáték-matiné.

DECSI-MOZGÓ, VI. kerület, Teréz-körut 28. sz. (Jegyrendelő telefon: Automata 213—43 és Automata 259—52.) — Műsor: Két Paramounth-attrakció egy műsorban! Az idény első nagy Pola Negri-filmje: — A szeplőtlen asszony, partnerei: Beregi Oszkár és Einar Hanson. 2. Az álomlovag, Fred Thomson bravurfilmje. Az amerikai burleszkhumor gyöngye. — 3. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. — Műsor: Huszárcsiny Vidám katonatörténet a régi jó békeidőkből. Werner Pitschau utolsó filmje, a főszerepeben: Dina Gralla és Albert Paulig. — Az első szimfónia. Dráma Főszereplők: Marion Nixon és George Lewis. — A Zeppelin amerikai utja. — Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, ⅛8 és ½10. — Szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J. 302—63. — Hétfőtől—szerdáig. November 19—21. — „Turfbanditák." Egy turfbotrány története 6 felvonásban. Főszerepben: Viola Dana. — „A balkezes ezermester." Vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: George Jessel és Gertrude Astor. Hiradó. — Csütörtöktől—vasárnapig. November 22—25. „A sudáni pokol." Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Irene Rich. — „Rémnapok Szibériában." Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Lon Chaney, Ricardo Cortez és Barbara Bedford. Fox Journal. Előadások kezdete: köznapokon: 5, vasárnap 3 órától.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Műsor: 1. Magyar rapszódia, filmjáték 10 felvonásban. Főszerepelők: Lil Dagover, Willy Fritsch és Ditta Parlo. 2. Magyar- és Külföldi Hiradók és a fényes kisérő műsor. Előadások kezdete, köznapokon: ½6, fél 8, fél 10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11—1 óráig.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Műsor: 1. A Néva leánya, történet az oroszországi rémnapokról 8 fejezetben. Főszerepelő: Claudia Victrix. 2. Amikor a férj szalma... vijátékattrakció 8 fejezetben. Főszereplő: Syd Chaplin. 3. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, ⅛8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Műsor: Prolongálva. Második sikeres hete megy a Magyar Rapszódia. Irta: Székely János. Rendezte: Hans Schwarz. Főszereplők: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch, Báthory Gizella és Heltai Andor. Zenekari kisérettel ellátja ifj. Stephanides Károly vezénylete mellett a Palace zenekara. — Közremüködik Járóka Ferenc cigányprimás és bandája. — Az előadások kezdete hétkönapokon: ½5, ¼7, 8 és 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7 ¼9 és 10 órakor. Jegyelővétel: délelőtt 11-től 1 óráig.

ROYAL-APOLLO. A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Műsor: 1. Wings, a szárnyas ember szimfóniája két részben, 14 fejezetben. Az első szinkronizált film Budapesten. Az eredeti kisérőzenét vezényli: P. Horváth Dezső. 2. Swinx, jubiláris rejtvényfilm. Előadások kezdete hétköznapokon (szombat kivételével) 5, ⅛8 és ½10 órakor. — Szombat és vasárnap 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11-től—fél 1 óráig és délután előadás előtt egy órával. — A műsor a harmadik hétre is prolongálva!

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI. Nagymező-u. 8. Hétfőtől—szerdáig November 19—21. „Liliom az én virágom." Superfilm 9 felvonásban. Főszereplők: Betty Bronson és Monte Blue. — „A balkezes ezermester." Vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: George Jessel és Gertrude Astor. Hiradó. — Csütörtöktől—vasárnapig. November 22—25. „A Néva leánya." Tragédia 10 felvonásban. Főszerepben: Claudia Victrix. „A sudáni pokol." Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Irene Rich. Hiradók. — Előadások kezdete: köznapokon: 5, ⅛8 és ½ 10, vasárnap 3 órától. — Vasárnap d. e. 10—1 óráig burleszkmatiné.

MONOPOL MŰSOR!
SPICLI
(Fox produkció)
MARY ASTOR, EDMUND LOVE
SUDÁNI POKOL
(KERTÉSZ MIHÁLY—WARNER film)
Főszereplő: IRENE RICH
CORVIN

POLA NEGRI
SZEPLŐTLEN ASSZONY
Partnere: *BEREGI* (Paramount film)
Ezenkivül:
A. 15.
Főszereplő:
DOUGLAS FAIRBANKS jr.
KAMARA

Andrássy-uti Szinház
UJ MŰSOR
Cafe Mennyország
Vadnai László bohózata
Bün és bünhödés
Szenes Béla bohózata
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

TABARIN
attrakciós novemberi műsora vezet!
Kezdete 10 órakor
Záróra 6 órakor

Király Szinház
EGÉSZ HÉTEN
ZERKOVITZ-SZILÁGYI operettje:
ELTÖRÖTT A HEGEDŰM...

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

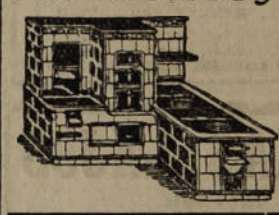
CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók, Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

Oildag és Greadag a legtökéletesebb műgrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbesz fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenlajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

MINKOVITS
modern cégtábiaf stó
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385-52.

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely- és kályhakészitő
◆
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39.
Telefon J 312-30

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **II., Corvin-téri Budai Vigadó központi fütőberendezésének kibővitési munkálataira.**

A vonatkozó költségvetési körülirás nyomtatványai ivenkint 80 fillérért kaphatók 1928. november 16-ától kezdve d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A rajzok, tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágositások megszerezhetők a Központi városháza III. em. 328. számu ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928. december hó 4-én (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatokat ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 november hó 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **VI., Palota-uti kislakásos telepen szükséges 328 darab csikótüzhely szállitására.**

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai 1 pengő 60 fillérért kaphatók 1928. évi november hó 13-tól kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának, IV., Központi városháza, III. em. 342. számu szobájában

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnök urnál, a Központi városháza III. em. 328-b. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. december hó 4-én (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatokat ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan febontatni.

Budapest, 1928 november hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4 Telefon: J. 381-17.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.
A kiadóhivatal vezetője:
Láng Manó igazgató.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Tek.

382

Folyam 46. s. Budapest, 1928 november 24

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Elégtételt!

Éber Antal, aki a budget-vita során a közgyülésen a tanügyi költségvetés szerinte haszontalan egyes kiadási tételeit birálta kemény szóval, hovatovább kezdi félelmetes mumusnak kinőni magát. Ómumusságát legutóbbi megnyilatkozása alkalmával uj vadászterületekre csábitotta uri kedve: a tanügyi személyzet után a közigazgatási személyzet került ez alkalommal terítékre. Éber szerint a fővárosi tisztviselőknek délután is hivatalos időt kellene tartaniok, annál is inkább, mert délelőtt keveset dolgoznak. Egyben kifogásolta az Olaszbank kitünő vezérigazgatója a tisztviselők lakbéremelését, amelyet a minisztertanács az államiaknak engedélyezett, azt a téveszmét hozva forgalomba, hogy az állami tisztviselők gyengébben vannak fizetve, mint a városiak. Tisztviselői javadalmakról lévén szó, természetesen az ellen is mennydörgött Éber, hogy a fővárosi tisztviselők ősi szokás szerint karácsonyi segélyképen ebben az évben is egyhavi fizetést kapnak, amire különben költségvetési fedezet is van.

A pénzügyi bizottság tagjai nem hallgatták tulzott lelkesedéssel ezeket a szivtelen és kegyetlen fejtegetéseket, és mondanunk sem kell, hogy a pénzügyi bizottságban helyetfoglaló városatyák, akik mindenképpen a törvényhatósági bizottság elitjét alkotják, egyhanguan ellene szegültek Éber Antal antiszociális elgondolásainak. Csudálkoznunk kellene, ha nem igy történt volna, hiszen a pénzügyi bizottság tagjai között nagyszámmal vannak szegény emberek, fixfizetéses köztisztviselők, akik nehezebben élnek, mint a vezérigazgatók.

Nem kétséges, hogy a szerdai közgyülés az Éber Antal által kifogásolt javaslat megszavazásával egyben kritikát is fog gyakorolni a vezérigazgató ur könyörtelen és rideg „pénzügyi" politikája felett. A fővárosi tisztviselőtársadalom azonban nem érheti be ennyivel, mert a nyilvánosság előtt el van hintve, hogy a városházi bürökban gondtalan és semmittevő tisztviselők henyélnek. A fővárosi tisztviselők fehér tógájáról — amelynek makulátlan voltáról Sipőcz polgármester tett a tiszteletére rendezett névnapi ünnepségen feledhetetlen vallomást, — le kell kefélni az Éber-féle vádakat. Elégtételt kér a fővárosi tisztviselők egyeteme, a krajcáros gondokban megőszült családapák, a köz hűséges és ernyedetlen szorgalmu szolgálatában évtizedeket becsületes szegénységben eltöltött öreg emberek, a trianoni Magyarország gazdasági csonkjában előléptetés és jövő nélkül gürcölő fiatalok, a tisztviselőnők, akiket sorsuk kényelmes és puha családi otthon helyett az irógép meddő szürkesége elé vetett. Az elégtételt pedig a polgármesternek kell megfelelő módon és helyen szolgáltatnia, annak a Sipőcz Jenőnek, aki a tisztviselőtársadalommal egybeforrott, akinek élete és működése inkarnációja a tisztviselői erényeknek!

A becsület fehér tógáját mindig tisztán és folt nélkül viseltem — mondotta névnapi ünnepségén Sipőcz polgármester

Wolff Károly: A marxi tételek igazsága felett ott ragyog a kereszt örök igazsága — A keresztény Budapest lelkes ünnepévé magasztosodott a Jenő-nap, a polgármester ezévi névnapi ünnepsége

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Ünnepi diszbe öltözött hétfőn este a Gellért-fürdő márványos kupolaterme: Budapest keresztény népének legjobbjai gyültek egybe, hogy megünnepeljék Budapest polgármesterének nevenapját. Azok a hatalmas megnyilatkozások, amelyek az ünnepségen elhangzottak, messze kiemelték ezt az ünnepséget egy névnap szokványos kereteiből és *nagyfontosságu politikai jelentőséget* kölcsönöztek az ezévi *Jenő-napnak.*

Az egybegyültek szünni nem akaró éljenzése közben vonult be a terembe *Sipőcz* polgármester. Hatalmas transzparensek csillogtak az erkélyen, zászlók tömege hullámzott, de tul minden ünnepségen érezni lehetett, hogy *a szivnek ezen ünnepe a szeretetnek olyan megnyilatkozása, mely mint forró hullám hömpölygött a polgármester felé.*

Buday Dezső, a hivatali és közéleti férfiak egyik legkiválóbbját üdvözölte ötvenedik névnapja alkalmából a polgármestert, aki magas tisztébe emelve, nem vált el attól a keresztény nemzeti alaptól, amelyen a boldog főváros és a boldog Nagymagyarország örökösnek szánt épületét felépithetjük. Akik a keresztény nemzeti eszme pajzsán emelték *Sipőcz* Jenőt a polgármesteri méltóságba, hisznek és biznak abban, hogy mindenkor az marad, aki eddig volt, legelsősorban *a főváros szegényeinek szerető atyja és polgármestere,* akinek a gyökere a legjobb fundamentumban van, a nép szivében, a nép szeretetében.

Ezután meleg szavak kiséretében átadta a keresztény nemzeti egyesületek diszes, remekművü *ezüst emlékalbumát* és Isten áldását kérte a polgármesterre, családjára és minden munkálkodására.

Szünni nem akaró taps és éljenzés között lépett ezután az emelvényre *Wolff* Károly, hogy elmondja ünnepi beszédét.

— Ha azt mondanám — mondotta — a névnapi szónok megszokott módján, hogy ünnepelni jöttünk, akkor csak üres keretet adnék a ragyogó szép esthez, különösebb tartalom nélkül. Tartalmat akarok adni az ünnepnek, amikor azt mondom, eljöttünk ide ünnepelni — igazságot. *Ünnepelni akarunk? — Emlékezzünk!* Akik itt vagyunk, nem akarjuk, hogy a magyar állam feje másodszor vághassa szemébe a főváros vezetőségének azt a szörnyü vádat, hogy *nem akarom többé látni a bünös Budapestet!*

— Az a szellem, mely kitermelte a történelmi Magyarország sirásóit, követeli, hogy *revizióra vegyük a székesfőváros fejlődésének multját.* És ezekben a forró napokban, a rémes zivatar meglátásának pillanataiban határozta el ennek a székesfővárosnak polgársága, hogy olyan irányzatot akar a székesfőváros adminisztrációiban is, mely megfelel a nemzet évezredes hagyományainak és ez: *a kereszténység és a magyarság forró nemzeti öntudata és gondolata.* Ez a meglátás, ez az irányzat, a tanulságokat levonni akaró, a jövőt épiteni akaró tárgyilagos irányzat emelte pajzsán *Sipőcz* Jenőt Budapest székesfőváros polgármesterévé. *(Éljenzés.)*

— Amikor másodizben választotta meg őt a törvényhatósági bizottság, örült és ünnepelt az egész ország. *(Nagy taps.)* Az egész vidék aggódó ügyelemmel kisérte a választás eredményét és amikor szétment az örvendetes hir, a magyar Alföld rengő buzatábláin dolgozó testvéreink szivét épp ugy megdobogtatta az öröm érzete, mint a Dunántul lankás vidékein aggódó intelligencia lelkét. Éreztük, hogy valami egyetemes, az egész nemzetnek érdekeit szolgáló cselekedet történt a székesfőváros törvényhatósági bizottságában.

— A jövendő utja nem lehet más, mint hogy járjunk az igazság utján. *Sipőcz* Jenő ennek az iránynak, ennek az utnak a polgármestere. (Élénk éljenzés.) Nem egy párt érdekeit akarja ezen az uton kielégiteni, hanem a nemzet egyetemes érdekeinek szolgálatát tüzte ki programmjául. És *Sipőcz* Jenő iróasztalához odajött a keresztény erkölcs puritán tisztasága, odaköltözött az evangéliumi szeretet és soha egy percig nem tévesztette szem elől, minő feladatok várnak *a keresztény Budapest polgármesterére.*

— Nem vagyunk olyan gazdagok értékekben, hogy elpazarolhatnánk őket. Ha a meglátás megtanitott a helyes ut követésére, akkor az élet mindennapi fordulataiban nem lehet olyan lehetőség, amely eltérit bennünket a meglátás igazi utjáról. *(Helyeslés.)* Sipőcz Jenőben nem csalatkoztunk. *(Élénk éljenzés.)* Sipőcz Jenő becsületes meggyőződéssel áll a helyén és amikor azt mondom, hogy az igazságot jöttünk ünnepelni, akkor meg kell állapitanunk, hogy ez az igazság tölti be egész lényét, acélozza jövendő munkálkodását mindaddig, amig módja és alkalma lesz a főváros ügyeit vezetni. *(Élénk éljenzés és taps.)*

— *Sipőcz* Jenő keresztény nemzeti irányzatától nem kell senkinek félni Budapesten, sem a munkásságnak, sem a polgárságnak. Mert a szociális problémákat vagy a kereszt, vagy a marxi evangélium jegyében lehet csak megoldani. És ki mer abban kételkedni, hogy *a marxi tételek igazsága felett ott ragyog a keresztnek örök, meg nem dönthető igazsága?* (Nagy taps.)

— Vedd tudomásul, — fejezte be beszédét a polgármesterhez fordulva *Wolff* Károly — hogy számitunk rád, veled vagyunk és kérjük az Urat, hogy adjon neked erőt, egészséget, hogy ezt a történelmi hivatást méltón betölthesd.

Szünni nem akaró nagy taps és éljenzés követte *Wolff* Károly üdvözlő beszédét, amely után *Dirner* Gusztávné a *Magyar Asszonyok* nevében mondott emelkedett hangu, szép üdvözletet.

A nagy tetszéssel fogadott üdvözlés után a közönség véget érni alig akaró lelkes tapsai és éljenzései közepette kezdett szólni *Sipőcz* Jenő polgármester, hogy megköszönje a páratlan ünneplést. Elsősorban az ünnep szónokainak, *Buday* Dezsőnek, *Dirner* Gusztávnénak és *Wolff* Károlynak mondott meleg köszönetet üdvözlő beszédeikért. Azután igy folytatta:

— Bármilyen nagyra becsülöm ezt a szeretetnyilvánitást, amely a szivemig hat, azért nagyon jól tudom, hogy a személyi kitüntetésen és üdvözlésen kivül ennek a napnak még mélyebb jelentősége van, hogy ez a nap tulajdonképpen egy hatalmas tisztelgés, egy mélységes meghajlás *a nemzetfentartó nagy erők előtt.* Elsősorban tisztelgés az ősi nemzeti hagyományok előtt, mert a magyar népben egy mélységesen begyökeresedett érzés az, hogy tiszteli az ősi hagyományokat és azokat az intézményeket, amelyek gyökerüket ebbe az ősi hagyományba bocsátják. A magyar közélet, a magyar nép nagyon jól tudja azt, hogy szilárd állami életet és szilárd társadalmi rendet csak hatalmas oszlopok tudnak biztositani, amelyeknek fundamentuma benne van az ősi magyar multnak sziklatalajában. *Egy ilyen ősi intézmény a polgármesteri állás,* amelynek két erős fundamentuma van: *az ősi mult és a népnek hamisitatlan szeretete és tisztelete az állás iránt.* Azt hiszem, hogy a mai korban, amikor a tekintélyrombolásnak számtalan jelével találkozunk, ez az ünnep *mélységes tisztelgés és meghajlás az ősi multu polgármesteri állás előtt.*

— A másik tisztelgés egy ennél még hatalmasabb nemzetfentartó erőnek, *a keresztény nemzeti gondolatnak szól.* Ez a tisztelgés mélyebb, hatalmasabb, mint az előbbi, mert hiszen a keresztény nemzeti gondolat az ősi hagyományok tisz-

Különleges
FÉRFI FEHÉRNEMÜEK
házi kabátok, pyjamák
occasio árban
VESTA MUZEUM-KÖRUT 2
E lapra hivatkozók 5% engedményt kapnak.

teletét is magában foglalja. A keresztény nemzeti gondolat nemzetfentartó ereje abban van, hogy a multban gyökerezik, a jelenben él, de a jövőt épiteni semmi más gondolat nem tudja ugy, mint a keresztény nemzeti gondolat, amely az ősi magyar hagyományokat a jövő modern felfogásával és haladásával összeköti.

— *A keresztény nemzeti gondolat mindig alkotott.* Ezer év előtt megalkotta a magyar nemzeti államot, azután hosszu viszontagságon keresztül ez az eszme tartotta fenn és amikor a magyar nemzeti állam a nemzetrontó forradalmakban összetört, amikor, mint oldott kéve széthullt nemzetünk, a keresztény nemzeti eszme és gondolat volt az, amely *a magyar nemzeti államot másodszor is ujra megalapitotta.*

— A keresztény nemzeti gondolat ereje abban van, hogy ősisége mellett *mindig uj tartalommal telik meg.* Láttuk ezt a főváros reneszánszában is. A keresztény nemzeti gondolat segitségével ujra felépitettük a rombadőlt Budapestet, rendbehoztuk intézményeit, sőt szociális alkotásokat hoztunk létre, segitettünk a szegényeken és szükölködőkön.

— Nagy küzdelmek árán jutottunk ezekhez az eredményekhez, mert a keresztény nemzeti gondolat épitő munkájának terhére irták a trianoni Magyarország minden keservét, baját és nehézségét. De sem a nép nem lankadt, sem a vezérek, mert valamennyiünkben él az erős hit, hogy csak ezzel a gondolattal tudjuk a hazát és a fővárost ujjáépiteni.

— Nem lankadtam és nem fáradtam el én sem. Sok harcot vivtam, de szeretem a harcot, mert előreviszi az eszméket. Sebeket is kaptam, de sohasem panaszkodtam, mindig némán, keresztény türelemmel türtem a fájdalmas sebeket. (Nagy taps.)

— Van egy, amire legbüszkébb vagyok és amit az üdvözlő szónokok is annyira kiemeltek és amit talán ugy formulázhatnék, — hogy *a becsületnek azt a fehér tógáját, amelyet Budapest keresztény népe az ő keresztény polgármesterének ajándékul adott, tisztán és folt nélkül viseltem s tisztán és folt nélkül fogom majdan Budapest keresztény népének visszaadni.* (Élénk éljenzés és szünni nem akaró nagy taps.) Küzdelmekre még sok kilátásunk van, az eredmények terén még többet kell produkálnunk. Még sok alkotó munka van hátra, amelyet el kell végeznünk és el is fogunk végezni összefogva, erős akarattal. Minden nemzetfentartó kulturális, szellemi és erkölcsi erőt össze kell fognunk, hogy az uj és boldogabb Budapestet megalkossuk. *Soha személyes szempont nem fog vezetni,* csak a tiszta közérdek, soha nem fogom magam népszerü áramlatok által vezettetni, mert át vagyok hatva a felelősség politikájától, *amellyel egy milliós városnak tartozom. Uj, nagy, boldog Budapestet akarok, mert igy akarjuk elérni az uj, boldogabb, nagy Magyarországot.* Az ut itt meredek, de a meredek utak mindig felfelé vezetnek. És ennek az utnak a végén látom a keresztény erkölcsökön felépült *uj, boldog Nagymagyarország kapuját.*

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

Mégsem a Tisza Kálmán-téren épül fel a főváros uj központi kórháza

Némethy tanácsnok hozzákezdett az épités előkészületeihez — A város belsejében kis gyüjtőkórházat épitenek, a nagy kórházat a perifériákon helyezik el

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Abban a harcban, amelyet a törvényhatósági bizottság szociális érzékkel megáldott tagjai az uj Rókus felépitéséért inditottak, a *kórházügyi gondolat fontossága győzött a rideg pénzügyi politika felett.* Abból az alkalomból, hogy egyrészről a törvényhatósági bizottság már a jövő évi költségvetésbe kétmillió pengőt vett fel az uj központi kórház felépitésére, másrészről a népjóléti miniszter igéretet tett a fővárosnak, hogy az évek során át felgyülemlett betegápolási járulékok hátralékait a kormány az uj központi kórház felépitéséhez hozzájárulásképpen odaadja, a megvalósulás közeli stádiumába hozták az épitkezés megindítását. Erről a nagyfontosságu problémáról az *Uj Budapest* munkatársa megkérdezte *Némethy* Béla tanácsnokot, a közegészségügyi ügyosztály kitünő vezetőjét, aki a következő nyilatkozatot tette munkatársunknak:

— A központi kórház ügye örvendetesen gyors lépésekkel halad a *megvalósulás felé!* A közgyülési határozat után ügyosztályunk azonnal munkába vette az épitkezés előkészületeit, és még ebben a hónapban elnökletem mellett össze fog ülni a kórházak igazgató-főorvosainak értekezlete, hogy a további teendőkről javaslatot tegyen a tanácsnak. *A helyzet ugyanis időközben lényegesen megváltozott.*

— A közgyülés által a jövő esztendőre megszavazott kétmillió pengő és a népjóléti miniszter igérete alapot nyujtanak arra, hogy eredeti tervünktől eltérően *nagyobb arányu fejlesztését csináljuk meg a fővárosi kórházaknak.* Ez a tervünk már egyszer felszinre került, az akkor kilátásba vehető pénzügyi lehetőségek azonban ezt a tervünket *csirájában megfojtották.* Arról van szó, hogy a régi Rókus-kórházat ne a Tisza Kálmán-téri gázgyári telekre telepitsük ki, hanem a város belsejében épitsünk egy kisebb arányu gyüjtő-kórházat, magát a nagy központi kórházat pedig valahol a levegősebb és csendesebb perifériákon helyezzük el.

— Amikor ez az első számu terv felmerült, érintkezésbe is léptem a városrendezési ügyosztállyal, hogy melyek azok a telkek, amelyek a nagy központi kórház épitkezésénél számitásba jöhetnek. Erre a célra rendelkezésre áll a *Krausz—Mayer-féle angyalföldi telek,* de kaphatunk telket a *Maglódi-uton* vagy a *Külső Kerepesi-uton* is. Arról is szó van, hogy az uj nagy központi kórház valahova a *Lágymányosra* kerüljön, mert Budának ez a része komolyan és jogosan panaszkodik, hogy *nincs kórháza.*

— Egy bizonyos: a terv kibővülése kapcsán *jelentősen növekedni fog a férőhelyek száma.* Ily körülmények között a legnagyobb bizalommal tekintek a jövő elé, mert a legközelebbi esztendők a kórházügy *messzemenő fejlődését fogják hozni.*

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

A FANSz tagjainak
és a Székesfővárosi zeneiskolaiolyamok növendékeinek
BEKE PÉTER PAL
HANGSZERÜZEME, VIII., DOBOZI-UTCA 31.
Készpénzvásárlásoknál 5% kedvezményt nyujt.
FANSz tagoknak 6 havi hi ol la.

Retikülök, pénztárcák, bőröndök karácsonyra gyári áron
MELEG GÁBOR bőröndös mesternél
Budapest, Rákóczi-ut II. — Váci-utca 31.
Jelen lap előfizetője 10 százalék engedményben részesül

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Hogy időrendben maradjak, kezdem a pénzügyi bizottság pénteki ülésével, amikor is Folkusházy meleg szavakkal üdvözölte Csilléry Andrást, aki a bizottsági tagságáról lemondott Lipthay Lajos, és Vértes Emilt, aki az elhunyt Bedő Móric helyébe került a pénzügyi bizottságba. A pénzügyi bizottság ülését hétfőn délelőtt folytatták, de már ekkor köztudomásu volt, hogy szerdán nem lesz közgyülés. A bizottsági tagok tulontul ki voltak fáradva a költségvetési vitában és Ripka apánk a közóhajnak tett eleget, amikor a szerdára összehivott közgyülést egy héttel elhalasztotta.

— Mi volt a hétfői nap egyébb eseménye?

— A polgármester névnapja. Csak egy ilyen névnapi ünnepségen derül ki, hogy mennyi hive van a derék jó Sipőcz Jenőnek! Az ünneplés már délelőtt kezdődött, amikor Szlovák Pali és Farkas Ákos, a két kitünő polgármesteri titkár alig győzték az előszobában fogadni a küldöttségek tömegét. Elsőnek az elnöki ügyosztály kiváló vezetője, Gallina Frigyes főjegyző ur — különben most már csak hetek kérdése, hogy eléri a régóta megérdemelt tanácsnoki stallumot — tisztelgett, majd sorba jelentkeztek a szakhivatalok küldöttségei, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, élén Wurmb Elemér elnökkel, Márkus alelnökkel és Budó főtitkárral. Gyönyörü krizantém csokorral kedveskedett a névnapi ünnep alkalmával a polgármesternek a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége és a rengeteg barát és tisztelő által küldött virág tavaszi erdővé változtatta a gyönyörü polgármesteri fogadószobát.

— Hogyan folyt le az esti ünnepség?

— Szinte álomszerüen szép és lelkes volt minden. A bejáratnál diszruhás rendőrök, a foyerban magyarruhás kislányok, árvalányhajas pártával fejükön, zászlók, girlandok, csupa estélyi ruha, az emelvényen rengeteg zászló és virág, égszinkék dolmányos hajduk... és az ünneplő keretben szerényen, egyszerüen és mégis annyi méltósággal ott áll szive mélyéig meghatva Sipőcz Jenő. A zsufolt sorokban ki ülve, ki állva, a keresztény Budapest legjobbjai; elsősorban Wolff Károly, akinek nemes páthosza talán még sohasem volt annyira férfias és lelkes, mint hétfői beszédében. Eljött Ripka is, visszaadván a vizitet Sipőcznek, aki szintén elment az ő névnapi ünnepségére. Amott az ünnepség főrendezője, Buday Dezső szorgoskodik, egy másik sarokban Petrovácz Gyula köré csoportosulnak hivei. Az állóhely közönségének soraiban feketélik hófehér plasztronja fölött Bezzeg-Huszágh főkapitány ur hollófekete szakálla, természetes, hogy mellette ott áll hűséges helyettese, Andréka Károly is. Teljes számmal jelent meg az ünnepségen a plébánosi kar: a sok lila cingulus és nehéz aranykereszt fölött egyszerü fekete reverendájában kimagaslik Bangha Béla klaszszikusan szép feje, melyet bizony már behavazott az idő... Miről beszéljek még? A ragyogó hölgykoszoruról, melynek diszes galériájában egy, a boldogságtól könnyező nagyasszony foglalta el a királynői helyet: özv. Sipőcz Lászlóné. Ő volt a legboldogabb, mert érezte, tudta, hogy a polgármester az ünneplésnek csak egy okból örvend: érzi, hogy ezzel örömet szerez az édesanyjának... A beszédek után, amelyeknek mindegyike komoly és értékes gondolatot tartalmazott, kezdetét vette a tea. Nem volt drága bankett, finom menü, egyszerü, szives magyaros ünnepség volt. A polgármester tea közben végigsétált az asztalok között, kedvesen és szivesen fogadván a szeretetnek és a barátságnak megnyilvánulásait.

— Miért merültek a Sipőcz-teán olyan hosszu ideig bizalmas beszélgetésbe Folkusházy és Márkus Jenő?

— Azért, mert egyre közelebb van az a nap, amikor Folkusházy végre elfoglalja Rényi Dezső elárvult székét a Beszkárt vezérigazgatói szobájában. E pillanatban arról folynak még a tárgyalások, hogy a december 12-i vagy a 19-i közgyülés nyugdijazza-e Folkusházy Lajost. Valószinüleg 12-én meg fog történni a nyugdijazás a közgyülésen, melynek tagjai meg fogják találni a módját annak, hogy pártkülönbség nélkül szeretetükről és bizalmukról biztositsák Folkust. Az sincs ugyan kizárva, hogy a nyugdijazásra csak december 19-én kerül a sor, bár a pártoknak egyöntetü kivánsága az, hogy még ebben az esztendőben okvetlenül megtörténjen az alpolgármesterválasztás. Behelyettesitésről most már egyetlen szó sem esik és a megindult óriási kortéziában minden valószinüség szerint csak néhány szavazaton mulik, hogy ki lesz Budapest uj alpolgármestere. Amellett, hogy 12-én legyen meg a nyugdijazó közgyülés, szól az a körülmény, hogy a főpolgármester már másnap, 13-án kiirhatná a pályázatot az alpolgármesteri állásra. Amig ugyanis a nyugdijazás tényét nem perfektuálja a közgyülés, az uj pályázat sem irható ki. A főváros szervezési szabályzata szerint a pályázati határidő 14 nap lévén, a december 13-án kiirt pályázat 27-én lejárna és Szilveszterre már uj alpolgármestere lehetne Budapestnek. Mivel azonban a karácsony és ujév közötti héten csak a legritkább esetben szoktak közgyülést tartani, — legutóbb a Közuti megváltása alkalmával volt az ó esztendő utolsó napjaiban ülése a törvényhatósági bizottságnak, — az én számitásaim szerint január első fele lesz az az időpont, amikor a jelöltek az urnák előtt össze fognak csapni. Annál is inkább eltolódik ez

A székesfővárosi utburkolatok reformálása

Irta: **Király Kálmán** székesfővárosi müszaki tanácsos

I. rész: A budapesti utburkolatok fejlődése.

Az utburkolatok fontossága. Régente, mikor még kizárólag a lassu lóvontatás volt szokásos, az utakkal és azok burkolatával a lakosság nem sokat törődött. Ezzel szemben ma, amikor a gépkocsi a közlekedés terén óriási változást idézett elő, az uthálózat problémája a közérdeklődés homlokterébe nyomult. Ma már átment a köztudatba, hogy nem elégedhetünk meg a régi rendszerü utburkolatokkal: utainkat reformálni, vagyis az autó igényeinek megfelelően átalakitani tartozunk. Mielőtt ezen átalakitás miként jére rátérnénk, a következőkben foglalkozunk az autóközlekedés növekedésével, a fővárosi utburkolatok statisztikájával, az utügyi költségekkel és az 1904. évben felvett utburkoló-kölcsönnel.

A gépjárművek számának növekedése hazánkban. Nálunk a gépkocsiközlekedés az 1910. évben kezdett számbavehető mértékben terjedni. Ekkor ugyanis már 1000 személyautó és mintegy 150 teherautó volt az országban. 1912. évben a személyautók száma kétszeresre, 1914. évben háromszorosra emelkedett. Azután visszaesés mutatkozott. 1920. évben a személyautók száma már csupán 1500. Ezen időponttól kezdve azonban a szaporodást feltüntető vonál erősen emelkedik. 1925-ben a személyautók száma már eléri az 5000-et, jelenleg megközeliti a 10.000-et és előreláthatóan az 1930. évben a 13.000-et. A teherautók száma 1922. évig lassan emelkedik, 400-ig. 1922. évtől pedig erősebb mértékben. Jelenleg kereken 3500 teherautónk van. Számuk 1930-ra valószinüleg meghaladja az 5000-et. Ehhez járul még tekintélyes számu motoros kerékpár, amelyeknek nagyrésze oldalüléssel bir. Az előadottakból láthatjuk, hogy hazánkban is „az idő pénz" jelszó jogosultságát mind többen belátják és idejük jobb kihasználása végett áttérnek a gépkocsiközlekedésre. Ez utóbbinak azonban nemcsak mint privátautóközlekedés van meg a létjogosultsága. A társaskocsiközlekedés terén is az autó mind nagyobb teret hódit.

Az autóközlekedés előfeltétele a jó ut. A régi utak nagyrésze ma már nem felel meg a forgalmi igényeknek. A legtöbb ut gyökeres átalakitásra szorul, különösen nálunk, ahol az utburkolatoknak nagy része gyenge anyagból készült.

A különböző utburkolatok statisztikája. Budapestnél gazdagabb városok már évtizedekkel ezelőtt is a tartós porés sármentes burkolatokat részesitették előnyben. Ha összehasonlitjuk a főváros utburkolati statisztikáját Bécsével, Párisával és Berlinével, ugy azt látjuk, hogy csupán Bécs város készitett még igen sok zúzottkőburkolatot: az összterület 49 százalékát. Ezzel szemben ily bunkokat Párisban csak 3.5 százalék, a német birodalom fővárosában pedig csak 1 százalék van. Valamennyi városban igen nagymértékben nyert alkalmazást a kövezet: Budapesten 46 százalék, Bécsben 43, Párisban 59, Berlinben 68 százalék. Az aszfalt a kontinensen Berlinben vált be a legjobban, miért is ott 7,500.000 m² kocsiutfelületet láttak el ezzel a modern burkolattal. A fakockaburkolat Páris utcáin és utain terjedt el legjobban: 2,131.000 m². A keramit magyar utburkoló anyag, ezért csupán hazánkban és a hozzánk közeleső Bécsben (valamint a balkáni fővárosokban) alkalmaztatott utburkoló célokra.

A főváros utügyi költségeinek alakulása. Budapest székesfőváros vezetősége mindig tudatában volt annak, hogy az utburkolatok ügye közlekedési, közgazdasági, szépészeti és idegenforgalmi szempontokból egyaránt fontos, ezért már a három testvérváros: Pest, Buda és Óbuda egyesitésekor tekintélyes összegeket szánt az utak karbantartására és uj utak épitésére. Ez utóbbi tétel rendesen függvénye volt az általános pénzügyi helyzetnek, ha a költségvetésben deficit mutatkozott, ugy ezen rendesen akként segitettek, hogy az uj utak épitésére szánt összeget erősen megnyirbálták. Mig az 1874. évben a szóbanforgó utépitési és karbantartási költségekre 1,800.000 korona engedélyeztetett, addig 1879-ben csupán kereken 1,000.000 korona állott rendelkezésre. Ezen időponttól kezdve a vonatkozó grafikon vonala hullámszerü. Kulminál az 1900. évben, amikor a költség eléri a 4 milliót, azután csökken: az 1904. évben 2,100.000, az 1910. évben azonban már a 3 milliót meghaladja.

Természetes, hogy az Élet haladt a maga utján, a főváros folyton fejlődött, évenkint mind nagyobb lett a lakott terület. Az elmaradt utépitéseket előbbutóbb végre kellett hajtani. A főváros vezetősége a legcélravezetőbbnek nagyobb utburkoló kölcsön felvételét találta.

Az 1904. évi 20 millió koronás burkolókölcsön törlesztési tervezetének kidolgozásakor alapul szolgált: 4.5 százalékos kamatláb mellett a tőkét 20 év alatt kell törleszteni. Fedezetül három tétel jelöltetett ki: az utburkolási járulékok, a tartósabb burkolatok létesitése révén mutatkozó karbantartási megtakaritások és a költségvetésbe az uj utak épitése fejezetén évenkint beillesztendő összegek, amelyek 1905-től 1910-ig 90.000 korotától 673.000 koronáig, 1911-től 1924-ig 900.000 koronától 1,344.000 koronáig emelkedtek. Az ugrást az okozta, hogy 1911-től kezdve elmaradtak a burkolási járulékok, másrészt mind nagyobb mértékben jelentkeztek az uj burkolatok karbantartási terhei.

A 20 millió koronás kölcsönt a főváros 9 év alatt használta fel: 1905. évben kereken 4 milliót, azután egyre kevesebbet, 1913-ban már csak 902.500 koronát. A vonatkozó programm szerint összesen 180 utca és ut nyert uj burkolatot. Az összes költségnek háromnegyed része a főbb közlekedési utvonalak burkolására fordittatott. A legnagyobb munka volt a Váci-ut rendezése: 3,211.000 korona költséggel. Összesen kereken 900.000 négyzetméter kocsiut és mintegy 200.000 négyzetméter gyalogut készült. Az uj szegélyezés hossza kereken 106.000 folyóméter.

II. rész: A legutolsó három év utépitési eredményei

A világháboru, a forradalmak és az azt követő években a főváros uthálózata a szó szoros értelmében lezüllött, mert az utfenntartási összegek 1913. évtől kezdve erősen csökkentek: 1922. évben az 1913. évi összegnek 0.1 részét kaptuk. Még erősebb mértékü volt a csökkenés az utépitési tétel dotálásánál: 1919. évben az 1913. összegnek egyszázadrésze utaltatott ki. Nem csoda, hogy a főváros pénzügyi helyzetének javulásával elsősorban az utburkolatok rekonstrukciójára kellett minden igyekezetünket forditani. A 10 év alatt elmaradt utépitések pótlásával csupán az 1926. évben kezdtünk komolyan foglalkozni, amennyiben ezen évben bocsáttatott rendelkezésünkre ily célra nagyobb költségvetési összeg. Azóta minden évben számos utca és ut kap uj burkolatot.

A próbaburkolatok. A főváros az ujabb utépitő anyagokat csak akkor kezdi nagyobb mértékben alkalmazni, ha az illető anyaggal készitett kisérleti ut, az ugynevezett próbaut, kedvező eredményt mutat. Az ujabb időben végzett próbaburkolások közül emlitést érdemelnek a Műegyetemi rakparton végzett hidegaszfalt-kisérletek, az V. ker. Balaton-utcában készitett bitumenes homoktégla- és Dernolit-próbaburkolatok, végül a VII. ker., Peterdy-utcának hengerelt aszfaltburkolatai.

(Befejező közlemény a jövő számban.)

a terminus, mert a kijelölő választmánynak sulyos problémát kell megoldania; olyképpen megejteni a jelölést, hogy sértődés ne essék. Bizonyosra vehető, hogy a kijelölő választmány határozata alapján háromnál több jelöltre fognak szavazni a város atyái...

— Egy kis humort kérünk, kedves dr. Városházy, mert az utóbbi időben sok a panasz Ön ellen, hogy sokat politizál és keveset pletykázik...

— A politika is pletyka, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, de azért eleget teszek kivánságának és három kis történetet mesélek el. Tehát: 1. A pénzügyi bizottság hétfői ülésén az Acélhanghoz cimzett dalárdának valami segélyt szavazott meg egyhangulag a bizottság. Nota bene a pénteki bizottsági ülésen viszont egy közbeszólásra adott replikájában Éber Antal előre kijelentette, hogy az Acélhang segélyét sem fogja megszavazni. A hétfői ülésen Éber Antal nem volt jelen és ezért, amikor a tanács előterjesztése egyhangu szavazattal keresztülment, Bánóczy László odakiáltott az elnökhöz: „Mit szól ehez Éber Antal?" — „Majd megkérdjük tőle utólag" — mondotta halálos komolysággal Folkusházy. Ahogy a parlamenti gyorsirók szoktak feljegyezni: Általános élénk derültség. 2. A szinügyi bizottság keddi ülésén viszont Kiss Menyhért mondott el egy kedves budai bon-mot-t. „A budaiaknak nincs szükségük téli szinházra, Budának van egy rádiószinháza. Mi az a rádiószinház? A jó budaiak beülnek a Fővárosi Szinkörbe és a miskolci szinház előadását látják..." 3. Ez a kis történet a demokraták belső háboruságának bősz epizódja. A legutóbbi nagy szétválás alkalmával Csergő Hugó dr., aki annakidején Vázsonyi legbensőbb hivei közé tartozott, sokáig nem tudott határozni. Két frakció áll ugyanis egymással szemben: a Bródy Ernő-féle öreg-demokrata, melyhez Vázsonyi özvegye és fia is tartozik és a Rassay-féle, amely helyi demokrata célkitüzések helyett országos szabadelvü politikát akar folytatni. Csergő végre is hosszas habozás után az utóbbi frakcióhoz csatlakozott, mert ezt tartotta Vázsonyi szelleméhez méltóbbnak. Tudni kell még, hogy ugy Vázsonyi, mint özvegye mindig nagyon szerették Csergőt, aminek jeléképen Vázsonyi halála után a kegyelmes asszony azt az aranyórát, amelyet Vázsonyi 25 évig hordott a zsebében, kegyeleti tárgyként Csergőnek ajándékozta. Amikor köztudomásu lett Csergő hovatartozósága, Vázsonyiné levelet irt Csergőnek, a következő tartalommal: „Vázsonyi óráját csak az viselheti, aki arra méltó. Ön erre méltatlan lett. Küldje az órát vissza!"

— És mit tett Csergő?

— Visszaküldte az órát, amely azóta gazdátlan. A viszontlátásra, kedves Szerkesztő ur!

— Ajánlom magamat, tisztelt bizottsági tag ur!

Jó kávé jó egészség!

Köztudomásu, hogy a balkáni népek, amelyek a legtöbb kávét fogyasztják, a legmagasabb életkort érik el; mert a tiszta hamisitatlan babkávé egyenletes, jó közérzetet teremt és az egészség megtartásának legjobb szere.

Meinl Gyula rt.

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon Automata 883—55

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár

Magyar Általános Gépgyár Rt.

Mátyásföld

Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
Telefon: Automata 819-73

LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

FRIED MÁRTON **takaréktüzhely-gyára**
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

STELLA
CIPŐKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VII., KIRÁLY UCCA 57.
TELEFON: JÓZSEF 321—73.
A fővárosi alkalmazottak beszerzési forrása
Állandóan nagy raktárt tartunk elsőrendü
női-, férfi-, gyermek-, uxus-, sport-, vadász- és strapacipőkben, továbbá házi-, tenniszcipőkben és szandálokban.
Nagy választék:
külföldi női divathócipő, valamint férfi- és gyermek hó- és sárcipőkben, divatszinü la selyem- és florharisnyák és zoknik.
4 havi hitel! Mérsékelt árak!

Shaku-Do
művészi bronzcsillárok gyára és szoboröntöde
Budapest,
IX. ker., Mester-utca 26.
A fővárosi alkalmazottaknak 4-6 havi hitel készpénzárakon.
Mintatermeinkben ugy polgári, mint luxuslakások részére állandóan nagy választékot tartunk.

HIREK

Naptár
(48. hét)

Vasárnap, november 25, d. e. 8—12 ó.: Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi elöljáróságokon.

Hétfő, november 26, d. e. ½10 ó.: Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — **D. e. 10 ó.:** A köztisztasági bizottság ülése. — **D. e. 12 ó.:** Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. — **D. e. 12 ó.:** A magánépitési albizottság ülése. — **D. u. 7 ó.:** Az egységes Községi Polgári Párt értekezlete.

Kedd, november 27, d. e. 11 ó.: Az épitkezési albizottság ülése. — **D. u. 5 ó.:** A Közmunkák Tanácsának ülése. — **D. u. 7 ó.:** A Keresztény Községi Párt értekezlete.

Szerda, november 28, d. e. 9 ó.: A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. — **D. u. 4 ó.:** A főváros közgyülése.

Csütörtök, november 29, d. e. 10 ó.: A főváros tanácsának ülése.

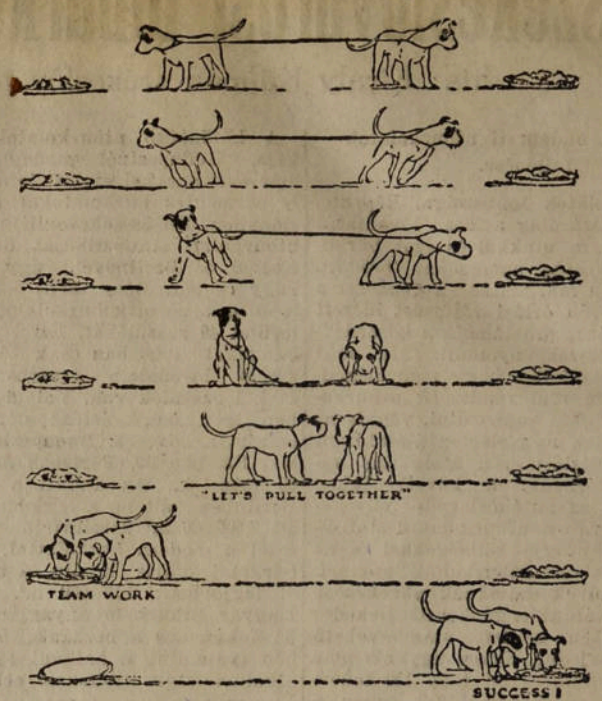
Péntek, november 30, d. e. 11 ó.: A pénzügyi bizottság ülése.

Szombat, december 1: Küldje be elmaradt előfizetési díját a kiadóhivatalba, mert csak azoknak küldhetjük a lapot, akik fizetnek!

Éber Antal és a fővárosi alkalmazottak. Azzal a támadással, amelyben *Éber* Antal részesitette a pénzügyi bizottság pénteki ülésén a fővárosi tisztviselőtársadalmat, a jövő héten tartandó szövetségtanácsi ülésén fog foglalkozni a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége. A FANSz értesülésünk szerint *megfelelő eréllyel és méltósággal* fogja visszautasitani a meg nem érdemelt támadást.

A fővárosi alkalmazottak telekakciója. Jelentette az „Uj Budapest", hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége felterjesztéssel fordult a tanácshoz azzal a kérelemmel, hogy a főváros olcsó telekkel és olcsó hitellel tegye lehetővé a fővárosi tisztviselők számára a *saját otthon* megépitését. A polgármestertől a FANSz felterjesztése a szociálpolitikai ügyosztályba került és *Liber* tanácsnok dicséretreméltó buzgalommal már intézkedett aziránt, hogy az alkalmazottak nagyjelentőségü akciója a lakásügyi bizottság legközelebbi ülése elé kerüljön. Az ügyosztály egyelőre elvben óhajtja a lakásügyi bizottsággal tárgyaltatni a kérdést olyképpen, hogy a fővárosi alkalmazottak megfelelő tömbökben telepek épitésére részletfizetésre kapjanak telket a fővárostól, az alkalmas telkek kijelölése későbbre maradna. Mivel a legtöbb fővárosi alkalmazott a telek árával csakugy nem rendelkezik, mint az épitéshez szükséges tőkével, a lakásügyi bizottság elé az a javaslat kerül, hogy a tisztviselők által vásárolt telkek vételára rangsorban mindenkor azon bekebelezés után kerüljön a telekkönyvbe, amelynek összegét az épittető az épitkezés céljaira fel fog venni. A megoldás ezen szerencsés módjával a tisztviselőtársadalom nagy kategóriái fognak épithetni. A szándékot eddig meghiusitotta az a körülmény, hogy épitkezési kölcsönt a legjobb esetben az épitkezési összeg 50—60 százalékáig csak olyan telkeken végrehajtandó épitkezésekre voltak hajlandók a bankok folyósitani, amelyek teljesen tehermentesek, vagyis teljes egészükben ki voltak fizetve. Az épitkezések végrehajtásával a fővárosi tisztviselők az *Annuitás Házépitők Szövetkezetével* folytatnak tárgyalásokat, amely a Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetségével a közalkalmazottak házépitési akcióját illetően már teljes megállapodásra jutott, amelynek jeleképen a KANSz két vezetője már bele is került az Annuitás igazgatóságába. A magunk részéről *a legnagyobb figyelemmel és szeretettel* kisérjük ezt az akciót, amelynek során a takarékos hajlamu fővárosi alkalmazottak minden nagyobb anyagi megterhelés nélkül saját házukban fognak lakhatni.

Egyesült munkában rejlik az erő...

(Fenti képet a Magyar Sütők Lapja cimü szaklap nyomán közöljük, amelyik viszont az Amerikában megjelent „Bakers Rewiew" nyomán közli. Fenti képnek a városházát illetően több alcimet is adhatunk, igy: Miért jó kartelt csinálni az ut- és csatornaépitési munkálatokra? — Vagy: Miért kell megsemmisiteni a posztóra kiirt versenytárgyalásokat? Vagy: Miért drága a tégla, a sör, a cukor, a tüzifa, a szén, a szesz?)

Verdi-Requiem a Pesti Vigadóban f. hó 25-én, vasárnap délután 5 órakor a fővárosi Népmüvelési Bizottság rendezésében. Közreműködnek Szabó Lujza, P. Budánovits Mária, Szende Ferenc és Laurisin Lajos, a m. kir. Operaház tagjai, az Egyetemi Énekkarok és a Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Unger Ernő. Az olasz operairás nagy mesterének Verdinek ez a hatalmas méretü és örökbecsü kompoziciója, mely ezuttal teljes egészében (huzás nélkül) kerül bemutatásra. A hangverseny iránt, mely az évad egyik kimagasló zenei eseményének igérkezik, igen nagy az érdeklődés. Jegyek 1—5 pengős árban IV., Váci-utca 62, földsz. 1. sz. alatt a Népmüvelési Bizottság hivatalában köznapokon délelőtt 9—2 óra között s a hangverseny napján délután 4 órától a Vigadó pénztáránál válthatók. Közalkalmazottak és diákok kedvezményes jegy váltására jogosultak, a B) bérletjegyek ráfizetés nélkül érvényesek.

A FANSz. tagjainak figyelmét felhivjuk a *Schunda V. J.* régi, hirneves hangszergyáros-cég hirdetésére. A Schunda-cég a FANSz tagjait a legmesszebbmenő kedvezményekben részesiti.

Butorok Lányinál
részletre Akácfa ucca 7

Korcsolyák tökéletes homoruan köszörülése tükörfényesre kidolgozva — — — — P 1.60
Korcsolyák cipőre felszerelése — — — — P 1.60
Korcsolyák nikkelezése és köszörülése — P 4.80
Korcsolyák
minden gyártmányból kiválasztva, a legjobbakat a legolcsóbb árban kaphatók. Az általunk eladott korcsolyákat szakszerüen beállitva s felcsavarva dijmentesen szolgáljuk ki
Léber Kálmán borotva- és késáru-gyára, nikkelezőtelepe és müköszörülőüzeje
Budapest, VIII., Rákóczi-út 61
Telefon: J. 358—09. Alapittatott 1889-ben

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

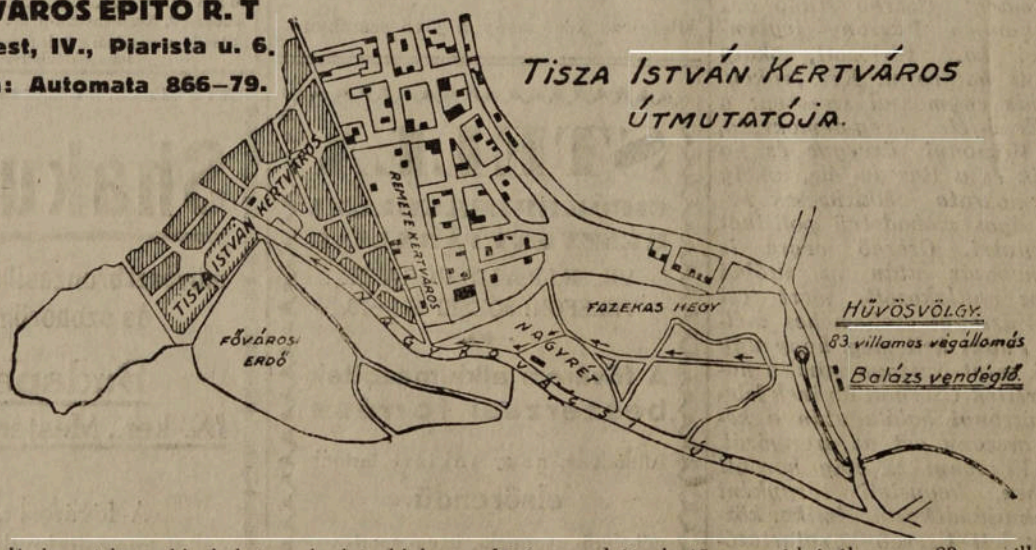
BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

CHMURA JÓ
FERENCIEK-TERE 2.
SZEMÜVEGEK

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és mübutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46. (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

KERTVÁROS ÉPITŐ R. T
Budapest, IV., Piarista u. 6.
Telefon: Automata 866—79.

Budapest legszebb helyén a budai oldalon, a főváros erdejének tőszomszédságában, a 83-as villamos végállomástól megközelithető, a fővárosi Nagyréttől néhány percnyire cca 320 házhellyel létesült a

„TISZA ISTVÁN KERTVÁROS",

mely kies fekvésével, pormentes levegőjével egyenesen hivatva van a fővárosi intelligencia lakáskérdésének megoldására. A véglegesen jóváhagyott parcellázási terv alapján uccákkal, terekkel ellátott és erdőterületen fekvő kertváros telkei kedvező fizetési feltételekkel kaphatók. Hivatalos órák délelőtt 9—1-ig.

A Kertváros Épitő R.-T., IV., Piarista ucca 6. Telefon: Aut. 866—79.

Eddig épült házaink a helyszinen megtekinthetők.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.

Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Bárhol hirdetett, illetve ismertetett
könyvet
legjobban szerezhet be
PFEIFER FERDINAND
(ZEIDLER TESTVÉREK)
Nemzeti könyvkereskedésében
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Szinházjegyárusitás Budapest összes szinházai részére

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1880-ban.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicsleadás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kömunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

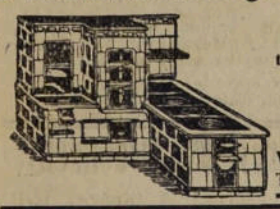
SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN OLTÁS — Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rókussal szemben

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

Átmeneti és télikabátok
valódi angol szöveteimből gyönyörü kivitelben, **nagyon olcsón, készen kaphatók.**
A vevő kivánságára ugyanazon árért **mérték után is készitek**
WIDDER férfiszabó, IV., Városház-u. 20
Telefon: Automata 880—20

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J 312—30

Eladó szabadalom!
Dr. Ebel Siegfried Sámuel Wien 92275. sz.
„Elektrotherapeutikus berendezés"
cimü magyar szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad Bővebbet:
Áron és Molnár szabadalmi iroda
BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 15.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkémények épitése, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

GAZDASÁGI ÉLET

A Magyar Hét 4000 pengője

Miniszteri jövedelmeket élveznek a kamarai titkárok — A kamarai altisztnek nagyobb a fizetése, mint egy fővárosi főjegyzőnek

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A Magyar Hét rendezése kapcsán érdekes tárgy került a törvényhatósági bizottság szerdai közgyülésének napirendjére. Arról van szó, hogy a főváros négyezer pengővel támogatja a vásár rendezését, az előterjesztés, illetőleg a Kereskedelmi és Iparkamara ezen segély iránti kérelme azonban nem tartalmazza, hogy ez a bizonyos négyezer pengő speciálisan milyen célok és milyen kiadások fedezésére szolgál. A közvélemény azonban jogosan kiváncsi ugy a Magyar Hét elszámolására, mint a Nemzetközi Vásár elszámolásaira, amellyel a Kereskedelmi és Iparkamara minden esztendőben változatlanul adós szokott maradni.

Azok a tételek, amelyeket a Kereskedelmi és Iparkamara számára különféle alkalmakkor a főváros ki szokott izzadni, épp ugy közpénzekből kerülnek ki, mint azok az illetékek, amelyeket a kereskedők és iparosok a kamara pénztárába kénytelenek befizetni. A Kereskedelmi és Iparkamara nem nyereszkedésre alakult társaság, hanem hatóság, amelynek hatósági jellegéből folyó feladata a kerskedelem és ipar törvényszabta védelme.

Hogy hogyan képviseli a kereskedelmet és ipart a róla elnevezett kamara, ez alkalommal nem feszegetjük. Szóvá kell tennünk azonban azokat a közszolgálatban páratlan nagyságu fizetéseket, amelyekkel a kamara vezetősége megajándékozza önmagát. Az egyik még csak destruktivnak sem mondható szaklap most közli a kamarai tisztviselők fizetési listáját, amelyből kiderül, hogy a fővárosi tanácsnokok és a kuriai birák szerényen fizetett dijnokocskák a kamara titkáraihoz képest.

Hogy mekkora fizetése van a kamarai tisztviselőknek, elég, ha rámutatunk arra, hogy egy kamarai titkár fizetése évi 20.000 pengő, a segédtitkár fizetése 12—14.000 pengő körül mozog, sőt egy idősebb kamarai altiszt is többet keres, mint egy fővárosi főjegyző.

Az ipar és kereskedelem szomoru leromlásának esztendeiben valóban feltünők ezek a dús fizetések. Még feltünőbb azonban, hogy ilyen körülmények között a főváros szükségesnek tartja négyezer és több pengőkkel támogatni a Magyar Hetet, a Keleti Vásárt és a kamara egyéb intézményeit és alapitásait, amikor a kamarai jelentés bölcsen hallgat arról, hogy ezekből a külön akciókból milyen külön jövedelmeik voltak a kamarai alkalmazottaknak.

A fővárosi biztositások ügye. Ismeretes, hogy a főváros a folyó év végére ugy a hivatalok, mint az üzemek által kötött összes biztositásokat felmondotta, azzal, hogy a biztositás problémájának további rendezésére fentartja a szabad kezet magának. A városgazdasági ügyosztály ebben az ügyben most részletes előterjesztést készitett, amely a legközelebbi napokban az illetékes szakbizottság és a tanács elé fog kerülni. Az előterjesztésben az ügyosztály azt javasolja, hogy a főváros ne tartsa fent az eddigi összeköttetést a biztositó intézetekkel, hanem az önbiztositás rendszerére térjen át. A városháza illetékes tényezőit ennél az elgondolásnál az a szempont vezeti, hogy a főváros eddig *évenként* — beleértve az üzemeket is — *közel félmillió pengőt fizetett ki biztositási dijakra*, az előfordult károk pedig ennek az összegnek általában alig egy kis hányadát tették ki. Hogy elsősorban az üzemeknél milyen *horribilis összegekre* szóltak e biztositások és milyen nagy latitude volt a biztositási dijak között — *ez alkalommal ne is beszéljünk*. Ha tehát a főváros az elgondolás szerint megfelelő számu esztendőn át tőkésiti a biztositási dijakat, *akkora kártartalékhoz jut*, amelyből az előfordult károk könnyen fedezhetők, sőt a főváros a valószinüségi számitások szerint *jelentős megtakaritásokat fog elérni*. Mondanunk sem kell, hogy *a biztositó intézetek kézzellábbal tiltakoznak* ezen megoldás ellen, a városgazdasági ügyosztály és az illetékes ügyosztályokban helyetfoglaló városatyák azonban el vannak tökélve arra, hogy *a biztositás eddigi rendszerével szakitani fognak*.

A középitési albizottság tagjai a polgármesternél. A középitési bizottság épitkezési albizottsága kedden délelőtt testületileg kereste fel *Sipőcz* polgármestert. Az albizottság nevében *Pászthy* János beszélt, aki előadta, hogy a műszakiak személyzethiánya a legfontosabb dolgok elintézését késlelteti, sőt lehetetlenné teszi és az albizottság azon kivánságának adott kifejezést, hogy a főváros műszaki személyzetének száma a legrövidebb időn belül megfelelően szaporittassék. A polgármester válaszában örömének adott kifejezést, hogy a műszaki személyzet számbeli hiányát most már az albizottság is szóváteszi és igéretet tett arra, hogy a személyzet létszámszaporitásának engedélyezésére megteszi a szükséges lépéseket.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

Kellner és Sándor
épület és vasszerkezeti lakatosok
Budapest, IX, Tompa-u. 24
Telefon: József 410-65

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414-91.

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

Alapittatott 1847. Alapittatott 1847
SCHUNDA V. J.
HANGSZERGYÁR és HANGSZERÜZLET
magy. kir. udv. szállitó stb.
BUDAPEST, IV., MAGYAR-UTCA 18
Operaház, Zeneművészeti főiskola, Nemzeti Zenede, Filharmóniai Társaság, Szinházak, Cserkészek, Leventék stb. szállitója.
Bármely **hangszer** alkatrészek, hurok szakszerü javitása. Különösen a világhirü **Schunda**-féle
cimbalmok és tárogatók
továbbá **tilinkók**, olasz **mandolinok, gitárok** stb kaphatók. Ugyszintén **zongorák, pianinók** és **harmóniumok** eladása, becserélése, bérbeadása, javitása, hangolása és vetele!

Legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett is! A lehető legjobbat a legjutányosabb áron!

FÖLDHITELBANK RT.
V., Hold-utca I.
TELEKELADÁSI IRODÁJA
(Telefon: Automata 261-25)
parcellázza az alant felsorolt ingatlanokat **feltünő olcsó áron**, amelyek mind villamos közelében, a város legfejlődésképesebb részein feküsznek s
150-300 öles beépitésre igen alkalmas telkek
és igy nemcsak családi házak és villák, de részben bérház épitkezésére is alkalmasak. **Mindezen ingatlanok előnyös áron s részletfizetési feltételek mellett kaphatók a következő helyeken:**
Budán: 1. I., Incze-uton, a Ferry Oszkár-ut folytatásában, a Németvölgyi-ut és a Nárcisz-ut között; 2. I., Németvölgyi-ut 46—50. házszám alatt; 3. I., Istenhegyi-ut és Nógrády-ut között; 4. II., Hadapród-utcában, a Pasaréti-ut sarkán; 5. II., Pasaréti-ut és Battai-ut között;
Pesten: 6. VII., Hungária-körut és Egressy-ut sarkán és a felparcellázás alatt levő 7. VII., Kerepesi-ut mellett, a Zalán-utca, Remény-utca és Gróf Gyadányi-ut mentén fekvő telektömb. Érdeklődőknek a telekeladási iroda: **V., Hold-utca 1. sz.** nemcsak telefonon vagy levélben ad szivesen felvilágositást, de helyszini rajzzal is szolgál. — Telekeladást közvetitő ügynököket dijazunk.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

MODERN **BUTOR** SZALON
állandó nagy kiállitása **Üllői-ut 14**
Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezmény

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Teleton: J. 381-17.

Államszámviteltani államvizsgára előkészitünk!
Jegyzetbérlet Prospektus
SZONTAGH
Budapest, IV, Váci-u. 54. Tel.: 853-70

Ékszereket ingyen becsül meg! Eladó ékszerekért és zálogcédulákért a legmagasabb árat fizetem. **Borsodi,** Alsóerdősor 3. Rákóczi-ut mellett

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipszlaplafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

159.554/1928—XII. szám.

Versenytárgyalási hirdelmény

A székesfőváros vizműveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken a következőkben megjelölt szivattyuk válnak szükségessé:

1. A káposztásmegyeri főtelepen: a) 6 darab vizszintes tengelyelrendezésü, nagynyomásu centrifugálszivattyu; b) 4 darab különös teljesitményü vertikális tengelyrendezésü, nagynyomásu centrifugálszivattyu; c) 2 drb. fenékszivattyu 1—1 elektromotorral; d) 2 darab fenékszivattyu 1—1 benzin- vagy nyersolajmotorral; e) 2 darab evákuáló szivattyu 1—1 elektromotorral; f) 2 darab evákuáló szivattyu 1—1 benzin- vagy nyersolajmotorral.

2. A káposztásmegyei I. átemelőtelepen: a) 4 darab vertikális tengelyelrendezésü, alacsonynyomásu centrifugálszivattyu; b) 1 darab fenékszivattyu elektromotorral; c) 1 darab fenékszivattyu benzin- vagy nyersolajmotorral; d) 1 darab avákuáló szivattyu elektromotorral; e) 1 darab evákuáló szivattyu benzin- vagy nyersolajmotorral.

3. A káposztásmegyeri II. átemelőtelepen: a) 6 darab vertikális tengelyelrendezésü, alacsonynyomásu centrifugálszivattyu; b) 1 darab fenékszivattyu elektromotorral; c) 1 darab fenékszivattyu benzin- vagy nyersolajmotorral; d) 1 darab evákuáló szivattyu elektromotorral; e) 1 darab evákuáló szivattyu benzin- vagy nyersolajmotorral.

4. A budaujlaki telepen: a) 8 darab különböző teljesitményü, vertikális tengelyelelrendezésü magasnyomásu centrifugálszivattyu; b) 1 darab fenékszivattyu elektromotorral; c) 1 drb. fenékszivattyu benzin- vagy nyersolajmotorral; d) 1 darab evákuáló szivattyu elektromotorral; e) 1 darab evákuáló szivattyu benzin- vagy nyersolajmotorral.

5. A krisztinavárosi átemelőtelepen: 9 darab vizszintes tengelyelrendezésü, magasnyomásu centrifugálszivattyu.

6. A kőbányai átemelőtelepen: a) 2 magasnyomásu centrifugálszivattyu; b) 1 darab evákuáló szivattyu elektromotorral; c) 1 darab evákuáló szivattyu benzin- vagy nyersolajmotorral.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a gépészeti berendezéseknek a szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A szivattyuk és motorok teljesitményére és kivitelére, ugyszintén arra vonatkozóan, hogy az egyes szivattyuk a vizműveknek mely telepein kerülnek felszerelésre, a közelebbi adatokat a részletes leirás tartalmazza, amely a vizművek igazgatóságánál, IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz., II. emelet 20. sz. alatt folyó évi november 26-ától 3 pengőért megrendelhető; ugyanott a szivattyuk elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágositásokat is megadják.

A beszerzésre kerülő berendezések különlegességére az üzembiztonság érdekében támasztott fokozottabb igényekre való tekintettel a szállitást csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimeritően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretü, teljesitményü és kivitelü szivattyukat mint önálló cég már sikerrel szállitott és üzembe helyezett.

Az ajánlatokat mindegyik telepre vonatkozóan külön-külön kell megtenni s a székesfőváros tanácsa az ajánlatok elfogadásáról telepenként külön fog dönteni.

Az ajánlatokat **folyó évi december hó 22. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vizvezetéki és világitási ügyosztályban, II. em. 302. sz. alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak december 22-én déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak a II. emelet 298. sz. alatt lévő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1928. november 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

Kiadótulajdonosok:
Doby Andor dr. és Schramm Ede.
Felelős kiadó:
SCHRAMM EDE igazgató.
A kiadóhivatal vezetője:
Láng Manó igazgató.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—33.) Müsor: Magyar Hiradó. — UFA világhiradó. — Erich Pommer UFA-produkció legszebb filmje: Magyar Rapszódia. Irta: Székely János. Rendezte: Hans Schwarz. Főszereplők: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch, Heltai Andor. Ákom Lajos tanár orgonaszólója. — Stephanides Károly dirigál. Veres Jancsi 14 tagu cigányzenekarával. Előadások kezd. hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!
A müsor a második hétre is prolongálva!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Az utca angyala. Főszereplők: Charles Farrel és Janett Gaynor. 2. A kalandkirály, amer. tört. 3. Fox-Journal és Magy. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 874—02.) — Müsor: A kék frakk. Flers és Caillavet vigjátéka 9 felv. Főszereplő: Nicolas Rimsky, Richard Dix, Mary Brian. Az ördögszekér. Vidám filmregény 8 felv. Játékos, aki nyer. Burleszk 2 felvonásban. — Magyar- és Paramounth Hiradó. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8, ¾10, szombat- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. — Minden vasárnap délelőtt 11—1 óráig mérsékelt helyáru vigjáték-matiné.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. — Müsor: Fejős Pál, a világhirü magyar rendező legnagyobb amerikai filmje: „Lonesome." (Nagyváros mostohái). Főszereplők: Glenn Tryon és Barbara Kent. — Huszárcsiny. Vidám, békebeli történet. — Prolongálva. Főszereplők: Dina Gralla, Werner Pittschau és Albert Paulig. — Hiradók. — Előadások kezdete hétkönapokon (szombat kivételével) 5, ¼8 és ½10 órakor. — Szombat, vasár- és ünnepnapokon 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ, VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J. 302—63. — Hétfőtől—szerdáig, November 26—28. „Szeplőtlen asszony." Dráma 8 fv. Főszereplők: Pola Negri, Beregi Oszkár és Einar Hanson. — „A spicli." Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Mary Astor és Edmund Love. Hiradó. — November 29—december 2. Csütörtöktől—vasárnapig. „A Néva leánya." Dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Claudia Victrix. és a fényes kisérő müsor. — Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon: 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: Cigányvér. Kalandos történet 8 felvonásban. Főszereplők: Rod la Roque, Lupe Velez és Warner Oland. — Párducherceegnő. Jaqueline Logan nagy világhirü filmje 8 felvonásban. — Magyar- és Külf. Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapokon ½6, fél 8 és fél 10 órakor. — Vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Fejős Pál világhirü magyar rendező legujabb filmremeke. Lonesome. Két egyszerü ember mindennapi története 8 fejezetben. Főszereplők: Barbara Kent és Glenn Tryon. — Scenirozott előjáték. Előadják: Dalmady Erzsébet és Békássy István. Az ördögszekér. Paramount filmjáték 8 felvonásban. Főszereplők: Mary Bryan és Richard Dix. Hiradók. Előadások kezdete hétköznapokon: 5, ¼8 és ½10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Müsor: Rod la Roque főszereplésével: Cigányvér. — Jaqueline Logan főszereplésével: Párducherceegnő. — Ferkó, mint boxbajnok. Slágerburleszk. — Hiradó. Az előadások kezdete hétkönapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Vasárnap: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: 1. Wings, a szárnyas ember szimfóniája két részben, 14 fejezetben. Az első szinkronizált film Budapesten. Az eredeti kisérőzenét vezényli: P. Horváth Dezső. 2. Swinx, jubiláris rejtvényfilm. Előadások kezdete szombat és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor. — A többi napokon: 5, ¼8 és ½10 órakor.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI. Nagymező-u. 8. Hétfőtől—szerdáig November 26—28. „A Spicli." Dráma 8 fv. Főszereplők: Mary Astor és Edmund Love. — „A Texas réme." Izgalmas történet 6 felvonásban. Főszerepben: Buck Jones. — „Mintafarm." Slágerburleszk. — Hiradók. — November 29—december 2. Csütörtöktől—vasárnapig. „A párducherceegnő." Egy hires artistanő kalandjai 8 felvonásban. Főszereplők: Jaqueline Logan és Alan Hale. — „Huszárcsiny." Vidám történet 9 felvonásban. Főszereplők: Dina Gralla és Werner Pittschau. Hiradók. Előadások kezdete köznapokon: 5, ¼8 és ½10. Vasárnap 3 órától. Vasárnap d. e. 10—1 óráig burleszkmatiné.

CORVIN-SZINHÁZ (József-körut és Üllői-ut sarok, Telefon: J. 389—83.) — Müsor: 1. Hiradók. 2. A kalandkirály. (fősz. Fred Thomson) 3. Az utca angyala (fősz. Janet Gaynor, Charles Farrel). Előadások szerdán: fél 7, 9, más köznapokon: negyed 6, fél 8, háromnegyed 10; vasárnap: 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

KAMARA-MOZGÓ (Telefon: 440—27.) 1. Hiradók. 2. A kalandkirály (fősz.: Fred Thomson), 3. Az utca angyala fősz.: Janet Gaynor, Charles Farrel.) Előadások hétköznap: 6, 8, 10; szombaton: negyed 5, negyed 7, 8, 10; vasárnap: 3, háromnegyed 5, fél 7, fél 9 és 10 órakor.

AZ UCCA ANGYALA
Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel
sikere példátlan!
Ezért prolongálja még egy hétre
a
KAMARA CORVIN CAPITOL

Andrássy-uti Szinház
UJ MŰSOR
RÓZSAHEGYI KÁLMÁN felléptével
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

TABARIN
attrakciós novemberi műsora vezet!
Kezdete **10** órakor — Záróra **6** órakor

Király Szinház
EGÉSZ HÉTEN
ZERKOVITZ-SZILÁGYI operettje:
ELTÖRÖTT A HEGEDŰM...

Budapest és az ország legjobb bevásárlási helye
BUTOROTTHON állandó kiállitása. Szolid árak, fizetési kedvezmény
Tulajdonos: POÓR VINCE, Baross-u. 15 (Vöröskereszt épület)

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai üzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formára készülő aszbesz fedő- és szigelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenkinél tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGÁRIA passe-partout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopäd- és mücipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális érctényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KALLÓ JENŐ kályhásmester Budapest, VII., István-ut 12. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Dembinszky-utca 23

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII.. Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és müakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 312—12.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IV. ker. Központi városháza levétárának központi gőzfütő berendezési munkáira.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928. évi november hó 20-ától kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnök urnál a Központi városháza, III. em 328-b. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1928. évi december hó 11-én (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928. évi november hó 17.

A székesfőváros tanácsa.

Misura Mihály
autó karoszséria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrás-utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

Budapest, 1928 december 1

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Rumbach

A szerdai közgyülésen nyugalomba helyezték Rumbach Dezső tanácsnokot, az ut- és csatornaépitési ügyosztály kitünő vezetőjét. Egy régi kor utolsó emléke, egy darab a patriarchalis multból távozik el az ő nemes alakjával a budapesti városházáról, melynek boltives folyosóiról még sokáig hiányozni fog az ő kedvelt egyénisége. Rumbach Dezső utolsó tagja volt annak a triasznak, amely Fock Edével és Solty Lajossal a legnemesebb értelemben vett köztisztviselő-tisztességet, a nagy koncepcióval párosult mérnöki tudást, az alantasaival szemben atyai gondoskodással kapcsolatos kötelességteljesitésre való szigoru szoritást tette otthonossá a főváros legfontosabb mérnöki ügyosztályában. A technika rohanó vágtatása talán sehol sem okozott oly mélyreható változásokat, mint az utépités terén; a triasz három tagja azzal a vizsgálódó szemmel fogadta ezeket az ujitásokat, amely a konzervativ hagyományokon nevelkedett komoly szakembereket a ki nem próbált találmányokkal szemben kötelezi. Rumbach Dezsőt éppen emiatt a tulzottnak tartott konzervativizmusa miatt ért-e az utóbbi időben sok és meg nem érdemelt támadás, főleg olyanok részéről, akiket sem diplomájuk, sem élettapasztalatuk ezeknek a szakszerüeknek látszó, alapjában azonban laikus támadások megtételére nem jogositott. Rumbach Dezső elment, de szelleme, a mérnök-triasz nemes és férfias hagyományai ott maradtak az elárvult ügyosztályban. És tul minden támadáson, melyeknek efémer voltát beporozza az idő, a városháza mérnöki karában ott fog élni ez a szellem és még évtizedek mulva is büszkén fogja emlegetni egy-egy ma még kezdő mérnök, hogy anno 1928. a Rumbach Dezső iskolájába járt...

Csilléry

Csilléry András dr. tehát, akinek a képviselői mandátumáról történt lemondása alkalmából most egyremásra banketteket rendeznek tisztelői és barátai, eltünik a parlament porondjáról és közéleti működése a közgyülési teremre fog szoritkozni. Nem ismerjük Csilléry lemondásának okait, de sajnálnunk kell, amikor egy ilyen tiszta szándéku, lelkes és komoly magyar hazafi eltünik az országos politikából. Reméljük azonban, hogy amit az országos politika vesztett Csilléry lemondásával, azt nyeri a községi politika és a forradalmak utáni kormányzat kitünő egészségügyi miniszterének tartalmas, okos és becsületes felszólalásaival gyakrabban találkozunk ezután a közgyülési teremben, a közigazgatási és a pénzügyi bizottságokban, mint eddig... A közgyülés azon tagjaival, akik egyben országgyülési képviselők is, az a baj, hogy a honatyai kötelességeket elébe-helyezik a városatyai teendőknek. Örvendünk, hogy Csilléryt sikerült a városnak a parlamentből elhóditani...

„Mi csak azt tudjuk, hogy minden tanár reggeltől estig dolgozik a mindennapi kenyérért"

A Fansz Oktató Osztálya élesen visszautasitotta Éber Antal tanügyi támadásait — Az Oktató Szakosztály közgyülése tiltakozott az ellen, hogy a főváros tanszemélyzetét a főváros adózó polgárságával szembeállitsák — A közgyülés köszönetet szavazott azoknak a bizottsági tagoknak, akik Eber támadásával szemben a főváros kulturája és a tanszemélyzet mellett szólaltak fel

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Azoknak a támadásoknak, amelyek a tanügyi igazgatás és általában a főváros közoktatási ügye ellen a pénzügyi bizottságban és a törvényhatósági bizottságban *Éber* Antal részéről elhangzottak, váratlanul éles visszhangjuk támadt a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Oktató Osztályának* közgyülésén. Komoly, méltóságos és hatásos volt az a közgyülés, amelyre nagy tömegekben jöttek el a fővárosi tanerők, a jövő magyar nemzedék oktatói, hogy jelenlétükkel is demonstráljanak azon törekvés ellen, amely előre megszabott, rideg keretek közé akarja skatulyázni a fővárosi oktatás gyenge és törékeny virágát.

November 24-én tartotta a *Fansz Oktató Osztálya* közgyülését a belvárosi reáliskola tornatermében. A közgyülésen *Erődy* Kálmán dr., a belvárosi reáliskola kitünő igazgatója, az oktatási osztály elnöke elnökölt. Büszkén emlékezett meg az elnöki megnyitó azokról az eredményekről, amelyeket az oktatóosztály rövid három esztendei fennállása alatt elért *a státus és fizetésrendezés ügyének dülőre juttatásával, a karácsonyi segély állandósitásával*, a *jubileumot ülő kartársak egyhavi fizetésének jutalmul való adásával*, a *fővárosi segitőalap megszervezésével*. Az anyagi eredmények mellett azonban nem kell elhanyagolni a kulturális eredményeket sem: az *Országos Tanügyi Kiállitás rendezését és szervezését*. A Fansz oktató osztályának fejlődése sohasem stagnált, erkölcsi sulya, tekintélye és ereje évről-évre növekedett. Ezt, amint a polgármester legutóbb a szakosztály üdvözöltetése alkalmával mondotta, — annak köszönheti, hogy nélkülözhetetlen szerepet tölt be, higgadtsággal, komolysággal teljesiti feladatát és nehéz időkben mindig levezette a szenvedélyeket.

— A szép jövőre hivatott egyesület vezetőségének — folytatta emelt hangon *Erődy* elnök — éppen ezért a teremtett erkölcsi tőkét *könnyelmüen kockáztatnia nem szabad*. Ami természetesen nem jelenti azt, hogy amennyiben a főváros oktatóosztályát bármely oldalról támadások érnék, azt ölbetett kezekkel nézze. A tárgyilagos kritika sohasem téveszti el célját, mig a szenvedélytől áthatott személyeskedés magától megsemmisül. A pénzügyi bizottságban és a közgyülésen elhangzott beszédek arról győzték meg a *Fansz Oktató Osztályát*, hogy *kettőzött erővel kötelessége küzdeni a fővárosi törvény revíziójával kapcsolatban a tanszemélyzet régi jogainak visszaszerzéséért és kiterjesztéséért*. Hálával és köszönettel adózunk mindazoknak, akik a közgyülésen védelembe vették a főváros oktatóit, de a mi ügyeinknek csak magunk lehetünk igazi és hivatott védői.

A lelkes tetszéssel fogadott megnyitó után *Purébl* Győző tanácsnokot üdvözölte melegen *Erődy* dr. abból az alkalomból, hogy kormányfőtanácsossá nevezték ki. Ebből az alkalomból az Oktató Osztály *Purébl* Győző dr.-t legteljesebb bizalmáról és ragaszkodásáról biztositotta és a kitüntetés felett érzett örömének a közgyülés jegyzőkönyvében adott kifejezést. Meleg szavakkal üdvözölte még Erődy *Budó* Jusztin dr.-t, aki az ülésen *a Fansz Tisztviselői Osztályát* képviselte. Ezután *Haury* István dr. főtitkár tette meg évi jelentését.

A főtitkári jelentés beszámol azokról a lépésekről, amelyeket az elnökség az általános fizetésrendezés, a családi pótlék és a lakbérek méltányos rendezése tárgyában tett. Kérte az elnökség a tanácsot, hogy *a fővárosi bérházakban levő lakásokat* elsősorban fővárosi alkalmazottak kapják, továbbá, hogy a főváros által nyujtandó *olcsó telkek* és *kölcsön* nyujtásával tegye a főváros lehetővé saját alkalmazottai számára *családi házak és öröklakások épitését*. Ezután általános figyelem közepette a közoktatási személyzetet ért támadásokról beszélt *Haury* dr. A jövő évi tanügyi költségvetés tárgyalásánál — mondotta — bár általában a közgyülés teljes elismeréssel adózott az ügyosztályt vezető tanácsnoknak, *Purébl* Győző dr.-nak *(Általános éljenzés)*, olyan disszonáns hangok is felmerültek. amelyek, ha szélesebb körben gyökeret vernek, a főváros közoktatási ügye megáll fejlődésében. Ha honoráljuk is azt a felfogást, hogy a főváros tanügyi költségvetését nemcsak pedagógiai szempontból, hanem a gazdasági helyzet szempontjából is meg kell vizsgálni, akkor is óvnunk kell mindenkit annak hangoztatásától, hogy a kulturára forditott kiadások nem tekinthetők gyümölcsöző és a nemzeti érdekek szempontjából elsőrendü szükségleteknek. A Fansz Oktató Osztálya soha személyi kérdésekkel nem foglalkozott és most is csak azért tesz kivételt, mert *minden felszólaló* a főváros közgyülésén az oktató személyzet mellett szólalt fel, *csak egy felszólalás volt, amely ellenünk szólt*. Ebből az alkalomból kifolyólag *tiltakoznunk kell az ellen, hogy bennünket a főváros adózó polgárságával szembe állitsanak. Tiltakozunk* az ellen, hogy a tanszemélyzet fizetését soknak, az elfoglaltságát kevésnek tartsák. *Mi csak azt tudjuk*, hogy minden egyes tanár tanit, reggeltől késő estig dolgozik a mindennapi kenyérért.

Ezután a közoktatásügyi bizottság által kiküldött hatos albizottság munkásságával foglalkozott dr. *Haury*, megállapitván, hogy abban a bizottságban, amelyben *Wolff* Károly és *Kozma* Jenő vesznek részt, *tökéletesen megbiznak*, ebből a főváros tanügyére, a főváros tanszemélyzetére kár nem háramolhat.

A főtitkári jelentéshez elsőnek *Komáromy* Károly felsőkereskedelmi iskolai igazgató szólalt fel. Nincsen megelégedve a tanszemélyzetet ért támadásokat illetően *a főtitkár enyhe megállapitásaival*. Erős szavakkal utasitja vissza *Éber* Antalnak a luxus-iskolákra, a fényesen berendezett igazgatói irodákra, tanári termekre és igazgatói lakásokra, valamint a kereskedelmi iskolai tanulók gyenge előmenetelére vonatkozó támadásait. *Békássy* Sándor polgári iskolai igazgató, *Szabó* Károly dr. felsőkereskedelmi iskolai cimz. igazgató felszólalásai után *Bodnár* Gyula dr. határozati javaslatot terjeszt elő. A határozati javaslat megállapitja, hogy a fővárosi tanszemélyzet egyeteme az őt ért támadások felett, amelyeket magához méltatlanoknak tart, *napirendre tér*. A közgyülés mindazoknak a bizottsági tagoknak, akik a költségvetési vita alkalmával a főváros tanszemélyzete és a főváros kulturája mellett szavukat felemelték, *jegyzőkönyvi köszönetet mond*.

A közgyülés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta, azután elnöknek ujra *Erődy* Kálmán dr. reáliskolai igazgatót, főtitkárnak *Haury* István dr.-t, társelnököknek *Ölvetzky* Pált, *Stelly* Gizellát, *Lázár* Kálmánt, *Jablonkay* Géza dr.-t és *Szabó* Ignác dr.-t választotta meg.

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és műbutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46, (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866-64.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Alapittatott 1847. Alapittatott 1847
SCHUNDA V. J.
HANGSZERGYÁR és HANGSZERÜZLET
magy. kir. udv. szállító stb.
BUDAPEST, IV., MAGYAR-UTCA 18
Operaház, Zeneművészeti főiskola, Nemzeti Zenede, Filharmóniai Társaság, Színházak, Cserkészek, Leventék stb. szállitója.
Bármely **hangszer** alkatrészek, hurok szakszerü javitása. Különösen a világhirü **Schunda**-féle
cimbalmok és tárogatók
továbbá **tilinkók**, olasz **mandolinok, gitárok** stb kaphatók. Ugyszintén **zongorák, pianinók** és **harmóniumok** eladása, becserélése, bérbeadása, javitása, hangolása és vétele!

Legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett is! A lehető legjobbat a legjutányosabb áron!

HEDAG a legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék.
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz, az emberi szervezetre nem ártalmas, abszolut fagyálló.
Magyar gyártmány.
Gyártásihely: VADÁSZTÖLTÉNY, GYUTACS ÉS FEMARUGYÁR R.-T., BUDAPEST
Egyedárusító: **KROPSCH GÜNTHER,**
BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TEL.: J 406-39

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

Tiz kérdés az autótaxi-ügyben,

de egyetlen kérdésre sem fogunk feleletet kapni...

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Abból az alkalomból, hogy az autótaxi-ügy egyre nagyobb hullámokat vet, az alábbiakban néhány kérdést teszünk fel. Előre is kijelentjük, hogy ezekre a kérdésekre nem várunk feleletet. Hogy mégis feltesszük ezeket a kérdéseket, annak oka az, hogy az igazoló választmány figyelmét óhajtjuk teljes tisztelettel néhány feltünő dologra felhivni. Kérdéseink a következők:

1. Csatlakoztak-e valamelyik közgyülési párthoz és ha igen, melyikhez egyes bérautófuvarozó-csoportok, abban a reményben, hogy valamely párthoz való tartózandóságuk a nagy versenyfutásban számukra előnyt fog jelenteni?

2. Irtak-e és ha igen, kik irtak ajánló leveleket az illetékes fővárosi tényezőkhöz egyes természetes vagy jogi személyek taxi-engedélye ügyében?

3. Vannak-e olyan taxi-engedély iránti kérvények, amelyeken bizottsági tagok szignuma szerepel?

4. Van-e olyan bizottsági tag és ha van, ki az, aki valamely autótaxiért folyamodó érdekcsoportnak, mint jogi személynek igazgatóságában helyet foglal és ebbeli minősége a cégjegyzékben be van jegyezve?

5. Van-e olyan bizottsági tag és ha van, ki az, aki valamely törvényszékileg bejegyzett jogi személy igazgatóságában helyet foglalva, vagy nem foglalva helyet, az illető csoport által elérendő autótaxi-engedélyek után ügyvédi díjlevélbe burkolva vagy egyéb módon magának fizetést vagy egyéb ellenszolgáltatást kötött ki?

6. Van-e olyan bizottsági tag és ha van, ki az, aki az általa képviselt csoport által megkapandó autórendszámok tulajdonosai által aláirt együttes meghatalmazással valamely biztositó társaságnál jelentkezett, felajánlotta, hogy az általa képviselt csoport autóit az illető biztositó társaságnál fogja biztositani abban a reményben, hogy ezen eljárásért a biztositó társaságtól proviziót fog kapni?

7. Igaz-e, hogy a Baross Gábor—Wein Dezső-csoport mögött egy svájci érdekeltség áll (mert az még a jobbik eset volna, ha csak az Autótaxi r. t. állana mögötte) és ez a pénzcsoport külföldi autók behozatalával akarná mint aporttal a részvénytársaságot finanszirozni?

8. Igaz-e, hogy az autótaxi-ügyben ujból el akarják gáncsolni a magyar ipart és fel akarják menteni az uj rendszámok tulajdonosait azon kötelezettség alól, hogy magyar kocsikat szerezzenek be?

9. Igaz-e, hogy az egyik, autótaxi-rendszámért folyamodó érdekeltség kebelében helyet foglal egy olyan volt bizottsági tag is, aki alig néhány hónappal ezelőtt önként mondott le bizottsági tagságáról, de akkor már ezen autótaxi-érdekeltségben részes volt?

10. Igaz-e, hogy az uj autótaxi-rendszámok kiosztásával kapcsolatosan a főváros nem fogja követelni a viteldij leszállitását, és az uj engedélyesek számára éppen ugy szinekura lesz egy-egy rendszám hitbizomány-tulajdona, mint a mostani boldog birtokosok számára, akik külön nappali és külön éjszakai soffőrt tudnak tartani a taxi jövedelméből és még mindig annyi marad, hogy munka nélkül és gond nélkül megélnek?

JÁTÉKVASUT, mozi, rádió
Ferenciek-tere 2. **CHMURA**

Kellner és Sándor
épület és vasszerkezeti lakatosok
Budapest, IX, Tompa-u. 24
Telefon: József 410-65

Különleges
FÉRFI FEHÉRNEMÜEK
házi kabátok, pyjamák
occasio árban
VESTA MUZEUM-KÖRUT 2
E lapra hivatkozók 5% engedményt kapnak.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J: 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN OLTÁS — Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32, I. em. 1, Rókussal szemben

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

FÖLDHITELBANK RT.
V., Hold-utca 1.
TELEKELADÁSI IRODÁJA
(Telefon: Automata 261-25)
parcellázza az alant felsorolt ingatlanokat **feltünő olcsó áron,** amelyek mind villamos közelében, a város legfejlődésképesebb részein feküsznek s
150-300 öles beépitésre igen alkalmas telkek
és igy nemcsak családi házak és villák, de részben bérház épitkezésére is alkalmasak. **Mindezen ingatlanok előnyös áron s részletfizetési feltételek mellett kaphatók a következő helyeken:**
Budán: 1. I., Incze-uton, a Ferry Oszkár-ut folytatásában, a Németvölgyi-ut és a Nárcisz-ut között; 2. I., Németvölgyi-ut 46—50. házszám alatt; 3. I., Istenhegyi-ut és Nógrády-ut között; 4. II., Hadapród-utcában, a Pasaréti-ut sarkán; 5. II., Pasaréti-ut és Battai-ut között;
Pesten: 6. VII., Hungária-körut és Egressy-ut sarkán és a felparcellázás alatt levő 7. VII., Kerepesi-ut mellett, a Zalán-utca, Remény-utca és Gróf Gvadányi-ut mentén fekvő telektömb. Érdeklődőknek a telekeladási iroda: **V., Hold-utca 1. sz.** nemcsak telefonon vagy levélben ad szivesen felvilágositást, de helyszini rajzzal is szolgál. Telekeladást közvetitő ügynököket dijazunk.

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— A szürkének és unalmasnak igérkezett szerdai közgyülés váratlanul zsufolt padsorok és még zsufoltabb karzat előtt nyilt meg. A kis omlett, amelyért a nagy lárma támadt, az autótaxi-kérdés volt, ez volt az a nagy ok, amely fölsorakoztatta az egyes pártok legmezeibb hadait is. Ha zsufoltak a közgyülési padsorok, akkor izgalom is akad bőven. És valóban: a legérdekesebb költségvetési vita alkalmával sem volt annyira üres a három uzsonnázó terem, mint szerdán délután, amikor az egyes pártok szónokait lázas tapssal fogadták a kebelbeliek és élénk közbekiáltásokkal az ellenséges pártokon lévők. Az Ottó-mise ügye, amelyen Buzáth őméltósága legszabadabb egyéni jogán vett részt, még nem okozott Farkas István éles interpellációja dacára sem nagyobb feltünést: kit érdekelnek az óceáni viharok, amikor az otthonunk kis csermelye zúg, azaz még helyesebben, ha az otthoni kis fazékban fő a leves? Igen szerencsétlen volt Miklós Ferenc felszólalása és inditványa, az ő felszólalását saját pártjabeliek közül is igen sokan elitélik. Erről jut eszembe, hogy az összeférhetetlenségi törvényt az ügyvédeket illetően igen sürgősen preciziroznl kell. Éber Antal okos és mindenképpen figyelemreméltó inditvánnyal jött, azonban ez is hatás nélkül maradt a nagy harci felkészültségben. Don Éber különben annyi szélmalomharcot vivott tanügyi és egyéb tereken, hogy most már az okos inditványait sem veszik figyelembe. Kiderült azonban, hogy — és ez Don Éber dicséretére legyen mondva, — hogy ha egészséges ötleteit nem is veszik tulságosan figyelembe, párbajozni tud, sőt a félelmetesebb bajvivók közé tartozik. A Lipótvárosi Demokrata Kör közgyülési különitménye feltünő melegséggel támogatta a kisemberek ügyét, állandó közbekiáltásokkal zavarván Éber felszólalásait. Éber a következőleg válaszolt: „Én is védem a kisembereket, éppen ugy, mint a bizottsági tag urak. Köztem és önök között — szólt a különitmény felé fordulva — csak az a különbség, hogy önök ismerik azt a száz kisembert, akiknek az érdekében kiabálnak, én meg egyáltalában nem ismerem azokat a kisembereket, akiknek az érdekében szót emelek." Mintha forró záporeső hullt volna a karzatról, ugy elhallgatott a Falk Miksa-utcai vezérkar...

— Mindenesetre helyesen tette... Hogy volt megelégedve bizottsági tag ur Sipőcczel?

— Egy érdekes megfigyelésem van, mélyen tisztelt Szerkesztő ur. Tiz esztendeje, mióta bizottsági tag vagyok, láttam Sipőczöt jóban, rosszban, de mindig nyugodtnak láttam. A szerdai közgyülés volt az első alkalom, amely Sipőczöt is kihozta a sodrából, látható izgalommal, nekipirulva mondotta el beszédét, amely különben az egyedül jogos és igazságos álláspontnak volt korrekt leszögezése. Mire azután az elnöki székbe ült, ő is visszanyerte higgadtságát és nyugodtabban elnökölt, mint valaha.

— Ily körülmények között nem sok idő jutott az alpolgármesteri kortéziára?

— Azért jutott elég. Most már bizonyosra vehető, hogy január első felében betöltik Buzáth János örökét. Azért Buzáth örökét és nem Folkusházyét, mert Buzáth automatikusan első alpolgármester lesz, ő kerül Folkusházy helyére és igy tulajdonképpen Buzáth helyére kerül valaki. Hogy ki, az még teljesen bizonytalan, a bizonyos csak az, hogy az összes pártok egyértelmüen azt a kivánságukat fejezték ki a főpolgármester és a polgármester előtt, hogy még ebben az évben legyen meg a választás. Ez azonban technikai okok miatt lehetetlen. Folkusházyt csak a december 19-i közgyülés nyugdijazza, ha Ripka már másnap ki is irja a pályázatot a jelentkezésre (az alpolgármesteri állásra a pályázat nem irásbeli uton, hanem a főpolgármesternél való szóbeli jelentkezés után történik), január 4-ike a legközelebbi terminus, amikorra a kéthetes jelentkezési terminus lejárván, a választás megtartható. Minden egyéb hireszteléssel szemben a leghitelesebb forrásból jelenthetem, hogy Szabó Imre dr. tiszti főügyész a pályázók között lesz, a főügyész azon az állásponton van, hogy pályáznia kell, mert nem hagyhatja cserben azokat, akik őt sem hagyják cserben. Ami általában a jelölteket illeti, engedje meg Szerkesztő ur, hogy az intrikák mérhetetlen tengeréről, a felmagasztalásokról és a lecsepülésekről, az uzsonnákról és a vacsorákról, a reményekről és az előrelátható csalódásokról ne adjak részletes információt...

— Igaza van, kedves dr. Városházy. Az én álláspontom is az, hogy bármennyire tekintélyes világlap is az Uj Budapest, mégsem mi vagyunk hivatottak eldönteni, hogy ki legyen alpolgármester. Hacsak az ön egyetlen szavazatán nem fog mulni a dolog. A mi hivatásunk az lesz, hogy meleg vezércikkben üdvözöljük majd, aki eljövendő, és igyekezzünk irt csepegtetni a fájó sebekre...

— Készitse a csepegtetőt, kedves Szerkesztő ur, mert alaposan szükség lesz rá! Jelentem különben, hogy az alpolgármesterválasztás után gyorsan megoldódnak az egyébb személyi problémák is. Gallina Fricinek nem lesz ellenjelöltje a ta-

A székesfővárosi utburkolatok reformálása

Irta: **Király Kálmán** székesfővárosi műszaki tanácsos

(Folytatás.)

Milyen burkolat alkalmazandó? A különböző utburkolatokkal eddig szerzett tapasztalatok alapján két tényt állapithatunk meg:

a) Oly burkolat, amely minden tekintetben kifogástalan lenne, vagyis a gépkocsi és lóvontatás igényeinek egyaránt megfelelne, létesitése kis költséget igényelne, emellett tartós, hézagmentes és a por- és sárképződés szempontjából is tökéletes lenne: nincs.

b) Gyakorlott szakember minden egyes utra meg tudja mondani a legmegfelelőbb burkolatot, amely azután, ha jó anyagból, szakszerüen készül, a várakozásoknak meg is fog felelni.

Természetesen az utburkolás is elsősorban pénzügyi probléma. Sokszor meg kell alkudnunk saját magunkkal. A rendelkezésre álló hitelösszeg csekélysége miatt nem alkalmazhatjuk esetleg azt a burkolatot, amelyet a legmegfelelőbbnek tartunk.

Budapesten általában a következő irányelv vált be:

a) A főforgalmi ut legmegfelelőbb burkolata: bitumenes hézagkiöntéssel ellátott tartós bazaltkövezet.

b) Középforgalmu uton alkalmazzuk az aszfaltot vagy a keramitot, nagy emelkedés esetén a bazalt kiskövet, vagy a bitumenes makadámot.

c) Kisforgalmu uton megfelel a kátránnyal stb. preparált makadám (zúzottkő) burkolat.

Az alsó vezetékek elhelyezését leghelyesebb az utburkolás előtt elvégezni. Ennek dacára gyakran megtörténik, hogy egy nemrég készitett utburkolatot valamely földalatti vezeték utólagos elhelyezése miatt fel kell bontani. Tekintettel arra, hogy ez egyrészt felesleges pénzkiadást jelent, amennyiben a felbontott burkolatot helyre kell állitani, egyuttal a forgalomra is bénitólag hat. Hogy ily eset ne igen fordulhasson elő, a főváros utügyi osztálya földalatti közművek lefektetését és az utak burkolását összhangba igyekszik hozni. A közművek vezetőségével közli az utburkolási programmot, másrészt bekéri a fektetendő kábelek és csővezetékek programmját. Megbeszélések alapján azután közös munkaprogramm jön létre. Hogy ezek dacára is előfordulnak utólagos bontások, ennek legfőbb oka az, hogy az utburkolás befejezése után (pl. egy gyárépités folytán) uj szükséglet merül fel. Ha az utólagos felbontás bosszantó is, megvan annak az örvendetes momentuma is, amennyiben az városfejlődési ténynek folyománya.

A villamosvasuti vágányok zónájának burkolása. Sok panaszra ad okot az a körülmény, hogy a sinek mellett a burkolat csakhamar tönkremegy és ezért az utburkolatot gyakran kell javitani. Ennek oka rendesen az, hogy a villamosvasuti vágányok alépitménye nem jó, a sinek mozognak, következésképpen a sinek mentén lévő burkolat is örökösen rázkódtatásoknak van kitéve és igy az, ha az aszfalt, ugy töredezik, ha pedig kövezet, ugy az egyes kövek egymáshoz képest elmozdulnak: a burkolat meglazul. Hogy ez ne fordulhasson elő oly sürün, a kereskedelemügyi miniszter már a háboru előtt elrendelte, hogy az alépitmény alapzatos makadám tartozik lenni, erre kerüljön a háromnegyedes bazalt kockakőburkolat, bitumenes hézagkiöntéssel.

A közlekedés szabályozása. A gépkocsiforgalom nagyarányu terjeszkedése maga után vonja a közlekedési balesetek számának gyors növekedését. Azokban a világvárosokban, ahol az autó már régebben tért hóditott, a balesetek számának apasztása végett különböző célravezető intézkedéseket tettek: a gyalogos forgalmat a fontosabb utcakereszteződéseken csakis az uttengelyre merőleges irányban kijelölt átjárókon engedélyezik. Nagyforgalmu tereken nagy járdaszigetek létesitésével aránylag keskeny uttesteket jelöltek ki a kocsiforgalom részére. Keskeny utcákban bevezették az egyirányu forgalmat, sőt Németországban első- és másodrendü utakat is jelölnek meg, amelyekre azután különböző megszoritásokat léptettek életbe. A járdaszigetek és az átjárókkal kapcsolatos fényjelzőkészülékek nálunk is kipróbáltattak, még pedig sikeresen: a Berlini-téren, a Nagykörúton stb.

A szépészeti szempont érvényesitése az utakon és utcákon fölötte kivánatos. Örvendetes, hogy ezen a téren is a budapesti utcákon haladás észlelhető. A kivilágitott hirdetőoszlopok és megállójelzők, valamint az autóbuszüzem csinos fedett váróhelyei utcáink tetszetősségét lényegesen fokozzák. Fölötte kivánatos, hogy a piaci bódék is mielőbb reformáltassanak.

Az utak fásitása. Az ujabb utrendezések alkalmával a fásitásra fokozott figyelmet forditunk. Főelv: kevés, de szép fa. Ehhez elsősorban helyre van szükség, fát tehát csak oda ültetünk, ahol a szükséges gyalogutszélesség (5 méter, előkertnél 3.5 m.) rendelkezésre áll. A leghelyesebb, ahogy azt Németországban teszik: az utat, ha elég széles, tagozni és közbeeső utsávra tenni a fasorokat.

A diszterek parkozása. Lényeges haladás állapitható meg ujabb időben létesitett tereinken, amennyiben a régente szokásos magas keritések és magas bokrok helyett a szabad kilátást megengedő alacsony ültetvények és keritések váltak szokásossá. Igy azután az épületek homlokzatai teljes mértékben tudnak érvényesülni.

Az utügyi szükségletek a következők: Uj utak épitése végett legalább 20 millió pengő szükséges. Ezen összegből megépitendők: a főutak hiányzó szakaszai, a budai hegyvidék fontosabb utai és a Lipót-körúttól kifelé eső utcák, valamint általában a sürün lakott uj mellékutcák uttestei.

A makadám-utakat át kell épiteni. Erre a célra 10 millió pengő kell. Az emlitett munkálatokat 5 év alatt kell elvégezni, az időközben felmerülő uj utépitési szükségletekre 5 millió pengő irányozandó elő, a földalatti közművek áthelyezésére és javitására ugyancsak 5 millió, vagyis összesen 40 millió pengőre van szükség. Megjegyezzük, hogy ez összegben a Tabán rendezése nem foglaltatik benn. Azt külön pénzügyi művelet alapján kell végrehajtani.

A munkálatok végrehajtása. Az előbbiekben kimutattuk, hogy uj utak épitésére, hogy legalább a legfontosabb szükségletek fedeztessenek, 20 millió pengőt kell előirányozni. Nehogy ezen összeg felhasználásánál ötletszerüség érvényesülhessen, fölötte szükséges, hogy a munkálatok a sürgősség sorrendjében programmba foglaltassanak.

Ha az utvonal szélessége a tagozott profil alkalmazását megengedi, ugy nagyon kivánatos az uttesten a különböző forgalmakat egymástól elkülönitett utsávokon lebonyolitani. Sokszor megelégedhetünk a profil egyrészének burkolásával, vagy pedig nem épitjük ki a kocsiutat ezidőszerint még végleges szélességben, hanem csupán ideiglenes szélességben. Az igy megmaradt pénzt egyrészt arra alkalmazzuk, hogy költségesebb, de egyuttal tartósabb utburkolatról gondoskodjunk, másrészt az uthálózaton nagyobb hosszon készithetünk utburkolatot.

Ha valamely utvonalon villamosvasuti vágányok fekszenek vagy fektetendők, akkor azokat lehetőleg külön pályatestre tesszük. Ezen megoldásnak előnye, hogy elmarad a vágányzónák burkolási költsége, a villamosvasut okozta balesetek száma lényegesen csökken annak dacára, hogy a villamosvasut nagyobb sebességgel közlekedhet. Külföldön, különösen Németországban sok helyen szokásos a külön pályatest pázsitozása. Igen kivánatos, hogy Budapesten is, az ut tetszetősségének fokozása végett, legalább kisérletképpen egy-két utvonalon, ily pázsitozást a vasuttársaság saját érdekében is már, t. i. hogy a reá nézve igen kedvező külön pályatest-megoldást a közönséggel megkedveltesse, létesitsen.

Ha az ut nem elég széles ahhoz, hogy külön pályatestet hasitsunk ki, ugy, ahogy azt ma már mindenütt teszik, helyezzük a villamosvasuti vágányokat az ut közepére. Ezen elrendezés előnye, hogy a forgalmat megosztja, a burkolaton a vizlevezetést megkönnyiti, végül a kocsiutterület jobb kihasználását teszi lehetővé, mintha a vágányokat két oldalt tennénk 3.50—3.50 méterre a szegélyezéstől. Az ismertetett előnyök késztették a Budapesti Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaságot, hogy a Rákóczi-utra nézve a hatóságnak a vágányoknak utközepes elrendezését javasolta. A vonatkozó előterjesztés most van tárgyalás alatt.

A fedezet kérdése. A fent ismertetett munkálatok végrehajtására, ahogy azt már kifejtettük, összesen 40 millió pengőre van szükség. Ezen költségösszeget leghelyesebb kölcsön utján biztositani. Törlesztésre három tétel használható fel: az érdekelt ingatlantulajdonosok által az uj burkolatok után fizetendő burkolási járulék, a mai rossz, minduntalan javitásra szoruló burkolatok helyett alkalmazandó tartósabb burkolatok révén keletkező karbantartási megtakaritás és végül a költségvetésbe évről évre beállitandó uj utak épitésére szánt összeg.

A részletezett utügyi munkálatok tervezésére, ellenőrzésére és leszámolására kellő számu begyakorolt személyzetre van szükség. Nehogy a ma ideiglenesen alkalmazott fiatal mernökök a fővárost elhagyják, azokat a mainál jobb fizetéssel, véglegesen, nyugdijképes álláshoz kellene juttatni és ezzel az ő munkakedvüket és felelősségérzésüket növelni.

Eredmények. Fejtegetéseinknek végére értünk. Megismertük a fővárosi uthálózat burkolatainak fejlődését, az utügyi költségek alakulását, az utak rendezésével összefüggő kérdések műszaki és pénzügyi vonatkozásait és azokat az irányelveket, amelyek hivatva vannak arra, hogy Budapesten a közlekedést kellemessé és olcsóvá tegyék.

Az objektiv szemlélő, ha Budapest utait vizsgálta, mindig megállapithatta, hogy a fővárosi mérnökök a rendelkezésükre álló fedezet keretén belül sikeresen oldják meg az utügyi feladatokat. Erre a megállapitásra jutott nemrég a székesfőváros kiváló főpolgármestere dr. Ripka Ferenc is, midőn Budapestnek közkedvelt polgármestere dr. Sipőcz Jenő kiséretében a főváros egész uthálózatát vizsgálat tárgyává tette.

Az elért eredmény elsősorban 3 kiváló hivatalvezetőnek köszönhető: néhai Fock Ede tanácsnoknak a városi utépités nagymesterének, azután 2 méltó utódának: Solty Lajos és Rumbach Dezső tanácsnokoknak.

Mi fővárosi utépitő mérnökök Budapest uthálózatának sorsát mindig szivünkön viseltük. Sajnos, nem sikerült mindig elérni azt, amit szerettünk volna. A közlekedés ugyszólván máról holnapra megváltozott. A fővárosi utakat azonban nem lehet egyik napról a másikra az autóközlekedés igényeihez idomitani. Ehhez idő, pénz és megfelelő műszaki személyzet szükséges.

A főváros vezetősége az utügyi kérdést nagy jóakarattal kezeli, mivel pedig bennünk megvan a szükséges munkakedv és munkakészség, ezért biztos, hogy Budapest csakhamar páratlanul szép fekvéséhez méltó uthálózatot nyer.

Isten adja, hogy ugy legyen!

---

nácsnok-főjegyzői állásra, Szemethynek sem a főügyészhelyettesi stallumra, az előljáró-választások pedig néhány szavazaton fognak eldőlni... Hogy azután mit hoz a későbbi jövendő, azt még nem tudjuk... Jelentem továbbá, hogy a nyugdijba ment Rumbach rövidesen méltóságos ur lesz, Orczyval és Barczennel együtt...

— Ki lesz Buzáth titkára?

— Marad Kertész Aranka, noha az első alpolgármesternek férfi titkár is jár. Buzáth azonban annyira meg van elégedve Arankával, hogy néhai való jó Rózsavölgyi alpolgármester ur példáját követve, nem kér férfi titkárt az elnökitől, pedig már számosan pályáztak rá. Buzáth különben mint első alpolgármester is régi helyén, az első emeleten fog maradni.

— Házassági hir?

— Pacher Béla dr. tanácsi fogalmazó feleségül vette Deot Stefánia kisasszonyt. Mindketten a szociálpolitikai ügyosztályban vannak és az esküvőn természetesen teljes számmal megjelent az ügyosztály, Liber tanácsnok vezetésével. Az ifju pár különben nászutra Olaszországba utazott.

— Én is elmennék, kedves dr. Városházy. Egyebekben ajánlom magamat további szives gráciájába...

— A viszontlátásra, kedves Szerkesztő ur!

Átmeneti és télikabátok

valódi angol szöveteimből gyönyörü kivitelben, **nagyon olcsón, készen kaphatók.** A vevő kivánságára ugyanazon árért **mérték után is készitek**

WIDDER férfiszabó, IV., Városház-u. 20
Telefon: Automata 880—20

STELLA
CIPŐKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VII., KIRÁLY UCCA 57.
TELEFON: JÓZSEF 321—73.

A fővárosi alkalmazottak beszerzési forrása

Állandóan nagy raktárt tartunk
elsőrendü
női-, férfi-, gyermek-, uxus-, sport-, vadász- és strapacipőkben, továbbá házi-, tenniszcipőkben és szandálokban.

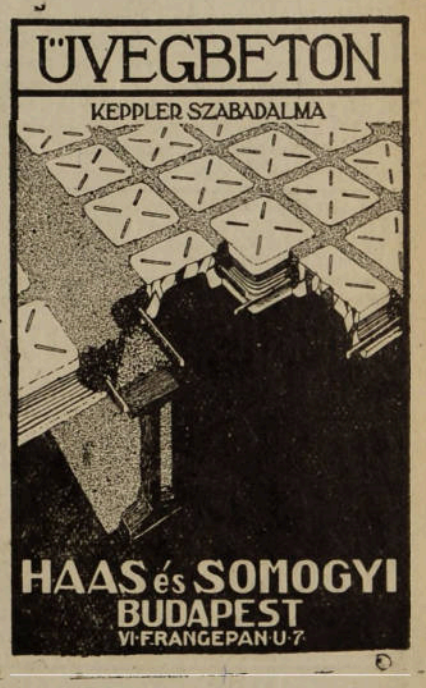
Nagy választék:
külföldi női divathócipő, valamint férfi- és gyermek hó- és sárcipőkben, divatszinü la selyem- és florharisnyák és zoknik.

4 havi hitel! Mérsékelt árak!

Shaku-Do
művészi bronzcsillárok gyára és szoboröntöde
Budapest,
IX. ker., Mester-utca 26.

A fővárosi alkalmazottaknak 4-6 havi hitel készpénzárakon.

Mintatermeinkben ugy polgári, mint luxuslakások részére állandóan nagy választékot tartunk.

HIREK

Naptár

(49. hét)

Vasárnap, december 2, d. e. 8—12 ó.: Inspekciós szolgálat a városházán és az elöljáróságokon.

Hétfő, december 3, d. e. 12 ó.: A magánépitési albizottság ülése. — **D. e. 12 ó.:** Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. — **D. u. 5 ó.:** Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése. — **D. u. 5 ó.:** A Gellért-fürdő épitésére felügyelő bizottság ülése. — **D. u. 7 ó.:** Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.

Kedd, december 4, d. e. ½10 ó.: Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — **D. e. 11 ó.:** Az épitkezési albizottság ülése. — **D. e. 11 ó.:** A közgazdasági bizottság ülése. — **D. u. 6 ó.:** A Keresztény Községi Párt értekezlete.

Szerda, december 5, d. e. 9 ó.: A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése. — **D. e. ½10 ó.:** Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban.

Csütörtök, december 6, d. e. 10 ó.: Rendes tanácsülés.

Péntek, december 7, d. e. 11 ó.: A pénzügyi bizottság ülése.

Szombat, december 8, d. e. 8—12 ó.: Inspekciós szolgálat a városházán és az elöljáróságokon.

A szerkesztőség köréből. *Schramm* Ede igazgató, vállalatunknak másfél esztendő óta társtulajdonosa és felelős kiadója, egyéb elfoglaltsága miatt, kivált az *Uj Budapest* kötelékéből. Amidőn az ő távozását mély sajnálattal jelentjük be, azt is közöljük olvasóinkkal, hogy a lapot felelős szerkesztőnk fogja ezentul mint felelős kiadó és egyedüli laptulajdonos jegyezni.

Még semmi hir a főváros költségvetéséről. A főváros ezévi költségvetését a pénzügyi ügyosztály a törvényben meghatározott időben, november 15-én felterjesztette a kormányhoz. A költségvetést az ügyosztály mindjárt két példányban küldte fel abból a célból, hogy az egyik példányt a belügyminiszterium illetékes szakosztályai is tanulmányozhassák, a másik példányt pedig azonnal átküldhessék a pénzügyminiszteriumba. Mindkét miniszteriumban már megkezdődött a költségvetés tanulmányozása, azonban az egész ügy még *embrionális stádiumban van*, amit bizonyit az is, hogy a főváros vezetőségét még egyik miniszterium sem hivta meg a költségvetés ügyében folytatandó tárgyalásokra, amint az minden esztendőben szokásos. A főváros vezetősége a legközelebbi napokban lépéseket tesz aziránt, hogy a *költségvetés mielőbb jóváhagyassék* és igy elkerülhető legyen az *ex-lex*, amely a folyó esztendő elején béklyókat rakott a főváros közigazgatására a költségvetés jóváhagyásának késedelmeskedése folytán.

Dr. Pajor Sándor — egészségügyi főtanácsos. A kormányzó dr. Pajor Sándornak, a Pajor-szanatórium igazgatófőorvosának, valamint dr. Kocsis Elemér és dr. Szerb Zsigmond székesfővárosi kórházi főorvosoknak, továbbá dr. Országh Oszkárnak, az Erzsébet királyné-szanatórium igazgató-főorvosának a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett értékes munkásságuk elismeréséül az egészségügyi főtanácsosi cimet adományozta.

Kell-e külön belügyminiszteri engedély a karácsonyi segély folyósitásához?

Az érdekes jogi vitát a tiszti főügyész itélőszéke elé terjesztette az Uj Budapest

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A városházi tisztviselők legnagyobb problémája a karácsonyi segély ügye. A december elseje ebben az évben a fővárosi tisztviselők számára még nehezebb dátum volt, mint a többi fizetési nap: az alkalmazottak összeszámlálgatván csekély járandóságukat és ezzel szemben kiadásaikat és adósságaikat, kétségbeesve gondoltak arra a lehetőségre, hogy ebben az esztendőben nem lesz karácsonyi segély és akkor bizony a legtöbb fővárosi tisztviselő szerény hajlékában nem gyullad fel a karácsonyfa...

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének vezetősége élén Wurmb Elemér elnökkel, Márkus József dr. ügyvezető alelnökkel és Budó Jusztin dr. főtitkárral lázas igyekezettel dolgozik a karácsonyi segély biztositásán. Ez a tevékenység különben a FANSz. mostani programmjának a gerince. Vannak olyanok, akik a FANSz. ezen közhasznu munkásságát lekicsinylik azzal, hogy a fővárosi alkalmazottak karácsonyi segélye száz százalékig biztositva van, mert a folyó évi költségvetésbe a karácsonyi segély fedezete be van állitva. Ezen vélemény szerint a kormány azon ténykedésével, hogy a folyó évi költségvetést jóváhagyólag tudomásul vette, jóváhagyta a költségvetésben foglalt karácsonyi segélyt is.

Hogy ezt a fontos kérdést tisztázzuk, kérdést intéztünk Szabó Imre dr. tiszti főügyészhez, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette az Uj Budapest számára:

— Kétségtelen, hogy az ezévi költségvetésben benne foglaltatik az alkalmazottak karácsonyi segélye is és hogy a költségvetést a kormányhatóság jóváhagyta. A helyzet azonban az, hogy ez a jóváhagyás csupán a fedezet kérdésére vonatkozik, vagyis arra, hogy amennyiben a karácsonyi segély kiutalásra kerül, a törvényes fedezet biztositva van. A fedezeti kérdéstől függetlenül azonban mégis a belügyminisztérium elé kell terjeszteni a karácsonyi segély ügyét, mert a költségvetést kisérő belügyminiszteri leiratban benne foglaltatik, hogy minden egyes tétel engedélyezés céljából külön felterjesztendő. Igy tehát fel kell terjeszteni ezt is a belügyminiszterhez. Az a körülmény, hogy a költségvetési törvényes fedezet rendelkezésre áll, mindenesetre nagy mértékben prejudikál az ügyet illetően.

A Fürdőváros Egyesület közgyülése. A Budapest Fürdőváros Egyesület december 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja *dr. József Ferenc* kir. herceg elnökletével a Szent Gellért-szálló hangversenytermében ezévi rendes közgyülését. A szokásos adminisztrációs teendőkön kivül egy nagyfontosságu beszéd szerepel a közgyülés programján: *Vass* József dr. népjóléti miniszter beszéde. Remélhetőleg az egyesületi közgyülés felvilágositást ad arra a régi kérdésünkre is, hogy *miért maradt el a Citadella átépitése és a balneológiai világkiállitás megrendezése?*

A szellemi szükségmunkát jóváhagyja a belügyminiszter. A f. évi költségvetésben 250.000 pengő van felvéve a tavaly és az azelőtti esztendőben kitünően bevált szellemi szükségmunka költségeinek fedezetére. Szó van arról, hogy amint az elmult esztendőben is történt, a szociálpolitikai ügyosztály a maga költségvetésénél külön 50.000 pengővel járuljon hozzá a költségekhez, hogy ilyképpen 600 állásnélküli intellektuelt lehessen öt hónapig foglalkoztatni. A szellemi szükségmunka hire ebben az esztendőben is futótüzként szaladt szét az érdekeltek között és az elnöki ügyosztályt máris elárasztják a pályázatok ezrei. *Gallina* főjegyző, hogy a szellemi szükségmunka minél előbb megkezdhető legyen, még ezen a héten eljár a belügyminiszteriumban a főváros azon kérését tolmácsolva, hogy a költségvetésből szakitsa ki a miniszterium a szükségmunka fedezetére vonatkozó részt és azt soronkivül hagyja jóvá. Nincs kétség aziránt, hogy *Gallina* eljárása eredménnyel fog járni és a szellemi szükségmunkára felvettek január elsején megkezdhetik azokat a statisztikai felvételeket, amelyeknek hasznát látja ugy a statisztikai hivatal, mint a munkára rászorult, állás nélküli intelligens emberek.

Senkit sem helyettesitenek be Rumbach örökébe. Rumbach Dezsőt, az egyesitett utépitési és városrendezési ügyosztály tanácsnokát a szerdai közgyülés tudvalevőleg nyugdijazta. A nyugdijazás kapcsán olyan hirek terjedtek el, hogy a megüresedett tanácsnoki széket behelyettesités utján fogják betölteni. Értesülésünk szerint ez a hiresztelés téves. Az ügyosztály vezetésére két műszaki főtanácsos kap polgármesteri megbizást: Molnár László az utépitési ügyosztályt, Csárrmann Ferenc a városrendezési ügyosztályt illetően, a végleges választást pedig a törvényhatósági bizottságra bizzák. Szó van arról, hogy a főváros megvárja a belügyminiszter döntését a két műszaki ügyosztály kettéválasztására vonatkozóan. Az a hir járja, hogy a belügyminiszter már a főváros javára kedvezően döntött is, és az akta leérkezése a városházára csak hetek kérdése. Ebben az esetben természetszerüleg egyszerre két műszaki tanácsnokot fog választani a törvényhatósági bizottság. A főváros érdeke mindenesetre parancsolóan követeli, hogy a sokat támadott két ügyosztály mielőbb olyan vezetőket kapjon, akik a törvényhatósági bizottságnak felelősek, mert a helyettesitéssel megbizott két műszaki főtanácsos csupán a tanácsnak felelős, és a közgyülés őket csak a tanácson keresztül vonhatja felelősségre.

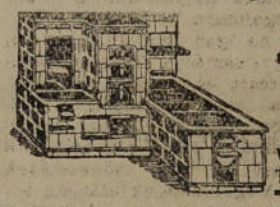
A Székesfőváros Népmüvelési Bizottsága tegnap tartotta Liber Endre tanácsnok elnöklete alatt bizottsági ülését, amely az 1928—29. tanévi fővárosi népmüvelési munkatervet és költségvetést tárgyalta. A fővárosi népmüvelés céljaira 125.328 pengőt fordit a bizottság, amely összegből 34 analfabéta tanfolyamot állit fel 4600 tanitási órával és közel 1000 analfabétát tanit meg irni és olvasni. Az elemiismeretterjesztő tanfolyamok száma 24, amelyeket mintegy 600 hallgató látogat 2120 tanitási órában. Megszervezett továbbá a bizottság 22 általános ismeretterjesztő tanfolyamot, amelyeket közel 1000 hallgató látogat 3618 tanitási órában. Ezeken kivül a fővárosban 137 helyen, részben központilag, részben pedig társadalmi egyesületek bevonásával tervszerü sorozatokba foglalt ismeretterjesztő előadásokat szervezett 4273 előadási órában. Ebből az összegből rendezte a bizottság nyári 45 hangversenyét az Iparcsarnok előtt, valamint rendezi a téli 30 vigadói hangversenyét. Ugyancsak ebből tart fenn 30 vándornépkönyvtárat egyenként cca 100 kötettel. Végül pedig a bizottság 11 vetitőgépet és 1596 db sorozatba foglalt diapozitive áll rendelkezésre a népmüvelő előadások szemléltetésére. A bizottsági ülésen több inditvány hangzott el külön szakbizottságok és helyi bizottságok felállitása, valamint a vetitőgépek és diapozitiv sorozatok számának emelése érdekében.

Budapest és az ország legjobb bevásárlási helye
BUTORCTTHON állandó kiállitása. Szolid árak, fizetési kedvezmény
Tulajdonos: POÓR VINCE, Baross-u. 15 (Vöröskereszt épület)

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

FRIED MÁRTON takaréktüzhely-gyára
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

LOPOS GYULA
szabadalmazott
ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK
ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 65. Tel.: Ó. 625—05.
Árjegyzéket és költségvetést felszólitásra küldök.

Munkácsy Ernő
épület- és müakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő

BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39.
Telefon J 312-30

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi utca 4. Telefon J. 381-17.

MINKOVITS
modern cegtabl.f stő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385-52.

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

MODERN BUTOR SZALON
állandó nagy kiállitása Üllői-u. 14
Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezmény

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORÁNSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 359—97.

Államszámviteltani államvizsgára előkészitünk!
Jegyzetbérlet Prospektus
SZONTAGH
Budapest, IV, Váci-u. 54. Tel.: 853-70

A lőváros legkedveltebb gyógyintézete
Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.
Szív- és vérbetegek külön osztálya

Korcsolyák tökéletes homoruan köszörülése tükörfényesre kidolgozva — — — — P 1.60
Korcsolyák cipőre felszerelése — — — — P 1.60
Korcsolyák nikkelezése és köszörülése — P 4.80
Ko csolyák
minden gyártmányból kiválasztva, a legjobbakat a legolcsóbb árban kaphatók. Az általunk eladott korcsolyákat szakszerüen beállitva s felcsavarva diimentesen szolgáljuk ki
Léber Kálmán borotva- és késáru-gyára, nikkelezőtelepe és müköszörüdéje
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 61
Telefon: J. 358—09. Alapitlatott 1889-ben

Reflkülök, pénztárcák, bőröndök karácsonyra gyári áron
MELEG GÁBOR bőröndös mesternél
Budapest, Rákóczi-ut 11. — Váci-utca 31.
Jelen lap előfizetője 10 százalék engedményben részesül

ALAPITTATOTT 1887.
HANTOS
·TESTVÉREK·RT·
·FESTÖ·MÁZOLÓ·ÉS·TAPÉTÁZÓ·
·IPARÜZEME·
BUDAPEST.
VI., HORN·EDE·UTCA 5.
TELEFON:
L. 994-51
L. 985-23

Oildag es Greadag a legtökéletesebb mü grafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 haza ipartelepnél és autóüzemnél használatban.

Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formá ható aszbesz fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal mindenfajta tető számára.

Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.

Vezérképviselet: KUN SÁNDOR Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

Ékszereket ingyen becsül meg! Eladó ékszerekért és zálogcédulákért a legmagasabb árat fizetem. Borsodi, Alsóerdősor 3. Rákóczi-ut mellett.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TOMÓ-U. 26. TEL.: 414-91.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicsellátás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk!
„GLOBUS" Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök.
Gyászruhák soron kivül készülnek GLOBUS ruhafénytelenitő vállalat
Gyüjtőtelep: VI., SZIV-UTCA 31
Telefon: Aut. 101—16 Számos elismerés

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

GAZDASÁGI ÉLET

Az élelmiszer-nagyvásár ügye

Mindenki elégedetlen a tervbevett megoldással — Végleges döntés előtt ankétra kell összehivni az érdekelteket!

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A huszmillió-dolláros kölcsön egyik jelentékeny részét fogja elvenni az uj nagy vásárcsarnok felépitése, melyet *lehetetlenül kicsi helyre tervez a közélelmezési ügyosztály.* Az egész erre szánt terület mindössze *kilencezer öl nagyságu,* ugy, hogy maga a terület egyáltalában nem alkalmas arra, hogy egy esetleges fejlődés során a főváros nagyszabásu igényeit kielégitse. Már majdnem az első lépés előtt szükségessé válik ily körülmények között a szomszédos magántulajdonban lévő telkek kisajátitása, amelynek árát *jó magasra fogják taksálni a tulajdonosok.*

Ha tekintetbe vesszük, hogy, hir szerint, magára az épitkezésre tizennyolc millió pengő van előirányozva, a környékbeli telkek négymillióba fognak kerülni, az uj nagycsarnok berendezése pedig legalább kétmillió kiadást jelent, akkor bizonyos, hogy a közel negyven millió pengőbe kerülő uj élelmiszer vásár olyan helyen lesz, amely *területileg kicsiny még* akkor is, ha a szomszédos telkeket a főváros kisajátitaná. Ezen a kisméretü telektömbön a fejlődés lehetősége egyrészről teljesen ki van zárva, másrészről a majdnem Soroksáron fekvő terület jóval tul a Vágóhidon, olyan helyen van, hogy Budapest lenne a világ első városa, amely legnagyobb vásárcsarnokát a külvároson, sőt a vágóhidon tul épitené fel, ahova az érdekelt bevásárlók csak *hosszu utazás után juthatnak el.*

Az összes élelmiszervásárló érdekeltségek *felzudultak már e terv ellen,* azonban ugylátszik más érdekek vannak itt és panaszuk meghallgatásra nem talált. A közvetlen szomszédja ezen fővárosi teleknek a Spódium-gyár, amely egész éven át állati hulladékot éget el és olyan penetráns bűzt terjeszt, hogy kétkilométeres körzetben veszélyezteti az egészséget, az ott való tartózkodást. *Ilyen bűz-területen akar a főváros* a higiénia összes előirásait feltétlenül megkövetelő vásárcsarnokot épiteni!

Fontos és közérdekü lenne, hogy mielőtt a város vezetősége végleg elhatározná magát az épitésre, mégegyszer alaposan tárgyalás alá venné a kérdést és az az érdekeltségek panaszait figyelembe venné.

Szegény Vásárpénztár! Jelentettük, hogy a Vásárpénztár a békebeli millió aranykoronás nivóra kivánván alaptőkéjét felemelni, legközelebbi közgyülésén a mai ötszázezer pengős alaptőkéről a főváros 1928/29. évi költségvetésének terhére három és félmillió pengőre szándékozik alaptőkéjét emelni. Egy alkalommal ezzel a témával foglalkozván, kifogásoltuk, hogy a Vásárpénztárt nem a Községi Takarék látja el hitellel, hanem erre a célra ujból közpénzeket hasitanak ki. Értesülésünk szerint az alaptőkeemelés huzódásának egyik főoka az, hogy a Községi Takarék, — tegyük hozzá: jogosan — azon az állásponton van, hogy *a Vásárpénztárra, mint külön intézményre szükség nincsen,* a Vásárpénztár alimentálását teljes mértékben el tudja látni a Községi Takarékpénztár, abban az esetben, ha abba a mai Vásárpénztár mint *egy működési ág* olvad be. A Vásárpénztár vezetősége természetszerüleg kézzel-lábbal tiltakozik a megoldás ezen egyetlen közérdekü módja ellen, azt hozván fel indokul, hogy a beolvasztás megátolná az intézményt az olcsóbb hitelek nyujtásában és ujabb kiinduló pontja lenne a hus drágaságának. Ezt a hangot hallottuk már egy alkalommal, amikor a mészárosok, akik különben jó néhányszáz budapesti bérháznak boldog birtokosai, minden ürügyet felhasználtak arra, hogy a hus drágulásának okait a maguk profitéhes zsebükről más tényezőkre tolják. A Községi Takarékba olvasztott Vásárpénztár vágóhidi hiteleit illetően nem áll meg az a naiv ráfogás, hogy a bizományosokat és nagyvágókat, akiknek szegényes exisztenciája felé különben teljes részvéttel fordul e városnak minden, a vegetáriánizmustól tartózkodó polgára, ki fogja uzsorázni a mészárosmentes igazgatósággal rendelkező Községi Takarék, mert a Községi Takaréknak megvan a módja és lehetősége arra, hogy legalább olyan olcsó hitellel és adminisztrációval lássa el a Vágóhidat, mint azt a mai Vásárpénztár vezetősége teszi. *Be kell tehát a Vásárpénztárt olvasztani a Községi Takarékba,* daczára annak, hogy Budapest legszerencsétlenebb és a legrosszabb viszonyok között élő iparosai, a mészárosok, néhány héttel ezelőtt valódi faggyuból készitett könnyeket potyogtattak a polgármester előtt, panaszolván, hogy a Friedrich lemondásával megüresedett igazgatósági tagsági helyet tőlük jogtalanul elvették, ahelyett, hogy *a hus és a zsir olcsóbbá való tételén gondolkoztak volna.*

Képviselők látogatása az állami vas- és gépgyárban. A minap több mint 30 országgyülési képviselő látogatott el a Magyar Állami Vas- és Gépgyár telepére, hogy lássák azt a nagy fejlődést és haladást, amelyet a vasipar terén az állami vasgyár az utolsó évek alatt megvalósitott. Köpesdy Elemér miniszteri tanácsos, az állami vasgyár vezérigazgatója fogadta a képviselőket és végigvezette őket a gépgyártás különböző fázisain. A vasipar minden ágával foglalkozik az Állami Vas- és Gépgyár és különösen nagy tetszéssel látták pártkülönbség nélkül a jelenlevő képviselők, hogy az autógyártás terén milyen óriási előrehaladást tett a gyár, amit legbeszédesebben kifejeztek a főváros részére most készülő és részben már elkészült autobusz alvázak. Hosszasan időztek a képviselők a vasuti mozdonyokat előállító telepen, amelynek világhirü produktumai még Indiába is elkerülnek. A látogatásban résztvett szocialista képviselők is a legnagyobb elismeréssel szóltak ugy a gyár szociális és higiénikus berendezéséről, mint azokról az intézkedésekről, amelyek az üzemi balesetek elháritását célozzák. A képviselők megköszönték Köpesdy vezérigazgatónak a szives fogadtatást és a szakavatott tájékoztatást.

A Krausz Simon Bankház Rt. tőkeemelése. A Krausz Simon Bankház Részvénytársaság ezévi december 3-ára rendkivüli közgyülést hivott egybe, melynek tárgya alaptőkéjének 3 millió pengőre való növelése. Az uj kibocsátásu részvényeket a régi részvényesek, valamint a cég belföldi és külföldi barátai kötötték le maguknak.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

Köztudomásu, hogy a balkáni népek, amelyek a legtöbb kávét fogyasztják, a legmagasabb életkort érik el; mert a tiszta hamisitatlan babkávé egyenletes, jó közérzetet teremt és az egészség megtartásának legjobb szere.
Meinl Gyula rt.

Standard Villamossági Rt. Ujpest 4.

Már most
találja nagy választékát karácsonyi ajándékkönyveknek
Pfeifer Ferdinánd
(ZEIDLER TESTVÉREK)
Nemzeti Könyvkereskedésében
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 5.
Szinházjegy-árusitás Budapest összes szinházai részére

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Kőbányai-ut 44. sz. kislakásos telepen szükséges **120 darab takaréktüzhely** szállitási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928. december 1-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnök urnál a központi városháza III. em. 328-b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 december 18-án (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 november 28.

A székesfőváros tanácsa.

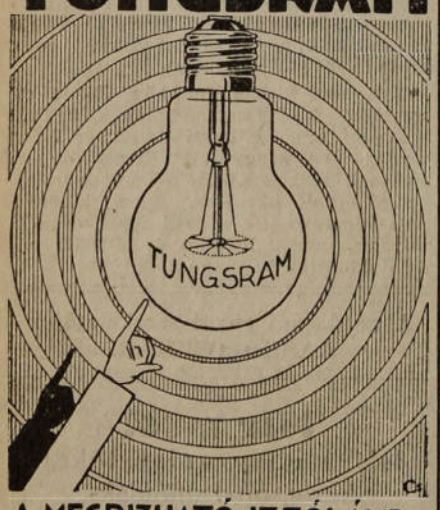
Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon Automata 883—55

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III.. Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók. Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

TUNGSRAM

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—38.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. — UFA Világhiradó. — 3. Erich Pommer UFA-produkció legszebb filmje: Magyar Rapszódia. Irta: Székely János. Rendezte: Hans Schwarz. Főszereplők: Lil Dagover, Dita Parlo, Willy Fritsch, Heltai Andor. Akom Lajos tanár orgonaszólója. — Stephanides Károly dirigál. Veres Jancsi 14 tagu cigányzenekarával. — Azonkivül az egyetlen hiteles felvétel a „Graf Zeppelin diadalmas amer. utjáról. Előadások kezd. hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!
A müsor negyedik hétre is prolongálva!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Modern Casanova, főszereplő: Harry Liedtke és negyvenhat gyönyörü görl. — 2. Játék az élettel, dráma. Főszereplők: Mary Johnson és Werner Fuetterer. 3. Fogyókura, amerikai slágerburleszk. 4. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 864—02.) — Müsor: Pánik a fürdőben. A szezón vigjáték-eseménye 8 f. Főszereplők: Dorothy Mackaill és Jack Mulhall. Agnes Günther regénye: A szent és rajongója 8 felvonásban. — Főszereplő: Gina Mannes. — Paramounth- és Magyar Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8 és ¾10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. — Minden vasárnap délelőtt 11—1 óráig mérsékelt helyáru vigjáték-matiné.

DÉCSI-MOZI. VI. kerület, Teréz-körut 28. szám. (Jegyrendelő telefon Automata 213—43. és Automata 259—52.) — Müsor: 1. Amerika nagy bravurszenzációja: A veszedelem. Főszereplők: Tim Mc. Coy és Claire Windsor. 2. Jackie Coogan legkiválóbb filmje: A kis admirális, Lars Hanson és Gertrude Olmsted főszereplésével. Metro-Goldwyn-attrakciók.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. — Müsor: Harry Liedtke és Vivian Gibson vigjáték attrakciója: Modern Casanova. — Játék az élettel. Dráma 8 felvonásban.) Főszereplők: Mary Johnson és Werner Fuetterer. — Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapkon: 5, ¼8 és ½10. Szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J. 302—63. — Hétfőtől—szerdáig. December 3—5. „Tesha." Egy orosz táncosnő regénye 10 fejezetben. Főszerepben: Korda Mária. „A kalandkirály." Izgalmas történet 7 felvonásban. Főszerepben: Fred Thomson. — Hiradó. Csütörtöktől—vasárnapig. December 6—9. „Az utca angyala." Himnusz a szerelemről 10 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel. „Huszárcsiny." Vidám történet a régi katona-életből 9 felvonásban. Főszereplők: Dina Gralla és Werner Pittschau. Fox Journal. Előadások kezdete köznapokon: 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) „A macska." Luis Verneuil vigjátéka 8 felvonásban. Főszereplők: Clara Bow és Charles Rogers. — Allah kertje. Filmjáték 8 fejezetben. Rendezte: Rex Ingram. Főszereplők: Alice Terry és Petrovics Szvetiszláv. Hiradók. Előadások kezdete hétköznapokon: 5, ¼8 és ½10 órakor. Vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. Rex Ingram világfilmje: Allah kertje, romantikus dráma 8 felvonásban. Főszereplő: Alice Terry. — 2. A kis admirális, dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Jackie Coogan, Einar Hanson és Roy D'Arcy. — 3. Külföldi- és Magyar Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapokon ½6, fél 8 és fél 10 órakor. — Vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Modern Casanova. Harry Liedtke első milliós filmje. Szent és rajongója. Agnes Günther „Heilige und Ihr Mahr" cimü regénye filmen. Hiradó. Előadások kezdete hétköznap: 4, 6, 8 és 10. Vasárnap: 3, ¾5, 7, ¼9 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: 1. Diákélet, romantikus történet 12 fejezetben. Rendezte: Lubitsch Ernő. Főszereplők: Ramon Novarro és Norma Schearer. Szerenád. Énekli: Kelemen Margit és a Royal Apollo férfikara. Szinpadi kép. 2. Burleszk. 3. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, ¼8, ½, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás: délelőtt 11-től—½1 óráig és délután előadás előtt egy órával.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI. Nagymező-u. 8. Hétfőtől—szerdáig December 3—5. „Huszárcsiny." Vidám történet a régi katonaéletből 9 felvonásban. Főszereplők: Dina Gralla és Werner Pittschau. — „Cigányvér." Kalandos történet 8 felvonásb. Főszereplők: Rod la Rocque, Lupe Velez és Werner Oland. Hiradók. — Csütörtöktől—szerdáig. December 6—12. Az utca angyala. Himnusz a szerelemről 10 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel. — Modern Casanova. Vigjáték 10 felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke és Vivian Gibson. — Hiradók. Előadások kezdete köznapokon: 5, ¼8 és ½10. Vasárnap 3 órától. Vasárnap d. e. 10—1 óráig burleszkmatiné.

JANET GAYNOR
AZ UCCA ANGYALA
a páratlan sikerre való tekintettel
PROLONGÁLVA
KAMARA CORVIN

TABARIN
attrakciós decemberi müsora vezet!
Kezdete 10 órakor
Záróra 6 órakor

Király Szinház
EGÉSZ HÉTEN
ZERKOVITZ-SZILÁGYI operettje:
ELTÖRÖTT A HEGEDŰM...

Andrássy-uti Szinház
UJ MŰSOR
RÓZSAHEGYI KÁLMÁN felléptével
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

Beszerzési források

BINZBERGER FERENC kalapjavitó. Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. Lakás: Rákoscsaba, Lajos-utca 97.

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGÁRIA passepartout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopäd- és műcipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális ércfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

GUBICZA DEZSŐ kertépitő, Budapest, I., Ménesi-ut 3. Tel.: J. 370—92.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

JUHÁSZ GÁBOR. Elvállal mindennemü óra és ékszerjavitást jutányos áron. — Óra- és ékszerraktár! — Szolid árak! — Budapest, VII., Nefelejts-utca 51. sz.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

MARICSEK KÁROLY villanyvilágitási-, telefon-, gáz- és vizvezetékberendező. — Bádogos. Tel.: J. 28—76. Budapest, VII., Hernád-utca 45.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padló- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Dembinszky-utca 23

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

SZŐKE ANDRÁS. Ablaktisztitó és padlóbeeresztő. Budapest, VII. Nefelejts-utca 54. II. 3.

TAUSZ JAKAB épület- és müakatos, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Butorok Lányinál
részletre Akácfa ucca 7

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR
kiadótulajdonos.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Köztisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 48. szám

Budapest, 1928 december 8

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.
Telefon: Automata 892—47.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Öregek karácsonya

Halljuk, hogy ismét baj van a városi nyugdijasok karácsonyi segélyével. Az aktivoké még valahogy rendben lenne, noha a Fansznak ez alkalommal is végig kell járnia az instanciázásnak és kunyorálásnak azt a tövises utját, amely a kartársaik érdekében küldöttségező tisztviselők számára kiméretett. Az aktiv tisztviselők nyugodtan hajthatják fejüket álomra: a karácsonyt megelőző napokon kiosztásra kerül a tizenharmadik hónapi fizetés, a karácsonyi segély.

De mi lesz a nyugdijasokkal? Az emeritált öregekkel, az özvegyekkel, az árvákkal? Ki fogja meggyujtani az ő karácsonyfájuk pislákoló gyertyáját, melynek árvult fénye alig vetekszik életük alvófélben lévő mécsesével? Ki gondol a Kun Gyulákra, a Városi Gyulánékra, akiknek egész élete, energiájuk minden porcikája a város szolgálatában merült ki? Ki gondol az apátlanokra és anyátlanokra, akik egy sirból kinyuló kéz öltöztet, az a kéz, melynek egykori tulajdonosa a főváros épitésében hamvadt el? Ki viseli a felelősséget, ha nem járul karácsonyi pótlék a sovány nyugdijhoz, melynek amugy is szükös, de mégis bizonyos folyamatosságát annyira borzalmasan zavarta meg a nagy világégés után bekövetkezett pénzkrizis?

Minden becsülésünk és szeretetünk azoké az öregeké, akiknek karácsonyfáját nem szabad elfelednlök a most szolgálatban levőknek. Most ezek az öregek akarják a tizenharmadik hónapi fizetés aranyhimjével bevonni Jézus születése ünnepén életük zord viszonylatait, holnap már azok is erre a sorsra kerülhetnek, akiknek aktiv energiáját ma még jutalmazza a reprezentacionális költség, a délutáni munkadij és azok a bonifikációk, amelyeket a nyugdijasok nem élveznek.

A köztisztviselői fizetés szükös voltát az a tudat enyhiti, hogy a sirbaszálló családapa nem hagyja földi segitség nélkül hátramaradottjait. A köztisztviselők garasaikból vagyont nem gyüjthetnek, de minden életbiztositásnál fontosabb számukra az a bizonyosság, hogy becsületben eltöltött öreg napjaikra is megvan a száraz, de biztos kenyér. Ez a száraz kenyérdarabka pedig megérdemli, hogy néhanapján egy kis vajat kenjenek reá. Ha látjuk egy-egy délelőttön a városházi folyosókon céltalanul - ődöngeni az öregeket, akiket letelt szolgálati idejük után behoz hivatalukba a megszokás: elérzékenyülünk, elszorul a szivünk, mert hátuk mögött árnyékként gubbaszt a sötét gond...

Jól tudjuk, hogy az öregek karácsonyának megédesitése nem a főváros illetékes tényezőin mulik. A polgármester kollégiális érzése közismert, az elnöki ügyosztály vezetője pedig rövid eddigi müködése alatt is kivivta tisztviselőtársai osztatlan szeretetét. A belügyminiszter ur őnagyméltóságán mulik, hogy tisztes életük alkonyán gyujthatnak-e gyertyát a karácsonyfán Budapest székesfőváros nyugdijasai...

A tisztesség és a szorgalom lesznek ezután is vezérlőcsillagaim — mondotta Csárrmann tanácsnok

A városrendezési ügyosztály munkássága elsősorban pénzügyi probléma, mert pénz nélkül nem lehet telket venni és parcellázni — A mostani személyzeti létszám mellett a folyó ügyeket is alig tudja az ügyosztály elvégezni és tervezésre nem marad ideje — A tisztviselő-épitkezések számára drága a Tabán, de keresni fognak másutt megfelelő telkeket

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Csárrmann Ferencben, akit a főpolgármester a *Rumbach* Dezső nyugdijazásával megüresedett tanácsnoki állásra behelyettesitett, *értékes és koncepciózus vezetőt nyert a városrendezési ügyosztály.* A csütörtöki tanácsülésen melegen üdvözölték uj kollégájukat a tanács tagjai, minden jót kivánva legfiatalabb kartársuknak az elkövetkezendő nehéz időkre. Mert ha valaki nehéz idők, nagy feladatok előtt áll, akkor *Csárrmann* Ferenc a problémák egész tömegét találja maga előtt. Az *Uj Budapest* munkatársa a legaktuálisabb kérdésekre vonatkozóan sietett megszólaltatni *Csárrmann* Ferenc tanácsnokot, aki a következő nyilatkozatot tette az *Uj Budapest* számára:

Csárrmann Ferenc székesfővárosi tanácsnok

— Szerkesztő ur régen ismer engemet és tudja, hogy *mindig a becsületes, egyenes és komoly munka volt az élethivatásom.* Ezeket a principiumaimat természetesen most sem fogom feladni, amikor a főpolgármester kitüntető bizalmából egy munkában és tisztességben eltöltött közpálya jutalmául az a kitüntetés ért, hogy vezetője lettem annak az ügyosztálynak, ahol tisztviselői pályafutásomat megkezdtem és ahol évtizedek óta dolgozom.

— Részletes programot e pillanatban természetszerüen nem adhatok, főleg nem az út- és csatornaépitési ügyekre vonatkozólag. Megvan azonban minden reményem, hogy a két műszaki ügyosztály szétválasztása a műszaki személyzet szaporitását elhatározó közgyülési döntés alapján rövidesen meg fog történni és azután csupán a városrendezési ügyosztály vezetését kell ellátnom. *Az a kipróbált mérnöki kar*, amely az út- és csatornaépitési ügyosztály élén ma dolgozik, garancia arra, hogy az ügyosztály ezen idő alatt is hivatása magaslatán fog állani.

— Ami az én speciális programmomat, a városrendezési ügyeket illeti, megállapitom, hogy *az én programmom nem tőlem, hanem a pénzügyi tanácsnok urtól függ.* A városrendezés problémája szinte kizárólag pénzügyi probléma, pénz nélkül nem lehet városrendezési programmot nemcsak hogy nem összeállitani, hanem végrehajtani sem! Ha elegendő pénzt kap meglevő nagy tervei végrehajtására a vezetésem alatt a városrendezési ügyosztály, akkor nemcsak hogy pótolhatjuk az elmult tizenöt év alatt mulasztottakat, hanem uj, nagy célok kitüzésével még javithatjuk is a mai állapotokat!

— A városrendezési ügyosztály programmja két szempontból fontos pénzügyileg. Csak megfelelő összegek rendelkezésre állitása esetén vagyunk képesek *telkeket vásárolni.* A telekvásárlások ügye, leszámitva a kislakásépitkezések céljaira vásárolt telkeket, esztendők óta stagnál. Ez a körülmény több szempontból terhes programmunk kifejlesztését illetően. Nem tudott határozott telekpolitikánk kialakulni, a közönség nem látta, melyek azok a vidékek, ahol a főváros telkeket vásárol, utat mutatva egy jövő fejlődés irányának.

Csak a nyugati nagy városok példájára kell utalnom, hogy *ez a helyzet mennyire tarthatatlan.* Külföldön mindenütt irányitó szerepe van a közületnek a városok fejlődését illetőleg, ezt az irányitást a város telekpolitikája utján gyakorolja, ez az irányitás a közület részéről *nemcsak közigazgatási kötelezettség, hanem igen jó üzlet is.* A város ugyanis megvásárol egy telket, vagy telek-komplexumot, azt ellátja közművekkel, parcellázza és azután nagy haszonnal ad tul rajta. Az én szerény véleményem szerint ezt a telekvásárlási és telekparcellázási tevékenységet a fővárosnak is be lehetne, sőt be kellene vezetnie, ami által egészséges irányt szabna a főváros fejlődésének, de egyben jelentős jövedelmekhez is jutna.

— De pénzkérdés az ügyosztály működése abból a szempontból is, hogy *megfelelő minőségü és mennyiségü személyzet álljon rendelkezésre.* Az *Uj Budapest* néhány héttel ezelőtt helyesen és okosan mutatott rá arra, hogy a városrendezési ügyosztály munkássága a háboru kitörése óta megsokszorozódott, ezzel szemben a személyzet létszáma kétharmadára csökkent. Ezt az állapotot soká fenntartani nem lehet, hacsak nem akarjuk, hogy a közönség állandóan — és tegyük hozzá: jogosan — zugolódjon az ügyosztály működése ellen. A helyzet ma az, hogy a rendelkezésre álló személyzettel a folyó ügyeket is csak akadozva tudjuk ellátni, *tervek kovácsolására, programm kidolgozására a halálosan fáradt és munkával agyonterhelt személyzetnek ideje nincsen.* Ügyosztályom bármelyik ágát nézem, látom a kevés munkaerőt és a rengeteg munkát. Az épitési engedélyek kiadása, a vagyonleltári dolgok felügyelete, a bérleti ügyek intézése azok a munkakörök, amelyek állandóan igénybeveszik a személyzetet, ugyannyira, hogy restancia nélkül alig vagyunk képesek dolgozni. Ha megfelel a valóságnak az a hir, hogy a belügyminisztérium máris kivette a főváros általános tisztviselő létszámszaporitási határozatából a műszaki személyzetre vonatkozó részt és már a legközelebbi jövőben külön rendeletben engedélyezi, akkor, remélem, rövidesen elülnek az ügyosztály elleni panaszok, melyeket sok tekintetben jogosaknak kell elismernem...

Végezetül a *Fansz azon akciójára* vonatkozóan kérdeztük meg *Csárrmann* tanácsnokot, hogy a tisztviselők számára olcsó telkeket kér a várostól olyképpen, hogy a város részletfizetésre adja saját tisztviselőinek ezeket a telkeket és engedélyezze a második helyre való bekebelezést, hogy az első hely üresen maradjon az épitési kölcsön számára.

— Hivatalos tudomásom — volt *Csárrmann* tanácsnok válasza — az ügyről nincsen. Nem hivatalosan azonban hallottam a dologról, sőt olyan hirek is vannak értesülésem szerint forgalomban, hogy a tisztviselők a *Tabán szélső, olcsóbb részeit* szemelték volna ki maguknak az épitkezés céljaira. Magával a tervvel természetesen a legmelegebben együttérzek, hiszen magam is tisztviselő vagyok, ám *a tabáni megoldást nem tartom elfogadhatónak.* A Tabán megváltása sokkal több pénzébe van a városnak, a tabáni telkek sokkal drágábbak, semhogy azok *tisztviselő-épitkezéseket* elbirnának. A tabáni programm megvalósitására egészen más pénzügyi viszonyok között élő kategóriákat kell figyelembe venni, mint a fővárosi tisztviselők. Ha majd *konkretizálódik az ügy* és a lakásügyi bizottság határozata alapján az illetékes ügyosztály telket kér tőlem, fogok keresni és találni olyan telkeket — persze nem a Belváros szomszédságában — amelyek a tisztviselők igényeinek és zsebének általában megfelelnek.

— *Egész életem*, — mondotta végül emelt hangon *Csárrmann* tanácsnok — *a tisztesség és a szorgalom jegyében zajlott le.* Minden igyekezetemmel azon leszek, hogy *ez a két vezérlőcsillag lebegjen előttem további közpályámon is...*

Csárrmann tanácsnok nyilatkozatához kevés a hozzátenni valónk. Az ő nagy tárgyismerete, páratlan szorgalma és ami a legfontosabb: nagy koncepciója uj lendületet fognak adni ügyosztályának, melynek működése a legutóbbi esztendők során a Harrerek és Varghák fénykora után bizony nagyon összezsugorodott.

Legbecsesebb karácsonyi ajándék
A JÓ KÖNYV
ezekből nagy választékot tart
PFEIFER FERDINÁND
(ZEIDLER TESTVÉREK)
NEMZETI KÖNYVKERESKEDÉSE
IV., Kossuth Lajos-utca 5.
Telefon: 857-30, 874-00. ∓ Fennáll 1841 óta.

MÁVAG
Teherautomobilok, autobuszok, utcaseprőgépek, tűzoltólocsoló-autók, automobilok különleges célokra a legjobb anyagból készülnek
Kiváló egyeb gyartmányok:
Ipari és stabilmotorok, lokomobilok, mezőgazdasági gépek, traktorok, vizhordó- és öntözőkocsik. Különféle hengerelt áruk, acél- és vasöntvények, kereskedelmi öntvények, öntött vascsövek és karikás kályhák
Jobbagy-féle folytonégő kályháink felülmulhatatlanok!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29.

A városháza téli menetrendje

Dec. 19: Folkusházy nyugdijazása, dec. 20: Pályázat az alpolgármesteri állásra, jan. első fele: alpolgármester választás, február: egy tanácsnok, egy tanácsnok-főjegyző, három előljáró választása

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A személyi kérdések, mennél jobban közeledik *Folkusházy* nyugalomba vonulásának napja, egyre nagyobb izgalomban tartják a városháza életét, s az autótaxi-kérdésen kivül ez a probléma lett uralkodó planétája a fővárosi pártoknak is. Nem érdektelen ez alkalommal összeállitani *a városháza téli menetrendjét*, amelynek lokomotivját elsősorban a választások fütik.

Folkusházyt december 13-iki ülésében nyugdijazza a tanács, és december 19-én a közgyülés. *Folkusházyt* nehezen várják uj hivatalában, a Beszkárt-nál, ahol a kezdeményezések egész sora van az ő elhatározásától függővé téve. Mint munkatársunknak *Folkusházy* alpolgármester kijelentette, a nyugdijazó közgyülési határozat kézhezvétele után *egyetlen nap vakációt sem engedélyez magának, és azonnal elfoglalja állását a Beszkártnál.* Az alpolgármestert nyugdijba vonulásáig három nagy probléma tartja elfoglalva: az autótaxi-ügy, a benzinkutak dolga, és Schmidt Miksa ismeretes ajánlata a Kiscelli-uti kastélyra vonatkozólag.

Arra is megvan már a döntés, hogy a Folkusházyt nyugdijazó közgyülés másnapján, azaz *december 20-án Ripka főpolgármester kiirja a pályázatot* a Folkusházy távozásával megüresedett alpolgármesteri állásra. A főváros szervezési szabályzata értelmében a pályázat kiirását követő két héten belül a főpolgármesternél történő személyes jelentkezés formájában pályázhatnak az állásra az érdekeltek. Természetesen pályázik az alpolgármesteri állásra a tanács minden jogi képesitéssel rendelkező tagja, ezenkivül *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész.

Amennyiben *tanácsbelit* választanak meg alpolgármesterré (a választás az első januári közgyülésen, legkésőbb azonban január 15-ig megtörténik, mert ez egységesen az összes közgyülési pártok óhaja), sor kerül az uj alpolgármester megválasztásával megüresedő tanácsnoki állás betöltésére. Amennyiben nem *Lamotte* Károly dr. tanácsnok főjegyzőt választják meg alpolgármesterré, akkor még január havában *Lamotte* Károly dr.-t minden valószinüség szerint egyhangulag tanácsnokká választják. A *Lamotte* Károly dr. tanácsnokká választásával megüresedő tanácsnok főjegyzői állásnak *Gallina* Frigyes dr. az egyetlen jelöltje. *Gallina* Frigyes dr., mint tanácsnok főjegyző, ügyosztályt fog kapni, még pedig minden valószinüség szerint azt az ügyosztályt, amelynek eddigi vezetőjét tanácsnokká választják. *Gallina* Frigyes dr. utóda az elnöki ügyosztály élén *Szendy* Károly főjegyző, a közegészségügyi ügyosztály kiváló tehetségü vezető-helyettese lesz.

Az előljárói állásokat illetően közölhetjük, hogy *Badál* Ede nyugdijazása ez év december végével befejezett tény. *Badál* nyugdijazása már a december 19-iki közgyülés napirendjén szerepelni fog. A főpolgármesternek értesülésünk szerint az a terve, hogy az előljárói választásokat is a legsürgősebben megejti, (aminek bizonyságául a jelenleg üresedésben levő három előljárói állásra a pályázat kiiratott) ugy, hogy legkésőbb *február közepén három uj előljárója is lesz Budapestnek.*

Gyönyörüen ragyog ki a sötét téli estéből
Budapest legnagyobb óra, arany, ezüst és ékszer lerakatának fényesen kivilágitott 14 kirakata! Zsufolva a leggyönyörübb karácsonyi ajándékok óriási tömegével! Majdnem minden darabon feltüntetve a
páratlanul olcsó árak!
Hasznos és szép látványosság! Érdemes megnézni!
TILLEMANN SEBESTYÉN
SVÁJCI ÓRA, ARANY, EZÜST ÉS ÉKSZER LERAKATA
V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 12. (Szemben az Andrássy-úttal, Fürdő-utca sarok.)

Budapest és az ország legjobb bevásárlási helye
BUTOROTTHON állandó kiállitása. Szolid árak, fizetési kedvezmény
Tulajdonos: POÓR VINCE, Baross-u. 15 (Vöröskereszt épület)

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN OLTÁS — Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32, I. em. 1. Rókussal szemben

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—30

MI UJSÁG A VÁROSHÁZÁN?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Adventi csend üli meg a lelkeket, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, a kriszkindlit várja mindenki, hogy kinek mit hoz: benzinkutengedélyt, kormányfőtanácsosságot, alpolgármesteri állást... Névnapi esték teszik meleggé és változatossá a ködös decemberi időket. Az elmult héten három Bandinak ünnepelte szeretettel nevenapját baráti köre. Liber Bandi és Édes Bandi szobái tele voltak Andrásnap délelőttjén friss virággal, páfránnyal, rododendronnal, Édest Bucsánszky Berczi, Libert Schuler Dezső üdvözölték keresetlen szavakkal. A legnagyobb névünnepsége azonban kétségenkivül Csilléry Bandi barátomnak volt a külső Lipótvárosban.

— Halljuk, halljuk!

— A régi keresztények agapé-i jutottak eszembe, mikor a váci-uti vendéglő egyszerü és disztelen különtermébe beléptem. Ám az asztalok körül a szokásos fényezett borjuszegy és pirosbor mellett a keresztény Budapest társadalmának vezetőalakjai: az asztalfőn az ünnepelt, mellette Sipőcz Jenő és Lázár Ferenc, azután Tabódy Tibor, az uj képviselő, Homonnay Tivadar, Koós Jenő, Toperczer Ákosné, Domonkos rendőrfőtanácsos, sok tanácsnok és számos bizottsági tag Volt szónoklat bőven, amint az ilyenkor lenni szokott és a Veronács Gyula által összehozott illusztris társaság a legjobb hangulatban maradt együtt éjfélig.

— Mi ujság Folkusfalván?

— Akkor is inkább Folkusházát mondjon, kedves Szerkesztő ur! Folkussal a helyzet az, hogy pakolni szeretne, de annyira igénybe veszik az ügyek, hogy nem ér rá még erre sem. Pedig — mint mondotta nekem — már arra is időt kellene szakitania magának, hogy az Akácfa-utcában szétnézzen, ahová december 15-én végleg elköltözik. Távozása azonban nem lesz végleges, hiszen számos probléma van, amelyeket gyökerüktől kezdve ő ismer a legjobban, ugyannyira, hogy az ő hozzászólása nélkül nem is lehet hozzájuk szagolni. Ezt maga Folkusházy is érzi, aki ezekre a nélküle megoldhatatlan problémákra való célzással mosolyogva mondotta: „Telefonhivásra házhoz jövök"...

— Hogyan történt Csárrmann behelyettesitése?

— Este jött a parancsolat, Violaszin pecsét alatt... — mondja a néppdal és valóban Ripkának azon rendeletét, mely Csárrmann Ferinek a tanácsnoki állásra való behelyettesitését tartalmazza, kedden, a késő esti órákban kapta kézhez Gallina főjegyző. Csárrmann behelyettesitése az egész vonalon nagy feltünést keltett. Nem azért, mintha a legteljesebb mértékben meg nem érdemelte volna az előlépést, hiszen mindenki tudja róla, milyen hihetetlen szorgalommal és energiával, nagy invencióval és pompás müszaki tudással szolgálja évtizedek óta a fővárost. Ellenben a legutóbbi időkig arról volt szó, hogy senkit sem helyettesitenek be Rumbach Dezső örökébe, hanem megvárják a belügyminiszter azon rendeletét, amely a mérnöki személyzet számának szaporitását és a két müszaki ügyosztály szétválasztását kimondja. Az volt az elgondolás, hogy polgármesteri megbizás alapján eddig az időpontig Csárrmann fogja a városrendezési, Molnár pedig az uté- és csatornaépitési osztályt vezetni, az egész instrumentumnak pedig Solty lesz a legfőbb karmestere. A megoldás ezen módjától azonban elsősorban Solty huzódozott a legjobban, elég dolga lévén neki a maga ügyosztályával. Igy történt azután a behelyettesités, amelynek végeredményben mindenki örül, annál is inkább, mert Csárrmann lesz a tanács legnagyobb tagja.

— Hogy-hogy?

— Csárrmann felül van a két méteren és még néhai való jó Fock Edénél, aki pedig elég magas volt, felül van egy fél fejjel. Vele történt egy alkalommal, hogy egy miniszteri megbeszélésen vett részt. A kegyelmes ur hellyel kinálta meg természetesen Csárrmannt, aki le is ült. Alighogy leült, ujra felhangzik a miniszter udvarias felkérése: „Kedves főtanácsos ur, foglaljon helyet!" — „De hiszen már ülök," — mondotta Csárrmann. Rövidesen kiderült, hogy önagyméltóságának nem voltak fogalmai Csárrmann testi nagyságáról és amikor ült, azt hitte, hogy még mindig áll, annyira magas volt...

— Szóval sok eső esett arra, ahol Csárrmann kisfiu volt. Mi ujság a tanács berkeiben?

— Azonkivül, hogy mindenki pályázik az alpolgármesteri állásra és in sich a legtöbben meg vannak győződve arról, hogy komolyan számitásba is jönnek, — vajmi kevés. Igen rossz szolgálatot tesz egyes uraknak a saját legbizalmasabb környezetük, amikor korteshadjáratra biztatják a gazdájukat. Az alpolgármesteri állás még sem téveszthető össze egy fogalmazói vagy tanácsjegyzői állással, amikor a jelöltek alázatosan bemutatkoznak a bizottsági tag uraknak, támogatást és voksot kérve. Az alpolgármesteri állás annyira felüláll a szokásos kortéziákon, hogy ott csak mások korteskedhetnek a jelölt ur érdekében, de sohasem ő maga. Önmagának sem használ az illető, de végtelenül árt az alpolgármesteri állás tekintélyének.

— Kinek szól az üzenete, kedves dr. Városházy?

— Akinek nem inge, ne vegye magára, akinek pedig szól, ugyis meg fogja érteni... Közlöm Szerkesztő urral, hogy az előljárói állásért vivott küzdelemben uj jelölt tört az első léniába, Bucsánszky Bertalan főjegyző személyében. Bucsánszky a rangban legidősebb főjegyző, aki eddig csak azért nem pályázott előljárói állásra, mert mindenképpen tanácsnok akart lenni, amit a városházán eltöltött több mint harmincesztendős, mindig komoly, értékes és nagyvonalu munkásságával mindenképpen meg is érdemelt volna. A helyzet azonban az, hogy olyan tanácsnoki állás, amelyik nem

Szaporitani kell a kerületek számát!

Az Uj Budapest élére áll annak az akciónak, amely a fővárosi kerületek arányositását és számok szaporitását tüzte ki célul A régi fővárosi törvény megalkotása óta nagyon eltolódtak a kerületek népességi viszonyai — A mai felosztás mellett lehetetlen a jó közigazgatás

Az előljárói értekezlet köszönete az Uj Budapestnek

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest* azon akciója, amelynek során az év tavaszán megszólaltatta a kerületi előljáróságok vezetőit a főváros egyes kerületeinek kivánságairól, *nem maradt hatás nélkül.* A kerületi előljárók e héten tartott értekezletükön állapitották meg egyhangulag, hogy az *egész magyar sajtóban az Uj Budapest az egyetlen, amely behatóan foglalkozik az egyes kerületek érdekeivel, ügyeivel, panaszaival.* A kerületi előljárók értekezletén lelkesen éljenezték ebből az alkalomból az *Uj Budapestet és annak szerkesztőjét.*

A magunk részéről *hálásan fogadjuk* az irántunk megnyilvánuló jóindulatnak ezen ujabb bizonyitékát és a városháza ügyeinek állandóan éber figyelemmel való kisérése mellett *nem fogunk elfedekezni ezután sem* a kerületek érdekeiről, amelyek, *valljuk be,* mostoha gyermekei voltak mindig a központnak. A helyzet az, hogy az uj fővárosi törvény megalkotásának küszöbén fokozott figyelemmel kell az illetékes tényezőknek a kerületek érdekei felé fordulniok, ha azt akarjuk, hogy ez a törvény olyan alkotás legyen, amely ujabb évtizedekre szabályozza hasznosan és a köz érdekeinek megfelelően a főváros adminisztrációját. *Jó szolgálatot vélünk tenni* a főváros közönségének, midőn az uj fővárosi törvény megalkotásának aktualitása alkalmából a kerületek mai határainak helytelen és az idő által tulhaladott voltára mutatunk rá kapcsolatban a kerületek számának immár mellőzhetetlen szaporitásával.

I.

Több, mint 50 évvel ezelőtt a fővárosi törvény életbelépte alkalmával Budapest kerületei arányosak voltak. Ezen idő után azonban egyes kerületek óriási fejlődést értek el, mások fejlődésükben visszamaradtak. Hogy egy kiáltó példát emlitsünk, a Ferenc József-hid megépitése után kiépült Lágymányosra mutatunk rá, de beépült azóta az I. kerületnek számos külső része, a Zugliget, a Hüvösvölgy, a Németvölgy, a Farkasvölgy. A pesti oldalon az V., VI., és VII. kerületek óriásit fejlődtek, viszont a IV. kerület fejlődésében megakadt. 1890-ben az I. kerületben 35.693 lélek volt, 1925-ben 101.553, a VI. kerületben ugyanezen idő alatt 91.008-ról 163.925-re, a VII. kerületben 90.027-ről 180.961-re, a X. kerületben 21.860-ról 64.911-re emelkedett a lélekszám, mig a IV. kerület lélekszáma ugyanezen idő alatt 28.370-ről 26.389-re csökkent. A VII. kerületnek hétszer, a VI. kerületnek ötször, a VIII. kerületnek négy és félszer, az I. kerületnek négyszer annyi lakosa van, mint a Belvárosnak. Még nagyobb ellentétekre akadunk, ha az elmult esztendő épitési statisztikáját nézzük. Az I. kerületben például az 1927. évben 255, a III.-ban 101, ezzel szemben a Belvárosban csupán 2 uj épület emelkedett.

Még néhány érdekes statisztikai adat: a VII. kerület 57.337, a VI. kerület 40.301, a VIII. kerület 22.517 lakossal lépi tul Magyarország második legnagyobb városának, Szegednek összes lakosai számát! (123.624.) Győr, Pécs, Sopron és Székesfehérvár összesen 174.169 lakossal nem érik el a VII. kerület lakosainak számát.

Nincs kétség aziránt, hogy az uj törvényben a kerületek arányositása, illetve felosztása feltétlenül szükséges. Az uj törvény azonban nem egy-két évre, hanem évtizedekre készül, tehát figyelemmel kell lenni a rövid időn belül való fejlődésre és tekintettel kell lenni az illető körzet közlekedési viszonyaira. Hogy példát mondjunk, a Tisztviselőtelep lakóinak jobban megfelel a IX. vagy VIII. kerületi előljáróság, mint a X. kerületi előljáróság, mert legnagyobb részük a városban és nem Kőbányán van elfoglalva. A X. kerülethez tartozó Rákosfalva lakói könnyebben érik el az erzsébetvárosi előljáróságot, mint Kőbányát, mert arra vezet egyetlen közlekedési eszközük, a helyiérdekü villamos vasut.

A nagy kerületek felosztása, és pedig elsősorban a 100.000-nél több lakossal biró, I., VI., VII. és VIII. kerületek felosztása már elkerülhetetlen. Talán legmegfelelőbb lenne a huszonkét választókerületi beosztás, amelyet a való élet követelményei szerint állitottak össze és nagyjából arányosnak mondható.

Egy bizonyos: a jelenlegi helyzet mellett jó közigazgatás teljességgel lehetetlen, mert emberi képesség kevés ahhoz, hogy az előljárói törvény mai rendelkezései szerint például egy kerületi előljáró Nagykovácsitól Albertfalváig terjedő kerületét ismerje és a panaszokon az egész vonalon segiteni tudjon. Utalunk a külső kerületek tarthatatlan viszonyaira, a tisztiorvosok, az állatorvosok, a mérnökök szempontjából, akik ma a gondjaikra bizott óriási kerületeket a törvényben előirt módon ellenőrizni fizikailag képtelenek.

Az Uj Budapest, amely számos közérdekü városi dologban vindikálta magának a kezdeményezés dicsőségét, de egyben fáradságát is, élére áll annak a mozgalomnak, amely az uj fővárosi törvény megalkotásával kapcsolatosan a kerületek számának szaporitását illetően immár elkerülhetetlen és hasábjait készségesen nyujtja meg ez akció számára!

(Folytatása következik.)

---

lenne a pártok részéről sokszorosan eligérve, a közeljövőben nem fog ürülni és ezért Bucsánszky Berci barátom is a holnapi nagyobb tuzok helyett megelégszik a mai kisebb tuzokkal (mert verébnek egy előljárói állás mégsem mondható). Bucsánszky nem rontja azonban Muzsikó Pista esélyeit, akinek az egész vonalon a legkomolyabb igéretei vannak annál is inkább, mert minden pártban szükségesnek látják, hogy friss és fiatal erők kerüljenek az előljárói karba.

— Végezetül valami humort, kedves bizottsági tag ur, mert nagyon szomoru az élet.

— Édes Bandiban, pláne mióta a rideg és komor városgazdasági ügyosztályban trónol, elszunnyadt a költői véna. Az alliterációnak azonban még mindig mestere. Amikor megkérdeztem tőle, hogy mit csinál az unokája, a következő betürimmel válaszolt: „Szobon szokat szopik!"

— Magyarázatot kérek!

— Az unoka Szobon lakik és ezért természetszerüleg ott folytatja életfenntartó tevékenységét, alapját szolgáltatván nagyapja versfaragó kedvének. Ha már az unokáknál tartunk, azt is közlöm, hogy Némethy Béla idősebbik unokája négy éves korában tökéletesen megtanult römizni...

— Szóval a nagyapa kiváló alsós tudománya csillan fel benne, ujabb bizonyságát szolgáltatván az átöröklődés tanának. A viszontlátásra, kedves dr. Városház!

— Ajánlom magamat, Szerkesztő ur!

Jó kávé jó egészség!

Köztudomásu, hogy a balkáni népek, amelyek a legtöbb kávét fogyasztják, a legmagasabb életkort érik el; mert a tiszta hamisitatlan babkávé egyenletes, jó közérzetet teremt és az egészség megtartásának legjobb szere.

Meinl Gyula rt.

Átmeneti és télikabátok

valódi angol szöveteimből gyönyörü kivitelben, **nagyon olcsón, készen kaphatók.** A vevő kivánságára ugyanazon árért **mérték után is készitek**

WIDDER férfiszabó, IV., Városház-u. 20
Telefon: Automata 880—20

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem

Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

ZÖLD JÓZSEF lakatosáru-üzeme
V., Árpád-utca 8. Ipartelep: VI., Szt. László-ut 4/b Telefon: Automata 271—64.
Készit és raktáron tart gőz-, viz- és egyéb **engedélymentes kis gőzkazánokat** Vállal minden egyéb lakatosmunkát. Autogénhegesztés.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és vérbetegek külön osztálya

STELLA
CIPŐKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VII., KIRÁLY UCCA 57.
TELEFON: JÓZSEF 321—73.

A fővárosi alkalmazottak beszerzési forrása

Állandóan nagy raktárt tartunk
elsőrendü
női-, férfi-, gyermek-, uxus-, sport-, vadász- és strapacipőkben, továbbá házi-, tenniszcipőkben és szandálokban.

Nagy választék:
külföldi női divathócipő, valamint férfi- és gyermek hó- és sárcipőkben, divatszinü la selyem- és florharisnyák és zoknik.

4 havi hitel! Mérsékelt árak!

Shaku-Do
művészi bronzcsillárok gyára és szoboröntöde
Budapest,
IX. ker., Mester-utca 26.

A fővárosi alkalmazottaknak 4-6 havi hitel készpénzárakon.

Mintatermeinkben ugy polgári, mint luxuslakások részére állandóan nagy választékot tartunk.

51-IK
JÓTÉKONYCÉLU M. KIR. ÁLLAMI
SORSJÁTÉK

Egész sorsjegy ára **2** pengő
Fél sorsjegy ára **1** pengő

Főnyeremény:
30.000
pengő, azonkivül
15.000 P
10.000 P, 5.000 P
összesen **16.500** különböző nyeremény, melyek mind azonnal készpénzben fizettetnek ki!

Huzás: 1928 december 15

Egy sorsjeggyel **2 nyeremény is nyerhető!**
Ugy a nyeremények számát, mint összegét felemelték!

Sorsjegyek kaphatók minden bank- és sorsjáték üzletben, dohánytőzsdében, postahivatalokban.
Postai rendeléseket a pénz e előzetes beküldése után azonnal teljesit a
SZÉKESFŐV. M. KIR. PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG
Budapest, V., Szalay-utca 10.
és az összes sorjáték-főárusitó

ALAPITTATOTT·1897·
·GONDVISELTÖJE·MAGYARORSZÁG·
·ARANYKOSZORÚS·JESZTÉNY·
HANTOS
·TESTVÉREK·RT·
·FESTÖ·MÁZOLÓ·ÉS·TAPÉTÁZÓ·
·IPARÜZEME·
BUDAPEST.
VI., HORN·EDE·UTCA 5.
TELEFON:
L. 994-51
L. 985-23

MODERN **BUTOR** SZALON
állandó nagy kiállitása **Üllöi-ut 14**
Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezmény

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 350—97.

Államszámviteltani államvizsgára előkészitünk!
Jegyzetbérlet Prospektus
SZONTAGH
Budapest, IV, Váci-u. 54. Tel.: 853-70

FRIED MÁRTON **takaréktüzhely-gyára**
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

Korcsolyák tökéletes homoruan köszörülése tükörfényesre kidolgozva — — — — P 1.60
Korcsolyák cipőre felszerelése — — — — P 1.60
Korcsolyák nikkelezése és köszörülése — P 4.80
Korcsolyák
minden gyártmányból kiválasztva,
a legjobbakat a legolcsóbb árban kaphatók.
Az általunk eladott korcsolyákat szakszerüen beállitva s felcsavarva díjmentesen szolgáljuk ki
Léber Kálmán borotva- és késáru-gyára, nikkelezőtelepe és műköszörüldéje
Budapest, VIII., Rákóczi-út 61
Telefon: J. 358—09. Alapittatott 1889-ben

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

Egyedüli Speciális Magyar Automobilgyár
Magyar Általános Gépgyár Rt.
Mátyásföld
Eladási központ:
Budapest, IV., Váci-utca 1. sz.
Telefon: Automata 819-73
LEGUJABB TIPUSAI:
2 literes 6 hengeres MAGOSIX
1·5 literes 6 hengeres MAGOTAX
1·5 tonnás 6 hengeres gyorsteherautó.
1 tonnás gyorsteherautó,
Betegszállitó- és mentőkocsik

HIREK

Naptár

(50. hét)

Vasárnap, december 9, d. e. 9—12 ó.: Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi előljáróságokon.

Hétfő, december 10, d. e. 10 ó.: A közigazgatási bizottság ülése. — **D. e. 12 ó.:** Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. — **D. e. 12 ó.:** A magánépitési bizottság ülése. — **D. u. 5 ó.:** Az uté és csatornaépitési bizottság ülése. — **D. u. 7 ó.:** Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.

Kedd, december 11, d. e. ½10 ó.: Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — **D. e. 11 ó.:** A középitési albizottság ülése. — **D. u. 6 ó.:** A Keresztény Községi Párt értekezlete.

Szerda, december 12, d. e. ½10 ó.: Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — **D. e. 10 ó.:** Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — **D. e. 10 ó.:** A kislakásépitkezésekre felügyelő bizottság ülése.

Csütörtök, december 13, d. e. 10 ó.: Rendes tanácsülés.

Péntek, december 14, d. e. 11 ó.: A pénzügyi bizottság ülése.

Szombat, december 15: Ujitsa meg előfizetését az „Uj Budapest"-re!

A fővárosi alkalmazottak Röser-érettségije. A Röser-iskola hamis bizonyitványaival kapcsolatosan Gallina főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, személyesen nézte át az érettségit tett fővárosi tisztviselők törzslapjait, hogy megállapitsa, hány fővárosi tisztviselőnek van a Röser-intézettől érettségi bizonyitványa. A vizsgálat során kiderült, hogy a főváros közigazgatási tisztviselői létszámban nyolcvanegy érettségi bizonyitvány van, amelyeket a Röser-intézet állitott ki, a nyolcvanegy közül huszonnégy kiállitási dátum esik a legutóbbi 12 esztendőre, amely kritikus időszak alatt a Röser-intézet részéről hamis és hamisitott érettségi bizonyitványok kiadása történt. Mint munkatársunknak Gallina főjegyző kijelentette, a Röser-érettségisek ügyében a fővárost illetően ugyanaz történik, ami az államnál fog történni. Az érettségi bizonyitványokat az elnöki ügyosztály felterjeszti a kultuszminisztériumhoz, hogy ott állapitsák meg, melyek a bizonyitványok közül valódiak, és melyek hamisak. A kultuszminisztérium intézkedésétől teszi azután függővé a főváros a további eljárást.

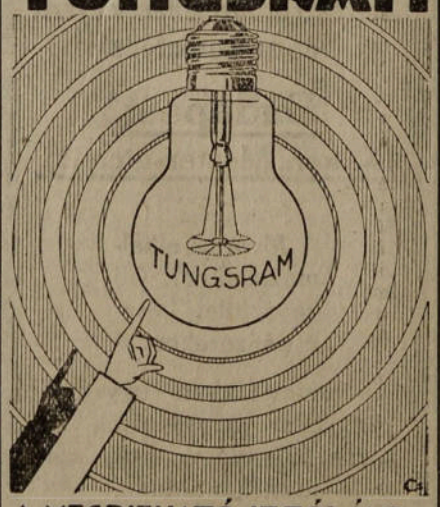
A szellemi szükségmunkások egy részét hivatalokban fogják elhelyezni. A szellemi szükségmunka ügyét a december 19-iki közgyülés tárgyalja, amikor is az elnöki ügyosztály be fogja jelenteni, hogy a szociálpolitikai ügyosztály 50.000 pengős hozzájárulásával 300.000 pengőre emelkedett a szellemi szükségmunkára felveendő hatszáz alkalmazott öt hónapi fizetésére forditható összeg. A szellemi szükségmunkára felvetteket részben statisztikai adatok összegyüjtésére fogják felhasználni, nagy részben azonban fővárosi hivatalokba osztják be őket. A hivatalokba beosztandó személyzet, amennyiben sikerül az erre vonatkozó közgyülési határozatot a belügyminisztériummal soronkivül jóváhagyatni, már január első napjaiban megkezdheti müködését, mig a statisztikai adatok gyüjtésével foglalkozók csak később kezdhetik el munkásságukat.

Napi munkája után a karácsonyi ajándékok vásárlásának gondjaiba merülve sétál a pesti polgár estefelé a fényesen kivilágitott Andrássy-uton a Belváros irányában. A Vilmos császár-uthoz érve, még a gyönyörü Andrássy-ut világvárosi világosságát is elhomályositó fényözön tárul szemei elé a Vilmos császár-ut és Gróf Tisza István-utca sarkán. Egy valóságos tündérvásár csillog az ezüst-, arany holmik s a drágakövek szikrázó sugaraiban Tillemann Sebestyén-cég kirakatai megoldják a karácsonyi ajándékok problémáját. Órát és készert venni főképpen, sőt mondhatni kizárólag bizalmi kérdés. Hisz már mindnyájan annyit csalódtunk hangzatos reklámokban, mikor megbizhatatlan helyről pontatlan órát, talmi ékszert varrtak nyakunkba. Már ez a körülmény, hogy a kirakatokban elhelyezett tárgyak ugyszólván mindegyikének ára is ki van függesztve, kétségtelen bizonyitéka a 40 esztendő óta fennálló s a főváros polgársága körében hallatlan népszerüségre szert tett cég szolidságával. De még a kirakatokban a legolcsóbbtól a legfényüzőbb cikkekig ragyogó száz meg száz holmi megoldja a karácsonyi ajándék problémáját azzal is, hogy ötletet ad arra, hogy mit is vásároljunk. Ezért érthető, hogy aki mérsékelt árért pontos, jó, megbizható órát pénzeért belső értékkel biró, izléses és pompás ékszert keres, a Tillemann Sebestyén-céghez megy.

Az 51-ik Jótékonycélu Állami Sorsjáték nyereményeinek a számát és összegét lényegesen felemelték. A közönség nagy szeretettel vásárolja ezen állami sorsjegyeket, mert olcsóságával lehetővé teszi, hogy mindenki megveheti és ezáltal igen sok emberbaráti intézmény nemes céljait elősegitheti. Az állami sorsjáték jövedelmét ugyanis a népjóléti minisztérium közhasznu és jótékony célokra forditja és igy mindenki, aki sorsjegyet vásárol, nemcsak a maga szerencséjének az esélyeit szolgálja, mert 2 pengőért 30.000 pengő készpénzt nyerhet, hanem a szegénység és nyomoruság enyhitéséhez is hozzájárul. Az állami sorsjátékot a székesfővárosi pénzügyigazgatóság Szalay-utca 40. rendezi. Huzás már december 15-én.

Retikülök, pénztárcák, bőröndök karácsonyra gyári áron
MELEG GÁBOR bőröndös mesternél
Budapest, Rákóczi-ut II. — Váci-utca 31.
Jelen lap előfizetője 10 százalék engedményben részesül

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9. — Telefon: Automata 883—55

TUNGSRAM

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben.
Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Ut- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

HEDAG a legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék.
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz, az emberi szervezetre nem ártalmas, abszolut fagyálló.
Magyar gyártmány.
Gyártásihely: VADÁSZTÖLTÉNY, GYUTACS ÉS FÉMARUGYÁR R.-T., BUDAPEST
Egyedárusitó: **KROPSCH GÜNTHER,**
BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TEL.: J. 406-39

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Alapittatott 1847. Alapittatott 1847
SCHUNDA V. J.
HANGSZERGYÁR és HANGSZERÜZLET
magy. kir. udv. szállitó stb.
BUDAPEST, IV., MAGYAR-UTCA 18
Operaház, Zeneművészeti főiskola, Nemzeti Zenede, Filharmóniai Társaság, Szinházak, Cserkészek, Leventék stb. szállitója.
Bármely **hangszer** alkatrészek, hurok szakszerü javitása. Különösen a világhirü **Schunda**-féle
cimbalmok és tárogatók
továbbá **tilinkók,** olasz **mandolinok, gitárok** stb kaphatók. Ugyszintén **zongorák, pianinók** és **harmóniumok** eladása, becserélése, bérbeadása, javitása, hangolása és vetele!

Legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett is! A lehető legjobbat a legjutányosabb áron!

Ékszereket ingyen becsül meg! Eladó ékszerekért és zálogcédulákért a legmagasabb árat fizetem. **Borsodi,** Alsóerdősor 3. Rákóczi-ut mellett

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmukák és mübutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46, (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfővárostöbb üzemének állandó szállitója.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Kellner és Sándor
épület és vasszerkezeti lakatosok
Budapest, IX, Tompa-u. 24
Telefon: József 410-65

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

Butorok Lányinál
részletre Akácfa ucca 7

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

Zászlók, cimerek, cimtáblák
HUNGÁRIA ZÁSZLÓGYÁR
ÉS DISZITÉSI VÁLLALATNÁL
Budapest, IV., Papnövelde ucca 4—6.
Telefon: Automata 832-79.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut. 860-72.

Budapest Székesfőváros Ásványviz-Üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon: Teréz 266-76

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 1,45—45.

A FANSz tagjainak
és a Székesfővárosi zenetanfolyamok növendékeinek
BEKE PÉTER PAL
HANGSZERÜZEME, VIII., DOBOZI-UTCA 31.
Készpénzvásárlásoknál 5% kedvezményt nyujt.
FANSz tagoknak 6 havi hitelt is.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS,
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 309—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrásai
A legtökéletesebben berendezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

GAZDASÁGI ÉLET

Kitört a strandfürdő-konjunktura. Az a hatalmas konjunktura, amelynek az elmult tikkasztó nyáron a Gellért-hullámfürdő és a Széchenyi strandfürdő vezetésével valamennyi strandfürdő örvend, mint ilyenkor szokás, kitermelte a strandfürdő-konjunkturát, és boldogboldogtalan azon törekszik, hogy a kánikulában enyhülést kereső strandfürdőzők vékonypénzü erszényéből sokszorozza meg gyümölcsöztetésre váró alaptőkéjét. Ki lenne az első a vállalkozók között, ha nem a Palatinus-strandfürdő, melynek altruisztikus köpönyegbe burkolózó igazgatósága többmillió pengős költséggel kivánja a drága beléptidijakkal rendelkező strandfürdőt kibőviteni? Arról van szó, hogy a Margitszigeti Gyógyfürdő Részvénytársaság a hidfőhöz közelebb helyezze a strandfürdőt, a részvénytársaság igazgatósága, — amely tudvalevőleg a Közmunkák Tanácsának vezető uraiból kerül ki, — műszaki körökben elterjedt hirek szerint az átköltözéshez szükséges kétmillió pengőt már elő is irányozta, és a hirek szerint a földmunkálatokhoz még a tél folyamán hozzáfogva, tavasszal a mostani strandfürdőt lebontja és azt a mai Sziget Club mellett épiti fel ujra. A Csillaghegyi Strandfürdőt viszont tulajdonosai felajánlották a fővárosnak, amely udvariasan, de határozottan visszautasitotta az éppen nem kecsegtető ajánlatot. Készül természetszerüleg még egy néhány strandfürdő a főváros környékén: a Helyiérdekü-vasut Római-fürdőn szándékozik hir szerint nagyszabásu és olcsó villamosjegyekkel összekötött strandfürdőt épiteni, és ujra felmerült a népjóléti minisztérium terve a lágymányosi strandfürdőt illetően... Megvan tehát minden reményünk arra, hogy a kávéházak városa helyett strandfürdők városává lépjen elő Budapest a középeurópai baedeckerekben. A magánvállalkozókat illetően rendben is van a dolog, csak azután nagyon drágák ne legyenek a belépőjegyek! A margitszigeti strandfürdő kétmillió pengős áthelyezésével kapcsolatban egyetlen megjegyzésünk van csupán: ezzé zsugorodott össze tehát a Moktár-kölcsönnel kapcsolatos nagy fejlesztési program, a szigeti vezérkar nagyszabásu irama ennyire gyorsan kimerül a strandfürdőt nélkülözni nem képes közönség zsebe ellen irányzott ujabb támadásban? Ugyanakkor, amikor a népjóléti miniszter szintén strandfürdőket követelt a Fürdőváros Egyesület közgyülésén tartott beszédében — ám nem a Palatinus-fürdőhöz hasonlatos luxus-üzemeket, hanem ingyenes strandfürdőket.

Mi történik a Dunaparton? A nyár elején tudvalevőleg leégett az *Első Magyar Általános Biztositó Társaság* dunaparti székházának tetőzete, egy hétre rá pedig leszakadt főpárkányzatának egy része, mire a többit ledöntötték. Az első esemény mosolyra deritette a műszaki köröket, mert furcsa dolog, hogy egy biztositó ég le és oly mértékben, mint az történt. A főpárkány leszakadása ellenben, — mint az egyik legelőkelőbb műszaki lapban olvassuk — *mindenkit megdöbbentett.* A tüzet az okozta, hogy az épitési szabályokat a részvénytársaság nem tartotta be, azonkivül nem osztotta be tüzfallal szakaszokra a padlását, mint az elő lett volna irva, a főpárkány leszakadása ellenben azért történt, mert a tüzvész után lefolyt egy hetet nem használták ki kellően a főpárkány megerősitésére. A biztositó intézet mindezekután hozzákezdett a helyreállitáshoz, amely mellett nem lehet szó nélkül elmenni. Az épület előtt ott fekszenek a *mükövek*, helyesebben mondva a *cementöntvények*, amelyek a régi patinás sóskuti kövek helyére kerülnek. *Ybl Miklós gyönyörü architekturájáról lespórolja a biztositó intézet a régi monumentális főpárkány faragott követ és sima cementöntvényt ad helyette.* A gyönyörü müvészi alkotás faragott kőpárkányait malter és gipsz fogja ily körülmények között helyettesiteni, nem nagy dicsőségére az *Első Magyar izlésének.* Müszaki körök csodálkoznak ezen, mi azonban egyáltalában nem tartjuk különösnek, hogy *Ybl* Miklós kőbevésett álmát gipsszel és vakolattal helyettesiti a kitünő biztositó. Első Magyarék ezen eljárását megmagyarázza az az üzleti érzék, amely rideg voltához a biztositó intézetet illetően a gadasági életben mindenki hozzá van szokva. Nem is az *Első Magyaron* reklamáljuk mindezekután a faragott kőpárkányokat, hanem a *főváros tanácsának városrendezési ügyosztályán*, a főváros képzőművészeti bizottságán és a *Müemlékek Országos Bizottságán*, amelyeknek kötelessége, hogy a nagynevü elődök által emelt épület müvészi párkánykiképzését ne tegye tönkre az epigonok szükre szabott müvészi izlése és még szükebbre szabott áldozatkészsége.

A Beszkárt hitelmüveletei. Mint a Beszkárt ezévi közgyülési jelentéséből kiderült, a vasut vezetősége uj kocsik beszerzésére és bizonyos halaszthatatlan rekonstrukciós munkálatok végrehajtására saját nyugdijalapjából évi hatszázalékos kamat mellett tizennyolc millió pengő kölcsönt vett fel. A kölcsön felvételének ezen módját helyeseljük, mert bizonyos, hogy ilyen kuláns feltételek mellett egyetlen pénzintézet sem vállalkozott volna a kölcsön nyujtására, viszont a nyugdijalap sem helyezhette volna el jobbhelyütt a pénzét, mint a saját, óriási értékeket reprezentáló és a főváros szavatossága mellett működő vállalatánál. Kétségben vagyunk azonban aziránt, hogy a jövőt illetően áll-e még rendelkezésre a nyugdijalap révén pénz, vagy pedig — ami valószinü — az üzem további fejlesztése, uj vonalak nyitása és az Autóbuszüzem átvétele kapcsán nem lesz-e arra szükség, hogy a vasut uj pénzforrások után nézzen. Ebből a szempontból igen érdekesnek tartjuk olvasóinkkal ismertetni azt a gondolatot, amelyet a Magyar Közgazdasági Társaságban Urbanovich G. Zoltán dr. vetett fel. Urbanovich szerint ha majd az értékpapirpiac felébred mai nagy letargiájából, vissza lehet állitani a közönség bizalmát az értékpapirok ama kategóriái iránt is, amelyeknek értékét főképpen a méltányos valorizálás elmaradása ásta alá. Akkor lehet majd a Beszkárt-ba uj tőkéket belevonni olyképp, hogy a főváros a részvényeknek körülbelül felét megfelelő áron piacra hozza. Ezzel teljesen elérhetné a községi és magánvállalkozás középutján haladó és ma leghelyesebbnek látszó vegyes rendszert, amelynél azonban a majoritás és ezzel az irányitás is a főváros kezében maradna. A Beszkárt nagyarányu alaptőke-felemelést hajtana végre, amelynél felerészben már a piacra, felerészben pedig a fővárosra támaszkodnék, mely utóbbinak viszont az általa eladott részvénymennyiség vételárában fedezete lenne az alaptőkeemelésből reá eső befizetésre, vagy annak jelentékeny részére. — A gondolat mindenesetre olyan, hogy azzal érdemes a legrészletesebben foglalkozni, természetesen vigyázva arra, hogy egyrészről a Beszkárt-papirok sem a piacradobás alkalmával, sem pedig azután ne legyenek a spekuláció játékszerei, másrészt arra, hogy megfelelő szindikátusi szerződések létrehozásával az igazgatóság továbbra is 100 százalékban a fővárosáltalkiküldöttagokból álljon.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi r.-t., mely az Angol-Magyar Bank géposztályából, mint önálló vállalat az elmult évben alakult, az év szeptember 30-ával zárta be első üzletévét. A társaság igazgatósága e hónap 29-én Fleissig Sándor igazgatósága alatt tartott ülésében megállapitotta az 1927—28. üzletév mérlegét, mely P 18,144.000 alaptőke mellett P 2,210.487.16 tiszta nyereséggel zárult. A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. első üzletéve a hozzáfüzött várakozásokat minden tekintetben beváltotta. Az igazgatóság felhatalmazást fog kérni a közgyülléstől, hogy az elsőbbségi részvénytőkét 100.000 angol fontnak megfelelő 2,780.000 pengővel, a törzsrészvénytőkét pedig 3,000.000 pengővel, később meghatározandó feltételek mellett felemelhesse. A vállalat részvényeit legközelebb a tőzsdére is bevezetik.

Az Első Magyar Részvény-Serfőződe nov. 30-án tartotta meg rendes évi közgyülését Wolfner József elnöklésével a MOKTÁR tanácstermében. Elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a vállalat néhai elnökének, Schmidt József dr. v. b. t. t.-nak elhalálozásáról és inditványára a vállalat élén eltöltött, érdemekben gazdag munkásságának a közgyülés jegyzőkönyvében való megörökitése határoztatott el. Az elfogadott zárszámadások alapján a közgyülés a kifizetendő osztalékot részvényenként 4.80 pengőben állapitotta meg és a szelvények ez év december 3-tól kezdve a MOKTÁR-nál és a Kereskedelmi Banknál válthatók be.

A gazdasági rovat szerkesztője:
RASKÓ OSZKÁR.

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖHÖ-U. 26. TEL.: 414-91.

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

FÖLDHITELBANK RT.
V., Hold-utca 1.
TELEKELADÁSI IRODÁJA
(Telefon: Automata 261-25)
parcellázza az alant felsorolt ingatlanokat **feltünő olcsó áron,** amelyek mind villamos közelében, a város legfejlödésképesebb részein feküsznek s
150-300 öles beépitésre igen alkalmas telkek
és igy nemcsak családi házak és villák, de részben bérház épitkezésére is alkalmasak. **Mindezen ingatlanok előnyös áron s részletfizetési feltételek mellett kaphatók a következő helyeken:**
Budán: 1. I., Incze-uton, a Ferry Oszkár-ut folytatásában, a Németvölgyi-ut és a Nárcisz-ut között; 2. I., Németvölgyi-ut 46—50. házszám alatt; 3. I., Istenhegyi-ut és Nógrády-ut között; 4. II., Hadapród-utcában, a Pasaréti-ut sarkán; 5. II., Pasaréti-ut és Battai-ut között;
Pesten: 6. VII., Hungária-körut és Egressy-ut sarkán és a felparcellázás alatt levő 7. VII., Kerepesi-ut mellett, a Zalán-utca, Remény-utca és Gróf Gvadányi-ut mentén fekvő telektömb. Erdeklődőknek a telekeladási iroda: **V., Hold-utca 1. sz.** nemcsak telefonon vagy levélben ad szivesen felvilágositást, de helyszini rajzzal is szolgál. — Telekeladást közvetitő ügynököket dijazunk.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385—52.

Eladó szabadalom!
Dr. Ebel Siegfried Sámuel Wien 92275. sz.
„Elektrotherapeutikus berendezés"
cimü magyar szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Bővebbet:
Áron és Molnár szabadalmi iroda
BUDAPEST. VIII., RÁKÓCZI-UT 15.

KIRNBAUER JÁNOS mü- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

JÁTÉKVASUT, mozi, rádió
Ferenciek-tere 2. **CHMURA**

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Kőbányai-ut 44. sz. kislakásos telepen szükséges **120 darab takaréktüzhely** szállitási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai munkanemenkint 80 fillérért kaphatók 1928. december 1-től kezdve délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középitési) ügyosztályának IV., központi városháza, III. em. 342. számu szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede főmérnök urnál a központi városháza III. em. 328-b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1928 december 18-án (kedden) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály III. em. 354. ajtószám alatti üléstermében 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1928 november 28.

A székesfőváros tanácsa.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őrás-utea 6-8-10
Telefon: József 325—01.

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblafalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA
épület- és butorasztalos üzeme
Budapest, X., Juranics-utca 7. sz.
Speciálista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—38.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. — UFA Világhiradó. 3. Kék egér, vigjáték-attrakció. 4. Anny Harvay, tánckülönlegességek. 5. A hóhér fia, Cecil B. de Mille világfilmje. Továbbá Ákom Lajos tanár orgonahangversenye. — Stephanides Károly dirigál. — Az előadások kezdete: hétköznapokon, szombat kivételével 5, ¼8, ½10, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Pénztárnyitás: délelőtt 11—1-ig és délután előadás előtt egy órával. Jegyrendelés céljára a telefon egész nap szolgálatot tart!

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Idegen légió, főszereplők: Norman Kerry, Mary Nolan és Lewis Stone. 2. A pokol önkéntese, főszereplők: George O'Brien és Estelle Taylor. 3. Fox Journal és Magy. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon 5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnapokon: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10-kor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 864—02.) — Müsor: Nagy vigjáték esték: Clara Bow: A vereshaju. Vigjáték 9 felv. — Wallace Beery, Raymond Hatton: Megfogtam a kémet. Vigjáték 8 felvonásban. Paramount és Magyar Hiradók. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8 és ¾10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. — Minden vasárnap délelőtt 11—1 óráig mérsékelt helyáru vigjáték-matiné.

DECSI-MOZI. VI. kerület, Teréz-körut 28. szám. (Jegyrendelő telefon Automata 213—43. és Automata 259—52.) — Müsor: 1. Két Paramount-attrakció egy müsorban! A vereshaju, Elynor Glyn regénye filmen 9 felvonásban. Főszereplő: Clara Bow. 2. Megfogtam a kémet. Nagy burleszkvigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: Wallace Beery és Raymond Hatton. Az amerikai burleszhumor gyöngye. 3. Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9, 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. — Müsor: Nürnbergi mesterdalnok. (Wagner operája nyomán.) Főszereplők: Gustav Frölich és Maria Solveg. A Preislied-áriát Vinkovich László énekli. — Az idegen légió. Dráma a Szahara poklából. A főszerepben: Norman Kerry és Lewis Stone. — Hiradók. Előadások kezdete hétköznapkon: 5, ¼8 és ½10. Szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J. 302—63. — Hétfőtől—szerdáig. December 10—12. „A primadonna négy lovagja." Vigjáték 8 felvonásban. Főszereplők: Iréne Rich és Andree Anders. — „Amikor a férj szalma." Slágerburleszk 6 felvonásban. Főszerepben: Syd Chaplin. — Hiradó. Csütörtöktől—vasárnapig: December 13—16. „Allah kertje." Romantikus dráma 6 felvonásban. Főszereplők: Petrovich Szvetiszlav és Alice Terry. — „Jonny meg a nő." Szinmü 7 felvonásban. Főszereplők: Louis Wilson és G. K. Arthur. — Fox Journal. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasár- és ünnepnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25.) Idegen légió. Universal világattrakció 10 fejezetben. Főszereplők: Lewis Stone és Norman Kerry Galamb a viharban. Metro világattrakció 10 fejezetben. Főszereplő: Lillian Gish. — Hiradók. — Előadások kezdete hétkönapokon: 5, ¼8 és ½10 órakor. Ünnep- és vasárnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ, IV. kerület, Eskü-ut 1 szám. Az Erzsébet-hid pesti hidfőjénél. (Telefon: Automata 831—02.) Müsor: 1. Szent hazugság, Karin Michael világhirü regénye filmen. Főszereplők: Otto Gebühr, Sybill Morell és Mindszenthy Mária. 2. Nizzai éjszakák, vigjáték 8 felvonásban. Főszereplő: Betti Balfour. — 3. Külföldi és Magyar Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapokon ½6, fél 8 és fél 10 órakor. — Vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11—1 óráig.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Cecil B. de Mille produkciójának hatalmas grand guignolja. A hóhér fia. Mary Prevost főszereplésével. — Ha a Waggon Lits mesélni tudna... — Ferkó, mint mostohagyerek. Slágerburleszk. — Hiradó. — Előadások kezdete hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Vasárnap 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: 1. Diákélet, romantikus történet 12 fejezetben. Rendezte: Lubitsch Ernő. Főszereplők: Ramon Novarro és Norma Schearer. Szerenád. Énekli a Békeffy-Vokálkvartett a legujabb slágerekkel. A film alatt külön kórus. — 2. Gyü, te fakó! Burl. 3. Hiradók. Jönnek a koz. Az előadások kezdete, hétköznapokon, szombat kivételével: 5, ¼8, ½, szombaton, vasár- és ünnepnapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. — Pénztárnyitás: délelőtt 11-től—½1 óráig és délután előadás előtt egy órával.
A müsor a második hétre is prolongálva!

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI. Nagymező-u. 8. Hétfőtől—szerdáig December 10—12. „Az utca angyala." Himnusz a szerelemről 10 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor és Charles Farrel. — „Modern Casanova." Vigjáték 10 felvonásban. Főszereplők: Harry Liedtke és Vivian Gibson. — Hiradó. — Csütörtöktől—vasárnapig. December 13—16. „A pokol önkéntese." Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: George O'Brien és Estelle Taylor. — „A óhér fia." Romantikus dráma 9 felvonásban. Főszereplők: Nina Quataro, Gustav v. Seiffertitz. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 5, ¼8 és ½10, vasárnap 3 órától. Vasárnap d. e. 10—1 óráig burleszkmatiné.

CORVIN SZINHÁZ
NAGYSIKERÜ MÜSORA:
EZÜST RABSZOLGÁK
(Főszerepben: IRENE RICH)
JONNY ÉS A NŐK
vigjáték 7 felvonásban

KAMARA MOZGÓ
A VERESHAJU
(CLARA BOW legujabb vigjátéka)
JONNY ÉS A NŐK
(Főszerepben: GEORG K. ARTHUR)

Andrássy-uti Szinház
UJ MŰSOR
RÓZSAHEGYI KÁLMÁN felléptével
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

TABARIN
attrakciós decemberi műsora vezet!
Kezdete 10 órakor — Záróra 6 órakor

Király Szinház
EGÉSZ HÉTEN
ZERKOVITZ-SZILÁGYI operettje:
ELTÖRÖTT A HEGEDŰM...

Beszerzési források

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.
CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.
CZIRER VILMOS, HUNGARIA passepartout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.
DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.
DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.
FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornáberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.
FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.
FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopäd- és mücipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.
GROSSMANN HENRIK speciális érczfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.
HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)
JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.
KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
KLEIZER JÓZSEF okl. kömüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.
vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.
MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.
NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo, padlo- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.
PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.
PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.
RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.
RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.
SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.
SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.
TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk!
„GLOBUS" Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök.
Gyászruhák soron kivül készülnek **GLOBUS** ruhafénytelenitő vállalat
Gyüjtötelep: VI., SZIV-UTCA 31
Telefon: Aut. 101—16 *Számos elismerés*

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út . sz

Oildag és Greadag a legtökéletesebb mügrafitos kenőanyagok minden gép és motor számára több mint 4000 hazai ipartelepnél és autóüzemnél használatban.
Arco-Top, Arco-Sealit, amerikai formálható aszbeszt fedő- és szigetelő anyagok, 10—30 évi élettartammal, mindenfajta tető számára.
Arco 380, hőálló festék, 380 fok Celsiusnak ellenáll.
Vezérképviselet: **KUN SÁNDOR** Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 18. szám
Alapitási év: 1892. Sürgönycim: KUNSHIP.
Telefon: József 361—23

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. DOBY ANDOR
kiadótulajdonos.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közlisztviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

V. évfolyam 49. szám

Budapest, 1928 december 15

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Lipót 923—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

A rojtos nadrág

Azon a népgyülésen, amelyet a viharos rendkivüli közgyülést megelőzően a régi képviselőházban tartottak az autótaxi-rendszámok szétosztása ügyében, többek között felszólalt Magyar Miklós bizottsági tag ur is. Az egyik napilap szerint a bizottsági tag ur „szegénylegényeknek" titulálta a tanács tagjait, akik „foltos, rongyos nadrágokban irnokokként kerültek a városházára", és most „fölényes cinizmussal" sujtanak le az iparosságra.

Nem kétséges, hogy a főváros tanácsa ezekért a mosdatlan kifejezésekért a biróság előtt tud és fog a tiszti ügyészség utján elégtételt venni a bizottsági tag uron. Azonban addig is fel kell emelnünk tiltakozó szavunkat az ellen a trágár és szemérmetlen hang ellen, amellyel a bizottsági tag ur a maga kicsinyes és önző politikai játéka érdekében a nyilvánosság előtt illetlenkedik. Különösen jellemző, hogy éppen egy magát demokratának merni nevező bizottsági tag az, aki a tisztviselőkkel kapcsolatosan rojtos és foltos nadrágokról mer beszélni.

Nem tudjuk, hogy Magyar Miklós ur biborban és selyemben született-e, és azt sem kutatjuk ez alkalommal, hogy mielőtt a közéleti porondra lépett, volt-e, és ha volt milyen vonatkozásban volt a fentnevezett biborral és selyemmel. Azt sem tudjuk, hogy a bizottsági tag ur tanult-e valaha csomagolni, de hogy mondanivalóit nem tudta azon a bizonyos népgyülésen megfelelő formába öltöztetni, az a történtek után mindenki előtt kétségtelen. Az sem fontos, hogy a bizottsági tag ur egy erzsébetvárosi pinka árnyékából hogyan lendült egy merész ugrással a közélet porondjára, ez alkalommal csak egy kérdésünk van: egy magát demokratának nevező, tehát speciell a szegény kisemberek jogos képviseletében hivalkodó állitólagos közéleti férfiu, hogyan tartja összeegyeztethetőnek pártjával és pártja elveivel a fővárosi tisztviselők rojtos és foltos ruhadarabjai között való turkálást?

Ne essék ez alkalommal szó a fővárosi tanácsnokok apostoli szegénységéről, mert az ő tisztességben öregedő személyüket disszonánsnak tartjuk Magyar Miklóssal egy cikkben emliteni. Csak azt állapitjuk meg: ha látjuk az elhunyt tanácsnokok gyászruhás özvegyeit, csekély nyugdijuk után hajszolódni vagy gyermekeik elhelyezéséért esengeni a városházi folyosókon, ha helyet foglalunk egy-egy fővárosi főtisztviselő kispolgári lakásának asztalánál, ahol az egy emberöltőt kiszolgáló butordarabok a házigazda puritán becsületét dicsérik: csak undorral és utálattal gondolhatunk azokra a szennyes kijelentésekre, amelyek a főváros tanácsának makulátlan tógáját akarták beronditani. Erről a tiszta tógáról visszapattannak Magyar Miklós mocskos nyilai, amelyekért a bizottsági tag ur személyét illetően várjuk az őt tagjaként tisztelő demokrata-párt határozatát!

A taxi-ügy elhanyagolt problémái

Ötszáznyolcvan uj kocsinak a közönségre való zuditása nem használ az uj engedélyeseknek és tönkreteszi a régieket — A közgyülési vitában senki sem törődik azzal, hogy olcsóbb legyen a közlekedés — A standok és a telefonállomások közössége, a kihasználatlan garageok és egyéb fontos kérdések

Ki felelős a taxi-ügy elmérgesedéséért?

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Kétségtelen, hogy az autótaxi-ügy másfél esztendő óta folyton növekvő és mérgesedő óriáskigyója a *városházi közélet tengelyévé nőtte ki magát.* Azok a szerencsétlen politikai momentumok, amelyek az autótaxi rendszámok engedélyezése körül amugy is nyomott atmoszférát miazmákkal telitették, annyira elhatalmasodtak az egész politikai horizonton, hogy objektiv szemlélet alapján a törvényhatósági bizottság és az autonómia állapotát *válságosnak, sőt aggasztónak kell tartanunk.* E pillanatban még bizonytalan, hogy az eldobott nagy kő hol fog megállani, a történtek után lesz-e lehetséges komoly alkotómunka a közgyülési teremben, vagy a főváros törvényhatósága elérkezett-e ahoz *a sorsdöntő perchez,* amely a legutóbbi esztendők feszült helyzetének *természetszerü következménye.*

Azt kell mondanunk, hogy az autótaxi-ügy az a *fertőző baktérium,* amely hovatovább gyógyithatatlan beteggé teszi az autonómia amugy sem tulságosan egészséges szervezetét. *Folkusházy* alpolgármester tévedett, mikor szerdai beszédében azt a kijelentést tette, hogy a bizalmatlanság, melyet Pakots és a hozzácsatlakozók akarnak reá és a tanács *homlokára sütni,* nem marad *folt* a homlokon, hanem csak egy *seb* lesz, amelyet ő és a tanács a közönség érdekében folytatott érdekmentes küzdelemben kapott. A *seb,* amelyre *Folkusházy* céloz, *nem homlokán, hanem szivében van a tanácsnak* és nem kétséges, hogy azokkal szemben, akik a bizalmatlansági inditvány mellé szegődnek, *ott is fog maradni.*

Hogy lesz-e kiut ebből a válságos helyzetből, *ma még teljesen bizonytalan.* Bizonyos azonban az, hogy az esztendők óta tartó késedelmeskedés magát az autótaxiügyet is olyan stádiumba juttatta, hogy a tanácsülés által elhatározott megoldási mód *egyáltalában nem segit a bajon.* Kérdés, hogy *az autótaxi létszám egyszerre 580 engedéllyel való növekedése nem fog-e egy olyan tulszaporulatot jelenteni, hogy az ipar várt fellendülése helyett a létszámszaporitás az ipar lezülléséhez fog vezetni?*

Az első baklövést illetékes szakemberek véleménye szerint akkor követte el a tanács, amikor ez év augusztusában az első számu kereskedelemügyi miniszteri leirat leérkezése idején *nem elégitette ki a bérkocsisokat,* akiknek mindeneket megelőző igénye az autótaxi-ügyben lefolytatott közgyülési viták és a kereskedelemügyi miniszter álláspontja szerint *nem volt kétséges.* Ha a bérkocsisok még augusztusban megkapták volna az őket megillető rendszámokat, a hazai gyárak raktára és teljesitőképessége alapján legkésőbb *szeptember végéig kiállhattak volna az utcára.* Ha azután a többi érdekelt látta volna, hogy az autótaxi *ezen létszámszaporulata teljesen elegendő a fennforgó hiányok kiküszöbölésére,* magától elmaradt volna a sok pályázó, mert *az autótaxi csak addig üzlet, amig megfelelő számu utas van, de egyáltalában nem üzlet, ha számos autótaxi órákig, sőt napokig üresen áll a standon.* A mi véleményünk szerint *végzetes hiba* volt tehát a bérkocsisok igényeinek azonnal való kielégitése helyett a döntésnek állandó halogatása. Ma az a helyzet, hogy karácsony előtt néhány nappal még a nyári nyitott cájggal árválkodnak az utcasarkokon a konflisok, nincs pénzük a téli kocsik beállitására, nincs télikabátjuk, hogy felüljenek a bakra, viszont az autótaxi-ügy mai állása szerint arra sincs reményük, hogy március előtt autóikkal kiállhassanak az utcára.

Az 580 uj autótaxi tehát *nem használ a bérkocsis-iparnak,* mert a régi, szükreszabott lófogatu létszám helyett egy olyan tágra nyitott keretekkel rendelkező autótaxilétszámba állitja be őket, hogy tőkehiányuk miatt *előbb-utóbb tönkre fognak menni.* De a legnagyobb mértékben ártalmas az autótaxilétszám szaporitása a *meglevő iparra* nézve is. Nem kétséges, hogy a *Márta-vállalat,* melynek vezérigazgatója hallatlan energiával, nagy üzleti érzékkel szervezte meg vállalatát akkor, amikor az uttörő volt, nehéz próba elé állittatik a konkurrencia tömeges felléptével, viszont az sem kétséges, hogy a ma pirostaxisok gyüjtőneve alatt ismert régi engedélyesek sem fogják tudni egykönnyen felvenni a versenyt a rengeteg uj kocsival. Nagyfontosságu kérdés tehát, hogy a jövőben a közel 1300 budapesti autótaxi *meg fog-e tudni élni a gazdaságilag lezüllött és elszegényedett Budapesten* és nem fognak-e az uj engedélyesek a régi engedélyesekkel karöltve *keserü szemrehányásokat* tenni a fővárosnak és a kereskedelemügyi miniszteriumnak, hogy az ipar egészséges fejlesztése helyett miért tették tönkre ezt a virágzó és sok embernek exisztenciát nyujtó foglalkozási ágat?

Az az *ellenvetés,* hogy a sok autótaxi egészséges konkurrenciát fog teremteni és a viteldijak leszállitásához fog vezetni, *meglehetősen gyenge.* Berlinben történt meg, hogy a szükségletnél nagyobb létszámot szabaditottak rá az iparra és a közönségre, ugyannyira, hogy nem használódtak ki a rezsinek megfelelően a kocsik. *Mi történt?* Árleszállitási kérelem helyett viteldijfelemelési kérelem érkezett a városi tanácshoz, azon az alapon, hogy a régi viteldijak nem biztositják az engedélyesek legelemibb rezsiköltségeit sem. *Ugyanez fog történni Budapesten is,* azonban a *szegény Budapesten* az elkövetkezendő viteldijemelés mellett kihasználatlan lesz az 1300 autótaxi, *csődbe kerül az ipar és drága lesz a közlekedés!*

Folkusházy alpolgármester közgyülési beszédében állástfoglalt bizonyos vonatkozásokban a *standok közössége* mellett is. Kérdés azonban, hogy ez az állomáshely-közösség nem fogja-e egyben az utcai telefonállomások közösségét is jelenteni, nem fog-e az történni, hogy például az Autótaxi R. T. vagy Barossék nem lesznek-e kénytelenek a saját telefonjukon beérkező, saját külön vezetékükön kikézbesitett autórendelést a konkurens vállalatnak, vagy telefonnal egyáltalán nem rendelkezőknek juttatni? Kérdés az is, hogy a közös standokon az érkezés sorrendjében felálló autótaxik felállási sorrendjéhez lesz kötve a közönség, mert ma sokan vannak, akik az egyik vagy másik taxitipushoz ragaszkodnak. Az alpolgármester ur közgyülési beszédében az ellen is tiltakozott, hogy Barossék valamely meglévő engedélyes társasággal kooperáljanak, kérdés, hasznos-e Barossékat külön garage és külön telefonrendszer megépitésére kötelezni, ugyanakkor, amikor például a Mártának 1000 kocsira berendezett garageja van ma teljesen kihasználatlanul?

Tul az ügy politikai részén nem szabad az éremnek ezt az oldalát sem elhanyagolni. Ezek a kérdések feleletre várnak, a problémák megoldást követelnek és főleg: *olcsó és jó közlekedést vár Budapest népe.* Hogy jó lesz-e ez a közlekedés, amikor Budapesten aránytalanul nagyobb lesz a taxilétszám, mint Bécsben vagy Londonban, nagyon is kétséges. Arról pedig a lázongó balpárti vezérek szónoklataiban egyetlen mondatot sem hallottunk, hogy *legyen olcsó a közlekedés.* Nem, a közlekedés nem lesz olcsóbb, a taxiközlekedés drágább lesz, mint valaha volt, a sok halogatás és huzavona nagyobb dicsőségére...

Budapest és az ország legjobb bevásárlási helye
BUTORUTTHIN állandó kiállítása. Szolid árak, fizetési kedvezmény
Tulajdonos: PÓR VINCE, Baross-u. 15 (Vöröskereszt épület)

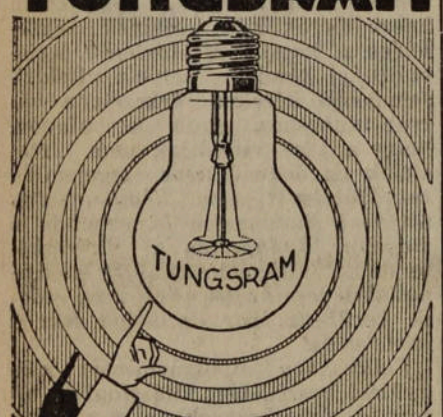
FRIED MÁRTON takaréktüzhely-gyára
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Szék. fővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III. Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, száritóberendezések, minden ipar részére

Ékszereket ingyen becsül meg! Eladó ékszerekért és zálogcédulákért a legmagasabb árat fizetem. Borsodi, A sóerdősor 3. Rákóczi-ut mellett

TUNGSRAM

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

Háromnegyedmilliárd pengő a főváros tiszta vagyona

Lamotte Károly dr. szenzációs tanulmánya Budapest pénzügyeiről

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A Városi Szemle most megjelent számában dr. Lamotte Károly tanácsnok, a pénzügyi osztály vezetője, rendkivül érdekes tanulmányban ismerteti Budapest pénzügyeit. Megismertet bennünket azokkal a jövedelmi forrásokkal, amelyekből ennek a milliós nagyvárosnak komplikált adminisztrációja táplálkozik és megismerteti továbbá az olvasót Lamotte Károly dr. azokkal az alapelvekkel, amelyek szerint Budapest költségvetése készül. Megállapitja, hogy a városi üzemeknek a községi háztartáshoz való hozzájárulása nélkül nyugodt és biztos háztartási életet nem lehet elképzelni. A szükségletek ugyanis olyan sok téren és olyan mértékben jelentkeznek, hogy azoknak kielégitése, ha nem akarunk ujabb adókat behozni, csak ugy lehetséges, ha a város az üzemek hozzájárulását a községi háztartás céljaira jelentős mértékben igénybe veszi. Megállapitja, hogy ezeknek az üzemeknek a tiszta feleslege ez idő szerint 8.6 millió pengő és ebben az összegben az Elektromos Művek 6.3 millió pengővel, a Gázművek pedig 1.5 millió pengővel szerepelnek. Viszont nem szerepel benne sem a városi részvénytársaságok feleslegei, sem pedig a villamosvasutak közel 1.3 millió pengőt kitevő hozzájárulása. A főváros üzemeinek minden néven nevezendő szolgáltatása 1928. évben összesen közel 29.5 millió pengőt tett ki. Ebben az összegben az önálló vagyonkezelésü intézmények tiszta feleslege, mint már emlitettük, 8.6 millió pengővel, az üzemek tőketörlesztése 11.7 millió pengővel, a természetben adott üzemi szolgáltatások értéke 3.7 millió pengővel, a közélelmezési intézmények tiszta hozama 2.5 millió pengővel, a vizművek tiszta hozama több mint 9 százezer pengővel szerepel. Ezek a számok világosan bizonyitják, hogy a főváros háztartása jelentős mértékben támaszkodik az üzemekre és hogy jövedelmének tekintélyes része — 14.65 százalék — az üzemek szolgáltatásaiból ered. A főváros másik jelentős bevételi forrása az adók, amelyeknek hozama az összes bevételek 46.66 százaléka.

A községi adókból és adójellegü közszolgáltatásokból eredő tiszta felesleg 87.9 millió pengőt tett ki. Ebben nincsenek benne a céladók, ilyenek az idegenforgalmi-, tüzoltási-, utburkolási- és csatornázási járulék, valamint a szemétfuvarozási illeték. A közvetlen adók 56.71%-kal, a közvetett adók pedig 43.29%-kal szerepelnek Budapest adóbevételeiben, vagyis Budapest adójövedelme inkább a közvetlen adókból származik, ami azt bizonyitja, hogy elsősorban a vagyonból származó jövedelem szolgál az adózás alapjául.

Budapest összes bevételei

tehát az eddig elmondottakat összefoglalva a következőképen alakulnak:

az üzemek szolgáltatása	14.65%
adóbevételekből származik	46.66%
háztartási feleslegből ered	11.13%
egyéb bevételekből (haszonvételi jogok, javadalmak, a háztartás keretében kezelt vagyon hozama) esik	27.56%

Lamotte Károly érdekes tanulmánya elárulja még azt is, hogy a város összes vagyona 1195 millió pengőt tesz ki, ezzel szemben 438.9 millió pengő terheli ezt a vagyont, ugy hogy a főváros tiszta vagyona 756.2 millió pengő. A vagyon oldalon 627 millióval szerepelnek az ingatlanok, 198.7 millió pengővel a butorok és felszerelési tárgyak, 272.2 millió pengővel a cselekvő tőkék, 27.5 millió pengővel a haszonvételi jogok, 63.3 millió pengővel a cselekvő hátralékok, mig ellenben a tehertételek közt legnagyobb összegü az adósságok tétele 394.4 millió pengő. A folyó tartozások 20.7 millió pengő, a fenntartott hitelösszeg pedig 23.7 millió pengő.

Alapittatott 1847. Alapittatott 1847
SCHUNDA V. J.
HANGSZERGYÁR és HANGSZERÜZLET
magy. kir. udv. szállító stb.
BUDAPEST, IV., MAGYAR-UTCA 18
Operaház, Zeneművészeti főiskola, Nemzeti Zenede, Filharmóniai Társaság, Szinházak, Cserkészek, Leventék stb. szállitója.
Bármely hangszer alkatrészek, hurok szakszerü javitása. Különösen a világhirü Schunda-féle
cimbalmok és tárogatók
továbbá tilinkók, olasz mandolinok, gitárok stb kaphatók. Ugyszintén zongorák, pianinók és harmóniumok eladása, becserélése, bérbeadása, javitása, hangolása és vetele!

Legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett is! A lehető legjobbat a legjutányosabb áron!

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út . sz

Gyönyörüen ragyog ki a sötét téli estéből
Budapest legnagyobb óra, arany, ezüst és ékszer lerakatának fényesen kivilágitott 14 kirakata! Zsufolva a leggyönyörübb karácsonyi ajándékok óriási tömegével! Majdnem minden darabon feltüntetve a
páratlanul olcsó árak!
Hasznos és szép látványosság! Érdemes megnézni!
TILLEMANN SEBESTYÉN
SVÁJCI ÓRA, ARANY, EZÜST ÉS ÉKSZER LERAKATA
V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 12. (Szemben az Andrássy-úttal, Fürdő-utca sarok.)

MIUJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy Bizottsági tag ur? Azaz inkább az Iliásszal kezdem: Ménin áejde theá...

— Akkor én az Aeneis-szel felelek: Arma virumqe cano... Az achillesi harag, melyet mélyen tisztelt Szerkesztő ur minden valószinüség szerint kapcsolatosan a szerdai közgyüléssel emlegetett, nem volt annyira fontos, az én véleményem szerint, mint a férfiunak, illetőleg a férfiaknak hősiessége, amellyel a sok tekintetben indokolatlan haragot visszaverték. Két férfiunak homlokára füzöm a babért: Sipőczére és Folkusházyéra. Sipőcz előljáró beszédében annyi belső nemes tüzzel, az őszinteségnek, a tisztviselői együttérzésnek olyan ellenállhatatlan felháborodásával verte vissza Fábián Bélának és Magyar Miklósnak...

— Ezzel az üggyel vezércikkünk foglalkozik. A másik férfiu?

— Folkusházy. Amint ott állt az emelvényen, idegesen és izgatottan, hallatlan energiával erőltetve nyugalmat sápadt arcára, ugy festett, mint egy ércbevésett mongol szobor. Beszédéből a régi nagy bajvivó tünt elő: okos és ügyes volt a védekezésben, félelmetes a támadásban. Baloldalról zugó pfuj-kiáltások fogadták, amint felállt, a jobboldalon és a középben viszont lelkesen éljenezték. Folkusházy természetesen kideritette, hogy neki és a tanácsnak száz százalékig igaza volt. Viszont senki sem kételkedett abban, hogy ezt ki fogja deriteni. Még egy érdekes momentum volt külsőségek tekintetében Folkusházy beszédében: több mint két óráig tartott, amely idő alatt még a legelszántabb torku balpártiak is tökéletesen berekedtek. Igaz viszont, hogy azután Peyer Károly és Éber Antal beszédei közben kipihenhették magukat, mert ott nem kellett tulságosan kiabálni, inkább csak helyeselni.

— Miért voltak aránylag kevesen a karzaton?

— Ripka atyánk igen okosan vigyázott arra, hogy a karzatok közbeszólásai ne zavarhassák az amugy is lázas és izgatott gyülekezetet és ezért a pártok jótállása mellett csak olyanoknak adatott jegyeket, akiknek parlamentáris viselkedése vitán felül áll. A kapuban rendőrök álltak sorfalat, mellettük két elnöki ügyosztálybeli fogalmazó szorgoskodott, akik szigoru igazoltatással engedték csak be a városatyákat és a városi tisztviselőket, egyébként csak karzati jeggyel lehetett bejutni az épületbe. Odafönt viszont Andréka Károly főkapitányhelyettes ur intézkedett, az az alázatos tisztelet, amellyel a karzatról jó néhány szempár feléje szegeződött, bizonyitotta, hogy Andrékának egy pár detektivért nem kellett a szomszédba mennie. Jelentem különben, hogy a legizgatottabb tanácsnokválasztási időkben sem jött el annyira mindenki, mint a szerdai közgyülésre. A nyugodt és mindig mosolygó Nagy Ferire rá sem lehetett ismerni: szemöldökét összehuzva, kezében papirlappal rohant fel és alá. Ő volt ugyanis megbizva, hogy a Wolff-párt mezei hadait is behozza, azokat a bizottsági tagokat, akik nem szoktak minden közgyülésre eljönni. Kozmáéknál viszont Scheuer Róbert és Payr Hugó, a szimpatikus főtitkár buzgólkodtak, hogy mindenki beérkezett légyen. Itt talán nagyobb volt a szigor, mint Wolfféknál: Bárány Oszkár nagyiparost például, akinek éjszaka Prágába kellett utaznia, csak akkor engedték el, amikor felmutatta a már előre megváltott hálókocsijegyét...

— Kik voltak a leghangosabbak?

— Az ugynevezett kiabáló abteilung, élükön a lipótvárosi demokratákkal és a Terézváros és Józsefváros demokrata iparosaival. Vitéz Aladár kapta azt hiszem a legtöbb rendreutasitást, Ripka azonban nem habozott Kivovics Károly demokrata városatya és autótaxi-szakértő rendreutasitásával sem. Sőt a derék Kivovics felé, aki a polgári életben borbély a Teréz-körúton, még Petrovácz Gyula is odakiáltott: Hallgasson, Kivovics ur, maga csak a habozásban szakember! A sok rendreutasitásból ez alkalommal kimaradt Földvári Béla ügyvéd, aki legutóbb a nagy kvarglivita idején kapott megfelelő számu rendreutasitást. Sőt Földvári jó fiu akarván lenni, a szünetben jelentkezett Ripka főpolgármesternél, kérdezve, hogy miért nem kapott ma kivételesen rendreutasitást? Ripka gyengédtelen tekintettel vetett egy udvarias mosolyt Földvárira, azután besietett a terembe.

— Végre valamit vetnek reá! De visszatérve Folkusházyra, mi volt a legjobb mondása?

— Szóról-szóra citálom, kedves Szerkesztő ur: „Férfiak vagyunk, uraim, ha más is a nézetünk, azért nem kell haragudni egymásra!" Viharos derültség fogadta az egész vonalon a tipikus Folkus-mondást, ugyannyira, hogy már békéről kezdtek álmodozni az érzékenyebb szivü városatyák. De a következő percben ismét felcsendült a harci kiáltás a balszélsőn, mire Lázár Ferenc egy biblikus tromfot vágott oda a baloldalra: „Reszkess, Babilon!"

— Mifelénk azt ugy mondják: Reszkess, rücskös Európa! Egyéb érdekes esemény a héten?

— A Magyar Távirati Iroda mutatta be a héten remekbeszabott uj studióját és rádió-leadóállomását a polgármesternek és a tanács tagjainak, nemkülönben néhány előkelő városatyának. A kitünő Wünscher Frigyes dr. igazgató — aki-

Szaporitani kell a kerületek számát!

Budapestet tizenöt kerületre kellene felosztani, — mondja a Lipótváros elöljárója — A gócpontokon legyenek az elöljárósági épületek, mert ma sok ejöljáróság alig közelithető meg — Politikai szempontok az uj kerületi beosztásnál

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az *Uj Budapest* mult heti cikke, melyben nagyérdekességü statisztikai adatok alapján az uj fővárosi törvény kapcsán a kerületek számának szaporitása mellett emeltünk szót, *városházi körökben élénk feltünést és tetszést keltett.* Az alábbiakban *Halász* Elemérnek, a Lipótváros kitünő elöljárójának véleményét adjuk a kerületek számának szaporitását illetően. Közlünk még egy nyilatkozatot, melynek beavatott voltát és jólértesültségét minden okunk megvan feltételezni.

HALÁSZ ELEMÉR
kerületi elöljáró

a következőket mondotta az Uj Budapest munkatársának:

— Elsősorban az a kérdés, hogy az uj törvénytervezet egyáltalában tangálja-e a kerületek jelenlegi beosztásának, illetőleg hatáskörének uj megoldását. Ha a kerületek hatásköre megmarad a jelenlegi keretek között, egész más az elbirálás, mint hogyha az uj törvény megszükiti a hatáskört és ezáltal kevesebb munkamennyiség jut egy-egy kerületre. Mindenesetre két szempont az irányadó, nevezetesen a kerület területének nagysága és kerület lakosságának a száma, amely utóbbi nagyobb és döntőbb sullyal esik latba, miután ezzel kapcsolatos az ügyforgalom száma is elsősorban.

— Tekintetbe kell venni, hogy az uj hidak felépitése a város fejlődését rohamos léptekkel fogja előbbre vinni. Az Óbuda—Lipótvárosi hid felépitése körülbelül két esztendő mulva fog bekövetkezni, utána pedig a Boráros-téri hid felépitése, amely a Lágymányos fejlődésére lesz döntő befolyással. Ma még a Lipótváros külső része üres telkekből áll, a Lipót-hid felépitésével azonban amerikai arányu fejlődés várható.

— Nézetem szerint egy elöljáróság körzetére átlagban 60 ezer lakost kellene számitani a teljes áttekinthetés érdekében, amely főnyi lakosság évenkint átlagban 20 ezer drb. ügydarabot forgalmaz. E szempontot mérlegelve Budapestet 15 kerületre kellene felosztani a 60 ezernyi lélekszámot véve alapul, lévén ma már Budapesten egymillió a népesség száma. Amint informáltak, igy is van a dolog kontemplálva.

Ami már a részletkérdéseket illeti, a területet és a lakosság számát együttesen véve figyelembe, nemcsak felosztani, de a kerületeket arányositani is kellene. Mert lehetetlen az, hogy a IV. kerület a mai 27 ezer lakosság számával és 95 hektár területével szemben a szomszéd VII. kerületnek 1163 hektár területe és 190 ezer lakosság számával továbbra is megmaradjon a jelen keretek közt. A IV. kerületi elöljárónak helyzete valóságos üdülőhely a többiekhez képest. Budán öt kerületi elöljáróságot kellene felállitani, még pedig egyet a Lágymányoson, a második elöljáróság magába foglalná a Várat és a mai Viziváros területét, a harmadik pedig a Krisztinaváros területét, Tabánt, a negyedik a Farkasrétet, Hüvösvölgyet és Svábhegyet, amelyet a lakosság könnyebb hozzájuthatása érdekében a Széna-tér környékén kellene felállitani, Óbudának pedig a mai keretek között a V. kerületi elöljáróságot kellene meghagyni. A topografiai viszonyok voltaképpen öt kerületet vindikálnak maguknak Buda területén, holott tudtommal csak négyet kontemplálnak.

— A pesti oldalon a IV. kerülethez hozzá kellene csatolni az V. és IX. kerületből egy részt, vagy két részre osztani a IX. és az V. kerületet, de ez sokkal komplikáltabb. Leghelyesebb volna a IV. kerülethez a Tisza István-utig és Arany János-utcáig terjedő részt hozzácsatolni, kint Angyalföldön pedig a VII. kerület külső részeit (Zugló) külön kerületté alakitani, a VIII. kerületet is ketté osztani, ahol 180 ezer a lakosságnak a száma. A Tiszviselőtelepet pedig, amely most a X. kerülethez tartozik a VIII. kerülethez kellene csatolni.

— Az elöljáróságokat nem helyes a közlekedési vonalaktól távoleső helyeken felállitani, mert az elöljáróságot sok ezer ember keresi fel, hogy ügyesbajos dolgait ott elintézze, tehát azokat oly gócpontokon kell elhelyezni, ahová az eljuthatás könnyü, azaz a közlekedési, főleg villanyosjáratok mentén. Budán a Várba, ahol az I. kerületi elöljáróság van elhelyezve roppant nehéz a feljutás, a VII. kerületi elöljáróság épülete, amely a Csengery-utca és Dob-utca sarkán van, egyenesen mesterségesen van elbujtatva a Beszkárt vonalaitól, ahonnét gyalog kell még jó hosszu utat megtennie a sietö pesti polgároknak, hogy aztán annak lépcsőzetein hangyaszerü tumultus mellett fel és lejuthasson.

— Tessék a gócpontokon felállitani az elöljáróságokat, a földszinti részeket pedig üzleteknek kiadni bérbe s igy még pénzbe se kerül, csupán telken mulik az egész.

EGY MÁSIK KERÜLETNEK VEZETŐJE

a következőkben foglalta össze álláspontját:

— Budapestet 20 kerületre kellene felosztani, amelynek azonban nagy pénzügyi nehézségei vannak. Egyelőre a jelenlegi 10 kerületből 15 kerületet kellene létesiteni, de ez az 5 plus már magában véve oly tehertétel lenne, hogy valószinüleg csak szukszesszive valósitható meg, mert egyik napról a másik napra való megoldás nemcsak a hivatali ügymenet rovására menne, hanem a közönség tájékozatlanságát is maga után vonná. A kerületek uj beosztásánál az egyes városrészek tradicionális beosztását is figyelembe kellene venni. Ilyen pl. a III. kerület, amelynek felosztásáról nem is lehet beszélni, lévén a legegységesebb területi, néprajzi és társadalmi viszonyok szempontjából. Már az I. és II-ik kerületek felosztása topografiai szempontból is nagyon nehéz. A kerületek arányositásánál egyedül a népesség számát és a terület nagyságát nem helyes irányitóként venni, mert a kerületek jövő fejlődésének szempontjait kell mértékül venni.

— A város belső területének közigazgatási beosztását nem annyira a lakosság száma, mint inkább a terület nagysága irányitja, mert a város belső kerületének lakossága, a jobbmódu polgári elemek nem adnak annyi közigazgatási munkát, mint a kültelkek szegény lakossága, vagy a külső gyáripari vidékek. Eszerint az elöljáróságoknak két tipusát lehet megkülönböztetni, belterületi és a külterületi elöljáróságokat. Ilyen szempontokat figyelembe véve a pesti oldalnak a Buda és a Nagykörut által határolt területét akár két nagy kerületre is fel lehetne osztani és ez nem jelentene sem a lakosságra, sem a kerületi adminisztrációra nézve olyan nagy problémát, mint ahogy ez az első pillanatra látszik.

— A külterületek beosztása már sokkal nagyobb probléma, melynél figyelembe kell venni a külterület jellegét (gyáripari, lakvárosi és kertvárosi jelleg.) Terület és népszámszerinti teljes arányositás, ugy is csak ideig-óráig tarthatná fenn magát, mert a rohanó élet árja ezt az arányositást ugyis felboritaná. — A IV. kerület körül köralakban terjeszkedik el az V., VI., VII., VIII. és IX. kerület. A város fejlődése folyamán a nagy eltolódások és aránytalanságok ezekben a kerületekben állottak elő. Az uj kerületek kialakitása szempontjából ezek a kerületek jönnének elsősorban figyelembe. Az V. és VI. kerület külső nagyobbrészt gyáripari jellegü terület nagyon fontos és nagy elöljáróság jövőbeli kialakitását jelentené. A VI., VII. és VIII. kerület közismert mammut kerületek megosztását nemcsak a területi nagyság, hanem a népesség száma is követeli. A törvényhozásnak az a tendenciája, mely az elsőfoku közigazgatási hatóságot mindig nagyobb és nagyobb feladatok megoldása elé állitja, mely a kerületet, mint közigazgatási hatóság fontosságát mindig emeli, legelsősorban fogja kényszeriteni az illetékes tényezőket a mammut kerületek megszüntetésére. A kerületek alakitásánál a terület nagyságán, a népesség számán kivül nagyfontosságu tényező annak megállapitása, hogy a kialakitandó kerület közlekedés szempontjából, nemkülönben a kerület lakosságának társadalmi összetétele szempontból milyen jelleget mutat. Heterogén társadalmi összetételü kerület a polgárok békés közéletü együttmüködését, egymás megértését, a közügyek önzetlen szolgálatát lehetetlenné teszi, viszont tulhomogén társadalmi összetételü kerület bizonyos politikai pártállás tulzott érvényesülését eredményezi. Gondoljunk csak arra, hogy egy tiszta gyáripari kerületben a szükkörü gyárosok társasága és a szervezett munkásság politikai szerevezetei adják meg a döntő szót és a magyar társadalom értelmiségének értékes elemei (orvos, mérnök, ügyvéd, tanár, közhivatalnok) ugyszólván sulytalan várospolitikai tényezők. Dr. Ny. I.

nek az édesapja különben most a Szigethy János bátyánk lemondásával megüresedett bizottsági tagsági helyre hivatott be, — fogadta lekötelező szivélyességgel a városházi urakat és az Ön kitünő városházi kollégája, Németh Imre szerkesztő ur kiséretében megmutogatott az uraknak mindent. A tanácsnokok nagy érdeklődéssel nézték meg a nagy elektromos transzformátort és mindjárt alá is állitották Purébl Győzőt, az alpolgármesteri állásra való pályázás szempontjából, hogy a derék Győző talán a transzformátor segitségével lesz alpolgármester... Kedves villásreggeli fejezte be a bemutatást, melyen különben résztvett férje kiséretében Wolff Károlyné Őméltósága is, aki részletesen érdeklődött a rádiótechnika csudái iránt...

— Hallom, hogy ujabb rendkivüli közgyülés összehivásáról van szó?

— Csárrmann Ferenc behelyettesitése ügyében hivnak össze rendkivüli közgyülést. Az ő behelyettesitésénél ugyanis szintén mellőzték a kis embereket. (Magyarázatul szolgáljon, hogy Csárrmann Ferenc jóval felül van a két méteren.)

— Áldás és békesség, tekintettel az Adventre, mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

— Ajánlom magamat, kedves dr. Városházy!

Köztudomásu, hogy a balkáni népek, amelyek a legtöbb kávét fogyasztják, a legmagasabb életkort érik el; mert a tiszta hamisitatlan babkávé egyenletes, jó közérzetet teremt és az egészség megtartásának legjobb szere.

Meinl Gyula rt.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLETIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel: Ó. 625-05.
Arjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az
ISTROS rákapcsolható csólnak motorokat.

STELLA
CIPŐKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VII., KIRÁLY UCCA 57.
TELEFON: JÓZSEF 321—73.
A fővárosi alkalmazottak beszerzési forrása
Állandóan nagy raktárt tartunk
elsőrendü
női-, férfi-, gyermek-, uxus-, sport-, vadász- és strapacipőkben, továbbá házi-, tenniszcipőkben és szandálokban.
Nagy választék:
külföldi női divathócipő, valamint férfi- és gyermek hó- és sárcipőkben, divatszinü la selyem- és florharisnyák és zoknik.
4 havi hitel! Mérsékelt árak!

Shaku-Do
művészi bronzcsillárok gyára és szoboröntöde
Budapest,
IX. ker., Mester-utca 26.
A fővárosi alkalmazottaknak 4-6 havi hitel készpénzárakon.
Mintatermeinkben ugy polgári, mint luxuslakások részére állandóan nagy választékot tartunk.

ÜVEGBETON
KEPPLER SZABADALMA

HAAS és SOMOGYI
BUDAPEST
VI. FRANGEPAN U. 7.

HIREK

Naptár

(51. hét)

Vasárnap, december 16. d. e. 9—12 ó.: Inspekciós szolgálat a városházán és a kerületi elöljáróságokon.

Hétfő, december 17. d. e. 10 ó.: a Köztisztasági albizottság ülése. — **d. e. 12 ó.:** A magánépitési albizottság ülése. — **d. e. 12 ó.:** Versenytárgyalási határidő a kátrányozó és Bitumenező telepen. — **d. e. 12 ó.:** Versenytárgyalási határidő a III. ügyosztályban. — **d. u. 5 ó.:** Az ut- és csatornaépitési albizottság ülése. —**d. u. 7 ó.:** Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.

Kedd, december 18. d. e. fél 10 ó.: Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — **d. e. 11 ó.:** A középitési albizottság ülése. — **d. e. 12 ó.:** Rendkivüli tanácsülés. — **d. u. 6 ó.:** A Keresztény Községi Párt értekezlete.

Szerda, december 19. d. e. 9 ó.: A kislakásépitkezésekre felügyelő albizottság ülése. — **d. u. 4 ó.:** A főváros közgyülése.

Csütörtök, december 20. d. e. 10 ó.: Rendes tanácsülés.

Péntek, december 21. d. u. 4 ó. A főváros közgyülése.

Szombat, december 22. d. e. fél 10 ó.: Versenytárgyalási határidő a II. ügyosztályban. — **d. e. 11 ó.:** Versenytárgyalási határidő a vizvezetési és világitási ügyosztályban.

Uj helyiségekbe költözött az Uj Budapest. December 15-ével az Uj Budapest szerkesztősége és kiadóhivatala V., Visegrádi-utca 19. szám alá költözött. Uj telefonszámunk: Lipót 923—23.

József Ferenc kir herceg köszönete az Uj Budapestnek. Vettük a következő levelet: Nagyságos dr. *Doby* Andor urnak, az *Uj Budapest* főszerkesztőjének, *Budapest. Kedves Főszerkesztő Ur!* A Budapest Fürdőváros Egyesületnek f. év december 2-án elnökletem mellett megtartott közgyülése őszinte köszönetét fejezte ki a magyar sajtónak azért a készségéért, mellyel a Budapest Fürdőváros mozgalmát a magyar közvéleményben népszerüsitette. Örömmel használom fel az alkalmat, hogy ugy *Főszerkesztő urnak*, mint a böles irányitása alatt álló *Uj Budapestnek* igaz köszönetet mondjak azért a szolgálatkészségért, amellyel a mi mozgalmunknak mindenkor megértő tolmácsa volt. Nagybecsü lapja igen nagy mértékben hozzájárult ahoz, hogy a közvélemény helyesen ismerje meg Budapest fürdőinek és gyógytényezőinek nagy nemzetgazdasági jelentőségét és a mi mozgalmunknak közérdekü voltát. Szives üdvözlettel: Budapest, 1928. december 7. *Dr. József Ferenc kir. herceg, elnök.* — Amidőn Őfensége köszönő nyilatkozatát hálásan nyugtázzuk, kijelentjük, hogy a jövőben is *hüséges harcosai* leszünk annak a nemes koncepciónak, amelynek élén sok szeretettel és fáradozással látjuk működni a fiatal főherceget, a nádori család szimpatikus tagját.

Évfordulón

Január elsejével hatodik évfolyamába lép az Uj Budapest. Az évforduló kapcsán végiglapozva az öt esztendő alatt megjelent számainknak immár hatalmas köteteit, büszkén és öntudatosan állapithatjuk meg, hogy a városházán mindig zászlóvivői voltunk a keresztény és nemzeti gondolatnak, fáklyavivői a bölcs liberalizmussal párosult nemes és férfias konzervativizmusnak, istápolói és őrizői az annyi mindenki által és annyiszor támadott tisztviselői érdekeknek. Mindezeken felül hüséges krónikásai a városházának, vigyázói annak, hogy ujságirói szempontokból is mindenkor friss és érdekes legyen lapunk.

Egyetlen városházi párthoz sem tartozunk, anyagi és erkölcsi függetlenségünk biztositéka annak, hogy elfogult pártszempontokon felülemelkedve, mindig a kristálytiszta közérdeket tarthassuk szemelőtt. Városházi működésünkben mindenkor Sipőcz polgármester volt a politikai és erkölcsi ideálunk, az ő pártokon felülálló higgadtsága, őszintesége és korrektsége lesz a jövőben is az a hajólámpa, amelynek fénye mellett gályánkat irányitjuk.

Az Uj Budapest népszerüségéhez és publicitásához nem kell kommentár. Az Uj Budapest ma komoly tényező a városházi életben, kedvesen és örömmel várt lapja a bizottsági tagoknak, a fővárosi tisztviselőknek, a városházi érdekkörökben mozgó iparnak és kereskedelemnek.

Az évforduló kapcsán uj programmot nem adunk: programmunk a régi. Szeretettel kérünk mindenkit, akinek érzés és gondolatvilága a miénkkel megegyezik, hogy előfizetésével továbbra is támogasson bennünket és ezzel is járuljon hozzá céljaink és ideáljaink megvalósitásához.

Noha a gazdasági helyzet állandóan rosszabbodik és a nyomda drágulása fokozott teljesitményekre kötelez bennünket, előfizetési árainkat nem emeljük

Tisztelettel:
az Uj Budapest szerkesztősége
és kiadóhivatala.

Badál előljárót csak januárban nyugdijazzák. Badál Edének az I. kerület érdemes előljárójának szolgálati ideje a törvényhatósági bizottság által már engedélyezett meghosszabbitással együtt ez év végén lejárt. Ugy volt, hogy Badál nyugdijazási ügyét még karácsony előtt letárgyalja a törvényhatósági bizottság. A nyugdijazás most néhány héttel eltolódott, a tanács csak január első hetében intézi el Badál Ede nyugdijazási ügyét, amelyet az egyik januári közgyülésen fognak csak letárgyalni.

A jövő hét elején minden fővárosi alkalmazott megkapja a karácsonyi segélyt. *Gallina* Frigyes dr. főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, páratlan kollégiálitással és szeretettel intézte el a fővárosi tisztviselők karácsonyi segélyügyét. Több alkalommal személyesen járt el a belügyminiszteriumban, ahol *Tatits* államtitkárral folytatott tárgyalásai során sikerült elérnie, hogy a karácsonyi segély most már teljességgel biztositottnak látszik, ugyannyira, hogy a *jövő hét első napjaiban minden fővárosi alkalmazott meg fogja kapni az egy hónapi törzsfizetésre rugó karácsonyi segélyét.* Az erre vonatkozó akta már a pénzügyminiszteriumot is megjárta, sőt *Gallina* főjegyző már aziránt is intézkedett, hogy a szükséges pénzösszeg a kifizetés időpontjára a központi pénztárban rendelkezésre álljon. Az aktiv tisztviselők egy hónapi fizetést kapnak, a nyugdijasok pedig félhónapit. Az egész akció *négymillió pengőjébe kerül* a fővárosnak, amire költségvetési fedezet van.

Szombaton tárgyalja a tanácsülés Folkusházy alpolgármester nyugdijazását. A szerdai közgyülés napirendjén szerepel *Folkusházy* alpolgármester nyugdijazási ügye. Ugy volt, hogy már a csütörtöki tanácsülésen tárgyalják *Folkusházy* nyugdijazási ügyét, sőt arról is szó volt, hogy a tanácsülés ünnepélyes külsőségek között fogja elbucsuztatni a távozó alpolgármestert. A taxi-ügy viharos kilengései azonban megzavarták az előre megtervezett programmot és ily körülmények között szombaton delelőttre rendkivüli tanácsülést hivott össze *Sipőcz* polgármester, amelyen ünnepi külsőségek között kerül sor *Folkusházy* alpolgármester nyugdijazására.

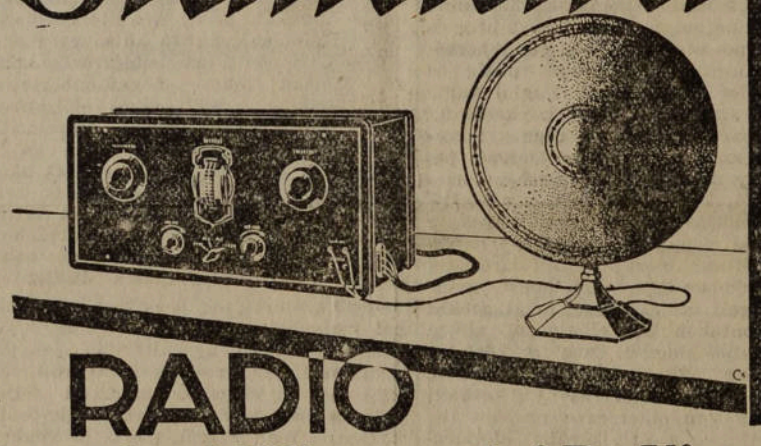
A Székesfővárosi Népmüvelési Bizottsága december 16-án, vasárnap délután 5 órakor a Pesti Vigadóban rendezendő hangversenyén a Székesfővárosi Zenekaron kivül felvinci Takács Alice hegedümüvésznő és Rédey Klára operaénekesnő működik közre. A hangverseny müsora: 1. Brahms: II. szimfónia. 2. Boccherini: Hegedüverseny. Előadja: felvinci Takács Alice. 3. Weber: Büvös vadász-nyitány. 4. Weber: Óceánária az „Oberon" cimü operából. Énekli: Rédey Klára. 5. Csajkovszky: Capriccio italien. Vezényel: Bor Dezső karnagy.

A lőváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR
szanatórium és vizgyógyintézet
BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és vérbetegek külön osztálya

Standard

RADIO
Standard Villamossági Rt. Ujpest 4.

REMINGTON
Portable irógép

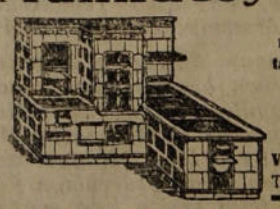
Standard-billentyüzettel világszerte legjobban bevált irodákban, otthon és uton egyaránt
legalkalmasabb ajándék
Felhivásra dijmentesen vételkényszer nélkül bemutatjuk Budapesten és vidéken
18 havi részletfizetésre is kapható
REMINGTON IRÓGÉP RT.
BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZÁM.
TELEFON: TERÉZ218—09, LIPÓT 975—20.

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9. — Telefon Automata 883-55

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX"-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

HEDAG a legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék.
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz, az emberi szervezetre nem ártalmas, abszolut fagyálló.
Magyar gyártmány.
Gyártásihely: VADÁSZTÖLTÉNY, GYUTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R.-T., BUDAPEST
Egyedárusitó: KROPSCH GÜNTHER,
BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TEL: | 406-39

Münkácsy Ernő
épület- és mülakatosmester, takarékkályha- és kályhakészitő

BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J 312—30

Államszámviteltani államvizsgára előkészitünk!
Jegyzetbérlet Prospektus
SZONTAGH
Budapest, IV, Váci-u. 54. Tel.: 853-70

Ne késlekedjék karácsonyi ajándék vásárlásával.

Ajándék könyvekben
nagy választékot talál
PFEIFER FERDINÁND
(ZEIDLER TESTVÉREK)
NEMZETI KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
IV., Kossuth Lajos-utca 5.
Telefon: 857-30, 874-00.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fűtési, szellőztetési, vízvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN OLTÁS – Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32, I. em. 1, Rókussal szemben

Butorok Lányinál
részletre Akácfa utca 7

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 34.
Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kavicsellátás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépitések. Mindennemü beton- és vasbetonépitések. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

JÁTÉKVASUT, mozi, rádió
Ferenciek-tere 2. **CHMURA**

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyiipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120 07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

Budapesti Vásárcsarnoki Értékesitő Szövetkezet
„Hatósági Közvetitő"
Budapest Székesfőváros Közp. Vásárcsarnokában
ELVÁLLAL: mindennemü élelmicikkeknek hatósági felügyelet melletti értékesitését.
ÁRUK KÜLDENDŐK:
„Hatósági Közvetitő". Budapest, Központi Vásárcsarnok.
IRODA:
Központi Vásárcsarnok: Kisperron.
Sürgönycim: „HAKÖZ"
Telefon: Automata 852-81.

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, caillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

STABIL
ÉPITŐ RT.
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18.
Telefon: T. 140-17, 239-01.

GAZDASÁGI ÉLET

Az aszfalt-gulyáságyuk titka

Hogyan kalkulál a kartel? — A közgyülésen is szóvá-teszik az aszfaltgyárak fővárosi monopóliumát

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Az a monopolisztikus helyzet, amelyet az aszfalt-kartel a fővárosi versenytárgyalásokon élvez, esztendőnként sok százezer pengőjébe kerül a fővárosnak. Nem érdektelen az egyik komoly épitkezési szaklap nyomán néhány pillantást vetni az aszfalt-kartel rejtélyes kulisszái mögé. Minden iskolásgyerek tudja, hogy az általánosan szereplő négy utépitőanyag közül az aszfaltnyersanyag külföldről jön és tevékeny részt vesz külkereskedelmi mérlegünk rombolásában.

Mégis mikor ezek az aggályok illetékes helyen felmerülnek, rögtön készen van a felelettel az aszfalt-érdekeltség, hogy 7—8 százalék csupán a külföldi anyag és a vállalati összegből egy 16 pengős négyzetméterenkénti egységárat alapul véve, 2 pengőt sem tesz ki a külföldről behozott anyag értéke. Azt meg minden csendes szemlélő megállapithatja, hogy a kavics, homok stb. hazai anyagok csak filléreket tesznek ki és nehéz elképzelni olyan könnyelmü aszfaltvállalatot, amelyik négyzetméterenként 2 pengőből többet költene befektetésre.

Hol van tehát a 16 pengő ellenértéke? Vállalkozási haszonnak ez egy kicsit sok volna. Most forditsuk meg a kérdést! Ha nem kalkulálunk bőven és tényleg nagyértékü külföldi anyagokat főznek az aszfalt-gulyáságyukban, akkor helyes a kiindulásunk, hogy mégis csak külkereskedelmi mérlegünket nyomja az aszfaltipar tultengése. Még van egy lehetőség, és pedig az, hogy a méregdrága külföldi gépeket kell amortizálni a drága egységárakból, de ez sem igaz, mert minek nekünk olyan különleges gépezet, amelyet csak az angol vagy a német gyáripar tud előállitani? Igen fontos lenne, ha a kereskedelmügyi miniszter, aki ujabb időben melegen érdeklődik az utburkolási módszerek iránt, hivatalosan megállapittatná, hogy a versenytárgyalásonként szokásos négyzetméterenkénti egységárból mennyire rug a külföldi anyag, mennyit emészt fel a belföldi anyag, mennyi a munkabér és mennyi az aszfaltvállalatok haszna?

Itt két fontos kérdés van: 1. Ha valóban annyira csekély értékü a külföldi nyersanyag, miért olyan drága a burkolás? 2. Ha pedig olyan nagyértékü a nyersanyag, akkor miért nem szoritják szük és erős korlátok közé az aszfaltipart? Ezek a kérdések közelről érintik a fővárost is, melynek utcáin minden egyéb irányu kisérletezés ellenére lehetetlenül gyors tempóban hódit tért az aszfalttal való burkolás. Az ut- és csatornaépitési ügyosztályban kiváló szakértők vannak, akik a fővárost illetően ezeket a szállításokat, a kereskedelemügyi miniszter intézkedésének bevárása előtt is végrehajtják. Meg kell vizsgálni, hogy a külföldről behozott olcsó nyersanyag állitólagos kis mértékével ámitanak-e bennünket az aszfaltgyárak, vagy pedig — hogy finoman fejezzük ki magunkat — annyira gavallérosan kalkulált a konkurrenciamentes aszfaltérdekeltség, mint arról a főváros illetékes tényezői meg vannak győződve. Ugy halljuk különben, hogy az egyik legközelebbi közgyülésen interpelláció formájában is szóvá teszik az aszfaltgyárak városházi monopóliumát.

A vásárcsarnoki kereskedők az uj élelmiszer nagyvásár ellen. A központi vásárcsarnokban helyetfoglaló füszerárusok, zöldségesek és egyéb kereskedők, a csarnok környékén üzlettel biró vendéglősök, pékek és droguisták beadványt intéztek a belügyminiszterhez, melyben a főváros azon tervével foglalkoznak, hogy az uj élelmiszer-nagyvásárt a ferencvárosi uj helyi kikötő mellett épitsék fel. Az érdekelt kereskedelem a terv ellen élesen tiltakozik és álláspontjának erősitésére egész sereg érvet sorakoztat fel. Az intézkedés megvalósulása esetén számtalan exisztencia fog tönkremenni a beadvány szerint, de ezen felül is a főváros lakosságának érdekeit a legeminensebb módon sérti ez az ügy. Az épitkezésre tervbevett terület a Közvágóhidon tul, majdnem Csepelen fekszik. Budapest fővárosa volna a világ nagy városai közül az egyedüli, amely vásárcsarnokát a legkülsőbb perifériáktól még egy óra járásnyira helyezné ki. Minden célszerüségi és gazdasági ok ezen tervezet megvalósitása ellen szól. Ma, amikor minden hivatalos tényező összefog, hogy a termelés és a közvetitő kereskedelem munkáját megkönnyitse, a fogyasztó ellátását könnyen megközelithető helyen és olcsón biztositsa, a vásártelep ilyetén való kihelyezése sulyos sérelme minden olyan érdeknek, melynek szálai a vásárcsarnokkal vannak összeköttetésben. Végezetül felemliti a beadvány, hogy az épitendő nagy vásárcsarnok a Spódium-gyár közvetlen szomszédságába kerülne, amely tudvalevőleg éppen nem kellemes szagot áraszt maga körül, és igy már közegészségügyi szempontból is óvást kell emelni ezen terv ellen. A kereskedők rámutatnak arra, hogy ha a mai központi csarnok szük volta miatt mindenképpen szükségessé válik egy uj csarnok épitése, a miniszter olyan terület kijelölésére utasitsa a fővárost, amely ugy a kereskedelmi szempontoknak, mint a közlekedési és közegészségügyi szempontoknak is megfelel. Mindezek folytán azt kéri a beadvány, hogy a miniszter főfelügyeleti jogánál fogva ebben az ügyben uj eljárásra és uj határozat meghozatalára utasitsa a fővárost.

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk!
„GLOBUS" Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök.
Gyászruhák soron kivül készülnek **GLOBUS** ruhafénytelenitő vállalat
Gyüjtőtelep: VI., SZIV-UTCA 31
Telefon: Aut. 101—16 *Számos elismerés*

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
Szent Gellért Gyógyfürdője
a régi Sárosfürdő rádióaktiv hévforrással
A legtökéletesebben be endezett gyógyintézett
Iszapkezelések, vizgyógyintézetek, szénsavas- és sósfürdők, gyógytorna (Zander), forrólég- és villanykezelések, Inhalatórium, pneumatikus kamra, stb.

MINKOVITS
modern cégtábla stő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385—52.

Korcsolyák tökéletes homoruan köszörülése tükörfényesre kidolgozva — — — — P 1.60
Korcsolyák cipőre felszerelése — — — — P 1.60
Korcsolyák nikkelezése és köszörülése — P 4.80
Korcsolyák
minden gyártmányból kiválasztva, a legjobbakat a legolcsóbb árban kaphatók. Az általunk eladott korcsolyákat szakszerüen beállitva s felcsavarva dijmentesen szolgáljuk ki
Léber Kálmán borotva- és késáru-gyára, nikkelezőtelepe és műköszörüldeje
Budapest, VIII., Rákóczi-út 61
Telefon: J. 358—09. Alapittatott 1889-ben

SOHASEM KELL FELHUZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414 91.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszmübádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz-, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

A Kőbányai Szövőgyár éjjel-nappal van üzemben. A Kőbányai Szövőgyár a közeli napokban áthelyezi a városi irodáját és raktárait Erzsébet-tér 13. szám alatt lévő régi helyiségeibe. Ez az áthelyezés azért vált szükségessé, mert a vállalat mostani helyiségei szüknek bizonyultak. Ez a tény viszont bizonyitja a vállalat intenziv fejlődését. A Kőbányai Szövőgyár Rt. gyártelepén az utóbbi időben meglehetősen nagy beruházásokat eszközöltek, többek között átépitették az erőtelepet, ezenkivül pedig bővitették a szövődét, modernizálták az előkészitőüzemeket is. Az átszervezés folytán a Kőbányai Szövőgyár a legjobban felszerelt gyári üzemeink közé tartozik. A vállalat kereskedelmi vezetése is egészen elsőrangu. Az üzletpolitikája a legóvatosabb és érdekesnek tartjuk megemliteni, hogy az utóbbi két esztendőben a vállalat csak két inzolvenciánál volt érdekelve, amely a mai viszonyok között teljesen minimálils szerepet játszik. A vállalat éjjel-nappal foglalkoztatva van, amely a gyártmányok jó minőségét igazolják. A Kőbányai Szövőgyár márkái az egész piacon jól vannak bevezetve és ismertek. A vállalatot Bárány Oszkár vezérigazgató fővárosi bizottsági tag vezeti, akinek elsőrangu szaktudása és kereskedelmi képzettsége a vállalat további fejlődését biztositja. Bárány Oszkár a textilpiac régi szakembere, fáradhatatlan munkása az iparnak, a Kőbányai Szövőgyár alapitója és az ő érdemeinek tudható be a vállalat jó prosperálása.

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

Kellner és Sándor
épület és vasszerkezeti lakatosok
Budapest, IX, Tompa-u. 24
Telefon: József 410-65

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
a Hungária-gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Telefon Teréz 266-76

Széchenyi Gyógyfürdő
A modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva. A város minden pontjáról könnyen megközelithető

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfővárostöbb üzemének állandó szállitója.

„TYPON"
uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja:
ALEXANDER B. és Tsa
Váci-utca 58. sz. földszint. — Telefon: Aut 860-72.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a **köztisztasági hivatal részére szükséges 4, esetleg 5 drb. teljesen felszerelt locsoló és mosóautomobil** szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhivja azokat, kik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy 1.60 P állami és 1.60 P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett, pecséttel lezárt és a szabályoknak megfelelő írásbeli ajánlataikat 1929. évi január hó 15-én d. e. 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához (VIII., Kun-u. 8.) nyujtsák be. Az ajánlatokat pecséttel lezárt boritékba kell tenni és a boritékra rá kell irni: „Ajánlat locsoló autókra."

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Csak szabályszerüen kiállitott és a feltételeknek megfelelő ajánlatok vehetők figyelembe, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők tárgyalás alá.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2 (kettő) százalékát kell a versenytárgyalást megelőzően a fővárosi központi pénztárnál letenni. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint d. e. 10—12 óra között dijtalanul kaphatók.

Budapest, 1928 december 11.

A székesfőváros tanácsa.

169.008/1928—III. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa, utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet az **I. ker., Uj Szent János-kórház udvarán végrehajtandó utburkolási munkákra.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városház, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók külön-külön 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és boritékban elhelyezett ajánlatokat **1928. december 17-én (hétfőn) déli 12 óráig** kell a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás **1928. december 17-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz** a II. emelet 266. számu helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1928. december 5.

A székesfőváros tanácsa.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—38.) Müsor: 1. Magyar Hiradó. — UFA világhiradó. — Pötyike (burl.) — Reginald Denny világattrakciója: Ne félj, Damy! — Zigotto (10 felv. burl.) — Ákom Lajos orgonaszólója. — Stephanides Károly dirigál (5, ¼8, ½10).

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Órák és percek (egy világváros 24 órája, szinpadi szereplők: Heltai Jenő, Harsányi Zsolt, Lengyel Menyhért, Földes Imre, Boros Elemér tartanak bevezető előadást.) — A cayennei pokol (Jean Murat) — Else Jerusalem regénye, A szent Skarabeus filmen (Milada, Grete Mosheim) (5, ¼8, ½10.)

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 864—02.) — Müsor: Zigoto utolsó filmje: Az elsodort Zigoto. Burleszk 8 felv. — Dorothy Mackaill, Jack Mulhall: Az illatos vigéc. Vigjáték nyolc felvonásban. — Paramount és Magyar Hiradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8 és ¾10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. — Minden vasárnap délelőtt 11—1 óráig mérsékelt helyáru vigjáték-matiné.

DÉCSI-MOZI. VI. kerület, Teréz-körut 28. szám. (Jegyrendelő telefon Automata 213—43. és Automata 259—52.) — Müsor: 1. A cayennei pokol (9 felv., Eszterházy Ágnes, Jean Murat). — Az illatos vigéc (8 felv.) — Az orkánnevetés (Dorothy Mackail, Jack Mulhall.) 4, 6, 8, 10.)

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. — Müsor: Hiradó. — Cayennei pokol (dráma 9 felv. Eszterházy Ágnes, Jean Murat). — Órák és percek (egy nap Páris életéből.) A bevezető konferánszot Karinthy Frigyes, Heltai Jenő, Harsányi Zsolt, Lengyel Menyhért és más neves irók mondják. — Minden ut alagutba vezet. (Slan és Pan, slágerburleszk) (5, ¼8, ½10.)

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J. 302—63. — Hétfőtől—szerdáig. December 17—19. „A pokol önkéntese." Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: George O'Brien és Estelle Taylor. — „Megfogtam a kémet." Bonyodalmas bohózat 7 felvonásban. Főszereplők: Walace Beery és Raymond Hatton. — „Csalóközi aranyér" Slágerburleszk. Hiradó. — Csütörtöktől—vasárnapig. December 20—23. „Napkelet gyöngye." Dráma 7 fejezetben. Főszereplők: Barry Morton és Dorothy Janis. — „Száguldó bosszu." Érdekfeszitő történet 6 felvonásban. Főszerepben: Tom Mix. — Burleszkek. Fox Journal. Előadások kezdete: köznapokon 5, vasárnap 3 órától.

VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25) Else Jerusalem: A szent skarabeus cimü világhirü regénye filmen: Milada. Főszereplők: Grete Mosheim és Gustav Frölich. — A rezervista álma. Britsich—Rádius világattrakció 6 fejezetben. — Hiradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, ¼8, és ½10 órakor. Vasárnap- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ (IV. Eskü-ut 1. Tel.: Automata 831—02). Galamb a viharban (dráma 12 felv., Lilian Gish.) — Ne félj, Damy (Reginald Denny, vigj. 7 f.) — Külföldi- és Magyar Hiradók. (½6, fél 8, fél 10.)

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23.) Az első 1928—29. évi Reginald Denny vigjáték Mesélj Denny! — Csókok iskolája. Vigjáték. Főszerepben: Carmen Boni, Necséry Ila. Hiradók. Utána pedig jön Noszty flu esete a Tóth Marival. — Előadások kezdete hétköznapokon: 4, 6, 8 és 10 órakor. Vasárnap: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—02.) Müsor: 1. Diákélet, romantikus történet 12 fejezetben. Rendezte: Lubitsch Ernő. Főszereplők: Ramon Novarro és Norma Shearrer.) A szinpadon Békeffy—Vocal-kvartett a legujabb slágerekkel. — Film alatt külön kórus. — Gyü te fakó (burleszk). — Jönnek a kozákok. — Hiradók. (5, ¼8, ½10.)

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI. Nagymező-u. 8. Hétfőtől—szerdáig December 17—19. „A szent hazugság." Szinmü 7 felvonásban. Főszereplők: Sybil Morel, Mindszenthy Mária és Otto Gebühr. — „Jonny és a nők." Vigjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Lois Wilson és Georg K. Arthur. Hiradó. Csütörtöktől—vasárnapig. December 20—23. „A cayenni pokol." Dráma 9 felvonásban. Főszereplők: Jean Murat, Eszterházy Ágnes és Paul Heidmann. — „Más asszonya." Szinmü 7 felvonásban. Hiradó. Előadások kezdete: köznapokon 5, ¼8 és ½10. Vasárnap 3 órától. Vasárnap d. e. 10—1 óráig burleszkmatiné.

Beszerzési források

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGARIA passe-partout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopéd- és mücipész Budapest, VII. Damjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális ércfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kőmüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző mülakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

KOVÁCS ÉS TAUSZ mérlegkészitők, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Minden méretü mérlegek készitését és javitását vállalja.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padló- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWÁRCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII., Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

ZÖLD JÓZSEF lakatosáru-üzeme
V., Árpád-utca 8. Ipartelep: VI., Szt. László-ut 4/b
Telefon: Automata 271—64.
Készit és raktáron tart gőz-, viz- és egyéb **engedélymentes kis gőzkazánokat** Vállal minden egyéb lakatosmunkát. Autogénhegesztés.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 358—97.

A FANSz tagjainak
és a Székesfővárosi zenetanfolyamok növendékeinek
BEKE PÉTER PAL
HANGSZERÜZEME, VIII., DOBOZI-UTCA 31.
Készpénzvásárlásoknál 5% kedvezményt nyujt.
FANSz tagoknak 6 havi hi el le.

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

ADOLPHE MENJOU
legszellemesebb vigjátéka:
AZ ASSZONY ÉS A KÁRTYA
BEMUTATJA:
A
CORVIN SZINHÁZ
ÉS A
K A M A R A

TABARIN
attrakciós decemberi müsora vezet!
Kezdete **10** órakor — Záróra **6** órakor

Átmeneti és télikabátok
valódi angol szöveteimből gyönyörü kivitelben, **nagyon olcsón, készen kaphatók.** A vevő kivánságára ugyanazon árért **mérték után is készitek**
WIDDER férfiszabó, IV., Városház-u. 20
Telefon: Automata 880—20

MODERN **BUTOR** SZALON
állandó nagy kiállitása **Üllői-ut 14**
Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezmény

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

OZALID száraz uton való **fénymásolás**
KUNSTÄDTER VILMOS,
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

Andrássy-uti Szinház
UJ MŰSOR
RÓZSAHEGYI KÁLMÁN felléptével
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

Retikülök, pénztárcák, bőröndök karácsonyra gyári áron
MELEG GÁBOR bőröndös mesternél
Budapest, Rákóczi-ut 11. — Váci-utca 31.
Jelen lap előfizetője 10 százalék engedményben részesül

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége
uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmunkák és mübutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46. (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR

ÁLTALÁNOS NYOMDA, KÖNYV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVÁN

ek. Fővárosi Nyilvános Könyvtár,
Bpest, IV. Gróf Károlyi-u. 8.

V. évfolyam 50—51. szám

Budapest, 1928 december 22

UJ BUDAPEST

VÁROSPOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 30 pengő
Fél évre . . . . . 15 pengő
Egyes szám ára 60 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DOBY ANDOR dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Visegrádi-utca 19.
Telefon: Lipot 923—23.
Postatakarékp. chequeszámla: 30913.

Fekete Karácsony

Néhány nap mulva Jézus születésének ünnepe köszönt reánk, és a Treuga Dei ájtatos csendje borul városházára és városházi politikára. Elcsitulnak a hétköznapokon annyira népes folyosók, a közgyülési terem üres és hideg padsorai között csend hallgatózik, ujévi szónoklatokra készülődnek a pártvezérek, marsallbotról álmodoznak a közkatonák, a karácsonyi segélynek örülnek a tisztviselők, az uj taxirendszámoknak az engedélyesek, a hatszáz szellemi szükségmunka állásban reménykedik a hatezer pályázó, összeköttetéseiben bizik a benzinkut-engedélyekért folyamodók légiója... Egyszóval: hiánytalan az ünnepi hangulat.

E sorok irója nem karácsonyi vezércikket iró miniszter, hogy a legsulyosabb pléh-álarcot felvéve most azon reményét fejezze ki, hogy az ünnepek után is a karácsonyi békesség töltse el a lelkeket. Nem vagyunk annyira naivak, hogy ilyen obligát reménykedésekben bizzunk, mert előre tudjuk, hogy karácsony szürke harmadnapján ujra kezdődik a tülekedés, a verekedés, a harci zaj, az önérdek keresése, mások sárbarántása, vagyis az ünnepnapok alatti pihenésben gyüjtött erő csak arra kell, hogy a régi fegyverzetben frissült erővel szálljanak harcba valódi, vagy mondvacsinált ideáljaikért a régi harcos felek.

Még arra sem használjuk fel az évfordulót, hogy mérlegre állitsuk a muló év eseményeit. Ezt már csak azért sem tehetjük meg, mert néhány ur akkora képpel rendelkezik, hogy testi valóságuk nem férne a mérlegre. Vagy hogyan lehet mérlegre tenni azt a vigasztalan destrukciót, amely a törvényhatósági bizottságban tombol? A szószátyárkodásnak, a céltalanságnak, az ötlettelenségnek, a zabolátlanul dühöngő kergeségnek azt a sivár mértéktelenségét, amelynek szinte minden törvényhatósági bizottsági ülésen emelygő gyomru tanuja a városháza krónikása? Tisztelt közgyülés! Az unalmasságot, a handabandázást, a durva hangot mind meg lehet bocsátani, de a tehetetlenséget soha!

Ünnepek után ujra kezdődik a danse macabre, a vezércikk a balpárti estilapban, a kontra-szónoklat az emlékserleg ünnepélyen, a rekontra-obstrukció a közgyülésen, de mi nyugodtak vagyunk, hogy ez a meddőség, amely elzülleszti az autonómiát és lehetetlenné teszi az alkotó munkát; soká nem tarthat! Ez a tánc lesz a végső, az ócska verkli kellemetlen nyikorgására senki sem kiváncsi, amikor harsonák zengenek! Nálunk lelkiismeretesebb hive nincs az önkormányzatnak, de most már mi is kénytelenek vagyunk megállapitani, hogy ez a törvényhatósági bizottság megérett a megszünésre!

Erre a fekete karácsonyra türelmet, a jövő év karácsonyára pedig uj törvényhatósági bizottságot kivánunk Budapestnek!

A jelen és a jövő problémái

Sipőcz polgármester nyilatkozik az Uj Budapestnek a folyó év nagy városházi eredményeiről, a fővárosi törvény revizió-járól és a jövő esztendő fontosabb programpontjairól — „Az uj fővárosi törvényt csak az ősi autonomia sérelme nélkül szabad megalkotni" — mondja a polgármester — A jövő év első hónapjait a személyi kérdések foglalják le, azután sorra kerül az üzemi probléma

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A karácsony előtti hét forgatagában kereste fel az *Uj Budapest* munkatársa *Sipőcz* polgármestert, hogy vele az aktuális eseményekről beszélgetést folytasson. A zsufolt titkári szobában a megszokott kép: *Szlovák* Pál és *Farkas* Ákos tanácsjegyzők fogadják a látogatókat, de csak kevesük előtt nyilik meg a belső ajtó. A polgármester lekötelező szivélyességgel fogadta az *Uj Budapest* munkatársát.

— Mit tart Méltóságod a mulóban levő esztendő legnagyobb eseményének? — volt első kérdésünk.

— Az eseményekben gazdag 1928-as év legnagyobb eseménye véleményem szerint a *Községi Takarékpénztár megalakitása* volt, — hangzott a polgármester válasza. — Évtizedek kivánsága nyert kielégitést ennek a nagyfontosságu intézménynek a létrehozásával, amely szerintem *határkövet jelent a főváros gazdasági életében.* Nagyon biztatóak a jövőt illetően azok az auspiciumok, amelyek között a nagyrahivatott intézmény müködését megkezdte, a takarékpénztár sulya és tekintélye egyre gyarapszik, betétállománya nő, és igy minden remény megvan arra, hogy rövidesen *egyképen jelentős faktora legyen a városházi és a gazdasági életnek.*

— Másik nagyfontosságu eseménye a folyó esztendőnek a *Segitőalap megszervezése és utnakinditása volt.* Az a szerkesztő ur által jól ismert szeretet, amelyet minden kollegámmal szemben érzek, arra buzditott, hogy *mennél tökéletesebb legyen ez az uj intézmény,* mennél nagyobb segitség legyen kartársaim számára a tisztviselői pálya rögös országutján. Örömmel állapitom meg, hogy *a kezdet a legbiztatóbb,* megvan minden remény arra, hogy az intézet nélkülözhetetlen segitője legyen a fővárosi alkalmazottak nagy seregének.

— Az 1928-as esztendő harmadik nagy eseményének egy olyan ügyet tartok, amely a nyilvánosság által még nem tulságosan felkapott, de jelentőségében, kihatásaiban óriási horderejü dolog. Ez az ügy: az *Élelmiszer-nagyvásár* létesitése, amelyre tudvalevőleg huszmillió dolláros kölcsön nyujt fedezetet. A helyi kikötő és a vámmentes kikötő szomszédságában létesülő Élelmiszer-nagyvásár arra hivatott, hogy ezeken a vidékeken *egy uj városrésznek vesse meg az alapját.*

— Mit tart Polgármester ur a néhány nap mulva beköszöntő uj esztendő legnagyobb feladatának?

— Kétségtelenül a *fővárosi törvény revizióját,* illetőeg az *uj fővárosi törvény megalkotását.* Ebben a kérdésben álláspontom ismeretes, és azt pontosan körvonalaztam legutoljára a Városok Kongresszusának miskolci ülésén. Kétségtelen, hogy a fővárosi adminisztráció bizonyos tekintetben *elavult és revizióra szorul,* azonban éppen annyira kétségtelen, hogy ezt a reviziót *csak az ősi autonómia sérelme nélkül szabad végrehajtani.* A magam részéről az uj fővárosi törvényt illetően csak ilyen megoldást tartok lehetségesnek, vagyis *a bölcs mérséklettel keresztül viendő modernizálást, az önkormányzati jogok sérelme nélkül.* A megoldás ezen módja mellett fogok sikra szállani, és kétségtelennek tartom, ebbeli törekvésemben *ugy a kormány, mint a főpolgármester ur, nemkülönben a törvényhatósági bizottság valamennyi pártja mellém áll és támogatni fog.*

— Mi a legközelebbi hónapok programmja? — volt utolsó kérdésünk.

— Kétségtelen, hogy a legközelebbi hónapok a *személyi kérdések jegyében* fognak lefolyni — mondotta *Sipőcz* polgármester. Január második felében fog lezajlani az *alpolgármester-választás,* azután egymásután következnek a *plébános-v[illegible]sztások,* a megüresedett *előljárói állások betöltése.* A folyó ügyekkel párhuzamosan fog a törvényhatósági bizottság elé kerülni az *üzemi probléma,* továbbá az *uj központi kórház* ügye, amelyre vonatkozólag vezetésem alatt megkezdődtek már a tárgyalások. Remélhető, hogy a törvényhatósági bizottság ezeket a nagyjelentőségü problémákat *olyan higgadtan és mérséklettel fogja tárgyalni,* hogy ezek a problémák a főváros közönségének javára lesznek megoldhatók.

*

... Ezzel véget is ért az interju. Az ujságiró boldog karácsonyi ünnepeket kivánt a polgármesternek, aki idehaza, szerető családja körében tölti az ünnepeket. A Boráros-téri polgári egyszerüséggel, de nemes izléssel berendezett lakásban néhány napra elárvul az iróasztal, amelyen a polgármester azoknak az aktáknak százait és ezreit szokta átvizsgálni és aláirni, amelyeknek elintézésére hivatalában nincsen idő és mód. Az ujságirói toll, amely a tisztiügyészi szobától való elindulás percétől kezdve mindmáig hiven, szeretettel és becsülettel szolgálta azokat az eszméket és világnézetet, amelyeknek a polgármester ur lelkes lovagja: megáll egy pillanatra sietős munkájában, hogy tisztelegjen *Sipőcz* Jenő dr. történelmi jelentőségü munkássága, nemes konzervativizmusa és makulátlan tógája előtt.

Mi lesz az uj választásokig?

Irta: **Fridrich István** országgyülési képviselő, fővárosi bizottsági tag

— Sajnos, az uj esztendő a városházán nem fog abban a nyugalomban megkezdődni, amilyen nyugalomra szükség volna egy jól átgondolt koncepciózus városházi politikai inaugurálására. *Folkusházy* Lajos alpolgármester távozásával aktuálissá vált a rendkivül fontos második alpolgármesteri állás betöltése, ami nézetem szerint csakis választás utján foganatositható, semmi esetre sem helyettesitéssel. Minden választás izgalmakat okoz ugy a jelöltek között, mint környezetükben. Ezek az izgalmak akadályozzák *a békés és nyugodt munkát*, mert könnyen megérthető, ha azok a tanácsnokok, akik most a közeledő választások révén eljutottak munkájuk végső stációjához, *minden gondolatukat erre koncentrálják*. Szerintem helyes volna, ha ezen a választáson a közgyülés *minél előbb tulesne*, hogy végre komoly és nyugodt munka kezdődhessék meg a városházán.

— De itt van *a készülő fővárosi törvény*. Ha igazak a legujabb hirek, hogy a törvényjavaslat már a karácsonyi szünet után a képviselőház elé kerül, akkor *ez megint csak a nyugtalanság fokozásához fog hozzájárulni*, mert hiszen tagadhatatlan, hogy az uj törvény teljesen megváltoztatja a mai fővárosi adminisztráció és az egész autonómia strukturáját. *Huszonnégy tagu kisközgyülést terveznek fizetett bizottsági tagokkal!* A közgyülés valósággal csak *ratifikációs testület* lesz, amelynek nem lesz más hivatása, mint jóváhagyni mindazt, ami a bizottságok retortáin már keresztül ment. De a közgyülés hatásköre is lényegesen redukálódik, amennyiben teendőinek és mondhatjuk legfontosabb teendőinek legnagyobb részét a *kisközgyülés fogja elintézni*. Szóval az uj fővárosi törvény más helyzet elé állitja nemcsak a bizottsági tagokat, a törvényhatóságban képviselt pártokat és az autonómia tisztviselői karát, hanem teljesen céltalanná teszi azt, hogy a most következő átmeneti időben komoly és nagyhorderejü problémákat tüzzenek napirendre. Minek foglalkozzunk az elkövetkezendő hónapokban komolyabb témákkal és jelentősebb problémák megoldásával, hiszen minden pillanatban bekövetkezhetik az uj törvény megszavazása után a mai törvényhatóság feloszlatása és akkor az egész előkészitő munka kárbavész!

— Én a magam részéről *aggodalommal tekintek a városházi politika szempontjából az uj esztendő elé*. Nem tudom ugyanis elképzelni, hogy akkor, amidőn a parlamentben a fővárosi törvényre kerül a sor és a képviselőházi vita során a hullámok magasra csapnak, — *ugyanakkor a városházán komoly munka folyjék*. A mostani törvényhatósági bizottság feloszlatása és annak az uj törvény alapján való rekonstruálása *az egész tisztviselői karnak és a tanácsnak is az ujjávalasztását involválja*. Kénytelen tehát mindenki, aki magát a jövőben meg akarja választatni, — a választás lehetőségeire és eshetőségeire megfelelően előkészülni. Másszóval kénytelen mindenki maga mellett *propagandát csinálni*, ez pedig időveszteséggel jár, ami csakis a hivatalos munka rovására történhetik.

— Bármennyire redukálja is az uj törvény a tisztviselők megválasztásának kereteit, kétségtelen, hogy az uj törvény eljövetele *uj Damoklesz-kard az ő számukra*, ami nagymértékben hozzájárul a jövő évi nyugtalanság fokozásához.

— Azt a körülményt sem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy az elmult napokban a parlamentben megszavazott *házszabályrevizió tulajdonképen az uj fővárosi közgyülésre is vonatkozni fog, tehát a fővárosnak egy egész uj tárgyalási rendhez kell hozzászoknia, ami szintén nem lesz könnyü dolog*. Ez azonban már csak az ujonnan megválasztott közgyülés gondjai közé fog tartozni. De előttünk a nagy kérdőjel: *mi lesz addig, amig az uj törvényig és az uj választásokig eljutunk?* Az én válaszom erre a nagy kérdésre nem lehet más: *nagyfoku nyugtalanság, ami a koncepciózus és céltudatos munkát lehetetlenné fogja tenni*.

Alapittatott 1847. Alapittatott 1847

SCHUNDA V. J.

HANGSZERGYÁR és HANGSZERÜZLET

magy. kir. udv. szállító stb.

BUDAPEST, IV., MAGYAR-UTCA 18

Operaház, Zeneművészeti főiskola, Nemzeti Zenede, Filharmóniai Társaság, Színházak, Cserkészek, Levente stb. szállitója.

Bármely **hangszer** alkatrészek, hurok szakszerü javitása Különösen a világhirü **Schunda**-féle

cimbalmok és tárogatók

továbbá **tilinkók**, olasz **mandolinok, gitárok** stb kaphatók. Ugyszintén **zongorák, pianinók** és **harmóniumok** eladása, becserélése, bérbeadása, javitása, hangolása és vetele!

Legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett is A lehető legjobbat a legjutányosabb áron!

MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 84.

Telefon: T. 272—64. Alapittatott 1889-ben. Sürgönycim: „Épitő 272-64. Budapest."

Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások dunai mütárgyakkal, csatornakotrókkal és excavátorokkal. Dunai homok- és kaviceladás és szállitás. Vizi szállitások és darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasutépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezeték. Hajó- és kotrójavitótelep és téli kikötő Apostagon

Gyönyörüen ragyog ki a sötét téli estéből

Budapest legnagyobb óra, arany, ezüst és ékszer lerakatának fényesen kivilágitott 14 kirakata! Zsufolva a leggyönyörübb karácsonyi ajándékok óriási tömegével! Majdnem minden darabon feltüntetve a

páratlanul olcsó árak!

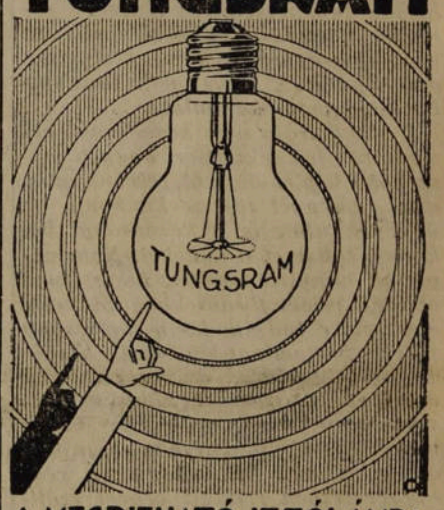
Hasznos és szép látványosság! **Érdemes megnézni!**

TILLEMANN SEBESTYÉN

SVÁJCI ÓRA, ARANY, EZÜST ÉS ÉKSZER LERAKATA

V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 12. (Szemben az Andrássy-úttal, Fürdő-utca sarok.)

TUNGSRAM

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

MIUJSÁG A VÁROSHÁZÁN ?

— Mi ujság a városházán, kedves dr. Városházy bizottsági tag ur?

— Lezajlott a szerdai rendkivüli közgyülés is, amelyen végre megszületett az a nevetségcs egérke... A nagy zaj a kis omlettért a végén unalomba fult, a szerdai közgyülésen már senkit sem érdekeltek a szónoklatok, csak a karzatok zsufolt népe leste az igéket, amelyek mint gyöngyök peregtek a városatyák ajkairól. Ezek a gyöngyök hiven a mai kor haladó irányzatához, éppen nem voltak valódiak, mondhatnám, viaszból voltak, mint az amerikai filmsztárok könnyei. A krokodilus könnyek ily körülmények között senkit sem hatottak meg, megtörtént a szavazás, az ilyenkor nem szokatlan külsőségek között, és a háromnapos rendkivüli közgyülés arra a táblára került, amelyen a demokrata párt ezévi érdemei, élükön a Községi Takarék ellen inditott obstrukciós vitával vannak felsorolva...

— Ebből elég ennyi. Tekintettel a karácsonyra, ünnepi csemegét kérünk Öntől, kedves dr. Városházy. Nyilatkozzon tehát, ki lesz az alpolgármester!

— Azt én nem tudom, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, sőt állom és vallom, hogy aki azt mondja, hogy tudja, az csal. A helyzet tökéletesen bizonytalan, máról-holnapra változnak a jelöltek, fogynak vagy nőnek az esélyek, mint az már ilyenkor szokás. Hogy azonban megháláljam a városházának és kapcsolt részeinek az egész esztendő alatt irántam tanusitott barátságát és érdeklődését, rövid szabadelőadást tartok az esélyekről. Hangsulyozom, hogy teljesen érdektelenül, mondhatnám szubjektiv véleményem háttérbe szoritásával, aminek bizonyságaképen szigoruan a rangsorban fogom tárgyalni az egyes jelölteket. A rangsor élén Csupor József dr. áll, ugy szolgálati időre, mint korra a legidősebb tanácsnok. Tizenhat esztendeje ül a tanácsban, multjához rend és tisztesség füződik, már több mint egy éve effektive is alpolgármesteri teendőket végez. Komoly pályázó, ugy Wolffféknál, mint a középen vannak hivei. Utána Berczel Jenő következik a rangsorban, akinek alpolgármestersége, esetleges azon az alapon, hogy reverzálist adna és egy év mulva nyugdijba menne, Wolff-párti berkekben tolul egyre jobban előtérbe. Berczel Jenőt mindenki szereti, bizonyos, hogy ő az a tanácsnok, aki tizenhatéves tanácsnoki multja alatt a legtöbbet alkotta. Édes Endre, Vajna Ede, Lobmayer Jenő dr., Purébl Győző dr. következnek a rangsorban, — ő róluk csak annyit, hogy jelöltetésük ez alkalommal még nem nyomult előtérbe, noha mindegyikük mögött tisztes mult áll, és jelen müködésük is minden kritikát elbir. A rangsorban következő Liber Endrének minden párton jelentékeny számban vannak hivei. A kislakás-épitkezések pompás keresztülvitele, és az a meleg, érzőszivü szociális és közjótékonysági politika, amelyet ügyosztálya végez, a legkomolyabb számitásba vehető jelöltek közé sorozzák Liber Endrét. Sok hive van Wolffféknál, övé a közép jelentékeny része, nagyon szeretik a szociáldemokraták és számithat a demokratákra is. Utána mindjárt Borvendég Ferenc következik, aki a hirek szerint a polgármestert és az egész Wolff-pártot és a szociáldemokratákat a hátamögött tudhatja és érezheti. Meg kell azonban állapitani, hogy mig az eddigi jelölteknek csak barátaik vannak, ellenségeik, nem, Borvendégnek ellenségei, sőt Ellensége is van. De még mennyire! Borvendég után Némethy Bélát emlitjük, akinek imponáló megjelenése, ezüstös haja, komoly uri gondolkodása a legjobb ajánlólevél az alpolgármesteri szék számára. A legfiatalabb tanácsnok, Lamotte Károly dr. az utolsó a rangsorban, de komoly szaktudása a pénzügyi osztály élén fiatalos energiájával párosulva máris megnyerte a bizottsági tagok tetszését. Azt hiszem, hogy Némethyvel és Lamotte-val, ha most nem is, de a legközelebbi alpolgármesterválasztás alkalmával a legkomolyabban számolnunk kell.

— Egyet kihagyott, kedves dr. Városházy!

— Nem hagytam ki Szerkesztő ur, csak külön emlitem, mert tanácson kivüli ember: Szabó Imre dr. Ha nem lennének főjegyző barátaim, akkor habozás nélkül neki nyujtanám át egyéni szimpátiám alapján a győzelmi pálmát. Ha azt a hatalmas ürt nézem, amelyet Folkusházy a várostól való távozása alkalmával tehetségben, képzettségben, logikában és — észben maga után hagy, és ha arra vagyok tekintettel, hogy ki tudja Folkusházy elárvult székét a városházán legméltóbban betölteni: csak Szabó Imrére eshetik a választásom. Ugyanezen az állásponton van Ripka főpolgármester is, nem különben a Községi Polgári Pártnak igen jelentékeny része. E pillanatban azonban még teljesen bizonytalan, hogy Szabó Imre egyáltalában fut-e a nagy versenyben. A székesfőváros tiszti főügyésze, pláne ha ezt az előkelő állást olyan kiváló egyéniség, mint Szabó Imre dr. tölti be, nem teheti, de nem is teszi ki magát meglepetéseknek; ő csak akkor indul, ha megválasztása biztositva van. Azok, akik Szabó jelöltsége ellen vannak, kivétel nélkül kénytelenek elismerni, hogy minden tekintetben alkalmas ember, de viszont azt mondják, hogy a főügyészi állás nem nélkülözheti őt. Nos, én azon a véleményen vagyok, hogy Szemethy Károly barátomból kitünő főügyész lesz arra az esetre, ha Szabó Imrét mégis megválasztják.

— A sok jelölt közül mégis kit tippel, kedves dr. Városházy?

— A jóslás, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, már Jeruzsálem pusztulása alkalmával visszavonhatatlanul megbukott. Nem is jóslok tehát, csupán — hogy Wolff Károly kedvenc szavajárásával éljek — egy premisszát állitok fel, és abból levonom a konkluziót. A premissza ez: azt, hogy ki lesz a székesfőváros uj alpolgármestere, a kijelölő választ-

Az uj fővárosi törvény el nem odázható: essünk minél gyorsabban át rajta!

Irta: **ERNSZT SÁNDOR** dr. pápai prelátus, országgyülési képviselő, fővárosi bizottsági tag.

— *Az uj esztendőben várható események* annyira élesen vetik előre árnyékaikat, hogy már most is meg lehet állapitani: *rendkivül mozgalmas lesz az 1929-iki esztendő a városházi politika szempontjából.* Az események előrevetett árnyékából máris nyilvánvaló, hogy minden legközelebbi városházi esemény és politikai megnyilatkozás a *választások előjeleit viselik magán.* Még nem ismerjük ugyan teljes egészében a fővárosi törvényt, de megvan minden reményünk arra, hogy a jövő esztendő legelején főként ezzel a kérdéssel fognak foglalkozni nemcsak a főváros törvényhatóságának meghallgatandó tényezői, hanem az országos politika irányitói is: *egyszóval az egész közélet.*

— Mindenfelé azt halljuk, hogy az *uj reform meg fogja nyirbálni az autonómiát.* Az én nézetem szerint nincs ok semmiféle félelemre, vagy legalább is a félelem nem indokolt. Senki sincs feljogositva ugyanis arra a feltevésre, hogy ez a kormány meg akarná nyirbálni az autonómiát, mert hiszen az autonómia jogainak épségben tartását minden magyar ember roppantul a szivén viseli. *Az autonómia közkincs, a legnagyobb kincse az egész nemzetnek.* A multban is a vidéki törvényhatóságok életében mindig ugy kezelték az autonómiát, mint a nemzet egyik legfontosabb értékét. De a modernebb felfogásból is az következik, hogy az autonómiát becsülni kell. Azért hangsulyozom, hogy a modernebb felfogásból is ez következik, mert mindenfelé demokratikus jelszavakat szoktak mostanában hirdetni, már pedig, ha a nemzetet demokráciára akarjuk nevelni és pedig különösen a müveltebb részét a nemzetnek, amely a városokban lakik, — akkor hozzá kell szoktatnunk őt az autonómia jogainak gyakorlásához. Nem szabad feltételezni, hogy a kormány meg akarná nyirbálni az autonómiát, sőt tovább megyek: *sem pártról, sem politikusról egyáltalán nem szabad feltételezni, hogy belemenne az autonómia megrövidítésére irányuló bármiféle tendenciába.* A Keresztény Községi Párt állandóan hangsulyozza, hogy egyik legfontosabb kötelességének éppen az autonómikus jogok megvédelmezését tartja. Nem mondok tehát ujat, amikor kijelentem, hogy *a legszigorubban fogunk ügyelni arra, hogy az autonómia kárt ne szenvedjen.*

— Ebből az alapvető felfogásból azonban természetesen nem következik az, hogy *mi ne akarnánk javitani az állapotokon.* Az adminisztráció szempontjából ugyanis a várospolitikai ügyek intézésénél *sok hiányosság és anomália tapasztalható,* amiket ennek a milliós városnak az életéből feltétlenül mielőbb eliminálni kell. Én itt látom a legfőbb indokoltságát *a fővárosi törvény sürgősségének.* A fővárosi törvénynek nem a politikai részét, vagyis nem azt a részét kell mielőbb megreformálni, amely a választásokra és a közgyülés összetételére vonatkozik, mert hiszen ez lehet egyik vagy másik pártnak titkos gondolata és vágya, de *a városházi közérdek szempontjából nem ez a fontosabbik feladat.* Azoknak, akik momentán a hatalmon vannak, lehet olyan gondolatuk, hogy a választási eljárás és a közgyülés összetétele tekintetében kell reformot csinálni. de nem ez a fontos és ez nézetem szerint nem is fog sikerülni. Arra azonban roppantul nagy szükség van, hogy *a főváros adminisztrációjának egész sereg vonatkozásában a szükséges javitásokat mielőbb foganatositsuk.* Az elmult ciklusban is sürgettük számtalanszor ezt a reformot, amit mi nagyon komolyan akarunk és hogy nem történt még, azt élénken sajnálom, mert nézetem szerint ugy a városházi hangulat, mint a külső körülmények is *kedvező atmoszférát* biztositottak volna e kérdés tető alá hozatalára.

— Akárhogy is lesz, *a jelenlegi közgyülés élete megrövidül.* Valószinü, hogy *az egész közgyülés mandátuma megszünik a fővárosi reform megszavazásával és általános választás lesz a városházán.* Megszünik minden hatalom, ami törvényesen még tovább tarthatna és mindent ujra kell konstruálni. Az időpontot még nem tudjuk bizonyosan, de már a közgyülésen magán is látszik, hogy sok tekintetben a *választási idegesség* uralkodik rajta. Minden jelből arra lehet következtetni, hogy a városháza összes tényezői, ugy a polgármesterek, mint az összes tanács, valamint a pártok vezetői és tagjai is állandóan a választás gondolatával foglalkoznak. Az ilyen gondolatokkal való foglalkozás természetesen *nem hoz eredményes életet* a testületekbe. A tapasztalatok általában azt bizonyitják, hogy egyetlenegy olyan parlamentben vagy kommunitásban sem lehet nyugodt munkát, eredményes működést látni, amely választások előtt áll. A jövő esztendőben a városházán nézetem szerint egyébbel nem fogunk foglalkozni, mint *a megszavazott költségvetés végrehajtásával, illetve a tanács által történő végrehajtás ellenőrzésével.* Annyira izgatott a hangulat, hogy a főváros érdekében való volna, ha minél előbb tulesnénk ezeken a választási izgalmakon. Én a magam részéről arra fogok törekedni, hogy *a belügyminiszter ur minél előbb jöjjön már elénk azzal a reformtervezettel,* mert a felesleges izgalom csak árt a parlamentárizmusnak és a fővárosi érdekeknek. Mi reméljük, hogy a képviselőház az év elején *okvetlenül hozzáfog ezekhez a belügyi reformokhoz.* Ezek a reformok természetesen roppant nagy küzdelmet fognak kiváltani, mivel a nemzet érdekében az automatikus kérdések mindig elsőfoku jelentőségüek voltak. Valahányszor változtatni akart valamely kormány az autonómián, mindig nagy érzékenységgel találkozott. *Minthogy ez a reform el nem odázható, csak egy kivánságunk lehet: essünk minél előbb tul rajta!*

mány dönti el. A törvényhatósági bizottságnak nem lesz egyéb dolga, mint hogy a kijelölő választmány premisszájából konkludálja az alpolgármestert.

— Ez elég dodonai! Bővebb magyarázatot kérünk!

— Azzal is szolgálok, anélkül azonban, hogy ezen jóslatom következtetéseit részletes magyarázatokkal kisérjem. Tehát néhány tételt állitok fel: 1. Nem képzelhető el, hogy a kijelölő választmány tulmenve a hármas jelölés szabályain, valamennyi pályázót jelölje, mert ezzel a khaoszt még jobban növelné. 2. Ha megmarad a hármas jelölés, lehetetlen, hogy a rangban legidősebb tanácsnokokon olyan sérelem essék, hogy őket a jelölésnél mellőzzék. Ez a mellőzés ugyanis sulyosabb folt lenne az érdekelteken, mint amit Folkusházy emlegetett a Pakots-féle bizalmatlansági inditvány benyujtása alkalmával a közgyülésen. 3. Könnyen elképzelhető, hogy a rangban legidősebb két tanácsnok után a kijelölő választmány a tiszti főügyészt jelöli, ami mindenesetre kisebb sérelem a Csupor és Berczel után a rangsorban következő tanácsnokokra, mint amilyen sérelem lenne Csuporra és Berczelre, ha őket kihagynák a jelölésből.

— Ebből a hármas tételből nem von le semmi konkluziót, kedves dr. Városházy?

— Ezt a levonást karácsonyi keresztrejtvényképen Önre bizom és tisztelt olvasóira! Kellemes ünnepeket kivánok!

— Önnek is, kedves dr. Városházy!

HEDAG a legtökéletesebb kézi tüzoltókészülék.
Minden tüzet, igy villamostüzeket is veszély nélkül olt. Oltási kárt nem okoz, az emberi szervezetre nem ártalmas, abszolut fagyálló.
Magyar gyártmány.
Gyártásihely: VADÁSZTÖLTÉNY, GYUTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R.-T., BUDAPEST
Egyedárusitó: **KROPSCH GÜNTHER,**
BUDAPEST, VIII., SCITOVSKY-TÉR 2. TEL.: J 406-39

MUCSNYÁK KÁROLY
Budapest Székesfővárosi Vigadó étterem
Bankettek, társasvacsorák, lakomák, stb. céljaira az I. emeleti éttermek kaphatók. Elsőrangu konyha. — Szolid árak.
TELEFON: AUTOMATA 811—41.

VOZÁRY PÁL
okl. gépészmérnök villamossági vállalata
Iroda és mühely:
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 37
Telefon: József 373—34
Vállal: Villamosvilágitási, erőátviteli és gyengeáramu berendezések tervezését és épitését. Községek, gazdaságok és épületek villamos szerelését

SOHASEM KELL FELHÚZNI
a villamos órát. Tájékoztatót küld:
ÓRAGYÁR TÖMŐ-U. 26. TEL.: 414 91.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK
Út-, csatorna- és betonépitési vállalkozók.
Földmunka — Vágányfektetés — Mészkőbánya.
VIII., FUTÓ-UTCA 10. Telefon: J. 303-85

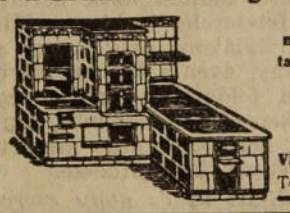
ERDÉLYI
UDVARI FÉNYKÉPÉSZ
IV., Semmelweis-utca 2.
Telefon: 208-54.

Bútorok Lányinál
részletre Akácfa ucca 7

STELLA
CIPŐKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VII., KIRÁLY UCCA 57.
TELEFON: JÓZSEF 321—73.
A fővárosi alkalmazottak beszerzési forrása
Állandóan nagy raktárt tartunk
elsőrendü
női-, férfi-, gyermek-, uxus-, sport-, vadász- és strapacipőkben, továbbá házi-, teniszcipőkben és szandálokban.
Nagy választék:
külföldi női divathócipő, valamint férfi- és gyermek hó- és sárcipőkben, divatszinü la selyem- és florharisnyák és zoknik.
4 havi hitel! Mérsékelt árak!

Shaku-Do
művészi bronzcsillárok gyára és szobor öntöde
Budapest,
IX. ker., Mester-utca 26.
A fővárosi alkalmazottaknak 4-6 havi hitel készpénzárakon.
Mintatermeinkben ugy polgári, mint luxuslakások részére állandóan nagy választékot tartunk.

Megjelent a
KASSÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1928/1929 évi évfolyamának második része 2 kötetben, több mint 1600 oldal terjedelemben.
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legujabb adatait A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és videki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a komplett kompasz
Mind a négy kötet ára — több mint 2000 oldal terjedelemben 80 P.
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-u. 6. Telefon: Aut. 896-96

Munkácsy Ernő

épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely- és kályhakészitő
BUDAPEST, VII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J 312-30

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére
EZÜST SALVARSAN OLTÁS — Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rókussal szemben

Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár R.-T.
Budapest, III., Lajos-utca 115.
Telefon: Automata 625-23.
Mosógépek, mángorlók, centrifugák, szárítóberendezések, minden ipar részére

1929:
A nagy városi épitkezések esztendeje

Irta: **Petrovácz Gyula** országgyülési képviselő, fővárosi bizottsági tag

A fegyveres és gazdasági háborunak tiz esztendeje alatt az épitkezés szünetelni volt kénytelen és égető szükségletek kielégitését is kénytelen volt a főváros jobb időkre halasztani.

A *jobb idők* még nincsenek itt, csak talán tűrhetőbbek, de viszont annál intenzivebben jelentkeznek a visszafojtott szükségletek, ugy, hogy *a főváros kénytelen épiteni.*

Ezek az épitkezések annak tudatában kell, hogy történjenek, hogy vesztett háboru után, megcsonkitott országban és gazdasági krizisben vagyunk, amikor tehát a szükségleteket csak a legegyszerübben, csak a célnak megfelelően és a legtakarékosabban szabad kielégiteni. Az épületek stilusa: *az egyszerüség, igénytelenség, józanság*, amely felé a mai idők minden országának épitészete egyébként is törekszik.

Áll ez elsősorban a bérházépitkezésekre. Ha az u. n. banképitkezéseknél a külső megjelenésben *talán tulzottan* érvényesült ez az elv: a főváros saját rezsijében készülő uj bérházaknál el van találva a helyes mérték. Az elv gazdasági előnyeit pedig igazolja az az *egymillió pengős megtakaritás*, mely a legutóbbi bérházépitkezések eredményeként az előirányzatból rendelkezésre áll és amelyből a *Németvölgyi-uton a harmadik bérházpavillon épül fel*, mint monumentuma a Széchenyi-fürdő botránya utáni előrelátó, óvatos és takarékos épitési korszaknak.

Lakásépitésből egyebet nem tervez a főváros a jövő év számára, ha, csak azokat az ajánlatokat nem lehet majd realizálni, amelyekkel egyes vállalkozók jelentkeznek a városházán, akik hajlandók fővárosi telkeken háramlási jog biztositásával saját tőkéjükből épiteni. Ilyen ajánlat van több és lesz még több, mire a tavaszhoz elérünk: szerintem *ez ma az egyetlen járható ut a főváros számára a lakáshiány enyhitésére.*

Az épitési tevékenység fellendítésére más tereken akarja a főváros kötelességét teljesiteni.

Három uj iskolát fog épiteni: a *Ceglédi-uton*, a *Lenke-uton* és a *Váci-uton.* Ha pedig az előirányzott kétmillió pengőt nem emészti föl ez a három iskola, amire biztato kilátások vannak, akkor a negyediket, a *farkasrétit* is megkezdik még ebből a pénzből.

Két templomot épit a főváros: a VI. ker. *tripoliszit* és a *külső ferencvárosit.* A főváros legujabb elhatározása szerint *a kegyuri templomok épitését maga kivánja végeztetni* és az egyszerü keretekben tervezett templomok épitési költségeit maga akarja födözni, az egyházközségekre csupán azok berendezését és felszerelését bizza. Miután a perifériákon még nagy a templomhiány, évente két egyszerü néptemplom felépitését kell még hosszu éveken át programmba venni, hogy a kegyur-főváros minden hivőnek igényét kielégithesse.

A maglódi-uti uj és nagy szeretetház épitkezése is megkezdődik a jövő évre. A tervpályázat döntése már nem soká késik, a kiviteli tervek a tavaszig elkészülhetnek és ez a ritka nagyszabásu épitkezés megindulhat.

Esedékes a régi lóversenytéren létesülő *autóbuszgarázs* épitkezése is. A két sikertelen tervpályázat után sikerült a fővárosnak szerencsés választással oly komoly és kiváló férfiakat megbizhatni ennek a nagyszabásu műnek a műszaki munkáival, mint aminők: dr. *Hültl* Dezső épitész, *Mihailich* Győző mérnök, müegyetemi tanárok és *Bánó* László gépészmérnök. A nagyszabásu épülettel összefüggő épitészi, konstruktőr-mérnöki és gépészeti berendezési munkát e három elsőrendü szaktekintély együttműködése a legmegbizhatóbban, legtökéletesebben, a leggazdaságosabban és emellett a legrövidebb idő alatt fogja a főváros javára biztositani, ugy hogy a csaknem 100 méter hosszu és minden közbenső alátámasztás nélkül 70 méter széles, hatalmas garázs a jövő év folyamán elkészülhet.

Megindul a *Rókus-kórház kitelepitése céljából szükséges uj nagy központi kórház épitkezése is*, legalább a tervezési munkával. Itt a helykérdésben vannak még tárgyalások. A régi gázgyári telket még ötemeletes kórházi épület esetén is kicsinynek mondják az orvosok, ugy hogy a leghelyesebb lesz visszatérni az eredetileg már erre a célra predesztinált *Kerepesi-uti telekre*, amely korlátlanul nagy, bármekkora kórház elhelyezését és jövő bővitését megengedi és az autó korszakában már nem is fekszik messze a város centrumától.

A tervezett *kerületi népfürdők* közül megépül a IX. kerületi Dandár-utcai fürdő és ennek kell tipustervvé kialakulnia a többi kerületi fürdő számára. Ezért vigyázni kell, hogy ez a fürdő nemcsak megfelelő, célszerü és praktikus, de egyben gazdaságos, takarékos és olcsó is legyen.

A szociális épitkezések közt ujabb szükséglakások, továbbá néhány bölcsőde, anya- és csecsemővédő intézet és népkönyvtár van a jövő év programmjában.

Ugyancsak megindul a főváros hozzájárulásával az államvasutaknak a *halálsorompók* megszüntetése céljából tervezett pályaáthelyezési munkája, amely utáthidalásokkal szabaddá teszi nemcsak a most sorompóval elzárt főutakat, hanem megnyitja azokat az utcákat is, melyek most a ceglédi vonalnál el voltak zárva.

A távolabbi programmra nézve talán közelebb hoz a jövő esztendő minket *a városépités problémáinak megoldásához is*, melyek közt *a Tabán beépitése, az erzsébetvárosi sugárut megnyitása* és az *Andrássy-ut meghosszabbitása* vannak legelső helyeken. Nem szabad sokáig késni a *földalatti gyorsvasut* előmunkálataival sem, mert földfeletti közlekedésünk a mi szük utcáink mellett az autóforgalom rohamos szaporodásával egyre lassubbá és nehezebbé válik.

Tennivaló, épiteni való van bőven, terv és előkészület ugyancsak van, a pénzügyi nehézségek pedig nem áthidalhatatlanok. A főváros fejlődésének költségeire a közgyülés még sohasem sajnálta az anyagi eszközöket, *ezuttal sem fogja azokat megtagadni.*

Budapest székesfőváros művészete külföldön

Irta: **Liber Endre** székesfővárosi tanácsnok

A magyar alkotóművészet anyagának külföldön való megismertetése a magyar királyi kormánynak régi programmja. Már a háboru előtti időkben is megvolt ennek a nagy jelentősége, de különösen nagy jelentősége van most, amióta Magyarországot minden jog és igazság ellenére szétdarabolták és nekünk egyéb teendőink között minden eszközt fel kell használnunk arra, hogy Magyarország kulturális munkáját a külföld megfelelően megismerje. A kultuszkormányt akkor, amidőn a magyar művészetet külföldön bemutatja, az az intenció vezeti, hogy a magyar nemzet kulturális fölényét a körülöttünk levő utódállamokkal szemben beigazoljuk. Budapest székesfőváros intézőköreinek is régi óhaja, hogy ebbe az akcióba a főváros művészetét és a főváros művészetének a megismertetését belekapcsolják.

A főváros művészeti anyagának külföldön való bemutatása *többféle célt szolgál.* Elsősorban belekapcsolódást jelent a kultuszkormánynak előbb emlitett fontos nemzeti munkájába. Másik fontos célja a külföldön való művészeti szereplésünknek az, hogy a főváros természeti és művészeti szépségeit ábrázoló festmények és rajzok egyrészt felhivják a külföld figyelmét az ország szivében rejlő kulturális értékekre, másrészt egy ilyen gyüjtemény bemutatása az idegen nemzetek kiállitásán a legékesebb bizonyitéka annak, hogy a székesfőváros muzeumi anyagának folytonos gyarapitásával jogosan tarthat számot arra az elismerésre, amely a külföldön a magyar főváros kulturpolitikájával szemben az utóbbi időben mindjobban megnyilatkozik. De van még egy nagy horderejü fontossága annak, hogy a székesfőváros külföldön is bemutatja a maga kulturális értékeit. A külföldi magyar kiállitások mindenesetre alkalmasak arra, hogy Budapest székesfőváros és az egyes nagy külföldi kulturális gócpontok közönsége és vezető tényezői között nemcsak kulturális, hanem barátságos érintkezés fejlődjék ki, ami azután az egyes országok népei között harmonikus közeledést és megértést hoz létre, nekünk ujabb és ujabb barátokat szerez, de emellett a személyes látogatások alkalmával tapasztaltak kölcsönösen gyümölcsözőleg hatnak az egyes kulturális és szociális intézmények megvalósitásánál és fejlesztésénél.

A fővárosnak ezt a nagyfontosságu kulturakcióját, sajnos, anyagi és technikai okok *sokáig késleltették*, mig végre 1927. év nyarán a Fiumében rendezett nemzetközi Fiera idejében alkalom nyilt arra, hogy a magyar művészetnek a Fiumében rendezett II. nemzetközi tárlatán való részvétele alkalmával Budapest székesfőváros muzeumának egy gondosan kiválogatott gyüjteménye a külföld birálata ala kerüljön. Ez a fiumei bemutatkozás is megfelelő eredménnyel járt, de tulajdonképpen a székesfőváros mükincseinek első reprezentativ bemutatása a Stockholmban rendezett magyar művészeti kiállitás keretében történt. Ez a bemutatkozásunk az ilyen akciók céljait minden irányban egyaránt megvalósitotta és a jól megérdemelt elismerésre és sikerre vezetett.

Az a művészeti anyag, amellyel *Stockholmban* olyan szép eredményt értünk el, a stockholmi kiállitás befejezése után, november hónapban Göteborgba került, ahol ez a magyar kiállitás hasonló fényes fogadtatásban részesült, mint Stockholmban. A megnyitás alkalmával tartott üdvözlő beszédben és három különféle banketten a legnagyobb elismeréssel szóltak Budapest székesfőváros kulturális munkásságáról és C. Jakobsson göteborgi polgármester, aki egyébként az ottani főiskolában a művészettörténet tanára, igen lelkes szavakban emelte ki Budapest székesfőváros vezetőszerepét Közép-Európa kulturájában. A kiállitás anyaga ezidőszerint Malmő gyönyörü városháza termeiben van kiállitva, ahol a kiállitás december 8-án nyilt meg; a kiállitást báró Ramel tartományi főnök nyitotta meg. Ez a kiállitás a külföld figyelmét nagymértékben hivja föl a magyar fővárosra, emellett a kiállitás anyaga a legmesszebbmenő művészi igényeket is kielégiti, de egyuttal jelentős bizonyitéka annak, hogy Budapest székesfőváros közönsége művészeti értékeinek a gyarapitására a legnagyobb áldozatkészséget fejti ki. A svéd lapok itt is a legnagyobb megértéssel és elismeréssel fogadták a magyar fővárosnak a külföldi kulturpropagandába való belekapcsolódását és örömmel állapitották meg, hogy a svéd nagyvárosok és a magyar főváros között fennálló jóviszony kölcsönös jó hatással lesz a városok kulturális fejlődésére.

A Svédországban rendezett kiállitások eredménye az a meghivás, amelyben ujabban a norvég kormány részesitette a magyar művészetet és ezzel Budapest székesfőváros közönségét; ez a meghivás arra irányul, hogy a magyar alkotó művészetet és Budapest székesfőváros muzeális anyagát ott is bemutassuk. Ennek a meghivásnak alapján Oslóban a magyar művészeti kiállitás 1929 január 6-án fog megnyilni és minden kilátás megvan arra, hogy a magyar gyüjtemény ott is hasonló kedvező fogadtatásban fog részesülni, mint Svédország nagy városaiban. Budapest székesfőváros tanácsa Svédország három legnagyobb városában rendezett és Norvégia fővárosában, Oslóban rendezendő kiállitásának költségeire 6000 pengőt engedélyezett, ezzel lényegesen elősegitette a magyar kultuszkormány külföldi művészeti programmjának megvalósitását, de lényegileg a székesfővárost pénzügyileg aránylag csekély mértékben vették igénybe ezek a kiállitások, ha figyelembe vesszük azt a nagyarányu propagandát, amely az északi országokban rendezett művészeti kiállitásokon való részvételünk a székesfőváros megismertetése szempontjából jár.

A magyar művészet és a főváros művészeti anyagának további propagálása *a jövő évben is tervbe van véve.* A legközelebbi kiállitás *Nürnbergben* lesz és onnan is ujabb kiállitásra kerül az összegyüjtött művészeti anyag, hogy hirdetője legyen a magyar művészetnek és a magyar kulturális munkának.

Átmeneti és télikabátok
valódi angol szövetekből gyönyörü kivitelben, nagyon olcsón készen kaphatók. A vevő kivánságára ugyanazon árért mérték után is készitek
WIDDER férfiszabó, IV., Városház-u. 28
Telefon: Automata 880—20

Központi fütések, vizvezetéki-, csatornázási berendezések
ROHONCZI HUGÓ
okl. mérnök
egészségügyi müszaki berendezések gyára
Budapest, VI., Fóthi-út 19. sz.

Az iskolák apologiája

Irta: Purébl Győző dr., székesfővárosi tanácsnok

A székesfőváros községi közoktatási intézetei és intézményei számszerint 539-et tesznek ki. Ebből a legtöbb az elemi iskola, 113, utána következnek az iparostanonciskolák, amelyből 80 van, utána sorakozik a polgári iskola 53-al, az ismétlő iskolák 49-el, a zenetanfolyamok 50-el, felsőkereskedelmi iskolák tizzel, a többi iskolák tizen aluli létszámmal birnak. A fővárosnak ezen 539 iskolája 130 épületben van, amelyből 87 a fővárosé, 18 bérelt épületben van, végül 25 barakképületben van elhelyezve. Igen sok iskolaépületben vegyesen elemi, polgári, avagy más minőségü iskola van elhelyezve, amihez hozzájárul még a különböző akciók, napközi otthonok, levente- és cserkészintézmény, különböző egyházi, társadalmi akciók, az iskolai tanfolyamokon kivül az iskolai népmüvelés és társadalmi szak- és sporttanfolyamok elhelyezése is. Jelezhetem, hogy iskoláink tulzsufolva vannak, olyannyira, hogy némelyik iskolában reggeltől késő estig, féltizig folyik a különböző tanitás, amely természetesen sem pedagógiai, sem hygiéniai szempontból abszolute nem felel meg, mert az egyes tantermek, mondhatni, agyon vannak látogatva.

Az elmult időkben, amidőn a főváros az egyes iskolákat épittette, speciálisan egy-egy iskolatipusnak rendezte be, nevezetesen: eleminek, polgárinak, gimnáziumnak, felsőkereskedelmi iskolának stb. Ámde azóta a tanulók száma szaporodott, intézményeink száma is szaporodott s igy egy-egy speciális iskolába, mondjuk elemibe, elhelyezték a polgárit is, avagy a polgáriba a gimnáziumot is stb. Igy természetesen két iskolatipus lévén abban az épületben, az egynek szánt tantermeket most már kettő között kellett megosztani, ezek száma tehát az intenciókhoz képest nemcsak hogy csökkent, hanem kevésnek bizonyult, melynek folyománya a váltakozó osztály lett, amely sem a tanulóra, sem a szülőkre, de legkevésbbé pedig a tanterem hygiéniai vonatkozására nem kedvező. Nem közömbös ugyanis sem a tanulóra, sem a szülőre, hogy a tanuló az egyik nap délelőtt, a másik nap délután jár iskolába, mert hiszen a tanuló pihent ésszel inkább délelőtt foglalkoztatható, viszont a szülőnek a háztartási rendjét boritja fel a folytonos váltakozás. A tanterem pedig igen sok esetben szellőzetlenül marad. Hozzájárult mindezekhez, hogy az elemi iskolákban a tanulóknak a száma hétezerrel emelkedett — eddig ugyanis a háborus gyermekhiány nem sürgette az iskolaépitkezést — azonban ez most már aktuálissá vált. Hozzájárul mindezekhez, hogy az iskolaköteles gyermekeknek a száma, a főváros különböző helyein épült kislakásos telepek létesitése, ugyszintén a nagyobb mérvben megindult magánépitkezések folytán területileg is megnövekedett. Némely iskolánál annyira vagyunk, hogy nem lévén ott megfelelő számu tanterem, miként előbb emlitettem, csak váltakozó tanitással tudjuk lebonyolitani, ugy, ahogy a forgalmat, nem egy helyütt osztályonkinti 40, illetve 50-es létszámmal. Ilyen váltakozó tanitás a székesfőváros iskoláinak körülbelül mintegy tiz százalékában található meg. Az eddigi jelentések szerint 51 iskolában 377 osztállyal. A tanteremhiányok miatt az iskola és a tanitás zavartalan menetének biztositása céljából egyéb kötelező és szükséges helyiségek (igazgatói iroda, tantestületi szoba, szertárak, orvosi kezelők stb.) megszüntetését, illetve összevonását vonták maguk után. Egyes iskolákban a tantestületi szobákat az igazgatói irodába helyezték és a tantestületi szobát tantermül használták fel. Máshelyütt a tantestületi szoba vagy a szertárba, vagy a könyvtárba került, avagy megforditva, az igazgató ment a szertárba és a könyvtári helyiségbe. A Mária Terézia-téri iskolában például egy előadótermet választottunk ketté, hogy azt tanteremmé alakitsuk, egy irodai helyiségből készittettünk tantermet. Gyakori eset, hogy több, egy épületben levő iskolának éppen a tanterem hiánya miatt közös igazgatói irodát, könyvtárt, szertárt, tantestületi szobát létesitettünk, csak azért, hogy tantermeket nyerjünk. Sok helyütt bár rendellenes, az iskolaorvosi rendelés a tantestületi szobában folyik s mig a vizsgálat tart, addig a tantestület tagjai a szobából ki vannak zárva s ezalatt a folyosón tartózkodnak. Az igazgatói irodákban elhelyezett testületi szobák és szertárak az igazgató hivatalos funkcióját gátolják.

A legmostohább helyzetben vannak az iparostanonciskolák, ahol a 16—18 éves tanulók a 6—8 éves elemi iskolai tanulók méreteihez szabott kicsiny padokban ülnek, jóformán belepréselve abba a padba, térdük a padon felül ér s ezzel gátolva vannak az irásban, vagy a rajzolásban. Legfőbb ideje, hogy foglalkozzunk azzal a gondolattal, miután az iparostanonciskolák önállósitása folyamatban van, önálló iskolákat teremtsünk a számukra, hol szakmánkint nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban is nyernének oktatást. Külföldön ez már mindenütt megvan, csak nálunk maradtunk ezzel nagyon el, hol pedig még valahogy késő este szabad volna valamely tanterem, oda beleszorulnak a különböző fővárosi és társadalmi szaktanfolyamok. Miként előbb emlitettem, az iskolaépületek tantermei reggel 8 órától nem egy esetben ½10-ig este igénybe vannak véve, szellőztetés, takaritás, különösen a téli hónapok alatt valósággal keresztülvihetetlen. Igen sok iskolában a tornaterem hiányzik és itt a tanuló az osztályban egyoldaluan nyer tornatanitást. Az előadott esetek egyikétmásikát, vagy valamennyiét megtaláljuk a következő iskolákban: A III. Kiscelli-uti polgári fiu- és elemi iskola, a III. Emőd-utcai elemi iskola, az I. Kelenföldi-uti elemi fiuiskola, az Attila-utcai elemi iskola, az I. Labanc-uti elemi iskola, a II. Fő-utcai kisdedovó, a III. Timár-utcai elemi iskola, V. Szemere- utcai elemi iskola, I. Váli-uti iparostanonciskola, III. Szalag-utcai elemi iskola, VI. Bajnok-utcai elemi iskola, VI. Váci-ut 89. sz. elemi iskola, VI. Tatai-utcai elemi iskola, VI. Tomori-uti elemi iskola, VII. Aréna-ut 16. sz. elemi iskola, VII. Dohány-utcai elemi iskola, VII. Damjanich-utcai iskola, VI. Telepi-utcai elemi leányiskola, IX. Lónyai-utcai elemi leányiskola, VIII. Szentkirályi-utcai elemi iskola, VIII. Práter-utcai polgári leányiskola, VIII. Bezerédi-utcai felsőkereskedelmi iskola, VIII. Práter-utcai polgári fiuiskola, VIII. Homok-utcai polgári fiuiskola, VIII. Jázmin-utcai elemi iskola, a VIII. Dugonics-utcai elemi iskola, VIII. Horánszky-utcai főreáliskola, IX. Mester-utcai elemi iskola, IX. Tüzoltó-utcai elemi iskola, IX. Mester-utcai felsőkereskedelmi iskola, felső zeneiskola, X. Százados-uti elemi iskola, X. Kápolna-téri elemi iskola, X. Maglódi-uti elemi iskola, X. Liget-utcai polgári iskola. Tételesen soroltam fel hirtelen azokat az iskolákat, ahol bárki betekintést nyerhet a visszás állapotokról. A főváros közoktatásügyi ügyosztálya, miután az állapotok teljesen türhetetlenné válnak, felelőssége tudatában a szakoktatók, iskolaigazgatók, a kerületi előljáróság, a tanácsi II. ügyosztály és a szülők bejelentése alapján a legközelebbi napokban egy száz oldalra menő jelentést fog tenni, amelyben ezen visszás állapotok tételről-tételre, esetről-esetre lesznek bemutatva, hogy *ezzel is a székesfőváros törvényhatósági bizottságának, a tekintetes tanácsnak a figyelmét ezekre az állapotokra felhivja, kérve azt, hogy ezt vizsgálat tárgyává tegyék és a körülmények és a szükséghez képest az intézkedéseket megtegyék.*

Ugy véljük azzal, hogy évente, ha 2,000.000 pengőt vesznek fel iskolaépitési költségekre, amellyel csupán csak ideig-óráig a szükségleteket mintegy összezsugoritva azokon a helyeken, ahol abszolute iskola nincsen, próbálnak enyhiteni egy-két iskola épitésével, az iskola épitkezésének kérdése és ezzel a tanügy megoldva nincsen, még kisegitésnek sem tekinthető, legfeljebb *látszólagos* megnyugvásra szolgál.

Az a beállitás és felfogás, hogy régi időkben is voltak tulzsufolt tantermek, a régi időkben is voltak váltakozó és vegyes osztályok és hogy a régi időkben is voltak tornatermek hajópadlóval, ez csak azt jelenti, hogyha ezt követni fogjuk, akkor iskolaépitkezések tekintetében *egy stagnáló helyzetbe kerülünk*, holott ezzel szemben a külföld a modern iskolatechnika és a modern pedagógiai követelményeknek megfelelő iskolákat épitvén, azoktól bizonyos mértékben elmaradunk. Váltig emlegetik, hogy a főváros pénzügyi helyzete és agyonsanyargatott országunk leromlása a luxusiskolákat nem engedi meg, *de egyet elfelejtenek, hogy eddig sem voltak luxusiskoláink, csak megfelelő iskoláink* és hogy az ujabban épülő iskolák nem barakk, hanem kőiskolák és nem tiz évre, hanem hosszabb időre, 50 évre is épülnek s igy a berendezés, egyéb tekintetben éppen ezeken a helyeken nem kellene szükösen elbánni s az épitkezésnél azt nézni, hogy hol takaritunk meg valamit, mert hiszen, amit ma elmulasztunk, vagy amennyiben bizonyos megszoritásokkal megtakaritást óhajtunk elérni, azt a következő esztendőkben a szükség és a helyzet kivánalmainak megfelelően többszörös kiadással kell fedeznünk, mert hiszen az utólagos épitkezések, toldalék és javitások sokkal többe kerülnek, mintha azt ma, a rendes épitkezések keretében elvégeznénk. A megtakaritást a tanügyi tanácsnok az uj épitendő iskoláknál maga megkezdette amugy is azzal, hogy iskolai igazgatói lakást nem engedte a tervbe fölvenni s az iskolák minden disz és luxus nélkül épülnek s a tantiémek számát a minimálisra redukálta. De a tulságos redukálás azonban jelenthet ma pillanatnyilag bizonyos látszólagos megtakaritást, egynéhány esztendő mulva a fővárosra nézve azonban indokolatlan, többszörös többletkiadást.

Az emlitett jelentés szerint uj iskolaépület szükséges az elemi, polgári, kisdedovóknál és egyéb iskoláknál; emeletráépités ugyancsak elemi, kisdedovóknál vegyes és egyéb épületeknél; toldaléképitkezés elemi, polgári, kisdedovó, vegyes és egyéb épületeknél. Összesen 53 iskolaépités, 18 emeletráépités és 14 toldaléképitkezés szükséges, hogy az iskoláztatás zavartalan menetét biztosithassuk.

Feltétlenül szükségünk van arra, hogy ezt végrehajtsák, ellenkező esetben rövid időn belül be fog következni az a helyzet, hogy a tanitásban zavarok fognak előállni, mely sem a fővárosra, sem a szülőkre, sem a tanitókra, sem pedig a tanulókra nem lesz kedvező s előbb-utóbb be kell látni azt, hogy ezeken az állapotokon segiteni kell, komolyan és intenziven, nem pedig itt-ott, egy-egy iskolaépitkezéssel csak azért, hogy valamit cselekedjünk. A bekövetkezendőkért a tanügyi osztály a felelősséget nem vállalja s ezért mutatja be a tételes jelentést. Az ügyosztály a tanügyi kiadást amugy is az elmult évekhez képest az egynegyedéről az egyötödére csökkentette.

Köztudomásu, hogy a balkáni népek, amelyek a legtöbb kávét fogyasztják, a legmagasabb életkort érik el; mert a tiszta hamisitatlan babkávé egyenletes, jó közérzetet teremt és az egészség megtartásának legjobb szere.

Meinl Gyula rt.

A főváros legkedveltebb gyógyintézete

Dr. PAJOR

szanatórium és vizgyógyintézet

BUDAPEST, VIII., VAS-U. 7.

Szív- és vérbetegek külön osztálya

Mit mondott Kun tanácsnok Bárczy polgármesternek?

Amikor még fontos volt, hogy akit a főváros alkalmaz, budapesti illetőségü legyen — Miért nem tudott Halmos polgármester elcsapni egy fogalmazót? — Kammermayer polgármester esete Prónay Petykó Paulával

Derüs történetek a régi városházáról

— Az Uj Budapest tudósitójától —

A karácsonyi pihenés enyhe nyugalmában jó dolog emlékezni az elmult időkre. Foszlós kalács és piros borocska mellett az öregebb tisztviselők hányszor idézik vissza a multat, amikor olyan polgármesterei voltak Budapestnek, akiknek nevét már csak egy-egy utca jelzőtáblájáról ismeri a mai nemzedék. Ami a Gerlóczyakból és a Kammermayerekből a történelemé, azt már rég papirra vetették a város tudós históríkusai. Nézzük azonban az éremnek másik oldalát, a nagy emberek apró gyöngéit, kedves, jellemző történeteket, visszaemlékezéseket a régi jó időkből. Ahogy a magyar anekdotakincsnek akadt egy Tóth Bélája, lesz-e valaki, aki összegyüjti a világvárossá fejlődő Budapestnek annyira jellemző régi történetecskéit? Hiszen ezek az apró históriák a maguk rakétaszerü elmésségével nem egyszer jobban megvilágitják azt a kort, amelybe helyeződtek, mint harminc oldal unalmas történelem...

Kivel kezdjük? Talán Kammermayer Károllyal, aki Budapestnek 1873-tól volt polgármestere. Az idősebbek talán emlékeznek rá, hogy akkor még a régi Városház-téren állott a városháza, előtte a régi hires virágpiaccal, oldalán pedig a terménypiaccal, amit kofapiacnak hivott az akkori pesti argot. A városház épületének közepén hatalmas torony állott, melynek mása még látható egykoru metszeteken és fényképeken. Hosszu falépcső vezetett a tüzoltótorony tetejére, a torony ormán ott figyelt állandóan egy tűzoltó, hogy jelezze az esetleges tüzet.

Egyszerüen volt berendezve Kammermayer polgármester dolgozószobája. Az előszobában egy öreg irnok és egy kifent bajuszu huszár teljesitett szolgálatot, akik bizony nagyon megválogatták, hogy kit engednek be gazdájukhoz. Csupán Királyi Pál, Polónyi Géza és Kléh István mehettek be hozzá egyszerü bejelentés után bármikor. A polgármester fiakeren jött be hivatalába és fiakeren ment haza, melyet ő saját pénzéből fizetett, havonkénti pausálében. Jellemző az akkori állapotokra, hogy a polgármester még a levélpapirost is saját pénzéből vétette meg az akkori hires Seefellner-féle papirüzletből.

Ha valaki kihallgatásra jelentkezett, a huszár kioktatta, hogy hogyan viselkedjen. Ha idegen lépett a polgármester szobájába, az ajtótól kellett három lépést tennie, ott megállnia és addig várnia, amig a polgármester őt nem szólitja meg. Addig egy szót sem volt szabad az illetőnek szólnia. A polgármester álló iróasztala mellett nyugodtan fejezte be munkáját, nem zavartatta magát és csak annak végeztével közeledett az audienciára hivatalos idegen felé. (Ez az álló iróasztal most is megvan a központi tanácsi segédhivatalban és talán csak az öreg jó Reiter főigazgató tudja róla, hogy kié volt valamikor.) Ettől a nevezetes iróasztaltól négy méter távolságra állott meg a polgármester, aki megfelelő distanciát tartott az audienciára váró irányában is, megkérdezte a nevét és hogy mit akar. A kérés előadása után nyugodtan és megfontoltan válaszolt a polgármester. Alkalmaztatási kérelmeknél mindig sulyt helyezett arra, hogy az illető budapesti illetőségü legyen. A válasz után a polgármester kisebb meghajlással jelezte, hogy az audienciának vége. Az idegen erre háttal a bejárat felé, fejjel a polgármesterhez fordulva hátrált az ajtóhoz és távozott.

Az elnöki ügyosztály a polgármester szobájából egymásba nyiló szobákból állott. A mellette levő szobában ült Márkus József főjegyző, a következőkben egymásután Radnay Dezső, Faller Ferenc, Földváry Antal, Bódy Tivadar. Ezután egy nagy terem következett: a segédhivatal. Az elnöki ügyosztály személyzetének a hivatalos idő lejárta előtt félórával már nem volt szabad dohányoznia, a leghidegebb télben is ki kellett ilyenkor az összes ablakokat nyitni, hogy a füst onnan kimenjen. A polgármester a hivatalos idő végeztével végigment az egész személyi ügyosztályon. Amikor kinyilott a polgármester ajtaja, mindenkinek vigyázba kellett magát vágnia az iróasztala mellett. A polgármester mindenkihez különkülön odament, megkérdezte, hogymint folyik a munka, buzditó szavakat intézett a fiatalokhoz, hogy kedvvel és szeretettel végezzék munkájukat. A minisztériumból jövő összes leveleket és egyéb postát személyesen bontotta fel néhai való jó Kammermayer Károly, maga vezetvén rá minden aktára az érkezés időpontját.

Volt a régi városházának egy notórius kéregetője, Prónay-Petykó Paula, egy elszegényedett urinő, aki rendkivül erőszakos természetü hölgy volt. Gyakran kapott segélyeket a várostól, de azután megunták a gyakori jelentkezését és beszüntették a támogatást. Ónagysága nagy patáliát csapott és elment a polgármesterhez panaszt emelni. Berontott a polgármesteri előszobába és követelte a huszártól, hogy engedje be a polgármesterhez. A huszár próbálta csendesiteni és megmondta neki, hogy a polgármesterhez bemenni nem lehet. Végén azonban engedett az öreg és bement Kammermayerhez:

— Nagyságos polgármester ur, itt van Prónay-Petykó Paula és bár én megmondtam neki, hogy nagyságos urhoz nem lehet bejönni (Kammermayer kir. tanácsos volt, azért cimezték nagyságosnak), a folyosón olyan lármát csap, hogy összefutnak az emberek.

Kammermayer megparancsolta, hogy engedjék be hozzá Prónay-Petykó Paulát. Amikor kinyilott az ajtó és a hölgy izgatottan belépett, a polgármester ujjal a kijárat felé mutatva, csak ennyit szólt: „Hátra arc, indulj!“ Paula rögtön távozott, de nem állotta meg, hogy az előszobában oda ne szóljon a huszárnak, ha már a polgármesternek nem tudott egy szót sem szólania: „Lássa, mégis csak fogadott a polgármester ur!“

A tanácsülések és a pénzügyi bizottsági ülések a polgármester szobája mellett levő teremben voltak, ahol igen gyakran szenvedelmes hangu viták fejlődtek ki. Sokszor néhány forint miatt órákig tartott a vita, különösen akkor, amikor Rémi Róbert került a pénzügyi bizottságba, aki egyike volt a régi Pest egyik legjobb torku embereinek. A polgármestert felállással köszöntötték a tanács tagjai és nem ültek le addig, amig ő helyet nem foglalt. Sőt Kammermayer idejében a városház előtti virágpiacon abban az időben, amikor a polgármester hivatalába szokott jönni, ott állt a portás, vizsla szemekkel figyelve, jön-e a podeszta fiakere. Amikor azután a kocsi közeledett, akkor a járdán csoportosuló embereket, sőt még a főlépcsőn tartózkodókat is felszólitotta, hogy távozzanak, mert jön a polgármester ur!

Az a szokás különben, hogy a polgármestert felállással üdvözlik a tanácstagok, még Bárczy idejében is fennmaradt. Bárczy mellett foglalt helyet Kun Gyula, a rangban legidősebb tanácsnok, aki bizony nem igen titkolta a véleményét, ha olyan valamiről volt szó, ami nem tetszik neki. Akkor még minden ülésen más fogalmazó vezette a jegyzőkönyvet, akik a polgármesterrel szemben a patkóalaku asztal belső oldalán foglaltak hetenként váltakozva helyet. Az öreg Kun Gyula, aki amugy sem szivlelhette Bárczyt, mindig ellenkezett vele és amig nyugdijba nem került, nem volt olyan előterjesztése a polgármesternek, ami az ő tetszését megnyerte volna. Egy alkalommal, amikor Bárczy előadott valamit és kérte a tanácsnokok hozzászólását, Kun Gyula a következőképpen kezdte beszédét: „Tekintetes tanács! Sok ostobaságot hallottam már életemben, de ilyen piramidális ostobaságot, mint amit a polgármester ur most előadott, még nem hallottam.“ Bárczy sietve kiküldte az ülés jegyzőjét, aki azóta saját személyében is tagja lett a tanácsnak és a zárttá nyilvánitott ülésen ugy lehordta Kun Gyula bátyánkat, mint annak a rendje. Kun Gyula ebben az időben több, mint 30 esztendeje volt tanácsnok és az akkori pletykák szerint Bárczy reá gondolt, amikor kiforszirozta a kormánynál, hogy a betöltött hatvanadik életév és 35 szolgálati év után nyugdijba kell menni. Az öreg Kun Gyula bácsi különben arról volt hires, hogy ő szivta a legbüdösebb szivarokat és egész életében a magánépitési ügyosztály vezetője volt. Ma is él az öreg ur, nemrégiben töltötte be életének 85. esztendejét...

Ez alkalommal még egy kedves esetet beszélünk el, amiből kiderül, hogy a régi jó világban nemcsak a polgármesterek voltak nagy urak, de a fogalmazók is. Halmos polgármestersége idejében történt, hogy az egyik fogalmazó névnapi tizóráit adott a hivatalában, amelyen ősi szokás szerint összegyültek hivatali kollégái. Amint legjavában folyik a sörözés, belép a polgármester huszárja és egy aktát nyujt át az ünnepelt fogalmazónak: „Azt üzeni a méltóságos polgármester ur, (Halmos cimzetes miniszteri tanácsos volt) a tekintetes fogalmazó urnak, ugy elcsapatja a várostól, hogy arról kódul, ha még egyszer ilyen slendriánul intéz el egy aktát.“ — „Igy mondta a méltóságos ur?“ — kérdezte hüledezve a fogalmazó. — „Igen, igy mondta“ — felelte a huszár. — „Hát akkor mondja meg a polgármester urnak, de szóról-szóra igy mondja, hogy elcsapatja ám az édes nagyapját, de nem engem!“ A huszár szóról-szóra elmondotta az esetet és átadta az üzenetet Halmosnak, aki toporzékolt dühében és rögtön Matuska alpolgármestert hivatta, akit a város eszének tartottak, (ő volt akkor a Folkusházy). Matuska azonban felvilágositotta Halmost, hogy nem tehet semmit, mert — a fogalmazónak igaza van. Halmos azután ugy állt bosszut, hogy háromszor is mellőztette a fogalmazót a tanácsjegyző-választásnál, aki bizony még ma is érzi az egykori névnap sulyát...

Kedves emberek, kedves történetek! De jó rátok ilyenkor csöndes, nyugalmas karácsony idején szeretettel visszaemlékezni!

HLATKY JÓZSEF okl. mérnök
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Telefon: J. 395—78.
Magasépités, ut-, vasut-, hid- és vasbetonépitési vállalat. — Saját fuvar-, állvány és anyagtelepe:
I., Fehérvári ut 42. Telefon J. 425-91
FIÓKIRODÁK:
Kecskemét, telefon 109. Gödöllő. Gr. Festetich-ut 9

WIHART FERENC
ÉPITÉSZ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., COLUMBUS-U. 5/b.
Telefon: József 358—97.

PAULINI GÉZA
Autójavitó és alkatrész készitő üzeme
Budapest, IX., Gyep-utca 10
Telefon: J. 312-93.
Gyártja az ISTROS ráksepselhető csőlnak motorokat.

OZALID száraz uton való fénymásolás
KUNSTÄDTER VILMOS,
papirneműgyáros
Központ VIII., József-körut 7. Tel.: J. 300—58
Gyár: VIII., Conti-utca 38. Telefon: J. 308—33

Böhler Vilmosné
Autokarosszéria és kocsikellékek gyári raktára
Budapest, VII., Dohány-utca 52
Alapittatott 1840. — Telefon: József 456—90.
Az összes karosszéria és kocsigyártó cikkek nagy választékban. A székesfőváros több üzemének állandó szállitója.

SCHÖNDORFER JENŐ
MÉRNÖK
központi fütési, szellőztetési, vizvezetéki és csatornázási berendezések vállalata. Budapest, VIII. ker., Gólya-utca 22. szám. — Telefon: József 131—72.

A FANSz tagjainak
és a Székesfővárosi zenetanfolyamok növendékeinek
BEKE PÉTER PAL
HANGSZERÜZEME, VIII., DOBOZI-UTCA 31.
Készpénzvásárlásoknál 5% kedvezményt nyujt.
FANSz tagoknak 6 havi hitelt is.

LOPOS GYULA
JÁTSZÓTEREK BERENDEZÉSE, ISKOLAPADOK, ISKOLAI BUTOROK, ATLÉTIKAI SPORTCIKKEK ÉS TORNASZEREK GYÁRA
BUDAPEST, III., Bécsi-ut 85. Tel.: Ó. 625—05.
Arjegyzéket és költségvetést felszolitásra küldök.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig-utca 24. — Telefon: József 385—52.

STEAUA
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.
„REX“-BENZIN
Császárolaj
Aszfalt
Autó-, motor- és kenőolajok

Retikülök, pénztárcák, bőröndök karácsonyra gyári áron
MELEG GÁBOR bőröndös mesternél
Budapest, Rákóczi-ut II. — Váci-utca 31.
Jelen lap előfizetője 10 százalék engedményben részesül

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
(Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél)
Rádioaktiv hőforrás
Kiváló gyógyhatás rheuma és savtultengés eseteinél
Ivókurák nagy fedett ivócsarnokban
Szénsavval telitett vize palackozva mint
HARMATVIZ
van forgalomban s elsőrendü üditő ital

HIREK

Uj helyiségekbe költözött az Uj Budapest. December 15-ével az Uj Budapest szerkesztősége és kiadóhivatala V., Visegrádi-utca 19. szám alá költözött. Uj telefonszámunk: Lipót 923—23.

Az „Uj Budapest" karácsonyi száma. Mai számunk bőséges tartalmára ez alkalommal külön is felhivjuk olvasóink figyelmét és érdeklődését. A keresztény Budapest illusztris egyéniségei adtak egymásnak találkozót karácsonyi hasábjainkon, amely ilyképpen méltó reprezentánsa a keresztény és nemzeti irányu városi politikának. Sipőcz Jenő dr. polgármester a folyó esztendő eseményeiről számol be és a jövő év programmjáról tesz nyilatkozatot az „Uj Budapest"-nek adott nagyértékü nyilatkozatában. Ernszt Sándor, a Keresztény Községi Párt egyik legmegfontoltabb és legtartalmasabb egyénisége kissé pesszimista szemmel azokat a nehézségeket fejtegeti, amelyekkel az uj fővárosi törvény megalkotása kapcsán kell megbirkóznia az autonómia gondolatának. Friedrich István a tőle megszokott ötletességgel és impulzivitással ugyanennek az éremnek a másik oldalát mutatja be. Petrovácz Gyula magvas cikkében a jövő esztendő műszaki eseményeire mutat rá, azzal a pompás tárgyismerettel és műszaki tudással, amely ennek a nagyképzettségü férfiunak oly brilliáns tulajdonsága. Purébl tanácsnok természetszerüen iskoláiról cikkezik, mig Gallina főjegyző, az elnöki ügyosztály kitünő vezetője, a Segitőalap keletkezéséről és működéséről nyujt beszámolót. Egyéb cikkeink közül külön felhivjuk a figyelmet arra, amelyik a régi városháza intimus életéről mond anekdótákat bájos közvetlenséggel. Nem lenne teljes — a bőséges rovatokat leszámitva — az „Uj Budapest" karácsonyi száma, ha dr. Városházy bizottsági tag ur nem kereste volna fel a szerkesztőt, hogy vele ez alkalommal az alpolgármester-választás esélyeiről folytasson hosszabb beszélgetést. Karácsonyi számunkat azzal a szeretettel tesszük le olvasóink asztalára, amellyel azt irtuk, megragadva az alkalmat, hogy kiváló cikkiróinknak ehelyütt külön is köszönetet mondjunk.

Haltenberger Samu kitüntetése. Mint a hivatalos lapban olvassuk, a kormányzó Haltenberger Samut, a Budapesti Automobil Közlekedési Rt. vezérigazgatóját a kormányfőtanácsosi cimmel tüntette ki. Haltenberger Samu kitüntetése osztatlan örömet szerzett barátai és tisztelői körében, többek között a városházán is, ahol az Autótaxi rt. kitünő vezetőjének sok régi nexusa van. Egy tipikus amerikai karriér betetőzését jelenti ez a kitüntetés. A névtelen állami kishivatalnok az idők pompás megérzésével szervezte meg Budapest autótaxi-közlekedését, melynek első tizenöt esztendeje szinte kizárólagosan az ő nevéhez fűződik. Az a hatalmas lendület, amellyel Haltenberger részvénytársasága monopóliumát évtizedeken át meg tudta tartani, az a pompás szervezőképesség, amellyel részvénytársasága garage-át és műszaki vezetését, javitóműhelyeit európaszerte csodált intézménnyé tudta fejleszteni, az a fegyelem, amelyet ő a taxisoffőrök seregében az első pillanattól kezdve meg tudott honositani és tartani: csak egyes szimptomatikus tünetei Haltenberger Samu igazán kiváló tudásának és energiájának. A gratulálók közé, akik a kitüntetés alkalmából Haltenbergert felkeresik, mi is beállunk, azzal a kivánsággal, vajha mennél több hozzá hasonló nagykaliberü egyénisége lenne a tehetségben, kitartásban és iniciáló képességben anyira szegény magyar gazdasági életnek.

Az uj generáció bölcsőjénél...

Hogyan vigyáznak a kicsinyekre a Haller-utcában? — Fritz főorvos nyilatkozata a csecsemővédelem uj irányairól

— Az Uj Budapest tudósitójától —

Liber Endrének, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjének legnagyobb érdemét abban látjuk, hogy lankadatlan kitartással küzd a legszegényebb néposztályok szociális és karitativ intézményeiért. A kislakásos bérházak, a fonyódi üdülőtelepek az árvák számára, az uj szeretetház csak egy-egy stáció abban a sorozatban, amelyek az egykori árvagyereknek páratlanul meleg szivét és szociális érzékét dicséri.

Liber tanácsnok szociális munkálkodása a legutóbbi esztendőben uj ágazattal bővült. Az uj városi bérházakban a főváros támogatásával bölcsődéket állit fel a Stefánia-Szövetség. Egyéb nagyarányu elfoglaltsága mellett Liber tanácsnok arra is talál módot, hogy személyesen nyissa meg ezeket a bölcsődéket. Az elmult héten a Haller-utcai uj fővárosi bérház földszintjén berendezett bölcsődét és napközi otthont nyitotta meg Liber Endre.

A megnyitó-ünnepségre munkatársunk is elkisérte a tanácsnok urat. A modern orvosi tudomány minden rekvizitumával van felszerelve az intézmény, melynek vezetője Fritz Sándor dr., a kiváló gyermekgyógyász főorvos. Fritz főorvos közel egy évtizedig a Stefánia-Szövetség óbudai rendelőintézetét vezette, ahol megmutatta, hogy az orvostól irtózó, kis intelligenciával rendelkező néposztályok érdeklődése és rokonszenve mennyire felkelthető szorgalommal és invencióval. A tunyaság és a közöny elleni küzdelem hatalmas harcosa Fritz Sándor dr., aki az uj intézmény élén is meg fogja mutatni ragyogó tudását és kiváló orvosi képességeit.

Fritz főorvos mellett kitünő női gárda teljesit szolgálatot. Özv. Haufuszter Oszkárné, Eisenhut Márta, Zoltán Jolán, Tóth Erzsébet, Mihók Ottóné azok, akik reggelenként átveszik a csecsemőket és estig gondozzák. Reggel hat órakor már eljönnek a környékbeli szegény asszonyok, beadják gyermekeiket, akiket este hét órakor kapnak vissza. A gyermekek, amig anyjuk a gyárban robotol, vidáman játszadoznak, akik tipegni kezdenek, kipárnázott boxba kerülnek, az idősebbeket pedig versikékre, nótákra, magyar hazaszeretetre tanitják az óvónők.

Minden uj gyermeket, mielőtt a többi közé kerül, az orvosi rendelőben megvizsgál Fritz főorvos. A kvarclámpa fénye azt mutatja meg, hogy nem angolkórosok-e a csöppségek, mert ha azok, külön csukamáj-kurára fogják őket.

— Nagyon örvendek, — mondotta munkatársunknak Fritz főorvos — hogy az „Uj Budapest" elsőnek emlékezik meg rólunk. Intézetünk nem gyógyitó intézet, nem ambulatórium, hanem kizárólag abból a célból alakult, hogy felvilágositással szolgáljunk az anyáknak a helyes ápolást illetően. Mi a betegségek megelőzését tüztük ki célunkul, ezért beteg gyerekeket fel sem veszünk. Ha fertőző beteg jelentkezik nálunk, kórházba utaljuk, ha nem veszedelmes betegség, házi gyógykezelésre oktatjuk ki az anyát, ha nagyobb bajról van szó, intézkedünk, hogy a gyerek megfelelő kórházba kerüljön. De megtanitjuk az anyát arra is, hogy kell megfelelően táplálni és élelmezni a csöppségeket, mikor és hogyan kell mesterséges táplálást alkalmazni, hogy a gyermek egészséges és fejlett legyen. Ugyanezen célok vezetnek bennünket, mikor a terhes asszonyok részére tartunk külön rendelést, hogy a gyermekekre már akkor vigyázzunk, amikor még világra sem jöttek.

Meghatottan bucsuztunk el Fritz főorvostól, akinek kiváló személyisége garancia arra, hogy a Haller-utcai uj intézmény rövidesen disze lesz a Ferencvárosnak.

Nyékhegyi István dr.

A polgármester Gergely-keresztje. *Serédi* Jusztinián dr. biboros hercegprimás hétfőn délelőtt megjelent a városházán, hogy *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek átnyujtsa a Szent Gergely-rend középkeresztjét a csillaggal, amellyel őszentsége tüntette ki Budapest első polgárát. Ez a kitüntetés egyike a nagyobb egyházi kitüntetéseknek, és csak azok szokták kapni, akik a hit védelmében és buzgóságában kitünő szerepet játszanak. Ha valaki, akkor *Sipőcz* Jenő dr. megérdemelte ezt a kitüntetést, mert az ő keresztény városi politikájának egyik sarkalatos pontja a hit védelme, istápolása, segitése. Minden tekintetben arra méltó és érdemes férfiura esett tehát Őszentsége kegye, és a polgármester elmondhatja, hogy a *legszebb karácsonyi ajándékot kapta, amit kapnia lehetett.*

— **Ki lesz a Bazilika plébánosa?** A katolikus bizottsági tagok érdeklődését a karácsonyi ünnepek előtt nagy mértékben foglalja az a probléma, hogy ki lesz a Madarász István dr. kultuszminisztériumi behivása folytán megüresedett belsőlipótvárosi plébánosi stallum birtokosa. A pályázat kiirása régen megtörtént, a pályázók jelentkeztek is, de még mindig késik a hercegprimási jelölés, és igy a választás a főváros közgyülése által egyelőre nem ejthető meg. A pályázók között szerepel Ortvai Rezső dr., a Regnum Marianum egyházközség plébánosa is, akinek megválasztása körül az év tavaszán az ismeretes harcok kitörtek. Amennyiben a hercegprimás három jelöltje között szerepelni fog Ortvai plébános, megvan minden remény arra, hogy a közgyülés meg is válassza őt. Ebben az esetben viszont annak sincs akadálya, hogy Halász Pál legyen a Regnum Marianum uj plébánosa, amivel remélhetőleg véglegesen helyreáll a béke a Damjanich-utcában. A lipótvárosin kivül még négy fővárosi plébániára irt ki pályázatot a primás: ezek a kisebb egyházközségek valószinüleg a jelenlegi adminisztrátorokat fogják plébánosokul megkapni.

A nyugdijasok köszönete Gallina főjegyzőnek. *(Levél a Szerkesztőhöz.) Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Meghatva olvastam néhány héttel ezelőtt lapjának azt a vezércikkét, amelyben szivhezszólóan az öregek karácsonyáról emlékezik meg, a mi karácsonyunkról, akik egy tisztességes szegénységben eltöltött emberöltő után a keserü vénség idején a nyugdijasok száraz és sótalan kenyerét esszük. Az utolsó percekben kaptuk meg az illetékes ügyosztály értesitését, amely szerint nekünk is lesz mégis kriszkindlink, amennyiben a polgármester és a főpolgármester urak előterjesztésére a belügyminisztérium karácsonyi segélyképen félhónapi nyugdijat engedélyezett számunkra. Ez alkalommal azonban nem Ripka és Sipőcz őméltóságaik jó szivét akarom emliteni, hanem arra kérem Szerkesztő urat, dicsérje meg a nyugdijasok által annyira kedvelt nb. lapjában Gallina főjegyzőt, az elnöki ügyosztály vezetőjét. Ahányszor kérdeztük tőle — pedig hányszor és hányan kérdeztük! — hogy mi van a karácsonyi segéllyel, ő mindig szives jóindulattal, udvarias türelemmel állott rendelkezésünkre és mindannyiunk számára mindig volt vigasztaló szava. Csak ezt akartam mondani, tisztelt Szerkesztő ur, és máris zárom levelemet azzal, hogy ugy én, mint elaggott feleségem karácsonyi imánkba fogjuk foglalni Gallina főjegyző urat. Szerkesztő urnak készséges hive: Egy régi nyugdijas.*

Korcsolyák tökéletes homorura köszörülése tükörfényesre kidolgozva — — — — P 1.60
Korcsolyák cipőre felszerelése — — — — P 1.60
Korcsolyák nikkelezése és köszörülése — P 4.80
Korcsolyák
minden gyártmányból kiválasztva, a legjobbakat a legolcsóbb árban kaphatók. Az általunk eladott korcsolyákat szakszerüen beállitva s felcsavarva dijmentesen szolgáljuk ki
Leber Kálmán borotva- és késáru-gyára, nikkelezőtelepe és műköszörülde
Budapest, VII., Rákóczi-út 61
Telefon: J. 358—09. Alapittatott 1889-ben

Pompás hangszerek

	P-tól
Klarinétok	15.20
Hegedü	7.90
Mandolinok	15.20
Gitárciterák	11.80
Beszélőgépek	29.50
Trombiták	58.40
Huzóharmonikák	7.80

Közvetlen szállitás a gyártási forrástól. **20.000** elismerő levél. Árjegyzék ingyen.
MEINEL és HEROLD
HANGSZER-, BESZÉLŐGÉP- ÉS HARMONIKAGYÁR
BUDAPEST. IX/F. ÜLLŐI-ÚT 19.
A FANSz tagjainak részletfizetési kedvezmény!

Standard Villamossági Rt. Ujpest 4.

FARKAS LAJOS
mérnök
Magas-, mély-beton- és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest, VII., Kolumbus-u 11/a. Tel.: J. 396-78

Misura Mihály
autó karosszéria és kocsigyár, autómotorok és alvázak javitása
Budapest, VIII., Őr és utca 6-8-10
Telefon: József 325—01.

FLIEGL BÉLA TELEFON: J. 435—07.
BÁDOGOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 7.
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higienikus fürdőkádakat, légszesz, viz, gőz, csatornázás szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

FELD OLY FEST — TISZTIT — LEGSZEBBEN
Közüzletviselőknek nagy kedvezmény. — Gyár: Thököly-ut 33. szám. — Telefonszám: József 394—41 és 446—72.

György Endre könyve a pesti városházáról. György Endre kollégánk, az „Ujság" fővárosi rovatának kitünő szerkesztője, könyvet irt „A pesti városháza" cimmel, amely egyképpen szenzációja a karácsony alkalmával a könyvpiacnak és a városházának. Nem nagyképü, tudományosságot szinlelő, vagy tudálékos munka ez a könyv, hanem egy élesszemü, fürge tollu ujságirónak pompás megfigyelései, amelyek jellemző voltukkal elgyönyörködtetik azokat is, akik közelebbről ismerik a városháza életét, de kedves olvasmányul szolgálnak azoknak is, akik nincsenek beavatva a városházi műhelytitkokba és e könyvből tanulják meg, hogy mi történik a közgyülési társalgókban, a párnázott polgármesteri, tanácsnoki szobák mögött, a pártok intimus berkeiben. A pompás megfigyelőképességen felül kissé szarkasztikus és fölényes, de mindig találó gúnyolódás jellemzi György Endre egész egyéniségét és ezt a könyvet is, amely alkalmas arra, hogy — még a kebelbeli kollegáknak is gyönyörüséget okozzon. „A pesti városháza" előszavát Ripka Ferenc dr. főpolgármester irta. „György Endre irásainak — mondja a főpolgármester előszava — van egy egészen különös mellékszépsége, azonkivül, hogy élénken és találóan rajzolnak. Ez a mellékszépség az a jóindulat, amellyel a városi dolgokat irja. Egészen különös szépség és bizonyos, hogy sokkal többet használ vele a városnak, mintha ez a szépség hiányozna belőle. Ezért köszöntöm most szivesen ezt a könyvet, mert a sok apróság majd egybegyüjtve is azt mondja el, amit különkülön mondtak: Budapestet szeretni kell, akkor lesz belőle valami megint." — Mellékelten közöljük György Endre megjelent könyvének cimlapját, amely pompás karikaturája a közgyülési emelvénynek. Magát a könyvet Madarasnak, az ismert művésznek, számos kitünő rajza disziti.

A legnagyobb jótétemény: a Segitőalap

Irta: **GALLINA FRIGYES** dr. főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője.

Az elnöki ügyosztály müködési köre az 1928. év kezdetével egy hatalmas intézménynek szervezésével, fejlesztésével bővült. A törvényhatóság közgyülése megalkotta azt a szabályrendeletet, amely a *Segitőalap* keretén belül hivatva van az összes fővárosi alkalmazottak kulturális, gazdasági, jóléti ügyeit intézni és betegség esetén összes szükségleteiről gondoskodni.

A Segitőalap müködését most már, mint az elnöki ügyosztály egy önálló intézménye a Calvin-tér 3. szám alatti uj helyiségében megkezdette. Lényegesen eltér ez a Segitőalap a már ismert betegsegélyző intézményektől, mert *sokkal több feladatot vesz magára és old is meg. Nyujtja mindazt, amit a betegsegélyző pénztárak általában adnak.* Ennek keretén belül joguk van a tagoknak ingyen orvosi kezelésre. Ezt a fontos és kényes problémát ugy oldotta meg, hogy *a teljes szabad orvosválasztás alapjára helyezkedik,* ami ezidőszerint Magyarországon páratlan. Az alap felhivására 800 fővárosi gyakorló orvos jelentkezett, akik közül minden alkalmazott szabadon választja az ő kezelőorvosát, mint háziorvosát. Amellett fennáll a szakorvosi kezelés.

A születés és halálozás esetén való segélyezés olyan mérvü, *amelyhez hasonló az egész földkerekség egyetlen intézményénél sincs.* Halálozás esetén az alkalmazott, s nyugdijas hozzátartozói az utoljára élvezett törzsfizetésnek 200 százalékát, minden egyéb családtag 100 százalékát kapja segélyül. Születés esetén pedig a *születési segély* 80—60 pengőig terjed, s azonkivül az *anyasági segély* az alkalmazott egy havi törzsfizetése. E kedvezmény iker szülés esetén mindkét gyermek után jár, ha pedig a házastársak mindegyike fővárosi alkalmazott, *mindegyike külön-külön kapja e dijazást.*

Az üdültetés kérdése a balatonkenesei üdülőteleppel van részben megoldva, ahol az idén fejeződött be a második nagyszállónak (88 szobával) való épitkezése, miáltal a *balatonkenesei üdülőtelep ingatlanának értéke meghaladja a 3,000.000 pengőt, befogadóképessége pedig a régi szállót is figyelmbe véve 500 ember.* Speciális betegségek esetén szerződése van az alapnak különböző hazai és szükség esetén külföldi gyógyfürdőkkel, ugyhogy az összes igényjogosult beteg tagjait minden nehézség nélkül el tudja helyezni.

Az intézmény ezenkivül egy *kölcsön-alapot* létesitett, amelyből ezidőszerint minden jótállás nélkül egy és két havi fizetésnek megfelelő összegü személyi hitelt engedélyez egy, illetőleg két évi levonásra. Most dolgozik a Segitőalap igazgatósága azon a tervezeten, hogy hogyan lehetne ezt a *személyi hitelt* egyelőre 6 hónapi fizetésig, később 12 havi fizetésig kitorjeszteni. Ha pedig sikerül egy nagyobb kölcsön alap biztositása, akkor *épitési kölcsönöknek folyósitása is tervbe van véve.* Az intézmény müködésében a megalakuláskor bizonyos zökkenők fordultak elő. A legalaposabb kifogások a késedelmes kifizetésre, valamint műtétek esetén a műtéti dijnak figyelembe nem vétele voltak. Azonban az utóbbi időben a *már begyakorlott és teljes számu személyzet munkájának révén a segélyek kifizetése a lehető leggyorsabb.* A műtéti dijak méltányos és az egész évre kiterjedő rendezése is most van folyamatban.

A közel jövő feladata közé tartozik egy, tisztviselői igényeknek tökéletesen megfelelő *szanatóriumszerü kórház épitése,* ahol klinikai ápolás van terbevéve, továbbá az elaggott nyugdijas tisztviselőknek egy otthon épitése. Az elnöki ügyosztály a Segitőalappal kapcsolatban az alkalmazottak összes szociális ügyeit megfelelő módon óhajtja intézni, tervbe vette, hogy *bekapcsolja a főváros összes üzemeinek is az alkalmazottait,* valamint ezeknek nyugdij kérdését is a kor szellemének megfelelően méltányosan rendezi. Ennek a munkának a befezése a közel jövőben várható.

A Kakas-paszta előnyei. Bizonyára emlékszik minden olvasónk a közelmultban lapunkban megjelent különböző Kakas-paszta-hirdetésekre. Az eddig megjelent hirdetésekből a Kakas-paszta következő hét előnyét állapithatjuk meg: konzerválja a cipőt, tartós fényt ad a cipőnek. Minden foltot könnyen eltávolit. Vizhatlanná teszi a cipőt. A fekete cipőt mélyfekete, lakszerüvé teszi. A szines cipő eredeti szinét megőrzi. Használata nagyon takarékos. Ezek az előnyök mind a fogyasztók javát szolgálják. Van azonban a gyártó Benes vegyészeti gyárra nézve is egy igen nagy előnye, még pedig az, hogy aki egyszer használja, az soha mást nem fog vásárolni.

Folkusházy elment. A csütörtöki rendes tanácsülés bucsuztatta Folkusházy Lajost, a nyugalombavonult alpolgármestert, nagy ünnepi külsőségek között, hogy ezek az ünnepi kedetek már jelezték azt a jelentőséget, amelyet a távozó Folkusházy Budapest életében elfoglalt. Az „Uj Budapest" annyiszor méltatta a multban Folkusházy érdemeit, hogy most szükségtelennek látjuk távozása alkalmából önmagunk ismétlését. Annál kevésbbé, mert nem is bucsuzunk tőle: az az uj korszak, mely az ő működésével a Beszkártnál nyilni fog, talán még tágabb teret nyit Folkusházy működésének és iniciáló képességének, mint az elárvult városháza.

Orvosi hir. Dr. Markovits Győző orvos (István-ut 40) kezelőorvosi szolgálatra való jelentkezését a Segitőalap igazgatósága elfogadta és tudomásul vette.

„Végy ezt is, azt is, ámde ne feledd soha a könyveket" ajándékul megvenni PFEIFER FERDINÁND (ZEIDLER TESTVÉREK) NEMZETI KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN IV., Kossuth Lajos-utca 5. Telefon: 857-30, 874-00.

Államszámviteltani államvizsgára előkészitünk! Jegyzetbérlet Prospektus SZONTAGH Budapest, IV, Váci-u. 54. Tel.: 853-70

STABIL ÉPITŐ RT. Budapest, V., Deák Ferenc-u. 16-18. Telefon: T. 140-17, 239-01.

Kifényesedett ruháiról eltávolitjuk a fényt! Viselt ruháját fénytelenités által felujitjuk! „GLOBUS" Mindennemü szövetruhát, férfiöltönyt, női kosztümöket, egyenruhákat, télikabátokat fénytelenit. — Frakk- és szmokingöltönyök. Gyászruhák soron kivül készülnek GLOBUS ruhafénytelenitő vállalat Gyüjtőtelep: VI., SZIV-UTCA 31 Telefon: Aut. 101—16 Számos elismerés

Rába-Krupp Az 1929 év uj tipusai Rába-A. F.

Nehéz teherautók	Autóbuszok	Üzleti gépkocsik
Locsoló autók	Gyorsteher autók	Betegszállitó autók
Szemétgyüjtő autók	Tüzoltó autók	Speciálautók
Tartós szerkezetek	Autópótkocsik	Gazdaságos és biztos üzem
	Minden nagyságban	

Felvilágositást és ajánlatokat ad: Központi igazgatóság Budapest, Deák Ferenc-u. 18 Telefon: 818-50, 818-59

Magyar Waggon- és Gépgyár Automobilgyára Győr

Javitómühely és Alkatrészraktár Budapest, Kerepesi-út 26 Telefon: József 453-84

Budapesti Vásárcsarnoki Értékesitő Szövetkezet „Hatósági Közvetitő" Budapest Székesfőváros Közp. Vásárcsarnokában

ELVÁLLAL: mindennemü élelmicikknek hatósági felügyelet melletti értékesitését.

ÁRUK KÜLDENDŐK: „Hatósági Közvetitő". Budapest, Központi Vásárcsarnok.

IRODA: Központi Vásárcsarnok: Kisperron.

Sürgönycim: „HAKÖZ" Telefon: Automata 852-81.

FRESCHL MIHÁLY ÉS FIA épület- és butorasztalos üzeme Budapest, X., Juranics-utca 7. sz. Specialista csigalépcsők készitésében, portálok, üzletek és irodaberendezésekben. A cég főszakmája épületmunkák készitése

JÁTÉKVASUT, mozi, rádió Ferenciek-tere 2. CHMURA

„TYPON" uj rendszerü fényképészeti sokszorositó és másoló eljárás. Minden eredeti képről, rajzról, okmányról, könyvlapról, élethü és eredetinek megfelelő másolatokat készit, valamint a készüléket és a szükséges berendezést szállitja: ALEXANDER B. és Tsa Váci-utca 58. sz. földszint — Telefon: Aut 860-72.

Megjelent a Kallós-kompasz második része két kötetben, több mint 1600 oldal terjedelemben. A Pesti Tőzsde kiadásában és Kallós János szerkesztésében most jelent meg az 1928—29. évre szóló „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része két kötetben. Ez a két kötet magában foglalja az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és közlekedési vállalatok, biztosító intézetek stb. legujabb és legpontosabb adatait. A már korábban megjelent első résszel együtt, — amely az összes budapesti és vidéki bankok és takarékpénztárak, bankárok és tőzsdei cégek, szövetkezetek, a székesfőváros és az összes vidéki városok tiszti névsorának és vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat közölte — most már négy kötetből áll, több mint 2000 oldal terjedelemben ez a komplett kompasz. A második rész szerkesztési zárlata 1928 november 10-ike és igy a legujabb adatokat közli a negyedik éve megjelenő, máris nagy népszerüségre és elterjedtségre szert tett Kallós-kompasz. A leközölt adatok a legpontosabbak és legtökéletesebbek, mert minden részvénytársaság önmaga ellenőrizte adatainak helyességét. A kompasz megbizható adataival és rendszeres, pontos megjelenésével lett évről évre népszerü és érthető, hogy a kompasz közönsége egyre nagyobb számban növekszik. A teljes négykötetes kompasz ára 50 pengő. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában: Budapest, IV., Városház-u. 6.

OZALID-fénymásolás száraz uton térhódítása. A mérvadó körökben az a felfogás uralkodik, hogy mostani szomoru gazdasági viszonyainknak egyik oka külkereskedelmi mérlegünk kedvezőtlen volta és annak javulása behozatalunk csökkenésétől várható. Említésre méltónak tartjuk tehát, hogy a magyar iparra nézve is már nélkülözhetetlenné vált külföldi „OZALID" fénymásolópapir nem szerepel többé a behozatali tételek között, mert már itten készül. A magyar szakmüveltség magas emelkedettségéről és a haladás iránti finom érzékéről gyönyörüen tanuskodik az Ozalidnak magyarországi rohamos terjedése. Magyarországon ma már a számottevő gyárak, épitészeti és nagyobb ipari vállalatok tulnyomó része a modern Ozalid száraz fénymásolásnak hive. Igy pl. a Ganz-Danubius-gyár az idén január—novemberi időközben több, mint 10.000 méter Ozalid fénymásolópapirt használt fel. De az állami és községi üzemek és mérnöki hivatalok szintén csatlakoztak az Ozalid-fogyasztók hosszu sorához. Hogy csak egynéhányat emlitsünk, a m. kir. honvédminisztérium, m. kir. kultuszminisztérium, m. kir. autóüzem, m. kir. postavezérigazgatóság stb.

Hungária gyógyforrás. A székesfőváros tulajdonát képező Hungária-forrás az Erzsébet-hid budai hidfőjénél, a Gellérthegy alatt fekszik. A Hungária-forrás fontos tényező már ma is Budapest fürdőváros jellegének kidomboritásában, de a jövőben még fontosabb feladat vár rá. Budapesten épp ugy, mint egész Magyarországon a nivós orvosok a betegek egész légióját küldik ide, hogy gyógyulást keressenek. Gyomor-, vese-, hólyag-bántalmaknál, savlerakódásoknál, rheumánál, köszvénynél és érelmeszesedésnél elért gyógyulások különösen feltünők. A látogatók száma, hála a forrás kiváló gyógyhatásának, évről évre emelkedik és számuk ma már a világfürdőket felkereső közönség számával vetélkedik. Sok azon külföldiek száma is, akik Budapestet csak a Hungária-forrás kedvéért keresik fel. A forrás csarnoka tágas, kényelmes, tiszta, télen meleg, ugy hogy még a sulyos betegek is nyugodtan eljöhetnek. A hygienia minden követelményére a legszigorubban vigyáznak, a poharak desinficiálása is a legtökéletesebb. Kétségtelen, hogy a székesfőváros a legkényesebb gonddal vigyáz a Hungária-forrásra, hazánk e nagy kincsére. Megemlitjük még, hogy a Harmatviz — a Hungária-forrás szénsavval telitett üditővize — ma már mindenütt az országban kapható.

Évfordulón

Január elsejével hatodik évfolyamába lép az Uj Budapest. Az évforduló kapcsán végiglapozva az öt esztendő alatt megjelent számainknak immár hatalmas kötetét, büszkén és öntudatosan állapithatjuk meg, hogy a városházán mindig zászlóvivői voltunk a keresztény és nemzeti gondolatnak, fáklyavivői a bölcs liberalizmussal párosult nemes és férfias konzervativizmusnak, istápolói és őrizői az annyi mindenki által és annyiszor támadott tisztviselői érdekeknek. Mindezeken felül hüséges krónikásai a városházának, vigyázói annak, hogy ujságiról szempontokból is mindenkor friss és érdekes legyen lapunk.

Egyetlen városházi párthoz sem tartozunk, anyagi és erkölcsi függetlenségünk biztositéka annak, hogy elfogult pártszempontokon felülemelkedve, mindig a kristálytiszta közérdeket tarthassuk szemelőtt. Városházi működésünkben mindenkor Sipőcz polgármester volt a politikai és erkölcsi ideálunk, az ő pártokon felülálló higgadtsága, őszintesége és korrektsége lesz a jövőben is az a hajólámpa, amelynek fénye mellett gályánkat irányitjuk.

Az Uj Budapest népszerüségéhez és publicitásához nem kell kommentár. Az Uj Budapest ma komoly tényező a városházi életben, kedvesen és örömmel várt lapja a bizottsági tagoknak, a fővárosi tisztviselőknek, a városházi érdekkörökben mozgó iparnak és kereskedelemnek.

Az évforduló kapcsán uj programmot nem adunk: programmunk a régi. Szeretettel kérünk mindenkit, akinek érzés és gondolatvilága a miénkkel megegyezik, hogy előfizetésével továbbra is támogasson bennünket és ezzel is járuljon hozzá céljaink és ideáljaink megvalósitásához.

Noha a gazdasági helyzet állandóan rosszabbodik és a nyomda drágulása fokozott teljesitményekre kötelez bennünket, előfizetési árainkat nem emeljük

Tisztelettel:

az Uj Budapest szerkesztősége és kiadóhivatala.

FÖLDHITELBANK RT.
V., Hold-utca 1.
TELEKELADÁSI IRODÁJA
(Telefon: Automata 261-25)

parcellázza az alant felsorolt ingatlanokat **feltünő olcsó áron,** amelyek mind villamos közelében, a város legfejlődésképesebb részein feküsznek s

150-300 öles beépitésre igen alkalmas telkek

és igy nemcsak családi házak és villák, de részben bérház épitkezésére is alkalmasak. **Mindezen ingatlanok előnyös áron s részletfizetési feltételek mellett kaphatók a következő helyeken:**

Budán: 1. I., Ince-uton, a Ferry Oszkár-ut folytatásában, a Németvölgyi-ut és a Nárcisz-ut között; 2. I., Németvölgyi-ut 46—50. házszám alatt; 3. I., Istenhegyi-ut és Nógrády-ut között; 4. II., Hadapród-utcában, a Pasaréti-ut sarkán; 5. II., Pasaréti-ut és Battai-ut között; **Pesten:** 6. VII., Hungária-körut és Egressy-ut sarkán és a felparcellázás alatt levő 7. VII., Kerepesi-ut mellett, a Zalán-utca, Remény-utca és Gróf Gvadányi-ut mentén fekvő telektömb. Érdeklődőknek a telekeladási iroda: **V., Hold-utca 1. sz.** nemcsak telefonon vagy levélben ad szivesen felvilágositást, de helyszini rajzzal is szolgál. — Telekeladást közvetitő ügynököket dijazunk.

Eladó szabadalom!
Dr. Ebel Siegfried Sámuel Wien 92275. sz.
„Elektrotherapeutikus berendezés"
cimü magyar szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad Bővebbet:
Áron és Molnár szabadalmi iroda
BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 15.

Kovács Oszkár
BÁDOGOSMESTER
érckoporsó és temetkezési cikkek készitője
BUDAPEST, IX., Gyep-u. 56. szám
Telefonhivó: J. 145—45.

Magyar Kir. Áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak

Telefon: József **460-29** ◆ Eladási osztály: József **311-39**

Igazgatóság: Budapest, X. kerület, Köbányai-út 19—23. szám.

GYÁRAK:

Budapesti M. Kir. Állami Gépgyár
Budapest, X., Köbányai-ut 21. — Telefon: J. 460 26, J. 265-00
Vasuti állomás: **Budapest—Józsefváros**

Diósgyőri M. Kir. Vas- és Acélgyár
DIÓSGYŐR — Telefon: Miskolc 2—48
Vasuti állomás: **Diósgyőr—Vasgyár**

Telefon: József **460-29** ◆ Eladási osztály: József **311-39**

Gyártmányok:

Gépek: Rendes és keskenyvágányu gőz- és motoros mozdonyok, motoros hajtányok, sinautok. Félstabil gőzgépek tulhevitővel és anélkül, kipuftogós és kondenzátor üzemre. Ipari **stabilmotorok,** szivógáz- és földgázüzemre. **Lokomobilok** gőz-, benzin- és szivógázüzemre. Magánjárók-, gőz- és szivógázüzemre. **Traktorok** vontatási és szántási cé okra, benzin-, petróleum- és nyersolajüzemre. Golyóscsapágyas **cséplőgépek** rendes kivitelben és szalmaapritós szerkezettel. Szalmakazalozók vasból és fából. Cséplőgépekre szerelhető lóherefejtő-, kukoricamorzsoló-, bab- és borsócséplő- és repcecséplőkészülékek. Szalmafelhordók. **Teherautómobilok, autóbuszok,** locsolóautók, tűzoltóautók, kombinált tűzoltó- és locsolóautók. **Autómobilok különleges célokra.** Utcaseprőgépek. Uthengerlők, gőz-, benzin-, nyersolaj- és szivógázüzemre. Lakókocsik. **Öntözőkocsik.** Vizállomási berendezések. Téglasajtók.

Gép- és kocsialkatrészek: Gőzkazánok, sajtolt keretlemezek, kerékpárok, kerékvázak, kerékabroncsok és tengelyek, ugy a rendes, mint a keskenyvágányu mozdonyok, tenderek és vagónok részére. Kovácsolt gép- és hajtóalkatrészek, könyöktengelyek stb. **Tartalékalkatrészek mozdonyokhoz, mezőgazdasági gépekhez, automobilokhoz.** Automobil-alkatrészek, u. m. öntvények, kovácsolt- és sajtolt alkatrészek.

Hidak és vasszerkezetek: Vasuti és közuti hidak, bármely méretben és kivitelben. Hidszerkezetek és magasépitési vasszerkezetek, alacsony- és magasfeszültségü antennaállványok. Daruk, forditókorongok, tolópadok, zsilipszerkezetek, **„Bauer"-féle szab. kettős vaslétraállványok.**

Félterméknek: Ingot, buga és lapka, kölönféle méretekben.

Hengerelt áruk: Kereskedelmi rudvasak. I és U vastartók. Szerkezeti és idomvasak. Durva-, kazán- és hajólemezek. Bordás- és tekercsrugóacél. Reszelőacél. Verőlécek és dobsinek.

Felépitményi anyagok: Nagy- és kisvasuti sinek, hozzávaló szög- és laposhevederek alátétlemezek, hevedercsavarok, tyrefondok, sinszegek és Grover-i gyürük. Csucssinek és vasaljzatok Teljes nagy- és kisvasutváltók, kitérők, keresztezések és forditókorongok.

Öntvények: Acélöntvények, **Jobbágy-kályhák,** Martin-, mangán-, tégely- és elektroacélból nyersen és megmunkálva. Különféle **vasöntvények** nyersen és megmunkálva.

Csövek: Öntött-vascsövek 6 m. hosszuságig, karmantyus vagy karimás kötéssel. Öntött idomcsövek.

Kereskedelmi áruk: Kereskedelmi öntvények, öntöttvas karikás kályhák és tüzhelyek. **Jobbágy-féle szabadalmazott folytonégő-kályhák.**

Apróbb anyagok: Gazdasági és egyéb acélszerszámok. Különféle szerszám- és gyorsesztergaacélok. Szegecsek, csavarkulcsok stb. Különféle minőségü tüzálló (dynas és chamotte) téglák, normális és ablakos kivitelben. Barnaszénkátrányszurok.

GAZDASÁGI ÉLET

Az O. F. B.-házhelyesek akciója

A Horthy Miklós Kertváros Egyesület közgyülése

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság itélete alapján Budapesten házhelyekhez juttatottak folyó hó 16-án tartották a Lloyd diszteremben Battenberg Lajos nyugalmazott helyettes államtitkár elnöklete alatt a Horthy Miklós Kertváros Egyesület folytatólagos alakuló közgyülését, melyen a vezetőség megalakitása után Gardos Aladár nyug. mérnökkari alezredes, épitészmérnök, a Kertváros részvénytársaság ügyvezető igazgatója, vázolta a legapróbb részletekig kiterjedő alapossággal a felépitendő Horthy Miklós Kertváros ügyeinek egész komplexumát. Ismertette visszamenőleg az első igénylésektől a rengeteg akadályon a székesfőváros részéről támasztott és más nehézségeken keresztül a mai stádiumig kialakult helyzetet, mikor végre odajutott a Kertváros ügye, hogy megállapitott sorrendben megtörténtek és megtörténnek a parcellázások, a kiutalások, a tényleges birtokbahelyezések és a telekkönyvi átirások. Minden egyes fázis hatalmas fáradságot, tökéletes szakértelmet, törhetetlen szivósságot és emberfölötti türelmet igénylő munkának gyümölcse. Most már a Kertváros felépitésének végleges megoldását a székesfővárossal való békés egyetértéssel s a vitás ügyeknek kölcsönös belátáson alapuló elintézésével óhajtja tető alá hozni, amire a fővárossal folyamatban levő tárgyalások kilátást is nyujtanak. Éppen azért felhivja az érdekelteket, hogy közös összefogással és egyetértéssel igyekezzenek a székesfőváros jóindulatát elnyerni és óva intette őket bárminő a türelmetlenség által sugalmazott agressziv fellépéstől.

A sokszáz jelenlevő lelkesen ünnepelte Gardos igazgatót, ügyüknek fáradhatatlan bajnokát és éltette az önzetlen vezetőséget, élén Battenberg Lajos nyug. államtitkárral és Tatay nyug. tábornokkal, kik minden energiájukkal azon dolgoznak, hogy az a sok száz ember végre felépithesse összekuporgatott filléreikből rég óhajtott családi otthonát. A székesfőváros tanácsa sem zárkózhatik el a megértő megoldástól s tekintve az igényjogosultaknak ugyszólván kizárólag köztisztviselőkből álló táborát, igyekezni fog városrendezési és egyéb terveit harmóniába hozni a Horthy Miklós Kertváros felépitésével már annál is inkább, mert a lakásinség közérdekü megszüntetéséhez is nagyban hozzájárul egy ilyen jelentékeny terjedelmü uj városrésznek a főváros területén való megteremtése.

•

A Horthy Miklós Kertváros Egyesületnek folyó hó 16-án megtartott folytatólagos alakuló közgyülésén meghivásra megjelent Maróthy Fürst Bertalan udv. tanácsos, Szentgáli Antal ny. államtitkár és Langer Károly főmérnök, mint a Hungária Köztisztviselők Családiház Épitő Rt. igazgatósági tagjai. Az elnök felkérésére Langer főmérnök kimeritően informálta a szövetség tagjait a felveendő törlesztéses külföldi kölcsön tárgyalásainak eredményéről. Ezek szerint öt millió dollár felvétele máris biztositva van ugy, hogyha az egyesület vezetőségének sikerül a jövő év tavaszáig a telek kérdésének ma még rendezetlen ügyét a fővárossal végleg elintézni, semmi akadálya sem lesz annak, hogy a Hungária Épitő Rt., melynek élén Csicseri Orosz György kamarás, elnök rendithetetlen szorgalommal buzgólkodik a siker érdekében, végre-valahára ezer meg ezer akadály ellenére is jövő év november végére saját családi otthonukhoz juttatja a magyar köztisztviselő társadalom ama rétegeit, melyek már közel egy évtized óta folytatják ezirányban eddig meddő küzdelmüket. A Hungária Épitő Rt. épitési kölcsöne, valamint az épitkezés lebonyolitására vonatkozó programmja a legmesszebbmenő mértékben elnyerte az egyesület tetszését, mert a közölt feltételek mind olyanok, amelyek a köztisztviselők érdekeinek teljesen megfelelnek.

A BHÉV leszállitotta a viteldijakat. A Budapesti Helyiérdekü Vasutaknak a főváros területéről kiinduló négy vonalán eddig egy és ugyanazon kilométer távolságra különböző menetdijak voltak érvényben, ami ellen a helyi érdekeltségek állandóan panaszkodtak. Most a vasut egységes tarifarendszert készitett, amely mind a négy vonalra 1929 január 1-től kezdve egyenlő menetdijakat állapit meg. Az uj dijszabásban leszállitották a havi bérletjegyek és munkás hetijegyek árait. Ezentul a havi bérletjegyek napi akárhányszori utazásra jogositanak. A havi bérletjegyeknél — havi 60 utazást számitva — a rendes jegyek áraiból 50—70 százalék, a tanuló bérletjegyeknél 40—90 százalék, a munkás hetijegyeknél pedig 50—80 százalék kedvezményt ad a vasut. Az egyszeri utazásra szóló menetjegyek árai 10, 15 és 20 kilométer távolságban emelkednek ugyan, de ezzel szemben a főváros területén és 20 kilométeren felüli távolságban alacsonyabbak lettek. Ezen kedvezményen felül továbbra is érvényben maradtak a főváros területére szóló Beszkárt átszálló menet-, menettérti, havi és heti bérletjegyek is.

A Községi kolbász utja, Uradalmi Sertéstől-Pesti Polgárig

Naponta öt vagon élelmiszert árusit el a Községi Élelmiszerüzem Látogatás a Soroksári-uti telepen

— *Az Uj Budapest tudósitójától* —

A Vágóhid soroksári-uti telepéről egyre-másra futnak ki a dúsan megrakott teherautók: a Községi Élelmiszerüzem központja hordatja szét a fiókokba a rengeteg karácsonyi sonkát, csirkét, baromfit, hogy fennakadás nélkül láthassa el azokat a százezreket, akik már az Élelmiszerüzem kiváló és olcsó készitményeire esküsznek. Reich Samu kormányfőtanácsos, az üzem kitünő igazgatója kiséretében végignéztük a hatalmas telepet, hogy jut el az uradalmi sertés, sonka, füstölt hus, kolbász, virsli, parizer formájában az Élelmiszerüzemen keresztül a vásárlóközönséghez, hogyan látja el az üzem a kórházakat, a klinikákat, ahol a betegek a legelsőrendü exportállatnál zsirosabb marhahusból főzött levest kapnak?

Ragyogó rend és tisztaság, amellett nagyszerüen megszervezett ökonómia mindenütt. A zsirolvasztó, ahol még a bőrt is lehántják a szalonnáról, hogy az finomabb és tisztább legyen, a csomagoló, ahol éppen Finnországba küldenek csinos ládikókban legelsőrendü zsirt, a kolbászgyártó helyiség, ahol millió és millió méterszámra készül a legfinomabb virsli, parizer, hurka és kolbász, a füstölők, ahol különböző erősségü és hőfoku füst alá vetik a husokat, a pácolók, amelynek csudájára járnak a prágai hentesek, mert az Élelmiszerüzemnél pácolt sonkákat a legfinomabb prágai árutól sem lehet megkülönböztetni, a vajüzem, a tojásvizsgáló, a baromfi-hizlaló, a hütőházak: mind-mind egy-egy stációja annak a nagylendületü munkásságnak, amely közel másfél évtizedes fennállása alatt mindenki által kedvelt, kifogástalan üzemmé növelték a csekély kezdetet.

Példás rendben történik a fiókok ellátása, az Élelmiszerüzem mint érzékeny müszer reagál a közönség kivánságaira és látja el az egyes fiókokat a maguk speciális igénye szerint olcsó és jó tömegáru mellett finom és izletes csemegével is. Ki ne ismerné az Élelmiszerüzem pompás disznófejsajtját, legendás hirü páros debrecenijét, kiváló minőségü virslijét, melynek kiállitása és tartalma annyira tökéletes, hogy az Élelmiszerüzem virsligyártása a legutóbbi esztendő alatt megháromszorozódott? Naponta átlagosan öt vagon élelmiszert árusit el ez az intézmény, melyet büszkén mutathatunk az idejövő külföldieknek is.

Jegyzetek Melly távozásához. *Melly* Béla dr. udv. tan. nyug. árvaszéki elnök, aki közel egy évtizede vezeti elnöki minőségben a *Vásárpénztár* ügyeit, állásáról leköszönt. *Melly* elkedvetlenedése — mert csak ez okozhatta a tetterős és komoly férfiu visszavonulását — azokra a nehézségekre vezethetők vissza, amelyek a Községi Takarék felállitása révén a Vásárpénztár elsorvadásához vezettek. A tőkeemelés egyre huzódó ügye, a lekapcsolt bankosztály távozásával bekövetkező természetszerü pénzszüke, nemkülönben egyes elhelyezkedési törekvések, csak hozzájárulhattak *Melly* elkeseredéséhez, amely most a lemondásban nyert befejezést. *Melly* Béla dr. vásárpénztári müködését mi nem tartottuk száz százalékban jónak — egyrészt az ő tulzott konzervativizmusa, másrészt Demkó vezérigazgató tulzott vállalkozási kedve nem egyszer hozták kellemetlen helyzetbe az intézményt, sőt magát a főváros vezetőségét is. Melly távozása alkalmából azonban meg kell állapitanunk róla, hogy talpig becsületes férfiu volt, aki oly szegényen megy el a Vásárpénztártól, mint ahogyan odament. Távozásával mindenesetre *akuttá válik a Vásárpénztár régóta vajudó problémája.* E vonatkozásban két felfogás küzd egymással: az egyik régi hatalmában és pénzbőségében akarja fenntartani az intézményt mint a vásárok nélkülözhetetlen finanszszervét, továbbra is fenntartva abban a mészáros és hentesérdekeltségek praedominánsszerepét. A másik felfogás szerint, amikor a városnak van egy Községi Takarékpénztára, teljesen felesleges a külön vásárpénztárosdi-játék, e felfogás szerint az önálló Vásárpénztárra a Vágóhidon nincs szükség, ezt a feladatot tökéletesen el tudná látni a Községi Takarék vágóhidi fiókja is. *Hogy a két malomkő közül melyik fogja összezuzni a másikat,* az ma még bizonytalan, de az bizonyos, hogy *a két malomkőnek szegény Melly Béla volt az első áldozata.*

A gazdasági rovat szerkesztője: RASKÓ OSZKÁR.

KIRNBAUER JÁNOS mű- és ércöntőmester
BUDAPEST. VIII., KEMÉNY ZSIGMOND-U. 7.
Elvállal különböző figura, plaket, dombormü, csillár, armatura és minden e szakmába vágó öntést.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ
BUDAPEST—VÁROSLIGET
(a földalatti villamos végállomásánál)
950 méter mélységből feltörő 74 C°-os kénes ártézi forrás
TÖKÉLETES GYÓGYBERENDEZÉS
Fényüzően berendezett társas- (gőz) és kádfürdők
OLCSÓ POLGARI FÜRDŐK
Gyönyörü nyári strandfürdő

Budapest legszebb fürdője:
a Gellért Fürdő
Budapest legelőkelőbb strandja:
a Gellért Hullámfürdő
Budapest legelső hotele:
a Gellért Szálló

ALAPÍTTATOTT · 1897.
MAGYARORSZÁG · ADÁNYKOSZTÓRÓS · JÉTÉK
HANGYA
HANTOS
· TESTVÉREK · RT ·
· FESTŐ · MÁZOLÓ · ÉS · TAPÉTÁZÓ ·
· IPARÜZEME ·
BUDAPEST,
VI., HORN EDE-UTCA 5.
TELEFON: L. 994-51
L. 985-23

159.554/1928—XII. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Határidő meghosszabbitása.

A székesfőváros tanácsa a Fővárosi Közlöny f. évi 70. számában a 2917. oldalon, a 71. számban a 2967. oldalon és a 72. számban 3009. oldalon nyilvános versenytárgyalást hirdetett a székesfőváros vizműveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken szükséges szivattyuk szállitására.

Az ajánlatok beadására megállapitott határidő f. évi december 22. napján délelőtt 11 órakor járna le.

A székesfőváros tanácsa az ajánlatok beadására előirt időtartamot meghosszabbitja és az ajánlatok beadására ujabb határidőt állapit meg.

Ennek értelmében a szivattyuk szállitására a közölt versenytárgyalási hirdetménynek megfelelő ajánlatokat **1929. január 19. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán, a vizvezetéki és világitási ügyosztályban, II. emelet 320. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak január 19. napján déli 12 órakor a vizvezetéki és világitási ügyosztálynak, a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1928. december 12. napján.

A székesfőváros tanácsa.

SZINHÁZ ÉS MOZI

UFA FILMSZINHÁZ, VI. kerület, Teréz-körut 60. szám. A nyugati pályaudvarral szemben. (Telefon: Lipót 921—32 és Lipót 921—38.) Híradók. — Burleszkek. 1002 éjszaka előjátéka a Kelet titkaihoz. A Kelet titkai. Alexander Wolkoff napkeleti mesejátéka 11 felvonásban. — Előadások: 5, ½2 és ½10 órakor.

CAPITOL FILMPALOTA, a Baross-téren. (Telefon: József 343—37.) — Müsor: 1. Noszty fiu esete Tóth Marival. (Ivor Novello, Evelin Holt, Verebes Ernő, Székely Ibolya). — Pardon, tévedtem. Előadások: 5, ⅛8 és ½10 órakor.

CORSO, IV. kerület, Váci-utca 9. szám. (Telefon: Automata 864—02.) — Müsor: Harold Lloyd: A gyáva hős. Vigjáték 8 felv. Mildred Davis, George Bankroft. Betyárcsiny. Vigj. 8 f. — Paramount- és Magyar Híradók. — Az előadások kezdete, hétköznapokon: 4, ¾6, ¾8 és ¾10, vasár- és ünnepnapokon: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor. — Minden vasárnap délelőtt 11—1 óráig mérsékelt helyáru vigjáték-matiné.

DÉCSI-MOZI. VI. kerület, Teréz-körut 28. szám. (Jegyrendelő telefon Automata 213—43. és Automata 259—52.) — Müsor: 1. Harold Lloyd világattrakciója: A gyáva hős. Amerika nagy filmje: A betyárcsiny. (Mildred Davis, Lloyd Hughes). Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor.

FORUM, Kossuth Lajos-u. 18. Jegyr. tel.: Automata 895—43 és 897—07. — Müsor: Mikszáth Kálmán és Harsányi Zsolt nagysikerü vigjáték filmen: Noszty fiu esete Tóth Marival. Főszereplők: Evelyn Holt, Ivor Novello, Székely Ibi, Verebes Ernő és a kisérőmüsor. — Előadások: 5, ⅛8 és ½10 órakor.

ODEON-MOZGÓ. VII. Rottenbiller-u. 37-b. Telefon: J 3-2-63. Kedden—szerdán, December 25—26. Film szinpadi jelenetekkel „Gyévenne pokol." Dráma 9 felvonásban. Főszereplők: Jean Murat és Eszterházy Agnes. — „Aki szeret követ." Filmregény 7 felvonásban. Főszereplők: Cornelius Keefe és Diane Ellis. — Ezenkivül személyesen fellépnek: Boross Géza, Czobor Ernő és Kálnai Ilonka. — Csütörtöktől—vasárnapig. December 27—30. „Diákélet." Szinmü 10 fejezetben. Főszerepben: Ramon Novarro és Norma Shearer. A dalbetétet: Szücs László a Városi Színház tenoristája énekli. — „Az asszony és a kártya." Lardillac márki kalandjai 8 felvonásban. Főszereplő: Adolph Menjou és Arlette Marschal. — Előadások kezdete: vasár- és ünnepnap 3, hétköznap 5 órától.

OMNIA VIII. kerület, József-körut 31. szám. (Telefon: József 301—25) Else Jerusalem: A szent skarabeus cimü világhirü regénye filmen: Milada. Főszereplők: Grete Mosheim és Gustav Frölich. — A rezervista álma. Britisch—Rádius világattrakció 6 fejezetben. — Híradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: 5, ⅛8, és ½10 órakor. Vasárnap- és ünnepnap: 4, 6, 8 és 10 órakor.

ORION FILMSZINHÁZ (IV. Eskü-ut 1. Tel.: Automata 831—02.) A Kelet titkai és a kisérőmüsor. Előadások: ½6, ½8 és fél 10 órakor.

PALACE FILMSZINHÁZ, a Newyork-palotával szemben. (Telefon: József 365—23) Noszty fiu esete Tóth Marival. Mikszáth, Harsányi világhirü vigjátékának filmváltozata. Rendezte: Bolváry Géza. Filmre irta: Dr. Bárdos Arthur. Főszerepben: Evelin Holt, Székely Ibolya, Ivor Novello, Verebes Ernő és a szenzációs kisérő müsor. — Híradók. — Előadások kezdete hétköznapokon: ½5, ¼7, 8 és 10 órakor. Vasárnap: 3, ¾5, ½7, ¼9 és 10 órakor.

ROYAL-APOLLO, A Royal-szálló épületében, VII. kerület, Erzsébet-körut 45—47. sz. (Telefon: József 429—46 és József 419—2.) Müsor: A kozákok. Metro-Goldwyn világattrakció 12 fej. Irta: Tolsztoj Leó. (John Gilbert és Renée Adarée). Édes jó szerelem! Lovaspoló vigjáték 7 felvonásban. Előadások 5, ⅛8 és ½10 órakor.

TIVOLI-MOZGÓ. Telefon: Automata 230—49.) VI., Nagymező-utca 8. Kedden—szerdán, December 25—26. Film szinpadi jelenetekkel. „Napkelet gyöngye." Dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Barry Norton és Dorothy Janis. — „Száguldó bosszu." Izgalmas történet 6 fejezetben. Főszerepben: Tom Mix. — Híradók. — Ezenkivül személyesen fellépnek: Boross Géza, Czobor Ernő és Kálnai Ilonka. Csütörtöktől—vasárnapig. December 27—30. „Rinti az árvák apja." Dráma 7 felvonásban. „Sanba az őserdők hőse." Dráma 7 felvonásban néger szereplőkkel. „Tánc-tánc vitustánc." Sláger burleszk. Előadások kezdete: vasár- és ünnepnapon 3 órától, köznapokon 5, ⅛8, ½10 órakor. Ünnep- és vasárnap délelőtt 10—1 óráig Burleszk-matiné.

Kamara
Telefon: József 395-81.
Előadások: fél 6, fél 8, és fél 10.
Hogan kapitány
Főszereplő: Victor Mc. Laglen.
Egy éjszaka Londonban
Filmregény 8 felvonásban.

CORVIN
Telefon: József 440-27.
Előadások: 4, 6, 8 és 10.
A gyáva hős
Harold Lloyd 8 felvonásos vigjátéka.
Hogan kapitány
Főszereplő: Victor Mc. Laglen.

TABARIN
attrakciós decemberi müsora vezet!
Kezdete 10 órakor
Záróra 6 órakor

BOGENFÜRST GYÖRGY
autókarosszéria és kocsigyár
Budapest, VII., Fecske-utca 19
Telefon: József 413—80
Készit: luxus, autóbusz és teherszállitó karosszériákat
Amerikai rendszerü Duco-fényezés

Budapest és az ország legjobb bevásárlási helye
BUTOROTTHON
állandó kiállitása. Szolid árak, fizetési kedvezmény
Tulajdonos: POÓR VINCE, Baross-u. 15 (Vöröskereszt épület)

Andrássy-uti Szinház
UJ MÜSOR
RÓZSAHEGYI KÁLMÁN felléptével
Ezenkivül még 3 vigjáték, revükép stb.

Beszerzési források

BÖHM JÓZSEF Elektromos gépjavitó üzeme, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CSELKÓ LÁSZLÓ szobafestő és mázoló m. Budapest, VII., Nefelejts-utca 55.

CZIRER VILMOS, HUNGARIA passepartout müintézet, Budapest, VII., Almássy-tér 17.

DEMETER SÁNDOR cipészmester, Budapest, VII., Péterffy Sándor-utca 39.

DRESCHER LIPÓT cipészmester, készit divat női különleges hócipőket mindenféle szinben. Budapest, VII. ker. Dembinszky-u. 18. III. 5.

FEIK ÁGOSTON épületbádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornaberendezési vállalata, Budapest, VII., Murányi-utca 59.

FRATRICSEVICH ISTVÁN diszitő, festő és mázoló, Budapest, VII., Dembinszky-utca 33.

FÜLÖP JÓZSEF luxus orthopéd- és mücipész Budapest, VII. Dámjanich-utca 30. Tel. hivó: J 312—03.

GROSSMANN HENRIK speciális érczfényező és mázoló, Budapest, VII., Nefelejts-u. 65. Alapittatott 1897. évben.

HOFFMANN JÁNOS vas- és fémárugyár, Budapest, V., Sziget-utca 9. (Ügynök-u. sarok.)

JELZÁLOG ÉPITÉSI VÁLLALAT. Tervez, épit és kölcsönt nyujt. Budapest, IX., Boráros-tér 3. I. em. 2.

KICSKA KÁROLY mérlegkészitő. VII., Aréna-ut 60. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KLEIZER JÓZSEF okl. kömüvesmester, épitési vállalkozó, Budapest, VII. ker. Rózsa-utca 9.

vitéz KOCSÁRD FERENC kályhásmester Budapest, VII. Nefelejts-u. 50. Elvállal minden e szakmába vágó munkát.

KOVÁCS ISTVÁN épület és redőny napellenző műlakatos, Budapest, VII., Murányi-u. 64. — Tel.: J. 459—21.

KOVÁCS ÉS TAUSZ mérlegkészitők, Budapest, VII., Hernád-u. 35. Minden méretü mérlegek készitését és javitását vállalja.

MELHA dr. Zander gyógyintézet. Budapest, IV., Semmelweiss-u. 2. Tel. Automata 895—35.

NAGY ISTVÁN Beton-, terazzo-, padló- és falburkolómester, Budapest, Nefelejts-utca 53. szám.

PINTÉR FERENC uri és női cipészmester Budapest, VII. Nefelejts-utca 49.

PONGRÁCZ VILMA férfi fehérneműkészitő Budapest, VII. Nefelejts-u. 59. f. 1.

RINTCHE MÁRTON asztalosmester, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 29/a.

RZIMATSCHEK KÁROLY paszományos, Budapest, VII., Dohány-utca 26. Készit minden e szakmába vágó paszományokat.

SCHWARCZ ZSIGMOND bádogos- és szerelő, Budapest, VII.. Dembinszky-u. 10.

SZONGOTH KÁROLY bádogos és szerelő, Budapest, VII., Cserhát-u. 21.

TÓTH ISTVÁN étkezdéje, Budapest, VII., Nefelejts-u. 18. Telefon: J. 342—12.

Kellner és Sándor
épület és vasszerkezeti lakatosok
Budapest, IX, Tompa-u. 24
Telefon: József 410-65

SHELL
petroleum o benzin o gázolaj
Speciális autoolajok, kenő- és hengerolajok, vaselinek
Eredeti mexikói bitumenek
SHELL KŐOLAJ RÉSZV.-TÁRSAS.
Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 18 Tel.: L. 968-II, 990-71, T. 282-35. Közp. telep: Csepel-Petroleumkikötő. Lerakatok és telepek az egész országban.

GEOSAN
folyékony sebtapasz tubusban
antiszeptikus, rugalmas, mosakodásnál sem válik le
Főlerakat: Posewitz Tivadar
főmérnök
Budapest, III., Timár-utca 15. szám.

CZIGLER JÁNOS vörösrézáru és vegyipari gépgyára
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 12. SZÁM.
Telefon: J. 368—24.
Vörösréz-, aluminium-, nikkel- és cinezett acéledények gyártása. — Állandó cinezés.

MODERN **BUTOR** SZALON
állandó nagy kiállitása Üllői-ut 14
Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezmény

Ifj. WENDT JÓZSEF
papirkereskedő, üzleti könyvgyár és könyvnyomda Budapest, IX. Lónyai-utca 9 — Telefon Automata 883—55

Custodis Alphons
mérnöki iroda és speciális épitési vállalat
Budapest, V., Nádor-utca 19.
Telefon: Teréz 120-07.
Gyárkéményépités, gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

Parafakőgyár R.-T.
ezelőtt KLEINER ÉS BOKMAYER
városi irodák: Budapest, Főherceg Sándor-tér 4
Telefon: József 301-14 és József 301-16
Gyár: Bpest, X., Noszlopi-u. 2. Tel.: J. 390-46
GYÁRT:
mindenféle hőszigetelő anyagokat, gőzkészülékek, csővezetékek, hütőhelyiségek szigetelésére. „Kabe" jelü kovaföld épitési és szigetelési lemezeket. Száraz gipsztáblalalak, rabitzfalak, mennyezetek, stucco-munkák stb. szállitása és készitése.

Épület-, butor- és portálasztalos
KOSZORU IMRE JÁNOS
Budapest, IX., Páva ucca 24.

ZÖLD JÓZSEF lakatosáruüzeme
V., Árpád-utca 8 Ipartelep: VI., Szt. László-ut 4/b
Telefon: Automata 271—64.
Készit és raktáron tart gőz-, viz- és egyéb engedélymentes kis gőzkazánokat Vállal minden egyéb lakatosmunkát. Autogénhegesztés.

Makovsky Ferenc
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő kir. Fensége uradalmi épitésze
Budapest, VII., Abonyi-utca 4. Telefon: J. 381-17.

SCHÖFER ERNŐ
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VII., HORANSZKY-UTCA 25. SZ.
TELEFON: J. 378-92 :: ALAPITVA: 1911. ÉVBEN

FRIED MÁRTON **takaréktüzhely-gyára**
Budapest, Karpfenstein-u. 28. Telefon: J. 420-83.
Állandó nagy raktár mindennemü sajátkészitményü takaréktüzhelyekben

RÁZSÓ JENŐ
épület-, tömegmunkák és mübutor-asztalos
Budapest, IX., Lónyai-utca 46. (Bejárat Bakács-utca 4.) — Telefonhivószám: Automata 866—64.

Az 1924. évi 18. t.-c. alapján szervezett
Iparosok Országos Központi Szövetkezete
Bőripari Szakosztálya
Budapest
Központi iroda: V., Nádor-utca 22.
Bőrszakosztály irodái és raktárai: VII., Klauzál-tér 5. sz.
Szállit: Kifogástalan minőségü gyermekcipőket, munkásbakancsokat, férfi és női box- és chevreaux-cipőket. Kötelékes szövetkezetek hetitermelése 10.000 pár.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. DOBY ANDOR

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI

KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖZPONT:

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 4.

Sürgönycim: „FOTAKARÉK“

BUDAPESTI FIÓKOK:

I. ker., Horthy Miklós-út 1.
I. ker., Krisztina-körut 133.
II. ker., Fő-utca 2.
III. ker., Fő-tér 2.
IV. ker., Károly király-út 30.
V. ker., Nádor-utca 23.
VI. ker., Andrássy-út 2.
VII. ker., Erzsébet-körut 58.
VIII. ker., Rákóczi-út 11.
IX. ker., Vámház-körut 1.

VIDÉKI FIÓKOK:

Debrecen: Szent Anna-utca 13.
Nyiregyháza: Bethlen-utca 5.

Betétek könyvecskére, csekk- és folyószámlára.
Jelzálogkölcsönök folyósitása.
Tőzsdei megbizások teljesitése.
Külföldi követelések és pénzek vétele és eladása.
Váltók leszámitolása. — Előlegek értékpapirokra.
Hitellevelek bel- és külföldre.

ALTALÁNOS NYOMDA, KOYNV- ÉS LAPKIADÓRÉSZVÉNYTARSASÁG, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 3. Felelős: Dr. UJ ISTVAN